

Feb 181

No 61

EN MADRID.

AÑO

1773.

forma que contiene

como de Instrumento, en la

9 Iglesias de estos Reynos, finto de Vos,

señales, y señalados de las Cathedrals,

Ejercito y todos los Musicos de Plaza

esentos del Souto para el Recompaso del

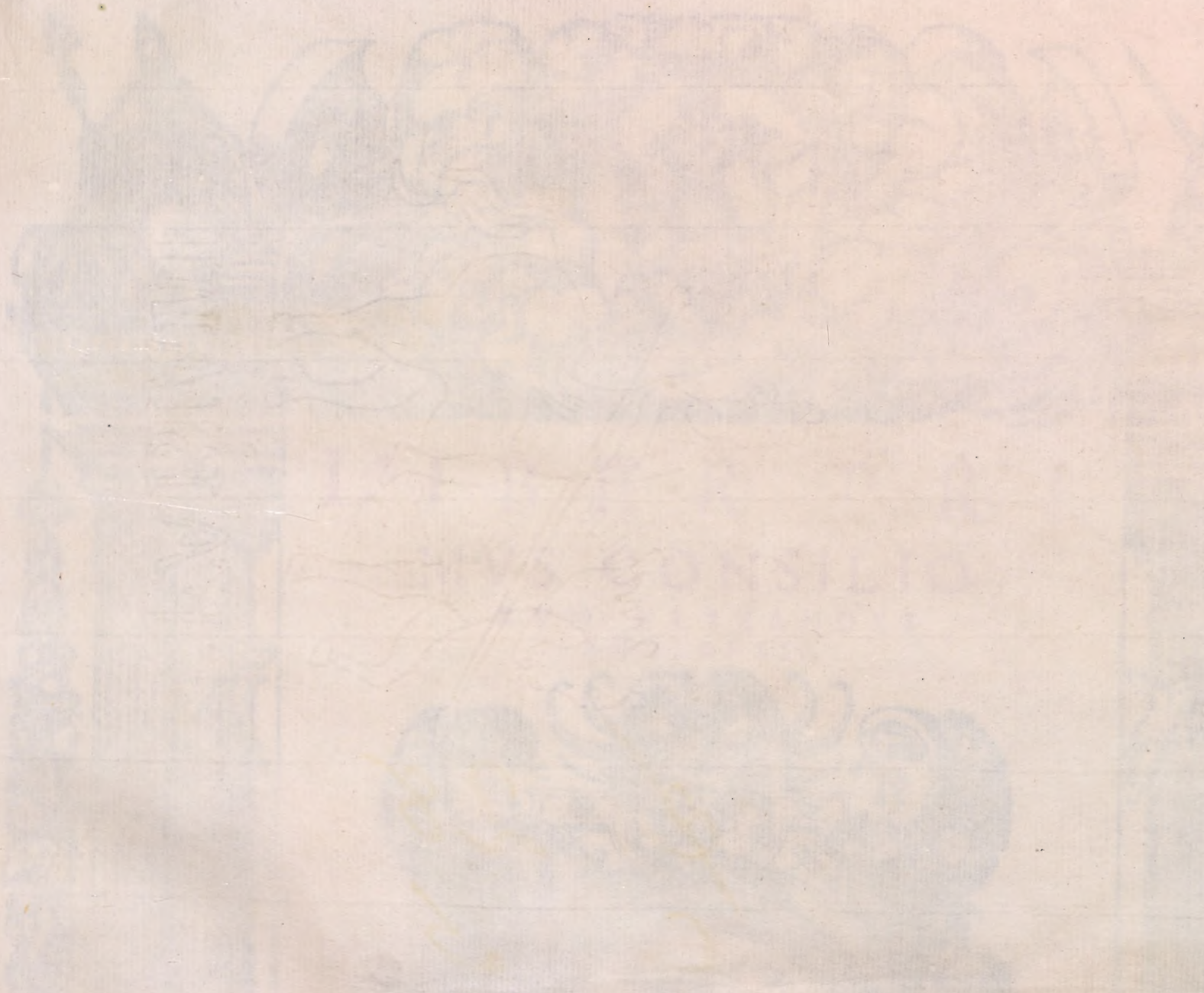
POR LA QUAL SE DECLARAN

Y SEÑORES DEL CONSEJO,

DE S.M.

REAL CÉDULA

C. 28
C. 5

W. H. H. H.

+

La amigra de los ss. inquisidores se corrigio este libro por
elinda de la an de la a. ir de mayo de 1817
Joan de Medina

LIBER PRIMUS MVS CONSILIO.

*RV M CLARISSIMI OMNIVM, ET
doctissimi iureconsulti, domini Alexan. Tartagni Imolensis
recenter expunctorum, & ab infinitis prope mendis ex-
actissime repurgatorum*

*nunc primum in iuris, &
sincera praxis studiosorum, togato-
rumq; omnium gratiam, & utili-
tatem in lucem editis, mar-
giniq; accomodatis
feliciter in-
cipit.*

Summarium.

- 1 Substitutionis sublato priore gradu, admittitur sequens.
- 2 Substitutio compendiosa continet vulgarem limita. numero 15. & 16.
- 3 Substitutio compendiosa de vno casu ad similem extenditur.
- 4 Appellatione filiorum veniunt nepotes contra. nu. 12.
- 5 Qualitas refert an iungatur verbo dispositio, vel executio.
- 6 Veres, verbum, intelligitur de herede per aditionem.
- 7 Substitutio mere fideicommissaria non continet vulgarem.
- 8 Testamentum potest accipere vires a tacita vulgari.
- 9 Substitutio nunquam debet extendi ad alium casum, quando per hoc plus faueretur minus dilecto.
- 10 Substitutio inutilis non facit aliam utilem.
- 11 Substitutio concepta in vnum casum, an extendatur ad alium.
- 12 Alienare filijs prohibitis, non sunt prohibiti nepotes.
- 14 Verborum a propria significatione non est recedendum. numero 10. & 17.

Epitome.

Testator instituit

Raymundum filium suum, & posthumum ex vxore pregnare, cui posthumum substituit dictum Raymundum vulgariter pupillariter & per fideicommissum: & si contingeret do. Raymundum eius filium & heredes seruantes legem testamenti decedere quandoque sine filijs masculis, vel filios eius sine filijs, vel descendentes masculis, tunc substituit sibi, & do. Raymundo, seu vltimo filio, vel descendenti masculino ex eo Antonium Spaciforam nepotem suum. Et si contingeret dictum Antonium Spaciforam succedere do. Raymundo ipso casu adueniente, & decedente domi. Anto. sine filijs masculis substituit sibi testatori & do. Anto. Spacifore Bernardum extaret, & eo non extante filios Bernardi, & illis non extantibus Thomam, & eo non viuentem, substituit postremo Antonium de Baresio testatoris nepotem, & eius filios masculos. Accedit quod Raymundus filius predecessit viuo patre, nec natus est posthumus. Decefferunt etiam Spacifora, Bernardus, Thomas non relictis liberis. Anto. vero Baresius cum filijs deceffit relictis ex eis nepotibus, qui vendicant bona testatoris tanquam substituti. Decidit Alexan. eos non esse audientes, sed locum esse successionem ab intestato. Quia excepta prima substitutione, que viuo testatore defecit, omnes relique substitutiones sunt fideicommissarie, sub conditionibus que defecerunt. Idem in hac eadem specie fuit, & clarius consuluit Philip. Corn. consil. cxcij. in presenti, lib. ij. l. ad.

Notisti nomine

inuocato. Perspectis verbis testamenti magnifici Comitis Henrici Rubei: & his que in themate narratur. Videtur prima consideratione dicendum locum esse substitutioni facte de filijs Antonij Baresij, & illi substitutionis vigore vocari nepotes predicti Antonij Baresij, maxi-

- 1 me ex infra scriptis. Et primo per illud quod habetur in l. quandiu. la. vltima. in versiculo is autem. ff. de acquiren. heredi. ubi si Titius in primo gradu fuerit institutus, & sibi secundo gradu fuerit substitutus Sempromius: & Sempromio fuerit tertio gradu substitutus Cornelius: & antequam eueniret casus substitutionis facte Titio primo heredi, decesserit Sempromius secundo gradu substitutus: tamen postea eueniente casu substitutio- nis facte Titio primo heredi, poterit ei ex substitutione succedere Cornelius tertio gradu substitutus. Ad idem text. in l. coheredi. in princip. & quod ibi not. Barto. ff. de vulg. & pupill. la. & ideo per. d. l. quandiu. dicit Barto. ibi quem Bald. Ang. et alio. ibi sequuntur: qd si testator filium impuberem heredem instituit: & ei pupillariter substituit Titium: & quandoque decesserit, ei substituit Sempromium & contingat qd Titius ante pupillum moriatur: & postea decedat pupillus, qd Sempromius poterit perempto primo gradu substitutionis admitti. Pro hoc etiam adducit qd Sempromius fuerit substitutus Titio & compendiose, que substitutio continet vulgarem vt concludunt oes in l. Centurio. ff. de vulgari & pupillari. & in l. precibus. C. de impu. & alijs substitui. vnde testator videtur dictum Titium substituisse: & si Titius heres non esset, videtur Sempromium substituisse, & si substitutio facta Sempromio videtur quo ad Titium esse vulgaris: & quo ad filium impuberem fuisse pupillaris: & subdit Barto. quod si prima substitutio fuisset pupillaris: & secunda fuisset mere fideicommissaria: tunc secunda substitutio non potest habere effectum, nisi ille primus substitutus, cui facta esset secunda substitutio, admissus esset ex prima. l. apud Julia. si de Julia. & l. ita tamen. §. qui suspectum. ad trebel. la. sed si prima et secunda fideicommissaria fuisset: tunc licet primum fideicommissum deficiat: vt quia predecedat primus fideicommissarius, remanet primum fideicommissum apud ipsum heredem testatoris fideicommissum cum onere tamen secundi fideicommissi. & sic debet per heredem restitui secundo fideicommissario. l. vni. ca. §. pro secundo. C. de cadu. tollen. & ita etiam consuluit Barto. in consilio incipiente, quida nomine adueniens &c. Adodo ad propositum testamenti de quo agitur post institutionem vniuersalem factam posthumo, fuit facta prima substitutio vulgaris & pupillaris & etiam compendiosa, si bene inspiciantur verba testamenti. Nam in quantum substituit Raymundum si contingeret vxorem esse non pregnantem, vel esse pregnantem, & partum in lucem non peruenire: hic dicitur esse vnum caput substitutionis vulgaris, scilicet heres institutus non poterit esse heres. l. si. C. de institu. & substitui. sub condi. fac. & ibi no. Barto. & docto. in l. qui ventri. secundum primam lectu. ff. de ven. inspi. facit. l. cum proponas. C. de heredi. instit. l. si paterfa. ff. eod. titu. In quantum autem testator vocauit substitutum in casu quo posthumus perueniret in lucem, & in pupillari etate decederet: fuit pupillaris expressa: vt. d. l. precibus. & qd ibi not. glo. magna, in fin. Item in quantum postea testator subiungit hec verba: scilicet postea quandoque filijs legitimis & naturalibus de suo corpore no relictis &c. fuit compendiosa. d. l. centurio. & l. precibus. & c. Ray. de testa. & c. si pater. e. tit. lib. vj. Secunda vero substitutio quantum ad propositum de quo queritur fuit facta dicto Ray. qd voluit qd si contingeret dictum Ray. eius filium heredem seruantes legem testamenti decedere, quandoque tunc nobilis Anto. Spacifora Ray. in bonis in quibus dictus Raymundus fuerat substitutus dicto posthumo Tertiam deinde facit substitutionem, volens qd si contingeret dictu Anto. Spacifo. succedere predicto Ray. ipso casu adueniente & decedente dicto Ant. Spacifora sine filijs masculis, substituit sibi testatori, & dicto Anton. Spacifore Bernardum si extaret, & eo non extante filios Bernardi. & illis non extantibus Thomam: & eo non viuentem vocauit, seu substituit: postremo dictu magistrum Ant. de Baresio eius testatoris nepotem, & eius filios masculos legitimos & naturales descendentes ex dicto Ant. de Baresio, quauis ergo prima substitutio facta

Adoder. Imo. Pan. Brein. ibi Pau. consil. clj. pre sens dubium. li. j. consil. cclxvj. viuē tibus. & consil. seq. consil. ccccxxij. vide tur quod filij. li. ij. Sui. pap. in deci. delp. q. ccccl. cor. ps. cccxvij. lib. ij. Jas. l. j. col. v. ff. de vulg. & pup. & sil. cxxij. col. ij. ps. cxxvij. lib. j. Alci. lib. ij. de verb. sig. pag. lxxj. Ste. bers. ra. consil. cxxij. lib. ij. ps. xxij. viso in stro. co. ij. li. ij. vbi Anto. rub. consil. clj. hac materia quatuor casus distinguit Pau. d. ps. clj. lib. i. quos lati? explicat Soci. consil. lxx. co. fi. lib. j. & inter consil. Cor. li. ij. consil. cccxvij. ibi Jo. caccialap. & Cor. subscribunt sed aliter & breui? dixi none in l. precibus. C. de impu. & ali. subst.

posthu. non habeat effectum in persona Ray. primo substituti:
 q: predecessit viuo testatore: tamen aut dicimus q: Anto. Spaci-
 foria substitutus in secunda substitutione compendiosa compres-
 hendere vulgarē vt dictum est, successit in eo in quo erat substitui-
 tus Raymundus posthumus vulgariter per. d. l. quādiu. versu-
 cu. is autem. et quod ibi not. Barto. attento quod in posthumus
 euenit casus substitutionis vulgaris: quia nullus posthumus
 peruenit in lucem: et tunc nihil est quod ob stare videatur dictis
 nepotibus Ant. barefij. quominus ex substitutione admittantur,
 attento quod tempore mortis Antonij Spacifore deceden-
 tis sine filiis masculis, non exabat Bernardus nec Theomas-
 sius nec filius alicuius eorum. et sic euenit casus tertie seu vltime
 substitutionis. Nec obstat quod dicta tertia, et vltima substitutio
 videatur facta in casu, quo contingeret Anton. Spacifora suc-
 cedere Rayn. quia dico quod testator in dicta substitutione ac-
 cepit Ant. Spaciforam succedere Ray. quāvis Anto. Spaci-
 fora veniret prout venit in locum, in quo vocatus fuerat a testa-
 tore. d. Ray. nō autem accepit quod Anto. Spacifora sit heres
 dicti Ray. quia etiam quādo contigisset quod Ray. decessisset
 sine liberis mortuo testatore, et agnita per ipsum Ray. portione
 sibi delata ex substitutione vulgaritamen non diceretur Anto.
 Spacifora esse heres. d. Rayn. nec sibi proprie succedere: quia per
 substitutionem compendiosam post tempus pupill. etatis, seu per
 substitutionem fideicommissariam comprehensam in compen-
 diosa facta Ray. nō succedit dicto Ray. sed testatori. l. coheres
 di. s. cum filie. ff. de vulg. et pupill. sancimus. s. cum autem. C. ad
 trebellia. l. vnum ex familia. ff. de lega. h. no. Barto. in l. mar. s.
 quidam liberis. ff. ad tre. vnde accipitur in d. testamento Anto.
 Spaciforam succedere Ray. quādoque contingat Anton.
 Spacifore apertum esse locum ad quem testator vocabat Ray.
 sicut in simili accipitur in l. hereditas. s. qui filium. ff. de testa. tu-
 tel. ad hoc accedit quod d. substitutio compendiosa facta Ray.
 et cum dicatur comprehendere vulgarem secundum cōmunem
 conclusionem vt dixi: dato quod intelligeretur facta in vnu cas-
 sum, scilicet quando decederet Ray. post mortem testatoris de-
 beret extendi ad alium sibi similem, scilicet quando decederet viuo
 testatore. l. gallus. s. et quid si tantū. ff. de libe. et posthu. et ibi Bar-
 to. in l. fina. et ibi docto. C. de insti. et substit. sub condi. fac. et Buil.
 de cu. in d. l. precibus. et Barto. et alij in d. l. i. ff. de vulg. et pupil-
 la. in d. l. vj. questione princip. et Bart. in l. iij. C. de heredi. insti-
 tum simi. aut dicimus quod An. Spacifora non debuit succede-
 re in eo in quo erat substitutus Rayn. quāsi non videatur ene-
 misse casum substitutionis, ad quem vocatus fuerat a testatore.
 Anto. Spacifora. qui quidem videbatur vocatus quādo Ray.
 esset heres: et seruans legem testatoris, alias testamēti vt sonant
 verba substitutionis facte Ray. et tunc adhuc videtur qd cum
 fuerat perempta prima substitutio facta posthumo de Rayn.
 etiam fuerat perempta substitutio secunda Raymun. de Ant.
 Spacifora debet habere locum tertia et vltima substitutio facta
 de Anto. barefio et eius filijs per eandem. l. quādiu. cum ibi no-
 ta. per docto. quare sicut ibi perempta prima substitutione fa-
 cta heredi, seu filio impuberi scripto in primo gradu, admittitur
 ille qui erat vltimo substitutus primo substituto: ita pari ratio-
 ne perempta prima, et demum secunda substitutione debet ad-
 mitti substitutus in tertia: quia eadem ratio facit. l. potest. ff. de
 vulgari et pupillari. et insti. et de vulgari et pupillari substitui. in
 princ. et sic in omnēuentum videtis q: debeant vocari dicti de-
 scendentes Anto. barefij. Nec ob. si diceretur quod filij Ant.
 de barefio fuerūt substituti Thomasio per fideicommiss. et quod
 Thomasio non fuit heres: et sic deficit casus fideicommissi in
 persona filio. um Anto. barefij: quia respondetur quod imo filij
 Anto. barefij fuerunt substituti Anto. Spacifore. si non exta-
 rent Bernardus aut eius filij: vel Thomasio, vt patet ex verbis
 testamenti. Ad hoc facit quia substitutio compendiosa facta
 alicui post mortem, habet locum etiam si ille cui facta est substi-
 tutio viuo testatore decedat, vt declarat Barto. in dicta. l. centu-
 rio. in versu. Quero vtrum substitutio compendiose facta et. et
 omnes sequuntur ibi in dicta. l. precibus. et in dicto capit. Ray.
 per. l. iij. in prin. ff. de ad. le. et l. hęc conditio filie. s. si. ff. de condi.
 et demon. et l. vnica. s. pro secundo. C. de ca. tol. et l. Nec ob stare vi-
 det q: substituti fuerint filij Ant. barefij, et nulla fuerit facta men-
 tio de nepotibus: quia potest responderi q: in dispositione testa-
 toris facta fauore filiorum, et alteri non onerosa veniunt nepo-
 tes. l. lucius. la. ij. et ibi Bart. ff. de here. insti. et l. gallus. s. in-
 stituentes. ff. de libe. et posthu. secundum intellectum glo. ij. quē
 ibi approbat Bar. et alij in l. filij. et l. iusta. et qd ibi not. ff. de ver-
 bo. signifi. et not. Bar. in l. liberorum. in. iij. col. ff. eod. titu. nam
 in vltimis voluntatibus fauorabilibus verba large accipiuntur.
 capitu. cum dilecti. de dona. l. in testamentis. ff. de reg. iur. l. cum
 quidam. ff. de libe. et posthu. l. si ita scriptum sit filibus. ff. de leg.

ij. et vbi sit larga interpretatio: tunc appellatione filiorum veniunt
 nepotes argu. d. l. filie. et l. iusta. et d. l. liberorum. facit quod not.
 Jo. An. in. c. ad extirpandā. de si. prest. cum si. Sed premis-
 sis non ob. puto contrariam sententiam in proposito esse de iure
 veriorē, quod ex infra scriptis ostenditur. Nam presuppono
 primo quod substitutio facta Ray. et pariter testatori intelli-
 gitur facta casu quo Ray. succederet testatori ex substitutione fa-
 cta posthumo, et legem testamenti seruaret, hoc indicant illa ver-
 ba testamenti dicentia. Item dictus magnificus comes testator
 voluit, et mandauit quod si dictum Ray. eius filium, et heredem
 seruaret. ~~et si Ray. decessisset sine liberis, vel de-~~
 scendentibus, vel cum filijs masculis, et si Ray. decessisset sine
 filijs in pupillari etate, seu post quādoque decedat sine filijs ma-
 sculis in eo casu mori: substituit sibi et dom. Raynut. seu vltimo
 filio masculo descendenti ex eo, seu ex eis et dictis: dictum nobis
 lem Anto. Spaciforam, illa enim qualitas importata per illa
 verba, heredem seruantem legem testatoris et. debent verificari se-
 cundum tempus verbi cui iungitur. l. in delictis. s. si extraneus.
 ff. de noxa. l. Titius. ff. de testat. milit. l. ex facto. s. si quis autem.
 ff. ad trebellia. sed ita quod iungitur illi verbo mori contingerit:
 ergo oportet quod dicatur euenisse illum casum a testatore pro-
 uisum quod Raynut. tempore sue mortis fuerit heres. et seruans
 legem testatoris scilicet Ray. decessit viuo testatore: ergo non po-
 tuit esse huiusmodi. l. j. ff. de here. vel act. ven. l. qui superstitis. ff.
 de acq. here. Confirmantur ex his que not. Barto. et alij post
 eum in d. l. centurio. post medium. in versu. quero circa predicta,
 dixi quod si ista substitutio fiat cum temporis descriptione et.
 et vbi querit an si testator dixerit tali filio meo impuberi si dece-
 serit sine liberis, substituo Titium. videatur propter illud verbū
 impuberi limitasse etatem, et voluisse quod substitutio locū ha-
 beat duntaxat si decedat in pupillari etate: dicit q: non, quā-
 do illa dictio impuberi iuncta est cum verbo dispositio substi-
 tutio: vt tenuit Joan. And. in. c. si quando. preallegato. d. c. Ray-
 nuti. quia dictio impuberi videtur adiecta causa demonstratio-
 nis: et non causa taxationis, vel limitationis. l. mela. in princ. ff.
 de alimen. leg. secus si dicta dictio impuberi iungeretur cum a-
 lio verbo puta executio: vt quia dixit si filius meus decesserit
 sine liberis, filio meo impuberi succedet Titius: nam illud ver-
 bum succedet, est executiuum, dato quod illa dictio impuberi de-
 notat demonstrationem, tamen requiritur quod tempore quo
 defertur successio: et sic tempore mortis ipsius filij: filius ipse
 esset impubes. ar. l. ij. ff. de auro et ar. leg. et d. l. Titius. cum si ita
 etiam vult Buil. de cu. in repe. d. l. precibus. in. xv. col. in materia
 pupillaris substitutionis. in versu. sed pone quod dubium est et.
 et Bart. ibidem in pen. col. et per hoc, est text. in d. l. coheredi. s.
 cum filia. versu. quod si heredem. et in s. pen. eiusdem legis et vtro-
 biq: no. Paul. de castr. ponderans ad hoc illa iura. et Joan. de
 imol. in. d. c. Ray. in no. et pro hoc facit quia videmus qd
 illa verba prolata a testatore, videlicet si talis heres erit intelli-
 gitur. i. si talis adierit hereditatem: non autē intelligunt si talis fue-
 rit scriptus heres a testatore. text. est quem ad hoc ibi not. et pon-
 derat Bar. et Joan. de imo. in. l. seruans alienus. que est. l. ij. in. s.
 si quis ita. ff. de here. insti. et dicit hanc fuisse rationem dubitan-
 di in. l. illa. Ad hoc facit qd no. Bar. in. l. gerit. ff. de acqui. here.
 circa. ij. col. in ver. Circa. ij. vtz qualiter ista voluntas probetur
 per verba enunciativa et. vbi vult qd etiam quādo in dispositio-
 ne sit mentio etiam enunciativae de herede. intelligitur de herede
 per aditionem hereditatis: vt not. Bald. in. l. potuit. C. de iure de
 libe. ergo illa verba testatoris, si filium et heredem mori contige-
 rit, intelligitur de herede per aditionem. Hoc expressus de
 notant illa alia verba seruantem legem testatoris qui in perso-
 nam Ray. tempore mortis seu exiguntur: et talem denotat
 executionem, et obseruantiam de qua nō potest tractari nisi mor-
 tuo testatore. l. vnica. s. j. C. de ca. tol. c. cum in arte. de cele. mis.
 Et per hoc patet quod premis-
 sis nō habet ob stare illa dictio quā-
 doque etate, seu quādoque tempus in qua vel quo decederet: dū
 modo decedat heres, et seruans legem testatoris: et hoc modo
 nulla est repugnantia verborum: alias autem videretur testa-
 torem se incōtinenti correxisse, et contradixisse sibi ipsi: quod nō
 est accipiendū. l. nā ad ea. ff. de condi. et demon. Hoc ita pre-
 supposito et ostenso: probatur qd nepotes Antonij barefij non
 possunt ad substitutionem admitti ex infra scriptis. Et pri-
 mo quia substitutio facta Raymundo fuit fideicommissaria: et sic
 non potuit comprehendere vulgarem substitutionem: quia fa-
 cta fuit substitutio Ray. post mortem eius, in casu quo esset he-
 res: qui casus repugnat vulgari substitutioni. l. post aditam. C.
 de impube. et alij substit. l. j. et d. l. precibus. et vnde dicimus quod
 fideicommissaria substitutio non continet vulgarem nec trahit
 tur ad

Nepotes. hoc
 est verissimū i hoc
 vel fili casu quic
 quid infra arguē
 do dicat. et et Cor.
 d. gfi. col. xj. et xij.
 licet cōtra conten-
 dat. non tñ firmat
 nec in hoc se fun-
 dat. sed in defectu
 cōditionis.

Executino. de
 hoc vide late Frā.
 Rip. d. l. cēturio.
 nu. 140. cū seq.

tur ad directum. l. ille a quo. §. si de test. ff. ad treb. 2. d. l. cū si
lio. no. gl. Bar. 2. alij in l. verbis ciuilib. ff. de vul. 2. pup. pre
ter q̄ in speciali fauore libertatis. l. Anthominus. ff. de fidei
cō. liber. 2. l. neq; em. §. si cū. l. seq. ff. de test. mili. 3. ita est q̄ in
prima substitutio. vt Ray. in casu nostro fuit facta substitu
tio fideicommissaria: que nō est apta comprehendere vulga
rem: 2. tunc nō pōt scōs substitui. [vt est in casu nostro] An
to. spacioza venire ad hereditatem adscriptam primo substi
tuto nisi primus substitutus idest. Raymōd⁹ fuit heres vel
adinerit: q̄ aliter nō pōt restituere per fideicommissum hoc est
q̄ clare decidit Bar. 2. alij post eū in. d. l. quādiu. 2. l. ap̄ in
lianū. §. idē iul. 2. l. ita tamē. §. qui suspecta. ff. ad tre. ergo cum
Ray. nō fuit heres non potest tractari de substitutione facta
post mortē Ray. que fuit fideicommissaria vt dixi. 2. ideo cum
Anto. spacioza nō potuerit de substitutione capere de here
ditate relicta per testatōrē posthumo in primo gradu mediā
te persona dicti Raymondi granati in effectu restituatur. d.
Ant. spacioza ex eo q̄ Ray. non fuit heres: sequitur q̄ nec
etiā alij substituti post Ant. spacio. venire possint eodē im
pedimento obstante. l. cū in test. ver. quō. ff. de here. insti. l. j. §.
si mater. j. tit. de vul. 2. pu. nec dicat q̄ Bar. in. d. l. q̄ diu. loq
tur q̄ prima substō erat pupillaris expressa: 2. scōa fideicom
missaria in casu vero nostro prima substitutio erat nedū vul
garis 2. pupil. sed etiā vulgaris 2. cōpēdiosa: q̄ rñdeo a q̄ in
casu in quo loquitur Barto. erat facta vulgaris saltem tacita
comprehensa in pupil. expressa iur. l. iam hoc iure. ff. de vul
ga. 2. pup. 2. a qua tacita vulgaris pōt incipere testm̄ assumere
vires sicut ab expressa vulgaris: vt no. glo. in l. lex come. ff. de
vul. 2. pup. 2. in l. pe. ff. de ven. inspi. 2. no. Būl. de cu. in. d. l. p
cibus. 2. Bar. in. d. l. j. in secundo effectu substitutionis val. ff.
de vulg. 2. pup. 2. in l. si pater filii. eo. titu. per. l. neq; si. cū. l. seq.
ff. de test. mili. ita tenet Old. 2. cōsultit idē ipse in cōsi. ex. in
cip. qdā habēs. 2. probat Bar. in. l. si. in vlti. col. C. de insti. sub
condi. fac. post gl. in l. vnica. §. p scōo. C. de cad. tol. 2. in l. tra
ctabat. ff. de test. mil. 2. Ang. 2. Joan. de imo. in. l. apud iuli. §.
idē iul. prealle. 2. Bal. 2. Ang. 2. Joan. de imo. in. d. l. lex come
lia cū. l. se. 2. pbatur in. d. l. si p̄ filii. fm̄ intellectū Jac. de are.
2. ibi etiā no. Jo. de imo. 2. idem probat ipse in. d. l. j. ff. de vul.
2. pup. 2. in. d. c. Ray. in materia vulgaris que est magis cōis
opi. 2. dicit Joā. de imo. in. d. l. lex cornelia. 2. sic est eadē ratio
q̄ prima substō erit pupillaris expressa 2. vulgaris tacita: si
cut q̄ est vulgaris expressa 2. pupillaris tacita. C. scōo p
bat q̄ si Anto. spacioza. qui tāq̄ primo vocatus post Ray.
videt magis dilectus q̄ descendentes Ant. Barelij vlti. vo
cati. l. publicus. §. j. ff. de 2. di. 2. demō. intelligit exclusus b a cō
modo substōnis: eo q̄ Ray. non fuit heres: sed decessit viuo
testōrē vt pbauimus: magis intelligunt exclusi dicti descen
dentes Ant. bare. per ea. l. publicus. §. j. 2. l. qui fundum. §. qui
filios. in fin. ff. ad l. falci. C. Et preterea dicimus q̄ etiā vbi
alias substitutio facta in vnū casum extenderet ad alium: tñ
nō d̄z extēdi q̄ per talē extēsiōnē resultaret istō incōueniēs.
l. q̄ sequeretur q̄ minus dilectus a testōrē esset melioris con
ditiōis q̄ magis dilect⁹ vt est gl. no. quā ibi ita saluat subtili
ter Bar. 2. alij post eū in. l. si m̄. §. j. ff. de vul. 2. pu. C. Tercio
probat q̄ dicti filij Ant. barelij 2. alij q̄ fuerūt vocati sub ista
cōditiōe si Ant. spaci. succederet dicto Ray. 2. sic casu in quo
Ant. spaci. venisset ad substitutionē de eo factā Ray. vt cla
re dicūt verba ipsi substitōnis facte Anto. spacio. sed ita est
q̄ nō enenit illa cōdō tertie 2. vltie substōnis facte dicto An
to. spaci. eo q̄ Ant. spacioza non potuit succedere Ray. nec
testōrē ex substōne facta in persona Ray. ergo nō pōt descen
dētes Ant. bare. venire ad substōnē p̄dictā. vt. l. qui habebat.
ff. de vul. 2. pu. in verbo. si ante q̄ nuberet. cū gl. iūcta in verbo
pubes. 2. q̄ ita sit q̄ si Ant. spaci. fuit exclusus a substōne cu
ius cōdō deficit nō pōt h̄re locū sequētes substitutiōes facte
Ant. 2. alij post eū pbat p alias ēt rōnes Pe. de anch. in cō
si. cxxvj. incip. principaliter ponderanda est. C. Quarto p
bat p id q̄ decidit Old. cōsi. cxxvj. inci. testōr in vltimo suo
testō si dixit filiū 2c. vbi cōsultit si testator dixit filiū mihi na
sciturū ex ventre vxoris mee mihi instituo heredem vlemet
si dicit⁹ fili⁹ me⁹ decesserit in pupillari etate vel postea qñcūq;
sine prole legitima substituo eidē filiū mihi scōo nasciturū
ex. d. vxoris: si dictus scōs fili⁹ moriat⁹ in pupillari etate vel
postea qñcūq; sine ple legitia substō sibi Ber. frem meū. ac
cidit q̄ ex vtre vxoris testōris nat⁹ est posthum⁹ vn⁹ tñ et
decessit in pupillari etate ad cui⁹ bona m̄r vult venire ab in
testato. 3. dicit⁹ Ber. ff. testōris q̄ fuit vltimo substitutus vult
venire virtute substōnis: q̄rebat an substitutus admitteret et
cōsultit q̄ nō: q̄ p̄ta substō fuit oīno inutilis c nō nato se
c cōdo posthumo. l. is qui ducēta. §. vtrū. in p̄i. ff. de re. du. 2. l.

a C Respondeo. dic melius 2. clari⁹ quod in casu Bar. non est verū quod secūda sub
stitutio esset mere fideicommissaria: q̄ tunc omnino defecisset nisi ex prima adita fuisset
hereditas: vt ibi expressum vult Bar. 2. bene. Sed in suo casu vt clare format illū
Bar. secūda substitutio erat in forma simplicis cōpēdiosa per verba cōmunia. que
secundum cōmūnē sententiā cōtinet vulgare. Et hic Spacioza nō fuit taliter sub
stitut⁹. 3. exp̄ssim
sub illa cōdōne si
p̄io loco istit. vt
Rayn. esset heres
2. sic i forma fidei
com. prout erat ve
ra fideicommissaria
vnde penitus de
fecit ex eo q̄ non
fuit hereditas ad
ita ab istituto. sed
predecessit testato
ri. vt exp̄ssie vult
Barto. i. d. l. quā
diu. vñ si in casu bar
to. Sēproni⁹ fuisset
substitut⁹ sub
cōditiōe. 2. eo casu
quo Titius fuisset
heres tūc sub
stitutio Sēproni
nō inere fideicom
missaria fuisset. et
Titio non existē
te herede omnino
defecisset. 2. sic de
cisiō Bart. recte 2
integre accepta p
bat intētiōē ale.
2. Cor. facit Soci.
cōsi. lxxvj. lib. ij.
C Excl⁹. etiā si
supuicisset testato
ri: quātomagis re
liqui post eū sub
stituti 2. min⁹ dile
cti sunt exclusi vt
clari⁹ intorquet et
exp̄licat cor. d. cō
si. col. 2.
C Inutilis. imo
nō fuit inutilis: q̄
inclusit tacitā vul
garē cuius virtute
Bernard⁹ est sub
stitut⁹ p̄io filio eo
dē casu q̄ scōserat
eidē substitut⁹ nec
obstat quod taci
ta vulgaris nō h̄z
locū 3. matrem vt
per Bar. in. l. j. co.
vñ in fin. ver. vltē
ri⁹ q̄ro. ff. de vulg.
2. pu. quia hoc po
test eē vey nisi vbi
de contraria intē
tiōe testatoris ap
paret vt hic. vbi i
omnem euentum
a successione vtri
usq; filij. et post q̄
ābo successine fu
issent h̄rdes voluit
semper excludere
matrem filiorum. 2. sic falsa est decisiō Old. 2. Joā. and. 2. eā reprobat. 2. bene. Lance
lo. poli. in tract. de vul. substi. nu. 107.
C Etate. sed hec cōditiō nō excludit 3. iplicat tacitā vulg. l. iā hoc in. ff. de vul. 2. pu.
C Oldra. quem sequitur Soci. cōsi. lxxvj. lib. ij.
C Florentie. 2. male vt etiam mox innuit Alexan. 2. late Benedic. repe. c. Raynu.
ver. in abq; lib. more. ij. nu. 29.
C Et pu. sed Alex. ibi col. iij. reprehendit has dicisiones Ange. 2. bene. vide Soci.
Jas. Fran. Rip. in. d. l. plenissime. licet Angelum sequatur Corne. d. consilio. cxxij.
litera. o. lib. ij.
si duobus. §. si. ff. de leg. j. 2. l. j. §. si quis primo. ff. vnde cog. er
go aliā vtilē facere nō pōt cū ipa sit oīno inutilis. ar. l. nullus
soli⁹ materni. de decu. lib. x. Et sicut dicit in Sectu seu cōuen
tione cōditionali vestita. q̄ aliā cōtētiōnem nō vestit: q̄ ipa
p̄ncipalis cōuentio cōditionalis ppter pendentiā cōditio
nis actionē non parit l si in venditione. ff. de peri. 2. cōmo. rei
vendite. 2. plene traditur. l. petens. in. ij. col. in vers. in eadem
glo. ibi. l. in vendi. C. de pactis. C. Adouetur etiā quod ab o
nūm videtur substitutum substituti plus capere posse q̄ nū
quam potuerat is cui fuerit substitutus. d. l. publi⁹. C. Insuper
per mouetur quod dictus Ber. frater testatoris fuit substitu
tus secundo nascituro sub conditione. si secund⁹ nasciturnus
decederet in pupillari etate vel postea qñcūq; sine prole:
sed constat q̄ talis conditio non extitit: quia non decessit. q̄
nunquā natus fuit. l. qui duos. ff. de manu. testa. ergo substi
tutus oīno excludit per. d. l. q̄ habebat. 2. plen⁹ per eū in. d.
cōsi. Et in eodem casu idem determinat Joan. an. per eas
dem formales rationes in addit. Specu. in titu. de testa. §. in
p̄mis. in additione incip. huic questionī. ver. occurrit etiam
casus nouissimus 2c. licet de Oldrado mentionem nō fecit.
C Et licet rationes sue videantur militare in casu nostro q̄
p̄io substitutio facta de Raymondo dicto posthumo fuit
omnino inutilis 2. sine effectu in casu nostro sicut esset i casu
suo: ergo nō debet facere aliā vtilē. Itē nō d̄z substitut⁹ sub
stituti. l. illi qui fuerūt substit. Anto. spacio. qui sunt descen
dētes Ant. bare. esse melioris cōdi. q̄ voluit testator Anto.
spaci. cui ipsi sunt in effectu substituti vt deduxi in secūdo ar.
assumpto in casu nro nō enenit cōditiō substōnis vltimo fa
cte Ant. spaci. 2. alij post eū vt deduxi in. ij. ar. assumpto. et
sic sum⁹ effectuali in casu Old. 2. Jo. an. magis tñ satisfaciūt
vltime rōnes Old. c quā prime. C. Quinto pbat p id q̄ de
cidit Ang. in preal. q̄ diu. in fin. vbi iuxta qōnē ibi formatā p
Bar. 2. limitādo illā decisiōnē Bar. dicit q̄ pupill⁹ fuit in
stitutus. 2. titius fuit ei pupillariter substitutus. 2. si titius di
ceus decesserit viuo testōrē substituit ei seium. 2. deinde cōtin
gat Titium decedere testōrē mortuo. tñ pupillo adhuc viue
te 3. postea decessat pupill⁹ in pupillari etate nō admittitur
se⁹ ex substōne: 2. sic tūc habebit locū scisiō Bar. ibi: q̄ sub
stitutio facta de seio fuit cōcepta in vnū casum tñ. si titius
moreret testōrē viuo. hec aut cōditiō deficit: ergo nō habem⁹
de scōa substitutione tractare. l. cōmodissime. ff. de li. 2. posth.
f 2. ita dicit se cōsultisse florētie 2. ergo i pposito Ant. spa. fuit
substitut⁹ Raymōd⁹. q̄ decederet heres 2. seruās legē testato
ris q̄ qdē casus nō enenit: q̄ decessit viuo testōrē. 2. substō in
telligebat facta si decederet mortuo testōrē. 2. etiā heres 2. ser
uās legē testi. vt dictū est: ergo Ant. nō potuit venire ex sub
stōne multominus descēdētes Ant. bare. qui fuerunt substi
tuti q̄ Ant. spaci. fuisset admissus ex substōne q̄ nō enenit vt
iam dixi. C. Hoc idē voluit Ang. i. l. si p̄ filii. ff. de vul. 2. pu.
2. ibi dicit pbabilr p illū text. q̄ substō vulgaris facta in vnū
casum ex casib⁹ qui cōprehēdunt sub ea nō porrigit ad aliū
casum sibi oppositū p q̄ etiā al. l. si quis ita substituerit. 2. l.
si m̄. §. j. in gl. mag. e. i. 2. rñdet ad. l. gall⁹. §. 2. quid si tñ. de li.
2. posth. q̄ ibi loquit q̄ fuit vulgaris substō concepta i vnā
speciē: q̄ tūc cōprehēdit aliā sibi similem. Hoc etiā clari⁹
voluit Ang. in. l. j. §. j. ff. de vul. 2. pu. vbi dicit q̄ 3. q̄ testōr
eligit vnā speciē de illis duab⁹ in q̄b⁹ verificat substō vulga
ris. l. si heres esse nō possit. vel aliā. l. si heres esse nolit iuxta. l.
cū pponas. C. de he. insti. bñ trahit ad reliquā p id q̄ h̄r in
d. §. 2. quid si tñ. sed si eligit vnū idividuū de cōtētis sub vnā
dictarū specierū vel casuū nō porrigent ad illō sibi oppositū
vel dissimile. hoc h̄r i. l. pater seuerinā. i. p̄i. ff. de cō. 2. demō.
C Et idē dicit se cōsultasse florētie illō idē q̄ ipse refert in. d.
l. q̄ diu. vt retuli. §. 2. dicit q̄ p ea que cōsultit esse gl. in palle.
matrem filiorum. 2. sic falsa est decisiō Old. 2. Joā. and. 2. eā reprobat. 2. bene. Lance
lo. poli. in tract. de vul. substi. nu. 107.
C Etate. sed hec cōditiō nō excludit 3. iplicat tacitā vulg. l. iā hoc in. ff. de vul. 2. pu.
C Oldra. quem sequitur Soci. cōsi. lxxvj. lib. ij.
C Florentie. 2. male vt etiam mox innuit Alexan. 2. late Benedic. repe. c. Raynu.
ver. in abq; lib. more. ij. nu. 29.
C Et pu. sed Alex. ibi col. iij. reprehendit has dicisiones Ange. 2. bene. vide Soci.
Jas. Fran. Rip. in. d. l. plenissime. licet Angelum sequatur Corne. d. consilio. cxxij.
litera. o. lib. ij.

Nepotes isti. Aduerte hec ratio non ponitur hic nisi ad colorem, et ut vult Cor. consi. ege. co. q. lib. rñ. locus hic labricus est, et de facili secundum casuum varietatē ex modicis coniecturis in alterutram partem desinit, et licet plenissime omnium examinaui in q. meis ut autem analytice habeas veritatem in hoc puncto itet conclusio quod appellatione filiorū non veniunt nepotes ex sola vi vocabuli et proprietate vocis: sed tantū ex

int. p. r. et a. v. 32, nō
quavis, sed iusta.
I. iusta. de verb. fig.
opportet ergo aliū
de q̄ ex sola vi ser-
mōis accedere cō-
iecturam vel ratio-
nē iuste extēhonis
vt q̄ reliquas que
casum nostruz nō
tangunt omitta3;
sufficit illa quādo
verbum filij, pro-
fertur in plurali in-
definite nō referen-
do nec restringen-
do ad certas perso-
nas puta, superscri-
ptas; sed conferen-
do in genere in fu-
turum euentum ⁊
agitur de cōmodo
nepotū ⁊ in eis est
eadem ratio, nec se-
quitur absurditas,
⁊ maxime quādo
verbum filij, addi-
tur ad augeudum
⁊ cōtinuendū gra-
dus substituciōis
vt hic, vbi substi-
tuitur Antonius
cū filijs, tunc enim
sub verbo filiorum
velut subsermōis
compēdio omnes
liberi vulgariter ta-
men inuitati cen-
sentur, ⁊ hec est ve-
ra ⁊ propria sentē-
tia Ale. ita em̄ sen-
tit in. d. l. gallus. §.
instituenz, ⁊ ita di-
serte vbiq; alibi cō-
sulnit vt. l. 21. v. 21.
xxvj. lib. iij. 21. lvi.
li. v. cōs. xxvj. lib.
vj. §. a. j. eo. cōs. ix.
ita et sentit Bald. a
21. clxxvj. quidē
magis. 21. cccij. nō
cōtinentur in fi. li.
iij. Anto. rub. d. l.
gallus. §. quidē re-
cte chart. vj. ⁊ est
crebrior inia ⁊ ve-
ritas licet in filijs
causē inferuendo
vt Ale. hic nō nul-
li 21. aluerint vt ro.
21. ccccxxvj. co.
n. Deci. cōs. l. xcv.
vbi nūmis impudē-
ter abutitur auto-
ritatib; do. q. 103

tanquam a se stantes citat, licet loquatur alias in diuersis, alias in oppositis terminis. *idem* Deci. rectius cōsules cōem et nostrā sententiā sequit cōsil. cccxci. Jas. cōsil. li. q. ii. lib. ii. Bertrand. cōsil. cccxi. vltō cōsultationis. li. q. Anto. rub. cōsil. xxvi. q. cōcordat Soci. cōsil. cii. q. lib. ii. q. ut alibi fuit declarauit. Quando aut filij nō sunt in dīstinctum est, q̄ appellatio filiorū veniūt nepotēs et cōsiliarij et faciēt semel relicti pergrauetur Soci. cōsil. xii. q. sequendo ordinem. col. j.

fi mater. §. j. z Bar. ibi in fi. si ene inspicitur videtur hoc te
nere dum alle. l. si ita quis. eod. tit. ¶ Et posito qđ in casu in
quo consuluit Ang. florentie possit habere aliquid disputatio
nis: tamē in casu nostro cessat illa dubitatio: qđ in casu in quo
loquitur Ang. fuit simplex substitutio cōpēdiōsa, seu vulga
ris facta sub vno casu quo non esset heres, qui est de casibus
necessarijs ad substitutionē vulgare per. d. l. cum proponas.
Unde tūc facili ter pōt extendi ad aliū casum similē, qui sit de
casibus necessarijs ad substitutionē vulgarē vel ad eius effe
ctus. d. l. quid si tantū. z facit. l. iij. C. de instit. z substitut. sub
condi. fac. z. l. mulier. in prin. ff. ad trebel. z. d. l. si. C. de instit. z
sub. sed in proposito nostro testator in substitutione quā fecit
Ray. adiecit verba cōprehēdētia casum nō necessarium ad
substitutionē cōpēdiōsam vel eius effectū dum dicit: heredē
seruantē legē testatoris non est necesse qđ sit heres, vel saltē qđ
seruet legē a dicto testatore datam in testamēto circa quas dā
particulares dispositiones in eo cōtētas: vnde cū illa cōditio
fuerit voluntaria z nō necessaria ad effectū actus nō extendi
tur ad aliū casum etiā similē sūm Bar. z alios in. d. §. z quid si
tū. per. l. coheredi. in prin. z. l. meus. ff. de z d. i. z demō. z mul
to minus ad difficultē z hūā prout est in casu nostro: qđ cōditio
adiecta in substitutionē facta Ray. fuit illa. l. si Ray. decede
ret heres per quē apparet factā fuisse specialiter substitutionē
fideicōmissariā Ray. qđ non pōt extēdi ad vulgarē qđ illi cō
trarie dicta. l. ille a quo. §. si de testō. z deducit in primo funda
mēto scđe partis. ¶ Sexto principaliter probat qđ in substō
ne in qua vocati fuerāt filiū Ant. baresij nō vident cōprehē
di nepotes itē, aliter enim filios z aliter nepotes appellamus.
l. qui si nepotes. ff. de test. z insti. qui test. tuto. pa. pos. §. pe. z
fi. z idē probat in. l. gallus. quasi per totā. l. z. l. posthumorū.
ff. de iustitio test. sūm inductionem quam fecit Ant. de pisis z
Ray. in prealle. l. gallus. §. institutus. Nā prouidet a iuriscō
sulto qđ testōr qui instituit filiū vel filios in testō instituere de
bebat etiā nepotem seu pronepotē, ne si cōtingeret filios de
cedere vno testatore nepotis qui se p̄eritos inuenirēt rūpe
ret testm: ergo appareat qđ sub illa institutionē facta de filijs ne
potes nō cōprehēdebantur, z si diceret qđ illa iura intelligatur
qđ institutio facta erat de filio nomine proprio: videt diuina
ratio. ¶ Et dicit Bal. in. d. §. institutēs. qui hāc opi. approbat
p̄ illa lex loquit etiā in instōne nepotis nascituri qđ p̄p̄iū no
men nō hz: tū si nascat nepos nō intelligit institutus prone
pos: vt probatur in. d. l. gallus. §. institutēs. sūm vnū intellectū
quē ibi sequit gl. j. f. qđ illa. j. forma instōnis posita ibi. in text.
qđ sit generalis quo ad personas, z idē probatur in ea. l. §. idē
redendū. iuncto. §. nunc de leg. in verbo supplēdas: ergo eadē
instōne institutio facta de filijs nō cōprehēdit nepotes. z hic se
quit Bal. in. d. §. institutēs. ¶ Et respōdet ad. l. lucius. l. a. ij.
de her. insti. per quā Bar. tenebat cōtrariū qđ illa loquit qđ
appellatione filiorū nō cōprehēderent nepotes: sequeret, ab
ordn qđ proisus extranei p̄feruntur coniuncto testatori §. l.
acutissimi. C. de fideicō. l. generaliter. §. cū aūt. C. de insti. z
substi. vñ qđ ibi astabat p̄sona nepotis qui ex p̄sumpta mente
testatoris excludat substitutū: ideo appellandē filio: si cōti
nuitur nepotes, qđ nō p̄supponit in casu nro. ¶ Tūc sūm Bal.
in. d. §. institutēs. pōt respōderi ad. d. l. lucius. qđ ibi enūciatiue z
conditionaliter fit mētio de filijs in casu nostro fit mētio de fi
lis dispositiue disponēdo circa ipsos filios: quo casu nō vide
ret qđ apprehēdātur nepotes. in. d. §. institutēs. ¶ Precedēs tū
spōsio videt melior, z sūm cōp̄et sequi opi. Bar. in. d. l. libe
ri. §. in casu in quo loquit tex. in. d. l. lucius. §. qđ alias resul
ter dictū absurdū vel incōueniēs. ¶ Et qđ p̄p̄ie in substi
tioē facta prout in casu nostro de facto cōsuluēdo respōdit
cōsultat Frā. accur. vt refert z sequi videtur Zy. in. d. §. insti
tens. quando talis substitutio est facta ab alio quā ab ascē

dente dictorum nepotum. l. filij. ff. de verb. sig. Et arg. l. sed z mi-
lites. in prin. ver. hec aut. ff. de excus. tut. iuncta. l. cum accutissimi.
C. de fideic. z respondet fran. accur. ad. d. l. q. si nepotes. ibi
etiā qñ proferit ab ascendente nō cōprehenditur nepos: prout
rñdet gl. in l. iusta. ff. de verb. sig. s. q. ibi tractabatur de onere
ex parte tutoris. Bal. in rep. l. in suis. in vl. col. ff. de lib. z post
huc cōcludit q aut nos loquimur in dispōne legis nō odiose,
z tūc appellatione filiorū cōtineantur nepotes. l. ij. §. nō soluz
ff. de excec. l. ij. §. si mater. verb. filijs autē. ff. ad terty. l. iusta. de
verb. signi. in aut. vt exactio datur. §. is igitur. Aut loquimur
in dispositione hominis, z tūc non comprehendant nepotes
nisi ibi sequeretur dicta separatio. l. vxores. §. concubine. ff. de
leg. ij. z. d. l. liberorū. z est ratio differētie fm eum: q. in dispo-
sitione. l. cōsideramus modū significandi: in dispositione homi-
nis consideramus cōmunem modum loquendi. l. liberorū. §.
quod tñ cassius. ff. de leg. ij. l. labeo. de supel. le. l. cum delatio
nis. §. animam. ff. de fun. instr. ¶ Unde videmus t quod si tes-
tator in testamēto suo prohiberet filios alienare bona nō vi-
detur prohibuisse nepotes. vt in glo. fin. in aut. de resti. fideic.
§. nos igitur. etiā Dr. Ray. Bal. z Bar. in l. filius. §. diui. ff.
de leg. i. l. ex. z Bal. in l. voluntas. C. de fideicom. z Bar. in l.
lucius. §. sympronio. ff. de leg. ij. z Bal. in l. si quis. C. ad leg.
iul. mar. z in l. titius. in prin. ff. de liber. z posthu. ¶ Et quod
ita se habeat communis vsus loquendi voluit glo. in §. si. in
sti. qui testam. tut. da. possunt. in verbo appellamus. z in aut.
de nō elig. secūdo nub. in §. cum igit. in verbo filios. z no. Fa-
but. in l. ij. ff. de fide instrum. in j. consti. digestorum. z Ant.
de but. in prin. decretalium. in ij. col. pro exclusionē dictorū ne-
potum est etiā expressa decisio Bal. in d. §. si. inst. qui test. tn.
da. pos. vbi concludit q aut constet de mēte cōferentis, z illa
debet attendi. l. ij. C. de lib. pre. l. ij. §. cōditio. ff. de adi. leg. aut
non cōstat de mēte, z tunc aut nos querimus de significatio-
ne aut de appellatione. ¶ Primo casu dicendū est q per fi-
lium nepotes significant: q. dicit a philos. qd est amor. z not.
in d. §. si. ¶ Secundo casu nō cōprehendit nepotes: q. aliter
filij, z aliter nepotes appellantur: vt. d. l. qd si nepotes. ¶ Et si
queratur quid magis debeat attendi, an appellatio an signi-
ficatio: z tunc cōcludit quod aut proferitur a perito aut a lege
z tunc attenditur significatio nisi lex talis sit contra ius com-
mune quo casu debet attendi illud per quod magis lex restrin-
gitur. ar. l. q. vero. ff. de leg. z ita loquitur fm eum. l. si. C. de na.
lib. idem putat si proferat in principe vt in prinil. vel rescripto
q. vbi ageretur de fauore continerentur nepotes: secus si de
odio: aut proferit in imperito vel inter imperitos, vt ab aliquo
contrahere vel testatore, z tūc attenditur potius appellatio q
significatio: vt in d. §. si. z ideo fm eū dicit lex nō q non videt
institutus vel exhereda. filius. §. posthumorū. insti. de exhe. li.

4 d. l. pallus. Confirmo predicta ¶ q̄ in testō non debemus
recedere a propria significatione verborū nisi aliter de mēte te
statoris cōstet. l. nō aliter. 2. ibi Bar. ff. de leg. iij. 2. fm propriā
significationem vocabuli sub appellatione filij non continent
nepotes. d. lausa. 2. l. filiu diffinimus. ff. de his qui sunt sui vel
alie. in. l. filium habeo. ff. ad mace. 2. late probat Bar. in. d. l. li
berorū. in. vj. col. 2. Jo. an. in. 8. dicto. c. ad extirpandū. 2. Bal.
in. l. maximū vitium. C. de lib. pre. 2. Pet. de anc. in. cle. j. de ba
ptis. ¶ Adodo restat rēdere ad alleg. in cōtrariuz ad que 2 si
tm ex premissis satis de responsione liquere pōt: tñ specialius
rēdendo dico primo non obstarē, id q̄ habet in. l. coheredi. 2
in. d. l. quandiu. cum ibi nō. per Bar. 2. alios: q̄ illa procederēt
qñ secūda subitō facta Ray. de Ant. spaciōsa fuisset vulga
ris seu comprehendens vulgarē, 2. eueniret casus vulgaris sub
stitōis sed vbi fuit restricta ad fidei cōmisiariā, vel in certū ca
sum qui non euenit: tūc si deficiat prima subitō facta posthu
mo de Ray. qui decessit viuo testōre nō admittit Ant. spaci.
qui fuit substitutus Ray. 2. multomin⁹ post mortē Ant. spa. ad
mittunt alij sequētes substituti. 2. hoc est q̄ decidit ipse Bar.
in. d. l. q̄ diu. 2. p̄bani in supior. ar. sz ita est q̄ subitō facta ray.
intelligit facta si ipse decesserit hīs 2. seruās legē testōris q̄ cō
ditio nō fuit cōpleta: ergo nō pōt dici q̄ subitō ant. spac. 2. ses
quētes possit hīc effectuz vt deduxi maxie in primo p̄n. fund.

¶ Ino ob. etiā si diceret qd. Bar. in l. qd. diu. in l. diu. ¶ voluit qd. si pama & scda substis fuerit fideic. tñc l3 pama fideicōmissu deficiat: vt qd. pcedebat pama fideicōmissari? remaneat ipsuz pama fideic. apud heredē testōis fideicōmittētis cum onere tñ scdō fideicōmissi. & sic o3 per dictū heredē restitui scdō fidei comissario. d. y. p. scdō. & sic cū i casu nro pma subitō scā post hū. fuerit et pcediosa cōprehēdēs sub se fideicō. post aditā he reditātē. vt. i. precibus. & d. c. ray. & et scda substō q̄ facta fuit Ray. facit fidei comil. substitucio Ant. sp. per fideicōmissu deficiat ex eo: qd. Raymō. decessit viuo testō: & nō debet deficere secundum

scdm fideicommissum relictū Ant. spaci. 7 pñr substituti Ant. spaci. debet admitti: qz si Ant. spaci. fuit legitime admittus ad substitutionē, cessant rōnes ppter quas dicebā substitutos Ant. spaci. esse excludos: qz ad hoc respondeo q non est verū q pñr substitutio facta posthumus dicitur iudicari fideicommissaria: sed vt vulgaris: qz nō euenit casus fideicommissarie substitōis ex eo: qz posthumus institutus nō fuit heres d. l. ille a quo merito de tali cōpendiosa iudicandū est fm casum qui euenit. i. prout de vulgari: qz iste casus euenit: vt not. Bart. in l. heredes mei. §. cū ita. ff. ad tre. 7 ptz in d. l. precib⁹. cū si. et etiā fuit specialiter in testō expressus casus vulgaris substitōis in persona posthumus: vt in primo p̄supposito ostēsum fuit. ergo sum⁹ in casu in quo iudicare dicitur d. prima substitutiōne factā fuisse directā: 7 secundā. i. factā Rayn. fuisse fideicommissariā vel factā sub certa cōditione q nō fuit impleta quo casu quo Bar. in d. l. qd diu. cum concordantib⁹. §. alle. cōcludit p̄ dictos descendētes Ant. bare. 7 dicta substitō facta in casu quo Ray. decederet heres. 7 seruans legē testōris: nō trahit ad aliū casum illi dissimilem prout fuit casus q euenit nec etiā ad casum simile q plus est q probauit. §. in primo et quinto fundamēto ad si. p qd etiā apparet nō obstare si dicat

16 q substitutio cōpēdiosa facta alicui post mortē. hz locum in vim vulgaris etiā si viuo testatore decedat ille cui substitō facta est: qz hoc verū eēt vbi substitō facta simpliciter fuisset post mortē Ray. sz ista nō fuit huiusmodi: sed facta intelligit Ray. si decesserit heres 7 seruans legē testatoris 7 cū nō fuerit impleta dicta cōditio cessat dicta substitō vt pbauit in d. p̄rio 7 quinto fundamēto. ¶ Posset etiā ad oīa in p̄riū deducta rīderi, illa nō militāt in nepotib⁹ Ant. bare. qz nō intelligunt substituti: vt probauit in vj. seu vl. fundamēto. l. lucius. ff. de he. in sti. qz ad eā fuit respōsum in d. vltimo fundamēto. ¶ Nō ob. etiā d. l. gallus. §. institūes. fm intellectū glo. qz mīdeo q si illa gl. q. intelligat fm q dixerat. 7 intelligat gl. j. prout verisimile est ne incōtinēti glossator sibi videat p̄dixisse. ibi erit tex. cōtra dictos nepotes q istū intellectū approbant doc. quos retuli in vlt. fundamēto. 7 ad d. l. iusta. 7 d. l. filij. ptz respōsio ex his que. §. dixi. i. q illa pcedūt inspecta larga vocabuli significatiōe nō aut inspecta appellatiōe: qz aliter appellanē nepotes 7 aliter filij: 7 hec est ratio gñalis q reddit a iurisconsulto in d. l. q si nepotes. 7 talis appellatio dicitur attendi magis q dicta significatiō in dispositione testōris q nō resuleret absurdum vel incōueniēs vt in p̄ealle. vlti. fundamēto deduxi. vbi etiā deduxi cōm vsum loquendi. ¶ Et ppter hoc ēt apparet rīsum ad id q dicebat in vltimis volūtatib⁹ faciendam esse largā interpretatiōe. ¶ In testamentis quidē dico q imo dicitur attēdi appellatio magis q significatiō: vt dicit in l. libellorū. quoniam etiā in testamētis nō debem⁹ recedere a propria significatiōe verborū. nisi aliter cōstet de mēte. d. l. nō aliter. de lega. iij. 7 ibi no. Bar. q ex propria significatiōe appellatiōe filij non cōtinet nepos: vt etiā dictū fuit: 7 aliter intelligit id q habet in d. l. in testamentis. 7 ibi not. ¶ Ex quib⁹ oībus pcludo dictos nepotes Ant. bare. q nullo modo ad substitutionē admitti posse. Alex. de tarta.

Summarium.

- 1 Verba debent intelligi de naturali non civili actu.
- 2 Legitimorum filiorū appellatiōe non veniunt legitimati.
- 3 Monasterium an sit loco filij.
- 4 Tanq̄ 7 quasi notant improprietā. 7 nu. 19.
- 5 Illegitimi sunt infames infamia facti.
- 6 Princeps non debet vti plenitudine potestatis. nisi ex cā.
- 7 Testamentum iure diuino 7 gentium ratum esse debet.
- 8 Sacerdotes iure diuino cōtrahere matrimonium possunt.
- 9 Dux mediolani habet iura imperialia.
- 10 Legitimus est vere legitimus. 7 in statutis. nu. 11.
- 12 Agnatio per legitimatos conseruatur.
- 13 Substitutio quādo fit. refert dici. si decesserit sine filijs legitimis. vel si decesserit sine filijs legitime natis. 7 nu. 18.
- 14 Princeps potest legitimare in p̄iudiciū tercijs: eo non vocato.
- 15 Legitimando. qui sint citandi.
- 16 Electio. 7 distributio in pauperes. non potest fieri ante tempus.
- 17 Verba an sint intelligenda secundū p̄iudiciū. an vulgariter.
- 20 Causa p̄sumitur in p̄ncipe. etiam ius alterius auferente.

Epitome.

Estatoz voluit q si heredes instituti decederēt sine filijs legitimis 7 naturalibus. tertia pars hereditatis perueniat ad Ant. 7 Nicolauum fratrem suum naturalem. aut ad eorum filios. Post mortem testatoris heres decessit. relicto filio naturali prius legitimato. Rñ. Alex. q excludit substitutum. ratio qz deficit conditio cū sit filius naturalis 7 legitimus: secus si dictum fuisset. si decederent sine filijs legitime natis itē fallit. in eo. consi. xciiij. nu. 4.

Consilium.II.

Vtis codicillis legitimatiōe. et alijs de quibus in themate fit mentio 7 ponderatis fundamentis celeberrimi consultoris. a quo contra legitimatos consilium magis proligum quam vt puto oportet redditum est: 7 propterea non videbitur mirum si ego in scribendo vltra mortem lōgius visus ero. ¶ Videtur igitur prima consideratione dicendum dictos legitimatos non excludere filios legitimatos 7 naturales. d. Mi. substitutos i codicillis d. Jo. non obstan. quibuscūqz clau. in d. legitimatiōe infer tis ex pluribus. ¶ Et primo qz codicillans disponit q si. d. masculi heredes instituti decederēt sine filijs masculis legitimis 7 naturalibus: tertia pars hereditatis perueniret ad. d. Ant. 7 ad Mi. fratrem naturalem ipsius codicillantis aut ad eorū seu ad alteri⁹ eorū filios masculos legitimatos 7 naturales. ergo illa verba sine alijs legitimis 7 naturalib⁹ debēt intelligi ex his qui ab ipsa natura extorti fuerunt legitimi 7 naturales: 7 sic de natis ex legitimo m̄rimonio nō aut de illis qui per actus civiles sunt legitimati: sicut videm⁹ q qñ in aliqua dispositione fit mētiō de morte intelligitur de naturali. 7 nō de civili. l. ex. e. l. §. in insulam. ff. de ver. ob. si titius. §. corne lio felici. ff. de iure hī. c. susceptū. de rescri. lib. vj. ¶ Cōfirmat 7 scō per. l. fideicommissum. ff. de cōdi. 7 demō. 7 l. si ita qz. §. is cui. de leg. ij. vbi fideicommissum in iūctū titio sub cōditione si decesserit sine liberis nō excludit quis titi⁹ decesserit cū filijs adoptiuis 7 sine legitimis 7 iure artificioso pcreatis. fac. tex. instit. de excu. tu. circa prin. iuncta l. ij. §. legitimatos. ff. eo. vbi appellatiōe filiorū veniūt adoptiui: vt ibi. 7 i. c. adoptiui. si de sen. sue. cōtro. inter do. 7 agn. filius adoptiu⁹ 7 legiti. eq. parant. l. cū in adoptiuis ad si. in ver. dūmodo. 7 ibi no. doct. C. de adop. no. q. mag. in l. j. ff. ad muni. 7 in l. filios. C. de muni. 7 ori. li. x. ¶ Tertio p hoc facit tex. in l. si. C. de his qui ve. eta. ampe. vbi qñ fit mētiō de legitima etate: intelligit de etate naturali. xxv. ann. nō aut de etate dispēata a p̄ncipe p rescri. ptū. ¶ Et iō dicit Bal. 7 Sal. q si qz accipit rē i ephyten sim p se 7 filijs suis legi. 7 naturalib⁹ nō intelligit sensisse de legitimatis: qz nō sunt naturales legitimi. 7 illud vbi legitimus cū possit itelligi de legitimis ex natiuitate nō dicit itelligi de leg. p acc. civiles: vt p illū tex. 7 facit qz naturalis cā est atēdēda nō accidētalis. l. q hnt. in prin. de tut. c. regiti. de test. Actio civilis vel accidētalis naturalia iura corrūpere nō pōt leos cas⁹. 7 l. legitimū. de ca. di. ¶ Quarto qz p̄prie loquēdo aliud est quē esse legitimū. 7 aliud est quē esse legitimatū: vt colligit p gl. i. l. cū legitime. ff. de sta. ho. 7 gl. mag. in l. j. ff. ad muni. 7 in l. filios. C. de muni. 7 ori. li. x. 7 no. exp̄sse Sali. i. letiā. C. de ap. p illū tex. vbi p3 q imago rep̄sentata nō est essentia. liter ipsa res cū diuersis nominib⁹ appellet. l. si idē. C. de cod. ¶ Quinto pbo qz dispō testatorū recipit it̄p̄tationē a cōi vfu loquēdi. l. liberoz. §. q tñ cassi⁹. ff. de le. iij. l. labeo. ff. de su. pel. leg. sz inspecto vulgari 7 cōi vfu loquēdi. 7 itelligēdi dispositiōes seu loquēs de filijs legitimis 7 naturalib⁹: nō itelligit loq. de filijs legitimatis. ergo 7c. ¶ Sexto qz appellatiōe filiorū intelligit de his qz iuste nuptie demōstrāt. i. auf. qb. mo. na. efficiant sui. in §. legitimi. 7 l. filij. ff. de his q sunt sui vt alie. iu. 7 maxie in casu nro in q nomē filiorū est positū in cōditiōe q dicit in forma specifica adimpleri. l. q her. in p̄ic. 7 l. meui⁹. ff. de cōdi. 7 de. ergo nō cōphēdunt legitimatiōe fili⁹ legitim⁹ dī quasi fm legē nat⁹: sz isti filij sunt nati ex reprobatō coitu. xxij. q. iij. nemo. ibi dū tex. dicit nec hoc solū adulterium est cū aliena peccare p̄iuge: sz oē qd nō hz formā p̄iugij. ¶ Septimo qz si dicerem⁹ q legitimati excluderēt substitutū dare materia 7 occasio deliquēdi: nā grauāt⁹ onere fideicommissi ad ineffrenatā 7 reprobā cōcupiscētiā se traheret q esse nō dicit. vt in auf. de leno. §. j. l. ij. C. de ind. vid. tol. 7 in d. l. rē. ff. d. pac. dot. 7 cū tales filij nō possunt haberi sine p̄cō. vt d. c. nemo. nō est verisimile q testōr de illis cogitauerit. ¶ Octano qz b l3 monasteriū h̄ loco filij b illi⁹ qui ingredit monasteriū: vt b ij

¶ Uisus. Adde Alex. cōsi. xxv. in eo. l. Soci. consil. cclj. lib. ij. 7 secundum istud consilium fuit obtentū 7 iudicatum vt refert Alex. in eo. lib. consi. xciiij. ad finem.

¶ Filij. adde Alex. can. consi. cxxj. in ij. parte. 7 in consi. lxxij. in. iij. vol. 7 in l. ex facto. §. i. versi. quid autem in monasterio. ad tre. Lano. in. c. per venerabile. qui filij sint legitimi. in cle. exini. de verb. signifi.

in aut. de sanctissimis epis. §. 3. hoc pñti. z. c. in pñtia. de pb. tñ nō hñ p filia nato ex corpore illi? ingredientis vt no. Hosti. z Jo. an. inc. Ray. de test. Ja. de bel. in. d. c. 3. hoc pñti. Bal. in. l. deo nobis. de epi. z cle. z in aut. nisi rogeti. C. ad tre. z in. l. lucius. la. §. ff. de he. instit. z plene per do. in. d. l. si ita. q. s. is cui? pal. in. d. c. in pñtia. ¶ Mono p hoc facit tex. in. c. naturales. in ti. si de feu. sue. cōtro. iter do. z agna. vbi hñ q filij naturales lz postea sint legitimati, tñ nō admittunt ad successio nē feu. ¶ Decimo pbat ex his q no. gl. in. d. c. innotuit. §. ele. q dixit q legitimus nō dñ legitim? lz tāq legitim? ¶ Nam illa dictio tāq est nota. iproprietatis. l. meminim? circa me. diū. z ibi no. Sui. C. de legi. he. z in aut. vt cū de ap. cog. §. si ne legi. bñ facit tex. in. l. imperialis. in ver. quasi ius queritur. z in ver. quasi natalibus. C. de nu. vbi restō quā facit pnceps p rescriptū abstergerendo maculā ex senicis ludis snia iudicis su sceptā dicit restituere quasi natalibus q dictio quasi, denotat fictionē. l. posthumorū. ff. de iur. test. l. si cū dotē. §. si. ff. so. ma. z plene no. p do. in. l. si an nup. e. r. z p hoc vñ nō ob. inra que dñt q legitimati restituunt primis natalib? z in nullo differe rūt a legitimis: qz intelligit fidei z iproprie. q fictio z iproprie tas in iplēmeto cōditionis nō vñ attēdēda. d. l. fidei cōmissus. z. d. l. qui here. ff. de cōdi. z. vñ. ¶ Accedit qd no. Ja. bu. i. pe. C. vbi dixit q imperator legitimado aliquē nō facit legitimū lz iura legitimatitatis ei pferit vt remoueat obstaculū z reddit eū iuri nature in quo nō erat: hec differētia legitimorū z ille gittimorū hñ in aut. qui. mo. na. effi. sui. §. opz seq. z ideo Bal. in. l. eā quam. C. de fidei cō. in. iij. col. ver. sed pone statutū dicit z etiā vult q pprie appellatione filij nō comprehendat legiti mat? a alle text. in. d. c. naturales. bñ facit tex. in aut. qui. mo. na. effi. sui. §. gñaliter. z. §. filij. i. ver. machinatiōis. ¶ Unde cimo pbat q si psona de cui? successione tractat erat nobilis vel in dignitate: tñ ex eius persona cōsideramus z presumi mus p quos descēdētes videat voluisse excludi substitutum. nā tñc quēadmodū filius naturalis excludit per substitutū. l. ex fecō. §. si qz rogat? ff. ad tre. qz nō psumit d illis testōrē sen sisse vt ibi: qz sunt magis dēdecori qz eēti viro ignobili. l. si qua illustris. C. ad orf. p tales enim filios nobilitas patrū vel aut pdefuncti nō cōseruat. l. ex nature. ff. de sta. ho. t. z tales ille gitie nati cēsen infames infamia facti vt no. Alzo. i. sum. C. de ifamib? circa pñ. q cuiuscūqz interest hñditatē suā nō de uenire ad ifamatā plē vt dignitas z fama ei? cōseruet illesa: z ex istis vltio dictis pcludit Ang. i sua disp. q iei. nobilis q dā gñe zc. in scōo dubio. sequit Ant. de but. in. c. p venerabi lē. post mediū. in §. alij est effect? qz si patrui zc. extra q si. sint le. q talis naturalis, z legitiat? nō excludit substitutū qñ te stōr erat nobilis gñe: zhac eē rōnē. d. c. naturales. vbi legitiat nō succedūt in feu. qz nō est vñ nō nōbīle feudū pcedentē de tali psona vt ple sen sisse. lz ita est q. d. Jo. d. la sala testōr erat nobilis: ergo zc. vt sal. d. d. Baldasar erat in dignitate pstitus: qz pnotari? erat. l. i. C. de mā. pñ. z sic qñ testōr erat no bilis vel in dignitate nō psumit ob hoc q voluerit p legitia tā plē excludere substitutū. Itē etiā qñ heres grauat de resti tuēdo p fidei cōmissus sub cōditiōe si decesserit sine filijs erat in dignitate pstitut? fm Ang. in. d. §. si qz rogat? z hoc ma xime qz tales filij nati ex dco Baldasare exstēte i sacris dñr incestuos: vt no. gl. in. l. §. C. de epi. z cle. vel fm doct. vbi tales filij dicunt spurij. z no. Bal. in. l. si qz incesti. C. de incest. nup. ¶ Duodecimo probat per autoritates illorum qui tenēt q filij qui sint legitimati nō excludūt substitutū: vt tenuit Joā. cal. in cōf. suis. in ti. qui filij sint le. in cōf. j. z Bal. in. l. lucius. la. §. ff. de her. insti. z in. l. si ita qz. §. is cuius. ff. de leg. ij. z Sa li. in. l. gñaliter. §. cū autē. C. de insti. z substi. z Joā. de timo. in leg. facto. in prin. ff. de vulg. z pup. z in. d. §. si quis rog. in fin. prin. ¶ Tertiodecimo qz attēto q tpe impetrationis, z legi timationis decesserant oēs filij masculi dicti codicillatis sine filijs superstitibus masculis tātum. d. domino Baldasare cō stituto in sacris: iam poterat dici esse acquisitū ius filijs dicti Mic. substituti: qz constabat. d. Bal. decedere oportere sine fi lijs legitimis z naturalibus. z per cōsequēs ista cōditiō adie cta in codicillis vñ si decesserint codicillatis filij sine filijs ma sculis debebat cēseri purificata post q omnino erat extitura. l. si pup. §. qui sub cōditiō. ff. de noua. l. nam z si cum moriar. ff. de pñ. inde. ergo nō potuit papa auferre ius qñtū filijs di cti Mic. ipis incitatis. l. adoptio. z. l. nā ita diuus. ff. de adop. z ibi no. glo. z Bar. z no. etiā Bal. z alij in. l. gallas. §. z quid si tantum. ff. de libe. z posth. per. l. fin. ff. de nata. resti. z not. etiā Bar. in. l. §. C. de temp. ap. z Spec. in tit. de rescrip. pñsentatio ne. §. si. ver. item quid ad rescrip. vbi concludunt doct. qz in cō cessiōe priuilegij vel rescripti per qd aliquis ledit debet citari ille de cui? pñdicio agit. ¶ Nec ob. q papa fuent vsus ple

nitudine potestatis: qz non debet papa ea vti nisi ex cā vt est casus fm Jmo. in. c. innotuit. de elec. z Ang. in. l. bene a zeno ne. C. de quadri. prescri. z Bal. in. l. §. in ver. modo ergo zc. C. de sen. ex peri. recita. ¶ Et ideo dicit Bal. in. l. §. C. de cō. rerū aliena. q pnceps raro dñ vt plenitudine potestatis: qz prin ceps debet magis cauere q alius alter. not. in. l. pe. ff. de he. ino sti. z per Jo. an. in. c. cū venissent. de iudi. z pnceps in hoc ca su nullā habuit causam iustā. ¶ Quinimo licet papa habeat plenitudinem potestatis dñ intelligi in beneficialib? p nota. in. d. c. innotuit. z cle. j. vt lite pendente. z in. c. per venerabilē. qui filij sint legi. z ptz ex tex. in. c. j. ver. nō possumus. de causa posses. z in. c. j. de fide instru. cū multis si. vñ tex. in. d. c. p ve nerabilē. in verbo diuersis causis inspectis. zc. pbat q dispen satio seu legitimatio nō dñ fieri sine cā rōnabili. ¶ Et potis sime facit in casu nostro dispesatio pape iusta z iualida: qz fa cit expresse contra voluntatē testatoris: qz nolebat substitutū excludi nisi per filios legitimos: z naturales: z p pñs fuit dis pensatio pape contrarius diuinum: t qz deus, z sancti patres voluerūt vltimā voluntatē esse seruandā: vt in. d. c. vltime vo lūtatis. xij. q. ij. z etiā facit cōtra ius gentiū. lz testm fuit de origine iure gen. qz eo ipso q gentes esse ceperūt: disponebat de bonis suis in testō vt legitur in veteri testō de antiqs pa tribus ita inquit Bar. in. l. interdū. ff. de cōdi. inde. z in ru. ff. de acqui. here. An ea que sunt de iu. gentiū princeps auferre non pōt sine causa. vt plene no. in. l. si. C. si cōtra ius vel vti. pu. z in. c. q in ecclesiariū. per doc. de cōf. z in. c. qz pleriqz. de immu. ecc. ¶ Sed premittis non obstātibus: cōtrariā sniam proculdubio de iure probabiliorē esse puto. ¶ Presuppono igitur in primis t q filij nati ex cōstituto in sacris pñt au toritate romani pñficis legitimari: vt expresse dicit Hosti. in sum. qui filij sint legi. §. si. ver. nunqd ergo cū adulterino filio zc. qz tales in sacris cōstituti nō. l. diuina. sed canonica mñs monia phibent: vñ videmus q papa dispensare pōt quod cōstituti in sacris matrimonia phere possunt: vt plene no. in. c. cū olim. de conin. z qd legitimatio talij valeat pba tur expresse in. c. per venerabilē. in pan. cū glo. in verbo adul te rñs. qui fil. sint legi. z sentit gl. in aut. qui. modis nat. effi. sui. §. si. in verbo participiū. ¶ De cōo pñsuppono qd sum? in ter ris subiectis ecclesie quo casu sum? pñt. fex habet eādē iur isdictionem quo ad iurisdictiones tēpora zc. quas hñ ipera tor in terris imperij. vt. d. c. per venerabilē. al. gat. c. l. 3. de fo. cōpe. cū ibi no. z etiā. c. si duobus. in fi. extra de app. z ita etiā no. Ant. de bu. in. d. c. p venerabilē. in. vñ col. z vt dixit gl. §. in. c. innotuit. z ibi late doc. de iud. ptas viriusqz gladij fuit. originatē apud papā vt no. Jnn. i. d. c. licet. z ideo dicit Ja cobu. in. pemio. C. qz iurisd. tēporalis pēdet ab ecclesiā: qz ec clesia reseruata sibi substātia cōmisit imperatori exercitiū in tēporalibus: z ideo donatio cōstātini fuit quēdā resignatio potius q donatio ppria. ¶ Quinimo pl? repero cōsoluisse Jau. de ca. in cōf. cxxv. inci. su p primo dubio vt dīcēdū zc. versus fin. cōf. xxxij. lib. ij. col. si. t q dñz Albedolani hñs titulū ab imperatore in terris illis, cū in terris illis sit factus princeps perpetuus cēset in illū trāslata oīs ptas imperialis in terris illi? ducat? vt possit vti iure imperij: legitimare ad p iudiciū iuris iā quēstū: ad hoc inducit tex. in. l. j. ver. credidit z pnceps zc. ff. de off. pñfe. pñto. id qd no. Spec. in tit. de in stru. edi. §. restat. ver. sed quis pōt facere tabellionē zc. hoc vñ timū tamē nō firmo, qz nō est pro nūc necesse. ¶ Ad pñdic ta posset etiam adduci id qd not. tradunt vñdīqz doc. dīcē tes qd nō recognoscētes superiorem possunt exercere ea que sunt principi reseruata in illis terris vt per bar. i. l. relegati. ff. de pe. z in. l. hostes. ff. de captiuis. z l. i. §. de qua re. ff. de post hu. z in. l. iij. in prin. ff. de mino. z notāt doc. in. c. cū te. de re in di. z Bal. in. l. exēplo. C. de prob. l. receptitia. C. de cōf. pecu. cum si. z istud plurimum pōderandū est ad ea de quibus in fra dicā. ¶ Presupposita ergo validitate legitimatiōis ex capite cause efficientis. nunc ostendo q de iure legitimatus in casu pposito excludere dñ substitutum quēadmodum per filios legitimos z naturales excluderet substitut? ¶ Doc pbat in aut. qui. mo. na. effi. sui. §. qñ varie. z ibi quasi varie. z not. differētia a legitimatis: z in. §. reliqui. ibi illas successio nes quas habēt qz ab initio sint legitimi. z in. §. illud. ibi a fi lijs legitimis differētes, z ibi restōnē, z antequā ingenuita tē: z in. §. si quis igitur. ibi legitimatus fiat mox natali iure oino liberatus. z in. §. adoptiōis. ibi. sicut in ceteris ab initio legitimis. z in. §. qz vero cōcludit. ibi qz vero illegitimis diffi nita sunt filijs. z in. §. cū semel. ibi ius legitimorū in ascendit, z in aut. qui. mo. na. effi. leg. §. iceat. ibi nihil a legitimis diffe rentes: pōderāda est dictio nihil: que est vñs negatiua. iij. q. j. deus. l. fin. ff. de lib. z posth. l. is qui vtrū. ff. de reb. dubi. z sic denotat

Legitimat? q nō sit plene, lz fidei legitimus tradit 4 Jo. and. i reg. i ge nerali. de regu. iur. in. vj. in mercuria. Bar. in addi. Spe cu. tñn. de suc. ab intesta. Pau. con si. clxxx. in si. lib. j. consil. cclij. consil. cclij. li. ij. cur. se nior. cōf. xij. xvj. xxxv. z qñ. lxxij. col. xvij. xvij. dec. 25. cclxxv. num. 8. cōf. cclxxij. nu. 9. cōf. cccxvj. in si. 25. l. d. x. col. ij. Cal deri. cōf. j. sub tit. qui fil. sint legi. Ja so. l. generaliter. co lū. pe. C. de insti. et substi. l. si is q pro emptore. col. iij. ff. de vñcap. Alber. bru. cōf. xv. col. ij. inter 25. feudalia.

Facti. Ad hoc Alex. l. ij. in pn. ff. de lib. z posthu. z in co. lib. cōf. xxv. col. ij. consil. lxxij. Roma. cōf. xvj. Bal. cōf. lxx. col. ij. cōf. cclxxij. li. j. consil. cxxij. lib. ij. Frā. curt. senior in rep. l. admonendī. co. iij. ff. de iure iu. Jas. l. fratres. in si. C. de inoffic. test. l. si is q p emptore. col. j. ff. de vñcap. Cos. Sug. in glos. prag. de nu. z qua li. card. in ver. filij. Franc. cur. iunior cōf. xxxvj. Step. ber. cōf. clxxxvj. existimo. in si. li. ij. hñppo. de marsil. no. cclxxij.

Ad hoc Alex. l. ij. in pn. ff. de lib. z posthu. z in co. lib. cōf. xxv. col. ij. consil. lxxij. Roma. cōf. xvj. Bal. cōf. lxx. col. ij. cōf. cclxxij. li. j. consil. cxxij. lib. ij. Frā. curt. senior in rep. l. admonendī. co. iij. ff. de iure iu. Jas. l. fratres. in si. C. de inoffic. test. l. si is q p emptore. col. j. ff. de vñcap. Cos. Sug. in glos. prag. de nu. z qua li. card. in ver. filij. Franc. cur. iunior cōf. xxxvj. Step. ber. cōf. clxxxvj. existimo. in si. li. ij. hñppo. de marsil. no. cclxxij.

denotat q̄ penit? nulla differentia sit inter legitimatos & legiti-
mos & naturales: attento qd iura superius alleg. disponunt
predictos legitimatos dicti codicillatis esse legitimatos & natu-
rales legitimi a lege nūcupant: ideo i' dispōne dñt legitimati
accipi pro legitimis. ¶ Mā testator p̄sumit velle in sua dispo-
sitione id q̄ ius dispōit. ita inquit Bar. in l. p̄cib? in xij. col.
C. de ipu. & alijs sub. alleg. l. si duo sunt. de acq. her. & no. bal.
in l. heredes mei. s. cū ita. ff. ad trebel. & in l. gallus. s. qdā res
cte. ff. de li. & posth. sed ius disponit q̄ legitimati nihil differat
a legitimis: & q̄ indicent legitimati vt dixi: ergo illud qd dispo-
nit testōr de legitimis naturalibus censetur dispositū de legi-
timatis. ¶ Cōprobat q̄ legitimat? dñt vere legitimus & nō
per fictionē: vt probat Bart. in l. si quis pro emptore. in. ij. q.
ver. itē q̄rit circa p̄dicta: vt rñ ista fictio fingat & c. ff. de vluc.
q̄ aliquē esse filiū legitimū vel illegitimū est iuris. nō em̄ hoc
ab ipsa natura ducebatur: vt in aut. qb. mo. na. effi. legi. s. lice-
at. & in aut. qb. mo. na. effi. sui. s. natura. & s. si quis ergo. sed
lex inanimata disponēs circa ea q̄ sunt iuris cōtinet veritatē.
nō autē fictionē vt probatur in l. si vnus. s. pactus. ff. de pact.
ibi nō tollitur ipso iure sicut stipulatio p̄ stipulationē: q̄ in sti-
pulatione ius vertitur & c. & latius p̄sequit Bar. in. d. l. si is q̄
pro emptore. ergo idem est qñ princeps. vel pōtifer disponit.
vel legitimat: q̄ ipsa est lex. in aut. de cōsulib? in si. cum possit
ius posituū fundit? tollere. c. p̄posuit. de p̄ces. p̄ben. & not. in
cle. l. in ver. perfect? de immu. ecc. ¶ Pro hoc facit: q̄ pado-
ptionē fili? efficiat vere legitim? licet nō efficiat naturalis: q̄
nō h̄z primordia nature. insti. de ado. in p̄i. cū ibi nō. & q̄ le-
gitimat? dicat vere legitimus tenuit Bal. in l. sup. C. de na-
tur. l. sed qñ alijs esset illegitim? tali illegitimitate q̄ de iure
positiuo iudicata esset illa tūc eodē iure positiuo. vel a principe
sup hoc p̄tate habēte posset tolli: s̄ in p̄posito defect? illegiti-
mitatis quo q̄rit erat de iure positiuo non de iure diuino. vt
s̄. probauit in primo p̄supposito: ergo & c. ¶ Et fortificatur
predicta ex his q̄ no. Bal. in l. cū acutissime. C. de fideicō. vbi
voluit q̄ statutū dicens q̄ extantibus filijs masculis filia
femina nō succedit: q̄ quidē statutū intelligit de legitimis et
naturalibus: vt. d. l. filiū diff. tñ habebit locū existēte filio ma-
sculo legitimo: cū in legitimatione sit verus status legiti-
morum: licet nō sit verū principiu fm̄ em̄. & idē ipse dicit in l. eā
quam. in verfic. itē questū fuit a me. C. de fideic. & Pau. de
cast. in l. sed si hac. s. patronū. ff. de in ius vo. sic ergo in dispo-
sitione statuti stricti iuris disponētis ius cōe cōprehendit
legitimus: ergo eodē mō in dispōne testōis q̄ nō pōt dici
esse magis stricti iuris. ¶ Decidit hoc etiā ex his q̄ disputat
Bened. de Plōbino in sua dispu. inci. statuto p̄sano & c. ma-
xime in primo dubio: vbi cōcludit dñ queritur an legitima-
tus dicat vere legitimus: debet distingui. q̄ aut querit an sit
vere legitimus originali legitimitate in sp̄e que ex matrimo-
nīs p̄cedit dicēdū q̄ nō ita loquit. l. qua in p̄uincia. s. diu?.
ff. de ritu nup. & in aut. qb. mo. na. effi. sui. s. gñaliter. in verb.
machinationē & c. cū simi. aut queritur de alia legitimatione
in gñe: & tūc aut obstaculū in legitimatione p̄cedit a iure ci-
uili: vt q̄ erat impedimētū de quo loquit titulus. C. de inter-
dic. matrimo. & tūc q̄ p̄iceps tale impedimētū iure civili in-
ductū tollere pōt dñ esse vere legitimus. vt in aut. qb. mo. na.
effi. sui. s. illud. cū si ita procedat opi. Bart. in. d. l. si is q̄ pro
emptore. aut illud obstaculū erat inductū de iure canonico: &
tūc si eēt legitimat? ab impatore nō esset vere legitim? sed res-
quebat legitimitas a sede ap̄lica. & p̄pterea infert sc̄o & ter-
tio dubio q̄ statutū tagans legitimam filiorū habebit locū
etiā in filijs legitimatis: vt ibi per cū. ¶ Ad predicta bñ fa-
cit tex. in l. imperialis. s. itaq. C. de nup. ibi dum tex. dicit oī
macula penitus deleta per quē tex. dicit ibi Bald. q̄ spurius
legitimus non debet amplius dici spurius vt ibi Salyc. in
12 verbo nō accidit. q̄ p̄ legitimationē cōseruatur agnatio
b sicut per legitimos & naturales. Unde succedūt naturales le-
gitimati iure agnationis in hereditate agnatorum: sicut fa-
ciunt legitimi & naturales: vt no. Jo. an. in Spe. in tit. de suc-
ces. ab intest. s. si. in pe. col. & exp̄ssius not. Ant. de but. in. d. c. p̄
venerabile. post mediū. in ver. q̄ supra visum est an legitimas
tus & c. dñ tractat: an legitimat? habeatur p̄ legitimo quo ad
agnatos: & hoc qñ legitimitas exp̄sse restituit primitiuū ius
naturale fm̄ prout facit p̄sens legitimitas: ergo cū intentio di-
cti codicillatis p̄sumat fuisse q̄ voluit hereditatē primo per-
uenire in descendētes suos masculos p̄ quos cōseruat agna-
tio q̄ i' extraneos: ac in eos q̄ nō erāt de agnatis dicti testato-
ris put erat filio. substituit? qui cū esset frater naturalis im̄
testatoris nō dicit esse de genere seu agnatione vel familia tes-
tatoris: cū non esset legitimat? vt no. in l. si in ver. de genere. et
ibi no. Bald. C. de natu. lib. & l. spurij. ff. vnde cogn. & Barto.

in l. si. de verb. sig. & l. pronuntiatio. ff. eo. tit. & And. de iser. in
d. c. naturales. in si. late p̄ Imo. in. d. s. si quis rogatus. & hec
ratio p̄batur ex l. cum acutissimi. C. de fideicō. & ex l. genera-
liter. s. cū aut. de insti. & substiti. ¶ Ad idē tex. in l. p̄ditionib?
s. si patron? ff. de condit. & demō. vbi hec verba si heres erit.
apposita in cōditione. & sic in materia facti & specificē implē-
da iuxta. l. qui heredi. in prin. eo. titu. verificatur in bonorum
possessore qui dicitur heres quo ad effectū tñ. nō autē est p̄-
prie heres. s. quos. insti. de bon. poss. & no. in l. puberē. de iure
delib. ¶ Idem etiam probatur in l. i. s. bonorum. cū ibi nota-
tis per Bar. ff. ad tre. vbi per illum tex. vult Bar. quod statu-
tum quod est stricti iuris loquens de here. habet locū in bo-
norum possessor. qui est heres quo ad effectum: quāuis non sit proprie
heres. & etiam videmus q̄ satis est. quod conditio adiecta in
testamento adimpleatur per equipollens. d. l. iij. C. de insti.
& substiti. sub condi. fac. l. mulier. in principi. ff. ad trebel. idem
ergo est in ista conditione dicendū de qua tractatur. ¶ Simi-
liter probatur. nam cōcessio immunitatis est stricti iuris. l. i.
in si. ff. de iure immu. l. i. C. de iure immu. non cōce. lib. & i. im-
munitas concessa ingenio habet locū in liberto restituto ad
iura ingenuitatis per ius aureorum annulorū. lex ratione. ff.
de excu. tut. ergo dato etiam quod legitimatus nō esset vere
legitimus: q̄ tamen est legitimus vere quo ad effectum. cū a
legitimis & naturalibus non differat vt dicunt iura superi?
alle. ergo & c. ¶ Et cōprobat in responsionibus de quibus
i. & p̄sertim respondendo. & argu. ex quibus probari aperte
videt q̄ legitimatus filius excludit substitutū q̄ quādo sub-
stitutio est facta sub cōditione si decesserit sine filijs vel filijs
legitimis & naturalibus: prout in proposito nostro licet aliud
dicendum esset si facta esset per verba si decesserit sine filijs le-
gitime natis: & ita est communis opi. quam in primis tenuit
Jac. de are. quem refert & sequitur Joā. and. in addi. Specu.
in tit. de succes. ab intest. s. si. in fin. c. & Alb. de rosa. in. d. l. ge-
neraliter. s. cum autem. & Bar. in consi. incip. viso instrumen-
to bannitorum. & Bal. in l. gallus. s. si eius. de libe. & posthu.
& Ang. in dispu. incipien. quidam nobilis genere. & Antoni.
de bu. in. c. per venerabilem. & post mediū. in ver. alius est effe-
ctus: quia si pater & c. vbi etiam dicit ita fuisse vel vidisse con-
sultum. idem tenet Pet. de ancha. in repetitione. c. cano. sta-
tuta. de constit. post mediū. in verfic. quid si statutum loquit
de filijs & c. & Pau. de ca. in. d. s. si quis rogatus. & in suo con-
si. cccv. incip. In christi nomine. super p̄cto isto plura & c.
& in consilio. cccij. incip. In christi nomine videndum primo
est. Pet. de anch. in consi. cccij. incip. In christi nomine vi-
detur prima facie dicendū & c. licet aliter dicat in cōsil. cccxli.
inci. In christi nomine primū q̄sitū & c. & dicit Jo. de Imo.
in. d. s. si quis rogatus. in si. & in. d. l. ex facto. in prin. de vulg.
& pu. & l. lucius. la. ij. ff. de here. insti. q̄ ista cōis opi. est. & p̄ cō-
sequens ab ea in iudicando non est recedendū. vt habetur in
vulgaribus. ¶ Preterea dato etiā q̄ ista opi. nō esset vera q̄
scilicet legitimatus non excluderet substitutum illud procede-
ret quando superior simpliciter legitimasset: sed vbi exp̄sse
disposuisset princeps quod talis legitimatus excluderet sub-
stitutū. hoc casu non negant doc. quod legitimatus non ex-
cludat substitutum: imo quando apparet de mente principis
esse quod substitutus excluderet? tunc excluderet vt sonant
verba Salyc. in. d. l. generaliter. s. cū autem. & Joan. de Imo.
in. d. l. ex facto. in prin. ff. de vulg. & pup. inter ceteras rationes
quas adducunt ad ostendendum q̄ legitimatus non exclu-
dat substitutū adducunt istam rationem videlicet: q̄ in du-
bio mens principis nō debet esse concedendo priuilegium le-
gitimatis cum p̄iudicio substituti: quia priuilegiū debet
in dubio intelligi esse concessum sine p̄iudicio tertij. l. impu-
beri. ff. de admi. tu. cap. super eo. de offic. delega. sed pontifex
exp̄sse disposuit quod filij dicti Nicolai substituti excluder-
etur: ergo & c. ¶ Et nō dubiū qd pontifex in terris in quib?
dominium tenet in tēporalibus potest ea que potest impera-
tor in terris imperij: vt in primo p̄supposito dixi. & q̄ habet
facultatem saltem de plenitudine potestatis legitimandi etiā
ad p̄iudicium illorum quibus esset ius questum etiā illis
requisitis: vt firmat Barto. & aliq̄ post eum in. d. l. gallus. s. et
quid si tantum. per. l. ij. in si. de na. resti. & Anto. de bu. in. d. c.
per venerabilem. in principi. in verfi. requisisti secundo fm̄ ali-
quos. cum verfi. seq. & Bal. in l. nam ita diuus. ff. de ado. & in
l. ij. in. vij. col. C. de seru. & aqua. & dñs Abb. in. c. cū olim. de
reg. iur. in. iij. col. vbi refert se ita consuluisse. facit qd no. llo.
& Jo. an. in. c. in nostra presentia. de procur. vbi dicunt q̄ de
plenitudine potestatis Papa procedit parte nō citata. Et q̄
not. Bal. in l. si in ver. extra oppo. q̄ nō valeat & c. C. de fru. &
hinc expensis. & semper princeps pōt tellere citationem causa

Legitimato. hec decisio est fal-
sa. & p̄m meli? te-
nuit. Idem Bal.
in 2. c. cccij. qui-
dem habet. li. ij. et
cōmunis et vera
sentētia vt scripsi
sup consuetudine
parisi. ti. primo. s.
vij. gl. j. nu. 50. di-
cendū ergo hoc q̄
casu legitimat? et
filia succedet equa-
liter secūdū termi-
nos iuris commu-
nis nec poterit le-
gitimatus contra
legitimos vt p̄i-
guiori p̄rogati-
ua iuris vel cōsue-
tudinis.

Agnatio. Ad-
de do. An. tiraq.
in consue. picta. ti.
retract. s. j. gl. vij.
nu. 10. an Rep. l. si
vnquā. ver. susce-
pit liberos. nume.
67. C. de reuo. do.

Per venerabi-
lē. & ibi Bar. Alex.
col. xcij. nu. 104.

Excluderetur.
Imo. q̄ iniquū ē
ius p̄ditioale sub-
stituto questus ei
auferri et sic fieri
nō pōt per p̄inci-
pē. d. l. ex facto. q̄
intelligo qñ esset
substitut? sub con-
ditione. si decesse-
rit sine liberis legi-
time natis vel qñ
casus substitutio-
nis iam extitisset
quicquid infra di-
catur.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

substante: et est glo. notabilis in l. antepen. ff. ex quibus cau-
sis ma. z no. Balan. l. cessante. C. qñ z qñ indeg. z l. nec cau-
sas. C. de appel. z ibi Bald. respondet ad cle. pastoralis. extra
de re iud. z iusta causa semper presumitur in pñcipe: et infra
dicam. ¶ Et casum nostru decidit Bald. in c. dñō guerram.
in princ. in pen. col. in ti. hic finitur. l. contra. vbi voluit q post
mortē illi de cuius hereditate agitur, posset filius defuncti a
principe legitimari in pñdiciu agnatorum quibus est de-
lata hereditas si non adiuerunt hereditatem: quinimo etiam
probat, q si fuisset adita hereditas princeps potest in eorum
pñdiciu legitimare: sed istud vltimum non est in pñsen-
tiarū necesse attingere: quia non sumus in casu in quo adita
sit hereditas per substitutos tempore legitimacionis: istud
etiam voluit Bal. in l. h. in fi. C. de in. z facti igno. z in l. rescri-
pta. C. de pñci. imper. offer. ¶ Et in l. Deo nobis. C. de epis.
z cler. vbi voluit q si nondū adita erat hereditas per agna-
tos, princeps potest etiā mortuo patre legitimare filiū in pñ-
diciu agnatorum quibus erat delatum ius adeundi qz nec
dicitur esse in bonis: alle. text. no. quē dicimus nō esse alibi in
l. pretia rerum. ff. ad l. fal. ¶ Sed si esset adita hereditas ta-
men per ipsam aditionem heredes acquisuerunt dominium
l. cum heredes. in princ. ff. de acquiren. posses. non potest prin-
ceps sine causa in pñdiciu heredum legitimare fm Bal.
in d. l. rescripta. qz cum dominium sit de iure gētium. l. ex hoc
iure. ff. de iusti. z iur. Et princeps nō pōt auferre ea que sunt
de iure gētium sine causa vt plene no. in d. l. rescripta. z in l. fi.
C. si contra ius. istud tenet Pau. de ca. in d. s. z quid si tātū.
vbi dicit q qñ nō est adita hereditas per agnatos: princeps
sine causa potest legitimare in pñdiciu illo: quibz ius
adeundi est delatum: qz cū ius adeundi sit de iure ciuili. i. iure
quiritum. i. distin. c. quiritum. z l. lege obuenerit. ff. de ver. sig.
z no. glo. in l. i. ff. de acqui. re. do. z glo. z Bar. in l. ex hoc. ff. de
iusti. z iur. gl. in l. i. ff. de acquiren. here. z l. in rem. in princ. ff.
de rei vendi. ¶ Princeps potest etiā sine causa auferre ea q
sunt inducta a iure ciuili quando in rescripto vtitur clausula
non obstante: vt not. Inno. in c. que in ecclesiarum. extra de
constit. z per Barto. in d. l. si post glo. C. si contra ius vel vti.
pub. z ita etiam consuluit Pau. de ca. lib. q. cons. xxxij. in
cip. sup. pñio dubio videtur dicēdū q legitimatio zc. z debet
ita saluari opi. Dyn. in cons. z. questio talis est. qui tenuit q
etiam post mortem illius de cuius hereditate tractabatur pos-
set fieri legitimatio in pñdiciu eorum. ¶ Et dicit Pau.
de cast. in d. cons. quod princeps potest hoc facere sine causa
qñs peccet si faciat. alleg. no. p. Host. in sum. qui si sint legi.
s. si. z q nō requirit alia citatio, quando apparet q princeps
voluit eis omnino pñdicare: qz posito q cōparuisset non
tñ potuisset voluntati prin. obuicare: vñ nō oportet citari illū
quo inuito potuisset actus expediri. l. iij. s. alias est. l. illud.
in princ. ff. de fideicō. lib. z regula que potest inuitis. ff. de reg.
iur. z q per legitimacionē reciperet legitimatus ius succedēdi
etiam si esset alijs delatum, dūmodo hereditas nō sit appre-
hensa per alium, probatur ex no. Bar. in l. i. s. si filius. in fi. ff.
ad tre. ¶ Plus dicit Pau. de ca. in pñallegato cōsilio z ple-
nius in l. ad testat. ff. de test. z in l. cum heredes. in princ. ff. de
acquiren. poss. q si etiā erat adita hereditas tēpore legitimac-
tionis: si tamen nō erat apprehensa possessio: poterit princeps
etiā sine cā per legitimacionē his pñdicare qui adiuerunt: qz
per aditionē factam sine apprehensione animo acquirūt do-
minium de iure ciuili: vt no. gl. in d. l. i. cum si. ff. de acqui. here.
z probatur in d. l. cū heredes. in princ. sed dominium de iure gē-
tium acquirūt per apprehensionē possessionis: insti. de rerum
diui. s. per traditionem. z l. i. in princ. ff. de acquiren. poss. vnde
sine causa auferre pōt ea que sunt de iure ciuili vt dictum est.
¶ Sed fortius dico in casu proposito, etiā absqz eo q papa
etiam vsus plenitudine potestatis z expresse agendo pñdi-
cauerit filijs dicti Alico. substituti potuisset simpliciter legiti-
mādo excludere dictos substitutos, etiā nō citatos: hoc pro-
bo ex conclusionē quā in proposito facit Bal. in l. fi. C. quibz
res iud. non nocet. ¶ vbi tractat an in legitimacione requira-
tur citatio aliquorum: dicit q non viuopatre legitimati de
cuius hereditate tractandū erat. vnde viuopatre nō est aper-
tū agnatis ius succedēdi: vñ citandi non sunt: etiam si habe-
rent aliquam spē nō tñ probabilē. l. inter stipulatē. s. sacram.
de verb. ob. quinimo fm eum etiam habentes spem probabi-
lem: nō tamē proximam sed remotā non sunt citandi. l. i. s. de
nunciari. ff. de ven. inspi. vbi patet q denunciatio quam de-
bet facere mulier pregnās mortuo viro añqz pariat iuxta. l. i.
s. pe. ff. de ven. inspi. d. fieri heredi primo loco instituto: cui
iam delata est hereditas: non autem substituto cui nondū de-
lata est hereditas nisi instituto repudiante, z sic denunciatio

d. fieri his q habent spem consequendi hereditatem ex iure
de presenti z inspecto presenti statu: sed ita est quod tpe dicte
legitimationis cū adhuc viueret. d. Baldasar nō erat ex iure
representandi delatū aliquod ius adeundi hereditatem filijs
dicti Alico. qz cū decedere potuissent dicti filij dicti Alico. su-
perstite dicto Balda. z sic expirasset dicta substitutio fideicō
missaria quo ad filios Alico. quia non potuisset id ius substi-
tionis trāsmittēre ad heredes suos. l. si ex pluribz. ff. de suis z
leg. l. qui liberis. s. hec verba. ff. de vulg. z pup. l. heres meus.
post prin. ff. de condi. z demon. ¶ Et idē dici pōt in q. parte
que ex substitutione erogāda erat in pauperes: qz nō dicebat
tractari de pñdicio pauperū, qui erant tpe legitimacionis
sed eorū qui erant post mortē dñi Baldasaris quibz nondū
poterat dici ius acquiritū. hoc pbat in l. cū pater. s. filia. ff. de
le. q. p. l. filius. s. diu. s. seuer. ff. de leg. i. per q iura Bar. l. post
mortē. C. de fideicō. z Bar. Bal. z Imo. in d. s. filia. z Bal. z
Ang. in d. s. diuus. z Ang. Joā. de imo. z Roma. in l. sed z
si alio. s. si quis sub cōditiōe. ff. ad trebel. z in l. stipulo ista. s.
inter cetera. ff. de verb. ob. z Ang. in l. ex facto. s. si quis roga-
tus. el. q. ff. ad trebel. dicūt q si disposuit testator quod post
mortē hñdis sui executores debeāt erogare in pauperes chri-
sti quos elegerint: q non potuerit talis electio fieri vinēte he-
rede: nec etiam valeret distributio facta in pauperes viuente
herede etiā si eo consentiente fieret: quia electio nō valeret: qz
testator intelligitur voluisse prouidere illis pauperibus qui
erant post mortē heredis z sic eis dñ inferri pñdiciū si ante
fiat distributio: qz posset cōtingere q illi in quos viuente he-
rede facta esset distributio, non superessent post mortē hñdis.
¶ Et q nullus tūc dicat etiā post mortem testatoris habere
ius nec spē aliquā iure approbatā in ipsa successione añ tps
substōnis firmat Bart. in l. is pōt. in ver. circa hoc āro zc. ff.
de acq. her. per. l. i. s. inter dñ. ff. de vulg. z pupil. ¶ Predicta
etiā confirmatur per tex. in c. naturales. iuncta gl. in tit. si de
feu. fue. cōtro. inter do. z agna. vbi quātūcūqz feu. esset cōces-
sum simpliciter, z si virtute concessionis non cōprehenderen-
tur filij naturales etiam legitimati: tamen si in legitimacione
adiectū sit q legitimati succedāt i feu. cū clausula nō obstāte:
tūc ex tali legitimatiōe succedūt legitimati in feu. etiā ad pñ-
diciu dñi q feu. cōcesserat: z dicit glo. b. q illud de facto ac-
cidit mutine: cū illa gl. trāsit etiā ibi And. de iser. z doc. i. c.
perlatum. q si sint leg. ¶ Superest ad allegata in cōtrarium
rūdera. ¶ Nō obstat igit primo id qd hñ in l. ex ea. s. insulaz.
ff. de ver. ob. qz rñdeo q ibi mors tñ ciuilis supuenit: vñ non
equiparat naturalis: qz cūqz em legitime natz hñ iura nature in
s. liceat. in aut. quib. mod. na. effi. legi. z no. Bar. l. l. tutelaz. in
prin. ff. de ca. dimi. cū cōcor. sed hic filij dñi Balda. erāt natu-
rales sine dubio: z etiam sunt legitimi propter legitimacionē
summi ponti. vt in d. s. illud. in aut. qui mo. na. effi. sui. cū si.
z sic cōcurrit utrūqz vinculū. ¶ Preterea in casibus in qbz
eūdē hñ effectū mors ciuilis quē hñ mors naturalis: tūc mors
ciuilis eqpollet naturali. l. adeo. s. publicationē. ff. p. so. l. i. s.
si. ff. de pñta tab. sed quo ad effectū legitimatus dñ esse legiti-
mus z naturalis: vt s. probatum est ergo zc. ¶ Non obstat. q.
argu. d. l. fidei. ff. de cond. z demon. cum si. qz respōdeo fm Jo.
and. in addi. Spec. in ti. de succes. ab intest. ad fin. q ibi filius
adoptiuus non excludit substitutū: qz lex hoc introduxit pro-
pter suspicionem z fraudez que facile fieri possit: qz quisquis
per adop. in vno eodēqz momēto pōt filius fieri: z p emanci-
pationē extraneus fieri: vt dicit text. in l. cū adoptiuus. C. de
adoptio. z de tali fraude facit mentionē tex. in l. cū rōne. s. ex
bo. ff. de bonis dñ. ¶ Preterea filius adoptiuus nō habet iu-
ra nature: sed solū est legitimus appellatione filij intelligitur
de legitimo qui etiā habeat iura nature. d. l. filium diffinimz.
z fortior est legitimatio q adoptio. s. adoptionis. in aut. qui.
mo. na. effi. sui. z l. leg. C. de na. li. vbi filij naturales nō pos-
sunt adoptari a patre tñ possunt legitimari: z ideo non pce-
dit argumentū de vno ad aliud fm Bald. in l. si te. C. de iur. z
leg. vbi dicit plus esse spiritum legitimatum q esse filium ado-
ptiuū, qz filius legitimatus hñ primordia nature. legitimatio
enim nō fecit eum legitimus: sed tollit obstaculū quod a lege
positiuā habebat illegitime natus: qz de iure naturali erat le-
gitimus vt in s. liceat. in aut. quib. mo. na. effi. legi. z in simili
no. in l. manumissiones. ff. de iusti. z iur. nec mirum si potenti-
operatur legitimatio q adoptio. q adoptio expeditur apud
magistratum. l. i. ff. de adop. secus in legitimatis. in aut. qui.
mo. na. effi. sui. s. fin. z d. c. per venerabilem. ¶ Non obstat. l. h. C.
de his q ve. etat. impe. quia lex ista dispōbat de maior. xxv.
annis. z sic contra ea que sunt a natura licet etiā pñceps bene
posset dispensare minorē: nō tñ potest facere cū vere maior
rē. xxv. annis. s. legitimus z illegitimus pñ. l. positiua tol-
li z induci

Citatio. vide p
Anto. de rolat. in
tractatu legitima-
tio. q. li. z p Alex.
in l. gallus. s. z qd
si tātū. versic. circa
si qd. ff. de libe. z
posthu. Soc. cōsi.
ccxlvj. lib. q.

Bloss. Sed illa
glo. est falsa nisi in
feudis in propriā
naturā habētibz,
que trāsēūt ad ex-
traneos hñdes et
pñcipales.

li. et induci per totum titulum. C. de interdi. m. 1. et Bar. in l. si is q
pro emptore. in. iij. q. principalis. ideo princeps pot facere quez
vere legitimus: vt probat ibi Bar. et dicit. s. et ita videt ad dicta
l. si. ruder. Bar. de but. in. c. uiz vintoniens. de elect. m. j. opp.
Et legitimatio no facit que legitimus sed remouet obsta
culum vt proxime dicit que ratio cessat in casu dicte. l. fin. Et
per hoc responsum est ad id qd dicit q naturalis ro est atten
denda non accidetalis. l. qui hz. de tute. ibi non erat. l. conces
sus effectus cause accidetalis qui erat coeessus cause natura
lis: s. in casu nro sic vt in. d. s. illud. Et ad ob. illud aliud quez
esse legitimatus et aliud que esse legitimus: vt colligitur ex no. p
gl. in. l. cum legitime. ff. de sta. ho. et in. l. j. ff. ad municipa. cu. si.
q. rideo q du glo. querit de filijs legitimis tm scz de adopti
uis: et postea querit de legitimatis no facit hoc q velit ondere
q legitimatus non dicatur legitimus: sed ad ostendendu qui
bus psonis loqueretur: et ita ad ostendendu q filius legitimus
tm. l. adoptius differt specie a legitimato: qz habet primor
dia a natura. vt. s. dixi. Et ad ob. v. arg. qd inspecto comuni
vsu loquendi aliud est que esse legitimus et naturalis: aliud est
que esse legitimatus. Et primo istud negari pot cum no pre
supponat hoc esse probatu prout de iure requirit. Et secundo
qz quotiescuqz sba plata in vulgari a testore vel ad alio dis
ponere sunt redacta in scripturis per tabellione latine scribe
temitica verba illa sunt intelligenda fm iuris interpretatione:
no aut fm modu vulgare loquendi: qz presupponedo q nota
rius scribendo apposuerit sba que importat voluntate testis
ita no. Bar. in. l. i. q. si filius. ff. de test. tute. ar. eius qd leg. et
no. in. l. j. C. de vsur. et in. l. scienda. ff. de ver. ob. et Bar. in. l. i.
beroni. in. vl. col. ff. de x. sig. et in. l. i. qd eaz. in. prin. ff. de le. iij.
Et Ande in pposito dicit signanter Bal. in. l. lege. q. tab. ad
fi. C. de leg. here. q sermones platos in vulgari debem inter
pretari fm arte lranu vel fm grossum modu loquendi aliter al
legat no. p. l. j. in. l. i. cu. an. C. de dona. an. nap. et no. in. l. libero
rum. s. q. et cassius. ff. de leg. iij. et p qns verba illa: si decesserit
sine filijs legitimis et naturalibus, dat intelligi fm iuris inter
pretationem fm q et in statutis vt dixi et filijs disponsibiles
gittimat? s. ee naturalis et legitimus. Et ad ob. sextu ar. q ap
pellatione filij intelligat de eo que iuste nuptie demonstrat: vt
l. filij. ff. de his q sunt sui vel alii. in. qz dupliciter pt ruder pri
mo qz ibi loquit eo iure quo no erat introducta legitimatio nisi
si p matrimoniu: s. aliqui princeps ius liberoru confirmaret: vt
inquit tex. in. l. q in puincia. s. diu. ff. de ritu nu. vñ postea le
gislator aduertens ad naturale concupiscetia q illis natura
libus tm mo filijs inferebatur puidit de pluribus modis legi
timandis: ita hñ in aut. q. mo. na. effi. sui. s. legitimus. et in. s. si qz
ergo. et in aut. q. mo. na. effi. leg. s. liceat. itimix si legitimus
a iure postea appellat filius legitimus et naturalis: s. rideo q
satis est q dicitur legitimus et legitimus et naturalis: s. rideo q
ta. ar. l. j. ff. de le. j. et l. j. C. de leg. et l. gallus. s. qd si tm. de lib. et
posth. cu. gl. j. in s. emacipat? et ita ista scz az risonone dedit an
ge. in sua dispu. incipit. quida nobilis. Et nec ob. q nome fio
lioru. in casu nro sit positu in coditione q dz impleri in forma
specificata: qz vt dixi est et satis q impleat p eqpollens. l. iij. C.
de insti. et sub. vide tm circa hoc Bar. in. l. gall. s. et qd si tm. de
li. et posth. in sua disti. et pot dici q coditio ista sit apposta ad
effectu actoris: qz testor vt velle vocare filios grauatos saltez
ad successionem ab intest. l. lucius. et ibi no. ff. de here. insti. vñ
ad hoc vt filius illi? grauati possit succedere sibi: erat necesse
qz eent legitimi et naturales vt in aut. l. j. C. de nat. lib. merito
sufficit q p equipollens seu p casuz simile adimpleat. l. iij. C. de
insti. et sub. fm doctrina Bar. in. d. l. gallus. Et ad ob. septi
mu ar. q daret materia et occasio delinquendi et peccandi: qz ad
hoc ruder Ang. in dicta dispu. et lz iste casus acciderere posset
tm ad hoc directe no tendit intentio testoru ideo hoc non co
siderat. l. si vehed. s. idem ius est. ff. ad. l. rhodia. de tactu. et l. d.
s. si vero pp. et s. si cu. l. se. in prin. et vtrobiqz per Bar. ff. si quis
18 cau. Et ad ob. octauu arg. q monasteriu habetur loco filij
ex corpe descendens et. qz rideo q monasteriu non hz iura
naturalia legitimacionis prout filius legitimus habet: vt iaz
dictu est: vnde sicut monasteriu no venit appellatone filioz ex
corpoze nato: ita in presupposito mo no venit legitimatus
appellatone filioz legitimus nato: vt concludit Bar. in. d. l.
gallus. s. si eius. et Ang. in. d. dispu. et d. Ant. in. d. c. per vene
rabilis. sed bñ venit appellatone naturaliu et legitimoz vt di
ctu est. Et ad ob. q hñ in. d. c. naturales. qz non pot ruder qd
illud est ipale feudu et potuit esse ro ne fieret preiudiciu dno q
coefferat vasallo seu pio se et descendentibus suis in quo no co
prehendebat naturalis: vñ si naturalis postea legitimus succe
deret in fen. piudicaret dno in iure tuo antea qnto. Et ppter
ea gl. ibi vult q. d. c. no habeat locu si expresse non fuerit legi

timatus ad feud. et sic apparet q superior voluit preiudicare
dno seu. prout apparet de mete legitimatis in casu nro qui vo
luit piudicare substituto: qbus tm no poterat dici tuc esse ius
19 quesitu. Et ad ob. r. ar. s. q legitimatus dicat p fictione legiti
mus vt no. gl. in. d. c. innotuit. du dicit legitimus et. cu. si. qz re
spondeo q quoties dictio aliqua improprietate demonstrans
apponit circa ea que possint esse vera fm veritate et proprietate
te magis s. et sba veritatis expssiuu q improprietate deno
tas vt ptz in dictide quasi. l. si an nuptias. et ibi no. ff. sol. mar.
l. mulier. s. si. ff. ad tre. cu. ita no. Bar. in. d. l. si is q p emp. in
fi. iij. qonis pn. sed ita est qd legitimatus s. et ee vere legitimatus
inspecta illa spali et originali legitimacione q ex matrimonio
pcedit: vt dicit doc. et s. relatu est. Et preterea dato q legiti
matus diceret fice legitimus: tm dico q deditio fideicomissi s.
deficere ita pp filios legitimatos quantuqz fice dicunt filij
legitimi et naturales sicut deficeret pp legitimos et naturales.
vt probat in. l. iul. ff. de codi. et dem. in sbo accepto tulisset:
ficto. s. et aut acceptilatio. insti. q. mo. tol. ob. vbi in ddonali
bus ide opat implere ditione vere vel fice si eude effectuz hz
implementu fictu q veru. Et nec adhuc ob. l. fideico. eo. tit. qz
ad illa rudi. s. et sic ptz vera ee opi. q legitimatus excludat di
ctos substitutos. et ita esse pluribus et grauionibus autoritati
bus fultu. et ab illa taq a coi opi. no ee recedendu: vt hñ in lo
cis vulgaribus. Et ad ob. r. j. arg. q Jo. erat persona nobilis
et baldas. erat in dignitate et. et sic no presumit sensisse de talib
filijs illegitimis quantumcuqz legitimatis: vt dicit Ange. in
d. dispu. qz ad hoc rideo primo fm q ipse Ange. rudit. vñ qz
in casu nostro ista presumptio tollit p alia: qz casu quo filij testa
toris decederet sine liberis: substituit testor fratre suu natura
le tm in certa pte pro hoc allega. d. s. si qz rogatus. iuctis his
que not. Bar. ibi dum dicit Bar. q si in aliqua parte testame
ti testor fieri mentione de naturalibus tm: tunc testator substi
tuendo heredem sub coditione si decesserit sine liberis intelli
git sensisse etia de naturalibus liberis. ar. l. q in filiabus. in pn.
ff. de le. j. et l. vñ ex familia. s. volo. ff. de lega. ij. Et nec adhuc
ob. si dicat q dato q in qone nra testor substituendo fratrem
naturalem tm videat voluisse sentire q filij naturales exclu
dant substitutu: tm no vt voluisse q filij spurij excludant sub
stitutu in aut. ex complexu. C. de inces. nup. iucta aut. l. j. C. de
na. lib. Et sic presuppositiones in casu nro no sunt pares: vñ
ex diuersis non recte inferi vt. l. eu actui. ff. de neg. gest. l. si. ff.
de calu. qz ad hoc rideo q istud est de directo et intentionem
Ange. in. d. dispu. vt ptz in suo themate vbi loquit qñ ille cui
erat facta substio decesserit cu filijs spurijs legitimatis: et ille
que testor substituerat erat frater su? bastardus. et non est du
bium q bastardus et naturalis ide importat: vt est gl. in rub.
ff. de costi. qua ad hoc p singulari alle. Joa. de imo. in. d. s. si
quis rogat? l. j. col. et ibi no. Bar. et Bal. l. cu acutissimi. C. de
fideico. vñ Ang. in. d. dispu. poderat p testatore substitutum
fratre q erat de eode gñe illegitimoru: poderadu est q Ang.
dixit de eode genere non de eade spc: vñ lz spurius et natura
lis dicant differre p plus et min? et sic differut spem no tm gñe
qz oes sunt de gñe illegitimoru, et spurius large s. naturalis
vt no. gl. in. c. p venerabile. in sbo no naturalem. extra q filij
sint legi. arg. l. si. ff. de fide instru. Et preterea si ro pp qua dz
q testor nobilis non vt sensisse de filijs no legitime natis est
q interest sua hreditate sua non deuenire ad infamata prole
et clarum est q Mico. qui erat naturalis erat infamis vt dixi
et ante testorem non habuit huc respectum: ergo in casu nro
non cessat ro pp quam mouetur doc. ad dicendu qd intelligi
tur testator nobile sensisse nisi de legitimis et naturalibus.
Et deniqz p legitimacionem ista sunt spaliter dicti filij dñi
Bald. restituti ad dignitates iponores et ad omnia ac si eent
nati legitimi et naturales: et ideo admitti possent ad eas digni
tates ac si omnis abolita esset macula infamie. c. cum vinto
niensis. de elec. nec amplius spurij dicuntur: vt dicit Bald. in
l. imperialis. s. itaq. p illu tex. C. de nup. ergo cessant in pro
posito oes rones per quas dicimus qd filius naturalis non
excludit substitutum a testatore q est nobilis. Et rideo in
super ad ar. et insup ad oia alia deducta quod illa possent mi
litare quando simpliciter filij domini Baldas. fuissent legiti
mati absqz eo quod pontifex expresse disposuisset sub substi
tutione euanescere ad preiudiciu dicti Mico. sed cum in ca
su nostro expresse papa de certa scientia et plenitudine ptatis
asserendo se iustis causis moueri disposuit dictos filios adeo
haberi pro legitimis et naturalibus qd euanescat dicta sub
stitutio ac si nati essent ex legitimo matrimonio. et sic nos su
mus in casu certo: et istud potifex potuit disponere vt p plu
ra mediis comprobatum est et. et in differentis etia sit acim di
cetur. Et non obit. quod ultimo dicebatur et debet ceteri con
b iij

Et literaliter. ad
de Alex. j. eo. libz.
conf. ix. col. ij. c. dñ.
lxxxij. num. ij. et c. dñ.
fil. v. col. iij. lib. iij.
conf. lxxvij. lib. iij.
col. xxxvij. col. fin.
li. vñ. Roma. c. dñ.
iij. confilio. xxxij.
Alex. Jas. in rub.
ff. de oper. no. nun.
in. l. stipulatio ista.
s. hoc quoqz. ff. de
verb. obl.

Liber Primus Consilio. Alexan.

ditto fideicō. purificata tpe legitimatōis. qz constabat dñm Balda. in sacris cōstitutū decedere oportere sine filiis legitimis. z naturalibz. z per qñs papa nō potuit auferre ius que situm filiis dicti Alci. maxime nō citatis: qz rñdeo q nō est verum q tpe legitimatōis diceret ius acquiritū filiis dicti Alci. qz poterant decedere añ dñm Balda. z extinctū fuisse oēs ius suum quo ad ipsos z suos heredes: vt. l. si ex pluribus. ff. de suis z legi. z expresse decidit Bar. in. l. is pōt. in ver. sed circa hāc quero. de acqui. her. vbi vide. ¶ Quinimo dato q fuis set eis ius acquiritū. tñ papa i terris sibi subiectis quo ad tpalē iurisdictionē z in quibusz locū imperatoris potuit z sine cā auferre illud ius futuri fideic. maxime cū nondū sit agnitū fideicō. qz cū talis acquisitio sit iure ciuili: vt. l. lege obuenire. ff. de ver. sig. z no. in. l. j. ff. de acqui. re. do. z dixi supra potuit pō tifer auferre ea que sunt de iure ciuili z etiā sine cā vt notant doc. in. l. si. C. si contra ius. z in. d. c. que in ecclesiariū. de const. ¶ Nec ad hoc ob. si dicat q testm sit de iuregētū: vt p Bar. in. l. interdū. ff. de cōdi. inde. qz rñdeo q oēs fere cōtracti z cō uentiones fuerūt de iuregētū: vt. d. lex hoc iure. ff. de iusti. z iu. z tñ actiones que oriunt ex dictis cōtractibz cū sint de iure ciuili. l. j. §. deinde ex his. ff. de ori. iur. pñt tolli ēt sine cā: vt no. in dictis locis z sic aufert ius agendi vñ in proposito auferre potuit actionē ex testō que datur fideicōmissario p here dem: z vt no. in. d. l. restituta. §. j. ff. ad treb. z. l. ex facto. eo. tit. z per hoc etiā est rñsuz ad illud qd dicit q acquisitio ex testō est de iure diuino. nā ipm ius agēdi est de iure ciuili. ¶ Preterea ea non est verū q acquisitio ex testō sit de iure diuino nec est tex. qui hoc dicat: nā acquisitio ex testamēto p se sumpta nō est de iure ciuili: sed acquisitio ex testamēto cū iolennitatibus a lege requisitis est de iure ciuili: ita declarat Bar. in prealle. l. sciendū. rursus qz princeps pōt disponere cū cā circa ea q sunt de iure diuino vel gētū. vt no. Bar. in. l. oēs ppli. in. i. q. prin. ff. de iust. z iur. z clare Ly. i. l. rescripta. C. de pre. impe. offe. vbi etiā loquitur qñ imperator facit hoc per viam rescripti. idem Bal. in. l. j. in. vñ. col. C. de iure aure. annuloz. maxime doc. z d. Ang. z Jo. de imo. in. d. c. que in ecclesiariū vbi dicunt non esse dñaz in hoc an princeps per modū legis pōtēde. an p modū rescripti hoc faciat: qz vtrūqz pcedit a pari potētia: z pōtē tifer asserit se facere cū cā. ¶ Ex his ptz q satis fragilis fuit rñsio cōsultorū ad no. p Bar. in. d. l. gallus. §. z qd si tñ. cū si. dñ Bar. dicit q princeps de plenitudine ptātis pt legitimare ad pñiudiciū illorū quibus delata esset hereditas. Nam dicit cōsultor q illud dicit intelligi in hereditate delata ab intestato: secus si ex testō qz est de iure diuino vel gētū: nam certe acquisitio hereditatis tam ex testō q ab intestato fuerunt in uente eodem iure: vt patet ex no. per gl. in. d. l. j. ff. de acqui. re. do. per Bar. in rub. ff. de acqui. hered. iunc. no. per eundem in l. interdū. ff. de condi. indeb. ¶ Preterea quocūqz iure fuerit inuenta princeps ex cā. pōt in tali iure pñiudicare vt dñm est: imo videmus q papa etiā pōt alterare voluntatem testato ris in cle. qz cōtingit. z ibi gl. in ver. cū apostolice sedis. de reli. gl. domi. a z sic pōt hoc de plenitudine ptātis z ita rñdet ad. l. 20 testm. C. de testa. vt ibi no. Bal. ¶ Et modo videndum an tunc presumat cā in principe rescribendo non solū legē cōdē do: z dico q sic hoc etiā tenet Jac. de rauen. z Lyn. in. l. rescri pta. in. i. q. z iij. de preci. impe. offe. intm q nō admittit pō batio in pñiū fm eos: idē dicit Jac. bu. in. l. si. ad fin. C. si p ius. vbi dicūt q si princeps p rescriptū aufert ius alterius psumit in dubio facere ex cā: qz semp presumit cā in iudice z iustitia. c. in pñtia. de renū. z. c. iter. z. c. sicut. de re iud. z. l. j. C. de officio iud. quāto magis in pñcipe q supra oēs est: z a cuius snia non appellat: istud etiā in rescripto tenuit Anto. de but. z Jo. de imo. in. d. c. q in ecclesiariū. Ant. de bu. in. d. c. cū inter. de renū. vbi etiā loquit in particulari dispensatione impetrata a pa pa: z idem no. ipse in. c. constitutus. in. j. col. de relig. do. z do. Card. Flo. in. d. c. que in ecclesiariū. dñ allegat clem. j. de prob. istud etiā procedit in legitimatōe p quā princeps aufert ius alteri questū nemine citato qd presumat fecisse ex cā si asserat se ex certa scia fecisse: tenet. d. Abb. z mo. c. cuz olim. de re iudi. vbi refert se ita consuluisse: facit tex. in cle. j. de proba. vbi sta tur verbis narratiuis pape: z faciūt fidez eius quod narratur si papa narrat se facere ex iustis causis: ergo zc. ¶ Bene fa cit qd no. Bal. in. l. testm. C. de testa. vbi voluit qd in principe satis est qd putet cām subsistere. z ex opi. sua statuatur seu man det. Nam istud operat quātū operat in inferiore facere causa cognita z approbata causa innocatis his quorūz interest vt probat in cle. j. de reli. do. annct. l. legatū. ff. de admi. reruz ad ci. pertinē. z cum pace dñi cōsultoris ita cōter tenent doc. in dictis alleg. per eu. ¶ Non ob. dñ dicit q papa non hz plenitu dinem potestatis nū in beneficalibus zc. vt in cle. j. ad si. vt

lite pen. zc. q: rñdeo q papa in beneficalibus hz liberā admi nistrationē vt ibi: z in. c. j. de preben. in. vñ. z etiā plenitudines ptātis hz in his q sunt inducta de iure positio. c. proposuit. ibi no. doc. de cōces. prebē. z istud habere liberā administratio nem importat duo. Prīmū qd etiā vbi constaret non subelle cām per quam possit quē priuare beneficio fm Pau. de leaz. in. d. cle. j. z idem ibi dicit dominus Card. in. xi. no. allegat gl. no. ix. q. iij. p principalē. cū ibi no. per eos. z sic in his que sunt inducta a iure positio pōt pñiudicare sine cā: vt no. doc. d. c. que in ecclesiariū. ¶ Scōdo operatur q vbi alias qñ papa vel princeps aufert ius priuati opz qd apponat dictū nō obstat. l. quoties. z. l. rescripta. cum ibi no. C. de preci. impe. of. tñ fal sit vbi disponderet papa in bñficalibus in qbus habet liberā administrationē. Nam tñc valebit rescriptū sine clausula non obstante. ita formaliter dicūt Ant. de but. z Jo. de Imo. in d. c. que in ecclesiariū allegant. d. cle. j. in si. vt lite pen. z. d. c. j. de preben. in. vñ. z sic volūt qd vbi apponit in rescripto clausu la non obstat: possit papa rescribere in pñiudiciū iuris tertij sibi subditi etiā in alijs quā in beneficalibus z potis sine vbi sit presumitur cum causa vt proxime dixi. z no. Spe. z Jo. An. in ti. de oblig. §. nunc videndum. ver. l. vñ. Alex.

Summarium.

- 1 Remissio propter casum sit conductori non emptori.
- 2 Aduerbium quando, facit conditionem.
- 3 Expressio certorum casuum facit ne locator de alijs teneatur.
- 4 Verba precisa non recipiant modificationem.
- 5 Renunciatio generalis iurata casuum fortuitorū an valeat.
- 6 Remissio sit si conductor non percepit dimidium eius quod solutum est.
- 7 Iudex potest interpretari sententiam latam.
- 8 Arbitrium boni viri est arbitrium iudicis.

Consilium. III.

Uso instrumento concessiois anni. zid.

ccccxvij. die. v. Januarij per Leon. de ceratis, z nomine sociorū desiderio de grossis socijs de ad ditione datū macine ciuitatis Parme p dicto anno pro pre tio librarum. cccc. imperialium soluendarū in quatuor termi nis: scz singulis tribus mēibus soluēdo quartā partē cū cer tis pactis z clausulis de qbus in. d. instrumēto z spāliter cuz pacto q quaten⁹ accideret: qd pestis dicto anno vigeret in ci uitate Parme: adeo q propter ipsam pestē illustrissimus deo minus Dux z Mediolani, seu agētes pro ducali camera aliqz restaurū z remissionē facerent p datio ordinario macine spe ctantis ad camerā: qd tñc z eo casu teneant dictus Leonar. z socij facere predicto Desiderio z socijs restaurū z remissionē: z pro ipsa additione macine cōis Parme pro rata eius qd tunc z eo casu realiter z actualiter z cū effectu faciet Dux seu agentes pro ducali camera: vt supra cōductoribus ipsius da tū, maxime ad camerā spectantibus z non aliter nec alio mo do nec casu aliqz restaurū seu remissionē facere teneant: nec obligati sint predicti Leonardus z socij. ¶ Et viso themate suprascripto z primo dubio, in quo in effectu querit: an possit qd dicto anno fuerit pestis in ciuitate Parme debet dicto Desiderio z socijs fieri remissio dicti pretij cū nullū factū fue rit restaurū per dominū ducē dictis conductoribus datū ma cine. ¶ Posset discuti primo an dicta concessio facta Desi derio intelligat cōtractus venditionis an vero locationis seu habens eius naturā: nam si intelligeret esse contractus vendi tionis vt sonare videntur verba instrumenti dicta tit. vendi tio. vendiderunt, cesserunt, z concesserunt zc. z tunc expeditū videtur qd non debet fieri remissio: qz quādo vendit datūz, seu terminis percipiendi commoditatē venditus videtur du bus euentus perceptionis: z quasi alia quedā adeo q etiā si nihil percipiatur spectat periculum ad emptorē. l. nec emptio. ver. aliquando. ff. de acti. empt. l. si actum. ff. de act. empt. l. q si ex venditione. cum. l. seq. ff. de her. vel actio. vendit. z firmat Barto. l. cotem ferro. §. qui maximos. presertim in. iij. q. ff. de publicis. z Bal. in. l. si ea lege. C. de viu. z dicit Bar. in. d. §. qui maximos. in. vñ. q. q standū est verbis contrapentū qz si ap peltat illum contractum emptionūz erit emptio z venditio. si locationem erit locatio z conductio. facit. l. si vñi fructus. ff. de iure dotiū. ibi dum dicit vendat vel locet. z. l. in venditio ne. §. j. z. l. p:etor. §. in eum. ff. de bonis auto. iud. pos. z. l. arbo ribus. §.

C Domi. vbi car di. colū. pen. q. v.
Causa. in cōtra riū non presumit iustaz causam nisi appareat vide bal. Sel. in. c. que in ecclesiariū. col. xx. de cōsti. z Bart. Lau dē. in trac. de prin ci. c. lxxxvij. Ful. in. l. si. C. si con. ius vel vti. publi. cōsil. l. j. dñia Caterina. col. j. Ro. consili. ecclij. querit in fin. Deci. cōsil. ecclij. z cōsi. pñ. Jas. i. l. si testamētū. C. de testa. i Rep. l. quo minus. colū. iij. de sumi. fran. rip. de rescripti. Bñ. xij. col. vi. Andr. Al cia. in trac. de pre sumpt. reg. iij. pre sum. vij. nu. iij.

ribus. §. usufructuarius. ff. de usufr. Et plus voluit Jo. de imo. in. c. propter sterilitatē. ad finē extra de loca. z in. d. §. qui maximos. z etiā Ludo. de ro. qd istud procedat etiā quando solutio pretij erat distributa p plura tēpora vt in casu nostro. Nam hoc non obstatē erit cōtractus emptionis si a cōtrahētibz fuerit appellatus cōtractus emptionis. ar. l. non aliter. ff. de leg. iij. z. l. labeo. ff. de supe. leg. z dicit ita sensisse gl. in. l. pomponius querit. §. i. versi. ad mitti. ff. quib. mo. usufr. amit. licet fz eos Bar. aliter sentire videat in disputatione sua inc. publicanus quidā per gl. in. l. j. C. de iure emphy. in ver. alienationis. ad quā prefati doc. respōdent q illa gl. procedit, qñ essemus in dubio que fuerit mens partiu sed nō qñ verbal sunt clara prout in presupposito: z hoc etiā quo ad casum nostruz tenuit Pau. de cast. in. l. j. §. adeo. ff. loc. Et plus videt tenere Bal. in. d. l. si ea. in. iij. q. C. de usu. q etiā si cōcedēs vsus esset verbo locationis: tñ in casu proposito periculū sit cōductoris cuz in vtroqz casu sit eadē rō per iura. §. al. Tñ propter autoritatē Bar. in. d. §. qui maximos. in. viij. q. z plenius in. d. sua dispu. z idē dicit. l. j. de in. emphy. z in. l. j. §. ff. de usufr. nō ad hēreō pñse dicto pmo fundamēto: z est vez q cōsulēdo securū sum dictā opī. Bar. z sequaciū. in casu tñ in quo p plura xba appōita in instro q nō sunt appōita in isto: apparet optime procedere in casu illo decisionē Bar. verū qz quo ad causam nostrā alia sunt q clarins mō iudicio ostēdunt nō esse faciendā remissionem: ideo in eis faciā p. i. fundamētū. Cōsideronāqz verba dicti instramēti tollere oēm dubitationē, dūz fuit declaratū per pactū, q nō d3 fieri remissio aliquo casu q in casu i quo illustrissimus dux faceret actualr cōductoribus datū macine per verba que. §. formaliter retulit: ergo cū illust. d. dux. nō fecerit actualiter dictā remissionē nō euenit casu remissionis faciēde. Itā dicta dispositio ipōitata p dictū pactum remissionis faciēde fuit cōditionalis vt dēnotat illa verba adeo z propter dictā pestem illust. dux. seu agentes pro ducali camera aliquod restaurum z remissionem pōdatio ordinario macinespectātis ad camerā: faceret q tūc z eo casu teneant Leonard z socj facere restaur. zc. Et Nam vbiqz aduerbiū dispositionē suspēdit in aliquē futurū euentum facit cōditionē vt inquit Bar. ff. de cōdi. z de l. j. circa. q. col. in ver. vltēius quero quid de aduerbijs negādi zc. facit. l. pater fenerinā. §. si. de p. di. z de l. legatū. ff. de ad. l. e. cū si. ergo cum non euenit dicta cōditio non pōt peti remissio. l. le. ff. de cōdi. z de l. cedere diem. ff. de verb. sig. z debet cōditio impieri in forma specifca. l. meuius. z. l. qui heredi. in. pñ. ff. de cōdi. z demon. Et pro hoc in specie inducō decisionē Jo. an. in addi. Spe. in. ti. de loc. §. nūc dicendum. in addi. mag. in. versi. adhuc scire debes zc. vbi querit f pone q locator q n funduz locauit ad quinquēniū pro certo pñio seu certa mercede in cōtractu expressit certos casus fortuitos, ad quos voluit teneri puta vim fluminis, incurfus hostiū vel predonū de alijs nihil fuit dictum: quis ergo tenebit de casibus nō expressis z refert Odo fr. determinasse q locator nō teneat de casibus nō expressis per. l. si vt certo. §. si me rogaueris. z. §. si de me. cū ibi nō. ff. cōmo. vbi pñz q si argentū meum alicui cōmodauit in cōmodādo specialiter prouideo apponendo custodem argento periculū perēptionis hoc casu ad dñm pertinet: fz in casu nō pñsio pertinet ad cōmodatariū ad idē adducit. l. p. C. de pig. vbi creditor hñs gñalē oblonē si recipiat spālē sibi in alijs preinducat: nisi in subsidium ad hoc etiam recipiat specialē. z ad hoc addūt plura sñtia vt ibi p eū z certe casus ille quē ibi decidit Jo. an. est longe fortior: q casus noster. nā ibi fuit expñsuz q certi casus fortuiti spectarent ad locatōrē de alijs nihil fuit dictū. tñ vñ esse actū q aliq spectaret ad cōductōrē nō a i locatōrē q tōmagis in casu nostro in quo expñse actū fuit q nō aliter ne alio casu aliqō restaurum: nec aliqua remissio fieri debeat dicto Desiderio z socjs. Et Cōfirmo per ista verba nō aliter nec alio modo vel casu zc. posita in dicto pacto q sunt valde pñsa xba z multū pregnātia adeo q nō patiunt dispo sitionem ipsam cōtrahentiū recipere aliquem aliū intellectū: vel modificationē separata a verbis. vt colligit ex no. p glo. in. l. si quidē. C. de excep. quā Bal. ibi dicit nō etiā alibi. Et In tñ q dixit Bal. in. c. j. §. deniqz. vit. col. in. ti. que fuerit prima cā benef. amittēdi. q si vafall? sine requisitōe seu pñsensu dñi vēdat feudū z tradat eū cū hac protestatione: vcz vēdo tibi castrum q habeo in feudū a tali principe saluo iure ipsius principis: ac etiā saluo iure meorū filiorū, z agnatorū talis pñstatio simplex non inuat p id q habetur in. d. §. deniqz. z per alia ibi allegata per Bal. in. l. limitat hoc fore verū nisi in dicta protestatione essent adiecta ista verba: z nō aliter nec alio modo quia tunc nihil videtur esse actū q nō intendit aliter alienare nisi cum dicta reueruatione. alle. no. in. d. l. si quidē. z in. l. item

labeo. §. j. ff. fa. ere. Tñ quia decisio Bal. loquitur in protestatione facta circa actum cōtinentē penā non pono illud dictum: nūc pro cōstanti nec pro veritate illius dicti aliter discuto: qz nō est necesse quo ad casum nostrū in quo agit de preiudicio alteri? q dñtū: nec agit de actu sonāte in delictū z merente penā. Et Sōtificānt p dicta per not. p gl. z doc. in. l. sed si quis. §. questū. ff. si q cautio. z p doc. in. l. j. ff. cōmo. z i. c. j. de cōmo. vbi magis cōiter concludit q sufficit aliquē casum fortuitū specificare: q tūc xba gñalia opant quo ad alios casus nō specificatos. arg. c. q ad agēdū. de pen. in. vj. ergo cū p verba specificata fuerit dictū ad quē debeat spectare periculū casus pestis euenietis de. d. anno: z per verba gñalia sit dictū ad quē spectare vel nō spectare debeat aliq casus d3 hoc iure sufficere. Et Fortius voluit Jo. de imo. in. c. cū contingat. in tertio mēbro de iureiurā. dū tractat de renūciatione gñali. z in. d. c. j. de como. f q etiā si nullus sit specificat casus fortuitus fz generaliter quis assumpserit in se omne periculū. vel oēm casus validetur talis renūciatio per instramētū appositum prout fuit appositum in casu nostro q iuramētū seruari d3 vbi pōt seruari sine interitu salutis eterne. d. c. cuz cōtingat. z. c. qñis. de pactis in. vj. Et nō est verū fin eū q ista renūciatio generalis dicatur carere consensu, quinimo h3 consensus eo ipso q apparet q voluerit gñaliter renūciare: z sic saltem in gñe cōgitauit de omni casu. arg. l. qui iure milita. ff. de test. mil. z qñ no. Bal. in. l. sub pretegetu. la. q. in prin. C. de transa. z in. l. q. C. de relcin. vend. vnde renūciatio gñalis est nulla quādo est sine iuramēto: nō propter deficiētē. §. cōsensum. fz fauore renūciātis. ne sub inuolutiōe xboz decipiat. d. §. questū. cū ibi nō. ergo d3 validari p iuramētū vt in simili habet in. d. c. qñis. tñ q in eo q ipse dicit de iuramēto q plures tenet qñ nō facio mēū principale fundamētū sed in alijs que dicta sunt supra. Nec pñdictis obstat si diceret q verba dicti ministri volentia fieri debere remissionē desiderio z socjs in casu in quo propter pestem dñs dux faceret remissionē conductoribus datū macine pertinentis ad camerā: debet intelligi quādo dux remissionē faceret. i. facere deberet sicut in simili sit expositio in. l. q. §. j. ff. de ad. leg. vbi vult q si testator dixit heres meus tñtio dato. z. z si nō dederis dato sempromio intelligitur si non dederis. l. si dare non debueris vt ibi declarat gl. in ver. si non dederis. qz respōdeo q illud ibi ideo est: qz si aliter diceremus sequeretur q esset in pñte heredis an legatū valeret vñ nō: z eēt in pñte heredis excludere a legato qd est ptra omnia iura volētia q legatū nō pōt cōferri in voluntate heredis. l. senatus. §. legatū. ff. de le. j. z plene in. l. j. ff. de le. q. Itō sic est in pposito nostro, qz partes voluerūt z potuerūt cōmittere ista declarationē: z taxationē illustrissimi dñi ducis: z eo etiā nō arbitrāte nō potest recurrri ad aliū bonū virū. l. si quis arbitrato. ff. de verb. ob. maxime iūcro principio ibi posito in. j. glo. z in. l. j. C. de cōtrahē. emp. z in. l. si coita. ff. de so. iūcta. l. si nō fuerit. e. tit. z per id quod not. Ly. in. l. in euentis. C. de cōtrahē. emp. Et pñterea verba cōtrahentiū in casu nostro tollūt oē dubiū dū dicit p rata eius q tunc z eo casu realiter z actualiter, z cū effectu faciet pñstātus dñs noster seu agentes pro ducali camera: vt. §. datarijs cōductoribus datū macine zc. z sic habuerunt contrahentes respectum ad executionē facti alias non oportebat dicere q fieret dicto Desiderio remissio fin q faceret dux pro rata quam actualiter z effectualiter remitteret datarijs: sed dicendum fuisset q fieret remissio Desiderio z socjs prout interesset. cū ergo nō hic dixerint taliter ideo putandum est eā fuisse mentem partiu, q nō attendatur qualis de iure fieri debeat remissio qz si ita voluissent sic digressissent. c. inter corporalia. de trāliā iōe prelato. l. labeo. ff. de sup. le. Et licet quādoqz arbitratore nō arbitrāte recedatur a persona eius, z recurrat ad bonum virum vel ad iudicē: z tamen nullo modo videt in casu nostro hoc allegari posse: qz cōtrahentes hoc noluerūt vt pñz per illa verba: z nō aliter nec aliquo quouis mō nec casu: z cōstat q per partes potest agi q nō recurratur ad bonū virū. saltem qñ non apparet de dolo aliquo cōmissio ab arbitratore: vñ videmus q si eligitur arbitrator a partibus z dicatur in electione eligentes eum vt bonum virum precipue non habito respectu ad alium non potest recedi a persona illius. l. iij. in. §. tam z similibus. cū ibi nō. per Bar. post gloss. ff. de arbi. z patet ex not. per doc. in. l. si locietatem. §. arbitrorum. ff. pro loc. z in cap. quinquauallis. de iureiur. cum si. z sic nō est verū dicere q debeat fieri remissio alio nō presupposito, per quod appareat superuacūū esse discutere que debuerit etiā lesio ad hoc vt debeat fieri remissio. Et Tamen nō pretermitto q vbi cōtraheret damnu esse tantū quod conductor non percepisset dimidium eius quod solitū est percipi, tunc illa lesio sufficit ad cōcedēdā remissio

Modificatio nē. fa. p. iaf. in. l. stipulatus sum dammam. ff. de verbo. obli. in. l. j. col. q. ff. de iuris. om. iud.

Cōtrarium. vt Alber. Bar. Alex. ran. Bal. z oēs in d. §. questū. ibi, z ale. l. j. C. de como. Joā. and. c. j. de cōmod. Alex. in eo. li. 2. ff. xviij. col. pen.

Dimidiū. idēz Ly. bart. d. l. licet panor. d. c. ppter. Bal. cōsi. cccxix. casus est talis lib. j. Areti. consil. iij. Alex. cōsi. cxij. nu. q. in eo. lib. 2. c. ccc. lib. q. 2. ff. vii. li. iij. Cor. 2. ff. xviij. li. q. Francisc. rup. in tractatu de peste. chart. vi. Lud. de Hoziadi. cōsi. lxxiij. in prin.

nem que cōventioni p̄hentiū non repugnaret put repugnat in p̄positorista est de mēte gl.in.l.sivno.in prin.ff.lo.2no. Alio in summa.Ceo.tit.7 Bal.in.d.l.licet.C.loc.7 Ant.de but.7 Joā.de imo.in.c.propter sterilitatē.de loc.facti.l.ij.C.de re scin.ven.c.cū dilecti.7.c.p̄terea.de emp.7 v̄e idē si attēto p̄tētio q̄ soluit 7 deductis sumptibus occurrētibus circa p̄cep̄tionē redditus reperit cōductor decept⁹ vltra dimidiū iusti p̄tēti vt q̄ fructus qui sup̄sunt nō ascēdūt ad dimidiū p̄tēti p̄romisi pro vna quāq; locatione fm̄ Jo.de are.Bar.Bal.in d.l.3.7 Bar.in.l.ij.vno.s.vbicūq; ff. loca.7 An.de bu. Jo.de imo.7 d. Abb.in.d.c.p̄p sterilitatē.ar.d.l.ij. q̄n probat fm̄ vul garē opi.attēto redditu p̄cepto tēpore illius locatiōis, quo v̄ignit reputaret sterile fuisse illā locatiōē, nō tñ debuit fieri remissio: vt no. gl.in.d.l.3.7 ibi Cy.7 dicit etiā ibi Sal. q̄ cōi ter tenet: 7 sequit hic etiā Jo.an.7 alij post eū in.d.c.p̄p steri litatē.exceptis casib⁹ fm̄ opi.magis cōiter approbat⁹ in di ctis locis nō est faciēda remissio: 7 capio vna locatiōē in cō tractu p̄dicto p̄ quolibet spatio triū mēsiū cū ita fieri debe rēt solutiones: vt p̄ Bar.in dispu. s̄. alle. ¶ Sup̄ alio quesito p̄oderatis s̄bis statuti sup̄ rubrica de mo. p̄cedēdi sup̄ debito confessato, vel de quo oñdat publicū instrūm 7 viso p̄cepto facto Desiderio de grossis seu eius p̄curatori per dictū. d. po testatē ¶ Armē. dico adiudicādū pertinere p̄ferre certā sn̄iaz 7 nō ambigua. l. pe. 7 si. C. de sen. q̄ sine cer. quā. 7. s̄. curare. in stit. de acti. 7 q̄n est ambigua p̄t ip̄sam interpretari etiā post latā sen. l. ab exēcutore. in prin. ff. de ap. no. in. l. ij. C. de sen. ex per. reci. 7 si inique interpretaret p̄t appellari. d. l. ab exēcutore. in prin. 7 ibi no. Bar. cū si. 7 etiā vbi est ambigua recipit de clarationē ex act. vt no. in. d. l. pe. 7 in. l. quid tñ. s̄. p̄ponius. ff. de arbi. 7 plene. per Bar. in. l. ait p̄tor. s̄. ff. de re iudi. 7 rō cum dicta sn̄ia p̄cepti fuerit lata p̄ verba ambigua inquātū in dicto p̄cepto dicit saluo 7 reseruato q̄ ser genēsius dicto p̄curatorio noie, cui dictus Desiderius liquidauerit seu li quidū fecerit dictū tēpus quagraginta dierū restaurū, 7 remis sionē sibi p̄romissā: 7 p̄romissionis vigore p̄dicti restauri, 7 remissionis appositis in instrū arbitrio boni viri: sic p̄ dñm potestātē declaratū fuit q̄ teneat 7 debeat dictus Jo. ¶ De. di ctis noibus seu eius principales cōpēsare in dictis libris qua tuor milibus 7 ducētis dictis Desiderio 7 socijs 7c. erit offi ciū indicis appellationis infirmare dictā sn̄iam p̄cepti, res mouēdo dictā reseruatiōē modo p̄dicto factā, 7 cōfirmā do p̄ceptū in reliquis partibus 7 reseruando simpliciter di cto Desiderio facultatē probādi 7 ostēdendi intra terminū p̄fixū, a statuto omne id per q̄ dictū p̄ceptū exēcutiōnez non mereat fm̄ formā dicti statuti cuius forma ad vnguē ser uanda est. l. qui rome. s̄. flauius. ff. de ver. obl. l. cum hi. s̄. si p̄to. ff. de transac. 7 q̄ no. Bal. in. l. nō sunt liberi. ff. de sta. ho. 7 in. l. ij. C. quō 7 quādo. cum suis si. vel poterit index appella tiones formare, 7 declarare dictā reseruatiōē dñi p̄tatis hoc modo. l. dum mō appareat, 7 probeat per illustrissimū dñm Mediolani, siue per agentes pro ducali camera factū esse res taurū, sen remissionē cōductoribus datij ordinarij, maxime spectantis ad dictā camerā fm̄ formā instrūmenti concessio nis facti dicto Desiderio de eadē rata teneat dict⁹ Jo. Pet. dictis rōibus cōpensare dicto Desiderio 7 socijs, vt in di cto instrūmento continet: arbitriū t̄ em̄ boni viri est arbitrium iud. cis. l. cōmūis. s̄. cum ita. ff. de ver. obl. l. vir bonus. ff. in di. sol. in p̄posita. 7 ibi no. ff. pro socio. iudex indicāre tenet ad id q̄ iuris est. c. for. us. ver. iudex extra. de ver. sig. 7 per p̄ns non p̄t bonus vir vel iudex declarare q̄ remissio vel restau rum fiat: nisi secundū q̄ in dicto instrūmento conuentū est, 7 cōstat q̄ illa conuētiō importat q̄ solū fiat restaurū pro rata eius q̄ fieri contigerit per dñm duceim conductoribus datij macine: 7 non aliter nec alio modo in p̄cedenti dubio ap positū declarandū fuisse puto. Laus deo. Alex. cui subscripsit Bart. Lepolla concurrens dicti domini Alex. Padue.

Summarium.

- 1 Stipulatio accessoria non immutat principale. nu. 5.
- 2 Confessio 7 promissio sine causa non valent. nu. 6. 7.
- 3 Instrumenta duo si sint conformia de eadem summa sed di uersis temporibus facta, presumuntur duo debita.
- 4 Solutum bis presumitur, si sint duo instrumenta solutionis diuerse date.
- 8 Confessio de centum pro resto rationum est causata.
- 9 Clausula sponte, si apponatur, 7 ex certa scientia idem.
- 10 Donatio iurata valet sine insinuatione.
- 11 Instrumentum guarantee, an vitietur ex defectu cause.
- 12 Confessio sine causa facit semiplenam probationem.

¶ Circa primum.

^a questū vi deretur prima cōsideratione q̄d summa ducatorū de qua in instrūmento cōfessionis anni. 215. cccclv. in telligit esse de summa ducatorū. 215. cccclxx. de quibus in primo instrūto p̄fecto anno. 215. cccclij. q̄ vtrūq; instrūm cōtinet cōfessionē ex cā depositi. 7 sic fient due cōfessiones extra iudiciales que non dicūt inducere obligationē sed p̄bationē. l. publi⁹. s̄. si. ff. de positi. vñ idē esse d̄z ac si de eadē haberet quis plures p̄bationes. ar. l. sempro. proculo. ff. de leg. ij. 7 ita no. Bar. 7 alij in. l. triticū. de ver. obl. l. 3 sup̄ vtrāq; cōfessione fuerit adiecta stipulatio: tñ hoc non h̄z obitare t̄ q̄ illa stipulatio est accessoria ad ipsaz cōfessionē merito nō immutat naturā principalis eius sup̄ quo interpo nit. l. si stipulatus. de vsu. l. ij. s̄. si quis sub cōdi. ff. vt le. no. ca. l. dāni infec. quidā. in prin. de dā. infec. l. si legati. ff. de leg. i. no. in. l. si quis cū aliter. de ver. ob. in. l. q̄ rome. s̄. duo fratres. in. ij. q̄. prin. e. tit. facit regula accessoriū 7c. Nā inspici 7 attēdi d̄z q̄ principaliter fit. l. si q̄s nec cāz. in pn. l. rogasti. in prin. ff. si cer. pe. 7. l. q̄ exceptione. ff. de cōdi. inde. quo ar. in si. vt it Ang. l. d. l. triticū. bñ facit q̄ inquit Jmo. in. c. si cautio. de si. instr. post mediū. vbi tractās hunc arti. refert plures opinionēs 7 diffi cultates: 7 tamē in si. arg. 7 post expeditas illas q̄nēs illius art. dicit iam dicta per eum videri procedere q̄n promissio fit per stipulationē sine confessione: vbi autē fieret per stipulatio nem sine causa: vt q̄ cōfiteretur quis debere centū 7 vterq; per stipulationē p̄mittit tunc clarū videt fm̄ eum q̄d promissio non obliget cū effectu t̄ q̄ cōfessio sine causa non valet vt in d. c. si cautio. cum ibi no. 7 plene in. l. generaliter. C. de non nu. pe. nō valebit etiā promissio accessorie illi facta. ar. de re. iu. c. accessorium. de hoc dico etiā tex. cum gl. in. l. cū de indeb. s̄. si. ff. de proba. 7 licet Bar. in. d. l. triticum. velit quādo sunt due stipulationes facte ab eodē intelligantur in dubio de diuersis summis. per. l. quinquaginta. ff. de proba. cū ibi no. 7 eo p̄fer tim q̄ alias sc̄a stipulatio esset 7 redderet inutilis. l. qui bis idem. ff. de verb. obl. tamen illud debet intelligi quādo ille sti pulationes sunt per se principales secus si accessorie per p̄di cta: 7 licet Bar. in. d. l. triticum. in ver. si eadem 7c. loquēdo de duabus cōfessionibus mutui videat velle q̄d intelligat de eas dez summa. q̄ ille cōfessiones non sunt vallate stipulatione tamē nō v̄t q̄ habeant casū nostro obitare. q̄ posito q̄ Bar. ita innuit: ibi tñ loquit q̄n stipulationes essent adiecte p̄fessio nibus mutui quo casu tñc nō videt accessoria sed prin. p̄ illud quod habetur in. d. l. si in stip. s̄. ij. 7. l. se. ff. de do. 7. l. si ita stipu latus. s̄. chrysogonus. de verb. ob. 7 ideo si in casu illo interne misset stipulatio non esset tractandū de confessione sed de sti pulatione. Itē posito q̄d Bar. ibi videatur contradicere p̄e dictis: hoc non est verū ex cōtrario sensu verborū eius, qui su mi non debet cum repugnaret regulis 7 rōibus iam dictis. ¶ Nec ob̄st. q̄d videatur alterari p̄dicta, q̄d summa de qua in confessione secūda sit minor ea summa de qua in prima cō fessione non videtur referre an sit eadem summa vel minor: vt colligitur etiam ex no. Bar. 7 doc. in. d. l. triticum. per. l. si di uortio. eo. ti. 7. d. l. sempro. proculo. ¶ Et per easdem rationes videtur dicendū q̄d summa duc. cccclxxvj. auri. de quibus in confessione facta de anno. 215. cccclxj. intelligitur de eadez summa de qua in duob⁹ p̄cedentibus cōfessionibus vel sal tem de qua in prima confessione superius relata p̄ferim eo quia vltima confessio videt sine causa esse vt tangā in secūdo dubio per. d. l. triticū. cū gl. iunc. ibi no. per Bar. in. q. j. ¶ S̄z p̄missis non obstantibus p̄iam sn̄iam de iure in p̄posito probabiliorē esse puto. t̄ quia vbi vna scriptura seu instrūmen to vel dispositione facta est mentio de certa summa: 7 in alia scriptura vel dispositione sicut etiam inter easdē personas fa cta sit mētiō de alia summa presumitur esse diuersa a prima 7 sic presumitur summa dupliciter data. licet de vtrāq; cōfessio esset vniformis: vt probat in. d. l. quinquaginta. 7 no. in. l. pla ne. la. s̄. s̄. ff. de leg. i. vnde dicit ibi Ang. quod si duo appa reant instrumenta mutui de quinquaginta aureis intelligit summa duplicata. idem, si reperiantur due quantitates osten dentes diuersis temporibus facte eodē tempore intelligerent due summe secundū eum per. d. l. quinquaginta. 7. d. l. ne casu. cum glo. ij. C. de discussionibus. lib. x. 7 idem tenet Jmo. in. d. l. plane. saltem quando diuerso tēpore facte fuerint dicte scri pture vt est in casu de quo querit: 7 ita etiam no. Bal. 7 Jmo. in. d. l. sempro. proculo. 7 Bal. 7 Ange. in. d. l. ne casu. 7 Bal. in. l. si quis ex argentarijs. s̄. fin. ff. de eden. in lec. anti. 7 ibi etiā Ang. 7

Engel. et Bal. in d.l. qui bis idem. ff. de verb. obli. in materia circa tertiam columnam vel quartam, quem vide. predicta etiam sunt de mente Spe. in titu. de instru. editio. s. post q. versi. sed autem. **A**ccedit decisio. q. disputate per Martinum de fano: quem refert Fulgo. in d.l. quinquaginta. nam concludit q. si in instrumento vno reperitur qualiter Tertius ex causa mutui numeravit Sempio. centum et in alio instrumento reperitur qualiter Sempio. confessus est se debitorē dicti Tertii in centum: presumetur de alijs centum in dicta. l. quinquaginta. et q. frustra factū esset secundū instrumentum si intelligeretur de eadē summa: imo instrumentū debet aliquid operari. ar. l. si stipulatus. in prin. ff. de usur. et l. si quando in prin. de leg. s. j. nisi p. dicio persone debitoris puta ruralis alia suaderet. argu. l. cum de indebito. post princ. ff. de probat. Si ergo doctores in dictis locis volunt q. vbi est in vtraq. dispositione par. quantitas intelligitur summa multiplicata: quanto magis in casu nostro in quo summa est valde dispar. et disparitas summarum facit presumere disponentes voluisse actum et qualitates multiplicare: vbi alias nō presumitur si summa esset parua. l. si ita scriptum. de leg. s. iuncta. l. quinquaginta. cum glo. inducendo vt per Jac. de are. et Bar. in l. centum. in prin. ff. de adi. leg. vbi hoc firmant in prin. et no. in l. si q. du. ceta. in prin. ff. de reb. dub. et expresse dicit Bal. Ang. et Imo. in l. scire debemus. in princ. ff. de verb. ob. propter diuersitatē summarum presumitur diuersitas obligationis et ibi concludunt in ea. q. qua querunt: an si peto quinquaginta tanquam mihi promissa fuisse cētum: an debeam obtinere in illis quinquaginta. et concordat omnes in hoc q. si appareat de vna promissione: intelliguntur diuerse promissiones diuersarum summarū quarū vna nō comprehendere sub alia stāte diuersitate summarū: et idem dicit Pet. in l. i. s. si stipulanti. eo. tit. **A**ccedit q. omnibus instrumentis vltra cōfessiones sunt inserte stipulationes solennes. et expresse dicit Bar. in d.l. triticum. ver. sed in prima. quem alij sequuntur ibi. q. si p. m. ito tibi ex stipulatione decem ex causa mutui. deinde et per fictionem promitto tibi ex causa mutui: intelligeretur secunda stipulatio de alijs decem: ne reddatur inutilis: in d.l. qui bis. et in d.l. quinquaginta. ecce q. presupponitur ibi precise mutuum subsecutum esse per stipulationē ex ipsa causa mutui et inde ne reddatur inutilis stipulatio intelligitur de alia summa: hecmet ratio militat in p.posito nostro. et ita etiā expresse est de mente Barto. in d.l. triticum. in vers. eadem ratio p. uo et. dum loquitur de cōfessione. et fortificatur infra in r. d. d. ad obiecta. **Q**uinimo plus probat glo. in d.l. ne casu b. in gl. q. quā sequuntur communiter docto. ibi. et in alijs locis. s. allegatis quod q. creditor confessus est in diuersis scripturis se recepisse. et a debitorē intelligatur de geminata quantitate: et tamen illa confessio seu cautio de recepto non erat contractus seu distractus: sed erat probatio ipsius distractus: iuxta dictam. l. publicā. ff. de depositi. **C**orroboratur predicta: q. patet instrumentū confessionis fuisse factum anno Mcccclij. die. v. Februarij de ducatis. Mcccclxxx. venetis ex causa dispositi. Secundū vero fuit celebratū. Mcccclxij. die. vij. Decēbris. et ibi debitor cōfitef se habuisse et recepisse a creditore in depositū vsq. ad diem. v. Februarij tūc proxime elapsi. et de eodem anno ducatos. cccclxij. venetos. circa verba illa quid operari debet. vt iam dictum ostendunt q. ista non est de pecunia ducatorū. Mcccclxxx. q. illa iam per quatuor menses ante habuerat. hic insuper comprobatur: q. in primo instrumento dicti contrahentes voluerunt in summa. s. ducatorū. Mcccclxxx. computari vna summā ducatorū. Mcccclij. alterius depositi de quo apparebat instrumentū et illud exp. presserūt. vnde accidit illud q. et Papa de transla. pla. c. ij. ibi dū tex. dicit vñ si circa trāslationē idē fieri voluisset quod de cessione dixerat de trāslatiōe poterat exp. pressisse et. ita in p.posito in in p.actu secunde et tertie cōfessionis depositi sensissent illā summā esse de alia summa vel aliā in ea concludi hic exp. presserūt quemadmodum et in prima exp. presserūt qua ratione in secunda confessione fuisset exp. pressa modica pars decē pecunie maioris summe absq. eo q. de residuo summe nulla fieret cōfessio seu mētio. Certe nulla vñ rō subesse. et tamē in vtraq. dispositione attendēdū est id q. verosimile est in obscuris. ff. de reg. iur. et in regu. inspicimus. eo. tit. In secūdo sine dubio verosimile est q. fuerit diuersa quantitas: quam fuerit pars prime summe cum de reliqua summa sit facta mētio. et quia si intelligeretur esse pars prime summe: nō operabatur illa sequens cautio. et ita dico in secūda summa ducatorū: licet per easdem rationes. non enim erat necesse q. creditor tempore celebrationis dicti secundi vel tertij contractus diceret q. in illa summa non computaretur illa prior pecunia de in qua

primo instrumento: vt est tex. in l. lucio. ff. de act. et ob. **A**ltimo iuuat casus iste per ea que vltra alios dixerant nōnulli moderni: vt Florianus de sancto Pet. de bono. in l. quinquaginta. vbi dicit q. vbiq. apparct diuerse scripture sine cōfessiones siue alij contractus siue dispositiones etiā si in vtraq. contineatur eadem summa presumitur geminata quantitas si sunt facte diuersis tēporibus per. d.l. quinquaginta. Sed ibi non apparet pluralitas scripturarū. sed multiplicatio: q. fuit actū absq. scriptura. et vna dispositio postea subsequatur per scripturam subsequentem et continentem eandem summam ex eadē causa: tunc presumetur vna summa tū et non plures. presumetur enim ad scripturam deuentum propter faciliore probationem. l. qui tabularum. ff. de fur. et de cōditi. sine cā. l. dissolu. que ratio locum non habet vbi scriptura fuit facta: etiam vna scriptura sufficit ita creditor ad probationē: et sic limitat decisionē vnam in d.l. triticum. dum loquit de cōfessione geminata: et habet locū quando non est facta duplex scriptura et diuerso tēpore vt in casu nostro. Et pro ista sua limitatione licet ipse nō alleget vñ esse glo. nota. in dicta. l. ne casu. que est communiter approbata. **N**on obstant allegata in contrarium. et primo dum adducta sunt not. per Bart. in dicta. l. triticum. dum loquitur de duplici cōfessione facta de decem. q. respondeo primo quod Bart. loquitur quando vtraq. confessio erat de eadē summa non q. de dispari et diuersa: quo casu facilius presumi potest geminatio et duplicatio quam quando est eadem quantitas numeri: vt probaui supra. **N**ec adhuc obstat. l. si diuortio. de verbo. obligatio. ni. et id quod no. Barto. in l. triticum. in vers. quid si mutui centum et. in quibus loquitur quando precesserit vnus cōtractus vnus specie putat dotis vel mutui in centū: deinde debitor promisit per stipulationem quinquaginta: et ex illa causa dotis vel mutui presumitur debitorem sensisse de quinquaginta que erant de parte dictorum cētum que mutuo vel pro dote receperat. ita loquit lex si diuortio. Secus quando prima dispositio fuisset eiusdem specie: puta per stipulationē et secūda similiter q. erat de alia summa sic p. stipulationem nō censetur cōtrahentes sensisse quod ista minor cōprehendatur sub prima q. nullius nullitatis esset sequens actus. vt. d. l. qui bis. cum ibi no. per Bar. **N**ec ob. l. sempronius p. cu. lo. quia ibi loquitur in duabus scripturis vni testamēti factis eodem tempore exemplificādū causa: vt dicit litera: et sic in ea conuentione vt vnica tamen esset vltima voluntas. Sed in casu nostro non apparet quod vnicam voluerint cōtrahentes esse dispositionē. **S**ecundo respondeo q. decisio Bar. in cōfessione loquitur. nisi ambe cōfessiones essent facte per scripturā. vt no. in dicta. l. ne casu. et dicit. s. **T**ertio dico q. decisio Barto. est pro isto creditore: q. Barto. bene vult hoc procedere quando ille cōfessiones essent facte sine stipulatione. Sed quando in vtroq. actu interuenisset stipulatio: vult ibi cōtrarium. et in versiculo. sed si primo inde et. vt supra reguli. **N**ec obstat quod stipulatio accessoria debeat regulari secundum naturam sui principalis et. et quod in l. triticum. non loquitur in casu isto: sed loquitur quando stipulatio esset adiecta circa confessionem mutui: quo casu stipulatio est principalis contractus. per legem si ita fuero. s. final. cum. l. sequenti. de nouationibus. quia dico hanc responsionem nullo modo teneri nec videri posse subsistere: quia illud quod dicitur in dicta. l. si ita fuero. s. final. cum. l. sequenti. quamuis loquatur in mutuo: nō habet etiam locum in causa depositi: et in omnem contractum qui perspicitur. vt probat Jacobus de aretio. quem refert et sequitur Barto. in l. singularia. circa tertiam vel quartam columnā. in versicul. est speciale et. si certum petatur. et alij sequuntur. ergo cum nō loquatur in casu depositi: sequitur quod sumus in casu in quo loquit Bartolus in dicta. l. triticum. ne dicatur quod verba Bart. solum in contrario sensu importent hoc quod dixi de confessione vallata stipulatione: q. imo important hoc ex directo sensu verborum. patet: dicit non tantum per stipulationem. et dictio illa importat exceptionem. vt not. in l. prima. in princip. si quis ius di. non obtem. et licet dicā qui aliter sentiunt quantum eis placet: mihi videtur quod Bart. in dicta. l. triticum. magime in verbo eadē ratione put o decidat casum nostrum pro creditore. **N**ec obstat accessorum regitur secundum naturam sui principalis: et quod debeat inspicere illud quod principaliter agitur et. quo casu hec aliter stipulatio potest dici principalis. vt institutioni. de iuratum obligatio. ne. in prin. ibi dum dicit. cessante verbo. obligationibus. et q. ibi notatur. vbi similiter habetur q. quando facta est confessio mutui in chirographo si iuxta illam cōfessionem est interposita stipulatio. occultatur cōfessio et chirographū: nec op.

Abi autē. idem ale. Jas. d. l. plane. s. j. Bald. l. si quis ex argentarijs. s. j. ff. de eden. Ja. 2. l. lxxvij. col. j. li. iij. Albe. brut. consil. xv. fallit. j. si vtrū q. instrumentum esset eiusde dare. fallit. q. si altera p. batio fieret per instrumentum. altera per testes. per d. Matthe. 8. afflicti. in dec. neap. cxcv. iij.

Nec casu. Ro. not. cccclxvij. de debitor. limita prio vt procedat q. in vtroq. instrumento sit mētio d. certo debito indiu. duo. puta tali die p.cto: als dico q. nō minus duplex debiti precessisse p. sumet q. duplex solutio p. p. dicta. limito scdo vt p. cedat q. vtrumq. instrum. continet in tegrā solutionem. Secus si vltimuz totū. et p. cedet p. te q. tūc in dubio vñ primū includi. sc. cūdo limito. **T**ertio q. altera p. fessio de recepto p. baref solū p. testes matth. de affi. de ci. neap. cxcviij.

tur obligatio: nec actio ex confessione et chirographo: sed solū ex stipulatione: sicut et in casu. d. l. si ita faero. §. j. cū. l. seq. et sic est solū in consideratione stipulationis: ut ibi habet. et ut patet etiā ex his que dicta sunt. §. et sic tunc confessio solū retinet virtutem probationis: non autē disponēdi et inducēdi obligationem et actionē: quia accessoriū nō sequitur naturā sui principalis quando non est eadē ratio in accessorio que est in principali. l. lex placito. C. de re. permut. et l. si is. C. de predi. mi. et not. Bar. in l. non dubiū. ad fi. post glo. C. de legi. sed posito quod stipulatio esset hic accessoria: tamē non est eadē ratio in accessorio que est in principali: quia principalis, id est confessio non erat apta inducere obligationē: ideo geminatio confessionis eiusdē summe nō inducebat multiplicationē summe: nec ppter hoc reddebatur confessio inutilis: quia tanto magis erat munitus creditor in facultate probandi: sicut in eo qui habet probationes per varios modos vel multos: et pōt expedire et hēre duplicatos et faciles. d. l. Sempronius proculo. et quod nō. in d. l. si pupillus. in pncipi. ff. de noua. nam probatio multiplicari pōt: sed obligatio resultās ex iteratione contractus stipulationis multiplicari non potest circa idem: quia nostra interest. d. l. bis idē. iuncta. l. stipulatio ista. §. alteri. de ver. obl. C. ad verito ut actus valeat intelligitur facta secūda stipulatio de alia quātitate, in tra. l. quoties in stipulationibus. de ver. obl. et in hac ratione iuris fortissime fundatur decisio Bar. in d. l. triticū. ergo cū iuxta dictas confessiones fuerint adiecte stipulationes que inducunt obligationes, et que nō possunt dici esse adiecte ad probandū sed ad obligandū. Nam merito dicitur semper interpretatio fieri ut intelligat de alia summa: quia redderet inanis et inutilis. Et hac tertiā responsionē puto tutiorē. C. Potest et quarto respondēri quod in dictis stipulationibus fuit adiectū iuramentū promissioni quod quidē operatur ut partes videbantur voluisse quod ubi actus accessorius non poterat valere ut accessorius valeat ut principalis si in vim principalis valere poterat, ut egregie decidit Bar. in l. si quis p eo in. viij. mēbro. ff. de fidei. et sequitur Ang. in l. hi qui. eo. ti. et cano. in. c. cū cōtingat. de iurei. et per id quod habetur in l. cum pater. §. filius matrē. de lega. h. ita ergo erit in casu nostro: quia si ista stipulatio sequitur naturā confessionis nullam nonam in casu nostro obligationē induceret. Et nō valeret stante priori obligatione primi instrumenti et prime stipulationis. d. l. qui bis idē. ergo debet stare in vim principalis promissionis quo casu inducerent obligationē: et in aliam summā si ita dicta. Et per predicta multiplex patet responsio ad id quod dixit Imol. in d. c. si cautio. primo quia Imo. nō loquitur in casu in quo promissio sine causa esset facta ab eo qui sciret se non teneri: sed loquitur simpliciter seu quādo facta est et non apparet ex certa scientia: an per errorem: quo casu varie fuerūt opi. relate ibi per eum et alios et per scribētes in varijs locis. nam quidāz tenebant quod valeat: ut Ba. de are. et Pe. ut refert Ex. in l. generaliter. C. de non nu. pec. et ut patet per Bar. in l. h. §. circa. ff. de doli excep. et plures alij quos refert Jo. an. in addi. Spe. in ti. de cōfess. §. nūc dicēdū. ver. sed quedā est ratio. et alij tēnerunt quod non valeret: ut tenebat glo. in d. l. generaliter quam plures sequuntur ibi in locis suis ubi Imol. vult in d. c. si cautio. quod quā talis promissio sine causa facta iuxta confessionē sine causa emanatā a promittente: nūc clare vult quod nō valeat. d. l. cū de indebito. et cessabūt tūc dicte opi. sed quā promissio sine causa fieret a sciētē: tūc nō erat aliqua opi. et tūc nō hz locū id quod dicit Imo. in d. c. si cautio. sed Imol. tenebat quod valeret nō. in l. iij. §. j. et in l. hactenus. §. si. de cōsti. pecu. cū si. hz secus esset in cōfessione facta sine cā, et sciēter. ut dicto. c. si cautio. et rōnem diuersitatis inter cōfessionē sine cā et sciēter promissionē sine causa et ignorāter tradit Bal. in rub. C. de cōfess. et in l. si. ad fi. C. si cer. pe. et dicaz in sequēti dubio. vñ in isto casu quā iuxta cōfessionē et sine causa esset adiecta promissio sciēter facta p stipulationē sine causa talis stipulatio esset efficax sicut et quā facta esset sine cā sicut in terminis Anto. de but. in d. c. si cautio. circa. §. col. in ver. ad fm est videndū et c. dū loquitur de cōfessione vestita stipulatione: et ibi concordat Abb. in versic. quā cautio non est omnino nuda et c. et voluit Dyn. in c. quod semel. de reg. in. in. vj. et pnto in sequenti dubio ostendere necessario ita esse intelligendū. C. Preterea ut probauit supra nō est verū quod stipulatio nō censet accessoria imo principalis sed posito quod ut accessoria nō valeret: valet tū in vim principalis sicut per se principalis valere poterat: ut fuit ostensum de accessoria etiā inō vallata: facit ut ibi illa tanq̃ accessoria nō valeret valet in vim principalis: sicut nec p se principalis valere poterat ut fuit ostensum: et ita etiā sunt in cōsideratione habenda. C. Quo ad argumentum principalis dubitationis de quo ibi dicā. non obstat. etiā dum dicebā quod tanto magis debet presumi quod quātitas de qua in ultimo instrumentō includat in

primo: eo quod ibi non continetur in ultima causa per not. per Bar. in d. l. triticū. in. q. j. quia rideo quod Bar. ibi loquitur quā prece dēns cōtractus nō fuerit contractus stipulationis sed mutui: vñ dato quod sequēs cōtractus stipulationis intelligit de eadē quātitate, valebit tū vterq; contractus. l. duo societate. ff. pro socio. l. si stipulatus. ff. de vsur. cum si ideo Bar. tūc vult quod nō sit differētia: an sequēs cōtractus stipulationis cōtineat cām vel nō: sed quod ubi tam primus cōtractus quā secundus est cōtractus stipulationis tunc vult Bar. quod intelligatur de diuersa: ut ibi in ver. sed si primo mihi et c. per rationē. l. quid bis. et est casus noster. C. Utrū autēz habent obstat defectus cause in ultimo instrumento, tangā in sequenti dubitatione. C. Ultra predicta ad oia argumēta in contrariū adducta pōt rīderi quod ex verbis dictorū instrumentorū. l. secūdi et tertij iunctis maxime contentis in primo colligit de mente partij fuisse quod tates de quibus in ultimis duobus instrumentis cōprehensē nō essent sub primo, ut deduxi circa fundamēta superius per creditore adducta. Adodo capio secundā principalē dubitationē videlicet an vitimus cōtractus teneat. videt prima facie quod nō. quia cautiones et promissiones de quibus ibi nō sunt efficaces quod cām nō cōtinent. d. l. cū de indebito. §. si. ff. de proba. et in d. l. generaliter. et ibi nō. C. de non nu. pe. et in prealle. c. si cautio. et hz in instrumentō promissio confiteatur se debitorē: et de ducatis. c. cxxv. auri. et hoc pro alijs tot ducatis: et seu tāta pecunia peruentis et peruēta ad ipsum confitentē de bonis pecunie: de ducatis ipsius stipulātis: et quos ducatos. c. cxxv. solenniter dare et redere per solennē stipulationē dicto stipulātī et c. tamē illud videtur esse de confessione partis promittentis: et non exprimit ibi ex qua cā peruenerint dicti ducati ad dictū confitentē et promittentē. Unde propter hoc nō dicitur habere sufficientē causam illa cautio propter videt esse glo. in d. c. si cautio. expressius gl. in d. l. cū de indebito. §. si. que vult quod siue quis confiteat se debere. et siue quis confiteat accepisse. et super alio nō expresse dicatur cōfessio sine cā: et plus vult illa gl. in si. fm quod eam intelligit Sali. quod si quis per stipulationē promittat dare. et titio qui ab eo accepit dicat hec stipulatio esse indiscreta et sine cā et nō valeat. et Sali. licet primo videat ibi dubitare de veritate istius glo. tū finaliter videt residere quod illa stipulatio valeat. Et dic quod hoc casu non vñ promissio illa facta aīo donandi: quia predicta hz causam quod accepit ab eo cui promittit tū dicit quod non est causa valida: vñ illa causa est cōsideranda. nō ut faciat ut stipulatio obligationē producat, sed ut operetur quod declaret mentē promittentis fuisse nolle nouare. Videt scō quod dicta promissio sine causa etiā iuncta cum confel. sine causa non sit efficax: ut etiā satis videt probari in d. c. si cautio cōiuncta ibi glo. in verbo crimen. Et etiā doc. videntur intelligere quādo confessioni erat adiuncta promissio seu stipulatio. C. Sed his non ob. puto dictā promissionē de qua in ultimo instrumento esse efficacē fm quod j. dicitur. et licet posset fortasse allegari quod illa promissio et assertio dicatur habere causam: ut quidā velle videntur: precipue per d. l. publica. §. si. et ibi Fulg. et facit quod nō. Sali. in l. j. C. de confel. in. iij. col. in ver. sed iuxta predicta quero an si quis confiteatur se esse debitorē tū in centum pro resto et saldo rōnis inter eos facto: dicatur talis cōfessio habere causam sufficientē per plura que ipse ibi adducit: et maxime illa. l. publica. in si. ibi ex rōne patris et c. vel alia ratione magis mouetur: nā presuppono quod dicta promissio fuit facta non per errorem, sed ex certa scientia. Quia in illo instrumentō spōte et ex certa scientia et c. que operantur ut nō possit allegari presumptio erroris: ut nō. Bart. et alij in l. si dari. ff. de ver. obl. et in l. sed si quod. §. si. ff. si quis can. p illū tex. et in l. si. §. pe. ff. de cōdi. inde. et Bal. in rub. C. de cōfess. et in l. j. in. x. col. eo. ti. et in l. mater. in. ij. col. C. de rei ven. et in l. ij. in. vj. q. in si. C. de rescin. et Imo. in l. a titio post mediū. ff. de ver. obl. sed ita est quod ubi promissio sit etiā sine aliqua causa discreta vel specificata videt facta animo donandi ut oēs cōcludunt in l. campanus. de ope. libe. arg. l. si cuius per errorem. de re. iur. et nō. gl. quas allegauit in precedenti ar. et doct. in locis vul. de quibus alias mentionē feci: et quod propter illa verba adiecta in instrumentō, sed ex certa scientia presumitur cā donationis nō. expresse Bal. in d. ru. C. de cōfess. et imo. in d. l. a titio. et Pau. de ca. in materia. l. hoc iure. ff. de do. in l. si diuortio. ff. de ver. obl. istud est verū si promissio facit ex certa scientia iuncta de cōfessio. sine cā et certa scientia: ut expresse firmat Ant. de but. in d. c. si cautio. in ver. ad scōm dicendum et c. et Abb. ibi etiā et Dyn. in reg. la q. semel. de re. iur. li. vj. et dixi in superiori articulo. C. Nec mirū quod hoc casu stipulatio censet principalis: ut ibi pbaurimo dico quod esset accessoria. quia rō ppter quā cōfessio sine cā sciēter facta nō est efficax ad inducēdā donationē secus in promissione sciēter facta f3 bal. in ru. C. de cōfess. et l. si. C. si cer. pet.

Resto. idē Bal. consi. cccclxj. inter Joannē. li. j. Alb. i. eo. consi. lxxxiij. ad fi.

si cer. pet. ad si. quasi confessio est inducta ad probationem non ad obligationem ut in sepius allegatis. d. l. publi. s. si. et probatio incerta non valet: unde si non valet expressus nec tacitus. l. ij. s. qui habet. ff. de serui. rusti. pred. aliud autem est in stipulatione propter eius solennitatem: ipsa autem inuenta est ad obligandum: ergo cum ibi in accessorio stipulationis non militet ratio impeditiva que militat in principali debet efficaciter accessorius producere obligationem. d. l. ex placito. z. d. l. si his. C. de predi. mino. z. not. Bar. in. d. l. non dubium. ad si. Nec in casu isto potest intelligi id quod not. Imo. in. d. c. si cautio. Sz qui ex certa scientia promittitur: nec etiam dicatur quod non potest dici quod habeat animum donandi promissor quando expresse rit promissionem sine causa, quia dico quod illud potest esse verum in dubio: sed quando ex certa scientia facit: quia tunc potest dici quod non videatur habuisse animum donandi postquam sciebat causam non subesse non cadit nisi presumptio donationis. et si aliter diceremus sequeretur quod si soluo ex aliqua causa quam scio esse in efficacem seu non subsistere non videoz donare, cuius primum probatur in. d. l. qui per errorem. z. idem debet esse in promissione quod in solutione. l. si. C. ad. l. falc. z. l. patronus. ff. de donat. Ad idem facit: quod si alicui promitto ex causa de preterito que precesse rat respectu recipientis videoz donare cum causa et illa causam non esse inhonestam: ut subtiliter per Bar. in. l. pe. ff. de condi. ob turp. causam. Sz Raph. cu. in. l. gualiter. z. in. l. si plagum. de x. ob. z. dicit ipse in. d. l. gualiter. se mirari hoc a nemine animaduersum. per hoc facit etiam id quod habetur in. l. i. de rei vxo. act. in prin. x. eo. modo si inutiliter facta esset stipulatio z. accedit quod quia iuramentum est appositum facit ut eo casu quo stipulatio accessoria non valeret valeat ut principalis. no. Bar. in. l. si quis pro eo. in ix. mebro. ff. de fideiuss. z. dixi in precedenti. Nec ad hoc obstat si dicatur quod donatio non valet sine insinuatione quod ad hoc respondeo quod imo non vitiat usque ad summam quinquaginta solidorum auri. l. si quis pro redemptione. C. de dona. iunc. l. si quis. arg. eo. ti. z. Joan. an. in addi. Spec. in tit. de instru. edi. s. porro. an. si. Bal. in. l. illud. in vlti. col. de sa. san. ec. circa hoc intelligit de illis solidis auri: quorum lxxij. faciunt libram auri. l. quoties. C. de suscep. z. arch. lib. x. z. no. in. l. quicquid. C. de ser. fug. z. in. c. si. de iud. z. et Bar. in. d. l. quoties. quod in illo quod dicitur quod lxxij. constituunt libram auri. idem hodie si ponimus. lxxvi. ducatos venetos qui constituunt libram auri legale. Et Quinimo virtute iuramenti non potest donatio infringi per eum qui donasse videtur preterea deficientis insinuationis finem vera opus. cum iuramentum posuit seruari sine interitu salutis eterne. z. quod donatio sine insinuatione non est penitus inimica legibus: quod non habet perpetuam causam prohibitionis: quam valet in aliquibus casibus sine insinuatione. de quibus. in. d. l. si quis pro redemptione. z. in ante. Preterea prima. C. de do. z. inde per no. in. c. cum contingat. iuramentum dicitur operari hoc casu ad eam formandam: nec est indifferetia ex quo fit a sciente. z. per alias plures rationes quas allegat doc. in hoc arti. propter quas etiam hic t3 Joan. and. in. s. porro. in vlt. addi. cum quo vult concordare Sede. de senis in cossi. lxxij. in ordine meo z. incipit. cum lis z. quod ibi in pe. col. concludit quod falcem iuramentum de non veniendo contra donationis operabitur. ut repellat ille qui per textum insinuationis non facit vult venire contra donationem. z. Imo. in. d. c. cum contingat. circa secundam conclusionem: etiam tenet quod per iuramentum de non veniendo contra donationem firmat donatio non obstante insinuatione: ibi plene rati. ad ea que adducuntur in primum z. etiam ibi ita tenet Abb. sic. in. xxiij. col. in x. ex predictis. potest inferri ad decisionem talis quoniam an donatio zc. Item etiam vidi consilium precolende memorie Jo. de ana. dñi arch. bo. z. eius consilium incipit In nomine sancte trinitatis. Añs z. ponderatis his que in scriptura donationis. z. ibi refert quod alibi vidit elegans consilium per quendam dñm Pacem de aquila quod dicebat quod l3 Bar. in. l. si quis pro eo. ff. de fideiuss. specifice non decidat istum casum: tamen per rationes quas ibi Bar. ponit diceretur quod donatio valeret. z. in dicto cossi. referebat quod dicit De. de vbal. de perussio. z. ita consuluerat. Et dicit dñs Joan. de ana. in. d. cossi. quod illi consilio domini pace fere se subscripserat omnes doct. Bono. z. precipue Jo. de imo. z. d. flo. de sancto Pet. z. istud consilium domini Jo. de ana. ut viderat subscripserat a celeberrimis doc. dño Jac. de zoc. de Ferraria. z. domini no Ang. de are. z. sui in causa cuiusdam donationis facte per Raphaelē de foscarijs de bo. Idem etiam recordor alias consuluisse dñm Ferrarie legerem: z. pro eadem parte consuluerunt celeberrimi iurisculti do. Frac. de are. z. do. marianus socinus Senē. Ultra predicta etiam in ciuitate vbi questio agitur viget statutum: prout in pluribus partibus italie viget quod huiusmodi instrumenta haberent executionem paratam: sicut sententia non possent opponi nisi certe exceptiones: tunc concludit Bal. in. l. si causam. C. de execu. rei iudi. in si. col. in vers. quia modo

11 quero de alia questione. nam ibi vult quod si statutum dicat contra executionem instrumenti gaurentiati non possunt opponi nisi quedam exceptiones non poterit opponi quod stipulatio contenta in instrumento est sine causa: b2 sequitur ibi De. de ancha. in. c. canonum statuta. de constit. col. lxx. in vers. iuxta hoc membrum. circa hoc insisterem plenius sed pretermitto cum in hoc non sentiam quod statuta loci disponant in alia ratione videtur esse consultum prefate stipulationi etiam dato quod illa confessio potest dici sine causa: et etiam quod non possit in totum subsistere ut donatio. Nam confessio sine causa non est verum quod sit in totum inutilis: imo valet quo ad semiplenam probationem si per eum cui facta est confessio allegatur aliqua causa: ut concludit spe. sequens Mart. de fano in ti. de cossi. s. nunc videndum. in vers. sed que est ratio. cum vers. seq. per. l. instrumenta. C. de proba. z. approbat hic Anto. de but. imo. z. Abb. sic. in. d. c. si cautio. de si. instru. quod etiam puto no. z. licet ipsi non dicant legisse habent duas gl. hoc tenentes in. l. vbi numerus. ff. de test. in vers. speciem. z. in. l. inter chartulas. in vers. vanitate. C. de conuē. si. de. li. x. z. regulariter in defectu semiplene probationis defertur iuramentum prope naturam probationis. l. in bonae fidei. z. ibi no. de reb. cre. z. in. l. admonendi. ff. de iureiur. zin. c. si. eo. tit. ex quibus videtur dictam stipulationem varijs modis se posse tueri aduersus allegatum defectum cause confessionis z. promissionis. Ex quibus apparet clara z. multiplex responsio ad alleg. in contrarium. quod posito quod illa confessio diceretur sine causa: tunc attento quod ultra confessionem est promissio facta est certa scientia illa v3 in vim probationis ut probauit supra. Nec ad hoc obstat illud quod no. gl. i. in si. in. d. l. eade in debito. s. si. ponderando eam ut facit Saly. quia Rñ. quod illa gl. in casu suo dicit totum contrarium eius quod ponderatur per Sal. z. ita inter ceteros Ly. ibi in addi. intelligit illam gl. ad oppositum illius intellectus quem dat ibi Saly. z. cuilibet intuenti aperte patet. Nam gl. ibi in si. dicit sic promissit. x. que pro stipulatione accepit. illa verba refert glo. ad ea que proxime dixerat: secus si dicit accepit. z. sic refert ad casum in quo dixerat promissionem valere. z. in si. sue distinctionis ponit aliam casum in quo tradit stipulationem valere Saly. autem intellegit quod casus ibi positus in si. gl. non referatur ad proximam dictam per gl. sed ad dicta per gl. in primo presupposito quod illa gl. in primo illud diceret sen quod dicit in se esse verum: tunc illa gl. non loquitur quod promissio esset facta a scientie causam nullam efficacem subesse vbi facta est a sciente: ut in casu nostro: nunc v3 etiam si promissio sit in puncta cum confessione sine causa. ut tenet Dy. z. Ant. de but. z. alij quos retuli. s. z. videatur donare sicut quando soluo alicui preterea alicuius cause quam scio non subsistere: ut puta probauit illam esse veritatem z. est munita maioribus auctoritatibus z. rationibus: z. precipue stante statuto: prout in casu nostro extant z. alia fundamenta de quibus dixi. s. ex quibus apparet: ut dixi varijs modis dictam exceptionem reijci posse. Quo ad vltimum dubium quo queritur an duo prima instrumenta sint comprehensa ab vltimo: addo quod stante illo vltimo valido non posset aliqd peti de contentis in primis duobus instrumentis vnico verbo me expediam. z. dico quod non obstante vltimo instrumentum potest peti illud quod continetur in primis instrumentis ut est tex. in. l. lucio. de actio. z. oblg. ff. z. etiam probatur in. l. fin. C. de noua. z. in. s. preterea. insti. quib. mo. tol. ob. sed specialius quo ad differentiam nostram in. d. l. lucio. die. xviij. Mart. bo. ad. cccclxj. z. fuit iudicatum Laus Deo. Alex. zc

Sumarium.

- 1 Confessio extorta non preceditibus legitimis indicijs, non valet etiam postea ratificata.
- 2 Res furtiua, licet reperiatur apud aliquem, non est suspectus de furto, nisi sit solitus furari.
- 3 Fama sola non est indicium sufficiens.
- 4 Indicium remotum debet probari per duos testes.
- 5 Tortura non debet repeti, nisi ex nouis indicijs.
- 6 Domestici sunt idonei ad probandum innocentiam.
- 7 Numerus testium supplet defectum qualitatis.
- 8 Consanguinei sunt idonei ad simplicem defensionem probandam.
- 9 Matrimonij tempus in teste attenditur.
- 10 Testium varietas que non est circa substantialia non vitiat testimonium.
- 11 Testis appellatone venit caputium.
- 12 Testium dicta non cauillanna sed iuuanda.
- 13 Iudex non debet excedere penam consuetam, sed arbitrari de minori.

C Juramenti. idē Alex. consil. cxxv. col. ii. j. eo. consil. xxxij. co. h. cossi. lxxij. in si. cossi. clvij. l. i. lib. ij. cossi. xxi. co. iij. li. iij. z. vbiq3 z. hec ē crebrior inia z. p Pap. deci. delp. q. ccc. z. gl. xxxij. col. h. dec. gl. cccc. xxxij. cccclxxxv. vñ. Cor. consil. cccxj. lib. j. consil. xxxvj. li. iij. Bera tra. cossi. clvj. q. iij. li. i. cossi. mltā sunt. col. h. lib. iij. Cur. iunior cossi. xxxij. ant. rube. cossi. lig. Alcl. pa. cta q. tra. co. iij. C. d. pa. forti. idē stāte statuto d. in sinuado vult ber. cossi. clvj. circa. co. j. li. j. pñl. clxij. ex themate. gl. cxiij. viso instrumeto. in si. li. h. cossi. ccc. xviij. in re sua col. j. ccc. xxxij. viso cossi. col. co. j. gl. cccc. vi. qdā sunt. pñl. ccc. xxxij. viso cossi. col. li. h. in contrarium est vult

Consilium. V.

In casu inquisitionis

Informate contra Valerium videndum est de tribus. Primo an virtute confessionis sue etiam reiterata possit danari consideratis tantum dictis confessionibus. Secundo posito quod confessio esset talis que sufficeret ad condemnationem: an attentis probationibus testium inductorum ad ostendendum innocentiam dicti Valerii debeat absolui. Tercio posito quod aliquo modo veniret condemnandus qua pena debeat puniri. Circa primum mihi videtur quod iudex non debet se ex dictis confessionibus fundare ad condemnandum. Ad quod ostendendum presuppono quod ubi iudex non precedentibus sufficientibus et legitimis indicibus processit ad torturam et reus in tortura confiteatur: quis postea ex facto perseverauerit in ea confessione extra tormentum: tamen nunquam debet ex tali confessione damnari. L. questionis. secundum vnam lectam. glossa. approbatam. ff. de questionibus. et sequitur Alb. de Bandi. in trac. de maleficiis. dum tractat de tormentis in rub. que incipit. queritur nunquid confessus in tormentis non precedentibus et. et Ange. et Jo. de imo. et Pan. de ca. in l. qui in alie. s. celsus. ff. de acqui. here. et Petr. de anch. in cle. i. de homicidio. et Salic. in l. i. in vlti. col. C. de custo. reo. et per id quod habetur in c. i. cum ibi not. per Inno. extra quod met. causa. et per Inno. in c. causam que. extra de offic. dele. et Istud idem tenuit Barto. in trac. de questio. qui attribuitur ei licet quandoque dubitauerim an fuerit ab eo editus: idem consuluit Petr. de ancha. consil. xxiij. visa inquisitione. Hoc presupposito videamus an sumus in casu et mihi videtur quod aut indicia non fuerunt sufficientia ad torturam. aut posito quod fuerant aliquo modo talia quod potuerit ex eis a principio torqueri: tamen non fuerunt indicia adeo graviora: ut debuisset repeti in tormentis put repetitus fuit: quod aut indicia non fuerunt sufficientia: quia quatuor vel quinque testes fuerunt examinati per iudicem s. Bar. de belt. Smi. et Lucas: et quod alter primus testis s. Bar. nihil deponere videtur in genere vel specie contra Valerium: imo dicit quod de eo nihil mali intellegit. Et hoc deponat quod scala quam vidit appodiatam ad ecclesiam est scala valerij: eo quod dicit se pluries vidisse in domo valerij. et audiuit sepe a Piramo de sciendo dicere ea fecisse dicto Vale. dum esset eius famulus: tamen hoc non videtur quod Valer. fuerit ille qui accessit ad illud furtum faciendum. quod potuit illam scalam auferre Henricus frater dicti valerij stans in communione secum ut xbo refertur s. que plura dicam per ea que not. p. gl. Cy. et alios doctores in l. in ciuile. et in l. ciuile. C. de fart. vbi videtur quod hoc res furto subtracta reperiatur apud aliquem: tamen non ex hoc solo redditur ille suspectus quod furto subtraxerit nisi probetur quod erat solitus talia crimina perpetrare. Sed non est probatum quod dicitur Valer. sit consuetus furari: ergo ex hoc solo quod illa esset scala sua non subest suspitio quod furtum predictum commiserit. Nec ob. ad hoc illud quod deponit. d. Buli. et Lucas dum deponunt quod Valer. habet malam famam: quod respondeo primo quod illud non est indicium sufficientes: vnde inquit Bar. in l. i. in vlt. co. ff. de questio. p. l. de minore. s. tormenta. et. et. Secundo respondeo quod illud quod dicitur hominem malum vel male fame esse suspitionem iuxta l. i. cui. s. i. ff. de accu. l. non oēs. s. a barbaris. ff. de re mili. pcedit in eo hominem quem appetuisse malum seu male fame in eodem genere mali de quo nunc suspicatur: ut no. Bar. post Jac. de ra. in l. cassius. ff. de senato. et Bal. clare in l. i. ff. de here. inst. arg. l. spadone. s. multa qui in ra. cum ff. de excu. tut. et illa decem. Bal. in illa. l. i. sequitur etiam ibi Jo. de imo. qui reputat illam esse bene notandam per limitationem regule semel malus. l. i. vj. hoc etiam est de mente Bar. in l. supupilus. s. i. s. si quis ipse pretor. in vj. q. de no. oper. nu. et gl. et doct. in d. l. in ciuile. ex diuersis enim non sit recta illatio. l. i. ff. de call. in ter stipulante. s. sacra. s. si similia. ff. de verbi. ob. sed dicti testes non dicunt quod Valerius sit solitus furari. aut male fame in hoc genere furandi. ergo mala fama non arguit quo ad propositum nostrum suspitionem huius furti in valerio. Nec ad hoc ob. quod deponit dicitur dum deponit se alius audiuisset a quodam regio logo: quod sibi fuerat subtracta furto quodam vacca et suspicabatur quod Valerius predictus subtraxisset: quod respondeo quod tamen quod quod indicium quod est a remotis debet probari per duos testes: et sic vnus testis isto casu deponens non de facto principali sed de aliquo

extrinseco facto vel indicio non facit indicium: et ut etiam glo. reputata sing. in l. i. s. i. ibi no. per Bar. et alios. C. fami. etc. et est alia in aut. de testa. imper. col. viij. quam ibi ad hoc pondera et Ang. et no. Inno. in c. sicut fumo. de fumo. et Bar. in l. i. ad monendum. et col. ff. de iniur. et Bal. in l. i. cum locero. C. de iur. do. et i. l. i. in prin. ff. de excu. tut. et Ang. in l. i. s. i. qd met. causa. ergo testis monium dicti Buli. non sufficit ad probandum illud indicium consuetudinis furandi vel male fame in eodem genere delicti. i. furandi. nec sufficit etiam quod audierit ipse testis ab vno tantum: ut ipse dicit per id quod habetur in c. qualiter et quando. el. i. cum ibi no. per Inno. de accu. et per Bar. in d. l. de minore. s. si plurius. ff. de questio. Alii testes nihil deponunt contra Valerium: imo Barto. beltra. deponit quod Valerius est bone fame. Posito etiam quod alii testes tale indicium facerent quod fuisset sufficiens ad torturam: tamen postquam semel fuit tortus non debuit iterum torqueri ex talibus indicibus tantum: quia de iure magis communitur tenetur quod ex primis indicibus non debet quis in tormentis repeti: ut firmat Jac. de aret. et Lyn. in l. i. C. de questio. et Lyn. et Rayn. quos refert Bar. in l. i. vnus. s. reus. ff. de questio. et Jo. and. et alii post eum in c. sctus. de regu. iur. ibi etiam refert Odo. et alios antiquos ita tenentes: et ita etiam tenet Bal. in l. i. milites. C. de questio. et per d. l. vnus. s. reus. et dicit Bar. in d. s. reus. licet dicatur quod consuetudo hoc non obseruet: tamen dicit Barto. quod non est iterum torquendus: nisi quando prima indicia fuerint multum vrgentia et manifesta per d. l. vnus. s. reus. et dicit quod ita practicitur et hoc sequitur Salic. in l. i. C. de custo. reo. vbi etiam vult hoc etiam dato quod reus in tormentis primo illatis confessus fuerit postea extra tormenta non perseverat: sed dici non potest dicta indicia multum vrgentia et manifesta: seu euidentiora illis indicibus que colluenerunt sufficere ad torturam: ut patet ex supradictis. Quinimo aut non sufficiebant ad torturam aut posito quod essent quoquo modo sufficientia ad torturam quia sunt indicia a remotis. ut not. Bar. in l. i. s. i. ff. de questio. et alii maxime Salic. in l. i. C. eod. tit. cum ergo antequam Valerius extra tormenta sponte confessus esset fuerit repetitus pluries absque eo quod per indicia talia que essent multum vrgentia et absque nouis indicibus: sequitur quod dicta confessio facta post tormenta repetita: que repeti non debuerunt: et non est sufficiens ad condemnandum per d. l. qonis. cum ibi no. concor. s. alleg. Tenio ad secundum arg. s. an posito quod dicta confessio per se considerata esset sufficiens ad condemnandum an elidatur per probationes factas pro parte inquisiti in quo mihi videtur concludendum quod sic: quia per tres testes probatum est quod dicta nocte et per dictam noctem qua dicitur commissum furtum in villa maledi vale. non pernoctauit et stetit in ciuitate Vicentrie: seu in suburbis et in loco distantia a villa maledi per xij. miliaria adeo quod non potuisset illa nocte inisse ex vicentia maledi: et ibi commissum dicta nocte furtum et rediisse in vicentiam eadem nocte: sic probatum apparet quod illa confessio non est veritas: sed metu tormentorum facta probatur in l. optima. C. de phen. et comit. stip. in s. i. ite verborum. de inut. stip. et ex testibus. Testes autem predicti sunt Beatrice: Pascalinus: et Franciscus. Nec ad hoc ob. si diceretur quod Beatrice est famula matris dicti valerij: quod respondeo quod licet ad aliquid domesticum non sint idonei testes iuxta l. i. de test. et in c. in literis. de testi. tamen fallit quo ad probandum innocentiam: quia familiares et cubicularij sunt idonei ut in terminis dicit Spe. i. ti. de inquisitione. s. i. in x. sed nunquid eas. argu. xij. q. i. manifesta. et c. seq. et i. q. vij. cum pastoralis. bene facit. l. consensu. C. de repud. et c. veniens. el. i. de test. bñ facit quod no. Inno. in addi. Spe. in ti. de teste. s. i. s. i. qd si olim fuit et c. Secundo respondeo quod licet alias duo domestici: testes non sufficerent: tamen tres sufficerent: quia numerus superplet defectum qualitatis per not. p. Jac. de bu. in l. i. post pri. ff. de test. et per id quod ibi not. gl. in s. eiusdem. in ver. numerus. dum gl. dicit quod illud quod deficit in fide testium supple numerus: et ut no. Jo. and. in tit. de notorio crimine. s. fama. in addi. incip. alias. s. et c. et Jo. de imo. in l. qui testis. in j. col. ff. de test. et ex preesse hic tenet Ilico. de neap. in l. exculant. in prin. s. col. ff. de excu. tu. allegando gl. in d. verbo numerus. quia dicit non esse alibi: facit quod no. in l. i. si quis ex argentijs. s. i. cum ibi no. et Bar. ff. de ede. precedens tamen ratio tutior est: non ob. etiam si diceretur quod dictus Pasqua non est idoneus testis: eo quod est natus ex fratre matris dicti Valerij: quod respondeo quod ibi consanguinitas non deponit ad impugnationem alterius: sed ad simplicem defensionem et innocentiam purgandam seu liquidandam: et est idoneus testis. l. in lris. de preump. et ita expr. se firmat Bal. et Salic. in l. i. parces. C. de test. et Salic. in l. i. testis. de test. Unde dato quod consanguineus deponens quod consanguineus fuit fuisset offensus a titio non esset idoneus testis pro consanguineo titii ad eius impugnationem: per not. in l. i. leg. cornelia. in prin. ff. de iur.

De iniur. et p. Bar. in. d. l. qui testis. s. j. et per cano. in. c. cu opo-
teat. de accu. et in. c. insinuante. post glo. de offi. deleg. tamē est
bene idoneus testis qñ deponit ad meram defensionē consan-
guinei: vt dictū est. ¶ Potest etiam responderi: prout respon-
di ad obiectionem factam cōtra Beatriciam nō ob. etiā si di-
ceretur q dictus Fran. alter testis erat famulus dicti Henrici,
quia rñdeo ex his que dixit circa personam Beatricie potest
etiam responderi q tempore quo testificatus est nō erat famu-
lus Henrici: et ideo famulus potuit testificari: l. 3 tpe asserti
9 commissi delicti esset famulus. l. j. s. item iunio. et ibi not. Bar.
a ff. de questioni. et Bal. in. l. h. ad fi. C. de test. etiā si licētia pces-
sisset ab Henrico et nō a famulo: vt voluit Bal. in. l. j. C. de epi.
et cle. p. no. per Jo. an. in. c. sicut. de verb. sig. lib. vi. hoc exp̄ssius
firmat Jo. and. in addi. Spe. in tit. de test. s. j. in ver. qd si olim
fuit eius clericus. et Ja. de ra. et Cy. in. l. h. C. de test. vbi volunt
q si quis velit probare ius suū per famulū. potest etiā licētia
re: et eum potest testē producere: q non est fraus probationes
parare. l. at qui natura. s. cū me absente. ff. de ne gest. nisi postea
ea rediret famulus incōtinēti ad seruiendū domino. ¶ Pro
quo facit dictū Bar. in. l. vir mulieri. ff. de do. inter vir. et vxor.
arg. l. si ventri. s. in bonis. ff. de priui. cre. cū. l. seq. eo. tit. et c. offi-
ch. de elec. et ita etiam not. d. Abb. in. c. in literis. de test. et Joā.
de imo. in. d. c. insinuante. Et est alius testis. s. Mico. qui depo-
nit q Vale. dicta nocte seu die mercurij de mane vidit Vale.
in domo magistri sui Vicentie in iunaru. Ideo in dicto suo
facere fundamentū non curauit: quia in aliquo sit discrepans
ab alijs: et itā dū est dictis aliorū test. c. in nra. et ibi not. extra
de test. nō ob. etiā si diceret q dicti tres testes vidētur in ali-
quo sibīp̄s cōtrariari: et sic adinuicem variant: et per hoc vi-
deatur eis nō esse credendum: iuxta. l. si qui falsa. ff. de test. et
10 respondeo q dicta varietas nō est circa substantiaalia negotij
b principalis de quo queritur: seu locum vel tempus ipsius fa-
cti vel principalis: s. circa alia penitus extrinseca. quo casu ta-
lis varietas nō infringit dicta testiū quo ad factū principale
super quo deponunt: vt no. Bar. in. l. eos. circa med. ff. de fal. et
exp̄sse Bal. et Jo. de imo. in. l. his verbis. s. si. arg. illius tex.
ff. de here. insti. et no. Jnn. in. c. fraternitatis. de here. et Spe. in
tit. de testi. s. j. ver. qd aliqd de suo. ¶ Ad idē qd signāter no.
Anto. de bur. in. c. h. de regularibus. vbi per illum tex. cum gl.
iij. dicit licet testes in modico sint contrarij. non tñ est per hoc
quin fide faciant: vnde si vnus testis deponit de anno et alius
de anno et die: non tamē tam modica rōne contrarietatis va-
riatur dictū eorū. ¶ Videatur igitur que sunt iste cōtrarieta-
tes: et in primis vñ q sit cōtrarietas inter Beatri. et Pasquali:
q Beatri. dicit q qñ ipsa accessit in camerā et ad lectum vbi
vidit Valerium Henri. Pasqualinū et Fran. nullus eorū ali-
quid sibi dicit: et sic videtur deponere etiā Franc. de Pasqua
qui dixit se dixisse dicte Bea. nō ve vergognati a vegnire so-
pra quādo le p̄sone sono in lector: q illa nihil dixit: certe hec
varietas seu cōtrarietas nihil ob. per predicta: q non est circa
principale seu eius coherētia. s. in loco seu tempore tātum: etiā
q nulla censet esse ista cōtrarietas: q potuit esse q Pasqua
li. dicta verba protulit p̄sentibus dicto Fran. et dicta Bea. ta-
men ipsi nō audiuerunt. l. j. s. fi. et ibi not. Bar. ff. de au. tut. vbi
proprie loquitur in teste. et etiaz Bal. in. l. testiū. C. de testib. in
iij. col. in vers. modo hic insurgit et c. et probatur in. l. heredes
palam. in prin. et ibi not. Bal. Ang. et Joā. de imo. ff. de test. et
Bal. in. l. j. ad fi. C. de bo. poss. fm tab. ¶ Alia contrarietas vi-
detur: q Pasqua. posuerat suā Fornedā pro pignolato et ca-
putiū super mēsam. et q nescirent dicere quomodo starent di-
cta vestimēta que cōtrarietas non ob. tñ q nō est circa factū
11 principale vt dixi: tñ q omne qd induitur etiā venit appella-
lacione vestis. l. instructū. et ibi no. j. de verb. sig. et sic caputium
venit etiā appellatione vestis. ¶ Unde ex verbis dicti Fran.
apparet q dictū caputium intellegit comprehendī appella-
tione vestimētorum dum dicit q nescit. quomodo starent ve-
stimēta: alia etiam videtur subesse cōtrarietas: q Pasqua.
deponit qd Valerius dixit Frā. ita sermo che tu me tene li pe-
di ne la schina: et q Fran. dixit: io nō posso altro. Fran. depo-
nit qd non audiuit vale. in illa nocte loquētem. Nam ista va-
rietas non nocet per preallegatā rationē: q non est circa sub-
stantialia: vel circa negotium principale. Scdo q Fran. dicit
q nō audiuit Valerium illa nocte loquētem: sed nō bene eum
sensit: vnde dicit illa nocte quādo Pasqua. deponit q Vale-
rius dixit Fran. ita sermo tu me tene li pedi ne la schina: non
dicit Pasqua. qd esset tunc de nocte poterat esse de die: quia
Pasquali. dicit qd steterunt in lecto qñ esset dies per mediaz
horam. et Frā. non dicit quod quando posuit pedes in spatul-
lis Valerij: q tunc Valerius nihil dixit. ¶ Alie vero cōtra-
rietates sunt et varietates nullius momēti si bñ inspiciantur:

12 et dicta testiū non sunt cauillāda sed iuuāda vt inquit Bal.
c in. l. de quibus. in vlti. col. dele. et in rub. ff. de re. diui. in vlt. co. et
in. l. h. C. de temp. ap. circa. iij. du. sed posito q ex aliquibus pba-
tionibus veniret condēnandus dictus reus qua pena veniat
puniendus. Respondeo q si res furto subtrahat excedat sum-
mam librarū. x. pro primo furto est pena manus: et licet posset
augeri: vel minui arbitrio potestatis inspecta qualitate facti
et personarū vt dicit statutum: tamen iudex non poterit arbi-
trari vsq ad penam mortis inclusiue: q de iure communi pro
primo furto nō debet mori in aut. sed nouo iure. C. de ser. fug.
et arbi. bo. vj. non debet excedere terminos iuris. l. fideicom. s.
qñ. ff. de leg. iij. l. si libertus. ff. de ope. lib. cū fi. ¶ Optime fa-
cit qd not. glo. in. c. super his. in verbo arbitrio. et in verbo ad-
stringendum. de accu. ¶ Et tanto magis vbi consuetudo sit
13 q nō imponatur pena mortis: vt verbo fertur. et nā iudex ha-
bens arbitrium nō debet excedere penam consuetam. l. hodie.
cum ibi no. ff. de pe. no. in. l. quid ergo. s. pena grauior. cum ibi
no. ff. de his qui not. infa. sed vbi est delictū pro quo pena iu-
di. arbi. imponēda est: intellige qd de iure esset vel cōsuetudi-
ne dignū pena mortis per predicta: et ita procedit glo. in. s. in
summa. insti. de iniur. et qd not. Bal. in. l. pe. C. de his qui latro.
et etiam exp̄sse concludit Ant. de bu. in. c. de causis. de of. de-
leg. et Joan. de imo. in. l. publicorū. ff. de pub. iud. et in. c. ex lites-
ris. post. d. Floria. et ibi de constit. et Ange. et Joan. de imol. in
l. pe. s. ad crimē. ff. de pub. iud. et Lud. ro. in rub. ff. de arbi. circa
med. in ver. item an si statutū et c. et per plura allegata per hos
predictos in dictis locis: et in penis arbitrarijs dicit Bal. in. l.
quicumq. C. de ser. fug. in antepen. col. in ver. scias etiam q in
penis arbitrarijs iudex debet arbitrari de pena minori: alle.
not. in. d. c. de causis. facit regula in penis. de reg. iuris. cum si.
¶ Alex. consuluit Padue. cui subscripsit Bar. cepo. concu-
rens prefati. do. Alexan.

Summarium.

- 1 Tempus immemoriale habetur pro concessione verita-
tis nec de titulo vel bona fide docendum.
- 2 Statutum non receptum in obseruantiam non ligat.
- 3 Portoria tempore immemoriali acquiruntur.
- 4 Scientia superioris vt consuetudine tanti temporis acqui-
ri possit non requiritur.
- 5 Laicus fruendus est in decimis probata possessione imme-
moriali.
- 6 Verba enuntiativa in antiquis probant.
- 7 Antiquum est quod centum annos excedit.

Consilium. VI.

Vso themate et dubijs. s. scriptis
quia super oibus du-
bjs per celeberrimū dñm. s. consultorem late fuit
allegatū et fortasse plus q oporteret concludēdo
in omnibus dubijs in fauorem virozum terrigenarū salige-
nentij. Ego breuioribus absoluā. attingens ea que mihi de
inrevident posse sustineri: et ea vñ opportune consultū voto
dictorū virozum terrigenarū saligenentij. ¶ Presupponit em̄
in themate q cōsuetudo et obseruantia vetustissima semp vi-
guit a tāto tpe citra cui⁹ in Jriū memoria nō extat q cōmu-
nātia p̄dicti cōis fuerūt dñtaxat terrigene casaleses q erant
terrigenae tpe cōcessionis dicti prinilegij. vel q descēderūt ab
eis. et ceptis descēdētib⁹ feminis q quia a p̄dictis terrigenis
descēdissent: tñ si collocabant matrimonio i familiā aliquāq
nō esset de dictis terrigenis nō gaudebāt: nec fruebāt cōmo-
do dicte cōmunantie et eandē cōsuetudinē presupponit esse
obseruatam quo ad decurionat⁹ et officia cōis: vt ad ea sola
forēt admissi dicti terrigene q erāt tpe dicti prinilegij et descē-
dētes ab ei⁹: sed ita est q t obseruatia et vsus dicti t̄pis habet
vim cōcessionis et prinilegij in his que sunt principi reserua-
ta. c. super quibusdā. s. preterea. de ver. sig. et sibi no. centesima
dist. cōtra morem. xvij. q. ij. c. si. l. hoc iure. s. ductus aque. ff. d.
aqua quoti. et est. l. j. in prin. ff. de aqua plu. arc. l. si. C. noua ve-
ctigalia. no. gl. l. sane. in cto tex. ff. d. iniur. l. xij. dist. qz ibi no.
c. j. in. vj. de prescri. cū fi. ¶ Et talis cōsuetudo et cōsuetudine ob-
seruatia equipollet veritati. l. j. vbi gl. magistra. hoc no. C. d.
serui. siue dicamus talē vsum et obseruantia esse cōsuetudinē
seu prescriptionē tanti t̄pis. ¶ Et neutro casu est necessari⁹
ti. aut ei⁹ tituli allegatio: vt in. d. c. j. cū ibi no. p Archi. et Jo.
an. de p̄scri. in. vj. rno. Post. in sum. de cōsu. s. si. circa pe. col. et
c h

¶ Famulus. vide
Ang. qñ. i. Bal.
prepo. c. vnico. q
test. sint necessar.
ad pba. in gra. in
vñ. seu. Alex. qñ.
et lig. col. ij. lib. v.
Stepha. aufre. in
addi. ad dñ. thol.
q. iij. Jas. l. tue te-
xtere. num. x. ff. de
insti.

¶ Varietas. Ad
not. j. lib. xj. consi.
xlvij.

c ¶ Iuuāda. ad no.
j. eo. lib. cōsil. xcij.

d ¶ Veritati. Bal.
cōs. clxxxvij. qz cō-
suetudo lib. iij. in
cōs. j. si quis p tri-
ginta colū. iij. si de
seu. fuer. cōtro. in
vñ. feud. Franc.
Balb. in trac. p̄e-
scrip. per. j. q. vj.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

Inno. in. c. cū ecclesia. de causa pos. et hoc no. Bal. in tit. de pa
ce constantie. in verbo sicut ab antiquo. ¶ Nec etiā est necesse
docere de aliqua bona fide vtentium: vt not. in locis proxime
allegatis. et Ant. de but. in. c. si. de cōsue. dū tractat que sit diffe
rentia inter cōsuetudinem et prescriptionē. et Bal. in. l. si qd ad
declinandā. in. xij. col. C. de epis. et cle. et ex vsu longissimi tps
presumitur bona fides. l. possideri. §. si seruus. ff. de acqui. pos.
et no. Jo. an. in addi. Spec. in ti. de test. §. nunc videndum. in. j.
addi. magna in ver. itē opponitur et. et Arch. in. d. c. j. de pre
scrip. in. vi. et l. nec cui. de resti. in inte. per illum tex. no. Bar. in
l. si. C. vnde vi. et Ang. in. l. pe. C. quibus nō ob. lon. tēporis pre
scrip. et in. l. super lōga. C. de prescrip. lon. temporis. et in. l. eum
qui. §. si. ff. de pub. et Ant. de but. in. c. cum ecclesia. circa vlt. col.
de causa pos. et pro. et in repe. c. peruenit. de cens. et d. Abb. in. c.
si diligēti. de fo. cōpe. ¶ Ergo ex predictis inferitur conclusio
q ad communantiam: et ad decurionatū et ad officia non ad
mitteretur: nisi illi quos tātum diuturna obseruatiā. et cōsue
tudo admittere cōsuevit per quam non fuerūt admissi ad cō
moda. et honores dicti terrigene. et alij. §. nominati habuerunt
et habēt in se nedum actum negatiuum nō admissionis. s. alte
nigenarij: sed etiā habuit et habet implicatū actum affirma
tiuū. s. q vocaretur et q imbursearet dicti terrigene et nō alij:
quo casu ex actibus etiā negatiuis pōt causari etiā pscriptio et
consuetudo. vt plene not. Joā. and. et alij in. c. j. de cler. coniu. et
Ly. in. l. ij. in ver. expedire et. C. que sit lōg. cōsue. et communi
ter doc. in. c. si. de cōsu. et Bal. in. l. de quibus. in. x. et xij. co. ff. de
legi. ¶ Et per predicta apparet non esse opus insistere circa
verba priuilegij: nec etiā circa verba statutorum. et maxime
quia casu quo dici posset q statutū allegatū per alienigenas
esset statutum authenticum. et q verba talis statuti deseruirent
intentioni eorū: tamen ex quo tale statutū nunq fuit receptū
in obseruatiā: nec moribus vtentium approbatū nullas vi
res habet. vt est gl. reputata singularis in. c. j. de treuga. et pa. et
fm doct. ibi cōmuniter. et maxime Ant. de but. dominus Car
di. et Joā. de imo. ibi satis est q a tempore dicti cōditi statuti
transiuerunt. x. anni quibus nō fuerat dictum statutū receptū
in obseruatiā ad commodum dictorum alienigenarū p no.
per Dy. in. c. si. de cōsuetu. in. vi. facit qd not. Bar. in. l. si. §. sed
cum antiquitas. C. de cura. fur. et in cōsi. c. l. iij. incip. iudex cō
munis. et Bal. in aut. omnes peregrini. in vlti. col. C. commu
nia de succes. vbi inquit. Pone q fuit facta quedam reforma
tio cōtraria statuto. tamen statutum ante et post fuit obserua
tum. ¶ Concludit q si reformatio nō fuit more vtētium ap
probata statutū adhuc valet quoniam nō dicitur interruptus
q semper viguit allegat notata per Archi. et Dyn. in. c. si. de
reg. iur. in. vi. et hoc idē sequitur Pet. de anch. in repe. c. cano
num statuta. de cōsi. in vers. quero vltius facta fuit quedaz
reformatio et. facit qd not. gl. et ibi Bal. in. l. rem non nouā. C.
de iud. ¶ Et per hoc etiā apparet nō expedire attingere il
lud ar. An sine cōfirmatione superioris possunt dicti cōsales
seu decuriones statutū cōdere ad exclusionem dictarū mulier
rū cū satis appareat ex supradictis eas esse exclusas. ¶ Ex
premissis etiā inferitur decisio eius qd queritur. s. an pedagia
spectent ad dictum commune casalis: et dico q sic. maxime ex
vsu tanti temporis: cuius in contrarium memoria nō existat
vt profertur: q propter tam longū vlam talia pedagia acq
runtur: vt in specie est casus in. c. super quibusdā. in. §. preterea.
in verbo de pedagio. de verbo. sig. ad hoc. l. si publicanus. §. in
omnibus vectigalibus. ff. de pu. cum ibi plene not. per Bar. et
not. Spe. in tit. de cau. pos. et proprie. in. §. quia imo. vers. quid
de colligente pedagia. et Ly. in. l. j. C. no. vecti. et Ang. in. l. fin.
eodem tit. et Bald. in. l. cum proponas. in vlt. colū. C. de nauti.
fenoze. ¶ Est enim verum quod fm opi. Bar. in. d. l. si publi
canus. §. in omnibus vectigalibus. oportet probare q comu
ne casalis colle gisset ista pedagia per dicta tēpora scientie im
peratore vel saltem sciente illo iudice qui preerat territorio in
quo colligebatur pedagium. Ad curam enim illius iudicis
hoc pertinet. l. iij. C. noua vectig. et q sine tali scientia et patien
tia nō potest creari quasi possessio et prescriptio in istis iurib
incorporalibus: vt. l. ij. C. de ser. et aqua. in. l. pe. ff. de serui. ti. ge
nerali. et plene no. Inno. in. c. bone. el grande. de postu. prelat.
et in. c. cū in ecclesia. de causa pos. et in. c. conquerēte. de offi. or
di. et in. c. si. de restitu. in integr. et in. c. olim. el. iij. in literis. de res
stit. spo. et in. c. cum dilectus. de capel. mo. et legitē not. in. l. j. C.
de serui. cum si. ¶ Verior tamen et magis communis opin. esse
videtur quod etiā sine scientia imperatoris vel dicti iudicis
possint consuetudine tāti temporis acquiri per dictum comu
ne ius colligendi pedagium: vt firmat Bal. in. c. j. in titu. que
sunt rega. in vlt. seu. et Ant. de but. in. c. peruenit. de cens. in re
petitione in. x. colū. in ver. per hoc apparet quid de peda

gis: et etiā in. x. col. in ver. ex his apparet quid dñ aliquis
colligit pedagium et. et Joā. de imo. in. d. l. si publicanus. §. in
omnibus. et And. ro. in. l. vectiga. ff. de publi. qz fm Bal. in. d.
c. j. apparet principem scire istos abusus percipiēdi pedagia:
et similes prohibitas exactiones. et §. illicitas. de pace iur. fir.
¶ Item quia nō prescribitur hoc casu contra cesarem poten
tem. l. competit. C. de prescrip. xxx. anno. sed contra priuatorū
libertatē et vtilitatem: et ideo cum causa nō tangit principem
etiā principis scientia nō requiritur. Item qz fm Anto. de
bu. in. d. c. peruenit. vsus tāti temporis cuius in contrariū me
moriam nō extitit presumitur iustus: vt probatur ex his que di
xi. §. alleg. Inno. in. c. j. de resti. in integr. et l. iij. §. si seruus. ff. de
acquir. pos. cū alijs alleg. §. et etiā per illa iura que probant
q dictus vsus tanti temporis equipollet cōcessionī et priuile
gio: vt dixi. §. ¶ Et fm eum non obstat ratio Bart. dicentis q
si nō cōstat de scientia et patientia principis nō dicitur perci
piens pedagium habere quasi possessionē sine qua nō potest
acquirere et. quia respōdit q argumentum procedit quando
quis fundaret intentionē suam ex prescriptione: sed si se fun
dat ex vsu nō exigitur illa patientia: qz ex illo vsu inducit cō
suetudo que loco cōstituti iuris est. l. j. in fi. ff. de aqua plu. arc.
et l. hoc iure. §. ductus aque. ff. de aqua quoti. et esti. et istam opi.
esse veram probat Joā. de imo. in. d. l. si publicanus. per tex. in
d. c. sup quibusdā. §. preterea. vbi litera vult simpliciter q suf
ficiat vectigal vel pedagium esse perceptū a tāto tempore ci
tra cuius in cōtrarium memoria non extitit nec curatur alia
scientia principis: qz ille vsus tanti tēporis habet per se fomē
tum a lege: eo qz habet vim priuilegij vt dictum est: et per hoc
etiā adducit id qd habetur in. d. c. j. de prescrip. in. vi. vbi dici
tur in prescript. tāti tēporis nō est necesse probare titulū etiā
si presumptio vel ius commune sit cōtra prescribentē. ¶ Ad
idem inducit: qz talis vsus videtur proprie consuetudo cū per
eam nō agatur detrahi solūmodo iuri certe persone: sed vni
uersaliter iuri omnium trāseuntium: iuxta not. per Joā. an. in
c. iij. de consuetu. lib. vi. in nouella. et in cōsuetudine inducēda
nō videtur necessaria scientia vel patientia principis: vt not.
Dy. in. c. si. de consuet. in glo. magna. ad si. ita etiā residet Lu
do. Ro. in. d. l. vectigalia. ¶ Et fm Sal. in. l. vectigal. C. noua
vectiga. adde vltra eo quod in vsum tanti tēporis: cuius cō
trariū memoria non extitit nō requiratur scientia aduersarij.
alle. glo. in. d. l. hoc iure. §. ductus aque. ff. de aqua quoti. et esti.
et illā ad hoc ibi in proposito pōderat Ang. et istud dicit mēti
tenendum: vel fm Sal. in. d. l. vectigalia. C. noua vectigal. et
sufficeret q cōmune casalis allegaret aliquem titulum in dic
to pedagio colligēdorū satis dicit probatus ille titulus eo
ipso qd esset probata exactio pedagij tanti tēporis. arg. l. si fi
lius. C. de pet. her. et l. qui aliena. in prin. ff. de acqui. here. et no.
Jac. de but. in. l. cum de in rem verlo. ff. de vlu. etiā sine proba
tione alicuius scientie principis. fm Sal. et idē dicit etiā Ang.
in. d. §. ductus aque. ¶ Vel fm eundem Sal. in. d. l. vecti. dici
potest quod cum imperator prohibeat noua vectigalia insti
tui posse: sequitur quod antiquitus instituta cōfirmat: sed est
q si aliquis colligit introitus alicuius pedagij a tāto tēpore
citra cuius in cōtrarium memoria non extat nō poterat quis
dicere illud nouum esse: tamen cū non cōstet specificē que fue
runt vetusta: et per cōsequens non debet obtinere: qz qui vult
dicere illud nouum esse debet probare quod facere nō pote
rat: et sic non erit necesse quod ille qui colligit pedagij tanto
tēpore probet aliquid de scientia principis fm enim. ¶ Pro
quo adduco licet ipse nō allegat id quod signāter voluit Jo.
et Ant. de but. et communiter alij post enim in. c. cum apostoli
ca. de his que fiunt a prela. sine cōsentu capituli. vbi querūt in
terminis illius decretalis dicentis q quod laici decimas cōces
sas ante cōsiliū lateranense in feudum licite tenent: sed post
cōciliū non. Pone quod laicus est quasi in possessione feu
di decimalis alicuius ecclesie: vt quia positum est in parochia
ipsius ecclesie: iuxta. c. ad decimas. de resti. spo. in. vi. an si eccle
sia vult illas vendicare et dicit cōcessionem in feudum esse fa
ctam laico post cōciliū lateranense: laicus vero dicit q con
cessio fuit facta ante qd debeat probare et inter cetera conclu
dunt quod si laicus potest probare possessionem tanti tēpo
ris: cuius in cōtrarium memoria nō extitit obtinebit ac si ap
pareret cōcessionem fuisse factā ante cōciliū: prout ipse lai
cus allegat: faciunt fm tos que no. in. d. l. cum de in rem ver.
ff. de vlu. et in. d. c. peruenit. et qd habetur in. d. c. j. de prescrip.
in. vi. ¶ Potest etiā dici quod satis appareat pedagia per
tinere ad dictū commune ex his que narratur enuntiativē in
dicto priuilegio antiquo in quo sit mētio de dictis pedagijs.
¶ et verba enuntiativa inserta priuilegio principis licet conti
neant narrationē facti alieni: tamen ex antiquo inducūt suffi
cientem

a Sciēte. ad hoc
Bald. consi. cccij.
materia. li. j. Ale.
cōsi. xvi. col. iij. li.
v. Alber. bon. cōsi.
lxxvi. col. j. Et hec
sententia mihi ve
rior videt hie lo
quamur de pfero
prione. hie de cō
inuetudine priuile
giata in his iuri
bus incorporalib
iure cōi resistente.
a Sine sciētia. la
te Francis. Balb.
tract. de pscript. in
ij. parte. iij. partis
prin. q. vi. nu. xxiij.
Ja. de S. geor. in
tract. feud. ver. cū
mero misto impe.
col. fi. Cur. iunior.
conf. clviij. nu. xij.
Ant. Rub. consi.
xxi. col. fin. And.
Alcia. l. mun. de
verb. signi.
c Sequit. Imo
non sequit nisi de
recte institutus.
d Latius. Idem
decii. Zolo. cccc
xxxix. vbi Aluffr.
adde q nec requi
rit probatio fame
infendationis vt
tenet Jac. in trac.
feud. ver. cū mero
misto imper. in fi.
Francis. Balb. in
tract. prescri. in. j.
par. v. partis pnc.
q. viij. col. fina. Bas.
cōsi. clvi. col. i. lib.
ij. pnc. pnc. pnc.
pnc. pnc. pnc.

cientem probationem: late firmat Anto. de but. in. c. si. de suc-
ces. ab intest. per not. in. c. si papa. de priu. in. vi. & in. c. cu olim.
de cens. & per not. per Joan. and. in regula sine culpa. in mer-
curialibus: facit. c. abbate. de verb. sign. **C** Et dicitur esse de
antiquo qñ excedit metam centum annorum, vt not. Inn. in
c. veniens. de testib. & in. c. quid per nouale. de ver. sig. & Spe. in
ti. de proba. s. i. ver. valet. & no. Ant. de but. & Jo. de Imo. & d.
Abb. in. d. c. veniens. el. s. extra de testi. & per Ant. de but. in. c.
illud. de prescript. **P**recedens tamen fundamentū magis
plz: non ea que dixi in pedagis dicitur etiā procedere in quib-
busdam gabellis multis seu confiscationibus bonorū eadem
ratione. Nam talia etiam cōsuetudine tanti temporis acqui-
rantur vt vltra predicta cōcludit Bar. in. l. cunctos populos.
circa vlt. col. C. de sum. tri. & fide catho. & Bal. in. l. aduersus. C.
de furt. bene facit qñ not. Bar. in. l. i. C. de bo. vacan. lib. x. & in
lidem veniunt. s. cum autem. ff. de peti. hered. & in. l. h. in prin.
ff. de iure fisci. cum fini. & c. Alex.

Summarium.

1. Portoria resignati nouo tpe immemoriali acqri potest.
2. Communitas fecisse non probatur etiam si in antiquo instru-
mento contineatur quod homines talis loci resignarunt.

Consilium. VII.

Super hac dubitatione

- qua queritur an per resignationē vt dicitur facta
p homines casalis serenissimo imperatori prout
narratur in priuilegio mihi exhibito preiudicatū sit dicto cō-
muni in iuribus suis quibus ante utebatur videlicet in peda-
gis colligendis confiscationibus bonorū delinquentium & alijs
similibus. Et visis his que late sunt scripta per celeberrimum
do. consulentem breuiter cōcludo q ad dictam cōmune per-
tineant eadem iura que ante resignationem pertinebant: ea
potissimū ratione, quia etiam post dictum antiquissimū pri-
uilegium in quo de dicta resignatione fit mentio: commune
casalis eadem pedagia per se collegit & alia iura exercuit sicut
& primo exercebat & ita per tantum tempus exercere perse-
uerauerit quod non est memoria in contrarium. **U**nde da-
to quod per resignationem cecidisset tamen ex repetito vsu
tanti temporis iterum acquisiuit eadem iura qui vsus tanti
temporis vim habet concessionis & priuilegiū etiam absq scien-
tia ipsius imperatoris vt, per plures rationes & auctoritates
comprobaui in alio consilio per me in presentiarum reddito
in fauorem dicti communis: vbi ostendi etiam quod non est
necesse probare titulum nec bonam fidem & illa hic pro repe-
titis habeantur. Satis erit probare vsus tanti temporis cuius
in contrarium memoria nō existit probando communem
opinionē esse memoriam non extare in contrarium. s. q alius
exercuit predicta q cōmune casalis vt. l. si arbiter. ff. de proba.
& no. glo. & doc. in. c. i. de prescript. in. vi. in gl. h. & Bar. in. l. h. s.
item labeo. ad si. ff. de aqua plu. arcen. & Bal. in. l. conuentus
lam. C. de epi. & cler. in. vi. vel. vñ. col. & Lano. in. c. quod per no-
ual. & in. c. veniens. de verbo. signifi. & per Spe. & Joan. and. in
tit. de proba. s. i. ver. vltimo queritur qualiter. **S**atis etiam
legari potest factam fuisse illam resignationem per commu-
ne vel per maiorem partem aut habentes potestatem resignan-
di dictum locū cum iuribus suis. Quia licet in priuilegio di-
catur q homines casalis hoc fecerunt: tamen illa verba pos-
sunt verificari de duobus & non concludant quod commune
hoc fecerit & ita Pet. de ancha. & Joan. de imol. c. quanto. de
his que fi. a prelat. sine ma. par. capit. vbi dicunt quod si in in-
strumento contineatur quod canonici: talis ecclesie constitue-
runt talem procuratorem seu syndicum non per hoc erit pro-
batum illum esse syndicum legitime constitutum a capitulo
seu a maiori parte canonicorum quia illa verba possunt veri-
ficari de duobus canonici. l. inter illum. s. si. ff. de verborum
significa. & idem est de mente Bart. in. l. fin. C. de predijs curia.
libro. x. & domi. de sanc. geminia. in. c. si canonici. in prin. de of-
ficio ordina. lib. vi. idem tenuit per illum tex. iuncta glo. h. vbi
facit mentionem de consi. Oldr. incip. in executione. Ex quib-
us concludo non esse per dictam resignationem exclusum
commune casalis a dictis iuribus & c. Alexan.

Summarium.

- a. Centum. plene dici super consuet. parisi. s. v. nu. lxxij.
 - b. Duobus. & placet licet trium lentiati Semi. in. c. ad decimas. in prin. de rest. spo.
in. vi. secus autē si nomē capituli qñ est collectiuū exprimat vt Old. cōsi. c. & idē q
hic & Alex. j. eo. cōsi. ex. col. j. & in. l. rescriptū. col. j. ff. de pat. Phi. d. c. ordin arñ. Fel.
c. auditis. co. xij. de prescri. Deci. c. tertio loco. col. iij. de pba. Jas. l. h. in fin. ff. de lib.
& posth. Srac. rip.
in. c. cum m. ferra.
nu. xj. de cōsti. ad
de Alex. in li. iij.
consi. cxiij. nu. xij.
Clericus add cō
sil. Jo. an. in li. iij.
cōsi. lxi. Alex. cōsi.
cxi. cñ seq. li. h. la-
te De. anc. i repe.
c. ea que. d. reg. iu.
i. vi. latissime Ste
pha. aufre. in rep.
cle. j. de offi. ordi.
Clericus add cō
sil. Jo. an. in li. iij.
cōsi. lxi. Alex. cōsi.
cxi. cñ seq. li. h. la-
te De. anc. i repe.
c. ea que. d. reg. iu.
i. vi. latissime Ste
pha. aufre. in rep.
cle. j. de offi. ordi.
1. Clericus etiā prime tonsure non cōiugatus deprehensus
in delicto sine habitu & tōsura non pōt puniri per principem.
 2. Clericus limi. i. precedente trina admonitione. h. si artem in-
famem exercuerit.
 3. Clericus limit. iij. si exerceat actum omnino contrarium.
 4. Clericus coniugatus quando gaudeat priuilegio clericali.

Epitome.

Uidam clericus

solutus prime
tonsure depre-
hensus sine habitu & tonsura non admonitus deci-
dit q non potest puniri per principem. h. d.

Consilium. VIII.

Idetur super primo

- dubio
prima
consideratione dicendū Imperatorē punire posse
dictum clericum non vtoratum deprehensum si-
ne habitu & tōsura probatur in. l. oēs. circa prin. C. de epi. et
cler. vbi cleri. trahi possunt corā prefec. pretorio. multo magis
per imperatorem qui super omnes est. l. j. ff. a quibus app. non
licet. l. bene a zenone. C. de quadrien. prescrip. viij. distinc. quo
iure. viij. q. i. in apibus. cōfirmatur per id qñ habetur in authē.
clerici. C. de epi. & cler. qui text. canonizatus est. xj. q. i. in
c. si quis cum cleri. vbi aperte dicit clericum pro crimine ciuili
puniri posse a iudice seculari laico: sed pro crimine ecclesiasti-
co puniendus est a iudice ecclesiastico. & crimina ciuilia sunt:
homicidium: falsitas: adulterium: & similia vbi per gl. & doct.
Pro hoc facit: quia qui non incedit in habitu & tonsura
videtur indignus priuilegio clericali tātē si immiscet se enor-
mibus sceleribus & in illis fuerit deprehensus. c. cñ non ab ho-
mine. de iudi. & c. perpendimus. de sent. excom. & in. c. ex parte.
liij. de priu. & c. h. de apost. saltem quando sunt in minoribus
constituti. vt not. doct. in dictis locis. l. qui sub preterito. C. de
sa. san. ec. l. i. C. de celle. li. x. **C** Et contrarium dico de iure veri-
esse: q a Deo distincte sunt iurisdictiones. est enim pape assi-
gnatū sacerdotiū & omnis iuridictio in ipiritualibus & im-
peratori in secularibus. xviij. distinct. c. cum ad verum: in aut.
quomodo opz epi. cum ibi not. vnde dicit Bald. in aut. sta-
tuimus. de epi. & cler. in prin. qñ prohibēs clericum trahi co-
ram laico non dicitur ponere ius nouum: sed dicitur recedere
ab errore veterū legum: quia clerici nunquā a principio fue-
runt de iurisdictione laicorū: quia deus istas iurisdictiones
distingit. **C** Cōfirmantur predicta expresse per id qñ habetur

~~et de iurisdictione laicorum: quia deus istas iurisdictiones
distingit. C. Cōfirmantur predicta expresse per id qñ habetur
in. l. oēs. circa prin. C. de epi. et cler. vbi cleri. trahi possunt
corā prefec. pretorio. multo magis per imperatorem qui super
omnes est. l. j. ff. a quibus app. non licet. l. bene a zenone. C. de
quadrien. prescrip. viij. distinc. quo iure. viij. q. i. in apibus.
cōfirmatur per id qñ habetur in authē. clerici. C. de epi. & cler.
qui text. canonizatus est. xj. q. i. in c. si quis cum cleri. vbi aperte
dicit clericum pro crimine ciuili puniri posse a iudice seculari laico:
sed pro crimine ecclesiastico puniendus est a iudice ecclesiastico.
& crimina ciuilia sunt: homicidium: falsitas: adulterium: & similia
vbi per gl. & doct. Pro hoc facit: quia qui non incedit in habitu &
tonsura videtur indignus priuilegio clericali tātē si immiscet se enor-
mibus sceleribus & in illis fuerit deprehensus. c. cñ non ab ho-
mine. de iudi. & c. perpendimus. de sent. excom. & in. c. ex parte.
liij. de priu. & c. h. de apost. saltem quando sunt in minoribus
constituti. vt not. doct. in dictis locis. l. qui sub preterito. C. de
sa. san. ec. l. i. C. de celle. li. x. Et contrarium dico de iure veri-
esse: q a Deo distincte sunt iurisdictiones. est enim pape assi-
gnatū sacerdotiū & omnis iuridictio in ipiritualibus & imperatori
in secularibus. xviij. distinct. c. cum ad verum: in aut. quomodo
opz epi. cum ibi not. vnde dicit Bald. in aut. statuimus. de epi. &
cler. in prin. qñ prohibēs clericum trahi coram laico non dicitur
ponere ius nouum: sed dicitur recedere ab errore veterū legum: quia
clerici nunquā a principio fuerunt de iurisdictione laicorū: quia
deus istas iurisdictiones distingit. C. Cōfirmantur predicta expresse
per id qñ habetur in. l. oēs. circa prin. C. de epi. et cler. vbi cleri.
trahi possunt corā prefec. pretorio. multo magis per imperatorem
qui super omnes est. l. j. ff. a quibus app. non licet. l. bene a zenone.
C. de quadrien. prescrip. viij. distinc. quo iure. viij. q. i. in apibus.
cōfirmatur per id qñ habetur in authē. clerici. C. de epi. & cler. qui
text. canonizatus est. xj. q. i. in c. si quis cum cleri. vbi aperte dicit
clericum pro crimine ciuili puniri posse a iudice seculari laico: sed
pro crimine ecclesiastico puniendus est a iudice ecclesiastico. & crimina
ciuilia sunt: homicidium: falsitas: adulterium: & similia vbi per gl. &
doct. Pro hoc facit: quia qui non incedit in habitu & tonsura videtur
indignus priuilegio clericali tātē si immiscet se enormibus sceleribus
& in illis fuerit deprehensus. c. cñ non ab homine. de iudi. & c.
perpendimus. de sent. excom. & in. c. ex parte. liij. de priu. & c. h.
de apost. saltem quando sunt in minoribus constituti. vt not. doct.
in dictis locis. l. qui sub preterito. C. de sa. san. ec. l. i. C. de celle.
li. x. Et contrarium dico de iure verius esse: q a Deo distincte sunt
iurisdictiones. est enim pape assignatū sacerdotiū & omnis iuridictio
in ipiritualibus & imperatori in secularibus. xviij. distinct. c. cum
ad verum: in aut. quomodo opz epi. cum ibi not. vnde dicit Bald. in
aut. statuimus. de epi. & cler. in prin. qñ prohibēs clericum trahi
coram laico non dicitur ponere ius nouum: sed dicitur recedere ab
errore veterū legum: quia clerici nunquā a principio fuerunt de
iurisdictione laicorū: quia deus istas iurisdictiones distingit. C.
Cōfirmantur predicta expresse per id qñ habetur in. l. oēs. circa
prin. C. de epi. et cler. vbi cleri. trahi possunt corā prefec. pretorio.
multo magis per imperatorem qui super omnes est. l. j. ff. a quibus
app. non licet. l. bene a zenone. C. de quadrien. prescrip. viij. distinc.
quo iure. viij. q. i. in apibus. cōfirmatur per id qñ habetur in authē.
clerici. C. de epi. & cler. qui text. canonizatus est. xj. q. i. in c. si
quis cum cleri. vbi aperte dicit clericum pro crimine ciuili puniri
posse a iudice seculari laico: sed pro crimine ecclesiastico puniendus
est a iudice ecclesiastico. & crimina ciuilia sunt: homicidium: falsitas:
adulterium: & similia vbi per gl. & doct. Pro hoc facit: quia qui
non incedit in habitu & tonsura videtur indignus priuilegio clericali
tātē si immiscet se enormibus sceleribus & in illis fuerit deprehensus.
c. cñ non ab homine. de iudi. & c. perpendimus. de sent. excom. &
in. c. ex parte. liij. de priu. & c. h. de apost. saltem quando sunt in
minoribus constituti. vt not. doct. in dictis locis. l. qui sub preterito.
C. de sa. san. ec. l. i. C. de celle. li. x. Et contrarium dico de iure
verius esse: q a Deo distincte sunt iurisdictiones. est enim pape
assignatū sacerdotiū & omnis iuridictio in ipiritualibus & imperatori
in secularibus. xviij. distinct. c. cum ad verum: in aut. quomodo
opz epi. cum ibi not. vnde dicit Bald. in aut. statuimus. de epi. &
cler. in prin. qñ prohibēs clericum trahi coram laico non dicitur
ponere ius nouum: sed dicitur recedere ab errore veterū legum: quia
clerici nunquā a principio fuerunt de iurisdictione laicorū: quia
deus istas iurisdictiones distingit. C. Cōfirmantur predicta expresse
per id qñ habetur in. l. oēs. circa prin. C. de epi. et cler. vbi cleri.
trahi possunt corā prefec. pretorio. multo magis per imperatorem
qui super omnes est. l. j. ff. a quibus app. non licet. l. bene a zenone.
C. de quadrien. prescrip. viij. distinc. quo iure. viij. q. i. in apibus.
cōfirmatur per id qñ habetur in authē. clerici. C. de epi. & cler. qui
text. canonizatus est. xj. q. i. in c. si quis cum cleri. vbi aperte dicit
clericum pro crimine ciuili puniri posse a iudice seculari laico: sed
pro crimine ecclesiastico puniendus est a iudice ecclesiastico. & crimina
ciuilia sunt: homicidium: falsitas: adulterium: & similia vbi per gl. &
doct. Pro hoc facit: quia qui non incedit in habitu & tonsura videtur
indignus priuilegio clericali tātē si immiscet se enormibus sceleribus
& in illis fuerit deprehensus. c. cñ non ab homine. de iudi. & c.
perpendimus. de sent. excom. & in. c. ex parte. liij. de priu. & c. h.
de apost. saltem quando sunt in minoribus constituti. vt not. doct.
in dictis locis. l. qui sub preterito. C. de sa. san. ec. l. i. C. de celle.
li. x. Et contrarium dico de iure verius esse: q a Deo distincte sunt
iurisdictiones. est enim pape assignatū sacerdotiū & omnis iuridictio
in ipiritualibus & imperatori in secularibus. xviij. distinct. c. cum
ad verum: in aut. quomodo opz epi. cum ibi not. vnde dicit Bald. in
aut. statuimus. de epi. & cler. in prin. qñ prohibēs clericum trahi
coram laico non dicitur ponere ius nouum: sed dicitur recedere ab
errore veterū legum: quia clerici nunquā a principio fuerunt de
iurisdictione laicorū: quia deus istas iurisdictiones distingit. C.
Cōfirmantur predicta expresse per id qñ habetur in. l. oēs. circa
prin. C. de epi. et cler. vbi cleri. trahi possunt corā prefec. pretorio.
multo magis per imperatorem qui super omnes est. l. j. ff. a quibus
app. non licet. l. bene a zenone. C. de quadrien. prescrip. viij. distinc.
quo iure. viij. q. i. in apibus. cōfirmatur per id qñ habetur in authē.
clerici. C. de epi. & cler. qui text. canonizatus est. xj. q. i. in c. si
quis cum cleri. vbi aperte dicit clericum pro crimine ciuili puniri
posse a iudice seculari laico: sed pro crimine ecclesiastico puniendus
est a iudice ecclesiastico. & crimina ciuilia sunt: homicidium: falsitas:
adulterium: & similia vbi per gl. & doct. Pro hoc facit: quia qui
non incedit in habitu & tonsura videtur indignus priuilegio clericali
tātē si immiscet se enormibus sceleribus & in illis fuerit deprehensus.
c. cñ non ab homine. de iudi. & c. perpendimus. de sent. excom. &
in. c. ex parte. liij. de priu. & c. h. de apost. saltem quando sunt in
minoribus constituti. vt not. doct. in dictis locis. l. qui sub preterito.
C. de sa. san. ec. l. i. C. de celle. li. x. Et contrarium dico de iure
verius esse: q a Deo distincte sunt iurisdictiones. est enim pape
assignatū sacerdotiū & omnis iuridictio in ipiritualibus & imperatori
in secularibus. xviij. distinct. c. cum ad verum: in aut. quomodo
opz epi. cum ibi not. vnde dicit Bald. in aut. statuimus. de epi. &
cler. in prin. qñ prohibēs clericum trahi coram laico non dicitur
ponere ius nouum: sed dicitur recedere ab errore veterū legum: quia
clerici nunquā a principio fuerunt de iurisdictione laicorū: quia
deus istas iurisdictiones distingit. C. Cōfirmantur predicta expresse
per id qñ habetur in. l. oēs. circa prin. C. de epi. et cler. vbi cleri.
trahi possunt corā prefec. pretorio. multo magis per imperatorem
qui super omnes est. l. j. ff. a quibus app. non licet. l. bene a zenone.
C. de quadrien. prescrip. viij. distinc. quo iure. viij. q. i. in apibus.
cōfirmatur per id qñ habetur in authē. clerici. C. de epi. & cler. qui
text. canonizatus est. xj. q. i. in c. si quis cum cleri. vbi aperte dicit
clericum pro crimine ciuili puniri posse a iudice seculari laico: sed
pro crimine ecclesiastico puniendus est a iudice ecclesiastico. & crimina
ciuilia sunt: homicidium: falsitas: adulterium: & similia vbi per gl. &
doct. Pro hoc facit: quia qui non incedit in habitu & tonsura videtur
indignus priuilegio clericali tātē si immiscet se enormibus sceleribus
& in illis fuerit deprehensus. c. cñ non ab homine. de iudi. & c.
perpendimus. de sent. excom. & in. c. ex parte. liij. de priu. & c. h.
de apost. saltem quando sunt in minoribus constituti. vt not. doct.
in dictis locis. l. qui sub preterito. C. de sa. san. ec. l. i. C. de celle.
li. x. Et contrarium dico de iure verius esse: q a Deo distincte sunt
iurisdictiones. est enim pape assignatū sacerdotiū & omnis iuridictio
in ipiritualibus & imperatori in secularibus. xviij. distinct. c. cum
ad verum: in aut. quomodo opz epi. cum ibi not. vnde dicit Bald. in
aut. statuimus. de epi. & cler. in prin. qñ prohibēs clericum trahi
coram laico non dicitur ponere ius nouum: sed dicitur recedere ab
errore veterū legum: quia clerici nunquā a principio fuerunt de
iurisdictione laicorū: quia deus istas iurisdictiones distingit. C.
Cōfirmantur predicta expresse per id qñ habetur in. l. oēs. circa
prin. C. de epi. et cler. vbi cleri. trahi possunt corā prefec. pretorio.
multo magis per imperatorem qui super omnes est. l. j. ff. a quibus
app. non licet. l. bene a zenone. C. de quadrien. prescrip. viij. distinc.
quo iure. viij. q. i. in apibus. cōfirmatur per id qñ habetur in authē.
clerici. C. de epi. & cler. qui text. canonizatus est. xj. q. i. in c. si
quis cum cleri. vbi aperte dicit clericum pro crimine ciuili puniri
posse a iudice seculari laico: sed pro crimine ecclesiastico puniendus
est a iudice ecclesiastico. & crimina ciuilia sunt: homicidium: falsitas:
adulterium: & similia vbi per gl. & doct. Pro hoc facit: quia qui
non incedit in habitu & tonsura videtur indignus priuilegio clericali
tātē si immiscet se enormibus sceleribus & in illis fuerit deprehensus.
c. cñ non ab homine. de iudi. & c. perpendimus. de sent. excom. &
in. c. ex parte. liij. de priu. & c. h. de apost. saltem quando sunt in
minoribus constituti. vt not. doct. in dictis locis. l. qui sub preterito.
C. de sa. san. ec. l. i. C. de celle. li. x. Et contrarium dico de iure
verius esse: q a Deo distincte sunt iurisdictiones. est enim pape
assignatū sacerdotiū & omnis iuridictio in ipiritualibus & imperatori
in secularibus. xviij. distinct. c. cum ad verum: in aut. quomodo
opz epi. cum ibi not. vnde dicit Bald. in aut. statuimus. de epi. &
cler. in prin. qñ prohibēs clericum trahi coram laico non dicitur
ponere ius nouum: sed dicitur recedere ab errore veterū legum: quia
clerici nunquā a principio fuerunt de iurisdictione laicorū: quia
deus istas iurisdictiones distingit. C. Cōfirmantur predicta expresse
per id qñ habetur in. l. oēs. circa prin. C. de epi. et cler. vbi cleri.
trahi possunt corā prefec. pretorio. multo magis per imperatorem
qui super omnes est. l. j. ff. a quibus app. non licet. l. bene a zenone.
C. de quadrien. prescrip. viij. distinc. quo iure. viij. q. i. in apibus.
cōfirmatur per id qñ habetur in authē. clerici. C. de epi. & cler. qui
text. canonizatus est. xj. q. i. in c. si quis cum cleri. vbi aperte dicit
clericum pro crimine ciuili puniri posse a iudice seculari laico: sed
pro crimine ecclesiastico puniendus est a iudice ecclesiastico. & crimina
ciuilia sunt: homicidium: falsitas: adulterium: & similia vbi per gl. &
doct. Pro hoc facit: quia qui non incedit in habitu & tonsura videtur
indignus priuilegio clericali tātē si immiscet se enormibus sceleribus
& in illis fuerit deprehensus. c. cñ non ab homine. de iudi. & c.
perpendimus. de sent. excom. & in. c. ex parte. liij. de priu. & c. h.
de apost. saltem quando sunt in minoribus constituti. vt not. doct.
in dictis locis. l. qui sub preterito. C. de sa. san. ec. l. i. C. de celle.
li. x. Et contrarium dico de iure verius esse: q a Deo distincte sunt
iurisdictiones. est enim pape assignatū sacerdotiū & omnis iuridictio
in ipiritualibus & imperatori in secularibus. xviij. distinct. c. cum
ad verum: in aut. quomodo opz epi. cum ibi not. vnde dicit Bald. in
aut. statuimus. de epi. & cler. in prin. qñ prohibēs clericum trahi
coram laico non dicitur ponere ius nouum: sed dicitur recedere ab
errore veterū legum: quia clerici nunquā a principio fuerunt de
iurisdictione laicorū: quia deus istas iurisdictiones distingit. C.
Cōfirmantur predicta expresse per id qñ habetur in. l. oēs. circa
prin. C. de epi. et cler. vbi cleri. trahi possunt corā prefec. pretorio.
multo magis per imperatorem qui super omnes est. l. j. ff. a quibus
app. non licet. l. bene a zenone. C. de quadrien. prescrip. viij. distinc.
quo iure. viij. q. i. in apibus. cōfirmatur per id qñ habetur in authē.
clerici. C. de epi. & cler. qui text. canonizatus est. xj. q. i. in c. si
quis cum cleri. vbi aperte dicit clericum pro crimine ciuili puniri
posse a iudice seculari laico: sed pro crimine ecclesiastico puniendus
est a iudice ecclesiastico. & crimina ciuilia sunt: homicidium: falsitas:
adulterium: & similia vbi per gl. & doct. Pro hoc facit: quia qui
non incedit in habitu & tonsura videtur indignus priuilegio clericali
tātē si immiscet se enormibus sceleribus & in illis fuerit deprehensus.
c. cñ non ab homine. de iudi. & c. perpendimus. de sent. excom. &
in. c. ex parte. liij. de priu. & c. h. de apost. saltem quando sunt in
minoribus constituti. vt not. doct. in dictis locis. l. qui sub preterito.
C. de sa. san. ec. l. i. C. de celle. li. x. Et contrarium dico de iure
verius esse: q a Deo distincte sunt iurisdictiones. est enim pape
assignatū sacerdotiū & omnis iuridictio in ipiritualibus & imperatori
in secularibus. xviij. distinct. c. cum ad verum: in aut. quomodo
opz epi. cum ibi not. vnde dicit Bald. in aut. statuimus. de epi. &
cler. in prin. qñ prohibēs clericum trahi coram laico non dicitur
ponere ius nouum: sed dicitur recedere ab errore veterū legum: quia
clerici nunquā a principio fuerunt de iurisdictione laicorū: quia
deus istas iurisdictiones distingit. C. Cōfirmantur predicta expresse
per id qñ habetur in. l. oēs. circa prin. C. de epi. et cler. vbi cleri.
trahi possunt corā prefec. pretorio. multo magis per imperatorem
qui super omnes est. l. j. ff. a quibus app. non licet. l. bene a zenone.
C. de quadrien. prescrip. viij. distinc. quo iure. viij. q. i. in apibus.
cōfirmatur per id qñ habetur in authē. clerici. C. de epi. & cler. qui
text. canonizatus est. xj. q. i. in c. si quis cum cleri. vbi aperte dicit
clericum pro crimine ciuili puniri posse a iudice seculari laico: sed
pro crimine ecclesiastico puniendus est a iudice ecclesiastico. & crimina
ciuilia sunt: homicidium: falsitas: adulterium: & similia vbi per gl. &
doct. Pro hoc facit: quia qui non incedit in habitu & tonsura videtur
indignus priuilegio clericali tātē si immiscet se enormibus sceleribus
& in illis fuerit deprehensus. c. cñ non ab homine. de iudi. & c.
perpendimus. de sent. excom. & in. c. ex parte. liij. de priu. & c. h.
de apost. saltem quando sunt in minoribus constituti. vt not. doct.
in dictis locis. l. qui sub preterito. C. de sa. san. ec. l. i. C. de celle.
li. x. Et contrarium dico de iure verius esse: q a Deo distincte sunt
iurisdictiones. est enim pape assignatū sacerdotiū & omnis iuridictio
in ipiritualibus & imperatori in secularibus. xviij. distinct. c. cum
ad verum: in aut. quomodo opz epi. cum ibi not. vnde dicit Bald. in
aut. statuimus. de epi. & cler. in prin. qñ prohibēs clericum trahi
coram laico non dicitur ponere ius nouum: sed dicitur recedere ab
errore veterū legum: quia clerici nunquā a principio fuerunt de
iurisdictione laicorū: quia deus istas iurisdictiones distingit. C.
Cōfirmantur predicta expresse per id qñ habetur in. l. oēs. circa
prin. C. de epi. et cler. vbi cleri. trahi possunt corā prefec. pretorio.
multo magis per imperatorem qui super omnes est. l. j. ff. a quibus
app. non licet. l. bene a zenone. C. de quadrien. prescrip. viij. distinc.
quo iure. viij. q. i. in apibus. cōfirmatur per id qñ habetur in authē.
clerici. C. de epi. & cler. qui text. canonizatus est. xj. q. i. in c. si
quis cum cleri. vbi aperte dicit clericum pro crimine ciuili puniri
posse a iudice seculari laico: sed pro crimine ecclesiastico puniendus
est a iudice ecclesiastico. & crimina ciuilia sunt: homicidium: falsitas:
adulterium: & similia vbi per gl. & doct. Pro hoc facit: quia qui
non incedit in habitu & tonsura videtur indignus priuilegio clericali
tātē si immiscet se enormibus sceleribus & in illis fuerit deprehensus.
c. cñ non ab homine. de iudi. & c. perpendimus. de sent. excom. &
in. c. ex parte. liij. de priu. & c. h. de apost. saltem quando sunt in
minoribus constituti. vt not. doct. in dictis locis. l. qui sub preterito.
C. de sa. san. ec. l. i. C. de celle. li. x. Et contrarium dico de iure
verius esse: q a Deo distincte sunt iurisdictiones. est enim pape
assignatū sacerdotiū & omnis iuridictio in ipiritualibus & imperatori
in secularibus. xviij. distinct. c. cum ad verum: in aut. quomodo
opz epi. cum ibi not. vnde dicit Bald. in aut. statuimus. de epi. &
cler. in prin. qñ prohibēs clericum trahi coram laico non dicitur
ponere ius nouum: sed dicitur recedere ab errore veterū legum: quia
clerici nunquā a principio fuerunt de iurisdictione laicorū: quia
deus istas iurisdictiones distingit. C. Cōfirmantur predicta expresse
per id qñ habetur in. l. oēs. circa prin. C. de epi. et cler. vbi cleri.
trahi possunt corā prefec. pretorio. multo magis per imperatorem
qui super omnes est. l. j. ff. a quibus app. non licet. l. bene a zenone.
C. de quadrien. prescrip. viij. distinc. quo iure. viij. q. i. in apibus.
cōfirmatur per id qñ habetur in authē. clerici. C. de epi. & cler. qui
text. canonizatus est. xj. q. i. in c. si quis cum cleri. vbi aperte dicit
clericum pro crimine ciuili puniri posse a iudice seculari laico: sed
pro crimine ecclesiastico puniendus est a iudice ecclesiastico. & crimina
ciuilia sunt: homicidium: falsitas: adulterium: & similia vbi per gl. &
doct. Pro hoc facit: quia qui non incedit in habitu & tonsura videtur
indignus priuilegio clericali tātē si immiscet se enormibus sceleribus
& in illis fuerit deprehensus. c. cñ non ab homine. de iudi. & c.
perpendimus. de sent. excom. & in. c. ex parte. liij. de priu. & c. h.
de apost. saltem quando sunt in minoribus constituti. vt not. doct.
in dictis locis. l. qui sub preterito. C. de sa. san. ec. l. i. C. de celle.
li. x. Et contrarium dico de iure verius esse: q a Deo distincte sunt
iurisdictiones. est enim pape assignatū sacerdotiū & omnis iuridictio
in ipiritualibus & imperatori in secularibus. xviij. distinct. c. cum
ad verum: in aut. quomodo opz epi. cum ibi not. vnde dicit Bald. in
aut. statuimus. de epi. & cler. in prin. qñ prohibēs clericum trahi
coram laico non dicitur ponere ius nouum: sed dicitur recedere ab
errore veterū legum: quia clerici nunquā a principio fuerunt de
iurisdictione laicorū: quia deus istas iurisdictiones distingit. C.
Cōfirmantur predicta expresse per id qñ habetur in. l. oēs. circa
prin. C. de epi. et cler. vbi cleri. trahi possunt corā prefec. pretorio.
multo magis per imperatorem qui super omnes est. l. j. ff. a quibus
app. non licet. l. bene a zenone. C. de quadrien. prescrip. viij. distinc.
quo iure. viij. q. i. in apibus. cōfirmatur per id qñ habetur in authē.
clerici. C. de epi. & cler. qui text. canonizatus est. xj. q. i. in c. si
quis cum cleri. vbi aperte dicit clericum pro crimine ciuili puniri
posse a iudice seculari laico: sed pro crimine ecclesiastico puniendus
est a iudice ecclesiastico. & crimina ciuilia sunt: homicidium: falsitas:
adulterium: & similia vbi per gl. & doct. Pro hoc facit: quia qui
non incedit in habitu & tonsura videtur indignus priuilegio clericali
tātē si immiscet se enormibus sceleribus & in illis fuerit deprehensus.
c. cñ non ab homine. de iudi. & c. perpendimus. de sent. excom. &
in. c. ex parte. liij. de priu. & c. h. de apost. saltem quando sunt in
minoribus constituti. vt not. doct. in dictis locis. l. qui sub preterito.
C. de sa. san. ec. l. i. C. de celle. li. x. Et contrarium dico de iure
verius esse: q a Deo distincte sunt iurisdictiones. est enim pape
assignatū sacerdotiū & omnis iuridictio in ipiritualibus & imperatori
in secularibus. xviij. distinct. c. cum ad verum: in aut. quomodo
opz epi. cum ibi not. vnde dicit Bald. in aut. statuimus. de epi. &
cler. in prin. qñ prohibēs clericum trahi coram laico non dicitur
ponere ius nouum: sed dicitur recedere ab errore veterū legum: quia
clerici nunquā a principio fuerunt de iurisdictione laicorū: quia
deus istas iurisdictiones distingit. C. Cōfirmantur predicta expresse
per id qñ habetur in. l. oēs. circa prin. C. de epi. et cler. vbi cleri.
trahi poss~~

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

in c. clerici. et in c. at si clerici. et in c. cum non ab homine. extra de
audi. et in c. si diligenti. et in c. significasti. de fo. compe. et in aut.
statuimus. preallega. ver. nullo modo laicus quacunque digni
tate fulgeat potest cognoscere in crimine civili: multo ma
gis in criminali contra clericum etiam consentiente ipso clerico
et episcopo suo. et damnatur consuetudo que esset huic contra
ria: et hoc etiam procedit in clerico prime tonsure ut probatur in
d. c. de foro compe. in ver. clericum vllum. et ibi ad hoc illud tex.
ponderant doct. et etiam probatur in d. c. cum non ab homine.
et xi. q. ii. c. clericum. bene facit quod habetur in c. cum contingat.
de eta. et qual. ¶ Quinimo nec propter defectum iustitie seu ne
gligentie iudicis ecclesiastici permittitur quod trahatur clericus
coram seculari. c. quanto. de iudi. et no. xi. q. i. placuit. et tunc re
currendum est ad summum proximum superiorem. c. nullus. de
iure patronatus. et in aut. ut differentes iudices. in prin. nisi cum
fuerit clericus a suo iudice ecclesiastico depositus et postea si
monitus incorrigibilis perseneret excommunicatur: et crescente
adhuc contumacia traditur curie seculari. ut ple. legi. et not. in
d. c. cum ergo. et xi. q. i. c. nec licuit. ¶ Potest etiam imperator
condemnare clericum: ubi papa hoc sibi delegasset: ut habetur
ii. q. iiii. mennā. et xi. q. i. clericus. et xvi. di. bene quidem. et in qui
busdam paucis alijs casibus se potest princeps laicus contra
clericum immiscere quos no. glo. et xi. q. v. princeps. et xi. q. i. pla
cuit. et per Spe. in tit. de compe. iud. adi. si. ver. in quibuscumque. et
not. doct. in d. c. at si clerici. alii non debet se de talibus impe
dire. ¶ Unde pie memorie Constantinus princeps cum sibi con
tra episcopos accusatores porrigeret libellos quos omnes ac
cepit et eisdem qui accusati fuerant episcopos absoluit et in eorum
conspectum libellos quos susceperat incedit dicens. Inter vos
disponite causas vestras: quia dignum non est ut iudice
mus deos: ut testatur Gregorius in trasumptione et habetur
xi. q. i. sacerdotes. et xi. q. i. futura. ¶ Difficultas igitur si qua
est consistit in rñdendo ad allegata in contrarium. Ad que res
pondeo: et primo dico non ob stare id quod habetur in d. c. omnes.
et in aut. clerici. de epi. et cler. quia respondeo quod illa iura corre
cta sunt per nonas constitutiones: tam imperiales quam cano
nicas: ut in d. aut. statuimus. et in d. c. clericus. et fere per totaz.
xi. q. i. primam. cum alijs etiam alleg. ¶ Non obstat quando non
defert habitum et tonsuram saltē si se immisceat enormitatibus
perdat privilegium clericale per id quod habetur in d. c. perpēdi
mus. de sent. exco. et in d. c. cum non ab homine. de iudi. et alijs
s. alleg. quia respondeo quod imo non perdat privilegium fori
nisi prius fuerit a diocelano suo seu prelato suo admonit⁹ tri
na admonitione: ut a predictis desisteret et habitum reassume
ret: ut in c. in audientia. et c. cum contingat. el. ii. de sent. exco. et in
c. si iudex. e. tit. lib. vi. et d. c. perpēdimus. et c. si. e. ti. in antiquis.
nisi fuerint publici ioculatores histriones seu buffones exercē
do illam artem ignominiosam per annum. ut inquit litera in c.
vniuersitatis. de sent. exco. et hoc probatur ibi tamē contrariū
est decilum in clemē. coniugato. c. i. de cler. coniug. lib. vi. et in se
quēti dubio dicā. ¶ Et ad d. c. perpēdimus. plures dātur res
pōsiones quod plures habet intellectus. de quibus p. glo. et doc.
ibi. in d. c. cum non ab homine. Quidā enim intelligūt ut iura
iuribus cōcordentur quod ibi precessit vna admonitio vel quod ibi
loquatur in clerico incorrigibili vel ibi loquitur quo ad per
tinentē talem clericum: quod non inciderit in canonem si quis sua
dēte. xv. q. i. ibi statutū erat quod percutiens subiaceret ana
thematis vinculo a quo preter quod in articulo mortis absolui p
ordinariū nō poterat. sed habeat necesse se conspectui aposto
lice sedis prelati et eius mādara suscipere: sed quum ad p
sonam ipsius clericum perdat privilegium fori habebat locū
illud quod traditur in d. c. in audientia. et in d. c. cum contingat. cū
cōtor. s. alleg. s. quod requiratur admonitio. et iste intellectus vi
detur planior et verior et optime puenire s. tere. ut ibi dicit do
cto. et eadē modo est respōsum ad d. c. cum non ab homine. de
iudi. ¶ Nō ob id quod habetur in d. c. ex parte. et illud quod
quia illud s. m. gl. et doc. ibi pōcedit quādo non cōstat eos esse
verē clericos s. aliquā. to. assumpserint habitū clericale et ton
suram et postea depouuerint: nam per hoc nō possunt defendi
ut clerici s. in delicto deprehēsi fuerūt et prius cōmuni opinio
ne nō putabātur clerici: etiam si deinde velint assumere habi
tum et tonsurā. Questio autē nostra procedit in eo quod cōstat
vere esse clericum: et etiam verū quod Odo. intelligebat illū t. r.
procedere in clerico cōstituto in minorib⁹ ut si deprehēdatur
in enormitatibus dimisso habitu et tonsura perdat privilegium
clericale etiā si nō fuerit admonitus: tamē iste int. llectus nō
tur de clerico cōstituto in sacris quam in cōstituto in minori
bus vel ecōtra. unde precedens solutio et intellectus videtur
verior et magis cōmunis: nam ad hoc ut clericus constitutus

in minoribus privilegium fori perdat non sufficit quod dimiserit
habitum et tonsuram et se immisceat enormitatibus: ut. j. dicā.
nec potest dici intellectum Hof. probatum per text. in d. c. ex
parte. cū habeat plures intellectus debet probari p. alias ra
tiones. ut no. Bar. in l. in ambiguo. ff. de reb. dub. per illū tex.
¶ Nō obstat etiā id quod habetur in c. i. de apostatis. quod potest
pluribus modis rñderi sicut plures hz intellectus. ¶ Unus
est quod ibi solum querebatur an iudex laicus detinens clericum
deprehēsum in crimine quod relicto ordine et habitu clericali in
apostasia tanquā laicus cōuersabatur arctetur p. censuras eccle
siasticas ad relaxandū clericum. et dicit ibi quod non. Nam sicut ipse
clericus cōtempnit ecclesiam: ita ecclesia cōtempnit eum: et sic
per hoc ibi non dicitur quod de iure talis clericus sit sub iurisdic
tione laici. vel quod pdat privilegium clericale: s. solum quod ecclesia
nō cogit iudicē ad relaxandū eum: ut ibi in glo. s. m. do. Abb.
¶ Scōs est. quod ibi querebatur an iudex laicus detinēs talē cleri
cum ita deprehēsum incurrat excommunicationem iuxta id
quod habetur in d. c. si quis. de homici. ¶ Et respondetur ibi quod
nō tamē remanet sub foro et iurisdictione iudicis ecclesiastici:
ut probatur in d. c. si iudex. saltē quando in his non est in ve
ritate iudex. iuxta id quod habetur et not. in d. c. i. de vi. et ho.
cleri. in. vi. et no. expresse Joā. and. in d. c. perpēdimus. ¶ For
tius dicit do. Car. in d. c. perpēdimus. quem ibi sequitur do.
Abb. quod etiā quādo esset in veritate deprehēsus in enor
mitatibus nō perderet privilegium clericale absque admonitio
ne: quod text. in d. c. i. de vita et ho. cleri. in. vi. loquitur de materia
penali: ideo non debet extēdi ad alios casus. l. si p. res. et l. in
terruptione. ff. de penis. l. cum quidem. de lib. et posth. c. in pe
nis. et c. odia. de reg. iur. in. vi. et ibi no. Joā. and. in mercurialis
bus. et not. in c. statutū. de elec. lib. vi. et c. i. ne cleri. vel mona. in
vi. et in cle. i. de reb. eccle. non alie. facit. l. si. C. de inter. ma. et no.
Ex. in l. si. C. que sit long. consuet. et improbat do. Anto. primū
intellectū quem. s. retuli. quia s. m. intellectum iudices secula
res detinentes talem clericum essent excommunicati. et sic pro
talibus debebant declarari et excommunicari. xi. q. i. cum exco
municato. et in c. cum desideres. de sent. excommu. Item quia
si tales clerici non defenderēt ab ecclesia per tonsuras feren
das ab eis qui illos clericos detinent quid prodesset eis cleri
cale privilegium. ¶ Alia est lectura quod ibi intelligatur quod
clericus ille fuerat admonitus: et iste intellectus ibi ponitur in
fin. vltime glo. et sic s. m. vnumquemque intellectum apparet quod
iste textus nō obstat. quo ad perdendū privilegium fori potest
etiā respōderi ad d. c. i. de apost. quod loquitur in his qui
sunt in sacris. quia in alijs clericis nō cadit proprie apostasia.
ut no. glo. et doct. o. in c. i. eodem tit. ¶ Confirmantur predicta
per ea que dicit Hosti. in prealleg. c. i. de apost. ut dixit quod
ad hoc ut clericus constitutus in minoribus conuersans: ut
laicus perdat privilegium fori sine alia monitione requirit quod
exerceat actum omnino contrarium actui clericali: ut quod duc
cat uxorem secundam vel corruptam: vel effectus sit miles et
exerceat seua per id quod habetur. lxxxi. dist. et c. quisquis. et
c. i. de biga. lib. vi. secus si exerceret actum non omnino contra
rium ut quia duxerit vnicam et virginem vel effectus sit miles
sed non exercet seua iuxta illud quod habetur in c. i. de cle. cō
iug. et c. si. in antiquis. ¶ Pet. de anch. etiā in d. c. i. de apost.
in disputatione sua ibi expresse cōcludit quod clericus qui tu
lit habitum clericalem et tonsurā et immisceat se enormitatib⁹
et perseuerat in illis: ita quod hoc faciēdo fuerit deprehēsus:
secularis iudex non potest punire eum: sed debet remittere eū
ad iudicem ecclesiasticū: nisi monitio precesserit per d. c. si iux
ta. et per no. p. glo. in d. c. ex parte. et quod est speciale in causis nu
meratis. in d. c. vniuersitatis. et per id quod habet in c. de gradua
tio. de pen. in. vi. nam degradatio nō fit nisi pro enormibus in
c. cum non ab homine. et in c. at si clerici. de iudi. et tamē anteq
iudex secularis se possit intrromittere requirit degradatio ut
ibi. et in c. nouimus. de ver. sig. et dicit quod ita videtur sentire
Ann. in c. i. de apost. Et dicit Pet. de anch. quod si ipse esset iu
dex quod ita semper seruaret: et hec videtur veritas per predi
cta. ¶ Ex his inferitur ad aliud questū. s. quid in clericis vxo
ratis. et in hoc standū est decisioni. c. i. de cler. coniug. in. vi. et quod
si vnicam duxerit virginem et tonsuram et vestes deferat cleri
cales gaudebit privilegio clericali. alii secus ut ibi: et censure ec
clesiasticę que locum habent indistincte in clericum coniuga
tum: ut. s. quando gaudet privilegio clericali ita not. doc. ma
xime Anto. de bur. in c. ii. de fo. compe. per illum tex. indistincte
loquentem: et cognoscere an sit clericus et gaudere debeat
privilegio clericali: et sit an duxerit vnicam virginem specta
ad iudicem ecclesiasticū. ita concludunt. d. de rota sua conclu.
in ordine meo. c. xxi. incip. Item si clericus coniugatus et et
per id quod habet in d. c. si iudex. ibi not. doc. precipue moderni.
et in d.

in d. c. j. de cle. cōiug. in. vi. z faciunt not. per Cy. z Bal. in. l. si qua per calumniam. C. de epl. z cler. Et dato qd talis clerus coniugatus ante tēpus commissi criminis non incesit in habitu z tonsura: tamen nō perdit priuilegium clericale. dum modo appareat quod tempore commissi criminis reassumpsisset habitum z tonsuram. Ita decidit Jo. and. in. c. sane. el. h. in. p. q. de cle. cōiug. z qd habetur in. c. si. de vi. z ho. cle. z ar. l. si quis libellos. C. de app. z ita tenet cōmuniter alij scribentes in. d. c. sane. z idem tenet Joā. mo. Archi. Jo. an. z Jo. de lig. in. d. c. j. de cle. cōiug. in. vi. Pau. de leaza. in. cle. j. de vi. z ho. cler. pro quo est optimus tex. in. d. cle. in. ver. qd in. fm. primum intellctum ibi positum in glo. in verbo oratio que est magis cōmuniter approbata. Pro hoc etiā est bonus tex. in. c. clericus si tonsuram. de vi. z ho. cler. z etiam dato qd post tempus delicti deposuisset habitū z tonsuram nō per hoc quo ad delictū commissum perdit priuilegiū. quia ad cognoscendū ad quem forū spectet cognitio attenditur status in quo quis erat tempore delicti. ita proprie in clerico cōiugato deportate z tonsuram z habitū: tenuit notabiliter Bal. in. l. affinitatis. in. fin. C. cōmunia de succes. alleg. not. per gl. in. l. nemo potest. ff. de le. j. Nec etiam perderet talis clerus coniugatus dictū priuilegium etiam si apparet eum se immiscuisse negotiis secularibus que interdicta reperiuntur clericis nisi iudici cōstaret eū fuisse ab episcopo ter monitū. vt dictis negotiationibus desisteret. vt probat in. d. c. si. de vi. z ho. cle. z in. c. j. de cle. cōiug. in. vi. z firmat Joā. de imo. in. d. c. j. Et licet ipse dicat qd istud in clerico cōiugato non meminit se legisse tactū per alios: tamē istud vī clare decisum in. d. c. j. de vi. z ho. cle. facit qd habetur in. d. c. in. audiētia. z in. d. c. cū cōtingat. Et Quis vt dixi requiratur qd talis clerus cōiugatus fuerit tēpore commissi criminis in habitu clericali: tamē dico quemlibet honestū dici habitū conuenientē dictis clericis: qd clerici non habēt habitum determinatū a iure: vt est glo. no. in. cle. j. in. fi. de elect. z not. glo. z doct. in. c. j. de vita z hone. cle. Unde ibi dicit Immo. quod illa que ponitur in. d. c. j. in. tex. nō sunt de precepto: sed de cōsi. vt no. doc. maxime do. Car. in. d. cle. j. in. fi. de vita z ho. cle. z no. xxx. dist. c. si quis virozum. Alexā. de tarta. de Imo.

Summarium.

- 1 Nepos comprehenditur in substitutione facta de filio.
- 2 Filij appellatione comprehenditur nepos cum resultat absurdum qd plus granaretur filius qd nepos.
- 3 Testatoris dispositio vno casu extenditur ad alium in quo verisimiliter disposuisset.
- 4 Sermo vulgaris vulgariter debet intelligi.
- 5 Legi verbum, est obliquum.
- 6 Dispositio facta de bonis mobilibus z immobilibus non dicitur vniuersalis sed particularis.

Consilium. IX.

Isis verbis testamenti laurentij de galeuarez his q narratur in themate. Videtur prima cōsideratione dicendum dictam cōgregatio. sancti Franc. nō posse venire ad bona immobilia hereditatis dicti laurentij virtute dicte substitutionis. eo quia non videtur qd casus dicte substitutionis euenit. Et ostenditur ex pluribus. Et primo quia testator instituit Petrum filium suum z quēlibet alium suum filium legitimū z naturalem qui superuueret ipsi testatori: etiam disposuit quod si quis ex eius filijs predictis qui extabant tēpore mortis ipsius testatoris decederet sine filijs masculis legitimis z naturalibus quandocūqz alij superstitēs: siue sui heredes: sit heres taliter decedentis. z si omnes dicti filij dicti testatoris decederent quandocūqz sine filijs masculis ex se legitime descendētibz: tunc z eo casu legauit dicte cōgregationi omnia bona immobilia tunc existētia de hereditate ipsius testatoris: sed ita est qd nō euenit casus prouisus in vltima substitutione: quia nulli filij extantes tempore mortis dicti testatoris decesserunt sine filijs: qd nullus fuit filius testatoris qui superuixerit a tempore mortis testatoris. duos enim habuit filios. s. Pet. z do. z ambo decesserunt ante mortem testatoris: ergo casus qui euenit tāquam omissus nō facit locum dispositioni substitutionis. l. commodissime. ff. de lib. z posth. l. si cum dotem. in. prin. ff. sol. matr. l. si extraneis. de condi. ob causam. Secūdo qd dictū testamentū videt omnino ruptū z nullum: quia fuerūt instituti filij: z nō fuit institutus

nepos testatoris. l. dictus Pet. ant. qui cepit primū locum viuente testatore per mortē dicti do. decedentis vno testatore. z sic testamētum ex causa preteritionis ruptū est. l. posthumorum. ff. de iniusto rnp. z irri. test. l. gallus. §. nūc de lege. ff. de lib. z posth. z etiam est irritum testamentū ex eo: qd nullus heres ex testō hereditatē adiuit: qd quos instituit decesserunt vno testatore. l. j. ff. de iniusto test. l. progine. de his que in testa. delent. Nec obstat si diceret qd imo videtur institutus etiā dictus nepos. quia instituendo quēlibet eius filium legitimū z naturālē qui ipsi testatori superuueret videt instituisse etiā quēlibet nepotem cum appellatione filiorum in dispositione testatoris instituentis videantur comprehendī nepotes. l. lucius. la. §. ff. de here. insti. z not. Bar. in. l. liberorum. ff. de verb. sig. qd responderi potest qd imo non comprehenduntur nepotes per. l. quod si nepotes. ff. de testa. tut. z insti. q. dari tut. ad fi. in ratione sui succedit cōmunis vsus loquendi qui in vna quaqz dispositione dē attendi. l. labeo. ff. de supel. leg. l. lib. §. qd tamen cassius. z qd ibi not. ff. de leg. iij. c. ex literis. de spō. z ad. d. l. lucius. potest rīderi vt inquit Bald. z Joan. de imo. in. d. l. gallus. §. instituens. quod appellatione filiorum ideo cōprehenduntur liberi. z sic nepotes ne als extranei preferātur his qui essent de agnatione testatoris: qd nō videtur fuisse de mente ipsius testatoris. l. cū acutissimi. C. de fideicom. z. l. cum auus. ff. de condi. z de. z per hoc etiā facit qd in vltima substitutione facta est mentio de filijs sub cōditione: ergo debet intelligi qd impleatur in forma specifica: z sic in psona filiorū z nō nepotum fm Bar. in prealleg. l. liberorū. arg. l. qui heredi. in. prin. de condi. z demon. Tertio qd testator dictā substitutionē fecit in casu quo dicti omnes filij decederent quicūqz sine filijs masculis: sed falsum est quod omnes decesserint sine filijs masculis: quia Dominicus decessit cum filio masculo. s. dicto Pet. Ant. ergo deficit cōditio substitutionis. l. si is qui ducenta. §. vtrū. ff. de reb. dub. z. l. pe. C. de impu. z alijs substit. Tamē premissis nō obstatibus: puto firmiter casum dicte substitutionis euenisse ex infrascriptis. Et pmo in. d. substitutione facta de quolibet alio filio qui superuueret dicto testatori: est cōprehensus etiam dictus nepos. per. l. filij. z. l. iusta. ff. de verb. sig. iuncta. l. in testō. ff. de re. iu. z. c. cum dilectus. de donat. z firmat Bar. in prealleg. l. liberorum. z sequitur hic Ant. de bu. in. c. in quibusdam. de penis. z Pet. de anc. in. cle. j. de bapt. z dñs Cardi. flo. in. c. h. de verb. sign. z Ang. i. d. §. instituens. hoc etiam quo ad casum istum videtur tenere Jac. de Bre. z Bal. in. d. §. institues. dū dicunt aut testator quādo dixit instituo filios habebat filios z nepotes: videt voluisse instituere tantū filios aut habebat tantū nepotes. z tunc vt actus valeat comprehenduntur nepotes. arg. l. quoties. ff. de reb. dub. z. c. Abb. de verb. sig. iuncta. d. l. liberorū. ad fi. ergo in proposito cū testator dixit qd instituebat quēlibet aliū eius filium legitimū z naturālē qui superuueret dicto testatori. z ita qd nullus alius filius fuerit qui superuixerit testatori. in quo possit valere institutio: nisi dictus Pet. Anto. nepos ergo in eo verificabitur z valebit dicta institutio. Ad idē facit alia ratio quā addūt And. de Pisis Cy. z Bal. in. d. §. institues. dū dicūt qd vbi resultaret aliquod absurdū z duorum nisi appellatione filiorum comprehenderetur nepotes: tunc cōprehenduntur nepotes: ita intelligūt. d. l. lucius. bene facit. l. vxorē. §. cōcubine. de leg. iij. s. ita est qd testator sine dubio voluit grauare filios primi grad⁹ onere substitutionis pō dicte si cōtingeret ipsos filios supuueret testatore decedere sine liberis. ergo idē dicendū est testatorē voluisse seruare in nepotibus superuueribus ipsi testatori z tenētibus primū locū tempore mortis testatoris si postea decedāt sine descēdētib⁹ masculis. qd als sequeretur absurdū qd deterioris essent conditiōis filij qd nepotes cōtra. l. si vna matre. vers. nā licet. C. de bo. mater. hoc idem quo ad casum nostrum voluit Joā. de imo. dum vult qd quando dispositio confertur in futurū seu fit de filijs nō p̄sentibus seu de futuris: tūc illa appellatione filiorū cōprehendit nepotē: nam qn confertur in futurū eueniūt in quo verosimiliter est dubiū: an tūc extabūt filij p̄mi gradus: an vero nepotes. Verosimile est qd tūc testator late intellexit vbi filij p̄ierim fm eū cū verosimiliter ppter affectiōnē debuit p̄sumi fuisse de mēte testōris qd veniant nepotes si illi extarēt filijs p̄mortuis: z ita dicit qd loquit. d. l. lucius. z ppter ea dicit qd testator instituit fratrem suū: z si decederet sine filijs substituit filios sempro. z postea ptingat fratrem mortui sine liberis z extare nepotes Sēpronij filijs Sēpronij p̄mortuis admittunt nepotes p̄ predicta: sed ita est qd testator habēs tpe testamenti dictū Pet. vnū filium cōtulit in eū dictā substitutionē dictorū filiorū: nec nō in futurū euentū. s. si cōtingeret aliqū aliū filiū sibi nati z supuueret mortuo te

¶ Nepotes. Vide §. consi. j. na. xij.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

statores: ergo appellatione filiorum debent comprehendere nepotes. Nam ex filio premortuo etiam superiorem testatore venit nepotes: sic apparet saltem in casu nostro veram esse opinionem. Bar. in. d. l. liberorum. et illam in huiusmodi casu esse communem.

Nec ob. d. l. si nepotes. quia respondet Bart. in. d. l. liberorum. et Anto. de but. et in alijs locis. S. alle. qd non loquatur in testatore instituyente filios: sed in testatore dante tutorem filijs quo casu licet ex parte filiorum sit favor: tamen ex parte dicti testatoris est onus necessarium: unde tam lata sit interpretatio sicut in institutione: et modicum prejudicium sit nepotibus: sed illa donatio tutorum non comprehendit nepotes: quare extat provisio legis qua mediante provideat de tutore legitimo vel dativo. Et hanc rationem etiam sentit glo. in. d. l. instituens. pro hoc facit qd provisio facta per testatorem in vno casu extenditur ad alium in quo casu verosimiliter testatore prouideret si de eo cogitasset vt. l. titius. §. l. uci. Et ibi no. Bar. ff. de lib. et posth. Accedit qd no. in. l. tale pactum. §. si. ff. de pac. Nec etiam ob. qd dicitur de comuni vi loquendi: qd dico qd oporteret primo de illo probare. Nam frustra disputaret Bar. in. d. l. liberorum. et alij vbiq. an in iuratis et testamentis et alijs dispositionibus appellatione filiorum comprehendere nepotes. qd semper dicendum esset qd non cum vnaqueq. dispositio interpretetur secundum communem modum loquendi: tamen Bar. in. d. l. liberorum. in si. j. col. habuit considerationem dicti communis vsus loquendi: qd imo vt inquit Bal. in. l. magnum vitium. in. iij. co. vel. v. C. de lib. preter. qd de consuetudine antiqua est appellare nepotes filios: propterea vt inquit Bal. in. l. leg. xij. tab. C. de le. here. ad si. j. Verum est qd sermones qui sunt in vulgari sermone debent interpretari secundum eodem modum loquendi sed si sunt literati sermones vt in proposito debent interpretari secundum artem literatorum vel secundum grossum modum loquendi literaliter. alleg. not. p. l. ante. C. de do. ante nupt. et id qd no. in. d. l. liberorum. §. qd tñ cassius.

Bene facit qd no. Bar. in. l. si quis filius. de testa. dñ dicit qd verba notarii debent intelligi secundum iuris interpretationem non secundum quod idiote accipiunt p. no. in. l. j. C. de vsur. et in. l. sciendum. ff. de verb. oblig. et idem est de mente Bal. in. c. j. in princ. pen. col. de success. fendi. et Jo. de imo. in. c. tibi. in si. de test. vel dato etiam qd aliter appellaretur filij et aliter nepotes ex comuni vi loquendi qui semper attenditur: vt sonat tex. cum glo. insti. qui dari tñ. p. ad si. et in. d. l. qd si nepotes. tamen in dispositione institutionis saltem collata in futurum enatum quo non supersunt filij: sed nepotes venientes nepotes appellatione filiorum: vt in. d. l. titius. et approbatur per auctoritates et rationes superius adductas.

Non etiam ob. qd quia per modum conditionis fit mentio de filijs intelligitur de filijs primi gradus et non de nepotibus vt dixi. S. Quia rñ. qd in. d. substitutione ad quam sit relatio. l. asse toto. ff. de here. insti. l. si ita scripsero. ff. de cond. et dem. et l. institutio talis. ff. de codi. insti. Nam quia relatio ad precedentem dispositionem intelligitur facta cum oibus suis qualitatibus. vt inquit Bar. in. l. si quis seruum. §. si. ff. de leg. ij. in verbi. Sed quero testator reliquit alicui partem bonorum per. l. a filio. §. si testator. cñ. §. seq. ff. de ali. et cib. leg. et not. Bar. in. l. j. ad si. si fa. sur. se. dic. et in. l. j. in princ. ff. de recepta. Eñ ergo fuerit verum qd dictus Pe. decesserit sine filijs masculis verificata est conditio dicte ultime substitutionis qd nullus alius filij fuit comprehensus in institutione vel p substitutionem vt patet ex predictis: et clare ostendunt ibi verba testamenti: et per hoc apparet responsio ad tertium et ad ultimum argumentum contrarium: et ista sufficerent ad ostendendum dictam congregationem admitti debere ad substitutionem predictam.

Sed adhuc posset et alio modo confirmari. nam posito etiam qd dictus nepos non intelligeretur comprehensus in ista substitutione loquente de filijs et non de nepotibus specificiter nullus alius etiam filius dicti testatoris fuit comprehensus in dicta institutione: excepto dicto Pe. qui fuit similiter institutus. Alij vero filij nascituri non fuerant similiter instituti et vocati: sed illi qui superuenerunt testatori. et sic dñicus qd successit Ant. a testatore non fuit comprehensus. si ergo de numero dictorum filiorum Pet. fuit comprehensus. et constat qd Pet. decessit sine filijs: ergo verificata sunt verba dicte substitutionis ultime qd illa verba etiam si omnes filij dicti testatoris decesserent verificantur si solus vnus filius decessit qd nullus alius exstitit filius qui fuerit comprehensus in dispositione testamenti fuit ruptum vel irritum ex causa preteritionis nepotis predicti. iuxta. d. l. posthumorum. v. l. ex eo capite qd non fuit adita hereditas ex testamento. Quia rñ. deo qd dato qd testamentum rumpere etiam potest pertinet ad dictam substitutionem saltem propter clausulam codicillarem insertam solenniter in dicto testamento videretur venientes ab intestato rogati retinere dictam hereditatem dicte congregationis: vt plene no. p. Bar. in. l. j. ff. de iure codicillo. i. v. vñ. et

et q. et per alios in ant. ex causa. C. de lib. pte. et in. l. si. C. de codicil. cum suis codicibus et per hoc non est insistendum an talis dispositio conservetur p provisionem dicte ant. ex causa. vt no. p. doct.

Et rñ. et in puto esse conclusionem primam. §. qd in dicta substitutione comprehendat dictus nepos per superius dicta. et est communis conclusio: vt pban. et dato qd mater dicti Anto. tanq. proximior sit heres filij sui intestati seu intestabilis ex eo qd dicta substitutio facta de dicta congregatione facta fuit p filijs lego. et etiam sic non potest trahi ad substitutionem pupillarem vel ad aliquam substitutionem directam secundum magis coes conclusiones. l. moribus. §. si. cñ. ibi no. ff. de vul. in. vñ. Sed quid si testator copendiose substituit p hec verba. Quodcumq. sine liberis decesserit lego et. et Saly. in si. C. fa. etc. et quicq. dixerit Bal. quod repies hereditas imo. in. l. j. §. si ex fundo. in repe. in. xix. col. et in. l. his verbis. in. pn. ff. de here. insti. et no. etiam Ant. et imo. in. l. j. ff. de leg. j. et in. c. Ray. in. xij. col. de testi. vbi multis modis rñdet ad illud tex. qd videt facere in primum et probat in. l. cñ. ex filio. in. pn. de vulg. et pup. fm Ang. et imo. ibi.

Tato magis hoc verum est: qd non fuit adiectum hoc verbum lego vniuersitati omnium bonorum: sed certe parti bonorum seu certis bonis. s. bonis immobilibus quo casu non possunt talia verba trahi ad hereditatem seu directam substitutionem. l. si qd seruus. §. si. cñ. ibi no. p. Bar. ff. de leg. ij. etiam si facta fuisset dispositio p verbum eod. vt probat in. d. l. cñ. turio. in ver. qro quid sit substitutio copendiose facta in re certa per verbum eod. et in. x. qro vltimus qd si in personis. et Bar. in rep. legis si arrogator. in anpe. col. ff. de adop. et Ang. et imo. in. d. l. his verbis. et in. l. na. q. §. si. cñ. l. seq. ad treb. per illud tex. et Bal. et Saly. in. l. prec. ad si. C. de impu. et dispositio facta de bonis immobilibus et etiam de mobilibus non est facta de vniuerso: qd non comprehendunt iura et noia debitorum: qd est tertia species. l. a diuo pio. §. in venditione. ff. de re iudi. l. qd tuberonis. §. pen. ff. de pec. cñ. in princ. cñ. ibi no. de reb. eccle. no. alie. in. vi. not. doc. in. l. mouendum. de ver. sig. in. l. post finit. de auto. tut. c. nulli. de reb. eccle. no. alie. cñ. ius codicil. et tñ mater ex persona dicti eius filij pupilli cognoscit hereditatem dicti Lauretj ex testamento tanq. heres dicti pupilli et clarum est qd tenebit ad prestandum dicte congregationi id qd ei congregationi legatum est in testamento dicti Lauretj: et dicta bona immobilia siue etiam vellet dicta mater ex persona dicti pupilli adire ab intestato hereditatem dicti Lauretj casu quo pupillus solenniter se non immiscuisset dicte hereditati ex testamento: adhuc etiam tenebit ad prestationem dicte legati dicte congregationi ex clausula codicillari qd hñ loci etiam quando hereditas non est adita ex testamento. l. eam q. C. de fideic. l. q autem. in princ. ff. si qd omis. causa. et no. Bar. in. d. l. j. in. xij. q. ff. de iure codicil. l. factis not. per eñ ibi in. vñ. q. et adhuc etiam tenetur ex edicto de quo loquitur titu. ff. et C. si qd omis. causa testat. probat in. d. l. qd aut. in princ. et Bal. in rub. C. eo. tit. si qd omis. causa testat. ex quibus remanet firma conclusio qd bona immobilia de quibus in dicta substitutione debent dicte congregationi vigore substitutionis predictae. et illa peti possunt aduersus dictam matrem vel alium succedentem ab intestato dicto pupillo. et ex persona dicti pupilli amplectantem hereditatem dicti Lauretj quam pupillus predictus transiit ad heredes suos etiam non aditam iuxta. l. in fantia. de iure delib. et l. apud hostes. C. de ius et leg. et l. ex misli. §. pe. et si. ff. de test. mil. et plene no. in. l. vñ. ff. de acqui. here. cñ. si. et ad omnia allegata in primum fuit superius specificiter rñsum.

Ad primam argumentum tñ dñ dicebat qd non euenit casus prouisus in substitutione. et qd casus qui euenit fuit casus omissus. Specialius rñdendo qd imo venit casus prouisus in substitutione: qd in institutione et consequenter in substitutione fuit facta provisio de dicto Pe. qui fuit in eo et etiam in dicto nepote similiter comprehensus: vt. s. probant. Alex. de Imo. et.

Summarium.

- 1 Dominium retransfertur ipso iure in pactis. l. commissio. rie. et adiectionis in diem. et nu. 4.
- 2 Dominium vbi ex solo titulo non transfertur: eo resoluta non transfertur ipso iure.
- 3 Dominij translationem non impedit prohibitio alienationis in contractu.
- 5 Fictio non extenditur.
- 6 Pactum. l. commissorie vt sit requiruntur verba directa.
- 7 Pactum. l. commissorie si fiat ex intervallo, non operatur et translationem dominij.
- 8 Contractus est absolutus post conclusionem partium.

Consilium. X.

Idetur fortasse

Prima conside-
ratione dicendū

quod si probetur dictam conventionem initā fuisse inter dominum titium primum venditorem, et dictum Fran. secundum emptorem de retrouendendo potest agere dictus Titius saltem actione in rem ad dicta predia contra dictum dominum Bap. pretio et oblato secundum formam dicte conventionis. per. l. si quis hac. l. in prin. ff. de rei ven. z. l. commissorie. C. de pac. inter emp. z. ven. l. si. ff. de lege commissio. vbi habetur qd si dictum sit a partibus cū pacto legis commissorie. l. qd si non soluat pretium certa die res sit inempta z. contingat pretium non solui die statuta emptori ipso iure definit esse dñs z. dñum ipso iure redit ad venditorē adeo qd ipse venditori datur rei vendicatio z. possidentē vel detinētē. z. idē si vendit cū pretio adiectionis in diem. l. qd si alij atulisset venditori meliorem conditionē ad certum tps res eet inempta, z. contingat meliorem conditionē offerri intra dictum tempus ipso iure redit dñum ad venditorē, z. quēlibet detinētē dāt sibi actio in rem ad vendicandū, vt in dictis iuribus. Cū ergo videat eadē esse rō in hoc pacto de retrouēdēdo adiecto in fauorē venditoris, sicut in pacto legis commissio. vel adiectionis in diē dz esse eadē iuris dispō. l. illud. ff. ad. l. ag. c. inter corporalia. de trās. pla. ¶ Pro quo facit qd si ratio ppter quā hic operant pdicta. l. vt trāsferat dñum iure abiqz retraditione. l. traditionibus. C. de pac. z. in. l. si ager. ff. de rei ven. est illa quā reddit Bar. z. Ange. in. l. j. ad si. ff. de don. l. ppter frequentia dictorum pactorum ppter quā lex spāliter et concessit hoc priuilegium nō minus: idē statui dz in hoc pacto de retrouēdēdo qd fortasse vñ esse saltē modernis tpi bñ non minori frequentia z. vsu quā sit pactū. l. commissorie, z. adiectionis in diē. ¶ Et p hoc vñ esse tex. in. l. si cū vderet. de pi. act. vbi creditor cui a debitorē res pignori data fuerat d. debitorē nō soluēte veditit rē illā alteri creditori pacto appposito qd si debitor pretium emptori redderet liceret ipse debitori rē recipere, z. tex. ibi dicit qd cū tali pacto pōt debitor offerens ptiū rē vendicare, z. sic dñū cū ipso iure trāsferatur. Ade in terminis Pau. de ca. ibi dicit qd licet istud non sit pactum. l. commissorie. vt no. gl. iuncto tex. in. l. j. C. de pac. inter emp. z. vñ. tamen tale pactum de retrouēdēdo operatur vt reddito ptiō dñum ipsum vt ille trāsferat z. directum ipso iure. l. j. per pactum. l. commissorie vel adiectionis in diē trāsferat dñū. vt i iuribus. s. alle. An dicit habuisse casum de facto: qd vsurari⁹ qui emerat rē cū pacto de retrouēdēdo vendidit eam alteri, z. dubitat an primus venditor offerendo pretium possit rem recuperare. z. dicit qd multi tenebāt qd nō, qd ex tali pacto solum oriebat personalis actio primo venditori z. vsurariū primum emptorē in cuius ptate non erat amplius res, qd eā in alium transtulerat, sed ipse dicit se rēdisse dñum si prim⁹ venditor obtulit pretium vsurario. l. primo emptori anteq ipse primus emptor in alium trāsferret, per. d. l. si cū venderet. si aut obtulisset post dicit esse maius dubiū, tñ adhuc dicit idēz videri: qd nō potuit primus emptor trāsferre: nisi cuz sua cā z. sic oblato pretio vsurario. l. primo emptoris ius ementis resolueret ab eo. l. vecti. ff. de pig. ¶ Sed pmissis nō ob. dñaz sententiam in casu de quo querit puto veriorē maxime ex in frascriptis. ¶ Et primo qd vbi ex titulo z. traditione trāsferit dñum: tñ etiā si postea rescindatur non trāsferit dñum ipso iure vt actio in rem cōpetat antiquo dño contra possidentē vel detinētē. l. j. secus sit vbi ex solo titulo sine traditione trāsferatur dñum ipso iure: vt est gl. que vt runcz dicit in. l. j. in gl. si. C. de inof. do. ad quā bal. ibi in si. verbis reputat multum no. z. ita etiā per illā gl. no. Bal. in. l. j. in. vj. q. c. si quis in frau. pñ. vbi ad hoc reputat subtilē. Et no. ad hoc quod no. Bar. in. l. si ita quis. s. ca. l. ff. de ver. ob. in ver. quero vtrum p habitio legalis zc. z. Bar. in. l. cum mulier. in repe. ff. sol. mat. in. xliij. col. in ver. de. h. dubio zc. z. in. l. j. in. iij. col. eo. n. bñ facit l. prout quisqz. ff. de sol. iuncta regula posita in. d. l. traditionibus. z. in. d. l. si ager. ergo in proposito qd dictus titius prim⁹ venditor reuenderet dicto Fran. offerenti pretium dicerem⁹ rescindi venditionē aut ipso iure: aut per retrouenditionem quam faceret Francis. dicto titio. tñ per hoc non trāsferatur dñum in dictum titium quo dñio mediāte possit actione in rem agere contra dictū dñm Bap. nñc dñm z. possessorē: quoniam si Franc. possideret. vñ ex predictis qd nō cōpeteret dicto titio rei vendicatio z. dictū Fran. posito qd z. eum possit competere actio personalis ex venditor: vel actio pscriptis verbis. p. alle. l. j. C. de pac. inter emp. cū personalis actio nō detur z. singularē successorē dicti Fran. z. dictū dñm Bap. l. in. s. si. ff. de phen. emp. l. j. si heres. ff. ad trebel. l. quedaz. s. is autē. ff. de edēdo. ¶ Secūdo probat per id qd leg. z. not. in. l. ca. le.

C. de condi. ob tur. cau. z. in. d. l. si ita quis. s. ea lege. ff. de ver. ob. z. per id quod no. in. l. qui autem absenti. s. i. ff. de acqren. pos. ¶ vbi si vendo tibi fundum appposito pacto quod nō possis alteri vendere, vel alienationis titulū concedere: tñ nō obstante hoc pacto, z. si tu alij vendas trāsferatur dominū in secundū emp. l. j. cōpetat actio person. puta conditio ob cām primo venditori z. primū emptorē: per quā cōsequetur primus venditor oē dñū z. interesse suum satisfaciendum i pecunia. z. sic patet qd etiā si expresse fuit fuisse actū inter dictū titium z. dictū Fran. qd nō posset alienari alteri: tñ nō per hoc impediatur trāsferre dñū irrenocabiliter in dictū do. Bap. a ad idē faciunt no. per bar. in. l. creditores. C. de pig. in. iij. qd. prin. dñ tractat: an pactū de ingrediēdo rē autoritate ppria possit exerceri z. singularē successorē, z. dicit qd non reguli qñ nō apponit ad executionē iurū pignorum, z. qd fallit in casu spālī posito in. l. si qd sub cōdi. ff. de phen. emp. z. l. titius. ff. s. fer. expor. ¶ Tercio p hoc facit qd fm gl. z. doc. cōiter dicit est spālē in pacto. l. commissorie z. adiectionis in diē: vt ipso iure trāsferatur in venditorē dñum: si nō impleatur cōditio appposita in venditione vt pbat iura qd allegantur p parte contraria. z. ita no. gl. z. doc. in. d. l. si ager. z. in. d. l. traditi. z. in. d. l. iuregentium. s. quoniam. in gl. in verbo incōtinenti. ff. de pac. ergo in dñum est ius cōe. l. ius singulare. ff. de legi. z. in regula qd a iure. in. vj. de re. iur. Constat aut qd tale pactū de retrouēdēdo nō est pactū. l. commissorie. vel adiectionis in diē. d. l. j. C. de pac. inter emptorē. iuncta gl. iij. zc. Et rō spālītatis q militat in dictis pactis nō hz locū in casu nostro. ¶ Quā ratio erat fm Dy. quē et sequit Ly. Ba. bu. z. bal. in. d. l. traditi. et Ly. in. l. j. ff. de in diem adie. z. bal. in. l. j. ff. de le. commissoria. in lec. antiqua. qd i pacto. l. commissorie. pretio nō soluto ad diē contractus venditionis resoluitur ipso iure: z. sic res nō remanet ad emptorē in eo, sicut in principio nō potuisset sine cā in emptorē per solā traditionē trāsferri dñū. l. nunq nuda. ff. de acqui. re. do. ita nec dz ex postfacto remanere apud eum dñum resoluta cā. ar. l. in oibus. post principū ibi vt quē ad modum zc. ff. de sol. ¶ Vel fm pe. z. Ly. in. l. j. in. ij. oppon. C. qñ liceat ab emp. discedere nō soluto ptiō ad diē lex fingit retro nunq fuisse rē traditā. d. l. commissoria. cū alijs. s. alleg. que rationes nō hnt locū in alijs pactis in quibus lex non fingit hoc, vt apparebit ex his q statim dicam allegando. l. pe. C. de edi. act. Et preterq in dictis specialibus casibus non est verū qd l. j. esset cā trāslationis dñū dicat dñum ipso iure trāsferre, qd hoc est s. l. j. in si. z. l. pe. ff. de condi. sine cā. vbi quādo aliquid datū est ex cā legitima: si tñ illa postea deinde redeat ad nō causam hz locū cōditio sine cā: ergo apparet quod do. minius ipso iure nō est trāslatum: qd nō daret cōdō sine cā, cū nō det qd dñō preterq contra furem. l. si. in si. ff. vsufruc. quemadmo. ca. z. insti. de acti. s. sit itaqz. ¶ Et in fictione nō sit extensio qd est z. veritatem, z. s. ius cōe. p. z. in. l. pater insti tutio. s. si. cum ibi no. ff. de capti. z. in. l. lex cornelia. cū gl. ff. de vulg. z. pup. vbi fictio legis cornelie validas testamētū principale nō extendit ad tabulas pupillares: vñ ex tabulis pupillaribus nō pōt adiri hereditas de iure ciuili: put ex testō principali. l. j. solum pōt peti bonorū possessio fm tab. iure p. b. torio ex tabulis pupillaribus qd pupillus patre mortuo captus est ab hostibus z. ibi decessit, qd ius pretorium illud valdat vt ibi: confirmo etiā: qd illud q statuit in pacto. l. commissorie z. adiectionis in diem nō attendit ad aliā pacta per qd scius rescinditur: etiā si pactū esset factū p verba directa z. ipso iure rescissua s. c. patet ex no. per gl. in. d. l. j. ff. de do. in ver. mortis. cum ibi no. ibi dñ dñ qd in illis tñ casibus datur qñqz in rem. z. sic illud quod gl. ibi dicit esset seruandum in pacto l. commissorie vel adiectionis in diē. vt def in eis qñqz actio in rem venditori. s. qñ verba sunt directa gl. ibidē circa princip. eiusdē gl. negat habere locū in donatione facta sub quocūqz pacto: qd nō potest cōpetere donanti ex verbis recisso. actio i rem nisi esset donatio facta ob causam alimentorum, vt ibi in gl. ¶ Hoc apertius voluit Bar. z. Ange. in. d. l. j. ad si. de do. vbi expresse volunt qd in alijs pactis hic sibi locum nō vedit cet. z. hoc dicunt pbari per. l. pe. C. de edi. ac. vbi fuit venditū ptiū sub hac cōditione qd si displiceat emptori inemptū esset z. tñ ibi tex. vult qd si displiceat emptori inemptū esset psonali redhibitoria ad resoluendū s. c. tū. ¶ Hoc idē tenet bar. z. Ange. per illum tex. in. l. si h. quoniam. ff. de vsuca. z. tamen ibi fuit factū pactū per verba directa tendētia ad resoluendū contractum ipso iure nihilominus nō trāsferatur dñū ipso iure eneniēte cōditi. de dicto pacto resolutiō cōtractus. Et ita actiam intelligit Ange. z. Joā. de imo. in. l. naturaliter. in prin. ff. de vsuc. ¶ An dicit Bar. z. Ange. in. d. l. j. ff. de dona. qd ratio specialitatis in. d. pacto. l. commissorie. z. adiectionis

Specialiter dicendum qd verba l. commissorie. nō sunt de forma sed sufficiunt quocūqz verba directa, vel executione facti importatā vt plene scripsi sup cōsue. parisi. s. xx. iij. nu. xi. cū seq. et snia quā ibi refero consilio meo la tam paulo post iā pressionē eorū q scripsi super. d. s. ex indicibus sup mis transmissi confirmata fuit p arc sum mense Junio. Anno. 1539.

Sed recte rñd. Alex. rigore in ris inspector: qd hic neqz res erat hypothecata pro obseruatiā pacti, nec allegat fraudē can es participatā ab ultimo bonafidei emptore z. sic reli quis nuda personalis obligatio q nō sequitur fundum. Tñ ex equitate puto actionē in factum dandā tāq in rē scriptā. Et ita obseruam⁹ ex quo dñū non exiuit simplici ter sed sub hoc onere alias vbi tale pactū nō esset appositū i alienatione rei pprie nō esset actio in rem scripta: qd cessaret

hec equitas ut ple-
nius dici in no-
uis itellec. c. xxx.
multi autē tenues
runt 2 consules
runt 3 Alexā. hic
ut Joan. ana. c. cō
questus col. iij. de
vsur. Soc. consil.
lxxx. lib. iij. Deci.
cōf. ccccxxiij. co.
ij. Jas. consil. cxx.
vii. col. v. lib. iij.
Stepha. bertran.
consil. lxxxvi. pon-
tur in facto. lib. i.
Ang. Aret. Inst.
de excep. in prin.
char. xix. x. quo
ad secundam spe-
ciem simula. Rus-
geri de mota i re.
l. traditionib⁹. nus-
me. liij. C. de pac.
2 mouetur per. d.
l. si cum venderet,
que non probat
Paul. etiā ibi nō
vī loqui de quo-
cumq; pacto 3 re-
trouendendo sed
demū qñ fuit p
sumptio pignoris
vī vsure ponit em
exemplum in vsu
rario remitto ad
d. c. xxx. vbi plene
2 noue discussi no-
uissime. do. And.
tiraq. in trac. retr.
conuen. s. i. gl. vij.
nu. vi. cum seq. in
in effectu idez no-
biscum tenere vi-
detur.

in diem esse potuit, qz ita visum legislatori propter frequen-
tiam dictorum pactorum: ideo de illis legislator habuit spe-
cialem mentionē ponendo de eis titulos speciales, quod qui-
dem non facit in pacto de retrouendendo: quā enim legisla-
tor de pacto illo cogitauerit. d. l. ij. C. de pac. inter emptores.
Tamen non habuit illam specialem curā nō privilegiādo ipz
2 faciendo de eo titulu specialem, qz nullum habemus titulu
specialem de illo pacto. 2 istud decidit istam. q. qz sit trāslatio
dominiū que sit ipso iure in pac. l. commissorie. 2 adiectionis in
diē. nō hz locū in alijs pactis resolutiuis. Sctus etiā facit p
verba directa: vt bar. 2 prefati doc. tenent qd nostra remanet
expedita. 2 ita se hz cōis opi. vt inquit Rapha. cu. in. d. l. ij. ff.
de dona. a qua cōis opi. in iudicando non est recedendum vt
traditur in locis vul. licet Rapha. cu. in. d. l. ij. videat tenere 3
rium per. l. voluntatē. s. si. ff. qui. mo. pigno. vel hy p. sol. 2 per
l. si. C. de le. ¶ Ad tria rñdeo. Et primo dico qd nō ob. d. l. vo-
luntatē. qz ibi nō dī q ex sola rescissioe tituli trāsferat dñiuz
in antiquum dominum de necessitate intelligit qd ibi nō so-
lum fuit rescissus titulus, sed etiā fuit res tradita vel restitu-
ta venditori: patet qz ibi etiā loq qñ propter vitiū rei vēdite
erat locus redhibitorie ex dispōne legis tñ absq; alio pacto.
l. ij. in prin. 2 fere per totū. ff. de edi. edi. 2 tñ nemo ita supinus
diceret q qñ ex dispositione legis 3 2 resoluit per redhibito-
riam non ex pacto q dñum trāsferat ipso iure. Imo tñc est
locus qdōni sine cā res nō est restituta: vt probat in. d. l. si ita
quis. s. ea lege. 2 dixi. s. 2 facit. d. l. prout qsq. ff. de so. ¶ Ad
ob. d. l. si. C. de leg. quia respondeo q ibi loquitur in legato i
quo, fateor q sicut ipso iure trāsferat dominū in legatariuz
sine traditione. l. a titio. ff. de furtis. ita potest ipso iure sine tra-
ditione, transferri. vt etiā dixi velle gl. in. l. ij. in fi. C. de inof.
dona. 2 ita est de mente bar. in. d. l. si. C. de leg. 2 in. l. 2 ideo. ff.
de condi. fur. ¶ Quarto quia videmus q ad hoc vt cōen-
tio sit pprie pactū. l. commissorie. requirit q sit pactū p verba
resolutiua directe: puta si nō solueris pretium intra tps con-
uentum, res sit inēpta. secus si per obliqua. i. sonātia q facto
dñi interueniente trāsferat dñum puta p rei vendicationē
vel traditionē. qz nunq; operat translationē dñi ipso iure: s3
tunc est opus qd agatur actione personali. l. ij. ff. de iij. cum
his que nor. in vtraz earū. C. de pac. inter emptorē. Et not.
gl. mag. 2 no. in. d. l. ij. in ver. mortis cā donatio. 2 ibi doc. ff. 8
dona. ¶ Quinto ibi plus voluit notabiliter gl. quod etiā
si verba essent dubia non retransferat dominium ipso iure
sed iudicet perinde ac si essent obliqua: vt si essent directa ver-
ba quod in certo euentu res vendita seu dominium rei ven-
dite ad venditorem pertineret. 2 probatur in. l. ij. cum gl. C. de
pac. inter empto. ergo quā per testes pbaret q actū fuisset
q dicto titio offerente pretium. d. Francis. Fran. ipse tenetur
reuendere dicto titio: aut ad eum reuertere vel ad emptores
pertineret: tamen hoc pactum non hz vim pacti. l. commissio-
rie. quā teneremus q ibi esset factum pactū p hec verba res
sit inempta: dominium etiā hoc pacto trāsferat ipso iure. Cu-
ius tñ 3 rium 2 bar. 2 ali: vt dixi in tertio ar. 2 certe si dictum
fuisset: quod res sit inempta non esset pactum de reuenden-
do prout presupponitur in themate. 2 sic iura loquētia de pa-
cto facto per hec verba directa resolutiua: seu per illa verba
res sit inempta nō faciunt ad casum nostrū in quo p suppo-
nit q sit pactum factum fuit 3 pactū fuisse de reuendendo:
quod quidem nō pōt dici factū per verba directa cū sonat. q
capiat 2 per manum alterius. leam quā. 2 ibi gl. in verbo di-
recte. 2 ibi Bart. ad fi. C. de fideicō. l. ij. cum ibi no. C. cōia de
leg. no. Bar. in. l. centurio. in. v. 2 vlt. q. principali. cū si. de vul.
2 pu. ¶ Ad hoc etiā facit quod no. Ang. in. l. ij. 2. iij. C. de
pac. inter emp. vbi per illa iura dicit q pactum. l. commissorie
formiter conceptum. i. fm formam traditā a lege operat trās-
lationem dominū ipso iure: secus si informiter sit conceptum
id est per alia verba q per ea que fuerunt inducta a lege com-
missoria l3 3 hentes hoc in mente gessissent. Sed clarū est qd
istud pactum per verbum de retrouendendo nō est factum p
verbum seu secundum formam inductā a lege commissoria: vt
ptz. ff. de leg. commissio. per totū 2. C. de pac. inter emp. 2 ven. et
fere per totū: vbi ponit dispositio. l. commissorie. ergo non ope-
ratur translationē ipso iure. ¶ Quinto confirmat: nā dī qd
dictū pactum fuit extra instrumentū: mō sic pactū. l. commissio-
rie vel equipollens nunq; operatur translationē dñi ipso iure
re in venditorē nisi qñ appositum est tpe cōtractus venditio-
nis in ipso 3 ctu. 2 sit anteq; sit acquisitum ius ex cōtractu: se-
cus aut si post: vt no. gl. reputata singularis in. l. ab emptioe.
ff. de pac. in verbo cogit 2 illā sequunt oēs doc. 2 Bal. 2 Sa.
in. d. l. traditionib⁹. circa pri. 2 Bal. in. l. ij. C. cōiade le. 2 illud
3 esse factum in cōtractu quod est factū anteq; 3 ctus sit ab-

solutus a partibus. l. contractus. C. de s. instr. 2 no. l. x. 2 bar.
in. l. in bone fidei. C. de pac. 2 l. x. in. l. cum antiquioribus. C. d.
8 de test. 2 bar. in. l. ij. ff. de pac. 2 in. l. lecta. ff. si cer. pe. 2 s3 qñ per
notarium coram partibus 2 testibus lectum 2 publicatū est
instrumentum 2 partes concorditer illa ita publica consense-
rint dicitur contra. tus a partibus absolutus, vt nota. glo. in
d. l. contractus 2 Sal. in. d. l. in bone fidei. circa vlt. colum. vbi
hoc dicit esse verum etiam si nondum notarius nomina tes-
tium apposuerat, sed illa postea apposuit: vt ibi per eū. 2 sic
etiā ex hoc capite q nō posset agi contra domi. Baptistam
predictum. ¶ Et quā ex predictis apparet de multiplici rñ-
sione ad allegata in contrariū: tñ spālius rñdeo 2 dico q nō
ob. dū dī q pactū. l. commissorie. operat translationē dñi ipso
iure in venditorem: quia respondeo quod illud non est pa-
ctum. l. commissorie. s3 pactū de reuendendo, in quo casu non
trāsferatur dñum ipso iure, s3 solum orit actio personalis 3
emptorem. l. ij. 2. iij. C. de pac. inter emp. 2 ven. 2 probauit. s. in
ij. 2. iij. arg. 2 tantomagis si non fuit adiectum pactū in 3 ctu
sed extra. vt in. v. ar. ¶ Vel potest dici q tex. in. d. l. si cū ven-
deret. loquitur in venditore qui non erat domin⁹, s3 creditor
qui vendendo non vī trāsferre dominium: sed ius pigno-
ris: 2 q hic fuerit mens creditoris colligit ex illo pacto facto
per creditorem eo tempore cūz contentum fuit q debitori of-
ferenti pretium liceret recipere eum suam. 2 ponderāda sunt
illa verba rem suam: qz per hoc colligebat qd voluit trāsferre
ius pignorum. non autem plenum dominium. ¶ Nec est in-
tentio 3 ul. licet non ita clare aperire videat q saltē quan-
do verba pacti resolutiui non sunt directa, prout nō sunt ver-
ba pacti de reuendendo nō cōpetat rei vendicatio nō solū dī
recta, sed etiā vtilis. 2 hoc aperte tenet Rapha. cu. in. d. l. ij. ff.
ff. de do. dicens ita esse de mente gl. 2 doc. in. l. ij. de pact. inter
empt. 2 vend. nō violando tex. ¶ Et subdit q certe inutili-
ter 2 supernacuo diceret ille tex. nō dare rei vendicationē si
intelleximus tantum directam denegari vt ibi, sed bene dari
vtilē per. d. l. si cū venderet. Et hoc ar. vtitur gl. in. l. de inn.
stipu. l. ij. si qd ali. in gl. magna. in fi. in ver. nihil agit. ¶ Sub-
dit tamē Rapha. cu. in. l. ij. ff. de dona. in fi. quod in contrarium
faceret. d. l. si cum venderet. 2 l3 non responderet tamen multi-
plex responsio patet ex pñme dictis. ¶ Pñt etiā rñderi q illa
non obstat in casu nostro: qz in calu de quo queritur pactū
nō fuit appositū in 3 ctu per ea que dixi. in. v. ar. ¶ Posset etiā
responderi q in. d. l. si cū venderet. emptor nō alienauerat in
aliū successorē: tñ precedentibus rñsionibus magis adhereo
tanq; tutoribus. 2 ideo istā vltimā rñsionē non pono pro cō-
stanti: qz non expedit. ex quibus concludo dictū titiū cōtra
dominū Baptistam experiri non posse. Alexander.

Summarium.

- 1 Testis vnus, nisi sit integer, non sufficit ad torturam: et
in clausula lese ma iestatis vel simonice: 2 n. u. 2.
- 3 Testes infames torture subiciuntur.
- 4 Accusatoris falsi pena.
- 5 In stitiam denegans puniendus est per superiorem.
- 6 Mulier an possit esse testis in causa capitali.
- 7 Accusari an quis possit sepius de eodem delicto.
- 8 Curiarum dominicaliū nequitie. 2. s. nu. 5.
- 9 Jus fidi dicere nemini licet, nisi superioris copia haberi non
possit.

Consilium. XI.

Circa primum dubium quo queri-
tur an aliquis rex
vel dominus superiorem non recognoscens possit
in territorio suo torqueri facere aliquē tanq; cri-
miniozum, 2 ad penam vltimi supplicij condemnare ad solā
declarationem seu informationem publice meretricis: respō-
deo qd non, quia in causis criminalibus probationes debēt
esse luce meridiana clariores. Liciant. C. de proba. l. absentē.
ff. de pe. l. quis sententiam. C. de penis. ¶ 3 Itē vnus testis
nisi sit integre opinionis 2 fame nō facit sufficiens indicium
ad torturam. l. ij. lex corne. ff. de fal. 2 ibi no. Bart. 2 Bart. in
Ladmonedi. in. xij. col. ff. de iurciur. 2 Bald. in. c. sacramentū.
de consuetudine recti feudi. ¶ Et dicit Bar. in. l. cñctos po-
pulos. in. iij. col. C. de sum. tri. qd infames etiā sola infamia
facti repellunt a testimonio in criminalibus p. d. l. sciāt. 2 per
id qd habet in. c. testimonium. de testi. S3 publica meretrix
est infamia

¶ Testis. Adde
Hypo. de marit.
plene in. l. marit⁹.
ff. de questio.

7

est infamis a testimonio repellitur saltem in criminalibus: ut dixi in l.ij. §. l. iulia. et qd ibi gl. in verbo palā. ff. de testa. Et no. Inno. in c. cū. p. de accusa. probatur in ca. tanta. in fi. cum gl. de simo. et no. etiam Ilico. de neapo. in l. pantonius. 2 ff. si quis a parente fuerit manumissus. ¶ Et posito qd in crimine lese maiestatis vlt. simonie specialiter sit inductū qd testes infames non repellantur a testimonio vel accusatione. c. licet. el. i. c. per tuas. de simo. l. famosi. et l. ij. ad. l. iul. maie. no. gl. in d. l. ij. §. l. iulia. tamen non dicuntur integri testes. vt in d. c. per tuas. et ideo non sufficeret vnus testis ad torturā inferendam in illum contra quem testificatur per id qd habet in d. l. item. l. cornelia. et in alijs allegatis cum vtrobiq. nota. p. Bar. ¶ Quinimo in casibus in quibus specialiter est indusctum qd tales testes infames accipiantur ad testimonium contra accusatum vel inquisitum nō debent recipi tales testes sine tortura^a fm qd no. gl. Inno. et alijs in c. cum. p. de accusa. et gl. in d. c. per tuas. et clarum est qd nullo modo ex dicta attestatōne vnus solius non est aliquis cōdēnandus. c. cū a nobis. de testibus. l. iureiurā. C. eod. titu. et si illa mulier fuerit accusatrix non poterit accusatrix esse et testis. l. ij. el. i. de simon. 4 ¶ Super secundo dubio quo querit^r an si accusatus a muliere p̄dicta fuerit torturā passus et repertus absq. culpa: et d. ei⁹ innocentia constiterit per plures testes. an pena aliqua veniat. d. l. mulieri irrogāda. Rñ. qd si mulier accusauit illum de crimine publico: vt de crimine lese maiestatis vel de adulterio vel alio ex delictis si. vt in l. i. de pub. in. tunc d. imponi ea pena qua venisset puniendus accusatus. et ea pena d. puniri. l. si. C. de collusio. l. si. C. de accu. l. i. in prin. cum ibi no. ff. ad turpil. ¶ Pro alijs vero casibus ipsa etiam punienda est ex traordinarie iudicis officio. l. si priuatis. et ibi not. ad turpil. posset etiam dicta mulier actione iniuriarum ciuilit^r conueniri per dictum accusatum. l. apud. §. si quis libello. de iniur. et l. iniuriarū actio. §. si quis per iniuriā. ff. eo. ti. in qua actiōe venit oē dānum et interesse dicti accusati. l. iniuriarū estimatio. Et ibi no. de iniurijs. l. dānū. cū ibi no. C. eo. ti. ¶ Posset etiā dicta mulier criminaliter accusari tāq. si falsum cōmississet propter falsam attestatōne. et acc. et tenebit. l. corne. de fal. l. si quis ob reperit. et ibi no. bar. in prin. ff. ad. l. corne. de fal. ¶ Super tertio dubio quo querit^r an dictus dñs denegare potuerit audientiam et iustitiam fieri contra dictā mulierē p̄dicta iniuria illata. Iñā mandauit dictus. d. profato accusato ne vllam molestiam inferret dicte mulieri vel per se vel p̄ alij in aliquo loco sub pena amputationis capitis. ¶ Rñ. qd iniuste facit dictus dñs denegādo audiētiā et iustitiā ministrare super dicta iniuria: vt in aut. de defen. ciui. §. ius. in pn. et per totā illā constitutionē. et l. sed et si per pretorem. §. si et si magistratibus. et §. seq. vsq. ad. §. si. ff. ex quibus cau. maio. l. ex suscepto. et c. se. de fo. cōpe. et in aut. statuimus. C. de epis. et cle. et ibi tractāt. De. Ly. et Bal. et quez penā pati debeat magistratus ille qui iustitiā facere denegauit. Iñā tex. i. dicta athen. statuimus. dicit qd ille qui ecclesiasticis personis denegat facere iustitiam si ter requisitus in negligentia perseuerauerit priuatur iurisdictione sed si denegat facere iustitiā alijs l. laicis. tunc dicunt prefati doc. ibi qd nō reperit iure cautū qd priuatur iurisdictione. sed tñ incurrat in indignationē p̄ncipis et teneatur ad interesse ei cui iustitiam denegauit: vt in §. si tibi quem. in aut. de manda. prin. et in aut. de questio. §. su. per hoc. et secundum Bal. in d. aut. statuimus. puniri poterat extraordinarie arbitrio superioris cum ei⁹ indignationē incurrit per iura p̄ealle. et ita dicit fuisse de facto in persona comitis standrensis denegantis facere iustitiam subditis suis. Unde subditi sui habuerūt recursum ad regem Frācorū nec etiam debuit dictus do. mādare dicto accusato qd nullo modo molestaret^b dictā do. occasione iniurie per eā sibi illate qz per hoc videt^r mandasse qd de iure nō debeat eā iudicial^r inquirere super dicta iniuria: vt probatur in aut. de fideiussorib. in prin. in verbo molestum sit. et in l. i. et ibi ponderat Bal. C. de nundinis. et Bar. in l. lucius. §. tres heredes. ff. ad treb. et sic tale mandatum sine iusta causa prohibens dictum accusatū vti iure suo fuit illicitum et iniustum. d. l. sed et si per pretorē. §. ait p̄tor. cū sequē. et d. l. iniuriarum actio. §. si quis prohibet. cum similibus. ¶ Circa quartum dubium quo querit^r an si accusatus repertus est non culpabilis possit petere accusantē tanq. calumniatē puniri similitudine supplicij quo puniend⁹ fuisset accusatus si p̄uict⁹ fuisset. ¶ Rñ. di. §. in secūdo dubio super eo ēt questio quo dubitat^r an mulier cuiuscūq. fame possit testificari in causa criminali vel capitali. Dico qd Jac. de are. dicebat qd in cā capitali p̄pter magnitudinē p̄iudicij nō poterat mulier esse testis: sicut nec in testamēto. l. qui testō. §. mulier. de testa. vt refert Joan. and. in addi. Specu. in titu. de

teste. §. i. super verbo qd est mulier. et Jo. fa. insti. de testa. §. testes. contrarium tñ magis cōiter est de iure ciuili^c p. lex eo. ff. de testib⁹. et qz est speciale in testamēto. d. §. mulier. ergo et. Sz de iure can. seruādo in terris ecclie regulariter mulier nō posset esse testis in criminalibus in. c. forus. ad fi. de ver. sign. xxxij. q. vi. mulierem. fallit in casibus exceptis in. d. c. tāta. de simo. vt in crimine simo. heresis. et in crimine lese maiestatis et alijs enumeratis per gl. ij. q. ij. c. firmatum. maxime quando non est bone fame seu vite honeste: non est mulier idonea et integra persona p̄ testimonio. l. ij. in prin. ff. de test. et d. c. for⁹. in fi. et no. in. d. c. p. tuas. vt dixi in primo dubio. ¶ Circa quintum dubiū quo querit^r an pro vno et eodē delicto possit qd sepius^d sub eodē superiore torqueri et carcerari. rñdeo quod si semel fuit absolutus nō debet iterū ē eum inquiri de eodē delicto. l. si cui. §. ij. ff. de accusa. l. i. §. si. cum ibi nota. ff. nau. cau. sta. c. de his. de accu. nisi primo accusaretur ab vno ille qd fuisset accusatus ab aliquo et per preuocationē fuisset absolutus. l. ij. ff. de preuari. vel si ille qui primo accusauit prosequatur suam propriam vel suorum iniuriam et tēpore quo a primo fuit accusatus reus ignorauit iste qui primo accusat accusatum fuisse a primo accusatore accusationem institutam. d. §. ij. ff. de accusa. cum ibi no. ¶ Et illud qd dixi in eo qui primo accusatus procedit similiter in eo contra quem fuisset processus p̄ inquisitionem qz ille succedit in locum accusationis. Ita concludit Bar. in d. §. ij. ff. de elec. et similiter si fuisset cōdemnatus et punitus non potest amplius accusari vel condemnari. l. sepulchra. ff. de sepul. vio. et in regula bona fides. de re. iur. in. vi. et no. doc. in. d. c. de his. ¶ Si autē non fuisset cōdemnatus nec absolutus in primo iudicio in quo ipse re⁹ comparuisset obstat exceptio pendentis litis et sic impeditur secundus processus. l. vbi ceptum. et l. si quis posteaquā ff. de iudi. l. i. in fi. C. de asser. tol. l. qui de crimine. C. de accusa. et l. senat⁹. ff. eo. ti. cum ibi plene no. per bar. in d. l. sepulchra. et can. in. c. pposuisti. de fo. cōpe. et in. d. c. de his. cum suis concord. et c. ¶ Hic alia multa scribi possent. sed ea putari superflua attempta facili contrarietate secundum quod plenius. §. expositum est. ¶ Circa sextum dubiū quo queritur^r an dictus dominus potuerit de iure extorquere pecunias a dicto accusato vt ab eius manibus liberaretur: non obstante qd de eius innocentia probatum esset. et constat qd non. vt in l. ij. et iij. et in l. antep. ff. ad. l. iul. repet. et in aut. de iud. §. i. et l. ij. in fi. de condic. ob turp. causam. c. i. de reg. iur. in. vi. ¶ Circa septimum dubiū quo queritur an dictus mercator per iniustitiā et iniuriam sibi illatam a dicto. d. posset dictum domi. vel alijs quē ex suis subditis in quacūq. prouincia incarcerare vel incarcerari facere. ¶ Respondeo primo quod nō est licituz dicto accusato sibi autoritate propria ius dicere contra alijs quem ex subditis dicti domi. nec etiam contra dictum do. posito quod de facto ad hoc potens esset. l. null⁹. C. de iudeis l. extat. ff. quod me. cā. l. i. C. ne quis i sua causa. l. i. C. de priui. carcer. sed debet recurrere ad superiorē dicti domi. et ibi corā eo vel delegato ab ipso principe instituere iudicium quemadmodū ipse elegerit aut ciuilit^r aut criminaliter. l. ij. et iij. C. vbi sena. vel cla. et in aut. vt diffi. iudi. circa medium. non aut debent ex hoc conueniri subditi eius quia nullam in hoc culpam commiserunt: in aut. vt non fiant pign. col. vi. et in l. i. C. vt nullus ex vica. lib. xi. et in aut. habita. C. ne filius pro patre. et in. c. i. de iniur. et dā. da. li. vi. Et hoc verum est si recursus haberi potest ad superiorem contra dominum qui iustitiam facere neglexerit vel qui iniuriam intulit et dictas extorsiones fecit. sed vbi copia superioris haberi nō possit etiā p̄pria autoritate sibi p̄p̄i iusdicere potest iniuriam passus ē dictum domi. si alijs. §. bellissime. et ibi no. glo. et Bar. ff. quod vi aut clam. et in d. l. nullus. cum gl. Et no. Inno. in c. cum olim. el. i. de restit. spo. et Barto. in l. hostes. et ff. de captiuis. et in l. i. in ij. col. C. de serui. et aqua. et in l. si quis a se fundū. C. ad. l. iul. de vi. ¶ Itē eodē in casu quo non potest haberi recursus ad superiorem dictus accusatus pro eo quod sibi fuerit per dictū. d. denegata iustitia potest in ciuitate suidomicilij impetrare repressalias cōtra subditos dicti do. xxxij. q. ij. dominus. et per id qd habet in aut. si nō dñs imperialis. C. d. hereti. et p. no. in l. pro herede. §. si quod. ff. de acquiren. here. factis tamen et re seruatis prius per potest. seu rectorem loci in quo petuntur repressalie requisitionibus ad dictum domi. super facienda iustitia et alijs requisitis secundum quod plene traditur p̄ bar. in trac. suo repressa. et per Jo. an. in regula nō d. in mer. et bal. in aut. et omnimodo. C. ne vgor pro marito. et l. ex hoc iure. ff. de iust. et iur. et in c. de mili. va. q. cōtumar est. ¶ Circa vltimū dubiū quo querit^r an post mortem dicti dñi successor possit

¶ Tortura. Ad d. Bal. hyppoli. i. l. diuus. ff. de quest. cepo. cōf. l. xj. inter cōf. criminalia. sz caue ne sine sale i telligas sed demū qñ testes huiusmodi sunt cōuicti de mendacio i sua depositione vel de participatione eiusdem criminis.

¶ Adolestaret. ad de. j. cōf. l. ij. lib. ij. ¶ Ciuili. ad hec qd nō sit itēgra. cep. 2. criminaliū 2. xxxij. vñ ste. auf. in trac. de repro. testi. x. mulier. al. cia. trac. de p̄sum. p̄ri. reg. i. p̄sum. xlvij. adde in li. ij. cōf. xxxij. nu. xi. ¶ Sepius. Adde Bal. cōf. l. cxxij. et p̄rio lib. iij. Albe. in. ij. par. statu. q. clxij. pau. cōf. l. xvj. nō video. li. i.

iudicare indicta cā coram eo tractata si nondum reperiatur diffinita per sententiam. 2 quia istud non videtur habere dubitationem, dico quod idem potuit facere successor quod ipse dominus si tunc viuere. l. mortuo. ff. de in. l. pe. C. de peda. in. cum similibus. Alex.

Summarium.

1 **U**bem? 2 in. l.

qm indignus. eo. tra. vbi Alexand. Baso 7 oēs. Pas. no. Barb. in tra. de testa.

2 **J**uramento. viō s. cōf. iij. nu. x.

3 **I**nfinuatio. viō de plenissime do.

4 **A**ndr. tiraquei su. pme hui? curie

5 **S**enatorē dignissimū i rep. l. si vnq.

6 **V**er. donatiōe lar. gicus. nu. xliij. C.

7 **D**ereuocā. dona. C. ob sic. Idem

8 **A**lex. 7 oēs. 2 i. d. l. iubem? Alexā.

9 **C**ōf. l. xxiij. lib. iij. cōf. cv. 2 lib. vij.

10 **R**oma. cōf. cccvj. Calderi. cōf. xl.

11 **S**ub si. de test. 2 or. cōf. lxxij. cōf. ciiij.

12 **I**n si. cōf. cccxxij. 2. cccxix. col. lib. j. cōf. lxxij. li. iij.

13 **S**ui. pap. cōf. lxxij. deci. cō. clxxv. cōf. l. cccclxxix.

14 **I**mo. c. cū tibi. co. h. nu. iij. versic. qd aut. si testator. de

15 **T**esta. Soci. Baso Lancelo. Salio. Srā. rip. Alcia. l.

16 **I**. s. si quis ita. de ver. ob. Jas. consil. cxxij. in fin. lib. j.

17 **S**ocinus consilio cxxix. li. iij. limita

18 **V**t pcedat dūmō 2stet testatorē eē

19 **S**ane mētis 2 artis culatē loqui limi

20 **T**a si dō vt pcedat qñ apparet testm

21 **A**b initio scriptuz de volūtate 2 scia

22 **T**estatoris secus. si eo inscio scriptuz

23 **C**ollatū electū trū dit q sic. qz nō va

24 **L**et vt decidit Jo. an. in addi. Spec.

25 **D**e testa. s. j. Ro. ma. d. consil. cccvj.

26 **I**n si. 2 or. 2 si. j. col. ij. li. iij. 2 si. cccxix.

27 **C**o. ij. li. iij. 2 si. cccxix. 2 mar. nota. cccc

28 **X**lix. Jas. in. d. l. iij. bem? in si. 2 in cō

29 **S**i. cxxvi. col. iij. lib. ij. 2 si. de af.

30 **S**i. in deci. neapo. cxxij. 2 si. de af.

31 **S**i. in deci. neapo. cxxij. 2 si. de af.

32 **S**i. in deci. neapo. cxxij. 2 si. de af.

33 **S**i. in deci. neapo. cxxij. 2 si. de af.

34 **S**i. in deci. neapo. cxxij. 2 si. de af.

35 **S**i. in deci. neapo. cxxij. 2 si. de af.

36 **S**i. in deci. neapo. cxxij. 2 si. de af.

- 1 **S**tipulatio non potest fieri inter absentes.
- 2 **T**estamentum non valet ad responsionem eius, qui non potest articulare loqui.
- 3 **A**ducus non prohibetur donare, vel testari.
- 4 **J**uramentum supplet infinuationem.
- 5 **I**nfinuatio in donatione ob causam non requiritur.
- 6 **T**estamentum valet ad interrogationem alterius.

Epitome.

Concludit

valere donationem vel testamētum in extremis 2 ad interrogationē alterius dūmodo testator possit articulare respondere. sit qz ego puto hoc valde pūmōu 2 bonū esse. l. lata hoc act? nullos declarare. L. ad.

Consilium. XII.

Vt instrumento

donationis fecit an. ad. ccccl. die. x. mēis augusti. per Bar. achini de fere hīs Bonucio quondam Jacobi deferri. C. Vt detur prima consideratione dicendū dictū actū nō valere: qz dicti hēntes vident voluisse adinuicē cōtrahere p stipulationē vt sonāt illa verba: vcz donauit dicto Bonucio quondam Jacobi de fere hīs deducta tertia eius affini presenti p se 2 pro suis heredibus stipulantē 2 recipienti 2c. C. Sed ad cōtractum stipulationis requirit verborū expressio. l. j. i. pnc. ff. de verbo. ob. l. j. s. mutuum. 2. l. obligamur. s. verbis. ff. de ac. 2 ob. ideo cū nō valente loqui nō pōt celebrari dictus cōtractus stipulationis, vt in dictis iuribus. Sed do. Bar. vt asserit in instrumento notarius paucos sermones intelligibiles exprimere 2 proferre valebat nisi affirmationem vel negationē hanc vulgarē: vcz sic 2 nō. C. Secundo pbatur: qz stiplo nō pōt cōfisci per nuncium seu p ministrū, ideo iura dicunt qz inter absentes cōcipi nō pōt stipulatio qñs aliq contractus q cōsensu perficiuntur pnt celebrari inter absentes, 2 possunt perfici p nunciū vel per epistolā. hoc pbant in. d. l. j. in princ. 2 in. l. inter absentes. de inuti. stip. 2. s. itē verborū. insti. de inuti. stipu. iuncta. l. iij. 2 si. cū ibi no. ff. de spon. 2. l. j. s. ff. de pben. emp. 2. l. cōsensu. ff. de act. 2 ob. S3 ad stipulationē requirit verborū expressio. s. interrogatio 2 responsio. l. iurif. s. s3 qz fere. ff. de pac. l. stipulationū alie. s. stipulatio. de ver. ob. 2 de acti. 2 obli. d. l. obligamur. s. verbis. s3 ita est qd dicta interrogatio nō fuit facta p dictū Bonuciū, sed per notariū. vt in istrumēto dicat: agitur dicta stipulatio tanq per nuncium vel alium organum aut instrumentum sic confici de iure nō potuit. C. Tercio probat, qz ille qui articulare loqui nō pōt mortuo similis est, 2 ideo testari non potest. l. iubemus. C. de testamē. C. Unde dicunt doc. qz si notarius interrogauit testatorē: an ipse instituat heredē titium 2 respondeat qz sic nō valebit institutio si talis testor nō poterat loq articulare fm pet. 2 Ly. 2 Bar. in. d. l. iubemus. 2 p illū tex. Et albe. Papien. vt refert Jo. an. in addi. Spec. in ti. de testa. s. j. super verbo qz si is, sed dictus Bart. nō poterat articulare loq vt affirmare vñ notarius in. d. instrumento: vt retuli. s. ad interrogationem notarij interrogantis an donaret sibi Bonucio: respondit sic ergo nō debet valere talis donatio. C. Sed premissis nō obstatibus puto cōtrariā sniam esse de iure veriorē: 2 sic qz dict? contractus firmiter valeat ex eo, qz donata fuerunt bona presentia tñ quod fieri pōt. l. si quis argētum. s. sed si quis. C. de dona. l. oēs. s. lucius. ff. que in frau. cred. 2 plene no. p gl. 2 doc. in. l. si. C. de pac. 2 doc. in. l. stipulatio hoc modo cōcepta. de x. ob. j. C. Itē qz dato qz fuisset mutus: nō tamen prohibet donare. l. qui id qd. s. mutus. ff. de dona. cū ibi no. 2 facit. l. item qz. ff. de pac. 2. l. mutus. in prin. ff. de iure do. 2. l. mutus. in pnc. ff. de pecu. c. cū apud. de spō. nec etiam qz esset cec? nā cec? pōt testari. l. hac 2 sultrissima. C. qz test. fa. pos. 2 actus testadi difficilius cōceditur qz actus pbeni in quo versatur maior peris

culum insti. qui ex cau. ma. non pos. s. cum ergo. 2 patet in. l. qui in potestate. 2. l. cecus. ff. de iud. 2. l. obligari. in princ. ff. de auto. tut. 2. l. tam his. s. filius. ff. de dona. cā mor. 2 cū non reperiatur cecū phere prohiberi nō intelligitur phibitus donare. l. ab ea parte. ff. de proba. l. necnō ex qui. cau. ma. C. Facit in rōne sui. l. j. s. casum. ff. de postu. nec in tali donatione requirebat infinuatio: qz presupponimus qz oīa bona illa nō ascendebant ad cōmunē estimationē qñtatis in qua requirit infinuatio que quātitas est hodie quingentorū aureorū. sed olim erat trecentorū. l. si quis p redēptione. in si. iuncta. l. sancimus. C. de dona. qz seruaret etiā qñ vnus donaret totā substantiam suā qz est attendēdū an ascendat dictā qñtatem, vt est tex. fm verū intellectum in. l. si quis argētū. s. sed 2 si quis eo. ti. ibi dñ tex. dicit obseruatione monumētōrū fm qz iā stauimus oīmodo querēda 2c. 2 sic habet ibi: rñdit litera ad id qz prouisum fuerat per. d. l. sancimus. 2 ita intelligit ibi Ly. Ray. Ang. Sal. C. Itē dicta donatio nō fuit plena donatio oīum bonorū pñtū: qz donas reseruauit sibi oēs fructus percipiendos ex illis bonis toto tēpore vite ipsius donantis 2 posito qz in pura 2 propria donatione oīum bonorū requirere infinuatio tñ ista donatio nō fuit huiusmodi. C. Brete rea ēt stante iuramēto b appposito in pñtu vñ quod contract? in effectu firmetur etiā si non interuenerit infinuatio requisita a iure civili per ea que habent in ca. qñs. de pac. e. l. 2 hoc tenet Jo. an. in addi. ad Spe. in titu. de instrumēto edi. s. poro. in vlti. addi. 2 Sede. de senis in consil. suo. ccl. lxxij. incip. ca. sus talis est. Statuto cauet qd si donatione 2c. Et Imo. satis plene firmat in. d. c. cū cōtingat. in antep. char. vbi rñdet ad ea que adduci possent in cōtrariū. Et idem tenet ibi do. Abb. Sicu. in. xxiij. col. Idē t3 Ang. in. l. sancimus. s. si. C. de dona. dñ se remittit ad no. per Jo. an. in. d. s. poro. 2 pro illa etiam parte consuluit Ang. in cōf. xcij. qd incipit cū lis 2c. 5 **I**n sup dicta donatio nō fuit simpliciter donatio, s3 ob cām qz ecō tra promisit donatarius alere donatē expensis ipi? donatarij toto tēpore ipsius Bar. Item qz mitteret vñ ad visi tandum limina beati Antō. 2 solueret expensas funeris sui, 2 erogaret certos 2 certas quantitates pecunie in pios vsus p ala dicti donantis: prout asserit. d. donatari? se impleuisse in qua donatione nō requirit infinuatio sicut requirit i simplici donatione: vt no. gl. 2 Bar. in. l. aquilius. ff. de donatio. bene facit. l. si. in prin. C. de iur. do. 2. l. si. cum auf. ibi posita d. donatione ante nup. 2 consuluit Oldra. in consil. cxxix. in cr ad habendam aliqualem 2c. in nono quesito. 2 Joan. And. in addi. ad Specu. in. d. s. poro. in addi. magna. in versic. fuit etiam alia questio de facto. cum quo cōcordat etiam Albe. de Rosa. in. l. fin. C. de pac. 2 Ange. in. d. l. si. in princ. 2 in. d. l. cum multe. in princip. C. de dona. ante nup. 2 in. d. l. si. in princip. C. de iure do. per illū tex. cū gl. sua. 2 sic dictus cōtractus tenet. 2 notarius diligēter in eo practicam seruauit traditā per Bar. 2 alios in. d. l. nutu. ff. de le. iij. 2 per Bal. in. l. mur? ff. de pecu. 2 in. l. discretis. C. qui testa. face. pos. 2 per Angel. in. d. l. ex facto. in princ. 2 in. l. item quia. C. Itē ob. ea que in cōtrariū adducebātur. Et primo dñ dicebatur qd ad validitatem pñtis stipulationis requirebat verborū expressio: qz rñ. qz in casu interuenit verborū expressio saltē affirmādo 2 respōdendo vulgariter si. 2 illud sufficit: qz non requirit qz oīa verba plata p interrogantē repetat promissor: sed satis est qd aliquo modo p xba affirmet: nā intelligūtur repetita oīa q expressa fuerūt. per interrogatē 2 stipulatē tex. est in. s. preterea. insti. de inuti. stipul. C. Nec etiā in stipulatione requirit qd quis debeat ita articulare loqui: vnde gl. in. l. mulier. ff. de verb. obl. quā Ang. 2 Imo. ibi dicunt nō esse alibi. vult qz etiā valere possit stipulatio facta ab eo q nō poterat ita articulare loqui: sed balbutiens erat. C. Hoc etiā probatur in. d. l. iubemus. cum ibi not. per gl. 2 doc. C. de test. vbi tenet qz nō requiritur: qd testator exprimat nomē heredis: nā sufficit qd alio interrogatē, an velit instituere titiū heredē testator dicat, qz sic, qñs nō nominet aliū expresse heredē ita expresse dicit ibi Ly. 2 facit. l. asseroto. ff. de herede. insti. 2. l. si ita scripsero. cum ibi no. per Bar. ff. de condi. 2 demon. nisi testator esset ita oppressus, morte q non posset loqui articulare: quoniam tunc habet locum qz dicitur in. d. l. iubemus scilicet qd sit mortuo similis. C. Et ideo licet tunc respōderet tātum sic: nō valeret testamentum: quia si tunc quereretur ab eo interfecisti hominem responderet sic quia cum sit extra memoriā nescit quid loquatur, sed vbi non esset ita oppressus morte, sed esset in bona memoria: tñ bene valebit: ita formaliter dicit Pet. 2 Ly. in. d. l. iubemus. maxime per l. pamphilo. s. propositū. de leg. iij. C. Et qz dictum testamētum valeat. tenet etiā Bal. in. d. l. iubemus. 2 expressius Jo. an. in addi. Specu. in ti. de testa. s. j. ver. quid si is. vbi hoc tenet

tenet in eo testatore qui bonam memoriam et intellectum haberet, et ita refert Jo. an. plures antiquos ita tenuisse maxime per. d. s. propositum. et per. l. nemo. in prin. ff. de hered. inst. et dicit istam opinionem sibi placere. Subdit tamen quod Albe. papien. tenebat contrarium. videlicet institutionem non valere si erat facta ab infirmo et non morte oppresso. Sed non presupponitur in casu nostro quod iste donans esset oppressus morte. et quod per illud impediretur articulate loqui et cerneret propter hoc sano intellectu: quod requiritur ad hoc ut impediat testari, ut etiam proxime ostendetur, et sic opi. Petr. Ly. et Jo. an. videtur esse communis: ut patet per predicta et cum ea videtur concordare in effectu Bar. in. l. heredes palam. in prin. ff. de test. et Angel. clare in. l. in fraudem. s. i. de testa. mili. Pro ista opi. est optimus tex. in. l. quoniam in dignum. C. de test. ibi dum dicit momenta verborum que forte seminecis et balbutientis lingua profudit in glo. ibi in verbo seminecis. quam Ang. dicit nob esse alibi. et per illud text. cum glo. ibi dicit Ang. singulariter probari per seminortuū: sicut et ille qui haberet linguam grossam et balbutientem: quod cum in extremis laborat non impeditur condere testamentum dummodo habeat sanam mentem. Pro quo etiam allegat. d. l. iubemus. Et ita dicit Ange. et Moderni in. l. in adversa. ff. de testamen. Et dictum Pe. habuisse suam mentem satis indicat forma dicte donationis in qua prudenter se habuit seruando sibi vsumfructum omnium bonorum et obligando donatarium ad alimenta et ad alias pias erogationes ex quibus eum apparet consuluisse salutem corporis et anime. Et his enim apparet de sana mente disponentis: ut declarat Ange. et Moderni in. l. furiosum. C. qui test. facere possunt. Et ad adducta in huiusmodi rīdet quod dato quod dictus contractus non esset validus ex defectu expressionis verborum dicit Bart. et non potuisset valere in vim stipulationis: tamen valet in vim pacti etactus innominati in quibus non requiruntur verba, sed sufficit quomodocumque appareat de consensu, quod etiam mutus potest tales conventiones explicare. d. l. item quia. et d. l. quicquid. s. mutus. cum simi. Et attento quod in actu illo interuenit iuramentum videntur partes voluisse quod si actus ille non valeret in vim stipulationis seu prout agebatur valeret omni meliori modo quo valere posset, et sic in vim pacti nudi: ut. l. cum pater. s. filius matris. de leg. ii. et no. Barto. et alij in. d. l. s. si quis alij. de ver. ob. et l. si quis pro eo. in. vii. et viij. membro. ff. de fideiusso. et sic saltem in vim pacti et contractus innominati valebit, sed hoc sufficit dicto ter Bonucio quod res tradite fuerant et apud eum sunt. Secundo non obstat. quod stipulatio non possit confici nisi utroque contrahentium loquente, et non per notarium vel ministrum etc. Et sic videtur quod non potuerit fieri ad interrogationem dicti notarii dicta stipulatio quod respondeo quod etiam intercessit interrogatio ser Bonucij: ut ostendunt illa verba, vtz ser Bonucio stipulanti. et sic in instrumento probatur interrogationem ser Bonucij intercessisse solenniter. l. sciendum. de ver. ob. et l. i. cum ibi no. C. de usuris. et l. i. C. de contrahen. et commit. stipu. et insti. de inuti. stip. s. si scriptum. et in. s. si insti. de fideiusso. Posset etiam aliter responderi ut dixi in vltima responsione data ad precedens argumentum. Non ob id quod vltimo dicebatur scilicet eum qui non valet articulate loqui esse similem mortuo, et ideo non posse testari. d. l. iubemus. Quia tamen patet ex predictis. Nam illud intelligitur quod erat adeo oppressus morte quod non potuit propter hoc articulate loqui nec retinebat sanum intellectum. alias enim secus esset, ut patet in. d. l. quoniam indignum. cum gl. et per no. per Ly. in. d. l. iubemus. cum alijs. s. alleg. alias sequeretur quod mutus qui nullo modo loqui potest non posset testari nec phere. l. discre. C. qui testa. face. et contra. d. l. si id quod. s. mutus. cum si. ff. de donationibus. Alex.

Summarium.

- 1 Confessio probat in alia causa inter easdem partes.
- 2 Promissio vel confessio sine causa non valet.
- 3 Promissio sine causa facta in dubio presumitur per errorem.
- 4 Promitto verbum, non importat stipulationem, nisi in scriptura ad obligandum facta.
- 5 Confessio facta coram arbitro, non valet ut iudicialis. et nu. 7.
- 6 Confessio tanquam coram arbitratore in dubio videtur facta.
- 8 Scriptura tabellionis non statuit sine testibus. Idem de actis arbitrorum.
- 9 Arbitri si sint plures, non valet factum coram vno.
- 10 Confessio facta coram iudice in competenti non valet ut iudicialis.
- 11 Stipulatio alteri facta non valet: etiam pro dote, nisi pro dote

restituenda.

- 12 Stipulari quis potest nomine alieno, ut valeat secuta ratificatione et cessione.
- 13 Cedens non est idoneus testis pro cessionario.
- 14 Proximate non sunt testes nisi consensu utriusque partis.
- 15 Doctoribus grauioribus standum.
- 16 Cognati, affines, vel amici non sunt integri testes.
- 17 Probare tractatum non potest: quod multa tractant, quod non perficiunt.
- 18 Iudicium quodlibet remotum, duobus testibus probandum est.
- 19 Iudicia plura non iunguntur nisi vnus quoque per se sufficere probatum sit.
- 20 Testes singulares multi tantum valent quantum vnus.

Consilium. XIII.

E his que in themate narrata sunt difficultas reducitur ad duo principalia. Primum est: utrum incertio actoris fundetur per dictam responsionem olive, ut dicitur facta per dictum. Ita. cal. de persico rīdēdo dicte positioni coram arbitro. Secundum est verum positum quod non releuet agentem dicta confessio: an saltē eū releuet probatōes facte per testes. Circa primum vtrum prima consideratione dicendum quod sic: quod nulla efficacia probatio quam propria confessio. l. cū te. C. de trans. l. si. C. de fideius. l. i. ad si. ff. de inter. act. et confessio facta in vna causa vel instantia contentē inducit in alia causa probationem inter easdem personas, saltē. quā utraque causa vel instantia tēdebat ad eundem effectum ut in proposito nostro. l. iubemus. cū ibi no. de lib. cā. l. cū antea. s. si. C. de arbi. et ibi pprie loquitur de confessione facta coram arbitro: ut no. Ly. et alij in. l. i. C. de edē. et Inn. in. c. cū dilecti. ad si. de ord. co. et do. in. c. p. inquisitionē. de elec. Jo. an. in addi. Spe. i. ti. de p̄fessioe. s. nūc vidēdū. ver. qd de confessione facta in vno iudicio: vbi idē dicit in confessione facta in vno iudicio quod probat in actione quo ad easdem personas. et no. bar. in. l. i. ff. de in. sol. bene facit. l. gñaliter. C. de nō nu. pe. et c. per tuas. de proba. et hoc est verum etiam si confessio sit facta in iudicio non plenario ut colligitur ex no. p. Inn. in locis pal. et reputat notādū Ant. de bu. l. c. dilecti. i. pe. col. de capel. mo. Tñ predictis non obstantibus puto huiusmodi verius, et primo quod Joā. Thadeus rīdēdo positioni cōtinēti pmissionē factā dicto magistro Pe. nomine dotis dicte dñe Anne ducatos. cccc. de bono atq; condecēti auro: si dicitur magister Pe. pheret mīmonū cū. d. do. Anna de p̄p̄is pecunijs et bonis dicti Jo. Thadei. Rīdēt per hec verba non credit put ponit, sed credit pmississe duc. cccc. auri in tot mobilibus et imobilibus quod dicitur magister Petrus habuit in certa pte possessionis de zemula: cetera non credit: ergo non potest dici quod Jo. Thadeus confessus fuerit nisi pmissionē. cccc. ducatorum, sed cām pmissionis insertam in positione. s. p. dote dñe Anne negauit per illa verba: cetera non credit quod referuntur ad oia alia in positione cōtēta. l. ceterorum. de ver. signifi. l. cetera. in prin. ff. de lega. j. l. nam quod. s. si quis compulsus. ff. ad tre. Unde dato quod illa rīfio facta positioni predictae pbet dictam pmissionē: non tñ dicitur probare pmissionem efficacem: quod promissio facta sine causa etiam per stipulationem in dubio non valet tanquam indiscreta: nisi appareat quod fuerit facta a iudice donadi. l. i. s. cir. ca. de do. exce. l. si ita stip. esses si. a me. ff. de fideiusso. in. l. cum de indebito. ff. de pba. c. si cautio. de si. instr. fir. mat. gl. in. l. generaliter. in verbo casum. C. de non nu. pec. que gl. in hoc est clarior ceteris. et in hoc eam reputat sin. Joā. de Imo. in. l. a titio. ff. de ver. ob. licet idē videatur velle glo. in l. nunquam nuda. in prin. in gl. vi. ff. de acqui. rer. do. et in. l. i. s. fin. ff. de interro. act. et in. d. s. circa. de doli exce. et in. s. de constit. institu. de actio. et Jac. de are. in. d. l. generaliter in. xij. quest. Tñ etiam tenet ibi Jaco. bu. dicens hoc probari in. l. iij. s. si. ff. si quis cau. Tñ promissio facta sine causa seu de eo ad quod quis non tenebatur presumitur in dubio facta per errorem non ex certa scientia, et sic non animo liberali. patet ibi in si. dum dicit quod datur exceptio pmissori, et sic is qui vult repellere dictam exceptionem habet necesse replicare de certa scientia, et sic habet illam probare. Idē etiam tenet Raynu. in. d. l. generaliter. quia nemo presumitur donare dicta. l. cum de indebito. in prin. l. si cum aurum. ff. de sol. c. super hoc. de renū. Ita etiam tenet Bald. in. l. generaliter. in. iij. opposi. et in vi. qui refert etiam ita tenere Ilico. de nea. ita etiam tenet ibi Ang. vbi refert ita cōsuluisse. Ita etiam firmit ibi Salz. referens istam esse cōm opi. vltimontanorum. hoc etiam tenet Blos. in libellis suis in rub. certi cōdō. qd ex stipula. et Jo. an. in addi. Spe. in ti. de cōcessionē. s. nunc vidēdū super ver. que est rō. et Ant. de bu. et Imo. et do. Abb. in. d. c. si cautio. et

Confessio. vid late Egid. bellemer. dec. cccc. cxxvii.
Cā. vide. s. cō. iij. nu. ij. cō. lxxv. adde Alex. Jaso. l. a titio. ff. de ver. obliga.

Jo. de imo. in l. a titio. de ver. ob. et idē tenuit ibi Rapha. cu.
hoc etiam sequitur Pau. de ca. in l. si diuortio. ff. de verborū
obli. et Lud. de ro. in l. generaliter. de verborum oblig. Et
quibus patet hanc esse communem opi. et ideo prefati doct
qui fuerunt post bar. communiter in dictis locis reprehēdūt
eum in eo quod tenuit in d. s. circa. vbi tenuit qd in dubio va
leat stipulatio sine causa p. l. hoc iure. ff. de donatio. in pnci.
ibi pro causa sufficit ipsa liberalitas. Pro hoc allegat et
l. campanus. ff. de ope. lib. q. respondeo vt responderent pre
fati doc. qd tex. in d. l. hoc iure. nihil facit: q. loquitur in casu
in quo constabat de animo donandi. Sed dubitabat que
nam causa moueret ad donandum: vnde licet in donatione
q. sit priuato sufficiat liberalitas pro causa tamen in dona
tione que sit reipublice requiritur alia causa specifica in pro
missione continente donationem: vt dicta. l. hoc iure. ff. de do
na. Non obstat etiam dicta. l. campanus. quia illa lex loq
tur quando constabat q. quis ex certa scientia promittebat
sciens se non teneri quo casu potest procedere: q. videatur fa
ctum animo donandi: sed in dubio quando hoc nō constabat
an ex certa scientia vel per errorem an animo donandi vel nō
conclusio magis communis est quod non presumatur certa
scientia seu animus donandi magis per predicta. Quin
imo posito q. promissio facta sine causa presumetur facta
animo donandi: tamē illud procedit quando est facta p. stipu
lationē precedente scilicet interrogatione et responsione secu
ta: sed vbi est promissio simpliciter facta sine solennitate sti
pulationis non presumitur facta ex causa donationis et nō
valebit. vt no. Ray. in l. iurifgentium. s. sed cum nulla. et seq
tur ibi Ang. ff. de pac. et Bal. in l. si chirographus. s. fina. C. si
cer. pe. et Pau. de ca. in l. que dotis. sol. matri. et in d. s. cum
nulla. s. alle. d. Abb. in d. c. si cautio. et Ricar. et Sal. et Bart.
in l. creditori. C. de pa. et in l. legē. in. vi. q. eo. tit. ne duo spalia
concurrāt contra. l. j. C. de dot. promissione. et in l. cū post. s.
gener. et ibi no. ff. de iur. do. scilicet q. presumatur donatio cō
tra dictam. l. cum de indebito. in prin. et qd conuentio nuda
producat actionē contra dictam. l. iurifgentium. s. quinimo.
cum vul. vel saltē talis pmissio nō erat efficax ne dicta duo
specialia cōcurrāt. et no. bal. in d. l. iurifgē. s. quinimo. ad fin.
facit quod no. Jo. de imo. in l. etiam. s. j. de donationibus. s.
non confitetur dictus Jo. Thadeus se promississe per stipula
tionem vel precedente interrogatione: sed simpliciter dicit
pmisisse et quod verbi non importat stipulationem quando
nō est redactum in scriptura facta ad obligandum. l. j. cū ibi
no. C. de vsuris. tñ proxima precedens responsio magis pla
cet et illi adhero. Nec illi obst. si adduceretur id quod not.
docto. in l. j. s. ff. de interro. actio. vbi habetur qd confessio fa
cta sine causa in iudicio valet. et idem sentit glo. et doc. in d. c.
si. de confessis. et Ly. in d. l. generaliter. quia dico qd dicta cō
fessio nō fuit facta in iudicio. sed facta corā arbitro quo casu
non dicitur facta in iudicio: vt no. Be. et Ly. in l. j. C. de con
fes. in. v. q. et in l. j. C. de arbitris. Et licet quandoq. snia ar
bitri puta emologata pariat actionem: sicut snia iudicis. l. cū
antea. C. de arbi. et tamen in confessione sola facta coram ar
bitro non reperitur ad aliquid immutatum. vt dicant prefat
ti docto. et idem tenet Joan. andr. in addi. ad specu. in titulo
de confes. s. nunc videndum in additione incipiente. est vera
questio et. et Anto. de but. in ca. quintanallis in. xij. differen
tia inter arbitrum et arbitratorē. de iure in. et Pau. de leaza. in
commento. c. ex parte. circa penult. et antepe. col. de confes. et
licet bar. in d. l. j. in fi. C. de confes. et Anto. de butr. in ca. fina.
circa. iij. col. eodem ti. dicant q. sicut hodie quando snia arbi
tri est emologata pariat actionem sicut snia iudicis: ita nūc
dicendum est de confessione facta coram tali arbitro: cuius
sententia fuit emologata per. l. cū antea. tamen istud nō ha
bet in proposito obitare: quia nulla fuit lata sententia a tali
arbitro qui potuit emologare. Preterea et fortius talis
non erat arbiter sed arbitrator qui poterat procedere sine fi
gura iudicij et omni iuris solennitate omissa. et tam de iure q.
de facto cognoscere et diffinire quo casu indicantur arbitro
res. per no. per Barto. in l. si societatem. s. arbitratorum. in
j. col. ff. pro socio. in ver. sumus expediti de apparatu et. et p.
doc. in c. quintanallis. de iure iuran. Vel posito quod in
telligeretur cumalata potestas arbitratorum et arbitrorum:
et sumus in casu in quo constare non potest an actus illi cō
fessionis et responsionis fuerit explicatus coram eis vt arbi
tris vel vt arbitratoribus: attento q. coram eis fuit cōparitū
vt coram arbitris et arbitratoribus: tamē debemus interpre
tari q. actus potius intelligit factus vt ab arbitratorē: vt sin
gulariter decidit Bar. et Ange. in l. si seruus pluriū. de leg. j.
ar. s. si. l. si mihi. ff. pro donato. et illā decisionē regulariter no.

Jo. de imo. in l. nemo potest. in quarta vel quinta colum. de
leg. j. et dicit se alibi non legisse. et idē no. Bal. in l. non codi
cillum. C. de testi. vbi dicit q. ita etiam de consuetudine serua
tur ita etiam cōcludit Ang. in sua dispu. inci. duo adinuicem
litigantes promiserunt et. in pe. col. vbi dicit in practica ita
seruari. idem etiam no. Pet. de anch. in cle. sepe. de verb. sig.
in vlti. colum. Et precipue hec procedere dicit in casu isto
in quo cum nō appareat an dictus Jo. Thadeus adierit di
ctos compromissarios tempore dicte responsionis: vt arbi
tros an arbitratores d. fieri interpretatio: vt videatur adiuu
le prout ipsi fauorabilis erat. l. si quis en. ff. de iu. l. inter sti
pulantē. s. j. de ver. ob. et sic potius tanq. arbitratores cum id
ei minus nocere possit per id qd statim dicam. Si ergo iu
dicari d. talem confessionem factam fuisse corā arbitratori
bus: ergo debet iudicari de illa tanq. de cōfessione extraiudi
ciali: quia dato q. antiqui licet pauci dubitauerint: an sit ve
rum quod confessio facta coram arbitro valeat solum vt ex
traiudicialis. tamen q. est facta coram arbitratore dicitur q.
valet vt extraiudicialis. vt patet ex his que no. Ly. in l. j. C.
de confes. et Jo. an. in d. s. nunc videndum. cū cōcor. s. alleg. et
firmat expresse Bal. in d. l. j. in pe. char. C. de confes. in verbo
nunc quero quid de confessione facta corā arbitratorē: et etiā
Salg. ibi in. v. q. quia coram eo non est iudicium per nota in
aut. vt disse. iudi. s. j. et per Inno. in d. c. quintanallis. Nec
ob. si diceretur q. statutum sub ru. de compromissis videatur
tribuere iurisdictionem dictis arbitratoribus eo quod dispo
nit: q. eorum sententie et diffinitiones executioni mandant: et
sic videtur fortasse tunc sic dicendum: idem iudicari de cōfes
sione facta coram iudice: vt quidam sub dubio forte dicere vo
luerunt. et posito qd dictum statutum diceret qd tales diffini
tiones habeant executionem paratam: sicut snie incicum. q.
tamen ita non dicit: attamē non obstat: quia illud statutu
ita prouidet q. essent electi tales cōpromissarii a personis cō
iunctis de specificatis. sed vbi compromissum fuisset factum
extra illas personas: prout fuit in casu nostro: tunc non pnt
cōpromittētes ex sola electione eorū cōpromissione tribuere
et iurisdictionē priuatis iurisdictionē. l. priuatorū. C. de iu. om.
iud. cū si. Nec ob. d. l. j. de interro. act. q. loquitur in confes
sione qua quis cōfiteretur in iudicio se debere nulla expressa cā.
Nos autem loquimur de cōfessione qua quis cōfiteat pmissio
se simpliciter. Insuper et alia rōne nō potest se fundare magi
ster Petrus et allegata cōfessione: eo q. vt verbo fertur de ea
cōfessione nō cōstat nisi scriptura tabellionis facta corā vno
ex dictis compromissariis et nullis interuenientibus testibus.
Et constat aut q. scripture tabellionis nō creditur nisi habeat
testes: vt in aut. de tabel. in pn. et in aut. de instrumētōrū cau.
et si. sed si instrumenta. et no. glo. et doc. in l. iurifgentiū. s. qd
fere. in glo. j. ff. de pac. et gloss. in l. gñaliter. C. de tabel. lib. x. et
Spec. in tit. de instru. edi. s. breuiter commemoremus. vers. j.
Joan. And. in addi. Spe. in tit. prime allegato in pe. col. cū
fi. Et licet quādoq. in iudicijs dicamus valere acta iudi
cij sine testi. l. in dona. C. de do. qd tamen nō est expediens. vt
ibi not. per glo. et doc. in c. q. contra falsam. de pba. et in. s. si
vero absunt. in aut. de here. et fal. tamen posito q. ita esset in
iudicijs: tamen aliter esse d. corā dictis cōpromissariis per ea
que. s. proxime dicta sunt. Et tanto fortius pcedunt pre
dicta cū coram vno tantū ex dictis cōpromissariis facta sit
dicta responsio: et q. si duo vel tres erant cōpromissarii non
potuit actus explicari corā vno tñ. l. itē si vnus. s. fi. cum duo
bus seq. et l. pedius. s. fi. ff. de arbi. et c. fi. de arbi. in. vj. imo nec
potest vnus ex eis cōmittere vices suas alteri: vt est gl. no. in
l. sicuti. ff. de arbi. et cōfirmat Bar. in l. pomponius. alias inci
pit. si cum. ad fi. ff. de regu. iur. et Guil. de cu. in l. item vnus. s.
sed ita. ff. de arbi. et Barto. in l. cum magistratus. C. quando
prouo. non est necesse. Et fortificari etiam possent predicta:
quoniam cōfessio facta coram iudice incompetenti non va
let vt ex ea coram iudice competenti possit sequi condemnatio.
capit. at si clerici. de iudi. in versiculo nullatenus. ad hoc
qd no. Ly. in l. j. C. de confes. in. iij. q. et expresse vult hoc Spec.
in ti. de confes. s. nūc videndū. ver. nunc dicendum restat. et cō
firmat. Ant. de bu. in c. per inquisitiones. de elec. et in d. c. at si
clerici. in vlti. col. in prin. per plura ibi allegata per eū que b. c.
uitatis causa pretermittit: ita etiam tenet do. Abb. in d. c. at
si clerici. saltē quādo esset facta per eū qui inuitus fuisset tra
ctus coram illo iudice corā quo litigauit non voluntarie pnt
hoc vltimum est de mente Innocē. in d. c. per inquisitiones.
in vlt. opi. ibi relata per eum et eam sequitur Joan. de imo. in
d. c. per inquisitionē. et dicit ipse in d. c. at si clerici. quod putat
opi. Ant. de But. esse de iure veriorē per istum text. et ideo
etiam si diceremus dictos cōpromissarios ex dispositione sta
tuti

a Confessione. q.
facta coram arbi
tro nō valeat nisi
vtraiudicialis
Ly. l. j. C. de cōfes.
et Datth. de afflic.
deci. nea. clxxviii.
nu. x. Sed veriorē
puto sniaz Imo.
Panoz. in c. pñen
rata. de testi. q. v3
vt iudicialis. Ai
de late Alex. cōf.
xix. lib. iij.
b Incōpetēti. qd
spōte facta valeat
vtraiudicialis
tenent Panozm.
Imo. Areti. deci.
in. c. at si clerici. in
prin. de iudi. Jas.
l. seruus. ff. de iure
iurā. Fran. ripa. l.
j. s. si quis ita. nu.
xx. ff. de ver. obli.

tuti haberi loco iudicium: tñ cōfessio illa corā eis facta cū fue-
rint incompetētes cōpromissarij nō debet sufficere: vt postea
possit corā competentī condēnari salte si inuit? fuit tractus
dictus Joan. Thadeus ad dictos cōpromissarios vt verbo
fertur: tamen quia in hoc aliqui ad hanc opi. varianerunt et
attento quod superiora fundamenta sunt tutiora nō ponop
nunc istud vlt. pro constanti. ¶ Munc capio secundū princi-
pale dubium an p testes sit probata intentio agentis adeo q
debeant dicti rei conuenti cōdēnari: in quo vñ de iure cōclu-
dendum qd nō: nam primo nō ob. id qd deponit Jo. de capi-
te ferri qui attestatur qd Jo. Thadeus promisit ipsi testi et
Jac. de fonta. recipientibus nomine dicti magistrī Petri ab-
sentis velle dare i dotē. d. dñe anne duca. cccc. anni et ipsam do-
minam Annā vestitā. et ipse testis et dictus Jac. de fontanellis
concluserunt dictuz matrimonium noīe dicti magistrī Pet.
cum dicto Jac. Thadeo nomine dicte neptis eius: certe huic
testi nulla est adhibenda fides de iure in hac causa ex conue-
tione seu ex contractu celebrato cum isto teste vel saltē eius
11 pbatio nō releuat qd ostēditur. tñam ex stipulatione alteri
facta regulariter nulla acqrit actio. l. stipulatio ista. §. alteri.
ff. de ver. ob. et l. i. C. per quas perso. nō. acqui. fallit in quibus-
dam casibus enumeratis per gl. insti. de inuti. stipu. §. si quis
alteri. et p Sui. de cu. et Bal. in l. certi cōdi. §. si nūmos. ff. si cer.
pe. et per Ly. in l. multum. C. si quis alteri vel sibi. et per bart. et
alios i. d. l. stipulatio ista. §. si stipuler. et inter alios q possunt
videri facere ad ppositum nostrum est quando anus mater-
nus vel similis coniuncta persona dotē quem dabat pro ne-
pte seu muliere sibi cōficta stipularetur ei mulieri reddi quo-
casu vtilis actio querit mulieri sine cessione. l. catus. ff. so. ma.
et no. gl. in d. §. si quis aliq. et Sui. de cu. et Bar. in d. §. si nū-
mos. Bar. et Bal. et Imol. in d. §. si stipuler. et Bal. i. l. ad ex-
ecutionē. C. de dotis promiss. ¶ Et posito q etiaz extraneus
stipulando reddi mulieri dotē in casu soluti matrimonij acq-
reret ei vtilem actionem per d. l. catus. in verbo maxime et ibi
Bar. etiam si non stipularet: tñ de iure venit ei acquirenda di-
cta actio mulieri so. ma. per l. vnicā. §. accedit. C. de rei vxo. ac.
et ista est rō propter quā pōt sustineri opi. Bar. in d. l. catus. §.
q et extraneus stipulatio reddi mulieri acqrat ei vtilē actio-
nē: vt ibi dicunt moderni. et precipue Pau. de ca. ibi et clari.
in d. §. si stipuler. tñ locū sibi non vendicat in extraneo stipu-
lanti futuro marito alicuius mulieris p dote. qz nō reperitur
q tūc acquiratur vtilis actio contra regulā. d. §. alteri. qua in
marito cessat rō concessa in fauorē mulieris ipsi a lege data
in d. §. accedit. vt proxime dixi: vnde aut dicimus q testes p-
bāt pmissionē fuisse factā dicto Jo. de capite ferri. et Jaco. de
fontanellis de dādo mulieri: et sic verba executiua essent col-
lata in mulierem: vt videtur deponere. d. Jo. et tūc dato q di-
ceremus esse acquisitam vtilem actionē mulieri. per d. l. cai.
tñ non pōt dici q dicta probatio releuet dictum magistrum
Petrum agentem nomine suo cum sibi nō sit acquisita actio.
Aut dicimus q dicti testes pbēt pmissionē fuisse factā Jo.
et Jac. de dādo magistro. Pe. et sic verba executiua fuisse colla-
ta in magistrū Pet. vt vñ attestari dictus Jac. et etiaz talis p-
batio non releuat. qz hic nō est de casibus in quibus quis al-
teri possit stipulari et acquirere actionē saltem sine cessione vt
tenent omnes in d. §. si stipuler. ¶ Plus tenuit gl. reputata
fin. in l. i. in prin. ff. de stip. seruo. q tūc stipulatio nullo modo
valeat si stipulantis nō interfuit. et sic nulli acquirat actio. et hoc
et t3 Barto. Ang. Raph. et Pau. de ca. in d. §. si stipuler. et d.
Bar. Rozen. et Joan. de imo. in c. accedens. de preben. per plura
maxime per l. eum qui. §. iul. liberto. ff. de cōsti. pe. non violā-
do tex. quīs Bar. in d. §. si stipuler. in ver. secundus mod⁹ et.
in. ig. col. tenuerit q stipulatio valeat vt acqrat directa actio
stipulanti. et eā cedere debeat ei cui stipulatus est dari: nisi in
casibus specialibus in quibus transit vtilis sine cessione vt no.
per glo. in d. §. si quis aliq. et per l. pe. C. ad exhi. sed respondit
Ang. et lequaces q ibi est casus specialis. §. qñ procurator sti-
pulatus est rem domini restitui domino: iuxta no. i. d. §. si qd
aliq. dum gl. alle. l. si res. C. ad exhi. que est. l. pe. et sic magis cō-
munis op. vñ esse q nō valeat stipulatio. sed vt dixi posito q
valeret nō valet vt acquirat sine cessione vtilis actio cui sti-
pulatoz esset stipulatus dari: et parebit ex his que statim sub-
iungaz. ¶ Plus dico q etiam si testes pbarent oīa verba
12 a obligatoria et executiua etiaz collata in stipulante vel paciscē-
tem nomine dicti magi. Pet. et quīs tunc stipulatio vale-
ret. nō tñ tunc quereret directa vel vtilis actio sine cessione di-
cto magistro Pe. et opz qd dictus Jo. de capite ferri. et Jac.
actionē prius cedāt. d. magistro Pe. l. possessio quoq. §. in.
ff. de acqui. pos. l. pe. cum ibi no. C. de neg. gest. et declarat glo.
in §. alteri. in gl. i. in fin. de inuti. stipu. et in l. quocunq. ge-

rimus. ff. de actio. et obli. et in l. huiusmodi. in prin. ff. de le. i. et a
in l. damni infecti stipulatio competit. §. si. ff. de dam. infecto.
¶ Ex quibus apparet qd probatio istius testis etiaz vbi esset
omni exceptione maior non releuaret agentem quod non
deponit quod magister Pet. fuerit sibi ipse stipulat⁹ vel pa-
ctus vel q alius fuerit taliter stipulatus vel pactus quod sti-
pulatio valeat saltem adeo efficaciter q ex ea sit quesita actio
dicto magistro Pe. vt probauit alia rōne nō pbat quia etiaz
dato q illa stipulatio valisset: tamē actio directa fuit quesita
ta stipulati. d. l. possessio quoq. §. si. cum ibi no. et in d. l. dam-
ni. §. si. cum si. sed ille cui quesita est directa: non est idoneus
13 pro eo in quem est translata vtilis: quoniam ipse testis vult
deponere et testificari super cōtractu celebrato cum ipso teste
ex quo cōtractu sibi quesita directa. quīs ipse testi attento qd
vtilis est translata in alium nullum spectat commodū vel in-
commodum. et de euictione aliqua non teneat. vt ptz ex no. p
b Ly. Bar. Ange. Saly. in l. in omnibus. C. de testi. et Ly. in l.
si cum te. C. ad l. cor. de fal. et Sui. de cu. et Angel. in l. et here-
di. §. nos autē. de procur. et Joā. and. in addi. ad Spe. in titu. b
de procu. §. si. in fin. et Joan. an. Anto. de butr. et Joan. de imo.
in c. insuper. de testi. Saly. in l. nullus. ff. de testi. vbi volūt q
cedens actiōes nō possit esse testis ad validitatem cessionarij
sup eo quod dicitur competere cessionario dato quod illa ces-
sio esset vera. qz representare imaginem cedentis licet cedēs
nō teneatur de euictiōe vel periculo aliquo. l. qui stipēdia. C.
de procur. et quia etiam repellitur progeneta vel mediator in
autenti. de testi. §. antepe. ¶ Si ergo dictus Jo. de capitibus
ferri. et Jac. de fontanellis nō possunt esse testes in dicta cā si
actionem eis quesitā cēssissent vtiliter magistro Pet. multo
minus possunt esse testes nūc ad probandum contractum ex
quo omnis actio eis est acquisita. et adhuc in eorum persona
14 residet. ¶ Itē per dictam rationē. quia mediatores et pro-
genete non admittuntur: nisi vtraqz parte volēte secundum
quod no. gl. Jo. and. in c. Romam. de testi. in. vi. vbi gl.
refert idem tenuisse Innocen. et Hostien. idem tenet etiam
Barto. in d. l. omnibus. et Barto. plenius in l. differre. §. idēz
decreuerunt. ff. de iure iur. et Anto. de bu. in c. cum a nobis. in
ultima colū. de testi. et etiam Jo. de imo. ibi et eadem ratione
idem dicant in procuratore ad negocia: vt tenet Jac. de aret.
et Ly. in l. quoniam. C. de testi. et videtur pbari in d. cap. roma-
na. bene facit tex. in capitu. j. de testi. in. vi. vbi videtur in atte-
statione criminis symonie specialiter eē inductū qd media-
toribus testificantib⁹ credatur: ergo in contrariū est ius con-
mune. l. ius singulare. de le. gl. i. §. ff. ad municipa. ¶ Hoc etiaz
enēt gl. in d. c. j. in vers. aliter. etiam tenet in progeneta et in
mediatore etiam si nullum commodum habeat: tenet Joā.
and. Anto. de butr. et Joan. de imol. in c. dilectum. C. de testib.
c cog. vbi dicūt qd licet glossa in d. antē. de testi. §. quoniam no.
ad finem. videatur velle qd licet mediator non possit inuit⁹
cōpelli testificari: nisi vtraqz parte consentiente: tamen si spō-
te velit testificari productus ab vna parte. licet alia pars nō
consentiat poterit testificari: vt voluit Bald. in d. l. omnib⁹.
tamen vt dicit Joā. and. et aliq. in locis. §. allega. contrarium
videtur tenere. quia ratio reddita per gl. magnā. in d. §. quo-
niam. in vers. prohibere. ostendit eodem modo nō admit-
tendum progenetam quādo sponte vult testificari: sicut quā-
do inuitus compellitur: quia ratio propter quam progeneta
compellitur est secundum illam glossam ratione commodi q
specialiter sentit vt cōtractus perficiatur: vel dato quod nul-
lum commodum sibi datum vel dādum esset per operā eius
tamē repellitur. quia verosimile est q optet psci et firmitatē
habere id quod ipse tractauit. et pro quo perficiendo labora-
uit. Itā hec rō militat qñ sponte vult testificari ad instātiā
neutrius partis et iste casus nō decidit in tex. in d. §. qm. istaz
opi. etiaz firmat gl. i. ant. de instrumētōz cau. et si. §. i. his. §. q
si etiam administratoz. in ver. admini. ita etiam tenet Jo. de
imo. in l. si cui legitur. §. si titio. ff. de lega. j. zin. c. ex literis. de
trā. post alios ibi. et sic patet hāc esse magis cōm opi. et me-
liorib⁹ rōnib⁹ munitā. et ideo eā sequēdam: vt tradit in locis
15 vulg. Itā opi. eorū doctorū qui grauiorē sunt stādū est. vt
d inquit Ang. in l. si idem cum eodem. §. si. per illum tex. ff. de
iuris. omni. iudi. et facit. l. ob carnē. §. si. ff. de testi. et capitulo i
nostra. de test. si ergo mediator nō creditur multominus de-
bet credi dicto Joā. et Jaco. qui nedum fuerunt mediatores
sed cōtrahētes: vt supradictum est. ¶ Alia ratione non pro-
bat etiam iste testis: quin vn⁹ est. c. omni. de testibus. l. iuris-
randi. Ceodem tit. ¶ Nec obst. q dictus Jaco. videatur esse
cōtestis: quia ad depositionem eius respōdebo. Ad quā nūc
deuenio. et dico quod dictum Jaco. de fontanellis non obst. re-
sponsionibus quas dixit put non ob. dictum testis precedē-

¶ Executiua. dic
hac rōnū formu
la non attrēta qd
pōt qd noīe alie
no stipulari et va-
let secuta ratifica-
tione et cessiōe t3
Bar. l. stipulatio
ista. §. alteri. ff. de
ver. ob. pa. §. si. l. rxx
vi. l. i. §. Jas. l. hu-
i. in mod. in princ.
col. iij. n. xvij. ff. de
leg. j. Deci. l. q tu
tella. in fine. ff. de
reg. iur. fa. l. si pu-
pili. §. si qd. ff. de
nego. gest.
¶ In oibus. idēz
Jo. fa. bal. ibi ro.
cōl. ccc. l. rxxij. quo
ad pmi. Alex. l. et
hīdi. §. nos autē.
ff. de pac. cōsi. xij.
co. vñ. l. iij. deci.
tholo. rxxij. Sui.
pap. §. l. rxxij. co.
si. Stephā. anfre.
tract. d. re p. testu
xñc. cedēs. nō tñ
itelligas q pñus
repellit s3 erit in
dic. arbitriū qñ
fid. adhibēda sit.
¶ Dilectorū. idē
lo. imo. §. rxxij
Alex. §. l. rxxvij.
lib. ij. Pan. conl.
cel. in fi. lib. ij. cor.
§. l. rxxij. l. fa. i. l. i.
§. l. rxxij. co. fi. l. i.
ij. hypo. de mari.
no. d. rxxij. Ste-
pha. anfra. tract. d.
repro. test. h. m.
diator. s3 hec opi.
innigā litere. c. j. d.
testi. in. vi. male i
tellecti falsa ē et
legē ciuile i autē.
de test. §. qñ cōsti.
ix. vbi non requit
cōsensus vtriusqz
partis ad hoc vt
progeneta volēs
admittat in testē
s3 solūt inuit cō-
pellat ergo volēs
ab alterutro pdu-
ci pōt nō obstat
d. c. j. qz dico p
bñ admittunt ibi
nō d3 itelligi ita
demū si idem me-
diato. velint et nō
alias vt male pu-
tant canoniste sed
d3 itelligi idē co-
sunt p iudicē nō
requirēte et vtra-
qz pte limita vt il-
le text. aliqd ope-
ret in odiū crimi-
nis symonaci qd
vix aliter deregī
pōt.
¶ Jas. deci. l. rxxij.
cōsi. vñ. lib. iij. ma-
thesi. tract. opin.

mentio de morte procedit in dubio sed qñ apparet q aio do-
nandi simpliciter seu inter viuos facta est donatio tunc nō cu-
ramus an sit facta mentio mortis vel nō: z erit donatio irreuo-
cabilis. l. pfecta. C. de dona. que sub modo. z cōsuluit Oldr. in
conf. v. inci. Titius dedit duobus zc. vbi si quis dedit duabus
cōiugibus oia bonaretento sibi vsufructu per hec verba rōne
matrimonij inter vos cōtracti cōscius z attendēs qd vos cōiu-
ges multa grata mihi fecistis etiā de die in diem impēditis: vo-
lens vos remunerare saltē in parte ex certa scientia ac sponta-
nea voluntate ac libere proprio iure donauit z dedi ac tradidi
pure libere z simpliciter ac inter viuos z irreuocabiliter talia
bona nec dictam donationem ingratitudinis cā vel alia qualis
bet reuocare volo zc. Querebatur an dicta donatio dicat ob
cām an vero pura z simplex. z cōcludit qd est simplex dona-
tio z nō ob cām. z hoc propter illa verba pure libere z simplici-
ter. 3 alle. l. fi. C. de dona. ante nup. ibi dñ tex. dicit qz quasi zc.
iunctis illis verbis z nō simplex donatio zc. mouet etiam per
l. ff. de dona. cū ibi not. nec ob. fm eum cā matrimonij expres-
sa in prin. donatiōis: qz adiectio talis videt in dubio causa im-
pulsina nō finalis. l. titio centij. in prin. ff. de cōdi. z demon. z. l.
ij. ff. de do. z ibi descendit ad speciē meritorij: vt ibi plenus
per eū multo magis in casu nostro operant ista verba qd ista
sit donatio inter viuos: cū nihil repugnet q actus dicat act⁹
inter viuos: quis sit collatus in tps mortis. l. j. C. vt actiones
ab herede z cōtra heredē. l. hereditarijs. ff. de bo. auf. iud. poss.
l. fi. de cōtrahen. z cōmit. stip. z expressius in l. nā si cū moriar.
ff. de condi. inde. cū ibi no. per Buil. de Lu. z Bar. in vlt. opp.
Et dicit et Bar. in l. stipulatio hoc modo cōcepta. de verb.
ob. in ver. quero aliq vult parere zc. z in l. fi. C. de pac. in ver.
q si promittēdo tibi etiā. z q si donotibi post mortē: quāuis in
dubio dicatur eē donatio cā mortis: tñ fallit nisi sit dictū qd sit
inter viuos. bñ facit. l. cū maritus. ff. de pact. dota. fm vnū
intellectū ibi positū in gl. cōiter approbata q doc. in d. l. que do-
ti. sol. mat. ex cuius verbis casus iste aperte decidit. Predicta
enim maria donatrix promisit in dicto contractu donationis
cōtra illā donationē non venire: ergo dato qd facta mentione
mortis vel collata in tēpus mortis transit: tamen in donatio-
nem inter viuos. l. vbi ita donauit. z in l. senatus. ff. mortis cau-
sa. ff. de dona. causa mortis. Et in proposito nostro consus-
luit Ange. in conf. cl. xix. visis predictis. col. pe. nu. vi. faciunt
no. per Bar. in d. l. fin. C. de pac. Quinimo fortius in dicta
donatione sunt expresse adiecta hec verba irreuocabiliter: ita
quod nulla ingratitudinis causa vel offensa. aut odio quoquo
modo reuocari posset: per que verba apparet q donans vol-
uit istam donationem esse fortiorē quā de sui natura sit etiam
mera donatio inter viuos: scz que ex talibus causis regulari-
ter pōt reuocari. l. fi. C. de reuocan. do. c. fi. de dona. Et insus-
per vero decidit per ea q no. per Bald. in d. l. h. C. de iure dot.
vbi voluit q qñ in donatione est facta mentio mortis per mor-
dum dilationis: tunc non intelligimus esse donatū causa mor-
tis. sed inter viuos. ita dicit velle Dyn. in d. l. scia. ff. de iure
intelligi in cā dilationis factā esse mentionē mortis: qñ in ver-
bis importatibus executionē donationis facta est mētio mor-
tis z nō in verbis importatibus substantiā donationis. Nam
tunc mētio mortis non facit presumi illam esse donationem cā
mortis: ita vult Bal. in addi. ad Spe. in ti. de instru. edi. in vlt.
col. in ver. si quis dona. z ita dicit esse de mente Spe. in d. tit. ff.
porro. ver. aut firma zc. z in proposito nostro dz intelligi factā
esse mentionē mortis cā donationis etiam in executione: quia
in illis verbis dedit z donauit. adiecit verbum inter viuos: z
sic alias donatrix esset sibi contraria qd euitari dz. ff. quibus in
prima cōstitutione. C. de in. c. cū tu. de testi. z no. Lp. in l. in exer-
cendis. in. ij. q. C. de fide instru. z Bar. in l. scripture. eod. titu.
b Hoc etiā innuit reseruatō vsufructus b in vita facta a do-
nante que alias stare nō posset si diceremus substantiā dona-
tionis esse collatā in tēpus mortis. z prius nō intelligi esse do-
natū per quā reseruatōne vsufructus donans videt dedisse
donatario res donatas. l. si quis argentū. ff. sed z si quis. C. de
dona. z per vltima declarant precedētia. l. si feruus pluriū. ff. de
z. l. qui filiabus. in prin. ff. de leg. i. Postremo et ex alio colli-
git q fuit donatio inter viuos. lz fuerit facta mētio mortis: qz
dicta donatrix donauit dicte dñe Apollonie absenti z notat
rio stipulati z recipiēti pro. d. dñe Apollonia z eius heredib⁹
z successoribus quo casu propter mentionem heredum donat-
ri voluit. vt no. Bal. in d. l. ij. C. de iure dot. quod intelligatur
esse donatio inter viuos in dubio. lz esset facta mentio mortis:
qz mentio heredum magis adaptatur ad donationē inter vi-
uos. quam ad donationem causa mortis cū donatio inter vi-
uos transmittat ad heredes. sed donatio causa mortis non si
prius decederet donatarius q donator vel prius quā existat

conditio donationis: quia hz naturā legati. z legatum condi-
tionale non transmittitur. ff. alie. insti. de dona. iuxta. l. vnicam.
ff. si autē sub cōditione. C. de cad. tol. ex quibus apparet mul-
tipliciter rñsum ad alleg. in contrariū. Circa scōm dubiū an
dato qd dicta donatio facta dicte Apollonie sit inter viuos
valeat attentis his que contra voluntatem eius allegantur.
Adidetur prima consideratione dicendū q non: qz ista bo-
na donata fuerunt de bonis. d. branche qui reliquit in sua vlti-
ma voluntate dicta bona prefate dñe Adarie cū hoc qd posset
dicta dñe Adaria vendere z donare dicta bona. z quocunque
titulo trāfferre pro libito voluntatis sue pro aia ipsius testato-
ris z predecessorū suorum etiam vltra quartā partem dictorū
bonorū sue hereditatis cū hoc qd post mortē dicte dñe Ad-
arie illud q superest de dicta donatione seu hereditate remane-
ret z esset dicte dñe Adarg. vnde cum dicta donatio facta dñe
Apollonie per dictā Adariam videat collata post mortem dicte
dñe Adarie fuit facta z collata in tps quo fieri vel cōferri non
potuit. qz paria sunt aliquid fieri tpe nō pmissō z cōferri in tps
prohibitā. z contra. l. in tempus. ff. de he. insti. Scōo qz di-
cta dñe Adaria semel donauit quartā partem bonorū suorum.
d. branche. ergo ex forma dicti statuti incipientis. Si qua mu-
lier zc. non debuit posse vterius donare aliquid de bonis suis
in preiudiciū descendētū. d. dñe Adarie. sed premissis non ob. cō-
trariū puto de iure verius q dicta bona donata dñe Apollon-
ie non poterant dici bona subiecta restōni alicuius fideicom-
post mortē dicte dñe Adarie donatis: z sic non posse per eum
alienari: eo qz dico defecisse conditionem fideicommissi: qz dicta
dñe Adargareta que erat per fideicommissū. vocata post mortem
dñe Adarie decessit ante mortē dicte dñe Adarie: z per confes-
quēs defecit fideicommissum. l. heres meus in prin. z de condi. z
de. l. si cū heres. que est. l. iij. ff. quādo dies lega. ced. Itā in testō
branche fuerat instituta heres vniuersalis dñe Adaria: post-
ea in codicillis brancha dixit se instituere heredē dñam Ad-
ariam z do. Adarga. cum hac cōditione vt qd dñe Adaria dus-
rante eius vita habeat oēs fructus z vsufru. z redditus oīm
bonorū z iuriū dicte hereditatis. z de dictis bonis. z ipsa pos-
sit vendere: alienare: donare: z quocunqz alio tit. trāfferre pro
libito voluntatis pro aia dicti testatoris z suorum predecessorum.
Item q durante vita. d. dñe Adarie: dicta dñe Adargare-
ta de. d. hereditate seu aliquomodo impedire nō possit. Et post
mortē dñe Adarie illud quod super fuerit de hereditate ipsius
testatoris remaneat z sic dicte dñe Adarga. Unde in dictis co-
dicillis intelligitur relictum. d. dñe Adarga. fideicommissū. pre-
standū ab heredibus scriptis in testamento. z sic. d. dñe Ad-
aria. l. scenola. ff. ad tre. l. illud. ff. tractari. z. l. conficiunt. ff. de iure
codi. l. h. C. de codi. z nō fuit dictū fideicommissum purū: sed con-
ditionale: vt ptz per illa verba. l. cū hac cōditione. z p illa alia
verba. lz ita tñ q durate vita. d. dñe Adarie. d. dñe Adarga. se
aliquo modo impedire non possit. z post mortem. d. dñe Ad-
arie illud quod super fuerit sit dicte dñe Adarga. Cum ergo des-
cesserit dicta domina Adarga. ante mortem dicte dñe Adarie
remanet hereditas pura absque fideicommissō ad predictam
dñam Adariam. pretereā dicta donatio facta per dictā dñam
Adariam fuit facta in vita eius. z dicitur donatio inter viuos.
quamuis dilatione tps executio esset collata in tps mortis: vt
probaui in precedētī dubio. Et ois donatio inter viuos dicit
esse actus celebratus in vita. z donatio causa mortis dicit
esse actus vltime voluntatis qz quo ad substantiam z executionem
expectat z exigit mortem testatoris. z an z quicunqz reuocari
possit z non enumerat inter actus z cōtractus alienationis ex-
plicandos in vita: vt probat Bar. in conf. inci. Punctus talis
est pater filio suo emācipato zc. Cōfirmo etiam quia posito
q dicta donatio facta. d. Apollonie quo ad substantiam ha-
beret vires solū post mortem domine Adarie: tñ quia testator
voluit qd illud qd super fuerit de bonis z hereditate sua post
mortem dñe Adarie remanere z esse debet. d. dñe Adargarete
videtur quod bona donata. d. dñe Apollonie non sunt de illis
que dicuntur super fuisse post mortem domine Adarie adeo qd
venirent in fideicommissō predicto: vt probat per ea que deci-
dit Bal. in auf. contra rogatos. C. ad treb. in vlt. col. in ver. po-
ne quod non alienauit inter viuos zc. iuncto tex. illo z eo quod
habetur in l. titius. ff. ad treb. nam vult Bald. qd heres gra-
uatus restituere per fideicommissum id quod super esset ex he-
reditate post mortem heredis non intelligitur grauatus resti-
tuere id quod legauit heres in testamento suo alteri quasi il-
lud non dicatur super esse post mortem heredis qui legauit.
cum legatum a tempore mortis acquiratur iuxta. l. vnicam.
ff. cum igitur. C. de cad. tol. l. a titio. ff. de fur. cum si. per que ap-
paret responsum multipliciter ad primum argumentū adduc-
tum in contrarium. Non ob. supradicta: qz rñdeo quod

Simpliciter. imo
qz benemerita nō
erant expressa ni-
si in genere. velut
ex cōmuni stylo
ideo nihil operan-
tur vt conf. Soci.
conf. cccv. lib. ij.
licet eum male re-
prehēdat deci. cō-
si. xx. z in l. si dona-
tione. C. de colla-
colum. iij.
Usufructus.
caue qz loquit cō-
tra casum. l. in. l.
scia. in prin. ff. de
donat. cau. mor.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

Epitome.

Iner istum. inquisitionem non posse cōdemnari de homicidio etiam si cōstet quod animo occidendi venerit et cū alijs percussit ex quo nō constat qd vulnus illud mortale inflixerit stantibus statutis que non imponunt penā nisi occidenti in quo meo iudicio male dicit in quantum loquitur quando constat de animo occidendi. *L. ad.*

Consilium. XV.

Isso processu. inquisitionis for-
mate per potestatem

¶ Parme contra et aduersus Joannem mariam. *Jo. de Col. de pluribus vulneribus illatis per dictum inquisitionem, et nonnullos alios in personā Mariam de gasis quibus omnibus vnus alteri et alter alteri auxilium opem et fauorem inuicem prestiterant super dicto maleficio assistendo ex quibus omnibus vulneribus dictus Marianus mortuus fuit: prout plenius in dicta inquisitione continetur et visis attestationibus testium per curiam receptorum et visa specifica de positione duorum medicorum attestantium in effectu quod exempto vno vulnere magno illato super capite dicti mariani et penetrato vsq; ad cerebrum: alia vulnera non erant letalia, et dicunt quod illud magnum vulnus super capite illatum tanquam letale fuit illud solum ex quo marianus fuit mortuus et qd ab alijs vulneribus bene et faciliter fuisset liberatus: prout plene continetur in scriptura dictarum attestationum: neq; ex forma inquisitionis neque ex attestationibus patet clare quis fuerit ille qui dictum mortale vulnus super suum caput intulerit. Unde queritur posito quod vere vel fiete dictus Joannes maria intulerit aliq; aliud vulnus ex vulneribus illatis in personam dicti mariani: et qd prestiterit auxilium: vtrū possit cōdemnari capitaliter tanquam homicida, et videtur prima cōsideratione dicendum quod sic. primo per text. in l. item mella. §. si plures. 2. l. ita vulneratus. §. idemq; est. ff. ad l. aquil. vbi si plures percusserent hominem: ideo qd mortuus est si non constat cuius ictu perierit omnes tenent de homicidio. simile habens in l. §. fina. cum l. seq. ff. de his qui deiece. vel effu. hoc expresse videtur velle glo. ff. de sicca. l. si rixa. hoc idē videtur esse de mente Bar. in d. l. si rixa. in distinctione sua in qua tum voluit qd quādo primo ab vno illatum fuit vuln^{us} mortale, et posito qd constaret quis intulerit illud si tamē post illud per alium illata sint alia vulnera que per se non fuissent letalia in homine prius non vulnerato: tamen casu quo illata sunt post aliq; vulnus letale teneantur etiam de occisione illi qui talia vulnera non letalia intulerunt. allegat. l. qua actio ne. §. si quis seruum egrotū. ff. ad leg. aquil. 2. d. l. ita vulnerat^{us}. iuxta principium. sed vt ex inspectione inquisitionis apparet post illatum vulnus per vnum ex socijs dicti Jo. marie super capite dicti mariani cum vna arma maxima sanguinis effusione fuit adhuc vulneratus letaliter, et per ipsos omnes multis percussionibus: tam super capite qd super pectore et flachis et licet dicti testes medici videantur deponere vt dixi excepto illo vulnere illato super capite cū maxima sanguinis effusione ne alia vulnera non fuerunt letalia. attamen secundum Barto. quamuis non essent letalia: si tamen illata fuissent ante dictū vulnus letale facerent vulnerantes teneri de occiso per iura preallegata. Fortius dicit qd et si vulnera non letalia prius fuerunt illata per aliquos et postea per alium fuit vulnus letale illatum: quamuis teneatur solū de occiso ille qui vulnus letale intulit per dictam l. si in rixa. et per d. l. ita vulneratus. et per d. §. item si plures. tamen illi qui intulerunt vulnera non letalia potuerunt puniri tanq; prestantes auxilium homicidio assistendo ad homicidium committendum per illum qui postea vulnus letale intulit. in actione. §. ope. ff. de fur. et Baldus in l. qui seruo. §. si. ff. de furt. et Bal. in l. nō ideo minus. in antepe. qōne. in vers. sed et iuxta hic venit qō 2c. C. de accu. et per Ange. in l. reos. in principi. ff. de duo. re. 2. in d. l. si in rixa. et eadem videtur pena prestatis auxilium tali delicto que est ipsi principaliter delinquentis. l. nihil. ff. de sicca. l. j. et ibi Bal. C. de crim. pecu. l. is cuius opē. de adul. et in cle. j. et ibi not. de offi. de lega. 2. no. Bart. Ang. in l. is qui opē. ff. de fur. et Lyn. et clare Bald. et Angel. in l. j. C. de nili agge. non rump. 2. Jo. andr. in c. dilectus. ff. de pen. cum si. ergo cum formata sit inquisitio etiam de auxilio prestituto maleficio assistendo debet posse Joā. maria puniri eadem pena qua veniret puniendus ille qui*

Summarium.

- 1 Plures si percusserint vnum, etiam si non constat cuius ex eis ictu perierit. omnes tenentur de homicidio. 2 nu. 8.
- 2 Donatus sine effectu nō puniū scdm statuta et consuetudines.
- 3 Sententia que ferrur ex presumptionibus temperari debet.
- 4 Plures quid si in rixa percusserint, et ignorat a quo sit occisus.
- 5 Testis deponens per verbum, videtur non probat.
- 6 Testes in criminalibus dnt reddere rationē etiam non rogati.
- 7 Quasi dictio notat improprietatem, nec statuta intelliguntur de casu improprio.
- 8 Opinio Bart. reprobat in l. si in rixa. ff. ad legem cor. de sicca.
- 9 Auxiliator quis dici non potest, si nō constat de principali delincente.
- 10 Medici dicuntur etiam obstetrices, et cuiuscunque doloris curatores.
- 12 Bannum et publicatio bonorū nō extenditur ad post quesita.

¶ Adortis. not. pro consuetudine bus que vetat inter viuos dare vltra quartam partem hereditario rum

¶ C. Pias. contra fa. no. in l. j. consi. ccc. et

¶ C. Adariam. hule cōsilio subscripsit Aureli. mut. vt in lib. iij. consi. xlvj.

¶ in hoc bz attendi tēpus mortis dicte donatricis et quantitas substantie quam tunc habebat unde si quispiā donasset in vita etiā dimidiam oīm bonorū que tunc habebat postea acquis fuit tot bona quot confusis illis bonis donatis vna cum bonis postea acquisitis nō reperit qd illa que donata fuerunt ex cedant quartā oīm bonorū: tunc donatio irrevocabiliter firma manebit hoc aperte probat per no. per gl. in l. j. C. de inoffi. dona. in gl. mag. et ibi Bal. in ver. viij. quero quid sit ab initio donauit quis totū suū patrimoniu 2c. Et ibi in hac parte cum sequit Ly. in iij. q. 2 cōter alijs scribentes per. §. quia vero hactenus. in aut. de nup. Sed dato quod dña Adaria donasset quartā partē oīm bonorū bzanchetamen plura re acquisiuit vltra illam quartā partē, et etiam vltra oīa bona dicti branche et sic satis est qd habito respectu ad bona que erant tēpore mortis in bonis dñe Adarienō requiratur qd ipsa alteri donauit in preiudiciū descendentiū vltra quartā partē. Illa si reuersa sunt bona donata branche ad dictā donatricē nullum ex dicta prima donatione facta bzanche senserint preiudiciū descendentes cū ante mortē dñe Adarie nullū ius habeat descendēs in bonis ascendentiū. l. j. §. si inpuberi. ff. de colla. bo. l. si. ff. de lib. agno. et ibi per Bar. l. si qñ. §. si. et ibi Bal. C. de inoffi. testa. preserea dicta donatrix donando dicte Apollonie cum illa one re soluendo singulo anno pro tpe. xx. annorū florenos quinq; fratribus sancti Dñici pro celebrando vni officiū singulis annis pro aia dicti Branche et suorū predecessorum et dicte dñe Adarienon tñ tñ donasse videat qd exsoluisse legatum a dicta Brancha relictū ad pias causas. qd quidē potuit conferre in liberam voluntatem heredis. f. dñe Adarie per. c. cum tibi. cū ibi not. per glo. et doct. de testa. 2 no. Barto. in repetitione. l. j. C. de sac. san. eccle. et in ver. iij. quero an in relictis ad pias causas valeat voluntas captatoria 2c. Et in l. captatorias. ff. de lega. j. et ibi etiam Bal. et no. Bar. in l. j. de leg. ii. et in l. theopompus. ff. de do. preleg. in l. quidam. et in l. vtrū. ff. de rebus dubi. et Bal. in repeti. c. si pater. de testa. in. vi. materia compendiose substitutionis. et Ange. in l. captatorias. ff. de heredi. insti. et ita sum solitus semper tenere: quia in dispositione ad pias causas non attendimus prohibitionem iuris ciuili: sed iuris diuini vel canonici etiam in terris imperij per ea que habentur in. e. cum effes. et in. c. relatum. lo. primo. de testa. et not. Barto. in res pe. d. l. j. in vlt. q. iuncta no. per doc. in. c. ecclesia sancte Adarie. de consi. et videtur esse magis cōis op. licet quidam aliter dixerint de qua in dictis locis que dispositio non videtur tñ hic necessaria stantibus alijs que supra deducta sunt. Circa tertium dubium quo queritur dato qd valuerit dicta donatio facta dña Apollonia quis in dictis bonis donantis plus iuris habeat an dicta dña Apollonia: an secundus donatarius. Et clarum est quod dicta prima donataria. f. dña Apollonia potior esse videat qd prius traditio sibi facta fuit. l. quoties. C. de rei vendi. 2 l. si autem. §. si duobus. ff. de publi. quod autem prius fuerit facta traditio dicte dñe Apollonie: patet tam per dictam reservationem vsufructus. d. l. quisquis. 2 l. si quis ar. gentum. §. sed et si quis. C. de dona. qd per constitutum. l. quod meo. in principi. cum ibi no. per doct. ff. de acqui. pos. et in. e. cum venissent. de restitu. spo. et quod sufficiat ac preferatur in casu proposito cōi tale consi. donantis et possidentis actuali traditioni primo facte secundo donatario firmat Joā. And. in ad. di. Speeu. in ritu. de emp. et vendi. §. sciendum. super ver. et not. quem communiter alij sequuntur: et per canoni. in d. c. cum venissent. et per Bal. in rub. C. de cōtrahen. emp. in. xi. q. 2 fuit des ciso Buid. de fusa. in d. l. si. C. de sac. san. eccle. et in d. l. quoties. Alex. padue iura ciuilia legens.

ille qui intulit vulnus letale. **C** Subdit etiam Bart. in d. l. in rixa. quod etiam ubi non potest apparere quis intulerit illam percussione letalem tamen constat quod omnes percusserunt: et non apparet quis primo percussit. et quis post. et sic non apparet an vulnera non letalia illata fuerunt ante vel post percussione factam ab illo qui letaliter vulneravit punientur omnes ut homicide. quod presumunt omnes simul vulnerasse: sicut alibi quando non apparet quis primo decesserit. et quis postea presumunt omnes simul perisse. l. cum hic status. de dona. inter vi. et vxor. et in l. si fuerit. ff. de reb. dub. Et ideo omnes teneantur per d. l. in rixa. sed si plures seruum. et si plures. et Bar. Bald. et Ang. in d. l. ita vulneratus. in fine. **C** Facit quod no. Dyn. in reg. in obscuris. in fi. de reg. ia. lib. vi. et quod not. doc. in l. quonia multa. C. ad leg. Jul. de vi. et bono tex. xxiij. q. viij. si quatuor. et in c. significasti. el. ij. de homicidio. et bona gl. in c. cupientes. s. ceterus. in verbo culpabiles. de elec. in vi. et quod no. Spe. in tit. de homici. s. i. versi. sed pone. iij. ex quibus oibus videtur quod ex pluribus capitibus veniat concludendum dictum Jo. maria esse puniendum ut homicidam capitaliter. **C** Sed premissa non obstantibus puto in casu nostro contrariam finiam esse de iure veriorum: ad quod odendum presuppono quod licet de iure cõvulnerans cum gladio seu instrumento apto ad occidendum teneatur pro homicidio: quauis vulneratus non moriatur. l. si quis cum telo. C. ad l. Corn. de sic. et l. i. s. diuus adrianus. eo. tit. tñ attenda dispositione statutorum que cõter vigent per italiam que solam penam capitalem imponit ei qui occiderit non intelligit talis pena imposita ei qui vulneravit si effectualiter non sequatur homicidium: ut probat Bart. in preallegato. s. diuus. et in dicta. l. si in rixa. et probat in l. si certus sit percussor. s. si cum. l. seq. ff. ad filie. et illum tex. ad hoc ibi ponderavit Bal. in l. i. s. hec verba. et ibi etiam no. Ang. ff. quod quisque iur. not. Bar. in l. damni. s. sabini. ff. de dam. infe. et Bal. in l. si quis non dicam rapere. C. de epi. et cle. et in cle. et in c. i. iniuria. de pace iura. firman. et in l. data. C. qui accu. et in l. si fugitiui. C. de seruis fugiti. et dicit Spe. in tit. de accu. s. i. versi. sed quid si primo. et c. quod de consuetudine non seruatur ut puniatur pena capitali homicida nisi effectualiter occiderit: nec sufficit vulnerasse animo occidendi. **b** Et etiam ita refert tenuisse Ly. in d. l. i. s. qui cum telo. in. iij. oppo. et Bar. in d. l. diuus. et Ange. in d. l. i. s. hec verba. **C** Hoc premisso dico dictum Jo. maria non esse condemnandum ut homicidam pena capitali. quia ubi agitur de pena criminaliter imponenda et plures fuerunt percussores ictus vnus cuiusque percussoris contemplari oportet: ita proprie habetis in d. l. i. in rixa. que proprie loquitur quando agitur de pena criminaliter imponenda: ut patet ex titulo sub quo situata est. l. imperatores. ff. de in diem addi. l. si. et ibi not. in princip. ff. de condi. indebi. et sic attendi debet qualitas ipsius percussoris: ut si ex illa percussione sit mortuus debet percussor puniri pena homicidii. Si vero non sit mortuus ex illa percussione non letali sed ex alia letali non debeat de occiso puniri ille qui non lethaliter percussit. **C** Secundo quia ubi agitur de pena criminali saltem capitali probationes debeant esse liquidissime. l. sciant. C. de proba. et l. qui sententiam. C. de penis. Unde ex presumptionibus non est damnandus sed potius absolvendus si probatio est dubia. l. absentem. ff. de penis. vnde ibi ex attestationibus seu probationibus rei redditur dubia probatio accusatoris seu iudicis inquirentis non debet reus damnari. ut not. declarat Barto. et alij in l. non solum. s. sed ut probari. circa princip. ff. de noui ope. nun. et not. Bald. in l. i. C. an seruus ex suo facto. et Salic. in l. matrem. C. de probatio. circa. iij. colum. et in c. auditis. circa vltim. chartam. de presump. sed ita est quod ex probationibus factis presertim per dictos medicos non potest negari quin reddatur dubia intentio curie requirentis quia illi desponunt quod solum vulnus illatum super capite cum vno ronchono prout comprehendere poterat fuerat letale et alia vulnera non: et non apparet etiam ex forma inquisitionis vel per aliquam probationem veram vel fictam quod dictum vulnus lethale fuerit illatum per dictum Jo. maria super capite. imo ex inquisitione videtur potius comprehendere quod illud vulnus fuit illatum per vnum ex socijs Jo. maria. et Marie ergo condemnari non potest saltem capitaliter de homicidio Jo. maria. **C** Tercio per id quod dixit singulariter In nocent. et Hostien. in c. quia verosimile. de presump. Bal. in l. fin. in vlti. colum. de probatio. et doct. maxime dominus Abbas in c. de presump. et Anton. de Butr. in c. quanto. de presump. Ludo. de Roma. in l. i. s. si quis in vil. ff. ad filie. ubi voluit quod quando iudex procedit in criminalibus ex presumptionibus quauis tales presumptiones tanquam euidentes sufficerent ad condemnandum in causa civili: tamen

a **C** Statutorum aduerte quod hec statuta et consuetudines de non puniendo conatu pena mortis nisi secutus fuerit effectus quicquid hic innuat Alex. non debet ita iudaice et inepte intelligi ut oporteat effectum esse secutum manu propria eius qui accusat. Sed debent ita intelligi ut oporteat delictum esse consummatum puta hominem occisum quo facto si tres vel quatuor occideri proposito accesserint et si vnus solus gladium eduxerit et occiderit omnes pena mortis tenentur etiam statibus dictis statutis et consuetudinibus. secus si aggressus euaserit quod tunc nullus pena mortis aliter puniendi sunt et ita obseruamus in hoc Regno. et generaliter quod non seruetur lib. q. n. celo. C. ad leg. corn. de fidei. no. Bal. Salic. ibi Bar. l. i. s. diu. ff. eo. pau. Ale. Bal. l. i. s. fin. in fi. ff. quod si quis cepo. cau. crimi. cõ. vlt. ale. j. lib. ij. consilio. c. l. nu. ij. cor. cõ. c. l. lib. j. s. eli. trac. de cona. col. pe. thomas. Grammat. voto. viij. et consil. xxxvi. quod tamen limitandum est ex circumstantijs a grauatibus et atrocitate facti ut cum infidiosus percussor non discessit nisi: quod putabat percussum esse mortuum vel in veneficio si quis venenum datum euomuerit. Sed reijciende sunt ridicule ille interpretationes italicorum qui vsque adeo verbis statutorum suorum herent ut sensum peruertant. ut Fran. Aret. cõ. c. xxiij. visa consil. et statutis. col. fin. nu. ix. decidit quod non tenetur de homicidio percutiens animo occidendi pugno armato si percussus ex hoc cadens in terram capite lapidi illiso mortuus sit quod inquit non est mortuus ex percussione immediate nec ex instrumento quo percutiens occidere volebat sed ex collisione capitis ad lapidem et sequit Fely. in trac. de cona. col. fin. et in c. decetero. de homi. hyppo. de marsi. in l. i. num. ix. q. C. ad leg. corn. de fidei. et gloriatur multos hac via liberari posse a morte quod est absurdissimum. Sequeret enim si quis volens occidere de ponte deiecerit in flumen et morte secus non deberet de homicidio danari in terminis dictorum statutorum frustra aut adducunt finiam Bal. in l. de pecoriis. C. ad le. aquil. in l. ait pretor. s. quacumque. ff. de iure iur. et in tra. statu. in ver. pag. quod statutum veteris concordie de percussione sanguinolentis non habet locum si impulsus cadens caput illiserit lapidi cum sanguine sequit Pau. in l. qui domum. ff. loca. quia Bal. ibi non loquitur in eo qui animo occidendi vel mutilandi impulit et ibi etiam agitur de statuto odiosissimo quodque nisi interpretatione inuenerit esset contra legem dei nec valet excusatio Steph. bertr. consil. c. l. x. lib. iij. quod predicta procedunt quando agitur de pena imponenda non secundum dispositionem iuris communis sed secundum dispositionem statuti. et in vim statuti tantum quod non intelligitur nisi in casu vero: quia dico post Bald. in l. i. col. penul. in fin. ff. si certum petatur. quod Ratio et mens statuti essentialiter est ipsum statutum non cortex verborum Dy. c. si. de regulis iuris. in vi.

b **C** Occidendi. quod deprehenditur ex genere amorum Bartol. in l. i. s. diuus. ff. de sic. et in l. omne delictum. s. qui non militat. dere mil. not. gloss. Fely. in c. significasti. de homici. Bald. hyppo. de marsi. l. i. C. ad le. cor. de fidei. Thomasi Grammati. consil. ij. consil. xx. numero. iij.

c **C** Presumptionibus. Adde Jo. An. add. Spe. de proba. s. si. ver. iij. Bal. l. sciat. C. de proba. Roma. in l. lege cornelia. ff. ad fillania. Deci. l. i. col. iij. ff. de reb. credi. late hyppo. de marsi. l. i. nu. lvj. C. ad le. cor. de fidei.

d **C** Si plures. Adde infra consil. xiiij. lib. iij. consil. xlvj. lib. iij. Albe. in iij. par. statu. q. lxi. Ange. in trac. malef. versi. andream auxiliatorem. Ancha. consil. c. xvi. Pau. consil. c. c. xxiij. visa et ponderata. lib. ij. Fely. c. significasti. ij. de homicidio. Jo. igne. l. i. s. si quis in villa. ff. ad fillania. hyppo. de marsi. no. c. xvi. et in l. i. in rixa. ff. ad l. cor. de fidei. Conclude quod si plures accesserint animo occidendi siue eque principaliter siue ad auxiliandum vni ex eis ad homicidium deliberatum et hoc constat tunc omnes nedum civiliter sed etiam criminaliter lege cornelia tenentur non distinguendo an omnes vel vnus percusserint quod verum puto etiam in terminis statuti de quo hic per Alexand. quia satis dicitur occidere qui per se solum vel simul cum pluribus eo animo vel per alium vel alios occidit vel occidentibus ad homicidium in ipsum perpetrandum auxiliatur et inde sequitur homicidium quicquid dicat Alexand. hic respectu autem eorum de quibus non constat quod accesserint animo deliberato occidendi sequere sententiam et distinctionem Alex. hic.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

ra, et qz in dubijs non debemus recedere a verbis edicti. l. per
 sperit. ff. qui et a quibus. l. i. §. si quis nauē. ff. de exercito. sed di-
 cit qd contrariū tenuit dñs Albertus papiensis: et ita dicit res-
 nere cōter oēs doctores modernos scz q nullo modo damne-
 tur ad mortē: qz in maleficijs probationes debent esse luce cla-
 riores vt dixi: et in criminalibus non debemus vti mendicatis
 suffragijs. l. singuli. C. de accusa. Et qz pena nō dz egredi vltra
 quā reperiat delictū esse cōmissum. l. sancimus. C. de penis. et
 principaliter per dictā. l. si in riga. vbi dicit ictus vniuersiusque
 cōtemplari oportet. et c. Unde si vnus occidit. titius cū forcato
 alter cū paruo gladio et non apparet cuius ictu perierit si dicit
 mus oēs vt homicide capitaliter teneri in tantū puniretur ille
 qui modicū vulnus intulisset quātū ille qui intulit vulnus leta-
 le qd esset iniquū et durum, et in tali dubio impossibile esset oēs
 insolidū occidisse, vnde cū deficiat probatio quo ad hoc quis
 eorū occiderit. neuter de occiso debet ad mortē damari. arg. l.
 scientia. §. cum stramenta. ff. ad. l. aquil. et l. duo sunt titij. ff. de
 test. tute. et respōdet ad no. per gl. in d. l. si in riga. inquantū di-
 cit q vbi nō cōstat cuius ictu perierit qd oēs teneant: et q quis
 libet presumat occidisse qd istud nō pōt procedere in crimina-
 libus penis qz neuter ex presumptionibus damandus est. d.
 Labentē. Et fallit in duobus casibus ibi not. in gl. et cū nō ap-
 pareat cuius ictu perierit pena potius est mollienda. l. inter-
 pretatione. l. si p̄fles. ff. de pen. et dum gl. in d. l. si in riga. dicit
 q oēs tenent subaudi fm q iudici videbit non autē q debeāt
 mori. Rñdet etiā ad. d. litem mella. §. sed si plures. et ad. d. lita
 vulneratus. que loquunt qñ agit. l. aquilia ciuilit̄ pro dama-
 no dato ex presumptione habita contra eos quilibet insolidū
 damnet. Sed aliud est vbi criminaliter agit. Et differūt ciuile
 et criminale. insti. de pub. iud. in prim. ex quibus cōtra eos non
 debent ad mortē cōdemnari. tñ ne delicta remaneāt impun-
 ta cū cōstat eos deliquisse debēt aliqua pena puniri. d. lita vul-
 neratus. et l. licitatio. §. qd illicite. ff. de pub. et l. si areo. §. si. ff. de
 fideiuss. et refert qd hec questio fuit de facto Parme vbi in tali
 casu potestas condemnauit de cōsilio sapientum tales delin-
 quentes in penā pecuniaria: dicit tamē q vbi apparet eos ha-
 buisse animū occidēdi. et tunc verū est. §. vbi esset seruandū ius
 cōe q quilibet etiā pro vulnere non letali tenere ē ac si occidisset
 d. l. is qui cum telo. et in. d. §. diuus. tamē hoc nō dz attēdi stāte
 statuto et cōsuetudine italie vt dixi. §. Si ergo videmus esse cō-
 clusum qd vbi non cōstat quis intulerit illud vulnus letale nō
 debeat teneri de homicidio tanto magis in casu nostro in quo
 ex inquisitionis inspectione dictorū attestantiū potius videat
 apparere q vnus ex socijs dicti Jo. marie fuit qui intulit dictū
 vulnus super capite qd vt dicit medicus solū erat mortale quo
 casu aliteneant de vulnerato non de homicidio vt probat in
 d. l. itē mella. §. sed si plures. ibi dñi tex. dicit et sic quidē apparet
 cuius ictu perierit. et c. et hoc ēt expresse no. Bald. ibi et Host. in
 summa in titulo de homicidio. §. qua pena. ver. sed quid si in ri-
 ga. et Archi. in. xxiij. q. vlt. c. si quatuor. bene facit. l. huic scriptu-
 re. §. si seruus. cū se. ff. ad. l. aquil. et est de mente gl. in. c. significa-
 sti. el. ij. in ver. discerni. de homicidio. et not. Inn. in. c. si aliquis.
 in gl. mag. ad. fi. eo. ti. Quinto moueor qz hoc precise firmat
 Old. in. d. l. si in riga. vt ibi dixi qd illud q firmat gl. qd oēs tes-
 nent qñ plures percussissent et nō pōt apparere cuius ictu per-
 rierit percussus seu quis cā occidēdi percussit et quis nō attē-
 to q de iure cōi idē operat illatio vulneris animo occidēdi qd
 operat occiso vt dixi debet intelligi fm Old. q oēs teneant. §.
 pecuniariter tantū dicit qd ita dixerūt oēs doc. bononie legēs
 tes et q non obstat. l. itē mella. §. sed si plures. quoniā loquit qñ
 ciuilit̄ agit. Et hec verba refert et sequit. Pe. de Anch. in
 cōf. suo. c. xvi. inci. Nos Bartholomeus de Sal. vbi approbat
 Pet. de Anch. et dicit q hoc innuit tex. in. d. l. si in riga. que lo-
 quit qñ plures percussit. et tunc non dicit omnes. l. cornelia
 teneri et frustra diceret tex. vulnus cuiusqz debere cōtemplari
 si omnes vulnerates eadem penā. l. Cornelia tenerent. et illud
 consilium Pet. de Anch. pariter cōprobat per Bar. de Sal. et
 Basparem de Calde. Sexto moueor quia si curia inquirēs
 dicit non plene constare qd vulnus mortale de quo deponunt
 medici fuerit illatum ab vno ex socijs dicti Jo. marie attento
 qd medici deponunt qd vulnus mortale fuit illud magnum
 vulnus q illatum fuit super capite cū fractura cranei vsqz ad
 cerebrū. et in inquisitione dicit q postquā Jo. maria vulnera-
 uerit marianū vna percussione in pectore cū magna sanguinis
 effusione incōtinētī vnus ex socijs dicti Jo. marie percussit di-
 ctū marianū super capite cū vno ronchono vna percussione cū
 sanguinis effusione: et demū per oēs ipsos percussus fuit et vul-
 neratus letaliter multis alijs percussionibus tam super capite
 quā in pectore et in flanchis cum sanguinis effusione: et medici
 etiā deponunt q in capite habebat tria vulnera: ergo cuius plu-

ra fuerint illata vulnera in capite de quibus omnib⁹ predicti
 sunt inquisiti etiā p̄terea vulnus de quō in inquisitione dicit
 specificē fuisse illatū ab vno ex socijs dicti Jo. marie super capi-
 te cuius magna sanguinis effusione. Sequit q dicta pluralitas
 vulnerū super capite parat dictam incertitudinē: quō ergo pōt
 dici qd vulnus q in inquisitione specificē dicit fuisse illatū su-
 per capite ab vno ex socijs predicti Jo. marie fuerit p̄dictus
 vulnus letale: de quo deponūt medici q nullum aliud ex alijs
 vulneribus super capite illatis fuerit letale vulnus de quo des-
 ponūt medici. l. ita fideiuss. ff. de iure fisc. l. si fuerit. ff. de reb. dub.
 l. si quis seruū. §. si ita. ff. de le. ij. Et non sunt duo testes qui
 deponūt q illud vulnus letale fuit illatū cū ronchono si vnus
 solus. §. frater. §. Jacobus de Bertholotis. et ille etiā nō depos-
 nit hoc cōcludenter. sed dicit simpliciter q videbat illatū cum
 vno ronchono. et quo casu testis in ciuilibus deponēs per ver-
 bum videt nō probat vt no. Bar. in. l. quid tñ. §. si arbit̄. ff. de
 arbi. et in suo tractatu de teste. circa. ij. chartā. et Jo. An. in ad-
 dit. Spe. in ti. de teste. §. nūc tractandum. in addi. inci. hic ergo
 regulariter. et Bal. in. l. de quibus. ff. de le. in. x. col. ver. sed qd
 si testis dicit videri. et c. et Ang. in repe. l. sciendū. de ver. ob. in. ij.
 col. p̄ferim et cū testibus in criminali nō credat qñ etiā nō in-
 terrogati nō reddūt sufficientē causam dicti fuit signat̄ tra-
 didit Sal. in. l. si. C. de proba. et in inquisitione etiā dicit q oēs
 inquisiti erāt etiā armati spatīs lanceis et ronchonis. et adhuc
 habet Jo. maria intentionē suā fundatā ex isto capite qz su-
 mus in casu in quo non constat quis intulerit illud vulnus le-
 tale quo casu Dy. cōsultuit q posito q de iure punirent: tamē
 per hoc non hz locū in statutis. i. vbi tractat de imponēda pe-
 na ex forma statutorū qz tex. in. d. l. itē mella. dicit q si nō appa-
 ret cuius ictu perierit. oēs quasi occiderint teneri. et Nam di-
 ctio quasi ibi posita notat improprietatē. l. si cū dotē. §. si. ff. sol.
 ma. et ibi no. in. l. posthumorū. ff. de iniur. testa. et statuta non in-
 telliguntur de casu improprio. l. i. §. si quis nauē. ff. de exerci. l.
 ij. §. hec verba. ff. de neg. ge. c. in nra. de iniur. et no. Bar. in. l. j. et
 in. l. liber homo. ff. de ver. ob. signanter. et in. l. apud Julianum.
 §. si. ff. ex quib. cau. in pos. ea. et Bal. et Ang. in. l. more. ff. de ac-
 quiren. here. cum multis suis concoz. et licet Bar. in. d. l. si in ri-
 ga. nō sit cū opi. Dy. dolens q illa dictio quasi. posita in. d. §.
 sed si plures. sit veritatis expressiua sicut stat in. primo rñso il-
 lius. §. dñi ibi dixit q si quidem apparet ex cuius ictu perierit
 illū quasi occiderit teneri. que rñso cū supportatione vt fuisse
 satis fragilis qz dictio quasi fm subiectam et practicatam mas-
 teriam ponitur modo tanq̄ veritatis expressiua et modo tanq̄
 vere denotās similitudinē. l. lucius. l. a. j. Et ibi gl. in ver. inter-
 esse. ff. de admi. tut. l. ait pretor. §. itē ei qui. ff. ex qui. cau. ma. l. si
 quis cū a fidei cō. et ibi not. ff. de cōdi. indebi. c. parochianos.
 et ibi not. Joan. and. de deci. et ij. dist. in. c. quedam etiam. et ibi
 not. Archi. qd idem importat qd dictio tanq̄. que tñ est nota.
 improprietatis. l. pecuniā. ff. si cert. petā. l. inbemus. §. sane. el. j.
 C. de sac. san. eccl. et no. Bart. in. l. j. in si. principij. ff. de offi. elis
 cui man. est in. et Bald. in. l. apud antiquos. C. de fur. l. j. aliqui
 sit expressiua veritatis. c. solite. et ibi gl. de maio. et obe. in ver. si.
 tanquā. c. j. et ibi no. Archi. de homi. lib. vi. l. j. et ibi not. in princ.
 ff. de here. insti. et qd dictio quasi pōt in vna et eadē. l. vel. §. sta-
 re pprie et improprie fm subiectam materiam. etiā tex. cū glos.
 in. l. si pater. §. qui duos. ff. de adop. que incipit. hec tria. Unde
 de licet iuriscōsultus in. d. §. sed si plures. rñe subiecte mate-
 rie accipiat in prima parte dictionē quasi vt veritatis expres-
 siuam: quia aliter accipi nō potest cū verum sit vñ occidisse.
 et ibi cuius ictu vulneratū perisse: tñ non est eadē rō q in se-
 quētī rñso accipiat pro dictione veritatis expressiua: qz si nō
 apparet cuius ictu perierit non videt dici posse q vere oēs oc-
 ciderunt saltē in casu nostro qñ apparet qd tñ vñ erat vul-
 nus letale p̄ dictā. l. si in riga. inducendo vt dixi: et sic posito q
 qñ non constat q vñ vulnus tñ erat mortale non posse sta-
 re oēs viderentur occidisse. et sic seruetur intellectus in. d. §. sed
 si plures. et q ibi etiā in. ij. responsō dictio quasi sit veritatis ex-
 pressiua. et sic ille casus habet locum in casu nostro qñ qñstāt qd
 vñim tñ erat vulnus letale: quia tñc oēs non dicerent vere
 occidisse per. d. l. si in riga. et hoc casu optime p̄cedit decisio nos-
 ua Dy. Et ex his ergo apparet ex sufficienti partium et cas-
 suum enumeratione dicti Jo. marie non posse ad mortem
 condemnari vt dixi: et quia ex his apparet responsō ad alle-
 gata in contrarium: tñ specialiter respondeo. et primo et non
 ob. d. litem mella. §. sed si plures. et dicta. lita vulneratus. cuius
 concordant̄. quia respondeo primo q ille text. et similes lo-
 quuntur quando agitur ciuilit̄: quia aliud est quando cri-
 minaliter agitur vt in casu nostro quia tñc requiruntur pro-
 bationes luce meridiana clariores. et saltē quia agitur de im-
 ponenda pena capitis vt multis autoritatibus supra cōpro-
 bavi et

¶ Quasi. §. com-
 §. l. q. nu. ij.

baui. z ita ad dictum. s. sed si plures. ad dicta. l. i. s. fin. cum seq. ff. de his quidele. velleffu. respondet vltra doctores superius allegatos. Alb. de ff. in tertia parte statutorum. q. lxij. incip. Item queritur quando tenerant in domo vna. zc. **C**Secundo respondeo quod aut teneremus q. vulnus illud vnicum mortale fuit illatum a socio Joannis Marie magis quam a Jo. Marie vel ab alio. z tunc respondeo qd tex. in d. s. sed si plures. nō loquitur quando constat vnum tantum fuisse illatum vulnus mortale. quo casu non teneatur capitaliter de occiso: vt firmat Oldr. z multi alij quos supra allegaui. **C**Vel etiam respondeo quod ille tex. non militat in penis que imponuntur vigore statutorum: quia proposito q. omnes videatur occidisse: illud enim est improprie que proprietates non habent locum in statutis vt proxime dixi circa sextum fundamentum secundum Dñ. Et per hoc etiam fuit responsum ad not. per gl. in d. l. si in rixa. ad quam etiam fuit responsum in quarto fundamento. **C**Ex his modis patet esse responsum ad. c. si quatuor. z c. ij. q. vi. z ad. c. significasti. de homicidio. et. ij. nam ibi non apparebat quod vnus ictu perierit. id est non apparebat quod vnus solum vulnus fuisset mortale prout hic. **C**Item ibi non agitur de pena capitaliter imponenda sed de pena irregularitatis: tamen tutior via est ibi eligenda. scilicet quod tanquam irregularis non puniatur alias puniatur: vt ibi per do. **C**¶ Nō obstat notata per Bartol. in d. l. si in rixa. in quantum dicit quod si in primo fuit ab vno illatum vulnus mortale: z postea ab alijs illata fuerint alia vulnera quod quilibet tenetur de homicidio. per dictam. l. qua accusatione. s. si quis seruum egrotum. z per d. lita vulneratus. in princ. quia illi tex. loquuntur quo ad actionem. l. Aquil. z sic quando agitur civiliter: quo casu illud est z ex presumptionibus potest quis damnari vt dictum est. z opi. Bartol. confunditur per d. l. si in rixa. que indistincte vult ictus cuiusque contemplandos denique iura illa non dicunt quod vulnera secundo loco illata non essent letalia in illo homine: tamen tutior est prima responsio. **C**¶ Postest etiam dici quod stantibus his que dixi in. vi. fundamentis non apparet sufficienter quod vulnus mortale fuerit prius illatum quam alia vulnera. **C**Et si tunc dicatur quod quando nō apparet an vulnus mortale precesserit vel secutum fuerit: nihilominus secundum Bartol. in d. l. si in rixa. omnes tenentur sicut reuli supra in primo responso posito quod Bartol. dicat omnes teneri non tamen dicit de occiso teneri. z sic capitaliter. z si etiam intentio z mens Bartol. ita fuisset contra eum faciunt omnes decisiones z auctoritates quas supra allegaui in fundamentis deductis pro ista parte z in responsionibus supra traditis. Item est contra d. l. si in rixa. z Bartol. profecto in hoc casu videtur cum suppositione multum fragiliter locutus cum se fundet in iuribus loquentibus in presumptionibus in dicta materia vbi non agitur ad crimen seu ad penam criminaliter seu capitaliter imponendam. l. si inter virum. z. l. sed z in illo. ff. de reb. dub. non autem loquuntur in penis capitalibus quo casu in dubio semper potius fit interpretatio z presumptio in minorem partem vt est dictum. **C**¶ Non obstat quod saltem auxilio prestiti assistendo debeant puniri esto quod vulnus letale non intulerint per notata per Bartol. in dicta. l. si in rixa. cum concordantys. quia primo respondeo quod non est formata inquisitio nisi contra socios Joann. Marie de eorum auxilio prestito de vulnere illato per Joann. Mariam in pectore dicti marian: non autem de auxilio prestito per Joann. Mariam alijs vulneribus illatis per alios vt clare ex inquisitione apparet. **C**Secundo respondeo quod non apparet sufficienter quis fuerit ille qui vulnus illud intulit: stante quod de iure verum est tanquam principalem vnum solum teneri de homicidio quando constaret quis fuerit ille qui letale vulnus intulit z alij non tenerentur de homicidio vt principales si vnum tantum est vulnus mortale per dictam. l. si in rixa. vt probaui non potest isto casu puniri alius quis predictorum de auxilio si non constat quis fuerit principalis. s. ille qui occidit sine qui vulnus letale intulit. † quia incertitudo principalis vitiat in accessorio. Ita concludit de. de Ancha. in d. cons. cxvi. ad si. consilij in quo vt dixi interuenit assensus Barthol. de Salic. z Gasparis de Calde. allegat not. per Bartol. in l. si is qui rem. s. si tu titium. de fur. per illum tex. z ibidem aperte est de mente Tancredi de Lorne. in compendiosa sua in rubri. ix. q. incipiente. queritur hic duo vel tres accesserunt. z c. Non obstant supra no. per Spec. in tit. de homicidio. s. j. ver. sed pone. quia respondeo quod illa decisio non potest adaptari ad casum nostrum. **C**Bene facit quod not. Sal. in l. i. C. de rapto virg. in. c. colum. in ver. quero successine. an si quis opem prestans. zc. quia verba statuti punientis possunt esse concepta adeo in personam qd nō comprehendant

prestantes opem per notata per Bar. in l. nihil. ff. de sicarijs. z in l. is qui opem. de furtis. s. quia verba statuti non habeo nō insistant circa hanc vltimam responsionem quo capitaliter puniatur ex animo. percutientem occidendi non letaliter quia de consuetudine z de iure municipali est q. vulneratus animo occidendi si non occidat^b nō puniatur pena capitali vt in primo proposito fuit ostensu. z quia dictū est esse probatū per duos testes peritos z iuratos vnum tantū fuisse vulnus letale dico sufficiēter probationem illā factā fuisse per duos testes. s. que autē. in a. f. de non alie. l. cōparationes. C. de fid. infr. c. quoniā cōtra. de proba. no. Bar. z alij in prohe. f. for. z Bar. in l. quoties. C. de pondera. li. x. z in l. i. s. fi. de ver. ob. z in l. i. in prin. de ven. inspi. z Bal. z Sal. in d. l. cōparationes. z canoniste in c. proposuisti. de proba. z satis est q. tales qui habēt super predicta cognitione deponere q. sint experti in predictis vt inquit text. in c. si. de frigi. z malef. vel q. sint medici. l. quoties. C. de re mili. li. xij. z c. significasti. el. ij. de homi. ¶ Et medicū proposito dicunt illi qui eas egritudines de quibus in proposito curare z sanare solēt. l. j. post prin. per Bar. ff. de var. z extraor. 11 to. ¶ vnde medicorū appellatione veniūt etiā obstetrices. z qui nō vniuersaliter sed certā partē corporis curare solent vt dolores dentium seu auricularū nisi per incantationē curaret vt ibi dicit tex. z no. Bal. in l. i. C. manda. ¶ Et sic apparet non oportere qd sit doctoratus. q. patet etiā ex l. j. s. ne autē. C. de communifer. manu. vbi serui vtriusq. sexus possunt esse medici. q. esse nō pōt si ad hoc vt quis dicat. medicus requireret doctoratus. q. cū doctoratus sit dignitas. c. quāto. de magistris. ne aliquid exi. not. Bar. in prima cōsti. in l. ex eo. ff. de testi. z Bal. in l. i. in prin. ff. de in. z iure. cū si. serui autē a dignitate repelluntur. l. j. z fi. C. qui mili. non pos. lib. xij. ergo nō possunt esse medici 12 ci. d. s. nō autē. ¶ Postremo a me queritur an si dictus Jo. Maria fuisset capitaliter bannitus cū publicatione bonorū ob contumaciam z post dictū bannū obuenerunt sibi denovo alia bona cōprehendit illa in publicatione. z hac dubitatione stantibus his que conclusa sunt. s. nō videtur necessaria: q. si Jo. Maria est. j. tēpus qd possit post bannū audiri apparet qd iudex debet reuocare predictū bannū z ad pene pecuniarie impositionem procedere. ¶ Tamen dico vnum verbum q. non veniunt bona post bannum vel publicationē quesita. l. si mandauero. ff. is cuius. ff. manda. l. is cui. s. j. ff. de testa. z ponderat Bal. in l. ij. C. eo. tit. z Bar. in l. certa forma. per illum tex. C. de iure fisci. li. x. z Bal. in l. si. per ibi no. per gl. C. que res pig. ob. pos. z not. per Bar. in l. j. in j. col. de here. insti. ¶ Alexander.

a **I**ncertitudo. **C** hoc qm non apparet nisi de vno vulnere ⁊ vnus percussione nec constat omnes venisse animo delinquendi, ⁊ sic non apparet oēs deliquisse. Sed vnus incertum ex certis, ⁊ tunc nullus capitaliter punietur. Sed bene ciuiler omnes vt per Alber. Bart. in d. l. si in Rixa. ⁊ d. l. item mela. §. j.

b Occidat. intel
lige nec per se neq
per eum cui man
dat v^t cui ad hoc
auxiliatur

Summarium.

- 1 Statuta siue in rem siue in personam non egrediuntur lo-
ca sua.
- 2 Mobilia censentur in loco ubi mansura sunt.
- 3 Domicilium incolatus attenditur non originis.
- 4 Actio indicatur secundum id ad quod competit.

Consilium. XVI.

Isto titulo questionis

V promissis in sententia domini. Ottonis primi cō
sultoris cōcurrens paucis absoluam propter ma
ximam nunciū celeritatem. Et primo circa primum dubium.
An dictum statutum dicte Lucane ciuitatis quatenus vide
tur excludere ab intestato filias defuncte persone superstitute
patre et fratribus defuncte persone extendatur ab bona posi
ta extra territorium statuentium. Si recte consideretur vide
tur quod quo ad terminos questionis nostre magis commu
nis opinio sit quod non. vt tenet Jacob. de Ra. Buij. de cum.
Ray. in l. cunctos populos. C. de sum. tri. et fide ca. argu. l. pu
pillo. ff. de tuto. et cura. da. ab his. z. l. titium. §. tutores. ff. de ad
mini. tuto. ¶ Et quia statutum predictum est contra ius com
mune ergo restringendum est ne ad bona alterius loci tra
hatur secundum eos. argum. l. certa forma. C. de iure fisci. lib. 2.
x. z. l. constitutionibus. ff. ad municip. ¶ Petr. etiam istud
idem tenebat. vt refert Ey. sed addebat vnum quod istud pro
cederet quando statutum loquebatur in rem. sed vbi loque
retur in personam tunc statutum illud non solum non traher
etur ad bona alterius loci sed etiam non trahetur ab bona lo
ci statuentium quando decedens persona non fuisset subie
cta statuentibus. argum. l. rescripto. §. si. de mun. et hon. z. l. i.
C. de mulie. et in quo loco. lib. 2. x. et opin. Jacob. de Ra. in l. cum

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

etiam populos. et inclinat in proposito nostro quod debeant attendi
distatuta loci in quo decessit ille de cuius hereditate agitur. ar
gu. l. i. C. quemadmodum test. ape. iuncta. l. conficiuntur. et l. si
quis cum nullam. ff. de iure codic. et iste cuius lucanus decessit
in ciuitate Romana in qua non presumitur vigere statuta pre
dicta excludentiam casu nostro filias defuncti propter existen
tiam patris vel fratris defuncti pro ista parte quod statutum lu
canum non extendatur ad bona alibi posita. et est sententia Bar. in l.
cunctos populos. in. vi. questione dicentis quod tale statutum est odio
sum et quod tale statutum quod excludit filiam dicatur odiosum. tenet
etiam Bal. in l. i. C. qui ad liber. perue. non poss. et in l. certum. in
prin. C. unde cognat. et in l. si. in prin. C. de suis et legiti. hered.
licet aliud sit in statuto disponente quod ad successionem fratris
vocet frater exclusa sorore. ut per Bald. in l. i. per ibi no. C. qui
ad liber. perue. non possunt. et quod non extendatur dictum statutum
ad bona alibi sita. probat late Bar. per. d. l. cunctos populos.
in. vii. q. ver. posset dubitari in tali. q. consuetudo est in Anglia.
et istam opin. etiam sequitur Bald. in d. l. cunctos populos.
xvi. co. in ver. venio ad fin. et in ver. sed hic quero de effectu. et
per aliam rationem et ibi tenet Bald. in l. i. in. iij. col. C. que sit
longa consuetudo idem tenet De. de Anc. in repeti. c. canonum sta
tuta. de constit. parum post medium. in ver. sed remanet forte
dubium. et plenius in verbo quero iuxta predicta de questione
tali. Lauei statuto iuderti. et ibi dicitur quod magis communis
conclusio est quod siue statutum loquatur in rem siue in personam ha
beat locum in bonis positus in territorio statuentium et non in
alijs et refert quod ita consulit Bal. in cons. inci. in nomine dñi
punctus talis est. istam opinionem etiam tenere videt Bal. in l. si
arrogator. in pe. col. ff. de adop. vbi dicit quod si vnus erat origi
ne ciuis regij et alio respectu erat ciuis bononie. et in vtroque so
ro habebat bona regij erat statutum prohibens uxorem suc
cedere marito suo ex testamento certe talis vxor non impedi
tur succedere in bonis existentibus in territorio bononiensi sed
solum in bonis existentibus in territorio regino. et ita dicit se
consuluisse per aliquas rationes quas ibi ponit quas breuitat
causa omitto. ¶ In eadem sententia quo ad casum nostrum co
currit Sal. in d. l. cunctos populos. in ver. ex predictis infero
ad decisionem. et. et etiam in ver. precedenti dum vult quod
quando statutum puta ciuitatis lucane prefert aliquem ad
successionem contra ius commune non extendit ad bona alibi
sit si ciuis origine lucanus decedens legi alterius loci per do
micilium vel incolatum ante mortem se subiecit. l. i. ff. ad mu
nici. sed ita est quod iste ciuis lucanus se subiecit alij legi propter
incolatum quem pertraxit in ciuitate romana per dicennium vt. l. i.
et. iij. et vtroque no. C. de incolis. lib. x. et etiam per maiorem par
tem fortunarum suarum quam habebat in ciuitate romana. l.
ciuis. et ibi plene no. C. de incol. lib. x. ergo non potest statutum lu
canum extendi ad bona sita in ciuitate romana. et per hoc ap
paret non ob stare id quod dicit Jo. cal. in cons. xxxiii. posito sub
rub. de testamentis. vbi vult quod si statutum ferrarie excludit
filias feminas ad intestato existentibus filiis masculis. et con
tingat quod totum patrimonium vel maior pars patrimonij ipsius
defuncti sit extra territorium ferrarie. quod tale statutum priuans
filias hereditate seu successione excludit eas etiam a patrimo
nio existenti extra territorium statuentium si tales filie erant
subiecte statuentibus quod statutum priuando eas eo iure intelles
ctuali scilicet hereditate alias intellectuali operatur quod ille
filie aliqua bona consequi non possunt nec intra territorium nec
extra. quia filie nulla bona capere possunt nisi vt heredes. sed
si priuantur potentia consequendi vniuersale sub quo partis
cularia continentur. videntur etiam priuari potentia conse
quendi omnia particularia inclusa sub vno vniuersali. l. si quis
totum. in prin. §. si. de excep. rei iudi. et in hoc etiam satis inclinat
Bald. in repetitione magna. l. cunctos populos. in. xxx. q. in
versu. quinto queritur statutum. et. quia respondeo vt pa
tet ex proxime dictis quod conclusio sua fortasse pcedere possit
sit quando filia non esset subiecta legi alterius loci ratione
proprie originis vel incolatus prout contingit in proposito
nostro tunc debent in bonis alterius illius loci. i. ciuitatis ro
mane seruari leges ipsius ciuitatis Romane vt per expressum
dicit Sal. in d. l. cunctos populos. argumen. d. l. incola.
¶ Preterea contra dictam conclusionem Jo. Cal. expressum
se tenet Bartol. in dita. l. cunctos. in. vi. et. vii. q. cuius opin.
est magis communis vt supra retuli. et ad rationes Bartol. et
aliorum non est responsum per Joan. Cal. in loco preallegato.
¶ Tenio ad secundum dubium videlicet an illa que in
ciuitate romana habebat. scilicet in mercantijs pecunia actionibus
et alijs mobilibus rebus ibi existentibus debeant iudicari
bona sita in territorio ciuitatis Romane adeo quod statu
tum ciuitatis lucane in eis sibi locum non vendicet prout fuit

conclusum supra. et in hoc breuiter concludo quod sic per. l. si ita
legatum. ff. de lega. iij. et. l. debitor. de pignozibus. et. l. ex facto
proponebatur. §. rerum. ff. de here. insti. cum multis si. vbi mo
bilia que sunt in loco ad tempus ibi mansura non censentur esse
res illius loci sed ea que sunt ibi perpetuo mensura censentur
esse res illius loci vt pecunia et alia bona que essent extra ciui
tatem Romanam reuersura tamen ad ciuitatem Romanam
censentur esse de bonis ciuitatis Romane. cum ergo hic ciuis
lucanus per decennium et ultra domicilium haberet in ciui
tate Romana et ibi haberet maiorem partem fortunarum sua
rum presumitur ibi habuisse animum perpetuo manendi cum
eadem parte fortunarum suarum quas ibi sciebat habere. ita
no. Sal. in l. i. in fin. C. de iuris. omnium iudi. per. l. incol. C. de
incolis. lib. x. et in l. i. eod. titu. ¶ Ad hoc benefacit quod not.
Pet. et Ly. et Ange. in d. l. ex facto. vbi dicunt quod res quas
quis secum habet vt vtatur in certo loco censetur esse illius
loci. et ideo dicunt quod si scholaris forensis infirmus existens
in ciuitate bononie relinquat titio bona que habebat bononie
videtur reliquisse liberos quos ibi habebat causa statuendi in
loco illo. argu. d. l. si debitor. et id quod habetur in d. l. si non in
ducta. C. in quib. cau. pig. taci. contraba. et licet Innoc. ibi du
bitet de hoc quando constabat quod bona non debebant ibi
manere sed debebant ad alium locum transferri vt ibi perpe
tuo essent: tamen quia non est casus noster ideo non insisto.
et ita in terminis nostris firmat Sal. in d. l. cunctos populos
in pe. col. pro hoc etiam tex. in c. i. in prin. de pace tenen. quem
text. Bald. ibi in. ij. colum. dicit esse singularem ad hoc quod
mobilia censentur esse de territorio loci vbi reperiuntur et ideo
fisco illius loci confiscantur. et illud videtur verius quam illud
quod ponit Bald. in l. mercatores. C. de commer. et merca. et
dato quod etiam tenemus decisionem Bald. ibi tamen non
obst. quo ad propositum nostrum: quia Bald. in d. l. merca
tores. vult quod mobilia personam concernant et non locum
vbi sita sunt. Nam si velimus attendere locum vbi erat per
sona dicti defuncti adhuc habemus intentum nostrum. et
idem dico de actionibus seu nominibus debitorum: quia in
ciuitate Romana sunt celebrati contractus ex quibus crea
ta sunt illa nomina debitorum. et tunc dicendum est quod cen
sentur esse de bonis illius loci vt est casus. in l. titium et me
sulum. §. tutores. ff. de admini. tuto. illud idem est si alibi cele
bratus esset contractus tamen solutio esset collata in ciuitate
Romana. l. quero. ff. de solutio. ¶ Pro confirmatione predi
ctorum facit quia actiones dicuntur coherere persone credi
toris. et illam committantur. l. quis ergo casus. ff. de pec. l. iij.
et ibi not. ff. pro socio. et in notabili questione declarat Bald.
in l. i. ff. de statu hominum. vbi si quis habeat duo domicilia
vnum ratione originis aliud ratione incolatus semper consi
deremus potius locum incolatus in his in quibus persona est
in consideratione. patet ex gloss. valde notabili in c. statutum.
in versu. vnam dietam. et ibi not. doc. de rescri. in. vi. Fortificans
tur predicta quia quando actiones dantur ad quid mobile
iudicatur de eis prout in re mobili vt not. gloss. in auf. de non
alienan. §. illo. et ibi clarius declarat Ang. et no. Dy. et Bart. in
l. potest. ff. de auf. tuto. et gl. in l. i. et ibi no. Bart. C. si aduersus
transa. et Bar. in l. mouentium. ff. de ver. sig. et Jo. An. in addi.
Spec. in titu. de fruct. et interesse. §. i. super verbo. sed quid si des
beo. et Ang. in l. i. §. fuit questum. ff. ad trebel. ergo sicut digi
mus res mobiles censentur esse territorio illius loci quo site sunt.
ita esset etiam dicendum de actionibus que dantur ad res mo
biles. ¶ Idem etiam firmat lapius allegatione. c. inci. In no
mine dñi amen casus est talis videlicet quidam Nicolaus. et.
in si. de qua facit mentionem. Ludo. de Roma. in l. si constans
te. §. si. ff. so. ma. Nam concludit lapius quod si in varijs locis de
functus habet bona. et in quolibet dictorum locorum varia sit
consuetudo et queratur de quo loco iudicentur esse nomina de
bitorum debet dici quod ad illum locum pertinent vbi ex actio
de iure de facto fieri potest. Nam intelligentur esse de loco vbi
est collata solutio si ibi reperiatur debitor allegat dictam. l. ex
facto. §. reum. et. d. l. quero. Nec obstat secundum eum quod no
mina debitorum non sint in loco sed videantur esse vbi que. ff.
de iudi. l. fideicommissum. §. tractatur. l. si. C. de prescript. long.
temporis. l. catus. in prin. de lega. ij. Quia responderet lapius quod
illud est verum circumscripse sed per effectum exactionis sunt
in loco. unde secundum eum debitum mercatorum florentino
rum in Italia contractum et soluendum in Italia annume
rantur bonis Italicis contractum vero et soluendum in An
glia annumerantur bonis Anglicis. Alex.

Summarium.

Creditoribus

a Non in alijs.
hec vera reiecta
verbali distinctio
ne Bar. an loqua
tur in rem vel in
personam licet ea
sequatur Marti.
Lauden. in trac.
de primogeniti.
char. v. Alex. con
si. xliij. lib. v. Sed
teneas indistin
cte quod statuta
vel consuetudines
tanquam reales
non extenduntur
extra sua territor
ria. l. si. ff. de iuris.
om. iud. et ita pra
cticamus. Et ita
et Bald. in l. i. col.
xij. ver. subsequen
ter quero. C. de
sum. tri. Bald. l. i.
C. que sit lon. con
suet. De. de Anc.
in rep. d. capit. j.
col. i. cum seq. de
consti. lap. allega.
xci. in primis. vi
dedum Car. flo.
consi. ij. Soci. q. si.
ccxv. v. visis statu
tis. lib. ij. c. c. x. x.
vii. co. pe. li. i. cor.
q. si. lib. ij. c. c.
ecq. col. iij. lib. ij.
consi. c. x. c. stat.
lib. ij. Alex. q. si.
ccxvii. j. eo. li. q. si.
x. li. v. Alber.
bui. in tracta. de
statu. exclud. fe
mi. q. x. v. Lud.
de Bosadi. c. c. si.
xli. **b** Loca. hanc
Ale. hic. et est ve
rior s. j. eo. li. q. si.
xxi. col. ij. tenet
opi. bal. quod se
quant personam
dicendum et plene
dixi super consue.
parisi. §. c. x. v. vi
de et Soci. consi.
xxvi. consilio. c. j.
lib. i. **c** Actioes. Ad
de. j. eo. lib. consi.
xxi. nu. vi.

- 1 Creditores habentes nomen hypothecatum possunt impedire executionem sententie late in fauore cessionarij debitoris.
- 2 Statuti verba si non conueniunt, nec eius dispositio.
- 3 Solutione eius quod debetur omnis tollit obligatio. 7 nu. 5.
- 4 Creditores habentes nomen hypothecatum vtilem personalem habent contra decitorem debitoris.
- 5 Hypothecaria auocat res hypothecatas.
- 6 Exceptio, quando aliter periculum reparari non potest, admittitur. alias non admittenda.
- 7 Carcer preiudicium irreparabile.

Consilium. XVII.

Equisitus in causa

te inter

- nōnullos creditores cuiusdam habentes obligatum nomen creditoris 2 quendam habentem ab ipso debitorē iura cessa contra dictum nomen debitoris 2 prosequit tamen nomen predicti qui erat obligatus dictis creditoribus. in quo cōsuluit qd non obstante dicta cessione 2 sententia lata cōtra dictos creditores in fauore dicti cessionarij posse per dictos creditores denunciari 2 inhiberi dicto debitori ne soluatur dicto cessionario. 2 hoc modo posset de iure cōmuni impedire executionē sentētie late in fauore dicti cessionarij cōtra dictū debitorē. nunc vero dicif qd dictus cessionarius cōfugit ad quoddam statutū disponēs de executione sententiarū. in quo inter cetera cauetur qd nulla persona extranea que nō fuerit in litigio possit impedire executionē alicuius sentētie nisi fuerit in vera possessione non ficta cōstitutus rei in qua sit executio saluo tamē omni iure ipsi extraneo qd habebat in dicta re in qua facta fuit dicta executio nisi ille extraneus primus obtinuisset aliquam sententiā diffinitiuā cōtra illum cōtra quem fieret executio quo casu dictus extraneus audiatur ad ius qd habet vigore dicte sentētie. 2c. sed nō obstante statuto predicto puto nos esse in terminis iuris communis secundum qd militabāt ea que in superiori cōsilio dixi. qd autē dictū statutū non obstat patet qd nō cōueniunt verba dicti statuti nec conuenire intelligitur dispositio 2 eiusdē. l. ita autē. in prin. de admini. tu. l. iij. §. pzetoz. ver. toties. 2 ibi no. Bar. ff. de dam. infec. c. ad nostram. el. iij. de iure iu. c. indemnitatibus. §. pe. de electio. in vj. secundū verba dicti statuti non conueniunt casui nostro: ergo 2c. Quod autē verba non cōueniant patet qd verba dicti statuti loquuntur in casu in quo facta executione pōt manere saluū ius extraneo qd haberet in re aliqua. sed hec verba nō possunt conuenire casui nostro: quia dicti creditores habent ius in nomine debitoris sibi obligati. iuxta. l. nomē. C. que res pig. 2. l. si cōuenierit. ff. de pig. ac. 2 facta executione sentētie late pro ipso cessionario contra debitorē condemnatum erit extinctum nomen debitoris. quia illud extinguitur quam prius satisfactū est obligationi qua tenebat creditori. 2 sic erit extinctum qd erat obligatum dictis creditoribus. vt dicit text. in. l. fideicommissa. §. si rem. ff. de leg. iij. 2 Nam solutione eius qd debet omnis tollit obligatio. l. nulla. l. ob signat. C. de sol. insti. quib. mod. tollitur obligatio. in prin. 2 non est dubium quod si verum est illud quod asserit dictus cessionarius. s. qd dictus debitor iure permittente possit soluere ipsi cessionario non posset amplius per dictos creditores cōueniri dictus debitor vt probat in. d. l. nomē. 2 rationem proxime allegatam. s. qd solutione eius quod debetur facto creditori vel representati omnis tollitur obligatio. 2 sic debitor soluens liberatur in. l. vero procuratori. ff. de sol. l. solutum. §. solutū. ff. de pig. ac. nec etiam agere possent creditores predicti aduersus predictum cessionarium aliquo remedio. Nam actione personali nō possent: quia creditores predicti habentes predictum nomen debitoris obligatum habent vtilem actionem personalem contra ipsum debitorē creditoris sui. l. postquam. C. de here. vel ac. ven. 2. d. l. nomen. 2 ibi no. 2 hoc nemo negat. sed constat qd illa personalis actio non potest dari dictis creditoribus contra dictum cessionarium facta executione dicte sentētie: quia nullus cōtractus vel quasi est gestus inter dictos creditores 2 dictum cessionarium cuius occasione posset dari vel nasci aliqua actio personalis contra dictum nomen iuxta. l. si in area. ff. de condi. inde. l. paulus. ff. de doli except. 2 personalis actio non sequitur rem sed possessorem rei. l. i. §. si heres. ad trebel. l. non aduersus. C. si cert. per. l. pe. de obl. 2 ac. vnde liceat ad dictum cessionarium peruenerit pecunia vel res debitoris data insolutum dicto cessionario tamen per hoc non posset dictis creditoribus dari actio personalis contra dictum nomen vt in iuris bus proxime allegatis. Nec etiam posset dari dictis credi-

toribus vtilis actio hypothecaria contra dictum cessionarium facta executione dicte sentētie duplici ratione. primo quia vt tenuit Ba. de Tre. l. 2. Ray. m. d. l. nomen. non competit vtilis hypothecaria creditori habenti obligatum nomē debitoris quia hypothecaria solet solam possessionem rei hypothecate aduocare. l. si cū venditor. in prin. ff. de euic. sed hic erit hypothecatum nomen debitoris dictis creditoribus. quia nomen debitoris possideri nō potest. l. seruus. §. incorporales. de acq. re. do. 2 Item qd per hypothecariam cōsequitur res obligatas. l. si fundus. §. si domus. 2. §. in venditore. ff. de pign. sed pecunie vel res debitorū que perueniunt ad dictum cessionarium nō sunt ipsum nomē qd est quid incorporale. ergo per hypothecariā nō petet ipsum nomē obligatū sed petet id qd in nomine debet qd aliud est. l. si sponsalibus. §. si in fin. ff. de iure do. 2 ita etiam tenet Hof. vt refert l. 2. Ray. ibi. 2 idem tenet Ang. in. l. grege. §. cum pignori. ff. de pig. in. d. l. nomen. C. secundaratione tutiori 2 que magis placet. quia dato qd vtilis hypothecaria de iure possit cōpetere creditori in rebus ipsius debitoris cuius nomē est sibi creditori ab alio suo debitorē obligatum. vt quedam gl. 2 nonnulli scribes tenuerunt tamē facta executione dicte sentētie in fauore dicti cessionarij cōtra dictum debitorē non possit competere dictis creditoribus vtilis hypothecaria in rebus predictis. Ratio est euidentis qd si verum est qd dictus debitor debet soluere dicto cessionario sequit qd facta solutione extinguit omnis actio psonalis que poterat competere cōtra dictum debitorē tam dicto primo creditori quā etiam dictis creditoribus causam 2 nomē predictum obligatū habētibus. vt insti. quibus mo. tol. obl. in prin. prout iam dixi 2 extincta personali actione per solutionē seu satisfactionē necesse est vt dicamus qd ois hypothecaria actio sit etiā extincta. l. etiam liberat. in prin. ff. quib. mod. pig. vel hyp. sol. 2. l. nouatione. ff. de noua. extincta enim in ipso iure principali obligatione extinguitur accessoria. vt dicunt iura vulgaria. apparet ergo ex premissis qd facta excussione predicta non remanet saluum ius in dictis creditoribus contra dictū nomē debitoris 2 eius bona. hoc ergo cessante cū verba 2 mens statuti per hoc optime facere videt qd dicit Bal. in. l. i. circa vlti. col. qui accu. nō possunt. 2 vbi dicit qd qñ aliter periculū reparari nō pōt exceptio admittit vbi alias nō admitteretur. 2 no. per l. 2. in simili. in. l. i. §. q. C. de cōpensa. 2 id qd habet in. l. i. §. 2. iij. ff. de fer. 2. l. senat. ff. de offi. presi. Propterea videmus quod vbi alias non admitteretur exceptio nullitatis ad impediendum executionē. tñ admittitur quando esset irreparabilis. b vt no. Pau. de leas. in cle. j. de iudi. quem etiam ibi tenet 2 sequitur De. de anc. 2 alij. 2 idē Bal. in. l. ab executione. l. circa. q. col. post l. 2. C. quorum appel. non reci. 2 Bal. in. l. est qui duas. C. de adulte. 2 Bald. in. l. si feriat. in lec. antiqua. ff. de ferijs. 2 not. Imoi. in. l. qui a latronibus. ff. de testa. 2 in. l. i. §. sempronius. ff. de acqui. pos. 2 in. l. nō solum. §. morte. ff. de no. ope. num. 2 similiter videmus qd etiā in casibus in quibus petitio restitutionis iu integrum non impediret executionem snie. tamē si executio irreparabilis est suspendetur executio. ita insquit Bald. in. l. i. C. de in integ. resti. in ver. propterea ne quid fiat. vbi dixit qd pendente petitione restitutionis in iutegrum nō poterit fier. executio snie per captūrā seu carcerationē personē vt ibi per eū allegat qd in simili no. in. l. i. §. ff. de appella. res. ci. 2 etiam ita tenet Pau. de cas. in. l. i. §. de condemnati. ff. de re iudi. cum ergo executione dicte snie ius quod habent dicti creditores aduersus dictum nomen debitoris 2 eius bona sit irreparabile 2 omnino extinctum. sequitur qd debet per talem exceptionem impediri executio eius qd alias impediri non posset. 2 si diceretur quod saltem possint dicti creditores agere contra heredes dicti principalis debitoris cōtra quem 2 eius bona nō est facta executio. quia respōdeo multipliciter. primo quia vt fertur notorium est principalem debitorē non esse soluendo. Ande perinde est ac si cōtra eum facta esset excussio 2 repertum esset eū non esse soluendo. vt no. per glo. 2 docto. in. l. decem. ff. de verb. obli. 2 in. l. i. §. si cer. pe. 2 in. l. i. §. princ. ff. qui satis. cog. Deniqz excussio hoc casu non est necessaria vt possint creditores exercere ius suum contra nomen debitoris ei obligatum 2 ita se habet communis opini. vt inquit Bald. in. l. grege. §. cum pignore. ff. de pig. 2 alij quos plenius retuli in alio cōsilio super hac causa reddito vel etiam potest rñderi quod dato qd non eēt notorium debitorē principalem non esse soluendo: tamen cum nostra interest plures habere obligatos. vt. l. iij. §. si. de lib. le. ab hoc commodō habere plures obligatos excluderentur irreparabiliter dicti creditores per dictam executionem. Nam etiam Bald. in. d. l. i. C. de in integ. resti. postulan. appellat carcer. preiudicium irreparabile adeo quod illo casu per petitionem restitutionis

C De...
...
...

C Irreparabilis. adderot. ccl. xxxiij. inci. licet in nouis. Ale. l. iij. §. cōdemnatū. co. iij. 2 ibi Ba. co. iij. 2 ff. de re iudi. consil. l. 2. Bal. l. iij. §. si seruus quē. ff. de acq. vel amit. pos. 2 in 2. l. 2. co. l. iij. §. l. i. Hypo. de marsi. no. dcl. xxxvi. Bart. cōs. xliij. etiam si. lib. j.

C Capturā, nō practicamus i ciuilibus, qd p prosecutionem soluendo cautioe accepta potest euitari captura.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

- a** **E**xequendam. verum est absolute. Sed nisi creditor opponens prompte vel breui termino doceat de iure suo exequetur sententia ad commodum cessionarij, dando per eum cautionē de restituendo si dicatur in fine litis et ita practicamus. **l. i.**
- b** **N**on probabit. Idem Alex. cons. xxxix. lis et questio li. v. et in l. si duo patroni. §. marcellus. ff. de iureiur. Lud. Roma. sing. dccxliij. hypp. de marfi. singu. xxviii. fa. Ale. consi. xxviii.

col. ij. li. ij. cōf. lvij. nu. v. S; hoc itelz lige qñ agitur ad traditionē et ipm vēditorē vel eius heredē negātem venditionē prout etiā loquit Alex. hac. i. d. 2. xxxix. li. v. Secus si age ref et tertiu, vt qñ est qñtio de probā dotitudo ad fines p̄criptionis, quia tūc probāt testes venditionē etiā si nō recorderet q̄ta fuerit p̄cū q̄ritas ex quo de p̄cionē disputat vt decidit Bal. i. l. i. et ibi Pau. C. de Reb. alie. non alienan. Raph. Lu. Alex. in l. sciendū. co. iij. ff. de verbo. oblig. Fulg. pau. Jas. l. si duo patroni. §. marcellus. ff. de iur. iur. Rom. consil. xxiij. col. iij. pau. l. ff. loca. ias. rep. l. admonēdi. col. iij. ff. de iure iur. Fran. Bal. in tra. de p̄scrip. in fi. part. tertie par. pñ. q. ix. iij. Rug. de mota in Rep. l. traditionib. nu. xlix. C. de pac. ves. ruz est q Alex. in addi. ad Bal. d. l. j. C. de reb. alie. nō alienā. et i. d. l. sciēdū. col. iij. ip̄os bat Bal. q. inq. h̄ testes nō p̄clus dūt cū possit vēditio esse facta vno numo et sic eēt null. l. i. l. q. s. an. ff. de acq. posse. nec potest Alex. aliter se hinc extricare quā restringēdo dictū Bal. vt procedat dummodo testes deponant de certo precio saltē vltra vnū numum. Sed hec dubitatio Alex. inutilis est in proposito. qz licet vbi partes remanserunt in terminis simplicis cōtractus dubitari possit an valeat tanquā donatio vel cōtractus innominatus de quo per Bar. Alex. et alios in l. si quis ante. ff. de acq. poss. Tamē postquā secuta est traditio et agit cōtra tertiu, vt in hoc limitatione, non est dubitandum quin titulus validus sic sufficienter probatus siue sit venditio vel donatio vel cōtractus innominatus: qz de specie non curat. inuenio etiā q Alex. in addi. ad Bar. in l. q. sepe. §. illud. ff. de cōtra. emptio. et vendi. mouet circa hec aliam dubitationē, si testes deponētes de precio vnus de minori aliud de maiori summa deponat: et dicit q nō probant nec sunt concordēs etiā in minori summa que nō in est maiori in causa onerosa. l. si decem. ff. loca. qd est intelligendū quādo agit contra venditorē negantē venditionē et est indubitātū quando actor vult offerre solum minus precium. Sed si offerat etiā illud maius precii pōt dubitari. Sed adhuc verā puto decisionem Alex. si nō sint alie probationes nec alie cōiecture quā illorū duorū testium qui nō probāt ex quo discordant in vno substantiali. Itē limito predicta si testes deponerent precium conuentum fuisse solutum et venditorē in eorum p̄sentia recepisse et contētum fuisse quia tunc licet non possint precise deponere de quantitate precij, puto q probant etiā cum agitur contra venditorē vel eius heredem negantem venditionem. Idem si probeatur pretium fuisse donatum vel remissum: quia cum non amplius agatur de eo soluendo et offerendo, non est necessaria probatio ipsius quantitatē. Sed sufficit probare certitudinē in genere et in residuo de quo agitur.

Non curo respondere ad vnū qd audio allegari per partem aduersam. §. q illud nomen debitoris obligat. occasione tutele non venit in obligatione facta dictis creditoribus. eo qz obligatus obligatione tutele potius videtur obligatus ex delicto vel quasi: quā ex cōtractu vel quasi: et sic non potest dici debitor: qz ad hoc est plus quam opportune responsum per clarissimum do. aduocatū dictorum creditorum in allegationibus suis. et certe hoc fundamentum pro honore partis aduersę potuisset pretermitti. **E**x quibus concludo dictam sententiā non esse exequendam in fauorem dicti cessionarij. **A**lex.

Summarium.

- 1 **I**nstrumentum vel testes de venditione sub certo pretio probant venditionem contra venditorē.
- 2 **T**ractatum probare non prodest.
- 3 **S**umme maiori non inest in causa onerosa.
- 4 **A**ffinis non est testis integer.
- 5 **T**estificari qui non coguntur, an volentes admittantur.
- 6 **T**estis quis sit maior omni exceptione.
- 7 **T**estis contradicentes se se infringunt.

Consilium. XVIII.

Iso processu cause

Antonium quondam Joannis Bertini de laura no ex vna parte agentē. et egregiū virū ser Joannem Antonii de abbatis de cesena ex altera se defendentem. **A**ides mihi partes dñi iudicantis esse debere in absoluendo p̄fatu ser Joannē a petitione dicti actoris maxime ex infra scriptis. Nam si bene inspiciat non videt pro parte actoris opportune probatū id qd erat fundamentū intentionis sue. et sic sumus in regula quod actore non probante reus debet absolui. l. qui accusare. C. de edē. c. vno. extra vt eccle. bene. Itā ad probandū allegatam venditionē p̄torij de quibus in libello actor produxit duos testes videlicet, Egidij iuris doc. d. Egidij quondam Matthei de cesena et do. Matthei de Lusano quorū attestaciones nō vident aliquo modo intentionem dicti actoris probare. et in primis capio depositionē dñi Egidij: ipse enim dixit et deposuit quod audiuit dictos Ant. et do. Jo. Ant. adinuicē alloquētes de quadā venditione quā faciebant eidē do. An. de certis p̄atis ad rationē librar. x. et solidorū xv. siue librarum. xi. iudicio ipsius testis de quo p̄torio dicit se p̄scisse nō recordari nisi q iudicio suo fuit vt. §. dictum est per eū. et q tamē inter dictas partes erat tūc aliqualis differentia de dicto p̄tio eo qz vt dixit Antonius dicebat velle solidos quinqz que vltra dictū p̄tium q dare volebat dictus Antonius. et q dictus Antonius numerauit et soluit eidē ser Joanni Antonio aureos. x. vel circa cū pacto de soluendo aliā quantitatē in hebdomada tūc p̄xime vētura. et p̄dict ser Jo. Antonius dixit statim hec verba vcs Antonio sel te parte de hauere facto male inanti che tu me dagili dinari che tu me hai promesso de pagare questa altra septimana io sono cōtento che nō ne sia facta cosa alcuna finadamo hoc est in effectu qd deponit quod ipsemet postea repetitus ad declarationē dicti sui etiā illud asserit se affirmādo q partes in effectu remanserūt in differentia circa dictū p̄tium in quinqz solidis: cōstat autē q ad hoc vt perfecta dicat emptio: adeo qd inter emptorē et venditorē dari possit actio ex empto et ex vēdito requirit q cōuētio facta sit de p̄tio tūc certo vel alias postea fm ordinē contrahentiū legitime certificato vt in. §. p̄tium. insti. de emp. et v. et l. si volūtatē. C. de rescrip. vēdi. l. si. C. de cōtrahen. emp. l. qd sepe. §. i. ff. eo. ti. et etiā oportet emptorē antequā cum effectu agere possit actione ex empto q offerat p̄tium debitū et conuentū. l. Julias nus. §. offerri. ff. de ac. emp. l. ediles. et. §. si. ff. de edil. edic. **E**rgo cū nō cōstet de depositione dicti testis q p̄tium fuit li. x. et solidi. xv. pro qualibet tornatura an vero libra. xi. sequit q nō pōt dici per eū esse probatū de perfecta venditione. et etiā cū nō soluerit aut obtulerit se soluere emptor vēditori ad rationē librarū xi. nō pōt dici qd ex parte sua adimplerit emptor. Bene facit qd dicit Jo. de Ra. et Ray. in l. j. C. de cōtrahē. et cōmit. stip. vbi dicit q si producat instrumentū emptionis facte per tūc a tali prelato de talire si in tali instrumentō nō continet certum p̄tium. q tale instrumentum nō probabit. **N**ec etiā presumet venditionē factam fuisse pro iusto p̄tio seu pro aliquo determinato p̄tio. Nam nō presumitur solemnitas materialis cum non sit vniformis. d. §. p̄tium. et sic non est illud quod in

q in solennitate formali. vt no. Bar. in. l. sciendū. ff. de ver. obli. in prin. ¶ Et dato q vbi tale instm vel similis pbatio facta per testes deponentes de venditione s3 non de p̄io certo p̄io duceret non cōtra vēdītōrē s3 q̄ tertiū possessorē. esset dubium an standū esset tali proba. per no. p. Bar. in. l. j. C. de reb. alie. z per l. j. in. d. l. j. de p̄hen. stip. quasi non posset iste cōtra quem producitur opponere de iure tertiū tñ qñ producit contra vēdītōrē qui non confitetur sibi esse satisfactum de pretio. tñc nesmo negat q oporteat esse probatū de pretio certo vt ipse possit cū effectu agere vt etiā specificē z in terminis decidit Rapa. p̄ba. l. u. in. d. l. sciendū. z etiā Ful. z Pau. de La. in. l. si duo patroni. s. si quis iurauerit. ff. de iureiuran. z est de mente Ray. in. l. j. C. de contrahen. z commit. stipu. z patet ex alle. s. ¶ Quinimo z fortius in casu nostro si bene inspicatur depositio dicti testis ipse nescit testificari nisi de tractatu emptionis z venditionis non autem de aliqua certa conclusione celebrati cōtractus. ¶ Ande probare tractatum non releuat cum quis agit ex contractu nisi probat formatum fuisse certo modo contractum: quia multa tractantur que non perficiuntur. l. si ex causa. s. nunc videndum. in. ff. de mino. d. l. si voluntatem. z. l. sciendū. s. deinde. ff. de edil. edic. z. c. dudum. de reb. eccle. nō allesnan. in. vj. z his verbis per p̄eallegata iura vtitur Bald. in. l. multū. in. ff. col. C. si quis alte. vel sibi z in. l. cum allegas. in. iij. colū. C. de vsu. z in. l. si quis cum aliter. ff. de verbo. obli. z dato q dominus Egidius deponat q dictus Antonius soluit duos catos. x. vel circa cum pacto de soluendo aliam quantitatem in hebdomada sequenti non potest dici q arguat contractus fuisse firmatum pro pretio librarum. x. z solidorum. xv. vt asserit Antonius in libello qz in proposito non sufficit q apparet in genere q fuerit cōtractus firmatus nisi appareat quod fuerit certum limitatum pretium z de illo satisfiat per emptorem vel illud offerēdo vt dictū est qz aliter non potest obtinere emptor agens ex empto. d. s. offerri. ¶ nec isto casu iuuat dicere q in maiori summa inest minor. z q censeantur fuisse concordēs in minori summa. lege diem p̄ferre. s. si plures. de arbi. l. si stipulanti. ff. de verbo. ob. c. j. de arbi. in. vj. qz illud non vendicat sibi locum in contractu facto ex causa onerosa vt in proposito nostro. l. si. x. ff. locati. z not. in. d. l. si stipulanti. z sic apparet q dictus Egidius non probat legitime de emp. z vendi. vt requirit: dñs Masius vero etiā nō probat saltem tanq̄ integer testis: qz est coniunctus affinitate cū dicto anto. eo qz vxor dicti Anto. est amica ipsius testis. ¶ ¶ Cōstat autē q affinis q̄ uis non reperiatur p̄hibitus testificari. z sic non repellatur a testimonio. tñ minus ei creditur q̄ testi qui est omni exceptione maior vt vidim⁹ in multis: vt fratre z similibus. qz licet non intelligatur prohibitus testificari in cāciulli pro fratre. vt not. glo. z doc. in. l. parentes. C. de testi. z no. Inno. in. c. insinuāte. de offi. deleg. z spe. in. ti. de testi. s. j. in vers. sed nunquid frater argu. l. i. ff. de testi. tamen ei minus credit q̄ extraneo testi. vt inquit Spe. in. titu. p̄xi. alle. z Pet. z Lyn. in. d. l. parentes. z Bar. in. l. qui testō. s. j. ff. de testa. per not. in. l. etiam matris. ff. de proba. istud etiā vult Bar. in admonendi. in. ix. col. ff. de iureiur. in verbo venio ad tertiū. vbi dicit quod testis consanguineus vel multum amicus parti nō dicitur omni exceptione maior. ideo fm eum nō facit semiplenam probationē z sequitur Anto. de Bu. in. c. si. de iureiur. bene facit licet nō alleget glo. in auf. de mona. s. cogitandū. in vers. testes. hoc idem voluit Buli. de Lu. in. l. cui eorum. s. affinitatis. de postu. vbi melius quo ad propositum nostrū dixit q non solum fratris testimonium est suspectum qñ deponit p̄ fratre verū etiā illud idē erit in vxore fratris tui testificante pro te. ar. l. j. s. fi. eo. titu. z sic apparet ipsum velle q vxor fratris tui que affinis est quo ad testimonium pro te ferendū sit suspecta. ita etiā expresse tenet Bar. in. l. affinitatē. ff. de procu. z Bal. in. c. in literis. de testi. z vbiunqz testimonium alicuius est suspectum tunc non facit semiplenam probationē nec eius testimonium dicitur esse integrum. l. iij. in. prin. ff. de testi. ibi. nam si careat suspitione zc. glo. in vers. admittendus est. z q testimonium affinis non sit integrum pro affine etiā est de mente gl. in. l. iij. ff. de testi. iuncto tex. z licet illa glo. iuncto text. videatur d̄dicere glo. que est in. d. l. parentes. qz glo. que est in. d. l. iij. videtur velle q personas ibi enumerate repelluntur a testimonio glo. vero in. d. l. parentes. vult contrarium: tamen reducuntur ad concordia per Jac. But. quem refert z sequitur Barto. in. d. l. qui testamēto. s. i. ¶ quod quando persone que nō possunt cogi de iure ad testificandum cōtra quosdā sicut persone que non coguntur testificari rōne coniunctionis. sez cōtra coniunctum z non ratione reuerentie quam habēt illi persone. z sic si sponte volunt testificari pro illo non repelluntur. vt not. in. d. l. parentes. ar. l. qz fauore. C. de legi. tamen minus sufficienter probat per

no. in. d. l. etiam matris. z in. d. s. cogitandum. z in. d. l. iij. in prin. ¶ si aut ratione reuerentie prohibeantur testificari contra eum cui reuerentia debet. z sic si sponte pro eo velint testificari non sunt admittēdi. ita procedit q no. gl. in. d. l. iij. ¶ exemplū est in filio emancipato testificāte pro parte vel genero testificāte pro socero. l. testis idoneus. cū glo. ff. de testi. ¶ Nec predictis aliquo modo obstat statutū sub rubrica de testi. qz quantum ad hoc vt admittatur vel non admittantur testes voluntarie testificantes istud statutū non discrepat a iure cōmuni z dato vt dixi. q dictus affinis non repellatur a testificādo non sequitur ergo est testimonium integrū non obstante coniunctione vel affinitate vt p̄baui. s. z sic nihil habet ob stare q affinis non repellatur a testimonio. vt not. per glo. in. c. accedens. el. j. in vers. subesse vt lite contesta. ¶ Nec etiā obstat statutum sub rubrica de iure zc. quia respōdeo qd statutum in casu nostro ita demum vult vt actoris deferatur iuramentum in supplemētum probationis si ipse actor habuerit pro se vñ testē omni exceptione maiorē z alia indicia z p̄sumptiones vrgentes sed ita est q actor nō habet p̄ se ista requisita vt ostendā. ergo non pōt ei ad supplēdam probationē sacramētum deferri. ¶ Quod autem actor nō habeat predicta requisita p̄t. quia nullū habet testem omni exceptione maiorē. ¶ Nam ille testis dicitur omni exceptione maior contra quē nulla exceptio pōt opponi. vt not. glo. in. sti. de iuri. stip. s. item verborum. in vers. bo idoneos. not. glo. in. c. j. de consang. z affi. z no. Bar. in. d. l. admonendi. in colum. allegata in verbo venio ad tertiū. z vbi intelligit hoc etiā si exceptio que opponitur non repellit testem a testimonio sed diminuat de fide prout est quando esset consanguineus. vt. s. dixi z eam sequitur Anto. de But. in p̄ealleg. c. si. de iureiur. vnde eodem casu dicit Bart. z Anto. de but. in locis proxime allegatis q ex probatiōe vnius talis testis nunq̄ deferatur sacramētū in defectum semiplene probationis. quia nō facio semiplenam probationem per nota. in. d. l. etiam matris. z not. etiam Bald. in. cap. sacramentum. de consuet. rec. feudi. ¶ Sicut etiam dicit Bald. in. l. optimam. C. de contrahen. z commit. stipu. quod ille testis dicitur omni exceptione maior: quando qualitas testis vincit qualitātē exceptionis. sed clarū est quod si cōsideremus attestatōnem domini Egidij. non est omni exceptione maior. quia non deponit quod contractus fuerit firmatus concorditer per partes z nescit testificari de certo pretio cōueto. posito adhuc quod depositio eius nō tenet vt. s. probaui. si etiam attestatōnem cōsideremus domini masij non est omni exceptione maior quia est affinis per ea que supra proxime dixi. ¶ Preterea vltra vñm testem omni exceptione maiorem statutum predictum requirit alia indicia z p̄sumptiones vrgentia que non concurrunt hic: quia dato qd dominus masius predictus fuisset omni exceptione maior cum non sit. attamen non potest dici qd ex depositione predicti Egidij resultant illa alia indicia z p̄sumptiones vrgentia prout statutum exigit qd patet qz primum statutum exigit plura indicia vel p̄sumptiones cū in plurali loquatur. l. vbi numerus. ff. de testi. l. si. ad trebel. c. pluralis locutio. de regu. iur. libro. vj. ¶ Secundo z fortius z melius quia si volumus dicere quod ex his que deponit dominus Egidius p̄sumatur contractum fuisse firmatum z celebratum dum dicit quod Anto. soluit circa. x. duca. zc. tamen dominus Egidius non asserit quod fuerit concorditer firmatus contractus: imo dicit potius contrarium quod partes erant discordes. vnde si volumus quod ex his que deponit possit resultare indicium quod contractus fuerit per ambo contrahentes concorditer firmatus z approbatus oportet tale indicium probari per duos testes. vt not. glo. z docto. in. l. fin. C. famil. ercisc. z Inno. in. c. sicut. el. j. de simo. z Bartol. in. l. si. ff. de questio. z Angel. in. l. si. ff. quod met. causa. in auf. de testi. in prin. vbi ponderat esse aliam glo. ibi z not. Bar. in. l. cū circa. C. de iure dot. z Salp. in. l. non. C. de questio. at tento quod dominus Egidius vt dixi non attestatur directe contractum fuisse firmiter z concorditer celebratum. z dato quod dominus masius alius testis hoc dicat. z sic sint duo testes tamen statutum exigit quod vltra vñm testem omni exceptione maiorem concurrant alia vt dixi. ¶ Preterea posico quod dictum domini Egidij faciat iudicium quod contractus fuerit celebratus inter dictos contrahentes. non tamen facit indicium quod fuerit celebrata venditio pro pretio librarum. x. z solidorum. xv. vt asserit actor vel de alio pretio certo. nec precise deponit dominus Egidius prout requiritur ad hoc vt agi possit actione emptionis: z possit fieri instrumentum venditionis dicto emptori prout ipse petat in libello non potest instrumentum validum fieri siue expresse sione dicti pretij. vt not. Petrus. in dicta. l. prima. C. de cons

Tractatus. s. cōf. xij. nu. xvij. C. l. iij. Sed. d. l. iij. non h3 locū in subsidij z causa cognita vt no. ho. sti. Jo. an. panor. c. j. de testi. cogē. Ro. sing. cccxliij. mathefi. not. clig. Sci. tho. iij.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

trahē. z commit. stipu. vt et refert L. y. ibi z refert Pau. de La. in. l. i. ff. loca. z sequitur ibi etia Ray. qui etiam dicit ita tenuisse. **De.** Fortificatur predicta qz statutu sub rub. de testi. dicit qz si testes reperiantur variare vel discordare inter se in puncto de quo deponunt in nullo credat eis sed ita qz hmoi vides tes esse testes actoris quia dominus Masius attestat qd dicti cotrahētes fuerūt concordēs. sed dñs Egidius dicit quod erant discordēs. z in sua repetitione dicitur qz remanserunt in differentia pretij. bene faciunt no. per Joā. An. z alios in. c. in nostra. de testi. vbi dicunt qz si vnus testis contradicit vni alteri neuter debet valere nisi alter testis forte in tatum esset dignior qz prouocet iudicē ad defendendū iusiurandū fm for. mā. l. in bonafidei. C. de reb. credi. z. c. si. de iureiu. z proposito nostro potius attendendum est dictum domini Egidij tanquam dignioris cum sit constitutus in dignitate doctoratus. c. quanto. de magistris. z habetur in prima constit. codicis cū suis concordant. Alia possunt adduci ad ostendendum quod dictus actor non potest obtinere. sed premissa putauī bene sufficere. **Alexander.**

Summarium.

- 1 **Mulier iure canonico non est idonea testis in criminalibus.**
- 2 **Offendens ex superueniente causa noua, non rumpit pacem.**
- 3 **Auxillationem in introducere volenti non sufficit semel adire z requirere superiorem.**
- 4 **Statutum etiam impropiando intelligi debet vt iuri communi conformetur.**
- 5 **Appellatus an possit preuenire appellantem in causa committenda.**

Consilium. XIX.

Isoprocesso

cause vertētis inter procuratorē camere magnifice ac potētis dñi. d. Lesene ex parte vna agētis z Jacobum Bartholi quīsoni ex alia se defendētē. **C**omisso superuacuo argumētōz apparatu adherēs his paucis fundamētis in quibus rei veritas consistere mihi visa est: dico stipulationē penālē de qua in instrumento dicte pacis nō fuisse nec esse cōmissam. z per cōsequens dictū Jacobū a penis absoluendū esse z maxime principaliter moueor qz posito qz esset probatū qz paulus cesenus cōiunct? dicto Jac. infra quartū gradū percussit Latherinam filiā dicti marci cū stocho qd non pono: tñ pro cōstanti esse probatus maxime qz agitur de pena applicanda fisco occasione delicti. **1** tquo casu de iure cano. qd etiā est seruandum in terris ecclēsie mulieres nō sunt testes idonei. vt Inno. no. in. c. forus. de reb. sig. s. i. z Spe. in ti. de teste. s. i. ver. itē qz si mulier zc. z vers. seq. z ibi Jo. An. z no. Moder. in. l. qui testō. s. mulier. ff. de testi. z ois substantialis pbatio delicti in casu nostro facta est per mulieres testificantes tñ omīssa ipsa disputatione quā non puto in proposito esse necessariā capio principale fundamentum ex eo qz facta est ibi pax inter aliquos offendentes t ex postfacto vn? ex eis ex noua cā superueniente offendat aliū nō intelligit pacē esse ruptam vt probat Bar. in. l. aut facta. s. causa. ff. de penis. per. l. si de certa. C. de trans. z. l. cū querit. ff. de exce. rei iudic. z sentit Bar. in. l. verū. ff. de feu. z Bal. expresse in. c. i. in prin. de pace te. in ver. feu. in. j. vel. q. colū. z Anto. de Butri. z Jo. de Vmo. in. d. c. cum inter. de renū. per illū tex. cū ibi not. Pau. de La. in. l. q. seruū. ff. de ver. ob. faciūt nota. per Bart. in. l. qui Rome. s. duo fratres. in. vj. q. de ver. ob. sed ita est qz probat per aliā cām supueniētē dict? Paul? percussit dictā Latherinā qz pbat qz pcussit eā eo qz ipsa expulerat seu pcusserat quēdā bouē dicti Pau. igit nō committit stipulatio penālis. **2** Qd aut sit pbatū qz Paul? pcussit ex dicta cā patet qz apparet primo esse probatū per vnu testē. scz peregrinū qz ipse in die in qua fuit verberata dicta Latherina ipse viderat eam percutiētē z expellētē dictū bouē dicti Pauli z cōstat qz illud fuit anteq? Paulus eā pcussisset vt apparet ex attestationibus dicte diamātis z marie que deponūt qz tpe quo Paulus percussit Latherinā cōquestus est qz ipsa pcusserat bouē suum nō em potuisset vaticinari Pau. de futura percussione bouis faciēda per Latherinā. l. si putator. in fin. ff. ad. l. aui. l. iubeamus. ad si. C. de test. qz ex hoc ergo apparet qz iste testis. scz pedigranus probat de visu supueniētē. d. Latha. z sic facta semiplena probationē. l. vbi casus. ff. de testi. c. in oi. extra de testi. z

plene no. in. l. admonendi. ff. de iureiurā. cū vulgar. **C** Sub qz quenter probatum est per tres testes qz publica vox z fama est qz dictus Paulus percussit dictā Latherinā eo qz ipsa expulerat z percussit bouē dicti Pauli seu eius patris z fama facit aliā semiplenā probationem que iungitur cum superiori semiplena probatione vt no. in. l. iij. s. eiusdem. ff. de testa. z in. c. veniens. de testi. z in. c. j. de appel. z in. d. l. admonendi. z plene per Bar. in. l. de minore. s. si plurium. ff. de questio. z per alios in. l. iij. C. de proba. cum qz cor. accedit qz in his que depēdent ab animo alicuius: statur dicto eius. vt no. glo. i. s. alie. in. sti. de act. z plene not. Bar. in. l. gerit. ff. de acqui. here. z declarauit dictus Pau. qñ dictā Latherinā percussit qz cā propter quam mouebat ad eam percutiendam erat qz ipsa pcusserat suum bouē. **C** Ad obf. si diceret quod illa percussio bouis non erat iusta cā propter quam debuisset moueri Paul? ad percutiendū z offendendū eā sed solum ad offendendum iuxta. l. i. cū ibi no. C. vñ vi. l. iij. s. eū igit. ff. de vi z vi ar. c. olim. el. i. de resti. soo. vnde dicit Bal. in. d. c. j. in prin. de pa. tenen. qz illa promissio de non offendendo facta in contractu pacis nō cōprehendit offensam factam ex superueniēti iusta cā z tamē certum est qz superueniens discordia nō est iusta causa offendendi. vt dixi. hoc etiam verū est vt ptz ex rōne qua mouebatur Bartol. in. d. l. aut facta. s. causa z ita quo ad veritatem z mentē iuris iudicio meo dicunt facilliter sedere in animo cuiuslibet recte iudicantis inspectis dictis pbatōnibus. z vbi esset causa dubia pronūciandum esset pro reo maxime in penis. c. ex litēris. de proba. l. si preses. ff. de penis. z in regula cum sint partium. lib. vi. **3** Circa scdm dubiū principale puto esse verum qz dictus appellans per illam solam introductionem appellationis cum requisitione presentie domini semel facta non dicitur diligens quantum ad hoc qz non currat tempus appellationis si postea est reuersus. d. dñs z amplius non fuerit requisitus qz iterū debuit requiri qñ rediit vt probat in. l. de pupillo. s. si quis ipsi pretori. cū ibi no. per Bar. de no. ope. nu. in. iij. oppo. faciūt no. per glo. si. in. c. j. de consue. rec. feud. que dixit qz si magistratus abest debet expectari z tūc actus geri debet. z sola absentia non excusat. hoc etiam expresse decidit Anto. de Bu. in. c. ex ratione. circa medium. de appel. in vers. ex his deciditur zc. vñ dicit qz si appellantes accedunt ad sedem apostolicam z non possunt habere copiam pape oportet qz protestent de impedimento vt no. glo. in. c. cupientes. s. qd si per. xx. de elect. lib. vi. z dicit qz non sufficit qz iste qui appellauit fuerit tñ semel impeditus sed oportet qz duret impedimentū z constet illud durare. **1** Ad si non potuit hodie habere copiam pape poterit cras. fm eum quod not. Ange. in aucthen. sed lis. C. de tem. appella. vbi dicit qd illud qd dicitur in tex. scz qz causa appellationis que sperat in consistorio principis inferri manet intacta absqz damno more donec preses faciat causam introduci qd a proceribus fm morem dirimi zc. **2** Debent intelligi fm eū: si appellans fuit sollicitus in introducendo causam sed non potuit qz nō habuit aditum ad imperatorem. **C** Pro hoc facit quia appellans in prosecutione sue appellationis debet summa ope niti. vt dixit tex. in. l. fin. s. illud. C. de tempo. appel. per quem tex. in proposito dicit Bald. in auct. item si appellatione. eo titu. z Saly. in. d. s. illud. quod licet alias vnica interpellatio sufficiat regulariter vt. l. Titia. s. Seia. cum ibi no. per Bar. de leg. ij. z in. l. mora. in prin. cum ibi no. per Bar. ff. de vsur. **C** Tamen in causa appellationis nō sufficeret vnica interpellatio z requisitio facta iudici quia nō esset ista summa ope niti. vnde fm eos debet interpellatio fieri cum ea instantia z diligentia cū qua debent apostolipeti. illud videt velle Ang. in cōsi. cxxvj. in ordine meo incipi. quisdam mattheus zc. **3** Abi concludit qz si fuit appellatum ad dominos priores qui ex forma statutorū debēt cōmittere dictam cām appellationis infra tres dies vni iudici neutri parti inspecto. z quod iudex ex forma statuti debeat cām intra decem dies a die commissionis terminare. z cōtingerit qd domini priores nunq? cōmiserūt cām dicte appellationis eo qz nō fuerūt solliciti z etiam transierunt decem dies qz talis appellatio intelligitur deserta eo qz dictum statutū disponens quod priores teneantur cām cōmittere infra tres dies: dñs intelligi si postulatus fuerit a partibus. l. iij. s. hec aut. ff. de magistra. conue. **C** An debuerunt priores requirere appellatē qz cām cōmitterent z debuit dicta requisitio fieri cum importunitate sicut dicimus quando requiritur iudex vt det apostolos. l. j. ff. de lib. dimis. c. ab eo. de appel. lib. vi. **4** Et propterea concludit Angel. qd dicta appellatio intelligitur deserta eo quod non fuit terminata in fine decem dierum. **C** Unde puto verba dicti statuti quo ad casum propositum licet videantur aliquantulum ambigua quod intentio statuti predicti non fuit quod sufficiat

Pacez. Adde Bal. alex. l. semel mora. col. j. ff. sol. ma. alex. 2. si. cxxv. lib. iij. Alcia. l. cū pponas. C. 8 pa. Roma. 2. si. clviij. in casu pposito.

sufficiat appellante appellare. et quod non habeat necesse instare et sollicitare causam committi. et eo non sollicitante quod non possit preueniri ab appellato in faciendo causam committi. Nam si ita est sequeretur quod de facili tempora finiende appellationis de facili esse possent longiora quam essent de iure communi. et tunc intentio statuti fuit prouidere quod casus appellationis non protraheretur in longum. ut patet ex prefationibus dicti statuti ex quibus cognoscitur intentio finalis statuti. l. ff. de hered. insti. l. i. cum hinc in p. n. cum ibi no. per Bar. ff. de trans. plene no. Bar. in l. ambrosia. ff. de decre. ab oz. faci. et Bal. in s. quibus. in prima cōsti. C. et do. in c. pe. in fi. de cleri. coniu. Et si cum statutum dicitur semper interpretari ut conformitatem habeat cum iure communi magis quam fieri possit. etiam si verba statuti improprie acciperentur. ut probat tex. in c. cum dilectis. vbi hic ponderat An. de Bu. de consue. et per hunc vi quod statutum interpretari debeat secundum id quod habetur in c. Abbate. de appel. vbi habet quod appellatus potest preuenire reappellante in faciendo causam committi dummodo nimum non precurrat ad hoc quod appellante in commissione impetranda supplantet. Et secundum Jo. An. et alios si queratur quod appellatus dicatur nimum precurrere in impetranda commissione cause hoc est arbitrarium inspecta qualitate persone et loci distantia et qualitate cause ar. c. cum sit Romana. de appe. Et in proposito satis mihi placet maxime inspecta mente dictorum statuentium quod si primum potuit appellatus impetrare commissionem cause inspecta qualitate persone et distantia loci et non impetravit dicatur esse negligens iuxta no. per gl. no. in l. i. C. de his quibus. ut indi. cum ibi no. per Bar. in ver. quero dicit. et c. et per Bart. in l. in cognitione. ff. ad Sil. et ideo possit appellatus preuenire eum in impetranda commissione cause. nec dicatur nimum precurrere nec statutum hoc prohibet appellatio si bene inspiciatur. et si nullus interstitit ut committeretur causa et sic causa non fuit commissa tunc putaretur quod elapso anno et ex causa impedimenti biennio causa appellationis deserta iuxta aut. ei qui. C. de tempo. appel. et c. ex ratione. de appel. tanquam casus sit omissus a statuto et sic remanet in dispositione iuris communi. ut no. Bar. in l. oēs populi. in vi. q. prin. de iusti. et iur. cu cōcor. Et ista videtur mihi in proposito probabilior et humanior conclusio quam illa quam facit Ange. in dicto consilio vbi videtur velle quod si pars fuerit diligens in faciendo causam appellationis committi. et causa non fuerit terminata intra tempus intra quod a die commissionis debebat terminari dicatur esse deserta. Nam certe statutum in casu suo nec in casu nostro disponebat quod si quod fuerit negligens in faciendo causam committi quod tunc elapso termino. et dierum vel unius mensis a die commissionis causa sit deserta. vñ concludendum videtur ut dixi quod iste casus tanquam omissus a statuto remaneat in dispositione iuris communi et constat de iure communi quod negligentia aliqua in faciendo causam committi non inducit per se desertionem appellationis sed solum inhibet potestatem appellato preueniendi in impetrando causam committi. ut d. c. Abbate. et dixi. s. Differt enim aliquantulum casus super quo consuluit Ange. a casu nostro quia in casu suo statutum limitabat tempus intra quod causa debebat committi. secus in casu nostro: et ad omne dubium tollendum in futurum videtur quod consulte et laudabiliter ageret iustissimus ille superior si per statutum prescriberet certum terminum appellati ad faciendum causam committi intra quem si negligens fuerit appellans causa haberetur pro deserta. Alexander.

Summarium.

- 1 Hereditas non adita transmittitur ex potentia suutatis.
- 2 Statutum excludens feminas propter masculos, intelligitur filii volunt esse heredes.
- 3 Repos succedit ex propria non patris persona.
- 4 Ius transmissionis habet locum etiam in portione que ex statuto vel speciali iure defertur.
- 5 Femine excluduntur per statutum habentur pro mortuis, et defunctis esse sue. et nu. vi.
- 6 Ius substitutionis iunctum cum iure accrescendi transmittitur.
- 7 Mortis tempus attenditur ad exclusionem vel admissionem successionis.
- 8 Statutum quando venit derogando ad ius commune, non interpretatur secundum ius commune.
- 9 Heres heredis restituitur ad adeundum.
- 10 Testamenti et delate successionis ignorantia presumitur propter absentiam.
- 11 Decessisse sine liberis quis presumitur.

Epitome.

Consilium. hec famigerata questio in fortioribus terminis tractatur per Ly. et alios in l. i. in fi. C. de adult. quoniam stante hoc statuto decessit aliquis relicta filia et filio qui nulla immixtione facta mox decessit. Relicta filia seu nepte que omnia bona vendicat ex statuto contra amitam, que solum vult habere dimidium ex iure communi tanquam cessante statuto, hinc quod succedant equaliter tenuit Jaco. de Are. et Aber. de

Ab statuto

quod statibus masculis filie non succedat sed sint dote contente. Quidam io. de quistello decessit relicto Bartholomeo filio et una filia filius autem dum esset absens non adita hereditate paterna decessit sine liberis. Relicto Raymundo fratre patruale de quo non dubitatur quin excludat sororem defuncti in bonis defuncti. Sed dubitatur an excludat in omnibus bonis dicti Jo. hoc est nedum in dimidia iure communi delata Bartholomeo sed etiam in altera dimidia et parte dicte filie speciali iure statuti salua dote delata Bartholomeo, licet non constet quod Bartholomeus adierit hereditatem et vti voluerit statuto Respon. Alex. q. sic.

Consilium. XX.

Iso processu cause

Raymundum quondam Antonij ser. Joannis ex parte una et dñaz Margaritā et Joannē filias quondam Joannis de quistello ex alia se defendentes mediantibus eorum intercessoribus et viso puncto mihi transmissio una cum allegationibus clarissimi aduocati dicti Raymundi. Et quod fuerunt deducta et liquidata pro parte dicti actoris omnia que fuerunt necessaria ad firmam et roborandam intentionem suam in petitione hereditatis Bartholomei quondam filij et hñdis dicti Jo. de quistello. sed ex his que in puncto continentur. Et videtur quod dictus iudex qui finiam tulit existimauerit quod attento quod non reperitur probatum quod Bartholomeus filius dicti quondam Jo. se immiscuerit hereditati paterne non potuerit ad Raymundum heredem suum transmittere totam hereditatem Jo. non aditam sed solum tertiam partem hereditatis ad quam de iure communi vocabatur ex potentia suutatis recepta magis communi et approbata opi. que habet quod hereditas non adita transmittatur ex potentia suutatis iuxta l. si fratris. C. de iure deli. l. i. vñtre. et ibi plene doc. ff. de acqui. here. l. i. ex militari. s. si. cum l. seq. s. ad mili. testa. cum vul. Et hoc maxime attento et dato quod Jo. instituerit heredem vniuersalem Bartholomeum: tñ de iure communi non deferebat recta via tota hereditas Jo. ad Bartholomeum attenta preteritione filiarum Jo. que reddebant testamentum nullum. iuxta l. filio preterito. ff. de iniusto rup. testa. cum ma. et in aut. ut cum de app. cog. s. aliud quoque. Et postea quod esset ibi clausula codicillaris. que operatur quod hereditas veniat in fideicommissum restituenda heredi scripto iuxta no. in l. ex ea. ff. de test. et in aut. ex ea. C. de li. pre. et in l. i. ff. de iure codi. p. doc. in infinitis concordantibus. et Bar. in l. q. p. C. ad l. fal. tñ considerato quod nulla facta nec petita fuit restitutio fideicommissi a dicto Bartholomeo vel eius heredibus re vel rebo, put requiritur iuxta l. facta. in prin. et l. restitula. ff. ad Treb. non potest dici et quod de iure communi pars hereditatis. Jo. delata est Bartholomeo. Est ergo videndum an sit verum quod dictus Bartholomeus solum transmiserit ex potentia suutatis ad Raymundum tertiam partem hereditatis Jo. que sibi de iure communi deferebat ex statuto repellente feminas etiam ab intestato et tantibus masculis, put latius in dicto statuto continetur. Et vñ prima consideratione dicendum quod non transmittat totam ex potentia suutatis quod priuilegium concessum a statuto ipsi Bartholomeo descendenti ad excludendum feminas ita demum habet effectum si acceptatum et agnatum fuisset per ipsum Bartholomeum dum vivebat. l. emancipata. C. qui admittit. l. i. s. ibidem. ff. de col. bo. s. p. dictum Bartholomeum non fuit acceptatum quod non fuit agnita hereditas ipsius Jo. sibi insoluit delata virtute dicti statuti. ergo nihil operari potest priuilegium a dicto statuto concessum. Secundo quod priuilegium concessum a lege filijs in potestate de transmittendo hereditatem ascendenti conceditur solum in portione eis debita a lege. xij. tabularum seu debita de iure nature quod fraudari non debet ut patet ex l. i. C. de his qui aper. tab. iuncta l. cum ratio. ff. de bon. da. in prin. sed non reperitur quod in portione que ultra dispositionem iuris communi conceditur in effectu filio excludenti filias. habeat filius priuilegium transmittendi ab seque additione ergo sumus in regula quod habet quod hereditas non adita non transmittatur. l. quoniam sorore. C. de iure deliber. l. i. s. in nouissimo. C. de cadu. tol. Tertio quod in casibus in quibus hereditas non adita transmittitur sit transmissio talis hereditatis non tanquam adite sed tanquam ad eam delatam. l. si quis filium. in prin. ff. de acqui. re. here. et in l. i. C. de his qui ante aper. tab. sed ita est quod dictus Raymundus non debet per suam additionem posse excludere filias

Bo. contrarium per nepte tenuit q. des Ago. de Fonta. pmissis que secus tus est Ly. d. l. i. fi. Sal. aut ibi dñs stringit aut per filium fuit adita hereditas patris et tunc procedat opinio Ly. aut veronullo modo adiuit nec se immiscuit et tunc locum sit opi. Ja. de are. et tribus rationibus mouet quod breuiter tatis causa non refero in hac q. dñs. in l. emancipata. in ij. col. C. qui admittit. non audeat decidere sed remittit ad l. si arrogato. ff. de adop. vbi in col. viij. relinquunt sub dubio. S. po stea in cōsi. c. j. li. ij. vbi tñ fere tras scribit quod scripsit i. d. l. emancipata. sequitur opiniones Sal. consulendo pro amita. Buli. aut bñdi. in repe. c. Raynutius. in xvj. mortuo itaqz testatore. q. nuni. ex viij. c. x. volens concordare distinguit. An statutum pure simpliciter et absolute statibus masculis excludat feminas i totum ut tunc procedat opi. Ly. an non excludat in totum sed iubeat eas dotari tunc procedat distinctio Saly. s. dicendum indistincte vera esse opinionem Ly. p. ea quod hic tradit Alex. que etiam secuti sunt Bal. in aut. s. et si q. s. in q. b. C. de seci. nup. l. c. j. episcopum vel abbatem. vñ. feu. Albe. Ang. i. d. l. i. C. de adu. Ab. q. statu. q. cñ. Lu. Ro. in l. vñtre. in fi. ff. de acq. here. Pau. in l. si. eo. ti. Fra. Are. l. si q. posthumos. s. si filium. ff. de lib. et posthu. in cōsi. l. copiose. nune. v. Socy. in repe. l. mulieri. in fi. ff. de cōdi. et demō. i. cō si. cli. li. ij.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

dicti Joā. quia istud privilegium excludit filias a successione patris. concedit solū personis descendenti masculinū prout erat Bartholomeus. ergo nō trāst ad transuersales heredes Bartholomei. put est Raymūdus. ar. l. q2 tale. ff. solu. mat. z in. c. privilegium personale. de reg. iur. in. vi. l. Titia scio. §. vñ. ras. de leg. §. 2. per istas rationes istam partem videtur tenere Salp. in. l. i. in fi. C. ad. l. Jul. de adulte. ¶ Quarto quia videntur preferri z vocari dicti descendentes. nō tanq̃ sui heredes sed solū per hoc nomē nature. l. tutelae. cū ibi not. per. Barto. ff. de ca. dimi. sed ita de iure beneficii trāsmiſſionis hereditatis nō adite ad quoscunq̃ solū conceditur illis q̃ sunt sui heredes. d. l. si fratris. z. l. quoniam sororem. C. de iure delib. z. d. l. i. de his qui ante aper. tab. ergo non videtur qd̃ iste Bartholomeus trāsmittat ad Raymūdum suū fratrē patruelē illud q̃ ipsi Bartholomeo a statuto defert̃ vltra ius cōe. ¶ Quinto tōq̃ statutu predictum excludens feminas ppter masculos intelligitur si masculi volunt esse heredes. l. i. §. sed si sine. z. ibi no. Bar. ff. ad tēp. z. l. i. §. qd̃ si filium. z. ibi Bart. ff. de contra tab. z. no. Bal. in. l. maximum vitium. in. vi. col. C. de libe. pte. ri. in. versi. Item quero enim q̃ statutum zc. sed dictus Bartholomeus non agnouit hereditatem patris: ergo non habet locum statutū: per quas duas vltimas rōnes Lu. de Ro. in. l. ventre. ff. de acqui. here. reliquit super hoc passu cogitandum. ¶ Sexto quia cessante ratione legis cessare debet ipsi dispositio. l. adigere. §. quis. ff. de iure pa. c. cum cessante. de ap. pel. sed ratio dicti statuti vt apparet ex dictis p̃fationibus ipsius statuti. iuxta. l. fina. ff. de heredi. institu. fuit vt cōseruaretur dignitas z nomē familiarum. que per masculos z agnatos cōseruatur. l. pronunciatio. §. i. ff. de verb. signi. institu. de legi. agnat. suc. per totum. sed si diceremus quod dicta portio delata filio masculo statuto trāsmitteretur etiam. non adita sequeretur quod etiā quando esset extraneus heres dicti filij. puta ex testamento: excluderet sorores dicti filij ab hereditate ascendētis quamuis per illā extraneum non veniet seruandū nomen z dignitas ipsius familie p̃ri de funcit̃ de cuius successione tractaretur quod non est dicendum. ¶ Septimo. quoz t̃iescumq̃ defertur aliqua portio de iure speciali non habent in ea locum beneficia iuris cōmunis. vnde videmus quod in portione delata filio masculo de iure speciali ipsius statuti. non habet locum trāsmiſſio si non fuit adita. ¶ Octauo p̃batur per. l. i. §. si sit. in. §. respo. z. quod ibi not. Barto. ff. de col. dotis. z. Barto. in. l. i. §. si filius. ff. de coniungen. cum emā. ci. libe. tybi licet nepos regulariter subintret gradum z locum patris sui. tamen non succedit nepos ex persona patris sui: ex persona p̃pria. z. attēduntur qualitates que sunt in persona nepotis: z. non ille que erant in persona patris. Ita in proposito quauis Raymundus succedit in locum Bartholomei. tanq̃ eius successor. tamē debent in hac successione cōsiderari qualitates p̃sone Raymūdi z etiā Bartholomei: ergo cum Raymūdus nō sit de descendētibz Joā. non debet excludere feminas Joā. que solū excludunt per descendētes in dicto statuto. ¶ Nono. qz statutum debet interpretari vt minus lesdat ius cōe q̃ possit. c. cum dilectus. de consue. l. i. C. de noxaz. li. sed cum statutum predictum nō disponat aliquid de trāsmiſſione. debet intelligi qd̃ descendētes masculie excludant feminas: scilicet si ipsi masculi succedant per seipsos. non autē si ante aditam hereditatē decedant: qz tūc non excluduntur feminæ. Nam hoc modo intelligendo minus leditur ius cōe vōz lēs per masculos non excludi feminas. l. si. C. de libe. pte. rit. l. lege duodecim tabularū. C. de legi. here. z. etiam volens hereditatem non aditam regulariter nō trāsmitti. ¶ Quibus non ob st. sententiā cōtrariā de iure probabiliorē esse puto ex infrascriptis. ¶ Et primo secundū veras cōclusiones ius cōe vult q̃ portio que in bonis patris defertur filio in p̃tate trāsmittatur ad quoscunq̃: vt dixi in prin. ¶ Ergo talis dispositio iuris cōis locum habere d̃z in portione que ex forma statuti in bonis patris defertur filio: qz ista appellatur extēſio passiuā que habet locum in statutis. l. i. §. lex falcidia. z. ibi no. Bart. ff. ad. l. fal. l. i. §. illo de mune. z. bono. Bar. z. alij in. l. omnes populi. in. vi. q. prin. ff. de iusti. z. iure. z. in. l. i. §. de legat. j. cū si. sicut em̃ vide mus qd̃ ius cōe disponens q̃ de leg. relictis in testamēto possit detrahi falcidia habet locū etiā in testamētis que non valebāt de iure cōfēd solū ex dispositione statuti. vt in. d. §. lex falcidia. z. ibi Bart. ita in proposito dicamus iura cōia volentia qd̃ portio delata filio in p̃tate in bonis patris trāsmittatur ex potentia suūtat̃ debet habere locū qñ filij in p̃tate succederet in aliqua portione sibi delata a statuto in bonis patris. z. istud tenet C. post antiquos in dicta. l. in. fi. C. de adult. licet non adducat rōnem predictā. Nam vltip̃se quod dispositio l. i. C. de his qui ante aper. tabu. que vult quod descendentes

qui non sunt sui heredes trāsmittant ad descendentes suos hereditatē in ascendētiū aditam z cōfirmat̃ iura loquētia de trāsmiſſione hereditatis non adite habeant locum etiam quando talis portio hereditatis deferebatur a statuto in fide scendenti in bonis ascendētis. z. refert ipse tenuisse vgolitū de fontana Parmensem. ¶ Secūdo probat̃ quia portio accrescens sapere debet naturam eius rei cui accrescit. l. si z. toto. in. princ. ff. de lega. j. l. inter socerum. §. cum inter. in. fi. ff. de pac. do. l. etiam. C. de iure do. cum simi. ergo portio filiarum que accrescit portioni ipsius filij in masculi d̃z sapere naturam portionis ipsius filij que fuit dubid trāsmittēbatur ex potentia suūtat̃. ¶ Tertio. qz absurdū esset dicere predictum Bartholomeū in hereditate suū patris esse pro parte suū heredē z pro parte heredē non suū: id est non trāsmittentem z ex potentia suūtat̃. arg. l. titie si non nupserit. de conditio. z. demonst. z. l. si p̃uatus. in. fi. ff. de libe. cau. z. l. eum qui edes. ff. de vñ. cap. c. per venerabilem. qui filij sunt legitimi. z. quod notat in. c. cum inhibitiō. de clandest. desponsa. z. per istas rationes consuluit Bal. in cōsilio incipiente. In z. hñst̃ noie factū p̃ponitur sub hac forma. Quidā noie zc. vt etiam refert Lud. ro. in. d. l. ventre. ¶ Quarto. quia dictū statutum excludens feminas ab hereditate facit eas haberi p̃mōrtuis. l. i. §. si pater emancipatus. ff. de coniungen. cum emā. in. lib. l. i. §. pen. in. fin. ff. de bo. pos. contra tab. z. si tota hereditas defertur iure suūtat̃ filio masculo ac si femina non esset in rerū natura per. d. l. pen. §. si. de bo. pos. cōtra tab. z. ideo masculus debet ex potentia suūtat̃ trāsmittere etiam portionē ipsius femine non aditam. z. per istam rationē Pau. de cast. in. l. i. ff. de acqui. heredit. affirmat in terminis huius statuti disponētis quod extantibus masculis femina non succedat. Et dicit ipse quod etiam Bal. ita consuluit non per istam rationē sed per aliam vñ quia q̃ iuris est de p̃ncipali. idem debet esse de augmento per. d. §. cum inter. ¶ Quinto. fortificatur per id quod dixi Barto. in. l. i. §. sciendum. per illum tēp. ff. de suis z. legi. z. Bal. in. l. magis in. vi. vitiū. circa fi. C. de libe. pte. vbi dicit̃ quod si statutum dicat quod extantibus masculis filia femina non succedat q̃ talis femina definit esse sua a heres. Sicut ergo si duo essent filij. quozū vnus tantū esset in patria p̃tate z alius esset emancipatus succedat olim suus in totum ac si emancipatus fuisset mortuus. instit. de here. que ab intest. in. §. emancipati. l. sed cū patrono. §. i. ff. de bono. posse. Ita ergo in proposito cum per dictum statutum filie definant esse sue filius masculus solus remanet suus: z. per consequens totam trāsmittere debet ex potentia suūtat̃ cum prima causa sit suorum. instit. de heredi. que ab intesta. in. p̃ncipi. l. i. §. post suos. ff. de suis z. legit. simile videmus quando vnus filius est in totum institutus z alius est exheredatus. l. si filius qui patre. de vulga. z. pupi. ¶ Sexto probatur. pone quod pater habet tres filios in potestate. scz Titium sempiternum z Caium z instituit Titium in vna dimidia reliquos duos in alia dimidia dicemusne q̃ Titius decedens trāsmittat suā integrā dimidiā ex potētia suūtat̃ ad quoscunq̃ etiam decesserit anteq̃ hereditatē adierit. certe sic vt videtur probari in. l. iij. in. versic. sine ex parte. C. de iure delib. non restringendo illum tēp. generaliter z distincte loquens tēp. tamen clarū est quod de iure nature z de iure cōmunis non erat debita Titio integra dimidia sed solum legitima vel ad plus. portio virilis: ergo eadem ratione si portio filij augeatur ex dispositione. l. municipalis: cum dispositio legis z dispositio testatoris a pari procedant. l. fin. C. de rebus alie. non alie. z. in. authen. de nup. §. disponat. ¶ Septimo pro hac parte videtur bonus text. in ratione sui in illa singulari. l. qui patri. ff. de acqui. heredi. ¶ vbi licet regulariter ius substitutiōis non trāsmittatur ad heredes. l. toties. eod. titulo. l. qui liberis. §. hec verba. ff. de vulga. z. pupi. Tamen fallit quando ius substitutiōis pupillaris esset cōnexum cum iure accrescendi vel cum iure accrescendi quia tunc trahit a iure accrescendi quod trāsmittatur ad heredes suos sicut trāsmittitur ipsum in ius accrescendi. l. qui ex duabus. ff. de acquiren. heredi. l. si ex pluribus. ff. de suis z. legi. Item hoc propter cōiunctionem z connexitatem quam habet portio que aufertur filie cum ea que iure proprio defertur debet filio induci trāsmiſſio patris filie per patrem filij que iure suūtat̃ trāsmittitur: simile videmus in casu. l. qui ex duabus. in. p̃ncipi. ff. de acquiren. heredi. vbi secundū vñm intellectū quem ponit Barto. ibi licet institutio conditionalis non trāsmittatur ad heredes. l. liber homo. §. si ita. ff. de heredi. institu. l. fina. in. p̃ncipi. ff. de vulga. z. pupi. tamen fallit quando institutio conditionalis esset iuncta cum iure accrescendi: quia tunc trahit a loco vt trāsmittatur ad heredes. ¶ Octauo quia posito quod non trāsmiſſet Bartholomeus ad heredes suos

a C Sna. cōtrariū decidit infra eod. lib. consil. cxxxi.

b Accescedi. ad de Alex. Bal. l. si Titius. ff. de vulg. z. pupi.

5

6

a

7

b

des suos ex potētia suitatatis portionē quā statutum aufert filiabus tamē de necessitate oportet dicere qd cum Bartholomeus ex potētia suitatatis trāsmittat saltē suam propriam portionē ad raymundū tamen propter ius accrescendi raymundus consequitur etiā portionem quā statutum aufert filiabus quā alias sequeretur quod ille cui delate essent plures partes huius hereditatis prout erat Bartholomeus posset pro vno parte esse heres pro alia non quod est contra l. i. ff. de acquir. here. z dicit Ang. in l. i. ff. eod. tit. quod istud nedum procedit quando certe partes z certa cōmoda essent delata a testatore sed etiā a l. allegat casum quē dicit esse singulārē in l. i. C. de omni agro deserto. lib. xi. vnde siue dicamus istas portiones hereditatis esse delatas a testatore siue a testato idem iuris est. Itē sequeretur qd testator decederet pro parte testatus z pro parte intestatus contra regulas iuris. ¶ Nonoz vltimo per hoc adduco tex. in c. i. §. in omni. in tit. episcopū vel Abb. in vi. feu. z qd ibi per illū tex. inquit Bal. vbi dicit qd statutum disponens qd extantibus masculis filia femina non succedat operatur qd quā primū extitit masculus post mortem patris filia intelligiū perpetuo exclusa adeo quod licet decedat postea masculus superstitē filia tñ non admittetur filia predicta. z ita etiā dicit Bal. in aut. sed z si quis. in. vi. colū. z in l. in quibus. C. de secundis nup. vnde in pposito qd primū mortuo Joann. viuis extitit Bartholomeus sunt exclusē dicte filie adeo quod etiam mortuo postea dicto Bartholomeo non possunt ipse ad successionem venire. ¶ Et per ista apparet de facili rñsum ad allegata in contrarium. ¶ Quibus tñ specia liter respondeo. Et primo ad primū argumentum dum dicit qd priuilegiū non habet effectū nisi fuerit acceptatum: Rñdeo qd ista transmissio dicit fieri ex potētia suitatatis de iure cōi qd habet locū in casu nostro propter extensionē passiua. z etiam qd dicte filie quo ad succedendū in hereditate haberentur pro mortuis vt probauī. §. z sic ista portio videt quā ad transmissiōnem agnita z acceptata ex potētia suitatatis. l. i. §. qui in potestate. ff. si quis omīssa cā testa. l. si post mortē. in prin. de leg. i. preterea etiā priuilegiū si non sit acceptatū transmittit ad heredes patet in l. nō solū. ff. de in integ. resti. z in l. heredes. C. ad Elieia. ¶ Ratio autē quare in casu. d. l. emancipata. nō transmittatur hereditas nō addita erat qd illo tēpore nō trāsmittēbatur emancipatus hereditatē non aditā. vñ glos. in d. l. emancipata. z clar. ibi Jac. But. Bak. Ful. z Pau. de La. z Ly. in l. i. in. iij. q. C. de his q ante aper. tab. tenet qd etiā bonozū possessio nō agnita per descēdētes in bonis ascendentiū transmittatur ad descēdētes sicut hereditas de iure ciuili in tali casu transmittit per. d. l. de his qui aū aper. tab. In alijs aut casibus bonozū possessio nō agnita regulariter non transmittēbatur. vt. d. l. emancipata. z in l. iij. §. acquirere. ff. de bo. pos. sic nec hereditas nō adita vel nō habita pro adita nō transmittēbatur. ¶ Ad secundū ar. scz qd nō reperit qd filius transmittat nisi portionē que sibi de iure nature debita est. vñ patet rñsio ex his que. §. dicit maxime in. iij. v. vi. vii. z viij. arg. ¶ Ad tertium arg. dū dicit qd istud priuilegiū excludendi filias est concessum descēdētibz: vñ nō dicit transmitti ad alios zc. rñdeo qd nō transmittitur priuilegiū excludēdi: sed transmittit ipsa hereditas qd attrēto qd Bartholomeus erat in pte Joā. z suus heres etiā ante aliquā expressam immissionē hereditatis perinde est ac si fuisset heres z se inmiscuisset quo ad ea que sunt ipsi filio fauorabilia. put est ius trāsmittēdis. l. si filius q patri. ff. de vul. z pup. z in l. i. §. q in pte. ff. si quis omīssa cā testa. ius etia. l. z q. in princ. ff. de interro. act. hoc ptz de iure cōi in hereditate paterna que a lege delata est filio in pte in qua filius habet priuilegiū qd sit suus. Hā licet istud priuilegiū nō transmittat ad heredes filij qd nō erunt sui heredes. s. patris: sed heredes ipsius filij: tamē bene trāsmittit filius ipsas hereditatem etiā nō aditā ad extraneos hīdes suos z excludit quoscūqz alios de agnatione patris ipsius. d. l. si fratris. cū si. ¶ Preterea rñdeo qd cum Bartholomeus sine dubio transmittat de iure cōi ex potētia suitatatis portionē sibi delatam de iure cōi necesse est etiam qd alia portio filiarū que a statuto deferēbatur filio etiam accrescat Raymundo per rōnes quas adduxi. §. maxime in. vii. z viij. arg. z per easdem rōnes patet rñsio ad quartū arg. dum dicebat qd statutū vocat istos filios tanquā descēdētes nō tanqz eo ipso quo ad statutū excludit filias: z sic eas facit hī pro mortuis quo ad succedēdū in hereditate z succedit dispō iuris cōis qd facit filios esse suos heredes in totū: vt probauī. §. in. iij. v. z. vi. arg. z in. i. arg. vlt. partis. ¶ Hā ob. arg. vcz qd dictū statutū sit excludēs feminas propter masculos intelligit si masculi voluerūt esse heredes aliter non. l. i. §. sed si sint sui. ff. ad ter. z ibi Barto. qd rñdeo qd illud procederet quando filij masculi repudiassent hereditatem vel alio

modo essent incapaces. ita loquitur D. in. d. §. sed si sint sui. cū alijs iuribus ibi ad hoc allegatis per Bart. sed in casu nostro Bartholomeus nō abstinuit. imo. l. facit eū incōtinenti suum herede. d. §. qui in pte. cū si. ¶ Non ob. sextū arg. scz. quod cessante rōne statuti zc. qd rñ. primo qd cū Raymundus sit masculus z de agnatione vendicat in eo loco rō statuti. Item secūdo rñdeo qd satis est vt satisfactū sit statuto qd tēpore mortis Joā. extiterit viuis Bartholomeus z capax successionis z hereditatem non repudiauerit ad hoc vt filie intelligantur exclusē: qd ad videndū qd preferat z excludat in successione attendit solus tps mortis illius de cuius hereditate agitur. §. proximis. in tit. de legiti. agna. succel. l. iij. §. inter dūm. ff. de suis z legi. maxime cū eo tpe filius masculus censeat esse suus heres vt sic testamentum sit cōfirmatum. d. l. si filius qui patri. z sufficit filiā semel esse exclusā per existentia masculi ad hoc vt perpetuo videat esse exclusā etiam deficiēte postea masculo. vt in. d. c. i. §. qd etiam. z ibi Bal. in tit. epnū vel Abba. vt dicit. §. in vlti. arg. ¶ Preterea satis est qd filius masculus in sua principali parte fuerit suus heres ex dispositione legis. ad hoc vt postea ratione augmētū totum accrescere oporteret illi portioni alias sequeretur absurditates de quibus dixi maxime in. vii. z viij. arg. ¶ Non ob. vii. arg. fundatū per. d. l. mulier. ri. qd rñdeo qd illud qd ibi habet procedit qd ille q succedit de iure speciali succedit cōtra voluntatē defuncti. secus si non esset contra voluntatē defuncti vt in casu nostro per filij. §. fina. ff. de leg. prestat. secundum docto. in. d. l. mulier. ¶ Preterea dispositio illius. l. nō habet locū nisi in legatis z non in hereditatibus vt in terminis nostris statuti firmant Bar. z doc. in l. re coniuncti. de leg. iij. z alijs in. l. i. C. quādo nō pet. patēs. ¶ Non ob. octauū arg. de lega. i. §. si sic. de colla. docto. quā rñdeo quod ibi non fuit delata hereditas patris in cuius locū succedebat nepos: ideo cōsideratur nepos ex persona patris secus si delata fuisset patri sicut hic delata fuisset Bartholomeo: quia tunc considerari debet succedens non ex persona propria sed ex persona eius in cuius locus succedit. vt est text. in l. si quis filium. C. de inoffic. testa. ¶ Ad vlti. arg. dum dicebatur qd statutum debet interpretari vt quāto minus sit possibile ledat ius cōe. rñdeo qd minus leditur ius cōe si totū deueniat ad Raymundū quia non decedit testōr pro parte testatus. Nec erit quia pro parte tñ suus vt augmētū imitetur naturam eius cui accrescit z satisfiat legibus volētibus quod hereditas que obuenit si hīs in pte transmittatur ad quoscūqz saltem vigore extensionis passiue prout hec omnia clare relinquēt z argumētis pro se da parte adductis. ¶ Preterea expresse qd statutū venit derogando ad ius cōe vt in casu nostro etiam statutum non interpretat fm ius cōe. vt egregie voluit Bal. in l. maximum. in. v. q. C. de libe. piete. z Pau. de cast. in l. i. §. in computatione. C. de iur. dell. ¶ Ex quibus concludo veram z magis cōem esse istam opi. qd totum transmittatur ad Raymundū. z dato etiam qd vellemus dicere qd opi. Sal. esset vera. s. qd ex iure transmissionis seu ex potētia suitatatis non trāsmittēret portio quā statutū aufert filiabus. tamen negari non potest qd saltem ius accrescendi nō vadeat ad Raymundum ne incidamus in absurdum z in incōueniens de quo in. l. i. ff. de acquirē. heredi. z l. ius nostrum. ff. de reg. iur. z plures possent esse effectus z diuersitates inter acquisitionē que fieret per ius transmissionis ex potētia suitatatis: z acquisitionē que fieret ex iure accrescendi. z sufficit vnam exempli grā adducere: qd si portio filiarum delata per statutū masculo non fuit transmissa Bartholomeo ex potētia suitatatis potuisset raymundus incipere adire portionem feminarum delatam Bartholomeo a statuto: z licet deberet adire tñ non efficeret heres nec in illa portione. nec in illa que de iure cōi deferatur barth. sed si portio filiarum fuisset ad eum transmissa ex potētia suitatatis posset incipere aditionem ab illa portione z illam agnoscendo haberet reliqua ex iure accrescendi per. l. i. cū ibi nō. ff. de acqui. he. ¶ Non omitto etiā qd dato qd dicta portio filiarum non esset transmissa vel acquisita dicto Raymun. pro ut in veritate est acquisita tñ incidenter pōt peti per raymū. in integrum restitutio ex clausula gñali si qua mihi iusta causa presuppoto qd dictus Barth. heres institutus tempore mortis patris nec post vñqz fuit in ciuitate. sed stetit absens a ciuitate vsqz in tempus mortis sue vt in themate presupponitur pro casu si fuit absens etiam ex causa voluntaria z non ex delicto debet heredi suo concedi restitutio in integrū a aduersus lesionem causatam non aditione. z morte ipsius Bartholomei: vt firmat Barto. in l. pātonius. ff. de acquirē. here. z Angel. in repeti. l. ventre. ff. de acquirē. heredit. z Imol. z Paul. de castro in. d. l. pātonius. z Imola in l. si filius heres. ff. de lib. z posthu. in. v. colum. z Paul. de cast. in. d. l. ventre. z sal.

¶ Integrū. i. l. i. cōfil. cl. iij. nu. iij. cōfil. cl. iij. nu. iij. z lib. iij. cōfil. l. xvi. name. ij.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

Absentia. no. illud q tollit ne Alex. sit sibi contrarius. l. i. h. cōf. cl. xxiii. nu. ij. vt ibi dicitur adde benedi. Rep. c. raynutius. ver. mortuo. itaqz testatore. ij. nu. cl. xxij.

Liberis. vide. j. eod. lib. consi. xxix.

No noceat. nisi ad aliquale preiudiciū vt tenet idē dom. Alex. in. l. cū lite. ff. iudi. solu. elegans gl. in. l. si duo. de iureiur. de quo vide do. Bas. in. l. is apud quē. col. xij. in h. si. secundus ca

sus. C. 8. edē. bar. 2 doc. i. l. j. C. qno. bono. nūn^o th q semiplena proba tio. Lur. senior. cō si. lxxij. col. ij. cui^o duos effectus vii de super consuet. a parisi. s. v. nume. xxix. ad piam

Enunciatio tūc enim etiā iter eas dē partes verba enunciatiua non plene pbāt s3 tā tū semiplene vel psumptiue pano. Fel. d. c. illud. Fe. 12 in. c. per tuas. col. b ij. z ibi Deci. col. iij. de pba. Lud. Ro. not. cccclvj. nūquid marthe. no. lxx. nota q8 quotiescūqz alex. 2 si. cxxvj. col. fi. j. eo. cōf. ccij. col. ij. li. ij. 2 si. cxxij. col. v. lib. v. bal. i. l. approbationē. C. de loc. Egid. bel lam. deci. cxxv. si appellatus remis nal. l. si certis an nis. col. iij. C. de pac. Fran. are. in aut. si q8 i aliquo documēto. in pn. 2 z ibi Bas. lācelo. deci. i. fi. Bhi. de 3 ci. co. vj. C. 8. edē. cur. i. l. ij. s. q8 ob 4 seruari. col. vj. C. de iureiur. pro cal. deci. c. l3. causaz. 5 co. iij. de pba. c. cū 6 venerabilis. col. xij. de excep. 2 si. 7 cxxij. 2 si. cl. xvij. consi. cccx. consi. cccxlvij. in fi. Li mito pmo qñ illd enunciatiū impo zat dispositionē z offert ab eo vl' ab his q disponere possunt vt cū q8 cōtrahit tanqz he res p no. Bart. z alio. i. l. gerit. ff. de acqui. here. l. i. mto secundo cōcur rentibus alijs p sumpcionib^o z ve risimilitudine vt ad probandū cō fines in facto an tiquo ad atth. de affi. deci. neap. lxxij. nu. ij. limto tertio nisi sint enunciatiua z assertiua de eo quod potuit tūc esse vel fieri quia tūc plene probāt etiā inter alios vt per Bar. z doc. in. l. pedia. ff. de acqui. poss. male ergo consuluit Ro. consi. clvj. honozāde. col. ij. vbi dixit q verba tabellionis in fine instrumēti attestant s presentiam z cōsensum ma

tem pcedat hoc in hereditate delata filio. i. Bertholom. prout fuit in casu nostro quo casu imo. in. d. l. vêtre. in. xvj. col. transit cū opi. Bar. per. d. l. pātonius. versi. cū filius. zc. que loquit in hereditate delata filio in hereditate vero delata extraneo tes net contra Bar. sed illa disputatio de extraneo nō est necessa ria in casu nostro z dicit Pau. de cast. in. d. l. pātonius. quod vidit opi. Bar. vbiqz seruari. **E**t hec procedit attento q8 propter absentia^a habuit presumptā cam iguozādi testamen tum Joā. z successionis sibi delate. c. cum in tua. qui ma. accu. poss. z declarat Bar. in. l. j. circa. vj. col. ff. de acquirē. hered. ere go zc. **E**t predicta procedunt qñ bona petita fuissent in heres ditate Jo. sed quo ad ea que pars aduersa respōdēdo petitio nibus actoris cōfiteatur fuisse in bonis z hereditate Bar. pre dicte disputationes essent superuacue: quia nemo dubitat q8 ex forma dicti statuti ad ea que erāt in hereditate dicti Bar. admittatur raymundus. **N**ec faciat dubium iudex q8 nō videatur prima facie probatū dictū Bart holomeū decessisse sine liberis. z sic raymūdum esse proximiorē agnatum mas culum: quia dico quod hoc nō obstat dicto raymūdo q quia qui allegat aliquem decessisse sine liberis^b habet intentionem suam fundatam ex presumptione iuris communis. vt proba tur in. l. ex facto. s. pen. z ibi not. hoc Bar. z Ang. ff. ad treb. z Bart. in. l. qui duos. s. cum in bello. ff. de reb. du. non nego q8 tutius esset q peteretur committi per iudicē in nuncijs publi cis z exploratoribus vt vadant z inquirant per viciniam seu apud natos. san Bar. decesserit cum filijs aut alijs proximio ribus dicto raymūdo quo casu sufficeret q8 nunciū referrent se non potuisse inuenire q decesserit cum filijs ac proximioz bus dicto raymūdo. vt satis sentit Bar. in. l. in illo. ff. de verb. obli. ad fi. dum alleg. d. l. ex facto. s. pe. **E**x quibus conclus ditur pro victoria raymundi. **A**lexan. de imo. iur. vtriusqz doct. excellentissimus consuluit.

Summarium.

- A**dinor quis non probatur ex eo quod datus fuit sibi cu rator cum alio.
- A**cta inter alios alijs preiudicantia requiritur quod sint gesta cum legitimo contradictore.
- R**estitui si quis petat tanqz minor non tamen debet ei statim dari curatoz.
- E**nunciatiua plene probant inter easdem partes ad effectum principalis dispositionis non autem si de ipso enunciato seoz sum disputatus.
- T**estes ad probandū minoz etatē debent reddere rationem.
- A**dinor vt restituatur ab aditione hereditatis oportet etiā pro bare hereditatem damnosam.
- S**atisfacere interpellatus manet in mora nisi actu satisfdet.

Consilium. XXI.

Isso processu satis lon

Vgo z inuoluto inter Alexā. z magistrum Joan. ba ptistam ac Petrum venturam filios quondam benedicti venture de bura agentes. z do. Adeldinam quondā yrozem dicti benedicti se defendentem ac ex diuerso petētem z literis Spectabilis do. potestatis mediolani quibus me res quisuit vt consulerent que future sunt partes iudicis in iudi cando. **O**missis superfluis dicam in primis que debet esse partes iudicis circa petitionē restitutionis in integrū petitam per doctos filios benedicti aduersus immisionē hereditatis paterne. **S**ecūdo quod super petitione librarum. ccc. facta pro parte. d. do. Adeldi. **C**irca primum dico partes iudicis esse in pronūciando. d. restitutionem in integrum non esse cō cedendam. **E**t primo quia nō est probatum legitime quod

dicta immistio fuerit facta tempore quo ipsi essent minores. xxv. an. prout requirit. l. si maior. z. l. minoribus. C. de integ. rest. z p totū tit. C. si vt se ab here. abstine. z. c. cōstitutus. de res sti. in integ. nec sufficeret si se immiscuissent post. xxv. an. intra quadriennū q2 pro lesione eueniēte in tali tpe non datur restō in inte. l. doli ibi diuersum est si iā excessit zc. ff. de nouat. z. l. ea que. de tēp. in integ. resti. pe. l3 in vno casu reperiat priuilegiū yltra dictū quadriennū. s. qñ filius abstinuit ab hereditate pa terna pōt intra triennium si bona non sint distracta reuocare abstinentiam suam z adire. z dictū tps triennij non currit nisi elapsorpe etatis. xxv. an. z elapso quadriennio post perfectaz etatē. xxv. an. vt est casus in. l. si. C. de repu. here. qui non est ca sus noster. Sed de ista minoz etate tpe immisionis nō repe rioprobatum legitime. **N**ec ad hoc obstat si dicatur q satis probat eo ipso q dicto Alex. z magistro Joā. baptiste datus fuit curatoz z d. Petro vcture datus fuit tutor. z sic prima fa cie videt illud sufficere ad fundandā intentionē dictozum mi norū per ea que not. Bal. z Ang. in. c. cū te. C. de proba. q2 rñ deo primoz vt inquit Sal. in. d. l. si maior. in vlti. col. vbi ques rit quidā petūt sibi curatozē dari vt auzoretur in quodaz tctū. z ita cū illius auzoritate z iudicis decreto mediante tctū cum titio vult postea probare se fuisse minoz tpe illius tctus per instrumentū dicte cure z tctus querit an possit z rñdēt q sic cōtra dictū titiū cū quo cōtraxit vt minoz sed non ē alios per regulā. C. res inter alios acta. Item q2 ille actus nō ē factus in iudicio cum contradictore z tūc cōstat q8 in casibus in quib^o bus t acta facta inter alios preiudicat alijs requiritur quod gesta fuerint cum cōtra dictore legitimo vt. l. cum nō iusto. ff. de col. detegē. z no. Jac. but. Bal. z Ang. in. l. ingenium. ff. de sta. ho. z Ja. but. in. l. papi. s. ex papi. s. ex causa. ff. de inof. test. z in. l. ij. C. quib. res iudi. nō no. z dicit etiā Sal. c. in. d. l. si ma ior. q8 hoc etiam suadet ratio fraudis euitande. **A**d idem tendunt verba Bal. in. l. ij. s. q8 obseruari. C. de iura. cal. circa quartam col. vbi per illam glo. ibi positam dicit q quis debet esse cautus vt non litiget cū curatore eius quē petat maiorem q2 aperit sibi viā ad restitutionē in integrum. z sic sentit q sola datio curatoris nō sufficiat nisi cum eo litigetur vt cum cura toze minozis. vñ in processu procuratoz. d. Adeldi. nunqz cōs fessus est istū esse legitimum curatozē predictorum agentium: imo sepe numero negauit. accedit q not. Bart. ff. de iureiur. in l. admonēdi. circa vlt. char. in ver. quero. q8 si dictus testis zc. voluit quod facta vel acta z attestaciones facte inter alias p sonas non noceant alijs quo ad aliam probationem posito q quo ad aliquam presumptionem nocerent iuxta. l. a senten tia. in prim. de appel. **C**onfirmo per id q8 no. Bal. in. l. idem fiet. ff. de test. tute. vbi per illū text. colligit q quod si dubitatur an aliquis sit restituēdus quod dicit se minorem iudex ex hoc non debet sibi dare curatozē interim. ne quasi inducatur pre sumpcio q8 sit minor z paretur principali liti preiudiciū. z sic posito q8 aliquis vbi non tractaret de dādo curatoze ei vellet tūc cum illo curatore tanqz cum minozē restitui potest aliquo modo precedere illud q8 dicit Bal. z Ange. in. d. l. cum te. ta men quando ad hunc effectum petitur dari curatoz. s. vt cū eo tanqz minor restituatur non procederet illud quod dicit. z ita fuit in casu proposito z minus caute prouidit q8 fecit dictus dominus iudex quē eo modo dictū curatozē dedit. **D**e er roze etiam dicti interponētis decretū apparet quod eodez die etiam dedit dictos Alexan. z magistrum Joan. ba. tutozes. d. Petro vcture: hoc autē arguitur quod essent maiores. xxv. ann. quia aliter dari non potuerūt tutozes. l. si. C. de legi. here. **P**otest etiam rñderi ad not. per Bald. z Ange. in. d. l. cum te. quod loquuntur quo ad sustinendum tantum validitatem illius actus in quo interuenit decretum. Sed quod ad alium effectum principaliter deductum in iudicio per actōem se de fendentem in minoz etate quod per dictum decretum in alio actu interpositum probetur minoz etas. vt in casu nostro hoc non dicunt prefati docto. **P**ro hoc etiam benefacit quod habetur in. c. illud. de presumpt. z quod ibi per illum tex. not. Anto. de but. in. l. ij. notabili. vnde dicit per illum tex. proba ri q quod enunciatiua propter se instrumento si conferat ad validitatem eius quod principaliter agitur in instrumento d probat inter partes: sed non probabit si de illo enunciato d contingat principaliter disceptari inter partes in iudicio. z ita dicit limitari ad quod habetur in. l. optimam. C. de cons trahen. z commit. stipul. vnde in casu dicti. c. illud. enunciatio matrimonij in instrumēto dotali confert ad validitatem doris quia non est sine matrimonio. l. si. C. de dona. ante nupt. z hoc si principaliter de dote agatur que erat principalis in dicto instrumēto: sed si contingeret principaliter tractari in iudi cio de illo enunciato. l. matrimonio illud instrumentū non ple ne probaret

ne probaret. z ita est in pposito posito qd nō principaliter dis-
putaret de validitate cure illa renunciatio minoris etatis sus-
ficeret in casu in quo loquitur Bal. z Ang. i. d. l. cū te. tñ si post
ea contingat principaliter tractari in iudicio de ipsa minori
etate illud solum nō h̄ sufficere z hoc est qd sentit Salp. in. d.
l. cū te. in. si. dñ dicit qd illud decretū operabitur vt facilius pro-
betur minor etas in cā restitutionis in integ. C. hō ob. attes-
stationes quorundā testiu productoru pro parte dictoru agē-
tium quibus dicti agentes nec videtur velle vtiqz dicūt fuisse
examinatos post compromissum z fictote clausule adiecte in
cōpromisso. f. qd nisi p arbitros causa fuerit terminata qlibet
partium remaneret in eo statu quo prius erat cōpromissum z
posito qd essent legitime recepti dicti testes adeo qd eis stans-
dum esset, attamen si bene inspiciat non probat qd eo tpe quo
se immiscuerunt dicti fratres hereditati paterne essent mino-
res. z qd nūc sunt minores. z vñ. an. imo potius probat qd nūc
sātē de dicto Alex. z quia nō assignant aliquā cōcludentem
rationē dicti sui prout tenetur assignare testes ad probandum
minore etatē in xta no. per Bar. in. l. de etate. maxime in. vñ. q.
ff. de mino. z Bal. in. l. solā. circa vlt. col. C. de testib. z notabiliter
per Bar. in. cōsi. suo incip. in qdōne vertēte inter dñm simo-
nem Jac. z Salp. in. d. l. si maior. nec ad probandum etatē petri
venture attēditur tps cōfessionis instrumētū dotis dñe Adeld-
dine vxoris dicti benedicti qz illud instrū fuit cōfectum post
q̄cum matrimoniu vt ex ei inspectione apparet z p hoc non
opz insistere sup virtute attestatiōis. d. do. Adeld. que p plus
res testes conata est probare de maiori etate dictoru fratrum.
C. Alia rōne vñ etiā qd nō pnt circa restōnem in integru ob-
tinere dicti agētes qz requirebat qz pbarēt de lesione. d. l. mis-
noribus. z. l. nam z postea. s. si minor. ff. de iureiu. z. d. c. cōstitu-
tus. z quod nō sufficiat p obtinēda restitutione in integru ad-
uersus immixtionē pbare dñtarat additionē hereditatis siue
mixtionē z minore etatē nisi aliter probet de lesione seu heres-
ditate dñosa apparet p. l. verū. s. si locuples. ff. de mino. z ita
post multa firmat Joā. de are. l. y. z Ray. in. aut. si oēs. C. si vt
se ab here. absti. Et ibi rñdēnt ad ea que possent in q̄m al-
legari. Et plus dñt Imo. in. l. necessariis. ff. de acq. here. qz licet
Bal. post Jac. but. in. l. j. C. si vt se ab heredi. absti. velit qz satis
dicatur probatū de lesione si minor probauit debita esse in her-
editate nisi ex aduerso probetur qd facultas sufficiat ad sol-
uendum non videtur esse verū secundum Imo. qz potest esse qz
debita sint in hereditate z tamen hereditas sit soluendo locus
pletior. i. locuples zc. l. nō ab hoc. C. vnde cogn. c. in p̄sentia. de
proba. nisi fin en seruaret practica tradita p gl. in. l. cū de lege.
ff. de proba. que tñ non videt seruata in proposito. f. qd heres
allegauerit tacita bona extare in hereditate benedicti que val-
lent vsqz ad tātam quantitātē non sufficientes eri alieno. z qui
vult dicere qd essent plura probet. C. Illud qd tñ me princis-
paliter mouet est effect⁹ probationis etatis ex qbus apparet
q̄tum ad hoc non esse opus insistere super satisfatione petita
pro parte dictoru agentiu qz licet p parte. d. do. Adeldine non
fuerit prestita sed xbo tantū oblata. ab eo q eius noie cōpar-
tuit tñ talis defectus nō facit qd actor q non probauit de iure
suo debeat obtinere. c. si. de iureiu. l. qui accusare. C. de edē. z in
dicta prima causa debeat victus victori in expēsis legitimis
condenari. vt in iuribus vulgaribus z in statuto sub rubri. qd
victus victori zc. C. Nec videndū est qd sit pronunciatū cir-
ca petitionem dicta dñe Adeldine dum petit sibi assignari de
bonis dicti benedicti pro quantitate librarū. ccc. ex causa pos-
tis fin formam statuti sub rubrica qd mulier possit defendere
bona viri zc. C. Et licet circa hoc plura dici possent attamen
attēto qz fuit p parte dicti Alex. z fratru petitiū p̄stari satisfac-
tionē a procuratore. d. dñe Adeldine fin formā statuti de sa-
tisfactione prestada z pcurator rñdit qd qz negare hoc nō pos-
terat fin formam statutorū offerebat se paratū illam prestare
presente ser. Joā. quondā de noie dicti Alex. z fratru z acces-
ptate in parte in partibus zc. z tñ. d. satisfactio actu nunqz fuit
prestita. vñ succedit dispositio dicti statuti qz qz recusante pres-
tare. d. satisfactioem iudex in sua petitione non audeat zc.
C. hō ob. si diceretur qz statutū loquitur qz denegante seu re-
cusante prestari satisfactioem sed procurator. d. dñe Adeldine
nō recusauit imo obtulit se paratū illā prestare: ergo non sus-
mus in casu statuti. C. rñdeo qd vbi est opus facto verba
non sufficiunt. satis en recusat prestare satisfactioem ille qui
interpellat cū causare z actu nō prestat vt prestare tenet. l. ser-
uus si heredi. s. si. ff. de statu lib. z. l. cum. ff. de solu. c. j. de eo qui
mit. in pos. cā rei seruā. c. pastoralis. in. si. cū glo. si. de offi. deleg.
no. Bar. z alij in. l. p̄tor. s. si qz paratus. ff. de no. ope. nū. z in
l. creditor. in vlti. col. ff. de distr. pig. cū fin. Alias facile esset
semp deludere dispositionē dicti statuti z facere qz dispositio

intelligeret imposita verbis z nō rebus cōtra. l. j. C. cōmunia
de leg. z. c. cōmissa. de elec. in. vñ. C. Non ob. etiā si diceretur
qz filij dicti benedicti volebant se impedire de ista causa dotis
ergo quo ad hoc nō debet intelligi petita satisfactio: qz rñdeo
qz imo non fuerunt cōfessi ipsam dominā Adeldinam esse aus-
diendam ea parte qua dixit sibi assignanda bona pro dictis
libris. ccc. in causam dotis fin formā dicti statuti. imo expresse
negauerat tale ius sibi cōpetere: vt patet maxime in compa-
ratione facta per ser Jo. die. xx. februa. de mane. Ex quibus
concludo in hac secunda parte partes iudicis esse in pronun-
ciando. d. do. Adeldinam z eius intercessorē non fuisse nec esse
audiendā circa dictā consignationē bonoru pro causa asser-
te dotis propter. d. satisfactioem non prestatā z. d. do. Adeldinā z
eius procuratorē tanqz in hac parte succubentes in expensis
legitimis condemnari debere parti aduersē. Alexand.

Summarium.

- 1 Renunciationes oēs z clausule similes posite in compro-
misso, habent tacitam cōditionem si arbitri sententiā tulerint.
- 2 Compromissum non valet post rem iudicatam, nisi sententie
renunciatur.
- 3 Compromissum est quedam transactio.
- 4 Viti z instantie renunciatio exponitur, idest instantie.
- 5 Coniunctio vna accipitur pro alia quoties menti expedit.
- 6 Renunciari instantie soli potest, parte volente.
- 7 Renunciatio iuris etiam non liquidū, donatio est.
- 8 Donatio cum libera non venit in mandato quantuncqz
generalī.
- 9 Syndici sicut tutores possunt ea que requirunt speciale man-
datum.
- 10 Procurator non pōt renunciare appellationi per se interposite.

Consilium XXII.

Isso instrumento

syndicatus
cōis a scan-

diani z instrō cōpromissi facti per syndicos dicti
cōis ex parte vna z syndicos cōis arceti ex altera
cum renunciatiōe facta per syndicos dicti cōis terre scādiani a
litis z instātie litis vertētis inter dicta cōia occasiōe cōfinium
z nonnulloru terrenoru in territorio existentiu inter dicta loca
z cōia visisqz cōsi. ijs p̄statiūmū doctozū. f. tāp̄mi qz scōi
cōsultoris omīssis nō necessariis vñ mihi de iure cōcludendū
dictā renunciatiōem nō obesse dicto cōi adeo qd nō intellige-
tur cū effectu renunciatiū per dictos syndicos cause dicti cōis
scādiani. C. Adoneoz primo qz verbo fertur qz nullā sniam vel
arbitramētū tulerunt arbitri seu arbitratores: z compromiss-
sum tpe expirauit. z vñde clausule apposite in compromisso tē-
dentes ad renunciandū vel derogandū alicui iuri partiū ha-
bent in se tacitam cōditionem si arbitri sniam tulerint. ita no.
Bal. in. l. si diuersa. in. vñ. ex p̄dictis zc. C. de transac. l. tale
pactum. s. qui pronocauit. ff. de pac. z in. l. si super possessione.
C. de trasac. Idem tenet Raph. Fulg. in. d. l. si diuersa. vbi di-
git qd licet nō valeat cōpromissum post latā sententiā que b
transiit in rem iudicatā: vt. l. si causa. z ibi not. doc. C. de tras-
act. z. l. damnu. in. p̄m. z ibi not. Bar. z alij. ff. de cōdi. indeb. z
l. post rem. ff. de transac. z. l. j. cū ibi no. per Bal. z Ang. ff. de
transac. z in. c. expōsita de arbit. tamē fallit nisi in cōpromisso
sit renunciatum sententie que in rem iudicatā transiuerat: vt
no. Bal. in. l. iuris gētium. s. si paciscar. el. j. per illum text. ff. de
pac. z in. l. elegāter. in. p̄m. z in. d. l. si diuersa. C. Vnde si tantū
in cōpromisso adijciatur clausula nō obstante snia ante lata cū
tunc videat per illā clausulā renunciatiū sentētie valet cōpro-
missum tñ illa clausula importās renunciatiōem prioris snie so-
lum operabit in casu quo snia arbitratoris sequet non aliter:
ita dñt Fulg. ad. l. pactū. s. j. z. c. dilectus. de arbi. z sic vult idem
qd Bal. licet Fulg. adhuc clarius z exp̄ssius loquat qz Bal.
de ipsa renunciatiōe sententie. z istud p se sufficeret pro victo-
ria dicti cōis scādiani. Fortificatur qz si videret renunciatiū
iuri z cause cōpetenti dicto cōiscādiani compromissum ipm
factū esset sup re nō dubia z nō valeret. d. l. j. de transac. z. d. l.
post rem cū alijs. s. alle. iunctis ibi notatis per doct. Et iuncto
eo qd not. ia aut. vt disse. iudi. s. j. z p Imo. in. c. quinquallis.
de iureiu. cū multis cōcor. vbi habetur qd tale cōpromissum
cenfetur quedā trasac. b que super re nō dubia fieri nō potest. z
sic viderentur dicti compromittētes per dictam renunciatiōem
nem elegisse viam ad impugnandum dispositionem ipsorum

C. Cōis. syndic⁹
castri habēs mā-
datū gñale cū li-
bera in cōpromis-
so renunciavit in-
stantie liti z cō-
promissum expi-
rauit lapsu tps.
An illa renūcia-
tio noceat z an
virtute dicti mā-
dati potuerit re-
nunciare decidit
Alexand. quod
non nocet.
C. Trasact. Ale.
z. l. x. in. si. j. e.
cōf. c. ix. col. j. li.
j. Vācel. deci. l. les-
gatū ciuitati. ff.
de vsufru. leg. no.
in. l. iij. s. si seru⁹. ff.
de pecu. deci. cōf.
de x. col. j. sed p
prie z stricte non
est transactio vt
not. Bald. l. si. s.
j. col. j. C. cōiade
leg. Lanfranc.
tract. de arbi. col.
j. pau. consi. xlix.
in questio. li. j. co-
c. x. visio puncto
lib. ij. deci. c. si quā
do. col. j. s. off. des-
le. c. q̄to. co. ij. de
iudic. Alciat. in. l.
quāte trasēgisse.
C. de transactio.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

compromittentium qđ iura nō admittunt. l. similes qui destina-
uerat. ff. de test. mul. l. meuius. in prin. de le. ij. facit. l. quoties. in
stip. de ver. obli. z. c. abbate. de ver. sig. ad idem qđ renunciatio
fuit facta syndico cōis arceti in eodem instrumento compromis-
serūt de eisdē libris z. causis inter ipsas partes vertentibus z.
versis occasione predictorum consensu zc. Et sic apparet eui-
denter qđ syndici cōis arceti in eodem instrumento videant res
cessisse in dicta renuntiatione facta eis per syndicos scandia-
ni. z. per qđs renuntiatione facta per syndicos cōmunis scan-
diani pro non facta hñ vt. l. qui sic. ff. de sol. facit. l. pleriqz. cum
fi. ff. de ritu nup. z. l. diuortium. ff. de diuort. z. quod no. Bar. in
litia. que in verbo quod si in veritate zc. ff. de ver. obli. z. l. sin-
gularia. ff. si cer. pe. z. Ant. de but. in. c. gemma. de spon. Et
probatur predicta: qđ cū hoc nomen z. liti possit accipi varijs
4 modis, z. qđqz accipiat lis instātia tñ. l. cū lite. ff. iudic. sol.
z. ibi not. l. properandū. in prin. z. s. j. z. ibi gl. C. de iudi. z. l. nul-
la. C. de procu. l. mo. C. de rei vend. Potest etiā accipi pro iure
deducto in iudicio vt. l. postqđ liti. C. de pact. z. l. liti nomen.
ff. de ver. sig. z. in. l. liti. C. de procur. z. no. glo. in. d. l. properans
dum. s. fi. z. gl. in. c. j. s. in verbo liti. de procur. in. vj. z. licet in dic-
to instrumento dicatur qđ renuntiauerūt liti z. instātie ipsius
litis illa copula z. stabit expositiue pro. i. prout alibi exponitur
in. l. decernimus. C. de epis. aud. ibi in glossella parua. pro hoc
facit etiam qđ not. Bar. z. alij in. l. vbi pactum. C. de transact.
circa prin. vbi dixit qđ licet proprie vel qñ ponatur disunctio
ue seu alternatiue inter genus z. speciem significat proferentē
voluisse illam speciem super illo genere cōprehendi. vt. l. j. ff. de
reb. dub. tamen vt deferuiat menti disponentis accipitur
dictio alternatiua: vel pro id est vt in. d. l. vbi pactum. in. l. ij. ff.
ad. l. aequi. Bene facit quod not. glo. in. eas causas. ff. de cō-
di. z. demon. z. que vult qđ quoties expedit quod vna coniun-
ctio accipitur pro alia z. vt deferuiat mēti verba improprian-
tur. l. insulam. ff. de prescrip. verb. l. si vno. ff. loca. z. l. si stipu. de
vsuris. c. cōstitutus. de reli. do. cū ibi not. ergo. cū ibi appareat
de mente cōtrahentium z. dictorum syndicorum cōmunis scan-
diani quod non intēdebant renunciare cause z. iuri principal
ipsius iuris super eo voluerūt cognoscere examinari per arbitros
vt indicat cōpromissum. debent accipi illa verba renuncianti
liti z. instātie ipsius liti vt importent idē ac si dictū fuisset res-
nunciantes liti z. instātie ipsius liti z. sic dictio z. stabit pro. i.
Et licet Bar. in. d. l. postqđ liti. C. de pac. fuerit solus in vna
opi. z. quod renunciando instātie videatur renuntiatū iuri z.
semel: quia soli instātie renunciare non poterat vt in auct. qui
ciando. C. qñ z. qñ iudex. z. no. in. l. edita. C. de eden. z. sic renū-
ciando instātie vt valeat renūciatio vñ etiam renūciatus fuisse
se iuri z. cause. arg. l. illud. ff. de acqui. hered. Sed communiter
doct. in. d. l. postqđ tenent cōtrarium: vt Franc. figri. Bal. Sa-
ly. Fran. de rā. Sul. z. Hau. de cast. post Jac. but. qđ renūciari
potest solum instātie vñqz parte volente prout fuit in casu
nostro vt no. p. glo. in. l. j. C. de pres. lon. tem. licet secus sit parte
inuita z. cōtradiciente. z. ita loquuntur allegata in contrarium.
Ex alio insuper capite videtur posse infringi dicta renun-
ciatio qđ posito sed nō concessio qđ verba renūciationis essent
talitā qđ importaret omnimodā renūciationem etiam posito
qđ nihil fuisset arbitratū per arbitratōres tamē videtur qđ dic-
ti syndici nō habuerint potestatem faciendi dictam renūcia-
tionē per quā dictū cōe excludat a iure suo in dictis terrenis
seu territorijs: probatur qđ renūciatio iuris principalis est
7 donatio. l. hoc iure. s. j. ff. de dona. l. si qs delegauerit. ff. de nos-
uat. l. si qs obligatione. ff. de re. iur. z. per doc. in. l. modestinus.
cū si. ff. de donat. Et dato etiā qđ ius non sit liquidū vel li-
quidatum tñ gratis remittēdo donare vñ adeo qđ ille qui non
pōt donare nō potest gratis facere remissionē talis debiti non
liquidū. ita voluit Bal. in. l. j. in. iij. col. C. de pac. alleg. l. preses.
cum ibi no. z. l. de fideicō. C. de trasac. Et idē videtur tenere
Sali. licet alleget in cōtrarium tex. cum gl. in. l. cōtra iura. s. fi.
in glo. si. ff. de pact. z. non respondet. tamen respondeo duplici-
ter. Primo qđ illa gl. fm Ang. in. l. j. ff. de duob. reis. debet in-
telligi qñ remissio illius debiti nō liquidū nō poterat damnum
afferre. vt qđ fortasse plus expēdisset quam potuit cōsequi. fac-
cit. l. mediterraneæ. z. qđ ibi Bart. C. de anno. z. trib. li. x. vel fm
Imo. in. l. ex duobus. la. ij. in. viij. col. ff. de duobus reis. Illa
gl. nō bene dicit nec allegat aliquid quod probet dictū suum:
z. pro hoc facit fm Imo. in. d. l. ex duobus. quia melius vides-
tur dimittere rem sic in suspensio donec fortasse postea prospera
fortuna succederet que ipsum ius pacto gratuito extingues-
ret licet nō sit ius liquidū. Attento ergo quod talis remis-
sio nō potest fieri nisi ab eo qui potest donare dico quod dicti
8 syndici non potuerunt donare: qđ in mandato quando
cūqz gñalicum libera z. plena potestate equipollēte speciali

mandato iuxta. l. procurator cui libera. cum glo. z. melius in. l.
mandato. cū glo. z. ibi Bar. ff. de procu. z. c. qui ad agendū. de
procur. in. vj. l. nam z. nocere. z. ibi Bal. ff. de pac. z. no. Bal. in
l. illud. ff. de mino. non venit qđ mandatarius possit remittere z.
donare. d. l. z. tra iura. s. fi. z. l. filiuffa. ff. de dona. Et expresse
firmat Sed. de senis in cōfi. ij. inci. Quidā habet potestatem tras-
gendi vbi decidit habēs mandatū ad transigendū z. cōponēs
dum cū gñali potestate nō potest debitū gratis remittere per
d. l. z. iur. s. si filius. z. d. l. nā z. nocere. ff. de pac. hoc ēt clare vos
luit Bal. post Jac. but. in. d. l. si procurator. C. de procura. vbi
vult qđ procurator habens liberā que dicitur equipollere spes-
ciali mādato. vt no. Bal. in. l. illud. ff. de mino. cū concor. supra
alle. tñ non pōt donare nec dilapidare nec debitū remittere p.
l. creditor. s. lucius. ff. mand. z. d. l. filiuffa. z. l. si pater. ff. que in
frau. cred. Ande videmus qđ isti administratores etiā legiti-
mi vt tutores z. consimiles donare nō possunt. l. j. post princ.
ff. de tute. z. rationibus distra. l. per hi. s. clarū. ff. qđ vi aut claz
quāuis habeant liberā administrationem cū generali potes-
tate: vt not. glo. z. doc. in. l. mandato generali. ff. de procurat.
9 z. qbus tutoribus equiparatur syndicus ab vniuersitate cons-
titutus: vt probant Bart. z. alij in. l. iusurandum. s. defensor.
per gl. ibi. ff. de iureiur. quia dicuntur legitimi administrato-
res habentes liberam administrationem. l. j. in prin. z. l. muner-
rum. ff. de muner. z. hono. l. preses. cum ibi not. de transac. not.
Syn. clare z. expresse Bal. in. l. j. C. etiam per procu. causam
in integ. rest. z. si c. possunt ea que speciale mandatū requirunt
vt ibi per eos z. patet in. d. l. preses. z. tñ donare non pōt. vt. s.
dictum est. Ande dicit Joā. and. z. alij. in. c. ij. de donat. vbi
per illū tex. dicunt qđ prelati ecclesiastici z. similes administra-
tores nō possunt remittere exceptionē peremptoriam. Et idē
not. Innoc. in. c. j. de deposi. z. in. c. cum olim. el. j. de offi. deleg.
vbi etiam idē dicit in procuratore. Et idē etiam nota.
Bart. z. Ang. in. l. si. in prin. ff. de fer. z. in. l. procurator cui ges-
neraliter. ff. de procur. z. Ang. in. l. j. ab executore. s. si. ff. de ap-
pellat. vbi etiam concludit qđ procurator non potest res-
nunciare appellationi per se interposite per id quod habetur
in. l. rescriptum. s. si. cum. l. sequen. z. l. contra iure. s. si. ff. de pac.
z. l. apud celsum. s. mandam. ff. de doli except. Et no. etiam
ipsemet Ang. in. l. bonorum. ff. rem ratam haberi. z. in. l. j. s. j.
ff. a quibus appella. non licet. z. Bal. in. l. si. s. primo. C. de tem-
por. appella. z. per hoc confirmatur id quod dixi supra vides
licet ille qui non potest donare non potest gratis debitum li-
quidum remittere. Et licet sit adlecta clausula in dicto syn-
dicatu. quod possit facere circa predicta z. quolibet predicto-
rum ac connexa z. dependentia ab eisdem etiam si talia forent
que mandatum exigerent speciale zc. tamen hoc non potest
obstare duplici ratione prima quia dicta clausula non opera-
tur nisi quo ad casus similes expressis non quo ad maiores:
vt in terminis not. docto. in. c. qui ad agendum. s. j. de procur.
in. vj. quos ibi refert z. sequitur do. Dominicus de sancto ges-
miniano. arg. c. sedes. de rescrip. z. cle. non potest. de procura. z.
eorum que not. glo. in. c. qui ad agendum. in verbo non expres-
sos. sed nullus casus erat expressus in mandato qui saperet om-
nimodam donationem seu renūciationem totalis iuris
imo verba dicti instrumenti in multis partibus ipsius instrum-
menti sonant contrarium ergo ad talem casum non exten-
duntur. Secunda ratio est quia dicta clausula refert se ad
precedentia z. connexa non ad alia patet ex verbis. s. in predi-
ctis z. circa predicta. vnde non extenduntur nisi ad ea que cō-
cernerent casus ibi specificatos non alios: ita loquitur Bart.
in. l. qui romē. s. callimachus. ad finem. ff. de verborum obli-
gationibus. Ex quibus concludo dictam renūciationem
non preiudicare dicto communi. precedens tamen responsio
tutor est. Alexand.

Summarium.

- 1 Fideicommissarius ad vitam suam confiscare potest.
- 2 Confiscationi non veniunt postea requeſita.
- 3 Alienari prohibita. z. in extraneos heredes non transmissibilia non confiscantur.
- 4 Emphyteusis ecclesie non transit in fiscum.
- 5 Emphyteusis pñuati. vel feudū si ad extraneos heredes non tranſeant. non confiscantur.
- 6 Alienare prohibitus an possit confiscare.
- 7 Adissio an fieri possit in rebus alienari prohibitis.
- 8 Ususfructus non publicatur. etiam viuo fructuario. z. nu. 13.
- 9 Vannitus cum publicatione bonorum habetur pro mortuo.
- 10 Vannitus perpetuo non potest heres institui.

- 1 Continuo verbum non admittit interpellationem.
- 2 Alienandi prohibitio tacita differt ab expressa.
- 3 Alienari non possunt res subiecte restitutioni in redemptionem delinquentis.

Epitome.

Estator instituit filios heredes et statuit ut si quis in infinitum pro suis heredibus et eorum filiis. Unus heredum ob delictum bannitus est bonis confiscatis fiscus vult habere partes eius. in. d. domibus saltem ad ratam banniti respon. Alexan. q. non debet habere. sed q. statim spectat ad filios banniti quia est res perpetuo prohibita transferri in extraneum heredem. h. d.

Consilium. XXIII.

Oportune consideratis his q. in the-
mate referuntur. **P**ri-
ma consideratione dicendum dictam domum pro iure
re spectantem ad dictum bannitum seu condennatum sub dic-
ta confiscatione comprehendere et apud fiscum residere posse durante
vita banniti. **Q**uod primo probari videtur. Nam bona
subiecta restitutioni fideicommissarie de iure alienari nequeunt.
l. si. sed q. et in aut. res que. C. de leg. et tamen si contin-
gat confiscari bona filius qui post mortem de restituendo per
fideicommissum grauatus erat confiscabuntur bona illa restitu-
tioni fideicommissarie subiecta cum sua tñ causa scilicet qd ad-
ueniente conditione fideicommissi intra tempora mortis illius
qui post mortem grauatus erat restituere per fideicommissum
fiat per fiscum restitutio fideicommissaria: ita in specie decidit
Angel. in l. pap. s. meminisse. ff. de inoff. testa. pro quo alle. l.
ex facto. ff. ad treb. cū ibi no. et l. nam ad ea. ff. de condi. et de l.
viā constitui. s. si fundum. ff. de serui. ru. predi. et intelligit ipse
text. in. d. s. meminisse. vbi dicit q. qñ bona heredis grauati
de restituendo confiscantur non debet fieri confiscatio cum in-
iuria illius cui fideicommissum restituendum erat. et idē est de
mente Bal. in. d. s. meminisse. ergo dato qd sempronius testa-
tor in proposito prohibuerit dictā domū alienari: tñ durante
vita dicti filij banniti dñ domus occasione dicte confiscationis
residere apud fiscum pro iure q. ad ipsum bannitum pertinebat.
Scdo pro hoc videt. tex. in. l. statius flor. s. cornelio feli.
et quod ibi not. glo. ff. de iur. fil. et l. cum pater. s. hereditate. de
leg. ij. vbi si heres institutus fuit grauatus restituere heredita-
tem suam post mortē cornelio felici. bona oīa damnati seu de
portati heredis ante mortē sunt confiscata trāsibit in fiscum etiā
illud qd erat subiectū fideic. et per fideicommissarium a fisco ven-
dicabitur fideicommissus eueniēte tempore mortis naturalis
ipsius heredis. **T**ertio per hoc videtur tex. in. l. si cōstante.
s. si. ff. solu. ma. vbi sol. ma. dos mulieris ob delictū eius cōfi-
scatur vt ibi. et l. quinq. cū. l. seq. de bonis dāna. et tñ dos alie-
nari non potest etiā sol. mat. vt. l. etiā directo. de fun. do. ergo
licet ista domus sit prohibita alienari debet posse confiscari.
Quarto per hoc facit. quia si diceremus q. ista domus nō
confiscatur sequeretur qd domus ipsa deberet remanere apud
filios dicti banniti qui subintrant locū dicti banniti. l. si qua
pena. et ibi hoc not. Suli. de cu. Bart. et alij. ff. qui sunt sui vel
alie. iur. l. i. s. qui filius. ff. de bo. pos. cōtra tab. l. si necē. s. si de-
portatus. de bo. liber. et per consequēs si dicta domus quo ad
proprietatem acquireretur filiis dicti banniti sequeretur q. ex
ista acquisitione usufructus reuertetur ad patres. et sic ad dic-
tum bannitum per. l. cum oportet. C. de bonis que liberis. et
ista esset noua acquisitio quo ad istum usufructum acqui-
rendum bannito ex persona filiorum. et ideo confiscatio non
comprehendit istam vltimam acquisitionem et quia confisca-
tio non comprehendit nisi iura que ante confiscationē erant
ipsius damnati. l. si mandanero. s. is cuius. ff. man. glo. Bart.
in. l. i. ff. de bo. dāna. et l. ex. et alij in. l. i. C. de bo. prescrip. et Bar.
in. l. certa forma. C. de iure fisci. lib. x. et Bal. in. l. si. in fi. C. que
res pigno. obli. pos. facit quod no. in. l. nō ad ea. ff. de condi. et
demonst. et in. l. ex facto. s. fin. cum ibi no. per Bal. ff. de vulg.
et pupilla. sed ita est quod delictum patris debet nocere filio
vbi cūq. si nō noceret filio ad patrem reuerteretur como-
dum: vt not. gl. in. l. diui fratres. ff. de iure patrona. per. l. queri-
tur. ff. de bonis liber. et not. Bart. in. l. i. in fi. ff. de interdi. et re-
lega. ergo in proposito nostro: quia commodum usufructus
reuerteretur ad patrem banniti. dicendum est quod delictum

patris noceat filiis. et sic quod interim excludantur donec pa-
ter eorum vixerit. **F**ortificatur ex his que no. Bal. in. l. an-
tiquitas. in fin. C. de usufruct. vbi queritur quid si legatus est
usufructus titio et heredibus suis et postea sit capite diminu-
tus: nunquid usufructus finiatur quo ad eum et quo ad here-
des eius. et finaliter concludit q. titius excluditur ab usufruc-
tu: et eo viuente consolidatur proprietati: sed eo mortuo re-
uertetur ad heredem suum allegat in arg. ea que not. in dicta
l. diui. de iure patro. **S**exto per hoc videtur casus in. l. pe-
to. s. predium. et in. l. vnus ex familia. s. quod si talia verba. de
lega. ij. vbi testator disposuit fundum remanere debere in fa-
milia. et ex aliqua causa necessaria causata facto heredis fun-
dus ille fuerit alienatus in extraneū tunc ille in quē alienatio
facta est retinere poterit fundū quādiu fund⁹ ille fuisset apd
alienantē māsurus si alienatio facta nō fuisset: ergo dato qd
ista publicatio bonorū fuerit causata a facto banniti: tamen
apud fiscum domus debet remanere quādiu remāsura fuisset
apud bannitū si confiscatio facta non fuisset. bene facit quod
notat glo. in aut. ingressi. ad fi. C. de sacrosan. eccl. **S**ed pre-
missis nō obstantibus contrariam sententiā de iure probabi-
liorem esse puto vcz et qd nullo mō dicta domus apud fiscum
residere debeat occasione dicte confiscationis hoc primo pro-
bat in. l. imperator. in princi. ff. de fidei. liber. et illū text. ibi ad
hoc pōderat Bar. qui ex illo tex. nō. q. res prohibita alienari
non potest deuenire in fiscū per publicationē bonorū et loqui-
tur ille tex. proprie in prohibitionē testatoris. de qua etiā nos
tractam⁹. **S**cdo pbat q. iura que nō possunt in extraneū
heredē transire nō possunt etiā transire in fiscum qui habetur
loco extranei successoris. l. iura libertorū. que est lex. iij. et ibi
not. Bar. ff. de iur. pat. et in. l. eoz. ff. ad. l. iul. l. i. C. de bo. liber. et
in. d. leum qui. ff. de interdi. et relega. sed ita est qd dicta do-
mus non poterat ad extraneos heredes transire extatibus fi-
liis dicti testatoris et filijs filiorū pro quibus voluit testator
dictas domos in familia remanere debere cūq. hmoi prohibi-
tio testatore fieri potuerit. d. l. peto. s. sicut. et l. filiū familias.
s. diui. de leg. i. ergo dicta prohibitio prohibet dictā rem pos-
se fisco queri saltem efficaciter. **T**ertio per hoc facit text. in
auten. de aliena. et emphy. s. illo. et c. felici. s. si qua vero. de pe-
nis. in. vj. et vbi emphyteusis ecclesiastica non transit efficaci-
ter in fiscum b confiscatis bonis emphyteute: quia talis em-
phyteusis non poterit transire ad extraneos heredes: vt in
s. emphyteusim. et s. alienationis. et s. si vero perpetua. in au-
ten. de nō alie. aut per. fm magis cōm opi. quā approbat gl.
et doc. in. l. etiā. fo. ma. et Spe. in titu. de locato. s. nunc aliqua.
verl. ex ius. Jo. an. in. c. presentia. de prob. et Bar. in. l. vt iuris-
iurandi. s. si liberi. ff. de operis liber. et in. l. si patroni. in princ.
ff. ad treb. et in. l. si tibi. et s. si pactū. ff. de pact. et in. l. gallus. s.
quidam recte. ff. de lib. et posthu. et in. l. qd dicit. de verb. obli. et
Bald. in. l. cum vīrum. in fin. C. de fideic. et in. l. usufructu. ff. so-
lu. ma. vbi refert ita consuluisse Bart. et idem Bal. in. l. i. C. de
suis et legiti. et in. l. assiduus. C. qui potio. in pigno. habeantur.
Idē etiam cōiter cōcludit in emphyteusi cōcessa a priuato
qñ est cōcessa ea conditione et lege qd ad extraneū heredē non
transcat. nā tunc non confiscatur dato q. confiscata sunt bona
emphyteute: vt concludit Bar. et cōiter alij in. l. si finita. s. si de
vectigalibus. ff. de dam. infec. et not. Sulier. et alij in. l. si quis
presbyter. C. de epis. et cleri. et Bald. in. l. i. C. de liber. et posthu.
et in. l. si ita. s. si. ff. de lib. et posthu. et in. l. in insulam. in princ. ff.
sol. mat. et Old. in cons. xvij. incip. thema tale est quidā cleri-
cus et. Imo. in. c. ex parte. de feud. et Per. de ancha. in repet.
et postulati. in. x. q. de fo. competen. **I**dē videmus in feu-
do quod quidem non transit ad heredes extraneos vt in. c. j.
s. si cliētulus. de alie. feu. c. si. si de feu. fue. contro. inter domi. et
agna. nam si vasallus delinquat et bona publicentur non con-
fiscatur feudū. c. j. si vasallus feu. priue. et in. c. si vasallus. in tit.
si de feu. fue. contro. inter domi. et agna. et in ca. j. an ille qui in-
terfecit fratrem do. sui. et in ca. imperialis. s. istud quoq. de pro-
hi. feu. alie. per fidei. et c. felici. et in ca. in quibus. s. fin. Et ibi
no. doc. de pen. et per doct. in. d. s. de vectigalibus. in. d. l. i. C.
de bon. que lib. et in. d. s. in insulam. **Q**uarto pro hoc facit
doctrina Bart. in. l. si quis in tantā. circa mediū. in ver. quero.
an dñs teneatur de facto serui et c. vii. vi. et vbi concludit qd
aut res est prohibita alienari fauore perone alienātis: et tñc
alienatio que sit delinquēdo nō est prohibita ratio q. propter
suū delictum perdit fauorem seu priuilegium suum per id qd
no. gl. in. d. l. si quis in tantā. que tenet q. pena illius. l. hz lo-
cū in minore: qñq. alienatio est prohibita fauore alteri q. de
linquentis: et tñc per delictū talis res nō pōt alienari. hoc pro-
bat ipse per plura maxime per id qd habet in. l. quinq. ll. cūz
duobus seq. ff. de bo. dā. vbi si mulier delinquit cōitate matri-

Confiscatio. s.
conf. xv. in fi. Cur.
senior cōfil. l. i. col.
vii. deci. l. iij. in fin.
ff. quod quisq. iur.
et consilio. ccccxiv.
col. pen.
In fiscum. vide
late. j. lib. iij. conf.
lxxxix.
Confiscatio. s.
conf. xv. in fi. Cur.
senior cōfil. l. i. col.
vii. deci. l. iij. in fin.
ff. quod quisq. iur.
et consilio. ccccxiv.
col. pen.

Certis. Adde a
Lu. d. ro. i. l. 8. die.
s. qui mulierē. co.
h. f. q. fati. cogan.
q. uicent per oēs
casus. Bal. 7 doc.
in. l. j. C. 8. bo. q. li.
Alb. in. ij. par. sta. b
tn. q. l. g.

Bal. idē expres
sus Saly. ibi col.
xij. versi. secundo
qd in prohibitis.

monio dos nō publicat nisi in casibus certis ibi expressis: qz
qz mulier nō possit alienare dotē cōstante matrimonio fuit
inductam non solum fauore mulieris: sed etiā viri. Cum ergo
in proposito dicta domus fuerit phibita alienari non solum
fauore dicti filij bāniti. sed etiā fauore 7 cōtemplatione alio
rū descendētū vt pēz in dicto testō. ergo delinquēdo non po
tuit aliq. modo alienari. ¶ Quinto moueo: per ea que no.
Bal. in aut. ei qui. in. xvi. col. in ver. quero. nunquid in reb?
prohibitis per testa. 7c. C. de bo. aut. indi. pos. ¶ vbi querit nū
quid in rebus prohibitis per testatorem alienari: possit fieri
missio in possessionem. 7 respondet q. aut opz ea bona in cor
pore p̄rimoniali retinere. 7 non pōt fieri missio. alleg. l. ij. C. de
vsac. pro empto. que. l. p. 7c. loquitur in rebus prohibitis alie
nari per testatorem: 7 causa autem dicta bona subiacebāt resti
tutioni statuti cum quis se alienū facere intendit in rei dñio:
7 tūc istud idē sit: aut sunt bona subiecta restitutioni sub alia
cōditione: 7 tunc ante conditionis euentum potest fieri in eis
missio. alleg. l. h. s. si autem. C. cōia deleg. ecce ergo Bal. aper
te vult q. vbi bona debent cōtinuo remanere in corpore 7 pa
trimonio hereditatis: qz indistincte sit facta phibitio aliena
tionis prout in casu nostro tunc nō potest fieri missio in pos
sessionem in talibus bonis: q̄uis talis missio non sit aliena
tio voluntaria. ¶ Sexto p hoc facit q. fin op̄i. quā 7 bal.
7 Saly. in. l. j. C. de bo. lib. si publicantur bona vsufructuarij
nō cōfiscat ius vsufructus etiā naturaliter viuentē vsufru
ctuario. alleg. l. corruptionē. in fi. C. de vsufru. q̄uis vsufruct?
alienari nō pōt. l. si vsufruct? ff. de iur. do. 7 instit. de vsufr. s.
itē finitur. ¶ Septimo probatur qz illa que per mortem ali
cuius transeunt ad filios eius nō ad heredes sed vt ad filios
transibunt a se eisdem etiā si pater non sit naturaliter mor
tuus. sed ciuilitē tñ vt probatur in. l. infulam. in princ. ff. so
lu. ma. vbi actio de dote que mortuo patre deportato 7 sic ci
uilitē mortuo consolidat in filiam. vt. d. l. in infulā. sed ita est
qz post mortē dicti banniti dicta domus p rata spectante ad
bānitū predictū puentura esset ad filios banniti non vt ad he
redes dicti banniti: sed ad eius descendentes. vt pēz ex vbi
dicti testamēti no. p. Bar. in. l. vt iureiu. s. si liberi. circa pnc. ff.
de ope. libe. cū cōco. ¶ Octauo probat quia bannito dicto
filio debent descendentes sui admitti ac si naturaliter ipse
mortu? esset ¶ qz talis bannitus cū publicatione honorū.
7 qui forte ex forma statutorum que cōiter sunt per italiā po
test impune offendi habetur pro mortuo sicut deportatus: vt
not. glo. in. s. relegati. insti. quib. mod. ius pa. pos. sol. 7 glo. in
c. domino guerram. in tit. hic finitur leg. 7 not. Spec. 7 Joan.
and. in tit. de instru. edic. in. s. cōpendiose. versi. quid de banni
to. 7 in tit. de acto. s. j. in ver. Itē qz est bannitus. 7 not. Joā.
and. in addi. Spec. in tit. de actore. in. ij. parte. in. s. sequit. in
addi. iter que incipit O. do. Spe. in titu. de arbi. s. disert. versi.
quid de bannito. 7 refert Joā. de imo. idem tenuisse Suli. de
fuzā. in. l. pedius. ff. de arbi. 7 in. l. actione. s. publicatur. ff. pro
locio. 7 l. i. ff. de bo. pos. cōtra tab. ¶ Refert etiā Jo. an. in. d.
s. cōpendiose. ¶ perperuo bannitū non posse heredē institui
sicut nec deportatū nec damnatū in metallū. allega. l. ij. C. de
his que pro nō scrip. habē. 7 d. s. publicatio. ita etiā in effectu
tenuit Sy. in. l. si queramus. ff. de test. 7 Jac. de bel. in dispu
tatione sua incip. Sempronius 7 titius inimici capitales 7c.
7 Bar. in. l. seruū quoq. s. publice. in. iij. col. ff. de procu. 7 in
l. ij. in vl. col. C. si pedē. appel. mors interue. 7 in. d. l. corruptio
nem. in vl. col. Ang. latius ceteris in sua disputatione inci
pien. duo adinuicē litigantes 7c. ¶ Et hoc verum est quo ad
beneficiū iuris cōmunis si tractatur de bonis 7 rebus existēti
bus in territorio illius ciuitatis in qua bannitus est. vt pro
bat Ray. in. l. j. C. de heredi. insti. 7 ibi Pan. de ca. dicit se ita
cōsultasse pluries florētē cū multis alijs: 7 ita etiā dicit vidisse
se cōsultum per Raphā. Fulgo. 7 ita limitauit conclusionem
Bartho. in disputatione que incipit Lucane ciuitatis statu
to 7c. 7 sequentiū. ita etiā tenet Jo. de imo. in. l. ex facto. ff. ad
treb. 7 est de mente Bald. in. l. si qua pena. post Suli. de cu. 7
Bart. ibi. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. 7 Jo. an. in. d. s. cō
pendiose. 7 istis diebus ita cōsultui per plures rationes apud
mutinam 7 illi consilio plures solēnes viri se subscripserunt.
¶ Nonno manifeste cōprehenditur ex istis verbis testatoris.
vbi dicitur disposuit qz dicte domus stare debeant cōtinuo
vsqz in infinitum pro dictis eius heredibus 7 eorum filijs 7c.
¶ Itē illud verbū cōtinuo denotat qz possessio dicte do
mus nunq. ad aliū perueniat. c. cum venisset. in verbo perpe
tua possessio. de instit. 7 in verbo. l. cōtinuo triēniū. C. de vsuc.
trāsfor. cū si. 7 sic euidenter colligit de mēte testatoris fuisse qz
eo ipso alter ex heredibus faceret se alienum. ¶ Ad hoc facit
tex. in. l. cum annis in ratione sui. de cōditi. 7 demō. 7 in. c. j. de

Bannitus. vi
de. j. cōs. xvi. l. ij.

duobus fratribus a capitaneo inuestit. qz alter non possent
verificari illa verba continuo 7c. 7 sic sumus in terminis que
stionis formate per Bal. in. d. aut. ei q. in. xj. col. vbi voluit q.
vbi bona subiacebant restitutioni: scz in casu in quo qz se alie
nū facere intenderet ab istis bonis qz tūc in illis nō pōt fieri
immissio in possessionē q̄uis talis missio nō sit alienatio vo
luntaria. ¶ Et pro hoc optime facit. l. imperator. in princ. in
narratione sui. ff. de fideicom. liber. vbi testator disposuit
quod serui sui nulli aliq. q̄ titio seruiani cui eos legauerat ac
voluit eos esse in seruicio tūc cōtinuo: ita qz alijs nō seruāt.
7 propter hoc in effectu ad fiscū non transeunt cōfiscatis bo
nis. titij. 7 sic non remanent apud fiscum durante naturali vi
ta ipsius legatarij. ¶ Non obstat. allegata in cōtrarium. 7 pri
mo id qz not. Ange. in. d. l. papi. s. meminisse. quia respon
deo ex his que not. gl. reputata singularis in. l. pater. s. duob?
libertis. ff. de leg. iij. que per illum tex. facit ¶ differentiam in
ter illū casū qz bona sunt subiecta simpliciter restitutioni in
euentum certe cōditionis. 7 sic tacite sunt prohibite alienari:
vt. d. aut. res que. 7 inter casum qz expresse est prohibita alie
natio a testatore: qz primo casu alienatio facta ante euentum
conditionis valet interim. l. seruo legato. s. si seruus. ff. de leg.
j. 7 ibi not. doc. 7 l. fina. s. 7 qz. cum seq. C. communia de leg. 7
not. glo. in. aut. de resti. 7 ea que par. in princ. ¶ Secūdo vero
casu qui est casus noster nullo modo tenet alienatio: vt. d. glo.
in. d. s. duobus libertis. 7 tūc nō possunt talia trāsire in fiscū.
l. imperator. 7 ibi Bar. de fideicom. liber. ¶ Ad secūdo rīdeo
qz in cōtrario illa non erant reseruata filijs 7 descendētibus
tñ: sed erat etiā transitoria ad heredes extraneos successores
minorum: ideo poterāt cōfiscari: sed in casu nostro ipsa bona
egstantibus dictis descendētibus non poterant ad heredes
transire propter prohibitionem testatoris nimirum si ad fiscū
non transeunt. ita not. in. l. i. in princ. ff. de interdi. 7 relega. vt
digi in secūdo 7 tertio argumēto cōtra fiscū aductus. ¶ Ter
tio respōdeo qz illud verbum cōtinuo appositum in testamē
to operatur qz nullo tempore dicta domus esse possit apud
aliam vt in vlti. argu. fuit ostensum 7 eisdem modis respon
deo formaliter ad secūdum argumentū. ¶ Ad tertium autē
vez ad. d. l. si cōstante. s. j. sol. ma. respondeo primo qz dos so
matri. est prohibita alienari principaliter fauore mulieris nō
mirū ergo si ex delicto mulieris potest alienari. secus vbi esset
prohibita alienari. 7 sic fauore alterius: vt in casu nostro: qz
delinquēdo nō posset alienari: vt probat per doctrinā. Bart.
in. l. si quis in tantam. C. vnde vi. vt deduxi in. iij. argumen. s.
¶ Preterea dos potest alienari a testatore. Item res dotalis
transire poterat semper in extraneū heredem nimirum si po
test cōfiscari. secus in re que nō poterat transire ad extraneū
vt proxime dixi. ¶ Non obstat quartum argumētum de his
que no. in. d. l. diui fratres. ff. de iure patrona. quia respondeo
quod ad bannitū isto casu non potest reuerti cōmodū vsufru
ctus dicte domus nec reuolueretur ad filios banniti ¶ quoniam
bannitus cuius bona cōfiscata sunt nō est capax ipsius vsufru
ctus vt decidit Alb. art. felin. 7 Bart. in. l. corruptionem. de
vsufru. per illum tex. faciūt que dixi supra in. vj. argumento.
¶ Non obstat quintum argumentū de eo qz not. Bal. in. l.
cum antiquitas. C. de vsufru. qz respondeo qz in questione ibi
formata per Bald. vsufructus nō tranfit ad fiscū sed reuertit
ad proprietariū durante vita vsufructuarij qui fuerat capite
minutus. 7 ideo vsufructus ibi nō tranfit ad heredē vsufru
ctuariū viuentē vsufructuario: quia impossibile erat viuentē
habere heredem. l. j. ff. de heredi. vel act. vēdi. l. qui super
stitis. ff. de acqui. hered. sed in casu nostro nō oportet expecta
re mortem bāniti: quia illa domus nō tranfit ad eius filios vt
heredes eius vt dixi. vj. argumēto. ¶ Et similiter respondeo
ad. vj. argu. videlicet qz in. c. fin. de capi. cōra. nō erat alia per
sona ad quā tranfret possessio 7 feudū a prelato qui copulaz
commisit. ideo oportet expectare aduētum successoris: sed hic
egtant filij eius banniti qz ex dispositione testatoris sunt voca
ti eo ipso qz pater eorum ad alienandum mediante delicto 7
cōfiscatione cogebatur. ¶ Postremo non obstat. l. peto. s. prediū.
7 l. vnum ex familia. versi. qz si talia verba. ff. de lega. ij. qz re
spōdeo primo qz ibi loquit in alienatiōe expresse facta ab ho
mine: sed in alienatione que fit a lege ob delictum alicuius di
cendū est qz similis alienatio est prohibita etiā fauore alte
rius quam delinquētis prout est in casu nostro quia talis alie
natio fieri non potest: vt not. Bart. in. d. l. si quis intantum. 7
dixi. in. iij. argumento. ¶ Et pro hoc optime facit. l. imperator.
in princ. de fideic. liber. vbi etiam viuente legatario cuius bona
cōfiscata sunt nō remanēt apud fiscum serui prohibiti alie
nari. 7 pro hoc facit qz mitius agitur cū lege. j. cum alienatio
ne quam cum homine seu quam cum ministro legis. l. cellus.
in prin.

in prin. ff. de arbi. not. Bart. in l. amplius. cum si. ff. rem. ra. ha. **P**reterea tex. in d. s. predium. cum sim. loquitur in alienatione necessaria secus in voluntaria. ut ibi dicitur unde alienatio que fit propter delictum non est digna habere illos fauores et privilegia que h3 alia alienatio necessaria facta absque delicto arg. l. sed si ex parte. s. quanq. ff. qd cum eo. 2. l. etiā. s. j. solut. mat. unde videmus qd licet bona subiecta restitutioni possint alienari per heredem ut se in captiuitate detentus redimat tamē hoc nō posset facere si esset carceratus ex delicto suo. ut not. Ange. et alio. in autē. res que. C. ad treb. licet Barto. hoc reliquerit indecisum. in aut. res que. in fin. C. cōia de lega. et presertim procedūt ista in casu nostro propter illud verbum continuo. ex quo declaratur ita fuisse de mente testatoris. et pro hoc eodem modo est responsum ad gloss. et ad ibi no. in autē. ingressi. C. de sacrosanctis ecclesi. **P**reterea illa gloss. dum loquitur de emphyteusi cōmuniter reprehenditur per docto. per tex. in autē. de alie. et emphy. s. j. dum autē loquitur de usufructu. non habet etiam obstatē quia magis cōmuniter per docto. tenetur in cap. presentia. de proba. et Lyn. et Joā. de imo. in l. cum filio. ff. de leg. j. et quāvis usufructus in totum extingatur vel quod duret tunc durabit ius usufructus in monacho ad commodum monasterii: ut ibi probatur sed in casu nostro nullum ius durat in bannito post confiscationem bonorum. d. l. imperator. de fideicommiss. liber. et d. l. actione. s. publicatus. ff. pro socio. Ex quibus concludo fiscum a dictis domibus exclusam esse et c. Alex.

Summarium.

- 1 **A**lleganti incumbit onus probandi qd filius vel filia acquisiuit ex bonis patris.
- 2 **A**mulierem ex bonis viri quesisse non semper presumitur.
- 3 **D**os matris an competet nepti in legitimam in successione aui.
- 4 **D**os acquiritur filie. quando pater stipulatur ei reddi.
- 5 **S**ocietas ex cohabitatione nō presumitur. nisi quo ad redditus. et impensam victus.

Consilium. XXIII.

Vis dubijs probabiliter elicitis per clarissimum dominum iudicantem in causa domine Catharine quod de iure sanctio dicā. **E**t in primis super primo dubio quo queritur an dos quondam domine Antonine matris Catharine debeat computari in legitimam petitam per Catharinam in bonis ser. Jo. quondam aui materni ipsius Catharine. et iste est notabilis articulus qui mihi de facto sepe numero accidit et circa ipsum consului. et semper mihi visum fuit: et nunc videtur istam esse meram veritatem quam infra subiiciam non attinguam tamen ultra quā pertinet ad casus nostrum in quo. **D**icēdum mihi primo videtur quod quo ad dimidiā dicte dotis nos non sumus in casu in quo est cōsultum inter doctores animaduerto enim qd magister Ant. quondam maritus dicte Antonine cōfessus fuit habuisse et recepisse a ser. Joāne et dicta domina Antonia libras septuaginta pro dote eiusdem domine Antonine per que verba probatur qd habuit a dicto ser. Joā. dimidiā dicte quantitatis et a dicta domina Antonina aliam dimidiā. l. reos. s. cum in tabulis. ff. de duobus reis. l. si mihi et titio. de verbo. obligati. **E**t onus probandi qd dicta dimidiā habita a dicta domina Antonina fuit de bonis patris incumbit aduersario dicte domine Catharine opponenti compensationem de dicta dote in legitimam computari: quia Catharina illam dotem habens et opponens compensationem dicit petere agere et requirere. l. amplius nō peti. ff. rez. ra. ha. et ibi no. Bar. in l. si neq. C. de compensa. not. gloss. et docto. in c. cu3 inter. de excep. et qd petenti incumbat onus probandi et qd illud qd habet filius acquisiuit ex bonis patris firmat Jo. an. in addi. Spe. in tit. de actore. s. j. super verbo. sed quid si dubitetur. cū versic. seq. et Bald. in autē. ex testamento. C. de colla. in. vñ. col. in versic. ej. membrū bene facit quod voluit glo. no. xij. q. j. in c. sint mani feste. et ea. causa. q. v. nulli. et quod not. Bart. in l. inter. ff. de re. dñb. **E**t attento qd in eodē contractu maritus confiteretur recepisse a patre et a filia. videtur pater cōfiteri illam pecuniā: scilicet pro dimidiā pertinere ad filiam: et sic tunc cessabit illa presumptio quod in dubio presumatur acquisiuisse de bonis patris per ea que notabiliter tradidit Saly. in l. mater. C. de

- a **R**es que. Idem Saly. Jo. nu. xx. ibi et Ang. Imol. Roma. l. marcellus. s. res que. ff. ad trebellia. **Q**uod limitat Fulg. in d. autē. res que quando grauatus esset de liberis testatoris quod Alex. putat de iure verius in l. quamuis. col. ij. ff. sol. mat. et in d. s. res que. col. j. et placet.
- b **P**er Bar. certe explicuit Alex. sententiā Bar. et concordia Bald. in l. sequitur et approbatur licet dum non penē percipit dicta Bar. verbis tantū ab eo discordare visum sit in d. l. illaz. col. ij. qd Pau. d. l. illam. in fi. et d. l. in quartam. in fin. et passim i cōsilijs suis prius iudicauit quā etiā Bart. sententiā sequitur Alexan. hic et semper secus fuit consulendo et legēdo ut in d. l. illam. col. pe. d. l. in quartam. col. xij. et in effectu vult qd dos premortue mortis nō imputet nepotibus eius hereditibus in legitimam in successione aui materni. et hoc qd dos erat acquisita filie et suis ex stipulatione expressa vel tacita dotantis. et mouentur qd tunc illa dos non reperit esse de substantia aui unde reputatio legitime heri debet: sed spectant ad nepotes tanq. h3 des matris nec habent eāz immediate ab aui. secus si illā caperent immediate ab aui. Idē voluit Petr. Ancha. consilio. l. visis consil. cccxv. dominus Barto. Rapha. cñ. cōs. x. consil. lxxxvj. et plures quos allegat deci. qui hoc sequitur. in d. l. illā. col. fin. et ultra adductos per eū. ad tenet Stephā. bertran. cōs. cxxxvij. thema cōs. co. ij. cōs. cxiij. viso puncto. gl. cxxxvj. statuta per rō. lib. j. et omnes fere vbiq. ita decidunt. Sed multum decipiuntur. quod enim dicunt non imputari in legitimam nisi illud quod est de substantia relicta per defunctum vel ab eo immediate acquisitum non est verum ut patet in l. omnimodo. s. imputari ibi que occasione. C. de inoffi. testa. preterea per personā heredis eius qui tenetur imputare in legitimā non debet cōditio imputationis mutari. Sed hoc esset absurdum. quid enim absurdus qd filia ipsam si superuiuat teneri imputare dotem suam in legitimam et hunc nepotē ex ea predefuncta heredem matris et eandem dotē habentem nō teneri eam imputare: sequeretur enim qd melioris esset conditionis nepos remotior in successione aui materni. qd ipsa filia in successione patris sui quod est contra equitatē et rationē naturalem et ciuilem. l. si viua. C. de bo. mater. quare dicta communis sententia semper mihi displicuit. Sed qd non possit sustineri et de iure falsa sit probō. quia licet si quid conferendū sit non continuo sequatur in legitimam imputandum nisi iure caueatur tamen hic manifeste iure canetur per

tur. quod enim dicunt non imputari in legitimam nisi illud quod est de substantia relicta per defunctum vel ab eo immediate acquisitum non est verum ut patet in l. omnimodo. s. imputari ibi que occasione. C. de inoffi. testa. preterea per personā heredis eius qui tenetur imputare in legitimā non debet cōditio imputationis mutari. Sed hoc esset absurdum. quid enim absurdus qd filia ipsam si superuiuat teneri imputare dotem suam in legitimam et hunc nepotē ex ea predefuncta heredem matris et eandem dotē habentem nō teneri eam imputare: sequeretur enim qd melioris esset conditionis nepos remotior in successione aui materni. qd ipsa filia in successione patris sui quod est contra equitatē et rationē naturalem et ciuilem. l. si viua. C. de bo. mater. quare dicta communis sententia semper mihi displicuit. Sed qd non possit sustineri et de iure falsa sit probō. quia licet si quid conferendū sit non continuo sequatur in legitimam imputandum nisi iure caueatur tamen hic manifeste iure canetur per

Liber Primus Consilio. Alexan.

reg. in. l. qm nouella. C. de inoffi. testa. vbi eodem modo et eodem casu quo dos et donatio propter nuptias conferuntur: eodem modo eisdemque casibus in legitimam imputantur, siue a filijs siue a nepotibus vel pronepotibus. et omnino quantum ad dotem et donationem propter nuptias collatio et imputatio in legitimam equiparantur et exequantur per illum tex. Sed sic est quod per. l. vt liberis. et clarius per. l. illa. C. de colla.

non soluz filia que dotē accepit: sed etiam ea predefuncta nepos ei? et heres tenetur dotem quam immediate habuit tāquam heres matris conferre in successione aui materni a qua data fuit ergo respectu successione eiusdem aui tenetur imputare in legitimam. istud argumentum est clarum et ineluctabile, non enim euitari potest dicendo ut Rapha. cu. d. consil. x. in prin. quod. l. quoniam. vbi loquitur de nepotibus loquitur de dote eisdem data ab aui, non autem inquam sunt heredes predefuncte matris cui dos data fuerat, quia hec mera cauillatio est et verborum captatio contra mentem et series. d. l. qm. et omnino satis est quibus manifeste collatio et imputatio in legitimam quod ad dotē et donationem propter nuptias equiparantur, ut ex hoc per interpretationem passiuam. d. l. illam. habet locum etiam in nepotibus dotem maternam tantumque heredes matris habentibus. et ita deinceps consulendum et iudicandum est. confirmo per tex. in. l. vnica. §. videam. C. de rei vxo. actio. vbi dicitur quod si filia viuo patre per emancipationem fiat sui iuris, actio de dote in eam consolidatur et hinc inferit text. indistincte quod equaliter cadit in collationem et imputationem in legitimam. et sic siue prioriter patri relictis nepotibus siue superni patris semper idem iuris esse debet. Et inuenio quod ita tenuit Paul. natus

debant in legitimam computari. licet econtra sit. vt. l. illud. C. de colla. Et per hoc apparet quod non ob. tex. d. l. illa. ista opinio in casu isto sequitur Jac. bu. in. l. scimus. in prin. C. de inoffi. testa. et Bald. in. d. l. qm nouella. et Angel. in. l. illud. C. de col. et in. d. l. in quartam. et Petr. de ancha. in consil. l. incip. visis diligenter verbis testamenti. et in consilio. c. xv. incipien. dominus Bart. et Pau. de castro in consilio. c. lviij. incipien. visis et poderatis omnibus etc. et sequuntur hoc moderni vbi cunq. Quod autem dictus Joan. videatur stipulatus dotē redi filie in casu existente liberorum ex filia pater ex instrumēto dotis in verbo in casu, quo predecederet filia sine liberis stipulatus est reddi dimidia eius quibus de iure reddenda erat sen quibus ipsa Antonina legauerit in testamēto per que verba alternatiua intelligitur stipulatum fuisse in casu illo si quod ius eade disponit. scilicet quod si filia decederet sui iuris actio de dote integra esset sua. l. vnica. §. videam. C. de rei vxo. act. ea vero decedente in paterna potestate dos integra spectaret ad patrem iuxta. d. l. dos a patre. ita singulariter decidit Bart. et melius quod alibi quantum ad hec in. l. vxo. §. testamento. el. j. de leg. iij. et Bal. in. l. si. C. communia vtrius. i. u. et no. alij in. l. catus. ff. sol. matri. et in. l. post dotem. vbi loquitur quando matrimonium solueretur per mortem mariti precedentis siue extarent liberi siue non fuit actum quod integra dos perueniret ad dictam Antoninam. et si iste casus euenit res est expedita. Si autem contingeret casus quod domina Antonina decessit sine liberis constante matrimonio et iste esset casus omissus in quo dicimus quod pater videtur voluisse quod dos reuertetur ad liberos filie tanquam ad heredes filie: vt. d. l. si cum dotē. in princip. si magis communem intellectum approbatum ibi per Bar. et alios. et no. aperte Bal. in. d. aut. sed et si quis. circa vl. col. Plus voluerunt docto. quos statim referam quod etiam casu in qua pater non esset stipulatus tacite vel expresse reddi dotem filie siue heredibus eius: vt heredibus matris tamen adhuc non computetur dos in legitima nepoti seu nepti nisi quando nepos seu neptis concurreret ad successionem cum auunculis suis. Nam qui cum auunculis concurreret oportet quod neptis succedat ex persona matris siue ne excludatur ab auunculis tantumque proximioribus in gradu. vnde sicut si mater sua succederet computaretur dos in legitima vt. d. l. quoniam nouella. ita debet computari nepti succedenti ex persona matris ne melioris sit conditionis quam mater. l. si viua matre. C. de bonis maternis. et ista opinio amplectitur Bald. in. d. l. illam. confirmat eam Salyc. in. d. §. repletionē. et Imo. in. d. l. in quartam. et in. l. post dotē. sed verior est puto opinionem precedentem que est magis communiter approbata. Super alio vero principali dubio quo queritur an per accessum Jo. lenti eius fratris ad cohabitandum in domo dicti ser Jo. cum ipso ser Joane qui iaz duxerat matrem dicti Jo. lenti et fratrum in domo dicti ser Jo. vt se cum simul viderent in victu et vestitu ipso tamen ser Jo. oia gubernante. vt tam bona sua ipsius ser Jo. quam etiam Jo. lenti et fratrum videatur inter dictum ser Jo. et fratres re ipsa contracta aliqua societas et quomodo et qualiter siue de quibus rebus an omnium bonorum vel quorum vt verbo fertur quod de hoc queritur vt intelligantur communia seu comunicanda. et iste articulus quo ad id quod queritur videtur absque difficultate procedere. Et istam ex premissis in facto non potest plus intelligi contracta societas quam quo ad expensam victus et coicatione reddituum dictarum terrarum per. l. j. §. si quis hoc interdicto. cum glo. in versu. quo ad vsq. ff. de iure. act. quaz priua. quaz in argumentum ad hoc inducit Bar. ibi. Et expressius habet in. c. si duo fratres. in comuni causa. in tit. de fratribus de nouo beneficio inuesti. et ibi tex. probat quod emptum vel acquisitum ab vno non pertinet ad alium. et no. Bald. et Ange. in. l. fin. C. de col. et Ange. in. l. si duobus. ff. de nego. gest. et Bal. in. c. j. de beneficio fratris. hoc etiam patet ex doctrina Bart. in. l. titiū et meuiū. §. altero. ff. de admi. tuto. et in. l. cum duobus. §. papi. ff. pro socio. et in. l. si patru. C. comu. vtrius. iud. et ibi tradit ocs. et Bal. in addi. quas fecit ad tractatum Bar. de duobus fratribus. vbi

rali ratione motus. in. d. l. illam. in si. licet in. d. l. quoniam. et in consilio sequatur communem errorem. plenius scripsi super consuetu. paris. §. c. xv. vbi dixi quid si dos casu vel culpa filie vel nepotis consumpta sit, et quid si nepotes non cum patruis sed cum alijs nepotibus ex eis succedant, et quid in patria consuetudinaria dicendum.

concluditur quod si nemo eorum negotiatur vel vnus tantum non inducitur tacita societas. si autem omnes negotiabantur: et tunc quatenus comunicauerunt inducatur tacita societas ultra illam vt ibi per plura probatur. Et ex quo ad propositum infert Bar. in. d. §. altero. quod si vnus forte emisset fundum quod si emisset ex pecunia acquisita ex ea negotiatione in qua tacitam societatem contraxisset teneretur illam possessionem coicare aliter non. l. si vnus. ff. pro socio. et clare Salyc. in. d. l. si patruus. circa vl. col. probat quod si omnes fructus et redditus adinuicem coicauerunt inter cohabitantes tamen non inducitur tacita societas omnium bonorum adeo quod si fundum acquireret nomine proprio veniant in communione. alia plura possunt ad huius conclusionis confirmationem adduci: sed arbitror ista quo ad propositum sufficere precipue: quia res agitur coram viro doctissimo et integerrimo qui cetera suppleat et iustitiam pro suo optimo more ministret. Alexan.

Summarium.

- 1 **V**usus loquendi communis, facit vt legitimatus non excludat substitutum.
- 2 Legitimatio per subsequens matrimonium non mutat ius primogeniture.
- 3 Filij dicuntur proprie nati ex legitimo matrimonio.
- 4 Nobilitas deturpatur per illegitimos.
- 5 Legitimatio limitata, est dispensatio.
- 6 Papa non potest legitimare in preiudicium tertij.
- 7 Pater in legitimatione debet etiam facere mentionem de alijs liberis et agnatis.
- 8 Legata et prelegata veniunt in substitutione.

Consilium. XXV.

Circa primum dubium quo queritur an per exclusionem dicti Juliani ita legitimati excludatur substitutus per fideicommissum patris dicti Julia. quod copiose allegatum est per excellentes dominos consultores florentinos breuiter me expediam. et licet iste articulus sit in iure satis tritus et disputabilis: et plures rationes pro vtraque parte adduci possent: tamen quo ad casum nostrum magis insistendo ad illud quod in themate presupponitur scilicet quod tempore testamenti dñe Lucie in loco ipso cois vsus loquendi esset quod appellatione filiorum legitimorum et naturalium non comprehendantur legitimati: vnde si tale vsus loquendi regulariter restringit dispositio testamenti. l. librorum. §. quod tamen cassius. et quod ibi no. ff. de leg. iij. l. labeo. ff. de supel. lega. l. cum de lanionis. §. asina molendinariam. de fan. instru. Et ideo vbi est talis cois vsus loquendi fatentur doc. et quod propter existentiam filij legitimati non excludit substitutum. vt firmat Imo. in. l. ex facto. §. si quis rogatus. ff. ad trebel. et in. l. si ita quis. §. si cuius. ff. de le. h. et Pau. de cast. in. l. fin. de his quod veniunt etiam. impet. in. l. cum acutissimi. C. de fideicō. Quinimo quando etiam non esset talis vsus loquendi tenuerunt quod plures doctores quod non excludat substitutum: tenuit Bald. in. l. lucius la. §. ff. de here. insti. et in. l. si ita quis. §. si cuius. ff. de leg. h. et l. l. si quis posthumus. in prin. de lib. et posth. et Salyc. in. l. generalliter. §. cum autem. de insti. et substi. et in. l. adoptio. ff. de adop. et Jo. de imo. in. d. l. ex facto. in principi. de vulg. et pupil. et in. d. §. si quis rogatus. et in. d. l. si ita quis. et Jo. calde. consulendo subtri. qui filij sint legi. cois. j. ita tenuit Petr. de ancha. in consil. c. xli. ex tenore. Et ibi inter cetera adducit vnum quod in casu nostro est summe notandum. Nam dicit quod substitutus in casu sue consultationis non excludatur per filium legitimatum ex ipsius legitimationis natura que ad ius succedendi non extendit ad alium quam ad patrem qui preces obtulit non ad bona aliorum de cognatione: vt in aut. qui. mo. na. effi. sui. §. filium. sed ita est in casu nostro quod tenore dicte legitimationis expressa videtur rescripta ad succedendum ipsi patri scilicet Jo. l. coheredi. §. cum filie. ff. de vulg. et pupil. Et adducit etiam Petr. de Ancha. in. d. consilio. quare tempore legitimationis testator aut illi spurgerat mortuus. et sic in bonis eius erat ius acquisitum fideicommissum substituto saltem in specie: scilicet si substitutus decederet sine filijs legitimis et naturalibus: ergo non potuit ius fideicommissi tolli per legitimationem quam videtur esse species alienationis rerum fideicommissum superpositarum cum per ipsam legitimationem deuoluerent ad aliam quam testator disposuerit contra. l. fin. et §. quod. et aut. res. §. C. cois de le. et c. quauis. de rescri. l. vj. et l. ij. §. si quis a principe. ff. ne quid in loco publi. per

publi. per hoc specialiter adducit id qd no. Joā. an. in regula
 2 sine culpa. de regu. iur. et in mercu. dū determinat qd legitima
 tus etiam per consequens matrimoniu non auferit spem suc
 cessionis quam quis habet in bonis nondum defuncti ratio
 a prime geniture. multominus in bonis tunc defuncti si legi
 timatio superuenient: pro hoc etiā adducit id qd vult Bar.
 in. l. gallus. §. et quid si tantū. ff. de lib. et posthu. et Jac. de are.
 in. l. si alias pe. ff. de in integ. resti. vbi sc. enim tenet quo ad hoc
 vt legitimatus succedat requiritur citatio et cōsensus agnato
 rum quibus ius successionis adimif per dictā legitimatiōe
 preterq̄ quo ad bona ipsius patris porrigentis preces ipsius
 legitimatiōis. et ita intelligitur fm opinio. Federi. de senis. et
 quod requiratur hoc casu citatio tenuit etiam Bald. in. l. j. in
 vlti. col. C. de inoffi. dona. et Ange. in consi. xvij. inci. Comes
 brandelisius. et Bald. in. j. constit. C. in. v. colū. et in. l. nam ita
 diuus. ff. de adop. et Jo. de imo. in cap. nisi cum pridem. de re
 nun. et dicit Pet. de ancha. in. d. consi. quod reperit ita etiam
 consuluisse preceptorem suū Bald. Ad predictam conclu
 sionem bene facit. l. fideicomis. ff. de condit. et demonstra. et in
 d. l. si ita quis. §. is cui. ff. de lega. ij. et instit. de excusa. tuto. cir
 ca principi. inuncta. l. v. que est lex legitimus. §. legitimis. ff. de
 legi. tut. et l. fin. C. de his qui ve. eta. impe. et in. l. ex ea. §. insulā.
 ff. de verbo. obliga. et in. l. filium diffinimus. ff. de his qui sunt
 3 sui vel alie. iur. et vbi appellatione filiorum intelligitur de his
 qui sunt nati ex legitimo matrimonio. Et presertim quā
 do de eius est facta mētio per modū cōditionis vt in casu no
 stro: qd debet conditio impleri in forma specifica et magis pro
 pria. l. qui heredi. in princip. ff. de condi. et demonstra. et l. fidei
 cōmis. filius em legitimus dicitur quasi fm legem natus: sed
 legitimatus nō est fm legem natus. xx. q. iij. monachos cum
 simi. Facit et ad hoc cap. naturales. in titu. si de seu. sue. cō
 trouer. inter domi. et agnatū. ideo ibi nō cōprehenditur filius
 legitimatus appellatione liberorum: quia ex hoc posset con
 tingere fieri preiudiciū domino feudi. Et tātō magis hoc
 procederet vbi persona de cuius successione tractatur fuisset
 nobilis seu in dignitate: Nam tūc quemadmodū filius natu
 ralis nō excludit substitutū. d. §. si quis rogatus. c. n. ibi no.
 quia non presumitur testatorem de illis sensisse. vt ibi: qd sunt
 magis debitori quāz esset in viro ignobili. l. si qua illustis. C.
 4 ad ori. et per tales enim filios nobilitas patris vel ani prede
 functi nō seruatur. l. leg. nature. ff. de statu homi. et tales i. legi
 b time nati censent infames infamia facti: vt no. Also in sum.
 b C. de infami. circa princ. quem docto. vbiqz sequuntur. Et
 cuiuscunqz interest hereditatem suam non deuenire ad infā
 matam prolem. vt dignitas et fama eius conseruetur illesa.
 Propter que cōcludit Ang. in sua disputatione incipien
 te. Nobilis quidā. in scōo dubio. et sequitur Ant. de butr. in. c.
 per venerabilem. qui filij sint legitimi qd talis filius legitima
 tus non excludat substitutū quando testator erat nobilis ge
 nere. et hanc dicit esse rationem dicte. l. naturalis. quia non est
 verosimile nobilē feudū concedentem de tali prole sensisse. et
 etiā sufficeret quod Joan. institutus et grauatus per fideicō
 missum fuisset nobilis et in dignitate: quia illud quod dicitur
 in. d. §. si quis rogatus. scilicet qd naturalis non excludit sub
 stitutū vendicat sibi locum hoc casu vt est de mente glos. et ibi
 hoc ibi tenuit Angel. et Joan. de imo. et etiam Buliel. et Sa
 lyce. in. l. generaliter. §. casz autē. C. de instit. et substit. sub cōdi.
 factis. Et plus etiam dicit docto. et Bartol. et clarus. Jo.
 de imo. in. d. §. si quis rogatus. circa. j. colū. quod idem etiam
 esset si non esset nobilis. si tū esset talis cōditionis quod vere
 cundia esset sibi habere tales spurios heredes attenta eius vi
 ta honesta: qd tunc habet locū id quod dicitur in. d. §. si quis
 rogatus. Per quam. l. in ratione sui infert Ang. postea in
 dicta disputatione quod illud etiam militabit in legitimo.
 Et licet non ponam pro constanti quando facta esset ple
 naria legitimatio et cessaret dictus communis vsus loquendi
 et testator et heres grauati essent ignobiles legitimatus non
 excluderet substitutū quando tamen vel testator vel heres
 grauatus fuisset nobilis vel quādo adisset vtm proposito cō
 munis vsus loquendi vel qū legitimatio esset limitata prout
 est ista puto posse optime cōcludit qd nō excludit substitutū.
 5 Accedit ad predictorum confirmationē et quia pater pōt
 impetrare legitimatiōe pro filio quod certo modo succedat:
 vt no. Bartol. in. l. quesitum. in suis antiquis relictis. ff. de
 adop. per text. in cap. j. de filijs natis ex matrimonio ad mor
 ga. contracto quod dictum secutus est Anto. de butr. in. d.
 capi. per venerabilem. post mediū. in versic. sed an pater pos
 sit: vt patet not. per Joan. And. in addi. ad Specu. in titu. de
 successio. ab intest. §. j. in addi. que incipit vbi hoc dixit Hof.
 et illud dictum Bartol. in. d. l. quesitum. sequitur Roma. in. l.

qui superstitis. ff. de acquiren. heredi. et in. l. pactū. C. de colla. et
 idem in effectu dicit Paul. de castro referens se ita vidisse con
 sultum per Ray. de fori. in ciuitate pisarum. Et facit quo
 niam tunc non proprie legitimatio sit sed dispensatio: cuz nō
 c efficaciter est legitimatus quo ad omnia. l. ij. cum glo. C. de iu
 re aurozum annullo. et l. cum ex oratione. ff. de excusa. tuto. et
 sic talis etiam legitimatio limitat vt etiam fuit presens legiti
 matio parit limitatum effectum. Ad predictorum confir
 mationem bene facit singulariter decisio quam ponit Joan.
 de imo. et Do. de sancto geminiano in cap. grandi. in princip.
 6 de sup. neg. prela. in. vj. vbi querūt et an Papa pōt legitimare
 filium regis arogonum qui nō recognoscit superiorem. et pri
 mo affirmat quod sic per dictum capi. per venerabilem. ta
 men ad illud respondet quod illud procedit vbi fieret sine pre
 iudicio tertij: sed vbi consuetudo defert alteri consanguineo
 regnum rege decedente sine filio legitimo non posset secundū
 eum legitimare filium regis ad preiudiciū illius consanguī
 nei sine causa legitima priuando ipsum regno etiā si fiat legi
 timatio de voluntate regis. Nec ob. fm eos id qd no. Bar.
 in. d. §. et quid si tantū. qd respondent qd illud procedit in patri
 monialibus bonis que possent per testatorem auferri consan
 guineo: sed in regno secus vt in. d. c. grandi. et subdant quod
 si ipse legitimet aliquem quod in dubio presumitur legitima
 re sine preiudicio tertij. cap. quis. de rescrip. in. vj. ergo ad pro
 positum cum ius euertendi fideicommissum predictum nō pō
 deat a voluntate dicti Joan. testatoris non debuit posse di
 ctam legitimatiōem facere in preiudiciū substituti sicut in
 casu predicto non potest tex. etiam per legitimatiōem quam
 impetrat preiudicare consanguineo in regno. tutiora etiā sunt
 fundamenta superius adducta. Fortificantur etiam predi
 cta per id quod volunt docto. et qd in legitimatiōe que fit etiā
 7 viuo patre a principe debet fieri mētio quod pater alios li
 beros vel agnatos habebat successores: alias si hoc non fuisset
 expressum principi non valet legitimatio ad tertij preiudi
 ciū. vt firmat Jaco. de bel. in. §. et qm. in auten. quibus mo. na.
 effi. sui. et firmat Anto. de butrio in. d. c. per venerabilem. post
 medium dum tractat qd citatio requiratur et refert ita sentire
 Abertuz de bobio. et recitat Joan. and. in addi. Spec. in ti
 tul. de succes. ab intest. §. j. in additione de qua feci mentionē.
 8 et idem dicit Paul. de castro in consilio. cxxj. incipit. su
 per eo solo et c. multo magis debuit in dicta impetratione le
 gitimatiōis fieri mentio de dictis substitutis quibus preiud
 dicare non pendet a potestate heredis grauati. et Quantū
 autem ad secundū dubiū quo queritur vtrum dicta duo pre
 dia relictā Gregorio mente capto. et post eius mortem Joan.
 predicto heredi veniant in restitutionem fideicommissi vniuer
 salis. iuncto. d. Joan. puto veram esse conclusionē factā per
 dictos dños cōsultentes. §. qd veniant qd particulare fideicom
 missum relictū. d. Jo. precessit grauamē substitutionis fidei
 cōmissarie simpliciter facte per indefinitā. d. Jo. quo casu cō
 muniter concludit qd illud qd obuēnit heredi ex causa legati
 vel fideicommissi venit in substitutione fideicommissaria facta
 ipsi heredi. l. marcellus. §. quidā liberis. cum ibi no. per Buli.
 et doc. ff. ad treb. et in. l. heres meus. cum ibi no. per Buli. eo. ti.
 l. si titius. cum glo. ff. de lega. iij. et firmat late Jo. de imol. in. l.
 ita tamen. §. qui suspectam. ff. ad trebel. et not. docto. in. l. cum
 veruz. C. de fideicommissis. Et maxime Salyc. ibi dū dicit
 se vidisse dubitari an legata prius facta veniāt in restitutionē
 fideicommissi si testator est vsus his verbis quādoqz aliquis
 heredi decesserit sine filijs eidē substituo titiū ita cōcernit tū
 personas et nō res. tū ipse cōtrariū tenet: qd si ibi testator dicit
 portionem tuam restituas vel portiones tales veniūt prelega
 ta: vt. d. §. quidā liberis. fortius in casu nostro vbi in substitu
 tiōe est verbuz substituo: qd verbum substituo est etiā aptum
 cōprehendere singularia legata. vt probatur in. l. j. C. cōia de
 le. et in. l. ab eo. C. de fideicommissis. et hoc etiā dicit probari per. d.
 l. cum virū. Et fm enī in casu predicto veniet nō solū prelega
 ta sua sed etiaz a coherede recepta inducit. d. l. si titius. a rōne
 cessante. Et ergo post relictūz prediorum factorum filio mēte
 capto et post mortē dicti Jo. testator instituit vniuersa. tex. d.
 Jo. cōpendiose substituerit simpliciter pro dimidia hospitale
 pro alia dimidia dictū Ber. nepotē suū sequit qd veniūt dicta
 predia. Nō obstat qd testator in substitutione dixerit in om
 nibus autē suis bonis mobilibus et immobilibus. et in oībus
 iuribus et in omnibus actionibus instituit. d. Jo. et post eius
 mortem substituit et c. quasi per illa verba. In omnibus autē
 bonis debet intelligere qd in illa dispositione voluerit cōpre
 hendi illa duo predia de quibus in precedētī dispositione pui
 derat: qd respōdeo qd istud nihil obstat: qd exp̄ssio eius qd ta
 cite inest nihil operat. l. ij. de lega. j. et l. non recte. C. de fideiuf.
 e. iij

C Substitutio
 quodammodo
 substitui potest
 in legatum
 et in fideicommissum

C Infames. Ad
 de. s. consi. ij. nu. v.

C Dispensatio.
 Adde not. consil.
 cxxij. lib. v.

C Substitutio
 quodammodo
 substitui potest
 in legatum
 et in fideicommissum

C Paul. consilio
 cxxij. lib. ij.

Liber Primus Consilii Alexand.

sonibus. l. si arrogator. ff. de adop. ¶ Sed qñ testator facit primo aliquid parti. uianter relictū alicui z postea aliquez instituat heredem simpliciter vel indefinite nō intelligit instituere heredem illum quo erat prius specialiter dispositū. l. vxorem. §. felicissimo. ff. de lega. iij. l. alimenta. §. basilice. ff. de alimen. z cib. l. §. l. qd in rerum. §. si qz post. ad fin. de lega. j. ergo sicut qñ inst. tuit simpliciter heredē vniuersalē z simpliciter substituit per fideicommissum veniunt prelegata z fideicommissa particularia. z in hac substitutione fideicommissaria vniuersali vt in iuribus z locis. §. allegatis. ¶ Itā etiā debet venire quādo exposuit illud qd tacite inerat: scz in alijs bonis instituit sibi heredem zc. ¶ Scdo rñdeo qd illa verba in omnibus autem alijs zc. fuerūt solū adiecta in institutione. substitutio autem fuit postea in fine apposta simpliciter. vnde fatef qd illa substitutio referf ad institutionē etiam vltra institutionem dico qz referf ad prelegata z fideicommissaria particularia precedentia. l. talis scriptura. in fi. de leg. j. C. de libe. prete. z. d. §. quidā liberis. cum alijs. §. allegatis. z substitutio dī esse caput per se diuersum a capite institutionis. l. iij. §. filij. z ibi declarat Bar. ff. de libe. z posthu. ita qd nō repugnat qz ipsa substitutio simpliciter cōprehēdit qd in institutione sit deductū. ¶ Nec etiā predictis obstat si diceretur qd dicta predia obuenerūt dicto Joā. ex substitutione exemplari facta mente capto: qz exemplaris est ad instar pupillaris. l. humanitatis. C. de impub. z alijs substit. l. humanitatis. §. qua ratione. sed illud qd obuēnit ex substitutione pupillari est ipsius grauati per fideicommissum: vt tenuerūt nonnulli quos refert Bal. in. l. ex tribus. in vlti. col. C. de inof. tes. z Bal. in. d. l. cum virū. z Ang. in. d. §. qui suspecta. z alias in. d. §. qdā liberis. qz rñdeo qd posito pō aliqui hoc tenuerūt tñ istud nō pōt adduci ad propositū nrm eo qz substitutio facta dicto mēte capto fuit cōpēdiola z fuit facta in certa z nō per verba directa ciuilia quo casa nō pōt comprehendere pupillare nec pari ratione exemplariā sed purā fideicommissariā. vt firmat Bar. ff. de vulga. z pupill. l. centurio. in ver. quid si testator instituat aliquē cōpēdiolē directe in certa portioe aut in certa re: an valeat in tēpore pupillaris etatis z in ver. quero vterius. qd si substitutio pēdiola sit in re certa per verbū cōe. z Alzo z Bal. z Salz. in. l. precib. in vlti. co. C. de impube. z alijs substit. z Bald. in. d. l. humanitatis. in antepe. col. in vers. qto qñ pncipaliter in quibus rebus z vbi hoc expresse dī de exemplari substitutione: ergo substitutio facta dicto mēte capto cōpēdiolē habuit effectū fideicommissarie. z sic sequit qz illa duo predia veniunt in substitutione vniuersali per fideicommissum in. d. l. scenola. ad treb. z qd ibi Bart. z firmat Bar. d. §. alij. in. d. §. quidā liberis. cū alijs allegatis. Et ita vt. §. dictum est puto iuris esse. Alex.

Summarium.

- 1 Bannitus cum publicatione bonorum deportato similis est, z insuccessibilis in ciuitate a qua est bannitus: extra quas iura communia retinet.
- 2 Reprobatus a certo collegio nō amittit nisi iura dicti collegij.
- 3 Filius non tenetur conferre dotem nepti datam a patre.
- 4 Testamentum matris annullat preteritio neptis, licet non habeat in potestate.
- 5 Clausule codicillaris vī valet testm iure fideicommissi: in quā tum scripto heredi erat relictum z non plus. nu. 6.
- 7 Filij solam detrahunt legitimam quando nō sunt conditio-
naliter grauati.
- 8 Coniunctorum plurium proximior preferitur.

Consilium. XXVI.

Trca primum Dubium

scz an succedere possit dictus Jaco. bannitus etiā in quarta parte. ¶ Videtur primo qd in aliquo effectu aliter succedere nō possit qd probatur sic. ¶ deportatus cui ex testō vel ab intestato delata esset hereditas est incapax z perinde succeditur defuncto per alios institutos vel venientes ab intestato ac si deportatus institutus non esset fm magis cōem z veram sententiam. l. j. cuz ibi no. C. de heredi. insti. l. j. §. pe. ff. de bo. pos. cōtra tab. l. in metallū. ff. de his que pro non scriptis. sed bannitus cuius bona publicata sunt prout dicitur fuisse in banno Jacobi equiparatur deportato z nō relegato. vt no. glo. in. §. relegati. mti. quibus modis ius patri. po. sol. z glo. in. c. domino guerrā. in tit. hic finit. l. z Spec.

z Joā. an. de instru. edī. §. cōpēdiolē. versi. qd bannito. z in tit. de arbi. §. differt. versi. quid de bānito. z ibi refert Jo. an. idē tenuisse Guido de suza. in. l. pedius. ff. de arbi. per. l. actione. §. publicatione. ff. pro socio. z in. l. j. §. fina. ff. de bo. pos. cōtra ta. z Jo. an. in addi. Spe. in tit. de accusa. in iij. parte. §. sequitur. addi. magna. que incipit Odofredus. z Dy. in. l. si queramus. ff. de testa. z Jaco. de bel. in disputatione incipiente Sempromius z titius inimici capitales quam. ponit in. l. ij. C. vt intra certū tēpus. z Bal. in. l. seruū. §. publice. ff. de procu. in. iij. col. z in. l. ij. in vlt. col. C. si pen. appel. mors interuenit. z in. l. coruptionem. C. de vsufr. z idē tenet ibi mar. si. z Aug. de fontana in disputatione sua incipiente. quidā nomine sempromius: vt refert Aug. in sua disputatione incipiente. vno adinuicē litigātes. ¶ Et probat ratione. istam ex propria natura relegationis non venit bonorum publicatio nisi index ex causa penaz augere possit. l. relegati. z. l. relegatorū. §. hec est differentia. ff. de inter. z releg. z. l. bona. ff. de iure fisci. secus est in deportatio-
ne: qz coipso qd quis per sententiā deportatur venit ex natura cōdemnationis bonorum cōfiscatio. l. iij. C. si pendē. appel. mors inter. l. j. ff. de bonis dam. vnde cum talis bannitus magis participet de natura deportationis quā relegationis sapiet deportationis naturā. l. legatis seruīs. §. si vnus. ff. de lega. iij. l. queritur. de statu homi. ergo a successione debet Jac. repelli. ¶ Sed premissis non obstantibus cōtrariā sententiā probabiliorē cōsultoris esse puto qz nō obstat bāno b possit Jaco. petere tertiam partē ab intestato in hereditate dicte testantis secundum qd dicaz infra in tertio dubio. ¶ Nec ei habet obstat bannū nisi cum cōfiscatione bonorū quia tale bānum cum publicatione non potest operari qz bannitus perdat beneficia iuris communis seu facultatem succedendi de iure communi ad instar deportati probatur quia preses pronuncie. z per consequens potestas dicte ciuitatis ferrarie vt alij si miles magistratus nō possunt deportare. l. inter penas. in pn. ff. de inter. z releg. z in. l. j. §. deportatos. ff. de leg. iij. ergo bannitus ab eis nō pōt amittere ea que amittebāt deportati qui perdebant omnia beneficia ciuium Romanorū z sic iura ciuilia. l. quidam sunt serui. ff. de penis. sicut z transfuge qui velut hostes ciuium romanorum habentur. z ideo perdunt ciuitatem romanā z iuris ciuilibus beneficia. l. amissione. §. qui de ficiunt. cum gloss. ff. de capi. di. ¶ Non autem perdunt tales deportati vel hostes populi romani ea que introducta essent de iure getiū: z sic ea que non erāt beneficia romane ciuitatis d. l. quidam. Itā ergo dicendum in dicto bannito: cum enim ipse censetur esse trāsfuga z hostis ciuitatis in qua bannitus est posito qd ex forma statuti possit ipse offendere prout communiter sunt statuta per italiā. non tamē per hoc debet amittere nisi beneficia dicte ciuitatis cuius banno suppositus est: alia autēz bñficia sicut de iure cōmuni deportati a principe z transfuge z hostes populi romani non amittebāt nisi bñficia populi romani z non alia. d. l. quidā. cum enim istenon sit bannitus vel trāsfuga totū imperij. z sic iura communia non perdit: sed tñ bñficia inducta a legibus illius ciuitatis: vt sit idē iuris de parte quo ad partem qd de toto quo ad totū. ¶ Si ent etiam videmus qd quod reprobatus ab vno collegio amittit iura propria illius collegij in reliquis remanet iub ptectione iuris cōmunis. l. j. C. de tab. li. x. l. miles. C. de questio. z firmat Jac. de Are. Barto. z Ang. in. d. l. ex facto. §. ex facto. ff. ad treb. z l. 8. z Bar. in. l. j. C. de here. insti. referentes ita disputando publice fuisse determinatum per Sede. de senis. in questione incipiente. questio talis est titius filius. zc. z late concludit hoc Bar. in sua disputatione incipiente. lucane ciuitatis statuto cauetur. z Bar. z Bald. in. d. l. amissione. §. qz deficiunt. in quibus locis concludunt quod tales banniti nō sunt capaces earum successionū que etiam loco in quo banniti nō sunt eis deferebant ex forma statutorū illius ciuitatis a qua banniti sunt. secus si defertur ex testamēto valido de iure cōmuni: vel ex alia successione data de iure communi. ¶ Et p hoc est optimus tex. per quē ita ibi decidit Bar. in. l. certa forma. C. de iure fisci. lib. x. inducendo vt ibi per eum z loquit ille la lex de successione delata etiam in loco a quo qz trāsmittes seu bannit⁹ erat vt ibi per gl. ¶ Et omnes tenent istaz opi. z sequitur Aug. in. l. gallus. §. ille casus. ff. de libe. z posthu. z in disputatione sua incipiente. vno adinuicem. z Bart. z Bald. in. l. eius qui. §. j. ff. de test. z ibi hoc sequit Joā. de imo. z bal. in. l. gallus. §. z quid si tantū. ff. de libe. z posthu. idem videtur ipse velle in repeti. l. j. in. xj. col. C. de sac. san. eccle. z Ange. in. l. si cum dotem. §. si pater. ff. sol. mat. ¶ Et per hoc patet esse cōmunē opin. a qua in iudicando discedere non licet vt in locis vulgaribus habetur. z per predicta patet respōsio ad allegata in contrariū quia dato quod bannitus equiparet deportato
vel trās

princi. C. de inoffi. testa. 2 Ang. in. l. in ratione. §. qd vulgo. ff. ad. l. falci. 2 in. l. coheredi. §. cum filie. ff. de vulga. 2 pupill. vbi dicit hac opi. esse approbatam in iudicijs 2 in scholis: 2 in terminis nostris sequitur Angel. in. l. j. ff. de iure codi. 2 Angel. in. cōf. ccv. ¶ Pererea quotiescūq; ex voluntate 2 dispositione defuncti aliquid maneret apud heredem granatū de restituēdo illud qd apud eum remaneret cōputat in trebellianicū. l. in quartam. 2 ibi plene not. ff. ad. l. fal. sed ita est qd apud Jacobū 2 filios Catharine remaneret dicta pars hēditatis que restituēda nō venit Jacobo: 2 sic remanet apud eos ex dispositione defuncti per dictā clausulā codicillarem. d. l. si quis cū nullū. que est lex tertia. 2 l. cōficiunt. ff. de iure codicil. ergo sibi debent illud cōputare in trebellianicū 2 sic saluo iure calculi Jacobus habebit dimidiam hereditatis 2 Jacoba habebit quartam partē dictis libris dūcētis cōputatis 2 filij Catharine reliquā partē. ¶ Postremo capio quartū 2 vltimū dubiū. scilicet apud quē pars Jacobi esse debeat dū ipse supersedit in petitione partis sue an apud Jacobā sororē an apud filios Catharine sororis predefuncte. 2 hec in paucis decido in his que no. Ly. in. l. exigēdi. in. ij. 2 in. v. q. C. de procur. 2 2 u3 eo trāsit ibi Saly. Querūt enim ipsi 1 pone qd plures sunt persone cōiuncte volētes agere pro cōiuncto nūquid oēs admittēterent certe nō. ff. de procur. l. nō tñ. sed admittet primior. ff. de his qd deiecit. l. si vero. §. hec actio. Itē querit ibi Lyn. pone qd tres sunt fratres. primus scōs 2 tertius. primus abest. scōs 2 totū patrimoniu. tertius nihil t3: 2 ideo vult agere 3 scōm fratrem noīe fratris primī an pōt. refert qd Jac. de are. 2 Per. te nēt qd nō qz in pari cā melior est cōditio possidētis. ff. de pecu. l. qd proprie. §. v. l. si seruū. §. sequit. ff. de ver. ob. 2 dicit Ly. esse verū qñ par est cōiunctio: alias magis cōiunctus preferit. d. l. si vero. Idē tenuit Jo. an. in addi. Spec. in. ti. de cōiuncta psona. in addi. q incipit. 2 si plures. allegat in arg. c. dilect. §. si. de procur. idē sentit Bal. in. l. sed 2 he. in prin. ff. de procur. 3 non ita clare cū ergo Jacoba sit magis cōiuncta: qz est in scōo gradu qd filij Catharine q sunt in tertio. l. iuriscōsultus. §. secūdo grada. cūz se. ff. de gra. ergo ipsa preferatur qd sane intelligēdū est nī 1 tanta esset virtus statutorū quod eorū autoritate dene garet audientia bannitorū: qz 2 similiter cōparēti nomine eius. si aut ipsa Jacoba possideret res esset expedita: qz non esset opus agere 2 potior esset quam filij Catharine. Alexan.

Summarium.

- 1 Precarium habet vim traditionis, que etiam pendente iudicio fieri potest.
- 2 Iuramentū observandum si non nocet eterne salutis.
- 3 Iuramentū facit non opus esse certiorationē beneficij.
- 4 Jurando non venire contra videtur cogitatur de omni iure 2 remedio.
- 5 Statutū etiā prohibitoriu nō censetur loqui de actu iurato.
- 6 Legem favore sui latam transgredies non peccat.
- 7 Statuta laicorum nō possunt disponere super iuramento.
- 8 Statuta iuramento firmata non intelliguntur cassari.
- 9 Opinio favorabilis anime preferatur.

Consilium. XXVII.

¶ Iso libello producto

Ver procuratorem Petri de villa buchaleonis exceptionibus super inde oppositis per Dominicu de rastis reum conventum necnon instrumento venditionis molendini statutoque loci sub rubrica de minoribus cū alio contrahere volentibus 2c. super his omnibus diligenti ad vim auersione posthabita videtur prima consideratione dicendum stantibus exceptionibus pro parte rei conventi dominum iudicantem procedere non posse ad condemnationē ex pluribus. Et primo quia agenti ad pretiū rei vendite obstat exceptio rei nō tradite. l. ediles. 2. §. sed sunt. ff. de edi. edic. l. iulianus. §. offerri. de act. emp. ergo cum non constet de traditione rei vendite non poterit venditor pretium consequi.

¶ Secundo quia stante quod deceptus 2 lesus fuerit Dominicus ut asserit etiā si deceptio sit intra dimidiā potest per viā exceptionis obtinere restitutionē in integū adversus cōtractū emptiōis. l. nā 2 postea. §. si minor. cū ibi no. ff. de iure iur. l. j. C. si aduer. vendi. l. ait pretor. in prin. ff. de mino. nec ipsi reo debet ob stare iuramentum per ipsam prestitū in cōtractu venditionis: quia cum renūciauerit beneficio restitutionis in

integrum nec de illo fuerit certioratus tale iuramentū nō videtur sibi auferre beneficiū restitutionis in integrum ut cōsultat Dyn. cōsilio. v. incip. questio talis est quidam nomine Jofredus 2c. 2 cano. in capi. pen. de emp. 2 vendi. 2 Lyn. in. l. j. C. de rescin. vendi. quia minor presumitur ignorare beneficiū sibi a iure concessum. l. regula. in princip. ff. de iur. 2 facti ignorā. Et quis non videtur renūciare iuri quod ignorat sibi competere. l. mater. ff. de inoffi. testa. l. legi. mā. ff. de peti. here. capi. ij. de renun. ¶ Nec dicendū est debere presumi certioratus minor de beneficio restitutionis 2 factam fuisse a notario tēpore contractus vel ab alio: quia illud esset presumere solennitatē extrinsecā que non presumitur. l. quecūq; 3. §. fin. ff. de publi. 2 l. eum qui. ff. de proba. 2 plene not. in. l. sciendum. ff. de verbo. obligat. ¶ Tertio quia oppositū est per Dominicu quod est deceptus ultra dimidiā quo casu nedū minor: sed etiam maior potest contractum rescindere. l. j. C. de rescind. ven. cap. cum dilecti. 2 capit. cum causam. de emptio. 2 vendi. que iura loquuntur in vēditore decepto tamē extēduntur ex identitate rationis etia ad emptorem ultra dimidiā deceptum. ut not. glo. 2 docto. in. d. l. j. 2 in. d. capit. cum causam. 2 Specu. in. titu. de emptio. 2 vendi. §. nunc dicendū. el. ij. vers. etiam eo modo: nec impeditur dictam restitutionem contractus petere propter iuramentum: quia cū iuravit simpliciter nos venire contra aliqua ratione vel causa presumitur in dubio iurasse non venire contra aliqua ratione minoris etatis tantū: ut not. glo. 2 docto. in. d. capi. cū causam. 2 docto. in pre alleg. l. j. maxime cum in forma iuramenti dictū fuerit quod dicte partes quia minores. xxv. annis iurauerunt 2c. faciēdo mentionem de minori etate viderentur contrahentes restringere voluisse iuramentum ad contraventionē que fieri potuit ratione minoris etatis tantum ut dixit Salyce. in auten. sacramenta. C. si aduer. ven. argu. l. si seruus plurium. §. fin. ff. de leg. j. 2 l. titia. §. idem respondit. ff. de verbo. obliga. 2 idem tenuit Jo. an. de imo. in repeti capi. cum cōtingat. xxv. chart. de iure iuran. 2 in. d. c. cum causam. ¶ Quarto videtur dictū cōtractū esse nullum stante prohibitione statuti sub rubrica de minoribus 2c. disponētis qd nullus qui sit minor. xxv. anno. cōtrahere possit nisi in presentia vicecomitis vel alterius fungētis vice eius seu eius iudicis 2 cū eorū siue alterius eorū voluntate 2 autoritate 2 cōtractus aliter celebratus reddat ipso iure nullus ex forma dicti statuti. Et advertendū est qd statutum dirigit prohibitionem in personam minoris non autem simpliciter annullat contractum vel prohibet contractū fieri: unde cum statutum precipiat minores non cōtrahere nō validabitur cōtractus gestus a minore sine dicta solennitate etiā interueniente iuramento minoris: quia quilibet qui facto 2 tra legem vel preceptum statuti conditi ab habente autoritatem peccat mortaliter. capi. ij. de maiori. 2 obe. vbi habetur qd qui non obedierit principi morte eternali morietur: ergo Dominicus contrahendū nō seruata dicta solennitate peccauit mortaliter: 2 per consequens iuramentum ab eis prestitum nō ligat: iuramentum ita demum seruandum est si seruari potest absq; dispēdio salutis eterne. c. si vero. 2 ca. cum cōtingat. de iure iur. 2 per hanc rationem ita concludit Bart. in. l. si qd pro eo. in. tertio membro principali. ff. de fideicommiss. 2 in aut. sacramenta. 2 in. l. j. in. fi. C. ne fideius. do. den. 2 ita tenuit Ang. d. l. si quis pro eo. 2 in dicta aut. sacramenta. ¶ Sed premis sis non obstantibus contrariam sententiam de iure probabiliorem ex pluribus etiam puto primo: quia res vendita tradita esse censetur per venditorē emptori stante precario de quo in instrumēto. l. iul. §. ex vendito. ff. de act. empt. not. gloss. in. l. ab emp. 2 ibi docto. ff. de pac. 2 not. per Bald. in. l. j. C. quādo liceat ab emptiōe dis. 2 in. l. j. C. pro donat. ¶ Pererea obstat Dominico: quia petit quod intus habet: quoniam in verbo fertur iam possessionem sciente 2 patiente venditore adeptus est emptor 2 ex re vendita percepit fructus que fructus perceptio est actus possessionis apprehensio. l. quamuis. §. j. 2 l. qui vniuersas. §. quod per colonum. 2 ibi no. ff. de acquirēda possessione. l. litibus. C. de agri. 2 censi. lib. xj. l. titia. ff. de sol. l. j. C. si acquirere posses. Consulo tamen quo ad maiorem cautelam Petrus offerat Dominico separatim rem sibi tradere eaq; tradat ut se reuelet ab onere pbandi traditionem 2 sufficeret traditionem fieri pendere iudicio adeo quod reconualescit iudicium intentatū per petitorē. l. si rem mihi dederit. §. fin. de pign. act. l. si mādauero tibi. ff. man. 2 plene no. in. l. nō potest. ff. de iudi. ¶ Nec predictis obstat id quod no. gloss. in. l. iur. §. ex vendito. de act. emp. ff. vbi voluit gloss. venditorē nō esse liberatum ab actione ex vēdito licet internenerit precariū: qz respōdeo qd aut vēditore cōstituit se precario nomine emptoris possidere: 2 tñc liberabit vēditore: ita loquitur gl. in. d. l. ab emptione

¶ Procura. 2 ibi Alexan. Jas. adde Panor. Seli. c. coram. §. de offi. delega. in ca. nonnulli. §. sunt 2 alij. de rescrip.

¶ Productio. minor cum iuramento contraxit sine solennitate statuti p. 1 hibitū vult restituere. Alex. nō 3 audiēdū sed cōdē 4 nandū ppter iuramentū. 5

¶ Liberatus. adde no. in cōf. xxvij. col. pen. lib. ij.

ptione. z ibi clare Bart. z ita fuit in casu nostro aut venditor tradidit re emptori z emptor constituit se pario nomine possidere a venditore puta quousq; venditori pretium solueretur: tunc non habet pro perfecta tradita emptori cum venditor re nonare possit precarium z re aduocare: ita loquitur gl.in.d. Liulianus. §. ex vendito. ¶ Secundo quia de nulla lesione seu deceptione dominici constat quoniam nec sufficeret probare de modica lesione iudicis arbitrio estimanda. l. scio. de in integrum restit. l. res bona fide. ff. de contrah. emp. vbi propter minimam lesionem non restituitur minor. z dato quod constaret etiam de lesione non modica: tamen dico quod restitutio in integrum ei denegaretur propter iuramentum ab eo prestitum in contractu. d. aut. sacramenta puberum. ¶ z quod vbi iuramentum serui potest seruare. c. licet mulieres. de iureiur. lib. vi. c. j. de penis. eodem libro. nec ulla necessaria fuit certioratio beneficii restitutionis in integrum. nec etiam alia specialis renunciatio ad hoc ut minor iurans excludatur a beneficio restitutionis in integrum ut determinauit Bar. in. d. l. sciendum. ff. de verb. oblig. z idem tenet ibi Ange. in repeti. idem etiam tenet Bar. z Ang. Pau. de ca. in. d. aut. sacramenta. z Bar. in. l. h. de rescin. ven. z Bar. Raph. Fulg. z Pau. de ca. in. l. si duo patroni. §. idem iulianus. ff. de iureiur. z Archi. z Joa. an. c. h. per illum tex. ff. de pac. in. vi. z Bal. in. l. j. C. de rebus credi. in. l. j. C. si aduer. vedit. facit tex. z Ange. in. l. qui iure militari. ff. de test. mili. z Raph. Tu. z Ludo. ro. in. d. l. sciendum. quia iuramentum representat ipsum esse maiorem: ut no. gl. in. l. h. C. de rescin. vendi. per dictam aut. sacramenta. ¶ Pro hoc facit ille tex. quod indistincte vult iuramenta super contractibus prestita seruanda esse. z expressus probet in. l. j. eo. rit. vbi lex loquitur quod minor iurauit z volebat venire contra contractum per beneficium restitutionis in integrum. ut patet ex rubrica iunctis not. p. glo. in rubri. C. de resti. in integrum. z iura debent intelligi secundum subiectam materiam. d. l. imperatoris. ff. de in diu. adiect. z l. fina. z ibi not. ff. de codi. inde. z ptz ex predictis istam esse magis communem opinionem. ergo in adiudicando seruanda est. l. j. in ver. crebrior. C. de offi. questor. z ponderat Bar. in rub. ff. de sena. z no. Trin. z Joa. and. in. c. ne imitatoris. de consti. z Bar. in. l. si. C. de pen. iudi. q. male iudica. z presertim cum ut dicunt doctores in dictis locis z maxime Joa. de imo. in. c. cum causam. de emptio. z vendit. z in dicta. l. sciendum. z in dicto. ca. cum contingat. Practica z consuetudo videtur approbasse istam opinionem. cum namque in instrumentis sit consuetum apponi istas certiorationes beneficii restitutionis in integ. minoris ergo a coram obseruantia discendendum non est. l. cum de consue. ff. de legi. l. si. C. de iureiur. c. quam graui. de crimine falsi. ¶ Non obstat quod minor presumatur ignorare beneficium sibi a iure concessum: z quod iuramentum non trahatur ad cognita: ¶ quia respondeo quod iuramentum operatur quod illa certioratio non est necessaria. tex. est in. c. ex rescripto. de iureiur. vbi mulier intercedens pro alio cum iuramento obligatur absque alia certioratione de beneficio seu natuscō. velleia. z ibi hoc sequuntur omnes: licet alias vbi non interuenit iuramentum requiratur certioratio: ut no. glo. in. l. si. §. pe. ff. ad velleia. z in. d. l. sciendum. ¶ Vbi enim interuenit iuramentum presumitur quis accedere deliberatus: z cum interuenit reuideatur duplex consensus propter iuramentum actus: ideo est efficacior: ut not. in. d. c. cum contingat. argu. autentice siue a me. C. ad velleia. ideo nimirum si muliere intercedente pro alio cum iuramento non requiratur certioratio. ita inquit Ant. de but. in. c. si diligenti. de foro comperen. vbi etiam pro hoc allegat id quod habet in. l. cum pater. §. filius matrem. ff. de lega. h. z ita dicit Archid. tenere in. c. h. de pe. in. vi. et idem not. Pau. de cast. in. d. l. fin. §. pe. ff. ad velleia. ¶ Vel vbi respōdet Bar. z alij in. d. l. h. C. de rescind. veditio. z in. d. l. sciendum. cum concordantibus. §. allega. ¶ ad hoc ut quis sibi iudicet per iuramentum non requirit quod sciat particulariter z in specie omne ius dependens a facto super quo iurat: sed satis est quod furet super facto: quia videtur iurare super omni iure descendente ex illo facto. l. si duo patroni. §. idem iulianus. z l. duobus. §. si quis iurauerit. cum seq. ff. de iureiur. vnde iurando non venire contra contractum videtur in genere cogitare de omni remedio per quod venire potest contra contractum. vnde esto quod specialiter non habuerit scientiam de omni iure quod sibi competere posset ad rescindendum contractum. z sic de beneficio restitutionis in integrum: tamen satis est quod in genere cogitauerit de omni remedio quod sibi competere posset. l. qui iure militari. ff. de testa. militis: z eo ipso quod generaliter iurat non venire contra videtur in genere cogitasse quod per aliquod remedium non intendit venire contra ut dicta. l. duobus. secundum Bar. z doct. in dictis locis. z per consequens non obstat quod certioratio tanquam sollemnitas extrin-

seca nō presumitur: quia propter dictum iuramentū in gene-
re prestitū patet q̄ de tali beneficio restitutionis cogitauit in
genere, ⁊ per consequens alia certioratio necessaria nō fuit. l.
j. in fi. ff. de act. empt. ⁊ per predicta patet esse respōsum duos
bus articulis primo loco in cōtrariū allegatis. ¶ Non obstat
q̄ tertio dicebatur q̄ si deceptus esset vltra dimidiā sibi des-
beret succurri etiā si maior esset, nō obstante dicto iuramento
prestito ab eo tanq̄ minore: quia dico q̄ si constaret de tanta
lesione. s. vltra dimidiā putare posse contractū rescindi per
allegata in contrarium nisi per Petrū probaretur, q̄ dñicus
habuit scientiam valoris dicti molendini: quia tunc nō au-
diretur dictus Dominicus, vt no. gl. ⁊ docto. in. d. l. ij. de res-
cindend. vendi. quia scienti ⁊ volenti dolus non infertur. l. cū
donationis. C. de transactio. ⁊ in. d. l. j. in fi. C. de actioe empt.
¶ Non obstat id q̄ vltimo dicebatur. s. q̄ statutū prohibet
minores contrahere sine solennitate que nō interuenit: quia
respondeo q̄ statuto non obstante propter iuramentum vali-
datur contractus eo maxime quia statutum non facit men-
tionem de iuramento. ¶ Nam statutum disponens sup̄ phi-
bitione certi actus nūq̄ habet locū si in tali actu iuramē-
tum interuenit. patet in. d. c. cū contingat. ⁊ hoc tenēt canonici
reprehendentes opi. Bar. in. d. l. si quis pro eo. cū simi. nā
contra eū tenet Anto. de but. Joā. de lig. Joā. de imol. ⁊ do.
Abbas in. d. c. cū contingat. ⁊ Saly. in. d. aut. sacramenta.
idem tenet ibi Ful. idē tenet etiā Rapha. cuma. in. d. l. si quis
pro eo. vbi refert ⁊ ita dicit audiuisse domi. Vincē. idē tenet
Hau. de ca. in. d. l. si q̄s pro eo. vbi refert se in hoc pluries cō-
suluisse cōtra opi. Bar. ⁊ sic videmus quod fere omnes doc.
canonice ⁊ legiste tenent hanc opi. concludentes non debere
fieri differentiam an lex vel statutum loquatur in personā p̄-
hibendo personam contrahere, vel loquat̄ in rem prohibēdo
vel irritando contractum mouetur: quia etiā si verba dirigā-
tur in rem, tamen contrahens videt̄ dici transgressor. l. vel
statuti. l. non dubium. C. de legi. ⁊ sic videtur debere incur-
re peccatum inobedientie per id q̄ habetur in. c. generali. de
elect. in. vj. tamen Barto. isto casu fatet̄ firmari contractū iu-
ramento. ¶ Secundo quia talis dispositio statuti nō videt̄
habere perpetuam causam prohibitionis, ex quo potest cum
certa solennitate fieri contractus. ⁊ per cōsequēs debet posse
iuramento firmari. vt not. gl. in. d. c. cum contingat. ¶ Ter-
tio quia dispositio facta super effectu intelligitur facta super
causa inducēte effectum: q̄ qui vult consequens videtur velle
antecedens. l. ad rem mobilem. l. ad legatum. ff. de procurat. l.
illud. ff. de acqui. here. Et ideo ex quo statutū annulat cōtra-
ctum videtur p̄hibere contractū, ⁊ per consequēs causam ef-
ficiētem. l. ipsos cōtrahētes tanq̄ antecedens: ⁊ tamen quādo
statutum nō prohibet personam. Bar. ⁊ alij fatentur q̄ iura-
mentum firmat cōtractum: ergo eodem modo si statutū pro-
hibet personam. ¶ Quarto vbi lex vel statutum emanat per
viā precepti fauore persone cui sit preceptū: tunc transgres-
sio talis precepti nō obligat ad peccatū: quia tale preceptum
habet vim cōsili. l. cum pater. §. mādā. ff. de leg. ij. l. titio cētū:
in princ. ff. de cōdi. ⁊ demonstr. l. ij. in fi. ff. manda. ⁊ plene not.
doc. ⁊ maxime domi. Ant. in. c. nam cōcupiscenciam. de cōst.
⁊ per hoc arg. patet responsio ad rationē allegatam per Bar.
quia cū isto casu tale statutū emanauerit fauore minoris pre-
ceptum statim nō habet vim precepti, sed cōsili. vt est dictū.
¶ Quinto per tex. insti. quibus aliena. licet. in princ. ⁊. l. lex in
li. in princ. de fundo dotali, vbi dirigē p̄hibitio alienationis
fundi dotalis in personam mariti. ⁊ tamē si alienet consentiē-
te muliere cum iuramento obligat iuramentum. d. capi. licet.
¶ Sexto probatur in. d. aut. sacramenta. iuncta. l. si. ff. de re-
bus eo. vbi prohibitio dirigitur ad personam tutoris ⁊ cura-
toris: ⁊ tamē si alienet cū cōsensu iuramēto minoris tenet cō-
tractus: q̄ fiebat ista p̄hibitio alienationis fundi dotalis fa-
uore ipsius minoris ⁊ mulieris. idē probatur expressius in. l.
non solum. C. de pre. minorum. vbi expresse prohibitio dirige-
batur in personam minoris, ⁊ tamē si iurat obligat in. d. aut.
sacramēta. ¶ Septimo probatur in. c. ⁊ si Phil. de iur. iur.
vbi patet q̄ licet quis peccet iurādo per demones tñ tenetur
seruare iuramētū, vt ibi. ⁊. xij. q. j. c. monet. vnde nō sequitur
cōtrahens nō seruata solennitate iurans peccat: ergo nō tene-
tur seruare iuramētum. ¶ Octauo probatur per. l. j. ⁊. ij. ff. ad
velleta. vbi lex dirigit prohibitionem in personā mulieris ne
intercederet pro alio. ⁊ tamē si intercederet cū iuramēto obli-
gatur. c. ex rescripto. de iur. iur. ¶ Mono cōfirmatur per ea q̄
no. Joan. and. in addi. Specu. in tit. de senten. §. vt autem. in
addi. incipien. ad hec ⁊c. vbi sequutus Jac. de bel. in disputa-
tione incipiente lege perusina cōcludit q̄ si statuto p̄hibetur
fieri cōtractum per minorem sine curatore, ⁊ cōtingat minorum

[illegible]

Certioratione.
ide Alexā. in vul.
co. iij. ff. de xib. ob.
2 in. d. l. sciendū. j.
c. 2. glj. nu. 9. 2^a.
cxvñ. li. q̄. Pau.
col. viij. i. cā q̄ ver
titur. h. q̄. Aufr. in
addi. ad Dec. tho
lo. cxvñ. Ant. de
peru. in rel. i. ff. de
iurein. i. g. effectū.
~~sed oia hanc iur~~
funt de iure habē,
neapō neapō vñ
in sū p̄cepto q̄
enā fardantur
et q̄ oia tē q̄ri
tur et q̄. tē
lis et or nō p̄r
z plm super con
firz aut tē q̄ri
lēt ab.

¶ Omni iure. ad
d. do. *Ad iur. q. 1.*
repet. in vñq. ipso
nu. cxxv. et in. ll.
cōnub. gl. v. in. iij.
genere *Ad iur. q. 1.*
¶ Actus. imo iu
ramenti cōtra le
gem nō valet. l. nō
dubium. in fi. C. d.
Ad iur. q. 1.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

jurare super cōtractu facto p eū sine curatore quīs talis con-
tractus nō valeat de iure civili per l. nō dubium. C. de legi. tñ
a de iure canonico valebit² per dictū. c. cū contingat. sed ita est
qđ vbi agit de scitu iurato iudices seculares vbiq; seruare te-
nent ius canonicū ppter peccatū periurij euitādū. et est casus
in. d. c. licet. et ibi Jo. an. ponit rationē: ergo p tē et iā Jac.
de bel. et Jo. an. vltra alios supradictos concordāt in hāc sen-
7 tentiā cōtra Bar. ¶ Decimo probat³ qđ statutū simpliciter
disponēs in phibitione alicuius actus nō pōt vel saltē in du-
bio nō intelligit disponere. in casu in quo in actu internemīs
set inramentū: qđ statutū laicorū nō pōt disponere sup iura-
mēto velut super re spirituali. vt clare firmat Ray. et Barto.
in. l. oēs ppli. ff. de iusti. et iur. in. iij. q. prin. et Bar. in cōsil. l. nci.
quero dicit statutū et c. qđ de iure diuino scriptū est. reddite ius-
ramēta vestra Deo. c. debitorēs. et c. et si Christus. de iure iur.
¶ Et qđ nō possit lex civilis et pari ratione statutū dispone-
re sup actu iurato tenuit Host. in. c. quēadmodū. eo. tit. et Jo.
an. in. c. tua. el. j. de decimis. pro quo bñ facit ille text. et qđ iur-
amentū spectat ad ecclesiā. c. venerabilem. de elec. c. nouit. de
indi. xvj. dist. si imperator. idem tenet Ang. in. d. l. de quib.
in vlti. colum. ff. de legi. alias est in. l. j. ff. de constit. pnci. et d.
Anto. et Imo. et Abb. in. d. c. cum cōtingat. pro hoc facit: qđ
statutū debet interpretari fm ius cōmune. l. ij. C. de noxa. c.
cum dilecti. de consue. sed de iure communi semper potētius
operatur actus iuratus qui etiam non dicitur subiācere iuri
positiō. vt probatur in. d. c. cū contingat. iuncta. l. j. et cum
l. C. de rei vtor. act. et in. c. quāuis. de penis. in. vj. iuncta. l. pa-
8 ctū. C. de sol. ¶ Et confirmo per not. per glo. in. c. cum non de-
ceat. in gloss. fin. de elect. in. vj. per quam dicit Ange. in. l. j. s.
que onerande. ff. qua. re. actio non datur: quod licet papa vel
imperator cassat cōsuetudines vel statuta nō intelligit cassa-
re statuta iuramento firmata⁴: et sequitur hoc Lapus Ab. et
Joan. and. in nouella. in. d. c. cum nō deceat. pro quo allegat
c. j. de consili. in. vj. et c. qđ sepe. de elect. in. vj. et c. cū aliquibus.
de rescrip. eo. lib. et idem not. Joan. an. in. c. j. de filiis p̄sby. in
vj. in nouel. idem not. Joan. de imo. in. c. dilecto. de p̄ben. et in
clemen. dudum. de spul. et in. d. c. cum non deceat. et do. Abb.
in. c. j. de his que sunt a maio. parte ca. vbi inquit illam gl. c.
cum non deceat esse ad hoc singularem. per quam etiam alle-
gat text. in. c. constitutus. de rescrip. et not. Imo. in. c. cum in-
ter. de renuntia. et Lyn. et Salice. in. l. si. C. si contra ius. ¶ Si
gnū est ergo qđ statutū loquēs simpliciter de cōtractibus et
obligationibus minorum non debet intelligi de cōtractibus
iuramento vallatis. et dico quod in. iij. ar. diceret quispiā esse
9 aliquam dubitationē que tñ non est et in re dubia. magis at-
tendenda est illa opi. per quā fauetur anime contrahētium: et
sic obseruantie iuramenti. c. inuenis. de spons. et patet respon-
sum esse ad rationem allegatam per Barto. in. d. l. si quis pro
eo. ad quam rationem potest etiam responderi fm quod sen-
tit glo. in. d. c. ij. de maio. et obe. et Jo. de imo. in. d. c. cum con-
tingat. scilicet quod peccat mortaliter qui facit cōtra p̄ceptū
superioris. id est pape. qui habet potestatem disponendi sup
peccato. et sic super spiritualibus: secus in principe seculari q
non habet potestatem ligādi animā tanquam rem spiritua-
lem: per id quod habetur in. c. pastoralis. s. cum autē. et quod
ibi not. glo. in ver. a rege. de offic. de leg. Idem habetur. xj. q.
ij. qui resistit. ibi dum dicit litera in carcerem: vel etiā pōt re-
sponderi quod statutum laicorum gñaliter loquens nō vide-
tur voluisse comprehendere actum. quando in eo interueni-
set iur. vt est gl. in. d. c. cum non deceat. vt dixi. s. Ex qbus
resultat vera conclusio. qđ cōtractus nō obstante statuto fir-
matur iuramento. et obligatur Dominicus ad oblerantia
premissorum cum iuramento. ¶ Alex.

Summarium.

- 1 Intentio prestat verbis in contractibus.
- 2 Fructuum tempus respectu emptoris non dies locatiōis at-
tenditur.
- 3 Tractatus non probat contractum.
- 4 Reservatio specialis non tantum operatur quantum indefi-
nita.
- 5 Infinitui modi verbum importat omne tempus.
- 6 Dictum notabilis viri causat iustam credulitatem.
- 7 Concessio quicquid iuris non valet. nisi constet de illo iure.
- 8 Verbis standum nisi de alio sensu vniūq; partis constet.
- 9 Interpretationi alterius si quis stare promisit. intelligitur q
sit iusta.
- 10 Sascipiens casum fortuitum non tenetur de prorsus insoli-

to et extraordinario.

- 11 Exceptio non extendit regulam.
- 12 Iuramentum non extendit actum.
- 13 Verba debent de aliquo operari.
- 14 Interpretatio extensiva cessat in contractibus.

Consilium. XXVIII.

Vsis et accurate ponde-

ratis his que in titulo questionis narrata sunt.
Videtur prima consideratione dicendum cōdu-
ctorem petere posse a dictis vniuersitatibus et hominib² ca-
strozum plebis centi quartum vnum pro centenario et pro
vno duntaxat anno et non pro octo quia in contractu cōdu-
ctionis expresse actum extitit quod conducto seruare nō re-
neretur capitula et conuentiones noniter inita inter magnifi-
cam communitatem Bononie et homines dictorū castro-
rum centi et plebis. sed est ita quod nulla alia erant capitula
ad que possunt hec verba cum quis referri. d. capi. in quibus
habitus fuerat tractatus inter communitatem et castra. ergo
quancquam firmata non essent debet intelligi communita-
tem et dictos conductores sensisse de istis capitulis cum in a-
lijs hec verba verificari non possunt. vt probat optime text.
in. l. fundus qui locatus. ff. de fundo instructo. facit. l. si quan-
do. in princip. ff. de legatis primo. et in contractibus etiam
magis sensus⁵ et intentio quam contrahētium verba atten-
di debent. l. fina. C. que res pigno. oblig. poss. l. ita stipulatus.
de verborum obliga. alias enim verba nihil operarent quod
minime dicendum est ca. si papa. de priuile. in. vj. l. meuius. in
princip. ff. de leg. ij. ¶ Nec dicendum est dictum quartum pro
centenario deberi conductori pro tempore octo annorū esto
quod anno presenti teneatur homines dictorum castrozum
soluere ratam octo annorum prout in dictis capitulis conti-
netur: quia respondeo qđ dato quod anno p̄senti debeat fieri
integra solutio per obligationem octo annorū. tamen per ta-
lem representationem non alteratur nec immutatur dispo-
sitiō obligationis anni quo ad effectum obligationis sicut
si esset obligatus ad centū: et ratio de cōmodioris prestationis
conuentū esset quod quolibet anno teneretur soluere decimā
partem non immutatur ipsa obligatio: quia tantū vna esset
vt hec probantur in. l. nec semel. in princip. in verbo nisi forte.
et in. l. firmio. s. fin. ff. quando dies lega. ¶ Et fortificatur per
ea que no. Bar. in. l. fina. ff. de iure fisci. vbi voluit et qđ si vendi-
tor vendidit fundum quem alteri pro certa pensione locaue-
rat tempore venditionis fructus erant percepti per condu-
ctore: tamen dies pensionis soluende nondum venerat certe
de pensione que percipitur post venditionem nihil emptori
dandum erat ecōira si tpe venditionis dies pensionis solvē-
de venerat et soluta erat venditori: tñ fructus ex fundo non-
dum percepti erant certe tunc emptori debetur pensio pro ra-
ta fructuum et temporis vt ibi per eum: per ea qđ habentur in. l.
iulianus. in. s. si fructibus. in glo. ff. de act. empt. et in. l. j. C. de
usufructu lega. bene facit. l. defuncta. in princip. ff. de usufru-
ctus: patet ergo quod non debet considerari dies solutionis:
sed potius illud propter quod soluitur dictum quartum pro
centenario soluetur hoc modo integre pro octo ānis et eo qđ
per dictos octo annos commune Bononie tenetur durante
dicto tpe non imponere nec exigere a dictis hominib² ali-
qua onera vel grauamina pro bonis immobilib² qđ posside-
tur in comitatu Bononie: et sic dicta solutio et prestatio que
fit de presenti subrogatur loco dictorum onerum ad que sin-
gulo anno grauari potuissent dicti homines. et per cōsequēs
de ista solutione que fit pro octo annis debet indicari ac si
fieret singulis annis per predicta. ¶ Sed premissis nō obst.
aliā sententiam de iure probabiliorē esse puto videlicet
quod dictus conductor perinde egigere possit medium pro
centenario a dictis hominibus castrozum centi et plebis vi-
gore dicti capituli incipiētis. Item che tuti attestant et foreste-
ri. ac si appositā nō essent illa verba in fine dicti capituli dicē-
tia in predictis semper obseruando. et capituli et conuentione
manifeste facta intra quēsta magnifica citade et li homini et
vniuersitate de cento e de la plebe. et per consequens capitu-
la postea firmata inter commune Bononie et dictos homi-
nes castrozum centi et plebis non habet in aliquo obstatē di-
ctis conductoribus ac si facta non fuissent. ad quod respon-
dendum. ¶ Et presuppono quod tractatus⁶ circa aliquem
contractum habitus non inducit ius alicuius obligationis
ipsozum tractantium donec res ipsa firmata et approbata
fuerit

4

6

३

¶ Si sic. ⁊ ibi an-
 ge. 3mo. alex. 3a.
 so. itē Bal. 3mo. i
 lēptor. ff. de vsuc.
 p empt. Spec. ut.
 de loca. §. nūc ali-
 qua. ver. lviij. Al-
 be. Ange. Alexā.
 Areri. 3as. in. l. lo-
 cus. ff. de acq. pos.
 Alexā. cōsi. xviij.
 co. ij. li. ij. Pau. l.
 ij. C. de fal. cau. le-
 ga. adiec. 3abi. in
 trac. de emp. ⁊ vē.
 in. vij. q. prin. verni.
 circa sextū. Ale x.
 in. lib. ij. cōsil. cxiij.
 nu. vj.

Liber Primus Consilio. Alexandri.

8 bent aliquid operari &c. quia respondeo q̄ quod illud est ve-
riū, quando constaret de ipso sensu vtriusq; partis: alio nō re-
cedit a proprio significato verborū. l. si alij. ff. de vsu. l. nō alio-
ter. ff. de lega. iij. negatur autē cōductorem consensisse quo ad
dicta capitula nōdum firmata. & licet ex forma contractus tes-
neatur dictus conductor in omni occurrenti dubio stare in-
9 terpretationi dñorū regiminū a qua nec reclamare nec appel-
lare possit vt sonant verba dicti contractus: tamē intelligi-
tur q̄ illa interpretatio debeat esse iusta: alias non obstantis
bus dictis verbis semper posset reclamari. l. si libertus ita iura
uerit. ff. de oper. lib. c. quinquauallis. de iureiur. cū ibi no. per do-
cto. & no. glo. in l. pen. ff. de arbi. & Lyn. & alij in l. si postea. C.
de do. p. mis. & no. Bar. in l. si societate. §. si. ff. pro socio. in ver-
bo quero vtrum posset renuntiari. cū si. ¶ Capiō fin dubiū
in quo videtur prima facie dicendum nullam remissionē per
conductorem peti posse occasione qualiscunque dāni ob di-
ctam societatem contingentis: quia dictus conductor pericu-
lum casus fortuiti in se suscepit in forma satis efficaci & solē-
ni. voluit enim periculum certorū casuum fortuitorum quos
specificat ad se pertinere. & demum subiecit clausulam gñalē
q̄ volebat teneri de omnibus alijs casibus q̄ imaginari pos-
sent propter quā clausulā generalē dicitur cū effectu obliga-
tus ad omne periculum alterius casus fortuiti. & no. glo. et
doc. in l. iij. §. quesitum. ff. si quis cau. & not. Dyn. in c. cōtra-
ctus. de regu. iur. in vj. & doc. in l. j. C. commo. canoniste in c.
j. de cōmo. & per Bar. & alios in l. titius. in princ. ff. de libe. et
posthu. & l. si is qui. ff. de acqui. re. do. & Spe. & Jo. an. in ad-
di. Spec. in tir. de loca. §. iam videndum. ver. Alio autem &c.
quinimo specialiter assumpsit conductor in se periculū siccita-
tis. patet ibi dum dicit promisit &c. ¶ Qui ergo dubiū q̄
tale periculū specialiter assumere potuit cōductor. l. quis. ff.
de pigno. actio. l. j. C. commo. ¶ Ad hoc etiā viget illa ex-
ceptio guerre & pestis gñalis: hī em duo fortuiti casus dūtaxat
de generali renunciatione excepti fuerūt: ergo talis exceptio
firmat generalem renunciationem in omnibus alijs casibus.
l. quesitum. §. deniq; neratus. & cū concordant hī ibi allega-
tis in gl. ff. de fun. instru. xxij. q. vj. dominus. & ibi gl. no. in
l. in his. ff. de leg. & circa hoc etiam debet aliquid operari iura-
mentū in supradictis p̄stitū a conductore. nam iur̄m operat̄
ac si casus specialis esset expressus: vt sic actus valeat omni
meliori modo quo valere potest. l. cum pater. §. filius matrē.
ff. de lega. iij. & no. doc. in locis vulgaribus: facit. c. quāuis. de
pac. in vj. cū si. ¶ Sed his nō obstantib⁹ in casu in quo q̄ri-
tur puto cōtrariū esset verius: q̄ presupponitur q̄ iste casus
siccitatis fuit casus valde insolitus. & intantū q̄ cōi op̄i. nū-
quam tanta siccitas visa fuit: ergo dato quod quis in se susci-
piat periculum casus fortuiti nō debet intelligi de casu for-
tuito nō consueto euenire. nec de vero simili. ita dicit Bar. in
d. l. sed & si q̄s. §. quesitū. ad si. §. si q̄s cau. & dicit esse de hoc
tex. valde notabile in l. fistulas. §. si. de cōtrahē. emp. Idē vo-
luit Bar. in l. seio. §. medico. ff. de ann. leg. per illum text. etiā
colligit Bar. in l. fistulas. hoc etiā voluit Bald. in l. falsus. in
pen. col. C. de fur. vbi dicit q̄ suscipiens in se casum fortuitū
non videt suscipere casum extraordinarium: allegat. d. l. fistu-
las. Idem tenuit: Ant. de bu. in c. j. de commo. nō obstat alle-
gata in contrarium. & primo id quod not. in d. §. quesitum. &
in d. l. que fortuitis. cū si. q̄ pcederet si ita fuisset siccitas que
aliquādo cōsueua fuisset euenire: secus in causa extraordina-
ria. & nūq̄ visa siccitate vt probauit. ¶ Nō obstat q̄ exceptio
dictorum casuum. i. guerre & pestis generalis debet firmare
gñalē renunciationē in omnibus alijs: q̄ fateor: ¶ q̄ exceptio
firmat regulam generalē in casibus nō exceptis: sed nō facit
q̄ sub regula generali comprehendatur vltra b̄ quam de sui
natura debeat regula vel generalis dispositio comprehendere.
re. text. est & ibi hoc not. Ly. & Bar. in l. generali. §. vxi. ff. de
vsufr. leg. & l. lucius. §. pluribus. & ibi etiā no. Ray. Bart. et
Ang. ff. ad trebel. Idem ibi not. Joan. de imo. dicens illum
tex. ad hoc esse singularem. & not. Oldr. Bar. & Ang. in l. j. in
fi. ff. de re. iur. & Bart. in l. in his. ff. de legi. sed illa vniuersalis
renunciatio casuum fortuitorū de sui natura nō cōprehende-
bat hunc casum siccitatis tam extraordinarie & nūq̄ vise: q̄
de tali non presumitur esse cogitatum vt superius est ostē-
sum: ergo exceptio illorum duorū casuum nō ampliavit illā
vniuersalē renunciationē. ¶ Non ob. q̄ interuenerat iurame-
tum: q̄ respondeo q̄ iuramentum nō trahitur nisi ad illos
casus ad quos traheatur renunciatio nō iurata: ita in termi-
nis nostris dicit Bar. Bal. & Ang. in d. §. quesitum. per l. si.
C. de nō nu. pec. & l. si. ff. qui satis. cog. & l. si. in prin. ff. ad mu-
ni. & p hoc Bal. & Ange. allegant gl̄ in aut. sacramenta. C. si
aduer. vendi. Idem tenent Lyn. & Bald. in l. j. C. commod. &

idem sequitur Sali. ibi q̄ respōdet ad d. l. cum pater. §. filius
matrem. Nam dicit ipse q̄ iuramentū h̄z vim specialis dispo-
sitionis. §. in eo in quo consentitur. vt in d. §. filius matrē. non
in alijs. d. l. fin. de non nume. pecu. cum simi. Sed hic nō tra-
hitur dicta renunciatio ad dictum casum valde extraordina-
riū & nūq̄ visum q̄ presumit de eo nō cogitatu. ergo iura-
mentū nō trahit ad illū casum incogitatu. facit. c. veniens. de
iureiur. & c. cū inter. p. de renūcia. hoc etiā sequitur Bal. in c.
j. de cōtrouer. feu. inter par. ter. & Jo. an. & Ant. de bu. De. de
auch. & dñs Lar. in c. j. de commodato. & sic est cōis sententia
a qua in iudicando descendum non est: vt habetur in locis
vulgaribus. & ex quibus concluditur q̄ tali renūciatione nō
obstante conductor ppter dictū guerre dānū eodē mō pote-
rit remissionem petere ac si nulla renunciatio facta fuisset in-
tra. l. ex conducto. §. j. & l. si merces. §. vis maior. & ibi not. ff.
locati. & in l. licet. eo. tit. iunctis not. p Bar. in cotē. §. qui ma-
ximos. ff. de publi. & satis est quod fin vulgarem opinionem
dictum damnum estimetur esse intollerabile seu estimet̄ ca-
sus sterilitatis insolite quo ad redditum dicti datū locati vt
not. gl. & Ly. in d. l. j. Et sequit̄ ibi Sal. dicens q̄ ita se h̄z cōis
opi. & sequitur Jo. an. & alij in c. ppter sterilitatem. de loca. &
ita audio q̄ pro non maiori damno solitū fuit bononie ser-
uari q̄ talibus cōductoribus fiat remissio. minime ergo sunt
mutanda q̄ ad obseruatiā certam interpretatiōē semp habue-
rūt. l. minime. ff. de legi. ¶ Et sic debet fieri remissio p rata
habito respectu ad redditum qui percipi consuevit: vt decla-
rant docto. in d. c. propter sterilitatem. ¶ Attento p̄sertim
q̄ dicti cōtrahentes senserunt hunc contractum potius iu-
dicari contractū locationis q̄ venditionis p̄z q̄ actū fuit q̄
in certis casibus fieret remissio mercedis. & sic fuit expresse
actum quod casus fortuiti aliqui spectarent ad cōe bononie:
hec autē nō sunt de natura contractus emptionis: nā emens
perceptionē fructuum vni⁹ anni remissionem aliquam pete-
re nō pōt quicūq; fructus nascentur & periculum spectat ad
eū. l. nec emptio. ff. de contrahen. emp. l. necessario. in prin. & §.
fin. ff. de pericu. & commo. rei ven. & declarat Bart. in prealle.
§. qui maximos. in l. cotem. ff. de publica. colligitur etiam ex
illa parte instrumēti in qua cauetur q̄ dictus conductor pro-
misit non petere remissionē ex capite nō p̄stite patientie in di-
cto datio: superuacuo enim apposta fuissent ista vba si par-
tes intellexissent celebrare contractum venditionis q̄ in con-
tractu locationis venit patientia in d̄ctu venditionis non. d.
lex cōducto. in prin. & l. necessario. cum omne periculum spe-
ctare debeat ad emptorē vt ibi. ¶ Verba enim in dubio nō de-
bent intelligi frustra esse apposta sed vt aliquid operetur. l.
si stip. in prin. ff. de vsur. l. hac. l. ff. de contrahen. emp. colligit̄
etiā hoc q̄ fere in omnib⁹ partibus instrumenti ille appellat̄
conductor vnde ex sequentibus declarantur precedentia. l. si
seru⁹ pluriū. §. si. ff. de leg. j. l. vtrū. ff. de peti. here. ¶ Postre-
mo in quantum queritur an hoc casu remissio fieri debet eo-
dē modo quo fieri deberet in casu gñalis guere vel pestis fin
q̄s specialiter in dicto instr̄o cantū est. & puto breuiter q̄ nō
fit hoc casu seruanda forma d̄ctus q̄ in cōtractibus nō ha-
bet locū interpretatio extēsiua imo casus omisus habet p
omisio & remanet in dispositione iuris nisi aliter de mēte cō-
trahentiū constat. l. quicquid astringende. ff. de ver. ob. l. si ex-
traneus. ff. de condi. ob causam. ¶ Alexan.

Summarium.

- 1 Specialis derogat minus speciali.
- 2 Consuetudo q̄ femina succedat in feudo valet.
- 3 Feudum paternum defertur iure inuestiture. non iure accre-
scendi.
- 4 Qui. relatiuum. restringit & declarat.
- 5 Femina non intelligitur succedere in feudo. nisi deficientib⁹
masculis.
- 6 Filia dotata an a solius dotantis successionē excludatur.
- 7 Filia semel simpliciter non suspensiuē exclusa. perpetuo est
exclusa.

Consilium. XXIX.

Quoniam abunde & eleganter
scriptus est
& cōclusam p dños supra cōsulētes q̄ dicitur sum-
pauionib⁹ absoluā. ¶ Videtur nāq; prima confi-
aeratione dicendum dictum fundum ad dictū feminā dece-
dente

dente primogenito peruenitur. nā dictū feudū pcessum fuit a principe dñō Jacobo p se et hereditibus suis a quo dñō Jacobo traxit originem cōmunis omnium predictorū descendit agnatio. vnde dicta verba pro se et suis hereditibus debent intelligi scdm naturam rei de qua facta est cōcessio. c. si clientulus. §. et si clientulus. de aliena. feu. c. si titius cū semprio. si de feu. fue. controuer. inter dñm et agna. et doct. in. c. j. de eo qui fecit finē agna. no. in. l. ex facto. §. fin. ff. ad treb. et p bar. in. l. gallus. §. etiam si parente. ff. de lib. et posth. et per alios in l. liberti. C. de operis liberto. et Canoniste in. c. in presentia. de pbatio. et si natura rei patitur veniunt heredes quicunqz. in annalibus. C. de lega. l. sciendum. et l. heredes. de verbo. signifi. ca. sed ita est qd feudum pro quo nullum est prestandū seruitium vt est presens feudum vt sonant verba instrumenti cōcessionis ibi dum dicitur liberum et expeditum ab oī debito: questione: molestia: obligatione: onere sensus et cuiuslibet alteri? seruitij: et. trāst non solū ad masculos sed etiā ad feminas. text. est in quibusdā extraordinarijs capitulis in. c. si cui militi. cuius verba formaliter recitat Bald. in. l. si. in. §. col. C. de suis et legi. et Bal. in. c. j. in. §. pe. in vltia col. qui feu. da. pos. ergo dictum feudum cōcessum dicto Jacobo pro se et hereditibus transibit ad dictam feminam. ¶ Secūdo hoc videt ex pressum in vna ex constitutionibus sub rubrica de success. no bilium in feudis. in princ. ibi dum dicit descendentes cuiuscūqz sexus sint libere et absolute possunt succedere seruata tamē sex? prerogatiua vt mulieri masculus pferat: necnō maioris etatis iter eos et. nā dicta cōstitutio vult priuilegiare masculinū sexū. Itē vult priuilegiare primogenitū iuxta id qd habetur. vij. qd. j. quam periculosum. cum ibi no. et in. c. l. de voto. et in. c. j. §. pterea ducatus. cū ibi not. de prohi. feu. alie. p Federi. ¶ Ande si dubitatur quid potius debeat inspicere an sexus an ius primogeniture cum dicta cōstitutio hoc nō aperiat dicam potius attendendum ius primogeniture quo inspecto femina pferatur nepoti nato ex filio vltimo loco genito et qd potius debeat inspicere ius primogeniture et pbatur qz vbi duo specialiter sunt disposita nec apparet qd magis attēdi debeat semp magis attēdendū est illud qd specialiter est qd illud deroget minus speciali. l. si seruo manumisso. ff. de pec. leg. l. vxorem. §. codicillis. ff. de leg. iij. et not. Dy. in regula generali per speciem. de reg. iur. in. vj. et Bar. i. l. j. de noui ope. nū. ¶ Et exp̄ssū? Bal. in. l. hac cōsultissima. C. qui test. fac. poss. et in. l. si. §. necessitatem. in. vj. colum. de bon. que lib. vbi per. h. d. qd si duo sint statuta in ciuitate. vnum qd filiūfam. nō pōt se obligare sine cōsensu patris: aliud qd oēs cause debeāt cōpromitti. nunquid filiūfam. poterit compromittere sine cōsensu patris. certe magis attenditur statutum disponens quod omnes cause debeant compromitti. vnde poterit filiūfam. compromittere sine cōsensu patris: qz statutū de compromissis est magis speciale secundū eū: sed ita est qd cōstitutio predicta in ea parte in qua cautum est qd maior etas pponatur est magis specialis qm in ea parte in qua cautum est qd masculi pferantur feminis: vt nunc ostendam: ergo et. ¶ Quod autē sit magis specialis euidenter constat ex his que egregie tradidit Bal. in. l. executionem. in. vj. col. C. de execu. rei iudi. querit. ¶ Vnde duo sunt statuta. vnum est quod sentētie pupilloz mandentur executioni per priores artium tantū: aliud qd sentētie a centum libris supra mādantur executioni per potestatem tantummodo est lata sententia pro pupillo: querit quis ex istis debeat exequi respondet qd specialior iudex. Et subdit qd specialior iudex cognoscet per hāc doctrinam videlicet illa qualitas q potest pluribus inesse illa est generalior illa autē que pōt vni soli inesse est specialis: vt nota. ff. de pact. l. iuris gentium. §. sed frandandi. vnde qualitas potest inesse cuiuslibet de gñe et cuiusqz etatis: etas autē nō pōt inesse nisi sibi: ergo inspicitur iudex datus etatis. quod reputat mentem tenendū. Itā in proposito illa qualitas masculini pōt inesse cuiusqz tam primogenito qm secundo et tertio genito: et sic de singulis. et sic conuenire potest multis simul et eodē tpe: quia qd potest habere plures filios descendētes masculos eodem tempore varie etatis: et illa qualitas primogeniture non potest eodem tempore conuenire nisi vni tantum: quia ille dicitur primus qui omnes alios antecedit: vt in proemio ff. de discipulis. et in. l. proxi. ff. de verbo. signifi. ergo potius attendenda est qualitas primogeniture que est in dicta femina tāquam magis specialis quā masculinus sexus qui est in nepote. ¶ Et p̄sertim qz cōsuetudine induci pōt qd femina succedat in feudū etiam extātib? masculis. c. significauit. et ibi no. doc. de rescrip. et not. Spec. et Joan. and. in tit. de feudo. §. qm. ver. et. ad hoc qd habetur in. c. j. de nata. succel. feud. ¶ Nec h̄z ob stare dicta cōstitutio in versu. ex collateralī linea et. vbi

dicitur qd sorores cōiugate et dotate a fratribus successorib? repellant: et ista femina dotata fuit et cōiugata est: ergo videtur qd debeat excludi quasi tractetur de successione ipsi? fratris sui primogeniti. et nō successione communis parētis eorum cum post agnitam hereditatem non dicatur ampli? hereditas maiorum suorum sed ipsorum fratrum. argu. no. per glo. et per doc. in. l. j. §. veteres. ff. de acqui. pos. et in. l. heres. per seruum. ff. de acqui. here. et in. l. qui hereditarij. ff. de acqu. rerū domi. quia respondeo quod ideo non dicitur tractari de successione hereditatis fratris. sed ascendentiū ex natura inuestiture: patet quia posset repudiari per filios vltimo geniti hereditas paterna primogeniti et feudū agnoscere: vt est casus in. c. j. an agnatus vel fili? ¶ Patet etiā quia si censere? esse in hereditate primogeniti nō accresceret per ius accrescendi dicte sorori vel filijs natis ex dicto vltimo genito s; rediret ad dñm. c. j. §. cum vero Conradus. qui feu. da. poss. c. j. de gra. succel. in feu. qz feudū est paternum? seu antiquum: et tūc em dicitur esse paternū seu antiquum illud feudū. qd fuit illius parentis qui fuit genitor agnationis communis vt est melior tex. qui sit in iure. in. c. j. de grad. succel. in feu. fm Jac. de bel. et Bal. ibi et habetur in. c. j. de natu. suc. feu. et i. c. j. §. hoc quoque. et ibi declarat Bal. de suc. feu. Jac. de bel. de constit. feud. di. in prin. et ibi etiā Bal. in. xvj. co. et Bal. in aut. defuncto in §. col. ad tertū. ¶ Ande tunc vno de agnatione decedēte sine descendentiū transit feudū ad alios p̄miores trāsuer sales non proprie per ius accrescendi. sed magis proprie dicitur transire ad eos ex iure inuestiture? p̄mi parētis. tex. est quē ad hoc ibi reputat Bal. in. c. j. in ver. qui inuestiturā p̄is et. de feu. marchie. et no. per Bar. in 2. si. incipiente. ex themate predicto tria dubia oriunt. et Jaco. de bel. et Bald. in. c. j. ver. decedenti. qui feud. da. possant. per Bal. in. l. j. in vlt. char. C. quādo non peten. par. Et in aut. si quas ruinas. C. de sac. san. ecc. et in. l. j. C. de iure emphy. in. l. si qua mulier. C. ad tert. et p doc. in. l. si mihi et titio. ff. de verb. oblig. et sic patet quod non tractamus de successione fratris prout loquitur dicta cōstitutio. ¶ Vel potest ad dictam constitutionem responderi: qz in quantum dicit qd soror dotata excludatur a successione fratrum debet intelligi si fuit dotata de bonis fratris de cuius hereditate tractatur et non alterius. vt not. Bal. in. l. j. C. de le. here. et ibi no. per gl. vbi inquit Bal. quod statutum disponēs qd frater excludat sororē dotatā intelligitur ab hereditate dotantis et non alterius. et idem not. Bald. in. l. mater. C. de iure dot. et Pet. de Anch. c. canonū statuta. de constitutio. sed dicta soror non fuit a fratre dotata sed a patre: ergo dicta cōstitutio hoc casu locū sibi nō vēdicabit. ¶ Sed premissis non obstantibus cōtrariam sententiam de iure probabiliores esse siue cōmunes cōstitutiones feudales inspiciamus. siue etiaz particulares cōstitutiones regni. nam de iure certū est qd feudum antiquum et paternū quale est hoc: vt. s. probauī vno ex descendentiū masculis decedēte sine liberis masculis trāsire debet ad p̄miores cognatos masculos feminis exclusis d. c. j. de succel. feu. et in. c. j. de gradi. suc. feu. c. j. hoc autem notandū. qui feu. da. pos. ergo sequitur qd filius masculus illius vltimo geniti velut p̄mior inter ceteros agnatos p̄fertur femina predicta exclusa. Idem colligitur ex cōstitutione regni supra allegata que incipit vt de successio. et. ibi duz dicit seruata tū sexus prerogatiua vt mulieri masculus p̄fertur et. vt etiā ex constitutione posita sub rubrica de succel. filioz comitū et. que incipit. in aliquibus et. in verbo finantem filij masculi vna cū filiabus et. ibi dū dicit p̄ferri volumus masculos feminis que cōstitutio etiā cōprehendit casum nō solum quādo extant fratres sed etiam filij fratrum prout in casu nostro patet ibi ex verbo auitas. et in verbo nepotes. et p̄tz etiā in illa cōstitutione que incipit. vt de successionibus et. in ver. nepotes. et ex eis pronepotes. et vsqz ad infinitum et. et in ver. filij aut fratrum et. ¶ Confirmat siue dicat tractari de hereditate trāsuer sales. s. dicti primogeniti omnino excludit feminā p̄dicta. nam siue tractat de hereditate et successione ascendētis qd est verissimū vt p̄bani. s. per tex. in. c. j. an agnatus vel filius: et per alia capitula. s. allegata. et tūc casus est clare decisus etiā per dictā cōstitutionē q incipit. vt de successionibus et. in prin. duz loquit de successione descendentiū quo ad ascendentes. vbi masculi p̄ferunt feminis. ¶ Nec obstat qd in dicta cōstōne dicat necnō maioris etatis inter eos et. vbi p̄tz cōstitutionē illā velle p̄ferri maiorē natū et femina p̄dicta maior est natu: qz rīdeo qd dicta cōstitutio loquit de masculis. et disponit qd maior natu inter masculos p̄ferat. hoc patet ex illis vbi necnō maioris etatis q inter eos q viuūt et. et Nam illud relatiū qui. qd est masculini gñis restringit et declarat qd in antecedenti sensu de masculis. l. a filio. §. si. et ibi bar. ff. de ali-

¶ Paternū. ple ne dixi sup cōsue. parisi. ti. j. §. v. nu. 80. vide consil. sequ. nume. 5.
¶ Inuestiture. cur. senior cōsi. gl. vij. col. iij. Cur. in nior. cōsi. xvij. co. iij. Alex. j. eo. consil. xliij. nu. iij.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

men. et ciba. leg. l. omnes. ff. ad treb. et l. ea tamē adiectio. ff. de lega. iij. et sic nō ob. fm ar. adductū pro parte cōtraria dū dicebatur potius debere attendi primogenituram quā sexum: quod respondet quod dicta cōstitutio aperte disponit cōtrariū, dū voluit masculū femine preferri primogenitū. idem fuit de mēte precedētis cōstitutionis vbi etiam habetur quod extāribus masculis excludantur sorores: et nō dicit inter tales attendendū esse primogeniturā. et sic cōstitutio sequēs determinat et declarat per pcedētē. l. iij. et posteriores. ff. de legi. l. vtrū. ff. de peti. he. l. si seruus pluriū. §. si. de leg. i. ¶ Fortificant pdicta et quod etiā vbi cūq; cautū reperit quod femina succedat i feudo, illud intelligit deficientib; masculis a vt in. c. j. §. filia. de suc. feu. et in. c. j. epm vel abbate. vt no. in. c. j. de natu. suc. feu. no. Bar. in. l. vt iuris iuradi. §. liberi. de oper. lib. et in cōs. incip. qd ista hz duo dubia. et in cōs. incip. dñs a matre. et Bal. in. l. si. C. de suis et legi. et in. l. liberti liberteq;. in. xj. col. C. de oper. liber. et Saly. in. l. ij. in. xvij. q. C. de iure ep̄y. ergo posito quod p dictā cōstitutionē regni essent simpliciter habilitate femine ad feudū: debet tñ intelligi deficientibus descendētib; masculis. nā dispositio exorbitas a iure cōi debet interpretari et intelligi fm dispositionē inris cōis: vt minus ledat ius cōe quod sit possibile. l. ij. cū ibi no. C. de noga. l. vt gradatim. §. sed si lege. ff. de nume. et ho. c. cū dilectus. de cōsue. no. in. l. si. §. in cōputatiōe. C. de iur. deli. sed ita est fm dispositionē cōstitutionum feudaliū que in successione feudaliū sunt ius cōe est inductū, quod vbi femina est habilis ad feudū: ita demū succedat si masculi descendētes nō extēt vt inrib; p̄ime allegatis: ergo ita dñ interptari dicta cōstitutio regni exorbitas a iure cōi. ¶ Cum imo si bene cōsiderent dicte cōstitutiones regni hoc expresse disponūt, quod preferant indistincte masculi si etiā diceret tractari de succe. trāsuersalis. s. primogeniti: qd tñ non v̄t posse procedere per predicta: tñ adhuc excluderet femina pdicta ex scōa cōstōne premissa incipit: vt de successoribus et c. q̄ vult quod femina dotata excludat a successione fratris. ¶ Nec obstat quod talis cōstitutio debeat intelligi vt intelligat exclusa soror, qñ dotata fuit de bonis illi de cui; h̄ditate tractat p no. p Bal. post gl. in. d. l. j. de legi. here. qd illud verū est qñ statutum simpliciter dispoñeret quod frater excludat sororē nec dicit in bonis cui; secus si diceret excludat soror dotata a successione fratris: vt dicit cōstitutio predicta. qd tñ cōstitutio est certa et clara: ita fuit de mēte Bal. in. d. l. j. de leg. her. ibi dum dicit et statntū est vltra non diceret et c. Et ita precise consulant Pau. de ca. in cōs. cccxxvij. et in cōs. cccxxvij. et in cōs. cccx. ¶ Cōprobantur predicta et quoniam eo ipso quod per existentiam masculorum semel fuit exclusa femina iudicari debet exclusa ppetuo. probatur per ea q̄ decidit Bald. in aut. sed et si quis. in. vi. col. C. de sec. nup. in ver. et per hoc inferatur. vbi querit statuto canetur, quod si quis habuerit aliquā filiam dotatam quod ei succedat filius masculus et alij descendētes ex ipso filio masculo. pone quod filius decessit relicto filio postea decessit iste filius sine prole: nunqd successio deferret ad sororē? dicit primo videri quod sic: quasi priuilegiū excludēs sororē sit finitum. ¶ Item quod in exclusionē filie ponunt soli masculi: ergo nō dñ excludi ab extraneis heredibus filiorū masculorū. sed cōtrariū dñ esse verius: quod filia semel exclusa ppetuo est exclusa nisi fm eū statutū esset per verba importancia tēpus: vt quod diceret quo ad existerēt masculi. Nam tñ eis mortuis non inuenit causa vel persona excludens filium. vñ successio reuertet ad sui naturā per not. per Lyn. in. d. aut. sed et si qs. et Bar. in. l. si. ff. ad tre. idem voluit Bal. in. d. l. in quibus. C. de se. nup. in ver. sed occurrit. vbi ad hoc pōderat esse gl. in xpo peruenire decremū. bñ facit qd legit et notat l. c. j. §. i. ep̄sco. vel abba. ¶ Non obstat etiam quod ex forma inuestiture dictū feudū erat francū et liberū a premij prestatione. ergo eodē modo succedere debet femina sicut masculus per tex. in. d. c. cui militi. et dixi. §. qd respondeo prout dixit Bal. in. c. j. de gra. suc. in feu. vbi dicit quod tex. in. d. c. si cui. et alia ex traordinaria et alia capsa posita in illo extraordinario ti. et quod magis cōter nō habent sunt apocrypha. i. nō sunt autētica. et exponit xvj. dist. in. c. ij. in verbo apocrypha. ex quib; cōcludit dictum feudum ad feminam antedictam in casu pmissio peruenire non posse. ¶ Alex.

Extā priuilegia Caroli imperatoris

Henrici et ceterorū successorū vsq; ad Federicum presentē imperatōrē semp augētes cōfirmationes preteritorum et augmēta quibus liquide apparet quod nobilis Frācisce p̄departe thomasius et spinata quodā Pauli de lamirādula et Robert et Joan. Frācisce de p̄departe quondam Nicolai de lamirādula inuestiti sunt per feudum nobile per se et

eorum cuiuslibet filijs et successoribus masculis ex eis in ppetuum legitime descendētib; toto territorio curie dicti p̄sidonij, curie rouereti et c. cum omnibus locis villis iuribus iurisdictionibus et pertinētis suis cū mero et misto imperio et gladij potestate. ¶ Cōtingit autē quod oēs successores masculi dictorum nobilium de la mirandula deuenerunt in duos tantum hoc est in magnificū comitem Franciscū carentē filiis masculis legitime natis et magnificū comitē Jo. Francisc. nepotē eius habentē duos filios legitimos et naturales. Qui comes Franciscus dum viueret condidit testamentum in quo legauit dñe Petre vxori sue duo milia ducatorū pro dotibus suis et pro merito bñficiorum suorum et post plurima legauit ei multas pulchras et bonas possessiones partim ad propriū et partim ad vsum de iuribus et pertinētis et iurisdictione dictarum curiarū et iudicij curijs existētes: post hec mors est secuta ipsi dño comiti Frācisco superstitē dicto comite Joā. francisco successore suo vxor p̄cedit apprehendere possessionē corporalem dictarū possessionum legatarū tam ad propriū quod ad vsum fructum Joan. franciscus instat ne apprehēdat et asserit ipsas omnes possēssōes ad se vnicū successorē masculū et legitimū pertinere iure feudali et vigore dictorum priuilegiōrum et quo ad proprietatem et quo ad vsum fructū rebus sic stātibus queritur quid iuris et pariter an nonnullę alienationes factę per Franciscū de bonis in inuestitura comprehēsis sint in p̄iudiciū dicti Joan. francisci. Itē an appellatione pertinentiarum veniāt vna cū possessionibus edificia domus et palatia tempore cōcessiōis constructa.

Summarium.

- 1 Heredibus, verbum, in feudis accipitur pro descendētib; masculis.
- 2 Femina et quibus succedit in feudo libero et nu. 4.
- 3 Feudum ligium quid sit.
- 4 Feudum paternum quid sit.
- 5 Renouatio nō facit feudum nouū, sed conseruat antiquum.
- 6 Clausula iure antiqui feudi quid operetur.
- 7 Feudū si cōcessum sit a principe, in eo loc⁹ est iuri accrescēdi.
- 8 Feudum si cōcedat cuiuslibet insoludum aut similiter, in eo locus est iuri accrescēdi.
- 9 Agnatus succedit in feudo etiā si non sit heres.
- 10 Vasallus nō pōt extraneo legare feudum etiā cōcessum pro heredibus quibuscunq;.
- 11 Testator nō censetur legare nisi ius quod habet, licet morte sua finitum.
- 12 Feudum per alienationem non cōmittitur domino, s; agnatis. et nu. 14.
- 13 Feudum quando est concessum generi: delictum vnius non nocet alteri.
- 14 Argumentum de emphiteusi, ad feudum non valet.
- 15 Delictum patris in feudis nocet filio non agnato.
- 16 Feudi dignitatem seu indiuiduis locus est iuri accrescēdi.
- 17 Feudum nobile quid sit.
- 18 Feudum improprium regitur iure feudi, nisi in exp̄sis.

Consilium. XXX.

Noniam omne datum

optimum et omne donū perfectum de sursum est descendēs a parte luminis. ij. q. ij. quam pio. ideo opportuna animaduersione prehabita in hac consultatiōe. ¶ Videtur prima consideratione dictum magnificū comitē Joan. franciscū de la mirandula in parte bonorū feudaliū que ad obseruande memorie magnificū comitē Francisc. p iure dicte inuestiture spectabat nullū ius habere ex pluribus. ¶ Et primo quia cum posteriori loco facta fuerit concessio per serenissimū regem Romanorū Federicum dictis comitibus francisco et Joan. francisco pro se et eorū heredibus, videtur quod cum dicta verba in feudis accipi debeant pro descendētib; masculis, capit. et si clientulis. de aliena. feud. et cap. titius cum semp̄onio. si de feud. sue. con trouerfia inter do. et agna. capitulo primo de eo qui finem facit agnatio. not. in. l. ex facto. §. finali. ff. ad treb. no. Bartolus in. l. gallus. §. etiam si parente. ff. de liberis et posthumis. et per alios in. l. liberti. C. de oper. libertorum. vnde decedente comite francisco masculis descendētib; non relictis videtur

detur quod non succedat comes Jo. frācisus neq; iure suc-
cessionis neq; per ius accrescēdi sed revertat ad concedentē:
tex. no. in. c. j. §. si. iuncto. d. §. pe. de succes. feud. 2 in. c. j. de fra-
tri. de nouo beneficio inuesti. 2 in. c. j. §. si. autem vnus. in. ti.
q. feu. dare possunt. 2 i. c. §. de feud. marchie. ¶ Sedo q; put
in posteriorib; priuilegijs seu inuestituris continet Sigismū
dus 2 federicus Romanorum reges dictos dominos creane-
runt comites terre cōcordie quem locum cum omnibus per-
tinētis in comitatu dicti reges in feudum dictis comitibus
concesserunt: sed ita est q; feudum comitatus qd quidem ap-
pellat nobile non pōt ad heredes trāsire nisi ipsi heredes spe-
cialiter a rege inuestiturā impetrarēt vt est tex. in. c. j. de feu.
mar. 2 in. c. si clientulus. in. si. iuncta glo. in verbo vsurpatū. de
alie. feu. ¶ Tercio q; vbi alicui feudū concedit 2 nullū ve-
nit prestandum seruitiū pro feudo: tale feudum de sui natura
transit ad feminam. tex. est in quibusdam ordinarijs. c. feudo-
rum. in. c. inter si cui militi. cur? verba formaliter recitat bal.
in. l. fin. in. §. col. C. de suis 2 legi. 2 Bal. in. c. j. §. pe. in. vlt. col.
qui feu. dare possunt. Sed dictum feudū est huiusmodi vt ex
tenore inuestiture cōstat: ergo cū pserit in illis vltimis dua-
bus concessionibus de heredib; facta sit mentio vñ qd ad fi-
liam comitis frācisus tale feudū trāsire possit. ¶ Quarto p
hoc facit q; cum vt dixi verba dictorum posteriorum priuile-
giorū sonant in dictos comites 2 heredes 2 dictū feudū cum
sit cōcessum ab imperatore pstita fidelitate absolute 2 2 nul-
lius alterius fidelitate conseruata quo casu feudum dicit esse
ligium. vt est gloss. singu. in. cl. pastoralis. in. verbis: homoq;
ligius. de re iudi. fm. Bal. in. l. j. in. v. col. de cadu. tol. 2 Spec.
in. c. primo. de feud. §. quoniam. in. j. col. 2 Bos. 2 Jo. an. in. c.
recolletes. de sta. mona. 2 in. c. ex. diligēt. de sumo. §. ita est qd
in feudo ligio filia femina de cōsuetudine succedit. vt no. spe.
in. tit. de feu. §. quoniam. q. xxi. 2 Jo. an. in. addi. incip. est sciens
dum quod Jac. de bel. 2 probatur in. c. significauit. de referi.
ergo de iure non succedit comes Joā. frācisus sed filia co-
mitis frācisus. ¶ Quinto comes frācisus alienando de bo-
nis feudalibus vel legādo vt fecit irrequisito superiore priua-
tur feudo qd quidem ad dñm concedentē redire debet. vt in
c. j. de vas. qui cōtra cōsti. lotha. de probibi. feu. alie. per lotha.
2 in. c. imperialem. in. princ. 2 §. j. de probi. feud. alie. per fede-
ri. vbi etiam prohibet legare pro anima. 2 in. c. j. §. donare. in
ti. qualiter olim feu. pote. alie. 2 qd isto casu non transeat feus-
dū ad agnatos sed reuertatur ad dñm vt voluit glo. in. c. j. §.
idem si fuerit. in. verbo: ad dominum. in. ti. qui. mo. feu. amit.
¶ Ita etiam velle videt tex. in. c. j. §. fin. q. fin. pri. causa bene-
fici. amit. vt in. recōpensatione contemp? dñi ad ipsum reuer-
tatur feudū. ad idem tex. in. c. fin. extra de feu. 2 istam opi. se-
quebatur Pet. de cer. indistincte vt refert Bal. in. c. j. 2 in. §.
apo. de succes. feu. 2 Odof. in. summa sua sub rubrica ad quē
feud. reuer. qñ amittit. 2 Joā. de fa. in. summa sub rubrica alie-
natione amittitur feudū vt refert Bal. in. c. j. si vasallus feu.
priue. bene faciant not. per Bart. in. l. eum qui. cū concor. ibi
allegatis per eum. ff. de interd. 2 relega. 2 facit. l. §. C. de iure
emphy. 2. c. potuit. de loca. ¶ Sexto saltem vñ ob stare dicto
comiti Joā. frācisus si illi in quos comes frācisus alienauit
feudalia bona possiderunt per annos. x. 2 sic obstat prescri-
ptiois exceptio. l. sup. lōgi. 2 l. emptor. 2 l. pe. cū si. C. de pseri.
long. temp. ¶ Septimo cōsidero q; feudū concessum di-
ctis comitibus videtur liberū 2 francum: q; non fuit datum
vt aliquod seruitiū cōcedenti prestaretur vt ptz ex priuile-
gijs 2 concessionibus pdictis. c. j. in. si. in. tit. in. quib. cau. feu.
amit. vnde feudū tale pot. est alienari 2 legari etiaz ecclesie: vt
not. Bos. 2 Jo. an. in. c. si. de reb. eccle. non alie. 2 no. Bald. in
aut. nisi rogati. in. si. C. ad treb. vbi dicit ita posse intelligi tex.
in. c. inter dilectos. de fide instr. 2 not. etiam Bald. in. prelu-
dijs feudorū. in. xvj. col. ¶ Octauo aut comes Jo. frācisus
agnoscit hereditatem comitis frācisus ex testamento delatā
2 certum est qd tenebitur ad legata: nec poterit venire contra
factum defuncti. l. cum a matre. C. de rei vendi. l. vnum ex fa-
milia. §. si rem. cum simi. ff. de leg. iij. Aut repudiat hereditas
tē: tunc videtur indignus omni cōmodo qd ex hereditate
aut successione sua consequi possit. l. si patroni. §. qui fidei cō-
missaria. ff. ad treb. l. heredes. C. de omni agro deser. lib. xi.
¶ Mono nā in duabus vltimis concessionibus factis dictis
comitibus frācisus 2 Jo. frācisus etiā eorū genitori contine-
tur qd imperator eis 2 eorū heredibus concessit: ergo cū co-
mes Joā. frācisus hereditatē comitis frācisus respuere
intendat sequitur quod ad ipsum non porrigit vires dicta
concessio. l. tale pactum. §. fin. de pact. l. si pactum. ff. de pba.
¶ Sed premillis non obstantibus in casu de quo qritur con-
traria sententiam de iure probabiliorē putō q; ex infra scri-

ptis proculdubio ostendit. nā feudum de quo tractat nō di-
citur esse feudum nouum sed paternū seu antiquum quo ad a
dictos comites frācisus 2 Joā. fran. q; processerūt ipsi ab
eodē stipite scz a frācisus. vnde quo ad eos nō dicit feudum
nouū. tex. est in. c. j. de gradi. succes. in. feu. 2 in. c. j. §. hoc quo-
q; 2 in. §. pen. 2 si. de succes. feud. 2 in. c. j. de natura successio.
feu. 2 declarat Bal. in. d. §. hoc quoq; i. si. 2 Ja. de bel. in. princ.
cōstitutionū feudaliū. 2 ibi etiam Bal. in. xxi. col. 2 Bald. in
aut. defuncto. in. §. col. C. ad teryl. ¶ Nā dicitur paternū illud
feudum quod fuit illius parentis qui fuit genitor agnatio-
nis communis vt est melior tex. qui sit in iure in. d. c. j. de gra.
succes. in. feu. fm. Jac. de bel. 2 Bal. ibi. ¶ Et licet noua con-
cessio facta fuerit dictis comitibus dicto frācisus 2 Joā.
frā. tñ nō per hoc cōstet esse feudum nouum: sed per oīa imita-
tur naturam feudi paterni seu antiqui. super quo est renoua-
ta concessio: 2 ita in specie voluit Bart. in. l. si mihi 2 titio. ff.
de verb. oblig. ¶ Ad idem glo. 2 ibi Dy. 2 Bar. als Bald. in
l. q. dicit. la. j. ff. de impē. in. reb. dota. fa. vbi forū? dicit q; si
vnus ex pluribus fratribus habetibus feudum paternū ce-
cidit a feudo. tādē fuit facta renouatio q; illa renouatio ope-
ratur vt feudū censet esse antiquum seu paternū sicut pto
erat. adeo q; in eo succederet frater fratri: licet in feudo nouo
frater fratri non succedat. 2 Bal. idem in. l. j. in. ix. q. ff. de rer.
di. 2 bonus tex. in. c. j. de vasallo decrepitate etatis. 2 ibi late p
Bnd. de iser. idē dicit gl. 2 ibi sequitur doc. in. c. j. §. insup. de
prohi. feu. alie. per fed. 2 glo. in. l. peculium. §. si opem ferentē.
ff. de pecu. ¶ Et Bal. in. c. j. an. agna. vel filij. in. antep. col. ibi
dum dicitur q; si filius renūciat domino feudū consentien-
tibus agnatis. 2 postea idē renūcians fuerit inuestitus ab eo-
dem domino tanq; de veteri feudo succedent in feudo agna-
ti nō obstante renūciatione 2 renouatione: vt in terminis fir-
mat Bald. in. l. vnica. in. pe. col. C. qñ non pe. par. vbi dicit. q;
si dominus emphyteusim paternā duobus fratribus reno-
auit qd per hñc nouū contractū nō erit ius accrescēdi sub-
latū: q; vident repetita ea que erāt de natura primi cōtractus
l. itē querit. §. qui impleto. ff. de loca. 2 quia renouatio videtur
facta ad confirmationem non ad derogationem secundū eū
allegat tex. in. aut. si quas ruinas. cum ibi no. C. de sacrosanc.
eccle. ¶ Et ita etiam colligitur ex verbis dictorum priuile-
giorū dñ in eis dicit q; concessio intelligatur cū omnib; pū-
ctis 2 clausulis prout se habebāt cōcessionēs facte antea ma-
ioribus 2 progenitoribus dictorum comitū ac si de verbo ad
verbū in dicta vltima cōcessione facta esset insertio. nā per ta-
lia verba habetur ac si facta esset singularis expressio 2 men-
tio omnium contentorū in primis cōcessionibus: vt est tex.
quem in pposito nro dicit Ang. esse singularem. in. l. oēs. C. de
prescrip. xxx. anno. bene facit. l. j. §. si. 2 quod ibi no. Bal. C. de
lati. liber. tol. cum si. ¶ Fortius dicit Bald. in. c. j. de alie. feu.
pa. ¶ q; si rex concedit de nouo mihi castrum iure antiqui feu-
di possidendum assumit qualitates feudi paterni. allegat in
argu. C. de omni agro deser. lib. xi. l. quicunq; defectū quod
reputat esse notandum. vnde dato q; ista concessio vltimo fa-
cta esset omnino nouū feudum: tñ q; concedens voluit quod
ista imitaretur 2 sequeretur natu. am antiquarum 2 paternarū
cōcessionū cōsenti debet prout de antiquo 2 paterno feu.
¶ Si ergo censetur esse feudum antiquum: ergo sequitur q;
vno decedente sine filijs transit ad agnatos. 2 sic ad comitem
Joannem frācisū vel iure accrescēdi vel ex successione seu
natura feudi etiā inuestiture. vt in. c. j. §. hoc quoq; sciendum.
qui feu. dare pos. 2 est bonus tex. in. c. j. de natu. succes. feud. in
verb. per inuestiturā patris 2c. quē Bal. ibi dicit esse mirabile
hec etiā declarat Bar. in. suo cōsilio incipiente. ex themate pdi-
cto tria dubia oriunt. 2 Jac. de bel. Bal. in. c. j. vers. decedēte.
qui feu. da. pos. 2 in. l. j. C. quando non peten. partes. in. vltima
charta. 2 in. aut. si quas ruinas. C. de sac. sanc. eccle. 2 in. l. §. in
vlti. col. C. de iure emphy. 2 in. l. si qua mulier. C. ad teryl. per
Bar. 2 alios in. l. si mihi 2 titio. ff. de verborum obliga. ¶ Et
per hoc est respōsum ad primum argumentū. ad quod etiam
alie respōsiones ex sequētib; patebunt. ¶ Secundo dato
quod istud feudum esset nouum 2 fraternum. an quo regula-
riter vno decedente sine liberis masculis cōsuevit feudum in
concedentem redire: tñ illud fallit qñ feudum ab imperatore
concessum fuit 2 non ab inferiore: quia in talibus locus est iu-
ri accrescēdi. 2 hec fuerunt solennia verba Bald. in. l. vnica.
in. §. j. C. de cadu. tollend. in. penul. colum. 2 hoc per tex. in. l. j.
C. si socius liberali. impe. lib. x. vbi in concessionibus princi-
pe factis semper est locus iuri accrescēdi altero decedente si-
ne hereditate idem voluit Bald. in. c. j. de frat. de nouo be-
neficio inuestit. 2 in. c. j. de duobus fratribus a capi. inuestit.
2 idem ibi dicit in concessione feudi facta a Rege. hoc etiam

¶ Accrescēdi. idē
tz alex. in. d. l. si mi-
hi 2 titio. co. §. vbi
dē se cōsultuile vt
p3 hic. 2 in. li. v. §. f.
xxij. col. §. idē an
ge. l. l. vnica. C. qñ
nō petē. p. Lutr. se-
nior. p3. xlvij. col.
j. §. xlix. num. 10.
Ja. in. tra. feu. ver.
p3iceps. col. v. ppo-
si. j. §. 2 q; qui feu.
dar. pos. ca. j. §. fra.
de no. bñfi. iust. c.
j. de duo. fra. a ca-
pita. lue. i. vñ. fen.
Mi. euerard. in. lo.
ala. §. iō sensu. co.
xv. 2 dē Jas. i. d. l.
si mihi 2 titio. hac
esse cōez opinionē
sed si opinioes nu-
merem? §. iā non
esse locū iuri accre-
scēdi etiā in feudo
cōcesso a principe
crebrior inueniet
quātz Ly. i. l. vñ
ca. i. §. 2 ibi Sal. q.
xj. C. quēad. nō pe-
tē. par. Andr. iser.
Alua. marti. lo. c.
j. ad si. de duo. fra.
a capita. inuesti. c.
p3. cxcvi. li. §. frā.
in. tra. feu. nu. 72.
Jas. in. tract. feud.
par. viij. Jas. in. d.
l. si mihi 2 titio. et
in. rep. l. re cōiuncti.
co. xlv. xlvj. de leg.
ij. 2 h. verior 2 cre-
brior q; ius Jas. cō-
sulēdo in cotraria
sniaz defaltauerit
p3. j. col. v. li. §. cō-
si. cxcvi. nu. iij. lib.
iij. moueo: q; ita
speciali 2 gñali ē
decisum iure feu-
dorum: ergo d3 ha-
bere locū ē in con-
cessionib; feudali-
bus pncipis per. l.
digna vox est. C. §.
leg. ex quo iure feu-
dorum nihil spe-
cialiter in hoc tra-
uit a pncipe nisi
alter captū sit in
inuestitura. talia i
feudis indiduis
vt. j. co. cōsi. mune.
xv. q.

Liber Primus Consilio. Alexandri.

¶ Quibuslibet. In hoc pñcto q̄to plura legi tāto min⁹ discernere queq; sit crebrior opinio, adeo doctores doctoribus imo q̄dē sibi p̄p̄is cōtradictū, et p̄io p̄cē affirmatū q̄ sit verbis stādū, vt tale feudū nedū ad feminā s; etiā ad extraneos heredes et quoscūq; successores etiā legatarios vel fidei cōmissarios transferatur. tenet Bal. in l. i. q. xxviii. ff. de rerū di. et in l. imperialē. in p̄l. co. pe. ver. sed quid sit cōcessum. de prohi. feu. aliena. per Feder. Sed in c. j. s. donare. co. ff. versū. sed dubitari potest quali. olim feud. poter. alie. in vñb. feu. t3 q̄ hec verba intelligunt solū de succedenti bus ab intestato. idē Bal. in l. cū vi rī. col. fi. C. de fidei cō. in hoc vacillat sed mihi videt, q̄ Bal. in d. l. imperialem. vbi etiā est dictū suū vltimū, magis deliberate loquit q̄ facile est ex vñbis eius colligere Alex. aut pas sim i lec. vt i. l. qdā s. nihil interest. col. j. ff. de eden. l. etiā. in p̄l. co. fi. ff. sol. ma. l. gall. s. etia3 si parente. col. ij. ff. de lib. et posth. l. si patroni. in p̄l. co. pe. ff. ad trebellia. fige t3 priorem sentiā stādo vñbis licet in hoc solo cō silio icidēter vtq; cause inferuat vi deatur tenere con trariū tñ prior sen tētiā est eius vera opinio quam etiā latius t3 infra p̄l. vñ. col. i. in fi. lib. vñ. idem t3 Ja. in trac. feudo. versū. et cū pact. q̄ de ipso feu. pos. col. iij. x. 10 quod dixi Franc. in tract. feud. par. iij. q. pe. et par. iij. num. cxx. pariter Bal. vñq; tam les gendo vt in p̄lu di. feud. col. xv. nu me. 48. in l. quod cūq; in p̄l. ff. de verb. ob. in l. i. s. nuntiatio. nu. 6. ff. de ope. no. nūtia. in d. l. quedā. s. nihil. ff. de eden. in l. cum filiis. col. xv. ff. de leg. j. quam consulendo. vt consilio lviij. col. ij. lib. j. consi. clv. col. ij. eon. clvj. col. ij. lib. ij. consi. xvij. col. ij. consi. lxxix. col. ij. lib. iij. consi. clv. col. vñ. consi. cxvii. col. iij. consi. cxviii. col. v. consi. cxv. col. vñ. eā dem priorem sentiā pbat quā etiā secut⁹ est Roma. l. id tps. ff. de vñcap. d. l. et. ff. solu. mar. Idem sentit Lor. consi. xv. consi. cxxix. lib. i. idem tenet Albe. br. con si. x. colum. j. consi. xiiij. inter consilia feudalīa Sozi. autem id. m. transitorie tenet in l. quidem. relegatus. col. ij. ff. de reb. dub. l. si rem. ff. de excep. sed in d. l. gallus. s. etiam si parente. vbi plenius assumit relinquit cogitandum. Contrarium autem quod di cta verba restringuntur ad habiles firmant Areti. in d. s. etiam si parēte. Preposi. in d. c. j. s. donare. Jac. in trac. feu. ver. et quibuslibet heredibus. Aldairi. zafi. in xxi. feu. par. vij. Decius in c. in p̄sentia. col. xix. de proba. l3 cōsulendo. cause magis ser uiet vt conū. ccvii. col. fi. cōsi. dxcix. vt et Curt. senior. consi. lxxij. col. iij. et Ant. rub. consi. lxxxiij. col. j. consi. cx. col. ij. ego puto in dubio verbis geminatis et vniuersali bus standum, vt est etiā crebrior et verior opinio nisi aliter ex tenore inuestiture ap pareat. l. nō aliter. ff. de leg. iij. l. i. s. si is qui nauem. ff. de exerci. actio. nec obstat gene ralis feudo:um natura: quia tenori inuestitura cedit non ecōuerso. ca. j. de duob⁹ fra. a capi. inuesti. in vñb. feud.

¶ Excludunt. Idē late Jacobi. de S. Georg. in tracta. feudo:um. versū. et cū pac. de non alienan. col. vij. versū. sed quero. Franc. tract. feudo:um. par. quinta conclu sione quarta. Alber. br. consi. cccvj. in p̄l. co.

¶ Traditione. Adde in lib. vñ. consi. lxxvj.

dum antiquū etiam si agnatus nō sit heres defuncti nō re pellit cū null⁹ heres extet ex comite Frāncisco. l. mascul⁹ cū de masculo tantū intelligatur vt in. c. j. s. si clientulus. de aliena. feud. vt supra dixi. **¶** Septimo pro hoc bon⁹ tēx. in p̄l. c. pe. de succes. feu. vbi nulla ordinatione defuncti inter eos manē te vel valēte ibi litera voluit q̄ nō possit vasallus in testō im mutare naturam feudi et inuestiture. vnde dī ibi q̄ si masculi descendentes succedere debeant in feudo ex natura feudi vel inuestiture non poterit filie femine vel alteri relinquere. ergo quicquid disposuerit comes Franciscus in testamēto de di cto feudo vel ei⁹ p̄te relinquēdo vxori vel alteri nihil potuit inmutare p̄ter naturā dicte inuestiture. **¶** Octavo t3 q̄ va sall⁹ feudū legare nō pōt alteri in quē de natura feudi trāsire nō pōt puta in nō descendētē masculum. c. j. s. donare. qua liter olim feu. poterat alie. et plene declarat Oldra. in p̄l. suo cxxvj. incip. per lectis et c. qd est verum etiam quādo feudum est concessum pro recipiente pro se et heredibus suis quibus curq; s. fm Bald. ibi q̄ l3 legatarius in re legata cōseat esse heres. l. id tempus. s. j. de vñ. tñ si isto casu veniret vxor ap pellatione heredū quorūcūq; due sequerent⁹ improprietates vna cum feudo transiret ad eos qui nō essent de agna tiōe alia q̄ trāsiret in feminā cōtra feudi p̄p̄iā naturā. alleg. in argu. l. j. C. de do. promiss. et hoc modo saluatur et limitatur id qd ipsemet Bal. dicit in l. j. ff. de rer. diui. in. xxviii. q. et in c. imperialem. in p̄l. co. in. vñ. col. de prohi. feu. alie. per feder. et per tale legatū nō acquirit domino imperatori qui feudum cōcessit, sed imo debet reuerti ad agnatos. Hoc in specie sen tit gl. in p̄allegato. c. imperialem. in p̄l. co. in gl. que incipit. Si autē dū gl. dicit qd si vasallus legauit feudum vni qui nō sit de agnatione reuertitur ad dñm nullis agnatis vel descen dentibus relictis: ergo innuit q̄ extantibus agnatis non re uertitur ad dñm. et illam glo. ibi ad hoc ponderat et sequitur Bal. in. iij. col. et ista est decisio questionis nostre in terminis p̄ quā p3 rñsio ad allegata in p̄l. co. in quinto argumēto pri me partis: quia ibi loquunt⁹ in alienatione facta inter viuos, nos autem in vltima voluntate. **¶** Et potest assignari ratio diuersitatis in casu nostro in l. vxor. patrii. C. de lega. et l. qd in rerum. s. j. ff. de lega. j. per que infra dicit Bar. in dictis lo cis t3 q̄ si habēs feudum in emphyteusim que finiebat mor te eius qui legauit illud feudum. videt tñ legasse ius q̄ habet licet sit finitum morte. Et idem not. Buil. de cu. in d. l. si dñā. C. de vñfruc. et Bar. in l. sticho. de vñfruc. lega. et Bald. per l. habitatio. C. de vñfruc. et in d. l. vxor. et Bald. et Ange. in l. dotalem. de test. mili. **¶** Ita est in comite Frāncisco legante bona feudalīa in quibus ius ipsius decedētis sine herede ma sculo finiebat morte. **¶** Forti⁹ tenuit glo. in. c. j. s. hoc quoq; in ver. partem. de succes. feu. t3 qd si vasallus inter viuos irreg sito domino feudum alienauerit nō rediret ad dominū stan tibus agnatis: imo ipsi agnati in feudo paterno vel auito do minū excludit. b. p̄ qua videt tex. ibi non supplēdo. Idē te net Jac. de bel. per rationes ibi assignatas in gl. Idem tenet ibi Andr. de iser. **¶** Idē tenet ipse in. c. j. s. item si fuit. in titn. quibus mo. feu. amit. dicens q̄ glo. ibi se inuoluit. vnde ipse approbat glo. positam in. d. c. j. s. hoc quoq; de suc. feu. quā etiā approbat Ja. de bel. in. d. c. imperialem. de prohi. feu. alie. per Feder. in fi. p̄senti alleg. et p̄ hoc tex. in. c. j. s. sed et tres. in tit. p̄ quos fiat inuestitura. **¶** Et idē t3 Andr. de iser. in. d. c. j. de alie. feu. pater. et in. c. j. s. vas. feu. priue. cui defer. et ibi dicit q̄ si feudū est paternū seu antiquū et vasallus offendat dñm: aut offendit indirecte aut directe q̄ si indirecte tūc feudū re dit ad agnatos p̄ dictū. s. hoc quoq; cū gloss. et ponit exēplū in vasallo alienate feu. irrequisito dño: q̄ tunc videtur quodā modo p̄tenere. Aut offen. directe et tūc redeat ad dñm. c. j. s. deniq; q̄ fue. prima cā bñ. amit. ad quē tēx. et ad tēx. in eo. e. s. si. aliter respōdit sc3 put respōdit gl. in. d. s. hoc quoq; Idē tenet Jac. de bel. in. d. c. j. s. deniq; que fue. prima causa bene. amit. vbi ponit distinctionem suam in qua in proposito con cludit q̄ per alienationem feudi factam in casu non permis so nō excludunt agnati. allegat tex. in. c. citi⁹. si de feud. fuerit cōtrouer. inter do. et agna. et in. c. j. s. porro. qualiter olim por. feu. alie. et dicit Bal. in. d. s. deniq; in fin. qd ista opin. vera est. **¶** Pro hoc facit quedam ratio quam ibi ponit Bal. dicens quod alias aperitur vasallo via delinquendi et p̄inādi agna tos feudo quando in nulla culpa essent: vt quia non consen sissent traditioni possessionis rei feudalīa imo sciētes se oppo 14 fuissent ne possessio traderetur t3 nā per alienationē nō facta 15 c traditione possessionis nō perditur feudum. allegat. l. alie nata. in p̄l. co. in. cū ibi notatis per Dy. de verb. signifi. et not. Spe. in ti. de loca. s. nunc aliqua. ver. xcv. et sequitur Jo. and. et d. Ant. in. d. c. potuit. de locato. et Bal. in. c. j. s. an si libella rio. quibus

rio. qui. mo. feu. amit. et in. d. c. imperialem. in. ff. col. Bene facit quod notat gl. in. l. i. si rem depositam. ff. de positi. s. vt verbo fertur nondum tradita est possessio dicte legatarie nec aliquid innouatum ex quo culpa aliqua dicto comiti Joan. Francisco merito possit ascribi. mero pena pati non meretur l. sancimus. cum vulgaribus. C. de penis. d. s. quocq. et ab illa opinione quam firmat gl. non est recedendum fm Joan. de imo. in. c. ex parte. de feu. Et ad dictum. c. ex parte. respondit eodem modo prout respondeatur ad. d. s. deniq. cum seq. 15 per gl. in. d. s. hoc quocq. pro hoc etiam facit q. vbiunque feudum est expresse concessum generi et agnationi et peruenit ab ano vel a proauo prout in casu nostro: tunc delictum vni non nocet alteri. l. cu. qui. ff. de interdi. et rele. et no. l. i. in. l. i. s. C. de libe. et eor. libe. et Dy. in. c. non pot. de reg. in. in. vi. et Bald. in. d. s. deniq. in. prin. et Sal. in. l. si quis presbyter. C. de episcop. 16 et cle. Ad ob. l. i. C. de iure emphy. et c. potuit. de locato. et vbi alienatio rei emphyteutice facta irrequisito dno. v. i. di. stincte operari qd res redeat ad dominum non ad agnatos: nam non debemus per hoc inferre quod id sit in feudo: quia non procedit argumentum de vno ad reliquum. vt no. per Bart. in. l. vt iusturandi. s. si liberi. ff. de ope. lib. Ita in specie respodit Jo. de imo. in. d. c. ex parte. de feu. in. xxij. col. Non ob. ea que no. per bar. in. l. eum qui. ff. de inter. et releg. quia bart. 17 ibi querit an delictus patris noceat filio in feudo. et illa que stio non habet aliquod commune cum questio nostra: q. in ra aperte volunt quod in feudo delictus patris noceat filio non autem agnato vt domino Jac. Franc. vt est casus in ca. j. si vassal. feu. priuatur. c. si vassallus culpam. si de feudo fuerit controuersia inter do. et agna. c. j. an ille qui interfecit fratrem et est ro. differentie fm doc. in dictis locis. et maxime fm Andre. de iser. in. d. s. deniq. et bal. in. l. qui se patris. C. vnde liberi. q. pater et filius censent eadem persona. l. si. C. de impub. et alijs substitutionibus. l. cu. scimus. C. de agri. et cens. lib. xi. se cns aut in agnatis. l. i. s. fratris. ff. si quis aliquem testa. phib. It. potest esse ro. secundum Bal. in. l. nepotes. C. de suis et le giti. q. filius non potest venire ad feudum nisi sit heres patris q. feloniam in feudo commisit: id sibi nocet. vt est casus in. c. j. an agnatus vel filius. secus in agnato qui venit ad feudum etiam si non sit heres vltimi decedentis vt ibi. ergo eo. mo. loquuntur ea que no. in. l. emancipati. ff. de senatoribus. et in. l. adoprimum. s. si. ff. de in ius vo. et in. l. diui fratres. ff. de iure patr. Nec ob. q. no. bal. in. c. j. si vassallus feu. priuet. post Odoffre. quia respondeo quod ibi non loquitur in alienante feudum sed dicit qd committens culpam seu feloniam in dominum priuabitur ipso feudo et reuertit feudum ad dominum exclusis agnatis vt dominus habeat sue iniurie vltionem per dictum. s. deniq. et ponit exemplum quando delinquit in dominum puta quia non petijt inuestitura intra tempus legitimu. de quo in. c. j. quo tempore miles et in. c. j. de capit. contra. vel si cu vxore domini iacuerit vt dimisit eum solum in prelio put hec oia habetur in. c. j. et per totum qualiter do. propri. priuatur. eam tamen amit. non autem dicit de alienante. vnde delictum commissum in alienando est alterius nature. et ipsemet Bal. in. s. denique secutus Jac. de bel. in distinctione sua tenuit. Et ex quib. patet magis communem et verior opinionem esse q. in casu isto per talia legata non amiserit feudum comes Francisc. ea. l. qua debebat ad concedentem reueri sed ad agnatos et sic ad predictum comitem Jo. Franciscum. Et per hoc appareret sublata esse ea que allegabant in prius in. vi. arg. q. primo illa non habent locum in actu legadi in quo nemine reperio discedere ab opi. gl. et Bal. in. d. c. imperiale. Secundo etiam quia in actu alienationis inter viuos magis communis opinio esse videtur q. in proposito non excludant agnati vt probauit. Mono p hoc q. feuda quibus annexa est dignitas put in casu nostro in dignitate comitatus dicunt esse individua. c. j. s. preterea ducatus. de phibi. feud. alie. per Federicu. Et etiam isto casu si tale feudum duob. concessum esset de natura q. vno decedente sine herede non debet accrescere alteri: tamen ppter indiuiduitatem eius semper remanet in totu apud superstitem. ita firmat Jac. de Bel. et And. de Iser. et Bal. in. c. j. de duob. fratribus de nouo benefi. inuesti. super questione ibi formata per gl. arg. l. cu. filius. in. prin. et l. cu. pater. s. cu. estimaret. ff. de leg. i. et l. proprium. ff. de iura. pred. et l. aqua. ff. quemadmo. seru. amit. et idem tenet Joan. an. in addi. Specu. in rub. de feu. et Bal. in. l. i. in vlti. co. C. quando non pe. par. Nec huic obstat quod feudum cui annexa est dignitas non transeat ad alium mortuo vassallo. d. c. j. de feu. marchi. q. rideo pluribus modis. primo q. illud pcedit si esset concessum vni q. non transit ad ei. heredes vt ibi. secus si plurib. put concessus fuit dicto comiti Francisco et comiti Joa. Francisco ab imperatore q. tunc est

locus iuri accrescendi. d. l. i. C. si so. libe. imperia. vt dixi. s. in secundo ar. huius partis. et presertim cu dicatur indiuisibile p ea q. in proximo arg. dixi. Item respondeo q. tex. in prin. d. c. de feu. marchi. pcedit. nisi specialiter esset actum quod transiret ad alios vltra ipsum recipientes prout in casu nostro vt constat ex dictis priuilegijs hoc est de mente litere in. d. c. j. in versic. nisi ab imperatore. de feu. marchi. et in specie Ang. in consi. clxxxix. incipiente magnificus miles do. Ant. et c. Preterea de consuetudine usurpatum est q. talia feuda ad oes ad quos transirent alia feuda transeant vt est tex. in. c. si clientulus. in. fi. in ver. usurpatum est. de alie. feu. et exponit ibi Jac. et Bel. et And. de Iser. usurpatum. i. abrogatum consuetudinem q. fm eos seruari debet et p tali consuetudine dicit And. de iser. esse hodie tex. in. c. imperialem. s. preterea ducatus. de prohi. feu. alie. per Fed. et qd ita seruandum sit etiam Ang. in dict. consi. Et per hoc rsum est ad fm argumentu. p predicta et satis liquet responsio et clara. ad omnia ar. in contrarium adducta tamen specialius illis quibus per indiuiduum responsum non extitit respondebo: nam primo et secundo argumentum formaliter respondi in primo argumento partis affirmatiue. Ad tertium arg. respondeo primo prout dicit Bal. in. c. j. de grad. suc. in feu. vbi dicit qd ille tex. in dicto. c. si cui. et alia extraordinaria. c. posita in illo extraordinario ti. que communiter non habentur sunt apocriphe id est non sunt aut. vt. xvi. distin. c. j. in verbo apocriphe. preterea tex. in dicto. c. si cui. loquitur quando feudum datum est ad certum seruitium quod potest per feminam expediri eque sicut per masculum vel q. est actum quod nullum seruitium prestat sed in casu nostro non est actum quod seruitium prestat nec quod nullu prestat: vnde cum fuerit prestitum iuramentu fidelitatis vt in dictis priuilegijs continetur de cuius natura qd teneat vassallus iurare se facturum id qd sit incolume tutum honestum et vtile et rem qua casu fortuito vel iniuste amitteret dñs eam ipse recuperabit: et qd dom. inum volentem alium in se offendere cu causa fuerit requisitus iuuabit et alia que sunt de forma talis iuramenti vt ex tex. in. c. j. de noua forma fide. xxij. q. vlti. in. c. de forma. et cum in priuilegio fiat mentio de iuramento presumitur illud soleniter esse prestitum. l. sciendum. ff. de ver. obli. l. i. C. de vsur. l. i. C. de inuti. stip. et sic patet quod promissum esse cesset seruitium. et determinatum fm qd est de natura feud. ergo non sumus in terminis dicti. c. si cui. Preterea respondeo quod istud feudum a principio fuit concessum pro recipientibus pro se et pro eor. descendentes masculis et vltime renouationes et confirmationes non dicunt immutare naturam primari concessionum: vt probam in primo argumento partis affirmatiue: ergo non debet ad se min. transire ex forma inuestiture a qua non recedendum est. c. j. de forma fidei. cum simi. Ad quartu arg. respondeo q. dato q. hoc feudum dicatur esse ligium tñ non transit ad feminam nisi vbi appareret q. in loco fendi esset talis consuetudo. ita loquitur Spe. in. d. x. xxi. et expresse no. doc. in. c. significauit. de rescri. no. presupponitur autem in casu nostro talem in loco extare consuetudinem. rursus tale feudum ex speciali forma inuestiture ad feminam transire non pot. vt proxime dixi. Ad quintum arg. rsum est pluribus modis euidentissime put dixi in. vii. arg. partis affirmatiue. Ad sextu arg. rideo prius q. prout fert nondum venit possessio bonoru feudaliu ad aliquem qui longo tempore possederit eum titulo et qui ex prescrip. sua se fundare possit: quinimo alienatio bonoru feudaliu cum non sit permessa non tribuit causam prescribendi possessori spatio longi temporis s. solū spatio. xxx. annoru. c. j. s. preterea. de capi. l. oia. et ibi not. in. d. c. imperiale. Ad septimu arg. rideo primo q. tale feudum non potest dici francu. nam Joan. An. in addi. Spec. in rub. de prescri. in pe. et vlti. col. refert Albertum dixisse q. a vassallo habente feudum honorificu nihil potest dñs exigere. vñ dicit Jo. An. q. ipse habuit examinare quadam causam feudalem in qua dicebatur vassallum inuestitu de feudo gentili et franco seu de feudo nobili libero et franco et qd fuit dubitatum qd sonaret illa verba. et refert q. Jac. de Bel. in. prin. p. sti. feu. ponit q. et feudum nobile dicit ex plona concedentis vt quando concedit ab imperatore regi: duci: marchioni: vel alteri habenti dignitate et. Feudum minus nobile est illud q. conce. sit a rege: duci: marchione et. Feudum aliquale nobile dicitur illud qd concedit a minimis vassallis et inferiorib. a q. nulla nobilitas vel dignitas consequi possit. allegat. d. c. j. q. feu. dare pos. et in. c. j. q. dicat dux: marchio. comes et. sed per hoc dicit Joa. And. non constat quando dicatur liberum vel francum. vñ refert qd quibusda videtur qd sit accipienda vulgaris et communis dictoru verboru interpretatio. l. auiculus. ff. de verb. sig. c. ex literis. de spon. et sic erit ab oī obligatione liberum et ab omni

Argumentum. ~~...~~

Filio. adde Ba. trac. Feud. vers. dictis vassal. pro no. 2. col. xviii. vers. videamus. Francisc. trac. feu. par. v. nume. xii. Albe. bru. phil. viii. in fi. 3a. franc. feud. parte. x. Alex. j. lib. iij. q. lxx. n. ix.

Modum. ~~...~~

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

seruitio absolutū, facit fm ep̄. c. significauit. de testi. z. l. si qs duos. in prin. z. l. in tradendis. cum ibi no. ff. cōia predio. sed fm eum. hoc dicere sonat in absurdū propter manifestā repugnationē propter quā dici potest talem infundationē nō valere. c. sollicitudinē. de app. ff. de here. insti. l. si Titius. z. l. vbi repugnantia. de reg. iur. vnde sicut qs nō potest ēē liber z seruus: ita nec in totum liber vel non obnoxius z vasallus: propter quod dicitur concludi. nō. qd si qua seruitia fuerunt expressa in concessione ad illa tenet. l. vt iurifurandi. de ope. li. l. si. C. de lib. cau. z ad illa non extendunt illa verba liberum seu francum. si nihil fuit expressum: sed si iurādū fidelitatis prestitit ad illa capitula iuramēti nō extendet libertas illa. si vero non iurauit qd esse pōt p pactū in persona feudi datioe appositum: vt in ti. de ca. cōra. in prin. tūc puta qd remissio iuramenti non eximat a fidelitate quo ad. c. qd cōtinent infidelitatis for. in. c. j. de for. fide. hoc aperte ptz in. c. veritatis. d. iureiur. z ideo tunc erit verū dicere put dicebat Albertus ex actionē fieri nō posse. s. vl. ra illa que cōtinet fidelitatis formā z sic ptz Jo. an. qd lz nullum sit promissum seruitium per hoc nō censet feudū esse francū z liberū nisi ex hoc expresse sit factū quo casu extendit preterq ad ea q sunt de forma iuramēti fidelitatis ergo cū i dicta investitura nō sit actū q sit frācū z liberū lz nō sit actū q sit nobile nō dz cēseri frācū: p hoc ēē allego notata p bal. in preludijs feudorū. in. xv. col. vbi dicit qd in constitutionibus feudalib⁹ nō habet hoc verbum seu vocabulū nobile francū. s. equipollens videlicet in ti. de sen. nō habente propriam naturā feudi: vbi dicit si feudū fuerit concessum hoc qd recipiēs z sui heredes z cui ipse dederit id habeat nō dicit tale feudū habere naturā feudi: qz videt vasallo data prās alienandi in quencūq: z sic sentit Bal. q francū seu. nō dicat esse nisi qn data esset prās alienandi seu. irreg sito dñō: hoc aut non fuit concessum in dictis priuilegijs: ergo zc. ¶ Confirmo per id qd in pposito dixit Andr de iser. 20 in. c. j. in vlti. col. quib⁹ cau. seu. vbi dicit qd si def feuduz hoc acto q nullū seruitium inde fiat: cēsebit hoc seu. iure seu. nisi quantum ad ea de quibus cōueniet vt non fiet z quātum ad expresse remotas: id est qntuz ad seruitiū prestationē tū hīdē modis causis z culpis admittet exceptio. etiā si nō seruiet. qz ad illud non tenet ex pacto ita dicit qd potest intelligi. c. j. de seu. non ha. ppi. na. feudi. z. c. feudi. in titu. si de seu. fuerit controuer. Ecce ergo decisio in terminis q lz ēt esset exps se actum quod nullū seruitiū prestaret p tali feudo tū qz nō posset tale feudum legari vel alienari: qz per talem alienationē pdit feudū de sui natura: ita expresse vult Andr. de iser. in loco proxime allegato. ¶ Ex quo apparet hoc dubiū esse sublatū. ¶ Et qd feudum non dicatur francum nisi qn exps se sit actum: ita tenuit Oldra. in consi. c. cxxxiij. inci. factum tale est: quidam miles zc. z idē bal. in. c. j. in vlti. qd. de ca. qui curiam vend. z Bal. in. l. stipulatione. in. ij. co. C. de condit. inser. vbi inquit qd possit dici francum. i. sine fidelitate. si hoc ex pacto est actum z quando est actum quod ex toto omnis proprietatis transiret in vasallū q fieri potest. z no. Jo. Mo. in. c. Abbate. de re. iur. lib. vi. post prin. Bal. idē in. l. j. in. xxij. col. C. de confes. ¶ Ad octauum z. i. argu. est responsum. s. in. ij. z. vi. arg. partis affirmatiue z etiam patet ex deductis in primo argu. ¶ Ex quibus indubitata resultat conclusio videlicet dominum comitem Joan. franciscū in dictis omnibus feudalibus bonis esse preferendum.

Quedam mulier forēsis que

habituauit in certo loco per spatium. xij. ann. z vltra. z ibi decessit ab intestato: z ibi sepulta fuit nullis ascendentibus vel descendentibus vel agnatis vel cognatis vel viro relictis. ¶ Qua de re dominus dicti loci in quo diu habitauerat iure fisci: qz dñs est hñs regalia. vt successoz de iure accepit vt heres z occupauit omnia bona dicte mulieris. mobilia z immobilia existētia i territorio suo. ipsa tū mulier habebat quēdam suum debitorē: z sic nomē debitoris existentis in alieno territorio alterius dñi qui etiam habebat fiscū z regalia. Mñc ille dominus vbi habitauit dicta mulier z successoz vniuersalis qui adiuit hereditatē dicte mulieris vult dictum nomen debitoris exigere: sed ille dominus in quo habitauit z habitabat ille debitor dicit se dicte mulieri successisse in illo nomine debitoris: cum debitor ille sit sibi subditus z in suo territorio est originarius z incolaz: perpetuo habitator ēt tpe debiti dñi z tpe mortis dicte mulieris z ēt de pñi. tunc qritur quid iuris. Respon. q spectat ad dominum loci domicilij.

Summarium.

- 1 Fiscus cuiusque loci occupat bona delinquentis i eo sita.
- 2 Jus tutelę remanet insoliduz licet administratio diuidatur z nu. 10.
- 3 Fiscum a principe nullus habet nisi iure speciali, quod non debet extendi.
- 4 Concessio legaliorum implicat successionem bonorum vacatium.
- 5 Bona immobilia sequuntur personam: immobilia sequuntur locum.
- 6 Actio indicatur secundum id ad quod competat.
- 7 Donans quicquid habet perusij non veniunt nomina debitorum ibi existentium.
- 8 Es alienum pro rata bonorum confiscatorum diuiditur inter plures dominos fiscales.
- 9 Decedenti ab intestato si proximiores paterni succedunt in immobilibus: materni in mobilibus diuidentes alienū pro rata bonorum.

Consilium. XXXI.

Isot. q. premisse z his

- que acutissime z copiose deducta sunt per celeberrimum z prestantissimum dñm consulētē. ¶ Ai detur prima fa. ie dicendum, dñm loci in quo mulier diu habitauit non admittendū iure successionis ad nomē debitoris alterius territorij: pro quo adduci pōt id q no. decidit Pet. z Bal. in. l. ex facto proponebatur. ff. de here. insti. vbi cōcludit q si quis habeat bona in diuersis territorijs quorum quodlibet separatam habeat bursam fiscalez: z distinctā: z de licitum cōmiserit taliter propter quod oia bonaybicūqz sit a publicetur: vnusqz fiscus occupat bona sui territorij: z cū habeat fiscus loco heredis. l. tutoris. C. ad. l. iul. de vi. l. j. C. de bo. que li. l. nō intelligit. s. cū ex. causa. ff. de iure fis. z. l. recusa re. s. si fisco. ff. ad treb. quilibet fiscus agere potest in suo territorio contra debitores illius cuius bona confiscata sunt, et pariter respondere tenebuntur quilibet fiscus debitorib⁹ sui territorij: sicut contingit in duobus tutoribus quorum administratio diuisa est per certa territoria qz nō ipedit se de his q cōcernunt alterius territorij. l. inter tutores. ff. de admi. tu. z. l. quero. ff. de sol. z sic prefati fisci censentur esse heredes diuersarum hereditatū. facit s. eos. l. huic queritur. s. potest. ff. de pe. z. l. si certarum. s. j. ff. de test. mil. l. heredes. s. i. ff. fam. erc. non autē dicunt proprie esse coheredes vnus z eiusdez hereditatis quia vno repudiante bona sui loci nō accrescent alteri fisco cum nō habeant adinuicē eius accrescēdi: eo quia non proprie dñr esse heredes vt probatur in. l. quoties. z bar. ff. de nouat. z not. in. l. inter eos. s. j. ff. de fideiusor. ita cōcludit Bal. in effectu in preallegata. l. ex facto. z etiā Bal. in. l. j. C. quando non pe. par. in. xiiij. col. vers. sed ponamus quidā habebat bona padue zc. Ita ergo videtur in pposito nostro dicendum q ad dominū cuiuslibet loci spectet bona ista i suo territorio. ¶ Cōfirmo predicta p tex. in. l. tutores. s. heredes ff. de admi. tut. z vbi si inter duos tutores diuersa est administratio bonorum pupilli existentium in diuersis territorijs: vt qz vni tutori assignata est administratio bonorū existētiū in territorio Bononi. alteri est assignata administratio bonorū existētiū in territorio mutinēsi: z reperiat in territorio Bononiēsi vnus qui erat debitor pupilli preteritu rerū existētiū in territorio Mutinēsi: nihilominus qz debitor erat in territorio Bononiēsi. ptas eū cōueniēdi spectat ad tutorē territorij Bononiēsi: eodē modo cōsidero in casu nostro q si persona debitoris est supposita territorio alteri us dñi: dz iudicari de eo prout de bonis sitis extra territorium dicti loci in quo habitauit z decessit dicta mulier. ¶ Ad idē adduco: nam dñs loci habitationis mulieris dato q dicte mulieri succedat: non potest illi succedere de iure cōis: sed tantum ex priuilegio speciali, qz esto q fise⁹ succedat nullis extatib⁹ agnatis cognatis z qbusdā alijs personis in iure enumeratis vt. i. dicam: tamen nullus habet priuilegia fiscalia nisi fiscus. l. camera imperialis. vt. l. j. C. de bo. vac. lib. x. probat in l. properandum. s. pe. C. de ind. in ver. fiscale. inuncto verbo iure ciuitatū. z in. l. j. illud sciendum. cū seq. ff. de edi. edi. l. simili. ff. ad muni. z no. gl. z doc. in. l. itez veniunt. s. senatus. ff. de pet. here. z in. l. ij. in prin. ff. de iure fis. z in. l. ij. s. municipib⁹. ff. de bono. pos. z gl. z doc. in rub. C. de in. fi. l. i. z in terminis nostris declarat Bal. in. l. j. ad fi. C. de here. vel actio. vendi. ¶ Hoc presupposito vñ q successio delata dñō loci habitationis dicte mulieris, tanq sit de iure spali⁹ non extendat ad ea que

¶ Speciali. Idē Alberti. in. iij. par. statut. q. ij. Joan. An. in addi. spec. de accus. s. querit.

ea que sunt extra territorium illius domini: ut no. Jac. de ra. Guil. de cu. Ly. Bar. z Bal. in. l. i. C. de sum. tri. alleg. l. i. in fi. z. l. pupillo. ff. de tut. z cu. da. ab his. z. l. titium. s. tutores. ff. de ad. mi. tuto. z. idem Pet. de ancha. in repe. c. canoniz. statuta. maxime in. rñ. questione princi. de consti. z. Jo. cal. de. in cōfi. suis cōfi. xxxij. posito sub. rubr. de testa. z. incipit statuto fer. rariensi cauet qd stantibus masculis zc. Et ideo dicunt iu. tra predicta docto. qd si delinquentes habent bona in diuersis territoriis puta Bononie z murine z bona eius fuerunt Bo. nonie confiscata de speciali iure: ut qz ex forma statuti Bo. noniensis bona veniebant ex illo delicto confiscanda qd als de iure communi non veniebant confiscanda: certe talis bo. norum confiscatio nō extendit ad bona sita extra territorium Bononiense: maxime quo ad hoc ut bona alibi sita applicetur camere Bononiensi: ut firmat Bar. z doc. in prealleg. l. i. C. de sum. trini. z no. Jo. an. in addi. Spe. in ti. de accu. s. seqt. in addi. qd incipit: felix Nicolai. z in. c. cū fm. de here. lib. vi. per Guil. de cu. in. l. i. ff. de cap. dimi. z no. Anto. in. c. postu. lasti. de foro cōpe. z bal. in. l. i. iuris peritos. s. cum oriund. per illuz tex. ff. de excusa. tut. z in. l. s. si plures. s. in arrogato. per illū tex. ff. de vulg. z pup. substi. z Pet. de ancha. in. d. c. cano. num statuta. cum concordant. Sed predictis nō ob. dñam sententiam puto de iure probabiliorē: ad qd ostendendum pretermitto id quod est iure firmum qd fiscus succedit subdi. to ab intestato decedenti deficiente liberorum parentum z p. pinquorum z coniugis legitima successione inter quos nō cō. prehendantur affines. l. affinitatis. z. l. vitrico. C. communia de succes. hoc probatur in. l. i. z in. l. si vacantia. C. de bo. va. li. z. z in. l. i. C. vnde vir z vxor. Excluditur etiam fiscus a nō nullis alijs personis enumeratis per gl. magistrum in. d. l. i. C. de bo. vacā. a socio defuncte persone in libertate seu dona. tione imperiali. l. i. C. si liber. imperia. socius. Item exclu. ditur fiscus a collegio licito in quo defuncta psona incorpo. rata fuisset. l. i. z per totū. C. de her. tu. l. i. z. l. si qd presbyter. C. de epis. z cle. Itē excludit a patrono in hereditate liber. ti. s. sed nostra. instit. de succes. lib. z in. d. l. si quis presbyter. Item excluditur a tutore pupilli defuncti: ut est gl. singu. laris fm. Dy. z docto. in. l. qua tutela. ff. de re. iu. quem quidā reprehendunt sed non examino: qz nō expedit. Cum ergo cō. stabit illum ex premissis extare locus erit fisco: ut in plurib. 4 preallegatis. ¶ Videamus ergo utrum dñs dicti loci ha. bitationis mulieris habeat quo ad dictā successionem ius fi. scalez: in hoc dico qd sicqz in themate ante posito presuppo. nitur quod domino loci habitationis concessa fuerunt rega. lia per quam concessionem indultum intelligitur quo ad he. reditatem z bona vacantia iure fisci succedere possit ita dicit Barto. Bal. z Ange. in. l. i. C. de bonis vacā. lib. x. allegando tex. in. c. i. que sunt regalia. Itē si iura z pñlegia fiscalia a pñ. cipe motu proprio cum clausula: non ob. zc. cōcessa fuissent domino predicto: ut no. per gl. z docto. in prealleg. l. i. bart. in. l. cunctos populos. in vlti. colum. z Bal. in. l. i. C. de hered. vel actio. vendi. vbi idem dicunt in dominis vel ciuitatibus que prescripserunt merum imperium per not. per gl. in. s. ius iurandum. in authen. de defenso. ciuita. z per hoc dicunt qd omnes domini vel ciuitatis hodie non recognoscentes su. periozem habent iura fiscalia, z idem Barto. in. l. i. in princi. ff. de iure fi. z in. d. l. itē veniunt. in. s. senatus. de peti. hered. et Anto. de but. ut in. c. per venerabilem. qui filij sunt legi. cū cō. cordan. ¶ His sic presuppositis videndum est utrum in suc. cessione ad quam admittatur dominus loci domicilij mulie. ris includat nomen debitoris antedicti: z puto dicēdū qd sic. ¶ Pro quo primo allego auctoritatem bal. in. l. mercatores. 5 de commer. z merca. vbi per illū tex. elegāter dicit notabilr. ¶ Imperator confiscat bona mobilia subditorum existentia ex. tra territorium suum quod est retinendum z menti tenenduz secundū eum: z subdit qd ratio est: qz bona mobilia concernunt personam illius cuius sunt: immobilia vero concernūt terri. torium. vult ergo Bal. quod licet als in confiscatione bono. rum non veniant immobilia sita extra territorium publican. tis: maxime quo ad utilitatē confiscantis: qz illa coherēt ter. ritorio ut dixi supra: tamē mobilia sita extra territorium confis. sanctis bene veniunt in confiscatione quia persona concer. nunt. ¶ Sed ista est qd actio competēs cōtra debitorem 6 quando continet aliquod mobile: ut ad quantitātē put casu nostro iudicatur esse quid mobile nō autem immobile ut no. gl. in aut. de non alien. s. i. in verbo connumeranda. vbi dicit Aug. quod licet proprie z stricte sumendo actio seu nomē de. bitoris sit species inter immobilia z immobilia. l. quā tube. ronis. s. pe. ff. de pecu. l. a dño pio. s. in veditio. ff. de re. iu. tamen vbi queritur quem effectum sortiatu actio tūc illa iu.

dicantur eē mobilia si dicat ad mobile: sec? si cōpetebat actio ad quid immobile fm illā gl. z hoc etiam voluit Dy. z bar. a in. l. i. ff. de auto. tut. z gl. in. l. i. z ibi sequitur Bar. C. si aduer. transac. z Bar. in. l. mouentium. ff. de verb. sig. z Jo. an. and. in addi. spe. in ti. de fructibus z interesse. s. i. super verbo. s. qd si debeo. in. l. i. s. fuit questum. ff. ad treb. bene facit qd no. bar. z Aug. in. l. i. si sic. s. si in fi. ff. de leg. i. z no. Bal. in. c. i. in fi. prin. b cipij. de pace tenen. z in. c. i. s. i. de cog. seu. cum fi. Ex his infertur qd nomen dicti debitoris non censetur esse extra ter. ritorium domicilij creditricis tanq̄ eius persone inherēs ut dicit Bal. ideo in iure dicti nois debitoris succedere dz do. minus loci domicilij: sicut in alijs in eodē territorio existēti bus succedit. ¶ Confirmo per ea que voluit Bal. in. l. i. ff. de sta. homi. vbi dicit qd si quis dixerit dono tibi quicqd habeo perulij: qd actiones psonales quas ibi habebat donans non veniunt in donatioe qz locus seu territorium nō circūscribit illa incorporatissima prout sunt actiones psonales: allegat. l. caus. ff. de leg. i. z. l. i. C. de prescri. lon. tem. z. l. fidei cōmis. sum. s. tractatum. ff. de iud. z in. l. hac edi. s. his illud. de secun. nup. C. z. l. princeps bona. ff. de ver. signi. Si ergo nomen de. bitoris non coheret territorio loci domicilij ipsius debitoris ergo nihil obstat domino loci domicilij mulieris qn iure dic. te actionis succedat sicut succedit in vniuersum ius etiā in. corporale dicte mulieris ut dixit tex. in. l. heres in omne. ff. d. acqui. he. in. l. nihil. ff. de ver. sig. z in. l. hereditas. ff. de reg. iu. cum contra eum allegari nō possit quod cohereat alieno ter. ritorio. z idem dicit Salic. in. d. l. cunctos populos. quam ad hoc allegat supra dictus dñs consultor: quia actiones offi. bus creditoris inherēt ut ab eius persona euelli nō possint. l. quis ergo casus. ff. de pecu. z. l. i. z ibi not. ff. p socio. ¶ Et predicta tanto fortius procederent si preinponeremus dic. tum contractum celebratum fuisse inter debitore z credito. rem in loco domicilij creditricis sicut quo casu si alicui terri. torio dici potest inherere actio resultās ex dñca qui inheret illi territorio in quo celebratus est dñctus ut est tex. in. l. titiū. z meuiū. s. tutore. z de admi. tut. z. l. quero. de solutio. ¶ Nūc venio ad responsionē eorū que primo loco in cōtrarium alle. gavi. ¶ Et primo nō obstat quod no. Pet. z Bal. in. d. l. ex facto proponebatur. quia respondeo quod ipsi loquuntur quotiescunqz delinquens in territoriis diuersis habebat bo. na immobilia territorio coherentia: quo casu fiscus cū vtrius que territorij ratione confiscationis capiat immobilia sita in suo territorio z ppter id glibet fiscus habeatur loco heredis. ut. l. tutores. C. ad. l. iul. de vi. cum concordantijs supra alleg. ¶ Mirum si etiam actiue z passiue actiones diuidi deb. nt in. ter eos sicut fit inter heredes. l. pro hereditarijs. C. de here. vel act. ven. l. i. C. si cer. pe. cum vulgaribus. sed in casu nostro pre. supponitur quod in territorio loci domicilij istius debitoris nulla sunt bona immobilia vacātia que fuerunt dicte mulie. ris sed solum istud nomen debitoris qd ut dixi z probaui su. pra nō dicitur coherere territorio imo coherebat persone cre. ditricis z sicut transit in fiscū loci cui supposita erat psona dic. te creditricis sicut in dictū fiscum tanq̄ in successorē vel tras. eunt alia iura etiam incorporalia spectra. ¶ Et ad dictam credi. tricem ut plenius supra est ostensum z probatum z per conse. quens patet qd in casu nostro dicta mulier nō dicebatur ha. bere bona in diuersis territoriis prout supponit dicti docto. 8 ia. q. sua in loco preallegato. ¶ ¶ Anum iubdo qd inquantū Pet. z Bal. in. d. l. ex facto. videntur velle qd actiones actiue z passiue transeunt in quemlibet fiscū non pro rata bonorum sed tātū modo inspecto territorio videlicet ut debitores z cre. ditores vnius territorij puta Bononie sequantur indistincte agendo z respondendo fiscū ciuitatis Bononie. z sic innuere videntur quod iura z actiones territorio cohereāt z territo. rio diuidantur. nam istud non videtur concludentibus iuri. bus cōprobari: quia leges inter tutores cum simulibus de illa matetia loquentibus non faciunt: quia habent diuersam ra. tionem: ut statim dicam. ¶ Nec etiā probatur per. l. hinc que ritur. s. potest. ff. de pecu. qz ibi loquitur de seruo cui a diuersis personis concessum erat duplex peculium. nā si contrahit ex causa dictorum peculiorū diuersarum personarū in illi qui sunt creditores ex causa vnius peculij agere primo debēt cō. tra dominum z possessorē illius peculij z sic a principio tē. pore create actionis patrimonia erant diuisa z respiciebāt di. uersos dominos: sed in casu nostro secus: quia tēpore quo no. mina debitorū z creditorum in esse fuerunt producta vnicū tantū patrimonium erat vnde nō potuit es alienum respicere partē patrimonij sed totum patrimonij pro indiuiso respicit. d. l. fidei cōmissum. s. tractatū. ¶ Et ad ostēdendū hoc qd di. co esse verū adduco verba Guil. de cug. in. d. s. potest vbi dicit

¶ Gl. Ad latif. finie domi. And. tiraq. in pñe. pñ. cta. tit. retrac. s. j. glo. vñ. ¶ Domicilij itē Jac. trac. feu. x. cum mero mitt. imp. col. iij. x. s. 33 formo. z in tra. cta. de operis. col. ij. vide nell. i tract. bañ. par. i. secundi temp. q. xvij. ¶ Soc. cōfi. xxxvj. consi. c. l. i. j.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

9 **Statuto** cauetur quod aliquo decedente ab intestato proximiores ex parte patris habebunt bona immobilia, proximiores ex parte matris habebunt mobilia. Queritur quos debeant creditores conuenire. Dicit ipse quod prima facie videtur distinguendum prout distinguitur ibi in textu in usufructuario et proprietario, vtz aut agit ex actu concernente bona immobilia, et conueniuntur proximiores ex parte patris: aut concernente bona mobilia et conueniuntur proximiores ex parte matris. facit et sim eum. d. l. si certari. s. j. de testa. mili. Tamen finaliter ipse determinat: quod dictus. s. potest. et d. l. si certari. loquitur quando tempore contractus celebrati erant patrimonialia diuersa vel diuersa peculia: sed in casu questionis proximo loco formate viuente illo cum quo fuit celebratus actus non erat nisi vnici patrimonium. quod dicit quod paganus non potest habere plura patrimonialia licet possit habere res existentes in diuersis locis. Sz oēs res faciunt vnu patrimonium. l. iuris peritos. s. cum quibus. ff. de excu. tu. Licet ergo post mortem scindatur patrimonium ex forma dicti statuti: tamen non debet alterari. 2do dictum. l. h. s. ex his. ff. de ver. ob. vnde concludit quod bona debent estimari et ille qui plus habet plus soluere debet. arg. ff. de relig. l. cellius. cum seq. vlt. ad l. sic pro rata. s. j. ff. ad l. falcid. l. si vir vxor. Et sic patet quod iura allegata per Pet. et Bal. non probant quod actiones actiue et passiue debitorum vel creditorum existentium in vno territorio debeant sequi fiscum illius territorij: et sic censentur inherere territorio contra ea que superius dixi. Cande reperio quod Buil. de cu. in l. h. in prin. per illum text. ff. de cap. di. contrariū tenet et melius iudicio meo. nam dicit quod quia propter publicationem bonorum existentium in diuersis territoriis quilibet fiscus capit bona sui territorij tunc es alienum diuidit inter eos non pro modo territorij nec pro virili: sed pro rata bonorum ad quolibet fiscum pertinentium per d. l. h. adducit et quod in simili dicit de viro ad quem dos peruenit titulo lucrativo: quod pro rata dotis tenet ad expensas funeris vxoris vt prealle. l. cellius. cum seq. vlt. ad d. l. sic pro rata. et in simili etiam allegat l. sed et si le. s. quod aut quis. ff. de peti. he. et facit text. optimus sim eum in l. si. C. de dila. lib. xi. Joan. de Imo. etiam in preallegat. l. ex facto. impugnat dictam opinionem Pet. et Bald. in eo quod tenentes alienum diuidi territorio. et dicit quod iura allegata per eos non probant. et per predicta etiam patet responsio ad ea que dixi. s. quod talis successio competit domino loci domicilij mulieris de iure specialiter: sic non debet extendi ad bona sita in alieno territorio et c. quia vt dixi. s. respondeo quod dicta actio que competit mulieri in dictum debitorem non videtur residere in alieno territorio: imo territorio in quo habebat mulier domicilium et actualiter habitabat vt est in iure. s. probatū. Postremo non obstat text. in l. tutores. s. heres. et in l. inter tutores. cum si. ff. de adm. tuto. quia illa iura loquuntur quo ad diuisionem administrationis que fit vt commodius bona pupilli administrarentur vnde in casu dicti. s. heres. quod ibi heres erat in provincia iniquum fuisset dicere quod cura compellendi ipsum heredem ad restituendam hereditatem pupillo secundum voluntatem defuncti spectaret ad tutores quibus commissa erat administratio bonorum extra provinciam quibus hoc commodius fuisset: vnde dicitur quod spectat ad tutores quibus commissa erat administratio rerum provinciarum l. i. qui hoc commodius expedire possunt. Et ideo text. in d. l. inter tutores. dicitur quod diuisione tutelae non iuris sed iurisdictionis est: id est l. diuidat administratio sola: tamen in tutelae remanet in solidum et indiuiduum apud quolibet tutorem: et ideo dicitur quod si agatur per vnum ex tutoribus cui assignata est administratio certi loci. debitor illius loci poterit opponere compensationem de eo quod sibi debetur ex administratione alterius territorij habentis administrationem alterius loci quod quo ad effectum iuris maxime in actionibus actiue et passiue nihil immutatur per dictam diuisionem administrationis in qua vt dixi inspicitur sola comoditas et facilitas administrationis: vt etiam dicit Sal. in prealle. l. cunctos populos. Ex quibus concluditur quod etiam exactio dicti nominis debitoris spectare debet ad prefatum dominum loci domicilij mulieris que intestata decessit.

Plus h. idem Albericus. s. par. statut. q. cv. Jacob. bi. in trac. de operis. col. vi. s. quia Pan. i. d. l. hinc quod r. de pecul. et in cōf. ccc. in fi. lib. h. aliter tenet vide in cōfue. parisi. tit. xii. s. cl. vbi hoc excussit. nos obseruamus quod quicquid in re successiuo vel beneficio consuetudinis capit mobile. tenet soluere debita.

Pro rata idem Albericus. i. d. l. h. et in l. fideicommissus. s. tractatum. ff. de iudic.

Sufficeret ias. repet. l. admonendi. col. lxx. ff. de iur. Felin. c. cum causam. de testib.

Factum Alex. cōf. lxxix. col. fi. lib. v.

10 **Inter tutores** dicitur quod diuisione tutelae non iuris sed iurisdictionis est: id est l. diuidat administratio sola: tamen in tutelae remanet in solidum et indiuiduum apud quolibet tutorem: et ideo dicitur quod si agatur per vnum ex tutoribus cui assignata est administratio certi loci. debitor illius loci poterit opponere compensationem de eo quod sibi debetur ex administratione alterius territorij habentis administrationem alterius loci quod quo ad effectum iuris maxime in actionibus actiue et passiue nihil immutatur per dictam diuisionem administrationis in qua vt dixi inspicitur sola comoditas et facilitas administrationis: vt etiam dicit Sal. in prealle. l. cunctos populos. Ex quibus concluditur quod etiam exactio dicti nominis debitoris spectare debet ad prefatum dominum loci domicilij mulieris que intestata decessit.

Summarium.

- 1 **Iuramentum** non deferitur ob vnum testem, nisi sit omni exceptione maior: et reddat causam, et dicat plene factum. et num. 2.
- 3 **Colonus** non est integer testis.
- 4 **Mendacium** obreptionis impedit ratificationem.
- 5 **Testes** singulares non iunguntur.

Consilium. XXXII.

Pro puncto et dubijs

de quibus queritur puto verum esse de iure quod dicto domino. Pet. actori non sit deferendum iuramentum in defectum semiplene probationis: et quod intentio dicti domini Pet. non sit plene probata per dictos duos testes scilicet Bernardum et Bernabem. Cande quod ostendendum presuppono quod ad hoc vt actori possit deferri iuramentum in defectum semiplene probationis iuxta. l. in bona fide. cum ibi nota. C. de reb. cred. l. admonendi. ff. de iureiur. et ca. fi. de iureiuran. requiritur quod si intentio secus sit probata per vnum testem talis testis sit omni exceptione maior. Et ideo si testis esset talis quod eius fides esset in aliquo debilitata non sufficeret ille testis ad hoc vt possit deferri iuramentum in defectum semiplene probationis. ita inquit Bartol. in d. l. admonendi. circa. viij. col. in versu. venio ad tertium. Cande dicit quod si testis esset consanguineus et multum amicus parti aut aliquid simile, non posset in eius defectum iuramentum deferri. allegat no. per gl. in l. etiam matris. ff. de probationibus. et istud sequitur Anto. de bu. in c. fi. de iureiuran. Bene facit quod no. Bal. in c. sacramentum. de consue. recti feu.

2 **Vbi voluit** quod licet duo testes non interrogati de causis et deponentes sine redditione cause faciunt plenam probationem iuxta plene no. in l. solam. C. de testi. et in c. cum causa que inter archiepiscopum. de testibus. tamen si vnus solus testis est examinatus, et non interrogatus non reddit causam sui dicti non facit semiplenam probationem adeo quod possit deferri iuramentum semiplene probationis. Et ideo si talis testis non dixisset plene factum per not. in l. lucius. ff. de his qui non tan. infra. quia talis examinatio non caret tali suspitione boni viri: et sim eum medius defectus impedit semiplenam probationem vnus testis. Nec mirum secundum ipsum quia factis exhorbitat fides vni testis a iure cōf. extra de testi. c. a nobis. et c. innotuit. Sed ita est quod domestici testes non reputantur idonei et integri testes. l. etiam. C. de testib. c. in literis. de testib. et inter tales domesticos enumeratur colonus. l. prelati. s. si. C. de his qui ad eccle. confu. et no. expresse Spec. in tit. de test. s. j. vers. item excipitur quod est domesticus vbi expressit se dicit quod sim Aber. de bobio. quis colonus non repellat ex toto tamen non est integer testis et minus ei creditur quam alijs vt not. glo. et doc. in c. in literis. Sed ita est quod Bernardus est affectuarius dicti domini petri et implet testis fateat ergo non est integer testis pro declaratione dicti iuramenti obtinenda. nam et talis qui soluit pro terra certam mensuram frumenti appellatur colonus et conductor. glo. et doc. in d. c. in literis. sed ita est quod pluribus modis potest dici colonus: et est nomen largum et generale vt per glo. in rub. C. de agri. et censu. l. xi. et quo ad propositum nostrum est eadem ratio in eo qui pro fundo quem colit debet prestare domino certam mensuram frumenti que est in eo qui debet soluere certam mercedem pecuniariam: debet ergo esse eadem iuris dispositio. c. traslato. de cōf. l. illud. ff. ad l. aquil. Et licet affectus qui prestatur per dictum testem sit modicus tamen hoc non habet obstat. quia etiam dicit Bal. in d. l. sacramentum. quod quo ad impediendum quod vnus testis non facit semiplenam probationem modicus defectus sufficit: vt retuli. s. Et quandoque potest contingere quod maior esset suspicio in eo qui modicum affectum solueret quam in eo qui magnum. nam potest contingere quod soluit affectum modicum pro re que maiori affectu digna esset: vnde testis ne intrahat per dominum a tali commodum facilius induceretur ad testificandum pro domino aliter quam se habebat veritas. Accedit vltra predicta quia etiam dictus testis vt dicitur fuit productus et receptus ad instantiam vnus qui nullum habebat mandatum a domino. quo casu aduertendum: quia licet sit dispositio an gesta per aliquem nomine meo sine mandato meo possint ratificari per me: et secuta ratificatione valeant in fauorem meum ac si fuissent gesta cum mandato meo de quo per glo. et doc. in l. si tutor. C. qui. cau. in integ. rest. non est neces. et in l. si mater. s. hoc iure. ff. de excep. rei iudic. et in l. licet. ff. de iudi. et per Bal. in l. falsus. C. de fur. et p. cano. in c. ex parte decani. de rescri. et in c. cum in iure. de offi. dele. tamen dicit Bal. in l. Jul. in q. v. ff. qui satisf. cog. quod ipse audivit Bar. dicentem quod si ille qui actum fecit nomine meo: et in fauorem meum falso allegauit se mandatum habere cum non haberet non potest ratificari propter vitium obreptionis. ar. l. si quis obrepperit. in verbo nihil agit. ff. ad l. cor. de fal. et ita cum eo transit Bald. in d. l. iul. Si ergo apparet eum qui nomine domini Pet. dictum testem producit et examinari fecit falso allegasse se habere mandatum non motus aliqua probabili ratione: non possit talis actus ratificari a domino Pet. Sequitur ergo quod dicto

dicto do. Pet. vigore attestationis dicti Bernardi non potest deferri iuramentum in supplementum probationis: quoniam imo contra dato quod dictus testis ex toto semiplene probasset: attamen adhuc haberet index arbitrari, an ista quantitas esset magna vel parua attenta qualitate persone actoris. nam si ei videretur magna non deberet iuramentum deferri: ut no. gloss. Bar. et alij in d. l. admonendi. et gl. et doc. in d. c. si. Nec predictis etiam ob hoc diceretur quod est probatum plene per duos testes. scilicet per bernabum ultra bernardum. quod rursus quod bernabum non probat aliquid: quod non deponit quod lazarus confessus fuerit: se habuisse certam quantitatem bladorum, et sic obscure deponit: ideo non releuat. c. in presentia. de probatio. l. Pomponius scribit si frumentum. s. si. de rei ven. no. Spe. in ti. de testib. s. i. ver. item quod testis obscure etc. Et preterea quilibet dictorum testium est singularis: ergo non potest simul iungere. licet causam. de proba. c. bone. de elec. l. ob carmen. s. si. ff. de testib. Et alij etiam apparet evidenti inspectione quod dictus ultimus testis nihil probat. ideo superfluum est super eius dicto latius insistere eo presertim: quia audio causas versari coram doctissimo viro. Concludo igitur non esse deferendum iuramentum dicto do. Pet. in defectum semiplene probationis: nec per dictos duos testes esse probatum opportunum intentionem ipsius actoris. Alex. de Imo.

Summarium.

- 1 Exceptio nullitatis non censetur sublata.
- 2 Habita ratione, verbum vel distincte, vel iudicio, importat arbitrium boni viri.
- 3 Commissio si facta sit per verba importantia arbitrium boni viri tunc servari debent omnes regule iuris.
- 4 Dispositio superioris de qua, quantum potest, intelligi ut iuri communi conformetur non dispensando nec inutile confirmando.
- 5 Verba nihil operantur quando exprimitur quod tacite inest: vel quando sequeretur intellectus contra ius commune.
- 6 Sententia lata eo instanti quo quid petitur, non valet.
- 7 Sententia non valet lata contra sententiam que per deferentiam transit in rem iudicatam.
- 8 Sententia que transiit in rem iudicatam inducit notorietatem.
- 9 Exceptio nullitatis statim probanda impedit executionem sententie.

Consilium. XXXIII.

Themate super

quo copiose allegatum et consultum est per celeberrimum dominum. s. consulentem ideo paucioribus agam. Primo itaque videndum erit an stante ultima commissione facta massario mutine de expediendo secundum formam relationis domini consultoris illustrissimi principis possit coram dicto massario opponi de nullitate ultime sententie late contra Jo. ferararium per iudicem appellationis. Secundo erit videndum an allegatæ exceptiones sint legitime et concludentes ipsam nullitatem etiam quo ad impediendum ipsam executionem sententie. Et circa primum breviter omittis argumentis concludo quod non obstantibus verbis dicte relationis potest coram dicto massario opponi de nullitate ultime sententie iudicis appellationis regij. Nam relatio dictat fieri quod iuris sit habita ratione sententie ultimo late per iudicem appellationis regij. Nam non ob. verbis illis primo et ante omnia de videri an illa ultima sententia sit lata: et sic an sit aliqua vel nulla hoc probari possit ex pluribus. Et maxime no. per Bart. in l. diuus. ff. de testa. m. et no. per bar. in l. j. parui. ff. quod vi aut clam. et Jo. and. in addi. Spe. in ti. de sen. prola. s. vt aut. que incipit ad hoc. et Bal. in l. h. in. j. colum. C. de except. rei iud. et cano. in ca. item cum quis. de resti. spo. vbi dicunt quod si ex forma statuti prouisum est, quod contra sententiam vel instrumentum garantie nulla possit opponi exceptio: tamen super poterit opponi quod illa non est sententia vel istud non est instrumentum ratione alicuius nullitatis. Secundo propter illa verba relationis dicentia quod habita ratione iniecit. nam illa verba important: id est ac si dixisset habita discreta inspectione sententie: ita dixit gl. in l. duos reos. s. i. in ver. tem poris. ff. de duo. re. si ergo est commissum quod habeatur discreta inspectio iniecit non est dubium: quod videtur commissum massario quod discrete et arbitrio boni viri tanquam iudex habeat respectum ad dictam sententiam, verbum enim discrete non importat li-

beram potestatem: sed arbitrium boni viri: ut no. Lap. et Abb. in c. h. et iura. cal. lib. vi. et Ant. de bu. et alij post eum in c. j. in vlti. col. de consti. et Bal. in l. si. ad si. C. de iure do. impe. Quod probatur quia verbum discretio importat idem quod iudicium in l. cum pretor. s. j. in verbo iudicio. cum gl. de iudicis. vbi vult quod arbitrium et discretio idem fiat alleg. no. in c. quin tanallis. de iurciur. Et verbum iudicio importat arbitrium boni viri quod probatur in l. thais. s. lucius. in versicu. arbitrium. ff. de fideicom. lib. secundum verum intellectum quez poluit Bar. in extranaga. ad repri. in verbo videbat. et Anto. de bu. et Jo. de Imo. in c. j. de consti. et Jo. de lig. et Pet. de ancha. in cle. sepe. de ver. sig. et Jo. de imo. in l. si sic. in princ. ff. de leg. j. et Lud. ro. in rub. ff. de arbitr. et probatur in c. illud. in x. iudicium. de cleri. excom. et cap. inter corpora. in si. de translatio. Et vbi cumque aliquid committitur alicui per verba importantia arbitrium boni viri: tunc debet seruare omnes regulas iuris communis. ut no. Bar. in d. extranaga. in verbo vide tur. et Ant. de bu. in c. j. de consti. et Ang. in l. et si post tres. in. xi. col. ff. si quis cau. Pet. de anch. et Jo. de lig. in d. cle. sepe. ar. l. j. ff. de arbi. Ad confirmationem huius argumenti secundum bene facit tex. l. si id quod dominus. ff. de condi. indeb. cum glo. in verbo ratio, vbi ratio accipit pro iure, ut ibi. et in cam que. el. h. in si. et c. exhibita. in si. cum si. de iudi. Et sic perinde est ac si massario commissum esset quod faciat quod iuris sit habita ratione vel inspecto iure dicte sententie et non est dubium quod verbum ratione. i. iure importat arbitrium boni viri. l. pe. ff. de iusti. et in. Et tertio probatur quod cum fieri potest semper dispositio superioris de qua interpretari ut non intelligat superior dispositio: nec inutile confirmare: sed potius conueniens sequi. ut not. Imo. et Jo. an. in c. dudum. de deci. et dictum sequitur ibi Ant. de bu. dicens quod illud dictum de facili alibi non reperitur. et idem dicit Bal. in l. bonorum. in. j. col. C. qui admit. facit quod no. Imo. in c. innotuit. de elec. et no. Ant. in l. bene a zenone. C. de quadri. prescri. Nec ad hoc obstat si diceretur verba debent interpretari ut aliquid operetur. l. si quando. de leg. j. si papa. in prin. de priuileg. in. vi. sed si dicta verba habita ratione sententie interpretatur illo modo quod dixi nihil operaretur statibus alijs verbis videlicet fiat quod iuris est. quia ad hoc respondet secundum quod dicit Jo. an. in c. solite. super gl. in verbo tanquam. de maior. et obe. videlicet quod illud fallit nisi verba exprimat illud quod tacite inerat de iure. l. non recte. C. de fideius. l. iij. ff. de leg. j. ea enim que dubitationis tollende causa inseruntur non ledunt ius commune. l. qui mutuum. in prin. ff. mand. sed hic fuit facta expressio eius quod tacite inerat per eum modum quo inerat. patet quia ista verba habita ratione que sunt verba importantia arbitrium boni viri et ius commune: ut probaui. Quandoque enim fit expressio specialiter quod magis animaduertitur ad id quod specialiter iniungitur quam ad id quod generaliter interpretatur. c. si ad ver. de here. xxiij. dist. q. q. Et re spōdeo quod licet regulariter verba debent interpretari ut aliquid operentur: tamen fallit secundum Dominicum de sancto ge. in d. c. si papa. quando verba que exprimiuntur si intelligerent eo modo quo fit expressio: resultaret contrarius intellectus iuri communi: ut est tex. in c. causam que. de rescri. sed ita est in proposito: ergo etc. Circa secundum principale dubium vix an allegatæ exceptiones nullitatis de quibus in themate sint legitime exceptiones concludentes nullitatem et presertim illa allegata exceptio nullitatis que surgit ex eo quod illa ultima sententia fuit lata contra sententiam precedentem que transiuerat in rem iudicatam. nam ante illam ultimam sententiam lata fuit vna alia sententia per iudicem appellationis mutine qui pronunciauit partem aduersam incidisse in dictam penam: non autem ipsum Joannem: et licet a tali sententia fuerit appellatum: tamen deserta fuit appellatio secundum formam statutorum, quod libellus appellatorius non fuerit productus in termino statuti et non seruatis seruandis quamvis iudex appellantem restituerit, tamen ut in puncto recte dictum est non valuit illa sententia qua fuit restitutus appellans quod presumitur lata sine cause cognitione attento quod eo instanti quo fuit petita restitutio fuerit lata sententia super restitutione causa cum ex literis. de resti. in integ. no. Bar. in l. prolatam. in fine. C. de sententia et Spe. in tit. de sent. prola. s. quoniam. versu. oppone quod iudex et ibi Spe. non loquitur magis in diffinitiva quam in interlocutoria. nam eadem ratio qua reddetur nulla diffinitiva sententia si iudex lenato velo fulminatus processit: quod tunc non presumitur processisse cum cause cognitione que est necessaria. l. ex stip. C. de sen. et l. h. de sen. ex peri. rec. eodem modo interlocutoria sententia preiudiciali necessitas est et de substantia cause cognitio. l. a procedente. C. de dila. no. Bar. in l. quod iussit. in pe. col. ff. de re iudi. et l. ne quicquam. s. vbi decretum. ff. de offic. procō. Unde

Nullitatis. Sem. phi. c. si quando. de rescrip. in. vi.

Comune ius. Alex. ias. l. q. l. in testamento. C. de testa. mili. Sepol. c. ciuiliu. ff. v. in si. Cor. cōsi. cl. xvij. col. h. lib. h. Jas. cō si. j. col. pe. lib. j. alia. trac. presump. Reg. in. presump. xxxvi.

Eo instanti. Ad de in lib. h. cōsi. ex. viij. col. h.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

per dictam desertionem snia transiit in rem iudicatam. l. si. 7
S. illud. C. de tempo. app. l. si causa. C. eo. ti. Et sic snia la-
ta contra sniam que per desertionem transiit in rem iudicatam
nō valet: et est nulla vt est gl. ordi. in cle. appellanti. in verbo
appellatus. de appel. et no. Hostien. et alij in. c. ex rōne. de ap.
Et licet do. Anto. ibi in. q. viij. dicat hoc verum nisi post
desertam appellationem iudex appellationis pronuntiet se
iudicem competentem et tempus non esse decursum p id qd
no. Compost. in. c. super literis. de rescri. et Jo. in. c. si duob.
de appel. Spe. in ti. de citatione. S. i. ver. antepe. ergo in pro-
posito valuit snia iudicis appellationis q cōcessit restitutio-
nem in integrum aduersus desertionem: et postea diffinitiuē
pronuntiauit: ergo precedens snia iudicis appellationis mu-
tine non transiit in rem iudicatam: q respondet ex his que
no. ipsemet Anto. de bu. in. d. c. ex ratione. in. viij. q. in fin. vbi
dicit qd predicta procedunt: nisi manifeste appareat q iudex
illi appellationis non esset amplius iudex. alleg. no. p. se.
in consil. cclxxxvi. sed ita est in proposito: q constabat appella-
tionem esse desertam: et iudex leuato velo et sine cognitiōe
ne restituit appellatorem. Secundo respondeo q primum
procedit quando iudex valide pronuntiauit se iudicē cōpe-
tentem: et tempus non esse decursum. sed in proposito iudex
in causa restitutionis pronuntiauit nulliter. q cā nō cogni-
ta pronuntiauit presupponendo q appellans nō fuit cōfes-
sus tale qd propter qd restitutio cōcedi potuisset. Et p di-
ctis etiam inferit q vltima snia ēt fuit nulla. Ad qd osten-
dendum adduco inter cetera q adduci possent ea que late no.
Ant. de bu. in. c. ab excoicatio. de rescri. vbi in illo articulo an
snia lata s sniam que transiit in rem iudicatam sit nulla indi-
stincte siue in eadē instātia feratur siue in diuersa. cōcludit cō-
cordando opi. que varie fuerunt vt ibi plene refert: q si snia
lata est s sniam que nullo remedio rescissio poterat reuoca-
ri sit nulla tanq lata s notorium iuxta no. in. c. inter cetera.
fm vnum intellectum. extra de re iud. dum tamē ostet q iudex
fuerit certificatus de snia et nihil de validitate snie pba-
biliter reuocatum fuit in dubium. secus si non fuerit certiora-
tus: vel fuit probabiliter reuocatum in dubio de inualiditate
dicte snie: vt ibi per plura cōprobat: et ad istud. Sed qd
debeat considerari an fuerit reuocabiliter reuocatum in dubio
de inualiditate snie: est de mēte Sede. in. d. consil. cclxxxvi. et
Ant. de bu. in. d. c. ex ratione. in. viij. q. S. ita est q nulla erat
pbabilis dubitatio quin dicta snia transiuerit in rem iudicatam
vt superius est ostensum. ergo snia contra illā lata non tenet.
et idē tenuit Ant. de bu. in. c. pastoralis. in prin. de rescrip. et se-
quit ibi Joā. de imo. in. xij. col. per ea que ibi Jmo. et in. c. cū
ad. de constit. Et firmat hoc etiam Ant. de bu. in. ca. inter
monasterium. in vlti. col. de re iud. vbi dicit q sententia que
transiit in rem iudicatam inducit notorium in. c. si. s. coha-
cleri. et mulie. et sententia lata contra notorium est nulla. vt not.
in ca. romana. in. s. i. de sen. exc. in. vi. vt no. Jmo. in. c. fraterni-
tatis. de frig. et malef. in. c. cum nostris. de concess. prebend. et
probat in. d. c. inter ceteras. Et talis exceptio nullitatis
impedit executionem sentētie: q potest incontinenti pbari
per inspectionem actorum. l. si pto. s. marcellus. ff. de re iudi.
l. si. C. si ex fal. instru. et est no. opinio cōmunis doctorū vbiq
et tanto prouisor debet esse iudex ad nō exequendam dictā sen-
tentiam: quia constat illam esse iniustam. vt not. Jmo. in. c. cū
R. in. fi. de offi. deleg. Constat autem dictam sniam esse iniu-
stam quia in instrumento treuge nullus est stipulatus penā
ad commodum camere fiscalis. vt no. Bar. in. l. arbiter intra
certum. ff. de arbi. et in. l. j. in prin. ff. de iure fisci.

Summarium.

- 1 Confessio circa probationem statim reuocari potest.
- 2 Alias, verbum, refert similem qualitatem.
- 3 Supplicatione sola nō dicitur suentum, nisi qs vsus fuerit.
- 4 Citationem sola non dicitur contrahētū si citatus nō comparuit.
- 5 Acceptatio et prorogatio compromissi nō astringit nisi a no-
tificatione.
- 6 Dilatio non currit nisi a notificatione.

Consilium. XXXIII.

Uso themate suprascri-
pto. Quāuis prima facie videt dictum Anto.
incidisse in penam cōpromissi: quāsi venerit cōtra

promissa supplicādo principi de alio iudice dando per id q
legitur et no. in. l. si quis maior. C. de transac. et per bar. et alios
in. l. amplius nō peti. ff. rem ra. hab. per casum in. c. si diligens
ti. de fo. cōpe. Tamen in proposito puto contrarium esse
de iure verius. s. q verba predicta prolata p dictū Ant. in cā
cellaria regij nō dicatur esse probatum ipsum suemisse cōpro-
misso et in penam cecidisse. et moueor infra scriptis. Et pri-
mo q dictus Anto. platis illis verbis primo docis. et And.
verbis dicti zanotti: implicauit q nil aliud dixerat principi.
nisi q succurreret indēnitati sue. vnde si Antonij postq ptu-
lerit illa prima verba correxerit se incōtinēti añq dicit Ant.
seu cancellarius redigeret in scriptis. videtur q dictā reuoca-
tionē facere potuerit q pars pōt reuocare confessionē suā
incontinenti etiam absque probatione erroris si tempore quo
c continenti reuocauit nondū erat redacta in scripturā: vt est
gl. no. xxxij. q. j. in. c. apud misericordē. et gl. et docc. in. c. si. xxi.
iusta causa. de iure iur. lib. vi. et no. Bal. in. l. edita. in. xxxi. col.
de edē. in repe. patanina. et Host. Jo. an. Ant. de butr. in. c. ex
literis. de diuor. do. Abb. in. c. preterea. de test. cogen. in. j. char-
ta. facit q no. gl. in. c. si epz de cōsti. ergo si attendimus dictā
reuocationem que atten. li debet si fuit incontinenti facta an-
teq redigeret in scripturam sequitur q nō s Ant. contraue-
nisse cōpromisso: q dato q dixisset principi q cōsuleret in-
dēnitati sue in talibus verbis gñalibus nō cōprehendit ali-
quid propter quod proferens illa verba gñalia possit in pe-
nā incidere. l. si procurator. et ibi no. per Bar. ff. de cōdi. inde. l.
si. ff. q quisq iur. l. pater. ff. que in frau. cre. et no. Bar. in. l. co-
dicillis. s. instituto. ff. de leg. ij. facit. l. obligatione gñali. ff. de
pig. l. j. C. que res pig. ob. pos. et qd habet in cle. nō pōt. de pc.
Secundo moueor: q ad hoc vt per illa verba primo plata
per Anto. dici possit eum incidisse in penā: oportet apparere
q factum esset cōpromissum predictum in dictū baldasarem
eo tempore quo Ant. dixit principi illa verba: q nōdū erat
factum cōpromissum. vnde nō pōt dici q per illa verba ven-
tum fuerit s cōpromissum q nōdum factum fuisset: vñ fun-
damentum intentionis zanotti est q dicta verba fuerint pla-
ta tempore quo iam factum erat cōpromissus. ergo debuit za-
notus probare quod tempore quo Ant. protulit dicta verba
principi iam erat factum cōpromissum. alia illa probatio nō
releuaret zanotū. l. matrē. C. de proba. leum actū. ff. de nego.
gest. et no. in. cle. si. de resc. et no. Bar. in. l. non solum. s. sed vt p
bari. in prin. ff. de ope. no. nun. ff. nec ob. si diceret quod ex pro-
latione ipsorum verborum satis apparet quod fuerat iam fa-
ctum compromissum in dictum zanotum: q Ant. dicit prin-
cipi q supplicabat q sua excellentia in illa cā q erat cū dicto
Ant. et fratribus vellet dare vnum alium iudicē et princeps
respon. come baldasar scaiola non la spezela Anto. respon. el
metienne in tempo. q dico q pro certo illa verba nō inferūt
qd eo tpe factū esset compromissum in dictum Baldasarem.
patet: q verba Antonij indicant potius q Baldasar cētū-
dex delegatus q arbitrator ex compromisso: ptz q dictus
Antonius supplicabat principi q vellet sibi dare vñ aliū
iudicem pondero illud verbum alium qd verbis implicat q
ille qui tunc vel ante erat cognitor etiam erat iudex q illa
dictio iudex implicat de suo primo significato qd precedēs
esset iudex. c. si. in ver. alij medicantes. et ibi no. Arc. de pac. in
vi. et l. j. de colla. et no. in. l. solū. ff. de vsuca. et verba in dubio de-
bent accipi proprie. l. j. s. si is qui nauē. ff. de exerci. et l. non ali-
ter. de leg. ij. cum vul. ergo non intelligitur de zanoto arbi-
tro vel arbitratore: q arbiter vel arbitrator nō dicitur iudex
la dino pio. in prin. de re iud. l. si. C. de iudi. c. cum dilectus. de
arbi. c. vno delegatorum. de offi. dele. Preterea licet prin-
ceps tunc respondet per hec verba vtz come Baldasar sceio
la non la spezela. et nō includunt de necessitate q baldasar
predictus tūc esset arbiter in dicta cā: q per dicta verba pri-
cipis varijs modis intelligi potuerunt de expeditione Bal-
dasis: puta per viam compositionis et concordie tractande
de voluntate partium: vel vigore alicuius cōmissionis date
dicto Baldasari ab alio quā a partibus: et sic nō est verū q di-
cta verba de necessitate includāt qd tunc tps esset factū com-
promissum predictum. probatio aut d3 de necessitate conclus-
dere. vt in. c. in presentia. de probatio. quoniam ad hoc vt qs
incurrat penā oportet probationes esse liquidas et apertas.
vt dicit Bal. in. l. j. in. ij. op. C. de his que pe. no. facit. l. si. C. de
proba. Tertio principaliter moueor illud quod dicit q per
supplicationē factam principi videt supplicans cōtraueni-
re: d3 intelligi q quando quis supplicauerit et impetrauerit:
et sic supplicatio fuerit cum effectura declarat Pau. de cast.
in prealleg. l. si quis maior. C. de transac. vbi fortius dicit q
ad hoc vt talis supplicās incipiat in penam et dicatur cōtra-
uenire:

nenire: requiritur quod impetravit rescriptum delegatorum
 qd vsus sit rescripto: et dicit qd istud est verius facit qd not.
 Host. et Jo. an. in. c. ex cō questione. de resti. spo. vbi per plura
 concludunt qd si actor impetrat rescriptum delegatorum et vo-
 luit illo vti: nō poterit reus illud rescriptum allegare et vti
 inuito actore, vt no. bal. in. l. j. C. vt li. pen. et in. l. post qd liti. ad
 fi. C. de pac. Et pro hoc etiā bñ facit id qd no. Bal. in. l. qd
 nis. C. de in ius vo. vbi voluit per illum tex. qd si quis in cō-
 tractu promittit penam si veniret contra dictum: et talis pro-
 mittens postea facit citari eum ad aliquid qd erit p̄ premis-
 sa in dicto contractu certe per solam citationem nō incidit
 iste qui citare fecit. si citatus nō cōparuit et ipse aduersari? ci-
 tatus non fuit in cōmodo: itaqz dictus zanatus per talē sup-
 plicationem non fuit incommodatus nec iniuriatus. non po-
 test dici ex hoc qd pena sit commissa. Preterea hoc in spē
 decidit gl. in. d. l. si quis maior. ver. supplicādo. qd intelligit qd
 per supplicationē. s. cū impetratōne cōmittat penā: impetra-
 re autē nō ē ille qui obtinet rescriptum super eo quod sup-
 plicauerit. l. iij. in prin. ff. qd quisqz in. z. l. iij. s. j. ff. de bo. li. c. fi.
 de excep. z. c. j. de rescrip. in. vj. cum si. Sed Anto. non impe-
 trauit a iudice. ergo zc. Ex quibus oībus concludo Ant. p̄
 predicta in penam non incidisse et multipliciter patet esse re-
 sponsum ad dictam. l. si quis maior. preallegatam. fortificant
 etiā predicta per id qd voluit glo. in. l. si cum dies. in prin.
 iuncta gl. j. ff. de arb. per quam gl. dicit notanter Bal. quod
 compromissum non dicitur esse ante acceptationē: ita dici-
 tur in thēmate proposito quod nondum erat acceptatā cō-
 promissum tempore quo fertur dictum Anto. dixisse dicta
 verba principi. ergo zc. superiora tñ fundamēta mihi melius
 placent. Super eo autē qd vltimo querit. s. an stante sta-
 tuto qd instantia cōpromissi currat a die acceptationis com-
 promissi: intelligitur incepisse currere a die qua arbiter scri-
 psisse dicitur literas potestati bagnoli. quoniam sonat in
 acceptationē: an vero die qua apparet per publicum instru-
 mētum acceptasse qua die partes inceperunt acceptare corā
 arbitro et habere notitiā acceptatiōis rñdeo breuiter qd quo
 ad partes et quo ad ipsam instantiam decurrendam partib?
 non debet attendi tps dictarū literarū attento quod tunc de
 illa acceptatione priori nihil vnqz fuit notificatū partib?
 ante tps quo facta fuit acceptatio de qua tunc facta fuit publi-
 ca scriptura. Hoc probatur per ea que decidit Bald. in. l.
 eos. s. apostolos. C. de appel. ver. quero nunqd index. vbi in-
 quit se consuluisse qd licet ex clausula posita in cōpromisso qd
 arbitri possint prorogare absentibus. ignorantibus partib?
 cōpromissum: tamē nisi talis prorogatio notificetur vñ dolo-
 se fecisse arbiter, et talis prorogatio non astringit litigantes
 nisi notificetur. allegat not. per glo. pen. in. d. cle. j. de appel. et
 in. l. ij. C. de decur. li. x. idē sequit Bald. in. d. leos. s. apostolos.
 Ita in proposito si arbiter acceptauit secrete et partib?
 nō notificauit. videt dolo se et culpabiliter agere: et talis accepta-
 tio non astringit litigantes ad procedendum anqz fuerit eis
 notificatum. Et idē vñ in effectu velle Bal. l. j. C. de senten.
 ex peri. recit. in ver. quero an inter curatoria. vbi dixit qd ha-
 bens potestatem prorogandi cōpromissum potest facere nul-
 la parte citata: qd talis prorogatio nō est pprie snia. sed que-
 dam exceptio pacti conuenti: tamē fm eū debet arbiter istaz
 prorogationē notificare^a partibus per seipsum vel per nūciū
 aut epistolā. alle. l. idē proferre. in prin. de arb. idē voluit bal.
 in auf. ei q. C. de tempo. app. Pro ista conclusione etiam
 adduco tex. in. l. ij. C. vbi in rem ac. per que dicit ibi Bal. in. j.
 col. qd in casibus in quibus pōt statui dilatio absenti nō pū
 dicat talis assignatio dilationis: nisi cum notificet absenti.
 bal. etiam in. c. pe. C. qui accusa. dicit qd absenti et ignorati nō
 currit terminus nisi a die notificationis. allegat id qd no. j. q.
 j. in sum. idēz no. Bal. in. l. j. in pe. col. ff. si quis cau. vbi ad hoc
 allegat plura et notanda verba Bar. in. l. labeo. per illū tex.
 cum gl. ff. de iure iur. Bal. in. l. j. in fi. C. de temp. appel. ad hoc
 tex. et gl. x. q. j. de his. debet ergo subaudiri tempus sciētie seu
 notificationis: quia alias partibus non potest imputari ne-
 gligentia: vt plene not. Bar. in. l. genero. per illum tex. de in-
 fa. et in. l. quinquaginta. C. de excu. tu. et ibi no. gl. et Bal. in. d.
 l. quando. C. qui admitti. cum infinitis concordantijs.

Consi. XXXV. Lege. in lib. ij. cōsil. clxxij. vbi correctius habes.

Summarium.

Presumitur in dolo qui alium possessione sua vti p̄hibet.

- 2 Presumptio mandati non cadit sine scientia et patiētia.
- 3 Conductitij laboratores quando non excusantur.
- 4 Possessor potest ab alijs, in suo, factum destruere.
- 5 Statutum prohibens mouere questionem, intelligitur etiā excipiendo.
- 6 Possessor iniustus agit vti possidetis contra tertium.

Consilium. XXXVI.

Isis ijs que per domi

nos aduocatos reorū adducta sunt p̄ rñ. eorū que
 pro parte nostra paucis absoluā: tñ ppter rei eni-
 dentiam: tñ ppter prestantiam dñorum iudicare debentium.
 Non ob. vtiqz in primis dñ dicitur qd requirit dolo dato
 qd nō requirat lata culpa, tamē dicti accusati presumunt de-
 buisse dictos et brucis destruere seraleam quam ipsi rei fecerūt
 bona fide ratione officij castaldionis: qz vt laboratores domi-
 ni spinete hoc fecerunt per no. in. l. in rē. s. tignū. ff. de rei ven.
 et qz ipsimet seraleam fecerūt: qz rñdeo qd in dubio presumū
 tur dicti accusati fuisse in dolo eo ipso qd alium possessione sua
 vti p̄hibet: qz illud qd sciuit suum nō esse intelligūt ad aliū
 pertinere. l. si. C. vnde vi. et qd prohibere aliquē vti re sua dici-
 tur esse de genere prohibitorū et inferre iniuriā et vim turbati-
 nam. l. apud labeonem. s. si quis bona. et ibi Bar. de iniurijs.
 Bar. in. l. si quis operas. ff. de ope. lib. et in his qd sunt de gene-
 re prohibitorū in dubio presumitur dolo. l. si non cōuicij. C.
 de iniur. c. j. de p̄sum. Nec ob. qd tāqz laboratores castaldio-
 nes domini spinete hoc fecerunt: quia respondeo primo qd
 non est probatum qd castaldiones sint seu laboratores cōsti-
 tuti ad hoc a dño spineta. Nec ob. qd aliqui testes asserāt qd
 reputantur castaldiones: qz dico qd requirebatur probatio:
 vel qd dñs spineta cōstituerit eos castaldiones ad hoc vel qd
 sciētē et patientē dño spineta gesserūt se in hac re p̄ castaldio-
 nib? snis. talis sine sciētia et patientia nō cadit p̄sumptio mā-
 dati. l. j. s. magistrū. ff. de exer. et l. j. s. scientiam. ff. de tribu. l. si.
 ff. qd cum eo. c. olim. de offi. dele. no. Inno. in. c. ex parte deca-
 ni. de rescrip. sed ista minime sunt probata. Et per hoc pa-
 tet non obstare id qd no. in. d. s. tignū. et sic dato qd probarent
 dñm spinetam habuisse ius tñ ex eo qd non fecerunt mādato
 suo non posse excusari quoquo modo etiā si illi de brucis ha-
 berēt iniustissimā possessionē: qz quo ad dictos accusatos nō
 potest dici iniusta. l. j. in fi. cū. l. seq. ff. vti pos. C. in literis. de re-
 sti. spo. Nec predictis obstat id qd habet in. l. si vicinus. C. b
 de iur. in fi. vbi sufficit quē probare fuisse reputatū filius ali-
 cuius vt probet filiatio: qz illud procedit qñ difficilis est pro-
 batio in his que nō pendēt a cōsensu alterius: secus si pēdēt
 a cōsensu alterius: vt est mandatū: qz requirit probari de sciē-
 tia et patiētia, in dictis legib?. Et Preterea dixit sing. Ant.
 in aut. vt omnes obediāt iudici. in prin. in. ij. col. ver. qd illud.
 qd no. in. d. s. tignū. procederet qñ aliquis nulla probabili resi-
 stētia sibi facta aliqd ageret in re aliena iussu vel mādato ali-
 cuius: sed vbi vellet aliquid agere in re aliena cōtradictē ali-
 quo tunc iussus vel mandatū alterius eum non excusarent: et
 idem dicit Ang. in. s. tignum. dicens se habuisse de facto. al-
 legat. l. si fundum sciens. C. de rei vēdic. Idem etiam tenet
 Jo. de imo. in. l. de pupillo. s. nūciationem. et in. s. si quis for-
 te. in fine. ff. de ope. no. nun. per ea que ibi no. gl. sed dicti ac-
 cusati prohibuerunt per vim et cum resistentia dictos de bru-
 cis se reparātes: et etiā cōtradictēs dictis accusatis ne prohi-
 berent: et sic fuit actus gestus cū contradictione et resistentia,
 vnde non habet locum excusatio de qua habetur in. d. s. ti-
 gnum. b Fortius probant testes maxime nostri boni, Jaco-
 bus acarter quodā filius ser zapri in primo testificatu. Bart.
 vero et multi alij forte. xv. vt in cōpendio sit mentio qd fama
 publica est quod ille res spectabant ad dominos possessio-
 nis de la ganila: ergo non potuerunt pretendere ignorantia:
 nec se excusare dicti accusati: qz non pñt allegare se ignorasse
 id de quo erat publica fama. vt no. in. l. si tutor petierit. de pe-
 ricu. tut. in auf. quomodo oportet episcopos. in. fi. et in. fi. qui
 matri. accusa. possunt. et no. in. l. j. ff. de recep. plenius p̄ Bart.
 in. l. is potest. ff. de acq. here. Item accusati erant vicini in
 loco vt testes deponunt: ergo presumuntur sciuisse dictos de
 brucis possidere. l. si ita. in fi. ff. de fundo instruc. c. quosdā. de
 p̄sump. et vbiqz apparēt ex aliqua p̄sumptiōe qd tñius scie-
 bat me habere ius in re ipsa qd de mādato alterius in dicta
 re aliquid faciat nō excusatur a dolo: nec habet locum id qd
 no. in. d. s. tignū. ita inquit Sal. in. l. nō ideo minus. in. q. h. C.
 de accus. Et vñ ex dictis accusatis videlicet peregrinus

Notificare. late
 Baso. l. nec qcqz. s.
 vbi decretū. co. ix.
 nu. lvi. de off. pc. et
 leg. vltra que cur.
 senior consi. xxxi.
 cōs. xxij. Bal. cō
 si. incip. nobiles vi-
 ri. colū. fi. quod est
 cōs. cccix. lib. j. se-
 cū dñ veterē. s. si.
 vero. c. j. lib. ij. secū
 dum nouā impres-
 sionē cū duob? s.
 sequētibus. Ale.
 cōs. lxxij. lib. ij. Fe-
 ly. c. cum olim. co.
 vij. no. ij. de re iu-
 di. dec. cōs. xxxix.
 col. j. s. clxxix. col.
 ij. hyp. de maris.
 rep. d. l. vnoquo-
 qz. nu. lxxij. de re
 iudi.
 s. tignū pari-
 ter qd dicti labo-
 ratores nō excu-
 sent. Pau. consi.
 cccclxx. ad pri-
 mū. in fi. li. j. scz
 quatenus con-
 stat eos esse in
 culpa: als ex-
 cusant vt plene p̄
 Ro. alex. Jas. l.
 d pupillo. s. nū-
 ciationem. ff. de
 ope. no. nū. Bal.
 cōs. cxliij. s. cccc.
 xiiij. lib. j. s. cccc.
 lxxij. li. ij. s. cccc.
 xxxvi. li. v. Pet.
 de Serra. i fer. li.
 pro tur. posse qd.
 animo Bal. l. nō
 ideo min? col. j.
 C. de accus. Ang.
 trac. malef. ver.
 temp. o. mādato-
 rem. col. v. Soci.
 l. rē q nobis. ff. de
 acqui. pos. Cor.
 s. lxxij. li. j. dec.
 l. velle nō credit.
 ff. de regu. iuris.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

confessus est dicta pascua esse illorum de brucis. vt patet etiā in remissione petitionis accusę petite per ipsum peregrinum vt in actis apparet: sic non potest ipse Joā. refricare et ignorantiā allegare. Et ex his apparet multipliciter rñsum esse ad id quod dicit pars aduersa: videlicet qđ accusati predicti fecerunt: vt conseruarent ius domini spinete: qđ dico qđ ad eos non spectabat hoc facere: tum qđ ad hoc mandatum non habebant: tum etiam dato qđ haberent: tamē stante dictione dictorum de brucis nō licuit istis turbare illos de brucis vt re ad eos pertineret: stante etiam fama et his de quibz expresse dixi. Non ob. qđ dicti accusati fecerunt illam seraleam, sic debuit deiecto licere turbare deiectorem. vt no. in. l. j. C. vt possidetis. et in. l. j. §. quod ait pretor. et ibi Bart. ff. vt poss. qđ rñdeo quod vbi sum deiectus de possessione mea possum etiam ex intervallo turbare et non dico expellere deiectorem meum: vt ibi habetur: s; in casu nostro accusati nunq̃ fuerunt deiecti a possessione sua per illos de brucis: qđ accusati nullā possessionē in re ista habuerunt si seraleam fecerūt non per hoc acquisierunt possessionē suam: qđ possessio erat primo ante constructam seraleā apud ipsos de brucis: vñ p constructionē seralee non amiserunt illi de brucis possessionē suam: qđ retinebant saltem ciuile. no. in. l. clam possidere. 4 §. si. ff. de acqui. pos. et vnde postea volentes vt possidē suā in re sua, potuerunt propria auctoritate destruere id quod factum fuerat in re sua. l. quemadmodum. §. si protectum. ff. ad laqui. et l. si vitem. §. si ad ianuam. ff. quod vi aut clā. per bar. in. l. de pupillo. §. meminisse. de ope. no. nuncia. Item faciendo dictam seraleam fuerunt in dolo presumpto hñdem rationibus, quibus dixi eos esse in dolo prohibendo: qđ fecerāt in eo quod non erat ipsorum qui accusati sunt: ergo debebant scire ad alium pertinere, et ex suprascriptis patet quod nō esset necesse respondere ad principalia fundamenta. tamē non pigebit particulariter ad singula respondere. Non ob. duz vltra alia fundamēta adducebatur decretum iuncto statuto. ad quod respondet pars aduersa quod statutum phibet tempus prefixum a cridis aliqñ agere, sed pars aduersa nō agit imo nos agimus vt in possessione teneamur, quia respondeo primo quod statutum habet vñum caput generale aliud speciale, primum est quod post tempus cridaruz manuteneatur emptor in ipsius possessione per potestatem ciuitatis Ferrarie. Secundum est caput speciale qđ post annum non audiat volens litem vel questionem mouere: vnde non potest negari exceptio ex generali capite disponente qđ emptor in possessione manuteneat, hoc modo videlicet qđ turbare volens possit conueniri tanq̃ inquietans post tempus cridaruz. hoc probatur in. l. j. per totam. ff. ne vis fiat ei. vbi vult quod missus non intelligitur solum si alius velit agere cōtra eū in iudicio: sed etiam si aliquis iudicialiter eū molestauerit possit conueniri et condemnari. siue etiam consideremus secundum caput dicti statuti, et ad hoc dico qđ illud caput hñ locū i reo conuento: probatur ex no. per glo. et doc. in. l. ita. vt si fur. ff. cōmo. vbi gl. dicit qđ si ille qui rem commodauit agat commodatarius actione commodati ad rem: non potest commodatarius repellere actorem mouendo questionem dominij: puta opponendo qđ commodans subtraxerat furto re illā quaz postea commodauit, et qđ non erat dñs: ecce ergo qđ reus opponendo exceptionē dicitur mouere questionem, et sic dictus statutum disponens qđ post annum nullus possit mouere. qđ hñ locum etiam in eo qui moueret questionē non solū agendo: sed etiam excipiendo. Non ob. contractum habitum a camera. ad qđ respondeat ad. l. bñ a zenone. cñ si. et dñ. dicit ps aduersa qđ nō fatemur esse ecclesie. quia respondeo et dico dato qđ dñum directum sit ecclesie: qđ respondeo et dico dato qđ dominium directum sit ecclesie. tamē vtile qđ erat apud cremoninum fuit translatum in camerā. Non ob. dñ dñ qđ filij dñi Ludouici erāt pupilli, et sic contra eos nō potuit currere prescriptio: qđ negat qđ illo tempore esset mortua dña Ludouica: imo vivebat, vt apparet ex rñsionibus factis ad positiones secundo loco productas in actis Frāncisci bardelle notarij. Non ob. qđ camera non possedit qđ dñum est verū qđ camera accepit tenutā. vt cōstat p instrumenta. Non ob. qđ notat Bar. in. l. j. §. si. ver. ex predictis. ff. vt posside. qđ cñ sup portatione antdñi aduocati partis aduersę putāt nos dñm mīre, aut ipsi somniāt. nā bar. dicit qđ si qs agit interdicto vt possidetis et reus velit eū excludere, pbet qđ aliq̃ possidet naturaliter et ciuilitate, et excludit actore, qđ si alius possidet ciuilitate et naturaliter sequit qđ actor nō pot aliquo mō possidere. l. iij. §. ex dñio. ff. de acqui. pos. s; qs hoc negat: s; non dicemus vbi apparet aliquem habere iustā. aliū iniustā. et habētes iniustam, agāt interdicti vt possidetis et tertium eū in ge

tantem obtinebit et eum. casus est in. d. l. j. §. si. cum seq. ff. vt poss. et in. c. in literis. de re. spo. vt si quis recesserit de fundo quē possidebat: et accessit ad nundinas nullo in possessione relicto. certe si alius ingreditur fundum aīo acquirendi possessionem acquirit possessionē naturalē quā bar. appellat corporalem et iniustam: qđ est iunior possessio quā possessio domini. ille aut prius retinet aīo possessionē iniustā. s. ciuile. et hec habentur in. l. clam possidere. in fi. plene no. gl. et doc. in. l. j. in prin. ff. de acqui. pos. Non obstat qđ alij ibi seraleā habuerunt, et quod fieri fecit magnificus Agutio, qđ rñ. qđ negatur quod magnificus Agutio fecerit fieri seraleam. et si facta fuit, illā fecerunt laboratores inscio domino Agutione. et ideo fuerunt destructa, vt deponunt testes. Non ob. id qđ dñ qđ fossatū est forma qđ sit in confine. c. forus. de ver. si. l. ij. §. preterea. cñ gl. j. ff. de aqua plu. arcen. qđ respondeo, qđ hoc est verū vbiq̃ fossatum esset inter duo pdia diuersorū dñorū. ita dicunt illa iura: s; ibi non apparet qđ pdia ab vtraq̃ parte fossata, sint diuersorū: qs tā supinus diceret qđ intelligitur fossatum pro cōfine iuris illius qui facit fossatū. Non ob. qđ testes dicāt qđ cremoninus fecit sibi pro confine: qđ rñdeo primo qđ testes hoc dicentes sunt singulares. Secundo qđ testes nostri longe plures cōtestes deponunt dñm. Preterea assertio cremonini dicentis se facere p cōfine nō potuisse preiudicare iuri ecclesie ad quam res iste spectabāt saltem iure directi domini: vt constat esse ex inuestituris et per testes nostros qđ deponunt de longe antiquior possessione etiam quinquaginta annorum: vt probant testes nostri, ergo dato qđ possessio nem aliquam habuisset pars aduersa, illa fuit iunior et clāde stina. ca. licet causam. de probationi. et l. clā possidere. probat in. l. si duo. ff. vt posside. Non obstat qđ isti fuerunt accusati iusta vel cum colorata causa moti: quia alias fuerunt pro parte domini spinete facte accusę. pro re ista vere: ergo nō video qđ ista ratio vel argumentum aliquid pcludat. ideo omit tamus. c. in presentia. de probatio. et l. non hoc. C. vñ cognā. Non obstat dñ dicebamus qđ dominus Agutio dato qđ aliquāliter vsus esset cōmodo possessionis, presumit illud fecisse iure familiaritatis. l. qui iure. ff. de acqui. pos. et quod ibi p Bar. in. l. generaliter. in ver. amicus. eo. ti. iuncto eo quod deponunt testes de familiaritate. nam pars aduersa dicit quod hoc posset esse verum qđ constaret quod dñs Agutio nulluz ius habuisset: in re vera. sancte et optime dicit in hoc cōcor des sumus: nam cum apparet per testes qđ res ista per lōgaz et antiquiorem possessionē quinquaginta annorum spectauit ad dominos possessionis legatula: ergo sequitur non spectauit ad magnificum Agutionem. l. si vt certo. §. si duobus. ff. cōmoda. et d. l. ij. §. ex contrario. Non ob. quod accusati sint iustis rationibz moti: quia hoc non inuenio quinimo cōtrarium est. s. ostensum. quo autem ad filios domini spinete dico qđ cum ipse comparuerit pro interesse suo ista snia habet etiam eos afficere. vt per Bar. in. l. cñ filius. in prin. in. ij. col. de ver. ob. dum allegat no. per Ly. in. l. j. C. de aduo. diuer. iu. no. Immo. in. c. pe. de re iudi. cum si attento quod per nos probatum est de antiquiori possessione per no. per Barto. in. d. l. duo. et per doc. in. d. l. licet causam.

Summarium.

- 1 Testamentum secundum tollit primūmetiā si non adeatur hereditas ex secundo. et nu. 3.
- 2 Confirmatio principis non tollit ius tertij.
- 4 Clausula co dicillaris operatur testamento preteritione recepto.
- 5 Possessio facta parit remediū adipiscēde non recuperāde.
- 6 Testm an valeat si pater instituit filium non tanq̃ filium.
- 7 Legitimatio est subrepticia non expressis aualitatibus.

Consilium. XXXVII.

A causa mota per Angelum simonis contra dominas Gasparinā, et Mariam Doroteam Orsolinā quondam simonis de nichio: viso libello cum statutis et alijs de quibus in theamate sit mentio, et his que eleganter deducta sunt per clarissimum dominum aduocatū omīssis non necessarijs. Dico ex pluribus dictum Angelum obtinere non posse. Primo qđ agit tanquam heres domini Joannis de nichio testamento dicti domini Joannis. et Sed per secundum testa

testamentum in quo dictus testator instituit dictam Catharinam eius testatoris matrem tollitur primum. l. si quis prior. ff. ad trebel. instit. quibus mod. testamen. in firm. s. posterior. re. ergo obtinere non potest. Nec ad hoc obstat si dicatur quod dictum testamentum in quo dicta Catharina fuit instituta non tenet: quia dictus Simon Angelus legitimatus fuit in eo preteritus: ergo non potuit tollere primum. l. si filius qui in potestate. ff. de lib. et posthu. l. si iure. ff. de leg. iij. q. respondeo ad hoc ut secundum testamentum tollat primum: satis est quod inspecto tempore conditi testamenti secundum ipsum secundum testamentum tale fuerit quod aliquo casu contingere potuerit, et ex eo possit adiri hereditas, licet hoc postea non contingat. l. cum in secundo. ff. de iniusto testamen. l. pater filio. ff. de here. insti. s. ita est quod inspecto tempore testamenti secundum: secundum valebat eo quod asserta legitimatio facta de filio predicto scilicet Simone Angel. non valebat, eo quia fuerat legitimatus sine licentia principis et ex decreto principis talis legitimatio facta non tenet tanquam facta contra prohibitionem dicti decreti: per quem intelligitur actus annullari dato etiam quod non exprimeret. l. non dubium. C. de leg. 2. l. cum lex. de fidei iussor. et non obstante quod in decreto alia pena imponatur comiti legitimati tamen actus est nullus, et quod sit de mente legis ita volentis appareat in. l. j. C. de sepul. viola. l. iubemus nulli. C. de sacrosan. ecc. quod autem ita fuerit de mente dicti decreti patet: quia in dicto decreto declarant dictas legitimaciones in casu certo factas sine licentia prefati ducis infringi. nam ex prefatione declaratur regula: lege nam quod liquide. s. fin. ff. de penu lega. not. Bald. in ca. j. de cap. qui cur. ven. in. vij. colum. in versicul. idem Oldra. et Joa. de imo. in. l. filio preterito. in. xvij. colum. de iniusto testa. videtur ad hoc allegare dictum. s. fin. quem dicit non esse alibi. Nec dicatis quod legitimacionis confirmatio principis postea secuta post mortem dicti Joan. trahatur retro ad tempus conditi testamenti: quia pluribus modis posset responderi, sed quia illa est indubitata clausula et clara: scilicet quod hoc non facit quod primum testamentum non sit sublatum per secundum patet, quia satis est quod aliquo casu contingere potuisset quod ex secundo testamento potuisset adiri hereditas. ad hoc ut per secundum tollatur primum. d. l. pater filio. sed si dicta confirmatio legitimacionis facta non fuisset prout poterat contingere: certum quod ex secundo testamento potuisset adiri hereditas: ideo alia responsio non videtur necessaria ad dictam confirmationem legitimacionis: que confirmatio non dicitur valere quo ad preiudicium dicte domine Catharine: que iam hereditatem apprehenderat, et sic preiudicium tertii: cui iuri non videtur principem voluisse derogare. c. super eo. de offi. delega. 2. l. j. s. si quis a principe. ff. ne quid in loco pub. et in p. posito not. Barto. in. l. j. s. filius. in. si. ff. ad tert. l. per not. in. l. gallus. s. quid si tantum. ff. de libe. et posthu. et not. Bald. in. c. domino guerram. in. titu. hic finitur lex coradi. 2. l. j. C. de iur. et fac. igno. et in. leam quam. in. versic. quero vtrum. C. de fidei. co. in. aut. ingressi. in. titu. C. de sacrosan. eccle. et in. l. j. in. vij. colum. C. de preci. impera. offer. Joa. an. in. addi. Specu. in. tit. de iucces. ab intesta. s. j. versicu. per primam. q. et per Hosti. in. summa qui fil. sint legi. in. princip. antepe. colum. cum si. Et ita etiam in alio decreto principis expresse est cautum, scilicet quod non intelligitur per aliquam suam concessionem esse sublatum ius quesitum alteri: nisi in concessionem sit adiecta specialis clausula non obstante quod alteri sit ius quesitum, sed ista clausula non est adiecta in dicta confirmatione, nec etiam equi pollens: nec sufficit generalis clausula non obstante. vt. l. si quis in prin. testamenti. ff. de leg. iij. not. gloss. in. l. j. et ibi Bart. C. de peti. bo. sublati. lib. 2. et in. l. omnes. C. de aqueductu. libro. xi. not. Bald. in. l. fin. C. si contra ius vel vti. publi. Anto. de but. et Jo. de imo. in. c. nonnulli. de rescriptis. cum si. Et saltem cum non fuerit facta dicta concessio citata dicta domina Catharina: ut requiritur per id quod habetur in. l. penulti. ff. de nata. restitu. et alij post Barto. in. l. nam ita diuus. ff. de adop. not. per Bartol. in. d. s. et quid si tantum. et in. l. j. C. de tempo. appel. Hostien. et alij in. c. cum olim. de re iudi. et in. c. per venerabilem. qui fil. sint legi. not. Bald. in. l. fin. C. qui res iudi. non nocet per eundem in. princip. in. vi. colum. et l. j. in. pen. col. C. de inoffi. do. et etiam per docto. maxime domi. Gardin. et Imol. in. capi. nisi cum pridem. s. j. de renuncia. cum suis co. et. Et etiam et alio principali capite dico quod etiam si secundum testamentum fuisset nullum ratione preteriti filij legitimati, dato quod legitimatio a principio valuisset. tamen fuit sublatum precedens testamentum propter consuetam clausulam codicillarem quam existimo fuisse appositam in. d. scdo test. na in hoc casu cum per tale clausulam dicti scbi testamenti videatur velle quod si testamentum non valet iure testamenti heredes venientes ab intestato habeant hereditatem: ut adimpleant contenta in ipso testamento inualido iuxta l. ex eo. s. j. cum ibi no. ff. de testi. et ibi Bart. in. l. j. et ibi per Bart. ff. de iur. codicillo. tollitur primum testamentum. vt no. Bar. in. l. si mater. in. si. ff. de leg. iij. Et licet Barto. dicat quod tollitur primum testamentum adita hereditate per venientes ab intestato: tamen in hoc communiter tenetur quod non requiratur aditio: quia ad hoc ut primum testamentum tollatur per sequens non est necesse quod ex sequenti voluntate adeatur hereditas, sed satis est quod contingere potuerit adiri. vt. d. l. pater filio. et ita in p. posito no. Bald. Ange. Imo. et Raphael cum a. in. l. sed si in conditione. ff. de here. institu. et Raphael cum a. in. repetitione. l. si filius qui in potestate. in. xxvj. col. ff. de liber. et posthu. Paul. de castro in. l. sancimus. C. de testamen. Et constat esse de iure verum quod rupto testamento ex causa preteritionis filij iaz nati vel nascituri clausula codicillaris operatur effectum suum s. m. magis communem opinionem. l. generaliter. s. ex testamento. ff. de fideicom. liber. l. ab intestato. et l. si quis cum nullum. ff. de iure cod. etiam si fuisset ignoranter preteritus. vt plene p. doc. in. aut. ex causa. C. de libe. preteritis. in. fin. C. de codicil. in. l. j. ff. de iure codicillo. in. l. filio preterito. ff. de iniusto testamento. Oldra. in. consilio. c. lxx. incipiente super. j. q. Et Specu. in. tit. de instru. editio. s. compendiose. ver. si. item vide. et Salycet. et Pau. de castr. in. l. j. de posthu. here. insti. Joan. de imo. in. l. qui filiabus. in. prin. ff. de leg. i. vbi ponderat Barto. in hoc sensisse. et ita sequitur sum legendo dicta aut. ex causa. et ibi rideo ad ea que per nonnullos adducuntur in contrarium quod hic non examinamus: quia non video oportere. et quatenus pertinet ad istum articulum refero me ad id quod concludo in illa aut. ex ca. vbi istam partem tanquam veram et magis communem approbavi. Et b. ista sufficiant ad conclusionem dicti agentis. Sed alia insuper ratione ostenditur eum obtinere non posse. nam ipse videtur suam petitionem fundare in possessorio recuperande: quia dicit quod ex forma decreti ducalis possessio defuncti: etiam actualiter non apprehensa intelligitur continuata in ipsum Ange. Simonem heredem et petit se ad illam possessionem restituere et reintegrari, sed talis ficta possessio non parit interdictum recuperande: ut decidit Bald. in. aut. defuncto. C. ad tert. circa median. vbi dicit quod ficta possessio continuata non parit remedium possessorii recuperande cum pariat adipiscende. iuxta. l. j. C. quorum bo. et sentit hoc etiam Bald. in. l. si. C. de appel. et ibi de ista continuatione et ficta possessione multa dicunt Bald. et alij scribentes. sed quo ad propositum videtur Bald. aperte loqui in. d. aut. de defuncto. Et preterea et fortius dicti decreti possessio fuit continuata in dictam dominam Catharinam que post tempus mortis dicti domini Joa. fuit heres dicti domini Joa. virtute dicti testamenti ultimae: tunc defectu legitimacionis, et sic cum possessio legitime esset translata in eum fuerunt verificata verba statuti. vbi posito quod aliquo modo contigisset quod domina Catharina postea desisset esse heres et fuisset nova causa hereditas dicti domini Joan. translata in. d. Aug. Simonem non potest dici quod tunc dictum decretum auferat possessionem dicte Catharine vel eius heredibus, et ea transferat in dictum Angelum Simonem: quia iste est casus omissus in. d. decreto cor. rectorio iuris cois: ergo remanet in dispositione iuris cois. l. co. modissime. ff. de lib. et posthu. l. si extrane. ff. de codi. ob cam. l. precipim. de appel. et dictum statutum debet intelligi de primo herede. l. boues. s. hoc sermone. ff. de x. sig. l. hec conditio filie mee. ff. de codi. et de mo. l. dotis. ff. de iur. do. et bñ in p. posito no. Bar. in. l. liberorum. ff. de x. sig. i. pe. col. x. q. si in aliqua dispositione fit mentio de filiis. cum si. Et saltem in casu nostro in quo Simon Angelus non dicit se heredem esse primi heredis. i. domine Catharine, et si diceret se heredem domine Catharine quod adiuit hereditatem domini Jo. ex secundo testamento res est expedita: et non posset venire contra factum dicte domine Catharine. l. cum a matre. C. de rei ve. l. si adulta. C. de here. act. l. j. C. si in frau. patro. et sic videmur approbasse testem secundum: in quo dicit se fuisse preteritum quod facere potuisset. l. filio preterito. ff. de iniusto testamento. et stat quod de iure cois non potuisset dictus actor agere: prout egit: quia de iure cois non transit possessio in heredem etiam si sit filius in potestate: nec in eum continuatur: nisi ea apprehendat. l. cum heredes. in. prin. de acqui. pos. et no. in. l. j. s. scuola. ff. si quis testamento liber esse. et no. in. l. cum miles. in. prin. ff. quib. ex cau. maio. et est cois conclusio vbiq. Presupponitur et in dicta causa in qua dicitur actor alium libellum produxit presertim intetando remedium. l. edicto. C. de edic. diui adria. tol. fuit probatum dictam dominam Agnesam matrem dicti Simonis angeli fuisse iugatam tpe quo cepit dictum Ange. simo. merito patebit accessus ad eam ad libitum ipsius mariti, ut in puncto narrat, et propterea videbatur huius presumptionem quod esset natus non ex dicto Jo. presbytero, sed ex legitimo matrimonio, et si probaret mulierem adulterasse: ut est tex. quem ibi doc. ad hoc singulare reputat in. l. miles. s. defuncto. ff. de

tem: ut adimpleant contenta in ipso testamento inualido iuxta l. ex eo. s. j. cum ibi no. ff. de testi. et ibi Bart. in. l. j. et ibi per Bart. ff. de iur. codicillo. tollitur primum testamentum. vt no. Bar. in. l. si mater. in. si. ff. de leg. iij. Et licet Barto. dicat quod tollitur primum testamentum adita hereditate per venientes ab intestato: tamen in hoc communiter tenetur quod non requiratur aditio: quia ad hoc ut primum testamentum tollatur per sequens non est necesse quod ex sequenti voluntate adeatur hereditas, sed satis est quod contingere potuerit adiri. vt. d. l. pater filio. et ita in p. posito no. Bald. Ange. Imo. et Raphael cum a. in. l. sed si in conditione. ff. de here. institu. et Raphael cum a. in. repetitione. l. si filius qui in potestate. in. xxvj. col. ff. de liber. et posthu. Paul. de castro in. l. sancimus. C. de testamen. Et constat esse de iure verum quod rupto testamento ex causa preteritionis filij iaz nati vel nascituri clausula codicillaris operatur effectum suum s. m. magis communem opinionem. l. generaliter. s. ex testamento. ff. de fideicom. liber. l. ab intestato. et l. si quis cum nullum. ff. de iure cod. etiam si fuisset ignoranter preteritus. vt plene p. doc. in. aut. ex causa. C. de libe. preteritis. in. fin. C. de codicil. in. l. j. ff. de iure codicillo. in. l. filio preterito. ff. de iniusto testamento. Oldra. in. consilio. c. lxx. incipiente super. j. q. Et Specu. in. tit. de instru. editio. s. compendiose. ver. si. item vide. et Salycet. et Pau. de castr. in. l. j. de posthu. here. insti. Joan. de imo. in. l. qui filiabus. in. prin. ff. de leg. i. vbi ponderat Barto. in hoc sensisse. et ita sequitur sum legendo dicta aut. ex causa. et ibi rideo ad ea que per nonnullos adducuntur in contrarium quod hic non examinamus: quia non video oportere. et quatenus pertinet ad istum articulum refero me ad id quod concludo in illa aut. ex ca. vbi istam partem tanquam veram et magis communem approbavi. Et b. ista sufficiant ad conclusionem dicti agentis. Sed alia insuper ratione ostenditur eum obtinere non posse. nam ipse videtur suam petitionem fundare in possessorio recuperande: quia dicit quod ex forma decreti ducalis possessio defuncti: etiam actualiter non apprehensa intelligitur continuata in ipsum Ange. Simonem heredem et petit se ad illam possessionem restituere et reintegrari, sed talis ficta possessio non parit interdictum recuperande: ut decidit Bald. in. aut. defuncto. C. ad tert. circa median. vbi dicit quod ficta possessio continuata non parit remedium possessorii recuperande cum pariat adipiscende. iuxta. l. j. C. quorum bo. et sentit hoc etiam Bald. in. l. si. C. de appel. et ibi de ista continuatione et ficta possessione multa dicunt Bald. et alij scribentes. sed quo ad propositum videtur Bald. aperte loqui in. d. aut. de defuncto. Et preterea et fortius dicti decreti possessio fuit continuata in dictam dominam Catharinam que post tempus mortis dicti domini Joa. fuit heres dicti domini Joa. virtute dicti testamenti ultimae: tunc defectu legitimacionis, et sic cum possessio legitime esset translata in eum fuerunt verificata verba statuti. vbi posito quod aliquo modo contigisset quod domina Catharina postea desisset esse heres et fuisset nova causa hereditas dicti domini Joan. translata in. d. Aug. Simonem non potest dici quod tunc dictum decretum auferat possessionem dicte Catharine vel eius heredibus, et ea transferat in dictum Angelum Simonem: quia iste est casus omissus in. d. decreto cor. rectorio iuris cois: ergo remanet in dispositione iuris cois. l. co. modissime. ff. de lib. et posthu. l. si extrane. ff. de codi. ob cam. l. precipim. de appel. et dictum statutum debet intelligi de primo herede. l. boues. s. hoc sermone. ff. de x. sig. l. hec conditio filie mee. ff. de codi. et de mo. l. dotis. ff. de iur. do. et bñ in p. posito no. Bar. in. l. liberorum. ff. de x. sig. i. pe. col. x. q. si in aliqua dispositione fit mentio de filiis. cum si. Et saltem in casu nostro in quo Simon Angelus non dicit se heredem esse primi heredis. i. domine Catharine, et si diceret se heredem domine Catharine quod adiuit hereditatem domini Jo. ex secundo testamento res est expedita: et non posset venire contra factum dicte domine Catharine. l. cum a matre. C. de rei ve. l. si adulta. C. de here. act. l. j. C. si in frau. patro. et sic videmur approbasse testem secundum: in quo dicit se fuisse preteritum quod facere potuisset. l. filio preterito. ff. de iniusto testamento. et stat quod de iure cois non potuisset dictus actor agere: prout egit: quia de iure cois non transit possessio in heredem etiam si sit filius in potestate: nec in eum continuatur: nisi ea apprehendat. l. cum heredes. in. prin. de acqui. pos. et no. in. l. j. s. scuola. ff. si quis testamento liber esse. et no. in. l. cum miles. in. prin. ff. quib. ex cau. maio. et est cois conclusio vbiq. Presupponitur et in dicta causa in qua dicitur actor alium libellum produxit presertim intetando remedium. l. edicto. C. de edic. diui adria. tol. fuit probatum dictam dominam Agnesam matrem dicti Simonis angeli fuisse iugatam tpe quo cepit dictum Ange. simo. merito patebit accessus ad eam ad libitum ipsius mariti, ut in puncto narrat, et propterea videbatur huius presumptionem quod esset natus non ex dicto Jo. presbytero, sed ex legitimo matrimonio, et si probaret mulierem adulterasse: ut est tex. quem ibi doc. ad hoc singulare reputat in. l. miles. s. defuncto. ff. de

Et Communem. s. eo. cos. xxvi. nu. v. C. ad parit. imo. vt decidit Jo. fa. insti. de here. quas li. et differ. s. j. co. et ita observam?

adul. et cōcurrat etiā presumptio qd nō fuerit filius dicti Joā. qz eum preterit in secundo testamēto, et sic eum non ut filium tractavit. Unde succedit dubitatio facta per Bal. in. c. per tuas. in fi. de proba. vbi querit quid si perinstituit aliquem tanq̄ verum filium ex v̄gore postea mutavit testamētum: et ei modicā rem reliquit iure institutionis: nō nominando ipsum ut filium, sed tanq̄ nutritum in domo: an possit tanq̄ preteritus rumpere testamētū. et arguit qd sic, qz pater non tractavit eum ut filium. Item quia videtur dubitasse an esset filius, et sic preteritu dubitationis eum quodāmodo preterisse. Et tē quia dubius similis est erranti. l. si. C. de condi. inde. l. manifestissimi. C. de fur. in. s. siue autem dubius. sed error h̄z vitare. leam quam. C. de fideicom. cum similibus in contrarium arguit: qz non debet esse melioris conditionis in rumpēdo filiū dubius q̄ errās. l. qui de inofficio. ff. de inofficio. testa. et sufficit etiam si relictum in vno minimo consisteret quod nōt. in l. si quis prior. ff. ad treb. l. iij. s. sed vtrum. ff. de mino. et tādē dicit se non soluere dictam questionem: quia depēdebat de facto in causa multum ardua secundum eum. minus dubia videtur questio nostra. quia in casu nostro testator dictum Simonem in secundo testamento omnino preterit, et sic videtur eum non habuisse pro filio: tamē quia nō habeo illas probationes testium, et etiam quia non video esse necessariū stantibus quibusdam fundamentis de quibus. s. ideo in hoc insistendum nō putavit. Et quia in omnem evētum est conclusum qd dicti testes repetantur in ista causa nō ex eo quod libellus productus fuerit ineptus quo casu quidam dixerunt attestaciones et pbationes factas super inepto libello valere et expersicere: et super inepta instātia possit fundari sententia: quidam dixerunt contrarium. ut per Hostien. no. et alios in. c. causam. el. j. de testi. per Bal. in. l. iij. in. iij. col. C. de fructi. et lit. expē. et in. l. si patronus. ff. de iureiur. quod nō discutio: qz nō videtur qd dictus primus libellus fuerit ineptus: quia satis tollerari potest illa narratio et conclusio: sed bene deficit ius et iustitia ipsi actori stante maxime secundo testamento per id quod non poterat competere actori dictum ius agendi per dictam. l. edicto. vbi gloss. et docto. dñ tractant quis sit legitimus contradictor, et etiam patet per ea que dixi. s. dum fuit ostensum qd per secundum testamentum fuit sublatus primū testamētum. Et tamen, ut dixi, cōsulo ut repntantur dicti testes in hac causa: ut tollatur dubitatio: an testes recepti in vna causa probent in alia causa inter easdem personas iuxta no. per Bar. in. l. cum lite mortua. ff. indi. solu. in. l. iij. s. j. ff. vi bo. rap. l. yn. Bal. et alij in. l. iij. C. de eden. et per docto. in. d. capit. causam. vbi varie loquantur. Et unari etiā possunt ex alio capite partes reorū, quia nō videtur dictam legitimationem non valuisse ex alio capite: quia si natus et conceptus est dictus Simon Angel. ex dicto domino Joanne existente in sacris et ex agnete coniugate de tali qualitate non fuit facta mētio saltem specialis in ea parte legitimationis: que mihi transmissa est: in qua nō narratur qd tempore conceptionis dicti Angeli Simonis dictus dominus Joannes esset in sacris: ut dixi. nec quod dicta Agensia esset coniugata. Unde succedit id quod not. dixit Bald. in. l. eum quam. C. de fideicom. in. xij. col. in versicu. sed pone quidam erat filius ex adultero et. vbi querit de illa vulgari. q. quis fuit legitimatus tanq̄ spurius et nō fuerunt expresse qualitates spurietatis. nō valet legitimatio: saltem qñ sunt adiecte clausule: non obstante generaliter in lata forma. Inter cetera quo ad propositum nostrū inquit qd clausula nō obstante esset in nube ille qui legitimatus esset plurimū odio sus: ut qz ex sacrilego vel monacha natus nō sufficerent verba generalia que tam odibiles nō comprehendunt. ut. l. lucius. s. lucis titi damam. ff. de lega. ij. c. j. de fil. presby. in. vi. Ad hoc quod trahitur per Oldr. consilio. cccxlvj. incipit. factū tale est quidam et. Specula. in titu. de legi. versu. cum nunc de episcopo. no. Joā. an. in addi. Spec. in rubri. qui filij sint legi. et Joan. andr. in. c. nisi cum pridem. s. persone. de renū. Hostien. Joā. an. in. c. de fi. presby. in antiquis ibi. et dum dicit quod sedes apostolica nō facile dispensat cū genitis ex religioso vel adultero vel ex incestuoso coitu: et idem reasumit Joā. an. in. c. i. eo. tit. in. vi. et quod traditur per Pet. de ancha. in consilio cccxxvij. inci. circa primum questū. et Anto. de butr. in. c. per venerabilem. in. xx. col. qui fil. sint legi. et Bene. de plūbi. in. l. i. ff. de natali restitu. per illum tex. et bonus tex. in. l. si non leg. cū ibi no. per Angel. ff. de here. in. titi. Nec puto super alijs de quibus in themate expediret vltra scribere. quia ea que. s. teti gi putavi esse potiora et saltē fundamenta primo loco relata. Et quibus omnibus cōcludo reos conuētos esse diffinitive absolueudos. et victum victori esse condemnandū in expensis iuxta. l. properandum. s. si autem alterutra. C. de iudicis.

Et filium. In hoc dubio puto accipiēdū in benigniore et iustiorē partē, v̄z prout ē utilitas filio. ut si est institutus in magna portione valeat institutio et hoc ē certū. x̄o sit institut⁹ in modico nō valeat. quia verisimile est qd si p̄ certo scinisset eū filiū non fraudasset ad hoc aut pbādū sufficit p̄sumptio iuris. l. si lū. ff. d. his q sunt sui vel al. iur. non obstante dubitatione patris. l. si. ff. de pba. et ita sentit Alex. i. l. si pater. C. de h̄di. isti. non adduco. l. j. s. de car. l. vbi querit qd pbat ut recte ait Bal. i. d. l. si pater.

Qualitates. vide in cōs. cxcv. lib. ij.

Partē. Bal. p̄. cccij. in sub. titutiōe. lib. ij. cō. fil. cclxxj. substitutio fideicomisaria. lib. iij. Cor. cō. xx. col. iij. li. iij. Ale. p̄. xciij. col. ij. p̄. fil. xciij. lib. iij. p̄. cit. col. iij. lib. vij. Bal. l. qdez testō. ff. de vulga. et pup. l. si qz ita stipulat⁹. 7 fuerit. ff. d. p. ob. Alex. in eo. cō. fil. xci. nu. vij.

Secus. Alex. lex facto. s. i. co. vi. ff. ad trebel. so. ci. rep. l. cū auus. col. j. ff. de cōdi. et demon.

- 1 Substitutio facta pluribus habet locum altero eorum decedente in parte eius.
- 2 Fratres et transuersales non excludunt substitutum ex tacita mente. vnde. l. cum acc. non habet locum nisi quando grauatus est liberis testatoris.
- 3 Substitutio vulgaris facta pluribus, an habeat locum vno repudiante.
- 4 Substitutio tacita pupillaris neminē excludit ex cōiecturis.
- 5 Substitutum nō excludit ex tacita mente testatoris, qui non succedit.

Consilium. XXXVIII.

Isothemate de quo. s. omisso longorū verborum apparatu: adheres conclusioni quam puto de iure veriorē in hoc pulchro articulo. Puto de iure concludendum dictam artem integram marangonum ciuitatis Regij vocari ex substitutione facta in testamento dicti Laurentij, que obuēnit dicto Jacobo qui decessit sine filijs legitimis et naturalibus, et per consequens vocari ad partem que obuēnit loco dicti Jacobi. Nam post mortem aMartini et Francis vocati sunt ad hereditatem dicti Laurentij ipsi filij masculi Francis et aMartini, et eisdem filijs est facta substitutio compendiosa, scilicet quod in casu quo ipsi filij masculi Francis et aMartini decederent sine filijs legitimis et naturalibus: substituta fuit ars marangonum cum onere faciendi certum anniuersarium singulo anno in ecclesia sancti Petri, et quod dicta ars debeat distribuere certam quantitatem frumenti. Et sic fuit substitutio compendiosa facta per verbum commune que post tempora pupillaris etatis trahitur ad fideicommissum in. l. precibus, et ibi plene not. C. de impub. et alijs substitu. l. centurio, cum ibi no. ff. de vulgari et pupillari. et capitu. Raynu. de testa. et constat iure quod substitutio facta per illa verba videlicet in casu quo filij dictorum Francis et aMartini decederent sine filijs substituit artem marangonum: operantur quod vno ex pluribus dictorum filiorum Francis et aMartini decedente sine filijs ad partem talis decedentis vocari debet ars marangonum substituta: ut est text. in. l. lucius. s. caio. ff. ad trebel. et in. l. fin. s. filium. ff. de lega. ij. Nec obstat si dicatur qd illud fallit quādo superextaret persona: que ex p̄sumpta mente defuncti substitutum excluderet ut. l. heredes mei. s. cū ita. ff. ad trebellia. cum ibi no. per Bartol. et alios scribentes. et. l. cum quidam. cum ibi not. C. de impub. et alijs substitu. et arg. l. si is qui ducenta. s. idem. ff. de reb. dub. et. l. cum acutissimi. C. de fideicommiss. l. generaliter. s. cum autem. C. de insti. et substitu. sub condi. fac. et mortuo dicto Jacobo superest saltem persona rodulphi fratris patruelis ipsius Jacobi et filij fratris dicti testatoris qui rodolphus ab intestato successurus fuisset dicto Jacobo si decessisset intestat⁹ et nullus alius proximior extitisset: ergo substitutus debuit excludi. Nam nedum de scedentes, sed etiam transuersales dicuntur esse de personis que verosimiliter ex p̄sumpta mente testatoris defuncti excluderent substitutum extraneum: ut sub dubio forte voluit Joannes de imo. in. d. l. heredes mei. s. cum ita. Quia pōt pluribus modis responderi. Et primo qd non videt iure probari illud qd sub dubio forte dicit Joan. de imol. per iura allegata p̄ Bar. et doc. in. d. s. cū ita que solū loquunt in descendentibus testatoris: patet in. d. l. cum acutissimi. cū similibus allegatis p̄ eos. vnde cōtra illud quod dicit Jo. de imo. in. d. l. cum auus. ff. de cōdit. vbi concludunt quod illa p̄sumpta mēs testatoris que operatur exclusionē substituti fideicommissarii in casu. d. l. cū acutissimi. cum simi. solum colligitur qñ filius grauatus p̄ fideicommissum decedit cū liberis qui sunt de descendētib⁹ testatoris: secus si trasuersalis testatoris instituit⁹ et rogat⁹ sit: ut alteri p̄ fideicommissum restituat: qz nō intelligit grauatur si decedat sine liberis. Et huic opi. v̄z adhere re Bal. in. d. c. cū quidā. post mediū dñ tractat de substitutione. ibi dñ dicit si quidā aliquis de liberis et qlibet testator cogitauit: est in medio et. et etiā Ang. i. d. s. cū ita. dñ tractat de vulg. subst. et Pau. de cast. in. d. l. si pater impubes. ff. de vulg. et pup. et Salyc. expressius in. d. l. cū quidam. in vlt. col. dñ tractat. de vulga. sub. Et hoc etiā videtur esse de mēte Bal. in. s. cū ita. in fine. dñ dicit qd superest aliquis de liberis. Nec obstat illud qd dicit Bart. in. d. s. cum ita. dñ opponit. d. l. quis. C. de

Libri Primus Consilii Alex. Consilium XXXIX.

Vnde themate de quo supra omisso
ratu et adherens ei conclusioni quam puto veram: dicam
et breuiter quod sentio et certe omittis non necessariis.

- 1 **¶** Videt mihi quod licet alias quando negatiua est fundamen-
tum intentionis alicuius: teneatur ille eam probare. ut in l. hoc
iure. et in l. ita stipulatus. vers. quid si ab initio. ff. de verbo. ob-
liga. l. si quis coloratum. C. de fabri. lib. xj. l. magis puto. §. non
passim. ff. de r. bus eorum. et plene per Imol. et alios in l. §. C.
de iure emphyteu. cum si. **¶** Tamen in q. proposita et quando
aliquis est substitutus titio sub hac conditione si decesserit ti-
tius sine liberis seu filiis: mortuo titio substitutus petat heres-
ditatem. allegans titium decessisse sine filiis: certe qui velit hoc
negare et allegare titium non decessisse sine filiis, habet necesse
hoc probare: scilicet quod tempore quo titius decessit habuit
filios. hic est text. per quam literam ibi decidit expresse Bart.
et Angel. in l. ex facto. §. si quis autem susceperit. in fin. ff. ad
trebellia. **¶** Et idem tenuit Bar. in l. qui duos. §. cum in bel-
lo. ff. de reb. du. vbi subdit quod qui allegat aliquem decessisse cum
liberis. eo ipso quod probatur eum decessisse: fundata est de in-
re communi intentio allegantis quod decessit sine liberis per. d. §.
si quis autem susceperit. et faciat finem eum. l. spadonem. §. qui
absolutus. ff. de excusa. tuto. **¶** Ad etiam super his que facti
sunt lex quandoque presumptionem inducit in l. siue possides
tis. cum gloss. ff. de proba. in l. filium. cum simili. ff. de his qui
sunt sui vel alie. iur. et fingit etiam lex super his que facti sunt.
l. qui in vtero. z. l. si. ff. de statu ho. Et declarat Bart. in repe. l.
si is qui pro emptore. in. §. q. princip. ff. de vsuca. nisi quando
extrema non essent habilia. ut ipse declarat in eadem. l. in. v. et
in. vi. colum. vbi subtiliter respondet ad l. denique. ff. ex qui. cau.
ma. o. Et dicit Ange. in. d. §. si quis autem. quod hoc est spe-
cialiter inductum fauore fideicommissi seu fideicommissarie
substitutionis ne pereat. et ita dixit fuisse de mente glo. in. d. §.
si quis autem. in. d. §. cum in bello. fatetur Ange. quod tutius est
facere quod iudex faciat discussionem in vicinia per explora-
tores referentes se inuestigasse et inuenisse quod nullus filius re-
manserit: etiam ut not. Barto. in. d. l. in illa. et ibi dicit Barto. in
fi. quod etiam exploratores referrent se diligenter inuestigasse et
non potuissent certiores fieri. presumetur per negate seu allega-
te liberos non superextasse. allegat. d. l. ex facto. §. si quis autem.
qui est. §. penul. **¶** Et sic tacite videtur sentire Bartol. in. d. l.
in illa per text. in. d. §. si quis autem. quod intelligatur quando fa-
cta fuit discussio per exploratores referentes non apparere fi-
lios superuixisse. **¶** Sed ut dicit Joan. de imo. in. d. §. si quis
autem. iste intellectus diuinat ad illud text. vbi nihil de tali dis-
cussione dicitur. et licet Joa. de imo. in. d. §. si quis autem. sub
dubio forte dicat quod ille text. in fi. est intelligendus quando ap-
paret patrem et filios decessisse simul casu subitaneae mortis: se-
cus autem vbi separatim ex diuersis temporibus decessissent:
quia tunc deberet ille probare illam negatiuam qui ex ea vult
se fundare per. d. l. hoc iure. cum si. tamen certe iste intellectus
ad. d. §. si quis autem. vers. cum autem. non videtur posse fa-
cere: quia finem hoc ille vers. esset superfluus: quia hoc iam satis
aperte dictum erat in superiori per. incipiente. sed si naufragio.
4 **¶** Nec etiam predictis obstat text. in. d. §. cum in bello. et vbi
etiam quando pater et filius simul perierunt presumit patrem
predecessisse superstiti filio. cuius contrarium videtur dicere text.
in. d. §. si quis autem. vers. sed si naufragio. quia ultra ea que
respondet glo. in. d. §. cum in bello. potest responderi quod text.
in. d. §. cum in bello. loquitur quo ad effectum resultantem ex
dispositione. l. que quidem pcedit ex equitate finem ordinem na-
turalem ut filius consequatur hereditatem patris potius quam
econtra. ut in casu. d. §. cum in bello. nam quo ad hoc ut filius
transmittat hereditatem patris fingitur patrem predecessisse.
Sed text. in. d. §. si quis autem. loquitur ex dispositione hominis. i.
testatoris. Et hanc diuersitatem in materia facit Barto. in. l.
quod de pariter. ff. de reb. dub. **¶** Et propterea concludendo
dico non esse in iudicando recedendum ab autoritatibus tan-
torum virosum. scilicet Bartol. et Ang. nec obstat quod loquantur
quando erat probandum quod decessisse sine liberis sed in ca-
su nostro erat probandum maritimum decessisse sine liberis excepto
Iacobo eius filio: quia respondeo quod inter casum nostrum et
casum quem ponit Barto. et Angel. nulla est differentia: et quod
idem iuris est de parte quo ad partem: que est de toto quo ad
totum. l. que de tota. in princip. ff. de rei vendi. et in l. qui scit. ff.
de vsur. quod illud quidem dicit de probando quem decessisse sine
filiis excepto vno filio. scilicet Iacobo. unde concludo fundatam esse

quo ad predicta intentionem agentium allegantium ad Martinum de-
cessisse sine filiis excepto Iacobo. et Iacobum postea mortuum
esse sine filiis cum de morte tam ad Martinum quam Iacobi non dubitetur.

Consilium XL. Vide in consilio, xxxix. lib. iij.

Summarium.

- 1 **¶** Scriptura diuersarum manuum suspecta est nisi notarius attestetur.
- 2 **¶** Instrumentum debet esse scriptum manu notarii rogati: et ab eo subscriptum. et nu. 3.
- 4 **¶** Instrumentum vitiat repugnantia.
- 5 **¶** Testamentum ad pias causas si fiat. in eo sufficiunt duo testes.
- 6 **¶** Clausula codicillaris non operatur quando filius fuit igno-
rante preteritus.

Consilium XLI.

Vnde tenore allegati producti instru-
menti testamenti quondam
Thomae barnabensis. quod quidem presump-
nitur non fuisse scriptum manu notarii in ea parte

- in qua factum est legatum usufructus syluestro Gregorio stadios
rui. xxx. nec in ea parte in qua relicto est usufructus Petro fra-
tri ipsius testatis exceptis illis verbis positus in fine dicti le-
gati omni quantitate cheli tochasse. que verba estimant fuisse
notarii. quibus institutio heredu et quoddam legatum relictu pro
duab' virginibus maritandis: et illa finalis clausula que incipit
actu in apotheca etc. sunt de manu notarii. **¶** Aduto esse de iure
concludendum quod dictum legatum relictu fratri dicti testatoris et
relictu. d. sylue. peti non possit per eos occasione. d. scripture te-
stamenti et maxie plecturis. **¶** Et primo quod cum dicta scriptura
testamenti sit de manu diuersarum personarum scripta et nota-
rius non faciat mentionem quod sit de diuersa manu redditus sus-
pecta. ut est text. sing. in aut. de triu. et semi. §. etiam quod spe. colu. iij.
quem ita allegat Bald. et Salyc. in l. §. ctus. C. de fide instru. et
ibi no. doc. et no. glo. si. in. c. cum venerabilis. de reli. do. et Spec.
in tit. de instru. edi. §. instrumentum. vers. ite quod habet subscrip-
tiones. et etiam no. glo. in l. si. in ver. figura. C. de edic. diui adri.
tol. et dixit ibi Bal. in. xiiij. col. tale scriptura ex hoc reddi fal-
sam. et idem dicit Bal. in effectu in l. si vnus. C. de testa. in vlti.
col. et in l. nostra. in. §. col. eod. ti. et no. doc. in. c. ex literis. de fide
instru. **¶** Secundo quod instrumentum de manu notarii
de eo rogati non manu alterius: ut h' in aut. de tabellio. §. nos
aut. et ibi glo. in ver. ipsi per se. no. Spe. et Joan. an. in tit. de in-
stru. edi. §. instrumentum. v. ite opp. quod non est cofectum per eum.
et Bal. in rub. C. de fi. instr. in. xij. col. in ver. sed tamen hic dubi-
tat. expresse dixit quod notarius debet scribere protocolu de ma-
nu sua. et non palium. et no. doc. in. d. c. inter dilectos. et Bal. in l. i.
§. ne aut. C. de cad. tol. et Ang. in l. qda. §. nihil. ff. de ede. et Jo.
de imo. i. c. si. de offi. deleg. Accedit quod no. Bal. i. l. fideicom-
missa. §. si. ff. de leg. iij. vbi dicit quod imbreiature notarii fidem fa-
ciat si est in mundum redacta adeo quod ibi nullum appareat vitium:
allegat. id quod h' in aut. de tabel. §. pe. iuncta. l. contractus. in
ver. in mundu. C. de fide instru. §. dicta imbreiatura non est h' i-
usmodi: quod cum sit scripta manu diuersorum. et etiam partim ma-
nu illius qui non erat notarius qui quidem sint patet ex ia dicti
ergo fide non facit. **¶** Tertio quod quia scriptura notarii ad hoc
ut fide faciat requirit quod sit subscripta manu describere. vt. l. ij.
C. de tabel. eo. ti. et gl. in aut. de instru. can. in fi. in. §. si infra.
et no. Spe. in ti. de instru. edi. §. breuiter. §. si. i. et §. instrum. §. item
quod non est tabellio. et Jac. de aret. et Bal. in l. testiu. §. si qs. ff. de
testa. et Ant. de but. in. c. j. circa pn. extra de fide instru. et ibi d3
esse descriptu nomine ipsius tabelliois: ut dicit Spe. in. d. §. bre-
uiter. §. j. hoc non est in dicta scriptura: ergo etc. **¶** Quarto
quod in dicta scriptura sunt repugnantia: quod ipsa scriptura in pnc.
est annotata sub die. xxvj. Januarii non tamen de manu notarii
se in fine de manu notarii est annotata sub die. xxiij. Aug.
ergo aut op3 dicere quod scriptura propter repugnantia et incertitu-
dine vitiet. vt no. Ly. in l. in exercedis. in. §. q. C. de fid. instru.
et Bal. ibi. et no. Bar. in l. scripture. eo. tit. et etiam ibi Bald. et in
c. imputari. de fide instru. iuncto eo quod habet in aut. vt prepo.
no. impera. post principi. Aut oportet dicere quod non d3 attendi
illud quod non est scriptu manu notarii: ut ia dixi. **¶** Quinto
quod in dicto testamento non interuenerunt nisi tres testes et vnus presby-
ter parochianus: quo casu nullo iure iustineri potest tale testa-
mentum:

Summarium.

- 1 **Matrimonio soluto fructus percepti reddi debet uxori.**
- 2 **Mulier potest habere bona triplicis generis. 2 nu. 15.**
- 3 **Reuerentia eleuat presumptionem consensus.**
- 4 **Lex. h. C. de rescind. emp. habet locum in transactione contra nune. 11.**
- 5 **Renunciatio generalis non extenditur ad ignorata.**
- 6 **Dolus presumitur ex magna lesione. 2 nu. 20.**
- 7 **Clausula ex certa scientia nullo errore tollit omnem presumptionem erroris.**
- 8 **Renunciatio generalis trahitur ad omnia 2 nu. 13.**
- 9 **Juramentum excludit remedia iuris, etiam sine certioratione. 2 nu. 22.**
- 10 **Juramentum facit valere actum omni meliori modo, quo potest.**
- 12 **Uestes quotidiane non precise cedunt lucro uxoris soluto matrimonio.**
- 14 **Statutum potest auferre ius tertij 2 vnus pro alio obligare.**
- 16 **Statuti forma ad vnguem seruanda.**
- 17 **Timor litis sufficit ad transigendum.**
- 18 **Mulier sciens indebitum soluenti vel vilius vendenti non subuenitur.**
- 19 **Juramentum quomodo debet habere tres comites.**
- 21 **Zelo facilius subuenitur per tertium q̄ ex proprio actu.**

Consilium. XLII.

Super premissis themate diligenti an-

maduersione prehabita. **U**ideretur prima consideratione dicendum dominam Joannam petentem restitutionem bonorum ac reditu hereditatis paterne puentorii ad manus domini Deodati eiusdem Joanne quondam mariti audientem esse instrumento transactionis non obstante: nam maritus et eius heredes soluto matrimonio: nedum tenent uxori ad restitutionem paraphernalium et aliorum bono, uxoris non dotalium sed etiam ad fructus et redditus ex eisdem bonis per maritum perceptos. l. si ego. ff. de iur. do. l. hac lege. et. l. si. C. de pac. conuen. et ibi expresse glo. innota. l. maritus. in prin. q̄ est lex pe. ff. ad. l. fal. non violando illud tex. et ibi no. per Barto. et Ang. et no. in gl. in l. vbi adhuc. in verbo ad sustentationem. C. de iure do. et ibi Bald. in penul. col. et per Bar. in consilio. d. incit. titius habens uxorem. et Bald. in l. assiduis. C. qui po. in pign. habe. et in l. pe. C. de bo. ma. et in. c. j. si duo fratres. de fratribus de nouo bñfic. inuesti. in dicto. §. dotis. **E**t eleganter per Bald. in consil. incipien. est sciendum qd mulier etiam et. ubi dixit q̄ mulier habere potest patrimonium triplicis generis vtz dotalia: item paraphernalia que sunt illa que mulier secum defert in domum viri. d. l. si ego. §. dotis. in aut. de exhi. reis. §. si. cum gl. in verbo proprias. et no. gl. in rub. C. de pact. conue. et habetur in d. l. si. eod. tit. et not. Azo in sum. C. de iure dot. in prin. et. C. de pac. conuen. in fi. et si illorum bonorum custodia viro tradidit mulier videt ei tradere administrationem et vsum et si fructus percipit maritus ex talibus paraphernalibus tenetur tradere rationem quatenus vir conuertisset in vsum proprios. q̄ debuit ad cōes vsum conuerrere. preallegata. l. fin. in istis dicit Bald. quod procedit distinctio ad Martini filimani. et Bart. in d. l. maritus. C. ad. l. fal. et glos. in d. l. fin. Quedam sunt bona mulieris nec dotalia nec paraphernalia veluti ea que sunt extra dotē, et certa ea que vxor in domum mariti inducit: et tunc si maritus contra voluntatem mulieris fructus percipit ex talibus bonis tenet eos restituere. l. de his. C. de dona. inter vi. et vxor. aut voluntate mulieris percipit. et tunc aut querit de fructibus extantibus et illos restituere tenet. l. stipulata. §. si. de do. inter viri. aut querit de fructibus consumptis et tunc aut querit de fructibus industrialibus, et non tenetur restituere. d. l. si. cum glos. aut querit de naturalibus consumptis et tenet quatenus locus plenior effectus est maritus. d. l. stipula. §. i. **S**i vero voluntas mulieris est dubia, et hunc casum omisit Barto. et Bald. in d. l. consilio. dicentes q̄ oēs fructus etiam consumptos et tam naturales q̄ industriales restituere cogitur. et de hoc proprie loquitur. d. l. marit. in l. subaudiendo ad tex. **Q**uia in dubio non debet intelligi virum illo casu consumere fructus de voluntate mulieris. Ex pluribus presumptionibus. Primo q̄ nemo presumitur velle iactare suum. l. cum de indebito. in prin. ff. de proba. l. si cum. ff. de sol. **S**ecundo q̄ anarissimum est genus mulierum.

mentum, sed quo ad dicta legata que non sunt ad pias causas facta iuxta. l. si vnus. C. de testa. et cum esses. de test. tamen in hoc non facio fundamentum: quia audio q̄ in loco extat statutum q̄ coram tribus testibus possit fieri testamentum, et sic tunc esset discutiendum de illa dubitabili questione: an tale statutum valeat de qua late per Bart. et alios in l. cunctos populos. in v. vel. vi. col. de sum. trini. et Jo. and. in addi. Specu. in titu. de instru. edi. §. cōpēdioso. in addi. incip. dicit Jo. et. cū suis multis cōcordantibus: tñ quia erat instituta ecclesia heres quo casu sicut sustinet principalis institutio facta ad pias causas coram duobus vel tribus testibus. c. relatu. de test. ita sustinemus legata ibi relicta etiam laicis ad non pium vsum vt singulacriter decidit Anto. de but. in. c. quod clericis. de fo. competen. circa antepe. col. et Salyc. in aut. cassa. in versic. non quero. C. de sacrosan. eccle. **S**exto quia in dicto testamento filius fuit a matre preteritus: nec vlla de eo mētio facta est, ergo sic redidit nullū hodie postq̄ nulla est expressa causa in preteritione. §. aliud quoq̄ capi. iuncto. §. finantē hec obseruata. in aut. vt cum de app. cogno. omnes. in aut. ex causa. C. de lib. prete. et in l. filio preterito. ff. de iniusto test. **E**t si dicatur q̄ salte3 legata debent firma remanere per dispositionem dicte authē. ex causa. vel per dispositionem statuti prouideret. vbi dicitur q̄ in quolibet testamento intelligatur adiecta clausula codicillaris: que operatur vt valeat testamentum non obstante defectu preteritionis. vt. l. generaliter. §. ex testamento. ff. de fidei commiss. liber. l. si patroni. §. fin. ff. ad trebel. fm vnam lectu. est communis conclusio docto. in d. authē. ex causa. et in corpore vnde sumitur et Bar. et aliorum in l. i. ff. de iure codicillo. et per Specu. in titu. de instru. edi. §. compendioso. versic. item videndum. per Bald. in l. titia testa. et in l. si. C. eo. titu. et in repe. l. in suis. de lib. et posthu. et in d. l. filio preterito. cū si. **R**espondetur ad hoc q̄ dispositio dicte aut. ex causa. nō habet locum quando filius fuit ignorater preteritus: prout dicitur in casu nro: quia tñ ignorabat filium hūc viuere sed putabat ipsum esse mortuū. et propterea in themate narrat in legato relicto fratri ipsius testatoris, adiecta enim illa verba per ogni quantita che gli tochasse et. et q̄ illa dispositio aut ex causa nō vendicat sibi locum quo ad legata saltem nō pia quādo fili⁹ fuit ignoranter preteritus. probat in. §. finantē. al. est in. §. siue igitur. in aut. vt cū de app. cogno. in verbo falsis accusatoribus. et in versic. alia circūstātiā. inducendo vt late p̄ Bart. in d. aut. ex causa. vbi hoc tenet ipse etiam Angel. et Pau. de cast. ibi et Bart. Bald. et Ang. in d. l. filio preterito. et Bart. in repe. l. i. C. de sac. san. eccle. in ver secūdo quero an relicta ad pias causas irritentur ex causa preteritionis. et cōsultuit ita Bar. consil. cccxxv. **L**apus fecit testamentum. Bald. in repeti. dicte. l. in suis. in xxij. col. l. i. ff. de p̄di. **M**oderni et Ang. in l. i. in prin. C. de bo. pos. p̄tra tab. Ange. in l. miles codicil. §. miles in sum. p̄mis. ff. de test. mil. et ibi refert q̄ ibi fuit orig. opin. **O**do. et eam tertiam tenet Ric. de mata. vt refert Bald. in d. aut. ex causa. maxime in. vij. q. et in l. si. C. de codicil. vbi etiam inducunt proboc. l. sicut certi. C. de testamen. mil. et l. si vnquā. C. de reuoca. dona. et l. pe. ff. de iure codicil. et idem etiā tenet Bald. et Ang. in l. vxore. ff. de manu. testa. et in. §. aliud quoq̄ capitulum. in aut. vt cum de appel. cogno. et Benedic. de plūbi. in d. l. vxorem. et respondet ad allegata in cōtrariū: vt ibi latius per eos quod breuitatis causa non refero. **P**refertim cū alia etiā sint potissima superiora fundamenta ad excludendos dictos legatarios. **N**on ob. etiā id quod dicitur de clausula codicillari subinrellecta a statuto: quia posset responderi q̄ Bar. in d. l. pe. de iure codi. in. vij. q. dicit qd illa clausula operatur qñ preteritio filij facta fuit sciens: secus si ignoranter: quia non cogitauit seu non putauit filios habere. ad hoc adducit. d. l. si vnquam. C. de reuoc. do. et l. cum vel in vtero. C. de test. mil. iuncta. l. iij. ff. de testamen. mil. et ita late concludit Bart. in d. cōsi. inci. lapus. vbi respondet etiam ad. l. si quis cum nullum. ff. de iure codicil. et ad alia que possent allegari in cōtrarium, et idem tenet Bald. in l. si totas. C. de reuoc. dona. vbi refert se ita consuluisse. et Bald. in l. si quis. C. de codicil. et in l. qui filia bus. in princip. de lega. i. et Ange. in l. idem erit dicendum. ff. de testamen. mili. per illum text. et Ange. in l. i. ff. de iure codicil. et ita etiam quo ad casum nostrum tenet Pau. de castro in l. sicut certi. C. de testa. mili. et etiaz tenet Ang. in consil. ccc. lxxij. incip. pierus fecit suum testamentum et. **N**on inficior qd nonnulli tenuerunt contrarium, ad quod fundamentum patet responsio ex notatis per Bal. proxime allegato consilio: tamen quia superiora fundamenta sunt tutiora. ideo vim facio in illis concludens dicta duo legato ex dicta scriptura testamenti non posse cum effectu obtineri per dictos duos legatarios. **A**lexander.

Consilio. cccxxv. **T**riplicis. ale. j. li. §. consil. lxxij. col. ij. **B**al. consil. cccvñ. lib. j. **P**e. s. ferra. i. trac. libel. quo vxor agit ad dot. et. itaq̄ bona.

Li ego ff. ad vellelanum. **T**ertio ex congruentia personarum: quia mulieres debent sustentari a maritis de propriis bonis eorum: vel de dotalibus: non autem contra viri ab uxoribus. **L**ex annuo. ff. de dona. inter virum. **Q**uarto ex qualitate personarum. quia in uxore est annexa reuerentia viro propter quam inducitur presumptio dissensus. l. i. §. que onerande. ff. qua. res. rum actio non da. no. Bar. in l. que do. ad si. ff. solu. ma. z cum agatur de preiudicio mulieris in dubio presumitur dissensus. l. i. ff. de fur. l. filius. §. inuitus. ff. de procurato. ex quibus patet heredes domini Deodati fuisse obligatos ad restitutionem dictorum bonorum secundum distinctionem premissam. **E**t ex his non videtur ob stare statutum predictum quod incipit per superportandis oneribus matrimonii etc. quia responderi potest quod illud statutum loquitur in fructibus bonorum paraphernalium sed ista bona non videntur fuisse paraphernalia: quia ea mulier secum ad domum viri non traduxit: sed sunt alia bona tertii generis, prout superius dictum est. **S**ecundo quia transactio facta cum ser Bartholomeo herede predicto non videtur ob stare dicte domine Joanne: nam quid egerit seu exegerit dictus dominus Deodatus eius maritus aut procurator de bonis hereditatis dicti Francisci ipsa iustam et probabilem ignorantiam habuit cum probabiliter procuratoris factum ignoraretur. l. quod vulgo. ff. pro emptore. l. si. ff. pro suo. no. gl. in l. si res obligata. ff. de lega. i. z in l. si quis delegauerit. ff. de nona. sed transactio nunquam trahitur ad ignorata et incognita. l. cum aquiliana. ff. de transac. nec etiam iuramentum trahitur ad ea. l. si. C. de non nume. pecu. l. si. qui satisfada. cog. cum inter. z ibi no. de renun. c. veniens. de iureiur. **T**ertio quia esto quod transactio comprehenderet bona dicte hereditatis Francisci: red ditus inde perceptos per dominum Deodatum, tamen quia si constaret dominam Joannam fore tenorissime lesam: prout per eius parte allegat videtur transactionem predictam velut enormiter lesam retractari posse, presertim si esset decepta in dimidia per remedium. l. i. C. de rescinden. v. d. et. c. cum dilecti. z. c. cum causam. de emptio. z. v. d. itio. quod quidem remedium videtur locum habere in contractu transactionis. vt. l. lucius. §. si. cum glo. z. ibi Bartol. z. alij. ff. ad trebellia. z. not. Barto. Angel. et alij in l. si quis cum aliter. ff. de verbo. obli. z. do. Cardi. z. Joa. de imo. z. Ab. in. d. c. cum cam. z. Jo. de imo. in. c. quintauallis. in. xvi. charta. de iureiur. Ma videtur esse eadem ratio in contractu transactionis que est in alijs contractibus: in quibus videmus habere locum remedium. d. l. i. vt ibi per Bar. z. doct. in. l. si quis cum aliter. oportet enim vt deceptis succurratur et presertim quia ista non videtur proprie fuisse transactio cum nulla lis subesset. l. i. ff. de trasac. **Q**uarto cum presumat ignorantia quo ad dictam dominam Joana vt probauit: ergo l. in instrumeto renunciauerit generaliter omnibus beneficiis sibi competentibus non videtur renunciasse remedio dicte. l. i. C. de rescin. vend. ita dixit Bal. in. d. l. i. C. de rescin. ven. in. v. q. referens ita tenuisse Ric. de matarella. q. gualis renunciatio non sufficit vbi alicui ratione ignorantie prouidet. allegat dictam. l. cum aquiliana. z. l. i. ff. si quis in ius voc. no. ierit. facit. l. si quis. §. quentum. ff. si quis cau. plus dicit Bal. in. d. l. i. in. iij. q. q. mulier rusticus z. minor debent esse certiorati de beneficiis. dicte. l. i. **E**t ideo licet alienas scienter re sua deceptus ultra dimidia non habet remedium. d. l. vt. l. i. C. si minor fuerit. et. l. maioribus. C. coia vtinque iudic. et not. Bar. z. doc. in. d. l. i. tam secus in minore muliere z. in rustico scientibus valorem z. quantitate z. qualitate rerum. quia requiritur quod sint certiores de beneficiis. d. l. i. qm talium personarum simplicitas suadet potius hoc processisse ex facilitate quam ex liberalitate. arg. l. cum de indebito. y. i. ff. de proba. z. l. athlete. §. de rusticis. ff. de excusa. tu. fm Bal. in prealleg. l. i. ergo cum domina Joana non fuerat certiorata de remedio. d. l. i. non videtur ab eo exclusa: etiam si habuisset scientiam quantitatis dictorum bonorum et reddituum. quanto magis si ignorauit. **P**ro hoc etiam facit text. no. in. l. si. §. idem queli. ff. de condi. indeb. Et ibi dicit egregie Bar. per illum text. quod si in instrumeto continetur quod titius renunciet conditioni indebiti condi. sine causa z. omni alteri auxilio nullum fiet preiudicium erranti seu ignoranti contrahenti: quia eo errore quo facit principalem contractum eodem errore apponit. d. verba facit. l. doli. versic. diuersum. ff. de noua. cum ergo presumatur ignorantia habuisse dictam dominam Jo. vt dixi: ergo sequitur quod ille generales renunciations sibi non habet ob stare si est decepta ultra dimidiam quo casu tunc semper presumitur ignorantia. l. quisquis. z. ibi Barto. C. de rescin. ven. **Q**uinto quia stare dicta deceptione seu lesione re ipsa non videtur ob stare etiam iuramentum quod regulariter est seruandum vbi seruari possit sine dispendio salutis eterne. c. si vero. de iureiuran. c. licet. eodem titu. lib. vi. cum simi. Nam vt dixit Petrus de anchorano in repetitione ca. canonum sta-

tuta. de consti. in versic. quid dices de iuramento etc. **A**ccidit casus in ciuitate Senarum vbi erat statutum quod nullus contractus finis vel quietantie qui fieret per minorem. xxv. annis valeat: nisi interuenerit certa solennitas: contingit quod patruus neptem habens ex filio tradidit illam nuptui dans in dotem sibi quinquaginta: neptis minor renunciauit patruo predicto omni iuri sibi competenti in paterna hereditate quod valebat in quadruplo plus: iurauit non contrahere: querebatur si aliquod erat remedium rescissionis talis quietantie: refert se consuluisset peti posse absol. seu relaxationem a iuramento: quia iuramentum non debet esse iniquitatis vinculum. c. quanto. de iureiur. xxij. q. ij. animaduertendum. xxij. q. iij. inter cetera de iuramentum habere tres comites. s. veritatem iudicium z. iustitiam. c. et si e. hristus. de iureiuran. z. not. in anth. qd eis. C. de nup. item quod paria sunt inesse doli ex pposito vel doli re ipsa d. l. si quis cum aliter. et. l. i. §. circa. de doli except. z. id. o cum iuramentum non obliget interueniente dolo. c. cum contingat. de iureiuran. ca. ij. de pac. in. vi. debet intelligi etiam de dolo re ipsa. **P**ro hoc etiam allegat dictum Vincentij in. d. c. cum contingat. dicentis quod licet in casu illius capituli iuramentum obliget mulierem ad obseruantiam contractus: tamen poterit mulier inficere vt iuramentum sibi relaxet. **E**t ita dixit Pet. de anch. singulariter debere limitari text. in aut. sacramenta puber. si aduer. ven. vt non pcedat illa aut. qm euidetur constaret adultum esse re ipsa enormissime lesam ultra dimidia. d. l. i. C. de rescin. ven. **E**t licet Pet. de anchora. teneat in minore: tamen idem vt esse in maiore: quia iuramentum presertim a minore representat eum maiorem p. d. aut. sacramenta. in. l. i. C. de rescin. ven. z. in. d. c. cum cam. **E**t ideo voluit ipsemet Pet. de anch. in disputatione sua incipiente cum. l. laicus. z. in. c. quis. de pact. in. vi. **F**ortius etiam videtur voluisse Bnto. de but. in. c. cum contingat. de iureiur. in quarto casu principali. vbi concludit quod si quis iurauit in actu in quo constat ipsum fuisse deceptum non dolo pposito. sed re ipsa tamen si deceptio est in magna quantitate in qua presumitur dolus. l. omnes. §. lucius ff. que in frau. cred. z. no. l. q. testmetum. ff. de proba. siue deceptus sit maior siue minor poterit rescire a contractu. z. adhuc fm eam non esset necessaria absolutio a iuramento: quia tales enormis deceptiones videntur a iuramento excepte. l. si libertus iurauit. de ope. lib. c. qntauallis. cum ibi no. per eum. de iureiuran. ergo text. in. d. c. cum contingat. exceptit iuramentum dolo presertim. ergo siue dolus interuenerit actu siue re ipsa: iuramentum non debet obuiare potestati rescindendi contractum l. dicat esse casus in quo petatur absolutio a iuramento. z. hoc dicit esse verum etiam si iuratum fuit non contrahere aliqua ratione vel casu a quocumque: quia ab istis verbis vt civili modo intelligat tales deceptiones debet et possint excipi. l. creditor. §. lucius. ff. ma. z. d. l. tres fratres. ff. de pac. **E**t hoc putat esse verum etiam si iuratum fuerit omnia z. singula contenta in instrumento esse vera: prout in casu nostra: quia constituto de oppo. talia possunt renocari. c. cum in positionibus. z. ibi no. de iureiur. in. vi. quia iuramentum cesset esse prestitum sub conditione quod illa sunt vera: vnde reperio rem aliter se habere non est periculosum. l. z. temere iurauerit. c. queadmodum. z. c. veniens. de iureiur. xxij. q. ij. per totum. **E**t ita dicit se consuluisset: nisi a maiore esset facta specialis mentio quod promittebatur contra predicta non venire ratione enormis receptionis: vt ibi per eum: cum quo etiam transit dominus Abbas, que verba in predicto instrumeto transactionis minime sunt inserta. **A**d idem quod no. Ricar. z. Bart. z. Salyc. in. l. pactum quod dotali. C. de pac. vbi dixerunt quod illud quod habetur in. c. quis. de pact. in. princi. scilicet quod filia que habita dote a patre renunciauit cum iuramento future hereditati paterne non potest venire contra instrumentum non procederet quando filia nihil pro dote habuisset. quia posset venire contra iuramentum quando illud iuramentum tunc contineat iniquitatis vinculum. z. ideo non seruandum. d. c. inter cetera. cum si. z. ita limitauit. d. c. quis. z. ita dicit Pet. de anch. i. d. c. quis. z. no. Jo. de imo. in. l. stipulatio hoc modo concepta. ff. de verb. obli. z. in. l. qui supersti. de acq. heredi. **S**ed premisis non obstat. Trias iniam de iure probabilior esse puto ex infrascriptis. **E**t primo quia in instrumeto transactionis sunt illa verba ex certa scientia z. nullo iure vel facti errore ducte dicte partes. sed animo z. pposito deliberato vigore presentis transactionis compositionis z. pacti absoluerunt etc. per quod verba tollit omnis erroris presumptio. l. si z. si quis. §. si. z. ibi hoc no. Bart. z. Bal. ff. si quis cau. z. Bart. in. l. si. §. item queli. ff. de condi. inde. z. l. si dari. ff. de ver. obli. Et no. Bal. in. l. mater. in. iij. col. C. de rei ven. vbi ad hoc allegat. l. cum precibus. C. de proba. z. Bald. in rubrica. C. de confes. z. in. l. i. in. vii. q. in. fi. C. de rescin. ven. ergo sequitur quod per scientem z. nolentem non potest allegari dolum esse commissum. l. cum donationis. C. de trasac. l. i. in. fi. de ac. emp. **S**ecundo aut dicta deceptio est infra dimidia totius aut ultra

Sed re ipsa ad de eisdem But. q. xlv. col. i. Bal. c. i. §. item sacra. de pac. iura. fir. z. in q. xvi. §. si. celi. in. fi. lib. i. §. cl. lib. ij. Bar. l. si. ff. de pto. stipu. Calderi. c. si. ij. sub tit. de arbi. Roma. q. l. iij. consil. l. xviij. Pau. q. i. cl. xliij. li. i. Cor. q. i. cl. iij. col. i. li. iij. Deci. l. fraudis. ff. de re. iur. c. ad hec. i. §. si. d. ap. pell. vbi late quod ex magna lesione dolus presumitur z. in spe quod lesio enormis re ipsa equipare tur dolo ex pposito quod tunc ad rescissionem dicitur tradit Pet. de anch. q. xxxix. c. si. cl. xxi. col. fi. q. l. cccxxx. col. v. consil. cccxxxix. in. fi. Bre. consil. xcij. col. i. Cor. l. pactum quod dotali. co. iij. C. de colla. z. q. cl. xvi. col. ij. §. cl. xxi. col. pe. lib. i. c. si. l. xxi. li. iij. consil. cclviij. c. si. cclviij. li. iij. Cur. senior. q. l. iij. col. i. viij. c. si. l. xv. col. xviij. Deci. q. l. cccclix. nu. iij. Alcia. l. pacta q. col. v. C. de pac.

aut vltra dimidiā. si infra dimidiā et conqueri nō potest do-
mina Joāna. qz cōtrahētibus licitum est inter se decipere nisi
constet de dolo ex proposito. l. in cause. la. ff. de pe. et ibi no. ff. de
minoribus. l. si voluntate. C. de rescin. vñ. aut deceptio fuit vltra
dimidiā. et adhuc audiri nō debet qz ex quo presumitur
dnā Joānam nō fuisse ductā ignorātia. vt in p̄mo argu-
mēto pbant. sequit qd cessare debeat remediū. rescissiuū tras-
actus. vt no. **P. r. l. x. Bar. et Bald. et cōmuniter omnes in. d. l.**
ij. C. de rescinden. et per Innocē. in. d. c. pe. per. l. i. C. si maior fa-
8 Tercio qz generalis^a fuit renunciatio seu liberatio de qua
a in. d. instrumēto. liberatio autem generalis indistincte et gene-
raliter facta ad omnia trahitur. l. pluribus. ff. de acceptila. fm
Jac. bu. et Saly. in. l. age. C. de trāsa. et Saly. in. l. si de certa. eo
ri. volebat vim trāsfactionis q̄tum ad specificata et narrata tm̄
de qb^o lis vertebat vel verti sperabat: sed quo ad oīa alia va-
lebat in vim pacti. qz pactū verbis generalibus factū extendi
tur ad omnia etiam de qbus cōtrouersia nulla erat. l. emptor.
§. lucius. et ibi glos. et doc. ff. de pac. et hoc ne a verborū signifi-
catu recedatur. qui est. vt xba generaliter prolata generaliter
operatur. l. regula. §. si. ff. de iur. et fac. igno. l. i. §. cū vñ. de ofi-
fic. prefec. vñ. et expresse in dicto instrumēto partes ostendunt
voluisse facere nō solum transactionem sed etiā pactum. vt ibi
in verbo cōpositionem transac. et pactū et. q̄ verba sunt utilia.
vt quētio et liberatio generalis possit generali^o operari et ad q̄
cunqz trahi. vt no. Bar. in. d. l. de certa. Et Anto. de but. in. c. i.
de transactio. bene faciūt no. per Bald. in. d. l. pactum qd do-
tali. et ibi propter hoc subdit qz cauere debent contrahentes
vel renunciantes a verbis generalibus ne ex effuso sermone
periculum incidat. C. de do. promiss. l. si. et idē scdm eum credi-
tores cōpelli non possunt apponere in replicatione clausulas
generales nisi quatenus veniūt ad robur specialiu scdm Jac.
de are. in. l. i. §. i. ff. de cōtrario iudi. tu. et no. Bar. in. l. cū aquil-
cū seq. per illū text. ff. de trāsa. ¶ Quarto. qz etiā si dicta dnā
Joanna habuisset ignorātiā predictorū. prout per eā alle-
gat. tm̄ nō obstāte videretur eam audiri nō debere: pbatur ex
his que dicit Bal. in. l. tres. ff. de pac. in. iiii. no. et in scōa oppo-
et in. l. sub pretexto specierū. per illū text. in prima oppo. C. de
transac. vbi inquit qz generale pactum sui natura ad oīa por-
rigat etiā incognita. nisi aduersarius fuit in dolo. per. d. l. tres
fratres. et qz sibi imputare dō generaliter trāsigēs. si non cogi-
tauerit sub generalibus verbis oīa comprehendit: etiam incogi-
tata. nisi ex inaduertētia ei^o opposita sint dicta verba genera-
lia. qz non debēt aduersario nocere: arg. l. quicquid astringen-
de. ff. de verb. oblig. fm Bald. ibi dum respōdet ad. l. cū aquil-
lia. qz propter verba generalia in dubio vñ saltē in genere co-
gitasse de oibus: arg. l. que iure militari. ff. de testa. mili. et not.
etiā Bart. in. d. l. sub p̄textu specierū. in princ. sed. l. cū aquilia-
na. loquitur quoties cōstatat qz in genere non cogitauit. qñ
aut constare possit declarat Ang. in. d. l. tres fratres. l. per cō-
fessionē partis vel per cōiecturas quas ibi latius p̄sequitur.
¶ Quinto. pondere verba posita in dicto instrumēto transa-
ctionis et abolitionis ibi vñ. et etiam quibuscūqz alijs causis
rationibus cognitis et incognitis. et q̄ verosimiliter excogita-
ri possent. etiā si qd esset iter partes de quo dici posset: p̄ ipsas
partes verosimiliter excogitatū vel deductū non fuisse et. illā
vt dicit Bart. in. l. ab aurelio. §. caius. de li. leg. in vlti. col. licet
alias trāsfactio nō porrigatur ad incognita tamen fallit. nisi
verba p̄sentiu hoc dictarent per. d. l. cū aquilia. et no. gloss.
in. l. de his. de transac. et Bar. in. d. l. sub pretexto specierum. et
ibi notant omnes docto. vbi dicunt qz tunc videtur saltem in
genere cogitasse. vt in. d. l. qui iure mili. et ibi dicit Ange. qz sit
cautus debitor. vt in quietatione generali faciat apponi illa
verba qz trahat etiā ad incognita: qz tunc erit securus perpe-
tuo fm ipsam. et idem no. Ang. in repe. l. qui rome. §. duo fra-
tres. in. ij. q. ff. de ver. oblig. et per hoc ptz qz nō possumus dicere
dictam dnā Joānam errasse: cū in genere cogitauerit. vt colli-
git ex verbis dicti instrumēti de quibus p̄ime mentionē ha-
bui. ¶ Sexto qz per hoc no. gl. et doc. in. l. ij. C. de rescin. vendi.
et gl. et doc. cōiter in. d. c. cum causam. de emp. et vendi. vbi ha-
bet qd si maior^b in cōtractu fuit deceptus vltra dimidiā. et
iurauit nō venire cōtra: qd nullo modo audiet volēs rescinde-
re cōtractū. et idem no. Ang. et Saly. in. d. aut. sacramēta. et tm̄
loquunt gl. et doc. in dictis locis qñ fuit errore et igno. ductus
qz alis in sciēte non habet locū remediū rescissionis vt iā dixi:
sed ita est qz dnā Jo. iurauit cōtra predictam transactionem
nō venire: ergo et. ¶ Septimo. optime facit qd no. archid. et
Jo. an. in. c. quis. de pac. in. vj. vbi p̄ illū tex. indistincte loquē-
tem voluit qz vbi in aliquo actu vel renunciatione interuenit
iuramētū^c etiā si talis renunciā. de illo beneficio cui renunciat
non sit certioratus: tm̄ excludet ab eo nec poterit p̄uenire etiā

si renūciās sū mulier, vt in casu illius. c. ¶ Pro hoc tex. opti-
mus in. c. ex rescripto. 2 ibi gl. 2 doc. de iure iū. vbi mulier ite-
cedens p alio cum iuramēto non potest se iuuare bñficio vel
lerari: etiam si nō appareat eā certioratam fuisse. ¶ Et idem
no. Auto. de bu. in. c. si diligenti. in. vi. col. de fo. cōpe. vbi dicit
q̄ ideo mulier intercedens p alio cum iuramento nō iuuatur
velleiano: q̄ p̄sumit ad iūm venire deliberate et q̄ ibi adest
duplex consensus qui plurimū operat. in aut. siue a me. C. ad
uelleia. 2 q̄s no. gl. in. d. c. cū cōtingat. 2 q̄ ibi interuenit iuras
mētum p̄sumitur certificata: allegat no. p. arch. in. d. c. quam
uis. 7 2 q̄ scōm eum iuramētum h3 vim clausule q̄ actus va-
leat omni meliori modo quo valere potest. l. cum p̄f. §. filius
matrē. ff. de lega. 2. 2 idē est de mente Bar. in. l. si quis pro eo.
in. v. mēbro. ff. de fideiuss. ¶ Et sic p3 non ob stare id q̄ dixit
Bald. in. l. 2. in. l. iij. q. C. de rescin. v. vbi dixit q̄ in muliere mi-
noze 2 rustico renūciātibus remedio. d. l. 2. requirit certioratio
illius beneficij: q̄ esto q̄ illud esset verū: pcederet q̄ nō inter-
uenisset iuramētum per p̄dicta. Itē dictum Bald. procedit
vt dicam in responsionibus: 2 sic stat cōclusio q̄ interuenien-
te iuramēto de nō contrahendo: put interuenit, fuit domi-
na Joā. exclusa a remedio rescissionis, q̄s etiam tenuit Bart.
in. l. sciendum. in. si. de ver. oblig. vbi idē tenuit Ange. in. repe.
vbi voluit q̄ etiam si minor deceptus iurauit in 3ctu non ve-
nire cōtra excludetur a bñficio restitutionis in integrum, 2 si
al. 2 in specie nō renūciavit, nec de bñficio restitutionis cer-
rioratū esse cōstat. vt probat in aut. sacramenta puberum. C. si
aduer. ven. nō supplēdo illū tex. 2 hoc ibi tenuit Bar. Ange. 2
Pau. de ca. 2 Bar. 2 Fulgo. 2 Ludo. de ro. in. l. si duo patroni.
§. idem iul. ff. de iure iurā. 2 Bald. in. l. i. C. de reb. credi. 2 in. l. i.
C. si aduer. vendi. 2 Barto. in. d. l. qui iure mili. de testa. mili. et
Raph. cu. 2 Lud. in. d. l. sciendum. 2 Pau. de ca. in. l. fin. §. fin.
ff. ad vellei. 2 est magis cōmunis opinio quā approbat com-
munis stylus 2 obseruantia sūm doc. in dictis locis. ergo ab ea
nō est discedendum. l. minime. ff. de legi. 1. ¶ Octauo, q̄ dato
q̄ dici posset, in alio 3ctu potuisse locū eē rescissioni cōtract-
ppter deceptionem tū in cōtractu trāsactionis nō p̄nt rescin-
di cōtractus dato q̄ interuenierit deceptio vltra dimidiam re-
ipsa, vt no. per glo. Inno. 2 Joan. and. Pe. de ancha. in. c. per
uenit. de emp. 2 vend. 2 Spe. in. ti. de emp. 2 vend. §. nūc dicen-
dum est. de testa. vers. quid. de tranlac. 2 gl. in. l. lucius. §. scōm
intellectum Dy. ff. ad treb. 2 Boli. de cu. in. l. ex causa. de vsuc.
p emp. 2 Dy. in. l. si quis cum aliter. de verb. oblig. Pet. Ric.
malū. Sy. Bal. 2 Salyc. in. l. 2. C. de rescin. vend. 2 Bal. in. l. or-
do. C. de executio. rei iudi. et in. l. 2. §. i. C. de tranlac. et ibi sen-
tit gl. 2 Bal. in. l. si. §. i. ff. cōia de lega. 2 in. l. i. C. de pac. in. 2. col.
2 Rapha. in. d. l. si quis cum aliter. 2 probatur in. d. l. lucius. §.
si. nō violando illū tex. 2 per hoc Bal. alle. l. i. C. de plus pet. 2
l. sub preteritu specierū. C. de transact. ¶ Bene facit. l. in sum-
ma. in. princ. ibi. res nulla. 2 q̄s ibi gloss. ff. de condi. inde. 2. l. a
diuo. §. si pignora. ibi velut rē. ff. de re iudic. cū ibi no. 2. l. si su-
perstite. 2 iuncta. l. 2. C. de dolo. 2. l. quod si deferente. ff. eod. nā
trāsigentes et remittentes dubium 2 incertum litis euentum
l. q̄ debet. ff. de pecu. non possunt dicere se esse deceptos. l. i. C.
de pac. l. si ea lege. C. de vsuris. ¶ Non ob st. q̄s in contrarium
allegabatur nō posse assignari rationem differentie inter con-
tractum transactionis 2 alios nō cōtractus: q̄ ad hoc potest
responderi q̄ imo alia est ratio in transactione: q̄ illa fuit in-
ducta vt esset litiū finis. l. fratri. C. de transact. 2 q̄s habet in-
star sententie. l. 2. ff. de iure iur. cōtra quam sententiam si trans-
iuit in rem iudicatā nihil regulariter opponi potest. l. 2. C. q̄
prouo. l. i. C. sententiam rescin. non posse. c. q̄s ad consul. de re
iudi. ¶ Et sic patet hanc opinio. esse magis communē ideo
ab ea non discedendum: vt habetur in locis vulgaribus: licet
Bart. voluerit q̄ possit habere locum remedium dicte. l. 2. C.
de rescinden. vendi. quando deceptio est vltra dimidiam non
inspecto vero valore rerū, sed inspecto dubio euentu future li-
tis. 2 ita intelligat dictam. l. lucius. ¶ Et inspecta opinione
Bar. difficillimū esset pbare in calu nostro de tali deceptione
p̄sertim stante quod dictus heres domini Deodati ex causa
transactionis relaxauit dicte domine Joāne omnes vestes et
pannos cuiuscunq3 conditionis ac tegutos et anulos depu-
tatos per dictam dominam Joannam: 2 eius ornatum: que
de iure tamē non debebant spectare vniuersaliter ad dictam
dominā Joannam. ¶ Nam exceptis his que erant ad quo-
tidianū vsu mulieris reliqua omnia restituenda erāt here-
dibus viri. l. mortis sue causa. §. i. ff. de donat. inter virum. et
no. in. l. 3. vsusfructus. §. dos legata. ff. de dona. inter virum. 2
no. Dy. Bar. 2 alij in. l. pe. in. prin. ff. solu. ma. 2 Bart. in. l. si vt
certo. §. i. iundum. ff. cōmo. 2 in. l. i. §. nec castrense. in. pen. col. et
ff. de col. bon. 2 Bal. in. l. cū te. C. de do. ante nup. 2 in. l. filie. C.

C Generalis. vñ
in lib. ij. confil. xi.
C Ad aior. idē imo
la cōfil. xliij. Alex.
cōfil. cxxvij. j. li. ij.
sed falsum est
C Ad meliori mō.
idē ro. alex. Frāc.
rip. l. i. §. si q̄s ita.
ff. de x. ob. Alex.
z oēs. in. l. eā quā.
C. de fideic. deci. c.
cū sup. col. v. de of
fic. deleg. sed istud
nō est verū nisi q̄
ten⁹ p̄stat de vo
lūtate persone nō
prohibite
C Communē. idē
Ale. l. si q̄s cū ali
ter. z ibi Yas. co. vj.
ff. de x. ob. mathe.
affic. deci. nea. cc.
xx. co. i. Alcia. l. q̄
uis. co. ij. C. de trā
ac. l. interpositas.
gl. pe. C. eo. sz dec.
cōfil. cciij. col. ij. d̄t
opi. Bar. eo colo
re q̄ vltra allega
tos p̄en. seq̄t Pā
thal. cre. i rep. d. l.
ij. co. xi. cor. aut 2.
clxvi. 2. clxxxix. li.
j. 2. xxvij. co. ij. iij.
li. iij. distiguit an
sit excelsus in mo
dicovltra dimidiā
z nō rescindat. sed
bñ si sit maxima
lesio vltra dimi
diā q̄ seq̄t dci. vbi
q̄s. d. cōfil. cciij. q̄fi.
ccxvi. 2. cccclxxix
q̄fi. dli. q̄fi. dxxvij.
z in l. cum te. C. de
trāfac. q̄ habet ra
tione et obseruari
solet. q̄ si clare do
ceat de enorimi le
sione vltra dimi
diam rescinditur.
C Quotidianuz.
idē Alex. j. lib. v.
cōfil. xliij. vbi vide.

fami.erciscun.in.vi.collii..z in aut. ex testamento. versicul. duo
decimum capitulum. cum seq. C. de col. z Bald. in tractatu de
duobus frat. z Bart. in consilio filius Petri de Florentia. et
Ray. in repe. l. post dotem. ff. solu. matrimo. ¶ Item similiter
stante conuentione qd omnia debita et credita contracta per
dictum dominum Deodatum seu per dictam dominam Jo
annam in policino rodigh. spectare debeant ad dictam domi
nam Joannam: nam ad hoc constaret de dicta exceptione in
specto dubio euentu oporteret particulariter costare de qua
litate z quantitate dictarum vestium texturorum z anulorum z
dictorum debitorum z creditorum. z etiam reru bonorum z red
dituum dicte domine Joanne ad manus dicti domini Deo
dati peruentorum. tamen vt dixi posito q de tali deceptione
costaret adhuc fm vnam z magis communem opin. preteritu
talis deceptionis no potest rescindi contractus transactionis.
z posito qd alias rescindi possit tamen stante iuramento z clau
sulis de quibus supra hoc fieri no potest. vt superius est osten
sum. nec aliqua potest concedi absolutio a iuramento. vt pro
13 habo respondendo ad quintum argumentum. ¶ Non quia
fuit in dicto instrumeto renunciatum generaliter. quia renun
ciatum fuit exceptioni doli mali conditioni sine causa quod
metus causa actioni in factum: omnes alie exceptioni de suo
iure et beneficio et legum auxilio zc. nam du dicit exceptioni
doli mali. patet quia expresse renouauit remedio quod datur
illis qui sunt decepti re ipsa. quia si coueniatur ex tali contra
ctu. habent exceptionem doli. d. l. si quis cum aliter. z etia illa
clausula generalis subsequens post speciales casus expressos
operatur. vt renunciatio generalis trahatur etiam ad omnia
alia remedia competentia saltem no maiora expressis. vt not.
glo. z docto. in. l. iij. s. questum. ff. si quis cautio. z in. c. qui ad
agendum. de procura. in. vj. in. c. sedes. de rescript. in. cle. non
potest. de procu. z no. in. c. i. z ibi per doc. de comoda. et Dyn.
in regula contractus. de regu. iur. lib. vj. z Dyn. z alij in. l. i. C.
commoda. ¶ Decimo z vltimo attendendum est dictum sta
tutum quatum est respectu fructuum per dictu dominu Deo
datum perceptorum ex dictis bonis paraphernalibus. quia
lucro ei z heredum cedere debet autoritate dicti statuti hoc
clare disponentis. z pro expedito habeo dictum statutum va
lere: quia factum fuit cu causa. vt in prefationibus patet. dum
dicit pro supportandis oneribus matrimonij. que varia sunt
zc. ex prefationibus colligitur enim ratio z causa finalis sta
tuti. l. si. ff. de here. insti. z ibi no. Bart. Lambitiosa. z ibi Bar.
in vers. visis z examinatis dictis regulis sic. ff. de decr. ab or.
fac. z not. per Bald. in. j. consti. C. s. quibus. z per docto. in. ca.
14 pe. in si. de cleri. coniug. f. vnde cu causa potest lex vel statutum
auferre ins tertij etiam sine illius culpa cui ius aufertur. c. sine
culpa. de regu. iur. in. vj. plene no. in. c. ij. de consti. l. item si vera
beratum. s. fin. ff. de rei vend. l. venditor. s. si constat. ff. communia
predi. no. Bar. z Bal. in proemio digestorum. z cano. in. c. que
in ecclesiarum. de consti. cu simi. Et specialius quo ad termi
nos nostros firmat Bart. in tractatu reprefalium. in. iij. q. i.
questionis principalis. vbi dixit valere statutum q vnus tenea
tur pro alio z exemplificat in statuto disponere q vxor tenea
tur pro marito. per. l. satis. C. in quibus cau. pig. ta. contra ha.
l. fin. C. primipilo. lib. xij. z not. Bald. C. de iure dotium. in. l.
dotis. vbi dixit valere statutum q filij teneantur ad debita pa
tris etiam si non fuerint eius heredes per. d. l. si. C. de primipi.
z sequitur illud Pet. de anch. in. c. canonum statuta. de consti
tuti. in. vj. charta. in verbo quero vltius scriptu est zc. z Jo.
de imo. in. c. pe. de cosue. facit text. in. c. ij. de delic. puerorum. z
quod no. glo. in rub. de decre. decur. lib. x. z no. Albe. in. j. par
te statutoru. q. xlvij. z l. xj. cu simi. ¶ Nec obstat qd dicta bona
no sint paraphernalia de quibus loquitur statutum per ea que
dixi in primo argumento adducto in contrarium: quia imo dico
q dicuntur paraphernalia. vt no. Azo in sum. C. de iure do. in
15 j. col. vbi inquit q quedam res dicuntur paraphernales. vt q a
muliere iuxta dotem afferunt in domu viri: z si quedam inferant
turea intetione vt fiat viri: erunt eius. alioqui remanebunt mu
lieris. in dubio tamen nisi aliud appareat no transit dominus
in viru. licet viro tradatur. vel vir scribat se accepisse: tradunt
enim plerumq vt maritus custodiat. no vt sint eius. z ideo de
positi coueniatur maritus vel etiam madati si mulier retinuit
res. sed ad earum custodiam commisit viro. hec sunt verba
Azo. in effectu. z sic vult q sufficiat commissam esse custodiam
z diligentiam bonorum mulieris marito per ipsam mulierem
vt bona dicantur paraphernalia. hoc autem factu fuit in pro
posito nostro vt constat ex instrumeto illo pcuracionis z man
dati facti per. d. Jo. in personam domini Deodati eius viri.
In re madata. C. madat. l. procurator totoru. ff. de procu. idem
in effectu voluit Gab. but. l. maritus. C. de procura. vbi dixit qd

mulier habere potest patrimonium triplicis generis: primo
dotalis. quod marito tradidit in dotem. scdo paraphernales
quos marito tradidit. sed no in dotem. quo casu. tradendo ei ta
les res. videtur in ipsis esse constituitur pcurator. l. si. C. de pact.
couen. z in illis seu pro illis maritus agere pot abiqz manda
to. z absqz eo q de rato caueat. l. si. C. de pac. couen. tertio ha
bere pot mulier alia bona non dotalia nec paraphernalia: vt
sunt illa que viro no tradidit. z in his cum maritus custodiaz
nec tacitum mandatu habeat. si vult maritus agere tanq co
iuncta persona habet necesse cauere de rato. z isto casu loqui
tur. d. l. maritus. fm Jac. bu. vult ergo Jac. qd vbi marito co
missa est ab vxore custodia bonorum vxoris vel in eis datum
est sibi madatum. censeantur illa bona paraphernalia: et idem
sentit Bart. z Bald. in. d. l. maritus. licet non ita aperte sicut
Jac. but. sed ita est q maritus in casu nostro habuit madatu
z custodiam. ergo zc. z ita etiam puto se habere communem
vsum loquendi. fm quem etiam intelliguntur verba statuti. l.
labeo. z ibi Bart. de suppl. leg. l. librorum. s. qd tamen cassius.
z ibi Barto. ff. de leg. iij. z l. i. in princ. z ibi Barto. ff. de suis et
legi. no. Bart. de no. ope. nun. in rubri. z in. l. j. C. de iur. calu. et
Jac. but. in. j. costi. C. ¶ Nec habet obstat qd statutum acci
piat casum. qd mulier in presentia viri esset protestata saluum
sibi esse ius in fructibus: q respondeo q in tali protestatione
nil constat. nec illud madatu seu pstitutio pcuratoria videt ha
bere vim talis ptestationis. vcz quia cum illud mandatu fuit
factum marito absente vt constat in ipso instrumeto. in ver.
absente tanq presentem zc. que verba hoc probat ztra ipsam
mulierem q actum illius constitutionis pcuratoris fecit. l. opti
ma. C. de phen. z comit. stip. l. cu precibus. C. de pba. ¶ Pre
terea statutum regit q mulier ptestet q in fructibus sibi salua
sit repetitio suo loco z tpe. qd in eis ois ius sibi saluum zc. hoc
16 aut no fuit expressum in. d. instrumeto pcuracionis z z semp
forma data a statuto est ad vngue seruanda. vt not. glo. in. c. j.
in vers. vocatione. z ibi Bald. in. ij. col. de mili. vas. qui contu.
est. z glo. in. cle. si. in verbo tertio. de vi. z ho. cle. z clare Bald. in
l. ij. in vlt. col. C. quo z qu iu. z in aut. q semel. in. si. iij. col. eo. tit.
z in. l. non sunt liberi. de sta. ho. facit. l. qui rome. s. flauus. ff.
de ver. ob. z qd no. gl. in. l. hac consultiissima. C. qui testa. fa. pos.
z qd no. Ang. in. l. i. de libe. z posthu. cu si. ¶ Superest ad alle
gata in contrarium respondere. ¶ Et primo no obstat. qz para
phernalia z fructus eoru reddi debent vxori fm distinctio
nem tradita per Bart. z docto. in. l. maritus. cu si. ff. ad. l. falci.
qz rideo qd illud posset procedere vbi no extaret statutum de
quo. in. x. ar. dixi vbi etia pbau. i. d. bona esse paraphernalia.
¶ Respondeo scdo q illud posset esse veru: nisi facta eet tras
actio z absolutio gnalis. q trahit ad oia vt superius est osten
sum. ¶ No ob. scdm ar. q. d. d. na Joana presumat habuisse
ignorantiam eoru. que peruenierant ex dictis bonis ad manus
eius viri. z p pns trasactio no dz trahi ad incogitata. d. l. cu
agliana. qz rideo q imo presumit habuisse sciencia vt ostendunt
verba instrumeti trasactionis in verbo ex certa sciencia. z etia
vt probau. in primo ar. vltime partis. ¶ Scdo rideo q po
sito q ignorasset. tñ ex quo liberatio fuit gnalis z psertim cu
fuerit adiecta clausula illa q trahit ad incognita. etia trahet
quo ad oia in casu nostro. vt pbau. in quarto z quinto arg.
z eo magis qz iurauit no venire contra. per ea q dixi in. vj. ar.
z maxime in contractu trasactionis per ea que dixi in. vij. ar.
vltime partis. ¶ Nec ob. tertium argumentu: qd est lela do
mina Joana vltra dimidia iusti pretij quo casu oporteret res
scindere contractum trasactionis per. l. lucius. s. si. cum gl. ad.
treb. qz in contrariu est magis cois opi. vt probau. in. vij. arti
culo vltime partis. Nec obstat. q ista non fuerit transactio ex
17 quo lis mota no erat: qz rideo q satis est q subesset timor
litis. vt dicat esse trasactio. lz lis nodu mota esset. vt est text.
in. l. ij. C. de trasac. z no. Bar. ibi. z in. l. causas. C. eod. tit. z no.
in. l. ij. ff. eo. tit. ¶ Preterea dato q in actu transationis possit
habere locum remediū. d. l. ij. C. de rescin. ven. in casu nostro:
qz illud remediū coperit ignoranter decepto. z p cose que ns
no potest coperere. d. Jo. scienti vt probau. in primo z secū
do argumento vltime partis. Itē dato q ignorauit tamen
iuramentu excludit eam vt probau. supra in sexto argumē
to. ¶ Non ob. quartum argumentum q generalis renuncia
tio no sufficit vbi preteritu ignoratie alicui succurrit. vt not.
Bald. in. l. j. C. de rescin. vend. in. v. q. z per illud qd habet in
l. si. s. idem quest. ff. de condi. inde. cum ibi no. per Bart. qz
respondeo q hic erat sciens. d. Jo. vt probatur in instrumē
to: vt dixi. ¶ Preterea illud posset pcedere. nisi esset appo
situm iuramentum vt no. gloss. z docto. in. d. l. ij. de rescin. vē.
z in. c. penul. eo tit. ¶ Nam propter iuramentum presumitur
magis deliberate quis actu gerere. vt probau. s. in. vij. arg.
z per

et per hoc patet non ob stare id quod non. Bald. in d. l. ij. in. iij. q. c. de rescind. ven. dum dixit quod mulier minor et rusticus, etiam in sciēter decepti sunt infra dimidiam in actu, possint rescindere. Et tunc nisi fuerint certiorati de beneficio dicte. l. ij. c. de rescind. ven. quoniam illud dictum posset pcedere, ubi non intervenisset iuramentum: nam interveniēte iuramento, oēs tenent quod nulla requirit certioratio beneficii, etiam in muliere, per. c. ex rescripto. de iure iur. et cap. ij. de pact. in. vj. et latius dixi in septimo argumento.

¶ Quinimo etiam quasi non esset appositum iuramentum, ut quod non pcedat decisio. Bald. in d. l. ij. in. iij. q. fm Imo. in. c. cū contingat. de iure iur. in. tertio inēbro princ. in ver. Et adverte et quod non dicit Bald. in d. l. et cū seq. ubi dixit quod hoc dictum Bald. non vult verū, quod si mulier sciēter vendidit rem pro minori pretio quam valeret, adeo quod decepta fuerit ultra dimidiam: tunc videtur quod voluerit donare residuum, per id quod habet in. l. j. ff. de adi. in. de. ut sicut si mulier sciēter soluerit indebitum, non posset petere per. d. l. j. et l. cuius per errorem. de reg. iur. ita videtur quod hoc casu sibi non subueniat. **¶** Pro hoc etiam allegatur: quod cū non subueniat masculo, non debet etiam subueniri mulieri, cū non reperiatur hoc expressum per id quod habet in. l. fin. c. de iuris et fac. igno. et rūdit ad. l. cū de indebito. s. j. ff. de proba. allegatā per Bald. quod loquitur illa. l. quoniam dubium est an sciēter indebitum aut non: ut patet in. d. l. cū de indebito. post princ. ibi vel aliquā iustam ignorancie causas etc. **¶** An tunc, mulier, rusticus et minor presumitur putasse fuisse debitum id quod soluit, ideo sibi non incumbit probatio, sed aduersatio, secus in masculo maiore non rustico: quod presumptio est ipsius soluentes, et ideo debet probare quod sit indebitum, ut ibi dicitur. et sic. d. l. non facit ad propositum quoniam per scientem fieret fm Joā. de Imol. in. c. cū contingat. **¶** Postremo non obstat quintum, principale argumentum, dum dicebat, quod stante deceptione ultra dimidiam, non habet ob stare iuramentum: quod debet cōcedi dicte do. Joā. absolutio et relaxatio iuramenti, velut prestiti dolo interveniente re ipsa: etc. quia rūdeo primo quod ista dubitatio non est necessaria scire sciētia dicte do. Joā. que excludit eā ab omni remedio, ut. s. dixi. et etiam posito quod ignorasset, tunc attento quod sumus in contractu transactionis, non est locus dicto remedio rescissionis etc., ut dixi in. viij. ar. et presertim stantibus reservationibus supradictis, put dixi in nono arg. **¶** Iterum deo quod etiam in alio contractu non videtur, quod possit cōcedi absolutio a iuramento, imo illud servari debeat, postquam servari potest sine interitu salutis eterne, per regulā canonistarum, et in specie no. in terminis nostris gl. et doc. in. c. puenit. de emp. et ven. et in d. l. ij. c. de rescind. vend. **¶** Pro hoc facit ratio ibi allegata in proposito per Bald. in repe. in. v. q. pn. scz quod iurans videtur velle valere actum omni meliori modo quo valere potest. l. cū pater. s. filius matrē. ff. de leg. ij. **¶** Ad ob. quod iuramentum non debet esse iniquitas vinculi, et quod debet habere res comites. s. iustitia etc. quod rūdeo put dixi Joā. de imo. in. d. c. cū contingat. in si primi membris. s. quod iuramentum dicat continere iustitiam, dum tunc non contineat quod turpe, vel non tēdat ad observantiam peccatorum: alias sequetur quod cū iustum sit minorem non obligari efficaciter sine debita solemnitate et auctoritate administratoris vel decreto iudicis, maxime ubi aliquāliter leditur. l. j. in princ. ff. de minori. non deberet per tale iuramentum obligari et excludi a beneficio restitutionis in integrum quod est contra text. in. d. auf. sacramenta. cū ibi no. per Bar. et similiter sequeretur cū iniquum sit valere alienatione fundi dotalis, quoniam contigit mulierem effici indotatam. l. j. s. et cū lex. c. de rei vxo. actio. non debet iuramentum interpositum sup alienatione obligare quod est contra. d. c. cum contingat, nec est verū quod a tali iuramento: quis mulier maximam lesionem sentiat, possit obtinere absolutionem, fm Archi. in. c. quis. de pac. in. vj. p illū tex. in ver. omnimodo. et idē tenet Ange. in. l. si quis p eo. ff. de fideius. in princ. dicens quod nec in casu. c. cum contingat, nec in casu. d. auf. sacramenta habet locū absolutio a iuramento: quod iuramentum in dictis casibus firmat actum, qui non valebat cū effectu favore persone iurantis, idem tunc in. in. l. cum vir. in. xv. col. ff. de vsuca. et in. d. c. cū contingat. in. ix. col. et in. c. quinquauallis. in pe. charta. de iure iur. ubi refert quod licet Imo. in. d. c. cū contingat. dixerit se credere quod possit peti absolutio a iuramento in casu illius decretalis: tunc fm eum illud est contra illam decretalem inducendo ut ibi late per eū: nisi apparet quod mulier precedentibus minis contraxisset, nam tunc posset servari opin. Vincen. no. per Innocē. et Joā. and. in. c. causam matrimonij. de offi. de leg. et in. l. j. s. que onerande. per Bar. ff. quarum rerum actio non datur. vel quando per aliqua mendacia fuisset ad hoc inducta. per no. in fin. per gloss. in. l. item si pretio. in fin. ff. loc. et istam opin. tenet do. Abb. in. d. c. cum contingat. in. xij. col. **¶** Non ob. quod dolus re ipsa equi paretur dolo ex proposito. per. l. si quis cum aliter. ergo iuramentum non debet cū effectu servari, quoniam dolus intervenit. d. c.

quis. quod respondeo prout etiam respondet Imo. in. d. c. cū contingat. in. xxij. charta. in. iij. inēbro. quod tex. in. d. c. quāvis. et in d. c. cū contingat. in versi. dolo. intelligunt de dolo ex proposito. non de dolo re ipsa, ut colligitur et no. per. glo. et doc. in. d. l. ij. et in. d. c. pe. alias em lex in. c. cū contingat. et in. c. quāvis. et in auf. sacramenta. c. si aduer. ven. esset imposita verbis et non rebus. si propter deceptionem re ipsa, de qua loquuntur illa iura, posset peti absolutio a iuramento, quod non est dicendum. l. ij. c. communiā de legatis. c. commissa. de elec. in. vj. et esset contra tex. in. d. auf. sacramenta. in verbo iniquolabiliter, et in. d. c. quis. in verbo omnimodo, et similiter dicit Joā. de imo. in. d. c. quinquauallis. in pe. charta. quod non est verum, quod dolus ex proposito et dolus re ipsa per oia equiparentur: per. quod per dolo ex proposito in actibus stricti iuris, datur actio de dolo, sed ubi est dolus re ipsa: sola exceptio cōpetit, ut. d. l. si quis cū aliter. cū ibi notatis fm eū et propter hoc non videtur bene dixisse Joā. de anc. in. d. c. casum nonum statuta. et Ant. de but. in. d. c. cū contingat. in quarto casu principali cum cōis opinio glossatorum et doc. sit de eos. s. gl. et doc. in. d. l. ij. et in. d. c. pe. alias em sequeret quod iuramentum nihil operaret in casu. d. l. ij. et in. d. c. pe. quod non est dicendum: ar. l. si quādo. de lega. j. et c. si papa. de privile. in. vj. **¶** Nec ad hoc ob. quod habet in. c. quinquauallis. et in. l. si libet? ita iuraverit. de ope. lib. et ubi non obstante iuramento potest quod propter lesionem venire contra, quod ibi loquitur quoniam quod leditur per arbitratorem et sic per tertium, sed in casu nostro, ledit quis, ex contractu suo immediate, ideo non casu facilius debet sibi preiudicari, ut per. in. l. si. de re. cū se. ff. de arbi. iuncta. d. l. ij. Et no. Barto. in. d. l. si societate. s. arbitrorum, et ver. quero que dicit etiam. ff. p socio. et iuncta. d. l. ij. et Jac. but. in. d. l. ij. pro ista opin. etiam facit: quod quoniam mulier vel minor iurat non venire contra contractum, non potest, rōne lesiois, petere restitutionem in integrum, nec uti beneficio vel leiani: dicto. c. ex rescripto. et d. auf. sacramenta. ut dixi. s. ergo eadē rōne, maior non debet posse rōne deceptionis impetrare absolutionem a iuramento, ut sequatur beneficium. d. l. ij. quod aperte fuit de mente archi. in. d. c. quāvis. per illū tex. et ideo communiter reprobat limitatio Ricar. et Saly. et Pet. de anc. dicitur quod text. in. c. quis. non pcederet ubi nihil pro dote datum esset filie renunciantiam contrarium tenuit Joā. de imo. et dñicus de sancto geminiano in. d. c. quis. et Joā. de imo. Ludo. de ro. in. l. qui superstitis. ff. de acquir. here. et in. l. stipulatio hoc modo. de verb. ob. et Joā. de imo. in. d. c. quinquauallis. in pe. charta. propter rōnem expressam. d. c. quis. scz quod iuramentum potest servari sine interitu salutis eterne: nam ubi agitur de favore anime: putata, de vitādo priurio, et correctoris sit extēsis ex identitate rōnis, ut colligitur ex no. per. gl. et Bar. in auf. sacramenta. Et not. Ant. de but. in. c. si. circa antepe. char. de consuetu. ubi per hoc allegat no. per. gl. in. l. oēs. in verbo passionis. c. de feriis. et id non mirandum si plures doc. voluerūt se subscribere consilio Pet. de anc. in casu predicto: put ipsemet refert in. d. c. quis. **¶** Presertim etiam decisio sua loquitur in minore cui iura magis subueniunt propter eius imbecillitatem: nimirum si iuravit simpliciter non contravenire, si intelligitur solū exclusus a beneficio restitutionis in integrum: non autem a beneficio. d. l. ij. ut ibi expresse not. glo. et doct. in. d. c. pe. et in casu nostro etiam res est extra dubitationem propter illā clausulam, ex certa scientia, et alia de quibus plenius dixi supra. Ex quibus cōcluditur, quod dicte domine nullo remedio succurri potest, et a lege conventionis et iuramenti discedere non licet.

Summarium.

1. Castri vicina non sunt de pertinentiis eius nisi probetur.
2. Civitas destructa sine spe constructionis, amittit privilegia, secus si alio transferatur.
3. Jus seu quasi possessio subiectionis per obedientiam probatur.

Consilium XLII.

De celerrima expediti. regit? quod super premissis themate sententiam: pretermisissis argumentis. in paucis absolua. **¶** Dico namque primo quod licet Cesar de monte cuculo fuerit ab illustrissimo principe inuestitus de pluribus castris et oppidis planorū cadignani et cum villis locis et territorijs, iuribus et pertinentijs suis: prout latius in inuestitura cōmetur, et ville, et de quibus vertit cōtrouersia, essent iuxta castrum planorū: tunc per hoc intelligunt esse de pertinentijs planorū: quia de iure castro nihil corporale pro pertinentijs deputatum

¶ **Castro.** Imo, in d. c. cū contingat. in. xxij. charta. in. iij. inēbro. quod tex. in. d. c. quāvis. et in d. c. cū contingat. in versi. dolo. intelligunt de dolo ex proposito. non de dolo re ipsa, ut colligitur et no. per. glo. et doc. in. d. l. ij. et in. d. c. pe. alias em lex in. c. cū contingat. et in. c. quāvis. et in auf. sacramenta. c. si aduer. ven. esset imposita verbis et non rebus. si propter deceptionem re ipsa, de qua loquuntur illa iura, posset peti absolutio a iuramento, quod non est dicendum. l. ij. c. communiā de legatis. c. commissa. de elec. in. vj. et esset contra tex. in. d. auf. sacramenta. in verbo iniquolabiliter, et in. d. c. quis. in verbo omnimodo, et similiter dicit Joā. de imo. in. d. c. quinquauallis. in pe. charta. quod non est verum, quod dolus ex proposito et dolus re ipsa per oia equiparentur: per. quod per dolo ex proposito in actibus stricti iuris, datur actio de dolo, sed ubi est dolus re ipsa: sola exceptio cōpetit, ut. d. l. si quis cū aliter. cū ibi notatis fm eū et propter hoc non videtur bene dixisse Joā. de anc. in. d. c. casum nonum statuta. et Ant. de but. in. d. c. cū contingat. in quarto casu principali cum cōis opinio glossatorum et doc. sit de eos. s. gl. et doc. in. d. l. ij. et in. d. c. pe. alias em sequeret quod iuramentum nihil operaret in casu. d. l. ij. et in. d. c. pe. quod non est dicendum: ar. l. si quādo. de lega. j. et c. si papa. de privile. in. vj. **¶** Nec ad hoc ob. quod habet in. c. quinquauallis. et in. l. si libet? ita iuraverit. de ope. lib. et ubi non obstante iuramento potest quod propter lesionem venire contra, quod ibi loquitur quoniam quod leditur per arbitratorem et sic per tertium, sed in casu nostro, ledit quis, ex contractu suo immediate, ideo non casu facilius debet sibi preiudicari, ut per. in. l. si. de re. cū se. ff. de arbi. iuncta. d. l. ij. Et no. Barto. in. d. l. si societate. s. arbitrorum, et ver. quero que dicit etiam. ff. p socio. et iuncta. d. l. ij. et Jac. but. in. d. l. ij. pro ista opin. etiam facit: quod quoniam mulier vel minor iurat non venire contra contractum, non potest, rōne lesiois, petere restitutionem in integrum, nec uti beneficio vel leiani: dicto. c. ex rescripto. et d. auf. sacramenta. ut dixi. s. ergo eadē rōne, maior non debet posse rōne deceptionis impetrare absolutionem a iuramento, ut sequatur beneficium. d. l. ij. quod aperte fuit de mente archi. in. d. c. quāvis. per illū tex. et ideo communiter reprobat limitatio Ricar. et Saly. et Pet. de anc. dicitur quod text. in. c. quis. non pcederet ubi nihil pro dote datum esset filie renunciantiam contrarium tenuit Joā. de imo. et dñicus de sancto geminiano in. d. c. quis. et Joā. de imo. Ludo. de ro. in. l. qui superstitis. ff. de acquir. here. et in. l. stipulatio hoc modo. de verb. ob. et Joā. de imo. in. d. c. quinquauallis. in pe. charta. propter rōnem expressam. d. c. quis. scz quod iuramentum potest servari sine interitu salutis eterne: nam ubi agitur de favore anime: putata, de vitādo priurio, et correctoris sit extēsis ex identitate rōnis, ut colligitur ex no. per. gl. et Bar. in auf. sacramenta. Et not. Ant. de but. in. c. si. circa antepe. char. de consuetu. ubi per hoc allegat no. per. gl. in. l. oēs. in verbo passionis. c. de feriis. et id non mirandum si plures doc. voluerūt se subscribere consilio Pet. de anc. in casu predicto: put ipsemet refert in. d. c. quis. **¶** Presertim etiam decisio sua loquitur in minore cui iura magis subueniunt propter eius imbecillitatem: nimirum si iuravit simpliciter non contravenire, si intelligitur solū exclusus a beneficio restitutionis in integrum: non autem a beneficio. d. l. ij. ut ibi expresse not. glo. et doct. in. d. c. pe. et in casu nostro etiam res est extra dubitationem propter illā clausulam, ex certa scientia, et alia de quibus plenius dixi supra. Ex quibus cōcluditur, quod dicte domine nullo remedio succurri potest, et a lege conventionis et iuramenti discedere non licet.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

est: nisi vt ab hominibus: vel situto reperiat assignatum: ita
dicit Innocē. in. c. cum ad sedē. de resti. spo. vt not. Joā. and. z
Hod. in. c. si ciuitas. de sen. excō. in. vj. z Oldr. cōsi. x. incipiēte
venditum est castrum. zc. ad hoc quod no. Barto. in extrauas
ganti qui sunt rebelles: in verbo lombardie, z in consilio suo
incipiente, queritur vtrū iurisdictio. in. i. col. habet ergo Cesar
necesse ostēdere q̄ ville, de quib⁹ est questio, fuerint p̄ habens
tem potestātē ex aliqua priuilegiata concessione assignate cas
tro planorū. ¶ Quinimo, posito q̄ ita constaret, adhuc dis
cendū esset dictas villas nō comprehēdi in inuestitura predicta
cta: qz cū eo tpe iam cū autoritate superioris castrū predictum
fuisset euersum z diruptum nō sub spe reedificandi: imo ante
diruptionem, vt verbo fertur, cōstructum fuerat castrum ras
candori eo animo vt castrum planorū euertere: quasi loco
planorū haberetur oppidum rascandorū: ¶ vñ ciuitas vel cas
trum fundit⁹ destructum, sine spe noue cōstructionis, nō retis
nec iura que ante habebat, sed illa perdit: vt. l. si vsufructus. §.
vi. ff. quib. mod. vsufru. amit. l. pater. §. tusculanus. vt ibi not.
¶ De ff. de leg. iij. no. Inn. z doc. in. c. abbate. in fi. de verb. fig. z
no. gl. in. c. priuilegium. de reg. iur. in. vi. gl. q. vñ. in. c. z hec dis
cimus. in. c. statutū. in. x. collegiatis. de elec. in. vj. ¶ Not. clare
Bald. de pace constan. in verbo. nos romanos. z Bald. in. l.
sicut. §. in decurionib⁹. ff. qd cuiusqz vniuer. no. z Ange. in ru
brica. ff. de colleg. illi. ¶ Preterea dicit Innoc. in. c. ij. de ope.
no. nun. z glo. in preallegato. c. priuilegium. q̄ ciuitas vel cas
trum destructū, z alio loco translatum retinet iura que habes
bat ante. arg. xvi. q. i. z temporis. z. c. seq. z de relig. domi. c. cū
ad monasterium. ff. de cōtrahen. emptio. l. ede. sed ita est q̄ dis
tinctum castrū rascandorū representare videt⁹ castrum planorū
z locum eius edificatum extitit, q̄ satis constat ex actu illo de
structionis incontinēti subsecute post constructionem rascā
dorū: ex vicinitate em̄ actuum perpēditur intentio: vt. l. si ven
tri. §. si. cum glo. z ibi no. Bar. de priuileg. credi. z no. Barto. in
l. post contractum. in ver. qnto presumit. ff. de donat. z p̄ Bal.
in. l. multum. C. si qs alteri vel sibi. facit. l. titia. §. idem rñdit. de
ver. obli. z. l. item queri. §. i. ff. de pac. ergo videtur q̄ iura castri
planorū censeant⁹ esse trāsata in castrum rascandorū. ¶ Forti
ficantur predicta, qz presumitur quod etiā ante tps dicte vltis
me inuestiture collate in Cesarem, dicte ville ceperant obedire
castro rascandorū, sequitur q̄ ceperunt esse subiecte isti castro
z eius dominio, tanq̄ ptinentie castri ¶ qz per obediētiā ac
quiritur ius seu quasi possessio subiectionis: vt no. gl. Inno. in
c. olim. el. iij. de resti. spo. z declarat Bald. in. l. ij. in. xij. col. C.
de serui. z aqua. z in. l. liberti liberteqz. in prin. C. de ope. libers
to. pro hoc in specie facit qd no. Bal. in. l. data opera. C. qui ac
cu. non pñt. in. xj. col. in verbo super quesita cadit testimonium
zc. vbi dicit qd si vertit⁹ questio an ager titianus sit territorio
perusij vel eugubij, testes inducti, vt probent debent reddere
rōnes super iurisdictiōe: vt qz viderunt commune ¶ Perusij ibi
furas erigere vel malefactores ibi capere, vel viderunt homi
nes illius agri ibi obedire: saltem in faciendo: vt ibi latius per
eum. Comprobant⁹ ex his que habentur in. l. iij. C. de natu. lis
be. z ibi no. Bart. vbi dicit qd probato q̄ castrum vel villa sit
de territorio talis ciuitatis: probatur eo ipso qd probatur qd
castrum vel villa subibat onera illius ciuitatis: vt qz ibi solues
bat collectas z similia: allegat etiā ea que habentur in auth.
qui. mo. na. effic. sui. §. si quis igitur ex qualibet. z ibi no. glo. sed
ita est q̄ dicte ville subeunt, z subibāt etiā ante tēpus dicte
inuestiture onera custodire de dicto castro rascandorū sciens
te patiente z volente superiore: secundum Bartol. in. l. fina. ff.
vti possi. no. in cle. j. de fo. cōpet. in glo. si. ergo sequitur q̄ cense
tur esse subiecte illi castro. Ex quibus cōcluditur quod in con
cessione facta dicto Cesari dicte ville nullatenus comprehē
se intelliguntur.

Summarium.

C Verba, p se suisqz liberis z heredibz, requirūt vtrāqz
qualitatem ideo tunc non veniet filia per statutum exclusa vel
instituta in re certa. z nu. 2.

Seiudum vel emphyteusis non iure accrescendi, sed iure inue-
stiture confertur.

¶ Secunie expense per patrem computantur in legitimam pro rata.

Syndicus non potest preiudicare iuri singulorum.
Causa non presumitur in infamia.

6 Causa non presumitur in inferiore a principe.

Epitome.

Qui accepit in ^{emphyteusim p se z}
^{filios z successoribz}
decedens filios masculos instituit heredes vniuer-
sales z vnicā filiā in re certa. Postea vn^o filioruz si
de liberis decedens. d. sororē suā z helisabet sponsā suā
heredes instituit. q. est an hi heredes instituti a filio debeant
cōsequi portionem ei⁹ integram in bonis. d. emphyteusis vel
saltē vsqz ad ratam legitime. d. filij. Rñ. Alexā. q. non quia. d.
helisabet non est de liberis primi capientis. d. autē filia licet sic
de liberis. tñ non fuit heres vniuersalis sed solū in re certa. tñ
qz non est cōprehensa in inuestitura ppter statutū loci qz stan-
tibz masculis femina nō succedit. z sic concludit qz tota portio
emphyteusis filij defuncti reliquis fratribus accrescit.

Consilium. XLIII.

Iothemate ^{supra scripto de oib⁹}
^{de quib⁹ in eo super}
quo abunde scriptum z allegatum est per celeberrimum dominū. s. consulente paucioribus agas, z pro concussione dicte cōsultationis, presuppono in primis qd illa verba inserta in inuestituris dicti Gasparis. vtz pro se et suis liberis z successoribus non intelligūtur comprehendere successores qui non essent de liberis Gasparis: maxime dum extarent de liberis ipsius Gasparis, vt no. Bart. in. l. vt iures iur. s. si liberi. ff. de operis lib. dum dicit q si pater recepit in emphyteusim p se suisqz liberis z heredibus zc. intelligit esse actū q regrat vtrūqz aī psona volētis succedere i emphyteusim. s. q sit filius z heres, vt. s. emphyteusim. in aut. de nō alie. z sequit Bal. in. l. tale pactum. s. si. in prin. per illum text. ff. de pac. z Ang. in. l. gall⁹. s. etiam si parente. ff. de libe. z posthu. z Imo. in. c. potuit. de loc. z in. c. qd dicitur. ff. de ver. obl. z idem dicendum est, in verbo. successoribus, qd in verbū heredibus: quia appellatione successoris, intelligitur de herede. l. quedaz. s. his autē. ff. de eden. z no. per Bald. in. l. emptprem. in. iij. colum. C. locati. z in terminis nostris no. Imo. in. l. qd dicitur. in fi. vlti. col. ff. de ver. ob. ad idē qd no. Bald. in. l. i. in. ij. col. C. de iure emphy. vbi voluit q si cōcessio facta fuit titio ac eius filiis z heredib⁹, nō intelligitur q extātib⁹ filiis possit emphyteusis venire ad extraneos heredes. argu. l. ex facto. s. fin. cū alijs allegatis per eum. ff. ad tre. Et idē dicit Jo. de imo. in. l. gallus. s. etiam si parente. in fi. ff. de liber. z posthu. arg. l. cum pater. s. j. ff. de leg. ij. ¶ Secundo, presuppono q ad dictam emphyteusim non voeat filia femina honestina predicta virtute inuestiture: prout verbo fertur seruari in loco in quo vertitur questio extātib⁹ masculis, z istud potuit fortasse contingere, vel qz sit ibi statutum qd extantibus masculis filie femine nō succedant, z propter hoc ibi seruet decisio^b Bart. in. d. l. vt iures. s. si liberti. z Imo. in. d. c. potuit. in fi. z consuluit Bart. consi. cliij. ista questio habet duo dubia. Primū vtrū verba status ti vbi dicit quod propter tale statutū cōcessio facta in emphyteusim titio pro se suisqz filiis masculis z feminis intelligenda est ordine successionis. s. q filie femine non cōprehendātur nisi deficientibus omnibus masculis. per no. in. l. gallus. s. quidam recte. ff. de lib. z posthu. qz presumendū est disponentē se voluisse conformare cū dispositione statuti per quod ius commune seruatur in loco, qua coniectura ē vtitur Bar. in. l. heredes mei. s. cum ita. ff. ad treb. z istud maxime procedit cū concessio facta fuit recipiēti p se ac filiis z heredibus, sed successoribus copulatiue: put in pposito: quo casu t3 Salyc. in. l. ij. in xvij. col. C. de iure emphy. q in inuestitura intelligātur prelati masculi feminis. ¶ Dōc⁹ etiam cōtingere istud vbi seruat, qh contingit filiū institui in re certa z non vniuersaliter: vel in quota: quo casu nō admittantur ad emphyteusis receptā pro liberis z heredibus seu successoribus qz intelligit de vniuersali. vt dixi. s. z institutus in re certa nō dicitur proprie heres. l. quoties. cum ibi plene not. ff. de here. instit. z no. per doct. in. l. ex facto. eod. tit. z in proposito nostro istā opinio. t3 Bal. in. l. liberti liberteqz. in. vj. col. C. de ope. lib. z Ang. in. d. s. etiā si parente. z Salyc. in. l. ij. in. x. qd. C. de iure emphy. licet in hoc nō nulli teneat cōtrariū q nō pnto oportere examinare hic nec rē huic periculo subicere: attento q notādum est extare illud statutū. de quo p⁹ime dixi, seu g⁹uine obseruantia, q filie femine, extātib⁹ masculis, nō nominant ad dictas res emphyteuticas qb⁹ sic p⁹suppositis infer⁹ qd dicter res emphyteutice non possint, quouis mō transire in totū vel in partē in dictam honestinē sororē dicti vendi. vnde etiā ad dictā helisabet eius sponsam nec nō heredes dicti bude. qz decedente bude sine liberis, extinctum remanet omne ius dicti bude, quo ad dictū budam

budā & dictos eius heredes, qui non sunt de comprehensis in dicta inuestitura: vt ex duob⁹ presuppositis antea premis-
pbatum est, & per cōsequens, portio dicti bude deuoluitur ad
cōfratres, siue per ius accrescēdi, vt dicebat Bart.in.l. si mihi
& titio. de ver. obl. & in suo cōsilio incipiente ex thēmate predi-
ctotria dubia oriuntur. & Bal.in.l. i. §. i. C. de cad. tol. & in.l. ij.
C. de iure emphy. & Pet. de anc. & Imo. in. c. ex parte. de feu.
& in. d. c. potuit. siue taciti pacti & inuestiture sic concessit: cuius
verba intelliguntur importare vt deficiente vno ex liberis res
liqui admittantur ad portionem suam ex illo contractu. argu. l.
stipulatio ista. §. si quis ita. ff. de verb. obl. & in. l. si cum in an-
nos. in. princ. ff. qui. mo. vsuffruc. amit. vt declarat Bart.in. d.
consil. & in. d. l. si tibi & titio. ¶ Pro hoc bene facit text. in. d. c.
j. de feu. marchie. in verbo p inuestiturā patris quē tex. Bald.
ibi reputat mirabile. dicens ibi pbari qd in feudis post por-
tionem acquisitā non dicitur pzie habere locū ius accrescens
a di. sed ius inuestiture a primiparentis: vt ibi, & si diceretur qd
iste tex. loquit in feudis de quo non pōt argui ad emphyteu-
sim, vt p Bart.in. d. §. si liberi. & per Bal.in. c. i. an agnatus vel
filius. cū si. respondeo quod non per equiparationem feudi ad
emphyteusim procedūt predicta, sed ex vi verborū concessio-
nis & inuestiture a paritate rationis & ab ipsa natura verborū.
fm qd dicit Bart. in prime allegato qd si, & per predicta p-
nō obstare, si diceretur qd alibi videmus qd bona emphyteuti-
ca, cōcessa patri pro se & filiis cōputantur ipsi filijs legitimā:
vt no. Bal. & Sal. in. l. oino. §. j. de inoff. testamen. ergo & pari-
ratioe debet dicta bona p iure legitime dicti bude transire ad
4 heredes predictos: qz ad hoc respondeo qd postq bona em-
phyteutica p rata pecunie expēse p patrem. in acquisitis di-
ctoū bonorū receptorū p ipso & filiis suis cōputant in legitis-
mā tanq bona pfectitia. p dictā. l. omnino. §. i. & l. qm nouella.
e. ti. tū nō sequit: ergo eo filio mortuo, poterūt heredes sui non
prehēsi in inuestitura succedere: qz imo extinguit ius illud em-
phyteutici morte ipsius bude quo ad ipm & heredes, & attē-
ditur natura inuestiture. fm qd alij liberi dicti Wasparis vocā-
tur. d. c. i. de feud. marchie. cū alijs preallegatis. ¶ Restat vi-
dere an illa cōcordia facta inter dictos syndicos cōsrauenne
ex parte vna, & dictos clericos & prelatos ex altera, habeat
prodesse dictis mulierib⁹ & obesse descēdentib⁹ masculis gas-
paris, & dico qd nō p aliquas ex rōnibus adductis p dictum
cōsultorē, qd comprobonā l. 3. Bart.in. l. iij. §. actor. ff. de re ius-
di. & in. l. licet. ff. qd cuius. vniuer. no. & in. l. pe. C. de do. inter vi-
rum. & in. l. ciuitas. ff. si cer. pe. tenuit qd syndicus cōstitut⁹ ab
eo populo vel vniuersitate que hz ptatē. l. condende: possit per
suū qctum preiudiciū facere singularib⁹ personis, in iure spes-
ctate ad eos tanq ad singulas psonas: eo qz tale instrumen-
tum syndicus habet pro. l. p dictam. l. pecunie. z. l. Cesar. ff.
de publi. tñ contrarium tenuit gl. in. l. ij. C. que sit lon. consuet.
quam cōitersequunt docto. que vult qd p qctum factū a ma-
iore parte populi vel vniuersitatis nō possit fieri preiudiciū
singularibus personis per regulā. c. cum oēs. de consti. z. l. j. in
prin. ff. de magi. cōue. & plene Barto. in. l. qd maior. ff. ad mus-
ni. & idem Bal. in. d. l. ij. in. iij. col. C. que sit lon. qd. volens sal-
uare opi. Bart. in. d. §. actor. cum si dicit qd concordari debent
opi. hoc mō qd aut negotiū est principaliter vniuersorū & secū-
dario singulorū, & tūc est vera opi. B. exēplū, p collectis soluē-
dis. ad quas oēs de vniuersitate tenentur constitutus fuerit
vn⁹ syndicus, qd postea occasione predicta obligauit singulos
de vniuersitate & eorū bona certe potuit preiudicare iuri sin-
gulorū, & eos & bona eorū obligare, qz singuli pūt cogi ad col-
lectas soluendas iuxta not. in. d. l. j. §. qd si merito. ff. qd cuiusqz
vni. no. sed si negotiū eēt principaliter singulorū, tūc nō proces-
dit opi. Bart. fm Bal. p id qd ibi no. gl. nā tūc cū illud nō per-
tineat principaliter ad vtilitatē & necessitatē ciuitatis, sed qua-
rundam singulariū psonarum. l. illorū qd ducūt dictas res in
emphyteusim: prout in pposito nō. iō tūc pcedit opi. d. glo.
qz syndicus non pōt preiudicare iuri singulorū. ¶ Quinimo
fortius voluit Bal. in. l. j. C. ne filius p patre. & sentit etiam ipse
in. l. j. §. qbus. in. iij. col. ff. qd cuiusqz vni. no. & aperte Paul. de
ca. in. d. l. ciuitas. z. d. §. actor. qd dicta opi. Bart. nullo mō pro-
cedit: mouetur, qz opz qd primo fiat statutū qd syndicus possit
obligare psonas singulares, & postea fiat syndicus, & si ali-
ter fiat, talis syndicus non haberet vim legis: qz alia est for-
ma. l. condēde in qua requirit maior delib. ratio. l. humanum.
C. de legi. alia cōstituendi syndicum & pbat in simili. fm eos:
nā pretor q hz ptatē. l. condēde, pōt remouere ferias per de-
cretum suū, & tū si ante qd remoueat ferias per decretum fe-
rat sniam: nō valebit snia: nec intelligit per illā sniam voluisse
quod ad eam remouere ferias: hoc probatur in. l. j. post prin-
cipium. cum glo. in ver. derogari opz. ff. de ferijs. sicut ergo ibi

pretor per sniam non videtur remouere obstaculū: ita hic po-
pulus per syndicum non vī remouere obstaculum qd est in
his que spectant ad singulas psonas maior pars preiudicare
non possit, vt dictū est, illud autē qd dicitur illius q hz ptatē
legis condēde, hz vim legis, est verum qd ad hoc vt pacta
& capitula que fiunt in tali qctu debeant seruari per singulas
personas: vt si vēdūtur gabelle cum certis pactis & capitulis
nam nullus de populo poterit venire q. ita probatur in. d. l. ces-
sar. non autē quantū ad obligādū singulas psonas per predi-
ctas fm prefatos doctores. ¶ Nec obstat autoritas illius vie-
carij ecclesie Rauennē: qz illud decretum & autoritas simplici-
ter interposita non potuit actum nullum confirmare: quia
6 inferior a principe ius priuati auferre non potest. glo. & doct.
in. l. venia cum. C. de in ius vocā. f. sine causa. que nō presumi-
tur in eo. vt no. Bal. in. l. si testamētū. C. de test. cū qcor. ad pre-
dicta vide Bart. in. l. ambitiosa. per totū. ff. de decre. ab oz. fa.

Summarium.

- 1 Analogistes esse iussus nō tenetur de leui culpa, sed de dato & lata: vnde non tenetur de furto, quia in dubio nō presumitur nisi culpa leui accideret nu. 2.
- 3 Bona quomodo probantur consumpta sine culpa.
- 4 Confessio in testamento simplex legatum operatur, nisi fiat in presentia patris. & nu. 5.
- 6 Confessio dotis recepte facta constante matrimonio maxime in testamento censetur animo donandi.
- 7 Confessio geminata potentior est.
- 8 Actiones omnium bonorum mobiliū & immobilium appellatione non veniunt, etiam si pauperibus relicta sint.
- 9 Substitutio compendiosa etiam verbis directis facta, in certis bonis non valet directo.
- 10 Substitutio vniuersalis cōpendiosa per verba obliqua nunquam valet vt directa.
- 11 Legitima non minuitur per legata pia, nec per legata cōpensatoria: vel confessionem debiti, nisi constet.

Consilium XLV.

Habita super his

quibus dubiari contingit
opportuna animaduersione, videtur prima consi-
deratione dicendū. ¶ Circa primū, de quo queri-
tur dñam tutricem teneri ad consignationem reliquorum: de
quibus in primo inuentario: quia liberatio a redditione ra-
tionis administrationis relicta in testamento non extenditur
ad consignationem reliquorū vt. l. ab aurelio. §. catus & ibi ple-
ne not. de liber. lega. in. l. si quis rationes. l. procur. l. aurelius.
§. meuiam. ad fin. §. titia. ff. de libe. lega. l. dominus sticho. §.
seruus. ff. de penu lega. bene faciunt notata per Bart. in. l. non
solum. §. si. ff. de libe. lega. & per Bal. in. l. cum necessitatem. C.
de fideicōmis. & in. l. pactum. in. xij. q. C. de colla. & inuentariū
tutricis plenam probationem facit cōtra tutorem: vt est casus
in. l. finali. C. arbi. tute. & plene in. l. tutor qui repertorium. in
prin. ff. de admi. tuto. & in. l. tutores. C. eo. titu. & ex quo res se-
mel in tutricis administratione fuerunt, extare adhuc presu-
muntur. l. si creditor. C. de pigno. actio. l. non ignorabat. C. ad
exhiben. & plene in. l. siue possidetis. C. de proba. in. l. cum ad
sedem. de restitutio. spoliato. ¶ Sed his non obstantibus pro-
pter rei euidētiā, breuiter concludo qd tutrix in admini-
stratione tutele, tenetur regulariter de dololata & leui culpa
l. tutori. C. de neg. gesto. l. quicquid. C. arbi. tute. & plene in. l. ij.
eo. titu. & in. l. tutor qui repertorium. §. cōpetit. ff. de admini-
str. tuto. & no. Barto. in. l. quod nerna. in. x. q. ff. depositi. & Bald.
in. l. pignus. in. xij. colum. C. de pigno. actio. per Canonist. in. c.
bona fides. depositi, & vbiqz relicta est liberatio a reddi-
administrationis tutele: prout in proposito nostro: tunc non
pōt conueniri pro culpa leui. ¶ vt est text. in. l. seruus. & ibi hoc
no. Bal. & Ange. de lega. i. z. l. cum tale. §. j. de condi. & demon.
ideo si probatur per tutricē quod bona fuerunt furto subtra-
cta. vt in thēmate presupponitur, licet furtum presumatur
in dubio factum non sine culpa eius qui ad custodiam tene-
batur. l. cum duobus. §. damna. ff. pro socio. & not. in. l. j. C. des-
positi. & no. gloss. in. l. i. quib. mod. contra. obliga. in. §. pe. & no-
tat Barto. in. l. si quis ex argentarijs. §. penul. ff. de eden. & per
doc. maxime Bald. in. l. si creditor. C. de pign. ac. & not. Joan.
and. in. c. j. de commo. & alij in. c. ij. depositi, tamen cum in di-
ctis locis habeatur quod furtum non presumitur fieri sine

a ¶ Inuestiture. §.
cōfil. xxij. nu. iij.
b ¶
c ¶ Leui. dixi sup
cōsue. parisi. §. vi.
gl. vi. nu. xx. & las-
tius. §. ci. adde. j.
eo. consil. xlvij. nu.
iij. j. lib. iij. consil.
lxij. in lib. ij. consil.
liij. in lib. yij. cōfi.
lxvij.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

2 culpa appellacione culpe intelligitur in dubio de leui qz la-
 3 ta comprehenditur sub appellacione doli. ita dicit gl. in l. si filio
 fa. s. i. in ver. culpa. ff. solu. matri. z not. in l. si cu venderet. ff. de
 pigno. ac. qua glo. ad hoc ponderat Bal. in l. acceptam. in. vi.
 q. C. de vsur. z no. Dy. in l. etia. s. i. ff. sol. ma. z gl. in l. in vendi-
 tio. s. i. in ver. culpa. z ibi no. Bart. ff. de bo. aus. iudi. pos. cum
 ergo ipsa tutrix non teneatur de leui culpa ppter liberationez
 a redditioe administrationis tutele. d. l. si seruus. sequit. qz pro-
 bato furto. ipsa merito est absolueda. nisi pbeet dolus aut las-
 ta culpa. que p allegantem pbari d. l. cu ita. s. species. z qd ibi
 no. ff. de lega. ii. l. quoties. s. quid dolo. ff. de proba. **C**omper-
 to autē dolo tutricis. fateor dictā liberationē. de qua in testas-
 mento ad doli futuri remissionē non esse trahendā. l. quidam
 decedēs. ff. de admini. tuto. l. nō solum. s. si heres. de libe. lega.
 z l. si vnus. s. illud. ff. de pac. plene no. per glo. z doc. in l. actio-
 ne. C. de transac. z Ly. in l. sub preteritu specierū. C. eo. ti. z per
 Buil. in l. pomponi. la. i. ff. de ne. gest. z probat in. d. s. calius.
 z per predicta constar idē dicendū in bonis cōsumptis. dum
 modo cōsumpta sint absqz dolo vel lata culpa ipsius tutricis.
 que culpa nō presumit. vt dicit. **C** + Probatur autē rerū cō-
 sumptio per tutricē z alios officiales habētes reddere ratios
 nem. hoc modo fm Bart. in l. qd ad presens. C. de murilegu.
 lib. xi. **C**ham dicit qz tutores officiales publici. qui habent
 reddere rōnem de aliquibus supellectilibus z alijs rebus que
 cōsumuntur. sufficit qz probent qz in tanto tpe debent posse esse
 corrupte vel cōsumpte tot ex illis supellectilibus vel rebus als
 legat. l. si. C. de ali. pu. prestan. possēt etiam pbari p librū rōnū
 z iuramentū. fm no. in. d. l. diu. ff. si cui plusqz per. l. fal. z in. l.
 si. s. in cōputatione. C. de iure delibe. z in. l. si quis pro redem-
 ptione. C. de dona. z no. Barto. in. l. i. s. officio. ff. de tutel. z ra.
 distrabē. z per Bald. in rubrica. C. de fide instr. in. xviii. col. z
 in. l. in restituenda. C. de peti. here. z in. l. i. in vlti. col. C. de edē-
 do. z alius modus ē p Bart. in. l. qui sub cōditione. ff. de cōdi.
 z demon. z p Bart. in. l. non ignorat. C. de fruc. z lit. expen. vbi
 etiam dicit qz iudex officio hoc arbitrabit z pulchre Sede. de
 senis in consil. cxiij. incip. nulli dubium zc. accedunt nota. per
 Bart. in. l. cū seruus. de verbo. obliga. cum si. **C**irca secun-
 dum dubium. videtur prima fronte dicendum. nihil peti pos-
 se ex primo nec ex secundo testamento. **C** Et primo. quia il-
 lud est sublatum per secundum. l. si qs in priore. ff. ad treb. l. cuz
 in scō. ff. de iniust. test. c. cum marthe. de celeb. mis. potuit res
 uocari in preiudicium vxoris. etiam dato qz in dicto primo tes-
 tamento emanasset dispositio testatoris per modum confes-
 4 sionis recepte dotis. + qz talis confessio non inducit probatio-
 nem sed simplex legatum. l. lucius. s. qui respubli. de legat. ii. z
 ibi Bart. z in. l. lucius. ff. de lega. ii. z in. l. aurelius. s. si. ff. de lib.
 leg. l. qui vxori. in prin. ff. de aut. tu. z qd in dictis locis no. per
 Bart. l. cum quis decedens. s. codicilli. de lega. ii. cū ibi plene
 no. per Bart. maxime inter personas. inter quas est prohibi-
 ta donatio. d. l. cum quis decedens. s. titia. cum ibi nota. per
 Bart. in. l. qui testō. de proba. prout in pposito nostro in viro
 z vxore. **C** Nec etiam ex scō testō videtur posse se fundare
 vxor. quia in secundo nulla expressa fuit quātitas. quare ex eo
 agi non pōt. l. si nō designata. z. l. si. C. de falsa causa adiect. les-
 gat. s. sed si vxori. insti. de lega. quinimo verba illa verba dotē
 zc. videntur verba enunciativa. quia dispositionem non indu-
 cunt. l. titia cū testamēto. in prin. de leg. ii. l. cum tale. s. falsam.
 ff. de condit. z demon. z l. ex facto pponēbat. ff. de here. insti.
 5 **C** + Sed premissis non ob. cōtrariā sniam de iure pbabiliorē
 puto. mouet me principaliter qz confessio illa. de dote recepta
 in priore testamēto. facta fuit muliere presente. quo casu pfe-
 sio illa habet eundem effectum z irrenuocabile. ac si inter viuos
 facta esset. ita dicit Ba. de bel. in aut. de iureiur. a mozi. prestis-
 to. in. x. q. allegat que leguntur z notantur in. l. heredes palā.
 s. si. ff. de testa. z idem tenet Bartol. in. d. l. lucius. in. s. antepe.
 ff. de leg. ii. z in. d. l. cum quis. s. codicillis. argu. l. publica. s. fin.
 ff. de deposi. z ita soluatur id qd no. Pet. z Ly. in. l. generaliter.
 in. xij. q. C. de nō nu. pec. z idē tenet Bal. in. l. rōnes. C. de pro-
 ba. z in. l. generaliter. in. x. q. z Anto. de bu. in. c. si. de succes. ab
 6 intest. z Pet. de anc. z Joā. de imo. in ru. extra de test. + Sed
 ita est. qz confessio facta constante matrimonio inter viuos de
 dote recepta fm magis cōem opinionē. presumit p maritum
 b facta aio donandi. z non sub spe future numerationis. vt tes-
 nuit Joan. andr. in addi. Specu. in rubrica de dona inter vi.
 z vxor. z not. Barto. in. l. papi. ff. de dona inter virum. z vxor. z
 in. l. si diuortio. ff. de verb. oblig. l. quod de suo. C. de dote caus-
 ta z in. l. si voluntate C de do promiss. z Bald. in. l. i. C. de do.
 antenup. z in. l. ij. s. creditum ff. si cert. petā. z in. l. pe. s. mulier.
 ff. solu. matri z presertim vbi facta esset confessio in actu testas-
 di. quia tunc nunqz presumitur quod confessio sub spe futu-

re numerationis emanauerit. vt est glo. ibi cōiter approbata:
 z in. l. i. C. de fal. cā quam ad hoc dicit esse fin. Bal. in titu. de
 pace constā. in verbo vassalli el. i. etia si per modū obligatoriz
 emanauerit. vt not. Ly. in. l. cōtractus. in. v. q. C. de nō nu. pe.
 z Bald. in. l. si. eo titu. z in. l. i. in princi. C. de confes. z in specie
 qd maritus videtur talem cōfessionem in actu testandi facere
 animo donādi. adeo qz morte mariti confirmetur. tenuit Bar.
 in. l. cum quis. s. titia ff. de lega. ii. z Bald. in. l. i. in. v. col. C. de
 inoffi. dona. z Ang. in consi. v. inci. Andreas Joānis de vul-
 terijs. in si verbis dñi allegat. l. q testm. de proba. ergo sequitur
 qz censet dicta donatio cōfirmata morte mariti. l. pe. C. de dos
 na. inter virū z vxor. cum cōcor. z loco traditionis que requirit
 vt dicta donatio confirmet. l. papi. ff. de do inter vi. z vxor. l. ij.
 C. si quis alteri vel sibi. sufficit ipsa confessio de recepto. vt no.
 gl. in. l. ij. de dote cauta. z expressius Bar. in d. l. papi. z Bal. in
 d. l. ij. s. creditū. per talē enī confessionē fingit mulierē a maris
 to accepisse z in cām dotis cōstituisse arg. l. ij. s. sciēdum. ff. de
 7 dona. inter virū. z in. l. licet. s. i. ff. de iur. dotiū. **C** + Fortifican-
 tur predicta ex cōfessione facta in posteriori testamēto. nā ges-
 minata confessio. adhuc potentius operat. qz simplex. vt not.
 Barto. post glo. in l. cū finis. in si C. de agri. z censu. lib. xi. nec
 attendo an verba. de quibus in scō testō. fuerint enunciatia
 ua vel disposita. qz fuerunt emissā principaliter ppter se. quo
 casu inducūt dispositionem. lex hac scriptura. ff. de donat. l. i.
 C. de fal. cā. z licet in scō testamento quantitas non fuerit spe-
 cificata. tñ tollitur z declarat ex primotestō etiam inutili. ad
 hoc. l. si. ff. de tribu. eorū. l. in testō. ff. de fideicō. libe. z propter
 ea p hie esse rñsum ad allegata in cōtrariū. qz illa procedunt
 vbiqz cōfessio in vltima voluntate fuit. parte absente. secus
 aut si pnter. vt p supponit in casu p supposito. **C** Circa tertiu.
 videt prima cōsideratione respondēdum matri nullam legitis-
 mam deberi. qz dicta substitutio filijs decedētibus in pupillas
 ri etate valuit iure directo. z sic iure pupillaris substitutionis.
 vt pbabitur. ergo per pupillare substitutionē mater excludit-
 tur ab omni legitima. c. si pater. de test. in. vi. l. papi. s. sed nec
 impuberis. ff. de inoffi. testa. l. lucius. ff. de vulg. z pupil. l. pze-
 cibus. C. de impu. z alijs substit. **C** Quod autem dicta substi-
 tutio valuerit de iure directe pupillaris durāte pupillari etate
 te. pbat. qz testator disposuit qz filijs decedētibus sine liberis
 oia bona mobilia z immobilia vēdant z distribuatur paupe-
 ribus Christi z in eodē testamento eligit generaliter executo-
 res quosdā. quibus sue vltime voluntatis executionem cōmis-
 sit. nā in dictis verbis subintelligit. qz quicūqz filiū decederent
 sine liberis. executores testamētarij accipiant bona illa heredis-
 taria. que vēdant z in pauperes distribuunt. l. alio. in si. glo. ff.
 de alimē. z ciba. lega. l. deniqz. s. interdū. ff. de pecu. leg. l. i. Pro-
 cul. ff. de vsufu. l. titia seio. s. seia libertis. ff. de lega. ii. in anth.
 de eccle. tit. s. sin autē p redemptione. **C** Preterea dictis filijs
 siue liberis decedētibus. nō est pmissum de aliquo speciali he-
 rede. ergo dicti executores seu fideicōmissarij habētur per oia
 loco heredum. c. cum tibi. fm vnū intellectum. z ibi no. Inno.
 de testamen. z no. Bar. in. l. si quis ad declinandam C. de epis.
 z cleri. z in. l. si quis titio. ff. de leg. ii. z in qōne sua incipi. filium
 z adultum. post Ikofre. in tit. de ac. ex testō. ver. item quis erit.
 z Specu. de instru. edi. s. nunc vero aliqua ver. itē pone qz ali-
 quis not. Bald. in aut. licet. C. de natu. lib. z in. l. i. ff. de testa. z
 in. l. i. C. ad l. falci. ergo si cēscentur isti executores esse heredes
 intelliguntur vocati per verba directa. prout est illud verbū
 accipiat. qd quidē sunt vt propria auctoritate capiant. vides-
 tur qd sit pupillaris substitutio intra tēpora pupillaris etatis
 per regulam positam in. l. cēturio. de vulg. z pupil. z in. d. l. p-
 cibus. z idem etia si diceremus. quod illud verbum subintels-
 lectum. s. accipiant. esset verbū commune tñ adhuc videretur
 qd dicta substitutio compendiosa facta per verbum cōe. de-
 beret valere intra tēpus pupillaris etatis iure pupillaris sub-
 stitutionis fm opi. quā plurimi tenent vt tenuit glo. in. s. qua
 rōne. insti. de pupil. substi. z Archi. z Joan. andr. in. d. c. si pas-
 ter. z Ange. z Adod. in. d. l. cēturio. z Oldra. in consil. cxv.
 inci. in pposito themate. zc. cū si. z maxime p tex. in. d. c. si pas-
 ter. rursus dato qd isti executores nō tenerentur in locū heres-
 dum sed pauperes Christi. quibz hereditas est tñ oino videt
 esse idē. qz post illa qz verba directa subintelligunt in personis
 executorum vcz qz accipiant zc. dato qz nō cēscent instituti
 ipsi executores tñ paria esse vident relinquere directo paupe-
 ribus z relinquere certis administratozibus. i. executoribus
 predictis cōtemplatione pauperum. l. annua. s. titia. ff. de an-
 nu. leg. l. peto. s. matre. ff. de lega. ii. z l. etiam. C. de fideicom-
 mis. sed certum est qd si dicta verba relata essent ad pauperes
 qd substitutio esset. directa in pupillarem etatem ergo idem
 esse debet in casu nō si verba relata sunt ad executores. i. ad-
 ministr

C Culpe. Alex.
 Vas. l. si mora. co.
 q. ff. sol. ma. Vas.
 l. si qs nec causaz.
 ff. si cer. pet. Frāz
 cisch. cōsilio. xix.
 nu. vij. dci. l. i actio
 nib. col. vij. ff. de
 in. lit. iurā. l. i. C. de
 nu. xix. ff. de regu.
 iuris. Alcia. l. ma-
 gna. i. pn. ff. de rō-
 bo. signifi.
C Donadi. vis. j.
 lib. ij. consi. xxiij.

ministratores eorum, et istam opem tenuit Bar. et Ang. in. d. l. censurio. et in §. quid si testator dixit quodcumque filius meus descesserit sine liberis volo quod bona mea dentur etc. et Barto. in. l. fundi trebatiani. ff. de usufr. leg. et ita reperit etiam Bal. cōsuluisse. et contrarium in proposito. arbitror de iure verius quod ex pluribus ostendit. ¶ Primo enim considero quod ista substitutio pauperum fuit facta quo ad bona mobilia et immobilia et sub quorum appellatione non comprehendunt iura et actiones actiue et passiuę. la. diuopio. §. in venditione. ff. de re iudic. et in. l. quod tuberonis. §. pen. ff. de pecul. l. bene azenone. C. de quadri. prescrip. no. in. l. mouetium. ff. de ver. sig. l. potest pupilius. ff. de auctu. per docto. et Lano. in. c. nulli. de reb. ec. non alien. et Bald. et Ang. in. l. si constante. §. si. ff. solu. matri. vbi dicunt quod si in snia publicata et confiscata sunt bona mobilia et immobilia non veniunt noia d. bitonij p preallegata iura, et fuit decisio Gui. de fusa. in. q. suis in. q. incipiente pone questio de facto est in ciuitate bergami, et proprie in legato et donatione cōcludit hoc Oldr. in cōsi. c. xvij. incipi. factum tale est dñs rex fracie etc. Et sub appel. bonorum mobilium et immobilium intelligit excludum alienum. l. non amplius. in prin. ff. de leg. i. et l. sub signatus. §. bona. ff. de verb. signum. l. si quis seruum. §. si. cum. l. seq. ff. de leg. ij. et ideo ille cui relinquent bona mobilia et immobilia etiam si in eis esset institutus non intelligit esse institutus p parte hereditatis quia hereditas cōtinet actiones actiue et passiuę. vt in. d. l. si quis seruum. §. si. cum. l. seq. et ibi declarat Bartol. et oēs sequuntur. et no. in. l. matrē. §. si. ff. ad treb. nisi gñaliter dictum esse relinquo oia bona mea. qz tñc etiam veniunt iura actiue et passiuę p consequens videt sensisse de hereditate. l. quoties. §. fin. et ibi not. ff. de usufr. et nota. Et in. l. filium quem habentem. dñ loquitur de trebellianica. C. famil. erisc. et Angel. in. l. non amplius. §. si. ff. de lega. i. et Bart. in. d. l. si quis filium. et habet talis institutus et pari ratione substitutus ac si esset particularis legatarius. l. quoties. C. de here. insti. ¶ Secundo considero quod vbi cumque alius quis est substitutus compendiose filio impuberi in certa re aut incertis bonis non sub noie quote hereditatis put est in pposito nostro qz substitutio est facta in certis bonis. s. mobilibus et immobilibus non aut in hereditate nec in quota pte hereditatis talis substitutio et si facta sit p verba directa. put est etiam accipiat. et similia nunq trahit ad directam substitutionem pupillarem filio decedente in pupillari etate. ita decidit Bart. in. l. centurio. in verbo quid si testator substituit aliquem compendiose directo in certa portione etc. qz fm eum in relictis particularibus nulla est differentia an apponant verba directa vel obliqua. l. ij. C. cōmunia de le. et insti. de singulis re. per fideicō. rel. §. directo. nisi talia verba essent mere ciuilla vt est verbum heres esto. l. verbis ciuilibus. ff. de vulga. et pupil. qz tunc traheret ad directam substitutionem pupillarem. allegat. l. coheredes. di. §. fin. ff. de vulga. et pupil. et argu. l. ij. §. si ex fundo. ff. de here. insti. et cum hac snia transeunt cōmuniter doct. in. d. l. centurio. et Salic. idē tenet in. l. precibus. C. de impu. et alijs subtit. post Bald. ibi in vlti. col. et expressius in. l. humanitatis. in antepe. col. in verbo. quarto principaliter quero in quibus rebus etc. eo. tit. et Joā. de imo. in. c. Ray. in materia cōpendiose. de test. et ibi dicit quod non ob. tex. in. c. si pater. de testa. in. vi. vbi filia fuerit instituta in re certa et tamen ibi dicit qd substitutio facta filie de filio per illa verba si filius decederet sine liberis moriatur filio. i. ad vtilitatē filij censetur esse directa pupillaris et trahit ad oia que rñdet qd vbi substitutio fit expresse in certa re seu in certis bonis. vt in proposito nostro et tunc procedit opi. Barto. vbi vero fit simpliciter substitutio filio instituto in certa re, et substitutione nulla res exprimitur sed simpliciter substituit et tunc procedit tex. in. d. c. si pater. et tanto fortius procederent predicta si substitutio esset facta per verbū cōmune per no. in. l. his verbis. ff. de heredi. insti. et in specie no. Bart. in. d. l. centurio. ver. quero vlti. qd si substitutio compendiosa fiat in re certa etc. et in ver. seq. et Bal. in. d. l. precibus. ad fin. et in. d. l. humanitatis. in. xvj. colum. in vers. quarto principaliter. et in verbo quarto quero. et Ang. in. l. nam quod. §. fin. ff. ad treb. et Ang. et Imo. in. l. ij. §. si ex fundo. de here. insti. in. vi. col. et plus concludunt tunc doc. in dictis locis quod idem erat isto casu si facta esset substitutio in quota parte hereditatis vt ibi per eos: et sic patet quod talis substitutus in certis bonis non tenet locum heredis substituti pupillaris. et similiter illi executores isto casu non censentur instituti. pro quo est text. expressus in. l. hereditas. la. ij. ff. de heredi. insti. vbi testator grauando titium quod det rem aliquam etiam si nullus alius sit institutus heredes non videtur ibi titium instituere. Et ibi etiam no. Barto. et doct. ita ergo licet grauentur executores distribuere in pauperes certa bona non videntur propter hoc pauperes instituti dato quod si grauati fuissent executores vniuersam heredi-

ditatem distribuerere: posset alii dici quod censerentur infli-
tuti sui quod tenent locum heredum: per id quod legitur 2
not. in. l. his verbis. in princ. ff. de here. insti. 2 in. §. si vero nū-
lam. in aut. de here. 2 fal. 2 istam differentiam inter particula-
rem institutionem 2 vniuersalem quom ad executores facit
Bartol. in. d. l. hereditas cum statutu. Et tibi clarius Bald. 2
Innoc. in. c. cum tibi. de testamētis. Ex predictis dico proci-
dubio decisum esse casum de quo querit qd dicta substitutio
non valet tanq̃ pupillaris nec excludit in legitima matrē pos-
sissime per ea que no. Bartol. in. d. l. centurio. ver. quid si testes
tor substituit aliquam in compendioſa directa in certa portio-
ne 2c. vbi expresse dicit quod non trahitur ad pupillarem sub-
stitutionē intratēus pupillaris etatis, 2 subdit Bart. quod
in tali casu nō est differētia an testator vtatur verbis directis
vei obliquis p. l. omne & bum. C. cōmunia de lega. sed cuius
bium est q̃ si testator vsus esset in qōne nostra & bis ob iqui
substitutio est fideicommissaria. l. coheredi. ff. de vulga. 2 pup-
l. heredes mei. in. §. cum ita. ff. ad treb. per quam fideicom-
missam substitutionē fili? nō potuit grauari in legitima. d. l. co-
heredi. §. cum filie. l. qm̃ in prioribus. C. de inoff. testa. 2 no. in. l.
ex tribus eod. tit. Prē q̃ non possunt isti executores 2 paupe-
res admitti ex directa substitutione pupillari: quia substitutio
pupillaris est testamētum filij impuberis. l. ij. §. quisquis. 2 l.
si quis. cū. §. si. ff. de vul. 2 pup. filij autē dicti testatoris fuerant
instituti in vniuersa hereditate. vnde si substitutio non est fas-
ta nisi in bonis mobilib? 2 immobilibus sequeret q̃ quo ad
iura 2 actiones in quibus nō est facta substitutio quo ad cia
bona filiorū si qua habet et decederent intestati. quo autē ad
mobilia 2 immobilia decederēt testati. hoc autē esse nō potest
vt in regulis nostrum. ff. de reg. iur. in proposito nostro in. l.
si arrogator. ff. de adopt. 2 declarat Bald. in. l. precibus. in. viij.
col. in ver. oppono ergo. vñ. ergo illa nō potest esse substitutio
pupillaris. ¶ Fortificant predicta p ea que in pposito nostro
not. Sal. ce. in. l. precibus. 2 bi dixit q̃ si testator instituto filio
impubere substituit p hec verba quādocunq; filius meus de-
cesserit p cōmissarios meos boname 2 distribuatur in paupe-
res ¶ Hristi talis substitutio nunq̃ erit pupillaris, q̃ testator
restringit se ad bona ipsius testatoris 2 nihil disposuit de bon-
nis pupilli. ideo videtur noluisse pupillariter substituere: quia
per pupillarem succeditur in bonis pupilli. l. sed si plures. §.
ad substitutos. ff. de vul. 2 pup. 2 insti. de pupil. substi. in prin.
sed per fideicommissum succeditur testatori. d. §. cū filie. §. ita
est qd testator in pposito nostro similiter disposuit: quod pas-
tet ex verbis illis qd omnia eius bona 2c. que verba denotant
bona spectatā pro suo iure tantū ad testatorem. l. ij. ff. de reli-
gio. 2 sumpt. fu. post princip. l. v. §. argento omni. leg. ff. de aur.
2 arg. leg. 2. not. doc. in rubrica. ff. de no. cpe. nun. 2 Bar. in pe-
mio. C. 2 no. glo. in. c. i. in ver. propositum. de post. prela. 2 tan-
to fortius in casu nostro in quo dixit bona eius mobilia 2 im-
mobilia, 2 sic cum non fecerit vniuersaliter substitutū in omni-
bus bonis intelligatur illa verba deducto iure ad alium spe-
ctate. l. generaliter. §. si. 2 l. fin. ff. de vsufru. lega. 2 p consequens
deducta legitima que est de iure spectante ad filium. l. si arro-
gator. ff. de adop. l. ij. §. si quis impuberi. ff. de col. bo. l. si quādo:
§. gñaliter. cum simili. C. de inoff. testa. filius em̃ in legitima dis-
citur esse creditor: vt probatur per no. in aut. res que. in fi. C.
cōia de leg. 2 Bald. in. l. filium. in verbo alterius quero de tali
qōne. C. fami. ercisc. 2 in. l. scimus. in princ. C. de inoff. testa. 2 in. l.
ij. C. ad. l. fal. 2 Specu. in tit. de confes. §. nunc videndum. & sed
nunquid patris. 2 p illa verba non est opportunum subtilius
attingere an habuerit potestatem pater faciendi substitutio-
nē predictam taliter qd trahatur ad legitimam filiorū, esto q̃
non esset directa prout ostendūt ver. testatoris quod non ha-
buit intentionem cōprehendiū ad alium seu ad filios de ius-
re pertinens. ¶ Fortius tenuerunt Bald. 2 Sal. in. d. l. pre-
cibus. 2 Bald. in repetitione. c. si pater. de testa. in. vj. in mate-
ria compendioſe. 2 in. l. si quis ad declinādā. in. l. ij. C. de epi.
2 cle. 2 dominus Cardina. in. d. c. cum tibi. 2 Jo. de imo. ibidē
in dicta. l. centurio. 2 in. c. Raynutius. de testa. ¶ quod sub-
stitutio vniuersalis facta filio impuberi cōpēdioſe per illa ver-
ba si sine liberis decesserit omnia bona dentur seu distribu-
antur p executores in pauperes ¶ Hristi sit fideicōmissaria etiam
filio decedente in pupillari etate. 2 non excludat matrem pu-
pilli: mouetur quia substitutio est facta per verba obliqua:
scilicet dentur seu distribuantur per executores in pauperes
¶ Hristi. l. fundi trebatiani. de vsufructu lega. ergo est fideicō-
missa. dicto. §. cum filie. ¶ Preterea si testator non dixisset per
quem volebat distributionem 2 venditionem fieri substitutio
esset fideicommissaria: quia episcopus vt legitimus execu-
tor videretur per fideicommissum grauatus vt fateretur ipse

Cura. Idem
bal. 2f. lxxxi. an-
dreas. li. v. secun-
dū nouaz impres-
sionē qđ fm vetes
rē bñtie est consti-
ccccxiij. li. lñ. Al-
beri. iij. par. statu.
q. xij. Alex. cōfil.
lxviij. cōfi. ccxliij.
lib. vi. Sui. pap.
deci. delp. ccxcj. z
cōfi. lñ. cor. cōfi.
vj. co. fi. ll. lñ. ber-
trā. 2f. lxxv. viso
instrumēto. col. ij.
cōfi. clxviij. dena-
tio. in fi. lib. i. z la-
tissime And. tira.
in 2fuct. picta. ti.
retrac. s. j. glo. vij.
nu. l. cū seq. Sed
i hac specie puto
alex. male dicere
propter verbum
oia vt p Alci. i. l.
mouētium. ff. de
ver. sign. z do. 2 i
raq. vbi. s. nu. xx.
Puto tamē de cō-
sionem Alex. hic
veraz qz substitus
tio est facta p ver-
ba obliqua vñ dē-
tur z distribuent
z si nūq̄ valet nisi
vt fidei cōmissum
nec verū est qđ
Bar. i. d. l. centus-
rio. licet cū ibi se-
quatur Alex. co.
xxviij. vult subau-
diri verbum dīres-
ctū qz cōtrarium
meli⁹ tenēt Bal.
Salp. i. d. l. pñci⁹
Vancelo. pol. in
trac. 8 2pēd. sub-
sti. nu. xxvi. ple-
nius dicas. j. lib.
ij. cōfi. xij.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

met Bar. in. d. centurio. ergo idem videretur dicendum si da-
tus est executor testamentarius: qz mortuo vel negligēte exe-
cutore testamentario deuenitur ad legitimū vt in auct. l. 3. C. de
epif. z cleri. c. si heredes. z. c. tua nos. de testa. ¶ Item aduer-
tendum quia testator in pposito iussit bona vendi per executo-
res z postea distribui. z sic intērio testatoris fuit qd pretiū dis-
tribueretur vñ dicit Bal. in. d. l. precibus. qz isto casu ipse cō-
sultuit qd ista substitutio nō erat pupillaris. qz habere debens
pretium non est heres vniuersalis. allegat. l. non amplius. §. si.
ff. de leg. i. z. l. cogi. ver. generaliter. ff. ad trebel. z quia pretium
intelligitur deductis oneribus allegat. l. illud. cum glo. in ver.
lucru. C. de colla. z ita dicit do. Lardi. in. d. c. cum tibi fuisse pa-
due cōsultum. ita etiam dicit Joā. de imo. consuluissē apud
forūliuū. z ita dicit sentire Barto. in sua disputatione inci-
piente filij adultum zc. ¶ Nec fm eū obstat ratio Barto. vi-
delicet qz executores censeantur instituti z tenere locum here-
dum quod verū est quod nullus vnqz fuit heres. z ita loquit
Jnn. in. c. cum tibi. z Spe. z alijs in locis supra allegatis. sed
in casu nostro alijs fuerunt heredes. s. filij instituti. ideo cessare
bz heres tacitus ex quo testator sibi puidit de expresse. arg. l.
cū ex filio. §. j. ff. de vulg. z pupil. vel scdm Joā. de imo. non est
verum qz dicti executores pprie teneant locū heredū adeo qz
censeatur instituti. d. l. hereditas. z ibi Bar. sed habentur loco
heredum quo ad hoc vt agere z cōueniri possint. l. si quis ad
declinandam. z. l. nulli. C. de epi. z cle. vel est verū qd tenēt lo-
cum heredis quando pauperes essent directe instituti. z tunc
executores tenēt locum pauperū. d. l. si quis ad declinandam.
sed in pposita questione pauperes vidētur vocati per fidei-
commis. ppter rba obliqua que sonāt qz accipiant pauperes
de manu alteri⁹ ergo p fideicommissum sunt voca. vt no. in. l.
eam quam. C. de fideicō. z p consequens isto casu executores
debent censi tenere locum heredum non directorū sed fidei-
cōmissariozū. ¶ Item non obstat ratio Bar. dicentis quod
subintelligitur verbum accipiant zc. quia respondet Joan. de
imo. in. d. c. cū tibi. qd illud est verum quo ad hoc vt agere pos-
sint pro relictis ad pias causas non quo ad hoc vt censeantur
instituti. d. l. hereditas. z ibi Bar. max. ex quo reperitur quod
alius fuit directo vniuersaliter institutus scz filius z nil fuit re-
lictū ipsijs executoribus sz solum fuerant grauati. z secundum
Bald. in. l. precibus. potest isto casu deduci legitima ex per-
sona filij decedētis in pupillari etate: qz videtur filius grauatus
post mortem restituere per fideicōmissum. z ita etiam expresse
qz possit retineri per matrē legitima firmat Joan. de imo. in. d.
c. cum tibi. z in. d. c. Raynuri⁹. z in. d. l. centurio. nec obstat qd
pari sunt relinquere directo pauperibus vel relinquere eozū
executoribus. l. annuis. §. titia. ff. de annua. leg. qui respondet
Jo. de imo. in. c. cū tibi. qz in casu isto nihil est relictum execu-
toribus sed solum sunt grauati. z ideo cum pauperes fuerint
p fideicōmissum vocati z executores eozū locū teneant non
potest iudicari substitutio directa p superius dicta z plenius
etiam ad oia iura allegata per Bar. rñdit Joan. de imo. in. d. c.
in dictis locis z sic p t rōnes Bar. non obstat que pfecto in casu
nostro presentis qōnis nullo modo militare possunt quia non
fuit facta substitutio nisi in certis bonis z sic non pōt trahi ad
pupillarem directā vt ipsemet Bart. tenet. d. l. centurio. nec ta-
les executores tunc tenēt locum heredum vt latius dixi supe-
rius. z maxime pcedunt hec vbi testator in bonis suis tantus
substitutionem fecit qz non potest trahi ad pupillare vt inquit
Salp. z dictū est. §. ¶ Quo ad quartā dubitationem breuiter
rñdeo qz legitima dictozū filiozū que ad matrē spectare de-
bet est terria omniū bonozū testatoris deducto ere alieno z
funeris impensa vt in auct. nouissima. C. de inoffi. testa. iuncta
l. papi. §. quarta. ff. de inoffi. testa. ¶ nec minuitur talis legitima
per legata ad pias causas cū tātūmodo es alienū ante detrac-
tionem legitime deducatur. d. §. quarta. z. l. scim⁹. §. repletio-
nem. C. de inoffi. testa. z qz non possunt deduci legata ad pias
causas ante detractionē legitime est expresse. xvij. q. vlti. c.
quicunqz vult. Et glo. m. l. si quis ad declinandā. in verbo simi-
li modo. C. de epif. z cle. nec etiam ante defalcationē legitime
deducētur relictā in compensationē seruiciozū reciprozū nisi
aperte cōstaret tantūdem exigi potuisse ab his qui dicta ser-
uitia prestiterunt. hoc probatur euidenter in. l. qui pzozi. ff. de
au. z arg. leg. z ibi dicit Bart. qz si relinquitur p male ablatis
vel p vsuris extortis poterit heres de tali relicto veluti de ve-
ro legato falcidiam deducere nisi per testes vel instrumentum
probaretur testatores in tantūdem fuisse efficaciter obli-
gatum pro male ablatis z vsuris. z idem dicit Federicus de
senis in consilio. ccxiij. z est de mente Bartol. in repet. l. C. de
sacrofan. eccle. iij. q. ij. principalis. in fin. z Specu. in titu. de ins-
tru. edi. §. nunc vero aliqua. ver. z scias. in si. illius ver. z Bald.

in auf. fimiliter. C. ad. l. falci. z in. l. fi quis ad declinandam. in
v. col. in ver. iuxta hoc quero ponamus zc. ¶ Pro hoc facit
qz vt dicit Bar. in. l. cum quis decedens. §. codicillis. ff. de leg.
iij. si testatore confitente se debere pro feruitijs receptis vel ob
aliam cam diceretur pbari de debito sequeretur qd pater pose
set filium priuare legitima, z sic apta esset via malicijs fm euz
qd no est dicendum in. d. c. Raynuius. z. c. Raynaldus. de tes
ta. facit. l. lucius. §. quisquis. el. ij. de leg. ij. cum concor. allega
tis. §. ¶ Circa scdm dubium hic etiam firmat Specu. z Boā.
and. in tit. de confes. §. nunc videndum. ver. sed nunqd patris.
vbi dicit qd confessio patris cōfidentis se esse debitorem alicu
ius non preiudicat filio quo ad minuendam legitimam a sibi
debitam cum in eo dicatur quasi creditor. allegat. l. papin. §. si
quis impubes. ff. de inoffi. test. z cū hac decisione transit etiam
Anto. de but. in. c. quis. in. iij. col. de re iudi. ¶ Ex quibus re
sultat cōclusio quod matri debetur pro legitima filiozum ter
tia oninium que extabāt tempore mortis testatoris deducto
ere alieno: non autem deductis aliquibus legatis vel ad pios
vsus: vel ob seruicia relictis.

Summarium.

- 1 **L**iberatio generalis generaliter accipitur, si salua ratione certi sermonis non potest ad specificata restringi.
- 2 **H**abere posset, verbum includit omnia iura de presenti.
- 3 **E**nunciatiua per modum cause prolata, disponunt.
- 4 **L**iberatio generalis non extenditur ad ea que possunt vendicari.
- 5 **V**endicatio possidenti non proprie competit.
- 6 **S**ententie & laudi, verba sunt stricti iuris.
- 7 **I**ntentio dubia iudicatur a causa finali.
- 8 **L**iberatio generalis restringitur, ne sit captiosa.
- 9 **P**roue dictio, quid.
- 10 **C**ommuni diuidendo agi non potest contra possessorem negantem communionem.
- 11 **D**iuisio vel alienatio prohiberi non potest per laudum vel contractum.
- 12 **R**emissio tacita vt inducatur, tria requiruntur.

Consilium. XLVI.

Istis et accurate consideratis his
que in themate
seriose narrant. ¶ Vides prima consideratione dis
cendū dictū camillum non posse p dimidia agere
onē predictā positā in fundo gambolagie ex plus
videt ob stare exceptio laudi a partibus emologati
z. l. ne in arbitris. C. de arb. nā intentio dictorum ar
uit assignare. B. possessionē predictā qd manifeste
er verbis illis: vcz sed qm vt cōstat pñti nro laudo
imus z in partes dedimus. d. B. domū zc. ¶ Itē
tionem positā in fundo gambolagie. zc. z nulla alia
rat possessio posita in foro gambolagie: ergo zc. l.
si locatus. ff. de fundo instru. l. ij. ff. de lib. z posthu.
stat de mēte que colligunt ex precedētib⁹ z sequē
i filiab⁹. in prin. z. l. si seruus plurium. in si. de lega. j.
quirēda verba. l. ij. C. de lib. pte. l. si quis. §. in ven
si. ff. cōia pzedio. facit. l. z puto. in prin. cū gl. ff. fa. er
o colligit hoc ex illis verbis vcz padequatiōe pars
z toto quod ipse camillus ex predictis vel aliqua
nni alio z toto q ab ipso. B. petere posset aut ha
deret directe vel indirecte aut quacūq; ratione vel
ressa q non expressa cōdemnamus dictum. B. ad
soluendum. d. camillo libras. ccc. marchefanorum
ero absoluiamus zc. ¶ Itā hęc verba liberationis
tima. ergo generaliter debent ad oīa extendi. l. plus
e accep. l. emptor. §. lucius. z ibi gloss. z docto. ff. de
et. l. j. Ray. z Bal. in. l. snb pretextu specierum. C.
z Bald. in. l. si de certa. eod. tit. z. l. qui cum tutoris
ff. de transac. z in. l. si ex pluribus. in prin. ff. de so
relis. §. catus. de libe. leg. z no. doct. in. c. j. de trans
fertum cum illa verba generalia vcz omni alio eo
causis predictis z quacūq; alia ratione vel causa
ferri ad specificata tm salua ratione recti sermonis
nunq̄ absolutio generalis restringitur ad specifi
doc. in locis preallegatis per. d. l. pluribus. in prin
emplum ponit Imol. in. d. c. j. de transact. vbi dicit
rumento cōtinetur q talis promisit ex causa tras
actio

actionis nihil amplius petere occasione rei petite in iudicio vel alia quacumque de causa: quia tunc patet dicta verba non posse referri salua ratione recti sermonis ad specificata tantum al legat quod legitur et non in prealle. l. pluribus. 2. in. d. l. si pluribus. in princ. 2. l. alimenta. §. basilice. ff. de ali. 2. cib. leg. 2. l. coheredi. §. cum patre. ff. de vulg. 2. pup. l. doli. ff. de verb. ob. 2. subditur hec clausula generalis per hec verba. §. 2. pmissit causa transactionis nihil amplius petere quia tunc salua ratione recti sermonis potest ferri ad specificata tantum et intelligitur nihil amplius petere occasione dicte rei puta ratione usurarii vel interesse 2c. ita loquitur. l. si de certa. 2. etiam exemplificat et declarat. §. de. de anch. in preallegata. l. emptor. §. lucius. ¶ Et illud quod decidit per dictos doctores in. d. locis in contractu transactionis tendentis ad liberandum habet etiam locum in compromisso et laudo arbitratoris. quod quidem transactio dicitur ut in auct. ut differentes ius di. 2. ibi no. 2. no. modernum. in. c. quinquaginta. de iure iura. 2. per doc. in. l. si societate. §. arbitrorum. cum finis. ff. p socio. 2. dato quod dici posset non fuisse specificate assignatam dictam possessionem. d. B. tunc per dicta verba generalia debet intelligi liberatum esse do. B. ab omni actione que ad dictum fundum competebat dicto camillo. bene faciunt no. p Bal. in. l. pactum. in. xiiij. 2. in. xv. 2. xvj. qone. C. de collat. 2. in. l. tres fratres. in. iij. notabili. ff. de pact. 2. l. qui iure milit. 2. quod ibi not. Angel. ff. de testa. milit.

2. ¶ Tertio ponderanda sunt illa verba. scilicet eo toto quod ab ipso. B. petere posset. Nam negari non potest quod dicta possessio erat cois et competebat actio cois diuidendo dicto camillo quia mediante poterat agere et prouocare. d. B. ad diuisionem. 2. illa actio causabat ex iure de presenti 2. ex coniunctione diuisionis ergo illud verbum petere posset quod extensum trahit ad oes actiones que causant de iure de presenti. l. si ita quod. de lega. ij. 2. l. quod seruus. ff. de condi. ob. causa. in. no. Barto. in. l. qui rome. §. duo fratres. in. vj. q. ff. de verb. ob. 2. in. l. si hominem. ff. ma. 2. in. l. post emancipationem. §. si. ff. de adop. 2. in. l. qui cum tutoribus. in. princ. ff. de traslac. no. Bald. in. c. j. in tit. imperator lothar. in. v. fe. 2. in. l. si. in. ij. col. C. de pac. 2. in. l. spem. C. de dona. ergo non poterit aliquo modo prouocare. d. B. ad diuisionem propter absolutionem. ¶ Quarto quia dictus camillus post laudum passus est per triennium dictum. d. B. possidere possessionem ante dictam ergo stante coniunctione sanguinis et dicta patientia ut acquisiuisse si quid habeat. l. pcul. ff. de probatio. facit. l. si seruus cois. ff. de dona. inter virum et vxor. 2. quod no. in. l. fili. §. si. in. l. tus. cum si. ff. de procu. facit. l. qui grauatos. C. de agri. 2. cens. fitis. lib. xj. 2. l. penul. C. de apo. pub. lib. x. 2. l. si si ius. C. de p. ri. hered. cum si. ¶ Quinto quia verba enunciativa per modum cause b. plata que tpe enunciationis poterat actum enunciationis disponere inducunt dispositionem. l. qui volebat. 2. ibi no. oes. ff. de here. insti. l. emptor. §. ancilla. ff. de rei vel. l. penul. ff. de colla. do. per no. p gl. 2. doc. in. l. si sicer. §. lucius. ff. solut. matri. ergo illa verba enunciativa prolata ab arbitris dicentibus. sed quoniam ut constat presenti nostro laudo adiudicauimus. d. B. domum vel possessionem de gambolagia 2c. sunt verba enunciativa per modum cause prolata circa id quod poterat ipsi arbitri tunc disponere. ergo inducunt dispositionem. faciunt no. in. c. abbate sane. de ver. signi. ¶ Sed premissis non obstantibus contrariam sententiam de iure probabiliorum esse puto. ¶ Et primo quia aut tempore diuisionis et laudi predicti dictus. B. insolidum possidebat dictam possessionem positam in fundo gambolagie. 2. videtur quod dicta generalis liberatio et absolutio non trahitur ad actus reales. scilicet rei vel publiciana quam per dimidia intentas re potuisset camillus contra. d. B. per tex. in. l. aureli. §. menia. cum gl. in ver. pup. ff. de libe. leg. ¶ Abi in generali liberatione non comprehenduntur que possunt vendicari. 2. ita colligit Bart. quietiam pro hoc allegat. l. 2. vno. §. j. ff. de acceptil. vbi iuriscōsultus dans formam generalis liberationis facit mentionem speciale de actione in rem in ipsa liberatione quous generaliter premiserat factam fuisse liberationem ab omni eo pro quo actio petitio vel prosecutio competere potuisset. idem no. Bal. in. l. non solum. §. si. de libe. leg. 2. etiam Bal. in. l. cum necessitate. C. de fidei. com. pro quo dicit esse tex. cum glo. sing. in. d. §. menia. 2. idem Bal. in. l. pactum quod dotali. in. xij. q. C. de col. aut non solum. d. B. sed etiam dictus camillus possidebat pro dimidia pro diuiso dictam re tempore dicti laudi putat obfertur: 2. tunc respectu dicte dimidie ab ipso camillo possesse non puto quouis modo per dictum laudem exclusum fuisse vel esse camillum a iure vendicandi dictam dimidia. quoniam nulla rei vendicatio vel publiciana competebat camillo quoad dimidia suam a seipso possedam. l. i. C. de aliena. iudi. mu. ca. fac. l. v. annius. §. sed cum deo. ff. de fidei. iusso. 2. expressus in. c. examinata. de iud. ¶ Et dato quod dicatur possidenti competere vendicatio in habitu seu potentia ut dicunt. §. de. 2. l. y. in. d. l. de alie. iudi. tunc illud est impro-

prie quod proprie non debet competere rei vendicari nisi quoniam competit actus liter ut not. glo. in. l. si. C. de here. vel actio vendicari. 2. ibi Bal. 2. gl. 2. Bar. in. l. emptor. 2. Bald. in. l. qui tibi. eo. ti. 2. in. d. l. 2. idem tenet ibi Bald. 2. 2. verba sine et laudi tanquam stricti iuris accipiens da sunt stricte. l. i. C. si plu. vna sententia. l. panlus. la. i. ff. de re iudic. l. penul. cum ibi not. ff. de his qui sunt sui vel alie. in. sententia enim est stricti iuris sicut et contractus. l. in. §. idem scribit. ff. de pcul. oim. ff. de iudi. fm Bart. 2. Bal. in. l. i. C. de sen. 2. ideo sicut in contractibus non receditur a proprio significato verborum. l. si mihi et titio. 2. l. quicquid astringende. de ver. b. obli. ita erit in iudicium. facit. l. i. §. si is qui nauem. de exercito. 2. in. l. non aliter. de leg. ij. 2. quod arbitratores in dicto laudo considerauerint tantummodo actiones que erant in actu et non in habitu patet ex illis verbis ab ipso. B. petere posset. 2. sic considerauerunt actiones prout datur contra aduersarium formaliter. ¶ Nec obstat illud quod cum petere potest quod est extensum ad futurum. l. si ita quis. de leg. ij. quod intelligitur ex causa subsistente de presenti. l. quod seruus. de condi. ab. cam. l. i. ff. de sta. lib. per no. per Barto. in. l. qui rome. §. duo fratres. in. vj. q. de ver. obli. cum conico. superius allegatis. 2. nulla subsistebat causa tempore laudi propter quam possessio fundi pro rata spectare ad camillum debeat transire ad. B. ergo ad rei vendicationem considerata tali potentia non habuerunt respectum arbitratores: quia verba hoc non important per. d. l. quod seruus. cum ibi no. 2. ex isto ultimo capite ex quo principi paliter ad consulendum sum motus: res ita videtur clara. ¶ Confirmantur predicta: quia vbi dubitatur de intentione disponentis semper recurritur ad causam finalem ex qua mentem eius colligimus et interpretamur. l. si. ff. de here. insti. l. conuenticus laz. de epi. 2. cle. l. adigere. §. quis. de iure pa. c. cum cessante. de appel. no. plene in. c. post translationem. de remun. sed causa finalis propter quam designata fuerunt dicta bona. d. B. 2. alia bona dicto camillo fuit ut partes essent equales ut expresse colligitur ex illis verbis laudi per quibus et ad quantum partiti. 2c. que quidem verba denotant causam finalem: quia arbiter datus in iudicio cois diuidendo debet curare quod inter eos inter quos fit diuisio inequalis non seruetur. l. maioribus. ver. inequaliter. C. coia vtrius. iudi. unde cause que coherent ipsi dispositioni. 2. que inspecta iuris dispositione inducunt et artant ad ita disponendum dicitur esse causa si. l. i. 2. ita no. Bar. C. de fal. causa adie. lega. 2. Bart. in. l. demonstratio falsa. §. j. in verbo. iij. quero de effectu cause. de condi. 2. demon. 2. in. d. l. dominus. ff. de 2. di. in. debi. 2. expressius Bino. in. l. i. §. si. ff. de ede. 2. in. d. c. post translationem. ¶ Sed ita est quod si dicta possessio cesset assignata. d. B. in partem resultaret magna lesio. 2. inequalitas respectu partis debite. d. c. camillo: ut constat ex eis que demonstrata fuerunt arbitratoribus ut verbo fertur: ergo inspecta causa finalis non debemus interpretari mentem arbitratoris fuisse quod dicta possessio intelligeret fuisse assignata. d. B. nec et arbitratores ut mihi relatu est attestantur fuisse eorum intentionis dictam possessionem i totum ad ipsum. B. deuenire debere. ¶ Pro hoc etiam liberatio generalis in dubio non debet extendi ad ea in quibus casus pro esse posset. l. cum aquiliana. ff. de traslac. l. obligatione generalis. ff. de pigno. 2. facit. l. tres fratres. ff. de pact. sed hoc casu si extenderetur dicta liberatio ad ipsam possessionem respectu partis expectantis ad Antonium resultaret enormis captio ac lesio et inequalitas ut iam dixi ergo 2c. 2. maxime quia in generali dispositione non est verosimile quem noluisse comprehendere illud quod verosimiliter in specie non fuisset dispositum. l. i. C. quibus. mo. pig. tacite contra. 2. in. d. l. obligatione generali: sed in specie dicti arbitratores non disposuissent quod diuisionem totam dicte rei spectasset ad. d. B. quia ex eo resultabat maxima inequalitas et lesio camilli. quod fuisset contra mentem eorum: ut colligitur ex illis verbis vcz ad equatis. 2. quod non est putandum dictos arbitros voluisse in specie ledere camillum maxima lesione. c. accepimus. in versic. non credimus. de eta. 2. quali. l. i. C. de offic. ciui. iudi. l. merito. ff. pro socio. c. fin. de presumptio. ergo nec in genere. d. l. obligatione. ¶ Ex responsionibus ad allegata in contrarium adhuc clarius liquebit dictam possessionem pro dimidia vendicari posse. ¶ Nam non obstat quod dicebatur primo per illa verba appposita in laudo vcz sed quoniam ut constat presenti nostro laudo adiudicauimus. 2. in partem dedimus. d. B. domum 2c. ¶ Item vnam possessionem positam in fundo gambolagie: quia indeo quod illa verba enunciativa fuerunt propter aliud prolata per modum demonstrationis. nam fuerunt prolata propter aliud vcz ad inducendum obligationem ad defendendum et manutenendum bona predicta per camillum. d. B. ut patet ex sequentibus. 2. fuerunt adiecta demonstratio ut patet ex illis verbis vcz ut constat presenti nostro laudo 2c. l. i. C. ad. l. pompe. de pari. ibi ut est mos regionis. l. edita. C. de eden Sed ista est quod verba enunciativa prolata per modum demonstrationis. si illa demonstratio est

¶ Transactio. ad. §. cōfi. xxiij. nu. iij.
 ¶ Cause. ad. cor. consi. cxiij. lib. ij.
 ¶ Medicari. j. li. ij. consi. clxx. co. ij. iij. Jdez Lancelo. dci. l. si fideiussor. col. ij. ff. de lega. i. Bal. §. clxxi. co. iij. lib. i. quous contradicat. 2. male. Alii. l. pecunie. i. gl. si. ff. de p. fig. limita quoniam verba liberationis nedum essent generalia sed vniuersalia de ois eo et toto quod petere posset ut per cor. cōfi. xxiij. videtur lib. i. v. l. si alias de mente cōfiter Alii. l. sub preteritu. gl. ij. C. de traslac. ad §. l. seq. nu. ix.
 ¶ Stricte. idem Alexan. l. a diuopio. §. si pignora. col. iij. versic. quod vltimum. ff. de iudi. cōfi. lxxxiij. li. iij. cōfi. clxxij. col. i. lib. v. B. au. cōfi. cccxv. nu. iij. lib. i. Bre. c. fin. col. i. §. accusa. Bald. l. q. non pbasse. in pn. C. de calu. Lepol. consi. ciuiliu cōfil. lviij. col. iij. Soci. cōf. cxxxiij. col. ij. lib. i. Bal. l. miles. §. j. ff. de re iudi. §. ci. l. ij. nu. cxxv. l. i. nostru. nu. ix. ff. §. reg. iur.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

falsa non inducat dispositionem vt no. Bartol. z alij in l. hac scriptura. ff. de dona. in ver. opp. de l. cum tale zc. mouetur per no. p. glos. in. d. l. ex scriptura z. d. l. cum tale. s. si de condi. z. des mon. z. l. ex mili de test. mili. ita q. cum sba illa fuerint relatis ue. plata ad vëdicationem facta in eodem laudo ad qd fuit facta relatio non contineret possessio gambologie. sequeretur qd de necessitate debet deficere dispositio se referens. l. in testō. la. j. ff. de cōdi. z. demō. l. ij. in prin. ff. de here. insti. Pro hoc etiam faciunt illa verba scz. p. quibus adequat partiū zc. z. inducens do prout superius adduxi. **C** Fortificant hec verba p. ea que ad ppositum cōcludit Bart. in extrauagā. ad reprimendū in verbo prout: a vbi dixit q. in sententijs z alijs dispositionibus est ista dictio prout constat zc. refert ad aliqd q. non sit de futuro sed de preterito, z de illo facto cōstet tunc dictio put stat limitatiue z restrictiue. vt. l. edita. z ibi no. Barto. in pe. col. C. de eden. si de illo facto nō constaret tūc dictio put statet caus saliter: vcz prout tui maiores soluerunt. i. q. tui maiores sic soluuerunt. c. abbate. de ver. signi. no. l. y. in l. seruum C. de cōtras hen. z cōmit. stipu. z Bar. in l. eū qui. s. iulianus. ff. de cōsti. pecu. z in l. admonēdi. in. iij. col. ff. de iure iuran. ergo in proposito nostro illa verba vcz vt constat p. senti nostro laudo zc. se referunt ad actū de quo constat scz ad ipm laudū in parte in qua continebat adiudicatio. z de ipso laudo cōstat ex inspectione scripture debet sba illa accipi limitatiue z restrictiue scz put in ipso laudo adiudicationis continetur, z in ipso laudo concernente adiudicationē non reperit dicta possessio. z per hoc p. z responsum esse ad argumentum q. in iuribus ibi allegatis nō fuerunt prolata illa verba enūciatiue ppter aliud per modum demonstrationis false: seu relationis ad aliud qd postea reperiatur aliter se habere, z sic verba ibi non fuerunt limitatiua prout in pposito nostro vt no. Barto. in extrauag. ad reprimen. in verb. prout. Non ob. quod secūdo dicebatur in absolutione facta per verba generalia per l. pluribus zc. quia respondendo quod illa liberatio generalis ab omni eo z toto quod camillus dictus petere potuisset. nō potest extendi z trahi ad illam dimidiā rei quam tpe laudi possidebat ipse camillus q. per illa nec agere nec petere vnquam potuisset vt probauit. s. **C** Similiter non ob. id quod tertio dicebatur vcz qd si dicta possessio erat inter dictos. B. z camillum competeat actio cōmuni diuidūdo dicto camillo: qua mediāte poterat agere z prouocare. d. B. ad diuisionē ergo ad illam actionem d. z trahi dicta generalis absolutio q. rñdeo qd hoc nō obstat. nā dicta generalis liberatio non trahitur vt excludat dictū camillum a dñio sue partis pro indiuiso dicti fundi quā possidebat tpe laudi q. ad dictam dimidiā pro indiuiso vendicandam non competeat vlla actio tūc sibi possidenti contra. d. Bar. vt superius probauit. z sic si nunc vellet camillus agere rei ven. vel publiciana ad dimidiā dicti fundi pro indiuiso quam post tps dicti laudi cepit possidere. d. B. non ob. camillo exceptio laudi. **C** Ergo est solum vidēdum an si vellet agere cōi diuidundo obstatet sibi exceptio: in quo dicendum est q. t. aut. d. B. negaret cōmunionē dicte rei de pñti vt verosimiliter credendum est, z tunc certum est q. de iure non posset intentare actionem cōmuni diuidundo: sed haberet necesse primo agere rei vendicatione vel publiciana ad dimidiā pro indiuiso. vt no. gl. z doc. in l. ij. C. cōi diuidun. z in l. si mācipium. s. ff. de euic. z in l. j. ff. fami. erc. s. z camillo agenti rei vendi vel publiciana p indiuiso exceptio laudi non obstatet vt iam ostensum fuit z sit obtineret in rei vendi vel publiciana quo facto postea sequeretur an posset camill⁹ agere cōi diuidūdo ad consequendam partem suam p indiuiso laudo non obstante. **C** Et dico in effectu qd sic. q. si dñum adhuc residet penes camillū pro dicta parte sua: ergo nō possumus dicere qd p laudum in telligat camillus esse phibitus petere diuisionē quia t. etiā si p laudum fuisset prohibita specificē dicta diuisiō. tñ illo nō obstante peti posset: q. cōpromissum sine laudū arbitratoris cēs sentur esse quedā transactio vt dixi superius. **C** Sed p cōtrasctum fieri non pōt q. nunq. liceat socium ad diuisionē prouocare. l. in hoc iudicio. s. si conueniat. ff. communi. diui. hoc probatur ex decisione Bart. z aliorum in l. si filiūssa. s. diui. in ver. quero an per sententiā arbitrorum zc. ff. de leg. j. vbi quesuit an p sniam arbitratoris phibentis alienationem possit impediri dñi trāstatio. z dicit q. non q. arbitraria assumunt vires apacto ergo non pñt plusq. pactū l. non distinguemus. s. de offi. ff. de arbi. Sed p pactum nō pōt impediri dominū translatio. l. ea. l. z ibi not. C. de condi. ob cam. z. l. si ita quis. s. ead. l. ff. de verb. obl. z quod nō possint hoc arbitri probat. c. Raynus rūs. z ibi no. doc. de testa. z per hoc infertur quod non debet perpetuo posse impedire diuisionem. per. d. s. si conueniat. at tēto etiā quod diuisiō est alienatio. l. j. C. cōmunia vtri. iudi. l. si

12 pupillozū. in prin. ff. de rebus eorū. t. nō obstat q. camillus per triēnium passus est. d. B. possidere p ea que habetur in l. procul. ff. de proba. q. rñ. q. tria necessaria sunt ad hoc vt inducatur remissio. de qua in d. l. procula. Primo enī requirit vsus longi tps. Scdo z iunctio sanguinis. Tertio calculatio rationis sepius facta absq. eo qd de illo debito referatur in dubiū vel fuerit facta mētio. ita no. gl. z Bart. i. l. libertis quos. s. j. ff. de alimen. z ciba. lega. Bar. z Bal. z Salpce. in d. l. procula. z Bart. z alij in l. dotem. ff. sol. ma. alias illa duo prima sine tertio b. requisito non sufficerent. per. d. l. libertis. s. j. z ibi no. z notat Bald. in l. cum proponas. la. j. z in l. si certis annis. in. v. col. C. de pact. Sed non interueniit nec cursus longi temporis nec calculatio rationum. ergo zc. **C** Ex quibus concluditur camillo volenti vendicare dimidiā fundi predicti de indiuiso, z demum agere volenti communi diuidundo non obstat ceptio laudis quamuis enologati.

Summarium.

- 1 **S**ocius tenetur de leui culpa testamenti, executor de leuissima.
- 2 **A**pothece appellatione veniunt merces.
- 3 **R**emissio latissima non includit dolum, nec reliqua.
- 4 **S**ocius z lucrum potest committi declarationi socij.
- 5 **D**olus non presumitur nisi sit lesio in toto vel quasi. z num. 15.
- 6 **B**estor non dans operam vt lucretur est in leui culpa non in dolo. z nu. 12.
- 7 **S**ocius non dicitur in culpa nisi minus cōmunia curet q. solitus erat ppria idem de eo cuius arbitrio cōmittitur. z nu. 9.
- 8 **A**rbitrio si quid committatur vel libere potestati, in eo nō venit leuis culpa.
- 10 **P**resumitur ne ex preterito in presens.
- 11 **C**ulpa cum culpa compensatur.
- 14 **V**oluerit verbum, importat liberam voluntatem.
- 16 **E**rrores responsionis positionum, facile reuocatur.
- 17 **I**nterpretatio fit contra eum qui se fundat in scripto.

Consilium. XLVII.

Irca primum de quo

querit. **C** Videtur prima cōsideratione dicēdū. B. teneri ad restitutionē dicti capitalis z ad lucra secuta seu similis pcepta ex. d. capitali ab anno. m. cccc. xxviii. z die prima Januarij vsq. ad tempus presens equis portionibus diuidenda qm hec est societatis natura vt ea dissoluta omnia compendia z lucra inter socios equaliter diuidantur. l. cum in societatis. C. pro socio. z. l. pro socio arbiter. s. j. z. l. si non faueri. in prin. ff. pro socio. **C** Et dato q. ex inspectione librorum non appareret lucra pcepta esse saltem talia qualia petita sunt, tñ videtur quod. B. ad lucra petita teneatur si appareret qd alij diligentes viri eiusdem exercitiū cōiter sic super lucratum sunt t. cum in cōtractu societatis teneat socius nedum de dolo z lata culpa sed etiam de leui. l. de illo. s. si. cū tribus seq. z l. socius socio. ff. pro socio. insti. pro socio. s. fin. l. contractus. ff. de regu. iur. l. pe. C. cōmuni diui. Ande si probetur qd alij diligentes viri eiusdem exercitiū z qualitatis super lucrati sunt tantum quantum petendum est, tūc diceretur probatum quod B. fuisset in culpa leui negaret se esse superlucrati. ita colligitur ex nota. per Barto. in l. si cum venderet. s. fin. per illum text. cum seq. de pigno. actio. z Bald. in l. solum. in. v. col. C. de testibus. Barto. in l. quod nerna. ff. de positi. z q. non. Ang. in l. continuus. s. cum ita. post Barto. per illum tex. in versi ples riq. eiusdem condi. de verb. ob. **C** Et hoc procedit si dictum administratorem Bartol. dicimus fuisse ex causa societatis prout certe fuisset vsq. ad tēpus mortis Alexandri. **C** Post mortē vero Alexandri quo tēpore finita fuit societas. l. actio nem. s. morte. z. l. filium. s. in heredem. z. l. adeo. in principio, ff. pro socio. nec aliter fuit renouata cum dicto Ludouico pupillo cum tutoris auctoritate iuxta. l. vt in conditionibus. ff. pro socio. d. B. gubernauit ex potestate z mandato sibi dato ab Alexandro in testamento. vnde tanquam mandatarius vel executor similiter tenetur nedum de dolo z lata culpa sed etiā de leui z leuissima. l. procurator. z ibi not. per gloss. z doct. C. mada. z no. in l. contractus. ff. de regu. iur. z in l. ij. z Joā. and. z Dyn. in regula contractus. de regu. iur. in. vi. z Bar. plene in l. qd nerna. in ver. quero principaliter. ff. de positi. z in l. eum qui. s. fin. ff. de fur. cum aliquali distinctione ibi tradita per euz z Bla.

z Bal. in l. pignus. C. de pig. act. z imo. in l. cū res. §. sed si cul-
pa. z in l. si seruus legatus. §. cū quid. de leg. i. z ibi Ang. z Be.
de Anc. in c. bona fides. de depo. ¶ Nec ob. si dicat qd per in-
strumentū absolutionis facte inter viuos nō pōt circa predi-
cta cōueniri z inquietari. B. qz rñderi potest qz in fīm absolus-
tionis limitate loquitur: nam nō absoluerunt se inuicē dicti socij
nisi quoad accepta z prouēta de dictis rebus cōibus ad alte-
rū ex dictis socijs de quibus apparet in libris societatis. Et sic
limitata absolutio limitatū parere debet effectum. l. ita autē. in
prin. de adm. tut. l. in agris. ff. de acq. rer. do. ¶ Preterea dicitur
in ipso instrumento rem anentibus inter ipsas partes commu-
nibus z prouindiso capitale apotheca z similia mercatū ipsa-
rum partiū z ipsis apotheca fundo z capitali: sed appellatio
2 ne apotheca veniunt oēs merces que ibi sunt vt dicit Bar. in
l. cum pater. §. cum imperfecta. de leg. ii. z Bald. in l. in legatis.
C. de lega. z Bar. in l. librozū. §. pen. de lega. ii. z per Bal. in l.
predia. in i. col. C. de fideicom. ¶ Be. de Anc. z Imo. in c. indis-
cante. de testa. z sic nedū capitale s; etiā oia lucra z iura in mer-
cibus consistentia. ¶ Nec etiam videtur ob stare si dicatur qd
Alexander in testamento disposuit q. B. habeat liberā admi-
nistratiōē dicti fundi z capitalis: qz nō possit vegari vel in-
quietari pro dicto capitali z lucris perceptis vel percipiendis
aliqua ratione vel causa vel aliter quam. d. B. voluerit z plas-
cuerit z mandauit stari libris scriptis z scribendis per. d. B. z
stari simplici verbo. d. B. z super quātitate capitalis z lucrozū
preteritorum: z futurozū z absoluens eum a redditione ratio-
nis gubernationis z administrationis dicte apotheca socie-
tis z capitalis z lucrozū predictozū preterito z futuro tempore
z confectione inuentarij z reliquozū residuozū consignatione.
ordinans qz dictus Bartholomeus super predictis omnibus
sit gubernator z administrator zc. cum plena z libera potesta-
te faciendi ad eius liberā voluntatē zc. prout latius in dicto in-
strumento continetur: qz potest responderi qz per dicta verba
3 non intelligit remissus aliquo modo dolus nec cōsignatio reli-
quozū. l. ab aurelio. §. calius. z ibi plene no. z in l. non solū. §. si
mīster. z l. procurator. l. si quis rationes. l. aurelius. §. meua. l.
fi. §. titia. ff. de li. leg. l. si vnus. §. illud. ff. de pact. z l. quidā deces-
dens. ff. de adm. tu. l. dominus sticho. §. seruus. de pec. leg. no.
gl. z doc. in l. actione. C. de transac. z l. y. in l. sub preterito spes-
cierū. eo. tit. z Buil. in l. pomponius. de nego. gest. z Sali. post
Bal. in l. cum aliter. C. de fideiuss. z qz voluerit testator reliqua
legare Bartholomeo patet dum dicitur in testamento qd di-
ctus Ludouicus debeat cōtinuare in dicta munitione z qz di-
ctus Bartholomeus possit dictum capitale z emolumenta. z
pro parte dicti Ludouici inuestiri. z cum dolus non videat re-
missus vt dixi. infertur qz dictus Bartholomeus teneret de
lucris reddere rationem. z declarationem taliter facere qz in-
spectis his que cōter gesta z lucrata sunt per alios eiusdē cō-
ditionis nō appareat Ludouicū enormiter seu in magna quā-
titate fore lesum: alias enim diceret ipsum Bartholomeus esse
in dolo. argu. l. oēs. l. lucius. ff. de his que in frau. cre. ita dicunt
Bar. z scribentes in l. si. ff. de pretorijs stip. z in l. si societate. §.
arbitrozū ff. pro socio. in ver. quero vtrū possit renunciare zc. z
Ant. de But. post Host. in c. quintauallis. de iureiu. z Bal. in
l. i. in viij. col. C. de his que pe. no. z in c. i. §. item sacramenta. in
viij. col. de pace iura. fir. z in ru. C. de pena iudi. z in l. si cum ea.
C. de dot. promiss. ¶ Confirmant predicta ex responsionibus.
B. factis dictis positionibus productis pro parte Ludouici:
quibus respondēdo videt se arcere ad reddendā bonā z clas-
sā rationē. z sic liberationi sibi facte in testō z in cōtractu renū-
ciare quod sine dubio facere potuit. l. pe. C. de pact. l. pactū in-
ter heredes. ff. eo. tit. c. si diligenti. de foro compe. ¶ Preterea
qd nō debeat stari simplici verbo z declarationi. B. in capita-
li z lucris suaderatio qz alias iste esset facilis modus ad frau-
dandū filium legitima qd plurimum leges abhorrent. l. i. cum
ibi plene no. quasi per totum ti. C. de inoffi. dona. z l. i. C. de in-
off. do. z qd no. Bar. in l. hereditarium. ff. de bo. auto. iudi. pos.
z in l. non vsqz. ff. si quis a pa. fue. manu. z Bald. in l. papin. §.
quarta. ff. de inoff. test. z in l. i. in fi. C. de reuoc. his que in frau.
credi. z cano. in c. Raynutius. de testa. cum fi. ¶ Sed premis-
sis non obstantibus contrariam suam de iure probabiliorē
4 esse arbitrozū sc. qz stari debeat simplici declarationi z verbo
b Bartholomei de capitali z lucris. pōt enim quis dicto b z des-
clarationi debitoris cōmittere. l. si. C. de fideiuss. l. hec veditio.
ff. de contrahen. emp. l. in personā. §. generaliter. ff. de re. iu. no.
gl. in l. pen. ff. de arbi. z in l. i. in gl. fi. C. ne quis in sua causa. z in
l. iij. C. de do. promiss. ¶ Ho. Dr. Ray. Bar. z Ang. in l. si. ff. de
preto. stipu. z Jo. And. in addi. Spec. in tit. de proba. §. videns
dum. ver. quid si ibi zc. no. Bal. in l. iij. in iij. z pen. co. C. de sen.
que pro eo quod interest. z in l. iusurandum qd ex conuentio-

ne. in prin. post Ja. Bu. ff. de iureiu. per illū tex. z An. de Bu.
in c. finē litibus. in pe. co. de dolo z contu. z faciūt no. per Imo.
in c. veniens. de renunc. z potissime in vitimis voluntatibus
prout in casu nostro. l. theopom. ff. de dote prelega. fm Bar. in
d. l. si. z maxime quando declaratio voluntatis concernit com-
modum declarantis. l. si ita legatum. §. illi si volēt. cum si. ff. de
lega. i. z nisi ostendatur de dolo declarantis tali declarationi
standum est. l. creditor. §. lucius. ff. mand. z de dolo diceretur
constare si apparet excessus in nimis magna quantitate ses-
cundum Bar. in d. l. si. z in d. §. arbitrozū. cum concor. s. proxi-
me allegatis. z Be. de Anc. in disputatione sua incipiente. cū
clericis. alias laicus. ¶ Et nimis magna quantitas diceret
qñ in toto vel quasi toto lederetur Ludouicus ex declaratio-
ne. S. vt patet in d. l. oēs. §. lucius. per quā se fundat Bar. z ex
l. nomen. §. filio. cū ibi no. per Bar. post gl. ff. de leg. iij. expresse
no. Imo. in c. quintauallis. de iureiu. in ver. qd autem dicatur
modica zc. nā magna lesio ex qua ledens non presumitur esse
in dolo: sed in modico ledere. z fm opi. Bart. in d. §. arbitrozū.
secta totius valoris z dimidia z fm Ant. de But. in d. c. quinq-
tauallis. z Jo. de Imo. ibi est tertia totius vt probat in l. nā si
contractu. cum. l. seq. ff. pro socio. Et idē tenet ipsemet Imo. in
l. si quis arbitratu. de verb. ob. in fi. z Ludo. de Ro. in l. si quis
cum aliter. eo. tit. vel arbitrio iudicis fm Bal. in l. cum antea.
C. de arbi. z no. gl. elegans in §. pretium. insti. de em. z vend. z
in hac opi. videt etiā residere imo. in c. quintauallis. z sic reman-
net qz nimis magna lesio est in qua presumitur dolus d; exces-
dere dictā magnam lesionē. z sic erit quādo in totum vel quasi
versatur lesio. vt est dictū. ¶ Quinimo Federicus de senis. in
cons. cxx. incip. super eo quod queritur. z expressius Jo. Bald.
in disputatione incip. duo ligantes. z Jo. And. in addi. Spe.
in tit. de arbitris. §. si. sup. ve. qd si cōpromissum. z Imo. in d.
c. quintauallis. super vers. nunc restat videre que lesio d; enor-
mis z nō apparet zc. Concludūt qz ex lesione z iniquitate laudi
vel alicuius declarationis nō inferit declaratē fuisse in dolo nisi
aliter probet: alle. §. q. vi. c. hoc etiā placuit. z de pui. c. cū olim.
el. ij. z l. quoties. §. i. de pba. z l. dolus. C. de dolo. §. diceret fm
eos pbatū de dolo qñ appet qz gta vel odio vel alia simili cā-
motus qz esset ad inique declarandū ea que habent in l. ves-
nales. C. qñ prouo. z in l. seruo inuito. §. cu pretoz. ff. ad trebel. z
in l. si. C. de pena iudi. qz male iud. cū aut. ibi posita. ¶ Confir-
matur ista opi. fm Imo. nā certū est qz arbiter vbi fert suam
corruptus pbatū vel pecunia z sic p doli ztra eius suam ob-
stat exceptio si petatur pena. l. ita demū. ff. de arbi. l. iij. C. eo. ti.
z tñ h; arbiter excessiue lederet stari deberet eius snie. vt ptz in
l. diem pferre. §. star. ff. de arbi. z ad l. oēs. §. lucius. rñdet Jo.
de imo. qz ibi loquit qñ sit alienatio totius debitoris substan-
tia sed declaratio hic nō fit sup tota substantia vel maiori parte
ludouici ppterea fm cū loquit ibi qñ per actū qz fit leditur ius
tertij z actū faciens nō habebat potestatem actū illū faciēdi sibi
in aliquo attributā: sed hic h; Bar. potestatem sibi latissime at-
tributam a testatore. ideo ibi facilius presumitur dolus qz hic.
¶ Preterea dato qz excessus in nimis magna quātitate face-
ret presumptionē. B. dolose versari. tñ hic nō apparet euident-
ter. B. ex dicto exercitio superlucratū fuisse tñ qñ petitur. li-
cet cōstaret oēs alios diligētes eiusdē additionis z exercitu sus-
perlucratos fuisse tñ qñ petitiū est z vltra z sic verosilr tan-
tū deb. uisse superlucrari. B. nō p hoc possumus dicere fuisse
in dolo. B. negantem aliquid vel tñ fuisse superlucratū pluris
6 bus rōnibus. ¶ Primo qz illeg non dat operā vt lucret ex
re cuius administrationē z custodiā h; nō d; esse in dolo sed in
culpa leui nisi aliter de dolo pbat. hoc pbat in l. si. de dolo. in
l. si moza. sol. ma. nā maritus in re dotali tenet custodiam z dis-
ligētiā adhibere etiā soluto matrimonio. vñ tenetur de dolo
lata culpa z leui. l. etiā. §. i. qui est. §. h. ibi no. ff. so. mat. l. si vt cer-
ro. §. nūc videndū. ff. cōmo. l. in reb. ff. de iure do. l. qctus. ff. de
reg. iur. vñ si sol. ma. obtulit fundū dotale mulieri vel eius he-
redibus existentibus in moza ad accipiendū liberatā a leui cul-
pa. z ideo si nō curauit fundū maritū postea colere z fructū ex
eo capere nō d; esse in dolo nec lata culpa. sed in leui. sic leg. z
no. in d. l. si moza. z idē probat in d. l. si veditor. ff. de heredi. vel
act. ven. facit. l. i. §. si qz. ff. si qd in frau. patro. z l. qant. in prin.
cū si. ff. que in frau. cre. z l. nemo. §. illud. ff. p socio. ¶ Fortis-
7 ficanē predicta qz ad ostendendū qz socius teneat de aliqua cul-
pa tenet pbat qz socius in reb. cōib. nō adhibuerit diligē-
tiā quā solitus erat adhibere proprijs tpe d; te societatis. l. so-
cius socio. ff. pro socio. z insti. eo. §. si. z declarat Bar. in l. quod
nerua. ff. de pos. dū tractat de leui culpa. sed istud nō est alles-
gatū neqz probatū. ergo zc. ¶ Ad idē qz vbi cūqz aliquid
committitur arbitro tuo tunc illa verba hoc important qd fas-
cias illud in re. tuo arbitrio cōmissa qz faceres in re tua. etiā y

¶ Reliquozū. s.
cōsil. xlv. in prin.

¶ Dicto. add ale
xā. j. eod. lib. cōfi.
cxxx. z d. xxxvij.
col. fi. cōfiliū. col.
j. cōfil. lxxvj. col. ij.
lib. ij. q. cxiij. col.
iij. lib. iij. Angel.
¶ Ret. §. nō solū.
col. ij. insti. de v.
obli. maria. Soci.
c. dilecti fili. col. i.
de for. cōpe. des-
ci. c. veniens. in fi.
de testi. c. ij. col. iij.
de fid. instr. dat
the. affii. decisio.
nea. xci. col. iij.
¶ Banor. consil. ij.
libro. i.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

minis diligenter faceres, ita dicit Bart. in l. i. ff. de sol. per illu
 tex. iuxta gl. in l. ceteri. in ver. dictu est. eo. ti. 2 idē ibi sequitur
 Ang. 2 no. Bal. in d. l. i. in. ii. opp. C. de his que pene nomine.
 2 ibi dicit ad hoc illa. l. i. esse fin. 2 no. etiā Bal. in l. i. ff. de so. S3
 B. nō aliter se habuit in parte sua propria quoad dictū exers
 citiū quā se habuerit in parte Ludouici ergo nō pōt redargui
 q̄ culpabilis fuerit si nō est lucratus quantum aliū lucrati fuiss
 sent attēto q̄ in predictis habuit a testatore liberū arbitrium.
 vt ptz in testamento. ¶ Rūdeo igit ex predictis q̄ p̄sito q̄
 excessus in nimis magna quātitate iudicaret doli tamē nō di
 cit esse in dolo. licet nō fuerit superlucratus tantū quantum aliū
 fuerit. 2 dato q̄ diceret esse in culpa leui si probaret eum fuiss
 se magis diligentē in rebus suis tamē per relictū liberationis
 a redditione rationis radicis sibi factā in testō nō pōt cōueniri
 de leui culpa. vt est tex. in d. l. si seruus vetit. de leg. i. 2 ibi hoc
 no. Bal. 2 Ang. 2 in l. cū tale. s. i. ff. de cōdi. 2 demō. 2 pro hoc
 8 ¶ q̄ vbiq̄q̄ aliquid cōmissum est arbitrio alicuius nō venit
 leuis culpa. vt est tex. opt. 2 ibi no. Bar. in l. in vē. in ver. de tē
 pore. ff. de bo. aut. iudi. pos. Itē vbiq̄q̄ cōmissum est aliquid
 sub libera ptate 2 excipit nisi dolus. l. creditor. s. lucius. ff. man
 da. no. Bar. in l. pcurator cū libera. ff. de procu. in l. filius. ff. de
 dolo. 2 in extranagā. ad reprimēdū. in ver. videbif. in l. si sic. in
 prin. ff. de leg. i. 2 do. in c. i. de consti. ¶ Et hoc vbi agit de pre
 iudi. io cōcedentis partē liberā. vt in d. s. lucius. licet secus vbi
 agit de preiudicio tertij cui ptatem predictā nō cōcessit. vt per
 Bar. in d. h. videbif. 2 dñs An. 2 Imo. in d. c. i. de 2 sti. 2 Bar.
 in l. si quis maior. C. de transa. 2 in rubrica. C. de pena iudi. qui
 male iudi. 2 in l. 2 si post tres. in. x. col. ff. si quis con. sed. B. in
 administratione p̄dicta cōcessit in fuit arbitriū etiā liberū in tes
 tō. ergo de leui culpa 2 per cōsequens de negligētia in nō luc
 crādo nō tenet. ¶ Aduertēdū est q̄ nēdū etiā legata est. B.
 9 liberatio a redditione rōnis sed etiā voluit testator q̄ nō possit
 B. per heredē vexari pro delicto capitali 2 lucris perceptis ni
 si quantum ipse. B. voluerit 2 libera. it enī a reliquorū 2 residuo
 rū cōsignatione. q̄ quidē indubitanter fieri pōt. d. l. quidā dece
 des. 2. l. si quis rōnes. 2 inuuit tex. in l. si ei cui fundū. cū. l. seq. 2
 l. legauit. ibi prohibeat exigere. de li. le. 2. l. dñs sticho. s. seruus.
 de pe. leg. ¶ Nec obft. q̄ not. Bar. in l. nō solum. s. i. ff. de lib.
 leg. 2 Bal. in l. cū necessitatē. C. de fideic. 2 q̄ no. Bar. in l. sub
 pretextu specierū. C. de trasac. 2 Bal. in l. pactū. in. x. q̄one. C.
 de col. vbi voluit q̄ l3 legata sit liberatio debitoribus ex causa
 depositi per hec verba liberotitiū vt nō possit cōueniri depōsi
 ti ex cā depositi vel si simpliciter lego liberationē debitoribus
 meis tamē poterit talis debitor nō obftate liberatione cōueni
 ri rei vendicatione tanq̄ quilibet extraneus possessor. q̄ rī. q̄
 rīfio est clara qū fuit legata liberatio vt non possit cōueniri de
 positi ex causa vel ex cā depositi nō mirū si potest cōueniri rei
 vēdicatione q̄ tūc nō conuenit ex cā depositi sed tanquā quis
 libet possessor. l. nescimus. s. fundū. de re iudic. nec conuenitur
 tanquā debitor q̄ ille cōuenit rei vēdicatione nec dicit obliga
 tus nec debitor. insti. de act. s. i. no. in l. creditor. de ver. sig. Des
 clarat Bal. in l. si. in. ii. col. de bo. auto. iudi. pos. sed in casu no
 stro testator non dixit q̄ nō possit cōueniri. B. ex causa socia
 tis. sed q̄ non possit conueniri pro capitali 2 lucris 2 q̄ libera
 bateum a reliquorū cōsignatione. Itē in proposito nō agitur
 contra. B. tanquam contra extraneum possessorē rei vendica
 tione ad merces specificatas prout oportet in rei vēdicatione.
 sed petit merces in genere ad quas non dat vendicatio. l. si in
 re. ff. de rei vend. Nec etiam apparet q̄ tempore litis contesta
 te possederit dictas merces. B. vel dolo desierit possidere pro
 ut requirit quādo agit actione reali. l. cū autē. s. i. 2. l. qui petito
 rio. ff. de rei vend. ¶ Et ex his patet q̄ nēdū de lucris sed etiā
 de capitali nō pōt vexari. B. virtute dicti testamēti. 2 dato q̄
 possit conueniri pro capitali debet stari dicto eius quātum sit
 capitale predictū per verba in testamēto appōsita. nisi decla
 ratio esset dolosa circa totum capitale vel quasi fm opi. Bar.
 volētis q̄ tunc presumatur dolus vel fm Jo. And. 2 sequaciū
 etiam si circa totū esset prejudicialis nō presumitur dolus nisi
 aliter probetur vt plene supra probauit. 2 hoc inspectis rei bis
 testamenti comprehendētibz totū tēpus tam preteritū quā
 futurū. ¶ Sed quo ad tēpus preteritū vsq̄ ad tēpus anni
 10 Mccccxlvii idē dicendum est per predicta vltra que quā
 tum ad hoc accedit instrumentū absolutionis factū int. r. B.
 2 Alexandrū de dicto anno in quo partes asserunt 2 q̄ occas
 sione dicti Francisci receperūt plures quātitates pecuniarū 2
 res 2 bona 2 q̄ de predictis inuicē bonā ass gnauerūt rationē
 cum assignatione reliquorū. 2 q̄ de predictis omnibus nō cō
 stat per eorū libros. 2 de predictis fecerunt inuicē bonā 2 ges
 neralem absolutionem quantum est pro his que scripta nō ap
 parēt in libris saluo remanēte capitali inter eos cōmuniter vt

latius in dicto instrumento. ¶ Debet ergo attēdi quantitas
 capitalis que tūc erat tēpore facti instrumenti. 2 illa d3 esse cōis.
 ¶ Et si diceremus q̄ deberet arbitrari capitale tantū fuisse
 librarū Mcccc. vt erat de anno. Mccccxxviii. vt ptz in libris
 10 ¶ Quasi ex preterito presumat in presenti. siue possidetis. cū ibi
 no. C. de proba. l. si quis ex argentariis. s. si. cū. l. seq. ff. de eden.
 in. c. semel malus. 2 ibi Dy. de re. iu. in. vi. 2 plene Bal. post Ibi
 co. de mata. in. l. ex psona. C. de probat. 2 in l. ii. ad fi. C. quādo
 prouo. nō est necel. 2 in l. nō ignorabit. C. de exhib. per Bar. in
 l. si cui. s. usq̄. ff. de accu. per illū tex. 2 in l. si prius. in oppo. ters
 tie partis. ff. de ope. no. num. a. iquid per Imo. in. c. proposuit. de
 cle. ex cō. cū si ¶ Ad hoc respōdet pluribus modis. ¶ Et pri
 mo q̄ licet quoad presumendū dñum certe rei: vel ad presu
 mendū cōtinuationē qualitatis cū de preterito in presens fin
 q̄ leg. 2 no. in d. l. siue. 2 no. in. c. cū ad sedē. de resti. spol. 2 in d.
 c. semel malus. quo ad probandū cōtinuationem alicuius vni
 uersitatis. vt si probat q̄ in preteritū habuisti substantiam lo
 cupletē 2 tantū valentē nō inferē de preterito in presens. 2 sic
 non probat de presenti durare. ita elegāter voluit Bar. in l. in
 confirmatione. ff. de cōfir. tut. per illum tex. sed nos loquimur
 in vniuersali quodā vt in fundo seu capitali apotheca seu pecu
 lio 2 mensa vt no. Bar. in l. cū pater. s. mēse. cū seq. de leg. ii. per
 illū tex. 2 in l. taberne. ff. de fun. instru. 2 no. Bal. in l. p̄dicta. C.
 de fideicō. 2 in l. in legatis. C. de leg. ¶ Secūdo q̄ ipsemet pars
 tes in dicto instrumēto asserunt q̄ de pecunijs rebus 2 bonis
 cōmuniibus in dicto trafico receperūt varias summas 2 sic af
 firmāt partes diminutionē trafici 2 se absoluit. d3 ergo attēdi
 capitale q̄ tūc reperiebat tēpore facti instrumenti q̄ illud rema
 net cōe: quantum autē fuerit illud nō est probatū. ideo si Bar. al
 legat q̄ capitale tūc tēporis non ascēdebat vltra summā libras
 rum. Mcccc. in totū. 2 ita ostēdit per libros suos: seu per mūē
 tarium tūc cōfectū: seu per suā simplicē assertionē allegati mas
 ius esse capitale incūbit onus probādi. vt dixit Bar. in l. si cō
 stante. in prin. in pe. q. sol. ma. allegādo gl. no. in l. cū de lege. de
 probat. 2 Bar. in l. si. in cōpu. in prin. per illū tex. de iure dei.
 2 Bar. in l. x. in prin. de ver. ob. 2 in simili not. Bart. in rub. de
 ope. no. dū allegat. d. l. cum de lege. cū gl. 2 sequitur do. Anto.
 in. c. i. ad fi. de proba. 2 in. c. cōtingit. de fide instru. q̄ maxime
 est verū in casu nostro: cū hoc sit fundamentū intētionis. ergo
 illud probare debet. l. ei qui. ff. de probat. l. actor. C. eo. tit. c. i. vt
 eccle. benefi. ¶ Tertio rñ. q̄ vsq̄ in tēpus vite dicti Ant. qui
 libet socius poterat licite accipere de dictis capitalibus 2 mer
 cibus. l. merito. ff. pro socio. facit. l. item apud labeonē. s. si cōe.
 ff. de iniur. aut dicimus q̄ ille accepit 2 diminuit capitale 2 hoc
 non potest per heredē dicti Alexandri imputari Ludouico. q̄
 nō pōt imputare ad ea que quis lucrū sentit. l. cū in fundo. s. q̄
 si mulier. ff. de iure do. aut Ludouicus dicit q̄ Bartholomeus
 de stagna accepit 2 de capitali diminuit. 2 illud probet. d. l. ei
 qui. aut ignorat vnde processit diminutio 2 dicendū est q̄ quis
 libet socius teneat socio prestare diligētiā in rebus societatis.
 11 l. socij socio. ff. pro socio. 2. l. de illo. s. i. eo. tit. cum si. ¶ Ideo cū
 diminutio capitalis processit ex negligētia vtriusq̄ culpa cū
 culpa compensat. l. plane si ambo. ff. pro socio. 2 maxime attē
 to q̄ vterq̄ administrabat vt in dicto instrō absolutionis con
 tinetur 2 sic apparet q̄ vsq̄ ad tēpus administrationis etiam
 inspecto solo instrō absolutionis nō apparet tūc extitisse tantū
 capitalis quantum erat. Mccccxxviii. nec etiam extitisse lucra
 que petunt 2 verosimiliter per alios diligētes acquiri potuiss
 sent non tenet Bartholomeus q̄ si quilibet socius fuit negli
 gens in nō lucrādo vel in nō lucrū seruādo cū culpa cōpensat
 vt dixi. Itē ex quo nō reperit probatū. B. adhibuisse minore
 diligētiā rebus cōmuniibus quā esset solitus adhibere in res
 bus pprijs nō tenet vt est dictū. s. nisi probet Bartholomeū
 capitale 2 lucra in proprios vsus cōuertisse: quātomagis idē
 dicendū inspectis verbis testamenti vberioribus 2 rationibus
 ad fauorem. B. vt superius ex ostensum. ¶ Superest ad alle
 gata in cōtrarium rñdere. ¶ Et primo nō ob. q̄ teneatur. B.
 de leui culpa 2 per cōsequēs teneat ad lucra que verosimiliter
 fieri poterant inspecto eo q̄ aliū diligētes eiusdem qualitatis
 superlucrati sunt quia respon. q̄ aut nos consideramus tēpus
 anni. Mccccxxviii. vsq̄ ad annum. Mccccxlvj. 2 certū est q̄
 lucra peti nō possunt nisi ea que probent. vere facta fuisse: q̄ si
 facta nō apparerēt hoc processit ex cōi negligētia vtriusq̄ so
 cū. vnde culpa cū culpa cōpensari debet. d. l. plane. 2. d. l. si am
 bo. ¶ Preterea lucra que non apparēt ex libris peti nō pos
 12 sunt per absolutionē factā in dicto instrō. ¶ Itē quia nō dicitur
 probari de culpa socij nisi probetur q̄ nō adhibuit in re cōi eā
 diligētiā qua tēpore societatis adhibebat in rebus pprijs
 d. l. socij socio. 2 Barto. in d. l. q̄ nerna. 2 dixi. s. sed istud non
 est nec allegatum nec probatum ergo etc. ¶ Preterea per
 liberationem

a ¶ Rationes. j. li.
 n. consi. cl. xx. nu
 me. iij. consi. xij.

liberatione relicta in testō non tenetur. **B.** de leui culpa. d. l. si seruus vetitus. z. d. l. cum tale. s. i. sed non acquirere vel non lucrari est culpa leuius vt probauit. s. per illā. l. si mora. z. per testes duas vltimas rōnes. patet etiā q̄ ad dicta plura post annum. **M.** ccc. xlvj. nō pōt cōueniri: pro quo etiā facit quia pro dicto tēpore secuturo post annum. **M.** ccc. xlvj. habebat dictus Bartholo. a testatore potestātē administrādi arbitrio suo etiā libero quo casu non tenetur nisi de solo dolo. d. l. creditor. s. lucius. z. sic eo modo se habuit in parte socij put se habuit in propria. excusatur fm **Bar.** in preallegata. l. i. ff. de solu. **C.** Itē q̄ stari debet declarationi **Bar.** fm dispositionem testatoris nisi appareat de dolo. q̄s qualiter intelligatur discussi superius ac etiā tam pro lucris preteritis quā futuris nō pōt cōueniri q̄ in testō liberatus est a cōsignatione reliquorū q̄ qualiter veniat intelligendū statim aperiā. **C.** Item nō ob. q̄ instrumentus absolutionis tantū modoreferat ad ea que nō appareāt in libris zc. q̄ respondeo primo q̄ nō est cōtrouersia de quātitate capitalis q̄ Ludouicus petit capitale quod erat. **M.** ccc. xlvj. sed Bartholo. dicit q̄ tempore absolutionis facte. **M.** ccc. xlvj. capitale nō erat tantū: q̄ fuerat per ambos socios diminutus vt patet per ipsos in dicto instrumento in rōne diminutionis dicte partes inuicē se absoluerunt. vñ attēto q̄ vterq̄ socius administrabat. nos dicimus q̄ allegati capitale esse maius q̄ dicat Bartholomeo incubit onus probādi. l. cum de lege. cū gl. de probat. z. q̄ est fundamētū intētionis Ludouici q̄ ipsi Ludouico incubat onus hoc probādi vt est ostēsum latius supra. Comprobat etiā q̄ de capitali quātitate stari dicit dicto **Bar.** vt plenius prosecutus sum. **C.** Deniq̄ vltra predicta rñdetur q̄ nec ad lucra nec ad capitale conueniri pōt. **B.** nisi inquantū velit. **†** q̄ in testō liberatus est a cōsignatione reliquorū quorū appellatione veniūt oīa que debentur ex administratione. l. cū seruus. cū gl. in ver. reliqua. de cōdi. z. demō. z. l. qui noibus. cū gl. de admini. tut. Non ob. l. si quis rationes. z. l. aurelio. cum concoz. in cōtrarium allegatis: q̄ aliud est simpliciter disponere q̄ administrator non possit cōueniri ad redditiōē rationis vel verba similia vt in legibus cōtrarijs. aliud est dicere q̄ nō possit conueniri z inquietari pro capitali z allegare liberationē a cōsignatione reliquorū q̄ hoc casu dispositio est clara per. d. l. decedēs. z. patet. ex. l. si cū quis ei cui fundum. cū. l. seq. de lib. leg. z. l. dñs sticho. s. seruus. de pecu. leg. **C.** Non ob. quod testator nō videat legasse liberationē a cōsignatione reliquorū attento q̄ dixit q̄s volebat Ludouicū perseuerare in societate z cōione: z q̄ possit Bartholomeus ad vtilitatem Ludouici circutrabere capitale Ludouici z ad eiusdem vtilitatem in alia re inuestire. **C.** Quia respondeo presupponendo duo. **C.** Primum est q̄s verba testamenti debēt taliter interpretari q̄ testator non videatur se statim voluisse corrigere. l. nam ad ea. ff. de condi. z. demon. **C.** Secundum est q̄ precedentia limitant z declarant sequentia. l. si seruus plurium. s. si. z. l. qui filiabus. de leg. i. in prin. l. i. ad treb. l. plantius. ff. de auro z argen. leg. z. l. vtrū. ff. de peti. here. **C.** Sed in testamēto testator predixit q̄ nolebat quouis modo inquietari per heredē suum ipsum. **B.** aliqua ratione vel causa de predicto capitali vel lucris perceptis vel percipiendis plus vel aliter quā ipse Bartholomeus voluerit z sibi placuerit zc. z sic locutus est per **†** verbū voluerit: q̄s importabat liberā voluntatē. l. lucius. de leg. ij. l. fideicōmissa. s. quāquā. de leg. ij. z. c. j. de his que fi. a maio. par. ca. etiā quādo iunctū est cum verbo videbitur vel placuerit. vt voluit **Bar.** in. l. imperator. ff. de fidelicom. liber. **C.** Item subiungit testator q̄ dictus Bartholomeus valeat z sibi libere liceat z quādo z prout sibi. **B.** videbitur z placuerit dictū capitale z lucra trahere de societate z omnia sub nomine Ludouici cōuētere z inuestire in emptionē alicuius rei immobilis. z in oībus z per omnia prout ipsi Bartholomeo videbit z placuerit ad eius omnimodā voluntatem. z sic etiā loquitur per verba importantia liberā voluntatē. vt patet in ver. libere. z in ver. omnimodā voluntatē. z plene no. **Bar.** in. l. alio. ff. de ali. z cib. leg. z. in repet. l. i. in. v. q. prin. de sacrosan. eccle. z in. d. l. si sic. de leg. i. **C.** Postea subdit dictis testator quod absoluit. d. **Bar.** reddenda ratione administrationis predictae a confectione inuentarij z cōsignatione reliquorū z ne contrarius sit sibi testator debet hoc vltimum intelligi quod absoluit eum a cōsignatione reliquorū. s. quatenus dictus. **B.** voluerit vt ostendunt precedentia nec viciatur legatum si in voluntate legatarij conferatur. l. si ita legatum. s. illi si volet. l. senatus. s. marcellus. de leg. j. z. l. si ita expressum. de condi. z. demon. **C.** Non ob. etiā quod presumitur esse in dolo. **B.** si declararet capitale z lucra esse minora quam essent de anno. **M.** ccc. xlvj. z quā ab alijs diligentibus lucratum sit per not. per **Bar.** in. l. si. de p̄cto. stipu. cū concoz. **C.** Quia respondet primo q̄ nō p̄-

sumitur esse in dolo nisi rōne maxime lesionis. s. super toto vel quasi. vt not. **Bar.** in. d. s. arbitrorū. cū alijs cōcoz. s. allegatis. imo etiā fm **Jo. An.** z **Jo. Cal.** z **Fed.** de senis z alios nec tūc presumere ē esse in dolo. vt relatū est supra quimmo dato q̄ nō requireretur q̄ esset magna lesio vt ab eius declaratione recediposset sed sufficeret q̄ nō esset modica lesio: prout requiritur ad hoc vt dici possit iniqua declaratio cuiuslibet liberationis. l. si de meis. s. recepisse. in gl. z. l. sed z si seruū. in. s. si quis iudex. in gl. ff. de arbi. necesse est q̄s in dimidia totius lesio intercessit secundum do. **Ant.** in preallegato. c. quinta uallis. vel saltem in tertia totius fm **Imo.** ibi z probatur in. l. seruū. cum. l. seq. ff. pro socio. z sequitur idem **Imo.** in. l. si quis arbitratu. z **Ro.** in. l. si quis cum aliter. de ver. ob. sed declaratio. **B.** non est aliquo modo iniqua respectu capitalis saltem in tertia parte. imo non potest dici iniqua in aliquo. q̄ vt dixi supra incumbit Ludouico onus probandi: quantum fuerit capitale tempore instrumenti absolutionis non attento quantum fuerit de anno. **M.** ccc. xlvj. Item nec in lucris est enormis quia non apparet q̄ lucratus fuerit. b. aliquid vltra quam ipsemet asserat. nec allegari potest contra eum negligentiam in non lucrando tantum tempore vite dicti Alexandri quam post: vt superius est probatum. Item si est legata liberatio a cōsignatione reliquorū. vt dixi frustra vagatur. **C.** Non obstant rēspōsiones. b. circa positiones. q̄ respondeo primo q̄. b. assignādo rationem dicti capitalis q̄s asserit fuisse in apotheca tempore cōfecti instrumenti absolutionis: attēto q̄ non probat q̄ nunc esset maius capitale quā affirmetur per. b. assignādo rationē de aliquibus lucris etiam minimis. vel etiā si assereret. b. nihil forte lucratus si vero cōtrarium non doceatur videtur assignare illā bonam rationē quam tenetur assignare virtute dicte absolutionis contentē tam in dicto instrumento quam in testō: vt per plura est ostēsum. **C.** Et dato q̄ forte veritate inspecta talis redditio rationis posset dici iniqua tñ inspecto instrumento absolutionis z testō z libris inter dicta bona postquā virtute predictorū ad rationē assignandam nō tenetur vt in simili dixit gl. **Ly.** **Bar.** **Wal.** in. l. eos. de app. z **Bar.** in. l. i. circa prin. ff. de app. z mod. l. in summa. ff. de re iud. vbi habet q̄ si iudex cause principalis absoluit reū eo q̄ actor probauit q̄ vere debitū subesset post ea in causa appellationis actor probauit debitū iudex appellationis pōt pronuciare sniam fuisse iniustā. inspecta veritate. tñ iudex cause principalis non s̄ male iudicasse: sed bene inspectis actis eo q̄s de iure sibi liquebat. ita in proposito attento q̄. b. inspecto instrumento absolutionis z testamentoliticum est rationē reddere non attentis lucris que fieri potuissent. vel que p̄ alios facta essent z in oībus fm q̄s simplici verbo declarauit talis redditio rōnis s̄ bona. dato q̄s etiā veritate z iuri cōi inspectis aliquāliter iniqua appareat. **C.** Secundo rñdeo quod dato q̄ per dictas rñsiones **Bar.** fatēri videatur q̄ ipse esset obligatus talis cōfessio fuit erronea. z debet reuocari docto de errore de quo s̄ esse doctum eo ipso q̄ per productionē testamēti apparet rē aliter se habere. l. si post diuisionē. **C.** de iur. z fac. igno. z in. l. de etate. s. qui iusto. ff. de iur. terro. act. z in. l. cū de indebito. in prin. cū gl. ff. de proba. z in. l. nō fateatur. vbi hoc plene not. ff. de cōfes. z cano. in. c. si de cōz. a fef. **C.** Et **†** maxime in errāte rñdendo positionibus. qui nedū qñ errauit in facto alieno prout est in casu nostro in errore. b. circa dispositionē cōditam a testatore potest reuocare errorem dicendo rē aliter se habere: sed etiā si errasset in facto proprio pōt similiter reuocare q̄ s̄ esse ductus ad ita rñdendum per suasionē aduersarij ita ponētis. hoc voluit **Bar.** in. l. error. in j. col. **C.** de iur. z fac. igno. per not. in. l. i. in fi. ff. qñ acti. de pecu. est anna. **C.** Successine nō ob. q̄ si diceremus propter dispositionem testatoris stare debere declarationi dicti. b. possit filius priuari legitima zc. q̄ rñ. **C.** Et primo q̄ standū esset declarationi z dicto talis: tñ si probaret **Imo.** eius q̄s dictum z declaratiū fuerit z appareret ex declaratione auferri filio legitimam retractaretur talis declaratio saltē vsq̄ ad legitimam sicut dicimus in officiosa donatione. l. i. z per totū. de inoffi. donat. l. titia. s. imperator. de leg. ij. facit. l. z per totū. **C.** si quis in frau. patro. vt in **Spe.** no. d. **Ant.** z. d. **Abbas** in. c. q̄uis. de re iudi. z **Spe.** in. ti. de cōfes. s. nunc videndū. versi. sed nunq̄ cōfessio p̄ris. alias em sequeret q̄s vbi sup maxime parte bonorū verteret q̄s. non possit a parte parti deferri iuramentū litis decisiū eade rōne ztra. l. nō erit. s. dato. z. l. ait p̄tor. in prin. de iure iur. **C.** Secundo rñ. q̄ cū hoc cōsequebatur. b. ex testamento. z sic ex cā legati legitima nō diminiuit per legata. sed per es alienū tantū. l. papi. s. quarta. ff. de inof. testa. l. etiam. ff. de bo. libe. **C.** Circa secundam dubitationem principalem per dictas postas an probatur quemlibet dictorum sociorum esse debitorem in dictis libris. **M.** dccc. verum totum capitale amboz

C. Aduersarij. Adde **Bar.** **Ale.** **Soci.** l. i. ff. de eo per quē fact. erit. **Paul.** d. l. i. in fin. quan. de pecu. ac. consi. ccc. xlvj. in fi. l. i. **Franc.** **Walb.** **Repe.** l. celsus. numero. xxxv. ff. de vsuca. **Wal.** consi. xxxv. confessio. l. ij. nudum veterem bixie. q̄s est consi. xli. lib. iij. secundum nouam impressionē **Ant.** cor. trac. de gemis na. vers. lxx. **Alex.** consil. vij. ad fm. lib. ij.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

rum sociozū fuisse in totū libras. Addecc. 2. hāc questione iuxta id q̄ sentio paucis absoluā puto qđ non q̄ verba dictarū posstarū producant in vim probationis. vnde clara esse debent 2 necessario cōcludētia. alias interpretamur cōtra producentē. c. in presentia. de proba. l. neq̄. C. eodē. l. nō hoc. C. vnde cog. s. illa pōt referri 2 ad capitale totius apothecae 2 ad capitale. i. ad partē vnius sociozū tantū ergo nō cōcludūt certitudinarie vel

17 necessario. † Itē semper sit interpretatio cōtra eum a pro quo scriptū vel conuentū est 2 contra fundantē se ex eo. l. veteribus

a **C** Contra eum. Adde Alexan. j. conf. cclij. lib. ij.

b **C** Precedentia. Adde text. l. heres meus. s. vros. de leg. ij. Bal. conf. cclvj. li. iij. Alexā. consi. l. xv. lib. ij. consi. c. col. iij. li. iij. Are. consi. l. cxvj. Guido pape dec. delphi. d. xlv. d. xlv. Feli. c. c. causam que. co. iij. de rescr. Bas. l. l. si idem cum eod. in fi. ff. de iurisd. om. iud. l. pre tor ait. s. si initiū. ff. de edē. l. i. C. de lib. p. et. deci. con. si. c. xij. q. d. x. Bart. in l. censurio. col. vi. 2 ibi Baso. col. xv. ff. de vulg. 2 pupil.

c **C** Pro vno. Albe. i. par. statu. q. l. xxi. c. Bald. in addi. Specu. de feud. 2 intrac. statu. ver. filius. Lespo. repe. auf. sed nouo iure. C. de ser. fugi. 2 cōf. xxi. in fi. Lorn. consi. cclxviij. li. iij. Anto. cor. trac. de po test. regi. q. xxv. Pau. cōf. ex. nu. iij. lib. j. Bas. l. pacta successorum. C. de pact. l. sciendum. in fi. prin. ff. qui satisfda. cogāt. do. And. tiraq. in repe. l. si vnquam. in prin. num. xxiij. cum seq. C. de resuodo. Alcia. tracta. de presump. Reg. j. presum. x.

a scriptū vel conuentū est 2 contra fundantē se ex eo. l. veteribus cum materia. ff. de pactis. **C** Preterea dico quod non est vis an referat ad capitale vnius tantū an ambozū. nā ex quo capitale q̄ tūc erat nō presumit durasse vsq̄ ad annū. Addeccclxvi. 2 Bar. asserit q̄ saltē. Addeccclxvi. non extabat tantū capitale. sed minus prout cōtinet in libris scriptis de anno. Addeccclxvi. sed si Ludonicus allegat fuisse maius capitale debet illud probare ex quo quilibet erat administrator vsq̄ ad mortē Alexandri. Nam omnis diminutio capitalis cedit pariter ad damnum vtriusq̄ socij. l. si nō fuerit. s. fi. 2. l. cū duobus. s. proinde. ff. pro socio. 2 hoc magis abunde demonstrari in principali dubitatione. **C** Postremo circa vltimam dubitationem an Bartho. possit se tueri allegando q̄ Alex. administrauit tēpore vite sue sicut. b. clara est responsio quia hoc prodest. b. quo ad hoc vt si culpa. b. in non lucrādo vel in non seruando capitale intercessisset possit cōpensaricum pari culpa Alexandri. d. l. si ambo. cum magis de culpa. b. quam dicti Alex. nō cōstet. certum est quod etiam in his in quibus culpabilis fuisset Alexander ratione dicte administrationis posset dictus heres cōueniri per dictam. l. socius socio. cum concordantiis supra allegatis. per que breuiter patet esse satisfactus dubitationibus ante dictis.

Statutum Bononie.

C Rubrica de vacatione patris 2 filij ac fratrum de eorum commune seu diuisione.

C Anchora che il primo che fuisse extracto in officia da vtile. li sei mesi proximi passati etiā se a la extractione che al presente se fara come che per lo aduenire se fesse dia vocatione al figliolo per spetio de sei mesi 2 similiter el figliolo al padre. 2 que sto medesimo habia loco in diti ratelli dal lato del padre. habitado il padre 2 li doi figlioli 2 fratelli insieme 2 cōmuniōne de li beni. ma habitano dispartimēto insieme par che diuisi sian li beni. 2 non siano de quelli in cōmuniōne. 2 in quella forma 2 modo che appare in lo quinto capitulo. nō debian dare vacatione alcuna luno 2 laltro apperendo loro esser diuiso come e dicto de laquale diuisione se debia far fede per publico instrumēto rogato per publico notario in bona forma il qual instrumēto se ritroui esser ita facto de sei mesi prima a la presente extractione altramente non gli sia data fide alcuna. deschiarendo niente demeno che ad vn medesimo tempo padre figliolo 2 fratelli o insieme o diuisi che siano non possano obternere officio da vtile. ma essendo extracto luno obtegnat laltro sia remisso come de sottose contiene.

C De vacatione officiorum in patrem 2 filium 2 fratrem 2 patruum 2 nepotes existentes in comunione vel diuisi.

C Anchora sel padre o figliolo fusseno tractati ad vno medesimo tempo ad alcuno de li dicti officii. el primo tracto rimanga ne lo dicto officio. 2 laltro sia remisso in loco del quale se ne tragi vn altro 2 questo se habitasseno da persi. ma se gli habitasseno insieme rimanga quello che fuisse tracto al piu digno officio. 2 laltro sia remisso in loco del quale sene tragi vn altro. 2 questo medesimo habia loco in li fratelli dal lato del padre 2 etiam dio nepoti 2 cugini che stiano in vnione 2 comunione de li beni: si che ad vno medesimo tempo padre 2 figliolo e dui fratelli dal lato del padre insieme o dispartitamente che li habitadi cugini barba 2 nepoti che habitano insieme 2 cōione de li beni come e dito in vn medesimo tēpo non possano intrar in officio da vtile. ma se dui cugini 2 barba 2 nepoti serano diuisi possano intrar da vno medesimo tempo in officio come qui de sottose contiene. 2 questo capitulo che parla de la diuisione dicta se intenda qñ la diuisione non e fraudulenta o sia voluntaria se intēda per questo capitulo iudicamo diuisione essere volūta qñ da pola dita diuisione li p̄dicti se ritrouasseno possidere in cōione de li loro beni. 2 viuesseno ad vn pane 2 ad vn vino.

C Stantibus dictis statutis Alfonsus sex mensibus preteritis habuit offi. nūc Bonifacius pater ipsius extractus est ad aliud offi. dicit q̄ pater ipse h̄s vocationē. Replicat per patrē qđ filius iā est annus qđ cū vrozē 2 filijs seorsum habitauit 2 habitat in alia domo distāte a domo habitationis patris per vnum quartū miliaris. 2 hoc est notorium 2 cōsequēter nō sumus in casu statuti qđ requirit duo. vcs qđ habitent simul 2 in cōmuniōne. duplicatū. q̄ exp̄dit qđ probet diuisio facta inter ipsos modo. s. declarato. idē dubiū occurrit in duob⁹ fratrib⁹

in eiusdem patris potestate existentibus 2 constituitur seorsus habitantibus de bonis quorum instrumentum diuisionis nō apparet. queritur quid iuris?

Summarium.

- 1 Qualitas refertur ad omniaprecedentia. 2 numero. 6. cum sequentibus.
- 2 Pater 2 filius pro vno computantur.
- 3 Et copula. requirit vtrunque.
- 4 Ratio vnica si assignari potest. habetur pro expressa.
- 5 Fratres non censentur socij ex eo q̄ habet bona in comuni.

Consilium. XLVIII.

Super extractione de qua querit.

C Alis 2 opportune digestis verbis statutorum seu reformationū dubijs proposita questione attingentiū de quibus supra videret prima cōsideratione dicendū patrē Alfonsi beneficio noue exactionis minime posse gaudere cum Alfonsus eius filius in semestri proxime alio officio functus esset. **C** Nec separata patris habitatio suffragari videretur cū de diuisione bonorum nō cōstet per instrumentū vt precise velle vident verba reformationis premisse 2 statuto incipiente. **C** Anchora chel padre 2c. a quibus verbis nullaten⁹ discendi pōt. l. prospexit. ff. qui 2 a quibus. l. nō aliter. de leg. ij. l. j. s. si is qui nauē. ff. de exerci. **C** Quod autē verba statuti hoc aperte sonēt cōcipi videt ex verbis illis vcs. Adā habitado dispartitamēto o insieme pur che siano diuisi li beni 2c. nō debia no dare vacatione 2c. Nam ita qualitas denotata per verba predicta vcs. Pur che siano diuisi. qualificant 2 referri debent non solū ad illā particulā proxime precedentē dum dicit. Adā habitado dispartitamente. † Quia natura qua iras 2 clausule est. vt ab omnia precedentia preferat. **C** Adodo ad ea referri possit salua ratione recti sermonis: 2 maxime qñ nō apparet ratio quare magis debeat ad vnū tātū quā ad aliud referri. l. i. C. de li. p. l. iij. s. filius. ff. de li. 2 posth. l. i. in prin. iuncta. l. iij. s. q̄ ait pretor. ff. de incē. rui. 2 naufra. c. olim. de rescr. 2. c. ij. requiris. extra de app. 2 q̄ not. Bar. in l. iij. s. eritq̄ differentia. ff. vi. bo. rap. 2 maxime Anto. de but. 2 Jo. de imo. in cle. i. s. fi. de sup. negli. pla. **C** Secdo in specie videt pbari 2 decidi in l. i. in pn. iuncta. l. doli. ff. de ser. cor. ver. illa vba dolo malo. posita post illa verba recepisse persuasisse ne quid ei diceretur. Referuntur tam ad verbū recepisse quam ad verbū persuasisse. 2 hoc dicit Bart. in d. l. doli. in prin. esse notandum ad statutum dicēs. si quis faceret sic 2 sic puta furtū vel incendiū. 2 post hoc statutum subdit vnā qualitātē. puta q̄ dicat de nocte q̄ ista qualitas de nocte refertur ad vtrūq̄ dictū. qđ dicit Bar. esse multum notandū. ita v̄ dicēdū in p̄o sito quod illa qualitas de notata p̄ illa verba vcs pur che siano diuisi. debent referri ad vtrūq̄ dictū proxime precedēs. vcs ad illa vba: ma habitado dispartitamēto o insieme.

C Tercio p hoc facit † q̄ p̄ 2 filij pro vno capite cōputantur vt no gl. in l. iij. C. qui etate. lib. x. quā ita pro nota. alle. Bal. in l. etiā. in p̄. col. C. de exe. rei iudi. 2 Bal. in l. i. C. de impu. 2 alijs substi. vbi in proposito subdit q̄ id qđ vnus h̄s alter v̄ habere. l. cū scimus. C. de agri. 2 cōf. li. x. in talib⁹ em muneribus p̄ 2 filius censent qđ inseparabilē. ita dicit Bal. in l. nō plures. in fi. C. de sac. sanc. ecc. alle. gl. in prealle. l. ij. p̄ quā glo. etiā dicit ipse in l. i. s. illud. C. cōia de manu. q̄ habitatio patris cēsetur habitatio filij. 2 dicit Bal. in l. diximus. s. si pater. ff. de excu. tut. q̄ gl. in d. l. iij. in p̄posito nō reperit alibi. si ita ergo est q̄ de iure cōicēseant qđ indiuiduū pater 2 filius quo ad munera subeūda: ergo interpretatio de qua. s. quo ad dictū statutum est amplectēda 2 inuāda vt iuri cōi deserviamus. l. ij. C. de nogal. l. vt gradatim. s. sed 2 si lege. ff. de mu. 2 hono. c. cū dilectus. de cōsue. **C** Quarto probatur in l. i. in fi. C. de hono. 2 mu. nō cōtinuandis inter patrē 2 filiū. lib. x. cū ibi not. 2 in l. filio. ff. de leg. j. vbi p̄t q̄ pater qui ad alij quē honozē vocatus fuit prebet vacationem filio quo ad aliud offi. cōtinuationis exercendū post patris officij 2c. 2 idē 2 in duob⁹ fratrib⁹ in eiusdē patris p̄tate cōstitutis: vt not. glo. in l. i. **C** Sed premissis nō obstantibus qñā sniam arbitroz de iure probabiliorē ac verbis 2 mēti statuti magis amica 2 consonā vt colligit euidēter ex verbis dicti statuti. in. c. inci. Anchora chel padre. ibi dū 2 habitado in dicti padre filij 2 frateli insieme 2 cōione de beni. **C** † Itā de natura illius copule 2 illius clausule in cōione 2c. est qđ fm verū 2 propriū significat

tum requirit

tum requiritur utrumque simul verificari videlicet simul tantum esse habitates et bonorum communionem. l. si habeat. §. heredi plures. ff. de cōdi. insti. si quis ita stipulatus fuerit. x. aureos. ff. de ver. ob. z. l. si is qui ducenta. §. vtrū. z. ibi doc. ff. de rebus dub. c. ij. z. ibi plene not. de rescrip. c. is qui. de elect. in. vi. gl. ordi. in cle. in plerūq. de ele. z. plene doc. in. l. i. in prin. ff. de iust. z. iure. Et potissime quando duo copulant respectu eiusdem finis: ut in dictis iuribus. z. in. c. cum eterni. in verbo z. iustitia. z. ibi not. Jo. mona. z. Jo. And. de re iudi. lib. vi. z. glo. in cle. sepe. in ver. sig. gura. de ver. sig. z. plene Bal. in. l. gallus. §. etiam si a parente. de lib. z. posth. Alias non autem esset differentia inter confusum z. disunctum quod est contra dictum. §. vtrū. z. c. inter cetera. de rescrip. Et licet interdum copula z. ponat pro vel: ut l. sepe. ff. de ver. sig. z. l. si titio fundus. ff. de usufr. leg. tamē illud est improprie que improprietates vitade sunt. c. preterea. de ver. sig. c. ex literis. de sponsal. z. d. l. non aliter. cū simi. Pro hoc etiam secundo facit illa alternatiua posita in preallegato statuto ibi dum dicit habitado dispartita mente o insiēme. de cuius alternatiue significato est importare alterā partē tantum oportere esse verā. c. referēte. de preben. z. plene in preallegato. c. inter ceteras. z. d. §. vtrū. z. in. l. pe. C. de ver. sig. Ad idem z. tertio quod ratio que mouere potuit statuentes ad disponendum quod diuisio bonorum z. separata habitatio facerent cessare vocationem non videtur alia assignari posse nisi hec. videlicet quod acquirit vnus non acquirit alteri. z. quia maiora supportat onera z. impensas gerendo se pro patribus familias separatim habitando quam simul ergo. arg. l. solent. ff. de alimē. z. ciba. leg. z. l. plane. ff. fami. erc. z. declarat expresse Bart. in. l. caio. §. imperator. ff. de alimē. z. cib. leg. z. Bar. in. l. i. C. de le. z. in. l. illis libertis. ff. de cōdi. z. de. z. in. cons. inci. quidā sibi filios. Et cū nulla alia ratio propter quā fuerint moti statuentes possit assignari illa ratio que potest assignari debet haberi pro expressa in statuto. ut est gl. no. quam ibi multū cōmendat Bal. in. l. quānis. C. de fideicō. z. no. Bal. in. l. quoties ab omnibus. eo. ti. z. in. l. maximū vitii. in. l. iij. co. de li. prete. in. l. si serui nostri. C. de noxa. z. Jo. de Imo. in. l. i. ff. de her. insti. vbi etiā ad hoc alle. l. milites agruz. in. prin. ff. de re mili. z. q. voluit gl. elegans. in. l. tale pactum. §. si. ff. de pac. Ad hoc tex. in. c. ij. requiris. z. ibi hoc expresse not. Abb. de appel. Et ita est quod d. ratio locū habet si filius habitet seorsum a patre: z. frater seorsum a fratre patre eorū viuēte in cuius potestate sunt: quia per segregatā habitatiōem maiora ferunt onera z. impensas: z. illud quod acquirit filius non acquirit patri cū tale emolumentum percipiat ex officio publico auctoritate z. vtilitate dicitur esse peculiū quasi castrense. l. si. z. quod ibi Bal. z. Ly. de inoffi. testa. z. in. l. fori. cum ibi no. per doc. de aduo. diuer. iudi. z. no. Spe. in. tit. de act. §. i. ver. item cum agit. de pecu. z. ibi Jo. z. no. Bal. in. l. cū oportet. C. de bo. que li. z. sic non acquirit patri: etiā quo ad ipsum vsum fructū: preallegata l. cū opz. Alias dato quod patri deputaret quo ad ipsum vsum fructū eodē modo acquireret usufructus patri si per publicū instrumentum diuisa z. separata sunt bona aduentitia patris z. filij dūmodo non sit emancipatus filius: sicut z. si non essent diuisi. Non enim diuisio bonorum enumerat inter causas excludētes patrem ab usufructu bonorū filij ut plene in gus. Idem hereditas. z. in. auf. idem est. z. in. d. l. cum opz. z. in. l. cū multa. C. de bon. que lib. Et idē dico in duobus fratribus patre viuēte: quod quāuis non fecerint diuisionē bonorū: sed habeant bona in communē: vnus habitet seorsum ab alijs: illud quod vnus ex fratribus acquirit non venit cōmunicandum eū alteri: quod patre viuēte non presūmit inter fratres bona cōmuniter possidētes tacita societas contracta: etiā si simul habitarent z. negociarentur quod est plus: ut plene declarat Bal. in. d. l. cū opz. in. ver. quero. quare fratres zc. z. in. l. certū. in. ij. co. C. fami. erc. z. in. l. cū duobus. ff. pro soc. in. lectura antiqua. Quinimo etiam regulariter mortuo patre fratres separatim habitātes quāuis habeant bona in cōmuniōne non censent pro hoc socij: adeo quod lucrū factū per vnū debeat cum alio cōmunicari nisi interueniant promiscui actus societatis negociando: z. omnia lucra inuicē conferendo. l. cū duobus. §. papi. z. ibi plene no. per doc. ff. pro socio. z. Bar. in. l. titiū z. meuiū. §. altero. ff. de admi. tut. z. Bar. z. alios post eum in. l. si patruus. C. cōmunia vtriusq. iudi. z. Bald. in. c. ij. §. si duo fratres. de duobus fratribus de no. bene. inuesti. z. in. l. si. C. de col. z. in. l. si socius. ff. si cer. pe. z. in. l. i. C. qui test. face. pos. z. in tractatu de duobus fratribus. cū similibus. Et sic patet quod ratio que mouit statuētes hūc locum in casu nostro inter predictos segregatim habitātes dato quod de diuisione ipsorum bonorum non appareat. ergo debet habere locum decisio statuti. Ladigere. §. quāuis. ff. de iure patro. l. quod dictū. ff. de pac. inter corporalia. de transla. quod etiam inferius per hanc rationē alijs argumentis comprobatur

bo respondendo ad allegata in cōtrarium. Nec ob. Ma verba posita in statuto prealleg. vcz pur che siano diuisi in li beni. quia rñ. qd veniunt dicta verba ad qualificandū z. restringendum illud verbū proxime precedēs dñ dictio insiēme. nō autē referuntur ad alia verba supra posita in eodē statuto: vcz ibi dñ dicitur. ma habitado disparita mēte: q probatur: quia si talis relatio fieret induceret correctio z. irritatio precedentis particule posite in eodē statuto ibi habitado in dicti padri z. figlioli insiēme z. cum vnione di beni. vbi cautū est quod ita demū officium patris inhibeat vacationem filio z. econtra si habitant simul in cōione retineant. z. sic requiruntur dicta duo copulatiua esse vera propter coniunctionem z. ut dixi. §. sed si dicta verba vcz pur che siano diuisi. referunt ut qualificetur illa verba videlicet. ma habitanda dispartitamente sufficeret alternatiue verum esse vel quod habitarent simul vel quod bona in cōione retineret. Sed ita est quod nunquā debet fieri relatio ad oia preallegata quoties talis relatio induceret contrarietatem in ipsa dispositione vel quoties ipsa dispositio irritaret. l. si idem cū eos dem. §. si. z. ibi glo. z. doc. ff. de iurisd. om. iudi. l. i. §. deinde. ff. de postu. l. seruo alieno. §. ab impubere. z. l. si quis a filio. in. prin. ff. de leg. i. z. l. si. ff. de fideicō. lib. l. cum vulgari. ff. de bo. prele. z. plene not. Bar. z. scribentes in. l. talis scriptura. ff. de legat. i. z. Spe. in. tit. de instru. edi. §. nunc autē. ver. item excipe. z. in. tit. de dispu. z. alle. §. post hoc. versi. vel quod. in. prin. z. cano. in. d. c. ij. requiris. Nec enim est verosimile quod statuentes voluerunt illico se corrigere. l. nā ad ea. ff. de cōd. z. demon. Preterea quā sumus in materia in qua latissima dñ fieri interpretatio. puta in beneficijs sine iudicio alterius prout in casu nostro. l. si. ff. de cōdi. insti. l. si quādo. C. de bo. vacā. lib. x. c. ex parte. el. iij. de deci. z. in. c. cum olim. de verb. sig. nunquā ea que sequuntur debent referri ad oia precedentia quā per talem relationē restringeretur dispositio que de sui natura esset late interpretanda. tex. est fm intellectū Inno. z. doc. in. c. cum dilectus. de donat. sed ita est quod si talis relatio fieret vocationes p̄dicte ampliaretur z. benencia restringerentur ergo dicta relatio fieri non debet. Accedit quod dicit Jaco. de bel. in. l. quoties. C. fami. erc. vbi inquit quod quando sequentia non possunt apte referri ad omnia precedentia referuntur ad proxima tantum: allegat l. in adoptione. in. si. ff. de adop. z. d. l. si idem cum eodem. in. si. Optime facit quod decidit in. q. similis statuti Bal. in. l. i. C. de legi. here. vbi dicit quod accidit questio ardua p̄sis sub illis terminis cauetur statuto quod frater excludat sororem dotatam alio statuto cautum erat quod si frater qui sororem excludit decedat sine liberis z. fratre consanguineo vel filio fratris agnato masculini sexus: teneatur dicte sorori relinquere dimidiam partis sue. Accidit quod titius habens filium z. filiā dotatam condidit testamentum in quo masculinum heredem instituit z. filie p̄dicte reliquit. x. titulo instit. demum dictus frater decessit relicta quadam filia femina condito testamento in quo instituit agnatum: querebatur an filia z. sic illa soror dicti titij deberet habere dimidiam p̄dictam. arguit Bal. primo videri quod sic: quia illa verba masculini sexus videntur referri ad illa verba sine liberis quia verbus commune refertur ad omnia. l. iam hoc iure. ff. de vulga. z. pup. z. quia clausula in. si. posita refertur ad omnia. alle. d. c. ij. requiris. sed refert se consuluisse cōtrarium quia quando prima clausula habet propriā z. speciale determinationē clausula vitima posita non refertur ad aliud: alleg. ad idem. l. talis scriptura. de leg. i. z. §. deinde. z. quod clausula posita in coniunctione z. non absolute non refert nisi ad proximum determinabile. allegat not. per se in. l. i. de libe. preter. Subdit etiā quod vbi p̄cedētia sunt aduersatiua clausula sequens respicit illud cui probabilius adaptatur. z. si est dubius respicit vltimo loco dictum. alle. d. l. si idem cum eo. q. si. ergo in proposito illa verba seu illa clausula pur che siano diuisi non debet referri ad illā partē videlicet. ma habitando dispartitamente quod quantū ad hunc actum habitandi seorsum erat proximum. §. in eodē statuto. quod sola cōmunio bonorū cum habitatiōe segregata non attribueret vacationem. Confirmant ex his que not. tradit Bart. in. l. si. ff. de rebus dub. vbi inquit quod illud quod dicitur clausulam in. si. positam debere referri ad omnia p̄cedētia est verum quando illa clausula ponitur de per se principaliter. sed si apposita esset ad aliquā dispositionem qualificatā tunc nunquam refertur nisi ad vltimum sicut dicimus quando modus vel conditio inseritur legato vltimo loco appposito tunc ad aliud non refertur nisi ad illud vltimum. l. filium. z. ibi no. ff. quando dies leg. ce. sed ita est quod d. clausula apposita ibi videlicet pur che siano diuisi. venit ad qualificationem precedentis dispositionis: ergo debet referri ad illud vltimum dum dicit in statuto. o insiēme. Postremo fortificantur p̄dicta non mediocriter per ea que singu-

Cōtrarietate. bal. 2. ccciv. cl. lib. iij. Alex. cōfi. xcv. col. j. in fine. libro. vij. Anto. cor. vij. ver. clausula. Ro. 2. c. xvij. vifa. cor. 2. c. xvij. lib. j. 2. si. cl. lib. iij. Eur. senior 2. l. xij. col. vij. Bal. cōfi. xcv. col. ij. lib. j. l. talis scriptura. col. vj. ff. de lega. j. Anto. rub. 2. si. xlij. in. ij.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

lariter scripsit An. de Bu. in cle. j. ad fi. de supplen. ne. prela. vbi
ait quod licet regulariter vbi plura in eadem ratione prolata
sunt: ita quod ab eodem verbo regantur dicta in vno: seu qualis
tas expressa in vno intelligantur repetita in alio. l. i. in princ. iun-
cta. l. ii. §. q. ait. ff. de incen. rui. naufra. et not. Bar. in. l. iij. §. ait.
ff. de vi bo. rapt. fallit vbi mens verificaretur in omni casu etiam
qualitate non repetita: etiam si mens verificaretur in quolibet
distributio sine repetitione qualitatis. ita dicit probari in. c.
cum singula. in prin. de prebend. in. vi. vbi per illa verba pluri-
bus foribus vel ecclesijs curam habentibus animarum non
intelligitur illa qualitas videlicet curam animarum repetita
in prioribus sed tantum in ecclesijs vt est declaratum in. d. cle. j.
in fi. de sup. ne. prela. et q. ibi gl. pe. **C** Sed ita est quod ratio et mens
statuentium videtur verificari etiam in patre et filio: ac etiam in
duobus fratribus in patria potestate consistentibus separa-
tim habitantibus vt debeant admitti ad officium vnus post
aliu etiam si non constet de diuisione bonorum: quia ratio que ad
hoc mouet statuentes habet locum in casu isto propter maio-
ra onera et impedimenta. et quia vnus non acquirit alteri. vt
aperte. §. probauit: ergo qualitas predicta pur che siano diuisi
et non debet referri nisi ab ultimo loco positi. **E**t hoc modo
patet esse responsum ad ea que not. Bar. in. l. doli. ff. de ser. cor.
quia illud limitatur per ea no. Ant. de Bu. in. d. l. j. Item illud
quod dicit Bar. fallit vbi per talem rationem que fieret ad vtrum
que resultaret repugnantia siue contrarietas vel ineptitudo et
plene habentur in. d. l. i. idem cum eo. §. fi. et in. d. l. talis scriptu-
ra. vel nisi in precedentibus esset specialiter prouisum de casu
ad quem quis vellet relationem fieri. vt dixi referendo questio-
nem Bal. in. l. j. C. de legi. here. Item posset responderi quia illa
procedunt quando in eadem oratione est opposita dicta qua-
litas. ita loquitur. l. j. in prin. de seruo cor. et in. l. j. in prin. ff. de in-
cen. rui. naufr. Sed in casu nostro illa qualitas importata per il-
la verba pur che siano diuisi. et posita in alia oratione ad qua-
lificandum aliam dispositionem. Ideo debet referri ad vltimu
precedens duntaxat vt dicit Bald. in. d. l. fin. ff. de rebus dub.
Non ob. quod iure pater et filius censeantur quid indiuiduum.
quod non possit pater continue vocari ad honorem vel officium
post officium filij incontinenti per. d. l. j. C. de hono. et mune. non
continuandis. lib. x. et q. no. in. l. ij. C. qui etate. li. x. cum si. quia
respon. quia illa procedunt de iure coi. sed statutum limitat ius coi-
procedere quando filius et pater vel duo fratres habitarent si-
mul et in comunione bonorum quod statutum debet attendi in loco et
non ius comune. l. c. es populi. ff. de iusti. et iure. l. an in totu. C. de
edifi. priua. l. de quibus. ff. de leg. et q. no. gl. in. l. nec pretorio. et
in. l. neque pignus. §. priuatorum. ff. de reg. iur. et in. l. ij. C. que sit
longa consuet. cum si. **P**reterea intelligendo tex. et in. d. l. j.
C. de hono. et mune. non continuant. in ver. in eadem domo. quod
loquatur de domo habitationis prout sumit in. l. plerique. ff. de
ius voc. et in. l. lex Lor. §. domu. ff. de iniurijs. et in. l. j. §. domu. ff.
de aleato. et in. l. nemo de domo. ff. de regu. iur. ille text. in. d. l. j.
non obstat. imo esset casus pro ista decisione. **E**x quibus
concludo officium filij fratri suo pro semestri iam exacto non tri-
buere vacationem patri vel alteri fratri. Alexand.

Summarium.

- 1 **S**ocietas non censetur contracta cum pupillo nisi factus
adultus ratificet et nume. 2. 9.
- 2 **S**ocietas si sit tacita non veniunt nisi questualia et fructus.
nume. 10.
- 3 **C**ommunicatione fructuum facta. si vnus plus altero posuit.
non repetit.
- 4 **M**inor potest tacere contrahere societatem quo ad fructus.
- 5 **S**ocietas presumit inter cohabitantes communibus impensis.
- 6 **C**ausa cuius fuit pignoratione tenetur nisi denunciavit.
- 7 **S**tatutum comprehendit etiam minores.
- 8 **R**epos an stet pro filio fratris.
- 11 **R**es empti nomine proprio de communi pecunia. non est co-
munis nec communicanda nisi pupillo vel socio omnium bo-
norum. vel fratri qui ignorauit.
- 12 **S**tatutum interpretandum vt addat iuri communi.

Consilium. XLIX.

Mature ponderatis his que
in pmissis
so themate continentur. **V**idetur prima confide-
ratione dicendum circa primu dubiu inter Philip-

pum patrum et Ant. nepotem ex fratre non censi esse con-
tractam societatem omnium bonorum: si promiscui actus so-
cietatis hinc inde intercessissent. et per consequens molendinu
et omnia que hereditati Philippi vndecunq obueniunt vna
cum fructibus ad solum Philippum et eius heredes pleno in-
re etiam insolidum pertinere ex pluribus. **E**t primo quia
contractus societatis est vltro citroq obligatorius. l. societas
tes contrahuntur. §. si. ff. pro socio. Sed pupillus sine tutoris
autoritate contractum obligatorium facere non potest. l. obli-
gari. ff. de aut. tuto. l. ij. C. de aut. prelan. et in contractu socie-
tatis vt est tex. in. l. et in conductionibus. ff. pro socio. **E**t quod
hoc procedat non solum in societate expressa sed etiam tacita:
vt illa non possit intelligi contracta cu pupillo ex promiscuis
et socialibus actibus firmat Bart. in. l. titulum. et meuium. §. al-
terum. ff. de admini. tutor. et in. l. si patruus. et ibi etiam Bal. C.
communia vtri. iudic. et Angel. consil. cxiij. incipien. quod aus-
tem si fratres. Bal. in. l. cum oportet. in prin. x. col. C. de bo. que
lib. vbi inquit quod si vnus ex pluribus fratribus est pupillus
non presumitur inter fratres contractam esse societate ex quo
vnus erat pupillus qui negociari non poterat et h. d. esse veru
etiam si de utilitate pupilli tractetur. quod videtur fortius per
d. l. obligari. secundo respon. nisi pater mandasset communi no-
mine exerceri et negociari: quia quo nomine testator iussit eo no-
mine facta presumitur. ita dicit Bal. in. d. l. cum oportet. Pro
quo dicit esse text. vnicum et singularem in. l. qui negotiatione.
2 in prin. ff. de admi. tutor. **S**ecundo quia esto quod inter Phi-
lippum et Antonium posset videri tacite contractam esse socie-
tatem omnium bonorum. tamen dicta hereditas que Philippi
po obuenit non debet iudicari esse comunis: quia in tacita so-
cietate non veniunt nisi ea que acquiruntur ex actibus questua-
rijs. puta ex emptione et venditione et locatione. secus si ex le-
gato vel hereditate. l. coi. cum quatuor seq. et l. si duo. §. fin. ff.
pro soc. licet aliud sit in societate expressa. l. ij. §. cu3 specialiter.
eo. ti. **T**ertio confirmo ex his que decidit Bald. in. d. l. cum
oportet. in prin. in. j. col. vbi querit an si aliquid donatu est vni
ex socijs vel vni ex fratribus simul habitantibus debet com-
municari et concludit quod in dubio non debet communicari. Sed
id quod obuenit ex hereditate que sit soluendo. dicitur obueni-
re ex tit. lucratiuo. sicut si obuenit ex donatione. l. inter stipu-
lantem. §. si rem quam. et ibi no. Dr. et Ang. ff. de ver. ob. l. si ser-
uus legatus. §. stichum. ver. item si dominus. de leg. j. l. j. C. de
impo. lu. descript. ergo sequitur quod dicta hereditas communica-
ri non debet. **Q**uarto hoc videtur expresse decisu auctori-
tate dicti versiculi donamenta et c. **S**ed premissis non obsta-
tibus pato de iure verius esse de dictis fructibus perceptis ex
hereditate obuenta dicto Philippo vel aliunde. et positis in
communi nil ab eo repeti possit. **H**oc probatur primo quia
licet pupillus expresse vel tacite societatem contrahere nequeat
vt iam dixi: tamen si aliquid secum iam communicatum est vel
comuninomine factu pot ipse pupillus cu3 pupillare etate ex-
cesserit ratu habere si fuerit utiliter gestu. ita in pposito voluit
Bald. in additionibus suis quas fecit ad tractatu de duobus
fratribus editu per Bal. alle. l. si pupilli. in prin. ff. de nona. Sz
in themate presupponit quod Philippus patruus dictos fructus
coicabat seu in coi ponebat cum dicto Ant. ergo coicationem
tale ex postfacto pot rata habere Ant. maior effectus. **S**e-
cundo probat ex his que decidit Bal. in. l. fi. C. de colla. vbi di-
git pone quod fratres simul vixerunt et in coione vnus de fructibus
aduentionu et laboru suoru posuit plusquam alius querit
an aliquid repetere possit. et concludit quod non lz proprietates coica-
ta no sit: quia fructus consumpti iure societatis conuendi comuni-
cati censent. dicit de hoc esse casum expressum in. c. si duo fra-
tres in coi. de duo. fra. de nouo bene. inuesti. et idem de hoc est
casus clarissimus: et no. Bar. in consil. inci. Quidam habens bo-
na comunia. etiam bene faciunt no. per Bar. in. l. fi. in. j. col. C. fa-
ercis. **T**ertio negari non potest quod etiam absq alia rati habi-
tione quo ad fructus perceptos postquam Anto. pupillarem
etate excessit nulla dari potest Philippo vel eius heredibus re-
petitio: quia quo ad fructus qui percipiebant tam ex rebus et bo-
nis dicti Philippi patris qua ex bonis dicti Ant. potuit tacite
et expresse contrahi contractus societatis et quilibet alius con-
tractus cum dicto Anto. qui curatore carens quo ad hoc ha-
beatur pro maiore. xxv. annis. l. si curatorem habens. C. de in-
integ. rest. mi. iuncta. l. leg. que tutores. de admi. tu. et q. not. in
c. constit. de resti. in integ. **F**ructus enim censentur de rebus
que seruando seruari non possunt. et iuris presumptione non cens-
sent posse triennio conseruari: deo in eis minor sine alia solens
nitare vt maior disponere potest: vt est gl. in. l. j. C. si aduer. vsu-
ca. quam ita pro singulari ad hoc allegat Ange. et Imo. in. l. j.
§. fuit questu. ff. ad treb. et Ang. in. l. procurator tutorum. ff. de
procura. et

Libri Primus Consiliorum Alexandri.

nomine de cōi pecunia ignorante Antonio debent commu-
nicari. **C** hoc expresse decidit Bal. in. l. i. C. si quis alteri vel sibi. vbi dicit qd si duo fratres stant simul: sunt socii omnium bonorum: tamen si vnus de cōi pecunia emit p se solo seorsum quāvis ipso iure nō acquirit alteri fratri suo per illā. l. cū ibi not. tamen per actionem pro socio tenetur cōicare: alleg. si quis societatem cōtraxerit. ff. p socio. z no. gl. in. l. pe. C. si quis alteri vel sibi. **C** Idē decidit Bal. in. l. si vt proponis. in. fi. C. de rei vend. vbi dicit si patruus z nepos simul stāt z fructus simul percipiunt de cōi: patruus magis sagax vendidit fructus z emas inde predia suo noietā tenebitur cōicare si erant socii oim bonorum fm Bal. ibi qui subdit qd intelligitur talis tacita z presumpta societas in dubio cōtracta pro equis partibus. l. si nō fuerint. ff. pro socio. **C** Idem etiā voluit Bald. in. l. si socius. ff. si cert. petg. vbi inquit si plures sunt fratres socii omnium bonorum z vnus emit altero ignorāte z recipit chartā pro se tantū fiet qd emit pro se tñ ipsius proprium. sed iure societatis cōicare tenebitur: quia ignorātibz non potuit distrabere societatem. sed si hoc fecisset illis volentibus z patientibus secus esset. vt ibi per eum. arg. l. itaqz. ff. pro socio. z l. i. §. magistrum. ff. de exercito. **C** Firmat hoc etiā Bal. in. l. cum duobus. z l. si fratres. alias est lex papin. ff. pro sociol. in. l. ec. antiqua post l. r. ibi. vbi dicit quod accidit questio de facto quia duo fratres remanserunt in hereditate paterna quorum vnus maior natus erat ad emendum merces: z alter domi stationem continebat: maior frater q pecuniā retinebat z expēdebat: fecit quasdam emptiones fundorum: z instrumenta faciebat fieri in persona sua ignorante fratre: z his rebus emptis promiscue utebatur cum fratre. demū frater minor predicescit relicta filia herede. frater maior dicebat res emptas esse proprias. dicit Bald. qd Lysus. ibi refert se in. d. q. cōsultuisse contra fratrem maiorem z cum eo transisse simpliciter ibi Bal. sequitur etiam Bald. in. d. l. cum oportet. in. prin. in. l. iij. col. C. de bo. que libe. referēs ita tenuisse Ricam. malumb. z l. r. in. d. l. si fratres. **C** Idem etiam voluit Bal. in. l. fin. §. quatuor. per illum tex. de leg. ij. z est text. in. d. l. si patruus. z ibi hoc not. Bald. vbi per illum text. dicit qd si sunt plures vel patruus vel nepotes socii z vnus clam emit possessionem pro se z heredibus suis. quod nihilominus talis possessio debet cōicari. qz clandestina emptā nō debet sibi pasci trocisci quia non potuit clam altero inficio renunciare societati. l. actione. §. diximus. z §. renunciare. ff. pro socio. ita etiam. cōsultuit Pet. de Anc. in. cons. cxxviii. z Ang. in. cons. cclxxi. inci. filius Hugonis. **C** Et ita limitatur illud quod no. Bar. in. d. §. altero. ad. fi. q. decisio Bar. non procedit in sociis omnium bonorum: vel non procedit in emptione facta per vnū ex pluribus fratribz altero ignorante. z hoc patet ex eo quod leg. z no. in. l. alle. per Bart. **C** Fortificatur hec ex aperta decisione dicti statuti hoc expresse disponentis ibi dum dicit etiam aliis de peruenit totum debeat redigi in communi: z ita generaliter debet intelligi dictum statutū prout generaliter loquitur in. l. i. §. generaliter. de leg. ptestan. z l. prosperit. ff. qui z a quibus. **C** Et presertim vt statutum aliquid addat iuri communi: quia statutum debet interpretari vt addat aliquid iuri communi. vt no. Bar. in. l. iij. §. pteor. ver. quero quid si statutum dicit. ff. de dam. infec. z Bar. z Ang. in. l. non solum. ff. de rei vend. in. fi. per ibi no. per gl. z doc. no. gl. z ibi clarius Ang. in. §. oportet. in. au. de iud. z Ant. de Bur. in. c. causam. de dolo. z contu. cum si. z declarat Jo. de Imo. in. l. si vero. §. de viro. in. l. iij. col. ff. solu. matri. facit. l. si quando. in. prin. cum si. ff. de leg. i. **C** Et per hec non videntur obstarē que in contrarium allegata sunt: videlicet. l. pe. C. si quis alteri vel sibi. z l. ex ea pe. cu. C. de rei vend. cum alijs alleg. quia non loquuntur in emptione facta ab vno ex socijs: nec in emptione facta a tutore. vt specialius ostensum est in superioribus. Alex.

Summarium.

- 1 Incendium factum videtur culpa habitantium.
- 2 Clausula. quod statuta non recipiant interpretationē. z nu. 11.
- 3 Culpa leuissima faciendi non omittendo. venit in. l. aquilia. z numero. 12.
- 4 Ignis quando ab alio est immisus dicitur incendium casus fortuitus.
- 5 Incendium licet culpa habitantium processerit. non continetur inquilinus.
- 6 Occisus si reperitur in strata presumitur ab eo qui locum frequentat.
- 7 Annus tantum si ex pluribus incertus percussit. oēs tenentur.
- 8 Conscijs furti presumuntur pene quem res furtiua reperitur.

si talia emere consuetus sit.

- 9 Incendium non presumitur accidisse nisi culpa leuissima in omittendo.
- 10 Statutum restringitur secundum ius commune: ne quis inde debite damnetur.

Epitome.

Quidam habitabant in

superioribus domus sub qua erat fundicus siue apotheca in qua dominus domus vel alius tenebat mercantias. Accidit quod domus combusta est queritur an in superiori habitantes occasione dicti incendijs sint condemnandi. an habitantes fundicos z conuersans in eis. si probetur ignem in vno ex fundicis visum fuisse satis magnus siue non constet quod ignis satis magnus visus fuit siue etiā non possit apparere quorum culpa processit incendium.

Consilium. L.

Isis z oportune

poderatis his de quibus in prescripto themate sit metio. **C** Aides prima consideratione dicendum dictos ragusinos reos conuentos occasione dicti incendijs esse condemnandos infra scriptis rationibus. **C** Et primo. nā presupponit qd tēpore incendijs z ante domū combustā inhabitabāt. vcz in partibus superioribus. Sanctus vero qui actor est domū illā non habitabat s3 dūtaxat duos fundicos existētes sub dictis partibus superioribus retinebat in quibus suas mercantias tenebat: ex quo actu non inferit qd sanctus dictos fundicos inhabitare diceretur. nā differt fundicus siue apotheca ab habitatione. l. lex cornelia. §. si tātū. in. ver. mercatoria. de iure iur. z in. l. i. §. i. cū ibi not. per Bar. ff. de lib. agno. z no. Bar. in. l. iij. §. pteor. ff. de dam. infec. z l. i. §. habitare. ff. de his qui deie. veleffu. z no. doc. in. c. causam. de dolo z cōtu. **C** Adodo sic iura dicūt qd incendijz plerunqz fit culpa inhabitantium. l. iij. §. cognoscit. ff. de offi. ptefec. vigiliū. in. gl. l. si ven. ff. de peric. z cōmo. rei ven. z illa dictio plerunqz facit regulā. vt no. gl. in. l. nō dubitabimus. ff. de condi. z demon. quā gl. ibi ad hoc ponderat Jo. de Imo. qui etiā pro hoc alle. d. l. iij. de offi. ptefec. vigiliū. ergo sequit qd dictū incendijz presumit euenisse culpa dictorum ragusinorum habitantium z nō culpa sancti qui non dicebat ibi habitare. **C** Et ad hoc primū fundamentū accedit doctrina Bar. z Ang. in. l. si quis ex argentarijs. §. pe. ff. de eden. z doc. in. c. ij. de deposti. z Bal. in. l. si creditor. C. de pig. ac. z Jo. de imo. in. l. domus. de leg. i. vbi cōcludit qd probato incēdio est fundata cōtētio cōtra inhabitantes nisi ipsi probēt qd absqz sua aut suorum culpa incendiū secutū est per iura supra alleg. **C** Et istud vñ verū etiā in cōtractibus. in quibus quis nō tenet de leuissima culpa sed tantū de dolo. lata z leui culpa: vt probat in. d. l. si vendita. nā si venditor tenebat de dolo lata z leui culpa quemadmodū cōductor. l. si vt certo. §. hūc videndū. ff. cōmo. l. qui mercedē. cum ibi no. ff. loca. l. cōtractus. ff. de reg. iur. z tenet de incendio venditor. vt in. d. l. si vendita. ergo z eodē modo cōductor. **C** Secūdo fortificatū auctoritate statuti dicte ciuitatis pisauri. quo cautū est qd pro leui z leuissima culpa incēdiarius nō tenet nisi ad emendationē damni. **C** Et per cōsequens dato qd dictū incendijz presumet etiā cōtigisse ob leuissimā culpam dictorum inhabitantium prout no. gl. in. l. i. quib. mod. re cōtra. ob. §. pteerea. quā ad hoc singularem ponderat Bal. in. l. que fortuitis casibus. C. de pig. act. z in tractatu quē facit de incendio. **C** Tamen propter dispositionē dicti statuti videt qd omnino teneant ad estimationē damni dati: dato qd de iure cōi pro leuissima culpa nō teneant. vt dixi. **C** Et eo presertim tenebunt ad emendationē dicte domus vigore dicti statuti: qz alio statuto cautū est qd verba statutorū nō recipiāt interpretationē: sed statuta intelligantur prout verba sonāt zc. z hoc importat qd verba statutorū sunt prolata sunt sic fideliter exponant ad literā absqz alia expositione. nisi forte per qd ipsa verba sensus seu cōstructio quas si grāmaticaliter ad literā seu intelligibiliter exponant ne intellectus verborū ad aliud trahat qd literā sonet. ita Bald. in. au. si qua mulier. in. fi. C. de sacros. eccl. z Bal. in. l. inbemus. §. fin. C. ad tre. vbi dicit qd statutū nō recipit interpretationē. si leg. interpretatiōē phibet. nisi sit interpretatiō literalis de veritate sermonis vt per Ang. in. l. si ita scriptū. ff. de lib. z posth. z Bal. in. l. nō dubiū. in. l. iij. col. C. de leg. z in. l. ij. de exec. rei iud. z in. l. p. cibus. in.

bus. in. v. col. C. de impu. et alius subf. et in. l. ii. C. de patri. q. si. dista. et in. l. maximu vitiu. C. de libe. pter. et in. l. ii. C. de codi. infer. **T**ertio videtur dici posse quod imo etiam de iure codi. p. leuissima culpa teneantur ad emendationem damni saltu ac. l. aquil. in quauent leuissima culpa. l. in. l. aquilia. ff. ad. l. aquil. et ita vñ tenere Sal. in. l. data opera. C. q. accu. nō pos. et in cō. si. inci. Saluatoris nomine inuocato ad questionē ppositam et. per. l. in. l. aquilia. ff. ad. l. aquil. et sic dato quod si sanctus ageret actioe locati nō possit obtinere: q. in ea nō venit legitima culpa vt dixi: tñ agit cōdi. ex dicto statuto vel ac. l. aquilie. videf q. debeat obtinere. **Q**uarto: q. dato q. esset dubiu in culpa ragusinoz habitantiu partes superiores an culpa sancti retinētis fundicos edes cōbuste sint videf negari nō posse q. oēs saltu teneant. s. tam causa ragusini q. sancti. l. item mella. s. sed si plures. ff. ad. l. aquil. et melius probat in. l. j. s. si. cū seq. et. l. si vero. s. interdū. x. q. si ex medio. de his q. deie. vel effu. ppter q. iura Bal. in. l. ii. s. cognoscit. de offic. prefec. rigi. po nit vnā questionē in nēstris terminis et p. eū formatā. licet res linquat indecisam. nā ibi querit quid si locauit partē inferiorē dominus titio: et superiorē meuiō: deinde orto incendio cū nō appareat an sit ortu prius inferius q. superius tota domus cōbusta est. Querit quis teneat ad emendandū domū. et prius arguit q. neuter propter incertitudinē. et hic adducit simile quod nem disputatā p. Richa. mal. vt ibi plenius p. eū. In prius adducit. d. l. itē mella. s. sed si plures. cum p. cor. proxime alle. et finaliter dicit se nō determinare. subdit tñ q. iura vltio allegata nō faciūt ad propositū. et ridet prout infra dicā. retento ergo quod nō oēs tenerent vñ solū totū reperit virilē ab alijs. l. receptioe. ff. de his qui deie. vel effu. et p. Bar. in. l. j. s. si plures. de eo per quē fac. erit. **S**ed pmissis nō obstantibus cōtrariā sniam de iure pbabiliorē esse puto. **E**t prius pono casus indubitabiles et qui nulla disceptatione egent vt publicatū attestat sonibus apparebat probatū est q. a principio ignis satis magnus visus fuit in vno ex dictis fundicis: quo clauēs et custodiā habebat sanctus. et tūc constat ragusinos nō teneri. q. culpa eorum nō est secutu incendiū. cū nō ad eos spectaret custodia dictoz fundicorū. et hāc partē pbat text. in. l. si vero. in prin. et. s. j. et. s. interdū. de his qui deie. vel effu. et no. Saly. in. d. l. q. fortuitis et in tractatu suo de incendijs. **H**oc em casu incendiū appellat casus fortuitus q. ignis non est immisus ab ipsis ragusinis habitantib: sed aliunde pcessit: ita intelligit. l. cū duobus. s. dāna fatalia. ff. pro socio. et. l. si vt certo. s. dāna fatalia. ff. pmo. et probat in. l. videamus. s. j. cū. l. seq. a p. trario sensu. ff. loc. et. l. j. et. de re. iur. et tenet hoc Jo. an. An. de bu. et expsi. pmo. in. c. j. cōmo. et bal. in. l. pignus. in. iij. col. C. de pig. act. et per Bal. in. d. s. cognoscit. et in l. j. C. de po. faciūt q. infra proxime dicent. **S**cōs est casus q. nō cōfaret q. a principio ignis satis magnus visus fuisset in fundicis vel altero eorū. tñ cōfaret q. sanctus p. se seu eius ministros erat solus de sero et noctis tpe claudere ostia dictorū fundicorū et in eis ire cū lumine accēso. et hoc casu etiā erit idē in casu proxime dicto. **H**oc probat primo ex his q. dicit Bal. in. l. si creditor. C. de pig. act. et vbi q. siuit quomodo probetur in incendio culpā abesse. et respōdit probādo vñ incendium habuit originē. puta ad ostium incursum. Successiue querit quid si hoc nō pōt apparere prout dicit fuisse in cōbustione hospitij leonis. q. nō apparebat vñ incendium pcesserit culpa hospitij vel culpa exercitoris aut famulorū ei. et respōdet q. hoc casu exercitorē nō pōt ferri sententia. al. leg. in arg. d. l. si vero. s. interdū. ver. q. si ex mediano. de his qui deie. vel effu. **E**cce q. Bal. ibi vult in incendio pariter psumi culpā tā in hospitalibus et viatorib: q. in cōtinuo habitantib: et id in hoc dubio nō pōt agi exercitorē q. nō tenetur de facto viatorum. l. j. s. fīna. alias est. l. j. ff. de fur. aduer. nau. cau. sta. et declarat Sal. in. d. l. que fortuit. **H**oc idem videt decidere Bald. in. l. pignus. in vers. item quero de igne. in. iij. col. C. de pig. ac. vbi querit an presumat ignis immisus ab habitantib: seu cōuersantibus in domo. et respōdit q. sic per. d. l. si vero. vers. quod si ex mediano. nisi demonstraret immissionem per. d. l. dñs horreorū. ff. loc. et. l. si ita. s. si. ff. de fun. instr. et. l. ne quid. ff. de incē. rui. naufr. **E**t iuxta hoc querit Bal. quid si multi cōuersabant. ita quod de aliquoz facto tenetur hospes de facto suorum. et de aliorum facto nō tenetur: vt de facto aduenariū. vt. d. l. j. s. si respōdet q. vbi est incertitudo ibi deficit pbatio. et ibi tex. dicit q. certi hominis factū probādum est. l. licet. s. pessumus. ff. nan. cau. itab. ita residet Bal. in. d. l. pignus. **E**t sic p. q. Bal. ibi nō facit differentiationem inter habitantē et cōuersantē. et vult q. illa incertitudo eximat habitantē a pdenatione. idē voluit Saly. in. d. l. q. fortuitis. in vlt. col. in vers. sed tunc insurgit dubiu pone incen-

dium et. vbi in effectu cōcordat dictis Bal. in. d. l. si creditor. et in. d. l. pignus. licet de ipso nō faciat mentionem. **C**ōprobantur predicta per id quod no. Ray. et Ang. in. lausto. an p. in. ff. de v. suc. et vbi per illū tex. dicit q. si quis reperit occisus in strata nec apparet a quo presumetur occisus ab illo qui locū frequētat: et idē in simili rōne dicit Alibi. de rosa. in. q. parate statutorū. in. q. clxxj. que incipit. Talis questio disputata et. in. si ergo et incendiū presumit processisse a facto sancti seu ministroz eius ppter pseruationē quā habebat in fundicis: q. in his que occulte aguntur de nocte q. ciuilitate agit suffi ciunt probationes per cōiecturas propter difficultatē. vt no. Bar. et alij in. d. l. si quis ex argentarijs. s. pen. et Spec. in tit. de pig. s. j. ver. et no. cū se. in tit. de fur. ver. pe. et Bar. in. l. si q. C. vñ vi. et in. l. de pupillo. s. si q. s. ipsi p. tori. de oper. no. nū. in. viij. q. et fēde. de senis in cōf. ci. inci. Nulli dubiu. et l. dō. stien. in. c. fin. quod metus cau. ar. l. non omnis. s. a barbaris. ff. de re. mi. et. l. sancim. C. de nup. cū simi. **A**d p. dictoz cōfirmationem accedit questio formata per doct. in. c. significasti. el. j. de homi. et qd de lapide proiecto de domo ab vno ex quatuor qui erāt in domo. sed nescit a quo an oēs teneant de percussione lapidis. et licet doct. ibi dicant q. si queratur de pena irregularitatis seu qui esset indēnis. et tunc omnes tenent p. tex. i. d. c. significasti. eo q. in hac pena indēnitatis nullum subest periculū. Sed dicit Abb. et l. dō. q. si queratur de alia pena. tunc nullus tenet: q. ex tali impositiōe pene posset subesse periculū: vt q. posset cōtingere q. innocēs pena et dāno afficeret contra. l. absente. ff. de penis. et simile decisionē ponit Alb. iij. par. stat. q. lxxj. **E**t ex predictis inferit ad decisionē tertij casus vñ q. probarent ea que dixi in scōo casu principaliter: excepto q. nō probaret quod dictus sanctus vel eius ministri in dictis fundicis irent cū lumine. et adhuc dico idē esse per easdē rōnes et iura. **N**ā doc. i. locis supra allegatis dñi presumūt cōtra cōuersantē in loco non faciūt differentia an appareat cōuersantes cōuersarent cū lumine vel sine. et si mlti Ray. et Ange. in. d. l. iusto. nō requirūt. q. p. be. illū frequētātē in loco visum fuisse cū armis offensibilib: **A**d hoc vt ille q. ibi fuit interfectus psumat ab eo occisus. Sed satis est q. cū cōuersatiōe cōcurrat habilitas aptitudo. seu potētia sicut alibi dicit gl. et doc. in. l. an ciuile. C. de fur. et q. si res furtina reperit apud aliquē qui eā emit certe psumet fuisse cōscius et p. ceptus furti si frequētauit siles emptiōes rerū furtiuarū quāuis em nō cōstet q. actui particeps fuerit. tñ sufficit potentia vna cū frequētatione et ad hoc plura exēpla adduci possent q. breuitatis causa omittā. **P**reterea dato q. q. fundicū cōtinue nō inhabitaret tñ si clauēs et per pñs custodiam fundici retinebit. iuxta. l. cum pater. l. j. pater plurib: de leg. ii. in eodem fundico cōseruabunt et incendio cōbustū sic debet eadē ratione imputari culpa huic habētī custodiā fundici. quēadmodū inhabitantib: cōtra quos nō psumitur dolus cōmissus in incendio: s. solū culpa leuissima. i. nō pstita exactissima diligētia in precauēdo ex incendio vt no. glo. in. d. s. preterea. nā et nō bene custodire ab incendio sine dubio est culpabilis custodia. d. l. si vedita. et per pñs idē ius d. esse vt in iuribus vulgaribus. **C**ōfirmo predicta. nam dicti ragusini cōductores non tenent nisi de dolo lata et leui culpa. non de leuissima. vt in prin. dictum fuit: sed in incendio nisi aliter probet non presumit interuenisse nisi leuissima culpa: vt est in. in. d. s. preterea. que idē dicit in furto: et istud dicit esse singulariter no. Sal. in. d. l. que fortuitis. q. nō semper q. tenetur de leuissima culpa. Nec ob. ad hoc si dicatur saltem tenent ragusini actione. l. aquilie. in qua venit leuissima culpa in. l. aquil. la. j. ff. ad. l. aquil. q. n. q. illud est verū q. n. apparet culpam leuissimam esse cōmissam in faciēdo. et nō in negligēdo diligētissime custodire et precauere ab incendio. ita illā. l. intellexit glo. in. l. si maiora. in glo. pe. ff. sol. mat. et Bar. in res. pe. l. quod nerua. ff. de po. in. xij. col. in ver. itē quero vtrū culpa leuissima et. et do. maxime pmo. in. c. j. de cōmo. et Bald. in. l. pignus. in. x. col. C. de pig. act. et Saly. in. l. si nulla. in eo. ti. **S**ed nō pbat. l. q. illa culpa leuissima que in dubio psumitur interuenisse in incendio dicat esse culpa in omittendo et in faciēdo: imo potius illa glo. in. s. preterea. videtur sentire contrarium. dum in hoc equiparat furtum et incendiū et culpā leuissima que in dubio presumitur. videtur esse in negligēdo custodire. vt. l. cum duobus. s. damna. ff. pro socio. et ista fuit intentio Saly. in. d. l. que fortuitis. ad si. si bene pondetur dum dicit q. istud erat singulariter notandum in incendio: quia non semper quis tenetur de leuissima culpa. nam si verum esset quod in incendio presumeret culpa leuissima in faciēdo commissā. semper posset talis culpabilis cōueniri. ad estimationem damni per actionem. l. aquilie. etiam nihū

Quod sic. et sic in genere et p. one indeterminate sed non psumitur culpa vel factus certi hois. et sic i. dubio nō est fundata intentio locatoris p. ductorē ita decidit bal. p. cccclij. quidā magister. li. j. cōf. cccclij. quidā nomine Restorins. li. iij. Repetito p. cccclij. lib. iij. Roma. consil. cccclj. Anch. cōf. cccclvij. pro decisione Alex. in. l. si quis ex argentarijs s. p. tor ait. et ibi ia. ff. de ed. l. domos. et ibi Bal. ff. de leg. j. p. lxxij. i. li. ij. Lepo. cōf. crimi. consil. lxx. Jo. an. p. lxxj. Bal. Sa. li. in. d. l. q. fortuitis. Cor. p. cccclj. lib. j. ad Att. p. a. flic. deci. neap. lxx. Cur. iunior. i. l. do minus l. doreorū. col. j. ff. loca. Bal. in. l. j. et si quis. s. questu. co. pe. ff. si q. cautio. et i. cōf. cccclj. lib. j. lxxij. p. p. marfil. j. in p. inc. nūm. 9. ff. ad leg. corne. de fca. ber. trā. cōf. ccl. etiam si pbaretur. li. ij. Tho. ferra. cau. xxxvj. Tho. grā. mat. cōf. xxx. Lu. do. goza. p. lxxij. d. ergo agēs tunc dare intētiōē suā amplius q. ex nuda et generali psumptiōe p. habitantē. et cōuerso si habitans agat ex statuto cōtra ciuitatē ad repetitiōē nē dāni d. pbare ignē ab extraneo immisum sine sui culpa. vt per Alibi. par. j. statu. q. lxx.

Nullus. s. consil. xv.

Frequentant. Alcia. de psump. reg. ij. psumpt. xxx. Bal. consil. j. col. iij. lib. j.

Libri Primus Consiliorum Alexandri.

operaretur qd esset culpa leuissima magis q leuis. ¶ Et q illa culpa sine qua incendium plerūq committitur sit culpa commissa in negligendo: videtur probari in l. qui edes. in versi. negligētia. ff. de incē. rui. nau. qui teg. intelligit de culpa leuissima secundum Bal. in l. data. in. iij. vel. v. col. C. qui accu. nō poss. et ista apertius declarabuntur circa responsiones ad argumenta. et per p̄dicta etiā remanet calus iste decisus. Quartus vltimus casus. s. qñ simpliciter probetur quod ignis factis magnus fuit visus in fundico inferiori. nam dato quod non esset probatum q incendium et ignis habuerit originem in ipso fundico magis q in partibus superioribus. attamen ppter rōnes. s. deductas que etiā militāt in casu isto seq. debet absolutoria p quo etiā bene facit ratio allegata in puncto: q cū non appareat q potius ignis cōbussit partes superiores et inferiores quam econtra. s. q ignis existēs in fundico fuit causa incendiū in re dubia non potest actor obtinere. vt in pposito dicit Bal. in l. si creditor. cū 2 cor. s. alleg. facit regula cū sint partiū iura obscura. potius reo fauendū est vt in iuribus vulgaribus. ¶ Non ob. allegata in contrariū et in primis primū argm quod presumptio sit cōtra inhabitantes et. qz respōdeo q p̄tū ad propositā materiā. idē iudicatur de conuersante q de continuo habitante. est eadem ratio propter aptitudinem et potentiā. et maxime in eo qui retinebat clauēs et custodias fundicorum. vt sepe abūde deductū est. pro quo etiam bene facit quod no. gl. in. c. pe. in ver. cōmorantes de stat. mo. vbi glo. vult q rōne subiecte materie appellatiōe cōmoratiū veniūt nō solū cōtinuo et ppetuo cōmorātes sed ad tēpus. ¶ Ad ob. q interio actoris sit fundata per no. Bar. in. d. l. si quis ex argētarijs. cū si. qz m. q illud esset verū vbi tñ ptes habitate per ragusinos abūte essent: sed vbi oēs ptes tā superiores q inferiores cōbuste sunt: et que partes tenebant sub custodia diuersorū ibidē cōmoratiū. vel cōuersantiū q sec⁹ est p. d. l. si vero. ff. de his qui deie. vel effu. ¶ Secūdo rñ. q illud qd no. Bar. in. l. si quis ex argētarijs. pcedit in eo qui tenebat. etiā de quacūq leuissima culpa. vt in cōmodatario et sibi. l. in reb⁹. cū si. ff. cōmo. et etiā interdū in actu locationis venit leuissima culpa. vt. l. qui mercedē. ff. lo. sec⁹ in eo q nō tenebat de leuissima culpa psumpta in incendio q l. leuissima tñ nō onerat cōductore. vt superius est ostēsum. ¶ Nec ad hoc ob. d. l. si vedita. q loquit in actu venditiōis in quo nō venit leuissima culpa: qz rñdet q ille tex. pot⁹ dicit dñm. nā ille tex. in p̄i. dicit q incendiū sine culpa fieri nō pōt. postea subdit tex. q obzē si diligētā veditor eā adhibuisset in insula custodiēda quā debēt homines frugi et diligētes p̄stare. si qd accidisset nihil ad eū p̄nebit et. et sic text. ille vult q qd non fuerit in leui culpa ad hoc vt quis excuset a culpa sine qua incendiū esse non pōt: hoc ptz ibi ex ver. diligētes. qz quidē sibi adaptat ad exclusionē leui culpe nō leuissime. l. si cū vderet. s. si. cū. l. se. ff. de pig. ac. iūcta. l. in reb⁹. in p̄i. ff. cōm. plene p Bar. in. l. q nerna. et ff. depo. cū concoz. dñ tractat de leui et leuissima culpa. et illud verbū potest cōuenire omni culpe. s. tam late q leui et leuissime fm subiectā materiā et no. Bal. in. l. pign⁹. in. vij. col. et Sal. in. d. l. si cum nullo. l. e. tit. et Barto. in. l. in venditione. s. j. ff. de bon. aut. iud. pos. ¶ Nec etiā ob. l. mulier. s. si tibi. ff. ad tre. et l. domus. cū. l. seq. ff. de leg. j. qz em nō dicit q incendiū psumat esse sequentiū interueniente culpa lata vel leui que internemisset prout est rñsum prout in puncto et recte. ¶ Non ob. fm argu. de statuto p̄i. lauri: qz rñdet et primo: qz statutū in casu nostro nō vendicat sibi locū: qz nō apparet an culpa statuti an culpa ragusinoz rñ incendiū secutū sit. put sepe dictū est. ¶ Secūdo respōdeo q

10 + statutum dicit interpretari et restringi fm ius comune ne qd indebite dāni patiā. l. si serui. C. de nox. l. adigere. s. quāuis. de iurep. ac. cū dilect⁹. de cōsu. et sunt doctrine cōmunes bar. et aliorum in. l. oēs populi. in. vj. q. prin. et vbiqz. sed de iure cōmuni cōductor non tenet de leuissima culpa que presumitur fuisse in incendio: ergo debet intelligi statutū de his que pro culpa leuissima cōueniri possunt. vel etiam melius de iure cōmuni pro incendio pōt quis cōueniri ad emendationē damni et etiā pro leuissima culpa. d. l. in. l. aq. tamen istud intelligat qñ apparet culpā esse cōmissam in faciēdo de quo nō constat in casu nostro put hec omnia seriose deducta sunt et p̄bata.

11 ¶ Nec ob. q alio statuto cautū sit q verba statutorū nō recipiāt interpretationē sed intelligant prout verba sonant et. qz per hoc nō tollit instā interpretatio. vt per plura late probat Bar. in. d. l. oēs populi. in. vj. q. principali. in. fi. et etiam ibi Bal. in. xij. co. et Imo. in. l. cesar. ff. de public. et in. c. raynurt⁹. de testa. circa tractatum pupillaris substitutiōis in fin. illius tractatus: et hoc esse verū colligitur ex mente statuentiū. nam illud statutum de incendio emanauit ad minuendam obliga-

tionē incendiarij. s. vt p leui culpa nō possit puniri criminaliter cui⁹ dñm erat de iure cōi scdm verā opi. et est tex. in. l. si fortuito. iuncta. gl. j. et ij. ff. de incē. rui. et naufr. et not. Bar. in. l. iij. ff. de offi. prefec. vigiliū. et expressius Bal. in. l. data opera. in. iij. et v. col. C. qui accu. nō pos. per Bar. in. l. respiciendū. s. delinquant. ff. de pe. ergo tale statutū inductū ad diminuendū nō debet inducere argm: qz esset absurdū. l. plane. la. j. in prin. ff. de leg. j. et l. si transferam. ff. de adimen. leg. ¶ Etiam ex hoc colligitur q fuerit mēs statuētū. vt no. Bar. in. d. l. oēs populi. in. vj. qd. p̄cipali. ibi dñ dicit de mente statuentium est q voluerint recedere a p̄prio significatu verborū qñ statutū fm propriū significatū resuleret absurdū. l. in ambigua. ff. de lega. idē si resuleret repugnātia iuris cōis vel lesio iuris tertij. vt signanter dicit Ant. de bu. et Imo. in. d. c. cū dilect⁹. in notabilibus per illū tex. de cōsue. sed ita est qd vbi apparet de mente statuentiū semper statutū recipit interpretationem restrictiua etiā si statutū req̄ceret cōm interpretationē. vt not.

12 Ja. bu. et Bal. in. l. nō dubiū. circa. iij. col. C. de legi. ¶ Non ob. tertij arg. qd p leuissima culpa de iure cōi tenet incendiari⁹ p. d. l. in. l. aquilia et. quia rñ. duob⁹ modis. Primo scdm primā responsionē datam ad secundū argu. Secundo respōdeo q illud est verū vbi apparet culpā fuisse commissam in faciēdo prout dictū est. s. et dictum statutum intelligatur de culpa commissam in faciēdo: ptz qz statutū loquitur de incendiarijs. iste autem terminus videtur attribui facienti: nō autem negligentī et culpabili in non faciēdo: vt probatur in. l. capitalium. s. grassatores. in. versicu. incendiarij. ff. de penis. ¶ Non ob. vltimum argu. qz respondeo ad. l. item mella. s. si plures. fm quod etiā respōdeo Bald. in. d. l. iij. s. cognoscit. ff. de offi. prefec. vigi. quod ibi constabat de principio delicti scz q omnes percussissent. sed non constabat de fine delicti scilicet cuius ictus perierit hic autē nō constabat de principio. i. cui⁹ culpa ortū fuerit incendium. ita dicit Bal. et ibi etiam respōdet ad. l. j. s. fin. cum. l. seq. et ad. l. si vero. ver. qd si ex mediano. ff. de his q deie. vel effu. videlicet q ibi loquitur in quasi maleficio ex illo edicto. vt. l. ex maleficijs. s. als quoqz. el. ij. ff. de act. et oblig. et agitur ibi ex eo q fidei cōmissum est in faciēdo: sed in casu nostro agi oportet ex contractu. nam ex delicto cōmissio in faciēdo agi non potest hoc casu nisi aliud p̄baretur: vt. s. dixi circa intellectū. l. in. l. aquilia. et ideo hoc casu tenent doc. vbiqz reū esse absoluendū: vt p Bal. in. d. l. si cre. cū 2 cor. s. al. ¶ Preterea in legibus allegatis in cōtrariū constabat ex quo particulari loco habuisset originē illud quali maluz. vn. de omnes in eodem particulari loco existentes tenentur: licet non cōstet quis fecerit. sed in casu nostro non constat ex quo loco habuerit originē. ergo actor qui se fundat quod habitabat in partib⁹ superioribus habitatis per ragusinos si nō p̄bat intētionem suam et locum succumbit. l. non soluz. s. sed vt probari. cum ibi not. per doc. ff. de ope. no. nunc. l. libellorū. ff. de accu. ¶ Nec ob. q Bald. in. d. s. cognoscit. reliquerit istum casum indecisum qz illum postea in effectu decidit in. l. si creditor. et in. l. pignus. cum si.

¶ Ad omittō q vbi probaretur q dicti cōductores nō erant hoc cōsue. sed vigiles. si alia indicia contra eos non appareāt nō tenentur de incendio. ita expresse inquit Bal. in. cōi. inci. Quidam visconus. ar. l. non oēs. s. a barbaris. ff. de re mil. et l. argentum. ff. commo. Alex.

Summarium.

- 1 Remedium. c. reintegrāda. et cōtra quē ex. d. c. agitur.
- 2 Filiationis quasi possessio sufficit.
- 3 Fama inducēs quasi possessionem trāsfert onus probandi.
- 4 Opinio communis quomodo probatur.
- 5 Fama et communis opinio probantur etiam per testes singulares.
- 6 Testis deponens de detentione probat possessionem.

Consilium. LI.

Isa et discussio processu

- Inter nicolaum quondam zilioli de Cesena et.
- 1 ¶ Primo presuppono in hac causa intentatum fuisse vltimo loco remedium capit. reintegranda. tertia questio. i. quod competat cuilibet qui a possessione acciderit sine iusta causa tam pro possessione rerum ecclesiasticarū quā aliarum rerum quaruncūq fm doc. magis cōmuniter in. c. cum ad

cum ad sedem. et in. c. sepe. de resti. spo. et Bar. in. l. si coloni. de agri. et censu. et Ang. in. c. si. d. v. g. incip. in. predicta. q. vertente. inter eode castri. et. et notant. et. dode. in. l. rem que nobis. ff. de acqui. poss. Et presertim quando intentatur contra possidentem sine titulo prout in proposito nostro. nam possessio iunior que peruenit ad rem conuentu presumitur clandestina. c. licet causam. de proba. no. Bart. in. d. l. si duo. in. prin. ff. vi. pos. et Ja. bu. in. l. incerti. C. de interdi. Et hoc patet q. non ob. l. siue autem. s. si duobus. ff. de public. et ad no. per Bar. in. d. l. rem que nobis. in. l. manifestissimi. s. sed cum in. secunda. C. de fur. q. loquantur quando reus conuentus possideret cum ti. Quinimo tenuit Anto. de bu. et do. Abb. et. doder. in. d. c. sepe. et nouissimi in. d. l. rem que nobis. q. etiam remediū. d. c. reintegran. daretur contra titulo possidentē prout etiam dant plura alia remedia possessoria. l. si. C. de edict. diu. et not. glo. in. l. si duo. in. prin. et ibi no. Bar. in. vers. q. si ille q. possi. debat a me tibi. Sed pro nunc de hoc disputare non expe. dit q. reus conuentus de aliquo titu. non probauit. Et da. to q. costaret ipsum reum conuentum tanq. herede sui pa. tris et aui paterni continuasse in possessione dicte reitame non per hoc diceretur habere titulum pro herede: quia tit. p. here. de non habet locum in descenditibus qui sunt sui heredes: et in. l. j. s. fin. ff. pro herede glo. fin. in. l. j. eo. tit. Et ad osten. dendum autem quod sit probatum de filiatione legitima et naturali predictorum. Presuppono quod interdum queri. tur qualiter probetur quasi possessio filiationis que qualiter vnaqueq. probetur. vide Bar. in. l. j. s. idem per contrariū. ff. de lib. agno. et in. l. si. de proba. nam dicitur esse probata quasi possessio filiationis si probetur quod talis tractabat talē vt filium. l. j. s. j. et ibi hoc not. Bar. ff. de questio. et Bar. in. l. non nudis. C. de proba. et in. l. j. C. quorum bo. et ibi dicit Barto. q. tantū aduocati faciunt duos articulos. vnum de proprietate filiationis in quo dicunt ipsum esse filium: alium de cōmuni possessione filiationis. scilicet qd pro filio habebat: reputaba. tur tractabatur. Et sufficeret probare articulū quasi pos. sessionis filiationis: quia propter quasi possessionem transfer. tur a onus probandi contrariū in aduersarium: vt no. in. l. non nudis. et in. l. non epistolis. C. de proba. Idem si probetur qd cōi opinione titius reputabatur filius sempromi: nā hoc sufficit absq. eo quod probetur q. fuit tractat. a sempromio tanq. filius: ita inquit Jac. but. in. l. quidam. ff. de proba. alle. l. cū delationis. s. asina. ff. de fundo instr. Et ideo dicit ipe q. cauti aduocati faciunt tres articulos. vnu qd titi. est filius sempromi nat. ex eo et Berta est vxore in domo sua vicinis sciētib. Scdm q. sempromius et berta tractauerunt Titū vt filiu. Tertiu qd fin vulgi opi. reputabat eorum filius. Et si aduocat. non potuit vnu articulū probare saltē pbet aliū et sufficit. Et idē tenet Anto. de but. in. c. transmissa. qui. si. sint leg. vbi dicit q. sola cōmunis opi. absq. tractatu paren. tum sufficit q. per hoc dicitur probari de fama. alleg. d. l. cū delationis. et q. probatio filiationis de facili non est proba. bilis. l. lucius. de cōdi. et demō. et hoc videt esse de mēte Bar. in. l. j. C. quo. bono. prout. s. retuli. Ad idē qd no. Bart. in. l. de minore. s. si pluriū. in. vlt. col. de qd. vbi dicit q. sola fa. ma est sufficiens ad trāfferendū onus probandi in aduersa. rium qn per famam vel cōem opi. aliquis esset constitutus in quasi possessiones alicui. qualitatis. puta serui. vel liberta. l. si mater. C. ne de statu defun. l. j. C. si seruus aut lib. ad decur. aspira. lib. x. Et magis debet sufficere talis pbatio in pos. sessorio in quo nō requirunt ita plene probationes sicut i pes. titorio: vt plene probat in. d. l. j. C. quorum bonorū. Quō autē probet. cōmunis opi. vulgi credētis titiū esse filiu semp. promi. dic quod eo ipso qd testis deponit q. ab oibus cogno. scētib. eos habebat et reputabat filius eius: vt no. Bar. in. l. j. per illum tex. C. de testi. et ibi no. idēz Bal. in. x. q. Item si testis dicit se scire eo q. vicinus dē reddere bonaz cam. vt no. Bar. et ali. in. l. j. ff. si cer. pe. in suo tracta. de testi. et Bald. in. l. de etate. in. q. de mi. et Bal. in. l. testiū. in. vlti. col. C. de testi. et in. l. cōuenticulā. C. de epis. et cleri. et Lud. ro. in. l. j. in. vñ. co. C. de seruis fugi. in. auf. quas actiones. ad fin. C. de sacros. eccle. et Anto. de bu. in. c. literis. de presumptionibus. ar. c. quod daz. et c. quāto. de presum. et d. l. si vicinis. C. de nup. Et ad hoc facit quia ratio reddita a teste debet reduci ad ipsum actum vt cōcludat si scdm s. anū intellectū cōcludere pōt. vt no. Bal. in. l. j. C. de tēpo. ap. vbi ponit de teste q. deponit titiū esse ma. iorez. xxv. annis. et dicit se scire q. recordat de die natiuitatis sue Et vide etiā in proposito Sali. in. l. ea quidē. C. de accu. sa. dū tractat de fama. in. vers. iij. circa idē quero et. vbi vult q. satis est qd rō testis implicate inferat ad veritatem dicti. l. z nō explicite: vt ibi late per eū. Nec est curādū etiā si dicū testes

essent singulares: q. ad pbādū cōem opi. et famā nō nocet esse singulares testes. vt no. Bar. in. d. l. de minore. ver. sed qd si testes diuersi et. post Inno. in. c. qualiter et qn. de accusa. et Spec. in. ti. de inquisi. s. nunc tractemus. ver. super probatiōe autem et. et Bal. in. l. j. C. de test. per no. in. l. ob crimen. s. si. ff. de test. cū si. Non obstat etiam quod no. Bar. in. l. filiū. de his qui sunt sui. dū dat practicā ad probandū filiationē qd si quis putaret q. Bar. et do. q. omnia predicta ibi per eum po. sita copulatiue pbari debeāt fallere. nā non dubiū q. suffice. ret pbari de veritate filiationis et de veritate matrimonij cō. tracti inter parētes absq. eo qd probaretur alius tractatus. et cōis opinio vel quasi possessio: q. preualet pprietas filiationis ipsi quasi possessioni. c. cū dilecti. de causa pos. sed Bar. et do. cto. tradūt illā practicā ad cautelā. vt q. si vnus articul. non probabit sufficiat q. alius pbe. et hoc patet ex no. etiam per Bar. in. d. l. j. C. quo. bon. et i. l. j. s. j. ff. de qstio. et hoc mō itelli. gendo Bar. in. d. l. filium. scilicet quod loquatur q. illa de ne. cessitate nō sint omnia copulatiue probanda. sed alternatiue: tūc erit ibi decisio pro nobis. s. q. sufficiat probari q. iste tene. batur et reputabat filius ab oibus agnoscentibus eos. Ad ob. st. etiam dictum Jac. in. l. j. ff. de proba. vbi dicit q. si fact. est articul. q. titius fuit filius sempromi et q. probantur acci. dentia. puta fama: et q. parentes sic volebant et tractabant eū vt filiū. per hoc nō est probata filiatio. et idē refert etiā Bald. in. l. nō nudis. C. de proba. et reprehēdit Jac. but. et bñ. et dato quod esset verū dictum Jaco. but. tū nō facit ad propositum q. ibi fuit vnu capitulatū et aliud probatū: ideo pbatio rue. ret: sed hic fuit capitulatū id qd fuit pbatū. s. quod reputa. bant filij et. Preterea dico q. dictū Jac. but. corrupte al. legatur: nam nō ponit illud. l. j. ff. de proba. sed in. l. quidā. eo. tit. vbi dicit totū contrarium eius ad quod allegat. nam dicit ipse. quid si dico me filiū et pbo q. Tit. et Berta me tracta. uerint vt filiū. an debeo obtinere. Et arguit primo q. non: q. nō probant intentionē meā. posui enim proprietatē et proba. possessionem: tandē concludit q. imo prodest talis probatio: quia quoties est possessionis questio et proprietatis. iudex ex suo officio potest videre cui incumbat onus probandi et illi iniungere. l. si quis liberum. et in. l. cum de etate. ff. de proba. vnde si iudex cognoscit q. ego pbauerim quasi possessionem filiationis iniūget onus pbadi aduersario: et si nō pbabit ego ex quasi possessione obtineo. l. si filius. eo. tit. Itē nō ob. st. si dicitur q. requirebatur probari de fama cū tractatu pater. no. vt no. Ant. de but. in. c. transmissa. qui filij sint legi. q. cum suppositione domini cōsultoris Ant. de bu. ibi dicit totum cōtrariū. vt clare videre poteris. Itē dico quod septimus testis in causa productus probat. nā deponit se vidisse sepa. ratim habitare dictam domū anteq. dictus magister petrus inceperit eā tenere et possidere. Nec ad hoc ob. respōsio da. ta per dominum consultorē dum dicit q. per hoc nō est pro. bata possessio necessaria: q. etiam conductor habitat. l. si qs domū. et l. habitatores. ff. loca. et tamen non possidet. l. si quis ante. et l. de eo. s. fin. ff. de acquirē. poss. quia ad hoc respondeo quod eo ipso q. testis deponit q. aliquis detinuit rē dici. tur probare de possessione quod infertur ex illa detētiōe fa. cti. vt no. in. l. stipulatio ista. s. hi. alias hec quoq. ff. de ver. oblig. nam cum testes debeāt deponere solum de eo quod cū sensu corporis percipiunt. vt. l. qui testamento. s. si. ff. de testa. et in authen. de hered. et fal. s. si do absunt. et l. testiū. ff. de test. Nam nō potest deponere nisi de detētiōne et actu facti. ex qua presumitur possessio que est iuris. vt no. vñ. q. j. c. pon. tiñces. et no. do. in. c. cum ad sedē. de re. spo. et Pau. de leaza. in commento. c. literis. in. q. col. eo. tit. vbi ad hoc alleg. gl. in. d. s. hi qui. et idem Bald. in. l. data opera. in. xviij. col. C. qui accu. non poss. et in. l. j. in. vlt. col. C. de ser. fugi. et in. l. pen. in. vñ. col. C. de excep. rei iudi. et in sua disputatione incipi. Accusatus de vi turbatiua. in. pen. col. et in tit. de pa. constan. in. ver. recu. perauit. Alias enim nunq. quis posset sufficēter probare in interdicto vti possidetis: in quo etiam non sufficit detētiō. l. si duo. s. creditores. ff. vi. possi. ita dicebat Bart. in. s. hi qui. cū quo cōcordat Ant. de but. post Jo. an. in. c. licet causam. de proba. in. princ. vlti. char. et p. Jmo. in. l. inter pares. ad fin. ff. de re iudic. et in. d. c. cum ad sedem. in. versu. ad quintū et. et Bal. in. d. l. solam. in. iij. colum. Quantum autē ad vlti. mā partem. s. presumptionis allegare non insisto: q. cū testes nō deposuerūt de identitate temporis cōfirmate possessionis adeo q. sint contestes de eodē tempore initij possessionis nō potest dici esse probatum sufficēter possessionem requisitam ad prescriptionem. xxx. ann. vt not. Bar. in. l. celsus. ad si. ff. de vsuca. et Bal. in. l. fin. in. xv. col. C. de edic. diu. et Anto. de bu. in. c. licet causam. de proba.

Trasfert. Sa. ly. l. non epistolis. in fin. C. de proba. Saly. Jaso. l. neq. professio. C. de tes. sta. soci. q. iij. cōsi. lxxix. col. ij. li. j. Cur. senior q. iij. xvñ. co. iij. Albar. afflic. deci. neapo. xxv. Alci. trac. de presumpt. par. iij. nu. j. Bing. consil. lxxvñ. p. decisio. ne. in. fi. Feli. c. per tuas. conclu. ij. de proba. deci. q. l. iij.

Famam. Vide q. tholo. cclxxx. Fely. c. cum opor. teat. de accu.

Hec quoq. idē Alex. Jaf. ibi ale. rā. j. c. li. dñ. cxxx. iij. Lor. consil. cclj. co. j. Fel. c. cū cano. sam. col. v. de testi. sed nō pnto veruz nisi ēt asserat pos. sidere vt q. detine. bat pprio nomi. ne vel alias exclu. dendo nudam de. tentionē.

Liber Primus Consilio, Alexandri.

Summarium.

- 1 Statutū debet accipi prout min⁹ derogat iuri cōmuni.
- 2 Statutum sic debet accipi, etiam impropiando, vt seruetur mens et vitetur absurdum.
- 3 Statutum de immobilibus nō extenditur ad vsumfructū.
- 4 Statutum quod licet cōsorti retrahere nō habet locū in necessaria adiudicatione insolutorum.

Consilium. LII.

Vt statuto sub rubrica

ca de cogendo debitorē ad soluendum, et statuto de prohibita alienatione rei cōis irrequisito p̄sorte. Necnō viso elegāntissimo p̄silio celeberrimi do. dñi Othonis de nicolinis de florētia qui adeo subtiliter et copiose in ea cōsultatione elaborauit: vt alijs nullus fere dicēdi loc⁹ relictus esse videat⁹ vt sit potius ei subscribendū et approbandū quā addendū esset. **T**ū ne ad rem incognitā accessisse videar eandē cōclusionē dñi cōsultoris paucis infrascriptis cōprobabo. **P**retermissa disputatiōe validitatis dicti secundi statuti sub rubrica de phibita alienatione rei cōis irrequisito cōferre qm̄ p̄ cōstāri ponēdū est statutū valere vt etiā concludit p̄fat⁹ dñs cōsultor, et v̄ de hoc casu in. c. cōstitutus. de restit. in integ. quē ad hoc alle. Bal. et Sal. in. l. j. C. cōi diui. et Bal. in rub. C. ne res inter alios acta. **Q**uod igit⁹ statutū predictū sub rubrica de phibita alienatione maxime in verbo q̄libet insolūtū accipiens et. **N**ō v̄ arctare dictos creditores q̄ iudicialr acceperūt insolūtū domū et bōa debitoris sui ad v̄dendū dicta bona predicto Ant. cōsorti dicta cōione mediāte p̄bat⁹: qz dictio insolūtū de iure appellat qm̄ debitor sponte creditori dat rem pro aliquo debito, vt. l. p̄t. C. de rescin. v̄. Eleganter. in p̄i. et ibi no. ff. de pig. ac. l. cum a quo. C. de sol. l. si p̄edium. C. de eui. qm̄ vero assignat iudicialiter res debitoris creditori habēti eam obligatā res illa adiudicat⁹ creditori. l. a diuo pio. §. si pignora. et fere in oib⁹ sequētib⁹. ff. de re iud. l. i. §. si res alie. pig. data sit. **N**ec obstat. quod statutum sub rubrica de cogēdo debitorē ad soluendū et. videat⁹ istā iudicialē assignationē appellare donationē insolūtū. et etiā quāuis ita se haberet cōis v̄s. loquēdi: tū hoc nō facit quin dictū statutū sub rubrica de phibita alienatione et. i. ver. q̄libet insolūtū accipiens et. nō debeat restringi ad dationē insolūtū factā spōte a debitore creditori q̄ p̄z: t̄ nā statutū d̄z large vel stricte intelligi fm̄ q̄ minus derogat iuri cōi et iuri tertij etiā si oporteat x̄ba impropiari. ita p̄bat⁹ in. c. cū dilect⁹. de p̄su. et illū tex. ad hoc ibi pōderāt Ant. de bu. et Jo. de imo. in no. **S**ed nō est dubiū q̄ si verba dicti statuti in. d. ver. quilibet insolūtū accipiens et. solū intelligant⁹ in datione insolūtū facta a debitore spōte dāte creditori insolūtū et non iudiciali adiudicatione minus derogare iuri cōi, et minus offendit ius tertij id est creditoris cui ex adiudicatione est acquisitum ius quā si comprehendant dictā adiudicationē: ergo debet interpretari statutū in dationē insolūtū sponte factā a debitore creditori. v̄n potius intelligat⁹ statutū de illa que facta est sine decreto iudicis q̄ de illa in qua interuenit decretū iudicis cū illa sit firmior et magis suspicionē careat. l. j. C. de p̄e. cur. et q̄ ibi bar. L. nō est verosimile. in prin. ff. q̄s met. cau. et p̄id qd̄ not. Spe. in tit. de empt. et ven. §. nunc dicendū. el. j. ver. hoc autē scias. cuius dictum sequuntur magis vbiqz doc. et q̄ est magis necessaria acquisitione: ideo magis fauēdū est, vt i. aut. hoc si debitor. C. de so. et ar. l. si fideiussoz. §. si necessaria. cum si. ff. q̄ satisf. cog. **S**ecūdo confirmo per ea que no. Bar. in. l. nō dubiū. C. de leg. et in. l. oēs populi. in. vj. q. prin. ff. de iusti. et iur. in vers. iuxta p̄missa q̄ro quid si in statuto est aliq̄s verbū et. vbi voluit q̄ si x̄ba statuti possunt accipi duob⁹ modis. s. p̄prie et impropiē quib⁹ regulariter debeāt accipi p̄prie vt. l. j. §. is q̄ nauē. ff. de exerci. et l. nō aliter. de leg. iij. tū fallit si aliter appareat esse de mēte statuentis. vt in. d. l. nō aliter. de qua mēte dicere apparet vbi si assumeremus verba fm̄ p̄priā significationē statuti contineret absurditātē vel iniquitatē. nā tūc accipient⁹ verba fm̄ impropiā et non fm̄ p̄priā significationē per. l. in ambigua. ff. de leg. et l. scire. §. opz. de exc. tu. vel qm̄ rō statuti repugnaret qz rō statuti est mēs statuti. l. cū mulier. la. j. ff. sol. ma. no. in. l. cū tale. §. falsum. ff. de cōdi. et demon. et per Dy. in. c. si. de re. iud. in. vj. **S**z ita est q̄ si intelligerem⁹ dictū statutū in. q̄libet accipiens insolūtū et. in eo cui facta est adiudicatio insolūtū p̄tinere posset maximā absurditātē et iniquitātē. s. q̄ creditor q̄ accepit res debitoris insolūtū fm̄ estimationē factā p̄ estimatores iudicialiter electos fm̄ formā statuti sub rubrica de cogēdo debitorē ad soluendū et. cogere postea v̄dere cōsorti p̄ eo pretio⁹ quo estimari cōtingeret p̄ nouos estimatores eligēdos fm̄ formā statuti scōi sub rubrica de phibita alienatione rei cōis: et sic si estimatores isti vltimi min⁹ estimaret⁹ q̄ primi etiā nulla secuta varietate aut mutatione statuti rei seu qualitatis tēporū sequeretur absurdū et iniquū q̄ creditor necessario veniens ad accipiendū adiudicationē bonorū debitoris p̄ legitima estimatione sentiret dānum sine culpa sua. et sibi in effectu nō remaneret satisfactum de debito. Accidit ne q̄s indebite patiat⁹ dānum et statutū gūaliter loquēs restringit⁹: vt no. in. l. si. §. in cōputa. C. de iure deli. ar. l. j. C. de nog. c. in reintegranda. iij. q. j. no. Bar. in. d. l. oēs populi. in. vj. q. prin. **T**ertio moneor. qz dato q̄ dictū statutū in. q̄libet accipiens insolūtū et. intelligat⁹ de datione insolūtū facta a parte parti sponte. Et sic accipiendū p̄t p̄prie accipitur de iure cōi nō reddit⁹ ille versicul⁹ superfluous et p̄ dicta in p̄i. eiusdē statuti. q̄s ostēdo: qz statutū i supio. ri pte prohibet alienari vel cōcedi nō solū i ipsam immobilē q̄ d̄ res corporalis, s. et iā vsumfructū vsum vel habitationē que dicunt⁹ iura incorporea. l. j. ff. de rerū diui. et insti. de reb. corp. et incorp. et p̄prie talia iura dicunt⁹ esse tertia species inter bona mobilia et immobilia: vt in terminis probat dominus Abb. in. c. nulli. de reb. ecc. nō alie. bñ faciūt not. p̄ Bal. et Ang. in. l. si cōstare. §. si. ff. so. mat. et p̄ Ang. in. l. j. §. sunt q̄s tum. ff. ad tre. et per Bal. in. c. j. in fin. in prin. in tit. de pace tenen. et per Spec. et Joā. an. in tit. de fruct. et interesse. §. scias. cū suis cōcor. **E**t q̄ ea q̄ nō sunt corporalia s. incorporea nō dicantur proprie mobilia nec immobilia voluit Bal. in. c. si. de cog. seu. et Lappus allegatione sua. xci. ad fin. t̄ sed statutū in p̄allegato ver. quilibet accipiens insolūtū et. p̄ouidet specialiter in datione insolūtū facta de bonis immobilibus. vt talis acquirens teneatur bōa ipsa immobilia v̄dere cōsorti. nō autē vltra idē esse de v̄sfructu vel v̄su aut habitatione q̄ idē tanq̄ iura a qua incorporea sunt tertia spēs vt dixi: merito cū dictus versiculus sit specialis quo ad dationē insolūtū superior vero pars sit generalis debet quo ad dationē insolūtū superior obseruari et attendi iste versicul⁹ l. sanctio legum. ff. de penis. l. alimenta. §. basilice. ff. de alimē. et cib. lega. l. doli clausula. cum si. ff. de ver. ob. **Q**uarto, qz constat quod statutū in sui prima parte dum loquitur generaliter de omni alienatione non apprehendit dationem insolūtū que fieret a iudice quia loquitur in alienatione facta voluntarie per alienantes, vt patet ex illis verbis dum statutū dicit nisi qz alienare voluerit et. sed ista alienatio que fit per dationē insolūtū nō est voluntaria in ipso dño rei: qz iudiciuz redditur in inuitiū. l. inter stipulantem. §. j. ff. de ver. ob. l. quoties. in prin. ff. de nog. in. c. cū inter. et c. ff. de exce. **S**equit⁹ ergo q̄ casus noster in aliqua parte statuti nō intelligit⁹ cōprehens⁹, et p̄ p̄lequēs remanet in dispositione iuris cōis. l. cōmodo dissimile. ff. de li. et posth. l. si seruuz. §. nō dixit p̄ior. ff. de acqui. here. l. si extraneus. ff. de q̄di. ob. causam. fm̄ quā proculdubio nō cogit⁹ dñs et possessor alteri etiā cōsorti v̄dere. vt. l. j. C. cōi diui. **Q**uinto qz ex p̄missis apparet negari nō posse quin res sit dubia ergo in re dubia pro reo iudicādū. c. ex literis. de proba. c. si. de re iud. l. inter pares. ff. de re iud. **E**x quib⁹ oib⁹ cōcludo videri tūc esse q̄ dictū statutū hoc casu locū nō habeat vbi nō appareat dictum creditum et subsequenter dationem insolūtū factam fuisse in fraudem dicti statuti.

Summarium.

- 1 Liber rationū tantum semiplene probat nisi ex statuto.
- 2 Testis probat licet non deponat de tempore.
- 3 Testes concludere sat est per verisimilia.
- 4 Testes concordare sat est in principali facto.
- 5 Juramentum in supplementum deferri potest etiam parte non petente.
- 6 Juramentum in supplementum deferretur etiam ex presumptionibus.

Consilium. LIII.

A causa Aertente inter Michaelē controli ex vna parte agentē et thurā de cardelis seu. Jac. de bona gratijs procuratorio nomine eius ex altera se defendentem. **P**re supposito

supposito quod agitur ex cessione facta precario per ipm
 Michaele ipm thure de nonnullis planetis seu vigore cōsen-
 sus prestiti per dictū Michaele Danieli vt super dictis pla-
 netis penes dictum Danielē existentibus ad instantiā di-
 cte mulieris mutaret dicto thure florenos. xx. auri sub vsu-
 ris, quod in effectu ad idem tendit. probantur hec in. l. l. luc.
 de dona. in. l. j. ff. de preca. cum ibi no. 2 quod habet et not. in
 l. in comodato. s. sicut. ff. comino. 2 Bar. in. l. j. in fi. eo. ti. 2 qd
 idē no. in. l. aquilius. ff. de dona. ex quo inferitur dictū thurā
 teneri quicūq; ad voluntatē dicti Michaelis releuare dictas
 planetas, 2 liberare eas ab obligatione predicta cū quando-
 cūq; 2 ad beneplacitum concedentis precarium reuocet. d. l.
 j. ff. de preca. 2 l. j. in prin. ff. eo. ti. alias enim sequeretur dictū
 thuram locupletari cum aliena iactura quod est absurdum. l.
 si me 2 titiū. ff. si cer. pet. de cōdi. inde. l. nā hoc natura. de reg.
 iur. lib. vj. c. locupletari. ¶ Et ad predicta probanda indu-
 cit primo dictus Michael libris hebrei vcz Danielis predi-
 cti vbi hoc aperte cōtinetur. que scriptura [quāq; de iure cō-
 muni non faciat nisi semiplenam probationem] iux. not. per
 glo. 2 doc. in. l. admonendi. ff. de iureiur. 2 in. l. in bonafidei. C.
 de re. cre. 2 no. per glo. 2 doc. in. l. quedā. s. nummularios. ff. de
 edend. 2 ibi hoc 2 Bar. 2 Jac. but. vt refert Bar. ibid. 2 Bald.
 post Jaco. but. in. l. j. C. de eden. 2 in. l. instrumenta. C. de pro-
 ba. 2 plenius in rub. C. de fide instr. 2 Joan. and. in addi.
 Spec. in tit. de instru. edi. s. restat. in addi. super versu. priuato-
 rum. ¶ Et per consequēs in eius defectū potest suppleri per
 iuramentum. ¶ Attamen vigore capitulorū seu priuilegio-
 rū cōcessorū libris hebreorū de qb; in actis dictis libris ad-
 hibetur plena fides. 2 integrā faciunt probationem vt in illis
 priuilegiis cōtinetur: que priuilegia tribuentia plenū robur pri-
 uate 2 scripture certū est tenere: vt firmat Bal. in. l. cūctos po-
 pulos. in. l. iij. col. C. de sum. tri. 2 in. l. j. ad ist. C. de eden. et in. l.
 quoties. C. de iud. sicut 2 hoc pōt operari consu. tex. in. c. cum
 dilectus. de fide instr. 2 in. c. j. de proba. 2 qd no. Jo. Andr. de
 instr. edi. s. compendiose. ver. sed nunquid. de cōsue. ¶ Et ad
 probationem predictorū etiam inducit quinq; testes deponē-
 tes de cōfessione dicti thure in presentia dicti Michaelis spō-
 te promittentis 2 cōfidentis se obligatū esse ad releuacionem
 dictarū planetarū. ¶ Et maxime secundus testis qui vocatur
 Christophorus parolarius qui dixit: qd dictus thura dicit. d.
 Michaeli. nō te dari malēconia chio suntō disposto rescōde
 requelli planete. 2 ibi non sit aliq; verbum promissum, vcz
 io te prometto rescōderet: tamē talia verba inducunt probatio-
 nem. licet non obligationē. vt declarat Bal. in. l. contractus.
 C. de fi. instr. in. v. col. ver. quero circa secundā prof. cionem 2c.
 ¶ Non em̄ est presumendū quod thura protulisset dicta ver-
 ba nisi ad hoc fuisset obligatus: cū nemo presumatur velle iac-
 ctare suum. l. cum deinde. de prob. l. elegāter. s. qui reprobo. de
 pig. ac. l. si cum aurum. de sol. ¶ Et licet dictus testis nō
 deponat de tpe: q; non fuit interrogatus tamē probat: vt no.
 glo. 2 Bar. in. l. j. s. idem labeo. ff. de aqua plu. arcen. 2 plene
 in. l. testium. C. de testi. 2 Inno. in. c. qualiter 2 quando. de ac-
 cu. 2 qd no. in. c. cum causam. de testi. 2 Sal. in. l. presbyteri. C.
 de epis. 2 cler. ¶ Et similiter Jac. manfredi dicit se audiuisset
 dictū thurā dicētē dicto Michaeli: como io ho venduto qlli
 mori te restitnero quelli planeti. ¶ Et idem in effectu di-
 cit Thomassinus de la vechia qui dicit se audiuisset dictū thu-
 ram dicētē Michaeli. io ho vno paro de manzi a butrio io
 li faro venire e si li vendero 2 rescōdero li planeti: 2 qd dictus
 Michael tunc rñdit trienni si facto modo chio te posse serui-
 re vna lra volta. 2 sic de alio testibus quib; quāta fides ad-
 hibenda arbitrio iudicantis relinquatur. l. iij. s. eiusdem. ff. de
 testi. ibi tu magis scire debes 2c. quod magis aperte declarat
 Bal. in. d. l. testium. 2 quod no. Barto. in. l. Lucius. ff. de infā.
 ¶ Ex qua cōfessione inducit plena probatio si presente par-
 te fiat. l. cum te. C. de trans. 2 l. cū de indebito. in fin. ff. de pro-
 ba. plene not. in authē. de test. s. licet. col. vj. 2 in. l. j. in fin. C.
 de interrog. ac. 2 in. c. ex parte. de confes. 2 in cap. si cautio. de
 fide instr. ¶ Nec ad hoc ob. si diceretur quod non deponunt
 de identitate planetarū. 2 per consequens cum non dicat ne-
 cessario cōcludere 2 probare nihil releuent. ar. l. non hoc. C. vñ
 cog. 2 in. l. neq;. C. de proba. q; rñdetur q; pluralitas planeta-
 rum neq; rerum nunq; presumitur nisi probetur. l. qui habes
 bat. ff. de reb. du. no. in. l. cū qñ. s. in popularib; ff. de iureiur.
 2 Jac. But. 2 ibi Bal. i. l. si. C. de reb. cre. 2 Bal. i. d. l. neq;
 natales. ¶ Sumitit q; testes cōcludāt per verisimilia, l. 3 nō
 per necessitatē. l. ob carmē. s. ff. de testi. 2 s. itē in criminali. 2
 quod hī in. c. in nra. de test. 2 qd notabiliter voluit Bart. in. l.
 j. in fi. ff. de fur. cum si. ¶ Et cui dubiū q; testes p̄dicti verosim-
 3 milia dicūt 2 deponūt vt vnicuiq; recte itelligēti p; ergo 2c.

¶ Imo etiā ex p̄sumptione tam legis q; hominis puenit ad
 diffinitiuā. nō tm̄ in civili sed etiā in criminali. c. afferte. de p̄-
 sum. 2 q; no. in. l. excusationē. in prin. ff. de excu. tuto. plene p
 canonistas. in. c. q; verosimile. de presump. Lyn. 2 Bal. in. l.
 siue possideris. 2 in. l. si. C. de prob. 2 qd no. Bar. in. d. l. j. ff. de
 4 fur. ¶ Nec ob. p̄dictis etiā si testes dicerent singulares 2 q;
 sufficit q; testes sint cōcordes i principali scō. l. 3 sint discordes
 in aliquib; circūstantiis vel qualitativibus: vt no. p. gl. in. c. du-
 dū. in ver. siue. de cōuer. cōiug. 2 in gl. in. c. cū ecclesia sutrina.
 in ver. vacillasse. de cā poss. 2 pprie. plene in. c. nihil. de x. sig.
 2 Bal. in rub. de cōtrouer. inue. 2 in. l. de quib; de legibus. 2
 in. l. testium. C. de testi. 2 late p. Pau. de leaz. in. q. sua incipiente
 cōtra istrumētū debiti opponit. ¶ Preterea vt supra dictū
 est de iure cōi liber Danielis pduct; facit semiplenā pba-
 tionē: ergo etiā si sumam; vñ teste tm̄ q; facit semiplenā pba-
 tionē: q; vna imperfecta pbatio iūgit cū alia. 2 faciūt plenā.
 c. si. de succes. ab inte. c. j. de appel. no. p. Bar. in. l. admonendi.
 pallegata. 2 in. l. criminalib; s. idē cornelio. ff. de qd. 2 Bal.
 in aut. rogati. C. de test. cano. in. c. cū venisset. 2 i. c. l. ex qua-
 dā. de testi. ¶ Ergo etiā presupposito q; testes essent singu-
 lares plene pbatū est. 2 maxime cū dict; actus cōfessōis sit
 actus reiterabilis: quo casu nūq; possunt dicti testes singula-
 res. vt no. gl. in. d. l. ob carmē. s. ff. de testi. per Inn. in. c. quali-
 ter 2 qñ. de accu. 2 i. d. c. l. 3 ex quadā. de testi. Quinimo 2 vigo-
 re dicti priuilegi; p̄cessi largissime libris hebreorū plena fides
 5 eis adhibēda esset: vt supra dixi 2 vltra q; etiā p̄t deferri in-
 ramētū in defectū semiplene pbatōis iuxta materiā. d. l. ad-
 monēdi. 2 c. si. extra. e. ti. ¶ Et hoc pōt facere iudex ad xita-
 tē erudēdā. etiā si a parte nō petat p. l. vbiq; iuxta gl. de iter-
 ro. ac. 2 no. Bal. in. l. actor. in prin. C. de pba. etiā per cōclusio-
 nē in cām. vt refert. d. Ant. se cōsuluisset in. c. j. de iudi. p. c. cum
 Jo. de fid. instr. 2 c. p. tuas. de test. 2 p. l. gñaliter. s. i. C. de reb.
 cre. q; dictū etiā tenet Jo. de imo. in. d. c. j. de iudi. ¶ Qd in-
 ramētū etiā ante cōclusum in causa petitū est pro parte dicti
 6 Michaelis 2 q; qd iuramentū non tm̄ deferendū venit vbi
 b est semiplene pbatū: sed etiā vbiq; actor h; p se tales tes-
 tes qui solū p̄sumptionē inducāt. vel aliquas cōiecturas per
 quas iudex inducat ad suspicionē vel opinādū p pte acto-
 ris. vt no. in. c. tam literis. de test. 2 Bar. in. l. admonēdi. in. iij.
 col. in ver. post dubitationē autē. iñcto ver. sequē. vbi hoc clā-
 re voluit. 2 Bal. post Ja. de are. in. l. si fundum. C. de rei vñ. sed
 nemini dubiū q; pbatōes facte pro parte dicti Michaelis:
 non tm̄ p̄sumptionem 2 cōiecturā inducunt de p̄dictis. sed
 etiā plenā probationem: vt de se patet: 2 tu magis scire potes
 2c. ¶ Nec ob. allegata exceptio litis p̄dētē q; sublata ē p re-
 scriptū. vt no. in. l. j. 2 ij. C. vt li. p̄. maxime per Bal. ¶ Pre-
 terea cū super hac exceptiōe fuerit p̄nūciatū. nā cōtra relcri-
 ptū fuit opposita hec exceptio. 2 d. c. vica. p̄nūciavit nō ob-
 stante exceptione procedēdū esse ad vltiora nullis reserua-
 tis exceptionibus debebat qui se grauātū sentiebat appella-
 re. als autē per talem pronunciam transactam in rē iudicatā
 repellitur de nouo opponens talē exceptionē. c. ex parte. el. ij.
 de appel. 2 quod not. Bar. in. l. a procedente. C. de dila. 2c. Ex
 predictis ergo clare comprehenditur dictū Michaelē obui-
 nere debere 2 partem aduersam cōdēnandā ad releuandū: 2
 ad releuandū dictas planetas 2 in expensis 2c.

¶ Priuate. Tem-
 pore per not. j. de
 h. cons. iij. nu. 6.

¶ Sed etiam. sed
 contrariū q; nūq;
 deferat istud iura-
 mentum si est mi-
 nus q; semiplena
 probatio tenet. et
 meli; Alex. in. d.
 l. admonendi. col.
 ij. reprobadō bar-
 to. ibi. 2 ibi Jac. in
 lect. nu. 75. Pan.
 c. si. sane. co. ij. in
 fine. de iureiuran.

Summarium.

- 1 Matrimonium non potest contrahi per personā nō sane
 mentis, aut mentecaptam.
- 2 Mulier quomodo fatua 2 mente capta probetur.

Epitome.

Quidā vxorem dūgit mulier est. que tñc erat.
 2 postea fuit non sane mentis querit
 ab ea separari tanq; nullum sit matrimonium an
 possit. 2 quomodo dementia probetur.

Consilium. LIII.

Quesitum breniter concludo. 2 res-
 spondeo quod si quia
 de hoc est casus in cap. dilect; filius. de sponsa. et
 c. q. vñ. c. neque. 2 l. patre furioso. ff. de his qui
 1 sunt sui vel ali. iu. 2 l. furor. ff. de spō. ¶ Sic etiā videmus
 b ij

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

in matrimonio spirituali: quoniam illud contrahi non potest per eum qui est mente alienus. c. sicut tenor. de regula. iur. ita cum matrimonium sit actus qui consensu contrahitur et perficitur cum locum. et c. cum apud. de spon. l. nuptias. ff. de reg. iur. est impossibile talem actum a persona non sane mentis seu a mentecapto celebrari vt. l. qui ad certum. ff. locat. l. in negotiis. ff. de reg. iur. Et hanc rationem reddit text. in l. oratione. §. fin. ff. de ritu nuptiarum. Ex qua ratione apparet quod non refert an dicta mulier sit furiosa: an vero dūtaxat sit mentecapta absque furore. nam a pari procedit in huiusmodi actibus mentecaptus et furiosus. l. §. et ibi Bal. C. de cura. furio. et patet in dicto cap. sicut tenet. et not. per docto. maxime per Joan. de imo. in l. lex facto. in. xij. col. de vulgari et pupillari. Nam furiosus proprie est ille qui est cum rabie evidentis furoris. mentecaptus vero est ille cui mens et consilium animi defecit tamen nullum furorem ostendit: vt declarant doc. maxime Bal. in l. si furiosus. C. de nup. et l. humanitatis. in. ij. colum. C. de impub. et alijs substit. in versicu. venio ad quartum notabile. et in l. sed et milites. §. iam autem. ff. de excusa. tuto.

2 **¶** Probari autem dicitur dictam mulierem fuisse fatuam et mentecaptam si articuletur et probetur quod tempore quo dictus vir eam accepit in uxorem seu ante et post per aliquot menses ipsa habebat et habere consueverat sermones furiosorum seu mentecaptorum. l. ob que vitia. ff. de edil. edic. et l. is qui. §. fina. ff. de tuto. et curato. da. ab his. et ibi per Bart. et legitur et notatur. xciij. distin. legimus. ita inquit Bar. in. §. ite furiosi. insti. quibus non est permittum fac. test. Ubi etiam dicit probari quam furiosam si probat quod omnes sui consanguinei habebant eam pro furiosa. ar. l. octavi. ff. unde cog. et l. de tutela. C. de integ. resti. mi. Vel si probatur quod pater habebat eam pro furiosa. l. si furioso pueri. ff. de cur. fur. vel quod publice seu communiter habebatur pro furiosa: alle. l. de minore. §. tormeta. ff. de questio. vel qd visa est proijcere panem: vel lapides more furiosorum. l. §. de iudeis. not. in. l. si cum dotem. §. si maritus. ff. soluto matrimonio. et traditur in tractatu de teste edito per Barto. in capit. incipiente. Opposita prudentie. Item videtur quod sufficeret si probetur quod nescit exprimere quid velit. ca. i. §. si vero. de elect. lib. vi. et ibi ad hoc not. illum tex. Domini. de sancto gemin. Et plus dicit ipse in cap. filij. de hereti. in. vi. per illum tex. scilicet qd sufficeret probari quod ipsa memoriam ordinatam non habebat: tamen hunc ultimum modum probandi non pono pro constanti: sed alij videntur sufficere per predicta. iunctis no. per Bar. in. l. §. ff. de bo. posses. fu. et infanti delata. cum si mi. Alex. consuluit die. xviij. Octobris. 1471.

a Querela. fa. que scripsi super cōsu. parij. §. viij. gloss. ij. nu. 9.

Summarium.

- 1 Alienata in fraudem arrogati vel patroni vel lucris debitorum ex statuto. reuocantur per vtilem Caluissianam non per querelam inofficiosi.
- 2 Emptio censet titulus lucrativus quatenus res supernaleat.
- 3 Confessione donantis de meritis non statuitur inter prohibitos.
- 4 Remuneratio debet esse iuxta meritum.
- 5 Bona omnia vel quasi. si alienantur: presumitur fraus.
- 6 Plus esse in bonis dicens. probare debet.
- 7 Juramentum non releuat in preiudicium tertij.
- 8 Dos dicitur etiam post restitutionem dotis. in vidua.

Consilium. LV.

Consideratis verbis

dicti statuti sub rubrica de dotibus restituendis et alijs de quibus in themate supra scripto. Presuppono quod enenit casus qd dicta domina. B. tenebatur relinquere tertiam totius dotis et eius augmenti et aliorum bonorum ipsius dicto Anto. eius fratri attenda dispositione dicti statuti: quia presupponitur in facto quod dicta. B. decessit non extantibus neqz liberis et superstitibus dicto. A. eius fratre vtriusqz coniuncto et licet ipsa in testamento dicta. d. B. reliquerit dicto eius fratri libras. xxv. pro omni quacūqz portione et rata que eidem fratri suo quomodocūqz seu qualitercūqz deberetur in bonis ipsius testatrix grauians eum esse tacitum et contentum et. tamen hoc non obstante petere potest integram tertiam predictam. §. ceterum. in authen. vt cum de appell. cog. et hoc expresse etiam disponit statutum dum dicit qd tertia

petere possit etiam si non sit relicta per dictam mulierem.

¶ Presuppono et secundo qd dicta. d. B. per dictam donationem de qua in themate sit mentio factam. d. L. per. d. do. minā. B. de bonis ibi specificatis que sunt fere omnia bona que reperit habuisse. d. do. B. non potuit auferre aut per hoc diminueret dictam tertiam partem sibi debitam ex forma dicti statuti. et quod propterea potest reuocari dicta donatio et alienatio per dictum. A. vt sic in effectu consequatur suam tertiam: hoc probatur maxime per. l. fina. ff. si quis in frau. patr. vbi si arrogator alienauerit bona sua in fraudem quarte. qua ex cōstitutione diui ppi arrogator de bonis que habet tempore mortis relinquere debet arrogato: potest arrogatus illam alienationem rescindere et reuocare. tamen illa quarta debita ex cōstitutione diui ppi non debetur ex contractu: id est ex eo quod promissa sit: sed conditione ex. l. vt patet in. l. non aliter. et in. l. si arrogator. et ibi expresse glo. in versic. quartam. ff. de adoptio. et ibi docto. et not. gloss. insti. de adoptio. §. cum autem. in versic. bonorum. et in. l. §. si impuberi. in versic. personalis actio. ff. de collatio. bon. Sed ista tertia de qua in casu nostro similiter debetur conditione ex. l. vel statuto vt. l. §. ff. de condi. ex. l. et not. Barto. in. l. si duo patroni. §. si quis iurauerit. ff. de iureiur. et in. l. §. in princ. ff. ad. l. fal. et in. l. omnes populi. circa vlt. col. ff. de iusti. et iur. et in. l. de quibus. ad fin. ff. de le. gi. Et de illa quarta debita ex cōstitutione diui ppi ad lucrum debitum ex dispositione statuti arguit expresse Bal. in. d. l. si arrogator. in. §. col. etia ibi Bart. in repetitione illius. l. que hodie quasi cōmuniter est inserta in secundus lec. modernis Bart. et ponit ibi in quinta oppositione. Et est aduertendum qd tex. in. d. l. fin. ff. si quid in frau. patro. habet locum siue illa alienatio facta fuerit titulo lucrativo: siue titulo oneroso. cū indistincte loquitur illa lex: vt ibi expresse voluit Ray. et Ric. de neap. et est de mente glo. in. l. §. in fine. C. si quid in frau. patro.

a **¶** Illi enim filio arrogato non datur querela inofficiose donationis pro reuocanda donatione titulo lucrativo facta in fraudem eius: sicut enim non datur ei querela inofficiosi testamenti. l. papi. §. si quis impubes. ff. de inoffi. testa. ita nec datur ei querela inofficiose donationis que est inducta ad instar que rele inofficiosi testamenti. l. §. C. de inof. dona. et no. Barto. in. l. non vsqz. ff. si quis a pa. sue. ma. sed datur ei remedia de quibus in. d. l. §. ff. si quid in fraude patro. scilicet utilis caluissiana vel fauiana. Pro hoc facit: quia etiam patrono cui dō libertus tertiam relinquere dantur eadem remedia si alienauerit libertus in fraude illius partis debite patrono. l. §. et ij. cum ibi no. maxime per Ly. C. si quid in frau. patr. Et quatenus ista alienatio facta est ex causa lucrativa non video hic subesse dubium quod non reuocetur vsqz ad dictam tertiam partem: alias esset aperta via fraudandi et excludendi dispositio nem dicti statuti: quia semper mulier inter viuos donare posset bona sua cui vellet: et fratrem excludere. vnde non debet capi interpretatio per quam aperiatur via malicijs. l. in fundo. ff. de rei vendica. et l. quoties nihil. ff. de regu. iur. Sed vbi alienatio facta titulo oneroso fuisset dubium an illa potuisset reuocari. per. d. l. non vsqz adeo. cum ibi no. per Bart. ff. si quis a parē. fu. ma. et per no. per Ly. in. d. l. §. in. viij. q. C. si quid in frau. patr. et in. l. §. in. viij. q. C. de inoff. dona. Et ibi videtur Ly. post Petrum concludere quod non possit reuocari nisi apparet qd ille qui acquisiuit ab alienante participasset de fraude: alij aliter dixerunt et nonnulli dixerunt qd est bene speciale tunc in filio arrogato: vt talem alienationem factam ex causa onerosa reuocare possit per. d. l. fina. Quod non expedit hic attingere: quia omnes fatentur qd quatenus etia venditio vel alia alienatio esset facta pro non cōuenienti pretio vel recompensatione: quod tunc eatenus reuocetur: adeo qd si etiam res vendita esset pro centam cum valeret centum quinquaginta reuocetur vsqz ad quinquaginta: ac si pro illis quinquaginta facta fuisset alienatio titulo lucrativo per. l. §. si quis in fraude. cum seq. vsqz ad. §. si mutuum. ff. si quid in frau. patro. et ita tenet Ly. in locis supra allegatis. et Bartol. in. d. l. non vsqz. et can. in. c. Raynautius. de testa. et Bal. in. d. l. §. C. de inoff. dona. sed in proposito non fuit facta donatio titulo oneroso vel saltem mere oneroso: vt declarabitur statim ergo habet locum reuocatio saltem quatenus non est facta titulo oneroso. Quod autem sit facta titulo lucrativo hoc ostendunt verba donationis dicentia donauit et tit. et ex causa donationis tradidit pure mere libere simpliciter irrevocabiliter inter viuos et c. Nec obstat quod in dicta donatione dicatur quod donat pro remuneratione obsequiorum et beneficiorum sibi impensorum per dictam donatariam. et per consequens talis donatio non dō posse reuocari. l. vnus. in ver. benemerentibus et c. ff. si quid in frau. patro. quia respondet qd oporteret apparere

apparere de istis meritis aliter quā per cōfessionem donātis
l. si forte et quod ibi no. Bar. ff. de castr. pec. l. i. §. si mutua.
ff. si quid in frau. patr. no. glo. et docto. in l. si donatione. C. de
colla. et no. Joan. an. in addi. Specu. in titu. de reb. eccle. non
alie. in rub. et Bal. in l. iubemus. in fin. princ. de sacrosan. ecc.
4 fuit de mente glo. in. d. l. vnus. ¶ Et dicitur benemerit⁹ in
proposito ille qui aliquod insigne seruitium fecisset: vt not.
glo. xij. qd. §. c. si quis. et quando quis nō potest liberate dona
re sed blūmento sic debet donare iuxta seruitij meritū: vt di
cit Jo. an. in. d. rub. de rebus eccle. nō alie. per. c. ad hec. et c. res
latum. el. §. licet. de test. et l. cum plures. §. pen. ff. de admi. tu.
l. i. §. §. ff. de tut. et ra. distr. ¶ Et subdit ibi Joan. an. quod nō
debet stari dictis donantis: quia in prohibitis certo casu p
missis non statuitur verbo dicentis casum permissum subesse. l.
qui testamentū. ff. de proba. l. cum quis decedens. §. titia. de
lega. ij. vnde donatio per quam minuitur tertia est phibita
regulariter vt digi. fallit si donetur ppter merita. d. l. vn⁹. non
debet in hoc stari dicto ipsius donantis. ¶ An refert Joā.
in. d. rub. quod a quodā episcopo promotores sui extorserūt
gratuitū contractū ad vitā ipsorum de tanto qd transcendebat
duas partes reddituū episcopaliū expressa cā seruitiozū q
impenderāt ecclesie et promittebāt impedere qdū vinceret:
et fuit factū instrumentū cū magna solēnitate qdū vinceret:
sic querebāt an valeret etiā ad p̄iudiciū successoris. dicebāt
q sic: quia prelatus potest donare pro remuneratione merito
rū et seruitiozū erga ecclesiam. xij. q. ij. quicunq; suffragio. etiā
in p̄iudiciū successoris. xvj. q. vj. c. illud. et per alia ibi allega
ta p eū et per eundē in. c. ij. de dona. ¶ Sed Jū tenet Joā. an.
in. d. rub. referens ita fuisse indicatū: qd remunerationes de
bent esse iuxta seruitij meritū. d. c. relatum. et c. relati. et debēt
probari aliter quam per cōfessionē donātis. d. l. si forte. et d.
Iubemus. la. §. post princ. ibi scientes nulla sibi occasione vel
tempore ad vicissitudinem beneficij colorati et. ¶ Et ibi ple
nius per eum dicentem etiam debere considerari temp⁹ ser
uitij: et quātū durauit eius causa. argumento. c. statutum. ad
fi. de rescrip. in. vj. et c. cū nō deceat. de electio. eo. lib. ¶ Hābe
bit ergo dicta donataria probare merita interuenisse: et alia q
essent digna tali remuneratione et arbitrabitur bonus iudex
quomodo est verosimile quod a iuuenula quedam tot serui
tia habita fuerint que egpolleant dicte maxime donationi.
¶ Et similiter per hoc apparet responsū si diceretur quod
in dicta donatione actū est quod dicta donataria et ei⁹ ma
ritus promiserūt eidē eam non relinquere toto tempore eius
vite: sed ipsam adiunare regere et gubernare in oibus i quib⁹
ab ea fuerint requisiti iuxta posse ipsorum: et perinde ac si esset
eorū propria mater. Hā in casu quem ponit Joā. an. in dicta
rub. etiā fuit promissum per illos impendere donec viverent
seruitia: et tamen dicit ipse esse attendendū tempus et qualita
tē seruitij qd prestiterūt: si qd prestiterunt. ¶ Et qd debebat
attendī qualitas meritorū q sint competētia donationi: et qd
requiratur eorū probatio quo ad casum nostrū tenuit Bald.
in. l. illud. in. iij. q. C. de sac. san. ecc. post Huil. de cu. abi et Bal.
in aut. vnde si parēs. C. de inoffi. test. vbi per hoc alleg. l. illud.
ff. de manumif. vindi. et Huil. de eug. in. l. fina. ff. de exercito. et
Old. in. 2. ff. v. incip. Titus dedit. et c. et Jmo. clare in. l. alu
nus. ff. de dona. et per Bar. in. l. si tibi. ff. si cer. pet. et in. l. si mor
tis. C. ad. l. fal. et in. l. iij. C. qui bo. ce. poss. ¶ Quod autē dicta
5 alienatio facta fuerit in fraudē dicti. B. satis pater qd p do
a nationē vel alienationē oīuz bonozū psumit fraus. l. oēs. §.
lucius. ff. de his q in frau. cre. functis no. per glo. et docto. in. l. q
testamentum. ff. proba. ¶ Idem si non omnia bona: sed quasi
omnia donauit vt sentit not. Bal. C. si qd in frau. patro. in. l.
j. in. ij. q. dum alleg. no. in. d. l. no. et expressius no. Bal. in. l.
si vnq. C. de reuo. dona. facit qd no. p glo. et doc. in. l. propter
lit. ff. de execu. tut. ¶ Et dicit Bal. in. l. fraus. ff. de legi. qd ex
vna magna alienatiōe psumit fraus. ¶ Et dicit Ang. in. d.
l. oēs. §. lucius. qd si alienat oia bona meliora psumit in frau
dem. allegat tex. quē dicit sing. l. summa cū ratio. ff. de pecu.
in prin. fecit fm cū in quo habet in. §. et quod sepe. cum seq. in
6 aut. de tri. et semis. ¶ Et satis erit q volens reuocare dicat
qd dicta dñā. B. que donauit nō habebat alia in bonis: et vo
lēs dicere cōtrariū habebit necesse probare contrariū per no.
b per glo. in. l. cum de lege. ff. de proba. et l. fin. §. licet iam. et ibi
Baro. no. C. de iure deliber. et no. Barto. in. l. si constante. in
prin. in. j. q. prime partis. sol. mat. et in. l. decem. ff. de verbo.
ob. et Ang. et Moder. in. l. mutuum. §. i. ff. de acqui. here. et in
l. cum ex causa. ff. de re ind. et qd no. Barto. in. l. conficiuntur.
§. codicilli. in. fi. ff. de iure codicil. ¶ Et si donatari⁹ probabit
donantem habuisse certa alia bona tunc probet dictus. A. q
bona que fuerant donata erant meliora illis alijs: vel q bona

donata erāt maior pars, vt patet ex supradictis. ¶ Nec p̄e
7 dictis obstat q interuenit iuramentū donātis: qd tale ius
ramentū vbi agit de p̄iudicio tertij nihil releuat. c. quāuis.
de pac. in. vj. c. licet. de iureiu. e. li. et not. in proposito Bart. in
l. titia seio. §. imperator. de leg. ij. et in. l. hac edictali. in. fi. princ.
C. de secun. nup. et Bal. et Saly. in. l. i. C. de inoffi. dona. Bal.
in. l. si. §. filijs astit. C. de bo. q lib. ¶ Ad ob. si dicitur q statutū
predictū non habet locū in vidua decedēte: sed in ea q decedit
in matrimonio quasi statuētes suspicati sint q si mulier dece
deret nupta. maritus nō pateretur q ipsa relinqueret fratri
bus ipsius mulieris. que ratio cessat in vidua. ¶ Et q ista sit
mens statuti vidēt ostendere verba statuti dum facit men
tionē de tertia parte dotis relinquende fratribus. dos autē
nō pōt esse sine matrimonio. l. si. C. de do. an. nup. ¶ Sed cer
te meo iudicio nihil obstat istud. nec ista fuit mēs statuētū.
8 ¶ Et ad hoc primo adduco decisiōē Bal. in. l. j. C. vñ vir et
vxo. vbi querit statuto ciuitatis cauetur q si mulier cōtra
xerit secundas nuptias. et de vtroq; matrimonio liberos ha
buerit dotē suā teneat relinquere liberis vtriusq; matrimoni
equaliter. vñ mulier que erat vidua tpe mortis teneatur ad
obseruatiā dicti statuti. dicit primo videri q non: qd tūc non
est dos q sine matrimonio esse nō pōt. vt. §. dixi p. d. l. si. et p. l.
ij. ff. de iu. do. et p hoc et alle. l. j. ff. vñ vir et vxo. tñ dicit cōtra
riū: qd etiā dotata dicitur illa que dotem recuperauit sol. ma.
l. si. C. co. ma. in. et l. si soci⁹ p filia. ff. p socio. et l. filie. C. de col
la. et qd etiā sic se hz cōis vsus loquēdi fm eū et cū illa decisiō
ne trāseūt Saly. et Pau. de cast. et Roma. in. d. l. j. C. vñ vir et a
vxo. vbi etiā p hoc alle. no. p Bar. in. l. titio centū. §. titio ge
nero. de condit. et demō. et ita etiā tenet Pau. de ca. in rub. ff.
sol. ma. ¶ Nec ob. q ratio statuti fuerit ne marit⁹ possit im
pedire vxorem relinquere fratri et c. qd respōdeo q attento q
ista ratio nō est scripta in statuto nō possum⁹ sup ea nos fun
dare. vt inqt Bar. in. l. libero. ff. de ver. sig. circa. vñ. vel. vñ.
col. in ver. his pmissis reducam⁹ et c. et Bal. in. l. si defunct⁹. C.
de suis et legiti. ¶ Quinimo ratio dicti statuti si qua reddi po
test videtur potius fuisse causa cōseruēde agnationis et fami
lie a qua procedit dicta mulier iuxta not. per Joā. an. in addi.
Spec. in tit. de succes. ab intest. in rubrica. et per Ly. in. l. j. C. de
adul. et per Bal. in. l. titia cū testamēto. §. lucius. el. §. ff. de le
ga. §. est igit dictū statutū indistincte intelligēdū cū indistin
cte loquatur. l. de pretio. ff. de public. l. j. §. et generaliter. cū si.
de leg. prestā. ¶ Preterea licet mulier esset nupta tñ si vellet
relinquere bona fratribus suis attēto q statutū vt puto non
requirit q in actu testandi interueniat consensus mariti. imo
fm aliquos non valeret si hoc disponderet statutum. vt inquit
Pau. de ca. per rationem illius tex. in. l. ex facto. in. princ. de
vulg. et pup. posset mulier: et per contractum et vltimam volū
tatem inscio marito relinquere vel concedere fratribus ita qd
illa ratio est fragilis. Et quibus concludo dictam donatio
nem posse reuocari quatenus est in p̄iudiciū dicte tertie
c partis debita. d. Anton. que conclusio veritati et equitati ac
menti statuentium iudicio meo multum amica videtur.

Summarium.

- 1 Prohibitio alienationis nō extenditur vltra quartū gra
dum. nisi fiat omnibus descendētib⁹.
- 2 Heredes eius. verba hec. referuntur ad heredes testatoris.
- 3 Alienari prohibita in testamēto. an possint alienari p dote.
- 4 Femina et nupta dicitur de heredibus et successoribus testa
toris.
- 5 Prohibitio alienationis indefinita non excludit venientes
ab intestato.
- 6 Prohibitio alienationis etiam extra familiā testatoris non
excludit venientes ab intestato.

Consilium. LVI.

Consideratis verbis testamenti in
ea parte que incipit itē
affectans q omnia bona immobilia ipsius testa
toris cum sequentibus capitulis. et maxime vsq;
ad capitulum quod incipit item legauit. voluit et mandauit
q dicti sui heredes et successores et fideicommissarij ipsi nō
possint nec debeant aliquid petere et c. et etiam tenore institu
tionum. et substitutionum in. d. testamēto cōtētarum quāuis
d. Catharina sit de descendētib⁹ dicti. d. Leonardi vltra quar
tū gradū. ¶ Et verū sit de iure quod dispositio testatoris
h iij

¶ Fraus. Cor. cō
filio. cxi. lib. ij.

¶ Per glo. idem
Alex. Fas. co. xij.
l. si cōstante. solu.
mat. l. cū ex causa.
de re iudi. l. si. §. li
cētia. C. de iure de
lib. Roma. consil.
cclxxvj. l. si. Pau.
consil. cccij. libro. i.
Are. consilio. cxx.
Suid. pap. decisi.
Delph. cxi. curt.
senior cōsil. xxvj.
col. vñ. Fas. consil.
xxxiij. lib. i. Alci.
tract. psum. Reg.
ij. psum. et.

¶ Donationem.
et sic male reprehē
ditur per Fas. l. si
ita quis. §. ea lege.
col. ij. nu. 38. ff. de
verb. ob. qd Alex.
hic nō loquit nisi
quatenus dispositio
cadit in dona
tionem.

Liber Primus Consilio Alexandri.

prohibetis alienari re extra familiam impetui. eo quod vult rem remanere in familia non extendit illa prohibitio ultra quartum gradum post personam primo prohibita: ut probatur in aut. de resti. fidei. c. in vers. codicillu. iunctis precedentibus. et ibi ponderatur illud text. Jac. de belui. et Ange. **T**amen attento quod dicta prohibitio alienationis bonorum immobilium, et maxime dicte domus fuit facta omnibus successoribus et heredibus: quod voluit quod perpetuo remaneret dicta bona immobilia in heredibus et successoribus suis, et dicta domus semper remaneret ad usum et habitationem domine Marguarite uxoris ipsius testatoris toto tempore vite sue ipsa manente in viduitate et post ipsius mortem ad ipsius heredes et successores, ipsius testatoris. **I**ta enim intelliguntur verba illa

2 **f. de heredibus testatoris** non de heredibus dicte domine Marguarite ut probatur in l. ex facto. in prin. cum glo. et ibi no. Bart. ff. de au. et arg. leg. et satis patet ex predictis et sequentibus. **A**bbas testam. per quod declarant media. l. si seru. plurim. §. si. l. qui filia. bus. in prin. de leg. i. l. vers. ff. de pe. he. l. ij. §. pe. ff. de li. et post.

Videri quod comprehendantur omnes in infinitum heredes seu saltim descendentes testatoris. l. sciendum. ff. de verb. sig. in annalib. C. de le. l. ex facto. §. si. cum ibi no. ff. ad tre. et plene per Barto. et alios in l. gallus. §. etiam si pariter. de lib. et post. h. et per Bald. in l. si. C. de here. insti. et in l. antiquitas. C. de usufruc. et per cano. in c. in presentia. de proba. **E**t ita est de mente Jac. de bel. in d. aut. de resti. fidei. in fin. dum dicit quod si testator prohibuit liberos vel heredes alienare volens ad descendentes suos perpetuo remanere seu pervenire talis prohibitio extendit ultra quartum gradum et in infinitum: quod descendendum nomen ad omnes in infinitum extendit alleg. l. fin. C. de suis et legi. et text. in aut. de here. ab intest. §. i. et ff. de ver. sig. l. cognoscere. §. si. et l. liberos. licet aliud sit in nomine familie. ut d. §. nos igit. ver. codicillu. fin. eum. **H**oc expressius decidit Bart. in l. lucy. §. sempronie et Ray. de lega. ij. vbi post Jaco. de are. dixit quod aut testator prohibendo nominavit heredem dicendo phibeo te ne alienes, et tunc non porrigitur ad heredem heredis. aut in diffinita phibuit, ut quod dixit phibeo herede ne alienet, ut fuit in casu nostro: et tunc porrigit ad omnes successores. arg. l. lucy. in prin. et l. si plures. ff. de leg. ij. in aut. de resti. fidei. c. §. et idem voluit Dy. Barto. et Imo. in l. filiusfamilias. §. diui. de lega. i. et Roma. in l. si quis filiusfamilias. §. si. ff. de acqui. her. **B**onum facit quod no. Bart. in c. incip. Andreas martini. **E**t hoc est verum, licet Sal. in d. l. voluntas. quesierit an si testator phibet heredes suos alienare intelligatur alienare prohibuisse omnes heredes in infinitum. et sic heredes heredis: et simpliciter videtur super hoc esse cogitandum, et nil allegat nec mentionem aliquam facit de predictis doctoribus decidentibus prout d. **E**t per hoc apparet quid tenendum circa primum dubium quo queritur an dicta Catharina sit comprehensa inter personas prohibitas alienare: quod dicendum est quod sic. **Q**uo ad secundum dubium an bona subiecta restitutioni alicuius fideicommissi que regulariter non possunt alienari possint pro dote restituenda vel restituenda alienari secundum quod tradit in aut. res que. C. comu. de leg. tui si expressse sit a testatore prohibita alienatio, illa res non potest alienari etiam pro dote constituenda: ut firmat egregie Bal. in c. j. §. donare. per illud text. in tit. qualiter olim feu. po. alien. quod dispositio illi ant. res que est exhereditas a regulis iuris communis. ius ideo non debet extendi ad alios casus. l. singulare: et quod ibi no. ff. de leg. facit quod no. Bal. in c. iperiali. in prin. ij. col. in tit. de prohibi. fen. alie. per Feder. **V**erum quia in hoc contrarium tenuit Jac. de are. Dy. Bal. et Sal. in l. voluntas. C. de fidei. c. et Bar. in l. filiusfamilias. §. diui. de leg. j. et Sal. in fin. in pe. q. C. de reb. alie. no. alie. vbi concludunt quod etiam si res sit expressse prohibita alienari pro dote si non essent alia bona ex quibus dos constituitur allegant in argumentum. l. mulier. §. cum proponeretur. et l. a filia. ff. ad tre. et d. aut. res que. tamen ista dispositio in proposito nostro non est necessaria: tum quod testator prohibuit expresse dictam domum posse alienari in causam dotis quo casu non loquuntur iura allegata per do. **T**um etiam quia illud quod dicitur posse alienari pro dote res prohibita alienari preedit quia alia bona non extarent de quibus posset congrue dotari ut inquit Jac. de are. et Sal. in d. l. voluntas. et Sal. in preallega. l. fina. C. de rebus alie. non alienan.

Ex quibus patet non esse tutum quod dicta Catharina det dictam domum in dotem: sed eam pro se retineat. et quidem pro se retinere potest. tum quia ipsa est de agnatione et familia seu descendentes dicti testatoris. l. pronuntiatio. ff. de ver. signi. l. si. C. eo. ritu. et in aut. de here. ab intestato. §. j. **T**um quod ipse dicitur esse de heredibus testatoris: quia ipsa est heres Ant. qui etiam in effectu fuit de heredibus dicti testatoris: et heres heredis dicitur ipsius primi testatoris heres. l. si. C. de heredib. insti. l. paterfam. ff. de vulg. et pupil. in l. j. de castren.

pecu. l. si quis filium. §. si. ff. de acqui. here. no. in l. ij. et ij. ff. de peti. here. cum simi. **C**um ergo testator voluerit quod dicta domus post mortem dicte domine Marguarite semper debeat remanere seu pervenire ad heredes et successores dicti testatoris: ut dixi. §. sequitur quod potest et debet remanere apud dictam Catharinam: quod est de heredibus dicti testatoris: ut probatur: et sic non est de personis prohibitis. **E**t per hoc apparet quid concludendum super secundo dubio quo querebatur an Catharina se tradendo nuptui possit retinere dictam domum non obstante dicta prohibitione attento quod superest Leonardus patruus suus. nam certe ipsa potest pro se retinere et licet Catharina nubat tamen quo ad hoc dicitur adhuc esse de descendentes et agnatione ac heredibus et liberis dicti testatoris. facit. l. j. et quod ibi Bart. C. de bo. que lib. et quod not. per gl. et doc. in l. si uxorem. C. de condi. inser. et Bar. in l. fin. §. penul. ff. ad mun. et per Bal. in l. cum quedam puella. ff. de iurisd. om. iudi. et facit. l. j. C. de condi. inser. et l. recognoscere. §. liberorum. de verbo. sig. et satis est quod non desinat esse de heredibus testatoris: quia ad illos voluit testator domum pervenire. unde cum semel ipsa extiterit heres dicti testatoris per mediam personam alterius non desinit ex postfacto esse heres licet nubat: nuptie enim non sunt modi ad faciendum desinere quem esse heredem.

Quo autem ad tertium dubium quo queritur an casu quo Catharina haberet filios tales filij in dicta domo excludant Leonardum et in hoc dico quod si dicti filij erunt heredes matris scilicet dicte Catharine excludent Leonardum in dicta domo: quod licet Catharina sit de personis prohibitis alienare ut dixi: tamen quia dicta prohibitio alienationis est facta absolute et indiffinita: quia testator non prohibuit alienare in certas determinatas et specificatas personas marito non intelligitur prohibita alienatio que fiet per Catharinam instituentem universalem filios vel etiam alios heredes vel ab intestato relinquentem filijs suis aut in filijs sibi ab intestato succedentibus probatur in l. quedam. ff. de acqui. rer. domi. et probatur in l. j. ff. de fundo dot. et in terminis decidit Bar. et alij omnes sequuntur in l. si ita quis. §. ea lege. de ver. ob. et ratio est secundum eum quod Catharina vel alia persona prohibita alienare non potest semper vivere: ideo oportet quod habeat heredem. bene facit text. in l. ex hoc edicto. §. alienare. ff. de alie. iu. mu. causa fa. et firmat etiam clare Ang. in cons. vj. incip. ex dicto themate. et in cons. lvj. incip.

6 **Domina andrea.** **Q**uinimo etiam si prohibitio alienationis esset facta intelligeretur sub hac forma scilicet quod non possit alienari extra familiam tamen adhuc non prohiberetur Catharina habere in dicta domo heredem ab intestato illum vel illos qui essent ei de iure proximiores in successione ab intestato: ut probatur in l. cum pater. §. cum inter. de leg. ij. et l. pater. §. iulius agrippa. de leg. ij. et ita no. Jac. de are. Dy. Bart. in d. §. fratre. et ibi gl. in d. l. si ita quis. §. ea. l. de verbo. oblig. vbi hoc tenet Bald. Ange. Imo. et Paul. de cast. et ita est communis opinio. ut refert Rayph. cu. in d. l. cum pater. §. cum inter. et ita etiam tenet Bal. in l. ea. l. in. vj. col. C. de condi. ob causam. et dicit Imo. in d. §. ea. l. quod etiam non phibere hoc casu relinquere domum in testamento illis qui ipsi Catharine fuissent ab intestato successuri non alijs extraneis: ita videtur tenere gloss. quam ipse reputat singularem in d. l. pater. §. iulius agrippa. de lega. ij. et ita est de mente Bar. in d. §. fratre. et clarius hoc firmat Imo. et ita concludo. **E**t l. Pet. et Bald. in d. §. fratre reprehendant glo. ibi positam et teneant quia testator prohibuit alienari extra familiam suam non possit tacite ab intestato relinqui aliquibus qui ab intestato essent successuri si non essent de familia ipsius testatoris qui prohibuit alienari extra suam familiam eo quod sicut ex testamento non posset relinqui extra familiam: ita nec tacite ab intestato quod idem debet iudicari de tacito et expresse: arg. l. cum quid. ff. si cer. pe. tui per hoc non est recedendum ab opinione communis qui in iudicando sequenda est maxime cum sit opinio gl. ut dicitur doc. in locis vulgaribus. **E**t etiam quod ad dictam rationem per. et Bal. possit responderi quod verum est quod non potest relinqui expresse ex testamento scilicet illis qui non essent ab intestato successuri: sed illi qui ab intestato essent successuri non impediunt capere. ut probatur in d. §. cum inter. **P**retere illa dispositio non est necessaria in casu nostro in quo testator non phibuit alienationem propter quod in certum genus personarum sed simpliciter absolute phibuit alienari quo casu indistincte omnes tenent quod non impediunt alienare titulo vel hereditario ex testamento vel ab intestato. ut d. l. j. ff. de fundo do. cum alijs alle. d. **H**oc etiam apparet expresse fuisse de mente testatoris: quod dixi quod volebat pervenire ad heredes suos constatur per heredu appellacionem in proposito preprehendit heredes in infinitum probatur supra. ergo apprehenduntur heredes dicte Catharine: et ex his patet ratio et quo ad quartum dubium quo querebatur an Catharina posset de domo testari et per testam excludere Leonardum

Testatoris idem Imo. c. indicante. col. vj. §. si. quarto querit. de testa. de ci. l. fin. col. si. C. de impu. et ali. substi. §. si. cccclxx. nu. xij. Bal. l. si pecuniaz. ff. si cer. pe. franci. schi. in c. sil. v. nu. 3. hyp. mar. sing. xxj. alias Ste. bertra. §. si. cclvj. multa sunt. col. j. li. ij.

Ultra idem Ale. j. lib. ij. §. si. li. nu. 4. Bal. l. fin. col. ij. C. de hered. insti. et c. si. iij. nu. 3. lib. j. l. filiusfamilias. §. diui. le. ctu. j. i. ff. de leg. j. deci. cons. dxvj. nu. 16. et omes quot leg. sed est falsissimum et text. notandum. d. aut. de resti. fidei. c. dixi c. su. par. §. cxx. et sic Alex. male consuevit in hoc. j. dubio.

Contrarium et placet dixi in p. pa. ri. §. cxx. vbi remittitur: quod hic nimis longum doct. pugnans referre.

Adhuc idem j. li. ij. §. si. cly. Imo. Bal. l. si ita quis. §. ea lege. nu. xliij. ff. de ver. ob.

dm: qz dico q ipsa potest testari relinquo dore hereditario domū maxime illis qui ab intestato essent successuri dicte Catherine etiam si ipsi nō testentur et alios habeat proximiores ab intestato quam sit dictus Leonardus transibit domus ad eos et non ad Leonardum vt in superioribus est probatum.

Summarium.

- 1 **V**sure non possunt permitti, et etiam ob publicam utilitatem.
- 2 **V**sure non permittuntur nisi iudeis.
- 3 **F**ideiussor coactus soluere, vsuras repetit.
- 4 **F**ideiussor non tenetur de casu fortuito.
- 5 **P**recepto superioris cogentis iniusto parens excusatur.

Consilium. LVII.

Quoniam in questione proposita satis abunde allegatum est in fauorē Jo. fideiussoris per clarissimos dños ad uocatos paucioribus agā. **V**idef enim prima cōsideratione dicendū predictū Joā. vsuras per cū promissas et postea solutas dicto hebreo feneratori repetere nō posse a Petro et Martino principalibus: et sibi fideiussori imputā dum deberi quod contra feneratorē ad vsuras agentem nō opposuit exceptionem quod promissio vsurariūm nō obligat tanquāz omni iure improbatā. l. idem qz. §. generaliter. l. si fideiussor. in prin. et maxime in ver. nō male tractabit. ff. in an. vbi inquit litera si quid enim ignoraret fideiussor se inutiliter obligatum soluere an mandati actionem habeat. et si quidez factum ignorauit recipi ignorantia eius pōt: si vero ius aliud dici debet et c. **C**um ergo non ignorauit fideiussor factū scilicet se vsuras promississe ignorauit recipi siue sciuerit de iure feneratorē exigere nō posse nō pōt repetere: cum ergo fideiussor in culpa fuerit repetere nō potest. l. exceptionē. ff. de fideiussor. istud etiā in terminis nostris firmat glo. et cōter doc. in ca. peruenit. de fideiussor. et Spe. in ti. de fideiussor. §. j. in ver. quid fideiussor: soluere. et Hosti. in sam. de fideiussor. ad quid fideiussor. et Joā. an. in regula damnū. in mercu. et Bal. in l. cōstitutio. nibus. per illū tex. C. de vsuris. et Laurentius de rodolphis in repe. in. c. consuluit. de vsu. in. §. parte in. q. xlvj. **E**t hoc qz presupponitur in. d. obligatione nō interuenisse iuramentū de soluendis vsuris quo casu aliquid esset dicendum: vt per doc. in locis supra alle. **E**t nō videt excusatus dictus fideiussor l. denunciauere principalibus qz iudiciū fuerat mortū contra ipsam fideiussorē: nāz hoc nō videt sufficere vbi fideiussor habebat exceptionem sibi competentē ex sua propria persona vt probat in. d. §. generaliter. **S**olum ergo restat videre vtrū dictum decretum principis disponens qd hebreis feneratoribus mutuantiibus sine pignore fiat et reddatur ius summariū tā pro sorte qz p vsuris nō obstāte aliquo iure ciuili municipali vel canonico et c. an habeat excusare dictū fideiussorē si non opposuit exceptionem. **E**t videt dicendū qz non qz nō valet decretū aut statutū sup vsuris prohibitis. l. eos. §. j. in ver. cōsuetudinis. et ibi pōderat Bal. C. de vsur. et d. l. cōstitutionibus eo. ti. et in cle. j. eo. ti. **E**t etiā si fieret ppter aliquā publicā et utilitatē vel aliquod bonum publicū inde resultans: vt probat in. c. sup eo. de vsuris. vbi tex. dicit qz permittere vsuras esset cōtra vetus et nouū testamētū et qd propterea super hoc dispensatio aliqua fieri nō potest eo qz cū scriptura sacra prohibeat p alterius vitā metiri: multo magis prohibēdū est quia ne etiam pro redimēda vitā captiui vsurariū crimine inuoluatur: ita inquit litera in. d. c. super eo. et ideo per plura Jo. an. in regula peccatum. in mercu. in ver. iij. querebat et c. cōcludit qz iura canonica nō debent concedere vel permittere contractum vsurariū propter aliquod bonū qd inde oriatur vel propter aliquod malū quod inde vitetur. **A**ccedit qz etiā in iudeis est interdicta vsurariū exactio. c. post miserabilem. de vsuris. et ideo dñs Laurentius de rodolphis in cle. j. de vsuris. que ibi refert et sequit dñs Card. in. xv. q. querit quid de rege aragonum qui accipit tributū a iudeis vel sarracenis ppter vsuras quas permittit eos exercere: an rex vel eius officiales tali rei fauente in incidunt in penas excommunicationis scd3 dispositionem dicte cle. j. et cōcludunt dicti docto. quod sic per text. in. d. cle. j. in ver. repetitionem impediūt: qz nedum Christiani: sed nec etiam iudei possunt vsuras exercere cum etiā lege veteri sint vsure prohibite. et hoc maxime si exigantur a Christianis.

nis. c. quanto. et c. post miserabilem. de vsur. ad hoc etiā bene facit quod not. glo. in dicta cle. in ver. censura. **B**ene facit quod not. etiā dominus Car. in. d. cle. j. §. si. in. xvj. q. vbi post Laurent. ibi querit an sicut papa decreuit in certis casibus nō esse peccatū recipere vltra sortē iuxta ea que habētur in. c. j. et in. c. cōquestus. de vsuris. ita possit disponere in omnibus ita quod de peccato vtraqz lege damnato possit facere nō peccatum. et concludit vna cum Lau. qd nō per no. in simili in. c. ex parte. de cōuer. cōiuga. alias enim peruerteret statutū fidei. qz non l3 ad idem quod no. Bal. in. l. cunctos populos. in. iij. col. C. de sum. tri. vbi concludit quod imperator etiā propter domū publicū nō potest permittere qd feneretur qz inferior non pōt permittē re id quod vetat superior. i. deus. c. cum inferior. de ma. et obe l. nāz si magistratus. de arbi. et quod no. in. l. fin. cum si. C. si contra ius vel vti. pub. **I**n contrariū qz dictum decretū superioris habeat excusare adducit. et primo qz in tali decreto non videt posse ex aliqua parte deprehēdi peccatum vel delictū nam nō ex parte christianorum recipientiū sub vsuris c. debitorē. et ibi no. in gl. si. de iureiur. et nec etiam ex parte iudeorū mutuantiū: qz nihil ad nos de his que foris sunt. c. gaudemus. de diuortis. nam vt dicit canon super uacue dare rei op. rā videtur qui coercere iudeos nititur a peccato et vt pote iam damnati propter perfidiam tollerantur in eorū erroribus. xl. dis. qui syncera. si ergo nō reperitur hoc decretū continere in se peccatum: ergo validum cum omnia sint de genere permissorū nisi expresse reperiantur prohibita. c. inter corporalia. de trāsa. prela. l. necnō. §. qz ex aliquo male gesto sequit ipsum malū toleratur vt habet. iij. dist. deniqz. xij. di. nerui. versus si. sed prefatus princeps ad dictum decretum processit. vt vtilitatibus et necessitatibus subditorū prouideret ergo propter hoc bonum tolerari potest dictū decretū. **E**t non ob id qd habetur in. c. super eo. de vsur. qz ratio illius decretalis militaret quādo permitteretur per decretum christianis fenus exercere. Sz in iudeis ista ratio cessat. vt ostendunt rationes progre alle. **E**t iste fuerūt rationes quas in proposito adducit Petr. de anc. in cōs. cclxij. christianissime et illis stris princeps et c. vbi p ista parte etiā adducit plures alias rationes. verum qd formaliter referuntur per dñm aduocatum scd3 loco elegantem: ideo reticebo. et l3 Petr. de anch. ibi dubitet et non audeat hoc firmare. tñ non puto qd hec dubitatio in proposito sit necessaria: vt patebit ex. j. dicendis. **A**cceit qz no. Bal. in aut. et omnino in. vi. col. ne vgor pro mari. vbi dicit valere statutū disponens qz feneratorē qui veniunt ad ciuitatem tractentur pro ciuibus mutuādo sub vsuris puta ad duos denarios pro libra: qz nō indulget beneficio eo qz fenerant: sed qz leuioribus vsuris fenerāt. et ppter publicā utilitatē. et qz per dictum decretum hoc cōcedi possit hebreis vt firmare Dau. de ca. in cōs. cclxvij. qd incipit quoddā commune cōuenit et c. qz refert dñs aduocatus dicti Joānis: ideo non est opus repetitione: et qz vt dixi hec disputatio als dubitatio nō est in proposito necessaria. ideo ea pretermittā dico qz in specie. q. nostram decidit. d. Car. Florentinus et Imo. in preallegato. c. peruenit. de fideiussor. super glo. in ver. seruet indē nē. et vbi inter cetera dicunt qz l3 regulariter sit verum qd quādo creditor petebat vsuras a fideiussore imputatur fideiussori si nō opposuit exceptionē qd vsuras tanqz illicitas et indebitas soluere nō tenet. iuxta ea que ibi no. in glo. tamē fallit et si exceptio nō solebat admitti in loco: vt qz fm eos vsurariū erat pūilegiat a ciuitate qd possit exigere vsuras. et sic de facto ibi seruabat. **N**am tūc nō est qd imputetur fideiussori et ita relinquit. **N**isi verū esset qz dicti feneratorē non obstante decreto nō cōsueuerūt exigere vsuras in loco. nō video qd isti fideiussori possit culpa imputari. **C**ōfirmo nam factū superioris censet esse casus fortuito. vt est tex. in. l. lucius. ff. de cui. et sed periculū procedēs a casu fortuito nō spectat ad fideiussorē nō culpabilem fime ram et magis cōm opi. vt probatur in. l. exceptione. in ver. si culpa tua et c. et ibi no. Ja. d. are. Bar. et cōter alij. ff. de fideiussor. et Bal. in. l. si pro eo. in pe. q. C. mada. vbi pro hoc alleg. no. per gl. in. l. si quis prohibuit. ff. de pu. et idē t3 Jo. an. in. d. regula danū. in mercu. et per Bar. in. l. si procuratorē. §. si ignorantes ff. manda. **E**rgo propter dictum decretū emanatū a superiore d3 damnū vsurarum spectare ad principales nō ad fideiussorē: et sic succedūt iura qz nolūt fideiussorē vsuras solutas creditori pōte repetere. l. si mādato meo. §. si fideiussor. cū glo. ff. mada. l. et q natura. §. nō tñ. de neg. gest. et in. d. c. puenit. cū ibi no. et no. ynn. in. c. j. de vsur. et no. doc. et maxie Bal. in. l. §. C. de vsu. **E**t in hac parte tāto proclior d3 esse dñs iudicans quāto equior est. **N**ā dicit Jo. an. in. d. regula danū. in mercu. qz ipse accepit a theologia qd iure poli et in fo. cōscietie: ipi vgerēt debitorē principalē ad restituendū

Publicā. dixi in consue. parisi. §. j. gl. ix. nu. xix. et latius sup. leos. C. de vsur.
Iudeorū. Ides j. cōs. i. §. c. vj. li. q.
Fallit. et dicit aff. ic. deci. Neap. xci.

Libri Primus Consilio. Alexan.

fideiussor vsuras quas ipse fideiussor exsoluit etiā qñ ipse spō-
te soluit vsuras non opposita per enim aliqua exceptione q̄ di-
cit Jo. an. habet magnā honestatem. **E**t fortificantur predi-
cta per ea que no. Bar. in. l. si mulier. §. j. ff. re. amo. † ubi dicit
si quis precepto marchionis parēs domus alterius destruxit
iniuste certe nō tenebitur; q̄ excusabitur si parere voluerit pre-
cepto marchionis quāvis iniusto. et ita dicit se fuisse determi-
natus. arg. l. nec minorē. ff. qd me. causa. z. l. prohibere. z. §. pe.
ff. qd vi aut clam. ita ergo videtur excusandus fideiussor si vo-
luit parere dicto decreto marchionis. **E**t idē in simili di-
cit Bar. in suo tractatu de tyrannide. in. vij. q. versus si. dum
dicit q̄ si tyrannus facit legē vel preconium q̄ oēs debitores
tūq̄ soluerēt tali officiali. certe debitores tūq̄ soluentes illi offi-
ciali dicentur liberari a titio propter preconium illud vel pro-
pter illud simplex statutum excusabuntur: alleg. text. in. l. no-
uissime. in prin. z. ibi etiā no. Bal. ff. qd fal. tu. au. z. de materia
etiā per Dy. z. Bar. in. l. creditor. in prin. cum suis concord.
ff. desol. **E**t ex predictis patet esse responsum ad allega. in
contrariū quilla procedere possent ubi non extaret dictus de-
cretum principis z. dato etiā qd decretum illud non fuisset
de iure efficax. tamē est tanti effectus in loco vt propter illud
reddatur excusatus fideiussor si soluit per predicta fm super-
ius dixi omitto quasdam alias exceptiones: de quibus men-
tionem faciunt dicti aduocati in eorum allegationibus: quia
videntur esse vt ita dixerim de indubitabili. z. propterea puto
processum ad consultores non fuisse transmissus sine quo nō
posset ad plenum responderi. Alex. de Imol.

Summarium.

- 1 **N**omine suo mandato suscepto, si quis emat, tenetur ac si nomine mandati emisset.
- 2 **A**gens mandati probari debet precedens mandatum.
- 3 **A**ctione ad exhibendum vel in factum quando agi possit pro instrumentis.
- 4 **S**cripture aliene edictionem petere non potest, cuius manda-
to non est scripta.
- 5 **I**uramento in litem quando sit locus.
- 6 **A**missione iuramento probat qui tenetur ex officio iudicis.
- 7 **P**reparatorium est de dependentibus preparari.

Consilium. LVIII.

Inca primum questum videt pri-
ma consideratione
dicendū dictum Petrum bonū de iure obligatū
fuisse dicto Jacobo z. socijs ad exhibitiones dicte
scripture per cōsequens preceptū fuisse iustū: q̄ si Petro bo-
no cōmissum fuit per dictum Jacobum z. socio vt accederet
ad dictū Joā. pro copia dicte scripture scribenda manu dicti
Jo. z. ipse Petrus bonus dictas copiam a dicto Jo. recepit
quamvis etiā aliter nō appareat qd nō receperit nomine di-
cti Jacobi z. sociorū tamen propter mandatū precedēs in iun-
ctū sibi per Jacobum z. socios videtur illam scripturam acce-
pisse procuratorio nomine Jacobi z. sociorū. Imo etiā si Pe-
trus bonus nomine suo proprio eas petisset z. recepisset tñ te-
netur actione mandati ad illā restituendam. vt probat in. l. qui
in aliena. §. si is qui. ff. de acq. her. z. per illū tex. dicit ibi Bar.
in lect. modernis z. expressis Ang. ibi † quod si procurator a
sumpro speciali mādato de emendo prediū titij vadat z. illud
nomine suo proprio emat nō facta mēione de dñō nihilomi-
nus pōt actione mandati cogi a dñō ad tradendū prediū z. fa-
cit fm eos. l. qui seruū. ff. de interroga. act. z. qd no. in. l. si pup.
§. j. ff. de neg. gest. z. probat in. l. iij. §. vnde queritur. z. ibi not.
Bar. ff. de manumiss. z. est tex. in. l. pignori. §. si. quē ibi ad hoc
ponderat Ang. z. Hod. ff. de vsuca. z. l. post dotem. fm sextā
lect. quam ibi ponit Dy. z. Bar. sol. ma. z. no. Bart. in. l. titius
aut meuius. §. alieno. alias. §. alteri. ff. de admi. tut. z. sic videt
dictum Petrum bonū indistincte teneri actione mandati ad
exhibitionē dicte scripture. **S**ed premissis nō obstantibus
cet quod dictus Petrus bonus non teneatur ad exhibitionē
vel restitutionem dicte scripture z. in consequentiam qd pre-
ceptum non fuerit iustum quod probatur. nam actio mādā-
ti nulla cōpetit dicto Jacobo z. socijs: quia quod dictus Ja-
cobus z. socij vel aliquis pro eis mandauerit. d. Pe. bono vt
deberet accipere dictā scripturā a Joanne z. illā ad eos trans-
ferre. hoc nō est probatum nec ipse Petrus bonus hoc cōsi-

tetur si bene inspiciantur verba sue responsionis. Imo. et Petrus bonus quod Joānes data sibi scriptura digit ei va z. feri-
ne pōtalmēte come sta questa z. come tu la hai scripta o che
tu me la mandio che tu la strazi zc. vñ ex mandato aliquo nō
potest agere z. se fundare dictus Jacobus z. socij. **Q**uia
agens ex mandato oportet quod probet precessisse mandatū
antequam mandatarius expediuerit actum vt est gl. singula-
ris in dicta. l. si vero nō remunerandi. §. si post creditam. ff. mā-
da. quam ita allegat. Ja. de are. z. Bald. in. l. ob hec verba. ff.
de infami. aut volunt agere ex rati habitatione ipsorum condu-
ctorum que trahitur retro z. mandato cōparatur. l. fin. C. ad
mace. l. licet. ff. de iudi. z. etiā nō possunt hoc facere quia ra-
ti habitio nō potest eis prodesse quo ad actum qui nō fuit eo-
rum nomine gestus. l. si pupilli. §. sed si ego. ff. de neg. gest. z. l. si
seruus. ff. de precario. Sed nō apparet quod ille actus tradi-
tionis z. repetitionis scripture fuerit factus nomine dictorū
conductorū quantū ad hoc vt ipsamet scriptura manu Jo.
an. deberet peruenire ad dictos conductores: imo potius cō-
trarium fuit actum videlicet quod deberet reddi Joanni vel
lacerari zc. **E**t nec etiā actione ad exhibendum agere po-
tuerunt pro dicta scriptura ex quo dominum charte z. scriptu-
re ad eos non spectabat vt. l. iij. §. penul. ff. ad exhiben. **N**ec
ob. si dicatur quod saltem actione in factum tenebitur dictus
Pet. bonus ad exhibendū per. d. §. pe. q̄ respondet q̄ pos-
to qd istud esset verū tamē procederet quando probatū fuisset
de interesse conductorum. d. l. iij. §. sciendū. z. in proposito
nostro not. glo. in. l. quedam. in prin. ff. de eden. sed de aliquo
interesse dictorum conductorum non est probatum ergo zc.
4 **S**ecundo z. melius respōdeo quod ad hoc vt tertiū pos-
set petere cogi ad edendum mihi scripturam aliquam requiri-
tur q̄ illa scriptura fuerit confecta per ipsam tertiū me man-
dante. l. si quis ex argētarijs. §. pertinere. ff. de eden. z. ita intel-
ligitur tex. in. d. l. iij. §. pe. vt ibi not. gl. in ver. conscripsit. naz si
queratur verum pendente lite super fundo inter titium actorē
z. seium conuentum vnus ex eis possit petere cogi aduersariū
suum ad edendum aliquam scripturam ad fundandū vel in-
uandū intentionem suam: z. ista non est nostra materia: sed est
materia de qua in. l. fin. C. de eden. z. in. l. j. §. editiones. ff. eo. z.
in. c. j. de proba. z. cōmuniter cōcluditur q̄ reus non cogatur
edere actori ad suam intentionem fundandā: sed actor bene
tenetur edere reo ad exceptionē probandā aut querit an si
quis principaliter petit tertiū cogi ad edendum aliquam scri-
pturā qua non vult vt in aliqua causa contra ipsum. z. iste est
casus noster in quo communiter cōcluditur q̄ tertiū si vult
pōt edere: sed non cogitur si illā scripturam nō confecit man-
dante illo qui editionē petit. vt est glo. in terminis in. l. si fran-
dē. §. neq̄. in ver. edi. ff. de iur. fis. quaz ad hoc multum cōmē-
dat Ang. in. l. j. §. edēda. ff. de eden. z. d. Abb. z. Sed. in. d. c. j.
de prob. **N**isi originalia essent deperdicta per no. per Inn.
in. c. j. de pba. z. per Spe. in ti. de instr. edi. §. videndū. x. ex pre-
missis. z. no. dñi de rot. suo cōsi. c. vij. inci. itē l3 pars zc. sed q̄
illa originalis tabula Jo. sit deperdicta hoc non allegat vel
probat. **E**t nisi etiā scriptura fuerit ab initio originaliter
facta me mandante vt si notarius fuit a me rogatus de certo
Actu z. scriptura pto collozū illius notarij quomodo cūq̄ pne-
nerit ad tertiū. nam tūc causa cognita poterit cogi ille tertiū
ad exhibitionē illi? pto colli: q̄ aliūde nō pōt haberi illud in-
strumentū. l. quedā. §. nihil. ff. de edē. **S**ecus si aliūde posset
haberi: vt q̄ alia psona posset cogi ad illā exhibitionē facien-
dā puta heres notarij. nam tūc tertia psona non potest cogi
vt probat in. d. ver. nihil. in ver. causa cognita. fm Ang. ibi: z.
istud etiā satis colligit ex distinctione tradita per Bar. in. d. l.
quedā. in prin. l3 nō ita perfecte quo ad ppositū: ergo in calu-
nostro cū illa originalis tabula nō fuerit cōfecta mādato Ja-
cobi z. sociorū ac etiā illa originalis tabula sit aut necesse esse
presumat apud Jo. non pōt agi cōtra Pe. bonū. i. d. tertiū est
em speciale in actis publicis: vt illa edi debeāt vniciq̄ cuius
interest: vt no. gl. in. l. j. §. diuus. el. j. in ver. agif. ff. de iure fis. z.
no. Dy. z. alij in. l. j. per illū tex. f3 vnā lec. C. de eden. z. Jo. an.
in addi. Spe. in ti. de instr. edi. in rub. **E**t per hec p3 respon-
sio ad alle. in dñi: q̄ dico qd nō apparet q̄ Pe. bonū suscep-
rit dictū mandatū a. d. Jo. **E**t per predicta p3 q̄ superua-
5 **Q**uo querit † an locus iuramento in litē. dato enim qd diceret
Pe. bonū eē obligatū actiōe mādati vel actiōe ad exhibendū
ad dictā scripturā exhibendā: tñ nō vñ q̄ Pe. bonū posset prestari
iuramentū in litē: loquor de iuramento in litē qd est veritatis
per qd iuramentū probat vera z. cōis ex iustitiam de quo iura-
mēto loquit. l. in actionib. §. plane. ff. de in lit. iurā. nō loquor
de iuramento in litē qd prestat de affectione qd prestat in re-
bus tñ in quib. cadit singularis affectio z. singulare interesse
l. numis

Summarium.

- Confilium. LIX.

[illegible]

Liber Primus Consi. Alexand.

Secundo mouet per ea que in terminis decidit Bar. in l. omnes populi. in. ij. q. principali. ff. de inst. et iure. ubi concludit
4 **¶** qd no valet statutum disponens qd contractus minoris sine
a consensu propinquorum non teneat etiam si interuenerit iuramentum: qd iuramentum spectat ad ecclesiam. c. venerabilez. de elec. c. si. de fo. compe. lib. vj. et per consequens statutum laicorum non potest super hoc disponere. c. ecclesia sancte marie. de constit. facit qd habet in c. tua. de ordi. cog. **¶** Item qd statutum tale induceret peccatum periurij: qd per eam rationem propter quam moti sunt statuentes non excludit peccatum periurij: ideo non valet statutum. l. pactum. C. de colla. l. i. §. et cum lex. C. de rei vxo. iuncta. l. non dubium. C. de le. et iuncto. d. c. quamuis. et c. cum contingat. de iureiur. et iuramentum est de iure diuino quo scriptum est. reddite iuramenta vestra deo. c. et si Christus. de iureiur. et quis contra ius diuinum videtur non posse fieri statutum per seculares: vt probat in d. l. non dubium. et l. pactum. et d. c. quamuis. et si statutum valeret apperiret vias periurij quod esse non debet. l. i. C. si aduer. ven. di. l. ij. C. de indi. vidui. tol. istam opi. etiam firmavit Ray. de for. in repeti. d. l. omnes populi. ubi etiam voluit plus vtz. qd non valeat dictum statutum etiam si diceret qd iuramentum presumatur extortum per metum vel dolum. et in hoc ultimo discrepat Ray. et Bar. sed quis eorum melius loquat non pertinet ad presentem consultationem. istam opin. etiam tenuit Bar. in consi. incip. **¶** Quero dicit statutum qd mino. et idem ibi tenuit Bar. in statuto imponente penam contrahentibus iurantibus: idem Anto. de bu. in. d. c. cum contingat. ver. tertius casus. et qd disponere super iuramento non spectat ad l. civile vel ad iudices seculares. allegat no. per Host. in. c. quemadmodum. et qd iuramenta cum principaliter dirigant in deum. c. debitor. c. et Christus. de iureiur. non sunt subiecta. l. maxime civili. c. j. de reg. et id qd no. in. c. cum esset. et in. c. relatu. de testa. et idem dicit si statutum imponeret penam venientibus ad tales scetus iuratos ne illud qd directa via non potest fieri fiat per indirectam. c. quanto. de priuile. **¶** Nec ob. fm eum qd legis resistentia impedit naturalis obligatio. nem. l. si non forte. §. j. ff. de codi. inde. et pari ratione debet impedire vim iuramenti cum inter simplicem loquelam et iuramentum non sit differentia: qd responderet ipse qd illud est verum quando illi prohibitioni consonaret ius diuinum vt quando lex vel statutum prohibet usuras. **¶** Et licet legis resistentia possit infringere naturalem obligationem in quantum non obligatur parti et etiam iuramentum quo ad obligationem que diriget in partem non tamen infringit nec infringere potest obligationem in quantum principaliter dirigat in deum. **¶** Nec in hoc sunt paria simplex loquela et iuramentum: qd iuramentum dirigat principaliter in deum d. c. et si Christus. sed simplex loquela dirigatur in partem et quo ad eum commodum lex potuit obligationem impedire. **¶** Pro hac conclusione allegat. d. c. debitor. et concludit qd hoc casu quamuis iuramentum non firmet contractum adeo qd ex eo agi vel excipi possit tamen obligat iurante ad obseruantiam adeo qd per viam denunciationis vel officio iudicis poterit agi ad obseruantiam iuramenti vel per alia remedia quibus cogit iuras de soluendis usuris iuxta dictum. c. debitor. **¶** Et per hoc concludit qd non poterit peti relaxatio iuramento. et in hoc ipse reprehendit se. de senis in consilio. §. alleg. **¶** Et etiam concludit qd tale iuramentum operabitur etiam quo ad heredes iurantis scz qd possint cogi ad obseruantiam iuramenti predecessoris per officium iudicis vel per denunciationem euangelicam vel aliter. vt. §. prime. vt ibi per eum. **¶** Istam opi. in effectu. etiam videtur tenere Jo. de imo. in. d. c. cum contingat. in tertio membro dum dicit quo ad casum nostrum qd si statutum inuadat contractum etiam si interuenit iuramentum qd tunc potest ad forum ecclesiasticum recurrere vt cogat iurans ad obseruationem iuramenti iuxta id qd habet de fo. compe. c. si. l. i. vj. et qd per iudicem ecclesiasticum possit cogi iudex secularis ad faciendum obseruari iuramentum per. c. l. de iureiur. l. i. vj. **¶** Fateatur tamen ipse qd contractus erat nullus propter resistentiam legis per d. l. cum lex et iuramentum obligauit. **¶** Et si eum non est opus hoc casu tractare an statutum prohibere possit iuramentum ex quo illud expresse non prohibet nec infringit dato qd statutum dicat qd contra factus sit nullus etiam si iuramentum interueniat prout in casu nostro. **¶** Sed ibi statutum expresse infringeret iuramentum vt qd statutum dicat qd si contractus aliter fiat non valeat nec etiam iuramentum si interponat et tunc adhuc dicit Imo. qd verior est illa opi. vtz non valeat statutum qd est quid spirituale et spectat ad ecclesias vt dixi. **¶** Et etiam tenet qd tunc non possit peti ab solutio a iuramento ex quo iurans sponte iurauit et dolus non intercessit ex parte recipientis iuramentum per regulam. d. c. cum contingat. **¶** Et subdit qd si statutum dicit qd contractus taliter factus non valet etiam si interueniat iuramentum: qd si quis vtatur tali instrumento incurrat penam capitis et. et tunc aut quis vtatur tali instrumento propter contractum et incidit in penam statuti: qd

statutum potuit inuadere contractum vt dixi: si vtatur instrumento propter sacramentum quod petit obseruari tantum non incurrit penam statuti qd sicut statutum non potest enervare vires iuramenti sicut non potest imponere penam vtenti ipso sacramento. l. seius et augeri. l. quod de bonis. §. j. ff. ad. l. falc. **¶** Et sic in specie decidit ipse casum nostrum. unde cautus sit Jo. vt vtatur instrumento petendo dicto. B. cogi ad obseruantiam iuramenti non autem simpliciter fundet se ex contractu. **¶** Pro hoc bene facit qd no. Joan. An. in. c. statutum. el. j. de hereti. in. vj. et Anto. de but. in. c. j. de spon. ubi tenet qd non valet statutum imponens filie contrahenti matrimonium penam sine consensu parentis quia sicut statutum laicorum non potest disponere super matrimonio: ita nec penam imponet contrafacienti: ad idem facit qd no. Bart. in. l. si. de indi. vidui. ad fin. et in d. l. omnes populi. in. vj. col. in ver. sed nunquid statutum inuadit et. et quod no. Bar. in. d. l. seius et augerius. **¶** Istam opi. tenet Abb. in. d. c. cum contingat. vtz qd l. in effectu statutum infringat contractum et etiam iuramentum fauore iurantis qd nihilominus iurans teneat ad obseruantiam iuramenti per leg. in. d. c. cum contingat. et in. d. aut. sacramenta. ad qd etiam allegat no. per Jun. in. c. ij. de regu. ubi dicit qd in istis spiritualibus ius naturale preferit positio unde cum contractus mulieris habeat suum esse fm naturalem equitatem: et fm ius gentium et interuenit iuramentum qd est spirituale non est curandum de dispositione statuti. ad hoc. lxxvj. dist. si imperator. ubi expresse habetur qd imperator in spiritualibus debet habere recursus ad ecclesiam. **¶** Pro hoc allegat etiam que dicit Fede. de se. in consilio. cxxvj. et ubi voluit non valere statutum disponens de modo probandi contractum usurarium. quia causa usurarum non spectat ad laicos iuxta prin. no. in cle. dispendiosam. de iudicis. et in c. cum sit generale. de foro compe. **¶** Istam opin. tenuit Raphael. cu. in. d. l. si quis pro eo. ubi dicit qd verior est opi. Bar. in. d. l. omnes populi. ver. sed nunquid statutum inuadit. **¶** Ideo tenet Pau. de ca. in. d. l. fin. qui satis. cog. et in l. pe. C. de trasac. et in dicta aut. sacramenta. qd iuramentum spectat ad ecclesias. **¶** Et cum opi. Bart. transit Joan. de imo. et Jo. de sanc. ge. mi. d. c. quis. **¶** Et per hoc patet ista opi. esse veram et pluribus et grauioribus autoritatibus esse munita et magis communem esse per consequens ab ea iudicando non est recedendum vt habet in locis vulgaribus. **¶** Restat nunc respondere ad allegata in contrarium. **¶** Nam non ob. primo. d. l. si qs inquilinos. §. si. cum simi. qd respondeo vt dicit Hosti. et coter alij in. c. quemadmodum. de iureiur. et qd in materia iuramenti cum sit quid spirituale non debemus attendere dispositionem iuris civilis cum non spectat ad forum suum. d. c. venerabile. sed debemus attendere. l. cano. et ideo videmus qd illud quod habet in. d. l. non dubium. est correctum per. d. c. quamuis. et per. d. c. cum contingat. **¶** Pro hoc facit qd ubi tractat de peccato semper statum est iuri canonico in omni foro: vt no. in. c. possessor. de reg. iur. in. vj. et in. c. si. de prescrip. et per legistas in. l. priuilegia. C. de sac. sanc. ecc. **¶** Et per hoc patet responsum esse ad secundam rationem Sali. dicentis qd non est periurum qui iusta ex causa deserit sacramentum per. l. fin. ff. qui satis. cog. qd vt dictum est lex civilis et pariter statutum non habet potestatem remittendi iuramentum. et sic statutum non est iusta causa excusans ab obseruatione iuramenti postquam non potest disponere super iuramento vt est probatum. **¶** Non ob. tertium argumentum dum dicebat qd per pactum potest remitti iuramentum ab eo in cuius fauorem prestitum est ergo per statutum: qd respondeo qd pars potest remittere iuramentum iuranti etiam respectu vinculi cum deo scilicet: qd deus recipit conditionaliter scz nisi pars remittat. c. quemadmodum. cum ibi no. de iureiur. et no. doc. in. c. h. de spolia. unde fateor qd sicut potest per pactum remitti ita per statutum scilicet conditum ab habente potestatem super hoc disponendi. sed laici non habent potestatem disponendi super hoc vt dictum est: ergo sic videmus qd l. spolia et matrimonium fiat per sponsonem et pactum contrahentium: non tamen semper pertinet potestas statuendi super matrimonio ad laicos vt no. Jo. an. in. d. c. statutum. pmo. de hereti. in. vj. **¶** Nec ob. qd adducebat de approbatione facta a romano pontifice: et respondeo qd ad hoc vt talis approbatio validet tale statutum requiritur qd sit facta ex certa scientia. vt dicit Anno. in spe. in. c. h. et in gl. in ver. infirmitatis. de trasac. cum quo ibi trahunt alij ad hoc qd legit et notatur. in. c. j. de cofir. vtili vel inutili. et no. Bar. in. l. priuilegia. C. de sacrosanc. eccle. et in. l. si constat. ff. de appel. que certa scientia non presumitur. vt no. Jun. et doc. in. c. porrecta. de cofir. vti. vel inuti. facit. c. j. de consti. in. vj. nisi probet de ipsa certa scientia vt sit expressa et ex certa scientia in ipsa approbatione per id qd habet in. d. l. si motu proprio. de preb. in. vj. vel qd de talibus statutis apparet esse factam mentionem vt per gl. in. c. pastoralis. §. pterea. in ver. certa scientia. de offi. deleg. et per doc. in. c. pterea. et in. c. per. eo. ti. ubi ponunt alij mod

modi ad pbandū de certa scientia. ¶ Pro hoc facit qd not.
 9 *Ex in. l. cū oportet. in prin. in prima oppositōe. C. de do. q. li. be. 2. Bar. in. l. i. per illū text. ff. de his q. sunt sui vel alie. iuris in. l. i. C. de metropo. t. vbi dicit q. generalis cōfirmatio priui legiorū nō trahit ad iniusta 2. illicita. quāmo nō trahit ad ea q. sunt iuri cōi. 2. ia cū intelligat talis cōfirmatio per obreptionē impetrata dicit Bald. in. c. i. per quos fiat inuest. alleg. no. in. l. si qua loc. C. de fun. 2. sa. rei domili. xi. ¶ Preterea rīdeo per id qd solenniter dicit Bm. Joan. an. 2. Ant. debu. in. d. c. dudū. in. fi. de deci. vbi p. illū tex. subtiliter pōderatū p. eos voluit q. cōfirmatio^a quācūq. facies mentionē de qualitate act⁹ in quo erat vitii 2. defect⁹ q. nō sit facta cōfirmatio in forma cōi. vtz cōfirmo talē actū sicut fact⁹ est 2c. in. x. t. d. c. examinata. de cōfir. vii. vel inuti. sed sit facta cōfirmatio simpliciter p. verbū. confirmo. q. verbū denotare vī rem firmā facere. c. inter dilectos. de si. in. l. tū si pōt referri ad actū q. firmatū q. erat null⁹ 2. ad actū q. erat aliq. debet in dubio referri talis cōfirmatio ad actū q. erat aliq. 2. istud dictū fm Ant. de but. ibi de facili nō reperit alibi. ¶ Cū ergo dicta approbatio romani pontificis gū aliter facta possit trahi ad statuta q. sunt aliqua 2. ad statuta q. sunt nulla 2. inualida d. ad ea trahi q. sunt valida 2. sic nō ad statuta de quo q. rīf q. erat oīo nullū. ¶ Nec ad hoc ob. si dicat q. papa in. d. approbatiōe excipiendo dicta statuta q. erāt 2. libertatē ecclesiasticā vī firmasse affirmatiōē in oībus alijs nō exceptuatis. l. q. sitū. s. deniq. de fun. istr. ff. 2. aut. de nō alie. s. q. aut. q. rīf. q. si exceptio^b declarat 2. firmet regulā in nō exceptis nō cū facit q. rīf 2. generalis dispositio cōprehēdat alia q. nō cōprehēdit nō facta exceptiōe vt est tex. in. l. gū al. s. v. x. i. 2. ibi no. Bar. ff. de v. s. fr. leg. 2. in. l. lucias. s. plurib⁹. 2. ibi Bar. ff. ad treb. 2. no. Bar. in. l. i. in. fi. de reg. iur. ¶ Itē dato q. papa res probauerit statuta q. essent 2. libertatē ecclesiasticā. nō p. hoc vī voluisse affirmare 2. cōprobare alia inualida nisi alia oīo fuerint discussa per papā. ita decidit Bal. 2. gmo. in. l. leg. in. utiliter. ff. de leg. i. post Bar. ibi p. illū tex. qd dicit Bal. ibi esse no. dignū. ¶ Et in dubio intelligit discussa si fuerit sibi lecta alias nō f. bal. 2. alias. i. d. l. lega. inutiliter. 2. ibi expresse dicit Pau. de ca. q. superior reprobus aliqua statuta vī inualida cōfirmare si sciebat esse inualida alias nō allegat in ar. l. si q. s. ff. de te. tu. ¶ Itē q. nihil in pposito opere illa exceptio statutorū existētū sup. libertate pbat q. expressio eorū q. tacite insunt nihil operabit. l. iij. ff. de leg. i. 2. in. l. nō recte. C. de si. deiuss. ¶ Sed in generali cōfirmatione statutorū facta p. papā tacita inerat q. intelligerent etiā cōfirmata q. nō erant cōtra libertatem ecclesiasticā. vt sin. decidit Bal. in. l. omnes populi. in. vj. col. vers. sed nunquid papa cōfirmādo statuta 2c. ar. l. si pecaliū. s. si qd. de pecu. leg. ergo. illa expressio nihil operat. ¶ Non ob. t. qd ultimo loco dicebat q. talē posset. d. B. petere absolutiōē a iuramēto q. vt dixi. s. fm do. An. 2. gmo. nō est verū q. possit absolui a iuramēto isto ex quo fuerit pstitū spēte 2. sine dolo recipiētis iuramētū p. d. c. cū cōtingat. f. magis communē opi. doc. ibi fm quā in casu illius. c. non pōt peti absolutio a iuramēto. ¶ Nec ob. q. iuramentū recipiens facit cōtra prohibitionem statuti ergo nō debet commodum reportare. q. ad hoc rīfio p. ex supradictis vtz q. statutu lai corū hoc casu nō arctabit preterea Sede. in. d. consil. tenens q. possit peti absolutio a iuramēto loquū q. manifest. sit cōstat q. recipiens iuramētū videbat se recipere iuramētū cōtra formā statuti. q. sciebat iurantē esse filiūsa. 2. sic inspecto statuto iuramētū nō vī licite recipi. secus fuit in casu nostro q. ista. d. B. in instrumēto veditiōis assererat istā rōē suā seu ad eā 2. eius maritū legitime peruenisse 2. p. cōsequens dici pōt nō cōstasse tūc dicto Joā. q. dicta domus esset vltima res que esset in bonis mariti obligata p. dote. 2. sic nō cōstabat ei iuramentū per d. oīam. B. prestari in cōtractu phibito a dicto statuto. 2. sic casus noster nō h. cōiōē cū casu qōmis in qua cōsulat Sede. ¶ Quo ad fm 2. tertiū dubiū non opz multū insistere preferim q. oīs hesitatio cessat stātibz xbis his que in primo dubio cōclusa sunt. vñ breuitur circa fm dubiū dico q. etiā dato qd dictū statutu valeret 2. obligatio siue cōtract⁹ factus p. d. B. nō preiudicaret sibi quo ad dictam rem principaliter veditā quin possit ad eā habere regressū p. satisfactiōe dotis sue. tū dico q. bñ sibi preiudicabit quo ad alia bona ipsius mulieris accessorie obligata ad defensionē dicte rei. t. q. quiescunq. dispositio vel cōtract⁹ pncipalis irritat aliquo speciali fauore cū nō irritat obligatio illi accessoria^c q. nō sit eque fauorabilis. vt est tex. f. vñ intellectū in. l. 2. si is. C. de pre. mino. 2. no. doc. i. l. nō dubiū. C. de leg. 2. legis 2. no. i. l. i. s. j. ff. q. b. mod. pig. vel hypo. sol. 2. in. l. si tibi. s. de pignore. ff. de pactis. s. iñtētio dicti naturi fuit fauore 2. priuilegiare causam dotis nō antez*

personā mulieris. p. primo in rubrica que intitulat de res. do. tis. nā p. rubricā statuti declarant xba dubia ipsius statuti vt inquit Bal. in. l. i. C. ne liceat tertio puoc. qui ad hoc pōderat ibi esse gl. Scdo p. ex verbis statuti ibi dñ dicit mulieri non preiudicet. vel alteri cui petitio dotis cōpetit. 2. p. q. statutu voluit priuilegiare actionē dotis. nō autem personam mulieris cū voluit cōpetere illud priuilegiū alteri etiā habēti actionē de dote. l. ij. C. de priui. do. 2. q. stat q. alia bona mulieris nō habēt priuilegia cōcessa reb⁹ dotalib⁹. l. si cū pecuniā. C. de priui. f. sc. cū si. ergo nō sit extēso ad ea bona q. non respiciūt cām dotis. ¶ Quo ad tertiū dubiū pcludo breuiter nō eē audiēdam dictā mulierē q. in ptractu iurauit dictā domū esse suam 2. ad ipam 2. ad eius maritū legitimo tit. puenisse. nā si nūc velit mulier allegare q. ista dom⁹ erat in totū mariti. 2. ad ipsaz rē totā agere vellet hypothecaria excipiet Jo. emptor q. imo ista res erat etiā ipsius mulieris prout ipsa in instrumēto iurauit. certe habebit necesse mulier replicādo dicere se mētītā fuisse 2. periurasse. 2. regula est q. etiā replicādo quis nō audiat al. legando turpitudinē suā contra eū qui tractat de dāno vitādo. l. viro atq. vgoni. ff. so. mar. l. apud celsum. s. marcellus. ff. de doli excep. vel cōtra eum qui nō fuit particeps fraudis. l. transactione finita. C. de transac. no. Bal. in. l. iururan. qd ex conuentione. s. si. cum. l. seq. ff. de iureiuran. 2. per Bar. in. l. cū mulier. ff. so. mar. 2. not. Doc. in. c. cum super. de cōces. preb. 2. in. c. inter dilectos. de dona. sed ita est q. Joā tra. de dāno vitando. nec fuit particeps fraudis. ergo contra eum non audiat. d. B. allegando turpitudinem suam in replicando.

Summarium.

- 1 Legatum annuū vel usufructus factus ciuitati vel ecclesie centum annis finitur.
- 2 Prescriptio centum annorum nunq. intelligitur sublata.

Consilium. LX.

Qvisso multiloquio

1 **Q**puto breuiter esse de iure t. dicēdū legatū relictū dicto conuentui fratru de tertia parte usufructuū psonū 2. redditū perpetuo p. cipiendoz ex domo predicta nō deberi cū effectu post centū annos probatur in. l. pe. cū gl. ff. de annuis leg. vbi dicitur q. legatū annuū seu continens perpetuā p. stationē relictū ciuitati extinguit centū annis. ¶ Idem probatur 2. no. per glo. in. l. si usufructus municipibus. ff. de v. s. fr. le. vbi gl. dicit q. si legatur ciuitati aliquid annuum seu singulis annis p. stāsum nō debet vltra centū annos q. equiparatur legatū annuū 2. legatū usufructus. l. 2. in singulis. la. ij. ff. de ann. leg. S. ita est q. legatū relictum ciuitati nō durat vltra centū annos. l. an usufructus. ff. de v. s. fr. 2. d. l. si usufructus municipibus. ergo idē debet esse in legato annuo. ¶ Et querit etiā glo. in. d. l. si usufructus. an idem sit in tali legato annuo relictō ecclesie sicut in relictō ciuitati 2. t. put magis cōmuniter habetur. respondet q. de hoc dicendū est vt habetur in. d. l. an usufructus. per quam. l. videtur probari quod si matur centum annis. facit. l. fin. C. de san. eccle. vbi ciuitas 2. ecclesia equiparant. ¶ Et ita etiam no. per gl. in. d. l. an usufructus. volens quilla. l. loquēs in ciuitate habeat locū in ecclesia. ¶ Hanc opi. etiam approbat Bart. in. d. l. si usufructus. volens tale legatū annuum relictum ecclesie non deberi vltra centū annos. 2. dicit q. nō obstant iura dicentia perpetuo deberi. vt. l. i. pen. 2. in. d. l. annuū 2. in. l. annua. s. titio. ff. de annu. leg. q. etiam perpetuo dicitur fieri qñ vsq. ad centum annos sit cū sit lōgittimū vite tēpus l. si. C. de sac. san. eccle. 2. ad. l. an usufructus. ¶ Et istam partē sequitur Jac. de ra. 2. andre. de p. sis quos refert 2. sequit. M. de neap. in. d. l. annua pecunia. vbi dicit q. dictum verbū perpetuū de quo in. d. l. pe. cū si. debet intelligi fm rei i. natura legati relictī ciuitati: sicut in simi li accipit. l. i. l. i. ff. p. lo. cū ibi no. ¶ Et ita se habet magis cōis opi. a qua in iudicādo nō est recedēdū vt trahitur in locis vulgariis. ¶ Bene facit quod no. Bal. in. d. l. an usufructus. vbi p. illū tex. dicit q. iura ciuitatis presumunt esse cētū annorū sicut vita hominis longēi 2. sic videtur secundum eum q. emphyteusis cōcessa ciuitati nō dicatur durare vltra centum annos in i. remouetur. 2. tamen vidimus qd emphyteusis de sui natura intelligitur cōcessa perpetuo donec pensio annua soluatur. s. adeo. in. l. i. loca. ¶ Confirmantur predicta quia

a **C**ōfirmatio. ad de que dixi in consue. parisi. s. v. nu. leg. cum. seq. b **E**xceptio. s. cōsil. xxiij. nu. xi. c **A**ccessoria. hoc veru si principalis oblatio nō sit nulla nisi ex defectu solennitatis secus si alia ratione vt pulchre p. d. an cha. conu. cccxxx. Bal. consil. c. xxiij. col. pe. lib. iij. tra. rip. rep. l. si vñquā. col. vj. C. d. reu. do. adde. j. lib. iij. consil. xvi. in. fi. d **C**entum. idem Lancelo. deci. d. l. si usufructus. i. si. Alex. l. iij. s. fin. eo. ij. ff. ad leg. tal. sed contrarium tenet panos. c. si in. fi. de test. 2. plures aliq. dicendū

Libri Primus Consilio. Alexan.

si legatur singulis annis seu quolibet anno perinde est ac si dicere omni anno quod est signum vniuersale ut patet in instit. de duobus reis. §. i. l. ij. de duobus reis. unde nulla est ratio quare magis legatum relictum ecclesie singulis annis debeat finire centum annis quam legatum relictum de fructibus perpetuo percipiendis ex domo, cum ergo ratio quare legatum relictum singulis annis finiatur centum annis etiam si ciuitati vel ecclesie relinquatur quod equiparatur legato usufructus. d. l. in singula. la. ij. iuncta. d. l. an usufructus est causa infinitatis euitande. que eadem ratio militat in legato relicto ecclesie de fructibus perpetuo percipiendis disita accipit verbum perpetuo in materia legati multiplicabilis relictum ciuitati vel ecclesie. ut. d. l. pe. cum ibi no. et dixi. §. non enim accipitur perpetuo ut nunquam deficiat. ut. l. euz debere columna. ff. de serui. vba. pred. nihil enim est sub sole tale perpetuum. Corroborantur predicta quod quando testator legat quodam fructuum fundi puta tertium vel quartum prout in casu nostro fuit non dicat singulis annis tamen intelligit legare singulis annis. ut est casus in. d. l. de functa. §. fin. ff. de usufr. et ibi no. et sic in casu nostro testator dicit legasse singulis annis tertiam partem fructuum perpetuo percipiendorum ex domo. Et per hoc apparet quod si diceret quod in testamento larga daret fieri interpretatio. d. l. in testamentis. de reg. iur. c. cum dilecti. de dona. quod respondeo quod etiam tex. et gl. in. d. l. si usufructus ciuitati. cum simili. loquitur in testamento. et tamen relictum singulis annis finit spatio centum annorum. preterea tex. in. d. l. in testamentis. vult quod in testamento non fiat latissima seu plenissima interpretatio sed mediocriter erit plena seu larga: cum ergo perpetuum accipiat varijs modis: quoniam pro eo quod durat. xxx. annis. instit. de perpe. et tempo. actio. in prin. no. gl. in. d. l. i. ff. pro socio. et. q. ij. ea enim. sup. ver. perpetua. quoniam id est sine temporis prescriptione. l. pure. §. si ff. de doli excep. na. varie accipit perpetuo: ut in dictis locis. et not. j. q. i. c. reperiuntur. et in. c. clericos. de cohabi. cleri. et mulie. et p. Bal. in ti. de pace constan. in ver. nos romanos. et in ver. presentem mundi etatem fm. varietate subiecte materie. unde non est incongruum dicere quod perpetuum importat idem quod spatium centum annorum: quod hoc non est stricte interpretari nec clarissime. Ad confirmationem predictorum adduco etiam gl. not. in. l. ij. §. hoc interdictum perpetuum. ff. ne quid in loco publico. in §. perpetuum. que vult quod perpetuum dicatur illud quod durat usque ad centum annos: et illam gl. in hoc approbat et no. ibi Ang. Et fortificatur predicta: quod videmus quod licet in aliqua dispositione vel statuto esset possum quod instrumenta vel testamentum possunt executioni mandari nulla temporis prescriptione obstat: non tamen poterunt mandari executioni post tempus centum annorum: quod perpetuo dicitur mandari executioni si usque ad tale tempus centum annorum executioni mandatur. ita inquit An. in. l. j. C. ne rei dñi. vel tempo. et no. etiam Ang. in. l. j. ij. col. C. de anna. except. et in. l. omnes. in fi. C. de prescri. xxx. annorum. Bene facit gl. in aut. ut decetero non fiat commutationes. §. j. cum gl. in ver. prescriptione. col. v. quia ibi no. Ange. volens per ea quod statutum disponens quod nulla currat prescriptio non intelligatur de prescriptione centum annorum: ut etiam voluit Ang. in. d. §. hoc interdictum perpetuum. et in. l. nemo pot. ff. de leg. j. Ex quibus omnibus concludo dictum legatum tertie partis reddituum predictorum non debere ultra spatium centum annorum dicto conventui Bononie pro hospitali de la vita contra fratres sancti Francisci ordinis minorum. Ita ut superius conclusum est puto iuris esse: ita dico et consulo ego Alex. de imo. iuris vtriusque doct. Bononie iura ciuilia legens in quorum testimonium propria manu scripti et sigillo solito sigilla ut alterius rectius sentientis consilii. semper saluo.

Summarium.

- 1 Filiorum et nepotum appellatione non veniunt femine. nisi per extensionem: ideo non veniunt in contractibus ut in emphyteusim.
- 2 Nepotes appellatione filiorum non veniunt in contractibus: licet regulariter veniant in ultimis voluntatibus.
- 3 Masculinum concipit femininum in beneficijs et dispositione ne legali.
- 4 Concessio quid si fiat liberis vel generationi.

Consilium. LXI.

Super eo de quo

queritur an si ab ecclesia concessa est alicui res in emphyteusim pro se et filijs et nepotibus comprehendant filie et neptes. Et videtur

b fortasse prima consideratione dicendum quod sic: per id quod habet in §. emphyteusim. in aut. de non alie. col. ij. vbi ita ad descendentes feminas sicut mares transit emphyteusis ecclesiastica. Et secundo probatur quod videtur quod in ult. voluntatibus masculinus comprehendit feminam ut appellatione filiorum et appellatione collateralium veniunt sorores: et sic de singulis. l. si ita scriptum sit filibus. ff. de lega. ij. l. si quis ita. in prin. ff. de testa. tut. l. lucius. §. questum. ff. de le. ij. l. lucius. §. menia. ff. ad trebe. cum simili. et argumentum procedit de ultimis voluntatibus ad contractus. ut. l. pactum inter heredes. et ibi no. ff. de pac. Tercio probatur per id quod no. Bal. in. l. sed si hac. §. liberos. ff. de in ius vo. vbi per illum tex. arguitur quod emphyteusis recepta pro se et liberis comprehendit feminas pro hoc allegatur etiam. d. §. emphyteusim. facit quod notat Bal. in. l. ij. in col. ij. C. de iure emphy. et ibi istam partem in distincte videtur amplecti Sal. in. xxvj. questione. Sed istis non ob. contraria sententia de iure verioris sequor: et quod non men masculini generis ut filius et nepos et similia comprehendat femininum illud non est ex propria significatione vocabuli sed per extensionem ut est tex. optimus. in. l. penul. in fi. in ver. extendi. C. de proxi. sacro. scri. lib. x. et in. l. pronuntiatio. in ver. porrigitur. de ver. sig. et in. l. quisquis. C. ad. l. iul. maiesta. et no. per Bar. et Dyn. in. l. j. ff. de ver. sig. post glo. ibi et tex. in. l. quicumque. C. de ser. fug. et Jac. but. et Barto. in. l. si quis in tanta. C. unde vi. et Bar. in. l. j. ad si. principij. ff. de pecu. lega. et no. doc. in cle. j. de elec. Sed in contractibus non est recedendum a propria significatione verborum imo in eis sit stricta interpretatio. l. quicquid astringende. ff. de verb. obl. c. cum dilecti de dona. Et in dubio etiam debet fieri interpretatio contra illum qui se fundat ex verbis contractus. l. veteribus. ff. de pactis. l. stipulatio ista. §. in stipulationibus. ff. de verb. oblig. et in. c. contra eum. de reg. iur. in. vj. Ergo fieri debet interpretatio contra filiam vel neptem illius qui fundum recipit in emphyteusim cum sit filia vel neptis que se fundat de dicta concessione dicens illius concessio nis vigore sibi ius in emphyteusim petere. Et in hoc precise quod in contractibus masculinum non concipiat femininum tenet Guido de suza. in. l. quicumque. C. de ser. fugi. quod fm. eum non reperitur cautum iure: et quod in contractibus debet fieri stricta interpretatio: non autem larga sicut in ultimis voluntatibus. l. ij. §. j. ff. de vino triti. et oleo legato. l. in testamentis. de regu. iur. et in. d. l. quicquid astringende. et d. c. cum dilecti. Hoc etiam firmat Arch. xxvj. q. iij. in. c. si quis suadete. per. d. l. veteribus. et per. d. l. quicquid astringende. et subdit necesse mirandum si aliud est testamentum quam in contractibus quod in testamentis sit plenior interpretatio quam in contractibus ut in iuribus §. allegatis. Et cum dicta doctrina Arch. videtur etiam transire Bal. in. l. gallus. in prin. ult. col. ff. de lib. et posthu. ibi inquit quod Arch. in. d. c. si quis suadente. melius scripsit in hoc articulo quam alius. Hoc etiam tenet Jo. de imo. in. l. si ita scriptum sit filiabus. ff. de leg. ij. vbi expresse etiam infert per hoc ad casum nostrum scilicet quod concessio in emphyteusim facta pro se et filijs non comprehendit filias: ita tamen in. c. potuit. in fin. de locato. vbi refert se in terminis nostris ita consuluisse. hoc etiam sequitur ipse in. l. cum vir. ff. de codi. et dem. vbi apparebit doctrina Arch. in preal leg. c. si quis suadete. quod etiam sequitur Lud. ro. in. l. ij. in prin. xxvj. col. ff. de §. ob. et in terminis nostris concludit etiam Ro. in. d. l. §. in hac. §. liberos. vbi etiam dicit ita tenere Spe. in ti. de loca. §. nunc aliqua. §. xlvj. Si veritas est quod Spe. in alio casu loquitur ibi. Pro predicta conclusionem etiam bene facit quod no. Bar. in simili. in. l. liberos. ff. de ver. sig. in. vj. col. vbi concludit quod licet appellatione filiorum in ultimis voluntatibus fauorabilibus regulariter veniant nepotes. d. l. lucius. et l. vl. ff. de here. insti. tamen in contractibus non veniunt nepotes quod fiet interpretatio contra eum cui sit concessio. d. l. veteribus. et ita etiam cum Bar. transit Sal. in. d. l. ij. xxvj. q. C. de in. emphy. et Jo. de imo. in. d. l. cum vir. vbi proprie loquitur in concessione in emphyteusim. et Jo. de imo. in l. quod dicit. in antepe. col. de ver. obl. et Pet. de anch. in cle. j. de bapti. et istam partem etiam secutus sum legendo. d. l. sed si hoc. §. liberos. que etiam videntur de mente Bal. in. c. j. in fin. in ti. qui bus mo. seu. constitui potest. Non ob. allegata in contrarium. et primo id quod probatur in. d. §. emphyteusim. vbi principaliter etiam videntur vocari filie in emphyteusim ecclesiastica quod illud est verum quia illud fuit expressum secus quam concessio fuit pro se et filijs et nepotibus ut in casu nostro per ea que sunt. §. allegata. et ita respondet Jo. de imo. in preallegato. c. potuit. in finalibus verbis et Lu. rom. in. d. §. liberos. Non ob. quod in ultimis voluntatibus masculinum concipiat femininum quia supra est ostensum fm. Guido de suza. et Arch. et plenior sit interpretatio in testamentis et propterea Dyn. et Ray. et Jo. de imo. in. l. seruus filij. §. euz qui chirographum. ff. de lega. j. et Gui. de cug. in. d. l. pactum inter heredes. et Ange. in. d. l. si a substituto. dicunt

dicunt qd illud dicitur procedere arg. de ultima voluntate ad contractum habere locum quando appareat qd est eadem ratio in vtroq; sed vbi essentia in dubio dicit qd maior presumit esse ratio in ultima voluntate per. l. testamētis. et ideo tunc fin. eos nō procederet arg. affirmatiue de ultima voluntate ad contractum per. d. l. in testamētis. qd nō procedit arg. de maiori ad minus. vt no. glo. in. c. enz in cunctis. de elec. et in. l. ij. C. de in terdi. sed procedūt negatiue. l. obligationum fere. s. placet. de actio. et obi. ¶ Non ob. id qd habetur in. d. l. sed si hac. s. liberos. el. j. qd respondet ibi Ro. qd ibi text. loquit in materia que concernit beneficiū qd est latissime interpretandum. l. si. ff. de consti. principū. l. si qñ. C. de bo. vacā. lib. x. c. olim tibi. de ver. si. et ideo in beneficiis masculinū concipit femininū fm Archi. in. d. c. si quis suadente. et sequūtur cōmuniter oēs. ¶ Vel possunt respōdere qd ex. in. d. s. liberos. loquitur in dispositio ne legali: quo casu in materia indifferēti si nō tractat de odio irrationali masculinū concipit femininū. l. si quis id qd. et ibi doc. not. ff. de iur. om. iud. et. l. si quis in tantā et ibi docto. C. vnde vi. l. j. s. de consti. prin. no. glo. in. c. gñali. de elect. lib. vi. et Spe. in tit. de disputat. et allega. et post hec. ver. vlt. ibi masculinū. et Host. in. c. Raynaldus. de testa. et Bar. in. d. l. i. de ver. si. cum alijs concor. s. alleg. ¶ Vel tertio potest rīderi ad. d. s. liberos. et ad illud qd ibi not. Bal. qd illud possit procedere in cōcessione facta alicui recipienti in emphyteusim pro se et liberis suis quo casu videtur cōprehendi nepotes ex filia tux. ta. l. j. C. de condi. infer. et. l. cognoscere. s. liberos. ff. de ver. sig. ideo esset absurdū qd cōprehenderent nepotes ex filia. l. si vna matre. ver. nam licet. C. de bonis maternis. et vbi absurdū res sultaret verba accipiunt eo modo quo cessat absurdū lex fa cto. s. si. et ibi not. ff. ad tre. l. vxorē. s. concubine. enz simi. de le. ij. tutiorē tamen puto rīsonem precedentē. ¶ Non ob. id qd not. Bal. in. d. l. ij. in. ij. col. C. de iur. emphyte. qd respondeo qd Bal. ibi potius videt tenere conclusionē quam s. probauit. qd Bal. ibi querit si fuit cōcessa emphyteusis talibus comitibus vel nobilibus in eorū cunctā generationē an includantur filij filie natis ex plebeis: et cōcludit qd si emphyteusis ecclesiastica in qua debet euitari infinitas trāsmihsionis: et est ibi verbū eo rum et non dicit eorū non cōprehendit natos ex feminis nu. pris alicui alterius cōiunctionis qui masculinū genus in pre iudiciū eccle. non cōcepit femininū: qd est odiū contra pro. gñi fauorē. id est. cōtra ecclesiā facit fm eum qd not. in. l. etiā. et ibi dicit. ff. solū. mat. ¶ In dubio autē in emphyteusim lai. corum principū quorū beneficia sunt largi tunc interpretāda transeunt ad liberos ex feminis. ¶ Et idē dicit si concedere tur sub genere masculino in tertia eorū gñatione per principē laicum. nam dictio illa eorū masculini generis cōiuncti cum illa feminini generis gñationē includit feminas: et conformat se iuri cōi. vt. d. s. emphyteusim. ¶ Et sic in casu quo loquit Bal. fuit dictū nomē generationis qd est captum cōprehen dere ex proprio significatu tam masculos qd feminas. c. statū. tū. el. ij. de here. lib. vj. l. i. iuncta. l. ij. ff. de lib. causa. sed in pro. posito nostro solū fuit dictū de filijs et nepotib: et sic per no. mina que de propria significatiōe importāt masculos tantū: vt est dictum. s. ¶ Non obstat id quod no. Sal. in. d. l. ij. de iu re emphy. in. xvij. q. qd rīdeo qd Sal. sine. l. et sine ratione loqui tur et in discursu illa verba dicit ipsemet postea in ea. l. xvj. q. videt cōtrariū tenere inquantū vult qd si quis recipit rem in emphyteusim pro se et filijs tamē cōprehendunt nepotes: qd de propria et stricta significatiōe appellatione filiorū nō ve niunt nepotes. l. filij diffinimus. ff. de his qui sunt sui vel ali. iu. vt not. Bar. in. d. l. liberos. cum suis vul. et concordā. ergo cum ex propria et stricta significatiōe masculinum nō cōci piat femininum: vt fuit. s. conclusum. idem debet esse eadem ratione in casu isto prout ipse tenet in. xvj. q. tractando an ap pellatiōe filij veniat nepos. Alex. die. xxvj. maq. ad. cccclxx.

Consilium. LXII

Regel. lib. ij. consilio. cxcv.

Epitome.

Estes recepti fuerunt

in causa falsitatis cōtra quendā notariū crimina liter et aliquis dictorū testū primo examinat ex tra iuramentū cū iuramento et certo modo deposuit postea vero in iudicio examinat sup eo deponit dūm etiā circa substan tiam facti cui facto interfuit. Quidā etiā ex dictis testibus prius extra iudiciū certo modo deposuit cōfirmando scriptu

ram manu propria signatā et postea cōtrariū in iudicio de posuit. ¶ Querit an iudex recte fecerit si dictos testes ad tor turā posuerit occasione dicte vacillationis. Rñ. Alex. qd sic.

Consilium. LXIII.

Reuiter

omissis non necessarijs. Dico qd iudex fecit id qd facere de buit si dictos testes torserit: et qd testis vacillās pōt ratione vacillationis torqueri b postea quā facto de quo querit interfuit. l. ex libero homine. et ibi gl. et doc. in. l. vnus. s. testis. cum gl. ff. de quest. et Jun. et alijs in. c. cum in cō templatione. de reg. iu. in antiquis. no. Dy. in regula sine cul. pa. li. vj. et Ly. in. l. si. C. de quest. et Pau. de leaza. in. cōmento c. grauis. de pos. et Bal. in. l. mili. C. de quest. et Bal. in. l. ij. C. ad legē iul. de adul. ¶ Quod autē testis qui extra iudiciū de posuit de hoc cōficiēdo scripturā manu propria annotatā et postea in iudicio dixerit cōtrariū videatur vacillare. patet in leos. in. ij. respon. dūz tex. dicit: et eū qui cōtra signū suū. et ibi not. Bar. ff. ad. l. cor. de fal. et De. de anch. in. d. c. de test. extra de test. ¶ Et no. Ant. de bu. in. d. c. enz tua. extra de test. vbi dicit qd quādo est ista variatio circa ea que ipse testis dixerat extra iudiciū et in iudicio reddit eum suspectū de falso: adeo qd pōt torqueri allegat ea que not. in. l. capite. v. ff. de adul. et qd no. in. c. per inquisitionē. de elect. ¶ Et si primo deposuisset in iudicio et secundo deposuisset extra iudiciū cōtra dictū in iudicio quanto magis dicendum si primo dixit extra iudiciū postea cōtrariū in iudicio: et cum magis dictum in iudicio in fringit et elidit quādo testis dixit contra prius dicta extra iudiciū qd quādo secūdo dixerit extra iudiciū cōtrariū eius qd primo dixerat in iudicio. et Per. de anch. in. d. c. de test. Ant. de bu. in. d. c. enz in tua. et per Bal. in. c. j. in tit. quid sit inuesti tu. et per Bal. et Sal. in. l. nullū. C. de testi. et Ange. in consi. in ci. quedam domina margari. et per do. Abb. in ca. literas. de presum. et in. c. per tuas. de proba. qd tunc nō disputatur an ex illa sola vacillatione dicatur cōiunctus de falso: sed solū an pro inuestigāda veritate debuerit torqueri et in hoc communiter oēs tenet qd sic: et standū esset despositioni et assertioni quā facerēt dicti testes potius qd priori despositioni et attestatiōi: vt. l. si postulauerit. s. qd si negauerit. et ibi no. Bal. ff. de adul. et Bal. in. l. ij. C. ad. l. iul. de adul. et in. l. si. C. de quest. ex quib? firma manet ista conclusio: qd illi testes potuerūt et debuerunt torqueri p veritate eruenda ratione dicte vacillationis et ve ritatis itādum esset attestatiōi que fieret per eos internenitē te tortura potius quam prime.

a Cōnationis. vbi limitat imo cōsi. l. xij. vide An dre. tiraq. in cōsue. picto. s. j. gloss. l. g. nu. cxcvj.

b Torqueri. Ad de Lepol. cōsi. cri mina. l. ij. hyppo. marfil. l. diu. l. ex libero. ff. de qstio.

c Extra. adde de ci. tho. cclxxj.

Summarium.

- 1 Testes alias inhabiles in subsidium admittuntur.
- 2 Ad iudicium. xx. annis non admittitur in criminali. nu. 4.
- 3 Iudex inquirens succellit in locum accusatoris.
- 4 Probationi subsidarie non est locū nisi in actu in quo cōi ter alijs testes haberi non possunt de quo cōstare debet. nu. 6.
- 7 Testis ipsius dicto. in quo non statuitur.

Consilium. LXIII.

Iso themate et dubijs

de qd querit. ¶ Difficultas cōsistere vñ in intelle ctu. l. in testimonij. ff. de tel. ij. q. ij. in. c. testes. s. item testimonij. vbi tradit qd in causa criminali minor qñ decim annis nō est idone? testis: et si ita est sequit qd dict? cas nis debet absolui. qd de crimine nō probatū. l. qui accusare. de edē. c. j. vt ecclesiā. bñ. c. si. de iure iu. ¶ Sed hoc facit du biū hoc qd no. Jo. an. in additio. Spec. in tit. de teste. s. j. ver. item quod excipit qd impubes. vbi inquit qd Bull. de suza. dicebat quod licet per dictā. l. in testimonij accusat? non dz facere in teste citare illū qui est minor. xx. annis qd saltē in defe ctum probationis recipere possit in teste et intelligit Jo. an. qd dictū talis testis recepti pp. io motu idē valeat tanq dictūz integri testis: facit etiā ad hoc qd no. Jo. an. in. d. s. j. s. itē ex cipitur quod est impubes. vbi inquit qd l. in criminalib? mu lier de iure canonico nō potuit esse testis. xxvj. q. v. c. mulier. et in. c. forti. cñ ior no. de ver. sig. tñ secūdū eum vñ qd admittat qñ p mares veritas haberi nō pōt. et dicit qd hoc est etiā fm equitatē. facit etiā quod pade in. c. puenit. el. ij. de testi. cogē.

Liber Primus Consilii Alexand.

2 **et** in l. serui. ff. de testa. 2. iij. q. iij. in c. testes. ver. item fin. 2. xij. q. ij. c. quāq. cum gl. **E**t tamen isti non obstantibus puto in casu nostro dictos testes non probare et presuppono quod nec Suli. de suza. nec Joā. an. firmitat quod minor. ex. an. pro pio nutu receptus a iudice faciat probationem nisi in defectu aliarum probationum: tunc enim bene videtur hoc firmare sed excepto illo casu non. **E**t pro hoc bene facit quod quando iudex procedit per modum inquisitionis et non proprio recipit testes officium iudicis succedit loco accusatoris. unde dicit Bar. in l. ij. §. publico. ff. de adul. ver. quero vtrum in inquisitione debeat poni et in l. ij. ff. de suspens. et in l. libellorum in prin. ff. de accu. et Salyc. in l. ea quidem. C. de accu. quod quando officium iudicis inquerentis succedit in locum accusatoris: ideo ille solentates que requiruntur in accusatione requiruntur inquisitione ne quod subrogatum sapit naturam eius in cuius locum subrogatur. l. si eum. §. qui iniuriarum. ff. si quis cau. c. ecclesia vt lit. pen. **E**t specialius ad propositum dicit Bar. in d. §. si publico. ver. item quero vtrum contra iudicem inquirentem et quod omnes exceptiones que possunt apponi contra accusatores possunt opponi contra iudicem per id quod legitur et no. c. diuersis. de cleri. coniu. excipit tamen Bar. aliquos casus qui non sunt ad propositum nostrum: ergo sicut opponi potest contra accusatorem producentem testes minores. ex. annis ita debet opponi contra iudicem inquirentem producentem tales testes. **N**ec potest dici quod in casu nostro non sit timor subornationis in iudice: iuxta id quod no. Inn. in c. cum clamor. de test. et Joā. an. in c. qualiter et quando. de accusa. et Bar. in d. §. publico. et in d. aut. qui semel. C. de proba. in vlt. col. cum si. quia respondeo quod ante publicatas attestaciones non reperit quod in accusatore sit timor seu suspicio subornationis antequam testes producerent sed post receptos testes in aliquibus casibus de quibus in aut. qui semel. et ibi plenius. C. de proba. et in criminalibus. et Bart. in aut. qui semel. in vlt. col. ad hoc quod not. Bar. in l. non solū. §. quāq. ff. de iureiur. vbi vult quod qui statim repellit accusatorem videtur etiam repellere iudicem inquirentem. et not. Bart. in l. §. quod aut. per illū text. ff. de accusa. et l. quesitū. ff. de in ius voc. et Bal. in repe. l. cum mulier. in vlt. q. ff. sol. mat. et Pet. de ancha. in c. nulli. de accus. cum cōcor. **E**t ideo in proposito nostro nos. in summa de test. §. si quis possit. ver. etas dicit absolute quod in causa criminali minor. ex. annis non potest esse testis: et non distinguit inter causas accusationis et inquisitionis unde ratio quare in causa accusationis non potest nisi maior. ex. annis in teste deduci est magnitudo preiudicii causari criminali in quibus requiruntur pleniores probationes. l. si. C. de prob. l. j. C. ad l. cor. de fal. **U**nde videmus quod interdum aliqui sunt idonei testes et integri in causis civilibus. tamen secus in criminalibus vt in muliere. d. c. forus. et c. mulieres. nec laici contra clericum admittunt ad testificandum in causa criminali. c. de cetero. extra de test. ergo ista ratio magnitudinis preiudicii militat tam in causa accusationis quam in inquisitione: ergo vtrique idem ius esse debet. l. illud. ff. ad l. aquil. trālatō. de cōstit. **R**estat ergo solū videre an sumus in casu in quo isti testes propter defectum probationum: alias minus idonei debeant haberi pro idoneis per ea que not. Jo. an. in d. §. item excipit quod impubes: cum alijs supra allegatis in hoc cōclodo quod nos non sumus in illo casu. **E**t hoc esse verū ostendit. primo ex eo quod no. Ant. de bu. in c. iij. loco. de proba. vbi per ea que ibi glo. not. quod illud infert quod dicit quod debet credi testi alias minus sufficere quod alia probatio deficit. nam illud est verū quod ex natura illius facti et negotij verosimiliter alij testes non possunt occurrere: vt puta ad probandum ea que aperiunt in c. canonicor. nā ipsi canonici erūt idonei testes. c. venies. el. ij. §. si. de test. et not. i. c. dilecti. in gl. in §. si tres. de elec. et ea que fiunt in domo possunt probari per eos qui habitant in domo. l. cōsensu. C. de repudijs secus si alij testes ex natura illius facti vel negotij poterāt occurrere sed casualiter non interfuerint. **E**t ita etiam dicit Ant. de bu. in suo consil. inci. q. dubia. q. vulgaris h3 circa illam questionem: an arbitrator possit esse testis de his que corā eo seu per eum gesta fuerūt. Dicit inter cetera quod illa iura que dicunt posse recipi qui repelluntur vbi inter alia deficit probatio intelliguntur et loquuntur in actionibus in quibus habitu et actus attentio cōi cursu testes alij non habentur: sed vbi actus habitus et cōmunis cursus sic se habet quod possunt alij testes haberi licet forte non habeant actu tūc ad plenam fidem non sufficiunt testes non integri: alias sequeretur quod semper testes etiam non integri sufficerent: quod semper allegaret se alias probationes non habere. itē et in talibus non admittuntur: vt plene probat sed vt gūalē probationē faciāt. not. glo. in l. etiam matris. ff. de proba. ita formaliter dicit Ant. de bu. in d. cōsilio. **P**ro hoc etiam alleg. text. cum glo. in c. si. de testi. cogen. et ibi dicit Abb. in q.

notabili. no. quod in defectu probationis si ex negotij aut actus natura non potest haberi probatio: admittit probatio minus legitima. nam ibi admittuntur in testes participes et crimino si delictorum ad probandum coniurationem factam secrete per alios cum iuramento quod eam celatā teneret admittunt in testes aliqui de illis qui in dicta coniuratione internenerunt. **A**d idem quod no. do. Abbas in c. decetero. extra de testi. vbi dicit quod licet text. velit in causa criminali non admittatur ad testimonium laici contra clericos: tamen dicit quod ipse intelligit hoc esse verum quod delictum de quo clericus accusatur fuit commissum in loco vbi est dare clericorum copia: alias secus. Quid enim si in villa in qua vnus tantum clericus esset et delictum esset commissum ab illo clerico: et esset hoc casu probandum delictum: unde de tunc admitteretur laici. d. c. venies. et in d. c. dilecti. in ppositio ergo cum tale delictum fuerit commissum in populoſa ciuitate et actus fuit talis cui potuissent occurrere alij plures sed casu non accurrerint non debet posse fieri per testes non integros. enim magis verosimile est quod dicti duo testes minores et inhabiles interfuerint quam alij minores et habiles. **S**ecundo respondet deo posito quod verum esset quod quando ad illū actū non occurrissent nisi illi duo testes quod videre potuissent. deberent illi admitti tanquam idonei in casu deficientium probationum: tamen dico quod oportet costare quod alie probationes deficiant: quod vt dixit Ant. de bu. in dicto consilio semper possunt allegari quod alie non possunt probationes haberi. **H**oc idē probatur per ea que no. doc. in c. j. de test. cogē. §. de testium. post princ. vbi dicunt quod cōiuncti et quidam alij qui alias non deberent cogi ad testificandum compelluntur quando aliter veritas haberi non potest. **P**resupponunt ergo quod costet veritatem per alios haberi non posse vt quod probetur per titium et seium quod ad dictū actus et locum interfuerant solū titius et sempromius qui clare videre potuerunt illud quod fuit gestū et similia et quod titius illū actum discernere non potuit puta tanquam remotior et in hoc loco plura exempla facile dari possent. Si enim presupponit quod solum propter deficientiā isti sunt idonei testes: oportet quod ista deficientia probationum prius costet. **A**d quod bene facit. l. diuus traianus. cuz ibi. no. per Bar. ff. de test. mili. et quod negatur probari debet per eum qui allegat. l. hoc iure. de ver. obli. l. magis puto. §. ne passim. ff. de rebus eorum. l. si quis. consortē. C. de fab. lib. xj. no. Inno. in c. super his. de accu. et not. Barto. in l. in ista stipulatione si talis. de verb. obli. **N**ec ad hoc obstat si diceretur quod est probatum quod si fortasse illi duo testes minores. ex. annis deponunt quod nullus alius erat ibi presens: quia ad hoc respondeo quod et ad probandum quod testis sit idoneus qui alias non poterat admitti tanquam non idoneus non stetur dicto ipsiusmet testis. ita eleganter no. Bart. in l. decem. ff. de verbo. obli. in §. col. qui ad hoc subtiliter inducit ea que habentur in aut. si dicatur. C. de testa. et etiam ad hoc allegat not. per glo. in l. iij. post prin. in ver. inimicitie. ff. de testi.

Summarium.

- 1 **C**opia iudicio reo dari debet priusquam torqueatur etiam si iudices habeant liberū et absolutam arbitrium. et nu. 2.
- 2 **P**rius sequens consilium iudicis a superiore electi excusatur.
- 3 **S**uspectus est se fundas in negatiua non coartata. nec ei danda est dilatio.
- 4 **J**udex exceptionem calumniosam spernere potest.
- 5 **J**udex leges et iura transgreditur ratione casuum emergentium.
- 6 **P**otestas habens latum arbitrium non tenetur de culpa sed de dolo.
- 7 **R**ata culpa non sufficit vbi requiritur dolus ex proposito.
- 8 **E**rrores potius quam dolus presumitur.
- 9 **S**tylus et consuetudo derogant citationi.
- 10 **P**aupertas sola non debilitat testem.

Consilium. LXV.

Abita super conten

- 1 **I**n superiori themate congrua consideratione. **P**lura concurrere videtur ad respondendum dictum ser Petrum non posse torqueri per prefatum dominum potestate et dominum iudicem maleficiorum non concessa sibi prius copia b iudiciorum cum termino ad purgandam indicia secundum quod per ipsum ser Petrum petitum fuit. **E**tiam de iure communi verum esse videtur differendam esse torturā quando reus
- 2

do reus petit ad reprobandū indicia: vt decidit Pau. de lea-
za. in commēto. c. graus. de deposito. circa vlt. col. in ver. quid
si torquendus querit &c. nam licet scōm eū in dñum facere vi-
deretur qd simile testes dicūt reum esse bone fame: & pauci di-
cūt p̄trariū nihilominus indicit purgatio: qz vtrūq; esse pōt.
vt videtur cōcludere Inno. in. c. inquisitionis. in fi. de accusa.
& qz videtur illud esse speciale in personis positis in dignitate
l. iij. C. vbi senato. vel clariss. ibi ne quas ante probationes in
inimicitias pariant &c. ergo in dñum est ius cōmune. l. i. ff. ad
munici. l. ius singulare. ff. de legib. Tamen dicit ipse verius esse
qd debeat deferri tortura qz si talis defensio allegat qua pro-
bata cessare debet tortura: qz nō debet licere actori id qd reo li-
cere nō debeat. c. ij. de mutuis pet. &c. nō licet. de reg. iur. in. vj.
vñ sicut p̄ reū potuerunt adduci indicia: ita dñs reo in dñum li-
cere adducere purgationes. ¶ Pro hoc etiā allegat id qd no.
in. c. cū in tua. in vit. glo. de spōsa. & qd not. Host. in. c. cū opor-
tet. de accu. & Spe. in ti. de inquisitione. s. nunc tractemus. x.
quid si plures. item qz post torturā tarde p̄baret cū istud gra-
uamē postea nō sit reparabile. l. ij. ff. de ap. reci. & qd cōdemna-
tus ex cōfessione liberet si cōstet de eius innocētia. l. i. s. si quis
vero. ff. de questi. & facit. c. ij. de pur. cano. ergo fortius dñs ante
audiri super innocētia. ¶ Et dicit videri casus. in. l. vnus. s.
cognitorū. de qd. ver. quo tēpore &c. ¶ Idē voluit Sādinus
in suo tractatu maleficiorū dñs tractat de tormentis sub rubri-
ca que incipit queritur nūquid torquendus sit audiendus &c.
¶ Ad hoc qd not. Bar. in. l. fi. in penul. questio. ff. de questio-
nī. vbi dñs copiam indiciorū dādam esse parti qz sup eis debet
disputari. allegat dictam. l. vnus. s. cognitorū. & not. per se in
l. custodias. ff. de pub. iud. Et no. Bal. in. l. ij. in prin. C. de edē.
& doc. in. c. cum oporteat. de accus. ¶ Etiam dicit statuto loci
ita esse pronisum. ¶ Nec pret̄itu alicuius liberi & absoluti
arbitriū videtur qd contrariū facere potuerit prefati iudices
vel ins dicētes: qz pret̄itu talis arbitriū nō possunt defensio-
nes denegari. vt in cle. sepe. cū gl. in xbo defensiones. de verb.
sig. & ibi etiā doct. in cle. pastoralis. s. pe. de re iud. & not. Bart.
& alij in. l. filiūfamil. ff. de donat. l. i. s. ff. de testa. mili. in. l. mili-
tes. per illū tex. cū ibi not. & Bar. in extrauag. ad reprimendā.
in ver. videbatur. & ver. figura. & Ant. de but. & Joā. de imo. in
c. j. de cōsti. ¶ Adagime in his q sunt grauis p̄iudiciū ipsius
tertij vt in proposito. & sequit etiā Pet. de anch. in cōsilio suo
ibi incip. in Christi noīe vñs diligēter omnibus &c. ¶ Bene
facit. l. i. a milite. s. edictū. ff. de testa. mili. vbi probatur qd per
libertatē arbitriū nō intelligitur cōcessum vt aliquid faciat qd
bonis moribus sit interdictū. ¶ Et etiam refert ibi Ang. per
illum text. se conuulsiū apud florētiam qd nullalplenitudine
arbitriū qd debeat capitaneus cōtra magnates aut contra tur-
bātes aut turbare tentātes pacificum statum non poterit eos
ad perpetuū carcerem cōdemnare cū illa pena sit legibus in-
terdicta. l. incredibile. C. de penis. & vigore talis arbitriū nō vi-
detur circa predicta derogatū per. d. s. edictum. & quāuis ex
forma statutorū florētie nō possit talis snia allegari nulla tñ
poterit impediri executio talis sententie hoc caln quia nō est
executio iuris sed iniustitie fm eū ibi. ¶ Videtur ergo p̄ bo-
nos mores in proposito reum tormētis lubire. & sibi defensio-
nes inferre seu denegare. iuxta. d. cle. pastoralis. & facit qd not.
Bal. in. l. pacta. in fi. de trasac. & in repe. l. negāda. in. vj. col. C.
qui acc. nō possunt. & in. l. solā. ad fi. C. de testib. & qd not. Pau.
de leaza. in. d. c. graus. circa vlt. col. inquantū dicit qd quāuis
iudex habeat arbitrium tamen nō potest sine indicis torque-
re allegat qd habet in. c. veniēs. & in. c. quinquauallis. de iureiur.
& id qd habetur per gl. in. d. cle. sepe. idē no. Sādinus. in tra-
ctatu superius allegato dñs tractat de tormētis in rubrica in-
cip. item quero nūquid potestas qui habet arbitriū &c. ¶ Ta-
men premis nō obstatibus puto qd ad casum propositū ali-
ter esset dicēdum & nō insisto an potestas teneat ex eo qd ea
que fecit dicit fecisse cum cōsilio iudicis maleficiorū electi nō
per ipsum potestatem sed per superiorē ad hoc deputatū quo
casu excusatus est potestas ratione talis cōsiliū vt inquit Bal.
in rubr. C. de pena iudi. qui male iud. in ver. quero nūquid pos-
testas &c. & Sali. in. l. fi. eo. tit. p. no. in. l. polla. C. de his qb. vt
indig. ¶ Et fortius dicit Sali. in. d. l. fi. quod etiā si talem iu-
dicē elegisset potestas excusaret potestas si ille iudex doctor
habeat instrumentū sue approbationis facte vt moris est in
studis generalibus. arg. l. argentū. & l. qui non tam idoneum.
cum ibi not. ff. cōmo. vel si fuerat prius publice exercitatus in
similibus officiis in quibus peritū se docuit. arg. l. i. cū ibi not.
C. quibus & aduersus quos. & not. glo. ij. q. vj. in. c. hoc etiam. &
Jo. de imo. in. l. iij. s. in eum. ff. de damno infecto. ita declarā-
tur & limitant not. in. l. ij. q. quisq; iuris. ¶ Sed deueniens ad
id qd principaliter queritur dico qd si ante torturā fuisset de

consilio requisitus consulissem potestatem recte & sancte fa-
cturū si nedū vnaz dilationē sed etiam plures ad indicia ante
torturam purganda dedisset: nunc autem re non existente in-
tegra mihi de iure videtur concludendum dictos dominos in-
dicantes nulla per hoc pena esse plectādos. Adoneo: quia ser
Petro petēti copiam indiciorū cū termino ad purgandum
inter cetera fuit respōsum ei per dominum potestatem cum con-
silio iudicis maleficiorū qd si dictus ser Petrus qui erat cau-
sidicus & iureperitus contra dicta indicia que fuerunt sibi se-
pius lecta & ostensa volebat dicere vel opponere & allegare ad
sui defensionem deberet tunc dicere offerens dictus dominus
potestas se super eis paratū iustitiam ministrare & dictus ser
Petrus nunq; dixit expresse neq; expressit quales defensionē
haberet & quomodo seu p quas probationes indicia illa pur-
gare possit. Sed solum dicebat simpliciter indicia illa non esse
vera sed falsa. ¶ Unde succedit illud qd not. Bar. in. l. fi. in. j.
col. ff. de feriis. Abi querit que cognitio requireretur in prima
dilatione quā petit. & respōdet qd a iudice petat qd velit pro-
bare argumēto. l. si duo patroni. s. idem iulia. ff. de iureiur. & l.
quis libertatē. cum ibi no. ff. de pet. here. ¶ Et per hoc quidā
fm Bar. anteq; dent terminū ad probandum dant terminum
ad producendū positiones & articulos suos vt examinent an
sint admittēdi & dicit qd iste est bonus modus: aliqui vero fm
eum dant dilationem simpliciter & intra dilationē illam exa-
minant an articuli sint admittēdi. ¶ Ita etiam dicit Ant. de
bu. in. c. vltra tertiam. de testi. vbi dicit qd etiā adhibetur cause
cognitio in aduertendo an per calūniam dilatio petatur. l. ij.
C. ad. l. cor. de falsis. ¶ Et illi primo modo videtur adhefisse
prefatus dñs potestas qd volebat qd eo tēpore dictus ser Pe-
trus qd erat causidicus & iure peritus duceret & deduceret que
volebat ad defensionē suam. vnde videns qd solum simplici-
ter allegabat ser Petrus meram negatiuā contentorū in de-
positionē testis qui in iudicio receptus erat pro parte curie et
negatiua veritatis allegata per ser Petrū non erat coarcta-
ta loco & tpe etiā per cōsequens nō cōcludebat nec releuabat.
c. bone. el. ij. cū ibi plene no. per gl. & doc. de elec. c. quoniam cō-
tra. de proba. c. ex tenore. de testi. vj. q. v. actor. & plene not. in. l.
actor. C. de pba. & in. l. ij. ff. de pba. & ibi no. in gl. ad fi. ¶ An
de suspectus est ille q se fundat in negatiua nō coarctata loco
& tempore. c. cum in ecclesia. cū ibi not. per Inno. de cau. poss.
& no. Ang. in. l. si per alium. s. docere. ff. ne quis eum qui in ins
voc. vi. ex. & Bal. in. l. de die. s. pe. ff. qui satis. cog. & in. c. si quis.
per. xxx. in tit. si de seu. cōtro. inter do. & agna. & in. l. actor. C. de
proba. ¶ Facit quod no. Bar. in. l. j. in prin. ff. si quis ius dicē.
non obtempe. & Dyn. & Bar. in. l. j. s. hoc interdicto. ff. de itin.
actuq; prima. ¶ Unde dicimus qd testi nō credit super nega-
tiua nisi etiā deponat de causa sciētie coarctando dictū suum
loco & tempore. vt no. Bal. in. l. cum hi. s. j. ff. de trasac. & in. l. ij.
in repe. magna. in vlt. col. & sentit Bar. in cōsi. incip. clarissime.
& bene faciūt no. per Inno. in. c. cū causam. de test. ¶ Adrito
cum allegatio negatiua ser Petri nō esset cōcludēs & releuās
imo suspecta per predicta sequit qd sibi ratione p̄sumpte cau-
se subterfugi potuit talis dilatio denegari per not. per Bar. &
alios in. l. ij. ff. de feriis. ¶ Corroboratur predicta p ea que no.
Pau. de leaza. in repet. d. c. quis. depositi. circa vlti. col. cuius
verbaretuli. s. in princ. itā vult ipse qd debeat differri tortura
qñ petit dilatio ad purgandū indicia si talis defensio allegat
qua p̄bata cessare debeat tortura: s. ser Petrus solū allegabat
merā negatiuā simpliciter adeo qd si testes deposuissent & as-
firmassent ita esse prout ser Petrus allegabat nō releuat ta-
lis probatio vt no. Bar. in p̄allegato cōsi. cum cōcor. s. alle. er-
go potuit potestas nō differre torturā. & est de mēte Paul. de
leaza. i. c. p̄alle. ¶ Fortificānt p̄dicta qd nedū iudex calūnio-
se excipientē pōt nō audire & si vult pōt etiā ante pertransire
vt no. Inno. in. c. post electionē. de cōces. p̄eb. ¶ Et ita refert
eū Bar. i. l. perēptorias. in pe. col. C. sniam rescin. nō posse. S3
etiam qñ exceptio esset efficax & vera. Sed si iudex vehemēter
opinē illa opinio causa morāde litis pōt illā rescire vt sentit
Inno. in p̄allegato. c. post electionē. ad fi. fm qd ibi intelligit
Ant. de bu. qd in summario iudicio ex leui p̄sumptione calūnie
pōt repellere exceptionē sed in iudicio plenario nō dñs cā repel-
lere sed ex vehemēti. ¶ Et subdit Ant. de but. ibi qd in dubio
semp p̄sumi dñs iudicē fuisse motū ex causa in repellendo exce-
ptionē: arg. in. c. in p̄sentia. de renū. & c. sicut. de re iudi. ¶ Igif
tñ qd vt iudiciū illud in indicis & p̄paratoris ipsius inquisi-
tionis fuisse summariū cū in eo sufficiat summarie p̄bationes
i. nō plenarie in tra. no. in. l. ij. q. s. C. ad. l. iul. maieft. & in. l. i. s. itē
cornelio. & in. l. ij. ff. de questi. ¶ Itē potuit moueri potestas
ad opinendum qd causa morāde torture predicta allegaren-
tur per ser Petrū propter qualitatē indiciorum. & etiam pro

¶ Pertransire. bar.
cōsi. cclxxvij. lib. v.
l. ij. col. v. C. sen. re-
scin. nō posse. pa-
nor. c. sup eo. i. fi.
de appel. c. sup eo.
in fi. de officio des-
leg. c. null. de pre-
sum. fely. c. decete-
ro. col. ij. de re iud.
di. Tur. senior. p̄.
lxvj. col. xij. bert.
2. xliij. vifo p̄cessu.
col. fi. li. j. Sed ad
hoc debet esse p̄-
sumptio multum
vehemens. panor.
d. c. post electionē
co. fi. Jaf. p̄. xliij.
col. fi. lib. iij.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

pter qualitatem illius simplicis et generalis oppositionis ne-
gatiue non coarctare allegare ut dixi supra per dictum ser. Pe-
trū in dubio dicit Ant. de butr. presumendū esse pro iudice ut
6 retuli. s. proime. ¶ Accedit qz ut inquit Inn. in. c. j. de cō.
index etiā licite rōne casuū emergentiū leges et statuta trans-
grediuntur ut no. Bal. in. l. z si seuerior. in. iij. col. C. ex quibus
causis infra. irrog. in. l. j. C. de iura. calū. et in. l. obseruare. s. prohi-
cisci. in. xi. q. ff. de offi. proc. et in. l. j. C. de preci. impe. offe. et suspi-
cabat potestas ne testes subornaretur eo qz ille Petrus erat
in loco illo vir stipatus multis amicis prout se penumero sunt
cauidici. ad hoc videntur dirigi vba dñi potestatis ut loquun-
tur illa que torturā precefferūt et fortasse in ciuitate illa de faci-
li cōsueuerunt haberi testes in vitiū illius subornationis pre-
rumpētes et vidi ex processibz et actis publicis in ciuitate illa
sepe agitari: facit. l. aut facta. in. fi. ff. de pen. ¶ Ad predictorū
7 confirmationē adduco qz qñ potestas habet arbitrium latius
non tenetur de culpa s. de dolo. l. in veditio. s. j. et ibi no. ff.
de bo. auto. iud. pos. et l. creditor. s. lucius. ff. de man. et no. Bal.
8 in rubr. C. de pena iudi. ¶ Nec sufficere videtur tūc qd sit in
lata culpa qz vbi requiritur dolus ex proposito non sufficit lata
culpa per id qd habetur in. l. j. s. si quis ideo. ff. ne vis fiat ei. et
l. j. s. hac actione. ff. vi bo. rapt. no. in. l. magna. ff. de verb. sig. et
Bar. in. l. qd nerna. in. iij. q. prin. ff. de po. in ver. itē quero vtrū
lata et iuncto. d. s. lucius. ¶ Et hoc videtur firmare Jo. de imo.
in. c. quinquauallis. de iureiu. in pe. charta. in ver. sed hic occur-
rit dubium an sufficiat lata culpa et vbi tractat an in casibus
in quibus arbitrator nō obstat latissima potestate nō potest
dolose arbitrare ad preiudiciū partiū ita etiā nō possit qñ in-
teruenit lata culpa. et t3 qz hoc casu non equiparat dolus et la-
ta culpa: et dicit ita esse de mēte Jo. cald. in locis ibi allegatis
per eū et ita etiā tenet ipse ibi in antepen. col. ¶ Sed ita est qz
dictus dominus potestas habebat arbitriū plenū et latū et vl-
tra et aliter qz statuta disponūt vt patet ex narratis in thema-
te que vba importāt liberū arbitriū dato etiā qz cū dictis ver-
bis iungeretur aliquod verbū importans per se arbitriū boni
viri vt expresse decidit Bar. in. l. alio. ff. de ali. et cib. leg. in ver.
procedo vltimus posito qd ptas et. in repe. l. j. C. de sac. san. ec.
in. v. q. prin. in vbo circa ipsam dispositionē vel volūtate et. et
in. l. si sic. in prin. ff. de leg. j. p. l. fideicō. s. qz. de leg. iij. et l. vtrū.
s. cū quodā. de reb. dub. et not. Bar. in. l. imperator. als est in. l.
lucius. ff. de fideic. lib. et ignorare iura est lata culpa. l. late. ff. de
verb. sig. l. liberorū. s. notant. cū gl. ff. de his qui no. infra. et l. re-
gula. s. p. ff. de in. et fac. igno. etiā in iudicibz vel peritis: vt de-
clarat Bar. in. l. qd nerna. in. v. q. principali. et Bald. in rub. de
pena iudicis. facit. l. j. s. hec actio. ff. si mensor fal. mod. dixerit.
9 ¶ Et potius videtur in dubio presumendus error qz dolus:
vt colligitur ex not. per Bar. et alios in. l. quod post. in prin. ff.
de hered. instit. ergo virtute dicti arbitrii potuit fieri id qd fa-
ctū est nō seruata solēnitāte iuris cōis vel municipalis: iuxta
etiā not. in. d. cle. sepe. et in. d. l. filiussa. de do. per Bar. cū cōcor.
de quibus. s. dixi: magis tamen adhereo alijs luperius dedu-
ctis. ¶ Quod autem indicia fuissent sufficientia patet ex nar-
ratis in themate in quo presupponit vnū testē de visu cōmis-
sionis dicti delicti deponere: et vnus testis ita deponēs est suf-
ficiens fm ea que tradunt in. l. si qs. C. ad. l. iul. maie. et p. Ly. et
alios in. fi. ff. de qstio. et Jo. and. in. c. cū in contemplatione. de re.
iur. et per Bar. in. l. j. s. itē cornelio. et in. l. si. ff. de questio. ¶ Et
attento arbitrio qd habebat dominus potestas de quo dixi
sufficere etiā si non esset omni exceptione maior talis testis vt
expresse vult Bādinus sub dicta rubrica incip. item quero nū-
quid potestas qz habet arbitriū et bene faciunt not. p. Bart. in
d. l. filiussa. et per Pe. de anch. in. d. cle. sepe. ¶ Et dato qd ille
testis fortasse foret receptus parte nō citata: sic nō sufficeret
iuxta not. p. Bar. in. l. si. ff. de qstio. doc. maxime Salz. in. l. si. et
eo. ti. et p. l. si qñ. C. de test. qz respōdetur qz verbo fertur stylum
et obseruariam esse in cōtrarium: et qd stylus attendendus est.
l. si. C. de iniur. l. iij. s. si. de testib. c. quā graui. de crimine falsi. et
plene tradidit Ly. in. l. j. C. que sit lon. cōsuet. et doct. in. c. fin. et
10 cōsuet. et statutu vel stylus vel cōsuetudo pōt in similibus
derogare solēnitati citationis vt no. Bal. in aut. si qs in ali-
quo. in pe. col. C. de edē. et ibidē dicit Salz. ¶ Secūdo potest
inuari qz cōcurrerat indicia: vt in pñcto presupponitur qz als
similia fecerat: et qd ppter ea fuerat priuatus iudicio notaria-
tus: et sic talia arguunt et aggrauant et indicium faciunt contra
eum. l. nō ois. s. a barbaris. ff. de re mil. l. de minore. s. si pluriū.
ff. de questio. l. si cū. s. si. ff. de accusa. et not. Bart. in. d. l. si.
ff. de questio. et Bādinus sub rub. de presump. et indicibz dubi. et.
et Spe. in tit. de presump. s. species. ver. penul. ¶ Accedit etiā
fuga illius alterius qui dicebatur eiusdē delicti particeps vt
deposuerat dictus testis: et sic succedit istud qz qñ singula non

inuuant multa profunt. c. cum causa. et ibi not. de probat. c. si. de
succes. ab inte. no. in. l. si. ff. de excusa. tuto. et quando indicia di-
cuntur esse sufficientia vel non committitur indicantis arbi-
trio. l. iij. s. si. ff. de testib. fm Ly. in. l. fina. C. de questio. et Joani.
andr. in. c. cum in contemplatione. de regu. iuris. et Bar. in. l. si.
de questio. et Bal. in. l. j. C. quorum appella. non reci. et pro ius-
dice in dubio presumitur. d. c. in presentia. cū simi. et facit quod
11 no. Inno. in. c. fina. de ferijs. et nec fides dicti testis debilitatur
a ex eo quod diceretur ipsum esse pauperem. c. si qui. et ibi not.
de testib. et not. iij. q. iij. c. in testium. et Spe. tit. de teste. s. j. ver.
item quod est pauper. nisi probetur eum aliter esse suspectum:
vt habetur in dictis locis. ¶ Et ex predictis apparet respon-
sio multiplex ad allegata in contrarium.

Summarium.

- 1 Juramentum necessarium et in causa criminali pecuniaria
defertur.
- 2 Inductio est de substantia actorum.

Consilium. LXVI.

Pro processu cause ver-

tentis inter Elizeum capitolium agentem et accusan-
tem. Et Antonium de bozelis defendentē. ¶ Pu-
to breuiter dictum Antonium esse de iure absolendum a cō-
tentis in denunciatione et accusatione ex infrascriptis. et pri-
mo quia per vnum testem optime et concludenter deponen-
tem de denunciatione contractus facta per dictum Anton.
conductori gabelle. et sic per illum testem est semiplene proba-
ta et fundata intentio rei. l. vbi numerus. ff. de testi. nota. in. l.
admonendi. ff. de iureiuran. et l. in bonafidei. C. de rebus credi-
1 cum similibus. et regula est quod semiplene probanti regu-
lariter deferendum est iuramentum in defectū semiplene pro-
bationis si petitum fuit prout petitum est in proposito no-
stro per do. Ant. ita legitur in. d. l. admonendi. et in. d. l. in bo-
nafidei. et in. c. si. de iureiur. ¶ Solum ergo circa hoc facit du-
bium an tale iuramentum possit deferri in causa ista: quia vi-
detur esse criminalis: quia pena venit pro parte applicanda
fisco ex forma statutorum et pro parte accusatori. iuxta nota.
in. l. pretor. s. si. ff. de sepul. viola. et Ly. et Bal. in. l. si qua per ca-
lumniam. C. de episco. et cleri. et no. docto. in rub. extra de iudi.
et alio. in rubr. ff. de publi. iud. ¶ Vel verius est causa mi-
xta: quia concernit penam pro parte applicandā fisco: et com-
modum pro parte applicandum priuato: et in dicta pena ve-
nit etiam prosecutio rei et interesse ipsius accusatoris: patet
quia venit gabella duplicata in quo duplo comprehenditur
simplum: id est vera gabella pro iudice. l. hoc edicto. s. fin. et ibi
no. Bar. ff. de publica. l. si cum exceptione. s. j. et s. quadrupla-
tur. et l. quod si homo. ff. quod met. cau. et no. Bar. post gl. in. l.
ab his. C. de nauicular. lib. xi. ideo talis causa appellatur mi-
xta fm Ant. de butr. in rubr. extra de iudic. per tex. in. c. tue. ex-
tra de procur. ¶ Et in hoc dico qz attento quod agitur de pe-
na pecuniaria potest deferri dictum iuramentum reo. hoc pro-
bat tex. d. l. in bone fidei. in ver. in ceteris. et ibi hoc tenet glo. s.
idem tenet Jaco. de rauē. Ly. et Ang. per illum tex. et per. l. fal-
laciter. C. de aboli. ¶ Et dicit ibi Ang. quod illa glo. debet in-
telligi in reo. alie vero glo. que dicunt in criminalibus nō esse
deferendum iuramentum intelliguntur in accusatore qui per
iuramentū suum non potest perficere suas probationes im-
perfectas quia in criminalibus reus non debet condemnari et
puniri nisi ex probationibus luce meridiana clarioribus. l.
sciant. C. de proba. l. vbi. C. de fal. et ita proprie loquitur gl. in
cto tex. in. l. maritus. ff. de questio. et glo. in. l. iij. post prin. ff. de
iureiur. ¶ Et ita intelligitur opi. Bar. approbātis illas glo.
et glo. in. c. tam literis. de testi. et presertim vbi agitur de pecu-
niaria: vt in casu nostro quo casu dicit expresse Ray. in. d. l. in
bonafidei. posse iuramentum tale deferri: quia non est magis
presumendum qz in hac causa deesset res qz in alia causa de in-
re ciuili. ¶ Istam opi. etiam quo ad casum nostrum sequitur
Bal. in. d. l. iij. s. si. ff. de iureiurā. dum tractat de iuramento af-
fertorio in. s. quando sit deferendū. ver. alias autem. et in. s. su-
per quibus. ver. qd si criminaliter. et idem sentit glo. in. d. l. ad-
monēdi. in ver. iureiur. in fi. et expresse Hosti. et Ant. de butr. in
c. si. in antepen. col. de iureiuran. quando pena est pecuniaria.
Ex hoc patet istam magis communem esse opin. a qua in in-
dicando non est recedendum vt traditur in locis vulgaribus.

¶ Nec

¶ Pauperē. ad.
de. j. lib. vii. consi.
ccxxvii. lib. vi.

Nec ad hoc ob. si dicatur in causa magne quantitatis non deferretur iuramentum in defectu semiplene etc. vt no. p. gl. et doct. in. d. l. admonendi. in. c. cum sint partium. de regu. iur. in. vi. cum concor. q. rideo qd An. bozelus habet fundatam intentionem per regulam que habet qd reo semiplene probanti deferri debet regulariter iuramentum in defectu semiplene probationis. p. d. l. in bone fidei. c. si. **S**i ergo accusator vult dicere qd ista est cum magna habebit necesse probare id qd est fundamentum intentionis. l. ei qui. et in. l. exceptionibus. in. prin. de proba. et in illa. iuncta. l. hoc iure. et ibi per Bar. ff. de verbo. obli. nam debebat accusator pbare qualis erat stat⁹ dicti Antonij. s. quo ad diuinitas et paupertatem et probare causam huiusmodi quantitatis coter reputaret magna ca in psona illius hominis illius conditionis cuius est. d. Ant. hoc em modo discernunt causa magna et non magna fm Bar. et omnes in. d. l. admonendi. et in. d. c. si. per. l. sed si suscepit. s. i. ff. de iudi. et quia istud fundamentum probationis illius testis cum supplemento iuramenti videtur mihi adherere vie veritatis equitatis et dispositioni legu ideo ex eo principaliter motus sum ad consulendum pro ista parte. **E**rum qd vltra predicta vt in puncto mihi presupponitur non est probatum per Ant. de cōductione gabelle ipsius asserti cōductoris a quo dictus Ant. dicit se habere cam et sic si hoc non est probatum non videtur qd sit probata intentio accusatoris qui agit tanq socius dicti cōductoris et statutum sub rubrica de denūciationibus et accusationibus etc. videtur solum concedere facultate denunciandi ipsis cōductoribus aut socijs aut officialibus eorū. **N**ec ob. si dicat qd ex instrumēto societatis producto apparet enūciatiue narratum qd ille cum quo Anto. cōtraxit societate erat cōductor qd rideo qd illa verba enūciatiua solū probāt inter ipsas personas inter quas prolata fuerunt non quo ad alios. l. optimā. C. de pben. et cōmit. stipu. iuncto tex. in. aut. si quis in aliquo. C. de edē. et ibi no. doct. et patet ex rubro et nigro. C. res inter alios acta. **I**tem non ob. si diceret qd testis productus p Ant. hoc dicit qd potest rīderi ex his que dicit Bal. in. c. in nostra. de testi. et Bal. in. d. l. in bone fidei. in. vlti. col. dū dicit qd non videoz approbare oia que deponit testis quem ego produxi. allegat. l. si quis testibus. C. de testi. **I**nsuper etiā presupponitur in themate qd dictus accusator ad probandum se socium produxit acta carentia indicatione. et etiā ex hoc capite potest dici non esse probatā intentio ne accusatoris et appositio indicationis est de substantia actorum vt in. aut. vt preponatur nomē imperato. post princ. et in. c. inter dilectos. de fide instr. plene p Jo. an. in data sexti libri. et Bar. in. l. si librarius. ff. de reg. iur. c. si. **N**ec ob. si diceretur qd in his in qbus scriptura non est necessaria tūc v3 actus sine indicatione vt videt sentire Spe. in tit. de instr. edi. s. instrumētum. ver. quid ergo si dies. vbi ad hoc allegat. l. p. ff. de fid. instru. et l. cōtrahitur. in. prin. ff. de pign. et ita est qd ex forma statuti sub rubrica de modo ins reddendi officialibus etc. pōt in istis causis procedi sine scriptis ergo etc. quia respōdeo qd statutu non dicit absolute qd possit in talibus causis procedi sine scriptis: sed dicit qd index sup gabellis deputatus debeat facere cōductoribus gabellarū plenam expeditā et summariam rationē sine datione libelli vel alia petitione in scriptis dāda et sic statutu remouet qd non teneatur cōductor offerre libellū et petitionē in scriptis prout de iure cōi comperiebatur iuxta ea que tradit in. aut. offerat. C. de lit. contest. sed qd de alijs productionibus instrumentorū et iurū non debeat fieri no. in scriptis apud acta per notarium. iuxta. c. qm contra. de proba. dico qd l3 statutu dicat qd non sit necesse dare petitionē in scriptis: tū oportet qd illud qd verbo peteretur per conductorem redigatur per notariū in scriptis apud acta. tex. est in cle. sepe. de verb. sig. in. ver. verū. ibi dum dicit verū: qd iuxta petitionis formā pronūciatio sequi debet pro parte agētis: et etiam rei si quid petere voluerit est in ipso litis exordio faciēda petitio siue in scriptis siue verbo in actis tū cōtinuo inserēda etc. **E**t ce qd vbi non requirit qd petitio producat in scriptis tū semper debet redigi apud acta in scriptura actorū illud qd verbo petit: vt not. Bar. in. l. in sacris. C. de progi. sac. scrip. lib. x. et etiā no. Bar. recte intueti in. aut. nisi breuiores. C. de sen. ex peri. re. cit. preterq in terminis illius aut. qd in tota causa pmitrit procedi sine scriptis. et not. Bal. in. d. aut. offerat. in. pen. q. et in. l. si qd se. et ibi gl. C. de recusa. et Spe. in. ti. de lib. cōcep. s. nūc dicendū. in. prin. **S**cdo rideo qd Spec. in. d. s. instrumentū. nō dēt qd instrumentū valeat sine die consule et indicatione qm actus ille nō requirebat scripturā: imo dicit qd cōiter dēt qd nō valeat instrumentū sine scriptura: et sic teneri dēt cōis opi. l. i. in. prin. in. verbo arbitroz. ff. de of. quest. no. Inn. Jo. an. in. c. ne innitāris. de cōsti. et Jo. mona. in. c. cupiētes. s. deniq. de elec. in. vi. et Bar. in. l. si. C. de pena iudi. qui male iudi. et Bald. in. c. j. iudi

ces vero de pace iura. fir. cū cōcord. et l3 Spe. postea subdat qd aliq distinguūt qd aut est tale factū qd nō dēt fieri in scriptis: et tūc valeat p. l. p. ff. de fide instr. et l. 3. hī. in. prin. ff. de pign. aut debet fieri in scriptis. et tunc vitiatur. l. 3. ctus. C. de fide instru. per hoc Spe. nō recedit a superiori cōclusionē: nec putandum qd Spe. voluisset tenere illā opin. vltimo relatā qd est falsissima et cōtra tex. in. d. aut. vt prepo. nomē impera. post princ. maxime in verbo in omnibus. et ibi dum dicit quelibet forma documēti etc. nec iura que refert Spe. aliqd faciūt ad propositum: qd solū quod qm nō est necessaria scriptura valet cōtractus. licet non fuerit facta scriptura dūmodo p testes probe: secus vbi necessaria est scriptura: qd non valet 3. ctus sine ea in. d. l. cōtractus. vnde bene fateor qd vbi nō requirit scriptura in certo actu et cōtingit de illo actu fieri scripturā sine indicatione valebit ille actus dūmodo probe aliter pnta p testes: sed per illā scripturā nō poterit probari: et sic illa vltima opin. quā refert Spec. qd ita intelligat: fatebor qd erit vera: sed nobis nihil obstat. Ex quibus restat cōclusio dictum Anto. accusatum fore diffinitue absoluendum. Et ita dico et cōsulo ego Alex.

Summarium.

- 1 Testator nedum falcidiam sed etiam trebellianicam prohibere potest.
- 2 Fideicommissum an cēseatur iniunctum filio vel eius heredi.
- 3 Legitimati non excludunt substitutum.
- 4 Citatio et consensus agnatorū requiritur ad legitimationem.
- 5 Mobilis legitimatus in successione non excludit substitutum.
- 6 Comes non potest legitimare in preiudicium legitimorū vel substitutorum nisi expressis in mandatis habeat.
- 7 Princeps cum viuo patre legitimat debet fieri mentio de liberis vel agnatis.
- 8 Imperator non potest legitimare in terris ecclesie.

Consilium. LXVII.

Consideratis his que in

primo themate narratur. **C**irca primum dubiū quo querit an dictus ludouicus meleginus potuerit testari in preiudiciū dictorum melegini sui fratris et thome quondā dicti Jac. stāte substitutione compēdiola facta in testamēto. d. antiqui Thome disponētis qd si aliquis vel aliqui melegini dictorū melegini Joā. et Jac. melegini decederēt vel decederet sine filijs legitimis et naturalibus pars sic decedentis vel decedentiū perueniat et peruenire debeat ad quoscūq alios superuenientes vel ad eorū et cuiuslibet eorū mortuorū filios legitimos et naturales. **E**t omissis nō necessarijs dico qd quīs dictus Lud. decesserit sine liberis instituerit Joā. meleginum heredē vniuersalem: tamē dicti meleginus et thomas substituti in dicto testamento dicti alterius Thome. d. Lud. p. duas partes ex tribus possunt ex dicta substitutione cōpendiola petere per fideicommissum sibi restitui per heredem dicti Lud. duas partes ex tribus illius portionis hereditatis dicti quondā thome que obuēnit dicto Lud. iuxta. l. p. cibus. et ibi plene not. C. de impub. et alijs substitu. et c. Raynūtius. de testa. et plene. in. l. centurio. et in. l. coheredes. s. cū filie. de vulg. et pup. est verū quod heres. d. Lud. poterit deducere legitimā debitam dicto Lud. in qua non potuit granari per fideicom. a dicto eius patre in substitutione predicta per. l. cum patro. nus. de leg. 2. in. l. quoniam in prioribus. ibi no. C. de inof. testa. et in. l. ex tribus. et plene ibi per doc. no. eo. tit. et per Bart. in. l. j. s. de vul. et pupil. cū cōcor. **S**ed est dubiū an possit detrahēre heres dicti Lud. trebellianicam non obstante prohibitionē dicti testatoris qui eam detrahi prohibuit. **E**t licet an dicta prohibitio valeat sint opi. tamē magis cōmunis opi. est quod possit prohiberi trebellianica sicut et falcidia per aut. sed cū testator. C. ad. l. fal. iuncta. l. marcellus. in. prin. ver. quod autē. ff. ad trebel. inducendo vt per Barto. ibi et ita tenet glo. in. s. fin. vero expressim. in. aut. de here. et falc. et glo. in. s. sed quia. institu. de fideicom. hered. et sequuntur hic Jaco. de aret. Odof. Lyn. Ray. Ange. et Salic. in. d. aut. sed cum testator. et Barto. et Ange. et Rapha. in. d. l. marcellus. in. princ. et Lyn. et Ymo. in. l. j. s. ad municipium. ff. ad. l. fal. et Mic. de neap. in. l. j. s. inde neratius. ff. ad trebel. et Ang. in. d. s. fin. vero expressim. et Bal. in. l. filium quem habentem. C. famil. erc. in. xi. colum. Nam si prohibita est detractio falcidie quādo testator eā prohibuit detrah. vt in. d. aut. sed cum testator. videtur prohibi

Possit. Rom. sing. c. ch. Jas. d. l. marcellus. et cons. lxxxiij. co. viij. q. lxxix. co. iij. lib. i. Ant. Lor. trac. de potest. re. q. lxxij. etiam filijs filia legitima dempta. Alex. in. lib. v. co. si. xxi. nu. 4.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

ta detractio trebellianice eodem casu quia falcidia saltē large sumpta etiam comprehendit trebellianicam, l. pater filiam. in prin. l. titia. ff. ad leg. falc. l. cum filio. ff. de leg. i. z in aut. vnde si parens, vbi est bona glo. C. de inoff. testa. ergo dispositio dicte autentice sed cum testator loquens in falcidia extendi debet ad trebellianicā. ex identitate rationis bene facit. l. filium habeo. ff. ad macedonianū. z qd not. glo. in auten. vt hi qui oblig. s. i. ver. curatorē. z in aut. minoris debitor. C. qui dare tut. pos. z quod not. gl. in cle. auditor. de rescriptis. z in c. i. de rerū per mu. in. vj. z quod no. l. y. in. l. j. C. que sit longa consue. cū multis simi. ¶ Accedit quia fortior est falcidia quā trebellianica: vt patet in. l. in quartam. ff. ad. l. falc. merito si potest prohiberi per testatorē falcidia eadem ratione vel maiori debet posse trebellianica prohiberi, z latius disputare istum articulum: sed quia ista est communis opi. vt etiam fatetur Imo. in. d. l. marcellus. z in iudicādo non est recedendū ab opinione vt habetur in locis vulgaribus. Ideo circa hoc latius non insistam. ¶ Tamen prius respōdebo ad vñū videlicet ad id qd voluit Bal. in. l. i. iubemus. in prin. C. ad trebel. in. j. z. iij. col. vbi per illū tex. dum litera dicit: licet testator hoc iusserit zc. voluit qd posito quod vera esset cōclusio qd testator possit prohibere trebellianicā: tamen hoc fallit in liberis primi gradus z in filiis grauatīs restituere per fideicommissum si decesserit sine liberis qz tūc talis detractio quarte trebellianice nō poterit eis prohiberi ergo cū tractaremus de Lud. grauatō per fideicommissum restituere si primo decederet sine liberis qui Ludouicus erat de filiis dicti testatoris: vñ videt qd dicta prohibitio trebellianica non afficiat eum. ¶ Sed rñdeo qd posito qd illud dictū Bal. esset verū quod non pono pro constanti esse verū imo l. y. in. d. l. iubemus. in prima opp. tenuit contrariū per. d. aut. sed cū testator. z ita etiam cōtra Bal. sequēdo l. y. tenet Raph. cum a. l. coheredes. s. cum filie. de vulg. z pupil. dicēs qd arg. Bal. nō procedit. nā Bal. se fundat per illam. l. iubemus. hoc modo. nam illa. l. vult qd testator non possit disponere qd liberi primi gradus sibi computent fructus in trebellianicā: si ergo testator hoc modo nō potuerit minuire trebellianicam, ergo nō poterit in totū eam tollere seu prohibere: arg. l. videamus. s. pe. ff. de in lit. iur. sed hoc, vt dixi, fm Raph. nō pcedit qz l. d. l. iubemus. velūt qd testator nō possit facere vt cōputentur fructus in trebellianicā: non tñ vult qd nō possit prohibere re testator trebellianicā quia illud erat ius cōmune prius inductū scilicet qd testator illo tempore nō possit prohibere detractiōē quarte. l. titia. l. quod de bonis. s. j. z. s. ff. ad. l. falc. z. l. j. s. inde nerat. ad trebel. z. l. si vt alleg. C. ad. l. falc. z sic text. in. d. l. iubemus. non inducit quod testator non possit prohibere trebellianicā sed inductū presupponit dato quod specialiter velūt testatorē non posse disponere qd fructus qui als heredibus computarētur in quartam trebellianicam non computētur liberis primi gradus. vnde circa eam prohibitionem testatoris quod non detrahatur trebellianica non cōtinet illa lex aliquid singulare: vnde fm eum cū testator possit in totum prohibere trebellianicā: poterit etiam illam minuire z disponere qd fructus computentur in eam: z dato qd hodie testator non possit disponere qd filij cōputent fructus in trebellianicā per illā. l. tamen ipsi fructus essent restituendi per fideicommiss. fm Rap. in. d. s. cum filie. arg. leg. facto. in prin. ff. ad trebellia. ¶ Ita etiā tenet Raph. cum a. in. l. in fideicommissaria. in prin. ff. ad trebel. vbi dicit qd Bal. est solus z qd superior conclusio contra Bal. est verior z dicit dictam conclusionē esse singulariter notandam. ¶ Tamen posito qd esset verum dictū Bald. adhuc rñdeo qd tex. in. d. l. iubemus. loquitur solum quando liberi primi gradus. i. filij instituti qbus erat iniunctū onus restituendi per fideicommissum illud in quo erant instituti essent prohibiti detrahere trebellianicā: vt patet in. d. l. iubemus. in prin. iuncto si. ¶ sed in casu nostro hoc casu fideicommiss. non vñ iniunctū fuisse dicto Ludouico in parte suas sed gñaliter quibusqz heredibus dicti Ludouici vt statim probō: ergo sumus extra casum dicte. l. iubemus. cū ibi not. per Bal. ¶ Qd autē censeatur iniunctū dictū onus fideicō. dictis heredibus dicti Ludouici z nō ludouico probatur. constat enim qd si filium meum heredem instituo possum filios aut heredes filij mei grauare onere fideicō. restituendi: vt est casus in. l. si fuerit. s. j. cum. l. seq. ff. de leg. iij. ¶ Adhodo in proposito dixit not. Bar. in. l. qui duos. in si. ff. de vulg. z pup. z per illum tex. cū gl. z ibi oēs sequunt: z ibi expressius ad propositū nostrū not. Imo. in. l. coheredi. s. cū filie. e. ti. z in. c. Ray. circa finē tractatus vulg. substi. de test. z Fulg. in. leam quā. C. de fideicō. z Rapha. cum a. in. l. j. s. ff. de vulg. z pup. z. d. s. cum filie. qd si filius impubes est institutus eius heredes veniētes ab intestato: vel eius substitutus pupillaris pōt grauari onere fideicōmissi in totū:

vt in. l. si fundum per fideicommissum. s. si. ff. de leg. i. z in dubio si fideicommissum est relictū post mortem impuberis. intelligitur tale fideicommissum iniunctū substituto pupilli vel heredibus ab intestato succedētibz ipsi pupillo non autē intelligit iniunctū ipsi pupillo. vnde qñ censeat iniunctū fideicommissum heredibus pupilli vel eius substitutis transit ad fideicommissarium totū etiā nō deducta legitima per. d. l. si fundū p fideicommissum. s. si. secus qñ est iniunctum filio impuberi fideicommissum. restituere debet totū: tñ deducta legitima per. d. l. qñ in prioribus. cū ibi no. z ita fuit in casu. d. s. cū filie. z ita etiā not. doct. in. d. l. j. s. si. co. tit. z istud est etiā de mēte Bar. in. l. centurio. ver. quero vltcrius quid si testator dixit si filius meus decesserit sine filiis zc. ¶ Et maxime in casu nostro vñ intelligi fideicommissum iniunctū potius heredibz filij qd ipsi filio. l. ipsi Ludouico: qz ita interpretādo seruatur z adimplet volūtas testatoris q voluit nullā detrahi trebellianicā: z ita interpretando qd fideicommissum intelligat iniunctū heredibus Ludouici seruatur etiā mens testātis: qz tūc vñ prohibitio: facit. l. quoties. cū simil. de reb. du. z qd not. Bar. in. d. l. centurio. ver. p. alleg. z qd no. Bal. in. l. precibus. in pen. col. cū si. ¶ Et hoc attento qd dicta vba substitutionis cōpendiose sint impersonaliter plata adeo qd nō apparet cui onus fideicōmissi iniungat ipsi filijs an heredibz eorū: vt ptz ex inspectione verborū dicti testamēti que. s. retuli. in prin. ¶ Ex quibus concludit qd heres dicti Joā. mediante piona. d. Joā. est heres dicti Ludouici ex eius testamēto tenet dicto melegino z Thome ad restōnē fideicōmissi p. dicti pro duabus partibus ex tribus partibus q obueniunt dicto Ludouico ex hereditate quondā Thome: deducit tñ prius per heredē dicti Jo. legitima debita dicto Ludouico. ¶ Iñtū vero ad secundū principale questū quo queritur an dicti spuri instituti a dicto Jo. melegino legitimati: vt. s. excludant dictos meleginū substitutos: z lz iste articulus sit laetis tritus z plurimi sunt tenētes istam partē qd non excludat substitutos vt tenuit Bal. in. l. lucius. la. ff. de here. insti. z in. l. si ita qs. s. is autē. de leg. ij. z in. l. si qs posthumos. in prin. ff. de lib. z posth. z Sali. in. l. gñaliter. s. cum autē. de insti. z substit. sub condi. fac. z in. l. adoptio. ff. de adopt. z Joā. de cald. in cōsilio primo sub tit. qui si. sint legi. z Imo. in. l. ex facto. in pn. s. si quis rogatus. ad treb. z in. s. is autē. z Pau. de cast. in. l. si. C. de his qui veniam eta. impe. z in. l. cū acutissimi. C. de fideicō. com. ¶ Et dato qd multi alter senserint: tamē quo ad casum nostrum videtur omnino veriorē esse istam cōclusionē qd illi substituti excludant vt attento qd tempore quo fuit facta legitimatio iam erat mortuus dictus testator de cuius fideicō. z hereditate tractabatur. l. Thomas quo casu in diuiduo cōsultuit Pet. de Anch. consi. cccc. xvij. incip. circa primū questum fuisse satis expediens zc. l. q legitimatus non excludat substitutū si tempore legitimatiōis testator auns illius spurri erat mortuus cui erat ius fideicōmissi substituto questum saltē in Spe. l. si institutus decederet sine filiis legitimis z naturalibus: ergo nō potuit ius fideicōmissi subuerti per dictā legitimatiōē que vñ esse species alienatiōis rerū fideicōmissi so suppositarum cū per ipsam legitimatiōē deuoluerent in alij qd testator disposuerit cōtra. l. si. sed qz. z in aut. res q. C. cōmunia de leg. ¶ Pro hoc etiā adducit qd nō videtur fuisse intētiō legitimatis piudicare iuri tertij. c. super eo. de off. de lega. c. quis. de rescrip. in. vj. z in. l. ij. s. si qs a principe. ne quid in loco publico. ¶ Pro hoc etiā specialiter adducit id quod determinat Jo. an. in regula sine culpa. in. vj. in mercu. dū dicit qd legitimatus etiā per subsequens matrimoniū nō aufert spē successiōis quā quis hz in bonis nondū defuncti ratione primogeniture: multominus ergo in bonis tūc defuncti si legitimatio supueniat. ¶ Pro hoc et adducit id qd not. bar. in. l. gallus. s. z quid si tātū. de lib. z post. z Jac. de are. in. l. si. alias pe. de nata. rest. ff. vbi fm eū tñ qd ad hoc vt legitimatus succedat requirit citatio z cōsensu agnatorū quibus ius successiōis adimitur per predictā legitimatiōē pter qd quo ad bona ipsius patris porrigētis pces legitimatiōis. ¶ Et qd requiratur hoc casu citatio: tenet etiā Bal. in. l. j. in vlti. col. C. de inof. donat. in princ. iij. col. z in. l. nam ita diuus. per illum tex. ff. de adop. z Ang. in cōs. suo. xvij. inci. comes bran dolisius. z Imo. i. c. si nisi cū prius. s. p. lone. de renūc. ¶ Et dicit Pet. de anch. in. d. consi. qd ita etiam ipse reperit sic cōsultuisse preceptorē suum. d. Bal. ¶ Ad predictā conclusionē cōfirmandā bene facit. l. per fideicommissum. ff. de condi. z demon. z. l. si ita qs. s. his autē. de leg. ij. z insti. de excu. tuto. circa prin. iuncta. l. ij. s. legitimatos. ff. de excu. tu. z in. l. si. C. de his q ve. eta. impe. z. l. ex ea. s. insulā. de verb. ob. z. l. filij diffinimus. de his q sunt sui vel alie. iur. vbi appellatione filiorū intelligit de his q nati sunt ex legitimo matrimonio. z de his q natura z

¶ Cōtra bal. Lud. do. gozadi. consil. xlv. nu. xxi. ¶ Veriorē. Imo. meli⁹ examinādo tenuit Alex. s. p. ij. vbi num. xv. tenuit qd substituti nō sunt citādi qd diu conditio substitutionis pēdet.

natiuitate habet legitimatiōe nō aut de his q p actus ciui-
les efficiuntur legiti. ¶ Salte qñ de his est facta mētio p mo-
dum cōditionis, qz cōditio d3 in forma specifica z ppria im-
pleri. d. l. fideicommissum. z. l. qui heredi. in prin. eod. titu. ¶ Ad
hoc etiā bene facit qd habetur in. c. naturales. si de feu. fue. con-
trouer. inter do. z agna. ideo enim sibi nō comprehendit filius
legitimus appellatione liberozū: qz ex hoc posset cōtingere
fieri preiudiciū dñi feudi. ¶ Inuatur ista cōclusio in propo-
sito per id qd singulariter scribit Jmo. z docto. in. c. grandi. de
suppl. negli. in. vi. in prin. vbi querūt an papa possit legiti-
mare filium regis aragonū qui non recognoscit superiorē: z pri-
mo arguit q sic per. c. p venerabilē. qui filij sint legiti. tñ ad il-
lum tex. rñdetur q illud pcedit vbi fieret sine preiudicio tertij:
sed vbi cōsuetudo defert alteri cōsanguineo regnū rege dece-
dēte sine filio legitimo nō possunt scdm eos legitimari filij re-
gis ad preiudiciū illius cōsanguinei sine causa legitima priuā-
do illū regno etiā si fiat legitimatio de volūtate regis. ¶ Nec
ob. fm eos id qd not. Bar. in. l. gallus. §. z qd si tñ. qz rñdetur
q illud procedit in patrimonialibus que possunt per testato-
rem auferri cōsanguineo: sed in regno sec⁹ in. d. c. grādī. ¶ Et
subdunt q si papa legitimat aliquē in dubio intelligit legiti-
mare sine preiudicio tertij. d. c. quis. de rescrip. in. vi. ¶ Ergo
ad propositū cum ius euertēdi dictum fideicommissum nō pen-
deret a potestate do. Jo. l. si. §. sed qz. C. cōia de leg. non potuit
dictam legitimatiōe facere in preiudiciū substitutorū mor-
tuo testatore sicut in casu predicto nō potest rex etiā in vita
sua preiudicare cōsanguineo in regno faciendo spurij legiti-
mū: z tāto magis pcederet dicta cōclusio vbi probaret q tpe
conditi testamēti dicto Thome de cōi vñ loquendi appella-
tiōe filiozū legitimozū z naturalij non intelligeretur de filijs
spurij legitimatis per id qd not. in. l. libiozū. §. qd tñ cassius.
de leg. iij. z in. l. labeo. de supel. lega. ¶ Fortificatur pdicta per
ea q ponit Ang. in sua disp. Nobilis quidā genere. in scdo du-
bio. Nam inter cetera ibi dicit q vbi psona de cuius successio-
ne tractaret fuisset nobilis seu in dignitate constitutus legiti-
matus non excluderet substitutum: sic nec filius naturalis tñ
excludit substitutū. d. l. ex facto. §. si qs rogatus. ff. ad trebel. qz
nō presumitur testatorē de illis sensisse: vt ibi. imo talē sobolē
spuriā abhorreere presumit talis testator nobilis z per eā nolle
excludi substitutū: quia tales spurij ei sunt magis dedecori q
esset in vno ignobili. d. aut. si qua illustis. C. ad offic. ¶ Per
tales etiā filios nobilitas patris vel aui predefuncti nō cōser-
uatur. l. lex naturalis. ff. de statu hominum. ¶ Et tales illegi-
time nati cēsentur infames infamia facti z not. Azo in sum.
C. de infam. circa prin. z cuiuslibet interest hereditatē suā nō de-
uenire ad infamatā prole: vt dignitas z fama eius cōseruetur
illese. ¶ Hinc et etiā Ang. potuisse esse rōnez. d. c. naturales.
quia nō est verosimile nobilē feudū concedentez de tali prole
sensisse. ¶ Ergo cū ex verbis primi testatoris appareat quod
donec extaret aliquis de filijs masculis legitimis z naturalibus
abhorruisse illegitimos: qz eos noluit vocari ad successio-
nē: nisi deficiētib⁹ oibus legitimis z naturalib⁹: vt. d. testamē-
to cōtinetur apparet q sicut Ang. in. d. disputatione quē se-
quitur do. Ant. in. c. p venerabilē. qui filij sint legiti. dñ tractat
an legitimatus excludat substitutū vult q in substitutiōe fa-
cta nobili spurij legitimat⁹ nō excludat substitutū: qz talis
nobilis presumit abhorreere talē prole ita z in casu nostro nō
d3 excludi substitutū p tales spurios: quibus legitimatos: qz
testator nedū spurios: sed etiā naturales tñ in casu nostro: ni-
si defecissent oēs legitimi z naturales obhorruit succedere.
¶ Accedit qz Ang. in. d. dis. vt. §. retuli se fundat p. d. l. ex fa-
cto. §. si qs rogatus. vbi nobilis seu in dignitate cōstitutus nō
presumit sensisse q naturalis excludat substitutū. sed ita est q
istud qd ibi dicit h3 locū: etiā si testator nō esset nobilis: si tñ
esset talis honeste vite z honorabilis cōuersationis q sibi ve-
recūdia verosimiliter esset: q sua domus z agnatio deueniret
ad bastardos. ita z Bar. z alij in. d. §. si qs rogat⁹. in. i. col. ar.
l. j. §. de inspiciēdo. ver. publice. ff. de vñ. inspi. z. d. §. si qs roga-
tus. in ver. conditionē. ¶ Ergo etiā vbi solū appareret dictū
quodā thomā fuisse hñōi honeste vite z cōditiōis satis esset.
¶ Vel et sufficeret q pbarer dictū Jo. institutū z i effectū gra-
uatū de fideicommissio fuisse talis cōditiōis q pprime dicit: qz tñc
etiā h3 locū id q habet in. d. §. si qs rogatus. §. qz etiā filius nō
excludat substitutū: vt est de mēte gl. in. d. §. si qs rogat⁹. z ibi
hoc t3 Ang. z Jo. de imo. z nor. gl. z Salic. in. d. l. gñaliter. §. cū
autē. C. de insti. z subiti. sub cōdi. factis. ¶ Corroboratur pdi-
cta: qz dicte legitimatiōes facte sunt in terris ecclesie ab ha-
bete ptatē legitimādi a papa z ab habete ptatē legitimādi
a cesare: sed talis legitimatio ex aliqua dictarū auctoritatē nō
potuit opari quo ad casum nostrū q isti habeant vt legitimi

naturales ad excludendū dictū substitutū: hoc decidit primo
Bal. in. l. cū filiūssa. in prin. per illū tex. ff. de testa. mili. vbi dī-
xit q comites sacri palatij qui habet ptatē legitimādi nō
possunt legitimare in preiudiciū legitimozū: qz ius aliozū mi-
nuere nō possunt ptextu priuilegij nisi tenor priuilegij expresse
dictaret triūm. pro hoc etiā allegat id q habet in. l. impube-
ri. ff. de admi. tut. z qd no. in. l. gallus. §. z qd si tantū. z ita etiā
vult Bal. in. c. domino guerrā. in prin. pe. col. in tit. hic finitur
lex deinde incipit cōsuetudo regni. z in. l. j. in. viij. col. C. de ser-
ui. z aqua. ¶ Sed papa in dicta cōcessione facta dicto comiti
nō dicit q possit in casu isto legitimare post mortē testatoris
ad preiudiciū alterius: imo potius voluit papa cōtrarium: vt
sonat illa verba. s. dūmodo eis qui in hñōi bonis abintestato
succedere deberēt nullū preiudiciū generet zc. ¶ Hoc expres-
sus vult dñs And. in. c. p venerabilē. in. xx. col. versi. vnde ta-
mē puto zc. vbi dixit q habes ptatē legitimādi a papa vel
a principe nō pōt legitimare ad preiudiciū alterius etiā res-
pectu spei: qz tales cōcessiones intelligunt sine alicuius pñdicio
d. l. j. §. si quis a principe. z. d. c. sup eo. z. c. pastoralis. de priuileg.
¶ Nec obstat fm eū q talis spes non attrēdatur, qz imo qñ vt
no. Bar. in. l. si. ad fi. C. de pact. z in. l. is pōt. ff. de acq. here. cir-
ca. iij. z. iij. col. vbi dī q spes de qua in casu nostro est in consi-
deratione. §. qz veniat casus substitutiōis fideicommissarie facte
a testatore iam defuncto: qz cū non dicat sperari z tractari de
hereditate viuētis: sed mortui: qz per fideicommissariam succe-
ssiōe succeditur testatori: nō autē illi cui facta est substitutio.
l. coheredi. §. cū filie. de vul. z pup. ¶ Et ideo videmus q he-
res grauatus p fideicommissum cogit ante euentū conditionis
fideicommissi cauere fideicommissario de restituendo in euentū
cōditionis. l. inter oēs. §. j. qui satisf. cog. per totū tit. ff. z. C. vt
leg. no. caue. z per cōsequens talis spes fideicommissi est in cōsi-
deratione probabili. ¶ Ad predicta etiā bene facit quod no.
Ang. in. §. si quis igit. el. j. in aut. quib. mo. na. effi. sui. z qd no.
Pau. de cast. in. d. l. gallus. §. z quid si tantū. in fi. z ibi dicit q
licet princeps legitimādo si velit possit auferre ius qñtū parti
iuxta plene no. in. l. j. ff. si ptra ius vel vtil. pup. z in. l. rescripta.
de preci. imper. offer. z in. c. que in ecclesiarum. de cōstitu. tamē
aliud est in comite palatino habete potestatem legitimādi a
principe: qz inspicere debet potestas sibi data: z in dubio nō in-
telligit data potestas legitimādi. nisi eo modo quo princeps
esse legitimaturus ex ordinaria potestate nō ex suprema. arg.
l. in testō. in fi. C. de testa. mili. z in. l. si. ff. de offi. presi. ¶ Unde
si pater haberet filios legitimos z naturales etiā ad instan-
tiam eius: z eo viuente nō poterit comes legitimare bastardū:
quē ipse princeps nō legitimaret ex ordinaria ptatē: vt i. §. ge-
neraliter. in aut. quib. mo. nat. effi. sui. sed posset imperator hoc
facere ex plenitudine potestatis faciēdo de eis mētionem: sed
dict⁹ comes nullo modo potuit si simpliciter sibi est data po-
testas legitimādi fm. z ita etiā cōsultuit ipsemet Pau. de cast.
confi. incip. super eo quod primo loco. b z facit quod no. Bal.
in aut. preterea. C. de natu. libe. ¶ Ad idem adduco id quod
volunt doct. concludentes q in legitimatiōe que fit etiā
viuo patre a principe d3 fieri mentio q pater habebat alios
liberos vel agnatos successores: al⁹ si nō fuisset expsum prin-
cipi non valeret legitimatio ad eorum preiudiciū. vt firmat
Jac. de belui. in. §. z quoniā. in aut. qb. mod. na. ef. sui. z firmat
etiā do. Ant. in. d. c. per venerabilē. post medi. m. dum tractat
quozum citatio requiratur: z refert ita sentire Aber. de bobio
vt recitat Jo. and. in Spe. de succes. abintest. §. j. in addi. incip.
vbi hoc dicit Ro. ¶ Itē tenet Pau. de ca. dicto confi. c. xxi.
vbi etiā dicit quod ita erit in legitimatiōe que fit per comi-
tum: multo magis debuit in dicta petitione z cōcessione legiti-
mationis fieri mētio de dictis substitutis quibus preiudicare
non pōdet a potestate dicti Jo. heredis granati in effectū de
restituēdo cū fratrib⁹ si ipse decederet sine filijs legitimis z na-
turalib⁹: sed in dicta legitimatiōe: vt pbo fertur nulla de hac
substitutione facta est mētio: z per predicta etiā apparet mul-
tis modis esse respōsum ad facultatē legitimandi quā h3 di-
ctus comes a Cesare: qz dato quod legitimatio in se valeret tñ
nō quo ad preiudiciū substitutorū predictozū. ¶ Insuper ali-
ter ad aliā facultatē legitimādi cōcessam a cesare pōt respon-
deri q talis comes in terris ecclesie nō potuit vti potestate
legitimādi sibi data ab imperatore: vt cōcludit Jac. bu. in. l. j.
C. de iure aureozū annullozū. z in. l. iij. ff. de offic. presidis. p illū
tex. z est de mente Bar. in. l. qui in prouincia. ff. de ritu nupt. z
Inno. Hosti. Jo. and. z do. Ant. in. d. c. per venerabilē. per illū
tex. saltem vbi non cōsentirent illi de quozum preiudicio agi-
tur etiā si sit preiudiciū consistens in spe cuius spei licite
habet consideratio secundū do. Anto. ibi prout est spes fidei-
commissi conditionalis: vt. §. probauit. hanc opin. tenet etiam

Infames. §. cō
fil. q. nu. v.

Loco. confi.
clxx. lib. j. adde
And. tiraq. Rep.
l. si vñq. versi. do-
natione largitus.
nu. cclij.

Ecclesie. Deci.
confi. c.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

Spe. in ti. de leg. s. si. ver. sed illud querit. et tenet Bal. in. l. i. de iure annul. aureo. per plures rationes. et refert se ita consuluisset: et ita etiam tenet Bald. in. l. eam quam. in. x. col. de fideicommiss. Et etiam quo ad casum nostrum idem videtur tenere Bald. in prin. post Jac. but. attento quod in casu nostro de ordinaria potestate requirebatur citatio dictorum substitutorum. vt. s. dictus fuit que citatio non potest exerceri in loco non subdito. l. si. ff. de iurisdic. om. iud. c. h. de constitutio. in. vi. Et ista pars etiam sequitur Pet. de anch. c. si. cccxx. incip. primum dubium non est nouum: et ibi fortius concludit quod legitimatio talis non valeret quo ad succedendum in bonis que esset pleno iure patri legitimari faciens. Idem quo ad casum nostrum: scilicet quo ad preiudicium alterius quam patris legitimatis. tenet Pau. de ca. c. si. cccxviii. incipiente. dubitat primo an comes. Facit quod no. glo. x. di. c. i. quod no. Bar. in. l. cunctos populos. in. vii. q. C. de summa tri. dñi et papa non posse legitimare aliquem quo ad succedendum in terris ipse non sibi non subiectis et quod not. etiam Bar. in. aut. ex complexu. in. fi. C. de incest. nup. Non etiam potest imperator mittere falcem suam in terris ecclesie. vt in clem. pastoralis. de re iud. et in cle. s. s. porro. ibi aut iurisdictionem quacunque per se vel per alium exercere de iure iur. que xba innuit quod nulla iurisdictione contentiosa vel voluntaria possit per imperatorem exerceri in terris eccle. Facit quod no. in cle. s. ver. oimoda. de foro compe. et maxime quod pro rogatio voluntarie iurisdictionis non reperit quod fieri possit ad primum cum alteri quam ipsius progenitis iurisdictione. Facit. l. emancipari. ff. de adopt. et l. h. ff. de offi. proc. i. i. l. si. ff. de pac. Et ita se habet magis com. opin. a qua in iudicando non est recedendum. l. i. in prin. ff. de offi. quest. c. si. Et pro hoc etiam bene facit quod not. Jo. an. in Spe. in tit. de iurisdic. om. iud. s. i. in additione incipiente. vidistis quas opin. dum dicit quod in donatione valida que facta fuit per imperatorem ecclesie romane taliter quod per ipsam donationem transierit in ecclesiam romanam merum et mixtum imperium: nulla ipsorum iurium adhesio remansit penes et donantem seu penes imperium: sed ferraria est de his rebus donatis ecclesie romane: vt no. p. gl. in aut. vt eccle. roma. ad fi. col. secunde. et fm approbatam opi. valuit donatio: ergo nulla forma iurisdictionis in dictis locis remansit penes imperium. Ex quibus concludo quod dicti legitimati non excludant dictos substitutos. et quod preterea potuerunt dicti substituti totam portionem hereditatis thome que obuenit Jo. consequi deducta legitima vt dixi in precedenti dubio in qua restitutio ne fideicommissi veniet etiam illa pars que iure fideicommissi debuit obuenire dicto Jo. de portione Ludouici primo decedentis. l. heredes mei. s. c. ita. et ibi no. Bar. et alii. ff. ad treb. l. seuola. et Bar. et doc. in. l. marcellus. s. quidam liberis. c. ibi not. p. Bar. et alios eo. ti. et Ang. et alios in. l. ita tamen. s. qui suspecti. eo. ti. et Ang. in. l. cum virum. C. de fideicommiss. et per Bart. in. l. si titius. iuncta. l. fin. de lega. iij. Et si apparet me aliter consuluisset quod legitimatus excluderet substitutum aduertatur quod consilium dicit in casu quo papa in terris ecclesie de plenitudine potestatis expresse disponebat quod ille legitimatus esset habilis ad excludendum substitutos de quibus facta erat mentio: seu in casu in quo de mente testatoris apparebat ita fuisse: et quod in persona cui facta erat substitutio in tali statu quod non poterat habere filios legitime natos. Sed rebus statibus prout in casu nostro puto hanc esse puram veritatem quod dicti substituti non excludantur a iure substitutionis: et ita vbi iudicaturus essem intrepide indicarem. Ita vt superius conclusum est puto iuris esse: ideo ita dico et consulo ego Alexan. bononie legens.

Consilium. LXVIII. lege. j. li. ij. consi. clxv.

Epitome.

Retrus de rodolphis filius Andree condidit testm et fecit legatum tenoris infrascripti. Item reliquit ipse testator iure institutionis: et o alio meliori modo quo pot agneti infanti eius testatoris filie legitime et naturali ex predicta dña Isabeta ei prore libras mille marchisanoz: quas ipse testator dari et solui iussit ac voluit per infrascriptos eius hdes in dotem et p dote ipsi agnetis infantis tpe que nubet et c. madas ipse testor agnetem ei filiam ad dictam et tacitam et contentam de predictis libris mille et bonis cōdecētibz relictis: vt supra et o sua legitima debita portione sibi debita iure nature: et quod ultra predicta nihil de bonis petere possit occasione alicuius falcidie: et debita portione vel alia quacunque portioe vel cā: in oibz aut bonis suis institui.

heredem suum vniuersale filium suum masculum nasciturum vñ vel plures et si filius masculus non nasceretur instituit sorores suas. s. virile zenepream, catharinam ac polizenam heredes vniuersales: et decessit dictus petrus nullo nato sibi filio masculo et dicte sorores apprehenderunt dictam hereditatem: et ea adiuerunt cum beneficio tamen legis et inuētarij. Adodo dubitatur an agnes filia dicti testatoris possit agere ad supplementum legitime stantibus agnatis masculis: quod tamen non fuerunt instituti a testatore: sed instituit sorores suas: vt in casu. Item an possit agere ad fructus legitime sue a tempore mortis testatoris vsque in presentem diem: maxime presupponendo. quod acceptauerit quantitatem mille cum porregerit libellum contra dictas heredes institutas in quo petebat dictam quantitatem mille relictam sibi ab eius patre. Item videatur testamentum Jo. de codeboue: et consulatur quid sibi agenti obueniat: cum fuerit filia petri filij quondam dicti Andree. Et petitur consilium pro agente.

Summarium.

- 1 Statuta cessant fauore agnatorum si illi non succedunt.
- 2 Filie dotate si per statuta excluduntur non debet dos esse minor legitima.
- 3 Supplementum legitime petent filie cum fructibus a die mortis, non ab acceptance legati.
- 4ASURE sunt vsque ad quantitatem fructuum rerum: quarum loco debetur quantitas.

Consilium. LXIX.

Super primo dubio queritur an dicta Agnes filia testatoris petere possit supplementum legitime stantibus agnatis masculis qui in instituti non fuerunt. Breniter omittis non necessarijs puto quod sic de iure com filie auferri aut diminui nullo modo potest legitima. l. qm in prioribus. et l. oimodo. in prin. C. de inof. test. 1. Ad ob. statuta de quibus in themate: quod primo potest rñderi quod dispositio statuti militaret quod instituti essent agnati masculi qui ab intestato vocarentur: si instituti essent alij vt in casu nostro tunc secus: quod dictum statutum emanauit fauore agnatorum masculorum: vt. l. seruo legato. s. si testator. c. ibi no. p. Bar. ff. de lega. i. et l. h. s. si. et ibi Bar. ff. de co. bo. et Bar. in. l. h. s. si. c. si. ff. ad terty. ergo vbi sunt institute alie persone et non dicti agnati cessare videtur mens statuti excludentis filias propter dictos agnatos: et ita concludit Ang. et Jo. de imo. in. l. gallus. s. et quod si tñ. ff. de lib. et posth. et Lu. ro. in. l. vt liberis. C. de col. et Pau. de ca. in. l. j. in. iij. col. circa fi. ff. de inof. test. Secundo rñdetur et hec secunda ratio magis me mouet. quod dos predicta quam ex forma statutorum habere debet filia exclusa per existentiam agnatorum non debet in dubio esse minor quam sit sua legitima: saltē non existentibus descendētibz masculis et per masculinū sexū cōiunctis ipsi testatori: vt in casu nostro: hoc est quod decidit Sal. et Ful. in aut. res. C. de le. vbi per illū tex. dicunt quod quod statutum repellit filias a successione perferendo masculos mādāt filias vel neptes dotari arbitrio propinquorum quod propinqui non debent arbitrari minus quam sua legitima: quod in ea non est excessus: sed in plus si illa non sufficit vt ibi. Idem consuluuit Ang. in cōsi. ccclvj. incip. dñs Gregorius et c. ita fm eū legitima est minuscula. l. h. q. in suo. C. de inof. testa. 2. Ita etiam consuluuit Bal. in cōsi. suo incip. Antonius plures filios masculos habēs et c. quod fm eū bonus vir non debet arbitrari quod legitima filie sit auferenda cum censeat es alienū, et debita iure naturali. l. papinianus. s. si q. impubes. ff. de inof. test. l. cū ratio. ff. de bo. dā. et succedūt in locū alimētorū allegat no. p. Cy. in. l. sancimus. C. de nup. et ita est de mente etiam statuentium vt patet ex statuto sub rub. de succes. abintest. et sub rub. intra quatum tempus frater et c. 3. Super secundo dubio. san possit agere ad fructus sue legitime a tempore mortis testatoris non obstante acceptance legati resultat ex eo quod dicta domina Agnes produxit contra heredes dicti testatoris libellum in quo petit dictam quantitatem librarum mille sibi relictam: et puto quod sic maxime ex infrascriptis. nā sicut filio debetur legitima, ita et fructus legitime: vt in aut. nouissima. et ibi no. C. de inof. test. l. papin. s. vii si q. ff. eo. ti. et no. glo. in. l. fideicommissaria. in gl. i. ad fi. ff. ad trebel. Et notabiliter declarat Bal. in. l. non est. C. fami. etc. vbi concludit hoc esse verum, etiam si tales fructus essent consumpti ab herede bona fide possidente. Et cum dos non debeat esse minor quam legitima: vt dictum est: sequitur quod sicut in legitima veniunt

niunt fructus legitime: ita debent tales fructus talem dotem augere subrogatum enim sapit naturam eius in cuius locum subrogatur. l. si enim. §. qui iniuriarum. ff. si quis cau. ecclesia. vt lit. pen. Nec ob. si dicatur quod saltem postq̄ filia accepta uit dictum relictum videtur quod plus petere nō possit supplementum ipsius legitime: vt. l. si quando. §. z generaliter. C. de inof. testa. z ibi Bal. in terminis format questionem de eo qui reliquit filie. x. z iussit eam esse contentam: ita quod plus petere non possit occasione legitime vel alia quacunque ratio: ne: z postea filia legatum istud acceptauit: z illud recepit a fratre z de eo fecit finem z resultationem, z querebatur an posset petere supplementum legitime: z concludit quod non impediret petere: quia onus importatum per dictam clausulam adiectam in testamento. s. de nō petendo plus nō valet. d. l. quoniam in prioribus. z dicit esse casum expressum in. §. ceterū. in aut. vt cum. de app. cog. z ibi plenius per eum hoc cōprobande per alias rationes z respondet ad ea que in cōtrarium posent allegari. que breuitatis causa omitto. z idem no. Ange. in l. iubemus. C. ad treb. z Jo. de imo. in. l. quod de bonis. §. cū si deicōmissum. ff. ad. l. fal. z colligitur ex no. per Bar. in. l. papi manus. §. si cōditioni. in si. ff. de inof. testa. z per Suli. de cūg. z Bal. in. l. de his. ff. de transac. z Bal. in. l. hac edictali. §. quam obseruationē. C. de secun. nup. Accedit ad confirmationē predictorum quod dicta domina agnes non cogebatur acceptare dictam quantitatem pecunie pro. d. legitima. vt. l. scimus. ver. repletionē. z ibi declarat Suli. de cu. z Bal. C. de inof. testa. z Bar. in. l. ius quoq. in si. princip. ff. de here. instit. cum simi. igitur filia acceptando dictum legatum videtur consentire q̄ heredes pro rata dicte quātitatis retineant bona hereditaria equalitē: ex quibus si dicti heredes fructus perceperūt dicuntur re ipsa esse in mora quo ad hoc vt ipsi domine agneti teneantur ad vsuras equivalentes ad dictos fructus per id q̄ habetur in. l. curabit. C. de ac. emp. z. l. Iulianus. §. ex vendito. ff. eo. tit. prout etiam cōsultuit clarissimus dominus consultor Perusinus. cuius consiliū mihi exhibitum est cum his. que eleganter allegata sunt in iure per eximium dominum aduocatum domine agnetis que breuitatis causa omitto: z etiam quia puta expedire illa hic recensere. C. Addens ad eorum confirmationem verum esse quod vsure tanq̄ interesse. inteligitur in casu. d. l. curabit. cum simi. esse vsq. ad concurrentem quātitatem fructuum perceptorū ex rebus quarum loco veniūt dāda q̄titas. vt voluit expresse Joā. de imo. in. d. l. insulā. §. viuras. in si. z Pau. de ca. in. d. l. Iulianus. §. ex vendito. z tales vsure sunt etiam hodie permissē de iure cano. quia petuntur tanq̄ interesse damni emergentis: id est in loco fructuum quos percepisset venditor ex re si eam non tradidisset per no. per glo. in. d. l. curabit. z in. l. h. C. de vsur. z in. d. l. Iulianus. §. idem. de vsur. cum si. Circa tertium quesitum. s. quid perueniat ad. d. agnetam ex testamento magistri Jo. de coidebone vñico verbo me expedit: quia res videtur carere dubitatione z ius consistit in facti contingentia que non ad plenum narrata est in themate. Nam si decessit domina beatrix z successiue dedecesserit andreas z cōstantinus cum liberis z finaliter predefunctis alijs liberis eorum supersit dicta domina agnes que est de descendētibz dicti andree: est enim neptis ex filio andree ad eam spectaret dimidia fructuum z reddituum bonorum hereditatis dicti magistri Joannis vt clare ex inspectione dicti testamenti apparet: z si res aliter in facto se haberent fiat thema cum speciali z plena facti narratione z respondebitur ad quesita.

Summarium.

- 1 Falsum vt vitetur quantum fieri potest per diuisionem vel disunctionem scriptura interpretatur.
- 2 Tabellioni quam testi neganti non plus creditur quantum ad questio. falsi.
- 3 Stylus exculat a falso.
- 4 Notarius potest emendare instrumentum intra modicum interuallum.
- 5 Instrumenta plura eiusdem quid si sint disformia.
- 6 Frater non est testis idoneus in criminali.
- 7 Testis dicens se non recordari nō probat contra instrumentum.
- 8 Notarius non presumitur errasse per dolum.
- 9 Contumacia non facit haberi pro confesso.

Consilium. LXX.

In processu inquisitionis formate contra odorici nota-
m filium leonardi per dñm potestatem pendente sup
ribus assertis falsitatibus: prout in inquisitione
concinet z inia lata sup causa falsitatis s̄ eum: z visis his que
per celeberrimū iuris vtr. doc. dominū Bartholomeū Lepo
lam mihi fratrē honorandū in cōsiliū reddita sunt decur
rens in eandē sniam. C. Concludo non debuisse de iure con
demnari pro crimine falsi dictū odoricum. C. Et primo capio
primum capitulū falsitatis de quo in prima parte inquisitio
nis fit mētionem: est inquisitus odoricus q̄ cū die penultima
ianuarij dictus leonardus pater odorici ad preces lazari fide
iussisset pro eo de iudicio s̄isti z de iudicato soluēdo quousq. z
donec ipse lazarus aliam inuenisset fideiussione in releuando:
prout in ceteris actibz continebatur. cōtingit postea q̄ die octa
uo Februarij Lazarus predictus dedit in fideiussorē ser An
gelum zc. C. Et ad vñquodq. rñdeo. primo non obstat scri
ptura sancti de eccle. q. z q̄tum fieri potest interpretari d. vt
ad concordia reducatur per aliquā diuisionē vel disunctionē
cum scriptura odorici presertim ad crimē falsi vitandū. c. cum
tu. de testib. not. Jac. de are. z. l. in. l. in exercēdis. in. §. q. C. de
fide instr. z exp̄sse Bar. Bal. Ang. z. Sali. in. l. scripture. eo. tit.
per id q̄ habetur in. l. cōsti. C. §. qbus. z. l. illud. z. l. itē videndū
ff. de peti. hered. C. Quod autem reduci possit ad cōcordiam
patet q̄ licet datus fuerit ser Angelus in fideiussorē de iudi
cio s̄isti z iudicato soluēdo absq. eo quod esset expresse dictū
quod non esset extincta z dissoluta obligatio primi fideiussor
is: tamē nō fuisset extincta obligatio ipsius primi debitoris:
nisi fuisset actū z facta fuisset nouatio prime obligationis pn
cipalis: vt no. Bar. z alij in. l. valerianus. in si. ff. de pretor. stip.
arg. l. si titius. ff. de fideiuss. z probatur in. l. iij. §. si ex conuentio
ne. cum glo. in vers. pignora. de re iud. z ibi dato. z ad hoc. l. si
C. de non nu. pecu. ergo non fuit necesse quod odoricus adde
ret ita verba: scilicet quod dictus leonardus remaneat obli
gatus. C. Nec ad hoc obstat si diceret q̄ imo necesse fuit ad
dere ita verba: eo q̄ alias remanebit liberatus dictus leonar
nardus qui fideiussit seu se obligauit de iudicio s̄isti: z iudica
to soluēdo: quousq. ipse Lazarus inuenisset aliū fideiussorē:
et in inquisitione patet z narratur z sic videbatur actū quod per
nouum fideiussorem esset liberatus primus quia respōdeo q̄
hoc non habet obstat: quia dicta verba q̄ leonardus fide
iussit de iudicio s̄isti z iudicato soluēdo donec Lazarus da
ret aliam fideiussione intelliguntur de alia fideiussione. s. si
mili. l. si fugitiui. cum glo. C. de ieruis fugit. c. sedes. de rescrip.
cum ibi no. l. si. §. cui dulcia. ff. de vino triti. z oleo leg. Sed dā
do nouum fideiussorē solum in summa ducatorū. xxy. nō dice
batur dare nouum fideiussorē similē primo: q̄ primus erat in
totum: z nō pro ducatis. xxy. tātum: nec obstat dicta verba sub
leuando dictum leonardum zc. quia dico q̄ non potest ne
gari quin prestatio et iā secūdi fideiussoris esset subleuatio di
cti leonardi: q̄ vbi si nullus fideiussor fuisset remāssisset inso
lidum obligatus grauari potuisset absq. alia exceptione: nūc
autem quia alius erat fideiussor subleuat primus ex eo: quia
posset agenti cōtra eum opponeret exceptionē diuisionis: vt
pro rata diuidatur actio inter vtrūq. fideiussorē. l. inter fide
iussorem. ff. de fideiuss. l. si. C. de constit. pecu. insti. de fideiuss. §. si
plures. z fin istam subdiuisionem z interpretationē que fieri
debet: vt dixi saluabit vtrāq. scriptura. C. Accedit quia vbi
verba possunt trahi ad falsum: z non falsum fit interpretatio
q̄ nō cōtineant falsum: nec de necessitate cōcludat: vt colligit
ex glo. no. in. l. iurilgentiū. §. quod fere. in vers. approbetur. ff.
de pactis. quam ibi ponderat doc. maxime Bal. in. l. impera
tor. ff. de sta. ho. z Sali. in. l. de tutela. C. de in integ. rest. mino.
2 C. Secundo respondeo q̄ non magis debet stari scripture
andree contra odoricum quod econtra. ad hoc facit quod no.
Spec. in tit. de testi. §. i. ver. sed pone. ecce iudex. z in titu. de in
stru. edi. §. restat. xl. sed quid si vnus ex testibus. z Ant. de bu.
in. c. ad audientiam. de prescript. z in. c. cum parati. de appel. et
Ange. z imo. in. l. i. §. si quis neget. ff. quemadmo. testa. aper. z
Sali. in. l. si quis decurio post antiquos. C. de fal. z. do. Abb.
in. c. cū causam. cl. j. de testi. z in. d. c. ad audientiam. z Lud. ro.
in. l. i. §. si. ff. de verborum oblig. vbi per plura concludunt q̄ si
vnus ex pluribus testibus a tabellione receptus z examina
tus z criminaliter accusatus quod falsum testimonium depo
suerit: testis vero dicit quod tabellio aliter scripsit dictū suum
quam ipse testis depoluerit. cui magis erit credendū an testi
an tabellioni. z concludunt q̄ quantū ad dictā causam falsū
criminaliter intentatā non creditur scripturis tabellionis cō
tra testem: nec econtra creditur testi contra notarium: quāto
minus ergo debet credi scripture Andree contra odoricum

a Lepolā. ptz in
ter pñ. eius crimi
nalia cōst. xxi. vbi
cau. z exacte ha
bes.

b Falsi. late. j. lib.
ij. consil. lxxv.

Liber Primus Consiliorum Eleganti.

et extra eius scripturam cum odoricus sit similiter publica persona et tabellio sicut est ille quantum ad hunc effectum ut possit criminallyter condemnari odoricus, posset etiam alter rueri: prout colligitur ex his que adducunt circa secundum casum asserite falsitatis. Non obstat etiam depositio dicti christofori: quia si bene consideretur non minus ad defensionem et excusationem tendit dicti odorici quam ad contrarium effectum. nam ipse testis deponit quod odoricus quando fuit facta et recepta dicta fideiussio non aderat: ergo non potest dici quod odoricus scripsit aliter quam dominus potestas tunc declarauerit fieri vel aliter quam ipse partes coram ipso odorico notario fecerant quia tunc non aderat et fides dicti christofori testis in dictis suis est indiuisibilis: et non potest unum dictum eius acceptari: et aliud respui per curiam ut egregie dicit Bal. in l. nulla. ff. de legib.

¶ Et si odoricus postea notauerit dictam fideiussione ad relationem dicti college sui: prout debet esse consuetudo et stylus qui excusatur a crimine falsi: ut no. Host. et Jo. and. in c. ii. de fide instr. et ibi dominus Anton. in si. no. Bal. in c. i. de cogn. seu. et in l. unica. C. de confes. in vers. modo sequitur alia questio. Non tamen saltem est probatum per duos testes quod dominus Anton. retulit odorico quod fideiussio fuit facta illis verbis. scilicet quod remaneret firma fideiussio dicti Leonardi et christofori: et sic non probatur: ut plene not. in l. ii. §. pen. ff. de aqua plu. arc. et ibi Bar. in l. testium. et ibi Ly. C. de testib. et Spe. in ti. de testa. §. i. ver. item quod deposuit de credulitate. et plene habet in c. quoties. de testib. et ibi dominus Anton. de bu. quod testis deponens de credulitate non est verus testis: et dicitur de hoc esse gl. no. in d. l. ii. §. pe. Et etiam si diceretur se pro certo credere non probant: nisi reddant rationem bonam per sensum corporis: ut inquit Bal. in l. sine possidetis. de proba. et id quod no. in c. ii. loco. et c. literis. de presump. tamen quia etiam iste christoforus est etiam unus testis et singularis in dicto suo ideo non probatur. Liureiura. C. de testi. c. in omni. de testa. Nec obstat etiam dictum illius dicti Antonii: quia nihil deponit quod contra dicat instrumentum seu scripturam odorici: et tamen magis excusaretur et crimine falsi dictus odoricus si in scripta sua attestaret quod ita sibi fuit per collegam suum relatum: quia tunc nullo modo potest puniri de falso etiam si probaret quod non fuit relatum: prout ipse odoricus in sua scriptura attestatur. ut singulariter dicit Bal. in l. ex his. C. de testib. mili. circa medium. per not. p. Innoc. in c. quoniam contra falsam. de prob. et in c. cum in iure. de offi. dele. Et non ad secundum. c. a parte falsitatis. nam inquisitus est odoricus quod cum de partium voluntate esset electus quidam Jacob hebreus ad videndum quandam librum in hebreo scriptum et productum per dictum Isaac: sic in eo erant aliquae alie postea ultra unam postea producta et qualiter incipiebat principium dicti libri et si millesimus dicti libri lequebatur cum Jacob per dictum potestatem et eius officium ipsius dicti patris informaret: et non ad instantiam partium fuit iniunctum ut videret si dictus liber videretur authenticus et ipsi domino patris referret: sed dictus odoricus scripsit qui de partium voluntate fuit electus a Jacob et c. que omnia allegata non puto aliquo modo sufficere ad condemnandum dictum odoricum.

¶ Primo enim non videtur obviare illa varietas note originalis. scilicet quod aliter scripsit in secunda quam illa prima ex qua secunda data fuit copia potestatis: quia respondeo quod hoc non arguit falsitatem. hoc probatur per id quod no. Spe. in ti. de instru. ed. §. instrumentum. sed nunquam confectio. et Jo. and. in data. vi. libri. Bar. in l. si librarius. ff. de reg. iur. et in l. imperator. ff. de sta. ho. et cano. in c. ex literis. de fidei instrum. ubi voluit quod notarius emendare et corrigere possit suam originale scripturam saltem incontinenti intra modicum intervallum. sic dicimus in teste. in c. pterea. de testibus cogendis. et ibi no. in aut. de testi. §. quia vero. in magna glo. Et in dubio debet presumi quod dicta emendatio facta fuit tempore permissio ne incidat in penam falsi per ea que notabiliter voluit Bal. in l. non solum. §. sed ut probant. ff. de no. oper. nunc. et in l. i. in §. col. ff. sol. mat. et in l. precibus. in vi. col. in ver. et scias. C. de impu. et Sali. in l. matre. C. de probat. et do. Abb. in c. in presentia. in iii. col. de proba. in c. auditu. de prescrip. maxime per id quod habetur in l. ii. iuncta glo. sing. in verbo probatur. C. de peti. hered.

¶ Et dicit Jo. and. in addi. Spe. super vers. sed nunquam confectio. in addi. Spe. inci. puta et c. quod quando notarius videt se errare melius est ut conficiat novum originale seu protocollum vel instum quam primum corrigere ne resultet ex verbis cancellatis aliqua suspitio. Et forte vult Jo. de bel. in aut. de equali. do. in prin. et clare Bal. in §. costi. C. in si. et est de mente Jo. and. in dicta data. vi. li. Et Bal. in l. si. in pen. col. C. de eden. et in l. ambiguitatis. C. de testa. et in tit. de pace constant. in prin. et quod notarius licite emendat et corrigit quando hoc facit antequam derit copiam partium: non ergo potest ex hoc argui vel condemnari de falso: ut varie in hoc reperiuntur confecte scripture. Ad confirmationem predictorum accedit id quod not. Bal. in d. l. imperator. in pen. col. in vers. sed nunquam per unum et c. ubi querit

nunquam per unum instrumentum probetur error alterius si sunt scripta manu eiusdem. et arguit primo quod sic tandem concluditur quod si cut repugnantia neutra scripta valet quod si sit una plus quam altera: et tunc aut illud plus potest reduci ad minus: ut in summis. et valet in minore summa. ff. de arbit. l. diem proferre. §. si plures. aut non potest reduci: quia una scriptura est plenior quam altera. quia continet plura capitula quam altera: et tunc pleniori standum est. ff. de here. instit. l. si ita scriptum fuerit titius. Est ergo quod plenior scriptura manu eiusdem non presumitur falsa. nam si falsa presumetur ei non staretur: prout dicit Bal. propter illa verba adiecta: vix quod Jacob haberet videre an ille liber esset authenticus. non haberet alterare quo ad effectum illud quod continetur in illa scriptura: seu id quod deponunt testes. nam si quod continetur in alia scriptura et si quod deponunt testes fuit commissum Jacob quod videret an dies et millesimi essent positi: et continuati in d. libro. sed istud dicitur etiam continere scilicet an liber sit authenticus: quia si magis communem opinionem priuata scriptura non requirit diem. l. cum tabernaculum. §. idem questus. ff. de pig. tamen aliud est in libro rationum in quo requiritur appositio temporis. l. i. §. rationem. ff. de edendo. et no. Ang. in l. i. §. enictionis. in ii. col. de ed. et Bal. in rubri. C. de fide instr. in xvi. col. in vers. viso de re scriptis que sunt publica manu et c. Nec etiam potest obviare quod in scriptura Andree college etiam aliter continetur: quia non magis credendum est scripture Andree contra odoricum quam e contra: ut probant circa precedens capitulum falsitatis et patet ex no. per Bal. in l. testium. in iii. col. C. de testa. ver. modo insurgit dubium. Non obstant dicta testium. Et primo non ob id quod deponit Andree quia respondeo primo quod licet ipse testis deponat quod non fuerint dicta illa verba in commissione data dicto Jacob: scilicet quod videat an liber esset authenticus et c. tamen fatetur quod fuit sibi commissum ut videat an liber sit ordinarie scriptis indictio et millesimus quod in idem recidit in effectu. ut dicitur: non dicitur ergo instrumentum esse falsum: sed varietas sit in verbis: licet non sit in effectu: ut in c. dudum. et ibi no. Anton. de but. de conuer. coniuga. et not. Specu. in d. §. instrumentum. iste testis erat frater Andree qui alias scripsit: sed ita est quod si verum sit dicere quod propter talem varietatem dictarum scripturarum sit falsa scriptura odorici vel scriptura Andree: et in hoc iudicio pronuntiaretur in fauorem odorici ex eo quod scriptura eius esset verior talis sententia lata non citato Andree: quia non faceret plenam preiudicium contra dictum attamen faceret aliquam presumptionem contra eum: ut no. Bar. et alii. l. lucius. ff. de his qui no. infra. per id quod habetur in l. i. cum gl. C. de fal. et in l. si duo patro. in prin. ff. de iureiur. et ita probatur in l. a sententia. in prin. et ibi doct. ff. de appel. et quod not. Bar. in l. admonendi. ff. de iureiur. in vers. quero quid si dicta testium. et Anto. de but. in c. i. de re iud. et in c. si. de iureiur.

¶ Sed ita est quod ubi agitur de preiudicio fratris quo ad crimen frater non est idoneus testis. ut l. lex cornelia. in prin. cum ibi no. per Bar. ff. de iureiur. et per glo. et doc. in l. parentes. C. de testi. et not. Bar. in l. qui testamento. §. i. ff. de testam. Et per Bal. in l. si. C. de probat. ubi dicit quod ubi agit in causa criminali oportet quod testes sint omni exceptione maiores. et ideo dicit quod frater tunc non admittitur. Nec ad hoc obstat si dicatur quod dictus Anto. testis est descriptus in instrumento: ergo videtur approbatus et nihil ei potest opponi quod concernat defectum personae: ut est gl. in §. licet. in x. supplicis. in aut. de testibus. quod ad hoc singulariter putat Ang. in l. i. C. de testi. et not. Bal. et Saly. in d. l. parentes. Et Bal. et moderni in l. testium. §. i. de testam. quia respondeo quod glo. et doc. in dictis locis volunt quod non potest obviare contra talem testem qui fuit rogatus: quia ipse qui eum rogauit videtur eum approbare. facit. l. si quis testibus. C. de testi. Bal. in rubri. de fide instr. in xi. colum. et in l. hac consulti summa. in prin. C. de testa. tamen illud est verum quod presumitur rogatus. a partibus ad quorum petitionem sit actus: ut not. Bart. in l. sciendum. circa ultimam col. de verbo. obli. etymo. in l. domitius labeo. in si. ff. de testa. ergo nihil ad dictum odoricum ad cuius petitionem non fiebat dictus actus. Et per predicta patet etiam responsum ad illud quod deponit aliud testis Jo. et ultra predicta respondeo ad istum testem quod non deponit concludenter super negativa: quia dicit quod non audiuit fieri commissionem dicto Jacob. quod videret an liber esset authenticus. nam potuit esse quod talis commissio fuit facta et ipse non audiuit unde non approbat iste testis: ut no. p. glo. et doc. in d. §. si vero absunt. in aut. de here. et fal. et l. patonius. §. rei. ff. de acqui. here. et in l. i. §. i. ff. de iti. actus pri. et per Lyn. et per alios in l. actor. C. de probat. et Jo. an. i. c. bone. de elect. Et licet testis dicat se fuisse presentem quando Jacob fuit electus: non tamen concludit de necessitate quod habuerit intellectum quod

quo ad omnia que dici poterant ibidem. qz iste testis dicit se nō audiuisse. l. i. §. si. ff. de aut. tu. l. si dictū. §. si. presente. ff. de eui. z in proposito no. gl. in. c. presentium. in ver. interrogatorio. de test. li. vi. vbi autē testis affirmatiue deponeret: puta titiū seio numerasse centum in presentia ipsius testis: tunc probat illud: quod affirmat. l. testib⁹. C. de testib. z vbiqz hoc firmat scribentes multominus probat dictus Ant. q dicit q nō recordat q in cōmissione expressum fuerit qd videret Jac. an li ber esset autenticus. z quod potuisset hic dicere q ipse nō au diuisset. ¶ Et similiter etiā nihil probat christoforus. quis deponit se non recordari audiuisse fieri talē cōmissionē Jac. ¶ Unde talis testis nō dicit aliquid probare s instrumentum: qū dicit se non recordari: qz ita dictū vel factū nō ut notat Inn. l. c. cū Jo. de fide instru. z Bar. z aliū in. l. i. §. si qd neget. per illum tex. cū gl. ff. quēadmo. test. aper. ¶ Et hoc morbo ē vt dixi laborat pcedens testis. ¶ Bene faciunt etiā excu sationes dicti notarij: qz vbi reperiuntur q partes vno mō dixerūt z qd notarius alio modo scripuit presumit potius p errorē quā falso vel dolose dixisse si ex alijs cōiecturis dedo lo nō probeat vt no. Bar. z aliū. l. quoties. §. i. p illū tex. ff. de he re. insti. z Bar. in. l. si. C. de cano. sacra. largitionum. lib. x. z in l. i. ff. de dolo. z ro. in. l. captatorias. ff. de test. mili. z falsum nō cōmittit: nisi dolū interuenit. l. nec exemplum. C. de fal. z hoc satis dictum fuit p. d. cōsulētem. ¶ Nec etiā predictis hz ob stare contumacia odorici: qz talis cōtumacia de iure cōi nō facit eū haberi pro cōfesso z cōuicto. l. diuus. la. §. z ibi nota. Dy. z Bar. de custo. reo. l. i. cū ibi no. p. Ly. z Bar. C. de req. rendis reis. z l. quēcunqz. z ibi Bar. eo. ti. z plene no. in. l. lege cornelia. cū cōcor. ff. ad syl. ¶ Nec ē vigore statuti potuit di ctus potestas dictam sniam ferre: vt ptz in rubrica de modo procedendi in delictis s absentes. ¶ Nec etiā ob. q se subu miserit assertus pcurator odorici misericordie. d. ptātis: q illud nō est fateri delictū: saltem vt possit cōdēnari. vt ptz ex eo not. p Bar. in. l. furti. §. pact⁹. ff. de his q no. infa. ¶ Et ē ptz: qz perinde est ac si dixisset cōmitto iudicio tuo q impo sāt arbitrium boni viri: vt no. Inn. z aliū in. c. veniēs. de rei. z Ang. in. l. si cui. ff. de serui. z ro. in rub. ff. de ar. in. xvi. co. ver. sed pone. ¶ Et dicit Ang. z moder. in. l. si. ff. de preto. stip. q ille cuius misericordie vel gratie me cōmisi: nisi mihi gratiā vel miām facit d3 me in pristino statu reponere. al. no. in. d. c. veniēs. z in. c. sane. de renun. quoniam si aliud impetrat non intelligitur dictus pcurator adhuc habuisse mādātū. vt teti git oportune pstat⁹ dñs p sūles. ¶ Nūc capio vltimū. c. asser te falsitatis de qua in inquisitione sit mētio. s3 circa hāc asser tā falsitātē dico nō esse sufficiēter pbatū tale qd p q potuerit aliquo mō cōdēnari. ¶ Et primo nō ob. dictū lazari iudei. qz respondeo primo q non est idoneus testis cōtra christia nū. c. iudei. z ibi no. de test. z. §. q. vii. c. si hereticus. z. c. nō pōt. ¶ Preterea iste testis dicit q ipsemet lazarus volebat dice re illa verba. sed nesciebat exprimere. z odoricus expressit pro eo ibi presente. z isto casu perinde ac si ipse lazarus expressis set cum tenderet ad commodū suū. l. que pariter. z l. remu nerandi. §. qui passim. ff. manda. ¶ Nō ob. q deponit stepha nus notari⁹ alius testis. qz per illud q pprime. §. dictū est pa tet responsum. z insuper pōt rñderi q iste testis deponit qd auditit odorici illa verba dicere pro lazaro z noie dicti la zari: non tñ dicit q dictus lazarus non dicit vel dicere potue rit illa eadē verba saltē quando fuerunt prolata a dicto odo rico. z eodē morbo laborat nicolaus alius testis. ¶ Preter ea ad oia s en in hoc adducta potest responderi qd nō d3 pu niri qd pena falsi quando illud falsum nō potuisset aliū noce re vt no. gl. z doc. in. l. diuus adria. ff. de fal. z est de mēte gl. in. c. quāto. i. gl. pe. extra de iureiu. quā ad hoc ponderat do. maxime Imo. z no. Bar. in. l. is qui in omnibus. ff. de fal. et Pancrētus de corneto in compendio. sub rub. vii. q. x. incip. ¶ Preterea queritur quidā produxit. zc. vbi singulariter di xit. quia de falso nō punitur qui scienter dictauit notam ex qua est instrumentum redactum falsum: quia talis nota non est scriptura publica. s3 priuata: allegat not. in. d. l. diuus. sed ita est qd eo ipso qd dictus Isaac producebat scripturā s di ctū lazari cū abiqz eo qd dictus lazarus vel aliqz alius qd diceret nō per hoc habet pñdiciū dicto Lazaro: quia aut di cte scripture nō erāt solēnes z autentice. z tñ quis nō cōtra dixisset lazarus: tñ ei nō nocuisset vt declarat Bal. in. l. super chirographis. in vlti. col. ver. Ego autē. C. si cer. pe. z preser tim nō data prius copia dicto lazaro vel prius non lectis si bi vel exhibitis. d. l. sup chirographis. cū antea nō posset in telligere qd sibi vellent dicere scripture. ¶ Et nō pōt dici qd tacendo videat approbare id qd ignorat. l. si p errorē. ff. de iu risdi. om. iu. l. i. in prin. de iu. l. mater. ff. de inoffi. test. z ita in

telliguntur no. per Host. z alios in. c. quoniam cōtra. de pb. z declarant doc. maxime imo. in. c. cum in iure. de offi. deleg. Et per ista apparet dictum odoricum demonstratum nō pos se condemnari de falso: prout factum extitit per prefatū do minum potestatem: an vero dictus potestas fecerit litē suam satis ptz ex predictis. verū qz non cōsueui in syndicato s re ctiores z presertim doctores consulere presertim cum tunc di catur agi de quasi maleficijs. id equo animo ferret odoricus si pro more meo z pro ea honeste seruanda. quam erga eos q de eadem professione sunt. seruari decet. specialius non attin gam an dominus potestas litē suam fecerit an non.

Summarium.

- 1 Bona fides presumitur ex longissimo tempore.
- 2 Ignorantia non probatur iuramento quādo est presumptio in contrarium. z nu. 5.
- 3 Restituitur ex capite ignorantie contra prescriptionem lon gissimi temporis.
- 4 Heres emphyteute virtute ignorantie restituitur aduersus a
- 6 Coniunctus vel vicinus an presumatur scire.
- 7 Tempus ad restitutionem non currit nisi a tempore sciētie.
- 8 Jus vt conseruetur non refertur a quocunqz soluatur.

a ¶ Error ē. eod. cōsi. lxxiij. nu. iij. Alc. de presump. re. iij. presum. xij. b ¶ Mocere. j. li. vi. consi. cglv.

Epitome.

Quidā qui iure feudi te nebat quandam petiam terre a quodā dño renun cianit in manibus domini z facta dicta renuncia tione fuerunt inuestiti de dicto iure feudi a domino duo fra tres pro se suisqz filijs masculis legitimis z descendētibz tā tum. z insolidū z virtute dicte inuestitionis dicti duo fra tres eam petiam terre tenuerunt z possederunt toto tem pore vite eorum. Accidit q dicti fratres decesserunt prius re lictis post se filijs masculis vltra relicto post se ventre ex quo tandem natus est posthumus: dñs vero feudi forte credens fuisse finitā lineam feudatariorum inuestiuit aliū vasallum qui ipsam petiā terre tenuit z possedit annis. xxx. z vltra con tinuis filij z descendētes masculi dictorum duorum fratrum qui z de titulo z possessione parentum suorum probare pos sunt. vellent aduocare dictam petiā terre a dicto vltimo va fallo: queritur nunquid possint. Dubium facit: quia cū ipse ipsam petiam terre tenuerit z possiderit cum titulo z spatio xxx. annorum: videtur ob stare prescriptione sibi preclusam esse viam rei vendicande allegatur pro parte ad uersa quod ipsi non egerunt: quia non habuerunt instrumenta inuesti tionis facte dictis duobus fratribz z parētibz suis ne que instrumenta tenute quod iura nouiter ad manus suas peruenerunt. z quod etiam tanquam heredes in quibus pre sumitur ignorantia ignorauerunt iura. ¶ Videndum est igif an istis filijs iuris remedio aliquo succurri possit. ¶ Et an sibi ex capite ignorantie detur restitutio aliqua aduersus prescriptionem. ¶ Et si detur ex illo capite in ipis tanquā successoribus presumatur ignorantia a iure adeo q nulla alia exigatur probatio. ¶ Et an q de nouo instrumēta ad eorū notitiam z potestatem deuenerunt sit necessaria probatio z qualis. ¶ Et si sufficeret iuramentum ipsorum. ¶ Et si cū iuramento sufficeret aliqualis puta semiplena probatio.

Consilium. LXXI.

Videretur prima consu deratiōe dicendū dictos filios aduersus vltimū vasallum nullā habere efficacē remediū z p sertim qz longissimo tpe videlicet spatio annorū. xxx. possedit z cū titulo legitime inuestiturē per cōsequēs talis possessor quē libet agētem exceptione prescriptiōis repellere poterit: vt vi det casus in. c. si quis per. xxx. in titul. si de feud. fuer. contro uer. inter domi. z agna. per regulā. l. sicut. z l. oēs. z in. l. si qd emptionis. C. de prescriptio. xxx. anno. ¶ Et hoc tam de iu re ciuili q de iure canonico: quia possessor presumitur fuisse in bona fide: tñ quia habet tit. l. pe. C. de enic. no. in. c. si dili gēti. z in. c. vigilati. de prescr. z plene doc. l. i. cellus. ff. de vsu.

1 tum quia possedit longissimo tempore ex quo presumitur bona fides: vt no. Jan. & doc. in. c. h. de resti. in integ. & Archi. in. c. j. de prescrip. in. vi. & Jo. and. in. addi. Spe. in. titu. de teste. s. nunc videndum in prima additione magna. & Ange. in. l. penulti. C. quibus non ob. longi temporis prescriptio. & Bar. in. l. si. C. unde vi. ad si. per illum tex. & Anto. de but. in. d. ca. si diligenti. Nec ad hoc obstat si allegaretur quod filii dictorum ignorauerunt ius suum: qz ad hoc responderetur dupliciter. primo qz prescriptio currit etiam contra ignorantem. l. in. C. de prescrip. lon. temporis. Secundo respondet qz coniunctus presumitur scire facta coniuncti. l. octau. ff. vi. cognati. l. de tu. C. de in integ. rest. mil. Et ideo cum presumptio sit qz quis sciat: ideo tunc nunqz statuitur soli iuramento iurantem se ignorasse dato quod alias iuramentum esset sufficiens ad probationem ignorantie, & eius qd dependet ab aiorita dicitur bar. in. l. inter oēs. s. recte. ff. de fur. in. iij. col. qui ita limitat not. p. gl. in. s. alie instit. de actio. & ideo no. Jo. an. post. In. in. c. h. de consti. faciunt no. in regula psumit. de reg. iur. in. v. & nota. Pau. de leazar. in. cle. constitutione. de ele. per id qd habetur in. c. j. de presum. & in. l. si non conuicti. C. de iniur. Nec etiam vt tractari possit de aliqua restione in integrum: qz vt lapsum esse quadriennium statutum & tale restitutione obtinendam a te pore lesionis si lesus erat maior vel si erat minor a te coples te. legitime etatis. l. si. C. de in integ. resti. per. c. j. de in integ. rest. in. vi. Secundo pro dicto vasallo principaliter facit: quia ant dicti filii fratrum agant rei vendi. quasi habeant vti le dominium acquisitum a vero & directo domino iuxta. l. i. si ager vectigal. vel emphyte. petat. & in. c. j. de inuesti. de re alie. fa. c. & ibide no. in. c. j. in gl. magna. de capitulis cotradi. & hoc casu difficilimum erit dictis obtinere propter difficultatem probationis dominij: vt no. in. l. cum res. C. de proba. et per doct. in. l. rē q nobis. ff. de acqui. pos. & in. l. rē alienaz. ff. de pigno. act. & per Spe. in. ti. de locato. s. nunc aliqua. vers. lvi. & in. ti. de act. & peti. s. sequit. ver. si autē velis. aut agent publiciana iuxta. l. cum sponsus. s. in vectigalibus. ff. de publi. & tunc non videt qd agentes possunt obtinere: qz publiciana non datur contra titulo possidētem. l. siue autem. s. si duobz. ff. de publi. Sed premis non obstant. contraria sniam d iure probabiliorē esse puto: vcz qd dicti filii agere possint publiciana: dicta. l. cum sponsus. s. in vectigalibus. Et si oppo natur exceptio prescriptionis poterunt agentes incidenter aduersus prescriptionē petere restonē in integrū. iuxta. l. naz & postea. s. si minor. ff. de iureiur. & cū ibi no. allegādo ignorantiam tituli. & iuris paterni. & sic petendo restonē ex gñali cta si qua mihi iuxta cā. & c. que restō cōcedit maioribz vbi cūqz equitas dicat eā esse concedēdā. l. j. in. fi. & l. sed & si pretorem. s. hec clausula. ff. qui. ex cau. maio. Quod aut ignorātia sit equa & probabilis causa ad cōcedendam restitutionē in integru aduersus prescriptionē decursa est gl. no. in. l. si partez. s. j. in. ver. non vtendo. iuncto tex. ff. quēadmodū seru. amit. gl. in. l. j. C. de pa. potesta. & firmat Spe. in. titu. de prescrip. s. j. ver. pone colonus. & Bar. & Ange. in. l. j. s. si quis autē propter illum tex. cum gl. ff. de iti. actuz priua. & Ange. in. l. fin. C. de prescrip. lon. tem. & in. l. si. ff. si quis testa. l. tber esse iussus fue. & do. Abbas sicu. in. ca. vigilant. de prescrip. Ludo. rom. in. l. qui vniuersas. s. si. ff. de acqui. pos. & in. l. si vero. s. de viro & in. l. fallentia. ff. sol. ma. & Jo. de imo. in. l. pātonius. ff. de ac. here. & idē fuit de mente Bar. in. l. ab hostibus. in. s. fz et filii. ff. qui. ex cau. maio. in. iij. col. dñ alleg. jo. in. l. cū fili. s. i hac. de verbo. ob. Idē expresse voluit Joā. de imo. in. repe. c. si. in. xij. char. de prescrip. vbi etiā dicit hoc esse verū in prescrip. tione. xl. an. & idē. d. Abba. in. d. c. vigilāci. in terminis illius decretalis que de tali prescriptione loquitur. & Ange. in. l. he redē. alias est in. l. annus. ff. de calum. dum dicit hoc esse verū in prescriptione longissimi tēporis. & ibi respondet ad not. p. gl. in. c. auditis. de resti. in integ. & ad no. p. gl. in. cle. j. in. vers. lapsu tps. in. fi. eo. ti. vbi ecclesia que vtitur iure maioris non restituit aduersus prescriptionē. xl. annoz. qz fm Imol. pōt dici qd illud pōt pcedere in prescriptione. xl. annoz. s. j. in. prescrip. tione. & xx. vel. xxx. annoz. bene potest restitui qz si fuit ignorātia probabilis per predicta: vel responderi pōt qz opi. gl. in. d. c. auditis. non est vera. & eā reprehendit In. in. c. c. j. eo. ti. & Host. in. c. cum cōtingat. & trāfac. & Host. in. summa. de resti. in integ. s. vtrū. ver. prescriptionis autē. & Pau. de leaza. & zenzelinus. Stephan. & do. Car. in. d. cle. j. per illū tex. generaliter loquētē. & ita etiā t3 Anto. de bu. in. d. c. auditis. Et sic stabit conclusio qd ppter ignorātia restituetur qz aduersus prescriptionē & cursum temporis. Que opi. etiā fuit de mente gl. in. l. h. in. gl. si. C. de iure emphyteu. que voluit qz si heres emphyteute nō soluit canonē intra bienniz

iuxta. d. l. h. qz licet mero iure cadat a iure suo. & ibi tamē poterit ex clausula generali virtute probabilis ignorantie restitui in integ. & idē tenuit Spe. in. ti. de loca. s. nunc aliqua. & xvij. & Dy. & Bar. in. l. cū filiis. s. in hac. ff. de ver. ob. & Dy. in. c. cum quis in ius. de reg. iur. in. vi. & Bar. in. l. ad idē. ff. de ver. ob. & l. emilius. ff. de mino. & Ange. in. l. si ad insulas. in. vi. fallentia regule negative. ff. de ver. ob. & in. l. sed in conditione. s. seruus alien. ff. de here. insti. & Bal. in. l. si. C. si pend. appel. mors interue. & Petr. de anch. & Joā. de imo. in. c. pōtuit circa. xi. char. de locato. Et pro dicta opin. facit quia vbi cūqz prescriptio currit cōtra aliquē impeditū iusto impedimento facti semper conceditur restitutio. l. attillitinus. alias incipit hī q. ff. de seru. rusti. pred. s. si quis autem ppter cū gl. & no. Petr. & Dy. in. l. quoties. in. iij. q. C. de pre. impe. of fer. & per Bulie. de cu. & Bar. in. l. senat. ff. de offi. presidis. Sed impedimentum probabilis ignorantie dicitur eē iustum impedimentum facti propter qd alicui subueniatur. l. qui in alterius. cum ibi no. ff. de reg. iur. c. h. de consti. c. cum illozum. ad si. de senten. excom. Pro hac opi. etiā facit id qz eleganter voluit Dy. & alij in. l. j. C. de condi. ind. & Jo. an. in. addi. Spe. in. ti. de excu. sentētie. s. si. super verbo illud autem. ibi querit quid si quis conuentus a creditore cui solutū erat fuit condemnatus & postea sententia transiit in rem iudic. iterum soluit ignorans debitum esse solutum. nā cōcludit qz si fuit iusto errore dictus iste qz scō soluit poterit ex clausula generali restitui in integrum aduersus sententiam. & p batur. in. l. si mater. in. prin. cum ibi no. per Bar. ff. de exc. rei in. & no. p. Dy. & Ray. in. d. c. q. testamento. ff. de excu. tu. per Ange. & Jo. de imo. in. l. imperatores. ff. de re iur. in. l. si is ad quē. ff. de acqui. here. & in. l. iij. s. si rē. ff. ad. l. fal. & doc. in. c. lub. orta. de re iud. & Bal. in. l. argentarius. s. cum autez. ff. de edē. Et per hoc patet non obstat. l. fin. C. de prescriptio. lon. temp. quia fateor quod ignorantia non impedit cursum prescriptionis. vt ibi tamē bene prebet iustam causam impetrādi restitutionem per supradicta. Nec etiam obstat. l. cū in antiquioribus. in. ver. & si quidē is qui sciens. & c. C. de iure de libe. vbi si qs non adita hereditate decesserit intra annū trās mittit ius deliberādi ad heredē suū: si autē decedens ignorabat sibi esse delataz hereditatē innuit tex. ibi qz nullū ius trās mittatur: nec aliquo mō succurrat hereditatē ex persona defuncti qz ignorauit: qz potest responderi quod ibi loquitur quando tractat de lucro captando id est de acquirenda hereditate: sed in casu nostro tractat de damno euitando. id est de nō perdendo ius iam acquisitū. inter que est maxima differētia: qz magis subuenit tractantibus de damno. l. errore. ff. de iur. & facti igno. l. si. C. de codicillis. Vel respōdeo quod ibi de esse & de substantia illius trāsmisionis erat scientia nimirū si ignoras excludit quod nō est in casu nostro. Vel etiā p respōderi fm Ange. & Pau. de cas. in. l. vtrū. ff. de acq. here. & Joā. de imo. & Pau. de cast. in. l. pātonius. eo. titu. qd etiā in casu dicte. l. cū antiquioribus. & in oibus casibus in quibus ignorans hereditatē sibi esse delatam decessit hereditate non adita poterit heres ei ex psona defuncti petere restitutionē in integru ex dicta clausula generali per. d. l. pātonius. cū ibi no. per Bar. Et ipsa autē ignorantia in dubio presumit in quocūqz succedente in ius alterius. d. l. q in alterius. & d. s. cū quis. & l. si. p. suo. ad cautelam etiā poterit pbare p propriū iuramentum. vt est tex. in. c. pastoralis. de excep. c. presentiu & testibus. c. si vero. el. h. de len. excō. no. glo. iij. in. c. significasti. el. j. d. homici. no. in. c. vt circa. de elec. in. vi. & no. glo. in. l. si cui. s. iijdem. de accu. & gl. in. c. ad audientia. el. iij. in. glo. magna. de rescrip. Nec ad hoc obstat. qz cōiunctus presumitur scire facta cōiuncti: qz illud est vcz quo ad iura sanguinis. id est quo ad scientia cognitionis. & quo ad pcessum nature cōiuncti: ita loquit. d. l. octau. & d. l. tutel. fm Bald. ita dicentē in. l. qm. C. de iure delibe. p illū tex. vbi allegabat sororē ignorasse testamētū fratris. Et similiter dicit Bal. in. l. j. C. de collu. deteg. gen. qz licet vicinus presumat scire facta vicini. l. si ita. s. fin. ff. de fundo instru. & l. filiū. ff. de his qui sunt sui. c. quosdam. & c. quanto. de presump. tamē illud debet intelligi de his qui oculis vicinorum latere nō possunt: vt puta mulierē vicinam esse publicam meretricem. secus aut de his que oculis vicinorum latere pnt per no. p. gl. in. l. j. C. de collu. detegē. & idem Ange. in. l. j. ff. si cer. pet. Vel aliud est verum in actibus q habent tractū successiuū. & sic de facili possunt transire in notitia vicinorum & cōiunctorum. secus in his que habēt causam momentaneā: prout est facere vnum contractum. & dicit Pau. de cas. in. d. l. j. ff. si cer. pet. In pposito ergo qz cōtractus & instm inuestiture factus in dictos fratres est actus momentaneus. id ē facili potuit latere filios dictorum fratru q forte & dicto tempore nati

7 pore nati non erāt: prout egat dictus posthumus, vel erāt in fantes quo tpe quicquid vident ignorant. l. i. C. de fal. mo. l. pupillus. ff. de acqui. here. ¶ Non ob. quod lapsum sit quadriennium datum ad obtinendā restitutionem in integrum quia respondeo quod tale tempus nunq̄ incipit currere, nisi a die scientie: q̄ quo ad sui initium dictum tempus est vtile licet postq̄ incipit currere sit continuum, vt probatur in. l. fi. C. de tempo. in integ. rest. z ideo si lesus staret per centum annos quod non peteret se restitui nunq̄ sibi ignorantī curret tempus petende restitutionis in integruz, ita egregie dicit Bal. in. l. falsam. C. si ex fal. instrumentis. z zenzeli. z dom. Car. in cle. j. in. xxv. q. de resti. in integ. ¶ Et consulo etiam quod aut cautelam petat restitutionem in integrum aduersus dominum feudi propter canonem ignoranter non solutum que restitutio concedi debet, vt no. in. l. secunda. C. de iure emphy. z dixi. s. ¶ Tamen non puto et dictos filios doctorum fratrum cecidisse a iure suo propter non solutū canonē postq̄ processit hoc facto domini qui min⁹ iniuste feuduz alteri consignauit. ad hoc lex in executione. s. si. de ver. oblig. z. l. iure civili. de condi. z demon. ¶ Hoc decidit in terminis Buil. de cu. z Bal. in. l. solennibus. C. de rei vendica. vbi dicit q̄ quod si habeam rem in emphyteusim, z illa peruenit ad tertium possessorem qui fuit inuestitus a domino z semper soluit canonem. ego autem non solui, res non incidit in commissum, q̄ sufficit a quocunq̄ soluat. allegat. l. forma. z. l. si cum ago. ff. de cen. idem tenuit Bal. in. l. arboribus. s. qui tamen. per illum tex. ff. de vsufu. z ita dicit tenuisse Andreā de pi. sis quod reputat Bal. esse no. dignum. bene facit. l. qui decez. s. i. ver. sed quid si ignoranter. ff. de sol. ¶ Ultimo non obit. q̄ publiciana non datur contra titu. possidentem. l. siue autē. s. si duobus: q̄ respondeo quod illud est verum q̄ actor haberet titulum ab vno, z reus ab alio: sed si ab eodē, prout i casu nostro: tunc potior est ille qui prius possessionem habuit: prout fuerunt dicti fratres. d. l. siue autē. s. si duobus quis se paratim. ff. de publiciana. z habetur in. l. quoties. C. de rei vē. z per hec patet esse responsum ad omnia in contrarium alle. Ita vt superius conclusum est puto iuris esse.

Summarium.

- 1 Impetrans tenetur facere mentionem de valore beneficii.
- 2 Testes singulares sufficiunt ad probandum quid generale. s. nu. 4. 6.
- 3 Testes singulares non sufficiunt si de certo tempore vel de certis factis probandum sit.
- 5 Tempus certum est de substantia accusationis.
- 7 Similitudo cause repellit testem
- 8 Blasphemare consuetus non dicitur per bis aut ter.
- 9 Dilapidatio non probatur ex alio ludo vel fama.
- 10 Locatio perpetua rei solite locari, fieri potest sine licentia.
- 11 Accusatio generalis non iuuat specifica probatione sequenti.
- 12 Clericus non est ob simplicem fornicationem puniendus.
- 13 Venari non presumitur nisi causa recreationis.
- 14 Probatio valoris vnius temporis non infert ad aliud.

Consilium. LXXII.

In Aspecto diligenter pro cessu cāe dudū verse inter nobiles viros z eximios decretorum do. dominum Paulum de nanfre. accusatorem z dominum Jacobum de contrariis accusatum. z ponderatis presertim attestacionibus testium. xxx. pro parte accusatoris receptorum. Videtur in causa prima consideratione dicendum oportune probata esse crimina de quibus coram delegato accusatio instituta fuit: adeo quod merito iure quod veniat accusatus velut criminum reus ab administratione beneficii priuandus etiam z commenda eidē facta fuit reuocari debeat. ¶ Nam videt inficiari non posse quin probatum sit dictum Jacobum feneratoria contractus vel saltē contractus in fraudem vsurarum sepe celebrasse presertim vendendo frumentum ad tempus cariori pretio quam venditionis tempore valeret capi. in ciuitate. z. c. consuluit. z ca. nauiganti. de vsur. ¶ Et maxime quando venditur ea conditione et conuentione quod si plus valuerit per totum mensem mai⁹ futurum in certo loco istud debeatur et si minus valuerit de mense mai⁹ debeatur valor frumenti inspecto tempore venditionis z contractus. vt concludit Petr. de ancha. in prealle.

cap. nauiganti. propter claudicationem. s. ctus. l. pe. C. de sol. z. l. si non fuerint. s. aristo. ff. pro socio. z idem. d. Laurē. de rodulphis in suo elegantī tractatu vsurariū in questione. xxx. maxime in rebus consistentibus pondere numero vel mensura z no. Bal. in rub. de vsuris. ¶ Et hec in clericis grauioza sunt. lxxxvii. distincti. c. negociatorem. z capi. fornicari. Sed ita est quod per plurimos testes probatur dominum Jacob. cōtra xisse, z frumentum vendidisse modo quo. s. vt deponit iij. iij. vi. x. xi. xii. z plures alij testes. ergo non dubium quod crimen vsurarum tam graue est qd ex eo venit clericus deponendus. c. inter dilectos. de excels. prel. z. c. preterea. de vsuris. ¶ Secundo conuinci videtur dominus Jacob. per testes de consueta blasphemia dei sanctorum: vt deponit. iij. iij. vii. ix. x. xi. xii. xiii. xvi. xvii. xxi. xxii. xxv. xxvi. xxvii. sed ita est quod pro tali delicto venit clericus condemnandus. vt. xxii. q. i. si quis pro capillum. no. gl. z doc. in. c. secundo. de maledi. ¶ Tertio videtur quod per testes conuictus dominus Jacob. de dilatione z mala administratione, z consumptione bonorum eccl. sic. z de alienatione bonorum eccl. nō seruatis solennitatibus requisitis: vt deponit. vii. xvii. xviii. xxv. xxviii. propter quod sibi administratio auferenda est. vt capitu. qualiter z quando. el. h. z ca. si. de acc. z in. c. licet heli. de simonia. z plene in. c. venerabili. de offici. delega. ¶ Quarto argui videtur de ludo taxillorum, nam propter tale delictum cleric⁹ et deponi z priuari potest preallegato capi. de excels. prel. c. clerici. cum ibi no. de vita z honestate clericorum. hoc probatur per tertium quartum septimum z octauum. ¶ Quinto videtur probatum contra quod fornicationem commisit propter quod potest deponi z priuari. lxxxj. dist. presbyter. z. c. si quis amodo. de excessio. prel. ca. q̄ sit. hoc deponit. iij. z. xii. testi. ¶ Sexto conuincitur quod consuetus erat dare operā ventionibus z aucupationi propter quod venit etiā pena imponenda. vt. c. j. de cle. vena. c. j. ne clerici vel mona. in. c. j. de cele. mis. z ibi etiā puniunt q̄ coreas faciunt in ecclesijs. de istis oibus em videtur cōuinci dominus Jacobus per plures testes maxime per. xxii. z. xvii. ¶ Septimo videtur probatum quod dominus Jacobus per subreptionem obtinuit commendaz ibi commissam narrando redditus beneficii esse valoris ducatonū centum, z probatur q̄ valēt ducetū. ¶ Itā impetrans hodie tenatur facere mentionem de quantitate reddituz beneficii. vt no. doc. in cle. j. in prin. de preben. z in. c. in nostra. de rescri. z presertim cū ita se habeat cōis still⁹ a quo recedere non lz. c. quā graui. de crimine falsi. l. fi. C. de iniurijs. ergo stante cōmissione apostolica facta per Calixtuz in qua specialiter hoc de mandato extitit delegato cognoscendum debet do. Jacobus commenda vel prebēda priuari. de maiori em valore reddituum probant plures testes. z presertim. xii. xii. xvi. xvii. z. xxii. ¶ Nec p̄dictis hz obstare si diceret q̄ testes s. dominū Jacob. producti sunt singulares z per consequens non probant. c. licet causam. de proba. ca. bone. el. h. de elec. cum vulgaribus, q̄ responderi potest q̄ licet vbi tractaretur de probatione vnius particularis actus testes singulares non sufficerent: tū vbi tractat de probando aliqd in genere puta titium esse vsurariū vel esse hereticū vel blasphematorē vel aleatorē z similia, z vnus testis deponit q̄ titius mutuauit sub vsuris seio de mense mai⁹ alius probat quod mutuauit titio suo vsuris de men Augusti, z sic singulares non probāt illū actum particularem. s. mutuauit fuisse seio sub vsuris: tū pbat in genere illum esse vsurariū. vel si vnus testis deponit de vno articulo heresis, alius de alio articulo. isti probabunt illū in gñe esse hereticū z dānādū. hec enim voluit gl. ex qua ibi in specie dicit ista Jacobus bu. in. l. ariani. C. de hereti. z Inn. in. c. qualiter z quando. el. h. de accusa. z in Spe. in titu. de inquisi. s. j. versi. quid si vnus. z in versi. seq. z Pau. de leaza. in sua disputa. incip. contra instrumentuz debiti opp. zc. Bald. in. l. i. C. de testa. z in. l. actor. in. iij. col. C. de proba. z in. l. i. C. qui numero tutelarū. ¶ Faciunt nota. per Ly. in. l. h. C. que sit longa consuetudo. dum tractat an testes singulares probent consuetudinem. z no. doc. in capi. fina. de consue. z Bald. in dicta. l. de quibus. ff. de legibus. ¶ Satis est em quod testes concurrant z concordent in eundem rei finem ad hoc vt dicantur contestes. vt dicit Oldra. z Bald. in. l. i. ad fi. C. si vnus ex pluribus app. per. l. qui sententiam. C. de penis. ¶ Sed premissis non obit. contrariam sententiam de iure probabiliorē esse puto. videlicet q̄ perspectis probationibus depositionibus testiū. productozū pro parte accusatoris nullatenus potuerit inde pronunciare reuocandam esse commendam z dñm Jac. monasterio z ei⁹ perpetuo regimine z administratione priuādū. ¶ Et ad hoc ostendendum p̄suppono q̄ vbi tractat de probatione alicuius rei in qua tps sit de substantia rei tunc testes

a Quocunq̄. dixi super consu. parif. s. xxii. qd. xlvj. num. clj.

b In genere. ad de Alex. j. eo. lib. cōf. xli. col. h. z li. h. s. lxxxv. col. fi. cōf. lxxxvi. col. iij. z lib. iij. cōf. xviij. in fi. Pan. consil. cccxxx. z. cccxlii. iij. nu. v. lib. j. bal. s. h. cccxli. pponit. lib. j. secū dū veterē q̄ est s. clxi. secundū nouā ipressio. nē Bald. consilio. ccy. q̄ dicta. li. iij. cōf. l. ccccxliij. ad euidentiam. lib. v. late Lepol. s. h. co. iij. in cōf. ciuilibus. Cor. s. h. xxx iij. s. h. cccxlvij. lra l. lib. h. late consil. clxxxv. consilio cclxxxvi. co. iij. li. iij. Betra. cōf. lxxxvii. ex processu. col. vñ. nu. xxi. li. j. Calder. consi. v. de testib. p. de. ancha. cōf. lxxxvii. ex predicta co. iij. qd̄ duplat consil. cccclxxxix. Suid. pap. deci. delphi. cccclxliij. Ange. dispu. astēsis mar. col. xv. bal. l. roga fi. s. si tibi. col. h. ff. si cer. peta. rep. l. h. col. xlvj. ff. de in re iur. rep. l. i. col. i. pen. C. de emācip. late Feli. c. licet ex quadam. columna iij. lib. v. de testib.

singulares nullo modo probant: etiam si velint probare aliqd in genere. gl. est ibi ordinaria quā ibi oēs sequuntur in prealle gata. l. ob carmē. §. si. ff. de testi. que vult qd lz ad probandū in genere quē possedisse sufficiat probatio per testes singulares: tñ sec⁹ vbi qs vellet pbare possessionē alicuius tēporis. Hoc expresse voluit Barto. et alij in l. celsus. ad si. ff. de vsu. vbi vo luit qd si quis allegat se prescripsisse, eo qd dicit se possedisse cū ti. spatio. x. annorum: oportet ad hoc vt obtineat quod testes sint concordēs in eodēmet tpe: seu in eisdēmet. x. annis: alias testis de alijs decē annis nō obtineret si vnus testis deponer et de quibusdam decem annis. Et iō dicit Bal. in l. fin. in ver. xv. oppono et c. C. de edic. diu. referens illud dictum Bar. dicit ex hoc inferri qd testes nō pbāt possessionē tps requisiti ad cōplendam prescriptionē: nisi sint p testes in tpe possessio nis. et ideo si vnus testis deponit de possessione decem anno rum alius deponit simpliciter de possessione decē annorum: et nō cōstat quod de eisdē decē annis deponant non probant: qz testes q vere sunt singulares dicunt sufficiētē pbare. allegat illud quod habet. iij. q. ix. nihilominus. et idē voluit do. Ant. de bu. in c. licet cām. in. xviij. col. de proba. Et scō p suppo no qd vbi nō tractat de pbando aliqd totū vniuersale vt qz nō tractat de pbādo vsum iurisdictionis: sz tractat de probā do aliquas cās ex quibus resultat multiplicatio alicuius rei, vt si volo pbare talē religiosum fecisse miracula, et p vnus tes tem probō q illuminauit cecum, et per alium probō q sana uit vnum claudū. certe isti testes nō pbant: vt no. Arc. i. c. nec miruz. xxi. q. v. et Inn. in c. venerabilē. de test. Et Antōn. de but. in c. cū oporteat. de acc. vbi ex hoc infert qd si volo pbare titiū esse hereticū, et vnus testis deponit q ipse dicit q Lhri stus nō venit in virginē: ali⁹ deponit qd ipse dicit qd perso ne trinitatis nō sunt equales: certe nō pbabunt: qz sunt singu lares, lz fm cū Jac. bu. dicit srium in l. ariani. C. de he. et ma ni. secundum eū per no. in c. venerabili. et in d. c. nec mi. Et similiter dicit Ant. de bu. i. palle gato. c. cū oporteat. qd si vn⁹ testis deponit qd titius est vsurarius qz mutauit seio. x. sub vsuris: ali⁹ deponit quod mutuauit caio sub vsuris tāquaz singulares nō probabunt titiū esse vsurariū, iō si testis dicit qd titius occidit cesarē, alius dicit qd occidit semproniu: non probabunt titiū esse homicidā: qz tales cause ipsozū testium potius inferunt multiplicationē delicti quā pbent vñ totū, et ideo nō probant, qz precipue nō habēt testes deponere sup homicidio in spē: prout est probabile seu visibile i teste sz eū. Et quod per singulares nō pbe qd eē vsurarium: tenuit Federi. de senis in cōsi. lxiij. incip. pe. cū procur. et c. in si. et etiaz in cōsi. xvij. incip. questio talis est, nunquid cōstitutio, et dñs Laurentius de rodulphis in suo tractatu vsurariū. qd. cxvij.

4 Et fortius videt quod de iure verius sit qd etiam vbi tra ctatur de probando aliquod in genere nō sufficiāt testes sin gulares vt tenuit Hof. in summa de testib⁹. §. que diuersitas. ver. quid si agat de decima. et idē tenuit Hof. vt refert ibi Ho. vbi noluit qd ad pbandā quāsi possessionē iurisdictionis iure decimādī nō sufficiāt testes singulares. et idē no. gl. iij. q. ix. ni hilominus. Et itā dictū testis regulat fm cām quā assignat: vñ si nō assignat cām vel assignat min⁹ sufficiētē nō probāt: vt no. in c. si qñ. de rescrip. et in c. cū cām. de testi. et ideo ex quo testis est singularis in cā p eū allegata, nec hz contestem non probauit. Et qz rō propter quam testes singulares nō pro bant actum particulare habet etiam locum in actu vniuersa li: eadē em rōne qua reddit imperfecta probatio per testes sin gulares vno actu singulari: qz oporteret i oī re ad min⁹ duos testes habere: qz in ore duozū, et c. in oī negotio. de testibus. l. vbi numerus. ff. de testi. eadē rōne idē dicēdū est in probatio ne alicuius vniuersalis. Et in ista opinione videt resistere Inn. in c. qualiter et qñ. el. ij. de acc. ibi dum dicit, sz alij dicunt cōtrariū, et c. Et est vltima op. recitata per Inn. ibi et vltra videtur in dubio approbata per Inn. vt no. Joā. an. in c. j. de penis. in. vj. in nouella. et in c. ij. de sen. excō. li. vi. et bal. in aut. ex testō. in prin. C. de col. facit qd no. gl. in l. q. filij. §. fabinus. ff. ad treb. et l. si idē cū eod. §. si. de iurif. om. iud. et iō illi qui ali ter allegant Inno. in d. c. qualiter. vident corrupte allegare. Et itā opi. etiā pro tutiori allegat Inn. in c. licet ex quadā. de testi. cum hac opi. etiā videt vī vltimo loco trāsire Spec. in ti. de teste. §. iā de interrogatorijs. ver. itē de tempore. in si.

Idem tenet Richard⁹ malūbre vt refert Bal. in prealleg. l. ob carmē. §. si. in lectura antiqua: qz quilibet testis est vnus solus, et vnus non probat. allegat. c. bone. c. cū dilecti. de elect. fallit nisi fm eū negotiū eēt cōnexum. qz tūc sufficerēt testes singulares: exemplū ponit inuolūte probare talem sacerdotē cantasse missam vnus testis deponit qd interfuit qñ dicebat agnus dei, et alius qñ dicebat euāgelij. itā nō censentur esse

singulares ex quo deponūt de vno facto cōnexo: allegat in ar. l. cū antiquitas. C. de testi. Et istā opi. et sequit Jo. de imo. in palle gato. c. cū oporteat. in vlt. char. et plenius i. l. inter pares. in. iij. col. ff. de re iud. vbi allegat pro hoc not. gl. in d. c. nihilomin⁹. et qz habem⁹ firmā regulā qd testes singula res nō pbāt, ergo cū p tex. nō reperiat vitiatā dicta regula in casu permissio itādū est dicte regule. alleg. gl. in. i. l. oīs diffini tio. ff. de reg. iur. Et his p suppositis dico qd in accusatione instituta p dictū dñm Pau. erat de substantia tempus certū. s. annus et mensis in quibus cōmissa fuissent crimina de quib⁹ in accusatione. l. libellorū. ff. de accu. §. q. viij. c. libellorū. c. tue. et ibi no. de pcu. l. pretor edixit. in prin. et qd ibi no. Bart. ff. de iniur. litē exigit. §. qd ibi exigit. ff. de dolo. et fuit expresse tē pus in accusatione, scz a. xij. annis citra et quodlibet mēse dic torū annorū. Et licet subdat et put de veriori tpe constite rit: illud nihil releuat qd oportet qd tēpus certum et limitatū sit expresse in accusatiōe vt in dictis iuribus als aut ēt pte nō opponēte libellus accusationis nō pcederet. d. l. libellorū. ver. quid si libelli. et ibi no. Bart. ff. de accusa. et no. Bald. in l. edita. in. ij. col. C. de edendo. et no. Bal. in l. j. in. xij. col. de con fes. Et iō probatio temporis specificati in accusatione est de substantia adeo qd licet delictū probare et non probaretur qualitas temporis succūbere dz accusatio. l. denuntiāse. §. qd tñ. et ibi hoc not. Barto. ff. de adulte. l. pretor. §. docere. ff. de vi bo. rap. no. Jac. de are. et Ly. in l. ij. C. de proba. et Ja. bu. in l. et si senior. et ibi Bal. in pe. et vl. col. C. ex qui. cau. infra. irrogatur. et Boli. de cu. et Bal. in l. quid ergo. §. pena grauior. ff. eo. tit. et Joā. an. in addi. Spe. in rub. de accu. in vltima parte. et Bald. in l. edita. in repe. perusina. in. vj. q. princ. C. de eden. et in l. j. in pen. chart. C. q. ac. et Saly. in l. ij. C. ad l. in. de vi. Et Angel. in l. eū actū. ff. de neg. gest. dñ p illū text. dicit no. contra accu santes qui punctualiter tps in accusatione deductum nō pro bāt. Facit qd notat Spe. in tit. de offi. iud. §. deseruit. versi. quid libellus ineptus. et Joan. andr. in c. examinata. de iudi. et Bal. in l. edita. in. xj. col. in ver. sint dubitationes, an apta po batio, et c. C. de eden. in repe. paduana. et in l. j. ff. si mē. fal. mod. dixerit. Si ergo tēpus certū et limitatū erat de substantia cāe accusatiōis porrecte: sequit ergo qd testes singulares nō probāt, et vbi quis vellet dicere se probasse aliquid in genere per singulares testes: vt iam in primo presupposito ostensum est. Ex quo aparet nō ob stare ea que primo loco in cōtra rium allegata sunt. Et Quinimo vt dixi in scō presupposito et dato qd tēpus nō esset de substantia, tñ ad probandum aliquas causas ex quibus resultet multiplicatio act⁹ nō suffi ciunt testes singulares vt ad probandum quē fecisse miracula vel esse homicidā vel hereticū, imo nec ad probādum vñ totū vniuersale debēt sufficere testes singulares: vt superius est demonstratū, sed cū oēs cōtra dñm Jaco. inducti singulares sint ptz resolutā et inefficacē esse oēm vim probationū in dicta causa factariū. Specialius etiam vltra predicta respondeo. Et primo ad testes q conantur deponere eū fecisse contra ctus fenerationis, qz vltra id qd dixi de singularitate testium non probant ex eo qd quia deponunt in facto proprio: nam ipsi testes deponunt quod tales cōtractus cū ipsis testib⁹ celebra uit. nam vt inquit Bald. in l. dictantibus. C. de testam. si tra ctatur de probando aliquem esse vsurariū: et in causa mota cōtra vsurarium ad probādum qd ille est vsurarius: quia ille sibi mutuauit sub vsuris, non erit idoneus testis. Fallit nisi affirmet quod ex hoc non intēdit aliquod cōmodum querere hoc em voluit clare Federicus in cōsi. lxiij. incipiente: pridie cū procurator, et c. in si. vbi p hoc allegat qd similitudo cause in persona testis reddit eū non idoneū. c. psonas. de test. Et Idē etiam clarissime tenuit dñs Laurentius de rodulphis in suo tractatu vsurariū in. q. cxvij. quia si ex illis probationibus ille pronuncietur vsurarius: saltē faceret aliquod argumentum postea in fauore testij ipsozū et agentij postea cōtra illū tanq̄ vsurariū. per id quod legitur et no. in c. cum in diocesi de vsuris. in clemen. j. cum ibi nota. eo. tit. et pro ista parte dicit se vidisse pluries practicari in curia episcopali Florētie. Et Acc ad hoc ob. fm eum id quod not. Joan. and. b in regula sine possessio ne. de reg. iur. lib. vj. in mercu. in penul. col. vbi dixit qd consue tudo generalis de non soluēdo quartam episcopo poterit po bari per clericos et rectores ecclesiarum illius loci deponētes de suo facto negativo ad ipsozū cōmodū: qz ridet dñs Lau rentius qd ex tali inia illi rectores non sunt pcepturi aliquod cōmodū, secus qñ agit cōtra aliquem vsurariū: quia in vltra rios sufficiunt probationes minus exquisitē per id quod ha betur in d. c. cum in diocesi. et in c. illo vos. de pign. cū si. Et per predicta nō obstat dum etiā dicebatur cōuictum eē domi num Jacob. de blasphemia: quia non probatur per testes: qz non iur.

non sunt singulares. ¶ Preterea dato qd dici posset pbatur esse per alios qd essent testes in actu blasphemie non irritaret, quia dicitur in summa de maledictis qd p sim-
8 plici blasphemie etiam clerico imponitur hodie pena descri-
pta in. c. ij. de maledic. non autem potest deponi nisi sepius sit
consuetus. ¶ Et ideo non sufficeret pbari qd bis vel ter blas-
phemauerit ad hoc vt dicatur consuetus blasphemare: vt po-
nit Ly. in. l. ij. C. de reb. credi. Et sic oportet talem consuetudi-
ne blasphemie probari per testes q non essent singulares: vt
superius dictum est. no. Ly. in. l. ij. C. que sit lon. consuetudo. z
¶ Pau. de leaza. in disputatione sua que incipit instrumentum
debiti. z Jo. an. in. c. ij. de consue. z Ant. de bu. in. c. l. ex qua-
dam. de testibus. z Bal. in. l. de quibus. ff. de legibus. cu simi.
¶ Pariter etiam non ob. quod dicitur esse probatum domi-
num Jacob. esse dilapidatorem z dissipatorem bonorum eccle-
sie: qd ultra illud quod dictum est supra: vtz testes esse singula-
res dico, quod testes non deponunt nisi de auditu, z per con-
9 sequens no pbatur. ij. q. ix. testes. z in. l. testium. C. de test. ¶ Et
licet quidam testes singulares dicant qd viderunt eum lude-
re z perdere no legat de necessitate quod dilapidauerit bona
ecclesie cum dominus Jacobus habere possit: vt habeat alia
bona qd de ecclesia z dictum testis debet de necessitate conclu-
dere. c. in presentia. de probationibus. z. l. neq. natales. C. de
proba. ¶ Et pariter etiam non ob. quod quidam testes de-
ponant dnm Jac. permutasse vel alienasse absq. solennitati-
bus requisitis vt deponunt primus z secundus testis: qd sunt
singulares, z deponunt in facto proprio nonnulli alij vt ter-
tius testis deponit de auditu sic non probant per predicta.
¶ Nec etiam obstat si aliqui testes deponerent publicam es-
se vocem famam quod do. Ja. dilapidauit fructus z bona di-
cte ecclesie: qd responderetur qd tales testes non probant qd no
assignant rationem vel causam scientie qua reddere tenetur
etia no interrogati: vt no. Jnn. in. c. cu oporteat. de acc. faciunt
no. per Jnn. in. c. cu causam. de test. z per Bar. in. l. solam. C.
de test. no em sufficit simplr probare famam: vt no. Bar. in. l. o-
minore. s. si plurimu. in. ff. de questio. z Bal. in. l. propieta-
tis. C. de prob. l. opz. probare causas vti fama taxit originez
L. de curionum. C. de penis. z qd a maiore parte populi ita di-
citur vt no. in. l. ij. s. eisdem. ff. de test. ¶ Propterea fama non
facit plenam probationem. vt ibi in. c. veniens. de testib. ¶ Non
ob. et id qd deponit. xxi. test. q conat attestari qd do. Ja. lo-
cauit in perpetuum quoddam molendinum sine licentia superio-
ris z monachoru p certis perdicib. qd iste testis no conclu-
dit primo qd no deponit dictum molendinum esse molendinum. de ec-
10 clesie scdo qd locatio in perpetuum potest et fieri sine lnia su-
perioris qui res est solita locari. z sic non est de mensa. cap. ij. de
fea. z ibi no. p gl. in cle. j. in verbo mensam. de excess. platoruz. p
doc. in. c. vt super. de reb. eccle. non alie. ¶ Itē est singularis ipe
z quidam alij qui etia p maiori parte deponunt de auditu. ¶ Non
obstat et qd testes conant pbare dominum Jacobum persepe
luisse vario genere ludi. qd vt iam dictum est testes singulares
sunt. ¶ Preterea de hoc excessu non est singulariter habita me-
11 tio in accusatione: oportet enim qd in accusatione specificce
exprimant crimina p qb. instituit accusatio: alias non proce-
dit accusatio qd tunc qd generalis. l. libelloru. ff. de accu. l. item
exigit. de dolo. z no. in. c. tue. de procu. etiam accusato no op-
ponere. d. l. libelloru. s. qd si libelli. z ibi Bar. de accu. z Bald.
in. l. edita. in. ij. col. C. de edendo. z expressius Bal. in. l. ij. in. ij.
col. C. de confes. in ver. iuxta hoc pone dicit. zc. ¶ An non iu-
uat probari aliud qd ipse specificce deductum fuerit in accusatio-
ne. l. habebat. ff. de insti. no. Jnn. in. c. ex parte abbatis. de priui-
legijs. z qd no. Spe. in. ti. de of. iu. s. descriuit. in verbo qd sit li-
bellus inep. cu si. ¶ Nec ob. si dicat qd saltē duo testes sunt co-
testes in pbatione ludi. l. septimus z octauus: qd ultra p dicta
rūdeo qd septim. affirmat se iniuriatū a dno rōne cui. in iu-
rie z psumpte inimicitie no remanet testimoniu ei. integrū,
et dato qd no possit dici inimicitia capitalis: vt non. gl. in. q.
v. in. c. de accusatorib. vt. Jnn. z Jo. an. i. c. cu oporteat. de ac-
z Bal. in. aut. si dicat. C. de test. ¶ Itē no ob. qd videat pbatur
de fornicatione s. ipsum qd ultra defectum singularitatis tes-
12 tium dico qd ppter simplicem fornicationem no venit puniēdus
nisi fornicatio caderet in incestū vel adulteriū. xxi. di. maxi-
mianus. z no. Jo. an. i. c. vt clericoru. de vi. z ho. cle. z doc. ple-
ne in. c. ac si cle. de in. pte de hoc ipso no exiuit spali accusa-
lar. put pte dixi. ¶ Nec ob. et qd dicat p testes ee pbatur qd
dederat operā aucupio z venationibus: qd de hoc non fuit ac-
cusatus: vti no potuit index ex hoc se fundare: vt. s. dictū est.
item testes sunt singulares. ¶ Preterea etia talia licent cle-
13 rici dnmō hactr retractationis car: vt no. i. c. j. de cle. ve. ¶ Et
venationē i dubio debem. interpretari factā esse cā recreatio

nis: vt no. Car. in. c. gl. venationib. l. xxxvi. di. vbi dicit quod si
electo in epim obijciant qd si sit venator: hac exceptionē debe-
mus interpretari in meliore parte. s. cā recreationis: z sic lici-
te hoc fecerit. ar. l. merito. ff. p socio. z. c. ij. de re. iur. ¶ Ad ob.
in super qd p subreptionē vel obreptionē impetrauerit comē-
dam z qd probatum sit redditus ecclesie esse longe maiores
q in impetratione fuerit expellsum: qd respondeo qd testes no
deponunt qd tempore impetrationis redditus ecclesie ascēde-
rūt ad iummam ducentorum aureoru, z sic non concludūt de
14 subreptione: tñā no sequit res hodie esse tāti redditus: ergo
olim etiā fuit: ita dicit. l. in pñmando. cum ibi no. per Bart.
ff. de conñr. tu. l. si defunctus. Carbi. tu. z declarat Bart. in. l. si
quis adulteri. C. de adult. z expressius Barto. in. l. j. ad fin. C.
de fruc. z lit. expē. in verbo quero qualiter probentur. vbi di-
cit qd si pbat qd ex re aliqua percepti fuerint aliquib. annis
tanti fructus, non sequit ergo, qd tanti fruct. nūc percipi de-
bent: allegat notata per Jacobum de are. in. l. si. fun. C. de rei
vendi. ¶ Postremo non obstat qd testes singulares pbent
quem esse vlturarium, zc. z sic de singulis: qd ad hoc fuit plene
supra responsum in presuppositis superius comprobatis.

Summarium.

- 1 Testibus duobus stantibus pro instrumento plus credi-
tur, quam pluribus contradicentibus.
- 2 Temporis diuersitas elidit testes maxime in criminalibus.
- 3 Testamentum non est imperfectum, si testator omiserit: que-
dam addere.
- 4 Nominatio notarij valet testatore approbante.
- 5 Falsitas tripliciter accipitur.
- 6 Instrumentum esse nullum vel falsum differunt.
- 7 Notarius rogatus presumitur.

Epitome.

Utinensis infirmus di-

git rogo te vt sis rogat. z vos testes de testamen-
to quod facere volo: z incontinenti absq. alia scri-
ptura testator publicauit voluntatem cum institutione here-
dis z legatis, z sic testator dixit notario non fare altro per fin
a domane: a rogauitq. testes z notariū vt cras adessent ne-
mo venit testator conualuit notarius testamētum posuit ad
memoriale iuxta formam statuti inquiritur contra notarium
de falso: quia tale testamentum in publicationis formam re-
degit, queritur quid iuris?

Consilium. LXXIII. Ant. de pra. vete.

Non puto hunc

notarium incur-
risse penam, falsi
ratione substantie testamenti, z contētorū in eo per
liubemus in fin. C. de testa. stante forma dicti in-
strumenti, z ideo cessat pena z suspitio falsitatis. de quo in. d. l.
liubemus. ¶ Nec quantum ad hoc obstant illa verba non far
altro per fin a domane: ex eo quia verba non declarant p hoc
imperfectiōem testamenti stante forma z dicta depositione
dictorum testium in vnum conuenientium z dicentium post
publicationem voluntatis z dispositorum testatorum quo
ad institutionē z legata rogasse notariū, z testes: nec se aliud
dicturū obtulit qd etiam si non dixerit z perfecit non p hoc
dicitur imperfectum esse testamentum: vt est tex. in. l. i. iuncta
l. asse toto. cum ibi no. per glo. z doc. ff. de here. institue. z in. l.
si quis here. de instit. z substit. sub condi. fac. z quod qdam di-
cunt in. l. si ita scripsero. ff. de condi. z demon. ¶ Etiam pba-
tur expresse attenta qualitate illorum verborum non far al-
tro p fin a domane: que includunt prohibitionem tēporalem
certi diei per cuius elapsū inducitur concessio: vt hī perinde
ac si illa verba non essent prolata. ff. de postu. l. imperator. vbi
Bal. in pluribus exemplificat in. l. j. C. de postulando. i. l. rele-
gatione. s. ad tempus. ff. de interdic. z rele. ¶ Pondero etiam
q duo ex testibus dixerunt se no audiuissē illa verba nec etiā
aliquis ex testibus expresse dicit notariū audiuissē. nec p solā
pñtiam includitur necessario intelligentia. vt. l. j. s. si. z ibi per
Bart. ff. de auto. tu. z iō dixit Bart. qd dicere fuit tps pñs
audiuit de quo Jo. and. in. c. pñtū. de testi. li. vi. ¶ Facit no.
in. l. diē proferre. s. coram. ff. de arbi. z. l. coram. de verbo. sign. z

Domane. i. no
facias vel addam
aliud vsq. in gra-
stinum.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

do. Anto. post. Mico. de mata. in. c. cum Jo. heremi. extra de
 1 si. instr. prout conclusit illic. de assat. q. si duo deponunt
 de substantia cōtētorū in instrumēto, & plures contra credit
 magis illis duobus affirmantibus pluribus dīcētibus: qz
 satis est possibile q. ita non aduertebant sicut illi deponētes
 pro instrumēto, & hoc etiā cōtingit in illis q. dicunt se nō au
 diuisse. ¶ Preterea inter illos qui deponunt testatōrē eaver
 ba dixisse est diuersitas: qz non omnes eodē sermone dicunt
 nec conueniunt capiti in quo dicitur quod incontinenti pu
 blicato testamento, & aliqui dicunt q. post modicū tps, & aliq
 dicunt q. testator stetit super se modicū: aliqui dicunt publi
 2 cato testamento, & sic in tempore non conueniunt & diuersitas
 temporis inter cetera testimoniū elidit: & testimonia reddit
 singularia vel falsa. de test. c. ex tenore. & c. cum causam. & iij.
 q. ij. & nihilominus. & iij. q. iij. in testibus, & in. d. c. cū Joānes
 heremita. ij. q. vi. libellorū. ff. ad sille. l. prius. l. x. & Bald. C. de
 test. l. testium. ¶ Et l. testes in hoc varij reducunt quique ad
 cōcordiā. de test. c. cū tu. & in. l. ij. ff. si cer. pe. per Bar. post Jac.
 bu. Ang. & Adoderni. in. l. inter stipulatē. §. i. ver. ob. & in. l. in
 sulā p. Bal. ff. sol. ma. nō tū vt p. bent, s. ne falsum incurrat vt
 dixit Inno. de offi. dele. c. cum cōtingat. & docto. vbi. s. in hoc
 vnum concludentes. ¶ Et attento q. ex hoc solo maxime pē
 det dubitatio ad. d. l. iubem. an voluntas fuerit perfecta quo
 casu non posset notario ascribi aliqua culpa vel defectus: an
 imperfecta: & tunc forte ascriberet sibi ad crimē falsi: vt in. d. l.
 iubemus. vel testes deponentes super eo debent esse omni ex
 ceptione maiores: ita vt dictis illorū nō possit aliqd obijci s.
 dz esse fides indubitata. ¶ Et idē voluit bal. in. l. sciāt. C. de
 prob. p. illū tex. dū dicitur luce meridiana clariores & indicij ad
 probationē dubietatis, & idē dixit q. cū sint tres species proba
 tionum parua maior & maxima, requirit maxima i criminali
 bus. & maxime dz requiri in crimine falsi qd lex multum ab
 horret. l. trāfigere. cum ibi no. per gl. & docto. C. ad. l. fal. ¶ Et
 hinc est qd in tali iure requirit maxima indago veritatis. l.
 vbi. C. de falsi. de quo crīe multū suspicāt lex & p. cipue. j. testa
 mētis. d. l. iubemus. & in. l. hac consultissima. C. q. test. fa. pos. &
 in. l. diuus. ff. de testa. mil. ¶ An stāte diuersitate inter testes
 in hoc testō ratione. d. tps, & etiā in di. qz quidam presentes
 dicūt illa verba nō fuisse dicta vel eos nō audiuisse: aliq. tra
 dicunt dicentes testatōrē dixisse & audiuisse & horum qdā in
 continenti post publicationē aliqui post modicū nemo sane
 mētis. iuxta. l. hīta q. ff. de enic. diceret hos cōtestes: ergo eo
 rū testimonia vel sunt falsa: vt sunt singularia: ergo nedū pro
 bāt, s. puniri debent: vt in. l. q. falsa. & in. l. ob. carmen. §. i. ff. de
 testi. & Buil. in spec. de teste. §. i. ver. itē q. sunt varij inter se et
 si essent mille nō p. barēt: vt dicit Bal. in. l. i. C. de test. & plene
 3 in. l. iureiurā. C. de testa. extra de testi. c. l. vniuersis. ¶ Pre
 terea etiā si in casu de quo querit ex presupposito q. ppter il
 la verba diceret voluntas imperfecta: qz forte testator voluif
 set aliquid aliud: ex hoc qz in publicā formā redegit notarius
 nō incurrisset penā. d. l. q. solū hz locū cū defectus fuerit i solen
 nitate formali d. qua in. d. l. iubem. imo p. illū tex. v. p. bari q.
 si testm est imperfectum ea imperfectione: que tū nō est certa
 q. valet in eo qd est certū, vbi est tex. cū gl. si. que incipit valet
 ergo secus si omnino esset certū qd adhū: aliqd volebat face
 re & non fecit, qz tūc in eo qd fecit non valet, & in. l. si q. z. l. ea
 scriptura. cū ibi no. ff. de test. ¶ Dic ergo p. illa p. bar. far altroz
 nō p. stat oīno de voluntate testōris qd voluit facere vt addē
 do mutādo vel diminuēdo, & ideo elapsa die & non faciēdo vi
 det persistere in eadē voluntate & penitere ad ius adiectionis.
 arg. iuriū p. allegatorū. ¶ Seruata etiā fuit solēnitas dicte le
 4 gis: qz vel testator proprio ore nominauit hēdes & vel nota
 rius testatōrē coram testibus postea approbante: vt conclus
 sit Bar. in. d. l. iubemus. & hoc hodie seruat de consuetudine:
 fides tabellionis aufert oēm suspensionē falsitatis: etiā si cō
 mittitur ei tota substantia veritatis: ergo standū est ei arg. l.
 si q. in princ. C. de testi. & Buil. in Spe. de test. §. i. ver. s. qd si
 is. & ibi Joā. and. in addi. tenet tale testamētum valere: nō v.
 per alium fecisse, sed p. se. arg. in. l. i. de ver. ob. §. preterea. & §.
 quoties. ff. de ver. ob. l. i. §. si quis ita. & Bar. seq. idem si testa
 tor articulate loqui scribat. ¶ Et ad predicta facit vna sol. et
 in. l. si is qui. de testa. qui dixit q. ibi morte p. uentus non po
 tuit plus nominare, sed in. l. iubemus. noluit, & sic in casu de
 quo queritur: tū si in diē crastinū potuerit disponere & nō dis
 posuit & p. en stetit ex quo facere potuit, & nō fecit: ar. l. iure
 ciuili. ff. de condi. & demon. & voluit ibi Jac. de aret. dicens qd
 ex quo plus nō adiciat cū potuit: vt sine imposuisse suo testō
 arg. l. qd in rerū. §. i. de leg. j. & si quibusdā non placeat hec so
 lutio: sed quātū ad titulū nostre questionis placeat mibi: & idē
 tāq. hic testamētū fuerit perfectū notarius potuerit illud in

publicā formā redigere elapso tēpore predicto ad cōtestatio
 nē preter suspicionē alicuius criminis. ¶ Arguit scdo defectus
 notarij ex eo: qz dicit publicasse testibus voluntatē testatoris
 anteq. scripserit qd fieri oportet pro solennitate instrumēti
 vt allegat tex. cū gl. ibi Bar. & Bal. l. l. de iudic. §. i. ff. de leg. iij.
 ¶ Et iuper hoc et sunt examinati testes quorū quis in exa
 minatione extra iudiciū dicūt notariū scripsisse & tūc legisse &
 publicasse. & heredes duo ex eis idē dicunt examinati in iudi
 cio vñ. ex eis narravit in iudicio ab eo q. dixit extra iudiciū,
 aliq. dicūt non vidisse scribere, sed vidisse pugillare: aliq. chartā
 in manu & calamū aliq. q. testator dixit nō scribas aliqd vsqz
 ad cras p. qd dicūt notarium incurrisse penā falsi: quia redu
 cendo in publicam formam fecit instrumētū de eo q. nō erat
 instrumētum. ¶ Sed ex hoc nō pōt notario ascribi falsitas
 primo stāte diffinitione falsitatis de qua in. l. quid sit falsum.
 ff. de fal. & qd ibi Bar. dices falsum sumitur pluribus modis.
 5 ¶ Primo mō largissime omne qd nō est verū siue dolo,
 siue dicat siue sine dolo presumit prout sumit dialectici. & pro
 batur. in. l. si is qui ducenta. §. verū. ff. de reb. dub. & hoc hic nō
 pōt dici: qz qd scriptū est in instrumēto est verū: vt testes
 deponūt. ¶ Scdo dicit falsum large omnis veritatis muta
 tio que in se hz dolū: vt in aut. de instru. edi. circa princ. & isto
 mō oīs q. cōmittit dolū pōt dici cōmittere falsum: nō tū qd
 ad accretionē falsi s. in Bar. ibi, nec etiā est probatus aliquis
 dolus quē probari necesse est in quocūqz actu & legitimis po
 bationibus, qz nō presumit. l. quoties. §. qui dolo. ff. de prob.
 & p. fertim vbi caderet in speciē criminis. l. merito. ff. p. socio. &
 no. Bar. in. l. qui erit. ff. de acqui. here. & Bal. in. l. potuit. C. de
 iur. deli. ibi Salyc. ¶ Tertio mō sumit falsum qd incidit in
 aliquod caput legis cornelie de falsis: quo casu dixit loq. d. l.
 qd sit falsum. ¶ Et idē concludit qd pro quolibet delicto vel
 deceptione nō debet puniri crimen falsi vel in falsum incidit:
 nisi fiat talis q. sit decapitibus. d. l. cornelie. & ita dicit intelli
 gi debere statutum excludens falsarium ab officijs. ¶ Et idē
 cum non est inuētū casu de quo queritur in capite legis cor
 nelie: et si hoc dolo fecisset non potest contra eum de crimine
 vt falsum cōmittentem inquiri. ¶ Solum enim crimen falsi
 ex capite. l. cornelie incurrit qui testamētū viuētis peruer
 tit: vt in. l. i. §. is qui. ff. ad. l. corne. de fal. ¶ S. hīc nō peruer
 tit imo scripsit quod dixit testator: vel si intelligatur appa
 ret, vt vult ibi gl. s. m. vñ intellectū loquit in testamēto i scri
 ptis put. & in. l. testm. ff. de test. s. hoc testm nuncupatiū l.
 in scriptis redactū. vt Bart. & Ang. in. l. heredes palā. in pñ.
 ff. de test. in. l. i. de testa. & preterea hec volūtas testatoris fuit
 publicata testibus & palā non secreto. & sic nō hz locū illa l. rā:
 preterea si publicauit ponendo ad camerā actorū ex necessita
 te vt legem seruaret. & ideo nō dz puniri: vt in. l. gracch. C. de
 adulte. ¶ Et per hoc etiā deficiētibus alijs debet iunari no
 tarius a crimē falsi. q. crimē sine dolo nō pōt cōmitti stāte sta
 tuto imponēte penā notario nō ponēti ad camerā actorū in
 strumētū de quo fuit rogatus intra certū tps cū sit q. fuerit
 rogatus iustā causam habuit publicandū & ponēdi ad came
 rā: non discussio an valeat an nō valeat. ¶ Attento q. nedū
 iusta cā sed iniusta excusat quē a dolo in criminibus. l. igitur.
 de li. causa. C. de plagia. l. ij. & ibi p. Adoder. ¶ Pro hoc et qz
 ex quo nō potest dici de falsitate nec large nec largissime nec
 stricte, qz verū scripsit. & qz p. publicationē factā non dedit in
 strumētum parti quo casu loq. s. m. Bar. in. d. §. is q. ¶ Nec
 inter capita. l. cornelie reperit q. q. primo publicauit volūtatē
 p. hentiū vel testatoris: put fuit rogatus & postea scripsit in
 currat i aliqd ex capitib. l. cornelie. ¶ S. pōt obijci de nul
 litate tū p. doctrinā gl. & Bar. & Bal. in. d. l. si de iudic. §. i. §. i.
 sequit regula posita per gl. in aut. de nō alie. §. q. verosimile.
 6 iuncta doctrina Bal. in. d. l. iubemus. dicēte q. vbi instrū est
 nullū, licet p. notariū cōfectū notarius nō est falsari: nec dz
 falso puniri dūmodo scripsit instrumētum p. p. & vere, l. in
 ualide sicut hic qz primo legit vel dīcten? publicauit, & post
 ea scripsit: vt in protocollo vel alia scriptura publicata, & sic
 inualide. & istud solū dictū est sufficiens ad excusationē notarij.
 ¶ Et vere et qz in multis & me presente vidi plures q. rogāt
 & postea scribunt & dicunt vos sitis rogati de his, & ego con
 ficiam instrū: q. cōsuetudo plurimū esset attēdēda iuxta no.
 in aut. de si. instr. in. §. sed si. ¶ Considero q. in dubio psumit
 p. notario qd primo scripserit stante doctrina Bal. in rub. C.
 de fide instr. dicēte pro declaratione gl. in aut. de tabellio. q.
 7 dixit q. presumit notari? rogatus eoipso qd fecit instrū
 a propter peritiā p. tex. cū gl. in. l. i. C. de usu. & idē est psumendū
 quod non scripsisset: nisi fuisset rogat? pariter: vt hic dicēdū
 vt cum sciat se primo debere scribere q. legat partibus vel te
 stibus q. ipse pmo scripserit quā legerit. ¶ Et precipue cum
 hoc sit

¶ Eoipso. Idem
 Alex. in lib. v. cō
 si. xlvij. dicā in li.
 ij. consil. clij.

hoc sit de his que spectant ad notarium et non ad partem: et ideo etiam de his de ei credi. ut in l. si quis decurio. ubi casus: et ibi *Ly. et Sal. C. de fal. Dy. in l. si librarius. de re. iur. et eius testi-* monium preualet testimonio testium: ut doc. in d. c. cum Joa. heremita. Et precipue cum coadiunget dictis testium descri- pto: in instrumeto eo casu dicit. d. Ant. in d. c. cum Jo. here- mita plus credi duobus affirmantibus quam quinquaginta ne- gatibus. fm gl. in d. l. die. s. si plures. ff. de arbi. et ibi late plegit unde cum hic primo sit presumptio quod primo scripsit per do- ctrinam Bal. de qua supra sic etiam de spectantibus ad nota- rium: et notarius hoc attestatur, et sic succedit regula si quis de- curio. Concurrunt etiam tres testes saltem in primo dicto si in secundo aliqui contrariantur quo casu neutri eorum dicto cre- ditur. Huil. in Spe. de teste. s. i. ver. quid si idem testis. alleg. de appel. c. sollicitudinem. et Barto. in d. l. eos. et alii testes in hoc non conueniunt et in qualitatibus discordant. stat conclu- sio Bal. in l. testum. dicentis quod discordantia in qualitatibus testimonio vitiat testimonium. Et ad hoc et conueniunt que pulcherrime protuitione notarii induxit primus egregius consultor per que concludo dicto notario nullum crimine posse falsitatis ascribi. Et ita ut superius dictum est dico et consulo ego Ant. de prato veteri vtri. iuris doc. comes et sacri impe- rialis consistorii consiliarius Bononie iura civilia legens.

Summarium.

- 1 Falsum non committitur sine dolo.
- 2 Notarius semel rogatus de testamento non debet ad petitionem testatoris lacerare sed tamen cancellare.
- 3 Testamentum in dubio censetur haberi pro absoluto.
- 4 Error in notario potius quam dolus presumitur.
- 5 Juramentum suppletorium non deferitur in causis magnis.
- 6 Testis deponens per verbum videtur, non probat.
- 7 Instrumentum scribi tempore actus non est necesse, nisi fiat in scriptis.
- 8 Testificatio iudicialis prefertur extrajudiciali precedenti.
- 9 Acta et attestaciones debent probari per scripturam.
- 10 Falsum non committitur circa notam priuatam, que nocere nequit.
- 11 Falsi probatio debet de necessitate concludere.
- 12 Notario non plus creditur in q. falsi quam testi neganti.
- 13 Falsum committit dans falsam schedalum notario.

Consilium. LXXXIII.

Vbi testamento

Joannis lual-
di: ut dicitur ro-

gato per ser Antonium bosellum et attestacionibus tes- tium receptorum tam extrajudicium quam in iudi- cio ad probandum: an testamentum fuerit publicatum de vo- luntate et rogatu dicti testatoris, et ad probandum alia quidam que in dicto actu testandi dicuntur interuenisse. Omittis non necessariis breuiter concludo dictum notarium quod in publicam formas dictum testamentum redegit non posse ex hoc puniri vel ar- gui de falso, ad quod ostendendum. Primo adduco nota- per Jo. an. in addi. Spe. in ti. de instru. edi. s. ostenso. in addi. magna. in ver. item sciendum est, et ubi querit quid de instru- mentis communibus inter partes que per pacta ipsorum contra- hentium vel precepto arbitri cancellari debuerunt vel cancel- lata fuerunt: an si post hoc notarius vni parti fecit instrum- tum predictum in forma autentica committat falsum, et dicit quod ista fuit questio Rofredi in questionibus suis. q. xlviij. et arguit primo quod non: quod falsum non committit sine dolo etiam si subit la- ta culpa legis cornelie. ff. de fidei. et in l. inter oes. ad fin. ff. de furtis. in contrarium adducit: quod de iure est quod notarius de voluntate partium addit instrumenta. l. contractus. C. de fi- de instru. et quia consuetudo ita se habet et equitas suadet, et minime sunt mutanda, et l. minime. ff. de legi. l. in summa. s. q. ff. de aqua plu. arc. et sic expedit ad fraudes euitandas. in aut. de instru. caute. et fide. post prin. quod lata culpa comparat do- lo. l. quod nerua. ff. de positi. l. iij. ff. si mel. fal. mod. dixit. et ad de- cidit Jo. an. sequens Rofr. in loco prealle. quod si fuit in dolo pu- nientur pena criminis stellionatus. ff. de cri. stel. l. i. alias non punietur: quod autem in casu nostro non fuerit ser Ant. in do- lo patet: quia omnes testes qui interfuerunt testamento exa- minati deponunt quod testator condidit testamentum ordi- nando legata et institutiones. et quod in dicto testamento nota- rius fuit rogatus a testatore et testes etiam fuerunt rogati, et quod

etiam notarius ibi dictum testamentum publicauit. Et licet plures ex dictis testibus examinatis in iudicio subdant, quod paulo post factam publicationem testator dixit ad notarium hec verba teneti cosi fina a domane: tamen per hoc non arguitur ali- quis dolus dicti notarii in scribendo et autenticando dictum instrumentum: quod testator prohibendo notario quod non sub- scriberet usque ad dies sequentes vnde tacite permittit quod post dies sequentes scribet et autenticet. l. imperator. ff. de postulan. l. sta- tu liberum. s. stichum. ff. de leg. ij. adoneor etiam per id quod habe- tur in l. iij. s. si plura. cum ibi no. per Bar. et alios. ff. que ad modum testa. ape. ibi per illum text. fm vna lectionem dicit Bar. et alii scribentes ibi quod notarius postquam est rogatus de testamento non potest nec debet ad petitionem testatoris testamentum dilace- rare adeo quod non appareat. et si testator vult illud testamentum cancellare vel cassare illud faciat tamen notarius tenetur ad huc ipsum testamentum publicare et copiam facere ut ibi fm tertiam lectionem gl. Presertim quia testator ordinato per testamentum, et illud etiam per eum publicato si non appareret testatoris voluisse plus disponere videtur in dubio habuisse actum testandi pro perfecto et absoluto: ut probat tex. notabi- lis in l. is qui. et ibi no. doct. ff. de test. et per docto. in l. ex ea. in prin. eodem tit. et in l. fidei. s. j. de lega. iij. facit. l. contractus. C. de fide instru. cum ibi no. per Baldum circa. v. colum. Et vbi cum testator condito testamento diuertit se ad alios actus extraneos a testamento dicitur haberi instrumentum pro ab- soluto et perfecto fm *Ly. et in l. in bone fidei. in ij. q. et ibi etiam Sal. C. de pac. arg. l. heredes palam. s. si. de testa.* Et hoc pro- cedit in casu nostro saltem secuto die sequenti, et aliquo non mu- tato. d. l. imperator. et dixi. s. Et per consequens quod per non sumus in casu. l. iubemus. ad fi. C. de testa. cum ibi no. vbi no- tarius conficiens instrumentum de testamento imperfecto teneat de falso. facit. l. nulli. et quod ibi Bar. C. de numerariis et a- ctuariis. lib. xij. Accidit ad confirmationem predictorum id quod voluit Bart. et alii in l. quoties. s. j. p. illi text. ff. de here. insti. vbi voluit quod si reperiatur quod notarius aliter scripserit quam probatum fuerit a partibus tempore actus gesti presumitur potius per errorem quam per dolum, et sic excusabitur a dolo notarius, et per consequens a falsi crimine quod committi non potest sine dolo. l. nec exem- pli. C. ad l. cor. de falsis. Nisi aliud appareret ex circumstan- tiis. fm Bart. et doc. in dictis locis no. Ludo. ro. in l. captato- rias. C. de testa. mili. que circumstantie hic cessare videntur prefer- tim quod testator non decessit, sed viuit: et sic non potest dici quod pos- sit tractari de aliquo graui preiudicio cum testamentum ipsum pos- sit per testatorem ad placitum renocari, ut in iuribus vulgaribus, et per quos cessare videtur presumptio suspicionis quod notarius cor- ruptus ob aliquod magni eius commodum id fecit. Nec iura presumunt quod facile quis velit delinquere pro modico sicut pro magno commodo: presertim in crimine falsi. ut in c. accedes. et ibi no. per gl. et doc. de crimine falsi. An videmus in cau- sis magnis lex noluit quod deferri possit iuramentum parti in defe- ctum semiplene probationis propter suspicionem perituri ratione magni commodi: secus in causis non magnis: ut plene no. in l. iij. et in l. admonendi. ff. de iniuriis. et in l. in bone fidei. C. de re. cred. et in c. si de iure iur. facit. l. thesaurus. ff. ad exhibendum. facit c. ad audientiam. de prescrip. cum ibi no. per doc. et habet in c. quo- ties. s. q. dolo. ff. de proba. et in c. si de presum. et quod no. Jo. an. in addi. Spe. in ti. de instru. edi. s. instrumentum. in j. col. pser- tim dum allegat. l. pe. de his qui sibi ascrib. in testis. Et for- tasse etiam dici posset non esse etiam sufficienter et concludenter probatum: saltem per duos idoneos testes quod dictus notarius audiuerit illa verba testatoris dicentis teneti cosi fina a do- mane licet testis dicat quod erat presens notarius. l. corpore. l. j. s. si. cum ibi no. per Bar. ff. de aut. tut. l. heredes palam. in prin. ff. de testa. cum ibi no. per Bal. cum suis concordat. tamen circa hoc non insisto: quod non est necesse. Nec predictis hoc obstare quod qua- tuor testes ex septem testibus rogati interfuerunt in testame- to deposuerunt extra iudicium cum iuramento quod dictus ser Anto. tempore conditi testamenti scripserit testamentum: ut videntur deponere in primis Franciscus Dionysius, Joann. continus, et Bartholomeus fornarius: et tamen postea exami- nati in iudicio videntur deponere quod notarius tempore condi- ti testamenti non scripsit testamentum, et sic viderent sibi sibi, et sic non probant aliquid iuxta l. eos. cum ibi no. ff. ad l. cor. de falsis. et l. qui fal. ff. de testi. quod ad hoc potest multipliciter re- sponderi. Primo quod Dionysius in prima examinatione non deponit quando videntur notarium scribere, sed quod audiuit et intellegit dictum testatorem dicere versus notarium stantes super lecto ipsius testatoris penes dictum testatorem cum char- ta et calamo in manibus iudicio ipsius testis quantum est de char- ta et calamo, et. In secunda vero examinatione deponit quod

a Domane. i. te-
nete sic usque in cra-
stinum.
b In dubio. ides
Bar. imo. Paul.
in d. l. si is q. Ale.
Jas. decisi. l. re. C.
de insti. et substi. se-
cus si inter testan-
dum superueniat
mors. Pan. conf.
cy. videf. lib. ij. vel
si testator dixit se
velle differre pau-
cosi. ccccl. visa. lib.
ij. adde Jas. in ru.
co. ij. ff. de leg. i. co-
si. ex cy. cum seq. li. ij.
confi. viij. li. iij. con-
fi. cly. lib. iij.
c Errorem. conf.
lxx. nu. viij.

sequitur

sequitur qd ipse tentauerit illud qd notarius faceret falsum qd
artento qd verba istius petitis intelligebantur de ipso instrō
de quo notarius esset rogatus, vt iā dixi l3 dixeritio voria chel
fesse in questa forma: hoc de necessitate non sonat qd fiat fal
sum, qd potuit esse qd illa forma quā notario exhibuit fuit exhi
bita ipsi notario: vt imbreuiaturam z protocollum autenticā
do extēderet sub illa forma tanquā cōtinente clausulas consue
tas in similibus apponi: prout facere z extendere d3 notarius
imbreuiaturā suam: vt no. Spe. z Jo. And. in ti. de instru. edi.
s. ostēso. ver. quid ergo si imbreuiatura. z Jo. An. in eo. tit. s.
instr. ver. quid si a cōtrahētibus. z Bar. in. l. gallus. s. idē credē
dum est. ff. de lib. z posth. z l. argentarius. in prin. ff. de edē. z ca
no. in. c. cū. p. tabellio. de fide instru. ¶ Ad predictōrū confir
mationē adduco id qd not. Tancr. de corneto in compendiosa
sua in rubrica octaua. q. v. ver. preterea querit quidā produxit
zc. vbi signanter dixit qd de falso nō puniū qui sciēter dictauit
notā ex qua redactum est instrumentum falsum. C. de test. l. di
ctantibus. est enim talis nota scriptura priuata que probatio
nem non facit: allegat notata per. d. l. damus. ¶ Fortificatur
predicta per ea que no. Spe. in ti. de teste. s. j. ver. sed pone esse
iudex. z in ti. de instru. edi. s. restat. ver. sed quid si vnus ex testi
bus. z Ant. de But. in. c. ad audientia. de prescri. z in. c. cū pa
rati. de appella. z Ang. z Jo. de Imo. in. l. j. s. si quis negat. ff.
quemadmodū testamen. aperiant. z Sal. in. l. si quis decurio.
C. de falsis. z do. Abb. in. c. cū causam. el. j. in fi. de testi. z in. c.
ad audientia. z Lu. Ro. in. l. j. s. ff. de ver. ob. vbi per plura cō
cludunt qd si vnus ex pluribus testibus a tabellione receptis
accusat ipsum testē falsum dixisse: testis vero dicit qd notarius
aliter scripsit dictū ipsius testis quā ipse testis deposuerit cui
magis credit quo ad causam criminalē falsitatis. cōcludit per
cōs in hoc qd nō credit tabellioni: nec eius scripture cōtra tes
tē: nec testi cōtra notariū. Unde in proposito dato qd ille tabel
lio neget se fuisse rogatū de illo cōtractu petito per illū qui euz
adiuit pro habēdo dicto instrō. iste vero qui eum adiuit asserat
qd fuerat de hoc rogatus notarius non debet magis credi ta
bellioni cōtra illū quo ad procedendū cōtra eū criminaliter de
dicto falso quā credi debeat isti cōtra notariū: qui notarius si
fuisse de dicto instrō rogatus z celaret teneret de falso. l. pres
biter. C. de epi. z cle. c. j. cum ibi no. de crimine falsi. no. in specie
Bal. in. l. eū. C. ad. l. Corn. de fal. per. l. si quis decurio. e. ti. z no.
Jo. An. in addi. Spe. in. d. s. instrumentū. in. j. col. z Bal. in. l.
qui accusare. z in. l. si in vlt. col. C. de edēdo. z Ban. de La. in. l.
nō idcirco. C. de testa. ¶ Unde nō pōt dici qd illa forma exhi
bita per illū ipsi notario esset falsa: seu cōtineret falsum ex eo qd
notarius dicit se nō esse rogatū, z similiter si apparet aliū nota
riū fuisse rogatū nō pōt dici qd cōtineret falsum: qz scriptura in
se cōtineret veritatē. ¶ Et per predicta patet qd nō habet obs
tare rex. in. c. licet ver. illo. extra de cri. fal. vbi text. dicit qd illi
qui accedūt ad bullatorē bullarū apostolicarū z prouiciunt ibi
caute falsas literas, vt de vera bulla cum alijs sigillent: non
sunt immunes a crimine falsi. ¶ Et per illū tex. dixit ibi Bal.
in. l. si quis obrepserit. ff. de fal. z latius in suo cons. binci. tuder
tinus quidā. z do. Abb. in. c. quanto. de his que fiūt a prelato.
¶ qd si titius venit corā iudice, z dicit notario scribe qd talis nun
cius retulit se citasse seium prout in hac schedula cōtinet pres
ente nuncio: cum hoc tamē falsum esset z tamē notarius nul
lius malignitatis cōsciū: ita scripsit z propter hoc cōsecutus
est ille sententiā pro se certe tenet de falso idē si quis falsam sche
dulā dedit notario vt eā registraret inter notas per rex. in. d. c.
licet. nā ista loquunt quādo cōstabat schedulam esse falsam z
illā caute obrepere falsum z sic esse in dolo. ¶ Sed in casu no
stro nō cōstat falsum esse, z qd notarius non fuerit rogatus de
dicta renunciatione sibi exhibita, licet notarius neget se roga
tum: vt probauit. s. itē in casu nostro ille qui petiūt autēticari ins
trumentū petiūt instrumentū de quo ille esset rogatus: nō au
tem illud instrumentū de quo nō fuisset rogatus prout ostens
um fuit. s. importare verba eius: in casu autē dicti. c. licet. z alto
rum. que. s. allegata sunt non ita fuit. ¶ Pro hoc facit quia quis
non tenetur falsi pena vbi commissum non cadit in aliquod ca
put legis Cornelię: vt dicit Lardi. in. c. si. de crimine falsi. Sed
iste casus nō reperit inter dicta capita legis Cornelię: ergo zc.
¶ Ex quibus concludo non posse ex predictis impingi notā
seu suspicionem falsitatis ei qui dictum instrumentum autē
ticari petiūt: vt. s. z ita vt superius cōclusum est puto iuris esse.

Summarium.

- 1 Filio iure naturali z diuino, debetur patris successio. cons
tra. nume. j.

- 2 Bannitus non perdit ea que sunt iuris communis. nu. 7.9.
- 3 Legitima per statutum non potest in totū tolli. contra. nu. 6.
- 4 Successio est actus legitimus z de iure civili.
- 5 Filius non potest petere legitimam repudiata successione.
- 7 Statutum permittens bannitum occidi, priuat eum iure cō
muni. z nume. 10.
- 8 Statutum derogat omni iuri communi in loco suo.
- 11 Statutum potest auferre legitimam in totum.
- 12 Confiscatio non trahitur ad futura.
- 13 Filij banniti vel incapaces, succedunt aucto etiam cum patris.
- 14 Repotes ex filia que renunciauit, quo modo succedant.

Consilium. LXXV.

Vis z diligenter perfectis que
in themate cō

tinentur: videtur prima consideratione dicendum
hereditatē patris dicti banniti esse delatam Nicol
laus: quamuis bannito pro rata sua ab intestato per id qd habet
in. l. iam hoc iure. ff. de vulg. z pup. in prin. l. iij. z iij. C. de suis z
legi. ¶ Filius enim debet successio paterna iure naturali in auf.
de triē. z semis. s. hoc natura. ibi. z natura procurata zc. z l. scri
pro. ff. vnde liberi. z in auf. de hered. z falc. s. j. z l. cum ratio. in
prin. de bo. dam. l. nam z si parentibus. in prin. ff. de inoff. testa.
¶ Et ea que sunt iure naturali indicta sunt immutabilia z ir
renocabilia. l. eos. de capi. dimi. l. ius agnationis. ff. de pact. in
sti. de iure naturali. s. sed naturalia. ¶ Et de iure diuino etiam
inuēta fuit dicta successio nam dicit Augusti. si filius ergo he
res. xvij. q. vlt. c. si. z no. in. l. si quis ad declinandam. in prin. C.
de epi. z cle. ¶ Ex quo infertur qd non habet obstare dictum
statutum: primo dato qd statutum excludat bannitum ab om
ni actu legitimo non videtur excludere a successione paterna
na: quia est actus iuris naturalis vt dixi. ¶ Et appellatione
actus legitimi veniunt actus ab aliquo iure scripto inuenti. vt a
no. gl. in. l. actus legitimi. in prin. ff. de reg. iur. z probatur in. l.
legitima. ff. de pac. iuncta gl. ibi que exponit legitimā, id est ius
ris civilis. ¶ Ad hoc accedit magis communis opi. doc. que b
est qd bannitus nō perdat beneficia iuris communis seu fa
cultatem succedendi de iure communi: sed tantum beneficia
inducta a legibus seu statutis illius ciuitatis a qua bannitus
est: vt firmat Ja. de Alre. Ang. z Bar. in. l. ex facto. s. ex facto.
ff. ad treb. z Ly. z Bar. in. l. j. C. de here. insti. referentes ita pu
blice disputando determinasse Sede. de scal. in. q. inci. questio
talis est titius filius. z late concludit hoc Bart. in sua dispu
tatione incipiente: Lucane ciuitatis statuto, z in extrauagans
ti, qui sunt rebelles. in ver. rebellando. z Bar. z Bal. in. l. amif
sione. s. qui deficiunt. ff. de cap. di. pro qua est bonus text. in. l.
certa forma. C. de iure fisci. lib. x. pro quo ita ibi decidit Bart. z
pro hoc etiam subtiliter. l. quidam. C. de pe. z idem tenet Bar.
z Bal. z Imo. in. l. eius qui. s. j. ff. de testa. z Bal. in. l. gallus. s.
z quid si tantum. ff. de li. z posthu. z Ang. in. d. l. gallus. in. s. il
le casus. z in disputa. sua inci. duo adinuicem litigantes. z in. l.
si cum dotem. s. si pater. sol. ma. per plures rationes quas bre
uitatis causa omitto. ¶ Secundo etiam non videtur obstare
dictum statutum: quia si dicta successio est de iure naturali: vt
probauit: ergo non debet posse prohiberi per statutum: quia iu
ra naturalia non possunt in totū tolli. d. leas. ¶ Accedat con
clusio doc. dicentium qd legitima per statutum non potest in to
tum tolli: vt tenet Richar. malum. in disp. sua quam refert Al
be. de Ro. in. ij. parte statutorum: in questio. ciiij. cum seq. z Ly.
in. l. sancimus. C. de nup. z Ja. de Bel. in auf. de here. z fal. in
prin. z do. de rota in sua conclusionē incipiente. item fuit dubi
tatum, z in relationibus positum zc. z Ant. de Bu. in. c. Ray
naldus. de testamen. z Bal. in auf. nunc autem. C. de epi. z cle
ri. in. l. si. s. si autem es alienum. super verbo si autem. per illū
rex. C. de bonis que liberis. z Bald. z Sali. in. d. l. sancimus. z
Ang. l. j. ius naturale. ff. de insti. z iur. z Jo. de Imo. in. l. titio
centum. s. titio genero. de cōdi. z demon. vbi hoc tenet per plu
res rationes. ¶ Si ergo admittitur dictus Nicolaus ad dictā
successionem vel saltem ad dictam legitimam iure nature debi
tā: ergo nihil ob. quin camera fiscalis possit agere ad bona que
obuenerunt dicto Nicolao occasione dicte successionis cum fis
co bona delinquentis statim sint pro tali condemnatione hy
pothecata saltem post lata sententiam: vt no. in. l. j. C. de bonis
fiscalibus. li. x. vt doct. in. l. si quis post hac. C. de bo. prescrip. z
in. l. rescriptum. in prin. ff. de pac. z Bal. in. l. aufertur. s. fiscus.
ff. de iur. fis. z in. l. post contractum. ff. de donat. ¶ Et maxime
cum ipsa legitima de iure nature acquisita videat dicto Nicol
laus mortuo patre. l. sancim. in prin. in ver. apso iure. C. de inoff.

¶ Non creditur.
s. consi. lxx. nu. ij.

¶ Consil. quod
est. cons. cxcix. ad.
j. eo. consi. lxxvj.
in prin.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

test. et per consequens non nocet fisco renūciatio Nicolai postquam incontinenti bona fuerunt acquisita Nicolao. censet acquisitū ius et hypotheca fisco, et per consequens Nicolaus non debet nocere fisco. l. si post mortem. §. si. ff. de contra tab. z. l. si. ff. de pac. cū si. ¶ Preterea dato quod ius non esset irrevocabiliter quē sitū dicto Nicolao in dicta successione: tamen non videtur quod posset renūciare dicte successioni in preiudiciū fisci sicut non posset alienare in preiudiciū fisci. ut in. d. l. post contractū. cum materia. ff. de dona. z. d. l. si quis post hac. ita nec debet posse renūciare cum renūciatio dicatur alienatio ut. l. magis puto. §. fundum. ff. de rebus eorum. ¶ Preterea videtur esse casus in. l. in fraudē. in prin. ff. de iure fisci. ubi fī verum intellectum ille qui est debitor fisci non potest in fraudem fisci non querere seu non lucrari. Sed premissis non obstantibus contraria sententiam de iure probabiliorē esse puto: nam si statutū de quo. §. excludit ipso iure bannitū ab omni actu legitimo: ut in dictis statutis evidenter cantū est. ¶ Quod autē dicat actus legitimus probat primo per text. in l. i. de here. que ab intestato. §. i. ubi text. inquit quod hereditas intestati ex. l. xij. tab. ad suos heredes pertinet ut puta filios vel nepotes in patria potestate existentes: ut ibi in text. et non est dubiū quod. l. xij. tabularū dicit esse pars iuris civilis. l. ij. §. i. cū seq. ff. de orig. iuris. ergo successio illa dicitur esse actus legitimus: quia illi dicuntur esse actus legitimi qui sunt inducti ab aliqua iuris scripti parte ut p. b. a. u. i. in prin. Secundo probat in. l. iij. §. de illo. ff. pro socio. ubi omnē hereditatē obvenientē ab intestato appellat legitimā successione seu hereditatem, et ista fuit delata ab intestato: ergo et pro hoc bene facit gl. ibi in ver. intestato. que vult quod etiā hereditas que defertur ex testamento potest dici legitima successio: quia lege confirmat. l. lege obvenire. z. l. verbis. ff. de ver. sig. et tamē constat quod successio ex testamento etiā fuit ante ius civile: ut patet in testō Isaac in sacra scriptura, et no. gl. in. l. quoties. in prin. de her. insti. unde in proposito dato ergo quod ante ius civile esset inuenta successio libero tamen ex quo lege. xij. tabularū cōfirmata est, appellat successio legitima, et sic actus legitimus. ¶ Tertio pro hoc facit text. in. d. l. actus legitimi. ubi additio hereditatis dicitur actus legitimus. ¶ Quarto pro hoc facit text. in. l. que nup. et in. l. si quis in suo. C. de inoffi. testa. ubi portio que debet filiis iure aut ratione naturali dicitur nihilominus portio legitima. ¶ Quinto pro hoc facit. d. c. j. z. ij. cū se. ubi ius divinum vel naturale appellat legem: ergo quid repugnat quod successio inducta de iure divino et naturali non dicatur legitima successio: nec istud ab aliquo negatū res perio ubi ratio subiecte materie aliud non suadet: nam hoc non negat gl. in. l. actus legitimi. nec Dyn. in. d. l. actus. ¶ Sexto probat per text. xvij. q. i. in. c. j. in ver. legitimus heres. iuncto verbo paternā hereditatē. ¶ Preterea dicebat Dy. in regulā indultū. de re. iur. in. vi. quod iure civili positio est inductū quod portio paternorum bonorum debeat filio: non autē est inductū iure nature. alle. tex. in. l. lege. xij. tabularum. C. de leg. here. et in auf. de trien. et semis. §. j. et in auf. de here. et fal. §. j. et §. si quis autem. ¶ Et respondet ad. l. scripto. unde liberi. et ad. l. cū ratio. ff. de bo. dam. cū simili. quod verū est quādo legitima est debita iure nature. i. iure civili persuadente naturali cōiunctione: ut alias exponit in. l. pronūciatio. §. familie. ff. de ver. ob. ¶ Et quod pars virilis in qua succedit unus ex filiis patri ab intestato dicatur portio legitima cōcludit per aliquas rationes p. b. a. u. de Last. in conf. cccxi. inc. in Christi nomine. quod primo quod quis loco succedit. ¶ Nec isto casu facio differentiā inter legitimā et aliā legitimā hereditatē obvenientē filio ab intestato: quia filius cui delata est hereditas patris non potest cōsequi legitimā ex hereditate repudiata: ut no. per l. y. Bal. et Sal. in. l. heres. C. de impu. et alijs substi. et Bar. et Ang. in. l. q. poterat. ff. ad treb. et in. l. pro herede servos. ff. de acq. her. et l. gerit. eo. tit. et Bal. in. l. j. ver. quoad primā questionē. C. quādo non petē. partes. ¶ Et do. Abb. in c. Raynutius. ad fi. de testa. ubi dicit expresse hoc esse verū non solū in filio cui delata est hereditas vel successio ex testamento, sed etiā in eo cui delata sit successio ab intestato. quia fī enī non debet posse pro parte agnoscere, et pro parte repudiare. l. j. et ij. ff. de acq. here. ¶ Fortificant predicta ex his que voluit Raynu. in l. j. C. de here. insti. et Jo. de Imo. in. l. gallus. §. ille casus. de libe. et posth. et in. l. ex facto. §. ex facto. ad treb. ubi cōcludit quod dato quod statutū non primaret expresse bannitū omni actu legitimo: tamen ubi cūq. statutū permittit bannitū impune posse offendere: prout in casu nostro cū illo casu censetur esse inimicus civitatis videtur eū privare omni beneficio legitimo. l. iij. in fi. ff. ad l. rod. de iactu. et ratio sicut si esset bannitus ab imperio perderet omnia iura et beneficia iuris communis et omnia romanorum ubiq. l. amissione. §. qui deficiūt. ff. de cap. dimi. et l. quidā. ff. de penis. ¶ Preterea non est bannitus civitatis seu perdit beneficia omnia iuris communis quo ad illā civitatē cui est suppositus sicut dicitur

cimus de consuetudine speciali et generalis consuetudo vniuersalis derogat legi in vniuerso. consuetudo specialis in vno loco derogat omnibus legibus in illo loco: ut plene not. in. l. ij. C. que sit lon. cōsue. ¶ Item certū est quod statutum municipale loci potest derogare etiā iuri cōmuni in loco. l. oēs populi. cum materia de iusti. et iur. ergo quā ratio iste bannitus quod est effectus hostis civitatis perdit iura municipalia et iura civitatis: ut statuta eadē ratione perdere debet ius cōmune quo ad illam civitatē: ex quo civitas illa habet potestatem super vtroque iure. ¶ Pro hoc facit quod bannitus perdit ius agnationis et filiationis: ut no. p. Bart. in. l. si adulteriū cū incestu. §. liberto. i. ff. de adulte. et in. l. eos. ff. de recepta. p. l. post liminiū. §. liberris. ff. de capti. ergo in sequenti perdit ius succedendi ab intestato quod defertur illis qui filij sunt. ¶ Preterea dato quod op. Bar. et sequaciū esset de iure vera: tamen debet limitari fī quod dicit p. b. a. u. de cast. in. l. j. C. de her. insti. ubi inquit quod advertendū est in hac materia ad vnum quod ipse vidit cōsultū, et pro hoc dicit se cōsultuisse pluries vna cū multis alijs in civitate florentie quod distinctio doctorū qui distinguunt quod aut bannitus non potest impune offendi ex forma statuti, et hic non perdit iura propria civitatis: nec est incapax hereditatis: aut potest impune offendi: tunc perdit iura propria civitatis, et habetur pro peregrino et penitus extraneo. d. c. qui deficiūt. et l. minime. ff. de relig. et sum. fune. Sed iura cōmuna non perdit sicut nec deportatus ab imperio perdit ea que sunt iuris gentium. d. l. quidam. et ideo bannitus repellat a successione que sibi defertur ex privilegio statuti civitatis: ut si statutum excluderet feminas stantibus masculis: nam cū sit alienus ad beneficia statutorum non succederet neque esset capax talis successionis. ¶ Si vero sit delata hereditas de iure cōmuni, et tunc poterit ille capere: ut determinat Bart. in sua disputatiōe inci. lucane civitatis. Nam ista procedunt ut possit capere quantum ad bona que habebat defunctus in alio territorio quam in alio de quo est bannitus ille, ut si florentinus habebat bona bononie, et ad eius successionē vocabatur qua bannitus de civitate florentie, nā si ille inuitatur ad dictā successionē beneficio statuti florentini non debet audiri etiā in civitate Bononie: sed audient alij venientes ab intestato: secus si inuitaretur iure cōmuni quantum ad bona que habebat testator in civitate florentie, vel in comitatu: quia ad illa non admittitur quod si inuitatur de iure cōmuni: quia licet civitas florentina non potest tollere ius cōmune poterit in suo territorio ipsam taliter offuscare et obumbrare quod effectū non sortitur: quia cū sit hostis civitatis non debet audiri corā iudice florentino a cuius iurisdictione est alienus. et dicit quod Bar. non tangit ista: sed quod tamen sunt verissima et quia pluries cōsultuit vna cum multis: ut dixi. ¶ Et quod de mente statuti in casu nostro sit denegare audiētiā bannito: patet quia disponit quod possit realiter et personaliter impune offendi. et alibi dicit gl. quod in bonis hostium dari potest damnum impune. xij. q. v. dixit do. Bal. in. l. j. C. si contra ius vel vtili. pub. videtur ergo ex forma dicti statuti quod bannitus sit extra protectionem iuris communis: ut etiam expresse dicit Bald. in auf. habita. in. v. col. C. ne filius pro patre. ubi inquit quod bannitus cū sit extra protectionē iuris communis in pernam ei est quod ei ius reddi non debet, allegat no. in. l. j. C. de natu. l. i. et ibi in proposito dicit quod ille qui extrahetur de protectione communis videtur factus alienus a communibus legibus: ergo si est alienus a communibus legibus: non debet posse succedere etiam a iure cōmuni. ¶ Cōfirmo predicta per ea que in terminis nostris decidit Bar. in. l. si qua pena. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. ubi querit an filio bannito banno capitali debeat legitima et decidit quod non: quia alius in locū eius succedit. ut in. d. l. si qua pena. unde videtur pro mortuo haberi. l. actione. §. publicatione. ff. pro socio. ¶ Et ex hoc domi. Bal. infert quod fiscus non mine suo non poterit petere legitimam: istud etiā videtur esse de mente Huil. de Lu. in. d. l. si qua pena. ubi querit an si filius est condemnatus pro delicto fiscus succedat patri mortuo in naturalem seu legitimam portionē debitā filio, et concludit quod non: quia cū filius damnatus est nepos succedit in locū filij: ut ibi et in. l. j. §. filium. ff. de bono. possess. contra tabu. et in. l. si necem. §. si deportatus. ff. de bo. liber. pro hoc glo. allegat. l. paulo calimacho. §. pom. de legat. iij. et l. ex facto. §. si quis rogatus. ad trebel. et idem videtur velle ibi Bartol. ¶ Et licet Bartol. ibi formet. q. in eo cuius bona erant publicata tamen non videtur referre an bona omnia sint publicata an non: dummodo possint impune offendi realiter et personaliter: et sicut hostis civitatis ut ipse no. in. d. disputatiōe: nam non est verum quod publicatio bonorum faciat bannitum equiparari deportato: ut ipse Bartol. no. in. d. l. si qua pena. et plenius in dicta diff. res probando gloss. in. §. relegati. insti. qui. mo. ius pat. pot. soluitur. quam communiter improbant doc. in. d. l. j. C. de hered. insti. Et cum. d. decisione Huil. de Lu. et sequaciū: transit etiam

Pau. de La. qui ita consulu in cons. xxx. incipiente in Christi no mine omisso ordine suprascriptorum dubitat et ibi addit vnam rationem: ita dicit quod banniti qui possunt impune offendi habentur pro peregrinis et forensibus et penitus extraneis. l. tutelae in fine. de cap. dimi. dicit esse extra protectionem iuris communis. ut dixi. Et quod banniti dicant forenses tenet Bal. in l. amissionis. §. qui deficiunt. in fi. ff. de cap. dimi. et Bar. in l. i. ff. de leg. i. et Ange. in sua disputatione que incipit bononiensis. in iij. q. nam bannitus qui potest impune offendi equiparatur transfuge. l. iij. in fin. ff. de fidei. et transfuga definit esse ciuis. l. postlimi. §. si lius. ff. de cap. sed forenses sunt incapaces immobilium acquisitionis ex forma statutorum si tale statutum viget inuenerit ut dicitur est succedere non potest. Nicolaus in bonis immobilibus. Restat ad allegata in contrarium respondere, et primo non ob. dum dicebat quod successio debet filiis iure nature, et quod naturae lia sunt immutabilia et c. quod respondeo primo quod statutum potest auferre legitimam successione debitam iure nature et filii reddere inhabilem sicut facit. l. in aut. ut cum de ap. cog. §. causas. in l. i. §. filii. ff. de contra. et c. l. gallus. §. et quid si tantum. ff. de lib. et posth. et no. in spe. Bal. in l. cum lege. C. de epi. et cle. et in d. l. si qua pena. post Bar. et Buil. ibi et Jo. de Imo. in d. l. titio centum. §. titio genero. sicut videmus quod etiam potest per. l. vel statutum alii cui auferre dominium rei sue. l. si priuatus. ff. qui et a quibus. l. v. ditor. §. si constat. ff. communia pred. l. ite si verberatum. §. si. ff. de rei ven. no. Bar. in prohemio fororum. et in l. si. C. si contra ius vel uti. pub. et canoniste in c. que in ecclesiarum. cum suis conco. de consi. Et cetero potest responderi quod legitima, necesse debita de iure naturali, sed de iure ciuili mediate naturali coniunctio ne ut no. Dy. in c. indultum. de reg. iur. in vi. cuius verba relata sunt supra. Tertio potest responderi quod dato quod a lege diuina seu a lege nature cui equipollet lex diuina in d. c. i. xij. di. cum seq. sit inducta successio filiorum tamen appellatur actus legitimus quo per statutum excluduntur banniti ut superius probauit. no. ob. id quod no. Jo. de Are. et Bar. in l. ex facto. ad treb. et in disp. Lucane ciuitatis statuto cauetur et c. dum dicit quod banniti non excluduntur a beneficio iuris communis: quod respondeo quod illud est verum nisi statutum contra disponderet: prout in casu nostro cum statutum dicat quod ab omni legitimo actu sit exclusus quo casu excludit a legitima successione: si ergo dictus Nicolaus excludit a dicta successione frustra querit an per renunciationem potuerit sibi preiudicare, et iniquum esset dicere quod Nicolaus voluit se ab oneribus hereditariis eximere videat fraudem facere voluisse: ut inquit iuriconsul. in l. illud. ff. de acq. here. nec etiam iudex videtur voluisse fraudem facere quod sibi prospicit: nec oneribus patris pupilli hereditas implicaretur: facit. l. quod poterat. ff. ad treb. In quantum autem presupponunt confiscata bona Nicolai pro tertia parte: constat quod ex illa confiscatione fiscus non potest porrigere manum ad ista bona: quod confiscatio non transibitur ad futura et acquisita post confiscationem. l. si mandauero. §. si cuius. ff. manda. glo. ibi et Bart. in l. i. ff. de bo. dam. et not. Lyn. et alij in l. i. C. de prescri. et no. Bar. in l. certa forma. C. de iure fisci. l. x. et Bal. in l. si in fi. C. que res pig. ob. pos. et facit quod no. in l. nam ad ea. ff. de condi. et demon. Quo ad secundum dubium videtur dicendum quod dicta portio que obuentura esset dicto Nicolao debet obuenire ad fratres Nicolai, et non ad filios Nicolai: quia aut filij Nicolai volunt venire ex propria persona, et non possunt: quia patris sunt priores in gradu, et per consequens preferendi: aut volunt venire ex persona Nicolai patris sui, et non possunt: quod quemadmodum statutum excludit Nicolaum, ita excluderet venientes ex persona Nicolai. l. illa. C. de colla. l. pomponius. §. cum quis. de acq. pos. ita decidit in simili. q. Bar. in l. liberosum. de ver. sig. in ver. quero quid si filia dotata et c. col. vi. in fi. dum querit quid si statuto cauetur quod femina exstantibus masculis non succedat, sed sit dotata et dote contenta, et contigerit quod filia dotata decessit relicto filio mascululo an iste excludatur a fratre matris defuncte in bonis patris ipsius mulieris, et concludit quod non per proxime dicta et idem dicit Ange. in §. neque illi. in aut. de trien. et semis. et Pet. de Ancha. in clem. i. de baptismo. Ad idem quod no. Lyn. in aut. post fratres. la. ij. C. de legi. here. et Bal. in aut. cessante. vbi dicunt quod consuetudo est quod filia non succedat in baronia, et quidam baro habebat fratres et nepotem ex filia predecessore, et baro decedat quod non admittitur nepos ex filia ad successionem in baronia: quia nepos venit ex persona filie licet in aut. de heredi. ab intesta. §. i. Facit quod not. glo. fin. in c. quamuis. de pact. in. vi. que voluit quod si filia renuncianerit hereditati paterne viuo patre: talis renunciatio preiudicauerit filiis ipsius filie in successione aui. Et in contrarium est veritas. §. quod filij dicti Nicolai admittantur ad successionem aui: quia Nicolaus viuo patre suo fuit effectus inco-

pag paterne successionis propter statutum et bannum predictum: et in primo dubio fuit conclusum, ideo in eius locum subintrant dicti filij Nicolai. d. l. si qua pena. et ibi in preposito notatur doc. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. l. i. §. filii. ff. de contra. tab. l. si necem. §. si deportatus. ff. de bo. liber. l. posthumorum. ff. de iust. testa. l. gallus. §. et quid si tantum. ff. de libe. et posthum. Hoc probatur ex his que no. Bar. et alij in l. qui superstitis. ff. de acq. her. vbi voluit quod si filia viuo patre renuncianerit hereditati paterne, et taliter quod fuerit exclusa non nocebit natis ex filia qui in succedant aui: etiam si concurrant cum patris qui sunt priores in gradu: ut ibi per eum. Et licet Bal. in l. pactum maxime. xi. alleg. iij. q. C. de col. limitat. tex. in d. c. quamuis. in fin. dum dicit non redundet in alterius detrimentum, Nec ob. gl. si ibi posita: quia fin Imo. in d. l. qui superstitis. debet intelligi quando filij veniunt tanquam heredes matris sue: quod in hereditate matris non reperiunt hereditatem aui quam alias potuissent reperire si mater non fuisset per pactum exclusa. et dicit Imo. quod conclusio Bar. in d. l. qui superstitis. procedit quando filia fuit omnino exclusa viuo patre suo: adeo quod nepos eius locum subintravit: ut quod filia decessit viuo patre: ut d. l. posthumorum. cum simili. sed si decessisset filia post mortem patris: tunc non subintrant nepotes locum matris: ex quo superuixit post mortem patris. d. l. si quis filij. C. de inoffi. testa. et ideo tunc bene potest distinguere nepos concurrat cum patris, et tunc cum habeat necesse venire ex persona matris: quod patris sunt priores in gradu tunc videtur quod excludantur nepotes, et ita potest etiam saluari gl. in d. c. quamuis. bene facit. l. si ex patronis. §. si. ff. de bo. lib. Et ita etiam fuit conclusio Bal. in l. si in antepe. col. C. de pac. et in d. l. pactum. C. de colla. et Pau. de La. in d. l. qui superstitis. et ibi tenet Roma. Sed ita est quod propter bannum iuxta dispositionem statuti Nicolaus fuit effectus incapax viuo patre suo: ergo subintravit illum gradum nepos natus ex Nicolao: ut firmiter doc. in d. l. si qua pena. presertim cum bannum istud sit perpetuum: nisi a principe restitueret quod non est in consideratione: neque que non possunt impetrari nisi a seculo principe, sunt ita difficilia quod reputantur impossibilia, ideo non sunt in consideratione: ut no. in l. continuus. §. cum quis. ff. de ver. ob. no. Bal. in l. apud Julianum. §. si de leg. i. et in l. i. de in iust. testa. arg. l. ij. de testa. tute. idem etiam fuit de mente Bal. in l. maximam. in antepe. col. de libe. prete. vbi sequitur Jo. But. dixit quod si statutum excludit filiam a successione: tunc si filia decessit viuo aui nepos ex ea non excluditur: quia aperit via nepoti, siue iure naturali siue ciuili succedat sibi. alleg. l. qui in aliena. §. interdu. de acq. here. et l. si pater filium. et l. si is. de inoffi. testa. cum simi. Nec ob. quod no. Bart. in d. l. liberosum. quia respondeo primo quod dictum Bar. procederet filia decedente post mortem aui quo casu nepos non potuit subintrare primus locum: ut proxime dixi, et ita intelligit Bar. in d. l. maximam vitiū. vel aliter respondeo quod vbi filius excluditur propter delictum suum: ut in casu nostro: tunc talis exclusio nocet nepoti ex eo. d. l. i. §. filium. de contra. et c. l. ij. §. emancipatum. eo. ti. et l. si quis filium. quando filius vel filia excludit propter fauorem alterius: ut quando statutum dicit quod extantibus filiis masculis femina non succedat: nam filia excluditur propter fauorem filij: et hoc casu sicut excludere filia ita excluditur nepos ex ea. Ideo dicebat Jo. Bu. in sua disp. que dicit quidam nomine et c. quod si illa dos non remansit penes filios mulieris, sed fuit per partem recuperata: quod pater fuerat eam stipulatus: vel erat locus in quo seruabatur ius commune iuxta not. in l. dos a patre. ff. so. ma. quia tunc filij mulieris non excluderent a dicto statuto a succedendo aui: quod tunc cessat causa exclusionis cum dos non remanserit apud filiam. Sed in casu nostro durat ratio et causa exclusionis filij. §. bannum, et hoc etiam sequitur Pau. de La. in d. l. qui superstitis. Et per hoc etiam respondeo ad id quod no. Lyn. in d. aut. post fratres. quod ibi filia excluderetur propter fauorem masculorum qui fauor durat etiam mortua filia. ut dicit Bar. in d. l. liberosum. et proxime retuli. Et aliter potest responderi: ut colligitur ex notatis per Bart. in d. l. pactum. in. xij. q. C. de colla. quod in. q. formata per Lyn. in d. aut. post fratres. nepos descendebat ex linea masculina: in successibili. ex linea feminina: unde ibi vitiū erat in tota linea non solum in matre non mirum si excludit. ut in c. i. §. hoc autem. q. seu. dare possunt. secus vbi defectus non esset in tota linea. d. l. posthumorum. cum simili. unde caveatur filij dicti Nicolai ne maleficius aliquod committant: quod bona pro parte eis tagere possunt confiscari. Deo altissimo gratias ago.

Summarium.

Excedens modum in vendicando non punitur de toto, sed de excessu.

Legitimam filio in totum idem Alex. l. quod de bonis. §. fin. ff. ad leg. fal. con. l. xviij. col. ij. lib. iij. Cor. consi. cl. li. ij. Bui. pap. consi. cxi. col. iij. cons. cxxliij. in fin. Alcia. l. nihil aliud in fi. de ver. sig. Sed quod tantum minui possit tenet Alex. cons. lv. colum. ij. lib. ij. Bal. consi. cxxxi. lib. i. Fran. rip. li. i. deli. Respō. vij. Steph. auffsre. in addi. decis. tholo. cccxxvij. et est crebrior et verior, late distinguit Alcia. tract. de presump. Reg. i. presump. vij. et cum communi Ange. Aret. tract. testamen. ver. nolens in test. decedere. colum. fi.

Nepos. vide decem cons. cxxx. cum seq. et quod

Unde dicitur in d. l. i. §. filium. de contra. et c. l. ij. §. emancipatum. eo. ti. et l. si quis filium. quando filius vel filia excludit propter fauorem alterius: ut quando statutum dicit quod extantibus filiis masculis femina non succedat: nam filia excluditur propter fauorem filij: et hoc casu sicut excludere filia ita excluditur nepos ex ea.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

- 2 Modum non excedit qui aliter se tueri nequit nedum a discrimine vite, sed ab offensa personali.
- 3 Possessionem recuperare statim licet cum armis.
- 4 Percussus presumitur repercutere ad defensionem.
- 5 Defensio probatur per testimonium crudelitatis.

Consilium LXXVI.

Vsa inquisitione

contra fortune-
nerium for-

mata et depositione testium super ea receptorum. **V**idendum est vtrum probatum sit homicidium illud fuisse et esse punibile et culpabiliter commissum per fortunerium predictum in persona Jo. An. in quo puncto de iure concludendum videtur quod non. **I**n primis enim ostenditur evidenter dictum homicidium non posse puniri pena seu condemnatione ultimi supplicii: quod etiam dato quod diceretur quod dictus fortunerius in primis percussus a dicto Joanne Andrea in capite cum vna pignata et postea pertractus in padu per dictum Jo. per eundem detentus per capillos excessisset modum in se defendendo quod ubi percussus fuit cum vna pignata quam fregit dictus Jo. And. super caput for. et dum successively pertractus in padu detineretur per capillos non debebat for. defendere se percutiendo dictum Jo. An. cum gladio sed debebat se defendere cum similibus instrumentis et modis quibus offensus erat ab ipso Jo. An. iuxta l. i. cum ibi no. maxime per Bar. C. vnde vi. **T**ame pro tali excessu non debet condemnari seu puniri pena ultimi supplicii: hoc primo probatur per tex. in l. si adulterium cum incestu. s. imperator. ff. de adul. ubi l. marito non permittatur occidere uxorem suam inveniendi eam in adulterio. l. nec in ea. s. si. ff. eo. ti. tamen quod uxorem committendo adulterium infert viro iniuriam. l. si maritus. s. Julii. et l. miles. s. focer. ff. de adul. quam iniuriam vindicare potest per legitimos modos vindicandi puta eam accusando et eam afficiendo pena privationis dotis ut in dictis iuribus: tamen dicitur tex. in d. s. imperatores. quod si maritus uxorem in adulterio deprehensam occidat non damnabitur pena supplicii: quod marito iniuriam passo ex adulterio licebat offensam et iniuriam suam vindicare sed excessit modum in vindicando vnde non punitur de toto. id est de homicidio pena mortis sed punietur tantum de excessu ad penam relegationis sicut quod ibi plenius habetur in l. i. s. si. ad l. cornel. de sica. et in l. si quis in gravi. s. si ritus. ff. ad sil. in l. gracchus. C. de adul. **E**t ideo dicit Ange. in d. s. imperatores. quod ille tex. allegatur pro illis qui aggrediuntur aliquem sibi dicentem verba iniuriosa: nam puniuntur solum in eo quod fecerunt plus quam liceret excedendo modum vindicte. **H**oc etiam voluit Jo. an. in addi. Spec. in ti. de homici. in rubrica ubi dicitur quod est questio de illo qui defendendo occidit debito modum ramine non servato anteneatur pena. l. corn. de sica. tanquam homicida et dicit se vidisse terminare quod non: et quod debet non puniri tanquam dolosus sed tanquam culpabilis: per d. l. corneliam. ff. de sica. et in l. i. C. eodem titu. hoc idem est de mente Ey. in l. i. C. vnde vi. in verbo item queropone quod quidam. **E**t ibi expressus Bal. in repe. in x. col. in. ix. et x. q. idem tenet Bald. in c. i. in prin. de pace tenen. ubi pro hoc allegat no. per Jo. an. and. in c. significavit. de peni. et remis. et idem. etiam no. Bald. in c. i. s. si quis vero. el. i. de pace iura firma. **E**t etiam Bald. in l. vi. vim. circa vlti. col. de iust. et iure. ubi dicit quod tenet ex proposito quod modum excesserit: tamen non punitur pro toto sed pro excessu. **H**oc etiam in effectu sequitur Bet. de anch. in cle. j. de homici. ubi dicit quod licet gl. in d. c. significasti. in gl. si. et glo. xxxii. q. i. in summa teneatur quod si quis defendendo excesserit modum et non ex proposito non punitur ex tali excessu tamen sicut Be. de anc. si ex proposito excessit modum et sic dolose punietur tamen non pro toto sed pro excessu tantum: et de hoc dicit esse tex. notab. in c. olim. el. i. in fi. extra de resti. spolia. et ibi hoc etiam not. Anto. de bu. circa vlti. colu. **H**oc etiam fuit de mente Salyc. in l. gracchus. C. de adulte. in vlti. colu. ubi dicit quod si quis pro patris nece vel filii interfecit facit vindictam minus puniri debet quam si ad suam vel suorum vindictam fecisset: quoniam in flagranti delicto deprehensus et occisus esset iste qui patrem vel filium suum necasset. per d. s. imperatores. et per d. l. gracchus. **F**ortius dico quod nec venit aliqua pena afficiendus for. pro dicto homicidio eo quod vt. j. ostendam non dicitur in suam defensionem excessisse modum et per consequens nullam penam meretur. l. i. s. cum igitur. ff. de vi et vi ar. et in l. i. cum ibi no. C. vnde vi. l. vt vim. et ibi plene not. ff. de iust. et iur. et plene in c. olim. el. i. de resti. spolia. et legitur et no. in cle. j. de homici. et in c. significasti. el. i. eo tit. et statutum loci hoc etiam puidet. **Q**uod autem non dicatur excessisse modum sed cum moderamine se defendisse: patet quia ille dicit se cum moderamine

mine defendere qui se non poterat ab offensione personali illata tueri nisi eo modo quo se defendit: ita est tex. in l. scientiam. s. qui cum aliter. ff. ad l. Aquil. per quem tex. Bart. cum alijs hanc doctrinam colligunt in d. l. i. C. vnde vi. et in d. l. vt vim. ad fi. et gl. magist. in d. c. significa. et late Ant. de But. in d. c. olim. el. i. **C**um si pro defensione rerum licitum est quod occidere ubi aliter quis non possit res salvas facere. l. furem nocturnum. ff. de sica. cum ibi no. et l. itaq. ff. ad l. Aquil. c. si perfodiens. de homi. quanto magis est licitum pro defensione ab offensa personali cum quolibet bet offensa personalis sit maior qualibet iactura bonorum. l. in seruo. in fin. ff. de penis. **S**ed ita est quod iste for. primopercussus super capite ut dictum est et postea in padu continuo detentus a d. Jo. And. per capillos non habebat remedium aliud ad evadendum ab illa offensa personali quam sibi inferebat Jo. An. detinendo eum per capillos quam vulnerare. d. Jo. An. cum gladio prout fecit. cum per Jo. And. oppressus detineretur et etiam detineretur per brachium a quodam magistro Antonio ut deponunt testes quomodo poterat alijs instrumentis se tueri. d. for. nisi gladio quem ad latus habebat. **E**t ne stemus in verbis dico quod casum nostrum decidit Bal. in terminis in prealle. l. i. C. vnde vi. in repeti. in. iij. col. ver. sed pone quidam insultum fecit contra me sine aliquo genere armorum volens mihi dare vnam maxillatam manu vacuam: ego ne hoc accideret percussi eum cum gladio et mortuus est: queritur vtrum puniri debeat. et dicit videri prima facie quod sic: quod nulla est congruentia nec proportio sed super excessum nimium et contra et ultra terminos defensionis. tamen concludit quod aut constat quod me poteram aliter defendere. et tunc debeo puniri: quod non servat formam defensionis sed assumpsi vindictam. aut constat quod non poteram evadere aliter maxillatam quam cum vituperio percussisset. et tunc licite fieri potuit: nam cum si hoc est licitum propter res defendendas. ut d. l. i. C. vnde vi. ergo multo fortius propter personam et corpus quod est nobilius: ut in prealle. l. in seruo. aut dubitat et tunc in dubio presumitur quod alia via defensionis vti non potuerit inter pares: sed ubi non fuissent pares sed dispareres: ut quod aggrediens fuisset robustior seu fuisset robustus et aggressus esset: secus propter inequalitatem virium presumitur quod aggressus non poterit se aliter defendere. allegat no. per gl. magnum in d. l. i. C. vnde vi. **S**ed ita est quod testes fere omnes deponunt. quod Jo. An. erat robustior fortunerio. et quod fortunerius erat debilis maxime habito respectu ad Jo. An. ergo casus videtur esse decisus in terminis. **N**am Bal. vult. quod ad evadendam aliam licitum est occidere cum gladio quando aggressus erat debilior: et tunc presumitur quod aliter non potuerit evadere: quanto magis in casu nostro in quo iam fuerit percussus for. in capite et pertractus in padu et continuo per vim detinebatur per capillos que omnes appellantur offensa personales: quod ubicumque tangitur persona vel res coherens persone animo offendendi tunc sine dubio dicitur offensa personalis. l. sed et que sunt. ff. de ini. et in l. i. s. hec verba. ff. de his qui deie. vel effu. no. Innoc. in c. nuper. de sen. exco. et Bar. in l. licitatio. s. quod licite. ff. de pub. **F**ortificatur predicta ex attestationibus quorundam testium qui deponunt quod nisi predictus for. fecisset prout fecit non potuisset se liberare a manibus predicti Jo. An. nisi ab aliquo alio fuisset sibi succursus: ita deponunt prefati testes et per consequens deponunt isti testes manifeste quod iste fecit ad defensionem et ad evadendum offensam in personam quod impune fieri potuit cum quocumque instrumento factum fuerit: ut dicunt Bar. et alij. in d. l. i. per d. s. qui cum aliter. cum concordant. s. allegatis. **N**ec ob. quod testes deponunt quod si fortunerius non tam cito percussisset. d. Jo. An. fuisset sibi succursus adeo quod non potuisset occidit per d. Jo. And. quod respondeo primo quod ad hoc quod licitum sit occidere aggredientem vel offendentem non est necesse quod aggressus vel offensus esset in periculo et in discrimine vite: sed satis est quod sit in periculo alius cuius offensa personalis ut probavi in prin. sicut communes conclusiones in locis preallegatis: vnde licitum fuit fortune. facere illud quod fecit potius quam pati Jo. An. amplius perseverare in offendendo ipsum for. in persona antequam sibi esset succursus. **A**d quod etiam bene facit quod no. Bal. in repet. d. l. i. C. vnde vi. col. v. ver. sed pone quod me spoliasti mea possessione. ubi queritur. **S**itu spoliasti me possessione cuiusdam fundi ego reuersus cum amicis volo venire cum multitudine armorum ad eam recuperandam amici interponunt et volunt promittere se facturos et curaturos quod possessio mihi restituetur: ego nolo nisi vi re habere. an liceat mihi vim vi repellere et arguit pro et contra finaliter concludit quod si ego pretendo aliquod interesse non possum etiam per iudicem prohiberi: quod nemo potest prohiberi ne utatur iure suo et vim vi repellat. allega. l. sepe. in fi. ff. de re iudi. **E**cce ergo quod Bal. vult. quod propter spem promissionis amicorum succurrentium aduersus vim illatam non impediatur ille cui vis inferitur vim vi repellere quando ex hoc pretendit interesse prout in proposito nostro: quia

Ut vim ubi
Bal. Bart. et oes.
Angel. trac. mat.
verf. et dicit. se. de
feud. col. viij. h. p.
po. mar. in pac.
ver. quoniam. m.
lxij. cum sequ. li.
nu. lviij. cum seq. ff.
ad leg. cor. et sica.
Roma. singul. iij.
Matth. afflic. de
ci. neapo. ccvj. ale
xa. j. e. q. c. ix. n. ij.
Per iudicem. fal
sum est. quod penes
magistratum est hec
potestas quam non
licet privatis pro
ripere. l. non est fin
gulis. ff. de regul.
iu. et iuste puniuntur
i hoc Regno
qui privata autoritate
et pro recuperando iure suo
turbas et violentias faciunt

nostro: qz interim anteqz hoies interuenissent, z prouidissent continuo erat Jo. laceffitus z in personam offensas inferebat z ita in offendendo pseuerabat. Que offensa postqz illata est per amicos z alios est irreparabilis. vt no. in. l. si quis prouocatio ne. C. de app. z doc. in cle. j. de re iudi. Et constat qd illud qz fecit For. no fecit ad vindicta sed fecit ad defensam: qz hoc aper te colligit ex testium depositionibus de quibus supra. Et etia qz de iure aggressus seu primo pculsus semper presumit res percutere ad defensam z no ad vindicta sed si incotineti z eas dem rira hoc faciat. vt. l. j. z ibi hoc not. Bal. C. ad. l. l. 2. de sis ca. vbi etiam pro hoc allegat not. in. d. c. significasti. z etia no. in d. cle. j. z no. Bar. in. l. si ex plagis. s. tabernarius. ff. ad. l. aqu. Probaf etia euidenter ex toto innocetia For. per illud qz des ponit vnus testis qui deponit qz ipse credit qz ipse For. habes bat necesse vulnerare Jo. An. pro sui defensione etia si voluit se liberare a manibus suis z assignat rone qz. d. Jo. An. tenes ipsum strictu per capillos in aqua erat homo magne stature, z For. erat parue stature. z ide dicit plenius alius testis z ali de quibus supra. Nec instringit depositio dicto. testiu ex eo qd deponit de credulitate: qz terminis cosuluit Bar. in cons. in ci. Raynutius petri. qz testis depones qd titius occidit seium ad defensione sua probat. lz deponat per verbu credulitatis. b dummodo exprimat causas tendetes ad hoc. nam vt dicit Bar. qd aggrediens voluerit me occidere vel no: videri no pot per testem sed ex actibus visis per teste recte dicere pot se hoc cre dere. allegat. l. j. s. j. ff. de ventre inspi. z qz legitur z no. in. c. quos ties. extra de testi. item qd si quis occidat ad defensionem non potest videri. qz stat intellectu occideris vnde no potest testis de hoc deponere nisi per credulitatem fm Bart. bene faciunt no. per Ly. in. l. testium. C. de testi. in. v. q. z ibi Bal. in vlt. col. z per doc. in. d. c. quoties. z qz legit. z no. in. c. literis. de presump. z Bart. in. l. j. s. item labeo. de aqua plu. arcen. z Barto. in. l. for lam. in. q. v. C. de test. cum simi. Ex quibus omnibus audacter concludo. d. For. nec tanquam dolosum nec culpabilem nullas tenus esse puniendum. Alexander de Imo.

Summarium.

- 1 Falsum committitur obrepando etiam priuatam schedu lam falsificando.
- 2 Indicia plura ad torturam.
- 3 Verba de futuro an habeant consensum de presenti.
- 4 Testis de auditu facit aliqualem presumptionem.
- 5 Index facilius ad torturam esse debet in his que committuntur occulte.
- 6 Presumptiones in specie preualent.
- 7 Pronunciatur super falso incidenti.
- 8 Liber in causa civili connexa delicto. potest torqueri.
- 9 Conclusum non est in causa nisi cum renunciatum sit omni bus exceptionibus.
- 10 Malefium an veniat appellatione maleficij.
- 11 Testes singulares z indicia valent ad torturam.

Consilium. LXXVII.

A causa accusationis

de crimine falsi institute per Antoniu cagnonnm contra ser Antoniu de vltinteris. Cuidendu est primo vtru illud qz in accus. deducit dicat cotinere crimē falsi. C Scdo posito qz sic erat videndus an indicia taliter vigeant cōtra ser Andrea qz merito torture sit subijciendus. C Quoad primu breuiter dicendu est qz sic: quia si ser Andreas sug gessit benafuto qz esset rogatus de illo instrumēto euz no esset z ei dedit notā de qua dicebat eum esse rogatu cū illa nota non esset vera. Sequitur qd predictus ser Andreas incidit in cri men falsi. c. licet ad regimen. s. eos etia. extra de crimine falsi. z no. Bart. in. l. si quis obrepserit. in. j. z in. q. ff. ad. l. 2. de falsi. cum quo transit. d. Abb. in. c. quāto. in fi. de his que sunt a prela. sine consensu ca. z ita etiam consuluit Bart. in consilio inci. tudertinus. vbi dicit quod tenet de falso eo qz falsam scri pturā porrexit notario no autē tenetur eo qd falsum instrumē tum fieri fecerit: quia instrumentum no fuit falsum ex quo no tarius no fuit in dolo. l. nec exemplum. C. de falsis. Et pro hoc videtur tex. in. d. c. quanto. in fi. vbi si quis facit in instrumēto inseri inscriptionem testium absentium tenet de falso: ergo ser Andreas tanto magis tenetur: quia fecit inseri non solum no mina testiu sed oia contra veritatē. pro hoc adduco: quia licet

illa nota quam fecit ser Andreas fuerit scriptura priuata cum non fuerit vera: vt patebit ex indicis de quibus. j. dicam: deo ser Andreas faciendo illā notā nō verā dicit cōmississe falsum: qz lex Cornelia de falsis habet locū nedū in faciente publicu instrumentum falsum sed etia in faciente scripturā priuatā. l. si quis decurio. in verbo priuatis. z ibi Bal. C. ad. l. 2. de falsi. z cauetur etia statuto de pena producentis falsum instrumen tū in fine. C Circa fin an indicia vigeant ad torturā. inibi vi det qz sic. C Primū enim est indicium: quia benafutus depo nit qd ser Andreas dedit sibi illā notā quā amplexer Andreas examinatus seu interrogatus corā officiaibus dixerat se non dedisse eo ipso ergo qz reprehēdit in mēdacio: circa istas qualis tates insurgit indiciu cōtra eū ita dicit Bar. in. l. si ff. de questi. in. j. col. vbi pro hoc alleg. l. vnus. s. testes. ff. de questi. z. c. lites ras. de presump. Nec ad hoc ob. si diceret qd non est magis credendū benafuto quam Andree: qz respōdeo qd imo magis credendū est benafuto: qz nō est litigator nec pars in hac cau sa: quā Andree qui deponit ad commodū propriū. l. omnibus. C. de testi. benafuto autē nullū resultat cōmodū. C Scdm cōs currit indiciu: qz testes descripti in instrumēto predicto erant duo tantū: quoru vnū est mortuus: alter est viuus scz ser Joā nes de Magagninis qui attestat se nō fuisse presentē illi cōtra ctui quo casu resultat suspitio qz instrū nō sit verū vt no. gl. in l. j. s. fi. in verbo suspecto. z ibi illā sequitur Bar. z ali. ff. quēda mo. testa. ape. z no. Inn. in. c. cū Joānes. de fide instrū. C Ter tiū indiciu est qd benafutus attestat qz ser Andreas dixit ei. z tu serai rogato. z ipse ser benafutus nihil respōdit. z per conse quēs nō fuit perfectus ille actus adeo qz notarius potuerit de illo actu cōficere scripturā rogationis: qz requirebat qz nota rius stipularet z publicaret actū corā partibus. vt no. gl. z do. in. l. fideicō. s. j. de leg. iij. no. per doc. in. l. is qui. ff. de testa. z per Bal. in. l. status. in prin. C. de sen. ex peri. reci. ergo falsum com misit ser Andreas dando sibi notā habentē formā instrumē ti perfecti. C Itē dictus ser Andreas vt deponit benafutus locutus fuit ei per verba futuri temporis z tu ne serai rogato: aliud est dicere: qz si te notariū rogamus vt cōficias tale instru mētu: aliud est dicere per verba de futuro videlicet tu ne serai rogato: qz ista verba de futuro nō habēt cōsensum ad firmā dum actū de presenti vt dicimus in sponalibus cōtractis per verba de futuro: qz nō inducūt contractū matrimonij. l. j. C. de spōsalibus. l. j. z. j. ff. eo. ti. ergo Andreas falsam notā dedit: qz nō debuit dare dictā notā cōtinentē cōtractū rogatū z confir matū de presenti. C Quartū indiciu cōtra Andream resultat ex eo qd deponit Jo. de For. draperius qui deponit qz benafu tus dixit ei qz ser Andreas predictus volebat oīno sibi persua dere qd ipse benafutus fuerat rogatus de dicta protestatione facta luchino de marocellis cū Albertino Turcho: z qd ipse benafutus nunquā fuerat rogatus. t nā lz iste testis deponat de auditu z fide nō faciat tāquā integer testis: vt habet in iuri bus vulgaribus tamen facit aliquale presumptionē testis de auditu: vt egregie voluit Arch. x. q. v. c. hoc videtur. z hoc multū cōmendat Lud. de Ro. in. l. si vero. ff. sol. mat. in vlt. col. C Quintū indiciu est qz cōsuetus ser Andreas familia facere vt deponit ser Joannis Agolantus z Michael Zalephimus z Dominicus Decumo. ergo laborat suspicio cōtra eū in eodē genere mali. l. si cui. s. osdem. ff. de accu. z in. l. de minore. s. tora menta. in ver. cuius estimatus. ff. de questi. z no. Bar. in. l. si. ff. eo. ti. z Bal. in. l. si. ff. de here. insti. z est in terminis gl. in. l. iubes mus. C. de prob. C Sextū indiciu est ex quo sunt suspensiones z presumptiones predictę qz instrumētu sit falsum z ser An dreas vsus est dicto instrumēto: ergo presumit qd illud instrumē tu falsum fieri fecerit nisi ostēdat vel nominet autorem. ita not. iter dixit Ja. Bu. z Bal. in. l. maiorē. C. ad. l. 2. de falsis. pro dicto suo bene facit tex. fm vnam lec. approbatā in. l. iubes mus. C. de proba. C Ex his igit abunde videt cōstare iudici sufficientia esse indicia ad torturā z ei arbitrio cōmittit an sint sufficientia vel nō. l. iij. s. eiusdē. ff. de testi. no. Jo. An. in. c. cū in cōtemplatione. de re. in. z Bar. in. d. l. si. in vlt. col. de questi. z Bal. in. l. j. in. j. col. C quozū app. nō reci. C Et adhuc ad tute lam poterit iudex si sibi videbit interrogare ser Andream de cō tentis in accusatione z circumstātijs vt videat qua fronte qua trepidatione loquat z ex eo augere indicia. d. s. tormēta. z no. Bar. in. d. l. si. C Et istud potest facere iudex etia in causa acc usationis z etia accusatoze presente vt no. Bar. in. l. iij. s. hoc autem indicium. ver. iij. quero quid in criminalibus. de dam. infec. no. in. c. q. de collusio. z Moderni in. l. inter accusatoze. ff. de pub. iudi. vbi patet qz iudex pot supplere pro accsato ex offi cio pro hoc est casus in. l. vbi cūqz. de interro. ac. z in. d. c. cum Jo. C Et tāto magis debet in casu proposito iudex proce dere ad torturam per ea que no. Bal. in. l. iij. C. de epi. aud. vbi

C Defensam. j. eo. consi. clxix. nu. ij. z li. ij. consi. xij. num. z in. d. ver. z dict. titius se de fen. colū. v. marfi. d. s. quoniam. nu. lxxij. deci. consil. dclxxvi. consilio dclxxvij. Baso. consil. cxxxiij. nu. iij. li. j. Bertrā. cōs si. cxxc. pro facilitio ri. col. i. ij. li. ij. Les pol. consil. crimi. lxxvi. Facit quod Bal. post Arc. c. j. col. ij. hic fi. lex in vsib. feu. ait non incipit. qui ira alie quid facit. sed qui ad irā prouocat.

C Credulitatis. j. eo. consi. clx.

C Barto. consil. cxxix. s. consilio lxxiij. in fi.

C Aliqualem. Ro. l. si vero. s. de viro. ff. solu. matr. Cur. senioz consi. lxxvi. nu. iij. cur. iunioz. trac. de tes sti. conclu. xxiij. auf. si quis in reli quo. col. iij. num. xxiij. C. edend. Baso. Rep. l. ad monendi. col. liij. de iurelu. Ro. fin. gu. cccxli. mar. sin gu. s. cccxli. d. l. vij. vbi dicunt qd etiam transfert os nus probandi in aduersariū quod non est verum.

In speciale.
alex. i. q. clviii.
col. i. lib. ii. q. xxi.
viii. n. r. q. si. cl. col.
i. lib. v. deci. q. 6
cccclii. hyppo. a
mar. in prac. q. di
ligeter. na. ex. vii.
Suspicio. hoc
e. rez q. ad sus
pedenda vel ele
uanda fide vel q. b
tum ad captura
Sed non q. ad
punitioes adde
Anch. q. clxxii.
col. ii. Lepol. cos.
xvi. col. ii. i. cri.
Eur. fenior cosil.
lxxii. col. si. deci.
c. porrecta. col. i.
q. xxi. vti. vel inu
ti. cosil. clxxv. q. si.
clxxii. q. ccccxi.
viii. nu. xxi. q. si.
dch. col. ii. consil.
dch. col. i. Bas.
q. clxxviii. col. ii.
li. lii. q. si. rip. c. ii.
nu. xxi. q. si. rescri.
Anu. late hyp
po. mar. in prac.
ver. diligeter. nu.
x. nu. clxxvii.
Literis. Adde
Bart. Bal. l. i. q.
ii. de cosit. pecu.
bal. l. cu. taberna.
in si. ff. de pigno.
L. i. r. a. rep. c. q. ii.
q. falsam. h. instru
metoz. pductioz
nes. n. lxxvi. Ma
thekla. sing. xxi.
Lep. caute. xxi.
Ant. cor. i. h. taci
turnitas. i. al. l. em
ptoz. q. lxxv. ff. de
pac. rep. l. admo
nendi. co. li. de iure
iur. cosil. xlv. co. i.
li. i. hyp. mar. rep.
Rub. de pba. z in
prac. q. diligeter.
i. ex. xxi. Alcia.
l. de testatio. col. x.
ff. de h. sig. q. si. ri
pa. c. cu. q. si. ferra.
nu. ex. xxi. de q. si.
S. hec. n. puto ve
ra nisi i. eo q. gerit
noie alteri. z ei no
tificat. vti. d. l. si fi
liussa. vti. z in fili
bus sit spale zita
z. bal. l. i. ff. mada.
pan. l. q. enim rem
rat. h. abe. d. ci. c. cu
ad. ferra. col. vii.
viii. c. ii. col. iiii. i. si.
de sis istr. q. si.
Cosequentia.
i. consil.
Amicitia. i. co
sil. clxxvi. li. vii.
Stephan. auffre.
de repro. testi. q. 8
amicitia.

Inquit q. in delictis q. committunt occulte pat. est adulterium:
venerare aliquem: falsificare monetam z similia iudex facilius z
p. optior e. d. z ad tortura q. est meti tenendi fm eu. **C** Nec pre
dictis in aliquo obstat si dicere q. p. aliquos forte testes p.
ductos p. ser. Andream p. batum est in gne q. ipse est bone fame
qm. r. i. deo q. d. presumptiones p. ser. Andream sunt in sp. l. circa
falsum: siue aut. p. batos sunt in gne. t. vti semper p. ualeat p. ba
tiones in sp. a. probationibus in gne. ita no. Simoc. in. c. audis
tis. de prescri. z dicit Bald. in. l. siue possidetis. in. ii. col. de p. b.
q. d. presumptio in specie tollit presumptionem in specie: allegat. l.
cu. de indebito. in. prin. ff. de prob. facit regula gni per speciem.
C Corroborant p. dicta p. ea q. no. Archi. z. D. i. c. de sancto
ge. x. dist. c. in memoria. vbi numerat multa que sunt spalia in
crimine falsi: z inter cetera ponit ista vti q. suspicio b. falsi pro
veritate habet nisi a pte p. ducere tale instrum. veritas coprobe
tur. allegat. d. l. inueneris. regulariter est. q. in. l. i. absente. ff. de
penis. z in. l. i. ff. de proba. **C** Pre est aliud spale fm eos. q. si
crimen falsi incidet de ducat in lite pronunciat sup. eo. l. vbi. C.
de falsis. q. d. regulariter no. sit. l. i. C. de ordi. iu. z alia etiam ibi
ponunt q. omitto q. no. sunt in proposito. **C** t. h. obstat pres
dictis: q. ista causa est civiliter intentata ergo no. pot. liber homo
torqueri. l. diuus. z ibi Barto. ff. de questi. q. r. i. deo q. illud est
veru. nisi factu. pro quo civiliter agit haberet delictu. annexu.
text. est no. in. c. i. de deposi. z istud ibi multu. comendat. Imo.
post. Ant. de bu. ibi. z dicit q. ita limitat. d. l. diu. **C** Non ob.
si dicat q. est conclusum in ca. z q. d. sunt publicate attestaciones
p. q. non pot. accusatus p. iudicem interrogari: q. respondet
q. imo no. est conclusum in causa. t. q. no. concludit in causa nisi
qm. renunciat oibus probationibus in. c. pastoralis. de causa
pos. z proprie. z est gl. z ibi doc. in. c. cu. dilect. de si. instru. z in
aut. inueneris. C. de iudi. **C** Preterea etiam iudex post coclus
sum in causa interrogare pot. d. c. cu. Jo. **C** h. ob. q. statutu.
loquat per hec verba. si quis comiserit maleficium ex quo ves
niet imponenda pena. xxi. librarum possit torqueri zc. vti in sta
tuto sub rubrica ex quibus causis z q. possit quis pro delicto
torqueri zc. t. ergo no. comprehenditur maledictu. vel male scri
ptu. l. aut facta. in. prin. z ibi Bart. ff. de penis. q. r. i. deo fm q. d.
ibi dicit Bar. vbi q. d. statutu. esset contra ius coe seu odiosum
illud pcedit vt si statutu. diceret q. p. maleficio comisso de mo
cte pena duplicetur alias aut appellatione maleficij compres
hendit male dictum aut male scriptu. l. ex maleficij. in. princ.
z ibi gl. ff. de actio. z oblig. in. insti. de ob. que ex delicto. in. prin.
sed in casu nostro si statutu. permittat pro crimine falsi torques
ri claru. est q. est coforme iuri comuni. l. sicut falsi. C. ad. l. cor. de
fal. z. d. c. i. de deposi. ergo statutum debet interpretari fm ius
commune. l. si serui vestri. C. de noxa. c. cum dilectus. de cosue.
C Vel dato q. d. statutu. hunc casum no. comprehenderet erit
casus opusculi remanens in dispositione iuris communis. l. si cum
dote. in. prin. fo. mat. l. si extraneus. ff. de condi. ob. causam. Sed
de iure comuni in tali casu habet locu. tortura vt dixi ergo zc.
alias enim quia absurdum esset q. d. in male scripto hoc est falso
comisso in scribendo falsum instrumentu. non posset quis tor
queri: cum in crimine falsi fieri debeat accerrima indagatio. l.
vbi. C. ad. l. cor. de fal. **C** Predictis etia. no. ob. si dicere q. d.
probationes z testes producti pro parte accusatoris sunt sin
gulares z per cosequens no. probant. c. licet. de proba. c. bone.
de elec. q. respondeo q. d. illud posset esse veru. quo ad plena pro
batione: sed quo ad indicu. vna presumptio inuat alia. patet ex
not. per Bar. in. l. i. ff. de questi. z per Jo. An. in addi. Spec. in
ti. de presum. s. species. ver. violenta. in. ver. l. vnica. post princ.
t. vbi tractat an ad tortura requirant plura indicia an sufficiat
vnu. z dicunt q. d. etia. quando sunt duo indicia a remotis vnu
inuat aliud. plus dicit Jo. And. quod in practica seruatur quod
pro vno indicio proceditur ad torturam. **C** Preterea si consi
derentur indicia de quibus ego feci supra mentionem ibi non
cadit singularitas testium: z ex istis patet sublata esse omnia
fundamenta adducta pro parte accusatoris. Alexander de imo.

Summarium.

- 1 Acceptans literas videtur approbare contenta.
- 2 Testis no. repellitur. cuius tantum in consequentiam interest.
- 3 Amicitia simplex non repellit testem.
- 4 Iuramenti tempus non depositionis in teste attenditur.
- 5 Cohabitatio simplex non repellit testem.
- 6 Testis no. repellitur ex eo q. sollicitator no. habet salarium, nec
ppter lites, nisi sint de criminibus, vel de maiori parte. z nu. 7.
- 7 Testes concordare in effectu, sat est.
- 8 Exceptio discussionis no. pot. opponi post litem contestatam.

In causa z lite inter Bartholomeu olim Andree de san
cto Dominico agentem z Christoforu ser Barth.
se defendente. **C** Aiso processu cause pretermis
no. necessarius. **C** Videndu. est vtru. pro parte actoris sit pro
bata intentio adeo q. d. no. obstatibus in contrariu deductis pro
parte rei possit obtinere. **C** Et mihi breuiter videt q. sic maxi
me ex infrascriptis. **C** Primo ex probatione resultantem ex de
positione Petri filij Gasparis Nicolai: z generi dicti Christo
fori qui testis aperte deponit de promissione per stipulationes
factam per dictu. Christoforu. d. Bar. de dictis florenis. l.
dandis. d. Bar. z q. d. Bar. promisit facere retrouedicionem
certe domus dicto Gaspari solutis primo. d. Bar. per. d. Ba
sparem florenis. xl. z per. d. Christoforu florenis. l. z sic facit
sempierna probatione. l. vbi numerus. ff. de testi. z not. in. l. ad
monendi. cum simi. de iure in. virtute cuius semiplene probatio
nis potest deferri iuramentum actori in defectum semiplene
probationis: vt legitur z not. in. d. l. admonendi. z in. l. in bone
fidei. C. de reb. creditis. z in. c. si. de iure in. **C** Corroborat etia.
intentio dicti actoris per transmissione literaru. d. Bart. ad. d.
Christoforu z receptarum per. d. Christoforu absq. cotra
dictione in quibus literis requirebat. d. Bar. per. d. Christoforu
q. d. deberet ad eum mittere dictos florenos. xl. ei promisi
sos ex causa predicta. Et per huiusmodi receptione literarum
absq. cotraditione videt constare de approbatione narratoru
z cotentorum in dictis literis. l. si filius. ff. ad macedo. z in cle.
i. de procura. in. iuncta. l. filius. ff. inuitus. ff. eo. ti. z no. Bar. in. l.
quum enim. in. prin. ff. rem. ra. habet. z in. l. cum taberna. s. i. in. fi.
per illum text. ff. de pig. z Bal. in. l. si absentis. in. ii. col. C. si cer.
pe. z in. l. si. C. ad mace. z Bar. clare in. l. titius seio. ff. de consti.
pecu. **C** Et ibi etia. dicit quod per huiusmodi literas pot. pro
bari stipulatio taqua. prius facta vt ibi. z. l. ea. z ibi no. ff. de dos
na. inter virum z vxor. quauis per epistolam inter absentes non
possit cotrahi stipulatio. l. i. in. prin. ff. de ver. ob. z. l. inter absens
tes. C. de inuti. stip. **C** Accedunt ea que no. per Bal. in rub. C.
de fide instru. in. x. col. in. ver. quero quid de literis zc. vbi dixit
q. d. ille qui acceptat literas sibi transmissas videtur fateri vera
ea esse que continent in literis per. d. l. si filius. ergo videtur q.
Bar. sit cofessus verum esse q. intercesserit stipulatio vt literis
continebat. **C** De transmissione aut. z receptione dictarum
literarum probat per testes: scilicet per. d. Petrum z per pres
byteru. Paulum, z per Nicolaum Thomei de Lamaiozum.
z sic videt q. d. etia. absq. iuramento deferendo dicto actori esset
probatum: tamen ad cautela potest instari q. deferat. **C** Non
ob. si cotra dictum Petri primi testis opponeret q. d. ipse pres
tendit interesse: eo q. si dictus Christoforu soluat dictos. lx.
florenos Gaspar pater dicti testis poterit cosequi retrouendis
tionem. d. domus. facit. l. parentes. C. de testi. z. l. testis. ff. eo. ti. q.
respodeo q. d. ista causa principaliter no. pertinet ad. d. Gaspar
re: sed ad. d. Christoforu z licet in cosequentia possit redun
dare in vtilitate. d. Gasparis tamen hoc no. infringit dicta atte
statione Petri: hoc patet in. l. qui in testamento. in. prin. ff. de tes
ta. cum ibi no. z in. l. si quis. ff. de reb. dub. z in. d. l. dictatibus.
C. de testa. vbi legatarius in causa testamenti pot. esse testis: q.
principaliter no. disputabat de legato suo sed in quadam conse
quentia illa causa cocernat comodum legatarij: vt declarat L. y.
z Bal. in. l. omnibus. C. de test. z doc. in. c. in super. extra eo. ti.
C Et ideo dicit Bar. in. d. l. si quis. per illa. l. videt q. d. coreus
possit testificari pro conreo: z fideiussoz pro fideiussoze q. prin
cipaliter in causa no. testificant etia. si fideiussoz pro cofideius
sozes. vt no. L. y. Bal. z alij in. d. l. dictatibus. z Bal. in. si. s. j. C.
de vsu. rei iudica. **C** Ande dicit Jo. An. in reg. sine possessio
ne. de re. iu. in. vi. in. mer. q. d. si petit episcopus decimam contra
vna ecclesiam z rector illius ecclesie opponit q. generalis con
suetudo ecclesiarum illius loci est q. d. non soluat decima. pote
rit dictus rector couentus probare per rectores aliarum eccle
siarum illius loci. **C** Pro hoc etia. bene facit id q. d. no. Ja. Bu.
z Ang. in. l. no. solum. s. querit. ff. de procu. vbi per illum tex. di
cunt q. d. h. creditoris inter sit debitoru. suum habere locuplete
tamen in causa debitoris sui poterit ferre testimoniu: alia plura
ad hoc confirmandu. adduci possunt: sed hec satis sunt. **C** No
ob. etia. si dicat q. d. iste Petrus testis asserit se amicu. d. Bar.
q. respondeo q. d. simplex amicitia no. inhabilitat testimoniu.
l. sciendum. ff. de vsu. no. Bal. in. l. eos. C. de test. nisi propter ami
citia vnus resuleret odiositas alterius contra que testificaret
vt declarat Bal. in. l. si quis. in. vlt. col. C. de testi. z dicit Spec.
in titu.

in titu. de teste. §. i. in princ. qd amicitia non repellit testem nisi sit maxima: allegat in arg. late. ff. de verb. signi. z. l. aut affini. ff. de procu. z. dicit ita tenere Jac. Bal. z. Jo. Bar. in l. admo- nendi. ff. de iureiur. in. ix. col. requirit vt apparet quem testem esse multum amicum ad hoc vt nō faciat semiplenam proba- tionem. z. dicunt cōiter docto. in. c. quoties. de testi. qd amicitia qñ est talis qd corruptionē inducit repellit testem. vt ibi. z. l. iij. in princ. cum si. ff. de testi. sed amicitia charitativa que quis dem est virtus nō repellit testem. vnde fm legem diuinam des- bemus diligere primum sicut nosmetipsos vt habetur. de pe- ni. c. ij. §. item proximis. committitur ergo iudicantis arbitrio cognoscere qualis sit amicitia inter testem z. illum pro quo po- ducitur. z. sic intelligi posset an repellat testem vel non z. h3 cō- siderare an sit levis amicitia vel non per predicta. z. not. in. c. cum op3. de acc. vbi per glo. in verbo inimicis. z. not. etiam gl. j. hoc volens. l. insinuāte. de offi. delega. ¶ Accedit q in pro- posito voluit Jac. but. in. l. iij. in princip. ff. de testi. dum dicit quod etiam vbi qualitas amicitie esset talis que diminueret fidem testis tñ propter numerum suppletur ille defect? vñ dis- cit ipse quod si duo testes idonei sufficerent regulariter z. nunc producerentur tres testes coniuncti tali amicitia que alias di- minueret fidem testis hoc casu propter numerum probabunt per id quod dicit glo. reputata singularis in. d. l. iij. §. eiusdem. in verbo numerus: que dicit qd illud quod deficit in fide sup- plet numerus suppletur etiam fm eum propter dignitatem vel propter autoritatē z. fidem. vt si esset bonus mercator vel fidelis campfor qz quis sit coniunctus. d. amicitia tñ proba- bit arg. d. l. iij. in princ. vñ de cum in proposito nostro concurs- rāt etiā alie probationes de quibus dicit. §. cessat suspitio predi- cta. ¶ Et similiter dico qd non obstat si diceretur qd dictus Petrus testis asseruit se quadoqz habitasse in domo. d. Bar. z. ita etiam nōnulli testis recepti pro parte Thristofori depos- nere conātur. qz respōdeo q non est pbatum per assertionem dicti Petri testis. neqz p testes Thristofori saltem cōtestes qd tpe quo dicit? Petrus iurauit tanq testis. in. d. causa tunc ha- bitaret in domo dicti Bar. ¶ Et circa inhabilitatē per habi- litatem testis attendit tempus iuramenti z. non depositionis. l. iij. §. due. z. ibi no. ff. de carb. edic. z. l. qñ liber. C. de testibus. z. no. in. l. j. C. de testi. z. in. l. ad testiū. §. cōditionum. ff. e. ti. z. no. Jo. an. in regula factum legitime. in mer. Spec. in tit. de teste. §. i. ver. quid si testis. z. doc. in. c. testimoniū. de testi. ¶ Pres- terea ille qui quadoqz habitat in domo meā nō repellit a tes- tificando pro me si nō erat mercenarius meus prout non erat petrus qui nō erat mercenarius. d. Bar. quatenus percipi po- test ex actis. vnde nō enumeratur inter domesticos qz a tes- timonio repellunt iuxta. l. iij. cū ibi no. per Ly. z. alios. C. de te- sti. z. legi z. no. in. c. in literis. de testi. z. per Spe. in tit. de teste. §. i. ver. si itē excipitur q est domesticus. ¶ Non ob. etiā si dices- retur q dictus Petrus erat sollicitator cause predictē z. sic res- pelli debeat a testimonio. qz respondeo primo q hoc non videt- esse probatū legitime saltē per testes qui non sint singulares. nam testes singulares nō probant. c. licet causam. de proba. l. ob carmen. §. si. ff. de testi. cum vulg. ¶ Preterea vt dicunt domini de rota. tunc demū repellit sollicitator quādo a princis- pali domino cause est missus z. salariatus ad sollicitandū caus- sam. qz maiorē videt habere affectionē quā procurator qui a te- stimonio repellit. ca. Roma. de testi. lib. vi. l. j. ff. eo. ti. secus si nō fuit deputatus a domino principali cause vnde dicunt quod si procurator cause deputasset aliquem ad sollicitandum causas sibi commissas posset esse testis: quia socius socij mei non dis- citur socius meus. l. nam socij. ff. pro socio. z. l. xxi. dist. legitur. ita concludunt prefati domini de rota. conclu. c. lxx. incip. item qd sollicitator cause. z. Ant. de But. in. c. cum a nobis. de testi- bus. sed hec nō sunt probata contra. d. petri: ergo zc. ¶ Non ob. si dicat qd iste testis habuit discordias z. lites cum. d. Thris- toforo. quia dici potest hoc non esse probatum per contestes. preterea talia non repellunt testem. ¶ nisi sint discordie z. ini- mitie capitales vel ciuiles de omnibus bonis aut de maiori parte. no. in. auf. si dicatur. C. de testi. in. c. cum oporteat. de ac- cus. ¶ Non ob. etiam si dicatur quod iste testis est gener dicti Thristofori: quia respondeo q gener inuitus non cogitur tes- tificari contra socerū: sed si sponte vult testificari z. non vti pri- uilegio pōt. l. iij. in princ. z. ibi no. Bar. post gl. ff. de testi. ¶ Non ob. si cōtra dictum presbyterum Paulum opponatur qd cir- ca probationem dictarum literarum ipse variat ab eo qd depo- nit. d. petrus: quia petrus dicit q in aliquibus dictarum litera- rum continebantur hec verba stipulationem importantia: vñ delict: he quādo vno dice promittime in. x. floreni che io te pre- stat. z. tu respondi: si te gli prometto. d. vero presbyter depos- uit vidit z. legit descripta z. narrata in. d. literis. z. quod in eis

continebatur: videlicet Thristoforo vlsapete che quando me facesti dicta promissa de floreni. lx. per stipulationē diceti che sa- piati che cosa voleua dire stipulatione z. che era: verbi gratia. Tu me prometti dare sacchi tre de grano. z. tu respondi: si che io tegli prometto zc. quia respondeo q testes isti non dicunt q verba formalia fuerint illa que ipsi referunt: ¶ z. hoc tunc satis est q concordent in effectu prout concordant isti: licet discre- pent in cortice verborum. l. iij. in princ. ff. de testi. l. qui sententiā. z. ibi no. doc. C. de penis. c. nihil obstat. z. ibi doc. de verb. signi. ¶ Ande vt dicit Bal. in. c. bone memorie magunti. de elec. si vnus testis deponit q titius promissit duos solidos: alijs di- cit q promissit. xxiij. denarios nō sunt singulares. ¶ Non ob. etiā si dicatur qd ob. exceptio diuisionis vel excussionis: quia respondeo q beneficium diuisionis non pōt hic competere. d. Thristoforo: qz competit duobus reis obligatis in solidis pro eadem quantitate: vt in auf. hoc ita. C. de duo. reis. de duo. fi- deius. vel iuxta. l. inter fideiussores. z. l. inter eos. ff. de fideiū. sed in proposito si bene aduertatur non apparet qd. d. lx. florenos promissit dictus Gaspar sed solus dictus Thristoforus pro- misit. lx. florenos. Gaspar autem promissit alios. lx. florenos. ideo diuersitas rei ostendit q illi non fuerunt duo conrei pro- mittendi. l. ij. z. l. eadem. z. l. si id quod. z. ibi nota. ff. de duo reis. ideo frustra tractatur de beneficio diuisionis. Et licet petrus testis deponat qd Thristoforus tempore promissionis dicit q promittebat dictos florenos cum his verbis: mi principale z. in solido col dicto Gasparo obligando zc. tamē non dicit q ibi Gaspar promissit dictos. lx. florenos. ¶ Non ob. exceptio excussionis nō facit: qz respondeo q talis exceptio debuit op- poni ante lit. contest. fm veras conclusiones: vt no. Ly. in exce- ptione. in. vi. q. C. de proba. z. ibi bal. ¶ De. z. Ly. in auf. presente. in. viij. q. C. de fideiū. z. Sal. in auf. hoc si de bitor. in. xi. q. C. de pig. est enim dilatoria: vt per doc. in locis prealleg. z. per Bar. in. l. j. ff. de excep. merito ante lit. contest. debuit opponi. l. ita de- mum. C. de procura. l. si. C. de excep. patet etiam per dictos sal- tem per. d. petrum z. per dictū presbyterū mediantibus dictis literis: de quibus deponunt probatū esse q renunciatiū fuit di- ctis beneficijs. z. q in dictis literis continebat in effectu q di- ctus Thristoforus habuerit scientiā dictorū beneficiorū: per hoc nō oportet insistere super quadā satis leui reservatione vel exceptione facta per iudicē. ¶ Non ob. si diceret q nō fuit per- d. Bartho. legitime facta obligatio de retrouendendo domus Gaspar: quia pōt responderi q fm quod deponit dictus pe- trus non tenetur retrouendere. d. Barto. nisi primo solutis. d. Bar. dictis. lx. florenis. ¶ Autū tamē erit qd adhuc pēdente iudicio offerat dictus Bar. se paratū dicto Gaspari retrouen- dere sibi fm formā dicte pmissionis z. hmoi oblatio producat. Quia ius pēdēte iudicio superueniēs actori ex cā de preterito cōualdat iudiciū. l. si rem. §. si. ff. de pig. act. l. si mandauero tibi aut titio. ff. māda. z. plene no. in. l. nō pōt. ff. de iudi. Ex quibus cōcludo partes iudicis esse condēnando. d. Thristoforū: vt. §.

¶ Domesticos late aufre. d. trac. de repro. testi. ver. domesticus.

Summarium.

- 1 Feudi cognitio non spectat ad patronum vel pares c- rie nisi actor agat ex lege feudali.
- 2 Episcopus non est iudex in his que de mensa sua: sed bene in his que ecclesie sue.
- 3 Solennitas ecclesiastica requiritur in infeudatione: si non est solita infeudari.
- 4 Solennitas presumitur ob diuturnitatem.
- 5 Solennitas presumitur ex patientia. xxx. annorum. etiam in preiudicium tertij.
- 6 Pensionis modicitas non attenditur in feudo: licet aliud in emphyteusi.
- 7 Clausula. ex certa scientia. tollit omnes defectus postremi nō naturalis iuris.
- 8 Concessioni non derogat si quid addat vel remouetur. nu. 10.
- 9 Feudum vel emphyteusis est hypotheca pro canone.
- 11 Tempus petende inuestiture non currit nisi scienti. nec com- mittitur feudum nisi patrono volente. z. minor restituetur.
- 12 Prelatus potest solus commissum feudi ecclesie remittere.

Consilium LXXIX.

Circa primum de quo querit: scilicet cet corā quo. d. cau- sa feudi tractari debeat videtur qd cum de feudo futura sit questio inter episcopū brixien. cuius an-

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

[illegible]

4.

magna. fi. C. de inlu. z id qd legif z nota. in. l. cū de in re verso. ff. de vsuris. no. Bui. de cu. in. l. male agitur. C. de prescrip. xxx. an. z Spe. in ti. de loca. s. nūc aliqua. h. celi. qd reputat Ang. menti tenendū z refert se de facto habuisse. z idē not. in. l. oēs. C. de prescrip. xxx. anno. z in. d. l. male agitur. z in. d. l. cum no. tissimi. s. fi. eo. ti. facit qd no. Bar. in. l. cōpetit. post glo. eo. tit. facit tex. in. c. si quis ptingit. si de feu. fue. cōtro. inter do. z ag. ad idē qd no. Host. z Jo. an. in. c. illud. de presump. vbi dicunt qd si qs vt prelatu vel canonicus in aliqua ecclesia die steterit ex hoc probatur eum legitimū concurrente salte famā vicinie: arg. c. qz verosimile. de presump. ad idē tex. optimus in. c. ea no. scitur. de his que sūt a prela. vbi ille q allegat non interuenisse consensum capituli incumbit onus probandi. hoc ibi affirmat aperte gl. z ibi tenet Jo. an. si nō reclamet caplin z nō poterit reclamari post. xl. an. cū sit prescriptū fm Jo. an. ibi. idē videt velle ibi Inn. presertim si opponitur post actū iam celebratus qd nō interuenit cōsensus capituli. qz fm eū presumit pro solē nitate nisi qd pbeatur. C. Et hoc maxime vī verū in actu de antiquo put in casu nostro put ibi tenuit Ant. de but. p ea qui no. Joā. an. in. c. albert. de testi. z p id qd no. Ly. in. l. enī s. cipatione. C. de fide instr. z Anno. in. c. innotuit. de eo qui furt. or. suscepit. Ad hoc qd no. Bar. in. l. admonendi. de iureiur. in. xi. col. ver. quero qd si reperiuntur. C. Fortificatur p id qd legitur z not. in. c. puenit. de emp. z vendi. vbi fm vñū intellectū glo. ex patiētia pro tpe an. xxx. presumit interuenisse solē nitas z cōsensus requisitus qñ tractabitur de presumenda solē nitate qñ agit de acquirēdo sine dāno tertij. vt no. p gl. z doc. in. d. l. si filius. z Ant. de but. in. c. veniens. el. j. de testi. dicit qd factū ante. xl. annos dicitur factū antiquū. per no. per Inn. in. c. ves. nīs. de verb. sig. z ita pōt intelligi id qd ipsemet dixit Ant. in. c. illud. de presump. vbi dixit qd factū antiquū intelligitur arbitrio iudicis: ar. c. de causis. de offic. dele. z in. l. i. ff. de iure delib. C. Et predicta patet respōsio ad allegata in qdium. qz verū est qd requiritur ille solē nitates: attamē intercessisse presumuntur. C. Et p predicta satisfactū est tertie dubitatio. qz ex quo non tractat de validitate cōcessionis predij de triuifano. qd quides actu nūq̄ cōcessum fuerit in feudum sed tractatur de cōces sione feudi de mōtrono. vñ nō est attendendū an prediū de vis sano solitū sit in feudari vel non: sed illud bene attēdi debet in predio de mōtrono concessio in feudū vt dixi. licet illud solitum nō fuerit in feudari. tñ valuerit cōcessio per allegata z similiter non oportet eadē rōne insistere. C. Circa quartū dubiū scz an habeat obesse qd nō fuerit cognitū per Archid. in. predium de visano fuerit solitū in feudari: qz de illo non querit sed de pres dio montroni. C. Circa quintū. san vnum pars psonarū dis caē esse annuū cēsus siue canon cōpetens. C. Et videt dicen dū qd saltē canō cōpetens deberet indicari ille qui ascendit ad redditum qui percipit ex re ipsa facta diminutione. vi. ptis. s. si fructus ascendebāt ad duodecimā competēs canō erit in des cerni vt in auf. perpetua. C. de sacrofan. eccl. seruata distinctio ne de qua ibi. z in. s. qz vero. idē ibi Ang. in. fi. cū seq. z ibi gloss. ordi. in. auf. de nō alie. plene no. Spe. in ti. de locato. s. nunc ali qua. versi. vt autē. cum ver. seq. z legif z not. in. auf. de aliena. z emphy. s. i. cū seq. z plene p Bar. in. d. auf. ppetua. bene facit text. in. s. lex vtrag. in. auf. de non alie. C. Sed his non obst. nō puto p dicta locū habere in feudo sed in mera emphyteusi prout loquit. C. Hoc probop tex. in. c. ad nostrā. cū ibi no. per Joā. de imo. de reb. eccl. non alie. vbi dī q ecclesia possit laico in feudū villam concedere cū hoc qd laicus pro feudo solueret lxxx. semel tantū. z ita soluit laicus pmo anno z reddit⁹ exces dentes dictā summā. lxxx. percepit ex redditibus feudi. dicit ibi qd ecclesia fuit enormiter lesa pōt restitui in integrū aduersus qctū vt ibi no. videt dicendū qd de iure cōietā ibi poterat rescindere qctū p remediū. l. ij. C. de rescin. vē. qz etiā erat deces pta vltra dimidiā iustipretij. qd cōstat euideret: quia pretium seu valor rei discernit ex qualitate redditus. l. si quos. C. de re scin. ven. z not. in. l. ij. eo. titu. ergo patet qd ecclesia fuit decepta vltra dimidiā si feudatarius primo anno recipit vltra illa lxxx. qd pro integro feudo soluit. Ita dicit Joā. de imo. in. d. c. ad nostrā. qd licet doc. nō tangant tñ pōt fm eum respōderi qd feudū principaliter nō debet dari ppter pecuniam sed propter amorē z honorē dñi cōcedentis. vt habet in. c. j. de feudo dato inuicē. l. cōmissio. z sic non dī sui natura pecunia emi. z ideo hic non attenditur pecunia data quo ad considerandum an deceptio venerit in qctu feudi. z forte fm eum in. c. ad nostrā. fuit feudum liberū z francum z nihil soluebat: sed solū tenebatur ad seruanda capitula fidelitatis. de quibus in. c. j. de for ma fidelitatis. z xxi. q. v. de forma. vnde in proposito cū fuerit facta concessio in feudum non principaliter debet considerari pensio annua vt cōmensurentur redditus cum feudū princy

paliter cōceditur ob amorē z honorē cedētis ac etiā vt prestens tur ea que sunt de natura iuramēti fidelitatis per iura. s. pxi me alle. C. Et l3 vltra iuramentū z promissionē fidelitatis pro missum sit annuū qd nō per hoc est quin dicat feudū: qz ēt ins teruētus pecunie potest accedere in feudo. c. j. de na. feu. z d. c. ad nostrā. z etiā annua pstatio que appellat reale seruitium: vt not. Ly. in. auf. ingressi. in antepen. qōne. C. de sac. sanc. eccl. z Bal. de pace cōstantie. ver. libellariū. licet vbi sola annua pensio prestat pro feudo aliquialiter alteret natura feudi fm eos. C. Et quis dictū prediū concessum fuerit in feudū nobilitatū vasallus tenetur ad ea que sunt de natura iuramēti fidelitatis vt late t3 Joā. an. in. addi. Spe. in rub. de prescrip. impen. z in vlt. col. z colligit ex no. per Jaco. de bel. in prima cōstitutione feudi. in. fi. ergo qs probet qd cōcedendo illā rem in feudū pos tuisset tpe cōcessionis ep̄s cōcedere alteri p maiori amorē non ēt esse probatū qd nō sit facta cōcessio pro cōpetenti amorē ad hoc. l. pretia rerū. ff. ad. l. fal. z no. in. d. l. ij. C. de rescin. vēd vnde illa oblatio z promissio fidelitatis cū teneat ad ea que sunt de natura iuramēti: vt in. d. c. j. ēt esse pars pensionis z canonis. arg. l. fundi partē. ff. de zhen. emp. C. Fortificat quia ibi inter uenit qctus prelati cū solennitatibus requisitis prout in casu nostro presumit interuenisse tñc in dubio presumit qctum ces dere ad vtilitatē ecclesie: ita egregie dicit ibi Bald. in. c. j. in. v. col. qui feu. da. pos. ar. l. i. C. de predijs mino. lib. x. facit qd not. Spec. in tit. de emp. z vend. s. nunc videndū el. j. ver. z vī. cū si. C. Et licet inueniat qui offerat ecclesie conditionē meliorē nō per hoc auferri res pōt a cōductore: vt no. Bar. per illū tex. in. l. ij. C. de fin. pa. lib. xi. z loquit etiā ille in persona privilegiata locatē: vt patet ibi iunctis no. per glo. z doct. in rubrica de iur. z fac. igno. z in. l. fi. C. de sacrofan. eccl. C. Preterea etiā in tras ctu mere emphyteutico non seruantur de cōsuetudine ea que a

Supplētes. ad
de ro. fin. cccc. xij.
Ale. l. filius a pa
tre. i. fi. d. li. z post
hu. Lard. cle. pa
storalis. s. pe. d. re
iudi. Soc. d. f. cxx.
memini. col. iij. n.
iij. li. ij. Feli. c. ex
parte. j. col. xvij. c.
postulasti. co. xvi.
de rescin. deci. qd.
cccc. xij. qd. d. vi.
qd. d. xij. Fas. qd.
lxxxvi. col. ix. l. ij.

de mēte Ang. in. s. qz vero in auf. de nō alienā. C. Circa sex tū dubiū quod operet circa predicta effect⁹ clausule apposite in literis apostolicis: vcz ex certa scientia oēs defectus: scz qui tam rōne solennitatis qd als forsitam interuenire possunt: non oportet insistere postq̄ vt apparet ex pmissis nullus potest censeri eius defectus: tñ dato qd aliquis est in eis defectus: tñ dico qd ista clausula tollit oēs defectus inductos de iure posi tiuo: non autē defectus iuris naturalis: vt est text. in cle. sepe. in verbo ceterum defectus. de verbo. signi. z in. c. illa. z ibi not. Ant. de bu. de elec. z no. Spe. in tit. de locato. s. nunc ostendū. ver. xvij. z Ant. de but. in. c. j. de transa. z Jo. de imo. in. l. quidā cōsulebāt. in. viij. col. ff. de re iud. C. Nam vt st. d. Ant. in. d. c. j. papa approbando actum ex certa scientia cum clausula supplētes a zc. tollit defectū solēnitatis etiam substantias lium: vt patet in statutis laicorū sup ecclesiasticis negocijs: q statuta l3 sint ipso iure nulla: tñ per predictas clausulas positas in approbatione apostolica validantur. alleg. l. omniū. C. de testa. arg. l. fideiussor. s. j. ff. de pigno. nō tamē tollit defectū naturalē vel surgentē ex causa naturali vel defectū surgentem ex impotentia pape vel alterius qui dictis clausulis vtitur. als legat tex. in dicta cle. pastoralis. ver. ceterum defectus faciunt no. per doc. in. l. si filius. cum concoz. ff. de donat. C. Sed non dubiū qd illud qd in concessione rei ecclesiastice requirat consensus capituli: z tractetur de vtilitate ecclesie z similes solennitates sunt inducte de iure positio patet qz interdum vides mus qd talis solē nitas nō requiritur de iure. xij. q. ij. terrulas. z no. in. c. nulli. in glo. in ver. immobilem. de reb. eccl. non alie. z ad hoc in. c. pposuit. de censu. preterea fortificatur in dictis li teris apostolicis qd papa narrat dictam concessionē cessisse in vtilitatem ecclesie: ergo talia verba narratiua seu enunciatia prolata in literis aplicis probāt ita esse prout narratur qñ pa pa fundat intentionē suam ex tali narratione quā facit: vt est glo. ordi. in. cle. j. de probat. z in. c. nonnulli. de rescin. in glo. in verbo speciale. vltra mediū. versi. ad hoc dicit Joā. C. Circa septimū dubiū puto qd l3 suppleat aliqd pro cōpetenticensu ecclesie nō per hoc erit derogatū dictis bullis de dicta prima cōmissione loquentibus: nec p hoc intelligit derogatū primo qctui: nisi quantū ad suppletionē cēsus: qd probat: nam dicta prima cōcessio tenuit z presertim nūc t3 stātibus dictis confir mationibus: z stant ista simul qd qctus teneat cū ecclesia que cōcessit ex tali cōcessione vniuersali. clarius Joā. and. in. c. j. de in integ. restit. vnde stante validitate qctus liaet aliquid sup pleatur loco pretij vel pensionis nō videtur p hoc recessum ab ipso precedēti qctu. tex. est in. l. ij. C. de rescin. ven. z in. c. cū cau sa. de emp. z vendi. Ea enim que sunt causa augendi vel cons firmandi non debent diminutionē inducere. l. si mācipia.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

ff. de fun. instr. sequit ergo q̄ ista nō erit proprie alienatio. facit q̄ vbi q̄ctus cōcessionis facte ab ecclia renouat. extra in. c. j. de p̄ca. nō d̄r alienatione nec de eo iudicat prout de prima cōcessionis: imo sol^o p̄latus sine consensu capli eam facere pōt: vt no. Spe. in tit. de loca. s. ceterū. s. ceterū. circa fi. z no. d. Card. z Joā. de imo. in. c. j. de precar. facit q̄ habetur in. c. ij. de feud. Cōsulo tñ dicto casu q̄ heredes dñi philippini protestēs tur q̄ nō intendūt a primo q̄ctu recedere nec illi alteri derogare z saluū sibi ius quesitū ex cōfirmationib⁹ antedictis cōferuare. arg. l. si debitor. s. j. ff. q̄b. mod. pig. vel hyp. sol. z. l. si quis. s. pleriq̄. ff. de reli. z sum. fu. z eius q̄ not. in. l. elegāter. in. p̄m. ff. de pig. actio. vbi gl. que optime facit ad propositū z illam ibi ad similes q̄ctus ponderat Bar. alias Bal. z per easdē ratios

9 nes est decisum id q̄ q̄rit. C̄ Circa octauū quesitū q̄ p̄missione vnus p̄dñ assignādi ecclie in supplementū canonis cōpetētis ex quo ēt posset ecclia p̄cipere aureos sex singulo anno: non intelligit derogatū prime cōcessionis z dictis cōfirmationibus nec reperio in literis ap̄licis q̄ papa voluerit q̄ feudū esset obligatū pro canone cōpetenti: q̄ hoc sit de iure cōi: vt in. s. scire. in. auf. de nō alien. q̄ ad hoc ponderat Bal. in. auf. si quas ruinas. in. v. col. C. de sac. fa. ecc. vbi reputat ad hoc illū tex. esset mēti tenendū. tñ nihil repugnabit si emat ecclie p̄dñ ex quo habeat recipere sex ducatos pro cōpetēti mercede: nā vbi p̄dñ tale vsq̄ culpa ecclie sibi uincet retrn h̄s hypothecati feudū pro dicto supplemento cōpetētis canonis. C̄ Super nono q̄sito an in dictis mutationibus req̄ratur autoritas pape superuacuo hesitari videt statibus iam

10 dictis. C̄ Circa decimū dubiū q̄ ista alteratio seu suppletio cōpetētis canonis non inducat mutationē q̄ctus nec dicif nouā alienationē nec concessionem fieri ab ecclia: z stāte p̄sertim prima licentia pape de cōcedendo pro cōpetenti canone que licētia nō diceret expirasse dato q̄ illa cōcessio a p̄ncipio facta dñi philippino nō tenuerit. vt not. Inno. et alij in. c. in literis. de offi. de leg. z iu. c. j. de re iudi. Aut ergo cōcessio tenuit z frustra querit nec in renouatione talis licētia necessaria esset dato q̄ etiam in prima cōcessione appositā tunc fuisset per ea q̄ dixi in septimo dubio aut cōcessio nō tenuit z adhuc dicit durare licētia pape vt mō dixi. C̄ Quinimo etiā quando ista alteratio census induceret nouum contractum alienationis vel cōcessionis rei spectantis ad mēsam episcopi non videtur q̄ requiratur licentia pape quando nō p̄cessit iuramentū episcopi de nō alienando incōsulto romano pōtis fice. vt tenuit Inno. in. c. j. de his que sūt ap̄zela. z Archid. z Jo. And. in. c. j. de reb. ecclie. non alie. iii. vi. in nouella. allegat gl. iuncto tex. q̄. q̄. c. quicumq̄. nec contrarium reperitur iure expressum fm̄ doct. in dictis locis. C̄ Circa vndecimū z vltimum dubiū si non fuit petita inuestitura in ra quinquēniū a die quo p̄sens episcopus designatus fuit p̄ heredes an p̄uati sint vel p̄uari possint iure suo. C̄ P̄resuppono q̄ in cōtractu precario verū est q̄ nisi fiat renouatio de quinquēniū in quinquēniū quis cadit a iure suo volente ecclia. c. j. cum ibi no. maxime p̄ Hosti. de precario. sed nos nō sumus in precario sed in feudo. C̄ Precarium enim cōceditur ad vitā recipiētis: z debet fieri dicta renouatio de quinquēniū in quinquēniū. secus in emphyteusi feudo z similibus: vt no. gl. x. q. ii. in. c. precarie. z no. doc. in. d. c. j. si. de precar. t̄ igit in proposito si quier dictis heredibus erāt minores certe intra annum z diem nō petierunt inuestiturā a successore in dignitate non veniūt p̄uandip̄o negligentia decursa vsq̄ ad. xiiij. annum vt in. c. imperialē. s. p̄terea si q̄s. de prohib. feu. alie. per Sede. z in. c. si minoz. z. c. seq. si de feu. feu. cōtro. inter do. z agna. si tamen erant adulti minozes. xxv. annis poterunt feudo p̄uari: tamen possunt petere restitū. in integrum aduersus negligentiam. vt no. gl. z doc. cōiter in dicto. s. p̄terea si quis. z Hosti. in sum. de feu. s. q̄bus modis. ver. sed nūqd. z Jo. an. in addi. Spe. in ti. de feu. in. s. fi. in addi. inci. si minor. si vero excesserint annum. xx. quando fuerunt in negligentia: tunc iura videntur velle quod possunt p̄uari feudo si negligentes fuerint per annum z diem heredes a tēpore mortis defuncti vasalli vel etiā a tempore creati noui successoris in dignitate episcopali. c. j. in p̄m. que fuerit prima causa beneficii amittendi. c. j. de capit. conradi. c. j. quo tempore miles. cū. ibi not. z in. d. s. p̄terea si quis. nō dico q̄ ipso iure sint p̄uati sed dñi feudi volente. vt not. glo. in. l. ij. ff. si ager vectig. vel emphy. pe. quā ad hoc allegat Bal. in. l. si. C. de reuoc. dona. z. l. ij. cū ibi no. p̄ Bar. z doc. C. de iure emphy. t. tñ adhuc isto casu euitari poterit q̄s feudo nō p̄uabunt in effectu. nā aut iuramentū ex p̄te dictozū heredū p̄stitū fuerat p̄decessoribus dicti ep̄i recipientis p̄o se z suis successorib⁹ b̄ z nō erit necessaria noua petitio inuestiturę z noua p̄statio iuramenti fidelitatis. Itē nō requit in p̄sona

successionis in dignitate. c. veritatis. z ibi not. de iureiur. z no. Jac. de bel. z alij in. c. j. in p̄n. que fue. noua cā be. amit. Bal. in. l. j. excepto. C. de cadu. tol. C̄ Et idem si nō esset facta mētio de successorib⁹: sed iuramentū esset p̄stitū nō persone sed dignitati fm̄ doct. in. c. veritatis. arg. c. qm̄ at bas. de offi. deleg. qualis autē fuerit forma dicti iuramenti nō liquet mihi q̄ hoc non est extēse positū in instris mihi trāsmisiss. C̄ Item dictū tps nō currit heredib⁹ nisi a die scientie scz post q̄ sciuerit naturā dicte cōcessionis feudalis: vt not. glo. z doc. in. c. j. in ver. annuū. quo tpe miles. z docto. in. c. j. de capi. cōradi. C̄ Et ibi fortius dicit Bal. q̄ allegans heredes esse p̄uatos p̄ lapsum dicti tps: habet necesse ostēdere q̄ dictū tps anni lapsum est post tps a die hereditatis adite p. l. j. C. si vt se ab here. absti. z etiā h̄s p̄bare q̄ lapsum est dictū tps a die scientie: q̄ p̄sumit ignorātia. l. q̄ in alterius. ff. de reg. iu. z in. l. eius qm̄ puinciam. ff. si cert. pet. z in. l. si. ff. p̄o suo. C̄ Adueor etiā q̄ dicto feudo non sunt p̄uandip̄o iure: dato etiam q̄ negligentes fuerint: nisi appareat dñm feudi eos voluisse esse p̄uatos: z ita si postea appareat ex aliquibus actibus q̄ noluit eos p̄uari: vt q̄ a vasallo seruitiū debitū agnouit seu accepit vel simile: non poterit postea dñs allegare vasallū esse feudo p̄uatum: vt not. gl. z doc. in. d. c. j. in p̄m. quo tpe miles. z no. doc. in. c. j. in p̄m. que fue. p̄i. cau. bene. amit. arg. l. post dotē. ff. de leg. cōmis. z in. l. ij. ff. de iure do. in pe. z in. l. si de eo q̄s certo loco. C̄ Sed p̄supponit q̄ tps fecit requiri istos heredes ad recipiēdum res nouationem inuestiture: ergo apparuit q̄ noluit eos p̄uatos esse: tñ enim verbis tñ sed etiam facto volūtas datur intelligi. l. paulus rñdit nō tñ verbis. ff. rem. ra. ha. z in. l. de quibus. d̄ ff. de legi. z potuit solus p̄latus sine cōsensu capli in hoc p̄s iudicare ecclie: vt pluribus rōnibus firmit dñs Florentinus z Jo. de imo. in. c. potuit. super gl. mag. de locato. licet de hoc fuerint opin. in cōtrarium per quas quantū ad vltimum fundamentū res non sit sine dubio: ideo poterunt dicti heredes ex p̄dictis plenius in facto instructi colligere quo capite tutius fundare possint scilicet vel ex capite minoris etatis vel ignorantie vel alterius impedimenti: seu aliter prout ex dictis. s. notatis colligitur.

Summarium.

- 1 Statutū, q̄ stante patrono mater non succedebat si etiā soror superesset cum ea succedit mater excluso patrono.
- 2 Favor agnationis conseruande consideratur. contra nu. 7.
- 3 Masculinum non concipit femininum in odiosis, z vbi diuersa ratio.
- 4 Derogatio generalis non extenditur ad speciales casus eiusdem legis.
- 5 Verba p̄cisa recipiunt interpretationem.
- 6 Statum excludens aliquem excludit remotiorem.
- 8 Successio magis debetur ascendentibus q̄ transuersalibus.
- 9 Nominatim dicitur quod certo ex verbis elicitur.
- 10 Liberi emphyteute an preferendi in renouatione quod sic. numero. 11.
- 12 Libere, verbum, recipit restrictionem.
- 13 Copula non semper requirit concursum vtriusque.
- 14 Liberozum appellatione veniunt femine etiā in cōtractibus.

Consilium. LXXX.

Iso z opportune

animadu uerso tit. q̄ p̄misse C̄ uidetur prima cōsideratione dicendū matrē Sorlonis in successione preferendam siue per Sorlonis siue eius legitimam administratōrē adita fuerit paterna hereditas siue non: quia ex potentia suitatis etiam illam non aditam ad quoscunq̄ transmittit secundum veram opinionem. l. apud hostes. C. de suis z legit. l. si fratris. C. de iure deliberan. l. liber homo. s. fin. ff. de stup. ser. l. hereditatem. s. filius. de castren. pecu. l. lucius. ff. de iure fisci. l. ventre. cum multis concord. z ibi plene scribentes. ff. de acquiren. hered. z per doc. in. l. si infanti. C. de iure delib. C̄ Nam siue iuris cōmunis censuram intueamur p̄fertur mater in luctuosa hereditate filij auie materne z amite. l. ij. quasi per totam. l. ff. ad tertyllia. l. fina. in. auf. defuncto. C. eod. titu. z instit. eod. titu. s. sed cum auiam. ibi matrem omnibus legitimis personis antepōit: excepta fratris z sororis persona zc. C̄ Siue etiam inspicimus iuris municipalis dispositionem. Nam in statutis de quibus in thēmate non videtur casus de quo queritur expressus

expressus cū de auiā mīna z amita nulla mentio habita sit: z ideo remanet in dispōne iuris cōis. l. commodissime. ff. de lib. z posth. l. si extraneus. de cō. ob. cau. z in. l. si cū dotē. in pñ. ff. so. mar. qd aperte attestatur statuentes in vl. ver. non extatibus. q si nec fratres zc. z etiā vltra statutū. in pñ. in pñ. vel auo paterno zc. z ibi in verbo qbus oibus deferētibz. iuncto dicto statuto dictate q masculinū concipiat femininū etiā in odiosis zc. q videtur posse rñderi q statuta premissa casuz nostrū attingere nō vident q loq vident qñ extat auus paternus siue auiā paterna z mater defuncti tantū: seu qñ extat mater defuncti. z patruus seu amita tñ: non autes qñ oēs istetres pñone extaret z simul cōcurrētes mater z auiā pñna z amita. ¶ Hoc autē iudicare videtur precise statutū vltimū in pñ. dñ alternatiue loquit ibi superuenientibus patre vel fratre seu fratribz vel sororibus vtrinqz cōiunctis: vel ex latere patris tñ vel filijs fratru vel auo paterno zc. de cui? dictione: scz vel natura est nullo modo copulare. l. si quis ita stipulatus fuerit. x. aureos. z in. l. si quis ita stipulet si nauis. ff. de pñ. obl. l. cū quidā. ad fi. de verb. sig. c. inter ceteras. de rescrip. ¶ Pro hoc inspecie adduco id qd voluit pñ. de anc. in repet. c. cononum statuta. de cōsti. versi. inter cōsilia que habeo zc. vbi dicit q si statuto cauetur q stāte patruo non succedat mater filios z cōtingat extare matrē patruem z sororē defuncti: de qua in statuto nō erat facta mentio qd isto casu mater nō excluderet a patruo: imo admittatur mater z soror. iuxta autē. defuncto. C. ad tertyl. ex quo casus predictus nō erat in specie pñsus a statuto: ita refert fuisse de facto consultū per collegium perusinū. ¶ Pro hoc etiā q not. Bal. in. l. illā. in. j. col. C. de col. vbi p plura cōcludit q si statuto cautū est q mater nō succedit extatibus agnatis defuncti z contingat extare matrē z agnatos z aliquos cognatos transuersales q de iure cōi succederēt: puta nepos sororis q iste casus nō vñ a statuto decisus z iō tñc per existētiā agnatorū nō repellunt mater z cognati. ¶ Ita voluit Bal. in effectu in. l. quicūqz. in. ij. col. C. de ser. fugi. vbi dicit q stante statuto q paterno extante non succedat auus maternus aliquis decessit superstitibus patruo z auo materno z auiā materna de qua non erat facta mentio in statuto. Nam tñc admittetur auus z auiā: qz auiā non exclusat trahit ad se auiā exclusum patruo excluso. l. si. C. de legi. heredi. fm enī. ¶ Accedat qd no. Bal. in. l. q vero. ff. de legi. in. ij. col. vbi dicit q statutu excludens amitam nō excludit materem de qua in statuto mētio facta non est. ¶ Ad idē q not. Bal. in. l. si qua. C. ad tertyl. vbi decidit q stante statuto quod fratres patruales excludāt matrē: z nihil dicit de amita. pone qd supersunt fratres patruales z mater z amita: nam decidit isto casu q nō erit locus statuto. ¶ Preterea vñ dictū est dictum vltimū statutu videt facere differentiā inter masculos z feminas patet ibi in pñ. in pñ. ex filijs vel filio masculis. in pñ. predictis autē fratribz z hāc differentiā facere debent statuētes ratione cognationis z familie cōseruande: que p ipsos masculos cōseruatur. l. iuriscōsultus. post pñ. ff. de gra. instit. de legi. agna. succel. si quidam. z reipublice interesse dicitur. l. j. §. i. ff. de ven. inspi. ita declarat Jaco. de are. z Lyn. in. l. j. C. ad l. iul. de adult. §. j. z Bar. in. l. liberozū. versi. his premissis. ff. de verb. sign. z in. l. ij. §. vidēdum. ad tertyl. z Bal. z in. l. si. C. de in ius voc. z l. cñctos populos. in. xvi. col. C. de sum. trini. ¶ Ad el fm Bal. in. l. titia cū te. l. lucius ttrius. pillū text. ff. de leg. ij. ratio dicti statuti est: qz vt experientia docet maiora onera supportant masculi q femine: vt ibi. ¶ Si ergo dictum statutum vltimum differentiā facit inter mares z feminas: ergo cessat dispositio statuti dicētis q in penalibus z odiosis masculinum cōcipiat femininū: maxime cū in fine dicti vltimi status ti dicat q illud statutū sit precipuū: z oī alio statuto z iuri cōi derogatoriū. ¶ Nam vt dicit Bal. in. l. ij. C. de execu. rei iudi. versi. sed quid si statuto sunt hec verba. videlicet q illud statutum sit precisum operatur hoc vt adeo intelligat statutu stricctum z firmatū: vt ab eo nullo modo recedi possit. alleg. no. in l. placuit. in gl. si. C. de iudi. ¶ Unde videt q isto casu masculinā non cōcepit femininū: qz statutū positū sub rubri. masculinū genus zc. hoc casu nō vendicat sibi locū vt prime dixi: tum etiā qz de iure cōi masculinum non cōcipit femininum: qñ sumus in materia exorbitanti z odiosa. l. j. §. quare. ff. de ven. in pos. mit. l. quicūqz. cum ibi not. C. ad l. iul. maje. z plene per doct. l. i. in fi. ff. de penis. ¶ Et ibi dicit qd vbi nō est eadem ratio in femina que in masculo nunq masculinū concipit femininū: probat in. l. sicut. in pñ. iuncto fi. ff. de oper. libe. z no. Bar. in. l. si ita scriptū. ff. de leg. ij. ¶ Sed in proposito nō est eadē ratio in femina que est in masculo cum per masculinū genus cōseruatur agnatio z familia. z cum per ipsum maiora supportentur onera: vt iam dictum est zc. ergo idem no. Lyn.

in. l. quicūqz. in. j. q. in fi. C. de ser. fugi per Spe. z Jo. an. in tit. de dispū. z alle. §. post hec. vers. vel ibi masculinū zc. z glo. in. c. gñali. de elec. in. vi. z no. Hosti. in. c. raynaldus. de test. per Archi. xvij. q. iij. si quis suadere. p Jaco. de are. z Bar. in. l. si quis intantā. C. vñ vi. per doct. post Bui. de suza. in. l. si qd id quod. de iuris. om. iud. z Bar. in. l. iura. in fi. ff. de legi. Et plene Bal. in. l. quicūqz. z in. d. l. quicūqz. z in. l. in multis. ff. de sta. ho. z in. l. gallus. in pñ. vlt. col. ff. de libe. z posthu. z p doct. maxime per Joā. de ligna. in cle. j. de elec. ¶ Ad cōfirmationē predictozū facit dictū posterius statutū in pñ. pñdictis autē fratribz zc. vbi dicit qd sorores persone defuncti que de iure cōi succedere debēt vna cū matre exclusa auiā pñna que in successione est remotior excludit p oia ipsam matrē. arg. aut. multo magis. C. de sacro fan. eccl. cū vul. ¶ Sed pmissis nō obstantibus triam finiam de iure pbabiliorē puto. l. q auiā paterna preferat oibus preterq in legitima virtute dictozū statutorum: vñ statuti. auus paternus zc. z statuti positi sub rubrica de successione ab intestato. ibi succedere debēt pater vel auus pñsus: iuncto dicto statuto sub rubrica q masculinum cōcipiat femininum: etiam in materia penali z odiosa zc. ¶ Ad qd ostendendū pñsuppono q si quis in fine dicti statuti sub rubrica de successione ab intestato dicat q illud statutum sit precisum ab oī alio statuto z iure cōi derogatoriū zc. nō tñ p hoc vñ derogatiū dicto statuto sub rubrica q masculinū genus zc. ¶ Hoc deciditur autoritate gl. nostre no. in aut. de here. ab intest. in pñ. in pñ. vocans tibus. p quā dicit Bart. z alij scribētes in. l. sciendū. in pñ. ff. q satis. cog si iuris nouatione nouiter facta cōtinet clausula nullitatis aliquo alio non ob. non p hoc impedit determinatio z distinctio que fieri dñ per alia statuta antiqua: z idem voluit Bar. in extrayag. ad reprīmē. in ver. non obstantibus. z Joan. an. in addi. Spe. in ti. de execu. sen. §. postremo. ¶ Pet. de anc. in repe. c. canonum statuta. de cōsti. versi. sed hic quero si in noua lege zc. ¶ Facit. l. sed z si posteriores. de leg. z q not. Bar. in. l. j. §. z parui. ff. q vi aut clam. vbi statutum disponit q qñ in strim nulla alia exceptio opponi possit q exceptio solutiōis: per hoc nō intelligit derogatiū alteri statuto quo pmissum erat nōnullas alias exceptiones opponi posse per not. in. d. §. z parui. z in lita nobis pudor cordi est. C. de adulte. z hoc etiam sequitur Bal. in. l. i. in vlt. col. C. de cōdi inde. z do. Ant. in. c. cū quis. de rest. spo. z Pet. de anc. in cle. j. de sequestra. pos. z fruc. ¶ Consfirmant etiā ex his que no. Bal. in. l. oēs ppli. ff. de iusti. z iure. in. xx. col. vbi dicit q si statuto cauēt q oia statuta pñsa sēruent q nihilominus recipiunt interpretationē a gl. z a lege. l. z nō ab hoīe. alleg. l. quīs. C. de adul. z qz ēt verbum pñsum recipit interpretationē laudabilē. alleg. l. stipulatus sum damā. in ver. cōtinuo. ff. de ver. obl. z idem concludit etiā Pet. de anc. in d. c. canonū statuta. in versi. occurrit alia questio que etiam est cōis zc. ¶ Et ita declaratur q not. Bal. in. d. l. ij. C. de exe. rei iudi. benefaciunt not. p Bar. in. fi. vj. q. pñ. z p Bald. in aut. si qua mulier. in fi. C. de sacro sanc. eccl. z in. l. si quis filiū. in fi. C. de libe. prete. z in. l. nō dubium. in. ij. col. C. de legi. z in. l. magis mū vitiū. C. de libe. prete. z Ang. in. l. si ita scriptū. de libe. z posthu. in qbus locis vñ esse cōis conclusio doctorū per plura. qd si statuto cautū est q statuta oia non recipiant interpretationem vel glossant: hoc nō obstat statuto recipient iustā z legitimā interpretationē: ex quo inferit q dicta verba q statutū sit pñsum zc. nō impediāt qñ debeat dictū statutū distingui z interpretari fm formam alterius statuti disponētis q masculinum genus zc. ¶ Et sic stabit conclusio q casus noster est in specie decisus in statutis pñdictis nō obstat q loquat qñ extat auiā paterna mater z amita simul z eodē tpe per not. per Bal. in. d. l. illā. z in. d. l. quicūqz. z in. l. si qd. z p Pet. de anch. in. c. canonū statuta. cū concoz. qz respondeo q indubitanter statutū loquit qñ extaret auus paternus seu auiā pñna vna cum matre: vt in ambobz statutis expressum z pbatū est supzanece fuit necesse disponere de amita vel de alijs personis que essent remotiores matris: autē pñne: quia amita semp excludit etiā de iure cōi a matre vel auiā. d. aut. defuncto. z in sti. ad tertyl. in. l. sed nostra. ¶ Ad idē si statutu disponit q auus vel auiā paterna excludat matrem que est proximior. bene vñ disponere q excludant amita que est vltior matre z etiā auiā. l. j. in pñ. in glo. in pñ. si fisco. ff. si qd aliquē testa. prohi. z not. Bar. in. l. ij. §. vidēdū. ad tertyl. Et Bal. in. l. illā. in pñ. vbi dicit q statutu excludens matrē bene debet excludere auiā maternā que remotior est. ¶ Probatur etiā aperte ex decisione Bart. in. l. liberozū. ff. de verb. sig. quero quid si filia dotata nō succedat extatibus filijs masculis filia decessit ante patrē superstitē nepote masculo an postea decedere auo cū filijs masculis z supstite dicto nepote excludet nepos ex filia z determinat q sic: z tñ dictū statutum non faciebat mentionē de nepote ex filia: vt ibidē: vñ de requi

¶ Perusinū. An ch. i. d. l. pe. co. mi hi. lxxij. i. fi. z hoc pñsiliuz iuenio iter con. Ang. zc. Statutu supradictū. idem Bald. l. quicūqz. col. ij. C. de seruīs fugi. Ale. l. illū. C. 8 col la. deci. zc. cccxxij. col. j. cōsi. dvij. cor. consi. xc. scrupulosa. lib. ij. z fi. cclxxi. de hoc lib. iij. Bal. zc. cccxx. li. j. Alber. bru. in trac. statu. exclu. femi. art. vi. fa. ale xā. j. li. vñ. zc. xlv. consi. cxi. ¶ Statuto. imo decidit q agnati excludunt vtrāqz idem in tract. statutu. versi. amita. ¶ Sciēdum. z ibi Alexā. Bal. adde Alberi. l. statu. q. xx. sci. l. j. C. 8 bo. poss. zc. ab. consil. dcccxxij. Lurt. l. ij. col. ij. C. 8 iureiu. ¶ Precise. idē late Bal. stipulat sum damā. l. liber homo. in pñ. de verb. obl. l. j. col. ij. de iurisd. om. iud. tex. in. l. licet autē. ff. de arbit.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

stat fieri mentione de personis que sunt pares vel priores in
 successione: ita loquitur decisio Bald. in dicta. l. quicunq. 2 in
 d. l. l. cum omnibus concoz. s. alleg. non autem requiritur
 fieri mentionem de illis qui sunt posteriores in successione: ut
 proxime dixi. **C** Bene faciunt no. per Ly. in l. j. C. que sit lōga
 consuet. 2 per Bar. in d. s. videndum. in fi. 2 per Bal. in d. l. q
 vero. in l. si vero. s. de viro. ff. sol. ma. 2 in l. maximum vitium.
C de lib. pte. 2 in l. fi. C. de in ius voc. 2 in l. scimus. circa fi. pñ.
C de inof. testa. 2 Ang. in d. l. de quibus. ff. de legi. **C** Non ob.
 insuper q. vltimum statutum differentiam facit inter mares 2
 feminas 2 in quo statuto subintelligat ratio agnationis cons
 seruade per masculos: vel rōne onerū suppositōzū 2c. ut frs
 perius est discussum. q. rñdeo primo qd quoad excludendam
 matrē non videt statutu cōsiderasse fauorē agnationis cōsers
 uande per masculos: vel rationē onerū per masculos suppo
 ztōzū. patet: q. statutu voluit q. soroz vterina saltē pro parte
 excluderet matrē 2 tunc de iure cōi certū est q. in totū excludi
 tur soroz vterina matrē extāte. in auf. de heredi. ab intestato. s.
 cōsequens. ibi 2 in exceptis solis fratribus ex vtroq. parente
 cōiunctis. 2 in d. auf. defuncto. 2 ibi doct. 2 **P** in suo tracta.
 de succes. ab intest. 2 **L** in auf. itaq. C. cōia de succes. 2 Bal.
 in l. j. in prin. in v. q. principali. vers. vltius quero an pupilla
 ris excludat fratrē pupilli 2c. de vulg. 2 pupil. 2 in l. j. filiū. ff.
 de h. ab. **C** Rursus dixit Bar. in l. liberorū. s. his pmissis 2c.
 2 Jo. de Imo. in l. si vero. s. de viro. ff. sol. ma. ad finē. 2 q. licet
 statutu disponat q. stantibus filiis masculis femina dotata
 non succedat non possumus arguere q. statuentes disponāt
 hoc causa agnationis cōseruande ex quo dicta ratio in status
 to nō est expressa. **C** Nam vt dixit Bal. in l. si quis. que est lex
 si. C. ad testyl. potuit in casu nostro mouere statuentes ad ex
 cludendū matrē per auum paternum: eo q. in eo est qualitas
 agnationis. Est em̄ inter ascendētes ex linea paterna 2 descē
 dētes ius agnationis. l. fili. ff. de suis 2 legi. 2 in l. iuriscōsult.
 s. j. ver. sui. 2 ibi not. ff. de gradi. 2 glo. ponit in auo 2 nepote. in
 l. qui se patris. 2 in l. j. C. vñ liberi. 2 in l. quē filius. ff. de adopt.
 que non est in matrē q. qualitas agnationis est in auiā pater
 na sicut in auo. **C** Hac rōne vtitur specificē Bal. in l. si q. lo
 quit de amita. **C** Ande l. 3 in auiā cesset ratio cōseruade agna
 tionis propter propagationē 2 sobolē cū auiā paterna in se est
 apta cōseruare nomē agnationis q. quidē cōseruare nō potest
 mater defuncti 2 hoc est q. considerauit statutu. **P**ro hoc est
 tex. insti. de leg. agna. succ. s. ceterum. cum seq. vbi media iuris
 prudētia a successione repellat feminas habētes ius agnatio
 nis: eo q. non erant quo ad propagationē apte cōseruare eius
 agnationis q. fuit postea per Justinianū improbatū qd satis
 est q. femine in se retineant nomē agnationis. **C** Cōfirmatur
 quia statutu per nomina naturalia loquitur scilicet auiā pas
 ternus frater pater 2c. que sunt nomina naturalia. l. tutelae.
 de capi. diui. non autē loquitur per nomina ciuilia agnati 2c. 2
 sic non vñ statutu considerasse ius agnationis p. propaga
 tionē cōseruade. **P**rem licet statutu posterius facit specificas
 differentia inter masculū 2 feminā: tñ dum loquit de auo pas
 terno nō ponit expressam diuersitatē inter auiā 2 auiā: 2 sic in
 casu isto omisso locū videtur habere dispositio alterius statuti
 disponētis q. masculinū genus 2c. facit. d. l. cōmodissime. cum
 cōcoz. **C** Preterea nō ob. q. statutu in vers. predictis aut fra
 trib. 2c. nō excludat matrē p. existētia sorozū nisi q. tum est p.
 ciuili p. sari sorozū: q. respō. q. 2 non vñ absurdū qd statutu
 magis faueat ascēdentib. q. transuersalib.: cū magis "debeas
 tur hereditas ascēdentib. q. transuersalibus: vñ iura nō volue
 rūt p. teriri deb. re ascēdentes 2 si p. tereant vel exheredent ha
 bēt bo. poss. 2 tab. 2 q. relā 2 ius dicendū nullū. l. pater nullū. 2 in
 l. nā 2 si parentibus. ff. de inof. test. l. i. ff. si q. a parente fug. ma
 nu. 2 in auf. vt cū de ap. cog. s. hec autē disposuimus. iuncto. s.
 aliud quoq. capitulū. 2 dicit descendētium hereditas debita
 ascēdentibus etiam de iure nature. vt in auf. de heredi. 2 fals.
 s. pñmū itaq. facit. l. fi. C. de codi. 2 d. l. nā 2 si parentibus. 2 d.
 l. scripto. ff. vñ de lib. hec autē nō mittant in transuersalibus: vt
 in l. fratres. 2 in l. fratris. C. de inof. testa. **C** Cōfirmatur p. r
 dicta q. nisi intelligeremur q. in d. statuto cōprehensa intelli
 gatur auiā pñna: sequerē absurdū maximū vez q. soroz vteri
 na que non recipit nomē agnationis 2 que excluditur de iure
 cōi per auiā paternā: vt in d. s. 2 hie. melioris esset conditio
 nis q. auiā paterna q. retinet nomē agnationis: 2 propter absur
 dum excludendū licitū est etiam in statutis recedere a p. prio signi
 ficatu: vt not. Bar. in l. omnes populi. in v. q. principali. vers. fi.
 iuxta predicta q. rō 2c. ff. de iusti. 2 iure. alle. l. in ambigua. ff. de
 legi. ergo nō est tolerandū q. appellatiōe auiā pater ni veniat
 auiā paterna in casu isto: 2 que est potior in successione de iur
 re cōsēd vt res non deducatur. **C** Nec etiā ob. qd in statuto

dicatur q. non extante aliquo denotato in dicto statuto succes
 dere debeant aliq. de iure cōsēd auiā nō est noiata in predicto
 statuto ergo 2c. **9** **Q**uia rñ illud dicit esse noiātū q. singulari
 ter exprimit: veletia per quācunq. aliā demonstrationē certū
 redditur. l. noiātum. ff. de codi. 2 demō. l. certū. ff. si cert. pet. 2 in
 l. vbi aut. s. sed qui vñ. ff. de verb. obli. l. quoties. s. si q. nomē.
 ff. de here. insti. **C** Ande dicim. q. licet qñ appellat ab inter
 locutoria debeāt cause grauaminis nominatim exprimi si ap
 pellans exprimat eas per relationem ad aliud satis est vt si dis
 cat pro causis grauaminis alleget q. sibi cōpetit exceptio pas
 cti 2 iurifurandi oppositas in primo iudicio prout de eis ap
 paret in actis. Ita refert Ang. se fecisse practitari in l. vbi aut
 nō apparet. s. illud. ff. de verb. obli. p. l. asse toto. ff. de here. insti.
 2 in l. si ita scriptū. ff. de codi. 2 de. 2 qd ibi not. doc. 2 idē Ang.
 in cōsiliis suis cōsi. c. c. iij. incip. Quedā dñā anna 2c. 2 Bal. in
 l. minoribus. C. de his quib. vt indig. 2 in l. edita. C. de eden. in
 xvij. col. 2 ibi d. q. nō requirit q. per indiuiduū descendētium
 exprimat. 2 p. doc. in c. fi. de no. ope. nūcia. **C** Sed ita est q. per
 nomen auiā positū in statuto habita relatione ad statutu qd
 masculinū genus demonstrat etiā auiā. ergo censet nominata
 per hoc qd no. Ang. in l. p. tōz. in prin. de oper. no. nun. vbi q. si
 appellans ab interlocutoria allegat vñ cām grauaminis fin
 mentē necessario cōprehēsam ex vñbis d. illa cā noiātū exps
 sa. s. ita est q. vt dixi p. bāu q. ex mente statuentiū apparet qd
 sub nomine auiā cōprehenditur auiā ergo dicat nominata.
10 **C** **T** Circa scdm dubium q. 2 bo fertur solū in dubio reficari.
 An dato q. descendētes dicte dñe forlonie si ceciderint a iure
 emphyteutico debeat potius inuestiri dicta nobilis q. mater
 dicte forlonie aut auiā paterna: posito q. nobilis excludatur.
C Et vñ prima facie dicendū dñm rei emphyteutice seu plas
 tum posse libere inuestire illū qui sibi magis placuerit hoc pros
 bare vñ tex. in c. ex pte. de feudis. in s. libere. vbi si decessit vas
 fallus p. cuius mortē feudū reuersum est ad dñm p. t aliter libe
 re cōcedere. sed ita est q. vñ libere importat idē q. sine alicu
 ius dictione. c. l. 3. in fi. de sepul. in v. l. nō dubio. s. liber autem
 populus. ff. de cap. l. libertas. in prin. ff. de stat. ho. **C** Secūdo ad
 idē tex. in c. i. si vasall. seu. pñue. vbi si vasallus seu. pñuaf. pp
 delictū nō trāsit feudū ad filiū nisi dñs ex gratia filio cōcedat.
 no. vñ ex grā q. liberā facultatē 2 non iuris vinculū denotat
 c. si gratiose. 2 c. gratia. de rescrip. in v. j. Sed ita est q. p. nō solu
 tionē canonis deliquerūt ipsi conductores aduersum dñm er
 go 2c. faciūt not. p. Bar. in l. eum q. ad fi. ff. de interdic. 2 rele. 2
 per Bal. in l. j. C. de libe. 2 eozū liber. 2 in l. adoptiuū. s. fi. ff. de
 in ius voc. 2 Salp. in l. j. in xvij. q. C. de iure emphy. **C** Tercio
 quia cōcessio facta fuit in emphyteusim pro domina forlonie
 sia 2 suis liberis 2 heredibus 2c. que verba operantur vt ita
 demū liberi admittātur si sint heredes. s. emphyteusi. in auf.
 de non alie. voluit Bart. in l. vt iurifurandi. s. si liberi. de ope.
 libe. 2 Bal. in l. j. C. de iure emphy. Et Ang. in l. gallus. s. 2 si
 parente. 2 s. quidem recte. ff. de libe. 2 posth. 2 Bal. 2 Imo. in
 l. gaus. ff. solu. matri. 2 Joan. de imo. in c. potuit. de locato. in
 antepe. charta. ver. vñ. tangitur. 2 in l. quod dicitur. in xij. col.
 de verb. ob. 2 qd no. Bal. in l. tale pactū. s. j. in prin. ff. de pact.
 2 potissime tenendo qd emphyteusis ecclesiastica non trāseat
 ad extraneos heredes quo casu videtur omnino qd illa verba
 heredibus 2c. habeant restringere verbum liberis. alias nihil
 operaretur ergo intelliguntur vocati tantum filii vel liberi qui
 sunt heredes 2 nō presupponitur nobilē fuisse heredē patris.
 imo forte ex forma statutorū fuit exclusa a successione extantis
 bus masculis. ergo videt q. cum dñtus ex conuentione legem
 accipiunt. l. j. C. de iure emphy. l. dñtus. ff. de reg. iur. Ergo cū
 ex forma dñtus nō cōprehēditur dñā nobilis iō iniuriā nō fa
 cit ei dñs rei emphyteutice si alteri cōcederet. ex quo vñ iure
 suo. l. iniuriarū. s. j. ff. de iniur. c. ecclesia. de elect. 2 p. consequēs
 nobilis cum nō sit heres forlonie. 2 p. consequēs non posset
 dici eius psonā representare. **C** Quarto nā speciale est in loca
 tione prediorū fiscalium vt cōductor antiquus preferat nouo. si
 tantū offerat antiquus q. tum nouus. l. congruit. cum. l. seq. de
 loca. pred. clai. C. lib. xi. not. gl. in l. ne cui liceat. C. loca. 2 ratio
 specialitatis ponit ibi p. Ly. fit etiam mēto ibi de alio casu spe
 ciali vt ibi p. gl. 2 doc. in c. j. de loca. ergo in dñm est ius cōe. d. l.
 ne cui. 2 in l. dñm. C. de ghen. emp. l. ius singulare. C. de legi.
11 **C** Sed his nō ob. vñ preferendā nobilē aliis predictis cū sit
 de liberis 2 descendētibus vel agnatis dicte dñe forlonie.
C Hoc primo videt velle Bar. in l. j. ff. de pñuile. cre. in fi. per
 illum tex. vbi dicit qd vñ finita est emphyteusis vt quia cons
 cessa fuit vsq. ad tertiam generationem que finita est 2 cōpa
 reant extranei 2 agnati quod preferūt agnati 2 subdit q. si
 eas non concedant dicitur eis inferri iniuriā adeo qd iure cas
 nonico possit appellari iniuriā secundū eum allegat. l. j. s. per
 mittitur

mittit. de aqua quoti. z est. z idē dicit Bar. z Ange. in. d. s. p. mittitur. z Bart. in. l. si mihi z titio. in vlt. col. de verbo. oblig. z Ant. de but. in. c. i. de loca. bene faciūt not. ibi p. Boffr. **C** Ap probat hoc etiam Bal. in addit. Specu. in tit. de locat. viij. col. vbi dicit q. emphyteusis debet potius renouari posteris eius qui quondā fuit emphyteuta quā alijs. ^a z si alijs fiat infertur eis iniuria allegat. d. s. permittitur. z qui sit effectus iniurie res mittit se ad no. per Bar. in. d. l. si mihi z titio. z sequitur Jo. de imo. in. c. ex parte. de feu. viij. col. z idē tenet precise do. Lard. de zaba. in. c. penul. de postu. prela. per ibi not. in glo. j. **C** Et licet Jo. de Imo. aliquid ibi in d. ium impugnet de quo dicam in solutione contrariorū tamē ipsemet fatetur q. est consonū rationi z honestati q. potius illi cōcedatur q. alteri non existenti de agnatione recipientis in emphyteusim. z cum opin. Bart. cōcordat Lud. ro. in. l. ij. sol. mat. z in rub. ff. de arb. post mediū. verfi. xi. zc. bene facit. l. imperator. fm vnum intellectū. z q. ibi Bal. ff. de pac. **C** Et Bal. in. c. j. quē ad. feu. ad filiam perti. per illū tex. dixit no. arg. q. finita emphyteusi si ab. vult renouare filie z nō coheredi emphyteute q. potest sic ptz hāc esse opin. cōm a qua nō videtur quouis modo recedendum vt habet in iuribus vulgarib. **C** Nec ob. text. in. c. ex parte. de feu. in ver. libere. q. rñ. q. ibi rñsio pape refertur ad interrogationē prece dentē. l. si defensor. in. s. qui interrogatus. ff. de interrog. act. in s. preterea. insti. de inuti. stip. Sed ibi querit an si prelatus ius rauit nō infeudare de nouo romano pōtifice inconsulto possit rem semel in feudo concessam. z ad ecclesiā reuersam feudo finito iterum infeudare z responderetur ibi q. si ecclesie expediat potest prelatus rē predictā iterū infeudare libere s. iuramento non obstatē. **C** ¹² Preterea etiam verbum libere recipit restris ctionē a iure fm determinationē aliarum leguz vt probatur in l. j. ver. liber sit stylus. iunctis ibi no. p. gl. z doc. C. de sac. san. ec. z in. l. libertas. ibi nisi q. vi aut iure. ff. de sta. ho. z in. l. procur. cui libera. iuncta glo. z q. ibi doct. ff. de procura. iuncta. l. creditor. l. lucius. ff. manda. z c. cum nobis olim. in si cū glo. in ver. libere. de elec. **C** Ad tex. in. c. j. si vassallus feu. priue. in xbo. ex gratia. rñde per alleg. p. glo. in prealle. c. de postu. prela. vbi habet q. si postulatio sit cōcorditer facta z superior gratiā confirmas tionis non cōcedat: dicitur superior postulatio iniuriā inferre z tñ cōfirmatio veniebat ex gratia cōcedenda vt. d. c. z expref se Bar. in. d. l. si mihi z titio. fatetur q. in terminis nostris cō cessio vel renouatio dicitur esse gratia: tamē dicit q. si negetur infert iniuria. **C** Pro hoc etiam patet respōsio ad id q. tertio dicebatur q. ex forma cōcessionis in emphyteusim non com prehendantur non existentes de liberis z heredibus zc. quia videtur fatendo tenēdo opi. Bar. z sequacium in. d. s. si liberi. cum cōcord. s. alleg. q. ex capite prime cōcessionis non cōpres hendit nobilis. **C** Tamē dato q. nō cōprehendant debet in renouationē preferri predictis alijs nō descendētibz vt not. doct. in locis. s. alle. qui vident tenere aliquādo q. per illa vers ba pro se filijs z heredibus z successoribus appositā in concess sione cōprehendantur etiam liberi qui nō sunt heredes vt tes nuit Salp. b. in. l. ij. in. xx. q. C. de iure emphy. vbi dixit q. si pas ter a priuato vel ab ecclesia recepit in emphyteusim p. se filijs z heredibus: tūc per verbū heredibus cōprehendunt. descens dentes vltra filios q. verbum heredibus ampliat vt compres hendantur ceteri vltra filios. l. ex facto. s. fin. cum ibi not. ff. ad trebel. z in. c. presentia. de proba. z hoc facit copula z: que cons iungit filiam z non extraneum qñ potest. l. si. s. cui dulcia. ff. de vino tri. z oleo legato. Et hanc opin. etiā refert Jo. de imo. in. l. q. dicit. ff. de xbo. ob. z ibi in antepe. col. dicit q. ista opi. etiam in emphyteusi ecclesie preterquā in emphyteusi ecclesie cons tātinopolitane in qua prohibet cōcessio in emphyteusim vls tra personā cōcedentis ac filiorū ac nepotū p. tex. in. s. j. in auf. de alie. z emphy. z in. d. cessione facta ab ecclia constātinopos litana. dicit seruari posse opi. Bar. **C** Et hec procedit potissi me tenendo q. ista emphyteusis ecclesiastica de iure z de consuetudine prout magis cōiter obseruat non trāsiret ad extra neos: sed ad descendentes oēs iuxta plene tradita in. d. s. emphyteusim. z in. d. c. in pñtia. z doc. in multis locis **C** Unde in pposito fm istā opi. verba predicta pro liberis intelligūtur vsq. ad triponetem iuxta. l. iurisconsultus. in. s. parente. ff. de gradi. z no. Bar. in. l. liberos. in vlt. col. de verb. fig. z verbuz z ¹³ heredib. intelligit de alijs posteris descendētibz p. hoc q. qñ copula: cadit inter duo adiectiua respectu vnius substā tiui non requiritur cōcursum vtriusq. l. ea tamen adiectio. ff. de leg. ij. z similibus terminis declarat Bar. in. l. gallus. s. etiam si parente. ff. de lib. z posthu. z Bal. in. d. l. gallus. s. j. z Bar. in. l. si is qui ducēta. s. vtrū. ff. de reb. dub. z in. l. j. in prin. ff. de iust. ¹⁴ z iure. **C** ¹ Et isto casu etiā appellatione liberos cōprehenduntur filie femine vt in terminis decidit Bald. in. l. sed si hac.

in. s. liberos. ff. de in ius voc. per illū tex. z per. s. emphyteusim. in auf. de non alie. nam etiā de natura talis cōtus est q. trans eat ad filias vt ibi. z ideo xba in dubio debēt intelligi fm nas turā cōtus. l. si stipulatus. in princ. ff. de vsur. l. j. s. si sub condit tione. ff. vt leg. no. caueat. l. si vno. in prin. ff. locat. cū si. **C** Pro hoc etiā facit q. si diceremus q. appellatione liberos in casu predicto cōprehenderent masculi tñ sequeretur absurdū. s. q. nepotes z pronepotes masculi admitterētur z excluderentur filie femine cum essent priores q. esset absurdū. l. si vna matre. C. de bo. mater. ibi deteriores esse nepotibus filios nō finatur. Unde vt cesset absurditas verba extenduntur ad id q. alias de proprio significato non cōprehēderēt. l. vxorē. s. cōcubine. z ibi no. ff. de leg. ij. z l. liberos. s. sed papinianus. ff. de ver. fig. z ibi not. Bar. in. iij. col. vbi licet alias de propria significatio ne appellatione filij nō cōprehendantur nepotes tñ cōtinent ne resultet dura vel absurda separatio. z ibi faciunt que dixi in si. primi dubij allegādo not. p. Bar. in. d. l. oēs populi. **C** For tificat q. cōprehendantur femine q. aut nos dicimus q. vera sit opi. Bar. in. d. s. si liberi. q. s. illa verba liberis z heredibus requirunt cōcursum vtriusq. q. sit de liberis z heres z tūc cer tum esset q. femine cōprehenderentur quia cū illud verbū he redibus sit commune ad masculos z ad feminas tūc facit q. verbū liberis secum trahit vt ex proprio significato cōprehen dit vtrūq. s. masculū z feminā sicut z quando in dispositione aliqua diceret quicunq. homo zc. ita licet terminus iste quis cunq. p. se cōueniat tñ masculino in natura stricti iuris. tñ q. iungit termino cōi. s. homo cōprehendit vtrūq. scz masculinū z femininū. ita dicit Bar. in. l. i. ff. de pecu. in princ. z in. l. i. ff. de xbo. fig. z in. l. si qs in tantā. C. vñ vi. z Bal. in. d. l. gallus. in pn. in vlt. col. cū cōcor. allegatis supra in primo dubio. per. l. ait di uis. in pn. ff. de iure fisci. z in. l. q. quis. de xbo. sign. **C** Aut nos volumus tenere opi. q. iam vcz q. illa verba liberis z heredib. nō requirūt copulatiue cōcursum: z tūc etiā q. cōprehendantur femine: q. cū ille terminus. s. heredib. sit cōis z ad mascu los z ad feminas sequeretur absurdū q. si mulier q. nō esset de li beris esset pro parte heres admitteret ad emphyteusim z filia femina excluderet q. non videt fuisse de intēctione disponen tis. arg. l. cū acutissimi. s. de fideicō. z in. l. generaliter. s. si. C. de insti. z substi. sub cōdi. fac. z in. l. cum auus. ff. de cōdi. z demō. **C** Fortificat ex his que not. Bal. in. l. ij. C. de iure emphy. vbi voluit q. cōcessio in emphyteusi facta ab ecclesia sub masculis nō cōprehēdat masculinū qñ cōcessio esset z formis iuri cōi. sed fm q. dictū est supra etiā referendo verbū heredibus ad alios posteros z descendētes vltra trinepotes cōcessio esset z formis iuri cōi cum de iure cōi posset saltē in tales transire fm magis cōmunē opinionem de qua in. d. c. presentia. cū cōcor. supra. ergo sub masculino debet cōprehendi femininū. **C** Ex his pas ter non obstat q. not. Archid. xvij. q. d. iij. c. si quis suadente. z Jo. de imo. in. l. si ita scriptū. de leg. ij. z in. c. potuit. in si. de lo cat. vbi dicit q. cōducens in emphyteusim pro se z filijs suis nō videt cōducere pro filiabus prationes allegatas ibi p. eos: nam cessant in casu illo absurditates z alie rationes allegatę supra que habet locū in casu nostro tñ presens disputatio non videt multū necessaria ex quo vt dixi reuocat in dubiū prin cipaliter cui potius debeat fieri reuocatio sup qua conclusum est pro nobili. **C** Postremo nō ob. q. sit speciale in ceteris casibus not. in. d. l. cui. C. loca. q. fieri debeat renouatio antiquis conductoribus zc. quia rñsio patet ex predictis vcz quod hic est alius casus illi annumerandus in quo valet speciale ex ra tione agnationis z propinquitatis finita emphyteusi debent agnati vel descendentes ceteris pro renouatione impetranda ^a ^b ^c preferri iuribus z rationibus allegatis.

C Quā alijs. idē Bal. rub. col. j. de appella. Ancha. cōsi. cxxxiij. in si. imo. q. xxvij. cur. q. xlvij. Tur. in nioz. tracta. feud. par. ij. q. xv. Dec. cōsi. cxxj. cōsi. cccxxvij. Frā. ri. trac. de peste. fol. lxxij. z hec cōis z equa limitat ro ma. q. xi. ppos site. col. v. cōsi. lxx. visis. licet qñ vo luit pau. q. xxij. li. j. Bal. q. xxij. col. fi. li. ij. Fulg. q. cccxxij. nobilis vide ad vtranq. And. tiraq. in cō suct. picta. titu. de retrac. in rub. nu. xli. xliij. ad alex. j. li. ij. cōsi. x. in si. **C** Salp. cōtra. s. cōsi. xliij. nu. j. **C** Copula. j. li. vñ. cōsi. cxxv. col. ij.

Summarium.

- C** Hospitali si quis se z sua dedicauit potest reuocare.
- C** Donatio collata post mortem in dubio censetur causa mor tis: etiam si in piam causam. z nu. 3.

Consilium. LXXXI.

Isso instrumento de

quo in themate fit mentio in quo instrumento inter cetera continetur quod dictus saluator pro anima sua z suorum predecessorum dedicauit se z bona sua dicto hospitali, videlicet quod moriente ipso saluatore sine filijs z post mortem domine Jacobe sue vxoris z domine

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

Joanes sue sororis voluit omnia bona sua totaliter et integre
liter puenire ad dictu hospitale. ¶ Queritur vtrum dictus
saluator possit dicta dedicatione bonorum reuocare, i quo omis
sis argumentis conclusiue loquedo puto q sic. ¶ Et primo pre
suppono illud q decidit Spe. in tit. de sta. mona. versi. xxvii.
vbi dicit q si quis se dat alicui hospitali nulla de bonis facta
mentionem si tales Hospitalarii sine proprio viuunt ex sua regula
ex constitutionibus: ita iste sine proprio viueret et creditur bona
hospitali contulisse. xii. q. i. in. c. illi q. si aut non viuunt in paup
tes: sed quasi clerici seculares tunc non vt contulisse bona: imo in
gressus ea sibi retinere poterit p pbenda. extra de simo. c. tua.
ex qbus inferit. q illa dedicatio saluatoris vxore habetis non
impediebat eum retinere bona sine aliquo dubio vt no. Bar.
in auf. ingressi. in. j. col. versi. expeditus de xii. c. de sac. sanc.
eccle. z in. c. q. a te. de cler. coniug. z in. c. in presentia. de proba.
ad hoc tex. in. c. vt priuilegia. ver. hac aut. de priu. z in. c. bene
ficiu. de regula. in. vi. ¶ Hoc presupposito dico q dato q sal
uator bona sua dictauerit hospitali pro anima tñ illa donatio
nem reuocare pot: qz vt fuisse donatio causa mortis q reuoca
bilis est p penitentia iuxta. l. no oēs. in prin. z ibi no. ficer. pet.
insti. de donat. §. j. ¶ Quod autē dicat esse donatio causa mor
tis pbat: qz in ea fuit facta mentio mortis z collata post mor
tem quo casu in dubio censet esse dona. causa mortis. l. seia. in
prin. z ibi hoc t3 glo. ff. de donat. causa mort. z. l. seia. ff. de dote
prelega. z gl. in. l. apud Celsum. §. j. de doli excep. z not. etiam.
glo. in. l. mortis cā capimus. §. titia. ff. de do. causa mort. z l. y. z
ali post eū in. l. j. C. de iure do. ¶ Et expresse firmat Bar. hoc
in promissione facta post mortem: vt ipse not. in. l. fi. C. de pact.
z. l. stipu. hoc modo cōcepta. ff. de verb. obli. Bar. z cōter ali
in. l. que dotis. sol. ma. z Bal. in. l. cū quis. de condi. ob cau. z in
l. z si mor. C. ad. l. fal. z cōter doc. in dictis locis reprobat opin.
Petri qui tenebat q etiam si facta esset mentio mortis non in
telligebat esse donatio causa mortis z male. ¶ Nec ob. l. j. C. vt ab
hered. z contra heredes. z. l. hereditarium. ff. de bo. auto. iudi.
pos. vbi erat obligatio collata post mortem z tamen censetur
dispositio inter viuos quia ad hoc respondet Bart. in. l. nam z
fi cū moriar. ff. de cōdi. z demon. q illa iura procedunt z intel
liguntur quādo nō erat donatio cū mentione mortis in dubio
facta, sed quando erat promissio facta ex aliqua causa ex quo
colligebatur qd non erat donat. causa mortis. ¶ Fortificatur
etiam ista opi. per tex. in. c. de his. de sepul. cū glo. j. ¶ Vbi si ali
qui existentes infirmi transferunt se ad religiosa loca cū bonis
suis z ex illa infirmitate ibi decedat: tenetur ille locus religios
sus cui illa bona remaserunt dare portionē canonicam illorum
bonorum eccle. parochiali illius defuncti. Secus si nō erat infir
mus saltē ex tali infirmitate ex qua decessit quia tunc de bo
nis que iste dedit loco religioso nulla debebat canonica por
tio eccle. parochi. ¶ Et est ratio scdm Inno. ibi in gl. in versi.
exhibet. z in gl. seq. qz primo casu intelligit pro anima donare
z intelligit esse do. causa mort. vt ibi habet in glo. j. Bernardi.
z sic videtur datū vltime voluntatis sed in scōo videt datū pro
sustentatione vite z ascribit donationi inter viuos vt dicit do.
Ant. de but. pillū tex. ¶ Ecce ergo q vbi donatio facta loco
religioso pro anima ab eo qui letali infirmitate cōstitutus se
ad illā religionē trāstulit videbat esse donatio causa mortis z
p cōsequens reuocabilis nō obstat q facta sit pio loco z pro
anima sua: quauis expresse nō esset actū q esset donatio cau
sa mortis: ergo eodē modo ppter piā causam non d3 immu
tari natura donationis collate post mortē in hospitale seu in
pium locū. vt quēadmodū regulariter intelligitur esse donatio
causa mortis qñ non sit ob causam piā: ita ergo z si fiat ob
causam piā per dictū capitulum de his. nā in casu. d. c. de his.
illud idē operatur illa dedicatio bonorum facta a Constantino
in egritudine letali quantū ad inducendū donationem causa
mortis qd operatur mentio mortis in donatione simplr facta
quo ad inducendū z interpretandū qd sit donatio causa mor
tis vt no. Ant. de but. in. c. ex literis. in primo notabili. de cons
uetudine. z attendendū est q illud qd habetur in. d. c. de his.
procedit tam in eo qui ingrediebatur profitendo religionē q
in eo qui solū ingrediebatur vt ibi viueret: z non vt professio
nem faceret: z dedicabat bona monasterio: vt ibi expresse di
cit Inno. z ali in. c. relati. eo. ti. z in. d. c. de his. vbi tenet Ant.
de but. z ali. z sic videtur ibi decisio huius dubitationis, ex
quibus breuiter concludo q dicta reuocatio donationis bo
norum per dictū saluator. fieri potest.

- 2 Verba scribentis attestaciones debent legaliter non vulga
riter capi.
- 3 Qualitas testium requisita probanda est.
- 4 Statuta de cōpromittendo intelliguntur re nōdū liquidata.
- 5 Productio debet fieri apud acta eiusdem cause.
- 6 Tertius deponens auditur secundum statum z naturam li
tis principalis.
- 7 Statutum de cōpromittendo non habet locum in criminan
li vbi cessat transactio.

Consilium. XXXII.

In causa inter Petrum Joannē de do
cys vt patrē z legitimū admī
nistratōrē filiarū agentē: z gerardū sed defendens
tem occasione pcepti facti Joāni antonio de sco
pellis de soluendo dicto petro Joāni dicto noie. ¶ An fieri
debeat cōpromissum p pte gerardi stante statuto ciuitatis re
gū sub rub. q potestas z eius iudex teneant cōpellere confor
tes z c. ¶ Omissis argumentis ad partes breuiter concludo
q non ex pluribus z presertim qz disponit ad cōpromissum
compellendos esse agnatos siue cognatos vsqz ad quartū gra
dū cōputādō fm dispositionē iuris cōis. vñ extra istū nō pos
sunt de iure ptes ad cōpromissum cōpelli. vt no. p gl. z ibi clas
rius p Bar. in. l. furti. §. q iussu. ff. de his q no. infā. z not. Buil.
de cu. z Bal. in. l. ex stipu. p illū tex. C. de sent. z interlo. om. ias
di. ad hoc per no. per glo. z doct. in. d. c. j. de mu. pe. z quod no.
Bal. in. l. j. §. q es quoqz. ff. de offi. prefec. vrb. ¶ Sed p testes
per gerardū productos nō est probandū q dictus gerardus
z dicte filie petri joannis sint intra quartū gradum: ergo z c. q
autē hoc nō sit probatū cōstat manifeste. nam ad hoc produ
cti sunt duo dūtaxat testes pro parte gerardi vcz. Jacobus z
Christophorus. Jacobus em deponit qd audiuit dici in villa
de argine Jacobū auum maternum dicti petri Joannis z dis
ctū gerardū esse consanguineos: z h. d. audiuit a pluribus z
precipue a vicinis dictorū Jacobi z gerardi ad discernēdum
quid probet iste testis z sequens. videre oportet si testis depos
nat aliquos inuicē esse cōsanguineos cōiunctione z cōsanguis
nitate intelligat esse pbatū. ¶ Iā cōsanguinei possunt acci
pi pluribus modis. cōsanguineidicuntur duofrateres ex eodē
patre nati. l. post cōsanguineos. in pn. de snis z legi. z isti. de le
gi. agna. successio. in pn. z in auf. de zangu. z vteri. fra. circa
pn. ¶ Itē pōt accipi cōsanguineus p quocūqz q quacūqz sit
cōsanguinitate cōiunctus et vltra quartū gradū. c. qz circa. in
c. nō det. et. de cōsang. z affini. z. xxv. q. v. ad sedē. vbi hoc ha
betur expresse. vt no. Arch. z Jo. and. in. c. j. de spon. in. vi. z
Bar. in. l. cū quidā. §. q dicitur. z ibi glo. de acquir. here. z sub
dit ibi Bar. qd ita accipit fm cōem vsum loquēdi. s. pro quos
libet quocūqz sanguine cōiuncto. z Bal. in. l. fi. C. de verb. sig.
¶ Eū ergo dicta verba pnt accipi duobz modis z non cōstat
qualiter intellexerit talis testis sequit q d3 fieri interpretatio
cōtra producentem. z sic contra gerardū. c. in presentia. de pro
bat. not. in. l. j. in fi. C. de vsufruc. z potius debet intelligi verba
testiū fm cōem vsum loquēdi q aliter. l. labeo. de supellec. les
gal sciendum. §. illud. de edil. edic. c. ex literis. de spon. sal. z in
specie not. Joā. de imol. in. l. j. in. j. colum. ff. de duobus reis.
¶ Sed vt dicit doct. in locis supra allegatis cōsanguinei fm
cōem vsum loquēdi non solum intelliguntur esse fratres ex
eodem patre nati: sed quicūqz eodem sanguine coniuncti er
go sequitur quod nō est probatum predictos esse coniunctos
intra quartum gradum. ad hoc ergo vt testes predicti proba
rent oportet eos deponere qd Jacobus z Gerardus erāt filij
duorum fratrum vt inferitur. z sic istas filias Petri Joannis
distare a gerardo quarto gradu. c. fi. z ibi not. de consangu. z
affi. ¶ Subdo. qd istud verbum consanguinei quo vsus est
tabellio in scriptura attestacionum predictarum debet intellis
gi non prout accipitur in vulgari sermone: sed prout accipit
tur in legali sermone qz ita debet ita intelligi scriptura notarū
scribentis dicta testium. ita dixit Barto. in. l. si quis filiabus.
in fin. ff. de testa. tut. z not. Barto. in. l. liberoz. in vlti col. de
ver. si. z in. l. si quid eorum. in prin. ff. de lega. iij. z Bal. in cap. j.
in prin. de succes. feud. z Bal. in. l. lege. ad fi. C. de legi. here. sed
in legali sermone pōt accipi pluribus modis. z etiā secundum
communē vsum intelligi. ergo testis non probat in aliquibus
partibus. z cōmunis vsus loquēdi est q sunt nati ex filijs duos
rum fratrum appellantur cōsanguinei. z hoc modo accipien
do filie dicti Pet. a Gerardo quanto gradu distare constat vt
in. c. si op. si. cū ibi not. de consang. z affi. ¶ Dieter ea dictus
testis nō probat. qz deponit de auditu. sed ita est q testes pro
ducti ad

Summarium.

- 1 Consanguinei dicuntur pluribus modis.

ducti ad probandū de cōsanguinitate vsq; ad quartū gradū deponūt de auditu non probāt nisi testes sint psonę graues: z deponāt se ab antiquiorib; z fide dignis z oī exceptione maiorib; auduisse vel tales fuisse in tali gradu consanguinitatis cōiunctos z vidisse eos pro talib; se habere. vt est text. in. c. l. ex quadā no. in. c. quoties. e. ti. sed testes pducti p Gerardū non deponūt modo predicto ergo zc. Itē nō constat dictos testes esse graues. ¶ Pro hoc benefacit q; no. Ang. l. i. s. si quis neget. quēadmo. tes. ape. vbi inquit q; vbi lex vel statutū requisitū testes optime opinionis est articulandū z pbandū q; erāt optime opinionis p ea q; no. Bar. in. d. l. si quis neget. in vl. col. lū. Et p hoc infert ibi Ang. q; si statutum bononie disponit q; ad probationē mortis alicuius q; extra territorii dicat decelisse interueniat pbatio p tres testes optime opinionis deponētes de forma q; nō erit probata mors nisi pbat illos deponētes esse optime opinionis z fame. ¶ Preterea fm Hosti. z Jo. z do. Ant. in. d. c. l. ex quadā. ad hoc vt dicti testes probēt consanguinitatem deponentes de auditu maiorū suorum necesse est q; audierint ipsi testes ab eisde psonis. secus si vnus audierit a quibusdā aliis ab alijs psonis viderent singulas res: z sic nō probabunt. c. cū dilectus. de elec. z. c. l. causam. de proba. l. ob carnē. s. si. de testi. sed dicti testes pducti p Gerardū non deponūt a quibus audierint dici z sic pōt esse q; testes isti in testimonio suo sint singulares. ita dixit Bal. in. xv. opp. C. de edic. diui. per ea que not. Bar. in. l. celsus. in fi. de vsucap. ¶ Testis secundus vcz christophorus deponit eo modo quo primus z sic nō pbat pdicta dū dicit se auduisse a Jacobino q; erat consanguineus Gerardī q; est singularis in dicto suo. Item consanguineus potest accipi pluribus modis vt iam dixi. ¶ Omitto q; etiā in triū deponunt duo testes per dictū Petrū z Jo. producti sup quorū depositione nō est opus insistere stantibus predictis. ¶ Scdo fortifico. Nam qn ex forma statuti litigatores possunt ad cōpromissum compelli illud intelligit qn petitur cōpromissum re nondū liquida z ante sentētiā vt no. Bal. in. l. i. ff. de transac. vbi per illū tex. dicit q; cōpromissum ex forma statuti nō pōt attestacionibus iam publicatis seu re liquida peti. idem no. Pau. de cast. in. prin. c. vbi refert se iura cōsultasse in cōsilijs suis cōsilijs. z Lud. ro. in. l. pteor. ad fi. ff. de ope. no. nunc. in addi. noua. bene faciunt no. in. c. significauerūt. de testib. z q; habetur in. c. exposita. de arbi. z in. l. si post rem. ff. de transac. cū z. ¶ Et per pdicta consuluat Pau. de ca. in. d. 2. si. q; nō poterit in causa appellationis peti fieri cōpromissum. vt ibi latius prosequitur. ¶ Sed per productionē dicti testis in forma autētica: z dicti alterius instrumenti dicitur constare rem esse manifeste liquida: vt in. c. cū olim. de verb. sig. z in. l. si. cum glo. C. de reb. ecc. nō alie. vt not. Bar. in. l. i. in prin. in. i. q. ff. de ope. no. nun. ergo petitio cōpromissi postea facta nō debet releuare petentē. ¶ Tertio statutum predictū disponens q; potestas debet cōpellere agnatos ad cōpromissum debet intelligi si petat. l. iij. s. hoc autem iudicium. ff. de dā. infec. z q; no. in. c. si. de rescrip. z no. Ant. de but. in. c. venerabilis. de iud. z talis petitio debet fieri seu produci parte aduersa pte presente vel citata quo ad hoc vt ex tali petitio ne preiudiciū paretur parti aduersę. iij. q. ix. charte. z not. Bal. in. c. si ea. in fi. C. qui ac. nō pos. Sed hoc nō reperitur petitum solēniter z parte presente vel citata in causa dicti precepti. ergo non possunt partes cogi ad cōpromissum. ¶ Nec obstat. q; in illa causa accusacionis petitū fuit per dominum Adichaelem etiam vt procuratorē dicti Gerardī z quorundā aliorum fieri debere cōpromissum dicto Petro Joan. tam occasio ne dictarū accusacionū q; alterius cause. quia respon. q; dicta scriptura producta fuit in causa accusacionis. z apud acta notarij deputat ad causas accusacionis ad quem notarium non spectat se intromittere de actibus causarum ciuiliū ex forma statutorum vnde cautus debuit esse dictus Gerardus z producere eandē scripturā in alia causa precepti q; quia dato q; dicte cause vertantur inter easde personas: tamen oportet productionē fieri apud acta vtriusq; cause alias non probat. Ita voluit egregie Bar. in. l. naturaliter. s. nihil cōmune. xvi. col. de acquir. posses. allegat. l. cū antea. C. de arbi. z. l. naturaliter. secundum secundam lecturam. secunde gl. ff. de excep. no. Anto. de but. in. c. cum dilectus. in. xij. colum. de causa poss. z proprietate. ¶ Ex quo infert quod probationes facte in causa conuentionis non prosunt in causa recōuentionis: z sic etiam in eadē instātia in genere ex quo in specie propter diuersitatē actuum instantie sunt diuerse ex diuersitate liberorum z similib; no. Anno. de offi. dele. c. cum cōtingat. alias enim secundum eum sequeret q; iudex suppleret de facto q; nō est dicēdū. l. i. cū ibi no. C. q; desunt duo. par. iudex suppleat. ¶ Ex quibus infero etiā si dicte attestaciones non fuerūt producte in causa

precepti nihil releuat si fuerint producte in alia causa. ¶ Secundo q; dicta causa est causa executiua z dictū instrumentū habet executionem sicut z sentētia vt patet ex statuto sub rub. b. qualiter procedatur in fauorem creditorum habētium instrumentū cōtra debitores suos. z dato quod tertius. s. gerardus se opponat ad impediendā executionē tamen oīno causa secūda est executiua z summaria. l. a diuo pio. s. si super. cū ibi no. per Bar. ad fi. de re iudi. ¶ Nam tertius opponēs. i. gerardus admittit ad causam in eo statu. b in quo cā erat cum principali litigāte z quantū ad prosecutionē ius tertij regulariter scdm ius principalis. vt in cle. constitutionē. de elect. z hoc ibi no. Pet. de anch. in. c. ij. in fi. vt lite pendente. in. vi. ¶ Sed ita est q; in causa in qua petitur executio instrumenti habentis ex forma statuti executionem sicut sententia nō vendicat sibi dictum statutum de cōpromissis fiendis inter affines: vt dicta l. post rem. z hoc no. Bar. in proemio. C. circa. ij. col. z sequitur ibi Bar. z Bal. in. l. ambitiosa. circa tertiam regulā ibi positā. ff. de decre. ab ordi. facien. z Bar. z Bal. in. l. elegāter. in princ. ff. de condic. indeb. z in. l. si causa. C. de transactio. ¶ Quoad secundū principale dubium an super causa accusacionū cōpromissum fieri debeat z similiter cōcludo quod non ex primo principali fundamēto facto. Circa primū dubium. scz q; non est opportune probatum de cōsanguinitate v; q; ad quartum gradum. Secūdo quia dicta causa accusacionis est mixta quia partim venit imponēda pena ad vtilitatem publicam: z pars a tim pertinet ad priuatum interesse vnde dicitur mixta. c. tue. de procur. no. doct. maxime Ant. de but. in rub. extra de iudi. facit q; no. glo. z doc. in. l. pteor. in prin. ff. de sepul. vio. ¶ Vnde de causa criminali transigi non potest quando non venit imponēda pena sanguinis siue sit crimen publicū siue priuatum si agitur ad publicam vtilitatem. l. transigere. cum ibi not. per glo. C. de transac. ergo non poterit etiam in arbitratorem cōpromitti de iure z de facto prout requirit statutū: quia cōpromissum in arbitratorem dicitur transactio: vt not. in aut. vt disse. iudi. in prin. no. glo. in. l. nō distinguemus. s. iulianus. ff. de arbi. z plene ibi expresse not. Bar. in compromisso in arbitratore. z Joan. andr. in additio. Specu. in titu. de arbitris. s. potest esse. alias est in. s. sequent. in additio. que incipit do. Bui. de suza. zc. z cum venit imponenda pena non solum ad priuatā vtilitatem: sed etiam ad pub. magis dignum ē trahit ad se minus dignum. l. que religiosis. ff. de rei vendi. c. quod in dubijs. de consec. ecc. vel alta. bene facit quod not. Bart. in. l. precipimus. s. penult. C. de app. z ideo potius inspiciatur publici. tanquā dignior cum illa preferatur priuate z illā ad se trahit. l. i. C. de vendit. re. fiska. l. i. col. penul. ff. de pmiil. credito. l. ij. in fi. C. de cadu. tol. Ex quibus omnibus saltem simul iunctis concludo in neutram dictarum causarum cogi posse partes ad compromissum.

Summarium.

- 1 Indebitum quomodo probetur.
- 2 Negatio reuocari pōt priusquā subeat actor onus probandi.
- 3 Nisi dictio ponit contrarium orationis preambule.
- 4 Negotium procuratoris generalis facit cedere in penam.
- 5 Narrata prout narrantur negare non sufficit.
- 6 Causa in genere, vel quia sic placet, in obligatione sufficit. z numero. 8.
- 7 Confessio sine cā probat semiplene, allegata cā mutui vel alia.

Consilium. LXXXIII.

In causa z lite inter Jo. s. blāchis agentē, z nicolaum de ingrosolis se defendentē: q; rei veritas versat in paucis. paucis agā. ¶ Duo em vident esse fundamenta principaliter quorū quodlibet de per se pro victoria Nicolai satis esset. ¶ Primum est q; vbi aliquis soluit tanquam indebitū si vult repetere tanq; indebite solutum h; necesse probare q; ille cui solutio facta est creditor non erat nisi reus a princ. negauerit solutionē esse factā. l. cum de indebito. in prin. de pba. no. gl. z doc. in. l. ij. C. de do. ante nup. ¶ Adus aut per quē possit actor ostēdere se soluisse indebitum traditur p iura z Bar. in. d. l. cum de indebito. q; si soluipretertu scripture alicuius puta pretertu testamenti in quo putabam tibi legatū fuisse predium. nam producā testm illud in quo legatū h; nō reperitur vel nō est habita relatio ad scripturā probatur per antecedentia verba: vt quia dixerat de tali mu

¶ Atriusq; idē Ale. l. ij. in fi. C. s. eden. cōsti. cano. vñ. s. i. fallit quādo ambe cause sunt incerte vt simul iudicētur q; tūc licet pductio nes alterutrū imputare.

¶ Statu. idē Alberi. l. sepe. de re iudi. Oldra. q. cc. liij. Anch. 2. fil. c. lxxij. Luc. pe. l. apparitores. C. s. exact. trib. lib. x. Semi. c. vbi periculum. s. sane. de electio. in. vi.

¶ Fel. c. cū sup. col. v. de iud. dec. c. cū sup. col. i. de offi. dele. limita qn ille tertius pōt petere restitutionē in integrū. Adatr. affi. deci. nea. xv. adde deci. neapo. cccxxvj.

¶ Dignū. adde Andr. tiraq. i. cōsu. picta. ti. retrac. s. i. q. vñ. n. lxxxi.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

tuasse procuratori meo probabo eū alibi fuisse. l. optima. C. de contrahē. z gmit. sti. z ar. s. pterea. insti. de inut. stip. scdm eum: alias esset difficile probare illā negatiuam. s. soluentē soluisse id qd debiti nō erat. l. actor. C. de pba. c. bone. de elec. sed Jo. blā chus agēs cōdictiōe indebiti z allegans se soluisse indebitū nō pbauit aliqđ ex dictis modis. Nec aliter illā negatiuā. s. debi tū illius petri solutū nō pcessisse. ergo obtinere nō pōt. Nec ad hoc ob. si dicat qđ Ilico. negauit sol. ergo incūbit sibi onus pbādi qđ tate fuisse debita. qđ ad hoc rñ. pluribus modis: pzi mo qđ nō negauit: s. excipiendo dixit si z inqđtū apparet Jo. soluisse. soluit id qđ debiti erat ex certa sciētia: vnde hoc nō est negare nec etiā cōfiteri sed est mediū: qđ nec negat nec confitef sicut dicim⁹ in eo qđ tacet. nā tacere dī mediū inter dīcentē z cōsentientē. in. c. q. tacet. de reg. iur. li. vi. z ita dī Bal. l. ea que. in vl. col. C. de cōdi. ind. vbi vult qđ ille qđ nō vult dīfiteri nec ne gare nō patit illud qđ inductū esset in odiū rei negantis. d. l. cū de indebito. in prin. sequit qđ nos nō sumus in cā negationis. Nec ob. etiā si diceref dato qđ Ilico. nō dī negasse tū nō est etiā cōfessus: ergo nō dī gaudere bñficio dīfiteris. qđ rñdeo qđ istud cōmodū vcz qđ Joā. agēs teneat pbare qđ debiti nō p cessit. nō cōsequit Ilico. respectu dīfessōis bñficiū cōfiteri cō cessum z inductū per illā. l. cū de indebito. sed hic ex mero iure cōmuni disponēte qđ vbi negata est fundamētum intrēionis alicuius ipsi semp incūbit onus pbādi. l. in illa. cū ibi plene nō. p Bar. ff. de r. ob. cū si. Et ex regula qđ hz qđ nemo psumit iactare suū. l. si cū aurū. cū si. ff. de sol. sic nō psumit in dubio voluisse soluere indebitū vnde psumptio hic trāsfert de iure cōionus probādi in eum qđ quē est psumptio. l. siue possideris. cū vulg. C. de pba. Scdo rñ. qđ dato qđ intelligeret dictus Ilico. negasse cui⁹ dī est verius ve dīgit tū incōtmeti. j. ante qđ actor subiret onus probādi cōfessus fuit Ilico. solutionē vt ptz in primis positionib⁹ productis ex parte Ilico. in. xv. posi tione. in qua dicit qđ fuit z est absq; eo qđ dicit Ilico. vilo vns quā tpe habuit ab illo Jo. quantitatem de qua in libello nisi noie dicti petri z pipsius debitis def. zc. Pondero illā dī ctionē nisi qđ dī poni negatiue z affirmatiue qđ an ea ponitur oratio negatiua. l. actione. z ibi doc. C. de trāfac. z in l. si eū. s. q. iniuriarū. ff. si quis cau. z ibi not. Bar. in auf. nisi. z ibi Bal. C. ad treb. z ideo vt aperte Ilico. in. d. positione affirmare solus tionē attēto qđ quis vt confiteri id qđ in sua positione cōtinet. l. cū pretiū. de libe. causa. no. Spe. in tit. de posi. s. j. versi. quid si actor. z sic dato qđ videret a prin. negasse sufficeret. d. cōfessio supueniens ante qđ actor probationes fecerit: vt in. s. si eū. z ibi no. Ang. in auf. de triē. z se. z Bar. z alij in l. eū q. in prin. ff. de iureiur. z Bal. in l. ea que. in. xi. q. C. de cōdi. ind. z in l. dī negās tem. C. ad l. aquil. z in l. electio. s. neq; per illū tex. ff. de noxa. z in l. de etate. s. si. ff. de interro. act. z in. c. j. s. porro. que fuit pma cau. be. amit. Tertio potest rñderi qđ dato qđ per illā scripturā exceptionū videret esse facta negatio tū fuerit facta per pro curatorē generalē nō pōt facere. Ilico. incidere in illā penā. s. qđ dī ius cōe oneret onere probādi. s. si pcurator. in l. iij. ff. qđ quisq; iuris. l. si pcurator. de cōdi. indeb. qđ generali pcuratori nō videt mandatū esse illud qđ erat illicitū. s. qđ neget veritatē d. l. si pcurator. Quod autē transferre cōtra ius in aliquē onus probādi in aliquē dicat esse pena est tex. cū gl. in auf. itē possessor. C. q. pot. in pig. ha. Et eodē mō pōt rñderi ad illā negatiuā generalē factā p pcuratorē in lit. cōtestatione t nes go narrata prout narrat zc. Ad que etiā pōt rñderi qđ p talē negationē videtur negasse solutionē adeo quod propter hoc patiatur aliqua penā odiū negātis inductam vt egregie decidit Bar. in l. si dubitatur. s. j. ff. de fideiuf. z Joā. de imo. in l. sed hoc ita. s. hec autem. de re iudi. Secundum principale fundamētū est: qđ dato qđ Ilico. incūbat onus probādi debi tū pcessisse dico qđ illud probauit. nā apparet inter alia duo instrumēta debiti vnum de anno dñi. m. d. cccc. xli. sub. x. die no uēbris in quo Petrus saluatici z filij cōfessi sunt teneri ex ver ris z iustis causis in quantitate librarū. cclxxvi. z pro illis p misit Be. bonus in certis terminis. Et aliud extat instrū. de bitifactu de anno. m. d. cccc. xli. sub die. iij. Octo. in quo. d. Be. saluatici z Ant. eius filius z vterq; eorū de oibus qđ habuerūt simul cū Ilico. cōstituerūt se debitores eius in quantitate libras rum. cclxxvi. z in staris. vi. frumenti. z de hoc vltimo debito nullā apparet aliā fuisse factā satisfactionē nisi per solutionem factā p. d. Jo. Nec ob. si alleget qđ dicte cōfessiones de qb⁹ in dictis instrumētis nō cōtinent cām z sic sunt inefficaces. d. l. cū de indebito. s. si. z. c. si cautio. de fide instr. t quia rñ. qđ imo cōtinet cām saltē in genere. vnde l. z nō cōstat que cā fuerit hoc nō ob. sicut etiā in si. dicit Bar. in l. gallus. s. si eius. ff. de lib. z posth. in si. ver. si fuerit zc. etiā hoc voluit Bal. in l. pactū. in xvij. col. C. de colla. qđ si quis faciat actū z dī qđ facit illū actū:

quia sic voluit. z sic sibi placuit dī cōtinere cām. arg. l. cāpan⁹. ff. de opē. lib. C. pterea z scdo rñdeo qđ dato qđ nō conti neret causam tū cōfessio sine causa lz plene nō probet tū semis a plene si alleget causa puta mutui vel alia. vt eleganter voluit Spe. in ti. de cōfessio. s. nūc videndū. versi. sed que est ratio. ius cto versi. sequen. vbi refert ita tenuisse Martinū de fano. arg. l. instrumēta. C. de proba. z idē tenet Antonius de but. in. d. c. si cautio. vnde poterit allegari causa mutui: z indefectū semis plene probationis poterit deferri iuramentū. iuxta. l. adimonē di. de iureiur. Non obstat qđ dicitur qđ verba instrumēti sunt enunciatiua qđ hoc nihil est quoniā verba enunciatiua prolata inter easdē personas inter quas prolata sunt. l. optimam. C. de contrahen. z cōmit. stipu. Secundū autem instrumētū de quo adhuc facio maius fundamētū cōtinet causam cal culationū z omnium ad inuicem gestoū z sic dicitur conti nere causam attento maxime qđ vt inquit Bal. in. l. gñaliter. in. iij. q. de nō nume. pec. nō requiritur qđ sit causa tendēs seu concludēs vel inferens obligationē: sed sufficit quelibet causa impulsiva vel persuadens. l. creditor. s. j. ff. mada. l. a titio. ff. de verb. obli. z qđ fuit petrus saluaticus obligatus. Et per cō sequens do. Jo. videt pro eo fateri dictus Joannes respōdeo tertie positioni ex positionibus rei secundo loco productis dū dicit qđ soluit dictam quantitatem iussu dicti Nicolai z alberti quibus sciebat se teneri vigore promissionis. nam si Petrus saluaticus nō erat efficaciter obligatus Nicolao nec per cōses quens fuisset obligatus dictus Joannes. z sic cōcluditur nō esse locum conditioni indebiti. Ille enim titulus hodie re cessit b ab aula quia homines vix vere debita soluunt. ita in quit Saly. in rub. de condi. indeb.

Summarium.

- 1 Prescribere nunq̄ incipit q̄ recognouit, nec eius heres.
- 2 Prescriptio minor centenaria non currit contra factum.
- 3 Restitutio ex capite ignorantie datur contra prescriptionem xl. annorum: z aduersus rem iudicatam. nu. 4.
- 5 Principalem non presumitur sciuisse per officiales.
- 6 Causa z utilitas pretij facit presumi concessionem tēporalem.
- 7 Rescriptio refertur ad specificata.
- 7 Procuratoris eius qui vult transferre malignitas nocet.

Consi. LXXXIII.

In causa vertente inter comes rā illustriss mi principis ex parte vna agētem. z heredes ma gnifici comitis Agutionis dī rñs ex altera se de fendētes. Fundata est intētio camere: qđ dicti heredes sunt in effectu heredes domine Ya. de guaramontibus qđ cām has bebat a camera a qua bona ista cognoscebat. vnde predicta bona de quibus vertit questio sunt de bonis camere. patet ex literis camere quibus ex forma statutorū z cōsuetudine fides adhibet. Adendū est ergo an allegata exceptio tituli pres criptionis habeat obstare camere. Scdo posito qđ non, an cōcessio facta domine Jacobe fuerit temporalis an vero perz perpetua. Circa primū dicimus qđ ideo nō habet obstare exceptio prescriptionis quia dicta domina Jacoba que recos gnoscebat ad tēpus vite dicta bona a camera non potuit incipere prescribere qđ sciebat se teneri ad restituendū. l. male agit. C. de prescriptio. xxx. annorū. vnde sicut ipsa domina non pos tuit pscribere ita nec heredes sui. l. cū heres. ff. de diuer. z tems po. ps. vbi etiā heres illius qui precario possidebat z sciebat se teneri ad restitutionem non potest incipere prescribere z per consequens nō potest dici qđ heredes dñe iacobe possunt pres scribere ex eo: qđ dñā iacoba nō erat in mala fide imo dico qđ postqđ sciebat se teneri ad rē restituendā impedit pscribere he res eius quē ad modū z ipsa impediēbat: vt probat in. d. l. cū heres. Accedat qđ dñā iacoba pmissa decessit testm cōden do. vnde fuit culpa si non monuit heredē vt rē restitueret: hac ratione vtitur Ly. in l. j. C. de iure emphy. in pen. q. Quod autē heres ex mala fide defuncti impediatur prescribere etiaz de iure canonico. tenet Joā. and. in addi. Specu. in tit. de pres scrip. in. s. si. in add. mag. z Alut. de bu. Jo. de imo. z do. Abb. in. c. si diligēti. de prescrip. z Imo. in repet. c. si. in. iij. col. de pres scrip. z Ro. in l. pomponius. s. cum quis. ff. de acquir. posles. z Bau. de cast. in l. sequitur. s. heredes. ff. de vsuca. z in l. iij. eo. ti. Pro hoc allegari possunt multe efficaces rationes quas breuitatis causa omitto: z sufficiūt illa qđ ius civile in hoc res peritur

a C Semiplene. ale. s. consi. iij. ad fin. dī Barthēsi. no. xij. hyppo. de marfi. repet. rub. de pbat. fol. xij.

b C Recessit. imo in vsu vt nec ob stet consi. Regia decem annorū zc. dī Barthēsi. no. xij. hyppo. de marfi. repet. rub. de pbat. fol. xij.

peritur correctum per ius canonicum. Item heres de iure canonico tenetur ad illud ad quod tenebatur defunctus plusq̃ teneretur de iure civili et tenetur ad exponendum animā de functi. hoc not. in. c. parochiano. de sepul. et in. c. literis. de rap. Nec ob. gl. in. c. cum quis. de re. iud. in. vj. et id qd no. Dy. in regula possessor. Quia nū. qd colligitur ex concordia quā ponit Jmo. in. d. c. si. in. q. col. et Anto. de bu. in. c. si diligenti. faciēdo differentiam inter succedentem iure hereditario et successorē in beneficio. Secūdo dicimus qd posito qd prescribere potuissent: tū nō prescripserunt qd aut iste res sunt camere romane in qua hz titulū princeps: et tūc requirit prescriptio annorū cētū. c. ad audientia. de prescrip. et aut sunt camere ipsius principis: et tūc cū in ea nō recognoscat superiorē pro principe habet. vt no. doc. in. c. cū te. de re iud. cū vulgaribus. et contra principē seu imperatorem nō currit prescriptio nisi centenaria sicut in ecclesia. l. si. C. de sa. san. ec. iūctis no. p. gl. in. aut. quas actiones. eo. ti. tenēdo opi. quā oēs magis cōiter tenēt. s. qd aut. quas actiones. corrigat in ecclesia non in ciuitate vel fisco. et qd cōtra principē vel camerā imperiālē nō currat prescriptio hodie nisi centenaria. firmit. Ang. in. l. cum pridē. C. cōia de vsuc. sed nō est decursa prescriptio. et an. Quinimo nec probat prescriptio. et an. naz solū apparet de tpe. xxx. an. viuēte dño Agutione qui decesserat ante hāc litē per annos. vij. vt apparet ex rñsonibus factis positionibus partis aduersē. Nec ad hoc ob. qd in bello dicat qd dña Jacoba decesserat. et ab inde circa possederat magnificus Agutior: qd nūdeo dato qd in libello est alternatiua locutio. vtz qd dña Jacoba decessit. et ab. cccciij. vel prout constitit. Ita qd ex illa alternatiua tanq̃ obscura nō pōt pars se fundare. l. pre tor. ff. de iure in. l. vbi autē. s. illud. ff. de ver. ob. no. Jnn. in. c. ex parte. de rescrip. Tertio qd dicim⁹ qd l3 prescriptio decursa esset tū debet cōcedi petita restitutione in integrū ex persona principis succedētis in ius alterius. et sic habet probabiliorē et presumptam ignorātiā: vt no. gl. in. c. iuncto. et in. l. i. in. gl. i. C. de pa. po. et in. l. si partē. ff. quēadmo. ser. amit. et Bar. et Ang. et alij in. l. i. s. si qd aut ppter. ff. de iti. actus. p. i. et Spe. in. ti. de prescrip. s. i. verū. sed pone colonus. et Ang. in. l. i. in. C. de prescrip. lon. tēp. et Joā. de imo. in. c. si. in. antepe. char. de prescrip. et d. Abb. in. c. vigilāti. et i. et Jo. de imo. in. l. pātonius. de acq. he. et Ro. in. l. qd vniuersas. s. si. de ac. pos. Nec ob. l. ex. in. l. oēs. in. fi. de prescrip. xxx. an. iūctis no. p. gl. in. l. aut ppter. s. per mit titur. ff. de mino. qd respōdeo qd illa lex determinat p illa iurā scz qū ille cōtra quē p̄scribit nō esset impeditus impedimēto facti vel iuris: qd tunc non hz locū illa lex: qd non est dubiū qd illa prescriptio. et an. nō nocet illi qui iure impediēte non valuisse agere. l. i. in. fi. C. de anna. ex. eodē modo si fuit impeditus agere impedimēto facti. puta ignorātiā vel alterius impedimēti. nā debuit restitui in integrū. l. et attilianus. ait. ff. de leri. rusti. predio. et no. d. l. si partē. cū si. Preterea videm⁹ qd aduersus p̄scri. et an. nō cōcedit restitutionē sicut aduersus alios: vt no. gl. in. s. qd temporales. in. aut. de ec. ti. et no. Jnn. in. c. j. de resti. in. integ. et Host. in. sum. de prescrip. s. ceterū. ver. prescrip. tiones autē. et docto. cōiter in. c. auditis. de resti. in. integ. Preterea in terminis qd aduersus p̄scriptionē. et an. def restitutio ex capite ignorātiā tenet expresse Jo. de imo. in. re pe. c. si. de prescrip. in. antepe. char. ver. sed hic est aduertendū et c. et dñs Abb. in. d. c. vigilāti. qui loquitur in terminis illius decretalis que loquitur de prescrip. et an. et similiter quadriē nium datū ad petendū restitutionē in integrū nō currit ignoranti. vt probat Bal. in. l. falsa. C. de fide instr. et do. Bar. post antiquos in. clem. j. in. xxx. q. de resti. in. inte. nec dicat qd fauorē litiū minuendarum in prescrip. et an. non hz locū resti tutio: qd nō reperit hoc iure cūctū. Preterea etiā aduersus sniā que transiit in re iudicatā dat restitutio ex capite ignorātiā. vt per Ly. in. l. j. C. de cōdi. inde. et p. Ang. et Jmo. in. l. imperatores. ff. de re iud. cū cōcor. et hoc qd sunt reperta instrumenta de nouo: vt ibi per eos quāuis de iure cōi propter instrumenta nouiter reperta fauore litiū diminuendarum nō possit rescindi sentētia. vt habet in. l. sub preterito. C. de trāsa. Ex his etiā que notauit de intentione principis non cōsuevit esse qd quispiā contra cameram suam se prescrip. tione tuatur magime tali videlicet sine aliquo titulo oneroso. Nec p̄di ctis ob. si dicatur qd princeps presumit sciuisse illud quod sui officiales. pro hoc allegabatur id quod no. Bar. in. l. nequid. ff. de incen. rui. nauis. cuius verba reassumit Anto. de but. in. c. j. de resti. spo. qd dico qd Barto. et domi. Ant. ibi pro hoc nū hil dicūt: imo cōtrariū probat in. c. cum ad sedem. cum glo. in. verū. interdictū vnde vi. extra de resti. spolia. dominus habet probabile causam ignorandi factū procuratoris. l. quod vul go. ff. pro emplo. Quinimo non constat etiam quod offi

ciales ipsius principis habuerunt de hac reparticulari sciētiā et non presumitur qd habeant sciētiā omnīū que continentur in codicibus librorum vbi continentur multa negocia implicata. l. pe. et ibi Bar. ff. de cōfess. et Bar. in. l. non fatef. eo. tit. cū conco. Venio ad scōm principale: scz an illa cō cessio sit perpetua vel temporalis. et dico qd tēporalis patet quia non precessit causa habilis ad trālationem dominij perpetui tantorū bonorū. petebat enim domina Jacoba sibi satisfieri de libris xxxij. et qd sibi prouideret de victu et pro alimētis. l. cum verbo victus. ff. de ver. sig. que alimenta finunt cūz vita. l. hi. s. modus. ff. de trans. vnde cum nō precesserit causa habilis ad translationem dñij perpetui ipsorum bonorum. ideo verbum illud non potest importare illā perpetuā translationem dñij bonorū valentiū. iij. vel. v. milia. vt no. Barto. in. l. si constante. in. q. q. vltime partis. ff. solu. mar. et sequuntur alij vbiqz. Pro hoc facit qd no. gl. et doc. in. l. j. ff. de super ficiebus. vbi habet qd qualitas p̄terit facit discernere qualiter intelligit esse cōtractus: et pro hoc etiā facit: qd responsio principis in andantis assignari bona o3 intelligi fin supplicatio nem petentis. l. defensor. s. qui interrogatus. ff. de interro. act. et in. l. de inuti. sti. s. preterea. et Nec ad hoc vltimū ob. qd no. domini de rota sua cōclusionē. xxxij. incipiente. Itē si petatur vbi dicunt qd si petat cōmitti causa cum potestate procedendi summarie simpliciter et de plano sola facti veritate inspecta ac terminis nō seruatis vel abbreviatis rescribatur per hec verba audiat talis et procedat summarie et. nihil cancel lando omnia petita videretur commissa. c. olim. de rescri. et c. cum dilecti. de dona. Ita formaliter dicūt. et sic ista decisio videtur facere pro nobis nō contra nos. Et quod rescribens videatur se referre ad supplicata expresse determinat Joā. de imo. in. l. iudex postq̃. ff. de re iud. in. viij. col. ver. iuxta predicta iusurgit dubiū et c. allegat. d. l. si defensor. s. qui interrogatus. excipit tamen vñ casum quem ibi ponit in quo videtur etiā rescribens excedere petita causa et fauore litiū minuendarū. et hoc colligitur per no. per Jo. an. in. c. vt nostrum. de appel. Secūdo circa hoc dicimus quod dato qd princeps voluisset assignari imperpetuū bona: tamē ex illo mandato nō fuit assignatum dominij ante translationem faciendā per facto res. l. fundi. ff. de acq. posses. et Et maxime quia mandatū fuit de bonis certis et in genere: et in. l. i. s. incertū. ff. de acq. posses. sed ipsi facto res assignarunt. d. bona vsqz ad vitā eius. ergo non potest dici acquiritur ius in illis bonis nisi vsqz ad vitam. Nec adhuc ob. si dicatur qd malignitas procuratoris vel factoris non debet attendi. sed voluntas principis donantis. l. qui mihi donatū. ff. de dona. l. qui fundum. s. procurator. ff. pro emp. quia rñ. duobus modis. primo qd illa iura loquunt qū mandatū fuit a tradente super re certa et specifica: quia hoc casu nudum ministerium tradentis prestabat procurator: sed hoc mandatū fuit factū in genere ad procuratorem autē spectabat eligere: et ista sunt adiuncta valde diuer si effectus: vt patet in. c. j. de offi. deleg. in. vj. Secundo rñ. deo qd iura in contrarium loquunt quando machinatio fuit in procuratore illius cui debeat acquiri sed nos loquimur in procuratore illius qui tradere volebat: quo casu machinatio talis procuratoris bene impedit acquiri dominij illi cui tradendū erat per Barto. et gl. et doc. in. l. si is cui. C. de fur. vnde si mando procuratori meo vt ibi rem tradat: et ipse in suo vsu conuertat tibi non acquiritur dominij. et per consequēs nec conditio furtiua que datur domino: secus si fuisset procurator tuus. cetera suppleat prestantia domini iudicis.

Epitome.

Conductor Qui iurauit per vnam cessationem solutionis cadit ipso iure a tota conductione.

Consilium. LXXXV.

Non puto id de quo querit longā disputationē exigere. Propter ea breuiter nūdeo postq̃ conductor anno preienti nō soluit affictum prout iurauit et promisit quis nō cessauerit in soluēdo p biennij vel triennij cadit ipso iure a iure sue cōductionis ppter priuati. l. si qd maior. C. de trāsa. et in terminis in cōtractu locationis decidit ita Bar. in. c. que relā. extra de iure iur. super glossa. j. Per quam decidit qd in terminis illius decretalis ille qui cū iuramento promiserat.

Principē. Andre. iser. de prohi. feud. alie. pro fede. colū. xxxvj. in vsib. feud. Bal. l. sicut. i. fi. C. de p̄scri. xxx. vel. xl. an. et dñs attip. asac. in cōti. qua dragenale. de prescrip. fallit qū agit de ladiculis aut si milib⁹. gutti. pap. deci. delphi. cccc. xvi. **Ignorantie.** s. consil. lxxj. sed hoc non est simpliciter verum vt. j. lib. ij. consil. clj. in fi. **Ipso iure.** idēz Alexan. consilio cy. colum. iij. lib. ij. Anton. patru. rep. l. j. de iure iurā. effect. xxxij. dñs po. marsiliē. sing. cccxvi. Fran. rip. c. ij. col. v. de rescrip.

Libri Primus Consilii Alexand.

alteri annuam pensionem soluere si semel cessavit soluere: sic periturus fuit incidit in commissum: et priuatur iure suo absque eo quod expectetur cessatio biennalis iuxta l. quero. §. inter locatores. ff. loca. 2. c. potuit. de loca. et hoc etiam colligitur expressus ex alia gl. in fi. in d. c. querela. Pro hoc bene facit quod tex. in d. l. si quis maior. loquitur nec in contractu transactio nis: sed etiam in pacto iurato quod est generale ad omnes contra ctus. l. j. ff. de pac. no. gl. j. in fi. et in l. j. in prin. ff. de actio. et ob. et ideo dicitur doc. communiter in d. l. si quis maior. quod dispositio illius legis habet locum in quolibet contractu iurato. quando faci cit tex. ibi in versi. placitis. Et eo presertim quod dispositio est exorbitans tenens ad maiorem obseruationem iuramenti extenditur de vno casu ad alium ex identitate rationis: ut no. in ant. sacra meta puberum. per gl. et doct. C. si aduer. v. d. i. l. i. §. j. ff. de contrario indi. tute. Ubi autem non interuenisset iuramentum an statim possit expelli cum cessat soluere in distinctione que tradi tur in l. eod. c. locati. et in l. j. C. de iure emph. et in d. §. inter locatores. ubi per Bar. et alios in aut. qui rem. ubi per Jaco. but. et Bal. C. de sacros. eccl. quod hic non discutio: quia non ex peditante iuramento ut in themate presupponitur.

Summarium.

Privilegium quoddam reale. quoddam personale.
Immunitas dationis perpetuo concessa persone intelligitur ad vitam.
Princeps in dubio non censetur preiudicare fisco: nisi in qua tum exprimit.

Consilium. LXXXVI.

In causa dationis vini circa quoddam decretum Danielis quondam concordienensis super quo dubitatur. Atrium tale decretum dicatur perpetuo durare an vero dicatur temporale: et non habeat vires post mortem ipsius domine Antonie in ipso decreto vel privilegio nominate. Et primo videtur dicendum quod istud decretum semper et continue debeat durare: quia ea que perpetuo conceduntur semper et continue durant. c. que ad perpetuum. xxv. q. j. c. perpetue. de elec. in. vi. cum simi. Preterea privilegium concessum a principe intelligitur continue et semper durare regula decet concessum a principe beneficium. de reg. iur. in l. cum multis ibi allegatis in glos. sed istud privilegium videtur huiusmodi: ergo et. Sed his non obstantibus ego puto partem contrariam esse de iure verioris: vix quo tale privilegium dicatur finire per mortem dicte domine Antonie. Et per intellectum et solutionem dictorum supra dicto quod duplex est privilegium aliud reale aliud personale privilegium reale semper durat donec res que conceditur durat. c. j. et h. et per totum. xxv. q. j. §. et hec diximus. de verb. sign. c. abbate sancti syluam. privilegium vero personale expirat cum persona. c. petisti. vi. q. i. c. h. de ant. et vsu pal. regula privilegii. cum pluribus ibi allegatis. de reg. iur. in. vi. Sed istud privilegium est huiusmodi: scilicet personale: ergo cum persona dicte domine Antonie expirat. Et quod sit personale: satis manifeste apparet. nam cum concessum sit persone et expresso nomine persone dicitur personale: ut in ca. quoniam abbas. de offi. dele. ca. si gratiose de rescrip. in. vi. Nam privilegia etiam in dubio intelliguntur personalia si personis concedantur. ita dicit gl. notabilis in summa. xxj. q. iij. c. cum venisset. in glo. in verbo personaliter. de insti. Et clarius gl. in c. tua. in gl. fi. de his que sunt a prela. sine consensu capiti. que dicit quod ubi privilegium conceditur persone sine preiudicatione temporis dicitur durare tale privilegium usque ad vitam ipsius allegat optimam tex. in c. possessiones. xxvi. q. iij. Sed in isto privilegio apparet euidenter quod fuit concessum ipsi domine Antonie tanquam persone sue ut apparet in pluribus locis et precipue in prin. dum dicit. dilecte nobis in christo honeste mulieri et. Preterea ibi narratur quod multa alia privilegia temporalia fuerunt concessa viro suo et ipsi mulieri quoniam etiam molestabatur nunc confertur imperpetuum. donec vixerit. Nam verbum perpetuo exponitur id est donec vixerit cui facta est talis gratia. Ita exponitur per glo. in c. gratiose. de rescrip. in versi. perpetuum. exponitur id est donec vixerit. et gl. in c. fi. in versi. perpetuum. eo. tit. et li. facit tex. in l. j. ff. pro socio. et tex. et gl. in c. reperitur. in fi. j. q. j. et plures alias exceptiones facit. et facit text. et gl. in c. ex literis. de constit. cum multis alijs simi. Ecce apparet ex omnibus istis quod istud tale privilegium fuit personale. et merito cum persona extinguitur regula privilegium. de res. in. vi. et in c. petisti. vi. q. j. et in l. leges. in fi. C. de leg. et in l. fi.

C. de const. prin. Et sic concludendum est ex omnibus supra dictis quod domini dationis datum vini non tenentur nec obligati sunt ad obseruationem talis privilegii siue indulti. Nec ob. si dicatur quod uno ipsorum decretum est reale ut ex eius inspectio ne apparet. Nam ibi dicitur decernentes ex nunc quod in ipsa domo taberna seu hospitio consueto panem vinum et alia hospitio consueta vendere possis tu aut illi qui eam affictu aut pensionem seu iure domini tenent: ut dignum est minimeque valeas in aliquo molestari. Nam notandum est verbum dominum per quod appareret quod istud decretum voluit comprehendere quod etiam si alteri hec domus fuerit alienata quod ille talis emptor possit uti tali beneficio seu privilegio: quia cum appellatione dominum intelligatur de directo. l. j. ff. si ager vectig. vel emph. pe. merito de ipso in proprio significato debet intelligi quia ad hoc respondeo quod verba in privilegio non plus operantur quam ipsa sonant. c. porro. de privilegio. cum si. nam in ipso decreto dicitur quod in ipsa domo seu hospitio vendere possis. Deinde subdit minimeque valeas in aliquo molestari. et sic ipsa verba dicantur esse directa persona merito dicitur personale iuribus. §. alleg. Et non obstat verbum dominum: quia intelligitur de domino utili et non directo. nam verba etiam improprie sunt subiecta materia. c. rego. xi. q. iij. c. causam. cum si. de rescrip. facit glo. in c. ad aures. de etate et qualita. c. griseolarius. xxij. q. iij. cum si. faciunt ea que no. in c. exhibita. et ibi per do. Abb. in prin. de indi. et faciunt ea que no. in c. nam concupiscentiam. de consti. Facit etiam quia ratio sequens restringit dictum generale preceps. l. cum pater. §. dulcissimis. ff. de leg. ij. nam si dictus concedens voluisset etiam successores comprehendere facile fuisset ei dicere valeas ac successores tui valeas molestari. ut i. c. ad audientiam. de deci. et ideo cum non dixit et tacuit merito non voluit ipsos successores comprehendere. argum. tex. in c. none. de presum. et in l. maritus. C. de procur. c. qualis. cum si. xxv. dist. Et si dicatur quare non debemus ita illud verbum valeas molestari impropriare sicut verbum dominum quia ad hoc respon. quia cum de natura ipsius privilegii directi persone sit esse personale et non reale iuribus supra allegatis merito potius debemus sequi naturam veram ipsius nature privilegii quam eius accidentia. Ad hoc facit in simili quod notabiliter dicit Spe. in tit. de inquisitione. §. pe. versi. quod si in litera. ubi dicit quod ubi alias princeps possit committere causas in forma iudiciali et non iudiciali et facit commissionibus et inquisitionibus quod in dubio semper presumere debeat quod voluerit committere in forma commissionis iudicialis. quia res reuertitur ad naturam sui. c. ab exordio. xxv. dist. cum simili. Ita dicimus in proposito quod cum ex isto decreto fiat preiudicium fisco: quia ipse fiscus minus recipit quaz reciperet nisi esset tale decretum merito ut facilius res reuertitur ad primum statum scilicet ad commodum fisci debemus presumere quod fuerit privilegium personale et non reale. Et maxime ut dictum est natura privilegii directi persone intelligitur personalis: ut dictum est: et minus preiudicat fisco. Et in dubio intelligimus semper principem noluisse iuri ipsius fisci derogare nisi tantum in quantum expressam fecerit mentionem. arg. c. super eo. de off. deleg. etiam quod dicit do. Anto. in c. ut debitas. de appel. Ex quibus omnibus concludo partes dicti iudicis esse in iudicando privilegium ipsum fuisse et esse personale. Et merito eum persona extinctam fuisse in regula privilegium. de reg. iur. in. vi. cum simili. ibi allegatis. Alexan. de mola.

Summarium.

Confessio qualificata non potest acceptari sine qualitate.

Consilium. LXXXVII.

In causa Ludouici de arengeria cum Ludouico de giliis sit dubium. An in executione sententie librarum. xx. petita contra Ludouicum de giliis debeat admitti compensacio cuiusdam mercedis que dicitur deberi per Ludouicum de arengeria Antonio quodam Michaelis de rubena occasione fallorum quatuor mille factorum per dictum An. Ludouico de arengeria ad rationem solidorum. iij. pro centenario et occasione. xx. vitium lignarum factorum per dictum Ant. dicto Ludouico ad rationem solidorum quatuor pro quolibet vice. Et per parte dicti Ludouici de giliis dicitur quod sic eo quod apparet sufficienter in confessione Ludouici de arengeria dum respondet positioni incipienti. Item quod dictus Ant. ex dictis lignis et etiam positioni prime sequenti. Contrarium mihi videtur proculdubio esse verius. primo quia in positione dicit non credit

credit nisi de quatuor mille quingentis fassis ex alia ea quam ex causa obligationis Ludouici de gilinis. oportet enim qd dicta confessio acceptet cum sua qualitate. unde si confiteor me tibi promississe sub certa conditione oportet qd tu acceptes confessionem cum illa conditione adiecta in ea. Et ideo si confiteor me promississe tibi. x. vt tu dares mihi librum non potes acceptare confessionem in ea tñ parte in qua dicit qd promisi tibi. x. ista habentur per gl. Bar. z ocs in l. si quidē. C. de excep. per Ly. z Bal. in l. h. C. de do. ante nup. z Ly. in l. j. C. de cofes. in. xij. q. z ibi dicit qd non refert an sit facta confessio qualificata in vno tantum. c. an in duobus tantum conegis: ar. letia s. j. ff. de mino. z. l. in hoc iudicio. ff. fami. etc. idē dicit Bar. in l. lauchus. s. idē quesit. ff. de libe. le. z no. Spe. in ti. depoh. s. si. veric. pe. z Archi. in. c. j. de cofessis. in. vj. z no. doc. i. c. bone. el. h. de post. pre. lato. cum si. sed dicta confessio est etiā in vno z eodē capitulo qualificata: ergo nō pōt diuidi. Et bñ aduertatis qd in dicta responsione non est illa aduersatiua: sed ex alia causa imo absqz vlla aduersatiua respondit. z sic sumus proprie in casu no. in. d. l. si quidē. Nec obstat si diceret qd qñ presumptio est cōtra contentent: tunc pōt acceptari principalis confessio z res probari qualitas vt p Bar. in. d. s. idē quesit. qz posito qd opī. Bart. esset vera qd tñ multi reprehendunt in confessione facta sub vno z eodē cap. vt Sal. in. l. j. C. de cofessis z Bar. in. l. x. ff. de ver. obl. Tñ dico qd in casu nostro nulla est presumptio iuris cōtra qualitatem adiectam in confessione: nam si in confessione confiteretur qd fecisset illos falsos pro alia causa indebita vel illicita esset bene presumptio cōtra illam qualitatem. l. cū de indebito. in prin. ff. de proba. c. sup hoc. de renun. l. merito. ff. pro socio. l. si procurator. ff. de cōdi. inde. cuz si sed nō ita dicit in d. confessione qd fuerit pro causa illicita vel indebita. Accedit qz apparet etiā Jac. principalem debitorem z laboratorem Ludouici de gilinis esse obligatum p alia quantitate dicto Ludouici de arengeria vltra quantitatem debitam per Ludouicum de arengeria aduersus Ludouicum de gilinis. nam est debitor in alijs libris xxvij. bon. quas pmissit Ludouicus de arengeria soluere Philippo de rubena intra certum terminum iam elapsum de mandato dicti Ludouici constat publico instrumento pducto apud acta absqz eo qd soluerit z stat qd Jacobus remanet obligatus. d. Ludouici de arengeria. nō aut ex mandato Ludouici est acquita actio dicto Philippo. l. si cū Corneli. ff. de sol. saltē cū nō appareat de illa acceptatione vel ratihabitione dicti philippi. l. nego. ff. de neg. gest. z ista est illa cā ppter quā dictus Ludouicus de arengeria sūt Ant. fecisse dicta ligna. s. vt cōpēsaret illa quantitatem qd est vltra dictas libras. xx. petitas aduersus Ludouicum de gilinis: vt etiā clare pter rñsionē facta ad penultimā positionem z in hoc nulla est presumptio iuris cōtra Ludouicum: qz potuit conueniri qd dicta ligna cōpēsarent in eo quod superest vltra quantitatem dictarum librarum. xx. petita. Deniqz agi. cōtra Ludouicum de gilinis eo qz cōduxit Jac. in laboratorem suū. certe p eo Jacobo nō pōt opponi cōpensatio de eo qd debet Ant. a Ludouico de arengeria cuz nō appareat fuisse actum inter dictos Jaco. z Ant. se obligates dicto Ludouico in solidum in dicto instrumento qd erant socij in certa obligatione adeo qd commodum z incommodum deberet ex eorum cōuentione esse cōe inter eos. Ita decidit Bart. in repe. lex duobus. in vlt. q. iunctis no. per eū in. vj. q. ff. de duobus reis. z etiā qz nō apparet qd tantundē quantundē est id de quo opponitur cōpensatio peruenerit de bonis dicti Ludouici de arengeria ad dictū Ant. vt per Bar. in. d. lex duobus. in fi. Preterea quō pōt Ludouicus hac exceptionē opponere cū nō sit fideiussoz Ant. nec etiā Jac. qd est fortius. nā fideiusso nō cōtrahitur sine verbis. l. blanditus. C. de fideius. ergo non sumus in casu qd possit suffragari dicta allegata exceptio cōpensationis. l. verū. cū si. ff. de cōpēs. Fortificantur predicta qz in positionibus Ludouici de gili. solū deducit vñ dictum in quo dicit qd Jac. tenetur Ludouici de arengeria. z Ludouici de gilinis ex forma statuti solū tenet pro Jacobo laboratore. nō p Antonio quō ergo pōt dici qñ Ludouicus qui tenetur p dicto Jacobo opponere possit cōpensationem de eo quod debetur Ludouico de arengeria nō Jaco. seu Anto. certe non potest esse si apparet Anto. consentire huic cōpensationi: cum id tamen nō apparet. tex. est in l. rem suam. s. creditor. z ibi gl. ff. de compēs. Preterea non apparet ex positionibus dicti Ludouici de gilinis z responsionibus eis factis quod istud debitum in quo dicitur Ludouicum de arengeria teneri. do. Antonio ex causa dictorum lignorum fuerit creatum ante instrumentum factum inter dictū Ludouicum dictos Jaco. z Ant. de quo apparet in actio: z cū potuerit esse ante remanebat extinctū ppter solutū factum in dicto instrumento. z pbatio sua nō cōcludit de necessitate exceptio cōpensationis non est clara. ideo non releuat

contra Ludouicum de arengeria qui hz intencionē suam clare fundatā ex instrumento. l. matrem. C. de proba. l. cum actum. cum ibi no. ff. de neg. gest. z not. in cle. si. de rescript. z declarat Bar. in. l. non solum. s. sed vt probari. ff. de ope. no. nū. Ex a quibus patet qd ex multis capitibus: z ex quolibet per se nō potest Ludouicus de gilinis ex dicta cōpensatione se tueri. z ex his apparet nullo modo obstat nonnulla que per eximius aduocatum partis aduersę copiose allegata sunt Alex.

Cum sua. Vide in eo. consil. cxxij. col. iij.

Epitome.

Statutum vocat ad successionem cognatos proximiores i gradu, non per hoc excluditur representatio iuris communis inter filios fratrum.

Consilium. LXXXVIII.

Quod concurrere debe

ant si. lius fratris premortui z patru eiusde filij patris fratres in successione predicta sicut est de iure cōi prouisus in. s. reliquū. in auth. de her. ab intest. z in aut. vt fratrum filij. in pn. cor. nō obstat qd statutū dicat qd succedat cognati masculi put in gradu sunt proximiores vel concurrētes vsqz ad quartū gradū. pbat p tex. iuncta gl. in. l. cū ita. s. in fideicomisso. in ver. proximo. referēdo ad tex. gl. ff. de le. h. Nā ibi dicit in tex. qd si testator reliquit fideicomissum eis q sunt de familia vel agnatione sua intelligit relinquere ei q in familia seu agnatione tenebat gradū proximū qd verbū exponit in priorē gradum. l. proximus. ff. de verb. sig. l. h. s. hereditas. ff. de suis z leg. z tamē gl. in. d. s. in fideicomisso. in verbo proximo relata ad tex. vult qd etiā illo casu vocabuntur filij fratrum pariter cum patruis iuxta aut. cessante. C. de legi. here. Et doc. ibi videntur cōmuniter trāsire cū gl. excepto tñ Bal. qui illā gl. ibi reprehendit dicens illa gl. non est vera in terminis illius. s. qz in. s. in fideicomisso predicto cōsideratur quis sit potior seu prior in gradu ad quē habuit testator maiore affectionē. z maiore videt habuisse ad fratrem quā ad fratris filiū scdm Bal. q respondet ad. d. aut. cessante. qz ibi loquit in dispositione. l. h. tex. in. d. s. in fideicomisso. loquit in dispositione testatoris in qua cōsiderat ad quē maiore habuit affectionē testator. z p hoc allegat. l. h. s. si duo plures. ff. de legiti. tut. Sed in hoc Jo. de imo. in. d. s. in fideicomisso. reprehendit opī. Bal. z tñ opī. gl. qz in illo tex. dicit qd eodem modo vocatur ad tutelā prout vocant ad hereditatē. Unde qñ in successione ita hereditatis licet nō vocent pariter filius patroni z nepos ex altero filio s. solus filius tantū. l. libertas. ff. de bon. liber. nō mirū si etiam indicetur idē de liberti tutela: qz tutela z successio a pari procedūt vt. d. s. si duo. z in aut. de her. ab intest. s. ex. his. cū si. z scdm Joan. de imo. rñsio Bal. data ad tex. in. d. aut. cessante. nō est bona: qz tex. i. d. s. in fideicomisso. nō dicit magis inspiciedā esse affectionē quā dicat tex. in dicta aut. cessante. Sed solū dicit tex. in. d. s. in fideicomisso. in proximiorē gradu esse vocandos qd quidē dicit intelligi scdm ordinē successionis. vt in simili dicit in. d. s. si duo. z ita residet Jo. de imo. in. d. s. in fideicomisso. in fi. z sic vñ decidere casum nostrum gl. illa iuncto illo tex. ¶ Quinimo dato qd illud qd dicit Bal. in. d. s. in fideicomisso. esset verū nō obstat quo ad calum nostrum: qz in casu nostro tractat de dispositione legis z statuti nō de dispositione hominis vel testatoris. z fatef Bal. gl. in. d. s. in fideicomisso. verā esse dispositionē legis. Preterea repio qd Bal. in. d. cōsi. incip. in nomine dñi casu talis est quidā titius accessit z secutus est gl. in. d. s. in fideicomisso. per quam dicit qd si testator dixerit substituo filio meo proximos meos q videatur substituitur sorores z filios alteri sororis premortue allegat gl. preallegatā. Fortificant predicta per ea que dicit Bart. in. l. j. s. si filij. ff. de cōiungē. cū emā. libe. vbi dicit qd iura que dicunt qd in materia successiōis hereditatis nepos in locū patris succedit debet intelligi. id est gradū inū si nepos succedere dicitur in gradū patris sui quo ad effectū succedēdi sequit qd debet succedere hic filius fratris sicut succederet pater suus. ¶ Corroboro. qz in statutis habet locū extēsiō passiuā procedēs ab alijs regulis iuris cōmunis in. l. j. s. j. ad. l. tal. z no. Bar. z aq in. l. si quis seruo. C. de fur. z per id qd ibi no. gl. iuncta. l. vt tñ. y. j. ff. de seruo corrupto. z no. in. l. quod vero. ff. de legi. z Bar. in. l. omnes populi. in. h. q. princ. fr. ad tre. Sed de

Liber Primus Consilio. Alexan.

iure cōi habem? regulā cōiter dicēte qđ subrogatū seu succēdens in locū alteri? sapit naturā eius in cuius locū subrogat. si eū. s. qui in iuriarū. ff. si quis cau. c. ecclia. el. j. cū si. vt lite pēdēte. s. dicit? fili? fratris succedit in gradū z locū patris sui. d. s. reliquū. z no. Bar. in. d. s. si filius. ergo sicut statutū admissit p̄rem istius filiū fratris ad concursū cū fratribus. ita censetur admittere filiū subrogatū z succedentē in locū z gradum eius. ¶ Corroborant predicta illud verbū positū in statuto dū dicit prout in gradu sunt proximiores vt cōcurrētes vsqz ad quartū gradū. nā positū qđ fili? fratris cū patris suis dicere cōcurrere in eodē gradu cū dicitur secū currere vsqz in successione: p̄allegata aut. cessante. ¶ nam cōcurrētes illi dicunt qui simul ius aliquod cōsequēdū de iure veniūt. l. vnica. x. si. si vero non oēs. C. de cadu. tol. l. si finita. s. cū aut. ff. de dā. infe. z l. idem. in prin. ff. qui po. in pig. hab. z licet alias vba prout in gradu deberēt intelligi fortasse repetita in illo p̄icipio cōcurrētes. tū hoc casu in dicto statuto nō debent intelligi repetita ne alias induceret correctio iuris cōmunis scilicet qđ frater vt p̄ior in gradu excluderet in totū filiū fratris. ¶ hoc probat no. gl. in. c. cupiētes. s. qđ si pro. ex. in vers. petere. de elec. in. vj. vbi gl. vult qđ inquantū tex. ibi dicit qđ si electi personaliter cōparere: z suarū electionū cōfirmationē seu persecutiones vel executionem petere nulla iusta causa interueniente contempserint qđ nō debeat illud verbū personaliter referri ad verbū petere: sed solū ad verbum comparere ne inducatur correctio iuris licet alias non resultaret talis correctio: fieret talis repetitio: z pro hoc vt statutū offendat minus ius commune z ius priuaticitū est verba statuti improprie probat in. c. cū dilectus. de cōsue. quē tex. ibi ponderauit Anto. de but. Jo. de imo. in not. ¶ Attento maxime qđ etiā fm istum intellectū plura operat z multa disponit vltra z contra ius cōmune in preferēdo masculos feminis: z in alijs vt ex eius inspectione apparet ex quibus cōcludo dictū filiū fratris admitti ad successionem in locum patris defuncti vna cum patris. Alexā.

Epitome.

Processus factus post

recusationem est ipso iure nullus. Quid autem in facto post appellationem distinguitur. nu. 9.

Consilium. LXXXIX.

Diligenter consideratis

his que in themate cōtinētur circa primū dubiū.

¶ Aduertur prima cōsideratione dicendū iudicem legitime recusatū modū cognita recusationis causa potuisse pcedere z sic pcessus valuisse. ¶ Et primo pbat p tex. in. c. iudex ab ap̄lica. de offi. dele. lib. vj. vbi iudex postqđ est recusatus pōt tū de partis recusantis cōsensu delegare. ergo p recusationē nō desijt esse iudex cause: qđ si desijset esse iudex cōsensus nihil operaret quo ad hoc vt posset cām alteri delegare. l. priuatorū. C. de iurisd. om. iu. in. c. significatibus. de offi. de leg. ¶ Secūdo probat ex eodē. c. iudex. in. fi. vbi habet qđ lata sentētia sup recusatione omnino definit esse iudex: ergo text. aperte innuit qđ ante latam sentētiā nō definit esse iudex. ergo si retinet iurisdictionē in habitu licet cōtra exercitium iurisdictionis possit obijci exceptio recusatiōis. tū si illa nō obijciat iudex pcedat ad vltiora. videtur tacite p̄nunciare sup exceptione z illā regere. vt in. c. ex parte. cū ibi no. de appe. l. aut p̄tor. s. permittit. z ibi p Bar. ff. de mino. no. Bar. in. l. a p̄cedere. C. de dila. z idē doc. in. c. ij. de dila. z i. c. exhibita. de iudi. ¶ Tertio p hoc facit recusatio z appellatio equiparant: vt in. c. sup eo. el. ij. de appella. no. Jo. And. in rub. de appe. sed si appellet ab interlocutoria: z iudex a quo procedat ante inhibitionē sibi factā: pendet processus ex futuro enētu. qđ si p̄nunciabit p appellante irritū fuisse processum dicti cōtract. c. nō solus. de appe. in. vj. z in. d. c. exhibita. cū si. sed verū est qđ nō fuit in proposito p̄nunciatū dictū iudicē fuisse legitime recusatū nec etiā cōstat probatā esse legitimā causam recusationis iuxta. c. suspicionis. de offi. delega. ergo pcessus tenuit sicut z quādo pcedit pendēte appellatione. vt dixi. nā ille qui ibi appellauit p̄tendit iudicē esse suspectū ratione grauaminis. facit qđ habetur in. c. ad hoc. de appe. ¶ Quarto ad idē videtur tex. in. l. nō distinguemus. s. quidā. ff. de arb. vbi etiā processus factus ab arbitro post recusationē non est ipso iure

nullus. vltimo cōfirmatur autoritatibus. nam isti op̄i. tenuit Inno. in. c. cum speciali. de appella. Spec. in tit. de recusat. in prima parte. s. qualiter. vers. qđ si subdelegatus. z Lap. in. d. c. iudex. z Ang. in. l. qđ poterat. ff. ad trebel. z Joā. de imo. in. l. quidam. de re iud. ¶ Sed p̄missis nō ob. cōtrariā sententiā de iure probabiliorē esse puto p tex. in. l. j. C. si quacūqz predictus potestate. vbi facta iudicis protestatione ab eo eximitur ois iurisdictione. ¶ Secūdo per tex. in. c. requiris. in verbo tūc de mam. de ap. vbi patet qđ postqđ electi sunt arbitri qui cognoscere habēt de causa recusationis. nō potest iudex vt iurisdictione nisi tunc demum cum intra terminum p̄fixum ab arbitris ad probandū de causa recusationis non fuerit probata causa recusationis. Sed in themate nostro p̄supponitur electos fuisse arbitros ergo zc. ¶ Tertio p tex. in. c. legitima. de appel. in. vj. ¶ vbi permittitur iudicis potestas cognoscēdi in causa p̄ncipali solū qñ arbiter intra terminū a iudice p̄fixū nō terminat causam recusationis. ¶ Quarto per tex. in. c. iudex. vbi iudex recusatus nō processit de cōsensu recusantis: s. in proposito iudex recusatus in causa nihil agere pōt nisi de cōsensu recusantis: nec ob. qđ pōt de consensu recusantis. ergo non desijt esse iudex attēto qđ alias cōsensus recusantis nihil operaretur. d. l. priuatorū. qđ respondeo quādo recusatus cōsensit qđ iudex procedat tunc cessat causa propter quā p̄uabatur iudex iurisdictione. s. per suspensionem quam de eo pars habebat. ideo lex abdicat iurisdictionē ab eo nō simpliciter: sed cum ista qualitate vt procedere possit de cōsensu recusantis vel fm Joā. de imo. in. d. c. iudex. potest respōderi ad illud tex. qđ licet per recusationē eximatur a iurisdictione tamen qđ hoc est fauore recusantis potest euanescere ex eius facto z cōsensu. z hoc ratione inspecta. tex. ibi in fin. voluit ante latā sententiā super recusatione nō expirare iurisdictionē iudicis recusati scz qđ potest recognoscere de cōsensu recusantis anteqđ ferat predicta sententiā nō post. z hoc modo erit sublatū p̄uimum z fm ar. adductū per partem cōtrariā. ¶ Quinto pbat qđ recusatio z appellatio a pari pcedūt. l. apertissimi. C. de iudi. z. d. c. super eo. sed facta appellatione pendēte sunt nulla. c. per tuas. de sen. exc. c. licet. eo. ti. lib. vj. z. l. j. ff. nil no. ap. p̄d. ¶ Vltimo probat autoritatibus. nā hoc tenuit gl. in. c. quoties epi. ij. q. vj. z in. c. qđ suspecti. ij. q. v. z gl. in. d. l. apertissimi. in vers. exēcutore. z Hostiē. z Jo. and. in. d. c. cū speciali. z. d. l. legitima. z Barto. in. l. qđ poterat. ad trebe. z lapus alle. j. z pe. de anch. in. d. c. iudex. z idē tenet Sal. i. d. l. apertissimi. ¶ Idē ibi voluit Ant. scz qñ iaz essent electi arbitri. secus si nō essent electi. qđ tunc dicit pcedere posse op̄i. Inno. ¶ Et ita dicit dominic? de sancto gemi. in. d. c. iudex. z. d. c. quoties. volēs qđ quādo sunt electi arbitri processus nō valeat per. d. c. ij. requiris. de appel. z ita dicit velle Host. in. d. c. legitima. Sed anteqđ sint dicti arbitri pposita tū causa recusationis. tūc sunt op̄i. inter doc. an processus valeat: z tādē ipse tenet qđ nō per. d. c. iudex. z ita dicit sentire gl. ibi in ver. pponatur. in fi. ¶ Istā op̄i. sequitur etiā do. abb. modernus in disputatione sua incipiē. clericali ordine volens qđ quod pcessus factus post recusationē sit nullus? quia iudex recusatus pcedēs in cām anteqđ sit p̄nunciatū super recusatione facit cōtra iuris ordinē. d. c. cū spāli. z. d. c. suspicionis. ergo processus est nullus allegat. l. pro latā. C. de sentē. z ad hoc etiā allegat. d. c. iudex. ¶ Istud etiā in iudice delegato videtur tenere Ant. de but. in. d. c. cū spāli. vbi dicit qđ pcessus erit null? qñ iudex pcessit eo tpe quo ab eo erat abdicata iurisdictione. z dicit qđ in delegato dicit abdicata iurisdictione fm qđ distinguitur in. d. c. iudex. vsqz post recusationē si iudex pcedat sine cōsensu recusantis vt dixi post istā op̄i. ¶ Facit bene qđ no. Inno. in. c. ceterum. de rescrip. vbi t3 qđ si iudex delegatus corā quo fuit opposita. exceptio qñ nō poterat cognoscere vigore scōarū literarū qđ prime tollebant scōas z quo casu debet deuenire ad electionē arbitrorū ppter dubiū. vt in. c. pastoralis. in pn. de rescri. post talē exceptionē procederet processus est nullus fm Inno. in. d. c. ceterū. ¶ Et ideo refert Host. l3 Inno. in. d. c. cū speciali teneat pcessum factū a iudice nō recusato valere tamē audiuit qñqz Innocen. cōtrariū dicere. ¶ Non ob. primum z scōm arg. in contrariū adducta qđ ad illa fuit respōsum. s. in. iij. ar. ¶ Ad tertū ar. respōdeo qđ si intelligam? qđ recusatio equiparet appel. s. ab interlocutoria tūc respōdendū est qđ illud est verum quo ad formā qđ tā in recusatiōe qđ i appellatiōe ab interlocutoria requirit expressio cause: vt in. c. vt debet. de appe. z in. d. c. suspitionis. nō quo ad aliū vt p̄t3 in. d. c. si cōtra vñ. in fi. de of. dele. i. vj. vnde videmus qđ a iudice exequēte nō appellatur. c. nouit. de appe. l. ab exēcutore. C. quorū app. z tñ pōt recusari. itē non appellatur a iudice nisi grauet. ij. q. vj. c. ois oppressus. l. j. ff. d. app. l. ab exēcutore. C. quorū appe. z tñ pōt recusari z per multas alias

tas alias rationes probant doc. in. d. c. super eo. el. ij. ¶ Quarta non ob. l. non distinguem. s. cum quidam de arb. primo q. dicit Jo. and. in addi. Spec. in tit. de recusatio. s. qualiter. vers. qd si subdelegatus. q. ille tex. facit pro et contra. nam negari non potest quin ille tex. faciat contra opi. Inn. in quantum ibi dicit q. saltem ope exceptionis infringit ille processus qui post recusationem factus fuit. non ob. l. auto. itates in contrarium allegat. q. rideo primo q. magis communis sententia gl. et doc. est in contrarium et ab illa non est recedendum ut habet in locis vulgaribus. preterea illi qui tenent opi. contraria non loquuntur q. arbitri iam essent electi ut dicit. s. zc. ¶ Et ex his infero ad decisionem secundum dubium. 6. an iudice non legitime recusato. et ab eo appellata. ob. nonnulla gravamina si postea procedit valeat eius actitata. et an exceptionis ope vel ipso iure sint nulla. ¶ Et videtur dicendum q. non sint nulla si facta fuerint a iudice. post appellationem ab interlocutoria ante tamen q. esset sibi inhibiti per iudicem ad quem per c. non solum. de appel. in. vi. et ideo videtur q. d. attendi an appareat in se appellatum vel non primo casu veniunt reuocandi gesta appel. pendente. secundo casu non ut habet in. d. c. non solum. s. j. ¶ Tamen his non ob. conclusio q. indubitata est processum esse nullum si factus fuisset post inhibitionem ut ibi et idem si factus fuisset post q. ipsemet iudex a quo detulisset appe. q. p. illa delatione o. s. se iurisdictionem abdicauit. c. cum appellationibus friuolis. de app. in. vi. l. j. in prin. ff. nil no. app. p. l. intra utile. in prin. ff. de minor. ¶ Abi autem neutrum istorum factum esset. et tunc dico q. ante nos q. r. m. vtrum gesta p. iudicem a quo circa articulum a quo est appellatum valeant dicendum est q. non quo ad illud incertum suspensa est iurisdictione iudicis a quo. c. dilectus filius. s. sarracenus. de rescript. qui tex. ibi singulariter ponderatur ad hoc per Anto. de but. in vlti. no. et etiam in vlt. col. et cum eo transit Jo. de imo. et idem dicit ipsi quo ad ea que sunt conexa illi articulo super quo est appel. c. super eodem. de appel. facit. c. l. z. q. ibi not. in glo. in. c. conualescat. de sent. exco. in. vi. ¶ Quantum vero ad capitula separata dicendum est q. attenditur an super eis processum fuerit post delationem ipsius iudicis a quo seu post inhibitionem quibus casibus oia sunt nulla. et si non fuit delatum nec inhibiti fin magis cōm opi. reuocant attetata si iustificatur app. et si constet bene appellatum. alias non per. d. c. non solum. et late prosequitur. d. Abb. in. d. c. super eo. post alios. ¶ Et in casibus in quibus dicit. s. abdicata seu suspensaz esse iurisdictionem iudicis a quo ut per delationem vel inhibitionem vel simplicem ap. q. tū ad arti. super quo est appellatum vel quo ad illi conexa verum erit dicere q. omnia gesta sunt ipso iure nulla quo ad iuris effectum ut pbat. q. q. vi. in. c. quoties epi. in verbo nihil erit. et in. d. c. licet. cum gl. ¶ Est verum q. si illud attetatum appellatione pendente consistit non solum in iuris effectum. sed etiam in facto ut traditio possessionis vel reitū quatenus respectu facti fuit processum requiritur reuocatio attentato. et de ista loquitur tex. in. d. c. non solum. et not. q. q. vi. arg. in glo. s. et la. pus allega. prima. et Archidia. in. d. c. quoties episcopi. et addo der. in. c. concertationi. de appel. in. vi. ¶ Que autem dicant capitula separata de quibus supra mentionem feci. declarant plene docto. in. d. c. super eo. nam sunt illa q. non habet in aliquo impedire vel impugnare negotium principale. ut si libellum actoris opponatur exceptio que concernat moderationem executionis sine ferere. ut q. reus non neget se debitorē in totum. sed dicat teneri ipsum exigi non posse nec debere in solidum. s. quatenus facere potest. q. si talis exceptio non admittat per iudicem et p. hoc appellatur. appellatio dicitur esse super articulo separata. scilicet a negotio principali. ¶ Ex predictis ergo comprehendet iudex ex processu an post appellationem processum fuerit super articulo super quo fuerit appellatum an super connego. an vero super separato. et sic an gesta sint nulla vel non ut facile colligitur ex supra dictis. ¶ Quo autem ad id q. ultimo loco querit quo remedio dicto dño Jaco. succurrat aduersus executionem factam per iudicem a cuius sententia diffinitiva fuit appellatum. et in hoc concludo q. nullum est favorabilius remedium quam imploratio iudicis officii a quo petat reuocari oia attetata app. pen. p. allegatum. c. non solum. in prin. p. l. j. in prin. ff. nil noua. ap. p. e. offm vero iudicis ad quem est illico facere oia in pristinum statum restitui ut ibi. et in. c. bone. vbi plene no. per doc. extra de appellatio.

Summarium.

- 1 Confessio acceptata non potest incontinenti reuocari.
- 2 Sententia lata non potest corrigi nec emendari. nu. 3. et 5.
- 3 Verba lata et data et c. non sunt de factione sententie.
- 6 Sententia incerta valet si p. relationem ad statutum potest certificari.
- 7 Satisfacere offerens debet habere fideiussores paratum.

Ere omnis

vis huius consultationis reducitur ad hoc an dictus dominus Henricus iudex poterit de iure addere dicte sententie illam particulam quam addit circa prestationem fideiussoris. ¶ Et omissis non necessariis mihi de iure concludendum videtur quod non maxime ex infrascriptis. nam sententie debent proferri cum cause cognitione et deliberatione matura precederet. et antequam proferantur debent in scripturam reduci et postquam scripte sunt debent emendari et corrigi antequam pronuncientur. et postquam fuerint emendate debent pronuncari. postea vero non possunt corrigi nec emendari. ita est text. in. l. j. C. de sen. ex peric. reci. ¶ Sed in proposito nostro iudex predictus cum emendare voluit non emendauit antequam pronunciat. sed post. et q. prius est non motu proprio sed ad petitionem alterius. et instantiam partis que cum vidisset latam esse a dicto iudice sententiam continentem in effectu q. dictus Franciscus teneretur prestare dicto Aldroandino fideiussorem de euictione possessionis petijt ut dicta sententia emendaretur pronuncians Franciscum predictum non teneri ad prestandum dictam fideiussionem nisi pro quantitate ducatorum ducetorum. et ita fecit iudex. et per consequens non seruauit formam. d. l. j. imo ex hoc apparet in iudice non precessisse dictam maturam deliberationem ante prolationem sententie. ¶ Confirmo q. dictus iudex postquam confirmauerat sententiam arbitrorum continentem q. deberet prestari fideiussio absque limitatione certe summe et dicta sententia partes ab expensis absoluerat. et sic pronunciasset super principali et accessorijis peractor dicti Aldroandini acceptauit. ideo notarius actorum cause videns iudicem peregrisse actum iudicandi et nihil amplius dicentem scripsit iudex dictam sententiam illa verba videlicet presente dño Zelano dicto nomine et predictis non consentiente nisi in parte et partibus et c. ¶ Unde si post hec iudex emendare et corrigere voluit non dicitur fecisse incontinenti. ¶ Hoc proba per id quod singulariter dicit Bal. in. l. gallus. s. quidam recte. ff. de lib. et posthumis in. j. colum. vbi voluit q. quod licet confessio facta in iudicio possit absque probatione erroris reuocari dummodo incontinenti fiat reuocatio ut est gloss. not. in. c. fin. in verbo iusta causa. de iureiuran. lib. vi. et ibi sequuntur doc. et not. Bal. in. l. edita. C. de eden. in reperi. paduana. in pen. chart. in verbo sepe. accidit quod quis vult emendare potest. et in. l. prima. C. de furtis. in. ix. colum. in verbo et not. quod interdum et c. tamen dicit Bal. in. d. s. quidam recte. quod si fuerit ista confessio acceptata per partem non poterit amplius reuocari absque probatione erroris. argu. l. sicut. C. de act. et oblig. et illam decisionem sequitur etiam Rudoni. Roma. in. l. j. s. si quis simpliciter. ff. de verbo. oblig. ¶ Et pro ea etiam benefaciunt no. per do. de sancto Semi. in. c. h. de renun. lib. vi. circa. iij. colum. in vers. quid si clericus turbatus et c. ¶ Fortius voluit gloss. in. l. actorum. ff. de re iud. per illum tex. secundum primam lecturam. quam ibi approbat Bart. et quod sententia non possit corrigi vel emendari a iudice postquam protulit verbum condemnatio vel absoluo seu equipollens. ¶ Et idem est de mente Bar. in. l. iudex postquam. de re iudica. in ver. vltimo quero et c. per illum tex. et per. d. l. actore. et ita etiam Bart. in. l. moris. s. iste fere. ff. de pen. per illum tex. et per Barto. in. l. j. in prin. in. iij. colum. ff. ad turpil. et Jaco. de bel. in sua disputatione incipiente. in Christi nomine cauetur. l. municipalis et c. Angel. in. l. quemadmodum. ff. de iudi. et Bald. in. l. et si seuerior. C. ex quibus cau. infra. irroga. in penult. colu. et in. l. quid ergo. s. pena grauior. in. x. colum. ff. eod. titu. et in. l. si quis filio exheredato. s. fina. ff. de iniusto testamen. et in. l. non dubium. in. vij. colum. C. de legi. et in. l. item labeo. ff. fami. erciscun. et in aut. interdicimus. C. de episc. et cleri. et in. l. certi conductio. s. quoniam. in penult. colum. ff. si cer. petra. in quibus locis concludunt docto. q. si iudex pro aliquo delicto tulit condemnationem in centum et adiecit quod si condematio esset in plus vel in minus quam deberet esse ex forma statutorum quod ex nunc reuocabat eam ad debitam quantitatem nihil operabitur dicta adiectio si est adiecta post verbum condemnatio prout etiam tenet Salyc. in. l. ea quidem. xix. colum. C. de accu. ¶ Bene facit quod not. Specu. in tit. de expensis. s. iuxta. vers. ix. cum ver. sequen. et Joan. and. in capi. fin. de rescript. vbi dicunt q. si iudex habet pronunciare se incompetentem et condemnare partem in expensis debet prius pronunciare super expensis ne si pronunciet prius se incompetentem non valeat. et postea pronunciatio super expensis tanquam facta ab incompetenti. ¶ Et hec procedunt quod non valeat adiectio quando fuit facta post verbum condemnatio. et in diuersa oratione ut fuit in casu nostro

¶ Non valeat. imo ex quo fit eadem sententia.

prout etiam voluit Bal. in i. cōstitutione. C. s. quibus. 7 Jo. de imo. in d. l. iudex postq. in xij. col. Et attendo etiam q. in casu nostro dicta clausula adiecta tēdit ad correctionē ipsius met sententie saltem in parte: quia prius erat pronuntiātum quod prestaretur fideiussor de enictione possessionis: quia intelligebat pro tota re. vt in l. si in rem prima. per glo. 7 doct. ff. de rei ven. 7 in c. ij. de libel. obla. sed per dictam adiectionē nō est prestādus fideiussor pro enictione totius possessionis: ideo quando resultat talis repugnantia non potest iudex se corrigere vt no. Bald. in d. l. labeo. 7 Joan. de Imo. in d. l. iudex. in. iij. colum. vbi dicunt quod tunc non habet id qd no. glof. in d. l. item labeo. Accedunt not. per Suli. de cu. in l. quia arbiter. ff. de arbi. vbi dicit q. iudex recitata sententia inconti nēti desijt esse iudex preterq. in accessorijis puta quo ad expē sas. l. Paulus. la. j. ff. de re iudic. iuncta. d. l. iudex. 7 l. j. C. sen tentiā rescindi non posse. 7 l. post sententiam. C. de sententijs. Et pro hoc etiam allegat: quia cum incontinenti sit acqui situm ius parti non potest per iudicem sibi auferri allegat in argu. l. huiusmodi. s. qui stichum. ff. de lega. 7 l. statu libe. in fi. ff. de lega. ij. 7 l. apud aufidiū. ff. de opt. lega. sed dicto Aldro andino fuit acquisitū ius ex dicta sententia ita acceptata per quam quasi cōtrahitur. l. ij. s. idem scribit. ff. de pecu. ergo nō potuit sibi ius questum auferri. Nec predictis obstat si in continenti contrarium allegaretur q. vbi sententia nō est ha bita pro absoluta 7 perfecta debet posse corrigi. ar. l. cōtract. C. de fide instrumen. 7 no. Pau. de cast. in d. l. actor. 7 per no. in c. qualiter. el. j. de accu. 7 per docto. in d. l. iudex. quia tūc vi detur incontinenti facta correctio per ea que notātur in l. in bone fidei. C. de pac. 7 in d. l. contractus. 7 tantomagis: quia dicta adiectio fuit facta anteq. apponerentur illa verba lata 7 data 7 in his scriptis sentētiā promulgata 7c. per id qd in fi. not. in fidei commissa. s. j. ff. de leg. ij. 7 in l. ex ea. in prin. ff. de testa. quia respondeo primo quod apparet dictā correctio nem non dici factam esse incontinenti ex quo iudex iam pro nunciauerat simpliciter 7 pars acceptauerat: 7 ideo actus fa ctus irrenocabilis: vt probauī supra. Et nec ad substantiam perfectionis sententie requirunt illa verba lata 7 data in his scriptis 7c. vt voluit glo. ordina. 7 cōmuniter approbata in c. fi. in verbo illustrium. in fi. de re indi. lib. vj. Deniq. si veli mus attendere styllum 7 consuetudinem iudicantium certum est quod postq. iudices veniunt ad actum pronuntiādi super expensis ostenditur mentem suam esse amplius non iudicare aliud super principali: 7 ita est cōmunis styllus 7 sic styllus ef fet contra dictū Franciscum. Itē quia cum iudex sine vlla re seruatione eorū que dicturus esset pronūciauerit nulla facta ante pronunciationem emendatione si post pronunciationē simpliciter facta 7 voluit ad petitionē procuratoris dicti Frāncisci emendare 7 corrigere apparet quod circa huiusmodi cor rectionem 7 emendationem non processit ante sententiā ma tura liberatio 7 cause cognitio merito hoc fieri non potuit: vt probatur in d. l. ij. C. de senten. ex pericu. reci. Preterea gl. 7 Bar. in l. actorū. 7 expressius Barto. in d. l. iudex postq. 7 Ange. in d. l. non quādamodū. 7 Bal. 7 alij in locis superius allegatis volunt q. quod iudex non possit post verbū cōdēno simpliciter prolatum corrigere sententiam etiam si fuit facta correctio anteq. iudex diuertat ad extraneos actus. nec ob. d. l. contractus. 7 l. lecta. ver. dicebā. ff. si cer. pe. cum si. q. respon det Jo. de imo. in d. l. iudex. quod illa iura loquunt quando actus sit ab habentibus potestatem de nouo actum illum in choandi. vnde ex quo incōtinēti aliquid adijcitur dicit inesse sed nos loquimur in iudice qui post prolatā cōdēnationē vel absolutionē nō pōt aliquid facere de nouo vel adijcere p. iura allegata pro prima parte: 7 maxime q. sententia cū magna 7 rigorosa solēnitāte proferri debet. d. l. ij. 7 in c. si. de reg. iur. lib. vj. Nec ob. id qd no. gl. in d. l. itē labeo. s. j. ff. fami. ercisi. 7 q. per illa no. Bal. 7 Ange. in d. l. iudex postq. vbi per hoc tenēt contra Bar. ibi q. respondetur fm Jo. de imo. in d. l. iudex. q. illa glo. loquitur quando illa adiectio fuit facta in eodem ora tionis contextu qd quidem potuit iudex facere sicut potuit adijcere conditionē. l. j. s. biduū. ff. quando appel. fit. 7 sic non sumus in casu: 7 magna differentia est an in eadem oratione an in diuersa fiat aliquid. vt patet ex not. in l. si quidem. C. de excep. 7 in l. exceptionem. C. de proba. Secundo respōdeo quod illa glof. loquitur quando iudex modificaret illud quod antea pronūciasset: non autem corrigit in totum vel in par tem: 7 ita etiam intelligit Bald. d. l. item labeo. sed in propo sito nostro corrigebat saltem in parte: vt supra probauī: ergo 7c. Non ob. quod no. Bald. in l. certa. in fi. C. quando prouo. quia Bal. ibi querit q. quid si iudex dicat nos bannimus ta les in centū 7 plus 7 minus secūdu formā statuti: 7 queratur

an valeat bannū dicit primo videri qd nō: q. incertam quāti tatē cōtinet. tamē dicit qd cōtrariū seruāt quia satis est se sup ponere iuri. c. dānamus. s. fin. de sum. tri. q. respondeo q. Bal. ibi loquitur de banno qd appellatur sententia interlocuto. qd per no. in l. j. s. quid ergo. ff. de ven. inspi. 7 no. Bald. in c. dno guerraz. in prin. in tit. hic finit lex. 7 in l. si in vlti. col. C. si a nō compe. iudi. 7 in aut. item nulla. C. de epis. 7 cleri. per illuz tex. 7 in l. ij. de epi. audi. 7 in l. si quis filio exheredato. s. eius q. ff. de iniusto testa. vbi etiam pro hoc allegat no. per gl. in l. j. ff. de requiren. reis. ideo cū iudex non sit functus officio suo nō mi randum si potest retractare 7 corrigere vt probatur in d. aut. item nulla. 7 ibi Bal. qd secus est in diffinitiuā. d. l. iudex. enz simi. Et ideo Jo. de imol. in d. l. iudex postq. in ista mate ria facit differentiā inter interlocutoriā 7 diffinitiuā: 7 quā uis Bal. 7 Ange. in d. l. iudex. teneāt cōtra Bar. tū ipsemet in locis in prima parte allegatis tenuerūt cōtrariū 7 secuti sunt opi. Bar. quā quo ad casum nostrū secutus est Joan. de imo. in d. l. iudex. rñdēdo ad allegata per Bal. 7 Ange. ibi nā con cludit Jo. de imo. quo ad casū nostrū q. vbi adiectio tēdit ad correctionē 7 solutionē sentētie in totū vel saltē in parte: 7 tūc etiā si fiat incōtinēti nō valeat per ea q. ibi not. p. Bar. cū suis cōcor. nisi ex p. textu oratiōis appareat indicē ex lapsu lingue errasse: 7 sic in eo qd p. cessit nullatenus cōsensisse. vt q. iudex dixit cōdēno imo absoluo. Et ita procedat fz en id qd no. gl. xvj. q. j. p. dicatoz. 7 not. Bal. in d. l. j. C. de furtis. in. ij. col. 7 in d. s. qbus. 7 in d. l. nō dubiū. facit. l. stichus. imo p. aphylus. ff. de ma. testa. Et sic apparet qd Jo. de imo. quo ad casū nostrū tenet qd adiectio nō valet q. tēdit ad correctionē 7 re solutionē sententie saltem in parte vt etiam supra probauī. nec in casu nostro fuit adiecta dicta dictio imo per quā appareat de errore ex lapsu lingue. Et per hoc patet respōsio ad no. per Bal. in l. terminato. C. de fruc. 7 lit. expē. dū allegat not. p. gl. in d. l. item labeo. s. j. naz vt dixi illa gl. nō procedit q. post orationē simpliciter cōtinētē verbū cōdēno vel absoluo adij citur in alia diuersa oratione clausula tendens ad corrigendū cōdēnationē prius simpliciter factā: vt supra retuli. Pre terea quicquid sit in casu questionis formate p. Bar. 7 Ange. in d. l. iudex. dico qd casus questionis nostre est longe clarior q. sit casus questionis formate per Bar. 7 Ange. in d. l. iudex. q. in questione nostra iudex simpliciter pronūciāuit cōfirmādo laudū quantū ad dictam prestationē fideiussoris 7 partis ab expēsis absoluit presente procuratore Aldroandini 7 acceptā te postea ad instantiā alterius partis iudex facit dictā aditio nem: sed in questione fo: mata per Bar. 7 Ange. nō interuene runt ista que arguūt dictam sententiā nō potuisse corrigi per no. per Bal. in d. l. quidā recte. 7 per d. l. ij. C. de sentē. ex peri. re ci. 7 alia supra allega. Non obstat id qd voluit Pe. de anc. in cōsilio in ordine meo. cxcix. incipiē. in christi nomine iudex 7c. q. responsio p. ex predictis. nam ipse ibi videtur adherere opi. quam tenet Ange. in d. l. iudex. contra quem tenet Bar. 7 ipsemet Ange. alibi 7 alij quos. s. retuli: 7 ad allegata p. Pe. de ancha. fuit responsus supra. Deniq. in casu questionis in qua loquit. Pe. de ancha. nō interuenit dicta acceptatio partis 7 precedēs absolutio facta super expēsis. 7 q. iudex nō motu proprio. sed ad instatiā partis addiderit put. s. deduxi. Ex his modo inferē qd cum dictus Franciscus nō prestā terit cum effectu dictā fideiussione pro enictione possessionis simpliciter put in laudo 7 in sententia iudicio lata ante dictā aditionem continetur non potest consequi executionē dicte sententie contra dictū Aldroandinum: q. prius debet adim plere pro parte sua. s. iulianus. s. offerri. ff. de act. emp. l. ediles etiam. s. si. ff. de edil. edic. 7 attento quod in specie Franciscus obtulit prestare fideiussorem pro quāritate ducatorum ducē torū licet etiā in genere obtulerit se paratū omnia alia facere ad que de iure tenetur illa generalis obligatio refert ad alia non ad augendā summā dictorū ducatorū ducentorū. l. doli clau sula. ff. de ver. obl. l. vgoz. s. felicissimo. ff. de leg. ij. Et Pre terea oportebat qd duceret actualiter secū fideiussorē paratū se obligare simplr pro enictione dicte possessionis. l. seruus si he redi. s. si. 7 l. statuti rationē. ff. de statu libe. l. qui decē. s. idē re sponsum. ff. de solu. 7 no. doc. in l. pretor. s. si quis paratus. ff. de oper. no. nun. 7 in l. si mora. ff. sol. mat. cuz si. Sed fideiussor oblatus scz Ludonicus de furno solū se obtulit paratū fidei iubere pro dicta quantitate: ergo non fuit legitime 7 perfecte adimpletum seu oblatum per dictum Franciscū. Ex quibus concludo quod nō prestita dicta fideiussione vel saltē nō obla ta legitima fideiussione pro enictione dicte possessionis sim pliciter non pōt obtinere Franciscus executionem sententie. Ita vt superius cōclusum est dico 7 cōsulo iuris esse Ego Alexan. de Imola. Bononie iura ciuilia legens.

Summarium.

- 1 **A**ffens predominatur in fideicommissis.
- 2 Extraneus substitutus duobus filiis post mortem eorum etiam vno decedente excluditur per superstitem.
- 3 Substituti inuicem non censentur plures etiam ex literis grauati post mortem nisi vltimus decedens grauatus sit de toto restituendo. nu. 8.
- 4 Substitutio facta vltimo morienti simpliciter intelligitur de parte illius tantum, non de toto.
- 5 Substitutio licet sit facta per verbum si vterque vel si omnes decesserint, in vno, nisi substituta persona que ex tacita mente substitutum excludat.
- 6 Filii filiorum licet positi in conditione non sunt substituti: nec possunt grauari.
- 7 Hereditatem totam restituere post mortem si plures grauantur, vno decedente statim locus est fideicommissio in parte eius.
- 9 Substitutio nedum fideicommissaria sed etiam directa ex coniecturis elicitur.
- 10 Emphyteusis non venit in restitutionem fideicommissi nisi sit hereditaria. nu. 12.
- 11 Spes renouationis an legari possit.
- 13 Emphyteusis indistincte venit in petitione hereditatis contra intestum possessorem.
- 14 Pacto derogari potest futuris literis in emphyteusi etiam pro se liberis accepta cum domini consensu.

Epitome.

Jacobus filius Jacobi bonagratie fecit testamentum in quo primo loco vocauit filios suos masculos et illis quandoque deficientibus vocauit filias feminas et eorum filios quibus quandoque deficientibus tertio vocauit successores bonagratie et his deficientibus quarto et vltimo loco pauperes res accedit. **¶** D. testator relinquit duas filias Jacobam et Catharinam postea decessit Jacoba relicta filia vltima et Catharina relicto Alberto et alijs filiis nonissime deinde decessit. **¶** Vt si sine liberis relicto quodam Augustino suo herede ab intestato ex eo forte quod erat consanguineus vel patronus et sic pro minor. **¶** Alberto qui est in quarto gradu contra quem. **¶** Augustinus agit petitione hereditatis. **¶** Alexan. quod bene etiam respectu bonorum que fuerunt Jacobi testatoris et quod rei non possunt excipere se in illis substitutos nec ex tacita substitutione inclusa in tertio gradu quia non est verum quod plures post mortem et totum restituere grauati sunt inuicem substituti nec etiam ex eodem expresso tertio gradu tanquam successores. **¶** Bonagratie patris testatoris quod non apparet pro qua parte sint heredes. **¶** Nam quia premeditabant petere restitutione fideicommissi nec habet ius ante restitutionem et hoc de prima. **¶** q. ad scdm in nume. **¶** x. **¶** d. Augustinum debere obtinere in petitione hereditatis si ostendantur esse bona emphyteutica quod satis est quod eis possessores ius non competit. **¶** h. **¶** d. **¶** c. **¶** d.

Consilium. XCI.

Roderatis his de quibus in epitoma te fit mentio. et visis his que subtiliter et copiose allegata sunt per vtramque partem procedam diuidendo hanc consultationem in duo dubia principalia. **¶** Primum est an stante dicta substitutione facta in testamento dicti Jacobi dictus Albertus cum fratribus sit saltem tacite vocatus ex tacito fideicommissio in dicto fundo: dato quod dictus fundus fuit alodialis et remansisset in bonis et hereditate dicti testatoris. **¶** Secundum dubium erit posito quod sic an attentio quod dictus fundus sit et est de iure emphyteusis dicti monasterij veniat in restitutionem dicti fideicommissi statibus dictis inuestituris et stante dispositione dicte bulle. **¶** Circa primum videtur prima consideratione dicendum quod sic: quia in vltimis voluntatibus mens testatoris predominat quicquid omissum sit in expressione verborum saltem quando agitur de fideicommissaria substitutione. **¶** l. cum virum. **¶** C. de fideicom. **¶** l. vnum ex familia. **¶** l. cum proponeretur. **¶** ff. de leg. **¶** iij. **¶** facit leg. **¶** iij. **¶** C. de liberis prete. **¶** in. **¶** l. in conditionibus. in prin. **¶** de conditio. **¶** demon. sed in proposito videtur quod mens testatoris fuerit quod dicta

hereditas deuenit ad dictum Albertum et fratres qui sunt de descendibus eius: ergo pro expresso haberi debet: quod autem ista fuerit mens sua colligitur ex ordine dispositionis testatoris qui primo vocauit filios masculos ad successionem suam. in secundo vero gradu vocauit filias feminas et eorum filios quorum appellatione veniunt nepotes. **¶** l. lucius. **¶** la vltima de here. **¶** insti. **¶** l. iusta. **¶** de verb. **¶** signifi. **¶** et plene no. **¶** per doc. **¶** in. **¶** l. gallus. **¶** s. instituens. **¶** de libe. **¶** et posthu. **¶** et in. **¶** l. liberorum. **¶** cum si. **¶** de verbo. **¶** signifi. in tertio vero gradu vocauit successores bonagratie patris ipsius testatoris. et sic apparet quod lineam descendencium ipsius testatoris ceteris preferre voluit. per hoc etiam facit. **¶** l. cum acutissimi. **¶** C. de fideic. **¶** l. annus. **¶** ff. de condi. **¶** et demon. **¶** l. generaliter. in prin. **¶** et s. **¶** j. **¶** C. de insti. **¶** et substit. sub conditione factis. si ergo pretulit descendentes suos illis qui essent successores patris sui: et per consequens etiam adequatione ipsius testatoris multo magis preferre voluit eos Augustino predicto penitus extraneo quam ab intestato succederet. **¶** d. **¶** Arsine filie sue. **¶** **¶** Secundo confirmatur per ea que habentur in. **¶** l. pe. **¶** C. de impu. **¶** et alijs substit. cum vbi no. **¶** iuncta. **¶** l. here des mei. **¶** s. cum ita. **¶** ff. ad treb. cum ibi not. magime per Bart. **¶** et Ang. **¶** et alios. **¶** et per. **¶** l. si is qui ducenta. **¶** s. item si pater. **¶** de res bus dub. vbi probatur quod si testator pupillariter vel per fideicommissum substituit duobus filiis suis titulum extraneum post mortem dictorum filiorum siue per nomina collectiua vel simplicia vel distributiua facta sit. **¶** d. substitutio. puta si vterque eorum decesserit vel si aliquis eorum decesserit: vel post mortem eorum quo vltimo casu intelligitur substitutio facta distributiue. **¶** l. lucius. **¶** s. caio. **¶** ff. ad treb. **¶** l. si. **¶** s. filius. **¶** ff. de le. **¶** ij. **¶** et declarant docto. in dictis locis. **¶** et Bal. in. **¶** l. j. **¶** de condit. **¶** inde tamen si conditio substitutionis eueniat in persona primi decedentis non admittetur substitutus extraneus: sed admittitur frater superstes seu alius qui sit de descendibus testatoris: quod ita est presumpta mens testatoris defuncti: et tamen secus esset si non superessent aliqui de descendibus testatoris qui ex presumpta mente testatoris excludunt substitutum. vt probatur in. **¶** d. s. caio. **¶** et in. **¶** d. s. cuz ita. **¶** **¶** Tertio pro hoc facit. **¶** l. quidam testamento. **¶** de vulga. **¶** et pupilla. vbi ex mente testatoris resultat ex ordine institutionis et substitutionis preferatur communis substituto vulgari licet regulariter contrarium seruari de beat. **¶** l. j. **¶** s. j. **¶** s. pro. **¶** q. **¶** C. de cadu. **¶** tol. **¶** l. ij. **¶** s. si duo. **¶** de bo. **¶** pos. **¶** fin taba. **¶** **¶** Quarto probatur: quia si aliter diceremus sequeretur quod causa intestati ex qua vult venire dictus Augustinus preferretur cause testati ex quo habent venire substituti in testamento: quod poterit contingere quod conueniet calus quo successores bonagratie substituti in tertio gradu deficientibus filiabus dicti Jacobi et earum filiis venient ad substitutionem vel etiam possit contingere quod veniente pauperes Christi ex vltimo gradu substitutionis in quo sunt vocati pauperes si nullus successor dicti Bonagratie extaret: ergo cum semper preferri debeat causa testati. **¶** l. quadiu ex testamento. **¶** ff. de acq. **¶** heredi. **¶** l. ante. **¶** q. **¶** C. de coi. **¶** re. **¶** manumissio. **¶** no. **¶** possumus dicere quod non possit Augustinus admitti: et etiam ne aliud sequatur absurdum quod res nunc deueniat ad causam intestati: et postea deficientibus penitus filiis dictarum filiarum Jacobi res deueniat ad alios substitutos: et sic ad causam intestati quod esse non posset: quod regulariter quod de iure coi. non potest decedere pro parte tps testat. et p pte tps intestat. vt. **¶** l. hereditas ex die. **¶** et ibi no. **¶** ff. de here. **¶** insti. **¶** l. miles ita in prin. **¶** ff. de testa. **¶** mili. **¶** et in regula ius nostrum. **¶** de reg. **¶** iu. **¶** **¶** Quinto probatur quod testator substituendo filiabus suis et earum filiis qui penitus deficeret videtur substituisse vltimo decedenti. **¶** l. si pater impubes. **¶** cum gl. **¶** et ibi doc. **¶** et l. qui duos. **¶** de vul. **¶** et pup. **¶** et probatur etiam in. **¶** d. l. pen. **¶** cum ibi no. **¶** et ibi per doc. **¶** C. de impube. **¶** et alijs substit. **¶** Si ita est quod vbi testator fecit substitutionem vltimo morienti ex pluribus suis heredibus videtur eos inuicem substituere. vt est casus singularis in. **¶** l. titia seio. **¶** s. seia libertis. **¶** ff. de le. **¶** ij. **¶** et no. **¶** doc. **¶** in. **¶** l. vel singulis. **¶** ff. **¶** vulg. **¶** et pup. **¶** et hoc saltem procedit quando facta est substitutio in tota hereditate seu in tota re in qua erant onerati illi quibus facta erat substitutio de hereditate sua: et sic per verba indefinita que equipollent vniuersali. vt. **¶** l. si pluribus. in prin. **¶** ff. de leg. **¶** ij. **¶** et in. **¶** c. solite. **¶** de ma. **¶** et obe. **¶** et in specie probari videtur in s. seia. **¶** et facit quod no. **¶** Ang. **¶** et Joan. **¶** de imo. **¶** in. **¶** l. heredes mei. in. **¶** s. cum ita. **¶** circa princ. **¶** preallegato. **¶** et nisi diceremus in dicto casu testatorem disposuisse de tota hereditate videtur testatorem voluisse decedere pro parte testatum et pro parte intestatum. **¶** **¶** Nec ad hoc vltimum argumentum ob. **¶** l. lex pater filia. **¶** s. fina. **¶** ff. ad. **¶** l. fal. **¶** l. qui duos. **¶** ff. de vulga. **¶** et pupil. **¶** et d. l. pen. **¶** C. de impu. **¶** et alijs substit. vbi quando post mortem omnium facta est substitutio non intelligunt inuicem tacite substituti potest responderi quod illa iura loquuntur in directa substitutio

Liber Primus Consilio. Alexan.

tione et aliud in fideicommissaria de qua tractamus ut per Dy.
 in l. vel singulis. per illum textum. et consuluit domi. Pau. de
 ca. in consilio suo. cclij. incipien. in christi nomine amen duo
 videnda et. vel illa iura loquuntur quando erat de liberis testa
 toris. sed non ita esset ubi extraneus ab intestato vocaretur ad
 successionem ut in casu nostro: quia tunc induceretur tacitum
 fideicommissum. per l. penul. cum simi. ibi omnino ab intestato
 erat frater superstes succedens precedenti merito non fuit
 necesse aut expedire quod videretur inter eos facta tacita substi
 tutio reciproca. secus in casu nostro. ¶ Sexto et ultimo proba
 tur quod nisi dicamus quod ex tacito fideicommissum admittantur al
 bertus et fratres ad exclusionem dicti augustini resultabit de
 necessitate aliud impedimentum et obstaculum per quod exclu
 ditur augustinus: quod ibi erat necesse fateri quod admittantur sub
 stituti in tertio gradu. i. illi qui sunt successores bonagratie quod
 probatur per ea que traduntur in. d. l. penulti. cum ibi nota. per
 doct. C. de impu. et alij substitu. et in. d. s. cum ita. ubi si substi
 tutio pupillaris vel fideicommissaria est facta pluribus descen
 dentibus testatoris post mortem eorum et eveniat substitutio
 nis conditio in personam primi decedentis admitti debet sub
 stitutus alij descendentes superstes non possunt ei succede
 re quod tunc non dicitur superesse persona que ex presumpsa me
 te defuncti excludat substitutum. ut. d. s. cum ita. unde dicit Bal.
 in. d. l. pen. in vlti. col. post Alaco. mat. quod in casu. d. s. cum ita. si
 decessisset primus ab intestato sine liberis superstitibus secundo li
 cet tunc per. d. l. penultimaz. non deberet admitti substitutus
 tamen non ita esset si primus decessisset condito testamento in
 quo extraneus instituit heredem quod tunc admitteret substiti
 tutus quoniam ille qui successurus est primo descendenti non
 est persona que ex presumpsa mente substituentis debeat exclu
 dere substitutum. arg. l. falsum. s. fin. ff. de condit. et dem. per. d.
 s. cum ita in ratione sui. ¶ Et eodem modo dicunt moder. in
 d. l. penul. ut Fulg. et Pau. de cast. quod non haberet locum. d. l. pen.
 quando ultimus frater superstes non succederet fratri decede
 ti in pupillari etate: ut quia erant nati ex diversis matribus et
 exibat mater primi decedentis in pupillari etate que excludet
 ab intestato fratrem non utrinque coniunctum. ut in antz.
 defuncto in verbo utrinque. C. ad tert. et no. glo. ij. in. l. j. de iur.
 et fact. ignoran. Nam admitteretur tunc incontinenti substitui
 tus quod cessat ratio. d. l. pe. s. in pposito decessit Jacoba et vlti
 ma eius filia adeo quod ex dicta Jacoba nulli extant descendentes
 ergo cum eueniret conditio substitutionis in persona Jacobe
 et filie sue sequitur quod si dictus albertus et fratres nati ex alia fi
 lia dicti testatoris mediante thadeo non possit venire ex tacito
 fideicommissum. ista hereditas in parte dicte Jacobe et vltime debet
 spectare ad substitutos in tertio gradu. i. ad successores bona
 gratie. ergo augustinus non potest obtinere quod ei debet obsta
 re exceptio opposita de iure tertij in totum exclusio iuris age
 tis fin ea que habentur in. l. fi. C. de rei vend. et in. l. cum seruū
 quispiam. C. de seruīs fugiti. et plene per Bar. in. l. ij. de excep.
 rei iudi. ¶ Nec obstat quod successores bonagratie sunt substitui
 ti solum in casu quando filie Jacobi et earum filij penitus defice
 rent: sed iste casus non euenit quod penitus non defecerunt cum es
 sent albertus et fratres nati ex catharina filia testatoris: quod re
 spōdetur quod licet rigor verborum ita importet tamen in sub
 stitutionibus ex mente testatoris contrarium seruetur: ut pro
 batur in. d. s. cum ita. ubi testator facit substitutiones per no
 men collectivum: scilicet si uterque decesserit sine liberis talē substi
 tutio. quod quidē collectivum de sui propria significatione requi
 rit concursum utriusque. d. l. pe. et. d. s. cum ita. tamen si conditio
 substitutionis eueniret in vno tantum et non superstit persona succe
 dens que ex presumpsa mente testatoris excludat substitutum
 admittitur substitutus. ut. d. s. cum ita. in fi. quod si testator voluit
 quod ambobus decedentibus substitutus haberet totam heredi
 tatem eadem ratione videtur voluisse quod vno decedente habe
 ret partem licet verba de rigore aliter sonent hec est ratio iuris
 consulti in. d. s. cum ita. ¶ Sed premisis non ob. contrariā
 sententiam puto veriorē. i. quod inter dictos albertum et fra
 tres et dictam vltimam non militet tacitum fideicommissum quod
 probatur maxime ex infrascriptis. ¶ Et primo quia de hoc
 potest esse text. in. l. fi. s. filij. ff. de leg. ij. nam ibi testator filium
 et filiam heredem instituit: et libertis quedam legauit et in illis
 legatis substituit testator filium et filiam post mortem libertorum:
 et ibi dicitur quod decedente primo vno ex libertis admittitur sub
 stitutus: ergo illi liberti grauati per fideicommissum post mor
 tem restituere non intelligantur inuicē substituti: quod si ita intelli
 gerent substituti inuicē non posset admitti ille qui expresse fuit
 per fideicō. substitutus nisi primo decessissent oēs liberti inter
 quos intelligeret facta tacita substitutio cuius contrarium dire
 cto ibi dicitur: et tñ non fuit ibi facta substitutio in parte relicti

sed in toto. ¶ Preterea hoc videtur probari in. d. l. pater filiaz.
 s. fi. et quod ibi not. glo. pe. ad. l. fal. per quem tex. cum glos. dicit
 ibi Ang. et Joā. de imo. quod ibi probatur quod si duo impuberes
 vel etiam puberes sunt instituti post mortem eorum est substitutus
 tertius quod ipsi instituti non videtur adinuicem substituti. ita
 etiam dicunt ipsi. ut. l. si pater impuberes. ff. de vulg. et pupi. idē
 probat in. l. vel in singulis. et in. l. qui duos. ff. de vulg. et pupi. et
 ibi Ange. et Jo. de imo. ¶ Hoc etiam probatur per ea que not.
 Bar. in. d. l. vel in singulis. ubi voluit quod licet alias substitui
 tio facta ultimo decedenti in tota hereditate inducat tacituz
 reciprocam fideicommissam inter ipsos oneratos per. d. s. seia. tamen
 secus est quando facta est simpliciter substitutio ultimo decede
 ti: quod nunc non intelligitur tacita substitutio reciproce facta in
 ter oneratos. in. d. l. vel in singulis. imo intelligitur expressa in
 stitutio tantum facta ex parte vltimi decedentis et nulla intel
 ligitur facta tacita et reciproca inter ipsos oneratos. ut probatur
 in. d. l. vel in singulis. siue loquamur quando facta est expressa
 substitutio directa siue quando est fideicommissaria. et ita tenet
 Bal. et Joan. de imo. in. d. s. seia. ¶ Probatur etiam quo ad ca
 sum nostrum id quod voluit Pau. de ca. in. d. l. si pater impube
 res. ubi dicit quod si substitutio est facta ultimo morienti simpli
 citer et non fuit dictum in totum vel in parte intelligitur facta
 in parte illius cui facta est substitutio. i. in parte ipsius vltimi
 decedentis et propterea dicit quod tunc non intelligitur tacite
 factum aliquod fideicommissum. reciprocam inter ipsos oneratos.
 et ita dicit procedere id quod no. ibi Ang. unde in proposito aut
 ista substitutio expressa intelligitur ultimo filie decedenti seu fi
 lio et earum filiarum ultimo decedenti: et tunc substitutio talis ex
 pressa non intelligitur facta in tota hereditate: sed solum par
 te ipsius vltimi decedentis cum fuerit simpliciter facta propter
 ea non intelligitur inter eos facta reciproca substitutio. ut. d.
 l. vel in singulis. et quod ibi Bar. et sic indefinita equipollet vniuer
 sali respectu eius cui facta esset substitutio quod si facta esset sub
 stitutio ultimo decedenti intelligitur in toto eo quod sibi testator re
 liquit sed non in partibus aliorum. Aut substitutio expressa in
 telligitur facta omnibus: non autem solum ultimo decedenti
 prout verba sonant in casu nostro: et prout de iure est veritas:
 tunc clarum est quod non intelligitur inter eos facta reciproca sub
 stitutio fideicommissaria: ut infra probatur: quod autem non intel
 ligatur facta substitutio ultimo morienti tantum probatur quod
 facta est substitutio post mortem plurium quos testator ad he
 reditatem vocauit: et est facta in proprietate et non in solo usufru
 ctu quo casu in persona cuiuslibet intelligitur facta substitutio
 non in persona vltimi tantum decedentis per dictam. l. fin. s.
 filium. de leg. ij. et. d. l. lucius. s. caio. ad treb. secundum quod decla
 rat Bar. in. l. codicillis. in prin. ff. de usufructu. lega. ¶ Probatur
 etiam hoc aperte quod illa verba testamenti. i. et si dicte filie et eorum
 filij deficerent et. resoluuntur in plures singularitates. et per in
 de est ac si dixisset per se in persona cuiuslibet si talis decesserit
 substituo ut. l. falsa. s. fi. de conditio. et demon. et no. Bar. in. d. l.
 pe. et ita est de mente Bar. in. d. s. cum ita. ad fi. ¶ Dum vult quod
 quando substitutio fideicommissaria facta est per hec verba scilicet
 si oēs suprascripti instituti decesserint vel si uterque decesserit
 substituo titium. nam vult quod vno ex heredibus decedente
 admittatur titius substitutus per. d. s. caio. et. d. s. cum ita. cum
 si. nisi extaret persona que ex presumpsa voluntate defuncti ex
 cluderet substitutum: ut. d. l. pe. C. de impu. et illi sic precedenti
 non autem succederet ex aliqua tacita substitutione: ut proba
 tur in. d. l. pater filiaz. in. s. fin. in verbo legitimus. et ita etiam in
 telligit Salp. in. d. l. penul. in pe. col. ¶ Et non est attendendum
 quod testator dixerit penitus defecerint. i. quando dixit si omnis
 vel uterque decesserit que verba propria significatione requirunt
 concursum mortis omnium: tamen ex iuris interpretatione quā
 talia vel similia verba sunt appolita in substitutione fideicō.
 facta pluribus non requiritur concursus omnium: sed in per
 sona cuiuslibet significantur: quod verosimile est quod sicut testator
 voluit quod substitutus mortuis omnibus haberet locum ita mor
 tuo vno voluit quod haberet substitutus partem eius. Et utrumque
 dictum probatur in. d. s. cum ita. et quod ibi Bar. in. fi. ¶ Et hoc
 procedit quod persona superstes post mortem predecedentis non
 succedit de iure comuni predecedenti ut est in casu nostro: quod
 albertus de iure cōi non succedit vltime. secus si sibi succederet.
 d. l. pe. et ibi hic clare Pic. de mat. et Bal. in vlt. col. et sequitur ibi
 alio modo. ¶ Et hoc etiam quo ad casum nostrum vult Pau. de
 ca. in. l. q. duos. ff. de vul. et pup. in. s. s. oppono. quod imo. et. ubi
 dicit quod quā substitutio expressa esset facta aliquibus quod ad inuicē
 nec non essent successuri ab intestato et esset facta dicta substitui
 tio per dicta verba si uterque eorum decesserit sine liberis seu per hec
 verba si ambo decesserint sine liberis non intelligitur facta substi
 tutio vlti. morienti quod cum adinuicē non sint successuri ab intestato
 non potest

non pōt dici qđ testator voluerit reservare ius legitime successione. ideo dicit qđ si tūc cōtingeret vñ ex eis precedere re portio sua stabit in suspēso penes heredes ipsius precedere dēis: si postea ali⁹ frater vel coheres precedētis decedat etiā sine liberis, admittere substitut⁹ ad totū: 7 dicit qđ hoc videtur subtile 7 a nemine declarātū. Et ista fortificabuntur infra dū rēdebo ad no. per gl. in d. l. si pater impubes. cū si.

Et isto casu quo facta non est substitutio vltimo decedēti tantū indubitātū est qđ nō intelligit tacite initū aliqđ rēci⁹ procū fideicō. inter dictas filias 7 earū filios p. d. s. si libertis. 7 ibi expresse Dy. 7 Bar. qui dicūt qđ illud tacitū fideicōmissum ibi resultat ex eo qđ testator inīxit fideicō. expōsum non simpliciter seu omnib⁹ predixit qđ ille qui novissim⁹ decederet restituere deberet: 7 illud est in quo se fundat iurisconsult⁹ ibi 7 istud est meo iudicio potissimum in ista dubitatione.

Ostendit etiā hoc alio fundamēto in casu nostro esse verū qđ dictus Jacob⁹ testator substituit filio seu decedēti in pupillari etate filias 7 earū filios: nā illa verba earū filios posito qđ possent cōprehendere nedū filios: sed etiam nepotes tamē fortian⁹ 7 implēt effectū suū i eo solo filio vel nepote qui tempore euenientis casus substitutionis facte filio pupillo testatoris extabat: 7 ad substitutionē dicti pupilli admissus fuit. vt voluit Bar. in d. l. liberos. de ver. sig. in pen. 7 vlt. col. in xbo qđ si in aliqua dispositiōe sit mētio de alijs 7c. dū ad hoc allegat. l. gallus. s. idem credendū. ff. de libe. 7 posthū. 7 l. bon. s. hoc sermone. de ver. sig. 7 in proposito coniungo id qđ habet in c. Raynaldus. de testa. vbi si testator substituit filiā suā 7 ei⁹ filios 7 eueniat casus substitutiōis admittitur filia simul cū filijs eodē tpe: vt ibi probat 7 tenet docto. magis cōmuniter in d. l. gallus. s. quidam recte. Et modo sic si ille vel illi tantū filie 7 filij filiarum testatoris intelligunt a testatore vocati ad hereditatē qui extabant vel que extabant tempore euenientis casus substitutiōis facte filio impuberi: 7 ad ipsam substitutionē admissi vel admisse fuerūt: ergo alijs descendētes dictarū filiarū: vt nepotes vel pronepotes qui nō extabāt tempore euenientis casus substitutionis seu qui tūc nō fuerūt admissi ad dictā substitutionē factā filio impuberi testatoris nō sunt positi in dispositione. sed si aliquo modo sunt cōprehēsi in sequenti parte testamenti sunt positi solū in conditiōe im. portata per illa verba sequētia videlicet 7c. si. d. filie sue 7 earū filij nō viuerent tūc vel si viuerēt 7 postea penitus deficerēt in quolibet dictorum voluit bona hereditatis sue denentire debere ab successoribus dicti bonagratie 7c. Ergo non pōt dici qđ reprociū fideicō. tacite fuerit factum inter vñsum 7 Albertū quos nō apparet extitisse 7 admissos fuisse ab substitutionem tempore quo euenit casus substitutionis in bonagratie pupilli filij dicti Jacobi testatoris qđ non potest intelligi fideicō. esse inīctum illis qui nō fuerūt vocati ad hereditatē a testatore per l. ab eo. C. de fideicōmissis. 7 l. plane. la. s. si. cū. l. seq. de le. s. probat in l. 7 si sua. s. de lega. iij. 7 in l. hereditas afficiū. ff. de here. insti. 7 in l. cū quasi. s. si plures. ff. de fideicō. liber.

Quod autē illi qui sunt positi in conditiōe nō censeant instituti seu substituti probatur in l. ex facto etiā. ff. de here. insti. 7 per l. si qđ sub cōdi. ff. si qđ omīssa causa testa. expresse no. gl. in l. lucius. la. vltima. ff. de here. insti. quam ap. probat cōis opt. Et istam opinionē qđ quando descendenti bus ita nominatis in conditiōe nō intelligatur ad eos referri fideicom. tenebat aperte Richar. malū. 7 vt refert Bar. in l. centurio. de vulg. 7 pup. in ver. qđo vltius qđ si testator dixerit si filius meus decesserit sine filijs vel eorū filij 7c. Et ita etiā si bene inspiciat voluit Bar. in d. l. codicillis. in prin. de vlt. leg. dū voluit qđ in casu questiōis formate in d. l. centurio. in ver. p. allegato. in d. l. sed 7 si sic. on⁹ fideicōmissi intelligit minime inunctū vltimo decedēti. i. filijs filiorū positis in conditione: sed solum primis institutis: qđ filij filiorū in casu illo nō poterunt granari onere fideicō. cū nō fuerūt onerati seu vocati per modū dispositionis a testatore sec⁹ fuit in d. l. codicillis. ita etiā voluit Bar. in cōs. suo. inci. Andreas condidit testm. 7 expresse Bal. 7 Sal. in l. precibus. in pe. col. C. de ipub. 7 alijs substi. 7 Bal. in d. l. sed si sic. 7 in l. ab eo. C. de fideicō. 7 Jo. de imo. in d. l. centurio. in pe. char. in ver. itē addo Bart. inquantū tangit questiōē illam si testator instituit 7c. 7 plenus in c. Raynuti⁹. in materia cōpēdiōse substitutionis. 7 ita consiluit De. de ancha. in cōs. cxx. inci. p. clari⁹ riori decisioe. 7 i cōs. cxxv. inci. pōderadi 7c. 7 Pau. de ca. in cōs. xxvj. incip. dubium facit. Nec Barto. in d. l. centurio. dicit quod in dubio videatur fideicōmissum inīctum illis filijs filiorum positis in conditiōe: sed se remittit ad l. qui duos. eod. titu. cum ibi no. 7 ibi non decidit iste casus quando sunt positi in conditiōe. Et ita sepe cōsului p. ista par-

te quādo principaliter occurrat cōsulere super illa dubitatio ne tacta in proxime allegatis: 7 specificē cōsului anno pteri to apud Antuanam ibi respondeo sigillatim ad ea que pos sunt allegari in contrariū 7 incipit illud cōsiliū. ser. Frāscus cuius copia mihi cū scripturis huius cōsultationis trāsmis sa est. 7 eam vidi 7 manu propria correxī. propterea quātū ad illad incidens latius non scribam. Restat respondere ad allegata. s. in contrariū. Et primo non obstat dū diceba tur qđ ex ordine dispositiōis apparet qđ ipse testator preferre voluit lineam descendētiū suorū ceteris 7c. qđ respondeo qđ testator descendentes suos ptulit ceteris. s. vnum quēq; eorū in portione sua ad quā eum vocauit: sed si vna ipsarū filiarum aut descendētiū ex eis decederet post portionē suam acqui sitā 7 agnitā nō disposuit isto casu qđ in portione succederent per fideicō. alijs descendētes filiarum: imo hoc fuit omīssum in testō: ideo remanet in dispositione iuris cōmunis. l. commo modissime. ff. de lib. 7 posthū. l. si extrane⁹. de cōdi. ob. causam. 7 testator videt voluisse inter eos seruari legitimā successiōē l. qui duos. 7 d. l. pater filiam. 7 maxime cum ibi no. p. Ange. 7 alios. 7 no. Bar. in d. l. cū ita. ad si. Secūdo respondeo qđ cum dictus Albertus fuerit positus in cōdi. nō censet vocatus ad fideicō. vt not. in d. l. lucius. cū alijs. s. allega. et p. hoc apparet responsū ad secundū arg. dū allegaretur d. l. pe. cū ibi no. 7 per Bar. 7 do. C. de impub. 7 alijs substi. 7 d. l. si qđ dūcēta. qđ respondeo qđ ista faciant contra d. Albertū. qđ ibi ille qui fuit expresse substitut⁹ pluribus institutis post mortē eorū mortuo vno ex institutis non excludit a fratre defuncti supstite ex aliqua tacita substitutione reciproca seu fideicom. misso reciproco: sed solū excludit supstite legitimū successorē ab intestato. d. l. pe. vt ibi clare dicūt doct. maxime Sal. in pe. col. in d. l. pater filiā. cum alijs. s. allegatis. si intelligerent ta cite inuicem substituti nunq̄ admisteretur ille qđ fuit expresse substitutus post mortem omnīū: qđ solū succederet vltimo decedēti cōtra d. s. caio. 7 d. s. filium. 7 d. s. cū ita. cū ibi no. p. doc. Nec ob. d. l. quidā testamēto. ff. de vul. 7 pup. qđ respo deo qđ ibi habet qđ testator fauendo substituto in vulgari di recta omnibus coheredibus sup tota hereditate per illa xba s. si neq; floci⁹ neq; sophia heredes essent substituebat titum 7 si vn⁹ tm nō fuit heres admittit coheres p. ius accrescēdi 7 excludet substitut⁹: qđ p. propria significatione verborū etiā hoc importabat. 7 quia illa verba si neq; flocias neq; sophia heredes erūt sunt copulatiua. vt ibi no. gl. in si. que est cōmuni ter approbata. 7 pbat in l. si ita stipulat⁹ fuerit siue nauis. ff. de ver. ob. Et tanto magis admittit coheres 7 excluditur substitut⁹ in casu. l. quidā testamento. qđ substitō fuit facta sup tota hereditate. 7 hoc est qđ voluit ibi iurisconsult⁹ dum dixit euidenter 7c. Illud autē qđ substitutio fit facta super toto nō ita operatur in fideicōmissaria substitutione qđ requiratur qđ cōditio substitutiōis eueniat in personis omnīū. vt probatur d. l. filiū. in verbo quicquid. 7 in d. s. cū ita. in ver. omnē hereditatem. 7 ibi hoc tenet Ang. Joan. de imo. Ray pha. Pau. de cast. 7 ita etiam tenet in d. l. quidam testamēto. Quicquid dixerit Bar. in d. l. quidam testamēto. vt habe tur magis cōmuniter quā 7 allegando 7 cōsulendo sum sem per sequutus: qđ testator in vulgari videt voluisse conseruare ius accrescēdi qđ resultat ex sola institutione pluriū heredū que ratio cessat in fideicōmissaria substitutione quē h3 locum post aditam hereditatem. l. ille a quo. s. si de testamento. ff. ad treb. quo tempore cessat ius accrescēdi. l. i. in si. cum seq. ff. de vlt. leg. accresc. Et dato qđ illud quod dicit Bar. in d. l. qui dam testamento. esset verū qđ tamē magis cōmuniter reproba⁹ vt dixit tamē nō facit ad rem nostrā. qđ Bar. vult qđ per illa verba totā hereditatē volo peruenire ad Titū per fideicōmissum post mortē dictorū institutorū vñ esse actum qđ vno precedēte nō admittatur titius per fideicōmissum. 7 sic tunc nō habeat locū id qđ habet in d. s. caio. nō autē dicit qđ tunc videant illi inuicē substituti: imo esset cōtra d. s. filiū. Pre terea in casu. d. l. quidā testō. illud qđ ibi dicit ex eo: qđ illa est natura substitutionis vulgaris facte pluribus coheredibus simul. l. vt regulariter nō admittat substitut⁹ nisi oib⁹ repudiātib⁹ 7 alijs substitutis 7 no. Bar. i. d. s. cū ita. 7 alijs in l. pe. s. alleg. 7 aliud est in fideicōmissaria vt in d. s. cū ita. Pre terea i. d. l. quidā testamēto. illud ius accrescēdi excludēs substitutos vulgares procedit ex cōnēctione facta in institutio ne ipsorū heredū qđ quidē ius accrescēdi est quedā tacita substitutio. vt l. si titioz meuo. s. iulij. de le. ij. S3 tacita substitutio reciproca p. fideicōmissū in pposito nō nō resultat ex eo qđ plures fuerint vocati a testōre. 7 post mortē eorū fuerit eis facta expōsa substitō p. fideicōmissū nisi esset facta vltiō decedēti tm. vt pbat. s. ergo 7c. Et ita aliam mō p. id qđ dixi

Bart. s. vñ. qđ duplicat. s. cūq.

Pau. s. cxxvj. lib. ij. Anch. cōs. cūq. col. iij.

Cōsului. habes j. eo. lib. cōs. cv.

Non ita. id est l3 i vulgari facta super toto pluribus institutis requirāt. qđ oēs deficiant tm fideicōmissum de tota hēditate sem pluribus verificat in persona vñ p pte ei⁹ idē Ange. Pau. Lu. Alexā. Bal. d. l. quidam. Atheph. no. cxxix. no. vnum. Bal. cōs. l. i. col. iij. lib. i. Alex. s. cōs. cxxv. iij.

Liber Primus Consilio Alexandri.

§. dum dixi qd albertus fuit tñ positus in conditione. ¶ Ad ob. quartū ar. dñ dicit qd debet pferri cā testati cause intestati, et qd alis sequeretur qd nūc haberet locū causa intestati, et postea deneniremus ad substitutionē ex causa testati: qd rñdeo qd nō est verū qd Ange. qui nunc succedit vñne ab intestato nō facit qd cā successione Jacobi dicat versari ab intestato: imo Jacob⁹ qd primū fuit eius hereditas adita ex testō p primū heredē dicit decessisse testat⁹ et habuisse hñdē ex testamēto. et dato qd ille prim⁹ heres decederet ab intestato ille qd succederet ab intestato pñ hñdē dñ tñ esse hñs primi testōis ex testō inspecta causa mediata lz inspecta immediata dicatur esse ei heres ab intestato. ita declarat Bar. in. l. veluti. post glo. ff. de peti. here. et in. l. qui in aliena. §. inter dñm. de acqui. here. et sic semper dñ durare cā testati. ¶ Ad ob. stat quintū ar. dñ dicebatur qd testator substituēdo dictis filiabus et earū filiis penitus deficiētib⁹ vñ substituissē ultimo decedēti per nō. p. glo. j. in. d. l. si pater impubes. et per. d. l. qui duos. de vulg. et pup. et in. d. l. p. et p cōsequens cū sit facta substitutio expressa in tota hereditate vel saltem per indefinitam que equipollet vñ uersali. dñ videri inter dictas psonas facta reciproca substitutio p. d. §. seia. qd rñdeo qd nō est verū qd videat facta substitutio tñ ultimo moriēti: vt pñi supra dñ ad hoc allegauit. l. falsa. §. fin. de cōdi. et demō. et not. per Barto. in. l. codicillis. in pñci. de vsufru. leg. circa intellectum. d. l. si. §. filium. et expñsse Bar. in. d. §. ita ad fi. ¶ Nec obstant in cōtrarium allegata: qd rñdeo qd illud procedit in substitutione pupillari facta duob⁹ filiis qd in oēm euentū ad inuicem ab intestato erant successuri. Nā tñc qd decedēte primo in pupillari etate supererat secundus qui erat sibi successurus excludet substitutus ex psumpta mēte testatoris defuncti. et ita loquitur gl. in. nōto tex. d. l. si pater impubes. patet ex. l. quā illa gl. allegat. nā. l. pen. C. de impub. et alijs substi. que ita loquitur. sed in substitutione fideicommissaria facta inter illos qui in oēm euentū adinuicē nō erāt successuri: vt qd erant puberes: et sic poterant testari et aliū extraneū instituere vel supererat alia persona que ab intestato erat in totū successura sibi. et sic ab intestato in totū excludet coheres superstes a successione vt in casu nostro in quo Augustinus ab intestato excludit Albertū: tñc nō est verū qd subintelligat facta tñ ultimo decedēti. imo intelligitur facta etiam alijs pcedētib⁹: et cuilibet eorū. vt no. sic. de mata. et Bal. in. d. l. p. in vlti. col. et ibi etiam Fulg. et Pau. de ca. per. d. §. cū ita. in rōne sui. per. d. §. caio. et retuli. §. in. et arg. pñ me partis. et rō est quia tñc coheres cum nō succedat coheres di ab intestato nō dicit ipse esse psona qd debeat excludere substitutū cū nō excluderet cōmodū suū. facit. l. nā et sub cōditione vers. rñdendo. ff. de iniusto testa. ¶ Unde cū ita sit qd substitutio non fuerit facta tantū ultimo decedēti sequitur qd non ob. text. in. d. l. titia seio. §. seia libertis. qd ratio illius decisionis fundat in illo. §. qd substitutio in toto fuit facta tantū ultimo decedēti. et vt ibi aperte dicit By. et Bar. et colligitur clare ex tex. ¶ Et non ob. id qd not. Pau. de ca. in. d. consil. cclij. dum dicit qd illa substitutio facta post mortē filiorū videt facta ultimo decedēti p. d. l. qui duos. qd si intellexit qñ est facta illis qui adinuicem omnino erāt successuri: et tunc recte dixit: qd ita loquitur. d. l. qui duos. et ita intelligitur. d. l. pen. et tunc posset procedere qd si facta esset substitutio fideicommissaria tantū ultimo decedēti in tota hereditate videretur inter eos facta reciproca substitutio per. d. §. seia. sed nos loquimur de istis descēdētib⁹ qñ nō erant adinuicem omnino successuri: prout euenit casus. nā tñc non loquitur tex. in. d. l. qd duos. et tñc nō vñ facta substitutio ultimo moriēti. vt. §. pñi. et tenent cōter do. in locis. §. alleg. et maxime in. d. §. cū ita. inducendo vt. §. induxi. ¶ Et per hoc non est opus insistere circa rñsionē quam tradunt aduersarij ad. d. l. vel singulis. §. qd ibi loquitur in directa. et aliud in fideicommiss. damnata per Bart. et Jo. de imo. et Rapha. in. d. l. vel singulis. et Bal. i. d. §. seia. et recte qd nō pōt reddi bona ratio diuersitatis. ¶ Et licet quidā dicat qd ratio diuersitatis est: qd directa substitutio nō resultat ex coniecturis et ex tacita voluntate. sed requirit volūtas expressa non sic in fideicommissa. per. l. cū proponeretur. cū ibi no. in gl. de leg. ij. nam certe quod ad directam substitutionem inducendā vel non etiā attendimus coniecturas. vt patet in. l. iam hoc iure. ff. de vulg. et pa. nec etiam videtur bona respōsio data per aduersarios ad. d. l. p. cum ibi no. C. de impub. et alijs substi. dum dicit quod ibi sufficiebat quod frater superstes erat successurus ab intestato fratri pcedēti. merito nō erat expediens quod inter eos videtur facta tacita substitutio. nam ista respōsio tollitur sic. pone enim qd vno filio pcedēte in pupillari etate superetaret frater vtrinqs cōiunctus. et mater si fra ter intelligeretur tacite fuisse reciproce

substitutus excluderet matrē pupilli. l. lucius. ff. de vulg. et pu. pil. et no. gl. in. l. precibus. ad fi. vlti. gl. C. de ipube. et alijs sub. sti. et Bal. in. l. qd in fi. pñi. ff. de vulg. et pup. Sed si nō videretur adinuicem substituti tacite. mater admitteretur equaliter cum filio superstite. et illud est verum quod mater existēs admittitur in casu in quo loquitur. d. l. vel singulis. et d. l. pen. cū simi. vt est gl. no. in. l. qui duos. in pñi. ff. de reb. dub. et ibi clare Barto. in. ij. oppo. dum alleg. d. l. vel singulis. ¶ Itē ad omnia allegata in contrarium in. d. v. arg. potest respōderi qd illa non possunt procedere quo ad personas in cōditione nominatas prout in casu nostro vt. §. pñi. ¶ Venio ad sextum et vltimum argumentum quod inducendo vt induxi videtur ob stare fortius ceteris dñ eo dicebat qd si Albert⁹ nō pōt succedere debent venire successores illi⁹ prioris bonagratie vocati in tertio gradu qñis non deficerent omnes descēdentes Jacobi. ¶ Sed ad hoc respōderi potest primo si teneamus illud quod dicit Pau. de ca. in. d. l. qd duos. de vulg. et pup. §. qd per illa verba penitus defecerint vel similia debet dici quod mortuo vno sine liberis et alijs superstitib⁹ debeat portio talis pcedēntis esse apud heredes suos in suspenso donec alijs descēdentes Jacobi defecerint sine liberis: et tñc vocabitur substitutus ad totū: scilicet successor bonagratie. et ita saluabit volūtas defuncti. et dicit hoc esse subtile et nō declaratū ab alijs. vt retuli. ¶ Si vero teneam⁹ opinio. sic. de mata. et Bal. in. d. l. pen. in vlti. col. C. de impub. et alijs substi. volentiū qd admittat substitutus: et tñc rñdeo qd nō presupponit esse pbatū qd iste sit heres et successor dicti Jacobi. pro tertia aut quarta vel aliqua certa parte adeo qd possit p aliqua certa parte repellere ex hoc capite dictū Augustinum et heredes bonagratie: tñc dicti heredes bonagratie si qd ius habeāt debent cōsequi per restitutionē fideicommissi. qd nondū est restituta. et sic ante non habent iura hereditaria. l. facta. in pñi. et l. restituta. ff. ad treb. ¶ Quo ad scdm dubiū. §. an posito qd intelligeret facta substitutio tacita p fideicommissi. inter predictos dictus fund⁹ veniat in restitutionē fideicommissi itātib⁹ dictis inuestituris et dispositiōe dicte bulle. ¶ Et vñ pñi ma facie dicēdū qd sic per ea que no. Jo. an. in addi. ad Spe. in ti. de loca. §. nūc aliqua. in addi. incipien. questio vero esset dubia. itācta additione posita super ver. clvj. et p Bal. in. l. cū virum. C. de fideicommissi. in fi. et vbi voluit qd qñ substitutus per fideicommissi. est de illis in quos trāsire poterat: certe cadet in fideicommissi. de liberis ad liberos. et hoc etiā facit qd bona emphyteutica in actione fami. ercisi. et sic i pñi sione hereditatis. in. l. itē pñia. ff. fami. ercisi. l. itē veniūt in petitione hereditatis. l. itē videndū. §. si. cū notatis. et l. seq. de peti. here. maxime attēta dispositiōe dicte bulle apostolice cuius vigore dicta bona trāsēūt iure hereditario sicut si essent bona spectātia iure proprio ad disponendū. ¶ Insuper dato qd Albertus nō possit venire ex fideicō. videt qd possit venire vigore inuestitūre concessē dñe Jacobe et dñe Catharine: qd extincta linea dñe Jacobe videretur qd possit ipse venire ex iure accrescendi seu ex iure inuestitūre. vt no. Barto. in. l. si mihi et titio. ff. de verbo. obli. ¶ Et diuisio facta inter Jacobā et Catharinā nō facit quin finita linea dicte Jacobe possint venire descēdentes Catharine: vt. c. satis bene. de phi. seu. seque. p lotha. et no. l. c. j. in ti. imperator. lotha. ingenio pape. et per Bar. in. l. qd rome. §. duo fratres. in. x. q. ff. de verb. obli. et Federicus de sentis in cōsi. suo lxxvj. inci. factū sic se hz qdā abbas. et in qñ. c. c. vij. inci. factū tale est duo fratres. et Bar. in cōsi. inci. ex themate pñcto duo dubia oriūtur. ¶ Sz his nō obstantib⁹ pñiā sñiam in proposito veriorē esse puto presertim ex intrascriptis. ¶ Primo per ea qd no. Bar. et cōter alijs post eū in. d. l. si patroni. in pñi. ad treb. vbi tenet qd ad substitutum fideicō. nō transeūt bona habita in emphyteusim ab ecclesia que nō transeūt ad extraneos vt heredes lz bñficio dñi cōcedētis transeūt ad liberos. si cut videm⁹ in operis libertorū que sicut nō transeunt ad heredē extraneū ita nec transeūt ad fideicō. vt. d. l. si patroni. in pñi. hoc etiā allegat. l. ius emphy. C. de fun. patri. li. xi. ¶ Bñ facit l. si res alie. in pñi. ff. ad treb. et ibi pbat⁹ qd illud qd ad heredē peruenit nō vt ad heredē nō veniūt in restitutionē fideicommissi. vt ibi. et l. coheredi. §. cū filie. ver. nec fideicō. ff. de vulg. et pup. ¶ Comprobat etiā qd dispositio dicti Jacobi testatoris ex qua dñ resultat dictū tacitū fideicō. sit facta de bonis hereditatis ipsius Jacobi: sed quo ad hoc vt qd cōprehēdat in fideicommissi. hereditatis nō sufficit qd sint reperte hñmōi res in hereditate sed requirit qd sint hereditarie et qd ius qd peti⁹ fuerit testatoris. l. in fideicommissaria. §. quoties. ff. ad treb. et d. l. si res alie. licet quantū ad agēdū petitione hereditatis pro alijs quibus rebus sufficiat qd res fuerint apud defunctū quāuis nō sint res hereditarie. l. et non tantū. in pñi. ff. de peti. heredi. ¶ Sed

¶ Decedēti. et sic duob⁹ illis simul concurrētib⁹ Bas. Lecturio. co. xxiij. de vulg. l. pñ. col. ij. eo. qñ. xxiij. cō. si. xij. cō. lxxix. cō. lū. lib. j. cñ xvi. co. ij. li. iij. Cur. se. nior. qñ. xij. co. iij. Cur. iunior. consil. xvi. Pau. qñ. xij. in pñi. li. j. Cor. qñ. cclxxij. co. i. li. iij. Alci. l. in vulgari. gl. i. de ver. sig. ad de Anto. de pra. j. li. iij. cō. l. xij. nume. i. et Alex. j. lib. iij. consil. ly. nu. i. et cum seq.

Sed ita est qd iste res emphyteutice ab ecclesia regite p
a se & filijs ^a similiter feuda nō dicunt hēditaria esse vt no. do.
 cōmuniter in. d. litem videndum. §. fin. & Joan. and. in addi.
 Spe. in tit. de feudo. §. quoniam. in addi. an. directe. & patet
 ex no. p. Bar. in. l. vt iurisiu. §. si liberi. ff. de ope. libe. per illum
 tex. & p. Bal. in. l. liberti liberteqz. circa. x. col. de ope. lib. i. aut.
 si quas ruinas. C. de sac. sanc. eccle. ergo nō veniūt in fideicō.
 misso. **P**reterea dictus Albertus nō est de comprehensis
 in inuestitura dicti bonagratie qz fuit inuestitus solum pro se
 & filijs & neptibus & si filios & nepotes non habent l3 sibi eli-
 gere duos successores vnu post alterum & constat qz albertus
b nō est filius nec nepos gratia dei ^b sed abnepos & sic nō com-
 prehēdit sub dicta inuestitura. vt de se ptz. bene facit qd no.
 Bar. in. l. libertorū. de ver. sig. in. vj. col. dū voluit qz in dicit⁹
 appellatiōe filiorū nō pnt nepotes se dicere fuisse pprehēfos.
 ar. l. veteribus. ff. de pac. & ita etiā not. Sal. in. l. q. in. xxi. q. C.
 de iur. em. & Pet. de anch. in cle. j. de baptis. & Ant. de but. in
 e. quibusdā. de penis. & Jo. de Imo. in. l. qd dī. in anipe. col. de
 ver. ob. in. l. cū vir. ff. de cōdi. & demō. nec potuit p Jaco. testa-
 torē pdictum alterari natura dicti cōtractus & inuestiture. qz
 finito iure dicti bonagratie finitur ius successoris. l. lex vecti-
 gali. de pignori. c. j. rursus. in tit. q. mod. feu. amit. **S**ortis-
 ficat hec cōclusio. qz Jacobus vī in illa generali dispositione
 hereditatis seu bonorū suorum voluisse disponere de iure qd
 habebat etiam si morte sua periturum fuisset. l. vxor patruī.
 C. de leg. l. qd in rerū. §. j. ff. de leg. j. l. ffricho. ff. de vsu fruct. leg.
 not. doc. in. d. ll. pprime allegatis. & ista nō habēt obstare vī-
 ne & habenti causam ab ea qz ipsa nō venit ex prima inuesti-
 tura seu ex alijs inuestituris sed ex dispositione bulle aposto-
 lice qd post testm Jacobi superuenit & ex titu. habito ex mona-
 sterio sancti Augustini. **N**ō obstant allegata in contrariū
 primo id qd no. Joan. and. in addi. Spe. in. d. §. nunc aliqua.
 respondeo qd Joā. and. ibi nō dicit quod bona emphyteutis
 ecclesiastica acquisita pro se & filijs qñ filius est institutus he-
 res & simpliciter est sibi datus substitutus p fideicōmis. vel si
 deicōmis. sic iniunctū de hereditate testatoris quod veniant
 talia bona in. d. fideicō. imo quo ad casum nostrū vult d. ium
 si bene inspiciatur qz dicit quod si filius est institutus & sub-
 stitutus est capax illius iur. emphyteutici sicut institutus et
 sine protestatiōe adiuit qz sibi pjudicant. sic sentit qz ipso in-
 stituto grauato per fideicōmis. restituere bona emphyteutica
 p iudicet consensus suus qz adeundo hereditatem videtur
 approbare gesta a testatore sicut dicit⁹ in herede qui adiuit
 hereditatē testatoris qui rē ipsius heredis alteri legauit. nā
 tenebitur prestare rē legatā legatario. l. vnu ex familia. §. si rē.
 de leg. j. l. si quis inquilinos. prima. ff. de lega. j. ergo testator in
 proposito nostro nō grauasset institutū restituere per fideicō.
 bona emphyteutica in quibus institutus ius habiturus erat
 ex forma inuestiture antique vt erat in casa nostro. nā tracta-
 mus de inuestitura cōcessa bonagratie a principio p se filijs
 & nepotibus nō aut fuit facta Jacobo testatori nō potest di-
 ci qz Jacobus testator videatur voluisse in fideicō. v. nire di-
 ctū ius emphyteuticū etiā posito qz dicta inuestitura cōpre-
 hēdisset oēs istos descēdētes qz dictus Jacobus nō videtur
 voluisse relinquere nisi ius qd ipse habebat. l. si domus. §. si. &
 l. serui electione. ff. de leg. j. & si in persona sua p ei⁹ mortē ius
 finiebatur vt dictū fuit supra. **S**ed illud ius emphyteuticū
 quatenus spectabat ad Jacobū dicebat esse finitum mortuo
 eo. qz aliq post eū cōprehēsi in inuestitura bonagratie dicebā-
 tur habere hoc ius ex illa antiqua inuestitura bonagratie. nō
 autē dicebant habere a Jacobo. l. eum qui. cū ibi no. p. Bart.
 ff. de interdic. & relegatis. & per no. per Ez. in. l. q. C. de libertis
 & eorum liberis. & Bar. in. d. §. si liberi. cum suis cōcordatjs.
 ergo nō videt Jacobus voluisse dictū ius per fideicōmissum
 relinquere. **Q**uinimo ipse expresse canit & restringit dispo-
 sitionē suam ad bona hereditatis sue sed ista bōa emphyteu-
 tis ecclesie nō dicuntur esse hereditaria seu hereditatis Jaco.
 vt. §. probauit. ergo quis descēdētes Jaco. audiuiissent sim-
 pliciter hereditatem Jaco. & sic videretur approbasse disposi-
 tionē testamentariam Jacobi non per hoc sibi p iudicassent
 in iure emphyteutico adeo qd viderent voluisse consentire qz
 veniat in fideicō. qz vt dixit Jaco. de dictis bonis emphyteu-
 ticis non disposuit nec disposuisse videt ergo approbatio tes-
 tamenti nō debet inferre plusqz in testamēto cōtineat. l. si ita
 scripsero. & l. in testamento. la. j. ff. de cōdi. & dem. cū si. **U**n-
 si quo casu posset procedere decisio Jo. an. illa pcederet quā-
 do testator disposuisset qd bona emphyteutica quib⁹ fili⁹ in-
 stitutus ex natura inuestiture succedebat restituerent per si-
 deicōmissum: qz tunc filius adeundo simpliciter hereditatē
 patris sibi p iudicat: & sic tūc habet locū ratio sua que alias

cessat. **E**t eodem modo procedit dictum Bal. in. d. l. cū vi-
 rum. alias est impossibile qz procedant per alia in contrariū
 allegata. & saltem in casu nostro: vt ostendunt rationes supra
 allegate. **E**t per hoc apparet non obstare si diceretur dato
 quod bonagratia fuerit inuestitus in sexaginta annis venien-
 tibus pro se ac filijs & nepotibus tñ fuit concessio facta ad re-
 nouādū. nam verba inuestiture sic formaliter dicūt videlicet
 iure emphyteutico in sexaginta annis aduenientibus ad re-
 nouandum a dicto monasterio inuestiuit bonagratiam & sti-
 pulanti pro se & suis filijs & nepotib⁹. & si filios & nepotes nō
 haberet liceat sibi eligere duos successores. vnum post alterū
 & c. ergo videtur Jacobus testator potuisse disponere & substi-
 tuere per fideicō. reciprocum inter suos descendentes etiā vl-
II tra suos nepotes & vltra dictos sexaginta annos ppter di-
 ctam spem renouationis. nam etiam quis videtur relinquere
 ius quod habet in spe vt no. Ang. in. l. si domus. §. fin. de leg.
 j. facit. l. si sic. §. si. verfi. proinde. e. tit. & l. mihi. de leg. j. & notat
 Bal. in. l. cum alienam. verfi. sed hic dubitatur an deleg. quia
 rñdeo quod ius in spe seu in potentia cōpetēs testatori videt⁹
 deductum in relicto in dispositiōe testamēti. & si illud ius po-
 tentiale deducitur in actum viuo testatore confirmatur reli-
 ctum. alias vero nō. tex. est cū gl. j. quam ad hoc ibi p singu-
 lari ponderat Ang. in. l. seruum filij. in princip. ff. de leg. j. & se-
 quitur Jo. de imo. qui ponit exemplū quādo testator relinq-
 ret rem que sibi fuisset promissa sub cōditione si in tit. nā vi-
 deretur illa spes cōditionalis legari. **S**ed in proposito di-
 cta renouatio erat facienda sub cōditiōe si in fi. sexaginta an-
 norum filios & nepotes haberet bonagratia vel si in eorū des-
 cectū vnum successorem elegisset fm quod patet ex xbis di-
 cte inuestiture: vt supra retuli. sed ita est qz ista spes nō fuit des-
 ducta ad actum viuo Jacobo testatore: quia decessit ante di-
 ctos sexaginta annos: sic ante impletam conditionē: ergo & c. **S**ed
 secundo respondeo qz illud ius renouationis finitis sexa-
 ginta annis non erat in bonis & hereditate dicti Jacobi: nec
 illud habent descendentes Jacobi a Jacobo: qz illud habet
 a bonagratia patre Jacobi. d. l. eum qui. ff. de interdic. & rele-
 cum ibi no. per Bar. & dixi supra. & sic non est de iure heredita-
 tis Jacobi & sic mortuo Jacobo ante finem sexaginta anno-
 rum vt decessit fuit extinctū ius suū in persona sua: & sequen-
 tes nō habēt ab eo. sz a primo. **R**estringit ergo dispositio sua
 solū ad ius qd habebat quāuis morte sua finiret. d. l. xv. cum
12 si. **E**t non obstat quod bona emphyteutica venient in
 actione fami. ercif. per. l. item pcedia. ff. fami. ercif. qz respon-
 deo qz illud plane procedit in rebus emphyteuticis concessis
 ab alio quam ab ecclesia: qz illa sine dubio transeunt ad quos-
 cunqz heredes: sed nos loquimur in emphyteusi ecclesiastica
 que non transibat ad omnes heredes tam ex forma inuestitu-
 re seu contractus qz etiā iure cōmuni iuxta id qd habetur in
 d. §. emphyteusim. in aut. de non ali. & quod not. in. l. etiam. ff.
 sol. matr. & in. c. presentia. per doct. de probati. cum si. **P**re-
 terea non sequit vna res in fami. ercif. actione: ergo veniunt in
 fideicō. vniuersali hēditatis: vt ptz in. d. l. si res aliena. ad treb.
 iuncta. l. in fideicōmissaria. in princ. & §. quoties. & qd ibi not.
 ff. ad treb. **N**on obstat qz veniunt in petitiōe hereditatis: qz
 rñdeo qz si sint bona emphyteutica concessa a priuato & non
 ab ecclesia. & istud est clarū: aut sunt cōcessa ab ecclesia & tunc
 Ez. & Bart. in. d. l. videndum. §. fin. de peti. here. tēuerunt qz
 non veniant in peti. here. per id quod habetur in. d. §. si liberi.
 sed posito qd veniat in petitione hereditatis. vt sentit Bar. in
 d. l. vt iureiur. §. si liberi. circa princ. illud est verū quādo finis
 recepisset emphyteusim pro se ac filijs heredibus. nam cū tūc
 ita demū possit haberi emphyteusis si sit heres poterit ad rez
 emphyteuticam agere pe. her. sicut si non sit adiecta illa qua-
 litas scilicet heredibus vt in casu nostro per id qd habetur in
13 d. §. si liberi. & ita dicit Bar. ibi. **E**t vel posito etiam qz dice-
 remus qz quotiescunqz esset recepta emphyteusis possit res
 emphyteutica per quemlibet heredē verū peti petitione here-
 ditatis dūmodo petatur aduersus possessore ad quē nō spe-
 ctat. d. emphyteusis. & ista est mera veritas: vt voluit Bart.
14 Jo. de imo. & aliq moder. in. d. l. si patroni in prin. & istud est ex
 eo vt ipsi dicunt qz quelibet res fuerit detenta vel possessa per
 defunctū etiam si nō spectat ad eum etiam peti pōt petitione
 hereditatis quāuis nō sit hereditatis seu hereditaria. l. & nō tā-
 tū. in prin. ff. de pe. here. **N**ec poterit repelli agens petitiōe
 hēditatis illo casu licet per reuz excipiat qz illa res spectat ad
 tertiū & nō ad agentē. l. si. C. de rei vendic. & l. cū seruū quis piā.
 C. de seruīs fugitiuis. cū ibi notatis. quia talis exceptio pos-
 set obstare quādo ageret rei venditione. qz exceptio iuris ter-
 tiū excluderet actorem & ius agētis: sed non ita est quādo agif
 petitiōe hereditatis: qz dato qz agens nō habeat dominium

Silho. §. col. cl.
 iij. nu. l.

Gratia dei. seu
 primi bonagratie
 qui erat pater Ja-
 cobi testatoris.

Nō spectat. idē
 late Jaco. de san-
 ger. trac. feud. ver.
 & cum pacto qz de
 ipo seu. pos. co. ij.
 Jas. in plud. fend.
 col. xij. cōsi. clj. cō
 si. ccv. lib. ij. cōsi.
 cxxxvij. lib. ij.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

satis est q̄ res fuerit per defunctū tenta vel possessa, vt. d. l. et non tm̄. et interest heredis recuperare eā: q̄ finita emphyteusi tenetur rem restituere dñō: sed ad hoc vt res veniret in fidei cōmis. de quo quidē tractamus nō sufficit q̄ fuerit tantūmodo tēra vel possessa per defunctū sed requirit q̄ fuerit hereditatis. d. l. si res alie. et d. l. in fideicommissario. §. quoties. cum si. ¶ Nō obstat dñi dicebat q̄ vigore bulle apostolice de istis bonis iudicat: vt de h̄ditarijs: q̄ possunt alienari in vltima voluntate et ab intestato et inter viuos quo ad vtile dñiū: q̄ respōdeo q̄ bulla illa superuenit post inuestiturā p̄mi bona gratie et post conditum testm̄ Jacobi et eius mortē et illa bulla disponit quo ad effectus de futuro et nō de preterito, vt p̄ in dictione decetero. ibi posita. vt in cle. j. et ibi gl. in verbo decetero. et in. c. j. et ibi no. de post. prela. in. vj. et ita etiam est regulariter quamuis non esset adiecta dictio decetero. l. leges et cōstitutiones. C. de legi. c. ij. et c. si. de constit. ¶ Nec obstat q̄ in vno capitulo interpretationū dicte bulle que incipit in Christi nomine amē. ann. m̄. ccc. xliij. dicat et hoc videret sibi locū in preteritis presentibus et futuris et c. q̄ rñdeo q̄ ibi loq̄ quo ad disponēdū an instrumenta facta contra vel preter formā et stylū datū in instrumentis cōficiēdis post dictā bullam nō valeant. ¶ Preterea loquit̄ ibi quo ad p̄dicta. l. q̄ fuerūt post tps bulle. et an dictā interpretationē vt p̄t̄z clare ibi dum dicit a tpe bulle papalis citra. et ibi dñi dñi post dictā bullā et c.

14 ¶ Non ob. q̄ dicebat q̄ dato q̄ albertus vigore fideicommissi venire nō possit saltē dñi venire p̄ ius accrescēdi seu ex natura inuestiture concele dictis dñabus Jacobe et Catharina p̄ no. p̄ Bar. in. l. si mihi et titio. cū alijs ibi allegatis: q̄ respondeo p̄io q̄ si in diuisione facta est refutatio p̄ Cathari. vt de emphyteusi inuestiret Jacoba ab ecclesia. et tunc totaliter Cathari. cum suis descēdētib⁹ remanet exclusa etiā si postea deficeret oīs linea Jacobe vt in gl. no. et ibi doc. i. c. j. in ti. cōstitutiones feudales quas ante ianuā beati Petri in ciuitate roma. edifi. als rubrica impator lothari⁹ eugenio pape et c. et isto casu p̄cedit et saluat gl. in. l. si familie. C. fa. etc. fm̄ Bal. in. d. c. j. ¶ Bal. etiā in. l. vnica. in. xij. q. ad finem. in vlt. col. C. qñ nō pe. par. videt̄ aliter rñdere dñi dicit q̄ p̄ ius accrescēdi nō pōt venire ille apud quē nihil de iure feudi vel emphyteusis remāsit. portio em̄ dñi accrescere portioni. l. hec scriptura. §. si. ff. de cōdi. et demō. l. si totā. ff. de acq. he. ¶ Sed vera et tutior ceteris est rñsio q̄ attēto q̄ tēpore quo Jacoba et Catharina fuerūt inuestite et tpe quo facta est diuisio iam supuenerat dispositio dicte bulle p̄ quā erat promissa libere omni alienatio. vtilis dñi rerū emphyteutarum per vltimā voluntatē. vel inter viuos aut etiā ab intestato. et dicta diuisio vicē emptio nis ac permutationis h̄z. l. j. C. communia vtriusq̄ iudi. l. cū pater. §. hereditatem. el. ij. de leg. ij. videt̄ proculdubio q̄ p̄ dictam bullam est sublatum penitus istud fundamētū Alber ti. q̄. d. bulla facit vt quo ad vtile dominiū possit emphyteuta disponere libere vt de reb⁹ p̄p̄ijs. vt ostēdunt illa vba liberam ptatē. et ibi dicit saluū remaneat et illesum. ¶ Et p̄ hec etiā p̄z nō obstat q̄ prelatus ecclesie in inuestitura facta dñe Jacobe adiecerit protestationē et clausulā q̄ nō intendebat derogari iuri cōpetēti: q̄ dico q̄ dicto Alberto seu Thadeo eius patri ius nō cōpetebat. vt dictum est. ¶ Nec dicto Augustino obstat q̄ dñia Jacoba reliquerit monasterio sancti Augustini: q̄ illa dispositio facta in personā p̄hibitā non tenuit vt cautū est in bulla iunctis no. p̄ gl. et doc. in. c. potuit. extra de loca. et in. l. si ita quis. §. ea lege. de ver. ob. cū et etiam habuit ex causa transactionis dicta vsina a dicta ecclesia sancti Augustini oīa sua iura. et etiā fuit inuestita ab ecclesia sancti Barth. ad quā spectat directū dñiū. ex quo infert q̄ dicta bona nō veniūt in restitutione asserti fideicommissi. et q̄ p̄dict⁹ Augusti. tanq̄ heres dicte vsine pōt agere petitioe her. ad dicta bona. vt no. Bar. et alij in. d. l. si patroni. in p̄ic. cū si. et s. fuit optime declaratū. ¶ Ita vt super⁹ dictū est dico et cōsulo iuris eē ego Alex. de tart. Padue iura ciuilia legēs.

Summarium.

- 1 Emens ab aliquo non videtur fateri illum habere ius.
- 2 Fides presumitur habita de pretio dato termino soluendi.
- 3 Titulo resolutio etiam per legem tamen non transfertur dominium ipso iure.
- 4 Actor in possessione retinēde debet esse possessor tempore litis contestate.
- 5 Reintegrando nullū possessionem datur ei qui sua culpa cecidit a possessione.
- 6 Titulū habēs onerosus nō tenet. l. si me et Titij. ff. si cer. pe.

- 7 Condictio ex. l. non datur contra tertium possessorem.
- 8 Actio non datur contra secundum emptorē ex. el. ij. C. de rescind. vendi.
- 9 Pena cum committitur si non est cui solvatur. et nu. i. 2.
- 10 Debitor non excusatur in casibus in quib⁹ requiritur consanguinitas: etiam si creditor non reperiatur.
- 11 Citatio circumducitur neutro comparente.
- 13 Perjurium non est citra dolum. et difficultas erroris iuris excusant.
- 14 Ignorantia iuris presumitur et toleratur in milite.

Consilium. XCII.

Respectis his que in the mate

narrata sunt. Necnō his q̄ copiose subtiliter et eleganter in iure allegata sunt p̄ celeberrimum aduocatū Angeli de la faitate rei conuenti Raphaelē de ferrarijs contra cum agentē. ¶ Puro partes domini iudicantis esse in absolūendo diffinitive predictum Ang. presertim ex infra scriptis. ¶ Et p̄io quia ex inspectione libelli apparet intentatū esse petitorū et possessorū. i. rei vendicatione cum publicia. et etiam possessorū retinēde potest etiā dici alio respectu esse intentatum etiam possessorū recuperande puta rōne naturalis seu corporalis possessionis apprehēse p̄ Ang. rōne vero ciuilis possessionis posset dictus Raphael dicere se intentasse possessorū retinēde quasi in ea turbat⁹ per occupationē naturalis seu corporalis possessionis predictę iuxta ea que tradūt in. l. naturaliter. §. nihil cōmune. maxime secundum quintam lec. gl. in. l. clam possidere. §. qui ad nundinas. in glo. et vtrōq̄ tradunt doct. ff. de acqui. poss. et notat doct. in. l. incerti. C. de interdictis. et in. c. cum dilectus. de causa possessionis. cum suis concordantijs. si bene cōsideret non videt̄ quod in aliquo dictorum remediorum aut aliorū cōprehensorum in dicto libello possit actor obtinere. ¶ Mā quo ad rei vendicationem vel publicianam non potest obtinere: q̄ posito quod Raphael probasset se olim fuisse dominū vel quasi super quo non insisto postquā circa hec in themate vel allegationibus nō fuit principale questum aut difficultas. Clarū est qd̄ ex narratis in themate nō cōprehendit̄ esse probatum dominium vel quasi et t̄ nō sequitur Ange. vel autor suus emit a Raphaelē ergo videt̄ fateri Raphaelē fuisse et esse dominū vt colligitur ex notatis per glo. in. l. j. quā ibi ad hoc ponderat Ang. et ff. de publi. et patet etiam per not. per gl. in. l. nec creditores. C. de pig. act. et in. l. ita et si fur. ff. cōmo. et per doc. in. l. si alienum. ff. sol. mat. et in. l. rē alienā. vbi p̄ Bart. circa. §. vel. ij. col. ff. de pig. act. saltem hoc casu quo nō agitur per actorem ex aliquo contractu vel quasi contractu celebrato cum et eo cōuento imo de nullo cōtractu vel quasi contractu fit mentio in libello. ¶ Tamē posito qd̄ pro parte actoris esset probatū qd̄ olim ipse fuisset dominus vel quasi nihilominus stāte venditione facta per Raphaelē dicto Guaino. et cōstituto per quod translatum fuit per Guainum illud dominium qd̄ habebat dictus Raphael tūc possidēs: sicut si actū Raphael tradidisset: vt no. per glo. et doc. in. l. ab emp. ff. de pac. no. Jo. an. in addi. Spec. in titu. de emp. et vendi. §. j. in addi. incip. hic dubitat. et Bal. in. l. celsus. ff. de vsu cap. et ita communiter tenetur. facit. l. quod meo. in p̄inci. de acquirē. poss. et c. cum venisset. de resti. spolia. et ibi not. doct.

2 ¶ Attento etiā quod presumitur per dictum Raphaelē in dubio habita fides de pretio vt not. in. l. qd̄ vendidi. ff. de contrahen. emp. et in. l. procurator. §. qd̄ si dedi. ff. de tribu. et in. §. vendite. institu. de rerum diu. et in. l. in ciuile. C. de rei v̄di. et p̄cipue cum fuerit p̄fixus terminus solutioni. vt not. in dictis. l. l. ¶ Et stante etiam venditione et traditione facta per dictum Guainum dicto Angelo antequā posset dici dictum Guainū fecisse in aliquo contra contractum emptionis per eū celebratum cum dicto Raphaelē illud dominū si qd̄ habuerit Raphael fuit in effectu traslatum in dictū Angelum mediante dicto Guaino. l. exēplo. in p̄in. ff. de act. emp. l. clauibus. ff. de contrahen. emp. ¶ Et non obstat si dicatur quod Guainus nō soluit in termino illam partē pretij quam promiserat cum iuramēto dicto Raphaeli ergo redditur indignus omni commodo dicti contractus et omni proprietate carere debet Guainus. l. si qd̄ maior. C. de transf. et resolutio iure datoris. i. Guaini resolutur ius acceptoris. i. Ange. l. ex vectigali. ff. de pig. l. si qd̄ domū. §. j. ff. loca. l. si. sed qd̄. C. cōia de leg. et c. j. §. rursus. in ti. qd̄. mo. seu. amit. c. nuper. de dona. inter vi. et vxor. qd̄ ad hoc rñdeo p̄io quod t̄ dato quod ex aliquo

a Ange. Ant. ne negosa. trac. de pi gno. part. ij. tertio mebro. nu. 64. ale. xā. fil. xliij. col. ij. libro. iij. cōsi. cxx. lib. vj.

aliquo euentu resoluat. Et emptio nō transferit ipso iure dñm in veditore si vedito: ex dicto et traditōe dominiū in emptorem trāstulerat. vt est gl. in l. i. in fi. C. de inoff. dona. quā Bal. ibi in fi. ad hoc pōderat p multū notabili qd est ve rā etiā si ipso iure ex dispositione legis vel statuti annullaret titulus seu dictus emptio nō ex postfacto: vt no. Bart. in l. si ita quis. §. ea lege. ff. de ver. ob. in ver. quero vtrū phibitio le galis et. et Bal. in l. i. in. iij. col. et in l. cū mulier. in. xij. col. in ver. et scōo dubio et. ff. so. ma. faciūt no. p. eū in l. i. in. vj. q. C. si qd in frau. patro. et in l. traditronib. C. de pac. cū si. Nec ob. ad hoc tex. in d. l. si qd maior. in xbo. pprietate careat. et in verbo rerū pprietatē et. qd dico qd l. pene de qd in l. illa im ponant ipso iure quo ad eas penas ad quas potest adaptari tñ quo ad penā cōcernentem translationem datorum et tradi torū ei qui postea venit cōtra iuramētū nō fit ipso iure. vt ibi voluit Bal. et Sal. in fi. et etiam Pau. de cast. et expressi no. ibi Sal. in. ij. col. exponendo illū text. in verbo rerū pprieta te careat. vbi expresse dicit qd ille qui venit cōtra iuramētum nō perdit ipso iure dñm qd cōsecutus fuerat ex illo dictu iura to sed dō ad reddēdū cōueniri cōditione ex illa. l. si qd maior. Hoc etiā fuit de mēte gl. ibi in verbo. rerū pprietate. dum dicit qd species date reddent et. pōderādū est xbo. reddent. qd importat idē qd retro dare. l. cū quidā vgoni. ff. de lega. ij. et l. verbū reddēdi. ff. de ver. sig. et cōsequēter retranslationē dñi faciendā ex isto actu redditionis. §. sic itaq. institut. de act. l. scire debemus. §. fin. ff. de ver. ob. Quod autem in posses sio nō possit obtinere ostendit. nā in possessione retinende oportet qd actor possideat tpe litis et testate. vt isti. de interdi. §. hodie. cōstat aut qd Raphael nō possidebat tpe litis conte state nec ante a tpe quo vedit dīto Suaino: qd p cōstitutū appositū in instrumento veditio nō trāstata fuit omnis pos sessio civilis et naturalis in emptorē. d. l. qd meo. et d. c. cū ve nissent. et tradit Bar. in l. interdū. in prin. ff. de acqui. pos. et in repeti. l. ij. in. ij. q. C. de pig. post gl. in d. l. ab emp. et post ea etiā fuit apprehensa possessio corporalis seu naturalis per Ang. merito illa esse nō pōt apud dictū Rapha. d. l. clā possi dere. §. qui ad nūdas. iūcta. l. ij. §. ex cōtrario. eo. ti. Nec etiā pōt obtinere in possessione recuperatē: qd etiā si accipia mus illud possessionē qd cōsuevit esse magis fauorabile et latū tñ illud dat hīs q sine causa iusta et sine culpa sua ceciderunt a possessione nō interueniēte aliqua culpa sua. iij. q. j. reintegrā de. et no. expresse Inn. et alij post eum in. c. sepe. de restitu. spolia. ibi dñ Inn. post mediū dicit imo plus videt et. et expresse ibi Ant. de but. circa pen. col. et Jo. calde. et alij post eum in. c. cū ad sedē. eo. tit. Lapus allegatione. l. ij. sed ita est qd dictus Raphael ex iusta cā cecidit a possessione: scz ex causa vendi tionis et sue voluntarie traditionis. ergo nō pōt dici eū fuisse aut spoliatū possessione aut sine iusta causa cecidisse a pos sessione. an autem si postea redit ad nō causam possit dici dic tam Raphaelē posse obtinere per conditionem sine cau sa dicā infra. Nec obstat si diceret qd imo remediū possesso riū pōt dari etiā ei qui culpa sua et facto suo cecidisset a pos sessione. vt no. Host. et alij post eū in. c. accedens. el. j. vt lre non cōtest. vbi volunt per illū tex. fm vñū intellectum qd quando quis cecidit a possessione sua per suam culpam vel negligē tiā possit implorare officiū iudicis vt restituatur in pristīnū statum ad suam possessionem vel quasi. qd respondeo vt etiā rñdet Anto. de but. in. d. c. sepe. circa vlti. col. et do. Abb. in. d. c. accedens. col. v. qd tale officiū iudicis in casu predicto cōpe tere possit solū ecclesie. vt loquitur tex. in. d. c. accedens. vel mi nori vel absenti quibz competet restitutio alijs aut nō dare tur pro rebus priuatis qd supposita negligentia nō subesse le gitima causa dande restitutionis. sed nos nō sumus in mino re vel ecclesia vel absente qui cecidit a possessione ex cā alicui absentie ppter qd veniat restituendus in integrū. igit et. Ad ob. ad quod no. Inn. in. c. dilecti. de maio. et obediē. et in. c. bo ne. de ap. dñ dicit dari officiū iudicis etiā contra tertiū pos sessionē. qd respondeo qd Host. in. c. dilecti. loquitur quando fuit appellatū ex iudicialiter. et tūc per viā attrētati officio iudi cis fit restitutio in pristīnū statum. per. d. c. bone. Item Host. in. d. c. bone. loquitur qñ sine iusta causa res mea ad te p enit: qd nō est equum te locupletari cū iactura mea. et fundat per id qd habet in l. si me et titiū. ff. si cer. pet. et regula locuple tari. et in. c. qd v. de iudicijs. cum si. et cōstat autē qd hoc reme diū hoc casu sibi locum nō vendicat. qd ad Ang. res peruenit ex iusta causa emptio nō et in titu. oneroso. et clarū est qd reme dium in. d. l. si me et titiū. cū si. nō habet locū cōtra eū qui rem hz ti. oneroso. vt no. Barto. in. d. l. si me et titiū. per id qd ha bet in l. si eū seruū. cum ibi no. et. et in l. mater. C. de rei vediti. nec etiā habet locū qñ agenti posset esse cōsultū cōtra alium

alio remedio per nota. in preallegata. l. si eū seruū. fm Bart. et alios scribētes in. d. l. si me et titiū. vnde aut nullū remediū cō petere pōt Suai. dicto Raphaeli vt qd nō incidit Suain? in penas de qbus loquitur text. in l. si quis maior. C. de trans. et tunc multo minus dō posse agi cōtra Ang. qui in nullo pec cauit. nec pōt competere actio Raph. cōtra Suainū et sequit qd nō debet posse Ange. ex remedio. d. l. si me et titiū. vel si muli vt prime dixi. Ad ob. etiā si diceret qd ex verbis ge neralibus dicti libelli potest dici etiā intentatū remediū con ditionis ex. d. l. si quis maior. qd rñdeo pñō qd tale remediū nō intētātū: qd ad discernendū quale remediū sit intentatū discernitur ex mediō concludendi. id est ex narratione illius per quod fit locus illi remedio. vt no. Bar. in l. certi cōdictio. in prin. in. ij. col. ff. si cer. pe. in l. si prius. ff. de no. ope. nū. in. vj. opp. secūde partis. et Ang. in. d. §. nihil commune. ad fin. circa quintā lec. et Bal. in l. ij. ad fin. C. de peti. here. et Ant. de but. in. c. si. in. v. notabi. de iudi. et in. c. ex parte. b. de fo. cōpe. in. v. et vj. notabili. per illum tex. sed medium concludendi in me dio cōditionis. d. l. si quis maior. est qd ventū fuerit cōtra ctum iuratum. vt patet ex. d. l. si quis maior. cum ibi nota. de hoc autem nulla est facta mētio in libello: sed medium conclu dendi ibi est in eo quod res spectat ad actorem iure domini vel quasi et etiā possessionis in qua se dixit molestari propter occupationē Ang. et. Secūdo respōdeo qd dicta condi tio non potest dari contradictum tertiū possessore: qd omnis cōditio regulariter est psonalis. §. appellamus. insti. de actio. sed personalis actio nō datur cōtra tertiū posses. l. si. §. fin. ff. de contrah. emp. l. i. §. si heres. ff. ad treb. et bene ad propositū nostrum probatur in l. cum precibus. C. de rerū permut. vbi si dedi tibi fundum vt tu mihi dares domū: et tu accepto fan do vendidisti eam titio. et postea non vis mihi dare domū et sic non obseruare promissa quamuis ego possum agere et te conditione ob causam vel actioē pscriptis verbis vt fundū reddas vel vt obserues pmissa. tamē ad hoc non possum age re contra dictum titiū. ad idē. l. dolus. C. de rescindenda ven ditione. vbi similiter quādo dolus primi tēporis est causa p pter quam potest rescindi veditio sibi tacta nō per hoc dicto vedito datur remediū agēdi contra titiū qui emit ab illo primo emptore: ita in proposito posito qd Suai. incidisset in periurium non debet a facere singularem successorem habeno tē causam ab eo vt ea actione personalis agi posset cōtra eū. Et ad hoc etiā adduco no. per Be. et Ly. in l. ij. C. de rescin. ven. in. xj. q. vbi qunt. et an si tibi vendidi fundum minus di midia insti preti. et tu eū vendidisti titio. ego postea volo age re pro rescissione dicti contractus et cōsequar restitutionē mee rei vel supplere mihi iustam pretium an possum experiri et a dictum titiū possessore. et dicūt qd non: qd actio perionalis nō datur contra tertiū possessore vt dictum est. Et subdunt qd si teneremus qd in casu. d. l. ij. haberet locum remediū restitu tionis in integrum. prout nōnulli ibi tenuerūt quorū opinio cōmuniter dānatur tunc distinguendū esset. scz qd an ille ti tius emptor secundus scienter emit: qd sciebat competere ad uersus primū contractum remediū restitutionis in inte. et tūc posset dici etiā cōtra ipsūz tertiū remediū restitutionis in int. competere vel non. nisi in subsidū. s. primo nō existēte solū do. l. in causa. la. j. §. si. cum duabz. l. sequē. ff. de mino. Idē etiā quātū ad casum nostrū t3 Bal. in. d. l. ij. in. xij. q. et Sal. ibi. xij. q. Bene facit qd no. Spe. in ti. de loc. §. nūc aliqua ver. et xvij. quē allegat dñs aduocatus Ang. Per hoc etiā videt respōsum si allegaret qd pōt dari cōditio sine causa aut similis cōditio contra dictū Ang. qd vt dixi huiusmodi cōdi ctiones que dicuntur personales dicto. §. appellam. non datur contra tertiū possessorem. in libello enim cōditionis sine cau sa habeo dicere qd tibi sine causa solui vel promisi. l. j. ff. de con di. sine causa. declarat Bal. ponendo formā libelli in. l. edita. in. xij. col. C. de edē. in repe. paduana. apparet ergo ex aliquo intentato remedio non posse dictū agentē obtinere. Alia etiā ratione videt dictum Ang. esse absolūdum: qd non vi detur qd aliquo modo sumus in casu quo dici possit Suai. in cidisse in penā. d. l. si quis maior. Nam presupponit quod il lo mense Septembris quo tpe fieri debebat dicta solutio con stat dictum Raphaelē esse absentem et in aliā prouinciā se contulisse. et constat qd Suai. qui tēpore cōtractus erat eiusdē fori cuius erat dictus Raph. non tenebat in aliam prouinciā se cōferre et ibi soluere Raph. vt determinat Bal. in l. acceptā. in. xij. q. C. de vsu. et Bal. et Jo. de imol. post eū in l. cū filius. §. si. ff. de ver. ob. Nec videtur qd esset necesse qd Suai. in ter mino se offert paratū si esset qui reciperet post qd vt presupponit constabat Raph. nō adesse. l. si fundū. alio incipit statim. §. mar cellus. ff. de leg. commul. l. per rem. §. si. l. cū quidā. §. si pupillo.

Libri Primus Consilio. Alexandri.

ff. de usuris. ¶ Ad hoc qd not. Hosti. in ti. de loca. ppe. si. cir-
ca pe. col. ver. qd si heredi. als sub ver. qd si emphyteuta pmissio
fit. vt ibi dicit qd si hereditate ppetuam iacere lapsum est bies
nisi vel triennium an emphyteuta dicat cecidisse iure suo. et di-
cit qd non. et qd sequitur est emphyteuta post qd non fuit cui solu-
ueret allegat iura pprime allegata. ¶ Ita etia dicit Dy. in. c.
cu qd in ius. de regu. iur. in. vj. vbi querit quare est qd mortuo
stipulatore sine herede vel relicto herede cui non pot iure solui
non committitur pena ipso iure vt in iuribus supra pprime alle-
gatis. Sed ptra mortuo pmissore committitur licet restitutio
concedat. vt. l. ad di. ff. de ver. ob. iuncta. l. qui in alteri. cum
gl. ff. de reg. iur. et ridet qd hoc ideo est: qd casus contingens in
persona creditoris non dicitur excedere obligationem debitoris. ar.
l. qd occidit. s. pe. ff. ad. l. aquit. et. l. nup. crescit. ff. de reg. iur. sicut
contingens in persona debitoris non dicitur variare obligationis co-
ditionem. l. qd. s. ex his. ff. de ver. ob. Bal. etia idem sentit in. l. qd. an
10 si. C. de iure emphy. ¶ Nec ob. qd no. gl. in. d. l. per rem. s. fin.
in verbo inculpatat: qd bene fatcor qd vbi requirit depositio et
consignatio vt est ad impediendum cursum usurarii in incepta-
riu non excusat debitor: licet non repenat creditor postq opus
est depositione et consignatione q sine creditore heri pot. l. si cre-
ditori. C. de usur. aut nos querim? in casu in quo non reqreba-
tur depositio et consignatio vt est regulariter qn tractat de effe-
ctu non incurredi mora vel pena vel cursum usurarii nondu in-
ceptari: et tunc si est cui offerat dicitur offerri iusticiat sola obla-
tio. l. si parte. C. de usur. et no. in. d. l. accepta. cu simi. et ad hunc
casum habuit respectu gl. in. d. l. pecunie. vt p3 per. l. qua alle-
gat. S3 si non erat cui offerret tunc non pot fieri oblatio. et absq
oblatoe sequitur est debitor. d. s. marcellus. cu alijs. s. allega-
tis. ¶ Nec ob. qd no. Bar. in. l. si re? parat. in. ff. de pcura.
du dicit qd qn quis vult soluere vt pena euitet si non reperit cre-
ditorem cui soluere posset dicitur autoritate iudicis facere consi-
gnari et coram iudice offerre per illa. l. si reus paratus. et ad hoc
vt sciat vtru ille creditor reperiat vt qd forte esset forensis fiat
preconiu de hoc arg. l. si eo re?ore. C. de remil. pign. qd dico qd
decisio Bart. intelligit in casibus in quib? requirebat consi-
gnatio et depositio put loquit illa. l. si reus parat. vt ibi de-
clarat Bal. et Bar. in. l. si seruus. s. nunc videamus. in. ff. de x.
ob. na etia quandoq ad euadenda penam requirit obligatio
depositio et consignatio. l. qd. in fine. fm vnu intellectum gl. C.
de iure emphy. et. d. l. si creditori. ¶ Et qd ita debeat intelligi
illud quod notat Bar. in. d. l. si reus paratus. in. fin. patet per
id quod ipsemet no. in. d. s. nunc videamus. et in. l. item illa. ff.
de consti. pecu. du dicit qd satis est qd ille qui non h3 cui soluat
dicat soluere si habere cui. et non requiritur depositio vel co-
signatio. ite als esset contra dictu. s. marcellus. ¶ Nec obstat
si diceretur qd dicit? Huil. non seruauit illud sc3 q iuerat ad do-
mum dicti Rapha. et dixerit soluere si habere cui: respodeo
primo qd licet non leuis sit autoritas Bar. tamen Hosti. in lo-
co supra allegato et alijs de quib? supra dixi vident esse in di-
uersa sentia. sc3 qd sit tutus debitor eo ipso qd non erat cui solu-
ret et hoc vident bñ probare dicta iura allegata per Hosti. et
alios de quibus. s. dixi licet Spec. dubitare videat in titu. de
loca. s. nunc aliqua. ver. xxi. ¶ Pro hoc facit qd videm? qd
vbi reo presigat in citatione terminis vt copareat ad respon-
dendu libello actoris si neuter coparuit citatio circūducitur
et reus non incurrit moram vel contumaciam: qd actoris non in-
terest. l. qd. in. ff. si quis in ius vo. non ierit. fm comunem intel-
lectum docto. ibi reprobantium gl. que ibi contrariu tenuit
facit. l. arbiter calendis. ff. de arbi. et. l. et post edictum. s. i. ff. de
iudi. et sic ibi non requirit qd reus aliqd faciat. sed satis est qd
actoris non interfit vt qd etia ipse non coparuit. ¶ Itē in pa-
ri culpa melior d3 esse conditio rei. l. si seruus. s. sequit. ff. de ver.
12 obli. ¶ Nec expedit qd debitor dicat soluere si habere cui
quantu ad hunc effectum vt ostēdat se habere animu solu-
di et non incurredi morā: qd dico qd istud non est per hoc ne-
cessarium: qd. l. presumit quem velle soluere debitum ne morā
incurrat que est delictum. ita no. Bar. l. si creditori. ad. ff. de
lega. i. et in. l. gerit. ff. de acqui. here. in ver. pone qd debitor in
die et. ar. l. merito. ff. p socio. et vbi appareat debitore siue cre-
ditorem non adesse vt cessare mora in reo per rationes predi-
ctas. Nec in dñi allegat Bar. in. l. aliquam. vbi hoc pbare vi-
detur. ¶ Nec ob. si p opi. Bar. allegaretur tex. in. l. si. de leg.
comis. qd indeo qd tex. ibi non dicit qd debitor teneatur offer-
re qd scit creditore non adesse S3 ponit ibi ptingētiā facti als
esset cōtra dictu. s. marcell. qd loquit in eadē materia. ¶ Nec
etia ob. si diceretur qd fortasse Rapha. dimiserat domi pro-
curatorem ad recipiendā solutionē: qd indeo vt dixit Bar. in
l. continuus. in. s. cum ita. ff. de verb. ob. qd creditor d3 pbare
se hoc fecisse: als non imputat debitori p. d. l. arbiter calendis. et

sic elapso mēse septimo quo fieri debebat solutio non cōstitui-
tur pro illa quantitate in mora Huil. nisi interpelletur a Ra-
pha. qd soluat. vt notabiliter decidit Bar. in. d. l. itē illa. in. x.
13 quero qd erit postea. ff. de consti. pecu. ¶ Itē posito qd dici
posset Huai. fuisse in culpa ex eo qd non dixerat soluere si ha-
berem cui: non videtur qd per hoc incurrat penas. d. l. si qd ma-
ior. qd illa cumulatio penarū contra regulas iuris cōis sit p-
pter periuriū: ita no. glo. ibi in verborum proprietate. et se-
quunt doc. ibi. S3 ita est qd in periuriū quis non incidit sine
dolo. l. qui iurasse. in. prin. ff. de iureiur. et no. Bal. in. l. observa-
re. s. proficisci. in. iij. col. ff. de offi. procōsu. in ver. sed nunquid
iudex q iurat. et Bal. in. l. si. in aliqb? lecturis vt ibi refert et se-
quit? Pau. de ca. ff. qd satis. cog. per. d. l. qui iurasse. et no. doct.
in. c. j. de delic. pue. Et Pau. de ca. in. d. l. qui iurasse. in. prin. et
est optim? tex. xxxij. qd. ij. s. itē opponitur. ¶ Pro hoc bene
facit gl. in. c. breui. de iureiur. cōmuniter approbata que vo-
luit quod licet difficultas quib? non excuset a pena conuēctio-
nali que committitur ratione more vt quando debitor esset
obligatus ad dationē quantitatis pecunie sub pena tñ semper
a excusat a periurio? cu ppter difficultatē cesset dolus requisi-
tus in periurio facit qd not. in. c. ex literis. de spō. ¶ Et ideo
tex. in. l. si qd maior. preallegata voluit illis penis illaqueari
eos tñ qui essent etiam fere doli capaces. i. maiores. cum ergo
dictus Huai. non teneretur exsoluere seu deponere et consignare:
sc3 si volebat solum consequi qd non incurreret moram et pe-
nā posito qd debuisset dicere ego paratus sum soluere si esset
hic creditor q acciperet. qd diceret eū ex hac cōmisiōe fuisse
in dolo stante absentia Rapha. cui promissum erat cu iura-
mento soluere et numerare: certe non vñ ex hoc deprehendi do-
lus. ¶ Cum quelibet iusta causa vel etiam iniusta causa excu-
set a dolo. l. igitur. s. penul. ff. de lib. causa. Et no. glo. in. l. j. in
fi. de abigeis. et in. l. plagij. la. ij. C. ad. l. fami. de plagi. ¶ Et di-
cit ibi gl. qd error iuris quū non sit iusta causa excusaret a do-
lo. ¶ Et presertim istius iuris implicati et intricati quantu
ad iustum casum propter inicationē iuriū et autoritatē doc.
alias legum quibus proxime supra dictum est quo casu talis
error eparat probabili error facti vt est singularis tex. in. c.
cu dilect? fm Ant. de bu. ibi: de consue. et non presumitur quē
velle deierare. l. si. C. ad. l. iul. repe. ¶ Et ideo non est presumen-
du qd potius Huai. voluisset incurrere periuriū et tot penas
poti? qd illa verba simplicia diceret: sc3 si esset creditor soluere,
cum sciret ibi non esse creditore. vnde scdm Ang. i. d. l. plagij.
ex solo iuramento cōcurrētib? aliquib? cōiecturis psumit qd
14 factū fuisset per iuris ignoratiā. ¶ Et hic accedit cōiectura
q Huai. dabat et dat operā rei militari. et talibus quo
ad exceptionem permittitur ius ignorare. l. regula post. ff. de
iuris et fac. igno. et isti alijs quibus propter rem militarem vel
aliam causam permittitur iuris ignorantia psumit in du-
bio potius per iuris errorem fecisse quā per malitiā seu dolum: vt
probat tex. no. quam ad hoc ibi ponderat Bal. in. l. pe. C. de
his qui sibi ascribunt in testamento. ¶ Facit quod not. glo. in
aut. de incest. nup. in. prin. in verbo sciens. et vbi scilicet impo-
nit penā p delicto quod non potest committi sine dolo vt p fur-
to vel fallo: et tunc nunquā dolus et lata culpa equiparant. vt
no. Bar. in. l. j. s. non autē. in. ij. col. ff. si quis test. lib. esse ius-
fue. et Sali. in. l. senatus. C. de his que sibi ascri. et periuriū est
huiusmodi. vt dixi. s. ¶ Ex quib? puto dicto Huai. saltem
iurati et alleganti se putasse de iure non tenere offerre credēdu
esse et eū stantibus predictis non incidisse in penas de quibus
querit vigore. d. l. si qd maior. et ipsum ad illas penas non pos-
se quēniri. dictū vero Ang. omnino alijs etiā rōnib? de qb?
s. esse absoluedu per que non oportet insistere. An Huai. debe-
bat perdere illud quod supra lucratus est ex venditōe facta
Ang. na aut non incidit in penam. d. l. si quis maior. et tunc res-
clara est: aut incidit: et tunc teneretur ad restitutionem rei vel
estimationis: et tunc non debet attendi quāti vēdidisset Huai.
Ang. iuxta. l. ij. ff. ad. l. fal. ¶ Alia plura copiose deducta sunt
per dominū aduocatū Ang. super quibus non insistā predi-
cta ad presens sufficere arbitratus que et iuri et equitati cōue-
nire putant et. Alex. padue iura ciuilia legens.

Consilium. XCIII.

Duplum. s. consil. v.

Summarium.

- 1 Naturalis excludit substitutū sub conditione si decesserit
sine liberis, fallit si testator erat in dignitate constitutus.
Docto?

- 2 Doctor vel consiliarius principis habent dignitatem.
- 3 Naturalis tñ non excludit substitutum, si substitutus sit de legitimis et naturalibus descendentes testatoris.
- 4 Naturalis legitimatus non excludit substitutum a nobili, ubi alias excludit.
- 5 Legitimatus nō succedit in feudo nec in emphyteusi ecclesie.
- 6 Legitimare in preiudicium tertii non potest quis habens potestatem a papa vel imperatore.
- 7 Papa nō potest legitimare filium regis in preiudicium fratris.
- 8 Inferior a principe nō potest dispensare sine cause cognitione.
- 9 Substitutus post mortē testatoris habet ius in spe, et debet citari in legitimatione.

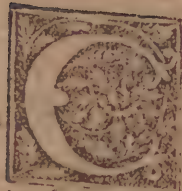
Epitome.

Titus solutus ex soluta

filios habuit quinq; mortē mulier illa nō desolata a titio que licet habitaret in domo et familia Titus tamē cū alijs ignorante ipso Titio se miscebat viris nō nulli putabant eos vel aliquos eorū non esse filios ipsi Titio quāquā is Titius suos diceret et vt legitima etur perqui fuit vt infra. Quidam Sempronius multis predictis virtutibus comes imperialis et apostolicus factus est et genuit filios aliquos inter quos fuit sei? reuenit q is sempronius sub quodā principe vicario romane ecclesie in temporalibus p parte sui domini et existente campione a maiestate imperiali constituto pro alia parte sui domini. viuens in crimine lese maiestatis contra dictum principem prolapsus est et crimine tali damnatus laquei penam luit, eius bonis confiscatis. filij nō participes criminis post patris calamitatem vixerūt sub ipso principe. et semis predictus ad legitimandū vocatus est et eos Titus filios in loco per eundē principem tento in parte sui domini ab imperatore dependentia habētis legitimauit apostolica et imperiali auctoritate postea Titius ab intestato mortē Lucius frater defuncti dicit ad se hereditatem defuncti spectare multiplici ratione. primo q; l3 Sempronius auctoritate apostolica et imperiali potuerit legitimare an, et similiter eius filij et descendentes, tamē postea propter incursum crimē lese maiestatis huiusmodi priuilegiū amisit et similiter filij auctoritate per patrem acquisita priuari intelliguntur et amplius legitimare nō possunt: et ita legitimatio predicta est nulla. Secundo q; mulier alia cū alijs, vt supra, se miscuit viris qd facile probabitur quos suos putabat Titus legitimari facere non potuit. Tertio in instrumento seu testamento patris dicti Titij et eius fratris hec verba scripta reperiuntur. et ita ipse pater eorum ordinauit et seruari iussit: vltra alia in eo testō disposita vcz et aliquis suorum filiorū tam natorum masculorū q; nasciturorum seu posthumorū vni? seu plurū masculorū quicq; decederet sine liberis et descendētib? masculis iussit voluit et mādauit dictus testator qd pars decedentis seu decedentū sine liberis et descendētib? masculis perueniat et puenire debeat iure substitutionis ad aliū seu ad alios supueniēte seu supueniētes vel ad eorū seu alicui? eorū liberos et descendētes masculos in stirpes et nō in capita etc. Cum igit dictus Titus nulla alia bona habeat nisi de his q; sibi a patre suo relicta fuerunt: restat vt dicti asserti legitimati nō possint succedere ipsi Titio defuncto ab intestato cū non sint ex legitimo nati matrimonio. Adhodo queritur stantibus supradictis an predicti legitimati et filij asserti dicti Titij succedant ipsi Titio: an frater ipsius Titij virtute aliquorum iurium et rationum predictarum preferatur eis in bonis etc. et consilium requiritur in scriptis a quouis iuriconsul. si veritas est et dictus frater preferatur legitimatis vt. s. si vero de iure preferri non pollet non queritur in scriptis consilium.

Consilium. XCIII.

Consideratis his que

in themate narrant. Videtur fortasse prima consideratione dicendum dictum Lucium fratrem dicti defuncti esse excludendū a dicto fideicommissio paterno: quia dictus testator. i. magister Bartholomeus dictam substitutionē fideicommissariam fecit dictis Titio et Lucio reciproce sub conditione si aliquis eorum decederet sine liberis et descendētib? masculis: sed ita est q; dicta substitutio dicitur euanescente p existētia filiorū naturalium tñ: q; regula q; filij naturalis regulariter excludit substitutum vocatū in casu quo institutus decedat sine liberis. l. ex facto. s. si quis rogatus. ff. ad treb. l. cum pater. s. voio. l. lucius. s. si. de leg. ij. no. gl. in. c. i. pñtia. i. ver. si sine liberis. de proba. et in. c. Raynaldus. in vers. legitimus. de test. et Joā. an. in addi Specu. in titu. de testa. s. i. sup. vers. item quid si duobus. Secundo q; dato q; requireretur dictos descendentes esse legitimos et naturales tñ attento q; fuerūt legitimati videtur hoc sufficere, q; nihil differre videtur a legitimis et naturalibus. vt in aut. qui. mo. na. eff. leg. in. s. liceat. et in aut. qui. mo. natu. eff. sui. s. et qm varie. s. relinqui. et in. s. illud. et in. s. adoptiuus. cū si. An tenuit Jac. de are. quē sequit Jo. an. in addi. Spe. in tit. de succes. ab inte. s. si. ad si. q; substitutio facta per illa vba si decederit sine liberis deficiat p tales naturales legitimatos quā op. plures sequunt et pñpue Ant. de bu. in. c. per venerabile. qui filij sint legi. bñ facit. l. imperialis. s. itaq; et qd ibi Bal. et Saly. C. de nup. et qd no. bal. in. l. cū acutissimi. et in. l. eam quā. in. ix. col. C. de fideic. Sz premillis nō obstantibus cōtrariū puto esse de iure verius in proposito nostro, q; naturalis non facit deficere cōditionem dicte substitutionis: q; testator in dicta restitutione reciproca dicit si aliquis eorū decederit sine liberis et descendētib? masculis intellegit de legitimis et naturalibus: non autem de naturalibus tantum vt patet per sequētia verba dū dicit et si contingeret dictum Titium, Lucium, et omnes alios eius testatoris filios masculos legitimos et naturales et posthumos decedere quādoq; sine filijs legitimis et naturalib? masculis sine posthumis legitimis et naturalibus et sine nepotibus filijs et naturalibus masculis ex eorū vel alicuius eorum filio vel filijs legitimo et naturali vel legitimis et naturalibus masculo vel masculis et sine liberis et descendētib? masculis legitimis et naturalib?, ita q; oīno deficiat linea masculina ipsi? non obstantib? filia vel filiab? legitimis et naturalibus ex filijs masculis legitimis et naturalib? ipsi? testōris vel aliquo ipsorū nec earū vel alicui? earū filijs descendētib? legitimis et naturalib? l3 extātib? filia vel filiab? vna aut ex plurib? legitimis et naturali vel legitimis et naturalib? testōris siue posthumis vel posthumis ipsi? testatoris legitima et naturali vel legitimis et naturalib? aut eius filie legitime et naturali vel earū filiarū legitimarū et naturalium filijs legitimis et naturalibus tūc in eo casu adueniēte. s. defectu filiorū masculorū et oīm descendētiū legitimorū et naturalium suorū masculorū dūtaxat substituit ipe testator dictis Titio et Lucio et oībus alijs ipsi? testatoris filijs masculis legitimis et naturalibus suprascriptis Camilla eius filia et quācunq; alia ipsius testatoris filia legitimam et naturalē etc. Nam apparet q; testator predictus magis dilexit quēlibet filiorū q; dictas filias suas feminas et tñ qñ substituit filias suas feminas dictis et mñb? suis filijs masculis testatoris voluit eas admitti ad substitutionem si dicti oēs filij masculi testatoris decederent sine liberis et descendētib? legitimis et naturalibus. et sic dato q; aliqui vel oēs filij masculi testatoris decederent cū descendētib? naturalibus tñ tales naturales nō excluderent dictas filias testatoris a substitutione: q; naturales tātum non sunt legitimi et naturales quos extare voluit testator ad hoc vt excluderentur sine testatoris a substitutione: multo magis dicendum est ex mēte testatoris fuisse q; decedente Titio filio testatoris cū filijs naturalibus nō excludatur. d. Lucius filius masculus testatoris a substitutione reciproce facta inter eos cū fuerit magis dilectus d. Lucius q; dicte filie testatoris circa dictā conditionem substitutionis et sic melioris cōditionis esse d3 ex presumpta mēte testatoris, vt ar. l. publius. s. ff. de cōdi. et demō. et aut. hoc amplius. C. de fideicō. et per id quod no. Bar. in. l. gall. s. etiam si parente. ff. de lib. et posth. et in. l. si. ff. ad treb. Et Secundo probatur dicta verba cōditionalia appōita in dicta substitutione reciproca vcz si aliquis eorū decederit sine liberis interpretatur de naturalib? tñ qñ apparet q; in aliqua alia parte testamenti facta esset mentio de naturalibus tantum fm Bar. in. d. s. si quis rogatus. et Frāscu. in tigrini in. l. gñaliter. s. cū aut. C. de inst. et substi. sub cōdi. fac. argu. l. qui filiabus. in princ. ff. de leg. i. l. cū pater. s. eam imperfecta. ff. de leg. ij. eadez ratione debet interpretari de legitimis et naturalib? qñ de talibus sc3 legitimis et naturalibus est facta mētio in reliquis partib? testamenti, prout est in proposito nro i quo testō nulla mētionē fecit aut prouisionē de filijs naturalib? tñ. Tertio probatur q; qñ testator erat in dignitate cōstitutus nō videtur in dicta additione substitutionis reciproce facta per verba predicta intellegisse de filijs naturalib? tantū, vt est casus i. d. s. si quis rogatus. et idē dixit ibi Bar. si testator nō erat in dignitate cōstitutus

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

tamen erat homo honeste vite vel venerabilis observationis ita qd ei esset verendum si sua cognatione sine sua domo deueniret ad bastardos. arg. l. j. §. gualiter. ff. de v. in pos. mit. r. l. j. ff. de v. spi. ver. publice. ff. de v. inspi. r. in. d. §. si qd rogat? in vbo conditione r. c. Sed ita est qd dicitur testator erat doctor artium r. medicine, r. consequenter in dignitate constitutus. c. quarto. de magi. r. no. doc. in prima constitutione codicis. et in lex eo. ff. de test. mili. r. in princ. dig. r. in. l. j. in princ. p. Bal. ff. de iust. r. iure. no. Bart. in. l. fi. C. de iude. r. in. l. gualiter. §. si. ff. de decur. r. in. l. oes. C. de decu. li. r. r. ibi pprie loquitur Bar. de doctore in medicina vbi dicit eu habere dignitatem r. id est in doctoribus artium, vt no. gl. in. l. lege iulia. la. j. in vbo orato. res. ff. ad. l. iul. de vi pu. Erat insup pfar? consiliari? principis r. quā bene estimat? r. reputat? r. sic etiā istarōne poterat dici in dignitate constitutus? cū pars corporis principis esse censetur. l. quisquis. C. ad. l. iul. maie. vbi dū tex. dicit viroꝝ illustriū qui consilijs r. consilio nostro interfuerunt: senatori? etiā. nā ipsi ps corporis nostri sunt r. cetera. r. et sola rōne dignitatis doctorat? doctor dñ nobilis. l. j. §. si. ff. de excu. tu. not. Bar. in. l. iudices. C. de dig. lib. r. j. r. l. j. in. l. prouidēdū. per illū tex. C. de posth. r. dicit ibi Lyn. qd doctor dñ magis nobilis qd ille qd est nobilis gñe. vt ibi p. eū. Quarto confirmat per id qd voluit Sal. in. d. l. gualiter. §. cū autē. vbi dicit qd etiā quādo est de qualitate r. cōditione testatoris, r. an senserit de legitimis r. naturalibus: an vero de naturalibus tñ dictū est qd si substitutus erat filius legitimus r. naturalis testatoris vt in casu nostro: tñ naturalis tñ non excludit substitutū venientē per fideicomis, vt in proposito nostro: qd per substitutionē fideicomis tractat de succedēdo testatori non autem ei cui facta est substitutio. l. coheredi. §. cum filie. ff. de vul. r. pu. r. l. p. cibis. in fi. C. de impu. r. alijs substi. vñ extatibus legitimis r. naturalib? put est dicit? Lucius nō debet admitti naturales tantū in bonis r. hereditate dicti testatoris per id qd habet in aut. licet. C. de natu. libe. r. ita dicit consiluisse dñm suū Richardū de Saly. hāc vltimam rationem tamē non pono pro constanti magis adhereo precedentibus quas puto tatiores.

Quinto qd etiā dato qd alias legitimatus excluderet illū qui fuisset substitutus p hec verba si institutus decesserit sine filijs legitimis r. naturalib? tñ fallit qñ essem? in casu in quo propter dignitatem seu conditionē persone testatoris filius naturalis tantū absqz legitimatōne nō fecisset deficere cōditionem fideicomis relictī sub hac conditione vcz si institutus decesserit sine liberis iuxta. d. §. si qd rogatus. qd tunc etiā si talis naturalis sit legitimatus non excludit substitutū quē testor substituit in casu in quo institutas decederet sine filijs legitimis r. naturalibus per eandē rōnem. r. arg. d. §. si qd rogatus. ita per expressum firmat Ang. in sua disputatione in c. nobilis qdā genere. per hec etiā adducit id qd habet in. c. naturalis. in ti. si de feu. fue. contro. inter do. r. agna. vbi legitimati nō succedunt in feudo: qd nō est verosimile nobilē concedentē feudum de tali prole sensisse. pro hoc adducit qd emphyteusis ecclesie ad tales naturales nō transit ppter nobilitatem ecclesie cōcedētis que taliter natos abhorret cum haberi non possint sine peccato mortali. allegat no. per Bar. in. d. §. si quis rogatus. r. clarius voluit Bald. in. d. l. gualiter. §. cū autē. r. Bal. in addi. Spe. in ti. de loca. in. x. col. in ver. emphyteusis ecclesie r. c. Jo. de Imo. in. l. qd dicitur. in antepe. col. ff. de ver. ob. quibus locis volunt dicti docto. qd sicut feudum non videtur cōcessum pro naturalibus etiam legitimatis ita nec emphyteusis ecclesiastica qd sunt infames. allegat no. per Azo. in summa. C. ex quib. cau. infamia irro. Bene faciūt no. p. Spe. in ti. de loc. §. nūc aliqua. ver. lxxv. r. p. Bart. in suo consil. inci. Heratius. r. per Jo. an. r. alios in. d. c. in pñtia. et per Dyn. r. Bal. in. l. lucius. §. si. ff. de lega. j. r. Bal. r. Ange. in. l. filiū diffinimus. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. Bal. in. l. parentes. in fi. ff. de in ius vocan. r. Moder. in. c. statutū. el. §. de here. in. vj. Et cū dicta decisione Ang. in disputatione preallegata, concordat etiam Ant. de but. in. c. per venerabilem. qui filiū sint legi. circa antepe. chartam licet perfecte nō referat Ang. r. sic stante dicta qualitate persone testatoris non intelligit eū sensisse de talibus naturalibus etiā legitimatis.

Forti? tenuerunt quamplurimi magne auctoritatis viri quod etiam in quolibet testatore etiam qui non esset nobilis in dignitate naturalis legitimatus non faciat deficere dictā conditionem fideicomis, ad quam perimendam requirebatur filiū legitimū r. naturales, vt tenuit Bal. in. l. lucius. la. vlt. ff. de here. institu. r. in. l. si ita quis. §. si cuius. ff. de leg. j. r. in. l. si quis posthumos. in princ. ff. de lib. r. posth. Et consiluit Jo. eald. in cōs. j. sub tit. qd filiū sint legi. est de mēte Bald. etiā in. l. j. C. de dona. cau. mortis. r. clare etiam vult Saly. in. d. §. cum

autem. r. Pe. de anch. in consil. cccvj. incipien. In Christi nomine circa primum dubium r. c. Jo. an. de Imo. in. d. §. si qd rogatus. in fil. lex facto. in princ. ff. de vulg. r. pup. per. l. fi. C. de his qd veniā eta. impe. Et qd verba debet intelligi in dubio de legitimitate naturali p. l. statius. §. cornelio. ff. de iu. fil. et. l. ex ea. §. insulā. ff. de ver. ob. r. l. fideicommissum. ff. de cōdi. r. de mon. r. l. filiū diffinim? ff. de his qd sunt sui. Et qd nō est verosimile superiorē voluisse derogare iuri tertij. r. sic substituti. c. sepe eo. de offi. deleg. l. j. §. si quis a principe. ff. ne qd in loco. pub. ad qd bñ faciūt no. p. Jo. an. in regula sine culpa. in ij. q. princ. de reg. iu. in. vj. in mercu. r. per alia plura de quib? p eos in dictis locis. Et quāuis nō dicā qd in alijs terminis qd in nostris illa sit vera? vel non vera opin. qd legitimat? regulariter excludat substitutū: tñ in terminis nostris bene hoc affirmo in testatore qui erat in dignitate r. cōditione predicta constitutus per no. p. Ang. in dicta disputatione cum alijs supra allegatis. Item sexto confirmo: qd dicta legitimatio nō fuit facta a papa vel imperatore sed a comite asserente se habere auctoritatē a papa r. imperatore ex privilegio cōcessio patri suo r. filijs vnde succedit illud qd dicit Ant. de bu. in. d. c. per venerabilem. in. xxi. col. in ver. vnum tamen puto r. c. vbi dicit se putare qd habens potestatem a papa vel imperatore nō possit legitimare ad preiudiciū alterius etiā respectu spei qd tales cōcessiones intelligunt sine alteri? preiudicio. c. pastora. lis. de priui. r. d. c. super eo. r. l. lex facto. in princ. de vul. r. pup. Et ideo dicit Bal. in. l. cum filius. ff. de test. a. mili. qd comites sacri palatii qui habent potestatem legitimandi legitimare nō possunt in preiudiciū legitimorū: qd ius alienū minuire non possunt nisi tenor privilegij expresse diceret. Primum. ar. l. impuberi. ff. de admi. tut. cum si. Et propterea dicit Bal. in aut. preterea. C. de natu. lib. per illum tex. qd comes nō poterit legitimare bastardos extantibus legitimis: qd preiudicaretur legitimis in successione nisi cōsentiant legitimi. tacit qd no. Bar. in aut. itē si qd. eo. ti. r. Bal. in. d. c. dñō guerram. in princ. in pe. col. in tit. hic finitur lex contra. deinde inci. consue. reg. r. Adode. maxime Pau. de cast. in. l. gallus. §. r. quid si tantum. in fi. de lib. r. posth. r. in suo consil. xxi. inci. in Christi nomine super eo quod primo loco r. c. Per que apparet qd dicit? comes nō pñdicauit dicto Lucio substituto in iure fideicommissi r. respectu spei substitutionis pñdicte que quidem spes fideicommissi mortuo dicto testatore erat in cōsideratione r. estimabilis r. licita. vt probat Bar. in. l. is pōt. in. ij. vel ij. col. ff. de acqui. here. vnde videmus quod talis fideicommissarius substitutus licite petit mortuo testatore sibi cauere pñdicte conditione fideicommissi per heredem cui facta est substitutio de cōseruādis bonis fideicommissi r. resti. in euentū cōditionis fideicommissi. vt per totum titulū. ff. de lega. vel fideicom. no. ca. r. C. vt in pos. leg. fere per totū. r. l. inter oēs. §. qui satisfada. cogā. r. ibi no. Septimo confirmo per id quod notabiliter decidit Jo. an. de imo. r. Domi. de sancto Semi. in. c. in grādi. in pri. de supplē. negli. pla. in. vj. vbi forti? dicit qd papa nō possit legitimare filiū regis Aragoni ad preiudiciū fratris ipsius regis: qui frater regis erat secundogenitus r. ad quam regnum de consuetudine deferabatur decedente primo genito etiā si talis legitimatio fieret viuentē rege r. de volūta te regis qd nō dē posse auferri sibi secundogenito hic futurum ius sine cā. iuxta no. in. c. que in ecclesiariū. de cōsili. r. in. l. fi. C. si cōtra ius. r. in. l. rescripta. C. de prec. impera. offer. Et dicunt nō ob stare id qd no. Bar. in. d. l. gallus. §. r. qd si tñ. quia illud fm eos pcedit in patrimonialibus qd possunt patrē auferri cōsanguineo. ideo ad tale pñdiciū cōsanguinei pōt pater sine cōsensu cōsanguinei facere legitimare filiū suū. sec? est in his que nō sunt in libera potestate ipsius qui facit legitimare filium naturalem vt in pposito qd bona subiecta restitutioni fideicommissi nō erāt in libera potestate disponē. ipsius titij. l. si. sed qd r. in aut. res que. C. cōmunia de leg. Et dicunt etiā qd papa legitimando aliquem in dubio intelligitur legitimare sine preiudicio alteri? c. quis. de rescrip. in. vj. r. p hanc decisionem r. rationem clare apparet qd dicta legitimatio ad preiudiciū dicti Lucij nō subsistente alia iusta cā fieri non potuit nec trahit ad ius dicti fideicommissi auferēdū substituto de quo mērio facta non est. Et l3 alias in pñcipe presumat iusta cā. vt no. Jaco. de are. r. Lyn. in. d. l. rescripta. in ij. r. iij. q. r. Ja. de bu. in. l. fi. C. si cōtra ius. Et Ant. de but. r. Jo. an. de Imo. in. d. c. que in ecclesiariū. r. in. c. cum te. de re ind. r. Ant. de bu. in. c. constitutus. de religio. domi. r. do. Abb. in. c. cū olim. de re iudic. Tñ secus est in inferiori in pñcipe. vt inquit Bal. in. l. si testamentū. C. de testa. nā in eo requiritur qd cause cognitio pcedat qñ dispensat. vt no. Imo. in. c. venies. de filijs presby. r. Spec. in ti. de leg. §. qualiter. ver. dicunt

1 Vera. §. cōsiliū.

cunt autem quidam. et Jo. an. in. c. ij. de schisma. et in inferiore requiritur quod sit causa probabilis et non ita in principio ut not. Bal. in. d. l. rescripta. in ver. ij. q. r. de natura legitimatio nis est quod interveniat causa ut no. Anto. de but. in. d. c. p. venerabilem. in. ij. col. 2. de anch. in. cons. c. cxxix. quia huius vim dispensationis quod non debet fieri sine causa. i. q. vñ. s. nisi. et. c. tali.

¶ Octavo comprobatur quod si dicitur titius volebat legitimari facere dictos filios suos quo ad derogandum et primedum fideicommissum sibi iniunctum in bonis et heredi. dicti testatoris oportebat saltem facere citare dictum Lucium de cuius preiudicio agebat alius non poterat dicta legitimatio valere ad preiudicium dicti Lucii non citati. l. na ita diuus. ff. de adop. ¶ Attento quod erat ius dicto titio acquisitum ius in specie licita et approbata ut patet dici. et ita colligitur ex no. per Bar. et alios in. d. s. et quid si tñ. et p. Lano. in. d. c. p. venerabile. et est de mente Bal. in. l. f. C. quibus res iudi. non nocet. et in. d. l. i. in vlti. col. C. de inoffi. dona. et in prin. c. circa pen. col. 2. Jo. de imo. in. c. nisi cum prude. s. perso. ne. de renun. et Pet. de an. in. cons. c. ix. incip. in Christi nomine ex tenore privilegii. ¶ Accedit id quod no. Anto. de but. in. c. per venerabilem. dum tractat quorum citatio requiratur. ubi dicit quod si in legitimatione legitimas non facit mentionem de iure alteri quesito dato quod legitimatio valeret illo non citato valebit ad preiudicium illius. ¶ Et in istis terminis semper consulendo secutus istam partem quam approbo ut verissimam et in alijs terminis et multis alijs in similibus concurreribus in legitimatione facta a papa de plenitudine potestatis derogando specialiter et expressis se fideicommissum alius soluerim excludi substitutum fideicommissarium. et ita fuerit iudicatum et recte in casu illo. ¶ Ex quo in trepide concludo dictos legitimatos non excludere. d. Lucius a iure succedendi ex substitutione fideicommissaria in bonis et heredi. dicti testatoris a quo fuit institutus. d. Lucius. ¶ Et ex superius dictis apparet clara responsio ad allegata in similibus. nam non ob id dicit quod filius naturalis est non legitimatus excludit substitutum: quia non quod imo non excludit quia verba si decesserit si ne liberis et descendentes adiecta in dicta substitutione reciproca intelliguntur de liberis legitimis et naturalibus ut patet per se quoniam verba testamenti. et hoc modo intelligitur quod testator erat in dignitate constitutus ut probavi in primo secundo et tertio articulo de eadem parte. ¶ Et est non ob id quod fuerint legitimati quod nihil a legitimis et naturalibus differre debeant et per consequens debeant excludere substitutum ut plerique tenuerunt: quia respon. quod non procedit in testatore existente in ea dignitate seu condone in qua erat dictus testator nec procedit in legitimatione facta ab inferiori ut a comite: et saltem non consentiente nec citato substituto et non facta mentione de iure dicti fideicommissi ut hic probavi in. v. vñ. et. viij. argumentis secunde partis. Alex. padue.

Summarium.

- 1 Statutum tribuens executionem instituentis intelligitur de puris.
- 2 Exceptio procedens ex eodem fonte non censetur sublata.
- 3 Debitum non annuum non potest deduci ante tempus.
- 4 Tabelliones creare ad quem spectat.
- 5 Juramentum non supplet solennitatem probatoriam.

Consilium. XCV.

L causa et lite inter spectabilem. d. fra. de granellis agere et Jacobum et Petrum de macholaris et Conollu de dolfonis bus reos contentos. ¶ Aiso processu et his que multum eleganter et copiose allegata sunt per eximium dominum advocatum reorum attingam ea que videbunt mihi de iure veriora et sufficere ad victoriam reorum. ¶ Et in primis moueor quod negari non potest quod dictum instrumentum confessionis debiti celebratum die. xij. mensis decembris anni proxime preteriti est collatum in die vñ et die festi sancti Michaelis proxime futuram ut ex inspectione instrumenti et productionis continetur et attento quod ab initio fuit appositum dicta petitione admittenda non esse et sic fuit opposita exceptio ad impediendum processum requirit quod iudex debet pronuntiare non esse procedendum ad ulteriora super dicta petitione actoris agentis et petentis ante diem et absolueret reos eo quod actor male agit petendo ante diem. l. i. in fi. ff. qñ dies vsuff. leg. ce. l. ite quod ff. de pac. l. cedere die. ff. de ver. sig. insti. de exc. s. temporales. l. exceptione. et ibi declarat Bar. et alij post eum. C. de proba. et no. Inn. l. c. pastoralis. de exce. et in. c. j. de plus peti. et Bart.

et alij post eum in. l. eñ q ita. s. q ita. el. ij. ad fi. de ver. obli. et in. l. l. cta. ff. si cer. pe. ¶ Et ista statuta tribuat executionem instrumentis publicis qualiter de iure habet sententie diffinitive tñ per hoc non debet tribuere executionem instrumentis in die si agat seu petatur ante diem quod proculdubio constat quod si lata esset sententia condempnatoria ad diem et executio peteret ante diem non procederet petitio si opponeretur exceptio imo impediretur processus et executio. quia alius consequeretur quod plus debito. s. plus aut. instit. de actio. iuncto. d. s. tpalis. ¶ Pro hoc etiam in specie in. l. iij. s. si quis condempnat. ff. de re iudic. ¶ Per hoc patet huiusmodi exceptione non intelligi reiecta a statuto quod etiam satis patet ultra predicta ex statuto permittente opponi exceptionem pacti de non petendo. et constat quod ille qui ex actu est obligatus solueret creditori non pure sed ad diem dicit interim ante diem debere exceptionem pacti quod ante diem non petatur. Sic et ille qui convenit se teneri vsque ad certum tempus si post tempus conveniat huiusmodi executionem pacti de non petendo. l. eñ qui ita. s. qui ita. el. ij. ff. de ver. oblig. l. obligationum fere. s. placet. ff. de act. et ob. et d. l. q. ¶ Pro hoc etiam facit quod quod exceptio vel defensio procedit ex eodem fonte ex quo procedit petitio nam huiusmodi exceptio videtur reiecta a statuto denegante exceptionem ut per Bal. no. in aut. p. sententia. C. de fidei. et in. l. ex pdijs. C. de euic. et in. l. perceptorias. in ver. qro condempnatis. C. sententia rescind. non pos. cum si. ¶ Et nunquam intelligitur reiecta exceptio quod ex ipsa petitione resultat l. veteres. in. fi. ff. de iti. actus prius. quia actor seipsum excludit. Ro. in. l. si vero. s. de viro. in. xxij. falleria. ff. sol. ma. facit. l. si procu. s. sed si alius. ff. qñ app. sit. ¶ Posset hoc idem alijs pluribus medijs comprobari. Sed non puto expedire propter eius evidentiam. ¶ Tñ circa hoc videtur quod unum posset fortasse dominum iudicem prima facie reddere dubitante quod actor non petijt executionem fieri ante tempus. sed quod ad aures suas pervenisse asserit quod dicti rei vociferando dicunt quod ipsi non tenent nec obligati sunt solvere dictas denariorum quantitates in terminis predictis: imo petit declarari dictum instrumentum mernisse et mereri executionem predictas in terminis de quibus. s. et sic videtur quod non petat executionem fieri ante tempus sed conferat in tempus in instructo contentum. ¶ Sed rñ. et dico hoc non obstare: quia ius de futuro saltem reo opponente non potest in iudicio deduci etiam quod nata est actio nisi quod esset de bitum annuum quia tunc ne cogat actor singulis annis de iure suo experiri: potest actor in iudicio deducere ius de futuro et petere quod reus condemnetur ad dandum singulis annis id quod annuatim solvere promissit p. l. male agitur. C. de prescr. xxx. an. l. i. cum ibi no. per doc. C. de fidei. no. gl. et do. in. l. no. que ad modum. ff. de iud. et Bar. in. l. ij. ad fi. C. de fidei. et per Bart. et alios in. l. de pupillo. s. si in pluribus. ff. de ope. no. nu. et in. l. vbi aut. s. qui sortem. ff. de ver. ob. et in. l. libertis qs. s. i. et in. l. pe cunie. ff. de ali. et ci. le. et in. l. j. C. de sen. que sine cer. quanti. et per Ang. in. l. cñ notissimi. C. de prescr. xxx. an. et tñ ex promissione annua est nata obligatio a principio et actio. l. si cñ. s. stipulat. ff. de ver. ob. l. senatus. s. si. ff. de do. ca. mortis. ¶ Preter ea moueor per ea que notabiliter tradunt per Bar. in. l. si finita. s. cñ eleganter. ff. de dam. infec. circa vlt. col. vbi querit an quis possit petere pronuntiare sibi actionem competere. et concludit quod si quis huius actionem et certus est actionem sibi competere et tunc potest iure dicte actionis petere pronuntiare sibi actionem competere. et istud est idem quod petere rem condempnari. l. qñ. C. de sententia. qñ sine cer. quant. et ex tali sententia fit executio ad id quod debet. l. si pretor. in prin. ff. de iud. Si vero est incertus actor incertitudine tali cuius declaratio commissa est declaranda arbitrio boni viri. ut quia leg dicat aliquid esse faciendum arbitrio boni viri tñ per illum cui est tale quod implendum arbitrio boni viri potest implorari officium iudicis ut declaret sibi actionem competere. l. tpais. s. sorore. ff. de fidei. lib. et l. labeo. ff. de statu lib. Si vero incertitudo procederet a facto adversarii tñ potest agere produciendo petitionem suam et incertam. l. i. s. quid aut. ff. quorum leg. l. si indebitum. ff. re. ra. ha. l. iulian. s. si quis colludete. ff. de act. emp. ¶ Ad id in proposito non erat incertus actor an sibi competere actio ex incertitudine causata a facto adversarii: quia facultas agendi que competere posset actori in proposito nostro causabatur a facto ipsius agentis et a actu per ipsum celebrato ita quod non poterat pretere probabiliter ignoranti. l. qñ. ff. ad velleia. c. ab excōicato. de resc. nec etiam erat incertus actor incertitudine tali cuius declaratio commissa esset arbitrio boni viri. unde sumus in primo casu posito per Bar. in. d. s. eleganter. in quo ipse vult quod ista sint paria peto pronuntiare mihi actionem competere et dicere peto te condempnari mihi et utroque casu oportet hoc fieri iure actionis competentis. ¶ Sed ita est quod non potest petere ante diem condempnari rem ad soluendum saltem si opponatur exceptio impeditiva iudicii quia non debet ante diem vegari et inquietari: ut d. s. te poralis. cñ alijs supra allegatis. ergo nec ante diem debet quis

a ¶ Als. s. cons. ff.
b ¶ Fonte. Ro. cō.
fi. xli. visis Alex.
j. eo. cons. c. xix. nu
me. ij.
c ¶ Deduci. Cōtra
riū quotidie pra
cticat i p̄torio pa
risiensi. Sed ille sty
lus d̄z restringit
pcedat qñ re^o fa
tet vsqz ad illū fi
nē interroget s̄z si
negat maxime in
debito cōditiona
li non d̄z fatigari
an tps nisi quate
nus opus esset p
bationē periturā
conseruare

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

posse petere declarari sibi actionē competere: qz hec sunt paria
vdictum est, et pro certo eadem est ratio: in vno casu que est
in altero: ergo idem ius esse debet illud. ad. l. aq. l. c. h. de tras.
p. lat. C. Unde videmus qz quando quis convenitur ante
diem et iudici constet qz obligatio est in diem debet condem
nare reum ad soluendū ad diē si non est opposita exceptio ab
initio ad impediendū admitti petitionē actoris. Secus si sit
talis exceptio opposita: vt declarat Inn. in. d. c. pastoralis.
et Bar. in. d. s. qui cum ita. Si ergo est in potestate rei proui
dere ne ante diem vegetur. et sic patet qd non est in potesta
te actoris posse reus inquietare ante diem. C. Propterea di
co in casu pposito actorē pati penā duplicatā induciariū
iuxta dictū. s. tpalis. cū se. plus voluit Ang. et Sal. i. d. l. ex
ceptionē. et in. l. quod si in diem. in prin. ff. de peti. here. et in. l. i.
C. de condi. ex. l. et Fulg. et And. Ro. in. d. l. lecta. quod etiam
si non sit opposita exceptio per reum ad impediendū iudiciū
tamen sit repellendus actor a iudicio per iudicē et absoluen
dus reus ab obseruatione iudiciū quando iudici ex actis con
stat obligationē fuisse a prin. in diē maxime per. d. s. tpalis.
ver. alioqui. et per illa allegata per eos super quibus non est
opus insistere cū fuerit oppositum petitionē non debere ad
mitti. C. Et l. dictus dominus. Frā. in libello narret qz di
cti rei vociferando dixerāt se nō teneri soluere in terminis p
dictis tñ hec nō est de iure cā. propter quam permittat acto
ri agere ante diē reo opponente licet quando quis diffamat
aliū sibi esse obligatum possit esse iusta cā ad faciendū sibi
statui terminū ad cogendū iuxta. l. diffamari. cū ibi not. C. de
ingenu. et in. l. titia. ff. de accusa. et in. l. si ea. C. qui accu. et no. in
l. i. C. vt nemo inuitus. et per Inn. in. c. cōquerēte. de offi. ord.
quia aliter non potest esse bene cōsultū diffamato. Sed ca
sus noster est diuersus qz eueniente termino est cōsultū acto
ri: qz pōt tunc executionē suā petere quā sibi expeditam tri
buit statutū in casibus ibi prouis. C. Propterea talē vocife
rationē pcessisse non probauit actor in hoc iudicio. C. Alio
principali fundamēto etiā cōstat agentē obtinere non posse:
quia statutum sub rubrica de instrumē. execu. mādan. tribuit
executionem instrumētis publicis. et verbo fertur quod alio
statuto canetur quod ad essentia publici instrumēti requiri
tur qd sit subscriptum asecūdo notario. et est oppositū et dedu
ctum qd dictū assertū instrumētū non fuit scriptum ab eo qui
esset notarius. et qd l. diceret subscriptū a Mattheo de pla
tono tñ qd dictus Mattheus non erat tūc notarius nec est
probatum saltem legitime qd ante dictam stipulationē dī
ctus Mattheus fuit creatus notarius ab habente potesta
tē creandi tabelliones. C. Nam non sequitur do. Frā. dixit
se creare eum notarium ergo potuit eum creare notarium qz
hoc spectat ad imperatorem et papam et ad habentes ptatē
ab eis et magistratus in locis et terris sue iurisdictionis et ad
illos qui hoc habēt ex cōsuetudine nō ad alios vt no. Inn.
in. c. cum. p. tabellio. de fide instru. et Spec. et Joā. and. in tit.
de instru. edic. s. restat. ver. sed quis potest. et Gui. de cu. bar.
et alij. in. l. nec ei. s. eorum. de adop. et per Bal. in rub. C. de fide
instru. in. l. col. C. Et per testes examinatos in cā non proba
tur qd dictus diis Franci. habuerit ptatē creandi tabelliones.
C. Et posito qd in dicto asserto instrumēto interuenerit in
rumentum dictorum reorum: tamē non per hoc habet illa scri
ptura vim publici instrumēti: nam statutum tribuit dictam
executionē non contractui sed instrumēto pub. vt ptz ex ver
bis statuti: vnde non est curandū an contractus fuerit iura
tus. vel nō. plus voluit Bar. in. l. si quis pro eo. ff. de fideiuf.
in. vñ. memb. o. et qz ad actum requiritur certa solēnitas p
batoria non valde ille actus iuramento si nō interueniat il
la solēnitas pbatoria: qz talis solēnitas est iure publico
introducenda. vnde non potest pactis vel iuramētis priuatorū
tollī. Lius publicū. ff. de pac. l. nemo potest. ff. de leg. i. c. si di
ligēti. de fo. cōpe. C. Ad insisto circa exceptionē simulatiōis:
qz non est necessaria stantibus predictis nec etiā angustia tē
poris qz in pntiarū pssus sum nec celeritas discessus nūqz di
ctorum reorum vltiorem moram patiuntur. Alex. padue
iura ciuilia legens.

Consilium. CXVI. duplum. s. consi lio. xxiij.

Summarium.

- 1 Statuta punientia nubentes aliter qz statutum sit, quod
valeant, et contra, quod non valeant. nu. 2.
- 2 Lex prohibens pbi matrimonium cū raptore, et nō valeat.

- 4 Filia nubens inuitis parētibus non pōt exheredari: nisi nu
bat indigno. nu. 5.
- 6 Consuetudo quia mista, fortior est statuto laicorum.

Consilium. XCVII.

Principalis dubitatio mihi consiste re vt circa validitatem

dicti statuti disponentis qd nemo pbat matrimo
niū cū muliere virgine minore. xx. an. absqz cōsen
su patris qui vel proauit: illud deficiētibz fratribz, alias qz cō
trafecerit eam habeat indotatā nec pater nec aliqui eius cō
sanguinei cōpellent illā dotare, s. talis cōtrafaciens eaz ac
cipiens teneat cōdecēter eā dotare fm sui patrimonij facul
tatē et ipsius mulieris cōditionē. C. Et prima consideratio
ne videt dicendū statutū valere qz videmus qd l. statutū
laicorū ex toto non possit. l. diuinā corrigere. c. cū inferior. de
ma. et obe. l. nā et magistratus. ff. de arbi. tñ pōt illā distingue
re in certis casibus immutare: ptz in. c. a nobis. de decimis.
et ibi no. et in. l. si. C. de fidei cō. et in. l. si vnus. C. de testa. iuncto
c. in omni. de testi. et c. nouit. de iudi. et plene no. in. l. i. ff. de cō
sti. prin. et in. l. si. C. si ius vel vti. pub. et in. c. qz in ecclesiariū. de
consti. cū si. C. Et scdo qz statutū nō infringit matrimonij
qz est qd spūale. sed imponit penā pnti non seruata forma
predicta: vñ cū exactio illius pene sic separata a matrimonio
separatorū separata d. esse ratio. c. edoceri. de rescri. c. cū apo
stolica. de his que sunt a prela. l. miles. s. defuncto. ff. de adul
te. C. Tertio qz statuētes vident mori sancta et honesta rōne
scilicet ne virgines. xx. an. propter imbecillitatē etatis et fra
gilitatē sexus agerent contra propria cōmoda. ar. l. si pater.
C. de sponsa. et l. i. C. ad velle. l. si. filij autē. C. de ho. qz lib. nec
est virginalis pudoris eligere sibi maritū. xxij. q. ij. honorā
tur. d. ergo valere statutū: qz est fundatū in honesta et pbabi
li rōne. arg. c. erit. iij. di. nā in matrimonij cōtrahētis nō so
lū qd liceat, s. qd honestū sit cōsiderādū est. l. semp in coniun
ctionibus. in prin. ff. de ritu nup. C. Quarto p hoc facit id qz
no. Inn. in. c. i. de spō. vbi voluit qz quo ad substantia matri
monij cōsuetudo nō possit inducere seu statuere, s. quo ad ac
cidentalitā in quo ad dotē possit: ar. c. raynuti. de tes. C. Quin
to videmz qz de iure ciuili matrimonia debeāt esse libera. l. ti
tia. in prin. ff. de verb. ob. l. i. C. de inut. stip. et tñ requirit psen
sus pñs. vt no. xxvij. q. ij. sufficiat. C. Sexto pbat p id qd ha
betur. i. c. i. et in. c. sup eo. de cog. spi. et xx. q. v. c. aliter. vbi pro
bat valere cōsuetudinē disponente circa matrimonij validita
tem. C. Septimo p id qd habet in. l. cū ita legatū. et l. hoc mō.
ff. de cōdi. et demō. vbi licet mulier ex dispōne testatoris prohi
beatur cū certis pñis cōtrahere nō videt illa dispositio pui
ditatē inducere aut auferre libertatē cōtrahendi matrimo
niū. Sed in proposito per statutū nō impediunt mulieres cō
mode posse cōtrahere matrimonij imo statutū emanauit vt
cū grauiore cōsilio cōtrahat. C. Octauo p. l. ad hūc. C. de
muri. lib. xi. vbi mulier ex patre monetario nata prohibet ex
traneo nubere. et ideo Bar. ibi ex hoc infert qz si statuto canet
qd inter hoies diuersarū sectarū nō pbat. matrimonij qz
uis nō valeat statutū quo ad hoc vt faciat matrimonij irris
tum si contrahat attēto qd est res spiritalis sup qua laici nō
possunt statuere cum nō sit de iurisdictione sua sed ecclesiē
valebit quantū ad hoc vt cōtrafacientes puniant si poterant
honeste nubere seruata forma statuti vt qz in qualibet secta
sunt tot quot cōmode ptrahi possunt. p id qd habet in. d. l. cū
ita legatū. cū. l. seq. C. Nono per id qd voluit glo. nō. in. c. cum
fm. in ver. certoqz casu. de her. lib. vi. que voluit qd si lex ciuilis
contrahenti mulieri matrimonij certo modo imponat penā
priuationis lucri delati a iure ciuili eidē mulieri: erit talis lex
seruanda quo ad dictā penā in terris nō subiectis iurisdictioni
ni tēporali ecclesiē, et illā gl. sequit Ant. de but. i. d. c. j. de spō
sa. ergo cū tractemz de priuado mulierē dote sibi dāda in qua
mulier dicit pcedere tit. lucratiū. l. si. s. si a socero. ff. que in
frau. cre. sequitur qd a statuto potuit tali lucro priuari, et tāto
magis in casu nostro in quo statutū non videt excludere mu
lierē a dote in effectu qz voluit qd accipies eā in vxorē teneat
tur eam dotare. C. Hanc opinionē videt amplecti Bal. in. l.
omnem. C. ad terty. vbi dicit valere statutū puniens contra
hentē matrimonij cū filia. sine cōsensu patris qz contrahere
matrimonij cū filia. sine cōsensu patris est cōtra bonos
mores omniū maxime prudētū et inducit odiū capitale. l. iij.
si emācipatus. ff. de bono. pos. cōtratab. nō valere debet statu
tum pdictū nō qz vetet substantiā matrimonij: qz hoc nō pōt
facere nisi papa sed qz punit malos mores et in repu. facinora
seminātes. et cū. d. opi. Bal. et concordat etiā Ludo. ro. in rub. ff.
solu. matr.

2

4

[Faint, illegible handwriting]

Libri Primus Consiliorum Alexandri.

communis opi. vt patet ex supradictis. ideo in iudicando nō est ab ea discedendū vt tradit glo. vulgaris. ¶ Et per predicta satis patet responsio ad allegata in huiusmodi specialius rñ. ¶ Et primo dñ dicebat q statutu pōt distinguere ius diuiniā verū est dummodo statuētes disponant circa rē pertinentē ad suum forū. c. si. de rebus ec. nō alie. z in aut. cassa. C. de sac. sanc. ecc. s. dictū statutū non est huiusmodi: qz mātrimonium z eius liberā s. hendi facultatē nō hñt directe, vt indirecte ptatem dicti statuti statuētes, vt. s. pauli. ergo zc. ¶ Similiter non ob. fm arg. dñ dicebat q saltē quaten⁹ statutum imponit penā separatā a matrimonio d. z. valere: qz se paratorū separata d. z. esse pena: qz rñ. qz sicut nō v. z. prohibitiō sup. p. n. c. i. t. a nec dispō super pena imposita illis qui contra principem s. herent. l. seius z augerius. z. l. nō dubium. C. de legi. z. d. c. gemma. cum alijs supra alleg. ¶ Ad ob. fm arg. dñ d. qz statuētes fuerunt moti facta z iusta rōne. vt d. c. honorantur. z. d. l. semper. qz responsum fuit supra referendo consilium. ¶ Per. de an. p. t. e. r. e. a. ar. posset pcedere vbi statutum fuisset conditū circa ea que p. t. n. e. t. ad forū z ptatē statuētium: s. hoc nō hñt: vt est dictū. Ad quartū dñ dicebat q statutu z circa accidētia matrimonij: vt quo ad dotē pōt disponere per not. per Inn. in. c. i. de spon. rñ. qz qñ statutū disponeret qz v. r. o. z. p. d. e. c. e. d. e. t. e. in m. r. i. m. o. n. i. o. s. i. n. e. l. i. b. e. r. i. s. m. a. r. i. t. u. s. l. u. c. r. e. t. c. e. r. t. a. q. u. a. n. t. i. t. a. t. e. d. o. t. i. s. p. o. s. s. e. t. d. i. c. i. v. a. l. e. r. e. s. t. a. t. u. t. u. m. qz per hoc statutū nō impeditur libera facultas m. r. i. m. o. n. i. o. s. i. n. e. l. i. b. e. r. i. s. m. a. r. i. t. u. s. l. u. c. r. e. t. c. e. r. t. a. q. u. a. n. t. i. t. a. t. e. d. o. t. i. s. p. o. s. s. e. t. d. i. c. i. v. a. l. e. r. e. s. t. a. t. u. t. u. m. hñd sicut bñ impedit qñ mulier nō pōt sine cōsensu fratris nubere. d. l. cū tale. z. p. t. z. qz videmus q pactū lucrando dotis inter virū z vxor. v. z. l. i. s. f. de pac. dota. l. i. in pñ. ff. de do. ple. et cū sit tale pactū dñ auferre liberā facultatē s. hendi sicut nōn v. z. p. r. o. m. i. s. s. i. o. p. e. n. e. l. i. t. i. t. i. a. cū s. i. z. alijs post eñ in. d. c. de spōsa. vbi vide But. vbi faciunt differentiā inter statuta disponētia de dote lucranda z statuta penalīa de quibus queritur in casu nro. ¶ Ad qntū ar. dñ dicebat q m. r. i. m. o. n. i. a. d. e. i. u. r. e. c. i. u. i. l. i. dñt esse libera: z cū requirebat cōsensu fratris de quo qñ mus: p. t. e. r. e. a. i. u. s. c. i. u. i. l. e. d. i. s. p. o. n. e. b. a. t. m. r. i. m. o. n. i. a. d. e. b. e. r. e. e. s. s. e. l. i. b. e. r. a. p. t. e. r. q. a. q. u. b. u. s. d. ā. i. t. e. r. q. e. r. a. t. cōsensus patris: z qz p. hoc plurimū auferēbat libertas m. r. i. m. o. n. i. o. s. i. n. e. l. i. b. e. r. i. s. m. a. r. i. t. u. s. l. u. c. r. e. t. c. e. r. t. a. q. u. a. n. t. i. t. a. t. e. d. o. t. i. s. p. o. s. s. e. t. d. i. c. i. v. a. l. e. r. e. s. t. a. t. u. t. u. m. ¶ Ad ob. sextū arg. de eo q habet in. c. sup. eo. de cog. spi. qz rñ. qz ibi loq. in cōsuetudine ecclie, non aut loq. in statuto p. d. i. t. o. a. l. a. i. c. o. ¶ Pro hoc bñ facit et qd no. Host. z Jo. and. in. c. si. de sol. z Ant. de bu. in. c. qñ in eccliarū. de cōstit. vbi voluit q cōsuetudines q sunt fauorabiles ecclie valeāt cū vim legis habeāt: s. c. in statutis laicorū nō Imperatoris fm Joā. an. in. d. c. si. l. z fauorabilib⁹ p id qd no. in. d. c. qñ in eccliarū. z in. d. c. a. ecclia sctē marie. de cōsti. vel fm do. Anto. z Jo. de ligna. z Jo. de imo. in. d. c. ecclia sancte marie. z do. Abb. in. d. c. j. de sponsa. qñ cōsuetudo est mixta laicorū z clericorū pōt inducere q spectat ecclie. c. cū venissent ad forū. de eo q mit. in pos. eā rei ser. z eodē mō rñ. ad id q habet in. c. aliter. xxx. qd. v. vel aliter. vt per doc. in ca. qz. in. d. c. aliter. non agitur de cōsuetudine imponente penam per quam libertas cōtrahendī m. r. i. m. o. n. i. u. i. m. p. e. d. i. a. t. ¶ Ad ob. q habet in. l. cū ita. z. l. hoc mō. ff. de cōdi. z demō. qz ibi non dicebatur impediti libertas m. r. i. m. o. n. i. o. s. i. n. e. l. i. b. e. r. i. s. m. a. r. i. t. u. s. l. u. c. r. e. t. c. e. r. t. a. q. u. a. n. t. i. t. a. t. e. d. o. t. i. s. p. o. s. s. e. t. d. i. c. i. v. a. l. e. r. e. s. t. a. t. u. t. u. m. dñt occasio vt cū aliqbus non s. h. a. t. m. a. r. i. m. o. n. i. u. m. dñmmodo cum alijs contrahi possit. secus quando mulier arctat ad s. h. e. n. d. i. m. a. r. i. m. o. n. i. u. m. s. i. n. e. cōsensu alterius vt probatur in. d. l. cū tale. s. exceptis. z eodē modo rñ. d. ad. l. ad h. c. i. m. u. s. z qd ibi no. Bar. ¶ P. t. e. r. e. a. i. l. l. a. e. s. t. d. i. s. p. o. s. i. t. i. o. i. u. r. i. s. c. i. u. i. l. i. s. c. u. i. m. a. r. i. m. o. n. i. o. nō standum sicut videmus in seruis inter quos non est matrimonij inspecto iure ciuili. l. cum ancillis. C. de incest. nup. secus inspecto iure canonico. c. j. z fere per totū. de coniug. seruorū. hoc etiaz plene probat Jo. and. in. c. si. de secun. nup. z plene per Pet. de anc. in. c. ca. nonū. in. xxiij. col. z no. Bal. in. l. q. contra. ad si. de incest. nup. z fm primā rōnē q dedit ad. d. l. ad h. c. i. m. u. s. cum ibi no. p. bar. z dictam. l. cum ita legatum. etiam respondi ad no. per Bal. in. d. l. j. s. i. n. s. n. a. t. u. r. a. l. e. z in dicta rubri. de consti. ¶ P. t. e. r. e. a. i. b. i. l. o. q. u. i. t. u. r. q. u. a. n. d. o. a. p. p. a. r. e. b. a. t. q. u. o. d. s. t. a. t. u. t. u. m. e. m. a. n. a. u. e. r. a. t. n. o. n. i. n. o. d. i. u. m. c. o. n. t. r. a. c. t. u. s. s. e. d. p. r. o. p. t. e. r. p. u. b. l. i. c. u. m. f. a. u. o. r. e. z. s. i. c. p. r. i. n. c. i. p. a. l. i. t. e. r. a. d. f. a. u. o. r. e. a. l. t. e. r. i. u. s. b. e. n. e. f. a. c. i. t. q. d. n. o. t. A. n. t. d. e. b. u. i. n. d. c. j. de spon. cum ecce. z ad. d. l. hac edictali. ¶ Non ob. id qd no. per gl. in. d. c. cum scōm. qz responderetur qd gloss. contraria in. d. c. puellis. videt esse verior: vt dixi. s. ¶ Secūdo respondeo q nos non tra. t. a. m. u. s. d. e. s. t. a. t. u. t. o. a. u. f. e. r. e. n. t. e. l. u. c. r. u. m. d. e. l. a. t. u. m. a. b. i. p. s. o. s. t. a. t. u. e. n. t. e. v. t. l. o. q. u. i. t. u. r. g. l. i. n. d. c. cū secū dum. Sed loquimur in pena ināigente damnum rerū suarū marito, z etiam quo ad muliere intractamus non de lucro de lato a statuto: sed de legato relicto a patre in testamēto: ideo aliud esset debet in casu isto per not. per gloss. in. d. l. assiduus.

¶ Non ob. id quod no. Bal. in. d. l. omnem. quia ipse loquit in statuto disponente quod contrahens matrimonium cum filio. sine consensu patris incidat in penam z fundat se qd contrahere matrimonium sine consensu patris est contra bonos mores, z inducit odium capitale secundum eum que ratio non ita militat in nubente sine consensu fratris: quia nullo iure cautum est de consensu fratris requirendo: sed de consensu patris sic. P. t. e. r. e. a. o. p. i. B. a. l. e. s. t. m. a. g. i. s. cōm. u. n. i. t. e. r. r. e. p. r. o. b. a. t. a. i. n. c. a. s. u. i. l. l. o. z. c. o. m. m. u. n. i. o. r. a. c. v. e. r. i. o. r. e. s. t. o. p. i. J. o. ā. a. n. d. s. a. l. t. e. m. i. n. c. a. s. u. n. o. s. t. r. o. v. t. s. u. p. e. r. i. u. s. d. e. m. o. n. s. t. r. a. s. s. e. p. u. t. o. z. i. t. a. e. q. u. i. u. s. z. v. e. r. i. u. s. e. s. s. e. t. a. r. b. i. t. r. o. z.

Epitome.

Verba notarij in instru-

mento de eo quod te mpoze instrumenti interuenire potuit probant inter contrahentes.

Consilium. CXVIII.

Reuiter puto

dictos petentes i cōmunionez deduci di

cta bona empta per patrum nomine suo pprio z suorum heredu nō esse audiēdos. ¶ Primo rōne expresse conuentionis de qua in instrumento predicto non ob. allegat⁹ defectus sigillorū, quia rñ. qz quod per verba notarij contenta in instrumento per que asserit quod ea oia de quibus in instrumento sunt sigillata sigillis dictorum cōtrahentium ad maiorem firmitatē z robur roborata probant sigillum vtri usqz partis interuenisse, z quando notarius asserit aliquid quod potest presentialiter tunc instrumento interuenire talis assertio probat quo ad s. h. e. n. t. e. s. q. u. o. d. i. l. l. u. d. i. n. t. e. n. e. r. i. t. n. i. s. i. c. o. n. t. r. a. r. i. u. m. a. p. p. a. r. e. a. t. v. t. n. o. g. l. i. n. l. i. C. de fide in stru. z iure haste s. i. l. i. b. x. z ibi doc. no. Jo. an. z imo. in. c. cū in re. de offi. deleg. z Jac. bu. in. l. optimam. C. de cōtrahen. z cōmit. stipu. z Bart. z alijs in. l. sciendū. ff. de verb. obli. z in aut. si quis in aliquo. C. de edē. cū si. ¶ Unde cū probetur per verba dicti instrumēti quod interuenerūt: qz quāuis nūc nō extant seu non appareant tamē cū instrumentū habeat ea que erāt de substantia instrumenti publici stabitur instrumento vt no. in. c. inter dilectos. de fide instru. in glo. in verbo pro ea. z alijs post eum ibi sequuntur: nisi fuisset actum inter partes quod absqz sigillis nō valeret instrumentum secundum Hosti. Jo. an. and. Anto. de but. ibi. arg. l. contractus. C. de fide instru. z c. j. de pact. z. c. j. de transactio. quod non fuit in casu proprio quantum in instrumento colligi potest. Ad hoc etiam facit qd no. Bal. in. l. falsus. C. de fur. in vlt. col. in verbo dubitari potest zc. z per hec apparet dici non posse quod cōtractus nō fuerit habitus pro absoluto z perfecto a partibus iuxta. l. si is qui. cum ibi no. ff. de testa. z. d. l. contractus. quia vt dixi verba dicti instrumenti probant sigilla interuenisse: z qui vult dicere contrarium: quod tunc non interuenerint habet necessesse illud probare. l. generaliter. C. de non nume. pec. l. precibus. ¶ Secunda ratione non debēt audiri petentes bona conferri cum presupponatur quod non erant socij bonorum dicti fratres tempore quo bona de quibus est questio fuerunt acquisita: quia quidam habebant diuisa quedam non sequitur quod bona empta debent omnino remanere apud heredes eius qui suo nomine emerat. vt. l. si vnus ex socijs. s. si vnus. ff. pro socio. z notat Barto. z doct. in l. titium z meuium. s. altero. in si. ff. de admi. tuto. z in. l. si patruus. C. commu. vtriusqz iudi. vbi Bar. clare circa vlt. colum. z Barto. in. l. i. C. si quis alteri vel sibi. cum concordantjs. Ex quibus concludo vt supra.

Summarium.

1. Testis si ex eius dicto apparet de causa inimicitie, repellitur.
2. Causam subesse sufficit, licet absit odium.
3. Reconciliato de recenti non creditur.
4. Amico inimici nec etiam sorori offensi creditur, numero quinto.

Consilium. XCIX.

In causa

A causa inquisitionis

formate cōtra Jacobum et Alex. de lauerno et Jo. benedictum, et Dominici paruum de lauerno eorum nepotes. Causa inquisitionis copia et probationis testium receptorum in cā et alijs scripturis mihi exhibitis: principi paliter puto discutiendū an probata sit legitime intentio curie inquirētis q̄ inducit predictos testes: vtz Bartholomeū ab ecclesia et Catharinā et Ceciliam sorores Dominici quondā Georgij de lauerno et Christophorū quondā Bart. et bunas iun cta et borgosor. Et mihi vī qd nō sit legitime pbata intentio curie. Capio primum testem Bar. et iste nō probat: quia iste est inimicus Jacobi de lauerno cōtra quē deponit: tñā in suo testificatu primo dicit qd Jacobus de lauerno ex proposito lapidē quē habebat in manibus proiecit in ipsum testē: et enī percussit i facie a latere dextro cū sanguinis effusio ne que iniuria illata ipsi testi dicit esse atrox. s. atrox. institut. de iniur. l. p̄tor. s. si. ff. de atrox iniuria dicit parare inimicitia grauissimā. vt inquit Bar. in l. iij. s. si. ff. de adim. leg. et ad hoc equiparat atrocē iniuriā et litē ciuile omnium bonorum: qz quilibet predictorū parit iniuriā grauissimā. allegat id qd habetur inst. de iniurijs. s. atrox. et in l. propter litē. ff. de excu. sa. tu. Constat autē quod testis inimicus repellitur saltem quando inimicitia est capitalis vel questio capitalis quando est causata lite vertente super omnibus bonis vel maiori parte bonorū: vt no. per gl. et doc. in aut. si dicatur. C. de testi. et in corpore vnde sumit. et not. Host. et Jo. an. in c. cū oporteat. de accu. post gl. ibi in verbo inimicis: ergo idē qn inimicitia causata est ab atroci iniuriā q̄ illi egparat vt p̄xi dixi. Et Ad hoc vt qs censeatur esse inimicus sufficit cā inimicitie: licet sit sine mentis odio. vt no. vult Inno. in c. cum. l. ad si. de re iud. arg. iij. q. v. c. h. et in c. seq. et sequitur Bal. in l. prescriptione. in. xv. col. C. si contra ius vel vti. publi. et Sal. in l. i. in prin. ff. de testib. et in d. aut. si dicatur. Facit q. no. Inno. in c. cū. p. de accu. ad si. vbi dixit q. satis est q. qs sit suspectus de odio vt repellat a testimonio in cā criminali bene facit tex. in c. inquisiti. eo. ti. Et ideo l3 in scda examinatione testis p̄dicti dicit q. nō h3 odio dictos inquisitos: tñ non sufficit postq. subest cā inimicitie vt dixi. Et quis tēpore quo iste testis secundo loco fuit examinatus remisisset et odium et inimicitia qz in secundo testificatu dicit qd nō habuit inimicitia cū eis nec per hoc credit idoneus qz inimicus cū quo de recentib. facta est pax non cēset idoneus testis. vt est text. no. iij. q. ij. accusatores. el. i. et no. Inno. in p̄allegato. c. cū oporteat. Ergo cū non appareat qd an tps scde testificationis remisisset iniuriā aut pacē fecerit: l3 ipso scdo testificatu appareret tñ q. nō habeat odiū s̄ eos p hoc nō reddit testis habilis ad testificandū s̄ p̄dictos inquisitos. Et posito qd cā inimicitie p̄cessisset a dicto Jacobo: tñ hoc nō facit q. inimicus ei sit idoneus testis: vt no. Bal. in l. athlete. s. dāt remissionē. ff. de excu. tu. et p id qd no. ibi gl. in verbo in cā. quā in l. dicit ibi Bal. raro aliter reperiri. et no. An. de bu. in c. veniēs. el. ij. de sponsa. nisi qn iudici posset cōstare q. in fraudē fuisset causata inimicitia ne ille posset testificari s̄ enī. l. i. s. cū quis. et ibi Bart. ff. de qd. et Jo. and. in c. si. de testi. Bar. in l. s3 et si quis. s. illud. ff. si quis cau. et in l. ij. s. sed si agāt. ff. de iud. Et sic dictus Bartholomeus tanq. inimicus Ja. non est idoneus testis. Ita nec ē Alex. frater dicti Jacobi: p̄t3 qz videmus q. non solū inimicus repellit a testimonio: sed amicus inimici. ca. repellit. et c. cum apparet. et in ca. cum. p. de accu. l. sciendum. et ibi Bart. ff. de leg. no. Pet. Ly. et Bal. in l. si qs testibus. C. de testi. no. in l. liberi. C. de inoffi. testa. cum si. et eodē modo inimicus fratris mei d3 reddi suspectus me. Preterea iste testis vī deponere quod Alex. dedit auxilium Jacobo tenendo enī in terra p capillos: et qd Jac. vulnerabat eum: tamen si nō probatur de facto principali ipsius Jac. per dictū testem nec etiā dici potest esse probatū de dicto auxilio contra Alex. vt no. per bar. in l. si is q. rem. s. si tu titi. in si. ff. de fur. cuius dictum cōiter sequuntur doc. Secundus testis est dicta domina Catharina. ista etiā non probat: tum qz vnus testis nō plene probat c. cum a nobis. de testi. l. ij. ff. eo. ti. et tanto magis qn est mulier que scdm qd dicebat Ja. de are. etiā de iure ciuili non potest esse testis in criminali cā: vt refert Jo. an. in addi. Spe. in ti. de teste. ver. Grē qd est mulier. per rōnes ibi relatas per eum: verū qz aliqui in hoc s̄ dicunt opi. Jaco. de are. de iure ciuili. ideo non facio in opi. sua magnum fundamentū. Propterea debilitatur dictū eius. eo qz inter eam et dictos inquisitos interuenire cause odiū et inimicitie: saltē p̄sumptine: patet quia ipsa deponit qd dicti inquisiti ininati fuerunt contra eam l3 non fuerit percussa: et qd dicti inquisiti protulerūt verba iniu-

riosa dicendo putana vacha va al monnaster del bordello. et iniuria intulerunt fratri ipsius testis ingrediendo domū ei9 armati vt offenderent Jo. qui secū erat in mēsa iuxta. l. lex cornelia. in prin. ff. de iniur. et iniuria illata fratri intelligitur etiā illata sorori quo ad repellendū eam a testimonio ferēdo l. lex cornelia. in prin. et ibi Bar. et l. ij. s. iij. ff. de lib. cau. et l. cū scimus. C. de argri. et cēsi. lib. xi. l. i. s. i. et ibi Bal. C. si qua p̄cedit po. l. i. cū gl. ibi Bal. C. de rap. vī. et sufficit qd p̄ces sit vera vel p̄sumptiua cā odiū. l3 sit sine mentis odio vt. s. di xi circa p̄cedētē testē posito etiā q. nō essent iste cause tales q. inducerēt inimicitiam capitalē vel grauissimā. et sic ex toto non repellerēt testem: tñ minuant fidē testis arbitris iudicantis. vt no. gl. et doc. in d. c. cū oporteat. et gl. in l. ij. in prin. ff. de testi. expressius glo. iij. q. v. in c. accusatores. als est in c. accusatoribus. in gl. que incipit. arg. Ad pbat etiā ista testis: qz dicit q. Jacobus percussit Joannē in capite duabus percussio nibus ex quibus resularūt vulnera: s3 primus et terti9 testis contradicunt: qz dicunt q. percussit Jacobus Joannē trib9 percussio nib9 ex quibus resularūt quatuor vulnera. et hoc per no. in c. in nostra. de testi. Non probat etiā Cecilia secundo testis ratione causarū inimicitie quas dixi circa p̄cedentem testem p̄terq. qd ista nō dicit q. inquisiti ininati fuerūt cōtra eam. propterea prout mihi in facto p̄supponitur ista est etatis. xvij. anno. ergo non pōt esse testis in causa criminali. in l. testimonium. ff. de testib. et saltē concurrēt9 alijs supra proxime dictis causis quibus laborat iste testis videt q. quis ista Cecilia fuerit reperta in testē ex officio iudicis et motū in dicit. et non ad petitionē alicuius accusatoris vel inuestigatoris aut querelātis non sit integer testis p̄dicta. Preterea non habet cōtestem aliquem idoneum et legitimū: vt p̄t3 ex supradictis et infra dicendis: alij duo testes non probāt: qz sunt singulares: et non interfuerūt percutionibus seu qn fuit perpetratum assertum delictū. l. testis. C. de testib. c. l3 cam. de pba. sunt et aliq. varietates inter p̄dictos primos tres testes et etiā inter primā et secundam eorū examinationē et allegat etiam defectus probationis tēporis ratione mēsis de quibus tactum est per clarissimum dominū aduocatū inquisitorū et non puto aliter super illis insistendum. Ex quibus omni bus concludo nos esse in terminis. l. absentē. ff. de penis. du3 iuriconsultus ibi dicit. sanctius enim est relinqui impunitū facinus nocētis. quam innocentem damnare. et per consequēs concludo dictos inquisitos esse absoluendos.

Summarium.

- 1 Mulier cui legantur alimenta in domo heredum tenetur ibi morari et ad operas obsequiales.
- 2 Fundans se ex tempore debet illud determinate probare.
- 3 Qualitas requisita ad actum debet specificce probari.
- 4 Tempus ante dictum a teste censetur repetitum.
- 5 Testes singulares in vniuersali quando non sufficiunt.
- 6 Taxa si fiat alimentorum relictorum de hereditate non considerantur bona emphyteutica, nec proprietates, sed prouetus bonorum hereditariorum. nu. 7.

Consilium.C.

Super primo casu

cause vertē tis iter do minam Jacobā vxorē vgolini de gādolis agens tem et dominā Mattheā vxorē quondā prestan tissimi doctoris. d. Matthei de vrbino se defendentem plura dici possent: sed attingam ea tantum que magis substantia lia esse putabo. Et in primis p̄suppono quod intentio dicti magistrī Antonij testatoris fuit qd dicta domina Bar. nurus sua posset cōmode habitare cū heredibus ipsius testa toris: et debere simul cū eis viuere et alimenta percipere: secus si hoc cōmode facere nō posset: qz tunc voluit q. posset habi tare in domo dicti testatoris in camera in qua stabat tēpore quo maritus suus vinebat et ibi deberēt habere victū et vesti tum fm possibilitatē sue hereditatis. ita colligitur ex verbis ipsi9 testamēti dum in eo dicit quod reliquit dictis duabus vxoribus dictorū suorū filiorū victū et vestitū et habitatiōnē in domo ipsius testatoris secūdm possibilitatem sue heredita tis: et ita q. si ambe. aut ipsarū altera non posset habitare et cō mode morari cum heredibus suis vniuersalibus quod vna queq. ipsarū possit et valeat habitare in dicta domo dicti te statoris: scilz quilibet in camera sua in qua habitabat et sta

Causa. Hypo. mar. sing. clxxvij. l. i. s. p̄terea. nu. iij. de q̄stio. Bal. l. so. rore. C. de his qb. vt indi. cōs. clxxij. col. v. lib. iij. alex. j. li. iij. cōs. clxxvij. nu. xij. Iudex ta me d3 arbitrari et dictū Inno. in d. c. cū. J. et A. vt loq. tur etiam in teste ignorante non est simpliciter verus. Recēti. Alcia. trac. p̄sump. re. ij. p̄sum. xi. Nec etiā. j. lib. iij. consi. clxxvij. nume. vj.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

bat tempore quo mariti vivebant et ibi habere debeant victu et vestitu fin possibilitate sue hereditatis. ¶ Tunc ipso quo testator vult alimenta prestari in domo habitationis heredi apparet quod hoc adiecit favore heredi: nam tunc heredibus minus gravis est alimentatio. l. calo. §. si. cum ibi no. per Bart. in ff. de alimen. et cib. leg. et no. in l. illis. ff. de condi. et demō. et in l. i. C. de leg. et in cōs. incipit. quidā sibi filios heredes: et isto casu debet prestare servitia in domo legatarius fin qualitate sue persone: ut inquit Bar. in d. l. calo. §. imperator. et Bal. Ange. et Sal. in d. l. i. C. de leg. nam ut inquit Bal. et predicta alii in d. l. i. debet prestare operas obsequiales in domo et non ibi stare tanquam corpus mortuum. d. l. illis liberis. ibi in verbo obsequio et ibi etiam videtur Pau. de ca. et in d. l. diuortio. i. pñ. ff. sol. ma. ¶ Et sic tale legatum habet annexam conditionem morandi cum heredibus, et si legatarius conditionem non implevit adeo quod per eum stetit legatario tenet. d. l. illis liberis. ¶ Constat autem ex tempore quo legata per dominā Jacobā ut herede domine Barthol. petuntur ipsa non vixit nec morata est cum heredibus: sed seorsum in camera. ¶ Unde est videndum an sit probatum quod ipsa dñā Bar. commode non potuerit cum heredibus habitare: sic quod per eam non steterit. ¶ Et super hoc inuenio ex pluribus testibus octo de hoc fuisse: et omnes singulares: et consequenter non probat. c. l. cam. de probat. ca. bone. de elec. prout plenius infra dicā alia ratione etiam non probant: ut infra sigillatim deducā. ¶ Et in primis attestatione Joannis Blasii primi testis et ipse non probat: quia deponit quod audiuit plures dominā Barthol. altercantem cum Antonio: et Antonium cum ea et successine cum magistro Joanne baptista post reditum eius dicta dominā Barthol. semper existente in camera dicta in qua habitauerat cum marito. Nam advertendum est quod iste testis non deponit quo anno fuerit ista altercatio: nisi quod deponit quod fuit tempore quo dicta dñā Bartholomea erat vidua. unde potuit esse quod ista altercatio fuit post multos et multos annos postquam ipsa desierat vivere et morari cum dictis heredibus: et habitauerat in dicta camera et prope tempus quo demum mortuus est Antonius et dñā Alina et sic non concludit quod de anno. m. cccc. lvi. a quo tempore vult dicta dominā Jacoba consequi alimenta pro tempore inde secuto per annos. x. et nomen cepit illa altercatio. Nam illo anno et ante etiam dominā Bartholomea: ut actor asserit ceperat non morari cum heredibus, ut ipsemet Jacoba fatetur in suis positionibus: et si morata fuisset cum heredibus et vixisset cum eis non potest dicere sibi alimenta ab eis non fuisse prestata: nisi probaret aliunde habuisse. l. si. C. de alimen. pup. prestā. et ibi doct. et no. Bar. et alii in l. cum servus. ff. de verb. obli. ¶ Cum ergo non sit probatum quod ab anno illius temporis quo ipsa cepit seorsum habitare seu aliquo alio limitato et certo tempore fuerint alterationes et discordie inter eam et heredes propter quas commode non potuerit ipsa cum eis morari et vivere non potest obtinere: quia cum ipsa petat alimenta pro ipsis annis. xx. incipiendo ab ann. m. cccc. lvi. et mense february. quibus temporibus non est morata cum heredibus fundamentum intentionis sue est ostendere quod sine culpa sua dicto tempore non habitavit per illā. l. libertis. et patet ex verbis testamēti. ¶ Ergo oportet probare quod toto dicto tempore non potuit commode cum eis morari: quod ille qui se fundat ex tempore debet de tempore illo probare. l. matrē. C. de proba. l. eum actū. et ibi no. ff. de neg. gest. no. in clemē. si. de rescrip. et per Bar. plene in l. non solum. §. sed ut probari. ff. de ope. no. nun. cum si. hoc autē non probat iste testis qui de nullo limitato tempore deponit: ergo eius probatio tanquam obscura et incerta non relevat. c. in presentia. de proba. l. proponius scribit si fundamentum. §. si. de rei vendi. l. neque natales. C. de probat. ¶ Non probat etiam iste testis alia ratione: quia dicit quod nescit an illa altercatio quam audiuit fuerit causa propter quam dicta dñā non posset habitare et morari familiariter cum dictis heredibus non concludit ergo iste testis: et sic non probat ut dixi. Nam non omnis altercatio debet dici causa iusta propter quam quis non possit commode cum alio habitare: nam ut docet experientia que est efficax rerum magistra. quā sit. de elect. in. vi. non est dare quod inter plures simul commorantes aliquo tempore non occurrat aliquando altercationes: et tamen simul videmus eos cohabitare et vivere. ¶ Oportebat ergo probare illā fuisse probabilem causam propter quam diceret non posse commode simul morari et quod qualitas requisita ad actum debet specificari per alii. §. docere. ff. vi. bono. raptō. l. i. §. si. autem pro. et ibi Bar. ff. ne quid in flumi. publici. et declarat in notabili quod Jo. and. in. c. i. de homic. in. vi. in novella. et Bal. in. l. si quis non dicā rapere. in. iij. vel. iij. col. C. de epis. et cle. et de Bar. not. in cōsilio incipiente commune lucis gnani. super tertio dubio. quod ubi quis se fundat in culpa alicuius sine agendo sine excipiendo debet deduci illa culpa certa et limitata: allegat. l. pro. edigit. in prin. ff. de iniur. l. iste exigit. ff. de dolo. c. ut circa. de elect. in. vi. ¶ Iste testis non probat aliquā culpā dictorum heredum: et potuit esse quod iustā habuit causam altercandi Antonius seu alius qui cum dicta domina altercatur ex facto et causa ipsius domine: ita quod non potest dici quod ista probatio aliquo modo sufficiat: et iste testis deponit quod credit etiam dictā dominā habitasse in dicta camera pro sua maiore parte quod testator non ita disposuit, sed in casu quo commode cum heredibus morari non posset: et est singularis iste testis: quia dicit quod se teste tunc presente audiuit ista. ¶ Secundus testis est guidatus euangelista qui hōde rationibus non probat, qui dicit quod audiuit bis vel ter Antonium altercantē cum dominā Barthol. sed quod non recordatur que verba fuerint: et nescit quā causā fuerit altercationis, nec a quo processerit: et quod peius est de nullo certo et limitato tempore deponit: non enim dicit quod anno vel tempore hec fuerint: unde per dicta circa precedentem testem apparet non probare. ¶ Preterea iste testis et etiam primus nihil dicit de discordia cum dñā Alina: et tamē dominā Jacoba in suis positionibus et actis solū deducit quod dñā Barthol. discessit ab habitando cum heredibus propter discordias quasi habuit cum dñā Alina. ¶ Et propter hoc etiam dico quod tertius testis scilicet Petrus Barthol. non probat maxime quia de aliquo certo anno seu tempore non deponit: et quod nescit causam propter quam recesserit ab habitando cum dictis heredibus: et licet interrogatus a quo procederet discordia inter dictos Ant. et dominā Bar. dicit se non aliter scire: nisi quod multoties ipsa dñā Barthol. habitante in dicta camera et volente aquam de puteo dicte domus non poterat habere: et quod ibidem habitante fuit clausum ostium per quod de dicta camera descendebatur in domū: et quod nescit quā clausum: tamen hec non sufficit: quia dicit quod hec fuerint tempore quo iam dicta dñā Barthol. habitabat in dicta camera: et non dicit quo anno: et sic potuit esse prope tempus quo demum decessit Anto. et dñā Alina quod decesserunt per plures annos ante dominā Bart. et sic paucō tempore durasset causa impediendi que cessante debebat dicta dñā Bar. stare cum heredibus: ut infra dicet, et sic non concludit ista probatio de aliquo limitato: et certo tpe quo inceperit istud impedimentum. ¶ Et etiam advertat quod iste testis non deponit quod tpe quo dicta dñā Barthol. habitabat familiariter cum heredibus culpa et impedimentum processerit a dictis Bar. vel dominā Alina: et quod commode non potuisset stare cum heredibus: et sic non probat per ea que dixi circa primum testem: et licet dicat, quod tempore quo dicta dominā Barthol. habitabat in dicta camera multoties non potuit aquā de puteo habere dicte domus, hoc nihil facit ad rem, quia non dicit quod propter culpā heredum hoc fuerit: nec quā dicta carētia aque eo tempore quo iam habitabat in dicta camera fuit causa discessus ab heredibus: et l. similiter dicat quod habitante dicta dñā Barthol. in dicta camera fuerit clausum ostium per quod de dicta camera ascendebat in domū: et nescit, per quē: certe hoc non relevat hōdem rationibus: et l. quāquā contingit claudī vñū ostium non sequit quā postea aperiat aliquo petere: et dicit fuisse predicta presente dicta dominā Barthol. et Bartholomeo: et neminē dat cōtestem. ¶ Quartus testis est guido megach qui fuit gener dicte domine Bart. qui non probat: quia non deponit de certa et limitata culpa heredum: et non solū dicit quod vidit dictam dominā Barthol. esse discordem cum Anto. et dñā Alina quinimo dicit quod non recordatur de causā discordie, nec dicit quod talis aut tāta esset discordia quod fuerit iusta causā propter quam commode non posset habitare et morari cum heredibus: et sic non probat, ut dixi circa primum testem: nec deponit de villo limitato tempore seu anno: et interrogatus quibus presentibus dicit se teste dominā Barthol. dominā Alina et Ant. et neminē ostēdit cōtestem. ¶ Quintus testis est dñā Elisabeth que similiter non probat: quia deponit de tempore quo iam habitabat dominā Bar. in dicta camera: quia dicit quod quā ipse testis venit ad habitandū in vicinia dicte dñe Barthol. dñā Barthol. habitabat in. o. camera. et quod nescit quā fuerit causa propter quam dicta dñā Bar. discessit ab habitando cum dictis heredibus: nisi quod postquam ipsa testis venit ad habitandū in vicinia dñs Ant. erat in lite et discordia cum. o. dñā Barthol. et plurimū ei non loquebat nisi vociferando: et molebat quod acciperet aquā de puteo: et quod intraret in domū eorū: tamen non deponit quo tempore hoc inciperet fieri seu quo tpe viderit hoc, et sic potuit esse prope tps quo dicit Ant. mortuū est, et non de anno. m. cccc. lvi. nec alio ibi proximo tempore, et per consequens non concludit de tempore per quo dñā Jacoba agit. ¶ Interrogata de causā scientie dicit quod predicta vidit et audiuit: ut supra testificata est, in interrogata de tpe dixit cōtinne donec Bar. vixit et donec vixit Antonius, quā vltima verba testis intelligunt de tempore de quo supra dixit a tempore quo ista testis venit ad stādū in dicta vicinia quo tempore dicit quod dicta dominā Bartol. iam habitabat in dicta

dicta

dicta camerā in qua habitauerat in vita maritatis testis de-
poneret de tpe quo ipsemet interrogatus in causa sciētie non
4 deposuerat aliqd scire. ¶ Et q tps ante dictū intelligatur
repetitū, voluit no. Bar. in. l. labeo. ff. de supel. leg. 7. Bal. in. l.
de qbus. in pen. col. ff. de leg. 2 in. l. apud antiquos. C. de furt. 7.
Ant. de bur. in. c. si. in pe. col. de 2 sue. ne testis videat variare a
prius dicto ar. c. cū tu. de testibus. 7 sic pbatio talis testis nō
cōcludit aliquo modo in tpe: 7 consequēs nō ēz probare de
presentia 7 in. errogatis qbus presentibus dixit se teste domi-
na Bar. dñā Alina 7 Ant. 7 alijs cōuicinis 7 tñ nullum cōui-
cinum hz contestē: sic est etiā singularis. ¶ Et quis petrus
tertius testis sit cōuicin⁹: tñ nō deponit: put fecit ista mulier
nec probat. vt superius ostēdi. ¶ Et lz super in. errogato: hz
dicat q credit q dicta dñā bar. elegit habitare in dicta came-
ra qz Ant. nō contētabatur qd stare cū eis q causa euitandi
scandala: tñ nullā rationē assignat que cōcernat tps qd dicta
dñā Bar. discessit ab habitādo familiariter cū dictis heredi-
bus vel q ostendat q de anno. M. cccc. xlvj. ant. M. cccc. xlvj.
aut certo 7 limitato tpe vel anno dicta dñā Bar. cōmode nō
potuerit cū dictis heredib⁹ habitare: 7 sic habuerit iustā cau-
sam nō habitādi cū eis, 7 testis deponēs per verbū credo sal-
tē qñ reddit rationē inferētem: verū est illud qd dicit credere
sed nō pbat. vt plene no. in. l. testis. maxime p. Ly. C. de test. 7
p. bar. in. l. h. §. pe. ff. de aqua plu. ar. 7 habet plene i. c. quoties.
de test. 7 in. c. literis. de presum. 7 Spe. in. tit. de teste. §. i. in. x.
q deponit de credulitate. deniqz iste testis solū deponit de dis-
cordia cū Antonio: s; dñā Jacoba solū deducit in suis posi-
tionibus 7 capitulis q ppter discordias quas habebat dicta
Bart. cū dñā Alina discessit ipsa dñā Bart. ab habitādo cum
dictis heredibus: nō autē dicit q discesserit ppter discordias
cū Antonio. ¶ Sextus testis est Hieronymus ser Nicolai q
non pbat: qz deponit de auditu ab alio 7 nō recordat a quo
ergo nulla est eius probatio. d. l. testis. C. de test. c. tā literis. de
test. 7 maxime qñ non recordat a quo audiuerit q casu ēt sola
fama nō probaret: quis diceret se audiuisse a maiore parte si
non recordaret a quo vt ēt Inno. in. c. qualiter 7 qñ. de accu.
Bar. in. l. de minore. §. si plurium. ff. de quest. in. vers. quero. si
testis interrogat⁹ a quibus personis audiuit 7c. 7 ibi cōiter
sequuntur alij 7 vbiqz 7 lz dicat iste testis q aliqui audiuit di-
ctū Antoniū altercantē 7 vociferantē s; ipsam dñam Bart.
tamē non dicit q propter hoc nō potuerunt cōmode habi-
tare cū heredib⁹, nec dicit quo anno istud incepit aut quo tē-
pore fuerit: 7 sic de tempore necessario ad victoriā dicte dñe
Ja. nō concludit vt dictū est. Mā interrogatus de tpe dixit vi-
uentibus dicta dñā Bar. 7 dico Antonio 7 lz super interroga-
toris dicat q dicta discordia cōtinue donec Antonius vixit
fuit inter eos: tñ nō deponit de tpe initij hui⁹ discordie, 7 cla-
rū est q nō intellexit testis de omni tpe incipiendo a prima
die qua Antonius cepit viuere: 7 cū nō possit intelligi cōti-
nue. s. a tpe quo cepit esse discordia d; in dubio fieri interpre-
tatio s; producentē. vt in. d. c. in pntia. 7 no. doc. in. l. inter istis
pulantē. §. i. ff. de ver. ob. 7 in. l. si qs intentione ambigua. ff. d.
indi. ¶ Et quis sup dictis interrogatoris testis dicat q cre-
dit q discordia erat tanta q nō potuisset stare ad habitandū
7 comedēdū, 7 tñ deponēdo p verbū credulitatis, 7 nō specifi-
cando culpā limitatā nō probat: vt circa alios testes dictum
fuit. ¶ Preterea iste testis dicit se credere q discordia pces-
sit ex vtraqz parte sed maxime ex parte Antoni, 7 sic negari
nō pōt, qz dicat vtrūqz fuisse i culpa, 7 qñ vterqz culpā cōmit-
tit melior est cōditio rei ne ex culpa sua actor cōmodū cū alte-
rius iactura sentiat p. l. apud celsum. §. marcell⁹. ff. de doli ex-
cep. l. i. §. i. ff. ne qs eū q in ius voc. est vi ex. ¶ Propterea d.
Jacoba deducit q. d. Bar. discessit ppter discordias quas ha-
buit 7 habebat cū dñā Alina. 7 iste testis nō dicit se vnqz fuisse
presentē alicui discordie cū dñā Alina. ¶ Septimus testis. s.
Petrus Ant. Laurētij dicit se in effectu nihil scire. ¶ Octa-
uus testis Anto. al⁹ tantus masoli qui deponere vī plus q
aligs alius, tñ nō probat, qz lz dicat q per tempus. xij. anno-
rum quibus ipse stetit in domo predicta. dicta dñā Bar. non
poterat ascendere in salā 7 coquinā 7 vīcat qd fuit Ant. tñ su-
per hoc interrogatus in cā sciētie fin formaz interrogatorū
dñe Matthee nullā causam sciētie per sensum corporis red-
dit q dictus Ant. fuerit ille qui fecit claudī. ergo nō probat.
vt no. in. l. solā. C. de testi. 7 in. ca. cum causam inter archiepi-
scopum. de testibus. in. hoc q Antonius fecerit nominē hz
contestem. ¶ Et dato q fuisset semel clausum ostiū ergo nō
sequitur. ergo Anto. nō facit de domina Bar. possit ascēde-
se horis cōgruis ad mensam, qz varijs ex causis cōtingere po-
test odium vno certo spatio stare clausum probabili rōne et
postea aperiri ita qd certe dici non potest talem probationez

concludere. in interrogatus quibus presentibus dicit se teste dñā
Bar. 2. d. 1. Rina 2 dicto Ant. 2 alij de domo. 2 null⁹ de domo
5 in tempore. ¶ Nec predictis obstat si diceretur q testes sin-
a gulares a sufficiunt ad probandū quid vniuersale: puta quem
fuisse vsum iurisdictione seu fuisse in quasi pos. iurisdī. p not.
per gl. 2 Jac. bu. in. l. ob carmen. §. si. ff. de testib. 2 per Inn. in
d. c. qualiter 2 quando. 2 per Spec. in tit. de inquisi. §. j. ver. qd
si vnus. 2 ver. seq. 2 Pau. de leaza. in sua disputatione incipie
te. contra instrumētū debiti opponit. 2 Bal. in. l. data opera.
C. qui accusa. nō pos. 2 Bal. in. l. j. C. de testa. 2 in. l. actor. C. de
proba. facit q not. Cy. in. l. h. C. que sit longa consue. quasi sa
tis esse videatur qd testes in vñ rei finem conueniant 2 con
cordent vt inquit Old. 2 Bal. in. l. j. C. si vnus ex plu. app. per
Lqui. C. de penis. cum si. qz respondeo q ibi tractat de proba
tione alicuius rei in qua sit tempus de necessitate tunc testes
singulares nullo modo probat et si velint pbare aliquid i ge
nere. ita est de mente gl. ordinarie quā ibi ad hoc sequuntur
doc. in. d. l. ob carmē. §. si. vbi gl. vult q licet ad probandum in
genere quē possedisse sufficiant testes singulares. tamen sec⁹
est vbi quis vult probare possessionē alicuius limitati tem
poris q 2 voluit Bar. 2 alij in l. celsus. ad si. ff. de vsuca. Ant.
de but. in. c. l. 3 causam. de proba. p id qd no. gl. l. q. ix. nihilo
minus: 2 ita etiam vult Pau. de leaza. in disputatione supra
allegata. 2 Jo. de imo. in. c. inter pares. ff. de re iud. l. 3 in ppo
sito nostro tempus erat de substantia: scilicet quod ante annū
m. cccc. l. vj. tempore quo dicta Bar. discessit ab habitando
dum dictis heredibus dicta do. esset in discordia cū ea adeo
q dicta do. Bartho. nō posset cōmode habitare cū dictis he
redibus: ergo non sufficit pbare p testes singulares. ¶ Secū
do respondeo q vbi tractat de probando vnum totū vniuers
sale: sed tractatur de probando aliquas cās ex quibus resul
tat multiplicatio alicui⁹ rei nō sufficiūt testes singulares. vn
de si volo probare q aliquis sanctus frequēter fecit miracula
non sufficit si probō per vnum testem qd sanauit vnum clau
dū: 2 per alium testem quod illuminauit vnus cecum. 2 sic de
singulis. no. Arch. in. c. nec mirū. xxvj. q. v. 2 originaliter fuit
dictum vincentij 2 aliorū in. c. venerabili. de testib. per. c. l. 3 ex
qua dam. eo. ti. 2 no. Anto. de bu. in. c. cum oporteat. de accu.
vbi ex hoc infert q si volo probare titium esse hereticū 2 pro
batur per vnum testem q titius dixit q christus nō venit in
virginem: 2 per aliū pbatur q ipse dixit q persone trinitatis
non sint equales non probabunt illū esse hereticū p pdicta. 2
hoc ē no. Sol. in. l. testium. C. de testib. ¶ Pro hoc etiā dicit
Ant. de but. in. d. c. cū oportet. q si vnus testis dicit q titius
occidit stephanū 2 alius dicit q occidit malegonellā non p
batur titium esse homicidā: qz tales cause poti⁹ inferūt mul
tiplicationē delicti quā q probent vnum totū. ¶ Pro hoc
etiā dicit q si vnus testis deponit q titius est vsurarius quia
mutauit Antonio. x. sub vsuris. alius deponit q mutuauit
octo sub vsuris nō probabunt titiū esse vsurariū: 2 tenuit Fe
de. de senis consi. l. xliij. incip. cū pcura. 2 c. in fi. 2 in cōsi. incip.
questio talis est nunqd cōstitutio. 2 Laurētius de rodulphis
in. c. cōsultuit. de vsur. q. cxvj. ¶ Sed in proposito tractabat
de probando culpabilē discordiā dñe Rine quā habebat cum
dicta dñā Bart. adeo qd non posset cōmode ibi habitare ero
go licet testes singulares probarent culpam etiā multiplica
tā nō dicuntur sufficienter probare. ¶ Fortius videtur q de
iure verius sit q etiam testes vbi tractatur de probādo aliqd
in genere. nō sufficiant testes singulares: vt voluit Hostien. i
summa de testibus. §. que diuersitas. ver. quid si agatur de de
cima. vbi etiam refert ibidē tenuisse Hosti. vbi voluit qd ad
probandum quasi possessionē iurisdictionis vel quasi posses
sionem iuris decimādi non sufficiunt testes singulares. vt ē
voluit glo. in. d. c. nihilominus. ¶ Nam dictū testis regulat
fm causam seu rationē quā assignat. vnde si non assignat cau
sam vel assignat minus sufficientē nō probat. vt no. in. c. quā
to. de rescriptis. 2 in. d. l. solaz. cū si. 2 ideo ex quo testis est sin
gularis in cā per eum allegata in qua non habet contestem
non probabit. ¶ Item quia ratio per quas testes singulares
non probant actum particularem habet etiam locum in actu
vniuersali. ¶ Et in hac opi. videtur etiam residere Innocen.
in. d. c. qualiter 2 quando. el. h. de accusa. ibi dñ dicit. sed alij di
cunt cōtra. 2 c. nam illa est vltima opi. recita per Inno. 2 illa
videtur approbata per eū vt not. Joā. and. in. d. c. de penis. in
vj. in nouella. in. c. j. de senten. excō. in. vj. 2 Bal. in. aut. ex testa
men. in prin. C. de colla. facit quod no. glo. in. l. qui filium. §. sa
binus. ff. ad trebel. 2 in. l. si idem cum eodem. in fi. ff. de iurisdī.
omni. iud. 2 ideo qui aliter allegat Inno. in. c. qualiter 2 quā
do. corrupte allegat istam opin. vt tutiorē videtur etiā appo

C Singulares. 3.
conf. lxxij.

habe Inno. in. c. licet ex quadam. & cum ea transit Spe. in tit. de teste. §. i. de interrogatoribus. ver. idem de tempore. in fi. & Richar. malum. ut refert Bal. in. d. l. ob carmen. §. fi. in lectura antiqua: qz quilibet testis est vnus solus. & vnus nō probat. c. cum dilecti. & in ca. bone. de elec. l. iurifurandi. C. de test. Ita etiam tenet Jo. de imo. in. d. c. cum oporteat. & in. d. l. inter pares. in. iij. col. Quinimo finem opinio tria non probatur per. aliquē tex. vnde non debemus recedere a regula qz qd testes singulares non probant quanta magis in casu nostro in quo agitur de probando impedimento: ad quod nō reperitur qd sufficiant testes singulares qui etiam alijs defectibus laborant ¶ Scdo etiā quod in casu in quo do. Jaco. probasset qd propter discordias quas secum haberet domina Rina & dominus Antonius non potuisset commode morari cum heredibus: tamē non potuisset domina Jacoba obtinere pro tempore quo do. Bar. superuixit post mortem dictę do. Rine & Antonij. Rā domina Jacoba in suis positionibus secundo loco productis asserit qd domina Bart. superuixerit post mortē domine Rine & Antonij per. x. annos. et testes domine Jacobe videntur deponere qd decesserunt de anno. m. ccc. lxx. vt deponit quartus testis scilicet domina Elisabeth. Petrus Bartholomeus & Marcus Bar. & Simō Antonij. nam cum per mortē eorum cessaret impedimētum cessare etiam debebat accusatio. d. Bar. in. l. i. §. dies. ff. qñ ap. pel. sit. Lab. hostibus. §. sed qd si mater. & l. sed si per pretorem. §. sed cum ferie. §. quoties. ff. ex quibus cau. ma. l. titia seio. §. vsuras. cū si. ff. de leg. ij. ¶ Et pro certo valde rigorosum vñ. qd heredes dicte do. Bar. que dotes suas exegit a principio: & donec vixit per tēpus. xx. annorū & ultra ista alimēta nō petierit si nunc huiusmodi exactio heredi cōcederet ¶ puto etiā verum qd vbi probatum fuisset de impedimēto qd in dicta taxatione alimentorū nō debuissent cōputari bona emphyteutica seu fructus talium bonorū receptorū ab ecclesia p se filijs & nepotibus cum testator voluerit prestari alimēta fm possibilitatē sue hereditatis in quo non veniunt huiusmodi bona fm magis cōmunes conclusiones: vt Bar. in. l. itē videnduz §. si. ff. de pe. he. & in. l. qd dicit. ff. de ver. ob. cum concordantijs vt referendo als dicit & scripsi in. d. l. qd dicit. nec etiā assignari debuisset dicte legarie de fructibus legitime descendentiū dicti testatoris per no. in. l. v. xxi. & in. l. vl. ff. de usufr. leg. & in aut. nouissima. C. de inoff. testa. per Sal. in aut. qd locum. C. si mu. secūdo nup. facit. l. proponamus. §. quarta. ff. de inoff. te. ¶ Clarum etiam est qd in dictis alimentis prestādis d3 haberi ratio fructuum qui percipiuntur ex bonis hereditatis & non debet vendi proprietās bonorum pro dictis alimentis prestādis. l. imperator. & ibi no. doc. ff. ad tre. l. qui bonis suis. & ibi Ang. ff. de cessio. bono. l. ius alimentorum. in prin. ff. vbi pupil. educa. debeat. & no. Bar. in. l. pen. in prin. ff. de alimē. le. ga. & no. Ange. in. l. diuus. ff. de peti. hered. & in. l. i. C. de leg. et in aut. nifi rogati. C. ad treb. & Bal. in. l. voluntatis. C. de fideicom. & Saly. in. l. i. eo. titu. & in. l. si. C. vbi pup. educa. debe. ¶ Debit enim primo deduci es alienum. l. si vniuersi. C. de lega. & l. usufructu bonorum legato. §. de legatis. ff. ad le. fal. iunctis no. per Bal. in. d. l. voluntatis. ver. quero nunquid legatum arbitrium & super istis vltimis fuit plene & copiose allegatum in allegationibus prestantissimorū doctorū cum processu transmissis. Ideo circa hoc non putavi expedire vltius insistere.

Summarium.

- 1 Immunitas data non subdito reuocari non potest contra. nu. 7.
- 2 Privilegium presumitur reale: contra qd personale. nu. 13.
- 3 Communitas non potest dare meram immunitatem.
- 4 Statutum valet vel consuetudo qd forenses teneantur ad collectas pro bonis ibi sitis.
- 5 Princeps supremus solus potest vti clausula non ob. nu. 9.
- 6 Concessio immunitatis propter merita vt valeat constare debet de meritis aliter quam per confessionem.
- 8 Princeps vel inferior potest auferre dominium ob bonum publicum.
- 10 Descriptus ad collectas statim vt scit debet appellare.
- 11 Immunitas ecclesie non transit ad eius emphyteusim.
- 12 Provisione manente per modum. l. sufficit generalis reuocatio quo ad exemptiones non clausas in corpore iuris.

Consilium. Cl.

His instrumentis

exemptio nis & con

tractu & literis illustrissimorum principū & statutoris de quibus in themate ante scripto mentio habita est. ¶ Vides prima consideratione dicendum dictū fer Ant. ad collectas: & alia onera subeunda occasione dicti quare tesij cogi non posse ex pluribus. ¶ Et principaliter stāte in instrumento immunitatis exemptionis in latissima forma re. cte per homines & commune rodigij Bar. de la mella pro se & suis heredibus & successoribus ac bonis & rebus vt late in strumento mihi exhibito continetur. ¶ Nam constat qd aduentia generalis rodigij: id est concilium generale qd dicit representare totum populum. vt no. gl. in rub. C. que sit lon. cōsue. c. in causis. ad fi. de elec. c. si cōpromissarius. eo. ti. lib. vi. l. municipalibus. ff. de condi. & demon. Potuit dicam immunitatem Bar. & eius bonis concedere attento qd Bar. añ nō erat ciuis in loco nec illi subditus. l. i. & l. si. C. de his q spō. mu. pu. susce. & no. Spe. in ti. de cēsi. §. nunc dicendū. ver. quid si vniuersitas pacti. & idē t3 do. Ant. in. c. si. de immu. ec. ¶ Itaz dicit Jo. and. in. d. ver. quid si vniuersitas. in addi. inci. per hanc post Abba. & odof. ¶ qd mutinensis effectus cuius bononiē sis sub pacto quod non teneat ad collectas vel munera subeunda non tenebitur ad ea & subdit qd Guido de suza. detersminat quod si longissimo tempore fuit seruata cōsuetudo qd venientes ad habitandum in ciuitate vel districtu: vt liberi & immunes essent oibus oneribus & exactionibus cuiuscunque speciei & vigore dicte consuetudinis quidam qui veniunt ad habitādū in districtu dicte ciuitatis. puta in villa sancti Joānis fruebant hoc privilegio. & fecit ciuitas statuta qd habitatores in villa sancti Joānis debeant facere & conferre ad certum laborerij qd ibi fiebat per commune. non ob. aliquo priuilegio querebatur an illis qui vigore dicte consuetudinis priuilegio ciuitatis fruebantur preiudicaret hoc statutū & decidit quod non postq ius eis acquisitum erat qd eis inuitis auferri non potuit. allegat. l. si post mortē. §. si. ff. de bono. pos. con. tra tab. & ff. de po. l. si. & ca. mutare. & c. qd semel. de reg. in. in. vi. ¶ Ex quo inferitur qd dicto priuilegio immunitatis non h3 obstare reuocatio facta p illustrissimos principes sicolaum & Borsum vel alia reuocatio quam dictum commune rodigij fecisset vel facere vellet: videt em trāsiisse ia dictum cum cōe rodigij acquireret illū Bar. in ciuem & propter beneficia habita: & recepta ab eodē: vt in dicto immunitatis priuilegio cōtinetur: & per consequens immunitatis. vt. l. qd semel. ff. de decre. ab ord. fac. & ibi no. gl. & Bar. in. l. omnes populi. in. iij. q. prin. ff. de iur. & iur. ¶ Idē t3 Bal. in. l. si cum mihi. ff. de don. vbi per illam. l. inquit secutus sicolaum de mata. quod si statuto cauetur qd quicunq venerit ad habitandum & steterit ibi per certum tempus sit exemptus a collectis. & si ciuitas post ea faciat statutū in priuilegium in preiudicium illorū qui venerūt illi iuantur exceptione vel actione de dolo per. d. l. si cu3 mihi. ¶ Et propter hoc dicit se conuulisse in ciuitate Senarum quod priuilegium dat benemeritis qd possunt ibi secure morari: eo qd eorū opera illud cōe recuperauerat quoddaz castrum erit irrenocabile qz priuilegiū cōcessum qd nō pendet ex sola auctoritate cōcedentis: sed ex iure alteri quesito ppter aliquod eius factum non potest reuocari p illū tex. & facit finem. l. attilius regulus. ff. de do. & l. si pater. in fi. eo. ti. vbi donatio facta ob merita nō potest reuocari. vt no. Bal. in. l. fin. C. de condi. ob cam. & idē bal. in. l. qui se patria. C. vñ liberi. in ver. vti scitis. ¶ Et idē t3 Inno. Jo. an. & alij canon. cōiter in c. nouit. de iudi. vbi dicunt qd priuilegium concessum nō subdito vel priuilegium aut statutū qd transierit in dictū reuocari nō potest: & idē no. Arch. xi. q. i. quicunq. in. c. licet canō. de elec. in. vi. ar. l. perfectā. C. de don. q sub modo. l. i. ff. de dec. ab ord. fac. & xxij. q. ij. qui nō enim. vt no. in. c. constitutus. de relig. do. & no. doc. in. c. in nostra. de iniur. & l. y. & adod. in. l. nō amplius. §. i. ff. de le. i. ¶ Ad idē quod no. bal. in. l. donatio. nes quas diuus. C. de dona. inter virum. vbi dicit priuilegiuz ciuitatis concessum comitatensibus aliquo ab eis dato reuocari non potest: qz transiit in dictum. & quilibet etiā princeps suum contractum tenetur seruare. c. i. de natura fendi. cap. i. de proba. & ibi no. Jo. an. l. digna vox. C. de leg. & Bal. in. l. ex im. perfecto. C. de testa. ¶ S3 dictū priuilegiū immunitatis emanat precedente supplicatione impetrātis & offerentis se empturū & acqsturū in. d. l. terra rodigij alia bona. ergo videt eē quidā contractus p epistolā initas in xta. l. cōsensu. de actio. & oblig. & l. i. in fi. ff. deihen. empt. ¶ Fortācantur predicta quia ad hoc vt precedens speciale priuilegium exemptionis intelligatur reuocatum non sufficit generaliter esse priuilegijs derogatum: sed specialis derogatio requiritur. vt. l. iij. & ibi

zibi no. per glos. z And. de barn. C. de silen. lib. xij. quā gl. cum
 tex. quā ad hoc rep. at singularē Bal. i. c. i. si. quo tpe. mi. in
 vñ. seu. z Bald. in. l. non plures. C. de sacrosanc. eccle. vbi dixit
 quod p. l. generalem nunquam derogatur privilegio specia-
 li seu singulari: nisi de eo fiat mentio. vt. d. l. iij. z not. Bald. in
 l. fin. C. si contra ius. z. s. consti. verfi. si qua vero. per illum tex.
 probatur in. c. cum ordinem. de rescriptis. facit quod no. gloss.
 penul. de cap. monacho. lib. vi. z no. Arch. xvi. q. i. r. uertimis-
 ni. Sed in literis derogatoriis dictorum principum nō est
 facta specialis mentio de privilegio immunitatis p̄dicte con-
 cessio per commune rodigh: ergo nō intelligitur esse reuoca-
 tum dato q̄ poterit reuocari. z maxime attēto q̄ illustrissim⁹
 princeps Bozsius videt in literis suis se restringere ad reuo-
 cationem immunitatū de qb⁹ facta erat mētio in schedula in
 literis suis inclausa iuxta petitionē hominū cōmunis rodigh
 z Lēdenarie de qua schedula de immunitate predicta Bart.
 seu ser Ant. nō erat facta mētio. z sic videtur princeps se referre
 ad immunitates de qbus precesserat supplicatio z interroga-
 tio. ar. l. si defensor. s. qui interrogatus. ff. de inter. ac. z insti. de
 inut. stip. s. p̄terea. z eo potissime: qz per dictā reuocationē au-
 ferebat ius q̄stū tertio. z sic debet stricte capi z interpretari. l.
 si quando. C. de inof. testa. z. l. impuberi. ff. de admi. tuto. c. sup
 eo. extra de elec. non em̄ p̄sumit principem velle auferre alteri
 ius sibi q̄stū: vt plene Bart. in. l. ambitiosa. in. iij. colū. de decre.
 ab ord. sac. cū si. Nec debet princeps sine iusta causa auferre
 ius tertio quesitum. ita dixit glo. xxi. di. in. c. i. no. Innocen. et
 Joan. and. in. c. innotuit. de elec. Nec ob. etiam si diceretur
 q̄ privilegiū immunitatis p̄dicte fuerit personale. z sic nō de-
 buerit egredi personam dicti Barto. l. qui tali. ff. solu. matr. l.
 sordidiori. C. de excu. mu. l. i. x. l. i. ff. de iure immu. c. privilegiū. de
 re iud. lib. vi. qz respōdeo q̄ clare cōstat ex verbis illius privile-
 giū q̄ illa cōcessio fuerit realis z nō personalis patet ex illis x
 bis videlicet p̄pterea q̄ dicit Bart. z sui heredes seu successo-
 res z p̄ omnib⁹ z singulis reb⁹ z bonis z iuribus quibuscunqz
 in posterū sint z intelligatur perpetuo exempti zc. etiam ex
 alijs verbis sequentib⁹: vcz z etiā ipsa bona mobilia z immo-
 bilia iura z actiones exempta intelligant a predictis zc. z sub-
 dicit in fine privilegii q̄ debebat latissime interpretari. Nec
 imini ergo dubiū est qd cū etiā dicta immunitas fuerit cōcessa
 rebus debet cum re ad quēlibet singularem successorem z pos-
 sessorē transire. l. forma. s. quāqz. de censu. z no. in. l. sordidiorum
 preallegata. in. c. cū venissent. de inst. z per gl. xxi. q. in summa.
 2 vbi etiam fortius dicit gl. q̄ privilegium in dubio presumi-
 tur esse reale. z idem glo. in. d. s. q̄qz. et spec. in tit. de instr. edit.
 3 s. nūc aut. ver. seq. z Jo. an. in regula privilegii. in mercuriali-
 bus. arg. l. si. ff. de consti. prin. i. z. c. cū dilecti. de dona. Et sic
 inferit q̄ dicta immunitas transiit ad eius partes dicti quar-
 tesii p̄sertim cū in instrumentis alienationum eiusdē l. z expri-
 matur specialius. Sed premissis nō obstantibus p̄ria sniam
 veriorē puto: qz dicta immunitas a cōe rodigh cōcedi non po-
 tuit eo modo quo p̄cessa fuit. Et p̄ma regula est q̄ cōmunica-
 tes immunitatē cōcedere nequeat. l. vacuatis. C. de decuri. lib.
 xi. z. l. immunitates. C. de agric. z cen. lib. xi. z. l. i. C. de decur. li.
 j. C. de his q̄ vac. a prin. z. l. i. C. de immu. ne. cōcedē. l. i. x. Sal-
 lit quando ille qui subditus non erat seu ad munera subeunda
 cogi non poterat se spōte constringit ad aliqua onera ea con-
 ditione q̄ aliquibus muneribus sit immunis: vt est casus in. l.
 ij. ff. de iure immu. Et ideo si qs aliunde veniens ad habitan-
 dum in hanc ciuitatem se conferat z ciuis efficiat cum hoc q̄
 collectis sit immunis valet cōcessio immunitatis. Ita no. Bart.
 in prealle. l. vacuatis. per. d. l. ij. z ita intelliguntur alie autori-
 tates quas allegauit supra. Nec mirū cū ille efficit ciuis huius
 ciuitatis z p̄ p̄ns tenet ad munus seu onera p̄sonalia in ci-
 uitate ista ad que prius non tenebatur. l. cum neqz. z. l. privile-
 gio. C. de incol. lib. x. z. l. libert⁹. s. sola. ff. ad muni. vnde l. z sibi
 concedat immunitas a collectis. z sic a muneribus patrimo-
 nialib⁹ q̄ imponūt p̄sonis p̄ reb⁹. vt. l. rescripto. s. si. cū ibi no.
 ff. de mune. z ho. causa reipu. in alia re cōueniendus est nec satis
 factum est: qz ad aliqua mūera seu onera: scz p̄sonalia cogi po-
 terit ille qui prius cogi non potuisset. z ita p̄prie loquit Spe.
 z Jo. an. in tit. de censu. in. d. s. nūc videndum. z Ant. de but. in
 preallega. c. de immuni. eccle. scz quando concessa est immuni-
 tas a collectis z sic a munerib⁹ patrimonialib⁹. que imponun-
 tur personis pro rebus: z per consequens remanebit nouus ci-
 uis obligat⁹ ad alia munera: scz p̄sonalia z mere realia iuxta
 distinctionem plene traditam per Guliel. in. l. neminem. C. de
 sac. sanc. eccle. z p̄ Ex. in. l. volūtaria. C. de excu. tu. z per Bart.
 in. l. i. de mul. z in quo loco. l. i. x. z per And. de isernia. z Bal. in
 c. i. q̄ sint regalia. z p̄ eū in. c. nō minus. de immu. ecclesia. z per
 Saly. in. l. si. C. sine cen. vel reli. Et eadem ratione posset po-

cedere z valere concessio dicte immunitatis generalis qñ fa-
 cta esset ad certum tempus z qui efficeretur nouus ciuis: quia
 elapso tempore immunitatis in cōcessione p̄fixo remaneret
 obligatus ille ad onera p̄o residuo tps: vt sic procedat ar. de
 re ad tempus. l. miles. s. quod dicimus. z. l. in fraudem. s. pen.
 ff. de test. mili. Sed in proposito nostro dicte immunitatis
 concessio facta fuit ei qui iā cogi poterat ad munera saltē me-
 re patrimonialia que imponi possunt etiā forētib⁹ z nō sub-
 ditis pro bonis existentibus in territorio. d. l. rescri. s. si. in. z. l. i.
 4 C. de mul. z in quo loco. l. i. x. Et etiā potuisset cogi ad col-
 lectas que imponuntur p̄sonis pro rebus stante statuto predi-
 cto in loco vel stante cōmētudine quod etiā forēntes p̄ bonis
 ibi sitis tenerentur ad collectas. nā licet ad ea que p̄sonis pro
 rebus imponuntur de iure cōmuni nō teneantur forēntes qui
 habent bona in loco. d. l. rescripto. s. si. cum gl. z. d. s. sola. et ibi
 Barto. tamen per statutū potest induci quod collecte forēntis-
 bus imponi possint. vt signanter no. Bal. in. l. i. in. vñ. col. C. de
 sen. que p̄ eo quod interest profer. Et dicit Bart. in prealle.
 l. i. in pe. col. de mul. z in quo loco. l. i. x. qd in italia omnes ciui-
 5 tates habēt cōsuetudinē imponēdi collectas etiā forēntibus
 possidentibus bona in territorio. vt pro dicto quartessio ante
 dictam cōcessionem immunitatis potuisset cogi dictus Bart.
 ad onera. Et pro cōe rodigh fuit facta sibi perpetua et ge-
 neralis immunitas ab omnibus oneribus z collectis p̄sonalis-
 bus z realibus vel magis in latissima forma p̄ se z heredibus
 zc. z sic in aliquo non subueniebatur. v. h. cōe rodigh q̄ ex dicta
 p̄cessione privilegii plurimū lesa fuit. z sic nō sum⁹ in terminis
 d. l. ij. ff. de iure immu. qz ibi cōcessa fuit imunitas illi q̄ nō po-
 terat ad onera cogi hic secus. z ibi cōcessa fuit immunitas illi
 qui se ad aliqua onera obligauit. z sic nō fuit generalis immu-
 nitas. hic autē secus. Et sic ptz q̄ hec est eadē ratio prohi-
 bitionis qd nō potuerat cōcedi dicto Barto. immunitas sicut si
 cōcessa fuisset subdito z ciui z cū nō accesserat Barto. nec acce-
 dere p̄misit ad habitādū in terra rodigh nō possumus dicere
 q̄ in illo versata sit vtilitas cōmunis rodigh cui⁹ interesse bz
 terra liberis hominis repleti. l. i. ff. sola. matr. Et pro ista
 opi. optime facit. l. si. C. si contra ius vel vti. publ. vbi rescripta
 cōtra publicā vtilitatē nō tenent: nisi interuenerit secū⁹ ius
 sus principis. in aut. vt nulli in. s. z hoc. x. videm⁹. vel nisi in-
 teruenerit clausula non obstante. l. vt. l. nec dānosa. cū ibi no. p̄
 Ex. C. de preci. impe. offe. z no. Ex. in. l. si. ad si. C. si contra ius.
 5 Et Sz sol⁹ princeps nō aut popul⁹ vel inferior pōt vti clau-
 sula nō obitate lege vt lege forma. C. de offi. prefec. pret. z in. c.
 si. de off. archi. z facit qd no. gl. in. c. si. de here. in. vi. z in p̄posi-
 to nostro q̄ popul⁹ nō possit vti clausula non obitate lege no.
 Bal. in. l. i. cōctos populos. in. i. co. C. de sum. tri. z fide catho. cir-
 ca statuta p̄missa. z in. l. rescripta. C. de preci. impe. offe. in. ij.
 colum. z Ange. in. l. nemo pōt. de leg. i. Mā ablata est pote-
 stas populos in hoc p. d. l. vacuatis. ergo aliquo mō non pōt
 pp̄s ad hoc manū extēdere. l. i. s. de quare. cū ibi not. p̄ bar. ff.
 de postu. p̄ doc. in. l. ij. ff. de testa. z plene p. d. Ant. in. c. cū oēs.
 de const. cū concor. Item videtur obitare. l. i. z. l. si. C. de his
 q̄ mu. ipon. susce. qz respōdeo q̄ casus est valde dissimilis z di-
 uersus z rō diuersa. ibi enim ille qui ad aliqua munera cogi tñ
 poterat spōte aliquod onus subijt per qd videbat renunciare
 in reliquis immunitatē sibi cōpetenti. Mā nolēs in totum sibi
 quo ad immunitatē p̄iudicare ea lege subijt onus quod non
 teneret ad alia onera vel qd teneretur ad quedā tātū: certe va-
 let hec cōuentio per quā sibi conseruat ius a lege sibi quesitū.
 Sed iste Bartholomeus ante cōcessionē imunitatis nulla
 immunitate iuris cōmunis aut privilegio gaudebat: imo po-
 tuisset vt dixi sicut z reliqz ibi habitantes ad onera cogi. vnde
 ipse quo ad immunitatē tractat de lucro captādo z mune ro-
 digh de dāno cuitādo. Sz in casu dicte. l. i. z. l. finalis. erat eō
 qz ibi ille qui cū republica conuentionē fecit tractabat de iure
 suo aliquo aliter conseruanda: z in totū nō diminuendo q̄ inter
 se valde differunt: vt patet in. l. si. C. de acquir. posses. z in. l. fin.
 C. de codic. Nec obst. si diceretur quod imo ex causa potest
 per communitatem immunitas cōcedi. vt. d. l. i. C. de decurio-
 nibus. lib. x. ergo p̄pter merita z beneficia recepta p̄ commu-
 ne rodigh a dicto Barto. potuit dicta immunitas p̄cedi sibi qd
 in instrumēto cōtinetur: qz respōdeo q̄ ibi in. d. l. i. spāliter tā-
 tū permittitur vt possit cōcedi immunitas doctorib⁹ et medis-
 cis sz dicit Bart. nō erat doctor nec medic⁹ ergo ad eū non dē
 fieri extēso. l. qd vero. ff. de le. z. l. ius singulare. co. tit. z. l. i. ff. ad
 muni. P̄terea dato q̄ ex causa puta p̄prie merita: l. cō-
 6 munitati cōcedere immunitatē alicui. dico qd oportet de tali
 bus meritis cōstare aliter quā p̄ illam simplicē assertionem de
 qua in instrumēto: vt elegāter voluit Joā. an. in addi. specul.
 in rub. de rebus ec. non alie. vbi dicit q̄ si platus concessit ad

Privilegiuz.
 ibi phi. fra. bal. z
 xxiij. q. ii. eccle. xxi
 in si. lib. iij. Ang
 21. i. col. ij. Anch
 cōsil. cccxxv. ale
 l. qz tale. ff. so. ma
 ias. l. apd iulianū
 s. si qs alicui. col
 ij. de leg. i. l. si sic. l.
 grand. de ver. obl
 21. xxiij. lib. i. 21
 cccxxij. lib. ij. Bal
 l. vectigalia. C. de
 vecti. in addi. spe
 cu. ti. de instr. edi
 Consuetudinē
 quā ēt testat alex
 j. l. ij. 21. l. xviij. nu
 z. l. i. v. 21. l. ij. dci. cō
 si. de xxiij. An. ru
 cōsi. ix. nu. x. Suli
 pap. deci. delphi
 cccxxij. z cōis pra
 ris huius regni

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

vitam titio redditus predio ecclesie et impendere in futurum promittebat quadiu viveret intrenuente consensu capituli. et querebatur an valeret. et videbatur quod sicquia pro utilitate eccle. in benemeritos factum fuit. xvi. q. v. Joa. in. c. j. de solu. et in. c. j. de spon. et donatio facta ob merita prestita et prestanda reuocari non potest. C. de dona. que sub modo. l. pe. et. C. de reuocan. dona. l. h. et. l. i. generaliter. in princ. contrarium dicit ipse fuisse indicatum: quod licet possent prelati moderate donare iuxta seruitij meritum in. c. ad hec. in. c. j. relatum. de testa. ta. men cum ex causa aliquid permittitur non est occasio sumenda pro causa. c. solite. de maio. et obe. l. furiosi. s. i. ff. ad. l. iul. maie. sed veram et sufficientem causam ad id quod procedere oportet. bene facit s. m. e. l. i. ubi nemo nulli. vltra prin. ibi sciende sibi nulla occasione vel tempore ad vicissitudinem beneficii collati et. C. de sacrosan. eccle. labit em. s. m. ipsum quod in p. hibitis certo casu permissis stetur verbo dicentis casum permissum subesse. l. qui testam. ff. de probatio. l. cum quis dece. dens. s. titia. ff. de leg. i. Et per hoc concludit quod requiritur quod vere constet de meritis: alias non tenet. vt ibi latius per e. i. idest no. Bar. in. l. si forte. per illum text. ff. de constit. pec. vbi dicit quod si quis non potest donare nisi pro meritis et seruitij non sufficit simplex assertio donatis pro quo est illud quod no. gloss. et docto. in. l. si dona. C. de colla. et ad idem. l. fin. C. de exerci. et q. ibi no. Bar. et Bal. in. aut. hoc ius porrectum. C. de sac. san. eccle. et Bart. in. l. per diuersas. C. manda. et quando non credatur in proposito nostro soli assertioni no. glo. in. l. i. C. de his qui a princ. va. l. i. r. quam etiam sequitur Bald. in. l. illud. ad si. C. de sa. sanc. eccle. denique si bene inspicia. dictum instrumentum exceptionis non bene constat quod aliquis excepto vno facit mentionem de istis meritis et seruitijs. In factis autem ab vniuersitate inspicitur factum vel dictum a maiori parte: non autem dictum vni. l. q. maior. ff. ad munici. c. j. de his que sunt a maio. par. c. facit. c. in omni. de test. et. l. v. l. ff. de te. Secundo principa. liter postum quod dicta immunitas concedi potuerit none est illi derogatum p. literas excelsi principis Nicolai in quibus expse sit metio de immunitate Bar. etia p. alias literas illustriss. mi ducis Borsh. Nec ob. q. dicta cessio immunitatis tras iussit in puilegiu subiecti seu i. contractu propter benemeritis et. q. respodeo. Primo quillud quod dicitur de benemeritis nihil releuat ad faciendu trasire in contractum per ea que supra proxime dixi. et respodeo etia predictis quod etia priuilegiu concessum non subdito: vel quod etia trasit in contractum pot per superiorem reuocari ex causa propter publicam utilitate hoc primo probatur in. l. q. semel. ff. de decr. ab ord. faci. loqui tur em ibi in decreto. qd trasit in contractum. vbi per glo. et clarius ibi no. Dy. et Bar. et tamen potest reuocari ex causa publice utilitatis. et ita illum tex. allegat ad hoc precise Ang. in. l. h. ff. de his qui sunt sui v. l. alie. iur. Pro hoc etia est tex. in. c. in nostra. de iniur. et dam. dato. s. m. intellectum Innoc. vbi superior ea que in contractum trasuerunt puta priuilegium vel statutum quod transuerat in contractum potest ex causa propter publicam utilitate reuocare quando reuocatio tendit in preiudicium subditi sibi p. p. renoca. et ibi hoc aperte firmat Ant. de but. qui dicit quod opi. Bar. in. d. l. oes populi tenentis quod non possint reuocari statuta qm transuerunt in contractum: vt q. itatutum dicat si quis de alieno territorio venerit ad habitandum in ciuitate sit immunis a collectis. et. d. intelligi talis decisio in no subdito reuocati statutum sed dictum Inno. in. d. c. in nostra. procedit in subdito per illa tex. et idem t. Ant. de butr. do. Card. et Jo. de imo. in. d. c. nouit. de iud. et in. c. que in ecclesiariu. de costi. et Jo. de fa. et. d. Dominicus in. c. j. de costi. in. vj. Sed dicte reuocationes facte fuerunt a dictis principibus: q. semper oes dicti exepi subditi fuerunt. et fuerunt facite reuocationes ob publica utilitate. id est. ob necessitates communis rodign et aliarum coitatum et sic ob cam: vt in literis dicti dñi Nicolai continetur. et etiam in literis supradicti principis borsh dñi dicit potius publico quam priuato bono consulentes. et. inherens autoritati imperatoris et iuriscōsultorum dicentium publicam utilitate priuate semper preferenda. l. i. in fi. C. de cad. tol. aut. res que. C. coia de le. l. pe. de princ. credi. Et alia verba superioris in qbus eius intentio fundata est probatione dicte cause faciunt vt in cle. literis. cu glo. de prob. et no. in. c. nonnulli. in gl. pe. de rescri. et facit. l. si. ff. de hered. insti. et. l. regula. s. sed et si q. ff. de iur. et facti igno. Qd superior que alias id quod trasit in contractum reuocare non pot nihilominus cu ca illud reuocare possit t. Bal. in. l. dona. quas diuus. C. de don. et idem videt ipse velle in. l. si. in prin. ff. de pe. allegat. l. qui fundus. C. de omni agro deserto. lib. xi. facit. l. item si verberati. s. j. ff. de rei vedit. et. l. lucius. ff. de eue. eccle. l. vedito. et. si constat. ff. communia predio. et. l. h. et quod ibi Ange. et. l. bene

8 a zenone. C. de quad. prescrip. et vbi propter publicam utilitatem permittitur principi auferre dominium rei priuate. et sic auferre ea que sunt de iuregentiu que alias auferre non possent: vt plene no. in. l. si. C. si contra ius. et in. l. j. ff. de consti. princ. et in. d. c. que in eccle. per Inn. et in. c. q. pleriq. de immu. eccle. et Bar. in proemio fforum. Et etiam permittitur hoc inferiori a principe: sed q. posset cum causa auferre ius alteri questum: vt no. gl. in. c. consti. in ver. a quocunq. de reli. domi. et per glo. xxy. q. i. in summa. et Barto. in. d. proemio fforum. Et idem Bar. in. d. l. quecuq. in. l. si. C. de fide instr. viure haste sis. lib. x. vbi dicit quod per illam. l. videbatur quod illi qui emerant a comune perulij vendenti res bannitorum no cogantur redere banniti ex forma capitulorum pacis hoc dicentium tamen contrarium dicit esse verius: q. sicut imperator potest auferre res priuatorum propter publicam utilitatem: vt proxime dixi: quinimo in principe semper presumitur esse causa: nisi contrarium apparet. vt no. Ly. et Bal. in. l. rescripta. C. de preci. impe. ra. offe. et Jaco. but. in. l. si. C. si contra ius. et Anto. de but. in. c. cu inter de renu. et in. d. c. que in ecclesiariu. et in. d. c. constitutus. et Bal. in. l. si test. C. de testa. facit. c. in presentia de renun. c. cu inter. et. c. sicut. de re iudi. et quod not. glo. in. l. relegati. ff. de pe. Nec est dom quod superior voluerit auferre ius questu dicto Bartholo. et alijs habentibus causam ab eo quinimo contra fuit de mete dictorum principum. Nam in literis Nicolai expressa sit mentio de immunitate Bartholomei et in literis presentis principis largior quam esset in ipsa supplicatione et interrogacione: prout etiam interdum contingit. l. j. s. stipulanti. et. s. si quis. ff. de verbo. obliga. nam in dicta reuocatione sunt verba geminata et pregnantia. vt patet ibi exemp. eorum qui in dictis comunitatibus adiuncti sue exempti appellantur et quorum cuq. huiusmodi. et. vnde verba illa geminata et duplicata debent latiore effectum inducere quam verba simplicia: quia ostendunt disponetis latissimam et enixam voluntatem vt est text. valde singul. in. l. balista. ff. ad treb. et glo. in. c. ex eo. versic. vt omnia et singula. de ele. in. vj. et gl. in cle. j. in verbo quibuscunq. de iud. et glo. in. l. cu pena. in glo. j. ibi dum dicit quocunq. modo et. ff. de arbi. Et intentio principis fuerit auferre ius contractum tertio p. ex verbis dictarum vltimarum literarum. Et p. sentim dñi dicit in eis ex certa sciencia et de plenitudine nostre potestatis et p. que verba colligitur principem voluisse auferre ius tertij etiam quomodocunq. questum sicut qm apponitur clausula non obstante que equipollet predictis clausulis: vt no. in. c. statutum. in glo. in verbo literarum. de rescrip. in. vj. et in. c. j. in gl. in verbo nascatur. de consti. eo. lib. et not. glo. in. l. fin. C. si contra ius. et plene Joa. and. in. c. de excels. prela. in. vj. in nouel. et in. c. nonnulli de rescriptis. ita voluit dñs Ant. et Jo. and. in. d. c. que in ecclesiariu de consti. vbi concludit quod nisi dubitet an princeps voluerit auferre cum effectu ius tertij inspicatur an constet an vti voluerit plenitudine potestatis: puta q. dixerit non obstante. l. allegat no. per Lyn. post gl. in. d. l. si. C. si contra ius vel vti. Tertio principaliter corroboratur predicta ex his que dixit Ang. in. l. j. s. si q. tutor. ff. quando ap. sit. vbi per illum tex. dicit quod ibi erat casus in terminis et communiter ignoratur s. m. enim q. si aliquis habet immunitatem a datijs et collectis et alijs grauaminibus et describitur in libro debentium soluere collectas et alia grauamina si postea requiratur. vt soluat. no sufficit priuilegium immunitatis allegare excipiendo quod non debet soluere propter priuilegium. imo inconuenienti cu scit se descriptum et per consequens se vocatum ad collectas et onera debeat appellare infra tps datum ad appellandum et sic intra decem dies quod reputabat ibi Ange. esse notandum quod nescitur practicari. et per Bar. et glo. in. l. hi qui. et in. l. si ascribatur. C. de ap. et in. l. i. C. qui ad ciui. mu. lib. et. et bonus casus in. l. h. in prin. ff. de vaca. mun. Ergo si apparet dictum Bar. vel aliu de predictis q. habuerunt causam ab eo habuisse sententiam de reuocatione dicte immunitatis seu vocatum fuisse ad onera soluenda. et per ipsos non fuisse appellatum sequitur quod amplius querele locus non est vel ad plus vltra annum a die grauaminis audiri non habuerunt vt. l. q. grauatos. C. de censu. l. xj. et per id quod no. Bal. in. l. forma. ff. de censu. s. si cum ego. et sic videt concludendum Bart. ab ecclesia inuestitum et ipsum ser. Anto. habentem in effectu causam ab eo licet mediate teneri ad collectas et onera. et dixit Anto. de iser. in. c. j. que sint regalia. super verbo et planstroium et nauium et p. laicus tenens in emphyteusim re ab ecclesia tenet ad collectas soluendas propter fructus quos percipit dato quod ecclesia cogi non possit. q. s. m. enim res sumit conditionem a psona non econtra. l. i. C. de impo. lucra. descri. lib. et. glo. in. l. si. in fi. C. de inof. test. et ar. in. l. pecudum. ff. de vfuris. et. l. j. et. s. ff. de sta. ho. et. l. iustissime. ff. de edilit. edic. et ita de consuetudine solitum est seruari vt alibi dicit doct. facit l. quero.

Renocari. i. cō
silio. c. xvi. l. i. h. q. si.
xvi. col. pen. lib. v.
Pan. p. si. cc. in fi.
lib. h. Alber. bru.
p. si. x. col. ix. Fran.
rip. rñ. vj. col. pen.
rñ. vñ. col. i. iñ. sub
ti. de rescrip. Cur.
iunior. consil. i. nu. a
xxiij. Abat. afflic.
deci. neap. c. xliij.
Auferre. in cōs.
c. x. col. h. lib. h. Ja
cobi de san. Geo.
tract. feud. vers. et
adherē. et Federi.
ad fin. Albe. bru.
cōs. xñ. co. xxx. cōs.
c. xxiij. Bal. cōs. l.
c. xxiij. col. viij. l. i.
ij. cōs. xlvj. col. iij.
lib. iij.
An. sequit des
ci. p. l. doc. xxiij. lu
do. Bozadi. consil.
xxiij.
Collectas. bene
fa. tex. i. l. licitatio.
s. fin. de publica. l.
unica. C. qui. mo.
exculan. hi q. post
imple. lib. x. adde
Bal. cōs. xxi. lib.
j. Andr. iler. cap.
vno. q. sint regal.
col. ij. in vñb. feud.
p. hi. frā. c. q. p. de
censu. in. vj. Fran.
rip. tract. de pest. e.
fo. xxi. et rñ. xxiij.
eo. v. cñ seq. sub ti.
de prescri. bertran.
cō. xiiij. supposita.
lib. j.

l. quero. et qđ sibi Bar. ff. de usufr. leg. et l. iij. ver. pu. functionum. C. de iure emphy. et l. neq. de imp. et l. si pendentes. §. si qui cloa carij. ff. de usufr. de quo articulo vltius nō discutiō: preferim qđ de eo in scripturis nec in themate hesitatur. Et ex predictis patet euīdēs ad allegata in cōtrariū responsio qđ cōcessio in forma predicta nō tenuit: vt plene sum prosecutus in primo principali fundamēto deducto in fauorē cōis rodigij. Secūdo respōdeo derogationibus factis dicti immunitati. Tercio respōdeo ex negligētia possessoris vocati ad onera et non appellatis: vt hec omnia superius sunt seriose deducta. Ad ob. qđ dicebatur dictā immunitatē nō subito reuocari nō posse: qđ videt in cōtractū trāsiisse ppter merita: qđ dico qđ dicta reuocatio facta fuit per superiorem cui dictus Bart. et reliqui erant subditi: nec est verū qđ facta fuerit per modum contractus: qđ nō extat qđ dictus Bar. se ad aliquid obligauerit per se vel per alium nomine suo nec illa narratio meritorij aliquid operat vt plenius sigillatim discussum est supra circa oia. Preterea si cōcessio immunitatis non tenuit frustra de reuocationis validitate tractat. Itē colligitur alia rñsio in negligētia in nō appellando de qua supra dixi. et per hoc pťz qđ nō opz specialius respōderi ad id qđ in cōtrariū dicebat: vtz qđ ad hoc vt reuocatio priuilegij teneat requirē qđ de priuilegio mētio fiat. vt in l. iij. C. ad filla. cū si. nā ad hoc specialius rñdeo primo qđ in literis marchionis Nicolai sit de immunitate Bartholomei mentio. Preterea in literis presentis ducis sit mētio generaliter de oībus et quibuscunqz exēptis in dictis cōitatibus. vñ dico qđ ad hoc vt intelligat derogatū priuilegij immunitatū nō clausis in corpore iuris satis est qđ in lege aut in statuto vel prouisione emanante per modū legis: prout dictā reuocationē pro lege haberi et regi strari voluit dictus princeps sit mētio facta in genere de priuilegijs immunitatū: et singularis mētio de quolibet facta non sit: ita voluit Fed. de se. cōf. et l. vñ. incip. habita super casu predicto collatione et declaratione pueniēti et allegat. c. qđ sepe. de elec. et c. officij. in glo. cōcedentes. de here. in. vi. et tex. in cle. j. ibi no. in clem. ij. in fi. de sepul. cōcordat tex. in cle. ex frequēti. et in cle. cū ex eo. de sen. exc. et qđ not. gl. in l. j. in ver. rescripti. C. de na. lib. et in aut. de nō alie. §. et hoc aut. et in aut. de tabelli. in verbo participans. et qđ habet in. c. j. de excus. prela. in. vi. cū ibi plene nota. per Jo. an. in nouella. et not. plene Bar. in extra uaganti ad reprīmē. in verbo non obstante. et in l. si. C. si cōtrarius. et Bal. de pace constan. in verbo libellarium. alias est su. per verbo non obstat: et lapus maxime. et doct. et adode. in. c. j. de consti. in. vi. in terminis proprijs. no. Pau. de cast. in l. si mihi et tibi. §. in legatis. ff. de leg. j. et Jo. de imo. in l. licitatio. §. ea rum. in fi. ff. de publ. Sed de dictis exemptionis generaliter est facta mentio in dictis literis. ergo illud sufficit. Nec etiā ob. quod debeat intelligi facta reuocatio de illis qui in scedula nominati erant. et quod in dubio videatur princeps voluisse auferre ius quesitum tertio: qđ respondeo qđ imo in proposito cōtrariū est verū. Et opportune deduxi supra circa principale fundamentū. De reuocatione dicte exemptionis etiā constat ex quadā cōfirmatione statutorij Rodigij facta per marchionē Nicolai die. xviij. Julij. adde. c. l. iuncto statuto per ipsum firmato sub rubrica quod oēs soluant collectas et. vbi prouisum est qđ omnes habētes possessiones et bona sup pollicino rodigij teneantur soluere collectas et grauamina et alias factiones facere exceptis his quibus per idē statutum vel per illustrissimū dominū marchionē sit vel fuerit cōcessa immunitas et exemptio specialis. et est in confirmatione clausula derogatoria. vnde illa exceptio firmat regulam in oībus alijs casibus. l. quesitum. §. inde neratius. ff. de fun. instru. leg. no. in l. in his. ff. de leg. ergo exceptis exemptionibus a marchione cōcessis derogatū est omnibus. Nec ob. qđ statutū illud debet intelligi de exemptionibus de futuro nō de exemptionibus in preteritum concessis cū illud verbum fuerit positum in dicto statuto debet intelligi et accipi in statutis: vt importet futurū tantum vt no. gl. et doct. in. c. ij. de constitutionibus. in. vi. et glo. et doct. in. c. j. de cle. non refi. eo. li. et gl. et Bal. in l. cum tale. §. pen. ff. de condi. et demon. et no. Bal. in l. omnes populi. in. vi. q. princip. in vers. pono et. ff. de insti. et iure. et in l. cū lex. ff. de leg. et l. ex. et Bal. in l. leges. la. ij. C. de legi. et cano. in. c. fin. de quest. et adoder. in l. cū in scdo testa. ff. de in iust. test. qđ rñdeo qđ illud esset verū vbi solū appositū fuisset illud verbū fuerit: et in dicto statuto dicitur sit vel fuerit: ergo si statuētes voluissent intelligi de futuris exemptionibus non erat necesse addere illud verbum sit vñ apparet qđ voluerunt sentire etiā de immunitatibus cōcessis tpe dicti statuti. alias illa verba nihil importarēt in l. si qñ. in princip. ff. de leg. j. et in. c. si papa. de priuileg. in. vi. bene facit qđ no. Bal. in rubrica. C. de cōtrahē. emp. in. ix. q. et

qđ habetur in preal. l. balista. Nec etiā ob. si diceret qđ etiā in casu isto extabat cōcessio immunitatis facta p. d. marchionē Nico. Bar. dummodo solueret singulo anno ducatos quinqz qđ ex quo illa cōcessio fuit facta p marchionē Bar. et vñ in dubio dō intelligi personalis. et non transit ad successores. l. j. §. si. ff. de iur. immu. et plene no. in l. sordidoz. C. de excu. mu. lib. et. Et qđ in dubio talis cōcessio immunitatis debeat intelligi personalis. firmat gl. et doc. in. c. cum venissent. de insti. et gloss. et vi. q. j. in. c. possessionis. Jo. an. in regula priuilegium. in mercu. rialibus. et de. l. ex. et Bal. in l. si. ff. de cōsti. prin. et Bar. in l. j. C. eod. per illum tex. et l. yn. in l. heredes. C. ad velle. et Ray. et Bar. in l. qđ tale. ff. sol. mat. et ibi in terminis nostris firmat hoc expresse Jo. de imo. et Pau. de leaza. in sua disputatione incipiente papa scribit epō. et pro ista opi. videt casus nō violādo in l. forma. §. qđ. ff. de cen. fm Jo. de imo. in. d. c. cū venissent. idē tē ibi Pet. de anc. referēs ita tenuisse Old. prout refert et Bar. in l. p. ff. de serui. leg. et p hoc allegat. qđ priuilegium est restringēdū. vt no. Jo. an. in. c. olim. de ver. sig. et. ij. di. paruule. in l. si qñ. C. de inoffi. test. etiam per Bar. in preal. l. si. ff. de cōsti. prin. Ex qbus cōcludit. d. ser Ant. nō debere dicta immunitate gaudere. Nec etiā predictis ob. quoddā aliud priuilegiū immunitatis cōcesse filijs quondā dñi Ant. mihi nuper exhibitum: qđ respōdeo vt dixi. §. circa immunitatē dicti Bartho.

Summarium.

- 1 Condicio sat est quod babeatur aliquo momento pro impleta.
- 2 Dispositio censetur modalis non conditionalis.
- 3 Testamenti scientia presumitur ex narratis.
- 4 Legatum agnoscens se obligat ad onus illi annexum.
- 5 Oblatio verbalis nō sufficit in eo qui tenet rationes reddere.
- 6 Legatarius non liberat a mō implendo licet heres sit in mora.
- 7 Oblatio debet fieri congruo loco et tempore.
- 8 Confessio et promissio erronea etiam geminata condicatur.
- 9 Rationes reddere promittens renunciat remissioni sibi de hoc facte.

Consilium.CII.

Vis et ponderatis his que narratur in themate. Circa primum dubiū quo queritur vtrū ex eo qđ negauit et recusauit dictus Barth. reddere rationem dicti cōputi ad partem debeat carere cōmodo legatorum sibi dicto Bartho. relictorum. Et videtur prima consideratione dicendum qđ non. qđ tempore quo prima legata assignata fuere dicto Bartho. p tutores testamētarios dicti Nicolai dictus Bartholo. obtulit eisdem tutoribus separatim facere quittance et alia ad que tenebat virtute dicti testamenti. vt narratur in instrumēto rogato de anno. adde. c. l. vñ. die. iij. mensis Ianuarij. vñ cū steterit per dictos tutores quominus conditio liberandi et quittādi dictū Nicolaum et reddendi rationem dicti cōputi adimpleretur pro impleta haberetur. l. j. C. de insti. et sub. si. sub condi. fac. l. iur. civili. ff. de condi. et demonstra. Et in specie quod sufficiat steterit per tutores quominus conditio impleatur et pro impleta habeatur probatur in l. ij. §. non solum ff. de sta. lib. facit. l. si ex legati causa. iuncta. l. seq. ff. de verbo. obli. Plus dicit Bal. et Saly. in. d. l. j. C. de insti. et substit. qđ sufficit qđ aliquo momento conditio habeat pro impleta. et sic quod aliquo momento steterit per illū cui impleri debebat conditio ar. l. si qđ heredē. C. de insti. et substit. bene facit. l. si heres cui fideicommissum. ff. ad. l. fal. et in l. cum quidam. C. de condi. infer. vbi litera dicit: nisi ipse oblatus pecunias et. et ibi no. Barto. et no. Joā. de imo. in l. si testamento. la. ij. ff. de condit. et demon. Et licet Pet. et l. yn. in. d. l. ij. in. ij. q. C. de institu. et substit. tenuerint cōtrarium: eo quia vltima mora nocet. l. ilud. ff. de peri. et commo. rei vendi. l. si. §. pen. ff. quorum lega. tñ cōtra opi. precedēs et verior: per supra allegata p illa parte. et ad allegata per l. ex. et de. pōt respōderi: vt no. p Barto. in l. cū quidā. §. quod iura loquunt qñ aliquid erat in obligatione. nos autem loquimur in eo quod erat positum in conditione. Sed premis nō obstantibus cōtrarium puto in casu nostro esse de iure verius. et presertim ex infrascriptis. Et pmo presuppono quod dicta legata intelligatur fuisse relicta dicto Bar. sub mō vt colligit ex verbis testamēti. ibi dum et ei p dicta suprascripta lega. et et alia supra facta relicta et concessata in dictā vachetā fecit dicto Barth. cū hac cōditione et

gnere quod ipse Bartol. teneatur et debeat quietare et libera-
re heredem ab oibus in quibus vsq; in presentē diē dictus te-
stator eidem Barto. teneri reperiretur. item etiam cum conditio-
tione quod ultra predicta dictus Bartol. teneatur reddere et
facere bonum computū et rationem eius heredis vnus heres
di cōputi tenuti ad partē Venetijs p ipsū Bart. et Marcuz
de guidonibus pro rata cōtingente ipsū testatorē. itē vnus
alterius cōputi tenuti Venetijs et. C. Hā dicta verba cū hac
cōditione et onere nō denotant proprie conditionem sed mo-
dum. l. ea conditione. C. de rescin. ven. et ibi no. Bal. et Sali. qui
etiam pro hac allegant. l. nihil. cū ibi not. p Bar. ff. de cōiung.
cum eman. libe. probat etiā in l. cum res. et ibi not. Bald. C. de
dona. et in l. qm. et ibi Bald. et Saly. C. de rerū permu. ad hīdem
tex. in l. si societatem mecum. in princ. et quod ibi no. ff. pro so-
cio. et ibi Barto. in princ. et l. menia. ff. de manu. testa. et l. h. s.
ff. de dona. Et no. Bart. in l. quibus diebus. s. terminus.
circa primā colum. ff. de condi. et demon. vbi dicit q si testator
legat tibi centū ea cōditione^a vt aliquid facias q hoc nō ob-
stante erit modus. et nō conditio. p. d. l. menia. et per. d. l. h. s. fin.
et ideo dicit qd illa verba prolata a testatore cū conditione et.
non accipiuntur pprie pro cōditione cū cōiter testatores quid
sit ignorēt. et ideo significatio vborū magis inspicitur. Et
ideo dicit Jo. and. in addi. ad spec. in tit. de instrum. edit. s. nunc
aliqua. in pe. col. quod si testator instituit extraneū heredem et
postea multa legata reliquit et ad illa deputat executores cum
plena potestate et in institutiōe fuerit vsus his vobis instituo
titium mihi heredē vniversalē in omnib⁹ bonis meis hac con-
ditione quod non succedat nec possideat dicta bona nec eorū
partē possit habere nec recipere possessionē illoz donec supra
dicta legata per dictos executores fuerint plene soluta qd di-
cta non faciunt cōditionē. sed denotāt quoddā onus imposi-
tum heredi in prohibendo apprehensionē hereditatis ad cer-
tum tempus allegat id quod le. et no. in. d. c. verum. C. Confir-
mo: quia vbicūq; verba possunt se habere ad modū et conditio-
tione potius denotant modum. vt no. Bar. in l. cum mota.
iuxta principium. C. de trasact. per. l. quero. s. inter locatorem.
ff. locati. et sequitur cōiter doct. in. d. l. cū mota. et l. ex. in. l. cum
quis. C. de iur. et fac. igno. versic. nunc veniamus ad secundam
speciem. et no. moderni in. d. s. inter locatorem. et Bald. in. l. et si
post tres. ff. si qd cau. col. iij. ver. iuxta hoc quero qd in dubio
presumatur et. Nec ob. l. a testatore. ff. de condi. et demon. qz
ibi hoc operat natura absoluti ablatini. vt per Barto. ibi et in
d. s. terminus. C. de probat et qz testator in dicto testamento
cōfessus est se teneri dicto Bar. a Morinio p̄senti et stipulanti
florenos mille ex quadā concordia facta cum dicto Barto. vt
latius in dicto testamento patet et successiue facta sunt legata
plura dicto Bart. et demum adiecit testator dictam clausulam
et predicta suprascripta legata et omnia alia supra facta relicta
et cōfessata dictus Baptista fecit dicto Bar. cū hac conditio-
ne et onere vtz et. Sz ita est qd sine dubio dicta p̄fessio de qua
supra nō reddit cōditionalis sed modalis: qz p̄fessio ipsa erat
absoluta et p̄fecta sic in esse p̄ducta et de natura conditionis est
qd insit vel adhiat rei producēde. non autē in esse producte. l.
cum tale. s. j. ff. de cōdi. et demon. et ita pro no. allegat istū tex. ad
hoc Bal. in. d. l. et si post tres. in. vj. col. et no. etiam Bald. in. d. l.
cum mota. et in. d. l. si societate mecum. in lectura Flor. et facit. l.
thais. s. stichus. ff. de fideicō. libe. Et in p̄posito no. Saly.
in. d. l. ea cōditione. p illū tex. C. de rescin. v̄di. vbi dicit hāc esse
rōnē illi. l. qz illud qd erat explicādū veniebat implendū post
actū venditionis perfectū. Sicut ergo quo ad dictā confes-
sionē illa dispositio dē cōtinere modū nō cōditionē: ita etiam
esse dē quo ad alia legata: qz testator p̄fessionē et legatis pari-
ter sub eadē determinatione adiecit illa verba: scz cū hac con-
ditione et onere: qz qū plura sub eadē determinatione ponun-
tur debet intelligi vt pariformiter determinent. l. si legatari.
s. si. ff. de lega. iij. l. iam hoc iure. ff. de vulga. et pup. l. quis. C. de
impu. et alijs substi. C. deo principaliter presuppono cū ali-
quid legat sub modo si legatarius modū nō adimplet prius
tur legatō et si illud acceperat restituere tenetur illud heredi. l.
si heres. ff. de cōdi. ob causam. l. libertos. s. luci. ff. de auro et ar-
gē. leg. et no. p Bar. in. d. s. terminus. in vlt. col. Et his ergo
sic presuppositis inferē qd cum dñs Bar. recusauerit implere
modū predictū in reddēdo dictū p̄putū ad partē: vt in puncto
narrat q ipse tenet ad restitutionē predictorū legatorum quib⁹
3 bus venit priuandus. Et nec potest p̄tēdere ignorantiam
testamēti dicti Bar. cū de eo habuerit sciētia: vt p̄t in instru-
mento ex quo petūt satisfactiōē legatorū et obtulit se para-
tum facere quietationem et alia que tenebatur vigore dicti te-
stamēti et illud sufficit: vt de se patet. Et etiā patet ex no. p
Bar. in. l. q rome. s. duo fratres. in. iij. q. ff. de ver. obli. et Bald.

in. c. j. s. pe. in titu. impera. lotharius. in vsibus feud. et Angel.
cōf. l. incip. quidā paterfa. habens et. l. j. C. de pact. iuncta. l.
de his. et l. non est ferendus. ff. de transac. Probatur etiam
de sciētia cōtētorū in testamēto per instrumētū acceptationis
tutele in quo instrumētū etiā apparet quod dictum testamen-
tū peruenit ad manus dicti Bart. Et istud sufficit vt in. d.
l. non est ferendus per quam dicit ibi Bald. probari quod ille
qui vidit testamētū presumit habuisse notitiam totius tes-
tamēti sicut ille qui habuit penes se acta presumit omnia les-
gisse. vt in. c. constitutus. de testi. Nec potest negare Bar. se
nō teneri reddere rōnem illius cōputi tēti ad partem de quo
in testamēto mentio facta est: qz cum dictus Bartholomeus
agnouerit dicta legata et obtulerit se paratū facere ea ad que
tenebat vigore dicti testamēti visus est fateri se teneri redde-
re dictā rationē: nisi pbauerit se post testamētū reddidisse et qz
4 qui agnoscit legatum dicitur se obligare ad subeūdum onus
illi legato iniunctū. c. officij. de testa. l. sed si nō seruus. in prin.
ff. ad. l. falc. l. cū ab vno. ff. de leg. ij. no. gl. in. l. titia. cū testamen-
to. s. q in vita. in vers. petitione. eo. ti. Non obstat ea que in
cōtrariū allegabatur: qz dictus Bar. obtulerat se paratum fa-
cere ea ad que tenebat virtute testamēti: et quia respondeo qd
5 ista obligatio nō fuit legitima et sufficiens: qz ille qui tenetur
reddere rōnes dē producere et offerre scripturas legēdas in q
bus cōtinentur rōnes et offerre reliqua in quibus restat debi-
tor: vt est tex. in. l. cū seruus. ff. de cōdi. et demon. Et si dicatur
debita non sunt clara. debet realiter et actualiter offerre fides
iussozem de reddendo id in quo apparebit eū restare debitorē
in calculo rationū. vt. l. seruus si heredi. s. si. ff. de statu libe. Et
nisi dicta oblatio librorū seu scripturarum et fideiussozis realis-
ter et actualiter fiat nō dicitur obligatio legitime facta: qz non
sufficit verbalis oblatio. l. qui. x. s. idem responsum. ff. de sol. et
d. l. seruus si heredi. s. si. no. Bar. et alijs in. l. pretor. s. si qd paras-
tus. ff. de no. ope. nun. et l. acceptaz. C. de vsuris. et in proposito
nostro in eo q habet rationes reddere no. Ang. et Jo. de imo.
in. l. si mora. ff. so. ma. et in. l. iij. s. ait pretor. ff. de re iud. et Ang.
in. l. si qd dicat. ff. de manumiss. et in. l. si residuū. C. de dist. pig. et
6 in. l. insulam. ff. de ver. obli. Et secundo respōdeo quod po-
sito qd opi. Bal. et sequacium in. l. j. C. de instit. et substi. sit vera
in dispositione conditionalis: videlicet q si semel stetit per illū
in cuius p̄sona debebat impleri cōditio quominus fuerit im-
pleta habet pro impleta et nō tenet amplius ad implendū ille
cui erat impositum onus cōditionē implēdi. tñ aliud est in eo
cui est impositū onus implendi modū prout fuit in casu n̄ro:
qz licet semel stetisset p illū in cuius p̄sona debebat modus im-
pleri quo minus impleret. et quātum ad potestātē consequēdi
legatū nō ob. legatario qd modus nō sit implet. l. j. C. de his
que sub mō. tñ si heres postea petierit impleri modū. dico qd
7 dē impleri qz pro obseruantia talis modi cōpetit obligatio et
actio heredi ad cuius vtilitatē fuit adiectus modus. l. ij. et ibi
plene no. C. de dona. q sub modo. et no. per Bart. in. d. s. terminus.
ad si. Sz ita est qd vbi cōpetit obligatio et actio: quis
ille cui dicta actio cōpetit semel fuerit in mora non extinguit
dicta actio. l. q. x. in prin. ff. de solu. l. illud. ff. de pericu. et cōmo.
rei ven. et istud est qd no. p Bar. in. d. l. cū quidam. C. de cōdi. in
ser. q ratio cessat in eo qd relictū est sub conditione. l. si qd sub
cōditione. ff. si qd omis. causa test. Preterea etiā qū tractat
de implemento cōditionis ad hoc vt dicta cōditio habeatur
pro impleta omnino requirit qd appareat ille in cuius perso-
na debebat impleri noluerit: vt in. d. l. in testō. la. ij. ff. de cōdi.
et demon. Et non videtur q ex verbis dicti instrumenti in
quo dicta oblatio Bartholomei continet appareat q heres
dicti Bar. seu tutores eius noluerint q dicta cōditio implere-
tur. Et Deniq; oblatio debet fieri cōgruis loco et tempore. l.
si soluturus. ff. de solu. l. mora. in pn. ff. de vsu. vñ debuit Bart.
premonere tutores vt se premonerēt alias prouiderēt circum-
spiciendo scripturas testatoris ad dictam rationem pertinen-
tes data aliquali temporis cōmoditate eis. ar. l. qd dicimus. et
l. ratum. ff. de so. Nec ob. etiam predictis quia quādo petūt
Nicolaus a dicto Barth. reddi rationem dicti cōputi ad par-
tem intētauerit cōditionē ex statuto et nō actionē ex testamē-
to: qz respondeo qd est bene verū quod ad hoc vt Nicolaus po-
tuisset in illo iudicio intētato cōsequi declarationē priuatio-
nis dictorum legatorum erat opportunum intētare et addu-
cere per viam testamenti: qz per statutū nō prouidebatur circa
priuationē. Sed si nūc vult Nicolaus cōsequi vt priuet dictus
Bar. dictis legatis: eo quia nō adimpleuit modū seu modos
omnes copulatiue expressos in dicto testamēto vt tenebatur
iuxta. l. si heredi plures. ff. de condi. insti. et l. si is qui ducēta. s.
vtrū. ff. de rebus dubijs. nihil repugnat quominus possit hoc
facere. et p ea q facta sunt in alio iudicio in quo intētata fuit
conditio

Ea conditione.
Ant. bu. q. xlvij.
Dau. 2. y. co. j. li.
Are. c. l. x. col. j.
el. c. q. Jo. col. j. b
e fid. instr. Ant.
or. in singu. vers.
anumissio. Jas.
eci. l. debitori. C.
e parti. Jas. l. iij.
ol. iij. de lega. j.
Aldodum. bene
cit. l. cū ab eo. ff.
e cōtrahē. emp. l.
m affueras. C. d
p mu. gl. l. ij. ff. d
n diē adiec. De.
Cy. Bal. d. l. cum
mota. Aret. conf.
elix. co. j. Cor. q.
cxij. lib. iij. deci. l.
debitori. col. ij. C.
de pac. dixi i p̄su.
paris. s. xij. gl. vij.
nu. iij. in fi. limita
infra q. xi. col.
Impleri. idem
in cōditione qd in
legatū nō ē execu-
tū. l. cui fund. in
fi. et ibi Bar. Bal.
Imo. de condit. et
demon. Bar. Ang.
Dau. Cor. l. pe. et
fi. C. de cōdi. infer.
Dau. Soci. l. iure
cū i. de condit. et
demon.

cōditio ex dicto statuto: satis erit qd̄ appareat q̄ Bar. recusa-
uit cōputū rōnem predictā reddere. ¶ Nec fuit necessarium
q̄ in dicta requisitiōe vel petitione reddēde ratiōis fieret men-
tio q̄ legata fuerāt relicta dicto Bar. cū dicto onere reddēde
ratiōis r̄ qd̄ nisi redderet intendebat Nicolaus petere qd̄ pri-
uaretur Bar. dictis legatis: q̄ postq̄ certus erat Bartho. de
dictis legatis cū dicto onere relictis, non erat ampli⁹ de hoc
certificādus. l. i. in fi. ff. de ac. em. l. itē veniūt. §. petiti. ff. de pe-
tit. hered. vnde postea succedit dispositio. l. que facit morosum
teneri ad penam priuationis sicut qñ debitor est obligat⁹ ad
speciē sub pena satis est qd̄ cōstituāt in mora circa speciē pre-
standā. r̄ si nō prestat incidat in penā: q̄ tenet de interitu vel
ad aliā penā si promissa est in glo. l. si ex legati cā. r̄ ita stipu. ff.
de verb. ob. z. l. quot te. ff. si cer. pet. ¶ Et hec tāto magis pro-
cedunt cum in dicto iudicio intētato fuit productum etiā di-
ctū testamētū: quīs nō esset opportunum per predicta. ¶ Et
q̄ hic casus r̄ culpa cōmissa q̄ dictū Bart. est sufficiens in sa-
ciēdo eū incidere in penā priuationis qua dignus merito indi-
cari debet propter ei⁹ infidelitatem r̄ ingratitudinem atten-
tis maximis beneficiis in eū a testatore collatis: vt satis ex te-
stamento colligitur. ideo non opus est insistere circa alias cul-
pas r̄ infidelitates allegatas contra dictū Bartho. de quib⁹
in themate sit mentio. ¶ Actio autē que cōpetit dicto Nico-
lao contra dictum Bartho. pro dictis legatis restituendis est
cōdictio ob causam seu sine cā. vt. d. l. libertorū. §. lucius. cum
glo. in verbo vlti. ff. de annuis lega. r̄ in. d. l. si heres. ff. de cōdi.
ob causam. ¶ Et ex his solū remanet aliud dubiū quo quere-
batur vtrū siue possit siue non possit priuari dictus Barto. le-
gatis an nihilominus possit dici⁹ Bar. cōpelli ad implēdas
dictas cōditiones quas pprie dixi esse modos siue non: dicen-
dum est quod sic: vt probaui per no. per Bar. in. d. l. cum qui-
dam. in. c. l. h. C. de his que sub modo. ¶ Itē ex eo: q̄ dicta ob-
latio facta per dñm Barto. nō fuit legitime r̄ efficaciter facta
vt supra p̄baui: r̄ actio que cōpetit p̄ implēdis cōditionib⁹.
i. modis predictis est actio ex testamēto per. d. l. h. r̄ not. Bart.
in p̄allegato. §. termili⁹. ad fi. ¶ Circa aliud dubiū quo q̄ri-
tur vtrum ex quo nō apparet dictū Nicolauū vt heredē predi-
ctū vel dictū Bar. tāq̄ tutorē occasione dicte compositionis
facte cū dictis de guiditionib⁹ in aliquo tamen dictis de gui-
ditionib⁹ teneri r̄ p̄ eos nihil solum esse ex dicta causa pro
dicto Nicolao p̄ prefatum Bartho. cōpetat cōditio obliga-
tionis r̄ p̄missionis facte ex dicto instrumēto manu dicti ser-
Anto. de mathes. celebrato de anno. Mcccclxij. die. iij. no-
uēbris. ¶ breuiter respondeo q̄ si ex tenore dicte compositionis
facte cum dictis de guiditionibus de qua in dicto instrumēto
sit mētio nullibi appareat dictum Nicolauū vel aliū suo no-
mine teneri in aliquo dictis de guiditionibus resultat cōclu-
sio qd̄ dicta p̄missio r̄ obligatio facta p̄ Nicolauū tanq̄ per
errorē facti possit dici⁹ p̄ cōditionē indebiti vel sine causa. l. is
qui plusq̄. ff. de cōdi. inde. l. qui sine causa. ff. de cōdi. sine cā. a
pari em̄ procedit p̄missio r̄ solutio. l. si. C. ad. l. fal. l. si patron⁹.
ff. de dona. sed ille qui omnino indebitum per errorē soluti re-
petit. l. i. r̄ ibi plene no. ff. de cōdi. inde. r̄ l. cū quis. C. de iuris r̄
fac. igno. ¶ Igitur idē esse debet si per errorē promissit: presu-
mitur autē per errorē promississe vbiq̄s apparet rē aliter se
habere vt si promittitur tāq̄ debitū r̄ apparet quod non erat
debitū: vt in proposito nostro. l. cū de indebito. in prin. cū glo.
ff. de proba. l. de etate. §. qui iusto. cū ibi no. in gl. ff. de interro.
actio. l. sed si. in prin. ff. de cōditio. inde. l. stip. C. de iuris r̄ fac.
igno. r̄ plene no. Bart. in. l. nō fatetur. ff. de confess. r̄ per doct.
in. c. si. de confess. cū simi. r̄ hoc p̄cedit siue dictus Nicolaus se-
mel siue etiā pluries cōfessus fuisset se debere vt pbat gl. pri-
mā cū ibi notabiliter traditis p̄ Bal. in. l. i. in primo no. C. de erro.
calcu. vbi ex illo tex. colligitur ar. q̄ erronea cōfessio ēt sepius
repetita pōt renouari. ¶ Quantū vero ad aliud dubiū quo
querit an dict⁹ Bartholomeus propter p̄missionē p̄ eū fa-
ctam de saldando dicto r̄ de socis dicte societatis de luca rō-
nem r̄ cōputos r̄ libros dicte societatis cū restituēde reliquo-
rū capitalis r̄ lucri vt cōstat p̄ instrumentū rogatū manu ser-
Michaelis. Jo. detri. de anno. Mcccclxv. die. xxiij. septē. itel
ligat renūciāsse remissioni sibi Bartholomeo r̄ alijs tutorib⁹
facte p̄ dictū Baptista testatorē i testamēto ad reddēdū rōnē
administratiōis tutele eorū saltē p̄ p̄prehēsis in dicta ei⁹ pro-
missione: r̄ breuiter ideo q̄ sic. q̄ ex quo dictus Bartho. ha-
bebat sciētā testamēti r̄ cōprehēsorū in eo. vt. §. ostēsum est r̄
p̄ sequēs sciebat dictū testatorē liberaſse eū a reddēda dicta
rōne administratiōis. r̄ nihilomin⁹ dict⁹ baptista p̄misit dic-
to Nicolao r̄ socis saldare cōputa r̄ rōnes dicte societatis
cōsignatiōe seu partis capitalis r̄ lucri videt in hac parte vo-
luisse renūciare dicte dispositioni testatoris. l. iij. §. si. ff. si quis

cau. l. si p̄sonus. ff. de dona. l. si q̄s delegauerit. ff. de nouatio.
¶ Preterea in testamēto reliquit ei liberationem a reddēda
ratione administra. quo ad ea que gereret vt tutor vel curator
r̄ si quādo conueniret actione tutele: vt tutor vel curator ha-
beret locū dispositio testatoris: sed in proposito nostro dict⁹
Nicolaus a dicto Bartholomeo non conuenitur p̄ eo quod
gessit tanquam tutor r̄ curator Nicolai. Sed pro quod gessit
tanquam vnus ex duobus administratoribus deputatis per
certos socios ad administrandam quandam societatem plu-
rium sociorū inter quos socios erat. d. Nicolaus r̄ conuenit
dominus Barto. ex sua p̄missione quam fecit ibi non tanq̄
curator Nicolai sed tanquam administrator deputatus per
omnes dictos socios ad administrandam dictam societatem.
¶ Igitur isto casu non habet locum beneficium qd̄ sibi tan-
quam tutori vel curator erat concessum a testatore pro hoc
bonus tex. in. l. iij. §. i. sed ibi quidam tutor sit: non tamen tan-
quam tutor administrat r̄ c. ff. iudica. solu. l. si debitor. §. j. ff. ad
trebel. facit. l. si paterfamī. §. si duos. r̄ quod ibi no. ff. de adop.
ex quo in p̄missione dictus Bar. r̄ marcus de guidi. fecerunt
mentione de officio administratiōis eis dato videntur tāq̄
administratores deputati p̄ socios ad dictā administratiōē
promississe. l. si. ff. de instit. l. cum post. §. j. ff. de administra. tuto.
l. penul. ff. si quis cau. no. in. l. sciēdum. §. tutor. ff. qui satisd. co-
gan. r̄ per Barto. in. l. j. §. nunciatio. cum suis concordan. ff. de
ope. no. nun. ¶ Circa aliud quo querit an dicto Nicolao pos-
sit obſtare exceptio p̄scriptionis. r̄ breuiter respōdeo qd̄ nō:
quia ad excludendum cū dictis rationibus requireretur p̄-
scriptio. xxx. annorū. l. sicut. r̄ l. omnes. C. de p̄script. xxx. an-
norū. r̄ tātum tempus non est decursum a tempore mortis
testatoris. ¶ Preterea obſtaret mala fides ipsius Bartho-
lomei qui sciētā habuit obligatiōis sue. r̄ ideo nullo tempo-
re p̄scripsit etiā in casu isto etiā fm̄ omnes conclusiones
traditas in. c. si. de p̄script. r̄ regu. possessor. lib. vi. r̄ plene per
doct. in. l. sequitur. §. si viam. ff. de vsu. ¶ Insuper p̄scriptio
nō potuit incipere cursum donec Nicolaus fuit in minore eta-
te r̄ non p̄uenit ad etatē perfectam. l. si. C. in quib. cau. in in-
teg. restitu. non est necessaria. vt. l. non est incognitum. C. qui-
bus non obſtatur longi temporis p̄scriptio. ¶ Nec etiā
iure municipalī in statutis mihi trāsmisſis quicq̄ dispositum
esse inuenio quod dicto Bartholomeo hebeat suffragari vo-
lenti se p̄scriptionis exemptione tueri. ¶ Et ita dico r̄ con-
sulo vt superius.

Summarium.

1. Adinor restituitur aduersus. l. si quis in tantam. C. vnde vi. sed nu. 12.
2. Tutor rapine tenet in quadruplum damni a se r̄ socis dati.
3. Si bonorum r̄aptorum tenetur etiam citra vim oblatorum si pactus erat vim inferre.
4. Qualitas r̄ estimatio quorum iuramento probatur.
5. Actione iniuriarū tenet etiā pro vi turbatiua vel expulsiua.
6. Socius excedens non videtur iure suo facere.
7. Presumitur in delictis consulentem eum cui consuluit non fuisse facturum.
8. Nocturnum tempus suspectum.
9. Inquam frangens causa odij an teneatur de furto accidente.
10. Lex si quis intantam. habet locum in re communi.
11. Privilegia militis non habent locum in his qui non iurant vt olim.
12. Dolus verus r̄ presumptus quomodo differant.
13. Error iuris notorij non excusat a vero dolo.
14. Pena priuationis non habet locum nisi vbi. l. dicit.
15. Pena nunq̄ in dubio censetur imposita ipso iure.
16. Pena priuationis etiam si ipso iure imponatur. requiritur sententia declaratoria ante executionem.
17. Rebello non dicitur nisi sit principaliter confictum superius mi principis.

Consilium. CIII.

Videtur prima consideratione dicendū statū-
bus his de quibus in themate di-
ctum comitem Nicolauū nō teneri in quadruplū p̄-
allegata violētia: q̄ cū ingressus fuerit castrum et
arcē spilimbergi in quo r̄ qua habebat partē pro indiuiso cū
dictis dominis cōsanguineis suis. videt qd̄ hoc fecisse p̄sum-
mat p̄ iure suo r̄ sic impune. l. merito. ff. pro socio. l. j. §. vi. pos-

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

fidere vericu. sed qui per vim. ff. de vi. z. vi. arma. Et quod non fecerit animo rapinā committendi patet: quia multa pretiosa bona salua fecit ex coniecturis enim declaratur qualis fuerit animus. l. i. §. diuus. ff. ad. l. corne. de fca. l. i. cum gloss. h. eo. tit. c. significasti. el. h. de homi. Secundo etiam hoc deprehendi potest ex eo: quod ipso comite existēte cum dictis gētibz armorum z factis dictis clamoribus petūt vt rocha aperire. tur dicendo quod volebat ingredi: sed se velle saluas efferes z bona. z non fuit auditus quinimo fuit ei recusatus aditus. vñ videtur qd ei licuerit etiam cum per prius possidebat pro iure suo attento quod denegando ingressum comiti Nicolao dicebatur sibi vis fieri cui licuit p vim resistere z possessionē ingredi. vt probat in. l. clā possidere. §. fin. ff. de acq. poss. iuncta. l. i. §. vim vi. z. l. iij. §. eū igit. ff. de vi. z. vi. arma. z no. plene in. l. i. maxime p Bart. z alios post eū. C. vñ vi. z. no. in. c. olim. de restitu. spo. tertio quia posito qd ipse comes Nicolaus fregisset portā arcis z eā ingressus sit tñ de furto vel de damno dato ab alijs teneri non debet. l. qui iniurie. in princ. ff. de furtis. Quarto videtur excusandū prefatum comitem quia est miles armate militie qui putauit hoc sibi impune licere. nā in milite ad penam euitādā potius presumi debet iuris error quā malitia. vt l. pe. C. de his q sibi ascrib. in testa. bene facit qd not. doctor. in l. si qs in tantā. C. vñ de vi. z. Ange. in. l. plagij. C. ad. l. flauiam. de plagi. dum dicunt qd vbi miles rem propriam per aliū possessam propria auctoritate inuasisset excusat ad penam illi. l. si ex presumptionibus apparet qd errore introductus hoc fecerit: qd non est illud cōtra ius naturale. vt patet in. §. pe. in sti. vi. bono. rap. z no. gl. in. l. regula. in princ. ff. de iur. z fac. igno. Quinto qd dictus comes est minor. xxv. annis. merito videtur ei succurrēdum saltē per mediū restitutionis in integrū aduersus omnem penā z iacturā quā incurrere possit occasione alicuius delicti culpa commissi. l. i. C. si aduersus delict. facit l. aut facta. §. causa. ver. pena. ff. de penis. vñ dicit Bart. z alij in. d. l. si qs in tantā. qd qñ minor inuasit sine dolo rem per aliū possessam putans hoc sibi licere dato quod incidat in penam. d. l. si quis in tantā. tñ petere poterit restitutionē in integrum. vt not. specificē glo. in. c. i. in verbo rigor. de dolo z contu. z ibi no. doc. sequētes distinctionē z doctrinā Bart. in pallekata. l. si qs in tantā. Et dicit Bal. in. l. si qs in tantā. in. ij. col. post Jac. de aret. quia ex quacūqz causa etiā leui putauerat minor se posse de iure inuadere rē per alium possessam restituetur in integrum quasi non intelligatur esse in vero dolo facit. l. igit. §. pōt. ff. de libe. cā. accedit qd aduersus dolum saltē presumptus succurrit minori. l. i. §. accusationem. in fin. ff. ad turpil. l. i. §. si. ff. de edēdo. not. gl. z doc. in. l. vbi. in princ. eo. tit. z no. Bart. in l. i. §. nūciatio. in pe. colū. ff. de no. oper. nun. z in. l. auxilij. ff. de mino. cum si. Sexto qd attēto qd precefferat declaratio seu decretū Illustrissimi dñi ducis mutine cuius predicti de ragonibz sunt vasalli in qua declaratione facta inter dictos de ragonibus inter cetera cōtinebatur qd intra terminū. xv. die. rñ oēs arces terre z fortificia dictorū de ragonibz ponerentur in manibus comitis guidonis. z in fine dicte declarationis cōtineat qd prefatus princeps vult illā valere z illā solennē sniaz z decretū cui nō debeat p dictos de ragonibus cōtra fieri aliā quo mō sub pena indignationis sue. z sub qualibet alia pena qd p ipsum principē videre imponenda cōtrafacienti z dictus dñs Vincelaus z comes vgo steterūt in dicta arce spelimber. gitz nō assignauerūt sñ ipsam insertā declarationē videntur quod licuerit ipsi comiti Nicolao filio z heredi dicti comitis Guidonis facere dictam inuasionē z dictā rapinam precipue propter dicta verba. l. sub pena indignationis zc. quasi tāquāz inobediētes circa pdicta videātur haberi vt rebelles dicti pncipis z priuati feudo z licite poterūt offendi etiā in bonis pzedictis. hoc pbari videtur per id quod habetur in. c. i. §. porro. ver. l. z q dilator. in ti. q fuerit prima cā bene. amit. ibi. dñ tex. dicit indignationē dñi nō admittit. z gl. exponit. i. feudo priuari potest. vñ dicit ibi Bal. qd illud est mēti tenēdum pro lictis apostolicis in qbus dñs alioqui indignationem apostolorum se nouerint incursum: quia talia verba intelligunt comitari priuationē beneficiorum ecclesiasticorum. Preterea dicti dñi Vincelaus z comes vgo non obediendo dicto principi z eius decreto cēsantur rebelles principi. qd rebellis idem est qd nō obediens. c. sane. el. h. de offic. deleg. c. inter quatuor. de maio. z obe. c. si. de preb. z in proposito no. Pet. de anch. in cle. pastoralis. de re. in. in pn. in dñbo not. sed ita est qd rebellis pōt impune offendi. l. iij. §. si. ff. de fca. l. peditore. z ff. de re mul. z capi. z detineri vt serui. l. transu. ff. de acq. re. do. z eadē rōne possunt bona eorū capi. ita inquit Barto. in extranaganti qui sint rebelles. in verbo rebellando. in versu. de pena horū rebelium zc. facit qd no. Bar. in. l. vt vim. ff. de iusti. z iure. Sed

premissis nō obstantibus dico mihi de iure videri dictū comitē Nicolai teneri in quadruplū bonorū mobiliū raptorū z ablatorū. Et qd ostēdēdum presuppono qd ea. oralis qd bonum dolo p violentia damno seu rapina coadunauit tenet in quadruplū p damno dato vel rapina facta a se vel ab his quos adiunari fecit. l. h. in princ. z. §. i. in cto. §. si qs nō. z ibi no. gloss. z doct. ff. vi. bono. rapt. z in. l. qm multa. C. ad. l. iij. de vi. Et nō refert an ipse armatos coadunauerit an eis ab alio coadunatis vtat ad rapiendū. d. l. h. §. dolo autē. ver. siue igit. Et dicit caporalis z principalis ille q incitant z conduxit vel coadunauit alios vt caput. l. in hoc. ff. de ser. corru. ibi not. doc. z Bal. in. l. i. C. de ser. fug. in. v. col. ver. que ergo dicantur. z no. doc. in. d. l. qm multa. z Bal. in. l. nō ideo minus. C. de accu. in. vlij. q. Et plus dicit Inn. in. c. sicut dignum. de homi. qd vbi nō posset discerni damnum datū ab vno z dānuz datum ab alio: quis null? fuisset caporalis qlibet teneret in solidum: arg. l. si plures. ff. ar. fur. cesa. z cum alijs ibi allegatis per eum. Hoc presupposito dico qd si apparet comitē Nicolai fecisse se coadunationē pdictā ad vsum fuisse dicta coadunatiōe ad infrascripta z probatū sit de ingressu in dictā arcē p vim puta frangēdo vel diripi faciēdo portā arcis seu ingrediendo cum scalis dicto comite Agone cum suis famulis existēte in dicta arce. z probata sit ruptura camerarum z fractura capsarū. z qd illi qui cū dicto comite Nicolao ingressi sunt exportabāt bōa satis dñ probatum vt dictus comes Nicolaus teneat ad quadruplū dicti dñi. Nā coipso qd pbata est violentia dicitur probat? doli. d. l. h. §. doli. ff. vi. bo. rap. Violētia autē dicit facta coipso qd dictus comes Nicolaus cum predicta magna armorum turba z clamoribus dicēdo sacro sacro cete cete. z filia z fractis portis z cameris ingressus est arcē. z dictus comes Ago ibi existens pterritus de arce aufugit. l. iij. §. si quis. autē vilis. z. l. vim facit. ff. de vi. z vi. arma. l. creditores. ff. ad. l. iul. de vi priua. l. i. §. qd si vi. versu. z a iusto. ff. quod vi aut clā. Plus dicit Joā. an. in addi. Spec. in tit. de rapto. in. §. i. in princ. qd etiā actione vi bono. rapto. tenetur quis pro exportatione bonorū alterius palā facta. quis nulla violentia interuenit dummodo exportates seu rapiētes essent parati vim facere si quis restitisset: qd attēdit propositum. arg. c. cū voluntate. de sent. excō. z. l. q iniurie. in pn. ff. de fur. vbi est casus clarius qd si qs accessit ad domū alterius z de domo rapuit bona nemine ibi existēte tenetur actione vi bono. rapto. si paratus erat vim facere vbi resistentem inuenisset. z not. Bartol. in. l. i. ff. vi. bono. rapto. benefacit lex. h. §. damni. versu. etiam quis. et quod ibi no. eod. tit. Quod autem comes Nicolaus cū sua turba esset paratus vim facere patet qd erat cū trecētum equis z militibus armatis z cū toridē peditibus. Nā dicit Ange. in d. l. si qs ex domo. qd animus inferēde violentie presumitur ex eo quod ad locum quis accessit armat? adeo quod ex hoc tenetur actiōe vi bono. rapto. pro bonis exportatis etiā si in loco nullus erat qui resisteret z ita dicit esse de mente Jac. de are. z Rayn. in. d. l. si quis ex domo. z dicit Ange. se ita multoties practicasse. Pro eo facit: quia presumitur contra eos qui incedunt armati. vt no. glo. z ibi Bald. in. c. i. §. si quis rusticus. cum sequē. in verbo z quē. in tit. de pace tenē. vel saltem coadunatis hominibus facta est talis bonorū exportatio etiā si nemo resistētiam faceret est tunc locus actioni vi bo. rapto. quasi intelligatur habuisse animū ad violentiam inferendam si quis restitisset. z ita etiā colligitur ex nota. per Bart. in. d. l. i. ff. vi. bo. rap. Et quamuis comes Ago intelligitur vi expulsum de dicta arce. z sic a possessione r. i. immobilis: vt. d. l. iij. §. si qs autem visis. tamē nihil repugnat quominus pro rebus mobilibus tunc exportatis seu ablatis possit agi actione vi bono. rap. l. i. §. si fundus. ff. de vi. z vi. arma. z sic ad quadruplum. quamuis bona non peruenissent ad ipsum expulsozem. d. l. i. in princ. z. §. illud. z. §. qui autem vi. z. §. si fundus. cum glo. ff. de vi. z vi. ar. l. iij. §. pertinet. z l. pen. eo. tit. Et si dubitatur de quantitate rerum raptarum seu ablatarum. z ea rum valore probatur etiam per iuramentum soluz eorum qui damnum passi sunt. l. si quando. C. vñ de vi. c. super eo. qd metus cau. Est verum quod iudex pro personarum atqz negotiorū qualitate potest quantitatē taxare vt ibi: illa iura sibi locum vendicāt etiam si agatur actione vi bono. rapto. z sic ad quadruplum. vt no. docto. in dictis locis. Et non solum hz loci dicta probatio estimationis z dñi per iuramentū quando interuenit violentia: sed etiam si sine violentia dolus seu maleficio interuenit propter difficultatem probatiōis: vt patet ex no. per gl. in. d. c. si. in gloss. z ibi dum dicit signanter ex maleficio zc. z hoc ibi tenetymo. z alij. z dicit Jo. de imol. ibi hac esse cōm opi. z idē sentit glo. si. in. c. dilecti. ad si. de fo. cōpe. z ibi dum dicit per dolum zc. z gl. in sti. de ver. obl. §. non solum

Solli. in verbo probare. et probatur in .l. temp. §. in hoc interdi-
cto cum gl. et ibi no. Bar. ff. qd vi aut clā. et in .l. in actionibus.
ff. de in litē iurā. et no. etiam Bar. in .l. i. §. si cista. ff. de po. et in .l.
eos. §. in ff. fur. aduersus nau. cau. et Specu. in titu. de furt. §. i.
ver. sed si res assignauit. et Bald. in rub. C. de positi. et in .l. si res.
C. de or. cog. et in .l. c. §. iniuria. de pace iura. fir. et in .l. qui accusa-
re. C. de edē. et in .l. nauta. ff. naut. cau. Et Ang. in .d. l. si quādo.
Surgit autē difficultas pbarionis in talibus: qz pecunia
et similia secreta patrimonij nō ostēdunt cuilibet. imo nra in-
terest secretū tenere patrimonij. vt. l. i. §. C. qn et quibus quarta
pars debeat. lib. x. l. si. C. de alimē. pu. prestan. et si dānū passus
petit quantitātē rerum et estimationē earum verosimilē: puta
sue cōditioni cōueniētē iudex d3 sequēs verosimilia ita taxa-
re et dānū passus ita iurare d3 et in tantū reus cōdēnari: ita le-
gis et no. in .d. l. si qn. et in .d. c. super eo. Fateor autem q in dicto
quadruplo simplex estimatio rerum cōputat. vt instit. vi bo.
rap. §. i. et no. in .d. l. i. in princ. in verbo quadruplum. ff. cod. tit.
Et omnia bona que in dicta arce inuasa vel in domibus
dictorum domini Vincelai et comitis Agonis in vasis erant
quadruplari debent si contracti fuerunt et an si nunc eorū res-
titutio fieret. l. p. ff. vi bo. rap. l. qui ea mēte. ff. de fur. Exi-
go autem cōtractionem interuenisse: quia rapina furtum est
et valde improbum. l. i. §. damni. ver. ceterū. ff. vi bono. raptō. l.
i. eo. tit. l. si vendidero. §. cū raptor. ff. de fur. et insti. vi bo. raptō-
rum. in princ. et ibi specificē text. facit mentionem de contra-
ctione etiam si constat furtum sine contractione non com-
mitti. l. i. ff. de fur. insti. de obli. que ex quasi delicto. §. i. Et in
super dico statibus predictis posse dictum comitē Nicolaum
conueniri actione iniuriarū a dicto comite Agone ex eo quia
dictus comes Ago iusto terrore perterritus fugatus est et ex-
pulsus ab arce predicta: pbatur quia pro vi turbatiua vel ex-
pulsua datur actio iniuriarum. l. iniuriarum. §. si quis me pro-
hibeat. ver. aut si quis in ea. et ibi notant docto. ff. de iniurijs. et
l. qui pendente. ff. de actio. empt. et not. Bartol. in .l. extat. ff.
quod metus causa. secundum pbatur in .l. item apud labeonem.
§. si quis bona. et ibi expresse not. Barto. et Ang. ff. de iniurijs.
Et notat Bald. in .l. si quis a se fundum. C. ad. l. iulij. de vi.
vbi dicit q expulsus per vim a possessione fundi vt loquitur
illa. l. i. habet quatuor remedia ciuilia. §. interdictū vñ vi. rei ven-
dicationē. et actionē triticariā et actionem iniuriarum. Non
est enim inconueniēs quod in proposito comes Nicolaus pro
rapina rerū mobiliū facta teneatur dictis domino Vincelao
et comiti Agoni actione iniuriarū: qz expulsus et fugatus est
de possessione de arcis. et sic diuersa seu plura sunt facta. bene
facit. l. nunq̄ plura. ff. de priua. deli. Unde videmus pro ex-
pulsione de fundo dari interdictū vnde vi. et p bonis mobili-
bus existētibus in fundo raptis et ablatiis dat actio vi bono.
rapt. d. §. si fundus. Imo tunc videmus quod vbi vnum
tantū esset factū tamē ex eodem facto potest cōpetere actio. l.
aquil. ad damnum et actio iniuriarū ad vindictam ciuilitē in-
tētatam. et quis alteram eligere teneatur tamen ea electa pōt
adhuc cōsequi qd plus est in altera. l. qui seruū alienum. ff. de
act. et ob. et. l. i. ff. vi bono. rapt. et not. in .l. nā alias incipit item.
§. si. ff. nau. cau. sta. et insti. si quadru. paup. fecit. dica. §. fin. et per
Bartol. in .l. i. §. dixerit aliquis. ff. de pub. Ex quibus apparet
qd teneatur dicere comes Nicolaus ad dictum quadruplum et
qualis probatio sufficiat. et quod etiā tenet actio iniuriarū.
Nūc restat respondere ad allegata in p̄trariū. Et pri-
mo non ob. qd comes Nicolaus videat fecisse pro iure suo qd
habebat in arce. l. merito. et. l. i. §. vi possidere. supra allegato.
qz rñdeo q qñ loci in re cōi facit vltra quā facere ei liceat in
re cōionis. et sic le interponit vltra q̄ exigat ratio ptis sue non
p̄sumit facere p iure suo leu iure cōiōis. vt est tex. in .l. duo fra-
tres. in fi. et ibi no. doc. ff. de acq. here. et in .d. l. merito. in fi. d3
ctus comes Nico. cōducēdos in dictā arcē noctis tpe trecētos
equites armatos et totidē pedites cū dictis clamoribz: scz sa-
co iaco et. et frāgēdo portā arcis et cameras et capsas dictorum
comitis Agonis et domini Vincelai seu eorū habitatiōis fa-
cit vltra quā exigeret ratio partis sue: ergo nō pōt dici q pre-
sumat qd fecerit p iure suo. Preterea nō pōt socius vñ re
cōi ad aliū p̄sum. l. sabin. et ibi not. ff. cōi diu. et. d. l. merito sed
dicta arx nō erat destinata p dictos socios vt ponere aut da-
re in p̄dā vel vt ita dixerim in sacomanū: ergo nō pōt dici qd
comes Nicolaus videat p̄dicta p iure suo. et p̄cipue qz non erat
verosimile qd comes Nicolaus partē bonorū suorū si quam ibi
habebat voluisset ponere in p̄dā et sacomanū. l. cū de indebi-
to. in pñ. ff. de p. b. c. sup hoc. de renun. et sic pbabiliter apparet
qd dicēdo iaco iaco et. intēdebāt ponere ad sacomanū bona
dictorū. d. Vincelai et comitis Agonis put incōtinenti fece-
rūt. vñ ex his que incōtinenti locuta sunt declaraf qualis esset

animus a princ. l. si vētri. §. si. ff. de priui. credi. c. officij. de elec.
Preterea expulit famulos comitis Agonis de dicta arce.
vt in themate narratur et sic excessit terminos communionis.
Nō ob. q multa p̄ciosa salua fecit comes Nicolaus: quia
cū deliquit et actū illicitū fecerit q iure cōmuniōis licite fieri
nō poterat. vt p̄ime dictū est. p̄sumitur cōtra eū: scz quod
habuerit animum non saluandi bona dñi Vincelao et comiti
Agoni. sed saluandi p se aut ad libitū suū aliter disponēdi vt
inducat actus rupture camerarū et capsarū. et ille exclamatio-
nes iaco iaco et. facit lex prima. C. de sic. et. l. si non conuicij. C.
de iniur. Et est doctrina Dyn. in regula in obscuris. lib. vi.
quā multū cōmēdat Bal. in .l. ob hec verba. circa mediū. ff.
de his q no. infā. dñ dicit q si q̄rat vtrū ille cui datū est con-
siliū vel mandatū esset alias facturus vel nō et sic vt videas
mus in casu an cōsulens teneat et cōcludit q in dubio p̄sum-
mēdū est cōtra cōsulentē: scz qd ille cui cōsiliū dedit alias non
erat facturus: qz cū certi sumus de actu illicito: scz de cōsilio da-
to ad delinquendū d3 in dubio fieri interpretatio contra ipm
cōsulentē. ad hoc reputat notabilē doctrinā Dyn. in .d. c. in ob-
scuris. et idē voluit p alias rationes Bald. in .l. data opera. in
xij. col. C. q accus. nō poss. Preterea vna p̄sumptio elidit
aut tollit aliā et multo magis plures tollunt vnam. l. diuus. ff.
de testi. in inte. l. cū de indebito. in princ. ff. de prob. c. in nostra.
de testi. Sed cōtra dictā p̄sumptionem allegatam p comitem
Nicolaū extāt alie que resultāt ex dicta fractura camerarum
et capsarū. et ex dictis exclamationibz ergo et. Nō ob. etiam
dñ scō dicebat q comes Nicolaus petijt vt aperiretur et fuit
sibi denegat aditus: et m̄detur q posito q ita esset iuste dene-
gabatur aditus et qz accessit tpe nocturno qd est tempus suspe-
ctū. c. consuluit. de offi. dele. l. si. ff. de effracto. et expil. l. hoc edi-
ctū. §. labeo. ff. de his q deie. vel effu. no. gl. et doc. l. more romas
no. ff. de ferijs. dñ allegāt. l. si soluturus. de solu. et Bal. in .l. ac-
ceptā. in .ij. q. C. de vsuris. et in .l. si. C. de cond. inser. Saly. in .d. l.
nō minorē. in fi. C. de trasac. Itē nō accessit cū solita comi-
tina: scz cū trecētū equitibz armatis et totidē peditibz: et cū tan-
tis acclamationibus: vnde iustus fuit error armatorū. l. iij. §. q
armati. ff. de vi et vi ar. c. i. q8 met. cā. Et Tercio non ob. l. q in
iurie. in prin. ff. de furtis. qz respōdeo p̄io ex his que Bart. in
lin furti. §. ope. in prin. eo. tit. per illū tex. vbi vult q si aliquis
inimicitie vel iniurie causa ianuā alicuius effregit et auis fra-
cta ianuā furtū fecit frangēs ianuā nō tenetur de furto. vt. d.
l. qui iniurie. verū est si frāgēs ignorabat furtū ibi de bere com-
mitti. secus si deprehendebat esse ibi cōmittēdū furtū ab ali-
qua persona certa vel incerta: tunc frangens ostiū tenetur pro
illo furto: qz ipse nō fregerit ostiū vt furtū cōmitteretur. et
vult Bar. in .d. l. ope. per illū tex. et iste est casus n̄r. qz comes
Nicolaus audiebat turbam clamātem iaco iaco et. etiā depre-
hēdebat rapinā esse committēdā fractis ianuis arcis. arg. l.
labeo. versic. idem tubero. ff. de sup. leg. Scō rñdeo quod
illud quod habetur in .d. l. qui iniurie. nō habet locū in eo qui
armatos coadunasset ad inuasionem vel eis coadunatis vsus
esset. qz tunc tenetur de dāno et rapina facta ab alijs. d. l. iij. in
prin. et. §. i. et. §. iij. et. §. si qz nō homines. vi bono. rap. et plus vo-
luit Inn. quod ibi discerni non posset damnum datū ab vno
et damnum datū ab alio quilibet tenetur insolidum: etiaz si nul-
lus fuisset principalis coadunator. et hoc opportune puto su-
pra deductum esse. Non ob. quartū argumentum dñ dis-
ciatur q comes Nicolaus excusandus est: quia est miles ar-
mate militie: quia respōdeo qd vbi quereretur an miles inua-
dendo rē suā propriam per alium possessionem excusatur a pena
inducta per. l. si quis in tantam. et per Ang. in .d. l. plagij. quia
illud non erat cōtra ius naturale. scz quod rem suā propriam
per alium possessionem non posset quis propria auctoritate ap-
prehendere: sed nos querimus vtrum excusetur ex eo quod
apprehēdit nō solum partē suam: sed etiam totam expulsis
alijs dominis et possessoribus quo casu et glo. et omnes in .d. l.
si quis in tantam. fatētur qd incidit in penā illius. l. quia talis
inuasio est cōtra ius naturale. Et non facio differētiā an
qs rē inuadat totā q sit p parte inuadētis et pro pte sit aliena:
querēdo an incidat in penā respectu illius partis q est aliena
qz eadē est ratio partis respectu partis que est totius respectu
totius. l. q de tota. ff. de rei ven. naz res cōmunis mee et tua re-
spectu partis quantū ad me et meā facultatē disponēdi dicio-
tur aliena. l. i. et. §. i. et. l. portionē. C. de cōi rerū alie. An gloss.
in .d. l. si quis in tantā ad fi. dubitauit an dispositio illius. l. pē-
nalis. habeat locū in inuadēte totā rē cōmunē per aliū sociū
possessionem i totū et vult i effectu q sic: qz respectu partis ipsius
inuadētis priuabit iure suo et applicabit ei cui viz intulit p
partē vero cōsoci tenebit ad restitutionē rei et ad estimationē
ipsius partis cōsoci. hoc est q vult dicere gl. in ver. iij. quero

quid si rem communē ibi dū dicit pro parte socij teneor et pro
mea parte diuersimode et. ut etiam ibi clare aperit Jac. but. et
11 recte pōt etiam dici quod ea que a iure in priuilegiū cōcessa
sunt militibus non vendicant sibi locum in militibus nostri
temporis qui nō iurant eo modo quo olim tenebātur, nec illa
seruant. ut no. in. l. penul. et ibi Suli. de cu. et Bald. ex qui. cau.
maio. et not. Jac. de bel. in aut. de manda. princ. s. si. post gloss.
tū precedenti responsioni magis adhero. **T**ertio modo
respondet Angel. in. l. sed si lege. s. scire. ff. de pe. here. quod in
casibus in quibus dicimus militē si similes excusari illud proce
dit si consuluit peritiores a quibus ita sibi cōsultū fuit iuxta
ea que no. in. l. in bonorum. ff. de bon. pos. et in. l. iuris ignoran
12 tia per docto. C. qui admit. **E**t si non ob. dum quinto diceba
tur excusari comitē Nicolaum vel saltem sibi per restitutionē
in integrum subueniri ratione minoris etatis: quia respōdeo quod
minori nō succurritur quando fuit dolo commissio faciēdo in
delinquēdo. l. si ex causa. s. nūc videndū. et. s. si in cōmissum. ff.
de mino. l. j. C. si aduersus deli. **E**t id gl. et doc. in. d. l. si quis
in tātam cōcludūt cōmuniter quod adultus qui in dolo fuit in
cidit in penā. d. l. si qd in tantā. et aduersus eam non restituitur
in integrum. **Q**uod autē isto casu fuerit in dolo et nō sit di
gnus excusatione patet: quia comes Nicolaus nō solū apprehen
dit possessionē partis sue verum etiā inuasit possessionē par
tis aliorū: et cum adunatione tot armorū noctis tempore et
cum ex fractura et dictis clamoribus sacro sacro et. per vim ar
cē ingressus est, sed si presupponimus violentiā ergo doli. l. si.
s. doli mali. ff. vi bonorum rapt. et not. in. l. si qd. s. si. ff. ne quis
eum qui in ius voca. vi exi. **E**t si aliqd ex aduerso sufficiēter
probetur ex quo appareat dolum cessare et errore motū fuisse
existimādo sibi licere quod in casu nostro dici non pōt cum ut
dictum est faciēdo inuasionē circa id quod est alterius dicitur
fecisse contra ius naturale. ut no. gl. magna. et doc. in dicta. l. si
quis in tantā. dū tractat de milite et rustico. et probatur in. l. j.
s. si. ff. de fur. **S**ed minori non succurritur circa errorē iuris
naturalis. ut not. glo. in. l. regula. in prin. ff. de iuris et fac. ign.
et in. l. si adulteriū cum incestu. post principii. per illū tex. ff. de
adulte. facit. l. j. C. de in ius voca. **E**t licet aduersus dolum
presumptū succuratur minori. ut no. i. d. l. vbi tū erraret circa
ea que sunt cōtra ius naturale non excusat a dolo vero. ut ptz
ex no. p. gl. et doc. in. d. l. si quis in tātam. in questione de milite
rustico et minore. et no. etiam expresse Ang. in. l. ex consensu. s.
si. ff. de appel. et sic nos nō sumus in dolo presunto sed vero
stāte violētia. d. s. doli. et alijs pspicuis indicijs de quibus supra
13 dictū est. **E**t Nam differentia est inter verum doli et presump
tum: quia verus dolus dicitur qū de eo apparet ex indicijs
manifestis. l. doli. C. de dolo. sed dolus presumptus quando
indicia nō sunt ita manifesta seu psumptiōes nō sunt ita ma
nifeste adeo quod oīno doli nō cōcludunt ut si quis nō vult re
stituere vel soluere illud quod pōt et etiā scit vel scire dē se resti
tuere vel soluere debere hic est dolus psumptus. l. si procura. s.
dolo. et. l. dolus. ff. manda. vel si iudicis pcepto nō paret. l. non
pōt dolo. ff. de reg. iu. ita Bar. in repe. l. q. ner. in. iij. q. ff. de pos
siti. et alijs in. d. l. vbi. et Bald. in. l. pignus. in. v. col. C. de pig. act.
Nō sumus ergo in casu in quo dicitur comes Nicolaus omi
serit facere id quod sciret aut scire deberet se facere oportere. s. su
mus in casu in quo deliquit faciēdo violētiā et inuisiones de
quibus supra et ad eas pēdo coadunatione armorū noctis
tēpore et ea perpetrādo qū sunt cōtra ius naturale in quibus non
succurritur minori: ut dixi. **E**t quando qd explicat actum
de se illicitum consistentem in faciēdo: tunc censetur esse in eo
dolo manifeste de quo loquitur text. in. d. l. dolum. fin. docto. ibi
per. l. primā. C. ad. l. cor. de sica. que loquitur in milite qui non
excusatur ab illo dolo. sed tamē miles excusat a dolo presump
pto nō a vero. l. pe. C. de his qui sibi ascrib. in test. et no. Ange.
in. d. l. vbi. in prin. ff. de edē. Sed dicta inuasio et violentia eo
modo facta erat omni iure illicita. et sic erat factus tale quod erat
de genere prohibitorū: ergo nō potest dici quod non fuerit in do
lo vero nullā apparet tūc egitisse cām leuē aut grauē propter
quā circa doli motus fuerit comes Nicolaus ad dictā inua
sionem faciēdam saltē eo modo quo facta est. **E**t dato quod
comes Nicolaus allegaret se propter aliquā causam saltē co
loratā vel leuē fuisse motū ad dictam inuasionem faciendam
absq. eo dolo nō sufficeret eam p ipsum allegari. sed oportet
pbatum esse quod ipse tūc habebat notā illam causam. et quod sibi
dictū fuerit ante dictā inuasionem quod sibi licebat predicta fa
cere ppter illam cām. et quod comes Nicolaus ei ita dicēti credi
derit. Quis nimis credulus. nam posset fortasse dici quod tūc
excusaret a dolo quādo nō errasset circa ea que sunt iuris na
turalis vel quasi: alias licet simpliciter allegaret nūc quādam
cām iniustā. et diceret quod fuit motus propter illa non sufficeret

quod oportet quod appareat quod illa fuerit causa propter quā
tunc motus est. et sic quod si illa causa non intercessisset nō ita
fecisset. arg. l. qui cum vno. in prin. de re mili. ita not. Ang. et
Joan. de imo. et adhuc expresse Raph. in. l. ex consensu. s. si.
de appella. dum tractat an iusta causa excusat a dolo plus di
14 cit ibi Ang. et quod sicut causa qā iure nature est reprobata non
excusat a vero dolo. ita nec causa que reprobata est a iure ciuili
li notorio et indubitato. et cum hoc trāsit ibi Joā. de imo. circa
principii vltime charte. **P**ostremo non ob. dum dicitur
quod potuit comes Nicolaus predicta facere: eo quod dominus
Aincelaus et comes vgo non paruerūt decreto principis cui
erat adiecta pena indignatiōis: quia respōdeo primo quod pro
pter hoc non intelligitur quod fuerint priuati feudo pdicto.
Primo quia illa verba sub indignatione nostra et. fin. quod
dicit Barto. in extranaganti. qui sint rebelles. in verbo indig
natione talia verba aliud non important nisi quod verbum
sonat: sed quod princeps non se exhibebit gratiosum ei cui penā
indignationis comminatus est. **N**ec ob. tex. in. d. c. j. s. poro
ro. versic. sed et qui delator. que fuerit prima causa benefic. amit.
quia ibi sunt xba legislatoris loquētis in subiecta materia pri
uationis feudi que ibi tractabat. unde illa verba intelliguntur
ibi fin. subiectam materiam tituli. Imperatores. ff. de in diem
15 addic. l. si vno. in prin. ff. loca. **P**ro hoc facit quia pena
a priuationis non imponit nisi vbi est lex qā hoc dictat. in aut.
de non elig. secundo nub. s. cum igitur. versic. sicut enim patres
ibi nec quelibet lex est que hoc dicit et. que ibi alleg. Bald. in
aut. ex testamēto. C. de secundis nub. in pen. col. et dicit gloss. in
c. si. de iur. patro. quam ibi no. doct. precipue do. Abb. q. ut pe
na priuationis imponat requirit quod expresse cautum sit. **E**t
fortius dicit gl. xix. q. i. in summa. nisi lex specialiter exprimat
imponi debere penā depositiōis nō debet qd deponi: sed non
fuit in dicto decreto imposita vel comminata pena priuatio
nis: nec specialiter nec expresse: ergo et. pro hoc: quia in penā
mitior via eligenda est. l. si preses. ff. de penis. l. cum quidam. ff.
de lib. et posthu. et in regula. in penis. **N**ec enim p omni con
fractione vasalli dictus vasallus priuatur feudo. nā etiā si ve
niat ptra iuramētū fidelitatis: tū nō pdit vasallus feudū: nisi
in casibus in quibus iura hoc exprimunt probat in. c. j. s. illud. in
ti. que sue. prima cā benefic. amit. et not. doc. in. c. j. s. illud. simi
liter. e. tit. et expresse Andreas de isernia in. c. j. qualiter vasal
16 lus iurare dē. **E**t Itē posito quod expresse in cōminatione prin
cipis dixisset sub pena priuatiōis: tū cōtra faciēs non intelli
gebat priuatus: sed erat opus priuatione. c. nō solū. cū gloss. in
verbo sub pena excōmunicatiōis. de regu. iu. in. vi. et ita in du
bio semper intelligit pena imposita. nō ipso iure sed p senten
tiam ferendam. ut declarat Bal. post p. de. et Ly. in. l. que ex re
latione. in. c. de leg. et in aut. q. semel in. j. col. C. quō et qū iu
dex. bene facit quod no. glo. in. c. quicunq. in verbo inuadēte. de
here. in. vi. in. c. cupientes. s. si vero priuētum. de elec. in. vi. no
tant etiā expresse et clare doc. maxime Anto. de but. et alijs post
eū in. c. si diligētī. de foro compe. **E**t videmus quod in casibus
in quibus vasallus incurrat penā priuationis regit quod regula
riter per sententiā priuet: nō aut quod ipso iure priuet. c. fin. quo
tempore miles. c. j. de feu. sine culpa non amit. no. gl. et doct. in
c. itē q. s. item si fideles. in verbo cōcubuerit. in tit. quibus mod.
feu. amit. et no. Bald. ibi. in. fin. in prin. illius. c. et no. glo. et doc. in
c. j. s. tabulis. de prohi. feu. alie. et p Sede. et plene tractat Bald.
in. c. que in ecclesiariū. de cōsti. et no. Ange. in. l. eorū. ff. de dam.
infe. **P**reterea etiam quādo priuat vasallus ipso iure feu
do tamē nō dicit priuatus priusq. appareat dñm feudi velle
feudum ad se reuerti. ut inquit Bald. in. l. fin. C. de reno. dona.
p. no. in. l. j. ff. si ager vect. vel emphy. pet. bene facit. l. j. et quod
17 ibi no. doc. C. de iure emphy. **E**t regulariter etiam quan
do imponit ipso iure anteq. possit attentari executio pene dē
fieri declaratoria. c. cū secundū. s. si. et ibi no. doc. de hereti. in. vi.
cū suis concor. **E**t Unde dicit Bald. in. d. c. que in ecclesiariū.
ver. q. vero casu. in. i. col. quod etiam quando vasallus ipso iure
esset priuatus: tamē anteq. feratur sententia declaratoria non
potest dominus feudi se intromittere de corporali possessiōe. c.
licet eps. de preh. in. vi. l. j. et si. C. si per vim vel alio modo. facit
quod no. in. l. cū duobus. s. idem respondit. el. j. in glo. in xbo
dñm. ff. pro socio. et in. l. si. C. de sacrosan. eccle. **Q**uinimo at
tento quod dicta inuestitura facta de castro spilimberti fuit con
cessa dictis de ragonibus pro se et descēdentibus masculis cū
illa clausula: vcz reuertēdo ad eos de vno in alium. **E**t sic
operant illa verba ut dato quod vnus eorū delinqueret etiam in
psonā dñi feudū non rediret ad dñm: sed ad descēdentes ut si
gnanter concludit Bal. in. c. j. circa. iij. col. in titu. si vasal. feud.
priuet. et in. c. j. de vasallo q. contra cōsti. lotharij fey. alie. sentit
etiam ipse in. c. j. s. deniq. circa prin. in tit. que fuit prima cau.
benefi.

Conf. Bas. l. qd
te. col. et. si cer. pet.
deci. l. pe. col. j. de
iurisdic. om. iudi.
late Andr. tiraq.
rep. l. si ynq. vers.
reuertat. nu. ccv.
cū seq. C. de reno.
do.

benef. amitt. z expressius ibi Jacobus aluarotus in. vij. cōclusione post alios idē tenentes quos ipse ibi refert. ¶ Dicit etiam dicit qd vba dicti decreti principis in. d. c. fuerunt impersonaliter cōcepta: qz nō dicunt p quem vel per quos debeat fieri dicta consignatio fortitiorū etiā videret q in ea parte vitaret vt in auct. si qñ. C. de cōsti. pecunia. tñ hoc vltimū nō pono pro cōstanti: qz non expedit stantibus tot alijs tūctis responsionibus de quibus. s. ¶ Preterea de puatione feudi nō sit bona illatio ab bona mobilia dictorum derangonibus inuasa vel raptā. ¶ Non ob. q non obediens principi censet rebellis, z sic d3 posse impune offendi in ere z personā. qz hoc fragile vī quo ad casum nostrū vt p3 ex notatis per Bart. in extrauag. qui sint rebelles. in verbo rebellādo. qz verū est qñ aliquid esset rebellis circa statutum imperij principaliter. ¶ Sed is quis nō obediens principi circa alia q principaliter cōcernerent factum aliorum: tunc non patitur penas quas patiuntur rebelles imperij: licet large dicat rebellis. d. c. sane. qz tunc non dicitur principaliter rebellare contra psp̄ritatem imperatoris vel imperij vt requirit text. in. d. extrauag. q sunt rebel. z bene. Et plus dicit ibi Bar. qd nō patitur penas rebellionis imp̄r̄ij ille qui rebellaret contra aliquē regem vel principē vel cōtra propriam ciuitatem: quia principaliter tūc non sit contra imperatorem seu prosperitatē imperij ad hoc qd not. in. l. hostes. ff. de capti. in pe. colū. versic. circa predicta quere, zc. quod nō. Bal. in. l. amissione. s. qui deficiunt. ff. de capi. di. z cū hoc etiam concordat Petr. de ancha. in. d. cle. pastor. alis. ¶ Cum ergo dicta capitula per principem ordinarentur saltē principaliter pro commodo z quiete z pace dictorum derangonibz: vt ipse princeps asserit in prefationibus dictorum capitulorum z fuerit facta inobedientia aliqua immediate imperatori vel imperio: non sumus in casu penarum predictarū que rebellibus imponuntur. alie possent dari rñsiones: sed iste meo iudicio plusquā sufficiunt. Ex quibus cōcludo vera esse que. s. firmam z alles gaui non contrarium in obitare. Alex. de imo.

Summarium.

- 1 Statutū de falsificante intelligitur de vsuali in eo loco.
- 2 Pena capitalis appellatione venit exilium.
- 3 Denarius falsus non est denarius.
- 4 Statutū de amputatione manus non habet locum in arida.
- 5 Gabella non debetur de contractu nullo.
- 6 Verba generalia restringuntur ad habiles.
- 7 Verba generalia non comprehendunt minima.

Consi. CIII.

Statutū loquens qd si aliquis falsificauerit monetam puniat pena suspensionis ignis z confiscationis omnium bonorum nō h3 locum in falsificante vel fabricante monetā b̄ reprobata in loco in quo falsificat: vt est de facto ferrarie vbi est p̄dictū statutū, z ibi quis dā fabricabant bagatinos que falsa dicitur moneta tanq̄ facta ab eo q nō h3 potestātē vtrū puniri debeat pena suspēsiōnis z ignis, z etiā confiscationis bonorum z dicebat qd non per tex. in. l. eleganter. s. qui repro. os. ff. de dolo. in cta gl. ¶ Ad ducebatur vltra qz statutum loquens de moneta intelligit de moneta vsuali z expēdibili in loco statuti vbi voluit Spec. in. ti. de solu. s. nunc aliqua. vers. pone. vbi dicit statuto querit q p tali delicto soluant. x. lib. intelligit de vsuali pecunia z cōcurrēte in loco. ¶ Facit. c. ij. de decimis. vbi si alicui cōceditur decima bñficiozū intelligit de pecunia vsuali z currēti. ¶ Facit qd ibi voluit Paul. de leaza. z Joā. an. in addi. Spe. in. d. pone. z Ly. in. l. in minorū. in quibus cau. in integ. rest. z do. An. z alij in. c. quāto. de iure iu. Bar. in. l. Pau. de solu. mone. ta etiam potius cōsiderat respectu vsus q̄ alteri, facit glo. z Suli. de mōte lauduno. in. d. cle. ij. de decimis. z q habetur in. c. ij. de malefi. z Bal. in. l. acceptā. C. de vsuris. z in. l. illud. C. de sac. san. eccl. z in. l. si quis. C. de dona. z in. l. ij. cōia de leg. z in. l. quicunqz. C. de seruīs fugi. z q voluit Old. in cōsil. cccij. xij. z Ro. in cōsi. cxx. incip. circa primū dubiū. z Oldr. in cōsi. xij. z qd voluit Petr. de ancha. in. d. cle. ij. de decimis. vbi allegat quoddā consiliū Bald. z qd ipse voluit in. d. c. cū olim. de cen. vbi allegat Old. ergo cū tale statutū loquatur de duplici pena d3 restringi: vt dixit Salp̄ce. in. l. ij. C. de fal. mo. ¶ Et qd falsificans monetam regis vel alicuius ciuitatis vel baronis punitur pena capitis. vt in. l. ij. C. de falsa mone. z hāc penam

capitis interpretat glo. nō capitis materialis sed ciuilis: quia deportatur. l. si. C. de vete. nun. po. li. xi. z idē voluit Joan. cremonensis qui in contingentia facti liberauit quendam qui falsificauit monetam ciuitatis bononie ab amputatione capitis. vt refert Jo. an. in. c. quāto. de iure iu. z sequunt oēs scribentes. ¶ Dicit glo. sing. in. l. ij. C. ne xpi manc. quā allegat pro singulari Imo. in. l. ij. de pub. iud. vbi dicit glo. qd ap. sententia capitalis vel pene capitalis venit exilium. ¶ Et facit. l. eos. s. super his. de ap. vbi interuenit fideiussoz. ergo nō intelligit de amputatione capitis. ¶ Et facit tex. in. l. qui cū maior. s. in demum. de bonis liber. z gl. in. l. hos accusare s. omnibus de accu. z facit tex. in. l. present. C. de his qui ad eccle. confu. z ibi Suli. allegat Old. dicēte assessores dicere talē condēnamus puniendum pena capitis ciuilis. z sic deportatio maxime in dispositione statuti exorbitantis. prout in casu nostro. ¶ Et ideo dicit Bald. in. l. ij. C. de fal. mo. qd si falsificatur moneta alicuius non recognoscētis superiorē q̄ punit pena capitis. s. a ciuilis nō naturalis: z loquit illa glo. qñ qd falsificaret mones tam regis in loco ipsi regis. Accedat ad predicta quod dicit Jo. an. in addi. Spe. in rub. de fal. ¶ vbi refert Albertū de biosbio disputasse de duobus ludētibz ad par z impar. puta faciēdo cumulum vel postam aliquozū denariorum. z vnus dicebat erat par. alius dicebat q erat impar. numerantur si versus dicit illos lucratur si falsum tot numos soluit: repertus est vnus denarius falsus propter quē si non deberet cōputari in numero numerus esset impar: qd obtinebit. Rñdeo q qui dicit impar: qd numus falsus nō d3 computari in numero p̄textū. in. d. l. eleganter. s. q reprobos. distinguit an faciens postā scies bat denariū falsum vel nō. ¶ Pro hoc hic allego gl. valde elegantē in. l. ij. C. de here. q dicit falsus denarius non est denarius, z per illā gl. dicit scribētes q statutū loquens de denario vero intelligitur de non falso z reprobato. ergo ita in casu nostro nō debet ille furca suspendi. nec in igne cremari. quia bagatinos in ciuitate ferrarie falsificauit: quia in illo loco illa moneta nō currebat nec expēdebāt. ¶ Nec obstat si qsp̄ia diceret q licet ferrarie nō expēdat nihilominus est expēdibilis: qd posset eā dare campsoz vel mercatorz pro minorz pretio: vt eā trāsmitteret venetijs vbi bagatini expēdunt: quia respōdeo qd ad hoc vt pecunia dicat vsualis populo non sufficit q vnus de populo prout est campsoz acceptet eam: quia lex adaptatur ad id q frequētius accidit: vt in. c. qz sepe. de resti. spol. xvj. dist. c. de siracusane. l. ij. s. si quis C. de lat. liber. tol. z. iij. q. v. c. denique. instit. dererū diui. s. illud. l. nam ad ea. ff. de legi. ¶ Et si dicat qd etiam adaptat ad id q raro accidit. l. antiqui. ff. si pars here. petā. respōdeo vt dixi in. d. l. nam ad ea. ¶ Ergo cum tpe statuti dicta moneta bagatinorum non erat vsualis in ciuitate illa sequit q de illa non senserunt statuētes. ¶ Et id dicit do. Anto. in. d. c. quāto. q statutum loquēs de certa moneta illa mone mutata vī mutātū statutū vt ad nouam monetā, videat mutātū. allegat Spec. in. d. ritu. de sol. s. nunc aliqua. ad fi. z. l. pe. ad fi. C. qui admit. in. l. ij. C. de questionē. z in auct. de nō alie. s. vt antē. z facit. c. translatio sacer. de cōsti. ergo multo fortius qñ pecunia illa nō erat vsualis ibi tpe cōditi statuti: qd de illa nō intellexerunt. ¶ Facit similitudo qd ponunt omnes scribentes in auct. sed nouo iure. C. de fernis fugi. ¶ q statutū dicit q cōmittens certum homicidium puniatur in amputatione manus qd nō comprehenditur manus arida que est inutilis delinquenti. ¶ Facit glo. valde singularis in fi. C. de plagia. que dicit q mulier 82 vidua si habet maritum inutilem. z text. vbi dicit coniuncta gloss. quod pater dicitur orbus filio si habet filium inutilem. ita in proposito statntum loquens de moneta falsa non intelligit de moneta que in cōiēst inutilis. ¶ Facit in simili tex. singu. in. l. ij. C. de eunuch. z Bal. ibi colligit ex illo tex. ¶ q statutū disponens qd de cōtractu soluāt gabella non habet locū in cōtractu nullo z inutili. Idē voluit Bal. in. l. nō dubiū C. de le. z Bar. in. l. non putauit. s. nō queuis. de contratab. ¶ Ergo sequit q fabricas monetam falsam cuiuscunqz generis aut speciei vel materiei cūnei vel forme: prout dicit statutum ferrarie: qz talia verba ita pregnantia non comprehendunt monetā alienā verba enim pregnantia copulant ad maiora expressis his de quibus est maior ratio z nō minor. gl. in cle. j. de iudi. gl. in. l. cum pena. de arb. ¶ Verba enim generalia restringuntur ad habiles. gl. in l. i. iuncto tex. que est gl. par. de sacrofan. in ver. omnes. z glo. in ver. oēs. z gl. inter oēs. qui satisfda. cog. que dicit inter omnes. s. sapientes. z. l. vulgaris. de furt. z Bar. post Ja. de Are. in. l. ij. s. nūciatio. de ope. no. z gl. in. l. i. z quod ibi Bal. C. communia de leg. dum saluat instrumentum. z Bar. in. l. ij. s. huius studij. de iust. z iure. z glo. in. c. si vero. de sen. excom. que dicit omnes. s. loquentes de materia. z gl. j. q. vj. si quis omnem autem. z gl.

¶ Statutū. An. ifer. c. vno q sint rega. cōsil. xxi. z de stat. consil. liber. eccl. colū. ix. in vfi. feud. Cal. consil. in sub tit. de accusa. Alber. bzu. consil. xxvij.

¶ Adonetā. hys po. marsi. l. qui falsam. nu. lxxij. ad leg. cor. de fal.

¶ Usuali. And. tiraq. in consil. picta. s. j. ti. refra. gl. xx. nume. xiiij.

¶ Exiliū. Bal. l. ij. s. hec pena. ff. q quisqz iur. deci. l. imperium. col. ij. s. iurisdic. om. iud. l. magistratibz. col. j. c. cum ex literis. co. iij. de 2st. Alc. trac. de presump. ad fin.

¶ Nullo. dixi in consil. s. xxi. q. iij. Sed plenius and. tiraq. in cōsue. picta. tit. des retrascriptz. s. j. gl. ij. i. vj. adde. j. lib. iij. cōsi. s. xxxvj. num. vj. numero. ix.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

f. c. j. de cōsti. in. vi. ab oibus. z que in simili habent. d. s. nūcias
tio. **C** Fallit hoc qñ statutū tale loquens p̄ p̄dicta verba pres
gnantia loqueret cū dictione implicatiua cū signo vniuersali
ampliatiuo videlicet q̄ dicerent vel alia queuis momenta ita
est illa gl. in. d. cle. j. de re iudi. z in. d. cle. ne Ro. **C** Nec obstat
si aliq̄s opponat q̄s cudere monetā est prohibitū: vt no. plene
in. d. s. de fal. mone. cum si. supra allegatis. ergo in his d̄z sta
tutum posse grauius punire quā puniatur de iure cōmuni. ita
no. in. l. cunctos populos. C. de summa trini. z in. c. vt animas
rū periculis. de cōsti. in. vi. **C** Quinimo plus dicit tex. in. l. si. ff.
de decre. ab ordi. fa. videlicet q̄ statutū potest facere q̄s illud
q̄s formaliter de se z essentialiter non est delictū: sit delictum
ergo potuit statutum imponere penam furcarū z ignis cudēti
in suo territorio monetam alterius dñi: qz respondeo ex quo
statuentes nō expresserūt de qua monetā in dubio intelligitur
de vsuali in illa ciuitate. c. maiores. de baptismo. c. ad audien
tiam. de deci. l. j. ff. si mēfor fal. modū. l. j. s. ne autē. de cadu. tol.
C Preterea t̄ vbiq̄z statutum prohibet aliquid fieri z impo
nit penā quātuncūq̄ loquatur generaliter nūq̄ cōprehens
dit vilissima z minima: tex. z doc. in. l. senatus. s. marcellus. de
legat. j. dum dicit q̄ statutum prohibens facere domum non
extēditur ad domūculam z paruum tugurium z q̄s in simili
Bal. in. l. si. C. de edil. actio. cuius dictum refert Roma. in. l. j.
s. excusentur. ad fillani. q̄s statutū loquens de vulnere non ex
tenditur ad vulnusculū. ^a in. l. j. s. vitium. z in. l. cui debes. ff. de
edil. edic. z in. l. itē labeonē. s. questionē. de iniur. z. l. questum.
ff. de re iud. z l. seio. de in integ. restit. vbi pro vili re nondatur.
z. l. si oleū. de dolo. z l. decurio fortunam. C. de decurio. lib. z.
quē text. pro singulari allegat Roma. in suis sing. ^b ad hoc q̄s
immunitas concessa alicui non extenditur ad vilia z minima.
C Ergo multo minus statutū generaliter loquens de falsita
te monete debet comprehendere falsitatē bagatinozū vbi pro
nihilō deputant: debuit enim fieri expressa mētio vel forte fals
tē loqui cū dictione implicatiua cum signo vniuersali amplas
tuo sicut in simili debet fieri expressa mētio de eo quod est no.
dignum z elegan. l. apud labeonem. s. edictum. de iniurijs.
Adde Bar. in. l. j. s. ne autem. z que ibi dixi supra de dolo.

Summarium.

- ¹ **F**ideicommissum hoc valet, si filius decesserit sine filijs
vel eorum filij sine filijs deueniat ad talem: nec censetur filij
filiorum onerati nec grauari, sed tantum primo institutus sub
pluribus conditionibus grauatus. num. 4. z. 6.
- ² **H**eres verbum, in institutionibus intelligitur de descendens
tibus.
- ³ **S**ubstitutio facta de aliquo z eius heredibus consumitur in
primis heredibus.
- ⁵ **D**eculium legatum videtur seruo qui iussus est ex eo aliquid
dare.

Epitome.

S Er franciscus de spicis
mantuanns testando heredem vniuersalem insti
tuit Antonium cum hac conditione quod si ipse
decederet sine filijs legitimis masculis succedat viuianus
dñi Amadei de spicis sine eius filij masculi, z si dicti Anto
nius z viuianus morerentur sine heredibus masculis legis
time descendens quod perueniat ad alium viuianum
gratia dei de spicis z eius heredes, z casu quo nullus de do
mo illorum de spicis remaneret substituit consortium sancte
Marie de la cornela. Accidit quod supradicti Antonius
z viuianus primo decesserunt sine filijs masculis ex quo her
editas dicti ser Francisci peruenire debebat ad secundum
viuianum gratia dei. Sed quia mortuus erat peruenit ad
eius filios masculos numero tres: videlicet Gratia deum
Nicolaum z Amadeum. Post hec mortuus fuit nicolaus pres
dictus rel ctis duabus filiabus legitimis z naturalibus.
C Queritur an dicte filie possint succedere in dicta hereditas
te proportionē obuenta dicto Nicolao eorum patri. ^c an ve
ro debeat dicta hereditas restitui prefatis Gratiadeo z Ama
deo patri earum z heredibus tanquam ex tacito fideicom
misso.

R Eripectis verbis testamenti dicti dñi
Francisci z attentis his que in facti contingens
tia narrantur. **C** Dubium facit quia intentio tes
tatoris videtur fuisse quod vltimus masculus de spicis pres
dictis decedēs sine descendens masculis teneatur per fis
deicommissum restituere hereditatem testatoris dicto confor
tio sancte Marie quo fit vt oporteat intelligere quod primo
decedens masculus de dictis spicis intelligatur grauatus res
stituere per fideicommissum superstitibus masculis, z sic success
sue de vno in alium masculum. quia aliter masculus vltimus
non posset restituere hereditatem testatoris: nisi intelligerens
tur precedentes masculi granati restituere sequentibus: vt p̄
bat singulariter textus in. l. titia seio. s. seia libertis. z ibi nos
tant doctores. ff. de legatis secundo. z notat Bartolus z ali
in. l. post. cum lege sequenti. que incipit. vel singulis. ff. de vul
ga. z pupilla. vbi etiam pro hoc adducunt. l. denique. s. inters
dum. ff. de penu legata. z nota. per Angelum z modernos in
l. pater filiam. s. duobus. ff. ad. l. fal. z in. l. qui duos. z in. l. si pas
ter impubes. ff. de vulga. z pupilla. ergo mortuo dicto Nicolao
sine descendens masculis videtur q̄ per fideicommissum
sum portio sua deuenire debeat ad fratres eius masculos. z
sic filie dicti Nicolai si sunt heredes patris non possunt detras
hereditatem quartam trebellianicam iuxta. s. sed quia. instit. de fis
deicommissa. heredi. z in. l. j. z fere per totū. C. ad trebellianum.
C Secundo cōfirmatur: quia testator substituendo compen
dioso seu per fideicommissum dictum consortium post mortem
omniū masculorum de spicis videtur iniungisse onus fideicō
missi vltimo decedenti ex eis. l. codicillis. in. princ. ff. de vsufu.
lega. z ibi no. Bart. ad hoc quod not. Barto. in. d. l. qui duos.
in fine. post gl. supra allegatam. z consequētes alijs precedentes
masculi intelligantur granati ad restituendum superstitibus
masculis per. d. s. seia. **C** Tercio confirmatur per id quod not.
Bart. in. l. centurio. ff. de vulga. z pupilla. in ver. quo vltius
quid si testator dixerit si filius meus decesserit sine filijs vel
eorum filij zc. vbi voluit q̄ quod si testator dixit si filius meus
decesserit sine filijs vel eorum filij sine filijs bona mea deueniant
ad titium q̄s quamuis testator nihil expresse reliquit filijs fi
liorum tamen eo casu quo contingeret primos filios decedes
re cum filijs videtur testatorem voluisse dictos primos filios
grauare per fideicommissum vt filijs eorum restituat z success
sue videtur voluisse grauari per fideicommissum dictos filios
filiorum decedentis sine liberis vt vltimo loco restituatur per
fideicommissum dicto titio per. d. l. deniqz. s. interdū. z per not.
per gloss. in. l. alio. ff. de alimen. z ciba. lega. z argu. l. si ita stipus
lor. ff. de oper. libert. iunctis nota. in. d. l. qui duos. z ita limitat
no. per glo. in. l. lucius. la secunda. in gl. si. de here. insti. **C** Ita
ergo in proposito cū fuerit consortium substitutū per fideicom
missum casu quo nullus masculus remaneret de domo dictos
rum de spicis z fuerit prius institutus Anton. de spicis z illi
decedēt sine liberis masculis testator substituerit viuianum
quondam dñi amadei de spicis. z si dicti Antoni^o z viuianus
decederent sine heredibus masculis seu legitime descendens
tibus substituerit viuianum quondam gratiadei de spicis z
eius heredes sequitur quod per illam vltimam substitutionem
factam de consortio casu: quia nullus masculus de spicis res
maneret: quia expresse non fuerint vocati per fideicommissum
omnes z singuli de spicis, sed dictus Antonius z dictus vi
uianus amadei z viuianus gratiadei: z heredes istius vlti
mi viuiani tantum intelliguntur grauari omnes supradicti
sez dictus Antonius si decesserit cum filijs vel liberis mascu
lis restituatur eis per fideicommissum. z ita etiā quilibet vi
uianus predictus si postq̄ fuisset heres decesserit cum liberis
intelligit grauari restituere liberis suis masculis z successiue
de vno in aliū postq̄ vltimo masculo intelligit fideicommissum
iniunctū de restituēdo cōsortio z stāte primo fundamento su
pra deducto precedēs masculi intelligunt grauari superstiti
bus masculo qz aliter masculus nō posset restituere totā heredi
tate cōsortio vt voluit testator. **C** Sed premis nō obstantib
bus puto de iure verius esse q̄s dicte filie si sunt heredes dicti
Nicolai earū patris non tenentur restituere per fideicommissum
earum patris illam partem que obuenerat dicto Nicolao
lao vigore testamēti dicti ser Francisci, z sic dicti patri exclud
dant p̄ heredes Nicolai. **C** Et presuppono primo q̄ dictus
testator substituēdo viuianū amadei vel gratiadei z eius he
redes voluit intelligere de heredibus qui essent descendentes
isti^o viuiani gratiadei: nō autē de extraneis heredibus, vt com
prehenditur ex sequentibus verbis testamēti. Ex quibus ap
paret quod testator voluit quod hereditas sua deueniret ad
alios q̄ ad masculos de filijs z ipsis deficientibus q̄ deueniret ad

ret ad consortium, et qui testator fecit mentionem de herede
masculo intelligit sentire de descendētib⁹ nō de extraneo. et no.
Jo.an.in additio.Spec.in tit.de testa.in vlt. q. inferēs ita vo-
luisse Richar.mal.ita etiā voluit Ray. quem refert et sequitur
Bal. et Raph. et Paul.de ca.in l.gallus.in. s. etiam si parētes.
ff.de libe. et posth. per id qd habetur in. c. j. in. s. si clientulus. de
aliena. feudi. et no. Bald.in. l. libertis. C. de ope. liberto. in vlt.
col. et pbatur per rationes redditas per Jo.an.in loco prealle-
gato. ¶ Cōprobatur etiā quia in testamēto dictus ser Franc-
iscus voluit feminas descendentes ex predictis despiciēse esse
heredes vñ diceremus qd testator substituendo viuianū gra-
tiadei et ei⁹ heredes intellexisset de heredib⁹ extraneis seque-
retur absurdum qd testator vñ preposuisset ille mulieribus que
essent de genere suo seu agnatione sua heredes extraneos etiā
nō representātes vllā piam causam. An ne sequat hoc absurd-
dū appellatione heredū intelligeret de descendētib⁹. l. ex fa-
cto. s. si. ff. ad trebellia. cū ibi no. et not. in pposito Barto. et ali-
in. l. gallus. s. etiam si parentes. ff. de libe. et posth. ar. l. publius.
s. si. ff. de cōdi. et demon. et no. Spe. in ti. de testa. s. j. ibi Bal. in
c. j. de natu. succes. seu. et Ange. in consi. ccc. lxxvj. inci. chariss-
me frater et c. et ful. a in l. generaliter. C. de insti. et substi. et in. l. cū
accutissimī. C. de fideic. et Rapha. cum. in. d. l. ex facto. et s. fin.
3 ¶ Perinde est ergo ac si testator predictus substituisset vi-
uianū gratiadei et eius liberos heredes seu descendentes quo
casu si dditio substitutionis euenit et verificata est in primo he-
rede dicti viuiani gratiadei. put fuit: qd euenit cōditio substi-
tutionis in psona. d. Hico. et fratrum qui fuerūt filiū et heredes
dicti viuiani gratiadei et esse satisfactū illi substitutioni facte
de viuiano gratiadei et eius heredib⁹ et substitutio pdicta qua-
tenus cōprehēdebat heredes dicti viuiani et esse expleta et cō-
sumpta in pmissis heredib⁹ predictis vt apparet ex no. p. Bar.
in. l. liberozū. ff. de h. sign. in pe. col. cū seq. in h. si. quero qd si in
aliqua dispositione et c. vbi vult qd si in aliqua dispositiōe puta
in institutione vel substitutione sit mētio de filiis vbi appella-
tione filiozū cōprehēderētur nepotes vel pronepotes tñ si ipsa
dispositio cōmittatur in psona filij: vt qd filius efficiatur heres
tūc sumit effectū suum in eo et nō cōprehenditur vltior scilicet
cet nepotes et p nepotes. ar. l. bone. s. hoc sermone. ff. de verbo.
sign. sec⁹ si filio non fuisset cōmissa: qd cōprehēderetur nepos. l.
lucius. la vlti. ff. de here. insti. et dicti heredes viuiani intelligū-
tur substituti eo casu quo viuianus non potuisset succedere ex
substitutione: put euenit. p. no. l. gall⁹. s. j. ff. de lib. et posth. et in
4 specie ponit Pau. de ca. in. d. s. etiā si parētes. circa fi. ¶ Se-
cūdo principaliter presuppono qd rebus stātibus: put in facto
se habebat onus restituende hereditatis per fideicōmissum di-
cto consortio casu quo cōtingeret nullum masculū de spiciis re-
manere cēsetur esse iniunctum dictis primis heredibus viuiani
gratiadei. i. Nicolao et fratrib⁹: qd ipsi sunt qui intelligunt vo-
cati ad dictam hereditatem a testatore et non ali⁹ sequentes he-
redes post eos. vt proxime dictum fuit allegando no. per Bar.
in. d. l. liberozū. et per consequēs non intelligitur onus fideicō-
missi iniunctū alteri qd. d. Nicolao et fratrib⁹ qui esset vltimus
masculus de spiciis. hoc pbatur: qd onus fideicōmissi nō potest
intelligi iniunctum illis qui a testatore non essent onerati. l. ab
eo. C. de fideicōmis. et in. l. plane. la. q. in fi. cum. l. seq. ff. de leg. j.
et probat in. l. sed et si sit. s. j. ff. de leg. iij. quimimo etiā si expresse
grauatur quis a testatore non videtur ei relinquere cum gra-
uat: vt. l. hereditas ad statum. ff. de here. insti. et in. l. cum quasi.
s. plures. de fideicom. liber. ¶ Ad idem quia exceptis dictis
Ant. et viuiano dñi Amadei et viuiani gratiadei et eius heres-
dibus. scilicet primis vcz dñi Hico. et fratrib⁹ aliquis ali⁹ mascu-
lus de spiciis non est nominatus a dicto testatore: nisi per mo-
dum conditionis. s. per illa verba et casu quo nullus masculus
de domo illorū despiciis remaneret et c. per verba conditionis
lia non intelligitur quis a testatore vocatus ad cōmodum he-
reditatis. l. ex facto. de here. insti. et in. l. si quis sub conditione.
ff. si quis omissa cā testamēti. et no. iu. d. l. lucius. in glo. magis
cōmuniter approbata. ergo non pōt dici qd omnes masculi de
spiciis videantur gradatim vocati ad dictam hereditatem. et p
cōsequēs vltimus decedēs sit grauatus cōtra fideicōmissum.
¶ Et istam opi. tenebat Richar. ma. et Ray. vt refert Bart. in
d. l. cēturio. in ver. superius allegato in. q. ibi formata per Bar.
de qua supra mētionē feci. scz quādo testator disponit qd si filij
sui instituti decederent sine filiis et filij eorum sine filiis heres-
ditas deueniret in titiū. et sic iniungit onus fideicōmissi res-
tituendū. nam volunt quod intelligatur duntaxat iniun-
ctum fideicōmissum dictis primis filiis institutis de restituens
do titio si contingeret ipsos filios decedere sine liberis vel dece-
dere cū liberis. sed liberos suos decedere sine liberis. b ¶ Et
nihil refert qd cōditio fideicōmissi eueniret post mortē dictorū

filiozū institutorū: qd additione eueniente post mortē eorū heres-
des sui remaneret obligati ad on⁹ fideicom. l. legato sub cōdi-
tione. ff. de condi. et demō. et no. Bar. in. d. l. sed et si sic. non autē
intelliguntur predicta verba in casu questionis Bar. grauati
primi filij instituti restituere filiis suis per fideicom. sic in casu
isto nec illi primi heredes masculi viuiani gratiadei nec aliqui
eorū intelligant grauati restituere post mortem suā masculis
per fideicōmissum: sed solū qñ veniret conditio qd null⁹ mascu-
lus de spiciis extaret intelliguntur grauati Nicolao et fratres
vel heredes eorū eis mortuis restituere cōsortio: etiā si p mul-
tos annos post mortē eorū eueniet additio fideicōmissi. d. l. le-
gato sub cōditione. ¶ Et istā partē si bene inspicia⁹ vt tenere
Bart. in. d. l. codicillis. in prin. de vsufru. leg. dū dicit qd in casu
questionis formate per eū in. d. l. sed et si sic. et in. d. l. cēturio.
onus fideicōmissi nō intelligit iniunctum vltimo decedenti
id est filiis filiozū: sed solū primis institutis: qd filij filiozū non
potuerūt grauari onere fideicōmissi cū nō fuerūt onerati seu
vocati a testatore sec⁹ fuit in casu. d. l. codicillis. qd ibi expresse
omnes liberi fuerunt onerati et vocati a testatore per modum
dispositiōis: vñ substituēdo alium post mortē eorū vt vltimum
decedentem grauare onere fideicōmissi. secus qñ non sunt
omnes onerati in casu nostro: qd omnes masculi de spiciis non
sunt vocati per modum dispositiōis ad fideicōmissum resti-
tuendū et sortio non fuit simpliciter iniunctū post mortē eorum
masculorū tñ qui fuerunt expresse per modū dispositiōis vo-
cati a testatore imo fuit iniunctum post mortem oim masculorū
rū de spiciis. et sic non potest dici qd onus fideicōmissi intelligat
iniunctum vltimo decedēti ex omnibus masculis de spiciis. sed b
solū intelligitur iniunctum predictis heredibus viuiani gra-
tiadei. ¶ Istam partem videtur etiam sequi Bart. consuledo
consi. vij. incip. Andreas cōdidit testamentū. et expresse Bal.
et Salyc. in. l. precibus. in pe. col. iij. C. de impu. et alijs substitu-
et Bal. in. d. l. ab eo. et Joā. de imo. in. d. l. cēturio. in pen. char.
in ver. item adde dictis Bar. inquantū tangit questionē illam
si testator instituit in. r. et plen⁹ in. c. raynutius. de testamen. in
materia cōpendiose substitutionis. et ita etiā consuluit Pet. de
anc. in consi. cxx. incip. pro clariozi decisione. et in cōsil. cxxvj.
incip. ponderādum principaliter et c. Pau. de ca. consi. cxxxi.
lib. ij. incipit. dubium facit vbi vult qd in casu questionis forma-
te per Barto. in. d. l. cēturio. intelligatur onus fideicōmissi
iniunctū primis filiis institutis qd intelligunt grauati sub du-
plici conditione vt refert ibi Bar. in prima opinione ibi relata.
¶ Nec obstant que allegant p. Bar. in. l. cēturio. et dicta. l.
deniqz. s. interdum. ff. de pe. lega. qd respondetur qd ideo vides-
tur legatū peculii seruo cui relicta erat libertas grauādo eum
de aliquo dando alteri. et quia quādoqz videmus qd seruo cui
simpliciter data est libertas videtur cōcessum peculium. l. i. C.
de pecu. eius qui liber. mer. cum ibi no. vbi peculii tacite sequi-
tur seruū cui libertas: datur inter viuos ideo non est mirum si
peculii non sequat ipsum seruū quādo datur libertas sim-
pliciter in testamento. si tamen sequatur eum quando grauatur
in testamento seruus aliquid dare ex peculio. vel ideo ibi
hoc est quia testator grauauit seruū vt daret centum heredis-
bus testatoris ex peculio. et sic grauando qd det heredib⁹ cen-
tum de peculio videtur voluisse qd de peculio non valeant he-
redes petere aliquid vltra. merito habebit seruus reliquum
peculij: secus si fuisset grauatus dare extraneo qd non videtur
seruo legatum peculium. l. iij. s. si. cū gl. in ver. dare. ff. de cōdi.
ob cām. ¶ Non ob. etiā text. in. d. l. si ita stipulatio. de ope. lib.
qd respondet qd ibi ponit casus specialitatis in quo illud qd
expresse in vim conditionis videt dispositum simpliciter seu
dispositiōe inducit et hoc id ibi est qd illud qd erat ibi positum
in dispositiōe nō poterat peti quodā speciali iure tāq appo-
sitū cā libertatis onerāde. iuxta. l. i. s. que onerande. ff. quarum
rerū actio non dat. vñ excepto illo speciali casu regulariter vt
qd illud qd est positū in cōditione nō censetur esse in dispositiō-
ne. d. l. ex facto etiam. ff. de heredi. insti. et in. d. l. si quis sub condi-
tione. ff. si quis omis. causa test. et ita illa. l. si ita stipu. declarant
doc. maxime Sal. et Fulg. in. l. si pacto penā. C. de pac. ¶ Non
ob. etiā id qd no. gl. in. d. l. alio. quia respondetur qd verū est qd
qñ executor datur in testamento et grauatur ad aliquod dandū
qd illud grauamen valet licet nihil relictū sit executori. et hoc id
quia tale grauamē vt relictū ab herede seu iniunctū heredi si-
cut et qñ dat tutor in testamento filio testatoris et grauatur tu-
tor in testamento de aliquid dādo. nā tunc valet tale relictum
qd in effectū tūc vt grauatus filius in testamento institutus. l.
peto. s. matre. et s. fratre. ff. de lega. ij. et arg. l. si seruus. s. qd mar-
garitā. de leg. j. et ita vult expresse Bar. in. d. l. alio. iuxta pnci.
post glos. et per Jo. de imo. in. d. l. cēturio. in antepe. charta. et
in. d. c. Raynutius. ¶ Vel aliter potest responderi ad oia alie-

¶ Fulg. consi. xv.
testator. Socy. cō-
fi. lvij. nu. v. lib. ij.
Ang. cōsil. cclxvj.
dictum legatum.
¶ Liberis. et sic li-
beri vel filij filiozū
nō sunt substituti
vt est verior et cōis
opinio valet tñ si
deicōmissum post
mortem qd et i du-
bio cēset sub hac
cōditione ipsi pri-
mo loco instituto
ipositus vt tradit
imo. i. d. l. cēturio.
char. pe. et Alexā.
ibi. col. iij. et i
cōfi. xij. col. fi. lib.
iij. Ancha. consi.
clā. col. iij. et in. c. j.
col. xij. et ibi Pbi.
Frāc. col. xlvij. de
testa. in. vi. cur. se-
nior cōsil. xlv. col.
vj. cū seq. qd. li. co.
vij. deci. qd. cccc
xxij. Bal. qd. lxxij.
col. ij. lib. j. cor. 2o
fi. xv. lib. ij. Bart.
qd. cxiij. lib. iij. ad
de. j. lib. ij. consilio
lxxvj. nu. x.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

gata in cōtrarium q̄ loquūtur q̄n expresse apparet q̄ graua
men fuerit iniunctū illis quib⁹ expresse fuerat relictū put fue
rat in questioe formata p̄ Bar.in.d.l.cēturio. z in q̄stione n̄ra
q̄ simpliciter testator dixit q̄ si null⁹ mascul⁹ de spicis rema
neret substituebat p̄sortiū t̄ tunc dicendū est q̄ in dubio videt̄
6 grauamē iniunctū illis quib⁹ expresse fuit relictū z nō alijs. z
hoc est q̄ voluit Jo. de imo. in. d. l. cēturio. in antepe. char. arg.
l. qui margaritā. z est de mēte Bar. in. d. l. codicillis. z in. d. cō
silio z aliorum quos supra retuli. Et nec Bar. in. d. l. centur
rio expresse aperit q̄n q̄ non dicit q̄ in dubio videat̄ iniun
ctū illis filijs filiozū positis in conditione tantum an vero filijs
primis institutis imo se remittit ad. d. l. qui duos. eo. ti. vbi non
est ille casus. casus aut̄ magis dubi⁹ esse posset q̄n expresse testat
or iniunxisset onus fideicommissi ultimo decedenti ex oibus ma
sculis de spicis vltimū valeret si cōtingeret vltimum masculū
decedentē nō esse de illis q̄ fuerūt expresse onerati z vocati dis
posi. vel dispositione a testōre an tūc valeret fideicommissum. z
Bar. nō decidit in. d. l. sed z si sic. nec Bal. in. l. i. s. p. secūdo. C.
de cad. tol. nec Ang. in consi. vj. sed Bar. in. d. l. centurio. dubi
tauit: tūc v̄t inclinare q̄ valeat fideicommissum. Contrariū autē
videtur ipsemet tenere in. d. l. codicillis. z alijs de quib⁹ supra se
ci mentionem tenent istud pro quo faciunt plura que adduxi
supra. Et in propositio nostro non contingit precise ista du
bitatio: q̄ sumus in casu in quo fideicommissum non apparet
esse iniunctū vltimo decedenti z omnibus masculis de spicis in
conditione fideicommissi nominati sub illis verbis. s. z si nullus
masculus de spicis remaneret z iste casus est minus dubitabi
lis. z in hoc videtur fere oēs conuenire q̄ nō intelligatur fidei
commissum saltē efficaciter iniunctum vltimo sed oibus quibus
expresse relictū est z bene vt patet p̄ predicta. Per hec ap
paret etiā responsum ad d. l. titio seio. s. seia libertis. q̄ vt etiam
inquit Bald. in. l. ab eo. z Joan. de imo. in locis supra allega
tis ibi fuit expresse oneratus a testatore ille qui fuit grauatus
per fideicommissum z sufficit q̄ fuerit simul cū alio oneratus
ad hoc vt si vltimo decedens z ex eis grauatur totā rem illam
ambobus relictā restituere in titio videat̄ facta reciproce sub
stitutio fideicommissaria inter illos duos, vt est singularis cas
sus sed ibi in casu nostro non oēs masculi qui descendere pote
rant ex agnatione de spicis erāt onerati in aliquo vt de se ptz
vt. s. fuit deductū z eodē modo fuit responsum ad. d. l. codicil
lis. Ex quib⁹ apparet esse respōsum ad omnia allegata in q̄n
z conclusum esse q̄ dicte filie heredes Nicolai possunt retinere
partem que. d. Nicolao patri suo obuenit ex substitutione pres
dicta z eā nō tenerēt restituere patris. Sed si villo tēpore cō
tingeret casus q̄ nullus de spicis masculus superesset ipse vt
heredes eozū vel vt heres eorum vel ipsis mortuis eorum he
redes z similiter heredes dictorum suozū patruozū tenebūt
tunc restituere per fideicommissi dicto consortio.

Summarium.

¶ Pater etiam ad commodum suum potest prestare con
sensum in obligatione filiofa. requisitum.
Consensus simplex z autoritas quomodo differant.
Consensus patris prestat consensui propinquorum.

Consi. CVI.

No ad presens questiū dubium
facit q̄ in re p̄
pria z ad sui cōmodū prestita autoritas non valet
vt est tex. in. l. i. in prin. z in. l. si pupillus. in prin. de
auto. tut. z insti. eo. tit. s. si per que iura. Bar. in. d. l. post glo. ibi
cōcludit filiūfam. q̄ de iure sine patris cōsensu nō pōt donare
cā mortis. a vt in. l. thais. s. j. de dona. cā mort. nō posse donare
patri suo cū consensu ipsius patris z similiter q̄ stante statuto
q̄ fili⁹ sine consensu patris obligari non possit lz pater prestet
consensum filio se obliganti in re p̄pria ipsi⁹ patris non valebit
obligatio q̄ et voluit Bart. in. l. frater a fratre. in vlt. col. ff. de
ad. inde. z Bal. in. l. bonoz. C. q̄ admitti. z i. l. si vxorē. C. de ad.
insti. z Imo. in. l. i. s. fuit quesitū. ad treb. z i. l. in edibus. s. q̄
si filius. de dona. p̄ quo facit et tex. in. s. economus. z q̄ ibi vo
luit Ang. i. auf. de alie. z emphy. in cle. si vna. de reb. ecclie. non
alie. z i. c. fin. de q̄sti. Ita est aut̄ q̄ fili⁹ Martini in re p̄pria
z ad cōmodū ipsius Martini obligati sunt Raynerio credito
ri: vñ licet predicta obligationi intercesserat consensus Marti
ni eorum patris a statuto requisitus tamen ex predictis con
stat obligationē validam non subsistere. Quod autem in

re propria ipsius Martini obligati cēseantur apparet q̄ cum
Martinus pecuniā depositam habuerit per sequeus princis
palis debitor sit ipsi fili⁹ reuera z ad effectum fideiussorē in
telligendū sunt vt in simili probat in. l. aliquando. C. ad velleia.
z bene facit tex. in. l. si pro patre. s. si ibi. si quidem pecuniā
ad patrē. zc. ff. de in rem verso. z in. l. si filius. s. vbi autem. ff. ad
macedo. z i. l. quāuis. s. si adessem. z quod le. z no. i. l. vir z vxor.
s. si. ff. ad velleia. ita est autem: quod fideiussor dicitur obligari
principaliter tātū gratia debitoris vt in. l. i. s. in re. ff. de man.
princi. Quibus non obstantibus puto contrariam partem
1 forte de iure veriorē q̄ verior videtur opi. de iure t̄ q̄ vbi sta
tutum requirit consensum patris in obligatione quam facit fi
liusfam. possit pater etiam in re propria efficaciter consentis
re. vt voluit Angelus in. l. i. s. fuit quesitum. ff. ad treb. z Bal.
in. l. si quando. s. illud. C. de inoffic. testa. z Paul. de castr. in. l.
qui in potestate. in fin. de testa. z in. l. si quis. z in. d. s. fuit que
situm. vbi adducit nō posse dici talem consensum requiri a sta
tuto propter imbecillitatē persone ipsius fili⁹ cū non possit dis
ci q̄ filiūfam. sit minus integri consilij q̄ filius sui iuris. idem
etiā tenet Fulgo. in. l. senium. C. q̄ test face. pos. z hec fuit origi
nalis opi. Pet. in. d. l. i. C. de aut. tuto. vbi pro hoc allegat tex.
in. l. i. C. de impo. lucra. descript. z in hanc sententiam inclināt
etiā ibi Ly. z allegat tex. in. l. cum ipse. C. de contrahen. emp. z
ibi etiam pro hac opi. cōsuluit Ang. in cōsi. xxij. inci. filia res
fuit aut patri zc. z idē etiā cōsuluit Pau. de ca. vna cū plurib⁹
doctoribus perusinis fm quod etiam ipse refert in. d. l. seruiz.
quā opi. etiā sequunt̄ moderni scribentes in. d. s. fuit quesitū.
quo ad terminum statuti nostri ea potissima rōne qua se fun
dat Ange. in. d. s. fuit quesitū. q̄ vcs in huiusmodi statuto nō
2 requirit̄ autoritas ipsius sed cōsensus. Et differentia best
inter consensum z autoritatem. quia consensus est seorsum ab
actu obligationis q̄ prestari efficaciter pōt. l. si autem plures. z
ibi per Bart. ff. de aqua plu. arcē. z Bart. in. l. tam is. in fi. pres
allegata. q̄ secus est in autoritate. l. obligari. s. tutor. ff. de aus
torita. tuto. vñ sequitur q̄s attento q̄ non requirit̄ consensum
patris interuenire in ipso actu apparet q̄ cōsensus paternus
non requirit̄ ad integrandam personam fili⁹: quia si requireret
ad integrandam eius personā non sufficeret ex post facto in
teruenire. vt no. gloss. z doc. in. l. i. s. necessitatem. C. de bo. que
liber. z Innoc. in. c. cōsuetudinē. de cōsuet. z facit. d. l. obligari.
s. tutor. z sic patet q̄ talē consensum voluit lex prestari tātum
ne fieret preiudiciū patri per filium. cum ergo fuerit introdu
ctum in fauorē patris non d̄s aliquo modo in eius odium res
dundare. l. non eo minus. C. de procura. z i. l. q̄s fauore. C. de les
gi. Ex hac rōne modo declarata patet non ob stare respon
sionem traditam p̄ Imo. in. d. s. fuit quesitum. ad fundamen
tum predictum q̄s pro hac parte facit Ange. pro ista opi. etiā
facit q̄ videmus q̄s pater ad vtilitatē suā pōt inbere filio q̄s
adeat hereditatē licet ex ea aditione emolumentū veniat que
rendum patri. vt. l. si quis mihi bona. s. iussum. cum si. in mra. l.
pe. de acqui. here. z hoc ideo fuit introductus q̄ iussum patris
esset necessarius in additione fili⁹ fauore patris ne adeūdo he
reditatem damnosam sibi preiudicaret. d. l. si quis mihi bona.
s. si. z hanc opi. et secutus est Old. in cōsi. xxvj. z Bal. in consi.
q̄ incip. quatuor sunt punire. zc. z Jo. an. in addi Spec. in tit.
de iure iur. alias de iuris. s. porro. ver. sed quid si filius. in addi.
inci. Petrus decēnius. ver. si. dū se remittit ad no. per se in. c. ad
audientiam. de ecclie. edifi. Necob. text. in. l. i. z in. l. pupillus. ff.
de auto. tut. z insti. eod. tit. s. si. q̄ illi text. loquuntur in autoris
tate que requirit̄ ad integrandam personā pupilli z ad sup
plendam eius imbecillitatem. Similiter etiam non ob. text.
in. d. clemen. si vna. cū alijs supra in contrariū allegatis: q̄ lo
quunt̄ in consensu superioris prestando in actu inferioris qui
cōsensus interuenire debet p̄ modū autoritatis. z no. Joā. an.
post glo. in. c. j. de reb. eccl. nō alie. in. vj. z no. etiam hoc doct. in
c. cū vos. extra de his que fiunt a prelat. nos autē loquimur in
consensu qui habet interuenire rōne presumpti preiudici ipsi⁹
consentientis. z nullo modo ad integrandam personā. ad q̄s
etiā facit q̄ habet in. c. i. alias fin. de iudi. lib. vj. z bene facit
q̄ cōiter not. docto. in. s. necessitatem. C. de bon. que libe. vbi
cōiter tenet q̄ cōsensus qui debet prestari per patrē filiūfam.
in casu illi⁹. s. nō exigit̄ ad integrandam personam fili⁹. Imo
super adduco q̄s semper dicitur exigi consensu p̄ modum fim
plicitis consensus z nō autoritatis vbi cūq̄ consensus etiā su
perioris requiritur ratione preiudici q̄ saltē in consequentiā
inferri pōt ipsi cōsentienti z p̄pterea in tali casu sufficit cōsens
sum etiam interuenire post actum ex quo docetur de eo non
esse iudicādum vt de autoritate que in ipso actu (vt. s. dixi) in
3 teruenire debet. Exemplum patet: t̄ q̄ in renunciatione bene
fici per clericum requiritur consensus superioris quod non ex
alio mō

a

¶ Mortis. idem
By. d. l. i. Guido
pap. decis. delphi.
ccxxij. Cor. consi.
ccxxij. elegāter
li. j. Soci. cōsi. cxij.
li. j. dec. q̄ si. ccxlv.
cōsi. ccxxix. conf.
dxxij. i. si. Jas. cōs.
lxxix. colū. q̄ lib. q̄.
S; cū iure roma
no patria potes
tas sit interdicta
fauore z commo
do patris verior ē.
Cōtraria opinio
que p̄mū fuit Jas
co. Ra. Pet. l. i. C.
de auto. tu. Ang.
in. l. i. s. fuit ques
itū. z ibi alex. Jas.
ff. ad treb. Roma.
consi. dxxv. Pau. l.
senium. C. q̄ testa
fa. poss. l. tasis. in
fi. ff. de dona. cau.

1

2

3

moz. l. q̄ i potestas
te. in fi. princ. ff. de
testa. Soci. consil.
lxxv. co. q̄ lib. j.
cor. cōsi. ccxlv. col.
j. lib. iij.

b

¶ Differentia. pe.
anc. Repe. c. ratū.
col. q̄. de reg. iur. i
vj. Bertran. consi.
lxxvj. lib. q̄.

a

alio nisi propter iurisdictionem quam superior haberet in eum. vñ nõ
 2 requiri per modum auctoritatis sed consensus et propterea suffi-
 cit qd consensus tunc post actum interueniat vt pbat in. c. admo-
 net. et in. c. qd in dubijs. extra de renũcia. et ita p predicta firmat
 Dominicus de sancto geminiano in. c. consuetudinis. in vltima
 col. extra de consuetudi. Et ad hoc nõ obstat dictum Bald. in. l.
 j. C. qui admit. qd ibi loquitur in consensu prestado in actu minoris
 quo casu non diffiniendū puto qd prestat loco auctoritatis et in
 ipso actu qd tunc interueniat et fm doctrinam Antonij but. et
 Dominici in. d. c. cū consuetudinis. Nos vero sumus in consensu
 qd prestatur in actu filij etia minoris qui non potest dicialia rone
 requiri a statuto videlicet ne saltē in consequentia pater ex cons-
 tractu filij lesionē recipere possit. et cū alia sufficiens ratio imas-
 ginari nõ possit qd predicta ea que censentur in lege scripta. ius-
 ta n. in. l. qd uis. C. de fideicom. Quod ideo etiam magis ap-
 paret in terminis nostris qd ex dicto et statuto in pluribus
 casibus p obligat creditoribus filij ex actu ipsius filij. nec vllō
 mō recto sensu congruere potest qd huiusmodi consensus sit requis-
 situs a statuto ppter non integram personā filijfamilias aut
 eius imbecillitatem suppiendam opus fuisse consensu patris
 no anito aut proau. Et de mibi remanet firma communis
 opinio. videlicet qd stante statuto de quo in thēmate pater pos-
 tuleret etia in re propria consensus prestare efficaciter filio se obli-
 ganti qd uis quo ad statuta requirentia consensus in contras-
 ctu minoris vel mulieris (qd in his personis requiri dicit tan-
 quā auctoritas ad supplendam imbecillitatem persone. vt in his
 iusmodi personis declarat Bart. et Bald. in. l. transacione. C.
 de transaccio.) non putē consensus prestitum in re ipsius consens-
 uentis validum esse et propter saluandam dictam opinionem
 veram propter quā se fundant predicti loquunt in auctoritate
 prestanda in consensu qui prestatur per modum auctoritatis
 vt supra est declaratum. Et p hoc opin. adduco notabile
 dictum Bald. in. l. pactum qd dotali. C. de colla. vbi in. xxi. ques-
 3 stione concludit qd si statuto cauetur qd mulier non possit hēre
 sine consensu duorum propinquorum et contingat mulierem
 hēre cum patre et nullo alio interueniente consensu quamuis
 actus esset in fauorem patris vt qd filia renunciaret patri vas-
 lebit contractus propter summam confidentiam quā lex has-
 bet in patre. allegat text. in. l. quidam cum filio. ff. de hēre. ins-
 tituto. et l. aurelius. §. titius testamento. ff. de lib. leg.

Summarium.

- 1 **S**olutionis modus attenditur si non constat de pensione conuenta.
- 2 Concessio facta presumitur secundum mortem concedentis.
- 3 Testis habens commodum vel similem causam repellitur.

Consilium. CVII.

In causa et lite inter Antonium et
 Julianum de dejijs
 de riparia ex parte vna appellantes, et nobiles vi-
 ros Christophorum et Bonauenturam de bones-
 lijs ex altera. Et videndum est an per vicarium archiepiscopi
 murti fuerit iuste iudicatum in fauorem dictorum de bones-
 lijs in quantum fuit pronuntiatum dictos de dejijs teneri ad octa-
 uam partem fructuum perceptorum et percipiendorum de bo-
 nis de quibus fit mentio in instrumento inuestiture facte in-
 ter dejijs patrem quodam Juliano et Auum dicti Antonij
 prout latius in dicta sententia continetur et etiam prout ap-
 paret in dicto instrumento inuestiture confecto de anno
 1400. quod dictus ser dejijs toto tempore vite sue
 soluit autoribus dictorum de boneslijs certam partem frus-
 ctuum et etiam similiter soluerunt dicti Antonius et Julianus
 excepto aliquo tempore videlicet quinqz annorum quibus de
 mandato principis soluerunt decimam partem fructuum prout
 probata sunt ista. Et ab eorum apparet locationem esse fac-
 tam et non constat sub qua pensione tūc in dubio presumitur
 facta sub ea pensione pro qua apparet solutum fuisse. ita inquit
 Bald. in. l. si certis annis. C. de pactis. in ver. ista sunt multum
 notabilia. et allegat. l. licet. C. de locato. et l. cum de in re verfo.
 ff. de usuris. Et subdit etiam ibi Bald. qd presumitur con-
 cessio in dubio facta scdm consuetudinem concedentis. per di-
 ctam. l. licet. beneficium. l. excepto. cum similibus. C. locati. et no-
 tat Bald. et Angel. in. l. qui in aliena. in principio. ff. de aquis-
 renda hereditate. et docto. magime Anton. butriga. in repeti-
 tio. c. peruenit. in. xi. charta. de censibus. ex consuetudine aus-

tem concedentis apparet qd bona omnia in dicta villa vocat
 tale an saluenter locabant ad octauam partem fructuum vt
 cum sit per infinita instrumenta antiqua quoniam per vnum
 instrumentum factum de anno. 1400. die secundo octo-
 bris constat qd ser dejijs fuit facta concessio partis dictarum
 rerum per Antonium dictorum de boneslijs ad octauam par-
 tem fructuum. Et nec etiam predictis obstat si dicatur qd in in-
 strumento locationis facte in dictum dejijs de anno. 1400.
 1400. xv. non pmisit dictus conductor soluere aliquam pen-
 sionem sed tantum soluere libras quadraginta pro reuocatione fa-
 cienda post. xxi. annum: qd respondeo cū de pensione annua
 soluenda nulla facta fuerit mentio debet intelligi concessione
 esse factam pro pensione et mercede de qua apparet ex consue-
 tudine locatoris. d. l. excepto. et dicta. l. domini prediorum. C.
 de agrico. et censu. libro. xi. vel de illa de qua apparet postea so-
 lutionem esse factā. vt proxime dictum fuit et de mente contras-
 hentium fuerit qd solveret octauam partē. patet ex eodem instru-
 mento dum excipit a contrahentibus qd pro casallis dictus ser
 dejijs non tenetur soluere octauam sed tantum duo paria capos-
 num: exceptio enim firmat regulam in nõ exceptis. l. quesitus.
 §. denique. de fundo instructo. et notatur in. l. in his. de legat. et
 ergo exceptis casibus firma manet solutio octauae in reliquis.
 Et item non obstat quod quinqz annos soluerunt dictis au-
 toribus illorum de boneslijs decimam partem fructuum qd vt di-
 cunt testes illud processit ex mandato principis qui non potuit
 auferre ius acquisitum ex actu autoribus illorum de boneslijs
 sine causa vt in. l. finali. cum ibi notatis. C. si contra ius vel vtili-
 ta. publi. et nota. in. l. j. de constit. principi. ff. et in. c. que in ecclesias-
 rum. per Innoc. de constit. notat Bart. in proemio. ff. cum si-
 mi. maxime non subito prout erant auctores illorum de bones-
 lijs. vt notat Ant. de bu. in. c. nouit. de ind. et ibi notat Innoc.
 in gloss. in verbo theodosius. et notat etiam in. c. j. in nostra. de
 iniurijs. et dicto. c. que in ecclesiarum. Et non obstant dicta
 quatuor testimonium receptorum pro parte dictorum de dejijs in
 quo ipsi faciunt omne fundamentum suum. quia respondeo qd
 dicti testes dicunt ad propositum in substantia. Et primum
 est qd Bonauentura pmisit dictis de dejijs et alijs hoibz illius
 ville inuestire eos scdm tenorem suorum veterum instrumentorū
 scdm enim qd Bonauentura dixit qd volebat eos inue-
 stire ad octauam partē fructuum scdm tenorem veterum in-
 strumentorum et qd tamen non exigeret ab eis nisi decimam par-
 tem fructuum et hoc vltimum deponit secundus et tertius tes-
 tis. Et quo ad primum respondeo qd dato qd promiserat Bo-
 nauentura eos inuestire secundum tenorem veterum instru-
 tū nõ per hoc sequitur quin possit ab eis exigere ratam frus-
 ctuum. id est octauam partem sicut poterat exigi stante instru-
 mēto predicto confecto de anno. 1400. cōcurrente consue-
 tudine locationis et solutionibus antea factis. Ex quibus res-
 cipit intentionem et declarationem dictum infirmum confectum
 de anno. 1400. et iam ostensum est. vñ cū iam sint cōdes-
 nati dicti de dejijs ad dādā octauam partem fructuum nõ
 est nunc tractandum de modo inuestiture. san fieri debeat se-
 cundum continentiam in instrumēto pducto per illos de de-
 jijs vel quomodo: sed tantum an recte cōdemnati fuerint ad
 dādā octauam partem fructuum et certum est qd si stante di-
 cta consuetudine et illo instrumento antiquiori. Et quo ad se-
 cundū dū testes deponūt qd Bonauentura pmisit inuestire ad
 octauā frugū: sed in quantum dixit qd nõ exigeret nisi decimā
 3 rñdeo qd dicti duo testes scilicet secundus et tertius deponunt
 circa id qd cōcernit cōmodū proprium qd sunt de illis quibus
 asserunt dicta promissa fuisse facta. et sic non sunt idonei. l. ois-
 bus. et l. nullus. de testibus. Et pro hoc facit quod no. Feder-
 ricus de senis in cōsilio. l. xiiij. incipiente. predia cum pcura. et c.
 in fine. vbi voluit qd si vertitur causa inter titium et seium eo qd
 seius allegat titium esse vsurariū et cōtractum vsurarium secū
 celebrasse et esse solitū fenerari producit sempzonium in testem
 qd deponit qd titius sibi mutauit sub vsuris certe sempzonius
 non erit idoneus testis. et pro hoc allegat qd similitudo cāe in
 a persona testis repellit eum facit qd notat Bald. in. l. dictanti-
 bus. C. de testamē. Et pro hoc facit qd sententia ferenda pro
 illis de dejijs facit saltē qualequale preiudicium illis de bones-
 lijs. quo autē ad istos testes si allegarent isti testes ab eis non
 debere exigi nisi decimā partē et hoc rōne connexitatis iurū.
 vt. l. a sententia. in princip. de appellatio. et in. l. si duo patroni.
 in principio. ff. de iureiuran. nota. in. l. secunda. C. qbus res iu.
 non nocet. et in. c. cum super. de concessio. preben. Et item rñ-
 deo qd dicti testes nõ probant alia ratione quia dicūt qd quan-
 do Bonauentura et homines predictae ville: ergo ex illis ver-
 bis tanq̃ ex actu stipulationis et cōuentione firmata se fundas-
 re nequeunt qd cōtractus requirit consensum vtriusqz vt in. l.

Et cause. j. lib. 2. ff. consi. clxxij.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

I. ff. de pactis. l. consensu. de actio. z obliga. **C** Nec obstat si dicere qd dato q illi de de xis tunc non assenserint illis verbis Bonauenture tamē nunc possunt assentire: qz respondeo q nō est verum quod interuallum vitiat contractū stipulationis vt in l. prima. in. s. qui presens. in. l. cōtinuus. in principio. de verborum ob. z etiam vitiat allegatam cōuentionem vel tractū nisi actum esset inter contrahentes qz respondere debens haberet tempus ad deliberandum vt egregie declarat Jo. de imo. in. l. si stipuler. s. fin. de verborum oblig. An autem dicta verba z promissiones Bonauenture aliquantulum p̄iudicium asferre potuerint iuri Christophori de bonellis non attingo qz notissimum est qd non: quia ab eo mandatum non habebat nec tanquam pcurator se gerebat. **C** Nec etiam insisto an pbatū sit qd Christophorus z bonauentura successerint in loco dictorum de guerrerijs de rauenna in iure dictioctauū qz constat per duo instrumenta producta constitit z de tit. dictorū de bonellis ex concessione quā habent a vicario archiepiscopi rauenensis z inspectis confinibus de quibus in dicto instrumento concessionis facte per dictum vicarium z confinibus de quibus in dictis duobus instrumentis concessionū ab illis de guerrerijs de rauenna patet de idemnitatem corporis eorum de quibus vertitur cōtrouersia z rerū de quibus in dictis concessionibus apparere colligit ex inspectione dictorum instrumentorum. Nec de hoc refr̄ cetur in dubium: reliqua suppleat summa prestantia domini iudicis.

Summarium.

- 1 **E**nunciatiua conditionaliter emissa an disponat. nu. 4.
- 2 Supplementum legitime potest peti vsque ad. 30. annos.
- 3 Liberi positi in conditione non sunt substituti.
- 4 Supplementum legitime non venit in venditione iuris competentis ex testamento.
- 5 Gestor omnis tenetur rationem reddere, z quid in hoc veniat.
- 6
- 7 Tempus ad agendum nō potest presigi sine cause cognitione.

Consilium. CVII.

Iso themate diligenter cōsideramus verbis dictarū vtimarum voluntatum z alijs que in premissis thesimate cōtinentur. **C** Aides prima cōsideratione dicendum circa primū dubium dictam Luciam videri p̄ fideicommissum vocatam ad hereditatem dicti Matij ex testamento ipsius Matij per illa verba: si decesserit Antolinus sine liberis tunc Jacob Mattheum z Joann. voluit esse heredes. zc. **C** Nam constat conditionem dicte substitutionis defecisse ex quo exponitur Antolinum decessisse superstitē dicta Lucia eius filia sufficit etiam vni eum extare descendētem ad hoc vt dicat deficere cōditio illa substitutionis facte per illa verba si decesserit sine liberis. l. cum vxori. C. quando dies legat. ced. l. prima. C. de cōditio. infer. l. non est sine liberis. ff. de verborum significatione. etiam si femina sit. l. ita scriptum sit filiabus. ff. de legatis secundo. l. si ita quis. de testam. tute. in principio. l. j. de verborum significatione. si ergo deficit cōditio substitutionis sequit̄ q Lucia v̄r per fideicommissum vocata post mortem Antolini vt firmat Oldr. put refert Salp. in. d. l. prima. C. de cōditio. infer. z per textum in. l. lucius. la. ij. ff. de heredi. instit. **C** Ac etiā qz nullo alio respectu videntur fuisse adiecta. d. verba si decesserit sine liberis nisi liberorum fauore. in consequentiā v̄r qd Lucia videat̄ vocata ex testamento: argu. l. seruo legato. s. si testator. de legatis. i. z in. l. fideicommissa. s. interdum. ff. de legat. iij. z in. l. ij. s. si duo fratres. ff. de colla. bon. z in. l. peto. in principio. ff. de legat. ij. **C** Pro qua sententia facit etiam tex. in. l. penu. de collatio. dot. f̄ vbi verba enunciatiua etiam cōditionaliter prolata dispositionem inducunt per que etiam nonnulli moderni hanc partem secuti sunt vt. l. si cum dotem. in principio. ff. solu. matrimo. pro hoc etiam faciunt notata per Bart. in. l. gallus. ff. de lib. z posthu. z in. l. si quis eum. s. j. z in. l. coheredi. s. finali. per illum tex. ff. de vulg. z pupil. vbi concludunt qd per hec verba conditionaliter prolata: si filius meus me viuo moreretur nepotem instituo. videtur etiam filius institutus. ita etiam ergo dicendum est in casu premissis eadem dicte Lucie, sequitur quod illud idem ius fuit translatum in dictum Christophorum vigore dicte emptionis. **C** Adinus dubium etiam videtur quod si vellet Christophorus dūtaxat petere supplementum legitime illud facere posset sicut z Lucia

2 cia potuisset iuxta. l. omnimodo. C. de inoffic. testamen. f̄ z secundum magis communem opinionem docto. non obstatet
a cursus quinquēns agenti ad supplementum^a quicquid dixerit Barto. in. l. si quis filium. C. de inoffic. testa. cuius opinio magis cōmuniter damnatur per omnes z Bal. in repet. l. pater filium. ff. de inoffic. testamen. z C. in quibus cau. in integr. resti. non est necessa. z per Angel. in. l. papinianus. s. si conditio. de inoffic. testamento. z Ange. in. l. auf. de trien. z semis. in princ.
3 **C** Sed premissis non obstantibus contrariam sententiā de iure probabiliorē puto. **C** Nam primo quod non videatur Lucia vocata ex testamento matij per fideicommissum ad hereditatem post mortem Antonij est magis communis opinio que fuit originaliter opinio gloss. in preallegata. l. lucius. in glo. si quam ibi sequitur Jaco. de Areti. Sali. Ray. Barto. Bald. Ang. z Jaco. de Imo. z ita fuit de facto iudicatum. vt ibi refert Ange. **C** Et etiam sequit̄ idem Joan. andr. in additio. Specul. in titu. de testa. s. primo. in addit. que incipit. huic qōni accidit bimembris questio Petri de ceruitis: vbi format questionem. quidam habens fratrem z nepotem ex eo dictum nepotem instituit z si decederet sine liberis substituit patrem dicti heredis si viueret: alias substituit titium suum nepotem postea viuo testatore nepos predictus mortuus est relictis ex se liberis ac etiam mortuus est pater dicti heredis postremo decessit testator. querebatur an filij dicti heredis instituti an vero titia vel proximiores ab intestato testatoris succederent z finaliter concludit ex pluribus locum esse successioni ab intestato qd licet in casu premissis existentia liberorum heredis instituti excludat dictos substitutos tamen ipsis nihil accrescit: qz secundum eum etiam si dictus heres institutus viuisset z audiuisset non fuisset astrictus iure substitutionis vel fideicommissi illud relinquere filiis: nec impeditus fuisset bona hereditaria distrahere: allegat. ff. de legat. i. l. filiusfamilias. s. cū quis. iucta. l. si quis ita heres instituat si legitimus. l. lucius. cum ibi nota. ff. de here. institu. z idē tenet Barto. post Richa. malum. in. l. centurio. ff. de vulg. z pupi. in ver. quero vltimus quid si testator dixerit si filius meus decesserit sine liberis, zc. Et Bart. in. l. si fic. ff. de leg. iij. z in. d. l. si cum dotem. in princ. z sequitur Bald. in. l. cum acutissimi. C. de fideicommiss. in vlt. colum. z in. l. cunctos populos. C. de summa trinita. in. xv. colum. ver. venio ad secundum si ad successionem intestati, zc. in. l. quod scitis. circa penult. colum. C. de bonis que libe. z in. l. j. in aliquibus lecturis. C. de condi. infer. z in. l. pōt quis. de vul. z pupil. per illum tex. Joan. de imol. in. d. l. si filiusfamilias. s. cum quis. z in. l. ex facto. s. ex facto. ff. ad trebellian. vbi de hoc est textus cum gloss. in verbo defecisset. ibi dum gloss. dicit nec ipsi habent. zc. z idem ibi concludit Ludo. roma. per illū tex. referens se disputando idem decidisse. idem etiam tenent Jde. de anchar. in consi. cxxxiij. principaliter ponderandum. z in. c. licet. de voto. z in. c. si pater. de testa. in. vi. z in repet. in. c. in presentia. de proba. in. ver. x. quero. pone. zc. z ibi pro hoc allegat dictam. l. ex facto. s. ex facto. z ita dicit consuluisse Rayner. z
b ista pars cōmuniter^b approbatur per scribentes potissime: qz filij fuerunt per modum conditionis nominati: ideo non possunt dici ex testamento vocati tanquam substituti. l. ex facto. la. j. de heredi. institu. l. si quis sub conditione. ff. de condit. institu. pro hac cōmuni opinione quidam etiam dicunt esse testum in. l. j. C. de pactis. tamē magis adhereo superiorib⁹ fundamentis. **C** Nec obstat huic sententie. l. lucius. in fine ibi: non eū fratrem solū heredi pretulit: sed etiam eius liberos. zc. quia respondet glo. z doc. omnes ibi z in locis preallegatis qd pretulisse videtur liberos: scilicet ab intestato non adita hereditate per institutum cum dicti liberi essent proximiores ab intestato ipsi testatori. ideo autem videntur vocati ex testamento per superius dicta. simile no. glo. z docto. in. d. l. si quis instituitur heres in legitimis. vbi si testator dixit si legitimus hereditatem meam vendicare noluerit Titium instituo talis legitimus successor hereditatem vendicans non dicitur vendicare ex testamento sed ab intestato. qd fuerat in testamento nominatus qz non fuit nominatus dispositione. l. dispositiue sed cōditionaliter successiue. **C** Ad obstat q illa vba si decesserit sine liberis videantur adiecta liberorū fauore: z p̄ qns videant̄ vocati ex testamento qz respondeo q satis dicunt continere liberorū fauorē q̄nis ex testamento vocati non videant̄ qz ab intestato successuri essent liberi in illis bonis: non ergo segatur q per hoc dici debeat Lucia fuisse vocatam ex testamento cū solū in additione z nō in dispositione notata fuit. **C** Adinus etiam obstat v̄r dicta. l. seruo legato. l. peto. cū si. qz verba ibi fuerūt dispositiue plura nō cōditionaliter prout in casu nostro. **C** Ad obstat l. pene. ff. de collatio. do. qz ad illam responsio deo put respōdet Bar. in. l. ex hac scriptura. ff. de dona. in vers. bos sed

bo sed oppo. d. l. titia. cum seq. z. Canoniste in. c. fin. de success.
 4 ab intesta. q. p. vba e. nunciatiua z. ditionali ter p.rolata propter
 aliud non inducunt dispositionem. d. l. ex facto. s. ex facto. z. l. si
 q. sub cōditione p.ter q. in aliquo antecedenti vel sequenti q. sit
 necessarium ad implendum illud q. in cōditione dispositum
 est ita loquit. tex. in. d. l. p. e. z. tex. in. l. deniq. s. interdum. de pes
 cul. leg. z. in. l. proculus. in. p.inci. ff. de vsuf. nam in casu dicte. l.
 penu. pater in testamento cauit q. si filia fratribus cōfert dotē
 z. quedā alia que ipse testator sibi nubenti addiderat pro certa
 parte ad hereditatē vocaret dicitur ibi q. si filia ab hereditate
 abstinuit non potest a fratribus compelli ad dotem conferen
 dam quoniam pater voluit filiā alterutrum habere scz vel pars
 tem hereditatis z. dotem cum ceteris bonis fratribus confere
 re vel dotē z. dicta bona habere precipua z. hec est ratio q. cū
 pater dicit si filia dotem z. cetera que sibi nubenti tradidi cum
 fratribus conferret p. parte heredem instituo. sequit. de neces
 sitate q. pater voluit dominium dictorum bonorum transferri
 in filiam q. alias non potuisset filia dicta bona conferre. vt dis
 posuit testator q. collatio est rei proprie in communione latio.
 vt in. l. j. in. p. n. ff. de colla. bon. z. in. l. si soror. z. in. l. illa. ad. fi. C. de
 colla. z. no. doc. in. l. si emancipati C. de coll. post gl. in. rub. ff. de
 colla. bono. z. plene Bar. in. l. pater filium. de colla. do. ¶ Non
 mirandum ergo si filia abstinēte ab hereditate patris dos pres
 cipua cum alijs bonis predictis residet apud eā stante regu
 la q. abstinēs ab hereditate nūq. p.ferre tenet. l. ex causa. C. fa
 milie erc. l. fin. ff. de colla. do. z. hec fuit ratio decisionis posite
 in. d. l. pen. s. in casu nostro nō erat necessarium liberos Antos
 lini intelligi vocatos ex testamento ad hoc vt verificet vel non
 verificetur dicta cōditio substitutionis facte in testamēto Ma
 xij sed solum d. attēdi existentia vel nō existentia liberorū ad
 hoc vt substituti vocentur. ¶ Predictis etiā non obstant nota.
 p. Bar. in. l. gallus. cū concordā. q. respondeo q. cōis snia glos
 fatoriū z. doctoꝝ est in. p.rium vcz q. p. illa nō videat institutus
 filius z. notant glo. Bald. Ange. z. Joā. de imp. in. l. gallus in
 p. in. z. Bal. in. l. posthumorū. per illū text. in verbo ne ergo. ff.
 de iniusto testa. z. Bal. in. l. si ita. s. si. ff. de liber. z. posthu. z. in. l.
 humanitatis. in. iij. col. in. ver. tertio op. z. videtur q. p.terito
 zc. C. de impube. z. alijs substitu. z. in. s. heres. instit. eod. titul. z.
 late Bald. in. repeti. l. in suis. ff. de libe. z. posthu. in. xvij. col. in
 ver. quid si non facit. zc. z. in. d. l. coheredi. s. si. vbi refert ibidem
 hanc partē tenere Dy. z. An de p. s. s. z. idē etiā z. Ang. z. Ra
 pha. cum. z. in. repeti. l. si filius qui in potestate. in. secūda oppos
 sitione. ff. de libe. z. posthu. z. mouentur docto. per plura. z. ma
 xime per. d. l. gallus. s. idem credendum. ver. nam si nepos. z. in
 s. in omnibus. z. per dictam. l. si quis eum. s. si. de vulga. z. pup.
 vbi v. casus non violandoliterā z. in. l. si mater. s. j. eo. tit. z. in. l.
 ex facto. la. j. de here. insti. z. per notata per gl. in. d. l. si q. heres
 instituat. s. legatarius. z. q. hec est cōis opinio a qua in iudic
 cando non est recedendum: ideo vltius insisto. ¶ Vel res
 spondeo q. si bene pōderentur verba Bart. in dicta. l. gallus.
 in. p. inc. z. d. l. si quis ita heres instituat. sit legitimus. z. in. d. l.
 coheredi. ipse nō dicit q. per predicta verba filius videatur in
 testamento institutus sed dicit q. per talem p.teritionem filij
 testamentū non redditur isto casu nullum quia filius videtur
 vocatus ab intestato. z. iō nulla fit iniuria licet non instituat
 per dictam. l. si quis ita heres. cum glo. ¶ Hec obstat ē dicta
 l. titia seio. s. seia libertis. ff. de lega. ij. de qua opposuit Bald. in
 p. reallegata. l. cū acutissimi. quia clara colligit responsio ex illo
 tex. cum ibi no. per glo. z. doc. quia illa verba ibi dispositiue pro
 lata fuerunt videlicet eum qui ex vobis vltimus decesserit cu
 morietur instituit. zc. faciunt presumi testatorem tacitam sub
 stitutionē fecisse. ¶ Quantū autem ad ius petendi supplemē
 tum legitime libenter vidissem verba instrumenti emptionis
 tñ q. puto verba esse latissima z. comprehendentia non solum
 id q. debebat Lucie ex testamento s. et aliter quocūq. in bo
 nis z. hereditate dicta quodam Maxij z. Antolini. ¶ Nam
 si solum faceret mentionē de iure cōpetente ex testamento nō
 veniret supplementum legitime: q. illud non debet ex testa
 mento sed extra testamētū z. ditione ex. l. oino. iō si vba fuerūt
 lata put. dici non posset negari quin supplementum legitime
 peti posset tñ quo ad cōsiderandum qualitatē legitime z. sup
 plemēti dico attendi debere qualitatem bonorū z. patrimonij
 que erant tempore mortis Antolini. vt. l. patronus ex debita.
 s. si ex bonis. ff. de bonis liber. z. l. cū queritur. ff. de inoffi. testa.
 ¶ Et predicta vendicant sibi locū si vendita seu cessa fuerunt
 iura competentia Lucie in hereditate Antolini in cuius heres
 ditate debebatur legitima z. seu dos ad supplementum legit
 me sec. tñ si cessa essent iura competentia Lucie in hereditate
 Maxij q. iura cōpetebant Lucie in hereditate Maxij a quo
 nō cēset fuisse vocata. vt supra dixi. Et quāprimum fuit adita

hereditas Maxij per Antolinū defāt dici. zc. esse hereditas
 Maxij. zc. fuit effecta patrimonium Antolini quo mortuo
 illa dicit esse hereditas Antolini Maxij. vt. l. j. s. veteres. in
 gl. ff. de acqui. poss. z. no. gl. in. l. heres. s. seruum. ff. de acquiren
 da hereditate. z. l. pro hereditaria. de acquirendo rerum dos
 16 mi. z. no. Bar. post gl. in. l. j. de fideicomiss. here. peti. ¶ Cir
 ca aliud dubium scz an dictus Petrus z. frater petere possit
 redditōnem administrationis dicte hereditatis per Christos
 phorū z. sic cōsequi fructus psumptos pro victu suo z. vsuras
 seu rerū estimatiōe ac ēt pēsiōe dom. z. clusue rñdeo dictū
 Christophorū teneri ad reddēdam rōnem administrationis
 sicut tenet quilibet neg. gest. l. j. de neg. gest. iudiciū em. p. quo
 intentatur actio neg. gest. dicitur esse generale sicut quādo im
 tētatur super actione tutele de cuius natura est q. reddatur
 ratio vt. l. pro socio arbit. ff. pro socio. l. j. z. per totum. ff. de tus
 te. z. ra. distra. z. no. in. l. j. in. p. incip. ff. de eden. z. in. l. edita. C. de
 edendo: in qua rōnis redditōe habebit ratio fructuū cōsum
 ptorū nisi p. baret q. m. ter eorū que erat vxor dicti Christos
 phorū nō habuisset aliunde vnde se alere posset ex dote vel ex
 facultatibus viri: quia tunc filius tenetur matrē alere. l. j. s. sed
 nōnullis. ff. de tute. z. ra. distra. ¶ Quo autem ad pensioē
 domus dico q. Christophorus tenetur ad pensioē vides
 licet quanti vsum illius habitationis conducturus fuisset vt
 notat Bar. in. l. in summa. s. p. au. per illū tex. ff. de z. dictio. in
 debi. z. Bal. in. l. i. etas. C. loca. z. Joā. and. in. additio. Specu.
 in. tit. de loca. s. post q. in. addi. que incipit scdm Rossie. zc. nisi
 necessaria vel utilis fuisset dicta familiaris habitatio Chris
 tophorū z. vxoris cū dictis Petro z. fratre. per id q. legi z
 notat Bald. in. l. quicquid. C. arbit. tute. iunctis notatis per
 Bald. in. d. l. contractus. ¶ Circa sequens dubium an Chris
 tophorus possit petere expēsas quas dicit fecisse p. dictis pu
 pillis in domo hereditatis predictae an presumat fecisse de bo
 nis hereditatis. Breuissime concludo q. de dictis expēsis
 d. z. haberi ratio adm nistratiōe tutele: quia si eas fecit Chris
 tophorus non debuit suis sumptibus eos alere sine dubio
 tñ i dubio presumit eū fecisse de bonis ipsorū Petri z. fratris.
 que administauerit dictus Christophorus: vt est tex. in. l. nes
 senius. z. ibi no. ff. de nego. gest. z. no. Barto. in. l. alimenta. C.
 de neg. gest. tñ facit. l. si. ff. de peti. here. ¶ Est verū q. Petrus
 z. frater qui alimenta reciperunt in dicta domo non possunt
 dicte quod nec de suo nec de bonis Christophori fuerunt ali
 mentati sed aliunde z. sic grauius onerarent Christophorum
 in redditiōe rationis administrationis bonorum si nollent
 in redditiōe rōnis cōputari aliquas expēsas factas pro victu
 ipsorū Petri z. fratris vt est casus in. l. si. C. de alimen. pup. pres
 stan. ¶ Quantū autē ad dictam protestatiōē z. p.ceptum
 seu p.ceptionem termini ad agendum dico q. quāuis protes
 tati cū q. liceat vt iniuriis vulgaribus tñ iudex dictū ter
 minum p.figere non debuit sine cause cognitione z. absq. ci
 tatione dictorum Petri z. fratris per. l. titia. cum ibi notatis. ff.
 de accus. z. l. si ea. C. qui accu. non poss. iuncta. l. a p. cedente. C.
 de dila. z. l. de vnoquoq. de re iudi. z. his que no. Bar. in. l. nec
 quicq. s. vbi decretum. cum si. de offic. proconsul. imo fortius
 dixit singulariter Ang. in. auf. de here. z. falci. in. s. si q. autem.
 quod non potest statui terminus ad agendum nisi p. cedat
 bina monitiō per text. in. s. si quis autē p. in. auf. de ecclesia.
 titu. z. ibi etiam no. Ange. z. sic dicta p.fixiō termini ad agē
 dum non tenet z. dictus Petrus z. frater agere poterūt z. obs
 tinebunt stantibus predictis.

Summarium.

- 1 Testes quo modo probant quem alium occidisse ad sui defensionem. nu. 3. z. 6.
- 2 Aggressor presumitur occidisse ad sui defensionem.
- 4 Aggressor non tenetur fugere.
- 5 Statutum imponens penam corporalem, requirit dolum.
- 7 Testimonium credulitatis cum iusta causa scientie valet.
- 8 Defensio probatur per testimonium credulitatis.
- 9 Testes probant licet non recordentur de tempore.

Consi. CIX.

Vsis z. vt oportet consideratis omnib. que
 in processu inquisitionis Joanne franciscū de fa
 no, formate continentur in sententijs superinde la
 tis a quibus appellatum est ex parte dicti Jo. fran. banniti z.
 n. iij

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

condenati in pena capitali cum bonorum confiscatione. **C** Et videndum an partes iudicis ultime appellationis sint in pñu-
tando male indicatum et bene appellatum: qz qd probatum
est p plures testes Nicolaum cum cultello per Joā. franciscum
vulneratū fuisse et exinde eū mortuū esse quia in dubio presu-
mitur eum mortuū ex vulnere: qz effectus id est mors causam
ostēdit vt in pñio. ff. s. p. verfic. quod enim ludos. z. l. rē non
nouam. in fine. C. de iudi. z. in. l. si non conuicti. C. de iudici. z.
in. l. i. C. de sicca. z. ita inquit Bal. in proemio. fforū in princ.
iij. col. **C** Bene facit. l. huic scripture. s. si seruus. ff. ad. l. aquil.
ibi dū dicit q mortuo eo domū aperuit. zc. z. idē sentit Bald.
in. c. i. in princ. quibus mod. feudum amitt. z. Ange. z. Salp. C.
de emenda. seruo. l. i. **C** Et maxime si vulneratus post vulnus
non surrexit z ambulauit vi notat Bart. in. l. si. ff. de sicca. per id
q no. gl. in. l. i. C. de emenda. seruo. bene facit tex. in. c. ij. de cle.
perculso. z. in ca. Joā. in ver. decesserit. de homic. **C** Dicit etiā
Bal. in proemio. fforū in princ. allegato q istud etiā pōt ppen-
dier qualitate instrumenti. c. significasti. el. ij. de homici. z. cons-
tat luculenter cultellum ferreum esse genus instrumenti ex
quo hoc argui pōt. l. i. s. diuus. ibi nam si gladium. zc. ff. ad. l.
cor. de sicca. z. dolus etiam z propositum occidendi in Jo. frā-
cisco esse presumit vt in. d. s. dolus. z. in. d. l. i. C. de sicca. **C** Et
dato qd non habuisset animum occidendi sed vulnerandū
debet puniri de occiso si mors secuta est vt probatur in. c. sicut
dignū. de homici. in vers. illi autem. z. ibi no. doc. in. c. si. de hos-
mici. li. vj. notat Barto. in. l. diuus. in si. de sicca. **C** Nec ad hoc
obstare videtur si dicat qd per testes z maxime per magistrū
Basinum z magistrum Franciscū per Ant. probatū sit Joā.
Franciscum ad sui corporis tutelam Nicolaum blāchum vul-
nerasse qz videtur responderi posse q testes isti non probant.
C Tum qz ad hoc vt probet testis aliquem occidisse homi-
nem ad sui defensionem expedit q testis dicat q occidens il-
lud ad sui necessariam defensionem fecit vt not. Bal. in. l. vnū
ca. C. de confes. in. xij. col. z per notata in. l. i. C. vnde vi. Pro
quo videtur tex. in. c. primo. s. i. in verbo non necessarie. in titu.
de pace tenē. facit. l. quemadmodum. s. si nauis alterā. z q ibi
notat Bal. ff. ad. l. aquil. z in. l. scientia. s. qui cum aliter. eo. tit.
C Tum etiā qz dicti testes deponunt de credulitate sua non
de certa scientia. testis autē q deponit de credulitate non pro-
bat: qz de certa scientia deponere debebat. v. q. ij. relatum. iij.
q. ij. z. iij. testis. no. glo. z doc. in. l. ij. s. item labeo. ff. de aquaplu.
arcen. z Specu. in titulo de teste. s. i. ver. item qd disposuit res
dulitatem: z per Lyn. in. l. testium. C. de testi. **C** Adeo quod
etiam si testis diceret se p certo credere non probaret fm Bal.
in. l. siue possidetis. C. de probatio. nisi secundum eū adiciat ori-
ginem sue credulitatis z sensum corporis. allegat. c. iij. loco. z
in capitu. literis. de presumptionibus. **C** Nonnulli testis etiā
ex predictis deponunt per verbum videt: z maxime magister
Franciscus quocasu non probant vt notat Jo. and. in addit.
Spe. in tit. de teste. s. nunc tradendum. super ver. idem quoqz.
vbi inquit q intentio Specu. ibi est distinguere iudicium a tes-
timonio. vnde dicit Jo. and. q si testis dicit: ita iudicio vel
ita mihi videt: nihil valet dictū eius in his que solo sensu cor-
poris picipi vident: in illis autem que ratione mentis picipiuntur
z causata ab aliquo sensu corporis illo expresse bene proces-
dit tale dictum in teste fm Jo. an. z scdm istam distinctionem
intelligitur id quod notat Bar. in. l. i. per illum tex. cum glo. ff.
de ventre inspi. **C** Et in proposito testem non bene depones
re per verbū videtur. firmat Ang. in repe. l. sciendum. in. ij. col.
de verborum obligatio. vbi pro hoc allegat nota. per Specu.
in tit. de teste. s. i. ver. item q non prohibet testimonium de vi-
su. zc. vbi inquit q debet testificari de visu suo. z sic per sensum
corporis non autem per iudicium intellectus: vt dicto cap. tes-
tes. z. l. testium. C. de testibus. l. qui testamento. s. finā. de testi.
C Ac etiam non probant dicti testes eo qz interrogati in cau-
sa scienter respondent se scire q Joā. Franci. vulnerauerit Ni-
colaum ad defensionem sue persone eo qz fuerunt presentes z vi-
derūt: nā talis nō videtur sufficiens ratio dicti sui. quia in his
que percipiuntur magis per sensum intellectus q per sensum
corporis non dicitur congruam rationem dicti sui assignare
testis qui dicit se scire qz vidit vñ testis interrogatus qualiter
scit q titius sit dominus talis fundi. respondet scio qz vidi non
probat vt notat Inn. in. c. cum causam. de testi. z Spec. in dis-
cto. s. nunc tractatum. ver. quid ergo si quis. **C** Sed his non
obstantibus cōtrariam sententiam de iure veriorē esse reor:
eo qz Jo. francis. vulnerando vel occidendo Nicolaū p sui cor-
poris defensione penam nō meretur. l. ij. z. iij. ad. l. cor. de sicca.
in. l. i. C. vnde vi. z. d. l. scientiam. s. qui cum aliter. ad. l. aquil. z
in clement. j. de homi. **C** Sed ita est quod Jo. franc. hoc fes-
cit ad sui defensionē aliter non volens personā offensam eius

tare vt probant testes a defensore pducti z presertim magister
Franciscus magister Basinus z Petrus Anto. omnes cōte-
stes in loco z tempore. **C** Nā magister Basinus deponit qd
videre suo Nicolaus erat potens z procerē stature: z q credit
q si Jo. franc. voluisset discedere a riga tēpore quo adinuicem
vnus aduersus alterum inuicem irruerant cū armis z q Ni-
cola⁹ vulnerasset eū z q inter eos nō erat distantia nisi quans-
tū erat lōgitudine cultellorū z credit q Jo. frāc. fecerit cāse de-
fendēdi. interrogatus in cā scie dixit qz pdicta vidit z presens
fuit. vrgentius probat magister Franciscus qui deponit se vis-
disse q Nicolaus iuit cōtra Jo. franc. cū cultello in manu z vi-
deri suo animo vulnerandi z interficiēdi eū: z q tūc Jo. franc.
retro fuit p tres passus z balotā plumbeā erga Nicolaū proie-
cit: z q postea Joā. Franc. aufugit p quatuor vel p sex passus
z vidēs se habere Nicola. prope voluit se z cultellum suum ex-
traxit z vnus cōtra alium vicissim admenabat: q vidit Jo. an.
Franc. defendendo se admenare z Nicolaū z eum percutere in
corā z q Jo. Frā. erat grauis: z videri suo inhabilis ad currē-
dū z q Nicolaus erat agilior z leuior pede corporeqz z q cred-
dit q Joā. Franci. pdicta fecerat animo se defendendi z qd
Joā. Frācis. videns Nicolaum incessanter admenare z ipsum
causa vulnerandi eū habuit necesse vulnerare Nicolaū volens
euadere ne vulneraret: interrogat⁹ de causa sciētie dixit quia
vidit z presens fuit: prout supra: z qd videri suo Nicolaus erat
robustus z prospere nature z q Jo. Frāc. videns se esse cōstri-
ctū a dicto Nicolao habuit necesse p sua defensione ne vulnes-
raretur se voluere z defendere z fuit presens z pdicta vidit
zc. **C** Idem cōcludit ser Antonius qui in effectu deponit qd
Nicolaus primo iuit cū cultello enaginato versus Joannem
Franciscū z q Jo. an. Franc. retrocessit vsqz ad cantonū z non
volens extrahere suum cultellum proiecit balotā plumbeā
erga Nicolaū. quo facto Joā. Franci. aufugit z q Nicolaus
insequebat eum fugientem z Jo. Franci. reuoluit se z extrax-
it cultellum z ceperunt illo tunc inuicem admenare. z q vide-
ri suo Jo. an. Franciscus erat onerosus persona z non mul-
tum habilis ad currendum: z q Nicolaus erat agilior z poss-
quā adinuicem ceperunt admenare si Jo. an. Franci. voluisset
aufugere non potuisset quin Nicolaus ipsum vulnerasset: in-
terrogatus de causa scientie dicit qd pdicta vidit z subdit
q Nicolaus erat potēs z robustus: z q vidit q Nico. confirm-
gebat Jo. an. Franci. ita q videri suo fuit necesse dicto Jo. an.
Francisco se voluere cōtra dictum Nicolaum causa se tuendi
z defendendi. **C** Non possum ergo non admirari q stātibz
predictis attestatōnibus fuerit condemnatus Joā. Franci.
pena capitali velut dolosus homicida. **C** Dico igitur cū pa-
ce eorum qui nimis seueriter contrarium iudicauerunt qd per
testes tales constat de innocentia Jo. an. Franci. z liquet eū
vulnerasse Nicolaum ad sui corporis defensionem ex pluris-
bus. **C** Primo qz Nicolaus fuit ille q primo fuit aggressus
cū armis Jo. an. Franc. quo casu in dubio ille qui aggressus est
si certus nō est se nō esse in discrimine vite constitutum potest
aggressorē suū occidere absqz eo qd puniat vt homicida. l.
ij. in xbo dubie zc. C. ad. l. cor. de sicca. z ita notat ibi doct. ma-
xime Bald. z in. l. sed z si quacunqz. in principio. ff. ad. l. aquil.
z. c. si perodiens. z ibi notat glo. in verbo legibus secularibus
de hom. z gl. xxiij. q. j. in summa. z gl. Bar. Bal. z Sal. in. l. C.
vñ vi. z gl. Bar. z Bal. in. l. si ex plagis. s. i. ff. ad. l. aquil. **C** Et
idem dicit Bar. in. l. sed si quacunqz. per illum tex. vbi dicit esse
casum qz vbiqz aliquis venit contra me cum gladio z ego
statim occidē z est pbata defensio mea. z idem notat Bal.
in. l. multis. C. de liber. cau. z in. l. vt vim. ff. de iust. z in. z Bart.
in cōsilio incipiente Anutius Petri. **C** Idem etiam tenent
Canoniste in clemen. j. de homici. z ibi dicit Pet. de ancha. q
glo. communiter tenent q probata aggressura z insultu si in-
sultatus incontinenti percutit semper presumitur ad defens-
sam: subdit tamen q Lyn. in. l. i. C. vnde vi. dicit qd inspiciens
da est cōditio persone insultantis z insultati vt modo ad de-
fensionem z modo ad vltionem presumere debeamus: z hoc
est et de mēte gl. in dicta clemen. j. dum dicit pro circūstantiis
zc. fm eū: vbi autem de circūstantiis non apparet probatio
insultus cum armis quicquid durante riga insultus agit per-
curiendo aggressorē presumitur ad defensionem fm Petr.
de ancha. in dicta clemē. j. dicitē se putare q ita intellexerint
glossatores in locis supra allegatis. **C** Et ad hoc allegat gl.
xxij. q. j. in summa que tangit secundum eum qd si insultatus
moderationem excedat non tamen ex proposito dicit gl. qd
nō tenet: scus si ex pposito vt no. et gl. si. i. c. significasti. el. ij. de
homi. credit tamen Pe. de ancha. in dicta clementi. j. qd etiā
dato qd excedat modū ex proposito non tenebit de toto id est
de homicidio sed de excessu. z sic nō tenetur pena capi. hoc est
pena

pena. l. Corn. de fcar. allegat ad casum nota fmeñ in. c. olim. el
 1. de restit. spol. z notat Bal. in. c. i. in prin. de restit. spolia. z not.
 Bal. in. c. i. de pace tenē. z no. Jo. And. in cap. significavit. de
 peni. z remissio. z clarius no. Jo. And. in addi. Spe. in rubrica
 de homici. z probat in. l. si adulteriū cum incestu. §. imperatores.
 ff. de adult. quā ad hoc allegat Bal. in. l. vt vim. de iustit. z
 iure. Et not. Bald. in. c. i. si quis vero. de pace tenenda. vbi
 post hec subdit in proposito qd rixa z metus instantis pericu-
 li z maximus dolor sunt de his que tollunt consilium deliberā
 di. l. gracchus. C. de adul. z in. d. §. imperatores. z sic faciūt ista
 tolli presumptionē q quis excedat modū ex proposito seu per
 dolum. Et ista potissime procedūt in casu nostro in quo est
 probatum per dictos testes q si dictus Jo. Fran. predicta nō
 fecisset non poterat euitare quin fuisset in persona offensus a
 dicto Nicolao. Et ex quo infero ad secundum fundamentū
 videlicet q ad probandum q Jo. Franciscus fecerit ad defen-
 sionem suam non requiritur q testes deponant q aliter non
 poterat Jo. Franciscus euitare mortem: sed satis est q dicat
 q nō poterat euitare iniuriam personalem: ita formaliter dicit
 Bar. in. l. i. C. vnde vi. z Ant. de Bu. in. c. olim. el. i. in pen. col.
 de restitutio. spoliato. z Bar. in cons. suo incipiente Anutius
 Pet. z probat hoc apparere per. l. itaqz. §. i. z. l. scientiam. §. qui
 cum aliter. ff. ad leg. Aquil. z in. l. furem. ff. de fcar. Sed ita
 est q testes deponūt quod alias fuisset Joannes Franciscus
 percussus a dicto Nicolao z q non posset auferere Jo. Fran.
 sine periculo: z q non erat habilis ad currendum: z quod Nico-
 laus erat prope ipsum z leuior velociorqz z agilior erat Joan.
 4 Franciscus. Et Quinimo fm magis communem conclusionē
 dato q potuisset auferere non tenebatur Jo. Fran. se cōmit-
 5 tere fuge qz aliquem esse territū vel esse fugatū est iniuria. l. itē
 apud. §. i. de iniurijs. ita inquit Bart. Ang. z Sali. in. d. l. i. C.
 vnde vi. z sequitur hoc Bal. in. l. vt vim. de iustit. z iure. z Be. de
 Anc. z do. Lar. in. c. l. de homic. quia fugiendo periculum est
 in casura: cui periculo nō debet se subicere. allegat in arg. l. i. §.
 penult. ff. si quis cau. z in. c. accedens. vt lite non contesta. idem
 tenet Bart. in consilio incipiente Anutius petri. z Anto. de
 But. in. d. c. olim. in pen. col. z dominus Abbas modernus in
 c. significasti. el. i. de homi. z ista est magis communis opi. per
 predicta a qua in iudicando non est recedendum vt habetur
 in locis vulgaribus. Licet Et in. d. l. vnde vi. vt refert Bar-
 to. in. l. vt vim. de iustit. z iure. dicit quod aut est persona cui esset
 ignominiosum fugere z non teneatur fugere alias sic. per di-
 ctum. §. qui cum aliter. iuncta. l. in eadem. ff. ex quib. cau. maio.
 Et fm Bal. in repetit. dicte. l. i. C. vnde vi. in. vi. col. dato q.
 teneretur fugere: illud esset verū nisi fuga importaret periculū
 salutis: vt quia inimicus est sibi ad spatulas z terga vertendo
 posset de facili vulnerari: vt per dictū. §. qui cum aliter. Sed
 ita erat in proposito qz Nicolaus erat valde propinquus Jo.
 Fran. z contra eū admenabat z erat velocior in cursu quā esset
 Jo. Franciscus vt deponunt dicti testes: ergo euidenter con-
 stabat q fuerat periculosa saluti Jo. Fran. z ita etiam intelli-
 gitur id quod notat Bald. in. l. i. in. iij. col. C. de edil. act. vbi tes-
 nit q quis tenetur fugere quando quis potest lucrari se sed
 vbi fuga esset damnosa vel vitiosa tunc non tenetur fugere ab
 eo a quo insultatus est: ita intelligit not. in clem. j. de homici-
 dijs. Tercio principaliter considero q pena in qua fuit con-
 demnatus Jo. Franciscus veniebat imponēda ex forma sta-
 tuti illi qui homicidiū dolo se commisit vt reperio prolatū in
 5 processu. Et dato q statutum puniret simpliciter homicidiū
 6 pena vltimi supplicij tamē semper statutū intelligitur de homi-
 cidio commissio per dolum: sic ex proposito z animo occiden-
 di: z non de homicidio culpabili commissio sine dolo z proposito
 occidendi. ita no. Bal. in. l. data opera. circa. vi. col. C. qui accu.
 non pos. z in. l. i. per illum tex. C. de noxal. z idē ibi notat Sali.
 Et idem Ant. de But. in. c. ij. de constit. vbi inquit qd quā-
 do lex vel statutum imponit penam afflictiuam persone tunc
 intelligitur requirere dolum: allegat. l. Corn. ff. de fcar. z Bal.
 in. l. quicumqz. in. vi. col. C. de seruic. fugit. z Sali. in. l. pen. C. de
 fcar. z do. Card. in. c. latoz. de homici. Pro hoc quia status
 tum debet interpretari secundum ius commune ne quis penā
 indebite patiat. l. quamuis. ff. de in ius voc. z in. d. l. i. C. de no-
 xal. z no. in. l. i. §. in cōputatione. C. de iure delib. etiam si aliter
 statutum nihil adderet iuri communi vt probatur ex notatis
 per glo. in. d. §. in cōputatione. z ibi hoc clare notat Pau. de
 La. z Jo. de Imo. in. l. i. §. pretor. de damno infec. Sed de
 iure communi regulariter nisi interueniat dolus z propositum
 non imponitur pena mortis dato q interuenit lata culpa. d.
 l. in lege Cornelia. ergo zc. Et ideo dicit Pau. de La. in. l. i.
 ff. de legib. post Bal. ibi q si statutum dicat q occidens occis-
 datur debet intelligi nisi dolo se z ex proposito non occideret

c sed debet aliter mitius puniri iudicis arbitrio si culpa in-
 ternuerit allegat not. per Bal. in. d. l. data opera. z dicit ipse
 hoc esse perpetuo menti tenendū: quia ignorantes iudices ma-
 leficiozū seruant statuta ad literam vt iacent siue homicidium
 fuerit commissum dolo siue non. z neminem sani capitis profes-
 cto inueniri puto q dicere auderet statibus dictis attestatio-
 nibus q Joānes frāsciscus aggressus z insultatus a Nicolao
 vulnerauerit Nicolau dolo se proposito occidēdi eum sed ad
 propulsandū iniuriam z futuram offensam ad quā irrogan-
 dam irruerat Nicolaus cū armis aggrediēs. Et dato q in
 aliquo Joā. frāsciscus modū seu tutele seu defensionis excessi-
 set quod tñ nūq̄ video cū in tali defensione interuenit oia
 moderamina tradita per doct. in. d. l. i. C. vnde vi. cum simi. at-
 tamē non per hoc potest dici eū teneri de occiso z dolo se ho-
 micidio z sic ad penā vltimi supplicij. vt dixi supra referendo
 conclusionem Jo. and. in addi. Specu. in rubrica de homicid.
 cum concordantijs. Et id quod notat Bal. in. c. i. §. si quis
 vero. de pace tenen. dū subdit qd rixa z metus instātis peris-
 culi tollunt consilium deliberandi z sic non videtur percutere
 cum deliberato proposito occidēdi. Restat ad allegata in
 cōtrarium responderem: nā non obstat qd Nicolaus presuma-
 tur mortuus ex vulnere per Jo. franciscū illatoz: qz emissa illa
 disputatione que pendet relatione peritorū in arte dico quod
 attamen non debet puniri de occiso: quia fuit vulneratus ad
 defensionem vulnerantis z sine dolo z proposito occidendi. z
 ad propulsandum futuram offensam a Nicolao insultate in-
 ferendam. vt in superioribus clare est ostēsum. Non obstat
 quod non est probatū per testes q Jo. frāsciscus vulnus intus
 lerit ad sui necessariā defensionē quia respōdeo qd est proba-
 tum qd nisi Jo. franciscus predicta fecisset vulneratus fuisset
 z sic iniuriam personaliter euadere nō potuisset vt dicunt tes-
 tes predicti z istud sufficit: vt no. Bar. z aliq̄ in. l. i. C. vnde vi. z
 Ant. de but. in. d. c. olim. Preterea dicit Bal. in. l. solā. circa
 6 vltimā col. C. de testibus. qd sufficit q testis simpliciter di-
 cat qd titius occidit seium ad sui defensionem quia defendes
 re se est quedā necessitas quā testis potuit videre per coarctas-
 tionem loci z temporis: z ita dicit cōsuluisse Bart. in cōsi. ly.
 Non obstat q isti testes deponant de credulitate sua z c. qz
 respōdeo primo quod negari nō potest quod magister Fran-
 ciscus z Petrus Antonius absqz verba credulitatis depos-
 nant qd Nicolaus fecit insultū cōtra Jo. Franciscum: quia di-
 cunt qd primo iuit cum cultello euaginato contra Joannem
 Franciscū. z qd Joannes Franciscus aufugit. z sentiens Nico-
 laum prope se reuoluit z dum adinuicē admenarent percussit
 Nicolau: qz insultus nihil aliud est quā in aliū saltus. l. i. §. cum
 arietes. ff. si quadru. paupe. fecit. dica. z ibi Bar. in. l. is qui age-
 gressorem. C. de fcar. z quod notat Bald. in. l. respiciendum. §.
 delinquent. ff. de penis. z Bal. in. l. i. §. similiter. in tit. quibus
 modis feuduz amit. z occasione talis insultus cum armis pos-
 tuit Jo. Franciscus vulnerare aggressorē vt supra dictum est.
 Preterea cū dicti duo vltimi testes deponūt de necessaria
 defensione nō deponūt per verbū credulitatis: nā dicit magis-
 ter Fran. qd Jo. Fran. videns Nicolau in incessanter adme-
 nare cōtra ipsum causa vulnerandi eū: habuit necesse vulnera-
 re eum volēs euadere ne vulneret: interrogatus in causa scien-
 tie dixit qz vidit predicta z similiter Pet. Antonius absolute
 dixit qd postquā predicti ceperūt adinuicē admenare si Jo.
 Fran. voluisset aufugere nō potuisset: quin Nicolaus persona-
 liter vulnerasset: z interrogatus de causa scientie dixit qz vidit
 7 predicta zc. Et inde dato qd isti testes subiungerēt aliqua
 verba credulitatis nō per hoc infringeretur dictū eorū: vt no.
 Spec. in titu. de teste. §. iam de interrogatoribz: in fi. vbi dicit q
 inde repellere debet astutiam quorundam aduocatorum stu-
 dentium dicta testium annihilare: nam in fine sui interrogato-
 rū dicunt ita. item queratur an credant ea que deposuerunt
 esse vera. Nam licet testes responderint se credere attamē pro
 hoc non infringetur dictum testis. Et idem Jo. And. in. c.
 inquisitionis. de accu. z Ant. de But. in. c. quoties. de testi. itē
 respondeo per ea que dixit Host. in. c. presentium. in princi. de
 testib. in. vi. Ant. de Bu. in. d. c. quoties. vbi dicit quod si testis
 deponit per verbum credulitatis etiam si causa assignata per
 testem concludit scientiam nō inficitur dictum testis: qz illud
 quod quis scit etiā illud credit. vt no. in. c. causam. de iur. calū.
 z in. c. cū olim. de re iudi. z in. l. i. §. qd obseruari. z ibi not. Bar.
 C. de iura. calum. sed dicti testes assignant rationem dicti sui.
 Et per hec verba seu per cām qz fui presens z vidi. Per
 quā cām dicūt dicti testes concludenter probare defensionē
 seu defensionis scientiam vt concludit Bar. in consi. quod in-
 cipit quidā magiolus zc. z infra dicā. ergo tales testes probāt.
 Facit quod no. Bar. in. d. l. i. §. quod obseruare. in. iij. colū.

Respondet ar-
 gumentis 2ijs.

a Fuge. Angel.
 trac. malefic. ver. z
 dict. tici. se defen.
 col. v. hyppo. mar-
 fil. l. i. ff. ad leg. cor.
 de fcar. z i pract.
 §. quomā. ij. lxxv
 vi. cū seq. pulchre
 Bal. consil. cccxij.
 visis actis. lib. iij.

b Doli. j. confi.
 cxi. col. ii. ij. alex.
 Baso. l. i. §. i. ff. ne
 qd eū q ius. voc.
 est vi. Bal. l. i. ff. de
 legib. l. ij. col. pe. si
 qd in ius voca. nō
 fer. l. sororem. C. 8
 his qui. vt indig.
 cōfil. cxxvii. col. i.
 li. i. Pau. consi. ccc
 lxxvii. li. ij. deci. cō
 fi. cccxxiij. consil.
 cccclxxij. z in. c. i.
 lect. i. colum. v. de
 consi.

c Aditius. §. con-
 fi. lxxvi. col. j.

Liber Primus Consilium Alexandri.

C. de iuramē. calum. vbi inquit q si testis dicat se credere illud qd prius per veritatē affirmavit nō per hoc euanesceat testimo-
nium per ea que no. gl. z dicit etiā menti tenendū. **C** Et idē not.
Bal. in. l. i. s. cōuenticulā. in. vi. col. C. de epis. z cler. vbi dicit qd
si testis dicit credo z assignat rationem qz vidit z presens fuit
prouit in proposito nostro qd testis probat: qz ratio semper at-
tendit: allegat no. in. d. l. solā. de testib. z idē no. Bal. in. d. l. solā.
in. vi. **C** Annectit etiā causam scientie duz dicit qd Nicolaus
erat velocior z agilior in cursu z potens z admenabat cum cul-
tello cōtra Jo. Fran. astātem que omnia ostendit qd aliter nō
poterat euadere vt etiam docet experientia que est efficax res-
rum magistra. c. quā sit. de elec. lib. vi. **C** Preterea hoc in ter-
minis nostris dicit Bar. in cōsilio incipiente Alanutius Pe.
vbi in hac materia plura dicit z inter cetera inquit qd lex presu-
mit qd ille qui insurgit cū cultello cōtra aliquē velit eū occidere.

8 **C** Allegat. l. i. s. diuus. ff. de fidei. z in. l. i. s. qui cū telo. C. eo. tit. i. z q
testis deponēs qd titius occidit hominē ad sui defensionē pro-
bat licet deponat per verbū credo qz scdm eum hoc qd titius
occidit hominē ad sui defensionē stat in intellectu ipsius tes-
tis vnde non pōt deponere nisi per credulitatē fm Bart. qui
subdit qd solum restat cōsiderare an ea que vidit testis fuerint
sufficiētia ad inducendam credulitatē predictā in teste. **C** Et
ideo si testis dicit titium esse insultatū ab altero cum arm. s. seu
percussuz ex hoc apparet qd erat in discrimine vite cōstitutus.
l. i. z. iij. C. de fidei. z dictuz est supra ergo presumitur qd ad sui
defensionem fecerit vt in legibus proxime allegatis fm Bar.

C Et sic ibi est decisio in terminis nostris si bene cōsideretur.
C Pro hoc facit qd notat Lynus in. l. testium. in. v. questione.
C. de testibus. z Jo. And. in additio. Spe. in ti. de teste. s. i. su-
per ver. item qd deposuit de credulitate. z Ant. de But. in. d. c.
quoties. videlicet qd quoties credulitas testis est munita ratio-
nibus concludentibus ad veritatē in dicti testis tūc testis pro-
bat. c. literas. de presump. l. i. s. i. de ven. in spi. sed ita est in pro-
posito qd credulitas istoruz testium est munita illa ratione vcz
q d Nicolaus fuit aggrediens z insequēbas Jo. Fran. cum cul-
tello euaginato z erat prope ipsum z velocior erat eo ergo zc.

C Et per predicta etiā patet responsum ad id qd dicebat qd
testes deponūt per verbū videri qz per omnia respondeo qd idē
modis quia eadē est ratio vtrobiz. **C** Vel respondeo ex his
que notat Bar. in tractatu de teste. in. iij. col. z in. l. quid tamē.
s. si arbit. ff. de arbi. vbi vult quod vbi verbum videri iungit
tur cum sensu corporis tunc testis probat: sed ita est quod hic
est iunctum verbum videri cū sensu corporis quia testis dicit
quod vidit predicta z presens fuit. ergo zc. **C** Vel aliter pos-
set responderi vt patet ex notatis per Jo. And. in tit. de teste.
s. nunc tractandum. super ver. idē quoque. cuius verba re-
tulit supra circa argumen. nostre partis. iunctis nota. per Bar.
in dicto cōs. Alanutius pe. cuius verba proxime refuli. **C** Nec
obstat qd ratio assignata per testes dū dicit se scire qz viderit
non est sufficiētia causa ad probandum defensionē per no. per
Jnn. in. d. c. cum causam. quia respondeo qd in contrarium est
veritas vt concludit Bar. in cōs. inci. quidam adagio. vbi
dicit qd quidā sunt que sensu percipi nō possunt nisi per causas
valde remotas vt puta si aliquis sit dominus fundi. est enī ne-
cesse qd viderit eum acquirere titulo z possidere longo tempore
z similia. z in his est necesse qd reddat causā limitatē z expre-
se de his que percipiuntur sensu aut per causas propinquas z
immediatas z in his sufficit qd testis reddat causam per sensus
corporis licet particulariter non exprimat ea que percipit per
sensum. Exemplum si testis vult probare qd vnum est bonifas
poris sufficit qd reddendo causam dicat qz gustauit. vt not. In
noc. in. d. c. cum causam. z Ba. de Aret. in. iij. s. idē labeo. ff. de
aqua plu. arcē. per Ly. in. d. l. testium. z tamen certū est qd bo-
nitas vel malicia saporis percipit iudicio intellectus tamen qz
gustus est proxima causa illius iudicij qz gustauit dicimus ta-
lem testē probare. ita dicit Bar. in proposito qd licet facere ad
sui defensionē vel nō sit aliquid qd percipit iudicio intellectus
visus est tamē proxima causa istius iudicij: nā ex eo qd vidit fie-
ri in riga ex quo fecit an tēcit ad sui defensionē vel non. ergo cū
testis reddit causam sui dicti quia vidit sufficit fm Bart. in. d.
cōs. de quo cōs. fecit etiam mentionem Bal. in. d. l. solā. in vlt.
col. **C** Non ob. etiam si diceretur qd magister Franciscus di-
xit se nō recordari de tempore: quia respondeo qd licet vnus ex
duobus testibus interrogatus de tēpore dixerit se nō recorda-
ri tamē probat. vt no. Spe. in ti. de teste. in. s. iam de interrogat-
ionis. ver. itē de tēpore. per id qd habetur in. c. cum Joannes.
de fide instr. z no. Jmo. in. c. qualiter z quādo. el. iij. de accu. z
no. Bal. in. l. si libarius. de res. iur. allegat quod no. in. l. testium.
C. de testi. z not. doc. in. c. ex tenore. z in. c. cum causam. de testi.
nec etiam dici possent singulares dicti testes postquā in facto

principali sunt cōcordes dato quod in aliquibus qualitatibus
bus z circumstantiis sunt discordes vt not. glo. in cle. dudum.
in verb. substantia. de conuer. coniug. z in. c. cū ecclesia. de caus
sa posses. z proprie. z Bar. in. l. eos. ff. de fal. z Bal. in. l. in pen.
col. C. de testa. in. l. qui sententiam. per illum tex. C. de penis. z
in. l. i. ad finem. C. si vnus ex pluribus.

Summarium.

- 1 Possessor antiquior recentiorē vincit.
- 2 Indefinita non equipollet vniuersali in dicto testis.
- 3 Ratihabitio non prodest nisi fiat re integra.
- 4 Par a si quis habet meliora in petitorio prefertur in conflictu possessionum.
- 5 Testibus affirmantibus plus creditur quam negantibus.
- 6 Possessio longi temporis arguit bonam fidem etiam contra ius commune.
- 7 Heres possessoris malefidei potest ex sua persona inchoare prescriptionem.

Consilium. CX.

Isis acutissimis

dubitationibus in causa

ad Marci Bardelle subtiliter z eleganter factis quas
puto potius exhibitas ad probabilis moris obser-
uantia quā qd vllā hesitationē in pectore iudicis iniecerit z qz
corā prestatissimos agis paucis vtat z ad omne dubiū erue-
dum videndum erit vrimo quis potior sit in possessorio. secun-
do quis in petitorio. **C** Circa primū notissimum est qd ille qui
probat de antiquiori possessione obtinere dē qz recentior z iu-
nior possessio presumit clādestina z vitiosa vt in. c. licet causas.
de probat. z in. l. clam possidere. s. fin. de acq. poss. **C** Adodo sic
aut cōsideramus possessionē Aug. non dubiū qd Marcus est
potior qz de antiquiori possessione sua probat testes sui proba-
bitur etiā per instrumentū quo instrumentū illi de squartionis
bus cōstituerit se possidere noīe ad Marci per qd trāslata fuit pos-
sessio in dictum ad Marcum iuxta. l. qd meo. z. l. inter dū. ff. de acq.
poss. prefertim cū per testes ad Marci probatū sit euidenter qd illi
de squartionibus possidebant. **C** Aut nos cōsideramus pos-
sessionem patris dicti Aug. z tunc ex pluribus ostendo quod
ex isto capite Augustinus obtinere nō debet nec pōt. **C** Pri-
mo quia illa nō est probata. Non ob. attestatio iuris Baldini
z Bal. qz respondeo primo qd licet deponat qd viderit labora-
tores dñi pauli laborare z possidere nomine dñi Pau. certā vi-
neā que erat terrenum z boscū quā laboratores dicto nomine
possidebāt pascēdo bestias nō tamē dicit qd ipsi possidebāt lo-
cum de quo vertit qd. nec dicit qd possederint terrenū positum
inter dictas foueas vsqz ad foueā vocatā la fossa rauagnana
seu fossam cōmunis scdm qd appellat Augustinus versus ar-
gentā si bene recolo. **C** Quinimo dato qd diceret testis ille qd
possidebant terrenū z alij dicerent qd erat inter dictas foueas
vsqz ad foueā quam Aug. appellat foueam cōis tamē dico qd
per hoc testis nō diceret concludēt deponere de terreno de
quo vertit questio qz testis qui nō dicit qd possederit totū terre-
nū qd est inter dictas foueas in quo nō includeret terrenū pos-
sēssum per ad Marcū qz vbi agitur quid vniuersum indefinita nō
equipollet vniuersali. Ita eleganter cōcludit Old. in cōsilio
centesimo inc. in execu. zc. z Pe. de An. Jo. de Jmo. in. c. quā-
to. de his que fiunt a prela. vbi dicit qd si in instrumentū dicto ta-
les monachi cōstituerunt talē syndicū qd per hoc nō probat le-
gitima cōstitutio syndici. s. qd fuerit constitutus ab oibus vel a
maiori parte: qz ille sermo z illa indefinita si canonici. potuit ve-
rificari in duobus tantū: vt in. d. l. inter illa. in fi. de ver. sig. z in
l. libertas. s. si. de manu. testamē. z idē not. Bar. in. l. curiales.
C. de pred. cur. lib. x. **C** Et ex pressius in teste voluit Jnn. in. c.
auditis. de prescrip. in gl. in ver. excep. z ibi sequunt alij: z diffe-
runt doc. ibi z prefertim dñs Abb. ad modernus qd illud dictuz
2 Jnn. est no. ad hoc vcz qd licet indefinita equipollet vniuersali
l. i. si pluribus. de leg. iij. c. solite. de malo. z obe. tamē fallit in di-
cto testis z est ratio fm eum qz probatio seu dictū testis dē de
necessitate cōcludere. c. in pñtia. de proba. l. neqz natales. C. de
proba. **C** Preterea testis nō dicit qd viderit illos de canali pos-
sidere: sed laboratores noīe dñi Pauli modo sic vbi aliquis ap-
prehendit possessionē nomine meo nō precedēte ad hoc man-
dato non acquirit mihi possessio nisi secuta ratihabitio meā.
l. cōmunis seruus. in fin. l. si me in vacuā. in fi. z ibi no. de acqui.
poss. Sed nō apparet quod dictus de minimis Paulus vnquā
ratam

a **C** Credo. s. conf.
lxxvi. in fi. Ange.
trac. malef. ver. z
dic. ti. si de feu. co.
v. lxxppo. marsil.
sing. xix. z in rub.
de proba. fo. iij. l.
de minore. s. plus-
rium. num. lxxij.
ff. de questio. Bas.
l. vt vim. col. i. ff.
de iusti. z iure. l.
non solum. s. scien-
duz. col. si. de ope.
no. nuncia.

b **C** Antiquiori.
Pau. conf. cccx
xij. lib. ij. Ancha.
cōsilio. cclxxij.
Aler. ad Bart. l.
si duo. ff. vt possi-
d. conf. ec. lib. ij.
conf. xcvij. col. iij.
iij. conf. xcviij. co.
fi. lib. v. Bui. pap.
conf. xij. Eur. se-
nior. cōsili. xxiij.
col. i. Soci. l. rem
que nobis. col. ix.
q. ii. ff. de acq. pos-
ses. Baso. conf. xci.
col. iij. lib. iij. Ber-
tran. conf. clyxij.
ex progressu. col.
fi. lib. ij. conf. xcvi.
col. iij. vide tamen
Bal. conf. xxi. nu.
vi. lib. v. Bas. cōs.
fi. vi. lib. i. conf.
xci. col. i. lib. iij.

c **C** Oldra. s. con-
fi. vij. nu. ij.

d **C** Testis. j. conf.
cvij. col. pen. lib. i.
ii. Corn. conf. ciij.
li. i. Soci. l. si quis
cum totū. in prin.
de excep. rei indi.
Bas. conf. xci. col.
lum. ij. lib. iij. Frā.
rip. c. cum. m. fer. 9
ra. num. xi. de res-
scri. Curt. iunior
conf. xviij. col. fi.

ratam habuerit dictam apprehensionem possessionis nōe suo ergo sibi acquisita non fuit possessio. ¶ Non ob. si dicit Aug. tanquā heres pauli ratū habere: nam heres pōt ratū habere si cut defunctus. l. si sine. §. si procu. ff. rē rat. hab. l. si ab vna. ff. de neg. gest. no. Dy. in. c. ratū. z ibi Bar. in. l. pen. rem ra. hab. ¶ z ad hoc respōdeo q̄ illa ratihabitio ita demū pdesset si ille qui nomine pauli apprehendit possessionē possideret nūc tēpore ratihabitiois: ita elegāter decidūt dñi de rota decisione sua cōclusionē. c. lvi. inci. itē l. z amicus. z Inn. z Ant. de Bu. in. c. cū venissent. in vltimo dicto. de resti. spo. z tex. in. l. bonozū. ff. rem ra. ha. ¶ Requirit enim q̄ ratihabitio fiat re integra z in eodē statu. ¶ vt ibi. z no. Spe. in. ti. de obli. z sol. §. j. ver. sed pone obli. gasti. z no. Dy. z Bar. in. l. si vxor. §. si quis vxorem. ff. de adul. z Dy. in. l. pantonius. de acq. her. z alij in. l. si. C. ad maced. sed nunc possessio est apud alium qui nomine domini pauli apprehendit ergo ratihabitio nō releuat. ¶ Admō probat tunc nō uis testis quia deponit de auditu ab illis de pannis ergo non probat. vt. l. testis. cum vulga. C. de testib. sed dato q̄ ille Franciscus diceret se incidere ligna tanquā in loco domini pauli tamen nō acquirebat possessio dñi Paulo nisi secuta ratihabitio vt dixi supra circa proximū testē: z illud hic habeamus p̄ repeti. z eodē modo rīdeo ad dictū Bal. ¶ Non obstat dictū Baldini. xij. testis: q̄ etiam ipse non probat. tum q̄ dicit q̄ vidit dictā rem possidere per illos de canali z laborari per laboratores eorū non specificat aliquē de canali per cōsequens probatio est incerta z obscura z sic nō probat. l. pomponius scribit. §. si. ff. de rei vend. l. ita fidei. de iure fisci. ¶ Potuit enim possidere per aliquos de canali quozū Augustinus nō esset heres vel successor. ¶ Preterea interrogatus de causa sciētie dicit q̄ vidit ipsos incidere ligna z scilapare salices: nam dicit testis q̄ vidit ipsos nō dicit quos: vnde pōt referri ad laboratores quos supra nominauerat z ad illos in dubio debet referri relatio. tum q̄ dictū testis semper interpretat cōtra producētē. c. in presentia. de probat. plene no. in. l. inter stipulantē. §. j. de ver. ob. z in. l. si quis intētiōne ambigua. de iudi. tum etiā q̄ probatio debet interpretari fm cōmunem z frequentem accidētiam vt no. gl. z doc. in. l. neq̄ natales. C. de probat. sed ita cōmuniter accidit q̄ actus incidēdiligna z scilapandi salices sit per laboratores z non per dominos: ergo cum ille testis in assignatione rationis que debet attendi cū per illam dictū restringat vt in. c. cū causam inter. de testi. z plene declarat Bar. in. l. conuenticulam. in vi. col. de epi. z cler. z in. l. danda opera. in. xvij. col. C. qui accu. non poss. concludit dictum suum in apprehensione possessionis per laboratores vt iam dictum est: item non probauit Augustinus se esse heredem Pauli: ergo non potest ex dicta eorū possessione se fundare. ¶ ¶ Bozro vbi quis vult in possessorio retinenda obtinere cōtra possidentē cum titulo prout possidet Marcus oportet quod capitulet z deducat aduersarium possidere clam respectu sue possessionis alias non potest obtinere etiam si probat melius de possessione. vt voluit Bar. in. l. si de eo. §. si. de acq. poss. per. l. si rem aliquam. eo. ti. z dicit do. Joā. de Imo. z Pau. de La. z Roma. qui hoc sequuntur quod per hoc singulariter limitat text. in. d. c. licet causam. vbi probans de antiquiori possessione obtinet: z hoc factum nō est. ¶ ¶ Rur sus testes producti z Christophorus apparator z fere omnes testes Marci deponunt quod dicti de pannis possederunt dictum terrenum toto tempore vite sue sciente z patēte domino Jacobo de Canaliz nemine cōtradiciente: ergo possessio illorū de pannis non potuit dici clandestina. vt est text. in. d. l. clam possidere. de acq. poss. vbi dicit litera nec clam possidere inci pere qui sciente aut volente eo ad quem ea res pertinet aut ali qua ratione bona fide possessionem nanciscitur zc. ¶ Et plus est etiam q̄ interuenit probabilis causa propter quā dicti de pannis possessionem adepti fuerunt quia habuerunt causam a Jacobo Canalij vt deponunt testes marci. ¶ Item dato q̄ in possessorio melius probaret Augustinus q̄ nullo modo verum est vt probauit tamē semper debet effectualiter obtinere il le qui habet meliora iura in petitorio. vt in. c. cum dilectus. de causa poss. z proprie. z in. c. j. de resti. spol. l. bona fides. ff. de pos. siti. sed marcus habet potiora iura vt tunc ostendamus ergo zc. ¶ Quod autē Marcus habeat potiora iura cōstat q̄ Marcus habet titulū z possidet z sic dicitur habere quasi dominiū. l. j. z per totum. ff. de pub. z in. l. clauibus. de contrahen. empr. sed Aug. titulum non habet. ¶ Nec ob. q̄ sua allegata inuestitura habita a quodam asserto procuratore Archiepiscopi: quia non est probatum quod ille fuit procurator prout requirēbatur nec per instrumentum inuestiture probatur de mans dato dicti procuratoris: vt in. au. si quis in aliquo. C. de edens do. z in cap. cum in iure. cum ibi no. de officio deleg. etiam si in instrumento inuestiture notarius attestetur se vidisse instru

mentū mandati nisi inter easdem personas. l. optimam. C. de contrahen. z commit. stipula. z not. Spe. in. tit. de instru. edit. §. restat. versic. penult. z Ang. in repet. l. sciendum. in. viij. col. de verb. obli. z Ang. Alberi. de rosa. z Pau. de ca. in prealle. au. si qs in aliquo. ¶ Secundo ad hoc vt cōprehenderetur Augustinus in dicta inuestitura oportet eū probare se esse de descendētibz dñi Pauli. ¶ Tercio q̄ instrumentū inuestiture non cōcludit q̄no ad tenem de quo vertitur questio: quia licet iuxta foueam cōmunis: tamen per testes est probatū q̄ fouea noua dicitur esse fouea cōmunis: vt deponit Augustinus tertius testis. z sic cū sint due fouee probatio reddit dubia z obscura. in. l. duo sunt titij. de testa. tut. z in. l. ita fidei tue. de iure fisci. ¶ Et si dicatur q̄ fouea noua ibi eo tēpore non erat: sed antiqua tantū negatur q̄ ibi esset vna magis q̄ alia vnde allegat q̄ erat fouea antiqua: z nō est ita incūbit onus probandi. vt. l. ei qui. z. l. in exceptionibus. de probatio. ¶ Nec ob. q̄ aliqui testes dicāt q̄ illa fouea noua non dicit fouea cōmunis: quia respondeo q̄ q̄ magis creditur testibus affirmatibus q̄ negatibus quādo negatiua nō erat coarctata loco z tēpore: vt in. c. cum in tua. z ibi hoc Ant. de but. in not. de testi. z in. c. cū ecclesia. de causa poss. z propria. bene faciunt no. p̄ Bar. in. l. heredes palā. de testamē. z in. l. diem proferre. §. si plures. post glo. de arbi. cum glo. ¶ Quarto quia fundus seu possessio que dicitur. El tempo de la riva. de qua Augustinus dicit se inuestitum de fouea noua deponit: z quod potest dari informatio velut supplementum per iuramentū hec: q̄ in inuestitura illa fundus designatur p̄ vna petia terre: sed si trāscenderet foueam nouā essent due propter foueam diuidētem: vt in. l. locus. ff. de verb. signifi. z in. l. si quis duas. §. si quis partem. ff. cōmuniā predi. z docet communis vsus loquendi. ¶ Sexto per prescriptionem tit. x. annorum cum titū. z bona fide maxime iuncta possessione illorū de squartionibus: quia respondetur q̄ illi de pannis non possunt dici in mala fide: q̄ deponit testes de sua lōga prescriptione: z ille qui plōgum tēpus possedit presumitur in bona fide etiā si possederit contra ius commune: vt not. Inno. z cum eo transeunt docto. in cap. ij. de resti. in integ. per. l. ij. §. si seruus. de acquirē. poss. z Joā. and. in addi. Spec. in. titu. de teste. §. nunc videndum. in prima additio. magna. in versicu. item opponunt aduocati. z Archid. in. c. j. de prescrip. in. vi. z domi. Anto. in. c. ij. cum ecclesia. de causa poss. z proprie. z do. Abbas in. c. si diligenti. de prescrip. ¶ ¶ Secundo respondeo q̄ dato quod heres qui succedit defuncto male fidei possident nō possit complere prescriptionem inchoatam per defunctum ex sua propria persona bene potest incipere prescribere si non sit in mala fide: vt not. Dy. in regula possessor. de regu. iuris. in. vi. z no. Bar. in. l. vltia. de acquirenda possessio. C. z in. l. cum heredes. de diuer. z tempoz. prescri. z Bal. z Ang. in. l. sed si ego. §. partus. in fin. de pub. z Ang. in. l. nihil. C. pro herede. z Ly. z Jo. de Imo. in. l. sequitur. §. heres. de vsucapio. Respondeo quod tempus quod possidebat per se Marcus est sufficiens ad prescriptionem cōplendam si bene inspicatur tempus tit. sui z tempus litis morte. ¶ Nec ob. q̄ quod Augustinus interrupit: quia respondo quod illi testes non dicunt quod possederit Augustinus circa foueā. Nec ob. q̄ q̄ dicit quod circa possederit accipiendo fructus: quia respondeo quod dictum istius testis non concludit: quia illa verba ab vno anno citra dicūtur verificari etiā si eadem die qua testis testificatus est Augustinus possedis set: vt declarat Jo. And. in. d. c. licet causam. per illum text. de probationib. z per Bar. in. l. celsus. in vlti. col. de vsucap. z in. l. si post. de rei vendi. z Bal. in. l. indicia. de rei vendi. z in. l. falsis. de furtis. ¶ Non ob. q̄ quod Augustinus fuerit minor z sic prescri. non currat aduersus eum: quia dico quod cum sit probatum per confessionem marci quod Augustinus esset minor tempore eridarum tamen ab illo tempore postea ante litem motam transuerat decennij quo potuit compleri prescriptio cum non constet quod post tempus eridarum fuerit minor z non sequitur aliquis fuit minor heri: ergo z hodie est minor. l. spadonem. §. qui absolutus. de excu. tuto. ¶ Ex his patet iudicio meo euidentis responsio vel resolutio dubiorum: z ad predictorum confirmationem placeat domino iudicanti diligenter respicere responsiones egregie datas addubia per prestantem virum Marcus ante dictum de cuius morte non est cum aliena iactura locupletari teste vulgari zc.

¶ Statu. Alex. l. q̄ meo. col. ij. ff. §. acq. poss. Bal. in dispu. incip. accusatus de viturba. col. vij. Cor. cōfil. xlvj. col. pe. §. si. cc. xxi. col. fi. li. ij. Soci. l. j. §. si iusserim. i fi. de acqui. poss. Bal. l. generaliter. eo. ti. Bertrā. cōfi. clxxij. q̄ difficultas. co. v. lib. j. §. si. ccxj. viso p̄cessu. li. ij. deci. l. cōtract. nu. xv. de reg. iur.

¶ Pōt. idē Ale. j. lib. ij. cōfi. xxxix. col. ij. z bene licet aliter velit. in cōfi. iij. col. ij. cōfi. xcix. co. ij. lib. ij.

Summarium.

¶ Subditus delinquens extra territorium non statuti sed iuris communis pena punitur.

Libri Primus Consiliorum Alexandri.

- 2 Delictum attentatum non perfectum mitius extra ordinem punitur.
- 3 Iudex habens arbitrium non continuo potest imponere penam mortis.

Consilium. CXI.

Ponderatis verbis ^{inquisitio nis foro} mate contra nefum quondā Lazari franci ciuē lucanū et responsione facta dicte inquisitioni necnon statuto sub rubrica de pena facientium congregationē vel ligam cū bannitis. **C** Dubiū facit dispositio dicti statuti q̄ penā mortis imponere videt̄ ei qui fecerit aliquā cōiurationē vel conspirationē ligam vel congregationē cū armis cum vno vel pluribus bannitis ad mortē seu ad penā corporalē in dānū seu dedecus lucane ciuitatis vel in dānū seu periculū alicuius persone vel loci. **E**t eadē pena puniendus est ille qui in ciuitate tractaret vel quomodolibet attentaret q̄ aliquis bannitus simul cū pluribus non bannitis intraret cū armis in territorium lucanū in dānū vel dedecus lucane ciuitatis vel alicuius singularis persone. **E**t subdit statutū q̄s quo ad dictā penam imponendā in predictis non interfit an dānū fuerit secutum vel non. **S**ed ex cōtentis in dicta inquisitione et maxime in duobus primis capitibus apparet dictū inquisitū fecisse contra dispositionē dicti statuti. **I**git̄ videt̄ q̄ debeat puniri pena mortis attēto q̄ cōfessus est oīa et singula in inquisitione contenta esse vera et quāuis in responsione subiunxerit se nō fecisse predicta animo malignandi tamē hoc nō releuat: tum q̄ cū illa sint de genere prohibitorū presumit̄ q̄ dolo fecerit. l. si non conuict̄. C. de iniur. 2. l. i. C. ad. l. Corn. de sica. c. i. de presump. **T**amē in proposito sentio de iure dictū nefiū nō esse dānandū ad penā dicti statuti. i. ad penā mortis: sed alia penā iudicātis arbitrio s̄m q̄s infra declarabit̄: q̄ illa delicta per dictū inquisitū nō fuerunt cōmissa in territorio lucano: sed extra, vt patet ex narratis in inquisitione: vtz in ciuitate Seberne. et in castro nūcupato benego in bressia imole. **I**nde posito q̄ cōtra ciuem lucanū talia perpetrante extra territorium lucanū possit inquiri per dñm pretorē ciuitatis lucane tamē nō d̄z puniri s̄m statuta ciuitatis lucane: sed s̄m dispositionē iuris cōis: vel s̄m statuta loci in quo cōmissum est delictū si illius loci statuta de hoc disponerēt. **E**t hoc saltē attēto q̄ in d. statuto ciuitatis lucane nō est cautū q̄ predicta pena puniat̄ etiā ille qui extra territorium aliq̄s predictorū cōmississet sicut cōcludit Bart. in l. cūctos populos. C. de sum. trini. et fide catho. in. viij. q. ver. que ro quid si statuto hoc nō caueat et c. maxime per id q̄ habet in l. i. C. vbi sena. vel clarif. in l. si fundus. ff. de euic. 2. l. cū vnus. §. ij. ff. de bo. auf. iudi. pos. et expressius in. c. vt animarij. §. j. de cōstit. in. vi. vt ibi latius per eū referent̄ etiā q̄s quātū ad casum nostrū: scz q̄s nō debeat puniri pena dicti statuti. **I**dē tenuit Odo. et Albertus de Sandino in fi. sui operis maleficiorū hoc etiā tenuit Ja. de Bel. in l. i. C. de emanc. liber. Bal. in d. l. cūctos populos. in lectura ordinaria. circaprin. vlt. charte. et etiā Sal. ibi in ver. ij. questio est et c. Bal. in l. ij. C. de eunu. et in res. peti. l. neganda. in. viij. col. C. qui accu. non pos. et in l. extra territorium. in. ij. q. ff. de iurif. om. iud. **E**t de Anch. in repet. c. postulasti. de foro cōpe. in. liij. alias. v. oppositione. vbi respondet ad l. si quis in hoc genus. C. de epis. et cler. vbi iudex secularis punit delictū cōmissum in ecclesia s̄m legē suā: et tamē delictū nō est cōmissum in suo territorio: nā respondet ipse ibi q̄s licet locus ecclesie sit exēptus: tamē remanet de territorio si non exemptus ibi delinquat sicut ecclesia et exēpta remanet de diocesi. vt no. Jo. An. in. c. si propter. in prin. de prescri. in. vi. in nouella. **E**t secūdo respondet q̄ exemptio inducta in fauorē ecclesiarū nō cōplectit̄ eos qui intra ecclesiā deliquerunt. c. in ter alia. de immu. eccle. et sic licet ecclesia possit cōtra tales procedere tāquā cōtra sacrilegos. vt no. in. c. cōquestus. de foro cōpe. tamen laicus ratione delicti potest etiā per suum iudicē puniri ita q̄ contra tales accumulatur forus foro. et iura iuribus accumulatur. vt in. c. cum sit generale. de foro competentī. **T**ercio modo respondet quod. d. l. si quis in hoc genus. non obstat quia non loquitur de puniendo subditos penis statutis sed penis iuris cōmunis: et hoc fatendū est fieri posse: vt. §. dictū est et probatur in l. mercatores. et in l. non solū. C. de com. mer. et merca. **F**ortius voluit Jo. And. et Jo. de Vig. in d. c. vt animarij. et Dominicus de sancto Beminiāno ibidem in. liij. col. quo ad casum nostrū. et clare Ant. de But. in. c. a nobis. el. ij. in vltima col. de senten. excom. et do. Abb. ibi in. c. si in penu. charta. de foro compet. q̄ etiā si statuentes expresse

disposuissent penā illam imponi subditis suis etiā pro delicto cōmissō extra territorium non posset operari statutū effectum suum pro delicto cōmissō extra territorium per rationē generalē positam in. d. c. vt animarij. in fine dum tex. dixit ibi q̄s subditi alicuius episcopi cōmittentes furtū extra diocesim nō incurrūt penā statuti editi ab episcopo cōtra cōmittentes furtum eo q̄ extra territorium ius dicenti impune non paretur vt ibi. 2. l. fin. ff. de iurif. om. iud. hec igitur ratio generalis ostendit q̄s etiā si in statuto contineret̄ quod subditi inciderent in penam statuti quamuis delinquerent extra territorium. tamē non ligarent̄ tali pena: et hoc saltem in delicto affirmatiuo commissō extra territorium prout est casus noster etiā si esset tale factū ex quo de iure cōmuni resultaret delictum. vt patet in. d. c. vt animarij. et istā opinio. sequitur etiā ibi Ant. de But. in repe. **T**amen hoc vltimū non pono pro constanti. scz q̄s statuentes non possint expresse statuere q̄s certa pena vltra dispositionem iuris communis imponatur subdito pro delicto commissō extra territorium quia istud nō est necessarium q̄s ad casum nostrū attento quod dictū statutum simpliciter loquitur. **P**lus voluit Odo. in disputatione quam refert et sequitur Jo. An. in addi. Spe. in tit. de compe. iud. adi. §. j. in addi. incipiente antequā et c. in ver. longe plus Odo. disputauerat lucano et c. Bald. in addi. Spe. in tit. de senten. in. xxiij. columna. in ver. sententia lata ex inquisitione et c. Bald. in repetitio. magna. d. l. cūctos populos. in. xxiij. colum. in ver. ij. membro et c. scilicet quod contra subditum delinquentem extra territorium puta homicidij non possit iudex loci domicilij procedere per viam inquisitionis quamuis statutū loci domicilij dicat de omni maleficio posse per dominum pretozem inquiri: q̄s debet intelligi de maleficio commissō intra territorium. de maleficio autem commissō extra territorium poterit solū procedi per viam accusationis. per quam tantū procedi potest de iure cōmuni et nō per viam inquisitionis regulariter. l. rescripto. §. si quis accusatozem. ff. de mu. et hono. et no. in l. ij. §. si publico. ff. de adul. **T**amen quia in hoc aliqui contradicunt: ideo ista eorū conclusio non est illa que mouet. sed prima videlicet quod dictum statutum simpliciter loquens non debet attendi quo ad penā mortis imponendam pro delicto extra territorium lucanum commissō. **N**ec ad hoc ob. quod Ang. in l. i. ff. de iurisd. om. iud. et in sua disputatione incipiente. bononiensis a sua ciuitate bannitus. in primo dubio tenuerit contrariū vbi reprehendit opi. Bar. et sequa. qui tenebant quod si in statuto expresse impone ret̄ pro aliquo facto commissō extra territorium certa pena subditis statuētium deberet seruari statutū per l. i. ff. de decre. ab ordi. fa. tamen non ita esset si statutus simpliciter loquatur non disponendo specificē de delicto q̄s committeretur extra territorium. nam dicit Ang. hoc non videri verum quia si potestas ligandi subditū extra territorium competit statuētī vt fatetur Bar. quare statutū simpliciter loquens non debet comprehendere eū statum simpliciter et indistincte loquat̄. l. ij. §. generaliter. ff. de leg. prestan. et in l. de pretio. ff. de publi. **E**t propter hoc dicebat ipse non esse vim in hoc scilicet an statutū expresse loquatur de delicto commissō extra territorium an vero simpliciter: sed solum debere considerari an statutū disponat super eo quod trahit secū executionē. et tūc non ligatur substitutus contra faciens extra territorium. ita procedit tex. in. d. c. vt animarij. §. statuto. dum loquitur in statuto infligente pro furto penam excommunicationis que trahit secum executionem. et illa executio sumebat̄ initium extra territorium immediate furto perpetrato et cōstat executionē extra territorium incipere nō posse. d. l. cū vnus. §. pen. et in d. l. extra territorium. sed vbi executionē secum non trahebat dispositio statuti. tūc bene ligabit̄ cōtra faciens extra territorium: q̄s in potestate eius dicentis est carcerem obligationis imprimere in subditū extra territorium. et hoc apparet in omnibus sententijs que ferunt̄ cōtra absentes extra territorium iuxta l. absentē. ff. de penis. l. ij. ff. de acq. reis. **Q**uod ad ista respondeo q̄ quāuis tex. in. d. c. vt animarij. §. statuto. loquat̄ in pena excoicationis tamen ratio ibi posita in fi. est generalis ad oēs penas dñi dicit cū extra territorium ius dicenti impune nō pareat̄ nā statuens dicit ius dicēs: q̄s statuere est iurisdictionis l. nulli. C. de sen. et no. gl. et doc. in l. ij. ff. de iurisd. om. iud. et Bar. in l. omnes populi. in prin. ij. col. ff. de iusti. et iure. et Jan. in. c. cū accessissent. de constit. cum fi. **E**t cum ibi in l. ponitur. ratio generalis licet dictū precedens sit speciale tamē extendit̄ decisio facta in illo casu specialiter ad oēs alios casus in quibus militat illa ratio generalis. vt l. regula. §. si quis. et ibi not. Barto. de iur. et fac. igno. et gl. in cle. j. et not. do. de sancto Beminiāno in. c. statutū. §. cū vero. in vlti. col. de rescri. in. vi. cūz simi. **E**t cū sit cōmunis opi. q̄ statutū simpliciter loquēs et penam imponens nō comprehendat quo ad pene statuti impositionem subditum

subditū cōtra facientē extra territorium: vt ptz ex supradictis: igit nō debemus ppter opi. Ang. in. d. l. si. recedere a cōi opī. in iudicādo. l. ij. circa prin. ff. de off. q̄sto. in. l. j. ff. de senat. z not. doct. in. c. ne innitatis. de cōstit. z in. c. capellanus. de ferijs. cū suis vulg. concordantijs. ¶ Ex quibus resultat cōclusio q̄ nō pōt imponi pena dicti statuti lucani dicto Hefio p his q̄ extra territoriu lucanū cōmissa sunt per eū: sed solum pena iuris cōis si de pena imposita a statuto loci delicti non appareat. ¶ Idcirco videndū est que possit esse pena iuris cōis: z dico q̄ quū specialiter nō sit pūsum de specifica, pena erit puniens dus extra ordinē. i. iudicantis arbitrio. l. j. §. exploratores. ff. de effrac. l. hodie. z ibi not. ff. de penis. z optime probatur in. l. iij. vers. stellionatū. z vers. z generaliter. cū seq. ff. de crimi. stellio na. ¶ Pro hoc bñ facit. l. sacularij. iuxta prin. ff. de extraord. crimi. vbi est tex. notab. ¶ q̄ ille qui ingreditur domū alienius tñ non deuenit ad actū perfectū furādi puniē extra ordinē: vt etiā ibi no. p. Bar. ¶ Preterea quū pro actu cōfirmato z pfecto. l. imponeret aliquā penā determinatā z postea contingit fuisse attentatū illud delictū z tñ nō sit pfectū cōfirmatū si res perit q̄ lex specialiter imponat eandē penā vel aliā limitatam debet illa imponi: vt. l. j. C. si quacūqz predi. pot. z. l. is qui cūz telo. C. de sicca. Sed si non reperit specialiter determinata tūc mitius a puniē. §. extra ordinē iudicātis arbitrio: vt probat in. l. j. in prin. ff. de extraordiarijs crimi. iuncta. l. quāuis adulterij. in fi. C. de adul. ita not. Ray. Bal. z Ang. in. l. j. §. hec autē verba. ff. quod quisqz iuris. que verba reputat Bal. ibi notabilia. ¶ Cum igit ea que attēta z tractata fuerūt per dictū nescius nō fuerūt perfecta z ad exitum perducta debēt mitius puniri. ¶ Nec pōt iudex arbitrari de pena mortis: ptz primoper id q̄ dicit Bal. in. l. quicūqz. in vlti. col. C. de ser. fugi. in ver. z scias q̄s arbitrarijs zc. vbi dicit q̄ vbi pena est arbitraria non grauior s̄ mitior pena est imponēda per iudicē cuius arbitrio cōmissum est: alleg. no. per gl. in. c. de causis. in verbo certa. de off. fi. deieg. z ita etiā no. Bal. in. l. j. in fi. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. ¶ Pro hoc bene facit q̄ vbi pena cōmittit iudicantis arbitrio b̄ si delictū est tale pro quo nō appareat de iure cōi vel cōsuetudine loci impositā esse penā vltimi supplicij non d̄z iudex arbitrari de pena mortis: q̄ eū arbitriū intelligat de arbitrio boni viri. l. fidei cōmissa. §. quāqz. ff. de leg. iij. l. j. ff. de leg. ij. l. societate. §. arbitrorū. ff. pro socio. nō debet arbitrari eū puniri plusquā de iure cōi permissum est eū dānandū. l. cōtinuus. §. cū ita. ff. de ver. ob. z. l. vir bonus. ff. iudicatū solui. z declaratur per Bar. z notabiliter post glo. in. l. si qua pena. in fin. ff. de ver. sig. z per gl. z doc. in. c. super his. de accusa. z no. in proposito clare Jo. de Imo. in. l. ij. ff. de publ. iudi. z in. c. ex literis. de constit. post do. Cardina. florentinum ibi. Et Jo. de Imo. in. c. inquisitione. super gl. in verbo alio qui. de accusa. dādo intellectū ad gl. reputatam singularē in. §. in summa. in sit. de iniurijs. que voluit q̄ vbi iudex habet arbitriū in penis imponendis possit arbitrari de pena mortis: nā illud procedit vbi tales erant circūstantie delicti q̄s pro eo veniebat de iure communi vel ex cōsuetudine imponenda pena mortis alias secus per predicta: z argu. eius q̄s habetur in. c. sicut dignum. de homicid. z in. d. l. sacularij. §. sunt quidā. z predicta. l. j. §. fin. z ita est etiā de mēte Bal. in. l. si. in fi. ff. de rerū diuisio. z in. l. j. in fi. C. de his qui latro. z in. l. incredibile. C. de penis. z Ang. in. l. miles. §. edictum. ff. de testamē. mili. z Ant. de Bu. in. c. de causis. de offi. deleg. vbi etiā pro hoc allegat not. in. d. c. inquisitionis. z per not. per glo. in. l. quid ergo. §. pena grauior. ff. de his qui not. infamia. z pro hoc etiā bonus tex. in. l. ij. §. j. iuncto. §. penul. ff. de crimi. stelliona. ¶ Et secundum hoc saluatur alia gl. in. l. sacrilegij. la. ij. in prin. in verbo considerandū. ff. ad. l. iul. pecu. que sentit q̄s pena extraordinaria seu arbitraria non sit pena capitis: vt voluit etiā Old. in. l. j. per illum textum. ff. de furtis. z Bald. vbi tenebat contra gloss. in dicto. §. in summa. per dictam. l. primam. ff. de furtis. ¶ Et fortius voluit glo. in. c. inquisitionis. in verbo alio qui. scilicet quod vbi pena est imponēda arbitrio iudicis non debet imponi pena ordinaria: sed mitior. ¶ Tamen cōmunis sententia est quod attendi debeat an qualitas delicti z circūstantiarum sit talis quod de iure communi vel cōsuetudine sit pena mortis imponenda: z tunc imponi possit alias non per supradicta prout etiā cōcludit Ludou. Roma. in rubrica. ff. de arbit. ante medium. vbi etiā ad hoc allegat nota. per Bald. in. l. conuenticulam. in. iij. colum. C. de episco. z cler. z in. l. ij. C. de proba. z. d. l. post tres. in. xi. columna. ¶ Sed in proposito nostro de iure communi non reperitur quod imponi debeat pena mortis: vt dixi: nec etiā ex cōsuetudine presupponitur apparere quod imponatur pena mortis in huiusmodi casibus attentis circūstantijs scilicet pro delictis cōmissis extra territorium lucanum, nec in cas

su isto deberet attendi cōsuetudo ciuitatis lucane, sed loci delicti perpetrati per. d. l. j. C. vbi senatores vel clarif. z dixi vbi aliquid de cōsuetudine ciuitatis lucane appareret circa impositionem pene mortis potuisset illud procedere vigore dicti statuti pro delictis in territorio lucano cōmissis, z sic non faceret talis cōsuetudo ad rem de que in presentiarum agitur: bene facit tex. in. l. j. in verbo in eodem cōtrouersariū. C. que sit long. consuetu. ¶ Nec predictis obst. si diceretur quod imo etiā pro conspiratione z congregatione cum armis de iure communi est pena mortis. l. denunciamus. C. de his qui ad ecclesias confug. quia respondeo quod loquitur de eo qui actu fecit conspirationem z congregationem z cumulum vt rueret in ecclesiam z ad preiudiciū auctius: z iste non est casus noster. z idem est si facta esset similis congregatio pro deponendo pretozem ciuitatis. l. j. C. de sedi. z idem pro eo qui conspirationem fecisset populo concitato ad seditionem: vt. l. si quis aliquid. §. autoris. ff. de penis. z ibi etiā dicitur q̄ non semper damnatur pena vltimi supplicij. vt ibi patet in. c. j. conuenticulam. de pace iuramen. firman. z not. Hostien. z Joan. Andr. in. c. si. de testi. cogendis. ¶ Et per illa iura ar. a speciali: patet quod iste: qui non processit ad actus: de quibus in dictis legibus penam mortis imponentibus: nec ad seditionem processit: que est turbatio publice quietis. l. j. z. ij. C. de sediti. z ad quod non tendunt verba inquisitionis non est puniendus pena mortis, a sed alia iudicantium arbitrio cum non sit specificata. ¶ Et per predicta etiā patet responsum ad id quod dici posset contra dictum inquisitum, videlicet quod quedam alia commisit intra territorium. de quibus sit mentio in inquisitione post primum z secundum capitulum. quia dico quod illa non sunt talia que ex forma dicti statuti exigant penam vltimi supplicij, sed sunt leuioza predictis. ¶ Nec ob. etiā de iure communi. patet deberi eorum occasione penam mortis etiā si dolus malus intercesserit. d. l. ij. ff. de crimine stelli. Ex quibus concludo vt supra dictum nescius esse puniendum iudicantis arbitrio z non pena vltimi supplicij zc.

Summarium.

- 1 Emphyteutice remittitur pensio propter inundationem vel bellum,
- 2 Pensionis fit remissio: si correspondeat fructibus in quibus caditur lesio vltra dimidiam.
- 3 Emphyteuta z cōductor ad longū tēpus quomodo differāt.
- 4 Remissio non fit propter casum preuisum.

Consilium. CXII.

Videtur in presenti cōsultatio ne Prima consideratione dicendum conductori nullam de iure remissionem fieri debere quia ex quo est conductor obligatus singulis annis ad pensionem soluendam: z sic in perpetuum dicitur esse emphyteuta seu ad instar eius in. §. adeo. insti. loca. l. predia. z ibi glo. j. C. de lo. predi. rur. lib. xj. ff. si ager vectig. nec refert quo nomine a contrahentibus nuncus pentur: vt ndt. Bar. z alij in. l. j. C. de iure emphyteu. z in. l. si finita. §. si de vectigalibus. ff. de dam. infec. z Spec. in tit. de feud. do. §. ij. vers. xl. ad fi. z not. doc. in. c. potuit. de locatio. z Bal. l. si clientulus. in princip. de alie. feud. z in. c. j. §. si libellario. quibus modis feud. amit. et in titu. de pace constan. in verbol. bellorum. in rubrica. C. de iure emphyt. z in. l. liberti. in vltima colum. C. de oper. liberto. ¶ Sed emphyteuta indistincte tenetur ad pensionem quousqz res tota perempta non sit. l. j. C. de iure emphyteu. z in. d. §. adeo. z ibi nota. ¶ Secundo pro hoc videtur tex. in. §. quia vero le. in auf. de non alie. colū. ij. vbi expresse dicitur non debere remissionem fieri pensionis annue: sed pensio conuenta prestanda est. ¶ Tertio pro ista parte videtur tex. in. l. quicūqz. la. j. C. de fun. patri. lib. xj. vbi emphyteute propter sterilitatem nō fit remissio. ¶ Quarto quia tex. in. d. §. adeo. dicit quod habet separatam naturam iste contractus a cōtractu locationis: vnde diuersus est titulus de locat. a tit. de iure emphyteutico: vt habetur in. C. ergo nō debet fieri remissio sicut fit simplici conductori iuxta. l. ex conducto. in prin. z in. l. si merces. §. vis maior. ff. locat. ¶ Quinto probatur autoritatibus quia istam opi. videtur tenere glo. in. d. c. potuit. in gl. pen. ad fi. z Spe. in titu. de loca. §. nunc aliqua. vers. cxxij. z Lyn. in. l. j. C. de iure emphyt. ¶ Sed premissis non obstantibus contrariam sententiam de iure probabiliozem

Casitius. Bal. l. si quis non dicā rapere. C. de epif. z cler. Bhi. Fran. c. j. in fi. de homicid. in. vj. Fra. Rip. tract. de peste. fol. xcij.

Arbitrio. J. li. vj. consi. xij. Lespo. Rep. l. si fugitiui. C. de ser. fugi. deci. l. qui iurisdictioni. ff. de iurisd. om. iudi. c. ex literis. colū. v. vj. de cōsti. c. de causis. col. ij. de offi. delega. Anto. Corf. in Repe. vers. pen.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

esse puto: qz si fundus ab aquis totus submersus: et tunc nulla pensio debet qualiscunqz pensio esset modica vel magna quia perinde est ac si illo anno fundus in totu petisset. l. cū vnus. §. si. ff. de peri. et cōmo. rei vend. l. inter dū. §. q. ex naufragio. ff. de acq. pos. et ibi in terminis nostris firmat hoc Bar. et Jo. And. in addi. Spe. in ti. de loca. §. nūc aliqua. ver. xxv. in addi. insci. quid sterilitas vbi refert ita tenuisse Guido de su. in l. dānum. C. loca. idē tenet Ja. de Are. l. Ray. Bar. Ang. et Sali. in d. l. j. C. de iure emph. dum cōcludunt qd siue propter inundationem siue propter guerrā emphyteuta nihil percipere possit nullā pensionē soluere tenet pro illo anno. idē tenet do. Card. Be. de Anc. et Jo. de Imo. in d. c. potuit. qz paria sunt rem esse inundatā vel casinate peremptā aut ab hostibus occupatam. d. l. cum vnus. §. si. in fi. iuncta. l. iij. §. labeo. ff. de acq. pos. et res dicit perempta vel deperdita quādo eius vsus haberi non pōt. ff. de fur. l. si is qui rem. §. eū qui. et ff. fur. ad. nau. cau. l. j. et l. si constante. §. si vxor. ff. sol. mat. ¶ Secūdo principaliter qz dato qz res in totū nō sit submersa vel inundata: sed pro maiori parte ita qz perceptū sit minus dimidia^a parte fructuū percipi cōsueuerunt tamen attento qz pensio annua non erat modica: sed erat correspondens fructibus et sic nō soluebatur quid minimū in signū recognitionis dñij debet pro rata fieri remissio mercedis hoc probat per tex. in d. §. qz vero leonis. in auf. de nō ali. cū ibi nō vbi habet qd res ecclesie quādo a principio dat in emphyteusim potest cōcedi cū diminutione sexte partis illius pensionis que quolibet anno percipi posset: et hoc ex eo qz talis diminutio cōpensari debet cū sterilitate fructuū propter quā emphyteuta remissionem habere nō pōt: et sic innuit ibi aperte quod vbi cōcessio fieret pro pensione correspondente ad fructus absqz aliqua diminutione: tūc propter sterilitatē fieret remissio: qz alias nil haberet emphyteuta in recompensationē: hoc ibi expresse videtur velle Ja. de Bel. qui dicit qd ibi nō sit propter sterilitatem remissio: qz sibi fuerat a principio res concessa cum diminutione sexte partis pensionis. ita dicit ipse in. iij. opp. ¶ Tertio pro hoc videt tex. in auf. de non alien. in. §. lex ita. in fi. alias. §. dudum. vbi patet qd illa remissio sexte partis de qua proxime dixi sit a principio cōducēti in emphyteusim propter periculū sterilitatis et alterius casus fortuiti qui ad eū spectat. ¶ Quarto qz hoc expresse voluit gl. relata ad tex. in auf. perpetua. in verbo sextā partem. C. de sacrosan. eccle. que vult qd emphyteuta eccle. remissionē petere non possit propter sterilitatem ex eo qz sit a principio diminutio sexte partis: vt dixi nec per hoc erit deterioris cōditionis ecclesia quam priuatus: quia si ecclesia sit grauata in vno: scz in diminutione sexte partis releuat in alio: vt nō teneat ad remissionē faciendā emphyteute propter casum sterilitatis qd secus est in priuato. et sic vult gl. qz priuatus concedens in emphyteusim pro integra et solita pensione sine aliqua diminutione teneatur ad remissionē faciendam in casu sterilitatis: nec intelligitur illa gl. in cōductore simplici in emphyteusim: quia ex diuersis non recta fit illatio. l. fin. ff. de calum. l. eum actum. ff. de neg. gest. sed bene voluit gl. scire qz in isto casu iudicetur idem qz de conductore simplici: qz eadē est ratio cum soluat pensio nem fructibus correspondētē sicut simplex colonus ita potest intelligi text. in l. si vno. in princip. in verbo vectigalis. ff. locat.

3 ¶ Quinto probat: nam licet in conductore ad longū tēpus transeat vtile dominiū sicut in emphyteuta. l. j. in fi. cum. l. seq. ff. si ager vectig. l. j. §. qd autē. ff. de superfi. tamē conductori ad longum tēpus sit remissio mercedis propter sterilitatē vt firmat Be. l. y. et Bal. in d. l. j. C. de iure emph. et Be. de Anc. et Jo. de Imo. in preallegato. c. potuit. super gl. pen. et ideo Ang. in d. §. quia vero leonis. vbi assignat optimā rationem ad propositū. Hāc dicit qz ideo emphyteute nō sit remissio propter sterilitatē: quia emphyteuta prestat pensionē in recognitionē dominiū: et ideo cū dominiū vel ipsius rei substantia duret durare debet pensio: sed simplex cōductor soluit pensionē pro vsu rei. l. in lege. §. colonus. ff. locat. ideo fit ei remissio propter sterilitatem. lex conducto. §. j. et l. si merces. §. suis maior. ff. eo. ti. queratio similiter fm eum habet locū in conductore ad longum tēpus: ideo fit remissio ex qua ratione patet qz quando emphyteuta soluit pensionem correspondētē fructibus: et sic pro vsu rei nō autē soluit quid minimū in signū recognitionis dominiū debet ei fieri remissio sicut conductori ad longū tēpus cum eis similitudinem habeat: et de eius natura magis participet hoc casu. arg. l. legatis. §. si vnus. ff. de legat. iij. l. queritur. ff. de statu hominum. cum simi. ¶ Sexto, quia contractus emphyteuticus proprius est et presertim inspecto communi vsu, quando aliquid a principio datur concedenti: vt si res valet mille dantur centum vel ducentum vsqz ad certam generationem: et singulo anno soluitur quid modicum in signū

gnū recognitionis dominiū. vt no. glo. in d. c. potuit. et Jaco. de are. et l. y. in d. l. j. in. §. q. C. de iure emph. vbi pro hoc plura allegauit ibi idem tenet Jac. but. et Bar. in prin. et idem sentit Jo. and. in addi. Spe. in tit. de loca. in. §. nunc aliqua. super ver. iij. dum ponit differentiam inter contractum locationis et emphyteusis: et dicit qd pro emphyteusi modica soluitur pensio et ita dicit etiam habere consuetudinem: secus dicit in locatione, quia locator alias locatio rescinderetur qn̄ deceptio vel lesio esset in pensione: vt qz locatio esset facta pro minus dimidia: vt per doc. in l. j. C. de rescin. vend. et in c. dilecti. et in c. pe. de emp. et vend. et per Spe. in tit. de emp. et vend. §. nunc dicendum. el. ij. vers. sed nūquid predicta. et de tali emphyteusi. l. j. cū simi. C. de iure emph. ¶ Septimo confirmat autoritabus: hoc enim voluit Bar. in l. j. C. de iure emph. in. §. opp. volēs quod ideo est qz in emphyteusi non fit ommissio mercedis quia datur pro modica pensione in signū recognitionis dominiū: secus in alia locatione. idē tenuit Bald. ibi in. §. opp. et Ang. in d. §. quia vero leonis. et Ant. de but. et Jo. de Imo. in d. c. potuit. in glo. pe. et ideo dixit Bar. in d. l. j. in versic. quero dicitur hic quid si res emphyteutica non pereat: sed pereat in tantum quod ex eo quod superest nō possit percipi fructus sufficiens ad pensionem nō tenebitur emphyteuta ad integrā pensionē. ¶ Ad allegata in contrarium facilis patet responsio ex superioribus dictis: nam nō ob. l. j. C. de iure emph. et d. §. adeo. qz respondet primo qd si res fuit tota inundata cēsetur perempta: vt patet ex predictis: et plene probauit in. §. arg. vlt. partis: et sic sumus in casu dicte. l. j. durante enim dicto tēpore prestari non potest in aliquo patientia conductori. igitur cōductor non tenetur: hec est enim ratio propter quā re in totū perempta emphyteuta non tenetur: quia dominus non potest adimplere contractum ex parte sua. i. prestare patientiam: ergo sibi actio denegatur. l. iulia. §. offerre. de act. empt. et d. l. ex conducto. in prin. et in. §. j. et in proposito not. Bar. in d. l. j. in. §. oppo. ¶ Secundo respondeo quod dato qz res in totum non fuerit inundata tamen ex quo pensio erat correspondēs fructibus et casu fortuito non potuit fructus percipi et damnum fuit enorme: quia fructus percepti non ascendunt ad dimidiam eius quod percipi consuetū est non debetur pensio per iura que pro ista parte allegantur que ostendunt quod. d. l. j. cum simi. loquitur in emphyteuta soluente modicam pensionem in recognitionis nem dominiū secus in alio vsuario soluente pensionem pro vsu rei. iura enim distinguuntur et limitantur per alia iura. l. sed et posteriores. ff. de legi. c. cum expediat. de election. in. vi. nec iudaice intelligi debent. vt dicit gl. in l. damni. §. si is qui. vers. sic. aliquas. ff. de damno infecto. ¶ Non ob. tex. in d. §. quia vero leonis. quia imo facit pro vltima conclusiōe: vt probauit. §. in. §. arg. vltime partis. ¶ Non ob. d. l. quicumqz. quia potest responderi prout ad primum argumen. extitit responsum. ¶ Vel aliter quod ibi loquitur in eo qui conduxit rem que tunc erat euidenter sterilis: vnde ratione talis sterilitatis audiri non debet si remissionem petat: quia hoc sibi imputari debet. l. qui bona. §. de illo. b. de damno infecto. l. fi. C. de despon. notat glo. in l. habitationem. in fin. ff. loca. et vnde si quis conduxit fundum tēpore guerre et impediatur propter guerram vtire locata nō poterit aliquam remissionem petere quia guerra isto casu non annumeratur casui fortuito: sed culpe per dictam rationem. ita dixit Bald. de pace constan. in verbo vassalli. el. ij. referens ita tenuisse l. y. in additio. in d. l. ex conducto. in. §. primo. et idem Bald. in l. si ea lege. in vltima columna. C. de vsuris. ¶ Nec obstat etiam qz contractus emphyteusis debet habere separatam naturam a cōtractu locationis: quia ad hoc potest responderi qz illud est verum in propria et communi emphyteusi: scilicet quando conceditur pro modica pensione: secus quādo pro magna vt in superioribus dixi. ¶ Vel etiam dici potest quod erit differentia in multis quia contractus emphyteuticus requirit scripturam: vt in d. l. j. secus in alio contractu. l. pactum. C. de pactis. l. contrahitur. ff. de pignoz. sunt et alie plures differentie enumerate per gloss. in dicto §. adeo. et per Speculato. in dicto §. nunc aliqua. vers. iij. et per docto. in dicta l. j. ¶ Non obstat not. per glo. penult. in dicto c. potuit. cum simi. quia habet locum in proprio emphyteuta conducente pro modica pensione in signū recognitionis dominiū: secus in vsuario soluente pro vsu rei pensionē fructibus correspondentem: vt not. ibi Ant. de but. et Jo. de Imo. et alii quos superius allegauit per iura et rationes superius adductas: ex quibus concluditur remissionem fieri debere pro rata fructuum: vt si quarta pars duntaxat fructuum qui percipi consueuerunt perempta est quarta pars mercedis prestanda est: iuxta. c. propter sterilitatē. et ibi hoc not. de locat. et in l. licet. C. locat. Alexan.

Epitome.

Non sufficit probare prestationes lo-
geatur titulus et probetur facte annuatim ex titu-
lo allegato et adhuc si per titulum appareat minus
debitum fuisse: presumitur longeuus et specifica solutio erronea
nisi probetur ex certa scientia facta et continuata. h. d.

Consilium. CXIII.

Super primo dubio videtur prima co-
sideratione dicendum

q⁸ ex quo dicti homines soluerunt ultra. x. annos.
singulis annis pro singulis decem cappis tres cap-
pas ubi ex forma inuestiturarum erat soluende tantum due cappe:
scilicet quarta et decima. Teneant etiam in futurum soluere tres
cappas pro singulis decem cappis. per tex. in l. cum in rem verso.
ff. de usur. et in l. libus. in prin. cum ibi not. per gl. in verbo colo-
ni. C. de agri. et cens. li. xi. et per no. in c. peruenit. de cens. Facit
l. si diuturno. ff. si serui. vend. Quamvis in casu nostro in
quo presupponitur solutionem predictam factam esse singulis
annis. per. xx. annos. et fortasse ultra. q⁸ tempus triginta annorum
sufficere videtur etiam contra rusticum: ut not. Spe. in tit. de cau. poss.
in. ii. ver. hec forma. et in tit. de resti. spol. s. nunc dicemus. versi.
fi. et Bal. in l. solent. s. si. de offi. proconsul. Et tamen istis non
obstantibus puto in casu nostro triu esse verum: q⁸ aut petens
in futurum dictas tres cappas pro singulis decem cappis: alle-
gat simpliciter solutionem annuam preteritam de dictis tribus
cappis: et non allegat titulum seu causam obligationis et clarum
est q⁸ non potest cogere in futurum predictos ad soluendum. l.
operis. ff. de oper. lib. l. creditor. C. de usuris. no. glo. ii. in. d. l. cum
de in rem verso. Nam ut ibi dicit glo. tempus etiam iunctum
cum illa simplici prestatione non est modus inducendo obliga-
tionis. Et sic apparet q⁸ quo ad obligationem in futurum etiam
si illud tempus fuisset tempus triginta vel quadraginta annor-
um non sufficeret: nam aut petens allegat in futurum dictam pre-
stationem fieri vigore inuestiturarum preteritarum producendo illas
obligationes et inuestituras preteritas de quibus in themate
fit mentio: et adhuc clarum est q⁸ succumberet agens: q⁸ in di-
ctis inuestituris et obligationibus non dicitur q⁸ debeant solui
tres cappe: sed quarta et decima. Aut allegat fuisse factam
aliam inuestituram et obligationem continentem q⁸ singulis annis
deberet solui tres cappe: ex tribus primis cappis una, et ex ses-
quibus quatuor una: et ex sequentibus tribus una: et ad pro-
bandum dictam inuestituram taliter factam allegabit et probare co-
nabit per longum vel longissimum tempus solutas fuisse tres cap-
pas predictas. iuxta l. predictam. cum de in rem verso. cum cocor.
s. allegatis. et certe nisi aliud probet non obtinebit. Hoc pro-
bo per ea que notabiliter traduntur per Salic. in l. si certis an-
nis. in. i. q. C. de pact. et in. d. l. cum de in rem verso. in. i. q. ubi ques-
ritur an in terminis illius. l. cum de in rem verso. et similium sit neces-
sarie capitulari et probari per actorem q⁸ ex causa allegata in li-
bello singule prestationes fuerint facte: an vero sufficiat proba-
re simpliciter decennalem prestationem: et dicit ipse in. d. cum de
in rem verso. hanc questionem non esse tactam per doct. et conclus-
dit oportere capitulari et probari per actorem q⁸ singule prestas-
tiones dicti longi temporis fuerint facte ex causa allegata in
libello in quo debet allegari et exprimi causa tituli et obligatio-
nis dicte annue solutionis ut dixi: et mouet q⁸ alias illa probas-
tio solutionis esset dubia: et sic non releuaret. c. in presentia. de pro-
bat. l. neq³ natales. et C. de probat. Item q⁸ fictio fictionis
et improprietas improprietatis. debet evitari et earum pluralitas
tes non debent tolerari. l. i. et q⁸ ibi not. C. de do. promiss. sed si
diceremus sufficere probare dictas solutiones esse factas absq³
eo q⁸ probaretur eas fuisse factas ex causa allegata: sequeretur
dictum inconueniens: scilicet q⁸ resultaret una presumptio: scz
q⁸ prestatio simplex presumere facta ex causa allegata. secun-
da presumptio etiam resultaret scilicet quod ex decenniali prestas-
tione presumere et probare veram esse causam allegatam.
Et sic patet q⁸ ex dicta probatione non obtineret agens.
Confirmo per id quod not. Bald. in. d. l. si certis annis. in
in. col. ubi concludit quod ad hoc ut dicte prestationes annue
per longum tempus sufficiant ad probandum causam obligas-
tionis allegata requiritur probari q⁸ fuerint facte ex certa sciens-
tia solventis: q⁸ si cum sicut vera confessio non cadit in erran-
te. l. non fatetur. ff. de confessis. et l. error. C. de iur. et fac. igno.
ita nec presumptiuam resultas ex diuturnitate pstationis eade

ratione arg. l. cum quid. ff. si cer. pet. Et pro hoc etiam adducit
q⁸ soluta possunt repeti ubi per errorem soluta fuerint. l. i. et fere
per totum. ff. de condi. indeb. ergo resolutis solutionibus res
soluitur presumptio resultans ex eis q⁸ remota causa presump-
tionis remouet presumptio. l. si qui adulterij. C. de adul. l. os-
mnes. s. lucius. ff. que in fraud. cred. l. non solum. s. de vno. ff. de
ritu nupt. Et Sed in proposito dicte solutiones annue quas
tenus facte fuerunt ultra modum descriptum in dictis inuestis-
turis indebiti presumuntur per errorem facte: q⁸ cum ipsi soluen-
tes non tractant de lucro captando probando rem aliter se has-
bere id est quod non erant obligati ad soluendum eo modo quo
soluerunt presumuntur soluisse per errorem et si talis error fuis-
set in facto proprio. l. si post. C. de iur. et fac. igno. l. sed si me pus-
tem. in princ. ff. de condi. indeb. not. glo. in. l. cum de indebito.
in prin. ff. de probat. et Bar. in. d. l. non fatetur. in pen. colum. ff.
de confes. et not. doct. in. l. error. C. de iur. et fac. igno. et in c. si. de
confes. Sed per productionem dictarum inuestiturarum per-
petuarum apparet quod dicti soluentes non erant obligati ad
soluendum tantum quantum soluerunt: ergo si allegant se per
errorem soluisse presumetur error et non nocent eis dicte so-
lutiones ut dixi. Et adhuc tanto magis dici posset quod
non noceret si illi qui soluerunt non fuerint illi qui dictas in-
uestituras receperunt: sed dicti soluentes solum fuerunt suc-
cessores eorum qui inuestituras receperunt: nam etiam ex hoc
capite haberent ipsi soluentes presumptam ignorantiam. l. que
in alterius. ff. de regu. iuris. et l. si. ff. pro suo. cum simil. Pro
confirmatione predictorum bene facit id q⁸ not. Bet. et Lyn. in
d. l. si certis annis. in. x. q. ubi concludunt q⁸ quod presumptio
resultas ex dictis annuis prestationibus longi temporis non
est presumptio iuris et de iure: et ideo fin eos poterit admitti.
probatio in contrarium probando quod solutum fuit per erro-
rem vel ex falsa causa: ut ibi ostendunt per plures rationes. et
dicit Lyn. ibi hoc esse punctum notabilem et subtilem. et idem
voluit Jo. andr. in. c. si. de causa poss. et Bal. in. l. i. C. de dotis
promiss. et Anto. de but. in. d. c. peruenit. et est de mente Archi.
et vii. q. ii. in. c. seruitium. Et ideo facile erit dictis qui solue-
runt allegando dictum errorem et producendo dictas inuestituras
excludere dictum agitem ab intentione sua per predicta.
Ex his infero ad decisionem secundi dubij quid et quantum
solui debeat pro terris positis extra clausulas stantibus nar-
ratis in themate: nam dico alio non probato solui debere decem
mam tantum: prout continetur in inuestitura facta de anno. m. d.
ccccij. nam propter longitudinem dicti temporis presumitur
nunc quod interuenerint omnia solennia que ad validitatem
dicte inuestiture requirebantur in. l. filius. C. de petit. hered. et
in. l. qui in aliena. iuxta prin. et quod utrobique no. per doct. ff. de
acquiren. heredit. ut not. expresse Ang. et Bal. et moderni. in. l.
sciendum. ff. de verbo. obliga. et Hosti. et Jo. An. in. c. Alberis-
cus. de testib. et Lyn. in. l. emancipatione. C. de fide instru. cum
suis concor. et sic per dictam inuestituram fuit recessum a predi-
ctis inuestituris quatenus est pro annua prestatione facienda
pro terris existantibus extra clausuras. l. pacta nonissima. C. de
pactis. et l. si vnus. s. pactus. ff. eo. tit. Nec per contenta in vl-
tima innovatione seu inuestitura facta per dictum laicum di-
ctis hominibus fuit inductum q⁸ dicti homines deberent solu-
uere quartam et decimam pro terris existentibus extra clausu-
ram: q⁸ hoc ibi non dicitur: sed solum dicitur solui debere quartam
et decimam de bladis et rebus que habebunt in terris iure quar-
ti et decimi concessis prout plenius in themate narratur: sed ter-
re extra clausuram existentes non erant eo tempore de terris iure
no. m. d. cccclij. ergo de illis non intelligitur esse pronissum quartam
et decimam. et ideo tamquam sit casus omissus in dicta ultima inno-
uatione seu inuestitura precedente facta per laicum remanet sub
alia inuestitura precedente facta de anno. m. d. cccclij. l. quicquid
astringende. ff. de verb. obl. l. si extraneus. ff. de condit. ob caus-
sam. Nec obstat etiam dictis hominibus si post dictam
inuestituram factam eis de anno. m. d. cccclij. soluisent aliquo te-
pore etiam longo tres cappas ex. x. cappis singulo anno pro
terris existentibus extra clausuras per ea que dixi in precedenti
dubio nisi in inuestitura facta per laicum dictis hominibus ap-
pareret dictos homines ex certa scientia se obligasse ad solu-
dum dictas tres cappas seu illud quod petitur. Alex.

Ex causa. id est
Bar. d. l. cum de in
rem verso. in fin. et
ibi Sal. in rep. cor-
lum. iiij. et questio.
iiij. colum. v. Bal.
Lyn. s. si quis per
triginta. col. ii. l. si
feu. defunct. fuer.
contro. inter doc.
Alex. consil. xiiij.
nu. ix. consil. cvij.
lib. ii. consil. lxxv.
ad fi. li. iij. Franc.
Bal. trac. prescri.
ij. par. iij. par. prin-
ci. q. x. nu. viij. xxij.
Alex. Rimina. d.
l. si certis. Seli. c.
causam que. col. i.
iiij. de prescri. Ber-
tran. consil. ccxvi.
ponit in facto. cos-
sil. cclxxxiij. viso
processu. colum. fi-
na. lib. iiij.

Presumitur.
j. lib. iiij. consil. j.

Epitome.

Titus habens uxorem

interfecit sempzonium eius fratrem propter q⁸ homi-
cidium Titus fuit bannitus banno capitali et dus

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

gratiam obtinisset per falsas preces siue subreptitias eo q̄ ta-
cuit eam eius fratre super extatem nolente facere pacē cū di-
cto titio tamē rediit ad patriā querens obtinere pacē cum di-
cto caio: cū scisset domi aliquibus diebus vxor eiusdē titij
dubitās forte sibi mortē inferi per dictū titiū eo q̄ hoc medio
tpe aliū cognouerat virū prestitit causam z auxiliū inferendo
mortē dicto titio propter q̄ ipsa vxor fuit capta per dñm pote-
statē z formata inquisitione cōtra ipsam de homicidio respons-
dēdo eidē cōfessa fuit cōtempta in inquisitione esse vera ex quo
fuit sibi assignatus terminus ad faciēdū suas defensiones in
quo termino cōparuit quidā noīe dicte mulieris z tāquā vnus
de populo vult defendere dicā mulierē allegando ipsam esse
pregnantē: z vltra hoc dictū titiū ex forma statutorū tanq̄
bannitū potuisse impune offendi seu interfici ex eo: q̄ allegata
gratia si de aliqua appareat nunquam fuit presentata officio:
nec etiā fuit publicata: ita q̄ trāsiuerit in notitiā populi prout
transiuit bannum z etiā quia ipse titius nondū erat cancellas-
tus de banno cuius statuti copia hic annexa trāsmittitur: vnde
de videns potestas dictas oppositiones denuo interrogauit
dictā mulierē existentē in carceribus si sciuerat aliquid de gra-
tia obtenta per dictū titiū: z ipsa respondit q̄ sic: z predicta in-
tellexisse iam mēibus quinq; elapsis: sed q̄ tamē nunquā vi-
dit ipsam gratiam z etiā cōfessa fuit se non esse pregnantem.
¶ Ex his querit̄ quid iuris stante statuto q̄ bannitus possit
impune offendi. ¶ Et primo nunquid gratia obtēta per sub-
reptionē valuerit siue tenuerit de iure. ¶ Secundo vbi valuis-
set si non fuit presentata an profit ipsi mulieri non obstante cō-
fessione sua de qua. s. cū fuerit facta in carceribus z post agni-
tionem termini de quo. s. ¶ Tertio queritur nunquid requi-
ratur cancellatio ad hoc vt offendi possit stante forma dicti sta-
tuti: attento etiam quod ipsa gratia non fuit presentata.

Summarium.

- 1 Statutum, quod bannitus impune occidatur: valet.
- 2 Statutum: quod bannitus impune occidatur: cessat, vbi ban-
num est inualidum vel reuocandum.
- 3 Subreptio gratiam vitiat.
- 4 Occidens quē ignorat bannitū vel rebannitū, non punitur.

Consilium. CXIII.

Ponderatis his que narrantur in themate et
statutis trāsmisissis sentio dictā vxorē titij non esse
puniendā presertim pena homicidij seu vltimi sup-
plicij maxime ex infrascriptis. ¶ Nam stante q̄ titius predi-
ctus erat bannitus pena capitali p̄ homicidio per eū cōmiss-
so: z q̄ statuta predicta disponūt huiusmodi bannitos posse im-
pune occidi seu offendi etiā in persona: sequit̄ q̄ ex hoc est fun-
data intentio dicte mulieris. ¶ Attento q̄ dictū statutum est
de iure validū: sicut enim videmus in transfugas: q̄ tanquā ho-
stis ciuitatis bellū ei indictū est ideo impune pōt offendi. l. iij.
§. si. ff. de fidei. ita est in isto bannito qui comparatur trāsfuge. l.
amissione. §. que deficiūt. ff. de capi. dimi. z etiā ibi no. per Bar.
z alios: z plenius Bart. in sua disputatione inci. lucane ciuita-
tis statuto. cum similibus. ¶ Et q̄ tale statutū valeat a fir-
mat per plura Jo. An. in addi. Spe. in ti. de cōsti. §. i. circa pes-
nu. z vlt. col. secutus Jo. de Are. vt ipse ibi refert z idem tenet
Host. in. c. si. de consuetu. salte in eo qui esset bannitus pena cor-
porali: vt est casus noster. hanc opi. tenet etiā Bar. in. l. omnes
populi in. ij. q. principali. ff. de iusti. z iure. z in. l. ij. per illum tex.
C. quādo liceat sine iudi. se vindi. z Bar. z Bal. in. l. vt vim. de
iusti. z iure. z Alber. de Rosa. in vlt. parte statutorum. q. xvij. z
Bal. in. l. gracchus. per illum tex. C. de adult. z in. l. si. C. si cons-
tra ius vel vtil. publi. per ibi not. z Bal. in. l. vnica. C. de confes-
s. in. xij. col. z in. l. i. C. de summa tripi. in. ix. col. z in. l. i. C. si non
compe. iudi. z Ant. de Butr. z Jo. de Imo. in. c. que in eccles-
siarum. de constitn. ¶ Difficultas si qua consistit in eo quod
dicitur dictum titiū obtinuisse a principe gratiam z remissio-
nem dicti banni antequam ipse occideretur: z dicta eius vxor
que prestitit causam z auxiliū mortī dicti titij ad interroga-
tionem magnifici domini pretoris regij interrogantis eam an
aliquid sciuerit de gratia obtenta per dictum titiū cōfessa
est quod sic: z quod intellegit iam sunt quinque menses, sed
quod gratiam ipsam seu literas concessionis gratie non vidit.
¶ An istud faciat dictam mulierem non posse excusari. ¶ Et
contra eam facere videretur precipue id quod notat Bald.

- 2 in. l. si creditoris. C. de fideicommissis. vbi dicit̄ q̄ quod si statuto
cauetur quod certi banniti debeant rebanniri per certos sa-
pientes: z queratur an tales banniti possint impune offendi si
adhuc nō sit cancellatum bannū, z concludit quod non: quia
bannū erat inefficax: quia si ageretur ex eo obstarēt exceptio.
per. d. l. si creditoris. ¶ Bene facit quod not. Jo. An. in addi-
tio. Spe. in tit. de accusa. in tertia parte. in. §. sequitur. in versi.
quartum membrum. z quod notat Bartolus in. l. emptor. §.
lucius. in fin. ff. de pactis. z Angelus in. l. i. ff. de his que in tes-
tamen. delen. z Alber. de Rosa. in vlti. parte statutorum. in
q. xxvij. incipiente: z transeundo ad. ij. q. zc. ¶ Confirmari
potest per id quod habetur in. l. si a lege. cum ibi not. per Br.
z Barto. ff. de adulter. cum simi. vbi doct. concludunt quod si
quis occidit illum qui fuerat bannitus tamen si bannum erat
inualidum z occidens talem bannitum sciret bonnū non esse
legitime datū punitur de homicidio non obstante quod sta-
tuto cauetur bannitos posse impune offendi. ¶ Tamen pre-
dictis z alijs similibus que adduci possent: non obstantibus
sentio conclusionem superius in prin. positā esse de iure verā.
¶ Quia dicta impetratio gratie nō valuit: q̄ presupponitur
in ea fuisse defectum subreptionis vel obreptionis quo casu
impetratio gratie non tenet. c. super eod. de cohabi. clericor. z
mul. c. ad audiētiam. el. ij. z. c. dilectus filius. el. i. de rescriptis.
¶ Unde dicit Bal. in. l. prescriptione. C. si contra ius vel vti.
pub. in. xi. col. in ver. ad concordandas istas opi. zc. ¶ q̄ si cō-
demnatus p̄ homicidio in mille supplicauit principi p̄ cō-
positione faciendā seu obtinēda nullo alio inserto in supplica-
tione nisi q̄ erat condēnatus in mille: sed nō expressit causam
cōdemnationis quā si expressisset non est verosimile q̄ prin-
ceps cōposuisset. l. iij. C. de epis. audien. certe si princeps rescri-
beret componendū esset rescriptū nullū fm eum per iura p̄os-
gime alleg. ¶ Ex quo infert ipse quod litere remissionis cons-
demnationū non valent nisi causa z quilibet facti qualitas ex
primat quod dicit esse menti tenendum. z traditur etiam per
Old. in conf. xxij. in fi. z incipit ad quest. zc. ¶ Plus probat
tex. reputatus singularis in. c. postulasti. de rescri. in verbo de
leui. q̄ nedū est faciendā mētio de his que si fuissent expressa
princeps non concessisset: sed etiā de his que si fuissent expres-
sa princeps concessisset: sed non ita de leui. bene facit tex. in. c.
si proponente. eo. tit. z. c. si motu proprio in verbo modicū. de
prebend. in. vj. ¶ Non ergo prestant impedimentū dicte mu-
lieri dicte litere gratie cum nō valeant vt in regula nō prestat
impedimentum id q̄ de iure nō sortitur effectum. li. vj. Facit
li. ij. §. cōdemnatum. ff. de re iudi. z. l. nō putauit. §. nō quenis.
ff. de contra tab. cum si. ¶ Et dato q̄ d. mulier ignorasset q̄
gratia esset inualida tamē hoc sibi nō nocet: vt signanter deci-
dit Bar. in. l. inter omnes. §. recte. ff. de furtis. in vlt. col. in ver.
4 vlt. hunc. §. zc. vbi per illū tex. decidit q̄ si tu occidisti titiū z
ignorabas eum posse impune occidere: q̄ ignorabas eū esse
bannitū cū in veritate esset bannitus talis qui ex forma sta-
tuti poterat impune occidi non debetis puniri licet bannum
ignoraueris: z ita etiam not. Bart. in. l. genero. per illum tex.
ff. de his qui not. infra. ¶ Accedit ad maiorem confirmationē
predictorū id quod no. in. c. concertationi. in gl. in verbo sciuit.
de appella. in. vj. que reputatur valde nota. vult enim ibi glo.
quod vbi requiritur scientia non sufficit simplex scientia: sed re-
quiritur quod sciat factum cum suis qualitatibus adeo quod
perfecte intelligat: vnde non sufficit te scire sententiā esse cōtra
te latam, nisi scias eam taliter esse latam adeo quod intelligas
qualitatem grauaminis illati per sententiā cum igitur non
appareat dictam mulierem habuisse scientiam qualitate gra-
tie: poterat enim esse gratia sub conditione vel ad tempus, vel
cum aliqua modificatione. ¶ Bene facit quod not. Bartol.
in. l. non solum. §. morte. ff. de ope. nou. nun. in. xij. colum. in. ij.
quest. principi. versic. circa secundum notabile scilicet quando fit
protestatio zc. ¶ Plus dicit Paul. de Cast. in. l. si duo. ff. de
5 acquir. heredi. vbi voluit q̄ quod si quis occidit bannitum qui
erat rebannitus non tamen erat cancellatus non debet puni-
6 ri, quia sufficit q̄ ille esset descriptus in libro bannitorum quo
niam excusatur auctoritate publice scripture nisi subsistat ali-
qua causa propter quam debuerit credere quod erat rebanni-
tus vt quia erat de hoc publica vox z fama alias non est sibi
imputanda culpa quare non perquisiuit. ¶ Et hoc dicit ipse
patere ex notatis per Bartol. in. d. §. morte. in. ij. q. principali
vbi secundum eum tenet Barto. quod debeat fieri fides per
publicam scripturam de rebannimento ad hoc vt volens of-
fendere eum teneatur credere ipsi bannito dicenti se rebanni-
tum vel quod sit publica fama de rebannitione z tunc quan-
do esset publica fama teneretur si offenderetur non tamen de
dolo sed culpa adeo q̄ non deberet decapitari fm eum. alle-
gat no.

a ¶ Valeat. Iaso.
l. si plagij. de ver.
oblig. l. verbopa-
ctum. col. iij. v. C.
de transac. h. pp.
mar. in prati. §. ag-
gredior. nune. i.
Alex. j. li. ij. cons.
lxxv. cōf. lxxvij.

b ¶ Descriptus.
Bald. consi. cccc.
lxxx. cum seq. lib.
i. consi. io. ix. li. ij.
mar. d. §. aggres-
sio. nu. iij. Alex.
j. li. ij. consi. lxxv.

gat no. per Bart. in. d. l. si ex lege. ff. de adul. et facit quod not. Jo. And. in addi. Spe. in tit. de obli. et solu. in rub. in si. quantum in casu nostro est puniendū capitaliter dicta mulier cū bannū nō fuerit cācellatū: vt mandauit princeps in dictis literis gratie neq; gratia fuerit valida propter subreptionem neq; etiā appareat q; dicta mulier habuerit scientiā saltē plenā dictarum literarū gratie cū suis qualitatibus. vt. s. dixi. **¶** Fortificantur predicta per ea que no. Bal. in. l. labeo. s. j. in si. ff. de pac. vbi dixit q; licet bānitus soluerit cōdemnationē seu penam tñ nisi sit cancellatus de banno adhuc poterit impune offendere: donec est scriptus inter bannitos ista appellatio. s. bānitus sibi semper inest. et si durat istud nomē appellatium. s. bannitus durat etiā nominis effectus. l. tutelae. ff. de capi. dimi. et ita dicit tenere Guil. vnde fin. Bal. in. d. l. labeo. debes esse cautus vt facta solutione facias eā cancellari de libris bānitorum q; in casu proposito factū nō est. **¶** Ex quibus apparet responsio ad allegata in contrarium: q; illa non militat quando cācellatio seu remissio banni fuit inuālidā prout fuit in casu nostro. Item nō procedunt qñ nō constaret offendentē habuisse plenā scientiā cancellationis secū dum q; superius est deductum.

Consilium.CXV.

Vetus et trita admodū est questio hec de qua queritur et super ea opportune allegatum et recte conclusum est p. anterior. s. clarissimos dominos cōsultentes adeo vt quicqd adderetur fere vt superabundans haberi posset: ideo paucis contentus ero. **¶** Constat magis communem esse opinionē q; soluto matrimonio dos profectitia redit de iure cōmuni ad patrē: non autem transit ad liberos mulieris: vt in locis communibus firmiter docet. quorum opinionem etiam sequitur Jo. and. in addi. Specu. in titu. de dona. inter virū. s. formatus. post punc. vbi etiam refert tenuisse dominū suum scilicet Martinū filium in. l. vna. C. de rei vxo. actio. et ita etiā tenet Bald. in. l. i. s. vbi pro hoc est bona litera. C. de bo. que liber. et per eūdem. in. l. tutorē. C. de fal. causa adie. lega. **¶** Et posito q; de consuetudine in loco seruetur opinio contraria fin. qd referunt glo. et doct. in. l. dos a patre. C. sol. matrimonio tamen illa consuetudo nisi aliud probetur nō militat in casu isto: scilicet quādo mulier decessit contractis secūdis nuptijs: ex quibus nulli remāserunt liberi: sed solū ex primis nuptijs: vt post Jaco. but. firmat et probat Barto. et aliq; in. l. post dote. ff. sol. matri. **¶** Et licet Bal. in. l. fin. C. cōmunia vtriusq; in. iij. colum. et l. lenium. in vlti. colū. C. qui testa. face. pos. adducit aliqua que contra istam opinionem sunt vt mihi videtur, tamen satis leuia: et illa tollūtur per hāc rationem et videlicet q; consuetudo que est contra ius cōmune nō extenditur ad alium casum etiam ex identitate rationis. l. qd nō ratione. et l. quod vero. ff. de legi. et no. per glo. et doct. in. l. i. C. que sit longa cōsuetu. et per Guillelmū de cum. in. l. de quibus. ff. de legi. et plene notat Ant. de but. in ca. si. de consuetu. bene faciunt notata per Bartolum in. l. omnes populi. in. vj. q. principali. de iustitia et iure. **¶** Alia ratione nō obstat. allegata cōsuetudo: quia illa militat quādo decederet mulier in matrimonio viro superstitē: secus econtra. vt not. Bart. in. l. i. in princi. ff. de dote prelega. et in. l. si dotali. ff. solu. matri. et in. d. l. post dote. et sequitur Bal. in. l. preallegata. l. fin. in. v. col. C. cōmunia vtriusq; iudi. **¶** Nec ob. quod notat Bald. in. l. quod satis. C. de bonis que liber. in vers. sed tunc quero et. q; Baldus ibi non tractat vtrū cōsuetudo predicta habeat locum quādo matrimonium est solutū matre superstitē: sed ponit pro constanti casum q; dos profectitia sol. matrimo. cum liberis non debeat reddi patri: puta q; ita conuentū fuerat: querit enim tunc Bald. ibi. an si solutū sit matrimonium morte mariti superstitē matre cum liberis ppter quos mater retinet dote. an si postea pcedant liberi dos ad patrem reuertatur. concludit q; nō: q; satis est q; conditio semel extiterit licet non durauerit. l. cum vxori C. quando dies lega. ced. et l. si quis heredem. C. de institu. et subiti.

Consilium.CXVI.

Postea quam in eā magnifici equis de marescotis allegationes aliquas iuris edidi in fauorē eius plenius adhuc informatus sum de

eo quod dicti duo testes contra eum recepti super probanda dicta renuntiatione deponere vident. **¶** Unde adhuc magis intrepide sentio dictam allegatam renuntiationem non suffragari aduersario domini Baleacii: q; ultra defectus quib; dixi laborare attestaciones predictas adhuc apparet alios superesse defectus reddentes probationem ipsam inefficacē. **¶** Nam primus testis deponit quod dicta renuntiatio fuit facta anteq; dictus Alex. consignaret dñb Baleacio turrin seu fortilicium cum munitionib;. Scds vero testis deponit fuisse post factam consignationē. et constat autem q; testes qui variāt in tpe tanq; singulares non probāt. vt. iij. q. ix. c. nihilo minus. et l. et no. in. c. cum causam. que inter archiepiscopū. de testi. et in. l. testium. C. de testib;. **¶** Quinimo quando sunt duo testes tamen variantes et discordantes, vt in proposito nostro dato quod aliquo modo possent reduci ad cōcordiā. tamen talis concordia non fit vt probēt. vt no. Jo. Andre. et Anto. de But. in. c. nostra. de testib;. et Jo. an. in addi. Specu. in tit. de teste. s. iam de interrogatorijs. in addi. incip. incaute et. et Feder. de Seni. in cōsil. clxiij. inci. domine Baisole. et Anto. But. in. c. cum. de testi. nam cum talis concordia fieret de necessitate interpretādum esset q; his fuerit facta dicta renuntiatio, scz semel ante consignationē: et de illa loquitur primus testis: et semel etiā post consignationē: et de illa loquitur scds testis, vt in. c. periculose. cum glo. de pe. dist. i. et ideo remanēt singulares. et in casu optime loquuntur prefati doc. **¶** Alio defectu laborant etiam dicte attestaciones: q; primus testis deponit q; dicta renuntiatio fuit etiā extra dictā turriz interponentes. **¶** Scds vero dicit q; fuit in cortili dicti fortilitij penes ponticellā: sed ista sunt diuersa loca: q; inter pontes dicitur q; est in medio pontiū. i. inter vnū pontem et alium. l. iij. s. ante heredes. ff. de lib. et posth. et ille locus nō est in cortili dicti fortilitij. primus autem testis dicit q; fuit in cortili penes pōticellā. et illa dictio in cortili. denotat intrinsecitātē loci. l. i. s. i. flumine. ff. de flu. **¶** Et si dñi iudicātes notū nō hñt locum. possunt etiam ex officio eorū inspicere aut mittere: q; ad declarationē retro actitatorū pōt index officio suo supplere. c. cū Jo. de si. inst. c. per tuas. et c. cū clamor. de test. xxx. q. vlti. iudicantem. no. Spe. in titu. deposit. s. iij. ver. regulariter. et Jo. And. in. c. j. de iura. cal. lib. vj. et no. aliq; in. c. cū causam. de iur. cal. et Bal. in. l. per hanc. in prin. C. de tēpo. app. cū simi. vñ videmus q; pōt index ex officio repetere testem vt declarat dictū qñ est ambigū. vt no. in. s. q; vero. in aut. de test. et in. c. in presentia. de pb. et in. d. c. cū clamor. **¶** Et psertim pcedit hoc in ea declarationē q; fieri pōt p inspectionē oculorū. et q; illa probatio nunq; intelligit excludi vt no. Azo in sum. C. ad. l. aq. l. et not. Bal. in rub. C. de pba. in. i. col. in. l. pe. C. de peric. tut. et in. l. i. C. si aduer. lib. et in. l. 2tra negātē. ad si. C. ad. l. aq. l. et no. est dubium q; talis varietas resultans ratione loci reddit testes singulares, vt leg. et no. in. d. c. cum causam. et in. d. l. testium. ex quibus tam dictis quam in prioribus allegationibus cōcludo saltem ratione singularitatis dictorum testium dictam allegatam ratione obflare.

Summarium.

- 1 **¶** Clausula generalis restringitur a specificata. contra nū. a mero. 2.
- 3 Quodq; verbum debet aliquid operari.
- 4 Societate finita capitali debet reddi. non diuidi.

Consiliū.CXVII.

Vis supra narratis in themate et in instrumento confecto inter dictos fratres de anno. Mccccxx. die. xxix. Octobris. Dubiū facere videt: q; dicti instrumenti clausula quod omnia debita et credita eorū sint communia videtur restringēda ad debita et credita que fuerunt comprehensa sub administratione facta per dictum Petrum paulū: quia in precedenti parte instrumenti posita est absolutio generalis facta dicto Petro paulo per dictos fratres de administratione honorum communium dictorum fratrum: et q; clausula generalis subsequens refertur et restringitur ad precedentia specificata quando id fieri potest salua ratione recti sermonis. l. si d. certa. C. de transa. l. aurelius. s. sticho. de libe. lega. l. si ita quis s. fina. de verbo. obli. l. si ex pluribus. in princip. ff. de so. no. Bartol. et doct. in dictis locis. et Barto. in. l. anelio. s. caius. de lib. leg. et in. l. emptor. s. iacius. per illum tex. ff. de pac. et no.

¶ Allegationes. que habētur. j. eo. confi. cxvij.
¶ Exclusa. Alex. Bal. l. eum qui. s. in popularib;. co. ff. de iureiuran. Tur. senior. confi. lxx. nu. vj. Bal. l. j. in prin. col. v. ff. de op. no. nunciatio. Hypo. marfi. l. j. s. si serui quasi. nu. v. de questi. Alci. l. palam. de verbo. signific. tra. de presump. par. q. num. xvj.

Liber Primus Consilio. Alexandri.

Syn. allega. ro. in. l. sub preteritu specierum. C. de transac. 2 in. l. si ex maiore. per illum tex. C. de excep. 2 no. Jac. but. 2 Sal. in. l. age. C. de transac. 2 cano. in cap. j. de transac. C. Accedat quod illa clausula in qua continetur quod omnia debita 2 cre dita sunt communia est facta cum dictione item que est repe titiua precedentium. l. in repetendis. ff. de lega. ij. l. j. in fin. ff. de publica. C. Sed premissis non obstantibus sentio in casu po posito contrarium esse verius, 2 omissis no. necessarijs conclu do q omnia nomina debitorum que tēpore dicti instrumen ti aliquo modo cōstaret spectasse ad dictū magistrum Joan. debēt equaliter 2 viriliter spectare ad euz 2 ad oēs dictos ei⁹ fratres etiam si non essent de nominibus debitorū cōprehens orum in administratione facta per dictum Petrum paulū etiam si prius spectassent ad dictum magistrum Joan. in so lidam: quia verba dicti instrumenti sunt clara multum 2 la ta. nam verba sunt hec videlicet item cōenerunt cum dicto Petro paulo. 2 omnes ipsi quatuor fratres simul 2 vnanimi ter, 2 concorditer voluerūt asseruerūt 2 confessi 2 cōtenti fue runt q omnia eoz debita 2 credita essent omnia 2c. C. An illa dictio eoz posita in plurali numero resoluit in suas sin gularitates: 2 perinde est ac si cōuētū esset singulariter 2 sepa ratim de debitis 2 creditis vniuscuiusq. dictorū fratru cōi candis. l. falsa. §. si. 2. l. cui fundus. ff. de condi. 2 demō. l. si plu res. C. de cōdi. infer. 2 sic apparet q etiā illa nomina debitorū que insolidū erant magistri Joā. vel alterius ex dictis fratribus sunt cōprehēsa in cōmuniōe predicta. C. Itē dicta clau sula habet signū vniuersale vt patet ibi dum dicit oia eorum debita, qd signū vniuersale, debet operari: vt indifferenter oia debita 2 credita comprehendantur. l. iuli. in punc. ff. de leg. ij. l. pediculis. §. labeo. ff. de auro 2 ar. leg. C. Et operat illud signum vniuersale, vt dispositio que aliter restrictionē recipe ret nō recipiat: vt no. decidit Bart. in. l. generali. §. vgori. ff. de vsu. leg. C. Confirmatur per ea que notabiliter scribit bal. in. l. pactū. C. de colla. in. xij. q. cum duabus sequē. vbi dicit q clausula generalis adiecta post quedā specificata restringi tur ad illa si vtraq. clausula depēdet ab eadē causa finalizats aut generalis clausula gñaliter operabit allegata q habētur in. l. cum aquiliana. ff. de transac. 2. d. l. si certa. 2. l. sub ptege tu. 2. l. fin. §. idem quesit. ff. de cōdi. indebi. 2. d. l. aurelio. §. si. C. Subdit etiam q si clausula generalis a nullo regitur: nec est annexa alteri: tunc virtus eius debet esse generalis nisi cor rigat aliquid qd esset in actu specialiter dispositum per. l. j. C. de libe. pte. 2. l. quoties. C. fami. erci. 2. l. legatorum. §. qui plu res. ff. de lega. ij. per not. in. l. j. C. de cōdi. infer. C. Et ideo cō suluit quod caueat sibi quis ne renunciando vtat verbis ge neralibus ne in promptu aliquo generali effuso sermone peri culum incidat. l. si. C. de do. promiss. sed dicta clausula cōtinēs q omnia credita 2 debita sint cōia non depēdet ab eadē cau sa si a qua dependet clausula precedens: nam clausula prece dens cōtinebat absolutionē factam a dictis tribus fratrib⁹ dicto Petro paulo etiā eoz fratri eo: quia ipse administraue rat bona cōmunia dictorum fratrum: 2 q erant bene conten ti de dicta administratione liberauerūt eum: sed illa causa nō inferebat q ipsi omnes fratres per hoc deberēt adinuicē con uenire 2 consentire, q omnia debita 2 credita dictorū fratru cuilibet eorum deberēt esse communia: quia stat ista simul q Petr⁹ paul⁹ administrauerit bona cōmunia dictorū fratru. 2 q tamē omnia debita 2 credita dictorū fratru q prius non erant cōmunia: nec in futurū similiter essent cōia. nā ex diuer sis nō recta fit illatio. l. naturaliter. §. nihil cōmune. ff. de acq. posses. l. inter stipulantē. §. sacram. de verbo. obli. 2 illa dicitur esse cā finalis: de cuius radice emanat obligatio. l. tamus. ff. de condi. indebi. no. Bart. in. l. demonstratio. §. j. in. vj. q. ff. de cōdi. 2 demon. 2 Bal. in. l. j. C. de falsa causa adiec. leg. C. Sz administratio aliquorū bonorū cōmū dictorū fratru facta per dictū Petru paulū nō causat obligationē q omnia debi ta 2 credita dictorū fratru sint cōia: ergo ista clausula dispo nens de debitis 2 creditis comunicadis nō restringit ad ea de quibus loquit clausula precedens in qua cōtinet absolu tionē administrationis: nec in dicta secunda clausula est infer ta aliqua cā q dici possit tēdere ad restringendū dicta debita 2 credita, 2 per cōsequēs ex doctrina p dicta verba debent la te 2 generaliter operari 2 intelligi: 2 per hoc apparet respon sum ad. d. l. si certa. cū alijs. §. allegatis. 2 cum ibi no. p. doct. C. Preterea secundo respōdeo q illa iura cum ibi no. loquū tur quādo precedebat clausula specialis 2 super eodē materia supponebat gñalis vt si absoluo te a fundo titiano: 2 postea generaliter promitto a te nihil vltius petere leu gñaliter te absoluo ab eo quod abs te petere possem intelligitur: 2c. oca sione dicte obligationis fundi: puta rōne dāni vel interesse

seu fructuū vel pene dependentiū adiecta obligatiōe fundi fa cit qd no. in. c. accusatus. in glo. in verbo iudiciarij. de hēti. in vj. C. Sed in proposito nostro clausula secunda loquens de debitis 2 creditis non disponit aliquid in genere vel in specie de absolu. de qua in prima clausula: ergo nō sum⁹ i casu dicte l. si de certa. hic dīa loquuntur qn pcedit clausula vel dispo sitio specialis: 2 postea subsequit generalis: sed in casu nostro secunda clausula nō est quo ad primū magis generalis: ita q illa materia de qua i. d. l. si de certa. nihil hz ce. et cū ista posset respōderi per id qd habetur in. d. l. si de certa. cum simi. proce dit in transactione: scz facta per verba generalia: nā restringi tur ad rem vel causam specificatā per quam deuentum est ad transactionem: qz transactio est de re dubia 2 lite incerta. l. j. ff. de trasac. ideo verba gñalia nō porriguntur vltra id super quo erat lis: secus in alia cōuentione vel pacto p verba gñalia: qz generaliter operatur pluribus. de acceptila. Si ista opi. tenuit gl. reputata singularis. in. d. l. emptor. §. lucius. ff. de pa ctis. Inn. in. c. conquerēte. de offi. ordi. 2 Bart. in. l. de pupil lo. §. si pluribus. ff. de ope. no. nū. tamen precedentes respo siones tutiores sunt. Non ob. q dicebat de dictione item, que est repetitiua pcedētū: qz respōdeo q illud est verū, qn oratio in qua apponit dictio item, est imperfecta. C. Sed vbi est pfe cta vt in casu nostro: tūc dicta in prima oratione vel clausula non intelligunt repetita in sequēti. l. qui fundū. ff. de contra hen. emptio. l. j. §. j. ff. vi bon. rap. l. item apud. in princi. ff. de iniurijs. cum si. per que iura ita concludit Bar. 2 alijs doct. in d. l. in repetēdis. 2 in. d. l. j. ff. de public. 2 quod in proposito ex verbi instrumenti cōprehēdatur intentio contrahentiū fuisse q omnia debita 2 credita dictorū fratru essent cōia etiā q nō fuissent cōprehēsa sua administratiōe facta p Petru paulū probat: 2 qz nedū vnaqueq. clausula, sz etiā vniūquodq. ver bū a cōtrahētibus platū debet esse cū virtute operadi si fieri potest. l. hac lege. ff. de cōtrahē. emp. l. si stipulatus. ff. de iniu rijs. in principio. verba sunt Bal. in rubrica. C. de contrahen. emp. in. viij. q. sed certum erat q illa q fuerat cōprehēsa sub administratiōe facta per Petru paulū erāt cōia: qz hoc erat expressum in prima clausula vt ostēdūt illa vba. f. administra tiones bonorū cōmū. l. bonorū appel. ff. de x. sig. ergo vt oia vba dicta sequētis clausule sint cū virtute aliqō operadi in telligi debēt q cōprehēdant etiam ea que nō erāt cōprehēsa in administratiōe Pe. pau. C. Nō ob. etiā p dictis si dicitur q dato q dicta noia debitorū posita sint in cōione, tū si vo lūt mō dicti fratres diuidere dz vnusquisq. in diuisiōe deducere illud qd posuit in cōione: qz rīdeo q illud non procedit qn a princi. agit vt illud quod ponit debeat esse cōmune vt no. gl. in. l. j. C. pro socio. que in vno est approbata licet in alio reprobet ibi dū querit qd in dubio facit. l. si nō fuerint. i. pñc. ff. pro socio. C. Sz tāto magis pcedit i casu nostro ex dicto contractu de instrumēto non apparet tūc fuisse celebratas di ctas cōuētiōes inter dictos fratres vt imposterū deberet esse societas inter eos ad negociandū 2 pro aliquo questu vel lu cro inde querēdo. sed solū fuit quasi reciproca quedā permu tatio nominū debitorū 2 creditorū vt vnusquisq. fratru par ticiparet de debitis 2 creditis alterius fratris sicut in simili habet in. l. cū duob⁹. in pr. ff. p socio. 2 in. l. si opas. ff. de pre scri. ver. vñ aliter intelligēdo. f. quod vnusquisq. possit repe te re vel cōsequi ratā in nominibus debitorū: prout primo habe bat sequere q nullius esset efficacie dicta cōuētiō circa di cta nomina debitorū comunicāda que interpretatio vitāda est in. l. meui⁹. in pr. ff. de le. ij. l. si qñ. in prin. de le. j. C. Pre terea in casu quo reprehēdit gl. in. d. l. j. C. pro socio. illud ideo est: qz ibi vni⁹ sociorum ponebat pecunia puta mille aureos alius ponebat operā tantū: nam finita societate in dubio vi detur esse actum q capitale mille aureorū, si extat reddatur ei q posuit illos aureos i societate, 2 de eis nihil habeat alius socius qui posuit operā: qz illa opera succedit loco cōmodi et vsus pecunie cū opera: ergo nil dz habere de mille aureis ille qui ponit operā: qz p capitali mille aureorū nihil posuit. sed solū posuit operā pro vsu capitali vt declarat doc. in. d. l. j. Sz in proposito nostro vsusq. posuit sua nomina debitorū 2 cre ditorū q qbuslibet voluerūt esse cōia oēs fratres: 2 vniūquēq. de eis participare ita q illud qd dicūt doc. in. d. l. j. reprobadō illā gl. in ver. quid si nō appareat 2c. facit p p dicta cōclusio ne nō autē 2 hoc euidenter colligit ex verbis Raynerij ibi dū dicit q non obstant iura allegata in glo. quia illa loquuntur quando vnusquisq. in comunione ponebat pecuniā, alius operā. Sed questione ibi formata vnus tantum ponebat pe cuniā alius operā, 2 sic aperte vult quod in casu in quo de cio res ibi reprobāt illā gl. nō pcederet talis reprobatio qn vnus quisq. ponit rem suam seu pecuniam, 2 ita etiam ibi not. 2 x. Consilium

Reddat. Bal. Pau. Saly. d. l. j. Bal. cōfi. cclx. lib. j. For. 2. xxiij. co. fi. lib. j. 2 sil. clj. col. fi. lib. ij. cōfi. lviij. col. ij. lib. iij.

Consilium. CXVIII.

A causa

z lite inter peregrinum de la ca ueliera agētem z magnificum

equitem dominum Saleacium inarescorū defen dentem. ¶ **A**iso processu z allegationib⁹ celeberrimi docto. domini Vincentij paleoti honorandi mihi fratris. Necnō vīs aliquib⁹ dubitationibus peregre formis paucis agam: quia res apud doctissimos agitur etiam: qz eleganter scriptum est z allegatū pro parte dicti domini Saleacij per prefatum dominum Vincentium eius aduocatū.

¶ **O**mnis vis consistere dicitur in eo quod probari dicitur per duos testes ultimo receptos in fauorē peregrini. ¶ **S**ed profecto illius non obstantibus puto dictum peregrinū nullo modo posse obtinere maxime ex infrascriptis. ¶ **E**t primo quia ad hoc testimonium duorum testium sufficiat oportet eos esse cōtestes: alias non probāt. c. licet causam. de probat. c. bone. de elec. z. l. ob carmen. §. fina. ff. de testi. z oportet eos esse contestes quo ad effectum: licet non in verbis. vt not. in. c. cum ecclesia. in verbo vacillasse. in gl. de cau. poss. z proprie. z in. c. dudum. in glo. de conuer. coniuga. z no. Joan. an. z alij in. c. nihil obstat. de verb. significa. z ita in multis locis dicunt legisse per legē qui sententiam. C. de penis. cum simili.

¶ **S**ed dicti duo testes nec in verbis nec in effectu sunt concordēs z cōtestes vt probabo ergo zc. quod non sint cōtestes patet: quia fatetur qz primus testis deponit magnificū dominum Saleacium dixisse Alexandro per hec verba videlicet ele venuto nō scio che dona che dice hauere ragione in quella possessione z qz laspeta ad ella che non me la poi hauere donata va pure z tientela egodela z rendeme li mei denari chio ho fatto z fame tuto quello que tu voi de effar: z quod tūc dictus Alexander dixit domino Saleacio: come voleti voi che io ne faza che ragione ne auerebe io: z qz dominus Saleacius replicando dixit: va pure z rendeme li mei dinari chio ho spezo: z fano q̃llo che tu voi de la tua possessione che in fina adesso te la renuncio. Secundus vero testis vt dicitur attestatur qd dominus Saleacius protulit hec verba coram Alexandro: videlicet va e fa de la tua possessione cio che tu voi che morto che tu fusse la non peruenarebe a mi per che a le cride compar se vna tua forela e mostro che morto ti ditta possesiōe perue ne a lei va pure e fa de la tua possesiōe cio che tu voi che fina adesso te la renuncio si tela do liberalmente pura che tu me pagile gabelle z le charte chio te o pagato: z ipse acceptauit.

¶ **A**iso si diligenter ponderantur attestations dīctorum testium apparet euidenter de dissonantia z discordia inter eos: quia inspectis verbis primi testis pro dicta renūcia debebāt refici domino Saleacio expense gabellarū z omnis alia impen sa quam dominus Saleacius ostenderet se fecisse: vt patet ex illis vbi videlicet: rendeme li mei denari chio ho spezo in le gabelle z altere spezo: etiam ex illis verbis: va pure z rendeme li mei denari che ho spezo. ¶ **I**ndefinita em equipollet vniversali saltem quo ad omnia in quibus est eadem ratio. l. si seruitus. ff. de serui. vrb. predi. l. si pluribus. in prin. et ibi Bar. z alij. ff. de lega. ij. c. solite. de maior. z obe. z no. gl. in c. vt circa. de elect. lib. vi. z Dy. in rub. de reg. iur. eo. lib. cū similibus.

¶ **S**ed inspectis verbis secūdi testis p dicta renūcia nō debebat restituī dño Saleacio per Alexā. nisi expensa gabelle z expensa instrumētōrū: vt patet in illis verbis videlicet pura che tu pagile gabelle z le charte: apparet ergo qd longa est differentia inter depositionem vnus testis z alteri⁹ in effectu: qz secūdu⁹ testis vltra expēsā gabelle solum deponit fuisse actum de vna alia expensa in specie: scilicet instrumētū.

¶ **P**rimus vero vltra expensam gabellarum deponit in genere fuisse etiam actum de alijs expēsis: z sic testimonij primi testis est aptum comprehendere longe plura quā testimonij secūdi. vnde quācūqz impensam fecisset dominus Saleacius pro habenda z acquirēda dicta possessione donata vel pro ea acquisita cōseruanda: puta qz cōparentes tēpore proclamationū seu cridarum vel pro alendo dictū Alexan. vel in similibus que ad presens nō est necesse pbare debuisset illa reddi domino Saleacio si verum fuisset illud quod deponit primus testis qd non ita esset si solū fuisset eo modo quo deponit secūdu⁹ testis: z illa responsio expensarū succedebat loco pretij dicte renūcie z loco cause. l. fundi partē. ff. de con. trahen. emptio. l. predia. ff. de actio. empt. ¶ **U**nde sicut qū vnus testis deponit quod res fuit vēdita vel cōcessa p decē: alius testis dicit quod fuit pro quindecim: z sic vnus de pluribus deponit quā alius dicunt adeo singulares qz nō pbāt vbi agit de probādo certo actu vt in casu nostro: z nō agitur

de probando aliquo vniversali vel aliquo ī genere: vt no. Jo. and. z alij post eū in. c. j. de arbi. lib. vi. in nouella. z ibi sequūtur alij cōiter. z idem not. Arc. xj. q. iij. c. nihilominus. z no. Ang. z alij. in. l. ex facto. §. item quero. ff. de vulg. z pup. z Bal. in. l. testium. in. vj. col. C. de test. z in. l. j. C. de testa. z Jo. de imo. in. l. inter pares. in. iij. col. ff. de re iudi. z in. l. j. §. si stipulati. ff. de ver. ob. z in. c. cū oporteat. de accusa. z vbiqz ap probat hec conclusio quo ad casum nostrū in quo varietas testium inducit singularitatem: vt patet ex notatis in locis pres alleg. ita rōne varietatis z singularitatis non probāt in casu nostro dicti testes: z istud pro se sufficeret pro victoria domini Saleacij z habeo pro hoc potissimū fundamētū. ¶ **P**ot etiā alia rōne dici dictos testes non probare qm pbatio eorū nō est certa: vt esse dz. l. neqz natales. C. de proba. z in. c. in p sentia. de proba. qz aut dicta probatio nō sit certa pz: qz dicti testes non specificant qualitātē predij seu possessionē cū suis demonstrationib⁹: nā ad hoc vt dicat p̃dij clare z certe demonstrari opz exprimere locū: saltē cū duobus confinibus z demonstrationibus. l. forma. in princ. ff. de censib⁹. l. hac consultiissima. C. qz testa. face. pos. l. si qs in fun. voca. in prin. ff. de leg. i. sed dicti testes nō exprimūt demonstrationes p̃dictas: sz dicūt: quella possessione. ¶ **B**n facit qz no. Jo. an. z alij post eū in. c. auditis. de prescri. ¶ **V**bi dicūt p̃ illū text. de facto terminatum fuisse qz quidā libellus cōduxerat a locatore equū vt iret ad certum locum locator petebat equum vel eius estimationem si non extabat: sed conductor dicebat non teneri qz mortuus fuit equus naturaliter in via z probauit per alios quos qui secū equitauerāt qd equus naturaliter sibi mortuus est in viā: locator dicebat bñ probasti quod vnus equus tibi mortuus est naturaliter: sed nō probasti quod fuerit ille equus quē tibi locauit: certe locator recte allegabat qz pbatio rei tan quā incerta non releuabat. ¶ **P**reterea ex verbis primi testis dicētis qz Alex. respōdit dño Saleacio. come voleti voi che io ne faccia: che ragione ne hauerebe io. Apparet qz dict⁹ Alexā. nō assensit illi renūcie nec illā acceptabat quasi nollet reddere oēs impēsas abiqz eo qd dñs Saleacius per instrumētū reponeret Alex. in pristinū statū. ergo p̃ illā renūciā nō acceptā non videtur dñs Saleaci⁹ a possessione cecidisse. l. si me in vacuā. ff. de acq. posses. z per no. p. Bar. in. l. qz meo. §. si furioso. in fi. eo. tit. ¶ **P**ostremo cōfirmari possent adducta per dominum aduocatū dñi Saleacij per ea que traduntur p Ant. de but. in. c. in literis. de restit. spolia. circa medium. in ver. z ex his inferitur. qz exceptio renūciationis. zc. ¶ **U**bi inquit qz licet exceptio renūciationis obstat agenti in posses sio in beneficialibus per. c. accepta. eo. ti. tamen secus est in non beneficialibus: quia per hoc nō fundatur intentio partis aduerse per no. per Bar. in. l. naturaliter. §. nihil commune. ff. de acquiren. posses. col. iij. z per alia ibi allegata per eū sentio etiam dictos testes esse viles abiectos z pauperes quibus nō est plena fides adhibenda. l. iij. in princ. ff. de test. ¶ **E**x quibus concludo attestations dīctorum duorum testium prefato domino Saleacio non obstare. reliqua suppleat prestantia dominorum iudicare debentium zc.

Summarium.

- 1 **V**erba quādo importent modum vel conditionem.
- 2 **E**xceptio que oritur ex eodem fonte nunquam est sublata.
- 3 **P**articipium resoluitur in verbum z relatiuum.
- 4 **N**otarius non potest conficere instrumentum: nisi de his que vidit z audiuit tempore contractus.

Consiliū. CXIX.

Iso processu

super causa inter spe ctabile equitē z comi

tem dominū Ludouicū de fedrucis de firino agētem z magistrū Jacobum de vegano se defendentem. ¶ **S**umma totius rei cōsistere videtur in hoc vt rum dictum instrumentum rogatum per se Nicolaum de pansachis mereatur executionem fm formam statutorum. z per consensu quens an pro parte domini Ludouici fuerint adimpleta ea que pro parte sua adimplenda erant stantibus protestationibus z oblationibus pannorum z expensarum factis in ciuitate firmiana dicto Baptiste de crapentarijs allegas illas petias pannorum nō esse illas que fuerunt per ipsum Baptista consignate dicto domino Ludouico. z de quibus fiebat mentio in instrumento rogato per dictum ser Nicolaū prout

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

de predictis ptestationib⁹ z obligationibus apparet scriptu
ra publica rogata z scripta manu ser Simonis de firmo. vii
ad rem ipsam veniens animaduertendū est, quod in dicto in
strumento cuius petitur executio, z in quo magister Jacobus
promiserat dare dicto domino Ludouico certam quātitatē
olei, in ciuitate forliu⁹ sunt adiecta ista verba post dictā p
missionem olei: videlicet cum hoc etiam pacto z cōditiōe q
presatus dominus Ludouic⁹ cōsignet predicto baptiste, vel
per ipsum dominum Ludouicum non stare quin daret z cō
signaret dicto baptiste seu alteri p co, z noie eius de volūta
te dicti baptiste octo petias pannorum plurium colorū sibi
iam consignatas dicto domino Ludouico per dictum ba
ptistam in ciuitate firmi prout dictus procurator dicto noie
ad instantiam dictorum domini Ludouici z baptiste dixit
asseruit z cōfessus fuit q dictus dominus Ludouic⁹ dictas
octo petias pāni habuit z recepit a dicto baptista zc. ¶ Itē
in eodem instrumento post predicta z quedam alia est clau
sula hui⁹ tenoris: videlicet qb⁹ cōditiōib⁹ adimpletis z of
fertiis p parte presati dñi Ludouici versus dictū baptistā vo
luit dictus magister Jacob⁹ posse pueniri in ciuitate forliu⁹
celenne arimini zc. z gñaliter vbiq⁹ locorū terrarū z fori in
quo vel qb⁹ dictā quātitatē dicit⁹ dñs Ludo. vel eius pcura
tores petierunt ab ipso magistro Jacobo se integre z cū effe
ctu soluturū quibus quidē locis z alijs qbuscūq⁹ voluit ipe
magister Jacobus posse etiā realiter z personaliter cōueniri
capi cogi z cōpelli carcerari z arrestari zc. ¶ Itē illa verba
cū hoc pacto z cōditiōe zc. adiecta in pñia clausula supra po
sita faciūt cōditiōē vel saltē modū. l. filius matrē. in verbo
eo pacto. z ibi ad hoc illū tex. pōderat Bal. C. de inof. testa. l.
cū res. z ibi Bal. C. de dona. l. si societate. §. arbitrorū. cū gl. z
ibi hoc no. in pñ. ff. p socio. l. menia. ff. de man. test. no. Bart.
in. l. quib⁹ dieb⁹. §. terminus. ff. de cōdi. z demō. circa. §. col. z
probat etiā in. l. quoniam. z ibi hoc no. Bal. C. de rerū perm. in
lea cōditiōe. z ibi Bald. C. de rescin. vendi. z no. Joā. and.
in addi. Spec. in tit. de instru. edi. in. §. nūc vero aliqua. in vlt.
co. z p Bar. in. l. nihil. ff. de cōiungen. cū eman. lib. ¶ Et licet
in dictis locis habeatur q dicta verba denotāt poti⁹ modū
q cōditiōē: tamē in proposito nostro faciūt cōditiōē z nō
modū: quia vbiq⁹ aliquid est expressum per verba importa
tia de sui natura modū z nō cōditiōē: tamen appareat rati
te vel expresse partes voluisse q primo impletur illud qd erat
expressum p verba de sui natura importātia modū q iplere
debens cōsequatur emolumentū z cōmodū sibi prestandum
tunc talia verba mutāt naturam, z non faciūt modū, sed con
ditiōē. l. thais ancilla. §. stichus. ff. de fideicō. libe. ita no. bar.
in. l. quibus dieb⁹. §. terminus. in ver. quid si testator expresse
voluit ante impleri zc. z probatur in. l. in cōditiōib⁹. §. j. z l.
questitū. §. j. ff. de cōdi. z demō. p Imo. in. l. hmo. in pñ. ff. de
leg. j. ¶ Sed ita est q dicti pñentes voluerūt q primo debe
rent impleri ea que vt supra erant implenda in personam di
cti baptiste anteq⁹ cōueniretur z exigeret dicit⁹ magister Ja
cob⁹: vt patet ex dicto. §. clausula incipiente quibus conditio
nibus adimpletis zc. vt verba ipsa sonāt colligit ex illis ab
latiniis: scz qb⁹ cōditiōib⁹ adimpletis zc. ¶ Quia ablatini
important cōditiōē z resoluuntur ac important sicut si di
ctū fuisset: z si dicit⁹ dñs Ludouicus dictas cōditiōes im
pleuerit zc. tam in vltimis volūtatibus q scribitur. l. a testa
tor. ff. de cōdi. z demō. l. ab emptione. in pñ. z ibi no. Bart.
ff. de pactis. ¶ Sed ita est q statutū disponens q instrū
habeat executionē paratā: z q illō nulla possit opponi ex
ceptio semp intelligit dūmodo cōditiō scz sit adimpleta vt
late dicit Bald. in. l. si causam. maxime versus si. C. de execu
rei iudi. z Imo. in. l. si. in. x. col. ff. de acquir. poss. z no. Bar. in
letia. in. j. vel. §. co. C. de exe. rei iudi. ¶ Ad idē qd no. Bal.
in. l. ex pñijs. C. de rei. vbi dixit q si statutū disponit qd con
tra instrū cōfessionatum non possit opponi aliqua exceptio
tū poterit opponi exceptio rei nō tradite vel nō libere tradite
si ita exceptio pueniat ex eodē instrūto. allegat no. per
Bar. in. l. eū qui ita. §. qui ita. ff. de verb. ob. ¶ Ad hoc quod
no. Ant. de but. in. c. cum Joannes. in pñ. in glo. quero an
emptor zc. extra de fide instru. ¶ Ad idē qd not. Bal. i. ant.
pñente. C. de fideius. vbi dixit q si p executionē instrūti cō
fessionati non pōt opponi ex forma statuti aliqua defensio
modo fideiusor: cōuēt⁹ ex instrūto cōfessionato petit iura
sibi cedi: nunquid admittatur ista defensio, arguit q non: qz
statutum dicit q nulla admittat defensio: tamen ipse cōclu
dit cōtrariū: quia quādo defensio venit ex eadē causa z inest,
z pcedit ex eodem fonte^a seu instrūto a quo pcedit peti
tio tūc semp potest opponi p no. per Bart. in. l. perceptorias.
in. iij. col. C. sen. rescin. nō pos. in vers. quero cōdēnatus zc. et

in. l. j. ff. de iur. z fac. ign. z Fulg. z Pau. de ca. in. l. si duo pa
troni. §. si qd iurauerit. ff. de iureiur. ¶ Ex pñictis ergo appa
ret q nisi adimpleuerit dñs Ludouic⁹ dictā cōditiōē con
sistentem in reddendo dictas petias panni baptiste predicto
non poterit cū effectu in executione instrūti petita obtine
re attento q per modum cōditiōis fuit adiecta dicta con
uentio z qd procedit ab eodem instrūto cuius petit⁹ exe
cutio. Facit etiam: quia statutū predictum debet intelligi de
instrūto liquido: b vt per Bar. in. l. j. in pñ. ff. de eden. et
l. proinde. §. notandū. ff. ad. l. aq. i. in. l. eleganter. in pñ. ff.
de cōdic. inde. z in. l. j. C. de sen. que fin. cer. quātī. cū si. ¶ Nec
predictis ob. si dicatur qd do. Ludouic⁹ obtulit dare baptiste
in ciuitate firmi octo petias panni diuersorū colorū asserens
do illas esse easmet q sibi dñs Ludo. per baptistā consignate
fuerāt: z de quibus fiebat mentio in dicto instrūto rogato
per ser Nicolaum de pansachys qñis Baptista tunc recusa
uerit eas recipere asserens non esse suas seu illas quas consi
gnauerat ipse dicto dñs Ludouico: qz ad hoc respondeo q
cum in instrūto rogato per ser Nicolaum de pansachys
cōtineat⁹ qd debeat dict⁹ Ludouic⁹ cōsignare dicto Bapti
ste octo petias pannorum plurium colorū: um: sibi iam cōsigna
tas per dictum Baptistam dicto domino Ludouico z sic nō
pmiserat pcurator dñi Ludouici in dicto instrūto dare
baptiste octo petias panni diuersorū colorū simpliciter. sed p
misiit dare illas quas consignauerat dict⁹ baptista dñs Lu
douico. ¶ Hoc etiam importat illud participium preteriti
temporis cōsignatas: qz participium resoluit in verbum z
relatiuum. i. que cōsignate fuerūt: vt no. gl. in cle. j. in verbo
si dignitatibus despreben. z relatiuum iunctum verbo presen
tis vel preteriti temporis significat quantitatem demonstra
tiuā. l. demonstratio falsa. in pñ. ff. de condi. z demō. z not.
Bal. in. l. j. eo. tit. ¶ Ergo ad hoc vt dicat⁹ dictum Ludouic⁹
cum adimpleuisse pro parte sua opz qd cōstet eū dedisse seu
obtulisse baptiste nō dico simpliciter octo petias panni diuers
orum colorum. Sed illas quas baptista cōsignauerat domi
no Ludouico: z sic probet q ista qualitas z demonstratio ad
iecta in dicta pmissione pñorū facta per procuratorem dñi
Ludouici fuerit verificata z impleta: qz quoties aliqd profer
tur cum aliqua qualitate debet vtrūq⁹ pbari scilicet adimple
tum esse illud z etiā qualitas eius. l. j. §. ait pretor. ff. ne qd in
flu. publi. z no. Bar. in pñ. huius. l. z l. non solū. §. sed vt p
bari. z Bal. in. l. conuenticulam. circa. iij. col. C. de epis. z cle. z
facit in. l. j. §. docere. ff. vi bon. rap. ¶ Et ideo non sufficit q
appareat q dñs Ludouic⁹ simplr obtulit octo petias pan
ni diuersorum colorum tanq⁹ illas que sibi cōsignate fuerūt
per baptistā nisi probet qd erāt illemet cū baptista hoc nega
uerit. ¶ Pro hoc adduco decisionē Jo. and. in. c. auditis. de
pñeri. quē ibi sequit⁹ Ant. de bu. z aliq moderni vbi dicit Joā.
an. se alias practicasse. nā quidā conduxerat a locatore certū
equum pro certo itinere: z iste equus naturaliter mortuus est
in itinere. locator petebat emēdam equi cōductor pbanit in
genere equū mortuū naturaliter. probauit enim per illos qui
secū erant quod equus quem equitauit die tali mortuus erat
naturaliter dicebat locator bene pbasti equū vnum esse mor
tuū: sed nō illum quem tibi consignauit vel locauit: sic bñ di
cebat locator: quia talis probatio ambigua non sufficit per
textum in. d. c. auditis. z alia quedā exempla ibi subijcit Jo.
an. Ita in pposito spectabat ad dicta Ludouici in causa exe
cutionis pbari qd ille petie panni quas obtulit erāt ille que
fuerāt cōsignate sibi per dictū Baptistā. z per hoc patet non
obstare si diceretur quod presumit qd ille petie panni q fue
rūt oblate baptiste fuerūt illemet q fuerūt cōsignate per ba
ptistā dñs Ludouico eo q pluralitas nō presumit nisi probe
tur. c. in presentia. ver. si. verum. z ibi Anto. de bu. de pba. c. cū
Joannes. de fide instru. l. si in rē. z ibi no. Bar. ff. de rei vendi.
z no. Jaco. bu. in. l. optimā. C. de cōtrahen. z committē. stipu.
z Bal. in. l. neq⁹ natales. C. de proba. z in. l. cōuenticulam. in
v. col. C. de epis. z cle. l. idem pomponius. §. fin. ff. de rei ven. cū
si. qz rñdeo qd vbi appareret q iste petie panni oblate p dñm
Ludo. baptiste fuissent alias per baptistā consignate domi
no Ludo. qñis baptista nunc diceret q ille octo petie panni
nō sunt ille que debebāt sibi cōsignari: qz diceret q posset esse
quod pluries cōsignauerit dicto Ludouico illas quantitates
petiarū panni diuersorum colorū. certe nō debebat audiri ba
ptista allegans istam pluralitatem cōsignationū factarū p
ipsum dñs Ludouico qz pluralitas cōsignationū nō pre
sumitur. sed cū nō appareat quod dicte petie oblate fuerint
vnq⁹ consignate per Baptistam dñs Ludouico non probas
ta intētio dicti dñi Ludouici: vt in. d. c. auditis. dicit Jo. an.
¶ Nec ob. si diceretur qd in instrūto dicte ptestationis
continetur

a Fonte. §. cōsilio
xcv. nu. 2.

b ~~Ulpianus~~
~~in l. si quis~~
~~in l. si quis~~

c Ut no. Bal. l. cē
turio. col. i. xvi. de
vul. z pup. cōs. lv.
col. v. §. lxx. co. §.
lib. iij. Alex. j. li. ij.
§. lxxiij. nu. 6.

continetur qd dictus Ludouicus obtulit octo petias panni diuersoru coloru, de quibus sit metio in dicto instrumeto ser
4 Nicolai de pansachij: qd rideo qd notarius rogatus de dicto instrumeto protestationis non potest conficere instrumentum nisi de his que vidit et audiuit tpe quo conficiebat dictus et instrumetu. no. Anno. in. c. fraternitatis. de here. et no. Bal. in rub. C. de fide instru. in. v. et. vj. colu. et in. l. cum precibus. C. de proba. debet enim notarius conficere instrumentum de eo qd tempore contractus vidit vel audiuit a partibus: vt plene per Jo. and. in addi. Spec. in ti. de instru. edi. in. vj. et. vj. col. et in. s. restat. in addi. inci. no. qd no sufficit. et no. p glo. in aut. de instr. cau. et fide. in. s. si vero moriant. in gl. que incipit. als pro se. et Bal. in aut. sed nouo iure. C. si cer. petia. et in. d. rub. C. de fide instru. circa. ix. col. et in. l. ij. de ferijs. sed notarius non potuit tempore instrumeti videre quod essent ille petie panni que fuerunt consignate per Baptistam domino Ludouico qd consignatio que fuit facta per Baptistam dno Ludouico no fuit facta tepore cofectionis instrumeti protestationis: sed longe ante. et sic ipse ser Simon tanq tabellio ad hoc adhibitus a partibus non potuit hoc videre. vnde etia dato qd notario in cōscientia sua hoc cōstaret: scilicet qd essent ille petie panni que fuerant consignate per Baptistam domino Ludouico tñ ex hoc no potuit coficere instrumentu: vt dicit Bal. in. l. si ex cautione. in. ij. q. C. de no nu. pe. ¶ Nec etia potuit hoc audire notari aliter q ab vna parte. p. q. Baptista dixit: non sensit illam consignatione seu obligatione esse de illis petijs pannoru que ipse consignauerat dicto dno Ludouico. debet em intelligi illa verba instrumenti ptestationis dñ dicit de quibus in dicto instrumento sit mentio. vt illud relatiu de quibus referat in genere ad petias panni: sed no ad oēs qualitates pannoru nominatoru in instrumeto: vt no. p glo. et Bar. in. l. iul. de here. instir. et in. l. ij. ff. de nego. gest. et in. l. domi. ff. de iniurijs. ¶ Ad ob. q magister Jacobus conuentu in iudicio executiuo pessus fuit oia cōteta in instrō rogato per ser Nicolai de pansachij esse vera: et per ipsum magistrū Jacobū no stetisse neq stare quominus impleant omnia cōteta in dicto instrumeto: et obtulit se per pactu cōtenta in dicto instrumeto implere et p ipsum no stare et. ¶ Quia rideo q magister Jacobus dixit q p ipsum no stetit nec stabat quominus adimplerent cōteta in instrumeto: et dicit verū q stetit et stabat per dictū Ludouicu: qd non dederat petias panni dicto Baptiste quas dare debebat: et ipse magister Jacobus erat paratus adimplere. tñ ad hoc vt dicit Ludouicus posset actualiter eum ad solutione cogere vel cogi facere debet p parte sua adimplere. l. iul. s. offerri. de act. emp. l. ediles etia. s. si. de edil. edic. facit. l. cedere diem. de ver. sig. ¶ Nec habet obitare etia si apparet q si sex petie pannoru ex dictis octo petijs fuissent de illis quas consignauerat Baptista dicto Ludouico: qd ex quo no adimpleuit. d. Ludouicus in totu pfecte no dicebatur relenari per tale obligatione partis. l. tutor. s. incius. ff. de vsuris. l. iij. cato. in fi. et. l. qui viam. s. si. et quod ibi not. Bart. de verbo. obliga. et. l. cū fundus. de cōdit. et demonstra. ¶ Ex quibus omnibus apparet quod dictū instrumetu non mere executione: qd no fuit adimpletum pro parte dicti dñi Ludouici illud quod implere teneatur: scilicet dare illas octo petias panni Baptiste quas Baptista sibi cōsignauit: tñ si magister Jacobus emerit in ciuitate firmi illam quatitatem et eam conduceret forliuim expensis domini Ludouici et ibi consignaret dno Ludouico no teneretur ad aliud vltra quantum est respectu olei: vt patet ex predictis.

Summarium.

- 1 Verbum, et heredibus, non restringit sed auge.
- 2 Alienatione prohibita per contractum, non prohibetur per testamentum.
- 3 Hospitalis sine auctoritate episcopi no est locus religiosus.
- 4 Ecclesia potest acquirere emphyteusis vt vendat, non vt retineat.
- 5 Emphyteusis potest donari vel legari domino irrequisito.

Epitome.

Hilarius conduxerat ad liuallu perpetuum pro se suisq filijs et heredib in. xxix. an. ad renouadu ab illustrissimo archiepo astensi prout in instrumentis inuestiture continetur duas apothecas

quarum vsumfructum per codicillos relinquit cuida Paulo de cultris et Alexandro de fontana relicto herede vniuersali a hospitali domo dei de murina, quo hilario defuncto dno visum est dictum hospitale non potuisse in dicto liuello succedere attento tenore inuestiturarum dicti Hilarij et inuestiuit dictum Paulum et Alex. fratres prout in inuestitura. Queritur an de iure dictum hospitale fuit capax dicti liuelli, et debuerit in eo dicto testatori succedere. et. d. Alex. et Paulus dicto vsumfructu legato.

Consilium.CXX.

Super eo quod que

ritur videtur fortasse dicendū non potuisse dictum liellum transire iure hereditario in dictum hospitale: quia expresse in inuestituris Hilarij continetur. q si dictus Hilarij vendere voluerit dictas res seu ius suū primo teneat require re dictum dominum archionem assensum dominum directum et eidem domino marchioni teneatur vendere pro minoris pretio quam alij persone: si vero ipse dominus archio vel eius heres emere noluerit: tunc liceat dicto liuellario et suis heredibus vendere cuilibet alij persone emere volenti preterquam vlli venerabili loco cōi collegio vniuersitati maiori pro persona habili et sufficienti ad soluendū dictum liellum et ipsam rem meliorando: et si aliter factum fuit non valet ipso iure imo per pactum expressum cadat a iure suo. ¶ Et ita est q ille qui non potest alienare in aliquem venerabile locū dicitur facere cōtra prohibitionē illū instituendo sibi heredem. l. peto. s. fratre. et ibi not. l. codicillis. s. matre. ff. de lega. l. si ita quis. s. ea lege. ff. de ver. ob. et ibi plene per Bar. et no. in. l. pater. s. iulia. agrippa. ff. de lega. ij. ¶ Sed hospitale videtur esse venerabilis locus et pius sicut ecclesia: et ppter ea ita sub sunt episcopo hospitalia sicut ecclesie. vñ q. ij. quidā. c. de re. nodochijs. de relig. do. not. archi. iij. q. ij. ex laicis. et Bald. in. l. orphanotrophos. C. de episc. et cle. et in aut. filiter. C. ad. l. falc. ¶ Et q hospitale dicatur pius et venerabilis locū dicit expresse Specu. in titu. de instrum. edi. s. nunc vero aliqua. versicu. et scias. allegat inter cetera. s. si. in aut. de ecclesia. titu. colla. ix. ¶ Accedit etiam quod de iure communi non videtur quod in ecclesia et pari ratione nec in hospitali possit fieri alienatio iuris emphyteutici etia quādo dominus directus recusat acquirere vellet: vt not. in. c. potuit. extra de loca. in verbo phibetur. et no. Spe. in titu. de loca. s. nūc aliqua. versu. ex hiberi. facit quod habetur in. c. ij. de alie. seu. et quod no. in. d. s. ea lege. ¶ Sed premisis no obstantibus cōtraria sententiā puto de iure vteriore moueor: qd dicta concessio ad liellum perpetuū fuit facta Hilario pro se suisq filijs et heredib propter que verba veniunt etiam heredes extranei. Nam illa copula et auge vt etiam cōprehendantur heredes qui non sunt filij. l. ea tamen adiectio. ff. de leg. ij. et ita cōcludit Bar. Bal. Angel. et Imol. in. l. gallus. s. etiam si parentem. ff. de liber. et posthu. et Bald. in. d. l. gallus. s. j. ad si. saltem quando sumus in concessione facta no ab ecclesia: sed ab alio de cuius concessionis natura est q tūc possit transire etia ad extraneos iuxta. l. viam. C. loca. iuncto. s. emphyteusis. in aut. de non alien. per not. per Bart. in. l. iurifurandi. s. si liberi. ff. de ope. liber. et ista est conclusio vera. et no. in dictis locis. et ita etia concludit Joan. de imol. in. d. l. qd dicitur. in. xvj. col. ff. de verbo. obli. et in. l. ex facto. la. ij. in. vij. col. ff. de heredi. insti. et in. c. potuit. in antepe. charta. de loca. et sequutus sum in. d. l. quod dicitur. ¶ Nec ob. ad hoc si diceretur quod copula et. debet copulare similia non dissimilia argumeto. l. fina. s. dulcia. ff. de vino triti. et oleo lega. quia respondetur quod attēto quod pater recipiendo talē emphyteusim pro filijs videtur stipulari et acquirere filijs non tanq filijs. sed tanqā heredibus: vt not. in. l. si tibi. s. pactus. ff. de pac. non videtur dicta copula posita inter dissimilia potest etiam responderi quod in. d. s. cui dulcia. ibi illud operatur adiectum neutraliter positum no aut copula: vt ibi per Bart. ¶ Non ob. etiam. l. seie. s. caio. ff. de fun. instr. quia respondetur q ibi qualitas adiecta vni rei videtur repetita in alia re posita in eadem oratione propter copulam et. sed i casu nostro no fuit adiecta qualitas alicui rei: sed fuit tantū expressa persona filiorum. nihil ergo repugnat quominus hospitale quamuis sit heres extraneus poterit admitti. ¶ Non ob. si diceretur quod ex forma cōventionis no poterat alienari in aliquem venerabilem locum: quia respondeo quod verba cōventionis loquuntur de alienatione in genere.

¶ Perfecte. j. lib. v. cōsi. lxxvj. col. fi. Bre. cōsi. xcij. in fi. Soci. cōsi. xxvj. co. ij. li. ij. Cor. consilio. cccxliij. co. ij. lib. j. cōsi. cccxlv. li. iij. Deci. s. ccccl. ij. nu. 3. et Attthe afflic. deci. neapo. cccx. nu. 4.

¶ Extranei. idem sentit Alex. s. 2. lxx. nu. 12. qd prima facie videt esse id qd sepe cōsoluit vt. s. 2. lxxij. et q ibi dixi s. nullo la est cōtrarietas: qd que in. d. consil. xliij. adduxi pcedūt in re q de sui natura. vel pacto no trāsit ad extraneos hñdes vt feudū. emphyteusis ecclesiastica. vt qñ emphyteusis aut qlibet concessio priuati limitat ad certas generationes vel psonas: qd tūc verbum hereditas non facit extensio nem ad extraneos: quia hoc esset vel p naturā vel p tenorem pacti: ideo facit restrictionez vt requirat vtrāq qualitas. Sed qñ neq natura neq tenor pacti impediret trāfire ad quos cūq hñdes vt hic in eo q accepit ad liuellū. Idē puto si expresse in emphyteusim ad certū tēpus: quia tūc verbū hñdib. cuq copula aditū nec aliter restrictū. vt j. lib. ij. cōsi. lvi. co. j. Janget. et facit q concessio non est restricta ad filios. s. ad quoscūq here des no aliter phibitos trāseat p tēpore suo. vel etiam perpetuo. si no est limitata ad certū tēpus. et in dubio quoties d. p se filijs et heredib filijs no sunt vocati vt filij pñse. s. in qñtū psumptiue futuri hñdes et sic qñq hñdes veniūt et sic in dubio verbū et hñdib no restrin git. s. apliat q no. adō ale. l. gall. s. etia si a parēte. de li. et post. Sal. l. ij. q. xx. C. de iur. emphy.

Liber Primus Consilio. Alexandri.

sed loquatur de venditione pretio explicanda, ut patebit ibi dum dicit vendere pro minori pretio et iunctis sequentibus clausulis. et sic per instrumentum prohibetur alienatio per contractum venditionis in aliquem locum venerabilis: non autem

2 alienatio in genere: sed ita est quod ubi prohibetur alienatio per contractum non intelligitur prohibita alienatio que fit in vltima voluntate iure vniuersali. l. verba gesserunt. ff. de ver. sign. l. milites. ff. de re mili. l. decuriones. cum ibi not. ff. de decurio. l. i. in si. iuncta glo. in verbo sui. C. non lice. habita. metro. li. xi. et firmitat etiam clare Joan. de imo. in l. si ita quis. §. ea. l. ff. de ver. obliga. in penul. colum. et bene facit. l. si. ff. de prediis curi. li. x.

3 ¶ Posset etiam responderi quod illud quod dicitur de hospitali, scilicet quod est venerabilis locus quemadmodum ecclesia procedit in hospitali fundato auctoritate episcopi: alias non per id quod habetur in c. ad hoc. cum ibi not. per docto. de reli. do. et per ea que habentur in cle. quia contingit. ad si. cum gl. in verbo altare. de reli. do. et ibi doc. in gl. viij. q. ij. quidam. et Hosti. in summa de regula. §. j. ver. quid de rusticis. et Bald. in aut. hoc ius porrectum. in ij. col. C. de sac. san. eccle. et in l. si quis ad declinandam. C. de epi. et cleri. circa penul. colum. et Joan. de imo. in c. officij. in antepe. char. de testamētis. et Dominicus de sancto geminiano in c. ij. de rest. in inte. li. vi. et Ang. in cōsilio. cxxvj. inci. an canonica. ubi dicit quod ita debet intelligi id quod Spec. no. in d. ver. et scias. et id quod habetur in d. c. de xenodochijs. et sic ubi non appareat istud hospitale esse fundatum auctoritate episcopi non videtur esse venerabilis locus. Quis ecclesia et similia loca appellentur venerabilia loca. §. illud. in aut. de monachis. ¶ Non ob. quod de iure communi non potest fieri alienatio iure emphyteutici per emphyteutam in ecclesiam: quod respondeo primo quod si istud hospitale non est fundatum auctoritate episcopi cessat argumētum per ea que dixi.

¶ Secundo respondeo quod si quis dicit Joan. in d. c. potuit. non reperitur de iure expressum quod in ecclesia non possit transferri ius emphyteuticum. et tex. in l. si. C. de iure emphy. et in dicto. c. potuit. dum ibi dicitur in personas prohibitas non potest alienari intelligitur de prohibitiōe facta per pactum appositum in contractu emphyteutico. vel per consuetudinē. et ita etiam intelligit Imol. in d. c. potuit. ¶ Preterea posito quod ecclesia non posset acquirere quantum ad retinendū pro se. tamen quantum ad hoc ut in ecclesiam transferatur ex tit. institutionis hereditatis. et ipsa alteri idoneo veniat. hoc non est prohibitum: et ita de consuetudine seruatur quod ecclesia intra annum vendat alteri secundum Spec. in tit. de loc. §. nunc. ver. vj. ubi ad hoc allegat in ar. xij. q. ij. longinquitate rei. cum si. et sequitur Joan. et doc. in d. c. potuit. et ibi ponit Joan. de imo. in xvj. col. super gl. in verbo prohibetur. ¶ Potest etiam responderi quod prohibitio que facta est a iure quo ad ecclesiam et potēiores est quo ad alienationē que fieret per contractum: ita loquitur tex. in d. c. potuit. et in d. l. si. C. de iure emphyteu. non extendit ad alienationē que fieret instituēdo heredem per d. l. verba gesserunt. cum cōcordatijs. §. allega. ¶ Non ob. id quod habetur in c. j. de grad. di. successi. in seu. et ideo si transiret ad ecclesiam nunquam reuertetur ad dominū. ista ratione reddit ibi tex. que ratio cessat in casu in emphyteusi cōcessa pro se. filiis. et heredibus: attēto quod cōprehendit omnes heredes etiam extraneos in perpetuum: ut dixi in l. in annalibus. C. de leg. l. sciendū. ff. de ver. signi. et si dicti lielli usufructus relictus fuit a dicto hilario dictis Alex. et Paulo: voluit no. Bal. in l. i. in prin. ff. quibus mod. usufru. amitt. quod siue per legatum siue aliter emphyteuta velit concedere usufructum possit hoc facere sine cōsensu domini. facit quod no. Bar. in l. ij. §. ex contrario. ff. de acquiren. posses. in vlt. col. in versu. quero quomodo possant plures.

Summarium.

- 1 Substitutio compendiosa continet vulgarem.
- 2 Libelli conclusio attenditur. nu. 10.
- 3 Libellus debet sustineri etiam impropere.
- 4 Vis clausule. petens iustitiam ministrari. nu. 11.
- 5 Iudex ex officio ad commodum miserabilium personarum procedere debet.
- 6 Agens ex causa intestati non obtinet ex causa testati: nec agens ex dominio obtinet ex quasi dominio.
- 7 Agens commodate si probat depositum. non obtinet. nu. 13.
- 8 Coniunctus et vicinus presumitur habere notitiam mortis. non testamenti.
- 9 Hereditas patrum non adita. non transmittitur per ignorantē.
- 12 Qualitas adiecta in libello. quid si non probetur.
- 14 Pupillus non est miserabilis. nisi sit pauper.

Consilium. CXXI.

Mo pcessu cause inter

morasum infantem ac filium et heredem quondam Benedicti alterius quondam morasi agentis et magistros Ja. et Ant. de richo bono ex altera se defendentes. ¶ Circa primū principale quesitum: scilicet an statibus narratis in libello in quo dicitur quod Bonifacius decessit supstitibus dictis magistro Jacobo. et Anto. eius fratribus et dicto benedicto ei nepote ex fratre p̄mortuo. et quod dictis magistro Jacobo et Ant. et Benedicto delata fuit ab intestato hereditas dicti Bonifacii: et quod prefati Antonius Jaco. et benedictus scientes dictum Bonifacium mortuum et hereditatē ipsius esse delatam eam adiuuerunt. et quod dicti Jaco. et Ant. dictā hereditatem occupauerunt absque eo quod tertiam partē tangentem dicto benedicto ei assignauerunt quare petitur dictos Jacobum et Ant. condēnari ad restituendum dicto infanti hereditatem et eius bona quantum est pro tertia parte ut latius in dicto libello cōtinetur. possit obtinere dictus infans attēto quod reperitur quod hereditas dicti Bonifacii est in causa testati. non autem intestati propter quēdam substitutionem compendiosam factā per dictū Bonifaciū suis h̄ridibus in vniuerso institutis. et euenit casus vulgaris substitutionis quod illi instituti non potuerunt esse h̄rdes quo casu si cōdem opin. oim quod cōprehenditur in d. cōpendiosa substitutio vulgaris: ut p̄ Guil. de cu. Lyn. et alios in l. precib. C. de imp. et alijs substi. et Bar. et oēs in l. cēturio. ff. de vul. et pup. et Bart. in l. quādiu. la vltima. de acqui. here. et in cōsilio. l. v. inci. Anacletus nu. 2. canoniste in c. Raynutius. de testamentis. ¶ Et videt prima cōsideratione dicēdū quod non ob. quod in libello sit narratū quod h̄rditas Bonifacii fuit delata ab intestato: tū in veritate eisdem delata extitit ex testō debeat agens obtinere attēto

1 ¶ quod conclusio libelli debeat attēdi. ut no. Inn. in c. sup literis. de rescri. et c. cum sit generale. de fo. cōpe. et Bar. in l. aurelius. §. sticho. per illū tex. ff. de lib. leg. et l. non debet. et ibi Bal. post Bar. ff.

a

b

c

d

e

f

g

h

i

k

l

m

n

o

p

q

r

s

t

u

v

w

x

y

z

Bar. ff. de do. no. Bal. in. l. domum. de rei vendi. in. l. edita. in. xvj. col. in. repe. paduana. C. de eden. in. l. ij. C. de peti. here. cū simili. ¶ An cū in cōclusionē nō sit defectus: sed facta sit apta cōclusio in petitione hereditatis pro tertia parte iuxta. l. ij. cū sequē. cū ibi no. p. Bar. ff. de peti. heredi. z Bar. in. l. ij. in prin. ff. de edēdo. z in. l. ex diuerso. §. j. ff. de rei vendi. z no. doc. in. c. ij. de libel. obla. d3 obtinere. ad idē facit text. in. c. fi. de iudi. et quod ibi no. Ant. de bu. in. v. no. vbi colligit ex illo text. quod narratio proprietatis in libello nō ampliāt vires libelli vt petitorū deductū videatur: qz libellus attenditur penes mediū cōcludendū: vt etiā habet in. c. ex parte. b. de foro compe. z ibi no. Ant. de but. in. v. nota. cū concordantēs allegatis ibi per eū. z in. c. examinata. de iudi. ¶ Pro hoc etiā facit qz etiā sustentari a d3 libellus etiā si oporteat verba impropria. l. si qs intentione. ff. de iudi. l. j. cum ibi no. per Bar. C. de vsufru. z. l. si olei. cū ibi no. per Bart. C. loca. z in. l. insulā. C. de pscriptis verbis. z Bar. in. l. scire debemus. ad fi. prin. z. l. inter stipulan. tē. §. j. ff. de ver. ob. Spec. in titu. de offi. oim iudi. §. serui. ver. in sententie quoqz. cū seq. ¶ Preterea qn libellus potest cōprehendere duas vias vñ cōpetentē alterā incōpetentē ad huc procederet libellus super cōpetenti per id qd habet in. c. ad dissoluendum. de despon. impube. z no. Ant. de but. in. d. c. examinata. iuxta mediū. z dicit ibi Inn. ad fin. qz quomodo docūqz libellus seu petitio tolerabilis sit admitti debet vt etiā no. Bal. in. l. ij. in. iij. col. C. q accusa. nō pos. z in. l. ij. C. de for. mu. z in. l. fi. in. v. co. C. de edic. diui adri. tol. z. l. ordinarij. pen. col. C. de rei vendi. z Bar. in. l. sciant. C. de his qui ex pub. ratio. li. x. cū sim. sed huiusmodi est cōclusio dicte petitionis: qz comprehendit generaliter omne ius actoris: ergo pcedere d3 z nō dedit restringi per specialem narrationem precedentem.

4 ¶ Alio fundamento videtur hoc etiā sustentari. scz propter illā cām gñalē appositā in fine libelli: scz petens iustitiā ministrari super premissis z quodlibet premissorū quo casu sufficit qz fm qualitatē eorū que probata sunt possit fieri sententia pro actorē: vt videt velle Inn. z Bal. in. c. ij. de ordi. co. gni. z facit. qd not. Jo. de imo. in. c. si cautio. versus fi. de fide instrumē. ergo satis est qd snia ex pbatōibz possit adaptari ad aliā partē libelli in qua narratū est qd rei cōuenti indebite possident dictā partem hereditatis: z hoc etiam suffragari vñ alia clausula posita in libello: scz nō se astringens ad probandū non necessaria propter quā satis est probare illā partē narratorū in libello q sufficiūt ad victoriā: vt no. Bar. in. l. diu. ff. de re iudi. z. l. circa. ff. de pecu. z Jo. de imo. in. l. si cum nulla. ff. de re iud. ¶ Confirmat per id qd no. Spec. in tit. de sen. platio. §. qualiter. vers. qd si lis. dū querit quid si lis cōte stata est in actiōe depositi. z actor nō probat de deposito: sed de cōmodo. ¶ Ultimo p hoc facit: qz hec causa dñ esse pu pilli: sic miserabilis persone. l. j. C. qñ impera. inter pu. z vid.

5 ¶ Et iudex in officio suo potest ad cōmodū miserabiliū psonarū pcedere: vt no. Jo. and. in. c. solite. de resti. spolia. z Joā. an. z Ant. de but. in. c. ad nostrā. el. ij. de iureiuran. pbat in l. mulierem. z ibi no. Ly. C. si manci. ita ven. ne prossi. z Bart. in. l. ij. in. §. hoc autē. in. iij. oppo. de dā. infec. z in. l. si vacatā. C. de bo. vacan. lib. z. z no. doct. in. c. bone. el. j. de postula. pla.

¶ Sed premissis nō obstantibus in casu nostro: puto de iure cōtrarium esse verū. quod probatur maxime ex infra scriptis causa intestati est ptraria cause testati. vnde vna presupponit aliam cessare: qz tanqz repugnantes adinuicem stare nō possunt. l. anteqz. C. communia de succes. z. l. quandiu possunt. de acquirē. here. ¶ Sed ita est quod in libello in quo qs deduxit vnum ius nūqz videtur deduxisse aliud in contrarium vnde etiā si probauerit de iure contrario nō obtinet. ¶ Hoc probatur: nā videmus quod dominium z quasi dominium in persona vnus sunt cōtraria: qz titium esse dominū presupponit qd dominium non sit apud aliū: sed apud titiū tm. Sed titiū esse quasi dñm presupponit dominium esse apud aliū: vt not. in. c. abbate sane. in glo. in verbo dominij vel quasi. de re iudi. lib. vj. z in glo. in. l. j. in xbo a nō dñio. ff. de pub. ¶ Et tñ si actor in libello deduxerit se esse dñm postea probauit se esse quasi dñm. i. emississe a nō dñio bona fide nō obtinebit: vt no. Bar. in. l. j. ff. de act. z oblig. circa. vj. col. in x. qro qz si aliqz pponat directū z pbat de vtili z. z. l. si mater. §. eandē. ff. de exce. rei iudi. z ibi no. p gl. z p not. in. l. si minor. §. si seruus. ff. de enic. z idē tenet Ant. de but. in. c. examinata. circa antepe. col. ¶ Et tñ clarū est qd in rei ven. que datur dñio dummodo sit narratū qd fundus peti? ad me spectat iure dñij: satis est qz in cōclusionē ego petā reum condemnari ad restituendum fundū Quis specificē non petā me declarari dñm vel satis est qz cōclusionē libelli petam mihi iustitiā fieri super dicto fundo: vt no. Spec. in ti. de causa pos. z proprie. §. notādum.

vers. alie sunt reales. z Bar. in. l. ex diuerso. §. j. ff. de rei vendi. z can. in. c. ij. de libel. obl. z sic dicta cōclusio p se considerata aut apta cōprehendere etiā restitutionē q fieret actori ex causa quasi dñij: z est illa eadē q sufficit in libello in q esset deductū quasi dñij z publiciana: vt not. Spec. in tit. de causa poss. z pprie. §. nūc dicēdū. iuxta prin. ergo apparet q cōclusio generalis nunqz referat ad cām cōtrariā z repugnantē illi cause q est specialiter narrata. ¶ Cum ergo sit specialiter deducta et narrata causa intestati nō pōt dici q cōclusio generalis intel ligitur referri ad causam illi repugnantē z cōtrariā z nō esse putandū libellantē voluisse in codē libello seipsum corrigere contrariari. l. nā ad ea. ff. de cōdi. z demō. z eo ipso q libellās narrat z deducit causam intestati videtur excludere z dicere se nolle venire ex causa testati tāqz cōtrariā: z ecōtra. vt pbat in. l. fi. cū glo. in verbo cupiēs. C. de cōdi. ¶ Confirmat qz alias sequeret q libellās z agēs i suo libello posset deducere ptra riam z repugnantia z sibi ipsi cōtrariari qd est falsū. l. j. C. de fur. l. j. C. si seru? extero. c. solitudinē. de appel. ¶ Insup cōpro bat quod non possit obtinere dictus agēs: qz agēs ex vna causa deducta in libello vel petitione si pbat de alia nō pōt obtinere. l. habebat. in prin. ff. de institoria. not. Inno. in. c. ex parte abbatissē. de priui. z in. c. j. de litis contesta. z Bar. in. l. j. in prin. ff. de eden. bene facit. l. is ad quē. ff. de acqui. heredi. maxime iunctis ibi not. per Aldod. z precipue p Pau. de ca. ibi. Nā ibi vult quod ad hoc vt quis possit adire hereditatē debet scire ex qua causa sibi delata est hereditas: z sic an ex testamēto an ab intestato. z sic adiit tanqz ex testamēto cū in veritate sibi hereditas tantū esset delata ab intestato non va leat aditio. vnde refert ibi Pau. de ca. j. qz si egi cōtra te ex cā cōmodati tñ non probauit cōmodatū sz depositū. nō possum obtinere postqz nō egi ex causa illa: ita etiā si egi ad hereditatē tanqz illa fuerit mihi delata ab intestato posito q in veri tate esset mihi pro parte ex testamēto delata nō possum obti nere. ¶ Fortificatur predicta: quia in libello dicitur q dicta hereditas Bonifaciū fuit delata ab intestato dictis Jac. ant. z Benedicto: z q ipsi scientes dictū Bonifaciū esse mortuū: z dictā hereditatē esse eisdē delatā: vt supra eā adiuuerunt et sic est narratū q eā adiuuerūt ab intestato: ergo nō potest dici q Bñdict? legitime adiuerit: qz donec est loc? cause testati cessat cā intestati: vt dicit. §. z in pposito erat: z est locus cau se intestati propter dictā substitutionē cōpēdiōsam cōprehē dentē vulgare: vt dictū est: z si dictus Bñdictus voluisset esse heres pro parte sua ex testamēto portio sua si qua ei defereba tur accreuisset dictis Jacobo z Ant. qui sunt vocati ex testa mēto: z qui volūt esse heredes ex testō. l. qui plures. ff. de vul. z pupil. l. j. C. qñ nō petē. par. ¶ Plus dico q etiā si videret aliquo modo deducta cā testati in libello: vt vult dicere agēs licet vere de iure putē proculdubio esset impossibile sustinere tamen non posset adhuc agēs obtinere: quia ad hoc vt dici possit dictum Bñdictū fuisse heredē pro tertia parte ex testa mēto: z illā adiuisse oportere probare q dictus Benedictus sciuit dictum Bonifacium decessisse testatū: z qd sciuit q ex causa testati sibi delata erat hereditas. vt no. gl. l. illud. in glo. si. ff. si pars heredi. pet. z glo. in. l. is pōt. ff. de acquirē. here. per d. l. si is ad quē. z declarat Bar. ¶ Sed nō est probatū quod Benedictus sciuerit dictū Bonifacium decessisse testatū. er euenisse cōditionē substitutionis predictē: ergo nō est proba tum quod sciuerit sibi delatam esse hereditatem ex testamēto

8 ¶ Nec presumitur coniūctus scire quomodo cōiūctus suis fe cerit testamētum suum vt probatur in. l. quoniam sororem. et ibi pōderat Bal. C. de iure delib. z idē est de mente Bar. in. d. l. is pōt. ver. nunc videamus qualiter ista sciētia probatur z c. iūcto. d. ver. ij. dicit gl. z Bar. in. l. q duos. ff. de rebus dubijs. vers. quomodo dicit. vt oportet z. c. vbi qñ tractatur de modo probādi q heres sciuerit testatorē esse mortuū dicit q sufficit probari q heres erat vicinus vel cōiūctus iuxta. l. octauī. ff. vnde cog. z. l. si ita. in fin. ff. de fun. instru. l. de tutela. ff. de in i te. rest. Sz qñ tractat de modo probādi q heres sciuerit sibi de latā esse hereditatē ex testō tradit alios modos diuersos a p dictis z nedū q dici possit esse probatū q Benedictus legi time adiuerit ex testamēto sibi esse blatā est testamēto imo est narratū in libello totū oppositū qd sciuit eā sibi esse delatam ab intestato. z ita illā adiuit: ergo aditio nō valuit. d. l. si is ad quē. ¶ Fortius etiā videtur q dato q apparere posset quod dictus Bñdictus sciuisset sibi delatā esse dictā hereditate ab intestato tamē nō est probatū quod ipse adiuerit licet sint su per hoc examinati aliqui testes. sed de hoc nō attestatur nisi magister Jacobus z Bonifacius: z ser Aldēgus ab armis q eos sunt singulares i dictis suis vt ex dictis eorum clare piz ergo nō probat. c. licet causam. de pba. c. bone. de elec. ¶ Nec

¶ Sustētari. Ale xā. l. si cū nulla. de re iudi. l. j. de offi cio assesso. Bella mer. deci. lxxij. si cessionarius. So ci. l. quoties. §. de reb. dub. Lor. 2. fil. cclxxvij. col. iij. lib. iij. cōsil. vij. li bro. j. Jaso. l. sed z si possessori. §. itez si iurauero. de iur. reurā. consil. cxxij. in fi. l. iij. Cur. in nioz. l. si. quis intē tiōe. nu. v. ff. de iur. dici.

¶ Ad. Bellame. d. deci. 733. Petr. de Ferrā. in lib. in act. rea. versic. in re dominij vel. q. col. vij.

Libri Primus Consiliorum Alexandri.

ob. si dicatur q in libello est narratū dīstīctīue, scz vel saltē q ipse Bndictus ius adēūdi dictā hereditatē trāsmisit ad dictū infantem eius filiū casu quo ipse Bndictus non adiuisset vel de aditione cōstare nō posset: qz respōdeo q si dicit Bndictus nō adiuisset nō trāsmisit hēditatē patrui sui nō aditā vel ad dictū infantē: qz ita est regulariter, vt no. in. d. l. qm̄ sororē. C. de iure delib. 2. l. j. s. i. nonissimo. C. de cad. tollē. Et nō pōt dici q imo trāsmiserit ex iure deliberādi intra ānū iuxta. l. cū antiquioribus. C. de iure delibe. qz oportebat probare q dictus Benedictus qm̄ decessit sciebat sibi esse delatā dictā hereditatē ex testamento. vt. d. l. cum antiquioribus. 2. declarat Bar. in. l. q duos. in ver. super. allegato. Itē oportebat pbari q decesserit intra annū a die quo sibi delata fuit. cum enim dictū tēpus anni sit fundamentū intētiōis dicti infantis volentis contra regulam dicti. s. in nonissimo. venire ad hēditatem nō aditā debuit de dicto tpe pbarē. l. cū actū. cū ibi no. ff. de neg. gest. 2. l. matrem. C. de pro. 2. in cle. si. cū ibi no. de refer. Fortius voluit Bal. in. l. potuit. in pen. col. C. de iure deli. q si dicit infans adiret quatenus nō appareret patrē suū nō adiuisset asserēdo se nō posse pbarē de adi. hereditatis facta per patrē suū nō valeret talis aditio, in quo tñ. scz an dicit infans possit adire illo modo 2 sub illa pditionē. s. quatenus appareret patrē suū nō adiuisset nō infisit: qz non est necesse p pditionē. 2 qz p̄ ei nō trāsmisit ad eū. 2 qz ex isto capite testati nō est actū vt. s. dixi. Et ex pmissis multiplex apparet rñsio ad allegata, in p̄iū tñ specialius respōdēdo dico q nō ob. dū dicitur q non debebat attēdi narratio s3 cōclusio: qz dicit q hoc est verū: sed q cōclusio debeat interpretari q contineat cōtradictionē 2 repugnātiā cū aliquibus ex narratis hoc nemo dicit imo Bar. 2 alij volūt cōtrariū vt probauit. s. dū allegauit notata Bar. in. d. l. j. ff. de acti. 2 obl. cū alijs. s. allegatis. Sed ita eēt i casu nō per. d. l. quādiu pōt. 2 declarauit. s. Et eo dē mō rñdēf ad id qd habet in. c. si. de iud. cū concoz. Mā ēt qñ ago rei v̄. deduco pro medio cōcludēdi qd re detinet indebite 2 denegat mihi restituere quēadmodū deducitur in publiciana. vt no. Spec. in ti. de cā pōs. 2 pprie. in locis supra allegatis. cū p̄cordātijs supradictis. 2 tñ qñ in libello narraui me esse dñm fundi. 2 q titius detinet illū: quare petij eū p̄dēnari ad restituēdū. 2 pbo de quasi dñio seu i publiciana. Per hec est etiā respōsum ad illud qd d̄r verba libelli impropria: ri posse: quia fateor quādo saltē ex larga sua propria significatione possunt illud cōportare: alis secus vt no. Spec. in dicto s. deseruit. ver. quid si libellus 2c. 2 patet ex no. per Bar. in dicta. l. j. ff. de act. 2 oblig. vbi patet q nō debet fieri interpretatio libelli: vt cōtineat conclusiue p̄iū eius, quod narratū est. Nam tunc non esset deseruire intentioni libellantis: imo repugnare intentioni: ita est in casu nostro: quia intentio agentis fuit habere hereditatē ab intestato nō debemus interpretationē facere q eam cōsequatur ex testamēto, cuius p̄iū vult libellus suus. 2 ista sunt repugnātia 2 valde diuersa. aliud est em cōsequi hēditatem ex testō quo casu debentur legata et alia onera iuncta in testō, aliud est qñ successio est in causa testati. Mō ob. q qñ libellus cōprehēdit duas vias, vñā cōpetētē. 2 alterā incōpetentē pcederet libellus sup cōpetenti: qz respōdeo q in casu nō cōprehēdit nisi vñā viā, scilicet ab intestato: quoniam non intelligitur cōprehendere aliam sibi repugnantē. 2 cōtrariā: scilicet ex testamēto: nec etiam cōprehēdere posset per ea que superius deduxi. Mō obstat illud qd dixi de clausula peto iustitiā ministrari super pmissis 2 quolibet missorum q quo casu sufficit q fm̄ qualitatem eorū que probata sunt possit ferri sententia per not. per Innocē. in. c. h. de ordi. cog. quia respōdeo quod Inno. ibi loquitur quando nulla specialis causa fuerat deducta 2 narrata in libello, s3 fuerat generaliter cōceptus libellus cum clausula, peto super pmissis iustitiā ministrari. Quo casu libellus pcedit parte non opponente. l. si. C. de anna. excep. 2 ferret sententia fm̄ qd apparebit probatum: secus si fuisset oppositum: quia talis libellus generalis cū illa clausula peto iustitiā ministrari nō pcederet fm̄ Inno. ibi: 2 Spec. in titu. de libel. concep. in. s. iam nunc videndum. ver. itē talis iustitia 2c. cū ver. seq. 2 no. Bal. in p̄alle. l. edita. xij. col. 2 Ang. in. l. j. in prin. circa p̄i. pe. col. ff. de edē. 2 in. d. l. si. C. de anna. excep. 2 in. l. j. s. circa. ff. de doli excep. 2 istud est etiam quod in effectu dicit Bald. 2 alij doc. in p̄alle. c. h. Unde in casu nostro: quia in dicto libello erant oīa clare specificata: scilicet qz actor agebat ex eo q dicebat se esse heredē pro tertia parte ab intestato bonifacii mediāte psona dicti Bndicti: ideo admissus fuit dictus libellus. sed vbi nō fuisset specificata causa attento quod fuit oppositam de gñalitate non fuit admissus libellus prout de iure admitti nō debet vt dictū fuit: 2 p̄sumit q iudex fecisset

illud qd de iure facere debebat. l. j. C. de. offi. ciui. iudi. c. in p̄sentia. de renū. Preterea vt dicit docto. i. d. c. h. 2 p̄sertum in. d. c. abbate. in prin. vlt. charte. dicta clausula peto iustitiā 2 cetera. non refertur ad ea que non sunt narrata: sed in libello nō est narratum quod actor sit heres ex testamento: sed solū est narratū qd heres est ab intestato 2 qd ab intestato est delata sibi hereditas per qd videtur renunciare causę testati ratione cōtrarietatis: vt probat in. d. l. si. cum gl. in verbo cupientes. C. de codi. ergo nō potest dici q illa clausula referat ad causam testati. Et qd dicta clausula nō referatur ad causam testati repugnantē illi causę specificatę. deciditur etiam manifeste per ea q elegāter not. Bal. i. l. j. C. de pba. vbi dicit q l3 qñ accusat quis est qd percussit cū sanguinis effusione: 2 postea simpliciter probatur de percussione 2 nō de illa qualitate: scilicet cū sanguinis effusione debeat accusatus absolui: vt ibi late per eum post antiquos: tamen dicit q secus esset vbi pcederetur per viā inquisitionis: si in inquisitione est adiecta illa clausula cōsuetā super quibz omnibus 2 singulis 2c. qz condemnaret de simplici percussione probata. Quod vltimum dicit esset verū nisi qualitas adiecta 2 nō probata remaneret factū simplex a naturali esse. Exemplū ponit si in inquisitione dicat q cōmisit tale delictum de nocte 2 probatur de delicto cōmisso de die: qualitas enim noctis aduersat qualitati diei vnde impossibile est q idem actus momētaneus sit factus de nocte 2 de die: 2 idem in diuersitate loci. vnde tunc nō potest sequi condemnatio: qz ipse idem libellus inquisitionis eēt sibi cōtrariū propter incōpassibilitatē: ita dicit ibi Bal. 2 idē no. Bal. in. d. l. edita in repeti. per usina. in. xij. col. in ver. sed qd si statutum dicit q pro homicidio 2c. Et per hoc nō obstat id quod not. Joā. de imo. in. d. c. si cautio. in pe. col. qz ibi illa clausula referebat ad id q narratū erat: scilicet ad causam depositi: vt ipse dicit: sed in casu nostro non est facta narratio de cā testati: s3 de cā illi p̄ia. scz de causa intestati. p̄terea Jo. de Imo. in. d. c. si cautio loquit qñ adiecta fuit alia clausula q non est adiecta in presenti libello scz qñ in fine libelli fuit dictū. 2 p̄dicta narrata pponit omni meliori mō quo fieri pōt subiungens postea illā clausulā petēs in predictis 2 quolibet predictorū iustitiā ministrari: nā magna est virtus illi prime clausule: scz 2 p̄dicta petit omni meliori modo 2c. vt no. Ant. de but. in. d. c. examinata. circa mediū. de iudi. 2 in. c. litere. de dilatio. 2 Bal. in. l. vinū. in. vj. col. ff. si cer. pet. 2 Joā. de imo. in. l. nemo pōt. in. iij. col. de leg. j. 2 Pau. de ca. in. p̄i. cccxlv. Nec ob. illa alia clausula scz nō astringēs se ad pbandū nō necessaria: qz respōdeo q est necessarium probare cām ex qua delata est hereditas sibi: qz nisi appareat qd heres sciuerit ex qua causa erat sibi delata hereditas: 2 q ex illa causa adiuerit non pōt obtinere tanq̄ heres. vt no. in. d. l. is pōt. 2 dixi. s. cū ergo deduxerit cām ex qua sibi delata erat hereditas scilicet ab intestato. 2 eam deducēdo videat negasse causam testati 2 illā exclusisse. d. l. si. C. de codi. 2 l. h. C. de fur. sequit q necessaria fuit talē cām probare 2 per p̄is quo adhuc nil operat illa clausula nō astringēs 2c. s3 operari posset quo ad ea q nō essent necesse pbari: vt loquunt allegata in p̄iū imo plus videt q nō solum fuerit necesse probari cām ex qua delata erat hēditas. sed etiā fuerit necesse eā narrare in petitione saltē q̄tū ad hoc: qz si nō narrasset nō potuisset petēte 2 opponēte reo cogi hoc exprimere vt firmat Spe. in ti. de actore. s. j. ver. item qui se dicit heredē. 2 sequitur ibi Bal. ad si. idem tenet Hosti. Jo. and. 2 Ant. de but. in. c. h. de libel. obla. 2 Buli. de suza. in. l. edita. C. de eden. 2 Ali. de mat. 2 Bald. in. l. h. in. h. col. de success. edī. referentes ita etiam tenere Alar. de fano. per. d. l. h. de success. edic. 2 per. l. legitimam. ff. de peti. here. 2 per. l. si. C. de codicil. 2 Bald. in. l. si is ad quem. ff. de acqui. here. 2 ita procedit quod no. Barto. in. l. si defensor. s. illud. per illū tex. ff. de interr. act. vnde quia reus videbat exp̄ssam in libello causam ex qua dicebat actor sibi fuisse delatam hereditatē scilicet ex causa intestati nō oportuit instare qd exprimeret. Non ob. id qd not. Spe. in tit. de sentētijs. prola. s. qualiter. vers. sed quid si lis contestata est super actione depositi 2 actor non pbat de deposito: sed de cōmodato an. debeat obtinere. primo arguit q sic vltimo arguunt p̄iū per. d. c. abbate sane. s. sed ad hoc. Et sic videt tenere qd nō possit obtinere actor: q vltima opi. in dubio intelligit approbata. l. bona fides. 2 ibi Bar. ff. de positi. l. si idem cū eodē. s. si. ff. de iurisd. om. iudi. 2 ibi no. glo. in l. q filiū. s. sabini. ff. ad treb. 2 p Bal. in. l. si mater. C. ne de statu defun. per illū tex. 2 no. Bal. in aut. ex testamēto. C. de col. la. hoc expresse firmat Ant. de but. in. d. c. examinata. in pen. col. 2 Joā. de imo. ibi referentes ita etiam tenere Joā. an. in addi. pe. in ti. de acc. 2 pet. s. sequit sup xbo i hoc quoqz nisi quando reus confitetur se esse omnino debitorem ex cōmodo: dato: vt

Narrata. Soci.
2. l. xxxix. 2. l. cccix.
2. l. cclv. lib. h. 2. l. 2.
2. l. xlvj. col. h. 2. l. 2.
cccj. lib. iij. 2. l. 2.
Soci. c. h. nu. 87.
cum se. de lib. obl.
Alex. 2. l. ccc. col. j.
lib. v. adde. Deci.
tholo. cccxix.

dator: ut ibi per eū. et ita etiā tenet Bar. de ca. in. l. si is ad quez. de acqui. here. vt superius retuli. ¶ Item nō ob. qđ pro miserabilibus personis iudex pōt ex officio supplere illud qđ pars petere nō potest vt pbat in. l. ita demū. iuncta glo. j. C. de pro. cur. et ex notatis per gl. in. l. filiūssa. s. veterani. in verbo preter missum. ff. de procu. et in. l. non solus. s. quanq̃. et ibi Bar. not. ff. de iniur. s. sed pars nō posset ratione cōtrarietatis. vt. d. l. j. C. de fur. et dictū fuit supra pro hoc qđ subrogatum sapit natura eius in cuius locum subrogat: vt in iuribus vulgaribus.

¶ Secūdo respondeo qđ pupillus vel orphanus tūc enumerat inter miserabiles personas quādo est pauper et non aliter ita notabiliter decidit do. Card. Roientin. et Jo. de imo. in. c. significantibus. de offic. delega. sicut in vidua per id qđ legit et no. in. d. c. significantibus. et l. ipsi nō dicāt. hoc voluit in terminis Spec. in ti. de instru. edi. s. nūc vero aliqua. ver. et scias. el. ij. et ideo absolute vidue et pupilli nō enumerant inter miserabiles personas. vt ptz in rubrica qñ impera. inter pupi. et vi. vel miserabiles et. nā dictio vel. ponit inter diuersa. l. hec verba ille. ff. de ver. sig. sed nō apparet deductū et probatū de paupertate infantis predicti ergo cessat argumētū.

¶ Tertio respondeo et ista responsio est sufficiens ad omnia argumēta adducta in cōtrariū qđ hic est alius defectus nō suppletus a iudice nec ab actore scz qđ oporteat probari qđ benedictus sciuerit sibi fuisse delatam hereditatē bonifaci ex testamento. et sic qđ sciuerit testamentū esse cōditū et qđ sciuerat in persona sua euenisse cōditionem substitutionis. et quod ex eo capite adiuuerit hereditatē: vt supra probaui. et per hoc nō expedit aggredi aliam dubitationem. scz an in dicta substitutione comprehendatur tantum Jacobus et Antonius fratres Bonifaci: an vero etiam comprehendatur benedictus filius fratris vt eodem tempore concurrere potuerit cum patris. Alex.

Epitome.

Etiam impuberi tutore

carenti. potest dari curator ad litem. h. d.

Consilium.CXXII.

Videtur prima facie dicēduz

ad litem dicte puelle cōstitui nō posse: qđ hoc reperitur specialiter pronisum tantūz in casu in quo tutor pupilli vellet litē mouere pupillo vel ecōtra. vt. l. j. et per totū. C. de in litē dan. tut. l. qui habet. s. si pupillus. ff. de tute. insti. de auto. tuto. s. si ergo. in contrariū est ius cōmune. l. ius singulare. et. l. qđ vero. ff. de leg. c. cōstitutus. de reg. lib. vj. cum si. et pro hoc videt̃ tex. ff. de auto. tuto. l. curator. in fi. et ibi tex. vult qđ licet impuberi possit dari curator tamē ea qđ iuris solennitatē desiderant nō poterit impubes cū auctoritate curatoris expedire: sed opus est qđ ad illa expedienda cōstituatur tutor cuius auctoritate expediant̃ vnde Bar. in. l. curator. ff. de tut. et cura. da. ab his. declarādo. d. l. curator. in dicit qđ ipse arbitratur qđ omnis actus pro quo pupillus obligaretur vel alienaret: vt est adire hereditatem per quam aditionē obligaretur. l. more. ff. de acquirē. heredita. l. apud iul. s. si. ff. ex quib. cau. in pos. eat. sit actus desiderans illam iuris solennitatē. Ex quo infert Bar. in. d. l. cure. qđ talis curator nō possit esse in iudicio nisi quādo dat̃ ad lites quas habiturus est tutor cū pupillo suo. vel pupillus cū tuto. suo. vt. d. s. pupillus poterit ergo fm Bar. solū talis curator administrare et seruare bona et recolligere fructus et similia que sunt facti: nō autem que iuris sunt: et sic videtur esse decusum in specie per Barto. qđ talis curator nō possit esse in iudicio.

¶ Tertio pro hoc bene facit. l. cum in vna. in. s. tutor. fm magis communem intellectū. ff. de appel. et qđ no. per glo. et docto. in. l. potuit. C. de iure delib. et in. l. cum quidā. C. de admi. tuto. vbi patet qđ curator datus pupillo tutore carenti nō potest adire hereditatem delatā pupillo: et sic nō potest quasi contrahere dicta. l. apud iulia. in fi. ergo nō debet esse in iudicio et quasi cōtrahit. l. de erat. s. qui interrogatue. ff. de interro. actio. l. iij. s. idem scribit. de pecun. lio.

¶ Quarto vbi potest habere locum remediū ordinariū cessat extraordinariū. in cā. la. q. in prin. ff. de iur. iur. in pro. ninciali. s. j. de oper. no. nū. l. qui bona. s. de illo. in. de dā. inter. ergo nō potest etia in iudicio pupillo dari tutor iure ordinario. l. illud. cum. l. seq. ff. de tut. et cura. da. ab his. l. ij. ff. de tute. ergo cessare debet extraordinariū in curatore dādo. l. omnino

do. ff. de tuto. et cura. da. ab his. in ver. qđ cura. non potest dari nisi petenti et consentienti. l. mutus. s. is qui. ff. de procur. et in. d. s. si pupillus. ver. et sciendūz. sed impubes annorū nouē caret consensu. l. pupi. ff. de acqui. here. l. diem proferre. s. omnia. ff. de arbi. l. j. C. de fal. mo. ergo et. ¶ Sed premissis nō obstat puto contrariā sententiā de iure probabiliorē ex infrascriptis. et primo per l. curatore. et qđ ibi per gl. et l. curator. ff. de tuto. et cur. da. ad his. et que iura indistincte permittūt impuberi curatore dari possit: hoc verū etiam si tutore careat: vt ibi in gl. et idē voluit gl. insti. de cura. s. pe. in ver. curatores.

¶ Secūdo pro hoc tex. in. l. curatore. de auto. tut. hoc ibi in specie decidit Bar. volens talē curatorez facere posse in iudicio et extra oia que possunt fieri per tutore sed ea que deberēt per pupillā tutore autore expediri illa fieri nō possunt per talē curatore. hoc est qđ voluit ille tex. fm Bar. ibidem ponit in aditione hereditatis in qua non sufficit solus tutor sine pupillo. l. potuit. C. de iure delib. l. pupi. ff. de acqui. heredi. ita explicat gl. in. d. l. curatore. sed ita est qđ solus curator sine pupillo iudiciū suū spicere pōt. vt. l. j. s. sufficit. et ibi glo. doc. ff. de admi. tuto. l. iij. C. de procura. not. per Innoc. in. c. accedens. in fi. de procura. ergo Bar. in terminis decidit questionē nostrā in. d. l. curatore. iuncta declaratione predicta. hoc etiā est de mente glo. in. d. l. curatore. de auto. tuto. dum intelligit illā. l. in curatore dato ad litē et procedit illa lex siue pupillus habeat tutorem siue non: vt ibi nota. ergo si nō habet tutorem intelligetur de necessitate ad litem quā cum alio habiturus sit.

¶ Tertio pro hoc est glo. in. l. qui habet. s. si. in ver. talem. ff. de tute. vbi gl. iuncto tex. presupponit dari posse curatore ad lites extante causa taz inter pupillū et tutorem et inter pupillū et aliū. idem sentit ibi glo. sequens. idē fuit de mēte gl. in. l. ait pretor. s. permittitur. in ver. petendos. ff. de mino. referendo. glo. ad tex. prout ipsa met gl. referre videtur. et ab opi. gl. in iudicando minime recedendū est: vt no. Ba. but. in. l. j. in fi. C. qui pro sua iurisd. l. j. in prima oppositione. C. de act. et obl. et Bal. in. l. j. ff. de vul. et pupi. et in. l. fi. C. de pena iudi. cum si.

¶ Quarto pro hoc allego tex. in. l. j. in. s. si procurator impuberi. ff. de eo qui pro tuto. cū decisione Bal. ibi dicēti illū tex. esse valde mēti tenendū: et ad ea que no. in. d. l. cur. et in. d. l. curatore. nā dicit Bal. nō esse dubiū qđ ad lites impubes pōt habere curatore vt. d. l. qui habet. sed ad negocia et cōtractus erat dubiū: et hoc dicit Bar. et dicit qđ hoc nō est alibi. et sic vult ibi Bal. qđ ad iudicia et cōtractus pōt dari curator impuberi: et sic etia id qđ sentit Bar. in. l. curator. ff. de tuto. et cura. da. ab his.

¶ Quinto probat ratione insolubili vt mihi videt̃: nā negari nō pōt litē habituro cum tutore potest dari curator: vt in iuribus. s. allegatis. ergo ptz qđ cū esset in iudicio non est de illis actibus requirētibz iuris solennitatē: sequeret̃ qđ pupillo litē habituro cū tutore suo non posset dari curator ad litem: sed ad aliū actū specialem seu ad aliā litē esset dandus tutor qui dari debet ad illos actus speciales qui dictam iuris solennitatē desiderāt. d. l. cum in vna. s. tutor. nisi ad aditionē hereditatis. qđ est de actibus requirētibz illā iuris solennitatē: de qua loquit̃ tex. in. d. l. curatore. et ibi nō datur impuberi tutor. Nec illud obstat si diceret̃ esse verū qñ impubes haberet curatore et nō tutore: nā tunc dari pōt tutor ad adeūdam hereditatē dico idē iuris esse in pupillo habente tutore etiā gñalem: qđ si cū eo expedire nō pōt hereditatis aditionem: vt qđ tutor pretendit hereditatem illam ad se pertinere: nam dabit alius tutor specialis ad illum actū aditiōis heredita. vt est tex. fm vltimā lecturā gl. in. l. fin. C. de in lit. dā. tut. ergo eodez modo si assumemus iudicia pro pupillo litigante cū tut. esset de actibus requirētibz dictā iuris solennitatē: cum tutor qui sit litē habiturus cum pupillo non sit idoneus pro sumenda defensione in eadē litē debuisset dari alius curator. bene facit. l. impuberi. ff. de tuto. et cur. da. ab his. et qđ not. Bar. in. l. si hereditas. et in. l. si nemo. ff. de test. tu. et in. d. l. cū in vna. s. tutor. in fi. et Bal. in. l. certarū. ff. de test. mili. ergo patet qđ suscipere iudiciū nō est de his que curatori impuberis interdiciuntur.

¶ Sexto hoc in terminis decidit Bal. in. c. j. de mili. vafal. qui cōtr. est in pe. col. et vbi aperte affirmat ad lites quas habiturus est cū creditoribz impuberis ipsi maiori infanti dari posse curatore licet etiā sit infans esset dubiū de quo ibi disputat Bal. et idem sentit Spec. in ti. de curatore. s. vt autes. circa prin.

¶ Septimo pro hoc est tex. in. fi. de cura. s. j. ibi dū dicit curator enim et ad certam litem dari pōt. et in. l. vniuersis. C. qui dari tu. pol. et in. l. si ad species. cuz ibi no. ff. rem pup. fal. loze. accedit gl. in. l. si. s. finautē. in secund. do. iuncto tex. C. de bo. que libe. in ver. hereditatem quā Bal. dicit ibi esse elegantem ad hoc: videlicet quod dari pōt curator singulariter ad vnam litem et ad vnam rem singulariter et loquitur tex. ille cum glossa. in quocunqz maiore infante. facit

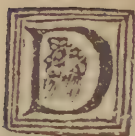
Consilio. Alexan. Liber Primus

I. necnō. et in l. seq. ff. de tuto. et cura. da. ab his. ¶ Octavo pro hoc videtur text. in c. si. de indi. in. vi. ubi minori quatuordecim annis nō habenti tut. si similis inferat. vel ipse alijs litē moue rit datur indistincte curator ad litem non habita distinctione an sit lis cum tutore vel cū alio. hoc ibi etiā expresse decidunt Archi. et Jo. And. in nouella ubi querūt qd si pupillus ha beat causam cū tutore: respondeo qd siue pupillus agat cō tra tutorem siue conueniatur ab eo dabitur pupillo curator a iudice sed pupillo tantū petēte. allegat. d. l. qui habet. s. si pu pillus. et s. deniq. si vero pupillus agat contra alium cogitur pupillus obligare curatorem et nominare illum vel illū et sibi dabitur curator ad litem. d. l. qui habet. s. itē cassius. et ibi no. et isto casu parificat pueri cui inuito datur curator ad litem. insti. de cura. s. inuiti. et l. j. C. q. pe. tn. et ita residēt archi. et Jo. and. in prealleg. c. si. et cum eis transeunt ibi cōmuniter scribē tes. ¶ Nec ob. si diceretur qd text. in. d. c. si. loquitur in speciali bus: qd respondeo quod non per hoc sequitur qd sit sibi indul tum hoc specialiter in specialibus: vt ex predictis clare liquet. ¶ Ad allegata in contrariū respondeo primo non obstat qd sit speciale quando pupillus sit litem habiturus cū tutore: ergo in cōtrariū est ius cōmune et vtrubiq. esteadez ratio vt ex pluribus probatū existit. ¶ Secundo nō ob. d. l. curatōrē. de auto. tut. q. responsio patet ex his que supra dixi in. j. et v. ar. huius vlti. partis: qd ille text. in si. intelligitur de his que expe diri nō possunt per tuto. sine pupillo vt est in aditione heredi tatis: sed assumpto iudicij pōt p. solū tutōrē vel curatōrē assu mi vel loqui ille text. in curatōrē simpliciter aut gūaliter dato secus si ad certam litē: qd hoc fieri pōt et in iudicio talis cura tor adesse poterit: vt ibi in gl. et probāt iura rationes et autori tates supra allegatas. et eodē modo respondeo ad no. p. Bar. in. d. l. curatōr. alias em̄ aut Bar. esset sibi cōtrariū inspectis his que ipse no. in. l. curatōrē. aut male locutus esset Bar. in. d. l. curatōr. et tra rationes et auctoritates superius allegatas. ¶ Tertio non ob. l. cū in vna. s. tutor. de ap. q. respondeo vt dixi in. j. ar. vltime partis. scz qd ibi in actu qui requirit iuris solēnitatē. i. q. nō pōt expediri p. illū administratōrē. ¶ Quar to nō ob. q. cessare debet extraordinariū remediū q. negat q. dare curatōrē impuberi tutore carenti sit remediū extraor dinariū adeo qd cessare debeat vbi potest dari tutor. vt proba tur in. d. l. curatōr. cum gl. in. d. l. curatōr. et in prealleg. l. cū in vna. s. tutor. de appel. cū si. ¶ Ultimo nō ob. qd curatōr nisi consentienti nō detur et pupillus caret consensu et. q. respon deo q. soli infanti prohibet index dare curatōrē: sed pupillo qui excessit infantiam dari potest si impubes petat: ideo cogi tur petendo et eligere. d. l. qui habet. s. item cassius. et ibi nota. Hosti. in. d. c. si. ex quibus firma datur conclusio quod dicto impuberi curator ad lites constitui poterit.

Summarium.

- 1 Vocatio per verbum filios est specialis, per verbum libe ros, generalis.
- 2 Maior natu attenditur tempore mortis vel extantibus con ditionis.
- 3 Sententia lata cum instituto, nocet substituto.
- 4 Scriptura testamenti siue data nō valet etiā inter liberos.
- 5 Testes nisi viderint scribi non probant scriptura esse alicuius.
- 6 Venire potest quilibet contra factum suū nullum.
- 7 Sententia est nulla si se refert ad probationes actorum pro quo nihil est probatum.
- 8 Approbari vnum potest sine alio in capitulis separatis.
- 9 Verbum, diuidantur, an trahatur ad institutionem.
- 10 Clausula codicillaris operatur etiam superuenientibus libe ris de quibus in genere fuit cogitatum.
- 11 Impense cedunt solo, nec compensantur cum fructibus ab eo qui erat dominus.

Consilium. CXXIII.

Discussis hesitatiōibus

de quibus in themate. ¶ Videt prima cōsidera tione dicendum Bertonom volentem virtute vl time voluntatis Bartholomei admitti ad villā sardoni esse de iure dicto Joanni preferendū: hoc enim satis aperte consi sere videtur ex verbis vltime voluntatis Bartholomei dispo nētis quod dictā villā sardoni haberet Ambrosius, et ordi

ne successiuo: et sic mortuo Ambrosio intelligantur vocati re liqui. l. gallus. s. quidam recte. cum ibi no. per glo. et docto. ff. de libe. et posthu. per id qd legitur et notatur in l. codicillis. s. instituto. et in l. peto. s. fratre. ff. de leg. j. et l. fin. C. de verb. sig. ¶ Cum ergo mortuo Ambrosio maior filius fuerit Berto nus etia ante mortem Ambrosij: ergo Bertonus est ille qui intelligitur vocatus: et cum dictus Bartholomeus testator vo cari voluerit filium maiorem Ambrosij et quemcunq. maiore natu inter liberos suos videtur voluisse preferri Bertonom filium Ambrosij oībus nepotibus Ambrosij: quia vocatio facta per nomē filiorū dicitur specialis: facta vero per nomē liberoū dicitur generalis: vt. l. titius. in prin. cū ibi no. per gl. et doc. ff. de libe. et posthu. l. quod si nepotes. ff. de testa. tu. me rito vocatus per nomē speciei debet preferri alijs vocatis sub nomine generis. cum ita. s. in fideicommissio. cum ibi no. per Barto. et alios. ff. de lega. j. ¶ Hoc etiam arguit presump ta mens testantis ex ordine charitatis et affectionis prealleg. s. quidam recte. cum ibi nota. ¶ Hoc etiā comprobant illa ver ba maior natu: que quidam verba important proprietates in ipsa origine nascendi. c. Joseph. de verb. sig. et legitur et nota. vj. q. j. quam periculosus. sed ita est quod mortuo Ambrosio inter eius liberos nullus repertus est maior natu ipso Berto no: ergo ipse preferendus est. ¶ Nec videtur dici posse qd Philippus ius suū primogeniture trāsmiserit in Joannē ad effectum consequendi hoc particulare legatum seu fideicō missum. ¶ Cum quia verba testamenti repugnant: quia in nunt quod attēdi debeat quis sit maior natu mortuo Am brosio vt maxime colligitur ex illa clausula testamēti in qua dicit: et si ambo decesserint ante qd dicit Ambrosius et post eū maior natu ex liberis suis masculis ex legitimo matrimonio procreandis totum habeat quicquid supra dictum et. nam qualitas iuncta verbo debet intelligi secundum tēpus verbi. l. in delictis. s. si extraneus. ff. de nog. l. ex facto. s. si quis aut. ff. ad trebel. l. j. ff. de auro et arg. leg. ¶ Sed ista qualitas ma ior natu iungetur verbo habeat, ergo tēpore quo liberi Am brosij habere debent dicta bona debet attendi quis sit maior natu: cōstat autē quod illud tempus est post mortē Ambro sij. vt patet ex illis verbis post eum et. ¶ Cum etiam: quia de iure tale ius primogeniture vbi agitur de successione bonoū hereditatis alicuius non videtur quod transmittatur ad po steros primogeniti: vt probari videtur i aut. de here. ab intest. s. ex his. iuncto. s. j. eo. ti. et in. l. si. C. de legi. tuto. iuncta. l. ante pe. ff. de tut. vbi licet differatur legitima tutela sicut legitima hereditas: et per consequens nepos assumat locum patris: ita men istud est verum si nepos esset maior. et xv. sin autē minor nō assumeret locum patris ita hic vbi requirebat quē esse pri mogenitū et maiore natu nepos vel pronepos. i. Joannes nō assumeret locū patris. ¶ Sic etiā videmus qd nunq. de nepo te indicat prout de filio quādo filius vocabat cū aliqua qua litate que nō erat in nepote. l. si. C. de natu. lib. ita no. Bart. ff. de ver. sig. in. l. liberoū. et Anto. de bu. i. c. j. de baptismo. et p Bald. in. l. quisquis. C. ad. l. iul. maifesta. et in repeti. in suis. ff. de lib. et posthu. ad fin. ¶ Bene facit. l. non solū. s. si puelle. ff. de ritu nup. quāvis ergo. ¶ Philippus vt primogenitus esset vocatus tamen qd illa eadē qualitas primogeniture que erat in Philippo nō est nec esse potest in Joanne: merito nō sub intrabit Joannes locū Philippi propter iura omnia que di cunt quod filius subintrat gradum patris loquunt quando tractat qd nepos excludat patruū pro parte tū nō a toto: vt in aut. cessante. C. de legi. here. et insti. de here. que ab intest. s. cum filius. in. c. j. de gradi. succes. in sen. cū si. ¶ Sed in casu nostro si Joānes subintraret locum Philippi excluderet in totum patruū a dicta villa. ¶ Bene faciūt q. no. doc. in va rijs locis in vulgata questione de rege Roberto et rege vnga rie, et maxime illud quod decidit Bal. in. l. iij. C. de suis et legi. et l. j. et Bal. in. l. si viua matre. per illū tex. C. de bo. que lib. et Bal. in. l. tutela. s. j. de leg. tut. in antepe. col. dum facit differē tiam an nepos preferatur primogenito ex dispositione testa toris an ex dispositione statuti quam differentia videt etiam amplecti Jo. an. in addi. Spe. in ti. de feu. in rubri. et no. ad o der. in. c. gradi. de supp. negli. prela. in. vj. ¶ Nec dī posse im pugnari illā vltimā volūtātē Bar. maxie statibus sententijs et arbitramēto cū ipso vel eius curatore latis: qd dato etia qd dictū testamētū Bar. nō valeret aut non pbaretur tū postq. ad instantiā curatoris dicti Ambrosij est pronūciatū dictā scripturam testamenti esse veram et legitimā et vltimā volūta tem dicti Bar. et illā esse probatā tam per scripturam q. per alias pbatiōes et dictū Ambrosiū esse heredē ex dicto testa mento nō posset nūc dictus Ambrosius si viueret quo ad ex cludēdos aliquos petētes aliquid ab eo virtute dicti testamē ti allegare

ti allegare dictam sententiā vel sententiā fuisse iniustas et ini-
quas tex. est in l. si seruus plarium. §. j. ff. de leg. j. et non reperit
alibi finem. **¶** Et alios ibi et non glo. in l. stipulatio ista. §. j. et ibi
etiam doc. ff. de ver. ob. sicut ergo non posset Ambrosius impu-
gnare dictas sententiā ita nec debet hoc posse dictus Joānes
eius heres. l. cū a matre. C. de rei v. l. si creditorib⁹. C. de seruo
pig. da. ma. cum vulgaribus. **¶** Pro hoc facit quod non. **¶** Inm. in. c.
in nostra. in gl. magna. de procu. et Ant. de but. in. c. cām el. ij.
qui si. sunt legi. dū volūt q̄ sententia lata cōtra titiū cum seio
super testamento vel aliquo instrumēto facit ius cōtra dictū
titiū volentē agere cōtra alios ex illo testamēto vel instrumē-
to sup quo fuit exclusus p̄ sententiā latā cū alio. l. posthūmus.
§. quis ex his. ff. de inoffi. testa. ergo dicta sententiā lata cū di-
cto Ambrosio debet sibi et pariter h̄ di suo scz Jo. nocere quo
ad quēcūq; aliū super validitate vel invaliditate dicti testa-
mēti. **¶** Bene facit illud quod dicimus vcz quod ad sententiā
que fert cū h̄ de primo loco instituto nō est necesse vocari sub-
stitutū si nōdū casus substitutionis euenit et snia lata cū here-
de p̄o loco instituto h̄ effectū etiā ac si lata esset cū substitu-
to: vt no. Bar. et alij in l. in diem. ff. de aqua plu. arcē. per. l. j. §.
pen. ff. de ven. in sp̄i. d. l. filiūssa. §. diu. in fin. et ibi not. Ange. et
Jo. de imo. ff. de lega. j. pro quo etiā tex. in l. si patroni. §. si. f. z
vnā lect. ff. ad treb. et bonus tex. in l. ex cōtractu. ff. de re iud. et
Jo. de imol. l. decē. ff. de ver. ob. ergo sufficit alias snias super
cā testamēti fuisse latas cū heredib⁹ p̄o loco vocatis ad hoc
vt effectū sortiant etiam quo ad substitutos. **¶** Aliarōne etiam
nō videt quod Jo. possit petere et p̄sequi totā villā vel castrū sar-
doni ex testamētū Ambrosij: q̄ illud testm̄ videt nullū cū in
eo nō fuerint instituti vel exheredati oēs nepotes ex dicto phi-
lippo qui nepotes viuo Ambrosio per mortē Philippi cepe-
rūt tenere primū locū: ergo testm̄ redditū est nullū. vt. l. posthu-
mop. ff. de in iu. rup. et irri. testa. l. gallus. §. nūc de lege. ff. de li-
be. et posth. **¶** Sed premissis nō obstantibus tria sniaz de iure
probabiliorē esse puto vcz dictū Jo. ex testō Ambrosij ad-
mittēdū esse ex substitutione facta Philippi: q̄ cū decesserit
Philipp⁹ viuēte testatore. i. Ambrosio h̄ locum substitutio
vulgaris ex eo capite: q̄ Philippus nō potuit esse heres. l. ob
omnibus. §. cū quidā. ff. de leg. j. l. vnica. §. in. j. et §. pro. §. C. de
cadu. tol. l. cū pponas. C. de here. insti. et nec em̄ obstat vlima
volūtas Bar. q̄ nō fuit valida etiā inter liberos nec legitime
prolata: q̄ scriptura illa caret indictione anno mēse et die. et sic
nō pbat vt in aut. q̄ sine. in verbo tēpus. C. de test. et ibi doc.
magime Bal. Ange. et Saly. et no. Ange. in corpore vnde illa
aut. sumit et illa aut. est vltimū ius disponēs et tractās de tali
materia: vt p̄t in corpore vnde in eo casu nō est attēdēda dis-
positio. l. si. C. fami. erc. nec aut. ibi posuit nec de. l. hac cōsultis.
fina. sed solū tex. in. d. aut. q̄ siue. que loquit in casu nō et est
vltima p̄missio. **¶** Et sic nō h̄z obstat si diceret q̄ imo attēto
q̄ testes deposuerūt q̄ ille Bar. p̄testat⁹ fuit illā esse suā vlti-
mā voluntatē: et sic ex quo probat per indicia q̄ illa scriptura
erat sua vltima voluntas sufficere debeat per. d. l. si. cū gl. §. fa-
mi. erc. q̄ rīdeo q̄ illa lex si. quaten⁹ loquit in vltima volū-
tate de qua apparebat scriptura fuit postea determinata et li-
mitata p̄ aut. positā super. d. l. si. videlicet q̄ illa scriptura siue
fuerit facta manu patris siue manu cuiuscūq; debet habere
subscriptionē p̄ris vel filiorū: inter quos facta est: vt p̄t in. §.
et q̄ sepe. in aut. de triē. et semel. quā quidā subscriptionem nō
habet dicta scriptura postea fuit inductū per aut. de testa. im-
perfec. §. j. vnde sumpta est aut. q̄ siue. q̄ si tota scriptura est
manu testatoris nō requirit alia subscriptio dummodo cōti-
neat tēpus et alia de quibus ibi. **¶** Unde cū dicta scriptura
neq; habeat diē seu tēpus nō pōt sustineri: q̄ non videtur esse
sufficenter probatum per testes q̄ illa scriptura fuerit manu
Bar. predicti. **¶** Quia in casibus in quib⁹ requiritur proba-
ri per testes q̄ scriptura fuerit scripta manu alicuius: vt req̄-
ritur in casu nostro. vt not. glo. in dicta aut. de testa. imperf. §.
fin. in verbo diuisione. Et doc. magime Bal. in. d. aut. q̄ siue.
¶ Tunc est necesse q̄ tales testes deponant se fuisse presen-
tes ibi q̄n ille scripsit et vidisse illū scribere: vt in aut. de instr.
cau. et si. §. si quis igit. et clare dicit hoc Jaco. bu. in aut. et si cō-
tractus. versus si. C. de fide instr. et Bar. in l. scripturas. C. qui
pot. in pig. ha. et Bal. in aut. sed nouo iure. circa. j. col. C. si cer.
peta. et Ant. de bu. in. c. ij. circa. ij. co. de fide instr. et doc. magi-
me moderni in l. ex hac scriptura. ff. de dona. et in l. admonen-
di. ff. de iureiurā. sed testes nō deponunt h̄mōdi sed solū depo-
nunt q̄ cognoscebant illam esse scripturā manu Bar. ex alijs
scripturis suis: vt in puncto cōtinet ergo nō probant. **¶** Nec
ad hoc obstat si diceret quod imo nō est necesse q̄ testes pro-
bantes illā fuisse scriptā manu Bar. deponant se vidisse eū
illā scribere cū in tali vltima volūtate nō sine necessarijs testes

vt no. per gl. et doc. in. d. aut. de testa. imperf. §. j. et per doc. in
d. aut. quod siue. q̄ respondeo q̄ nō sunt necessarij testes scz q̄
sunt testes ad illum actum tanquā ad vltimā voluntatē. nam
nō est necesse q̄ testator corā eis dixerit illud esse suū testamē-
tū vel q̄ nominauerit corā eis heredē et similia que requirū-
tur in testamētis in quibus oportet testes adesse. vt. l. hac cō-
sultissima. in prin. et l. iubem⁹. C. de testa. l. h̄ des palā. in prin.
ff. de testa. **¶** Sed bñ oportet testes adesse qui viderunt ipsū
scribere illā scripturā vt sciant deponere illam esse scripturam
quā videtur testatorē scribere si negetur eam esse scriptā ma-
nu testatoris: vt per gl. in. d. aut. de testa. imperf. §. j. in verbo
diuisionē iunctis no. per Bar. in. d. l. scripturas. cū concordā-
tjs. §. allegatis. nec predictis obstat si diceret q̄ nos sumus
in testō nuncupatio: quia testator coram duobus testibus di-
xit illam esse suam vltimā voluntatē: sed tex. in aut. q̄ siue.
loquitur tantū in testamento in scriptura fm̄ opi. gl. et multo
rum: q̄ respōdeo q̄ eo quod testator simpliciter dixerit illam
esse suam vltimā voluntatē nō deprehēditur illud non esse
testamētū in scriptis: vt patet in. d. l. hac cōsultissima. in prin.
ibi dū tñ testib⁹ presentibus testator suū testm̄ dixerit esse et.
¶ Posset et alia rōne infringi dicta vltima volūtas si teneret
m⁹ opt. Sal. in. d. l. hac cōsultissima. §. ex imperfecto. et i. d. aut.
q̄ siue. vbi voluit q̄ si pater scripsit suū testm̄ in quo filios insti-
tuit heredes et legata reliquit et testm̄ in capsā reposuit et nō se-
cit legi q̄ tale testm̄ dicit imperfectū nedū ratione solēnitatis
sed etiā ratione volūtatis et propterea nō valeat etiā inter libe-
ros in q̄ Saly. h̄z dictores: b̄ ideo in hoc nō facio fundamē-
tū. **¶** Ad ob. snie late in fauorē dicti testamēti: q̄ respon. q̄
si dicte snie a iudicibus late sunt nulle. vt. j. p̄babo potuisset
dictus Ambrosius et cōsequenter pōt Jo. eius heres allegare
nullitatē dicte snie etiā pro eo late: q̄ regulariter permittitur
cuiq; venire cōtra actū iudiciālē nullū etiā de cōsensu suo
gestū. l. ij. cum ibi not. C. si aduer. rem iudi. **¶** Et regulariter
pōt quis venire cōtra actum etiā a seipso gestum si actus ille
ipso iure est nullus. l. quemadmodū. C. de agric. et censu. l. ij. l.
iubemus. §. sane. C. de sacros. eccl. c. si quis p̄sbyterorū. de reb⁹
ecclē. non alie. no. institu. quib. mo. alie. licet. post prin. et no. gl.
et doc. magime Bal. in. l. j. in glo. magna. C. de lib. causa. et no.
doct. in. l. post mortē. ff. de dona. et no. in. c. nosti. de elec. et in. c.
diuersis fallacjs. de cleri. cōiug. **¶** Nec ob. l. si seruus plurijs.
§. j. ff. de lega. j. quia ibi sententiā fuit iniusta: nō autē fuit nulla.
¶ Quod autem dicte sententie fuerint nulle probatur: primo
q̄ prima snia lata die quarta augusti fuerit nulla patet q̄ in
ea pronunciatur testamētum Bar. et ipsam scripturam testa-
menti esse verum et veram legitimum et legitimā testamētū
et vltimā voluntatē dicti Bar. esse probatum et probatā tam
per scripturā ipsius testamēti scriptā manu ipsius Bar. q̄ per
alias probationes et legitimas cōiecturas et indicia de quibus
apparet in processu superinde cōfecto et. et cōstat q̄ in veritate
ipsa scriptura testamēti producta nō probat: q̄ hoc nō ha-
bet diem ac etiam cōstat q̄ testes nō probant illā vltimā vo-
lūtatē nec illā esse scriptā manu dicti Bar. vcz. §. **¶** Ergo
incidimus in illa difficultate qua queritur si iudex in sententiā
dixit: q̄ per A. et B. testes probatū est titiū debere vt apparet
in actis ideo cōdēno an sententiā valeat et si ex actis apparet
testes nō probare in qua Inm. variavit in. c. qm̄ cōtra. de pro-
batio. ad fi. et in. c. cum Bart. in glo. in verbo cōcessimus. de re
iudi. et per Bar. et Bal. et alias in. l. j. C. de erro. calc. et Bald. in
l. ij. C. de re iud. et in. l. prolata. in. j. col. C. de sent. et Ant. de bu.
in. c. ex cōcato. de rescrip. et Jo. de imo. in. l. diuus. ff. de re iud.
di. et do. Abb. in. c. inter ceteras. de re iudi. et in alijs locis sta-
tim allegandis. **¶** Tamen quo ad propositū nostrū vera et ma-
gis cōis cōclusio esse v̄t q̄ si iudex expresse habeat relationē
ad acta et ex actis ad que habetur relatio apparet de errore in
dicis in snia: talis snia sit nulla: q̄ sicut error expressus in snia
reddit eam ipso iure nullā. l. si expresse. ff. de appel. l. ij. C. qn̄
prouoca. nō est. c. j. de re iudi. ita etiā debet reddi nulla si error
deprehēdat ex actis ad que iudex in snia expresse relationē
habuit q̄ perinde est ac si error esset expressus in snia. ar. l. ait
pretor. §. j. ff. de re iud. et l. pe. C. de sen. q̄ siue certa quātū. et l. i. in
stitutio talis. ff. de cōd. insti. et ita expresse firmat Bar. in. d. l. j.
C. de erro. calc. cū quo ibi trāsit Raph. Sul. et ita tenet An. de
bu. in. d. c. ab ex cōmunicato. in. ij. char. de rescri. et Ant. de bu.
et dñs Abbas in. d. c. qm̄ cōtra. et ita ibi sentit Host. de p̄ba. et
Joā. de imo. in. l. ex diuerso. §. si iudicio. ff. sol. matr. et in. l. qui
rome. §. duo fratres. in. x. colū. ff. de verbo. obli. et Jo. de imo. et
Romanus in. l. si is ad quē. ff. de acquiren. here. **¶** Et Jo. de
imo. in. c. in presentia. de renuncia. vbi declarat et salua verba
Anto. de but. ibi per istam distinctionem scilicet: aut expresse
se reculit ad acta: et tūc nō valeat per tex. in. d. c. cū Bertoldus.

¶ Vidisse. j. lib. ij. consi. lxxvj. col. j. nu. iij.
¶ Cōtradictores. vt alex. et oēs. d. §. ex imperfecto. Anto. rub. cōfi. c. vj.
¶ Valeat. late ale. l. j. col. pe. C. de erro. cal. et q̄ non sit nulla ad att. affli. deci. neapo. xxvij.

Liber Primus Consi. Alexand.

per eundem ibi hoc t3 Anno. aut se retulit expresse ad acta z tunc
 fecit: qz index fortasse ex alio fit mot? q nō apparet i actis.
 z ita etiā t3 do. Abb. in. c. inter ceteras. de re iu. z est de mente
 dñorū de rota cōclusionē. cccly. inci. item dubitat vtrū audi-
 tor. zc. ¶ Ergo bene apparet dictā primam sniam esse nullā
 ppter expresseionē erroris quo casu etiā nō pōt dici qd potue-
 rit validari p aliquē cōsensuz aut approbationē p eū adeo qd
 valeat in vim sentētie nec etiā alio mō. nec tunc habet locū id
 q habet in. l. ij. C. cōia vtriusqz iudi. ppter dictū errozē vt sin-
 gulariter no. Bal. in. l. error. in vlt. col. C. de iuris z fac. igno. z
 in. l. j. C. de iurisd. om. iudi. ¶ Itē dico de sc̃da declaratione
 facta die primo mensis septembris: in qua index in effectu de-
 clarat q illud testm̃ z eius scriptura habeat vim z robur pub-
 testamenti z fm firmitatē tenorē modū z formā prime senten-
 tie zc. cū ista snia referat se ad primum. error qui erat in prima
 censet esse in ista z reddit nulla. l. j. post prin. ff. que sen. sine ap-
 pel. rescin. z no. Bar. in. d. l. j. C. de erro. cal. cū cōcordatqz su-
 pra allegatis. ¶ Itē ob. etiā arbitramētū emologatū a parti-
 bus cuius occasione Ambrosius postea lōgo tpe possedit qz
 aduertendū est qd in dicto arbitramēto fm q relatum est in
 pūcto nō dī qz arbitrer vel arbitrator pronūciauerit illi scriptu-
 re testamenti esse fidē adhibendā z talem esse legitime appro-
 batā sed solū qd pronūciauit dictū Ambrosium esse z intelli-
 gi debere heredē vniuersalē dicti quondā Bar. ex testamento
 z scriptura testamēti facta per dictum quondā Bart. z dñam
 Margaritā debere habere pro sua legitima libras mille zc. z
 arbitrator satis discessit a verbis dicte asserite scripture testa-
 menti in qua Bar. instituerat heredē vniuersalē dñam Mar-
 garitam z oēs eius filios: vnde lz Ambrosius approbauerit
 laudū z per cōsequens approbauerit se debere esse heredē vni-
 uersalē ex testamēto Bar. tñ quo ad alia cōtenta in dicta as-
 serta scriptura testamēti puta quo ad capitulū substitutionis
 facte in villa sardoni nō approbavit testm̃ nec etiā in arbitra-
 mēto aliqd de hoc dictū est. ¶ Andenō sequit approbaui
 vnū capitulū ergo ex tali approbatiōe videoz approbasse oīa
 cōtenta in testamento inualido attēto qz capitulū de quo in
 laudo. f. qz Amb. sit heres vniuersalis est quid separatū a capi-
 tulo substitutionis hoc probat in. c. Ray. z in. c. Raynaldus.
 de test. z in. l. publica. §. si. ff. de positi. z no. Bar. in. l. laureli. §. idē
 quesijt. ff. de libe. lega. z l. y. z aliū in. l. j. C. de confes. z in. l. ij. C.
 de dona. ante nup. z no. in. l. si quidem. C. de exco. z Bal. in. l. j.
 de eden. z in. l. si quidē. C. de trāfact. in. l. cu3 mulier. ff. sol. ma.
 z not. Cano. maxime Ant. de but. z Jo. de imo. melius. in. c.
 bone. el. ij. de postul. prelato. z in. c. ex parte decani. de rescri. z
 Archi in. c. j. de cōfes. in Spe. in ti. de positi. §. si. ver. pen. itē snia
 nō probat nisi quantū ex ea de necessitate inferi. l. pen. cu3 ibi
 no. de his qui sunt sui vel alie. iur. l. ij. C. de ordi. cogn. l. j. cū ibi
 no. C. de ordi. cogni. no. Bar. in. l. iulia. verū debitorē. iij. col.
 ff. de cōdi. indebi. ¶ Sed lz ex snia arbitratoris dicatur Am-
 brosius esse heredē vniuersalē ex testamēto Bar. nō infertur
 de necessitate ex tali declaratione q post mortē Ambrosij de-
 beant vocari substituti fm dispositionē factā in asserito testa-
 mento Bar. ¶ Preterea presumitur q dictus Bar. mortuo
 Ambrosio patre suo se immiscuit in bōis z heredi. Ambrosij
 z nedū in. d. Sardoni. sz etiā in ceteris bōis ergo videt esse he-
 res Ambrosij iuxta. l. p hered. z. l. gerit cū materia. ff. de acq-
 ren. here. ¶ Et per cōsequēs vī approbasse volūtātē Ambro-
 sij in actu testādi z adeo q nedū ea rōne repellitur Bertonus
 a villa sardoni p ea parte pro qua fuit Bertonus heres Am-
 brosij per. l. cū a matre. C. de rei vē. z. l. si tibi homo. §. si fund.
 ff. de leg. j. ¶ Sed etiā fortasse vī q repellatur in totū Berto-
 nus qz Ambrosij testator putasse vī qd illa verba sardoni es-
 sent iuris propriū ipsius Ambrosij. z q ea potuerit relinquere
 Philippo ac eius filio primogenito Philippo vt fecit. hoc
 innuūt verba testamēti Ambrosij i institutiōe facta de Phi-
 lippo. in c. c. substitutionis facte eidē Philippo z in asseritu-
 ra facta dicto Ambro. quo casu qñ testator putabat rem que
 pertinebat ad vnū ex heredib⁹ suis pertinere ad ipm testatorē
 z eas iure suo posse relinquere ei cui in testō reliquit tñ ille he-
 res ad quē relicta pertinet totū relictū tenetur adimplere etiā
 si ipse nō sit heres nisi pro parte vt est tex. no. in. l. fidei cōmissa.
 la. j. §. seruū pecu. ff. de fidei c. libe. z no. Bar. z aliū in. d. l. si tibi
 homo. §. si fundus. hoc tñ vltimū nō pono pro cōstati sz relin-
 quo innuādo aut nō innuādū fz qd videbit cōsciētie z diligētie
 eorū q ex cōiecturis z probationib⁹ facti in veritate in notio-
 nē habebūt q ego habēa. ¶ Nec predictis obstat quid oppo-
 nebat ztra testm̃ Ambrosij qd nō valebat rōne preteritionis
 nepotū ex Philippo filio premortuo qz nūdeo qd imo intelli-
 gunt instituti fuisse vt ptz in pe. c. testamēti incipiēte itē volo
 q oīa mea bona immobilia z mobilia. ibi du3 dicit equalite.

9 diuidant inter ipsos filios meos seu eorum liberos &c. & nā verbum
diuidant tanq̃ verbum cōe ad vniuersitatē bonorū refert ad in
stitutionē^a ipsoꝝ liberoꝝ. vt. l. quoties. cū glo. C. fami. erc. &
ibi expresse Bal. & etiā Saly. tñ faciūt no. in. l. his verbis. i. pñ.
ff. de here. insti. & qđ habet in. l. diuus. cū simi. ff. de testa. mili.
¶ Et illa distiunctiua operat̃ vt f3 ordinē charitatis intelligā
tur p̃io vocati & instituti filij Ambrosij & vno vel pluribus de
cedēte vel decedētib⁹ nepotes ex eo vel eis intelligātur vocati
ad partē & locū p̃ris sui. l. cū pater. §. de. de leg. ij. & no. doc. in. l.
gallus. §. qđā recte. iuncta. l. cū auus. ff. de cōdi. & demō. ¶ Vel
etiā dato qđ essent p̃teriti & qđ dicta institutio seu substitutio fa
cta in re certa nō p̃seruaret̃ hodie p̃ aut. ex cā. C. de libe. p̃te.
de quo p̃ doc. ibi & in corpore. & in. l. ex facto. ff. de here. insti. &
10 in. l. filio p̃terito. ff. de iniust. test. & tñ clausula codicillaris ad
iecta per illa verba si nō v3 vel valebit &c. operat̃ vt succedēs
ab intestato dēt ea que relicta sunt nō obstatē vicio p̃teritio
nis f̃m verā & cōem opi. vt. l. generaliter. §. ex testamento. ff. de
fideicō. liber. & l. si patroni. §. si. f̃m vñā lect. & traditur in locis
vulgaribus. ¶ Et hoc verū est etiā si in testamēto p̃teritū li
beros quos tunc nō habebat seu ignorabat se habituros libe
ros maxime cū in genere cogitauerit dicit̃ Ambrosius de di
ctis nepotibus ex filioꝝ: qđ de eis fecit mentionē tam in instituta
tione facta Philippo. qđ in generali institutiōe: & qđ Philip
pus cogitauerit: patet p̃ illud verbum futuri t̃pis videlicet si nō
valet neq̃ valebit &c. merito cū in genere cogitauerit clausula
codicillaris debet effectū sortiri. l. si quis cū nullū. §. j. & l. ab in
testa. ff. de iure codicil. facit. l. qui iure militari. ff. de testa. mili.
¶ Et ista est magis cōis opi. quā qđā p̃ plures rōnes cōpro
bat Bal. & Fulgo. in. d. l. ex cā. in. iij. col. & Salyce. in. l. j. ad fi.
C. de posth. here. insti. & ita etiā ṽ sentire Bar. in. l. q̃ filiabus.
in prin. in quadā addi. ff. de leg. j. attēto qđ illā. l. intelligit etiā
in testatore qui de posthumō nō cogitauerat. & ad hoc Jo. de
imo. ponderat illa verba Bar. ibi. & idē tenet etiā Bal. Saly.
in. l. si. C. de codicil. & Jo. de imo. in. l. filio p̃terito. in. xv. col. de
iniust. test. & dicit qđ in hoc auderet consulere contra Bar. in
l. j. in. vi. q. de iure codicil. ¶ Et hanc opi. quo ad propositū
nostrū sequit̃ etiā Ang. in. l. j. ff. de iure codicil. & Pau. de ca.
in. l. j. C. de posthu. here. insti. & in. l. sicut certi. C. de testa. mili.
& in suo cōs. lvi. inci. preclarus & egregius doc. & in 2fi. sequē.
saltē f̃m eū ibi qñ testator post natiuitatē posthumi superui
xit tanto t̃pe qđ cōmode potuisset mutare testm̃ & nō mutauit
prout accidit in casu nostro: qđ ṽ decedere velle cū prima vo
luntate p̃ id qđ no. gl. l. athlete. §. dat remissionē. in verbo ni
si post. ff. de excu. tu. & hoc vltimū tenebat Ja. de bel. in dispu
tatione sua quā ponit post. l. ij. C. de libe. p̃te. ¶ Et certe si
cōsiderāt verba Bar. in. d. q. ff. de iure codicil. nō negat Bar.
quo ad casum nostrū. l. in posthumis nascituris nō ex testato
re sed ex filio de cuius filijs nascituris erat spes qđ clausula co
dicillaris tñc nō operet̃ quo ad casum nostrū. vt patet ex no.
per eū ibi in. xj. q. ex quib⁹ oībus resultat cōclusio qđ etiā da
to qđ Jo. nō subintrat locū primogeniture Philippi patris
sui tñ ex testō Ambrosij debet admitti ad villam sardoni & ad
alia in quibus fuerat substitutus Philippo nō obstatē testō
Bar. ac sentēt̃s & arbitramēto & allegato vicio p̃teritionis
filioꝝ Philippi quib⁹ oīb⁹ est r̃sum. §. & sic habet ex his re
spōsio quo ad prima quatuor q̃sita quatenus de iure ṽ mihi
sustineri & r̃nderi posse. ¶ Quo autem ad vltimū dubiū quo
querit̃ an cum Ambrosius fecerit aliqua melioramēta in ipā
villa sardoni restituenda sub cōditione per heredem ac etiam
aliquas possessiones super territorio dicte ville acquisiuerit an
saltē potnerit testari de talib⁹ melioramētis & possessionibus
11 & sic i ipsi Joā. succedere debeat & respō. omisso multiloquio
qđ melioramenta ipā cedunt solo quo ad dominii: & sic specta
bunt quo ad dominū ad illū ad quē spectabit solū verum est
qđ heredes illius qui imp̃sam melioramētōꝝ fecit agere pos
sunt pro hereditarijs portionib⁹ ad imp̃sam melioramētōꝝ
f̃m qđ habetur in. l. domos. cū duab⁹ vel tribus legibus seq.
ff. de lega. j. & l. sed quid si edificauerit. in prin. cū ibi not. ff. de
ṽsufu. ¶ Nec in tales impensas computabūtur fructus per
cepti per Ambrosium dū dixit: qđ fructus percepti p̃ heredē
pendente cōditione sub qua fundus ex dispositione testōri ve
niebat alteri restituēdus nō cōputant̃ in imp̃sas: b̃ imo etiā
b imp̃se vltra fructus peti p̃iit: vt. p̃batur per not. ex glo. quā
ibi Bal. & Ang. ad hoc p̃positū dicūt eē notādā & singularē i
l. emptor. in pn. ff. de rei ven. & ita illā etiā ad hoc singularē po
derant Bald. & Imo. in. d. l. domos. ff. de le. j. & sic apparet qđ
ius petēdi imp̃sam melioramētōꝝ tāq̃ actio p̃sonalis diui
dit̃ int̃ h̃rdes p̃ hereditarijs portionib⁹. possessiones vero seu
predia que de nouo dictus Ambrosi⁹ i dicta villa acquisisset
debēt spectare iure substōis facte in testō Ambrosij dum mō
sint

sint in locis descriptis in institutione facta de dicto Philip-
po: et qd hoc nullum h3 dubiū non est superuacuo insistendū.

Summarium.

- 1 Vasallus non admittit feudum ipso iure nisi per aliena-
tionem.
- 2 Penalicet committatur ipso iure, queritur sententia declara-
toria.
- 3 Superioris autoritas semper videtur excepta.
- 4 Preces principum habentur pro iussu.

Consilium. CXXIII.

Quoniam superius breuiter concludo ius di-
cto ser Petro acquisitū ex inuesti-
tura sua adhuc durare in personā eius. **C**aso
neor primo qd constat quod dñs qui feudū cōces-
sit nō potest vasallū feudo priuare sine culpa vasalli. c. j. de na.
fend. **S**ecundo qd a posito qd aliqua culpa subesset, attamen
opportet primo de culpa constare et vasallū ipsius causa cogni-
ta priuare. est tex. in. c. j. de feu. sine cul. nō amit. **T**ercio qd
vltra predicta requirit qd sup hoc fuerit lata sententia. vt probatur
in. c. si. quo tempore miles. est enim conclusio qd propter ali-
quam culpam vasallus nō priuatur feudo ipso iure sed p sen-
tentiam: vt firmat gl. cōmuniter approbata in. c. j. in prin. in
verbo iure feudi. qui. mo. feu. amit. **E**t dicit ibi Bal. in fin.
princip. qd in feu. requiritur qd sententia priuationis precesserit nisi
culpa cōmissa sit in alienando: qd tūc ipso iure perdit feud. ar.
no. in. l. p. re. in. prin. ff. de dam. infec. et qd requiratur regula
riter sententia no. Aug. et alij post eum in. l. earuz. ff. de damno in-
fec. **P**ro hoc facit qd vbi sumus in dubio quia nō appa-
ret expresse que pena priuationis imponat semper interpreta-
tio sit vt ipsa pena priuationis imponenda requirit sententia
priuationis et nō fiat ipso iure vt no. gl. in. c. quicūq. in verbo
innodet. de here. in. vj. gl. in. c. in penis. per i. lū. tex. de re. su. eo.
lib. 2. in. c. cupientes. §. si vero. in verbo preuentus. de electio. in
vj. et plene not. doc. in. c. si diligenti. de foro cōpe. cum concor-
dat. de quibus ibi. **E**t idē dicit Bal. in aut. qui semel. circa
j. col. C. quomodo et quādo iudex. vbi inquit qd lex in dubio
nō dicitur damnare quē ipso iure sed per sententiā iudicis. l. j.
§. calūniatores. ff. ad turpil. **P**lus dicit ibi Bal. qd etiā si
lex disponderet aliquē priuari causa cognita priuationis etiā
si lex diceret priuari ipso iure tñ semper requiritur priuationis
sententia. arg. l. de qua re. ff. de iudicis. sine dubio in priuatione ista
requiritur cause cognitio. vt. d. c. j. de feu. sine culp. non amit.
Ergo nō pōt dici ser Petrus esse priuātū ipso iure cum cō-
tra eum non fuerit processum ad aliquem sententiā priuationis.
nec ad aliquam cause cognitionē vt supra dictū est. que cau-
se cognitio fieri nō potuisset eo non citato. ca. inter quatuor.
de maio. et obediē. in cause. §. causa cognita. ff. de minoribus.
cū vulga. **P**lus circa predicta dicit Bal. in. c. que in eccle-
siarū. de consti. in ver. an in priuatione feudi. et in ver. extra
quero etiā quod in priuatione feudi requiritur sententia. nisi
quando feud. concessus esset ad tempus et tempus esset finitū
vt ibi plene prosequitur et subdit qd si vasallus intra annum et
mensem non petierit inuestituram a successione domini feudi
qd successor nō tenet eum admittere per. c. j. quo tempore mi-
les. et hoc si certū est feudum esse reuersum ad dominum: sed si
hoc nō esset certū tunc requirit sententia declaratoria. et ante
illū nō posset alius corporaliter inuestiri. c. j. ex tunc. de pe. in
vj. et l. a diuo pio. §. si super. de re. iu. et sic apparet qd inuestitu-
ser Aristini nō pōt dici canonice facta. **E**x quibus etiā
inferret qd sicut predictus eps Joannes eos quos solenniter
inuestiuit nō posset sua inuestitura spoliare nec etiā succes-
sor eius in dignitate cōtrauenire pōt. c. si. ne prela. vi. l. c. j. de
sol. nā hoc seruauit etiā succedētes in imperio vt cōtra cōtras-
ctum a predecessore factū venire nequeat. c. j. de pba. et ibi no.
doc. et no. Ey. et Bal. in. l. digna vox. C. de legi. et in proposito
nō no. per Bal. in. l. qui se patris. in. x. co. C. vñ liberi. **N**ec
predictis obstat si o cas qd ex inuestimento inuestiture in perso-
naz artū cōstat qd p opus ser Petrus requisitus p opus
te dñi epī recusauit pro tunc exercere officiū de quo fuit inue-
stitus qd rīdetur. **E**t primo qd ser Petrus nō fatet id esse ve-
rum. et nō est dubiū qd illa verba narrativa facta per notariū
inter reuerendissimū episcopū et inter Aristinū nō faciūt fi-
dem contra ser Petrū tunc absentem. C. res inter alios acta.
per totū. et ideo dicit Andreas de iernia in. c. iij. quo tempo-

re miles. quod cantus debet esse possessor ad quē peruenit de
nouo feudū alterius vasalli qui delictū vel aliquā culpā com-
miserit qd debeat saluas tenere probationes et documenta ex
quibus possit cōstare de culpa vel de delicto vasalli: qd nō sta-
retur dicto domini vel regis vel principis etiā si hoc testifica-
retur per literas suas: qd attestaretur in facto proprio. facit qd
habetur in. c. cum nobis. extra de testibus. et l. omnibus. C. de
test. quātominus in casu nostro in quo nō apparet probabile
testimoniū episcopi: sed sola assertio et narratio illius tabellio-
nis qd dicit de cōmissione epī requisuisse ser Petrū et. **S**e-
cundo rīdetur qd dato qd de tali recusatione ser Petri cōsta-
ret: nō tamen per hoc sequitur qd sit priuatus si non cōstat qd
potuerit inferuire: eo qd nō potest nec debet priuari feudo: vt
in. d. c. j. §. porro. ver. sed nec alia et. in ti. que fuit prima causa
benef. amit. et vnde videtur qd si ser Petro fuit a principe di-
ctus qd deberet alio officio incumbere pro sua dinumeratione
cum in qualibet dispositione semper intelligat iusta causa reser-
uata superioris autoritas. c. venientes. de iureiur. l. si. in prin.
ff. de adm. tuto. **A**ccedit quod disputando cōcludit Jo.
and. in regula in alij. in mercu. vbi cōcludit qd si scholaris in-
rauit creditori suo nō exire districtū Bononie ante solutionē
sine ipsius licentia demū iste scholaris qui erat filiūfamilias
fuit ex iusta causa reuocatus a patre in patriā vel si erat clerici-
cus bñficiatus fuit ex iusta causa reuocatus ab epō ad residē-
tiam an excuset a periuio si recessit et nō satisfecit: et cōcludit
eum excusari nisi procurasset reuocari ab episcopo vel a patre a
et in quibusdā alijs causis: vt ibi plenius per eū et per Federi.
de se. in cōsi. ccc. alij. et c. i. in. questio talis. et **E**t cōfirmā-
tur predicta: qd in ciuitate illa est cōis opin. laici cōiter magis
conuenerūt parere principi suo seculari et tēporali vocanti lai-
cus ad aliquod munus qd timeant episcopū vocantē laicū ad
exercitiū alicuius officiū sibi iniuncti ad qd laicus ipse etiā
obligatus: et sic quantum ad hoc cum a laicis in talibus cōi-
ter habeatur in maiori reuerentia princeps qd episcopus vide-
tur excusandus ser Petrus si principi paruit. arg. l. cōtra pu-
pillum. §. qui ad maius. ff. de re. iudi. et c. cum parati. de appel.
cum ibi no. et in. l. incolas. C. de incolis. li. x. **E**t ideo in pro-
posito dicit Inno. in. d. c. cum parati. qd si archiepiscopus ali-
quem epīm vel aliquē aliū prelatū ad consiliū vocauerit et reg-
ne post vocauerit eundē qd vocatus pōt licite ad regē veni-
re et mandatum archiepiscopi pretermittere: est em regi honor
habendus fin eum: et ita intellige iura primo allegata ibi per
glo. in verbo legatione regis: nisi fin eum archiepiscopus mandaret
vocato qd coram ipso compareret nō obitāte regis vocatione:
nam tunc fin Inno. et alios deberet potius obedire archiepiscopo:
qd potius spiritui qd carni obediendum est. c. solite. de maio. et
obediē. quāto magis ergo videt excusandus ser Petrus lai-
cus quin principi paruit nō facto sibi precepto per epīm vt nō
obstante vocatione principis deberet dictū officiū notariarū
exercere. **N**ec facio differentia an princeps mandauerit ser
Petro qd deberet exercere illud officiū ad qd ipse vocauerat.
an vero simpliciter de hoc rogauerit eum: et qd rogationes do-
mini et principis precepta tunc vt dixit gl. l. j. in prin. in verbo
quemadmodū. ff. quod iussu. et d. al. in. l. si mandator. C. quod
cum eo. et Andr. de iur. in. c. si quis miles. in tit. de feudo sine
culpa non amit. vnde in proposito adducit illud quod cōiter
dicit. Est rogare dicum species violenta iubēdi. **N**ec circa pre-
dicta inuito in discutiendo an dicta concessio fuerit feudum
vel alius cōtractus: qd nō expedit: quia etiā dato quod feu-
dum non esset tamen nulla pena priuationis imponitur nisi
vbi hoc sit expresse. l. cautum. vt est tex. in aut. de non alie. §.
cuz igitur. ibi nec secundis nup. et in dubio pena priuationis
non imponitur ipso iure: sed in proposito nō reperitur qd ali-
quis prelatū debens seruitiū nimile priuatur ipso iure officio
propter non prestationē serui: maxime stantibus rebus prout
stant. **E**x quibus omnibus remanet cōclusio qd daret ius di-
cti ser Petri: et per consequens preferretur ceteris antedictis.

Summarium.

- 1 Juramentum quod non patrocinetur contractui enormi
ter ledenti.
- 2 Statutum potest certo casu iuramentum reprobare: sed con-
tra ea tenet Alex. nu. 3. 6. 8. 9. 10. 11.
- 4 Actio an sit quid mobile vel immobile.
- 5 Requiritur omnia presumuntur ex decreto iudicis.
- 7 Reg. q. C. de rescinden. emp. non habet locum in donante vel
licente.
- 12 Statutum non debet intelligi de actu iurato.

Confirmatio
episcopi
in penali
bus. in prin. de re.
iur.
Regē. Ant. cor
se. tract. de excell. et
pōt. reg. q. xij.
Iussu. vbi Pan-
lus et Oldra. qd.
ccvii. Semi. ca. ij.
col. de confe. in. vi.
Matt. afflic. deci.
neap. lxx. limita
vt. j. li. ij. con. xvj.

- 13 Filius potest eligere certam rem pro legitima.
14 Cessio minoris debiti alternatiui pendet a futuro euentu.

Consilium. CXXV.

Vsis et consideratis sta-

tutis de quibus supra. ¶ Videtur prima cōside-
ratione dicendū dictā remissionē ex causa dona-
tionis nō habere obstare dicte sempromie quominus ipa pos-
sit venire cōtra dictum cōtractum prefertim si ipsa petat ab-
solutiōem a iuramento que sibi concedenda videtur de iure
communi si nō sint seruare solennitates requisite de iure com-
muni in contractu minoris per id quod habetur in aut. sacra-
menta puberum. cum ibi notatis. C. si aduer. v. d. i. in. c. quā-
uis. de pactis. in. vi. ¶ Et in donatiōe nō. hoc expresse Ang.
in. l. si quis emptionis. in. princip. C. de prescrip. xxx. annorum.
post principi. et in dicta aut. sacramenta. bene facit quod not. gl.
vbiq; approbata. et doc. in. l. i. §. i. in verbo liberationes. ff. de
contra. iud. tut. ¶ Tamēstante dicta lesione resultate ex re-
nunciatiōe quam ipsa fecit de hereditate sororum et de iure
petendi supplementum legitime in bonis et hereditate pater-
na videtur quod inramētū sibi nō habeat obstare. ¶ Quia
hoc videtur tenere Pet. de ancha. in repeti. c. canoniz statu-
ta. de consti. in ver. quid dices de iure. vbi refert qd accidit ca-
sus in ciuitate Senarū vbi erat statutus quod nullus contra-
ctus finis vel quictantie que fieret pro minore. xxv. annis va-
leat nisi interuenerit certa solennitas et cōtingit qd patrus
neptē habens ex fratre tradidit illā nuptui dās in dotē quin-
genta: neptis ipsa que minor erat renūciavit patruo predicto
omni iuri sibi cōpetenti in hereditate paterna et iurant nō cō-
trauenire et c. querebatur si aliquod remediū erat rescissiu ta-
lis quictationis et refert se cōsultasse absolutiōnez seu relaxa-
tiōe a iuramēto esse concedendas: quia iuramentū nō de-
bet esse iniquitatis vinculum. c. quanto. de iureiur. xxij. q. ij. et
not. in aut. quod in eis. C. de nup. item paria sunt inesse doli
ex re ipsa sicut inesse ex proposito. l. si quis cum aliter. de verb.
oblig. l. ij. §. circa. ff. de doli excep. et ideo cum iuramentū nō
obliget interueniente dolo. c. cum cōtingat. de iureiuran. et d.
c. quamuis. debet intelligi etiam de dolo re ipsa. ¶ Pro hoc
etiam allegat dominum Aicen. in. c. cum contingat. dicentes
quod in casu illius. c. iuramentū obligat mulierē ad obserua-
tiam contractus: tamen poterit mulier instare vt iuramentū
sibi relaxetur. et ita dicit Pet. de ancha. debere singulariter li-
mitari text. in. d. aut. sacramenta scilicet quod nō procedat
quando euidenter constat adultū esse re ipsa enormissime le-
sum vltra dimidiam iuxta. l. ij. C. de rescin. vendi. et ita etiā vo-
luit ipse in sua dispositione in. c. laici. et in. d. c. quāuis. ¶ For-
tius etiam videtur voluisse Ant. de but. in. d. c. cum cōtingat.
in. iij. casu principali. vbi cōcludit quod si quis iurauit in cō-
tractu in quo cōstat ipsum fuisse deceptū nō dolo ex propo-
sito sed re ipsa: tamē si deceptio est in magna quātitate in qua
presumitur dolus. l. omnes. §. lucius. ff. que in frau. cred. et nō.
in. l. qui testamētū. ff. de proba. siue deceptus sit maior siue mi-
nor poterit discedere a cōtractu et adhuc fm eū nō esset neces-
saria absolutio a iuramento qz tales enor. lesiones vidētur a
iuramētis excepte. l. si libertus iurauerit. ff. de ope. libe. c. quā-
taualis. cum ibi nō. per eū. de iureiurā. item qz text. in. d. c. cum
contingat. excipit iuramentum dolo prestitū: ergo siue dolus
interuenerit ex proposito siue rei ipsa iuramentū nō dō obuia
re potestati rescindēdi cōtractū. ¶ Licet dicat qd cautius sit
qz petatur absolutio a iuramento etiā si iurati sit nō cōtraue-
nire aliqua ratione vel causa: qz ab istis verbis vt civili modo
intelligas tales exceptiones possunt et debēt excip. l. creditor.
§. lucius. ff. mādā. et l. tres fratres. ff. de pac. hoc dicit esse verū
quando nō est iuratum nō puenire ratione enor. lesionis
vel deceptionis: tunc aut dixi qz iurabat nō venire cōtra ex
causa enor. deceptionis: et ratione minoris etatis: vt not.
Jo. an. in. c. pe. de emp. et v. d. i. et Ly. et Bar. in. l. ij. C. de rescin.
vendi. sed si dixit ex cā enor. deceptionis nō venire contra-
rōne minoris etatis vel alia quacūq; ratione: et tunc in mino-
re valebit contractus et iuramentū: tamē putat ipse qz poterit
petere absolutiōe a iura. in casu enor. et enormissime lesio-
nis l3 fm eū Bar. et alij in. d. l. ij. C. de rescin. vendi. teneāt mi-
norē nō audiri. ¶ Et dicit Ant. de bu. qd ipse putat etiā hoc
esse verū si minor in contractu venditionis simile adiecerit qz
omne id qd plus est donat et donare intendit cōtrahenti secū:
et multoties ponitur in cōtractu: et est ratio secūdu eū qz licet
contractus sit validus et etiam iuramentum: tñ intentio con-

trahentis non est absq; fraude et dolo: qz cōtrahit nedū cum
nō instructo sed cū male actualiter cōsummāte. ff. pro empto
re. l. si quis cū sciret. et l. si vero nō remunerādi. §. adolescēs. ff.
manda. l. ij. C. quārū rerum act. nō dā. vnde cū frans sit ex par-
te recipientis canonica iura nō assistunt talibus iuramentis.
¶ Et ita dicit de facto conspluisse in vna puella que a quodā
attinente suo sic fuit inducta qz iuraret et dixi qz istud habet
equitatem: qz talia verba apponunt a notarīs a seipīs et ali-
quando sub inuolutione verborū accipiunt talia iuramēta a
minoribus maxime feminis que nō intelligūt qd agāt. ¶ Ex
isto sequit qz dato qz oīs solēnitās requisita a statuto esset ser-
uata: tñ nō impeditur sempromia petere absolutiōe a iura-
mento et venire cōtra cōtractū quasi efficaciter nō obliget ta-
lis cōtractus: qz cōtus fuit celebratus cum minore actualiter
male cōsummāte per superius dicta: statutū aut solū denegat
beneficiū restitutionis in integrū cōcessum ratione minoris
etatis: ergo nō extendit ad aliud auxiliū scz ad auxiliū petē-
di absolutiōe a iuramento et veniendi postea cōtra cōtractū
absq; restitutione in integrū: qz sublato vno remedio clarum
est qd nō intelligitur esse sublatum aliud. l. suuz. C. de iure deo-
li. l. ij. §. sed videndū. ff. de succes. edi. ¶ Secūdo principali fun-
damēto moueo. quia sempromia renūciavit iuri petēdi sup-
plementum legitime in bonis patris qz supplementū erat pre-
standū de bonis et substantia patris. l. scimus. §. repletionē. C.
de inoffi. testa. et sic tam de bonis immobilibus quam mobili-
bus. ¶ Adhodo sic ius agendi quod cōpetebat sempromie ad
supplementū legitime debet cēseri quid immobile saltem ha-
bito respectu ad partē qz in rebus immobilibus consequi po-
tuisset pro supplemento legitime. vnde sicut res immobiles si-
ne certa solēnitāte alienari nō possunt: ita nō pōt cedi vel trās-
ferri actio cōpetens ad rē immobilē: vt no. gl. et doct. in. l. ij. C.
si aduer. trāsac. et no. Dy. et Bar. l. potest pupillus. ff. de auto-
tuto. facit. l. si ad resoluendū. C. de predijs mino. et ista videtur
esse cōmunis conclusio a doc. vbiq; approbata. ¶ Ergo cuz
statutum requirat qz in venditione et alienatione bonorū im-
mobiliū minoris. xvij. annis etiam requirāt solēnitates re-
quisite de iure cōmuni: et per cōsequēs requirat decretū preto-
ris cū causē cognitione que tradit. l. magis puto. §. ne passim.
ff. de reb. eo. et plenius Spe. in ti. de emp. et v. d. i. §. nūc dicēdū
restat. ver. hoc quoq; vbi dicit qd re et minoris debet alienari
de licētia tu. et ob es alienū aut ob euidentem vtilitatē pupilli
iam cognitā et oportet constare qz nō sint res mobiles cō-
mode vendēde: et oportet qz res subhastentur et qz interponat
decretū a pretore vt ibi per eū que seruata nō fuerūt in casu
nostro: nec etiam apparet qz in hoc aliter fuerit prouisam per
decretū illustrissimi ducis cū regiminibz vt statutū disponit.
¶ An attēto qd nō seruata dicta forma statuti aufert omne
robur scripture in qua dictū iuramētū interuenisset. nā dispo-
nit statutū qz tali scripture in qua est appositū iuramentū nō
seruata forma a statuto et iure cōi requisita nulla fides adhibea-
tur nec etiā valeat aliquid vel illā producere possit sub pena li-
brarū centū sequit qz tale iuramentū nō possit in effectu vali-
dare cōtra cū nō possit effectualiter pbari per dictā scripturā.
2 ¶ Et statutū sicut lex pōt vim iuramēti reprobare. l. nō du-
biū. C. de legi. et ibi hoc no. Bal. et in. l. si quis inquilino. §. si. et
ibi per eū. ff. de leg. i. l. que sub cōditione. ff. de cōdi. insti. h3
em lex vim apostolici quantū ad absolutiōe seu remissionē
iuramēti. l. adigere. §. si. ff. de iure patro. cū gl. qz ad hoc repura-
tur singularis. et hoc vñ sequi Bal. in multis locis maxime in
l. nec patronus. C. de ope. libe. l. si. ff. qui satisfda. cog. l. si. C. de
nō nu. pecu. facit. l. oēs populi. in. viij. col. ff. de iust. et iure. in. c.
i. §. itē sacramenta. de pace iura. fir. et in. l. ij. in fi. de iudi. et in ru-
brica. ff. de iurei. et in. l. pactū. C. de colla. et in. l. ij. in. viij. q. C. de
rescin. ven. et in. d. aut. sacramēta. ibi etiā tener Sal. p aliquas
rōnes: et pferim qz nō dō periur? qui ex iusta cā deserit sacra-
mētū. l. si. qz satisf. co. l. si libet? iurauerit. ff. de ope. libe. ¶ Se-
cūdo qz iuramētū pōt remitti per illum in cuius fauorē pre-
stitum est. c. ij. cū ibi notatis. de spōsa. c. cōsult. de vsuris. l. si.
qui et a quibus. ergo si pōt remitti p pactū debet posse remitti
per statutū qz ista vidētur parificari per notata in rubrica. C.
de decre. decurio. lib. x. et ad hoc etiā addunt quedā alia tñ fa-
tis debilia ideo referre nō expedit maxime cū ad illa formali-
ter rīdeat Jo. de imo. in repetitio. dicti. c. cum cōtingat. in. iij.
mēbro. de iureiur. et ita etiā tenere vñ Pet. de anc. in regula ea
que. de reg. iu. in. vi. et in repetitione. c. canonū statuta. de cōsti-
tu. vbi transit cū opinione Bal. ¶ Quinimo dato qz iuramē-
tum ligaret tamē qñ statutum in effectu improbat illud vñ qz
saltē debeat cōcedi absolutio a iuramento vt videtur velle se
de. de senis in cōsi. c. lxxij. incipiente. In noie dñi factū tale est
statutum ciuitatis prestare et c. vbi voluit qz si statutum dispo-
nit qz

nit q̄ promissio facta est a filiofamilias minore seu p̄sensu pa-
tris nō valeat: tñ si iurat obliget iuramento. p. c. cū contingat.
de iureiur. 7 p. d. c. quāvis. cū si. tñ q̄ accipies iuramentū fecit
cōtra phibitionē statuti ciuitatis facit ex cā tali cū tali statu-
to obtēperare debere. viij. dis. que cōtra. xj. q. iij. que resistat. cū
em ex predicta trāsgressione puniri deberet nō d̄z cōmodū re-
portare. c. eū q. de prebē. in. vj. xv. q. j. ideo poterit cōpelli ad re-
lationē iuramentū in eū. ¶ Tercio prin. fundamēto v̄r iuuari
dicta semp̄onia v̄z per ea que no. Bar. 7 Ang. in. l. si q̄s pro
eo. in. iij. mēbro prin. ff. de fideiul. 7 in. d. aut. sacra. 7 in. l. ij. in
fi. C. ne fideiul. do. denf. vbi cōcludūt q̄ si statutū porrigit ac
dirigit verba prohibitionis in psonā minous nō autē simpli-
citer annullat cōtractū fieri nō valet cōtractus factus a mino-
re non seruata solēnitate requisita etiā si iuramentū interuene-
rit q̄ quilibet qui facit cōtra p̄ceptū legis vel statuti cōditi
ab habēte autoritatē peccat mortaliter. c. ij. de maio. 7 obe. vbi
habēt q̄s qui nō obediēt p̄ncipi morte eternali moriā: sed
ita est q̄s dictū statutum dirigit prohibitionē in persona mi-
noris ergo semp̄onia cōtrahēs nō seruatis repulsiis a dicto
statuto mortaliter peccauit: 7 per consequēs iuramentū ab eo
prestītū nō ligat: q̄ iuramentū ita demū seruandū est si seruari
potest sine peccato. per. c. cū cōtingat. de iureiur. fm dictā theo-
ricam Barto. 7 Ang. ¶ Quarto 7 vltimo principali funda-
mēto fortificantur predicta q̄ dicta semp̄onia ex cā donatio-
nis fecit dictā remissionem 7 relaxationē dictōrū iurū: sed ita
est q̄ de iure cōmuni regulariter minor nō pōt donare immo-
bilia 7 sine decreto. l. si. s. cū autē. C. si maior. fac. alie. sine decre-
to fac. ra. hab. q̄ p̄z in decreto subesse iustā causam. l. d. l. in a-
gis puto. s. ne passim. que iustā causa in donatione nō potest
subesse regulariter. ita dicit Ja. bu. in. l. j. C. si aduer. donat. et
subdit ibi Bal. q̄ nec etiā pōt dari curator ad auto:andū in
donatione vt. l. ab agnato. ff. de cur. furio. 7 l. si. ff. eo. ti. q̄ cu-
rator dandus est iustā causa: sed nō est aliqua iustā causa dā-
di curatorē ad donandū cuz donare sit perdere. arg. ff. de pac.
l. contra iur. s. si filius. ff. q̄ vi aut clam. l. prohibere. s. plane.
7 ff. de dona. l. filiulsa. fm Bal. ¶ Propterea insert in p̄posi-
to q̄ si statutū disponat q̄s cōtractus factus cuz minor: sine
autoritate curatoris nō valeat etiā si minor iurauerit q̄ iunt
impossibile est q̄s minor cuz autoritate curatoris donet etiā
cum iuramento quia non pōt habere curatorem ad donandū
7 propter hoc dicit q̄s refutationes quas faciunt p̄uile fra-
tribus cuz autoritate curatoris quatenus faciūt donationes
sint nulle ipso iure etiā si iurarunt ex quo statutū expresse re-
probat iuramentū q̄s dicit esse menti tenendū: ergo cū statu-
tum p̄dictū disponat q̄s minor non possit cōtrahere vel al-
teri se obligare nisi cum autoritate curatoris 7 in p̄sentia v-
nius doc. suā autoritatē p̄stent. 7 in p̄sentia quatuor testiū
quorum vnus sit agnatus vel cognatus qui iuret se credere ea
que aguntur non fieri in fraudem vel damnum minous. tunc
videt q̄s aut illa autoritas curatoris nō interuenit in contra-
ctu 7 cōtractus fuit nullus: q̄s non fuit seruata forma statuti
aut interuenit autoritas curatoris 7 dicti doctoris 7 iuramē-
tū dicti agnati. 7 videt q̄s talia requisita a statuto nō possint
adaptari ad cōtractum donationis q̄s non potuit ibi subesse
iustā causa in donatione cum sit dilapidatio 7 sic verba statu-
ti nō possunt ad casum iustum adaptari 7 per cōsequens non
potuit seruari dicta forma in casu isto 7 istud v̄r esse id quod
magis stringit in casu nostro 7c. ¶ Sed p̄missis nō obsta-
tibus cōtrariā sententiam de iure probabiliorē esse puto ex
infra scriptis. ¶ Et primo q̄s vident habere intentionem fun-
datam dicti filij semp̄onij de iure cōi quia minor expresse do-
nare potest sine autoritate curatoris vel alio decreto dūmodo
iuret. 7 d. aut. sacramēta. cum ibi not. 7 iuramentū semper est
seruandū 7 dūmodo seruari possit sine interitu salutis eter-
ne. d. c. si vero. 7 d. c. cū contingat. ¶ Ande omnis difficultas
principaliter cōsistit in statuto: dico igitur statutū nō obstat
q̄s aut p̄supponimus q̄ interuenit curatoris autoritas vel
quod ille iudex potestatem suppleuerit ex certa scientia defe-
ctū curatoris vt de iure potuit. l. bonorū. C. qui admitti. 7 ple-
ne no. in. l. si curatorē habēs. C. de in integ. resti. mmo. 7 q̄ in-
teruenerit ille agnatus qui iurauit put in statuto s̄z obstat q̄
nō interuenerint solēnitates requisitae a iure cōi in alienatione
rei immobilis. s. q̄ fuerit facta alienatio ob es alienum vel ob
evidentē vtilitatē 7 cōstare debet q̄s nō extabāt res mobiles 7
similia: q̄s rñdet p̄io q̄ ille solēnitates requirunt de iure cōi in
v̄ditiōe seu alienatiōe q̄ fieret t. oneroso s̄z in donatione non
est p̄sum a iure q̄ adhibeant ille solēnitates imode iure cōi
nō pōt fieri talis donatio etiā cū decreto q̄s nō pōt adaptari
iuste cāe ad donatiōē ex quibus permittit alienatio. l. h. C. si
maior fac. 7 no. Jac. but. 7 Bal. in. d. l. j. C. si aduersus dona. 7

sic statutū p̄dictū in ea parte in qua se refert ad solēnitates iu-
ris cōis nō h̄z locū in donatione q̄s verba statuti nō p̄nt ada-
ptari igit nec dispō locū habebit. l. iij. s. toties. ff. de dā. infe.
l. ita aut. in prin. ff. de admi. tu. ¶ Propterea 7 scdo statutū dū
regit solēnitates iuris cōis interuenire debere in alienatione
bonorū immobilium 7 q̄ aliter nō habeat effectū ne q̄s talis in-
strumēto vbi posset etiā si interuenerit iuramentū 7c. est exoribi-
tans a iure cōi 7 correctoriū iuri cōis: q̄s est cōtra dispositionē
dicte aut. sacramēta. 7 per cōsequens nō d̄z extendi sed debet
proprie in casu suo intelligi. l. si vero. s. de viro. sol. ma. l. p̄ce-
pimus. C. de ap. 7 no. in aut. quas actiones. C. de sacros. eccl. 7
4 no. plene per Bar. in. l. oēs populi. in. vj. q. prin. ¶ S̄z ita est
q̄s ius agēdi ad supplemētū legitime q̄s cōpetebat dicte sem-
p̄onie nō d̄z esse quid immobile 7 sed cōfess ipsa actio esse pro-
prie tertia species separata a rebus mobilibus 7 a reb̄ immo-
bilibus. l. a dino pio. s. in v̄ditiōe. ff. de re iud. l. q̄ tuberonis.
s. in peculio. ff. de pecu. 7 no. Ja. de are. 7 Bar. in. l. mouentiū.
ff. de ver. sig. 7 l. x. 7 Bar. in. d. l. p̄ot. ¶ Et Old. in cōsi. xxiij.
incip. factū tale est dñs res. vbi dicit q̄ p̄ncipis relinquit sua
bona distribuēda in certos vsus nō veniūt pene sibi applicā-
de que nōdū exacte erāt. q̄s illud ius exigēdi penas est genus
tertū. l. ij. s. mobiles. C. q̄n 7 q̄b. iij. pars deb. li. x. 7 d. s. in v̄-
ditiōe. 7 dicit q̄ ita etiā se h̄z cōis vsus loquēdi 7 intelligēdi.
7 ita etiā dicit Spec. 7 plen⁹ Jo. de imo. in tit. de frac. 7 inter
esse. s. j. ver. scdo querit. cū ver. seq. 7 ibi Jo. an. in addi. que in-
cipit. aliqui dicūt. 7 Ant. de but. 7 moderni post eū plene in. c.
nulli. de reb. eccl. nō alie. 7 Bal. Ange. in. l. si cōstante. s. si. sol.
mat. ¶ Sed vbi opus esset applicare de necessitate nōia debi-
tōis alteri extremorū. s. mobilibus 7 immobilibus tūc habet
locum dicta distinctio q̄ cōsiderari d̄z ad quid detur actio. vñ
de iure cōi est p̄uissus dicta distinctio q̄ minor non possit
alienare res que seruādo seruari p̄nt sine decreto. l. lex que tu-
tores. C. de admi. tut. ¶ Ecce si pupillus vult cedere actionē
requirit decretū si actio illa cōpetebat ad rē q̄ seruādo seruari
poterat puta ad rem immobilem. secus si cōpetebat ad rē que
seruādo seruari nō pōt per no. in. l. j. C. si aduer. transac. cū si
mi. ita distingūt doc. in dictis locis 7 maxime Bar. in. d. l. po-
test. 7 Ang. in. l. j. s. fuit quesitū. ff. ad treb. ¶ Sed in casu di-
cti statuti nō est necesse applicare actiones ad mobilia vel im-
mobilia sed per se stare possunt q̄s statutū excipit alienatiōē
bonorū immobilium in qua vult interuenire solēnitates iu-
ris cōmuni vltra alias solēnitates requisitas a statuto etiā
si interuenerit iuramentū. 7 sic sequitur q̄ actiones nō sunt cō-
p̄hensē in illa exceptione: sed remanent in superiori generali
dispositione statuti in qua non est p̄uissum q̄ vltra solēnita-
tes statuti requirantur solēnitates iuris cōmuni. ¶ Alia
est respōsio que dari potest ad ostendendū q̄ illud ius agēdi
ad supplemētū non d̄z iudicari quid immobile vt probabo
5 in fi. p̄ncis cōsiliū in vltimo dubio. ¶ Tercio posset etiā rñ-
deri: q̄ attento q̄ interuenerit decretū iudicis. p̄sumitur q̄
interuenerint ea. que de iure requirebant: vt no. Spe. in tit. de
empti. 7 vendi. s. nunc dicendū restat. ver. 7 breuiter scias 7c.
7 Bal. in. l. cum hi. s. si pretor. ff. de trasac. 7 in. l. nō aliter. ff. de
adop. 7 in. l. quecūq̄. C. de bo. que l. 7 in. l. si. C. de p̄dictis min.
7 in. c. j. in prin. vj. col. in tit. qui seu. da. pos. 7 in. l. quecūq̄. s.
fi. ff. de iudi. 7 Bald. in addi. Spec. in tit. de appel. in. xv. col. 7
Jo. de imo. in. l. si quis cum aliter. ad fi. ff. de verb. obl. bñ facit
l. j. C. de p̄d̄is curia. li. x. l. ij. de offi. ciui. iud. 7 in. c. accepimus.
in ver. nō credimus. de etate 7 quali. 7 ita cōsueui tenere legen-
do. l. sciendū. 7 de ver. obl. vbi respōdeo ad aliqua que in cōtra-
rium adducunt. ¶ Aut non interuenit in dicto cōtractu au-
toritas curatoris requisita: 7 est casus magis dubius. sed adhuc
dico valere cōtractū propter iuramentū per ea que habent in
d. l. aut sacramēta. 7 in. d. c. cū cōtingat. 7 iudices seculares te-
nent etiā seruari facere dictū iuramentum. c. licet mulieres. de
iureiur. in. vj. ¶ Quia dictū statutū nō potuit vim dicti iu-
ramēti tollere p̄ ea que no. Bar. in. l. oēs populi. in. iij. q. prin.
6 ff. de iusti. 7 iure. vbi cōcludit q̄ nō valet statutū disponēs q̄
cōtractus minor nō valeat sine cōsensu p̄p̄inorū etiā si in-
teruenerit iuramentū spectat ad ecclesiā. c. venerabilē. de ele. c.
fi. de fo. cōpe. lib. vj. 7 per cōsequēs statutū laicorū nō pōt hoc
disponere. c. ecclesiā sancte marie. de consi. facit q̄ habet in. c.
j. de ordi. cognitio. ¶ Itē quia tale statutū induceret peccatū
q̄ causa p̄p̄ quā moti sunt itacientes nō excludit peccatū per
i. ar. ideo non v̄z statutū. a. g. l. pactū. C. de collatio. 7 l. j. s. etiā
cum leg. C. de rei v̄go. actio. nuncta. l. nō dubiū. C. de legi. 7 iun-
cto dicto. c. q̄uis. 7 dicto. c. cū cōtingat. ¶ Et iūm est de iu-
re diuino. c. 7 si Ep̄scopus. de iureiur. q̄ scriptū est reddere iura-
menta vestra deo. 7 cōtra ius diuinū nō videtur posse fieri ita-
tutū per seculares vt probat in dicta. l. nō dubiū. 7 in. d. l. pa-

~~Et si minor iurauerit~~
~~habere auctoritatem~~
~~curatoris vel alio~~
~~decreto donare~~
~~bona sua vel alia~~
~~bona sua vel alia~~
~~bona sua vel alia~~
~~bona sua vel alia~~

Immobile imo
vt per do. And. ti.
raq. in consu. pi-
cta. ti. des retraictz
s. j. glo. vñ.

Sciendū. col. lx.
vñ. adde fabi. de
mōte san. saui. tra.
de emp. 7 ven. q. v.
prin. col. xxvij. 7
q. vij. prin. q̄s v.
Jas. l. pacta nouis-
sima. colū. ij. C. de
pact. c. j. colū. ij. in
vñ. feu. consil. lv.
lib. j. pantha. reg. l.
ij. colū. xxij. C. de
rescin. empt. deci. l.
de alimētis nu. ix.
C. de trans. in rub.
C. qui admit. c. qm̄
contra falsam. col.
xxj. de prob. consi.
xlij. col. ij. Imol.
consil. xxvij. cū se.
Suid. pap. consil.
xxij. col. v. Eur. se-
nior. consi. xlij. co-
lij. Lor. cons. lxxj.
lib. ij. latius consi.
cix. eo. lib. Alex. j.
consi. cñ. col. ij. lib.
ij. consil. vij. col. j.
lib. v.

Libri Primus Consiliorum Alexand.

etū. et in dicto. c. quāvis. Et si statutū valeret aperiret vias peritūris q̄ esse nō debet. l. i. c. si aduersus vēdi. l. i. c. de indi. vidui. Et istā opinionē etiā firmat Raynerius de forlūio in l. omnes populi. preallegata. vbi etiā dixit plus videlicet q̄ nō valeat dictū statutū etiā si diceret q̄ iuramentum presu- matur extortum per metū vel doli: et in hoc discrepat Bar. et Rayne. Sed quis eorū melius loquatur nō pertinet ad pres- sentē consultationē. Et etiā istā opinionē tenuit Barto- lus in consilio incipiente. Penā cōtrahentibus iurātibus. istā opinionē etiā tenet An. in l. de qbus. ff. de leg. alias est in l. i. ff. de consti. principū. Idē tenet Ant. de but. d. c. cum contin- gat. in verū. tertius etiā quia disponere super iuramento nō spectat ad eges ciuiles vel ad seculares. allegat no. per l. dōst. in. c. quem admodū. eo. tit. et q̄ cū iuramentū principaliter di- rigat in deū. c. debitor. et c. et si christus. eo. tit. nō sunt subie- cta legi maxime ciuili. allegat. c. l. de reg. iur. et id q̄ nō. in. c. cū esses. et in. c. relatiū. de testa. Idē dicit si statutū impone- ret penā venientibus ad tales tractus iuratos ne illud q̄ di- recta via fieri nō pōt fieret per indirectū. c. quanto. de priuile. et in regula. cū quid vna. Nec ob. fm eū q̄ legis resistentia im- pedit naturalē obligationē. l. cum lex. ff. de fideiussori. l. si nō sortem. s. j. de condi. indebi. eadē ratione debet impedire vim iuramenti cum inter simplicē loquelā et iuramentū nō sit dif- ferentia. xxij. q. v. iuramenti. q̄ respondet ipse q̄ illud esset verū q̄ illa prohibitio nō cōcerneret ius diuinū vel quādo lex vel statutū prohibet vsuras. Et l. legis resistentia possit infrin- gere naturalem obligationē inquantū obligatur patri et etia iuramentale quo ad secundariam obligationē que dirigitur in partem nō tamen infringit nec infringere potest obligatio- nem iuramenti inquantū principaliter dirigitur in deū nec in hoc tunc sunt paria simplex loquela et iuramentū q̄ iuramē- tum principaliter dirigit in deū et c. et prosequere prout in cō- sil. s. c. l. h. posito sub rub. an statutū laicorū disponens super iuramento valeat et c. vbi sunt omnia ad literā que sunt hic et vi- de vsq̄ ad verū. nō obstat q̄ quarto adducebat et c. vbi posu- tum. Restat respondere ad tria fundamenta adducta p̄ par- te cōtraria: scilicet ad primū scōm et tertium. Non ob. igitur primū scilicet q̄ possit peti absolutio a iuramento vt videt vel- le Pet. de anch. et Ant. de bu. in locis. s. allega. circa primū fundamētū q̄ respōdeo q̄ ipsi loquuntur q̄ minor vel ma- ior ignoras fuit deceptus in cōtractu: vt q̄ in cōtractu vendi- tionis vel similis cōtractus deceptus fuit vltra dimidiā ius- sti p̄ietij. vel q̄ est causa onerosa minor renūciauit successioni paternę puta pro aliquo recepto. nā si lesus est vltra dimidiā potest petere absolutionē a iuramento et venire cōtra cōtractū per remediū. l. i. de rescin. vendi. duplici rōne. p̄mo q̄ illud remediū nō habet locū in eo q̄ fuit sciēs vt no. Pet. de. Bart. et bal. in. d. l. i. Sciētia autē semp̄onē cōstat ex instrumen- to predicto: scō q̄ illud remediū nō habet locū in donatione nisi q̄ appareret q̄ donas potuisset donare modicū et donatio comprehenderet plus in dimidio et vltra vt no. Bart. et alij in d. l. i. in ver. qd si dictū est in instrumento et illud q̄ plus est dedit et donauit et c. et in. l. si quis cū aliter. de verb. obli. Et idē Bal. in. d. l. i. in. v. q. vbi etiā dixit q̄ cautela est q̄ in in- strumēto vēditionis dicat q̄ ex certa sciētia dedit et donauit et c. cessat remediū rescindēdi. et ita etiā no. Bart. in. l. sed si quis. s. si. et ibi etiā Bal. ff. si q̄ cau. et in. l. si. s. adē questij. p̄ Bart. ff. de cōdi. indebi. et in. l. si dari. ff. de verb. obli. et Bald. in. l. ma- ter. in. i. col. C. de rei ven. et in rubr. C. de confes. vnde sciētia et volenti nō inferitur dolus nec deceptio. l. cū donationis. C. de trāsactio. l. si. in fi. C. de act. emp. Et si diceret q̄ dato q̄ esset obtēta absolutio a iuramento nō cōpetit restitutio in integrū. ad hoc respōdet primo q̄ si semp̄onia excessit etatē. xxij. an- norū frustra tractat de restitutione in integrū. l. si. C. de tēpo. in integ. resti. petē. et scō dato q̄ nō excessit illā etatē dico q̄ in cōtractu donationis iure nō potest peti restitutio in integ. que intelligit esse sublata propter iuramentum etiā absq̄ alia certioratione bñficij. per text. in. d. aut. sacramenta. fm cōem opi. doc. ibi et no. doc. in. l. sciendū. ff. de verb. obli. et in. d. l. i. et in l. si duo patroni. s. idē iulia. de iureiur. et Arc. et Jo. an. in. d. c. Quis. p̄ illū tex. et probat in. c. ex rescripto. et ibi gl. et doc. de iureiur. Et dicit expresse Ange. in. d. l. si quis pro eo. et in. d. aut. sacramē. et etiā in casu. d. c. cū cōtingat. in. xxij. charta. in ver. ut aduerte inquantū. d. aut. et cetera. vbi cōcludit q̄ si mi- nor prohibet statuto contrahere sine certa solennitate q̄ si in- teiuerit deceptio intra dimidiā et tūc nullū habet remediū mino: q̄ si iuramentū est cōtrahentibus se adinuicē taliter decipe- re. l. in causē. s. penul. ff. de mino. et pro hoc dicit esse in propo- sito casum in. d. aut. sacramēta. aut deceptio erat vltra dimi- diā et tūc sequeretur an h̄s locū remediū. d. l. i. nō est tractandū

hic p̄ ratiōes quas dixi supra. Et q̄ in casu. d. aut. sacramē- ta. non habeat locū absolutio a iuramento firmat etiā expresse Jo. de imo. in. d. c. cū cōtingat. in. iij. mēbro. circa. iij. col. l. s. eundē ibi in fi. quinti mēbro forte posset procedere q̄ pupilla doli capax posset absolutionē impetrare vt ibi p̄t. d. Abb. in. d. c. cum cōtingat. in antepenul. charta q̄ in casu. d. aut. sa- cramentā. nō possit peti absolutio a iuramento vbi nō interne- nerit dolus: et ibi etiā reprehēdit opi. Feder. in cōsi. c. l. xxij. su- pra allegato. Nec ob. q̄ iuramentum nō d̄ esse iniquitatis vinculi. et q̄ d̄ habere tres comites et c. q̄ r̄ideo prout etiā dicit Imo. in. d. c. cū cōtingat. in fi. primi mēbro. scilicet q̄ in ramētū d̄ habere iustitiā dummodo non cōtineat quid tur- pe vel nō tendat ad obseruantia peccati als sequeretur q̄ cū ini- quum sit valere alienationē fundi doli alis q̄ cōtingit mulie- re effici indotata. l. i. s. et cū lex. C. de rei vxo. actio. non deberet iuramentū interpositum super tali obligatione obligare q̄ est cōtra. c. l. cū si. nec tūc mulier a tali iuramento potest obtinere absolutionē quāvis indotata vel lesa sit enormiter fm Arch. in c. quamuis. per illū textū. in verbo omnimodo. et Bal. in. l. si. ff. qui satisfat. cog. et in. l. cū vir. in. xvi. col. ff. de vsc. et in. l. quin- taualis. in penul. char. de iureiur. Et id ob. q̄ dolus re ipsa et dolus ex proposito equiparent q̄ r̄ideet primo q̄ sciētia et vo- lenti nō inferit dolus vt dixi. sed semp̄onia fuit sciēs et volēs vt apparet in instrumēto: ergo et c. q̄ ad hoc r̄idet Jo. an. imo. in. d. l. q̄ntanallis. in pen. char. et in. d. c. cū cōtingat. in. xxij. char. in. iij. mēbro. q̄ imo b̄ nō equiparetur p̄ oia patet q̄ pro dolo ex proposito in cōtractu stricti iuris dat actio de dolo s̄ vbi est dolus re ipsa nō dat nisi exceptio. l. si quis cū aliter. cū ibi no. ff. de verb. obli. fm eū. vnde dicit ipse q̄ tex. in. d. c. q̄uis. et in. d. c. cū cōtingat. i verbo dolo. intelligunt de dolo ex pro- pposito et nō re ipsa tūc als illa iura essent imposita verbis et nō re- bus si p̄pter lesionē re ipsa de qua loquimur posset peti absolu- tio a iuramento q̄ nō est dicendū. l. i. in fi. C. cōia de leg. c. com- missa. de elec. in. vj. Et ideo dicit Jo. de imo. q̄ opi. Ant. de bu. in. d. c. cū cōtingat. in. iij. casu. et Pet. de anc. in. d. c. ca- nonū statuta. nō procedūt inquantū volunt q̄ deceptus vltra dimidiā possit nō obstat iuramento intētare remediū. d. l. i. petēdo p̄mo absolutionē a iuramento q̄ s̄ Jo. de imol. cōis opi. gl. in. d. l. i. et in. d. c. pen. de emp. et ven. est cōtra eos alias em̄ sequeret q̄ iuramentū nihil operaret in casu. d. l. i. q̄ nō est dicendū fm eum: ar. l. si q̄ in p̄i. de leg. j. Nec ob. no. in. d. l. si libertas. de ope. liber. cū simi. vbi no obstat iuramento pōt quis propter lesionē venire cōtra. q̄ ibi loquit q̄ quis leditur per arbitratozem etiam per tertian. sed in casu nostro quis le- ditur ex suo q̄ctu immediate. ideo hoc casu d̄ sibi facili⁹ pre- iudicare vt p̄t in. l. vnde si nerua. cū. l. seq. ff. pro socio. Bñ faciunt no. per Jo. de imo. et Roma. in. l. stipulatio hoc modo cōcepta. de ver. obli. et in. l. q̄ supersti. de acq. her. et Jo. de imo. et Jo. de sancto ge. in. d. c. q̄uis. vbi cōcludūt q̄ dispositio. d. c. quāuis. h̄s locū etiā q̄ filie renūciant cum iuramento ni- hil datū esset pro dote per rationem exp̄ssam in. d. c. q̄uis. scilicet q̄ iuramentum pōt seruari sine interitu salutis eterne. 10 Et istam vbi agitur de fauore anime puta de vitando periu- rio. et in correctorijis sit extensio ex idēitate rōnis: vt colligit ex no. per gl. et Bar. in sepius allegata aut. sacramēta. et Ant. de bu. in. c. si. circa antepe. chartam. de consuet. vbi pro hoc al- legat no. per gl. in. l. oēs. in verbo passionis. C. de feriis. Et ideo nō mirādū si plures doctores noluerunt se subscribere di- cto consilio Pet. de anc. prout ipsemet refert in. c. q̄uis. Et expresse dicit Jo. de imo. in. d. c. q̄uis. q̄ si puella renūciauit pro quingentis p̄monio valēti quinq̄ milia patruo suo nō audiet volens petere absolutionē a iuramento: et venire et renū- ciationē si ipsa erat doli capax put esse presumit cū est proxi- ma pubertati. l. pupillū. ff. de regu. iur. l. impuberē. cū ibi no. ff. de fal. si talis puella sciebat valorē p̄monij: et sibi scienti non inferit dolus vt dixi. et q̄ iuramentū est potius seruādū q̄ p̄- est de p̄iudicio anime q̄ corporis curādū. ar. c. precipimus. xij. q. ij. et ita tenet Jo. de imo. et Domi. in. c. quāuis. sed dicta semp̄onia habebat scientiā predictorū et valoris vt patet i instrumēto. ergo p̄t q̄ in aliquo nō habet obstat opi. Pet. de Anch. et dicta autenti. q̄ loquuntur in eo qui decept⁹ erat et ignorabat. Nec obstat q̄ p̄hens cum tali minore non v̄ esse sine dolo: q̄ cōtrahit cū eo qui actualiter male cōsumit. vt in dicta lege si vero non remunerandi. s̄ si adolescens cū ami- vbi non obligat luctuosus minor si mādauit tūo vt fideiū- beat p̄ meretrice cui donare voluit: q̄ respondet q̄ ibi erat cā turpis. Preterea ibi nō interueniebat iuramentū. nā vbi mi- nor expresse donat cum iuramento validat contractus et tene- tur ad obseruatia iuramenti vt sepe dictū est et tamē ille qui re- cipit talem donationem si diceretur dolo facere non obligat

a Sciens. deci. consil. d. l. xxiij.
b Imol. s. consil. gl. iij. nume. xx.

ret iurante. vt. d. c. Quis. ¶ An dato q in casu dicti. s. si adole-
lescens. diceremus q concedi deberet absolutio a iuramento si
prestittu fuisse contrahendo cu minore qui in turpe causam co-
sumptur? erat videret secū cotrahens participare in delicto.
arg. c. si concubine. de senten. excommu. tamē non sequit q ex-
tra illum casum qū minor donat cū iuramento. ¶ Et ita cōtra
opin. z rōnes Ant. de but. firmat manifeste Joā. de imo. in. d.
c. cum contingat. in. iij. mēbro. z ita etiam tenet ibi do. Abbas
quādo apparet q cōtrahēs voluerit vere donare. ¶ Nec ob-
stat q notarius istas clausulas apponat a seipso: qz dico q
vbi hoc cōstaret q aliud esset. sed in dubio presumit rōne offi-
cū pro notario z instrumēto q cōtineat veritatē. l. cū precibz.
C. de probatio. c. ad audientia. de prescrip. sed bene posset esse
q instrumento vēditionis apponat de cōsuetudine illa clau-
sula scz illud quod plus valet dedit z donauit quia in contra-
ctu isto in quo exceptis quibusdā legatis sit principaliter do-
natio nō videt de cōsuetudine seruari q notari a se illud ap-
ponant nec cōuenit rationi z cōmunis stylus ex his que vidi
non ita se habet. ¶ Nō ob. tertiu principale fundamentuz. scz
q statutu dirigat prohibicionem in personā minoris non ser-
uata solēnitate ergo nō valet cōtractus si iuramentū interue-
nerit per not. per Bar. in dicta. l. si quis pro eo. in. iij. mēbro.
qz respondeo q cū interuenerit auctoritas curatoris vel iudi-
cis supplētis defectū curatoris cessat ar. qz fuerunt seruare so-
lēnitates requisite a iure cōmuni in alienatione rerū immobi-
lium qz vt probauit supra illud nō vendicat sibi locū in renun-
ciatione iurium z actionū que est tertia species. si autē non in-
teruenisset illa auctoritas curatoris. ¶ Et tunc dico q opin.
Bar. in hoc cōiter est damnata vt concludit do. Anto. Jo. de
ligna. Joā. de imo. z do. Abbas in. d. c. cum cōtingat. z Salic.
Fulg. in. d. aul. sacramenta. z Raph. cu. in. d. l. si quis pro eo. z
Pan. de ca. qui refert se in hoc pluries cōsuluisse cōtra Bart.
¶ Et hoc probāt per plura iura z rationes quas referre pro-
lixū esset z quia in superiori ar. oportuit me parū per breuita-
tis terminos cōtra minorem meum excedere. ideo sum cōten-
tus me referre ad rationes allegatas per prefatos doct. et ita
anno preterito cōsului z vbi oporteat exhibeo illud cōsiliū.
¶ Non ob. vltimū fundamentū de his que not. doct. maxime
Bal. in. l. j. C. si aduer. dona. quia respōdeo q illa decisio est fun-
data in opin. quā ipse Bal. vbiqz sequitur scilicet quod statu-
tum posset in effectu tollere vires iuramēti que opi. cōmuni-
ter reprehēditur vt fuit ostēsum supra. ¶ Vel secundo respon-
deo q licet Bal. dicat q cōtractus non teneat. tamen non di-
cit Bal. q si teneatur iurās ad obseruantiam iuramentū. vt di-
xi supra. maxime dum retuli opi. Joā. de imo. in. c. cum contin-
gat. in. iij. mēbro. ¶ Posset z tertio responderi q illud posset
forte procedere in mera z simplici donatione. sed in donatio-
ne que habet causam prout habuit presens donatio vt piz ex
dicto instrumēto in appositione pacti de alēdo dictā semp-
mā. nam in simili videmus q licet prelatus ecclesie non pos-
sit pure z simpliciter donare. c. j. de dona. tamē ob cām donare
pōest. c. relatum. el. ij. de testa. in. s. licet. z plene per Jo. and. in
addi. Spe. in tit. de reb. eccle. non alie. in rubrica. ¶ Venio ad
tertiu principale dubium an stante statuto sub rubrica de do-
na. zc. si non fuit seruata forma. in. d. statuto specificata valeat
donatio z omissis argumētis ad partes cōclusiue dico dona-
tionem predictā valere non obstatē statuto qz statutu excipit
donationes ex qbus nulla rei corporalis traditio vera vel fi-
cta sequat vel quasi. sed sempromia nulla occasione dicte do-
nationis fecit traditionē vel quasi traditionē alicuius rei cor-
poralis. sed sic retinet incorporeabilitatē: qz iura dicuntur incorpo-
rabilia quous cōpetant ad res corporales. l. j. s. quedā. ff. de rer.
diui. z insti. de re. corpo. in quibus etiā cadit traditio corpora-
lis vt not. glo. z doc. in. l. ij. in prin. in verbo nota. supra de ac-
quir. poss. ¶ Item statutu predictum excipit donationes im-
proprias. sed donatio ista fuit ob causam seu sub modo z ve-
niebat resoluenda in certū casum: scz non prestitorū alimentos-
rum ergo nō est proprie donatio: vt dicit tex. l. j. in verbo item
cum ipse. ff. de don. z no. per gl. z doc. in. l. aquilius. eo. tit. j. z in
l. si. C. de iure do. z no. Oldr. in cōsi. cxxix. incip. ad habēdam
aliqualem zc. z Jo. and. in addi. Spec. in ti. de instr. edi. s. por-
ro. in. j. col. cū si. ¶ Preterea dato q statutu infringit dona-
tionē. vnde seruari dē iuramētum etiā si nō interuenissent alia
solēnitas que requireretur in donacione non iurata attento
q illa solēnitas requireretur tēpore donacionis z non potest
sicut dicimus q per iuramentū appositū in donacione potest
derogari legibus insinuationē requirētibz. vt firmat Joā.
an. in addi. Spe. in. d. s. porro. super ver. itē no. z alij quos ple-
ne refert z sequitur Joā. de imo. in. d. c. cum cōtingat. in. xvij.
mēbro. z ita cōsului isto anno apud ciuitatē senarū cum quibz

busdam excellentissimis viris qui etiam cōsulerunt tales so-
lennitates intelliguntur esse inducte in fauorē donantium vt
probat maxime ex not. per Bar. in. l. cūctos populos. in. vi.
questione. C. de sum. trini. q fuerūt inducte ille solēnitates ne
donātes deciperentur: ergo per suum iuramentū potest: deroga-
gari illis prohibitionibus factis in eorum fauorē vt patet in
12 d. c. cum cōtingat. z in dicta authē. sacramenta. ¶ Pro hoc
etiam bene facit quia statutuz simpliciter loquens non debet
b intelligi de donatione iurata vt probat Joā. de imo. in. d.
c. cum contingat. in. iij. mēbro. in versu. nūc pro declaratione
materie an per statutum possit prohibere zc. quia statutū de-
bet interpretari fm ius cōmune. l. ij. C. de nogal. c. cū dilectus.
de cōsue. sed de iure cōmuni semper potētius cooperat actus
iuratus quam non iuratus. l. cum pater. s. filius matrem. ff. de
leg. ij. z in. l. ij. s. cum lex. C. de rei vxor. z in. l. pactū. C. de collat.
iuncto. d. s. cum contingat. z d. c. quāuis. ¶ Confirmo per no.
per glo. sing. in. c. cum non deceat. de elect. in. vi. in gl. sing. per
quam dicit Ang. in. l. j. s. que honorāde. ff. quarum rerū actio
non datur. q licet papa vel Imperator casset consuetudines
vel statuta nō intelligitur cassare statuta a iuramento confir-
mata z sequitur hoc Lapus Abb. z Joā. andr. in nouella. in
d. c. cum non deceat. pro quo allegant. c. j. de constit. in. vi. z in
c. cum aliquibus. de rescri. eo. lib. z. c. qz sepe. de elect. in. vi. z idē
no. Jo. and. in. c. j. de filiis presbyt. in. vi. in nouella. z Joā. de
imo. in. c. dilecto. de preb. z in cle. dudū. de sepul. z domi. Abb.
in. d. c. j. de his que fiunt a maio. par. cap. z decisio dicte glo. be-
ne probatur per tex. in. c. constitutus. de rescript. z per not. per
Imo. in. c. inter. de renū. z not. Lyn. z Salic. in. l. fina. C. si cōtra-
ius vel vtil. publi. ¶ Quo ad vltimū videlicet circa statutum
de gabella soluenda non puto insistendum tum quia hic non
cessio iurium rerū immobilium nisi quatenus pro rata cape-
re poterat supplementū legitime vt dictum est in primo du-
bio: tum etiam quia statutum mihi trāmissum nō inualidat
ipso iure contractū si nō est soluta gabella que sit quo propo-
sito q effer solueda gabella solui posset quādocunqz z cōtra-
ctus firmus manebit. ita dicit Bart. z Salic. in. l. vniuersa. per
illum tex. cū ibi no. de prec. impera. offer. preterea supplemen-
tum legitime poterat eligi per sempromiā in certis rebus im-
mobilibus mediocribz arbitrio boni viri: vt not. Jac. de bel.
in aut. de resti. z ea que parit. in prin. in. iij. q. per tex. in. s. quā
obrem. in eo. tit. ¶ Nam cum filius in legitima dicatur cre-
c ditor potest eligere legitimā in ea re que sibi videbit vt pro-
bat Jac. de aret. z Ly. in aut. res que. in fi. C. communia deleg.
z in. l. marcellus. s. res que. z ibi Joā. de imo. in fi. ad trebel. z
Bal. in. l. filium. in. xliij. col. quod hic facere potest dummodo
mediocrem eligat vt ibi per eum. z not. Bal. post Jacob. but.
in. l. j. C. fami. ercū. z tenet hoc Oldr. in cōsi. cvij. incipien. cum
ius municipale. z fatetur Barto. in. d. s. res que. qd in qua de-
beat deduci legitima est in arbitrio iudicis. ar. l. nō amplius.
cum. l. seq. de leg. j. z l. ij. C. quando z qbus quarta pars debe-
tur. lib. x. z ita not. Barto. in. l. suus quoqz. in fi. in princ. ff. de
hered. insti. z hoc tenet Joā. and. in. c. Ray. de testi. ¶ Ergo
cum in. d. patrimonio exstarent res mobiles z immobiles nō
potest dici quod. d. donatio z renunciatio iuris petendi sup-
plementum legitime dicatur precise in aliqua parte respicere
immobilia. ¶ Hoc probat. l. si sic. s. si quis ita. cū his que ibi
not. Barto. in fi. ff. de lega. j. vbi dicit sic de facto cōsuluisse
14 q quod si minor habebat aliquam actionem contra aliquem
ad fundum vel ad certum alternatiue. z cessit actionem suam
sine decreto pretoris prout de iure requirebat in alienatione
immobilium. vel in cessione actionum competentium ad res
immobiles. vtrū in casu predicto dicta cessio erit nulla qua-
si videatur cessisse actionem competentem ad fundū z sic ad
rem immobilem. z cum debitor habeat electionē soluere cen-
zum vel fundum si eligat fundum: tunc propter declarationē
factam ex futuro euentu erit nulla: quia illud quod fuit electū
videtur a principio fuisse in cessione deductū. ita etiam tenet
ibi Angel. ergo cum nō apparet quod filia arbitrio boni viri
fuisse electura magis res mobiles quam immobiles non po-
test dici cessionem esse nullam: eo quia non est soluta gabella
de cessione aut donacione iurium rerum immobilium.

Consilium CXXVI. Lege. s. eodem
hic duplabatur.

Consilium CXXVII. Vide. j. libz.
vbi habetur.

a Insinuationē.
s. consi. iij. nu. x.
b Iurata. s. 21.
xxvij. nu. viij.
c Eligere. dic vt
notau. j. lib. iij.
ad consi. cxxiiij.
d Bart. cū quo
trāsit ibi Alex. z
expresse Jac.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.
Summarium.

1. **S**upplementum legitimum per statutum prohibitum potest peti in bonis alibi sitis.
2. **S**tatutum disponens de successione nullo modo extendit extra locum: secus si disponat de solennitate actus.
3. **S**tatutum excludens feminas vel alios ob primogenitum, odiosum est.
4. **T**utoris datio an extendatur ad aliud territorium.
5. **S**upplementum legitime quandiu peti potest.
6. **A**ppellatione filiorum non veniunt nepotes in contractibus.
7. **E**mphyteusis recepta pro se et filiis non transit ad legitimam sed bene transit ad filiam in re certa institutam. nu. 8.

Consilium. CXXVIII.

Confideratis

verbis instrumenti con
cessionis facte ab eccle

Dictio *Pio* pro se et suis filiis et hereditibus masculis et feminis et etiam testamenti dicti *Pii* et verbis statutum civitatis *Imole* sua rubrica quod filia sit contenta relictis sibi in testamento, et sub rubrica de successione ab intestato. **S**uper primo dubio quo queritur an dicta domina *Andrea* et domina *Francisca* petere possint supplementum legitime in bonis dicti *Pii* saltem positum extra civitatem et districtum dicte civitatis *Imole*. ut in locis non subditis statutis dicte civitatis. **I**n quo premissis non necessariis argumentis ad partes dico quod saltem quo ad bona existetia in locis non suppositis dictis statutum civitatis puto supplementum legitime peti posse per rata dictorum bonorum: quia de iure cum pater si dat aut relinquit aliquid filio vel filie minus legitima licet iubeat ipsum vel ipsam esse tantam et contentam et quod plus petere non possit tamen petere potest super plenitum usque ad integram legitimam ut in. *f. ceterum. in aut. ut cum. de app. cogno. et omnimodo. C. de inof. testa. et in. l. si non mortis. in prin. ff. eod. tit. et omnis provisio testatoris in contraarium facta non tenet ut not. Bar. in. l. i. C. de his que pene nominantur. **N**ec obstat statuta predicta excludentia feminas dotatas: quia respondeo quod illa statuta non porrigunt effectum suum ad bona que sunt extra territorium. ita dicit *Bar.* in. l. cunctos populos. *C. de sum. tri. in x. si. vi.* videndum est an statuta vel consuetudines porrigant effectum suum extra territorium etc. quia si enim talia statuta sunt odiosa et iniquitate sapiunt. *l. maximum vitium. C. de lib. prete. et l. inter filios. C. fam. erc. et ibi Bal.* **E**t tales dispositiones odiose non sortiuntur effectum in locis in quibus non servantur statuta disponentis per. *l. ex ea. ff. de postul. et in. c. si sententia. f. i. de senten. exco. in. vi.* **E**t idem in effectu tenet etiam *Bal.* in. l. ii. in. v. col. que sit lon. consue. et plenius in. d. l. cunctos populos. in. xvi. col. ubi dicit quod licet sibi videatur dicendum quod dictum statutum non sit odiosum principaliter sed mixtum ex favore masculorum et odio feminarum imo principaliter favorabile. *l. qui exceptione. in prin. ff. de codi. in deb. tamen bene fateatur quod non extenditur ad bona que sunt extra territorium statuendum et sic ad bona posita in locis non suppositis statuto quia contraria dispositio iuris communis que in hoc servatur in dictis locis non suppositis statuto impedit ius accrescendi in illis quibus ex forma statuti accrescunt alia bona supposita statuto excludenti feminas per legem mulieri et titio. ff. de cod. et de mo. **E**t cum *Bar.* et *Bal.* in hoc videret simpliciter transire per. *de. de anc. in. c. canonum statu. de costi. xi. q. in vers. quod in successione an filius possit excludi per statutum etc. Bal. et in. l. certum. in prin. C. vbi legi. et in. l. ii. C. q. ad liber. perue. et l. si defunctus. et l. si in prin. C. de suis et legit. et in. l. lege. C. de legi. here. fateatur dictum statutum esse odiosum per. d. l. maximum. **E**t pro hac opinione quod non comprehendant bona alibi posita et potest deduci decisio *Jacobi de raven. Bul. et Lyn.* in. d. l. cunctos. in quantum concludunt quod si consuetudo est in anglia per primogenitum succedat in omnibus bonis in italia vero est quod succedat omnes equaliter, et quidam habentes bona in italia et in anglia decedat succedat primogenitum in omnibus bonis anglie. in bonis vero italicis succedat omnes equaliter quia semper inspicienda est consuetudo loci ubi res sita sunt. arg. *l. pupillo. ff. de tu. et cura. datis ab his. et l. titia. f. tutor. ff. de admi. tuto. l. certa forma. C. de iure fisci. lib. x. **H**oc expressius videtur velle *Bar.* in. d. l. cunctos. in. vii. q. in x. sed potest dubitari de tali questione consuetudo est in anglia etc. ubi quantum ad propositum nostrum ille de iure successione agere esset suppositus statuentibus ut in casu nostro erat dictus pius. tenet *Bar.* cum prope dicta opinio. *Jac. de aret. Bull. et Lyn.* et subdit *Bar.* quod siue dicamus dictum statutum esse odiosum personis ab eo exclusis et non trahit ad bona alibi sita per.****

d. lex ea. ¶ Sane dicamus dictum statutū esse permissiuum ⁊
 tollere obstaculū ne sequentes filiū impediānt primogenitū, et
 adhuc dicendū est qd nō trahitur ad bona alibi sita per ea, que
 no. ipsemet Bar. in eadem. vñ. q. in ver. interdū vero reperiu-
 tur statuta pmissiua tollētia obstaculū qualitatis persone ⁊c.
 ⁊ in vers. sed insurgit forte dubiū ⁊c. in quibus locis conclu-
 sit qd statutū habilitans aliquem ad testandum vel ad capien-
 dum hereditatē quā alias capere non poterat nō trahitur ad
 bona alibi sita p. d. l. pupillo. ⁊. l. non solū. §. qui in testamento.
 cum ibi no. ff. de excusa. tut. ⁊. l. cum vnus. §. his qui. ff. de bon.
 aut. iud. pos. ⁊. per. c. p. venerabilē. q. filiū sint legi. ⁊ sequit̃ Petr.
 de anch. in. d. c. canonū. in xñ. q. prin. ¶ Ergo in proposito cū
 statutū positū sub rubrica qd filia sit contenta relicto sibi in tes-
 tamēto ⁊c. tollat obstaculū ne filia cui aliqd in testō relictu sit
 impediāt fratres vel nepotes vel alios successores seu hēditas
 eis relicta rōne alicuius supplemētī legitime qd petere vellet
 dicta filia non debet tale statutum extendi ad bona alibi sita
 nam ⁊ dici potest dictum statutum habilitare testatorem ad
 disponendū ⁊ in expugnabiliter relinquendū hereditatē suā ⁊
 bona fratribus dictarū filiarum dummodo filiabus aliquid
 relinquat: ⁊ ita etiā habilitat illos fratres ad succedēdū irres-
 uocabiliter ex testamēto dñi modo testator aliquid relinquat
 filie. ¶ Facit qd habet in lege sue. §. ex duobus. cū ibi not. per
 Bar. in vltimo notabili. ff. de iure patr. ¶ Licet aliud esset qñ
 statutū disponderet solū super solennitate testamēti vt qd dis-
 poneret qd valeat testamentū corā tribus testibus: qd tunc he-
 res institutus in tali testamēto bene cōsequi posset bona he-
 reditaria alibi posita extra locū suppositū statuto per. l. si non
 speciali. l. omniū. ⁊. l. si. C. de testa. ⁊ per alia plura ad hoc alle-
 gata per Bul. l. y. ⁊ Jac. but. in. d. l. cūctos populos. quos ibi
 sequit̃ Bar. circa princ. dicte. vñ. q. ⁊ Joā. and. in addi. Specn.
 de instru. edi. §. compēdioso. in vers. qd si de consuetudine. ⁊ aliq
 post Bar. magis cōiter in. d. l. cūctos. ⁊ Petr. de anch. in. d. c.
 canonū. in. xñ. q. prin. ¶ Bene facit. l. in hac. ⁊ qd ibi no. Bal.
 C. de dona. ⁊ aliquid per Bal. in aut. defuncto. ad tex. ⁊ Petr.
 de anch. in. cōsi. clv. incip. vñs ⁊ subtiliter inspectis ⁊c. ¶ Sed
 dicta statuta cōcernunt aliquid qd testamēti solennitatē nam
 dato etiā qd peti possit supplemētum nō sequitur qd testamen-
 tum nō sit solenne. vt in. d. l. omnimodo. ⁊ in. §. ceterum. ¶ Et
 ratione diuersitatis inter casum qñ statutum solum disposuit
 super solennitate ⁊ casum qñ prouidet super ipsa dispositione
 vel pmissione vel habilitatione in expugnabiliter ad relinque-
 dum bona sua ponit clare Bar. in. d. l. vñ. q. i. in. d. l. cūctos po-
 pulos. vers. ad contraria rñdeo que ratio ostendit in casu no-
 stro non debere attēdi illud quod dicitur in statuto dispen-
 te solū super solennitate. ¶ Ad idem facit quod not. Spe. in
 ti. de sentē. §. qualiter. ver. pone quidam flādricasis ⁊c. ⁊ Bald.
 in. l. si arrogator. ff. de adopt. in antepen. col. in vers. ⁊ facit ad
 plures questionēs quas notauī ⁊c. ¶ In hanc etiā partem
 videtur esse decisio Lapi allegatione. xcj. incipiē. In noie do-
 mini casus est talis quidā Nicolaus ⁊c. vbi cōcludit qd statu-
 tum ⁊ cōsuetudo anglie disponens qd pater nō possit priuare
 filia certa parte hereditatis nec possit relinquere fratrē suum
 heredem nō extendit effectū suum extra territorij anglicum
 adeo qd in alijs bonis qd anglie nō seruabitur. probat per. l. fin.
 ff. de iurisd. om. iud. ⁊ per. l. i. C. de suspect. tuto. cum ibi not. per
 Bul. ⁊ l. y. ⁊ per. c. vt animarum. cum ibi not. de constitu. in. vj.
 ¶ Pro hoc etiā adducit qd virtus ⁊ potētia cause efficientis
 inspiciēda est vt possit operari in passum ⁊ in suspiciēte ma-
 teriam nec pōt causa finita pducere effectū infinitum sed sicut
 limitat potētia cause sic effectus debet etiā limitari. l. si arro-
 gator. ff. de adopt. l. iurisperitoz. §. cū priuados. ff. de excu. tut. ⁊
 d. l. pupillo. cū si. sed potētia ⁊ autoritas cōsuetudinis anglie
 nō se extēdit vltra proprios terminos. l. diuinoz. C. de decur.
 lib. x. ergo nec eius effect⁹ vltra pcedere pōt. ¶ Nec p̃dicte cō-
 clusioni ob. id qd no. Salic. in. d. l. cūctos populos. iuxta anpe.
 col. vbi d̃t se putare qd si cinis anglicus habebat bona in an-
 glia vbi erat cōsuetudo qd primogenit⁹ mascul⁹ succederet in
 totū, ⁊ etiā habebat in italia vbi talis consuetudo nō vige-
 bat ⁊ decessit relictis pluribus filijs qd si in italia domiciliū nō ha-
 bebat qd primogenit⁹ succederet nedū in bonis anglie, sed et
 in bonis italie ⁊ similiter si retēto dicto themate esset statutū
 in anglia qd extantibus masculis filie femine nō succedāt, sed
 masculi qd femine excludētur nedū in bonis anglie, sed etiani
 in bonis italie, ⁊ sic tenet cōtra Bar. ⁊ sequaces de quibus di-
 xi supra qd: dico qd Salic. nō videt̃ moueri cōcludentibus rō-
 nibus. ¶ Et primo nō ob. inquantū primo allegat qd cōsue-
 tudo italie in casu p̃dicto nō ligat forēsem, qd ad hoc rñ. qd vo-
 lentes excludere primogenitum vel masculū a bonis italicis
 non se fundāt in cōsuetudine Italie, sed in iure cōmuni quod
 ligat

ligat omnes. l. iij. C. de legi. c. j. de constit. nisi statutū loci con-
trariū disponat. l. de quibus. de legi. l. omnes populi. de iust.
et iure. et in casu illo non obstat statutū vel consuetudo anglie:
quia cū loquatur in personā non extendit ad bona alibi sita.
d. l. de pupillo. cū simi. ¶ Secūdo allegabat Sali. qz sicut ex tes-
tamento facto in Anglia succedat in omnibz bonis ille qui es-
set vniuersaliter institutus ita ab intestato succedat primoge-
nitus in oibus ex tacita voluntate defuncti que colligitur ex
eo qz domiciliū non mutauit. et sic in cōsuetudine sui originis
prestitit quā approbare dicitur. et ea vti velle videtur. argu. l. vel vni-
uersorū. ff. de pig. act. et de edil. edic. l. qd si nolit. §. qui mācipia.
Sed ad hoc respō. qz quando est institutus vniuersalis heres
ideo succederet in oibus bonis: quia institutus tunc se nō fun-
daret in statuto vel cōsuetudine locati. sed in iure cōmuni qz
vbiqz seruari debet qn statutū non cōtradicit. l. ij. C. de legi. vt
proxime dixi. sed quādo non est conditū testamentū: tunc pri-
mogenitus volens succedere in omnibus bonis oportet qz se
fundet in statuto vel consuetudine Anglie contra ius cōmu-
ne: merito nō operatur ad bona alibi sita: vt est probatū pro-
ut tenet magis cōmuniter doct. ¶ Et licet videat defunctus
decedens ab intestato tacite velle seruari illam cōsuetudinem.
tamē non sequitur qd velit eam seruari aliter qd se habeat. s. in
bonis Anglie. ¶ Tertio adducit Sali. qz ciuitas pōt afficere
subditū suū etiā respectu rerū in alio territorio positarū. vt
piz in collecta: qz pōt imponi ciui etiā pro bonis que in alieno
territorio possidet. l. rescripto. §. si. l. munerū. §. patrimoniorū.
ff. de mune. et hono. et no. super rub. C. de mun. patrimo. lib. x. et
imponitur collecta psonē pro rebus vt no. in. d. l. rescripto. §. si.
et l. placet. C. de sac. sanc. eccl. ideo personā dicit afficere nō res qz
de rebz alieni territorij pncipaliter nō potest disponēs dispo-
nere. d. l. cū vnus. §. pen. ¶ Sed ad hoc rñderi potest et primo
qz hoc qd dicit Sali. qz collectā posset imponi ciui etiā pro
bonis que in alieno territorio possidet nō est ita expeditū imo
cōtrariū tenent nonnulli: vt Sali. vt refert Bar. in. l. j. C. de
mul. et in quo loco. l. x. in. v. col. vers. Itē quero aliquis est hic
ciuis alibi habet possessiones et. per. d. l. cū vnus. et l. j. ff. de iur.
ris. om. iud. ¶ Secundo respō. posito qz ciuitas possit afficere
subditū suū etiā qno ad bona alibi posita: tñ illud posset pro-
cedere qn expōse statuētēs hoc dicerēt. arg. l. si. de decr. ab ord.
facien. et l. mercatores. l. non solū. C. de cōmer. et merca. et ita lo-
quuntur allegata per Sali. vbi statutū simpliciter loqueret:
vt in proposito: tñ non cōcernit id qd est extra territorij. c. vt
animarū. de cōsti. in. vi. ¶ Et hac distinctionē etiā facit Bar.
post antiquos in. d. l. cūctos populos. in. vñ. q. in princ. illi. q.
iunctis positis per eū in eadē questione. in ver. Itē quero qd
si statuto hoc nō caueatur expresse et. et hoc etiā quantū ad
propositū nostrū sequit ibi Bal. in vltima charta. in x. visum
an forēsis intra territorij et. et Bal. ibi in rep. magna illius. l.
in. xxx. col. in ver. de secūdo mēbro. Et idem ibi Sali. et Jo. an.
in addi. Spe. in tit. de cōpe. iudi. §. j. in addi. magna. et Bal. in
rep. l. negāda. in. vñ. et vñ. col. C. de accu. et expresse Bal. in. l. fin.
in. ij. q. prin. ff. de iur. om. iud. et in. l. ij. C. de renū. et p. de anch.
in rep. c. postulasti. in. v. q. de fo. cōpe. li. vi. ¶ Adducebat Sa-
lice. qz hereditas non cōcernit locū. sed est successio in vniuerso
sum ius defuncti. l. hēditas. ff. de reg. iur. ergo femininū genus
vel femine qz excluderent a statuto excludent a successione vni-
uersali. sequitur ergo qz tales psonē tanqz affecte excluduntur.
et interdicte esse intelliguntur in quolibet alio loco particulari
vt in simili dicit in eo cui iudex bonis interdixit. ff. de testam.
l. is cui. ff. de verb. ob. l. is cui. Sed ad hoc respōdeo quod verū
est qz hereditas ipsa tanquā quid incorporeale. l. j. ff. de rer. di-
ui. nō cōcernit locū. sed per hoc nō sequitur qd propter diuer-
sitate patrimoniorū subiectōrū diuersis legibus seu statutis.
et sic habētium diuersas qualitates non debet fieri diuisio di-
ctorū patrimoniorū diuersimode inter heredes secū dum di-
uersitate dispositionis legum seu statutorū quibus subijciuntur
sicut videmus qz pupillus arrogatus propter diuersitatem
patrimoniorū que habet pōt in vno decedere intestatus et in
alio testatus. l. si arrogator. cū gl. et ibi doc. ff. de adopt. et ita in
milite vt. l. j. et ij. de test. mi. ¶ Nec ob. illud qd dicitur de p. digo: qz
ibi interdictio illa sit de iure cōmuni. et ius cōmune vbiqz extē-
dit suū vigorē: vt inquit Bald. in. d. l. cūctos populos. circa
antepe. col. in. d. ver. vñ an forēsis intra territorij et. nos ve-
ro loquimur in dispositione statuti qd non ligat nec operatur
extra territorij. ¶ Vel fm Bar. in. d. l. cūctos ppos. in. vñ. q.
illa interdictio bonorū est fauorabilis ne bona eius pereant
ideo extēdit effectū suū vbiqz sint bona. l. iulia. ff. de cura.
fur. et d. l. is cui bonis. et statutū excludēs feminas est odiosum:
vt dicitur est: merito nō extēditur ad bona alibi sita. d. l. ex
ea. cū ibi no. et d. c. si snia. ¶ Et similiter statutū volens qz pri-

a mogenitus succedat in totū dicitur odiosum: vt expōse dicit Bal.
in. l. omnes populi. ff. de iust. et iur. in. xi. vel. xij. co. in ver. iñ. qro
que sint illa qz faciunt mentionē legis et. et est de mēte Bar. in
d. l. cūctos populos. ad fi. vñ. q. ¶ Ultima rationem adduce-
bat Sali. per simile: nam tutor simpliciter datus ab vno iudi-
ce dicitur habere administrationē etiam patrimonij positi ex-
tra territorij illius iudicis: alleg. tex. ff. de excu. tut. in. l. pro-
pter litē. §. licet. et ff. de reb. eo. l. magis puto. §. illud. licet in con-
trariū no. glo. ff. de excu. tut. l. nō solū. §. qui testō. et male vt ibi
per Dy. et Jac. de are. et per Ly. in. l. iñ. C. qui pe. tuto. sed ad il-
lud potest rñderi qz illa gl. loquitur in actu nō odioso pnci-
paliter. sed statutū nostrum est odiosum: vt est dictū. ideo non
extēditur ad bona alibi sita per not. in. d. l. ex ea. ¶ Vel ibi nō
tractatur de habilitādo aliquem qui non esset habilis de iure
cōmuni. sed in casu nostro per dictū statutū sub rubrica qz fi-
lia sit cōtenta et. habilitat pater ad testandū in expugnabili-
ter et aliter qz si esset habilis de iure cōmuni. qz quid relinquat
sibi pater in testamento. et talis habilitatio seu remotio obsta-
culi nō trahit ad loca ad que nō extēditur potestas statuendi
vel habilitādi: vt in. d. c. p. venerabilē. et no. Bar. in. d. l. cūctos
populos. in. vñ. q. in ver. sed insurgit forte dubium et. cū con-
cor. allegatis. ¶ Itē et tertio respō. qz vbi pupillo habenti pa-
trimoniū in duobus locis: scz in loco originis et in alio datur
tutor: simplr est verū qd tutor iste intelligit datus administra-
tioni bonorū vtriusqz loci non solū loci originis. et hoc qn de
alio administratore nō erat psum administratōi bonorū
illius alterius loci. sed si illic esset psum tñ si inde loci ori-
ginis daret tutorē nō extēderet ad bona illius alterius terri-
torij. ita procedit illa. l. de pupillo. facit. l. si tñ. ff. de testa. tut. cū
ibi no. ergo cū in proposito in bonis alibi sitis qz in locis sup-
positis statuētibus esset iam p ius cōe prouisum quid et quan-
tū habere possent filie in dictis bonis non dicitur ad illa bona ex-
tēdi prouisio statuti postea facta: est igitur sequēda opi. aliorū. et
not. Sali. tanqz magis cōis et habetur in locis vulgaribus.
¶ Nec predictē cōclusioni ob. si diceret qz per lapsum quino-
quēniū a tēpore adite hereditatis testōris tollit facultas petē-
di supplementū legitime sicut tollit facultas intentādi qrelā
per. l. si qs filiū. in. fi. et ibi no. Bar. C. de inof. testa. et in. l. ij. C. in
quib. cau. in integ. resti. nō est neces. sicut enim hoc est ibi indu-
ctū in qrela inofficiosi testamēti qd dat filijs exheredatis ita dicitur
intelligi inductū in petitione supplementi legitime que cōpe-
tit filiis qz aliqd relicū est sed min⁹ legitima: qz talis peti-
tio est subrogata loco querele inofficiosi testamēti. l. omnimodo.
do. C. de inof. testa. vnde tēpus prefixū vni remedio extēditur
ad aliud remediū loco illius subrogatum. l. si en. §. qui iuriam
rum. ff. si quis cau. ¶ Quia ad hoc rñdetur primo qd dictū
quinqūeniū de quo loquitur tex. in. d. l. si qs filiū. nō incipit cur-
rere nisi a die adite hereditatis: vt ibi et intelligit de vera adie-
tione que requiritur ad confirmationē exheredationis. l. filiū. §.
sed cū exheredatio. ff. de leg. prestā. adeo qz sola existētia suita-
tis nō sufficeret p aditione. vt no. Bal. Ang. et Imo. in. l. si fi-
lius qz patri. ff. de vulg. et pup. vnde opz primo apparere qz illa
hereditas fuerit legitime et vere adita per dictū Jac. qz tpe cō-
diti testamēti et forte etiā tpe mortis testatoris erat pupillus.
vnde sine autoritate tutoris nō potuit hereditatē adire. l. po-
tuit. de iure delib. l. pupillus. ff. de acqui. her. bene faciūt not. p
Bar. in. l. gerit. in. fi. eo. tit. ¶ Et si nō fuit adita tēpore pupi-
laris etatis requirit qz postea fuit adita per ipsum adultū cū
autoritate curatoris si illū habebat. l. cū quidā. C. de admi. tu.
et si illū nō habebat potuit p se adire. l. si curatorē habēs. C. de
in integ. rest. mmo. et no. gl. et doc. in. l. impuberibz. ff. de acq. he.
¶ Et nō sufficeret talis aditio vel immixtio facta nisi appa-
reat ipsum adultū habuisse scientiam testamenti et sic sciuerat
delatā esse sibi hereditatē ex testō: qz alias non diceret aditio
legitime facta. l. si is ad quē. ff. de acq. her. et plene not. in. l. is
potest. eo. ti. ¶ Preterea posito qd lapsum esset quinqūeniū
a tēpore adite hereditatis: tñ scdm magis cōem opi. licet qre-
la inofficiosi testamēti tollat lapsu quinqūeniū. tñ hoc nō repe-
ritur in petitione supplementi legitime: qz siue p petitione sup-
plementi legitimi detur cōdictio ex. l. vt not. glo. in. l. oimodo.
in x. exigere. C. de inof. te. et ibi Ray. et no. Bal. l. si qs in suo.
eo. ti. et Sal. in. l. sancim⁹. in pn. et. et dictio ex. l. nō tollit qn-
quēniū: sed. xxx. annis iuxta. l. ij. C. de consti. pec. insti. de ppe.
et tēp. act. y. j. ar. l. sicut. et l. oēs. C. de pscr. xxx. ann. vel posito qz
daret petitiō hereditatis: vt t3 Bal. in. d. l. si quis in suo. et i. l.
nō est. C. fami. l. eris. et in rep. l. p. filiū. ff. de inof. test. i. x. que-
ro ergo et. post Odof. in. d. l. omnimodo. et constat petitionē
hereditatis non tolli quinqūeniū. l. hereditas. C. de peti. here.
¶ Et illā partē t3 Bal. et Sal. i. d. l. si quis filiū. i. fi. qz ille tex.
venit exceptiue ad trāmissionē qrele nō ad trāmissionē peti-

a Odiosum. put
dixi in p. sue. pari.
§. vñ. gl. iñ. q. vlt.
b ~~Consilium CXXVIII.~~
c xxx. annis. idē
§. cōfi. c. vñ. nu. h. et
j. li. iñ. cōfi. vñ. col.
fi. Andr. tiraq. in
rep. l. si vñ. q. vers.
renertat. nu. ccc.
xv. C. de reno. do-
na. et vltra allega-
tos pēn Bal. p. fi.
xx. lib. h. Bal. cōfi.
xvñ. sub. ti. de test.
Sui. pap. p. fi. c. h.
cū seq. et deci. delo-
phi. l. xxx. Cor. p.
fi. c. l. xv. li. iñ. Ste-
pha. Bertrā. cōfi.
c. l. ex themate.
colū. j. li. j. cōfi. ce.
xlvi. viso asu. co.
j. li. h. et oēs quot
quot legi. exco-
pto solo Bal. de
vbal in tracta. de
substituti. colum.
xxv. quem reperi-
sentientē cū Bar.
et male in hoc.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

tionis supplementi, et sic ponit ibi exceptio ab eo quod dictum erat in casus positione, et ibi patet ex his litteris, et ita intelligat Odo. Bal. et Sali. ibi. Et rident ad rationem Bar. inquit. Bar. de petitio supplementi legitime est subrogata loco querelle inofficio si testamenti merito debet habere eandem naturam: quod non est verum quod sit subrogata loco querelle. imo est inducta in ordinem querelle et ad submovendam querelam merito non sapite eandem naturam sed contrariam. ut d. l. oimodo. nec debet tolli eadem temporis prescriptione: quod petitio supplementi est favorabilis cum per eam conservetur: non autem rescindat testamentum sed querela est odiosa cum per eam rescindat testamentum facit legem vel negare. ff. quod ad test. ap. et quod non in l. galus. §. eius. ff. de libe. et posth. et ad hoc possunt adduci alie rationes de quibus per doct. in d. l. si quis filium. et maxime per Salic. ibi quod super hoc scribit que causa breuitatis omitto cum de facili copia iacture habeat. Et de tenet Pau. de ca. in d. l. si quis filium. secutus Bal. quod querela est alterius nature cum sit preparatio ad ius querendum. sed petitio supplementi legitime est ius acquisitum. Et flor. ibi etiam hoc tenet dicens hanc esse eodem op. moder. norum. ista op. etiam confirmat Bal. in aut. presbyteros. la. j. C. de epi. et cle. tibi subtiliter ponderat tex. d. l. si quis filium. in si. in verbo post aditam hereditatem et per que verba ostendit Bal. tex. d. l. si quis filium. in si. loqui in querela. ita etiam firmat ipsemet Bal. in repe. l. pater filium. ff. de inof. te. in xi. col. als. ix. in x. v. isis opposicionibus et c. Et de firmat Ang. in l. papinianus. §. si conditioni. ff. de inof. te. ubi refert se ita pluries obtinuisse et solum se vna cum pluribus alijs doctoribus perusinis et dat aliam rationem ad l. si quis filium. quod dicit esse suam novam rationem. l. q. ibi loquatur in herede eius quod poterat agere ad supplementum legitime: vnde talis heres bene excludit si defunctus tacuit per quinquennium quod non petit supplementum sed ipse filius cui competit ius agendi ad supplementum agere potuit perpetuo quasi quod filius tacuit per quinquennium et mori videat remittere supplementum, et ideo ius petendi non transmittit ad heredes sed donec ipse vivit non videt repudiare nisi excludat tempore ordinato in prescriptionibus actionum personalium, et iste est casus noster: licet alie rationes date ad d. l. si quis filium. mihi magis placeant. Et respondet etiam ad rationem allegatam per Bart. de subrogato quod non est vera quod non sequitur quod subrogatum debeat esse eiusdem nature cuius erat primum. l. q. debitori. ff. de do. cau. mor. et l. ite illa. §. j. de costi. pec. et quod non sit eiusdem nature patet secundum eum: quod quomodo agnosces iudicium defuncti intelligit renuciare querelle. ut in d. §. si conditioni. sed non iuri petendi supplementum nisi expresse renuciet. l. si quando. §. illud et si generaliter. C. de inof. testa. et plenius per eum in d. §. si conditioni. et ista op. firmat etiam precise Ang. in aut. de tri. et semil. in prin. ij. col. Nec etiam ad hoc ob. l. si. C. de inof. don. cum ibi non ubi ratione inofficiose donationis quod agit vel quod nihil habeat filius vel non habeat integram legitimam tollit illud ius agendi quinquennio: quod respondet Sali. in d. l. si quis filium. quod illa querela inofficiose donationis est diversa ab ista petitione supplementi legitime de qua tractamus quod per querelam inofficiose donationis filius auocat legitimam vel eius supplementum in bonis que exierunt patrimonium et hereditatem patris sed petitio supplementi legitime de qua tractamus datur non contra extraneum sed contra heredem et in bonis que sunt in hereditate et per consequens conditione ex. l. vel actione ex test. et sic casus non sunt similes. aliter etiam respondet ad illa. l. si. Ang. in d. §. si conditioni. ut ibi per eum. Et al. potest responderi quod illud quod ponitur in d. l. si in querela inofficiose donationis esset exorbitans a regulis iuris communis que habent quod remedia et actiones personales inducta vel inducte a iure civili sunt perpetua, et non tolluntur regulariter tam brevi tempore. d. l. si. C. de costi. pec. cum si merito non debet extendi ad casum quando filius institutus in re certa agit adversus heredem ad supplementum legitime. l. ius singulare. l. q. vero. ff. de legi. et l. si vero. §. de viro. sol. mat. cum materia. Et ista parte quod non tollatur quinquennio approbat consulendo Pau. de cast. consil. cix. lib. j. incip. dubia de quibus querit et ubi dicit hanc esse magis communem opinionem antiquorum et modernorum doctorum. Nunc capio secundum dubium quo queritur an domus concessa in emphyteusim ab ecclesia dicto pro recipienti pro se et suis filiis et heredibus masculis ac feminis transeat ad dictum nepotem dicti pro minus legitime natum ex Jacobo filio legitimo et naturali dicti pro mortui vivente dicto pro eius patre attento quod iste Jacobus nepos fuit ad supplicationem dicti pro legitimatus post concessionem predictam factam in emphyteusim dicto pro in quo rideo quod non transit ad dictum Jacobum ut dicit legitimatum. Et ad hoc primo quod in contractibus appellatione filiorum non veniunt nepos recipientium in emphyteusim ut concludit Bar. in l. libellorum. ff. de ver. ob. in vi. col. in x. pro quod filiorum appellatio profertur a presentibus et c. ar. l. veteribus.

bus. ff. de pac. et Pet. de anch. in cle. j. de baptismo. et Anto. de but. in c. quibusdam. de pen. Et proprie in concessione in emphyteusim firmat hoc late Sali. in l. ij. in xxi. q. C. de iure emphy. per. c. j. §. cum vero coradus. in tit. qui feudum da. pos. et per §. emphyteusim. in aut. de non alie. et l. qd si nepotes. ff. de testa. tu. l. quicquid astringende. ff. de verb. obl. et per alia plura ibi allegata per eum ita ibi etiam dictu emphyteutico firmat Joa. de imo. in l. q. dicitur. ff. de verb. ob. in antepe. col. in ver. et ex predictis etiam patet quid si emphyteusis ecclesie datur alicui pro se et filiis suis et bene faciunt non per Archi. xvij. q. iij. si quis sua dete. et per Bal. in repet. l. in suis. in vlt. col. de lib. et posth. Et illa verba posita in concessione emphyteusis ecclesiastice dicentia pro se filiis et heredibus masculis et feminis et c. requirunt utrumque. l. qd sit filius et heres non enim sufficit quod sit heres nisi sit filius secundum eodem op. per. d. §. emphyteusim. et firmat Bart. in l. vt iureiur. §. si liberi. de ope. lib. et Bal. in l. i. in ij. col. C. de iure emphy. et Jo. de imo. in d. l. q. dicit. de verb. obl. in vij. et ix. col. et in l. ex facto. ff. de here. insti. et in c. potuit. de loca. in anp. char. in vers. vij. tagit et c. et Raph. cu. in l. gallus. §. et si parere. ff. de lib. et posth. et Pau. de ca. in l. si mihi et titio. ff. de verb. obl. et in l. si filius. §. cum quid. ff. de legi. et in l. ex facto. §. si. ff. ad re. bel. et facit ratio d. l. veteribus. et ita sum solitus tenere legendo d. l. q. dicitur. Cum ergo dictus Jacobus non sit filius dicti pro dato quod sit heres non comprehenditur in dicta receptione in emphyteusim. Et alia etiam ratione apparet eum non includi in dicta concessione emphyteusis: quod non sunt legitime nati: quousque sint legitime nati non admittunt ad emphyteusim ecclesiasticam: ut notabiliter decidit Bal. in l. generaliter. §. cum autem. C. de insti. et subit. sub codi. fac. mouetur quia in feudum non includuntur bastardi. c. naturales. in tit. si de fen. contro. inter domi. et agna. et ratio est secundum eum: quod feudum est beneficium et honor. vnde dicit idem esse in emphyteusim ecclesiastica: quod apud ecclesiam bastardi sunt infames. allegat non per Jo. in summa. C. ex quib. cau. infra. iro. vnde ecclesia concedens in emphyteusim non intelligit sentire de filiis reprobatis ipsius recipientis. ar. l. lucius. §. pen. ff. de legi. et etiam si sint legitime nati: quia non sunt legitime nati secundum Bal. qui alleg. non in c. nouit. de elec. et sic concludit Bal. quod bastardi legitime nati non admittunt in emphyteusim ecclesiasticam. Et bastardus et naturalis idem est: ut non gl. in rub. ff. de on. cub. et non. Bar. in l. ex facto. §. si quis rogatus. ff. ad trebel. ad fi. et Jo. de imo. ibi vlt. col. dicit ad hoc illam glo. esse singularem et illam sequit. et idem sentit glo. iuncto tex. in l. in ver. aperimus. C. de natu. lib. et glo. in l. quoties. idem sermo. ff. de re iur. et not. Bar. in lacutissimi. C. de fidei. Et Bal. etiam in addi. Spe. in tit. de loc. in x. col. in x. emphyteusis ecclesie et c. etiam tenet quod emphyteusis ecclesie non transeat ad filios legitimatos. et ita tenet Jo. de imo. in l. q. dicit. ff. de verb. obli. circa antepe. col. Et casum nostrum in terminis decidit Pet. de anch. in consil. cccc. xvij. circa primum quesitum et c. ubi concludit quod si in contractu facta est concessio in emphyteusim alicui stipulanti et recipienti pro se et filiis suis et heredibus quod non transit talis concessio ad legitimatum a principe vel papaeo quod dicta stipulatio et conventio precedens derogare intelligit privilegio apostolico et iuris ordinationi. c. ex multiplici. de deci. et ar. l. si cum dote. in prin. ff. sol. mat. et l. j. §. si conveniat. ff. de positi. et ibi etiam vult quod per illa verba non comprehendit nepos: maxime legitimatus, sed filius legitimus et naturalis: vnde in casu illo concludit filium admitti et excludi nepotem legitimatum. et idem consuluit ipse in consil. ccc. l. incip. ex te. noze privilegii et c. ita ergo in proposito nostro admittuntur dicte due filie pro. Bene faciunt non per Spe. in tit. de loc. §. nunc aliqua. vers. l. xvij. et per Bar. in d. l. ex facto. §. si quis rogatus. et in suo consil. inci. Manutius. et Jo. and. et alij plenius in c. in presentia. de proba. et Bal. in aut. si quas rui. C. de sac. sanc. eccle. et l. filium. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. et ibi etiam Ang. et Bal. in l. lucius. §. si. ff. de le. h. et Bal. in l. pareres. in si. ff. de in ius voc. et Ang. in sua disputa. incip. nobilis quidam genere et c. et in d. l. generaliter. §. cum autem. et do. de san. gemi. in c. statutu. el. h. in si. pnc. de here. in vi. ubi concludit quod quod quis recipit ab ecclesia rem in emphyteusim pro se et filiis non comprehenduntur naturales: quod non est verosimile. ecclesiam propter dignitatem suam de talibus filiis cogitare cum non possint haberi sine peccato mortali. argu. d. l. ex facto. §. si quis rogatus. attento quod omnis concubinatus est prohibitus de iure canonico diuino. et c. q. iij. nemo. et c. meretrices. per quam rationem dicit Imo. in d. l. q. dicitur. quod non veniunt legitime cum sit eadem ratio in his. Bene facit quod not. Bal. et Sali. in l. si. C. de his qui ve. eta. ubi per illam tex. dicit quod si quis recipit rem in emphyteusim pro se et filiis suis legitimis non intelligit recipere pro legitimatis quod non sunt naturaliter legitime nati. Nec predictis obstat quod dicte filie pro sunt heredes institute in re certa tamen et non vniuersaliter nec in quota heredita

Et trumq. §. 3. co. fil. et liij.

hereditatis : qz dico qd dicta cōcessio emphyteusis ecclesiastice
facte pro se z suis filiis z heredibus masculis z feminis transit
ad filias etiā in re certa^a tñ institutas : vt per plura cōcludit
z no. Bar. in. l. iurifur. §. si liberi. de ope. li. arg. c. j. in pn. de suc-
ces. feu. z in. l. si cū dotē. §. si patri. ff. so. ma. z per alia ibi alle. per
eum. z idē tenuit Spe. in tit. de test. §. in primis. z ver. si. z cōsu-
luit Bar. in cōsi. inci. Dñs amatus. z in cōsi. inci. Questio ista
h3 duo dubia. z tenuit Bal. in. l. j. q. xliij. ff. de rer. diui. z Ang.
Aboder. in. l. quidā. §. nihil. ff. de edē. z in. l. si tibi. x. §. si pactus.
ff. de pact. z Jo. de imo. in. l. ex facto proponebat. ff. de here. in
stit. z in. c. potuit. in ver. vij. tēgit zc. de locat. z Pau. de ca. in. l.
quoties. C. de here. insti. z in. l. gall. §. et si parēte. de li. z pest.
licet scdm eos aliud dici posset in emphyteusi pcessa a puato
que de sui natura trāsitoria est ad quoscunqz heredes. bñ facit
d. l. iurifur. §. si liberi. incta. l. cū patron. §. cū libertus. de oper.
libe. Et nō potest dici qz isto casu testator potuerit in dictū
Jacobū nepotē legitimatū z heredē vniuersalē transſerre dic-
tū ius emphyteuticū z cōsequenter auferre dictis filiabus qz
attēto qz dictus Jac. nō est de psonis z heredibus : de quibus
facta fuit cōcessio predicta vt supra probaui nō potuit ti. insti-
tutionis vniuersalis in eū trāsferri : vt declarat Spe. in tit. de
loca. §. nūc aliqua. ver. cxiij. z bene faciūt not. p Bar. in. l. si pa-
tronū. in pn. ff. ad trebel. z in. l. si domus. §. si. ff. de leg. j. cū suis
cōcor. Et etiā nō videtur voluisse auferre dictis filiabus il-
lud qd petere possent tanqz filie ex contractu paterno nisi de
illo spāliter fuerit facta mētio : vt probat p Bar. in. d. suo cōsi.
incip. Ista questio h3 duo dubia zc. z in. d. l. vt iurifuradi. §. si
liberi. z Bal. in. l. si adulta. C. de here. act. z ibi Sali. z Pet. de
anch. in cōsi. cccvi. incip. in Christi nomine. in themate supra
scripta sunt tria zc. Imo scdm Bar. in dictis locis. z Bal.
in. d. l. si adulta. z Pet. de anch. in cōsi. proxime alleg. z Ang.
in. l. videndū. §. si. ff. de pet. here. z Bal. z Ang. in. l. apud iulia.
§. si quid alicui. ff. de leg. j. z Sali. in. l. si. in. iij. col. C. de iure em-
phy. nō potuisset pater facere si hoc voluisset. facit. c. j. in prin.
de succes. feu. z que not. Bal. in. c. imperialē. in prin. de prohib.
feud. alie. per Sede. cū simi. z posito qz vni tantū ex filiis vel fi-
liabus cōprehensis in inuestitura potuisset relinquere preiu-
diciū aliorū vt aliqui tenuerunt tñ alijs qui nō sunt de perso-
nis cōprehensis in cōcessione emphyteutica cū non posset re-
linquere in preiudiciū personarum comprehensarū fm Sali.
in. d. l. si. C. de iure emphy. ar. l. peto. §. prediū. z §. fratre. de leg.
ij. z ita concludo nullo modo dictum Jacobum ex predicta
concessione ius aliquod habere in dicta emphyteusi.

Summarium.

- 1 Res in dubio presumit allodialis libera z non feudal
- 2 Mandatum speciale requiritur ad transigendum.
- 3 Curator debet promittere qz sine vlla dilatione subibit defen-
sionem adulti : alias non tenet datio curatoris.
- 4 Notarius nō potest per alium notarium redigere in formam
nisi se subscribat z attestetur se legasse.

Consilium.CXXIX.

Ronderatis his que in pscripto the-
mate narrantur et perſpe-
ctis instrumētis de qbus in eo habetur mētio : nec
non visa petitione producta nomine monasterij
sancti Petri ciuitatis Andune cōtra dictos dominos rāgo-
nes. Breuiter sentio ex dictis instrumētis nō esse probatā
intentionē dicti monasterij. z cōsequenter dictos rāgo-
nes esse absoluedos per regulā qz actore non probate zc. Quod au-
tem non sit probata intentio ipsius monasterij agētis ad ista
bona tanqz feudalialia. z ad ipsum monasterij deuoluta propter
alienationē factā dictis rāgonibus. vt dicitur per dictos co-
mites Carolū z Nicolauū de buchētis irrequisito ipso mo-
nasterio ad qz dicit dicta bona spectasse iure directi dominij
z nunc consolidatū esse vtile dñum cum directo vigore dicte
alienationis sic ostēditur. Nam premittit qz res nō presu-
mitur feudalialia sed allodialis^b seu libera : nisi probet vere vel
presumptiue. vt not. Jo. an. z alij post eū in. c. nimis. de iure ius-
tan. z in. c. si. in ver. respondere. de iudi. probatur in. c. ij. z ibi no.
doc. in tit. si de feud. sue. cōtro. inter do. z agna. z in. c. i. iuncta
glo. in tit. de controuer. inter mascul. z fe. de beneficio. et not.
Joā. and. in addi. Spe. in tit. de feu. in. §. quoniam. super ver. xxi.
in addi. incip. cessante. z Bal. in. l. libertas. in prin. ff. de sta. ho.
Et probatur ratione : quia qñ res feudalialis dicitur quan-

**In re certa. idē Alex. j. lib. iij. cōsi. vij. n. ij. sed diligēter aduerte hec decisio duos
calus respicit : primus qñ iuxta alij filij z heredes cū quibz hec filia vult equaliter cō-
currere. z tñ hec decisio hoc primo casu vel simpliciter itellecta est falsa nec Bar.
illā tenet in. d. §. si liberi. quia ibi nō loquitur de hac. q. sed de alio casu vtz qñ emphy-
teusis est recepta p se iuxta filijs legitimis masculis z feminis : nō adiecto verbo z**

heredibus qz ptz
ad literā qz Bart.
ibi preſerat de cer-
to suo cōsilio i. d.
q. vbi est omisſum
verbū heredit² et
illō refert de xbo
ad verbū qz icipit
qñtio ista h3 duo
dubia z est i ordi-
ne cōsi. cxiij. q.
quātum ad scdm
dubij truncatim
repetit iter pñlia
Bar. pñ. ly. incip.
dñs amat. vt pa-
tet per libros. z sic
Alex. hic z vbiqz
pperā pro se aduo-
cat dicta z cōsilia
Bar. q loquit lō-
ge in diuersis ter-
minis. cōcludim²
ergo qz filia in re
certa instituta nō
venit ad hñm em-
phyteusim etiā ec-
clesiasticā quia nō
est pprie heres et
ita t3 Alex. in lec.
suis vt in. l. qdā. §.
nihil itereſt. col. ij.
ff. de eden. z sentit
§. cōsi. xliij. n. ij.
idē Bal. l. l. liberti
liberteqz. cō. vij. C.
de ope. lib. z in cō-
sil. cccclv. pmo cō-
siderādum. lib. iij.
Sali. l. ij. q. xxi. i. si.
C. d iure emphy.
Ang. i. l. gall. §.
etiā si. z ibi Alex.
co. pe. d. li. z post.
Frāc. rñ. rñ. xxiij.
col. iij. sub ti. d. re-
ſeri. ſecūd² casus
qñ nō ſupſunt alij
filij habiles ad
hāc ēphyteusim
quo casu pprie lo-
quit Ale. hic. Et
tunc dico qz filius
vel filia i re certa
iſtitutis respectu
dñi directi cenſet
heres qz est indu-
bitatū qñ ab in-
itio hoc est tēpore

dam ſeruitutē debere. vt not. glo. in. l. si cuius. §. si vſufructus
in verbo oportet. ff. de vſufruc. z not. Bal. in. c. j. circa vlt. col.
i prin. de cōtr. inueſt. z quilibet res preſumit libera : niſi de ſer-
uitute probet. l. altius. C. de ſerui. l. si. ff. eo. ti. habet ergo rāgo-
nes preſumptionē pro ſe ſc3 qz iſta res non ſit feudalialis : etiam
eandē preſumptionē habent pro ſe autores ſui. Et terea
monasterium cōtra dictos nobiles nō probauit de aliquo ſuo
dñio quo ad res peritas ergo obtinere nō pōt etiā ſi nil pro-
barent rei cōnenti. l. si. C. de rei ven. l. loci corpus. §. cōpetit. ff. si
ſerui. vend. Nec obſtat inſtrumēta in cōtrarium producta pro
parte monasterij : nam primo non obſtat inſtrumētum tranſ-
actionis celebrate de ann. dñ. cccclvij. die. ij. Julij. inter agē-
tes p dicto monasterio ex parte vna z generolum virū dñm
Albertū de buchētis legū doctorē : quia preſati autores di-
ctorū de rangonibus in ea nō interuenerūt : nec preſactus do-
minus Albertus quīs eſſet eorū frater potuit eis preiudicare

l. i. z. l. si. C. qbus res iudi. nō nocet. preſertim ꝑ cū ad tranſigē-
dum requiratur ſpeciale mādātum. l. tranſactionis placitū. C. de
tranſac. l. mandato generali. ff. de procu. Nec etiā obſtat in-
ſtrumētū ratificationis dicte tranſactionis facte : vt dicitur
per preſatos comites carolū iſicolaum de buchētis quorum
nomine fuerat dicta tranſactio per dictū dñm Albertū : qz re-
ſpōdeo qz cū tranſactio dicatur alienatio. l. j. C. si aduer. tranſac.
cum glo. nō ſolū. C. de pred. mino. z l. nulli. cū ibi not. per glo.
z doc. ff. de tranſac. z ideo in tali tranſactione requirunt ſolē-
nitates que requiruntur in alienationibus : vt traditur in locis
preallegatis. Et preſupponitur qd ex diſpoſitione z ſtatu-
to locierat prouiſum qz omnes cōtractus z oīs obligatio nō
teneat ſi curator nō ſit adhibitus qui cōſentiat. z ſic vltra de-
cretū iudicis requirebatur autoritas curatoris. ſed ita eſt qd
in. d. ratificatione nō interuenit autoritas curatoris ſaltē legi-
time cōſtitutus : ergo nō valet. Quod aut dictus dñs celaus
nō fuerit curator legitime cōſtitutus qui tanqz curator dicto-
rum comitum ſuā autoritatē interpoſuit dicte ratificationi
pater : ꝑ quia non ſolū debuit cauere rem adulti ſaluā fore. ſed
vltra oīa alia ad que obſeruare tenet curator debet ſpecialiter
promittere quod ſine vlla dilatione deſenſionem pro adulto
ſubibit. z ſi nō ita ſpecialiter promittat. vitiatuſ datio curato-
ris : vt eſt tex. in. l. si. §. omnē. C. de admi. tuto. Et ideo dicit
Bar. in. l. legitimos. in prin. ff. de legi. tu. in verſi. quintū quod
requiritur zc. quod vidit per hoc multas tutelas ceſſari : quia
tutores ſpecialiter non promiſerāt dictam deſenſionē ſubire.
z tamen Bar. vltra hoc requirit quod promittat z iurat vti-
lia facere. z inutilia pretermittere. vt in aut. vt hi qui obl. §. si. z
dicta iura loquuntur pariter in tutoribz z curatoribus. Pre-
dicta etiam cōfirmat Bart. in. pretor. in prin. ff. de oper. no.
nunc. vbi dicit quod nō ſufficit tutorē iurare vtilia facere zc.
niſi ſpecialiter promittat ſubire deſenſionē per. d. §. omnē. vbi
requiritur hoc eſſe expreſſum ſic mēte z in genere quando tu-
tor generaliter promittit vtilia facere zc. tamen non dicit eſſe
ſpecialiter verbis expreſſum : vt requirit tex. in. d. §. omnē. l. no-
minis z rei. §. verbum ex legibus. ff. de verb. ſig. z. l. si. cū gl. z cū
Bar. in. d. l. pretor. tranſeunt etiam Aboder. z Bar. z Ang. in
d. §. omnē. poſt antiquos ibi. z Ang. in. d. §. si. in aut. vt hi qui
obl. Nec ob. qz dicit Bal. in. d. c. legitimos. z in. d. §. oēm. qz
non putat eſſe neceſſariū qd apponatur formaliter illa verba
puta in text. d. §. omnem. ſed ſufficiant equipollentia verba :

mortis teſtatoris non erat niſi ille inſtitutus in re certa ſed idem puto ſi poſtea cō-
tingat decedere alios filios poſtqz fuerūt heredes ſuperſtite ſola filia in re certa in-
ſtituta. Et moneor non per rationes Alex. que non ſunt ad propoſitū vt dixi. ſed
per ea que plene dixi ſuper cōſue. pariſi. §. cxxi. Preſertim quia illa limitatio inſti-
tutionis ad rem certam non eſt facta in detrimentum poſteritatis ſed certorum ſi-
liorum fauore duntaxat qui nunc ceſſat.

**Allodialis. tex. in. §. si de feu. defunc. conten. ſit. vbi Bal. z oēs And. de iſer. c.
j. de cōtro. inter maſcu. z fe. Jac. in trac. feu. ver. de caſtro Rub. mō. col. iij. Cur. ſe-
nior. conſi. lxxv. col. j. deci. conſi. cccclxvij. cū ſeq. conſi. cccclxxvij. col. j. cōſi. cccclxxv.
vij. nu. vij. Bal. l. si prius. co. xij. ff. de ope. no. nun. conſi. lx. col. ij. cōſi. cñ. lib. i. Albe.
bru. cōſi. j. col. j. conſi. lxxxiij. cum ſequē. Alcia. trac. de preſump. Reg. ij. preſump. iij.
Quam preſumptionem limita vt per Alex. j. libro. v. cōſi. xv. Bal. cōſi. cccxxv. in ſi.
lib. ij.**

**Caſſari. z male quia licet hoc requiratur ex parte iudicis non tamen ex parte tu-
torum vel curatorum quin legitimam habeant poteſtatem ex quo petitū iuramē-
tum preſtiterunt vt plene dixi in conſuet. pari. §. xcix. z ita obſeruamus.**

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

eo qz iura considerat effectum: non autem formam verborum. l. qm indigna. C. de testa. quia respondeo qz posito qz Bal. bene diceret: in dictum suum non haberet ob stare: quia ex verbis Bal. non infertur qz sufficiat illa verba sed qz promissit vtilia facere et inutilia pretermittet: qz tex. in d. s. omnem. requirit qd speciali ver. promittet qz ipsi sine mora defensionem minoris subibit: vñ per illa verba promissit vtilia facere et non est formaliter et specialiter promissum defendere sine mora posito qd diceret hoc esse gñaliter seu sub gñalitate promissum: et ideo non sufficit, sed si per alia verba qz per ea que sunt posita in s. omnem. promittatur specialiter in effectu defenso satis est, et ita fuit intentio Bal. in dictis locis. et ita legendo. d. l. pzetor. sum solitus dicere et declarare ea. ¶ Predicta conclusionem etiam clare approbat. Bal. in addi. Spe. in ti. de tu. in vlt. col. ver. tutor tenet et. vbi dicit qz tutor tenet subire defensionem sine vlla cūctatione seu mora. d. s. omnem. d. s. defensionem. tñ scdm eum licet non dixit tutor illa verba formalia. s. sine illa cūctatione sufficit promissio defensionis qz tacite seu simpliciter intelligitur vlla mora, vnde scdm eum Spec. non posuit in forma vlla cūctatione sed promissio defensionis explicita bene est de forma et eius omisio vitiat p dictum. s. oem. ita inquit Bal. in d. addi. ¶ Cū igit dictus curator nullam defensionem promiserit subire sequitur qd non fuit legitime constitutus. ¶ Insuper responderi potest ad dictum instrumentum transactionis et consequenter dicte ratificationis se referens ad instrumentum transactionis qz de dicta transactione non constat legitime: qz assertum instrumentum productum est sumptum per quendam Joannem qui assertit se sumpsisse ex procollis ser. Urbani qui vt dicit fuit de dicto instrumento transactionis rogatus vt dictus ser. Urbanus se subscripsit. hoc autem de iure comuni fieri non potuit: nisi impeditus fuisset dictus ser. Urbanus in d. forma publica et autentica instrumentum per se redigere p id qd habetur in aut. de tabellio. fere per totam illam constitutionem iuncta. l. j. et ibi no. Bar. ff. de offi. consularis. no. Bar. in l. quedam. s. nihil. ff. de ed. et ibi etiam Pet. de anc. ¶ Et idē tenet etiam ibi Ang. et Pan. de ca. qui etiam voluit qz quando no. rogatus de aliquo actu est impeditus instrumentum redigere in publica forma ita demum per alium notarium redigere possit in publica formam si ipse notarius rogatus se postea subscribat, et in subscriptione fide faciat de impedimento, et ita scdm Ang. intellige tex. in s. in his. cū gl. in ver. ministrantiū. in aut. de instrum. cau. et fide. et p hoc etiam Ang. alleg. not. per Bal. in l. diuus. s. itē senatus. ff. de fal. et no. Bal. in l. j. s. ne autem. C. de cad. tollē. et in rub. C. de fide instr. in xij. col. in ver. sed tamen hic dubitatur. et Ang. in aut. de tabel. in princip. bene faciūt no. p. Jo. an. in addi. Spe. in tit. de instr. ed. s. instrumentum ergo. super ver. item et apponitur. et Ant. de but. in c. inter dilectos. de fide instr. et quod not. in c. cū. P. eo. tit. ¶ Et expressse firmat hoc Jo. de imo. in c. si. de offi. deleg. et ibi etiam do. Car. de zaba. dicit qz qñ notarius qui fuit rogatus de instrumento facit scribere per alium et postea se subscribit valeat instrumentum: tamen ipsi requirunt qd notarius subscribens dicat se diligenter examinasse scripturam et eam inuenisse concordare cū suis originalibus: imo etiam intelligunt qz notarius subscribens faciat in subscriptione mentionem qd impeditus alteri scribendum commisit, sed de dicta examinatione et concordantia scripturarum aut impedimento non fit metio: si autē statutum aliud disponat vel no. nihil dico: quia non constat. ¶ Non ob. etiam qz postea comes Nicolaus de anno. M. cccclxvj. die. x. aprilis fuerit inuestitus iure feudi a dicto monasterio de omnibus bonis comprehensis in dicto instrumento transactionis in quibus comprehendebatur terre de quibus est questio et tpe dictarum inuestiturarum dicti comes Nicolaus et Carolus erant facti maiores anni. xxvj. qz rñdeo qz tpe dictarum inuestiturarum et cuiuslibet earum iam erat p dictos comites Carolum et Nicolaum facta alienatio dictarum terrarum in dictos de ragonibus, et per consequens factum eorum non potuit preiudicare dictis de ragonibus in quos iam fecerant alienationem dictarum terrarum. l. si partem. s. j. ff. quemad. serui. amit. l. si superatus. in prin. ff. de epi. et l. si mater. s. si. ff. de except. rei indicum simi. ex quibus omnibus concludo dictos dominos de ragonibus fore absolvendos a petitis et.

Epitome.

Nicolaus filius Joannis peregrini cognosces transgressionem iniurias et ingratitudines ac errores per eum commissos dictum Joannem peregrinum patrem suum humiliter petiit veniam et pacem et sibi indulgeri a patre qui eidem pepercit et indulgit, et exinde

conuenerunt adinuicem qz si ipse Nicolaus villo vnquam tempore aliquas ingratitudinis causas aut iniurias graues vel atroces sibi iuris formam in dictum patrem committeret qz tunc pater posset eum exheredare et omnibus bonis suis priuare cui Joannes peregrinus no ad tollendam Nicolaum omnem materiam delinquendi in patrem credetur et credi debeat de omnibus singulis ingratitudinibus et causis earum de iniuriis quas suo sacramento dictus Joannes peregrinus firmabit et dicit sibi in futurum et preteritum per dictum eius filium fuisse illatas et in eum commissas volens stare de predictis omnibus et singulis iuramento decissum dicti sui patris. qui pater in testamento suo exprimens nonnullas causas et iniurias de quibus latius in d. testamento commissas in ipsum per Nicolaum filium, et ita suo iuramento decissum iurauit et affirmavit predicta vera fuisse et esse absente dicto Nicolaum neccitato quibus stantibus. ¶ Queritur quid iuris an pater eo modo poterit dictum Nicolaum exheredare absque alia probatione causarum. decidit Alex. qz sic.

Consilium. CXXX.

Difficultas huius negotii consistere videtur vt sentio in hoc solū quoniam Joannes peregrinus cuius dicto cū sacramento debebat credi de causis ingratitudinis ex conventionem ipsarum partium iuravit Nicolaum absente et non citato attēto qz probationes debent fieri parte pñte vel citata. l. si qñ. C. de test. in l. iudices. per Bal. de fide instr. ¶ Et ad hoc posset adduci qd no. Bal. in l. theopopos. ff. de dote pleg. et in l. si quis arbitratu. de x. obli. vbi cōcludit qz vbi aliqz hz exprimere arbitrium suū de eo qd ipse pcepit illud dñ fieri parte presentē p iura p eñ alleg. ¶ Tamen his a non obstantibus puto cōtrariū de iure verius. ¶ Et primo assumo illā regulā iuris qd qui pōt aliquo inuito aliqd facere multo fortius illud pōt eo ignorate: vt in regula iuris q pōt. de reg. iur. ff. in extra iudicia libus videt indistincte procedere in l. iij. s. illud videamus. de fideicō. lib. ¶ Et ideo cōcludit Lud. ro. in cōf. ccc. incip. quo ad primū. qz si res emphyteutica deciderit in commissum, et sic reuerſa sit ad monasteriū qd licitū est Abbati cōcedere eandē in emphyteusim alteri nō vocato primo emphyteuta, et sic cōcessio tenet: qz eo inuito potuisset et qz scdm enim in actu extra iudiciali nō est necessaria pñtia illius q vocatus est et pñs actui dīdicere nō potuisset p tex. in l. si eñ seruū. in s. si qs seruū. ff. de fideicō. lib. et in l. reculare. in prin. ff. ad treb. ¶ Sed modo istā declarationē potuisset facere ipse Joannes peregrinus inuito Nicolaum: nec ei potuisset dīdicere et impedire: ergo apparet necessario qd eius pñtia penitētie nō fuit necessaria. ¶ Secūdo hoc cōfirmatur qz quia declaratio animi pōt fieri etiam parte absente. vt. l. pōponius. ff. de neg. gest. et in l. pro herede. in prin. et l. j. de acqui. her. et in l. si aua. C. de iure delib. et ideo cū ipse Nicolaus voluisset stare simplici dicto et voluntati sue cū iuramento in declaratione sue voluntatis nō erat necessaria pñtia ipsius Nicolai. ¶ Tertio predicta cōfirmantur ex his que notant vñ de rota in decisionib. suis decisione. cclvj. in ordine nouissimo. vbi cōcludunt qz in delatione iuramenti. de quo in c. super eo. extra qd met. cau. et in l. si quando. C. vñ de vi. pars aduersa nō est citanda: b quia nō potest facere pars quin iuramentū sibi deferatur. ¶ Et istud etiam satis cōfirmatur ex not. per do. Ant. in c. veniens. el. j. in s. col. de testib. etiam ex mēte Bar. in d. l. theopopos. post mediū. in vers. qz qñ ali quis. vbi cōcludunt qz licet testis debeat iurare altera parte presente. tamen qñ est talis testis cuius dicto necessario debet stari non est necessaria presentia alterius partis, et ita limitat Ant. de but. ibi. not. in c. h. extra de testib. Et ideo cū iste esset talis cuius dicto cū iuramento debebat stari: nō videtur qz fuerit necessaria alia pñtia Nicolai et partis aduersę. ¶ Nec predictis obſt. qd not. Bar. in d. l. theopopos. et in d. l. si qs arbitratu. quoniam loquitur in casu quo presentia partis potuisset trahere eum ab opinione sua: in casu vero nostro secus: qz erat tale factū quod concernebat personā eius et dicto eius in hoc statu stari debebat. ¶ Preterea vt p predicta patet Bar. minus recte locutus fuit, et ideo Guil. de cu. in l. epale. C. de epi. aud. et Cyn. que refert Bal. in l. si. de pñen. emp. et dñs Ant. et Imo. et Abb. in c. quinquauallis. de iure iur. et ibi etiam Host. et do. Card. in c. exposita. de arbitr. et Bal. in l. si quis ex cōsensu. et epi. aud. et in l. h. de edil. ac. tenet cōtra Bar. et istud idē sequitur Sali. in l. si societate. s. arbit. pro soc. et Bal. in d. l. si quādo. vñ aliquis habet arbitrari super aliquo actu et nō sup lite. ¶ Et similiter Raph. et Pan. de ca. in d. l. si qs arbitratu. nā vt dixit quis inter absentes potest voluntatē suam declarare l. j. in fi.

l.j.in fi.cū.l.seq. si mēfor falso mo.dige. et in l. si quis mihi bona. s. iussu. de acq. here. et faciūt ea que supra dixi. et sic iste decisio- nes faciūt pro ista parte q. nō fuerit necessaria p̄sentia illi colai. ¶ Nec etiā p̄dictis obstat si diceret q. imo pars debe- bat esse p̄sens: q. potuisset reuocare illā promissionē de stādo iuramēto suo iuxta not. p. Bar. in l. si. ff. de preto. stip. qm̄ rñs deo q. illud q. dicit ibi Bar. reprobat p. Ang. et Imo. ibi. et per Bal. referēdo Bar. in l. iurandū qd ex cōuentione. in prin. ff. de iureiur. et p. Mod. in s. actionū. insti. de act. p. iura et funda- mēta super quibus vltius nō insisto q. ista videtur cōis opi. ¶ Preterea ex quo reuocatio aī nō est facta de dictis Bar- tho. non est curandum qui cōcludit q. talis reuocatio valeat licet postea possit peti reductio ad arbitrium boni viri etc.

Epitome.

Filia exclusiva per statutum non desinit es- se sua quatenus instituitur vel vocatur per testamentum. h. d.

Consilium.CXXXI.

Transmissum est ad me nuper confis- sum: als per me reddi- tum in quo inter cetera cōcludo dñam Gabrielam a baptista de ferrarijs patre suo substitutam Rico- lao filio testatoris pupillariter potuisse trāsmittēre ex potētia iuratis hereditatē pupilli nō aditā per id q. habet in l. sed si plures. s. quos possum. cū ibi no. per Bar. et alios. ff. de vulg. et pu. cū cōcor. alleg. in cōfil. ¶ Adodo sentio in p̄rium allegari q. dicta decisio posset militare qm̄ dicta Gabriela non desisset esse sua. sed dicta Gabriela desijt esse sua propter statutum loci disponēs q. ipsa filia excludat propter existētiā masculoz et tpe mortis testatoris extabat masculus: ergo nō erat sua: ad hoc allegat decisio Bar. in l. j. s. sciēdū. ff. de suis et legi. et Bal. in l. maximū vitiū. ad gl. C. de lib. prete. ¶ Quibus nō ob. ad huc teneo^a in casu nro verā esse cōclusionē q. non desierit dñā Gabriela in casu nostro esse sua q. ostendit sic principale et to- tale fundamentū doc. tenentiū p̄rium est: q. filia exclusiva p. sta- tutū iudicatur perinde ac si esset exheredata et sic nō esset suus heres. d. s. sciēdū. et l. sed si plures. s. si ex asse. et ibi no. doc. ma- xime Ang. Pet. et Bar. de vulg. et pupil. et in l. suis. ff. de lib. et posth. et tradit doc. maxime Imo. in l. alias nā dubitari. ff. de here. insti. vbi reprehēdit Ang. ibi aliter loquentē. sed in pro- posito nro statutū predictū licet illud inde transmissum nō sit tñ vt in literis inde exhibitis continet vult q. filia debeat do- tē habere extatibus masculis. ¶ Que quidē dos succedit lo- co legitime. l. qm̄ nouella. C. de inof. test. et ibi not. et Saly. in. ff. notab. et C. cōia de leg. l. h. et doct. maxime Imo. in l. titia cen- tum. s. titio gñio. ff. de cōd. et demō. in pe. col. ¶ Nec Bart. quā- tum ad hoc p̄rium dicit in. d. s. titio genero. q. solū loquit Bar. ibi quo ad hoc vtz vtrū statutū posset minuire vel in totū tol- lere legitimā. et quo ad hoc reprehēdit illos qui tenebāt q. nō modo sic clarū est q. ille q. cōsequitur legitimā vel aliqd loco legitime aliter q. significat volūtas patris de cuius heredita- te igitur nō dicit exheredatus. l. papi. s. si q. mortis. et ibi quo ad statutū predictū ponderat Ang. ff. de inof. testa. et l. oimodo. et l. cū queritur. C. de inof. test. et sic loquit de eo qui habeat abintestato talē dotē seu legitimā nō oportet distinguere an habeat titulo institutionis vel alio modo: q. abintestato non datur titulus institutionis vnde si statutū vult quod filia ha- beat legitimā seu dotē filia abintestato nō habetur pro exhe- redata sicut de iure cōmuni cōdito testamēto fit distinctio in- ter iura codicis et iura nouissima: q. iure codicis non regreba- tur q. haberet titulo institutionis. sed hodie sic. d. l. oimodo. iuncto. s. aliud. in aut. vt cū. de appel. cog. sed si statutum vellet qd filia esset cōtenta de dote absq. alia institutione: tunc non censet exheredata postq. statutū non exigit titulū institutio- nis sicut etiā iure codicis. d. l. oimodo. ¶ Confirmatur pre- dicta: q. exheredata filia pro mortua habetur: non mirū si de- sint esse sua. l. j. s. si pater. el. j. ff. de coniun. cū eman. lib. tñ illud habet locū qm̄ mala mente et odio est facta exhereditatio. alias nō. sed cū statutū vellet filiā debere legitime dotari apparet q. statuentes nō propter odiū excluderūt filias sicut videmus q. qm̄ institueret filia in legitima seu in aliquo nō diceretur odio exclusiva aut exheredata. in aut. vt cū. app. cog. s. ceterū. ¶ Ad predicta etiā bene faciūt que no. Bal. in l. apud hostes. in pe. col. C. de suis et leg. dñ. et dicit q. filius institutus in re certa vel

ueniens ad supplementū legitime dicitur esse suus. vel quādo est exheredatus et per querelā est rescissum testamentū dicitur quis suus: q. quis non fuerit cōtinuatum dominiū de patre in talē filiū. l. papi. s. si ex causa. ff. de inof. test. ¶ Postremo con- firmo q. illud q. dicit Bart. in. d. s. sciēdū. et Bald. in l. maxi- mum vitiū. per rationes suas procedit quando querit an filia successionis causa abintestato a qua exclusa est desinat esse sua vel esse in causa succedēdi cōtra testamentum: quia si est exclu- sa contra testamentum cōpetit bo. pos. cōtra tab. secundū ma- gis cōmunes opi. et cōclusiones doc. in l. posthumus. s. si quis ex his. ff. de inof. test. et l. j. s. j. et l. illud. ff. de cōtra tab. et per not. per Bal. et alios in l. gallus. s. et quid si tantū. col. v. in fi. ver. et hec faciunt ad. q. ff. de lib. et posth. et in l. si. ff. ad tert. cū suis cō- cor. ne alias contingeret q. filia exclusa abintestato et sic preter- mentē patris esset deterioris cōditionis quam filia solēnter preterita et exclusa ex testamēto contra. l. maximū vitiū. circa mediū. C. de libe. prete. ¶ Ande propter hoc bene diximus q. statutū excludēs filiā ex testamēto etiā intelligitur excludere eam venire cōtra testamentū. sed si filia veniret ex testamēto: tunc statutū excludēs filiā abintestato vel cōtra testamentū. et sic faciēs eam desinere esse suā in dictis casibus non dicitur eam excludere aut exheredata facere cōdito testamēto in quo nō sit preterita vel exheredata: q. q. statutū correctoriū nō de- bet extēdi aut corrigere: nisi prout in eo specialiter exprimitur. l. precipimus. in fi. in ver. specialiter. C. de appel. vnde Pet. de anch. in l. tres fratres. ff. de pact. dicit q. statutū disponens de successione filiorū abintestato non extēditur ad casum conditū testamēti per rationē. l. quicquid astringēde. de verb. obli. et d. l. precipimus. ¶ Et etiā Ang. et Imo. in. s. et quid si tantū. vo- lunt q. quādo statutū loquitur abintestato non habebit locū cōdito testamento qm̄ condito testamēto res nō reducitur ad causam inte statū. nō enim inducitur hoc casu q. dispositio sta- tuti nō subiaceat prouisioni testatoris: quia statutū predictū emanauit vt prouideret in casu in quo nō militat nec militare posset puīso testatoris. l. si. C. de pac. cōuen. sed nō extat pro- uisio expressa testatoris et valida: tunc neq. mens. neq. verba statuti: refragātur ideo casus omīsus remanet in dispositio- ne iuris cōis. l. cōmodissime. ff. de libe. et posth. l. si extraneus. ff. de cōdi. ob cau. et satis est q. pater in testamento dictam filiam potuisset eam sibi facere suum heredē cōtra ius et non fecerit si eam non instituerit. Nam ad hoc vt pater filio impuberi pos- set quē facere suum heredē sufficit q. ille quē testator vult fa- cere suū et necessariū heredē impuberi potuerit eum facere sibi testatori suum et necessariū: vt habet in. d. s. quos possunt. quē ad hoc ponderat ibi per nota. Bar. Ex premissis itaq. conclu- do dictam dominam Gabrielam transmississe vt supra.

¶ Teneo. Bal. cō- fil. cy. col. fi. consil. clxxj. co. vñ. li. iij. ¶ Contra. vt. j. li. h. cōfil. xlvñ. nu. iij.

Summarium.

- 1 Statutum in vsu non receptum non ligat. et decem annis etiam citra scientiam superioris prescribitur. nu. 2.
- 2 Consuetudo excusata falso.
- 3 Legem tollit non vsus implicans contrarium actum.
- 4 Edere fisco contra se quis non tenetur in causa criminali.
- 5 Participes criminis non sunt idonei testes.

Consilium.CXXXII.

Isa facti narratione. ¶ Sup primo dubio qrit an dictus mercator possit nunc a pena se- tueri si dictū decretū nunq. fuisse seruatu: imo fuit seruatu p̄rium: q. mercatores post p̄dictū decretū eodē mō laboratibus et ministris satisfecerūt soluēdo de pan- no et alijs reb. sicut an decretū faciebant. et ita a tpe decreti ci- tra trāsiit tps. et annorū et vltra in quo illud nō fuit seruatu. vt. s. quāuis. sub tali cōsuetudine et nō obseruatiā decreti nulle fuerint late inie in s̄dictorio indicio late in quo dubio. ¶ Aides fortasse cōsideratione dicēdū q. nō possit a pena se tueri: q. p. nō vsus seu p. desuetudinē nō tollit lex seu statutū. vt in l. si. C. de iure do. impetrā. vbi in prin. dñt vetustissimā obseruatiā que vīitata nō est a tpe cuius nō extat memoria corrigimus: ergo si impator illā cor. regit adhuc vires habebat. et sic per desuetu- dinē vel nō vsu sublata nō erat: q. si sublata fuisset nō potuis- set amplius tolli. l. nā si sub cōditione. xñ. rñpendo. ff. de iniu- rup. testa. c. ad audientiā. de rescrip. in prin. et ita inducebat. d. l. Ly. ibi. ¶ Bene facit q. habet. xñ. d. c. h. cū simi. nec solū tē- pus est modus tollēdi vel inducēdi obligationes. l. obligatio- num fere. s. placet. ff. de act. et obli. cum ibi no. ¶ Sed istis nō

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

obstātibus in pposito nostro dñi de iure veruz esse puto: ma-
time ex infrascriptis. ¶ Primo qz qñ lex vel statutū non est
more vtentiū approbatū nec receptū faciēns s id qd disponit
l. vel statutū nō dī trāsgressor talis. l. vel statu. ideo nō venit vt
trāsgressor puniēdus gl. a optima z not. in. c. j. in gl. h. de treu.
z pace. z ipsam ibi sequit Hof. Imo. z magis cōmuniter z ali
Hosti. in summa illius ti. de treu. z pace. z Bar. cōsil. xliiij. in
dex cōis zc. z in. l. fi. s. sed cū antiquitus. C. de cura. furio. ¶ Et
saltē hoc pcedit qñ cōtra statutū tale in pceptū fuisse pres
criptū: nā nō inducit mortale peccatū: quia licet tūc primi nō
obedētes tali statuto pceptorio peccauerūt mortaliter p id
q no. z legi. in. c. ij. de maio. z obe. z. xi. q. ij. qñ resistit: tñ cōtra
ipsum pōt prescribi. z cñ erit prescriptū non peccauerūt vt ibi
ita cōcludit Jo. cal. in. d. c. j. de treu. z pace. p Jo. an. z alios in
rub. de cōsue. ad fi. z ita etiam est de mēte Jo. an. in. d. c. j. dñ s
remittit ad nota. in. d. rub. ¶ Et sequit hoc Ant. de bu. in. c. j.
quē etiā sequitur Jo. cald. vbi dicūt non obstare id qd dicitur
quādo peccāt qñ veniunt cōtra statutū pceptoriū per cōse
quens z q per diuturnitatē tēporis nō minuitur peccatum: qz
verum est ante prescriptionē z derogationē statuti: sic quo ad
pūnas cōventiones. Sed illi qui sublato statuto per prescrip
tionē facerēt cōtra ea que in statuto cōtinebantur nō peccāt
z ita tenet do. Gard. floren. in. d. c. j. ¶ Nec etiā obft. quod solū
tempus nō est modus tollēde obligationis: quia hoc casu dī
cunt prefati doctores quod solū est tēpus sed non obseruātia
subditorū cum lapsu tēporis. ¶ Et subdñt isti quod isto casu
sufficit tēpus decem annorū quādo a principio lex vel statu
tum nō fuit moribus vtētium approbatū: per id quod habe
tur z not. in. c. fi. de cōsuet. lib. vi. in glo. in ver. cōsuetudo. s. hoc
vltimum. s. quod sufficiat tēpus. x. anno. saltē procedit de iure
ciuilī. z sic in alijs terris imperij per no. in. d. c. de quibus. ff. de
legi. z alijs magis cōmuniter tenent sufficere tēpus decem. an
norum de iure ciuilī ad inducendū consuetudinem cōtra legē
per. d. l. diuturna. eo. ti. l. fidei cōmissa. s. aristo. ff. de acqui. here.
z not. glo. in rub. C. que sit longa cōsue. z ibi Bal. z no. Pet. et
Ly. z alijs in. l. ij. C. eo. ti. s. dicit Imo. in. c. fi. de consue. hanc esse
cōmunem opin. de iure ciuilī: licet de iure canonico aliud sit p
no. per glo. in. d. c. fi. de cōsuet. in. vi. ¶ Et licet. d. Abb. in. d. c.
j. de treu. z pace. dicat q quādo consuetudo inducitur ignorā
ter super iure videtur qd requiritur maius tēpus decē annorū
per id qd legitur z not. in. c. fi. de cōsue. tamen istud quod ipse
dicit nō procedit de iure ciuilī seruādo in terris imperij quia
ipse met. do. Abb. in. d. c. fi. de cōsue. approbat dictā differentiā
inter ius ciuilē z ius canonicū in tempore inducende cōsuetu
dinis. ¶ Nec est dicendū q quando consuetudo est contra. l.
vel statutū requiratur scientia superioris: quia tūc absq scien
tia superioris hoc semper potest. vt no. Abb. in. d. c. j. de treu. z
pace. per id quod habetur in. d. c. fi. de cōsue. in antiquis. ergo
in terris imperij sufficit dicta cōsuetudo longi tēporis calui
nostro. Etiam seruata illa opinione quā refert Joā. an. in. c. j.
de treu. z pace. ibi dicit q secundum quosdā si queritur an si lex
vel pceptū legis non fuerit moribus vtētium recepta debet
distingui an est cōstitutio penalis que statuit pena iuxta not.
per gl. in. c. in penis. de re iud. in. vi. z in. c. ij. de heret. eo. lib. cuj
fuit. ¶ Ergo cū dictū decretū fuerit editū super eo quod per
se nullū inducebat peccatū: quia mercator nihil illegitime fa
ciat si laboribus z operātibus satisfaciebat de pāno ex con
uentione inter eos ita firmata spōte pannū estimatū pro pres
tio recipiebāt. l. pretij. C. de rei vēd. l. ij. s. j. si cer. per. facit. l. i. s. si
cōuen. ff. de po. ¶ Et etiam a tēto q sumus in terris imperij
z nō est pena imposita ipso iure sequit q post lapsum tēporis
decē annorū nō fuit seruātū: quia ita satisfactū fuerit in pāno
sicut prius nō deberēt puniri illi qui post. d. decē annos pan
num dederūt. confirmātur predicta p ea que not. Bal. in. aut.
omnes peregrini. C. cōia de succes. vbi inquit pone q fuit fa
cta quedā s statutū reformatio que nō fuit more vtētium ap
probata. statutū pualet: qz nō dicit interruptū q semp viguit
alleg. no. p Archi. iij. dist. c. fi. z ita etiā dicit Pe. de anc. in res
pet. c. canonū statuta. de consti. in ver. quero vltra. z ver. facta
fuit quedā zc. ¶ Ad predicta etiā bene facit q not. in. c. sane.
de temp. ordi. z Bal. in. l. de gbus. de legi. in pen. char. in vers.
viso de causis. vbi dicit q in his que nō sunt de se mala. cōsue
tudo liberat a pena. ¶ Et plene dicit Hosti. Jo. and. z Ant.
de but. in. c. ij. de fide instru. f q cōsuetudo excusat notarios et
alios scribētes a pena falsi. b vt si est de more q dñtus scriban
tur z sigillētur noīe prelatozū p suos ad hoc deputatos: qñ
ipsi plati de hoc nihil sciāt vt etiā in effectū voluit Bal. in. c. j.
de cogni. fen. z in. l. ynica. C. de cōfes. in vers. modo sequit alia
questio zc. ¶ Non ob. q per nō vsum nō tollatur lex vel sta
tutū qz illud procedit. qñ nihil fieret s legē. vt quia casus non

accideret, sed quādo casu accidit z sit contra. l. vel statutū tunc
c per talem non vltim^e statuti habent^r annexum z implicitū
actum cōtrarium officiantiū bene derogatur statuto. c. Joā-
nes. cum ibi nota. per Joā. an. de cler. coniug. z in. l. ij. in vers.
inuitato. z ibi ponderat Bal. in prin. C. de consti. pecu. z not.
plene Ly. in. l. ij. C. que sit lon. consuet. in vers. expediti sum?
de. j. q. princ. z Jac. de bel. in aut. de hered. z fal. in prin. z Bar.
in proc. ff. §. z antea. z doct. maxime Bal. in. l. de quibus. ff. de
lega. ¶ Et requiritur q^d talis cōtrarius vsus fuerit in cōtra-
dictorio iudicio obtentus. z in. d. l. de quibus. in ver. in omni-
bus. z ibi not. Bar. z omnes. z idē nota. in. d. l. ij. C. que sit lon.
consue. z sequuntur communiter alij z cano. in. c. fi. de consuet.
ad alia alleg. in contrarium fuit responsum supra. ¶ Capio
secundum principale dubium in quo queritur an dicti merca-
tores cogi possint edere libros suos in quibus scriptū est quid
z quantum dederint operarijs z ministris suis ab fundandam
intentionem fisci. ¶ Et videtur prima facie dicendum q^d sic:
quia licet regulariter non teneatur reus edere actōri ad fun-
dandum intentionē actoris ex. l. qui accusare. z. l. fi. C. de eden.
z ibi plene no. c. j. de proba. tamen fallit in fisco agēte cui reus
etiam ad fundandā intentionem edere teneretur. l. iij. fin. istā
5 lect. ff. de eden. ¶ Contrariū in casu proposito puto de iure
esse verius ad q^d ostendēdum presuppono q^d ista est causa cri-
minalis: quia z forma decenti pena venit applicanda fisco cu-
ius media pars datur accusatori: hoc habetur z no. imo. in. c.
qualiter z quando. el. ij. in prin. de accusat. cum concor. iunctis
not. per Bar. in. d. l. deferre. cum. l. seq. z. l. eius qui delatorem.
ff. de iure fisci. z. l. j. C. de ven. rerum. lib. x. ¶ Sed in causis cri-
minalibus non tenetur reus edere fisco contra se arma de do-
mo sua. l. de minore. §. tormēta. ff. de questio. z probatur. in. l. ij.
§. diuus adrianus. ff. de iure fisci. cum gl. in ver. agatur. vbi se-
cundum communem intellectum quem ibi post gl. approbat
Ray. z Ang. sit ibi differentia inter casum ciuilem z criminali-
lem quia in ciuili reus debet edere iura z instrumenta fisco
agenti contra eum, sed in criminalibus non, z ita accipiuntur
illa verba ibi dum tex. dicit nō sic de capitali causa zc. ita etiā
accipiuntur in. l. fi. cum glo. mag. ff. de fer. z ibi doct. maxime
Bal. in. l. fi. qui dicit q^d ita cōmuniter intelligitur lex illa: pro-
ut facit glo. ibi scilicet in qualibet causa criminali pro intel-
ctu bene facit. d. l. mino. §. tormēta. z. d. l. j. z. l. interrogari. C. de
questio. ¶ Ad idem quia in causa criminali nō reperitur de-
rogatum regu. iur. cōmunis dicentibus q^d reus non tenetur
edere aduersario ad intentionem fundandam. ¶ Item vide-
tur intelligere Bar. in. d. §. diuus adrianus. dum alleg. d. l. de
minor. que facit differentiam inter ciuilia z criminalia, z hoc
etiam expresse sequitur Abb. in. d. c. j. de probat. dum dicit q^d
illud quod habetur in. l. iij. ff. de eden. quod reus edere debet
fisco ad fundādum se habet locum in causa ciuili nō in causa
criminali aliqua ex his que traduntur per doc. in. d. c. de pro-
bat. potuissent que nullo quomodo obstant: puto tamen su-
6 per siuū hic recensere. ¶ Venio ad tertium dubiū quo que-
ritur an dicta causa dato q^d decretū ligaret z ad penā arctas-
ret mercatores an erūt fide digni z idonei testes dicti operarij
qui testificarentur fuisse eis satisfactū de panno z dico q^d non
7 quia sunt participes criminis q^d quia decretū ponit tam ipsos
operarios recipiendo pannū q^m mercatores dantes pannum
sed socius criminis nō est fide dignus testis cōtra socium cri-
minum. l. si filium. cū gl. z ibi doc. C. de libe. cau. ponitur in. c. j.
de testamē. in. vj. l. quoniā liberi. z ibi not. doct. maxime Bal.
C. de testa. z. c. veniēs. el. j. z. c. personas. de testib. z no. Spe. in
tit. de teste. §. j. vers. item qui est socius criminis. cū vers. seq.
bene facit. l. qui accusare. z quod ibi doct. ff. de accusatio. z. c. j.
de cōfes. z. l. fi. cum ibi nota. maxime per Ly. z Salyc. C. de ac-
cusationibus. Alexander.

Summarium.

- 1 **H**abilitas testis tempore iuramenti attenditur.
- 2 **D**icta testis debent concordari saltē ad videndū perjurium.
- 3 **P**ossedisse presumitur qui semel possedit, quousq; allegat.
- 4 **T**estimoniū credulitatis iuncta ratione probat.
- 5 **C**onsinia duo probant identitatem.
- 6 **C**oncessio refert an incipiat a fundo, an a mensura.
- 7 **T**estis in vno perjurus non probat in alijs.
- 8 **T**estes consanguinei ⁊ affines suspecti.
- 9 **S**poliatus dicitur non admissus.

Consilium, CXX. XII.

Zifo

Iso processu

cāe iter aīdarcū gual chinum accusantem z Baldasarē quondā Andree galeſoni accusatum in qua late sunt due ſnie: prima in fauorē dicti ac- cusantis. ſecunda in fauorem dicti accuſati. ¶ Videndūz eſt principaliter de tribus. ¶ Primo utrū p parte accuſantis ſit melius probatum de poſſeſſione ſua habito reſpectu ad tē pus ſpoliationis. ¶ Secundo utrū ſit probatum de ſpo- liatione. ¶ Tertio utrū ſit probatum de valore petie terre de qua in accuſatione adeo quod poſſit locus eſſe pdenatio ni in duplo ex terminis rei ſecundum formam ſtatuti poſiti ui ſub rubr. de pena inferētis alicui violentiam. zc. prout ac- cuſatione deducitur. ¶ Circa primū an ſit melius probatum de poſſeſſione pro parte aīdarcū habito reſpectu ad tēpus in accuſatione cōtētū. Et dico q ſic. nam primo per quatuor te ſtes principalē cā huius accuſationis productos: ſcilicet pro parte dicti accuſatoris videtur hoc probatum per Franciſcū Buil. agrimenſoris Jac. gaſcini fratrem accuſati gaſ. Jo. lon gi z Bal. de ſchlaunſis. nam dictus agri. deponit quod vidit dictum aīdarcum tenere z poſſidere dictam petiam terre in accuſatiōe contentā: z bonā cām ſciētie reddit vel repetit bo nā rōnē. videlicet qz vidit z qd etiā ita dicit audiuit a vicinis z alias rationes etiā adducit. Sed prima eſt valde ſufficiēs quia dicit quod vidit eam tenere. ſecundus etiā teſtis deo ponens de retētiōe dicitur probare poſſeſſionē allegatā ab eo q teſtē induxerit nota. p Bartolū z alios docto. in l. ſtipu latio iſta. ſ. hec quoqz. de ver. ob. notat Jm. in ca. cum olim. el. h. in gl. magna. ad ſinem. de priuileg. in capi. cum cauſam. q inter archiepiſcopum. de teſt. z ſentit glo. vq. q. prima pontifi ces. z in. c. literas. de reſtitu. ſpo. Et Bald. in l. data opera. in xix. col. C. qui accuſare. z in. l. j. ad ſinem. C. de cōditione ex le ge. z Anto. de butri. in capitu. cū ad ſedem. de reſtitu. ſpolia. in ver. ad quintum. zc. ¶ Non ob. ſi dicatur quod teſti periu ro non creditur. c. teſtimonium. de teſtibus. Et dictus agri menſor videtur periurus: quia tempore quo fuit receptus in teſtem etiā vigore electionis de eo facte retulit dictam pe tiā terre in accuſatiōe contentā eſſe. xx. tornaturarū z lxxv. tabularū. z triū pedū. z poſtea in alia ſequēti relatione p eum facta aīdarcū retulit. pēpue die decimo Auguſti. vbi vī referre in ueniſſe petiā terre de qua i dicta ſua relatiōe eſſe tornaturarū triginta z vnus tabule z nouē peduz: qz nūdeo q p hoc non eſt quin ſides adhibenda ſit atteſtationi facte per dictum te ſtem. ¶ qz habilitas teſtis pſideratur tpe quo teſtis cum iura mēto recipit ad teſtimoniū. l. tertia. ſ. due cauſe. cū gl. in ver. nō eādē fidē. ff. de carbo. edic. z in. l. ad teſtim. ſ. conditionē. ff. de teſta. cū ſbi nota. z in. l. prima. C. de teſt. ſed dictus teſtis fuit cū ſuramēto receptus ad dictum teſtimoniū ante q face ret dictam vltimam relationē factam die decima Aug. ergo non pōt dici q tpe quo depoſuit vt teſtis cēt periur⁹. ¶ Pre terea non videt q cum veritate poſſit dici de aliquo periurio dicti agrimenſoris: qz prima relatiō facta eſt de petia terre cō tenta in accuſatione conſinata ſunt ab vna parte vīa. ab alia Petrus bondini. ab alia Franciſcus venture. vltima relatiō facta fuit diuerſo tpe: z in ea continet qd dū mēſuraſſet vigo re cōmiſſionis ſibi racte per aīdarcū pentis deēdo ad menſu randū vnā poſſeſſionē poſitā in villa ſancti Blaſij iuxta vias ab vno latere. aīdarchē ſrāciſcum venture Petrum bōdi ni z Ray. de banghalono. z alios ſuos cōſines inuenit dictā poſſeſſionē eſſe tornaturarū triginta z vnus tabule z nouē pedum. vnde videtur q iſte agrimenſor in hac vltima menſu ratione mēſurauerit aliā partē terre vltra illā quā primo mē ſurauerit: patet qz vltra cōſines quos habet in accuſatione z in omnibus capitulis accuſatoris dixit z alia ſua latera ſeu alios ſuos cōſines. ¶ Idē apparet etiā ex pceſſu: qz p pte di cti Baldariſis allegabatur z dicebat in prima mēſuratione fuiſſe omiſſam vnā petiam terre partim vineate quam retulit eſſe tornaturarū nouē z tabularum triū pedum. vj. z hoc ap paret in accuſatione ſub die. xxx. Julij. vñ pputata illa petia terre ſecundo loco mēſurata in accuſatione contenta apparet qd ſumme dicte terre aſcēdunt ad ſummā poſitā in vltima re latione cum ſit in ſecunda mēſuratione mēſurauit aliud q in prima z ſic non eſt cōtrarietas vel repugnancia aut periuriū.

¶ Pro hoc facit qz verba vnus z eiſdem debent reduci ad cōcordiā ſaltē vt enitetur periuriū. vt no. Jac. bu. in. l. opti mā. C. de pē. z cōm. ſtip. in. l. cum de etate. p. de pba. z Bar. in. l. j. in princ. ff. de ope. no. nū. z in. l. labeo. ff. de ſupel. le. z An to. de but. z do. Abb. in. c. cū tu. de teſti. z Imola in. l. inter ſi pu. ſ. j. ff. de verbo. obli. ¶ Et hoc ſatis eſt: qz nō qrim⁹ de cre dēdo agrimenſori ratione varietatis dictarū relationū: ſed in eo in quo teſtificat⁹ eſt vt teſtis an dicat qd idē teſtis fuiſſet

periur⁹. Non enim querimus de reducēdo relationes agri menſoris ad concordiam ad ſi. vt pbent id q in relatione vna vel altera continet. ¶ Quinimo vident plus velle doc. q qn nō eſt manifeſta p̄ietas poſſit dictū vnus z eiſdē teſtis re duci ad concordiā vt pbet. vt ptz ex no. p Bal. in. l. data opa. C. q accu. in. xvij. col. in ver. ſed hic qro actor facit. ad qd be ne facit qd no. Ex. in. l. in exercēdis. C. de fide inſtru. z bal. in. l. ſcripture. eo. ti. ſecus ſi manifeſta eſſet p̄ietas p id qd habet i leos. cum ibi no. per bar. ff. de fal. z per id qd no. per gl. z doc. in. c. in noſtra. de teſti. z vt ptz ex proſime dictis ex dicta rela tione vel relationibus contrarietas manifeſta nō eſt: nec etiā non manifeſta. z ſic dico q dicta rima relatio valet z ei ſtā dum eſt quo ad qualitatem z mēſuram petie terre in accu ſatione contente. z ſic non pōt dici quod non eſt cōtēta in di cta petia terre. xx. tornaturarum primo loco mēſurata que verba relationis iunctis verbis accuſationis manifeſte oſten dunt contrarium dum in accuſatione ponitur area vt inclufa in dicta petia terre et relatio refert ſe ad accuſationē ſpeci ſicā etiā terre in qua eſt area. ad hoc facit qd dicam. j. circa pro a bationē inſtrumenti. ¶ Nec ob. ſi diceret quod iſte teſtis non deponit quod aīdarcus non poſſedit tempore allegate ſpo liationis: ſed dicit q poſſedit vſqz ad tēpus quo fuit extractū lignū inter aīdarcū z Baldasarem quod quidem videt fuiſſe aīdarcū tempore dicte aſſerte ſpoliationis. nā videt fuiſſe de anno aīd. cccclxx. quando aīdarcus inſtituit contra dictū Balda. aliā accuſationē p dāno dato in dicta petia terre vt cōſtat ex actis. z eodez mō vident dicere alij teſtes dicti aīdarcū exami nati in prima inſtantia: ſed ad hoc reſpondeo q cum iſte teſtis dicat q iam ſunt octo anni z vltra q vidit. d. aīdarcum tene re z poſſidere ſatis eſt q iſte teſtis deponat de aliquo puncto vel tpe poſſeſſionis aīdarcū. qz pſumit aīdarcū poſtea poſſe diſſeſſe vbi nō apparebat lapſum eſſe tps decēnū: qz qui ſemel poſſedit pſumit pſeneraſſe in poſſeſſiōe vſquequo alle gat ſe poſſeſſiſſe cū retineat animo. ita communiter cōcludit in. l. ſine poſſidētis. C. de prob. z in. l. nō ignorabat. C. ad exhi bi. z notat arch. vñ. q. prima. pontifices. z in ppoſito nro not. ſpe. z Joā. an. in tit. de pet. z off. ſ. j. ver. ſi. no. etiā Doſtiē. Joā. an. z alij in. c. cum ad ſedem. de reſti. ſpolia. z domini de rora ſua conſuſione incipiente. itez ſi probeſt aliquē tenuiſſe. z Bal. in. l. ſi minorem. C. de in integ. reſti. z Bal. z Saly. in. l. non ignorabat. poſt Ex. C. ad exhiben. z in. l. indicia. C. de rei ven. ad ſi. ¶ Facit ad hoc quod no. gl. in. l. j. C. de ſeru. ſu. hoc enim preſumitur cum voluntatis mutatio nō pbetur. Len. ff. de probal. ſideicō. ſ. ſi rem. ff. de leg. ſ. l. cum hic ſtatus. ſ. j. ff. de dona. inter vir. z vxo. c. maiores. z que ibi nota. in ver. per durare. de baptiſmo. z de animo alicuius ſtatar dicto eius. c. ſignificasti. el. primo. de homici. z. c. ſi vero. de ſen. ex cōica. c. in preſentiarū. de teſti. in. ſ. alie. inſti. de actio. cum poſſeſſio reti neatur animo. l. j. C. de acqui. poſ. l. iñ. ſ. in admittenda. ff. de acqui. poſ. preſumitur q dictus aīdarcus animo perſenera uerit retinere dictam poſſeſſionem vſqz ad tempus ſpoliatio nis. ¶ Nec obſtat ſi diceret q aīdarcus nō allegauit ſe poſ ſeſſiſſe tempore ſpoliationis. z in hoc reperio factum fuiſſe maximum fundamētū in quodā cōſilio reddito in ſeſſa inſtā tia cuius copia eſt mihi trāſmiſſa: ſed cū ſupportatione mihi vī illud fundamētū nullo mō poſſe ſubſiſtere. qz ex contentis in iſta accuſatione apparet qd aīdarcus declarauit animum ſuū z ſic ſe poſſeſſiſſe tempore ſpoliationis. z dicunt preſati do cto. ſortius z ſpecialiter. d. de rota in. d. alle. z Saly. in. l. non ignorabat. z Ant. de but. in. d. c. cum ad ſedem. qz etiā ſi non allegaret ſe poſſeſſiſſe eo tempore: tñ ſi probat q ſemel poſſe dit preſumitur in dubio quod etiā poſtea poſſederit: niſi con trarium probetur per rationem ſuperius allegatā. ſ. quod nō preſumitur mutatio animi z voluntatis niſi probetur. ¶ Nec etiā ad hoc ob. ſi dicat q dict⁹ aīdarcus in capitulis ſuis pri mis pductis in cā principali capitulauit q a tpe quo emit di ctam petiam terre ipſe aīdarcus poſſedit: maxime vſqz ad tē pus z vltra quo cepta fuit lis inter ipſum aīdarcum ex vna. z dictum Balda. ex alia corā milite z officiali dānorū datorū zc. Et ſic aſſerendo ſe poſſeſſiſſe vſqz ad tēpus dicte litis mo te corā dñō milite q fuit ante tps allegate ſpoliationis videt negare ſe poſſeſſiſſe poſtea. l. imperatores. ff. de poſt. l. ſta. lib. ſ. ſtic. de leg. ſ. l. cū p̄etor. in princ. ff. de iur. z hec eſt vna ratio ni bus redditus in preſato conſi. quia ad illam faciliter rīdetur vt mihi vī. ſ. q in. d. c. non dicitur ſimpliciter q aīdarcus poſſe derat vſqz ad illud tēpus: ſed dicitur maxime z cum dictione z vltra que implicat z ampliant. l. j. ſ. j. l. maxime. ff. de col. bo. l. illud. cum gloſ. ff. ad. l. aquil. l. ſi vltra. C. de fideiuſ. l. cū vltra. C. de nō nu. pe. l. vltra. la. iñ. de teſta. z illa verba plata a mar co dñt interpretari in eius fauorē z poſtea ſim interpretatio

¶ Tēpore. ſ. con ſi. v. nu. ix. ¶ Perſeneraſſe. Ex. l. pe. C. de p̄ci long. temp. Bald. inſti. de vſu. in pnc. col. j. Pau. cōſi. l. li. h. Ant. corſ. ſi. gu. x. poſſeſſio al cia. de preſum. reg. ſ. pſum. xxi. adde mat. no. cxvñ. idē alex. l. ſi ex argēta rñs. ſ. ſi. d. edē. ale. Cor. l. h. C. de teſt. ¶ Aret. conſi. cxx.

ne de qua in cā. l. si qs intēione ambigua. ff. de iu. **C** Preter
ea illud qd qs deducit in capitulis nō videt affirmare adeo q
ex. c. dicatur resultare probatio contra eum: vt not. Joan. an.
in. c. si. de iureiuran. in. vi. in nouella. z Antonius de but. in. c.
qm. de proba. in no. in. j. col. z in. c. ex parte. de cōf. in. vi. secū
dus testis est Jac. gazoni: z iste probat de pos. a Harci: qd de
ponit q ipse z. d. Baldasal frater eius rñdebat. d. a Harco de
fructibus dicte petie terre per q probat possessio. l. titio. ff. de
sol. l. h. z vtrobqz no. Bar. C. de agri. z cē. li. xi. qui vlturas. s.
q per colonū. z ibi no. ff. de acq. pos. Nec ob. si dicere q iste te
stis nō declarat qñ rñderet de fructibz: qz dico q imo decla
rat dum super interrogatorijs eiusdem. c. deponit quod partē
fructuum dicti a Harci ad domū suam consignabat vt etiā vī
affirmare. d. Baldas. in suis positionibus dicta die. xvij. iulij
productis. **C** Nec ob. si dicere q. d. Jac. gazoni testis depo
nit super. c. iij. de pos. a Harci per verbum creditur: ergo nō p
bat. c. lris. z. c. tertio loco. de presum. qz rñdeo q testis depo
nens per verbum credo assignando tamē rationem credulita
tis concludētis per sensum corporis probat. vt no. Lxxij. z alij
in. l. testij. C. de testi. z Jo. an. in addi. Spe. de teste. s. i. ver. itē
q deposuit de credulitate. z Ant. de bu. in. c. quoties. de testi.
z Bal. in. l. siue posside. C. de pba. vñ dicit Bal. in. l. h. s. q ob
seruari. in secūda col. C. de iura. cal. q licet testis postea p ver
bū credere suo dicat id qd prius per veritatē affirmauerat p
bat talis p id q no. ibi gl. z idē dicit Bal. in. l. solū. in. viij. qd.
C. de te. z in. l. cōuētū. in. vi. col. C. de epi. z cle. cū si. **C** Pre
terea ipsemet testis refert ēt se ad alia testificata p se i alia cā
z in attestatiōe prima pbat de possessione a Harci. Clare er
go perinde est ac si in hoc iudicio deposuisset. l. si ita scripsero.
ff. de cōdi. z demō. l. asse toto. ff. de he. ist. l. q ex liberis. s. testō.
de bo. pos. fm tab. no. Bar. in. l. eos. ff. ad. l. cor. de fal. z Bal. in
l. gesta. C. de re iudi. z per eundem in. l. iureiur. z in. l. si. de test.
z Pet. de anch. in cle. j. de testibus. z Ant. de bu. l. c. cū i tua.
de tes. **C** Nec ad hoc obstat si dicere q illa petia terre de cu
ius possessione deposuit prima vice dicti testis erat alij confi
nata in capitulis ad q testis refert q sit cōfinata in ista actio
ne petia terre de qua est qd z non est pbatū de identitate cor
porum. l. pomponius scribit si frumētū. s. si. ff. de rei vendi. l. j.
z ibi no. Bartol. C. si vnus ex pluribus appel. z notat Bart.
in. l. demonstratio falsa. in fine. ff. de condi. z demō. Jo. andr.
in. c. auditis. de testi. in integ. qz rñdeo q attento q in loco
seu villa in duobus cōfinibus saltē cōcordat petia terre cō
tēta in ista accusatiōe z petia terre cōtēta in primis dictis
capitulis hoc sufficit ad pbādā idētitatē corpū nisi allegās
cōtrariū illud pbanit: vt decidit Bar. in. d. l. demonstratio fal
sa. in prin. in. viij. q. z in. l. i. in si. ff. de dot. prele. per illū text. z p
l. hac consultissima. cū ibi no. C. q testa. face. pos. no. Ang. in. l.
si in nomine. in quibusdam literis. z ibi Pau. de ca. etiam eū
refer t. C. de testamē. nā cōcordat cōfinia vie z cōfinia Fran
cisci venture. **C** Ande dicit Bartol. in. d. l. demonstratio fal
sa. in fine prin. q illa pbatio identitatis corporum requiritur
quando nomina sunt penitus separata. accedit q ipsemet te
stis dicit q in illa cā damnorum datorū ipse deposuit super
possessione eiusdem petie terre de qua in presenti accusatiō
ne in super ad abundantē cautelā in hac instantia est pbatuz
per plures testes de identitate corporis: z sic oīno cessat illa
difficultas vt patet ex his q depōit Ant. peregrini. z Pet.
bernardini. z a Michael venture. tertius est etiam testis dicti
marci Gaspar. Jo. longi q clare z aperte deponit de possessio
ne dicti a Harci vsqz in tēpus dicte litis primo mote corā of
ficiali dānorū datorū. **C** Nec ob. q nō deponit de possessio
ne tēpore spoliatiōis: qz ad hoc respondeo prout plene pu
to respondisse circa depositionē primis testis. z ēt ipse testis
refert alij de dicta possessione p dicte petie terre deposuisse in
dicta cā dānorū datorū ad quē attestatiōe se refert z illa est
pducta in qua plene z sufficiēter pbat de possessione a Harci.
z dicta relatio sufficit vt dixit circa primū testē. **C** Quartus
testis est Bardasar de salmis q deponit q a Harci p dictus
fecit pstruidomū in petia terre p tēta i accusatiōe ista an. sunt
iā septē vel circa tāq i sua petia terre. ad hoc facit. l. secū. ibi tā
q dūm gessisse. z ibi Bar. C. de acq. pos. z in. d. l. titia. ff. de sol.
C In hac vero istātia sunt alij plures testes examinati p pte
dicti marci pbanes q tpe cōtēto in. c. viderūt dictū a Harciuz
pluries accedere ad dictā terrā. nā probatur possessio etiā per
ire agere: vt inquit Bal. in. l. indicia. ad si. C. de rei ven. per no
ta. in. d. l. stipulatio ista. s. hoc quoqz. Item refert se iste testis
ad alia testificata p se in cā damnorum datorū: ibi aperte pro
bat de possessione a Harci. **C** Itē pbat ali? testis. s. Petrus
morati q deponit q vidit dictū a Harciū aī tēp? accusatiōis
laborari facere z fossata fieri facere in dicta petia terre z do

mū sup ipsa pstitui facere. z lz nō recordaret de tēpore. tñ p
batum? est per alios testes constructionis dicte dom? vt per
dictum Baldasarem. d. silaninis qui dicit q iā sunt anni se
ptē vel circa. z idē deponit Barth. lāconis vnus testis a Har
ci receptus in hac instantia de possessione a Harci etiaz pbat
a Michael venture: de eo tñ non facio magnū fundamētū. qz
non videtur deponere pro aliqua partium: qz examinatus p
parte accusati videtur deponere de possessione Bal. z sic quia
neutra parte est integer testis p ea q habet in. l. eos. z ibi bar.
ff. de falc. quod no. doc. in. c. cū in tua. z in. c. cū cām que inter
archieoiscopū. de testi. z pe. de anch. in cle. testamētij. s. test. de
testi. cū suis cōcordantijs. de possessione dicti a Harci ēt ind
pbat Dominicus Jacobus Sanini z Bartho. ganichioli: z
sic vñ a Harci hñe nonē testes p se deponētes de possessione in
ista cā accusatiōis. **C** Nūc addo ēt decimū testē. s. Frāciscuz
venture examinātū inter easdē personas sup eadē possessiōe
in accusatiōe dānorū datorū z illa pbatio facta i illa cā ad
pbādū possessionē pdest in ista. l. l. ples. C. ad. l. faui. de plagi.
z no. Bar. in. l. h. s. illo. vi bo. rap. z pbat in. l. locū. s. si qs tabu
las. z ibi no. Bart. ff. de tabu. exhiben. cū si. **C** Cōprobatur ēt
p instrumēta emptionis facte per dictū a Harciū q emit dictaz
petiā terre a dicto Balda. z fratribus tunc possidentibus et
cōstituentibus se possidere nomine dicti emptoris. z sic in eū
cōtulerūt possessionē oēm iuxta. l. q meo. in prin. cū ibi no. ff.
de acq. pos. z in. c. cū venissent. de testi. spo. q aī possiderēt di
cti fratres affirmāt in possessionibz suis z testes sui z vtriusqz
partis deponunt z p illa petia terre de qua in accusatiōe pa
tet maxime ex depositione dicti Antonij magni z Pet. bol
drini z a Michaelis venture. **C** Nec dicat de instrō cōtinentē
vnā petiā terre tornaturarū. xxi. zc. iuxta cōfines specificatos
cū alijs qbusdā petijs terre ibi positis z dicta vēditio est scā
p ptio librarū qnqz p qualibet tornatura. z dicta petia terre
de qua in accusatiōe vñ esse tornaturarū. xxx. prout apparet
in dicta vltima relatione agrimenforis: qz rñdeo q imo petia
terre de qua in dicto instrumēto z in dicta accusatiōe nō est
vltra numerū tornaturarū. xxi. ptz in prima relatione. nec ob
stat vltima relatio: qz ad eā fuit msum. s. **C** Preterea ēt da
to q dicta petia terre hñs pñes de qbus in instrō eēt torna
turarū. triginta tñ intelligit esse vēdita dicto a Harco inter di
ctos fines instrī attēto q pñentes inceperūt a corpore dicen
do. vnā petiā terre. xxi. tornaturarū z nō mēsurā: b vnde nūc
venit totū dato q pñū veniret supplēdi ad cōputū p qualis
bet tornatura ita est de mēte doctorū vt in terminis nris cla
re decidit Sal. in. l. h. C. de pñ. emp. p. l. qui fundū. s. q agrū. ff.
de pñ. empt. z b ita eē de mēte Jo. an. in add. in tit. de empt.
z vñ. s. sciēdum. ad si. z ibi ēt Spe. hoc ēt clare firmat Pau. de
ca. in. l. si seruū. s. j. ff. de act. emp. z sic mensuratio ad rē istā nō
hil facit quo ad corpus ipsius petie terre cōspe. vt ad marcū.
C Pro parte xpo dicti Balda. accusati nō extat plene pba
tum. nā p parte sua est examinatus dictus. a Michael venture
q postea pñū deposuit ad petitionē dicti a Harci examināt? z
sic nō est integer testis. vt dixi. s. p eo ēt deponit Jo. Balmi.
z and. de ligna. z perini magistri in cā principali. tñ attesta
tio delictorū And. de lig. z Perini mgi infringit iurgāter ex
eo qz Ant. de lig. deponit q tñ sunt anni. xxxv. qb? And. di
cti Balda. z postea ēt filij habitāt domū q est sup dicta pos
sessiōe seu q est descripta in accusatiōe. **C** Et tñ est pbatū q
illa fuit pñincta nō dñ sunt anni. ix. vel. x. vt ptz ex depositio
ne maxime a Hatthēi vltimi testis dicti Baldasa. z ex depositi
ōne Balda. dicti salanis z Barth. lanchioli testij recepto
rū p parte dicti a Harci. z vñ testis q in vno est piurus nō p
bat in alijs. d. c. testij. z est cōis opi. Anno. z aliorū in. c. frater
nitatis. de hereticis. z in. l. si ex falsis. C. de trāsac. z Specu. in
tit. de instr. edit. s. instrumētum. in ver. Item quid si aliqd de
suo. z Old. in cōf. suo. xxxvij. incipiente. ad primā. z Arch. in
ix. di. c. si ad sacras. alias est. c. scripturas. z Bal. in. l. fin. in. iij.
oppo. C. de edic. diui. z in. l. h. C. de fideicommiss. lib. z in rub. de
controuerfia inuestiture. z Bal. z Ang. in. l. j. s. simpliciter. de
verbo. oblig. **C** Et eodem vitio laborat Jac. pasarni z Ludo.
alius testis dicti accusati: z similiter dictus perini magni nō
probat: qz alias examinatus in dicta cā dāni dati ad instātiā
dicti a Harci deposuit de possessione dicti a Harci de qua i pñti
cā vñ attestari: dñ dicit q videbat dictū marcū yfari in dicta
petia terre. z sic apparet qd ēt in cā principali melius proba
uit de possessione dicti marci. **C** Produxit insup dict? Bal
dasar accusatus nonnullos testes in causā appellatiōis ex
quorū testō ēt nullo mō nō releuat. nā heres pasarni lz depo
nat q Baldasar post mortē pñs possiderit non deponit quo
tpe incepit possidere z videtur presumēdi esse qd potius pos
sederit noie a Harci quā noie proprio propter cōstitutionem
de quē

de qua in instrumento venditionis facte per eū a Marco. et sic ne videatur delinquere. l. merito. ff. pro socio. q. ita fuerit depositum a parte Ja galsam ff. isdicti accusati dū dicit q. ipse testis et dicit Baldasar rñdebāt de fructibus dicto a Marco. Alius testis pductus per dictū accusatōrē est Michael Petri ceraroni q. nihil pbat: q. dicit se ignorare an sit illa petia terre de qua in accusatione sit mētio et ignorat cōfines excepto vno. s. via et sic rōne incertitudinis nō pbat. l. forma. i. pn. ff. de cōsib. l. hac cōsultissima. in prin. C. q. testa. fa. pos. in nōco c. in presentia. de pba. Et eo morbo laborat rubeus quondā Jaco. de fichio alius testis dicti accusati. s. an quōdā Nicolai et nō pbat: q. dicit q. vterq. possidebat. s. a Marco et Baldasar et q. a Marco sup. eā cōstruxit dictā domū. Et propterea nescit cuius nomine Baldasar possideret. Bartholi. sancti ali testis dicti accusati dato q. aliquid deponat in fauorem dicti accusati. tñ affinis est dicti accusati, et affines sunt suspecti quēadmodū et cōsanguinei. iij. q. iij. absente. e. l. ij. et ea. cā. q. v. in. c. similiter. no. doc. in. c. cum oporteat. de accusa. et Spe. in ritu. de test. s. i. ver. generaliter. alias est in verbo sed qd si testis. Et cōstat q. testimonium cōsanguinei nō est integroz per no. in. l. ea matris. ff. de prob. et not. Bar. in. l. admonendi. in ver. venio ad tertium. ff. de iureiurā. post medium. et in. l. qui testamento. s. illo. ad finē. s. de testamētis. et Ant. de bur. in. c. si. de iureiur. Et dato et iā q. maximus quondā Matthei vltimus testis videat deponere de possessione dicti Baldasaris: tñ et ipse cū dicto Bar. fere et cū dicto Jo. et alijs nō pñt adequari aut preferri maiori numero testium et pbatōnib. dicti accusantis de quibus dixi supra que preferunt. ca. in nostra. de test. c. l. cām. de probatio. l. ob carnē. s. si. ff. de testi. Et precipue q. verosimiliter deponunt testes dicti accusantis stante dicto ti. emptionis facte per dictū a Marcum a dicto Baldasare et fratribus per id q. hñ in. d. c. l. cām. Et tñ videntur est de secundo dubio. s. an sit sufficienter probatū de spoliatio. Et cōcludo q. sic: q. hoc colligit ex responsione facta per dictū Baldasare dicto accusatori. Nam cōstet quod cū ipse accusatus esset in area dicte possessionis posita cōfinata prout in dicta accusatione vidit dictum a Marcū venire ad illā ad estimādum letamē in dicta area existens et dixit dicto Marco iniuriā et cū ei respondisset Frācis. de lauretis q. venerat cū dicto Marco: tñ dictus accusatus dicto Marco dixit et cū socijs statim largo chio non voglio che voi intrate. Et tñ dictus a Marco cū dicto Frācis. recesserunt et reuersi sunt ad ciuitatē hostie. Cū ergo nō fuerit admissus dictus a Marcus ergo per Baldasarem dñ spoliatus sua possessione. l. clā possidere. s. si. cum. l. seq. ff. de acqren. pos. et in. l. i. s. siue autē. ff. de vi et vi ar. et no. in. l. si qs in tātam. in gl. magna. C. vnde vi. vbi Bal. in. iij. col. dicit quod in tali non admissio vendicant sibi locum statuta loquentia de expulsis. bene facit. l. vim facit. ff. de vi et vi ar. et quod notanter dixit Inno. et Joan. And. in. c. subortra. de re iud. vnde sibi eundem locum vedicare debet statutum sub rubrica de pena inferentis vim in alienis reb. possessis possessione sua possessore priuatis. et l. dicat accusatus q. non erat armatus aliquo genere armorū hoc nihil ad rem q. nō requiruntur arma. l. iij. in prin. cum ibi no. ff. de vi et vi arma. Quinimo plus probatum est q. habeat arma vt pbat ser Fran. de lonzeretis: et ser Jo. an. qui etiam probat spoliationem et dictum Baldasarem non admississe dictū a Marcū cū volētē ingredi possessionē. et licet testes nesciant cōfines dicte petie terre: tñ attento q. accusatus respondeo accusationi cit q. cum dicto a Marco tempore quo ipse accusatus protulit dicta verba de quibus in sua responsione erat ser Francis. cuius qui iuerat ad estimādū dictum letamen et dicti duo testes q. fuerunt examinati in hac instantia deponunt se semel tñ inisse cū dicto a Marco ad estimādū dictū letamē ad dictā petiā terre de qua est questio. bñ facit id q. habet in ca. cum Jo. and. cū si. de fide instrumē. Nec ob. si dicat q. dicta rñ. debet acceptari: prout est. i. cū suis concor. vel qualitativis. l. publica. s. si. ff. de po. l. etia. s. si. de mino. et q. no. in. l. si quid ē. C. de exceptio. et l. ij. C. de dona. ante nup. cum si. et quod in. d. rñsione non dicit q. phibuit dictū a Marcū ne accederet ad dictā possessionē i accusatione cōtētā. s. solū dixit. statim largo chio nō voglio che voi intrati. Rñd. si Marcus vult accedere illā partē possessionis Baldasaris in qua dixit q. ipse Baldasar. existens in area posita et cōfinata: put i accusatione cōtinet dicēa dñm marcū ad illā venire ad estimādū dictū letamē i dicta area existēs dixit dicto Marco vt. s. et cū rñd. ser Frācis. q. erat cū dicto a Marco. et q. Baldasar respōdit dicto ser Frācis. et socijs statim la adrieto che non voglio che intrati. et velit dict. marc. nō acceptare dictā ptē vt petiā pdictā i q. est dicta area i accusatione cōtētā. debere eē suā. S. si velit q.

ad illā partē probare q. dicta possessio erat dicti a Marcū: seu q. possidebat ab ipso a Marco pñt hoc facere. l. aureli. s. idēz questit. et ibi no. Bar. ff. de lib. leg. et no. doc. in. c. cñ venissent. de institu. et in. c. bone. el. ij. de postu. pla. S. a Marcū pbanit q. dictā rē possidebat: ergo. et vt. s. fuit ostēsum. Nec dicat q. dictus Baldasar nō intellexit phibere ingressum possessionis in accusatione cōtētā: q. huius pñi manifeste apparet ex verbis sue rñsionis dñ dicit q. dict. Bal. erat in area in accusatione cōtētā et quo ad letamē ad q. estimādū vidit venire dictum a Marcū ad illā possessionē seu areā et postea dixit et d. Frā. et socijs. et sic letamē erat in area i accusatione cōtētā et vidit a Marcū ad illā venire et phibuit ne veniret ad estimādū letamē in sua positione nō pñt intelligi q. de alia possessione et area nisi de accusatione cōtētā. Preterea vltra cōfessionē dicti Balda. extat pbatio per dictos duos testes salte iuncta prima et scda examinatione eorū: nec dicat q. illa pbatio facta per dictū Bal. dicat esse inhibitiō et nō spoliatio per d. l. vim facit. q. hoc nō vñ bñ dictū aliquo mō: et s. d. l. i. s. in terdū. de vi et vi ar. et d. l. possidere. s. si. cū l. seq. et ibi not. in. d. l. si qs in tātā. Cū ob. d. l. vim facit. ff. de vi et vi ar. q. rñd. q. ibi nō inhibebat possessionē ingredi seu nō peccauit in non admittendo possessore ad ingrediēdū fundū: s. priorē existētē in fundū ipediebat colere fundū. secus q. eū venire ad fundum nō admittat: q. tñ priuat eū possessione. ita loquit. tex. et gl. in. d. s. q. ad nundinas. et in. d. s. siue autem. Non ob. si dicatur q. dictus a Marcus tunc q. fuit sibi inhibitiū per Baldasare. ne ingrederet fundum non fuit protestatus q. haberet animum defendendi possessionē: q. rñdeo q. eo ipso q. apparet q. accedebat ad ipsum fundum. et Baldasar qui erat in fundo inhibuit ne ingrederet: et ita non est ingressus imo inde discessit. Satis apparet de spoliatio: vt i. d. s. qui ad nundinas. et in. d. s. siue aut. nec alia protestatio requiritur: q. act. et effectus ipse declarat ac si dicerem. Preterea dicendum est q. in his que pendent ab animo standum est assertioni sue. vt l. rē nō nouā. et no. ibi Bal. C. de iudi. et no. in. d. s. alie. et in. d. c. si. de cēsi. et dixi. s. nec curo q. an postea Bal. se correxerit vel nō vt. l. q. ea mete. ff. de fur. l. pe. ff. vi bo. rap. Venio ad tertium an sit pbatū de estimatione et valore dicte petie terre. et rñdeo q. sic: q. accusat. rñdendo positionib. competenter de valore librarū centū. Duo etiam testes sunt vt frācis. agri mēsor et Balpar q. deponunt de valore librarū centum nonaginta. et l. se nō referant ad vltimū valorē. tñ Ly. in. l. vnica. in. vi. q. C. de rei vgo. ac. dixit q. si probatus est de valore vni. tpis p testes q. vult allegare mutationē valoris hz pbare saltem quando non est interuallū diuturni temporis inter vnuz tēpus et aliud. et idē est de mente Bal. in. l. i. C. de sen. que p eo q. interest. in vltima co. in x. Quero nunqd p instrumēta et c. Tempus autem diuturnum vel longum dicitur decēniū. l. si dei. s. aristo. ff. q. et a qui. no. in. l. ij. ff. si ager vect. vel emphy. pet. et in. l. i. filius. C. de peti. he. et in. l. cñ de in rē ver. ff. de vsu. ris. et in. l. i. s. q. ait. ff. de superfi. cum si. Et cōstat tñ longū tpis spatium in casu nostro non fluxisse vt ex accusatione apparet. alius est etiam testis examinatus in prima instātia. scz Michael venture q. deponit de estimatione librarū centum quinquaginta sed in hoc cōmendarē q. iudex ex suo officio se intromitteret de estimatione ad cuius officium ptinet. l. si qd ex pāphila. s. si. de le. ij. l. semp hoc interdicto. ff. q. vi aut clā. vnde dicit Bar. in. d. l. si qd ex pāphila. q. q. nō est probatū in iudicio de valore rei iudex debet ex officio suo estimare. et no. doc. in. l. v. C. de sen. q. pro eo quod interest profer. ex qbus cōcludo dictā scdam sniam nō esse iustā sed retractandā et corrigendam modo et forma que colligitur ex predictis.

Summarium.

- 1 Dictum illud est specialiter, quod a generalitate verborum est abstractum.
- 2 Testamentum secundum derogans generaliter quibuscūq. derogatorijs primi testamenti, valet.
- 4 Reuocatio generalis sufficit quando non precedit nisi vnus testamentum.
- 5 Verba quecūq. sufficiunt per que constat de animo prioris testamenti reuocandi.
- 6 Speciale et indiuiduum differunt inter se.
- 7 Clausula, non obstante, quando princeps ex certa sciētia facit, non requiritur.
- 8 Testator presumitur memor prioris testamēti et contentorū, nisi post decennium.
- 9 Iudex sequi tenetur communem opinionem.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

Consilium. CXXXIII

Reuiso themate ante posito super quo
qd iuris sit in cōsulēdo petitur.

Reuidet primo dicēdū testm̄ vltimū in quo Tho-
mas testatoris frater heres vniuersalis instituitur
est nō potuisse precedens testm̄ quouis modo tollere cū i pri-
mo testō reperiat appōita illa clausula spālis derogatoria q
si contingerit testm̄ aliud reperiri a dicto testōre factū vel fi-
nendū in quo seriose et specificē non reperiat scriptum hoc.
vz quod ipse testōr eligit et eligat cāi in suū cōmissariū ex
nunc dicit et voluit illud tale testm̄ eē nullū et inane. et illud di-
ctum precedens testm̄ ceteris pnalere voluit. et cū in scōo di-
cto testō nō reperiat scripta dicta electio cāi cōmissariū. Nec
est specialis mētio facta in secundo de pmissa clausula deroga-
toria appōita in primo ergo vī dicēdū primū testm̄ non
esse sublatū. vī. ff. de leg. iij. si quis in principio testamēti. vbi
testator spāliter dixit prioris volūtatis se penituisse et voluit
se quod legatarius plura legata accipiat ex quo textu sic sub-
tiliter ponderato videt expressum q requirant duo copula-
tiue vt fm tollat primū vz q spālī dicat qd prioris volun-
tatis penituit et qd vult q legatarius plura legata accipiat.
et sic q specificē dicat pmissum eius quod primo dixerat. **S**e-
cūdo p hoc deducit autoritas gl. in l. si mihi et tibi. §. in lega.
in verbo nō valebit. ff. de leg. i. qd dicit q non licet penitere nisi
hilominus potest penitere si exprimat qualitatem illius primi
testamenti in secundo testō. secus si exprimat nō qualitatem
illius de quo querit: nec fuerit facta mentio dicti primi testa-
mēti clausule derogatorie in eo appōite: obstat ergo pmiū
et adhuc iuribus subsistere dicit. **T**ertio per hoc adducit tex.
in aut. de testamētis imperfectis. §. si quidē. ibi hoc ipsum expō-
sum significante sub pntia testm̄. qz et si fecit quandā talē vo-
luntatē. non tamen vltius eam vult facere pondero verbū
expressum significante quod vbi in testamento secūdo requi-
ritur mentionē haberi de primo talis mentio dicit esse expressa
et spālis faciēdo mētionē in scōo testō de qualitate primi te-
stamenti. **Q**uarto pbat qz illud dicit specialiter dictum
q a generalitate xborū abstractū. ff. de iniur. Itē apud. §. hoc
dictū. ff. de leg. iij. l. v. qz. §. felicissimo. et l. i. §. dixit aliquis. et
§. vnde querit. ff. de publicia. et l. seruus vrbānus. §. si. ff. de leg.
iij. c. qui ad agēdū. de pec. in. vi. et sic est q in scōo testō clausu-
la derogatoria nō dicit specialī facta: qz nō est a gñalitate verbo-
rū abstracta vt legenti patere potest: ergo primū validum re-
maneret. d. l. si mihi et tibi. §. si. et l. si ita scriptū. de le. i. **Q**ui-
to cōfirmant pdicta: qz p testationē factā in pmo testō de-
clarauit testōr aīum et volūtātē suā decessisse in scōo testō in
eēt cāi elect? cōmissariū. lat si qs. §. pleriqz. ff. de reli. et sum.
ful. q in alie. §. si. ff. de acq. here. c. cū agnat. de elect. **E**t qd
regrat spālis reuocatio primū testi derogatoriū sequentis tes-
tūit **D**y. in. c. q semel placuit. de reg. iur. in. vi. et **L**y. in dispu-
tatione sua q incipit qd talis est pcessit dispositio sequētibz
derogatoria. et idē Archi. xij. q. ij. vltima volūtas. et Spec. in
ti. de instr. edi. §. cōpendiose. **S**z qd si in primo et seqt gl. i. d.
l. §. mihi. facit tex. in. c. ex lris. de dolo et cōtu. c. ex pte. el. j. de
offi. de leg. cū si. et t3 Bar. in. l. oēs ppli. in. q. pñ. l. ver. circa fm
qñ pcedēs statutū est derogatoriū. **E**t potissime vera sunt
ista attento q modicū interuallū psumit interuenisse inter
primū et fm testm̄: vz duorū dierū. Ex quo psumēdū est testō
re scōi testi nō fuisse oblitū de clā derogatoria i prio testō ap-
pōita cū in facto pprio nō psumat ignorantia: nisi qñ diutur-
nitas intercederit. c. ab ex cōicato. de rescrip. l. qñ. ff. ad velle.
iuncta. l. peregre. i. pñ. ff. de acq. pos. et no. **D**y. in. c. psumit. de
re. iur. in. vi. et Bar. in. l. si qs delegauerit. ff. de noua. et Bal. i.
l. i. l. xvi. col. C. de cōfess. cū si. **E**t p hoc facit tex. in. d. l. si qs
in prin. testa. §. sciēs. et c. q. d. q si ignorās fuisset testōr de his
q in prio testō disposuit nō est necessaria spālis reuocatio po-
ris voluntatis. et in hac snia vī pñse residere Bar. de Sal. i. l.
sancimus. C. de te. **E**t **S**z pmissis nō obstatibz puto indubi-
tātē pñū esse verū: vz pmiū testm̄ p fm eē sublatū. **P**ri-
mo qz stat reglā q volūtas vltima defuncti debeat seruari et
nō pma. qz ambulatoria est. l. cū hic status. ff. de donat. inter
vi. extra de celū. mis. c. cū marthe. xij. qd. ij. vltima voluntas.
Scōo qz posito q sit verū necessariā esse spālē mētionē et
reuocationē prioris testi et ei? qualitatis fieri p iura i pmissum
adducta qñ **J**ac. de bel. in aut. de test. impfec. col. viij. et **J**ac.
de are. et and. de pñis. l. d. l. si qs in prin. testa. et **L**y. in. l. sancio-
mus. C. de testa. et **J**o. an. in nouella. et post eū **J**o. de fan. et mo-
derniores et do. de sancto ge. l. c. j. de cōsti. i. vi. tenuerūt pmissum
moti p tex. principali cui sine diuinatione rñderi nō pōt: in

l. oīu. §. j. ff. de iure codi. pluribz modis rñdēdo ad tex. in. d. l.
si qs in prin. et maxime vbi testōr sibi legē nō imposuit: rat dis-
ponēdo circa solēnitatē aliq remittēdā iuris ciuilibz. hac opi-
etiā seqt **R**ozi. in aut. hoc inter liberos. de test. qñ cū talis sub-
tilitas testādi a iure cōi ducta sit publici iuris. l. testādi. C. de
test. l. iij. ff. e. ti. ergo tali solēnitati a testōre nō potuit deroga-
ri. l. ius publicū. ff. de pac. et v. l. testādi. §. ibi in. d. l. si qs tantū
mō testōr disponebat volūtātē suā circa a dēptionē legatorū
q est sibi pmissum vt ibi facta spālī mētionē de pñi volūtate
derogatoria testātis. **S**z supposito tñ vt dixi. §. q spālis
regrat reuocatio i scōo testō de prior volūtate et de clis deroga-
torijs i ea positis dicit q hoc interuenit: vt pñ dā dicit testōr
in scōo testō. cessans et reuocās oē aliud testm̄ hic retro a se
pñitū manu cuiuslibet notarij scriptū et si i eo descripta appa-
reret aliqua xba derogatoria cuiuscūqz cōtinētiē et etiā appa-
reat p aliud testm̄ pñitū ipm testōrē expedire aliqua xba leu-
aliquid aliud addere pñi. seu specificari scribi dici vī fieri ipñi
suo vltio testō quorū oīm xborū derogatoriū et cuiuslibet
alteri? poris vltie volūtatis siue reminiscat ipse testōr siue nō
apparuit se oīno penitere. **E**cce ergo q pñicta xba spālē
mētionē et reuocationē testi et clē derogatorie pbat p text. i. l.
titi. §. ff. d. l. i. post. i. pñ. vbi l3 exheredatio fieri nō iūtz deberet
vt. l. i. §. e. ti. isti. de exhe. l. i. pñ. tñ nō iūtz facta dicat si qs ita
dixerit exheredo filios meos ac si locut? fuerit p idiuindū. §.
dicēdo exheredo filiū meū titiū. sec? aut si p xbn gñale cōpre-
hēdēs nedū filios: s3 nepotes vltiores nō dicet facta nomi-
natim exheredatio: vt no. l. d. l. titius. in prin. **A**d idē. l. i.
nō iūtz. de leg. iij. et l. nō iūtz. d. cōdi. et demōstr. et l. certū. ff. si
cer. pe. **E**t ita tenuit Bar. in. d. l. si qs in prin. test. in versi.
quero qd si testōr dicat. et i ver. seq. et i versi. venio ad fm testm̄
et. et in cons. c. vñ. incip. quidā fecit testm̄. et. et Ange. et **P**aul.
de ca. in. d. l. si mihi et tibi. §. in legatis vbi vult sufficere quod
in scōo testamēto dicat cassans nūne aliud testamētū q fecit
set: etiā si ibi essent verba derogatoria suo quacūqz cōceptio-
ne. et. l3 nō fiat singularis mētio verborum derogatoriū.
Imo fortius fuit de mente gl. ibi de inente **D**y. ibi et d. c.
q semel. qd sufficiat in dicto testō reuocare primū testm̄ sim-
pliciter absq eo q fiat mētio spālis de xbis derogatorijs po-
sit in primo. **E**t existente et in terminis cōlūit. **F**ede.
de semis in pñ. suis pñlio. alij habēt pñlio. et vñ. et incipit cōsiliū
habita super casu predicto collatione cōuenienti precipue cū
dñs **J**oā. de saucto miniato. et. vbi concludit qd sufficit si in
secūdo testamēto dicat cassans oīm aliā volūtātē istius vlti-
me volūtatis derogatoria nō obstatibus quibuscūqz verbis
derogatorijs in ea positis. et si de ipsis verbis in hac secunda
ultima voluntate esset fienda mentio specialis ex forma pri-
mi testamēti. et. allegat pro hoc not. in cle. j. de deposito. ad fi.
vbi bonus tex. cū gl. **A**lias dicit ipse sequeret absurdū: nā
cū testator semp non recorder de verbis derogatorijs positis
in primo testō si dicerem? q per oīa specialis expressa mētio
debet fieri de specialibus xbis derogatorijs. p hoc tolleretur
ptās reuocandi primā volūtātē q nefas est senti re: qz nō po-
tuit sibi legē imponere a qua ei recedere nō liceat. d. l. si qs in
prin. testa. **E**t p hoc fm eū: qz idē dicimus in papa et pñcio
pe. **L**ū em scōm pñilegium nō tollat primū vt legif et no. i. c.
venies. de pñcri. et plene in. c. de rescri. nisi de primo fiat men-
tio in scōo. vt in dictis locis habet: et si diceremus quod mul-
tum specialis derogatio pñilegiū antecendentium requi-
reret iā p hoc auferret pape potestas tollendi derogatoria q
est iniquū: quomodo ergo dicemus qd sufficit generalis de-
rogatio posita in legē vel in canone: vel in alio pñilegio ad
derogādū specialibus pñilegijs quātūcūqz habentibz specia-
les clausulas derogatorias. vt pñ de elec. ca. quia sepe. in. vi. et
in. c. vt officium. §. cōcedentes. de hereti. eod. li. et in. c. alma. ad
fin. de sent. ex cōi. in. vi. et in cle. j. et in. ij. de sepult. in quibus ap-
paret nō esse necessariā derogatoriā singulārē. **A**d pñictō
rū cōfirmationē secūdo adducitur q in questione nra illud
idē cōcludit Bal. C. de leg. in. l. humanū. in penul. col. vbi fir-
mat q si testator dixit in primo testamento qd volebat illud
testamētū valere et non aliquod aliud quod postea concedere
ret: nisi in secundo testamento esset de verbo ad verbū descri-
ptum **B**ue maria. et postea est penitentia ductus facit secūdū
testm̄ cū dicit se penitere de primo testamēto tñ ibi de primis
verbis nō facit mētionē nec ponit **B**ue maria in secundo. et
dicit qd secūdu tñ valet: qz fm cum alias sequeretur ab-
surdū illud q si dictorum verborum nō recordare nō posset
mutare testm̄. q nō est dicēdū. **I**dē dixit q si testōr dixisset in
secūdo testō non obstante aliquo testamento manu alicuius
notarij qñ nō dixerit nō obstante tali testō: qz nō requirunt
xba oīa specialia dūmodo cōstet de mēte allegat **J**oā. an. ita
tenere

Specialr. j. lib.
vñ. pñ. cl. iij. nu. ij.
deci. l. actio. col. i.
C. de transac. C. de
transac.
Sublatum. j. li.
iij. cons. vñ.

tenere. l. c. i. de pñ. in. vi. i. nouel. de cui? dicto habui superius
menciónē. ¶ Sec? dicit Bal. si essent xba oīno gñalia z cōfu-
sa puta qz notari? dicat. z hoc testm̄ valere voluit aliquo nō
obstāte qz nō sufficeret qz tex. l. d. l. si qs. in pñ. reqrat xba spā-
lia: nō aut idinidua. vñ sufficit qz est specie alternatiua ad vl-
tima deroget: puta dicēdo nō obstāte aliquo testō: qz ista ver-
ba nō pñt adaptari nisi ad vnum testm̄ vcz ad illud qz imne-
diate pcedit cū si alia testamēta pcesserāt nulla essent p aliud
testm̄ subsequēs. iō cū illa verba ad vñ testm̄ referant habēt
locum verborū singulariū nedū specialiū: vt. l. j. z meli? in. l. j.
ff. de lib. z posth. benefacit no. tex. in. l. si optio. ibi ad vñ zc. ff.
de adop. leg. ¶ Et idē in effectu multū clare tenuit ipse Bal.
z Ang. in aut. hoc inter liberos. C. de test. z idē firmat Ange.
in. l. oēs. p illū tex. quē dicit meliorē de corpore iur. C. de pñc.
xxx. annorū. dicētes qz si testator in primo testō apponit clau-
sulam derogatoriā sequentis testamēti z in sequenti testa-
mento dixit nō obstāte aliquo testamento per me facto. etiā
si de eo deberet fieri specialis. zc. Nam perinde est ac si in secun-
do testamento posuisset expresse z nominatim tenorez primi
testamēti ita dicunt esse casum ibi tanq̄ si p. l. spāliter. zc. gl.
z ita dicit sepius vidisse de facto: sed ita est qd testōr pdictus
in qōne nostra in secundo testamento verba pdicta posuit: vt
in themate patet: ergo idē iuris esset dicēdum: imo forti? di-
cit Bar. in. d. l. si qs in prin. testi. qz quādo pcessit vñ testm̄
tñ prout in casu nostro: put i themate pñponit qz tñc suf-
ficat generalis renocatio prioris testamēti: et nō facta mētio
nē de clausulis derogatorijs: qz cū nō possint referri verba te-
statoris in secundo testamēto: nisi ad illud testm̄ vnicū qz pces-
sit. talia verba habent vim specialium. vt. l. j. ff. de lib. z posth.
benefacit. l. fundus qui locatus. ff. de fun. instru. ¶ Accedat
vltra pdicta qz Ang. in ha: eadē questione facti cōsultuit pñ.
ccclv. incipien. quedam domina vanna. vbi cōcludit qz si testa-
tor in primo testō dicat qz si ipsum cōtingeret in futurū aliud
testm̄ facere qd illud nō facit voluntarie sed coacte z tremore
duct? z qz ex nūc dicit illud fm̄ testm̄ nolle valere aliquo mō
nisi in scōo testō de xbo ad xbu fieret spālis mētio pmi testa-
mēti vñ nisi in secundo testō scripta reperiant hec verba confi-
temini domino qm̄ bonus. zc. postea testator intra triennium
fecit fm̄ testm̄ in quo aliū hñdē instituit cassans oē aliō testa-
mēti p eū hactenus factum z dicens qz si in aliquo testamen-
to prius per eū facto manu cuiusdam notarij reperiret aliqz
verbū derogatoriū propter qd non valeret ab eo recedere vo-
luit oia bona puenire in hūc heredē in scōo testō descriptum
z qd certe lz in scōo testō nō sint aliter descripta illa de quib?
in primo testō facta fuit mētio: tñ satis itelligit pño testō de
rogatū z fm̄ valere: z dicit considerāda eē verba. d. l. si quis. in
prin. qz sunt vcz qz testator spāliter dicat se prioris voluntatis
penituisse. z qz qs illud dī spāliter pferre qñ p verba specifica:
vel ēt non specifica. sed etiam per relationes ad aliud vel per
expressionē alicuius qualitatis: vel circūstantiarū possumus
reddi certi quid voluerit enunciās. vt. l. stipulationū quedam.
ff. de ver. obl. z l. nominatim. s. allegata. ¶ Pro hoc adducit
gl. singularē quā nullus allegat fm̄ eū in autē. de non alienā.
in. s. nequaq̄. alias est in. s. si vero in testō. in versi. firmet. colla.
j. ¶ Pro hoc adducit. d. l. omnes. C. de prescr. xxx. an. ad idē
adducit cle. appellati. cū ibi nota. de ap. vbi dī quis sigillatim
z nominatim exprimere causas grauaminis: licet nō verborū
pñlationes sed per sensus vel per relationē ad aliud exprima-
tur: z ipsemet Ange. hoc dicit in. l. vbi autem. s. illud dubita-
tionem. de verbo. obl. Bald. in. l. mino. C. de his qui. vt indig.
z l. eos. s. si autem. C. de appella. z in. l. edita. in. xix. colū. C. de
eden. z in. l. pretor. in prin. ff. de ope. no. nun. ¶ Pro hoc ēt se-
cundum eum faciūt oēs gl. dicentes qz vbi imperator contra
legē scribit ēt eo casu quo in. l. erat expressum nō valere rescri-
ptū in pñm impetratū. sufficiat dicere nō obstāte. l. aliqua
nec de derogatione vel renocatione speciali illius. l. est necesse
facere mentionē. licet tutius sit ēt de. l. specialē facere mentio-
nem. allegat gl. ita tenentē in. l. j. in verbo rescripti. C. d. natu.
libe. z in aut. de nō alienā. in. s. ad hoc aut. z tabellionē in ver-
bo participās. col. j. z ambe dicte gl. fundant se p dictā. l. si qs
in prin. testamēti. z sic itelligūt illā. l. etiā si nō sint verba pro-
nūciatiōe specifica: lz tutior sit singularis expñsio. z ita loqui
tur gl. in aut. de testa. imperfec. z vbi tractaret de graui preiu-
dicio tertij reqr. ref singularis expñsio. z ita itelligit glo. i. l.
cās. de traslac. quā ad hoc reputat notādā. ¶ Et idē videmus
qz in actibus in quibus de graui preiudicio tractat non sub
verborū pñdicio: lz signāter dī de spāli mādato pñtare vt i ma-
trimonio. c. si. de pecu. in. vi. z qd no. eo. tit. in. c. ad agendū. z in
cle. nō pñt. de proc. facit. l. illud. s. illo. cū seq. ff. de mino. ¶ An
cū in pñposito nō agat de aliquo pñdicio: sed solius testato-

ris dicit Ange. abunde cōstare de voluntate pñia primi testa-
mēti qz dictū fm̄ testm̄ in quo tpe testōr oī testō qd fecisset de-
rogauit in quo esset appōita clausula aliqua derogatoriā: qz
fm̄ eū nō pñt fieri ad aliud testm̄ relatio quā ad illud ex quo
nullū aliud cōdidit habens clausulā derogatoriā. ¶ Et ita
dicit se itelligere qd no. Bar. in. d. l. si quis in prin. z Jo. an.
in. d. c. nouella. i. si. vbi decidēdo dicit qz p quecūqz xba ēt ge-
neralia cōstare possit de mēte testātis qz priori testō derogare
voluerit primū testm̄ tollit: z sic itellerit Jo. an. ibi dictā. l. si
qs in pñ. qz reputat Ang. valō no. ¶ Et hūc snie dī Ang. se
accedere tāq̄ egori z veriori cū p eā obleruent deficiētū volū-
tates. ¶ Et bñ faciūt ad cōfirmationē pñdictorū qd no. Bart.
z Bal. i. l. j. si. ff. si qs i ius vo. nō ierit. vbi dicit qz spālis re-
nūciatio pñuilegij dī si quis renūciat oī pñuilegio fori sibi
cōpetēti. z ista sufficit: nō aut reqrīt renūciatio singularis: pu-
ta renūcio pñuilegio mibi vt scholari cōpetēti p aut. habita.
z hoc per id qz legiū z no. in. l. si. C. qz cū eo. nā differunt aliqz
spālī fieri. z aliqz singulariter fieri. ¶ Ad qd faciūt no. p glo.
z do. in. l. j. z si qs. ff. si qs cau. z ibi plene p Bal. faciētē dñam
inter spāle z indiuiduū vbi appareat qz qs dī spālīter obliga-
tus ad casus fortuitos si dixit suscipio in me periculū casuum
fortuitorū lz casus fortuitos nō enumeret. z idē Bar. z doc. in
l. filius. ff. de do. inter vir. z in. l. si qs mibi bona. s. nullā. ff. de
acq. he. z in simili qz no. Bar. z doc. in. l. si. C. si ius vel vti. pu.
Bar. in extrauag. ad repri. in verbo nō obstantibus. p d. Ant.
z do. in. c. qz in ecclesiariū. de cōsti. z in. c. nōnulli. de resc. cū cōco.
no. p Bal. in. l. edita. in. xviii. col. in ver. mō videam? p qz intel-
ligitur. zc. C. de eden. cū si. in qb? oib? locis manifeste p diuersa
exēpla tradit qd vbi reqrīt aliqd spālī nō opz illud singula-
riter vl p indiuiduū fieri. ¶ An in pñposito si diceremus neces-
sarium fuisse testōri pdictā renocationē dicti primi testamēti
iserere i scōo testō: z istud vltimū testm̄ preualere vult: non ob-
stāte qz in primo testamēto disponit hoc vltimūz nollet
nisi in eo casu elegisset in cōmissariū: z certe hoc nō dicit spā-
le clausule derogatoriē: lz singularis z indiuidua s. l. si qs. in
prin. vbi specialī. zc. d. l. j. ¶ Et ex predictis ptz verā z cōem-
esse sniam qd dictū primū testm̄ sit per s3 oīno sublatū. ¶ Ad
ob. in pñm adducta ad qz z maxime ad dictā. l. si qs in prin.
rñderi posset. ¶ Et primo tenendo opi. Jaco. de bel. Jaco. de
are. An. de pñs. Jo. an. z aliorū de qb? s. fecit mētionē tenen-
tiū qz ēt si in tali scōo testō nulla fuit facta spālis mētio z re-
uocatio primi testi z ei? qualitatis: tñ ei fuit pmi sublatū: ma-
xie. p. d. l. diu. s. lz. de iure codi. z rñdebat ad. l. si qs i prin. z d.
l. si mibi z tibi. s. in legatis. qz illa iura loq̄bant circa adēptio-
nē legatorū qz adēptio mere pñstit in volūtate testatoris: nos
nō loquimur qñ p sua dispositione in effectu derogabat solen-
nitati testādi qz ē de iure publico. z iō eā tollere nō poterat. ar.
testādi cū si. ff. de te. z digi. s. rñ. ad. d. l. si qs. in pñ. ¶ Tenendo
opi. aliorū qz reqrāt spālis renocatio testi z cle derogatoriē. qz
dico qz illa duo qz copulatiue vñ requirere ille tex. vcz qz testōr
spālī dicat poris volūtatis se penituisse. z qz vult qz legatari?
plura legata accipiat: z sic spālīter pñm dicat ei? qz in pmo di-
xerat fuerūt hic obseruata p testōrē nñm in hoc scōo testō: nā
spālīter apparet eū penituisse poris volūtatis cū expñse cassa-
uit z irritauit oē aliud testm̄ pcedēs. ¶ Itē pñt rñderi: qz ibi iō
necesse erat dicere qz legatario bis deberet: qz tñ ibi testōr di-
xit se penituisse poris volūtatis i qz dicebat si cui bis lega nero
semel deberi volo nec legatariū plura legata accipere. nā ni-
hil habuisset legatari? z sic nec semel cū testōr dixerit se peni-
tuisse prioris volūtatis: p cōsequēs inferebat qz cū legata se-
mel nō deberent. si nō semel: ergo nec bis deberi poterant. l. j.
s. si stipulati. de ver. obl. l. cū furti. ff. de i. lit. iur. l. idē pferre. s.
si plures. ff. de arbi. z hoc no. qz est nouū z subtilē: hoc vlti-
mū testamētum voluit ceteris testamētis a se cōdi. preualere.
Itē spālīter dixit cōtrariū qz in primo testō se cōsuerat dicens
aliud testamētū p se cōditū esse nullū: nisi i eo seriose z specifi-
ce reperiat legisse cāiū cōmissariū: sed cū in secundo testamento
spālīter dixerint qd ēt si appareret p aliud testamētū cōditū
p ipm̄ debere aliqd specificari in hoc vltimo testō illorū oīm
verborū cuiuscūqz poris volūtatis dī se penituisse velle secun-
dō testm̄ ceteris pualere: certe p ista verba dī specialīter peni-
tuisse z cōtrariū dixisse eius qz primo dixerat z probat in. l. tis-
tius. in prin. ff. de lib. z posth. cū alijs. iuribus z rōnib? s. alle.
¶ Et nedū spālīter dicit facta mētio cōtentorū in. d. testō pri-
mo s3 ēt indiuidualr ad ipm̄ testm̄ pñm z imediate pcedens
referatur dicta xba nec ad aliud referri possent: vt colligit ex
themate z pbat p. d. l. j. de li. z posth. z ita etiā soluit z respon-
det Bar. in. d. l. si qs in prin. qz fuit autor dicte inductionis ad
illū tex. licet Sal. in. d. l. sancim? videat illā tanq̄ nouā indu-
ctionē approbare nulla facta mētiōe Bar. ¶ Et ad pñdictorū

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

cōfirmationē bene facit: qz licet tex. d. l. si quis i pñ. dicat q re
quirat testōrē in scōo testō specificē dicere pñi ei? q i primo
testō dixerat: tñ satis est qd testōrē specificē in secūdo testamen
to pñi dicat vel eqpollens faciat: put in casu nro factum est
z negari nō pōt: vt ptz ex verbis derogatiōis z renocationis
apposite in scōo testō. cū satis sit dispōni. l. satisfieri p equipol
lēs. vt est gl. no. i. l. hac cōsultissima. in verbo iudicio. C. q test.
sa. pos. z no. Bald. in. l. i. ff. de libe. z posthu. z no. Jaco. butr. z
Bal. in. aut. si oēs. C. vt se ab hereditate absti. cū si. z ita et in
telligit gl. in. d. l. si mibi z tibi. s. in legatis. z l. pe. z pariter tñ
de ad tex. in. s. z si quidez. in. aut. de testa. imperfec. viij. colla.
qz ille tex. etiā intelligit eo mō quo loquit. d. l. si qs. i prin. vcz
qd expresse fiat renocatio prioris testamenti. z qd dicat illud
se velle mutare: vt ibi no. in. gl. q oia hic expresse facta sunt vt
in themate euidenter appet. z supi? est discursum. ¶ Quinimo
in casu. d. s. z si quidē. est speciale fauore liberozū in testamēto
primo cōdito inter liberos. z iō dicit gl. nota. in. d. s. et qdē.
quā ibi sequit Ang. q si in scōo testō eēt instituti liberi sicut
in primo z nō extranei q talis derogatio specialis testamēti
nō esset necessaria qd ē tenuit Bal. z Salyc. in. aut. hoc inter
liberos. C. de test. ¶ Omitto rñdere ad quartū z quintū arg.
in pñi: qz nō opz ex quo q. s. aperte demonstratū ē spāle imo
singularē factā fuisse renocationē prioris testamēti. z omniū
cōtentozū in eo: z fact? fuit actus directo pñi protestationi
posite i primo testō. Ex quo sequit qd prima ptestatio tollit
in. c. cū. ff. ferrariē. z ibi p docto. de cōsti. z probat in. d. l. si qs
in prin. ¶ Ultimo nō obstat qd dicebat secūdu Salyc. in casu
nostro esse omnino opportunum specificari z mētionem fieri
de cla derogatoria appposita in primo testamento attento qd
intercessit inter primū testm z secundum. xx. dierū interuallū
z non plus ex qua vicinitate actus presumi dz testōrē nō fuis
se oblitū de dicta clausula derogatoria appposita in pño testō:
z hoc maxime per tex. in. l. si quis in prin. testamenti. ibi sciēs
zc. qz respōdeo q posito pro constanti hoc in casu testōrē nō
presumit fuisse oblitū de dicta clausula derogatoria. primo q
satisfactū fuit. l. per testōrē in secundo testamēto in quo spe
cifice z etiam per indiuiduū reuocauit primū testm z oia in eo
contēta illa nominatim derogādo: z satis opportune añ di
ctum est. ¶ Imo puto fortius dici posse q aliquo casu de iu
re indiuiduo z singularis renocatio prioris testamenti z con
tentozū in eo nō sit necessaria in eo testōrē. qz l. presumeret me
morē esse testōrē cōtētozū i primo testō. ¶ Et hoc fuit expres
se de mente Bal. in. aut. hoc inter liberos. C. de testa. ibi dum
allegat. cab ex cōicato. de rescrip. z de mēte Joā. and. in. c. j. de
cōcess. preben. in. vi. in nouella. ¶ Probatur autoritate gl. in
l. si. C. si contrarius vel vti. publicā. z gl. in. c. porrecta. in fine.
de pñr. vti. vel inuti. Et in. c. ex parte. de offi. delega. in. vi. pro
hoc glo. z ibi Bal. in. l. res. C. de appella. in. princ. z glo. in. c. ad
hec. in. fin. gl. magne. de rescriptis. in. vi. z in cle. z si principalis.
eo. ti. z Bal. in. pñdijis feudozū. z. c. naturalis. si de feu. fue. cō
tro. inter do. z agna. z in. l. si. C. sen. rescindi nō posse. cū ibi no.
per do. z l. pluribus. ff. de acceptilationibus. † qui voluerunt
q qñ princeps ex certa sciētia cōtra aliquā. l. vel priuilegium
disponat: tñ nō requirit cla nō obstante: a secus si nō ex certa
scia cōfirmatur p tex. hoc bene probantē in. l. sicut certū. C. de
testa. mili. vbi miles sciēs se filiū habere si aliū instituat extra
neū videf expresse ex heredare filiū suum: secus si ignorabat f
liū hñe ad id. l. idē Alpiā. s. si. z q ibi no. doc. ff. de admi. tr.
vbi tutor absoluet a tutela ex mēte imperatoris: si imperator
sciēs eū esse tutorē dat ei licentiā transferēdi alio domicilium
secus si ignorans imperator hoc fecisset. ¶ Nec obstat tex. i. d.
l. si quis in princip. ibi sciēs. zc. qz dico q tanto fortius illad
requirat in ignorāte per iura z per rationes allegatas. ¶ Et
qd hec opi. Salyc. non sit vera vltra pñdicta pbat. nā vult ipse
qd in testōrē sciēte requirat singularis z indiuidua renocatio.
nō aut sit necessaria in ignorāte: tñ dico q in facto proprio
plumit sepi testatorē habere scientiā prioris testamenti z cō
tentozū in eo. cab ex cōmunicato. de rescri. l. q. ad velle. nisi
factum pprium esset de longinquo vel diuturno vt legitur z
no. in. l. si id q in pñ. z in. l. si iō. s. si forte. z ibi Bar. z doc. ff. de
acqui. pos. z in. l. furtum. s. j. vbi no. ff. de vsuris. z glo. z doct. z
maxime Bal. in. l. j. C. de seruīs fugi. z est gl. i. l. licet. C. de acq.
pos. q diuturnū z lōginquū tps interpretat per decēniū. vt. l.
fideicō. s. aristo. de acq. pos. z no. i. l. si ag. emp. peta. z i. l. j. C.
vbi cā status. z in. l. j. s. q autē. de superficie. z gl. d. l. j. in fin. C.
de acqui. pos. que hoc expresse dicit in pposito. sed post dictū
lōgum tps. Ex quo presumitur esse immemor cōtentozū in
primo testamento. dico q nulla requirit tñc clausula deroga
toria neqz gñalis neqz specialis. qz secundum testm cōditum
post decēniū a die facti primi testamenti sine aliqua reuoca

tione prioris testamēti in quo etiam est clausula derogatoria
tollit ipsum primū. ita valde nota. dixit Bald. in. l. sancimus.
p illū tex. C. de testa. ¶ Ergo seq? necessario q dicta dñ tra
dita p Salyc. inter testatorē ignorantem z scientem nō proce
dit. z ita Ang. in dicto suo pñ hoc expresse vult: qz in casu luo
lapium erat tps triēniū tñ: z ad hoc non integrū quo tpe pre
sumit testōrē habere memoriā facti precedentis: scz eozū q di
sponit in primo testō cum obliuio inducat tñ per decēniū
vt dixi. s. proxime: z tñ Ang. dixit q non requirit singularis
derogatio p superius dicta. ideo testator in secūdo testō pre
dicto hāc ambiguitatē remouit dū dixit siue prioris volunta
tis reminisceret siue non q volebat primū testm cū clis dero
gatorijs in eo appositis esse sublatū. vt ptz in themate. ¶ Et
pro hoc qz presumit qd ipse testator in scōo testō mortis cogi
tatione turbatus non semper hz in memoria oia q etiā ipe de
proximo egerat in cōdendo primum testamentū in. l. hac con
sultissima. ibi at cū humana. zc. z q ibi no. ipse Salyc. C. qui
testa. fac. pos. z in. s. illud. z in. aut. de trien. z semis. colla. iij. ita
qd est bona ratio dicere q semp testator in secundo testō plu
matur habere memoriā eozū q gessit in primo. ¶ Et ex pres
dictis ptz euidenter quando ista noua opi. d. Bart. z Salyc. s
oium opi. z sepe fuit sui moris fore vt daret materiā subtilius
inuestigandi scholaribus nō pōt quoquo modo sustineri. † z
iō tenetur index sequi cōem opi. non aut singularē opi. vnus
doct. sequi debet vt no. Jo. an. in. c. j. de consti. z Joā. de imol.
in. c. cupientes. de elec. li. vi. z no. Bar. z Bal. in. l. si. C. de pen.
iu. q male. z Bal. in. c. j. s. iudices. de pace iura. fir. imo plūmif
pp imperitiā iudicare q iheret singulari z peregrine opi. vni?
doc. relicta cōi opi. l. j. ibi sane. zc. z ibi no. Bal. ff. de off. qst. ex
qb? pcludo absqz dubio dictū testm p fin eēt sublatū i totū.

Summarium.

- 1 Snum an liceat furtiue recuperare.
- 2 Domestica furti non puniuntur.
- 3 Occasiones que excludant furtum vel rapinam.
- 4 Statutum de fure seruo non habet locum in femina.
- 5 Ad masculinum non concipit femininum in materia differenti.

Consilium. CXXXV.

Ircaprimum

dubiū dz p parte dñi Beneuenuate non cō
mississe aliquod delictum accipiendo dictos duca
tos dicti Frāncisci eo absente z ignorāte qz in pro
cessu pbatū est ipam pecuniā fuisse z esse acceptam p sua mer
cedē: qz ipsa stetit p. xij. annos p pedissequa dicti Frānci. z ei
nō soluerat z sepius petijt ab ipso vt ei solueret qz marit? in?
nō videbat eā libenter qz nō dederat dotē z plus ē cognoue
rat ipse Frāc. eā carnaliter ita vt ex eo pregnans facta fuerat
nec vnquā dedit nisi verba. ¶ Et ideo videbatur eam potuiss
se subtrahere a dicto pecunias predictas: ex quo aliter debitū
suum cōsequi non poterat credens id sibi licere. z sic dicitur in
sacra pagina de iudeis qñ aufugerūt de bucca pharaōis ab
straxerūt ppria autoritate vasa argentea. Et theologi dicūt
vt referūt aduocati. d. Beneuenuate q nō cōmulerūt furtū nec
pcm qz laborauerūt p multa tpa seruiērātqz ipñ pharaoni et
pro sua mercede potuerunt sua autoritate eo mō sibi satisfacere.
Itē ad hoc optime. xxij. q. ij. dñs noster. z qd idez dicit ar
chi. q elegāter vult q vniciqz q nō pñt hñe rē suā licitū ē bel
lū indicere p recuperanda re sua z ēt furtiue p illū tex. z ita t3
¶ Imo. in. c. olim. de resti. spo. el. j. quem sequit dñs Anto. de
butri. z Flor. in. l. itaqz. ff. ad. l. aquilam. ¶ Imo plus dicit
¶ Imo. in. d. c. olim. vbi nō possum recuperare rem meam poi
iū equialētē furtiue accipere p. d. c. dñs noster. z hoc sequi
tur ibi. d. an. z flo. in. d. l. itaqz. qui dicit hoc esse mirabile imo
plus videf dicere q si mors sequeretur ex quo nō intendit ad
hoc nō efficiet irregularis. ¶ Et hoc debet itelligi z si posset
habere copiam iudicis vel superioris vt propria autoritate rē
suam vel equialētē accipere liceat dñmodo ex tali furto nec
malū nec scādalum valeat generari vel propter vgorē vel pro
pter familiarē vel quēcunqz qz tunc deberet rē in pristinū sta
tutū restituere: ita tenuit Paul. de cast. in. cōsi. suo. cccxcij.
lib. j. in. princ. z hoc consilium vidi sepius dari a theologis.
¶ Et iō vñ ex quo. d. B. erat creditrig. d. Frāc. p dote sua siue
p mercede. xij. annozū. itē ppter stuprum cōmissum per Frāc.
ex quo ipsa grauida effecta est. ex quo solo de iure tenebatur
ipsam dotare iuxta. c. j. cum ibi not. extra de adult. z ea mari
tata nō potuerit habere debitum suū. a. d. Fran. sepius inter
pellato

¶ Non obstat. imo requirit si. d. l. hz derogatoriā vt p Bar. c. i. per quos fiat inuesti. in si. princ. in vñb. feu. Oldra. consil. cccxxvj. cum seq. Bal. Alcia. l. cau. las. C. de transac. ¶ Dictos. s. xli. vt pleni? Lepol. qui sup eodē the mate cōsultit iter cōsi. cri. cōsi. xxvj. ¶ Imo. Pau. s. a cccxcij. princ. li. j. Bal. Anch. ei q iurat colū. ix. C. d bonis aucto. ind. possiden. Bal. l. j. col. iij. C. de testa. Hyppol. ad Bar. si. sing. c. lxxvj. ad si. Hyero. cano. l. ij. nu. ccvi. ff. d orig. iur. Aret. rub. pñ. xij. co. ij. Cla. ver. 8 furtum. s. xli. C. d rad. de sum. de cō tract. q. xxij. cō clu. ij. z. q. xli. Jaco. almin. post pa lu. gabriel. z alios in. iij. sen. di. xv. q. ij. quozū tñ dicta vt hic recte ait ale xan. non sunt tu ta. adde in. lib. iij. cōsi. cccxvj. num. viij. ~~alici~~

pellatio qui solū dabat xba videt qd furtive potuerit dictas pecunias accipere et postq cognouit scandalum oriri posse qz d. Francisc. inculpabat etiā zachariā eius maritū q non erat in culpa restituit dictā pecuniā videtur q nō deliquit: qz vsa est cōsilio. l. seu. Inn. pap. ergo non vī fuisse delictum saltē punibile: qz qd fit lege pmittēte penā non meret. l. gracchus. C. de adulter. ac ēt qd nō debet legis autoritate decipi. Et lz p dīcta vera ē videant tū in casu nro credo q ipsa Būenuta de liquerit: nā nō est dubiū q in ciuitate Bizie q est ciuitas insignis i qua habetur copia pretoris et iudiciū et peritissimorū viroꝝ iuxta. c. statutū. cū ibi nota. de rescrip. li. vi. potuisset ipsa Būenuta ius suū conseq et pbare de iurib⁹ suis. Nec ei obstat poterat aliqua violētia. l. nō est verosimile. in prin. ff. qd met. cau. et iō debebat pretorē vel aliū iudicem adire nec ius sibi propria autoritate dicere: qz illud est regulariter prohibitū. vt. l. extat. vbi est casus notabilis pro questione nostra. ff. qd metus cā. in. l. pen. et fina. ff. ad. l. iulīa de vi. pri. vbi etiam videt casus zc. hoc facit. l. si quis in tantam. C. vnde vi. et insti. vi bono. rap. s. i. cum simi. Item reperimus certos casus in quibus licet ppria autoritate ius sibi dicere qui no. in Spec. de aduo. s. i. ver. qui vult ppria autoritate et p gl. et doc. in. l. extat per Bal. in. c. i. s. i. in princip. de pace iura nī. sed iste casus nō cōnumeratur inter istos ergo ex ar. gl. no. insti. de actio. s. actionū. Imo videt q contrariū sit verius p no. p Anno. et doc. in. c. vt pterite. et in. c. querelā. extra de elec. in qui. habet q nō est licitum sibi ius dicere ppria autoritate. Pro hoc allego gl. ordinariā. j. distin. c. ius naturale. que vult q tūc de mum potest quis ius dicere ppria autoritate vnde alio modo nō pōt qz ius suū cōsequi per iudicē. xxiiij. q. ij. c. i. et l. ait p. tor. s. si creditore. ff. de his que in frau. credi. Nec vī obstat id qd dicitur de iudiciis qz intelligitur q nō potest haberi copia iudicis per p dīcta. nec obstat qd singulariter no. Anno. in. d. c. olim. el. j. quia licet illud dictum sit periculosum vcz qd propria autoritate potest quis rē etiā equiualetem furtive accipere vbi non possit haberi copia iudicis vel superioris dum tū nō possit gnari scādalum. nec vñq tale cōsiliū dare vellem. Tū posito q sit verū in casu nostro potest facere in cōtrariū. qz dicta Būenuta potuit cogitare q ex dicta subtractio ne oriret scādalu sicut ortum est: qz dictus Franc. inculpabat zachariā eius maritū: et potuisset etiam alius de familia facilliter inculpāre: et ideo nō fuit licitum dictam pecuniā subtrahere maxime cū fractura cophani ex quo fracto de necessitate debuisset aliquē inculpāre et scādalu facere. Et iō concludo q illa subtractio cōtinet in se delictū qd sentit Anno. in dicto. c. olim. vbi etiā in casu quo propria autoritate licitū est accipere vbi scandalum non generet appellat furtum dū dicit dūmō ex tali furto nec malū nec scādalum oriat et pbat in d. l. extat. qd me. cā. et in. l. pe. et si. ff. ad. l. iul. de vi priua. vbi. d. l. pe. elegāter dicit q verecūdie nec dignitati nec pietati conuenit quicq nō iure facere hoc etiā possum ex culpa. ideo nō faciendū nec tolerādum. ar. l. exemplo. C. de prob. cū si. Et Circa fm an tale delictū aliqua pena puniri debeat et videt q nō: qz d. be. erat domestica. d. s. vt dicūt testes: ergo si fecisset furtū tū non teneretur actione furti. l. respiciendū. s. furta domestica. ff. de penis. Ij breuiter ego teneo q tale delictum est punibile iuxta. l. extat. cū ibi no. qd me. cau. et l. pen. et si. p. allegata. et si esset furtum de quo dicit i scōo dubio puniri deberet pena furti: qz. d. b. nō erat mere domestica ex quo non habitabat cū s. nec erat ei⁹ pedisse qua. vt habet in. d. s. furta domestica. et l. p. senti. s. sane. et in glo. et doc. C. de his q ad ecc. cōf. et insti. s. testa. s. et si fili⁹. p gl. et doct. et p glo. et cano. in. c. in lris. extra de testi. cū simi. Nec obst. qd ipsa habitabat in parte inferiori dom⁹. d. s. qz ex quo nō habitabat expēsis frā. Ij pprijs: nec pro ei⁹ seruitio cēlet inhabitasse potius in aliena domo. arg. l. si quis duas. s. si qd partē. ff. cōia predi. vbi dicit qd alia domus dicit interiecto pariete. et no. in. l. qd in rerum. s. si. de leg. j. Preterea etiā si fuisset domestica puniret et furti pena si furtum esset: qz hmoi furtum non est leue imo magnū. ex quo fm formā statuti ēt pro minori qd deberet furca suspendi: nā d. s. furta domestica. loquit de leniori furto scz. modico. vt ibi p. ergo si sunt maiora punienda sunt hmoi furta. vt ibi not. Circa tertiu et vltimū qua pena puniri debeat. d. b. est pri⁹ cōsiderādū qd delictū est istud ex quo facillime intelliget qua pena puniet. Et vī q. d. b. furtū cōmiserit qz in eo videtur cōtineri oia que in diffinitione furti cōtinentur. et sic diffinitio vī cōuertit cū suo diffinito. l. i. s. dolū. et ibi not. ff. de dolo. et no. gl. in rub. extra de sum. tri. et fide ca. Qd aut oia cōcurrant p. ex diffinitioe furti. vt. l. i. s. furtū. ff. de fur. et inst. de ob. que ex delict. nas. s. i. et ibi not. in casu nostro fuit cōtatio rei aliene inuito dño p. l. q vas. s. vetare. ff. d. fur. Hoc ēt appet qz ipe

facit dare querelā. d. iudici maleficioꝝ cōtra. d. b. qd pfecto nō fecisset si voluntate eius ēt tacta facta fuisset. quia sequentia declarant precedētia. l. si seruus plurium. s. si. de leg. j. Itē fraudulosa: qz fuit clā. ar. l. nō existimo. de admi. tu. et ar. c. cōsultuit. cū gl. in ver. clā. extra de offi. dele. et p hoc facit qz q aliqd clam facit presumit fur: vt no. Pau. de cast. in. l. in ciuile. ff. de fur. et pro hoc gl. in. l. qui intra. C. de incest. nup. et i. l. j. C. de interdic. mat. cū si. Itē qd fuerit lucrosa et aio lucrādi subtrahit videt probari: quia postq hoc fuit detectum ipsa aufugit de domo et negauit rapuisse dictam pecuniā. et in iud. circa hoc varie locuta fuit. Et Sz his nō obstat. teneo q imo istd nō fuerit furtū dupli cōrone. Prima est qz hoc vī fecisse pncipaliter qz erat creditrix ipsius. s. in tanta quātitate et maiore attento itupro commisso p ipsum cū ipsa. vt apparet ex attestacionibus cōiuncto. c. j. cū ibi no. extra de adulte. et qz steterat quibusdā annis maritata sine dote ppter quā nō libenter videbat a marito suo iuxta. l. si. C. ad velleia. et in aut. de nup. s. si qd em duxerit. col. vij. cū si. et quotidie a suo marito increpabat qd iret sine dote. nam cuz ipsa sit satis de bona familia et fideliter p. xij. annos seruerit. d. Francisco etiā gubernando pecunias suas vt apparet ex pcessu presumēdū est bñ de ipsa iuxta. l. q si nollit. s. si mancipiū. cū his q ibi no. et maxime per me. ff. de edil. edic. Et ideo illud qd fecit subastente casu de debiti nō soluti in dubio psumēdum est q dictam pecuniā acceperit cā sibi satisfaciēdi put ipsa i iudicio dixit et psertim cū ex attestacionibus appareat q ipse Franc. et ei⁹ mī cōque rēte ipsa Būenuta q sibi nō satisfaciebat ipe dicebat capias et tibi soluas Ij hmoi verba intelligi debeant tanq verba gñalia q nō sunt obligatoria. vt est gl. in. l. j. C. in qb⁹ causis color. ni. lib. xj. et habet in. c. cum venisset. extra de instit. et in. l. obligationū substantia. de actio. et obliga. et per Ludouic. Rom. in rub. ff. de arbi. in. ij. col. vel qd saltem intelligi debeant ciuili mō sed nō frangendo cophanū vel capsam: arg. l. si cui. ff. de seruitu. tū negari nō potest q ipsa mulier eo animo acceperit vt sibi satisfaciatur. vt p. ex supradictis. et propterea nō potest dici furtū quia non facit animo lucrādi sed sibi satisfaciēdi. Secūda ratio est quia ipsa credidit sibi licere tū quia ipsa erat creditrix tū ēt oportet verba frā. et matris sue qd⁹ facile lime credere potuit. arg. gl. no. in. l. titio fundus. ff. de condi. et demō. et maxime in domo ipsius frā. et licet illa verba fran. et eius matris nō tēderēt ad hoc vt facto cophano deberet dictā pecuniā auferre: tū qz ipsa credidit hoc sibi licere propter dicta verba: dato q sibi nō licuisset. sicut sibi licitū nō fuit vt dixi. s. in pmo dubio nō dīcat furtū cōmisisse: qz furtū non ē sine animo furādī: vt probatur inst. vi bo. rap. s. j. ibi: nec furto teneri: q eo aio capit. et pbat in. l. si quis vgori. s. si qd asinū. in si. ibi: furti ita demū teneri si furādī aio id fecisset. ff. de fur. et probat in. l. si quis testa. s. si. ff. ad. l. aquil. vbi dicitur q furti nō tenet ille: qui dedit alicui damnu: nisi animo furtū faciēdi hoc fecerit: qz furtum factū. id est. cōtradictionem et animum faciēdi exigit. vt ibi dicitur. Et pfecto i casu nostro. d. Beneue. acceperit dictā pecuniā. et licet non recte fecerit: tū ex predictis et his q in processu continent. iudicat fecisse non animo furandī: sed sibi satisfaciēdi. propterea nō potest dici ipsam pprie furtū cōmisisse. Et ad hoc allego Rof. i libel. lis suis iuris ciuilib⁹ sup cōstitutioe diui zacharij est. l. extat. q me. cau. circa si. vbi dicit not. q qñ creditor accepit rem debitoris p sibi satisfaciēdo: non tenet vi bo. rapt. qz nec rapinā voluit cōmittere. et forte credidit sibi licere: cū volūtas et positum distinguat maleficiū vt. l. hoc iniurie. circa prin. ff. de fur. Et eadē ratione dico q. d. Beneue. noluit furtū cōmittere: et credidit forte sibi licere. et per cōsequēs actioe furti nō tenet. ex predictis lequitur cessare dubitationē de statuto Bizie in quo dī. si quis fur nō famolus furtū fecerit pecunie vltra libras. l. mar. furcis suspēdit per regulā. et qz sum⁹ in casu dicti statuti ex quo. d. Be. furtū nō cōmiserit nec furti tenetur. Preterea ēt si essem⁹ i casu furti et d. Be. furtū vere cōmisisset teneret pena furti: nec teneret pena illi⁹ statuti vt furcis deberet suspēdi: qz illud statutū nō comprehendit feminā furtū cōmittentē. Ij solū masculū trib⁹ rōnib⁹. Quia qñ masculinū proferi a iure qualificatum: sicut est hoc nomē doctor. medic⁹. religiosus. in materia penali nō includit femina religiosa vel hīs illā quātitate: vt in cle. eos. de consan. et affi. et ita intelligit illū tex. ibi Pau. de leaza. et etiā Car. in. v. op. et do. de sancto ge. in. c. generali. de ele. in. vj. et probat in. c. qm. s. pe. de simo. facit tex. et xv. q. j. impudicas. et ita tenuit i. l. j. ff. de ver. si. vbi plenissime vltra oēs examināui an et qñ masculinū genus concipit femininū: hoc tū habet dubitationē per. l. quicūq. C. de ser. fug. intelligēdo ēt in serua fugitiua. de quo meremitto ad ibi no. qz alie lequentes rationes magis vrgēt.

Domestica. nō feruamus et bñ qd domesticitas furtum aggrauat.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

Alia ratio est, quod quod adiectiuum cum suo substantiuo sonat in masculino terminum, ut in hoc exemplo, si quis filius vel seruus vel quicumque laborator. ut in casu nostro, si quis fur famosus et tunc eo casu quo masculinum concipit femininum hoc sit ex extensione, non ex propria significatione. secundum subiectam materiam: ut probatur in l. quisque. et in l. pronuntiatio. in prin. ff. de ver. signifi. quod talia subiecta sunt: qualia predicta demonstrat: ut est tex. cum gl. in c. inter dilectos. in ver. nequissent. de si. instru. et not. gl. i. c. dudum. i. in ver. prohibem. de deci. et hoc videtur fuisse de mente Bar. in l. i. ff. de ver. signifi. et ideo cum sumus in casu statuti exorbitantis a iure communi: quod de iure communi quis regulariter per furto non dicitur mori: ut in aut. sed nouo iure. C. de ser. fug. et ibi plenissime declarauit: et tale statutum sit penale, et contra ius commune dicitur intelligi in casu proprio, et non improprio per viam extensionis: ut in l. i. ff. de neg. gest. l. quicquid astringende. cum ibi not. de ver. obli. ut not. in d. l. i. et in l. quicumque. de ver. signifi. et ibi plene dixi in. h. q. principali. propterea masculinum non concipit femininum: quod in odiosis et penalibus: ac strictis masculinum non concipit femininum: ut est casus not. in l. i. ff. de re. ff. de ven. in pos. mittit. et ita not. Lud. ro. in l. i. in prin. in. h. col. ff. de ver. obli. **T**ertia ratio, quod quod masculinum genus proferat a lege vel statuto in materia dicitur non conuenit utriusque sexui: sed solum masculino: tunc masculinum non concipit femininum. ut not. per Pau. de leaza. et Do. de sancto ge. in d. c. finali. de ele. in. vi. Bar. in d. cle. i. de ele. et dixi in d. l. i. in. h. q. i. h. fallacia. et potest esse ratio: quod actus agentium debet operari in patiente bene disposito secundum philosophum: sed in casu nostro statutum loquens in masculino de fure non famoso, ut furca suspendatur: non conuenit nature mulieris, neque eius sexui: quod mulieres per delictum non suspenduntur: nec suspendi conueniunt in hac parte puincia, nisi per causam status, et pro crimine lese maiestatis: et ideo non est presumendum quod statuentes voluerint comprehendere mulieres, et feminas. arg. l. planum. ff. de equit. ff. de usu et habitatione. l. si quis filio. ff. de iniusto test. et l. lex militari. ff. de testam. mi. et quod not. Bal. in. c. i. ff. si vero. de feu. guar. et ca. ital. unde ex his concludendo quod pena mortis. d. Be. imponi non potest. **S**ed dubium remanet, nunquid possit, et debeat puniri vigore statuti positi sub rubrica de pena committentis aliquod malum, de quo non esset pena determinata: et videtur quod sic: quod illud statutum vult, quod ubi quis commiserit aliquod malum de quo non esset determinata pena per statutum committentis debeat condempnari, et penam imponere secundum simile statutum si quid esse reperiret in volumine statutorum: sed iste casus non determinatus per statutum: ergo videtur quod per simile debeat determinari: et sic per statutum pro pena furti non famosi. In contrarium teneo esse veritatem per clausulam in si. appositam ad dictum statutum, dum saluo semper per statuto. et h. sub rub. quod nullus corporaliter puniatur: in quo statuto continetur quod nullus corporaliter puniatur, nisi l. municipalis caueatur, que clausula, cum possit commode referri, ad totum statutum debet referri. l. talis scriptura. cum ibi not. ff. de leg. i. et in l. prima. C. de liber. preter. et in. c. h. requiris. extra de appella. et in l. si idem cum eodem. ff. si. ff. de iurisd. omnium iudi. et in dictis locis per doc. **E**t hoc forte importat verbum, semper dum dicitur saluo semper: quasi dicat saluo etiam omnibus predictis casibus ut l. i. cum gl. ff. solu. matri. cum ibi not. nec est verum quod non possit commode referri ad omnia: quia intentio statuentium videtur fuisse, ut nullus puniatur pena corporali, nisi in lege municipalis caueatur: ut dicitur in statuto predicto et h. a qua lege non est recedendum per statutum de pena committentis aliquod malum: et per hoc dixi in si. saluo. **P**reterea ista videtur magis conueniens interpretatio, quod hoc modo non corrigitur. d. statutum. et h. quod in dubio non est dicendum per l. nam ad ea. cum ibi not. ff. de condi. et demon. et not. per Barto. in l. i. ff. si. ff. quod vi aut clam. et maxime ipsum referuando in speciem dicendo, saluo semper, et c. **E**t istam partem puto veriorum nisi in ciuitate Braxie fuisset interpretatum eo obseruatum contrarium, quod tunc illud esset seruandum. l. si de interpretatione. ff. de legib. **E**t ideo concludo quod d. Beneue. de iure communi posset puniri si hoc esset petendum in amissione crediti ut d. l. extat. et l. pe. s. creditoris. ff. ad l. iul. de vi priua. ut efficeret infamis. ut l. si. eodem tit. et iste per. procedendo per viam inquisitionis, putat procedi, non debet habere locum maxime statu statuto. et h. in quo continetur, quod nullus corporaliter puniatur nisi l. municipalis caueatur. sed aliter puniatur pecuniariter arbitrio domini potestatis, et c. et secundum istud statutum dicitur fieri condempnatio pecuniariter tamen in arbitrio domini potestatis inspecta conditione qualitatis predictae. d. Bene. quibus conditionibus dictum est. de inspecta qualitate delicti. i. quantitatis pecuniarum, et causa delicti: et apertura, et fractura cophani: que fractura aggrauat delictum per ea que not. Paul. de castr. in aut. sed nouo iure. C. de ser. fugi. et per Bar. in l. i. ff. inter effractiones. ff. de effra.

et expila. et etiam de iure communi auferentes pecuniam fracto pariete, vel capsa ciuis roma. vel honestioris ultra penam exilii condempnari non poterant. et quidam ciuis roma. propter hoc iussus est abstinere a prouincia Ephrica unde erat: ab vrbem, et Italia. sed plebei ultra penam operis publici non condempnabatur. ut d. s. item effracto. et s. finali.

Summarium.

- 1 Princeps an possit auferre ius alterius. nu. 12.
- 2 Feudum dicenti incumbit onus probandi.
- 3 Feudum non est quando reale, sed quando personale seruitium debetur.
- 4 Homagium quid, et differentia emphyteusis.
- 5 Testes deponentes quem possedisse ut vassallum, non probant nisi rationem vel non interrogati reddant idem si deponant de negatina. nu. 6. et 10.
- 6 Contractus emphyteuticus requirit scripturam.
- 7 Testis verba dubia contra producentem interpretantur.
- 8 Enunciatiua probant inter eosque ad finem principalis actus.

Consilium CXXXVI.

Viso et examinato processu, et actis omnibus gestis coram eximio legum doctore domino Giuliano de cochapanis olertis, per magnificum et potentem dominum meum. D. Thadeum de melfredis dominum Imolelem. et ad sibi referendum in causa et lite vertente inter Jo. Bertoli ex parte vna, et Adarchetum ex parte altera visis attestacionibus testium trium ex parte Jo. productorum et viso instrumeto concessione domorum facto pro contractu proci. prefati domini, et alio instrumeto eius concessione quorundam bonorum ex facto dicto Jo. per magnificum. d. predictum. **E**t in effectu videndum quis predictorum habet potiora iura in bonis immobilibus: de quibus in d. instrumeto conuentionis facta est mentio, quod bona possidebantur per Adarchetum et Adarchetum predictum. **E**t videtur in prima consideratione dicendum Jo. ut potior esse preferendum: ad quod ostendendum premittere oportet per partem Jo. probatum fore bona, de quibus vertitur quod fuisse concessa olim in feudum per illos de capalmonte dominos montis Baptaglie antiquo auctore paterno dicti Jo. et Adarchetum iunioris proauo et successore Bar. filio prioris et megi dicti Jo. patri legitimo et naturali. hoc enim in effectu probant nunc testes Jo. conclusiue volentes, et deponentes quod Adarchetum antiquum de iure feudi fuerit de dictis bonis inuestitus per se, et filios, et descendentes a Adarchetum et capalmonte: et quod successore Barth. possedit dicta bona ut feudalia per se et descendentes: unde licet quo ad acquisitionem feudi sit necessaria inuestitura: ita quod non nisi per inuestituram aut successionem acquirat. c. i. ff. sciendum. de cog. feud. col. 2. et c. i. qd sit inuestitura: tamen si probatur titulum nomine feudi rem immobilem tenuisse per unum annum, et possedisse per feudo, domino rei sciende, patiete, et non dicente: et seruicium recipiente, et possidente tamquam a vassallo, et prestitito iuramento per possidentem quod inuestitura precessit, de oportune probatum inuestituram presumptiue precessisse, aliter nunc de inuestitura non constat. ut in. c. i. de consue. rec. feu. c. si. in si. de inuestitu. inter dominum et vassallum lis oritur. ergo dato quod omnes testes Jo. non deponant vere de inuestitura, tamen cum probatur de possessione dictorum bonorum videtur sufficere. **S**ecundo ad probandum quod fuerint feudalia, adducit instrumentum concessione facte Adarchetum per comitem: in quo instrumeto enunciatue narratur, quod bona predicta per nobiles de capalmonte consueta erant vassallis et filiis eorum concedi: et per prius est feudum a fide seu fidelitate dictum in. c. nulla. per quos fiet inuestitura. et dicta verba fide faciunt inter partes et personas, inter quas concessum est dictum instrumentum. l. optima. C. de h. et comit. stip. si ergo bona predicta fuerant feudalia, et tractatur de feudo primo: patet non autem feudum appellari illud quod concessum ei fuit, quod fuit caput agnationis. c. pe. de na. succes. feu. ut fuit Adarchetum antiquus, et successore Bar. per prius decedente Adarchetum iunioris sine descendentes masculis, portio eius per ius accrescendi transit ad Jo. qui filius est de descendentes primi Adarchetum. et Bar. ut est tex. in. c. i. de duob. fra. de nou. b. iue. et c. i. de gra. succe. i. feudo. non autem reddit pars Adarchetum ad dominum feudi, ut in iuribus palleg. nec est transit ad heredem Adarchetum ex testamento: ut not. gl. i. d. s. cum Jo. quod ad emphyteusim tradunt doc. ut Dy. Bar. et alii scribentes in l. si mihi et titio. ff. de h. ob. et Ly. et Bal. in l. i. C. quod non per. par. et Bar. in consil. suo incipiente. ex themate viso tria dubia oriuntur. et aut. si quis ruinas. C. de sac. san. eccl. et in l. i. C. de iure emphy. et in. c. i. de decedente. quod feu. da. pos. et de. de anc. in. c. potuit. de loca. et i. c. i. extra de feu. **C**onfirmant insuper iura Jo. ex concessione facta eidem per magnificum

Penalibus. are. col. xxxix. deci. q. cxxx. in fine. vide Alberic. in statu. q. lxxvj. et per oes i. l. si quis id quod de iurisd. om. iudi. Andre. tirac. in consuet. picto. de retrac. s. i. gl. ix. nu. cxxxvj. **D**ifferentia. bal. ff. de i. nu. iij. lib. i. Cor. ff. de i. col. iij. c. clvj. li. j. deci. l. h. nu. xcv. d. reg. iur. secus in materia indifferenti. Andr. tirac. in consuet. picto. de retracta. s. i. gl. ix. nume. cclij.

gnificum domini antedicti: cuius conceptionis vigore adeo
ptus est Jo. possessionem bonorum dictorum seu in ea appropen
sa perseverat, et sic potior esse videtur marcheto q. quāq. cōces
sionē habuerit a procuratore eius dñi, tñ nūq. fuit possessio
nem adeptus saltem ante concessione factā Joanni predicto:
hec pbanē in. l. quoties. C. de rei vend. z in. l. siue aut. s. si duos
bus. ff. de pup. plus voluit in dicta cōcessione princeps z dux
antedictus: scz q. accessio scā marcheto inanis ex iustis causis
redderet: z princeps ex cāus z rem alterius auferre potest.
l. itē si verberatum. ff. de rei ven. l. lucium. ff. de euictio. no. Bet.
Cy. Bal. in. l. rescripta. C. de preci. impe. offer. z Bal. in. l. si. C.
si contra ius vel vti. publi. z in proemio. ff. orū. z in. l. i. post glo.
ff. de consti. prin. z cano. in. c. que in ecclesiariū. de cōstit. z. c. ple
riq. de immu. eccle. z Bal. in. l. si. C. sen. refem. non pos. cū simi.
z in principe presumit in dubio iusta causa: vt not. Cy. z Bal.
in. d. l. rescripta. z cano. in. d. c. que in ecclesiariū. z Ant. de bu.
in. d. c. cū inter. de renenti. z Abb. sicu. in. c. cū olim. de re indi.
ar. eorū que habēt in. c. cum in nostra. de renū. z in. c. sicut. z
in. c. cum inter. de re iudica. pro eius enim integritate iura pres
sumunt. vñ voluerunt q. ab eius sententia tanq. iusta appels
lari nequeat. z q. quilibet voluntas principis presumatur esse
iusta: glo. elegans in. l. relegati. in gl. si. ff. de penis. nisi euidens
ter cōtrariū appareat. Sed premis non obst. puto in pro
posita questione contrariam sniam probabiliorē esse, vt ex ins
fra dicendis cuicunq. recte sentiēti liquere poterit. proloquoruz
2 fundamento presuppono q. Jo. alleganti q. dicta bona iam
possessa per mengū vltimo defunctū fuerūt cōcessa maiorib.
z ascendentibus suis in feudū incūbit onus probandi. c. vassal
lus si feudū. si de feu. fue. cōtro. z in. c. si. de leg. cōra. est em tal
lis allegatio fundamentū intentionis Jo. nam cū mengus vlt.
possideat bona, de quibus vertitur questio, z ex eis fructus ps
cepit, presumitur in dubio possedisse pro suo, z vt dñs. text. est
optimus in. l. filiuffa. s. diuus. versi. idē princeps. in. si. ff. de leg.
j. quā ad hoc ibi no. Ange. in. l. litia. ff. de solu. z ibi doc. quam
l. ad hoc alleg. Bald. in. l. i. in. i. q. C. de serui. z aqua. z no. dos
cto. z ibi gl. in. l. i. C. de acquir. posses. nō autē psumit possedisse
alieno nomine, vel cōtēplatione alterius, z non tanq. dñs. vt
possidet vassallus, emphyteuta, z similes. l. male agit. vt Bar.
post glo. de prescrip. xxx. an. z no. in. l. i. s. ex cōtrario. ff. de acq.
pos. z. l. si certo. s. si duobus. ff. cōmo. vnde Joā. alleg. q. bona
illa erant feudalia incumbit onus pbandi. l. ei qui dicit. ff. de
proba. z. l. matrē. cū ibi no. C. de proba. Secundo premitto q. s
feudū acqrit vassallo aut p inuesti. aut qñ per annos. xxx. pos
sedisset quis tanq. vassallus prestādo dño seruitiū veluti vassal
lus. c. si quis per. xxx. si de feu. fue. contro. z ideo si quispiam
3 immobilis rei dñs dicit: concedo hāc rem tibi in feudum pro
annua prestatione frumenti: q. istud nō est feudum sed potius
dicitur emphyteusis vel contractus innominatus: ita dicit
in proprijs terminis Bald. in. l. liberti liberteq. C. de ope. li. in
vl. col. alleg. quod habet in. c. naturalis. s. ad cū do. ff. de psci.
ver. z no. per Lyn. in. l. i. in. l. i. q. C. de sac. san. ecc. in. ver. circa
premissa ad hoc quero. vbi vult. Cy. quod illud dicit esse feu
dū pro quo quis habet prestare seruitiū personale nō reale. c.
j. de forma fidelii. feu. z ideo fm Bal. in. l. liberti. talis recipiens
rem in feudū p annua prestatione, nō tenet prestare iuramen
tū fidelitatis fm formā traditā in. c. j. de noua forma fide. ha
bet. xxx. q. vlt. in. c. de forma. nec censetur feudatarius. idem ē
voluit Bal. in. tit. de pace constan. in. ver. libellarie. circa fin. ibi
quantitates vel frumētū: vel in spalla porci. vel in vnū par cas
ponum quolibet anno: q. ecclesie lōbardie nō curant de seruis
tū armozū, sed de redditibus bursalibus. z his verbis pprie
vtit Bal. in. loco proxime allegato vbi subdit q. s in talib. feus
dis putat, q. succedat mutus vel surdus etiā natura q. alias
ad feuda non admittūt in. c. j. an mu. vel surdus, z similiter
putat q. in talib. feudis succederet quilibet heres etiā extra
neus: quia alias in feudo succedere non consueuerunt nisi tes
noze inuestiture alleget se heredem. c. j. qui feu. dare poss. c. j. s.
z si clientulus. de alie. c. si. si de feu. fue. cōtro. Hoc cōfirmo:
nā l. s. varijs modis definiat feudū nā est beneficium seu bene
uola actio tribuens gaudiū capienti, capiēs pro tribuendo. z
in id q. facit z propriā sponte sua parata. vt diffinit text. in. c.
j. in. q. cau. feu. admit. z Hosti. in. sum. de feu. s. j. vel fm Jac.
de ardiso. z Bal. in. princ. feu. est beneuola actio tribuens gau
diū capienti cum retributione seruit. z istā dist. refert do. Eald.
in. c. ex parte. de feu. Sed quantū ad propositū nostrū dis
4 finitur feu. fm Jac. de bel. in. princ. feu. nā dicit q. feudum est
cōcessio rei p homagio facta, ad differentiā iuris emphyteutic
ci ppter quādā annuā prestationē: allegat. C. de iure emph. p
totū. z in. l. i. loca. s. adeo, homagiū a vero q. p feu. pstat sumi
a tur p fidelitate, obediētia, seu seruitio psonali. c. granē. ibi not.

de ex cel. prela. c. si. de reg. iu. z ibi no. c. veniens. de actio. z. d. c.
ex diligenti. de si. z ibi plene not. Hosti. z doc. z Spe. in. titu. de
feu. s. j. in. prin. cum tribus versi. seq. z gl. in. cle. sepe. in. ver. hos
mo qui ligius. de verbo. sign. z and. de iser. in. c. j. de no. for. fid.
Fortitico predicta auctoritate Buli. in. Spec. in. tit. de loc. in
s. nunc aliqua. in. si. vbi dicit. quod cōtractus emphyteuticus
differt a feu. q. feu. gratis z libere ob remunerationem concedi
tur: sed emphyteusis cōcedit pro certa pensionē: z a princ. cer
tum quid quandoq. datur domino concedenti. alleg. c. consti
tutus. de relig. dom. s. adeo. Et ideo aliud est feudū z aliud
est emphyteusis fm Hosti. in. sum. de feu. in. prin. z And. de iser.
in. prin. feu. in. xi. col. z Bal. in. auf. si quas rumas. C. de sacro
san. eccle. in. v. col. z in. rub. C. de iure emphyteu. Bal. in. l. vt ius
reuran. s. si libertus. ff. de ope. liber. z patet ex proxime dictis.
Et ideo in materia de qua agit est expeditum q. si ista bo
na non erant feudalia, dato q. essent emphyteutica, transirent
ad machetum z ad quartū heredē extraneū. d. l. viam. C. loca.
z no. Spe. de locat. s. nunc aliqua. verum etiam dixi supra refe
rendo Bal. nisi tenor inuestiture seu cōcessionis aliter se habes
ret quod an ita sit in casu nostro infra subiungā. z ita loquitur
Bar. in. l. i. si mihi z titio. ff. de ver. ob. cum concordantibus scilicet
quando emphyteusis fuerit tantum modo concessa pro recis
piēte z descendente tunc enim est certū q. nō potest transire
ad heredem extraneū. His pro fundamento sic presuppos
sitis vidēdum est an Joannes probauerit bona predicta fuisse
se concessa in feudum inengo antiquiori, vel Bar. eius filio, vel
eius descendētibz interueniente inuestitura, prout requirit
vere z presumptiue vt dixi. vel saltem tanquā feudalia prescri
pta fuerūt. Et in hoc cōcludo q. nō ex pluribus. Primo
enim capio primū testē Joannē deponentē q. dū Bar. teneret
in feudū bona pro se z descendētibz, z q. s omnia instrumēta
quesiuit in dictis locis z circumstātijs fuerit subesse forma. z q.
vidit Be. z Jo. filios Bar. possidere. d. bona a tēpore patris ci
tra z per totum illud tēpus: z q. sibi testi a factore domini Lu
douici dñi Imolensis tuit solutū per. d. Be. z Jo. de predictis
bonis: quia erant fideles z feudatarij illozū de campalmonte.
z super. xv. capitulis dicit, q. s bona fuerunt feudalia illozū de
campalmonte. z de causa scientie interrogatus respondit q. re
colligit affictus nomine illozū de campalmonte de dictis bo
nis pro se z descendētibz, q. s per dicta bona mengus tenuit
in feudum z soluit affictus. z q. singulariter Be. soluit singulo
anno medium festarium grani iure feudi, z similiter Bar. post,
z post eius mortem Jo. z dictus Be. soluerunt. interrogatus
in causa scientie dixit se scire ea que supra dixi, z quod mengus
antiquus fuit inuestitus a Mattheo de campalmonte z c. z q.
nescit an de inuestitura factum fuit instrumentum. testis enim
inuestituram non probat: quia interrogatus in causa scientie,
debet reddere rationē dicti sui per alterum ex quinq. sensibus
corporis. l. qui testamento. s. fin. ff. de testi. l. testium. C. de testi.
in. auf. de here. z fal. s. fin. vero ob. non enim deponit q. s viderit
aut iniust. fieri, vel an audiuerit Mattheum de campalmonte
verba apta proferentem ad inuestituram secundum formam
traditam in. c. j. quid sit inuestitura. z in. c. per toas. de dona. z
in. c. ex ore. de his que fiunt a maioriparte cap. imo dicit q. s ne
scit an de inuestitura factum fuerit instrumentum: nam si testis
presens fuisset inuestiture, non ignorasset an de illo actu roga
tus fuisset aliquis ibi existens ab ipso Mattheo z mēgo: sed q.
ipse non fuit presens inuestiture, ideo dicit quod nescit an fas
ctum fuerit instrumentum. Nec etiam deponit quod pres
dicti mengus z sui descendentes tenuerūt tanquā vassalli: imo
dato quod hoc deposuisset, tamen cum nō probet hoc per assig
nationem alicuius rationis necessario concludentis per alte
rum ex sensibus corporis dictum suum esse verum non proba
ret. c. cum causam que inter archiepiscopum. cum ibi no. de te.
c. in. presentia. de probationi. l. non ob hoc. s. non ob hoc. C. de
proba. Quinimo dato quod non interrogaretur de causa
scientie, tenerentur isto casu testes dicti sui allegare rationē: q.
deponit super his que altero ex sensu corporis nō percipiunt:
nā q. pecunia fuerit numerata bene percipit sensu corporis scz
visu, sed an quis sit dñs feudi, an possideat quis rem tanq. vas
sallus, aut feudatarius, aut an ad eum pertineat vt feudū, hoc
nō percipit visu, tactu, aut alio sensu corporis. Debet ergo
testis etiā nō interrogatus assignare rationē dicti sui cōcluden
tē, vt q. dicat, q. fuit pscns inuestiture facte per traditionē an
nuli z impositionē bireti. vel q. vidit spatio. xxx. an. eū possidere
vt vassallū tāq. feudū, eo q. audiuit eū prestare seruitiū dño illi
feudi: illud seruitiū petenti: z recipiēti ab illa ratione dicti feudi
iuxta ea que habent in. d. c. j. de not. forma fid. z q. s teneat isto
casu assignare rōnē dicti sui cōcludentē et nō interrogatus no.
Imo. in. d. c. cū causam. que etiā in. d. s. cum oporteat. de accu.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

Scripturā. nō
est verū etiam de
iure vt dixi in cōs
sue. parisi. in rubz.
de censu. ad fina.

gariirrequisito dñio:z idēnot. **Bar.** z **Ang.** in. l. si domus. §. si. ff. de superfic. l. si. z in. l. vniuersas in aliquibus locis. C. ne rei do. vel tēplo. licet aliqui cōtra, sed disputare nō est necesse, z q̄ ita debeat intelligi dictū testis, probat: nā dicit testis q̄ l3 bona de qbus est cōtrouerfia, nō possunt p̄ testm̄ relinqui, verbū relinquo, relatū ad omnes cōmunes casus, seu species, importat legatū: nō autē here. insti. l. cogi. ver. z gñaliter. z ibi not. **Bar.** z **doc.** in. l. his verbis. ff. de here. insti. z in. l. cēturio. in. ij. q. prin. prope fi. de vul. z pup. z **Richar.** mal. in dispu. q̄ incip. filio nat. zc. z **Bar.** in. l. illa institutio. ff. de here. insti. z glo. z **doc.** in. c. si pater. de testa. in. vj. in ver. instituit. z **Joā.** and. z **doc.** in. c. ray. de testa. z **doc.** in. l. quoties. C. de here. insti. z in. l. si. fami. erc. cū si. z no. gl. in. §. si vero nulla. in auf. de her. z fal. ¶ **P**eterea ille qui instituit titium heredē vniuersalē, nō dicitur relinquerē ei res, quas habebat z cōducebat in emphyteusim: sed dicitur relinquerē vniuersitatē z hereditatē: dato q̄ sub dicta vniuersitate cōprehendantur emphyteutica, vel alia bona, vt pbat̄ in tex. l. i. C. de euic. q̄ reputat̄ singu. ad hoc vcz q̄ qui vendidit hereditatē, nō s̄z vēdidisse particulares res hereditatis z ideo si res particulares hereditarie fuerint cōtra emptorem euicte, nō possit cōtra venditorem agere emptor, vt ibi s̄z: licet sub dicta vēditione cōprehendantur, aliud enī est singulariter rē relinquerē, seu in aliū transferre, qz quedā trāseunt cum vniuersitate, q̄ nō possunt singulariter trāfferri. l. quedā. ff. de acq. rer. do. l. in modi. ff. de cōtrahē. emp. l. j. ff. de fun. do. z per not. **Ynn.** in. c. ex literis. de iure patro. z p̄ consequēs si **Marchetus** est heres vniuersalis nō verificat̄ in eo q̄ **Mengus** dicat̄ ipsa bona specialiter sibi reliquisse. ¶ **S**cdo rñdeo q̄ licet sit capitulatū p̄ **Jo.** de cōsuetudine esse q̄. d. bona nō possint relinqui testō, z ita deponat testis, tñ cum consuetudo predicta sit iure nō aut̄ percipit̄ visu, aut alio sensu corporis, ideo testes deponētes super cōsuetudine debent etiā non interrogari assignare rationē dicti sui, maxime qz deponit sup̄ consuetudine negatiua vt dixi. §. allegando **Ymo.** in. c. cū causam. de testi. z **Bal.** in. l. cū hi. §. si integra. ff. de transac. z in. l. solā. C. de testib. cum cōcord. ibi similiter dicūt q̄ testis deponens q̄ aliquis prescripsit nō pbat̄, nisi etiā non interrogatus assignat̄ rōnē dicti sui. ¶ **E**t in specie dicit. d. **Abb.** in. c. cōm que. q̄ testis deponens aliquid esse notoriū, vel famā ita se habere, nō probat, nisi etiā sine interrogatione rōnē dicti sui assignet, facit q̄s no. **Bart.** in. l. de minore. §. tormēta. ad si. ff. de quest. z **Bal.** in. l. proprietatis. C. de pba. sed iste testis nō assignat̄ rationē dicti sui, quomodo, z per quos actus cognouerit cōsuetudinē semp̄ fuisse, q̄ dicta bona nō possunt in testō relinq. prout declarat̄ **doc.** maxime **Ly.** in. l. ij. que sit lōg. cōsue. z **Bal.** in. l. de quibus. ff. de legi. z cano. in. c. si. de cōsuet. ¶ **T**riē licet homines, quibus facta esset cōcessio in emphyteusim p̄ longissima tēpora, steterunt q̄ in testō nō reliquerūt bona emphyt. nō per hoc d̄z induci cōsuetudo q̄ nō possit relinqui: qz ex nō actib⁹ ex qbus nō resultat̄ actus affirmatiuus. nō inducitur cōsuetudo vt plene firmat̄ **Ly.** in. l. ij. C. que sit lōg. cōsue. in verbo expeditu, sumus de. j. q. principali zc. z expressius **Bal.** in. d. l. de qbus. in xx. col. z **Jo.** and. in. c. deo nobis. de cle. cōiū. ¶ **T**riē iste testis dicit q̄ nunq̄ vidit aliū possidere. d. bona nisi **Bart.** qño pōt deponere q̄ cōsuetudo sit q̄. d. bona nō possunt relinq. testō, cū cōsuetudo requirat̄ actū frequētari. ¶ **P**eterea etiā testis in eo q̄ allegat̄ cōsuetudinē, est vnic⁹, z singularis p̄ cōsequēs nō pbat̄. l. vbi numerus. ff. de testi. c. in omni. extra eo. c. bone. de elec. ¶ **H**ec est locus dilationi iuramētī in supplementū seimplene p̄bationis quo ad probandū consuetudinē. vt elegāter voluit **Bal.** in. d. l. de quibus. in. xxij. col. bene faciūt not. p̄ **Bart.** in. l. admonēdi. in. x. col. in versū. item hoc intelligo verū nisi careat. in. l. idem. ff. de iureiur. z maxime quādo testis non assignat̄ rationē dicti sui, prout in casu nostro fm̄ **Bal.** in. c. j. §. sacramētum. de cōsue. recti seu. addit̄ iste testis vñ aliud. §. q̄ audiuit deci q̄ dicta bona semper fuerūt feudalia: sed talis depositio non probat qz deponit de auditu: nā vbi volo probare aliquid factū esse in quo requiratur verus certi hominis actus, vt quia **Titius** soluit, z q̄ **Titius** cōcessit̄ mihi feudum z me inuestiuit, non sufficit probatio de auditu testis. l. vnus §. testis. ff. de quest. z in auf. de here. z falci. si non absunt. iij. q. ix. testes. z in cap. licet ex quadam. de testib. z plene **Specu.** in titulo. de teste. §. j. z **Ymo.** in. d. c. causam que. ¶ **D**eficit etiā iste testis in alio: quia deponere conatur q̄ z **Bar.** pos. in feudum nō recepit, z per cōsequēs nō probat: qz pater q̄ nō intellexit verba, que proferebat: ita voluit **Bal.** in. l. j. ff. de his q. sunt sui. per id quod ibi habet̄ in text. Et in hoc, z in reliquis supradictis peccauit **Philip.** tertius testis qui nō probat inuestituram feudi nec prescriptionē z aliqua requisita de quibus supra dixi. imo minus dicit q̄ alij testes, vt legētiliquere potest

potest. Non ob. q. debet sufficere probatum esse, q. per vnum annum possederit. Adengus primus vel Bar. z sui descendentes sciente, z patiente, ac nō contradicente domino feudi, z seruitutini recipiente a possidēte tanq. a vasallo prestito iūto per possidentē, q. inuestituram precessit. d. c. si de inuesti. inter do. z vas. lis oriatur. q. rñdeo q. nō inuenitur istud qualificate probatum per testes saltē contestes, z dicti sui rationē concludenter assignātes, vt etiā ex inspectione testiū z ex supradictis clarissime constat: nec ad hoc sufficeret scientia vel patientia etiā similis actus facientū vel gerentiū negocia illorum de capelmonte. l. veniunt. §. peti. ff. de peti. here. z in cle. cam. in versi. specialiter constituti. de elec. l. tutori. C. de neg. ge. ¶ Non ob. etiā q. in instrō 2cessionis facte Adarcheto narretur, q. bona ista per nobiles de campalmonite consueta erant vasallis z filiis cōcedi: quia respondeo primo, q. ibi nō narrat q. vñq. fuerint concessa Adengo in feudū vel Bar. vel eorum descendētibz: nō potuisset esse q. fuissent concessa in feudū alteri, z finita cōcessione ex alio ti. q. iure feudi peruenissent vel peruenire potuissent bona ad Bar. vel ad Adengum. Item si bene inspicatur tenor dicti instrumenti ibi non dicitur specificē q. ista bona fuissent vnquā cōcessa in feudū per illos de campalmonite: sed dicit q. fuerint concessa in emphyteusim vasallis, z fidelibus vel habētibz alia bona in feudū. nā bene potuissent nobiles de campalmonite cōcedere in emphyteusim dicta bona aliquibus epī vasallis, z fidelibus vel habentibus alia bona in feudum: ab eis z ita patet fuisse intellectum verbum Adarcheti in d. instrumento in quo dicit q. ad emptorem tanq. q. ad heredē Adēgi spectāt dicta bona: nā si intellexisset Adēgus, q. bona fuissent cōcessa in feudū. d. Adēgo z descendētibz eius nō dixisset, q. ad ipsum Adarchetū vt heredē spectaret: q. illud esse nō poterat. vel pōt responderi q. verba enūtiatiua z narratiua plata in instrō probant inter partes z personas descriptas in instrō quo ad actū pncipali gestū inter dictas partes. d. l. optimā. sed si postea de isto enūciato z narrato in d. instrumēto cōtingat pncipali disputari istud instrumentū non pbat sufficēter illud q. enūciatiue vel narratiue fuit expressum. ita singulariter voluit Innocen. z domi. Ant. de but. in d. c. illud. de psump. per tex. z etiam de mente glo. in d. l. optimā. dñ allegat. l. cū aliquis. C. de iure delibe. ¶ Itē est verū inter easdē psonas q. interuenerūt in instrō. d. l. optimā. sed quo ad alias personas, vt quo ad Joānem, nō faciunt fide illa verbal. l. si. ff. de interro. act. z l. certū. §. si qs absente. ff. de cōfess. z leg. z not. in c. si. de succes. ab intest. z p Bart. in d. l. ad monēdi. z p alios in l. bonefidei. C. de re. cre. z declarat Bart. in rubri. de si. instr. circa. liij. col. z l. mater. in. vij. C. de rei ven. z do. Ant. de but. in c. si. de iure iu. ¶ Non ob. postremo. q. de dictis bonis facta fuerit cōcessio in feudum dicto Jo. p magnificū dñm imolēsem ex iustis causis z ante concessionē factā p dñm pcuratorē Adarcheto, z illius cōcessionis vigore prius adeptus fuit possessionē Jo. zc. qñ rñdeo q. Adarchetus causam suā nō intēdit in instrō cōcessionis sibi facte p pcuratorē, s. ex testō Adēgi, cui⁹ est hñs: z in dictis bonis q. feudalia non sunt vt est superi⁹ pbatū succedere pōt: siue fuerint emphyteutica bona, siue nō: z p 2sequēs l. supior limitare voluerit 2cessionē Adarcheto factā p pcuratorē: non tñ apparet q. voluerit Adarcheto vt hñ di mengi auferre ius sibi quesitū in dictis bonis iure hñdario nec psumit illis eē de mēte pñ. l. iij. §. si qs apncipie. ne qd in lo. pub. c. ex tuari. de auf. z vsu pal. ¶ Nec etiā expōse si voluisset princeps z dñs pdictus auferre ius dñcti Adarcheti, potuisset sine cā iusta z pbabili. si priuat⁹. ff. q. z a q. l. toties. ff. de pol. no. gl. in l. ij. C. q. sit lo. cōsue. z in l. venia. z ibi Bart. C. de in ius vo. z doc. in c. nisi. de offi. deleg. z iusta eēt causa si auferret pp pub. vtilitatē. litē si verberatū. ff. de rei ven. z l. luci⁹. ff. de euic. vel si princeps alias rē cōcessisset, quam auferre cā euitādi scādali. vel pro pace ciuili quas causas vltra alias ponit Ange. in l. antiochēsū. de p. cre. z in l. bñ a Zenone. C. de qdri. pseri. allegat no. p Inno. z Jo. an. in c. in nostra. de iniur. z in c. q. pleriq. de immu. ecc. z dato q. pdicta etiam pcedāt in imperatore z pncipe superiore nō recognoscente. vt no. Bald. in d. l. rescrip. in fi. C. de preci. impera. offe. alle. d. l. si priuat⁹. z sentit Anto. de but. in d. c. q. in eccliarū. facit q. no. Bal. in l. ij. C. de serui. z aqua. in. vij. col. in versi. no. q. plenitudo pñtis zc. ¶ Non ob. insuper si diceret: dato q. verū sit d. bona iure hereditario spectasse, z spectare ad Adarchetum: tñ cōducēdo sciēter eadē in feudū a pcuratore pñ. videt q. omne ius. q. in dictis bonis habebat etiā si dñm directū vel vtile habuisset a se abdicauerit, z in pncipē trāstulerit: vt no. glo. i. l. si rē aliquā. ff. de acq. pos. q. rñdeo q. imo de iure 2rñ est verū. q. siue psupponam Adarchetū fuisse dñm z possessorē dictos tñ bonoz, siue dñm tñ, z non possessorē: etiā dato q. appet eū

cōducisse dicta bonā tanquā sua propria nō est verū, q. trāstulerit per illā cōductionē ius suum in magnificū dñm vt est tex. cum gl. z ibi Bar. in l. ei a quo. ff. de vsuca. z gl. in l. qui rem. C. loca. quā ibi sequitur pñ. z l. hoc probātes pluribus rationibus. z legibus quas breuitatis cūz omīto. idem tenet Dy. Bal. Ja. de Are. in l. cū falso. C. de iur. z fac. igno. l. sue rei. ff. de cōtrahen. emp. z ideo per doc. vbiq. in dictis locis reprehenditur cōiter gl. in d. l. si rem aliquā. que gl. etiā loquit. quādocumque cōductor cōducebat scienter tanquā dñs, cū veredñs esset ideo videbat fm. opi. illius gl. q. dñm trāstuleret in locatos rem, q. dominū conductoris. repugnabat conductioni. l. qui rē. ff. de po. l. neq. pignus. ff. de re iud. sed in casu nostro Adarchetus cōductor non asserbat se esse verū dñm, quia aliud est esse verū dominum rei, aliud est illam ad me vt heredē spectare, cū in hereditate etiā veniat ea: que nō erāt in vero z plenō dominio defuncti. litē videndū. §. si. cūz. l. seq. de peti. here. z sic patet non ob stare glo. in d. l. si rem aliquā. quāmo verbo fertur quod pdictus incltys dominus decreuit z laudabiliter, non obstantibus dictis concessionibus cognoscatur de virtute z potioritate iurium Adarcheti. Ex quibus omnibus breuiter concludo, quod bona pdicta spectant ad Adarchetum dicti mengi testatoris heredem.

Consilium. CXXXVII.

Aide. §. consil. lxxviiij. quod hic duplabatur.

Summarium.

- 1 Reservata principalit⁹ etiam priuato mandari possunt.
- 2 An quasi possessio tabellionatus sufficiat vt valeant instrumenta: tenet quod non z generaliter quod communis error non facit ius sine superioris auctoritate. nume. 7. 8.
- 3 In legitimatione non requiritur specialis expressio illegitimitatis. sed. nume. 11.
- 4 Exemplum exempli probat.
- 5 Scripture archiui non probant extra territorium z contra nō subditos.
- 6 Statutum disponens de vi probationis non ligat nisi subditos.
- 11 Quare possessio legitimandi non potest acquiri sine scientia z patientia superioris.
- 12 Heres contraueniens testamento priuatur hereditate si testator hoc statuit.

Consilium. CXXXVIII.

¶ Sportune considera

tis his que in themate continentur. ¶ Videtur circa primū prima consideratione, dicendū legitimationē Nicolai viribus subsistere: nā incipiendo a causa efficiente, certū est, q. comes palatinus cui per priuilegiū ab imperatore facultas legitimandi cōcessa est, pōt hñdōi legitimationes illegitime natis, maxime pñe viuēte, cōcedere, dato q. legitimitio sit de reseruatis principi. in auf. quib. mo. na. effi. sui. §. si. cū no. c. p. venerabilē. q. fil. sint leg. l. i. C. de in. au. anu. no. gl. in auf. ex cōplexi. C. de incest. nu. ¶ nā ea, que reseruata sunt principi, possunt per eū aliq. demādari. c. prudentiā. de offi. deleg. l. vecti. ff. de pub. l. nō solēt. C. noua vecti. ¶ Et etiam priuato pōt cōcedi. vt dixit glo. in l. in verbo dare pōt. in fi. ff. de tut. z cur. dat. ab his. per quā gl. dicit in specie Bal. defendi priuilegia comitū palatinorū sup spurijs legitimandis: z illā gl. etiā ad hoc allegat Bal. in l. rescripta. in. ij. col. C. de pñi. impe. offer. ¶ Et pōt ēt facile facultas cōcedi comiti palatino cū potestate priuilegiandi iuri filiorū, si hoc in priuilegio cōcedat. vt inqt Bal. in l. cū. ff. de testa. mili. prout etiā in proposito nō fuit dicto comiti cōcessum vt possit legitimare. ¶ Adeo q. taliter legitimati ēt extātibz filijs legitime natis admitterent, z succederent egs portionib⁹: de quo p Bar. in l. ij. in. vij. col. C. de ser. z aqua. in d. l. rescripta. ad fi. z in c. dñō guerrā. in pñi. in ti. hic finitur. l. z in auf. preterea. C. de nat. li. z per Ant. de Bu. in d. c. per venerabilē. in. xxiij. co. ¶ Quāmo dato etiā q. hoc nō esset spāliter expsum priuilegio, nec in legitimatione tamē nō infringere legitimitio facta de spurio per supuenientia legitimorū vt no. Ray. Bar. Bal. Ang. z Inno. in l. ex facto. in pñi. ff. de vulg. z pup. z Spe. z Jo. An. in addi. in ti. de succes. ab intest. §. i. ver. sed ex facto. z Bald. in l. cū quis. C. de na. lib. z in l. eam quam.

¶ Tamen non. j. li. v. cōsi. clxxv. col. penul.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

C. de fideicō. in. xij. col. 2. Ant. de but. in. d. c. p. venerabilem. in. xxxij. col. ¶ Hec de potestate dicti asserti comitis vñ posse in dubiū refricari: tñ ppter eius priuilegiū registratū in lib. 2. exi- stente apud officium gubernatoris ciuitatis Mediolani. stante statuto Mediolanensi disponēte, qd fide faciat. c. cū dilectus. de. fi. instr. 2. argu. auf. ad hec. C. de fid. instrumē. 2. l. census. ff. de. proba. c. ad audientiam. cum ibi no. de prescrip. tum etiā qz pres- supponit dictū assertum comitē se gessisse pro comitē. Palati- no habente potestatem legitimādi, 2. plura instrumenta legi- timationis ab eo facta exhibentur. Ex quibus habet qd p. tali habēdus sit, pro quali se gessit. l. barbarius. ff. de offi. preto. l. j. C. de testa. l. ad testamētū. §. cōditionem. ff. de testa. l. iij. ff. ad. 2. daced. ¶ Et per hoc diximus qd si aliquis gessit se diu p. tabellione, 2. plura instrumenta 2. acta cōfecit, postea apparet eū nō fuisse tabellionē: qz nō habebat priuilegiū: tamen gesta per eū valeant a propter publicā vtilitatē. ita tenuit Barto. in. d. l. barbarius. 2. in fin. ¶ Et ideo dixit gloss. in. l. cum lex. in. fi. ff. de test. qd infamis, qui tamen reputatur pone fame potest esse testis. ¶ Bene facit qd no. gl. in fi. in. c. decernimus. de. sen. ex cō. an. vi. 2. Inn. in. c. pia. 8. ex cō. in. vi. 2. Posti. in. c. ex cō. municatus. §. studētes. de hereti. 2. Jo. an. in. c. auaritie. de ele- ctio. in. vi. ad idē vbi dixit qd si cōmuni. opi. p. errorē putabat aliquē habere potestātē aliquā inuestiēdi de beneficio, quod cōperto errore inuestitio nō vitiabitur, qz cōmunis error facit ius. d. l. i. C. de test. 2. in. l. iij. in fi. ff. de supel. leg. cū fi. ¶ Unde disputando concludit Jo. an. in regula mora. in mercur. qd si statutū episcopi priuat beneficiatos, qz intra mensem titulum sue inuestitionis non posuerunt in memorialibus, 2. canonici hoc facere omiserunt: tñ ei adhuc pacifice possidentibus vas- cauit ecclesia, 2. hi prelatū elegerunt, valebit electio. d. l. Bar- barius. 2. d. c. ij. qui filij sint legi. ¶ Pro hoc facit text. in auf. de tabel. §. pen. ibi. ip. s. tamē documentis propter vtilitatem contrahentium non infirmandis 2c. vbi habetur quod tabel- lio non debet facere instrumenta per substitutum: si tamen fa- ciat, puniet: 2. ppter cōmū vtilitatē instrumenta valēt: 2. sub- dit ibi Ang. quod sufficit tabellionē esse i cōmuni possessione officij tabellionis, allegat no. per Innoc. in. c. cum dilectus. de. fid. instr. vbi dixit qd sufficit probare, qd qd publice officio no- tarius fungebatur vt instrumenta facta ab eo valeant tanq. publica. allegat. l. iij. in prin. ff. ad dace. ¶ Et subdit Inno. ibi qd credunt aliqui, qd in hoc casu non sufficeret tantū ostē- dere duo instrumenta per eum facta: imo tot debēt apparere euidenter, qd appareat eum cōmune officium pro oibus gere- re: 2. idem no. Spec. in titu. de instru. edi. §. restat. versic. ex pres- missis. el. ij. iuncto ver. seq. per eundem in tit. de proba. §. i. ver. illud aut. cum seq. ¶ Ad idem qd no. Bal. in. l. non ignorat. in. v. col. C. qui accusa. vbi dixit qd in casibus in questionibus per priuilegiū confertur alicui ius qd nemini nocet, vt ordo sacer vel officium tabellionatus presumitur pro eo qui est in quasi possessione. allegat quod not. in glo. in. d. l. de tut. 2. cu. da. ab his. vnde infert ibi, qd ex quo comes sacri palatij est in quasi possessione creandi tabelliones, vel legitimādi bastardos legi- tima sobole non existente, presumit pro his que facit publice, allegat. d. l. barbarius. secus si priuilegiū alteri nocet, vt pri- uilegium exercendi iurisdictionem contentiosam in subditos alienos: quia non presumitur pro nuda possessione, vt ibi per eum plenius in. c. ad decimas. de restit. spo. in. vi. ¶ Ad idem quod not. glo. in auf. de tabel. §. pen. in verb. documentis. in fi. que voluit qd si notarius fuit condēnatus de falso, tamē igno- ratur communis error, facit vt instrumenta ab eo confecta tea- neant. arg. d. l. barbarius. quam glo. pro singulari commen- dat 2. sequitur Bal. in. l. iudicemus. §. j. de sacrosanc. eccle. 2. in. l. ij. C. de sentē. 2. in. l. i. in vlti. col. C. de serui. 2. aqua. 2. in. l. j. C. de testi. 2. in. l. j. C. de iur. 2. fac. igno. 2. in auf. habita. in. x. col. C. ne fi. pro pa. no. Inn. in. c. qualiter 2. quando. el. ij. in glo. magna. de accu. 2. in. c. sciscitatus. de rescrip. 2. Bal. in. l. eadem. ad fin. ad. l. iul. re. ¶ Hec habet obstare, quod in legitimatione non est narratū qd dictus Nicolaus natus sit ex muliere tūc con- iugata: sed solum est narratū patrem fuisse coniugatū: quoa- niam hec non videntur infringere legitimationem. cum videat- ur sufficere qd in genere fiat mentio de illegitima natiuitate: vt videtur decidere Bald. in. l. si qua illustis. C. ad orph. vbi voluit, qd quando imperator legitimat spurium, sufficit expri- mere in genere b quod fuit illegitime natus: nec debet descen- dere ad speciem speciei: puta quod sit natus ex monacha vel ex incestu: nam clausula non obstat eo. titu. in auf. quibus mo- na. effi. sui. cum glo. sua omnia supplet, 2. quia genus includit speciem maxime in fauorabilibus. ff. de lega. iij. l. si choros. in. prin. l. si duo. ff. de admi. tut. 2. voluit allegare Jo. an. in loco de quo statim faciam mētionē. ¶ Ad idem quod not. Posti. 2.

Jo. An. in. c. fi. de filiis presby. vbi voluit qd in dispensatione fa- cta cum illegitime nato, non requiratur qd nomina: vel circum- stantie parentum exprimantur, sed sufficit generalis mentio: quia stylus curie ita se habet a quo discedi non oportet. allega. c. quam graui. de crimine falsi. facit ad idē. l. fi. C. de iniurijs. l. ij. C. quemadmo. test. ape. l. iij. §. fi. de testa. 2. maxime ne alias fru- strantur, 2. decipiantur tales gratias obtinētes. de dona. c. per tuas. 2. quod nō requiratur expressio qualitatis spurietatis in legitimatione: voluit etiam Bal. in. l. eum qui. alias inci. pau. in. fi. ff. de sta. ho. Bal. in. c. naturales. in princ. si de feu. fue. contr. inter do. 2. agna. alie. no. per Jo. An. in. d. c. fi. 2c. ¶ Sed pres- missis non obstantibus, contrariam sententiam arbitror de iu- re veram: ad quod ostendendū presuppono qd non constat le- gitime de priuilegio, 2. potestate legitimandi vt dicitur ab im- peratore concessa dicto Comiti: nam in instrumento legitima- tionis incertum est quoddam exemplū dicti asserti priuilegiū registrati in quodam libro, vt dicitur. existente apud officium gubernatoris ciuitatis Mediolani: sed ita est qd exemplum exempli fidem non facit. l. sancimus. C. de diuer. rescri. l. pro- curator. C. de edē. 2. plene no. per doc. in auf. si quis in aliquo. eo. tit. 2. in. c. j. de fide instr. ¶ Plus dicunt Richar. malū. l. 7. 2. Bal. in. l. sancimus. qd licet primū scriptum faciat fidem quā- do est legitime exemplatum, in auf. vt fratrum filij. §. illud. 2. l. chirographis. ff. de admi. tut. c. cum dilecto. de confirmatio- ne vtili vel inutili. 2. d. c. fi. tamē secus est in exemplo exempli. quia non facit fidem sicut nec testimonij de auditu auditus. 2. non reperitur hoc alibi fm Bal. in. d. l. sancimus. ¶ Hec ob. quod credat scripturis registra. in libris officij gubernatoris, velut scripture Archiepi publici iuxta auf. ad hoc. C. de fide in- stru. 2. in. c. ad audientiam. 2. ibi gl. in ver. censuales. de prescri. 2. no. Bar. in auf. 2. si contractus. C. de fid. instrum. maxime ex forma statuti ciuitatis Mediolani: quia respondeo prout res- pōndent, 2. declarant signanter Hico. de adat. 2. Bal. in. l. exē- plo. C. de proba. vbi dicunt qd tales scripture faciunt fidē solum infra territorium illius ciuitatis. arg. l. fin. ff. de iurisd. om. iud. 2. c. vt animarum. de consti. in. vi. vel dato quod habe- ret vires extra territorium, tamen secundum Bal. in. d. l. exem- plo. non faceret fidem nisi contra illum qui esset subditus ratio- ne contractus, vel aliqua occasione etiam dato quod consue- tudo vel pariratione statutum illius ciuitatis disponderet ex- presse quod talibus scripturis esset adhibenda fides secundum enim: vt est in casu nostro. ¶ Idem voluit Jo. And. in addi. Specu. in titu. de instru. edi. §. nūc dicendum. in addi. magna. incip. quia de argentario. circa fi. illius additionis. 2. Anto. de but. in. c. ij. de fide instru. in. iij. col. in. viij. ver. cum vers. seq. vbi dicunt qd scriptura nō auf. recondita per officiales in Archie- uo publico, tanquā publica fidem facit: vt. d. c. ad audientiam. 2. idem dicit quādo scriptura longi temporis esset obseruata pro publica. l. i. in fi. 2. l. quod principis. de aqua plu. arcen. ta- men fm eum ista procedūt solū quo ad illos, qui subiecti sunt iurisdictioni illorum, quorum auctoritate custodiuntur. 2. idem tenuit Bald. in rubri. C. de fide instru. in pen. 2. melius in vlti. col. vers. sed restat 2c. ¶ Sed ita est qd reus cōtra quē produ- cit legitimatio 2. priuilegiū, non est suppositus iurisdictioni ci- uitatis Mediolani: nec etiam ibi vertitur lis: ergo dicta scrip- tura fidem non facit. ¶ Ad idem quod not. l. 7. 2. Bal. in. l. receptitia. C. de consti. pecu. vbi querit an statutum conditum ab vniuersitate mercatorū debeat seruari in alia curia: 2. dicit ibi Bal. qd aut statutum prouidet circa ordinē procedēdi sum- matim 2c. 2. tunc nō seruāt nisi in illa curia aut circa decisoria. vt puta statutū disponit qd scriptura priuata facit plenā fidē, 2. tunc seruabit in quolibet foro. allegat no. in. l. ex ea. ff. de pos- tu. sed istud. est verū quo ad personas subditas statuentibus, nō inter alias personas: ita dicit. in. d. l. receptitia. ¶ Preterea est cōmunis cōclusio, qd statutū disponēs de effectu probatio- nū etiā circa decisoria nō ligat, nisi subditos rōne contractus vel alia ratione: vt no. plene Jo. Bal. in disputatione sua incip. Bononiē. statuto 2c. 2. refert Bal. post l. 7. in. l. j. ad fin. C. que sit long. cōsue. 2. in. l. cunctos populos. C. de sum. trini. 2. doc. in. c. qd clericis. de foro compe. per not. per gl. in. l. j. C. de eman- ci. l. i. 2. in. d. l. j. C. que sit long. consue. 2. per no. per Spe. in tit. de ferijs. §. j. ver. sed porē. 2. in titu. de consti. §. i. ver. sed pone. cu. si. ¶ Presupposito ergo qd legitime nō cōstat de priuilegiū legiti- mandi vt probauit: sequit qd legitimatio tanquā facta nō habē- te ptatem. nō valet. C. si a nō cōpe. iudi. per totū. c. ad nostrā. de consti. ¶ Hec ob. si appareat predictū legitimantē fuisse pub- liche cōmuni opinione reputatū Comitē palatinum, 2. habentē tem potestatem legitimādi, 2. plures legitimationes fecisse. de quibus nō refert in dubiū: qz respōdeo qd hec nō sufficiūt nisi cōstet de auctoritate superioris, id est, principis. ¶ Hoc em pri- mo tenuit

a ¶ Valeat. hec est veritas qcqd. j. di- cat Alex. qz vñ- tus probationis magis dependet a publica fide, qd a titulo, vñ collatiōe officij. satis est ergo qd tūc publicet in iudicio 2. extra, fides ei adhibes- batur, vt preter- tu fidei publice nō debeat qhen- tes decipi. sequi- tur Bald. consil. cccxix. qz pleniss- sime. l. i. §. fm veterē brixie. qd est conf. ex viij. li. iij. secūdu nouam impressio- nē. Idē Fulg. d. l. barbarius. 2. 2. fi. cli. col. j. Anfrā. in prac. ve. instru. pductiones. num. xij. Et ita semper obseruari vidē et ab antiquo semp obseruatū fuit, vt testatur Alb. d. l. barbarius. col. fi. nu. xxxij. deci. c. j. de fide instr. Jo. igne. l. iij. §. si quis tabulas. nu. lxx. ff. ad filla. ¶ b ¶ Benere. dic me- lius vt. j. li. ij. cōfi. ex cv. 2. j. eo. cōfil. nu. ij. ¶ c ¶ d ¶

mo tenuit Jaco. de aret. in disputatione sua incipiente. quero
 7 ergo producto contra te instrumentū 2c. ubi querit quid si pro
 duco contra te instrumentū in forma publica reductū per ma-
 mum Lirij, qui fuit multo tpe in quasi possessione tabellionas
 tus 2 multa confecit instrumenta, tu negas eum fuisse tabellio-
 nē, an sufficiat probare q̄ multo tempore pro tabellione se ges-
 sit, 2 officiū exercuit: 2 dicit q̄ mihi incumbit onus probandi
 a eū notariū nō obstante q̄ sit in quasi possessione, cum pro ad-
 uersario presumatur, ut est videre in eo qui est in quasi posses-
 sione seruitutis: 2 cōuenit negatoria: quini si probet cōueniens
 tem vel eū cui successit cōstituisse seruitutē, succumbit: ut dicit
 Azo in summa. C. de usufru. in. vij. col. vt no. in. l. scuti. §. sed si
 querat. si seruitus vendi. 2 in. l. in summa. C. de usufru. 2 no. in
 l. si prius. ff. de ope. no. 2 ad hoc allegat etiā. l. siue possidetis. C.
 de proba. negando in casu isto fm eū. Nec ob. q̄ alia instrumēta
 confecerit: q̄ respondet Jac. de are. hoc non cōcludere: q̄
 vidimus q̄ non valēt gesta ab eo, qui cōi opinione reputas-
 batur tutor 2 nō erat. l. ij. ff. de eo qui p. tuto. nego. gest. 2 l. qui
 neq. ff. de rebus eorum. Ad. l. Barbarius. respondit q̄ ibi
 constabat de creatione, sed suberat vitij, 2 inhabilitas creati: 2
 fuerat creatus ab eo q̄ poterat remonere vitij si illud sciisset.
 Ita etiā respondit ad. l. si arbiter. C. de sentē. Ita voluit
 Guido de suza. in. l. decernimus. C. de sac. sanc. eccl. ubi querit
 an priuilegia concessa per Manfredum filij imperatoris vas-
 leant ar. q̄ sic: quia Manfredus ab omnibus reputabatur dñs
 2 ideo cōis error facit ius allegat. d. l. Barbarius. 2 l. ij. in fin.
 de supel. lega. 2 l. qd sit fugitiuus. §. idē Lellus. ff. de edi. edic.
 l. j. C. de testa. 2 l. sed si accepto. ff. de iure fis. vbi vtiq. toga ro-
 mana, ciuis roman⁹ est. Contrariū tenet per. d. l. decernimus.
 2 per. d. l. qui neq. 2 eodem modo dicit respondēdū esse si ques-
 ratur de instrumentis actis per eū qui cōiter tabellio credeba-
 tur. Itē voluit Jac. de bel. in dispu. sua inci. canetur aliquo
 iure 2c. quā ipse ponit post. l. ij. C. qñ 2 qñ iu. vbi q̄rit q̄ si ali-
 quo iure caueat q̄ electio, vel collatio dignitatis, honoris, vel
 officiū debeat fieri cū certa solēnitare: 2 cōtingat q̄ aliquis pro
 motus ad dignitatem vel officiū obtinuerit preter debitam
 solēnitatem: 2 ille existens in dignitate aliquo tpe gessit mul-
 ta an cōis error faciat ius ita q̄ gesta per eum valeāt. arg. ipse
 ad partes tandē sub longa disputatione soluit: 2 quo ad pro-
 positum nostrū dicit q̄ si nulla fuisset electio: ut q̄ doctoribus
 nullū cōpetisset ius eligendi: 2 aliquis tanq̄ legitime electus,
 2 toleratus multa fecisset gesta ab eo nō valebūt: nec error cō-
 munis faceret ius, q̄ non habet fundamentum nec radicē. al-
 legat. d. l. decernimus. l. Berennius. ff. de decur. 2 d. l. neq. se-
 cus si fuit defect⁹ in materia 2 in psona certa: aliud est em qñ
 est defectus in forma: q̄ maior est defectus forme quā mate-
 rie. l. an inutilis. in prin. cū ibi not. ff. de accep. 2 in. l. si vnus. in
 prin. §. sed si acceptilatio. ff. de pact. Eiusdē snie fuit Andr.
 de pñs in. d. l. Barbarius. ubi querit qd de notario qui mili-
 tauit in suo exercitio, 2 postea apparet eum nō esse notarium.
 Arguit primo q̄ gesta per eum valeant arg. tex. in. auf. de ta-
 bel. §. pe. vbi licet notarius prohibeatur conficere instrumenta
 per discipulum valeant instrumenta propter publicam utilitas-
 tem licet puniatur: contrariū tenet ipse ex quo nulla intercess-
 sit autoritas superioris, 2 priuatorū consensus hoc facere non
 pōt. l. priuatorū. C. de iurisdic. oim iudi. 2 pro hoc dicit esse cas-
 sum in. l. actuarios. C. de numera. ac. 2 ad l. xij. Ad. l. Bar-
 barius. rñdit q̄ ibi interuenit autoritas superioris 2 peccatū
 solū fuit in materia. ad. §. pen. in. auf. de tabel. respōdit q̄ ego
 video fecisse que commisi, 2 autoritatem habeo cōmittendi.
 In hac opin. concurrunt Buli. de cu. l. Barbarius. ubi que-
 rit: In ciuitate ista qdā numq̄ creatus tabellio, exercuit offi-
 ciū tabellionatus, 2 publice credebatur tabellio. an instrumenta
 valeāt. 2 primo allegat q̄ sic per. d. l. Barbarius. 2 per dictū
 §. pe. in. auf. de tabel. sed postea cōcludit q̄ ius. per. d. l. actua-
 rios. rñdet ad cōtraria prout supra. prime rñsum est. Idē
 tenet Ray. in. l. Barbarius. 2 pro hoc etiā allegat. l. his offi. C.
 de anno. lib. xij. His consonat snia Inn. in. c. nihil. 2 in. c. cū
 dilectus. de electio. vbi voluit q̄ si prelatus fuit electus, 2 ante
 cōfirmationē gessit se pro prelato, nō valent gesta per eū si cōis
 ter habitus fuit pro prelato. allegat. d. l. herennius. 2 j. q. j. ordi-
 natores. 2 c. si q̄s neq. 2 rñdet ad. l. Barbarius. q̄ ibi preces-
 sit electio facta a superiore. Et idē not. Paul. de leaza. in. c.
 in literis. in vlti. col. de resti. 2 respondet Innoc. ad. d. l. ij. ff. ad
 macedo. q̄ ibi speciale est in senatusconsulto adacedoniano,
 q̄ est odiosum. Ita tenuit Ant. de but. in. d. c. nihil. vbi in-
 ter cetera dicit. q̄ gesta a prelato nō cōfirmato nullo mō valēt
 ex quo non h̄s superioris autoritatē, 2 se immiscuit preter auto-
 ritatē vnde dicit temerarius possessor quodāmodo violator. l.
 extat. ff. q̄ met. cā. 2 l. meminerint. C. vnde vi. c. tū qui. de pres-

ben. 2 capit. qualiter. de electio. cū concordantiss. 2 Spe. intit.
 de instrumen. edic. §. restat. versi. quid si is. querit quid si is qui
 non est notarius publicus cum exercuit officium tabellionas-
 tus: postea apparet eum nō posse esse notarium. an instrumen-
 ta per eum confecta publica erunt. arguit q̄ sic per. d. l. Bar-
 barius. 2 ij. q. vij. tria. C. de testa. l. j. tandem cōcludit q̄ si pres-
 dictus haberet priuilegium ab eo: qui habuerit potestatem cre-
 andi tabelliones: licet ex postfacto appareat eū non posse esse
 notarium: ut quia sit seruus, 2 instrumenta valebunt. vt. d. l. a
 Barbarius. Si vero nullum priuilegium habuit, tūc com-
 munis error non potuit eum facere notarium. allegat extra
 de cleri. non ordi. c. j. 2 ij. 2 l. priuatorum. C. de iurisdic. omni. iudi.
 2 c. si diligenti. de for. compe. i. q. j. cum Paulus. 2 d. l. decerni-
 mus. 2 d. l. qui neq. Idem voluit Joan. and. in additio.
 Spe. in. d. §. restat. 2 in addi. incip. ad intellectum illius etiam
 secutus Marti. filij. 2 suum dicit q̄ licet quis exercuit officium
 tabellionatus longo tempore, non sufficit ad probandum q̄
 instrumenta ab eo tacta valeant tanq̄ publica. quia cum pres-
 umptio sit pro negante tabellionatum, possessor debet p̄bas-
 re. allegat. c. ex literis. etiā si vsurparet officium: sed in questio-
 ne predicta nulla vsurpatio. 2 possessio officiū facit eum talē. l.
 improba. C. de acquirē. posses. 2 l. pen. C. vbi cau. status. alias
 sequeretur ridiculum q̄ quisq̄ posset se facere notarium: 2 in
 effectu residet cum diffinitione Spec. in. d. versi. quid si is. 2 ita
 etiam dicit tenuisse Guido de suza. in. d. l. Barbarius. 2 ad. l.
 ij. C. de senten. dicit q̄ cōstabat de creatione ita etiā dicit pos-
 se responderi ad. d. l. sed si accepto. de iure fis. vt ibi p̄t. in. j. gl.
 2 not. etiam Pau. de leaza. in. c. cum dilectus. de fi. instru. ad fi.
 8 Et cum opin. Specu. 2 Joan. and. transit etiam Ant. de
 but. in. c. j. de fide instru. vbi dicit q̄ possit saluari opi. contras-
 ria quando sciente, 2 patiente superiore habente potestatem
 creandi notarios, seu cōmittēs quis esset ingressus quasi pos-
 sessionem illius officiū per. c. consultationibus. de iure pa. nam
 sine scientia 2 patientia ipsius superioris, qui habet potestatem
 concedendi, nō potest acquiri illa quasi possessio. vt. l. j. 2 ibi no.
 Bar. 2 Bal. C. de ser. 2 aqua. 2 late dicit Ant. de Bu. in repe.
 c. fi. de causa posses. 2 plene Inno. in. c. bone. el. ij. de postul. pres-
 lato. 2 in. c. olim. el. ij. de resti. spo. 2 per Bald. in. l. ij. plene in. v.
 col. cū seq. de ser. 2 aqua. Confirmatur predicta ex his que
 tradunt Pet. Ly. 2 Bal. in. l. si solennibus. C. de fi. instru. vbi
 voluit: q̄ licet quis sit in quasi possessione priuilegiū, tamē hoc
 inuat nisi ostendatur priuilegiū. allegat. c. cum persone. de pri-
 uil. in. vj. sicut dicit in eo, qui est in quasi possessione seruitutis
 realis q̄ per ipsam quasi possessionē non releuat ab onere pro-
 bandi seruitutem. l. scuti. §. sed si queratur. supra allega. ad hoc
 bene facit. c. ad decimas. de resti. spolia. l. vj. Accedit quod
 no. Bar. in tractatu rep̄saliarum in. v. q. ij. principalis. dum
 querit quādo quis dicatur habere copiam superioris. 2 in pro-
 posito dicit quod si qua ciuitas est occupata a tyrāno: qui pro-
 pria autoritate occupauit, non habetur pro superiori. alleg. d.
 l. decernimus. aut fuit electus ab habentibus potestatem, 2 fuit
 facta electio per vim vel metum, 2 nō est notoriū de vi vel me-
 tu: 2 se pro domino gerit: 2 ita reputatur. 2 tunc habetur pro
 superiore. alleg. d. l. Barbarius. 2 ita dicit velle Inn. in. d. c. ni-
 hil. de elec. Idem dicit Bar. in. d. l. actuarios. vbi per illum
 tex. dicit no. q̄ licet habeatur 2 reputetur quis pro publico of-
 ficiali, vel pro tabellione, vel pro iudice, cum non sit q̄ omnia
 acta ab eo facta sunt nullius momenti. Et respondet ad. d.
 l. Barbarius. in repe. fm q̄s hodie habetur in cōpluribus mo-
 dernis lect. licet quidam attribuāt illam repeti. Bal. nam dicit
 ipse: ponamus q̄ in terminis illius. l. non interuenit autoritas
 superioris, sed solum cōmunis error: exemplum dicit ipse in eo
 qui se diu per tabellione 2 notario gessit cum non esset, an va-
 leant instrumenta. 2 concludit q̄ non. 2 ita dicit tenere Azo. in
 auf. de fide instr. 2 Buli. de Lu. per. d. l. actuarios. Et respons-
 det ad. l. j. C. de testa. q̄ ibi loquitur in officio testes, in quo nō
 reperitur decretam superioris, secus est in actu creandi tabel-
 liones vel concedendi potestatem legitimandi. capitū. pro ta-
 bellio. cum ibi no. per Inno. de fi. instru. 2 in. auf. qui. mo. nat.
 effi. sui. §. si. cum gl. 2 not. etiā Bar. in. d. l. Berennius. 2 ibi opti-
 mus tex. ff. de acc. Ad idem quod no. Bal. in. l. ij. C. de sen.
 in ver. modo quero hec lex. vbi querit: quid si cōmunis error
 est circa personam delegantis, vt quia est communis opi. q̄ il-
 le qui delegauit causam sit magistratus tamen reuera non est
 respondit q̄ si quidam delegans habet titulum a superiore, va-
 let si est in quasi possessione. d. l. Barbarius. ad similitudinem
 possessoris, qui lucrat fructus consumptos propter titulū: sed
 si delegas nullū h̄s titulū, vt q̄ nunquā fuit electus error cōis
 nullā dat sibi potestatem. allegat. d. l. actuarios. 2 not. per Inno. in. d.
 c. nihil. Et idē facit id q̄s no. ipse idē Bal. in. d. l. ij. C. de sen.

Non obstante.
 j. consi. lxx. col. j.
 li. ij. Anch. consi.
 cxxij. Cor. consi.
 xxiij. col. v. li. iij.
 Bertran. consil.
 lxxij. ex tenore col-
 lum. j. libro. iij. sed
 quod. s. dixi ves-
 rius est. adde des-
 ci. tholo. cccxxij.
 Alcia. tract. pres-
 sum. regu. id. pres-
 sum. xiiij. nu. xx.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

9 in ver. modo dixit Ja. But. zc. vbi querit an valeant gesta a quibusdā auditoribus dñi legati, si nō apparet de legatione s; erant in quasi possessione delegationis, z cōcludit q si exercuerunt iurisdictionē vt tales sciente ordinario: z presumit delegationē precessisse arg. l. i. §. magistrū. ff. de exercito aut nō constat de scientia, z tunc debet processus irritus iudicari non obstante errore cōmuni vt no. Bar. copiose in l. cū in iure. de offi. dele. nec fm eū valet arg. de quasi possessione. nō hz locū quando cōstat de mandato. sed dubiū est de qualitate mandatarij. secus si nō cōstat de mandato allegat. l. qui hominē. §. si nullo. ff. de sol. item qz f3 eū ar. de quasi possessione hz locū in his, qui aliquid faciūt tāquā suo iure faciētes: mā si alieno, non lucrant vsuz: qz nō pro suo faciūt. sed ita est in proposito q de cōsensu, e patientia imperatoris non constat q dictus assertus comes exercuerit, z gesserit se pro comite z pro habente potestate legiti mandandi ab imperatore, qui cum residētiā faciat in partibus remotis presumitur ignorasse. c. quosdam. z. c. quanto. de presum. c. pe. de consti. in. vi. l. i. ff. pro socio. ergo zc. ¶ Nec ab his distat Bald. in l. i. C. de testa. in. vi. q. vbi querit an illa. l. locum habeat in tabellione putatio, puta, vt eius instrumenta inter ignorātes confecta, valeant: ac si esset iustus tabellio, z arguit ad partes, tandem decidit q non valeant instrumenta per. d. l. decernimus. z per illa plura. z quia talis quasi possessio nihil potest operari: quia iniusta z clandestina, z non bona fide, que nihil operatur in his que iuris sunt alle. no. per Jnn. in. c. nihil. de elec. z ita dicit tenere Azo. in sum. autenti. in fi. de fi. instru. z respondet ad. d. l. Barb. qz ibi intervenit decretum superioris qz validat factum a non legitima persona. l. i. §. idem Pompo. ff. qz fal. tu. act. z. l. i. §. infanti. in fi. C. de iu. vel secus dicit si fuisset creatus z commissum delictum propter qz esset deponens: qz interim gesta valebāt: alleg. no. per Jnn. in. c. qualiter. el. ij. in fi. de acc. ¶ Idem tenuit Bal. in. d. l. Barba. vbi inquit q. l. Barb. nō hz locū vbi nō precessisset ele. solennis. z ideo infert ipse ibi in. xj. col. qz si quis tāquā tabellio cōficit lon. tēp. instrumenta, postea apparet q nō est tabellio, qz creatus fuit a nō habente ptatē, certe fm eū gesta ab eo sunt nulla secus dicit si precessisset electio assentit his etiam Bal. in. l. ij. in vlt. col. C. de serui. z aqua. in ver. nūc quero de octauo pūcto. vbi querit an sit obediendū nō iusto prelato, qui est in pacifica possessione officij sui: z an possit exercere iurisdic. suā, in rebelles. arguit primo q sic per. l. Barb. sed cōtrariū tenet qz in. l. Barba. cōcurrēt tria. s. superioris auctoritas, z cōmunis error, z publica vtilitas. subdit tamen q etiā in certo casu procedere posset, etiā si nō adesset superioris auctoritas vt si priuati vel notarij post electionē cōmisset delictū per qz veniat exautorandus. z per superiorē esset exautoratus. nam tūc gesta per tales cōcurrēte cōi errore z pu. auctoritate valent. alleg. no. per gl. in. §. pen. in. auf. de tabel. z quod not. in. l. z si pluribus. ff. de auf. tu. ¶ Et idem dicit Jo. And. in regula mora. in merc. vbi dicit q gesta ab aliquo, qui primo nō habuit ti. nō valēt. c. ex frequentibus. de insti. c. j. de re. iur. in. vi. §. secus in gestis ab eo, quia prin. habuit ti. z superioris auctoritatem. nam licet postea incidat in penam priuationis, nō patēter valent gesta ab eo quādiu tolerantur. qz iuste possidet qui auctore pretoze possidet. l. iuste. de acq. pos. z maxime cum priuari nō possit quasi possessione nisi causa cognita. c. hēps. de prebē. in. vi. ¶ Cōsonat istis decisio Ant. de Bu. in. c. cōsultationibus. de iure patro. z in repe. in. xxiij. col. in ver. venio ad fm, videlicet quādo datur zc. vbi querit an data inhabilitate promoti ex vitio forme, valeant gesta ab eo. vbi dicit quod si sunt officia, que vnico actu expediuntur, vt actus electionis, vel collectionis, nulla expectata cōfirmatione, non valebunt gesta: quia iste est intrusus, z nullum habet colorem tenendi vel possidendi. etiam sola possessio velut iniusta vel in colorata non parit aliquam validitatem in exercitio officij velut in fructu inanis z sterilis est alleg. no. per Jnn. in. d. c. nihil. z no. per Bul. Bar. z Bald. in. d. l. Barba. z ideo dicit omnes cōmuniter tenere quod etiam si aliquis communi opinione gerit se pro notario, cum nō esset, per hoc non impeditur ipsum exercitiū notariatus. z ibi refert ac approbat dicta Buli. de Lu. in. d. l. Barba. z respondet ad. l. i. C. de testamen. quia ibi in actu illo requirebatur decretum superioris: quia sola natura facit quem habilem ad testificandū. ¶ Ad hoc ipse met Ant. de Bu. in. d. c. cōsultationibus. in. xxiij. col. ver. z per hoc infertur ad tertiā. etiam ibi dicit qz qñ quis est inhabilis ad officium, nō tamen tali defectu qui excludit capacitātē possessionis illius officij, tūc validitas gestozū surgit a quasi possessione officij iuncta auctoritate superioris per dictum. c. cōsultationibus. lib. vi. in nouel. Transiit cum superiori consti. z Jo. de Imo. l. ad testamentū. §. conditionē. in fi. ff. de testa. ibi secutus Jo. An. in Spe. in ti. de instr. edit. §. restat. z in dicta addi. inci.

ad intellectum zc. concludit qz instrumenta facta ab eo, qui cōmuni opi. reputabat tabellio, erat in quasi possessione non valeant nisi de potestate concessa a superiore appareat. ¶ Et per predicta apparet hanc esse magis cōem opi. a qua in iudicando nō est recedēdū: vt habet in loc. vul. ¶ Et quibus etiā apparet euīdēs ratio ad alleg. in cōtrariū: tamē spāliter respondēdo ad id qz dicebat Bar. tenere contrariū in. d. l. Barb. in fin. respōdeo q illa. l. vere nō legit Bar. fm qz in pluribus lec. habet. z accepi a plerisq; autēticis iurecō. qz in primo lib. sfozum. plurima scripta sunt in lec. Bar. que vere scripta nō fuerūt ab eo: vt colligit ex stylo. z etiam ex eo qz ibi discrepat ex his que alibi Bar. t3 vt in proposito vides ex his, que scripsit Bart. in d. l. actuarios. ¶ Non ob. qz no. Dy. in. c. i. de reg. iur. in. vi. in ix. col. que sunt: quia intelligo fm iura, que alleg. qz si loquimur in actibus vel officiis, in quibus requirit decretū superioris intelligā qz tamē illud intercessit fm. d. l. Barb. quā ipse allegat. secus vbi non requirit decretū, vt in actu testificandi: qz cōis error sufficit. d. l. i. C. de testa. ¶ Nec etiā ob. qz no. Jo. An. in regula mora. in mercu. de Lano. qui veniebāt priuandi: z tamē si tollerati sunt, valēt gesta ab eis: qz respōdeo etiā q ideo est: qz a prin. habuerūt tit. cum auctoritate superioris z cum possessione. vnde dato etiam q essent proprietati priuati, non sequitur q essent possessione priuati, ca. licet episcopus. de preben. in. vi. vnde antequā priuatur iuste tenet z valet quod agit: qz colorē habet tenendi ex auctoritate: qz in prin. possessionē apprehendit. ita declarat Ant. de But. in. d. repe. c. cōsultationibus. in pen. char. z Bal. in. l. i. C. de testa. z. d. l. Barb. z per eundem in omnibus fere lo. s. alleg. ¶ Ad text. §. pe. in auf. de ta. responsū est. §. fm And. de pi. Bul. de Lu. z alios. ideo non repeto. ¶ Ad no. per Jnn. in. c. i. de fi. instru. cum cōcor. respondeo qz cōis opi. est in contrariū: vt recitauit. s. z clare respondet Ant. de But. in. d. c. z probat ex iuribus z rōnibus. s. alleg. nā z idē Jnn. loquit sub dubio forte nec dictū eius iure pbat. ¶ Ad ob. qz no. Bal. in. l. nō ignorat. C. qui acc. qz respondeo q dato qz illud verū sit, tñ Bal. loquit qñ comes Palatinus erat in quasi possessione legitimadi spurios: sed ita est, quod talis quasi possessio nō potest acquiri, nisi appareat de scientia z patientia imperatoris. d. l. i. z. ij. vbi hoc no. Bar. z Bal. C. de seru. ui. z no. Jnn. in. c. ij. de resti. in integ. cū concor. alle. s. z scientia imperatoris non presumitur: vt dictum est. preterea Bal. in. l. nō ignorat. fundat se p. l. Barba. ergo debet intelligi fm quā alleg. vt dixi. Bar. in. l. nō solū. §. liberationis xbo. de lib. leg. sed ita qz. l. Barba. loquit qñ intercessit decretum superioris. ergo modo debet intelligi decisio Bal. ¶ Fortificantur predicta: quia paria sunt nō esse in possessione, vel esse z nō bona fide. l. i. C. vnde vi. no. Bal. in. d. l. i. C. de testa. z Ant. de butr. in. d. ca. nihil. vt i dicunt quod non releuat quem esse in quasi possessione, si non haberet auctoritatem superioris: quia cēsetur in malefi. ad hoc est text. in. d. c. cum ibi. per doct. de schif. ¶ Ad no. per gloss. in. §. pen. in auf. de tabel. respondeo vt. s. respondi ad ea que no. Joan. and. in regula mora. Successive dato q. d. comes habuisset potestatem legitimandi, tamē legitimationē. d. Hico. viribus carere necesse est, qz erat oppositum narrare, q Hico. esset natus nō solum ex patre coniugato: sed etiam ex matre coniugata. hoc primo reperio tenuisse Oldra. consulendo in consilio. ccxlvij. incipiē. factum tale est: quidam rex ad supplicationem cuiusdā nobilis zc. de quo v3 de. s. in consilio nobilis vir Filonius zc. vsq; ad ver. ex alio ē capite zc. z i ver. ex his remanet firma cōclusio. ¶ Quo ad aliud dubium quo queritur: An. do. Hico. veniat priuandus hereditate Joan. ex eo quod venit contra dispositionē testatoris pretermis argumentis ad parte breuitatis causa, respōdeo q sic, stāte expressa dispositione testatoris, q ad hoc disponere potuit. l. i. C. de his que pen. no. z insti. z legat. §. i. et si. z in. l. multa. in prin. ff. de condi. z demon. z declarat Bart. in. l. pater. ff. de hered. insti. l. vxorem. z. l. in vxorē. de his vbi bona lra. ff. de lega. iij. z Bald. in auten. qui relictum. in. ij. col. C. de indi. vidu. z in. d. l. i. in. xij. col. C. de his que pen. z Petr. de anchorano in capi. si heredes. de testa. attento qz presumpsionitur domi. Hico. scienter petisse condēnari do. Agnetem institutam in tertia parte bonorum mobilium z immobilium: z ad restituendū oia per eum possessa: non fundans se ex vltimo dicto testamento, in quo dicta Agnes est pro parte instituta: sed ex alio priorī testamēto, z virtute cuiusdā cessiois facte a quadam muliere instituta vniuersaliter in. d. j. testamento. z hoc maxime qz licuit dicte Agneti institute in re certa, seu quota bonozū propria auctoritate apprehendere relictum sibi factū fm opi. Bar. z cōmunē in. l. ex facto proponebat. ff. de here. insti. z dicitur cōtrauenisse Hico. mouēdo iudicē ad infringendū voluntatē defuncti. l. si quis maior. C. de trasac. z plene

13 **z** plene in. l. amplius. per Barto. ff. rem ratam ha. z docto. in cap. si diligenti. de prescri. **¶** Et ex predictis infero ad aliud dubiū, cui applicetur hereditas in qua priuatur Hico. z dico qd cum testator prouiderit quod si heres contrauerit, priuatur hereditate, z etiam legatarius careret legato. z detur pro anima testatoris ad prouisionem. d. Hico. quod dicta portio deficiens per priuationem debet applicari Agneti coheredi, vel saltem successiue ab intestato. d. testator. nam clausula illa in fin. apposita debeat regulariter referri ad omnia precedensia, etiam tam hereditatem quam ad legata. l. talis scriptura. ff. de leg. j. c. olim. de resc. z in capi. q. requiris. de appel. tamen fallit quando ratio suadet quod potius referatur ad proxima quam ad omnia precedentia. l. j. C. de libe. piete. z l. j. §. eum. ff. de postu. l. sed si piete. §. deinde. ff. quib. ex cau. ma. cap. cū dilecti. de dona. z no. in. l. si idem cum eo. §. si. ff. de iurisd. om. ius. di. z per. d. l. talis. cū si. **¶** Sed ita est quod ratio suadet, quod ista clausula, quod detur pro anima testatoris ad prouisionem Hico. referatur ad proxime dicta. z non ad heredes vniuersales institutos: quia non est verosimile quod eo casu, quo testator voluit priuare heredem, ex eo quia veniret contra voluntatem testatoris, quod voluerit testator amplius confidere de eo dem heredem: ut ipse exequatur dispositionem testatoris: quia non obseruans voluntatem defuncti, presumitur odiosus ipsi testatori: adeo quod priuatur omni commodo: ut in auten. hoc amplius. C. de fideic. **¶** Sed dispositio testatoris semper debet interpretari, ut non comprehendat sibi odiosas. l. lucius ti. tius testamento. §. pen. de lega. j. facit tex. in capi. heredes. de testa. Ergo sequitur quod quo ad hereditatem in qua institutus est Hico. sumus in casu in quo non est prouisum cui debeat applicari. in quo Bar. Bal. z Ang. in. l. j. ff. de heredi. insti. z Bar. in. l. vxorem. §. heres. de leg. j. z per Bal. in. l. j. in. xij. col. C. de his que pen. nomi. z in auten. cui relictum. C. de indic. vidui. **¶** Pet. de Ancha. z Jo. de Imol. in. d. c. si heredes. post Ja. de Bel. in aut. de nup. §. que vero. alias incip. heres. formantes questi. sub his terminis. Testator legauit vxori alimonia, z iussit quod si heres molestaret eam, perderet hereditatem, nec prouiderit cui deberet applicari, heres molestauit questitur an debeat vxori applicari testatoris, vel cui: z decidunt quod debeat applicari substituto, si extat: z eo non extante applicetur coheredi. vel non extante coherede, applicetur venientibus ab intestato. d. l. vxorem. §. heres. in aut. de nup. z d. §. heres. **¶** Sed sic est quod. d. Agnes est coheres vel saltē successura ab intestato. d. eius patri. ergo sibi debet applicari z magis priuilegia est causa filiorum, quam pie cause: z magis presumit a testatore affectata. ut. l. cum acutissimi. C. de fideic. iunctis ibi no. per Richar. malū. z Bal. in ver. quero quid si testator post mortē eius. ergo nō est absenti. d. dominā Agnetē admitti. **¶** Quo ad vltimū dubiū constat qd. d. Agnes, que est instituta in tertia parte bonorum mobilium z immobilium, non tenetur ad onera hereditaria. l. si. ff. de vsu. le. z ibi hoc in specie decidit Bar. in ver. sed quero testator reliquit alicui partem bonorum Alex. de Imo. iuris vtriusque doctor cōsultuit.

Summarium.

- 1 **¶** Legitimus potest succedere contra testamentum.
- 2 **¶** Ratificatio cognatorum ex postfacto sufficit.

Consilium. CXXXIX.

Eleganter fuit consultū per superiores excellentissimos dominos consulentes, in quorum sententiā cōcurrentes. **¶** Concludo primo quod. d. Thomas sine potuit institui ab auia paterna, stante legitimatione facta ad supplicationem dicte auie: sine qua legitimatione non potuisset succedere. d. auie paterne. si erat nata ex stupro seu ex coitu accusabili, sicut nec filius matri. ut cōcludit Cy. z alij sequunt in. l. si. C. de na. lib. z bene probatur in autē. qui. mod. na. effi. sui. §. si. in ver. a parentibus. iuncta. l. iuricon. §. parentes. ff. de gradi. z per id quod not. in. l. si suspecta. §. j. cum si. ff. de inoffic. testa. **¶** Secundo concludo, qd heres. d. dñe Thomasine poterit deducere legitimam sicut si esset filia legitima z naturalis iuxta. l. quoniam in priori. C. de inoffic. testa. nam licet. d. legitima, z quilibet quarta que defalcatur de fideicō. vniuersali vel particulari dicitur in dubio detrahi contra voluntatem testatoris. l. titi. ad. l. fal. facit quod not. Barto. in. l. siue. §. si ex duobus. in secundo not. per istum tex. ff. de iurepaz

tro. **¶** Et fiat questio an legitimatus possit succedere contra testamentum vel contra mentem testantis sicut potest ex testamento, vel intestato: tamē cōmunis cōclusio est, qd possit sicut dicimus in filio arrogato. l. filio quem pater. in. fi. z l. filius a patre. §. j. de libe. z posthumis. z sic monasterium, in quo quis ingressus est, potest succedere etiam contra voluntatem ingredientis, per not. in auten. si qua mulier. C. de sa. san. eccle. z in aut. de mo. §. illud. z ita in legitimated concludit Ja. de Bel. in aut. qui. mo. na. effi. sui. §. z quoniam. in. fi. z in disput. quam ipse ibi ponit post illud. §. z incipit. pater habens filium: z ita etiam Ant. de Bu. in cap. p. venerabilem. circa antepenul. char qui fil. sint leg. z Sal. in aut. item si quis ita. C. nat. libe. z late probat Pet. de Anc. consi. ccxc. inci. in successione ab intesta. z c. z Pau. de Last. consi. xxx. inci. super puncto isto plura subtiliter. lib. j. tertio concludo quod si do. Thomasina adiuit hereditatem. d. testatricis, confecto inuentario posset detrudere nedus legitimam: sed etiam falsi. de leg. pro rebus relictis ad nō pias causas: quia legata in dubio intelliguntur relicta ab herede, non a fideicom. vniuersali. z sic ex persona heredis venit detrudenda falcidia, quando heres sponte adiuit. hec probantur in l. Marcellus. in prin. z quod ibi notat Bar. in. ij. col. ff. ad treb. z in. l. facta. §. si cum suspecta. eo. tit. z no. in. l. j. §. denique. eo. tit. tu. z clare Sal. in. l. si. C. ad trebel. **¶** Et hoc retenta communi conclusionē, que habet quod quando grauamen est iniunctus filio sub conditione, posset detrabi vltra legitimam alia quarta: ut plene not. in. d. l. quanquam. C. ad. l. falc. z in. l. in ratione. §. quod vel. cum simi. ff. eo. titu. **¶** Sed si non confecit inuentarium, non est tractandum de fal. §. si vero non fecerit. in aut. de here. z fal. licet non per hoc perdatur legitima fm magis communes conclusiones: ut no. gl. z doct. in aut. hoc amplius. C. de fideicommiss. z in. d. §. si vero non fecerit. in. l. si. §. pe. C. de iure delib. z no. etiam doc. in aut. sed cum testator. cum si. C. ad. l. fal. **¶** Quarto cōcludo qd si dicta Thomasina fuisset legitima ta quo ad cognatos omnes. nedum quo ad dictam auiam z talis legitimatio processerit de consensu matris. d. Thomasine res esset expedita quod mater. d. Thomasine debet succedere ipsi Thomasine. **¶** Sed si fuit legitima absqz consensu matris ipsius Thomasine: tunc dubiū facit illud qd decidit Jac. de Bel. in. d. §. z quoniam. vbi voluit qd princeps per suales legitimationem non potuit legitimatū facere legitimū, quo ad eius cognatos: qz non consenserūt illi legitimationi: quia sequeretur qd princeps faceret eum legitimū successorē dictorum cognatorum, nō contentorum de hoc. z ad hoc allegat. l. cōmuniū. C. de natu. lib. z §. generaliter. in auten. q. mod. nat. effi. sui. z quia. d. Thomasina nō intelligitur effecta legitima ad succedendum filie nate ex coitu accusabili: ut nota. in. l. in sua. C. de leg. he. z Post. in. c. sua. de succes. ab intesta. §. si. versi. quid si pater sit. z Bart. in. l. si. in. j. col. in versi. quero qd econtra: an parētes succedat istis spurjis. ff. de his, qui. ut indigni. z in. l. j. in. fi. in princ. ff. de contra tab. z Bald. in aut. licet. C. de na. li. per illū text. in ver. pater. z Bal. in. l. gallus. §. j. de libe. z posthumis, z not. bene facit. §. filii. in aut. qui. mod. nat. ef. sui. **¶** Item facit quia natura successiōis est, ut illa sit reciproca, z non succedatur illi q mibi succederet. l. lege. xij. tabu. de legi. here. **¶** Tamen hoc non obst. puto, qd etiā, quis non appareat qd mater Thomasine tempore legitimationis consenserit illi legitimationi: attamē possit ei succedere, postq in legitimatione sit facta mētio qd sit legitima, etiam quo ad successionem cognatorum: z est restituta antiquis naturalibus, ac si legitimo matrimonio nata fuisset. z ita tenet Joan. andr. in addi. Spec. in tit. de suc. ab intest. §. si. in pe. col. per plures emgētes, z sequit Ant. de but. in. d. c. p. venerabile. circa antepe. char. qz papa ad comprimendos illicitos coitus. abstulit istis illegitime natis ius pmeuū: nōne ergo reintegrando illos pōt illud eis restituere. §. oportet. i. auf. q. mo. na. effi. sui. **¶** Et ita etiā. voluit By. in tit. de succes. ab intest. vbi dicit qd speciale est in legitimated per oblationem curie: ut non efficiat legitimus nisi patri: ut in. d. §. filius. z hoc ibi sensit Ange. in si. principa. lis qōnis. z Pau. de cast. in consi. xxxij. lib. ij. incip. super primo dubio videt dicendum zc. in. iij. colū. **¶** Et sic videtur esse magis cōis opi. licet Salpce. in. d. auf. transeat simpliciter cū opi. Jac. de bel. **¶** Et cōfirmo in proposito nostro cōem opi. qz dato, qd quo ad aliū qd quo ad legitimatū vel legitimatē nō operet regulariter legitimatio: tamen bene operat quo ad eū, q legitimationem ex post facto ratificat: ut probat in. d. §. gñaliter. ergo mater Thomasine pōt. d. legitimationē ratificare. **¶** Et non impedit ratificatio legitimationis, etiā si fiat post mortē ei, de cuius facto z hereditate agit: ut silt decidit Angel. in. q. sua inci. nobilis quidā genere. in. iij. z iij. colū. vbi dicit qd si pater fecerit filium legitimare satis est. qd filius possit

¶ Nō potuit. imo ut dixi in cōsu. parisi. §. viij. gl. i. nu. xl. §. cxxij. z si sint veri z soli natura les matre ptemoz tua non requiruntur alie clausule s rogatorie. §. reliq. qd. mod. nat. effi. sui. col. vj.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

mortem patris: de cuius hereditate et facto agitur, ratificet. probat ipse per. d. auf. C. de na. lib. et respondet ad. d. l. bonozii. ff. rem. ra. ha. Et ad alia que in contrarium adduci possent: ut ibi per eum plene: quod breuitatis causa non refero cum comode et communiter habentur. Plus dicit Pau. de La. in. d. conf. xxiii. q. illud quod dicitur in. d. s. fin. in. auf. qui. mod. na. effi. sui. q. filius matris ex damnato, aut incestuoso, aut nephario coitu natus repellitur ab omni beneficio et successione parentis: per quem gl. et doct. in. l. si qua illustris. C. ad offi. dicunt, q. licet filius spurius regulariter succedat matri non illustri, et par ratione mater filio: ut dixi. s. allegando Azon. in. sum. C. de legi. here. cum simi. et tamen non succederet, si esset natus spurius ex coitu damnato qui posset accusari per dictum. s. si. sed solus quando non esset accusabilis: ut quia vulgo conceptus esset procederet enim fm Pau. de La. in dicto consilio. illud quod habetur in. d. s. si. quando ille, qui erat coniugatus, duxisset in uxorem etiam istam secundam mulierem: scilicet matrem Thomasine in casu nostro: quia incidisset in. l. Jul. de adul. C. de adul. l. eum qui duas. vel habuisset filium ex muliere alteri coniugate. secus si coniugatus istam mulierem, scilicet matrem Thomasine, non duxisset tanquam uxorem: sed cum ea habuisset simplicem fornicationem, per quam non incidit in crimen. l. Jul. de adul. Nec veniebat in depuniendus de iure civili cum de voluntate facta fuit cum ipsa muliere, que erat extranea, et non erat coniugata. allegat no. in. d. l. penul. C. de adul. unde talis filia non dicitur nata ex illis nephariis incestis, aut damnatis nup. de quibus loquitur text. in. d. s. si. et istud idem velle videtur Sal. in. l. si qua illustris. prealleg. per no. in. d. l. j. C. de adul. et per id quod habetur ibi et in. s. j. illius. l. Et sic posito q. etiam legitimatus non sortiretur effectum inter Thomasinam et matrem eius, tamen adhuc. d. mater eius posset ei succedere stante etiam hoc fundamento sequeretur etiam quod sine illa legitimatione. d. Thomasina potuit institui ab auia paterna: et potuit succedere matri sue, etiam si non fuit natus ex legitimo matrimonio dummodo non esset natus ex dictis illegitimis et damnatis nuptiis, ita ut nep. nata ex dicta filia ut no. Lyn. in. d. l. fin. C. de nat. lib. tamen hoc ultimum fundamentum non pono pro constanti, nec etiam necessarium stantibus supradictis. Ex quibus concluditur. d. matrem Thomasine ei succedere. et d. legitimam deducere posse. Alex. de Imol. iuris utriusque doctor consuluit.

Summarium.

- 1 Relinquo, verbum, ad vniuersitatem relatum trahitur ad restitutionem.
- 2 Tutoris datio in minus soleni voluntate valet ut confirmet.
- 3 Error in testamento per duos testes probatur.
- 4 Mater post tempus vel contra voluntatem patris non admittitur ad tutelam.
- 7 Administratio vni tutorum non debet decerni, alijs non vocatis.
- 8 Mater suspecta remoueri debet vel alij adiungi.
- 9 Legitima etiam in ascendentibus aucta est.

Consilium. CXL.

Super testamento ser

Nicolaus ser Joannis Fortesij: et dubijs de quibus in themate breuiter respondendo dico. Et in primis super primo dubio, quo queritur de validitate. d. testamenti, q. dicunt testamētū esse validū. nō enim refert quibus verbis aut legitimis aut naturalibus, an vulgaribus conditū testm. l. hac consulti. ma. s. si. C. de testamētis. l. qui restituere. s. fin. ad treb. ergo habes. s. institutionē filiorū masculorū, ut ptz ex illis verbis testamenti dū in scriptura ē esse, et se per caso fuisse che ella parturisse figlioli siano heredi cuz Fortisio mio figliolo, et sic apparet filios institutos fuisse heredes. l. pōt q. ff. de vulga. et pn. et ibi no. l. j. de here. insti. et de institutione etiā ptz per illa dū testator dicit: item lasso el resto de. d. mei beni. et il residuario a Fortisio mio figliolo et c. tñ illud verbū, relinquo, relatiū ad vniuersitatem bonorū trahit ad institutionē: ut tradit in. s. si vero nulla. in. auf. de hered. et fal. et in. l. his verbis. in. princ. de hered. insti. Et licet testator subiungat hec verba vcz sub hac cōditione: che sino a letade de anni. xx. non ce sia consignato questo mio residuo: ma habia solamente per mei commissariū victo et vestito et c. hoc non hz viciare testm. d. l. qm in prioribus. et l. sancit

mus. s. cum autem. C. de inoffi. test. plene no. in. l. si pater. C. de inst. et substi. Circa fm dubiū quo querit an posito q. saltem per duos testes probaret quorūpe rogatus testator non solum dicit q. relinquebat. d. fratres Fran. et Lesarem commissarios et executores, sed etiam dicit quod relinquebat eos tutores. d. Fortesij filij sui seu filiorū suorum: dico per hec verba probatio nem esse sufficientē ad excludendum a tutela matrem. d. Fortesij.

2 Ad quod ostendendū presuppono q. tutor relictus a patre in testamento nuncupatio facto coram duobus testibus iuxta. l. hac consulti. ma. s. ex imperfecto. C. de testa. cum ibi no. debeat a iudice cōfirmari. l. tutor. et l. si pater. ff. de testa. tu. fm magis cōm opi. licet glo. in. d. s. ex imperfecto. et in. l. j. C. de cōfir. tu. fortius teneat volens, q. d. datio tutori facta liberis a patre in testō nō valet: adeo q. nō sit necessaria confirmatio. sed retenta opi. que est cōis, scz q. valeat saltē quātū ad hoc ut debeat cōfirmari: dico q. hoc sufficit in proposito. Ad demonstrandū errorē in testō, interuenisse sufficiunt illi testes, qui essent necessarij ad dispositionē ipsam testamenti: ut est gl. no. et ibi no. do. in. l. cū proponeret. de le. j. et no. doc. in. l. errorē. C. de te. Quinimo fortius Ja. de Ra. et Ly. ibi volūt absolute q. ad probandū errorē in testō sufficiāt duo testes, s. posito q. regant tot, quot regunt ad cōfectionē ipsius testi: ut tenet alij doc. in. d. l. errorē. et Ang. in. l. quoties. in. prin. ff. de her. insti. ad hoc ibi tenent, q. cū ita sit, q. testm imperfectū ratione solenitatis inter liberos corā duobus testibus valeat inter ipsos liberos, quo ad oēs effectus: quo autē ad extraneam personā, et ad tutorē datū in testamento: fallit quo ad hoc. ut debeat tutor a iudice cōfirmari: ut probat in. l. qui a patre. iuncto. d. s. ex imperfecto. cum ibi not. per gl. et in. auf. q. sine. C. de testa. et in. l. si. C. famil. ercisc. ergo sicut duo testes sufficerēt ad testamētū, quātū ad hoc ut valeat ad effectū cōfirmandi tutorē: in tali testamento debent ita etiam sufficere duo testes ad probandū errorē. d. testamenti, quo ad effectum confirmandi tutorem.

4 Secundo presuppono, q. tutor datus in testamento minus solenni, tamē cōfirmatus a iudice prefertur datiuo tutori sicut prefertur testamentarius fm communem opin. ut tenuit Bar. in. l. neqz. per illum tex. C. de confir. tu. vbi refert Sal. ita etiā tenuisse Bar. l. i. in. prin. ff. de pe. in. rubr. ff. de eo per quem factum erit. et Ly. Bar. et alij in. l. j. C. de confir. tu. et in. l. j. ff. de sta. ho. et Pet. de Anch. in. cle. j. de sta. mo. et Jo. And. in. addi. Spe. in. tit. de tut. s. nunc dicendū. in. addi. mag. et quia ut dicit Bar. in. d. l. neqz. ita est cōis opi. a qua in iudicando non est recedendum: ut tractatur in locis vulgaribus: ideo super hoc non est opus in superuacuis rōnibus in. ll. insistere. unde Bar. in. auf. ut liceat matri aut auie. in. verbo ad fi. in. ver. quero quid si datur tutor matri ignorante et c. dixit q. tutor confirmatus excludat matrem, sicut tutor legitime datus in testamento: videretur ergo matrem esse excludendam. et ita ibi etiam Spec. et Bal. in. d. s. nunc dicendum. in. ver. item absistit. Et per hoc apparet non ob stare statutum rub. de tut. dandis. nam statutum vult q. non obstante tutore testamentario legitimus tutor seu mater admittatur fm formam ibi traditam: q. dico q. potest ius cōmune disponere, q. soli tutores testamentarij preferant: ut dicit tex. in. d. auf. ut matri, et auie. et tamen videmus q. tutor datus in testamento non solenni, et cōfirmatus preferatur matri: q. iudicatur testamentarius: ut habet in dictis locis: et statutum debet interpretari ut quātō minus semper poterit ledat ius cōe. l. j. C. de noxa. c. cū dilectus. de consu. et no. in. l. si. s. in. cōputatione. C. de iure delibe. Aliud etiā videtur excludere matrem: quia ex forma statuti sub rubri. de tut. dandis pupillis teneatur infra duos menses computandos a tēpore mortis patris pupilli si mortuus fuerit in ciuitate for. tutelam sibi declaratam acceptare, et petere se confirmari. ideo cum nō fecerit, videtur exclusa cum ipsa sit personā cui defertur tutela. ita demum si vult ipsa eam assumere: non enim cogitur: ut in auf. matri et auie. in. verbo permittitur. et ibi no. gl. et do. C. de succedit illud q. habet in auf. presbyteros. C. de epi. et cre. q. ille persone quibus statim tēpus ad sumendum tutelam, qm volūtarie vocantur ad tutelam intra certū tēpus: si intra illud tēpus nō agnouerint tutelam, excluduntur. Et ideo dicebat ibi Sali. illud etiam bene notandum pro matre: ut si intra quatuor menses non declarauit coram iudice se velle agnoscere tutelam, postea non admittitur: et licet ista decisio Sal. in terminis iuris cōis videat periculosa in matre, cui non reperitur de iure cōmuni p̄teritus terminus ad tutelam, nisi quo ad hoc ut priuatur successione pupilli: ut doc. nostri dicunt per id quod habetur in. l. sciant. C. de legi. hered. et in. l. j. ff. qui pe. tuto. unde omni stante dispositione predicti statuti: videtur q. stare possit illa decisio in matre: quia est eadem ratio que est in casu. d. auf. presbyteros. Aliā insuper rōne dico matrem nullo modo

nullo modo admittendam: quia mater contra voluntatē patris nō admittitur ad tutelam: vt in. d. s. ex his. in fi. in auf. de here. ab inte. vnde sumpta est auf. matri aut auie. ibi, dum tex. dicit: defuncti nāq; volētis et electioni preponi volumus. duo ergo sunt que habent ob stare matri. s. et voluntas testatoris et electio, sed cōstat hoc casu qd testatoris voluntas refragat: qz in testō dicit: Item lasso che la dicta auia non possa, ne habia ad habitare, ne stare cum mei figlioli in casa e questo p' nō esset p'sona da governare altrui et c. vnde in hac materia tutelarī dicunt iura iudicium patris preferendū. l. fi. ff. de cur. furt.

7 **¶** Ex quo inferē predicta decisio tertij dubij, in quo queritur, an posito quo patri frater Fran. et Cesar sciissent regulā tutoris in testamento poterit dicta tutrix petere se confirmari tutricē et alio modo etiam deficiunt ea que gesta sunt a matre quia cū prius essent decreti alij tutores, et data licentia administrationis confecto inuentario non potuit iudex, nō citatis dictis tutoribz, administrationē decernere dicte mulieri: vt not. Bar. in. l. legitimus. in prin. in versi. queritur an quando istud decretū et c. ff. de legi. tuto. et Pet. de anch. in cle. ij. de statu monac. facit. l. tutor si nepotibz. cū ibi not. ff. de tute. **¶** Nec curo, quod si postquā iudex decerneret administrationē dicte mulieri secundū quod de iure requiritur: vt no. in. d. l. legitimus. si facte fuerint proclamationes generales ad conficiendum inuentarium: qua dico qd requiritur citatio ad ipsum decretū administrationis: vt probatur in. d. l. legitimus. merito illa nō interueniente non valet actus, saltem ad preiudiciū et exclusionem dictorum tutorum. l. ea que. C. quomodo et quādo iudex. **¶** Quantum autem ad id quod queritur: scilicet an posito quod dicta confirmatio tutelę mulieris sit aliqua, possint nunc comparere consanguinei dicti pupilli, et petere coniungi tutores cum matre allegando suspicionis causam, propter dictam prohibitionem. d. testatoris. et iudex teneatur arbitrari propter dictam suspicionem dicti statuti in ver. et predicta forma et c. cui dispositioni statutum bene cōsonat dispositioni ius reconsulti simpliciter tradite. l. si tutor. ff. de suspic. tuto. et hoc puto satis clarū quod nisi iudici constiterit de euidenti errore testatoris: stare debeat volūtati et declarationi testatoris. l. vtilitatis. ff. de cōfir. tuto. dictum est supra, et quamuis statutum dicat, quod relinquatur arbitrio iudicis, an expediat ita facere, tamen quia loquitur per verbū, arbitrio, quod importat arbitrium boni viri. l. si mulier ita. ff. de operis libertorum. l. fidei commissi. s. qd. ff. de lega. iij. iudex bonus de iure facere debet, et non intelligitur esse in sua libera potestate. l. si qua pena. cum glo. et ibi Bar. ad fi. de verbo. signifi. not. glo. in. c. super his. in verbo arbitrium. de accus. cum si. ergo cum de iure mater suspecta debeat aut remoueri, aut associari, vt legi. et no. in. d. l. si tutor. ergo ista facere debet iste do. iudex. **¶** Circa quartū dubium, quo queritur an posita validitate. d. confirmationis tutelę, possunt dicti frater Fran. et Cesar administrare bo. d. For. testij vsquequo fuerit etatis annorū. et iuxta dispositiones testatoris, qui prouidet, quod fortisius vsq; ad etatē annorum et c. non haberet nisi victum et vestitum per manum. d. fratris Francisci et Cesaris commissarioz, et quod post predictam etatem. et c. annorū per predictos commissarios restituerentur omnia bona que essent in administratione dictorum commissarioz: quia aliter non possint ipsi restituere ei nisi in. et c. annis. nam interim subministrabūt ei alimenta. l. deniq; s. inter. dum. ff. de supe. leg. no. glo. et ibi Bar. in. l. alium. ff. de alimen. et ciba. leg. et ideo tutor interim nō dō se intromittere text. est in l. fideicommissi. s. cum Polidius. ff. de vsur. et hoc saltem, pro cederet priorata bonorū excedente legitimam Fortisij per ea que not. glo. et doct. in. l. cum ex filio. de vulg. et pupil. et in. l. filij matre. et in. l. quoniam in prioribus. C. de inoffic. testa. et sic de istis non debent redderationem tutrici. arg. cū testator magis cōfusus fuerit de eis, quam de alio aliquo tutore maxime de illa muliere, vt etiā per. d. s. Polidius. **¶** Quoad quintū dubiū quo queritur quanta sit legitima matris in bonis et hereditate filij sui pupilli, superstitute matre, et superstitute Fortisio fratre. d. pupilli stante statuto, quod mater non succedat filio nisi in legitima, et quia hoc non eget longo examine expedio me vno verbo, et dico quod erit sexta pars hereditatis pupillo: tenendo, quod hodie aucta sit legitima ascendentium sicut descendentium: vt magis communiter per glo. et doct. in auf. nouissima. C. de inoffic. et in corpore vnde sumitur. per. l. nā et si parētes. ff. de inof. test. et not. Bar. in. l. si mulier. s. i. ff. de test. fili. licet aliqui tenent quod in matre et ascendentibus ex linea materna, legitima hodie sit tantum quarta. cum ergo secundum magis cōmunem opin. sit testia, vt dixi: sita tertia accipiat de eo quod de iure communi succedens habiturus esset ab intestato. l. papi. s. quoniam autē quarta. et ibi not. ff. de

inoffic. test. et in. l. cum queritur. C. eo. In contrarium facit: quia de iure communi mater nō esset successura ab intestato, nisi in dimidia, vt frater pupilli in alia dimidia: vt in auf. defuncto. C. ad Tertij. ergo mater debet habere tantum quartam partem dimidię totius partis pupilli, et sic hereditatem pupilli, si aliter diceremus sequeretur inconueniens, et absurdum quod vbi fuissent puta quatuor vel quinq; fratres pupilli, et mater haberet plus quam aliquis fratrum, et ipsa haberet tertiam ipsius hereditatis pupilli, et sic videtur quod cum statutum voluit fauere agnatis masculis, et excludere matrem, resultat contrarium, quod nō est dicendum l. scire oportet. s. aliud. ff. de excusat. tuto. Alexand. de Imo.

Summarium.

- 1 **¶** Bestum an presumatur tempore furoris. nu. 8.
- 2 Testes singulares sufficiunt ad probandum furorem.
- 3 Furiosus vere vel presumptiue, non potest testari.
- 4 Furor perseverare presumitur, non momentaneus, sed qui certo tempore durauit.
- 6 Testis non est idoneus in facto quo potest laudari vel vituperari.
- 10 Deponens de negatiua est suspectus.
- 11 Deponentibus paucioribus verisimiliora plus creditur.
- 12 Notarij verba, qd testator est sane mentis, non probant.

Consilium. CXLI.

Ponderatis matureq; attestatōibz vel allegatōibz ad vtriusq; patris fauorem exhibitis. Circa probationem Jac. castri de regio, ponderatisq; testamentis duobus eiusdem Jaco. pariterq; testamento paterno. **¶** Consideratur forsan prima consideratione dicendum vltimum testamentum conditum de anno presenti et die. vñ. mañ, velut a sane mentis viro cōditum preualere, stante regula, quod vltime voluntates prioribus derogāt. l. si mihi et tibi. s. in legatis. de lega. i. et l. si quis. in princip. testamenti. et l. si inter. ff. de leg. ij. l. si quis priore. ff. ad trebel. et de celeb. nif. in. c. cum Marthe. gñ. questio. ij. vltima volūtas. **¶** Nec oppositus furor suffragari videtur ad impugnationem dicti testamenti, quia notarius attestatur in scriptura testamenti eundem Jacobū cōpotē mētis fuisse, cuius tabellionis velut officialis dicto stantū videtur. l. si quis decurio. C. de fal. et in authen. de instr. caute. et fide. s. si vero nominantur. l. i. s. penul. ff. de offi. prefec. et c. cum parati. de appel. c. ad audientia. de prescrip. **¶** Dato ergo quod ante fuisset Jacob. in aliquo furore, tamen postquam erat sane mentis tempore testamenti, valebit actus ex eo quod habuerit dilucida intervalla. l. furiosum. C. qui testa. fac. pos. l. ij. ff. de testa. et licet probatum esset, quod ante conditum testamentum demens fuerit, non per hoc videtur inferri quod hoc ipso tēpore testamenti fuerit mente captus, ita velle videtur Bart. in. l. ij. in fin. ff. de bo. pos. fur. infan. de. **¶** Considerantur predicta ex notatis per Bald. in. d. l. furiosum. vbi querit, quid si nō apparet an testamētum fuerit celebratum tempore furoris, an in lucidis intervallis, et responderet, aut testamenti tempus erat vicinum tempori furoris, aut erat ab eo tempore, multum remotum. Primo casu refert, aut qualitas dispositionis testamēti arguit magis ad partem sani cōsiliij, vt quia in eo sit filiorum institutio legata pro anima eius et huiusmodi, et tunc ex tali dispositione presumitur fuisse sane mentis et intellectus, si autem his contraria disposuerit, presumetur non fuisse sane mentis. l. apud. ff. de condi. insti. l. his qui. de tuto. et cu. da. ab his. l. titia. ff. de inoffic. testa. et in. l. partronus. s. si. ff. de leg. iij. et in testamento permixta sunt que sapiunt furore, et ea que non sapiunt quod nihil valent, secundo casu dicit Bal. in. d. l. furiosum. quod ille qui semel fuit furiosus non semper presumitur furiosus, maxime si est probatum quod in eo tempore fuerit qualitas furori contraria, secundū Oldr. Accedit id quod not. Bart. in tractatu de teste. in cap. incip. opposita prudentie. Et quem quidem tractatum multi non habēt ita perfectū. non habēt nisi. c. incipiēs. quia ibi carum abundātia. Dicit igitur Bar. in. d. suo pfectiori tractatu, qd si esset probatū furiosum habuisse dilucida intervalla, et dubitatur an actus gestus fuerit in quiete et sanitate, aut in furore, dicit Bartol. ibi quod ipse actus ostendit, quid enim si

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

matrem vel filium vel coniunctum offendit: certe talis actus offendit secundum eum quod in quiete et sanitate consilio non fuerit sed si actum fecit, quem quilibet diligens fecisset, ostendit ille actus eum in mentis quiete fecisse: subdit ibi etiam Bart. quod si multa verba ordinata proferebat inter que alia fatua inseruit certo in toto actu fatuus presumetur. alleg. l. pen. ff. de condit. insti. vbi fatuus iudicatur ille qui post actum institutionis heredis dixit velle corpus eius in mari proijci, et si dubium sit an esset morbus furoris perpetuus, dicit Bart. standum esse iudicio medicorum. Sed ita est quod testamentum predictum vltimo loco factum, continet institutionem filiorum et legata pia ergo videtur dicendum quod fuit sane mentis: ut recitat valensius testamentum cuiusdam furio. fuisse approbatum: quia recte disposuerat. et refert Bal. in c. in prin. per quos fiat investitura. in vi. feud. ¶ Ultimo pro ista parte facit: quia esto quod testes probent istum furiosum fuisse, tamen tales testes in suis attestationibus reperiuntur esse singulares, et per consequens perfecte non dicuntur probare. l. ob carmen. §. si. ff. de testib. et l. testamentum, et ibi no. ff. eo. tit. et c. licet causam. de proba. c. bone. de elect. iij. q. viij. c. testes. c. nihilominus. ¶ Sed premissis non obstantibus arbitror contrariam sententiam de iure probabiliorem esse. ¶ Ad quod ostendendum presuppono per plurimos testes productos probatum esse Jaco. fuisse furiosum a tempore natiuitatis prope preterita citra: ut probat maxime per peregrinum Gasparem, magnum Ambrosium, baptistam dominum Jaco. ser. Simonem domi. Joan. Martinum Rolantem, magnum Valentinum. Joan. de orticis. petrus de fontanella, et Guidotum. d. Luciam Baldasarem. d. simo. et Joan. anto. et si diceretur quod testes producti sunt in dictis suis singulares, respondetur primo quod plurimi sunt concordantes. et maxime d. Simo. et d. Joa. Ant. et d. Bal. Joan. d. Lucia. ¶ Preterea testes discordes sue singulares in dictis suis ad probandum quid in genere, puta quem esse infame, quem esse furiosum quem esse hereticum, sufficiunt: ut not. Innoc. et docto. in c. qualiter et quando. el. ij. et in c. cum oporteat. de accusa. et Spe. in tit. de inquisitionib. §. i. versi. quid si eius. et in §. nunc tractemus. versi. quid si ille. cum versi. sequen. et in titu. de teste. et l. cum de interrogationibus. versic. item de tempore. et versi. sequen. et Jaco. in l. Arriani. C. de here. et Pau. de leaza. in dispu. incip. contra instrumentum debiti. et per gloss. et Jaco. but. in l. ob carmen. §. si. ff. de testi. p. l. in l. ij. C. que sit long. consuet. et Bart. in l. de minore. §. ij. versi. sed quid si testis. ff. de questio. per Bal. in l. i. in penult. colu. C. de testa. et in l. ea quide. in vlti. charta. C. de accusa. et in l. actor. C. de proba. et in l. i. C. quib. mod. et in l. de quibus. ff. de legib. et glo. et Archi. iij. q. ix. c. nihilominus. per docto. in c. licet in quadam. de testi. et Adoder. in l. inter partes. ff. de re iudi. cum simi. et probant dicti testes actus necessarios, vel saltem presumptione iuris, concludentes furorē: quia deponunt quod proiciebat lapides et panem: quia isti actus indicant furorē. l. ij. C. de iude. not. glo. et ibi Bal. et Ang. in l. si cum dotem. §. si maritus. ff. soluto matr. aliqui deponunt quod tenebatur ligatus in domo: ut dicit Baldasar. Joan. et do. Simon et frater eius qui actus inducat furorē. ut not. Bal. in d. l. diuus. ff. de offi. presi. quidam deponunt quod fatue loquebatur et absque proposito, et fere omnes testes dicunt et ille qui fatue loquitur dicitur esse fatuus. xciij. distinc. c. legitimus. et not. xvij. q. ij. in c. Bonfaldus. et quod deridenda per vias more insanoz loquebatur: ut l. ob que vitia. in prin. ff. de edil. edic. deponunt etiam dicti testes, et maxime d. Jaco. Bald. Joan. et Simon. et d. Joa. and. quod Jaco. a cognoscentibus eum, et maxime de vicinis demens estimabatur, et quod pro demente habebatur: quod quidem sufficit ad probandum contra quempiam ut furiosum, non potuisse facere actus in quibus requiritur intellectus: ita no. in l. i. iunctis ibi not. p. Bart. C. de testa. et ibi Bal. in iij. q. et not. in l. cum quidem, §. q. dicitur. ff. de acquir. hered. et Bart. in l. de minore. in §. ij. in ij. q. ff. de questio. et per Ange. in l. ad testium. §. j. ff. de testamen.

¶ Secundo presuppono aliud indubitatum quod vere vel presumptiue furiosus testari non potest si tempore testamenti vere vel presumptiue dementia detentus sit. l. ij. et l. in aduersa. ff. de testa. et d. l. furiosum. ¶ His presumptis ostendo Jaco. non potuisse testari de anno presenti et die. vj. Maii: quia in illo tempore presumitur fuisse in dementia: nam ille qui certo tempore fuit furiosus, presumitur in furore perseverare. nisi contrarium doceatur. glo. est que hoc expresse firmat iuncto tex. iij. q. ix. indicans in verbo, ostenderis. idem tenuit glo. in c. si in verbo cope. de succes. ab intest. quā ibi sequuntur Inno. Anto. de but. Joan. an. et Abb. sequuntur illam glo. et sequitur Salp. in d. l. furiosum. et Joa. de imo. in c. dudum. in vi. col. de presum. et cano. in c. cum inter canonicos. de elec. et Pau. de leaza. post

antiquos. in clemen. j. de homic. ¶ Istud recte intuiti voluit Bar. in l. ij. ad si. ff. de bo. pos. infan. dela. nam Bar. ibi vult quod si probatur per certum momentum: puta tali die quem fuisse furum vel furiosum, non per hoc sequitur: ergo in posterum fuit furiosus et furus: quia illud potuit contingere propter aliquod accidens. l. tute. in prin. de leg. iij. vnde dicit ibi Bar. in si. qd debet probari quod fuisse aliquo tempore vel certis mensibus furiosum non autem aliquo momento ut postea presumatur in posterum furiosus allegat. l. i. ff. de manu. testa. l. pretia rerum. ff. ad l. fal. vbi similis probatio requirit ad probandum quod talis probatio, puta starii frumenti valuerit. xx. solid. et ipsi etiam declarant doct. ergo vult Bar. quod si probatum est quem fuisse furiosum certis mensibus, presumatur in posterum furiosus et qui allegant Bart. aut dicunt Barto. aliter tenere, profecto habent lecturam corruptam, aut minus recte accipiunt. ¶ Sed ita est in proposito quod per testes probatum est Jaco. fuisse furiosum per menses plures continuos ante confectionem. d. testamenti: ut deponunt Bal. Joan. Simon. et d. Joa. Ant. d. Jaco. but. de manetis, magister Guidotus, et quidam alij: ergo debet presumi semper ipsum posterum furiosum etiam tempore testamenti, et quod ille qui certis temporibus fuit furiosus presumatur in posterum furiosus, p. t. q. si propter furorē datus fuit ei curator, durat officium curatoris donec probetur ipsum fuisse sane mentis. l. i. ff. de cura. furio. et l. pe. C. eod. tit. et instit. de manda. §. furiosi. sed si nos diceremus quod ille qui per aliquod tempus fuit furiosus non presumetur continuas rein furore contrario non probato: sequeretur quod de momento ad momentū esset furioso datus curator. d. l. pe. ¶ Pro hoc facit quia passionēs huiusmodi et motus tales presumuntur durare nisi contrarium probetur: ut est glo. no. in c. cum inter canonicos. de elec. in ver. recusatur. quam ibi sequitur Jo. Ant. de but. et Imo maximo in morbo furoris qui non consuevit de facili recedere, secundum d. Lard. et Jo. de imo. in d. c. cum inter canonicos. alleg. not. per glo. in d. c. iudices. et in c. si. de succes. ab intest. et facit. l. si cui. §. eiusdem. ff. de accusat. et l. non omnes. §. a barbaris. ff. de re milit. et c. semel malus. de res. gu. iur. in vi. ¶ Fortius dicit Pet. de anch. in clem. j. et ibi sequitur d. Lard. de homic. et quod si probatum est quod fuisse postea sane mentis: non sufficit ad valetudinem actus gesti a tali, nisi probaretur fuisse postea sane mentis tempore actus gesti, et ita dicit se obtinuisse. alleg. in simili no. per Dy. in c. semel malus. de reg. iuris. in vi. ¶ Hoc idē oenēt Aber. de bobio ut refert Buli. in Spec. in tit. de probatio. §. probare. versi. pone quidā erat furiosus p. dilucida interualla, et fecit testamentum, et dico eum esse furiosum. tu dicis fuisse sane mentis: cui incumbit onus probandi refert secundū Aber. de bobio quod incumbit tibi allegandi cum fuisse sane mentis. ¶ Refert etiā Buli. in Spec. quod secundum opi. aliquorum incumbit onus probandi ei qui agit, siue dicat eum sane mentis, siue dicat eum furiosum fuisse. arg. l. et qui dicit. ff. de proba. et Joa. and. in addi. Spec. versi. pone. remittit se ad not. per glo. in d. c. si. de succes. ab intesta. que tenet ut dixi quod vbi constat aliquem certo tempore fuisse dementem, semper incumbit onus probandi aduersario: qui erat sane mentis. ¶ Idem tenet do. de sanc. Semi. in c. j. si vero de electio. lib. vi. vbi querit quid si demens habēs dilucida interualla aliquem actum fecit, puta delictum commisit, an presumatur factum tempore sane mentis: an tempore furoris: respondit per glo. in c. si. de succes. ab intest. que tenet quod dices eum fuisse sane mentis, habet hoc probare secus si nunquam fuisset demens: quia tunc allegās dementiam debet hoc probare. ¶ Et ita transit do. in d. §. si vero. Et ita in similibus in terminis nostris dū florētie assiderem ita iudicavi contra quoddā monasteriū monachorum institutum in testamento vnius, de cuius anteriore furore probatum fuerat. Imo. in l. q. testis. §. ne furiosus. ff. de test. et l. j. §. si. de ob. obl. in hoc arg. concludit quod aut actus gestus fuerat ex interuallo longo post tempus, quo probatur quod fuisse in furore: et tunc alleganti quod actus fuerat factus in furore, incumbit onus probandi: aut non intercessit longū interuallū, et tunc presumitur fuisse in furore tpe actus gesti. allegat ea que habentur in l. si ventri. §. in bonis. ff. de priui. cred. et in c. officij. de elec. Sed ita est quod per testes productos contra testamentū, probatur quod circa tempus testamenti fuit in furore. hoc enim deponit d. Lucia que dicit quod per menses tres ante mortē Jaco. vidit ipsum Jaco. facere actus furoris. sequitur quod de mense Maii quo testatus est, erat in furore. ¶ Plus dicunt Bal. Joa. d. Simon. d. Jo. Ant. bapt. et magister Ant. quod a mense Maii usque ad tempus mortis, et per dictum tempus fuit semper in furore: imo videtur dicendum quod modicum interuallum in proposito nostro debebat accipi pro vno anno in quo presumitur morbus durare, nisi probetur contrarium: secundum Hosti. et do. Lard.

¶ Recte. Pau. Alex. Cor. Jas. d. l. furiosus. Bal. p. re furioso. colu. ij. de his q sunt sui vel ali. iur. deci. l. in ne gocijs. de reg. iur. Ant. corse. in fin. et si. testm. hippo. marfi. no. ccc. lxx. Phil. frāc. in rub. col. v. de testa. l. vj. ¶ Furiosum. j. lib. ij. cōsi. clxxv. cu. 2 seq. deci. cōsi. cccc. xlvij. ¶ Perseuerare. j. q. i. c. lxxv. col. ij. lib. vj. Anch. cōsi. v. Socin. c. ad audientia. col. vi. nu. xi. de homi. Rico. eneral. in loco de tēp. ad tps. col. iij. cor. 2. l. xix. col. pe. lib. j. cōsi. xxi. lib. j. Jas. l. p. re furioso. co. ij. de his q sunt sui vel ali. iur. bers. trad. cōsi. xlvij. ex pcessu. col. vij. ix. lib. j. Alcia. de pre sum. reg. ij. psum. xviij. sed limitat paulus 2. si. c. x. li. j. Jas. consil. clxxv. lib. j.

do. Card. in. d. c. cum inter canonicos. sed non est dubium quod actus testamenti non distabat per annum a tempore in quo probatum est per omnes testes eum fuisse furem etc. **C**orroboratur premissa ex his que dicunt Bal. et Ang. in. d. l. furiosum. et Bart. in tractatu de teste. in loco. s. alleg. **C**irca arg. propinqua parte deducta dum volunt quod si est dubium an quis furiosus sit tempore actus gesti. et probatum sit quod habeat dilucida intervalla debeat inspicere qualitas testamenti. an sit talis que in omnibus suis partibus conveniat dispositioni quod quisque diligens fecisset et presumatur fuisse sane mentis: secus si in aliqua parte ipsius dispositionis fuisset actus non conveniens dispositioni hominis sane mentis. et viro diligenti: quod tunc presumitur non fuisse tunc compotem mentis. sed ita est quod ex illo actu testandi ultimo loco facto colliguntur plures conjecture ostendentes Jacobum tunc non fuisse diligentem virum. aut sane mentis: concurrente maxime antecedente furore ut nunc ostendamus: ergo testamentum est nullum. **C**onjecture autem sunt hec: prima. quia in testamento predicto Jacobus reliquit quandam apothecam Bonantonio de bozagino: quam apothecam prohibuerat pater. d. Jacobo in testamento alienari sub pena certe privationis. eo quia volebat dictam apothecam cum certis domibus remanere in filios suos. et in filios filiorum eius. Que prohibitio tenet iuxta. l. filius. ff. de legat. i. et l. peto. ff. de fratre. ergo per tale relictum factum Bonantonio Jacobo. incidebat in dictas penas privationis. Et sic quod ille est actus dissipationis. qui arguit hominem non esse sane mentis. l. is qui. ff. fin. ff. de tu. et cur. da. ab his. et l. i. in prin. ff. de cura. fur. Et de prohibitione alienationis paterne habuerat dictus Jacobus notitiam quando erat sane mentis: ut deponit. d. Jacobo. in fine sue attestationis. **C**Secunda conjectura dementie. que colligitur ex illo actu testandi: quia in testamento disposuit quod si Nicolaus eius filius decederet sine filiis masculis universa hereditas deveniret ad dictum Bonantonium. et si que filie femine remaneant ex dicto Nicolao dotarentur prout videretur et placeret. d. Bonantonium. **C**Considero quod dictus Bonantonius non est de descendibus dicti testatoris. nec de agnatione eius: dato quod esset de cognatione testatoris vel aliter sibi coniunctus unde. d. Jacobo. in vlti. hereditate preterit. d. Bonantonio. nepotibus ipsius testatoris quod quidem nullus diligens. et sane mentis presumptione iuris faceret. cum presumatur quemlibet velle et debere suam sobolem alie anteferre. l. cum acutissimi. C. de fideicom. l. generaliter. ff. fin. C. de insti. et sub sti. l. cum auus. ff. de codi. et demum. nulla facta differentia sexus. l. si. C. de lib. prete. Nam in priori testamento. condito tempore sane mentis per Jacobum sciens disposuerat: nam in eo disposuerat quod quandocumque Nicolaus discesserit sine liberis legitimis et naturalibus vocaretur ad hereditatem illi de bobio: nam si decederet Nicolaus. cum filiabus illi de bobio succedere non possunt ex substitutione stante illo priori testamento valido. prout est: quod appellatione liberorum veniunt etiam femine. l. sed si hac. ff. de lib. et vtriusque sexus. ff. de in ius voc. l. si ita sit scriptum filiabus. ff. de leg. i. l. i. ff. de verb. sign. cum ergo non habuerit ordinatam charitatem. et memoriam liberorum in preferendo eos aliis est actus dementie. et viri non sapientis. c. si. et ibi hoc no. do. de sanc. Bem. de her. lib. vi. **C**Tertia est conjectura quod homines diligentes et sani consilii non consueverunt. ut est notorium. in domibus alienis testari. sed in domibus propriis aut divinis templis: iste autem non huiusmodi testatus est. **C**Quarta est conjectura non sani consilii: quia in. d. testamento posteriori continetur quod ipse testator non vult aliud testamentum condere de cetero. et casu quo concederet ex tunc iussit illud nihil valere. nisi in eo contineret expresse tota Salueregina: nam testatores plerumque volentes mutare testamentum huius non sunt memores dicte clause: modo subvertitur ultima voluntas eorum. ergo patet quod d. Jacobo. operam dedit quantum potuit quod sibi auferret liberam testandi facultatem quod est contra bonos mores. l. stipulatio hoc modo concepta. de verb. obl. iuncta. l. si quis. in prin. tex. cum materia. de lega. ii. **C**Ex his patet quod omnes oppositiones et autoritates sunt pro parte nullitatis ipsius testamenti vltimi. dato quod etiam testes partis aduersae probarent quod aliquo tempore erat sane mentis. Etiam quod haberet dilucida intervalla. ut coniungendo dicta testium vtriusque partis: quia presumitur omnino actus testandi factus in furore nisi contrarium probetur. ut. s. probavi. **C**Non ob. quod in Joa. fraco. testis qui fuit rogatus de. d. testamento deponat quod. d. tempore. d. testamenti proferebat illa verba bonum effectum importantia: quia contrarium apparet ex. d. actu testandi. quo interuenerunt verba non convenientia hominis sani consilii: in quibus partibus ut ostendi supra demonstrando conjecturas premissas sufficientes. iuncto maxime precedenti furore adiudicandum actum tes-

standi fuisse gestum tempore non sane mentis. ut dicunt doct. in locis peallegatis. **C**Preterea Joa. fraco. non est idoneus testis: quod ut dicit Jo. an. in addi. Spe. in ti. de teste. ff. i. sup. verbo sed pone quod diminuitur etiam fides testi deponenti de facto suo: quando ex eo laus vel opprobrium possit ipsi testi adscribi. ita refert et sequitur hanc doctrinam Anto. de butr. in consilio suo incipien. quomodo hec dubia vulgaria habet. et doc. maxime Imo. in. c. ex literis. de transac. et Ant. de butr. in. c. cum a nobis. de testib. **C**Facit quod dicitur de Proxenetis aduocato et si. ut non possunt testificari iuxta no. in auf. de testi. ff. de. et l. i. eo. tit. et in. c. Romana. de testib. lib. vi. et in. c. dilectorum. de testib. et per Bar. in. l. deferre. ff. idem decreuerunt. ff. de iure fis. per Spe. et Jo. and. in ti. de testi. ff. i. et per cano. in. c. insuper. et in. c. cum a nobis. de testi. et in. c. cum ex literis. de transac. et per legistas in l. omnibus. C. de testa. **C**Sed cui dubium quod approbatus esset tabellioni quod conficeret testamentum vnius demens cum iurent tabelliones diligenter officium exercere. c. ad audientiam. de prescrip. **C**Similiter non obstat dictum Georgii alterius testis qui dicit quod interfuit testamento. et quod cognovit tunc Jacobum esse hominem sani intellectus: eo quod fecit legata pia pro omnia: quod respondeo quod licet in illo actu. scilicet in legato pro anima ostenderit se esse sani intellectus. tamen multa alia disposuit quod non conveniunt homini sani intellectus: ut probavi. s. sequitur quod cum in omnibus non se gesserit ut sanus intellectus quod ille actus testandi fuerit factus non tempore sani consilii. ut aperte scribit Bald. et Ang. in. d. l. furiosum. et Bart. in. d. tract. de teste. **C**Preterea ille testis remanet vnicus et singularis postquam Joa. fran. venit repellendus. ut dixi: sed vox vnius est vox nullius. l. ubi numerus. ff. de testi. c. in oi. de testib. c. novit. de iudi. Alii testes producti ad valorem testamenti pro maiori parte non concludunt quod non fuerit furiosus: quia dicitur quod Jacobo. potest esse demens ipsis ignorantibus: ergo non concludunt quod non fuerit furiosus. etiam non probat. c. in presentia. de proba. l. neque. C. eo. et in spe gl. et doc. in. l. i. ff. hoc interdicto. ff. de itine. actusque priua. et Ang. in auf. de here. et fal. ff. hic nobis. post gl. **C**Idem deponit magister Bar. Jo. de corradinis. Jo. aurelius similiter Lancelotus et Gaspar de affaruso. qui dicunt quia nescirent discernere an esset fatuus an sapiens: ergo non potest deponere ad testandam sanam mentem. sic testis deponens super mutuo interrogatus quid sit mutuum dicit se nescire. certe non probat. ut. l. i. et ibi Bar. ff. si cer. pet. et Bal. in. l. i. de his qui sunt sui vel alien. iur. **C**Dis Paulus primus testis non probat quod non potuerit esse furiosus: nam dicit quod potest actus de quibus ipse testificat non potuisset Jacobo. effici sane mentis. quin ipse testis non cognouisset: quod ea que deposuit ipsa fuerunt ante mortem per paucos dies: nam testis deponens hoc modo super negatiua coarctata ad certum breue spatium: est suspectus. c. cum ecclesia. de causa pos. et proprie. et ibi doc. et not. Bar. in. l. i. in prin. ff. si quis ius di. non ob. et Lyn. et Bal. in. l. actor. C. de probat. et Ang. in. l. i. ff. dotem. ff. ne quis eum qui in ius voc. et Bal. in. c. si quis per triginta. si de feud. fue. contro. interdo. et agna. Dyn. et Bar. in. l. i. ff. hoc interdicto. in fi. ff. col. ff. de iti. actusque priua. dum reprobat gl. ibi positam. nam ut dicunt doc. none potuisset Jacobo. in domo de nocte furere seu furiosus effici inscio et ignorante dicto domino Paulo. **C**Item nec ponit assertive de quibus mensibus fuerit sane mentis ipse Jacobo. bus. et an prope tempus testamenti vel postea. Christophorus de richmo non probat quod non potuerit esse furiosus. imo aperte dicit quod interdum faciebat actus furiosos. **C**Gaspar de lane similiter dicit quod faciebat forte causa ioci hoc enim quod fecerit magis ioci causa quam stultitie. non probat ipse per aliam quam rationem dicti sui: ergo non dicitur concludenter deponere: quod ad probandum ea in quibus requiritur perspicax inquisitio et ratio intellectus. prout est in discernendo an quis faciat actum furoris causa ioci. vel non. necesse est etiam quod testis non interrogatus assignet rationem dicti sui. ut not. Inno. in. c. cum causa. de testi. et in. l. cum hi. ff. de transac. et in. l. furiosum. C. qui test. fa. pos. **C**Franciscus de tarcolis alius testis nihil probat. quod non deponit de tempore vnius anni de quo deponunt testes probantes furorem. imo deponit de anno preterito quia dicit quod iam est annus elapsus. **C**Bonifacius de rogeris similiter nihil probat. quod non deponit de aliquo tempore vel anno. **C**Antonius de pictoribus deponit quod audiuit dictum Jacobo. ridentem. in voglio toze vna de vostre vna infante. per mio figliolo per sua moglie. nam per hoc non sequitur quod ipse esset sane mentis: nam viri illius conditionis cuius erat dictus Jacobo. non consueverunt filiis suis in tam iuuenili etate. et tenera constitutis vnam puellam similem infanti dare in uxorem vel sponsam. facit tex. in auf. de temp. no. sol. pec. ff. generaliter. cum seq. docet experientia que est rerum magistra. c. cum expediat. de

CTesti. Seli. c. cum a nobis. de testib. Bal. l. sanum mente. C. de transac. l. si duo patroni. ff. idem Ful. scribit. de iur. iur. Cur. Jun. de fil. clxxv. n. xxj. ale. in consil. lxxvj. numero me. xvi. lib. ii. consil. lxx. nu. xi. lib. iiij.

Liber Primus Consiliorum Alexandri.

elect. in. vi. ita qd nō apparet qd ille actus ostēdat hominē magis sane mentis quam insane. **C** Etiam non probat Francis de bonzanis vltimus testis, cuz non appareat eius dicto de quo tempore sanitas cōsiliū ipsius Jacobi deponat: etiam non apparet qd contradicat testibus productis ad probandū furore. **E**x predictis patet si bene aduertatur ostēsum esse nullū ex dictis testibus sufficiēter probare. **P**reterea est probatum per testes plures, vel saltem verisimiliora deponētes qd dictus Jacobus fuit furiosus a tēpore natiuitatis domini, vel saltem a tempore mēsis Martij vsque ad tempus mortis, z quidā etiam dicunt a dicto tempore vsq; ad mortem continue fuit demens, vt attestatur maxime Baldasar, Joā. do. Simon. do. Jo. Ant. domina Jacoba: z magister Buido tua: ergo eis standum est. **E**t preferenda est eorū probatio testibus aduersis, qui nō sunt tot numero: saltē illi q de actibus sane mentis, per dictum tempus deponūt, z q verisimiliora deponunt testes probātes furorem, vt proxime dicam. l. ob carmen. s. fi. ff. de testi. z. iij. q. iij. c. testes. z ibi firmat gl. magna in verbo qdam q magis creditur paucioribus testibus verisimiliora deponētibus: qd etiam firmat gl. in. c. in nostra. z ibi omnes sequantur. extra de testibus. **Q**uod autē testes probātes furorem presumantur verisimiliora deponere, probatur qd pro magna parte sunt vicini, maxime illi qui deponunt de continuo furore: vt sunt dicti Baldasar. Jo. do. minus Simon: dominus Jo. an. domina Lucia: domina Jacoba que semper stabat in domo z Peregrinus qui multū in ciuitate z rurisecum in domo cōuersabatur, z Gaspar dero tano eius vicinus: sed ita est quod vicini presumuntur melius scire facta vicinorū quam alijs non vicini. l. filium diffinimus. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. z. l. si ita. s. fi. de fun. instruc. c. quosdā. z. c. sequen. de presump. **E**t similiter illi qui frequētant in domo melius presumuntur scire facta illorū de domo, quā alijs. l. cōsensu. C. de rep. c. veniens. el. ij. de testi. ergo eis velut melius informatis est credendum. vnde dicit in proposito Ba. bu. in. l. maiorē. ff. de pac. quodo potestas ciuitatis habēs plures iudices, nō debet stare dicto maioris partis: sed illius qui melius scit iura. allegat. d. l. ob carmen. s. fi. **E**t per hoc videtur qd plurimum sit in re ista attendendum dictum illius periti, in arte videlicet magistri Buidoti, qui per regulas medicine, z etiā per sensus corporis deponit de demētia Jacobi. **E**t alibi etiam dicunt doc. in proposito quod an quis fuerit fatuus statuit dicto peritorū in arte. vt not. Ly. in. l. senium. C. qui test. face. pos. z Bal. in. l. ij. ff. de testa. z in tractatu de teste. in loco prealleg. facit. l. si semel. C. de testa. mil. lib. xij. z. l. cōparationes. C. de fide instru. l. i. s. j. ff. de vēt. insp. c. significasti. el. ij. de homici. in quo perito in arte toleratur testimonium de credulitate. l. i. in prin. ff. de ven. inspi. c. literas. de presump. c. quoties. z. c. licet ex quadam. de testi. **N**ec ob. si contra dominam Jacobam testem predictam opponeretur qd est legataria in primo testamento: qd responderetur qd est etiam legataria in secūdo, z per hoc fides non diminuitur. l. nō solum. s. de vno. z ibi per Bar. ff. de questio. not. in. c. postremo. de appel. z Spe. in. tit. de teste. s. j. ver. sed quid in teste eiusdē gradus. cum simi. **P**reterea legatarius nō prohibetur esse testis in causa testamēti. l. qui testamēto. in prin. ff. de testa. z plene no. quādo non agitur principaliter de legata. l. dictantibus. z ibi doc. C. de testa. z insti. de testa. s. legatarijs. **N**ō ob. superius dictum qd notarius in vltimo testamento dicit Jacobus sanus mēte zc. qd illa verba nihil operatur. hoc in specie ponit Bal. in. l. ij. ff. de testamē. vbi querit, an si in instrumento dicatur sane mentis zc. dicit qd Jaco. de bel. dicit qd sanitas mētis nō probatur p testimonij tabellionis: sed p iuris presumptionē, que est quod pars sit sane mentis nisi contrarium pbatur. c. cum dilectus. de fide instru. z ibi no. Nam secundū Bal. mentis sanitas est quid inuisibilis, z proprie nō percipitur visu vel auditu: sed magis rationis iudicio: vnde dicit qd illa verba tabellionis non habēt vim testimonij nec probationis: qd qualitas mentis non probatur per tabellionē, sed solum verborum prolatione. z idē dicit Salp. in. d. l. furiosum. C. qui test. fa. pos.

12 **C**ande dicit Ang. in. l. penul. de codicillis. caueant notas rī faciētes: testamenta vt bene cōprehendant si testator freneticus: qd licet in sua scriptura dicat sanus mēte, non propterea probatur sana mens: quoniam hoc non pertinet ad eū: nec possent ad hoc rogari, sed pertinet ad iudiciorū medicorū. l. semel. C. de re mili. lib. xij. **I**dē Bal. in. l. j. de confes. in. xj. col. ver. nam si notarius zc. vbi dicit quod per hoc tātum non est notarius falsarius: vt ibi per eum. **E**t in simili dicit Ange. in. l. illud. s. tractari. ff. de iure codic. qd si testator instituit heredē z notarius dicat, talis volens codicillos facere, etiam hec verba enūciatiua notarij nō probāt illam voluntatem esse codicil-

los, sed testamentum. l. non codicillum. C. de testa. **P**ro hoc qd no. sed. in cōs. suo. clxxxix. incip. queritur an domina Margarita zc. vbi dicit qd si notarius in instrumēto testificatur se certiorasse mulierē renunciantem hereditati paterne de virtute, z effectū dicte renūcie qd per instrumentum non probatur dicta certioratio. allegat in arg. l. omnibus. C. de testib. z qd no. Imo. z Hosti. in. c. quoniam contra. de proba. **E**t secundum eum, instrumētum facit fidem de his que inter partes gerūtur. z non de alijs. idē illud sequitur Ant. de but. in. d. c. quoniam contra in cōtrarijs. in. xv. col. de testi. z Ludo. de ro. in. l. sciendū. in. vi. col. de verbo. oblig. **P**reterea illa verba, sanus mente, potius apponuntur de consuetudine, quam ex alia causa: vt in simili no. Bart. de clausula codicillorū. in. l. j. de iure codi. in. vi. q. in fi. **Q**uinimo ipse actus testādi ostēdit cōtrarium eius qd asseruit notarius: scilicet quod Jacob. tunc non fuerit sane mentis, z cōsiliū, vt. s. probaui. **N**on ob. etiā not. p. Bart. in. l. j. ff. de bo. pos. infan. vel fu. dela. z per Bal. in. l. furiosum. quia eorū decisiones faciunt nullitatem testamenti vt in specie deduxi supra. **P**ostremo nō ob. qd testes probātes furorem sint singulares: qd imo sunt plures cōtestes, z dato quod sint singulares, non officit vt probaui. **E**x quibus patet aperte omnia in contrarium alleg. fore absolutā, z dicta testium viribus carere. Alex. de imo.

Summarium.

- 1 **A**queductum per vnum actus acquiritur quasi possessio, que non potest acquiri tempore communionis. nu. 2.
- 3 **F**ides bona presumitur in libertate non seruitutem prescribente.
- 4 **C**lausula cum iuribus z conductibus quid operatur.

Consilium. CLXII.

Consideratis diligēter

ter his q in themate narrata sunt. **V**ideatur prima cōsideratione dicendum dicto Titio non licere prohibere Seii aquam ducere per dicta loca Titio in partem obuēta his rationibus. **E**t primo, qd per vsum z quasi possessionē decem annorum acquiritur ius seruitutis, etiam absq; tit. bona fide interueniente. l. si quis diuturno. ff. si serui. vend. l. ij. cū ibi no. C. de seruitu. z aqua. l. j. s. pen. ff. de iti. actuz priua. l. j. in fi. ff. de aqua plu. arcen. **S**ed in facto presupponitur, antequā dictū superius molendinum destructū esset aqua longo tempore deducta est per predium predicto Titio obuētum in partem ad dictum inferius molendinum: ergo dicto inferiori molendino acquisita fuit seruitus aque ducende: z presumitur bona fides ex vsum tam longitemporis: vt no. Inno. in. c. ij. de resti. in integ. z Jo. and. in addi. Spec. in tit. de teste. s. nūc videndum. in. j. addi. mag. in. ij. col. per. l. ij. s. si seruus. de acqui. pos. z no. Ang. in. l. pen. C. qui. nō ob. lon. prescrip. z Ant. de but. in re. c. peruenit. de censu. z Arch. in. c. j. de prescri. in. vi. z not. Adoder. in. c. si diligenti. z in. c. si de prescri. facit quod not. Bar. in. l. si. ad fi. C. vnde vi. per illum text. **S**cdo quia ille que etiam semel tantū aquam ex flumine aliquo per quem piam locum ad predium suum duxit, dicitur esse in quasi possessione illius ductus aque, z haberet cōtra prohibentē interdictum possessorium. vt. l. j. in princ. z. s. quod autē fere. per totam. l. ff. de aqua quoti. z est. plene tradidit Spe. in tit. de causa pos. z proprie. s. priuata. vel aliud quoq; est priuati. z Ly. z Bar. z alijs in. l. j. C. de serui. z Bar. in. l. ij. s. ij. ff. de itine. actuz priu. l. sicuti. s. sed si queritur. ff. si serui. vend. sed ita est qd nuper per aliquot mēses Sempzonius aquam duxit per dicta loca sciente, z patiente Titio, per quam scientiam z patientiam dicitur esse quesitam Sempzonio quasi possessionē aque, per dicta loca ducende: vt in. d. l. ij. C. de serui. **E**t si Sempzonius a Titio prohibeat, poterit Sempzonius agere interdicto de aqua quoti. contra Titium prohibentē. z declarat Bart. in. d. l. j. s. ij. ff. de iti. actuz priu. post Inno. in. c. bone. el. ij. de postu. prela. z in. c. cū ecclesia. de causa pos. **T**ertio, quia verba in cōtractibus aliquid operari debeant. l. si stipulatus. in. prin. ff. de vfu. l. hanc. ff. de contrahen. emp. sed in instrumēto diuisionis facte inter Titium z Seium continetur quod in partem Seij cedat molendinum inferius cum omnibus suis iuribus aqueductibus, cōductibus, canalibus, z vijs, z alijs ad dictū molendinū spectantibus, z pertinentibus: ergo videtur satis aperte

aperte constare quod conductus per quem ipse aqueductus
consuetus inferuire dicto molendino inferiori obuenire inte-
ligatur cum dicto molendino in partem dicti Seij. facit. l. fan-
dus qui locatus. ff. de fun. instr. ¶ Sed premissis non obst. cō-
trariam sententiam de iure probabiliorē esse puto ex infra-
scriptis. ¶ Et primo quia ubi iure communi non cadit pos-
sibilitas acquisitionis, ibi regulariter non cadit prescriptio. c.
causam. de prescrip. l. ij. C. de vsucap. pro emp. l. vsucapionem.
cum ibi not. per doc. ff. de vsucap. sed durante inter Titium z
Seium communione dicti loci, per quem aqua ante destru-
ctionem superioris molendini ducebatur ad inferius molen-
dinum, q̄ etiam tunc commune erat: non poterat Semprio-
nio acquiri seruitus aqueductus per dictum locum, cum in
loco cōmuni non cadat a principio acquisitio seruitutis: quia
non interuenit vsus iure seruitutis: sed iure proprio. l. in re cō-
muni. ff. de ser. rust. pred. l. uti frui. ff. si usufruc. pet. sed res, que
est mihi z tibi communis pro indiuiso, dicitur esse mea. l. ij. ff.
de condi. insti. l. si des. cōmuni di. l. serui electione. s. i. z ibi ple-
ne traditur. ff. de leg. i. ergo res communis nō potest serui. de-
bere alteri domino seu predio ipsorum, vel alterius ipsos-
rum, z per consequens spatio etiam longissimi temporis non
fuit per dictum vsum aliquod ius seruitutis formatū ad uti-
litatem sui. ¶ Secundo, quia dato quod aliquod ius seruitu-
tis creatum fuisset: tamen attento quod postea^a Seius spa-
tio annorum. xx. vsus non est iure seruitutis dicta aqua, est
amissa dicta seruitus cum prescribatur non utendo spatio. x.
annorum inter absentes. l. sicut. C. de serui. z aqua. l. si. in fi. z ibi
not. C. de prescrip. lon. temp. z in dubio presumitur Titium pre-
scribentem liberatum a seruitute fuisse in bona fide: ¶ quia pre-
scribens libertatem debuit credere rem talem esse, qualis na-
turaliter esse debuit. s. libera. l. altius. C. de ser. ita dicit Lyn. in
l. j. in. iij. q. in fi. C. de ser. z Anto. de but. in. c. si diligenti. de pres-
cript. ¶ Et per ista duo quilibet eorum de per se apparet esse
responsum ad primum in contrarium adductum. ¶ Tercio
etiam, quia in possessorio interdicto non posset Seius obti-
nere in interdicto de aqua quot. z esti. vel simili interdicto pro
iure incorporali, nisi probet se non vi, nec clam, nec precario
aquā duxisse. l. j. in prin. z. s. sed si iure. ff. de aqua quoti. z esti. z
quod vsus sit tanq̄ iure seruitutis, z quod ex aliqua causa se
putauerit habere vsum seruitutis. d. s. sed si iure. ff. de aqua
quoti. z ibi not. Bart. z ideo fm Lyn. in. l. j. in. iij. q. C. de ser. z
Bar. in. l. j. in. s. ij. ff. de iti. actuz priua. in. iij. z vlt. col. z Anto.
de but. in. c. si diligenti. de prescrip. post Host. ibi dicunt quod
requiritur, quod ille qui vult obtinere probet precise aliquam
iustam causam propter quam probabiliter inductus fuit ad
putandum sibi seruitutem competere: vt quia probet famam
fuisse q̄ sibi ius seruitutis fuisset aut competere: vel alia simi-
lis causa appareret. prealle. s. sed si iure. z colligitur ex not. per
Spec. in tit. de cau. pos. z proprie. s. priuata. vers. aliud quoq̄
priuatum dum ponit formam positionum actoris: sed hic ius-
ta z probabilis, causa putandi sibi seruitutem aqueductus
competere non constat: ergo zc. nec sufficeret si allegaretur q̄
ex eo quod ipsis extantibus in communione aqua trásiuit
per locum illum diuturno tempore, z habuit Seius iustam

causam putandi sibi ius seruitutis quasi prescripte competere:
quia prout patet superius, dico quod talis allegata causa non
esset probabilis: quia esset fundata in iuris errore: quia in ta-
libus non patrociniatur in fauorem certantis de lucro. l. eum
qui. in prin. z. l. si fur. s. j. ff. de vsucap. z. l. iuris. z. l. error. ff. de ius-
ris z facti ign. Preterea potest responderi ex his que no. Bar.
in. d. l. j. z. ij. de iti. actuz priua. in ver. vlt. quero quomo-
do dominus potest expellere eum qui est in quasi possessione
iure seruitutis, z cōcludit quod non habebit necesse dominus
probare seruitutem illi non competere: sed sufficiet probare se
dominium rei, z illi existenti in quasi possessione iure seruitu-
tis denegabitur facultas vtendi seruitute, nisi probet eam sibi
competere: per. l. vt frui. s. j. cum ibi not. ff. si usufru. pet. z no.
Bar. post glo. in. l. si prius. in. ij. oppo. iij. partis. ff. de no. oper.
nunc. ¶ Sed presupponitur probari posse, q̄ dictū terrenum
spectat iure dominij ad dictum Titium, cui in partem obue-
nit ergo nisi per Semprium probetur quod sibi fuerit con-
stitutum ius seruitutis, subscribet, z per hoc patet dupliciter
responsum ad fm argumē. adductum in partem contrariam.
4 ¶ Superest duntaxat respondere ad verba instrumenti di-
uisionis, dicentia q̄ molendinum inferius spectet ad Seme-
pronium cum omnibus suis iuribus, conductibus, aquedu-
ctibus, canalibus, z riuus: quia ad hoc respondeo quod incū-
bit Semprio onus probandi quod iste aqueductus per du-
ctum terrenum fuerit de pertinentijs dicti molendini inferior-
is, postq̄ per partes specificatum non fuit iuxta. l. si nō desi-
gnata z. l. si. C. de fal. causa. z sicut dicimus in eo cui cōmissum
est castrum cum pertinentijs: vt no. Inno. in. c. cum ad sedes.
de rest. spol. z Jo. mo. in. c. si ciuitas. de senten. excom. in. vi. ius
aque ducende per dictum terrenum non competit vnq̄ Sem-
pronio aliquo iure seruitutis: sed iure proprietatis propter cō-
munionem, quam in dicto terreno habebat cum titio: vt su-
perius est ostensum. ¶ Quinimo si quod ius competisset tē-
pore instrumenti diuisionis amiserat non utendo, vt probauit:
ergo verba instrumenti non possunt verificari in iure illo q̄
tunc non erat de pertinentijs molendini: vt ostēdunt illa ver-
ba, ad dictum molendinum spectantibus, z pertinentibus: de-
beant ergo illa verba intelligi de illo aqueductu, qui percipis-
tur seu cōducitur per illum terrenum seu distinzorium de quo
in themate fit mētio, vel de illo aqueductu per alia loca prout
contineri dicitur in priuilegio concesso per dñm ciuitatis di-
cto Semprio, prout latius in themate narratur. Ex quib-
us concluditur dicto Semprio facultatem aque per dic-
tum terrenum Titij ducendam esse, denegandum esse.

¶ Finit primus Liber Consiliorum, excellentissimi Iuris
vtriusque doctoris, Alexandri de Imola.

Index chartarum.

a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. Omnes sunt quaterni,
preter a. z. b. qui sunt terniones.

¶ Postea. id est
post diuisionē, vt
patet ex dictis cō-
sil. in prin. z istud
solū iustificat hoc
consiliū: alias pu-
to q̄ Alexā. male
consuluisse, quia
non est verum q̄
d. clausula cum o-
mnibus iuribus
suis conductibus
zc. tantum consta-
ret veteris actus
les seruitutes, de
quibus constabit
sed etiam nouas
seruitutes inducit
secūdm statum
rei qui tūc erat vt
per Lepol. tracta.
de serui. v. b. pred.
c. xxxviij. l. o. con-
sil. cliij. lib. ij. dixi
in consuet. parisi.
s. xcj.

INDEX IN
SEPTEM LIBROS
CONSILIORVM D. ALEX.
DE IMOLA, LOCUPLE.
TISSIMVS.

LVGD. M. D. LVII.

Repertorium Consiliorum domini Alexandri. INDEX O-

MNIUM PRINCI-

piorum Alexandri Imolensis Cō-
siliorum ordine A-
phabetico di-
gestus.

Liber primus. A

A questū
breuiter cōcludo. 34

Liber scōs.

Admodum preclare
et copiose allegatū. 19
Animaduersionis his q̄
tam per partes. 24
Attenta et considera
p̄fata vltima. 43
Abunde per celeberrimos. 47

Animaduersionis statutis de quibus. 116
Attentis verbis testamenti. 130
Assumo in consul. promissa vt. 195

Liber tertius.

Attentis verbis testamenti. d. Bartho. lucc. 12
Attentis his que in instrumento donationis. 21
Attentis his que in themate narrantur. 24
Attentis narratis in themate quia. 27
Attentis verbis testamenti prefati domini. 39
Attenta dispositione statuti sub rub. 63
Alias consultus respondi circa. 95
Alias de facto consultus respondi Leonardum. 97

Liber quartus.

Animaduersionis optime his que in themate. 85
An dos debeat cedere. 87
Attentis narratis in themate breuiter. 134

Liber quintus.

Attentis narratis in themate super primo. 18
Attentis narratis in themate et viso. 25
Aldrouandus testamentum condidit. 36
Attentis narratis in themate et viso. 110
Attentis narratis in themate sentio dictum. 115
Attentis verbis inuestiture. 125
Alias consultus respondi in causa. 155
Alias consultus respondi ratificationem. 163
Accurate perspectis his que in themate. 171
Attentis verbis testamenti predicti et alijs. 178

Liber sextus.

Accurate pro viribus ingenij et temporis. 87
Adeo grauis mihi visa est. 110
Animaduersionis diligenter his que in. 134
Abunde quidem nec minus subtiliter. 158
Abunde satis videtur circa. 254

Liber septimus.

Attentis his que in themate narrantur. 1
Attentis narratis in themate videretur. 4
Attentis narratis in themate videretur. 5
Attentis verbis dicti statuti et his. 6
Attentis et ponderatis statatis de quibus. 7
Attentis his que presupponuntur in themate. 8

Attentis verbis instrumenti videtur mihi. 9
Attentis bonis instrumenti societatis mite. 10
Alias consului legitimationem factam. 11
Attentis narratis in themate et ponderatis. 12
Attentis his que in themate narrantur. 13
Abunde et eleganter per celeberrimos. 14
Attentis supra narratis mihi videtur. 15

Liber primus. B

Breuiter Omissis non necessarijs. 63
Breuiter puto dictos petentes. 98

Liber quartus.

Breuiter in casu premissio sentio. 16

Liber septimus.

Breuiter ad questum respondeo. 16

Liber primus. C

Circa Primum questum. 4
Circa primum dubium quo. 11
Circa primum dudum quo. 14
Circa primum dubium quo. 25
Circa primum dubium scilicet. 26
Circa primum de quo queritur. 47
Consideratis verbis dicti statuti. 55
Consideratis verbis testamenti. 56
Circa primum questum videtur. 58
Consideratis his que in primo. 67
Circa primum de quo queritur. 79
Consideratis his que in. 94
Consideratis verbis instrumenti. 128
Circa primum dubium dicitur. 135
Consideratis diligenter his que. 142

Liber secundus.

Circa primum dubium primo. 1
Consideratis his de quibus in themate. 38
Circa id quod queritur an stante. 54
Circa dubitationem de qua. 115
Circa primam dubitationem. 142
Circa primum dubium omisso. 159
Circa primum dubium in quo. 162
Circa primum dubium presuppono. 170
Consideratis verbis instrumenti venditionis. 194
Consideratis verbis dicte inuestiture. 204

Liber tertius.

Consideratis his de quibus in. 2
Circa primum dubium videretur. 5
Circa processum inter generosam. 6
Circa primum dubium quo queritur. 13
Consideratis his que in themate. 18
Charissime domine iudex in causa. 71
Circa primum dubium videtur. 74
Clarissime doctor et iustissime. 78
Circa primum dubium quo. 80
Circa primum dubium in quo. 110

Liber quartus.

Consideratis verbis statu. sub rub. de molendinis. 22
Consideratis verbis et alijs que in. 26
Consultus alias in principali causa. 34
Cum dicatur. 51
Circa hanc dubitationem in qua. 52
Circa presentem dubitationem pancula. 64
Circa premissam consultationem presuppono. 68
Considerandum est quod quedam sunt legata. 80
Consideratis his que narrantur in. 71
Circa id de quo supra questum est respondeo. 72
Consideratis his de quibus in themate. 84
Circa primum dubium quo queritur vtrum. 91

Repertorium Consiliorum

Clarissime domine vicarie in causa executionis.

94

Diligenter perspectis his que.
Discussis his de quibus in.

48
78

Liber quartus.

Circa primum videretur prima consideratione dicendum quod illud.	40
Circa primum dubium quo querit an dicto domino incumbat onus probandi.	46
Consideratis his de quibus in themate sit.	60
Circa primum dubium videretur prima.	69
Circa primum de quo queritur videretur.	77
Consideratis his que in processu continentur.	96
Consideratis his que in themate narrantur.	97
Consideratis his que in themate narrantur.	103
Circa primum dubium an post lapsum.	104
Circa primum dubium quo in effectum.	123
Consideratis his que in themate videtur.	124
Circa ea de quibus in superiori themate.	134
Circa primum dubium videretur prima.	140
Circa primum dubium quo queritur.	144
Circa primum dubium quo queritur an.	157
Circa primum dubium quicquid statutum.	158
Circa presentem consultationem.	165

Liber sextus.

Consideratis omnibus que in themate narrantur, et lecto tenore testamenti.	5
Consideratis his que in themate narrantur.	13
Circa primum dubium an testamentum impugnari.	19
Consideratis his que in themate supra scripto narrantur.	33
Circa primum dubium plura pro et contra.	54
Circa hesitationem que sit inter heredes Antonie.	71
Circa primum dubium quo queritur an Burdota excludatur ab hereditate.	89
Consideratis verbis et dispositione dictorum.	121
Circa executionem instrumenti commissam.	133
Circa primum dubium quo queritur an hereditas Antonie li unpueris.	139
Circa licem vertentem inter filios.	153
Consideratis his que in themate narrantur.	154
Circa id de quo queritur in causa sequestrationis contra illos de pauinis.	163
Circa dubitationem premissam qua queritur.	164
Contingit dubitari stante testamento condito per magistrum Alexandrum.	175
Consideratis verbis premissi statuti.	188

Liber septimus.

Circa premissam consultationem presuppono.	3
Circumspectis verbis testamenti dicti Alexandri.	17
Circa dubia de quibus in themate quia.	18
Circa primum et tertium dubium que simul.	19
Circa consultationem premissam subtiliter.	20
Consideratis his de quibus in themate.	21
Consideratis verbis conventionum initarum.	22
Circa processum inter dominam Elaram filiam.	22
Consideratis verbis instrumenti conventionum.	25
Summatissime et eleganter super dictis.	26
Consideratis his que in themate narrantur.	27
Clarissime domine vicarie.	28
Clarissime doctor et iustissime domine.	29
Clarissime domine vicarie.	32
Consideratis his que agitata sunt in causa.	35
Consideratis narratis in themate et sic.	36
Consultus sum an per testes quatuor.	37
Consultus alias virum quoddam instrumentum.	38
Circa ultimum dubium quo queritur an summa.	39
Consideratis his que in themate narrantur.	42

Liber primus.

D.

De celeberrima Expeditione.	43
Discussis hesitationibus.	89
Difficultas huius negotij.	123
	130

Liber secundus.

Liber quintus.

Difficultas dubitationis.	64
Discussis his omnibus que.	100

Liber sextus.

Diligenter inspectis.	63
Dubitatur an mulier rustica.	165

Liber septimus.

Domine Alexander clarissime ego.	207
----------------------------------	-----

Liber primus.

E.

Ex his que in Themate narrata sunt.	13
confilio.	139
Eleganter fuit consultu per.	

Liber secundus.

Ex viso et dudum discusso.	68
Examinato processu queritur.	80
Eximie domine vicarie.	88
Eximie doctor et iustissime.	110
Excellentissime domine vicarie.	148
Examinatis viribus testamenti.	161
Ex themate premissis de pluribus.	193

Liber tertius.

Et si puto maxime.	61
Et si celeberrime doctor.	64
Ex inspectione dictorum statutorum.	100

Liber quartus.

Ex narratis in themate.	2
Et si ut puto maxime coram.	95
Et quidem viso puncto videtur.	135

Liber quintus.

Ex his que in themate narrantur.	3
Ex narratis in themate et in.	43
Eleganter et subtiliter admodum.	79
Excellentissimi iuriconsulti.	89

Liber sextus.

Et aduerte quia postquam.	8
Egregie et eleganter allegatum.	225

Liber septimus.

Ex allegatis in voce et in scriptis.	30
Ex multis que in themate narrantur.	41
Ex his que in themate supra scripto.	43
Eximie doctor et iustissime domine.	44

Liber primus.

F.

Fere omnis Vis huius consultatio.	90
-----------------------------------	----

Liber sextus.

Franciscus et Beneuenua.	79
--------------------------	----

Liber primus.

G.

Habita super his quibus.	45
Habita super contentis.	65

Liber secundus.

Habita super

Domini Alexandri.

Habita super narratis in themate.	96	In presenti consultatione.	76
Liber tertius.		In presenti causa magnifice.	57
Habita super narratis in themate.	58	In causa strazalorum in qua.	130
		In causa inter vniuersitatem.	131
		In causa inter vniuersitatem strazalorum.	132
Liber sextus.		Liber quintus.	
Habita opportuna consideratione.	72	In constitutione premissa dubium facere videtur.	7
Liber septimus.		In causa z lite inter magnificam cōmunitatem Regij.	16
Habita pro viribus diligenti consideratione.	31	In causa z lite super feudo castri Blichij.	28
Habita pro viribus diligenti consideratione.	45	In causa z lite inter dominum Benedictum de maseis.	35
Liber primus.	3	In causa z lite inter illos de Americis.	42
In casu Inquisitionis formate.	5	In causa inter Franciscum quondam Andree.	45
In causa mota per Angelam.	37	In causa z lite inter dominam Elaram quondam Joannis olim domini Adarci.	48
In causa vertente inter Adichaelem.	53	In causa z lite inter dominam Joannam vxorem quondam domini Deodati.	49
Inspecito diligenter processu.	72	In causa z lite inter Joannem de laude nominibus.	50
In causa accusationis de crimine falsi.	77	In dubitatione promissa primo presuppono.	63
In causa z lite inter Bartho.	78	Interrogatus sum a ser signorino.	83
In causa inter Petrum Jo. de docis.	82	In causa z lite inter Jacobum z Bartholomeum.	91
In causa z lite inter Jo. de blenchis.	83	In causa z lite inter ser Joannem menghum.	93
In causa vertente inter cameram.	84	In casu de quo queritur primo est.	118
In causa dationum vini.	86	In causa z lite inter nobilem Raphaellem.	148
In causa Ludouici de arengeria.	87	In causa appellationis interposite pro parte.	148
In causa z lite inter spectabilem.	95	In causa z lite inter dominā Lucretiam de azonibus.	150
In causa inquisitionis formate.	99	In causa z lite inter priorem monasterij.	159
In causa z lite inter Antoniam.	107	Inspecitis verbis testamenti dicti Nicolai.	170
In causa z lite inter Peregrinum.	113	In causa appellationis interposita pro parte.	185
Liber secundus.		Liber sextus.	
In causa z lite inter Abraham.	3	In consul. premissa videretur fortasse.	2
In causa z lite inter d. Thadeam.	5	In causa z lite inter commune Regij.	17
In causa z lite domine Bartho.	27	In causa appellationis z litis inter Bartholomeum.	37
Inspecitis z ponderatis verbis.	49	In causa z lite inter illos de Bardellis ex vna.	90
In causa z lite inter magnificum.	76	In causa inter Antonium de mediolano.	91
In causa z lite vertente coram.	77	In causa inquisitionis formate contra spectabilem.	149
In causa z lite coram arbitris.	90	In causa appellationis coram nobis prudente.	150
In causa z lite coram arbitris.	94	In causa Bartolini de Houaria.	151
In causa correptionis erroris.	105	In causa z lite coram dominis arbitris.	152
In causa z lite inter dominos z.	108	In causa accusationem institutam per Guidonem.	159
In causa z lite inter Abto. ag ntem.	118	In causa z lite inter Adatheum z Mannum.	166
In causa z lite inter Franciscum.	124	Inspecito z mature considerato dicto themate.	169
In causa z lite inter dominam Elisabeth.	126	In causa z lite inter Bartholomeū quondā stephani.	181
In causa vertente coram pretore.	131	In causa z lite inter dominam Doroteam.	172
In causa z lite inter Albertinum.	134	In causa z lite inter magistrum Dominicum.	174
In causa z lite inter Jacobum marti.	136	In causa z lite inter magnificam dominam Adariam.	176
In causa z lite inter Lanzelotum.	137	In causa z lite inter magistrum Jacobum manetti.	177
In causa z lite inter Ludouicum.	138	In causa z lite inter heredes quondam magnifici.	179
In occurrenti casu.	178	In causa z lite inter Seuerum agentem.	180
In causa Angelorum hebreorum.	180	In causa z lite inter Jacobum z Petrum fratres.	181
In causa z lite coram arbitris.	181	In causa z lite inter tutorem Firmani.	182
In causa z lite inter archiepiscopum.	187	In causa z lite inter Franciscum Jacobi gratula.	183
In causa z lite inter cathalanum.	192	In causa z lite inter Magnisolum.	184
In causa z lite inter magistrum.	201	In causa z lite coram dominis arbitris.	185
Liber tertius.		In causa z lite inter Thadeam vxorem quondam.	189
In causa z lite inter Christophorum.	42	In re tam grani z ardua.	224
In causa z lite inter Thomam.	63	Liber septimus.	
In causa z lite inter Romanum.	69	In causa z lite inter Cherum quondam Petri.	46
In causa inter dominam Balthasarem.	70	In causa z lite inter assertos heredes Joanni de passo.	47
In causa que vertitur inter agentes.	84	In causa vertente inter dominam Francechinam.	48
In causa mota per Ange. Simonem.	87	In causa z lite inter Jacobum Joannis de Angelis.	49
In presenti causa omisso superfluo.	96	In causa z lite inter dominam Cassandram vxorem.	50
In casu predicto tria sunt.	99	In casu presenti occurrit primo illa dubitatio.	51
In causa z lite inter Jo. learidem.	99	In causa z lite inter Nicolaum z patrem Paulum.	52
In causa inquisitionis formate.	115	In causa z lite inter Lucam de futolis.	53
Liber quartus.		In casu de quo queritur ponderatis narratis.	54
In causa appellationis interposite.	20	In causa inquisitionis formate contra Joannem.	55
Inspecito processu inter dominum.	24	In causa Jacobi, Petri z angoli qua alias.	56
In causa inter Anto. olim.	25	In causa z lite inter magnificum z generosum.	57
Inuocato diuino.	33	In causa mota per Paulum Dyni mercatorem.	58
		In causa appellationis interposite pro parte.	59
		In causa z lite inter heredē magnifici comitis Agonis.	60
		In causa z lite inter Adichaelem de lignano.	61
		In causa z lite inter Christophorum z Joannem.	62

Repertorium Consiliorum

In causa & lite inter galidellum de sanoretis.	63
In causa & lite inter prestantem iurisperitū & causidicū.	64
In causa & lite inter fatucium & eius filium.	65
In causa & lite inter Christophorum de marinatoribus.	66
In causa & lite inter Georgium quondam Joannis de fonte Illicitis.	67
In causa & lite inter spectabilem virū Bartholomeum.	69
In causa & lite inter Alexandrū quondam Bartholo.	70
In causa & lite inter Nicolaum rangonem & consortes.	71
In causa & lite inter Gabrielem magistri clericum.	72
In causa & lite inter Adelchionem ser Dominici.	73
In causa & lite inter alios & heredes Antonij valentini.	74
In causa & lite inter Sperandum ex parte vna.	75
In causa & lite inter moniales sancti Eulielmi.	76
In causa & lite inter Luciam uxorem magistri Joannis.	77
In causa & lite inter comitem Azonem ciuem Fauētle.	78
In causa & lite inter Hieronymum de arabonis.	79
In causa & lite inter Bondi filium Baptiste.	80
In causa & lite inter Gasparem fabrum de bognacanallo.	81
In causa & lite inter Antonij quondam Bartholomei.	83
In causa comitis Raynaldi agentis ad restitutionem.	84
In causa mota contra commune castri Franchi, eōtra quod est intentata.	85
In causa & lite inter Paulū quondā Bernardi ab oleo.	152
In causa & lite inter spectabile virū Andream de casali.	209
In causa dominorum Petri & Vincentij de lardis.	212

Liber secundus. 2

Lanzalotus De imola.	138
Lectis & ponderatis verbis dicte scripture.	182

Liber tertius.

Lecto & discussio laborioso.	81
------------------------------	----

Liber septimus.

Letatus sum valde.	86
--------------------	----

Liber primus. 25

Mature Ponderatis his.	49
-------------------------------	----

Liber secundus.

Mature digestis his que.	190
--------------------------	-----

Liber tertius. *

Magnifice pretor & clarissime.	165
--------------------------------	-----

Liber sextus.

Magnificus miles dominus de Lisca.	70
------------------------------------	----

Liber septimus.

Magister Albertus de Mantua.	216
------------------------------	-----

Liber primus. 28

Non puto hunc notarium.	73
Non puto id de quo queritur.	85

Liber secundus.

Nec arguendi sumus interdum.	218
------------------------------	-----

Liber quartus. *

Non minuitur legitima per legata.	18
-----------------------------------	----

Liber septimus.

Non doctores vtriusq; iuris collegij paduani.	87
Non obstat si dicatur bulla ecclesie & fabrice.	215

Liber primus. 29

Opportune Consideratis his que.	23
Omissis multiloquio puto breuiter.	60
Omissis superfluis breuiter concludo.	124
Opportune consideratis his.	138

Liber secundus.

Opportune considerato themate.	32
Omissis argumentis breuiter concludo.	112
Omissis argumentis hincinde propter.	120
Opportune consideratis sententijs.	174

Liber quintus.

Omissis argumentis ad partes.	65
Omissa disputatione an in libello.	86

Liber septimus.

Omissis tribus primis quesitis.	88
Omissis non necessarijs, veniens ad rem.	89
Omissis & resecatis superfluis videtur.	90

Liber primus. 29

Perspectis Verbis testamenti.	1
Ponderatis his de quibus.	91
Perspectis his que in.	92
Principalis dubitatio mihi.	97
Perspectis verbis testamenti domini.	105
Ponderatis verbis inquisitionis.	111
Ponderatis his que narrantur.	114
Posteaq; in causa magnifica.	116
Ponderatis his que in prescripto.	129
Breuilo themate anteposito super.	134
Ponderatis matureq; attestationibus.	141

Liber secundus. 30

Perspectis verbis statuti ad mercantie.	40
Ponderatis verbis d.c. & his que.	46
Perspectis testamenti codicillis ne statuto.	57
Ponderatis his de quibus in.	75
Ponderatis verbis d. testamenti puto.	71
Perspectis verbis & sententijs.	79
Ponderatis his de quibus in themate.	81
Perspectis his que in themate.	82
Pancis vtar quando satis abunde.	104
Perspectis his que in themate.	106
Per inuestigationem predictorum.	107
Ponderatis narratis in themate.	128
Puto de inre concludendum esse.	139
Ponderatis his que in themate.	135
Post redditum primum consilium.	144
Ponderatis his de quibus in.	147
Ponderatis his omnibus que in.	210

Liber tertius. 31

Ponderatis his que in themate.	10
Ponderatis narratis in themate.	14
Ponderatis narratis in themate.	16
Ponderatis his que in themate.	17
Ponderatis his que in themate.	20
Ponderatis verbis instrumenti conuentionum.	28
Preclare subtiliter & copiose.	29
Ponderatis his que in themate.	30
Ponderatis his que in themate.	31
Ponderatis verbis vltimi testamenti.	33
Ponderatis verbis statutorum.	50
Ponderatis verbis testamenti.	54
Ponderatis his que in themate.	55
Perspectis verbis testamenti christophori.	65
Ponderatis verbis testamenti d. Jo.	57
Ponderatis his de quibus.	76
Ponderatis narratis & vifa.	81

Ponderatis

Domini Alexandri.

Ponderatis his que in themate.	95
Perspectis verbis instrumenti concessionis.	107
Post redditum consilium precedens.	112
Pro decisione supradicte dubita.	113

Liber quartus.

Ponderatis his de quibus in.	1
Ponderatis verbis testamenti prefati.	4
Ponderatis his que in suprascripto.	6
Prestantissime doctor in causa.	9
Ponderatis verbis d. statuti.	28
Paucis vtar propter summam.	49
Perspectis his que in themate.	55
Pulchre respondit.	129

Liber quintus.

Ponderatis his que in themate.	1
Ponderatis his que in themate.	9
Perspectis his que in themate.	12
Perspectis his que in themate.	13
Ponderatis his que in themate.	17
Ponderatis his que in themate.	24
Ponderatis his que in themate.	26
Perspectis consideratisq; omnibus.	29
Ponderatis narratis in themate.	30
Ponderatis his que in themate narrantur.	31
Ponderatis his que continentur.	33
Perspectis his que in themate.	47
Ponderatis talis est baccus.	73
Ponderatis narratis in themate.	82
Ponderatis narratis in themate.	105
Perspectis statutis de quibus.	107
Perspectis ponderatisq; omnibus.	109
Ponderatis narratis in themate.	120
Perspectis his que in themate.	129
Perspectis et ponderatis his.	132
Ponderatis his que in dicto instrumento.	138
Perspectis scripturis priuatis.	139
Perspectis instrumentis mihi exhibitis.	147
Presuppono primo circa.	164
Ponderatis narratis in.	168
Perspectis verbis testamenti Jo.	175
Perspectis instrumentis duobus contractum.	181
Perspectis verbis dicti priuilegi.	188
Perspectis verbis legitimacionis.	189

Liber sextus.

Ponderatis his que in themate.	1
Perspectis his que in themate.	38
Perspectis his que in themate narrantur.	69
Ponderatis his que in themate.	84
Ponderatis his de quibus in themate.	85
Ponderatis narratis in themate premissis.	86
Perspectis diligenter pro viribus ingenij.	192
Plura super his dubitationibus que ex.	104
Perspectis literis perspicuam fidem facientibus.	111
Perspectis his que narrantur in themate.	113
Plura narrata sunt in themate.	190
Perspecto instrumento vt dicitur rogato anno.	191
Perspecta facti narratione et consideratis.	192
Perspectis instrumentis de quibus in themate.	193
Perspectis his que copiose et eleganter.	194
Perspectis instrumentis scilicet venditionis.	195
Perspectis narratis in themate et statutis.	196
Perspectis verbis statuti sub rubrica.	197
Perspectis his que in themate narrantur circa.	198
Perspectis his de quibus in themate.	197
Perspectis narratis in themate super primo.	199
Perspectis verbis vltimarum voluntatum.	200
Perspectis verbis testamenti dicti Bonifacij.	201
Perspectis his que in themate suprascripto.	203
Perspectis vbi testameti et codicillorum d. d. Boni.	204
Ponderatis his que in themate narrantur breuiter.	205
Ponderatis verbis testamenti nobilis viri.	206
Ponderatis verbis statuti sub rub. de compromissis.	207
Ponderatis narratis in themate sentio dictum.	208

Ponderatis his que in themate narrantur, videretur.	209
Ponderatis his que in themate narrantur et que.	210
Ponderatis verbis statuti et alijs de quibus.	211
Ponderatis his que in themate narrantur et visis.	212
Ponderatis his que in themate narrantur et visis.	213
Ponderatis verbis testamenti ser Andree Catanei.	214
Ponderatis narratis in themate et visis his.	215
Ponderatis his que in suprascripto themate narrantur.	216
Ponderatis narratis in themate et visis.	218
Ponderatis his que in themate premissis.	219
Ponderatis his que in superiore facti instructione.	220
Ponderatis verbis statutorum de quibus supra et his.	221
Ponderatis his que narrantur in themate necno his.	222
Ponderatis his que in themate narrantur.	225
Ponderatis verbis testamenti Jo. Aenturelle.	226
Ponderatis narratis in themate et precipue.	227
Ponderatis his que seriose et diligenter.	228
Ponderatis his que in themate narrantur.	229
Ponderatis his que in themate narrantur sentio.	230
Ponderatis his de quibus in themate fit mentio.	231
Ponderatis his que in themate narrantur et visis.	231
Ponderatis his que in suprascripto themate.	233
Puto circa dubium de quo in superiori.	234
Post redditum per me consilium in causa.	235
Perspectis attestationibus testium receptorum.	236
Perspectis his que in themate narrantur et omisiss.	237
Ponderatis his de quibus in themate et viso.	238
Ponderatis his que in themate narrantur.	240
Perspectis et ponderatis his que in ti. q.	240
Perspectis statutis et facti narratione.	241
Perspectis his que in themate narrantur.	242
Perspectis tam verbis primarum literarum Nicolai.	243
Ponderatis verbis instrumenti donationis facte.	244
Ponderatis his que in themate narrantur.	245
Placet admodum conclusio domini.	246
Pretermis non necessarijs breuiter.	247
Ponderatis narratis in themate dubium.	248
Perspectis et ponderatis verbis statutorum.	249
Preclare allegatum et recte ex aliquibus.	252

Liber septimus.

Prestantissime domine vicarie repetitus.	208
--	-----

Liber primus.

Quoniam Abunde et eleganter.	29
confilio.	30
Quoniam in. q. proposita satis.	57
Quod concurrere debeant filius.	88
Quo ad presens questum.	106

Liber secundus.

Queritur ergo an. d. arbiter.	110
Quoniam abunde et recte conclusum.	143
Quoniam abunde et recte allegatum.	145

Liber tertius.

Quoniam per. excellentissimum supra.	98
--------------------------------------	----

Liber quartus.

Quia sepiissime.	61
Quia per suprascriptos.	77
Queritur vtrum si commissa est.	93
Quoniam abunde et eleganter.	128

Liber quintus.

Queritur an stante nullitate.	53
Quoniam casu coram prestantissimis.	55
Quoniam omne datum optimum.	88
Quia consultationem hanc.	68
Quoniam abunde scriptum et allegatum.	103
Quia consultationem hanc.	68
Quoniam abunde scriptum et allegatum.	103

Repertorium consiliorum

Quia consultationem hanc.	68
Quoniam abunde scriptum et allegatum.	103
Quamvis circa primum dubium.	107
Quoniam omne datum optimum.	119
Quia opportune et copiose consultum.	210
Quoniam abunde et eleganter allegatum.	122
Quoniam abunde scriptum et integerrime.	123
Quoniam abunde deductum et allegatum est.	124
Quoniam abunde satis et eleganter.	125
Quoniam res coram excellentissimis agitur.	167
Quo ad primum dubium quo queritur.	250
Queritur in causa inter dominum.	253

Liber septimus.

Quando dolus committitur.	214
---------------------------	-----

Liber primus. R

Requisitus in causa vertente.	17
-------------------------------	----

Liber secundus.

Reuerendissime domine.	15
Repetitus ut quid.	114
Requisitus ut brevibus dicam.	168

Liber quartus.

Repetitio in casu Merici.	21
Romana ecclesia.	60

Liber quintus.

Renocatur in dubium.	81
Repetitus in causa matrimoniali.	151

Liber sextus.

Repetitus in casu Mengi de Pisauo.	93
Repetitus in causa Andree de armis.	126

Liber septimus.

Repetitus in causa erimij.	91
Repetitus in causa adu. inensi.	93
Repetitus in causa appellationis.	94
Requisitus super dispensatione.	95
Reddito per me consilio in causa.	195
Reuerende pater ac prestantissime doctor.	210

Liber primus. S

Super hac dubitatione.	7
Super extractione de qua.	48
Super eo de quo queritur an.	61
Super primo dubio quo queritur.	69
Super primo casu.	100
Statutam loquens quod si aliquis.	104
Super primo dubio videtur.	105
Super eo quod queritur.	120
Super testamento ser Nicolai.	140

Liber secundus.

Super primo dubio queritur.	63
Stantibus his que in themate.	156
Super causa et lite inter magistrum.	202
Super themate et dubijs superscriptis.	203
Statutis accurate perspectis.	209
Super ti. q. transmissis.	221

Liber tertius.

Super eo de quo queritur in.	92
Super eo de quo queritur videlicet.	101
Super eo de quo queritur omnis.	114

Stantibus veris his que in.	117
-----------------------------	-----

Liber quartus.

Sentio in dubium renocari.	11
Super questione proposita que.	14
Super primo dubio queritur an.	40
Serenissimus.	62
Stantibus his que supra.	63
Super eo quod queritur de dimidia.	69
Stantibus his que in superiori.	81
Stante statuto civitatis.	100
Sine disputatione studio.	119
Scriptis ecclesiasticis.	123
Super primo quesito in quo.	124

Liber quintus.

Si vera sunt ea que in.	5
Super eo de quo queritur.	19
Super consul. premissa plura.	84
Super dictis duobus quesitis.	86
Super eo dubio quo queritur.	112
Si quis veras decidendi.	131
Super quesitis de quibus.	133
Super primo dubio quo queritur.	161
Super proposita. q. videtur.	166
Super casu premissis stante.	172
Super eo de quo queritur.	174
Super eo de quo queritur puto.	182

Liber sextus.

Super premissa dubitatione.	6
Super eo de quo queritur in.	109
Sentio fieri dubium in causa.	127
Sentio insuper in dubium.	128
Stantibus veris his que supra.	168

Liber septimus.

Sentio dictum soluentem usufructuario.	96
Super eo de quo queritur.	98
Super primo dubio quo queritur.	99
Super primo dubio quo queritur.	100
Super primo dubio quo queritur.	101
Super primo quesito scilicet an.	102
Super eo dubio quo queritur.	103
Stantibus rebus prout in facto.	104
Super his de quibus queritur.	105
Super alio dubio quo queritur.	106
Super prima consultatione quam.	108
Super eo quod queritur de legato.	109
Super primo dubio videtur.	129
Super eo de quo queritur videlicet.	130
Super themate et dubijs prescriptis.	131
Stantibus his que in facto.	133
Super premissis dubio quo queritur.	134

Liber primus. T

Transmissum Est ad me.	13
------------------------	----

Liber primus. U

Uis codicillis Legitimatione.	2
Uis codicillis Uis in iure concess.	3
Uis themate et dubijs.	6
Videtur super primo dubio.	8
Uis verbis testamenti Laurentij.	9
Videtur fortasse prima consideratione.	10
Uis instrumento donationis facte.	15
Uis processu inquisitionis formate.	16
Uis ti. q. premissis.	18
Uis processu cause vertentis inter Antonium.	18
Uis processu cause vertentis interpre.	19
Uis processu cause vertentis inter Raymundum.	20
Uis processu satis longo.	21
Uis instrumento syndicatus comunis.	22

Domini Alexandri.

Uis dubijs probabiliter elucidatis.
 Uiso libello producto per.
 Uis r accurate ponderatis his.
 Uiso ti. q. premisse r his.
 Uiso puncto r dubijs de quibus.
 Uiso themate super quo copiosa.
 Uiso themate suprascripto quamuis.
 Uis his que per dominos aduocatos.
 Uiso themate de quo supra omisso.
 Uiso themate de quo supra omisso.
 Uiso tenore allegati r producti.
 Uiso themate suprascripto de omnibus.
 Uis r accurate consideratis his.
 Uis r opportune pōderatis.
 Uiso r discusso processu.
 Uiso themate r statutis duobus.
 Uiso instrumento r si. q. videtur.
 Uiso themate r dubijs de quibus.
 Uiso processu cause vertentis.
 Uiso processu inquisitionis.
 Uideretur prima consideratione.
 Uiso testamento Jo. Linaldi.
 Uis r diligenter perspectis.
 Uisa inquisitione contra Fortunerium.
 Uiso r opportune animaduerso.
 Uiso instrumento de quo in themate.
 Uis instrumentis emptionis.
 Uis r ponderatis his que.
 Uidetur prima consideratione.
 Uiso themate r diligenter.
 Uis r vt oportet.
 Uis acutissimis dubitationibus.
 Uidetur in presenti consul.
 Uetus r trita admodum.
 Uis supra narratis in themate.
 Uiso processu super causa.
 Uiso processu cause inter moratum.
 Uidetur prima facie.
 Uis r consideratis statutis.
 Uisa facti narratione super.
 Uiso processu cause inter r Marcum.
 Uiso r examinato processu r actis.

24
27
28
31
32
33
34
36
38
39
41
44
46
50
51
52
59
64
66
70
71
74
75
76
80
81
101
102
103
108
109
110
112
115
117
119
121
122
125
132
133
136

Liber secundus.

Uis dubitationibus subortis.
 Uidetur inspectis his que in.
 Uis r diligenter animaduensis.
 Uis r consideratis his que in.
 Uiso. d. themate vna cum.
 Uiso vt oportet considerato.
 Uiso themate ante scripto.
 Uis r consideratis verbis prime.
 Uiso r considerato themate.
 Uiso. d. themate videretur.
 Uis r opportune consideratis.
 Uis capitulis initis inter.
 Uiso processu cause inter Lat.
 Uis his que in themate.
 Uiso processu cause inter r Asinum.
 Uiso r considerado themate.
 Uiso r prehabeto opportuno.
 Uiso testamento Albertini.
 Uiso themate r instrumento abso.
 Uiso instrumento de quo fit.
 Uiso themate r dubijs mihi.
 Uiso themate suprascripto.
 Uiso r opportune discusso.
 Uis scripturis r instrumentis.
 Uis r optime discussis.
 Uiso processu inter dominas Asp.
 Uiso r discusso processu.
 Uis attestationibus testium.
 Uis actis cause agitate.
 Uiso themate suprascripto.
 Uiso testamento Bartho. quondam.
 Uiso themate suprascripto r his.
 Uiso ti. q. in statuto.
 Uiso processu cause inter Anto.
 Uisa petitione antiqua. 38

2
4
7
8
9
11
12
13
14
16
17
18
20
21
22
26
28
30
33
34
35
36
37
39
41
42
44
45
50
51
52
53
55
56
58

Uiso processu cause tam.
 Uisa legitimatione facta.
 Uiso processu cause inter Jo.
 Uisa facti narratione r testamento.
 Uisa consul. premissa visisq.
 Uis processibus in causa.
 Uiso testamento. d. Bennicase.
 Uiso themater r verbis instrumenti.
 Uisa facti renunciatione vna cum.
 Uiso consilio alias per me reddito.
 Uis r diligenter ponderatis his.
 Uiso themate suprascripto r his.
 Uiso processu cause inter Fausti.
 Uisa facti narratione r copia.
 Uis dubitationibus.
 Uiso puncto r instrumentis de quibus.
 Uis actis mihi transmissis.
 Uiso r discusso laborioso.
 Uis r ponderatis scripturis.
 Uis processibus circa lites.
 Uiso processu agitato in.
 Uiso themate suprascripto r.
 Uiso r considerato integro.
 Uiso puncto ex quo dubia.
 Uiso processu cause reclama.
 Uis scripturis mihi.
 Uidetur prima fronte respondendum.
 Uiso themate suprascripto r his.
 Uiso instrumento treuge.
 Uiso processu inter magistrum.
 Uiso themate suprascripto.
 Uiso processu vtriusq. cause.
 Uiso processu cause agitate.
 Uiso ti. q. premisse.
 Uiso processu cause principalis.
 Uiso instrumento diuisionis facte.
 Venio ad primum dubium.
 Uiso themate suprascripto.
 Uidetur in casu proposito.
 Uiso testamento r considerado.
 Uiso themate suprascripto r.
 Uiso processu cause inter Petrum.
 Uiso themate suprascripto r tenore.
 Uiso themate suprascripto r.
 Uisa prima consideratione.
 Uideretur circa consulta.
 Uis r acurate.
 Uiso instrumento donationis facte.
 Uiso themate suprascripto.
 Uiso processu inter do. Fran.
 Uiso processu cansarum versarum.
 Uis duobus elegantissimis.
 Uiso puncto mihi transmissio.
 Uiso processu inter Jacobum.
 Uiso themate suprascripto.
 Uiso processu inter dominum.
 Uis r opportune discussis.
 Uiso themate r scripturis.
 Uiso themate mihi exhibito.
 Uisa scriptura priuata.
 Uiso processu inter Andream.
 Uiso themate. d. Syluestri.
 Uiso tit. q. et alijs de.
 Uis subtilissimis dub.
 Uiso processu agitato.
 Uiso r mature discusso.
 Uisa scriptura priuata.
 Uiso testamento. d. Fran. Tolloni.
 Uiso prestanti consilio.
 Uiso r discusso processu.
 Uis his que narrantur.
 Uiso themate suprascripto.
 Uiso sommario r processu.
 Uisa facti narratione et.
 Uis r discussis scripturis.
 Uiso r opportune discusso.
 Uis probationibus.
 Uis verbis Grinoldi.
 Uis testamento codicillis.

59
60
61
62
64
65
66
67
69
70
72
73
74
83
86
89
91
92
93
95
96
97
98
100
101
103
109
111
113
117
121
122
123
125
127
132
133
139
140
141
146
149
150
151
153
154
155
157
160
163
164
165
166
167
169
171
172
173
177
178
183
184
185
186
188
189
191
196
199
200
205
206
208
211
212
213
215
218
219

Repertorium consiliorum

Viso processu cause principalis.	145
Visa facti narratione.	222
Visis verbis. d. testamenti & his.	223
Viso processu inquisitionis.	224

Liber tertius.

Viso processu inquisitionis formate.	1
Viso processu cause principalis inter.	3
Viso processu inter Jo. de bigatis.	4
Viso themate & statuto suprascripto.	7
Visis subtilissimis dubitationibus.	8
Viso themate suprascripto & prestanti.	9
Viso processu inquisitionis formate.	15
Viso processu capture facte contra.	19
Visis scripturis mihi exhibitis in.	23
Viso testamento conducto per Angelutium.	25
Videretur fortasse super premissis.	26
Viso processu prime conventionis.	32
Viso processu inter cenam &.	34
Viso themate super quo dubitare.	36
Viso. d. instrumento satis ruraliter.	37
Visa petitione Antho. de Roma.	38
Visis & consideratis his que in.	39
Viso puncto & his que narrantur.	41
Visa facti in narratione & dubio.	44
Visa facti narrationem mihi.	45
Visis instrumentis divisionis facte.	47
Viso statuto sub rubrica.	48
Viso processu prima consideratio.	49
Viso themate suprascripto & scripturis.	51
Viso themate illustrissimi.	52
Viso testamento Symonis quondam.	66
Viso processu inter Anto. Jo.	68
Videretur prima consideratione dicendum.	72
Videretur prima consideratione.	73
Viso themate visaq; inquisitione.	75
Visis dubitationibus eleganter formatis.	77
Viso processu inter vniuersitatem.	82
Viso themate suprascripto & his que.	83
Viso ac diligenter considerato.	86
Viso themate inquisitionis &.	89
Viso instrumento celebrati contractus.	90
Viso puncto & facti contingentia.	94
Viso themate anteposito.	106
Viso statuto super rubrica de tutelis.	109
Viso superiore themate & instrumentis.	111
Viso & examinato processu.	116
Visis narratis in themate breuiter.	119

Liber quartus.

Videretur prima fronte dicendum.	7
Videretur fortasse super dubitatione.	8
Viso processu inter Fran. & alios.	10
Viso processu iuxta probabilem.	12
Visis & perlectis verbis testamenti.	13
Viso testamento. d. Jo. de montolinis.	15
Viso instrumento locationis facte.	17
Viso themate suprascripto & omissis.	27
Viso themate & dubitatione de qua.	29
Ultra ea que alias consulendo.	30
Viso testamento ser Andree & castaldis.	31
Videretur super dicto quesito fortasse.	33
Viso processu inter communitatem.	35
Viso themate suprascripto & his que.	36
Viso processu cause vertentis.	42
Visis & ponderatis his que.	43
Viso instrumento transactionis predictae.	50
Viso puncto subtiliter formato.	54
Viso titulo questionis premissae prima facie.	59
Viso themate & dubitatione de qua.	66
Visis & ponderatis his que in.	67
Viso puncto & diligenter examinato.	74
Visis & ponderatis narratis in.	75
Viso themate supra formato & super eo.	76
Visis & eleganter & in facto & in iure.	78
Visis nonnullis dubitationibus.	79
Viso processu cause inter Ant. possidentem.	80
Viso statuto sub rub. qualiter mulier.	83

Visa inquisitione contra dictos inquisitos.	86
Utrum emphyteusis ecclesiasticum transeat.	89
Visis narratis in themate omissis.	96
Videretur prima facie dicendum dictos reos.	99
Visa parte testamenti illa in qua.	100
Viso & diligenter considerato themate.	105
Viso themate instrumento concessionis in.	106
Viso themate suprascripto & his.	108
Viso processu inter Antonium.	109
Viso & diligenter considerado themate.	113
Viso themate suprascripto & attestacionibus.	115
Viso instrumento pacis mihi exhibito.	116
Viso processu inter dominam Luciam.	117
Viso themate suprascripto & his.	121
Viso puncto & accurate pensato.	122
Viso themate premissis & consideratis.	125
Visa inquisitione formata.	127
Vere crudelis videtur hic socer.	133

Liber quintus.

Videretur stantibus his que in themate.	4
Visa inuestitura feudi facta per.	6
Viso themate suprascripto videretur.	8
Viso instrumento inuestiture feudi paterni.	10
Viso processu adiudicationis.	11
Viso processu cause inter Jo.	14
Visis narratis in themate non multum.	15
Viso compromisso & arbitramento.	21
Viso titulo. q. & dubitationum.	22
Viso processu cause inter magnificum.	23
Videretur prima consideratione dicendum.	27
Visa concessione ciuitatis & gratie.	32
Visis & ponderatis narratis in themate.	34
Visis & diligenter ponderatis instrumentis.	38
Vertitur lis & questio inter matheum.	39
Visis que subtiliter & accumulate.	41
Videretur prima facie dicendum Florianum.	44
Videretur pro decisione hesitationis.	51
Visis his que in themate continetur.	52
Viso processu cause inter dominos de lardis.	54
Visa breui casus narratione ex his.	57
Viso & prelecto diffuso processu agitato.	58
Viso themate predicto super primo dubio.	59
Viso processu cause inter gasparem.	61
Viso processu cause inter dominam Dominicam.	62
Visis dubitationibus de quibus.	66
Videretur stantibus his que in facto.	67
Visis & opportune consideratis his.	68
Videretur circa primum dubium.	70
Viso processu & omnibus actis.	72
Viso in questione & his de quibus.	74
Videretur in presenti consultatione.	75
Visis dubitationibus premissis.	76
Viso & diligenter ponderato.	78
Visis themate suprascripto & instrumento.	80
Viso themate nuper transmissio quamuis.	85
Viso & opportune discusso processu.	92
Visis & sepius recensitis his.	94
Visis his que eleganter & copiose.	98
Visis processibus cause vel causarum.	99
Visis omnibus actis tam cause.	101
Viso processu inter georgium quondam.	102
Visis & opportune ponderatis statutis.	106
Viso processu coram domino potestate.	108
Viso processu inter Jo. de stampefabis.	109
Viso themate suprascripto puto.	111
Viso themate & statutis de quibus.	113
Visa scripturarum & processuum.	114
Viso processu & sententia lata.	117
Viso processu cause inter dominam Bernardinam.	119
Visis & ponderatis narratis.	121
Viso processu inter Bartolinum.	122
Visis his de quibus in themate.	126
Viso instrumento locationis & ser.	127
Videretur prima consideratione dictum.	135
Viso processu inter Gasparem.	136
Viso themate cum dubijs.	141
Viso processu inter Angelum hebreum.	142

Domini Alexandri.

Uiso processu inter Michaelem.	149
Uiso processu cause matrimonialis.	152
Uis narratis in themate.	153
Uiso themate suprascripto.	154
Uiso processu inter Apolloniam.	156
Uiso processu inchoato inter Salomonem.	160
Uis narratis in themate et scriptis.	162
Videretur prima consideratione.	167
Uiso themate et scripturis.	169
Uisa facti narratione de qua.	173
Uiso processu inter dominam Nicolitiam.	176
Uiso testamento Bartholomei quondam accur.	177
Uiso processu inter magnificam nobilem.	179
Uis duobus instrumentis celebratis.	180
Uiso puncto. q. premisse videretur.	183
Uiso processu inter balthasarem.	184

Liber sextus.

Uiso processu inquisitionis formate.	4
Uiso instrumento donationis facte per Paulinum.	7
Uiso processu inter Andream et fratres.	12
Uis et consideratis his que in themate.	14
Uiso et considerato themate mihi transmissio.	15
Uiso processu inquisitionis contra Jo.	23
Uiso themate et statuto civitatis.	24
Uiso processu inter misinum de forno.	25
Uiso themate et his que egregie.	27
Uis dubitationibus de quibus.	30
Uiso themate predicto ad dubium.	31
Uiso processu inter Jo. de placentia.	32
Uiso processu inter adromarinum.	33
Uis et consideratis his que in themate.	34
Uiso themate suprascripto et dicto.	35
Uiso themate et dubijs de quibus.	36
Uiso themate suprascripto videretur.	37
Uiso themate et his de quibus in eo.	41
Uiso dicto themate et integro statuto.	55
Uis verbis dicti instrumenti et consideratis.	59
Uiso ti. q. premisse et duobus.	60
Uiso processu inter ser Antonium.	64
Uiso themate super quo queritur vtrum.	67
Uiso ti. q. de quo dubitari.	74
Uiso themate et inaturata.	75
Uiso libello producto nomine Antoni.	76
Uiso processu inter dominam albarinam.	77
Videtur prima consideratione quod.	78
Uisa consul. premissa et illa.	81
Uiso processu agitato coram domino.	83
Uiso processu inter fratrem nicolaum.	94
Uisa inquisitione formata contra Abraham.	99
Uisa inquisitione formata contra mazonum	100
Uiso themate suprascripto et instrumento.	102
Uiso processu agitato super causa.	106
Uiso processu cause principalis.	108
Uiso quodam instrumento descriptionis bonorum.	112
Uiso processu inter Bernardum et fratres.	114
Uiso processu inter dominam Mariam agentem.	115
Uiso tit. q. ponderatisq. verbis.	117
Videretur prima consideratione.	129
Vertitur in dubium an liceat spectabili.	130
Uiso instrumento absolutionis facte petro.	136
Uisa copia denunciationis et inquisitionis.	138
Uiso testamento et etiam codicillis eiusdem.	140
Uiso instrumento conventionum initarum.	141
Uiso processu inter reuerendum patrem.	142
Uiso ti. q. et statuto cum in terpo.	143
Uiso themate. q. premisse et viso.	144
Uis narratis in themate et his.	145
Uis dubitationibus in casibus.	147
Uis que in themate continentur.	148
Videretur consultatione promissa.	156
Uiso instrumento primo in quo.	156
Uiso themate de quo supra videretur.	157
Uiso ac diligenter considerato instrumento.	160
Uiso ac diligenter considerato instrumento.	161
Uis his que copiose et eleganter.	162
Uiso instrumento consignationis certe pene.	170
Uiso et diligenter considerato processu.	173

Videretur forsam ad consultationem.	178
Uiso ac diligenter discusso processu.	187

Liber septimus.

Uiso processu in causa inquisitionis.	2
Videretur prima consideratione dicendum.	92
Uiso processu cause vertentis coram.	97
Videretur circa superius questum.	107
Uisa copia instrumenti legitimacionis.	108
Videretur prima consideratione dicendum.	111
Uisa copia literarum illustrissimi.	112
Uisa conclusione firmata per prefatos.	113
Uisa scriptura testamenti vt dicitur.	114
Uisa scriptura asserti depositi.	115
Uiso chirographo in quo.	116
Uiso ac ponderato processu	117
Uiso instrumento celebrato inter dominam.	118
Uiso processu inquisitionis formate contra.	119
Uiso processu inquisitionis formate per.	120
Uiso processu inquisitionis formate.	121
Uiso processu cause inter Hippolytum.	122
Uiso processu cause inter Angelum.	123
Uiso processu cause inter dominam Jacobam.	124
Uiso processu cause vertentis coram.	125
Uiso processu cause inter Joannem de fundulis.	126
Uiso processu cause inter Martinum Christophori.	127
Uiso processu super causa principali.	132
Uiso processu inter Pascatum.	135
Uiso processu cause inter dominam Rengardam.	136
Uiso processu accusationum super damnis.	137
Uiso puncto et dubijs super quibus.	138
Uiso puncto et copia duorum statutorum.	139
Uiso statuto civitatis Bononiensis.	141
Uiso statuto sub rub. de restitutione dotis.	142
Uiso statuto mediolanensi.	143
Uiso statuto sub rub. de litibus.	144
Uiso themate et his que eleganter.	145
Uiso themate suprascripto et verbis.	145
Uiso themate et dubijs attestationibus.	147
Uiso themate de quo supra et instrumentis.	148
Uiso themate et dubijs necnon instrumentis.	149
Uiso themate et his que copiose.	150
Uiso themate suprascripto et statuto.	151
Uiso themate suprascripto circa primum.	153
Uiso ti. q. suprascripte et copia.	155
Uiso testamento et codicillis margarite.	157
Uiso testamento dicti Pauli ea narratione.	158
Uiso testamento condito anno. 1468.	159
Uis narratis in themate ac sententia.	160
Uis narratis in themate et dictis.	161
Uis narratis in themate suprascripto.	162
Uis narratis in themate videtur mihi.	163
Uis et ponderatis statuto et.	164
Uis et ponderatis statutis videlicet.	165
Videretur fortasse prima consideratione.	166
Uis et ponderatis his que subtiliter.	167
Uis et ponderatis narratis in.	168
Uis instrumentis confectis super dote.	169
Uis statutis predictis de quibus.	170
Uis et consideratis statutis predictis.	171
Uis duobus testamentis generosi equitis.	172
Uis dispositionibus trium testium.	173
Uis narratis in themate et his.	175
Uis narratis in themate et scripturis.	176
Uis et lectis attestationibus mihi.	177
Uiso processu cause inter Joannem.	178
Uis et ponderatis dubitationibus.	179
Uiso processu inter salomonem.	180
Uiso processu inter dominam genebriam.	181
Uiso processu cause principalis.	182
Uiso processu inter Vincentium.	183
Uiso processu inter spectabilem artium.	184
Uiso processu inter dominam Catharinam.	185
Uiso processu inter se Joannem lazari.	186
Uisa copia scripture libri. vt dicitur.	187
Uiso processu inquisitionis formate.	188
Uiso statuto sub rub. de indemnitatibus.	189
Uis attestationibus ser geminiani.	190

Repertorium Consiliorum

Uis nonis dubitationibus transmissis.	191
Uis narratis in themate et ceteris.	192
Uis et ponderatis verbis pronitionis.	193
Uis testamento et codicillis et consiliis in quibus.	194
Uis ponderatisque narratis in themate.	196
Uis dubitationibus eleganter formatis.	197
Uis processu inter magnificam dominicam Violantam.	198
Uis processu inter geminianum de fontana.	199
Uis processu cause principalis inter.	200
Uis themate et dubijs pro modo satis.	202
Uis themate. 3. scripto et his que copiose.	204
Uis dicta facti narratione primo.	205

Uis et examinato puncto. q. et processu.	206
Uis themate de quo dubitari contingit.	211
Uis et ponderatis his que copiose.	213
Uis quodam satis inordinato processu.	217

Liber sextus.

3

Zacharias de fesso.

186

Finis.

Repertorium Materiarum Consiliorum Do. Alex. INDEX MATE-

RIARVM QUAE IN

septem Alexandri Imolensis libris continen-

tur, fidelissimus: reieclis quidem superfluis

quibusdam in eo qui proxime excusus

est positus: additis uero his quae

maximam Iuris pruden-

tiae studiosis adse-

rent commodi-

tatem.

De litera A

Dictio est ex

clusiua. consi. xlv. nu. 6. li. ii. fol. 36. et consilio. cxii. nu. 2. lib. v. fo. 83

Abbas et conuentus si habet priuilegiu qd possint admittere familiares suos ad diuina, an comprehendant familia res postea recepti. consi. clxxv. nu. 11. lib. ii. fo. 122

Abbas vigore mandati sibi concessi p capitulu pot pcedere villam in feudum, qn est consueta dari in feudum. consi. xcij. nu. 7. lib. vi. fo. 65

Ablatini absoluti an inducant dispositionem. consi. clxxv. nu. 19. li. ii. fo. 128. et consi. cxcix. nu. 19. eo. lib. 141

Abbatu intruso soluentes an liberantur. consi. cxx. nu. 7. lib. v. 88

Ablatini absoluti ab eo qui habet potestatem grauandi priolati inducunt ius fideicommissi. consi. clxxv. nu. 28. lib. ii. 26

Absens per decennium censetur desisse habere animam redeundi. consi. xcj. nu. 6. lib. vi. 51

Absens ubi dari potest, quilibet ut defensor debet admitti ad ostendendum innocentiam. consi. ii. nu. 1. lib. v. 3

Absentes a prouincia non sunt perquirendi. consi. xcj. nu. 5. lib. vi. 51

Absentes minores rustici qn statutu etia de eis mentione facit non restituntur aduersus dispositionem statuti. consi. lxxv. nu. 5. lib. vi. 86

Absolutio aut liberatio presupponit obligationem. consi. ccv. nu. 10. lib. vi. 139

Absentia presumitur. consi. lxx. nu. 13. lib. v. 62

Absoluti non debet qui prius contrahent. consi. ccx. nu. 9. lib. ii. 156 et consi. xlv. nu. 9. lib. ii. 18

Absolutio non pot peti nisi creditor sit in peccato. qd. ccxx. n. 5. li. ii. 156

Absolutio lata sine cause cognitione et celeriter non valet. consi. ccxx. nu. 3. lib. vi. 122

Abstines ab hereditate nunq conferre tenet. consi. cxcix. nu. 12. li. ii. 141

Absurdum ut vitet una dictio accipit pro alia. consi. vii. nu. 5. lib. ii. 9

Acceptans literas videt approbare contenta. qd. lxxvi. nu. 1. lib. i. 67

Acceptatio et prorogatio compromissi non astringit nisi a notificatione. consi. cxxii. nu. 5. lib. i. 36

Accipiant, hoc verbum positum in substitutionibus est directum. consi. xlv. nu. 8. lib. ii. 12

Accursus glossator iuris civilis optimus testis. qd. xlix. nu. 12. li. ii. 27

Accusans si non probauerit specificce se possedisse, et turbatu fuisse in eadem re, non poterit obtinere. consi. xlv. nu. 10. lib. ii. 53

Accusari an quis possit sepius de eodem delicto. consi. xi. nu. 7. lib. i. 14

Accusatio fraudulenta non repellit testem. consi. cclij. nu. 1. lib. vi. 166

Accusatoris falsi pena. consi. xj. nu. 4. lib. i. 14

Accusatio generalis non iuuatur specifica probatione sequenti. consilio lxx. nu. 11. lib. i. 63

Acquisita per episcopum an presumat de bonis ecclesie acquisita. consi. cxi. nu. 1. 2. lib. vi. 66

Acquisita ex officio procuratoris non sunt castrensia nec quasi. consilio cxx. nu. 4. lib. vi. 76

Acquiratur id soli illi ut socius, cui datur. consi. xxx. nu. 8. lib. ii. 23

Acquisitum a defuncto si perueniat ad filiam, an computetur ei in legitimam siue illud acquisitum erat tale quod vendi poterat per defun-

ctum siue vendi non poterat. consi. xlv. lib. v. 27
Acquisitum ex scientia vel officio publico, dicitur castrense peculium. consi. ii. nu. 9. lib. vi. 2
Acta que non pereunt perempta instantia. consi. lvi. nu. 2. lib. ii. 40
Acta per quem aut quos scribi debeant. consi. cxx. nu. 4. lib. vi. 69
Acta per iudicem tempore feriarum sunt ipso iure nulla, maxime qn per partem opponitur exceptio feriarum. consi. clxxvi. nu. 12. lib. ii. 132
Acta preterita ubi enunciantur in sententia que fit lata parte presente, scriptura illius probat illa acta precessisse. consi. ccxii. nu. 4. lib. vi. 122
Acta inter alios aliis preiudicantia requiruntur quod sint gesta cum legitimo contradictore. consi. xxi. nu. 2. lib. i. 23
Acta et attestaciones debet probari per scriptura. qd. lxxii. nu. 9. li. i. 64
Actio personalis non potest intentari contra tertium possessorem. consi. cxx. lib. v. 131
Actio utilis et directa an possint cumulari. consi. xlv. nu. 12. lib. v. 17
Actio realis est que competit respectu proprietatis vel domini directi non autem actio personalis. consi. lxxvi. nu. 2. lib. v. 53
Actio non comprehenditur proprie appellatione immobilium: sed dicitur esse tertia species per se. consi. xlix. nu. 2. lib. ii. 39
Actio que competit ratione proprietatis vel domini, datur contra possidentem tantum. consi. lxxvi. nu. ii. lib. v. 53
Actio de dote non nascitur nisi post solutum matrimonium. consi. cliv. nu. 11. lib. vi. 194
Actio hodie oritur ex simplici conuentione continente donatione quamuis non interueniat stipulatio. consi. cxii. n. 3. lib. vi. 79
Actio illa que aptior est, censetur intentata. consi. lxxv. nu. 5. li. ii. 47 et consi. cxxvi. nu. 5. lib. vi. 88
Actio rei venditionis et publiciane non possunt simul intentari. consi. xxxv. nu. 1. lib. vi. 22
Actio una non nouat aliam. consi. lxxv. nu. 10. lib. vi. 41
Actio competens ad rem mobilem iudicatur esse res mobilis. consi. cxli. nu. 22. lib. vi. 82
Actio cui datur multo magis exceptio. consi. cxxv. nu. 11. li. vi. 124
Actio an queratur alteri ex stipulatione facta interueniente iuramento. consi. ccv. nu. 1. 2. lib. vi. 120
Actio legis aglie dat et bone fidei possessori. qd. cxxv. nu. 1. li. vi. 78
Actio iudicatur secundum id ad quod competit. consi. xlv. nu. 4. lib. i. 19 et consi. xxxj. nu. vi. eo. lib. 34
Actio illis quorum interest, semper oritur ex statuto, licet verba statuti ad eos non dirigantur. consi. lxi. nu. 23. lib. iii. 9
Actio psonalis non dat singulari possessori. consi. xlv. nu. 6. lib. iii. 9
Actio pro socio potest generaliter intentari, vel pro certa quantitate tante. consi. lxx. nu. 1. lib. ii. 55
Actio de evictione quem tenet, eum agentem repellit exceptio. consi. ii. nu. 3. lib. ii. fo. 5. et consi. xxi. nu. 2. lib. v. 20
Actio an sit quid mobile vel immobile. consi. 125. nu. 4. lib. i. 105
Actio non datur contra secundum emptorem ex l. ii. C. de rescin. vendi. consi. xcij. nu. 8. lib. i. 79
Actio quando acquiratur ex mutuo, et ex receptione actionis. consi. cxij. nu. 15. 78
Actione ad exhibendum vel in factum quando agi possit pro instrumentis. consi. lvi. nu. 3. lib. i. 53
Actiones actiue et passiue veniunt appellatione hereditatis. consilio cxx. nu. 3. 150
Actione iniuriarum tenetur etia pro vi turbativa vel expulsiua. consi. ciij. nu. 5. lib. i. 88
Actionem habens ad rem ipsam habere videtur. consi. lxxv. nu. 4. lib. vi. 53
Actionem quam executores quesierunt pupillo, non possunt ei tollere. consi. xlv. nu. 2. lib. ii. 25
Actiones, omnium bonorum mobilium et immobilium appellatione non veniunt etiam si pauperibus relicta sint. consi. xlv. nu. 8. lib. i. 43
Actiones ubi sunt nulle, nulle censentur esse. consi. cv. nu. 9. lib. vi. 118
Actionis appellatione, an veniat officiu iudicis. consi. ci. nu. 3. li. vi. 73
Actor faciens indebite detineri reum seu capi, tenetur et actione iniuriarum. consi. xix. nu. 5. lib. ii. 19
Actor qd debeat sequi forum rei quali limitatur ista regula. consi. ciij. nu. 7. lib. v. 78
Actor videtur fateri vera esse ea que in libello narrantur. consi. xcij. nu. 1. lib. v. fo. 68. consi. cxxv. nu. 3. lib. vi. 23
Actor in possessio retinende debet esse possessor tempore litis contestate. consi. xcij. nu. 4. lib. i. 79
Actor tendens ad priuationem alienius rei an possit petere declarari priuationem esse commissam, et etiam rem sibi adiudicari eodem iudicio. consi. li. nu. 7. lib. ii. 36
Actor negligens per biennium vel quadriennium an perdat beneficium apprehendendi possessionem. consi. ccv. nu. 2. lib. vi. 118
Actor quid si de possessione, reus de dominio melius probet. consi. clx. nu. 2. lib. v. 115
Actor non potest renunciare instantie reo inuito, nisi sit inepta. consi. cx. nu. 1. lib. v. 82

Repertorium materialium

Acto debet probare id quod est fundamentum intentionis sue. consilio xlviij. num. 1. lib. v.	40	Actus humani ex quibus regulantur. consi. 52. num. 30. lib. 4.	3
Actore non probante reus debet absolui. consi. cxxxiij. num. 7. lib. v. 94 consi. cxxv. nu. 1. lib. v. 66. 7 consi. cxxv. nu. 1. lib. v. 73. 7 consi. clxxxiij. num. 1. lib. eo.	107	Additio statuti debet intelligi secundum dispositionem illius prioris statuti ad cuius interpretationem venit. consilio. lxxxiij. numero. 2. libro. vj.	62
Actori non liceat iudicium inchoatum dimittere, 7 coram alio iudice li- tigare. consi. ccv. num. 4. lib. vj.	118	Ademptio cessat alia coniectura capi potest. consilio. clxiij. numero. 4. li- bro. v.	120
Actuarius cause non debet mutari. consi. cxx. num. 4. lib. vj.	69	Ademptio an sit, si legatur secundo sub commemoratione primi. consi. clxiij. nu. 2. lib. v.	120
Actis notarij non statuitur extra officium suum. consi. cxxij. nu. 7. li. ij.	151	Ademptio legati inducitur per alienationem voluntarie factam testa- toze de re iam legata. consi. clxviij. nu. 1. lib. vj.	112
Actum intelligitur quod est consuetum. consi. xlvj. num. 8. lib. v.	40	Adequatio duarum rerum quomodo fienda. consi. lviij. nu. 5. lib. vj.	37
Actu eo modo presumitur quo utilius est, fallit. consi. lv. nu. 2. li. v.	46	Adhibenti tarde medicum ita imputatur ac si non adhibuisset. consil. clxxxiij. num. 3. lib. vj.	107
Actum hoc verbum significat rem perfectam. consi. xiiij. nu. 15. lib. vi.	11	Adire posse hereditatem dicitur ius non facultas. consi. clxiij. num. 6. lib. ij.	113
Actum faciens videtur se astringere legi loquenti de illo actu. consi. ciij. num. 8. lib. ij.	71	Aditio hereditatis per quos actus inducitur. consilio. cxxv. numero. 1. libro. iij.	29
Actus ut valeat receditur a proprio sensu verborum. consi. ccxlvij. nu. 6. lib. vj.	184	Administratio vni tutorum non debet decerni, alijs non vocatis. consi. cxl. num. 6. 7. lib. j.	117
Actus habens duos effectus, presumitur fieri ad finem utiliozem. consi. clxxv. nu. 2. lib. vj.	122	Administrationem approbando debent communicari debita. consilio clxviij. num. 18. lib. vj.	98
Actus videtur gestus prout pariformiter potest omnibus convenire. consi. lv. num. 10. lib. v.	46	Administrator hospitalis non potest res eius pro se emere. consilio. iij. num. 6. lib. ij.	6
Actus nudus scribendi presertim cum voluntate 7 mado tabellionis, an dicatur in ipso scribente exercitium tabellionatus officij. consilio. l. num. 4. lib. iij.	43	Administrator videtur quesisse de bonis administrationis. consilio. xij. num. 24. lib. iij.	15
Actus intelligitur secundum qualitate persone. consi. lv. nu. 3. lib. v.	46	Administrator non presumitur acquisivisse ex bonis que administrat. consi. lxxxiij. num. 14. lib. ij.	57
Actus non potest sustineri in potestate in qua non est factus. consi. j. nu. 1. lib. iij.	2	Adventitia non computantur in legitimam. consi. viij. nu. 9. lib. iij.	9
Actus solus carnaliter cognoscendi sine traditione mulieris vel raptu an puniat. consi. j. num. 12. lib. iij.	2	Adversarium, quando facit conditionem. consi. iij. num. 2. lib. j.	7
Actus hominis ad id qd principaliter ordinatur inspicere debet. consilio lxxxiij. num. 10. lib. iij.	60	Adversarij in facto alieno 7 positione tolerabilis error. consi. lxxxiij. num. 14. lib. ij.	56
Actus si non valeat eo modo quo agitur, debet valere: ut valere potest. consi. ciij. num. 4. lib. vj.	73	Adversativa intelligitur de eodem genere. consi. cxxv. nu. 16. lib. vj.	82
Actus in dubio non debet indicari vsuarius. consi. cc. nu. 4. lib. vj.	132	Adversativa posita in his verbis, salvo, qd si contigerit, quid importet. consi. xcix. num. 5. lib. vj.	55
Actus geri videtur iure communi ordinario: no speciali. consi. lv. nu. 6. lib. v.	46	Adversativa dictio, eandem qualitatem repetit. consi. xcix. num. 9. lib. vj.	55
Actus 7 conventiones principis servantur pro lege. consi. viij. num. 1. lib. vj.	5	Adversative que sit natura. consi. cxiij. num. 6. lib. vj.	98
Actus dissolutio presupponit actum fore in esse quando dissolvit. consi. lxxxiij. num. 5. lib. v.	63	Adulterans uxorem illius cum quo pacem iniit: an dicatur pacem fre- gisse. consi. cxxv. num. 5. lib. iij.	73
Actus factus contra iuramentum valet: licet periculum incuratur. consi. cxiij. num. 3. lib. iij. fo. 17. 7 consi. cxxv. num. 9. lib. vj.	152	Adulterium ut probetur testes quid debeant deponere. consi. clxxxiij. num. 10. lib. vj.	124
Actus factus alia die vel hora citationis est nullus. consi. lxxxiij. num. 3. lib. vj.	46	Adulterium quod committitur cum nupta est maius crimen, qd adulte- rium cum non nupta commissum. consi. xij. num. 7. lib. vj.	10
Actus si ordinentur attendi debet id ad quod ordinantur. consilio. viij. num. 14. lib. iij.	9	Adulterium cum nupta meretrice, non est punibile. consi. xcix. num. 11. lib. vj.	71
Actus natura prior precessisse presumitur. consi. viij. num. 9. lib. iij.	9	Adultus sine auctoritate curatoria non potest se immiscere. consi. cxiij. num. 7. lib. vj.	80
Actus presumitur celebratus secundum quod est solitum fieri. consilio lxxxiij. num. 4. lib. vj.	40	Adultus si caret curatore an possit constituere procuratorem pro se ad lites. consi. cxiij. num. 5. lib. ij.	86
Actus qualitas debet attendi etiam gessi ex intervallo a tempore pro- bati furoris. consi. cxiij. num. 18. lib. vj.	85	Aduocatus qui promisit prestare patrocinium in causa non tenetur pro eodem salario in causa appellationis aduocare. consi. cxxv. numero. 2. lib. vj.	67
Actus ubi aliqui de universitate vel collegio redduntur inhabiles: expe- diri possunt per alios de collegio qui sunt habiles. consi. xl. num. 2. lib. ij.	30	Affinis non est idoneus testis. consi. xc. num. 7. lib. ij.	63
Actus non operatur ultra intentionem agentium. consi. cxxviij. num. 13. lib. ij.	81	Affinis non est testis integer. consi. xviij. nu. 4. lib. j. fo. 21. 7 consi. clxxxiij. num. 16. lib. vj.	113
Actus gestus a iudice etiam inter alias personas, nocet alijs quo ad qua- lequale preiudicium. consi. lxxxiij. num. 5. lib. ij.	60	Affinitas non repellit testem in civilibus. consi. clxxxiij. nu. 7. li. vj.	114
Actus facti diebus feriatis in honorem Dei, an teneant. consi. cxxxiij. num. 10. lib. ij.	95	Affinitas sola no sufficit ad probandum fraudem. consi. liij. nu. 16. lib. vj. 34	34
Actus quando debeant expediri 7 quomodo. consi. cxxv. nu. 6. li. ij.	93	Agens mandati probare debet precedens mandatum. consi. lviij. nu. 2. lib. j.	53
Actus potest celebrari sub quacunque lingua, dummodo intelligatur a contrahentibus. consi. xlvij. nu. 5. lib. v.	41	Agens ex mutuo, 7 probans per testes de confessione mutui, an debeat obtinere. consi. clxxxiij. num. 7. lib. ij.	123
Actus dubius non debet indicari vsufructuarius. consilio. cxxxiij. lib. ij. folio. 155.		Agens ad solidum si probet iustitiam habere tantum in parte: an super illa parte debeat obtinere. consi. ccv. num. 7. lib. vj.	120
Actus testandi non potest pendere ex arbitrio alterius. consi. clv. nu. 3. lib. ij. fo. 108. 7 consi. lxxxiij. num. 6. lib. iij.	44	Agens ex mutuo vel stipulatione, quid si solam confessionem probat. con- silio. lxxxiij. num. 8. lib. vj.	54
Actus factus disponente semper intelligi debet: rebus sic se habentibus prout in presenti se habent, non aliter. consilio. lxxxiij. num. 18. lib. iij. folio. 52.		Agens ex vna causa obtinet ex alia si fuit narrata. consi. lxxxiij. num. 1. lib. ij. folio. 43.	
Actus valet non citato eo qui debuit actori si eius non interest 7 quale quale preiudicium non attenditur. consi. lxxxiij. num. 4. lib. ij.	60	Agens hypothecaria quid probare debeat. consi. cxxv. per totum. li. vj. folio. 53.	
Actus qui valere facit, precessisse presumitur. consilio. cxxxiij. numero. 4. li- bro. v.	83	Agens interdicto uti possidetis quid debeat probare. consi. lxxxiij. nu. 2. lib. iij.	80
Actus ab impugnatione qui desistit: potest eo iurari. consi. cxiij. num. 3. lib. v.	82	Agens ex vna causa si probet de alia no potest obtinere consi. cl. nu. 24. libro. v. fo. 108. 7 consi. clxxxiij. num. 2. lib. vj. fo. 93. 7 consi. liij. num. 1. lib. ij.	38
Actus factus alia qd prefinita hora: non valet. consilio. cxxxiij. numero. 8. lib. o. ij.	151	Agens iure cesso debet de cessione mentionem facere. consilio. cxxxiij. num. 7. lib. ij.	94
Actus contrarius quando fit protestationi in eodemqz testamento: non sufficit generalis mentio clausule derogatorie: sed requiritur specia- lis. consi. vj. num. 13. lib. iij.	7	Agens tempore actus, necesse est qd habeat legitimam personam. consi. clxxxiij. num. 9. lib. ij.	119
		Agens contra eum qui usus est apotheca sua, debet probare qd reus tati conducturus fuisset: 7 quod tanti locari poterat. consi. clxxxiij. num. 1. libro. ij.	

Consiliorum domini Alexandri.

libro.ij.	125	minium.conf. xli. num. 5. lib. vi.	22
Agens ex causa intestati nō obtinet ex causa intestati: nec agens ex do-	100	Alienatio feudi antiqui facta per vasallum, etiam si sit facta in casu licito,	70
minio obtinet ex: quasi dominio, confil. cxxi. num. 6. lib. i.	56	to, non nocet eius descendentes. confilio. xxvj. numero. 1. libro. v.	26.
Agens petitione hereditatis non habet necesse se fundare in dominio	100	Alienatio quando non probatur per instrumentum, confil. xliij. num. 5.	25
defuncti, confil. lxxij. num. 7. lib. v.	41	libro. iij.	70
Agens commodati si probat depositum, non obtinet. confil. cxxi. nu. 7.	78	Alienatio potest prohiberi per indicem, confil. clj. nu. vñ. lib. ij.	3.
2. 13. lib. i.	150	Alienatio rei subiecte restitutioni, ignoranter facta, valet, confil. iij. nu. 3.	5
Agenti ex cap. redintegranda. iij. q. i. satis est probare se possedisse, et rez	82	lib. iij.	83
occupare, confil. lxx. num. 1. 5. lib. vñ.	92	Alienatio facta ex titulo lucratio semper presumitur ex causa voluntaria,	48
Agenti an aliquid debeat pro interusurio tēporis dande dotis, confil.	93	ria, confil. clxvij. num. 6. lib. vi.	13
cxxij. num. 17. lib. vñ.	79	Alienatio bonorum an possit impediri per sententiam arbitri, confil. lix.	72
Agere non potest qui ex parte sua non impleuit. confil. cxxij. numero. 2.	122	nam. 6. lib. v.	38
libro. ij.	103	Alienatio rei ecclesiastice quando fit, debet internenire tractatus et de	42
Agg efficaciter potest nudo pacto donationis, confil. cxxij. numero. 15.	4	hoc debet fieri instrumentum separatim ab instrumento locationis.	41
lib. vñ.	5	confil. xxvj. num. vi. lib. iij.	74
Aggressus presumitur occidisse ad sui defensionem, confil. cxxij. num. 2.	27	Alienatio in feudatarium dicitur magis renunciatio q̄ alienatio, confil.	108
lib. i.	9	cl. num. 17. lib. vi.	22
Aggressus non tenetur fugere, confil. cix. nu. 4. lib. i.	32	Alienatio vt fiat requiritur voluntas, confil. lvi. nume. 4. 5. lib. vñ.	17
Agnati qui ex forma statutorum preferuntur in successione, preferuntur	19	Alienatio que fit per mortē dicitur necessaria: et alienatio necessaria non	89
etiam tuti. confil. cix. num. 3. lib. iij.	25	venit in alienationis prohibitione, confil. lv. nu. 5. lib. iij.	39
Agnati proximiores si quez testat̄ prohibuerint, vt ad eos deuoluatur	68	Alienatio dicitur etiam relinquere iure institutionis, confil. lv. numero. 1.	15
hereditas, potest fiscus eam vt ab indignis auferre, cōfil. clxxij. nu. 1.	120	lib. iij.	39
libro. v.	23	Alienatio nulla non facit emphyteusim committi, confil. cxi. nume. 27.	69
Agnatio non conseruatur per masculos, confil. xxvj. nu. 2. lib. ij. fol. 68	35	lib. v.	39
et confil. cxxvj. num. 10. lib. vñ.	68	Alienatione prohibita per contractum non prohibetur per testamentū	127
Agnatio non conseruatur per matrem, neq; familia, confil. v. numero. 9.	109	confil. cxx. num. 2. lib. i.	108
lib. vi.	3	Alienationi consentiens rei sibi debite sibi non preiudicat, confil. xl. nu.	22
Agnatio per legitimatos conseruatur, confilio. ij. nume. 12. lib. i.	43	10. lib. iij.	17
Agnatus an possit renouare alienationem factam per vltimum vasallū.	130	Alienationis prohibitio in testamento valet eo ipso quod apponatur	89
confil. xxvj. num. 9. lib. v.	67	pena, confil. lvñ. nume. 1. lib. ij.	39
Agnatus potest hereditatem repudiare, et accipere feudum antiquum	5	Alienationis, hec dictio permissiue prolata, quid comprehendat, confil.	127
sibi obueniens ob mortem agnati, confil. viij. nu. 3. lib. v.	23	cxxvj. num. 3. lib. vi.	108
Agnatus succedit in feudo etiam si non sit heres, confil. cxx. nume. 10.	114	Alienationis prohibitio testatoris non impedit in testamento dispo-	22
lib. i.	3	nere, confil. clvi. num. 1. lib. ij.	17
Agnatus quando potest repudiare hereditatem vasalli, et amplecti feu-	68	Alienationis verbum, hoc in penalibus accipitur stricte, confil. xli. nu. 7.	39
dum, confil. cxi. nu. 5. lib. v.	120	lib. vi.	17
Alexander de Finola legit in ciuitate senariū tempore quo ibidem con-	25	Alienationis rei dotalis mulier si contractū fecerit, an valeat actus fa-	39
cionabatur sanctus Bernardinus ordinis fratrum minorum, confil.	67	ctus in contrarium, confil. xvj. num. 6. lib. iij.	17
xlj. num. 7. lib. iij.	5	Alienatum non dicitur, quod recuperari potest, confilio. cxxij. num. 1. 6.	75
Alia, dictio iuncta cum dictione queus, quid importat, confil. vñ. nu. 7.	43	lib. iij.	39
lib. vñ. fol. 6. et confil. cxx. num. 7. eod. lib.	130	Alimenta data vxori a marito an possint repeti per maritū, confil. xlvij.	39
Alias verbum, refert similem qualitatem, confil. cxxij. nu. 2. lib.	67	num. 3. lib. iij.	15
Alienandi promissio, intelligitur secundum naturam actus, confil. cvj. et	23	Alimenta prestari vxori pietatis causa qñ presumit, confil. cxxij. num. 12.	39
cvj. nu. 3. et 9. lib. iij.	109	lib. vñ.	15
Alienandi emphyteusim licentia intelligitur irrequisito domino, confil.	43	Alimenta vt vsure, possunt peti pro rata dotis nō solute, non obstante	39
clxxij. num. 6. lib. ij.	114	lapse longi temporis, confil. lvi. nu. 6. et 8. lib. iij.	17
Alienandi prohibitio tacita, differt ab expressa, confilio. xxiij. nume. 12.	68	Alimenta nō constituntur illi qui habet, vbi aliunde sibi prouideat de	39
Alienare prohibitus an possit confilare, confil. xxiij. nu. 6. lib. i.	120	alimentis, confil. xlvij. num. 2. lib. iij.	39
Alienare filijs prohibitis, non sunt prohibiti nepotes, confil. i. nume. 13.	25	Alimenta non debent prestari in alio loco q̄ in domo in qua iussit testa-	89
libro. i.	3	tor dari, confil. clxx. vñ. num. 5. lib. vi.	69
Alienare prohibitus ob imbecillitatem non prohibetur testari, confilio	67	Alimenta possunt repeti per actionem negotiorum gestorum, confil. cx.	3
clv. num. vñ. lib. ij.	5	num. 1. libro. vñ.	69
Alienare, verbum hoc est generale, confil. lxxij. nu. 1. lib. vñ.	23	Alimenta preterita quando petantur, quomodo concludendum, confil.	3
Alienare quis non potest plus parte sua, confil. cxx. nu. 10. lib. vñ.	114	lxxij. num. 6. lib. v.	128
Alienare qui non potest, non potest promittere, confil. xvj. nu. 7. lib. iij.	43	Alimenta an videantur remissa per lapsum decennij, confil. ccvij. nu. 10.	17
fol. 13. et confil. cvj. nu. 2. lib. vñ.	130	lib. vñ.	39
Alienare potest filius vsq; ad vires legitime trebellianice, confil. 3. nu. 6.	67	Alimenta cui lege vel officio iudicis debentur non potest petere, si ha-	17
lib. iij.	5	bet aliunde vnde se alat, confil. cxxvj. nu. 2. lib. iij.	39
Alienare qui non potest, nec compromittere potest, confil. cxxij. num. 2.	23	Alimenta si quis legauit filio spurio et eius liberis in domo et comuni	17
libro. ij.	114	familiam heredum suorum conferendo industriam suam ad commo-	39
Alienare qui nō potest per expressam conuentionē, tenet curare ne alie-	68	dum heredum, cuius sit affectus, confilio. clvi. numero. 2. 3. 4. li-	99
natio sequatur ex dispositione legati, confil. clvi. nu. 3. lib. v.	120	bro. vñ.	10.
Alienari res minoris heredis potest ex mādato testatoris, confil. xxvj.	25	Alimenta non petuntur si quis aliunde alitus est, cōfil. lxxvj. nu. 9. 10.	35
num. 1. lib. iij.	52	et 12. lib. v.	35
Alienari prohibita in testamento, an possint alienari pro dote, confil. lvi.	16	Alimenta pro modo fructuum prestanda nec veditur proprietas, confil.	55
num. 3. lib. i.	25	lxxij. num. 7. lib. v.	55
Alienari prohibita non veniunt in generali hypotheca, confil. xvj. nu. 4.	26	Alimentatio non probat filiationem, confilio. lxxij. numero. 2. libro. ij.	39
lib. ij.	45	folio. 52.	84
Alienari prohibita, et in extraneos heredes non transmissibilia nō con-	47	Aliquid esse ex hereditate est latius dicere, q̄ esse in hereditate, confilio	82
feruntur, confil. xxiij. num. 3. lib. i.	51	xlj. nume. 5. lib. iij.	82
Alienari non possunt res subiecte restitutioni in redemptionem delin-	20	Aliud est non esse in bonis, vel in dominio vel quasi, confil. clxxi. num. 6.	20
quentis, confil. xxiij. num. 14. lib. i.	20	et 11. lib. vi.	84
Alienari vt non possit in succedente ab intestato, quid requiritur, confil.	20	Alius dictio, est relatiua eiusdē qualitatis, confil. ccij. nu. 4. li. ij. fo. 144.	82
lx. num. 19. lib. iij.	20	et confil. cxx. num. 6. lib. ij.	82
Alienasse hoc verbum importat qd omne dominiū quod habet, sit tras-	20	Allegans suam fraudem non auditur, confilio. cxj. numero. 2. lib. iij.	81
latum, confil. cvij. num. 3. lib. vi.	20	folio. 81.	81
Alienata in fraudem arrogati vel patroni vel lucri debiti ex statuto, res	20	Allegans aliquem habere bona debet illud probare, confil. cxxij. nu. 4.	20
uocantur per vtilem Caluianam, non per querelam inofficioli, cōfil.	20	lib. iij.	20
lv. num. 1. lib. i.	20	Allegans turpitudinem non est audiendus, confil. lxxij. numero. 6.	20
Alienatio in penalibus non dicitur, nisi proprie quando transfertur do-	20		20

Repertorium materialium

libro iij.	63	didicita testificata possint coram iudice produci testes. consi. lxxxiij.	
Allegans in iudicio fuisse de preterito non videt illud affirmare de pre-		num. 14. lib. iij.	57
senti, sed potius negare. consi. xxxiiij. num. 1. lib. iij.	20	Allothece appellatione veniant merces. consi. xlvij. nu. 2. lib. j.	45
Alleganti vbi quid conceditur, intelligitur, et probanti. consi. lxxviij. nu.	61	Appellans ab interlocutoria, quomodo causas grauaminis exprimere	
27. lib. v.		debeat. consi. cxxvi. num. 11. lib. vi.	59
Alleganti incumbit onus probandi qd filius vel filia acquisit ex bonis		Appellandum est ad vnum certum, non ad plures. consi. cxlviij. nu. 23. 4.	
patris. consi. xxiij. num. 1. lib. j.	26	libro. ij.	115
Alleganti mutata voluntate fuisse incumbit onus probandi. consi.		Appellanti incumbit onus probandi sic fuisse latam. consi. ci. nu. v.	70
clxi. num. 3. lib. vj.	83	Appellare an quis possit ab iniquitate statuti generalis. consi. cxc. num.	
Allegare quis non potest qd debitum erat vsurarium ad impediendum		14. lib. ij.	134
executionem arbitramenti. consi. lxxxij. nu. 6. lib. v.	64	Appellare et de nullitate dicere copulatiue contraria sunt. consi. 49. nu. 4.	
Allegare tempus immemorabile non sufficit, nisi allegetur privilegium.		libro. vj.	31
consi. lxxiiij. et lxxv. num. 21. lib. iij.	50	Appellare quis potest vna voce saluo sibi iure appellandi in scriptis.	
Allegari potest de errore contra fictam confessionem, sicut contra veram		consi. cxxxi. nu. 12. lib. iij. fol. 86. et consi. lxxiiij. nu. 5. lib. vj.	25
consi. cxlvi. num. 8. lib. vj.	70	Appellari potest a sententia reductionis ad arbitrium boni viri: nisi ius	
Allegata in subsidium censentur conditionaliter allegari. consi. lxx. num. 5.		de modice ledat. consi. cvj. nu. 6. lib. iij.	77
lib. vj.	46	Appellari an possit a sententia possessorij. consi. lxxxij. nu. 1. lib. iij.	58
Allegatio tituli an sufficiat ad presumptionem tituli. consi. clxi. nu. 6.		Appellari an potest a sententia nulla si nullitas specialiter reservatur.	
lib. ij.	117	consi. lix. num. 8. 11. et 12. lib. iij.	41
Allegatio, qd concludat secundum cursum regularem, satis est. consi. lix.		Appellari et querelari potest de iure canonico omisso medio. consi. xcvi.	
num. 5. lib. iij.	41	num. 15. lib. ij.	67
Alloodium presumitur nisi contra probatur. consilio. lxxv. numero. 6.		Appellari potest a sententia nulla, vt deuoluatur ad superiorem, qui po-	
libro. vj.	36	terit eam ex noua causa formare. consi. lix. nu. 1. et 2. lib. iij.	40
Allusione vocabuli comprehenditur propria significatio, quando non		Appellari an possit a sententia iudicis subrogati in locum arbitratorie.	
repugnat diffinitioni. consi. cliij. num. 3. lib. vj.	98	consi. cvj. num. 5. lib. iij.	77
Alternatiua quando ponitur inter genus et speciem, ponitur pro, id est.		Appellari non potest a sententia de exequendo. consi. xcvi. nu. 4. li. ij. 66.	
consi. xcvi. nu. 9. lib. iij.	63	consi. cxij. nu. 10. lib. v. fol. 83. et consi. clxxxi. nu. 12. lib. vj.	91
Alternatiua parit incertitudinem. consi. clxxxi. num. 2. libro. ij. fol. 125.		Appellari an possit a sententia lata per iudicem reductionis ad arbi-	
et consi. ij. num. 4. lib. iij.	4	trium boni viri de iure communi vel ex dispositione statutorum fer-	
Alternatiua, ex presumppta mente testatoris quando resoluatur in copu-		rarie. consi. cvj. nu. 1. lib. iij.	77
latiuam. consi. clxxv. nu. 12. lib. v.	124	Appellari potest a sententia arbitri de iure canonico. consi. cclij. nu. 7.	
Ambasiatores si aliquid receperint pro expensis, si quid eis supererit,		libro. vj.	142
an teneantur restituere. consi. xxxi. nu. 9. lib. iij.	19	Appellari sicut non potest ab arbitratorie: ita nec a sententia iudicis su-	
Ambiguitas si consistit in facto non fit interpretatio pro libellante. consi.		rogati in locum eius. consi. xx. nu. 11. lib. iij.	14
lv. num. 16. lib. v.	47	Appellatio vna non extenditur ad duas sententias etiam simul latas.	
Ambiguitas quando nulla est in verbis non debet admitti questio vo-		consi. ij. num. 7. lib. iij.	3
luntatis. consi. liij. num. 9. lib. iij.	32	Appellatio an extinguat iudicatum. consilio. lxxvi. numero. 6. lib. iij.	
Amicitia simplex non repellit testem. consi. lxxviij. num. 3. lib. j.	67	folio. 22.	
Amicitia quando repellat testem. consi. lxxvi. num. 8. lib. vj.	30	Appellatio vbi est reiecta, non intelligitur reiecta quando sententia est	
Amicitia non reddit testem inhabilem nec subiecto ratione iurisdictio-		manifeste iniqua. consi. xci. nu. 2. lib. vj.	39
nis. consi. lxxviij. nu. 11. lib. v.	65	Appellatio non valet post decendium, etiam appellato consentiente. consi.	
Amici testatoris fecerunt scribi testamentum, et postea interrogauerunt		lxxviij. num. 2. lib. vj.	54
ipsum testatorem si sic testari vellet: et respondit qd sic: an valeat. consi.		Appellatio tollit presumptionem que erat pro sententia, si non fuisset ap-	
xxxij. num. 2. lib. iij.	30	pellatum. consi. cxxv. nu. 4. lib. vj.	73
Amicitia que testem repellat. consi. iij. nu. 8. li. vj. fo. 3. consi. cxxv. nu. 6.		Appellatio an presumatur deserta, si a non habente mandatum appel-	
lib. vj.	81	latum sit, neqz prosequutum. consi. cxxv. nu. 2. lib. ij.	93
Amico inimici nec etiam sorori offensi creditur. consilio. xcix. num. 4.		Appellatio alternatiua valet, et intelligitur ad proximū. consi. xij. nu. 11.	
libro. j.	83	12. 14. et 15. lib. vj.	7
Amicus inimici etiam a testimonio repellitur. consi. ij. nu. 10. lib. vj.	3	Appellatio an extinguat sententiam, an vero suspendat. consi. clxxviij.	
Amicus producentis non est integer testis. consi. xcij. nu. 10. lib. vj.	42	num. 10. lib. ij.	132
Amicus maximus non dicitur integer testis. consilio. cxcix. numero. vj.		Appellatio incerta non valet, nisi intra decem dies declaretur. consi. lxxix.	
libro. vj.	125	num. 6. lib. vj.	51
Amissionem inrameto probat qui tenetur ex officio iudicis. consi. lvij.		Appellatio frustratoria non debet prodesse. consilio. lxxvi. numero. 7.	
nu. 6. lib. j.	54	lib. iij.	22
Analogistes esse iussus non tenet de leui culpa, sed de dolo et lata, unde		Appellatio et protestatio sunt actus extraiudiciales. consi. lxxviij. nu. 17.	
non tenetur de furto: qz in dubio non presumitur nisi culpa leui acci-		libro. v.	61
deret. et consi. xlv. num. 1. et 2. lib. j.	42	Appellatio ad plures facta non valet nisi intra decennium declaretur.	
Anima est cunctis rebus preferenda. consi. lxxi. nu. 5. lib. ij.	47	consi. ci. nu. 1. lib. ij.	70
Animus nocendi in dubio non presumitur. consilio. clxxiiij. numero. 5.		Appellatio incerta non valet. consi. clxxiiij. num. 1. lib. ij. fol. 114. et consilio	
libro. ij.	120	clxxv. num. 1. lib. ij.	115
Anni in primo mense si quid sit factum dicitur factum in principio anni		Appellatio valet ad quemcunqz iudicem competentem, et intra tempus	
consi. ix. nu. 1. lib. vj.	7	appellandi potest appellans declarare ad quem, si non declaret, valet	
Annullatio actus ratione prohibitionis est pena. consi. lxxvi. num. 13.		appellatio: qz censetur appellatum ad proximum superiorem secun-	
lib. iij. fol. 22. et consi. xc. nu. 3. lib. vj.	56	dum ius commune. consi. xij. nu. 2. et 13. lib. vj.	6. et 7
Annus xiiij. dicitur etas nubilis. consi. lxxvi. nu. 1. lib. v.	59	Appellatio non intelligit remota sententia, que manifeste grauat. consi.	
Annus secundus non datur appellanti, nisi probet de impedimento. cen-		cxxv. num. 13. lib. vj.	126
silio. lxxix. num. 2. lib. vj.	50	Appellatio simplex includit etiam nullitatem. consi. lix. numero. 9. et 18.	
Annus quare concedatur de nouo ingredientibus religionem. consilio		libro. iij.	41
liij. num. 19. lib. iij.	35	Appellatio vbi denegatur, fallat si euident sit iniustitia. consi. cvj. nu. 27.	
Antecedens qui vult, videtur velle consequens. consi. cx. nu. 3. lib. v. fol. 82		libro. iij.	78
et consi. xcvi. num. 2. lib. vj.	59	Appellatio vt procedat in dubio interpretandum. consilio. cxij. num. 2.	
Antiquitas sola non facit fidem adhiberi scripture. consi. cl. num. 10.		libro. v.	83
lib. vj.	72	Appellatio an sit deserta quando est facta inhibitio iudici. consi. lxxviij.	
Antiquitati standum est in aquis et earum commoditatibus. consi. cclij.		num. 1. lib. vj.	45
num. 7. lib. vj.	108	Appellatione deserta iudex ad quem desinit esse iudex. consi. cliij. num. 1.	
Antiqua probantur per famam et indicia. consilio. clxxviij. numero. 3.		libro. v.	78
libro. ij.	130	Appellatione remota non tollitur grauamen notorium. consi. lxxviij. nu.	
Antiquum est quod centum annos excedit. consi. vj. num. 7. lib. j. fol. 11.		mero. 17. lib. iij.	57
et consi. xcij. num. 9. lib. vj.	59	Appellatione etiam deserta potest allegari nullitas. consilio. cc. nu. 12.	
Apertura in publico facta coram arbitro, non impedit quin etiam post		libro. ij.	142

Consiliorum Domini Alexandri.

Appellatione filiorum veniunt nepotes. contra. num. 12. consil. xix. nu. 4. libro. i. f.	2	Arbitris vel arbitratoribus nunq̃ potest dari tam lata potestas, quam si ledant in magna quantitate, possit recurri ad arbitrium boni viri. consil. cxxxi. num. 13. lib. ij.	91
Appellatione filiorum non veniunt nepotes in contractibus. consilio cxxvii. nume. 6. lib. f.	106	Arbitrio si quid committatur vel libere potestati, in eo non venit levis culpa. consil. xlvij. num. 8. lib. f.	45
Appellatione impensarum studij quid veniat. consil. lxxvj. numero. 15. libro. iij.	53	Arbitrium statuendi habentes nō possunt auferre ius tertij. cōs. cxcix. num. 7. lib. vi.	105
Appellationis desertio trahitur retro. consil. cxxvj. nume. 2. 16. 17. 19. libro. iij.	22	Arbitrium generale habens in penis potest arbitrari vsq̃ ad mortem. consil. cxxvi. num. 12. lib. ij.	79
Appellatur ad superiorem ecclesiasticum a sententia secularis et ecclesiastici. consil. xij. nume. 1. lib. vj.	6	Arbitrium boni viri, est arbitrium iudicis. consil. iij. nume. 8. lib. f. fo. 7. 7.	89
Appellatus an possit vti beneficio appellationis contra appellentem. consil. cxxvj. nu. 4. 7. 21. lib. iij.	22. 7. 23.	Arbitrium quid sit. consil. xxv. num. 12. lib. vj.	19
Appellatus statim post appellationem interpositam, potest appellationem proseguere si vult. consil. clxiiij. nume. 4. lib. ij.	114	Archidiaconatus est prima dignitas in ecclesia. consil. cxlij. numero. 4. libro. vi.	68
Appellatus an possit preuenire appellentem in causa committenda. consil. xix. nume. 5. lib. f.	22	Archidiaconi officium potius est ex consuetudine q̃ ex iure communi. consil. cxlij. num. 5. lib. vi.	68
Appellatus, in causa appellationis potest petere sequestrari fructus. consil. clxiiij. num. 1. lib. vj.	79	Argumentum a rub. generali valet. consil. lxxix. nume. 8. lib. vj.	37
Appellatus succumbens ex antiquis debet condemnari in expensis vtriusq̃ instantie. consil. clxxix. nu. 11. lib. vj.	113	Argumentum a contrario sensu quando colligitur. consil. cvj. nume. 8. libro. vj.	67
Appositum in conditione, non censetur esse in dispositione. consil. cxxiiij. nume. 9. lib. iij.	23	Argumentum de sententia ad testamentum valet. consil. iij. numero. 2. libro. vj.	4
Apprehendisse possessionem quis non dicitur, et si remanserit in domo hereditaria. consil. lxx. num. 13. lib. vj.	27	Argumentum a contrario sensu an habeat locum in vltimis voluntatibus. consilio. cxx. numero. 6. libro. ij. fol. 90. et consil. xcij. numero. 2. libro. iij.	67
Approbari vnum potest sine alio in capitulis separatis. consil. cxij. nu. 8. lib. f. fo. 102. et consilio. clxxvj. num. 7. lib. ij.	129	Argumentum a contrario sensu non debet sumi quādo resultat prauus sensus. consil. cxx. num. 7. lib. ij.	148
Aqua ingressa fundum priuati est eius propria. consil. cvij. numero. 2. libro. ij.	75	Argumentum de toto ad partem procedit quando est eadem ratio in parte. consil. cxiiij. num. 15. lib. ij.	138
Aqua quomodo et qualiter possit duci ad molendinum per canale, aut alias. consil. cvij. num. 1. lib. ij.	75	Argumentum valet de tempore ad personas. consilio. li. numero. 1. libro. vj.	33
Aquam ducere de flumine publico non nauigabili, licitū est de iure communi. consil. cxij. num. 3. lib. vj.	108	Argumentum a communiter accidentibus valet. consil. lxx. nu. 3. lib. iij. fo. 55. et consil. cxxxi. num. 17. lib. v.	95
Aqueductus seruitus quomodo acquiratur. consilio. lxxix. numero. 3. libro. v.	53	Argumentum ab absurdo est validum. consilio. liij. numero. 8. libro. iij. folio. 32.	
Aqueductus per vnum actum acquiritur quasi possessio, que non potest acquiri tempore communionis. consilio. cxlij. numero. 1. 2. 2. libro. i.	118	Argumentum a sufficienti partium enumeratione est validum. consilio. liij. num. 6. lib. iij.	32
Arbiter non potest aliquid referuare post tempus compromissi: nec interpretari obscuritates sue sententie. numero. 2. consil. xviij. num. 1. 2. libro. vj.	13	Argumentum de contractibus ad vltimas voluntates valet. consilio. lxxvj. num. 2. lib. iij.	53
Arbiter si a partibus assumptus renūciat compromisso ad instantiam alterius partium, potest nihilominus procedere et pronūciare. consil. lxxxi. per totum. lib. v.	63	Argumentum procedit de pacto ad statutum. consilio. clviij. numero. 3. libro. v.	114
Arbiter an possit de exceptione compensationis cognoscere, et conditiones et modos connexos apponere. consilio. cxix. numero. 1. 2. 7. libro. ij.	82	Argumentum de emphyteusi ad feudum non valet. consil. cxx. num. 16. libro. i.	33
Arbiter postq̃ compromissam acceptauit potest cogi sententiam dicere. consil. lxxxi. num. 2. lib. v.	63	Argumentum ab alimentis ad dotem non valet. consilio. vj. numero. ij. libe. f.	9
Arbiter potest testificari de re sibi commissa. consil. lxxviiij. numero. 32. lib. i.	66	Argumentum a contrario non admittitur in statuto, si corrigetur ius commune. consilio. lxx. num. 9. lib. ij. fol. 50. et consil. x. num. 4. lib. vj.	25
Arbiter regulariter non cogitur compromissam suscipere. consil. lxxxi. num. 1. lib. v.	63	Argumentum a contrario sensu, an procedat in statutis. consil. xvij. nu. 2. libro. ij.	16
Arbiter habens in cōpromisso potestatem prorogandi, non potest prorogare terminum ad. xx. annos, vel ad vitam suam. consil. lxx. num. 1. libro. ij.	50	Argumentum a contrario sensu habet locum in conuentionibus et contractibus. consil. xlvj. nu. 5. lib. ij. fo. 32. et consil. cxxix. nu. 1. eodem libro. fo. 89. et consil. xci. num. 5. lib. iij.	61
Arbitramento pendente non tenetur quis procedere in iudicio. consilio. cxi. num. 10. 12. lib. vj.	16	Argumentum a contrario sensu non sumitur a verbis negatiuis. consil. cv. num. 8. lib. iij. fo. 75. et consil. cl. num. 2. lib. v.	107
Arbitramentum dicitur transactio per quā non declinatur forum. consil. lxx. nume. 6. lib. vj.	44	Armatus assistens an dicatur prestare auxilium. consilio. cxxviiij. num. 6. libro. vj.	65
Arbitrator non debet egredi fines compromissi. consilio. lxxix. nume. 7. libro. v.	62	Artifex bonus si bona acquisierit non presumitur acquisiuisse de communi patrimonio, nisi aliud probetur. consil. cxx. num. 10. lib. ij. fol. 23. consil. lxxviiij. num. 5. lib. iij.	55
Arbitrator laicus si tulit laudum, an cōtra illud possit opponi exceptio q̃ debitum erat usurarium. consil. xcj. nu. 1. lib. ij.	63	Artifices possunt facere statuta inter se, et inter homines sue artis de iure communi. consil. cxxij. nume. 5.	78
Arbitratores assumpti super dote restituenda possunt pronūciare suā per estimationem. consil. lxxix. per totum. lib. v.	61	Ascendentes. vt est mater excludunt omnes transuersales exceptis fratribus vtriusq̃ cōiunctis illius persone de cuius successione agitur. consil. xxiij. num. 1. lib. iij.	22
Arbitratores quando potestatem habeāt iudicandi. consil. clxxix. nu. 17. lib. vj.	96	Ascendentes materni dotare tenentur in defectum aui paterni. consil. cxvj. num. 8. lib. vj.	53
Arbitri si sint plures non valet factum coram vno. consilio. xij. numero. 9. libro. i. folio. 15. et consilio. c. num. 1. lib. vj. fo. 48. et consil. xcij. num. 2. libro. vj.	57	Assassinus quis dicatur, et quid probandum. 5. 6. consil. clxv. numero. 1. 5. 6. lib. vj.	104
Arbitri non possunt super alio iudicare, q̃ super eo de quo factum est compromissum. consil. xciiij. num. 7. lib. ij.	66	Assertio aduersarij in prescriptione. xxx. annorum, et quelibet apparatus causa prebet bonam fidem. consil. cxxix. num. 12. lib. vj.	136
Arbitri non possunt supplere in alijs rebus, sed bene in pecunia. consil. cxxij. num. 4. lib. ij.	87	Assertio socij an sit sufficiens probatio ad torturam. consil. lxxix. nu. 1. lib. iij.	65
Arbitri tres electi, si uno pronūcient presente tertio, et non consentiente, valet siue taceat siue contradicat. consil. xlvij. num. 12. lib. vj.	51	Assertio facta contra se presumptionem facit. consilio. xxiij. numero. 17. libro. ij.	19
Arbitri dicuntur quando debent determinare de iure tantum. consilio. lxx. num. 1. lib. vj.	44	Assertio delinquentis non facit sufficiens indicium contra participes. consil. cxxiiij. num. 11. lib. vj.	58
Arbitri et arbitratoris differentia p̃nes modū sententiandi. consil. xxiij. nume. 15. lib. v.	22	Assertio vulnerati vel morientis non sufficit ad torturā. consil. xxiij. nu. 1. libro. iij.	15
		Assertio meritorum non probat inter prohibitos. consilio. xlv. num. 4. libro. iij.	25

Repertorium materiarum

Assertioni puelle standum est, an fuerit virgo. consilio. cccxix. nume. 2. libro. vi. 129
 Assignare verbum, intelligitur secundum subiectam materiam. consilio cccxvi. num. 6. 2. 8. lib. iiij. 23
 Assessoris imperitia excusat iudicem, qui elegit exercitatum et approbatum. consil. xix. nu. 14. lib. v. 15
 Assamens in se periculum casus fortuiti, videtur intelligere de casu insolito. consil. xcvi. num. 11. lib. iij. 70
 Attendi an debet quod prodest, vel quod nocet. consilio. c. num. 7. 2. 17. lib. iij. 72. 73
 Attenditur in dubio id quod minus ledit in commune. consil. c. nu. 18. libro. iij. 73
 Attentata renocantur etiam si constet de non iure. consilio. xcix. num. 9. libro. v. 73
 Attestationes facte parte non citata, an noceant. consilio. xxv. nume. 13 lib. iij. 17
 Attestationes publicate per iudicem faciunt fidem in alia causa inter ipsos litigantes. consil. lviij. nume. 3. lib. ij. 40
 Attestationes non vitiuntur ex defectu examinandi testes super interrogato. consil. clxxij. num. 9. lib. ij. 119
 Audiri quis non debet contra sententiam que transiit in rem iudicatam. consil. xxx. num. 6. lib. v. 31
 Audiri non debent quorum sua non interest. consilio. lxxxi. numero. 1. libro. vij. 51
 Audiri an quis debeat contra iuramentum suum. consilio. cxxxij. nu. 3. libro. ij. 91
 Ausugisse si quis visus est cum gladio enaginato, et reperitur homo occisus non sufficit sine alijs coniecturis. consilio. cxxxvij. numero. 5. libro. vij. 65
 Aua paterna in paternis, aua mater in maternis bonis preferitur. consilio. clxviij. num. 13. lib. vij. 106
 Aua, hoc nomen an comprehendat tam paternam quam maternam. Et de iure an mater et aua debeant preferri in tutela. consil. cix. nu. 1. lib. iij. 79
 Aua materna licet excludatur per patrum: tamen cum aua paterna succedit, exclusio patrum. consilio. clxviij. numero. 9. 10. 11. 12. 21. libro. vij. 106
 Authentica, malefidei, non habet locum in prescriptione hypothecae. consilio. lxxxiij. numero. 11. libro. vij. folio. 34. et consilio. cccx. nume. 2. libro eodem. 12
 Authē. male fidei. C. de prescrip. long. tem. an sit correctoria quo ad usufructum rerum mobilium. consil. cxxxiiij. nu. 16. lib. ij. 92
 Auctoritas maiorum sufficit ubi deficit lex. consilio. li. numero. 5. libro iij. 29
 Auctoritas Bartoli, et magistrorum. consil. lv. nu. 13. 2. 14. libro. iij. 38
 Auctoritas eadem requiritur in tollendo, que in cōdendo. consil. xlv. num. 1. lib. vij. 30
 Autor rapine tenetur in quadruplum damni a se et socijs dati. consil. c. num. 2. lib. j. 87
 Auctoritas pretoris necessaria est in transactione super alimentis. consil. clxxviij. num. 3. lib. vij. 89
 Auctoritas glos. consilio. xcij. numero. 4. libro. ij. folio. 64. et consilio. lv. num. 10. lib. iij. 58
 Auis vel proavis an teneatur dotare neptem. consilio. ccj. num. 23. lib. vij. fol. 107. et consil. vij. num. 8. lib. iij. 3
 Auis non tenet dotare, nisi quando pater non habet unde. consil. cxxvij. num. 6. 2. 7. lib. vij. 53
 Auis quod relinquit nepoti an dicatur adventitium. consil. clxxxv. nu. 11. lib. ij. 127
 Auis quod relinquit nepoti presumitur relinquere propter se, non autem contemplatione patris. consil. cxcix. num. 7. lib. ij. 140
 Auis si habeat ex filio nepotem naturalem et legitimum, an ei relinquere possit. consil. lxxxiij. num. 3. lib. iij. 54
 Auis tenetur dotare neptem ex filio propter filium, non propter se. consil. cxxxviij. num. 3. lib. v. 98
 Auis si dotavit neptem, ista neptis aui et patre mortuis petit legitimam an debeat sibi dos imputari in legitimam. consilio. xxxi. numero. 4. libro. iij. 19
 Auxiliatorem introducere volenti non sufficit semel adire, et requirere superiorem. consil. xix. num. 3. lib. j. 21
 Auxiliator quis dici non potest, si non constat de principali delinquente. consil. xv. num. 10. lib. j. 19
 Auxilium est verbum generale aptum convenire, quomodo cumque alicui succurratur. consil. v. num. 12. lib. vij. 7

De litera.

B

Banniti qui tolerantur in civitate, non possunt impune offendi. consilio. viij. num. 11. lib. vij. 6
 Bannitum interficiens cuius bannum non erat solenne seu valedum an puniatur, stante statuto quod bannitus possit impune offendi.

di. consil. lxxv. num. 8. lib. iij. 4794
 Bannitus propter contumaciam habetur pro confesso ex forma statuti. consil. clxlv. num. 10. 70
 Bannitus si quis vere non est tamen apparet descriptus in imagine bannitorum, valet imago banni. consil. lxxv. nu. 2. lib. iij. 47
 Bannitus persona odiosa, et hostis civitatis dicitur. consil. xli. nume. 9. libro. v. 37
 Bannitus an possit restitui ad bona que fuerunt applicata heredibus interfecti. consil. cxc. num. 4. lib. ij. 134
 Bannitus cum bonorum publicatione deportato equiparatur. consilio cxxvi. num. 3. lib. ij. 79
 Bannitus pro crimine homicidij, ex quo irrogatur infamia, et demum cancellatus de banno per habentes potestatem nulla facta mentione restitutionis ad famam an intelligatur restitutus. consil. cxx. per totum. lib. ij. 77
 Bannitus an perdat usufructum. consilio centesimo decimo sexto. numero. 5. lib. ij. 79
 Bannitus perpetuo an possit institui heres. consilio. cxxvi. numero. 4. libro. ij. 79
 Bannitus de iure communi infamis, an per populum non recognoscen-tem superiorem per banni cancellationem restitui possit ad pristinam famam. consil. cxiij. num. 1. lib. ij. 78
 Bannitus pro crimine homicidij ex quo irrogatur infamia, et demum cancellatus de banno per habentes potestatem nulla facta mentione restitutionis ad famam, an intelligatur restitutus, maxime si bannum in contumacem latum sit, et non in convictum per aliud genus probationis, quam per contumaciam. consil. cxx. num. 1. libro. ij. 77
 Bannitus tenetur comparere per procuratorem. consil. lxxij. numero. 4. libro. ij. 52
 Bannitus non perdit ea que sunt iuris communis. consil. lxxv. num. 2. 7. 2. 9. libro. j. 65
 Bannitus cum publicatione bonorum deportato similis est, et insuccessibilis in ciuitate a qua est bannitus: extra quam iura communia retinet. consil. cxxvi. num. 1. lib. j. 27
 Bannitus cum publicatione bonorum habetur pro mortuo. consil. xxiij. num. 9. lib. j. 25
 Bannitus perpetuo, non potest heres institui. consilio. xxiij. nume. 10. libro. j. 25
 Bannum per comparitionem reducitur ad simplicem citationem. consil. xxx. num. 15. lib. vij. 24
 Bannum ob contumaciam dicitur sententia interlocutoria. consil. clxxij. num. 3. 11. lib. vij. 103
 Bannum cancellari verbo, an satis sit. consil. clxxij. numero. 4. 7. 8. 9. 12. libro. vij. 103
 Bannum et publicatio bonorum non extenditur ad post quaesita. consil. xv. num. 12. lib. j. 19
 Bastardi apud ecclesiam sunt infames. consilio. lx. numero. 5. libro. secundum. 41
 Belli tempore factum dicitur, quod est paulo ante vel post. consil. clx. nume. 6. lib. vij. 79
 Benefacere benefacere tenet unusquisque instinctu naturali, non de iuris necessitate. consil. cxxxj. num. 18. lib. v. 95
 Beneficia simplicia seu non habentia curam animarum, non requirunt residentiam personalem. consil. j. num. 2. lib. v. 2
 Beneficia que dicantur reservata dispositioni sedis Apostolice, per regulam cancellarie. consil. lxxxiij. num. 23. lib. iij. 50
 Beneficium est quando aliquid preter ius commune conceditur, vel quod aliquid donatur. consil. clx. nu. 5. lib. ij. 112
 Beneficium dicitur beneuola actio gaudium tribuens capienti. consilio lv. num. 12. lib. ij. 38
 Beneficium conferre de proprio nemo cogitur. consilio. cxxj. numero. 4. libro. iij. 76
 Blasphemantes accusare et deferre quilibet tenetur. consil. cccxxij. nu. 5. libro. vij. 131
 Blasphemantes qua pena debeant puniri. consilio. cccxxij. numero. 1. lib. vij. 131
 Blasphemare consuetus, non dicitur per bis aut ter. consilio. lxxij. nu. 8. libro. j. 63
 Blasphemare Christum, et de eo verba opprobrii proferre non differunt. consil. cccxxij. num. 3. lib. vij. 131
 Bona simplicia banniti non sunt confiscanda. consilio. cxxvi. numero. 8. libro. ij. 79
 Bona fides requiritur in prescriptione actionum. consilio. cxxij. nu. 2. libro. ij. 151
 Bona licet sint prohibita alienari ex dispositione ultime voluntatis possunt tamen alienari ex causa potius. consil. cli. nu. 18. lib. ij. 71
 Bona vniuersitatum quo respectu dicantur singulorum. consil. xliij. nu. 28. lib. iij. 26
 Bona omnia vel quasi, si alienantur, presumitur fraus. consil. lv. num. 4. libro. j. 52

Bona fides

Consiliorum Do. Alex.

Bona fides possidentis presumitur ex titulo. consil. xciiij. nu. 10. lib. 2. 86
fol. 66. et consil. cxxxiij. nu. 15. lib. 2. fol. 92. et consil. xliij. nu. 16. lib. 2.
vñ. fol. 18. et consil. cxxvñ. nu. 2. lib. vñ. 86

Bona fides presumitur ex longissimo tempore. consil. lxxi. nu. 1. li. j. fo. 61.
et consil. cciij. nu. 12. lib. vi. fo. 118. et consil. vij. nu. 3. lib. vñ. 7

Bona ut possint hypothecari et obligari quid requirunt. consil. cxi. nu. 8.
lib. vi. 51

Bona quomodo probantur consumpta sine culpa. consil. xlv. numero. 3.
lib. i. 42

**Bona prohibita obligari sub pena non veniunt in generali obligatione
bonorum.** consil. x. nu. 5. lib. vñ. 8

Bona fides non presumitur nisi allegetur. consil. lvñ. nu. 5. lib. vñ. 19

**Bona omnia mulieris si non appareat de constitutione dotis, sunt pa-
raferalia: nec presumitur dedisse dotem.** consilio. cxliij. per totum.
lib. v. 101

Bona mobilia sequuntur personam: immobilia sequuntur locum. consil.
cxxx. nu. 4. lib. j. 34

Bona mariti obligata pro alimentis uxoris. consilio. lvi. numero. 7. li-
bro. iij. 39

Bona dicens pervenisse ad filium ex hereditate patris, debet probare.
consil. ciiij. nu. 1. lib. iij. 65

**Bona licet sint deposita et in sequestro posita: tamen quis non desit
possidere.** consil. cxi. nu. 5. lib. vi. 50

**Bona emphyteutica recepta ab ecclesia pro se et filijs, non dicuntur trans-
ire ad filios ut heredes, nec dicuntur quid hereditarium.** consil. xxi.
nu. 10. lib. v. 21

Bona vel res an intelligantur deducto ere alieno. consil. xñ. nu. 2. 3. et 10.
lib. ij. 12

Bona in contractibus intelligantur deducto ere alieno. consil. cxxxi. nu.
3. lib. vi. 124

**Bona paraferalia sunt que mulier iuxta dotem in domum viri secum
ducit ad usum suum, vel communem.** consilio. cxliij. numero. 8. li-
bro. v. 101

Bona fides presumitur ex usu. consil. lxxvñ. nu. 13. lib. vi. 32

Bona fides an requirantur in prescriptione triginta annorum. consilio
cxi. nu. 1. lib. iij. 64

Bona impuberis vnde cumq; obnientia spectat ad substitutum. consil.
ccxliij. nu. 1. li. vi. 139

Bona fides debet allegari, alias non opitulatur exceptio prescriptionis
consil. cxxvñ. nu. 14. li. vi. 89

Bona alienata debent in quartam trebellianicam imputari. consil. iij. nu.
vj. lib. iij. 5

**Bona in substitutione fideicommissaria, an veniant propria ipsius cui
facta est substitutio.** consil. cxi. nu. 1. lib. vi. 106

**Bona que alias alienari non possunt, an possint alienari pro dote con-
stituenda.** consil. cii. nu. 3. lib. ij. 70

**Bona fidei possessor non tenetur computare meliorationes in fructus,
qui non spectassent ad actorem.** consil. ciiij. per totum lib. vi. 74

Bona absentis vel mortui curator dativus est, et facildat. consil. cxxxi.
nu. 5. lib. vi. 124

**Bononiensis fundum habes in territorio Imoleni, si statuerint Imo-
lenses qd nullus possit extrahere blada de districtu suo, an tenebitur
Bononiensis stare tali statuto.** consil. xliij. nu. 8. lib. v. 38

Bonorum appellatione veniunt iura et actiones. consilio. cxxvñ. nu. 2.
lib. vi. 65

**Bonorum appellatione venit ius conductionis: et actio que competit
pro tali conductione.** consil. lix. nu. 23. lib. vi. 24

**Bonus quilibet presumitur nisi pberur malus, hec verba qualiter in-
telligenda sunt.** consil. lxxix. nu. 2. lib. iij. 54

Brachium cuius imploratur, non debet adhibere cause cognitionem.
consil. cxxxi. nu. 3. lib. iij. 84

Bulla apostolica quando debeat stricte interpretari. consil. cxxvñ. nu.
11. lib. ij. 131

De litera

C

 **Adens a possessione per quadraginta annos, est exclusus a re
medio agendi possessorio.** consil. cxxvñ. nu. 8. lib. vi. 82

**Cadit a iure suo, qui non petit investituram intra annum et men-
sem secundum formam requisitam ex dispositione bulle apostolice.** co-
nsil. cxxvñ. nu. 6. lib. ij. 131

Calulator vel estimator equiparatur arbitratori. consil. xxi. numero. 8.
lib. vñ. 16

Calulator potest decernere de dubijs rationum. consil. xxi. numero. 11.
lib. iij. 16

Calulatoribus electis a iudice non creditur sine iuramento. consil. lxiij.
nu. iij. lib. vi. 25

**Calculo acquiescere an quis cogatur commissio in potestate alicuius, ut
calulet.** consil. xxi. nu. 3. lib. vñ. 16

Cambia an sint licita. consil. lxxi. nu. 13. lib. ij. 43

**Camerarius communitatis per receptionem pecunie non potest in pre-
dium communitatis validare illud quod nullum est.** consil. vñ. nu.
21. lib. vñ. 7

**Campfor si de mandato meo promisit tibi illud quod tibi debeo, talis
promissio cedit loco solutionis.** consil. cxxxi. nu. 1. lib. vñ. 109

**Cancellatio banni si non reperitur certa, attendi debet id quod consue-
tum est, et illud excusat.** consil. lxx. nu. 5. lib. iij. 47

Cancellatio in locis substantialibus reddit scripturam suspectam. consil.
cxxx. nu. 2. lib. vñ. 110

Cancellatio nominis Christi arguit suspensionem. consil. cxxxi. nu. 6.
lib. vi. 131

Cancellatio generalis non tollit specialia privilegia. consil. cxxvñ. nu. 24.
lib. iij. fo. 89. et consil. cxxxi. nu. 16. lib. iij. 79

**Cancellationes in dubio presumuntur facte de conscientia et voluntate tes-
tatoris.** consil. xiiij. nu. 16. lib. vi. 9

**Cancellationes proprie dicuntur quando sunt facte cum calamo p trās-
versum.** consil. xiiij. nu. 10. lib. vi. 9

Candelarii qui proprie dicantur. consil. cxiij. nu. 2. lib. vñ. 122

Canon, redintegrandus, iij. q. j. cui et quando competat. consil. cxxvñ. nu. 1.
lib. ij. 80

Canon quando est odiosus debet restringi. consil. xlix. nu. 18. lib. iij. 28

**Canonem debitum pro rebus emphyteuticis solvere cessans per biens-
nium, cadit a possessione et utili dominio.** consil. vñ. nu. 10. lib. iij. 7

Canonici verbum hoc, non importat omnes vel maiorem partem. consil.
xlix. nu. 12. lib. vñ. 32

**Capitula si sunt respectiva vnius ad alteram, vnum vitari non potest
et altero firmo manente.** consil. cxi. nu. 3. lib. iij. 81

Capitula contraria per sub distinctionem concordari debent. consil. cxi.
nu. 5. lib. ij. 92

**Capituli consensus et decretum excludunt presumptionem fraudis et les-
ionis.** consil. cxi. nu. 15. et 35. lib. vi. 40 et 41

Cap. j. de homicidio, quo intelligend. consil. cxxvñ. nu. 5. lib. vñ. 91

Capituli consensus facilius presumitur qd pape. consilio. ix. numero. 7.
lib. iij. 11

**Capi. redintegrandus, competit etiam laicis: et in eo satis est probare de
antiquiore possessore.** consil. vñ. nu. 4. et 5. lib. j. 7

**Capitulum si non sit notorium, non facit fidem nisi allegetur et probe-
tur.** consil. lv. nu. 8. lib. iij. 38

**Capitulum facta electione episcopi super qua pendebat lis, non potest
transferre in archiepiscopum ius suum eligendo.** consil. cvj. numero. 8.
lib. ij. 73

Capitulum vnum non potest pro parte acceptari, et pro parte non. consil.
cxxxi. nu. 21. lib. v. 95

**Captura committi propter ignorantiam potest, si tempore compromissi
ignorabatur debitorem esse suspectum.** consil. xix. nu. 3. lib. iij. 19

Captura est species servitutis. consil. cxxxi. nu. 9. lib. vi. 62

Carcer preiudicium irreparabile. consil. xvj. nu. 7. lib. j. 20

Carceratus iniuste a potestate si aufugiat non tenetur. consil. cxliij. numero. 6.
lib. ij. 102

**Carceratus an debeat relaxari si constet de eius innocentia anteq sentē-
tia feratur.** consil. cxxx. nu. ix. lib. ij. 124

Cardinalis verbis qñ statuit. consil. cvj. nu. 19. lib. ij. 74

**Castigare qui potest moderate, vel corrigere, si excedat modum in castiga-
do, tenetur non tanq dolosus sed culpabilis.** consil. lxxvñ. nu. 5. lib. iij. 55

Castigare debens si sit in castigando negligens peccat mortaliter. consil.
lxxvñ. nu. 3. lib. iij. 54

Castri vicina non sunt de pertinentijs eius nisi pbe. qñ. xliij. nu. 1. lib. j. 41

Castrum quando concedatur cum pertinentijs. consil. cv. nu. 2. lib. vi. 46

**Castrum vendens cum pertinentijs, non videtur vendere res speciales
quas habet in eo sitas, sed solum iurisdictionem in eis.** consil. xiiij. nu.
6. lib. v. fo. 12. et consil. cxxxi. nu. 6. lib. vi. 124

Castrum seu municipium debet habere rem publicam. consil. xiiij. nu. 4.
lib. vi. 7

Castrum exemptum retinet eadem vetera statuta. consilio. cli. numero. 5.
lib. ij. 106

**Castrum si quis teneat cum pertinentijs in feudum non habet patro-
nus intencionem fundatam in aliquibus terris, vel iuribus, nisi pro-
bet ea esse de pertinentijs castri: quia in dubio reliqua presumuntur
allodialia non feudalia.** consil. lv. nu. 19. lib. iij. 37

Casus si non convenit nec dispositio. consilio. cxxvñ. numero. 2. libro sec-
undo. 92

Casus omissus in conventionibus haberi debet pro omissis. consil. xlvj.
nu. 4. lib. ij. 32

Casus quando sunt diversi non est inferendum de vno ad alium. consil.
liij. nu. 20. lib. iij. 55

Casus omissus a canone, habetur pro omissis. consilio. cxxxi. numero. 21.
lib. iij. 80

**Casus excepti per statutum a regula posita in principio dicti statuti, non
comprehendunt plusq sit de natura ipsius regule.** consil. lxxvñ. nu. 4.
lib. iij. 59

Repertorium materiarum

Causa in quibus filij non legitimi comprehenduntur in verbis legis facientis mentionem de filiis. consil. lxxv. nu. 1. lib. ij. 42

Causa non expressus qñ dicatur venire ex mte statuti. consil. lxxvi. nu. 12. lib. vj. 19

Causa omissus in contractibus debet haberi pro omissio. consil. cxciiij. nu. 8. lib. ij. 137

Causa omissus qñ habeatur pro omissio vel expresso. consil. lxxv. nu. 44. lib. iij. fo. 31. consil. clxxi. nu. 2. lib. vij. 108

Causa in quibus potest interrogari testis de socio criminis. consil. lxxix. nu. 8. lib. ij. 50

Causa omissus a statuto remanet in dispositione iuris communis. consil. ccliiij. nu. 3. lib. vj. 69

Causa omissus a statuto remanet in dispositione iuris communis. consil. lxxv. nu. 12. lib. iij. fo. 32. et consil. ciiij. nu. 20. lib. eodem fo. 73. et consil. cxxv. nu. 3. lib. v. fo. 80. et consil. ccliiij. nu. 3. lib. vj. fo. 69. et consil. lxxix. nu. 1. lib. vj. fo. 37. et consil. clxxix. nu. 10. lib. vij. fo. 120. et consil. cclj. nu. 1. lib. vj. 88

Causa diuerse rationis nō intelliguntur pariformiter terminari. consil. cxxv. nu. 11. lib. vj. 53

Causa a testatore omissus habetur pro omissio: sed fallit quādo testator verisimiliter prouidisset si cogitasset. consil. cxxx. numero. 1. et 4. lib. bro. ij. 99

Causa expressus in substitutionibus trahitur ad omissum, stante identitate rationis. consil. cxcij. nu. 15. lib. iij. 68

Causa fortuitus quando pbari debet, hoc est arbitrium inspecta facultate vel difficultate probandi. consil. lxx. nu. 3. lib. ij. 37

Causa cuius fuit pignoratione tenetur nisi denunciavit. consil. xlix. nu. 6. lib. i. 48

Causa quilibet et iudicium tres habet partes. consil. clxxxiij. numero. 6. lib. vj. 92

Causa iusta excusat a perjurio. consil. clij. nu. 13. lib. vj. 96

Causa falsa erronea vitiat contractū, et presumitur error. consil. lxxij. nu. 3. et 4. lib. v. 21

Causa in genere vel quia sic placet, in obligatione sufficit consil. lxxxiij. nu. 6. et 8. lib. i. 72

Causa in actione reali debet tractari in loco vbi res est signata. consil. i. nu. 2. lib. v. 2

Causa pestis comparatur cause belli. consil. lxx. nu. 5. lib. v. 31

Causa limitata limitatum parit effectum. consilio. lxx. numero. 2. lib. bro. iij. 30

Causa presumitur in principe etiā si alterius auferente. consil. ij. nu. 20. lib. i. fo. 6. et consil. i. nu. 32. lib. v. 4

Causa omnis colorata excusat a dolo. consil. cccij. nu. 6. lib. ij. 150

Causa falsa vitiat contractum. consilio. lxxxiij. numero. 12. et 14. lib. bro. ij. 62

Causa in Papa presumitur iusta etiā in illicitis. consilio. i. numero. 5. lib. ij. 2

Causa pubia in beneficiis potest confessione partis iuari. consil. lv. nu. 16. lib. iij. 38

Causa expressa in sententia non dicitur, nisi a illa expressa et specifica relatio. consil. cccv. nu. 5. lib. vj. 128

Causa appellationis est diuersa a causa principali. consil. xcvi. numero. 1. lib. ij. 67

Causa que nocet attenditur. consil. xliij. nu. 9. lib. iij. 36

Causa iusta vel iniusta a dolo excusat. consil. lxxxiij. nu. 13. lib. iij. fol. 54. et consilio. cccxxxiij. nu. 12. lib. bro. vj. fol. 131. et consilio. cccv. numero. 10. lib. iij. 83

Causa appellationis debet terminari secundum leges et statuta, que seruanda erant tempore prime sententie late, etiā si in nouis legibus vel statutis contrarium expresse caueatur. consilio. xcvi. numero. 3. lib. bro. ij. 67

Causa proprietatis tāq̃ dignior, preferitur cause possessionis. consil. lxxvi. nu. iij. lib. ij. 53

Causa vbi est termināda de equitate, non potest obijci pactum esse nudum. consil. cxiij. nu. 11. lib. vj. 51

Causa ysararum non spectat ad laicos. consil. lxx. nu. 6. lib. i. 54

Causa si delegata est in petitorio et possessione, an iudex possit super solo possessione cognoscere et terminare. consil. xviij. nu. 1. lib. v. 73

Causa limitata limitatum parit effectum. consilio. xcvi. numero. 3. lib. bro. iij. 69

Causa intestati non extenditur ad causam testati. consilio. xix. numero. 1. lib. vj. 11

Causa presumitur iusta in principe, etiā non expressa. consil. cly. nu. 14. lib. vj. 75

Causa falsa obligatoria vitiat legatum. consilio. lxxxi. numero. 16. lib. bro. vj. 33

Causa legatorum ad plures causas agi potest in vtroq; foro: et quorum executores pauerint ius agendi. consilio. clxx. numero. 1. et 2. lib. bro. iij. cundo. 117

Causa appellationis sicut conclusit totam causam: ita causa nullitatis

consilio. lxxix. nu. 2. lib. ij. 55

Causa iusta excusat a pena compromissi. consil. cxiij. nu. 12. et 19. lib. ij. fo. 82. et 83. et consil. lxxxiij. nu. 8. lib. ij. 24

Causa quare in libello debeat exprimi et specificari. consilio. cxi. numero. 7. lib. v. 76

Causa non excusat a pena conuentionali. consilio. cxiij. numero. 14. et 18. lib. ij. 83

Causa in qua se fundat agens in suo libello, attendi debet. consilio. cxxxi. numero. 9. lib. bro. v. folio. 89. et consilio. cxcviij. numero. 11. lib. bro. vj. folio. 124

Causa cui non potest committi, potest committi titulus cause. consilio. lxxix. nu. 38. lib. vj. 23

Causa et utilitas pretij facit presumi concessionē temporale. consil. lxxxi. nu. 6. lib. i. 73

Causa possessio: qñ non reputatur causa magna. consilio. xxi. numero. 2. lib. bro. v. 67

Causa requisita ad substantiam debet vere subsistere. consil. lxxv. nu. 10. lib. iij. 18

Causa non presumitur in inferiore a principe. consilio. xliij. numero. 6. lib. i. 42

Causa quilibet iusta excusat a pena: et rumor, licet sit si minor q̃ fama. consil. cxxv. nu. 15. lib. iij. 74

Causa impulsiva sufficit in obligatione. consilio. lxxvi. numero. 3. lib. bro. vj. 30

Cause cognitio, prolatio sententie, et partis citatio requiruntur in causis summaris. consil. xli. nu. 4. lib. iij. 24

Cause si inter affines compromittantur: intelligitur affinitate durante. consil. cccv. nu. 7. lib. vj. 111

Cause plures si sint narrate in citationibus an sufficit vnam cōcludentē probare. consil. lxx. nu. 2. lib. ij. 43

Cause continentia non debet diuidi, nec exceptio ampliat regulā. consil. lxx. nu. 11. et 12. lib. vj. 44

Cause defectus vitiat etiā liberos rationum, et confessionē. consil. iij. nu. 2. lib. ij. 4

Causam habet a me, qui habet ex titulo a me concesso. consil. cxcviij. nu. 6. lib. vj. 124

Causam habens a malefidei possessore non preteribit. consil. lxxxiij. nu. 3. lib. vj. 33

Causam subesse sufficit, licet absit odium. consilio. xcix. numero. 2. lib. bro. i. 83

Causis duobus concurrentibus quarum vna in delictum, et alia in rem licitam: in dubio lex presumit in rem licitam id factum. consil. cccxiij. nu. 1. lib. iij. 83

Cautiois nomine, qualis cautio intelligatur. consilio. lxxv. numero. 10. lib. iij. 21

Cedens non est idoneus testis pro cessionario. consilio. xiiij. numero. 12. lib. bro. ij. 16

Cedens non potest allegare simulationem, vbi tertius potest. consil. lxxvi. nu. 1. lib. ij. 26

Cedens alicuius suum quod reueriretur habere in tali loco, si nullum ius reueriretur habere, an in aliquo teneatur cessionario. consil. xcvi. nu. 2. lib. iij. 62

Cedens confessio non obest cessionario. consilio. xli. numero. 5. lib. bro. v. 42

Cedere vel statuere contra seipsum nemo presumitur. consilio. clix. nu. 6. folio 105

Cerebrum Baldi volebatur sicut auis in aere. consilio. cxxxiij. nu. 7. lib. iij. 87

Certanti de lucro non sufficit probare rem aliter se habere. consilio. xviij. nu. 7. lib. iij. 18

Certus certiorari non debet. consilio centesimo trigesimo octauo. nu. 1. lib. vj. 87

Cessio minoris debiti alternatiui pendet a futuro eventu. consilio cccv. nu. 14. lib. i. 105

Cessionarius non potest facere exequi instrumentum nisi citato debito. consil. cxx. nu. 10. lib. vj. 72

Charitas tanta presumitur ad filium consobrinum, q̃ta ad consobrinum. consil. cxiij. nu. 8. lib. vj. 109

Christiani principes tenentur diligere in deos et saracenos. consil. cxx. nu. 4. lib. vj. 83

Circa dictio, vitiat probationem testis de certo tempore. consilio centesimo octuagesimo quarto. numero. 1. lib. bro. vj. fol. 117. et consil. clxxxiij. nu. 7. lib. vj. 116

Circumscriptus non videtur qui iure communi est vsus. consil. clxij. nu. 3. lib. ij. 103

Citandi sunt in exemptore illi quorum interest. consilio. cxcviij. numero. 5. lib. vj. 124

Citandus quando quis est specialiter debet citari personaliter si inueniri potest, alias debet citari ad domum. consilio centesimo septimo. nu. 8. lib. v. 80

Citari non

Consiliorum domini Alexandri.

Citari non debent hi quorum interest solū in consequentiā. cōs. lxxvi. nu. 3. li. ij.	59	Elandestinitas non est vitium reale. cōs. cxxvij. nu. 3. lib. ij.	81
Citatio circumducitur neutro comparente. consilio. xcij. numero. 1. lib. bro. j.	79	Clausula generalis. nō obstante. non intelligit derogare illis que aliq uo adminiculo sunt cōfirmata cōs. cxxij. nu. 10. lib. iij.	77
Citari si quis debeat ter. sufficit semel. si dicat se nolle venire. cōs. lxxxi. nu. 4. lib. iij.	56	Clausula. non obstante sententiā. non sufficit nisi dicatur. non obstante tali. l. cōs. cxxvi. nu. 4. lib. ij.	93
Citatio facta non expresso loco coram iudice ordinario. non valet cōs. lxxj. nu. 5. lib. v.	47	Clausula ex certa scientia nō operatur nisi in his que princeps scire preesumitur. cōs. cxxv. nu. 13. lib. ij. fo. 88. 2 cōs. xcij. nu. 12. lib. v. fo. 23 2 cōs. cxxv. nu. 6. lib. vij.	132
Citatio non requiritur in actu pendente a mera voluntate. cōs. vij. nu. 22. lib. ij.	8	Clausula codicillaris operatur etiam superuenientibus liberis de quibus in genere fuit cogitatum. cōs. cxxij. nu. 9. li. j.	102
Citatio ad diem certam intelligitur die congrua 2 solita. cōs. 48. nu. 13. lib. vij.	31	Clausula in medio vel in fine posita refertur ad precedentia. cōs. cx. nu. 10. lib. ij. fo. 73. 2 cōs. lxxij. nu. 9. lib. vij. fol. 25. 2 cōs. cxxvj. nu. 7. lib. vij. fo. 127. 2 cōs. vij. nu. 4. lib. vij.	6
Citatio partis an requiratur quando quis petit absolutionem a iuramento. 2 an summaria cause cognitio. cōs. xlix. nu. 20. lib. iij.	28	Clausula. non obstante. quando princeps ex certa scientia facit. non requiritur. cōs. cxxxiij. nu. 7. lib. j.	111
Citatio generalis quando sufficiat. cōs. v. nu. 2. lib. ij.	7	Clausula codicillaris an operetur quod relicta conseruent nō obstante q testamentum rumpatur agnatione posthumi preteri. cōs. lxxj. nu. 5. lib. ij.	29
Citatio que non concernit formam directi. non valet. cōs. xlvij. numero. 7. lib. vij.	30	Clausula codicillaris an operetur rupto testamento ex causa preteritio nisi posthumi ignoranter preteriti. cōs. lxx. nu. 1. lib. ij. 2 f. fo. 28. 2 cōs. lxxv. nu. 8. lib. ij.	64
Citatio ambigua non reddit citatos cōtumaces. cōs. cxxvij. nu. 13. lib. ij.	95	Clausula. non se astringens. habet hanc vim. quod actor non videtur se astringere ad probandum nisi necessaria de narratis. cōs. xlv. numero. 15. lib. ij.	37
Citatio capituli quomodo fit. cōs. cxxix. nu. 2. 11. lib. vij.	121	Clausula. amato quolibet illicito detēto. posita in rescripto. tollit vitium surreptionis. cōs. lxx. nu. 16. lib. ij.	51
Citatio in dubio intelligitur facta ad domum. consilio. cxxix. numero. 8. lib. vij.	122	Clausula precarij facit vt postea non sit opus discussione. cōs. lxxv. nu. 3. lib. vij.	94
Citatio generalis sufficit ad excussionem. consilio. lviij. numero. 6. lib. bro. v.	48	Clausula generalis an restringitur ad specificata. cōs. cxxvij. nu. 1. 2. 2. lib. j. fo. 9. 2 cōs. xlix. nu. 22. lib. iij.	20
Citatione sola non dicitur contrauentum si citatus non comparuit. cōs. cxxij. nu. 4. lib. j.	36	Clausula nulla debet esse sine virtute operandi. consilio. xcj. numero. 17. lib. ij.	22
Citatio generalis non sufficit ad constituendum curatorem bonis defuncti. cōs. cxxvij. nu. 11. lib. ij.	95	Clausula correctiua non intelligitur repetita. cōs. xlvij. nu. 1. lib. ij.	36
Citatio an valeat ad audiendum voluntatem iudicis. cōs. cv. nu. 5. lib. v.	78	Clausula codicillaris videtur solum operari quando testamentum deficeret propter defectum solennitatis numeri testium. consilio. xvj. nu. 18. lib. ij.	19
Citatio est de iure naturali. 2 auferri non potest. cōs. cxxv. numero. 1. lib. vij.	125	Clausula. paciscens 2c. que ponit in instrumentis. debet extendi secundū quod consuetum est in similibus. cōs. lxxvij. nu. 9. lib. iij.	60
Citatio in dubio quando presumitur. cōs. cvj. nu. 14. lib. vij.	79	Clausula prima qñ habet propriā 2 specialem determinationem. clausula sequēs sine in fine apposita non refertur ad illud. cōs. cx. numero. 4. lib. ij.	70
Citatio generalis. vbi agitur de preiudicio certe persone. nō valet. cōs. cvij. nu. 1. lib. v.	80	Clausula generalis tantum operatur quo ad genus. quantum specialis quo ad speciem. cōs. cv. nu. 1. lib. vij.	46
Citatio 2 consensus agnatorum requiritur ad legitimationē. cōs. lxxvij. nu. 4. lib. j. fo. 58. 2 cōs. cxxvij. nu. 19. lib. v.	133	Clausula codicillaris facit valere testamentum iure fideicommissi. cōs. xix. nu. 11. lib. vij.	12
Citatio non est necessaria in cōcessione privilegij. consilio. xj. numero. 4. lib. vij.	9	Clausula permissēs vendere 2 libere disponere posita in fine vltime substitutionis nō refertur ad precedentē substitutionē. 2 late qñ clausula. nō referetur ad oīa. cōs. cxxvi. p totum. lib. vij.	127
Citatio debet fieri ad domuz habitationis in criminalibus 2 civilibus. cōs. cxx. nu. 11. lib. vij.	76	Clausula insolita an inducat maiorem suspicionem contractus. consilio. cxxvij. nu. 9. lib. v.	28
Citatus in dubio debet comparere 2 allegare. quare non debeat comparere. cōs. cj. nu. 6. lib. v.	76	Clausula. de plenitudine potestatis. idem operatur quod clausula. non obstante. cōs. lxx. nu. 10. lib. v.	31
Citra. hec dictio in testibus vitiat probationem temporis. cōs. xlv. nu. 7. lib. ij.	32	Clausula. motu proprio. 2 clausula ex certa scientia. tollit omne vitium surreptionis. cōs. xlvij. nu. 14. lib. v.	37
Citra. dictio prolata a teste sine copula 2 verificatur etiā in vsu facto per vnum dīe tantum. cōs. cvij. nu. 9. lib. ij.	73	Clausula posita ad qualificandum vnū capitulum. nō refertur ad alia. cōs. lviij. nu. 7. lib. vij.	77
Cines de nouo recepti an teneantur ad munera 2 collectas. cōs. cxlv. nu. 2. lib. ij.	103	Clausula generalis nō obstante. nō sufficit vbi agit de preiudicio tertij: nec vbi plura obstant. cōs. cly. nu. 3. et. 4. lib. vij.	74
Cinis quo ad quedam non est proprie cinis. consilio. cxxvij. numero. 4. lib. ij.	122	Clausula per se posita. et nō specificē relata ad vnū capitulum. an referatur tantum ad primum capitulum. an ad omnia presupposita. ad que salua ratione recti sermonis pōt referri. cōs. lxxij. nu. 3. lib. ij. et cōs. cxxij. nu. 6. lib. vij.	115
Cinis privilegiatus gaudet beneficijs statutorum. cōs. xlvij. numero. 5. lib. vij.	27	Clausula. iure antiqui feudi. quid operetur. cōs. lxx. numero. 7. lib. bro. j. folio 32. et cōs. l. j. numero. 26. lib. bro. v. folio. 3. et cōs. lxxix. nu. 24. lib. v.	30
Cinis quis esse potest. licet non sit indigena nec habitator. cōs. clvj. nu. 13. lib. ij.	110	Clausula. q sint tot donationes quod res. nō attenditur. cōs. xcj. nu. 1. lib. ij.	21
Cinis ex privilegio cum clausula in omnibus. 2 per omnia. non differt a vero cine. cōs. xcix. nu. 5. 2. 6. lib. vij.	44	Clausula generalis sufficit ad derogandum statutis vel consuetudinibus: nisi in statutis consiliorum. numero. 9. vel vbi tenebatur de preiudicio certarum personarum. consilio. cxxij. numero. 8. 9. 2. 14. lib. bro. quarto.	77
Cinilitas an transeat in omnes descendentes. consilio. xvj. numero. 9. lib. v.	15	Clausula codicillaris: si non valet testamentum. valeat iure codicillorum. quid operatur. consilio. xlvij. numero. 2. lib. bro. ij. fo. 30. 2 cōs. lviij. nu. 8. lib. vij.	4
Cinilitas domicilia personalis est. cōs. xvj. nu. 11. lib. v.	15	Clausula posita in legitimatione. in qua dicitur q per talē legitimationem non fiat preiudicium legitimis. de quibus heredibus legitimis debet intelligi. cōs. cxxvij. nu. 10. lib. v.	131
Cinilitatem accipiens in aliquo loco. videtur se obligasse omnibus oneribus cinij illius loci. cōs. ciiij. nu. 9. lib. ij.	71	Clausula. non obstante. adiecta in legitimatione spuriorum. an debeat esse specialis. an vero sufficiat generalis. cōs. l. o. cxxvij. numero. 17. 18. lib. v.	132
Cinilitatem incolatus non originis mutare licet consilio. cxxij. nu. 3. lib. v.	34		
Cinivas nunq moritur cōs. xcij. nu. 38. lib. vij.	42		
Cinivas an possit collectare subditos de bonis extra territorium. cōs. lxxvij. nu. 1. 2. lib. ij.	31		
Cinivas destructa sine spe constructionis. amittit privilegia. secus si alio transferatur. cōs. xlvij. nu. 2. lib. j.	41		
Cinivas destructa postea reedificata. retinet privilegia. cōs. cxcij. nu. 7. lib. ij.	137		
Cinivas pro pace habenda potest cōcedere bona saorum cinij. cōs. cxc. nu. 13. lib. ij.	134		
Cinivas ex quanto tempore prescribitur contra eam. cōs. xvj. nu. 24. lib. v.	16		
Cinivates ex cōsuetudine possunt sibi acquirere ins studij. cōs. lxxij. nu. 9. lib. iij.	49		
Cinivum appellatione in privilegijs veniūt vicani. cōs. xcvij. numero. 10. lib. vij.	13		
Cinivum appellatione veniunt incole. cōs. xx. nu. 11. lib. ij.	17		

Repertorium materialium

Clausula motus proprii non tollit defectum intentionis, nec ampliatur gratiam nu. 2. consi. cxxv. nu. 1. 2. lib. v. 132

Clausula codicillaris non operatur quando filius fuit ignoranter preteritus consi. xli. nu. 6. lib. i. 39

Clausula quod statuta non recipiant interpretationem consi. xl. nu. 2. et 11. lib. i. 48. et. 49

Clausula codicillaris operatur testamento preteritione recepto consi. xxxv. nu. 4. lib. i. 37

Clausula sponte, et ex certa scientia, idem si apponatur consi. iij. nu. 9. li. i. fo. 8. et consi. xxiij. nu. 13. lib. v. 24

Clausula, et civilis, operatur nisi clare constet de certo modo intelligendi consi. xxvij. nu. 8. et 9. lib. ij. 22

Clausula ex certa scientia, habet vim clausule, non obstante, ubi non fit prejudicium tertio consi. xxi. nu. 9. lib. vi. 49

Clausula, ex certa scientia, tollit omnes defectus postremi non naturalis iuris consilio lxxij. numero. 7. libro. j. folio. 69. et consilio. liij. nu. 10. lib. vij. 35

Clausula, ex certa scientia nullo errore, tollit omnem presumptionem erroris consi. xliij. nu. 7. lib. i. 39

Clausula derogatoria non derogat nisi quatenus est repugnantia consi. cxxij. nu. 2. lib. iij. 76

Clausula, suppletentes, et ex certa scientia consi. clxij. nu. 30. 31. 32. 33. et. 41. lib. vij. 41. et. 42

Clausula codicillaris quid in codicillis et institutionibus operetur consi. clxij. nu. 1. lib. ij. fo. 11. 2. et consi. clxxvj. nu. 14. lib. v. 126

Clausula generalis non obstante, an sufficiat ad tollendum ius alterius consi. lxxxvij. nu. 2. lib. iij. 64

Clausula in compromisso quod quilibet possit expedire consi. xcij. nu. 3. lib. vij. 58

Clausula vna testamenti declaratur per aliam consilio. clv. numero. 4. lib. ij. 109

Clausula, iure feudi antiqui, nihil operatur in inuestitura episcopi consi. x. nu. 4. lib. iij. 11

Clausula super quibus peto iustitiam, limitatur consi. xcvi. numero. 8. lib. v. 72

Clausula quod toties committatur pena, quoties contraventum fuerit, non multiplicatur ex multiplicatione protestationum super eodem, sed si plures sint cause, quibus contra fiat, pluries committitur consi. xviij. nu. 6. lib. v. 13

Clausula generalis non extenditur ad casus super quibus est specialiter pronisum consi. xliij. nu. 23. lib. iij. 28

Clausula generalis refertur ad ius futurum, ne nil operetur 2. si. xi. nu. 10. et. 11. lib. ij. fo. 11. et consi. lxxvij. nu. 7. lib. v. 53

Clausula si tibi constiterit, vel si ita reperiis in scripto, facit conditionem, secus in clausula, si est dignus vel idoneus, et processus precipitanter factus est nullus consi. cxxvij. per totum. lib. ij. 154

Clausula, de plenitudine potestatis an tollat defectum in literis legitimisationis consi. lxxv. nu. 3. lib. ij. 138

Clausula de plenitudine potestatis licet suppleat defectus qui requiruntur circa solemnita iuris, non tamen supplet defectus a natura surgentes consi. cxxv. nu. 17. lib. ij. 139

Clausule, omni meliori modo, virtus consi. lxx. nu. 7. lib. v. 62

Clausule generales divisionis non tollunt ius accrescendi consi. cvj. et. cvij. nu. 15. et. 17. lib. iij. 68

Clausule generales non iustificanc personam impetrantis, sed tantum formam literarum impetratarum consi. cxxv. nu. 14. lib. ij. 139

Clausula posita in libello, super quibus omnibus et quas vires habeat consi. cxxij. nu. 2. lib. ij. 136

Clausula si sentias te gravatum compareas, quid importet consi. cxliij. nu. 6. lib. vij. 90

Clausula, non obstante collatione alteri facta, intelligitur de invalida consi. iij. nu. 4. lib. v. fo. 5. et consi. xcij. nu. 11. lib. eodem. 23

Clausula generalis, certis defectibus expressis, omnes alios comprehendit 2. si. xxi. nu. 8. lib. vi. 49

Clausula, suppletentes, tollit omnes defectus iuris positivi etiam non specificatos nu. 4. idem de clausula ex certa scientia. consi. xxi. nu. 3. 5. et. 7. lib. vij. 49

Clausula legis vel statuti derogatoria, derogat eatenus quatenus repugnancia reperitur consi. vij. nu. 17. lib. vij. 7

Clausula, ratio manente pacto, non valet, nisi observanti consi. cxiiij. nu. 8. lib. iij. 73

Clausule motu proprio et ex certa scientia, etiam cum denegationibus generalibus non sufficiunt ad auferendum ius tertij consi. cxxv. nu. 5. lib. vij. 132

Clausule plures quando sunt in vno contractu seu instrumento, que ad invicem prima facie videntur repugnare, debet per subdistinctionem in variis instrumentum, ne repugnantia resultet consi. cxxij. nu. 3. li. v. 88

Clausule generales non referuntur ad lites dependentes ex testamento consi. cxxiiij. nu. 5. et. 8. lib. ij. 87

Clausule codicillaris ubi valet testamentum iure fideicommissi, inquantum

scripto heredi erat relictum et non plus. consi. xxvi. nu. 5. et. 6. lib. i. 28

Clausule codicillaris, ubi debentur legata pia vel iura hereditaria, effectus consi. iij. nu. 4. lib. vij. 4

Clausula ex certa scientia non operatur nisi in his que sunt iuris, vel alias nota principi consi. cxxij. nu. 25. lib. iij. 78

Clausule consuecte apponi in literis apostolicis, habentur pro apposis consi. vij. nu. 6. lib. vi. 6

Clausule, super quibus omnibus et singulis petit iustitiam, vis et effectus consi. vi. nu. 8. lib. iij. fo. 7. et consi. xxxvij. nu. 1. lib. iij. fo. 34. et consi. cx. nu. 2. lib. v. 82

Clausule sole insolite, que tales probande sunt simulationem non probant consi. xxvij. nu. 8. lib. v. 28

Element. ut calumnijs, de re iudi. quod intelligitur consi. cxxv. numero. 16. lib. vi. 126

Elerici in causa criminali non sunt idonei testes contra laicum consi. lxxv. nu. 7. lib. ij. 46

Elerici sunt de districtu dominorum temporalium consi. xli. nu. 5. lib. vij. 27

Elerici an possint uti beneficio laicorum 2. si. xxi. nu. 8. lib. vij. 70

Elericis non subditis onera non possunt imponi 2. si. lxxvij. nu. 2. lib. ij. 48

Elerici an possint libere disponere de bonis acquisitis ratione officij consi. cxxi. nu. 5. lib. vij. 73

Elerici an possint testificari in causa ecclesie consi. lxxvij. nu. 15. lib. ij. 49

Elerici non habent habitum determinatum a iure consilio. cxlij. nu. 13. lib. vij. 72

Elericus si fuerit bannitus an stante statuto possit impune occidi consi. clx. nu. v. lib. vij. 101

Elericus seu rector quod sit immemor salutis eterne non presumitur consi. cxxij. nu. 4. lib. vij. 73

Elericus si diu tenuerit et possederit beneficium sciente et patiete episcopo, presumitur canonice institutus, nec tenetur edere titulum institutionis cxxv. nu. 13. lib. iij. 88

Elericus coniugatus quando gaudeat privilegio clericali consilio. vij. nu. 4. lib. i. 11

Elericus coniugatus si incedat in habitu et tonsura, non perdit privilegium clericale consi. cxlij. nu. 2. lib. vi. 71

Elericus non potest condonari a iudice laico consi. cxlij. nu. 1. lib. vi. 71

Elericus potest probare etiam per testes se esse promotum ad ordines consi. cvij. nu. 4. 7. lib. vij. 67

Elericus non est ob simplicem fornicationem puniendus consi. lxxij. nu. 12. lib. i. 63

Elericus etiam prime tonsure non coniugatus, deprehensus in delicto sine habitu et tonsura, non potest puniri per principem consi. vij. num. 1. lib. i. 11

Elericus non potest uti statuto pro se nisi etiam contra se consi. ccix. num. 15. lib. ij. 148

Elericus testatur, et habet heredes in fructibus beneficiorum ex concessione pape consi. xv. nu. 1. lib. ij. fol. 15. et consi. ci. nu. 1. 2. 6. lib. vij. 62

Elericus an et quomodo gaudere debeat privilegio clericali consi. lxxj. per totum. lib. iij. 42

Elericus se aut intentionem suam fundans super statuto laicorum potest etiam idem statutum retorqueri in eum consi. cxx. nu. 4. lib. ij. 148

Elericos non ligari statutis laicorum late deducit Alexander consi. cxx per totum. lib. ij. fo. 148. et consi. cxxci. eodem lib. 149

Elericus limit. 3. si exerceat actum omnino contrarium consi. vij. nu. 3. li. i. 11

Elericus limit. 1. precedere trina admonitione: 2. si artem infamen exercuerit consi. vij. nu. 2. lib. i. 11

Coacernatio fit quomodo favor, non fit quando favor sequitur consi. cxij. nu. 3. lib. iij. v. vi. 83

Codicilli dicuntur voluntas solennis ad adimendum et renovandum legata relictas in testamento consi. xxx. nu. 7. lib. iij. fol. 28. 2. si. cxxxi. nu. 1. lib. vij. 83

Codicilli non possunt dici inofficiosi consi. cxliij. nu. 8. lib. ij. 100

Codicilli requirunt quinque testes pro sua solennitate, qui si adhibiti fuerint, legata in eis relictas, an debeantur consi. cliij. nu. 1. libro. ij. fol. 107

Cogitasse de posthumo implicate vel in genere an sufficiat consi. cxliij. nu. 10. lib. iij. 100

Cognati translati in ius agnationis non dicuntur proprie agnati consi. lv. nu. 1. lib. vi. 23

Cognati, affines, vel amici non sunt integri testes consi. xvi. numero. 1. lib. ij. 16

Cognatio spiritualis an repellat testem consi. xxxiiij. nu. 8. lib. iij. 32.

Cognatio an contrahatur inter natos ex incestu et eorum ascendentes consi. cxliij. nu. 3. lib. v. 123

Cognitio inter conuassallos non spectat ad dominum feudi nisi litigetur de feudo tanquam de feudo consi. j. nu. 3. 15. lib. v. 2

Cognitio cause requiritur quando executio fit in alia re consi. liij. num. 8. lib. v. 45

Cohabitans cum aliquo presumitur scire an sit furiosus consi. cxlvij. nu. 4. lib. vij. 92

Consiliorum Do. Alex.

Cohabitatio longena cum copula infert concubinatum, non matrimonium, nisi aliud probetur. consil. cl. nu. 7. li. v.	107	Comoda sentire debent qui supportant onera. consil. xxxij. nu. 1. li. v.	32
Cohabitatio simplex non repellit testem. consil. lxxvij. nu. 5. lib. 1.	68	Commodum magnum est habere viam executionis paratam et expeditam. consil. c. nu. 4. lib. v.	76
Coheres qua actione agat contra heredem ad pretium rei communis vendite. consil. lvi. per totum. lib. vij.	42	Commodum habere in consequentia non derogat probationi. consil. xc. nu. 19. et 20. lib. vij.	64
Coitus cum muliere inhoneste viuente non est punibilis. consil. xij. nu. 5. 6. lib. vij.	10	Communi diuidendo agi non potest contra possessorem negantem communionem. consil. xlvj. nu. 10. lib. 1.	44
Collatio episcopi valet de beneficio reservato per legatum cum decreto irritanti, quia ante decretum non ligat ignorantem. consil. xc. numer. 1. lib. vij.	51	Communicatio lucrorum non infert communicationem capitalis. consil. xlvij. nu. 6. lib. ij.	34
Collecta est munus quod imponitur persone. consil. lxxvij. numero. 5. lib. vij.	55	Communicatio fructuum non arguit societatem in ceteris. consil. xxx. nu. 9. lib. ij.	23
Collecta subditis personis pro rebus imponitur. consil. lxxvij. nu. 1. lib. ij. fo. 48. et consil. lxx. nu. 1. lib. v.	44	Commune dicitur meum quantum ad dispositionem partis iure. consil. lxxvij. nu. 8. lib. vij.	60
Collecta an sit munus patrimoniale et ordinarium. consil. lxx. numero. 8. lib. v.	44	Communio que est inter aliquos absque eo quod appareat aliter de societate contracta non dicitur vera societas. consil. xl. nu. 4. li. iij.	30
Collectarum exactio arguit iurisdictionem. consil. xxxv. numero. 4. lib. bro. iij.	21	Communicatione fructuum facta, si unus plus altero posuit non repetitur. consil. xlix. nu. 3. lib. 1.	47
Collecta iure communi, ratione aggeris, viarum, portuum, et similium imponitur, etiam non subditis et ecclesiis. consil. lxxvij. numero. 13. lib. bro. ij.	48	Communione parentes inherere non videtur nisi causa equalitatis seruade. consil. lxxvij. nu. 25. lib. iij.	53
Collectarum onus spectat ad eum qui fructus percipit. consil. xxxv. nu. 12. lib. iij.	21	Communicatio fructuum non arguit communionem fundi. consil. clj. nu. 3. lib. vij.	88
Collectas semel sponte soluens, renunciat suo privilegio. consil. xxxvj. nu. 10. lib. ij.	93	Comunitas fecisse non probatur etiam si in antiquo instrumento contineatur quod homines talis loci resignarunt. consil. vij. nu. 2.	11
Collectas imponere non subditis pro rebus, non est de reservatis principi nec requiritur tempus immemorabile. consil. lxxvij. nu. 12. lib. ij.	48	Comis vsus loquendi dat significationem rebus. consil. lxxij. nu. 15. li. iij.	61
Collecte due non sunt soluende pro eadem re. consil. xlvij. numer. 13. lib. bro. vij.	101	Comunitas si vendat gabellas salis titio, et postea emat sal, an tenebitur soluere gabellam. consil. cxlix. nu. 8. lib. ij.	105
Collecte non possunt imponi his que non percipiunt fructus, puta matris pro rebus dotalibus. consil. cxlvij. per totum. lib. vij.	101. et 102	Comunitas quoniam puidere se potuit ut pedagia exigatur, an teneatur ad remissionem. consil. lxxvij. nu. 2. lib. vij.	59
Collecte imponuntur forensibus in loco ubi predia sita sunt. consil. lxx. nu. 5. lib. v.	44	Comunitas si constituit procuratorem ad negotia, seu ad aliquem contractum faciendum, an obligatur per contractum ipsius procuratoris. consil. cxlvij. nu. 1. lib. v.	92
Collegium remanet licet omnes de collegio mortui sint. consil. lxxij. et lxxv. nu. 3. lib. iij.	49	Comunitas non potest dare meram immunitatem. consil. c. nu. 3. lib. 1.	85
Colonus qui denegat mihi rem restituere postquam desit esse conductor vel colonus, dicitur me spoliare possessione. consil. xxxij. numero. 3. lib. vij.	16	Comunitas an possit immunitatem reuocare concessam certis ciuibus. consil. xxx. nu. 17. lib. v.	32
Colonus et domesticus quando in testes admittantur. consil. lvj. nu. 14. 15. 16. lib. vij.	39	Comparatio facit plenam probationem quando agitur de comparatione publici instrumenti. consil. cxlvij. nu. 6. lib. vij.	108
Colonus qui emit a domino ad mensuram, si propria auctoritate retineat ante mensurationem, tenetur recuperande. consil. xxxij. nu. 1. lib. bro. vij.	23	Comparatio literarum est probatio fallax. consil. lxxvj. nu. 9. lib. iij.	55
Colonus non soluens potest propria auctoritate expelli licet sit pena appposita, que censetur favore stipulantis. consil. cxxxij. nu. 2. li. iij. fo. 86. et consil. cxxxi. nu. 1. lib. iij.	85	Comparatio literarum non requiritur probato quod debitor scripsit. consil. cxlvij. nu. 2. lib. ij.	125
Colonus et emphyteuta vendendo male versanter. consil. cxlvij. nu. 10. lib. ij.	131	Comparatio non plene probat nisi in libro rationum. consil. lxxvj. nu. 8. li. iij. f. 55. et consil. lxxvj. nu. 5. li. vij. f. 40. et consil. clj. nu. 4. li. vij.	59
Colonus non est integer testis. consil. xxxij. nu. 3. li. 1. fo. 34. et consil. cxlvij. nu. 16. lib. iij.	72	Comparatio literarum cum vno teste qui vidit scribi, plene probat. consil. lvj. nu. 1. lib. vij.	37
Color questus presumitur in prohibito contrahere. consil. lxxvj. numero. 1. lib. iij.	47	Comparatio ut quilibet de populo, an debeat admitti. consil. iij. nu. 2. li. vij.	102
Color, quoties questus est duo rei dicuntur inuicem fideiubere, etiam respectu creditoris. consil. lxxvj. nu. 4. lib. iij.	47	Comparatio an sit testis idoneus causa matrimoniali. consil. cxlvij. n. vij. li. ij. 102	102
Comes palatinus ex generali concessione potest legitimare etiam infantes ad eorum commodum, si postea ratificent. consil. xj. numer. 15. lib. vij.	9	Comparatio non repellit testem. consil. xlvj. nu. 18. li. iij. fo. 37. et consil. cxlv. nu. 4. lib. iij. fo. 81. et consil. cxlvij. nu. 1. et 5. lib. vij.	100
Comitatus et ducatus non diuiduntur nec cedunt primogenito, nisi sit consuetudo. consil. lxxvij. nu. 2. lib. vij.	60	Comparatio per minas vel verbera, ut timore compelli, idem est. consil. xcix. nu. 6. li. iij.	71
Comes non potest legitimare in preiudicium legitimorum vel substitutorum nisi expresse in mandatis habeat. consil. lxxvj. numero. 6. lib. bro. 1.	59	Compendiosa facta impuberi per verbum commune vel directum non ciuile, an valeat intra pupillaria iure fideicommissi tantum favore matris. consil. xij. nu. 10. lib. iij.	12
Commendatarius est administrator legitimus. consil. xcvi. numero. 2. lib. iij.	63	Compendiosa per verbum commune etiam matre iure directo excludit intra pupillaria. consil. xlvj. nu. 11. lib. iij. fo. 18. consil. xlvj. nu. 9. lib. ij. fo.	33
Communitio ubi est facta quod positiones habeantur pro confessis, si bis fuerit citatus ut compareat ad respondendum positionibus et fuerit contumax, non poterit excusari. consil. cxlvj. nu. 16. lib. vij.	142	Compendiosa etiam per verbum commune continet vulgarem. consil. cxlvj. nu. 1. lib. ij. fo. 112. et consil. xlvj. nu. 8. lib. iij.	18
Committere moram velle nemo presumit. consil. cxlvj. nu. 6. li. vij.	129	Compendio per legatum debitorem qualiter fieri debeat. consil. cxlvj. nu. 1. 2. lib. ij.	91
Commercium et societatem licitum est habere cum iudeis. consil. xcix. nu. 10. lib. vij.	44	Compendio non fit ipso iure in vnam causam magis quam in aliam. consil. lxxvj. nu. 5. li. iij.	63
Commissarius debet partes requirere quoniam committitur aliquid per verba importantia arbitrii boni viri. consil. ccv. nu. 6. li. ij.	154	Compendio non fit nisi debitor ipsam opponente, et allegante. consil. cxvi. nu. 4. lib. vij.	113
Commissio quando dicatur esse facta officio, vel dignitati, vel persone. consil. cxlvj. nu. 22. lib. v.	125	Compendio fit ipso iure ad impediendum vsuras vel penam. consil. lxxij. nu. 4. li. v.	56
Committens delictum in loco diocesis exempto, an possit puniri secundum statuta episcopi illius diocesis. consil. clj. nu. 6. lib. ij.	107	Compendio de aliqua pecunie quantitate ante terminum soluta, an fieri possit ubi in termino residuo pro rata solutum erit. consil. ij. nu. 21. li. iij. fo. 4	4
Commissio si facta sit per verba importantia arbitrii boni viri, tunc seruari debent omnes regule iuris. consil. xxxij. nu. 3. lib. 1.	35	Compendio potest opponi cessionario, et tutor tenetur alere sororem pupilli quam aliunde non habet. consil. liij. n. vij. li. ij.	37
Commissionis verba debent intelligi secundum ius. consil. ccxix. nu. 8. lib. vij.	148	Compendio non est proprie exceptio, nec cesset sublata. consil. xlvj. n. 13. li. ij. f. 13.	105
		Compensationem opponens agere dicitur. consil. cxlix. nu. 5. li. ij. fo. 105	105
		Compensatio debiti liquidandi non potest opponi contra debitum liquidatum per sententiam. consil. xcij. nu. 1. li. iij.	61
		Compensatio non fit de tempore ad quantitatem. consil. lxx. numero. 3. li. v. fo. 50	50
		Compensatio fit ipso iure ad vitandum penam incurram non incurram. consil. cxv. nu. 5. li. vij.	113
		Compensatio fit in grauius delictum. consil. xxxix. nu. 2. li. vij.	24
		Compositum sub simplici comprehenditur. consil. cxlvij. nu. 9. li. vij.	164
		Compositum si fiat inter coniunctos debent tempore compositi esse coniuncti. consil. ccv. nu. 7. lib. vij.	138

Repertorium materialiarum

- Compromissum tacite extenditur si partes etiam super alijs spõte pro
cedunt coram arbitro, sicut si sciente vel patiente mandante procura
tor vel subdelegatus egrediatur fines mandati. consil. lxxxiij. per to
tum. lib. v. fo. 64
- Compromissum si sit factum et in ipso sit renunciatũ alicui sententie an
te late, vel alteri actui, semper habet etiam conditionem: scilicet si cõpro
missum pronuncietur vel laudetur. cõsil. lxxij. nu. 6. li. iij. fo. 46
- Compromissum factum in arbitrium soluitur si postea iur ad iudicium.
consil. lxxij. nu. 15. lib. iij. fo. 52
- Compromissum in dubio videtur, vt in arbitrium, non arbitratorẽ. con
sil. lxx. nu. 9. li. v. fo. 46
- Compromissum quid sit. consil. cccij. nu. 12. li. vij. fo. 138
- Compromissum et laudum inde secutum post sententiam an valeat. con
sil. lxxv. nu. 2. lib. ij. fo. 66
- Compromissum non valet post rem iudicatam, nisi sententie renũcietur.
consil. lxxij. nu. 2. lib. i. fo. 24. et cõsil. lxxij. nu. 5. lib. ij. fo. 66
- Compromissum in iure, non valet arbitrium duorum. consil. cxxxiij. nu.
1. lib. ij. fo. 86
- Compromissum sicut transactum nõ potest fieri super liquido. cõsil. cxxij.
nu. 3. 4. lib. ij. fo. 82
- Compromissum est quedam transactio. consil. lxxij. nu. 3. li. i. fo. 24. et cõ
sil. lxx. nu. 9. lib. v. fo. 36
- Compromittere non tenentur qui non fuerunt diu in lite. consil. lxxij. nu.
1. lib. vij. fo. 38
- Compromittere, et offerre me paratam cõpromissam facere, inter se dif
ferunt. consil. lxxij. nu. 9. lib. iij. fo. 22
- Compromittere quis non potest de iure communi. consil. cxxlij. nume. 1.
lib. vij. fo. 28
- Compromitti in laicos an possit de re spirituali vel quasi. consil. lxxxiij. et
lxxv. nu. 4. 4. lib. iij. fo. 50. consil. xcj. lib. ij. fo. 63
- Compromitti potest in laicos de causa vsuraria. consilio. xcj. numer. 4.
lib. ij. fo. 64
- Computatio in gradibus debet fieri dempto stipite. consil. cxxv. num. 8.
lib. v. fo. 91
- Conatus sine effectu non punitur secundum statuta et consuetudines.
consil. xv. nu. 2. lib. j. 18
- Concedatur verbum quid comprehendat. consil. vij. nu. 16. lib. vij. 6
- Concedens alicui insulam iuxta viam publicam, quam dixit esse centũ
tornaturarum et erant multo plures an totam comprehendatur in cõ
cessione. consil. lxxij. nu. 4. lib. iij. 53
- Concedens rem in emphyteusim pro se et descendentes, vsq; in tertiã
generationem si descendentes qui sunt de quarta petunt renouari,
preferantur extraneis. consil. clxj. nu. 2. li. v. 94
- Conceditur etiam aliquid contra ius commune per consuetudinem pre
scriptam. consil. cxxij. nu. 12. lib. vij. 69
- Concessa a principe per viam contractus nõ possunt renocari. consilio
cxxxv. nu. 20. lib. iij. 88
- Concessio quid si fiat liberis vel generationi. consil. lxxij. nu. 4. li. j. 56
- Concessio superioris facta spoliatori, valet vitio purgato. consil. lxxij. nu.
44. lib. vij. 67
- Concessio quicquid iuris non valet, nisi constet de illo iure. consil. lxxvij.
nu. 7. lib. j. fo. 30. et cõsil. clxxvij. nu. 5. lib. ij. 131
- Concessio legalium implicat successionem bonorum vacantium. consil.
lxxij. nu. 4. lib. j. 34
- Concessio pro filiis et heredibus, an requirat vtranq; qualitatem. consil.
ix. nu. 4. et 7. lib. ij. 10
- Concessio refert an incipiat a fundo, an a mensura. cõsil. cxxxiij. nu. 6. li.
j. fo. 109. et cõsil. cxx. nu. 9. lib. ij. fo. 84. et vide de hoc late lib. 6. consil.
cvi. nu. 1. et 2. fo. 46. et consil. vij. nu. 1. lib. iij. 7
- Concessio generalis cum libera quid operatur. consilio. xliij. numero. 2.
lib. ij. 31
- Concessio debet interpretari, vt comprehendat et extendatur ad ea sine
quibus aliter concessio nõ haberet effectũ. cõsil. xlvj. nu. 9. lib. iij. 33
- Concessio facta pro filiis et nepotibus vsq; ad tertiã generationem stat
incurritur, et veniunt pronepotes. cõsil. cxxv. per totũ. li. v. fo. 90. et cõ
sil. cxx. nu. 18. lib. iij. 80
- Cõcessio immunitatis propter merita vt valeat constare d3 de meritis
aliter q̃ per confessionem. consil. c. nu. 6. lib. j. 95
- Concessio facta presumitur secundum mortẽ concedentis. cõsil. cvij. nu.
2. lib. j. 91
- Cõcessio psumit facta scdm cõsuetudinẽ. cõsil. cxxxiij. nu. 4. lib. v. 90
- Cõcessio generalis non extenditur ad personas odiosas. consil. lxxij. nu.
3. lib. vij. 71
- Concessio circa predia urbana, non regulatur, sicut quando circa predia
rustica. cõsil. cxxix. nu. 1. 2. lib. vij. 156
- Concessio si sit facta duobus fratribus cum hoc quod post mortem eorũ
et filiorum et nepotum fundus ad ecclesiam reuertatur, et vnus
eorũ decedat sine liberis non reuertetur portio eius ad ecclesiam sed
remanebit apud fratrem. consil. lxxij. nu. 12. lib. v. 21
- Concessio p filiis et heredibus, intelligitur etiam de heredib; extraneis.
consil. lxxvij. nu. 15. lib. vij. 61
- Concessio an in totum vitatur, si plus datum est q̃ dari debuerit. cõsil.
lxxij. nu. 3. lib. vij. 47
- Cõcessio iudicis intelligit salvo iure aliorũ. consil. lxxvij. nu. 11. li. vij. 60
- Concessio incipiens a mēsurā nõ excedit mensuram, secus si incipiat a
corpore. consil. lxxij. nu. 1. lib. vij. 47
- Concessio que dicatur alienatio. cõsil. vij. nu. 15. lib. vij. 6
- Concessio per obreptionem facta non tenet. cõsil. vij. nu. 20. lib. vij. 7
- Concessio in emphyteusim quando dicatur continere titulũ lucrativũ,
et quando onerosum. consil. vij. nu. 6. lib. vij. 6
- Concessio ad effectum quomodo probetur. consil. c. nu. 8. lib. vij. 73
- Concessio immunitatis ita est interpretanda vt nõ ledat ius tertij. cõsil.
clxxvij. nu. 18. lib. ij. 123
- Concessio non dicit nisi sit seruata forma mādati. consil. i. nu. 2. li. iij. 2
- Concessio quando sit durante tēpore prime cõcessionis in longius tēp
pus tunc per secundam concessionem dicitur potius prorogari quã
de nouo concedi. consil. lxxv. nu. 6. lib. ij. 52
- Concessio que de iure vocatur precaria. consil. clxx. nu. 3. lib. ij. 114
- Concessio in remunerationem non dicitur mera liberalitas. consil. cccvj.
nu. 2. lib. ij. 152
- Concessio alicui facta ex descendētib; extenditur ad feminas. cõsil. clx.
nu. 1. lib. ij. 111
- Concessio in dubio presumitur realis. cõsil. cxxij. nu. 3. lib. ij. 136
- Concessio quando dicatur noua. consil. clj. nu. 1. lib. vij. 103
- Cõcessio secunda principis nõ valet etiã motu proprio alij facta qz per
primã statim transit dominium sine traditiõe. cõsil. iij. nu. 78. lib. v. 5
- Concessio refert an incipiat a numero vel corpore fundi. cõsil. cxxxiij. nu.
6. lib. j. fo. 109. et cõsil. cxx. nu. 9. lib. ij. fo. 84. et cõsil. vij. num. 1. lib. iij. 5
- fol. 7. cõsil. clx. nu. 3. 4. 5. lib. v. fo. 115. et vide de hoc late consil. cvj. nu.
1. 2. 2. lib. vij. 74
- Cõcessionem non derogatur si quid addatur vel renouetur. cõsil. lxxij. nu.
8. et 10. lib. j. 69
- Concessum id q̃ a lege reperitur scriptis heredib; tribuitur heredi he
redis. cõsil. cxxvj. nu. 10. lib. vij. 87
- Concessum in peculium filio existẽti in patria potestate an computetur
in legitimam. consil. lxxij. nu. 2. lib. iij. 19
- Consilium representans populum non est interpretandum q̃ voluerit
concedere id qd fuisset contra vtilitatem. consil. lxxij. nu. 2. lib. vij. 15
- Concludendum in substitutione pupillari facta pluribus: illud quod cõ
cluditur in substitutione fideicommissaria. cõsil. clxxv. nu. 5. lib. v. 124
- Conclusio libelli: super quibus omnibus et singulis petit iustitiam mini
strari, quid operetur. consil. xliij. nu. 2. lib. iij. 25
- Conclusum non est in causa nisi cum renunciatum sit omnibus exceptio
nibus. consil. lxxvij. nu. 9. lib. j. 67
- Conclusio remittitur in causa quando non articuli admittuntur. consil.
lxxij. nu. 7. lib. iij. 52
- Concorditer fieri non dicitur quod sit a maiori parte. consil. cxxxiij. nu. 2.
lib. ij. 87
- Concorditer fieri nõ dicit, nisi ab omnibus. consil. xlvij. nu. 3. lib. vij. 37
- Concursus non est necessarius omnium decendentium quãdo sunt sub
stituti pauperes Christi nisi quando est substitutio vulgaris. consil.
xcij. nu. 17. lib. iij. 68
- Concurrens habens directas et vtilis preferatur habenti directas. con
sil. xcvi. nu. 3. 4. lib. vij. 54
- Condemnans est in dolo quando ex actis patet absolvendũ. cõsil. cxxxi.
nu. 11. lib. ij. 91
- Condemnatio expensarum an possit fieri sine hoc verbo: condemnatio. cõ
sil. cxxvj. nu. 8. lib. vij. 88
- Cõdemnatus per cõtumaciã solã que ex dispositiõe statuti habeat vim
confessionis an efficiatur infamis. consil. cxxij. nu. 2. lib. ij. 78
- Condemnatur nullus propter incertitudinẽ. consil. lxxv. nu. 5. lib. ij. 46
- Condere statuta est iurisdictionis. consil. cxxij. nu. 6. lib. iij. 78
- Conditio bis solutã ppter sententiã iniustã. consil. lxxij. nu. 9. lib. iij. 50
- Cõditio oriẽ ex statuto ad q̃cũq; xba dirigat. q̃si. cccij. nu. 3. li. vij. 128
- Cõditio ex l. nõ datur contra tertiũ possessorẽ. consil. lxxij. nu. 7. lib. j. 79
- Conditio non potest impleri pro parte. consil. lxxv. nu. 9. lib. vij. 44
- Conditio appositã in relicto in testamento: non intelligitur repetita in
alio legato relicto in codicillis. consil. xcvi. nu. 5. lib. vij. 54
- Conditio appositã in vna persona censetur appositã in alia. cõsil. clvij.
nu. 2. lib. vij. 106
- Conditio casualis licet retrahat quo ad hypothecã tñ quo ad dñũ
in fauorẽ primi trahẽtis nõ trahit. cõsil. cxxvij. nume. 3. lib. vij. 55
- Conditio quando diuidatur. consil. clx. nu. 6. lib. vij. 62
- Conditio omnia extitit non suspendit. consil. lxx. nume. 14. lib. iij. 41
- Cõditio eius potior est cui primo res tradita est. q̃si. lxxv. nu. 8. li. iij. 29
- Conditio si sine liberis peccerit non subintelligit nisi in dispositione in
qua testator filij vel filiam suam grauasset restituere hereditatem post
mortem ipsius filij vel filie. consil. xciij. nu. 6. lib. iij. 67
- Cõditio de pretento in die an ad ipsũ pñs trahat. q̃si. ij. nu. 14. lib. iij. 41
- Conditio est causa iustitias pecu. consil. clx. nu. 12. lib. iij. 33
- Conditio

Consiliorum Domini Alexandri.

Conditio habetur pro impleta quo ad eum per quem stat. consilio. xlii. nu. 2. lib. ii. 34	Confessio parte absente non valet etiam ad liberandum. consi. cxxij. nu. 31. lib. vi. 117
Conditio potestativa non trahitur retro. consi. xxv. nu. 5. lib. ii. 24	Confessio in testamento simplex, legatum operatur, nisi fiat in presentia partis. consi. xlv. nu. 4. 7. 5. lib. i. 42
Conditio possidentis potior debet esse in pari causa. consi. xcij. nu. 1. lib. ii. 69	Confessio aduocati intra triduum est reuocanda. consi. lxxi. nu. 8. lib. ii. 51
Conditio potestativa quoniam non est facilis. consi. cxiij. nu. 13. lib. ii. 72	Confessio spontanea non reuocata sufficit si crimen commissum sit. consi. xix. nu. 2. lib. vii. 14
Conditio si decesserit sine filiis, et filij sine filiis, requiritur utrunque. consilio cxxij. nu. 7. lib. vii. 84	Confessio debet fieri coram iudice et in figura iudicij. consi. clxxij. nu. 3. lib. vi. 87
Conditio si nullus supererit ex filiis vel liberis instituti est successiva, nec deficit ex eo quod ille semel defecerit cum liberis. consi. ci. nume. 12. 13. 14. 2. 15. lib. vii. 63	Confessio viri constante matrimonio de dote recepta, valet in vim donationis que morte confirmatur non obstante statuto quod legare prohibet. consi. xxvj. nu. 2. 3. 4. lib. ii. 21
Conditio si talis voluerit, requiritur quod voluntatem suam expresse declaret. consi. lv. nu. 4. lib. v. 46	Confessio explicita sed relata ad aliud in quo non inuenitur, non nocet. consi. xlii. nu. 6. 7. 7. lib. vi. 31
Conditio dicitur impleri per casum mortis. consi. cxvij. nu. 10. lib. ii. 84	Confessio ut presumatur facta in fraudem, quid requiritur. consi. lvij. nu. 5. lib. v. 48
Conditio liberorum habendorum habetur pro non adiecta, quando est impeditiva vite contemplative. consi. cxxi. nu. 5. lib. ii. 84	Confessioni donantis de meritis non statuitur inter prohibitos. consi. lv. nu. 3. lib. i. 51
Conditio si deficiat quo ad primos, non est locus substitutioni. consilio cxxix. nu. 4. lib. vi. 66	Confessio probat in alia causa inter easdem partes. consi. xij. nu. 1. lib. i. 15
Conditio impossibilis non vitiat, sed vitatur modus. consi. cxiij. numero 19. lib. vi. 52	Confessio dotis recepte facta constante matrimonio, maxime in testamento, censetur animo donandi. consi. xlv. nu. 6. li. f. 42. 7. co. clxvj. nu. 13. lib. vii. 93
Conditio satis est quod habeatur aliquo momento pro impleta. consi. ci. nu. 1. lib. i. 86	Confessio tanquam coram arbitratore in dubio videtur facta. consi. xij. nu. 6. lib. ii. 15
Conditio potestativa in legatis implenda per legatarium, debet impleri primum potest. consi. xlvj. nu. 1. lib. vii. 30	Confessio sola non reddit cessionem simulatam. consi. cxxvj. nu. 2. lib. ii. 26
Conditionem non sufficit civiliter impleri. consilio cxxi. nu. 1. lib. ii. fo. 84	Confessio facta coram arbitro non valet iudicialis. consilio xij. nu. 5. 7. 7. lib. ii. 15
Conditionem non impleuisse incumbit agentibus onus probandi. consi. xvi. nu. 3. lib. vii. 30	Confessus crimen certum non potest super alio sine alijs indicijs torqueri. consi. cxxij. nu. 11. lib. vii. 85
Conditiones debent impleri in forma specifica. consilio lix. numero. 8. lib. ii. 41	Confessio citra probationem statim reuocari potest. consi. cxxij. nu. 1. li. f. 35
Conditiones impossibiles et turpes, aut existentes contra publicam utilitatem reijciuntur. consi. cxxi. nu. 6. lib. ii. 84	Confessio dotis recepte post lapsa tempora exceptionis non numerate dotis probat. consi. cxvj. nu. 2. lib. vii. 60
Conditionem vel contractum adimpleri si quis debeat, non sufficit quod per alium ipso ignorante impleatur. consi. cxi. nu. 12. lib. vi. 55	Confessio criminis infamat, et repellit testem. consi. clxxij. nu. 7. lib. v. 115
Conditionem momentaneam sufficit semel impleri, secus si habet tractum successionum. consilio liij. num. 11. 7. 12. lib. vi. 22	Confessio facta coram incompetenti non valet ut iudicialis. consilio xij. nu. 10. lib. i. 15
Conducens aliquem ad unum annum cum salario centum florenorum demum si conduxerit pro alio anno sine repetitione salarij, intelligitur pro eodem salario. consi. cxxij. nu. 3. lib. v. 94	Confessio extorta non precedentibus legitimis indicijs, non valet, etiam postea ratificata. consi. v. nu. 1. lib. i. 9
Conducens unum iudicem vel officialem, an debet intelligi expensis conducentis eum in eundo et redeundo, et in stando. consi. ccvj. numero. 2. libro. ii. 145	Confessio sine causa probat semiplene allegata causa mutui vel alia. consi. lxxij. nu. 7. lib. i. 72
Conducens rem a se possessam sicut perdit possessionem, an e contrario locans rem aliquam acquirat possessionem. consi. x. nu. 5. lib. ii. 9	Confessio procuratoria an noceat principali. consi. lxxvj. nu. 2. li. f. 60. 7. co. clxxvj. nu. 3. 7. 4. lib. vi. fo. 87. 7. co. cxxij. nu. 6. lib. ii. 86
Conductus laboratores quando non excusant. consi. cxxvi. nu. 3. lib. i. 36	Confessio interpretatur pro confitente, nec potest diuidi. consi. clxxij. nu. 14. 7. 15. lib. vi. fo. 84. 7. consi. lxx. nu. 7. lib. vii. 51
Conductio intelligitur facta pro solito salario. consi. ccvj. nu. 1. li. f. 145	Confessio viri constante matrimonio de dote recepta, non valet. consilio clxx. nu. 2. lib. vi. 81
Conductor si non soluat pensionem, an locator possit eum expellere auctoritate propria. consi. cv. nu. 2. 7. 17. lib. ii. 75	Confessio curatoris non nocet, nec potest diuidi. consi. cxxij. nu. 15. li. f. 157
Conductor quando non teneatur reddere pecuniam eiusdem generis. consi. lxxx. nu. 9. lib. ii. 58	Confessio pro resto rationum est satis causata. consi. cxlij. nu. 4. lib. vi. 67
Conductor portorij sit remissio propter pestem insolita licet verba contractus sonent in venditionem, et sit renunciatum in genere. consi. cvij. nu. 1. lib. ii. 78	Confessio facta in testamento non valet nisi in vim legati. consilio clxij. nu. 18. lib. ii. 108
Conductor expelli non potest propter malum usum, nisi concernat perpetuam deteriorationem et mediante sententia. consilio cxvij. nu. 10. libro. v. 86	Confessio non acceptata non valet. consi. cxj. nu. 7. lib. x. fo. 31. 7. consi. xx. nu. 1. lib. ii. 14
Conductor non potest locatori referre questionem dominij. consi. xij. nu. 2. lib. ii. fo. 9. 7. consi. xlv. nu. 8. lib. ii. 25	Confessio non nocet, nisi parte presente, et acceptante. consilio lxxij. nu. 3. lib. ii. 56
Conductor non facit fructus suos nisi perceperit. consi. clxxij. nu. 6. lib. vi. 93	Confessio et si non probet parte absente, presumptionem tamen facit: ut late habetur consi. xij. nu. 4. lib. ii. fo. 20. 7. consi. cxxij. nu. 2. 2. lib. vi. fo. 116. 7. consi. cxv. nu. 2. lib. vii. fo. 60. 7. co. clxxij. nu. 4. lib. vii. 116
Conductor si cessavit soluere per annum in solutione, potest expelli a presententi usu, et non a toto usu. consi. cv. nu. 16. lib. ii. 75	Confessio tutricis non nocet pupille. consi. cxvj. nu. 3. lib. vii. 60
Conductor an teneatur ad refectionem vel conducte. consi. cxc. nume. 1. lib. ii. 133	Confessio cedens aliquid post cessionem ipsam, maxime quoniam dubia et obscura fuerit, an in aliquo releuet. consi. xlvj. nu. 4. lib. v. 40
Conductor qui male versatur in predio conducto, an possit expelli. consi. cxxix. nu. 2. lib. ii. 89	Confessio acceptata non potest incontinenti reuocari. consi. xc. nu. 2. lib. i. 75
Conductor secundus vel emptor fructuum tenetur stare priori. consilio cxvij. nu. 13. lib. v. 89	Confessio semiplene probat eo magis geminata, et in his que sunt difficilius probationis. consi. cxv. nu. 10. 7. 12. li. f. 73. 7. consi. xlv. nu. 7. lib. i. fo. 42. 7. consi. cxv. nu. 11. lib. ii. 73
Conductor habens hypothecam generalem prefertur emptori. consi. cxvij. nu. 20. lib. v. 86	Confessio relata ad instrumentum in quo non continetur, vitatur. consi. lxxij. nu. 7. lib. vi. 32
Conductor ad septem annos, non dicitur ad longum tempus, et sic remanet simplex conductor non habens utile dominium. consilio iiij. nu. 6. lib. v. 6	Confessio dicitur spontanea, licet fiat a capto, et carcerato per iudicem. consi. xix. nu. 7. lib. vii. 14
Conductores datiorum si per aliquem superuenientem casum enorme damnum passi fuerint, an aliquam remissionem habere debeant. consi. cvij. nu. 1. lib. ii. 78	Confessio interpretatur in leuiorem partem, ut non sit delictum. consilio lxx. nu. 8. 9. 7. 10. lib. vii. 23
Conductores si conveniant locatorem, non possunt opponere quod locator non sit dominus. consi. viij. nu. 2. lib. vii. 7	Confessio et assertio in instrumento quomodo fieri debeat. consi. xcix. nu. 1. lib. vii. 61
Conductor ut per familiam iudicis, locatione finita expellatur, non requiritur eius citatio. consi. cv. nu. 27. lib. ii. 76	Confessio parte absente non probat. consi. clxx. nu. 7. lib. ii. fo. 124. 7. co. l. nu. 12. lib. v. fo. 42. co. clx. nu. 19. lib. v. 110
Confessio gestoris non nocet. consi. l. nu. 15. lib. v. 42	Confessio extra iudicium parte absente, semiplene tantum probat. consi. cxxix. nu. 8. lib. v. 36
	Confessio non potest diuidi. consi. ii. nu. 22. lib. ii. 4
	Confessio parte presente plene probat. consi. clxvj. nu. 14. lib. ii. fo. 104. 7. consi. clxxv. nu. 1. lib. vii. 117
	Confessio offensum cum coniecturis probat. consi. xij. nu. 15. lib. ii. 19
	Confessio et promissio erronea etiam geminata conducitur. consi. ci. nu. 42

Consiliorum Domini Alexandri.

consil. lxxij. nu. 29. lib. iij.	53	Consuetudo vel statutum potest instrumentum validum inuallidare. cō	si. clxx. nu. 1. lib. vij.	107
Consensus solus remittentis vsuras an sufficiat ad exonerandam con		Consuetudo habet vim privilegij. consil. cxcvi. nu. 2. lib. ij. fo. 130. r. consil.		
scientiam vsurarij. consil. xcij. nu. 9. lib. ij.	64	lxxiij. 2. lxxv. nu. 8. lib. iij.		49
Consensus proximorum si per statutum requiratur, an possit prestari per		Consuetudo iuri communi vel statuto, an preualeat. cōsi. ciiij. nu. 4. lib.		
procuratorem. consil. clxxix. nu. 1. 7. 18. lib. vij.	120	ij. fo. 74. 7. consil. cxcv. nu. 7. lib. vij.		125
Consensus tacitus non videtur preiudicare ultra q̄ fuerit consensum.		Consuetudo ita demum valet contra ius, si est rationalis. consil. cxcvi.		
consil. ccvj. nu. 4. lib. vij.	127	nu. 13. lib. ij.		139
Consensus vel licentia ubi requiritur, sufficit q̄ prestetur in genere. con		Consuetudo si disponit q̄ episcopus debeat habere bona omnium de		
si. clxxix. nu. 9. lib. vij.	120	cedentium ab intestato, non debet habere bona eius qui intestabilis		
Consensus simplex non confert titulum. consil. xcij. nu. 2. lib. ij.	65	decedit. consil. cxy. nu. 4. lib. ij.		78
Consensus capituli potest interponi ex intervallo. consil. cxcix. nu. 16. li		Consuetudo est optima legum interpret. consil. lxxij. nu. 6. lib. iij.		45
bro. vi.	122	Consuetudo disponens in ciue, vendicat sibi locum in ciue 7 privilegio.		
Consensus patris prestat consensui propinquo. consil. cvj. lib. j.	91	consil. cxlvij. nu. 6. lib. vij.		71
Consensus simplex 7 auctoritas quomodo differant. consil. cvj. num. 2.		Consuetudo potius operatur q̄ statutum. consil. cxi. nu. 10. lib. vij.		55
libro. j.	90	Consuetudo an liget minores. consil. cxi. nu. 8. li. vij. fo. 55. 7 cōsi. lxx. nu.		
Consensus domini directi non requiritur in omni alienatione tituli lu		18. lib. vij.		42
cratiui. consil. clxxix. nu. 12. lib. ij.	133	Consuetudo 7 prescriptio nō debent egredi suos terminos. consil. cx. nu.		
Consensus ambozū sociorū necessarius ad inducendam prorogatio		15. lib. vij.		49
nem 7 continuationem societatis. consil. cxcxi. nu. 10. lib. v.	94	Consuetudo que videtur esse contra ius cōmune non debet extendi ad		
Consentens alienationi rei in qua habet ius de futuro, non videtur il		aliud casum. consil. cx. nu. 6. lib. vij.		48
lud remittere. consil. clxxv. num. 1. lib. vij.	111	Consuetudo si fuerit interrupta, 7 si sit grauis 7 contra rationem, nō est		
Consentens in delicto videtur consentire in pena. consil. clviij. num. 2.		attendenda. consil. clxxij. nu. 14. 7 15. lib. vij.		86
lib. v.	114	Consuetudo licet notoria, debet allegari. cōsi. lxxij. nu. 2. lib. vij.		45
Consentire videtur qui cōtradicens potest impedire, si presens taceat.		Consuetudo q̄ missus in possessionem incretur fructus, an valeat. cōsi.		
consil. i. nu. 7. lib. iij.	2	lxxij. nu. 9. lib. vij.		15
Consentire non videtur qui non comparet. consil. cxcxi. nu. 3. lib. ij.	151	Consuetudo dat ius confiscandi. cōsi. xxiij. nu. 18. lib. vij.		8
Consentire aliud est facienti, aliud se obligare. consilio. cxcxi. num. 4. li		Consuetudo soluendi decem pro centenario, nō valet. cōsi. cxcxi. nu. 16.		
bro. ij.	90	lib. ij.		91
Consignatio non integra non prodest. consil. lxxv. nu. 8. lib. vij.	49	Consuetudo ecclesie attendenda in locatione, nec ab ea recedendum est.		
Consiliarij principis, licet non possint emere res subditorum, tamen si		cōsi. clxxix. nu. 10. lib. ij.		133
eas emunt de conscientia principis hoc facere possunt. cōsi. lxxij. nu.		Consuetudo iniusta facit vt papa dispensare possit. consil. j. numero. 7. li		
3. lib. iij.	45	bro. ij.		2
Consiliarij ciuitatis qui nunc dicuntur, olim dicebatur decuriones, qui		Consuetudo ubi haberet q̄ conductores tenerentur certum quid solue		
potestatem habebant creandi syndicum. consil. xviij. nu. 2. lib. vij.	11	re: talis consuetudo quoscunq̄ obligaret conductores ad id soluend		
Consilium in dubio interpretatur in bonum. consilio. cxcxi. num. 3.		dum, ac si ex preste in contractu deductum esset. consil. cxc. num. 10.		
lib. iij.	83	lib. ij.		134
Consobrii proprie qui dicantur. consil. clxij. nu. 2. lib. vij.	68	Consuetudo est in Anglia q̄ primogenitus succedit in omnibus bonis.		
Constare de corpore quando dicatur. cōsi. cvij. nu. 3. lib. vij.	67	consil. xliij. nu. 4. lib. v.		38
Constare de errore dicitur eo ipso q̄ res aliter se habet. cōsi. lxxij. nu. 15. li		Consuetudo est q̄ forensibus pro rata bonorum collecte imponantur.		
vi. fo. 33. 7 cōsi. cxlv. nu. 6. lib. vij. fo. 70. 7 cōsi. clvj. nu. 9. eod. lib.	75	consil. lxxij. nu. 10. lib. ij.		48
Constituendo debitorem debitoris, non fit nouatio. cōsi. clxxij. num. 4.		Consuetudo disponens q̄ primogenitus succedat alijs exclusis, an ex		
lib. vij.	109	cludatur clericus. consil. lx. nu. 3. lib. v. fo. 9. 7 consil. cxcxi. num. 17. li		
Constituto te procuratorem ad causam quam habeo cum Titio, 7 ad o		bro. vij.		63
mnes alias causas, verba hec quomodo intelligantur. cōsi. clxvij. nu.		Consuetudo ligans maiorem, ligat pariter 7 minorem. consil. cclij. nu.		
xvi. lib. vij.	104	2. lib. vij.		142
Constituens se possidere nomine emptorum, transfert possessionem. cō		Consuetudo irrationabilis excusat a pena. cōsi. viij. nu. 9. lib. vij.		6
si. lxxvij. nu. 5. lib. vij.	50	Consuetudo etiam mala 7 de iure reprobata multum operatur ad penas		
Constitutio si aliquos casus excipit, non dicitur firmare regulam. consil.		instigendam. consil. cxcxi. nu. 12. lib. vij.		131
cxlv. nu. 2. lib. vij.	9	Consuetudo q̄ stetur libris capitali valet. consilio. cxcxi. numero. 2. li		
Constitutio pape debet publicari nedum in curia, sed etiam in prouin		bro. v.		90
cijs. consil. lq. nu. 1. lib. vij.	34	Consuetudo vel statutum q̄ non sufficiat consensus maioris partis, nō		
Constitutio 7 precarium veram possessionem transferunt. consil. lxxij.		valet cōsi. cxcxi. nu. 2. lib. vij.		125
nu. 8. lib. vij.	34	Consuetudo vt reges 7 principes cōferant prebendas, valet. consil. lxxij.		
Constitutio fauorabilis ecclesie censet approbata ab ecclesia. consil. cxi.		2. lxxv. nu. 10. lib. iij.		49
na. 20. lib. ij.	85	Consuetudo quia mista, fortior est statuto laicorum. consil. xcvi. num. 6.		
Constitutione feudali deficiente, an recurratur ad ius commune. consil.		lib. j.		82
v. nu. 4. 7 10. lib. v.	6	Consuetudo vt sit prescripta an tempus requiratur. consil. lxxvij. nu. 11.		
Constitutum extendi potest etiam ad bona acquirenda. consil. lxxv. nu		lib. ij.		48
me. 8. lib. vij.	55	Consuetudo non potest tollere privilegium clericale. cōsi. cxlix. nu. 10. li		
Constitutum facit vt tertius possessor recta conueniri possit, nec opus		bro. vij.		71
est prius debitum liquidari cōtra debitorem principalem. cōsi. lxxv.		Consuetudo antiquissima soluendi tantum ecclesie, habet vim legis. cō		
nu. 2. 3. 7 4. lib. vij.	35	si. v. nu. 1. lib. v.		6
Constitutum nō transfert possessionem nisi precedente causa habili. cō		Consuetudo nō valet q̄ capitale sit saluum sine participatione damini.		
si. lxxvij. nu. 11. lib. ij.	57	consil. cxcxi. nu. 10. lib. ij.		91
Consuetudine reprobata, intelligitur etiā de futura. consil. cxcxi. nu. 33.		Consuetudo que est cōtra ius quanto tempore praescribatur de iure ca		
lib. vij.	64	nonico. consil. lxxvij. nu. 6. lib. ij.		48
Consuetudine generali probanda admittuntur testes, etiam quos nego		Consuetudo si allegetur, intelligitur de prescripta. cōsi. cxcxi. num. 17.		
tium tangit. consil. cxcxi. nu. 6. lib. vij.	87	lib. ij. fo. 94. 7 consil. clxxij. nu. 2. lib. vij.		86
Consuetudine q̄ hereditas deferatur primogenito stante, an filius qui		Consuetudo qualiter 7 quibus probanda. consil. cxcxi. nu. 9. lib. ij. fo. 90.		
est natus naturalis, legitimatus postea per subsequēs matrimonia		7 cōsi. clxxij. per totum. lib. vij.		86
excludat legitimum 7 naturalem postea natum. consilio. v. numer. 5.		Consuetudo in dubio praesumitur q̄ a iusta causa processerit. cōsi. cxcxi.		
lib. vij.	5	nu. 2. lib. v.		89
Consuetudines antiquae sunt seruande. consil. cxcxi. nu. 10. lib. iij.	88	Consuetudo vt probetur que requirantur. consilio. clxxij. per totum. li		
Consuetudini presenti potest per contrariam consuetudinem derogari.		bro. vij.		86
consil. lxxvij. nu. 6. lib. vij.	31	Consuetudo cuius in contrarium memoria non existit, habet vim con		
Consuetudo vel privilegium loquens in vera vacatione nō extenditur		cessionis 7 privilegij. consil. lq. nu. 4. lib. iv.		44
ad quasi vacationem. consil. cx. nu. 4. lib. vij.	48	Consuetudo dat et ampliat iurisdictionem. consilio. cxi. numero. 1. libro		
Consuetudo excusat a falso. consil. cxcxi. nu. 3. lib. j.	108	sexto.		136
Consuetudo 7 stylus excusant a pena delicti. consil. clxxij. nu. 6. lib. ij. fo.		Consuetudo q̄ femina succedat in feudo valet. cōsi. lxxij. nu. 2. lib. j.		3
118. 7 cōsi. lxxij. nu. 6. lib. iij. fo. 45. 7 cōsi. cxl. nu. 8. lib. vij.	136			

Repertorium materiaram

Consuetudo prescripta soluendi decem in centū pro laudem hōs feudi va let, et non potest tolli per contrariam consuetudinem nisi prescriptā. consil. v. nu. 8. 13. 2. 14. lib. v. 7	Contractus verba singula debent aliquid operari. consil. cxxv. nu. 2. lib. vj. fo. 101. et consil. ix. nu. 2. lib. vj. fo. 6. et consil. xxiij. nu. 5. lib. eodem. 8
Consuetudo non debet extendi. consil. lxxvij. nu. 5. et 19. li. ij. fo. 48. et 49 et consil. cx. nu. 4. lib. vj. 48	Contractus verba omnia debent aliquid operari. consil. xij. numero. 11. lib. ij. 13
Consuetum est arbitrium. consil. cxxv. nu. 11. lib. iij. 88	Contractus emphyteuticus et concessio feudalis quomodo differat. cō sil. ix. nu. 5. li. iij. 10
Consuetudo scientibus imperatoribus introducta in Italia et Allema nia, ut dignitates preter legales diuidant. consil. lv. nu. 18. lib. iij. 39	Contractus sustinetur ex licita non attentata turpi causa. consil. cxiij. nu. me. 20. lib. vj. 52
Contestēs quando presumuntur. cōs. cxiij. nu. 15. lib. ij. 104	Contractus emptionis non valet, etiam si dominus scienter emat rem suam. consil. cxiij. nu. 5. lib. vj. 110
Continuo verbum non admittit interpellationem. consil. xxiij. numero. 11. lib. j. 25	Coneractus debet denominari a principaliori parte ipsius, et ab ea dñu dicari. consil. cxiij. nu. 6. lib. v. 87
Contractum faciens, qui communiter reputatur licitus, et tamen est, an dicatur usurarius. consil. xcij. nu. 8. lib. vj. 42	Contractus emptionis vel alterius rei per multo minorē solutionē iusti pretij, an feneratorius esse presumatur. cōs. cxx. nu. 1. lib. iij. 75
Contractus qd sit simulatus quid probare oportet. consil. lxxvij. nu. 6. lib. iij. 59	Contractus verba debent stricte et proprie accipi. consilio. xlvij. nu. 4. li bro. vj. 31
Contractus quando dicatur stipulationis vel locationis. consil. lxxvi. nu. 2. lib. v. 58	Contractus simulatus ipso iure est nullus. consilio. cxiij. numero. 9. lib. quinto. 101
Contractus seu locatio que sit ex causa onerosa cum artifice, tunc censet in dubio electa industria persone, et non transibit ad heredes. cōs. v. nu. 23. lib. iij. 76	Contractus si probetur esse simulatus inter virum et uxorem, vel alias personas, talis simulatus contractus non nocet etiā creditoribus fu turis. consil. cxiij. nu. 7. lib. v. 101
Contractus primus quando est preparatorius sequentis, dicta in primo contractu sunt repetita in sequenti. consil. xcij. nu. 2. lib. iij. 69	Contractus venditionis partium qualis sit indicatur a sensu. cōs. cxiij. nu. 2. lib. iij. 104
Contractus seu actus inter viuos potest expediri in testamento. consil. clij. nu. 3. lib. ij. 107	Contractus quando alterius fauore non valet, potest quis vendicare li cet teneatur de euictione. consil. cix. nu. 4. 7. 2. 9. lib. iij. 69
Contractus inter ciuitatem et incolam tacite celebratur vltro citroq; ob ligatorius. consil. cxj. nu. 10. lib. vj. 70	Contractus ex conuentione partium intelliguntur. consilio. cvj. nu. 6. lib. iij. 78
Contractus qui et quales fieri possunt inter virum et uxorem. consil. lxxvj. nu. 1. lib. v. 65	Contractus matrimonij ut valeat debet in eo certa persona mulieris ex primi. consil. cxlvj. nu. 1. lib. v. 102
Contractus nominatus vbi est mixtus cum innominato, nō est locus pe nitentie. cōs. cxij. nu. 2. lib. vj. 51	Contractus liuillarius et emphyteuticus idem sunt. consilio. cxvj. nu. 13. lib. iij. 75
Contractus est absolutus post conclusionem partium. consil. x. nume. 8. lib. j. 13	Contractus a preponderati indicatur. consil. cxiij. nu. 2. li. iij. 85
Contractus vnus cognoscitur ab alio ex quantitate pretij. cōs. cxiij. nu. 5. lib. vj. 45	Contractus omnis non cadens in donationem, potest fieri inter virum et uxorem. consil. lxxvj. lib. v. 65
Contractus regulatur a mēte contrahentij, que non regulatur ad igno rata. consil. c. nu. 4. lib. iij. 72	Contradictio turbatio est. consil. lxxvij. nu. 31. lib. v. 66
Contractus vltro citroq; obligatorius nō valet, si conferatur in arbitriū alterutrius contrahentium. consil. xxiij. nu. 7. lib. vj. 17	Contradictio verbalis et inquietatio an dicatur molestatio. consil. ljj. nu. 5. lib. ij. 36
Contractus emphyteuticus requirit scripturam. consil. cxxvj. nu. 8. li bro. j. 123	Contrahens si ignoret statuta aliorum locorum, sibi non preiudicat. cō s. c. nu. 16. lib. iij. 72
Contractus natura est qd sit transitorius ad heredes. consil. lxxj. nu. 3. li bro. vj. 27	Contrahens cum aliquo, scit aut scire debet conditionem illius cū quo contrahit. consil. lxx. nu. 2. lib. v. 49
Contractus interpretatur secundum consuetudinem loci. consil. lxxvij. nu. 9. lib. ij. 27	Contrahentes non est verisimile qd velint se illico corrigere. consil. xxiij. nu. 6. lib. vj. 17
Contractus censualis quando dicatur vel emphyteuticus. consilio. xiiij. nu. 8. lib. ij. 15	Contrahentes si contractum appellent venditionem, erit venditio; si lo cationem, erit locatio. consil. cvj. nu. 3. lib. iij. 76
Contractus feudalis et emphyteuticus an differat inter se. consil. cvj. nu. 7. lib. iij. 68	Contrahentium verba debent operari. consil. clvij. nu. 6. lib. ij. 111
Contractus si resoluitur in parte, resoluitur in totum. consil. cv. nu. 24. li bro. iij. 76	Contrahere cum quocunq; intelligitur cum quocunq; nō prohibito. cō sil. xciiij. nu. 4. lib. ij. 65
Contractus factus super rebus pupilli mobilibus requirit auctoritatez tutoris et iudicis decretum. cōs. xciiij. nu. 4. lib. vj. 58	Contrahere tanq; cum herede, fatetur eum esse talem. consil. xvj. num. 1. lib. iij. 17
Contractus verba quando sunt dubia, sit interpretatio cōtra illum qui se fundat ex verbis illis. consil. ix. nu. 3. lib. vj. 8	Contrahere et emere in dubio quis presumitur proprio nomine. consilio cxxxij. nu. 10. lib. ij. 92
Contractus ut cognoscatur an sit venditionis vel permutationis, quid debeat attendi. consil. lxxij. nu. 4. lib. vj. 43	Contraria procedunt quando substitutio fuit facta pluribus, et enenit conditio substitutionis in persona vnus. consilio. xcij. numero. 3. li bro. iij. 67
Contractus dotis quomodo ut plurimum fiant. consil. lxxvj. nu. 3. et 4. li bro. vj. 45	Contrarietas infringit dicta testium. cōs. lxxiiij. nu. 6. lib. iij. 32
Contractus dicitur fieri vbi contrahitur, et ibi debet solui gabella, non autem in loco solutionis, vel implete conditionis. consil. xlix. per to tum. lib. v. 41	Contrarietas modica non repellit testes etiam in causa ardua, si plusq; semiplene probatum, defertur iuramentum. consilio. xliij. numero. 19. lib. iij. 37
Contractus transactionis solet fieri de re dubia, et lite incerta, et aliquo promisso. consil. xl. nu. 4. lib. v. 36	Contrariorum quod debeat eadem esse natura, quomodo procedit. cō s. cxj. nu. 13. lib. vj. 70
Contractus obligatorius firmatur iuramento. consil. cxlvj. numero. 1. li bro. vj. 92	Contrariorum vno posito, eodem actu censetur reliquum esse reuocatum consil. lxxiiij. nu. 9. lib. iij. 57
Contractus transactionis, dicitur contractus innominatus. consil. xl. nu. 3. lib. v. 36	Contrahentes posteriores non incidit in penam. consilio. lxxij. num. 3. libro. ij. 23
Contractus claudicare non debet. consil. xl. nu. 1. lib. v. 36	Contribuere debent pro fortificatione ciuitatis omnes habētes ibi bo na pro rata, etiam non subditi. consil. lxxvij. nu. 7. lib. ij. 48
Contractus locatus, et contractus emphyteuticus in quibus differunt. consil. cxvj. nu. 14. lib. iij. 75	Contumax nō potest opponere exceptionem litis pendentie. consil. xxiij. nu. 5. lib. iij. 22
Contractus dotis dicitur esse vltro citroq; obligatorius. cōs. cxiij. nu. 1. lib. v. 104	Contumax adhuc citandus ut multetur. consil. cxiij. nu. 11. lib. vj. 115
Contractus censualis qualis est. consil. xiiij. nu. 8. lib. ij. 15	Contumacia accusari non exigitur iudice ex officio procedente. consil. cxiij. nu. 8. lib. vj. 76
Contractus venditionis quis proprie dicatur. cōs. lxxvj. nu. 9. li. v. 59	Contumacia non facit haberi pro confesso. consil. lxx. nu. 9. lib. j. 61
Contractus donationis improprie est contractus. consil. lxxvj. nume. 9. lib. v. 59	Contumacia in vno nō nocet in alio actu. cōs. lxxvj. nu. 12. li. ij. 95
Contractus usurarius ut probetur admittantur et sufficiunt probatio nes que in alia causa sufficerent. consil. lxx. nu. 3. lib. iij. 23	Contumacia non nocet, nisi aduersario comparente et incusante. consil. c. nu. 5. lib. v. 75
Contractus si est contra legem, tunc agitur ad remittendum iuramen tum. consil. lxx. nu. 3. lib. j. 54	Conductores si fuerint cum matre tutrice in gerenda tutela, an possit so la mater conueniri. consil. lxx. nu. 12. lib. iij. 43
	Conueniri quis potest extra diocesim ratione contractus coram iudice ecclesiastico. consil. lxx. nu. 5. lib. vj. 56

Consiliorum domini Alexandri.

Conueniri vt quis possit ex satisfactione, oportet q̄ ante fuerit interpellatus exhibere eum pro quo satisfecit. cōs. ccx. nu. 9. lib. vj. 129	Creditores debent probare filium esse heredem patris. cōs. clxxxiij. nu. nu. i. lib. vj. 92
Conueniri qui potest actione reali, licet proprie non dicatur obligatus, tamen large sic. cōs. clj. nu. i. lib. vj. 45	Creditores non tenentur in apochis apponere clausulas generales. cōs. xi. nu. 9. lib. ij. 11
Conuentio iurata debet seruari sine interitu salutis eterne. cōs. clxxij. nu. 3. lib. vj. 74	Creditores habentes nomen hypothecatum vtilem personalem habet contra debitorem debitoris. cōs. xvj. nu. 4. lib. j. 20
Conuentio q̄ de damnis stetur dicto creditoris valet. cōs. clxxij. nu. 4. lib. ij. 47	Creditoris presentia non requiritur in scriptura priuata manu debitoris scripta. cōs. xcj. nu. i. lib. iij. 61
Conuentio facta circa ea que dependent a testamento ⁊ vltima voluntate, quando valeat. cōs. cxiiij. nu. 10. lib. vj. 72	Crimen lese maiestatis quando est commissum contra principem, bona omnia ⁊ etiam iura libertorum transeunt in fiscum. cōs. xij. nu. 5. lib. vj. 7
Conuentio si fiat, quando idem seruandum est in non statuto sen nō cōuento quod in conuento. cōs. clxxiiij. nu. 7. lib. ij. 25	Creditum consistens in quacunque re vel specie sicut consistens in pecunia, venit appellatione crediti. cōs. xij. nu. 6. lib. vj. 10
Conuentio omnis etiam nuda est efficax in terris ecclesie, vbi ius canonis cum est seruandum. cōs. xcj. nu. 4. lib. iij. 61	Crimen lese maiestatis committitur etiam contra inferiorem. cōs. xij. nu. 2. lib. vj. 7
Conuentio de tractando vt filium nō operatur vt hereditas deferatur ab intestato. cōs. cxli. nu. i. lib. vj. 67	Crimen prius oportet esse commissum in criminalibus. cōs. xij. nu. 3. 4. 2. 5. lib. vj. 14
Conuentio posterior non derogat priori si concordari possint. cōs. clxx. nu. i. lib. vj. 83	Crimina tanto sunt grauiora, quanto diutius infelicem animam detinuerunt. cōs. ccxxxiij. nu. 4. lib. vj. 131
Conuentio quando non conualidatur iuramento. cōs. clxxviij. nu. 6. lib. iij. 26	Crimina indicantur grauiora ex qualitate pene. cōs. xij. numero. 8. libro. vj. 10
Conventionalis petens nisi probet ex sua parte implenisse contractum, non potest obtinere. cōs. clxxij. nu. 3. lib. vj. 84	Cuiuslibet distributum attribuit actum cuiuslibet insolidum. cōs. xij. nu. 14. lib. v. fo. 13. ⁊ cōs. clxxij. nu. 11. eo. lib. 21
Conuentus de spoliatione potest reconuenire de alia. cōs. clxxiiij. nu. 23. lib. v. 71	Cuiusquam, hec dictio non dicitur distributum, sed collectuum vniuersale. cōs. xvj. nu. 8. lib. v. 17
Conuentum de lucro, intelligitur conuentum de damno in contractu societatis. cōs. clxxxi. nu. 6. lib. v. 93	Cumulatio appellationis ⁊ nullitatis an valeat. cōs. clxxxi. numero. 1. lib. vj. 130
Copia iudiciorū reo dari debet priusq̄ torqueat, etiā si iudices habeant liberorum ⁊ absolutum arbitrium. cōs. lxxv. nu. 1. ⁊ 2. lib. j. 56. ⁊ 57	Culpa de futuro, non dolus, remitti potest. cōs. lxxvj. nu. 6. lib. ij. 48
Copula non semper requirit concursum vtriusq̄. cōs. lxxxi. numero. 13. lib. j. 71	Culpa leuissima venit in re nouali. cōs. xli. nu. 6. lib. iij. 36
Copula carnalis si subsequatur, sponsalia transeunt in matrimonium. cōs. lxxx. nu. 5. lib. vj. 15	Culpa leuissima faciendi non omittendo, venit in. l. Alquilis. cōs. l. nu. 5. ⁊ 12. lib. j. 49
Copula apposita inter plures condiciones diuersi dispositi, tunc reducuntur singula singulis. cōs. cx. nu. 11. lib. iij. 80	Culpa patris non soluentis canonem, nocet filiis. cōs. xij. numero. 3. lib. v. 87
Copula quando cadit inter duo adiecta que copulant respectu alicuius substantiui, quid operatur. cōs. lvi. nu. 4. lib. ij. 38	Culpa contra naturam fendi nocet posteris, etiam in feudo antiquo: et potest probari contra delinquentes per eos adinuicem. cōs. lxxxi. nu. 9. 10. ⁊ 11. lib. vj. 14
Copulatiua resoluitur in disiunctiuam ex coniectura mēte testatoris, sicut disiunctiuam, tunc resoluitur in coniunctiuam. cōs. clxxxi. nu. 8. lib. ij. 90	Culpa cum culpa compensatur. cōs. xlvij. nu. 11. lib. j. 45
Corpus aliquod qualiter per veras demonstrationes probari debeat. cōs. lxxv. nu. 2. lib. v. fo. 3. 4. ⁊ cōs. clxxviij. nu. 2. eo. lib. 35	Culpa debet limitate ⁊ certe probari. cōs. clxxxiij. numero. 6. libro septimo. 116
Correctio iuris cōmunis fieri non debet, nisi vbi reperitur correctio expresse facta. cōs. lxxv. nu. 13. lib. v. 25	Culpe appellatione in dubio intelligitur de leni. cōs. clxxiiij. numero. 1. lib. vj. 19
Correi plures simul condemnati insolidum, possunt in executione operari exceptionem diuisionis. cōs. clxxviij. nu. 10. lib. ij. 27	Cum dictio, denotat quandam simultatem. cōs. clxxxi. numero. 2. libro. vj. 122
Correlatiuorum eadem est disciplina. cōs. clxxxi. nu. 2. lib. v. 93	Cum dictio, coniungit accessorie: ⁊ dictio ⁊, principaliter. cōs. clxxxiij. nu. 6. lib. ij. 137
Corrigere se incontinenti quis non censetur. cōs. clxxvj. numero. 15. libro. vj. 105	Curator circa nomina, non tenetur nisi de lata culpa. cōs. ciiij. numero. 3. lib. iij. 65
Corrigere ⁊ emendare qui potest, ⁊ non facit, non caret culpa. cōs. lxx. nu. 7. lib. iij. 29	Curator solus sine adulto an potest adire hereditatem. cōs. clxxij. nu. 9. lib. ij. 114
Credendum est bono viro. cōs. lv. nu. 22. lib. iij. 37	Curator administrare non potest ante inuentarium, nisi tempore peritura, vel vbi non potest obesse, sed bene prodesse. cōs. clxxxi. numero. 4. lib. v. 117
Credens bono viro excusatur. cōs. lxxv. nu. 11. lib. v. 58	Curator datus ad lites, non videtur datus ad transigendum. cōs. xcij. nu. 9. lib. vj. 40
Credi an debeat libro officialis alicuius. cōs. clxxxi. nu. 6. lib. ij. 129	Curator si datus est furioso sine inquisitione an valeat. cōs. lxxxi. nu. 7. lib. ij. 60
Creditor quomodo debet procedere contra principalem, qui non est soluendo. cōs. cvi. nu. 16. lib. v. 79	Curator ad certum actum debet cauere, ⁊ defensionem promittere. cōs. clxxij. nu. 2. lib. v. 117
Creditor cedens debitori actiones quas contra eum debitorem habet, an cessio teneat. cōs. clvj. nu. 2. ⁊ 3. lib. vj. 99	Curator dari debet de consensu maioris partis creditorum, si extent. cōs. clxxxi. nu. 9. lib. vj. 124
Creditor qualiter probabit pignus sibi esse furto sublatum. cōs. liij. nu. 2. lib. ij. 37	Curator furioso vt detur, non requiritur cum nec donatarium ab eo citari. cōs. lxxxi. nu. 1. lib. ij. 59
Creditor qui mutauit vni sociozū, qui habebāt bona communia, qd̄ remedium habebit super bonis sociozū pro debito suo recuperando. cōs. lxx. nu. 3. lib. v. 54	Curator datus si non fecit inuentarium antequam agat, an possit remoueri vt suspectus. cōs. lxxxi. nu. 8. lib. ij. 60
Creditor si fideiussorem idoneum ignoranter vel scienter accipiat, an ⁊ quo casu iterum petere possit vt ibi de sufficienti fideiussione prouideatur. cōs. lxx. nu. 1. ⁊ 4. lib. v. 40	Curatoris dictio in testamento nisi a iudice confirmetur, non valet. cōs. liij. nu. 8. lib. ij. 5
Creditor hypothecarius preferitur cessionario debitoris, etiā post sententiam ante solutionem. cōs. xvj. nu. 1. lib. vj. 10	Curiarum dominicalium nequitie, consilio vndecimo. numero. 8. libro primo. 14
Creditor si quis est sub cōditione, non dicitur proprie creditor. cōs. lxxv. nu. 5. lib. v. 51	Cursus solius temporis an inducat tacitam remissionem. cōs. lxx. nu. 14. lib. iij. 39
Creditor vel missus ex primo decreto si habitauit domus debitoris, an teneatur ad pensionem. cōs. cxli. nu. 13. lib. v. 100	Cursus tanti temporis cuius memoria non stat in contrarium, habet vim concessionis ⁊ priuilegij. consilio. lxxxiij. numero. 3. libro sexto. folio. 31
Creditor dicitur testis idoneus in causa sui debitoris. cōs. clxxviij. numero. 7. lib. vj. 111	Custodia rerum de quibus data est tenuta, fertinet ad eum qui mittitur in possessionem ex primo decreto. consilio. ccv. numero. 5. libro septimo. 126
Creditor habet fundatā intentionem in hypothecaria, eo ipso q̄ bona detinebatur per debitorem. cōs. cxij. per totum. lib. vj. 50	Custodia an designet possessionem. consilio. lxxxiij. numero. 28. libro quinto. 66
Creditor debet cedere tale ius quale est apud eum. cōs. clxxviij. numero. 7. lib. v. 35	Cutis modica scissura cum aliqua sanguinis gatta, non dicitur vulnus cum sanguinis effusione. cōs. c. nu. 8. lib. vj. 44
Creditores habentes nomen hypothecatum, possunt impedire executionem sententie late in fauorem cessionarij debitoris. cōs. xvj. numero. 1. lib. j. 20	

Consiliorum Domini Alexandri.

Decretum vbi interuenit, nō presumitur lesio. consilio. xcij. numero. 33. lib. vi. 41	secus si adhiatur executioni. cōsi. ccxvi. nu. 2. 2. 3. lib. vii. 132
Decretum non ligat in loco in quo non est publicatum. cōsi. lxxij. nu. 9. lib. vi. 26	Demonstratio falsa vel causa non vitiat contractus reciprocos. consilio. xlv. nu. 30. lib. iij. 26
Decretum interpositū ex falsa causa probat licitum valorem tenēdi. cōsi. clx. nu. 3. lib. vii. 101	Demonstratio falsa in rescriptis vitiat. cōsi. ccxvi. nu. 6. lib. ij. 93
Decretum secundū dicitur interlocutoria habens vim diffinitive. cōsi. ccvij. nu. 6. lib. vii. 128	Demonstrationes et probationes quando sunt pares, res redditur ambigua et incerta, et sic succumbit ille cui spectat onus probandi. consilio. xxxvij. nu. 6. lib. v. 33
Decretum secundū non interponitur in hypothecaria. consilio. ccvij. nu. 4. lib. vii. 128	Denarius falsus non est denarius. cōsi. ciiij. nu. 3. li. i. 89
Decretū interpositū sup aliquo contractu, videt interpositas sup omni contractu, qui sequitur ex eo. cōsi. clxxxix. nu. 15. lib. vii. 120	Denominatio fit ab ea quod plurimum potest. cōsi. vii. nu. 3. lib. vii. 6.
Decretum iudicis circa distractionem rei minoris dum dicit, decerno, valet. cōsi. clxxxix. nu. 4. lib. vii. 120	Denominatio pretij potest conuenire contractui locationis sicut contractui emptionis. cōsi. cvij. nu. 9. lib. iij. 78
Decretum iudicis quando presumatur interpositū cū cause cognitione. consilio. ccxij. nu. 7. lib. vii. 122	Denominatio de florentia, vel similis, nomen domus importat. consilio. ccxv. nu. 3. lib. vii. 79
Decuriones licet non possint donare res vniuersitatis: tota tamen vniuersitas vel maior pars representans vniuersitatem potest donare. consilio. xliij. nu. 10. lib. iij. 25	Denunciare scienti quando oporteat, et quando non. consilio. ccxxvij. nu. 5. lib. vii. fol. 87. et consilio. xxiij. nu. 4. lib. iij. 16
Decuriones habent ex speciali concessione, quod possint cōcedere immunitatem doctoribus et medicis. cōsi. xxx. nu. 8. lib. v. 31	Denunciatio vbi requiritur non solum ad notificandum, sed etiam ad incitandum ut aliquid fiat. simplex scientia nō sufficit. consilio. ccxxvij. nu. 2. 3. 4. lib. vii. 83
Dedit, hoc verbum, importat dominij translationem. consilio. clvj. nu. 2. lib. vi. 75	Denuncio vel protestor tibi ne alienes talem rem, quia intendo te pro illa re conuenire, si eam postea alienas, presumis dolo alienasse. cōsi. lxxij. nu. 2. lib. iij. 53
Dedit, consignauit, verba hec posita in instrumento quid importent. cōsi. iij. nu. 2. lib. ij. fo. 5. et cōsi. xcviij. nu. 1. lib. vii. 6	Denunciacioni officialis non statur nisi ad inquirendum. consilio. i. num. 4. lib. iij. 2
De facto si quid seruetur habetur ac si de iure. cōsi. vii. nu. 2. li. vi. 6	Denunciacionis ommissio que fit ad fauorē emptoris qui denunciat, releuat venditorem ut non teneatur de euictione, et nocet emptori. cōsi. ccxxvij. nu. 5. lib. vii. 87
Defectus conditionis facit deficere ipsum actum cōditionaliter factū. consilio. ccxli. nu. 8. lib. vi. 137	Dependentia a testamento requirunt confirmationē per additionē hereditatis. cōsi. clxxij. nu. 4. lib. ij. 112
Defectus in exprimente aliter quod exprimi debeat maior dici potest quod in eo qui omnino omittit. cōsi. ccxix. nu. 12. lib. vi. 60	Deponens de mandato iudicis quantitatem dicitur adimpluisse. cōsi. lxxv. nu. 6. lib. vii. 49
Defectus vnius nūmi non vitiat. consilio. cv. nu. 19. et 20. lib. vi. 76	Deponens de negatina est suspectus. consilio. cxli. nu. 10. lib. j. 118
Defendere se licet armis contra potentiores. cōsi. cxix. nu. 5. lib. vii. 75	Deponētes in specie preferuntur. cōsi. cxlvij. nu. 3. et 5. lib. ij. 105
Defendere se licet verbis non armis contra laceudentem verbis. consilio. cxix. nu. 2. lib. vii. 74	Deponentes de consuetudine, debent deponere de usu ipsius, et usu frequenter. consilio. clxxij. nu. 7. lib. vi. 86
Deferendum quando est vni, debet antiquiori deferri. consilio. iij. nu. 4. lib. iij. 5	Deponentibus paucioribus verisimiliora plus creditur. consilio. cxli. num. 11. lib. i. 118
Defensio probatur per testimonium credulitatis. cōsi. cix. nu. 8. li. j. fo. 93. et cōsi. lxxvi. nu. 5. lib. eo. 67	Deposito testis referentis ad suam priorem valet. consilio. vj. numero 6. libro ij. 38
Defensio est omni iure permissa. consilio. cxix. nu. 4. lib. vii. 75	Dispositio testis et confessio relata ad instrumentum, valet. cōsi. clxxij. nu. 1. et 2. lib. vii. 116
Defensionis modum excedens non punitur, nisi de excessu. consilio. ij. nu. 14. lib. vii. fo. 3. et cōsi. cxix. nu. 10. li. eo. 75	Depositioni prime etiam extra iudiciali plus creditur quando secunda est suspecta. consilio. xxx. num. 14. lib. vii. 24
Defensores ciuitatum de consuetudine exercent ea que sunt meri et misti imperij. cōsi. xvi. nu. 1. lib. v. 14	Depositum potius presumitur quam mutuum. consilio. xxvij. per totum. lib. vii. fo. 20. et consilio. clxxij. nu. v. li. vii. 116
Defuncti fides mala nō nocet heredi in prescriptione. xxx. vel xl. annorum. consilio. iij. nu. 1. lib. ij. 5	Deriuare aquam de canali alieno non licet vel alteri prius concessio a superiore. consilio. cclij. per totum. lib. vi. 108
Dilatio iuramenti fieri non debet aduersario non citato. consilio. ccxij. nu. 13. lib. ij. 86	Derogari actori iurato non censetur. consilio. 38. nu. 4. et 6. lib. iij. 34
Delegatio iudicis nō presumitur, nisi probetur. cōsi. lxxi. nu. 7. lib. v. 47	Derogatio generalis derogat quibuscumque derogatorijs priorum litterarum si de mente constat. consilio. ccxliij. per totum. lib. vi. 137
Delegatio sequens aut nonatio regulatur a primo contractu, etiam facto ex internallo. cōsi. xciiij. nu. 1. lib. iij. 69	Derogatio generalis non extenditur ad speciales causas eiusdem legis. consilio. lxxx. 4. lib. i. 70
Delegatus archidiaconi si dicat se delegatum episcopi, nō valet sententia. consilio. ccxij. nu. 10. lib. ij. 151	Derogatio sufficit generalis, vbi non agitur de preiudicio tertij. idem generaliter vbi de mente constat: etiam in genere. cōsi. cxj. nu. 13. 15. 16. 18. 19. 20. 21. et 22. lib. vi. 50
Delegatus ad vniuersitatem causarum, habet instar ordinarij. cōsi. xij. nu. 5. et 7. lib. vi. 7	Derogatio feriarum intelligitur de proximis. consilio. xliij. numero. 7. libro iij. 36
Delegatus an sequi debeat consuetudinē delegatis. cōsi. clxxij. nu. 4. 5. li. vi. 80	Derogatio limitata non egreditur suos fines limitatos. consilio. viij. num. 15. lib. vii. 7
Delegatus ab ordinario, si aliquā cām subdelegauit spāliter sciēte et patiente iudice ordinario, an valeat. cōsi. clvj. nu. 11. lib. ij. 110	Derogatio generalis sufficit. consilio. ccxvi. num. 26. li. ij. fo. 153. et consilio. clvj. nu. 12. lib. vi. 75
Delegatus principis potest subdelegare ea que sunt meri vel mixti imperij. consilio. cvj. nu. 20. 21. lib. ij. 74	Detentio non habetur pro traditione in eo qui non soluit pretium. cōsi. fil. lxxxvj. nu. 3. lib. vi. 35
Delegatus cuius consensu committitur non potest leges transgredi. cōsi. ccxvij. nu. 5. lib. ij. 154	Determinatio respiciens plura, determinat equaliter nisi alterum sit magis fauorabile. consilio. l. num. 3. lib. iij. 29
Delicta que fiunt de nocte appellantur clandestina. cōsi. j. nu. 25. lib. iij. 3	Detractio vel augmentum fundi siue ante siue post testamentum auget vel minuit legatum, fallit si fiat gratia commodioris culture. consilio. clxxij. nu. 65. lib. v. 122
Delictum ceptum in vno loco, perfectum in alio, vbi puniendum. cōsi. ccxvi. nu. 10. lib. vi. 120	Descendentes ex femina non debent esse melioris conditionis quam futura fuisset mater eorum. consilio. ccxxvij. nu. 1. lib. ij. 21
Delictū nō presumitur vbi cessat cōmodū. cōsi. ccxvi. nu. 12. lib. iij. 83	Deueniat verbum est commune. consilio. clxxij. nu. 1. lib. ij. 118
Delictum patris in feudum nocet filio non agnato. consilio. xxx. num. 17. lib. j. 33	Descendentes per lineam femininam non veniunt quo ad honores, sed per masculinam. consilio. ccxv. nu. 5. lib. vii. 29
Delictū maius est quod committitur in faciendo, quam illud quod committitur in omittendo. consilio. clxxij. nu. 9. lib. v. 122	Descendentium appellatione comprehenduntur omnes in infinitum cuiuscumque sint gradus. consilio. clx. nu. 3. li. ij. 111
Delictum attentatum non perfectum mitius extra ordinem punitur. cōsi. cxj. nu. 2. lib. j. 95	Descriptus ad collectas statim vbi scit debet appellare. consilio. cxj. num. 10. lib. i. 85
Delictum vasalli an noceat filio in feudis. consilio. xix. nu. 15. lib. v. 16	Desertio ratificat sententiam, et annullat sententiam infirmatiuam post ea latam. consilio. lix. nu. 7. lib. iij. 41
Delictum propter prodicionem est grauius. consilio. cclvj. numero. 6. libro v. 91	Desponsans duas virgines an aliqua pena puniatur. consilio. lxxv. num. 1. lib. vii. 103
Delictum in dubio presumitur factum in loco permissio. consilio. xxiij. nu. 23. lib. ij. 20	
Dementia quomodo probetur. consilio. lxxxvi. nu. 19. lib. ij. 60	
Demonstrare specialiter, et demonstrare singulariter quomodo differunt. consilio. lxiij. nu. 2. lib. vi. 24	
Demonstratio falsa adiecta substantie legati, vitiat vel restringit illud,	

Repertorium materiarum

Desponsasse confitens per metum refert se ad actum desponsandi, subarandi, contrahendi matrimonium. consil. lxxx. nu. 6. lib. vii. 51	Diffamans aliquem dicendo tale predium non esse suum quando discatur vim facere illi quem diffamavit. consilio. lii. numero. iij. libro secundo. 36
Deprehensus in adulterio si ob metum se aliquo contractu obligauerit, totum rescinditur velut iusto metu. cōsi. xcviij. nu. 4. lib. iij. 71	Diffamare alium quando quis dicatur. consilio. cxxxiij. numero. i. li. bro. vi. 131
Dicere aliquem esse bone fame, et dicere honestum sunt diuersa. cōsi. cliij. nu. 8. lib. v. 112	Differentia emancipationis et patrie potestatis non reperitur sublata nisi ab intestato. consil. xix. nu. 2. lib. vi. 11
Dicere in concessione feudali sine herede masculo idem est ac si diceretur sine filio masculo. cōsi. xcviij. nu. 2. lib. v. 17	Diffinitio matrimonij consil. lvi. nu. 2. lib. iij. 39
Dicere homines aliud est, et aliud dicere communitatem. cōsi. cxiiij. nu. 12. lib. iij. 7	Difformitas circa modum gerendi et se exercendi, inducit difformitatem consensus. consil. cxxxi. nu. 11. li. v. 94
Dicens quod deus non poterat quod erratum fuerit in eo quod dicebat non errasse, an dicatur dixisse turpe verbum de deo. cōsi. xv. nu. 6. lib. iij. 16	Dignitas ecclesiastica vilescit ob paupertatem. consilio. cccclij. numero 43. lib. iij. 31
Dicens sententiam iniustam presupponit eam validam. cōsil. lix. nu. 12. lib. iij. 41	Dignitas eo quod sit infamibus interdicta ideo poterit fieri pactum, quod non possit opponi infamia. cōsi. cxxix. nu. 16. lib. vi. 61
Dicenti se vidisse de nocte a longe non creditur. cōsi. iij. nu. 6. li. vi. 3	Dilapidatio non probatur ex alee ludo vel fama. consilio. lxxij. numero. 9. lib. i. 63
Dici potest perpetuum de nullitate. cōsil. lix. nu. 15. lib. iij. 41	Dilatio non currit nisi a notificatione. consil. cxxiiij. nu. 6. lib. i. 36
Dicta testium iuvari non cauillari debent. consilio. clxxvi. numero. iij. li. bro. vii. 118	Dilatio secunda non debet dari nisi ex causa iusta et probata. cōsi. c. nu. 15. lib. v. 76
Dicta in prima positione non censentur repetita in sequentibus. cōsili. c. nu. 5. lib. v. 77	Dilatio non currit dum super ea disputatur consilio. xliij. numero. 11. et 12. lib. iij. 37
Dicta testium iuuanda non calumnianda. consil. clxxxiij. numero. 10. lib. vii. 117	Dilatio dari debet cum cause cognitione. consilio. xliij. numero. 39. li. bro. iij. 26
Dicta testis debent concordari saltem ad vitandum periurium. consil. cxxxiij. nu. 2. lib. i. 109	Dilationes ad probandum non sunt de substantia iudicij. consil. cxxxi. nu. 5. lib. vi. 91
Dictans scienter notam ex qua redactum est instrumentum nullum non punitur de falso. consil. l. nu. 3. lib. iij. 40	Dilationis causa cessante cessat dilatio. consil. cxxxiij. nu. 6. lib. iij. 25
Dictio taxatiua non excludit ins accrescendi: nec potest prohiberi in hereditatibus, nisi a milite. cōsi. clxx. nu. 0. lib. iij. 113	Diligentia que requiritur in appellante. consilio. clxiij. numero. 5. libro secundo. 114
Dictio ad ripam, notat terminum extrinsecum non intrinsecum. consil. liij. nu. 10. lib. v. 46	Dimidia lucri exercenti, dimidia domino pecunie cedit. consil. xix. nu. 2. lib. iij. 17
Dictio conuersatiua inducit repetitionem precedentem. consil. lxx. nu. 9. lib. vii. 47	Diocesis, hoc verbum potest capi ut genus. consilio cclvj. numero. 11. lib. vi. 140
Dictio eadem capitur ut genus in fauorabili, et ut species in odio. cōsi. si. cclviij. nu. 10. lib. vi. 140	Directo quod non permittitur, nec etiam per indirectum. consilio. cli. nu. 15. lib. vii. 96
Dictorem stare pro alia non est absurdum. consilio. cxxvi. numero. 16. li. bro. iij. 79	Discedere a iure suo velle non censetur, qui facit ex necessitate. cōsi. lxxij. nu. 2. lib. iij. 52
Dictiones implicatiue, ut est dictio etiam, maxime, et similes, quid operetur. consil. iij. nu. 9. lib. v. 22	Discipulus an obliget magistrum. consil. xliij. nu. 5. et 11. li. iij. 31
Dictio peritorum standum. consil. cxx. nu. 1. lib. iij. 83	Discussio principalis debitoris quando non requiritur. consil. cxxxiij. nu. 4. lib. iij. 96
Dictio solius arbitri non statuit vel arbitratoris. consilio. xxi. numero. 2. lib. vii. 16	Discussio minus solennis valet, nisi appelletur. consilio. lxxij. numero 3. lib. vi. 28
Dictio cardinalis creditur. consil. xcij. nu. 14. lib. vii. 40	Discussio cessat, si creditor velit probare debitorem non esse soluendo, nec opus erit citari debitorem principalem. consilio. lxxv. numero 6. et 7. lib. vi. 35
Dictio priuate persone an sit standum. consil. cxxij. nu. 13. lib. vii. 100	Disiunctiua resoluitur in coniunctam propter presumptam mentem testatoris seruandam. consil. cx. nu. 3. lib. iij. 79
Dictum vnius testis sibi met contrarium nunquam debet reduci ad concordiam. cōsi. xliij. nu. 15. lib. iij. 25	Dispensatio iuramenti non potest dare nisi parte vocata. cōsi. cxxxiij. nu. 8. lib. iij. 156
Dictum notabilis viri causat iustam credulitatem. consilio. xxviij. nu. 6. lib. i. 30	Dispensatio pape queuis ut valeat, sat est dicere: non obstante. consilio iij. nu. 7. lib. iij. 4
Dictum illud est specialiter quod a generalitate verborum est abstractum. cōsi. cxxxiij. nu. 1. lib. i. 110	Dispensatur difficilias cum incestuoso vel spurio, quam cum naturali tantum. consil. cxxix. numero. 8. lib. vi. 60
Dictum testis domestici sustentatur ratione alterius testis non domestici. cōsi. cxxij. nu. 19. lib. iij. 77	Dispensatur facilius cum nato ex soluto et soluta, quam cum nato ex concubinato. cōsi. cxxix. nu. 3. lib. vi. 60
Dictum quod est de vno, de pluribus intelligitur. consil. cix. numero. 3. lib. vii. 68	Disponens si faciat mentionem de filio, in dubio intelligitur de eo cui pater viuit. consil. cvij. nu. 11. lib. vi. 111
Dictum specialiter dicitur quod est a qualitate verborum abstractum. cōsi. v. nu. 5. lib. iij. 6	Disponens in contractibus et statutis si interrogatus fuisset tale quid fecisset illud pro expresso haberi debet. cōsil. xliij. nu. 29. lib. iij. 26
Dies legati et relictus ad diem certum quando cedit. consil. cix. numero. 7. lib. iij. 77	Disponens si alternatiue vocet personas inter quas cadit dispar ratio intelligitur ille persone vocari ordine successiuo. cōsi. v. nu. 7. li. vi. 4
Dies, pena, et iuramentum si in contractu adficiantur an locus sit purgationi more. consil. lxxvi. nu. 12. lib. v. fo. 59. et cōsi. xiiij. nu. 2. lib. iij. fo. 110	Disponere contra legem quis potest in sui preiudicium. cōsi. cxij. nu. 7. lib. iij. 71
Dies an requiratur in scriptura ad finem probandi debitum. consil. xliij. nu. 20. lib. iij. 37	Disponere quando conceditur alicui cum consensu alterius, non intelligitur de actu testandi. consil. clv. nu. 5. li. iij. 109
Dies prestationis interpellat pro homine et debitorem constituit in mora. consil. xcix. nu. 7. lib. iij. 64	Disponere actum volens si referat se illum fecisse statuit sue relationi. cōsi. li. nu. 25. li. iij. 31
Dies tacita interpellat sicut expressa. consil. lxxxiij. nu. 11. lib. v. fo. 57. et cōsi. cxx. nu. 20. lib. vi. 97	Disponere super iuramento non spectat ad seculares. consil. cli. nu. 2. et 3. lib. vii. 95
Dies si est adiectus nulla est necessaria interpellatio. consil. clviij. nu. 3. li. bro. vi. 76	Disponentibus participium, resoluitur in relatiuum. consil. v. nu. 15. lib. vii. 7
Dies tacita interpellat ut expressa. cōsi. clxxvi. nu. 21. lib. vi. 85	Dispositio quando prefertur ab homine siue sine tempore siue per verba presentis temporis: si variatio contingat circa eandem rem porrigitur ad futura. consil. xxv. nu. 1. lib. vii. 18
Dies omnes regulariter sunt iuridici. consilio. cclvj. numero. 11. libro sexto. 70	Dispositio testatoris dicentis heres meus det illud quod scriptum est in schedula, quam reliqui ad guardianum, an valeat. consilio. iij. nu. 7. lib. vii. 4
Dies adiectus in contractu constituit quem in mora. consilio. lxiij. nu. 1. lib. vii. 43	Dispositio exorbitans fauore publice utilitatis extenditur ad similia. cōsi. si. lxxviij. nu. 6. lib. iij. 49
Dies incertus semper facit conditionem etiam si executioni apponatur. consil. lv. nu. 2. lib. iij. 37	Dispositio testatoris regulatur sub dispositione statuti, in verba fin. clausura. consil. clxxvi. nu. 6. et 8. li. vii. 111
Dies interpellat pro homine. consil. cxxxiij. nu. 2. lib. vii. 84	
Dies, consul, testes, et signum tabellionis an referantur ad ea que apponuntur in margine ipsius instrumenti. consilio. cclvj. numero. 11. li. bro. iij. 104	
Dies et pena impediunt purgationem more. cōsi. cxxxi. nu. 10. lib. iij. 85	

Consiliorum Do. Alex.

Dispositio facta de utroque simplici in fauorabilibus comprehendit mixtum. consil. cxi. nu. 8. 11. 13. 14. lib. viij.	88
Dispositio auth. hoc inter liberos, quando locum habeat. cōs. cxi. nu. 11. lib. ij.	103
Dispositio ubi aliquid additur vel detrahitur, non amplius dicitur simpliciter facta. cōs. cxi. nu. 2. lib. ij.	18
Dispositio si est inter liberos sufficiunt duo testes. cōs. cxi. nu. 2. lib. i. vj.	81
Dispositio authen. defuncto, an locum habeat in bonis pronentis aliena paterna. consil. cxi. nu. 8. lib. vj.	28
Dispositio superioris debet quantum potest intelligi ut iuri communi confirmetur non dispensando nec inutile confirmando. cōs. cxi. nu. 4. lib. i.	35
Dispositio patri in testamento per quam diminueretur aliquo modo legitima filij non est efficax. consil. viij. nu. 12. lib. iij.	9
Dispositio facta a testatore in vno casu, trahitur ad alium in quo idem verosimiliter prouideret si de eo cogitasset. cōs. l. vj. nu. 9. lib. ij. 47	72
Dispositio de re intelligitur de tota. consil. 112. nu. 13. lib. iij.	72
Dispositio cap. quis: quando locum habeat. consil. cxi. nu. 4. lib. v. 128	33
Dispositio generalis non intelligitur comprehendere casum illicitum, seu non permissum statuendis. consil. 33. nu. 16. lib. v.	70
Dispositio in genere idem debet operari quod operatur dispositio in specie. consil. cxi. nu. 3. lib. iij.	4
Dispositio cap. i. de vlturis, an habeat locum in locantibus hospitia heredes feneratoribus. cōs. vj. nu. 10. lib. vj.	32
Dispositio non trahitur ad ignorata. consil. cxi. nu. 10. 7. 13. lib. vj.	77
Dispositio includens feminas est fauorabilis, sed excludens odiosa. cōs. cxi. nu. 9. lib. vj.	72
Dispositio legere de iud. qñ locum habeat. cōs. c. nu. 6. lib. iij.	60
Dispositio testatoris per quam filius oneratur in legitima, nō valet cōs. l. cxi. nu. 13. lib. iij.	12
Dispositio facta de bonis mobilibus et immobilibus nō dicitur vniuersalis, sed particularis. consil. 12. nu. 6. lib. i.	28
Dispositio per quam reducitur ad ius cōe antea, correctum dicitur fauorabilis. consil. cxi. nu. vj. lib. vj.	109
Dispositio vna testatoris interpretatur per aliam, consil. cxi. nu. 10. lib. vj.	57
Dispositio per quam redditus commune late interpretatur. consil. cxi. nu. 5. lib. v.	34
Dispositio generalis non comprehendit ea que quis non esset specialiter facturus. consil. l. iij. nu. 17. lib. iij.	45
Dispositio noua extensiva an restringatur ad habilia. consil. l. iij. numero 11. lib. v.	64
Dispositio aliqua quando est cōcepta sub pluribus conditionibus, an sit necessarius concursus omnium, ad hoc ut talis dispositio habeat locum. consil. c. nu. 1. lib. iij.	121
Dispositio testatoris cōcepta per verba presenti vel preteriti tēporis nō trahitur ad futurum regulariter. consil. cxi. nu. 2. lib. v.	62
Dispositio etiā correctoria vel alias nihil operatur nisi sumeretur argumentum a contrario sensu debet sumi. cōs. cxi. nu. 5. lib. iij.	53
Dispositio gñaliter facta refert ad oīa indefinite. cōs. 68. nu. 6. lib. v.	12
Dispositio quilibet intelligit de prima vice. consil. cxi. nu. 1. lib. iij.	113
Dispositio penalis limitatur secundū precedentē dispositionē cui adijciatur. consil. cxi. nu. 3. lib. iij. fo. 79. 2. cōs. cxi. nu. 9. lib. v.	100
Dispositio exorbitans nō debet extendi vltra defectus ab ea specialiter promissum. consil. cxi. nu. 1. lib. 7.	99
Dispositio incerta licet de iure civili vitietur: tamen secus est de iure canonico. cōs. cxi. nu. 8. lib. vj.	123
Dispositio hominis vel legis loquens in casu vero extenditur ad casus eandem rationē habentem, seu eundem effectū producentem. cōs. l. cxi. nu. 20. lib. ij.	22
Dispositio statuti et dispositio testatoris a pari procedūt. consil. cxi. nu. 6. lib. ij. fo. 126. 2. cōs. l. iij. nu. 5. lib. iij.	128
Dispositio legis cū actiuisimi, non extenditur ad transuersales. consil. cxi. nu. 18. lib. ij.	138
Dispositio principis nō presumitur q̄ velit promouere odiosos, et multipliciter criminosos. consil. cxi. nu. 11. lib. ij.	58
Dispositio nulla debet intelligi ut sequatur absurdum. consil. cxi. nu. 12. lib. ij.	104
Dispositio post mortem duorum verificatur in vno pro parte illius. cōs. l. cxi. nu. 4. lib. vj.	86
Dispositio censetur modalis non conuentionalis. consil. cxi. numero 1. lib. i.	25
Dispositiones omnes recipiunt interpretationem a communi vsu loquēdi. consil. v. nu. 13. lib. iij. fo. 6. 7. cōs. cxi. nu. 11. lib. eo.	32
Dispositionē in dubio non debemus interpretari ludibrio et superuacuo facta. consil. cxi. nu. 2. lib. vj.	11
Dispositus de re certa importat totam rem. 2. cxi. nu. 3. lib. iij.	15
Distancia loci si est in controuersia, quomodo fieri debeat. consil. cxi. nu. 1. lib. iij.	15
Distinctio an quis sit solitus mercari vel negotiari in petēdis vsuris qñ procedat. cōs. cxi. nu. 10. lib. vj.	15
Distrahere et vendere sunt synonyma. cōs. cxi. nu. 6. lib. vj.	22
Distribuat verbum valet iure directo. consil. l. iij. nu. 20. 21. lib. vj.	34
Distribuitur, verbum est obliquū. cōs. cxi. nu. 3. lib. iij.	12
Distributiū operatur perinde ac si facte essent plures separate dispositiones, et dinumeratiōes: nō tamē perinde ac si esset in diuersis orationibus. cōs. cxi. nu. 2. lib. v.	124
Districtus ciuitatis quādoq̄ importat idē quod diocesis: et cōprehendit ciuitatē ipsam. cōs. l. cxi. nu. 5. lib. iij.	59
Diuersitas nominum et confinium ostendit rem diuersam. cōs. cxi. nu. 6. lib. v.	72
Diuersitas temporis arguit diuersitatem facti. consil. cxi. nu. 13. lib. vj.	119
Diuina vel indiuidua que sint. consil. cxi. nu. 11. lib. ij.	130
Diuisio debiti non fit nisi recipiatur pars sub nomine partis. consil. cxi. nu. 12. lib. vj.	112
Diuisio bonorum quomodo fieri debeat. cōs. cxi. nu. 8. 9. lib. vj. f. 26. et consil. cxi. nu. 2. lib. v.	24
Diuisio bonorum qualiter fieri debeat inter duos fratres quorū alter duos habuit filios, qui simul dicta bona acquisierunt. consil. cxi. nu. 1. lib. ij.	91
Diuisio per negationem generalem non admittitur. consil. cxi. nu. 11. lib. ij.	27
Diuisio vel alienatio prohiberi non potest per laudum vel cōtractum. consil. cxi. nu. 11. lib. i.	44
Diuisio facta per legitimam administrationem an preiudicet. consil. l. cxi. nu. 5. lib. iij.	55
Diuisio presumitur ex longo tempore nisi sit nimia inequalitas. consil. cxi. nu. 1. lib. ij.	64
Diuisio et alienatio licita inter consortes. consil. cxi. nu. 3. 7. 14. lib. ij.	132. 7. 133
Diuisio facta virtute compromissi et arbitramenti nō inducit remissionem futuri fideicommissi. consil. cxi. nu. 6. lib. vj.	113
Diuisio est iurium separatio. consil. cxi. nu. 5. lib. vj.	113
Diuisio ex longa possessione presumitur pro diuiso, nisi sit multū inequalis. consil. cxi. nu. 16. lib. v.	25
Diuisio si fiat inter duos fratres, et fuerit dictū quod vnus remittebat alteri omne ius quod habet vel habere sperat, an intelligatur remissum ius fideicommissi futuri descripti in testamento paterno. consil. cxi. nu. 6. lib. vj.	45
Diuisio simplex non fideicommissum etiam coequum. consil. cxi. nu. 9. lib. vj.	105
Diuisio valet inter fratres licet feudū sit antiquū. cōs. cxi. nu. 5. lib. vj.	19
Diuisio si fiat nō est habenda ratio maioris familie vnus. consil. cxi. nu. 16. lib. iij.	53
Diuitie maiores sunt necessarie maribus plusq̄ feminis propter honorem agnationis conseruande: propter onus. consil. l. cxi. nu. 5. lib. iij.	58
Diuturna possessio et patientia faciunt ut in alienatione rei ecclesiastice presumatur omnia solemniter acta. cōsilio quadragesimo quinto. nu. 9. lib. iij.	38
Diuturnitas facit presumi omnia solemniter acta. consil. cxi. nu. 7. lib. v.	41
Diuturnitas tanti temporis, de cuius initio memoria non existit, facit quem presumi habuisse titulum. consil. l. cxi. nu. 7. lib. iij.	49
Doctor vel consiliarius principis habent dignitatem. consil. cxi. nu. 2. lib. i.	80
Doctor qui consuluit reum morte plectendum, eo quod sponte confessus fuerat se tria furta perpetrasse, licet de illis non appareret, nō est de dolo puniendus sed propter varias opiniones apena corporali excusandus. consil. cxi. nu. 12. lib. vj.	15
Doctor legens in studijs approbatus habet iurisdictionē. cōs. cxi. nu. 6. lib. vj.	67
Doctores quomodo probentur. consil. cxi. nu. 2. lib. vj.	67
Doctori creditur attestanti de consuetudine. cōs. l. v. nu. 2. lib. iij.	37
Doctoribus granioribus standum. consil. cxi. nu. 15. lib. v.	16
Dolus ex proposito, et dolus re ipsa, an equiparentur. consil. cxi. nu. 8. lib. vj.	74
Dolus in molestando an requiratur ut pena committatur. cōs. l. iij. nu. 3. lib. ij.	36
Dolus ubi est reductus in cōpromisso potest peti reductio ad arbitriū boni viri. cōs. cxi. nu. 4. 6. lib. vj.	87
Dolus si minor est in vno casu q̄ in alio, iudex potest minuere penam. consil. cxi. nu. 8. lib. vj.	101
Dolus futurus an in testamento possit remitti tutori vel administratori. cōs. l. cxi. nu. 2. lib. v.	117
Dolus ex indicijs colligit et etiā bona fides. cōs. cxi. nu. 8. lib. vj.	121
Dolus dicitur exceptus in quacūq̄ potestate. cōs. l. iij. nu. 3. lib. ij.	44
Dolus in compromisso ex quibus probatur. cōs. cxi. nu. 8. lib. ij.	70

Repertorium materialium

Dolus nullo modo remitti potest. consil. lxxij. nu. 3. lib. iij. 42
Dolus et frans ubique est causa dade actionis oportet qd in libello de
 ducatur frans et dolus. consil. lxxij. nu. 4. lib. v. 64
Dolus nunq̄ videtur remissus pro administratione futura, etiam si tes
 tator vel contrahens exp̄esserint ipsum dolum. consil. lxxij. nu. 5. 6. li
 bro. iij. 42
Dolus non presumitur nisi si lesio in toto vel quasi. consil. lxxij. nu. 3. 2. 15.
 lib. j. 45
Dolus vel culpa unus non tollit dolum alterius, quando agitur de pe
 na criminaliter imponenda. consil. lxxvij. nu. 17. lib. iij. 56
Dolus non simplicitas presumitur his que sunt de genere prohibito
 rum. consil. xcij. nu. 6. lib. iij. 43
Dolus presumitur ex magna leione. consil. xliij. nu. 6. 2. 20. li. j. f. 39. 2. 40.
 consil. xlvij. nu. 5. lib. eod. fo. 45. 2. consil. xliij. nu. 7. lib. iij. 36
Dolus unus quando non absorbet culpam alterius. consil. lxxvij. nu. 12.
 lib. iij. 56
Dolus verus et presumptus quomodo differant. consil. ciij. nu. 13. li. j. f.
 88. 2. consil. cxvij. nu. 8. li. vij. 74
Dolus unus non debet nocere alteri. consil. xcviij. nu. 3. lib. j. 60
Domestica furta non puniuntur. consil. cxxvj. nu. 2. lib. i. 112
Domestici sunt idonei ad probandum innocentiam. consilio. v. num. 6.
 lib. j. 9
Domestici probant ad finem absolutionis. consilio. xciiij. numero. 39. li
 bro. ij. 20
Domesticitas que testem repellat. consil. cxlij. nu. 8. lib. v. fo. 106. 2. consil.
 clxxij. nu. 26. lib. vij. 86
Domicilia plura quis habere potest, et esse cuius plurium locorum. con
 sil. xcxi. nu. 8. lib. v. 32
Domicilium habitationis viri tempore contractus inspicitur in statu
 ro dotis lucrando, non locus contractus nec originis viri. consil. c.
 nu. 8. lib. iij. 72
Domicilium mariti attenditur in restitutione dotis. consil. clv. numero.
 1. lib. vij. 98
Domicilium habens in aliqua civitate vel loco, dicitur de illo loco. co
 sil. cxx. nu. 10. lib. vij. 76
Domicilium viri debet attendi ad quod mulier erat itura. consil. c. nu. 9.
 lib. iij. 72
Domicilium constituisse videtur habitans in civitate per decennium. co
 sil. clv. nu. 2. 2. 3. lib. vij. 98
Domicilium incolatus attenditur non originis. consil. xvi. nu. 3. lib. i. j.
 fo. 19. 2. consil. clv. nu. 1. lib. vij. 98
Domicilium originis per alienum incolatum non admittitur. consil. c. nu.
 1. lib. iij. 72
Domine licet moderate castigare ancillam, et attenditur principium ad
 excusandum delictum. consil. lxxv. nu. 1. lib. iij. 54
Domini lucrorum tenentur tenere ea tuta. consil. lxxvij. numero. 35. li
 bro. v. 66
Domini lucrorum an possit exigere collectas a subditis. consil. cxxv. nu.
 1. lib. ij. 25
Domini translationem non impedit prohibitio alienationis. in cotra
 ctu. consil. x. num. 3. li. j. 13
Domini consensus an sit necessarius in alienatione vel emphy. titulo lu
 cratio facta, puta per legatum vel donationem. consil. clxxix. nu. 13.
 lib. ij. 133
Domini an possint pro necessitate vendere rem vasalli. consil. cxxv. nu. 2.
 lib. ij. 25
Dominium an transferatur ex divisione. consil. cxxvij. nu. 21. li. ij. 55
Dominium probatur per proclamata, vel famam in antiquis. nu. 11. co
 sil. iij. nu. 10. lib. ij. 6
Dominii questio non refertur, ubi reus habet ab eo causam. consil. xxvij.
 nu. 2. lib. vij. 20
Dominium an quis habere presumatur per solutionem annue penho
 nis. consil. vij. nu. 1. lib. vij. 7
Dominium no probatur per auditum vel famam. nu. 9. 10. 11. 13. nisi in
 excedentibus centum annos. consil. xciiij. nu. 8. 2. 12. lib. vij. 18
Dominium non transit ex sententia nisi executiva. consil. xc. nu. 9. li. ij. fo.
 63. 2. consil. j. nu. 4. lib. v. 2
Dominium territorij non infert nisi iurisdictionem. consilio. lxxvj. nu.
 6. lib. ij. 53
Dominium superueniens prodest in publiciana lite pendente, sed non
 simplex titulus sine dominio. consil. cxij. num. 4. lib. ij. 135
Dominium ubi ex solo titulo non transferetur eo resoluta non transfer
 tur ipso iure. consil. x. nu. 2. lib. j. 13
Dominium retransferitur ipso iure in pactis. l. commissorie, et codictio
 nis in diu. consil. x. nu. 1. 2. 4. li. j. 13
Dominium vel quon non transit per sententiam nisi sequuta traditio
 ne. consil. j. nu. 4. lib. v. 13
Dominium directum an probetur per instrumentum divisionis. consil.
 clxxvij. nu. 4. lib. vij. 95
Dominium an probet per instrumentum locationis. consil. xij. nu. 1. li. iij. 9

Dominium ut vere probetur qualiter debet testis deponere. consil. xciiij.
 nu. 13. li. ij. fo. 66. 2. consil. clxxij. nu. 1. 2. 4. lib. vij. 115
Dominium superueniens excludit publiciana. consil. cxij. nu. 6. lib. ij. 135
Dominium dotis transfertur in maritum. consil. clxxvij. nu. 1. lib. vij. 88
Dominium quis non potest habere nisi semel et ex vna causa. 2. li. xviij.
 nu. 5. lib. v. 53
Dominium sine traditione transit in privilegio principis. consil. clv. nu.
 me. 16. 75
Dominium et possessionem ab eodem haberi non requiritur. consil. clxj.
 nu. 3. 2. 4. lib. vij. 79
Dominium et usufructus possunt accipi dupliciter, large scilicet et stri
 cte, qualiter hoc fiat. consil. xcvi. nu. 7. lib. iij. 63
Dominium nec possessio amittitur per recognitionem vel conductio
 nem erroneam. consil. lxx. nu. 10. lib. v. 53
Dominium no probat per estimum, nec possessio. consil. lxxxi. nu. 22. li. iij. 60
Dominium ubi presumit ex possessione no sufficit allegare et pbare de pos
 sitione nisi ponatur et allegetur dominium. consil. xcij. nu. 3. lib. v. 68
Dominium transit ipso iure in monasterium quando ingrediens mo
 nasterium habet bona. consil. lxxvij. nu. 4. lib. ij. 61
Dominium aliquando continetur appellatione usufructus. consilio
 clxxv. nu. 25. lib. ij. 128
Dominium non probatur per instrumentum emptionis, quia etiam res
 aliena vendi potest. consil. cclij. nu. 1. li. ij. 142
Domino qui potest imputari si non appellavit. consil. xv. nu. 11. lib. ij. 67
Domino recipiendo cautionem temporis preteriti non preiudicat sibi
 iure expellendi sicut si esset tps futuri. consil. cxi. nu. 2. 2. 3. lib. vij. 127
Dominus an videatur facere id quod eius prorogator facit. consilio. xv.
 nu. 13. lib. iij. 46
Dominus solus vel possessor potest petere renocari tenutam. 2. li. clxxiiij.
 nu. 10. lib. vij. 83
Dominus potest invito vasallo vel subdito transferre ips suum cum rer
 ritorio. consil. cxxv. nu. 21. li. v. 26
Dominus castigando servum suum quomodo excusetur verberando
 et castigando, utrum puniatur de excessu an de omnibus verberibus
 consil. lxxv. nu. 4. lib. iij. 54
Dominus directus ob cessationem solutionis potest sua auctoritate in
 gredi. consil. cxvij. nu. 11. lib. iij. 75
Dominus quando quis presumatur ex possessione, aduocatus debet
 hoc deducere. consil. cxxv. nu. 7. lib. v. 35
Dominus directus et utilis potest quis esse respectu diuersorum. consilio.
 j. nu. 40. lib. v. 4
Dominus directus agnato prefertur in retractu emphyteusis. consilio
 xcvi. nu. 6. lib. vij. 13
Dominus etiam utiles facit fructus suos, secus in fructuario. consil. xcij.
 nu. 37. lib. vij. 41
Dominus directus si non vtatur iure suo, perinde est ac si non extaret.
 consil. xcvi. nu. 7. lib. vij. 13
Dominus feudi non presumitur in dubio qd voluerit preiudicare tertio
 consil. xv. nu. 14. lib. v. 14
Dominan massaria verba hec quid important. consil. lxxiiij. numero. 5.
 libro. vij. 48
Dominus quando videatur procuratori vidisse mandatum substitu
 endi. consil. xvij. nu. 6. lib. ij. 16
Dominus quando presumitur ex possessione. consil. cxxvij. nu. 5. li. ij. 94
Dominus et vasallus debent mutuo auxiliari. consil. xv. nu. 5. lib. v. 14
Dominus si sit causam agi a fallo procuratore, an videatur ei consen
 tire. consil. clvij. nu. 12. lib. ij. 110
Dominium locationis an probetur per instrumentum locationis in em
 phyteusm. consil. xij. nu. 4. lib. iij. 9
Dominus superiorem recognoscens an possit per suum rescriptum tol
 lere sententiam, que transit in rem indicatam. consil. cxiiij. nu. 8. li. ij. 86
Domo vendita videtur venditum conclauē seu clausura que erat ad vo
 lum illius domus. consil. cxxij. nu. 3. lib. ij. 157
Domu loco pignoris p̄ pena est licitū retinere. 2. li. cxxvj. nu. 1. li. vij. 123
Domu vicini quid si qs intrauit et habitauit. consil. xliij. nu. 9. lib. iij. 123
Domus in dubio capitur pro cognatione. consil. cxxij. nu. 3. lib. xj. 117
Domus large accipitur pro loco vel ciuitate in quo vel qua quis habet
 domicilium. consil. cxxij. nu. 10. li. vij. fo. 82. 2. consil. lxxvij. nu. 5. li. vij. 5
Domus appellatione residui, venit ortus illi contigua. consil. xcvi. nu. 1.
 lib. iij. 17
Donans quod plus valet in modica vel magna quantitate excludit be
 neficiū. li. j. C. de rescindenda vedi. consil. cv. nu. 3. lib. vij. 46
Donans quicquid habet perusu no veniunt nomina debitorum ibi exie
 stentium. consil. xcxi. nu. 7. li. j. 34
Donans omnia bona sua presentia et futura, reservata sibi certa re vel
 quantitate valet talis, donatio, nec dicitur impedire libera testadi fa
 cultatem. consil. lxx. nu. 3. lib. v. 48
Donatio ca mortis no emere vltima voluntas, s; tā p̄ spēs deputat iter
 vltimas voluntates. consil. xiiij. nu. 4. li. j. fo. 17. 2. li. cxvj. nu. 10. li. ij. fo.
 79. 2. consil. ij. nu. 9. lib. vij. fo. 36. 2. consil. lxxvj. nu. 11. lib. v. 59

Consiliorum Domini Alexandri.

Donatio facta in absentem potest reuocari ante acceptationem. consil. cxxxi. nu. 10. lib. iij.	86	Donatio una an reuocari possit per aliam, vbi donatarius possessiones affectus fuit. consil. lxxxiij. nu. 7. lib. iij.	34
Donatio reciproca non requirit insinuationem. consil. cxxxiij. nume. 10. lib. vij.	85	Donatio si est facta propter merita an reuocetur per superuenientiam liberorum. consil. lxxxi. nu. 4. lib. iij.	48
Donatio collata post mortem in dubio censetur causa mortis, etiam si in piam causam. consil. lxxxi. nu. 2. 2. 3. lib. i.	71	Donatio si sit facta et firmata iuramento, an reuocetur propter falsam ptionem liberorum. consil. lxxxi. nu. 6. lib. iij.	48
Donatio vel legatum non censetur animo compensandi fieri creditori ex dispositione hominis. consil. xxi. nu. 5. lib. ij.	13	Donatio facta tertio favore matrimonij nihilominus propter superuenientes liberos reuocatur. consil. lxxxi. per totum. lib. iij.	48
Donatio omnium bonorum est dilapidatio. consilio lxxxiij. numer. 15. lib. ij.	60	Donatio si sit remuneratoria an teneatur donas de euictione. cōs. xlvij. nu. 8. lib. iij.	38
Donatio remuneratoria est vera donatio quatenus excedit merita. consil. cxiij. nu. 5. lib. iij.	85	Donatio inter viuos quando locum habeat. consilio lxxxiij. nume. 17. lib. ij.	59
Donatio mediante summa equitalite, venditio est. consil. cxiij. nume. 2. lib. iij.	85	Donatio inter virum et uxorem impeditur constante matrimonio propter presumptam dilectionem coniugum, secus quo ad actum testamenti. consil. cxi. nu. 12. lib. v.	73
Donatio insinuat publicando apud acta. consilio, clvj. numero. 2. lib. ij.	109	Donatio insinuata coram illo qui erat iudex, et qui fuit rogatus de ipsa donatione et eius inuentione an valeat. consilio, clvj. numero. 1. libro secundo.	109
Donatio an valeat ultra quingentos aureos quando est renunciatio legibus loquentibus de insinuatione. consil. cxxvi. nu. 3. lib. vij.	19	Donatio reprobata per titulum validatur iuramento. consil. clvj. num. 17. lib. ij.	110
Donatio ad premium emancipationis debet insinuari. consil. cxi. nu. 3. 2. 9. lib. iij.	21	Donatio facta inter socerum et generum an firmetur iuramento, et an confirmetur morte donantis. consil. clvj. nu. 18. lib. ij.	110
Donatio ob causam large appellatur donatio. consilio, vij. numero. 11. lib. vij.	7	Donatio facta sine insinuatione an firmetur iuramento. consil. clvj. nu. 19. lib. ij. fo. 110. 2. consil. clvj. nu. 3. lib. ij.	115
Donatio facta filiofam. an debeat imputari in legitimam. cōs. vij. nu. 1. lib. ij.	9	Donatio illa dicitur ob causam in qua non requiritur insinuatio. consil. lxxxiij. nu. 19. lib. ij.	59
Donatio inter patrem et filiumfam. firmatur iuramento, et idem inter virum et uxorem. consil. vij. nu. 2. 3. lib. ij. fo. 9. 2. consil. vij. numer. 8. lib. vij.	5	Donatio inter viuos validior est quam fideicommissum. consilio, cxiij. nu. 2. lib. ij.	100
Donatio in causam quo reuocetur vel nullum sit testamentum, an valeat. consil. lxxxiij. nu. 16. lib. ij.	58	Donatio facta filio in premium emancipationis dicitur simplex et liberata, et non ob causam. consil. cxiij. nu. 18. lib. ij.	101
Donatio causa mortis non fit in verbis executiue, neque per modum dilationis. consil. xxiij. nu. 2. lib. i.	17	Donatio vel concessio reciproca an indigeat insinuatione. consil. cxi. nu. 3. lib. iij.	20
Donatio causa mortis non dicitur quando fit mentio heredum. consil. xxiij. nu. 3. lib. i.	17	Donator si promittat non contrahere cum iuramento an sit donatio inter viuos ita vt non sit locus penitentie. consilio, lxxxiij. numero. 3. lib. iij.	54
Donatio causa mortis non dicitur quando animo donandi irrevocabiliter, licet fiat mentio mortis. consil. xxiij. nu. 1. lib. i.	16	Donator si recipit mutuo tenetur reddere mutuanti. consilio, cxi. nu. 8. lib. iij.	21
Donatio cum libera non venit in mandato quantuncumque generali. cōs. cxiij. nu. 8. lib. i. fo. 24. 2. cōs. cxi. nu. 5. 2. 22. lib. ij.	73. 2. 74	Donationem remuneratoriam facere potest non solum vniuersitas, sed etiam vniuersitatem regentes. consil. clvj. nu. 3. 11. lib. iij.	25
Donatio confirmatur morte. consil. cxxvi. nu. 27. lib. vij.	53	Donationes que morte confirmantur imputantur in legitimam. consil. cxxxi. nu. 10. lib. iij.	20
Donatio inter virum et uxorem iuramento statim irrevocabiliter inter viuos firmatur. consil. vij. nu. 3. 5. lib. vij.	5	Donationes nunc gratuite possunt quandoque reuocari, facte vero propter merita vel titulo oneroso non possunt reuocari. consil. lxxxiij. nu. 6. lib. iij.	54
Donatio non presumitur vbi potest capi alia coniectura. consil. lxxxiij. nu. 15. lib. vij. fo. 36. 2. cōs. clxxv. nu. 8. lib. vij. fol. 119. 2. cōs. clxv. nu. 6. lib. v. fo. 117. 2. consil. xl. nu. 4. lib. iij.	23	Dos non dicitur absque matrimonio. consil. cxi. nu. 9. lib. vij.	130
Donatio non inuat nisi probetur de iure authoris. consil. lxxij. numer. 2. lib. vij.	38	Dos promissa si non soluatur non tenetur maritus alimenta et necessaria prestare. consil. cxiij. nu. 6. lib. vij.	78
Donatio quomodo intelligatur fieri. consilio, cclxviij. numero. 1. libro sexto.	140	Dos data a patre pro filia habetur loco eris alieni, et non venit in fidei commissio. consil. lxxxiij. nu. 2. lib. iij.	20
Donatio ob causam valet sine insinuatione. consil. cxiij. nu. 21. lib. vij. fol. 52. 2. consil. lxxxiij. nu. 19. lib. ij. fo. 59. 2. cōs. cxi. nu. 2. 4. 2. 17. lib. iij.	21	Dos a patre protecta, mortua filia in matrimonio, red. t. ad patrem. consil. cl. nu. 5. lib. ij.	106
Donatio facta uxori a marito licet confirmetur morte, tamen facit nisi penitentie mariti superuenisset. consil. clxxxiij. nu. 5. lib. vij.	96	Dos dicitur etiam post restitutionem dotis in vidua. consilio, liij. num. 8. lib. i.	52
Donatio ob causam non reuocatur ob ingratitudinem, et quid in simplici iurata. cōs. xi. nu. 16. lib. iij. fo. 24. 2. consil. xxiij. nu. 32. lib. eo.	26	Dos an potest peti durante matrimonio si maritus vergat ad inopiam. consil. clvj. nu. 13. lib. v.	101
Donatio Constantini an valuerit. consilio vicesimo quarto. numero. 23. lib. v.	24	Dos est quoddam ius vniuersale et incorporale distans ab ipsis corporibus sub dote comprehensis. consil. lxxxi. nu. 6. lib. v. fo. 62. 2. consil. cxiij. nu. 11. lib. iij.	81
Donatio facta inter virum et uxorem constante matrimonio non valet. consil. vij. nu. 1. lib. vij.	5	Dos quando dicatur debita. consil. xlvij. nu. 4. lib. iij.	39
Donatio si facta sit duobus diuersis temporibus potior est is cui primo tradita est res donata vel ficta, vt puta per substitutum. cōs. cxxv. num. 6. lib. iij.	24	Dos et legitima non tollitur per generalem renunciationem. consil. cxi. nu. 24. lib. vij.	114
Donatio inter virum et uxorem valet si est iuratum: ite si fiat vt alij detur, vel si mutua est. consil. clvj. nu. 6. 7. 2. 8.	73	Dos neque alimenta non recipiant reiterationem. consilio, cxxxiij. nu. 9. lib. vij.	62
Donatio censetur causa mortis si effectus cofertur post mortem. consil. clvj. nu. 10. lib. vij.	73	Dos potest augeri post matrimonium, et debet esse congrua. cōs. cxxxiij. nu. 26. 27. 2. 29. lib. vij.	63
Donatio causa mortis valet de omnibus bonis presentibus et futuris. consil. clvj. nu. 11. lib. vij.	73	Dos data nepti computatur patri in legitimam in bonis antea: qui in dubio censetur contemplatione filij dotasse. consil. cxxxi. nu. 3. lib. iij. fo. 20.	
Donatio inter viuos valet favore pie cause in totum, alias quo ad partem bona. consil. clvj. nu. 12. 13. 14. 2. 15. lib. vij.	73	Dos data propter merita patris censetur protectoria. consilio, xlvij. nu. 1. lib. vij.	28
Donatio non potest insinuari apud quam cepit ille defectus obijci. cōsili. cxxxiij. nu. 13. lib. vij.	134	Dos non debet esse minor legitima eiusque loco succedit. consil. vij. nu. 5. 2. 6. lib. ij. fo. 8. 2. consil. clx. nu. 7. lib. vij.	107
Donatio si facta est sub modo, et modus non fuerit seruatus, an talis donatio valeat. consil. lxxxiij. nu. 5. lib. iij.	54	Dos an succedat loco alimentorum. consil. vij. nu. 2. lib. ij.	8
Donatio dicitur inter viuos licet fiat mentio mortis per modum demonstrationis, vel si sit pactum de non reuocando, vel si est facta pro se et heredibus, et donatio remuneratoria non reuocatur propter ingratitudinem. consil. lxxxiij. per totum. lib. iij.	54	Dos filie computatur in legitimam. consilio, cxxvi. nume. 4. 13. 24. 2. 25. lib. vij.	53. 2. 54
Donatio causa mortis an intelligatur esse quando fit mentio mortis vbi in donatione est dictum quod sit inter viuos. consilio, lxxxiij. num. 1. lib. iij.	54	Dos data nepti ex filio computatur in legitimam dicti filij. consil. cxxvi. nu. 5. lib. vij.	53
		Dos, iocalia paraphernalia, et etiam feudum vel emphyteusis a patre pro se et filijs quesita, computantur eis in legitimam. consil. cxxvi. per totum. lib. 5.	27

Repertorium materiarum

Dos succedit loco legitime et alimentorum. consil. cxiij. nu. 7. lib. ij. f. 146	114
consil. xxiij. nu. 20. lib. vj.	66
Dos confessata habet eadem privilegia, que et numerata. consil. xc. nu. 6. lib. iij.	45
Dos soluto matrimonio reddit ad patrem mulieris etiam soluturus liberis. consil. lxxij. nu. 1. lib. vij.	26
Dos matris an competet nepti in legitima in successione avi. consil. xxiij. nu. 3. lib. i.	26
Dos acquiritur filie, quando pater stipulatur ei reddi. consil. xxiij. nu. 4. lib. i.	130
Dos debita filie excludit debet pure, et transmittitur. consil. ccxj. nu. 6. 7. lib. vj.	56
Dos quando venit in portionem imputanda et conferenda. consil. lxxij. nu. iij. lib. v.	17
Dos quando est in pecunia soluto matrimonio non debentur alimenta mulieri ab heredibus, si habet unde se alat. consilio. xxvij. nume. 1. lib. vj.	97
Dotandi onus transit ad heredem. consil. cxxix. nu. 11. lib. ij.	54
Dotandi onus an sit commune inter socios, an autem quilibet socius debeat dotare filias suas super sua parte, et non super parte socij. consil. lxx. nu. 1. lib. v.	107
Dotem qui dat pro muliere si stipulatur in casu soluti matrimonij dotem sibi reddi, poterit petere impensam funeris. consilio. ccj. numero. 14. lib. vj.	19
Dotes an debeant deduci de legitima tanquam es alienum. consil. cxxj. nu. 11. lib. iij.	15
Dotis contractus re perficitur. consil. xij. nu. 15. lib. iij.	105
Dotis recepte confessio an sub spe future numerationis vel provisionis fieri presumatur. consil. cxlvij. nu. 1. lib. v.	61
Dotis favore acquiritur ius etiam absenti, si ex tacito pacto. nu. 3. consil. xcix. nu. 23. lib. vij.	39
Dotis non facta mentione si quis uxorem duxerit: potest petere dotem consil. lvj. nu. 5. lib. iij.	61
Dotis ad exclusionem maritus non potest se fundare ex confessione facta per mulierem in actu celebrato inter ipsam et extraneum. consil. xcix. nu. 4. lib. vij.	111
Dotis favore an potest fieri pactum legis commissorie in pignoribus. consil. clxxvij. nu. 10. lib. vij.	78
Dotis in exactione pro impensis factis quantum debeatur. consil. cxxij. nu. 19. lib. vij.	129
Dubitans non prescribit nec prescriptio tollit obligationem ipso iure. consil. ccxx. nu. 7. 8. lib. vj.	63
Duces, et similes possunt in terris suis derogare legi. consil. 1. nume. 29. lib. v.	13
Dubius et ignorans equiparantur. consil. xij. numero. 4. lib. v.	77
Duo si in una et eadem dispositione coniunguntur, presumuntur in dubio disponentem voluisse in ambobus equalitatem servari. consil. clvij. nu. 6. lib. vj.	112
Duo quando sunt a lege veteri equiparata dispositio noviter edita in uno extenditur ad reliquum. consil. ccvij. nu. 26. lib. vj.	4
Dux mediolani habet iura imperialia. consil. ij. nu. 9. lib. i.	

Delicta.

E

Ecclesia si coeessit duobus in emphyteusim sic ut pars mortis in alterum deveniret, et premortuus est unus eorum tertio herede relicto, qui possidet rem pro parte defuncti, superstes vero vult ab eo illam partem petere, quo iure repetere possit. consil. xxiij. nu. 3. lib. vi.	23
Ecclesia quomodo probetur lesa. consil. xcij. nu. 36. lib. vj.	41
Ecclesia cognoscitur esse collegiata ex multis. consilio. lxxv. numer. 2. lib. vj.	49. 50
Ecclesia an restituatur in integrum adversus prescriptionem quadraginta annorum. consil. lxxij. nu. 8. lib. v.	53
Ecclesia quandoque restituitur per quadriennium. consilio. xlvij. num. 7. lib. v.	41
Ecclesia potest acquirere emphyteusis ut vedat, non ut retineat. consil. cxx. nu. 4. lib. i.	99
Ecclesia censetur vacare quando episcopus impeditur exercere. consil. cx. nu. 9. lib. vj.	48
Ecclesia perpetuo venit et non moritur. consil. x. nu. 1. lib. v.	10
Ecclesia refert an consideretur an ut beneficium an ut proprietas. consil. ccxv. nu. 3. lib. vj.	132
Ecclesia non restituit receptum pretium alienationis nulle: nisi constet in rem eius versam. consil. iij. nu. 4. 8. lib. iij.	5. 6
Ecclesia est cultrix iustitie et non patitur aliquid contra iustitiam. consil. x. nu. 10. 11. lib. vj.	11
Ecclesia et civitas non habent tacitam hypothecam. consilio. ciiij. nu. iij. lib. vj.	46
Ecclesia an dicatur sine clero et populo si caret altero tantum. consil. xvj.	

nu. 10. 14. 16. lib. vij.	18. 19
Ecclesia restituitur adversus prescriptionem xl. annorum, et ex capite ignorante. nu. 3. et intra quadriennium a tempore scientie. consilio. cl. nu. 2. lib. vij.	85
Ecclesia propter crebras mutationes prelatorum, vel enormissimam lesionem, post xl. annos restituatur. consil. cl. nu. 6. lib. vij.	95
Ecclesia scienter recipiens canonem vel servitium, amittit commissum. consil. xiiij. nu. 10. lib. ij.	15
Ecclesia ex solo titulo legati publicianam non habet, nisi annalis possessio fuisset sibi tradita. consil. xcviij. nu. 9. lib. ij.	69
Ecclesia una si unitur alteri subijcitur uni, eius privilegia et leges acquirit socijs si eque principaliter unitur. consil. cxl. nu. 8. lib. v.	99
Ecclesia non venit appellatione pauperum. consilio. ciiij. numero. 9. lib. vj.	66
Ecclesia immunitate gaudet de iure civili, etiam in gravibus delictis. consil. cxlv. nu. 4. lib. vij.	9
Ecclesia quare inducit bellum contra turcas. consilio. cxxix. numero. 5. lib. vij.	83
Ecclesia ut sit parochialis attenditur auctoritas superioris. consil. lxx. nu. 2. lib. iij.	49
Ecclesie bona dicuntur ad deum pertinere quo ad dominum. 2. ci. nu. 7. lib. vij.	63
Ecclesiasticus non potest seculari inhiere nisi causa cognita. consil. xcj. nu. 7. lib. ij.	64
Ecclesie subveniri potest per restitutionem in integrum petitam adversus gesta per syndicum. consil. cxv. nu. 4. lib. v.	81
Ecclesie res semel solenniter concessa potest sine solennitate rursus concedi. consil. clxxix. nu. 19. lib. ij.	133
Ecclesie res solita concedi in emphyteusim, non potest infendari, vel aliter quam solitum sit. consil. ix. nu. 2. lib. iij.	10
Ecclesie omnes de iure communi regulariter sunt subiecte diocesano episcopo. consil. cvj. nu. 6. lib. ij.	73
Ecclesie res ut dicatur solita infendari requiruntur xl. anni. consilio. ix. nu. 6. lib. iij.	10
Edere fisco contra se quis non tenetur in causa criminali. consilio. cxxij. nu. 5. lib. i.	108
Edificium eleuare non licet, vel aliud inutile facere ad nocendum vicini. consil. clxxij. nu. 4. lib. ij.	120
Effectu eodem dato, idem indicatur de casu vero, quod de ficto. consil. clxxij. nu. 11. lib. v.	127
Effectus et forma ubi est in sententia hypothecaria, tunc debet quis damniari ad restitutionem possessionis. consil. lxxij. nu. 1. lib. vj.	33
Effectus si habeatur, non debet attendi numerus. consilio. cxxvij. nu. 6. lib. vij.	27
Effectus superueniens censetur factus ubi res destinabatur, non in loco ubi effectus imprimitur. consil. cxxix. nu. 8. lib. vij.	82
Elemosyna potest reuocari nisi per modum contractus concessa. consil. ccix. nu. 14. lib. ij.	147
Electio nisi adsit non sufficit aliquem se gessisse pro scriba. consil. clxxvj. nu. 5. lib. ij.	129
Electio prioris iure communi spectat ad saum collegium. consil. cvj. nu. 1. lib. ij.	73
Electio potest committi qui non potest esse executor. consil. lvij. num. 8. lib. ij.	40
Electio a media parte non valet etiam si electus pretendat se electum a sanioribus. non statuit dicto cuiuslibet eligentis tanquam singularis. consil. cxij. per totum. lib. vj.	99
Electio non est si dependet a potestate alterius. consilio. cvj. numero. 20. lib. ij.	74
Electio incerti commissarij non potest fieri ante tempus. consil. lxxij. nu. 12. lib. vj.	33
Electio loci substitutionis, ubi est in potestate creditoris, ipse creditor potest eligere ubi placet, dummodo ibi inueniat debitorem. consil. xlv. nu. 7. lib. v.	40
Eligens viam iudicij an sibi preiudicet in via executina. consil. cxxix. nu. 12. 13. lib. iij.	85
Electio et distributio in pauperis non potest fieri ante tempus. consil. ij. nu. 16. lib. i.	5
Emancipari quis inuitus non potest. consil. cxlij. nu. 21. lib. ij.	101
Emancipatio potest fieri apud meipsum emancipantem, vel qui emancipatur est iudex. consil. clvj. nu. 8. lib. ij.	109
Emens rem suam scienter, an valeat emptio. consil. 9. nu. 11. lib. v.	10
Emens scienter alienum videtur renunciare euictioni. consil. lxxix. nu. 2. lib. iij.	47
Emens titulo aliquo habili ad inquisitionem dominij, an videatur renunciare iuri suo. consil. xcij. nu. 7. lib. ij.	65
Emens ab herede, an videatur renunciare legato. consilio. c. numero. 5. 6. 8. 9. 10. lib. vij.	62
Emens ab aliquo non fatetur habere ius. consil. xlv. nu. 9. lib. iij. fo. 2. et consil. xcij. nu. 1. lib. i.	78

Consiliorum domini Alexandri.

Emere hoc verbum dictum simpliciter denotat contractum emptionis, si illud non concurrat quod magis participat de natura locationis. consi. cvij. num. 12. lib. ij.	76	Emphyteuta non cadit a iure suo, nisi domino volente et declarante. consilio. clxxij. nu. 7. lib. ij. fol. 120. et consi. cxij. nu. 3. lib. iij. fol. 71. et consi. lxxij. nu. 2. et 3. lib. vj. et consi. cvj. et cvij. num. 4. lib. iij.	68
Emere et comparare quomodo et quando differant. consi. lxxv. nu. 16. libro. iij.	58	Emphyteuta an possit domino irrequisito dare vel locare. consilio. cxix. num. 1. lib. ij.	85
Emologatum quod est, non potest peti, ut ad arbitrium boni viri reducatur. consi. cxxix. num. 2. lib. vj.	87	Emphyteuta non potest locare ad longum tempus etiam cum pacto quod non transeat utile dominium ne fiat fraus. in. iij. consilio. cxlv. nu. 2. et 4. lib. ij.	114 et 115
Emolumentum si quis non habeat ex statuto, nec ex eo poterit damnum pati. consi. xliij. num. 9. lib. v.	38	Emphyteute alienanti consentire non est magnum preiudicium domini. no. consi. 113. num. 10. lib. iij.	71
Emphyteusis ecclesiastica ad quos transit de sui natura. consi. xxxvij. num. 4. lib. iij.	29	Emphyteutice res non possunt transferri in ecclesiam vel communitatem. consi. ix. num. 3. lib. ij. fo. 10. et consi. lxxvj. nu. 5. lib. vj.	49
Emphyteusis que concedi poterat usque ad tertiam generationem, si fuerit concessa in perpetuum vitatur. consi. cxliij. nu. 4. lib. vj.	90	Emptio censetur titulus lucrativus quatenus res superualeat. consilio. lv. num. 2. lib. j.	51
Emphyteusis de qua pater non potest disponere intelligitur concessa ordine successivo. consi. cvi. num. 11. lib. iij.	68	Emptio rerum, que venduntur ad pondus et mensuram, an dicatur perfecta nedum facta ponderatione. consi. xliij. num. 4. lib. v.	42
Emphyteusis transit ad filium heredem in re certa. consi. vij. nu. 2. et 4. et 5. lib. ij.	9	Emptor si ingreditur possessionem fundi pretio non soluto, presumitur predo. consi. lxxvj. nu. 5. lib. vj.	35
Emphyteusis ecclesiastica an computetur filius vel nepotibus in legitimam, et an transeat ad extraneos heredes. consi. ix. nu. 5. et 6. et 11. lib. ij. fo. 10. et 2. lxxix. nu. 1. et 3. et 4. et 5. lib. iij. fo. 12. et 2. lxxix. nu. 1. lib. vj.	52	Emptor secundus prior possessione prefertur primo etiam socio. consi. lxxvj. nu. 1. lib. vj.	35
Emphyteusis finita tenetur dominus solvere melioramenta, vel pati auferri. consi. lxxij. nu. 9. lib. vj.	53	Emptor in bona fide esse dicitur quando putavit rem esse vendentis. consilio. cliij. nu. 3. lib. vj.	74
Emphyteusis ecclesie non transit in fiscum. consi. xxiij. nu. 4. lib. ij.	25	Emptor ad hoc ut pro evictione possit obtinere necesse est quod probet rem ipsam sibi evictam iudicialiter. consi. cxvj. nu. 3. lib. vj.	73
Emphyteusis priuati, vel feudum si ad extraneos heredes non transeat non confiscantur. consi. xxiij. nu. 5. lib. j.	25	Emptor si sciebat rem dotalem: an maritus ei teneatur de evictione. consi. cix. num. 6. lib. iij.	69
Emphyteusis ecclesie an transeat in contrarios. consi. clxxix. nu. 1. et 15. et 16. lib. ij.	132 et 133	Emptor ubi reperitur in possessione, presumitur quod habeat illam cum voluntate venditoris. consi. lxxvj. nu. 4. lib. vj.	35
Emphyteusis recepta pro se et filiis non transit ad legitimatos, sed bene transit ad filiam in re certa instituta. consi. cxxvij. nu. 7. et 8. lib. j.	106	Emptor non potest agere antequam impleverit. consi. lxxix. nu. 2. lib. v.	35
Emphyteusis indistincte venit in petitionem hereditatis contra iniustum possessorem. consi. xcj. nu. 13. lib. j.	78	Emptor rerum dotalem si sit in bona fide, lucratur fructus. consi. cliij. nu. 2. lib. vj.	24
Emphyteusis non venit in restitutionem fideicommissi nisi sit hereditaria. consi. xcj. num. 10. et 12. lib. j.	77 et 78	Emptore tradita tenetur ad pretium et eius usuras. consi. cxxi. nu. 4. libro. v.	88
Emphyteuta et conductor ad longum tempus quomodo differant. consilio. xcij. nu. 3. lib. j.	95	Emptor conduxit fundum pro certa annua mercede, donec soluat pretium licitus est contractus. consi. cxxi. per totum lib. v.	88
Emphyteute remittitur pensio propter inundationem vel bellum. consi. cxij. nu. 1. lib. j.	95	Emptor lucratur fructus rei empte, licet non sit eis tradita. consi. cxxi. num. 8. lib. iij.	76
Emphyteusis potest donari vel legari domino irrequisito. consilio. cxix. nu. 5. lib. j. fo. 99. et consi. ix. num. 29. et 30. lib. ij.	10	Emptor censetur malefidei, quando emit circa dimidia iusti pretii. consi. liij. num. 10. lib. vj.	23
Emphyteusis finita emponemata domino cedunt. consi. xliij. num. 7. libro. iij.	37	Emptor cogitur iurare quod non fecit sibi moveri litem de evictione. consi. lxx. num. 3. lib. v.	51
Emphyteusis differentia a feudo. consi. ix. num. 3. lib. iij.	10	Emptor bone fidei an lucratur fructus fundi quem emit, si non potuit probare emptionem sibi factam fuisse. consi. xxi. nu. 8. lib. iij.	15
Emphyteusis ecclesiastica de sui natura transit ad descendentes. consi. cxxix. num. 1. lib. v.	93	Enunciatio an sufficiat ad inducendam dispositionem et relictum. consi. lxiij. num. 5. lib. v.	51
Emphyteusis concessa priuato est transitoria ad quoscunque priuatos. consi. cxxix. num. 2. lib. v.	93	Enunciatio matrimonii super instrumento dotali confert ad validitatem contractus dotis, que sine matrimonio esse non potest. consi. cxxix. nu. 23. lib. v.	85
Emphyteusim si quis recipit pro se et filiis masculis et feminis debet intelligi et interpretari secundum dispositionem iuris municipalis quod est ius commune in loco statuentium. consi. cix. nu. 8. lib. v.	87	Enunciatiua conditionaliter emissa an disponant. consi. cvij. nu. 1. et 4. libro. j.	91 et 92
Emphyteusim si quis accipit pro se, et nomine fratris sui, qui decedit antequam ratificet portio eius non accrescit, sed remanet domino. consilio. xxiij. nu. 4. lib. v.	23	Enunciatiua verba sunt que non stant de per se. consi. clxxij. num. 2. libro. vj.	11
Emphyteuta tenetur soluere fisco munera et collectas, non simplex conductor. consi. iij. num. 3. lib. v.	6	Enunciatiua plene probant inter easdem partes ad effectum principalis dispositionis non autem si de ipso enunciato seorsum disputetur. consi. xxi. nu. 4. lib. j. fo. 23. et consi. cxxvj. nu. 11. lib. eo. fo. 113. et consi. ccij. num. 3. lib. ij.	142
Emphyteuta licet cadat ab emphyteusi, non cadit a iure redimendi. consi. cxxvij. nu. v. lib. vj.	129	Enunciatiua sunt de preterito vel futuro. consilio. cxc. numero. 31. libro sexto.	98
Emphyteuta non priuatur, nisi domino volente et declarante. consilio. clxxij. nu. 7. lib. ij.	120	Enunciatiua geminata operatur idem quod in dispositione prolata. consi. cxxv. num. 8. lib. vj.	79
Emphyteuta sicut non potest vendere, ita non potest mutare irrequisito domino. consi. lxiij. nu. 8. lib. vj.	43	Enunciatiua non probat inter alios, etiam in antiquis. num. 6. et 8. consi. xcij. nu. 5. et 8. lib. vj.	58
Emphyteuta non soluendo cadit ipso iure, et statim eo non citato potest dominus aliam inuestire. consi. xliij. num. 1. et 3. lib. iij. fol. 37. et consi. cv. num. 10. lib. eo.	75	Enunciatiua instrumenti intelligitur de tempore instrumenti. consilio. clxxix. num. 3. et 4. et 6. lib. vj.	113
Emphyteuta etiam quando nihil est expressum potest alienare ius suum emphyteuticum requisita ecclesia que emphyteusim concessit. consi. cvj. num. 2. lib. iij.	67	Enunciatiua non disponunt sed tantum probant inter eosdem. consilio. clxxij. nu. 3. lib. vj.	93
Emphyteuta priuati non potest purgare moram. consi. cv. nu. 10. lib. iij.	75	Enunciatiua fauore pie cause disponunt. consi. cxc. nu. 25. et 27. et 28. et 29. libro. vj.	98
Emphyteutica bona vel feudalia, que transeunt ad filios ut filios, non computantur eis in legitimam. consi. vij. num. 1. et 6. lib. iij.	9	Enunciatione promissionis intelligitur de facto tempore instrumenti. consi. clxxvij. nu. 4. lib. vj.	112
Emphyteuta vendendo non cedit, nisi tradat. consilio. lxxvj. numero. 6. lib. vj.	49	Enunciatiua instrumenti non faciunt fidem, nisi inter presentes et consentientes. consi. cxlvj. nu. 5. lib. vj.	70
Emphyteuta si non soluit canonem intra triennium, non incidit in penam priuationis si ille qui concesserat in emphyteusim decesserit sine herede. consi. clxxij. nu. 3. lib. ij. fol. 118. et consi. cliij. nu. 8. lib. iij. fol. 74. et consi. xliij. num. 12. lib. ij. fo. 5. et consi. vi. num. 19. lib. ij.	8	Enunciatiua per modum cause prolata disponunt. consilio. xlvj. nu. 3. libro. j.	44
Emphyteuta an possit donare ius suum irrequisita ecclesia. consi. clxxvij. nu. 12. lib. ij.	131	Episcopo que iure speciali competunt non transeunt sede vacante in capitulum. consi. cxi. num. 3. lib. vj.	48
Emphyteuta habens utile dominium, irrequisito domino locavit de nouennio in nouennium an cadat a iure suo. consilio. cliij. numero. 1. libro. v.	74	Episcopus non est iudex in his que de mensa sua, sed bene in his que ecclesie sue. consi. 79. num. 2. lib. j.	68
		Episcopus si excommunicat eligentes: non sunt excommunicati. consi. ccij. num. 16. lib. ij.	137

Repertorium materiaram

Episcopus potest cogere heredem ad implendum testamentum. consi. cccxix. nume. 12. lib. vi. 136	Esse vel haberi in statutis non sunt paria. consilio. cccx. numero. 10. lib. sexto. 115
Episcopus donas villam et omnia iura que habet ibi, an donet iura spiritalia. consi. cclviij. num. 3. lib. vi. 140	Estimatio an pro alimentis preteritis possit peti. consilio. cclxviij. num. 7. libro. vi. 89
Episcopus si iurat non alienare sine consensu pape vel archiepiscopi, an possit sine eorum consensu alienare. consi. ix. num. 8. lib. iij. 11	Estimatio non debetur si res legata non repetitur, nec si reperitur, sed dominus non vult vendere. consilio. cclxviij. nu. 4. lib. vi. 140
Episcopus cum capitulo non potest immutare iura electionum. consi. cvj. num. 2. lib. ij. 73	Estimatio in dubio facit emptionem. consi. xcix. nu. 2. lib. v. fo. 61. et cōsi. clvj. num. 1. lib. vi. 75
Episcopus quando possit statuere in preiudicium inferiorum prelatorum. consi. cvj. num. 10. lib. ij. 74	Estimorum libri probant. consi. xcix. nu. 6. lib. ij. 65
Episcopus vel alius prelatus an potest in feudum concedere regulariter rem non consuetam infudari. consi. ix. nu. 1. lib. iij. 10	Estimulan probet dominium et possessionem. consilio. cclxviij. numero 6. libro quinto. folio. 104. et consilio. cclxxv. numero. 6. libro eodem, folio. 130.
Episcopus non potest vnire sine consensu capitali. consi. cccix. nume. 1. libro. vi. 121	Et, copula quandoq; exponitur pro id est. consilio. cccx. numero. 5. lib. sexto. 99
Episcopus non potest statuere contractus, sed penam addere. consi. lv. nume. 15. lib. iij. 38	Et, copula auget, nec requirit vtrunq;. consi. xlvij. nume. 3. lib. ij. fol. 46 et consi. xx. num. 7. et 8. lib. iij. fol. 20. et consi. cvj. num. 2. lib. ij. fo. 79 et consi. cgl. num. 3. lib. vi. 67
Epistola inferioris habentis potestatem legis condende, nō habet vim legis. consi. xcviij. nu. 1. et 5. lib. ij. 70	Et, copula an requirat concursum omnium. consilio. cclxxv. numero. 15. libro. vij. 19
Epistola non potest acceptari vel ratificari mortuo scribēte. consi. xcviij. nume. 9. lib. v. 23	Et, copula quando cadat inter duas orationes nō respectivas acciden- tis, non requirit cōcursum copulatum, et natura eius est extensiva non restrictiva. consi. cj. nu. 8. 9. lib. iij. fol. 73. et consi. lxxiij. per totum. libro. vij. 43
Equiparata a lege veteri quando sunt duo, lex noua corrigens in vno extenditur ad aliud. consi. cclxxi. num. 3. 9. lib. vij. 108	Etas per testes quomodo probatur vsq; ad num. 13. consi. xcix. nume. 1. libro. vij. 20
Equitas est abusiva, filias excludere vt masculi admittantur. consi. lij. num. 34. lib. iij. 31	Etiā, dictio est implicativa. consi. cvj. num. 14. lib. ij. 79
Equitas in curia mercatorum debet attendi. consi. cclxxviij. numero. 8. libro. o. vij. 27	Etiā si debitor interim est soluendo, quia satis est quod cōtra tertiam, possessorem mero iure competit actio. consilio. cccx. numero. 12. libro sexto. 123
Equitas scripta prefertur rigori scripto. consilio. clviij. numero. 14. libro sexto. 77	Euenire quod potest semper debet esse in consideratione. consi. c. nu. 13. libro. iij. 65
Que, dictio facit vt plures vocati, etiam in diuersis orationibus et col- lectiuis nominibus veniant in viriles. consi. lv. num. 3. lib. iij. fo. 35. et consi. cclxx. num. 4. lib. v. 121	Euentus dubius facit quod multa tolerantur a lege que alias non ad- mitterentur. consi. lij. nume. 19. lib. iij. 33
Equus morbosus ante venditionem talis postea presumitur. consilio cclviij. num. 9. lib. ij. 105	Euictione imminente potest emptor retinere pretium nisi sit renuncia- tum etiam restitutioni pretij. cōsilio. cclxxv. numero. 9. 10. libro. vi. folio. 133
Error iuris impliciti excusatur. consi. c. num. 12. lib. vij. 62	Euidens vteunq; est iniquitas sententie nunq; transit in rem indicatā. consi. lxxij. num. 18. lib. iij. 44
Error responsionis positionum facile reuocatur. consi. xlvij. num. 16. li- bro primo. 46	Ex dictio de sua propria significatione denotat causam propriam et im- mediatam. consilio. cclix. numero. 3. lib. ij. folio. 39. et consilio. cclxiij. num. 1. 2. lib. iij. fol. 81. et consi. lvj. num. 3. lib. v. fol. 47. et consi. lxxi. num. 3. lib. v. fol. 49. et consi. cclxxviij. numero. 11. lib. vi. fo. 104. et consi. cclxiij. num. 1. 2. lib. vi. 69
Error in testamento per duos testes probatur. consilio. cgl. numero. 3. lib. j. 116	Ex possessione presenti non presumitur in preteritum. consi. lxxxi. nu. 3. libro. vij. 51
Error iuris notarij non excusat a vero dolo. consilio. ciij. numero. 14. li- bro primo. 88	Ex certa scientia hec verba operantur vt nō possit opponi exceptio er- roris. consi. xcviij. num. 23. lib. vij. 10
Error iuris presumitur in muliere. consilio. cclxiij. numero. 7. libro. vi. folio. 118.	Examinatio testium non potest delegari priuato. consilio. cclxiij. num. 5. libro. vij. 161
Error communis non innuat delegatum ad vnam causam. consi. lxxviij. num. 7. lib. ij. 54	Examinatus non facit indicij, si non poterat examinari. consi. cclxxviij. num. 17. lib. iij. 83
Error quando relenat. consilio. clvj. num. 10. lib. vij. 75	Excedens modum in vendicando non punitur de toto, sed de excessu. consi. lxxvi. num. 1. lib. j. 66
Error in sententia expressus licet vitiet sententiam, intelligitur de erro- re qui oculo corporali legi potest. cōsilio. cclxxvi. numero quarto. libro sexto. 59	Exceptio non facit q; sub regula comprehendatur id quod alias com- prehenderetur si non fuisset adiecta dicta exceptio. consi. lxxi. nume. 5. libro. iij. 40
Error potius quam dolus presumitur. consi. lxxv. nu. 9. li. i. fo. 57. et consi. lxxiij. num. 4. lib. eo. 64	Exceptio derogans qualitati acquisite semper potest opponi. cōsilio. iij. num. 3. libro. ij. 42
Error iuris non prodest quo ad prescriptionē si prescribens erat in bo- na fide ductus iuris errore. consi. cclxxi. num. 12. lib. iij. 76	Exceptio reiecta in vno iudicio potest opponi in alio, si non fuit reiecta quia falsa vel iniusta. consi. lxxvi. num. 3. lib. v. 52
Error in nomine vel pronomine non vitiat dummodo de corpore con- stet. consi. cvij. nume. 1. lib. vij. 67	Exceptio dolo facis quia petis et. an obstat contra habentem titulum aptum ad acquisitionem dominij etiam questum post mortem de- functi. consi. lxxiij. num. 8. lib. v. 56
Error impedit consensum. consi. xcviij. num. 10. lib. vij. 17	Exceptio declarat regulam et ampliat in non exceptis. consilio. cvj. nu- mero. 10. et 11. libro. v. folio. 79. et consilio. cclxxvi. numero. 2. 3. et 4. libro vij. folio. 18. et consilio. cclxiij. numero. 10. libro eodem. folio. 69. et con- silio. cclxxv. numero. 20. libro. iij. folio. 22. et consilio. cclxxi. numero. 4. libro septimo. folio. 24. et consilio. cclxxvi. numero. v. libro secundo. fo- lio. 88.
Error debet esse visibilis, vt sententiā reddat nullam. consi. lxxix. nu. 6. libro. ij. 55	Exceptio compositionis vel nouationis potest opponi post laudē: vel sententiam quam non dicitur impugnare, et si non excluditur potest appellari. consi. lxxv. per totum. lib. v. 64
Error non facit vt quis non teneatur ad restitutionem fructuum irreuo- cabiliter. consi. cclxxi. num. 11. lib. iij. 15	Exceptio non extendit regulam. consi. xcviij. nu. 11. lib. j. fol. 30. et consi. xcviij. num. 2. lib. vij. 11
Error iuris non excusat a pena commissi. consilio. cclxx. numero. 9. libro quinto. 88	Exceptio prescriptionis impedit litis ingressum. consilio. cclxiij. num. 1. libro. ij. 151
Error expressus in sententia vitiat ipsam sententiam. consi. xcj. num. 6. libro. vi. 39	Exceptio nullitatis non censetur sublata. consilio. cclxiij. numero. 1. lib. primo. 35
Error notarij in testamento commissus quomodo probari potest. consi. xcviij. nume. 19. lib. vij. 10	Exceptio quando aliter periculum reparari nō potest, admittitur, alias non admittenda. consi. xcviij. num. 6. lib. j. 20
Error iuris probabilis equiparatur errori facti. consi. cclxiij. numero. 8. libro. vij. 118	
Error iuris non causat bonam fidem quo ad prescriptionem. consi. lxiij. nume. 8. lib. vij. 23	
Error iuris prodest ad prescriptionem longi temporis. consi. cclxiij. nu. 6. libro. vij. 118	
Es alienum et funeris impensa an sint deducenda antequā legitima de- trahatur, et an aduentitia vel profectitia. consilio. cclxxi. numero. 1. li- bro. iij. 19	
Es alienum pro rata bonorū confiscatorum diuiditur inter plures do- minos n̄scales. consi. cclxxi. num. 8. lib. j. 34	
Esculenta magna recipere iudicibus non licet. consilio. ccvj. numero. 9. libro. ij. 145	
Esse et non esse quomodo sunt paria. consilio. ccc. numero. 1. 2. et 3. libro sexto. 96	
	Exceptio

Consiliorum Domini Alexandri.

Exceptio obscura vel generalis non releuat. consil. xliiij. nu. vi. lib. iij. folio 37. 7. consil. xxiij. num. 30. lib. vij.	22	libro. v.	75
Exceptio compensationis sicut prodest fideiussori: ita correis. consil. cxiij. num. i. lib. ij.	105	Excipiens non fatetur consil. cliij. num. 2. lib. vij.	77
Exceptio compensationis potest etiam opponi post sententiam si reus habet tempus ad soluendum: intra illud tempus tantum. consilio lxi. per totum. libro tertio. folio. 45. 2. consilio. xcij. numero tertio. lib. quarto.	62	Excipiens aliqua, confirmat reliqua consilio. liij. numero. 3. libro septimo. folio.	35
Exceptio generalis non releuat. consil. clxxij. num. 2. lib. vij.	91	Exclusa ab vnde liberi, habet alios triginta annos vnde legitimi. coi. fi. xc. num. 3. lib. ij.	62
Exceptio non debet esse de regula. consil. cxcij. nu. 12. lib. vij.	100	Exclusus a successione intestati, est exclusus a iure rumpendi testamentum. consil. cxcij. num. i. lib. vij.	58
Exceptio que opponitur contra sententiam ad impediendam executionem, debet de iure incontinenti probari. consilio. lxi. numero. 4. libro tertio.	46	Exclusus ab intestato est exclusus a legitima. consil. cxiij. nu. 2. 4. 5. 7. libro. vij.	106
Exceptio compensationis an coram arbitro opponi possit, si opponatur exceptio compensationis debito cesso post compromissum sibi opponenti. consil. lxxvij. num. 2. lib. v.	65	Exclusus ab intestato est exclusus a legitima. consilio. iij. numero. 10. 11. libro septimo. folio. 4. 2. consilio. clxvij. numero. 2. 4. 5. 7. libro eodem. folio.	106
Exceptio inuentarij potest opponi contra sententiam in executione. consilio. xcij. num. 4. lib. iij.	62	Excommunicatus pluribus excommunicationibus, si in impetratione absolutionis aliquas causas supprimat, non redditur absolutus. consilio. cxiij. num. 7. lib. vij.	60
Exceptio firmatur a regula. consil. lxiij. num. i. lib. iij.	45	Excommunicatus contrahere potest. consil. lvj. nu. 4. lib. iij.	39
Exceptio procuratoris illegitimi, semper opponi potest, et litigas tanquam cum procuratore non fatetur eum talem. consilio. lxxij. numero primo libro quarto.	48	Excusatio offensi impedit torturam. consilio. xxi. numero. 13. libro secundo. primo.	24
Exceptio acquiritur ex transactione facta etiam pacto nudo. consil. xl. num. 6. lib. v.	36	Excusandus est a dolo, qui credidit fide digno. consilio. cxc. numero. 7. libro. vij.	121
Exceptio procedens ex eodem fonte non censetur sublata. consilio. xcij. numero. 2. libro primo. folio. 81. 2. consilio. cxi. numero. 2. libro eodem. folio.	98	Excusatio pupilli debet ipsum solum excusare, non autem alios priuilegium conferre. consil. cxiij. num. 29. lib. vij.	56
Exceptio nullitatis statim probanda impedit executionem sententie. consilio. xxxij. numero. 9. libro primo. folio. 35. 2. consilio. clxxij. num. 4. libro. vij.	91	Excusio non requiritur contra se obligatam simul quod principaliter: idem si promittit se facere, et curare cum iuramento. consilio. xxiij. nu. 36. libro. vij.	23
Exceptio innocentie nunquam videtur relecta, sed solum friuola exceptio vel appellatio. consilio. c. cxiij. nu. 8. lib. v.	83	Excusio debet prius fieri contra principalem si bona habeat quam contra fideiussorem. consil. cliij. num. 4. lib. iij.	111
Exceptio discussionis an abijci possit, si post litem contestatam superuenit. consil. num. 11. 12. 13. 14. lib. v.	76	Excusio inducit presumptionem doli vel fraudis. consil. lxxvij. num. 3. lib. vij.	54
Exceptio et ratina, non excludunt casus similes. consilio. cxxx. nu. 5. libro. iij.	84	Executio sententie que transit in rem iudicatam ut impediri possit, quid requiratur. consil. lxxij. num. 8. lib. v.	64
Exceptio preposterationis ordinis, si non fuit opposita in causa principali, non potest opponi in causa appellationis. consilio. xxxij. nu. 3. libro. iij.	20	Executio laudipeti potest si arbiter sententiam tulerit partibus presentibus et consentientibus. consil. lxxij. num. 3. lib. v.	64
Exceptio notoria impedit litem ingressam. consilio. lxi. num. 11. 12. 13. 15. libro. vij.	42	Executio sententie non potest fieri die feriato in honorem Dei. consil. liij. num. 7. lib. v.	45
Exceptio firmat regulam in non exceptis. consilio. clxxvij. nu. 6. lib. vij. fol. 95. 2. consil. xxxij. num. 4. lib. vij.	24	Executio sententie potest fieri tempore die feriato. consil. cxxx. numero 2. lib. iij.	84
Exceptio nullitatis que ex inspectione sententie apparet, obstat etiam post tres sententias conformes. consilio. lxxvij. numero. 16. 2. 22. lib. tertio.	56 2 57	Executio non potest prompte fieri per cessionarium. consil. xcij. num. 10. libro. ij.	67
Exceptio dilatoria impedit litem ingressum. consilio. clxvij. numero. 3. libro secundo.	81	Executio non fit pro cessionario vel contra. consilio. xcvi. numero. 3. 2. 4. libro. iij.	63
Exceptio discussionis non potest opponi post litem contestatam. consil. lxxvij. num. 9. lib. i. fo. 68. 2. consil. lxxij. nu. i. lib. vij.	28	Executor videre potest irrequisito herede: licet teneatur ei ad interesse. consil. cxxx. num. 10. lib. vij.	119
Exceptio post sententiam non potest opponi eam infringens. consilio cxiij. nu. 7. lib. vij.	86	Executio si sola confertur in voluntatem debitoris saltem eo moriente debetur. consil. cxiij. nu. 4. 5. 2. 6. lib. iij.	84
Exceptio domini notoria excludit agentem recuperande. consil. lxxvij. num. 12. lib. ij. fo. 54. 2. consil. lxxvij. num. i. lib. iij.	57	Executio fit ipso iure in fideicommissis ecclesie vel pauperibus relicto et transeunt dominium et iura in fideicommissarium ipso iure. consilio lxi. num. 12. lib. ij.	40
Exceptio que non debet admitti si est admissa et probata nocet. consilio lxxvij. num. 13. lib. ij.	54	Executio instrumenti guarantee an possit impediri si instrumentum sit usurarium. consil. lxxij. num. 10. lib. v.	64
Exceptio litis pendentie debet opponi ab initio. consilio. cy. num. 26. libro. iij.	76	Executioni non numerate pecunie non potest statim renunciari. consilio clxxij. num. 3. lib. ij.	123
Exceptio declarat regulam nec debet dispositio esse superflua. consil. cxi. num. 6. lib. ij.	99	Executor rei iudicate, vel laudis, sed arbitramenti, quod ex statuto habet executionem paratam: non impeditur per denunciationem euangelicam, vel iudicalem, nisi de iniquitate constet confessione patris. consil. lxxij. num. 1. 2. lib. v.	63
Exceptio pacti acquiritur absenti. consilio. clxxvij. numero. 5. 6. libro secundo. primo.	111	Executor negotiorum a testimonio repellitur. consilio. clxvij. numero. 1. libro. vij.	82
Exceptio periurij quando agentibus ob stare potest. consil. clxxij. nu. 9. libro. ij.	133	Executor datus in testamento si grauetur ad aliquid dandum: an illud grauenon valeat. consil. lv. num. 12. lib. iij.	36
Exceptio quam quis opponit renunciatum fuisse sponte renunciatione prius non probata non valet. consil. xcij. nu. 8. lib. ij.	64	Executor testamentarius tenetur de dolo et lata culpa. consil. cxi. nu. 5. libro. vij.	55
Exceptio quando non impedit executionem sententie. consil. xcij. nu. 8. lib. ij.	67	Executor datus in testamento si grauetur ad aliquid dandum valet illud grauenon: licet eidem non sit aliquid relictum. consil. clxxvij. nu. 24. folio. 128. libro secundo. 2. consilio. lv. numero. 12. libro quarto. folio.	36
Exceptio rei iudicate quando obstat in secunda causa: et quando tendit ad eundem finem. consil. lxi. num. 8. lib. ij.	43	Executor testamenti licet quis non esse possit ut fratres minores, per de. eximiatamen potest elector esse pauperum. consilio. lvij. numero. 10. libro secundo.	40
Exceptiones quedam sunt que ita possunt opponi contra sententiam in executione sicut potuissent opponi contra agentem in ipso imaginario contractu, veluti exceptio inuentarij. consil. lxi. nu. 2. lib. iij.	46	Executor testamenti non tenetur facere inuentarium. consil. cxcij. num. 8. libro. vij.	119
Exceptiones declinatorie videntur prius opposite. consil. lxx. num. 4. libro septimo.	46	Executores tenent locum heredis, et pro modo compelluntur exequi. consil. iij. numero. 16. 2. 17. libro secundo. folio. 7. 2. consilio. xcviij. num. 10. libro eodem.	69
Exceptiones si per modum priuilegij tolluntur, cessant etiam efficaces. consil. cxi. num. 6. lib. vij.	49	Executores quando teneantur heredem requirere. consil. lxi. numero. 4. libro. iij.	44
Exceptiones plures intelliguntur proponi subordinate. consil. xxxvij. nu. 4. libro. ij.	27	Executores testamenti non sunt loco heredum. consilio. 12. numero. 7. libro. iij.	12
Exceptiones procedendo ad vltiora videntur reijci. consil. c. num. 2. libro. v.		Executores habentes vendendi potestatem a testatore possunt vendere	

Repertorium materialium

sancto herede. consil. lxxv. nu. 5. lib. ij. 44
 Exemplatio ut fiat quid requiritur. consil. cxxv. nu. 1. lib. iij. 70
 Exemplatio si fiat privilegij, fieri debet citatio generalis. consil. cl. nu. 4. 72
 libro. vi. 72
 Exemplo statuitur propter antiquitatem. consilio. c. numero. 9. 10. 2. 11. lib. 63
 septimo. 63
 Exemplum traditum a notario qui recepit originale, probat. consil. lxx. 31
 num. 27. lib. iij. 31
 Exemplum plus non potest continere quam ipsum originale. consilio. cxxxi. 131
 num. 10. lib. vi. 131
 Exemplum exempli non probat. consil. cxxvii. nu. 4. lib. i. fo. 115. 7. consil. 80
 cxiij. num. 4. lib. v. 80
 Emptio venientibus ad habitandum non potest reuocari. consil. cxxv. 88
 num. 18. lib. iij. 88
 Emptio data causa remunerationis, vel per contractum, non potest 152
 reuocari. consil. cxxvi. num. 3. lib. ij. 152
 Exemptionis titulus ex longo tempore presumitur. consil. cxxv. num. 14. lib. iij. 88
 14. lib. iij. 88
 Exemptus solvens non priuatur privilegio nisi per triginta annos. con- 136
 silio. cxiij. num. 11. lib. ij. 136
 Exigere qui tenetur pro aliquo ab alijs, tenetur etiam a seipso exigere. 105
 consil. cxiij. nu. 2. lib. ij. 105
 Exigere verbum denotat ab initio extorquere ex propria verbi signifi- 45
 catione. consil. lxx. num. 21. lib. ij. 45
 Eximentis alium a iudicio que sit pena. consilio. cxxv. numero. 1. libro 25
 secundo. 25
 Existens in platea percussit aliquem extra plateam, quis locus inspic- 20
 debeat. consil. cxiij. num. 27. lib. ij. 20
 Existentes in ulteriori gradu, non debent esse melioris conditionis quam exi- 32
 stentes in ceteriori gradu. consil. lxx. num. 4. lib. iij. 32
 Expense facte in doctorando filium, vel nepotem, an debeant computari 101
 in legitimam. consil. cxiij. num. 27. lib. ij. 101
 Expense facte ab uno sociorum pro re communi, presumuntur facte no- 116
 mine communi. consil. cxxv. num. 8. lib. ij. 116
 Expense litis inuicem veniunt compensande, ubi est victus et victor. consil. 131
 cxxv. num. 5. lib. vj. 131
 Expense viles facte in dote sine voluntate mulieris aduersus eam exi- 101
 gi non possunt. consil. cl. nu. 4. 5. lib. vj. 101
 Expense facte in melioramentis confunduntur pro rata fructuum. con- 46
 silio. cxiij. num. 2. lib. vj. 46
 Experientia efficax rerum magistra. consilio. cxx. numero secundo, libro 15
 quarto. 15
 Experimentum sermonum verorum est, ut concordent rebus sensatis, 31
 intellectu frugantibus. consil. lxx. nu. 37. lib. iij. 31
 Exceptio de iure tertij in totum exclusio actoris, valet. consilio. xi. nu. 9
 20. lib. vj. 9
 Expressio eorum que tacite insunt, nihil operatur. consil. ij. num. 14. lib. 22
 ii. fo. 4. 2. consil. cxxi. num. 17. libro eodem. fo. 85. 2. consil. cxx. num. 18. 22
 libro. v. 22
 Expressio certorum casuum facit ne locator de alijs teneatur. consil. iij. 7
 num. 3. lib. j. 7
 Expressio quando dicatur specialis vel individua. consil. clv. nu. 8. 9. 10. 95
 7. 11. lib. vj. 95
 Expressum dicitur quod ex mente statuti colligitur. consil. cxiij. nu. 16. 69
 libro. vj. 69
 Expressum satis intelligitur in scriptura referente, id quod continetur 121
 in scriptura ad quam fit relatio. consilio. cxc. numero. 3. libro septimo. 121
 folio. 121
 Expressam etiam illud dicitur quod in genere exprimitur. consil. ccj. nu. 106
 10. lib. vj. 106
 Extensio non dicitur sed comprehensio ubi est eadem ratio. consil. lxxv. 7
 numero. 3. libro quinto. folio. 34. 2. consilio. v. numero. 24. libro eodem. 7
 folio 7
 Extensio fit ob publicam utilitatem, ubi alias non fieret. consil. cxxiij. nu- 154
 mero. 9. libro quinto. folio. 34. 2. consilio. clxxi. num. 8. lib. vj. fo. 108. 154
 2. consilio quinto, numero. 8. libro secundo. folio. 35. 2. consil. cxxv. num. 37. lib. ij. 154
 37. lib. ij. 154
 Extensio fit a ratione unica et tacita. numero. 22. nec dicitur extensio, sed 138
 comprehensio. consilio. lxxxi. numero. 4. 2. 12. libro sexto. folio. 37. 138
 2. 38. 138
 Extensio fit cum qualitatibus suis. consilio. cvj. numero. 23. libro tertio 77
 folio. 77
 Extensio fit in correctorij a ratione expressa, saltem ad casum, sublata 92
 significatione comprehensam. consilio. lxx. numero. 9. libro quarto. 92
 folio. 44. 2. consilio. cxiij. numero. 7. libro sexto. folio. li. 2. consil. clxxi. 49
 numero. 4. libro septimo. folio. 108. 2. consilio. l. numero. 2. 7. 13. libro 49
 secundo. 49
 Extensio in statuto fit ex identitate rationis, ubi est scripta ratio in ipso 35
 statuto. consil. vj. num. 10. lib. vj. 35
 Extensio non picitur quod venit ex mente. consilio. cxx. num. 7. libro 7
 quarto. 7

quarto. 84
 Extensio non fit de masculino ad femininum, nisi est eadem ratio. consil. 29
 xlv. num. 10. lib. vj. 29
 Extensio fit de statuto, ubi si statuentes fuissent interrogati, verisimili- 25
 ter ita statuisent. consil. cxx. nu. 10. lib. vj. 25
 Extensio si fiat de vno casu ad alium, intelligitur quatenus est propor- 98
 tio et adaptatio. consil. cvj. numero. 12. libro iij. fo. 77. 2. consil. clx. nu. 7. lib. vj. 98
 7. lib. vj. 98
 Extensio fit ad latum significatum, si ad sit mens testatoris. consil. cxxvii. 66
 num. 5. lib. vj. 66
 Extensio fit vbicunque non facta resultaret absurdum. consil. ccxvj. num. 37. libro ij. 154
 37. libro ij. 154
 Extensio fit de vna causa fauorabili ad aliam quando sumus in fauora- 118
 bilibus. consil. clxxi. num. 6. lib. ij. 118
 Extensio non fit in criminalibus ex identitate aut maiori rationis. 78
 consil. cxiij. nu. 2. lib. ij. 78
 Extensio non fit in correctorij. consilio. cxx. numero undecimo. libro 27
 tertio. 27
 Extra iudiciale remedium non impeditur per litis pendentiam super- 76
 ueniente noua causa. consil. cv. nu. 30. lib. iij. 76
 Extra hi ab ecclesia quando quis potest. consilio. cxi. numero nono, li- 91
 bro septimo. 91
 Extranei an veniant in concessione filijs et heredibus. consil. lvi. num. 5. 38
 libro ij. 38
 Extraneus substitutus duobus filijs post mortes eorum etiam vno de 76
 cedente excluditur per superstitem. consilio. cxi. numero. 2. libro pri- 76
 mo. folio. 76

De litera.

5

Licere quis presumitur ut sibi pro sit, et non ut alteri iniuri- 157
 inferat. consil. cxiij. num. 4. lib. ij. 157
 Facere, et velle facere, differunt. consil. cxi. numero nono. li- 70
 bro. ij. 70
 Facere et reficere, quomodo inter se differunt. consilio. cxc. numero. 7. li- 134
 bro. ij. 134
 Facere, et non facere, quomodo differant. consilio. x. numero. 2. libro se- 8
 ptimo. 8
 Facere et curare promittens, cadit in moram absque interpellatione. consil. 76
 clv. num. 2. lib. vj. 76
 Faciens contra conscientiam, edificat ad gehennam. consilio. lxx. num. 9. 29
 libro. iij. 29
 Faciens aliquid metu tyranni, presupponitur durare metus donec vi- 71
 nit tyrannus. consil. cxi. num. 8. lib. iij. 71
 Faciens actum aliquem ex necessitate, non videtur ex hoc velle ab ali- 52
 quo acta per ipsum facto discedere. consilio. lxx. numero tertio, libro 52
 secundo. 52
 Facio pro Titio, et facio nomine Titij idem est dicere. consilio. lxx. nu- 55
 8. libro. ij. 55
 Facilitas que inducit aliquem ad contrahendum, etiam potest inducere 21
 re ipsum ad iurandum. hec ratio non habet locum in iuramento pro- 21
 pter ipsius reuerentiam. consilio. vigesimo primo. numero. 12. libro ter- 21
 tio. folio. 21
 Facta per officiales etiam finito officio, censetur perpetua. consilio. cl. 78
 num. 11. lib. vj. 78
 Facti ex qualitate apparet de animo vtriusque. consilio. cxxi. numero. 7. 76
 libro. vj. 76
 Facto ostenditur voluntas. consil. lxx. nu. 3. lib. iij. 29
 Factum quod est de facto, de facto tenendum est. consilio. v. numero. 4. 8
 libro. ij. 8
 Factum aliquid esse, vel destinatum, non sunt paria. consil. cxi. num. 2. 70
 6. 7. 8. lib. iij. 70
 Factum simpliciter censetur ex mandato preambulo. consilio. xc. num. 9. 66
 libro. ij. 66
 Factum quo distamus per annos. et an dicatur de antiquo. consil. clxx. 130
 vj. num. 4. lib. ij. 130
 Factum vnius alteri obesse vel prodesse non debet, nisi sit de personis et 146
 numeratis in. lxx. scriptam. y. finali. consilio. ccvj. numero. 13. libro se- 146
 cundo. 146
 Factum presumitur tempore quo vitatur delictum. consilio. cxi. num. 15. libro. iij. 72
 15. libro. iij. 72
 Factum e facto, eodem modo retractandum est. consilio. clxxi. num. 8. 92
 libro. vj. 92
 Factum a filio presumitur de voluntate patris. consilio. lxx. numero. 5. 49
 libro. ij. 49
 Factum heredis nocet legatarij. consilio. cxi. numero. 27. libro sexto. 56
 folio. 56
 Factum falsi nunciij quando possit ratificari. consilio. cxi. numero. 2. libro 61
 quarto. 61
 Facultas libera testandi non debet auferri, nec potest renunciari successi- 72
 ori ex 72

Consiliorum Domini Alexandri.

Fori ex testamento. consi. clv. nu. 8. 9. lib. vii.	98	Sama communis probata per testes sufficit in antiquis ad probandum	3
Facultas legitimandi per rescriptum est de reservatio ipsi principi. consi.		dominium. consi. i. nu. 25. lib. iij.	3
lxx. nu. 5. lib. vi.	26	Sama sufficit ad probandum mortem. consilio quarto. numero. 7. libro	6
Facultas excipiendo de iure cōmuni est perpetua, vbi alias facultas de-		secundo.	6
ducenti aliquid per viam actionis esset temporalis. consi. lxxij. nu.		Sama sufficit ad probandum filiationem, sic emancipatio. consi. lxxvij.	63
me. 3. lib. iij.	61	nu. 11. 12. lib. vii. fo. 55. 7. consi. ci. nu. 18. lib. eo.	63
Facultas officium iudicis implorandi non videtur exclusa. consi. cxiij.		Sama et communis opinio probantur etiam per testes singulares. consi.	
num. 12. lib. v.	83.	li. num. 5. lib. i.	50
Facultas implorandi officium iudicis durat xxx. annis de iure cōmuni		Sama cum aliquibus adminiculis potest plene probare. consi. cxiij. nu.	
ni. consi. cxxv. num. 3. lib. vi.	125	20. lib. iij. fo. 19. 7. consi. liij. num. 3. eo. lib.	37
Facultas declarandi transit ad heredes. consilio. cxxvj. numero. 2. libro		Sama non probatur ex eo qd publice dicatur. consilio cxxvj. numero. 6.	25
tertio.	84	libro. vii.	25
Falcidia an possit detrahi de donatione inter virum et uxorem. consilio		Samam non sufficit per testes probari. consilio. 117. numero. 6. lib. quar	
vij. nu. 11. lib. vi.	5	to. folio.	74
Falcidia non cadit in donationem causa mortis, licet donans retineat		Familia proprie consistit in agnatis. consilio. lv. numero. 4. libro sexto.	23
usufructum. consi. vij. nu. 12. 13. 14. lib. vi.	5	folio.	23
Falsitas in parte vitiat totum testamentum. consi. xlv. nu. 6. li. iij.	25	Familie tue appellatione non veniunt illi qui tibi coniunguntur per li-	
Falsa causa etiam non expressa vitiat decretum, et satis videtur expre-		neam femininam. consi. cxxv. nu. 6. lib. vii.	79
sa per relationem ad acta. consilio ducente. moseptimo. numero. 7.		Famulus dicitur esse de familia domini. consilio. cxi. numero. 8. libro se-	
libro. vij.	128	cundo.	98
Falsi probatio debet de necessitate concludere. consilio. lxxiij. nume. 11.		Favor libertatis et ecclesie equiparantur. consilio. cxc. numero. 15. libro	
libro. i.	64	sexto.	97
Falsificans librum rationum fidem non facientem non tenet falsi. consi.		Favor agnationis conservande consideratur. contra. num. 7. consi. lxx.	
cxlv. per totum. lib. vi.	69	num. 2. lib. i.	70
Falsitas tripliciter accipitur. consi. lxxij. nu. ij. lib. i.	63	Favor et privilegium statuti potest clericis subtrahi. consi. ccix. nu. 13. lib.	
Falsum non censetur committi vbi agitur de modico. consi. cxxj. nu. 5. 7.		secundo.	147
lib. vij. fo. 76. 7. consi. liij. num. 14. lib. vii.	36	Femina et quivis succedit in feudo libero. consilio cxx. numero. 2. 4. li-	
Falsum non committitur circa notam priuatam que nocere nequit. cōsi.		bro primo.	32
lxxiij. num. 10. lib. i.	64	Femina et nupta dicitur de heredibus et successoribus testatoris. consi.	
Falsum committitur obrepando, etiam priuatam schedam falsificando.		lvj. nume. 4. lib. i.	52
consi. lxxvj. num. 1. lib. i.	67	Femina non intelligitur succedere in feudo, nisi deficientibus masculis.	
Falsum vt vitetur quantum fieri potest per divisionem vel disunctionem		consi. cxx. nu. 5. lib. i.	31
scriptura interpretatur. consi. lxx. num. 1. lib. i.	60	Femina est agnata, sed non masculi ex ea. consilio. lxxix. num. 2. 7. 25.	
Falsum committit dans falsam schedulam notario. consi. lxxiij. nume.		libro. vi.	38
13. lib. i.	65	Femine ex cluse per statutum habentur pro mortuis, et desinunt esse sue.	
Falsum non committitur sine dolo. consilio. lxxiij. numero. 1. libro pri-		consi. xx. num. 5. 7. 6. lib. i.	22
mo.	64	Generari hosti an liceat. consi. i. nume. 4. lib. ij.	2
Sama non sufficit nisi vbi sit est probare memoria extare vel non, et anti-		Serie competunt etiam nō impeditis per se, sed per alios. consi. ij. nu. 6.	
quam non dicitur nisi de centum annis. consilio. cxxix. numero. 11.		libro ij.	4
12. 7. 13. lib. vi.	66	Seris renunciari potest etiam si statutum negativè loquatur, nisi sine	
Sama non sufficit regulariter ad probandum mortem. consi. cxxv. nu. 4.		ob publicam utilitatem. consilio. cxxvj. numero. 7. 8. libro secundo.	
7. 9. lib. iij.	16	folio.	26
Sama nil probat si non constat de origine. consilio. l. numero. 11. libro. v.		Feuda vectigalia et conditionata non sunt proprie feuda. Tamen iure	
folio.	42	feudorum reguntur, nisi vbi constat aliter conventum. consi. ix. num.	
Sama et rumor inducit iustam causam credendi. cōsilio. cxx. numero. 16.		6 lib. v.	10
libro. iij.	74	Feuda dignitatum de iure non possunt dividi, sed tamen de consuetudi-	
Sama vt sit in ciuitate quid requiratur. consilio. cl. numero. 13. libro quin-		ne. consilio. cxxv. numero. 1. libro quinto. folio. 24. 7. consilio. cxx. nu-	
to. folio.	107	mero. 1. 2. 3. libro sexto. folio. 14. 7. consilio. xvij. numero. 9. libro se-	
Sama est quando aliquid dicitur a maiori parte personarum illius loci.		cundo.	16
consilio. cxxvj. nu. 5. lib. iij.	74	Feuda inferiora etiam vno prouocante diuiduntur. consilio. xx. num. 11.	
Sama plene probat in excedentibus certum annos. consi. cxiij. numero		libro. v.	25
12. lib. ij. fo. 146. consi. lxxvij. nu. 8. lib. iij. fo. 63. consi. xxi. nu. 19. li. v.		Feuda non veniunt in generali obligatione, etiā si postea patronus con-	
fo. 16. consi. cxiij. nu. 21. lib. eo. fo. 24. consi. lxxix. nu. 4. lib. eo. fo. 67.		sentiat. consilio secundo. numero. 1. libro quarto. folio. 3. 7. consilio	
consi. cxxvj. nu. 6. lib. eo. fo. 85. 7. consi. ci. num. 17. lib. vii. fo. 63. 7. consi.		cxix. numero. 9. libro eodem. folio. 81. 7. consilio. xlij. numero. 1. libro	
cxix. nu. 10. lib. vi.	65	sexto.	21
Sama sola non est indicium sufficiens. consilio. v. numero. 3. libro primo.		Feuda an possint diuidi contradicentibus subditis. consilio. cxxv. nu. 19.	
folio.	9	libro. v.	26
Sama vt probetur quid requiritur. consi. cxxv. nu. 5. 6. 7. 8. li. iij. fo. 16.		Feudi concessio facta a principe non potest ab eo reuocari sine culpa va-	
7. consi. cxxvj. nu. 4. lib. iij. fo. 74. 7. consi. cxxvij. nu. 8. lib. vi. fo. 65. 7.		falsi. consi. cxx. nume. 5. lib. vij.	31
consi. cxiij. nu. 11. lib. v. fo. 86. 7. cōsi. lxx. nu. 6. lib. eo. fo. 50. 7. cōsi. ij.		Feudi cognitio non spectat ad patronum vel pares curie, nisi actor agat	
nu. 16. lib. vii. fo. 3. 7. consi. lvij. nu. 8. lib. vii. fo. 39. 7. consi. lxxij. nu. 6.		ex lege feudali. consi. lxxix. num. 1. lib. i.	68
lib. iij. fo. 6. 7. consi. cxxvij. nu. 13. 14. 15. 16. 17. 21. 18. lib. vii. fo. 117. 7.		Feudi ad amissionem an probanda sit voluntas domini directi. consi. cl.	
de hoc vide quod habetur consi. xciiij. nu. 11. lib. ij. fo. 66. 7. consi. lix.		num. 16. lib. vi.	72
num. 3. lib. vii.	41	Feudorum natura est talis, quod in eorum successione non fiat differen-	
Sama cum adminiculis probat, vbi difficilis est probatio. consi. iij. nu.		tia an sit frater vtriusq; coniunctus, an ex latere patris tantum. cōsi.	
4. lib. vi.	3	ix. num. 14. lib. v.	10
Sama per se semiplene probat, et plene cum alia semiplena. consi. ciij. nu.		Feudum an transeat ad extraneos heredes. consilio. lxxix. numero. 3.	
3. libro. vij.	65	libro. iij.	60
Sama quantum probet. consi. xc. nu. 6. lib. ij.	63	Feudum non dicitur quando omne dominium transfertur. consi. cxiij.	
Sama non est plena probatio. consi. xciiij. nu. 12. lib. ij. fo. 66. 7. cōsi. cxiij.		nume. 11. lib. v.	24
nume. 3. lib. vii.	78	Feudum quando transeat ad monasterium. consilio. x. numero. 8. libro	
Sama quando probetur per testes. numero. 22. consilio. ci. nume. 19. 22.		quinto.	11
libro. vij.	64	Feudum hereditarium indistincte computatur in legitimam: quod ve-	
Sama inducens, q. possessionem retransfert onus probandi. consi. li. nu.		ro pacto defertur, computatur in legitimam in successione acquiren-	
3. lib. o. i.	50	tis, non descendentiū ab eo. consilio vigesimo nono. numero. 4. lib.	
Sama non plene probat dominium. consilio. clx. numero decimo. libro		quinto.	29
quinto.	115	Feudum vel emphyteusis est hypotheca pro canone. consilio. lxxix. nu-	
Sama quando transfert onus probandi in aduersarium. consilio. xc. nu.		mero. 9. lib. i.	69
4. libro. vi.	38	Feudum probatur per possessionem triginta annorum in ea qualitate	

Repertorium materiaram

confi. xv. nu. 6. lib. v.	14	Seudum vel emphyteusis non iure accrescendi sed iure inuestiture con-	41. 2. 42
Seudum hereditarium potest per vasallum vni ex filiis assignari, sicut		fertur. confi. xliij. nu. 3. lib. i.	
posset vna res hereditaria. consilio vigesimo octavo. numero. 9. libro	29	Seudum antiquum presumitur nisi domino possidente. consilio. x. num.	11
quinto.		2. lib. iij.	
Seudum non impeditur reuerti diuisione fratrum. consilio. xv. numero	14	Seudum improprium regitur iure feudi nisi in expressis. confi. xxx. num.	33
15. libro. v.		20. lib. j.	
Seudum etiam probatur per famam in antiquis, et per verba principis	13	Seudum paternum defertur iure inuestiture, non iure accrescendi. confi.	31
vel predecessoris. confi. xv. nu. 1. 2. lib. v.		xxix. num. 3. lib. j.	
Seudum paternum presumitur ob antiquitatem possessionis. confi. xv.	14	Seudum an dicatur obuenire filiis iure hereditario. consilio. xix. num. 2.	18
num. 7. lib. v.		libro. v.	
Seudum vel emphyteusis si quis recepit pro se et heredibus suis mascu-		Seudis dignitatum seu indiuiduis locus est iuri accrescendi. confi. xxx.	33
lis et feminis, non censentur femine vocate simul, sed ordine successi-		num. 18. lib. j.	
uo in defectum masculorum iuxta naturam feudi vel statuti municipi-		Seudum per alienationem non committitur domino, sed agnatis. cōfi.	32
palis postponentis feminas in successione intestati. cōsilio nono. nu.	9	xxx. num. 13. et 14. lib. j.	
1. libro. v.		Seudum si concedatur cuilibet insolidus aut similiter, in eo locus est iuri	32
Seudum potest diuidi domino irrequisito, sic emphyteusis. num. 23. con-	26	accrescendi. confi. xxx. nu. 9. lib. j.	
silio. xxv. nu. 22. lib. v.		Seudum nobile quid sit. confi. xxx. nu. 19. lib. j.	33
Seudum in dubio presumitur hereditarium. consilio. xviij. numero. 7.	18	Seudum quando est concessum generi, delictum vnus non nocet alteri.	33
libro. v.		confi. xxx. nu. 15. lib. j.	
Seudum et emphyteusis equiparantur. confi. cvj. et cvij. nu. 6. et 13. li. iij.	6	Sictio quatenus induci potest ab homine. consilio. clviij. numero. 9. lib.	111
fo. 68. et confi. v. nu. 2. 5. et 12. lib. v.		secundo.	
Seudum nonnum vel hereditarium alienari potest in preiudicium filio-	28	Sictio non potest induci ab homine. confi. cxlij. nu. 4.	105
rum. confi. xxviij. nume. 13. 17. 18. lib. v.		Sictio non extenditur. confi. x. num. 5. lib. j.	13
Seudum hereditarium venit in restitutionem fideicommissi, etiam ex-		Sictio et improprietas non habet locum in contractibus. consilio. cclij.	144
traneo, etiam in his que transeunt ad filium tanq̃ filium, et nō in ex-		name. 7. lib. ij.	
traneos heredes, adhuc in subsidium preferuntur creditores patris.		Sictiones due simul concurrere non possunt. consilio. cxvij. numero. 4.	85
consilio. xix. nu. 9. 10. 20. 22. lib. v. fol. 19. et consilio. xxxix. numero. 15.	30	libro. v.	
libro. v.		Fideicommissa veniunt in restitutione fideicommissi. confi. lv. name. 16.	36
Seudum extinctum rursus eidem concessum dicitur nouū. confi. xxxiij.	34	libro. iij.	
nume. 6. lib. v.		Fideicommissaria substitutio dicitur onerosa. consilio. cxix. name. 42.	56
Seudum receptum pro se et heredibus est hereditarium: secus si pro se et	36	libro. vj.	
liberis. confi. lv. nu. 6. lib. iij.		Fideicommissarius nullam habet actionem ad petendum fideicommis-	
Seudum reuocandum ab agnata remotione intra annum, ab extraneo		sam ante euentum conditionis. consilio. lxxv. numero. 2. libro quinto.	
intra triginta annos. confi. xv. num. 10. lib. v.	14	folio. 51	
Seudum non amittitur nisi per sententiam. consilio. xxx. numero. 8. lib.	14	Fideicommissarius ad vitam suam confiscare potest. confi. xxxij. nume. 1.	25
sexto.		libro. j.	
Seudum marchie non potest diuidi. confi. xxx. nu. 4. lib. vj.	12	Fideicommissarius secundus non agit cōtra primum, nisi is agnouerit.	23
Seudum potest legari conuasallo. confi. xix. num. 13. lib. vj.		confi. xxxiij. nume. 11. lib. iij.	
Seudum non amittitur propter alienationem que fit in consequentiam		Fideicommissarius qui non est iuris successor, potest esse testis in causa	55
sed requirit alienatio voluntaria et proprie sumpta et traditio, et tunc		testamentaria. confi. cxix. nu. 24. lib. vj.	
ipso iure cadit, si tamen dominus velit. consilio. xcij. num. 21. 22. et 23.	41	Fideicommissi in prescriptione, quando fiat preiudicium sequentibus.	64
libro. vj.		confi. c. num. 24. lib. vj.	
Seudum non redit ad dominum propter delictum, nisi in dominū com-		Fideicommissi onere qui dicantur grauati. consilio. cclj. numero. 3. libro	125
missum, vel nisi sit delictum proditoris, vel in famans damnatione	41	septimo.	
secuta. confi. xcij. nu. 18. et 19. lib. vj.		Fideicommissi anteq̃ eueniat conditio dicitur fideicommissarius confis-	5
Seudum si est concessum tribus fratribus et eorum filiis, ita q̃ vno ipso-		stus in spe probabili. confi. v. nu. 9. lib. vj.	
rum fratrum decedente sine liberis, pars sua ad alū seu alios super-		Fideicommissi in restitutione non venit quod heres non habet ex testa-	20
uientes perueniat: soli fratres et non filij fratrum sunt vocati ad ius	143	mento. confi. xx. nu. 9. lib. iij.	
accrescendi. confi. cclij. num. 3. lib. ij.		Fideicommissi onus an sit val dum sub hac conditione relictum, si gra-	64
Seudum si est factuale, et vasallus cessauerit saltem per triennium in so-	11	uatus erit presbyter. confi. c. num. 2. lib. iij.	
lutione canonis, ita incidit in commissum, sicut res emphyteuticaria		Fideicommissio non preteribit anteq̃ agi possit. confi. c. nume. 23. et 26.	64
confi. xi. nu. 5. lib. v.		libro. vj.	
Seudum si conceditur ei qui iam est clericus, et sic ei qui consuevit repu-		Fideicommissio grauatus. s. de restituendo post mortem, potest cogi vt	
tari inhabilis, valebit concessio, si sciebat eum esse clericum, qui feus-	11	caueat de restituendo adueniente morte. consilio. clxxxvj. nume. 9.	131
dum concedit. confi. x. nu. 17. lib. v.		libro. v.	
Seudum non est propriū, vbi pecunia interuenit. consilio. xij. nume. 16.	11	Fideicommissio renunciatum non censetur per clausulas generales diui-	23
libro. ij.		sionis. confi. xi. nu. 3. lib. iij.	
Seudum non est quando reale, sed quādo personale seruitium debetur.	113	Fideicommissorum materia est taliter fundata in voluntate defuncti, q̃	
confi. cxxxvj. num. 3. lib. j.		quibuscunq̃ verbis, coniecturis, seu presumptionibus potest appa-	
Seudum quando conceditur alicui puta Titio recipienti pro se, heredi-	6	rere, sufficit ad inducendum fideicommissum. consilio. c. numero. 5. li-	65
bis seu successoribus quibuscunq̃, comprehendit legatarium. confi.		bro. iij.	
vj. num. 6. lib. vj.		Fideicommissum quando censetur remissum per diuisionem. confi. xij.	42
Seudum receptum pro se et heredibus nunq̃ trāsit ad agnatos, nisi sint	11	num. 4. lib. vj.	
heredes. confi. x. nu. 8. lib. iij.		Fideicommissum purum remittitur per diuisionem scienter factā. confi.	62
Seudum dicenti incumbit onus probandi. consilio. cxxvj. numero. 2.	113	c. num. 11. lib. vj.	
libro. j.		Fideicommissum trāsit in pauperes ipso iure. confi. xxiij. nu. 6. lib. iij.	22
Seudum etiam paternum an possit dari in dotem. confi. xxviij. num. 21	29	Fideicommissum vniuersale licet transeat in ecclesiā ipso iure: tamen debet	
libro. v.		consequi possessionem de manu heredis. confi. lxxxij. nu. 3. lib. ij.	57
Seudum quando concedit indefinite alicui pro se et heredibus, et an ve-	102	Fideicommissum an censeatur intunctū filio vel eius heredi. confi. lxxvj.	58
niant heredes extranei. confi. xxx. nume. 15. lib. v. fol. 31. et confi. cxcv.		num. 2. lib. j.	
num. 4. lib. vj.		Fideicommissum qñ dicatur esse in pendentī. confi. lv. nu. 9. lib. iij.	36
Seudum paternum quid sit. confi. xxx. nu. 5. lib. j. fo. 32. et confi. xxvj. nu.	26	Fideicommissum futurum etiam reciprocum per diuisionem non remit-	112
7. libro. v.		titur. confi. ccviij. per totum. lib. vj.	
Seudum an possit appellari gratia. confi. vj. nu. 2. lib. vj.	6	Fideicommissum vniuersale deficit qñ heres grauatus per fideicommis-	19
Seudum ligium quid sit. confi. xxx. nu. 3. lib. j.	32	sium decessit hereditate non adita. confi. xvij. nu. 19. lib. iij.	
Seudum nouum quomodo intelligatur. confi. centesimo quinquagesi-	72	Fideicommissum relictum a filiis filiorum, vel post eorum obitum, an va-	36
mo. nu. 14. lib. vj.		leat. confi. lv. nu. 10. lib. iij.	
Seudum si concessam sit a principe, in eo locus est iuri accrescendi. cōfi.	32	Fideicommissum in dubio refertur ad eos qui sunt in dispositione, non	36
xxx. nu. 8. lib. j.		qui in conditione. confi. lv. nu. 14. lib. iij.	

Consiliorum domini Alexandri.

Fideicommissum hoc valet si filius decesserit sine filijs vel eorum filij sine filijs, deueniat ad talem, nec censetur filij filiorum onerati nec graui nati, sed tantum primo institutus sub pluribus conditionibus graui natus. consil. cy. num. 1. 4. 7. 6. lib. 1.	89. 7. 90
Fideiubens simpliciter videtur in eam causam. consil. xxxiii. num. 5. lib. 1.	25
Fideiussio in dubio presumitur non delegatio. consilio. clix. numero. 3. libro. 1.	111
Fideiussor non presumitur idoneus nisi probetur. consil. xxxv. num. 3. libro. 1.	27
Fideiussor non tenetur ex noua obligatione vel prorogatione. num. 2. sed proinde liberatur a veteri obligatione. consil. lxxij. numero. 1. 4. 5. 6. 7. lib. 1.	27
Fideiussor obligatur ex contractu stricti iuris, et ex contractu stipulationis. consil. xxxiii. num. 1. lib. 1.	25
Fideiussor an sit liberatus re vendita. consilio sexagesimo sexto. numero 9. lib. 1.	45
Fideiussor an sit liberatus remissione penarum facta. consil. lxxvi. num. 8. libro. 1.	45
Fideiussor an excusetur si ille qui tenetur non curet liberare. consil. lxxvi. num. 10. lib. 1.	45
Fideiussor indemnitate habet exceptionem discussionis nisi opponat ante litem contestatam, quia statim est obligatus. licet suspendatur executio. consilio vicesimonono. numero vicesimosecundo, vicesimotertio. 2. 4. 25. 26. lib. 1.	22
Fideiussor non tenetur de casu fortuito. consil. quinquagesimo septimo. num. 4. lib. 1.	53
Fideiussor coactus soluere vsuras repetit. consilio quinquagesimo septimo. num. 3. lib. 1.	53
Fideiussor non est idoneus testis, nec vitio suo pauper factus. et nu. 4. consil. clxxvi. num. 1. lib. 1.	110
Fideiussor indemnitate non habet exceptionem discussionis, si renouauit omni legum et iuris auxilio, idem si quis intercessit animo non uandendi. consil. lxxix. num. 34. lib. 1.	23
Fideiussor non censetur obligari pro pena vel interesse consilio xxxiii. nu. 2. lib. 1.	25
Fideiussor quando est obligatus per instrumentum habens ex vi statuti executionem paratam, talis fideiussor habet pro condemnato. consil. lxxij. nu. 6. lib. 1.	52
Fideiussor utitur beneficijs competentibus principali. consil. lxxv. nu. 7. libro. 1.	47
Fideiussor si soluat pro reo principali cui sufficiat confessio creditoris solutionem sibi esse factam, necesse est quod, probet actualem solutionem. consil. xc. nu. 1. lib. 1.	65
Fideiussor habens priuilegium fori non est idoneus fideiussor de indicio. consil. lxxij. nu. 3. lib. 1.	24
Fideiussorem, offerri sufficit residui non liquidi. consil. lxxiiij. num. 9. libro quarto.	16
Fideiussorem dare qui tenetur, si dicit se non posse prestare ibi sed in alia ciuitate, an audiat. consil. lxxv. nu. 3. lib. 1.	43
Fideiussor soluenti quando non competit actio contra principalem. consil. lxxvi. nu. 3. lib. 1.	47
Fideles an possint mercari et mercimonijs causa nauigare apud arabs et similes. consil. cxxx. nu. 1. 2. lib. 1.	83
Fidem seruare spectat ad rem et pudorem mercatorum. consil. lxxx. nu. 12. libro. 1.	62
Fides alicuius testis si est suspecta, tunc ille defectus suppletur per numerum. consil. cxxx. nu. 7. lib. 1.	75
Fides mala impedit prescriptionem actionum personalium. consil. lxxix. num. 13. lib. 1.	50
Fides bona presumpta non inuat nisi allegatur. consilio. lxxix. num. 11. lib. 1.	50
Fides presumitur habita de pretio dato termino soluendi. consil. xcij. nu. 2. libro. 1.	78
Fides bona requiritur in prescriptione actionum personalium. consilio xxxiii. num. 1. lib. 1.	31
Fides bona presumitur in libertate non seruitutem prescribente. consil. cxiij. nu. 3. lib. 1.	118
Fides tabellionum aufert omnem suspicionem falsitatis. consil. xxxiii. num. 9. lib. 1.	30
Fides mala defuncti an noceat heredi. consilio trigessimono. num. 2. libro. 1. folio. 29. et consilio octuagesimonono. num. 8. libro secundo. fo. 66. et consil. iij. numero. 11. lib. 1.	6
Fides bona ubi presumitur, debet tamen allegari. consil. cxxxvi. nu. 20. libro. 1.	94
Fides mala auctoris non nocet in publiciana. consilio. lxxxix. num. 4. libro. 1.	29
Fides ex longissimo tempore bona presumitur. consilio. cli. numero. 7. libro. 1.	107
Fides sufficit quod habeatur de pretio. consilio. clxxij. numero. 16. libro	
sexto.	86
Fides testium est improbanda quando verisimilia non deponunt. consil. xcij. num. 13. lib. 1.	43
Fides non presumitur habita de pretio per patientias detinendi. consil. lxxxvi. nu. 6. lib. 1.	35
Fides adhibetur libro officialis publici. consilio. lxxxv. numero. 2. libro tertio.	63
Fieri in domo vel ad domum differunt. consilio. cxxxv. numero. 14. libro. 1.	95
Fieri quod potest per pactum, debet fieri per statutum. consil. cxxxiii. num. 14. lib. 1.	63
Fieri quod non potest directe, permittitur fieri per consequentiam. consil. cxxx. num. 8. lib. 1.	132
Fieri ubi aliquid prohibetur odio alterius, si interueniat iuramentum obligat iurantem. consil. lxxxv. num. 13. lib. 1.	35
Fieri quod non potest per pactum, fieri nec potest per statutum. consil. num. 21. lib. 1.	3
Fieri quid contra bonos mores quando dicatur. consilio. v. numero. 9. libro. 1.	5
Filia instituta in re certa succedit in emphyteusi et siastica, et si equaliter, licet inequaliter instituti. consilio vicesimo secundo. numero. 5. 6. libro. 1.	21
Filia existens in potestate patris, non potest testari. consilio. cli. numero 6. libro. 1.	73
Filia an excludatur ab hereditate dotatis tantum, quod sic. consil. cxxxiii. nu. 7. 18. 7. 19. lib. 1.	62. 7. 63
Filia dicitur de linea masculina. consilio quinquagesimo tertio. num. 2. 7. lib. 1.	22
Filia potest institui in dote, etiam a patre iam sibi data. consil. clxxvi. nu. 13. libro. 1.	126
Filia vocari ad ea que sibi relicta fuissent in testamento, quomodo intelligitur. consilio centesimo sexagesimo primo. numero quarto. lib. septimo.	101
Filia viuis ex socijs non est dotanda de communibus. consilio. cliij. num. 1. libro. 1.	108
Filia ingrediens monasterium, dotem vertit in utilitatem monasterij. consilio centesimo tricesimonono. numero duodecimo libro secundo. folio. 97	
Filia per deportationem patris liberat a patria potestate. consil. cxxxix. num. 10. lib. 1.	97
Filia ex eo quod sit legitima, an petere possit fieri compromissum. consil. lxx. num. 17. lib. 1.	42
Filia iam nupta, non potest petere se dotari. consilio. lxxij. numero. 4. libro septimo.	42
Filia dotata ex clausula non facit partem filijs in legitima. consil. cxxxvi. num. 7. lib. 1.	26
Filia debet esse dotata tempore delate successionis, ut excludatur. consil. lxxxv. nu. 10. lib. 1.	62
Filia nubens inuitis parentibus non potest inherere, nisi subat indicio. consilio nonagesimo septimo. numero quarto. libro primo. folio octuagesimo secundo. et consilio ducentesimo nono. numero primo, tertio, decimo quinto et decimosexto. lib. 1.	113. 21. 4
Filia non censetur excludi nisi ab hereditate dotantis. consilio centesimo quinquagesimo primo. numero tertio. libro secundo. folio centesimo sexto. et consilio centesimo sexagesimonono. numero primo. libro septimo. folio centesimo septimo. et consilio decimonono. numero sexto. libro primo.	31
Filia familias non potest testari de dote, sine consensu patris. consil. lxxv. num. 1. lib. 1.	16
Filia etiam cum iuramento potest renunciare future successioni patris, nisi ipsi patri vel eius consensu. consilio centesimo quinquagesimo nono. num. 10. lib. 1.	99
Filia transmittit ad heredes actionem ad dotandum. consil. clxx. nu. 6. libro. 1.	107
Filia cui una cum fratribus delata erat hereditas matris, renuncians pro certa summa sibi data in dote. consilio centesimo quadagesimo. num. 3. lib. 1.	94
Filia instituta in re certa non succedit in emphyteusi hereditaria. consil. cxxxiiij. num. 6. lib. 1.	90
Filia per statutum a successione exclusa transmittit dotem, et antequam dotetur. consil. lxx. num. 7. lib. 1.	38
Filia non censetur renunciare legitime, etiam si simpliciter agnoscat legitimum factum ne plus petere possit. consilio octo. numero vicesimo primo. lib. 1.	10
Filia ab intestato exclusa, non potest rumpere testamentum. consil. clxx. num. 9. lib. 1.	33
Filia debet relinqui iure institutis uis, etiam iure canonico. consil. lxx. num. 6. lib. 1.	50
Filia debet esse dotata tempore mortis patris, ut excludatur. consil. cli. num. 1. lib. 1.	106

Repertorium materiarum

Filia femel simpliciter nō suspensue exclusa, perpetuo est exclusa, consi. xxix. nu. 7. lib. i. fo. 21. 2 consi. liij. nu. 4. lib. vi. 22
Filia an possit allegare dotem non esse congruam, consi. cxxj. nu. 1. libro sexto. 57
Filia quando aliquid acceptura ex bonis patris, licet illud sit minus q̄ legitima; tamen in legitima facit partem, consilio. cxcvii. numero. 12. 13. lib. vi. 103
Filia preterita an 7 quando potest dicere testamentum nullum, consilio xix. num. 5. lib. vi. 12
Filia renuncians bonis 7 hereditati patris, non renunciat hereditati materne, consilio ducentesimo vicesimo secundo, numero. 1. libro. vi. folio. 124
Filia si cedat omnia iura, an videatur cedere iura dotis, consilio centesimo secundo, numero. 7. lib. vi. 45
Filia si renunciaret successioni paterne tempore quo datur nuptui contenta dote filij dicte mulieris, non poternit postea venire cōtra dictam renunciationem, consilio vigesimo nono, numero. 16. libro tertio, folio. 27.
Filia si renunciaret successioni paterne, an sit necessaria insinuatio, consilio cxxix. num. v. lib. iij. 27
Filia quando renunciaret hereditati paterne si extant fratres masculi presumitur facta renunciatio patri, propter dictos masculos, consi. cxxix. num. 9. lib. iij. 27
Filia cui relictum est legatum a patre pro omni legitima sua, si tale legatum agnouerit, an sibi preiudicet in legitima, consilio. viij. nume. 17. libro. iij. 10
Filiafa. agit pro dote aduentitia sine consensu patris, consi. xx. num. 10. libro. iij. 17
Filiam non potest pater ex heredare, nisi subsit iusta causa ex hereditationis consi. viij. num. 11. lib. iij. 9
Filiam satis est a patre 7 vicinis pro tali reputatam, consilio. xc. num. 2. libro. iij. 62
Filiatio probatur per famam 7 prebationem transfert in aduersarium, consi. xc. nu. 6. 7. 10. lib. vi. 38. 2. 39
Filiationis quasi possessio dicitur etiam post mortem patris, consi. xc. nume. 6. lib. vi. 38
Filiationis quasi possessio sufficit, consilio. liij. numero secundo, libro primo. 50
Filiationis quasi possessio transfert onus probandi in aduersarium, consi. lxxvii. nu. 10. lib. vii. 55
Filie an veniant appellatione filiorum legitimorum, consilio, liij. nu. 14. 15. lib. iij. 32
Filie datum contemplatione patris, profectitum est, consi. clxxix. nu. 1. 2. 3. lib. v. 127
Filie testatoris dicuntur de agnatione, 7 per eas conseruatur agnatio, consi. xviij. num. 6. lib. vii. 13
Filie dotate si per statuta excluduntur non debet dos esse minor legitimae, consilio. lxxix. numero. 2. lib. i. folio. 59. 7 consilio. lxxxiij. num. 2. libro. iij. 56
Filie dotate exclusio intelligitur 7 tempore mortis, consi. clxij. numer. 2. libro. vi. 79
Filie exclusio propter masculum extenditur ad neptem, consilio. lxxxi. nume. 7. lib. vi. 37
Filie per statuta temporaliter excluduntur quandiu supersunt masculi, consi. 2. liij. nume. 22. lib. iij. 15
Filij appellatione comprehenditur nepos cum resultat absurdum quod plus grauaretur filius quam nepos, consi. ix. num. 2. lib. i. 12
Filij appellatione veniunt omnes descendentes in materia feudali, cōsi. cxxvi. nume. 8. lib. v. 27
Filij appellatione non veniunt nepotes in dispositione legis odiosa, cōsi. lvi. nume. 2. lib. v. 47
Filij bāniti vel incapaces succedunt ano etiam cum patris, consi. lxxv. num. 13. lib. i. 66
Filij concepti ante deportationem patris, sunt successibiles patri, secus si postea, consi. cxcix. nu. 13. lib. iij. 141
Filij comprehenduntur appellatione familie, consilio. clxxviij. numero 1. libro. vi. 89
Filij concepti ex damnato coitu, qualiter sint insuccessibiles parētibz 7 alijs atinentibus, consi. lvij. num. 3. lib. iij. 40
Filij dicunt proprie nati ex legitimo matrimonio, cōsi. xxv. nu. 3. lib. 27
Filij puerorum fratrum succedunt patri in stirpes, nō in capita, etiā in feudis, consi. lv. per totum, lib. iij. 35. 2. 38
Filij etiam infantes non aditam hereditatem transmittunt, consi. cxxvii. num. 5. lib. vi. 104
Filij 7 nepotes veniunt appellatione liberorum, consi. clxxv. nu. 8. lib. secundo. 127
Filij etiam propter culpam p̄uati, sunt extraneis in reuocatione p̄fereendi, consi. ix. num. 1. 2. lib. i. 10
Filij fratrum in feudo concurrunt cum patris, consi. cxxix. numero. 9. libro. v. 93

Filij filiorum positi in conditione, censentur vocati 7 substituti ex eo q̄ onus restitutionis eis iniunctum, 7 q̄ testator ad plures alios gradus substitutionum processit, consilio. lxxiij. per totum, libro quinto, folio, 50
Filij filiorum licet positi in conditione non sunt substituti, nec possunt grauari, consi. xcj. nume. 6. lib. i. 77
Filij fratrum etiam in feudis in stirpes succedunt, consi. cxxix. numero. 1. libro. v. 29
Filij legitimati non sunt vere 7 proprie filij, consilio. cxxj. numero. 2. lib. secundo. 84
Filij naturales an tantum excludant substitutum, consi. cxxj. nume. 4. libro. iij. 84
Filij non transmittunt hereditatem non aditam ad ascendentes: nisi iure suitatis, vel ad ascendentes illius, cuius hereditas transmittitur, consi. clxviij. num. 15. 16. 17. lib. vii. 106
Filij positi in conditione non sunt vocati ex testamento in prescriptione actionum personalium, requiritur bona fides, consi. clxxv. num. 26. libro. iij. 128
Filij positi in conditione dicuntur vocati ex testamento, consi. cxcix. nu. 1. libro. iij. 140
Filij primi 7 secundi matrimonij qualiter bonis maternis succedat, consilio. clxviij. nu. 14. lib. vii. 106
Filij positi in conditione, non sunt in dispositione, consilio. cix. nume. 4. libro. iij. 76
Filij solam detrahunt legitimam quando non sunt conditionaliter grauati, consi. xxvi. nume. 7. lib. iij. 28
Filij debent institui etiam in testamento inter liberos, consi. lxxvi. num. 17. libro. iij. 56
Filij triginta annis ab additione hereditatis excluduntur, consi. clxxvi. numero. 3. libro sexto, folio. 85. 7 consilio. ccxxvii. numero. 10. libro eodem. 135
Filio iure naturali 7 diuino debetur patris successio, consi. lxxv. num. 1. libro. i. 65
Filio non licet pro legitima seu supplemento sua auctoritate ingredi res hereditarias, consilio centesimo trigesimo quarto, nume. 1. libro quarto. 87
Filio obuenientia vt computentur in legitimam, quid requiritur, consi. lxxix. num. 3. lib. iij. 6
Filio succedente patre non cadit titulus pro herede, consi. ccxiij. num. 13. libro. iij. 51
Filiofami. agentis sufficit consensus patris generalis, consi. lix. numero. 3. libro. iij. 40
Filiofami. minori datur curator ad litem, consilio sexagesimo, nume. 4. libro. iij. 40
Filios non extare vel non succedere, etiam in statutis paria sunt, consilio cxxv. nu. 16. 2. 19. lib. vi. 54
Filiorum appellatione in odiosis veniunt nepotes, consilio centesimo octuagesimo quinto, numero. 21. lib. secundo, folio. 128. 7 consi. cccij. numero. 6. libro eodem, folio. 144. consilio. cxxv. nume. 2. 3. 5. 7. 8. libro sexto, folio. 19. 7 consilio centesimo quadagesimo, numero. 2. lib. vi. 67
Filiorum appellatione in feudis veniunt nepotes in infinitum, consilio cxxiij. num. 7. lib. iij. 81
Filiorum 7 nepotum appellatione non veniunt femine, nisi per extensionem, ideo non veniunt in contractibus, vt in emphyteusi, consi. lxxj. num. 1. lib. i. 55
Filiorum vnus non potest alienare vltra tempus vite sue in emphyteusi vel feudo recepto pro se 7 filijs 7 nepotibus, etiā cum clausula alienandi, consi. cvj. 7 cvij. nu. 1. lib. iij. 67
Filius a patre institutus an possit grauari in legitima, vel trebellianica per substitutionem sibi factam, consi. cliij. nu. 4. lib. iij. 31
Filius absq̄ immixtione habetur pro herede ad suum commodum tantum, consi. cxxiij. num. 2. lib. iij. 31
Filius an teneatur reddere rationem bonorum per patrem administratorum, consi. cx. num. 21. lib. iij. 80
Filius an possit vltra legitimam detrahere falcidiam, consi. clxij. nu. 8. lib. vi. 80
Filius an hodie habeat bonorum possessionem contratabulas in hereditate matris, consi. lxxxi. nu. 6. lib. iij. 61
Filius censetur esse pars corporis, consilio quarto, nume. 14. libro quarto. 5
Filius debet equaliter diuidere alimenta inter patrem 7 matrem, quia ipse parentibus a filijs equalis debetur pietas, consilio. lxxij. num. 11. libro. iij. 43
Filius eoquod aliquis sit, non sequitur quod sit heres, consi. xciiij. nu. 8. libro. iij. 66
Filius esse alicuius quomodo probatur, consilio. lxxiij. numero. 1. libro secundo. 52

Consiliorum Domini Alexandri.

Filius familias in potestate nō potest sine consensu patris alienare. conf. c. vj. num. i. lib. vj.	67	libro. vj.	108
Filius fa. decipiens creditorem non habet beneficium statuti. conf. c. x. num. i. lib. iij.	69	Filius si repudiet hereditatem patris non valet repudiatio nisi sciuerit se suum et necessarium. conf. c. xvj. nu. 5. 6. 7. lib. vj.	80
Filius familias hodie etiam contradicente patre, potest adire hereditatem. conf. c. x. xij. num. i. lib. vj.	132	Filius si patrem vocat pro ditorum, potest exheredari. conf. c. iij. num. i. libro. ij.	143
Filius fratris in dispositione hominis nō reprehēdat patrē. conf. c. iij. num. 6. lib. ij.	144	Filius si aliquid acceperit a patre vinente pro sua legitima, et promissit nunquam impugnare testamentum patris, an mortuo patre possit impugnare testamentum paternum. conf. c. xvj. numero secundo. libro. 5.	128
Filius fratris concurret cum fratre in substitutione proximorum. conf. c. xij. nu. 3. lib. vj. fo. 79. et conf. c. xvij. nu. 5. lib. vj.	128	Filius si recuset adire hereditatem aduentitiā, pater poterit adire. conf. filio. xvj. nu. 3. lib. vj.	13
Filius fratris secundum communem usum loquendi appellatur nepos. conf. v. nu. 2. lib. iij.	6	Filius si postea cum socio patris ejusdem institoribus utatur sicut prius intelligitur societas cum filio renouata. conf. filio. xvj. numero. 2. libro. v.	94
Filius grauatus restituere hereditatem sub conditione potest retinere legitimam et trebellanicam. conf. c. l. nu. 12. lib. ij.	100	Filius vel filia si sit grauata restituere per substitutionem, an possit detrāhere legitimam de omnibus bonis. conf. filio. c. l. numero. i. libro. ij. folio	113
Filius heres sub inuentario non tenetur satisfacere de feudo, nisi sit hereditarium, et tunc non potest agnatus repudiare hereditatem, et habere feudum. conf. c. x. nu. 13. 14. lib. v.	18. et 19	Filius ubi sine facto patris erit patriam potestatem: an preiudicatur patri. conf. c. x. xij. nu. 3. lib. ij.	96
Filius institutus in re certa, succedit equaliter in feudo cum alio herede filio vniuersaliter instituto. conf. c. x. nu. 17. lib. v.	19	Filius ut sibi preiudicet per renunciationem vel agnitionem in legitima requiritur quod specificē fiat mentio de legitima. conf. filio. vj. nu. 22. libro. iij.	10
Filius in dubio presumitur bona patris possidere ut heres. conf. c. xvj. nu. i. 2. lib. vj. fo. 80. et conf. c. x. nu. 5. lib. vj.	84	Sines mandati sunt diligenter seruandi. conf. filio nonagesimo. numero 2. lib. iij.	66
Filius institutus in re certa non censetur vocatus. conf. c. x. numero. 4. libro. v.	9	Sines non presumuntur mutati. conf. l. vj. nu. 18. lib. vj.	40
Filius longo tempore seorsum habitans, presumitur emancipatus. conf. filio. c. xvj. nu. 12. lib. iij.	88	Sinis quid proprie dicatur. conf. c. x. nu. 26. lib. vj.	55
Filius licet cōuentus a creditore paterno se defenderit, et de debito probatum sit, nisi etiam aliter constet filium heredem esse, succumbet auctor. conf. l. x. nu. 3. lib. v.	55	Sinis legis talis indicatur quale est principium. conf. c. x. xij. nu. 74. libro. vj.	63
Filius meus si in viuo morietur instituo nepotem, verba hec quid importent. conf. c. x. nu. 6. lib. ij.	76	Fiscum a principe nullus habet nisi iure speciali: quod non debet extēdi. conf. c. x. xij. nu. 3. lib. j.	33
Filius naturalis nunq̄ succedit cōtra voluntatem patris. conf. c. x. xij. nu. 13. lib. vj.	62	Fiscus cuiusq̄ loci occupat bona delinquentis in eo sita. conf. filio. x. nu. i. lib. j.	33
Filius naturalis vel spurius non comprehendit in dispositionibus que sunt iuris naturalis, sed legitimus. conf. filio. l. x. nu. 10. libro secundo. folio	41	Fiscus ut auferat delictum spurio nō solum requiritur ut spurius sit clam vocatus, sed etiam quod alius tacite fidem accommodauerit testatori. conf. c. c. num. 7. lib. v.	107
Filius naturaliter inclinari debet ad offensam et vindictam patris. conf. l. x. nu. 15. lib. ij.	42	Flumen priuatum est quod non cōtinne fluit et a reliquis locis priuatis non differt, et in eo licet cuilibet, quatenus in suo porrigitur, etiam molendinum edificare. conf. c. x. xij. nu. 1. 2. lib. ij. fo. 137. et conf. c. iij. nu. 1. 2. lib. vj.	108
Filius natus cōstante matrimonio, presumitur ex marito, etiā si constet de adulterio matris. conf. l. x. xvj. nu. 8. lib. vj.	55	Flumen propriū dicitur quatenus in suo ingreditur aqua, que nō semper fluit. conf. c. iij. nu. 3. lib. ij.	137
Filius non tenetur conferre dotem nepti datam a patre. conf. c. xvj. nu. 3. lib. j.	28	Flumina nauigabilia quod pertineant ad statum imperij qualiter intelligantur. conf. c. x. xij. nu. 8. lib. ij.	137
Filius non potest grauari in legitima aucta per statutum. conf. iij. nu. 3. lib. vj. fo. 3. et conf. c. j. nu. 2. lib. vj.	106	Flumina continue fluenta sunt publica. conf. filio. c. x. numero tertio, libro sexto.	61
Filius non presumitur scire testamentum patris. conf. c. ij. nu. 1. lib. iij. fo. 5. et conf. l. x. xvj. nu. 5. lib. vj.	31	Forensis quis dicatur. conf. filio trigesimo quarto, numero quinto, libro quinto.	34
Filius non potest petere legitimam repudiata successione. conf. l. x. nu. 5. libro. j.	65	Forensis nisi diu incoluerit, presumitur ignorare statuta. conf. filio. l. x. xvj. nu. 6. lib. iij.	59
Filius non potest eligere legitimam in re legata. conf. c. xvj. nu. 20. libro. vj.	54	Forensis restituitur aduersus statutum. conf. trigesimo septimo. nu. 23. libro. ij.	28
Filius nunquam representat personam patris nisi quādo venit ad successionem aui vel patris. conf. l. nu. 17. lib. iij.	7	Forenses non possunt uti beneficio statuti. conf. filio. x. per totum. libro septimo.	27
Filius potest hodie venire ad hereditatem matris dupliciter iure. conf. l. x. xij. nu. 7. lib. iij.	61	Forma a statuto tradita nō seruata, actus est nullus. conf. filio. c. x. xvj. nu. 6. lib. vj.	87
Filius potest eligere certam rem pro legitima. conf. filio. c. x. numero. 13. libro. j.	105	Forma quolibet. l. est essentialis. conf. filio quinquagesimo. numero. 5. lib. quinto.	42
Filius preteritus non potest approbare testamentum in preiudiciū fratrum. conf. l. x. xvj. nu. 19. lib. iij.	56	Forma in testamentis tradita est de iure positio. conf. filio. c. x. nu. 15. libro. vj.	55
Filius prefertur filio fratris premortui nec vocantur neptes quādiu superfunt aliqui filij in his, que deferunt non iure hereditario, sed prouisione hominis. conf. c. x. xij. per totum. lib. v.	93	Forma statuti ad vngues seruanda. conf. filio centesimo trigesimo septimo nu. 15.	95
Filius potest exheredari ob causas similes vel grauiiores expressas. conf. filio. c. iij. num. 6. lib. ij.	143	Forum in loco sortiri est legibus vel statutis illius loci subiecti. conf. filio. c. l. nu. 15. lib. ij. fol. 110. et conf. filio. c. l. nu. 7. lib. vj. fo. 88. et conf. c. xvj. nu. 6. lib. vj.	133
Filius presumitur acquisiuisse ex bonis patris nisi quatenus sunt coniecture in contrarium. conf. c. x. xij. nu. 6. lib. iij. fo. 20. et conf. c. x. xij. nu. 6. lib. vj.	84	Fossata dicuntur pars predij. conf. filio centesimo duo decimo. numero. 6. libro. vj.	131
Filius pro legitima non habet bona hereditatis hypothecata. conf. filio. c. xvj. nu. 21. lib. vj. fo. 54. et conf. l. x. xvj. nu. 5. lib. iij.	5	Fosse iuxta predia sunt eorum quorum predia adiacent. conf. c. x. nu. 5. libro. ij.	83
Filius qui est heres patris an possit repudiare hereditatem maternam inuitis creditoribus. conf. c. xvj. nu. 15. lib. ij.	149	Fouea in communi censetur spectare ad utrumq̄ vicinum pro dimidia. conf. c. x. xij. per totum. lib. vj.	130
Filius quando ex potentia iuratus dicitur heres patris. conf. c. x. xvj. nu. 24. lib. ij.	95	Frater ad defensionem fratris testificari potest. conf. filio quarto. numero 10. lib. vj. folio 3. et conf. filio centesimo decimo nono. nu. 6. lib. vj. fo. 75. et conf. c. x. xij. nu. 9. lib. ij.	150
Filius qui non adiuit ex capite liberorum intra triginta annos, potest ex capite legitimorum adire intra alios triginta annos. conf. l. x. xij. nu. 5. lib. ij.	6	Frater si inuestitur pro fratre non valet, nisi post ratificationem. conf. filio x. nu. 2. lib. v.	21
Filius quomodo potest militis testamentum impugnare. conf. c. x. xij. nu. 43. lib. vj.	64	Frater patruelis minus est coniunctus quā mater vel filia. conf. l. x. xij. nu. 17. lib. vj.	38
Filius sororis est in tertio gradu et filius ex fratre patris mei est mihi in quarto gradu. conf. l. x. nu. 38. lib. v.	39	Frater consanguineus tantum dicitur proprie frater. conf. c. l. iij. nu. 2. lib. vj.	69
Filius spurius legitimatus an excludet substitutum. conf. c. l. x. nu. 2.			

Repertorium materialiarum

Frater superstes an possit aduocare rem alienatam per fratrem eo presente et non contradicente. consi. viij. nu. 4. lib. v.	9	Fructus temporis preteriti petens tenetur ad interusurium pretij non soluti. consi. lxxvj. nu. 12. lib. vi.	31
Frater si instituit sororem, et filias sororis omnes simul succedunt: quia nullum bonorum subsidium debebatur sorori a fratre testatoris. consi. xiiij. nu. 2. lib. iij.	10	Fructus percepti a marito an debeant computari in sumptus factos consi. clxij. nu. 3. lib. vij.	101
Frater non est testis idoneus in criminali. consi. lxx. nu. 6. lib. j.	60	Fructus consumptos tempore diuisionis alleganti, incumbit onus probandi talem consumptionem. consilio. cij. numero. 9. libro sexto. folio	45
Frater ut succurrat fratri potest pro liberatione et defensione fratris offendi auxiliantem. consi. xi. nu. 13. lib. vij.	13	Fructus quomodo debeant diuidi inter fratres simul habitantes. consi. lxxvj. nume. ij. lib. v.	50
Frater si soluit condemnationem suam, an frater alter debeat contribuere consi. cliij. nu. 3. lib. ij.	108	Fructus percepti ex re pignoratiza pro dote, spectant ad maritum. consi. clvj. nu. 4. lib. vij.	75
Frater transmittit ad filium beneficium excludendi feminas. consi. lxxxiij. nu. 21. lib. vi.	38	Fructus in actione stricti iuris non veniunt a tempore morte. consi. cxxvij. nume. 1. 2. 3. lib. vij.	59
Frater potest in feudis acquirere fratri, saltem recipienti ex causa onerosa totum accrescit. consi. xxiij. nu. 11. 12. lib. vij.	40	Fructus perfecti ante perfectum contractum venditionis, debent spectare ad venditorem. consi. cxxij. nu. 9. lib. iij.	76
Fraternitates laicorum sunt collegia prophana, tamen quandiu solent sibi relicta expendere in pios vsus legata eis facta dicuntur pia, et debentur ex minus solenni testamento. consilio. cij. numero. 1. 2. 3. libro septimo.	64	Fructus in dubio tantum videntur communicari non proprietatis. consi. lxxvj. nu. 9. 2. 29. lib. iij.	52 et 53
Fratres si simul habitent, et vnus acquisiuit aliqua per ludum azardi an debeat illa communicare fratribus suis. consilio. lxxvj. numero. 5. libro. v.	60	Fructus quicunque percepti extra dotalia per maritum contra voluntatem mulieris, debentur mulieri etiam si sint consumpti. consi. cxliij. nume. 6. lib. v.	101
Fratres existentes in communione, an et qualiter acquisita per eos aut alterum eorum debeant communicari. consi. cxxxiij. numero. 1. 2. 3. libro. v.	96	Fructus bonorum paraphernalium, vel aliorum bonorum non dotaliu ad quem spectent. consilio centesimo quadragesimo quarto. numero 5. libro. v.	101
Fratres non censentur socij ex eo quod habent bona in communi. consilio. xlvij. numero. 5. libro primo. folio. 47. et consilio. cxxxiij. nume. 5. libro. v.	98	Fructus qui percipit, vocatur ad munera. consilio. cxlvij. numero. 7. libro. vi.	71
Fratres et transuersales non excludunt substitutum ex tacita mente. vnde. l. cum accu. non habet locum nisi quando grauatus est liberis testatoris. consi. cxxxiij. nu. 2. lib. j.	37	Fructus qui naturales, industriales, et ciuiles. consilio. lvj. numero. 9. libro. iij.	39
Fratres si sint socij habetur ratio inter eos si vnus habet filios operantes vel lucrantes, vt deducto sumptu vt pro modo maiori opere vel lucri collati plus ferat in diuisione. consilio. xcix. per totum. libro. ij. folio.	69	Fructuum tempus respectu emptoris non dies locationis attenditur. consi. cxxxiij. nu. 2. lib. j.	29
Fratres quando sunt socij, et ex eorum actibus apparet qd omnia conferunt vndeque venientia, debent omnia equaliter diuidi non considerando an vnus plus lucretur quam alius. consilio. cliij. numero. 4. libro. ij.	108	Fructuum perceptio possessionem ostendit. consilio. clxj. numero. 6. libro. vi.	79
Fratres minores et predicatorum tenentur soluere quartam ecclesie parochiali de quibuscunque relictis. consilio. xcvi. numero. 3. 4. 5. 6. 7. 8. libro secundo.	139	Frui posse per manum suam importat vsum fructum. consilio. cxxxiij. nu. 1. lib. vij.	118
Fratribus duobus quando aliquid conceditur in feudum, si moritur, in persona vnus eorum, non accrescit alij confratri. consilio. ccliij. numero. 1. lib. ij.	143	Fugere non tenetur qui ab alio aggreditur. consilio. cxiij. numero. 15. libro. viij.	75
Fratri factum etiam socij, alteri non nocet. consilio. lxxx. numero. 8. libro. iij.	55	Fundans se ex tempore debet illud determinate probare. consi. c. nu. 2. lib. i. folio. 83. et consi. clxxij. nu. 8. lib. ij. fol. 118. et consilio. cl. nu. 11. libro sexto.	72
Fratri appellatione venit sublata significatione filius fratris. consilio. cxxvj. nume. 13. lib. vij.	19	Fundare quis se non potest ex positione negata. consilio. cxxxiij. numero. 9. libro secundo. folio. 85. consilio. clj. numero. 3. libro quinto. folio 108. consilio. cxxvj. nume. 8. libro septimo. folio. 25. consilio. xxi. numero. 5. libro quinto. folio. 68. consilio. xcj. numero. 7. libro sexto. fol. 32. consilio. clxxxiij. nume. 2. libro septimo. folio. 114. consilio. clxx. numero. 8. libro septimo. folio. 32. consilio. cclx. numero. 3. fol. 129. et consilio. cxx. numero. 4. 2. 5. libro. vij.	129
Fratri appellatione an veniat frater patruelis. consilio. xcvi. numero 3. lib. ij. fo. 68. et consilio. cxxvi. nume. 8. 9. 10. lib. vij. fo. 19. et consi. cxxxi. nu. 1. lib. vij.	123	Fundare quis se non potest ex iure tertij. consilio. cxiij. numero. 4. libro sexto.	56
Fratri appellatione an comprehendatur soror. consilio. lxxxvj. numero 7. lib. iij.	58	Fundi dotalis melioramenta an debeant restitui heredibus ipsius mariti. consi. clxij. nu. 1. lib. vij.	101
Fratrium duorum vnus diues posuit mille in societate, et alter pauper posuit solum operam: demum igne casuali omnia consumpta sunt, an teneatur ille qui tantus posuit operam ad aliquid fratri. consi. cxxxi. nu. 4. lib. v.	93	Fundi partem reemere volenti, an emptor teneatur illi renendere. consi. cxliij. nu. 1. lib. vij.	90
Fraudes et furta coniecturis probantur. consi. lxxij. nu. 1. lib. ij.	49	Fundo vendito ad mensuram, mensurari debet aggeres et fossata. consi. cxx. nu. 1. lib. ij.	83
Fraus presumitur ex alienatione omnium vel maioris partis bonorum. consi. cxvij. nu. 3. lib. iij.	69	Fundum vendidi tibi cum pacto qd soluta pecunia tibi fundum tradere si partes solus non teneor tibi partem fundi tradere. consi. lxxvi. nu. 16. 17. lib. v.	59
Fraus facilius presumitur in contrahente quam in testante. consi. xviij. nume. 1. lib. iij.	19	Fundum si confitear esse meum et tuum, an talis confessio implicet contrarietatem. consi. clxxij. nume. 12. lib. vij.	84
Fraus de persona ad personam, vel de contractu ad contractum. consilio. liij. nu. 3. lib. vij.	37	Fundus si sit legatus cum instrumentis fundi, non veniunt instrumenta que post testamenti tempus reperiuntur esse instrumenta fundi. consi. clxxviij. nu. 1. lib. ij.	122
Fraus facilius presumitur excogitata si quid frequenter fiat. consi. cxvij. nu. 4. lib. iij.	69	Fur si habet equum meum quem mihi subtraxerat, si est in fuga, an possim eum capere propria auctoritate. consi. xliij. nu. 4. lib. iij.	47
Fraus probatur esse vel deesse ex coniecturis. consilio. cxliij. numero. 7. libro. vij.	68	Fur si dixerit se accepisse, credens de voluntate domini accipere, creditur furi, vt se ab actione furti liberet. consilio. cxxix. numero. 4. libro quarto.	84
Fructus pendentes tempore venditionis cedunt emptori. consi. clxxxiij. nu. 1. lib. vi.	93	Fur an possit furca suspendi tanquam famosus pro multis paruis factis. consi. cxx. nu. 7. lib. iij.	70
Fructus qui est perceptus si sit communis, sequitur qd possessio sit communis. consi. cxxv. nu. 15. lib. v.	25	Furem nocturnum quando aliquis potest impune occidere. consi. cxl. nume. 1. lib. ij.	97
Fructus computantur nepotibus in trebellianicam. consilio. cxxvi. nu. 4. 6. 10. lib. vij.	26	Furiosum aliquem fuisse debet probari certo tempore, non vnico momento. consi. cxlvij. nume. 8. lib. vij.	92
Fructus percepti post mortem testatoris augent ipsam hereditatem. consilio. clxx. nu. 8. lib. iij.	40	Furiosus semel semper ab inde presumitur furiosus, nisi contrarium probetur. consi. xcij. nu. 16. lib. v. fo. 68. et consi. cxlvij. nu. 7. 10. 12. 14. libro. vij.	92
Fructus non lucratur missus ex primo decreto. consilio. lxx. numero. 7. libro. vij.	47	Furiosus si habebat dilucida intervalia, cui incumbit onus probandi, quod tempore actus erat furiosus. consilio. lxxxvj. numero. 13. libro secundo.	60
Fructus qualiter in sortem computari debeant. consilio. cxxxi. numer. 2.			

Consiliorum Domini Alexandri.

Furiosus vere vel presumptiue, non potest testari. consilio. cxiij. nume. 3. libro. i. 117
 Furor perseverare presumitur, non momentaneus, sed qui certo tempore duravit. consilio. cxiij. numero. 4. lib. i. fo. 117. et consilio. lxxxviij. num. 12. libro. ij. 60
 Furta sunt punienda secundum statuta et consuetudines locorum. consilio. cxiij. num. 1. lib. iij. 70
 Furti condemnatio et modici, et preter ordinem infamat. consilio. cliij. num. 5. libro. v. 109
 Furtum si non est commissum, mandans aut consulens non tenetur. consilio. cxiij. nume. 6. lib. iij. 82
 Furtum est contractatio rei aliene inuito domino animo lucrandi. consilio. cxiij. num. 7. lib. iij. 82
 Furtum non est proprie damnum, sed improprie. consilio. clxviij. numero. 3. libro. ij. 116
 Furtum si appareat, licet iudici persona cui furatum est sit incognita, nihilominus fur debet puniri. consilio. cxiij. num. 2. lib. vj. 12
 Futurum quando debeat attendi et considerari. consilio. cxiij. numero. 22. libro. vj. 55

De litera.

B

Babella non debet bis solui pro eodem. consilio. cxiij. nume. 6. 68
 Babella non debetur de actu ex quo non queritur ius. consilio. cxiij. num. 5. 8. et 14. lib. iij. 22
 Babella de iure solui debet in loco ubi celebratur contractus. consilio. cxiij. num. 5. lib. vj. 68
 Babella non est soluenda de quibus non est solitum. consilio. cxiij. nume. 6. libro. vj. 115
 Babella non debetur de contractu nullo. consilio. cliij. num. 5. lib. i. 89
 Babelle commodum percepturus non est idoneus testis. consilio. cxiij. nume. 2. lib. ij. 89
 Babelle statutum non habet locum in re inestimabili. consilio. lvij. num. 4. et 5. lib. ij. 39
 Gardianus fratrum minorum non potest esse testamenti aut ultime voluntatis executor. consilio. lvij. num. 9. lib. ij. 40
 Gaudere, hoc verbum denotat actum seu effectum concernentem beneficium et commodum illius ad quem tale verbum refertur. consilio. cxiij. nume. 2. lib. vj. 118
 Gener an pacisci potest cum socero de percipiendo aliquod annuum usque ad solutionem dotis. consilio. cxiij. num. 7. et 8. lib. ij. 155
 Generalitas restringitur per species sequentes, et ad similia. consilio. lxxxvj. num. 13. 19. et 26. lib. iij. 52 et 53
 Genitinus proprie denotat dominium, sed attenditur materia subiecta consilio. cxiij. nume. 14. lib. iij. 21
 Genitinus potest verificari saltem in larga significatione, etiam in re de intentionis vel possessionis, et in alijs iuribus infra dominium. consilio. cxiij. num. 6. lib. v. 73
 Genitinus denotat dominium. consilio. clxx. num. 3. lib. vj. 84
 Genitinus ratione materie subiecte denotat causam efficientem. consilio. cxiij. num. 8. lib. vj. 79
 Genitinus denotat dominium, et quandoque possessionem. consilio. liij. num. 2. lib. v. 46
 Genus operatur idem quo ad genus, quod species quo ad speciem. consilio. cxiij. num. 10. lib. iij. 28
 Gerens se pro loco tenente alterius non amittit ius suum. consilio. lxxxviij. nume. 14. 15. et 17. lib. vj. 36
 Gerens tanquam procurator tenetur, nisi doceat de mandato. consilio. lxxxviij. nume. 5. lib. vj. 16
 Gerere animo quis presumitur quod verbis expressit. consilio. clv. num. 6. libro. v. 113
 Gessor negotiorum vel administrator bonorum mulieris, si eadem mulieri dotem dederit, an de bonis ipsius dedisse videatur, ac per hoc compensationem opponere possit. consilio. c. num. 2. lib. ij. 69
 Gessor omnis tenetur rationem reddere, et quid in hoc veniat. consilio. cvij. num. 6. lib. i. 92
 Gessor non datus operam ut lucratur, est in leui culpa non in dolo. consilio. clxviij. num. 6. et 12. lib. i. 45
 Gestum an presumatur tempore furoris. consilio. cxiij. num. 1. et 8. lib. i. fo. 117. et 118. et consilio. clxviij. nume. 5. lib. vj. 92
 Gestum a principe non recognoscens superiorem, indicatur ac si a summo principe seu imperatore factum esset. consilio. xv. numero quarto. libro. v. 14
 Glosse ab opinione non est recedendum. consilio. lxxij. et lxxvj. nume. 24. libro. iij. 50
 Gratia principis non exigit scripturam, excepto mandato. consilio. cvij. numero. 1. lib. vj. 67
 Gratia dicitur quando gratis aliquid datur. consilio. vj. numero. 1. lib. septimo. 6

Gratia nulla est, facta mentione de iure quantumvis modico. consilio. iij. nume. 5. lib. v. 5
 Grauamen omne reficitur de legitima. consilio quadragesimo tertio. numero. 7. lib. ij. 30
 Grauari non potest fideicommissio ille ad quem peruenerunt bona testatoris, si non peruenerunt ex dispositione testatoris, sed dispositione legis. consilio. lv. num. 11. lib. iij. 36
 Grauari quis non potest in legitima. consilio. cxiij. num. 15. lib. vj. 84
 Grauatus restituere per fideicommissum, potest deducere ea que sibi a defuncto seu eius hereditate debebantur. consilio. cxiij. numero. 7. libro. vj. 79
 Grauatus restituere hereditatem per fideicommissum virtute clause condicillaris, non potest detrahere legitimam et trebellianicam simul quando dies utriusque simul cedat. consilio. cxiij. num. 15. lib. ij. 101
 Grauatus in testamento, non propter hoc intelligitur substitutus. consilio. xij. num. 15. lib. iij. 11

De litera.

B

Babens iustam causam litigandi, an debeat victori in expensis condemnari. consilio. cxiij. num. 9. lib. iij. 32
 Habere poterat, hoc verbum trahitur etiam ad futurum. consilio. cliij. num. 9. lib. vj. 46
 Habere posset, verbum, includit omnia iura de presenti. consilio. clxvj. num. 2. libro. i. 44
 Habilitas testis tempore iuramenti attenditur. consilio. cxiij. nume. 6. libro. i. 108
 Habilitatio certarum personarum est certa et limitata causa, non debet extendi ad personas, in quibus non currit illa supra qua fundatur dicta habilitatio. consilio. lxxv. nume. 36. lib. iij. 51
 Habita ratione, verbum, vel distinctione, vel iudicio, importat arbitrium boni viri. consilio. cxiij. num. 2. lib. i. 35
 Habitus quilibet honestus dicitur conueniens clericis. consilio. cxiij. num. 12. lib. vj. 72
 Hebrei in matrimonio leges suas seruant. consilio. vj. numero. 7. libro sexto. 4
 Heredes eius verba hec, referuntur ad heredes testatoris. consilio. lvj. num. 2. lib. i. 52
 Heredes veteris emphyteute non possunt petere preferri re non integra. consilio. lxxij. num. 4. et 5. lib. vj. 52
 Heredes primi viri nullo modo tenentur post annum alere uxorem, saltem quando ad secunda vota transiit. consilio. cxiij. num. 6. lib. v. 100
 Heredes iurantis an teneantur ad obseruantiam iuramenti. consilio. vj. nume. 7. lib. vj. 5
 Heredes mariti in casu in quo tenentur alere uxorem, potest statutum loci alimentorum decernere certam quantitatem. consilio. cxiij. num. 8. libro. vj. 15
 Heredes pupilli possunt ratificare inuestituram. consilio. xcij. nume. 10. libro. vj. 40
 Heredes domini an possint auferre feudum vasallo propter feloniam commissam aduersus dominum. consilio centesimo octuagesimo nono. num. 2. lib. vj. 96
 Heredi quod iniungitur, intelligitur a die adite hereditatis. consilio. lxxxvj. num. 11. lib. iij. 22
 Heredi non potest opponi quod sit indignus et priuandus nisi a fisco. consilio. cxiij. num. 5. lib. vj. 86
 Heredibus, verbum hoc intelligitur de his que sunt de iure civili. consilio. lxxij. nume. 3. lib. vj. 52
 Heredibus, verbum, in feudis accipitur pro descenditibus masculis. consilio. cxiij. num. 1. lib. i. 31
 Heredibus verbum, in re non transitoria ad extraneos intelligitur de liberis qui sunt heredes. consilio vice simooctauo. numero. 20. libro quinto. 29
 Heredis et successoris appellatione venit singularis successor. consilio. cxiij. nume. 1. lib. ij. 136
 Heredis appellatione in quacunque dispositione regulariter veniunt omnes heredes in infinitum. consilio. lxxxvj. numero. 4. lib. iij. folio. 32 nisi resisteret absurditas vel impossibilitas. num. 5. 8. 9. eodem consilio. libro. 2. folio. et consilio. clxviij. num. 10. lib. v. fol. 123. consilio. liij. nume. 10. libro. vj. 22
 Heredis appellatione ubi ad substitutionis effectum agitur, intelligitur de primo herede tantum; non autem de herede heredis. consilio. lxxxvj. num. 1. lib. iij. 32
 Heredis bona non sunt hypothecata et ex rebus hereditarijs quesita. consilio. lxxij. num. 6. lib. v. 57
 Hereditas postquam est adita an dicatur amplius hereditas. consilio. cxiij. num. 13. lib. iij. 81
 Hereditas paterna per filios si erant sui heredes ex potentia suitatis, transmittitur ad quoscunque, etiam non adita. consilio. cxiij. nume. 11. libro. ij. 79

Repertorium materialiarum

Hereditas et libertas si data est seruo, non potest vnum sine alio adimi. consi. cliij. num. 3. lib. ij. 72

Hereditas si est delata maiori masculo ex descendens testatoris, successine intelligitur de maiori etate: nec transmittitur ad filium, sed spectat ad eum qui senior inuenitur ex omnibus descendens testatoris tempore mortis senioris. consi. iij. num. 1. lib. iij. 5

Hereditas relicta directo extraneo, an possit adimi in codicillis, et dari venientibus ab intestato. consi. cxlvj. num. 10. lib. ij. 103

Hereditas materna non adita non transmittitur communi iure ad heredes qui non sunt de descendens ipsius, qui decessit hereditate non adita. consi. lxxxix. num. 4. lib. ij. 61

Hereditas si petitur restitui, et postea appareat testamentum esse querendum, an super illo libello possit fieri sententia. consi. lxx. numero. 8. libro. iij. 36

Hereditas si industria alicuius aucta fuerit, et melior effecta, an meliora menta et expensas utiles consequi possit, et in quibus casibus. consi. c. num. 3. lib. ij. 69

Hereditas in substitutum per fideicommissum non transit, eueniens etiam casu substitutionis, nisi sit facta restitutio per heredem re vel verbo. consi. lxxij. num. 3. lib. vj. 48

Hereditas iacens non potest discuti. consi. c. nu. 10. lib. v. 76

Hereditas patris non adita, non transmittitur per ignorantem. consilio cxxj. num. 9. lib. i. 100

Hereditas ex testamento non solenni non debetur naturaliter. consilio lxx. num. 17. lib. ij. 51

Hereditas pacto dari non potest. consi. lxxxiij. nume. 15. lib. ij. fol. 58. et consi. xxvij. num. 4. lib. iij. 26

Hereditas non adita transmittitur ex potentia suitoris. consi. xx. num. 1. lib. i. fol. 22. et consi. lxxvi. nu. 3. lib. iij. 64

Hereditas est quid vniuersale. consi. xlix. num. 4. lib. v. 39

Hereditas si est adita, qualem effectum operatur talis aditio. consi. lxxvj. num. 4. lib. v. 64

Hereditas non est debita filio viuente patre. consilio lxx. numero. 9. libro. vj. 27

Hereditas adita desit esse hereditas defuncti. consilio. lxxvij. num. 11. libro. vj. 21

Hereditas dicitur titulus lucratius. consi. cxix. num. 37. lib. vj. fol. 56. et consi. liij. num. 13. lib. vj. 36

Hereditas non adita transmittitur ad filios. consilio. clxxvj. numero. 3. libro. vj. 88

Hereditas fisco non applicatur si institutus est ipso iure incapax: etiam si est incapax delicto testatoris. consi. cclij. nu. 3. et 5. lib. vj. 107

Hereditate etiam iacente tenetur debitor offerre vel protestari. consi. xx. num. 3. lib. vj. 15

Hereditate priuatur qui non adhibuerunt peritos medicos defuncto. consi. cxxvi. num. 2. lib. vj. 86

Hereditatem totam restituere post mortem si plures grauantur, vno de cedente statim locus est fideicommissio in parte eius. consi. xcj. nu. 7. libro. i. 77

Hereditatem alterius agnoscere, nullas inuitus cogitur. consi. cxlij. nu. 2. libro. vj. 67

Hereditatem aduendo videtur quasi contrahere cum legataris. consi. xcviij. num. 5. lib. ij. 69

Hereditatem adiens, allegat se dispositioni testamenti. consi. xxix. nu. 16. libro. v. 30

Hereditati matris et patris in manibus patris recipiens pro se et hereditibus suis defertur. consi. cxlix. num. 4. lib. vj. 94

Hereditatis petitio non competit heredi postquam possedit. consilio. xciiij. num. 6. lib. ij. fol. 66. et consi. cli. num. 1. lib. vj. 73

Hereditatis aditione confundunt bona cum patrimonio heredis. consi. cxxviij. num. 7. et 8. et 9. libro. vj. fol. 104. et consilio. lxxvij. numero. 3. libro. vj. 55

Hereditatis bona qui postea possidet, presumitur in fraudem non adinisse. consi. clxxv. num. 1. lib. vj. 94

Hereditatis petitio datur contra possidentem titulo nullo vel putatino. consi. cxlvij. num. 3. lib. vj. 92

Heredum vnus totum possidens presumitur iure familiaritatis. consi. clxxvj. nume. 4. lib. vj. 82

Heres prohibitus alienare nisi in casu necessitatis, potest alienare propter debita propria. consi. ccvj. num. 3. lib. vj. 110

Heres institutus non potest adire hereditatem ante impletam conditionem institutionis, seu ante euentum diei incerte. consilio. lviij. nu. 2. lib. iij. 43

Heres dictio, non stat proprie in re non transmissibili ad extraneos. consi. lxxij. num. 8. lib. v. 21

Heres etiam in rebus legatis habet titulum. consilio. cclj. numero. 8. libro. vj. 108

Heres verbum, debet stricte vel late capi pro mente testatoris. consilio cxxvij. num. 7. lib. vj. 66

Heres non efficitur vniuersalis per institutionem factam in parte bono

rum. consi. clxxv. nume. 1. lib. vj. 87

Heres heredis restituitur ad aduendum. consilio. xx. numero. 1. e. libro 23

Heres verbum, intelligitur de herede per aditionem. consilio. j. num. 6. libro. i. 2

Heres extraneus presumitur scire testamentum, unde non potest prescribere contra ecclesiam legatariam. consi. lxx. num. 6. lib. vj. 85

Heres restituere grauat quod superest potest legare. consi. xiiij. nu. 5. libro. i. 17

Heres emphyteute virtute ignorantie restituitur aduersus commissum. consi. lxxi. num. 4. lib. i. 61

Heres si est grauatus a testatore de vendendo fundum duobus, et vnus ex illis nolit emere, tenetur heres vendere alteri partem suam. consi. cxxvj. num. 2. lib. v. 92

Heres contrarius testamento priuatur hereditate, si testator hoc statuit. consi. cxxvij. num. 11. lib. i. 115

Heres tenetur exonerare conscientiam defuncti. consi. iij. num. 21. lib. ij. fol. 7. et consilio. cclij. nu. 14. libro eod. fol. 151. et consi. xcix. nu. 10. lib. iij. fol. 64. et consi. xcvi. nume. 8. lib. vj. 69

Heres qui semel possedit non potest agere petitione hereditatis. consi. lxxix. num. 1. lib. ij. 61

Heres quando presumatur habere notitiam testamenti. consi. iij. num. 20. lib. ij. 7

Heres tenetur reddere rationem fideicommissario, et an vxor presumatur acquisisse de bonis viri. consi. lxxxiij. num. 13. lib. ij. 57

Heres in dubio censetur grauari, et non alius. consilio. lxxij. numero. 1. libro. v. 55

Heres qui non fecit inuentarium solenniter cum solennitate legali, an teneatur ad solida legata. consi. lxx. num. 1. lib. iij. 48

Heres producus testamentum debet mitti in possessionem, et si aliter non constet de morte defuncti. consi. ci. nu. 9. lib. v. 76. et 101

Heres qui tenebatur testatori in certa summa pecunie, si non soluit, an per hoc videatur adiuisse hereditatem. consi. xx. nu. 13. lib. iij. 20

Heres debitoris malefidei non prescribit. consilio. cxxvij. numero. 11. libro. vj. 128

Heres verbum, stat pro descendens in non transmissibili ad extraneos. consi. 106. et 107. nume. 16. lib. iij. 68

Heres primo loco institutus si repudiat, non admittitur substitutus, sed liberi ab intestato tanquam proximiores ipsi testatori. consilio. clxxv. num. 15. lib. ij. 127

Heres an teneatur rem hypothecam legatum liberare. consilio. ccviij. num. 3. lib. ij. 146

Heres conficiens inuentarium, an teneatur creditoribus hereditariis ultra vires hereditatis. consi. ccj. num. 16. lib. ij. 146

Heres si datus sit sub conditione in aliqua parte, an institutus pure efficiatur heres in totum cum effectu. consi. clxx. nu. 5. lib. ij. 113

Heres emphyteute non soluens canonem intra biennium quo casu cadit a iure, an potest in integrum restitui. consilio. clxx. numero. 10. libro. ij. 117

Heres personam defuncti representat. consi. xc. nu. 10. lib. ij. fol. 63. et consi. lxxvij. num. 3. lib. vj. 50

Heres iurantis non habet necesse petere relaxationem a iuramento. consi. cli. num. 11. lib. vj. 96

Heres quis efficitur per vnum contractum quo ad omnes. consi. cxxv. num. 13. lib. vj. 25

Heres minoris etiam mediatas potest ex capite minoris restitui ad aduendum. consi. xx. num. 4. lib. vj. 15

Heres possessoris malefidei potest ex sua persona inchoare prescriptionem. consi. cx. nume. 6. lib. i. 94

Heres verbum, in substitutionibus intelligitur de descendens. consi. cv. nume. 2. lib. i. 89

Hinc ad nouem annos proxime futuros, verba hec quid significat. consilio. lxxv. num. 4. lib. ij. 52

Homagium quid, et differentia emphyteusis. consilio. cxxxvj. numero. 3. libro. i. 113

Homicida qui aufugit ad templum vel ad monasterium non potest capi per secularem iudicem. consi. cxlv. num. 1. lib. vj. 90

Homines faciles ad dissentendum. consilio. xxv. numero. 24. libro. v. folio. 26. 29 et 31

Homines vniuersitatis an sint integri testes pro vniuersitate, quando deponunt ad commodum vniuersitatis. consi. lxxij. nu. 16. lib. ij. fol. 49. et consi. cxxvj. num. 13. lib. iij. 83

Honestas familiarum conseruatur per diuitias, et perit per inopiam. consi. cxxxiij. nume. 2. lib. vj. 62

Honor superueniens non mutat conditionem priorem quousque augeat statum. consi. lxxi. nume. 7. lib. v. 32

Honor et decus familiarum reseruatur per diuitias. consilio. lxx. num. 42. libro. iij. 29 et 31

Honoratus quis non videtur ex eo solo quod grauatur. consilio. xciiij. num. 8. lib. iij. 23

Consiliorum Do. Alex.

Hospitalarius, vel alius qui debet residentiam in beneficio, non potest illo privari si non resideat, etiam sine licentia, nisi pluries monitus, et eo citato sententia sequuta. consil. j. nu. 1. 3. lib. v.	2
Hospitale est sub iurisdictione episcopi. consil. ccix. nu. 12. lib. ij.	147
Hospitale sine auctoritate episcopi non est locus religiosus. consil. cxx. nu. 3. lib. j.	99
Hospitali si quis se et sua dedicavit, potest reuocare. consil. lxxvj. numero. 1. libro. j.	71
Hospitalia sunt pia loca. consil. ccix. nu. 1. lib. ij.	147
Hospitalia auctoritate episcopi constructa, habent privilegia ecclesiarum. consil. ix. nu. 1. lib. ij.	10
Hypotheca non potest a principio esse sine principali obligatione. consil. cxxxiij. nu. 20. lib. vj.	63
Hypotheca licet debitori remittatur, manet debitum. consilio. xij. nu. 9. lib. ij.	13
Hypotheca tacita, an dicatur apposta in instrumento. consil. lvij. nu. 6. lib. vj.	40
Hypotheca vel ius pignoris non dicitur possessionum sed petitionum. consil. lxxvij. nu. 2. lib. ij.	57
Hypotheca tacita excludit expressam posteriorem, etiam fisci. consil. lvij. nu. 5. lib. vj.	40
Hypothecaria antequam agatur contra tertios possessores, necesse est executionem fieri contra principalem debitorem, et eius bona. consil. cxxxiij. nu. 8. lib. ij.	94
Hypothecaria agitur nedum pro dote sed pretio, si fuit vendita. consil. iij. nu. 8. lib. ij.	6
Hypothecaria auocat res hypothecas. consil. xvj. nu. 5. lib. j.	20
Hypothecaria agenti quid probandum. consil. cxxxiij. nu. 4. lib. ij. f. 94 et consil. cxxxiij. li. ij. fo. 96. et consil. cvij. nu. 3. li. v. fo. 80. et consil. lxxvij. nu. iij. lib. vj.	50

De litera.

3

Annus frangens causa odij anteneatur de furto accedente. consil. ciij. nu. 9. lib. j.	88
Identitas quando presumatur et non multiplicatio. consilio lxxxiij. nu. 4. lib. vj.	53
Ignis quando ab alio est immisus dicitur incendium casus fortuitus. consil. l. nu. 4. lib. j.	49
Ignoranti non currit tempus prescriptionis. consil. lxxij. numero. 15. et 20. lib. iij.	44
Ignorans non transmittit hereditatem non aditam. consil. clxiij. nu. 2. lib. ij.	113
Ignorans non confirmat nec consentit. consil. ij. nu. 9. lib. iij. fo. 4. et consil. cxiij. nu. 2. lib. eo.	71
Ignorans non dicitur negligens. consil. cxxvj. nu. 4. lib. v.	85
Ignorantia vel rusticitas in forma seruanda, non excusant. consilio. vj. nu. 19. lib. vj.	7
Ignorantia non est toleralis in facto proprio. consil. cxxvij. numero. 9. libro. ij.	8
Ignorantia excusat emphyteuticam et probatur iuramento. consil. lxxvj. nu. 9. 12. lib. vj.	49
Ignorantia probabilis tantum probatur per iuramentum. consil. cxxvij. nu. 10. lib. ij.	81
Ignorantia non prodest ubi agitur de lucro captando. consil. vj. nu. 20. lib. vj.	7
Ignorantia non est probabilis circa ea que spectant ad officium alicuius in facto alieno, si potuit de illo facto informari. consil. ciij. nu. 16. lib. ij.	71
Ignorantia probabilis attendit, restituitur contra prescriptionem xl. anno rum. consil. clxiij. nu. 9. lib. ij.	117
Ignorantia presumitur in officiali ob multitudinem negotiorum. consil. cxxvj. nu. 2. lib. ij.	152
Ignorantia probabilis in facto alieno. consil. lxxij. nu. 8. lib. vj.	47
Ignorantia censetur iusta ex quacunque causa consilio. iij. numero. 4. libro. ij.	5
Ignorantia non est tollerabilis in facto proprio. consil. cxxvij. numero. 9. lib. ij.	81
Ignorantia presumitur in facto alieno. consil. clxxij. nu. 11. lib. ij.	118
Ignorantia est probabilis in facto alterius. consil. cxxvj. nu. 6. lib. ij. folio 152. et consil. iij. nu. 2. lib. ij. fo. 5. et consil. v. nu. 1. 2. li. ij. fo. 6. et consil. lxxij. nu. 9. lib. vj.	47
Ignorantia iuris presumitur et tolleratur in milite. consil. xxiij. numero. 14. lib. j.	79
Ignorantia non probatur iuramento, quando est presumptio in contra rium. consil. lxxij. nu. 2. lib. j.	61
Ignorantia presumitur data lesione ultra dimidiam. consilio. j. numero. 1. lib. vj.	2
Ignorantia iusta et publica excusat occidentem rebannitum non cancellatum. consil. lxxvj. nu. 1. lib. ij.	47

Ignorantiam probare sufficit per iuramentum. consil. lxxij. numero. 1. lib. vj.	56
Ignorantiam probabilem quis habet eorum que a procuratore suo acta sunt. consil. cxxij. nu. 2. lib. vj.	100
Ignorantia non presumitur de quo est fama. consil. clxxvij. nu. 7. li. ij.	131
Illatio non fit directa de vno casu ad alium tanquam ad diuersum. consilio. lxxvj. nu. 7. lib. ij.	47
Illegitimi sunt infames infamia facti. consil. ij. nu. 5. lib. j.	14
Illegitimus non succedit extantibus legitimis etiam de iure diuino. consil. clxxvij. nu. 4. lib. v. fo. 131. et consil. clxxvij. nu. 6. lib. eo.	133
Illegitimus quando quis est vnicuius defectu subsistente, non requiritur de illo fieri specialem mentionem, sed sufficit in genere. consil. cxxvj. nu. 16. lib. ij.	139
Imbreuiatura et originalis nota notarum etiam sine surreptione sua et si gno est efficax, ut ex ea possit sumi instrumentum. consil. xiiij. numero. 9. lib. vj.	9
Immunis idem significat quod indemnus. consilio. clxiij. numero. 9. lib. secundo.	106
Immunitas dationum perpetuo concessa persone, intelligitur ad vitam. consil. lxxvj. nu. 2. lib. j.	73
Immunitas generalis extenditur ad futura onera. consilio. cxxij. numero. 8. lib. ij.	137
Immunitas principalis edificij competit accessorio. consil. cxxij. numero. 5. lib. ij.	136
Immunitas data venientibus ad habitandum, non competit originariis. consil. liij. nu. 3. lib. iij.	34
Immunitas concessa generaliter extenditur ad casum impositionis simpliciter facte, etiam propter necessitatem guerre. consil. lxx. numero. 4. lib. v.	31
Immunitas quando conceditur a muneribus, intelligitur de extraordinariis tantum, non de ordinariis. consil. lxx. nu. 14. lib. v.	31
Immunitas concessa de nouo venientibus ad habitandum, competit ei qui semel incola fuit, et domicilium alibi transtulit, et nunc cedit. consil. lxxxiij. per totum. lib. v.	34
Immunitas est stricti iuris, et restringenda. consilio. cxxvj. numero. 10. libro. ij.	88
Immunitas ecclesie non transit ad eius emphyteusim. consilio. ci. nu. 11. lib. j.	85
Immunitas data non subdito reuocari non potest contra. consil. ci. nu. 1. et 7. lib. j.	84. et 85
Immunitas extrahendi ab ecclesia, an habeat locum quo ad domos monasterij seu dormitorij. consil. clxv. nu. 11. lib. vj.	91
Immunitas concessa euntibus et conducentibus ad nundinas, non habet locum in redeuntibus cum mercibus alibi vendendis. consil. xlvj. per totum. lib. ij.	32
Immunitas si conceditur excentibus certam negotiationem, requiritur quod maiorem partem facultatum in ea habeant. consil. cvij. nu. 1. lib. iij.	69
Immunitas concessa incolis, extenditur ad iudeos. consil. xcix. nu. 7. li. vj. fo. 44. et consil. xij. nu. 13. lib. vj.	10
Immutatio diei facit dispositionem difformem. consil. lxxvj. numero. 3. lib. ij.	53
Imparitas vna compensatur cum alia inter coniuges. consil. ccix. nu. 7. lib. vj.	113
Impedimentum resultans ex timore subornationis si cessat, an tunc habeat obstare publicatio testimonij. consil. lxxxiij. nu. 6. lib. iij.	57
Impedimentum iudicis non impedit tempus currere, nisi pars compareat et protestetur. consil. cxiij. nu. 3. 4. lib. v.	84
Impedito facto iudicis succurritur per restitutionem. consilio. lxxij. nu. 6. lib. vj.	46
Impeditus facere actum in termino sibi statuto non excusatur nisi protestetur. consil. lxxij. nu. 7. lib. vj.	47
Impeditus debet probare se facturum fuisse, nisi fuisset impedimentum. consil. clxiij. nu. 5. lib. ij.	34
Impendens in nautis et vecturis mercium prefertur ceteris creditoribus. consil. cxxij. nu. 2. lib. vj.	133
Impensa funeris mulieris est es alienum dotis. consilio. cxxxiij. numero. 7. lib. v.	96
Impensa facta ex affectione domestica, non repetitur. consil. cx. numero. 2. lib. vj.	69
Impensarum omnium appellatione veniunt solum iuste et moderate. consil. lxxvj. nu. 17. lib. iij.	53
Impense an videantur facte animo donandi mulieri. consilio. clxiij. nu. 2. lib. vj.	101
Impense cedunt solo, nec compensantur cum fructibus ab eo qui erat dominus minus. consil. cxxij. nu. 9. lib. j.	102
Imperator non potest legitimare in terris ecclesie. consilio. lxxvj. numero. 8. lib. j.	59
Imperator et papa habent limitatam potestatem, unde licet de ea disputare. consil. cxxvj. nu. 1. lib. ij.	95

Repertorium materialium

Imperator non potest derogare immunitatibus ecclesie. consi. cxi. nu. 8 lib. vii. 91

Imperator non est dominus rerum particularium, nisi ad protectionem. consi. cx. nu. 3. lib. iiij. 70

Imperator potest derogare paci Constantie. consi. i. nu. 17. lib. v. 3

Imperator de plenitudine potestatis potest tollere citationem. consi. xi. nu. 5. 2. 8. lib. vii. 8

Imperator vel papa si casset consuetudines vel statuta non intelligunt cassare ea que sunt iuramento firmata. consi. cxxv. nu. 28. lib. ii. 28

Imperator non potest donare expropriando. consi. cxxii. nu. 22. lib. v. f. 24

Imperator licet sit dominus totius mundi quo ad iurisdictionem et protectionem: tamen non dominus rerum particularium. consi. lxxv. nu. 7. lib. ii. 73

Imperator an possit iurisdictionem exercere in terris ecclesie. consi. clxxv. nu. 16. lib. v. 132

Imperatoris nomen debet exprimi in terris Imperij. 2. si. cxi. nu. 4. lib. v. f. 94

Imperio Romano qui non subiciuntur, liberos in patria potestate non habent. consi. xcix. nu. 4. lib. vi. 44

Imperij misti cause. consi. lxx. nu. 9. lib. vii. 44

Imperitia tabellionis non vitiat testamentum. 2. si. cxi. nu. 3. lib. vi. 113

Imperitia iuris potius presumitur quam dolus. consi. cxxxi. nu. 17. lib. vi. 132

Imperpetuum, hoc verbum de sui natura denotat perseverantiam. consi. lxxi. nu. 2. lib. vi. 27

Impersonalitas quando non refertur ad ipsum loquentem vel scribentem. consi. cxv. nu. 4. lib. vii. 70

Impetrans tenetur facere mentionem de valore beneficii. consi. lxxii. nu. 1. lib. i. 62

Impetratio facta per non habentem legitimam et speciale mandatum, an potest ratificari. consi. cxxv. nu. 5. lib. ii. 93

Impetratio beneficii est subreptitia quando est unicus beneficium quantum tunc modicum et illud non exprimitur. consi. cxxv. nu. 7. lib. ii. fol. 138. et consi. cxxii. nu. 29. lib. iiij. 80

Impetratio tacita dispensatione vel exceptione aduersarij. consi. xi. nu. 17. lib. vii. 9

Impropriamus verba, ut legis mens seruet. consi. li. nu. 2. lib. iiij. fo. 29

Impubes non dicitur decedere ab intestato, sed intestabilis. consi. clvi. nu. 3. lib. vi. 76

Imputare sibi debet qui intentionem suam non plene expressit. consi. cxxxi. nu. 28. lib. v. 95

Incendium factum videtur culpa inhabitantium. consi. l. nu. 1. lib. i. fo. 48

Incendium presumitur accidisse culpa leuissima: ideo socius non habet fundatam intentionem contra socium tenentem rem que combusta est. consi. lxxii. nu. 3. lib. vi. fo. 29. et consi. l. nu. 9. lib. i. 49

Incendium licet culpa inhabitantium processerit, non continuo tenetur inquilinus. consi. l. nu. 5. lib. i. 49

Incertitudo actum vitiat. consi. lxxvi. nu. 18. lib. v. 59

Incertitudo loci et quoties impedit possideri. consi. cv. nu. 4. lib. vi. 46

Incertitudo vitiat libellum nisi procedat ab impedimento iuris vel aduersarij, et rationes sine causa vel sine die non valent. consi. clxxv. per totum. lib. ii. 125

Incertitudo in contractibus vitiat sicut in testamento. consi. lii. nu. 4. libro. ii. 37

Incestuosus non potest succedere. consi. lxx. nu. 1. lib. vi. 26

Incestus quis dicatur. consi. cxxix. nu. 13. lib. vi. 129

Inclusio vnius, alterius est exclusio. consi. lxxv. nu. 13. lib. v. 57

Incontinenti fieri non dicitur postquam partes diuerterunt ad alios actus. consi. lii. nu. 17. lib. vii. 37

Incredulus non excusatur nisi protestetur. consi. clxii. nu. 6. lib. ii. 114

Incrementum estimationis non venit nisi a tempore morte. consi. cxx. nu. 1. 2. 3. lib. vi. 114. 2. 115

Indebitum quomodo probetur. consi. lxxii. nu. 1. lib. i. 72

Indefinita equipollet vniuersali. consi. cxxvi. nu. 3. 4. lib. iiij. fo. 17. et consi. cxi. nu. 13. lib. vi. fo. 19. 7. et consi. lxxii. nu. 4. lib. vi. 24

Indefinita in testibus non equipollet vniuersali. consi. cx. nu. 2. lib. i. fo. 93. consi. cxi. nu. 13. lib. ii. fo. 75. consi. lxx. nu. 13. lib. iiij. fo. 36. et 2. cxxxi. nu. 4. lib. vii. 131

Indefinita circa personas equipollet vniuersali in fauorabilibus. consi. clxxi. nu. 5. lib. ii. 118

Indefinita non extendit ad omnia sed ad aptiora. 2. si. xv. nu. 4. lib. iiij. f. 12

Indefinita non semper comprehendit futura. consi. clxxvi. numero. 21. lib. ii. 123

Indemnitas si est alicui promissa non potest agere contra promittentem si potest aliunde conseruari. consi. cxii. nu. 1. 2. 3. lib. iiij. 83

Indicia vehementia in causa criminali non sufficiunt: nisi ad penam pecuniariam. consi. ii. nu. 1. lib. vii. 2

Indicia contrarij indicij eliduntur. consi. clxx. nu. 10. lib. ii. 124

Indicia plura ad torturam. consi. lxxv. nu. 2. lib. i. 124

Indicia ad torturam debent esse propinqua et verisimilia. consi. cxxxi. nu. 12. lib. vii. 85

Indicia plura non iunguntur, nisi vnumquodque per se sufficienter proba-

tum sit. consi. xii. nu. 19. lib. i. 16

Indicia nedum de iure municipalis sed etiam de iure communi requiruntur contra torquendum, antequam subiciatur torture. consi. cxxii. nu. 1. lib. vi. f. 17

Indicia nuncupant que per animam relinquuntur. consi. clv. nu. 6. lib. vii. fo. 98

Inducie quinquenales non profunt dari debitori, nisi seruata forma: et post denunciationem. consi. ccy. nu. 1. lib. ii. 144

Indicium sufficiens ad torturam non potest esse minus quam semiplena probatio. consi. lxxix. nu. 7. lib. iiij. 65

Indicia imperfecta non iunguntur. consi. cxxvii. nu. 5. lib. ii. 89

Indicium quodlibet debet probari per duos testes. consi. cxxvii. nu. 4. lib. vi. fo. 65. et consi. cxxvi. nu. 8. lib. eo. fo. 120. et consi. ii. nu. 15. lib. vii. f. 3. et consi. clxx. nu. 2. 4. 6. lib. ii. 124

Indicium remotum debet probari per duos testes. consi. v. numero. 4. libro primo. 9

Indicium vnum ut probetur, cum requiratur duo testes, si vnus deponit de vno indicio alter de alio, an possunt simul iungi. consi. clxx. numero. 6. libro. ii. 124

Indictio est de substantia actorum. consi. lxxvi. nu. 2. lib. i. 58

Indemnitas cui est promissa, ille non potest agere priusquam damnum pariat. consi. cxcix. nu. 3. lib. vii. 123

Industria persone in dubio censetur electa. consi. cv. nu. 22. lib. iiij. fo. 76. et consi. cxxxi. nu. 7. lib. iiij. 86

Industria quando versatur in negotiatione societatis, non constituitur duo rei debendi, nisi essent paris industrie. consi. lxx. nu. 3. lib. vii. fol. 41

Inequalitatem magnam parentes indicare inter filios non presumuntur. consi. lxxvi. nu. 21. lib. iiij. 53

Inesse de quo minus, videtur si inest: ergo de quo magis. 2. si. lii. n. 2. lib. iiij. f. 32

Inesse videntur que incontinenti fiunt. consi. cxxv. nu. 9. lib. ii. 33

Infamia orta ex delicto repellit testem et emendatum. 2. si. cxxxi. nu. 6. lib. vi. f. 16

Infamia facti repellit testem in causa graui. consi. clj. nu. 7. lib. v. fo. 109

Inferior a papa non potest absolvere qui est dubius. 2. si. cxxxi. nu. 10. lib. ii. f. 156

Inferior a principe non potest dispensare sine eius cognitione. 2. si. cxi. nu. 8. lib. i. f. 80

Inferior non potest vitare clausula non obstat. consi. lxxii. nu. 9. lib. ii. f. 86

Inferior a principe non potest ligare ignorante. 2. si. xc. nu. 2. lib. vii. fol. 56

Inferior potest legem superioris distinguere. consi. cxi. nu. 15. lib. ii. fo. 74

Inferior non potest tollere legem superioris. consi. cxx. nu. 9. lib. iiij. fo. 84

Inferior potest ex causa auferre ius priuati. 2. si. cxxii. nu. 6. lib. iiij. f. 108

Inferior necesse habet uti potestate ordinaria. 2. si. cxi. nu. 4. lib. vi. fo. 108

Inferior non potest acquirere ex consuetudine, ea que sunt ordinis episcopalis. consi. lxxii. nu. 18. lib. iiij. 50

Infeudales degentes in terris christianorum, sunt de foro indicis secularis non ecclesiastici. consi. vi. nu. 5. lib. vi. 4

Infeudatio erronea non facit allodium esse feudum. consi. cxxix. nu. 25. lib. v. f. 30

Infinitas semper est vitanda. consi. xvi. nu. 9. lib. iiij. 12

Infinitiui modi verbi importat omne tempus. consi. cxxvii. nu. 5. lib. i. f. 30

Infirmiutis ratione recedimur a regulis iuris communis. 2. si. cxi. nu. 11. lib. vi. f. 114

Ingratus videtur indignus hereditate. consi. clx. nu. 4. lib. vii. 100

Ingressus non auditur dicens se ignorasse alium possessorem. 2. si. lxxvii. nu. 9. lib. ii. 58

Ingressus monasterij legitimat spurium. consi. cxxi. nu. 19. lib. ii. 85

Inhibitio non valet ubi sit sine citatione. consi. lxx. nu. 13. lib. vii. 46

Inhibitio si facta fuerit non ex probabili ratione tunc tempora currunt. consi. lxx. nu. 8. lib. vii. 47

Inhibitio non potest fieri nisi causa cognita. 2. si. lxxvii. nu. 2. lib. vii. f. 45

Inhibitio facta causa non cognita non impedit peremptionem instantis vel desertionem appellationis. consi. lxxvii. per totum. lib. vii. 46

Inimicitia renouat mandatum et institoris vel socii. 2. si. cxi. nu. 3. lib. vii. f. 129

Inimicitia omnis non repellit testem sed committitur iudicis arbitrio. consi. clxxvii. nu. 8. lib. vii. 119

Inimicitia videtur a testatore remissa quando retinuit inimicum in domino familiariter. consi. clx. nu. 11. lib. vii. 100

Inimicitie causa habere sufficit ut testis repellatur. 2. si. cxxvii. nu. 19. lib. ii. 83

Iniquitas manifesta reddit sententiam nullam. consi. lxxvii. nu. 5. lib. iiij. 56

Iniuria non fit absque dolo. consi. cxi. nu. 12. lib. vi. 114

Iniuria facta vni censetur facta omnibus de agnatione. consi. cxxiiij. nu. 19. lib. ii. fo. 19. consi. ii. nu. 9. lib. vii. 3

Iniuria dicta levis vel gravis pro more regionis. consi. cxiij. nu. 3. lib. ii. f. 143

Iniuria an per benedictionem videatur remissa. consi. clxxix. nu. 9. lib. vii. f. 96

Iniuria facta debitori non debet nocere creditori. consi. cii. nu. 20. lib. ii. fo. 71

Iniurie precedenti qualitas arguit qualis sit animus sequentis. consi. cxxvii. nu. 4. lib. iiij. 83

Iniuriam remittens non videtur remittere ius consequendi damnum. consi. clxxvii. nu. 5. lib. ii. 116

Initium an vero finis attendi debeat in actibus pro quibus imponitur pena. consi. lxxv. nu. 7. lib. iiij. 55

Inquisitio non procedit nisi precedentibus indicijs, etiam si fiat officio iudicis nisi prestat et non opponere. 2. si. cxxviii. nu. 1. 12. 15. lib. ii. 65

Inquisitio fit proprio motu principis non procedit alia diffamatio, nisi in preceptum ad torturam sine legitimis indicijs. 2. si. cxxiiij. nu. 2. 3. lib. vi. f. 17

Inquisitio si procedit de scientia principis an requiratur quod constet de fama. con-

Consiliorum Domini Alexandri.

ma. consil. lxx. nu. 11. lib. ij.	124	consil. clxxvij. nu. 5. lib. vi.	8
Inquisitio sine indicij precedentibus non valet si tamen facta sit officio indicis, sufficit postea constare de veritate licet non constet precesse indicia. num. 2. consil. cxx. nu. 1. 2. lib. vij.	76	Instrumenta plura de antiquo probant communem opinionem. consil. l. nu. 9. lib. v.	42
Inquisitio scrupulosa matri etiam solum videtur remissa et per verba generalia. consil. lxx. nu. 6. lib. iij.	43	Instrumenta debent reduci ad consonantiam ut evitetur contrarietas. consil. clvj. nu. 7. lib. vi.	75
Inquisitionis et attestacionum inspectione constat quis primo percussit. consil. cxx. nu. 3. lib. vij.	74	Instrumenta plura antiqua faciunt mentionem in qua diocesi sunt talia bona enunciative probant illa bona esse inter fines talis diocesis. consil. xij. nu. 8. lib. iij.	9
Inquisitus si confessus est se occidisse hominem potest talis confessione suam moderari et interpretari quod fecerit ad defensionem suam. consil. j. nu. 3. 2. lib. iij.	3	Instrumenta ut valeant an sufficiat quasi possessio tabellionatus. tenet quod non et generaliter quod communis error non facit ius sine superioris auctoritate. consil. cxxvij. nu. 2. 7. 8. lib. j.	114. 2. 115
Inquisitus vel accusatus de mandato et probatur non de mandato: sed de inquisitione talis probatio non suffragatur dicte inquisitioni vel accusacioni. consil. cxxvij. nu. 1. lib. iij.	83	Instrumenta de conformia de eadem summa sed diversis temporibus facta non presumitur duo debita. consil. iij. nu. 3. lib. j.	7
Insinuatio potest fieri per donatorem solum vel donatarium solum. consil. clvj. nu. 9. lib. ij.	109	Instrumenta duo si reperiatur in vno facto, quorum vnum continet maiorem summam, aliud minorem cui standum erit. consilio. lxxij. num. 6. lib. ij.	45
Insinuatio potest fieri coram iudice loci ubi donatur etiam si iudex sit donator vel donatarius. consil. clvj. nu. 6. 7. lib. ij.	109	Instrumenta possunt produci usque ad conclusum in causa. consil. xliij. nu. 8. lib. ij.	31
Insinuatio in donatione ob causam non requiritur. consil. xij. nu. 5. lib. j.	14	Instrumenti mentionem faciens, presumitur de contentis in eo certus. consil. cxxij. nu. 17. lib. vi.	52
Insinuatio ita in remissione seu renunciatione requiritur sicut in donatione. consil. cxxvij. nu. 2. 8. lib. ij.	95	Instrumenti verba ambigua debent interpretari contra producentem. consil. cxxv. nu. 8. lib. vij.	81
Insinuationem an requirat quod quis scienter indebite soluerit. consil. clxx. nu. 12. lib. vij.	104	Instrumentis antiquis standum est in similibus. consilio. xxiij. nu. 2. lib. 2. quinto.	22
Insultus aliquis si inter plures quandocumque factus fuerit et aliquis in eo occubuerit neque auctor homicidij appareat, an propter incertitudinem aliquis damnari possit. consil. xlvj. nu. 2. lib. iij.	26	Instrumento publico absque corroboracione testium datur plena fides, et pro eo presumitur. consil. liij. nu. 1. lib. vij.	35
Installare institutos in beneficiis, et inducere eos in possessionem beneficiorum non spectat ad archidiaconum presente Archiepiscopo. consil. cxliij. nu. 2. lib. vi.	67	Instrumentum ubi non loquitur nec nos. consil. liij. nu. 13. lib. iij.	30
Instantia perempta, satisfactio iudicati soluendi, et iudicio sisti expirat. consil. ccix. nu. 1. lib. vij.	129	Instrumentum non derogat primo nisi quatenus non possent comparari. consil. cxcij. per totum. lib. vi.	100
Instantia quando est perempta an poterit inchoari. consil. cxxv. nu. 27. lib. vi.	127	Instrumentum publicum probandum est si negetur. consil. cxxvj. nu. 4. 6. lib. vij.	60
Instantia quando est lapsa que sunt partes iudicis. consil. clvj. nu. 1. lib. ij. fo. 94. consil. clxxix. nu. 18. lib. vi.	90	Instrumentum in quo iuratum est, si dicat omnia et singula contenta in eo esse vera an non obstante iuramento possit allegari quod erant falsa. consil. lxxix. nu. 15. 16. lib. ij.	62
Instantia perempta pereunt acta ordinatoria iudicij. consil. lviij. n. 1. lib. ij. 40	40	Instrumentum habens rasuras in loco substantiali, dicitur suspectum. consil. ccxxij. nu. 17. lib. vi.	131
Instantia triennalis currit a die litis contestate. consil. xxiij. n. 2. lib. iij. 22	22	Instrumentum fieri debet non agere valenti, sed ei qui soluit. consilio. cxxvj. nu. 6. lib. iij.	33
Instantia presumitur perempta culpa iudicis vel rei. consil. xliij. nu. 14. lib. 2. iij.	37	Instrumentum vitiabitur ubi non est rogatus notarius. consil. clxxxiij. nu. 4. lib. vij.	110
Instantia perimitur triennio. consil. l. nu. 7. 10. lib. ij. 35	35	Instrumentum dationis insolutum non sufficit nisi producat ipsum instrumentum. consil. cxcj. nu. 1. lib. vi.	98
Instantie tempus an currat adversario fugiente. consil. lxxij. nu. 1. 2. 13. 2. 16. 52	52	Instrumentum vnam vel testamentum potest ad plures principaliter pertinere. consil. cxx. nu. 23. lib. vi.	55
Instantie tempus non currit, si stet per iudicem appellationis. nu. 12. 17. consil. cxxij. nu. 3. 12. 17. lib. iij. 52	52	Instrumentum valet etiam testamenti factum per chifras et intelligibiles. consil. cxc. nu. 9. lib. vi.	97
Institutio et substitutio si sit facta in testamento, qualiter aliquis ad fideicommissum venire possit. consil. xliij. per totum. lib. v. 37	37	Instrumentum debet continere non solum diem, mensem et annum sed etiam nomen pape in terris ecclesie, et nomen imperatoris in terris imperij. consil. clxxvj. nu. 11. lib. iij. 55	55
Institutio heredis in testamento, an requiratur de equitate iuris canonici. consil. clxxvj. nu. 12. lib. v. 126	126	Instrumentum presumitur authenticum, propter auctoritatem tabellionis. consil. cxxij. nu. 4. lib. iij. 30	30
Institutio facta in codicillis an trahatur ad fideicommissum. consil. cxciiij. nu. 3. 4. lib. vij. 122	122	Instrumentum divisionis facti constare omnia contenta in eo esse vera. consil. clj. nu. 1. 2. lib. vij. 96	96
Institutio est fundamentum totius testamenti. consil. liij. nu. 1. lib. iij. fol. 32. et consil. lxxvj. nu. 5. lib. vij. 54	54	Instrumentum garantigie procedit quoad contrahentem. consil. lxxvj. nu. 4. lib. vij. 54	54
Institutio censetur inutilis: et in causa caduci, quando institutus non vivebat tempore mortis testatoris. consil. xiiij. nu. 7. lib. iij. 11	11	Instrumentum an reprobetur per testes. consil. xlv. nu. 13. lib. iij. fo. 25. consil. xciij. nu. 8. lib. v. 70	70
Institutio heredis an comprehendatur ubi sit mentio de alienatione permissa. consil. clxxix. nu. 11. lib. ij. 133	133	Instrumentum secundum si fiat ad observantiam et executionem primi sed alter quam in primo presumitur per errorem. consil. clvj. per totum. lib. vi. 75	75
Institutio si non valet substitutio non sortitur effectum. consil. iij. nu. 4. lib. vij. 4	4	Instrumentum facit rem manifestam. consil. cxxvj. nu. 16. lib. ij. fo. 27. consil. lxx. nu. 6. lib. vij. 42	42
Institutio filij non valet in re eiusdem. consil. xx. nu. 6. lib. iij. 20	20	Instrumentum non est executorium contra heredem: nisi cognito quod sit heres. nu. 2. quod per contumaciam non probatur. consil. clxxvij. nu. 1. 2. 7. 3. lib. ij. 131	131
Institutio facta de filijs et nepotibus, intelligit ordine successivo et vulgariter tantum, non per fideicommissum. consilio. xxiij. numero. 5. libro. iij. 23	23	Instrumentum garantigiatum an vitiatur ex defectu cause. consil. iij. nu. 11. lib. j. 8	8
Instituto mortuo, casus mortis designavit personas substitutorum in substitutione comprehensas. consil. xiiij. nu. 13. lib. iij. 11	11	Instrumentum esse nullum vel falsum differant. consil. lxxij. numero. 6. lib. j. 63	63
Institutos, participium quid importet. consil. cxliij. nu. 9. lib. vi. 68	68	Instrumentum debet esse scriptum manu notarii rogati, et ab eo subscriptum. consilio. xliij. numero. 2. 2. 3. lib. 2. folio. 38. et consil. cxxvij. nu. 26. lib. ij. folio. 95. et consil. cxcvij. nu. 1. lib. vij. fo. 124. consil. clj. nu. 8. lib. ij. 107	107
Institutos in re certa indistincte transmittit sicut legatum. consil. cxcj. nu. 2. lib. vij. 130	130	Instrumentum producens censetur approbare notarium. consil. cxxxiij. nu. 14. lib. vij. 85	85
Institutos vnos si sit ad vitam et post eius mortem alius primus censetur heres, sed grauatus per fideicommissum secundo. consil. clxij. nu. 6. 7. 8. lib. ij. 113	113	Instrumentum reddendarum rationum non habet executionem paratam. consil. cxcij. per totum. lib. vij. 122	122
Institutos in re certa an veniat in emphyteusim. consil. lxx. numero. 3. et 8. lib. ij. 10	10	Instrumentum et si invalidum sit ex dispositione statuti non tamen contractus depositi contentus in instrumento. consilio. clxx. numero. 3. lib. vij. 107	107
Institutos in usufructu vniuersali nullo dato coherede, censetur etiam institutus in proprietate. consil. iij. nu. 3. lib. vij. 4	4		
Institutos in usufructu non dato coherede in proprietate est heres in solidum et si qui fuerint in certis rebus substituti habentur pro fideicommissariis. consil. cxi. per totum. lib. ij. 77	77		
Instrumenta et omnes scripture debent produci, parte presente vel citata. consil. lxxiiij. nu. 8. lib. iij. 47	47		
Instrumenta plura eiusdem quid si sint dissimilia. consil. lxx. nu. 5. lib. 2. j. fo. 60. consil. cxc. nu. 1. 2. 13. 14. 18. 19. 22. lib. vi. 97	97		
Instrumenta antiqua probant confines. consil. lxxvij. nu. 11. lib. v. fo. 65	65		

Repertorium materialium

Instrumentum dotis ut probetur derogationibus protocolis defuncti quid requiratur probari. *consil. clxxvi. nu. 4. li. ij.* 115

Instrumentum dicitur facere rem manifestam. *consil. cxxix. nu. 5. lib. ij.* 82

Instrumentum vel testes de venditione sub certo pretio non probant venditionem contra venditorem. *consil. xviij. nu. 1. lib. j.* 20

Instrumentum non continens certam speciem, vel quantitatem nullus est momenti. *consil. xxxvij. nu. 5. lib. vij.* 27

Instrumentum non probat contra tertium nec censetur instrumentum contra eum qui non rogavit. *consil. xxxvij. nu. 4. li. iij.* 33

Instrumentum non vitatur licet postea notarius damnetur de alijs instrumentis falsificatis, etiam si confiteatur se falso illud fabricasse. *consil. xxxij. nu. 9. 16. li. vij.* 85

Instrumentum an possit produci in eo quod facit pro producente tantum. *nu. 6. consil. cxxij. nu. 5. 6. lib. vij.* 79

Instrumentum quo ad alias personas non est instrumentum, consilio *clxij. nu. 2. lib. iij.* 65

Instrumentum nisi sit liquidum non meretur executionem statuti. *consil. cxxvj. nu. 5. li. v.* 98

Instrumentum scribi tempore actus non est necesse, nisi fiat in scriptis. *consil. lxxij. nu. 7. lib. j.* 64

Instrumentum vitiat repugnantia. *consil. xli. nu. 4. li. j.* 38

Instrumentum dicitur publicum, si est publica manu factum. *consil. clxvi. nu. 2. lib. ij.* 15

Integritas unius testis supplet defectum alterius. *consil. lxxij. nu. 16. lib. ij.* 19

Integrum dicere, et totum dicere, paria sunt. *consil. ccj. nu. 6. li. vj.* 106

Intentio actoris quando est fundata et probata de iure et per consequens clara et certa, et exceptio rei sit dubia quia non bene probata, sententia est ferenda pro actore: qualiter ista intelligantur. *consilio. cxxxiij. nu. 1. lib. ij.* 92

Intentio prestat verbis in contractibus. *consil. lxxvij. nu. 1. li. j.* 29

Intentio dubia indicatur a causa finali. *consil. xlvj. nu. 7. li. j.* 44

Intentio statuentis comprehenditur ex prelationibus. *consil. clx. nu. 9. lib. vj.* 78

Intentio non solum verbis sed etiam factis declaratur. *consil. cxxix. nu. 33. lib. vj.* 56

Intentio agentium potest fundari ex scriptura. *consil. clxxix. numer. 1. lib. vj.* 90

Intentionem quando sufficiat fundata esse ex sola productione instrumentorum. *consil. cv. nu. 1. li. iij.* 74

Intentionem fundare sufficit ex communi et regulari causa. *consil. lxxxij. nu. 8. li. iij.* 60

Intentionis fundamentum ab unoquoque probandum. *consil. xxxij. nu. 1. 2. lib. ij.* 18

Intestabilis non dicitur decedere proprie intestatus. *consil. lxxix. nu. 5. lib. vj.* 32

Intestatus quis dicatur decessisse. *consil. cliij. nu. 6. lib. vij.* 98

Intellectus omnis censetur extraneus qui non sonat in auribus vulgi. *consil. cij. nu. 13. lib. vj.* 45

Intellectus ad sequentia datur ex sequentibus. *consil. vj. nu. 2. li. vj.* 19

Intelligitur de minori in penalibus. *consil. cxx. nu. 4. li. iij.* 83

Interdici potest etiam non prodigo alienatio feudi. *consil. cliij. numer. 6. lib. ij.* 70

Interdicto uti possidetis que requirantur, et quid in negatoria. *consil. cxxvi. nu. 7. 8. lib. ij.* 93

Interdictum adipiscende datur possessori ex statuto. *consil. lxxxiij. nu. 10. lib. ij.* 58

Interdictum possessionis recuperande quando est privilegiatum. *consil. lxxvij. nu. 7. lib. iij.* 58

Interdictum quorum legatorum cessat, si constet de legatarijs. *consilio. clxij. nu. 7. lib. vj.* 80

Interesse potest probari iuramento. *consil. cxxij. nu. 1. li. vij.* 132

Interesse non liquidatum estimatur per iudicem. *consil. clxxij. nu. 20. li. vj.* 85

Interesse lucris illiciti non potest alienari. *consil. cxx. nu. 11. lib. vij.* 130

Interesse futurum non potest per mutuum in mutuo. *consil. xxvij. numer. 11. lib. iij.* 18

Interesse singulare quid sit. *consil. lxxix. nu. 4. lib. iij.* 48

Interesse est proprie damnum emergens, et lucrum cessans propter factum vel omissionem quod fieri vel omitti non debuit. *consil. clxvij. nu. 4. lib. ij.* 116

Interlocutoria preiudicans non potest ferri parte absente. *consil. c. nu. 8. lib. v.* 76

Interlocutoria quo ad iudicem non transit in rem iudicatam. *consil. cxxix. nu. 11. lib. v.* 73

Interpellatio una sufficit et contra superiorem. *consil. lxxxi. nu. 2. lib. iij.* 56

Interpellatio tollit primam et purgat moram. *consil. lxxxi. nu. 2. li. vj.* 49

Interpellatio ut quis presens sit coram arbitrio qualiter fieri debet, et a quo. *consil. cxxij. nu. 1. lib. ij.* 87

Interpellatione cessante non habet locum pena ratione more. *consil. cxxvj. nu. 1. lib. iij.* 84

Interpellatio quando requiritur certificationem. *consil. cxxxiij. nu. 17. li. ij.* 157

Interpellatio trina quando requiritur: si tamen in prima interpellatione expressa denegatur quod petitum est, an sit necessario alia interpellatio. *consil. lxxxi. nu. 3. li. iij.* 56

Interpellatio ad mensurandum ut valeat, debet habere diem et locum ubi nisi interpellatus compareat non constituitur in mora qui interpellatur. *consil. lxxxiij. nu. 9. li. vj.* 16

Interpellatus qui cessat solvere non solum dicitur morosus, sed etiam contumax. *consil. lxxij. nu. 2. lib. vij.* 43

Interpretandum semper ut non sit repugnantia. *consil. lvi. numero. ix. libro. ij.* 39

Interpretatio equaliter in tempore quare non fiat in compendiosa substitutione. *consil. li. nu. 16. li. vij.* 34

Interpretatio intellectiva dicitur ab eadem ratione, non extensio. *consil. cxxxiij. nu. 8. lib. v.* 34

Interpretatio in dubio fit contra eum qui se fundat ex verbis capituli seu conventionis. *consil. xlvj. nu. 3. li. vij.* 32

Interpretatio debet fieri in partem per quam evitatur delictum. *consil. lxxij. nu. 3. lib. ij.* 52

Interpretatio in contractibus fit etiam per argumentum a contrario sensu. *consil. cxxix. nu. 8. lib. ij.* 82

Interpretatio fit stricte in materia contractus compromissi. *consil. cxxxiij. nu. 3. li. ij.* 87

Interpretatio fit stricte in cessionibus. *consil. cxxv. nu. 11. lib. ij.* 88

Interpretatio debet fieri contra stipulatorem qui potuit legem apertius dicere. *consil. cxxij. nu. 5. lib. ij.* 67

Interpretatio fieri debet latissime in beneficijs et donationibus. *consil. clx. nu. 6. lib. ij. fo. 112. consil. cxxij. nu. 2. lib. eod. fo. 136. consil. vij. numer. 6. lib. iij.* 7

Interpretatio in contractu inter viros debet fieri contra illum qui se fundat ex instrumento. *consil. cciiij. nu. 17. li. ij.* 144

Interpretatio debet fieri ut actus valeat. *consil. clx. nu. 12. lib. vij.* 100

Interpretatio extensiva cessat in contractibus. *consil. lxxvij. nu. 14. li. j.* 30

Interpretatio fit contra eum qui se fundat in scripto. *consilio. xlvij. nu. 17. lib. j.* 46

Interpretatio fit latissima contra donatorem. *consilio. xcij. nu. 8. lib. ij.* 13

Interpretatio fit ne quis sibi contradicat. *consil. xxv. nu. 17. lib. vij. fol. 19. consil. xliij. nu. 2. lib. eod.* 28

Interpretatio fit ut legatum valeat, et utile sit. *consil. cxxlvij. nu. 6. li. vj.* 31

Interpretatio debet fieri ut conveniat iuri communi. *consilio. xlvij. nu. 5. libro. vij.* 31

Interpretatio fit contra eum qui se fundat in verbis. *consil. ij. nu. 1. lib. iij. fo. 3. et consil. xij. nu. 7. lib. ij. fo. 12. et consil. cxl. nu. 1. lib. v.* 99

Interpretatio lata fit in ultimis voluntatibus. *consil. lxxvj. nu. 8. li. iij.* 25

Interpretatio in dubio debet fieri pro parte que fauet pie cause. *consil. lxxxi. nu. 4. lib. vj.* 32

Interpretatio fit latissima in fauore donatarum, in donationibus principum. *consil. cvij. nu. 4. lib. vj.* 47

Interpretatio non intelligitur sublata, nisi frivola. *consil. lxxxi. nu. 11. 13. lib. vj.* 37

Interpretatio semper fieri debet ut unumquodque verbum operetur. *consil. cx. nu. 3. lib. iij.* 70

Interpretatio debet fieri benignior quantum ad penam evadendam. *consil. cxxxiij. nu. 9. lib. vj. fo. 131. consil. clxx. nu. 8. lib. v.* 121

Interpretatio passiva habet locum in omni dispositione. *consil. cx. numer. 14. lib. vj.* 49

Interpretatio sequenda est que a longo usu et observantia data est. *consil. xxiij. nu. 4. lib. vij. fo. 16. et consil. xxiij. nu. 7. li. iij.* 15

Interpretationi alterius si quis stare promittit: intelligitur quod sit iusta. *consil. lxxvij. nu. 9. lib. j.* 30

Interpretes duo adhibendi, nisi unus tantum sit in loco. *consil. clxxix. nu. 8. lib. ij. fo. 123. et consil. clxxx. nu. 2. li. vij.* 114

Interrogari petens non videtur affirmare. *consil. xciiij. nu. 5. li. vj.* 43

Interrogari quoniam quis possit de socijs. *nu. 3. li. iij. consil. lxxxi.* 65

Interrogari etiam ubi quis potest de socijs dictum eius non facit sufficiens indicium ad torturam: nisi alia presumptio concurrat. *consil. lxxxi. nu. 2. li. iij.* 65

Interrogatio de substantia stipulationis precedit, et sequitur responsio. *consil. cxxix. nu. 4. li. vij.* 124

Interrogatus disponens quod verosimiliter cessisset habetur pro expresse. *consil. liij. numer. 6. li. iij.* 34

Interruptio civilis non operatur ultra personam contra quam facta est. *consil. xcviij. nu. 1. 2. li. vj.* 60

Intervalum et si stipulationem vitiat, tamen non vitiat alias conventiones. *consil. cxxij. nu. 13. li. vj.* 5

Intervalum temporis non videtur tollere fraudis presumptionem. *consil. li. nu. 3. lib. iij.* 29

Intimatio quando non fit auctoritate iudicis: semper debet mitti laudum in forma autentica. *consil. xcvi. nu. 14. li. ij.* 67

Intuitu pietatis, hec verba quid denotent. *consil. xxx. nu. 3. lib. iij.* 19

Intra dictio quando ponitur pro intra. *consil. vij. nu. 7. li. iij.* 7

Intra septennium

Consiliorum Domini Alexandri.

Intra septennium, hec verba intelligant de primo septennio. consil. cxxvii. nu. 3. lib. vii.	81	lib. i. fo. iiii. consil. nu. 7. lib. ii.	44
Introducere consuetudinem est iurisdictionis. consil. cxxviii. numero. 12 lib. vi.	86	Iudex inferior non potest legitimare in preiudicium legitimorum. consil. lx. nu. 19. 22. lib. ii.	42
In viduitate viuens, hec verba quid importent. consil. cxxviii. nume. 7. lib. vi.	128	Iudex potest ex officio testes repetere etiam post conclusionem. consil. cxxviii. numero. 6. lib. ii. fo. 85. consil. cxxviii. numero. 19. lib. ii. fo. 104. 104. 7. consil. lxxv. numero. 2. lib. vi. fo. 30. cor. lino. xiv. numero. 38. lib. ii.	26
Inuenire dicitur quando aliquid realiter apprehenditur. consil. clj. nu. 2. lib. vi.	73	Iudex ex officio ad commodum miserabilium personarum procedere debet. consil. cxxxi. nu. 3. lib. i.	100
Inuentarij tutoris confectio potest remitti in testamento, nisi iudex videat esse contra utilitatem pupilli. consil. lxx. nu. 1. 2. lib. ii.	42	Iudex appellacionis potest confirmare sententiam nullam si est equa. consil. cxxxi. nu. 15. lib. vi.	91
Inuentario facto non nocet filio heredi patris in feudo paterno. consil. cxxxi. nu. 8. lib. ii.	81	Iudex parte petente debet deferre iuramentum in supplementum. consil. lxxv. nu. 6. lib. vi.	30
Inuentarium etiam dicitur fieri de mobilibus. consil. lxxxi. nu. 1. lib. vi.	48	Iudex si non condemnat victum victori in expensis, debet specificare causam in sententia. consil. cxxxi. nu. 2. lib. vi.	92
Inuestitura feudi vel emphyteusis allegata vt presumat, sufficit possessio et solutio longi temporis. consil. cxxxi. nu. 11. lib. ii.	71	Iudex in criminalibus debet supplere defensiones rei. consil. clxv. nu. 7. lib. vi.	70
Inuestitura recepta pro se et suis, vel simpliciter, intelligitur pro quibuscunq; heredibus, et in dubio feudum presumitur hereditarium. consil. lxxvi. per totum. lib. v.	26	Iudex sub cuius iurisdictione bona adulti sita sunt, potest dare curatorem aduolto, etiam non sibi subdito. consil. xliii. nu. 17. lib. v.	39
Inuestitura posterior intelligitur secundum primam. consilio. xvi. nu. 13. lib. v.	18	Iudex ecclesiasticus, etiam nulla facta citacione de iudice seculari, potest inhibere ne in causa procedat. consil. clx. nu. 4. lib. vi.	71
Inuestitura probatur per solutionem decennalem. consil. cxxxi. nu. 3. 9. lib. v.	90	Iudex non potest mutare et pervertere ordinem statutum a lege. consil. clxxxi. nu. 5. lib. vi.	92
Inuestitura natura attenditur, non dispositio testatoris. consil. xv. nu. 13. lib. v.	14	Iudex a quo potest de desertione cognoscere. consilio. lxxxi. numero. 19. lib. ii.	33
Inuestitura petende tempus non currit ignorantibus. consil. xliii. nu. 9. lib. ii. fo. 14	14	Iudex ex officio se informat de veritate styli. consilio. lxxxi. numero. 7. lib. ii.	60
Inuestitura actus est in possessionis acquisitionem. consil. cxxviii. nu. 7. lib. v. fo. 65	65	Iudex appellationis vel nullitatis potest de nouo confirmare pactus si hoc factum sit. consil. lxxxi. nu. 5. lib. vi.	52
Inundatio interdum adueniens non facit locum censeri alienum fluminis. consil. cxx. nu. 12. lib. ii.	84	Iudex competens quis erit si debitor velit deponere pecuniam in iudicio quam creditor recipere recusauit. consil. clx. nu. 4. lib. v.	77
Ipsi vel eorum, hec verba accipiuntur diuisione. consil. cxx. nu. 2. lib. v. fo. 87	87	Iudex est aduersus ad quem spectaret causa principalis super remedio l. diffamari. consil. clx. per totum. lib. v.	77
Item dictio quid importet. consil. cxxviii. nu. 10. lib. ii.	33	Iudex si pronunciat sub conditione si actor iurauerit, quoniam debeat actor iurare. consil. cxxviii. nu. 7. lib. ii.	89
Item hec dictio expressa a testatore est regulariter repetitina qualitas, seu conditio. consil. clviii. nu. 5. lib. vi. fo. 75. consil. cxx. nu. 8. lib. v. fo. 61	61	Iudex qui habet litteram arbitrium in procedendo non tenetur seruare instantiam. consil. l. nu. 5. lib. ii.	35
Iudei habent patrie potestatem. lxxxi. nu. 2. lib. ii.	51	Iudex si dixerit, condemnatio testi probatum est, et apparet probatum esse per unum testem, adeo quod erat locus delationi iuramenti in defectu semiplene probationis, an intelligatur condemnatus. consil. lxx. nu. 10. lib. ii.	41
Iudei non sunt de ecclesia, ideo non ligantur legibus ecclesiasticis. consil. xli. nu. 21. lib. vi.	11	Iudex presumitur per imperitiam iudicare, qui inheret singulari opinionioni, relicta communis sententia. consilio nonagesimo quinto, nume. 6. lib. ii.	66
Iudei debent indicari et puniri secundum leges civiles et statuta loci in quo legunt vel delinquant. consil. xli. nu. 3. 10. 11. 12. lib. vi.	10	Iudex appellationis debet indicare secundum statuta, que seruabantur per iudicem. consil. cxxv. nu. 5. lib. ii.	67
Iudei non possunt exercere vsuras licite, sicut nec ipsi Christiani. consil. lxxx. nu. 10. lib. vi.	38	Iudex qui ignorat habere potestatem in dicendo, non potest eam exercere, nec ius dicere. consil. lxxxi. nu. 8. lib. ii.	38
Iudei diuinis constitutionibus non humani ligantur. consil. vi. nu. 6. lib. vi.	4	Iudex ordinarius an sit competens iudex quando partes recurrunt ad arbitrium boni viri, et quid facere possit, et que sint eius partes in pronuntiando. consil. cxxxi. nu. 2. lib. ii.	90
Iudei dicuntur de ciuitate et populo. consil. lxxv. nu. 9. lib. v.	38	Iudex ex suo capite nunquam debet condemnare aliquem qui habeat defensionem iuris civilis. consil. cxxv. nu. 19. lib. vi.	126
Iudei sunt cives, et vtuntur legibus loci etiam delinquendo, et non puniuntur maiori pena quam statuti loci. consil. cxx. nu. 3. lib. vi.	44	Iudex si aditur sponte ab eo qui appellauit, aut qui potest actum gerere propria auctoritate an videatur renunciare iuri suo vel appellacioni. consil. cxxxi. nu. 13. lib. ii.	85
Iudei non subsunt ecclesie, nisi habeat iurisdictionem temporalem in loco, nec pro blasphemia puniuntur, nisi per iudicem secularem. consil. cxxxi. nu. 12. 13. lib. vi.	44	Iudex ex officio etiam parte non opponente supersedet in instantia peremptoria. consil. cxxxi. nu. 1. lib. v.	35
Iudei non sunt persone odiose, nec possunt expelli sine causa. consil. cxxxi. nu. 14. 15. lib. vi.	44	Iudex an ex officio possit in formari de consuetudine. consil. xliii. nu. 1. lib. v.	12
Iudeis vsure permittuntur ob publicam utilitatem. consil. i. nu. 2. 7. 8. lib. ii.	2	Iudex in alicuius sententie executione an parte non citata procedere possit. consil. cxxxi. nu. 1. lib. ii.	86
Iudeis permittitur impune seruare et celebrare festiuitates suas. consil. cxxxi. nu. 7. lib. vi.	131	Iudex preparatorius potest esse iudex preparatus. consil. lxxxi. nu. 2. lib. ii.	46
Iudens non debet assumi si possit haberi Christianus. consil. clxxix. num. 10. lib. ii.	124	Iudex quando possit retractare sententiam suam licet transierit in re iudicatam. consil. lxxxi. nu. 21. lib. ii.	44
Iudens habens rem cum Christiana non nupta, debet saltem puniri tamquam persona infima seu humilis. consil. xli. nu. 1. 15. lib. vi.	10	Iudex nullitatis vel appellacionis potest sententiam nullam reformare. consil. lxxxi. nu. 1. lib. v.	44
Iudens transiens ad Christianissimum licet debeat restituere vsuras pauperibus, bona tamen retinet: nec debet addici filio pape. consil. clx. nu. 5. 6. lib. ii.	66	Iudex potest dare licentiam parti ingrediendi sine auctoritate. consil. ii. nu. 10. lib. ii.	4
Iudeo an debeatur imponi pena pecuniaria. consil. xli. nu. 2. lib. vi.	10	Iudex potest procedere ad expeditionem cause non obstante quod processus sit inordinatus. consil. cxxxi. nu. 3. lib. ii.	31
Iudex quando aliquid arbitratur vt bonus vir, an possit ab eo appellari. consil. cxi. nu. 10. lib. ii.	77	Iudex supplere potest vbicumque constat ex actis. consil. cxxviii. numero. 10. 13. lib. vi.	65
Iudex si dicat visa citacione, in sua narratione, an per hec verba dicat citacio precessisse. consil. xli. nu. 3. lib. ii.	24	Iudex delegatus ab ordinario subdelegauit causam sciente et patiente ordinario, an processus factus coram delegato valebit. consil. lxxxi. nu. 2. lib. v.	64
Iudex non impeditur officium suum nisi petenti. consil. cc. nu. 1. lib. i. fo. 125	125	Iudex tenetur supplere statutum sicut ius commune. consil. clxxxi. nu. 5. lib. vi.	85
Iudex reductionis ad arbitrium boni viri sarrogatur in locum arbitratoris. consil. cxi. nu. 106. lib. ii.	77	Iudex tanquam persona publica potest acquirere absenti. consil. cxxxi. nu. 4. lib. vi.	87
Iudex potius debet presumere pro instrumento quam contra instrumentum. consil. xliii. nu. 22. lib. ii.	25		
Iudex procedendo ad vltiora, an alias exceptiones recepisse videatur. consil. lxxxi. nu. 15. lib. ii.	57		
Iudex expensas taxare potest deficientibus probationibus. consil. cxxviii. nu. 33. lib. ii.	28		
Iudex pronuncians esse compromittendum, an sit functus officio. consil. lxxxi. nu. 5. lib. ii.	52		
Iudex non potest supplere vltra petita. consil. clxxxi. nu. 5. lib. ii.	113		
Iudex potest sine causa augere non minuire tempus datum condemnatis. consil. lxxviii. nu. 2. lib. ii.	53		
Iudex sequi tenetur communem opinionem. consil. cxxxi. numero. 9.			

Repertorium materialium

Iudex de coniecturis notarj informare. consil. j. nu. 11. lib. iij. fo. 2. cõsil. cxv. nu. 18. li. iij.	75	Iudex debet interrogare testes suspectos de omnibus circumstantijs. cõs. xi. nu. 7. li. iij.	61
Iudex ex verisimilibus debet coniecturare de mente disponentis. cõs. ij. nu. 20. li. iij.	4	Iudex testem infamen ex officio repellit. consilio. clj. numero. 13. libro quinto.	110
Iudex propter suspicionem potest incipere a captura. consil. ccxl. nu. 4. li. vi. fo. 136. 7. consil. ccv. nu. 8. lib. eo.	110	Iudex leges 7 iura transgreditur ratione casuum emergentium. consil. lxxv. nu. 6. lib. j.	57
Iudex de numero illustrium non potest per alium sententiam recitare. consil. clxxv. nu. 3. lib. vj.	111	Iudex potest supplere pro contumace. consilio. clxxvj. numero. 15. li. bro. ij.	130
Iudex si arbitretur debet arbitrari de tempore quod datur ad soluendum. consil. xc. nu. 1. lib. iij.	62	Iudex loci delicti vel domicilij potest cognoscere. nõ iudex loci nude cõ uersationis minoris decernio. consilio. clxxvi. nu. 2. 4. lib. vj.	104
Iudex tenetur sedere de mane. consil. clxvj. nu. 12. li. vj.	70	Iudex inquirens, succedit in locum accusatoris. consilio. lxxij. nume. 3. lib. j.	56
Iudex potest inhibere alicui ne alienet, ne domo exeat. consil. ccxl. nu. 3. lib. vj.	136	Iudex 7 partes non possunt prorogare tempus instantie. cõs. clxxvj. nu. 2. li. ij. fo. 94. cõs. clxxx. nu. 2. lib. vj.	90
Iudex a quo etiam si detulerit appellationi potest exequi lapsis fatalibus. consil. lxxij. nu. 3. li. vj.	47	Iudex habens arbitrium non continuo potest imponere penam mortis. consil. cxj. nu. 3. lib. j. fo. 95. consil. clxxj. nu. 9. lib. vj.	77
Iudex potest nãez non adhibere depositioni non verisimili. consil. ij. nu. 12. lib. vj.	3	Iudex rescere d3 calumniosam allegationem. consil. xli. nu. 10. li. ij. fo. 37. consil. lxx. nu. 5. lib. j.	57
Iudex potest esse scriba actorum ex consuetudine. consil. cx. numero. 6. lib. vj.	76	Iudex potest supplere, etiam si pars non potest opponere de nullitate. cõs. lxxvj. nu. 20. li. iij.	57
Iudex appellationis primo iudici succedit vt reformato 7 confirmato 7 consil. clxij. nu. 2. lib. vj.	80	Iudex vel arbiter quatenus potest iudicare super non petito. cõs. xlvij. nu. 7. 9. li. vj.	31
Iudex appellationis potest ea que potest iudex cause principalis. cõs. lxxix. nu. 1. li. ij.	65	Iudex diffiniendo non debet aliquid reservare. consil. lxxv. numero. 1. li. bro. vj.	48
Iudex non potest cognoscere an sua sit iurisdictio vbi causa iurisdictio nis non potest separari a principali. Idem si aliquod commodu vltra iurisdictio nis exercitium cederet iudici. consilio. j. numero. 9. 10. lib. v.	2	Iudex habens iurisditionem in habitu contra clericos, si ille qui est ci tatus non sit vere subditus, 7 opponat q non est iudex competens, si pronunciauerit se esse iudicem competentem, valet talis sententia. cõs. lxxix. nu. 3. lib. vj.	56
Iudex in dubio videtur aditus tanq ordinarius. consilio. lv. nu. 5. 14. lib. v.	46	Iudex quando potest adhibere fidem soli comparationi. consilio. lviij. nu. 2. lib. vj.	40
Iudex a quo si pronuncianit super libello inepto quid faciendum. cõs. liij. nu. 15. 16. lib. v.	45	Iudex ecclesiasticus inhibendo dicitur executor iuris iam declarati. cõs. lxxix. nu. 2. lib. vj.	46
Iudex potest esse in causa sua, qui non recognoscit superiorem. consil. j. nu. 14. lib. v.	2	Iudex debet amplecti opinionem per quam alie reducuntur ad concor diam. consil. l. nu. 7. lib. vj.	33
Iudex precedens ex officio potest procedere sine cause cognitione. cõs. lxxix. nu. 4.	46	Iudicandum non est exemplis, sed legibus. consilio. cl. numero. 7. libro sexto.	72
Iudex si aperte procedit contra legem potest etiam priuatus sibi de fa cto resistere. consil. clxij. nu. 2. lib. ij.	102	Iudicandum in dubio pro monasterio. nu. 16. nisi substitutus sit de de scendentibus testatoris. cõs. cxj. nu. 10. 2. 11. lib. ij.	84. 7. 85
Iudex ad quem appellatur debet esse certus. consilio. clxij. numero. 3. lib. ij.	114	Iudicandum in dubio quod appellatio deuoluat. consilio. cvj. num. 27. lib. ij.	78
Iudex vt quis sit competes pro insinuatione donationis quid requiri tur. consil. clvj. nu. 5. lib. ij.	109	Iudicatur idem de fructuum venditione, sicut de simplici locatione. cõs. clx. nu. 3. lib. vj.	78
Iudex 7 tabellio quis potest esse in eodem facto. consil. clvj. nu. 4. libro secundo.	109	Iudices electi in iudicando debent simul adesse. consil. xcij. numero. 2. lib. vj.	58
Iudex vt iudicet secundum notoria, necesse est vt notoria coram ipso pro ponatur. consil. clxxvi. nu. 16. lib. ij.	130	Iudici quando notorie constat ex actis debet posse supplere, 7 commo dum suum impertiri ad officium patris. consil. ccxxv. nu. 3. li. vj.	125
Iudex potest condemnare ex probationibus. consil. clxxvj. numero. 11. lib. vj.	119	Iudicij ordo non consistit in preparatorijs circa bellum. cõs. lxxvj. nu. 2. lib. ij.	27
Iudex cuius aliquid libero arbitrio committitur potest iniquum equo preferre. consil. cvi. nu. 11. lib. ij.	77	Iudicis est arbitrari quanta inimicitia repellit testem. consil. clxxij. nu. 6. lib. vj.	115
Iudex supplet concursum eius qui sine iusta causa recusat consentire. cõs. lxx. nu. 6. lib. ij.	39	Iudicis arbitrio quod cõmittitur, intelligitur commissum arbitrio bo ni viri. consil. cvj. nu. 9. lib. ij.	77
Iudex procedendo ad vltiora videtur pronunciare. consil. lxxvj. num. 19. lib. ij.	27	Iudicis est arbitrari quod tempus dicatur longum. consilio. ix. numero. 6. lib. ij.	11
Iudex secularis an possit facere observari iuramentum attento quod de iare canonico oritur actio. consilio centesimoquinquagesimo primo. nu. 8. 9. lib. vj.	96	Iudicis est abitrari que sint indicia sufficientia. consil. xc. numero. 13. li. bro. vj.	39
Iudex debet arbitrari an bona fuerint acquisita de bonis ecclesie. consil. cxvj. nu. 3. lib. vj.	73	Iudicis verba intelliguntur secundum mentem iuris. consil. ij. nume. 2. lib. ij.	4
Iudex potest interpretari sententiam latam. consil. ij. nu. 7. li. j.	7	Iudicis preceptum quando valet sine cause cognitione. consil. ccxl. nu. 7. lib. vj.	136
Iudex non debet excedere penam consuetam, sed arbitrari de minori. cõs. j. nu. 13. lib. j.	10	Iudicis narratina non probant. consil. lv. nu. 11. lib. v.	46
Iudex facilius ad torturam esse debet in his que cõmittuntur occulte. cõs. lxxvj. nu. 5. lib. j.	67	Iudicis quodlibet remotum, duobus testibus probandum est. consilio. xij. nu. 8. lib. j.	16
Iudex ex officio repellere debet agentem sine actione. consil. clxxvj. nu. 9. lib. ij. fol. 93. consil. clxxvj. nu. 4. lib. vj.	81	Iudicium per duos testes probandum est. consil. j. nu. 5. lib. ij.	2
Iudex exceptionem calumniosam spernere potest. consil. lxx. numero. 5. lib. j.	57	Iudicium intentatum in hypothecaria contra contumacem, est regu landu secundum ordinẽ iudicioru realium. cõs. ccvij. nu. 5. li. vj.	128
Iudex non potest se fundare ex eo quod sibi tanq iudici nõ constat. cõs. lxxix. nu. 1. lib. ij.	60	Iudicium quando pendet, nõ debet quis propria auctoritate ingredi quia viam iudicij eligit. cõs. cv. nu. 32. li. ij.	76
Iudex si interloquatur tempora appellationum posse prorogare, nõ va let sententia. consil. lxx. nu. 6. lib. ij.	60	Iura prohibita loquentia in filio naturali fanore legitime sobolis, ex tenditur ad nepotem. consil. lxxij. nu. 3. lib. ij.	54
Iudex 7 tabellio quis esse potest in his que sunt voluntarie iurisdictio nis. consil. clvj. nu. 3. li. ij.	190	Iura loquentia de ecclesijs collegiatis vel curatis habent locum, etiã si tales sunt solo habitu. cõs. lxxij. 7. lxxv. nu. 1. lib. ij.	94
Iudex licet habeat liberu arbitriu non debet credere testi non reddenti bonam rationem. consil. lxx. nu. 15. lib. ij.	55	Iura si quis habet meliora in preterito preferuntur in conflictu possessio nis. consil. cx. nu. 4. lib. j.	94
Iudex an tunc debeat dare familiam parte non citata. consil. clxxvj. nu. 3. 4. 7. 5. lib. ij.	85	Iura per se vel informatione a peritis scire presumuntur, qui non sunt rustici vel minores. cõs. c. nu. 7. lib. vj.	62
Iudex ex officio dat curatorem hereditati iacenti. cõs. c. nu. 16. li. v.	76	Iura cõcedentia privilegij accusantibz 7 psequentibz suoru iniuriar, an habeant locu in patre accusante de morte spurj. lxxvj. nu. 12. li. ij.	42
Iudex ad quem per desertionem definit esse iudex. consil. clxij. nume. 1. lib. v.	83	Iura deponentia q inferior a principe non possit statuere contra ius commune qualiter limitantur. cõs. cvj. nu. 17. lib. ij.	74

Consiliorum Domini Alexandri.

Jura que dicunt sufficere generalē citationem quando restringantur, et ad quem casum. consil. cxxvj. li. v.	79	Juramentum appositum post ius iam quesitum tertio non potest preiudicare. consil. lviij. nu. 9. lib. vj.	40
Jura magis fauent p̄r cause quam filijs, excepta legitima filiorum. cōsili. xcij. nu. 8. lib. iij.	67	Juramentum non debet esse vinculum iniquitatis. consil. cxxvij. num. 2. lib. vj.	74
Jura que concedunt immunitatem munerum patrimonialium propter numerum liberosum, intelliguntur muneribus publicis. cōsili. cxxij. numero. 5. lib. v.	89	Juramentum seruari debet in forma specifica. consil. cxxvij. numero. 26. lib. ij.	28
Jura canonica sunt seruanda tam in foro ciuili, q̄ canonico, quādo agitur de peccato vitando. consil. li. nu. 6. li. v.	43	Juramentum sufficit in his que pendent ab animo, q̄n̄ presumptio non est in contrarium. consil. cxxvij. nu. 11. lib. ij.	81
Jura precisa recipiunt interpretationē cōsili. cxxvj. nu. 10. lib. iij.	22	Juramentum si est delatum in supplementū probationis, an tūc victus victori sit condēnandus in expensis: et quid in causa appellatiōis. cōsili. cxxij. nu. 16. lib. ij.	86
Jura et actiones comprehenduntur rei appellatiōe. consil. xcix. nu. 6. lib. iij.	64	Juramentum suppletium nō defertur in causis magnis, nisi sit plusq̄ semiplene probatū. consil. lxxij. nu. 5. li. j. fo. 64. cōsili. ij. nu. 4. li. ij. fol. 4. cōsili. cxxij. nu. 7. lib. eo. fo. 85. consil. lxxij. nu. 10. li. ij. fo. 49. et late cōsili. cxxvj. nu. 6. et 7. lib. vj. fo. 118. consil. cxxij. nu. 6. lib. vj. fo. 90. cōsili. cxxij. nu. 9. lib. vj. fo. 65. et cōsili. lxxvj. nu. 7. lib. vj.	30
Jura allegans ostendit se peritum vel peritos consuluisse. consil. xij. nu. 9. lib. vj.	7	Juramentum in supplementum defertur etiam in presumptionibus. cōsili. liij. nu. 6. lib. j.	51
Jura correctoria loquētia in vno casu, extenduntur ad alium casum, qui cōprehenditur sub casu exp̄resso. consil. ccj. nu. 16. lib. vj.	107	Juramentum nō defertur ob vñū testem, nisi sit omni exceptiōe maior, et reddat causam, et dicat plene factum. cōsili. cxxij. nu. 1. et 2. li. j. fo. 34. consil. cxxij. nu. 11. lib. vj.	9
Jura ecclesie perpetuo abdicari ab ecclesia nō possunt per prelatū sine legitimo consensu capituli. consil. v. nu. 10. lib. v.	7	Juramentum validat stipulationem alteri factam. consil. cxxij. num. 19. lib. ij.	157
Juramenti ratione negotiū efficitur de foro ecclesie, et non valet prozōgatio cōpromissi, nisi partibus notificet. cōsili. lxxij. per totū. li. ij. 46		Juramentum in supplementum deferri potest etiam parte non petente. consil. liij. nu. 5. lib. j.	51
Juramenti absolutio recusatur ei qui prius cōtrauenit. cōsili. cxxvij. nu. 9. lib. vj.	74	Juramentum impedit purgationem more. consil. clviij. nu. 5. lib. ij. f. 110. consil. cv. nu. 9. lib. ij.	75
Juramēti vis et potentia. cōsili. cxxij. nu. 9. lib. ij. fo. 23. consil. cxxvj. nu. 25. li. eo. fo. 28. consil. cxxvj. nu. 8. li. vj.	94	Juramentum de non reuocando testamentū, non valet. consil. xviij. nu. 2. lib. ij.	16
Juramēti tempus non dispositionis in teste attēditur. cōsili. lxxvij. nu. 4. lib. j.	68	Juramentum potest remitti per eum cuius prestitum est. cōsili. lix. nu. 2. et 10. lib. j.	54
Juramento in litem quando sit locus. cōsili. lviij. nu. 5. li. j. fo. 53. cōsili. lxxij. nu. 3. lib. iij.	47	Juramentum non extendit actum. consil. cxxvij. nu. 12. lib. j.	30
Juramento probantur que consistunt in animo. consil. cxxvij. numer. 15. lib. iij.	83	Juramentum debet prestari coram iudice, vel coram notario habēte cōmissionem iudicis, si statutum disponat q̄ stetur iuramento de oāmino dato. consil. lxxij. nu. 11. li. ij.	51
Juramentum suppletium nō defertur vbi possunt haberi plures testes. consil. cix. nu. 16. lib. iij.	70	Juramentum excludit remedia iuris, etiam sine certioratione. cōsili. xij. et 22.	46
Juramentum delatū a notario de mandato iudicis, valet. cōsili. cxxvj. numero. 2. lib. vj.	111	Juramentum excludit minorem etiam non certioratam a restitutione in integrum. consil. cxxij. nu. 2. lib. ij. fo. 56. cōsili. cxxij. nu. 15. lib. v.	22
Juramentum excludit compensationem. cōsili. xcj. nu. 5. lib. ij.	64	Juramentum etiam defertur in grāui causa, si est plusq̄ semiplena probatio. consil. cxxvj. nu. 9. li. vj.	118
Juramentum firmat donationem inter coniuges ab initio. cōsili. liij. nu. 8. et 13. lib. vj.	37	Juramentum non impedit compensationē obq̄ci. cōsili. xij. nu. 15. li. ij. 13	
Juramentum derogat forme requisite per statutum, etiam in cōtractu minoris. consil. cxxvij. nu. 10. lib. iij.	34	Juratū si sit super facto, satis est vt sic videatur esse iuratus super omni iure descendente ex illo facto. consil. xxi. nu. 15. lib. iij.	22
Juramentū non supplet solennitatē probatoriā. cōsili. xcij. nu. 5. lib. j.	81	Juramentū primū non videtur legare mulierē ad preiudiciū tertij illud probabiliter ignorantis. consil. xvj. nu. 8. lib. iij.	17
Juramentum facit valere actum omni meliori modo quo potest. consil. xliij. nu. 19. lib. j.	40	Juramentū appositum per mulierem in fando dotali an conualidet cōtractum. consil. vj. nu. 6. lib. vj.	5
Jura canonica concedunt immunitatē ecclesie, vt quis nō legetrahatur. consil. cxi. nu. 3. lib. vj.	91	Juramentum interpositum super obligatione mulieris, excludit ipsam a beneficio senatusconsulti Velleiani. consil. xij. nu. 22. lib. vj. fo. 10. cōsili. cxxij. nu. 4. li. ij.	156
Juramentum supplet infirmationem. cōsili. xij. nu. 4. lib. j. fo. 14. cōsili. xxi. nu. 11. lib. ij. fo. 3. cōsili. lxxij. nu. 2. lib. ij. fo. 59. cōsili. cxx. nu. 4. lib. iij. f. 20 et cōsili. xxi. nu. 6. lib. eodem.	21	Juramentum multum operatur in casibus in quibus difficilis est probatio. consil. cxxij. nu. 16. li. vj.	96
Juramentum non extenditur ad cognita. consil. xliij. nu. 21. lib. vj.	10	Juramentum q̄ non patrocinetur contractui enormiter ledenti. consil. cxxvj. nu. 1. lib. j.	103
Juramentum necessarium et in causa criminali pecuniaria defertur. cōsili. lxxvj. nu. 1. lib. j.	57	Juramentum accessorium non annullatur annullato principali. consil. cxxvij. nu. 8. lib. iij.	34
Juramentum seruandum, nisi in actu interuenisset dolus. consil. clj. nu. 14. lib. vj.	96	Juramentū necessariū nō defertur heredi, nec in magna causa. cōsili. cxxij. nu. 9. lib. v.	30
Juramentū quō debet habere tres comites. cōsili. xliij. nu. 10. li. j.	41	Juramentū nō differtur in fraudem vsurarū. cōsili. xliij. nu. 17. lib. iij.	28
Juramentū excludit minorem a beneficijs iuris. consilio. xvj. num. 3. lib. iij.	18	Juramentum prestitum contra publicam vtilitatem, non valet. cōsili. cxxij. nu. 6. lib. iij.	21
Juramentum facit obligationem naturalem efficacem. consil. xx. num. 2. lib. iij.	20	Juramentū si fuit alicui prestitū, non potest illud remittere, si iurans incidit in periuriū. cōsili. xvj. nu. 5. lib. iij.	18
Juramentum repellit ab agendo. consil. xvj. nu. 6. lib. iij.	18	Juramentum super re prohibita ad hoc vt non validet, requiritur q̄ illa sit prohibita per ius canonicū, secus si per ius ciuile tātū. cōsili. xxi. nu. 14. lib. iij.	22
Juramentum non defertur ei qui non interfuit actui, nec super non verisimili. consil. lxxij. nu. 13. et 14. li. ij.	51	Juramentū in quo error interuenit an obliget. cōsili. xvj. nu. 2. li. ij.	18
Juramentum an validet contractum nullum. consilio. xxi. numer. 14. lib. vj.	21	Juramentū habet vim specialis cōsensus. cōsili. cxxij. nu. 11. li. v.	96
Juramentum non trahitur ad ea que dispositio non extenditur. cōsili. xliij. nu. 10. et 11. lib. vj.	31	Juramentū si interuenierit solēniter in cōpromisso sufficit, licet in emologatione laudi nō interuenierit. cōsili. lix. nu. 4. lib. v.	48
Juramentum non est probatio, sed releuatio ab onere probandi. consil. lix. nu. 3. lib. vj.	41	Juramentū in fraudē extortū nō valet. cōsili. cxxvj. nu. 4. lib. vj.	102
Juramentum quo ad obseruantiam contractus restringit nedum iuramentum, sed etiam eius heredes. consil. cxxvj. nu. 5. li. vj.	19	Juramentū facit nō opus esse certioratione beneficij. cōsili. cxxvj. nu. 3. li. ij. fo. 29. cōsili. lxxij. nu. 15. lib. v.	63
Juramentum in contractu appositum quem effectum habeat. consil. lix. nu. 5. lib. vj.	8	Juramentum parit actionem iure canonum etiā in foro ciuili. cōsili. lxxij. nu. 15. lib. iij.	50
Juramentum est seruandū vbi seruari potest sine interitu salutis eterne. consil. cxxvj. nu. 4. li. vj. fo. 19. cōsili. lxxij. nu. 5. li. vj. fo. 7. cōsili. cxxij. nu. 10. et 11. lib. fo. 56. consil. cxxij. nu. 2. li. eo. fo. 131. consil. cxxvj. nu. 2. li. j. fo. 29. et consil. cxxij. nu. 4. lib. v.	128	Juramentū non releuat in preiudiciū tertij. cōsili. lv. nu. 7. li. j.	52
Juramentum quid spirituale est, et spectat ad ecclesiam. cōsili. cxxij. nu. 10. lib. vj.	96	Jurando non venire contra, videtur cogitatū de omni iure et remedio. consil. cxxvj. nu. 4. li. j.	29
Juramentum quo ad robur contractus transit ad heredes. consil. cxxvj. nu. 4. lib. vj.	92	Jurans presumitur certus et deliberatus. consil. cxi. nu. 4. li. v.	77
Juramentum quādo faciat donationem patris filio valere. cōsili. viij. nu. 5. li. vj.	9		

Repertorium materiarum

Iurans se alieni fidelem contra omnem hominem videtur etiam sibi iurasse fidelitatem contra vniuersitatem. consilio. ccxvi. numero. 36. lib. ii. 154

Iurans omni meliori modo quo potest obligatur. consilio. xxxvii. numero. 26. lib. ii. 28

Iurans etiam si enormissime lederetur tenetur tamen seruare iuramentum. consilio. lxxiiij. nu. 6. li. vi. 33

Iurans non mutare testamentum si tamē mutauerit, tenebit, licet incurrat periculum. consilio. xvi. nu. 4. lib. ii. 18

Iurans super aliqua imagine: an valeat iuramentum. consilio. cli. num. 1. lib. v. 108

Iurans omnia vera non excipit de simulatione. consilio. xxxvi. numero. 3. lib. ii. 26

Iurare recusans aut ferre iuramentum, an et quando habeatur pro confesso. consilio. cxxviij. nu. 6. lib. ii. 89

Iuratur in litem contra dolosum in actionibus bone fidei, in non restituendo vel restituendo rem. consilio ducentesimo decimo quarto. nu. 2. 3. lib. vii. 132

Iure speciali quod competit debilius est. consilio decimo septimo. num. 16. lib. iiij. 13

Iure authenticorum inductum est quod testator possit prohibere falcidiam. consilio. ccj. nu. 11. lib. vi. 106

Iureperiti etiam per verbum, forte, censetur decidere. consilio. xix. nu. 11. lib. v. 19

Iure patronatus an quis renunciare possit in preiudicium heredum legitimum, seu descendendum. consilio vigesimo sexto. numero. 10. lib. v. 27

Iuris iem est de parte quo ad partem, sicut de toto quo ad totum. consilio. xxxix. nu. 5. lib. i. 38

Iuris error non imputatur doctori vel assessori, ubi sunt opiniones doctorum, vel in. l. singulari. 12. consilio decimonono numero undecimo. lib. v. 14

Iurisdicatio an sua appellatione comprehendat merum et mixtum imperium. consilio. cxxv. nu. 2. lib. iiij. 20

Iurisdicatio inter plures competit cuilibet in solidum. consilio. lxxxvii. nu. 16. lib. vi. 36

Iurisdictiones castri dicuntur esse de pertinentiis castri. consilio. xxiij. nu. 5. li. v. 22

Iurisdicatio vbicunque attribuitur certo et determinato casu non procedit libellus: nisi ille casus specificetur, etiam parte non opponente. consilio. cxxix. nu. 33. lib. vii. 23

Iurisdicatio non est penes populum. consilio decimo sexto. numero. 19. lib. v. 15

Iurisdicatio non diuiditur, nisi alternis annis, et numero. 17. vel vna cum territorio vel quantum ad commodum. consilio. xxv. numero. 3. 4. 17. lib. v. 24. 25

Iurisdicatio diuidi potest, de voluntate domini feudi. consilio. xxv. nu. 8. lib. v. 25

Iurisdicatio quid importat. consilio. cxxv. nu. 1. lib. iiij. 20

Iurisdicatio in dubio intelligitur concessa persone non territorio. consilio. xciiij. nu. 11. lib. v. 71

Iurisdicatio omnis, est principis. consilio. xxiij. nu. 1. lib. v. 23

Iurisdicatio ad mulierem iure hereditario transire potest. consilio. f. nu. 24. lib. v. 3

Iurisperiti dictum pat iustam causam ignorantie vt res subiecta restitutioni possit alienari. consilio. centesimo octuagesimo quarto. num. 7. lib. ii. 126

Ius commune neminem cogit ad, compromittendum. consilio. ccliiij. nu. 8. lib. vi. 142

Ius tutele competens pluribus, quibus non possit diuidi, tamen administratio ipsius tutele bene potest diuidi. consilio vigesimo quinto. nu. 5. 7. lib. v. 25

Ius vt conseruetur, non refertur a quocunque soluitur. consilio. lxxi. nu. 8. lib. i. 62

Ius civile non attenditur in legato ad pias causas. consilio. xiiij. num. 7. lib. i. 17

Ius non acquiritur per solam sententiam, etiam in incorporalibus. consilio. cxxxiiij. nu. 8. lib. vi. 93

Ius pignoris vel hypothecae potest per se sine principali actione cedi, donari vel legari alteri, etiam extraneo. consilio quadragesimo septimo nu. 5. lib. iiij. 38

Ius collectandi tollitur per non usum. consilio. cxxxvi. numero. 19. libro secundo. 94

Ius sibi dicere nemini licet, nisi superioris copia haberi non possit. consilio. xj. nu. 9. lib. i. 14

Ius accrescendi transmittitur ad heredes per institutum decedentem, etiam antequam sit aperta via iuri accrescendi. consilio. lviij. numer. 5. lib. iiij. 43

Ius patronatus in ecclesia collegiata est iure spirituale. consilio. lxxiiij. et lxxv. nu. 2. lib. iiij. 50

Ius seu quasi possessio subiectioni per obedientiam probatur. consilio cliij. nu. 3. lib. i. 41

Ius patronatus laicorum non cadit in ecclesia collegiata. consilio. lxxiiij. et lxxv. nu. 5. lib. iiij. 49

Ius transmissionis habet locum etiam in portione, que ex statuto vel speciali iure defertur. consilio vigesimo, numero quarto, libro primo, folio. 22

Ius civile ex causa potest reprobare iuramentum prestandum. consilio. cli. nu. 4. lib. vii. 96

Ius patronatus quot modis acquiratur. consilio. lxxiiij. et lxxv. nu. 26. lib. iiij. 50

Ius fideicommissi non transit nisi facta restitutione. consilio. lxxxi. nu. 4. libro iiij. 50

Ius accrescendi habet locum in mortis causa capione. consilio. cix. nu. 13. lib. vii. 68

Ius superveniens pendente lite non prodest. consilio. lxxv. numero. 7. libro vii. 54

Ius prelationis pro pote non transit nisi ad filios illius matrimonij. consilio. lviij. nu. 4. li. vii. 40

Ius substitutionis fideicommissi non transmittitur ad heredem substituti ante eventum conditionis. consilio. lxx. numero. 2. 4. libro vii. folio. 42. consilio. ccl. numero. 2. 4. libro vii. folio. 141. consilio. cclij. nu. 2. 3. 5. 6. lib. vii. 141

Ius tale non subdito redditur, quale subdito. consilio. cxi. numero. 3. libro vii. 96

Ius quis habere potest ex pluribus emptionibus. consilio. cxxviij. nu. 5. lib. iiij. 35

Ius agendi si ex processu appareat quod competat vni et non duobus: ob timet ille qui probat de iure suo. consilio quadragesimo quarto. nu. 5. lib. vii. 29

Ius donationis si resoluitur extinguitur ius acceptoris. consilio. xcij. nume. vi. libro secundo, folio. 75. et consilio centesimo octuagesimo nono nu. 8. lib. ii. 33

Ius supervenientes ex causa de preterito conualidat iudicium presens tantum inchoatum. consilio centesimo septuagesimo septimo num. 12. lib. ii. 121

Ius emphyteuticum eius rem emphyteuticam obligant: vbicunque extinguitur, vt quia redeat ad dominum concedentem, tunc verum est quod extinguitur ius pignoris. consilio centesimo septuagesimo tertio. nu. 5. lib. ii. 119

Ius pignoris in testamento nedum in contractu constitui potest. consilio. cxxiiij. nu. 3. lib. ii. 119

Ius canonicum quando est seruandum et quando ius civile. consilio. cxxv. nu. 5. 6. lib. ii. 116

Ius pendens a futuro eventu substitutionis fideicommissario dicitur mortuo testatore, esse in spe probabili et considerabili. consilio. ccxviij. num. 2. lib. ii. 154

Ius tutele remanet in solidum licet administratio diuidatur. consilio. cxxxi. nu. 2. 2. 10. lib. i. 33

Ius querendum facilius impeditur quam tollatur ius questum. consilio. cxxvi. nu. 5. lib. vii. 123

Ius hypothecae an quis possit pretendere in bonis fensualibus, vigore alicuius contractus. consilio. h. nu. 12. li. iiij. 4

Ius filiationis an transeat ad nepotes. consilio. iiij. numero. 16. libro 4. folio. 6. 64

Ius substitutionis iunctum, cum iure accrescendi transmittitur. consilio. xx. nu. 7. lib. i. 22

Ius fideicommissi permittitur per mutuam permissionem alienandi. consilio. cxxxix. nu. 10. lib. ii. 133

Ius accrescendi cessat dato substituto. consilio centesimo nono. nu. 1. 2. 3. lib. ii. 76

Ius perpetuum eligendi dare, est alienare, secus si semel. consilio. cvj. nu. 18. lib. ii. 74

Ius fideicommissi non transmittitur antequam cesserit. consilio. cxx. nu. 3. lib. ii. 23

Ius diuinum per humanum potest dispensari. consilio. f. nu. 3. li. ii. 2

Ius preoccupationis aque ad molendinum perditur anno. consilio. cxxx. per totum, lib. vi. 61

Ius cathedraticum licet in totum tolli non possit, tamen per consuetudinem diminuitur. consilio centesimo trigesimo quarto. numero. 24. lib. vi. 64

Ius dicendi testamentum nullum ratione preteritionis datur solum existenti in potestate. consilio. cxxxiij. nu. 11. lib. vi. 62

Ius petendi supplementum legitime, an transmittatur ad heredes. consilio. lxxxiij. nu. 1. lib. vi. 95

Ius doris est ius vniuersale. consilio centesimo septuagesimo septimo. nu. 2. lib. vi. 88

Ius accrescendi vt habeat locum in contractibus et concessionibus inter viros, potest induci ex conuentione partium. consilio. cxxviij. num. 8. lib. v. 17

Ius ad locum

Consiliorum Do. Alex.

Ius accrescendi locum habet in legitima & in successione intestati. consil. cxxvj. nu. 2. lib. vi.	103
Ius non paritur pro vulnere ex quo non sequitur mors, infligi penā capitale. consil. lxxvj. nu. 4. lib. iij.	36
Ius superueniens ex causa de preterito validat iudicium. consil. cxiij. nu. 3. lib. vij.	29
Ius in re, aut aliquod vile dominium non acquiritur per conductionē ad modicum tempus. consil. cxxij. nu. 1. lib. v.	89
Ius patronatus quot modis potest acquiri per laicum. consil. lxxij. nu. 28. lib. iij.	30
Ius commune si non resistit possessori, ille presumitur possessor bone fidei. consil. lxxv. nu. 48. lib. iij.	31
Ius excipiendi transit ad singularem successorem. consilio. clxx. num. 8. lib. v.	121
Ius commune non variatur ex consuetudine difformi. consilio. v. nu. 7. lib. v.	6
Ius hereditarium etiam superueniens actori non validat iudicium. consil. lxxix. nu. 4. lib. v.	36
Ius accrescendi an habeat locū in feudo vel emphyteusi. consil. xvj. nu. 7. lib. v.	17
Ius superueniens auctori meo, prodest mihi. consilio primo. num. 38. lib. v.	4
Ius substitutionis an possit transmitti. consilio. cclij. num. 1. 2. 3. 5. 6. lib. v. 20. vj.	141
Ius substitutionis non transmittitur etiam ad filios. consil. ccvj. num. 2. lib. vj.	110
Ius superueniens post cōclusum in causa nunq̄ suffragatur iudicio intentato. consil. cl. nu. 26. lib. v.	108
Ius redimendi si plures singuli insolidum habeant, & vnus solus redimat, tenetur ceteris cōmunicare. consil. cxxxy. per totum. li. v.	97
Ius patronatus non transit in fideicommissariū vniuersalē. consil. lxxij. per totum. lib. vj.	48
Ius pignoris vel hypothecae est modici preiudicij. consil. ccxxxy. nu. 8. lib. vj.	133
Ius commune in causis feudalibus an debeat seruari. consil. xxv. nu. 13. lib. v.	25
Ius accessorium potioris hypothecae in persona mulieris, subsistere nō potest: quia non potuit introduci accessorium ius hypothecae sine principali. consil. cxiij. nu. 2. lib. v.	100
Iustus iudicis habetis iurisdictionē excusat aliquem a pena, licet non sit iudex in ipsa causa. consil. lxxix. nu. 3. lib. iij.	35
Iustitiam denegans puniendus est per superiorem. consilio. xj. num. 5. lib. 20. j.	14
Iurare quis se non potest ex confessione impugnata. consil. lxxvj. num. 8. lib. vj.	49
Iuuentus, verbum accipitur secundum subiectam materiam. consil. cxiij. nu. 30. lib. ij.	20
Iuxta verbum, notat proximitatem vnius vel duorum pedū. consil. cxx. nu. 6. lib. ij.	83

Delitera.

L

Liborans terras presumitur habere scientiā de redibitus illarum. consil. j. nu. 10. lib. vj.	2
Laici an possint prescribere ius patronatus. consil. lxxij. et lxxv. nu. 6. lib. iij.	49
Laicus ex tempore immemoriali potest tenere decimas. consil. lxxij. et lxxv. nu. 12. lib. iij.	49
Laicus non solum potest conueniri in loco in quo contraxit, sed etiam clericus. consil. lxxix. nu. 1. lib. vj.	36
Laicus non potest prescribere actum collationis beneficiorum, quātū cūq̄ exercuit, quia est incapax. consilio. lxxij. numero nono libro quarto.	50
Laicus nō potest prescribere ius patronatus, siue ecclesia habeat patronos, siue non. consil. lxxv. nu. 35. lib. iij.	31
Laicus trahens clericū corā iudice laico, qualiter potest petere clericus remedium vt clericus puniatur. consil. cij. nu. 5. lib. v.	78
Laicus si per mille annos exercuisset officij sacerdotale, quod propter hoc non erit sacerdos, quia est incapax. consilio. lxxij. numero, 20. lib. iij.	50
Laicus tuendus est in decimis, probata possessione immemoriali. consil. vj. nu. 5. lib. j.	10
Lapides arma dicuntur. consil. cxi. nu. 11. lib. vj.	75
Lapsus anni constituit debitorem in mora. consil. clvj. nu. 5. lib. vj.	76
Lapsus termini ad probandum & probandum habendum, habent vim conclusionis in causa. consil. cxcviij. nu. 9. lib. vj.	124
Lata culpa & dolus quando & quomodo probetur consilio. cxxxi. num. 14. lib. ij.	91
Lata culpa non sufficit vbi requiritur dolus ex proposito. consil. lxxv. nu. 9. lib. j.	57

Laudi deductio spectat ad ordinarium iudicem. consil. cxxxi. numer. 1. lib. ij.	90
Laudemium non debetur de renunciatione in personam filiorum. consil. v. nu. 3. lib. v.	6
Laudum quid si latū sit partibus absentibus, nec vocatis. consil. cxxij. nu. 13. lib. ij.	87
Laudum non valet admissio eo qui tunc caret potestate. consilio. cxxij. nu. 9. lib. ij.	87
Laudum non liquidum non potest exequi. consil. cxiij. nu. 6. lib. vj.	43
Laudum si continet contrarietatem, an valeat. consilio. cxxij. num. 14. lib. ij.	87
Laudum allegans latum per dolum semper debet audiri, non obstat statuto, pacto, vel renanciacione quantuncūq̄ generali. consil. cxxix. per totum. lib. vj.	87
Legando alimenta tali cum familia, perinde est ac si legasset alimenta tali & familie. consil. clxxvij. nu. 2. lib. vj.	89
Legans aliquam rem videtur tantum legare ius quod habet, ita etiam donans. consil. xlvij. nu. 2. lib. iij.	38
Legans actiones non videtur legare fundum quem possidet. consil. ciiij. nu. 6. lib. vj.	45
Legans actiones suas videtur legare dominium seu rei vendicionē. consil. ciiij. nu. 2. lib. vj.	45
Legans domū, nō videtur legare hortum. consil. cciiij. nu. 3. lib. vj.	109
Legari non potest persone prohibere, etiā vt distribuatur in pias causas. consil. lvij. nu. 7. lib. ij.	39
Legans per participium futuri tēporis facit dispositionem cōditionalem. consil. cix. nu. 4. lib. vj.	68
Legata que sunt relicta sub cōditione que suspendit, sunt talis nature, q̄ licet talia legata ab initio non valeant propter aliquē defectū assistentem tempore testamenti, tamen recōualescunt ex post facto, si cessat defectus impediens. consil. lxxix. nu. 4. lib. iij.	19
Legata domo, veniūt apothecae, horri, cenacula illi deputata. consil. cxxxi. nu. 1. lib. ij. fo. 157. consil. liij. nu. 4. lib. iij. fo. 41. & consilio. cciiij. nu. 1. lib. vj.	109
Legata & hereditates dicuntur relicta ob benemerita. consil. cxxvj. nu. 2. lib. iij.	81
Legata ad pias causas an detinētur hereditate non adita. consil. ccix. nu. 5. & 16. lib. ij.	147
Legata collata in voluntatem heredis per verba importantia arbitriū boni viri, de iure sunt valida. consil. clxxv. nu. 3. lib. vj.	87
Legata non minuunt legitimam. consil. lxx. xlvij. nu. 8. lib. iij.	29
Legata an debeantur rupto testamento per auct̄. ex causa. C. de lib. prete. eo q̄ testator ignoranter preterijt posthumum, qui postea natus est. consil. cxiij. nu. 8. lib. ij.	100
Legata vt non debent diminui, si iactura superueniat post solutionem: ita si superueniat postq̄ dies cessit. consil. lxxij. nu. 1. lib. ij.	51
Legata & prelegata veniunt in substitutione. consil. lxxv. nu. 8. lib. j.	27
Legata re ecclesie, debetur estimatio. consil. ix. nu. 14. lib. ij.	11
Legata non conseruantur in preiudicium filij ignoranter preteriti. consil. xlvij. nu. 8. lib. ij.	33
Legata non debentur nisi adita sit hereditas. consil. v. nu. 5. lib. ij. fo. 8. & consil. cxcviij. nu. 7. lib. vj.	124
Legata que non habent certam quantitatem, quomodo certificari debent. consil. lxx. nu. 2. lib. iij.	48
Legatarij non sunt integri testes. consil. clxxvj. nu. 8. lib. ij. fo. 121. & consil. xiiij. nu. 20. lib. vj.	10
Legatarius non liberatur a modo implendo licet heres sit in mora. consil. cij. nu. 6. lib. j.	86
Legatarius si post mortem testatoris faciat se indignum, legatū applicatur fisco. consil. ccix. nu. 4. & 9. lib. vj.	113
Legatarius quando impune propria auctoritate potest rem legatam apprehendere. consilio. clxij. nu. 5. lib. vj. folio. 80. & consil. cxxxiij. nu. 2. lib. iij.	87
Legatarius quibus casibus liberandus est ab omni debito. consilio. clxx. nu. 4. lib. ij.	117
Legatarij vt obtineat in hypothecaria qd̄ requirit. consil. xcvij. n. 6. lib. j. 69	
Legatarius potest capere vsumfructus propria auctoritate. consil. l. nu. 5. lib. vj.	32
Legati verba si sint ambigua, recurrendū ad coniecturas. consil. clxix. nu. 6. lib. v.	12
Legato facto ad vsum, videt̄ legata p̄p̄ietas. consil. cxxxiij. nu. 5. lib. ij.	157
Legatū fundi extenditur ad res quas testator sub eodē nomine appellabat, & aliud est legare vsumfructū, aliud fundū ad vsumfructū: q̄ hoc secūdo casu videretur legata p̄p̄ietas, que similiter per prohibitionē alienationis legata videretur. consil. cl. nu. 1. lib. vj.	95
Legatū factū per filiā matri, facta in testamento mentione de futuris liberis, renocatur, licet postea filia nubat, & omnia bona in dotem detur & liberos suscipiat. consil. lxxxi. per totum. lib. ij.	29
Legatū factum per genus, non derogat legato facto per speciem. consil. cciiij. nu. 15. lib. vj.	109

Repertorium materiarum

Legatum factum Titio non debetur petenti, si appareat de alio Titio etiam tacente vel repudiante. cōf. c. x. nu. 10. lib. v.	81	Legis causa finali cessante, cessare debet eius dispositio. consil. c. l. iij. nu. 4. lib. vi.	68
Legatum cum nupserit, est conditionale. consil. l. v. nu. 1. lib. ij.	37	Legis dispositio ubi est favorabilis filijs, trahitur ad nepotes. cōf. l. x. iij. nu. 4. li. ij. fo. 44. 2. consil. c. x. iij. nu. 9. lib. vij.	72
Legatum agnoscens se obligat ad onus illi annexum. consilio. c. ij. nu. 4. lib. i.	86	Legis auctoritate qui peccat, peccare non videtur. consil. c. c. x. numero. v. lib. ij.	147
Legatum emphyteusis valet ei in quem transferri non potest, 2 debetur estimatio. cōf. l. x. nu. 3. lib. ij.	10	Legislator non attendit an equaliter sine unequaliter liberi instituuntur. consil. c. l. v. nu. 13. lib. ij.	103
Legatum alimentorum future uxori alicuius, intelligitur, de omnibus. consil. c. l. x. iij. nu. 4. lib. ij.	118	Legitima ascendentium aucta est, sicut ascendentium. consil. c. l. x. iij. nu. 18. lib. vij.	106
Legatum annuum vel usufructus factum civitati vel ecclesie centum annis finitur. cōf. l. x. iij. nu. 1. lib. i.	55	Legitima filie in bonis paternis debita censetur quasi es alienum. cōf. l. x. iij. nu. 2. lib. iij.	57
Legatum factum filie, si nubat de consensu talis, debetur etiam omisso dicto consensu. consil. c. c. x. nu. 18. li. vj.	114	Legitima non minuitur per legata pia, nec per legata compensatoria, vel confessionem debiti, nisi constet. consil. c. l. v. nu. 11. li. i. fo. 43. cōf. c. l. x. v. nu. 2. lib. vj.	87
Legatum debetur his qui in proximiori gradu sunt tempore mortis testatoris. consil. c. x. x. iij. nu. 4. lib. v.	93	Legitima nepotum pignior est per se, q̄ cum patruis succedentium. cōf. l. x. iij. nu. 1. lib. ij.	44
Legatum in dubio non videtur factum animo compensandi. cōf. l. x. iij. nu. 15. lib. vj.	12	Legitima secundum tempus mortis metitur. consilio. c. iij. numero. 15. li. bro. ij.	71
Legatum usufructus omnium bonorum valet, licet alius sit heres institutus sub conditione, 2 non potest tantum de utendo 2 fruendo remitti. consil. l. v. iij. per totum. lib. iij.	43	Legitima etiam in ascendentibus aucta est. consil. c. l. numero. 8. libro primo.	117
Legatum factum de domo comprehendit ea que illi sunt annexa. cōf. l. iij. nu. 4. li. iij.	41	Legitima q̄ possit in totum tolli, 2 q̄ non. consil. l. x. v. nu. 3. li. i. fol. 65. cōf. l. x. x. iij. nu. 10. 2. 9. 32. 34. 2. 41. lib. vj. fo. 62. 63. 2. 64. cōf. c. c. x. nu. 8. lib. vj. fo. 103. 2. late. consil. c. l. x. iij. nu. 3. lib. eo.	106
Legatum factum per verba indefinita, quas res comprehendat. consil. c. l. x. nu. 12. lib. ij.	118	Legitima an quo casu peti non possit. consilio. l. v. iij. numero primo libro quarto.	39
Legatum regis ex causis assertis a testatore. cōf. c. l. x. nu. 9. lib. ij.	118	Legitima nature non admittitur ob omissionem inventarij, nec etiā trebellianica. consil. l. x. v. nu. 1. 2. li. iij. fo. 47. consil. v. nu. 2. li. vj. f. 3. cōf. c. l. x. v. nu. 7. lib. v.	118
Legatum quando dicatur renocatum. cōf. c. l. x. nu. 1. lib. vj.	83	Legitima successio, 2 legitima tutela a pari procedunt. consilio. iij. nu. 16. lib. iij.	6
Legatum si ex forma statuti potest probari, ita ademptio poterit probari. consil. c. c. x. nu. 18. lib. ij.	148	Legitima an sit quarta seu tertia pars eius quod quis fuisset habitus ab intestato. cōf. c. x. v. nu. 5. lib. vj.	103
Legatum valet collatum in voluntatem legatarij non tertij. consil. l. iij. nu. 3. lib. ij.	37	Legitima an quis se ipsum priuare potest. consil. c. x. x. iij. numero. 44. lib. vj.	64
Legatum non compensatur cum dote. consilio. c. c. x. numero. 10. libro septimo.	60	Legitima debetur conditione ex lege. consilio. c. x. v. nu. 6. libro sexto.	60
Legatum etiam dicitur illud in quo testator reliquit uxorem dominam 2 usufructuariam. consil. l. nu. 2. lib. vj.	31	Legitima 2 si petatur ex legato vel alia actione stricti iuris, veniunt fructus a die mortis, licet secus in legato voluntario partis bonorum. cōf. c. x. iij. per totum. lib. vj.	59
Legatum liberationis quantumcūq; generale non extenditur ad ea que vendicari possunt, nec ad incognita testatori. consilio. c. l. x. numero. 6. 2. 8. lib. ij.	118	Legitima portio debita filijs debet taxari secundū quantitatem bonorum testatoris, deducto ere alieno. consil. l. v. iij. nu. 4. lib. iij.	42
Legatum incertum non valet nisi ad pias causas, vel saluari. cōf. l. c. l. v. iij. nu. 7. lib. vj.	99	Legitima filiorum quando taxatur, debet attendi quantitas bonorum defuncti, habito respectu ad tempus mortis testatoris. consilio. l. v. iij. nu. 4. lib. iij.	43
Legatum dotis est conditionale, sed purum fit contracto matrimonio per verba de presenti. consil. c. l. iij. nu. 2. 2. 3. li. vj. 2. consil. c. x. v. nu. 1. lib. eodem.	25	Legitima qualiter replenda de substantia patris. consilio. c. l. x. iij. nu. 4. lib. v.	127
Legatum mercium vel argenti que sunt in domo, non comprehendit ea que sunt venalia. cōf. l. x. iij. nu. 16. lib. v.	31	Legitima 2 trebellianica sunt dimidia bonorum. consilio. iij. nu. 2. li. bro. vj.	3
Legatum pauperi etiam coniuncto dicitur ad pias causas. consil. c. l. v. iij. nu. 8. lib. vj.	89	Legitima debita iure nature nullum patitur grauenamen. consilio. c. iij. nu. 2. lib. ij.	70
Legatum de latere non potest donare res priuati. consilio. l. ij. numero. 2. lib. vj.	34	Legitima 2 trebellianica potest detrahi per filium cui facta est substitutio sub conditione si sine liberis decesserit. cōf. l. iij. nu. 8. li. ij.	30
Legatus de latere ligatur regulis iuris communis. consil. c. x. x. iij. nu. 4. lib. vj.	17	Legitimandi potestas est late interpretanda. consilio. c. l. x. v. iij. nu. 23. lib. v.	133
Legatus non potest statuere contra ius commune. consil. c. x. v. nu. 14. lib. iij.	13	Legitimandi potestatem habens, potest legitimare filium suum etiā si tribus alijs legitimis, si hoc habetur in privilegio: licet insit clausula, absq; legitimorum heredum preiudicio: 2 de effectu clausule. cōf. c. l. x. v. iij. nu. 1. 15. 17. 19. 20. 21. li. v.	133
Legatus potest facere statuta. consil. c. x. v. nu. 2. lib. ij.	87	Legitimandi spurios 2 bastardos potestatem habens, potest legitimare incestuosos. cōf. l. x. iij. per totum. lib. vj.	26
Legatus quando possit committere causam cognoscendam summarie. consil. c. v. iij. nu. 12. lib. ij.	74	Legitimandi quasi possessio non potest acquiri sine scientia 2 patetia superioris. cōf. c. x. v. iij. nu. 11. lib. i.	115
Legem tollit non usus implicans contrariam actum. consil. c. x. x. iij. nu. 4. lib. i.	108	Legitimando qui sunt citandi. cōf. l. ij. nu. 15.	5
Legem mosaicam si habeamus, non debemus ab ea descendere quantum ad actum celebrandum per iudeum. consilio. v. iij. numero. 2. libro quarto.	4	Legitimare in preiudicium tertij non potest quis habens potestatem a papae vel imperatore. consil. c. x. iij. nu. 6. lib. i.	80
Legem favore sui latam transgrediens, non peccat. consilio. c. x. v. iij. nu. 6. lib. i.	29	Legitimans in legitimatione exprimere debet qualitatem illegitimantis. consil. l. x. nu. 24. li. ij.	42
Reges loci ubi bona sita sunt, seruande sunt in successioneibus. consil. c. x. iij. nu. 7. lib. vj.	69	Legitimati non succedunt in feudo nec in emphyteusi ecclesie. cōf. l. x. iij. nu. 5. lib. i.	80
Reges 2 beneficia comprehendunt iudeos. consil. l. x. v. numero. 6. 2. 8. lib. v.	57	Legitimati non excludunt substitutum. cōf. l. x. v. nu. 3. lib. i.	58
Reges loquentes de locatione fundi vel domus, loquuntur quando constituitur merces annua vel menstrua. consilio. c. v. iij. numero. 7. lib. tertio.	78	Legitimati in successione nihil differunt a legitimis. consil. l. x. v. iij. nu. 4. lib. vj.	55
Reges superuenientes 2 nouiter condite pendente appellatione, non debent seruari in causa appellationis. consilio. c. l. x. iij. numero. 7. libro sexto.	80	Legitimationis non trahitur retro ad tempus natiuitatis, ubi agitur de preiudicio tertij. cōf. l. v. nu. 10. lib. vj.	5
Reges facte super rebus pertinentibus ad pia loca, vel p̄s actibus deputata non valent, nisi auctoritate ecclesie fuerint confirmate. consil. c. c. x. nu. 2. lib. ij.	147	Legitimationis est subreptitia nō expressis qualitatibus. consil. c. x. v. iij. nu. 7. lib. i.	37
Legibus contrarijs non est opus derogare in lege generali, sed bene in rescripto. cōf. c. x. iij. nu. 1. lib. vj.	49	Legitimationis habet vim dispensationis, nec, debet fieri sine causa. consil. l. x. nu. 18. li. ij.	42
Legis generalis ratio extendit legem. consilio. l. ij. numero. 6. libro septimo.	33		
Legis auctoritas est maioris potentie quam hominis. consilio. c. c. x. v.			

Consiliorum domini Alexandri.

Legitimationis vitatur per subreptionem. consil. lx. nu. 22. lib. ij. fo. 42. r. cō	Lex inueniens. C. de test. quō intelligi debet. cōf. cy. nu. 7. li. vij.	66
li. c. cy. nu. 1. lib. ij.	Lex licet sit specialis tñ gñaliter intelligitur. cōf. lxxix. nu. 3. li. vij.	37
Legitimationis per subsequens matrimonium non mutat ius primogeni	Lex mosaica est specialis lex Judeorū, et derogat generali. consil. vij. nu.	
ture. consil. xxv. nu. 2. lib. j.	3. lib. vij.	4
Legitimationis limitata est dispensatio. consil. cxxv. nu. 5. lib. j.	Lex properandum. ff. de iudicis non habet locum in causis in quibus	
Legitimatione statim dicitur sortita effectū, quia facit illum legitimum	lis non contestatur. consil. l. nu. 4. lib. ij.	35
ac si ab initio est natus legitimus. consil. cxxxix. numero. 14. libro	Lex potest inducere fictionem: sed non minister legis. consil. j. num. 5.	
quinto.	libro. v.	2
Legitimationis si contineat clausulam absq; preiudicio legitimorū, quid	Lex quando dura, seruanda est. consil. cxxxix. nu. 9. lib. vij.	25
operetur. consil. cxxxix. nu. 1. lib. v.	Lex, qui potest inuitis. ff. de reg. iu. debet seruari etiam in correctorib.	
Legitimationis ita fieri potest vt succedat filius in eo quod patri placuer	consil. cxxxix. nu. 2. li. vij.	132
rit vel in certa parte tantum, et tunc est potius dispensatio. cōf. 30.	Lex qui officij. s. ff. de contrahen. emptio. quomodo intelligatur. consil.	
nu. 1. lib. iij.	lxxxix. nu. 6. lib. vij.	34
Legitimationis et dispensatio est odiosa, et ideo restringenda. consil. cxxxix. nu.	Lex quod non dixit: nec nos dicere debemus. consil. l. numero. 16. li	
nu. 3. lib. v.	bro. iij.	30
Legitimationis subreptitia est, nisi omnibus expressis que difficiliorē	Lex quoties. C. de rei vendic. habet locum etiam in locatione et in cono	
concessionem addunt. cōf. cxxxix. per totum. lib. vij.	tractibus ecclesie, nisi in conceptione spiritualium. consil. cxxxix. nu. 3.	
Legitimationis et dispensatio est odiosa et restringenda. consil. cxxxix. num.	4. 6. li. v.	89
2. lib. v.	Lex quando resistit impetrationi, nō sufficit tunc impetrare rescriptum	
Legitimationis facta ex tantibus aut postea natis legitimis, an teneat. cōf.	contra legem. consil. cxxxix. nu. 3. lib. vij.	243
si. cxxxix. nu. 3. lib. v.	Lex quando loquitur de tempore longo. intelligitur de decennio vulga	
Legitimationis si fiat, non requiritur specialis expressio illegitimitatis. cōf.	riter. quando vero loquitur de tempore simpliciter intelligitur arbitra	
si. cxxxix. nu. 3. 11. lib. j.	rio iudicis. consil. cxxxix. nu. 1. 2. 3. lib. iij.	13
Legitimationis personarum requiritur etiam in summarijs. cōf. lxx. nu. 2.	Lex non recepta in vsum non ligat. consil. cxxxix. nu. 1. lib. iij.	35
lib. ij.	Lex non est imponenda verbis: sed rebus. consil. cxxxix. numero octauo. li	
Legitimationis est actus voluntarie iurisdictionis. consil. xj. numero. 11.	bro. iij.	78
lib. v. q.	Lex noua superneniens et aliquis disponens, debet distingui per legem	
Legitimationis est vere legitimus et in statutis. consil. ij. nu. 10. 2. 11. li. j. fol.	veterem. cōf. c. nu. 1. 9. lib. iij. fo. 74. r. cōf. cxxxix. nu. 6. lib. v.	80
5. r. consil. lxx. nu. 4. lib. vij.	Lex noua emanans non videtur tollere privilegium alicui concessum.	
Legitimationis potest succedere contra testamentum. consil. cxxxix. nume.	consil. cxxxix. nu. 9. lib. ij.	137
1. lib. j.	Lex, omnes. 2. l. bene a Zenone. C. de quadri. prescrip. limitatur. consil. l. q.	
Legitimationis si quis sit tanquam spurius et nō fuerit expressa qualitas	nu. 5. 6. 7. 8. 9. lib. vij.	35
spuriitatis nō valet legitimitas. consil. octuagesimo septimo. num.	Lex prohibens contrahi matrimonium cum raptoze, quod non valeat.	
14. lib. iij.	consil. cxxxix. nu. 3. lib. j.	82
Legitimationis an excludat substitutum. consil. cxxxix. nu. 18. lib. ij. fol. 85. r.	Lex, an prohibeat an mandet de certo modo fieri, refert. consil. xxiij.	
consil. v. nu. 4. 2. 7. lib. v. q.	nu. 3. lib. iij.	16
Legitimationis licet non dicatur legitime natus: tamen concurret cū legi	Lex prohibens alienationē, phibet prescriptionē. cōf. j. nu. 23. li. iij.	3
time natis. consil. v. nu. 6. lib. v. q.	Lex prohibens quod contractus emphyteuticus probetur per instrumē	
Legitime supplementum vsq; ad 30. annos peti potest. cōf. vij. nu. 24.	tum viderur prohibere probari per testes quasi possessionem iuris	
lib. iij.	percipiendi affectum emphyteuticum. consil. cxxxix. nu. 2. lib. vij.	58
Legitimi appellatione, venit legitimatus. consil. lx. nu. 7. 9. lib. ij. fo. 41.	Lex. ij. C. de rescin. vendi. cessat in transactione et vbi iuratum est. consil.	
sed contra. consil. xj. nu. 2. lib. j.	cxxxix. nu. 6. 7. lib. v. q.	74
Legitimum esse filium si quis dixerit, et incumbit onus probandi. consil.	Lex. ij. C. de rescinden. vendit. habet locum in transactione. consil. xliij.	
xxiij. nu. 4. lib. iij.	nu. 4. 2. 11. lib. j.	39. 240
Legitimo, verbum etiam relatum ad vniuersitatem est obliquū. cōf. lx. nu. 5.	Lex. ij. C. de rescindenda ven. non habet locum in donante vel sciente. cōf.	
lib. j. fo. 12. r. consil. lxxvi. nu. 18. lib. iij.	si. cxxxix. nu. 7. lib. j.	104
Remocinū cōmittentes ipso iure sunt infames, ideo nō possunt recipi in	Lex si quis argentum. s. fin. habet locum nedum in donatione simplici,	
testes. consil. cl. nu. 7. lib. v.	sed etiam ob causam de futuro vel causa mortis remuneratoria. cono	
Resio magna non dicitur inter eos qui non sunt minores quando nō ex	si. cxxxix. nu. 1. 5. 6. 8. 9. lib. vij.	51
cedit mediam, vel saltem tertiam. consil. xxiij. nu. 5. li. ij.	Lex, si quis in tantam, habet locum in re communi. consil. ciiij. nume. 10.	
Reso ultra dimidiam subuenitur in contractu stricti iuris. consil. lxxxix.	lib. j.	88
nu. 11. lib. ij.	Lex si vnquam. C. de reuoc. dona. habet locum etiam in re particulari nō	
Reso facilius subuenitur per tertium, quaz ex proprio actu. cōf. xliij. nu.	modica. Sed non in locis dotalibus. cōf. cxxxix. nu. 1. 2. 3. lib. vij.	79
21. lib. j.	Lex, si vnquam, non habet locum in spuris nec in adoptiuis. consil. xli.	
Lex civilis potest validare actum iuramento firmatum. cōf. lxx. nu. 1. li	nu. 15. lib. iij.	14
bro. j.	Lex, si vnquam. C. de res. dona. non habet locum in donatione ob causam,	
Lex civilis rationi naturali derogare non potest. consil. cxxxix. num. 14.	consil. xli. nu. 13. lib. iij.	24
libro. vij.	Lex si exigit factum cum qualitate, vt rursus probandum est. cōf. lxxxix.	
Lex civilis submittit se canoni in his que tangunt peccatū. cōf. lxxix. nu.	nu. 14. lib. iij.	6
14. lib. iij.	Lex specialis si derogat specialiter rescripto in certo casu: tunc vt valeat	
Lex civilis licet non possit improbare iuramentū: tamen secus est in sta	rescriptum requiritur clausula non obstante tali lege. consil. cxxxix. nu.	
tuto. consil. cl. nu. 12. lib. v. q.	nu. 9. lib. v.	132
Lex, cum de in rem verso, nō habet locum in rustico. consil. l. nume. 19. li	Lex super facto presumptionem inducit. consil. cxxxix. nu. 3. lib. j.	38
bro. v.	Lex tantam penam imponens facto, non annullat actum. consil. cxxxix.	
Lex, cum annus de condi. et demonst. habet locum in transuersali. consil. c.	nu. 1. lib. vij.	12
nu. 2. lib. v. q.	Lex vel statutum potest inducere presumptionem doli. consil. cxxxix. nu.	
Lex correctoria extenditur ex identitate rationis scripte. consil. xviij. nu.	4. lib. vij.	102
16. lib. iij.	Lex vel statutum si profert aliquid cum aliqua qualitate, debet vt rursus	
Lex corrigens vbi desiderat expresse fieri, tunc ad satisfaciendum ei est	que probari. consil. j. nu. 24. lib. iij.	3
necesse q; fiat expresse verbis singularibus, et nō alio modo. cōf. cxxxix.	Lex vbiq; potestatem exercet. consil. cxxxix. nu. 7. lib. v.	116
nu. 13. lib. iij.	Lex vel statutum si non sunt seruata ab initio imo factum est contrariū	
Lex derogans iuramento, nisi pontificia, non valet. cōf. lxxxix. nu. 1. li	spatio. x. annorum sint abrogata. consil. cxxxix. nu. 5. lib. ij.	16
bro. iij.	Lex vel statutū potest absq; alia apprehensione, vel facto transferre ipso	
Lex derogans privilegij cōprehendit futura. cōf. cxxxix. nu. vij. li. vij.	iure possessionē in alium, et appellatur dicta possessio artificialis. cōf.	
Lex extenditur amplitudinem sue rationis. cōf. l. nu. 10. li. iij.	xxiij. nu. 2. lib. iij.	22
Lex facta propter bonū cōmune, et nō natriens peccatū, seruari debet: et	Lex vel statutū si loquatur de eo quod factum est in flumine. nō cōpre	
ligat in foro conscientie. consil. cxxxix. nu. 17. lib. vij.	hendit id quod factum est in ripa fluminis, si nihil factum est in ipso	
Lex si, C. de dot. prom. fallit si pater incipit a traditione vel si erat imo	flumine. consil. cxxxix. nu. 8. lib. iij.	15
par tacite doli. consil. cxxxix. nu. 9. lib. v. q.	Lex seu statutum nūquam tollit probationem que fit per euidentiam.	
Lex humana honesta in foro cōscientie ligat. cōf. cxxxix. nu. 6. li. ij.	consil. cxxxix. nu. 14. lib. ij.	130

Repertorium materialium

Lex vel statutum quando tollit appellationem, intelligitur totalem appellationem etiam ordinariam a diffinitiva, secus quando per rescriptum tollitur. consil. xcv. nu. 8. lib. iij.	63	Liberatio etiam ad incognita porrigitur. consilio. xj. numero. 12. 2. 15. lib. iij.	11. 2. 12
Lex, statutum vel consuetudo de tacita reconductione non habet locum in locatione facta per modum venditionis fructuum: nec in facta ad longum tempus, vel sub pacto quod conductor possit remere. consil. lxxvi. per totum. lib. v.	58	Liberatio facta absenti non valet. consilio. cxxxi. numero. 7. 8. 2. 9. libro quarto.	85. 2. 86
Libera quibus ex verbis conceditur. consil. xiiij. nu. 1. lib. ij.	31	Liberatio generalis non extenditur ad ea que possunt vendicari. consil. xlvj. nu. 4. lib. i.	44
Libelli conclusio attenditur. consil. cxxj. nu. 2. 2. 10. lib. i.	99. 2. 100	Libere verbum, quid operetur. consil. xij. nu. 1. lib. ij. fo. 12. 7. consil. xcvi. nu. 1. 2. lib. v. fo. 71. 7. consil. xiiij. nu. 2. lib. ij.	14
Libelli tot censentur quod articuli. consil. lxx. nu. 6. lib. vij.	47	Libere verbum, recipit restrictionem. consilio. lxxx. numero. 12. libro primo.	71
Libelli forma in actione hypothecaria. consil. clxxxvij. nu. 1. lib. vi.	95	Liberi emphyteute an preferendi in renouatione. q. sic. consil. lxxx. nu. 10. 2. 11. lib. i.	70
Libelli verba faciunt fidem contra producentem. consil. lxxvij. numero. 1. lib. vij.	50	Liberi positi in conditione non sunt substituti. consilio. cvij. nu. 3. lib. i. f. 92. 2. consil. clxxxv. nu. 14. lib. ij.	127
Libello non est opus coram iudicibus ruralibus. consil. lxi. numero. 11. lib. secundo.	43	Liberozum appellatione continentur tam filij, q. etiam nepos. consilio. xxxvij. nu. 1. lib. vi.	20
Libellum presumptiue concludere sufficit, et debet illud presumptum allegari si est de facto proponentis, non aliter. consil. i. nu. 42. lib. v.	4	Liberozum appellatione veniunt femine etiam in contractibus. consil. lxxx. nu. 14. lib. i.	71
Libellus interpretatur ut magis prodest actori. consil. xxxvij. nu. 3. lib. ij. fo. 34. 7. consil. cv. nu. 29. lib. ij.	76	Libertas non soluendi collectas, an possit prescribi: et quanto tempore. consil. xxx. nu. 12. lib. v.	31
Libellus generalis non procedit etiam in summarijs si pars opponat. consil. xxx. nu. 3. 32. lib. vij.	22	Libertus si petat statuti terminum patrono ad agendum, faciendo citari ipsum patronum non petita venia, dicitur incidere in edictum. consil. ciij. nu. 1. lib. v.	77
Libellus accusatorius generalis non procedit. consilio. lxxj. numero. 1. 2. 7. 3. lib. ij.	51	Libri, vestes, nec vasa aurea vel argentea, que ad vsum suppellectilium non tenebatur, sed in argentario, in legato suppellectilis non veniunt. consil. ccxvi. nu. 7. lib. vij.	132
Libellus peto quicquid habes in tali villa, valet. consilio. clxxxvij. nu. 1. lib. ij.	130	Libri per productionem fatetur contenta in eo esse vera. consil. lxxvi. nu. 11. lib. vij.	49
Libellus dicitur continere id quod refertur. consilio. xlix. numero. 5. libro bro. vij.	31	Libri canonicorum pro ipsis non probant. consilio. clxxxvij. per totum. libro. vij.	119
Libellus debet sustineri etiam impropere. consil. cxxj. nu. 3. lib. i. fol. 100. 7. consil. lvij. nu. 4. lib. v.	48	Libri mercantie intitulati nomine alicuius, faciunt fidem pro illo, pro quo sunt intitulati, videlicet ut ille solus dicatur negotiatus esse nomine proprio. consil. cxxxi. numero. 12. lib. v.	94
Libellus continens repugnantia et contraria, debet reijci, nec super eo potest obtinere actor. consil. cx. nu. 1. lib. v.	82	Libri non censentur a patre dati filio qui non studuit, vel quando pater non tradidit, vel plures filios reliquit, et liberi erant magni pretij. consil. cxlix. nu. 11. lib. vij.	85
Libellus debet continere causam ex qua conclusio inferatur. consil. clxvj. nu. 5. lib. vi.	81	Libro estimi statuitur de valore rei. consil. cxcix. nu. 6. lib. vi.	102
Libellus intelligitur de consensibus presentibus, et non preteritis tantum. consil. xxxv. nu. 4. lib. v.	34	Libro rationum statuitur confecto a socijs, vel ab vno commisso ab eis. consil. clxxxvi. nu. 1. lib. ij.	129
Libellus valet et sententia generalis in fructibus. consilio. xc. numero. 9. lib. ij.	63	Liceat et possit, hec verba non important necessitatem. consil. vij. numero. 8. lib. vi.	6
Libellus semper sustentatur, si verba sint ita generalia q. possint per interpretationem reduci ad congruam agendi formam. consilio. xxxvij. nu. 2. lib. ij.	34	Licentia testandi validat testamentum iam factum. consilio. xc. nu. 10. lib. vij.	59
Libellus alternatiuus an admittatur. consil. xx. nu. 16. lib. ij.	21	Licentia quomodo intelligatur specialis. consilio. clxxxix. numero. 6. libro bro. vij.	120
Libellus incertus quando procedit. consilio. clxxxij. numero. 2. libro secundo.	125	Licentia an valeat, si episcopus dicat: concedo licentiam vendendi rem minus damnosam ecclesie. consil. clxxxix. nu. 5. lib. vij.	120
Libellus etiam sententia procedunt alternatiue in rei vocatione: et publiciana. consil. xcvi. nu. 5. lib. iij.	63	Licere debet ei quod minus est cui licet quod plus est. consilio. clxxxvij. nu. 6. lib. v.	131
Libellus non requiritur quando petitur absolutio a sententia excommunicationis. consil. cxxiiij. nu. 5. lib. vij.	85	Limitare ius commune facilius est q. ipsum tollere. consil. cvj. numero. 16. lib. ij.	74
Libellus ineptus vitiat sententiam. consilio. clxxxvij. numero. 2. 23. libro bro. vij.	95	Legitimatio data a partibus, debet aliquid operari ultra illud quod datur a lege. consil. xcij. nu. 7. lib. vij.	58
Libellus quando requiratur sollemnis vel non. consilio. lxxxix. numero. 3. lib. iij.	54	Linea finita non debent agnati renouari, nisi sint heredes, et res sit intergra. consil. x. nu. 12. lib. ij.	12
Libellus in actione iniuriarum debet esse specificus. consilio. ccxij. nu. 1. lib. ij.	150	Linea non incipit in ipso recipiente, sed in suis filijs. consilio. liij. numero. 6. lib. vi.	22
Libellus in causa civili connexa delicto, potest torqueri. consil. lxxvij. nu. 8. lib. i.	67	Lis non contestatur in executiuis, nec dicitur instantia. consil. clxxxj. nu. 7. 2. 16. lib. vi.	91
Liber rationum tantum semiplene probat nisi ex statuto. consilio. liij. nu. 1. lib. i.	51	Lis per exceptiones ad processum non contestatur. consil. c. nu. 5. lib. v.	75
Liber estimi non probat inter alios. consilio. lvij. numero. 17. libro primo.	40	Lis vbi non contestatur, incipit instantia quando tractatur de meritis. consil. cxlvij. nu. 10. lib. vi.	70
Liber rationum mercatoris defuncti, facit semiplenam probationem. consil. lxx. nu. 1. lib. v. fo. 50. consil. lxxij. nu. 11. lib. v.	55	Lite pendente an possit quis presentare. consilio. lxxiiij. 2. lxxv. numero. 46. lib. iij.	51
Liber rationum sine causa non probat. consil. clxxxix. nu. 2. lib. vi.	90	Lite et appellatione pendente, possessione sua uti valet. consil. xcix. nu. 5. lib. v.	73
Liber estimi non probat contra tertium. consil. lxxvij. nu. 11. lib. vi.	31	Literas oportet esse scriptas a notario ad hoc deputato. consil. i. nu. 18. lib. iij.	3
Liber et scriptura recipientis solutionem probant in quam causam receperit, alio non apparente. consil. lxxxv. nu. 5. lib. ij.	63	Litere scripte per chiffras an valeant. consilio. cxlvj. numero. 24. libro quinto.	103
Libera administratio non transit per verba generalia. consil. xli. numero. 5. lib. ij.	36	Litere prime ut per secundas literas tollantur, etiam notabilis earum clausula exprimenda est. consil. cxj. nu. 2. lib. vi. fo. 49. 7. consil. ccxliij. nu. 1. lib. vi.	137
Libera testandi factio non potest auferri per pactum. consil. ci. numero. 18. lib. ij.	74	Litere salui conductus et similes, presumuntur concessisse ad postulationem partis, non motu proprio. consil. xxxvij. nu. 5. lib. ij.	34
Liberalitatis verba consueverunt non obligant. consilio. ccxxxvij. numero. 12. lib. vi.	134	Litere summi pontificis habent vim legis. consil. clxj. nu. 1. lib. vij.	101
Liberatio generalis restringitur, ne sit captiosa. consil. xlv. nu. 8. libro i. fo. 44. 7. consil. xj. nu. 2. 3. 4. 5. lib. ij.	11	Literarum comparatio talis esse potest: ut plene probet. consil. cxxxi. nu. 2. lib. vi.	135
Liberatio generalis generaliter accipitur si salua ratione recti sermonis non potest ad specificata restringi. consilio. xlvj. numero. 1. libro primo.	43	Litere presumuntur concessisse ad postulationem, non motu proprio. consil. clxj. nu. 6. lib. vij.	101
Liberatio facta a testatore tutori pro rebus administrandis, non porrigitur ad dolose facta. consil. lxxiiij. nu. 3. 4. lib. vij.	48		
Liberatio generalis ad omnia indistincte extenditur. consil. clxxxvi. nu. 1. lib. vi.	94		

Consiliorum Domini Alexandri.

Littere pape quando plene probant. consil. cxiij. num. 6. lib. viij.	70	libro. viij.	89
Littere testimoniales officialis non probant. consilio. xxxvij. numero. 24. libro. ij.	28	lix. name. 6. lib. ij.	41
Litteris officialium in testimonialibus qualiter credendum. consil. ccvi. num. 4. lib. ij.	145	Locus ubi gratia facta est, non debet attendi in estimatione nummorum, sed locus ubi beneficium situm est. consilio vigesimoprimo. numero 3. lib. ij.	8
Litteris principis de facto alieno, etiam super quo fundatur, non creditur. consil. cxiij. name. 1. 2. lib. viij.	70	Locus aut nomen imperatoris non faciunt fidem. consilio. clxxxvij. nu. 1. lib. viij.	119
Litteris superioris non creditur in alterius preiudicium. consil. lix. nu. 1. 2. libro. viij.	41	Locus non est iuri accrescendi in feudis, etiam si dictum sit pro se et eius iussibus eorum heredibus. consil. xij. lib. v.	12
Littere prorogare est contra publicam utilitatem. consil. lxxij. numero. 2. libro. iij.	45	Locus vnicus intelligitur quando non distat per centum miliaria. consil. lxxij. num. 6. lib. iij.	43
Liti et instantie renunciatio exponitur, id est instantie. consil. xxxij. nu. 4. lib. i.	24	Locus dicitur vicinus si distet per unum miliare: si tamen per aerem ab illis locis potest quis adiri. consil. xxxij. nu. 5. lib. iij.	15
Litigandi iusta causa excusat ab expensis. consil. xxxvij. nu. 34. lib. ij.	28	Locus est coniecturis in incertis, non autem in certis. consil. lxxxij. name. 3. lib. iij.	56
Litigatum per errorem videtur, si coram incompetenti. consil. xij. nu. 8. libro. vi.	7	Locus contractus inspicitur quo ad formam conficiendi contractum, et instrumentum. consil. c. nu. 15. lib. iij.	72
Litis prorogatio potest fieri usque ad triennium, et non ultra. consil. lxx. num. 2. lib. ij.	50	Locus et tempus in libello exprimi debent in interdicto unde vi. et secus in capite reintegranda. quod non infamat. consilio. vi. num. 1. 2. libro tertio.	7
Litis contestatio ut possit deveniri ad diffinitivam quando requiratur. consil. ij. nu. 11. lib. iij.	4	Locus in quo adimpletur conditio contractus, non enumeratur inter loca in quibus quis sortitur forum rei. consil. xlix. num. 4. lib. v.	42
Litis contestatio ubi non requiritur libellus. consilio. cxxxij. numero. 3. libro. viij.	85	Locus celebrati contractus attendi debet. consil. c. num. 3. lib. iij. fo. 72. et consil. xliij. num. 1. lib. v.	38
Litis contestatio non inducitur per oppositionem exceptionis peremptorie. consil. vij. num. 2. lib. viij.	49	Locus testamenti attenditur quo ad formam et facultates testandi. consil. clv. nu. iij. lib. viij.	98
Locus fundum suum ad pensionem percipiendam in pecunia, ita quod omnes fructus remaneant apud colonum, non tenet ad tributa, nisi consuetudo vel statutum aliter se habeat. consil. iij. nu. 4. lib. v.	6	Locus pluralis verificatur in uno, ubi ratio naturalis suadet. consil. cix. num. 12. lib. viij.	68
Locatio qualiter ex dispositione statuti novata esse intelligatur. consil. xxxij. num. 1. lib. iij.	18	Locus pluralis datur intelligi quod voluit quis loqui de pluribus. consil. cix. nu. 16. lib. viij. fo. lxx. et consil. lxxvj. nu. 2. lib. eo.	44
Locatio ad longum tempus cum pacto francationis, an poterit fieri per tutorem sine decreto. consil. cxxij. nu. 1. lib. v. fo. 84. consil. xxxij. nu. 4. lib. iij. fo. 19. et consil. xlvij. nu. 2. lib. vi.	83	Longitudo temporis facit presumi id quod alias non presumere. consil. cxi. nu. 4. lib. vi.	99
Locatio ad longum tempus facta, dicitur alienatio. consilio. cxxvj. nu. 2. lib. v.	85	Lombardus vel de lombardia, hec verba denotant ipsam originem. consil. xli. nu. 10. lib. v.	37
Locatio et fructuum venditio equiparantur. consilio. lxxvj. numero. 4. libro. v.	59	Loqui articulate non posse qualiter quis dicatur. consil. xxxij. num. 8. libro. iij.	30
Locatio habetur pro cessione iurium in iuribus incorporalibus. consil. cxx. num. 1. lib. iij.	78	Lubricum lingue excusat aliquando turpia loquentem. consil. xv. nu. 8. libro. iij.	16
Locatio ad longum tempus est eius nature, quod transferatur naturalis possessio fundi. consil. i. num. 6. lib. iij.	2	Luce clariores nihil est quod prefulgeat in principe, quam recta fides. consil. liij. nu. 15. lib. iij.	34
Locatio non est, nisi appareat de pacto certe mercedis. consilio. clxxxij. num. 4. 2. 5. lib. vi.	93	Lucra dotalia habentur titulo oneroso. consilio. clxij. numero. 4. libro septimo.	79
Locatio rei ecclesiastice ad decem annos non valet, etiam ad nonem. consil. xvj. num. 10. lib. iij.	13	Lucrum dimidia de iure attribuitur industrie. consilio. cxxxij. numero. 22. libro v.	95
Locatio et mutuum quomodo differunt. consil. lxx. nu. 5. lib. iij.	58	Lucrum cessantis ratio habetur. consil. xli. nu. 4. lib. 5.	36
Locatio non probat possessionem, nisi etiam sit solutio mercedis. consil. cxxij. num. 19. lib. ij.	82	Lucrum radicatum perdere damnum est. consil. clxix. numero. 14. libro secundo.	117
Locatio vel licentia non probat possessionem citra perceptionem fructuum. consil. lxx. nu. 11. lib. viij.	39	Lucrum non hereditarium sine cognitione transmittitur. consil. cl. num. 7. libro. ij.	106
Locatio ad modicum tempus cum pacto de renouando, est alienatio. consil. clxv. nu. 1. lib. ij.	114	Lucrum modernorum aduocatorum an dicatur peculium quasi castrense. consil. q. nu. 3. 4. 5. lib. vi.	2
Locatio perpetua rei solite locari, fieri potest sine licentia. consilio. lxxij. num. 10. lib. i.	63	Lucrum si est radicatum, idem de eo indicatur quod de damno vitando. consil. lxxxix. num. 13. lib. ij.	62
Locatio sine perceptione mercedis, non probat dominium nec possessionem. consil. lxxij. num. 2. lib. viij.	47		
Locatio ad mille annos an dicatur alienatio. consilio. ciiij. numero. 3. libro. iij.	74	De litera.	ad
Locator et conductor si convenerint expresse ut conductor expelli non possit, intelligitur nisi conductor in solutione pensionis convenire cessaverit. consil. lxxvj. num. 7. lib. v.	59	M agistratus deputati ad ius reddendum non habent potestatem derogandi legi. consil. xxxvj. nu. 10. lib. ij.	26
Locator tenetur tradere detentionem. consil. clxxxvj. num. 2. lib. vi.	87	Magistratus municipalis multare potest. consil. xxxvj. num. 1. libro. ij.	25
Locator fundi si probaverit quod mediate colonum suo possederit longo tempore, et colonus laboraverit suo nomine, an hoc modo probet se preterisse. consil. xij. nu. 3. lib. iij.	9	Magistratus habens merum et mistum imperium, non potest conveniri durante magistratu. consil. i. nu. 11. lib. iij.	2
Locator per colonum vel inquilinum dicitur possidere naturaliter. consil. cxiij. num. 9. lib. vi.	51	Magistratus si quid fecit iniuste, debet ei resistere sui officiales ad consequendum non ad nudam executionem deputati. Sidelubendo et cum reliquis seq. consil. i. num. 10. 7. 13. lib. iij.	2
Locator si intra tempus alienat rem locatam, an teneatur locatori ad interesse. consil. cxxvj. num. 7. lib. v.	92	Magistratus principis conservatur per bonum et equum. consil. cxxij. nu. 27. lib. iij.	80
Locatores duo intelliguntur quilibet pro parte locare. consil. lxxvj. nu. 3. libro. viij.	46	Magistratus in dubio videtur accipi pro maiore natu seu etate, si ratio subiecte materiem in aliam interpretationem non suadet. consil. iij. nu. 2. lib. iij.	5
Loci sola frequentatio non sufficit ad sortiendum forum. consil. cxxvi. num. 15. lib. vi.	120	Magistratus natu attenditur tempore mortis vel extantis conditionis. consil. cxxij. num. 2. lib. i.	101
Locorum diversitas et nominum, arguit diversitatem corporum. consil. xlix. nu. 2. lib. viij.	31	Magistratus etiam ex probabili ignorantia restituantur. q. viij. nu. 27. li. iij.	10
Locum habens in pluribus presumptionibus, an locum habeat in pluribus testibus singularibus. consilio vigesimoprimo. numero. 7. lib. quarto.	15	Magistratus plerumque succurritur ex clausula generali, si qua mihi iusta causa. consil. i. nu. 8. lib. vi.	2
Locum unum esse de territorio alterius, quomodo probetur. consil. xxiij. num. 3. lib. v.	22	Magistratus dictio, quid denotet. consil. xcvij. nu. 5. lib. ij.	68
Locus iudicij semper attenditur in ordine iudicij. consil. clxiiij. numero. 3.		Magistratus fides defuncti impedit heredem. consil. clxxij. nu. 23. lib. vi. fo. 86 et consil. xcix. nu. 3. lib. iij.	64
		Magistratus fides et his mora impediunt presentationem possessoris. consilio lxxij. et lxxvj. nu. 45. lib. iij.	5

Consiliorum Domini Alexandri.

♂ Masculinum non concipit femininū in sententijs & cōtractibus. consi. 1. num. 6. 23. lib. v. 3	fenti. non potest de iure cum alio mulier contrahere matrimonii, etiā si nihil de copula appareat. consi. cxiij. nu. 1. lib. v. 105
♂ Masculinum aliquando concipit femininum. consilio. cxxv. numero. 3. lib. v. 91	♂ Matrimonium dicitur post sola verba de presenti. consilio. xx. num. 11. lib. o. ij. 17
♂ Masculinum non concipit femininum in materia differenti. consi. lxx. nu. 3. lib. i. fo. 70. 2. cxi. nu. 11. lib. vi. fo. 55. consi. lxxv. nu. 9. lib. vi. fo. 36. cōsi. cxxx. nu. 5. lib. j. fo. 11. consi. xxiij. nu. 4. 13. 23. fo. 18. neq; in contractibus. consi. cxiij. nu. 9. lib. 2. fo. 144. 2. consi. cxiij. nu. 8. lib. eodē. fo. 77. consi. lxx. nu. 7. 8. 9. 3. 36. lib. iij. fo. 30. 2. 31. consi. cxxxiij. nu. 3. lib. vi. fo. 132. consi. j. nu. 6. 23. lib. v. 3	♂ Matrimonium non potest contrahi per personam, nō sane mentis, aut mentecaptam. consi. liij. nu. 1. lib. j. 51
♂ Masculinum concipit femininū in beneficijs & dispositione legali. consi. lxi. num. 3. lib. i. 56	♂ Matrimonium quomodo probat legitimum. consi. cl. nu. 1. lib. v. 106
♂ Mansisse presumitur, qui certo loco semel stetit, nisi aliud probeat. consi. cxxx. num. 5. lib. v. 123	♂ Matrimonium cum sit sacramentorum maximum, non debet iudicari ex leui presumptione. consi. cl. num. 12. lib. v. 107
♂ Matertera nō est legitima administratrix. consi. cxxvij. numero. 1. libro tertio. 33	♂ Mater appellacione venit aua. consilio. cxxvij. numero. 4. 2. 11. libro terto. 104
♂ Mater ex successione pupilli prefertur sororibus ipsius pupilli. consilio xlv. nu. 1. lib. v. 29	♂ Mater dictum non plene probat etatem filij. consilio. cxxix. numero. 11. lib. vij. 21
♂ Mater assumens tutelam vel curam, requirit qd renunciet secundis nu- ptijs. consi. cxi. nu. 13. lib. ij. 71	♂ Maxime dictio, est implicatio. consi. xlvij. nu. 6. lib. vij. 30
♂ Mater est in pari gradu cum patre. consi. cl. nu. 4. lib. ij. 106	♂ Maxime, hec dictio quando iungitur cum verbis importantibus cau- sam finalem, abundat seu stat pro taxativa. consilio. lxxvij. numer. 23. lib. o. iij. 57
♂ Mater non censetur excluda a legitima quando in statuto non fuit fa- cta mentio de legitima. consi. cxxvij. num. 1. lib. vij. 106	♂ Media declarantur per sequentia & precedentia. consi. cxiij. numero. 1. lib. o. vj. 69
♂ Mater quando excludatur per tacitam pupillarem. consi. xij. num. 23. lib. o. iij. 13	♂ Mediator in contractu non censetur idoneus testis. consi. cxxvij. num. 2. lib. vi. fo. 73. consi. cxxvij. nu. 10. lib. vij. 81
♂ Mater quando priuatur successione filij ob nō petitum tutorem. consi. clxxv. num. 10. lib. vi. 94	♂ Mediator non admittitur ad testificandum nisi vtraq; parte volente. consi. cl. nu. 3. lib. v. fo. 107. 2. consi. clxij. nu. 5. eo. lib. 112
♂ Mater filij decedentis excludit fratres ipsius filij, qui non sunt vtrinq; coniuncti. consi. lxxix. num. 4. lib. vi. 32	♂ Medici dicuntur etiā obstetrices, & cuiuscunq; doloris curatores. consi. xv. num. 11. lib. j. 19
♂ Mater post tempus vel contra voluntatem patris non admittitur ad tutelam. consi. cxi. nu. 5. lib. i. 116	♂ Mediolani dicit non recognoscit superiorem. consi. xj. nu. 9. lib. vij. 9
♂ Mater potest vni filiorum totum relinquere, scilicet eorū legitima, & sta- tutum in dubijs intelligitur secundum ius commune. consi. cxxvij. num. 1. 2. lib. vj. 27	♂ Memoriam ex tate probatur per instrumenta. consi. lxxxiij. 2. lxxv. nu. 38. lib. iij. 31
♂ Mater tenetur dotare quando pater est inope. consilio. cxiij. num. 14. lib. o. vj. 69	♂ Memoriam nō ex tate quomodo probetur. consi. xvj. nu. 16. lib. v. fo. 15. consi. clxxvij. nu. 7. lib. vj. 88
♂ Mater si non succedit nisi in quarta parte, stantibus agnatis, illis defi- cientibus vel absinentibus succedit in totum. consilio. cxxxi. num. 2. lib. o. vj. 123	♂ Mendacium dicens an puniatur quādo alium nō afficit damno. consi. cxi. nu. 3. lib. vj. 70
♂ Mater secundo nubens filijs omnibus defunctis sine liberis, succedet eis in totum, etiam in donatione ante nuptias. consi. lxiij. numero. 3. lib. o. v. 50	♂ Mendacium obreptionis impedit ratificationem. consi. cxxxi. num. 4. lib. o. j. 34
♂ Mater suspecta remoueri debet vel alij adiungi. consi. cxi. numero. 8. li- bro primo. 117	♂ Mendicantes sunt capaces bonorum immobilium vt vendant. consi. lxxxiij. num. 1. lib. ij. 60
♂ Mater an excludatur ab omni legitima per pupillarem substitutionē. consi. xij. num. 2. lib. iij. 12	♂ Mens predominatur in fideicommissis. consi. xxi. nu. j. lib. j. 76
♂ Mater quando petit legitimam. consi. cxxvij. nu. 4. lib. vj. 103	♂ Mens & intentio testatoris ex qualitate legali declaratur. consi. xxi. nu. 5. lib. vj. 57
♂ Mater domi viuit, quousq; non nubit, an vsufructus habeat. consilio 3. nu. 6. lib. vij. 13	♂ Mens q̄ verba magis attenditur in quibuscunq; dispositionibus. consi. lxxxi. nu. 5. lib. vj. 53
♂ Mater licet secūdo nupserit, succedit filio, si nō superint alij filij ex prio- ri matrimonio. consi. iij. nu. 4. lib. vj. 3	♂ Mens per quam extenduntur & declarantur verba, etiam attēditur in contractibus stricti iuris. consi. xxiij. num. 8. lib. ij. 25
♂ Mater propter secundas nuptias nō priuatur successione filij, si nō sint alij liberi prius matrimonij. consi. cxxxi. nu. 1. lib. vj. 110	♂ Mens intelligitur ex prefationibus. consi. lv. num. 1. lib. v. 46
♂ Mater in legitima non potest gratiam substitutionis iniungere. consi. cxi. nu. 2. 3. 4. lib. vj. 139	♂ Mens testatoris in dubio debet interpretari qd fuerit in ampliādo fa- uorem & in restringendo odium. consi. cxi. nu. 16. lib. ij. 80
♂ Mater excluda, multo magis descendentes ex ea. consilio. lxxxi. nu. 19. lib. vi. 38	♂ Mens colligitur ex qualitate rei vel pretij. consilio. cxxvj. numero. 5. lib. quarto. 17
♂ Mater & aua non potest solui nisi contractus sit factus cum ea. consi. cxxvij. num. 2. lib. iij. 33	♂ Mens testatoris colligitur ex partibus precedentibus testamenti. consi. iij. nu. 8. lib. vj. 22
♂ Matrimonia debent esse libera. consi. clv. nu. 6. lib. v. 13	♂ Mens testantis in vltimis voluntatibus principatum obtinet. consilio clviij. num. 15. lib. vj. 77
♂ Matrimonij tempus in teste attenditur. consi. v. nu. 9. lib. j. 10	♂ Mens testantis attenditur etiam impropriando verba. consi. lxx. nu. 1. lib. iij. 29
♂ Matrimonio soluto transit oēs ad heredes. consilio. cxi. numero. 1. li- bro vij. 89	♂ Mens sufficit licet verba deficient. consi. liij. nu. 7. lib. iij. 34
♂ Matrimonio soluto fructus percepti reddi debent vxori. consilio. xlv. num. 1. lib. j. 39	♂ Mens q̄ verba magis est attendenda. consi. xxi. nu. 16. lib. iij. fo. 22. 2. cxi. xxv. nu. 3. eo. lib. fo. 24. 2. cxi. nu. 3. lib. vj. fo. 45. consi. cxxxiij. num. 2. lib. ij. fo. 25. 2. consi. cxxxi. num. 2. lib. ij. fo. 90. consi. cxi. nu. 27. lib. iij. fol. 26. consi. lxxxiij. nu. 5. lib. vj. 53
♂ Matrimonium quando contrahit per procuratorem, qualiter debent concipi verba. consi. cxi. nu. 13. lib. v. 106	♂ Mens & finalis intentio colligitur ex proemio. consilio. vj. numero. 3. li- bro secundo. 8
♂ Matrimonium bonum & aptum est in nubendo pari. consi. lxxxi. nu. 3. lib. o. vj. 51	♂ Mens disponentis in omni dispositione principatum obtinet, & verbo- rum significatione anteponitur. consi. viij. na. 8. lib. iij. 7
♂ Matrimonium subsequens omnē precedentem masculinam purgat. consi. v. num. 1. 2. lib. vj. 5	♂ Mens simpliciter prolatus, intelligitur de triginta diebus. consi. cxiij. num. 12. lib. v. 84
♂ Matrimonium unde dicatur, & quare sic dictum. consilio. lvi. numero. 3. lib. o. iij. 39	♂ Mensuatum, hoc verbum significat singulis mensibus. consi. cxi. nu. 3. lib. o. ij. 145
♂ Matrimonium potest esse sine pote, etiam si mulier bona habeat. consi. cxiij. num. 1. lib. v. 101	♂ Mensurari oportet per agrimensores ad hoc vt quis vadat tramite se- cto. consi. cxxvij. nu. 4. lib. vj. 88
♂ Matrimonium contractū per patrem nomine filij, potest per filium rati- ficari. consi. cxi. nu. 3. lib. v. 102	♂ Mentis testatoris adherendum. consi. cxxxi. nu. 2. lib. vj. 66
♂ Matrimonium si est contractum inter virū & mulierē per verba de pre-	♂ Mentio si fiat de morte in canonibus, intelligitur de morte ciuili. consi. cxi. nu. 7. lib. vj. 91
	♂ Mentio vbi non est facta quantum lucri vnusquisq; sociorum & damni ferre debeat, intelligitur qd quilibet damnum sentire debeat. consi. cxi. num. 4. lib. ij. 135
	♂ Mentio in impetratione debet fieri de quasi possessione. consi. clv. nu. 2. lib. o. vj. 74
	♂ Mentio rei importat proprietatem, non nudam possessionem. consilio cxi. nu. 3. lib. v. 72
	♂ Mentio si fiat de consue, intelligitur de proximo mediato. consi. lxxxi. 5 4

Repertorium materialium

num. 6. lib. vii. 52
 Adentio generalis quando non sufficit. consi. cxxiii. nu. 2. lib. iiii. 78
 Adentionem de testamento faciens, presumitur habere notitiam. consi. cxxix. nu. 6. lib. ii. 29
 Adentiri quis contra se non presumitur. consi. xlii. nu. 9. lib. vii. 14
 Adercantie pars si sit illicita, non perditur totum. consi. cli. numero. 10. libro. vi. 78
 Adercator consuetus negotiari et mercari potest ratione more sibi facte a debitore exigere interesse ratione lucri cessantis. consi. cxcj. nume. 5. libro. ii. 135
 Adercatores plures si sint socii, in dubio non tenent in solidum, sed pro rata. consi. cglv. nu. 1. lib. ii. 104
 Adercedis remissio an fiat propter pestem. consi. cli. nu. v. lib. vii. 73
 Adercenarius non est idoneus testis. consi. xcj. nu. 8. lib. iiii. 61
 Adercix verbum, ad res mobiles tantum pertinet. consilio. cxxvi. nu. 6. lib. ii. 26
 Aderitrix illa dicitur que multorum libidini patet. consi. clvi. nume. 2. libro. vi. 114
 Aderitrix se prostituere dicitur etiam si non resideat in lupanari, sed in quacunque domo pudori non parcens. consi. xcix. nu. 10. lib. vi. 44
 Aderum imperium longo tempore contra tertium prescribitur. consil. xvi. num. 27. lib. vi. 16
 Adetallum petens quid probare debeat. consi. lxxxv. nu. 1. lib. iiii. 56
 Adetum durare est iudicandum ex vicinitate actuum. consi. xcvi. nu. 9. lib. iiii. 71
 Adetus semel impressus, eadem causa durante, semper perseverare videtur. consi. f. nu. 3. z. 11. lib. ii. 2
 Adetus quando presumitur. consi. clvi. nu. 16. lib. ii. 110
 Adetus qualiter probabitur, scilicet quod quis non ausus fuit appellare a sententia talis iudicis, vel comparere coram eo. consil. cxxvi. numero 10. lib. ii. 17
 Adetus qui cadit in constantem virum est cruciatus, vel metus mortis. consi. xcix. nu. 3. lib. ii. 71
 Adetus qui in constantem virum cadere potest quo pacto probatus esse dicatur, etiam si ex post facto aliqua sponsalia legitimis osculationibus intervenientibus contracta fuere. consi. xcix. nu. 1. lib. ii. 71
 Adetus an sit terror armorum, seu mine capitales. consilio. clv. nume. 4. lib. vi. 113
 Adeum, tuum, suum, pronomina innecta verbo futuri temporis, faciunt conditionem. consi. cix. num. 5. lib. vii. 68
 Adiles in dubio videtur testari iure communis. consilio. xii. numero. 21. libro. ii. 13
 Adiles potest substituere directo post pupillarem excludendo matrem. consi. li. num. 7. 8. lib. vii. 33
 Adine vindicte debet intelligi de ficta in iudicio. consi. clxxviii. nu. 7. libro. vii. 119
 Adinor restituitur in integrum quando apparet quod sibi expediebat appellari. consi. lxxx. nu. 3. lib. vii. 51
 Adinor quando leditur ex sententia matrimoniali, etiam circa remedium appellationis, potest restitui in integrum. consilio. lxxx. numero. 1. libro. vii. 51
 Adinor confitens se deliquisse si aliter non appareat, potest restitui in integrum. consi. lxxx. nu. 2. lib. vii. 51
 Adinor potest recte contra tertium emptorem restitui. consi. lxxv. nu. 6. lib. vi. 52
 Adinor. xrv. annis non potest utile suum dominium in aliam transferre sine decreto iudicis. consi. ix. nu. 13. lib. v. 10
 Adinor non restituitur contra confessionem, nisi probato errore. consi. clxx. nu. 24. lib. vi. fo. 86. consi. lv. nu. 18. lib. v. 47
 Adinor et ecclesia equiparantur. consi. lxxxi. num. 9. lib. v. 63
 Adinor etas, et furor quomodo probentur. consilio. xcj. numero. 12. 13. libro. vi. 68
 Adinor aut Ecclesia contra peremptionem instantie non restituitur. consi. xxi. nu. 3. lib. ii. 22
 Adinor si iuravit super contractu non potest petere restitutionem in integrum, ex eo quod fuerat lesus sui facilitate, sed esset obtinenda absolutio a iuramento, alias non procederet petitio restitutionis in integrum. consi. cxxix. nu. 3. lib. ii. 156
 Adinor non potest petere restitutionem in integrum, ut admittatur ad lucrum odiosum. consi. cxi. nu. 13. lib. vi. 55
 Adinor adversus confessionem debiti aliter non probati restituitur. consi. cxxv. num. 6. lib. ii. 83
 Adinor potest tacite contrahere societatem quo ad fructus. consi. xli. num. 4. lib. i. 47
 Adinor ut restituatur ab additione hereditatis, oportet etiam probare hereditatem damnosam. consi. xxi. num. 6. lib. i. 24
 Adinor quis non probatur ex eo quod datus fuit sibi curator cum alio. consi. xxi. num. 1. lib. i. 23
 Adinor. xx. annis non admittitur in criminali, consilio. lxi. numero. 2. z. 4. lib. i. 56

Adinor restituitur adversus. l. si quis in tantam. C. vnde. vi. consilio. cli. nu. 1. z. 12. 87. z. 88
 Adinores ut restituantur adversus transactionem, quarta lesio requiritur. consi. cxxix. nu. 11. lib. ii. 156
 Adinus sub maiori comprehenditur in statutis: et a ratione expressa vel unica extenduntur. consi. xxi. nu. 44. lib. ii. 21
 Adisericordie se submittens non dicitur fateri delictum. consi. lxx. nu. 16. lib. i. 61
 Adissio in possessionem parte non citata non valet, et quomodo parti. consilatur. consi. li. num. 3. 4. lib. vii. 35
 Adissio in possessionem bonorum, et captura persone debitoris procedunt a pari. consi. ccv. nume. 4. lib. ii. 144
 Adissio an fieri possit in rebus alienari prohibitis. consilio. xxi. nu. 7. libro. i. 25
 Adissio vel adiudicatio facta, non citato specialiter possessore, nulla est. consi. v. nu. 1. lib. ii. 7
 Adisso in possessionem est imputandum, qui diligenter non investigavit possessorem. consi. xcvi. nu. 4. lib. vii. 60
 Adissus per apparitorem in possessionem alterius fundi quod index mandavit non efficitur possessor, et succumbit in iudicio possessore. consi. lxxix. nu. 1. lib. ii. 53
 Adissus in possessiones pro executione sententie, constituitur possessor. consi. xrv. nume. 2. 17
 Adistum sub simplicibus non comprehenditur in his que sunt stricti iuris. consi. cxi. nu. 4. lib. v. 99
 Aditius agitur cum eo qui tenetur ex dispositione legis, quam cum eo qui tenetur ex dispositione hominis. consi. x. nu. 6. lib. v. 49
 Aditum etiam in odiosis sub simplicibus continetur, si est eadem ratio. consi. cxi. nu. 9. lib. vi. 69
 Adobilia et nomina sequuntur personam. consi. xix. nu. 9. lib. vi. 12
 Adobilia censentur in loco ubi mansura sunt. consi. xvi. nu. 2. lib. i. 19
 Adodum excedens, de excessu punitur. consilio. xxi. numero. 5. libro secundo. 18
 Adodum non excedit qui aliter se tueri nequit, nedum a discrimine vite sed ab offensa personali. consi. lxxvi. num. 2. lib. i. 66
 Adodus attenditur qui erat tempore mortis testatoris. consilio. cxxiii. nu. 4. lib. ii. 157
 Adolendini novi prohibitio construendi a parte superiori vel inferiori, non impedit construere ex adverso. consilio. xxi. per totum. libro secundo. 16
 Adolendum quis facere potest et clusam in flumine privato. consilio. cxi. lib. ii. 137
 Adolendum destructum conducent quod illud debeat reparare, intelligitur de prima reparatione tantum. consi. xvi. nu. 8. lib. iiii. 12
 Adolendum construens in superiori parte fluminis, ut noceat molenino quod est in inferiori parte, non recte facit. consi. clxxiii. nume. 6. libro. ii. 119
 Adolendum in flumine navigabili licet construere, modo non impediat utriusque usus, nec potest alius coqueri ex eo quod suum minus frequentabitur. consi. cxi. nu. 10. z. 11. lib. ii. 137
 Adolendum construere licet in flumine publico, non navigabili. consi. cxi. nu. 7. lib. ii. 137
 Adolestia dicitur inferri quando quis molestatur etiam iudicialiter. consi. cli. numero. 6. libro secundo. folio. 107. z. consilio. clxi. numero. 8. lib. secundo. 113
 Adolestia intelligitur fieri extra iudicium. consilio. cxcv. numero. 8. lib. secundo. 162
 Adonachus regule sancti Benedicti an sine abbatis licentia possit admitti ad regenda beneficia curata. consilio. septuagesimo. numero. 13. lib. ii. 51
 Adonachus non potest esse arbiter nec arbitrator. consilio. lxxx. numero 1. lib. v. 62
 Adonachus factus episcopus non desinit esse monachus. consilio. xxi. nu. 8. lib. v. 32
 Adonachus non habetur pro mortuo quo ad acquirendum monasterium. consi. cxxix. nu. 9. lib. ii. 97
 Adonasterium si est exemptum, est exemptum et cimiterium, hortus et alia contigua. consi. cxi. nu. 13. lib. vii. 91
 Adonasterium vel quilibet venerabilis locus habetur loco filii. consi. cv. num. 2. lib. ii. 66
 Adonasterium an sit loco filii. consi. ii. nu. 3. lib. i. fo. 4. consi. cxxxi. num. 7. z. 12. lib. ii. 84
 Adonasterium an possit intentare actionem publicianam, et quomodo. consi. lxxvii. nu. 7. lib. ii. 61
 Adonasterium an excludat substitutum. consilio. cxxi. numero. 15. libro secundo. 85
 Adoneta in dubio spectatur currens in loco ubi debet solui. consilio. xxi. nu. 1. lib. ii. 18
 Adon etiam principis supprent falsificans morte punitur, secus si civitatis vel infericis item secus in expendente. consilio. cxxi. nume. 1. z. 3. lib. vii

Consiliorum domini Alexandri.

libro. viij.	76	dicitur caste vivere. consil. lxxvij. nu. i. lib. vij.	50
Admonitione et probatione legitima forti absque alio ordine iudiciario an procedi possit ad sententiam excommunicationis in scriptis ferendam. consil. cxxxiij. nu. i. lib. vij.	85	Adulter nobilis nupta populari, an erit nobilis vel popularis. consilio cxxv. nu. 12. lib. vij.	80
Adora debitoris an possit probari per cursum dici. consil. clxxij. num. 4. libro. ij.	118	Adulter non debet viro operas questuarias, sed sibi querit. consil. cxxxiij. nu. 3. lib. iij.	87
Adora subsequens post protestationem, eam convalidat. consil. ccvj. nu. 7. lib. vij.	127	Adulter non est in potestate viri, sed socia, licet maneat in potestate patris. consil. cxxxiij. nu. 4. lib. iij.	87
Adora quando possit purgari in causa appellationis. consil. cvij. nu. 8. libro. vij.	47	Adulter non habet dominium in bonis. consil. cxliij. nu. 8. lib. vi.	71
Adora in lite contestanda habetur pro contestatione. consilio. c. num. 1. libro. v.	75	Adulter non potest ultra sortem dotis aliquid petere pro alimentis vel usuris etiam ex testamento. consil. lxxiiij. nu. 13. 14. lib. v.	57
Adora quando dicatur si est soluendum alibi quam in domo creditoris. consilio. cc. num. 2. lib. vij.	114	Adulter non potest allegare ignorantiam statuti loci in quo commoratur. consil. clxv. nu. 3. lib. vij.	80
Adora sit reipsa, et fructus vel usare debentur ei qui implevit pro parte sua, et onus collectarum spectat ad percipientem fructus. consil. cxlvij. nu. 1. lib. v.	104	Adulter non videtur velleiano, quando non patitur damnum. consil. clx. nu. 5. lib. ij.	111
Adora ultima et contumacia nocet. consil. lxxij. num. 8. lib. iij.	52	Adulter nupta quandoque non habet iudicium recte rationis, vel propter amorem vel reuerentiam mariti, vel metum ipsius. consil. c. numero 11. lib. iij.	73
Adora non incurritur ante interpellationem et liquidationem, nisi interpellatus prius ex parte sua impleverit. consilio. xlix. numero. 3. 7. 4. libro. ij.	34	Adulter nupta si iuravit non alienare feudum postea alienat, an teneat alienatio. consil. xvi. nu. 1. lib. iij.	17
Adora non potest purgari nisi intra modicum tempus. consil. xiiij. nu. 4. libro. ij.	14	Adulter obligas se alicui tanquam creditori, iuuatur velleiano, secus si tanquam debitori. consil. cxix. per totum. lib. vij.	125
Adora requirit interpellationem ad personam vel domicilium. consilio ccvj. num. 9. lib. vij.	127	Adulter post annum a die soluti matrimonii non potest petere aliquas accessiones vel alimenta ultra dotem. consil. cxli. nu. 4. lib. v.	100
Adoram purgare ad actionem querendam non est licitum. consil. ix. nu. 6. lib. vij.	8	Adulter potest habere iurisdictionem ex hereditate. consil. xxiij. numero 12. lib. v.	24
Adore purgationi locus non est pena commissa. consil. lvij. nu. 11. libro. ij. consil. cv. nu. 6. lib. iij.	75	Adulter potest habere bona triplicis generis. consil. xliij. nu. 2. 7. 15. libro. i. fo. 39. 2. consil. lxxij. nu. 6. lib. ij.	44
Adore ad evitandam presumptionem quid presumitur. consil. 23. nu. 11. libro. vij.	17	Adulter potest testis esse in testamento condito inter liberos. consil. lxx. nu. 15. lib. ij.	51
Adoratur, verbum est dubium seu commune. consilio. clxv. numero. 1. libro. v.	118	Adulter prohibita contrahere sine presentia propinquorum, illis deficientibus alienare potest. consil. cx. nu. 10. lib. vij.	111
Adoratur verbum, non est mere directum. consilio. li. numero. 5. libro. sexto.	33	Adulter propter adulterium quando perdit dotem. consilio. clxxix. nu. me. 1. lib. vij.	96
Adoris civilis resultans ex ingressu monasterii non facit monachum haberi pro vero mortuo. consil. cxxxiij. nu. 4. lib. ij.	97	Adulter quando dicatur traducta ad domum viri. consil. cxxix. numero. 3. lib. vij.	82
Adoris probatur per famam in civilibus. consilio. clxxij. numero. 7. libro. sexto.	85	Adulter an possit esse testis in causa capitali. consil. xj. nu. 6. lib. i. fo. 14. et consil. cxxv. nu. 4. lib. iij. fo. 73. 2. consil. xix. num. 1. lib. i. fo. 21. 2. consil. xxiij. nu. 4. lib. ij.	19
Adoris civilis ubi operetur eundem effectum quam mors naturalis. consil. xij. num. 3. lib. iij.	14	Adulter an possit alimenta petere propter dotem non restitutam. consil. cxli. nu. 7. lib. v.	100
Adoris civilis videtur equiparari morti naturali: et quando non equiparatur. consilio. cxxxiij. numero. 2. libro. ij. fo. xcvj. 2. consilio. j. numero 34. lib. v.	4	Adulter an possit restitui ad hereditatem reconditam, re non integra. consil. lxxvij. nu. 1. 9. 7. 10. lib. v.	52
Adoris civilis non operatur idem quod mors naturalis. consil. cxxxiij. num. 8. lib. ij.	97	Adulter an possit nubere sine consensu patris. consil. ccix. nu. 13. li. vij. fo. 114	114
Adortem probari per famam in civilibus. consilio. lxxvij. numero. 5. libro. vij.	95	Adulter constante matrimonio non est lucrata dotem, sed maritus est dotem minus dotis. consil. c. nu. 5. lib. iij.	73
Adortis tempus attenditur ad exclusionem admissionem successionis. consil. xx. num. 8. lib. i.	23	Adulter cui legantur alimenta in domo heredum teneat ibi morari, et ad operas obsequiales. consil. c. nu. 1. lib. i.	83
Adortuo iurante an teneatur heres. consilio. cxxxiij. numero. 19. libro. vij. folio. 61.	118	Adulter cum consensu mariti renuntiantis lucro dotis testata est de dicta dote tota, postea adhuc vivente muliere maritus renouavit dictum consensum, an potuit. consil. ccxlvj. per totum. lib. vij.	139
Adotus principis non presumitur, quando non est inserta clausula. ex motu proprio. consil. cxij. nu. 5. lib. vij.	70	Adulter curatrix non datur nisi mater. consil. cxxxiij. nu. 7. lib. vij.	124
Adog, et postea, possunt intelligi cum intervallo, et sine intervallo. consil. cxxv. num. 5. lib. iij.	83	Adulter et rusticus videntur habere iustam causam ignorantie. consil. clxv. nu. 1. lib. vij.	80
Adulti dicuntur etiam duo vel tres. consilio. cxxxiij. numero. 7. lib. vij. folio. 65.	118	Adulter ex transitu ad secunda vota non remanet impunita. consil. cxj. nu. 12. lib. vij.	57
Adunatudo hominum in iudicio publico presumitur adesse. consil. cxiiij. nu. 5. lib. vij.	52	Adulter habens feudum si ingreditur monasterium, non redit feudum ad dominum, nisi post mortem naturalem mulieris, et interim seruietur domino per substitutum. consil. x. per totum. lib. v.	10
Aduniciplum, castrum et villa possunt imponere collectas pro necessitatibus. consil. lxxv. q. num. 4. lib. vij.	31	Adulter quando dicatur bona sua in dote marito dedisse. consil. cxij. nu. 9. lib. vij. fo. 77. 2. consil. cxliij. nu. 2. li. vij.	89
Adunus tuteie an dicatur publicum. consil. cxxiij. nu. 7. lib. v.	90	Adulter que est sui iuris potest testari de dote, si decedat in matrimonio. consil. cxxxiij. nu. 12. lib. iij.	29
Adutanda non sunt que interpretationem certam semper habuerunt. consil. lxxviij. numero. 20. libro. v. folio. lix. 2. consilio. clxxxiij. num. 17. libro. vij.	120	Adulter que potuit exigere dotem et neglexit, non potest petere usuras medietatis temporis etiam preterito alimentorum, nisi esset consuetudo dare pecunias ad honestum lucrum, et heredes fuissent in mora. consil. cxxvij. nu. 3. 7. 4. lib. iij.	17
Adutatio nominis vel cognominis dicitur continere delictum et crimen. consil. xc. nu. 9. lib. vij.	39	Adulter quomodo fatua et mente capta probetur. consilio. liij. num. 2. lib. i.	51
Adutatio voluntatis an presumatur. consil. c. nu. 9. lib. iij. fo. 65. consilio lxxxiij. nu. 4. lib. v. fo. 63. 2. consil. xliij. nu. 6. lib. vij.	39	Adulter re ipsa facit moram in dote, sed non extraneus. consil. lvj. nu. 12. lib. iij.	39
Adutatio membri equiparatur morti. consilio. xij. numero. 19. libro septimo.	11	Adulter decedens sine liberis si tenetur tertiam partem dotis relinquere fratribus, et habeat fratrem et filios fratris premortui, hi simul cum fratre in stirpem concurrunt in dictam tertiam partem. consil. cxxviij. nu. 7. 15. 2. 16. lib. iij.	18
Adutui natura est quod sit gratuitum. consil. lxxij. nu. 4. lib. vij.	26	Adulter in testamento non potest esse testis, etiam iure canonico, etiam ad pias causas, etiam tempore testis. consil. lxx. nu. 13. 14. 2. 16. li. q. 10. 5. 1. 2. consil. clxxi. nu. 5. lib. eo.	12
Adutum est pecunia vel alia res que constat pondere, numero vel mensura utenda concessa. consil. cxx. nu. 2. lib. iij.	76	Adulter iure canonico non est idonea testis in criminalibus. consil. xix. nu. 11. lib. i.	2
Adutus non prohibetur donare vel testari. consilio. xij. numero. 3. libro primo.	14	Adulter scilicet in debitum soluenti vel vilis vendenti non subuenitur	5
Adulier artis tinctorie et draparie, que ornamenta deferre poterit promotione super illis data. consil. cxliij. nu. 1. lib. vij.	122		
Adulier habens mentem corruptam etiam si corpore fuerit intacta, non			

Repertorium materialiarum

confi. xliij. num. 18. lib. j. 41
Mulier sine consensu propinquorum requisito a statuto potest testari ad
 pias causas: et generaliter leges non habent locum in relictis, vel do
 natis ad pias causas. consilio. cv. numero. 10. 11. 12. 13. 16. 17. 20. 22. 23.
 libro. iij. 66. 2. 67
Mulier si asserat qd vir habuerit copulam carnalem cum ea, an sit suffi
 ciens probatio. confi. clvj. num. 1. lib. v. 114
Mulier si dedit omnia bona sua in dotem marito post testamentum, an
 relictum tertie partis bonorum intelligatur reuocatum. confi. xxxij.
 num. 10. lib. iij. 29
Mulier si dolose taceat rem esse dotalem, non potest renocare. confi. xij.
 num. 10. 2. 12. lib. iij. 69
Mulier si fideiussit, an presumatur per hoc rennunciassse velleiano. confi.
 cxlvj. nu. 2. lib. vij. fo. 9 2. 2. confi. cxij. nu. 5. lib. eodem. 125
Mulier si non appareat qd primo viro dotem dederit, non presumitur
 bona sua vel iura dedisse in dotem. confi. cxij. nu. 8. lib. vij. 77
Mulier si vendidit rem dotalem cum iuramento, et pretium recepit, an
 habeat regressum ad rem vel ad pretium, aut ad maritum vel heredes
 eius. confi. xxxvij. num. 1. lib. ij. 28
Mulier si dedit dotem non tenetur, nec eius fideiussor: secus si maritus
 vendat. confi. cij. nu. 8. lib. iij. 69
Mulier secundo nubens non potest facere aliquem contractum cum secun
 do viro, per quem det plus ipsi secundo marito, qd vni ex filiis primi
 matrimonij. confi. clvj. num. 1. lib. v. 114
Mulier testari potest, si per mares veritas haberi non potest. confi. cclij.
 num. 11. lib. ij. 19
Mulier vbi apparet qd non fuit traducta ad domum propter moram eius
 qui dotem dare debet, maritus lucratur dotem mulieris preceden
 tis. confi. cxij. num. 12. lib. vij. 82
Mulier vsuras tanq vsuras petere non potest. confi. cxij. nu. 2. lib. v. 99
Mulier vtitur iure communi nisi in casibus exceptis. confi. lxx. nu. 10.
 libro. v. 58
Mulierem ex bonis viri quesisse non semper presumitur. confi. xxiij. nu. 2.
 libro. j. 26
Mulieres nupte an dicantur de numero consortium. confi. cxv. nu. 10.
 libro. iij. 79
Mulieres vt plurimum ad alienas transeunt familias. confi. lxxvj. nu.
 17. lib. iij. 58
Mulieri ob mortem in restituenda dote, non debentur vsure, nisi constet de
 damno emergente. confi. cxij. nu. 1. lib. v. 99
Mulieri qd datur vltra dotem an sit vsura. confi. cxvj. nu. 9. lib. iij. 17
Mulieribus plus non subuenitur, nisi in casibus iure expressis. consilio
 clxv. nu. 8. lib. vij. 81
Mulieribus et rusticis non subuenitur in his que formam vel rigorem iu
 ris conseruando concernunt. confi. clxv. num. 6. lib. vij. 81

De litera.

A

Narrata prout narrantur negare non sufficit. confi. lxxxiij. nu.
 4. lib. j. 72
Narratio in libello magis attenditur qd conclusio. confi. xliij.
 num. 4. lib. vij. 29
Narratio proprietatis in libello an ampliat vires libelli, vt intelligatur
 proprietates deducta. confi. cxij. lib. ij. 136
Narrativa verba que sunt. confi. lxxvj. nu. 21. lib. iij. 61
Nati illegitime censent infames infamia facti. confi. cxij. nu. 3. lib. vij. 109
Natura copule est vocare pariter. confi. ix. nu. 5. lib. v. 9
Natura distributiu positi in oratione, si que mori contigerit, est vt possit
 verificari in secundo decedente. confi. cij. nu. 15. lib. vij. 99
Naturale est hominum ad discutiendum facultatem. confi. ccxxxiij. nu.
 3. lib. vij. 125
Naturalis legitimatus ad feuda, non succedit in preiudicium domini:
 nec etiam in emphyteusi ecclesiastica, vel nobili concessa. confi. lx. nu. 2.
 3. 4. 2. 6. lib. ij. 41
Naturalis proprie quid sit. et nu. 16. Et statutum de compromittendo in
 ter coniunctos non habet locum in naturalibus. confi. lx. nu. 8. 2. 16.
 libro. ij. 41. 2. 42
Naturalis preter alimenta quando alimnde non habet, nil potest petere
 contra voluntatem vel testamentum. confi. lxxxiij. nu. 4. lib. ij. 52
Naturalis tanq non excludit substitutum si substitutus sit de legitimis et
 naturalibus descendens testatoris. confi. xcij. nu. 3. lib. j. 80
Naturalis excludit substitutum sub conditione si decesserit sine liberis, fal
 sit si testator erat in dignitate constitutus. confi. xcij. nu. 1. lib. j. 80
Naturalis legitimatus non excludit substitutum a nobili, vbi alias ex
 cluderet. confi. xcij. num. 4. lib. j. 80
Natus ex patre vxorato et muliere soluta, dicitur natus ex stupro. confi.
 lx. nu. 16. lib. ij. 42
Natus ex adulterio et incestu fuit legitimatus tanq spurius: tamen non
 fuerunt expresse qualitates spurietatis, an legitimatio valeat. confi.
 ccxv. nu. 8. lib. ij. 138

Natus presumitur in dubio ex legitimo matrimonio. consilio. lxxxiij.
 num. 14. lib. vij. 55
Negatio renocari potest priusquam subeat actor onus probandi. confi.
 lxxxiij. num. 2. lib. j. 72
Negativa non coartata tempore non concludit probabiliter. confi. xxiij.
 num. 18. lib. ij. 19
Negativa quomodo probetur. confi. xxiij. nu. 3. lib. ij. fo. 18. confi. iij. nu.
 3. lib. vij. fo. 3. confi. cxvij. nu. 10. lib. ij. 75
Negativa scripturionis probatur per inscriptionem scripture. confi. ly. nu. 5.
 lib. iij. 38
Negativa probanda est si est fundamentum intentionis. confi. xxxij. nu.
 me. 1. lib. j. fo. 38. confi. xxxvj. nu. 13. lib. ij. fo. 27. confi. cxxiij. nu. 2. lib.
 vij. fo. 79. confi. cxxiij. nu. 2. lib. eodem. fol. 79. consilio. xxi. num. 9.
 lib. vij. 57
Negativa coartata ad certam scripturam est probabilis. confi. cxxiij. nu.
 23. lib. iij. 80
Negligentia prelati vel factum quando noceat ecclesie. confi. v. num. 15.
 16. lib. v. 7
Negligentia procuratoris non appellantis, nocet domino. confi. xcij. nu.
 7. lib. ij. 67
Negligentia et culpa debet certa et limitata probari. confi. cxxxvj. num. 3.
 libro. vij. 86
Negotia ordinata et non incepta dicuntur pendentia. confi. ccx. num. 12.
 lib. vij. 130
Negotiorum gestor qui mea negotia gessit, tenetur actione negotiorum
 gestorum exhibere librum rationum, et edere. confi. lxxxi. numero. 12.
 lib. v. 32
Negotium si sit commune inter te et me, non sequitur qd inter nos sit con
 tracta societas. confi. xl. nu. 3. lib. ij. 30
Negotium procuratoris generalis facit cedere in penam. confi. lxxxiij.
 num. 4. lib. j. 72
Nemo generat seipsum. confi. cxv. nu. 6. lib. v. 91
Nepos videtur contemplatione sui, non patris etiam prohibiti substitui
 tus. confi. lxxxiij. nu. 7. lib. vij. 55
Nepos ex filia non dicitur de liberis masculis. consilio. liij. numero. 7. li
 bro. vij. 22
Nepos quando succedit in locum patris sui premortui, dicitur succedere
 ex sua propria persona, non ex persona patris sui. confi. iij. nume.
 13. lib. iij. 5
Nepos non debet esse melioris conditionis matre sua. confi. lvi. nu. 4.
 lib. v. 47
Nepos succedit ex propria non patris persona. confi. xx. nu. 3. lib. j. fo. 22.
 confi. cxvj. nume. 9. lib. vij. 53
Nepos an stet pro filio fratris. confi. xlix. nu. 8. lib. j. 48
Nepos comprehenditur in substitutione facta de filio. confi. ix. nume. 1.
 lib. j. 12
Nepotes comprehenduntur appellatione descendens. confi. lxxxiij. nu.
 3. lib. v. 51
Nepotes licet aliquando veniant appellatione filiorum: tamen qm filij vo
 cantur cum aliqua qualitate que non erat in nepote, nunq appella
 tione filij nepos comprehenditur. confi. iij. nu. 7. lib. iij. 5
Nepotes quando succedunt in stirpes, et quando in capita. confi. ly. nu.
 21. lib. iij. 37
Nepotes ex filia que renuntiavit, quomodo succedant. confi. lxxvj. nu. 14.
 libro. j. 66
Nepotes vbi veniunt appellatione filiorum, veniunt etiam pronepotes
 appellatione nepotum. confi. cxv. nu. 12. lib. v. 91
Nepotes appellatione filiorum non veniunt in contractibus, licet regu
 lariter veniant in vltimis voluntatibus. confi. lxi. nu. 2. lib. j. 55
Nepotes nati ex filio spurio, si non possunt succedere aucto vtrum possint
 prescribere decem annis inter presentes, et quadraginta inter absentes
 confi. lxxxiij. num. 7. lib. iij. 54
Nepotes veniunt in dispositione vbi sit mentio de filiis, prouidendo eis
 de aliqua parte hereditatis, seu legato, non solum filij. confi. xxi. nu.
 5. 6. lib. iij. 24
Nepotes an veniant appellatione filiorum in testamentis, et quid si non
 erat conceptus tempore mortis testatoris, an comprehendatur. confi.
 xxvj. nume. 1. lib. iij. 24
Nepotes an veniant appellatione filiorum in feudo vel emphyteusi. confi.
 xvij. num. 1. lib. v. fo. 17. confi. v. nu. 1. lib. ij. 6
Nepotes transversales proprie non dicuntur nepotes. confi. xxxij. nu. 9.
 libro. v. 30
Nepotis quod obuenit ab aucto aduentitium est, respectu patris. consilio
 vij. nu. 7. lib. iij. 9
Nepotum numerus ad legitimam non inspicitur, sed filiorum quos re
 presentant. confi. xxxvj. num. 3. lib. vij. 26
Nepus ex filio dicitur esse vltis sexus. confi. cxxxvj. nu. 4. lib. vij. 79
Nepus ex filio dicitur de descendens per virilem sexum. confi. xcij.
 nume. 10. lib. v. 23
Nepus substituta duobus liberis si sine liberis decederent, vno dece
 dente sine

Consiliorum Domini Alexandri.

dente sine liberis, altero cum liberis dicta nepris admittitur ad par-	Notario non creditur in questione falsi. consil. lxxv. nu. 1. lib. ij.	46
fem decedentis sine liberis. consil. cix. nu. 9. lib. vii.	Notarium quem fuisse quomodo probandum. consil. cxcv. numero. 3. 7	124
Neq; dictio requirit concursum vtriusq; consil. xcij. nu. 14. lib. iij.	4. lib. vij.	102
Nigrum potest esse generalius rubro. consilio. cxxv. nu. 21. lib. vi.	Notarius rogatus non solum potest extendere clausulas abbreviatis	99
Nisi dictio implicat dictionem resolutivam. consilio. xxxix. numero. 1. li-	secundum stylum suum vel consuetudinē, sed etiam alius iudicis au-	76
bro. vij.	thoritate subrogatus. nu. 12. consil. clxij. nu. 11. 12. lib. vij.	124
Nisi, dictio ponit contrarium orationis preamble. consil. lxxxiij. num. 3.	Notarius non potest conficere instrumentū, nisi de his que vidit & au-	60
lib. vi.	diuit tempore contractus. consil. cxi. nu. 4. lib. i.	64
Nisi dictio posita in statuto quid importat. consilio. cxxvij. numero. 11.	Notarijs duobus rogatis vterq; debet subscribere. consil. cxxiiij. nu. 4.	123
lib. i.	lib. vij.	65
Nobilis legitimatus in successione nō excludit substitutum. consil. lxxvj.	Notarius non potest facere instrumentum nisi de perceptis visu vel au-	124
num. 5. lib. j.	ditu. consil. cxcviij. nu. 8. lib. vij.	60
Nobilitas virtutis transcendit nobilitatem generis. consil. ccix. nume. 8.	Notarius potest emendare instrumentum intra modicum interuallum.	64
lib. vij.	consil. lxx. num. 4. lib. j.	123
Nobilitas deturpatur per illegitimos. consil. xxv. nume. 4. lib. j.	Notarius semel rogatus de testamento, non debet ad petitionem testa-	64
Nobiles si per statutum sunt populares, non tamen perdunt nobilita-	toris lacerare, sed tamen cancellare. consil. lxxiiij. nu. 2. lib. i.	123
tem generis, sed accrescit popularitatis beneficium. consil. xxxi. nu.	Notarius, refert an attestetur de mutuo, an de numeratione. consil. clxxix.	64
6. lib. v.	nume. 6. lib. ij.	123
Noctem absoluerē sanctius est, q̄ innocentem condemnare. consil. xlvj.	Notarius rogatus presumitur. consil. lxxvij. nu. 7. lib. j. fo. 63. 2. consil. cv.	65
num. 1. lib. iij.	nu. 7. lib. ij. fol. 73. consil. lxxxiij. nu. 12. lib. iij.	43
Nocturnum tempus suspectum. consil. ciij. nu. 8. lib. i.	Notarius si in instrumento scripsit q̄ talis ex certa scientia &c. an poterit	77
Non valet citatio ad domum, nisi facta perquisitione persone. consilio. ij.	allegari ignorantia vel deceptio. consil. lxxj. nume. 3. lib. ij.	77
nume. 1. lib. iij.	Notarius non potest conficere instrumentum contra me, sine mandato	39
Non iuratur in litem nisi contra dolosum. consilio. lxxj. numero. 1. libro	meo. consil. cx. nu. 4. lib. ij.	35
sexto.	Notarius censetur rogatus de clausulis consuetis. consil. xxvij. nume. 2.	41
Non esse & non apparere paria sunt. consil. clxxi. nu. 1. lib. vi.	lib. ij. fol. 21. consil. liij. num. 11. lib. vij.	77
Non extare, vel extare & non succedere paria sunt. consil. xxvj. numero. 2.	Notarius potest recipere pro absente, & si testamentū non potest valere	107
libro. v. fol. 26. 2. consil. cxcviij. nu. 1. lib. vi.	ut testamentū valet tñ ut donatio causa mortis, si pars fuit presens,	103
Nomen collectivum quid comprehendit. consil. clxxvij. nu. 10. lib. ij.	vel alius pro ea recipiens per totum. consil. liij. nu. 5. lib. vij.	70
Nomen insolutum an quis det simpliciter refert, an vero etiam recipiat	Notarius habet potestatem regularem secundum quod a partibus ro-	41
se curaturum ut solvatur. consil. xciiij. nu. 4. lib. iij.	gatus est. consil. xcij. nu. 5. lib. vij.	28
Nomen filiorum, agnatorum, & cognatorum, est nomen collectivū. consil.	Notarius faciet scripturam, que nō erit publica, nec authentica, sed re-	9
xiij. num. 4. lib. iij.	manebit privata. consil. xlvij. nu. 2. lib. v.	107
Nomina debitorum mulieris non videntur data in dotem. consil. cxxij.	Notarius non potest conficere instrumentum de actu pendente a volun-	103
num. 10. lib. vij.	tate duorum, nisi rogetur ab vtroq; consil. cx. per totum. lib. ij.	110
Nomina debitorum veniunt in legato usufructus omnium bonorum.	Notarius cui commissum est ut publice rogationes alterius notarij, non	70
consil. xcvi. num. 1. lib. vij.	potest circa substantialia supplere aliquem defectum. consil. cliij. num.	98
Nomina non veniunt in legato mobilium. consilio. clxxj. numero. 7. lib.	14. lib. ij.	41
sexto.	Notarius an in testamento computetur inter testes. consil. cglvj. num. 2.	28
Nomina & reliqua non veniunt in legato fondi instructi, nec in legato	libro. ij.	6
medie partis bonorum mobilium. consil. lxxvij. per totum. lib. vi.	Notarius sumens ex originali scriptura habente cancellationes, debet	9
Nomina propria non possunt extendi, sed appellativa sic. consilio. xxxv.	sumere cum omnibus cancellationibus. consilio. clxxv. numero. 3. li-	9
nume. 4. lib. vi.	bro. vij.	107
Nomina singulorum debent exprimi in actu arduo collegij. consil. j. nu. 3.	Notarius quando tempore cōtractus teneatur scribere instrumentum	2
lib. iij.	vel an possit postea scribere. consil. xcij. nu. 9. lib. v.	41
Nominatum dicitur quod certo ex verbis elicitur. consilio. lxxx. num. 9.	Notarius non perdit officium propter delictum extra officium. consil. xc.	28
libro. j.	num. 34. lib. vij.	6
Nomine alterius si quis capiat, tradens remanet dominus vsq; ad rari-	Notarius eo ipso q̄ subscribes dicit se notarium censetur rogatus & in-	9
ficationem. consil. cxxij. num. 5. lib. vi.	strumentum est publicum. consil. xlvj. per totum. lib. v.	107
Nominati primo intelliguntur predilecti, maxime cum vocantur in spe-	Notarius presumitur ex confessione quatuor instrumentorum. consilio	2
cie. consil. xxxvj. nu. 12. lib. iij.	lxxij. nume. 12. lib. vi.	6
Nominatio notarij valet testatore approbante. consilio. lxxij. nume. 4.	Notarius quando excuset a pena falsi. consil. viij. nu. 10. lib. vij.	9
libro. j.	Notarius si scribat q̄ talis testator disponebat prout in tali scheda ma-	9
Nominatio propter se facta probat parentelam. num. 2. & tractatus fa-	nu testatoris continebat an valebit talis actus ut testamentum. consil.	107
mam. consil. xviij. nu. 1. 8. 7. 9. lib. vij.	xiij. num. 16. lib. vij.	2
Nomine suo, mandato suscepto si quis emat tenetur ac si nomine man-	Notarius non presumitur rogatus nec testes. consil. cliij. nume. 9. 2. 10.	6
dati emisset. consil. lviij. num. 1. lib. i.	libro. ij.	107
Nota manu diuersarum personarum est suspecta. consilio. xiiij. num. 1. 5.	Notarius debet exprimere q̄ due partes ex tribus partibus consiliario	6
libro. vij.	rum. interuenerunt. consil. j. nu. 4. lib. iij.	6
Notoria verba quo ad alias personas non faciunt fidem. consil. lxxvij.	Notarius actorum si scribat in actis qualiter Titius produxit tale in-	6
num. 3. lib. vij.	strumentum mandati an per hoc probetur tale mandatum. consil. vi.	6
Notarij error quomodo probetur. consil. xxvij. nu. 1. lib. ij. fol. 21. & consil.	num. 8. lib. iij.	6
cy. num. 4. lib. ij.	Notarius si dixerit, ut apparet in instrumento a me notario viso & lecto	6
Notarij appellantur iudices chartularij. consil. xcij. nu. 5. lib. vij.	an hec verba satis probent, absq; exhibitione illius instrumenti. consil.	6
Notarij rogeti de eodem instrumento, non est necesse q̄ quilibet per se	vi. nu. 7. lib. iij.	6
scribat, sed sufficit q̄ unus scribat & alter subscribat. consil. xcij. num. 1.	Notarius & alius etiā iure canonico a iudice per solum instrumentū re-	6
3. 4. lib. vij.	casari potest. consil. cliij. nu. 3. lib. v.	6
Notarij verba non probant nisi de quo fuit rogatus. consil. xlv. nume. 9.	Notarius debet esse rogatus ab vtraq; parte. consil. lxxvij. nu. 7. libro	6
lib. iij.	iiij. fo. 60. consil. lxxvij. per totum. lib. vij.	6
Notarij si clausulas apponant, quas non intelligunt, nihil operantur.	Notarius corrigendo instrumentum an committat falsum. consil. lxxix.	6
consil. liij. num. 28. lib. iij.	num. 13. lib. iij.	6
Notarij assertio non facit fidem cōtra eum qui non rogauit. consil. vj. nu.	Notarius notam mutans tenetur falsi pena. consilio. lxxix. numero. 4.	6
9. lib. iij.	lib. iij.	6
Notarij verba q̄ testator est sane mentis, non probant. consilio. clxj. nu.	Notarius potest per se corrigere errorem in dictionis & date. consilio. cxc.	6
112. lib. j.	num. 5. lib. vij.	6
Notario non plus creditur in q. falsi, q̄ testi neganti. consilio. lxxiiij. nu.	Notarius acquirit absenti vtilem actionem sine cessione. consilio. clxxv.	6
12. lib. j.	num. 7. lib. vij.	6
Notario non statuitur de commissione sua. consil. ciij. nume. 6. lib. v. fol. 78.	Notarius potest conficere instrumentum ex interuallo. consil. cxxij. nu. 3.	6
& consil. cxxij. num. 18. lib. vij.	lib. ij.	6
Notario attestanti de preterito, non creditur. consil. ccvj. nu. 6. lib. ij.	Notarius intelligit rogat' ut apponat clausulas uniformes. 2. cxxvij.	6

Repertorium materiarum

num. 7. lib. v. 92
 Notarius si habet potestatem per reformationem municipale transcri-
 bendi instrumenta paterna, exempto sumpto parte non citata dabi-
 tar fides. consi. cvj. nu. 18. lib. v. 80
 Notarius non presumitur errasse per dolum. consilio. lxx. numero. 8. li-
 bro. j. 61
 Notarius non potest apponere constitutum vel penam solitam, nisi ro-
 gatus. consi. xxvij. nu. 4. 7. 6. lib. ij. 22
 Notarius non potest facere instrumentum commissionis sue. consi. ccxij.
 num. 6. lib. ij. 151
 Notorie constare quando dicitur. consi. cxlv. nu. 12. lib. vj. 70
 Notorietas non releuat ab onere probandi. consilio. ccxv. num. 13. libro
 sexto. 126
 Nouatio non fit nisi expressim agatur. consilio. lxxij. numero. 1. libro se-
 cundo. 52
 Nouatio tacite fieri presumitur per secundam obligationem, quado se-
 cunda obligatio est facta per stipulationem. consi. xij. nu. 5. lib. ij. 14
 Nouatio non fit nisi expressa, vel tacita mente contrahentium. consi. xij.
 num. 10. lib. ij. 14
 Nouatio an possit fieri per alium contractum, q̃ per stipulationes, si non
 expresse agatur. consi. lxxv. nu. 1. lib. ij. 52
 Nouatio vicem solutionis obtinet. consi. lxxv. nu. 2. lib. v. 64
 Nouatio non presumitur, nec fit etiam hodie ope exceptionis nisi tacite
 fiat ex coniecturis. consi. lxxij. nu. 8. 10. 7. 11. lib. vj. 28
 Nouatio primi debitoris inducitur per delegationem. consi. lx. nume. 2.
 lib. vj. 24
 Nouatio nō fit per sententiam, nisi accumulatinam. consi. clxxxj. nu. 11.
 lib. vj. 91
 Nouatio dicitur vnius debiti in alterum transusio. consi. ij. numero. 16.
 libro. iij. 4
 Nouatio non fit interuentu none persone, nec ope exceptionis. consilio
 clxxij. num. 6. lib. vj. 109
 Nouatio que fit auctoritate sententie transit in rem indicatam. consilio
 xxiij. nume. 8. lib. iij. 16
 Nouatio iure antiquo quando fiebat. consilio. xij. numero. 1. 2. 3. 7. 4. li-
 bro. ij. 13. 2. 14
 Nouatio hodie non fit ope exceptionis, nisi expresse agatur, si est tamen
 tacite actum. consi. xij. nu. 6. 2. 8. lib. ij. 14
 Nouerca si nō transierit ad secundas nuptias, an gaudeat privilegij,
 quibus gauderet in primo matrimonio. consilio. ccvj. numero. 3. li-
 bro. vj. 111
 Nouiti non dicuntur post annum. consi. liij. num. 2. 7. 18. lib. iij. 34
 Nouitius dicitur qui vltra annum tempore interpollato iterit. consilio
 xxiij. nume. 1. lib. v. 34
 Nullitas surgens ex defectu probationis semper potest opponi. consi.
 lxx. num. 2. lib. vj. 41
 Nullitas conformitatem habet cum appellatione. consilio. ccxv. nu. 24.
 lib. vj. 126
 Nullitas tituli non impedit acquisitionem possessionis. consi. clij. num.
 10. lib. vj. 46
 Nullitas euadens est de re que constat ex actis. consilio. lxx. numero. 17.
 libro. iij. 41
 Nullitas nō censetur tolli, que inducitur per alia statuta eiusdem. consi.
 lxxvj. num. 19. lib. iij. 57
 Nullitas non censetur sublata que apparet ex actis. consi. clxxvj. nu. 13.
 lib. ij. fo. 130. consi. lxxvj. nu. 19. lib. iij. 57
 Nullitas procedens ex defectu iurisdictionis nauquā censetur excludi.
 consi. lxxij. num. 9. lib. vj. 51
 Nullitas euadens impedit executionē trium sententiarum. consi. lxxvj.
 num. 11. lib. ij. fo. 54. consi. lxxvj. nume. 9. lib. v. 64
 Nullitas defectus iurisdictionis nūq̃ censetur sublata. consi. lxxvj. nu.
 8. lib. ij. 54
 Nullitatem proponere quando aliquis dicatur. consilio. ccxv. num. 22.
 libro. vj. 126
 Numeratio informis presumitur facta ex causa mutui vel depositi. consi.
 xxxvj. num. 8. lib. iij. 33
 Numerus testium supplet fidem. consi. iij. num. 5. lib. vj. 3
 Numerus non debet attendi, sed opinio magis communis. consilio. ccij.
 nume. 7. lib. vj. 126
 Numerus testium supplet defectum qualitatis. consi. v. nu. 7. lib. j. fol. 9.
 consi. xlv. num. 33. lib. iij. 26
 Numerus non tam attendi debet in electione q̃ auctoritas. consi. ccij.
 num. 1. lib. vj. 99
 Numerus liberorum non dat immunitatem ab oneribus 7 pensatio-
 nibus feudorum vel emphyteusi: q̃ non sunt munera publica. consi.
 cxxij. per totum. lib. v. 89
 Nunciatio noui operis iusta vel iniusta spernenda est. consi. cvj. nu. 29.
 libro. iij. 78
 Nuncius aut procurator ad negotia, non potest esse testis circa negotiū
 sibi emanandum. consi. xliij. num. 2. 3. lib. vj. 28

Nuncius quod confuse referat se citasse, non sufficit. consi. ccj. nume. 22 j
 libro. ij. 141.
 Nuncius si tantum refert se citasse ad domum non valet eius relatio nisi
 dicat solite habitationis. consi. ij. nu. 8. lib. j. 4
 Nuncius si refert se citasse presumitur pro eius commissione. consi. cxxij.
 num. 3. lib. ij. 86
 Nuptie omnes appellantur secunde preter primas. consilio. vj. nume. 5.
 libro. vj. 6

Delitera.

O Bicerelict de petitione antiquiore tertij. consilio. cxxij. nu. 3.
 libro. iij. 135
 Obligatio partis aut verbalis non valet. consi. vj. nume. 9.
 libro. ij. 9
 Oblatio verbalis non sufficit nec releuat eum qui tenetur rationes red-
 dere. consi. cjj. nu. 5. lib. j. fo. 86. consi. xxxvj. nu. 21. lib. ij. fo. 27. consi.
 cv. nu. 2. lib. iij. fo. 76. consi. cxx. nu. 11. lib. iij. fol. 87. consi. cxxxi. nu.
 11. lib. eo. fo. 86. 7 consi. xxxix. nu. 3. lib. v. 36
 Oblatio conditionalis non valet de iure debito. consi. lxxvij. num. 30.
 libro. v. 61
 Olatio debet fieri congruo loco 7 tempore. consilio. cjj. numero. 7. libro
 primo. 86
 Obligabiles duo pariter si non sint prior nominatus in contractu cense-
 tur principalis, 7 secundo nominatus fideiussoz. consilio. lxxvj. num. 6.
 lib. iij. 47
 Obligans rem non vult perpetuo rem esse apud creditorem. consi. xxxj.
 num. 12. lib. ij. 29
 Obligati ad onera, si de modo nō apparet, possunt condemnari ad con-
 suetum modum. consi. clxx. num. 4. lib. ij. 103
 Obligare, dicitur alienare. consi. clxx. nu. 5. lib. vj. 83
 Obligatio personalis non dicitur obligatio. consilio. xviij. numero. 4.
 libro. v. 18
 Obligatio principalis quando irritatur speciali fauore manet illicita.
 consilio. lix. nu. 11. lib. j. 55
 Obligatio causata que fit. consi. cxxvij. nu. 2. lib. ij. 96
 Obligatio pecunie ex vna culpa potest conuerti in aliam. consilio. xxiij.
 num. 2. lib. iij. 17
 Obligatio facta per verba futuri temporis continet promissionem. consi.
 cxxij. num. 1. lib. vj. 52
 Obligatio heredum virtualiter continetur in instrumento. consi. cxxvj.
 num. 6. lib. vj. 59
 Obligatio civilis oritur hodie inter patrem 7 filij in aduentitijs. consi.
 clxxvj. nu. 6. lib. vj. 94
 Obligatio non valet facta per detentum vel carceratum in fauorem eius
 qui eum iniuste capi fecit. consi. ccxli. num. 9. lib. vj. 137
 Obligatio sine causa non valet. consilio centesimo octuagesimo. nume. 7.
 libro. vj. 174
 Obligatio naturalis est duplex. consilio septuagesimo. numero. 18. libro
 secundo. 51
 Obligatio naturalis acquiritur stipulanti dari alteri etiam quando iura-
 mentum non interuenisset. consi. cxxij. nu. 20. lib. ij. 157
 Obligatio generalis non continet ea que quis sub pena est prohibitus
 alienare vel obligare. consi. clxxij. num. 6. lib. ij. 116
 Obligatio qua astringuntur heredes ad obseruantiam contentorum in
 testamento procedit a quasi contracta aditionis hereditatis. consi.
 cx. num. 11. lib. iij. 80
 Obligatio reddende administrationis licet directe non possit remitti,
 tamen indirecte potest. consilio centesimo nonagesimo secundo. libro
 vj. num. 4. 122
 Obligatio est magis transitoria ex parte debitoris q̃ creditoris. consilio
 18. num. 17. lib. v. 18
 Obligatio est ius dispositum, non ius disponens. consilio. ij. numero
 sexto. lib. iij. 4
 Obligatio si fiat requiritur q̃ interueniat stipulatio. consilio. lx. nume. 1.
 libro. vj. 24
 Obligatio nō est sine causa quando fit per scientem se ad hoc non tene-
 ri. consi. clvj. nu. 10. lib. vj. 76
 Obligatus mutuo pluribus ad pacem, quilibet agit 7 conuenitur pro
 sua virili. consi. cxxvj. num. 1. lib. iij. 74
 Obligatus dotare an liberetur secutis nuptijs sine dote. consi. vj. nu. 1.
 7. 10. lib. ij. 8
 Obligatus licet non dicatur stricte qui potest conueniri rei vendicatio-
 ne dicitur tamen large. consilio sexagesimo quarto. numero. 3. libro. iij.
 folio. 46.
 Obligatus aliquid facere an liberetur prestando interesse. consilio. xcvj.
 num. 6. lib. ij. 46
 Obligatus restituere hereditatem heredi instituto virtute clause co-
 dicillario, an possit detrachere Trebellanicam. consilio. clxx. num. 4.
 libro. ij. 117

Consiliorum Domini Alexandri.

Oblivio non presumitur in facto proprio nisi per lapsum longi temporis. consi. vii. nu. 9. lib. iij.	7	Officium d3 dari secundum qualitatē persone. consi. xxi. nu. 1. lib. vii.	57
Oblivio presumitur ob multitudinem negotiorum. consi. lxxxiij. nu. 7. lib. vii.	33	Omissio levis solennitatis non vitiat. consi. cxxvii. nu. 3. lib. ij.	96
Observantia communis debet habere usum decem annorum, et stylus. consi. cxxij. num. 19. lib. vi.	116	Omissum per errorem non vitiat, etiam ubi scriptura est de forma, sed potest probari per testes. consi. ccv. nu. 1. 2. 3. lib. ij.	152
Obtinere non potest qui pro parte sua non adimplet q̄ adimplere debet. consi. lvj. nu. 2. lib. ij.	38	Omissum non semper habetur pro omisso. consi. ljj. nu. 4. lib. iij.	31
Occasionēs que excludant furtum vel rapinam. consilio. cxxxy. num. 3. libro. i.	112	Omne agens agit ad finem, et finis est qui movet agentem, et dicitur finis causa causarum. consi. ljj. num. 2. lib. iij.	30
Occidens quem ignorat bannitum vel rebannitum non punitur. consilio. cxiij. nu. 4. lib. i.	96	Omnino verbum, quid importet. consi. xij. num. 7. lib. ij.	14
Occidens ignoranter non rite bannitum, an excusetur. consi. clx. num. 6. libro. vii.	101	Onera realia imponuntur rebus. consi. cxj. nu. 4. lib. vii.	69
Occidens malefactorem qui de nocte domum suam est ingressus, an puniatur pena homicidij. consi. cxl. nu. 7. lib. ij.	98	Onera dotandi sunt magna nec debent fieri de comuni etiā inter socios omnium bonorum. consi. clxxvj. num. 5. 2. 6. lib. iij.	52
Occidens nulliter bannitum scienter morte punitur, si vero ignoranter pro modo culpe. consi. lxxvij. num. 5. 6. 7. 2. 10. lib. ij.	36	Onus probandi minorē etatē incumbit ei qui se fundat ex minorē etate. consi. cxlix. num. 16. lib. v.	106
Occisus si reperitur in strata, presumitur ab eo qui locum frequentat. consi. l. num. 6. lib. i.	49	Onus qui sentit, debet sentire commodum. consi. liij. nu. 20. lib. iij.	33
Occisus si quis sit in rixa uno vulnere, et nescitur per quem, nullus puniatur nisi pecuniariter omnes. nu. 4. consi. ij. num. 3. 4. lib. vii.	2	Onus collectarum spectat ad illud qui sentit commodū fructuū. consi. cxxi. num. 6. lib. v. fo. 32. consi. cxxxiij. nu. 5. lib. vii.	84
Odiosi non vocantur in generali dispositione. consi. ccxiij. numero. 4. libro sexto.	117	Onus fideicommissi non potest imponi a legitima. consilio. lv. num. 7. libro. iij.	36
Odium remitti censentur a confitente peccata. consi. xcj. numero. 6. lib. septimo.	57	Onus probandi incumbit alleganti legitimatatem. consi. cxiij. num. 3. libro. iij.	22
Odium quando ascribitur culpe. consi. clxxij. nu. 10. lib. ij.	116	Onus quando est intinctum filio post mortem filij, non videtur intinctum ipsi filio, sed eidem succedentibus. consi. xij. num. 32. lib. iij.	13
Offendens non tenetur divinare de rebannitione. consi. lxxv. numero. 11. libro. iij.	48	Onus gabelle soluendum ratione contractus, est expensa. consi. l. nu. 1. lib. iij.	40
Offendens rebannitum debet excusari si nondum erat bannum cancelatum. consi. lxxv. num. 3. lib. iij.	47	Onus dotadi transit de iure in heredes. consi. cxxvij. nu. 10. lib. vi.	103
Offendens bannitum ubi commisit culpam et negligentiam, culpa illa pro modo est punienda arbitrio iudicis, non pena ultimi supplicij. consi. lxxv. nu. 12. lib. iij.	48	Onus soluendi dotem ad quem spectet. consi. cc. nu. 9. lib. vi.	106
Offendens ex superueniente causa nova, non rumpit pacem. consi. xxi. num. 2. lib. i.	21	Onus probandi presentiam spectat ad allegantem prescriptionē. consi. cxxvij. nu. 16. lib. ij.	81
Offendere qui potest in domo potest et fugietem extra. consi. cxiij. nu. 25. 2. 28. lib. ij.	20	Onus probandi tempus incumbit illi qui se fundat ex tempore. consi. cxxvij. num. 16. lib. ij.	140
Offendere verba statuti an liceat ut deseruiatur menti, et cesset absolutus intellectus. consi. cxxvj. nu. 13. lib. ij.	79	Onus aliquod subiens sponte, debet protestari, ne postea sibi preiudicet, vel suo privilegio. consi. cxc. nu. 23. lib. ij.	134
Offensa non remittitur per receptionem iurium, si dominus etiam ius tantum ignorat. consi. xij. nu. 21. lib. vi.	8	Opere bonum videntur accedere opere personali. consi. lxxvij. numero. 3. libro. v.	60
Offensa gravis que dicatur. consi. ccij. nu. 2. 4. lib. ij.	143	Opinio firmitate in equitate nō scripta non debet attendi. consi. cxxxi. nu. 8. lib. v.	94
Offensa facta presumitur ob recentem non veterem iniuriam. consi. cxxv. num. 4. lib. iij.	73	Opinio fauorabilis anime preferitur. consi. cxxvij. nu. 9. lib. i.	29
Offerre fieri per iudicem non sufficit, nisi petatur. consi. cxxij. num. 14. libro. ij.	86	Opinio ultima videtur approbari. consi. clxiij. num. 2. lib. ij.	114
Officiales excusantur si stylum et consuetudinem observauerunt. consi. ciij. num. 5. lib. ij.	79	Opinio tutior est tenenda, quando agitur de periculo anime. consilio. li. num. 8. lib. iij.	29
Officiales potestatis cui non sunt deputati ad consulendum ut notarij milites, et beroarij tenentur obedire potestati. consilio. j. numero. 8. libro. iij.	2	Opinio communis nō operatur in substantia actus. consi. cxlvij. num. 17. lib. vii.	93
Officialis si dicat se impeditum aliquo impedimento, propter quod vult in officio substituere, an sit excredendum. consi. cxxxiij. num. 5. libro. iij.	20	Opinio doctoris dicitur approbata illa, quam ultimo renūciavit loco. consi. l. num. 12. lib. iij.	38
Officialis excusatur nō denunciatus maleficio nocte vel occulte commissum. consi. cxiij. nu. 9. lib. ij.	19	Opinio Bartoli reprobat in l. si in rixa. ff. ad leg. Cor. de sica. consi. xvj. num. 9. lib. i.	19
Officialis quando non presumitur habere memoriam et scientiam eorum que ab ipso met in officio gesta sunt. consi. ccxv. nu. 5. lib. ij.	152	Opinio communis quomodo probatur. consi. l. nu. 4. lib. i.	50
Officialis si ex mandato superioris debet ire ad aliam provinciam, an debeat propter hoc habere expensas itineris. consilio. ccvj. num. 12. libro. ij.	145	Opiniones si sint varie, sequenda est illa que plurimorum doctorum auctoritate comprobatur. consi. vj. num. 11. lib. iij.	7
Officij ratione si quis tenetur ad custodiā, tenetur probare nedum intentionem sed etiam casum fortuitum. consi. clviij. nu. 3. lib. ij.	110	Opinio communis sequenda est per quemlibet iudicantem. consilio. vj. num. 10. lib. iij.	7
Officio cessante debet cessare beneficium. consi. x. nu. 2. lib. v.	10	Opiniones quando sunt diverse: opinio glosse ordinarie est securior, et ideo tenenda. consi. li. num. 4. lib. iij.	29
Officiam ad placitum superioris conferri perpetuum. consi. ccxiij. nu. 6. libro. vi.	118	Opiniones doctorum reddunt rem ambiguum. consi. cxljj. numero. 12. libro. v.	101
Officiū executoris testamēti nō trāsit ad heredes, nec ad episcopū, si testator prohibeat vel de alio provideat. consi. cx. nu. 6. 2. 7. lib. vi.	110	Opiniones ubi sunt varie fauendum est opinioni que facit pro religione. consi. cxxxi. num. 21. lib. ij.	85
Officiū iudicis qñ imploret a reo pro reductione ad arbitrium boni viri cui reo competit exceptio, iudex cōpetens erit iudex, cui sappositus est ipse reus. consi. ciij. num. 2. lib. v.	77	Opinionum varietas enervat legem et tollit peccatum. consi. j. num. 9. libro. ij.	2
Officiū archidiaconi quid est. consi. cxljj. nu. 1. lib. vi.	67	Opinionum ubi est varietas, iudex non facit litem suam. consi. lxxvj. nu. 6. lib. v.	52
Officiū pietatis inter quos magis cōueniat. consi. ccvj. nu. 13. lib. vi.	111	Opponi in criminalibus potest contra processum per procuratorem. consi. cxxxiij. nu. 14. lib. vi.	65
Officiū tabellionis competens pluribus quādo possit expediri infolium. consi. cxiij. num. 1. lib. vii.	57	Ordinamēta inferunt iustum timorem. consilio. clj. numero quarto. lib. sexto.	73
Officiū iudicis principaliter debet versari in inquirenda veritate. consi. cxxij. nu. 1. lib. ij.	85	Ordinaria via et executiva cumulari potest. consilio. lvij. numero. 3. libro quinto.	48
Officiū iudicis competit contra patrē ad potē constituendam. consi. clxij. num. 5. lib. vii.	107	Ordinaris ut habeat manus ligatas, an attendatur tempus date litterarum, vel tempus presentationis. consilio. cxxvj. numero secundo. libro quinto.	72
		Ordo legis a diuo pio. s. ij. habet locum etiam in interlocutoria. consi. v. num. 3. lib. ij.	8
		Ordo iudicarius observari debet coram iudice reductionis. consi. cvj. num. 11. lib. iij.	77
		Ordo iuris expressus in mandato hominis, inducit formam. consi. cxxij. num. 17. lib. v.	22
		Ordo scripture est attendendus. consilio cētesimo sexagesimo primo. nu. 3. libro. vii.	101
		Ordo iudicarius an servari debeat in diffinitiva. consilio. lxxij. num. 2. libro. vii.	47

Repertorium materialium

Origo cause naturalis magis debet attendi q̄ accidentalis. consi. ciij. num. 5. lib. v. 78
Ortalia, hec dictio an sit nomen iuris. consi. cciij. lib. vi. 109

Delicta.

P

Pactum sumptu perire non dicitur offendens eum qui prior rupit. consi. cxxv. nu. 7. lib. iij. 73
Pacta censentur renocari pro tempore quo usus toleratur. consi. f. i. am. 13. lib. ij. 3
Pacto quod potest fieri, igitur et statuto. consi. cxx. nu. 8. lib. vi. 37
Pacto vel transactione facta nomine absentis, acquiritur ei statim ex ceptio et secuta ratificatione, actio. consi. xl. per totum. lib. v. 36
Pacto derogare potest futuris literis in emphyteusi etiam pro se et liberis accepta cum domini consensu. consi. cxi. nu. 14. lib. ij. 78
Pactum de non succedendo semota virtute iuramenti non valet, etiam si fieret cum persona, cum qua pacificus esset successurus. consi. cxxij. num. 1. lib. vj. 131
Pactum de succedendo favore pie cause valet. consi. clxvij. numero. 13. libro. v. 120
Pactum de futura successione est contra ius divinum naturale, gentium et civile. consi. cxxv. nu. 7. lib. iij. 26
Pactum de futura successione cum sit contra bonos mores, nullius est momenti. consi. cxxvij. nu. 4. lib. iij. 26
Pactum de futura successione quando valeat etiam si sit appositum iuramentum. consi. cxxvij. nu. 1. lib. iij. 26
Pactum appositum iuxta donationem vestitur coherentia contractus, et parit actionem. consi. cxi. nu. 4. lib. vj. 3
Pactum de ingrediendo et confectum quomodo differant. consi. lxxv. num. 5. lib. vj. 35
Pactum de ingrediendo non facit ingredientem possessorem. consi. cxxv. nu. 1. lib. vj. 17
Pactum de ingrediendo propria auctoritate, an possit exerceri contra singularem successorem. consi. clj. nu. 6. lib. vi. 74
Pactum simplex, licet alias non possit derogare solennitatibus iuris, hoc tamen non procedit quando interuenit iuramentum. consi. cxi. nu. 13. lib. iij. 22
Pactum nudum valet in curia mercatorum. consi. cli. nu. 3. lib. iij. 35
Pactum nudum valet, ut exceptus agat de deo ad interuen. consi. cli. num. 2. lib. iij. 35
Pactum nudum inter mandantem et mandatarium etiam si gratia factum, quo pacto ipsos contrahentes liget: et an ex eo oriatur actio. consi. cli. num. 1. lib. iij. 35
Pactum q̄ quinq; iouantur donec dos restituatur, valet. consi. cc. per totum lib. vj. 105
Pactum quod aliquid per socerum prestetur genero, an valeat. consilio cxxi. num. 13. lib. vj. 15
Pactum de non petendo factum filis, quos debitor interposuit ad rogandum pro se, valet. consi. cxxv. nu. 1. lib. vj. 110
Pactum de non petendo, seu per quod acquiritur res vel actio, dicitur esse oatio. consi. clxvij. nu. 7. 116
Pactum de non petendo etiam tacitum presumitur reale. consi. clxvij. num. 3. lib. v. 105
Pactum iuratum alteri factum, valet etiam ad agendum. consi. ccv. nu. 2. lib. vj. 127
Pactum iuratum de non probando solutionem nisi per testamentum inctum, valet. consi. cxi. nu. 9. lib. v. 77
Pactum iuratum non valet de non renouando procuratorem, vel vicario consi. cxi. nu. 7. lib. ij. 17
Pactum. l. commissione valet in fauorem tertij. consi. clxvij. numero. 7. libro. vj. 112
Pactum. l. commissione, nō valet extra casum venditionis, nisi ex intervallo ad excipiendum tantum, nec etiam fauore dotis. consi. clxvij. nu. 1. 2. 3. 10. lib. vj. 112
Pactum. l. commissione si fiat ex intervallo, non operatur re translationem dominij. consi. cxi. nu. 7. lib. i. 13
Pactum. l. commissione ut sit, requirunt verba directa. consi. cxi. nu. 6. lib. i. 13
Pactum de renouando obligat aliquem ad renouandum. consi. cxxv. nu. 1. lib. vj. 131
Pactum generale ad omnia porrigitur etiam incognita, nisi aduersarius fuerit in odio. consi. lxxij. nu. 8. lib. v. 53
Pactum inter fratres q̄ alteri sine liberis et testamento decedenti succedat non valet etiam in vim vltime voluntatis, licet inter mites valeat in vim vltime voluntatis tantum. consilio cxxv. per totum. libro tertio. 26
Pactum de non alienando, appositum in contractu quando habet consensum iuris communis, habet impedire translationem dominij, quam alias non impediret, si non haberet consensum iuris communis. consi. cxi. nu. 5. lib. iij. 17
Pactum vel tacitus contractus quomodo inter absentes celebrat. consi.

ccij. num. 1. lib. vj. 126
Pactum a iure reprobatur videtur quando fit sine consensu ipsorum viuentium de quorum hereditate disponitur. consi. cxi. nu. 16. lib. vj. 52
Pactum de nunq; diuidendo etiam iuratum, non valet, nisi ad tempus. consi. cxi. nu. 1. 2. 3. lib. ij. 16
Pactum de renouando non mutat naturam contractus. consi. cxi. nu. 12. lib. iij. 75
Pactum quod predia hypothecata sint empti valet, et intelligitur iusto pretio. consi. clxvij. nu. 9. lib. vj. 112
Pactum de non allegando nullitatem cui renunciari non potest, valet. consi. cxxij. nu. 5. lib. ij. 23
Pactum quod superstes habeat certa bona, valet. consilio lxxij. nu. 6. 2. 14. lib. ij. 38
Pactum quod de illis stetur assertioni creditoris, valet: sed poterit promoueri ad arbitrium boni viri. consi. cxxv. nu. 31. 2. 3. lib. ij. 28
Pactum appositum iuxta contractum bone fidei vestit coherentia contractus, et non solum exceptionem, sed etiam actionem parit. consilio cxxvij. num. 2. lib. iij. 18
Pactum est eque validum ut stipulatio iure canonico. cxi. nu. 3. lib. ij. 16
Pactum et statutum valet q̄ iudex indicare teneatur ad consilium sapientis. consi. cli. nu. 4. lib. iij. 41
Pactum de renouando, et modicitas pretij non probant fraudem. consi. cxi. nu. 17. lib. iij. 70
Pactum de perpetua comunione nō valet. consi. cxxv. nu. 17. lib. v. 30
Pactum sine solennitatibus requisitis factum non valet. consi. cxxvij. num. 5. lib. ij. 29
Pactum de stando priuate scripture iam facte, valet. consilio cxi. nu. 6. lib. iij. 71
Paganus non potest directo substituere alteri q̄ pupillo in eius potestate constituto, et pupillari etate durante. consi. clxij. nu. 3. lib. v. 112
Papa non potest legitimare in preiudicium tertij. consi. cxxv. num. 6. lib. i fol. 27. consi. iij. nu. 3. lib. v. 5
Papa non potest legitimare filium regis in preiudicium fratris. consi. cxi. nu. 7. lib. i. 80
Papa et imperator potest indicare super non petito. consi. clxvij. num. 8. libro. vj. 31
Papa cognoscendo de vna causa, videtur ad se negotium renouare. consi. clxxv. nu. 7. lib. v. 131
Papa presumitur habere scientiam defectuum. consi. cxi. nu. 34. lib. vj. 41
Papa non intelligitur derogare velle consuetudini. consi. cli. num. 13. libro. vj. 68
Papa si narrat aliquid, ut verisimiliter a parte narratum, si non exprimat in literis sibi hoc esse narratum a parte, non probat. consi. cxi. num. 5. lib. vj. 70
Papa si fecit bullas vel gratiam, et anteq̄ bullaretur litera mortuus est an expiret gratia. consi. cxi. nu. 5. lib. vj. 67
Papa quid si dispensat cum genito ex conjugato et soluta, conjugatus erat baro vel magnus princeps de quo in litera nō fuit facta mentio an valeat legitimatio. consi. cxxv. nu. 9. lib. ij. 138
Papa si confert alicui beneficium cum clausula, nō obstante collatione alteri facta, intelligitur de collatione inualida. consi. cxxv. nu. 4. lib. ij. fo. 87. consi. cxxv. nu. 6. lib. iij. 21
Papa si mandat aliquem examinari si dignus est, non est citandus aliquis: cum sufficiat probationem concludere soli examinatori. consi. cxxvij. nu. 3. lib. ij. 154
Papa dicit se ordinarium cunctorum et omnia beneficia sibi esse manualia. consi. lxxij. 2. lxxv. nu. 29. lib. iij. 50
Papa vel princeps quando dicatur aliquid confirmare ex certa scientia. consi. cxxij. num. 22. lib. iij. 77
Papa contra euangelium nō potest statuere. consi. cli. nu. 2. lib. iij. 26
Papa derogare potest iuri patronatus laici prescriptione quesito. consi. lxxij. 2. lxxv. num. 27. lib. iij. 30
Papa concedens beneficium primo vacaturum comprehenditur etiam illud quod tunc vacabat. consi. cxi. nu. 9. lib. vj. 59
Papa committendo admittit appellationem inadmissibilem. consilio lxxv. num. 4. lib. ij. 53
Papa potest facere de peccato nō peccatum. in particularibus. consi. f. num. 6. lib. ij. 2
Papa in generalibus reservationibus an beneficia in patronatus comprehendere dicatur. consi. lxxv. nu. 1. lib. iij. 50
Papa quo ad ecclesias et beneficia dicitur habere liberam et plenariam potestatem. consi. lxxi. nu. 8. lib. iij. 56
Papa non facile dispensat cum genitis ex religioso vel adultero, vel incestuoso. consi. lxxv. nu. 15. lib. iij. 85
Papa potest committere femine ut indicet clericum, quantuncq; sit persona ecclesiastica. consi. lxxij. nu. 11. lib. iij. 49
Papa nō ligat iuramento de nō faciēdo aliquo sine consensu cardinalium sed bene ligat iuramento de cedēdo papali. cxi. nu. 2. lib. vj. 125
Papa defectus unionis potest supplere. consi. cxxix. nu. 3. lib. vj. 121
Papa nō habet dominium actu in terris imperij. consi. iij. nu. 1. lib. v. 5
Papam voluisse

Consiliorum domini Alexandri.

- P**apam voluisse derogari in specie vel in genere, paria sunt. consil. xxi. num. 10. lib. vi. 49
- P**araphernalia non gaudent privilegio sicut ipsa dos. consil. xxvij. nu. 11. lib. v. fo. 28. consilio. xxxvj. nu. 6. lib. vj. fol. 18. 2 consil. cxvj. nu. 26. libro eodem. 54
- P**araphernalium expensa non continetur sub exceptione dotis. consil. xxxvj. nu. 5. lib. vj. 18
- P**ars que consentit publicationi testium. videtur renunciare testiū pro ductioni. consil. lxxxiij. nu. 2. lib. iij. 57
- P**ars alicuius rei si nominetur an intelligatur semper de dimidia parte rei. consil. cij. nu. 4. lib. vj. 45
- P**ars vna instrumenti si intelligi nō possit, altera tamen que intelligi potest, non vitatur. consil. xliij. nu. 11. lib. vj. 9
- P**arte legitima deficiente, totum potest relinqui filio, vel nepoti ex spurio. consil. lxxxvij. nu. 5. lib. vj. 55
- P**arentes non possunt preiudicare filio in iure primogeniture. consilio lxxxvj. nu. 4. lib. vj. 36
- P**arentum dicto non statuitur, q̄ quis non sit filius, nisi concurrat fama. nu. 16. consil. lxxxvij. nu. 13. 2. 16. lib. vj. 56
- P**artem non facit qui non admittitur nec admitti speratur. consil. cxvj. nu. 3. lib. vj. 103
- P**artem certam in divisione si dicitur q̄ vnus debet habere, quam debet usufructuare toto tempore vite sue, 2 post obitum spectet ad talem, censetur interim ad dominum, non simplex usufructus. consilio xli. nu. 9. lib. iij. 23
- P**artes in societate debent esse equales si opere 2 pecunie collatio equaliter facta est. consil. xcix. nu. 5. lib. ij. 69
- P**artes due debent intervenire quando statuitur super rebus communibus. consil. lxxij. nu. 8. lib. ij. 48
- P**articipans de duobus extremis censetur, in quo magis participat. consil. cvij. nu. ij. lib. iij. 69
- P**articipes criminis nō sunt idonei testes. consil. cxxxvj. nu. 6. lib. i. 108
- P**articipia presentis temporis resolvuntur in relatiuū, 2 verbum presentis temporis. consil. cxxiij. nu. 6. lib. ij. 87
- P**articipium resolvitur in verbum 2 relatiuū. consilio. cxi. num. 3. libro. j. folio. 98. consil. cxliij. numero. 1. lib. vj. fol. 78. consil. cxv. nu. 5. libro. vj. 18
- P**articipium futuri temporis, inducit conditionem. consilio. ij. num. 15. libro. iij. 4
- P**ascere vel intrare in predium alienum invito domino non licet. consil. cxxv. num. 7. lib. iij. 21
- P**assus est quinq̄ pedum. consil. cxlv. nu. 12. lib. vj. 91
- P**ater etiam ad commodum suum potest prestare consensum in obligatione filiofa. requisitum. consil. cvj. nu. 1. lib. j. 90
- P**ater non transmittit ius substitutionis, ante conditionis euēum in filium. consil. xxxvj. nu. 5. lib. vj. 26
- P**ater potest testari inter liberos scribendo suam voluntatē manu propria sine testibus. consil. iij. nu. 11. lib. vj. 4
- P**ater non potest vni ex filiis emphyteusim prelegare. consil. vij. nu. 14. libro. iij. 9
- P**ater tenetur dotare filiam etiam iam nuptam. consil. clxix. numero. 2. 3. 2. 4. lib. vj. 107
- P**ater si est comitatensis, filius quo ad hoc iudicat comitatensis. consil. c. nu. 5. lib. vj. 44
- P**ater instituens filium suum, quo mortuo vult de suis bonis hospitale edificari, intelligitur si suus filius decesserit sine heredibus. consilio cxxxvj. nu. 3. lib. vj. 127
- P**ater si reliquit filie infanti certam summam quando nupserit, an tale relictum itatim debeatur. consil. lv. num. 10. lib. ij. 37
- P**ater non adiens hereditatem, nō transmittit ad suos heredes. consil. xlij. num. 7. lib. vj. 28
- P**ater hodie obligatur de usufructu peculij aduentitij. consil. cvj. nu. 3. libro. vj. 77
- P**ater si soluto matrimonio filie recuperavit ab heredibus mariti dotē si filia ingreditur monasterium, an pater debeat soluere dotē monasterio. consil. cxxix. nu. 6. lib. ij. 97
- P**ater an possit legitimare filiam, hoc acto q̄ in certa parte ei succedat. consil. xxx. num. 4. lib. iij. 19
- P**ater non potest disponere de emphyteusi recepta pro se 2 filiis. consil. cvj. 2. cvj. nu. 8. 2. 10. lib. iij. fol. 68. consil. lxxxix. nu. 11. lib. iij. fo. 60. 2 consil. xxvj. nu. 3. lib. ij. 25
- P**ater ex contractu cum filiofa. naturaliter obligatur. consil. vij. num. 4. libro. ij. 9
- P**ater si instituit aliquem tanq̄ filium prius mutavit testamentum, 2 modicam rem ei reliquit non nominando eum: sed tanq̄ nutrito in domo, an possit tanq̄ preteritus rumpere testamentum. consil. lxxxvj. nu. 12. lib. iij. 75
- P**ater in legitimatione debet etiam facere mentionem de alijs liberis 2 agnatis. consil. xxv. nu. 7. lib. j. 27
- P**ater si confiteatur cum iuramento titium deposuisse apud ipsam, magis summam pecuniarum, an hoc afferat preiudicium filio in legitima. consil. lvij. nu. 2. lib. v. 47
- P**ater vel avus succedens liberis, an percipiat que a sua linea processerunt. consil. xlij. nu. 6. lib. vj. 28
- P**ater non transmittit ius adeundi hereditatem filij. consil. xx. num. 5. libro. vj. 15
- P**ater si substituerit filiam suam 2 nasciturum ex ea: ambo vocantur simul ad fideicommissum. consil. xliij. nu. 1. lib. iij. 10
- P**ater melius capit consilium pro liberis q̄ quisq̄ alter, cū nullus amor vincat paternum. consil. cxxij. nu. 4. lib. iij. 20
- P**ater tenetur filium collocare in matrimonio: 2 dotare in re actionis, sed officio iudicis. consil. cxxij. nu. 4. lib. iij. 20
- P**ater spiritualis qui leuavit aliquem de sacro fonte, an possit esse testis pro filio suo spirituali. consil. cxxv. nu. 5. lib. iij. 81
- P**ater 2 filius pro vno computantur. consil. xlvij. nu. 2. lib. j. 46
- P**ater an possit reuocare emphyteusim quā filijs acquisiuit. consil. cxxij. num. 13. lib. v. 21
- P**ater potest filijs prohibere Trebellianicam. consil. cxxix. nu. 2. lib. v. 29
- P**ater qm̄ emancipat filios, 2 donat eis aliquid, potest apponere legem, q̄ donatum compute in legitimam. consil. lxxxix. nu. 3. lib. iij. 29
- P**ater an potest filio substituere post pubertatē. consil. xliij. nu. 3. lib. ij. 30
- P**ater potest preiudicare filio in feudo, vel emphyteusi accepta pro se etiam 2 filijs. consil. lv. nu. 17. 2. 18. lib. iij. 37
- P**ater celiando in solutione canonis an preiudicet filio. consil. cxi. nu. 12. lib. v. fo. 87. 2 consil. cxx. nu. 1. 2. 2. eod. lib. 2 folio. 128
- P**ater dum vivit nulla debet filio legitima. consil. clxx. nu. 4. lib. v. 128
- P**ater stipulando filijs suis acquirit eis vtilem actionē, maxime si sint emancipati. consil. cxxv. nu. 7. lib. v. 97
- P**ater quod confert in filium causa mortis, debet in legitimam computari. consil. xxvj. num. 8. lib. v. 27
- P**ater an possit vni filiorum prelegare rem emphyteuticam. consil. cxxvj. num. 5. lib. v. 27
- P**ater mandauit in testamento, q̄ fiat hospitale in domibus suis: filius vero vult ipsas domos eligere pro sua legitima: queritur an possit. consil. xij. nu. 2. lib. v. 12
- P**ater potest disponere in testamento q̄ castrum semper successine spectet ad primogenitum. consil. xij. per totum. lib. v. 12
- P**ater refert an recipiat feudum pro se 2 liberis, an vero pro se 2 heredibus. consil. xix. num. 6. lib. v. 19
- P**ater an possit renunciare feudo in preiudicium filiorum. consil. xvij. num. 8. lib. v. 18
- P**ater quid si reliquit filie mille si nupserit, si vero monachatur, quinquaginta. consil. cxxi. nu. 9. 14. lib. ij. 85
- P**ater tenetur dotare filiam ingredientem monasterium sicut nubentē. consil. cxxix. nu. 7. lib. ij. 97
- P**atre precedente consolidatur actio dotis in filiam, 2 contra, nam mors citius equiparatur naturali. consilio. cxxix. numero. 1. 2. 4. 2. 8. libro secundo. 96. 2. 97
- P**ater presumitur predecesse, etiam si decedat simul cum filio. consilio cxxix. num. 4. lib. j. 38
- P**ater ultra legitimam, an possit facere substitutionem fideicommissaria. consil. ccl. nu. 1. 3. 5. 6. lib. vj. 141
- P**ater si iussit filios simul habitare 2 in communione persistere, hoc solum importat quod debeant communicare fructus, 2 cōter vinere, non autem quod debeant esse socij, vel tenere bona in communi pro indiviso. consil. lxxvj. nu. 1. 2. 3. 12. 2. 20. lib. iij. 52
- P**atientia in dubio nō habet pro consensu. consil. cxxxi. nu. 6. lib. ij. 90
- P**atientia longi tēpis, ex sola sciētia non presumit cōsensu nisi adhibitu lus vel de modico preiudicio agetur. consil. cxij. nu. 9. lib. iij. 71
- P**atientia cōtentionis non operat tacitā traditionē, nisi cū debet retinēti, qui ex parte sua impleuit. consil. cxxij. nu. 6. lib. vj. 16
- P**atria potestas non est in matre. consil. cxxij. nu. 2. lib. vj. 85
- P**atrie potestatis, 2 emancipationis sublata differentia. consil. cxlij. nu. 1. libro. ij. 100
- P**atrimonium principis duplex. consil. vi. nu. 5. lib. iij. 6
- P**atrimonium mulieris est triplex. consil. cxliij. nu. 9. lib. v. 102
- P**atris vel filij appellatione non venit avus vel nepos proprie. consilio xix. nu. 13. lib. vj. fo. 104. 2 consil. lv. nu. 3. lib. eo. 23
- P**atris testantis voluntas inter filios est interpretanda q̄ inter eos res sulcet equalitas: non autem inequalitas. consil. c. nu. 3. lib. iij. 65
- P**atris nomen exprimere an sit de substantia in legitimatione. consilio cvij. nu. 4. lib. vj. 68
- P**atronus habens ins patronat⁹ ecclesie an possit in preiudicium filiorum 2 legitimorum heredū illi renunciare. consil. xlij. nu. 10. lib. v. 12
- P**atronus non tenetur mutare vasallum. consil. clxix. nu. 8. lib. ij. 117
- P**atruus institutus in parte sibi debita a liberto non potest in legitima grauari. consil. xliij. nu. 5. lib. ij. 30
- P**atronus si emerit feudum a prescribente, non tenetur vasallo restituere. consil. xcij. nu. 24. 2. 43. lib. vj. 41. 2. 42
- P**atruus excludēs matrē nō tñ excludit amitā. 2 si. xlv. nu. 11. lib. vj. 29

Repertorium materialium

Patrus non tenetur dotare. consi. lxxvi. nu. 3. lib. iiij. 45
Pauper quis dicitur varijs modis. consilio. lxxv. numero. 1. libro se- 26
 ptimo.
Pauper dicitur arbitrio iudicis. consi. xcj. nu. 3. lib. vij. 57
Pauper et moratus non dicitur vllis. consi. ccix. nu. 3. lib. vij. 113
Pauper dicitur inspecta qualitate persone, et onerū. consi. ccxiij. nu. 8. 118
 lib. vi.
Pauperes substituti quando non excludantur per descendentes. consi. 67
 xcij. nu. 11. lib. iij.
Paupertas sola non debilitat testem. consi. lxxv. nu. 11. lib. i. fo. 57. et cōsi. 134
 ccxxv. nu. 2. 3. 4. lib. vij.
Pax rumpi non dicitur superveniente nova causa. consi. cxv. numero. 4. 73
 lib. iij.
Peccare non dicitur quis legis auctoritate peccat. consi. cxix. nu. 16. li- 55
 bro. vi.
Peccatorum ac animadversione percutitur vt moriēs obliuiscatur sui 27
 qui cum viveret oblitus est dei. consi. xlix. nu. 5. lib. iij.
Peculatus pena quadrupli. consi. ccvj. nu. 7. lib. ij. 145
Peculium tacite sequitur seruum cum datur libertas inter viuos. cōsi. 128
 clxxv. nu. 23. lib. ij.
Peculium legatum videtur seruo qui iussus est ex eo aliquid dare. cōsi. 90
 cv. nu. 5. lib. i.
Peculium castrense, et quasi quid sit. consi. ij. nu. 1. lib. vij. 2
Pecunia data ab aliquo qui nō vult sentire nisi lucrum, etiā si daretur 58
 ad negotiandum, et sub nomine alterius contractus q̄ mutui, puta
 societatis, transit in matuum. consi. lxxx. nu. 4. lib. iij.
Pecunia a colono et laboratore debita testatrici nō videtur aliquo mo- 26
 do cedere legato fundi instructi. consi. lxxv. nu. 1. lib. vij.
Pecunia quādo et qualiter possit dari mercatoribus pro lucro, et quib⁹ 58
 conditionibus. consi. lxxx. nu. 6. lib. iij.
Pecunia et fructus seruando non seruātur et sine solēnitate alienari po- 40
 test. consi. xcij. nu. 2. 3. 4. 5. 6. lib. vij.
Pecunie expense per patrem computantur in legitimam pro rata. cōsi. 42
 xliij. nu. 4. lib. i.
Pedagium quando quis emit a communitate pro certis annis, et pro 34
 unico precio. consi. lxxxiij. nu. 4. 5. lib. vij.
Pedagium quando prescribatur. consi. lxxxviij. numero decimoquar- 32
 to. lib. vij.
Peremptoriā reservatio in diffinitiva non valet. consilio. clxxxiij. nu. 92
 4. lib. vij.
Pena legalis intelligitur si quis perseverauerit vsq; ad sententiā. vnde 47
 etiam in causa appellationis licet desistere. consilio. cvij. nume. 7. et 8.
 lib. vi.
Pena legis vel statuti super successu non habet locum, nisi in personis 130
 iure ciuili et nō iure canonico prohibitis. consilio. ccxxix. numero. 13.
 lib. vij.
Pena. l. j. C. de plus peti. cessat, nisi probatus sit dolus. cōsi. lxxij. nu. 7. 28
 lib. vij.
Pena. l. si. ff. de rei vendic. vt locum habeat requiritur negationem fieri 34
 dolo vel lata culpa. consi. lxxxv. per totum. lib. v.
Pena priuationis hereditatis excepta legitima nō habet locum nisi ex- 79
 tent omnes conditiones ad hoc expresse a testatore. consi. cx. num. 1.
 lib. iij.
Pena priuationis etiam si ipso iure imponatur requiritur sentētia de- 88
 claratoria ante executionem. consi. ciij. nu. 17. lib. i.
Pena priuationis non habet locum, nisi vbi expresse. consi. xcij. nu. 41
 17. lib. vij.
Pena priuationis non habet locū nisi vbi. l. dicit. cōsi. ciij. nu. 15. li. j. fo. 41
 88. et consi. xcij. nu. 17. lib. vij.
Pena vltimi supplicij quando imponenda venit. consi. clx. numero. 3. li- 101
 bro. vij.
Pena vltimi supplicij non potest imponi pro furto, nisi famosis latroni- 70
 bus. consi. cx. nu. 6. lib. iij.
Pena adiecta facto est exigibilis. consi. cxv. nu. 3. lib. v. 92
Pena non comittitur nisi semel, nisi dictum sit quod toties. consi. cxiiij. 73
 nu. 9. lib. iij.
Pena mortis non imponitur iure communi pro stupro et incestu, etiaz 129
 simul iunctis. consi. ccxxix. nu. 4. 5. 6. 7. lib. vij.
Pena irregularitatis et pena sanguinis quomodo differant. cōsi. cxi. nu. 98
 vij. lib. ij.
Pena quelibet corporalis est maior quacūq; pena pecuniaria. consi. 77
 cxij. nu. 4. lib. ij.
Pena adiecta facto est exigibilis de iure. consi. x. nu. 10. li. vij. 8
Pena adiecta facto non censetur in fraudem. consi. lxxxiij. nu. 4. lib. ij. 76
 fol. 23. et consi. clvij. nu. 1. lib. i. fo. 110. et consilio. clvij. numero. 3. lib.
 sexto.
Pena adiecta facto successino presumitur adiecta in fraudem vsurarij. 27
 consi. xlix. nu. 13. lib. iij.
Pena adiecta dationi quantitatis in homine non consueto fenerari nō 83
 presumitur adiecta in fraudem vsurarij. consilio. cxix. numero. 19.

lib. ij. 83
Pena adiecta dationi quantitatis indistincte nō valet tanq̄ in fraudē 28. et 29
 vsurarij nisi in compromisso. consi. l. nu. 1. et 4. lib. iij.
Pena appositā dationi quantitatis, non valet tanq̄ vsuraria. Idem si 26. et 27
 prestationi facti, nisi ex intervallo. nu. 9. etiam si in transactione. cōsi.
 xlix. nu. 1. 2. et 15. li. iij.
Pena adiecta in fraudem vsurarij peti non potest. consi. cxix. nu. 11. lib. 27
 ij. fo. 82. et consi. clx. nu. 8. lib. iij.
Pena est consueta apponi, et de ea censetur notarius rogatus. cōsi. lxxvi. 44
 nu. 3. lib. vij.
Pena quando venit committenda pro facto negativo, vt puta pro ali- 8
 qua omissione vel negligentia, requiritur monitio vel interpellatio.
 consi. x. nu. 3. lib. vij.
Pena imposita committēti adulterium an habeat locū in eo, qui per- 46
 suasit adulterium committi. consi. lxx. nu. 2. li. iij.
Pena licet committatur ipso iure requiritur sentētia declaratoria. cōsi. 103
 cxxiij. nu. 2. lib. i.
Pena minuitur homini bone conditionis et fame. consi. cxxi. nume. 8. 77
 lib. vij.
Pena destruentis domos non habet locum in domuncula. consi. cxxi. 77
 nu. 6. lib. vij.
Pena relegationis vbi venit an possit mitti procurator. consi. cxvj. nu. 79
 1. lib. ij.
Pena valet appositā a non consueto fenerari. consilio. lxxij. numero. 3. li- 44
 bro. iij.
Pena moderanda est iudicis arbitrio. consi. ccxxxiij. nu. 1. lib. vij. 131
Pena vbi est imponenda debet fieri minor interpretatio. consi. cx. nu. 5. 70
 lib. iij.
Pena non est imponenda ei qui non potest argui de lata culpa. consilio 47
 lxvij. numero. 15. lib. iij.
Pena falsi cessat quando non poterat alij nocere. consilio. lxx. nume. 11. 61
 lib. i.
Pena arbitraria non debet extendi ad mortem nisi ex circūstātis, nec 11
 debet excedere penam solitam. consi. xliij. nu. 15. 16. 18. li. vij.
Pena adiecta in cōtractu presumitur in fraudem vsurarij, nisi appo- 27
 natur loco interesse. consi. xlix. nu. 14. lib. iij.
Pena mortis vel mutilationis, non debet imponi absq; dolo. consi. xix. 14
 nu. 10. lib. vij.
Pena adiecta promissioni facti est exigibilis, et non presumitur adiecta 93
 in fraudem vsurarij. consi. cxvij. nu. 1. lib. vij.
Pena quando cōleatur adiecta in fraudem vsurarij. consi. lxx. nu. 10. 27
 libro. iij.
Pena deportationis hodie non est in vsu. consi. lxx. nu. 1. li. vij. 38
Pena tam committitur si non est cui soluat. consi. xcij. numero. 9. et 12. 79
 lib. i.
Pena aut adiectur donationi, aut facto. consi. lxx. nu. 2. lib. iij. 29
Pena nunq̄ in dubio censetur imposita ipso iure. consilio. ciij. num. 16. 88
 lib. i.
Pena conuentionalis an possit excedere quadruplum. consi. clvij. nu. 7. 76
 libro. vij.
Pena capitalis verificatur in deportatione. consilio. cxv. numero. 7. li- 83
 bro. iij.
Pena mitigatur propter merita vel insignē industriam persone. consi. 15
 xix. nu. 15. lib. vij.
Pena capitalis intelligitur de minore, puta exilio. consi. cxxi. numero. 2. 76
 libro. vij.
Pena plus petentis est triplum expensarum. consilio. cvij. numero. 8. li- 128
 bro. vij.
Pena iniurie est arbitraria et moderanda a iudice pro qualitate delicti. 76
 consi. lxxxv. nu. 7. lib. ij.
Penam petere non potest qui nō probat se omnia impleuisse ex parte 157
 sua. consi. ccxxxiij. nu. 13. lib. ij.
Pena difficiliter debet auferri q̄ ab initio committi. consi. xliij. num. 11. 15
 lib. ij.
Pena non conferentis pati non debet, neq; in mora esse dicitur confe- 79
 rendi, qui non fuit interpellatus vt conferret. consilio. cx. numero. 3. li-
 bro. iij.
Pene in testamentis apponi possunt, sicut in alijs dispositionibus con- 17
 tra non soluentem. consi. lxxvij. nu. 7. lib. iij.
Pene vt sit locus liquidissime constare debet. consilio. lxxxiij. numero. 1. 24
 lib. ij.
Pene nomen preiudicatur de vsura. cōsi. xlix. nu. 7. lib. iij. 27
Pene capitalis appellatione venit exilium. consilio. ciij. numero. 2. li- 89
 bro. i.
Pene in foro conscientie non debentur. consi. lxx. nu. 6. li. iij. 29
Pene legales et conuentionales sunt huius nature q̄ nū petens penā
 probet ex parte sua impleuisse contractum, repellitur a petitione. cō-
 si. ccxi. nu. 3. lib. ij. 150
Pendētia reclamationis impedit executionem laudi. consi. cxix. nu. 15. 83
 libro. ij.

Consiliorum domini Alexandri.

- Penitentia non est locus in stipulatione. consilio. cccij. numero. 2. libro septimo. 126
- Pensio et si recipiatur temporis preteriti, non renunciatur iuri expellendi. consi. cxxvj. nu. 2. lib. vij. 123
- Pensiones domorum dicuntur fructus etiam in statuto. consi. clxxi. num. 6. lib. ij. 125
- Pensiones nondum percepte per heredem pro fructibus pendentibus vel perceptis an spectent ad fideicommissarium. consi. lxxxij. num. 12. libro. ij. 57
- Pensiones diuiduntur pro rata fructuum perceptorum. consilio. lxxxij. nume. 16. lib. ij. 57
- Pensionis modicitas non attenditur in feudo licet aliud in emphyteu- si. consi. lxxix. nu. 6. lib. j. 69
- Pensionis sit remissio si corresponsdeant fructus in quibus caditur les- sio ultra dimidiam. consi. cxij. nu. 2. lib. j. 95
- Perceptio fructuum non probat quē possessorem, alio habente titulū. consi. clj. nu. 7. lib. vij. 97
- Percutere licet pro defensione fratris. consi. cxix. nu. 10. lib. vij. 75
- Percutiens aliquem et occidens si non habuit animū occidendi an pu- niatur pena homicidij. consi. centesimoquadragesimo. numero tertio libro. ij. 97
- Perussus presumitur repercutere ad defensam. consi. lxxvj. nume. 41. lib. j. 67
- Perfidia est maior in contractibus bone fidei. consilio. cv. numero. 7. li- bro. ij. 75
- Periculum spectat ad emptorem in venditione et emptione. consi. cvj. num. 4. lib. iij. 78
- Periculum casus fortuiti in societate debet esse commune. consi. cxxxi. num. 5. lib. v. 93
- Periculum infamie equiparatur periculo mortis. consi. cxxxiij. num. 8. libro. vj. 61
- Peritis paucis in eorum arte plus creditur q̄ pluribus alijs. consilio cxxij. num. 1. lib. ij. 105
- Peritis statur quod scriptura sit de eadē vel diuersa manu. cōsi. lxxxvij. num. 3. lib. vij. 54
- Perito cuiusq̄ in arte sua, credendū est secundum Aristotelem. consi. lv. num. 22. lib. iij. 37
- Peritorum consilio credens excusatur a pena et impensis. consi. lxxvj. num. 11. lib. vj. 49
- Periurio non creditur. consi. xx. nu. 6. lib. iij. fo. 14. consilio. lxxij. num. 1. lib. vj. 42
- Periurium committens non est dignus absolutione. consi. lxxij. nu. 7. lib. v. 64
- Periurium nō est citra dolum, et difficultas erroris iuris excusant. cōsi. xcij. nu. 13. lib. j. 79
- Permissio facta Judeis fenerādi in nummis non debet extendi ad fru- mentam. consi. clxxx. nu. 8. lib. vij. 114
- Permittere aliud est: et aliud permittere habere. consi. cxxxiij. nume. 15. lib. ij. 156
- Permutatio est venditioni similis. consi. x. num. 9. lib. v. 59
- Permutatione facta per stipulationem nō licet penitere. consi. xvi. nu. 1. lib. ij. 15
- Persona debitoris fugitiui potest retineri vsq̄ ad horas. xx. consilio lxiij. num. 6. lib. iij. 47
- Persona pene est legitimanda in iudicio quantumuis summario. cōsi. lxxvij. num. 14. lib. vj. 31
- Persona bona vel religiosa non est verisimile q̄ metum intulerit. consi. xcix. num. 9. lib. iij. 71
- Persona mutata mutatur status rei. consi. xxxv. nu. 16. lib. iij. 21
- Persona habens potestatem renunciandi priuilegio si sponte soluit vi- detur renunciare suo priuilegio. consi. cxc. numero. 24. libro secundo, folio. 135.
- Persona preterita an admittatur per contratabulas. consi. cxxv. nu. 2. lib. vj. 59
- Persona approbans censetur approbare dictum eius. consi. cxij. nu. 5. lib. iij. 71
- Personae ecclesiastice nō debent in suis actibus fraudem adhibere. cōsi. cxxij. nu. 4. lib. v. 89
- Personae odiose non comprehenduntur in beneficijs generaliter odio- sis. consi. xcix. lib. vj. 43
- Persuadens et mandans quomodo differant. consi. cxxvij. numero. 2. lib. iij. 83
- Pertinetiarum appellatione veniunt omnia accessoria. consilio. xxiij. num. 6. lib. v. 22
- Pertinere verbum est commune. consilio. clxij. numero. 7. libro secundo folio. 113.
- Petere hoc verbum adaptatur ad actionem realem. consi. clj. nume. 11. lib. vj. 45
- Petens hereditatem fratris nō tenetur probare illum decessisse sine li- beris. consi. cixcix. nu. 10. lib. vj. 113
- Petitio hereditatis an detur contra habentem titulum vniuersalem puta contra emptorem hereditatis. consilio septuagesimotertio. nu. 5. libro. v. 56
- Petitio hereditatis datur nēdum ad bona, et pro bonis defuncti, veruz etiam pro bonis omnibus possessis seu detentis per defunctū. consi. lxxij. num. 4. lib. v. 56
- Petitio hereditatis non potest intētari pro re hereditaria que fuit pos- sessa per heredem. consi. clxxxv. nu. 1. 2. lib. j. 130
- Petitio hereditatis quando datur contra titulo possidentem. consilio clxxxvj. nu. 1. 2. lib. v. 130
- Petitio hereditatis cui competat. consi. clxxxvj. nu. j. lib. v. 125
- Petitio hereditatis que in rem scripta est non datur nisi contra possi- dentem pro herede. consi. clj. nu. 4. lib. vj. 83
- Petitio hereditatis quis agere non potest vbi non cōstat de aditione. consi. cxxxiij. nu. 1. lib. vij. 86
- Petitio hereditatis nō datur contra titulo possidentem. consi. cxxxiij. nu. 9. lib. vij. fo. 115. et consi. lxxij. per totum. lib. v. 55
- Petitio hereditatis non potest cumulari cum rei vendicatione. cōnsili. lxxxi. nu. 2. lib. ij. 61
- Petitio nullitatis venit expedienda iudicis officio nobili. consi. cxxxi. nu. 19. lib. vj. 126
- Petitio in summarijs debet esse ita certa et clara vt super certa scientia possit ferri. consi. clxxij. nu. 12. lib. ij. 119
- Petitio satis est q̄ possit procedere ex vna causa. consi. cv. numero. 34. lib. iij. 76
- Petitio qualisqualis semper requiritur vbi alias non requiritur libe- lus. consi. xcj. nu. 10. lib. vj. 39
- Petitio qualisqualis sufficit in causis executiuis. consilio. l. numero. 6. lib. ij. 35
- Petitio vbi est specialis et transactio generalis debet generaliter intelli- gi nisi re. consi. lxx. nu. 32. lib. iij. 31
- Petitio nomine plurium intelligitur viriliter, licet maritus possit ven- dicare rem potalem a se veditam. nu. 2. tamē tenetur de euictione et ad penam. consi. cix. nu. 1. 2. 3. lib. iij. 69
- Petens vel recipiens plusquā dedit in quocūq̄ negotio et quacūq̄ re etiam si sit esculentum et poculentū vsurā cōmittit. consi. cxx. num. 3. lib. iij. 76
- Petitione hereditatis vt possit agi nomine fisci contra illum qui occa- sione delicti vel culpe effectus est indignus, quid requiritur. consilio cxxij. nu. 2. lib. v. 122
- Petitorium et possessorium recuperande annullari possunt. consi. cxxij. nu. 3. lib. ij. 80
- Petitorium simul cum possessione quibus verbis deducatur. consilio cxxij. nu. 7. lib. ij. 153
- Petitorium absorbet possessorium nisi quo ad impensas litis. consilio lxxvi. nu. 2. lib. ij. 35
- Pia causa substituta ex tacita pupillari excludit matrē ex presump- ta mente testatoris. consi. xcij. nu. 25. lib. iij. 13
- Pignoratium equipollet alienationi. consi. lxxix. nu. 2. lib. vj. 83
- Pignoratius pro alio recursum habet contra eum. consi. cxlvij. num. 2. lib. ij. 104
- Pignoris in contractu nunq̄ prescribitur. consi. quinquagesimoquar- to. nu. 7. lib. vj. 23
- Pignus pretorium vel autoritas iudicis facit vt non possit minor ad- uersus venditionem restritui, nisi ex graui lesione vbi alias sufficeret modica licet non minima. consilio sexagesimoseptimo. numero. 2. 3. lib. v. 52
- Pignus non debet resolui si donatarius sua voluntate insinuationem omisit. consi. cxxix. nu. 21. lib. vj. 55
- Pignus non constituitur in rebus feudilibus sine inductione in posses- sionem quātum ad hoc vt sit acquisitum ius reale. consi. ij. numer. 13. lib. iij. 4
- Plenitudo potestatis nihil aliud est q̄ derogare iuri communi seu ordi- nario. consi. xxx. nu. 1. lib. v. 31
- Plenissimum robur verba hec quid importent si in testamento ponan- tur. consi. l. nu. 9. lib. vij. 33
- Pleno iure, hec verba non videntur referri ad dominium sed ad ius oo- minij. consi. ccvij. nu. 6. lib. ij. 146
- Pleno iure, hec verba idem important ac si dictum fuisset nō solum in proprietate sed etiaz in vniuersu fructu instituto. cōsi. lxx. nu. 1. lib. iij. fo. 42 et consi. ccvij. nu. 4. lib. ij. 146
- Pleno iure, verbum non excludit. consilio. centesimo sexagesimosecundo nu. 5. lib. vj. 79
- Plenum et liberum, verba sunt equipollentia. consi. cxxvij. num. quarto lib. ij. 146
- Pluralitas nominum non presumitur. consilio. clxxij. nu. 6. lib. vj. fo. 85 consi. xxx. nu. 11. lib. vj. 23
- Pluralitas personarum presumitur ad vitandum falsam. consi. cxc. nu. 33. lib. vj. 98
- Pluralitas nominis alicuius hominis ultra q̄ appareat nō presumit

Repertorium materialium

- Consi. lxxv. nu. 7. lib. vii. 79
- Pluralitas resolvitur in singularitates. consilio. clxxv. numero. 18. libro 105
- Pluralitas presumitur in rebus nisi probetur identitas. consi. cxxxiij. num. 3. lib. ij. 92
- Plures quid si in riga percusserint, et ignoratur a quo sit occisas. consi. xv. num. 4. lib. vii. 18
- Plures si percusserint unum etiam si non constat cuius ex eis ictu perierit, omnes tenentur de homicidio. consi. xv. nu. 1. 2. 8. lib. i. 17
- Plures si sunt instituti vel substituti inter quos caderet ordo necessarie vocationis quando videantur inuitati successiuo ordine. consi. xiiij. nume. 10. lib. iij. 11
- Plus, verbum intelligitur arbitrio boni viri. consilio. lxx. numero. 4. libro. ij. 50
- Plus dictio in teste nil operatur. consilio. cix. nu. 15. lib. iij. fo. 69. consi. xxix. num. 7. lib. vii. 21
- Plus esse in bonis dicens probare debet. consi. ly. nu. 6. lib. j. folio. 52. 2. consi. xli. nume. 9. lib. iij. 36
- Poni debent in instrumento omnia que sunt de consuetudine. consilio clxxvi. num. 12. lib. vii. 82
- Populus potestatem habet condendi statutum contra ius commune et per consequens potestatem habet derogandi legi per consuetudinem et tacitum consensum. consi. xxxvj. nu. 11. lib. ij. 26
- Portio quelibet fundi appellatur locus vel ager de per se quem vulgariter appellamus petiam terre. consilio. lxxij. numero. 9. libro tertio, folio. 53.
- Portio que debet relinqui de iure communi debet relinqui iure instituti-onis. consi. lxx. num. 7. lib. ij. 50
- Portio portioni accrescit, non persone. consi. xciiij. nu. 8. libro. v. fo. 23. consi. cxlix. num. 2. lib. vii. 94
- Portio delata filie in successione matris an accrescat fratribus et heredi- bus filie. Respon. Alex. q. non sed cedit commodo patris, et eius heredum. consi. cxlix. num. 5. 6. 7. 8. lib. vii. 94
- Portoria tempore immemoriali acquiruntur. consilio. vii. numero. 3. lib. primo. 10
- Portorium resignatum nouo tempore immemoriali acquiri potest. consi. vii. num. 1. lib. j. 11
- Posita in primo testamento quando censentur repetita in vltima vo- luntate. consi. lxx. nu. 12. lib. ij. 51
- Positio vna et responsio debet reduci ad concordiam cum alia. consilio clxx. num. 13. lib. vii. 32
- Positio parte presente producta non potest renocari. consi. lxxi. num. 6. 2. 7. lib. iij. 51
- Positiones et articuli quomodo differant. consilio. clxxij. nume. 1. libro sexto. 85
- Positionibus quis tenetur respondere etiam ante litem contestatam. consi. lxx. num. 1. lib. vii. 46
- Possedisse presumitur qui semel possedit quousque allegat. consi. cxxxiij. num. 3. lib. j. 102
- Possent verbum est sui extensum. consi. xiiij. nu. 6. lib. v. 19
- Possessio debet esse conformiter. consi. cxviij. nu. 14. lib. ij. 81
- Possessio antiquior preferitur. consilio centesimo nonagesimo secundo. num. 1. lib. ij. 135
- Possessio facta parit remedium adipiscende non recuperande. consilio cxxv. num. 5. lib. j. 37
- Possessio antiquior non prodest si posterior est titulata. consi. cxviij. nu. 2. 2. 8. lib. ij. 81
- Possessio recentior presumitur clandestina. consilio. lxxvi. numero. 8. libro. ij. 53
- Possessio recens titulata vincit antiquam non titulata. consi. viij. nu. 12. lib. iij. 9
- Possessio longi temporis arguit bonam fidem etiam contra ius com- mune. consi. cx. num. 6. lib. iij. 94
- Possessio antiquior preferitur et titulata. consi. octuagesimo octauo. nu. 4. 9. 12. libro quinto. folio. 61. consilio septuagesimo primo. nume. 9. libro septimo. folio. 47. et consilio centesimo tertio. numero. 1. libro. 7. folio. 65. 65
- Possessio longi temporis vbi interuenit omnia presumuntur solenni- ter acta. consi. xcj. num. 10. lib. vii. 57
- Possessio continuata longo tempore post venditionem facit venditio- nem dici posse simulatam. consilio vigesimo octauo. numero. 11. libro secundo. 22
- Possessio temporis immemoralis quid operetur. consi. xciiij. nu. 14. 15. 16. 18. lib. v. 24
- Possessio per constitutum aut precarium non acquiritur absentis. consi. cliij. num. 2. lib. vii. 74
- Possessio presumitur ex detentione. consilio centesimo duo decimo. nu. 2. lib. vii. 50
- Possessio an presumatur vitiosa. consi. centesimo decimo septimo. nu. 5. libro. ij. 89
- Possessio hoc verbum est equiuocum. consilio. lxxij. numero. 7. libro. vii. folio. 24.
- Possessio continuata presumitur si allegetur. consi. liij. nu. 11. lib. v. fo. 46. et consi. lxxxiij. nu. 10. lib. vii. fo. 34. et consi. lxxviij. nu. 30. lib. v. fo. 66. consi. cxxxiij. num. 11. lib. vii. 135
- Possessio per extraneum non acquiritur, nisi ratum habendo re integra. consi. clxxv. nu. 2. 2. 3. lib. vii. 82
- Possessio an vi statuti transferatur. consi. lxxxiij. nu. 1. lib. ij. fo. 58. consi. cxxxiij. nu. 1. 2. lib. vii. 128
- Possessio amittitur obliuione, et cursu decem annorum. consi. xcxiij. nu. 4. lib. vii. 16
- Possessio an continuetur in suum heredem. consi. lxxxiij. numero. 11. li. secundo. 58
- Possessione alterius ingredi propria auctoritate non licet. consi. lxxxiij. num. 2. lib. ij. 58
- Possessio que indebite translata est in alium, quomodo potest recupe- rari. consi. j. nu. 24. lib. iij. 3
- Possessio omnis transfertur in creditorem ex constituto debitoris con- stituentis se possidere. consi. lxxv. numero. 1. lib. vii. fo. 35. consi. clxx. num. 1. lib. vii. fo. 79. et consi. cxxxiij. nu. 1. lib. eod. fo. 128. consi. xcxiij. nume. 5. lib. vii. 17
- Possessio civilis non amittitur neglecta, nisi post decem annos. consilio xcxiij. nu. 7. lib. v. 70
- Possessio ex contractu nullo, nunquam transfertur. consilio. lxx. nume. 14. libro. v. 54
- Possessio non dicitur acquisita ante euentum conditionis. consi. cliij. num. 3. lib. vii. 74
- Possessio probat dominium ad finem diuisionis. consilio. xxv. num. 9. lib. v. 25
- Possessio iurisdictionis non est penes subditos, sed penes superiorem. consi. xcxiij. nu. 3. lib. v. 70
- Possessio transfertur ex inutili contractu. consi. lxxviij. numero. 4. libro tertio. 57
- Possessio per negligentem perditur minori spatio decem annorum. consi. vii. nume. 14. lib. iij. 8
- Possessio si traditur sub conditione non transfert incontinenti. consilio lxxxi. num. 10. lib. ij. 57
- Possessio medij temporis presumitur probatis extremis. consi. lxxxi. num. 14. lib. v. 67
- Possessio per actum civilem non transfert ex contractu nullo. consilio. 8. num. 11. 2. 14. lib. iij. 9
- Possessio ficta continuata non parit remedium possessorium recuperan- de, cum pariat adipiscende. consi. lxxxiij. nu. 9. lib. iij. 64
- Possessio titulata vincit antiquiorem sine titulo. consi. lxxvi. num. 143. lib. ij. 53
- Possessio contra ius commune releuat ab onere probandi, si est coadiu- nata aliquo titulo. consi. cxxix. nu. 17. lib. vii. 122
- Possessio quando a iure et quando a facto denotetur. consi. vii. num. 3. lib. vii. 6
- Possessio probat dominium incidenter deductum. consilio. cliij. nu. 10. lib. vii. 65
- Possessio defuncti continuatur in heredem ex statuto. consi. xcxiij. nu. 1. libro. ij. 22
- Possessio occupata per alium non transfertur per actum fictum. consi. lxxxiij. num. 3. lib. ij. 58
- Possessio non probat presumptionem nisi disponat de certo principio et sine temporis. consi. lxxxi. nu. 2. lib. v. 67
- Possessio quando est contra ius commune talis presumptio non releuat nec presumptiones inducit pro possidende, etiam si possederit longo tempore. consi. lxx. num. 4. lib. iij. 50
- Possessio quo ad omnes actus illius speciei acquiritur per vsum inris- dictionis in vno actu. consi. lxxviij. nu. 18. 20. lib. ij. 49. 2. 35
- Possessio semiplena sufficit in possessorio. consilio. cliij. numero. 6. 8. lib. septimo. 65
- Possessionem naturalem occupans non incipit prescribere quoniam alius re- tinet civilem. consi. lxxv. num. 3. lib. vii. 17
- Possessionem sciens alium de facto ingressum, non perdit ante decennium nisi suspicetur se posse compelli. consi. xcix. nu. 26. lib. v. 74
- Possessionem culpa sua perdenti an subueniatur. consilio. cliij. nume. 2. 7. lib. vii. 65
- Possessionem recuperare statim licet cum armis. consi. lxxvi. numero. 3. lib. j. 66
- Possessionis vacue traditio requiritur ad publicianam. consilio. xcxiij. num. 4. lib. vii. 17
- Possessor iniustus agit uti possidetis contra tertium. consi. lxxvi. nu. 6. libro. vii. 36
- Possessor potest de alijs in suo factum destruere. consilio. lxxxi. nume. 4. libro. j. 36
- Possessor quando non possit se aliqua prescriptione tueri. consi. cxvi. num. 1. lib. v. 85

Consiliorum domini Alexandri.

Possessor antiquus potest opponere iuniori possessori q non habet bonam fidem. consi. cc. nu. 5. lib. ij.	141	Potestas doctorandi non competit episcopo iure episcopali. consi. cc. nu. 2. lib. vij.	48
Possessor antiquior recentiorum vincit. consi. cc. nu. 1. lib. i.	93	Potestas legitimandi proprie est beneficium late interpretandum, sed large et communi vsu loquendi dicitur privilegium. consilio. lxxij. numero. 1. libro sexto. folio. 26. et consilio septuagesimo. numero. 7. libro sexto.	27
Possessor presumitur bone fidei nisi appareat antiquior. consi. cc. nu. 4. lib. ij.	141	Potestas data iudicibus quod cum clausula quod vos vel alter vestrum in causa procedat. consilio nonagesimotertio. numero sexto. libro septimo.	58
Possessor presumitur bone fidei in dubio quando antiquior possessor contrarium non allegat. consi. cc. nu. 7. lib. vij.	51	Potestas quā habet filius in succedendo patri est quid diuersum a successione. consi. iij. nu. 15. lib. iij.	5
Possessor bone fidei tenetur ad fructus naturales, et ad industriales exstantes. consi. lxxij. nume. 11. lib. iij.	15	Potestatem habens solutionem recipiendi pro alio, non potest nonare illam obligationem sine alio mandato illius creditoris ad quem pertinebat. consi. cc. nu. 4. lib. iij.	69
Possessorem turbas quid si probet de antiquiori possessione. consi. lxxx. num. 11. lib. ij.	56	Potestatis presentia habetur per insinuationem. consilio. cc. nume. 5. lib. iij.	20
Possessori bone fidei competit ius agendi. consi. lxxxvij. nume. 5. libro septimo.	86	Potius semper illud est quod fundatur in iure communi. consi. lxxxv. num. 8. lib. vij.	44
Possessorij causa summaria est. consi. lxxvj. num. 1. lib. v.	52	Potuisse agere quis dicatur. consi. ducentessimovigesimotertio. nu. 4. lib. vij.	124
Possessoris in dubio melior conditio. consi. centesimoquadragesimo. nu. 2. 3. lib. v.	99	Precarium collatum post mortem constituentis, an transferat possessionem. consi. lxxxij. nu. 8. lib. ij.	57
Possessorium quando videatur intentatum. consilio. cc. numero. 6. libro v.	68	Precarium appositum in instrumento an releuat. consi. clxxxij. num. 5. lib. vij.	114
Possessorium non datur contra possidentem iusto titulo et bona fide, nisi res sit vitiosa. consi. lxxxix. nu. 7. lib. v.	67	Precarium excludit tertium possessorem beneficio discussionis. consi. lxxxij. num. 2. lib. vij.	33
Possessorium non datur pro actione personali, nisi sit iuncta iuri reali. consi. xcij. nu. 1. lib. vij.	58	Precarium collatum post mortem nil operatur. consi. lxxxij. numero. 9. lib. ij.	57
Possessorium et petitium si fuerit cumulatim, et habens possessionem recentiorum probauit titulum acquisitum post possessionem aduersarij quis obtinere debebit. consi. 45. nu. 1. lib. iij.	38	Precarium sine titulo non transfert possessionem. consi. lxxxij. num. 15. lib. iij.	59
Possidendo res hereditarias videtur quis adiuuasse. consi. cclj. num. 6. libro vij.	88	Precarium an transeat ad heredes etiam si statutum dictet quod possessio defuncti transeat in heredes. consilio. clj. numero. 1. lib. sexto. folio. 74.	
Possidendum est formiter vt prescribatur in feudo. consi. clxxx. num. 2. et 7. lib. ij.	116. et 117	Precarium habet vim traditionis, que etiam pendente iudicio fieri potest. consi. lxxxij. nu. 1. lib. i.	28
Possidens semel an presumatur adhuc possidere. consilio. lxxx. num. 1. lib. ij.	55	Precedentia declarantur per sequentia. consilio centesimo decimotertio. numero. 7. libro secundo. folio. 77. consilio centesimo nonagesimo. numero. 18. libro secundo. folio. 134. consilio decimosexto. numero. 10. libro quarto. folio. 12. et consilio centesimotrigesimosecundo. num. 4. libro v.	94
Possidens naturaliter siue civiliter, an et quo casu non faciat fructus suos etiam si aliud periculum interuenerit. consilio. cc. numero. 1. libro quarto.	76	Precepta iudicialia veteris testamenti non ligant, nisi quatenus de nouo per habentem potestatem statuuntur. consilio. xij. numero. 20. libro vij.	11
Possidens sine titulo presumitur male fidei maxime in spiritualibus. consi. lxxij. et lxxv. nu. 47. lib. iij.	51	Precepto superioris cogentis iniusto parens excusatur. consi. lxx. nu. 5. lib. i.	53
Possidere hodie presumitur qui tempore litis contestate possidebat. consi. xcvi. nu. 15. lib. iij.	63	Preceptum exequutium ante sententiam non valet, nec necesse est de eo in rescripto mentionem facere. consi. quadragesimosecundo. nu. 2. et 6. lib. iij.	24
Possidere aliud est et aliud in possessione esse. consi. lxxxij. numero. 7. lib. ij.	58	Preceptum non dicitur sententia, contra. consi. quinquagesimo. num. 3. et 11. lib. ij.	35
Possidere se respondens intelligitur de toto, et censetur se liti offerre. consilio. cc. nu. 6. lib. ij.	186	Preceptum de soluendo quod facit iudex debitori consentienti debitum, non dicitur diffinitua sententia. consi. centesimotrigesimosecundo. nu. 2. lib. vij.	85
Possidere hodie presumitur si neget qui aliquando possedit. consilio. cxxxvij. num. 20. lib. ij.	95	Preceptum favore eius cui precipitur factum habetur pro consilio. consilio. liij. nu. 4. lib. vij.	37
Possideri quando dicatur iure familiaritatis. consi. vj. numero. 15. libro tertio.	8	Preces principum habentur pro iussu. consilio. cxxij. numero. 4. libro primo.	103
Possunt verbum non importat necessitate sed solum voluntaria potestatem. consi. cvj. num. 11. lib. ij.	74	Preces vel preceptum domini an inducat iustum metum. consi. xvj. nume. 2. lib. iij.	17
Possit hoc verbum affirmatiue positum non importat necessitatem. consi. cc. nu. 8. lib. vij.	115	Predicatores non sunt mendicantes nisi ex constitutionibus. consi. lxxxvij. nu. 5. lib. ij.	61
Postea dictio denotat ea que narrata fuerunt esse verificata. consi. cclj. num. 2. lib. ij.	98	Predilecti illi censentur ad quos ex dispositione testatoris debet pertinere hereditas. consi. cc. xvj. nu. 2. lib. ij.	127
Posteriora derogant prioribus. consilio centesimo nonagesimotertio. num. 24. lib. vij.	100	Predio vendito, veniunt fuisse. consi. liij. num. 4. 5. 6. lib. v.	46
Posteriora derogant prioribus nisi se compatiuntur. consi. xl. nu. 1. et 7. libro iij.	23. et 24	Predij quod fuit assignatum ante partem ex dispositione testatoris quando in legitima debeat imputari. consilio. cc. xvj. numero. 1. libro sexto.	127
Posteritas verbum hoc quos descendentes comprehendit. consi. clx. num. 4. lib. ij.	111	Predium agrorum prescribitur contra dominum cum ipsis agricolis absque scientia agrorum. consilio decimosexto. numero. 20. lib. v.	15
Posthumus transmittit hereditatem non aditam ad matrem et ad sorores utrinque coniunctas. consi. v. nu. 10. lib. vij.	4	Predium alienum a non domino aut a non domina potest in dotem dari. consi. lxxxij. nu. 3. lib. iij.	82
Potest verbum est extensiuum et trahitur ad futurum. consi. lxxxij. nu. 11. lib. iij.	29	Prefatio indicat causam finalem. consilio centesimo quadragesimotertio. numero. 3. libro sexto. folio. 68. et consilio septimo. numero. 9. libro septimo.	7
Potestas locandi ad longum tempus non venit in generali mandato. consi. i. nu. 5. lib. iij.	2	Prelati alienantis vita subducitur de prescriptione. consi. ix. nume. 11. libro iij.	11
Potestas statnendi non intelligit contra ius, nec potest derogari. consi. cvj. nume. 3. lib. ij.	73	Prelatus ex causa cum consensu capituli potest statuere in preiudicium subditorum. consi. cvj. nu. 13. lib. ij.	74
Potestas an minuire possit penam eis qui falsum comisit in moneta. consi. cxxij. nume. 4. lib. vij.	76		
Potestas sequens consilium iudicis a superiore electi excusat. consi. lxxv. num. 7. lib. i.	57		
Potestas data episcopo et papa non potest per episcopum ad alium transferri. consi. cvj. num. 4. lib. ij.	73		
Potestas prorogandi intelligitur semel tantum. consi. lxx. nume. 3. libro secundo.	50		
Potestas habens latum arbitrium non tenetur de culpa sed de dolo. consi. lxxv. num. 7. lib. i.	57		
Potestas omnis arbitrorum pendet a compromisso partium. consilio			

Repertorium materialium

Prelatus in feudum concedens si dixerit, concedo tibi in feudum tales terram quatuor modiorum tantum debet esse concessio ad mensuram quatuor modiorum. consi. viij. nu. 3. lib. iij.	7
Prelatus et procurator possunt generaliter hypothecare. consi. cxvij. nu. 21. 22. 23. lib. v.	86
Prelatus potest solus commissum feudi ecclesie remittere. consi. lxxix. nu. 12. lib. f.	69
Prelegatum factum vni heredu an veniat in fideicommissio reciproco postea iniuncto heredibus in eodem testamento. consi. xxxij. nu. 1. lib. iij.	20
Premium si datur agenti intelligitur etiam probanti. consi. ccxvi. nu. 7. lib. vi.	120
Premium si detur accusanti, intelligitur de conucente. consi. lxxij. nu. 4. lib. iij.	52
Preparatorium est de dependentijs preparati. consilio. lviij. numero. 7. lib. j.	54
Presbyter si dotauerit spuriam suam, non potest dos auferri a marito, quia habet causam onerosam. consilio quinquagesimo quarto. nu. 15. lib. vj.	37
Prescribere nunquam incipit qui recognouit, nec eius heres. consi. lxxxiij. nu. 1. lib. j.	72
Prescribere ut quis possit utile dominium recognoscens directum quid requiratur. consi. cvij. nu. 14. lib. ij.	81
Prescribere ut quis possit feudum quid requiritur. consi. clxix. nume. 5. lib. ij.	117
Prescribi non potest nisi data capacitate persone. consi. lxxxiij. et lxxv. nu. 17. lib. iij.	50
Prescribi patiens dicitur fide alienare. consilio. xcij. numero. 26. libro sexto.	41
Prescribitur ne hodie hypothecarie longo tempore. consi. lviij. nu. 8. lib. v.	48
Prescribitur quinquennio commissis gabellarum. consi. ccvj. numero. 6. lib. vi.	119
Prescribitur contra laicum vasallum ecclesie. xxx. annis iure communi consi. xcij. nu. 25. et 28. lib. vj.	41
Prescriptibile quid dicatur. consilio vndecimo. numero. 10. libro septimo.	9
Prescriptio an currat contra hereditatem iacentem. consi. lxxij. nu. 12. lib. iij.	62
Prescriptio que est circa ea que sunt contra ius commune quanto tempore currat. consi. cvj. nume. 7. lib. ij.	73
Prescriptio minor centenaria non currit contra factum. consi. lxxxiij. nu. 2. lib. f.	83
Prescriptio. xxx. annorum custoditur in omnibus fisci questionibus, exceptis causis in quibus minora tempore seruari specialiter constitutum est. consilio centesimo sexagesimo secundo. numero. 6. lib. quinto.	122
Prescriptio an currat tempore pestis. consilio centesimodecimo sexto. nu. 5. lib. v.	85
Prescriptio etiam longissimi temporis. xxx. vel. xl. annorum hodie procedere non potest ubi prescribens est in mala fide. consilio. xcix. nu. 5. lib. iij.	64
Prescriptio licet currat contra ignorantiam tamen poterit lile contra quem currit tempus prescriptionis petere se restitui ex capite ignorantie. consi. clxv. nu. 2. lib. vj.	80
Prescriptio sufficientis temporis quomodo ostenditur. consi. xxxix. nu. v. lib. ij.	29
Prescriptio si currit contra impeditum iusto impedimento ei semper conceditur restitutio. consi. clxix. nu. 11. lib. ij. fo. 117. consi. cl. nume. 4. lib. vj.	95
Prescriptio non currit non valenti agere. consi. xcviij. nu. 4. lib. ij. fo. 99. consi. cvj. nume. 4. lib. v.	79
Prescriptio in mobilibus non incipit contra hereditatem iacentem. consi. iij. nu. 18. lib. ij. fo. 7. et consi. cxv. nu. 1. lib. eo.	88
Prescriptio. xxx. annorum requiritur in qua non est titulus habilis ad translationem dominij. consi. xxxij. nu. 1. lib. v.	32
Prescriptio centum annorum nunquam intelligitur sublata. consi. lx. nu. 2. lib. f. fo. 55. et consi. lxxvj. nu. 16. lib. v.	16
Prescriptio de iure non tollit ius tertij. consilio. clxxvj. numero. 13. libro sexto.	89
Prescriptio vie interruptitur per inundationem. consi. clxxvj. nu. 10. lib. vj.	88
Prescriptio si probetur est probandum de certo initio et continuatione possessionis. consi. lxxij. nu. 6. lib. vj.	28
Prescriptio minor quam centum annorum an currat contra sedem apostolicam. consi. lxxv. nu. 39. lib. iij.	51
Prescriptio statutaria an currat fororibus. consilio. cxix. nu. 6. libro sexto.	55
Prescriptionem allegans quid probare debeat. consi. cxviij. nume. 18. lib. ij. fo. 82. et consi. lxxv. nu. 5. 7. 10. 12. lib. vj.	25
Prescriptionem impugnans debet probare absentiam. consilio. lxxix. nu. 14. lib. v.	67
Prescriptiones statutorum non currunt agere impeditis vel minoribus. nu. 28. consi. cx. nu. 27. 28. lib. vj.	64
Prescriptioni renunciare videtur qui non recognoscit. consi. cxviij. nu. 15. lib. x.	81
Prescriptionis cursus quando non impeditur, etiam contra ignorantem. consi. xxxix. nu. 7. lib. ij.	29
Prescriptum censetur secundum naturam actus. consi. xv. nu. 12. lib. v.	14
Prescriptum licet sit contra vasallum: non tamen contra patronum. consi. clxix. nu. 4. lib. ij.	116
Presens et tacens an videatur consentire. consi. j. nu. 13. lib. ij.	3
Presens quis potest esse corpore non animo. consilio. clxxiiij. nume. 6. lib. vj.	87
Presens et tacens non censetur consentire in damnosis. consilio. xxxix. nu. 20. lib. vj.	22
Presens alicui actui et tacens, an videatur consentire si actus illum per contradictionem poterat impedire. consi. cxxxj. nu. 5. lib. ij.	90
Presentatio ut valeat sufficit presentantem esse in quasi possessione. consi. lxxiiij. et lxxv. nu. 43. lib. iij.	51
Presentatio est fructus iuris presentandi. consilio. lxxv. numero. 42. libro iij.	51
Presentia sola domini non inducit consensum, si quis testetur de alieno. consi. xx. nu. 11. lib. iij.	20
Presentia partis licet regulariter requiratur, vel alicuius recipientis pro ea fallit tamen in promissione facta incerte persone. consi. cxiiij. nu. 2. lib. vj.	52
Presentia patris non sufficit ad inducendum probabilem et sufficientem metum. consi. cxxxij. nu. 4. lib. vj.	58
Presentia si requiratur requiritur simul intelligentia. consi. clxxiiij. nu. 5. libro vj.	87
Presentie vtriusque partis presumptio resultat ex scriptura promissionum continente. consi. clxxvj. nu. 4. lib. vj.	111
Presentibus talibus et. hec verba faciunt presumi quod notarius sit rogatus. consi. xiiij. nu. 32. lib. vj.	10
Preses provincie, qui est maior defensor, non potest inhibere defensori ne suo utatur officio. consi. lxxix. nu. 5. lib. vj.	46
Prestatio seruith idem operatur quod concessio inuestiture quo ad hoc ut ipse non cadat a iure suo. consi. xiiij. nu. 13. lib. ij.	15
Prestatio multiplicata et reiterata et temporis longitudo tollit presumptionem fragilitatis et simplicitatis. consilio. cxxxiiij. numero. 2. libro quarto.	80
Presumat verbum, quid importet. consi. cxxiij. nume. 9. lib. iij.	78
Presumere debemus in dubio quod non fuerit delictum. consilio. xv. nu. 7. lib. iij.	16
Presumi quod potest ex vi instrumenti dici esse de tenore instrumenti. consi. cxxxvj. nu. 5. lib. vj.	59
Presumitur pro decreto indicis. consi. lxxxi. nu. 5. 6. et 8. lib. v. fo. 62. et consi. cxij. nu. 5. lib. vj. fo. 131. consi. xcij. nu. 1. lib. ij. fo. 17. consi. cxxiij. nu. 1. lib. ij.	86
Presumitur pro verbis indicis non apparitoris. consilio. ij. numero. 3. lib. iij.	4
Presumitur in dubio quod notarius fideliter scripserit. consilio. lxxxi. nu. 5. lib. vj.	56
Presumitur error potius quam dolus. consi. liij. nu. 16. lib. vj.	56
Presumitur pro actu indicis seu officialis. consi. xxxj. numero. 2. libro septimo.	24
Presumitur in dolo, qui alium possessione sua uti prohibet. consi. xxxvj. nu. 1. lib. f.	36
Presumitur quis scire ea de quibus est publica fama in loco in quo versatur. consi. ci. nu. 25. lib. vj.	64
Presumitur pro antiquiore possessione. consilio. xxxiiij. numero. 22. libro tertio.	31
Presumitur semper pro iurisdictione ordinaria. consi. clxxxi. numero. 9. lib. vj.	91
Presumitur in dubio de mente testatoris esse ut inter successores suos sibi pariter coniunctos equalitas omnino seruetur. consi. v. nu. 7. lib. iij.	6
Presumitur in dubio ut legatum valeat. consi. ix. nu. 17. lib. ij.	11
Presumitur in dubio pro eo qui arbitratus est, cuius arbitrio statutus aliquid committit. consi. lxx. nu. 5. lib. ij.	50
Presumitur bona fides ex possessione longi temporis. consilio. cc. nu. 7. lib. ij.	141
Presumitur pro sententia, quod in dubio sit iusta. consilio. xcvi. numero. 9. lib. ij. fo. 67. consi. clxx. nu. 13. lib. ij.	83
Presumitur in delictis consulente eum cui consuluit non fuisse facturum. consi. ciij. nu. 7. lib. f.	88
Presumitur ne pro laudo. consilio centesimodecimonono. numero. 21. libro ij.	83
Presumitur pro sententia quo ad solennitatem et presumptionem citationis si a sententia non est appellatum. consi. cv. nu. 6. lib. v.	78
Presumitur quis	

Consiliorum Domini Alexandri.

- P**resumitur quis velle id quod cōsuetū est in similibus fieri. 2fi. cxxviij. num. 11. lib. vj. 82
- P**resumuntur omnia solēniter acta ex diuturnitate temporis: sed fallit ubi agitur de substantia actus. nu. 7. fallit etiam in solēnitate que nihil habet commune cum principali. consi. l. nu. 6. 10. lib. v. 42
- P**resumitur ne ex presenti in preteritū. cōsi. lxxv. nu. 19. libro quinto fo. 58. consi. xlvij. numero. 19. lib. j. folio. 45. 2 consi. xcij. numero. 24. libro. v. 69
- P**resumitur in dubio factū modo licito non illicito. nu. 5. consi. clxxix. num. 25. lib. vj. 113
- P**resumitur pro rectitudine et iustitia sententie. consi. cxxv. nu. 13. 14. 2. 15. lib. ij. fo. 94. consi. xxv. nu. 1. lib. vj. 13
- P**resumitur pro sententia ad presumendam solēnitatem. consi. cxxviij. num. 18. lib. vj. 122
- P**resumptio est cognitio ex circumstantiis resultans. consi. lxxix. nu. 6. lib. iij. 65
- P**resumptio iuris debet allegari. consi. xciiij. nu. 9. lib. ij. 66
- P**resumptio omnis sinistra cessat in indice. 2fi. lxxv. r. n. 21. lib. iij. 75
- P**resumptio vna elidit aliam. cōsi. lxxij. nu. 8. lib. iij. fo. 53. 2 cōsi. lxxv. numero. 2. libro. vj. folio. 55. 2 consilio quinquagesimoquarto. nume. 11. lib. eo. 37
- P**resumptio alia q̄ donationis vel delicti, si potest capi debet. consilio xviij. nu. 7. 19
- P**resumptio est illa que adducitur in casu dubio: sed quando casus ponitur pro certo: tunc nō dicitur presumptio sed fictio. consilio. clviij. num. 7. lib. ij. 111
- P**resumptio vna tollit aliam. cōsi. cxxxi. nu. 29. lib. v. fo. 95. 2 2fi. cxxiiij. nu. 9. 2. 10. lib. vj. 58
- P**resumptio mandati non cadit sine scientia et patientia. consi. xxxvj. nume. 2. lib. j. 36
- P**resumptio levis non sufficit ad torturam. consilio. xiiij. numero. 5. libro. iij. 15
- P**resumptio q̄ quis viuat centum annos non inuat eum qui se fundat in vita certi temporis. consi. xxvj. nu. 7. lib. vj. 20
- P**resumptio iuris si concurrat ex presenti presumitur in preteritū. cōsi. xvi. nu. 3. lib. v. 14
- P**resumptio procedit a communiter accidentibus. consi. lxxvij. num. 9. lib. iij. 49
- P**resumptio oritur ex actu antiquo. consi. centesimoquinquagesimo. num. 9. lib. vj. 72
- P**resumptiones in specie preualent. consilio. lxxvj. numero. 6. libro. j. folio. 67. 72
- P**reteritio matris habetur pro exheredatione. consilio. cxxv. nume. 3. lib. vj. 59
- P**reteritio filij in testamento reddit testamentum nullum. consi. xxvj. nu. 12. lib. vj. 19
- P**retij paritas et pactum de reuertendo arguunt simulationem et pacta insolita. consi. liij. nu. 1. 2. 2. lib. vj. 23
- P**retium non debetur nisi ei qui rem vendidit et conventionem de pretio fecit. consi. xlix. nu. 1. lib. v. 41
- P**retium rei mee per aliam vendite non dicitur esse meum. consi. xj. nu. 2. lib. iij. 6
- P**retium succedit loco rei. consilio centesimovigesimoquarto. numero 10. libro quarto. folio. 81. 2 consilio septuagesimonono. nume. 7. lib. quinto. 62
- P**retium succedit loco rei in vniuersalibus, secus quādo non sumus in vniuersalibus. consi. lviij. nu. 13. lib. iij. 44
- P**retium in hypothecaria non succedit loco rei, nisi in subsidium cōtra habentem causam lucrativam. consi. cvij. nu. 9. lib. ij. 81
- P**rimiceriatus iure cōmuni nō est dignitas. consi. lxxvj. nu. 5. lib. ij. 53
- P**rimogenitus quare succedat in regno. consilio. cxxxiij. numero. 45. libro sexto. 64
- P**rimogenitus solus succedit in feudis dignitatum. consilio. xxv. nu. 9. lib. v. 25
- P**rinces ex causa potest tollere ea que sunt iuris naturalis. consi. xj. num. 7. lib. vj. 8
- P**rinces si venit cōtra pactum habetur pro casa fortuito. consi. xcviij. num. 4. lib. iij. 70
- P**rinces in dubio non censetur preiudicare facto nisi in quantum ex primit. consi. lxxvj. nu. 3. lib. j. 73
- P**rinces supremus solus potest vti clausula nō obstan. l. consi. c. nu. 5. 2. 9. lib. j. 85
- P**rinces non censetur velle derogare iuri tertij, nec prime concessioni. consi. cxxv. nu. 3. 2. 6. lib. ij. 87. 88
- P**rinces sine iusta causa non potest expellere Iudeos pacificos. consi. xliij. nu. 23. lib. vj. 11
- P**rinces nō potest per rescriptū particulare auferre subdito ius suum nisi ob publicam utilitatem. consi. xlvij. nu. 3. 4. 5. lib. vj. 30
- P**rinces consuetudini nec pactis cōfirmatis velle derogare censetur. consi. cxxv. nu. 7. 2. 8. lib. ij. fo. 88. consi. xcviij. nu. 10. lib. iij. 70
- P**rinces cū viuo patre legitimat debet fieri mentio de liberis vel agnatis. consi. lxxvj. nu. 7. lib. j. 59
- P**rinces singularis non potest remittere iuramentum nec super eo dispensare, sed hoc ad ecclesiam pertinet. consilio. cxxviij. numero. 9. libro. iij. 34
- P**rinces potest ex causa totum ius tertij auferre et privilegium reuocare. consi. cxxvi. nu. 18. lib. ij. 153
- P**rinces licet deroget pactis non intelligitur derogare pactis roboratis per sententiam subsequantam. consilio. xxx. numero. 1. 2. libro quinto. 31
- P**rinces sine causa, et sine clausula nō obstante potest in modico ledere. consi. cxxvj. nu. 14. lib. ij. 153
- P**rinces quando dicatur facere ex certa scientia. consilio. lxxix. nu. 19. lib. iij. 79
- P**rinces solus potest validare inualidum. consilio. cliij. nume. 15. libro secundo. 107
- P**rinces de plenitudine potestatis qua vti adiecta clausula non obstante, potest legitimare etiam extantibus legitimis. consi. clxxv. nu. 11. lib. v. 132
- P**rinces an potest dare potestatem comiti legitimandi filios illegitimos etiam extantibus legitimis et naturalibus. cōsi. clxxv. nu. 12. lib. v. 132
- P**rinces in difficilibus reddit, se difficiliorē. consi. cxxv. numero. 10. lib. ij. 138
- P**rinces nō potest auferre ius iam questum alteri. consi. cxxvj. nu. 10. lib. ij. 152
- P**rinces quando privilegium suum renocare potest. consi. cxxvj. nu. 5. lib. ij. 152
- P**rinces maxime sine clausula nō obstante nō potest causas per trās actionem finitas, vel per sententiam suo rescripto resuscitare. consilio xcv. nu. 1. lib. ij. 66
- P**rinces potest legitimare in preiudicium tertij, eo nō vocato. consilio ij. nu. 14. lib. j. 5
- P**rinces secularis non potest remittere iuramentum. consi. cxxviij. nu. 7. lib. iij. 34
- P**rinces an possit auferre ius alterius. consi. cxxvj. num. 1. 2. lib. j. fo. 113. 2. 114. consi. lxxix. nu. 12. lib. j. 85
- P**rinces non debet vti plenitudine potestatis nisi ex causa. cōsi. ij. nu. 6. lib. j. 4
- P**rinces vel inferior potest auferre dominium ad bonū publicū. cōsi. c. num. 8. lib. j. 85
- P**rinces nō presumitur vti plenitudine potestatis. consi. lx. nu. 20. lib. ij. fo. 42. consi. xj. nu. 6. lib. vj. fo. 9. consi. lxxiiij. nu. 9. lib. iij. fo. 63. 2 consi. lxxvj. nu. 3. lib. eo. 64
- P**rinces tenet seruare pacta facta cum Iudeis. cōsi. j. nu. 11. lib. ij. 3
- P**rinces obligatur ex contractu cū subdito. cōsi. iij. nu. 13. lib. iij. 34
- P**rinces nō censet velle derogare rei iudicate. cōsi. xviij. nu. 1. lib. ij. 66
- P**rinces per generalem clausulam, nō obstante, nō videtur derogare illis quibus nō est verosimile principem fuisse in specie derogaturū. consi. cxxvj. num. 5. lib. ij. 93
- P**rinces nō potest auferre dominium directum vel vtile. cōsi. iij. nu. 2. lib. v. 5
- P**rinces non videtur velle derogare iuri alterius, nisi de eo faciat expressam mentionem. consi. xxiij. nu. 8. 10. lib. iij. 22
- P**rinces pro pace bona subditorum alienat. cōsi. xciiij. nu. 18. lib. v. 71
- P**rinces inferior quandoq̄ licite dicitur transgredi legem. consi. xcviij. nu. 11. lib. iij. 70
- P**rinces nō recognoscens superiorem potest concedere immunitates in terris suis. consi. xxx. nu. 9. lib. v. 31
- P**rinces ex causa reuocat proprium cōtractum et presumitur causa in papa. consi. cxxiiij. nu. 7. 8. lib. vj. fo. 125. consi. xj. nu. 30. lib. v. 16
- P**rinces offerens ius tertij debet cōpensare. consi. cli. nu. 3. lib. vj. 73
- P**rinces potest decernere vt instātia possessorij iudicetur petitoriuz si probatum sit. consi. liiij. nu. 3. lib. v. 46
- P**rinces q̄ cōmittit causam appellatione remota tertius nihilominus potest appellare pro suo interesse. cōsi. lxxiiij. nu. 7. lib. iij. 63
- P**rincale si non valet, nec pena aut accessorium. consi. xxxij. nu. 1. 2. 7. lib. ij. 23
- P**rincale si non tenet, nec etiam accessorium. consi. cxxvj. numero. 7. libro. vj. 102
- P**rincale translatum non transfert accessorium quando est diuersa ratio. consi. cx. nu. 8. lib. vj. 48
- P**rinpalis debitor quomodo cognoscit. cōsi. clxxiiij. nu. 2. lib. vj. 109
- P**rinpaliter, hoc verbum quot modis capiatur. consi. cxx. nume. 26. lib. vj. 55
- P**rinpale nō presumit sciuisse per officiales. cōsi. lxxxiij. nu. 5. lib. j. 73
- P**rinpalem ordinem iuris subuertere nō est verisimile. consi. lxxj. nu. 6. lib. vj. 47
- P**rinpali reseruata alij etiam priuato mandari possunt. consi. cxxviij. num. 1. lib. j. 114

Repertorium materialium

Principis plena fides non facit in his que concernunt preiudiciū tertij
confi. xxi. nu. 1. li. vj. 16

Principis iussus confert metum. confi. xvi. nu. 9. li. iij. 17

Principium non attenditur in contractu facto sub conditione potesta-
tina. confi. cxxxi. lib. vj. 111

Principium contractus inspiciendum est ad discernendum cui acquira-
tur. cōfi. cxxxi. nu. 1. li. vi. 131

Prior in possessione etiam civili preferitur. consili. xiiij. numero. 8. libro
primo. 17

Prior in titulo presumitur in dubio prior in possessione. cōfi. lxxxi. nu.
4. lib. vj. 52

Prior in possessione preferitur priori in titulo. consilio. cxxxi. nume. 3.
lib. vj. 128

Priora ex sequentibus declarantur. confi. lxx. nu. 24. li. iij. 31

Priores soli non constituunt syndicum licet aliud in prelato nec habet
administrationem cum libera. confi. clxxxi. numer. 8. 9. 10. libro
secundo. 130

Priores non possunt obligare communitatem sine speciali mandato.
cōfi. clxxv. nu. 1. lib. vj. 86

Prioritas temporis probatur per testes licet variet in die qui nō est de
substantia. confi. cxxxi. per totum. li. vj. 133

Privato quandoq; plus licet q̄ magistratui. consili. clxiiij. numero. 13.
lib. vj. 103

Privatio vel prouiso facta de vna persona ad aliam non porrigit. cōfi.
ccj. nu. 4. li. vj. 106

Privatio alicuius officij vel beneficij facta per illos ad quos nō exten-
ditur iurisdicctio pruationis non valet. consili. j. li. vii. 2

Privatus de mandato tabellionis scribens non incidit in penam falsi
ex statuto q̄ nō immatriculatus exercens artem notariatus incidat
in penam falsi, quia per hoc non facit actum notarij. consilio. l. nume.
1. 6. 7. 8. lib. iij. 40

Privatus si scribat in instrumento non tamen ille subscribat vt tabellio
nec illum actum dicat se facere vt tabellio non: dicitur gerere officij
tabellionis quia alias puniretur de falso. consilio. l. numero. 6. li-
bro. iij. 40

Privilegia odiosa stricte interpretanda. consilio. iij. numero. 7. lib.
secundo. 4

Privilegia immunitatum si sunt concessa motu proprio valent, secus si
per ambitionem vel importunitatem. consilio. cxxxi. numero. 17. li.
bro. v. 33

Privilegia militis nō habent locum in his que non iurant vt olim. cōfi.
fi. ciij. nu. 11. li. j. 88

Privilegia concessa filijs non transeunt ad nepotes ex femina. cōfi. lxxj.
nu. 5. li. v. 47

Privilegiati concurrentes reducuntur ad ius commune. confi. lxx. num.
18. lib. v. 47

Privilegiatus si subdit onus spōte debet protestari ne sibi preiudicetur
in suo privilegio. confi. cxxxi. nu. 7. lib. v. 33

Privilegiū specialis mentio requiritur vt ei derogetur sed nō singularis
confi. clv. nu. 5. 6. 7. lib. vj. 75

Privilegio causa miserationis concessio non censetur derogatum per
clausulas quantuncq; generalis. consilio. cxxxi. numero. 16. libro
quarto. 77

Privilegio quis renunciare non potest si ignoret dictū privilegiū com-
petere sibi. confi. ciij. nu. 12. li. ij. 71

Privilegio vitur non privilegiatus ob cōmunionem privilegiati. confi.
cxxxi. nu. 17. lib. iij. 77

Privilegium datū instrumento intelligitur inter quos confectum nō
contra tertium. cōfi. lxxxi. nu. 11. lib. iij. 62

Privilegium presumitur reale. contra q̄ personale. confi. c. nu. 2. 7. 13. li-
bro. j. 85. 2. 86

Privilegium quoddaz reale. quoddam personale. confi. lxxxi. nume. 1.
libro. j. 73

Privilegio renunciat quis cum scit se descriptum nisi appellet. consilio
cxxxi. nu. 11. li. ij. 93

Privilegium 7 omne ius mihi competens competit etiam heredi in eo
si sit de suis. confi. liij. nu. 13. li. iij. 32

Privilegium immunitatis quis concedere potest. confi. cxxxi. num. 6.
libro. vj. 71

Privilegium quod transiit in contractu renocari non potest. consilio
liij. nu. 1. 2. li. iij. 34

Privilegium. l. fin. C. de iure dot. non competit nisi actioni ex stipulatu
pro dote. consilio septuagesimo quarto. numer. 9. libro quinto. fo. 57

Privilegium per contractum concessum renocari non potest. cōfi. cxxxi.
nu. 10. li. ij. 137

Privilegium dicitur quasi priuans legem. consilio. clxxxi. numero. 14.
libro. v. 132

Privilegium concessum fratribus minoribus vel predicatoribus, an ex-
tendantur ad sorores. confi. xv. nu. 3. li. iij. 74

Privilegium concessum monasterio, 7 capellis an extendatur ad capel-

las postea acquisitas. confi. clxxxi. nu. 5. li. ij. 122

Privilegium concessum vni ecclesie super episcopalibus decimis retine-
dis extenditur etiam ad predia postea acquisita. confi. clxxxi. nu. 9.
libro. ij. 122

Privilegium secundum vt tollat primum qualis derogatio requiritur
confi. clxxxi. nu. 21. lib. v. fo. 132. confi. clv. nu. 1. lib. vj. 74

Privilegium principis large contra ipsum, stricte contra alios interpre-
tandum. confi. c. nu. 10. li. vj. fo. 48. confi. cxxxi. nu. 4. li. vj. 132

Privilegium alioquin personale, censetur reale propter verbum, in per-
petuum. vel si datur compensatio iusta. confi. lxxxi. nu. 1. li. vj. 27

Privilegium per absentiam amittitur. confi. liij. nu. 5. lib. iij. 34

Privilegium concessum ecclesijs an extendatur ad ecclesias postea con-
structas. confi. clxxxi. nu. 13. lib. ij. 132

Privilegium si det papa, an in eo oporteat facere mentionem de dispo-
sitione iuris communis. confi. cxxxi. nu. 12. lib. ij. 139

Privilegium immunitatis concessam pro se 7 posteris, seu his qui essent
de genere suo, non comprehendit natos ex feminis. confi. clx. nu. 2.
lib. ij. 111

Privilegium potius interpretationem recipit a consuetudine loci, quā
a iure communi. confi. lxx. nu. 2. lib. v. 9

Privilegio quis renunciare videtur, faciēdo actū contrarium ipsi privi-
legio. confi. ciij. nu. 1. lib. ij. 70

Privilegiū ciuitatis nō alligat ad onera, nec eximit in reliquos ab oner-
ibus 7 commodis prioris ciuitatis. confi. cxxxi. per totū. lib. v. 32

Privilegium concessum princeps nō potest auferre. consilio. j. nam. 12.
libro. ij. 3

Privilegium quando continet actum successuum, nō tollitur per con-
trarium actum. confi. cxxxi. num. 8. lib. v. 33

Privilegium successuum vt immunitas, portorium, per solutiones ali-
quot annorum citra tempus longissimum nō amittitur. confi. cxxxi.
num. 1. lib. v. 33

Pretium ex communie estimatione consideratur, non ex vnius persone
affectione. confi. cxxxi. nu. 11. lib. vj. 74

Pro mandato principis nō presumitur quatenus scripto constet. confi.
6. nu. 4. lib. iij. 6

Pro se 7 heredibus q̄ verba hec an comprehendant heredes etiam ex-
traneos. confi. lxx. nu. 5. lib. ij. 38

Proauia dicitur vere auia. confi. cxxxi. nu. 14. lib. v. 91

Probare debet diligentiam suā adhibuisse ille qui de culpa tenetur cir-
ca rem que incendio combusta est. confi. lxxxi. nu. 10. lib. vj. 29

Probare volens q̄ fecerit aliquem actū per quē adeptus sit quasi posi-
sionem debet probare se fecisse vtendo iure suo. consilio. l. nume. 8.
libro. ij. 40

Probare mortem per famam, an sufficiat. confi. cxxxi. numero. 3. 7. 7. lib.
quarto. 74

Probare de titulo non sufficit ex quo presumitur bona fides, nisi bona
fides allegetur. cōfi. cxxxi. nu. 2. lib. v. 68

Probare tractatum non prodest quia multa tractantur, que non per-
ficiuntur. cōfi. xxiij. nu. 17. li. j. 16

Probare volens talem religiosum fecisse miracula nō sufficiunt testes
singulares. confi. ciij. nu. 8. li. iij. 74

Probare quid debeat seruans ex subscriptione. consilio. cxxxi. numero
7. libro. ij. 103

Probari qualiter datur prescriptionem ob stare. consili. cxxxi. numero. 7.
libro. v. 69

Probari quō poterit in incendio culpā abesse. cōfi. lxxxi. nu. 5. li. vj. 29

Probari quando debet aliquid quod de sui natura est difficile ad pro-
bādum, an sufficiat probari per coniecturas, que alias non sufficerēt.
confi. liij. nu. 1. li. ij. fo. 37. 7 cōfi. lxxxi. nu. 2. eod. lib. 49

Probari an possit per probationes imperfectas simul iunctas. cōfi. iij.
nu. 11. li. vj. 4

Probatio ambigua. cōfi. clxxxi. nu. 3. li. vj. fo. 108. confi. cl. nu. 11. li. vj.
fo. 72. cōfi. cxxxi. nu. 2. lib. ij. 92

Probatio dicitur sufficiens, que sit per argumentum a communiter ac-
cidentibus. confi. cxxxi. nu. 11. li. vj. 92

Probatio valoris vnius temporis non infert ad aliud. confi. lxxxi. num
14. li. j. 63

Probatio fit plena ex pluribus coniecturis. confi. lxxxi. nu. 40. lib. iij. 31

Probatio per testes tantum operatur, quantum per scripturam. cōfi. lxxxi.
nu. 3. li. vj. 67

Probatio debet de necessitate concludere. confi. lxxxi. nu. 12. lib. vj. 45

Probatio verbum intelligitur de plena 7 solenni. cōfi. cxxxi. num. 1. li. vj.
fo. 70. confi. j. nu. 6. li. vj. 116

Probatio incerta non releuat. consilio. cxxxi. numero. 3. libro. ij. fo. 24
confi. iij. numero. 3. lib. iij. fo. 5. 7 consilio. cxxxi. numero. 7. libro. v. fol.
32. confi. lxxxi. nu. 1. li. vj. 54

Probatio q̄ scriptura sit de manu talis, est periculosa. confi. cxxxi. num.
7. libro. ij. 150

Probatio liquidissima debet esse in penis. consilio. cxxxi. numero. 3. li-
bro. v. 34

Consiliorum Domini Alexandri.

Probatio casus fortuiti arbitraria. consil. lxx. nu. 3. lib. ij.	49.	Probationes testium facte in causa in qua est postea perempta in iudicia	43
Probatio debet necessario et in individuo concludere. consil. cccij. nu. 9.		pro sunt et nocet singulari successori habenti causam ab illo qui fuit in	
lib. ij. fo. 144. consil. lxxij. et lxxv. nu. 14. lib. iij. fo. 50. 2. clj. nu. 5. lib. v.	86	lite, sicut faceret sententia. consil. lxx. nu. 10. lib. ij.	43
108. et consil. cxxv. nu. 4. lib. vij.	82	Probationes et exceptiones super dominio rei conventi, sicut non admit-	141
Probatio nulla est confessione maior ex qua etiam in criminalibus fit		tuntur contra agentem interdicto unde visita nec contra agentem remedio	
damnatio ex inepto processu. consil. cxxv. nu. 1. et 2. lib. iij.	82	c. redintegranda. consil. cc. nume. 9. lib. ij.	141
Probatio que fit per instrumentum de necessitate concludere, alis non		Probationes ubi haberi non possunt liquide, sufficit quod iudex ex vehem-	19
relevat tanquam dubia. consil. lxxxi. nu. 3. lib. iij.	58	menti opinione informationem habeat. consil. lxxij. nu. 7. lib. iij.	19
Probatio dubia contra producentem interpretatur. consil. liij. nume. 8.	46	Probationi subsidarie non est locus nisi in actu in quo communiter alij	
lib. v.	46	testes haberi non possunt de quo constare debet. consilio. lxxij. num.	56
Probatio plena requiritur etiam in possessorio. consil. cxxix. nu. 14. lib.	119	5. et 6. lib. j.	56
vj. fo. 66. consil. cxxv. nu. 3. lib. vij.	119	Probationum species quot sunt. consil. lxxix. nu. 11. lib. iij.	65
Probatio una imperfecta tollit aliam imperfectam. consil. cxxxi. nu.	93	Probatum quando aliquid dicatur per coniecturas. consil. lxx. nu. 2.	49
12. lib. vij.	93	lib. iij.	49
Probatio per literarum comparationem equipollet probationi duorum		Probatum de errore intelligitur quando constat rem aliter se habere. co-	120
testium. consil. cxiij. nu. 4. lib. vij.	71	si. cxxv. nu. 2. lib. v.	120
Probatio non est propria confessione efficacior. consil. cxlij. nu. 3. lib. vij.	67	Proceditur in confessum ex processu inordinato. consil. lxxij. nume. 2.	31
Probatio liquidissima requiritur quando de pena privationis heredi-		lib. iij.	31
tatis agitur. consil. xlvj. nu. 4. lib. vij.	30	Possessio presumitur prius tradita habenti titulum priorum. consil. cix.	81
Probatio in contrarium licet non admittatur contra presumptionem iur-		nu. 6. lib. v.	81
ris et de iure, admittitur tamen per confessionem partis. consil. xcj. nu.	39	Processus ex parte agentis quando valeat. consil. xlvj. nu. 2. lib. vij.	30
9. lib. vij.	39	Processus pro parte scriptus et publicatus, et pro parte scriptus et ro-	95
Probatio per comparationem idem operatur, ac si per confessionem.		gatus an vitietur. consil. cxxv. nu. 17. lib. ij.	95
consil. cxiij. num. 6. lib. vij.	71	Processus etiam possessorij, non valet sine litis contestatione. 2. lib. ij. nu. 10.	49
Probatio in specie prefertur generali. consil. lxxv. nu. 8. 10. lib. v.	65	lib. ij. fo. 4. consil. lxxvi. nu. 1. lib. vij.	49
Probatio in contrarium non admittitur contra fictionem. consil. cxlv. nu.	70	Processus factus in favorem eius cui statutum denegat audientiam, non va-	27
9. lib. vij.	70	let. consil. lxxv. nu. 1. lib. ij.	27
Probatio ubi debet esse specifica, non sufficit allegare genus. 2. lib. iij.	85	Processus et sententia sunt nullius momenti quando supplantant cognitionem	132
num. 13. lib. vij.	85	causae. consil. cxiij. nu. 6. lib. vij.	132
Probatio legitima non dicitur que suppletur iuramento. consil. cxi.	82	Processus factus veniat non petita an valeat. consil. cxxvi. nu. 1. lib. ij.	115
num. 9. lib. ij.	82	Proclama, si fiat in aliquo loco vel statutu quod quicumque venerit ad habi-	
Probatio non admittitur contra presumptionem iuris. consil. lxxv. nu.	54	tandum in dicto loco, sit immunis a collectis, tale beneficium non potest	
14. lib. ij.	54	aufferi ab eis qui veniunt noniter illud ad habitandum. consil. cxxv.	88
Probatio ubi est difficilis a maioribus accidentibus, tunc lex contenta		nu. 19. lib. iij.	88
est lenioribus probationibus. consil. lxxv. nu. 2. lib. vij.	27	Proclama contra non soluentes collectas et alia onera sub pena commissi	
Probatio directi dominij, quasi difficilissima est. consil. lxxix. nu. 3. lib. ij.	29	intra certum tempus, non currit tempus minoribus et absentibus	
Probatio per famam an sufficiat ad probandum dominium. consil. vij. nu.	7	consil. lxxj. per totum. lib. v.	32
4. lib. vij.	7	Proclama generale non sufficit respectu possessoris. consil. ccvij. nu. 17.	14
Probatio quando dicatur esse semiplena. consil. xxi. nu. 4. 5. lib. iij.	15	lib. ij.	14
Probatio per famam in antiquis excedentibus tempus. 2. annorum an		Procuratio fuge operatur illud quod operatur fuga in actu. consil. lxxij.	47
sufficiat. consil. ccvij. nu. 11. lib. ij.	146	nu. 9. lib. iij.	47
Probatio quando est difficilis a communiter accidentibus, toleratur		Procuracione promittens fratribus certe conventus, si illi fratres postea	
etiam probatio per testes minus idoneos. consilio. cxxij. numero. 10.	150	multum accrescunt ita quod talis promittens multum grauetur, propter	
lib. ij.	150	numerum auctum, qualiter sibi succurratur. consil. cxxvij. nume. 6. et 8.	122
Probatio licet admittatur contra presumptionem, non tamen contra		lib. iij.	122
fictionem. consil. lvij. nu. 8. lib. ij.	111	Procurator cessatur genere officij nuntij. consil. cxlij. nu. 14. lib. v.	106
Probatio falsi debet esse concludens et necessaria. consil. cxc. numero. 2.	121	Procurator non potest renunciare exceptioni peremptorie vel dilatorie tem-	
lib. vij.	121	poris. consil. cxy. nu. 3. lib. v.	84
Probatio nulla est efficacior quam illa que resultat ex confessione. 2. lib. cxiij.	151	Procurator non potest renunciare appellationi per se interposite. consil. lxxij.	24
nu. 15. lib. ij.	151	nu. 10. lib. j.	24
Probatio difficilis est circa ea que de nocte fiunt. consil. lxxij. numero. 8.	12	Procurator generalis non facit cadere in penam. consil. lxxij. nu. 8. lib. vij.	188
lib. ij.	12	fo. 28. consil. ccvij. nu. 6. lib. eo. fo. 47. consil. ccvij. nu. 4. lib. vij.	188
Probatio semiplena licet sufficiat in causis criminalibus una cum fama:		Procurator reuocatur non obstat pacto vel iuramento. consil. lxxix. nu. 17. 18.	30
secus tamen in civilibus. consil. cxliij. nu. 4. lib. ij.	102	lib. v.	30
Probatio ex aspectu iudicis, ceteris probationibus prefertur. consilio		Procurator etiam ad lites, non dicitur advocatus. consil. cix. nume. 4.	48
cxxxiij. nu. 14. lib. ij.	92	lib. vij.	48
Probatio que fit admittenda per testes, non obstante statuto, ut quando		Procurator generalis potest facere carcerari debitorem ad hoc obligatum.	61
coadiunatur scriptura. consil. lvij. nu. 1. et 2. 3. lib. iij.	40	consil. cxxxiij. per totum. lib. vij.	61
Probatione per testes vel instrumenta reiecta, recipitur iusta. consilio		Procurator tenetur docere se habere mandatum vel facere ratificari, et	
clxxxiij. nu. 7. lib. vij.	116	potest ratificatio fieri parte absente. 2. lib. cxxvi. per totum. lib. vij.	64
Probationem non apparere quomodo debet probari. consil. cv. num. 3.	78	Procurator si quis pronuncietur, non nocet domino absenti. consil. lxx.	55
lib. v.	78	num. 4. lib. ij.	55
Probationem concludere presumptivae sufficit. consilio. lxxxi. nu. 9.	6	Procurator non admittitur, licet absens deduci possit. consilio. cxxvi. nu.	80
lib. iij.	6	18. lib. ij.	80
Probationes sufficiunt per coniecturas contra fraudantes gabellas.		Procurator in causa principali an possit testificari in causa appellationis.	92
consil. cxxxiij. nu. 1. lib. vij.	119	consil. cxxxiij. nu. 6. lib. ij.	92
Probationes facte per coniecturas, an sufficiant ad probationem eorum		Procurator an admittatur quando potest procedi ad condemnationem	
que de nocte facta sunt. consil. clv. nu. 1. lib. v.	113	contra absentem. consil. cxxvi. nu. 18. lib. ij.	80
Probationes diuerse et semiplene ad invicem iungi possunt. consil. lxxj.		Procuratorem se alleganti incumbit onus probandi. consil. lxxij. num. 3.	48
nu. 5. lib. vij.	30	lib. iij.	48
Probationes non sunt de substantia iudicij. consil. cv. nu. 4. lib. v.	78	Procuratorem absentem constituens, satis est quod consentiens roget. consil.	27
Probationes verosimiliora continententes prevalent ceteris. 2. lib. xcij. nu.	70	lxxvi. nu. 3. lib. vij.	27
11. lib. v.	70	Procuratores duo si constituentur, an mandatum possit exequi in soli-	
Probationes luce meridiana clariores requirunt in criminalibus. 2. lib.		dum. consil. xcij. nu. 6. lib. vij.	58
lxxix. nu. 5. lib. iij.	65	Procuratori an permittatur venire contra factum suum. consil. lxxxi. nu.	63
Probationes que sufficiant in causa matrimoniali. consil. cliij. nume. 1.	110	3. lib. v.	63
lib. v.	110	Procuracionis officium est vilissimum. consilio secundo. numero. 2. lib.	2
Probationes possunt fieri absque dilatione. consil. clxxxi. nu. 6. lib. vij.	91	sexto.	2
Probationes si sint pares, melior est conditio pollidentis. consil. cix. nu.	17	Procuratoris eius qui vult transferre, malignitas nocet. consil. lxxxiij.	num. 8. lib. ij.
1. lib. ij.	17		

Repertorium materiarum

P rocuratoris contumacia an nocere potest domino. consilio. xcy. num. 12. lib. ij. 67	P romissio a domino a Titio exigi poterit, est conditionalis. cōf. xxiij. num. 28. lib. vij. 22
P rodignus cui bonis interdictum est, non potest etiam ad pias causas restari. consi. clxxij. nu. 1. lib. v. 129	P romissio facta sine causa an valeat. consi. clij. nu. 2. lib. ij. 111
P roditio per rei eidentiam nunq̃ censetur exclusa. consilio. xxxv. nu. 9. lib. iij. 21	P romittens reficere expensas, sicut plerunq̃ in instrumentis apponitur: tunc etiam propter iustam causam litigandi non debet ab expensis absolui. consi. xxxij. nu. 6. lib. iij. 20
P roditor & vassallus infidelis repelitur a testimonio. consi. cccxxvij. nume. 1. lib. vi. 134	P romittens se facturum & curaturum: q̃ talis faciet, non est necesse qd̃ interpelletur. consi. cxlvij. nu. 2. lib. vij. 94
P roducing positiones eas fatetur, & aduersarius potest vnam ex positionibus acceptare, & aliam separatam refutare. consilio. lxxj. nu. 4. lib. iij. 51	P romittens ysuras iuramento interueniente, an eas cogatur soluere. consi. clvij. nu. 2. lib. ij. 110
P roducing capitula, non fatetur contenta. consilio. lxxx. numero. 10. lib. io. ij. 56	P romittens pro alio vt obligetur, quid requiritur. consilio. clij. num. 1. lib. ij. 111
P roducing scripturam fatetur contenta, nisi productio sit nulla. consi. xxx. nu. 1. 4. 5. lib. vij. 23	P romittens animo nouandi, non habet beneficium excussionis. consi. clij. nu. 6. lib. ij. 111
P roducing quando non censetur confiteri. cōf. lxxij. numero. 5. 7. 6. lib. v. 81	P romittens me nō offendere sub pena frangendi pacē, & postea offendit fratrem meū, an committat pena. Et quid si offendens adulterauit uxorem eius cum quo fecit pacē. cōf. cxij. nu. 2. 3. 6. lib. ij. 77
P roductio debet fieri apud acta eiusdem cause. consilio. lxxxij. numero. 5. lib. i. 72	P romittentes de se, intelliguntur etiam promittere de heredibus. cōf. xij. lib. v. num. 8. 12
P roductio fieri non potest ante litem cōtestatam. consilio. xxxvij. nu. 5. lib. ij. 27	P romittere vendere, & vendere, quomodo differunt. consi. lxxvj. nu. 15. lib. v. 59
P roemium attenditur, vt habeatur voluntas disponentis. consi. cclij. nu. 9. lib. vij. 109	P romitto te conseruare indemnem, & nolo q̃ patiaris damnum, diuersa sunt. consi. cxij. nu. 2. lib. vij. 124
P rofectitium non dicitur quod datur ab ano nepoti, etiam adhuc viuente patre. cōf. xxxvij. nu. 1. lib. v. fo. 98. cōf. clxxv. nu. 7. lib. vij. fol. 87. consi. xxi. nu. 4. lib. iij. 19	P romitto verbis, nō importat stipulationem nisi in scriptura ad obligandum facta. consi. xiiij. nu. 4. lib. i. fo. 15. & cōf. xvi. nu. 2. lib. ij. 15
P rofessi in religione fratrum minorū bona deuoluuntur ad venientes ab intestato. consi. lxxvj. nu. 4. lib. vij. 42	P romitto te securum facere pro tali, hec verba quid importet. consilio. clxxij. nu. 9. lib. vij. 109
P rohibitio facta filiis non extenditur ad nepotes. consilio. lvi. num. 1. lib. io. v. 47	P ronepotes in contractibus non veniunt appellatione nepotum. cōf. xxx. nu. 1. lib. v. 90
P rohibitio statuti impedit translationem dominij, & cōtractum. consi. cxvj. per totum. lib. v. 91	P ronepotes vere dicuntur nepotes, & quare adiciatur prepositio pro, huic dictioni, nepos. consi. cxvj. nu. 13. lib. v. 91
P rohibitio alienandi an extendatur ad personam institutam, que erat successura ab intestato. consi. lix. nu. 10. lib. iij. 45	P ronunciandum in dubio pro parte rei. consi. cclij. nu. 12. lib. vij. 109
P rohibitio generalis alienandi non impedit heredis institutionē. cōf. lv. per totum. lib. iij. 41	P ronunciatio de alio q̃ ei commissum fuerit, nō valet eius pronuntiatio. consi. lxx. nu. 1. lib. vij. 38
P rohibitio alienationis non extenditur ultra quartū gradum, nisi fiat omnibus descenditibus. consi. lvi. nu. 1. lib. i. 52	P ronunciatio super desertione appellationis, quādo nō est necessaria. consi. xcy. nu. 3. lib. ij. 66
P rohibitio facta alicui de alienādo an transeat ad heredem eius, cōf. lv. nu. 10. 11. lib. iij. 42	P ronunciatur super falso incidenti. consi. lxxvij. nu. 7. lib. i. 67
P rohibitio alienationis etiam extra familiam testatoris non excludit venientes ab intestato. consi. lvi. nu. 6. lib. i. 52	P rope dictio, vel circa, ad modicum refertur. consi. cx. nu. 8. lib. ij. 83
P rohibitio facta heredi an extendatur ad heredem heredis. consi. cxl. num. 6. lib. vij. 67	P ropositum & voluntas distinguit maleficia. consilio. cclij. numero. 8. lib. ij. 102
P rohibitio alienationis indefinita non excludit venientes ab intestato. consi. lvi. num. 5. lib. i. 52	P roprie & stricte, verba contractuum. consi. xij. nu. 14. lib. ij. 13
P rohibitio partium plus operatur q̃ prohibitio legis si concurrant. consi. xcij. nu. 9. lib. vij. 58	P roprie & vere non facit, qui per procuratorem facit. cōf. clxxij. nu. 11. 16. lib. vij. 120
P rohibito vno, videtur prohibitum omne per quod peruenitur ad illud, si est eadem ratio. consi. xcij. nu. 14. lib. ij. fo. 138. & consilio. xcy. num. 5. lib. eo. 66	P roprietas rei an dicatur alienata per locationē ad longum tempus. consi. clxxij. nu. 3. lib. vij. 83
P rohibitus molestare alium, dicitur eum molestare, si moueat ei cōtrouersiam. consi. lxx. nu. 2. lib. ij. 36	P roprietas solū cōuenit directo dominio. cōf. lxxvij. nu. 2. lib. iij. 62
P rohibitus capere ex vltima voluntate, nō prohibetur capere ex contractu. consi. liij. nu. 5. lib. vij. 37	P roprietatis narratio in possessorio nō ampliat libellū. consi. cxvij. nu. 2. lib. ij. 80
P rolatio generalis non videtur comprehendere ea quorum prolatio ipsi proferenti esset penalis. consi. cccxxij. nu. 14. lib. vij. 131	P rorogatio compromissi facta per arbitrum habet potestatem, an valeat, etiam si non sit notificata partibus. consilio. lxxij. numero. 4. lib. io. ij. 46
P role legitima stante non valet relictum factum nepoti, etiā legitimo ex spurio: nec prodest hic titulus ad longi temporis prescriptionem. consi. lxxij. num. 1. lib. iij. 54	P rorogatio temporis compromissi spectat ad partes non ad arbitros nisi fuerit eis datum, & iuxta formam eis datam tantū. consi. lxxvij. per totum. lib. v. 63
P romissio facta metu alicuius tyranni & postea facta est solutio, an per talem solutionem videatur ratificata precedens promissio metu facta. consi. j. nu. 1. lib. iij. 2	P rorogatio nō nocet fideiussozi. consi. lxxvj. nu. 7. lib. vij. 45
P romissio ex causa dotis non est semper conditionalis. consi. lxxj. nu. 3. lib. v. 49	P rorogatio cū noua gñalitate est noua cōcessio. cōf. cli. nu. 2. li. vij. 73
P romissio etiam in testibus intelligitur per stipulationem. consi. lxxvj. num. 1. lib. vij. 30	P rorogationi iurisdictionis an sit locus in causa criminali. consi. cccvj. nume. 16. lib. vij. 120
P romissio inter patrem & filiam ex causa dotis facta, an efficaciter obliget, & maxime cum iuramento. consi. xcy. nu. 2. lib. iij. 69	P rotestans non videtur recedere a prima protestatione, nisi faciat actū contrarium protestationi. consi. vj. nu. 2. lib. iij. 6
P romissio alternatiua qualiter fiat. consi. xcy. nu. 1. lib. iij. 69	P rotestas docere q̃ de qualitate prerequisite. q̃. xviij. nu. 4. lib. vij. 13
P romissio vel cōfessio sine causa nō valet. cōf. xij. nu. 2. lib. i. fo. 15. cōf. clvj. nu. 1. lib. vij. 76	P rotestans vel interpellis nō tenetur exhibere instrumentū, de cuius facto agitur. consi. cccvi. num. 8. lib. vij. 127
P romissio non faciendi cōtrouerſiam non dat titulum. consi. xli. nu. 2. lib. vij. 21	P rotestans ei qui nō gessit actum, debet etiam certificare. consi. cccxv. num. 4. lib. vij. 86
P romissio dotis etiam ad omnē voluntatem creditoris, habet tacitam conditionem si nuptie sequantur. consi. cxlv. nu. 1. 2. lib. v. 102	P rotestatio clandestina non valet. consi. xvi. nu. 11. lib. iij. 17
P romissio que fuit super precedenti etiam naturali obligatione valet. consi. cxvj. nu. 3. lib. iij. 61	P rotestatio incerta vel imperfecta non constituit in mora. consi. xviij. num. 5. lib. vij. 13
P romissio sine causa quando valet vt ad liberandum. consi. cccv. nu. 5. lib. io. vij. 162	P rotestatio in citatoria debet aduersarium certū reddere. consi. xxxij. nu. 2. 2. 5. lib. ij. 24
	P rocuratio procuratoris nō docētis de mādato nō valet, nisi fiat iudice auctore. consi. lxxvij. nu. 7. 10. 2. 26. lib. v. 60
	P rotestatio quando est contraria facto non prodest. consi. cccx. nu. 16. lib. iij. fo. 85. & consi. j. nu. 14. lib. iij. 2
	P rotestatio non exigit scripturam. consi. xliij. nu. 1. lib. vij. 28
	P rotestationi nō contradicendo, an videatur acquiescisse. consi. xxxj. nume. 1. lib. vij. 24
	P rotocollo statatur, si est differentia inter instrumentam datum parti: & protocolium. consi. cy. num. 1. lib. ij. 72
	P rotocolli quo discerni ab initio inde sumpto. q̃. cy. nu. 2. lib. ij. 72
	P roto. d. h. r.

Consiliorum Domini Alexandri.

Protocolum debet habere substantialia instrumenti, alias non valet: nec potest per alium iudicis mandato extendi. consil. cliij. nu. 12. 7. 13. lib. 10. ij. 107

Prouisio specialis vbi est in certo casu, et postea fit prouisio generalis, pater non videtur consentire qd illa generalis trahat ad speciem. consil. lxi. nu. 6. lib. ij. 46

Prouisio facta in vno casu extenditur ad alium in quem testator prouidisset. si de eo cogitasset. consil. xciiij. nu. 8. lib. ij. 68

Prouisio facta in certo casu, cessat in casu omisso. 2. si. clviij. nu. x. li. vi. 77

Prouisio quando est qd statuta non recipiant interpretationem, nisi ex postuam. consil. xlv. nu. 4. lib. vij. 29

Prouisio hominis non tollit prouisionem ordinariam legis. consil. cxviiij. nu. 12. 25. lib. v. fo. 86. 7. consil. cxv. nu. 3. lib. v. 92

Prouisio facta a testatore in vnu casum extendit ad alium in quem testator similiter prouidisset. consil. cxv. nu. 3. lib. v. 90

Prouisio edita super ornamentis. consil. cxciij. lib. vij. 122

Prouisio facta in vnum casum porrigitur ad alium circa quem disponens eo modo prouidisset. consil. cx. nu. 4. lib. vij. 69

Prouisione emanante per modum l. sufficit generalis renocatio quo ad exemptiones non clausas in corpore iuris. consil. ci. nu. 12. lib. i. 86

Prouisio facta a testatore in vno casu porrigit ad alium casum in quo testator similiter prouidisset si de eo cogitasset. 2. si. xviij. nu. 1. li. v. 12

Prouocatio quando non valeat. consil. ci. nu. 2. lib. ij. 70

Prouocatus verbis non defendat se armis, non debet puniri de homicidio. sed de excessu. consil. ci. nu. 13. lib. vij. 75

Prouocatio quid. consil. xlvij. nu. 9. lib. i. 44

Prouocatio dictio. relata stat similiter ordinarie. consil. cxv. nu. 21. lib. ij. 77

Prouocatio videbitur vel placebit, hec verba quid importent. consil. clxxv. nu. 8. lib. vij. 87

Progeneta potest esse testis, licet non cogat, nisi vtriusque parte volente. consil. clxxv. nu. 2. lib. vij. fo. 118. consil. xliij. nu. 4. lib. eo. 28

Progeneta non est idoneus testis. consil. cxviiij. nu. 1. li. ij. fo. 89. consil. clxx. nu. 224. lib. vij. 116

Proximior inter plures agnatos preferitur, alias pariter admittuntur nisi vnus contestando preoccupauerit. consil. xlvij. nu. 8. lib. vi. 13

Proximiores censentur veriusimiliter diligentiores. consil. clxxix. nu. 2. lib. vij. 12

Publicatio testium sola an sit sufficiens ad excludendum productionem testium si non sunt didicita testificata. consil. lxxxiij. nu. 3. lib. iij. 57

Publicatio attestationum an sit terminus productionis testium. consil. lxxxiij. nu. 1. lib. iij. 57

Publicatio facta absente parte, non impedit nouam examinationem testium. consil. clxxxi. nu. 4. 5. 6. lib. vij. 114

Publicatio non venit ex propria natura relegationis. consil. cxvj. nu. 2. lib. ij. 79

Publicatio attestationum non est de substantia iudicis. consil. cxv. nu. 7. lib. vij. 76

Publicatio notarum non debet fieri aliter qd se habeat consensus vtriusque contrahentis. consil. lxxxiij. nu. 8. lib. iij. 60

Publiciana an legatario competat. consil. iij. nu. 9. lib. ij. 6

Publiciana quando datur contra titulum possidentem. consil. xc. nu. 8. 7. 10. lib. ij. 63

Publiciana et petitio hereditatis non dantur contra titulum possidentem. consil. lxxxiij. nu. 4. lib. iij. fo. 62. consil. xxiij. nu. 15. lib. vij. fo. 18. 7. consil. xxxv. nu. 2. lib. vij. fo. 25. consil. xc. nu. 1. lib. ij. 62

Publiciana non competit nisi ei qui habuit titulum et possessionem vacuum. consil. xlv. nu. 3. lib. ij. 38

Publiciana cumulat cum vendicatione, non autem hereditatis petitio. consil. xxiij. nu. 1. 2. lib. vij. 17

Publiciana non datur ei cui non est tradita possessio vacua. consil. cxij. nu. 4. 7. 5. lib. iij. fo. 70. consil. lxxxi. nu. 8. lib. v. 67

Publiciana quando datur contra habentem titulum. consil. xc. nu. 20. lib. vij. 39

Publiciana an competit mulieri si quid sibi legatum fuerit quod postea in alium aliquo iusto titulo deuenerit. consil. xxxix. nu. 1. lib. ij. 29

Publiciana et petitio hereditatis an datur contra titulum possidentem. consil. xc. nu. 1. lib. ij. 62

Pupillaris expirat substituto procreante liberos. consil. clxxxiij. nu. 3. lib. ij. 126

Pupillaris tacita excludit matrem substituta pia causa vel filia testatoris. Idem quando mater secundo nupsit. consil. li. numero. 14. 7. 15. lib. 10. vij. 33

Pupillus non est miserabilis, nisi sit pauper. consil. cxxi. numero. 14. lib. 10. i. 101

Pupillus non obligatur civiliter et naturaliter. 2. si. cxxi. nu. 3. li. v. 58

Pupillus non potest agere, nec esse in iudicio sine auctoritate tutoris. consil. clxxxi. nu. 7. lib. vij. 120

Pure verbum quid denotat. consil. xij. nu. 6. lib. ij. 13

Purgatio more propter iuramentum non admittitur. consil. clxviij. nu. 3. lib. vij. 94

Purgationi more an sit locus in conductore non solvente. consil. cxxi. nu. 2. lib. iij. 85

De litera.

Q.

Qualitas adiecta in sequenti oratione non refertur ad precedentem. consil. li. nu. 2. lib. iij. 40

Qualitas vel conditio non intelligitur repetita in sequenti oratione, nisi de presumpta voluntate disponentis appareat. consil. xlvij. nu. 3. lib. v. 40

Qualitas statuti concurrere debet, ut statutu locum habeat. consil. lxxxi. nu. 2. lib. iij. 59

Qualitas refertur ad omnia precedentia cum sequentibus. consil. xlvij. nu. 1. 2. 6. lib. i. 46

Qualitas adiecta in libello, quid si non probetur. consil. cxxi. numero. 12. lib. i. 100

Qualitas testium requisita probanda est. consil. lxxxiij. nu. 2. lib. i. fo. 72. 7. consil. c. nu. 3. lib. i. 83

Qualitas debet probari, vbi quid dicitur cum qualitate. consil. clxxij. nu. 5. lib. ij. 119

Qualitas etatis non est transmissibilis ad heredes. consil. iij. numero. 8. lib. iij. 5

Qualitas requisita in inquisitione nisi probeat, reus debet absolui. consil. clxxxiij. per totum. lib. ij. 117

Qualitas nullitatis ratione finiti temporis compromissi an debeat specificice deduci per appellantes, an sufficiat qd in genere de nullitate dixerit. consil. cx. nu. 6. lib. v. 82

Qualitas que in persona vnus, et non in persona alterius, facit ut aliter indicetur de vna qd de alia. consil. clxxxi. nu. 5. lib. v. 99

Qualitas respiciens verbum, refertur ad omnia que reguntur eodem verbo. consil. lxxxiij. nu. 6. lib. vij. 17

Qualitas tribuens iurisdictionem in primis debet constare, saltim summarie. consil. i. nu. 8. lib. v. 2

Qualitas posita in vna oratione copulata cum alia, qualificat etiam orationem precedentem. consil. lxxxiij. nu. 7. lib. vij. 17

Qualitas sine subiecto stare non potest. consil. clxxxiij. nu. 8. lib. vij. 131

Qualitas iuncta verbo debet intelligi secundum tempus ad quod refertur. consil. xlvij. nu. 8. lib. ij. fo. 33. consil. cli. nu. 2. lib. ij. fo. 196. consil. v. nu. 3. lib. vij. fo. 5. 7. consil. lxx. nu. 11. lib. v. fo. 48. consil. clxij. nu. 1. lib. vij. fo. 68. 7. consil. cxviiij. nu. 10. lib. vij. 104

Qualitas que adicitur verbo determinato per relativum, respicit solum suum antecedens. consil. xij. nu. 29. lib. ij. 13

Qualitas refert an iungantur verbo dispositiuo vel executiuo. consil. i. nu. 5. lib. i. 2

Qualitas ab intestato virtute copule censetur repetita. consil. clviij. nu. 1. 2. 4. lib. vij. 77

Qualitas obligationis vbi suadet inequalitatem seruari inter contrahentes, seruabitur inequalitas. consil. l. nu. 2. lib. iij. 28

Qualitas obligationis expressa in persona principalis, intelligit repetita in persona fideiussoris. consil. cxv. nu. 1. lib. vij. 59

Qualitas illegitimitatis qd exprimitur non est necesse in legitimatione, in qua fit stricta interpretatio. consil. lxx. nu. 3. lib. vij. 27

Qualitas si adiciatur post duas denominatas personas, illa intelligit referri pariter ad vtriusque personam denominatam. consil. c. numero. 4. lib. vij. 44

Qualitas quando est adiecta circa vnum, intelligit repetita in alio posito in eadem oratione. consil. c. nu. 2. lib. vij. 44

Qualitates precedentes intelliguntur repetite. consil. xxxviij. nu. 11. lib. iij. 33

Qualitates si concordant cum re de qua agitur, ille qualitates potius attenduntur qd vocabulum loci seu fundi. consil. v. nu. 4. lib. iij. 7

Qualitercumque, verbum facit locum esse enictioni. consil. iij. nu. 2. lib. iij. fol. 5. consil. cli. nu. 8. lib. vij. 46

Quando dictio quid importet. consil. cxlix. nu. 8. lib. vij. 71

Quando mulier intercedens pro alio induit se veste virili, an inueniatur veliano. consil. cxxi. nu. 2. lib. vij. 58

Quando cumque, aduerbium facit conditionem conditionalem. consil. ix. numero. 7. lib. vij. 8

Quanti interest si probatum non est, index ex circumstantiis taxabit. 2. si. lxxviij. numero. 13. lib. vij. 31

Quantitas legari vbi cofertur in meram voluntatem alterius, valet legatum. consil. clxxv. nu. 3. lib. vij. 87

Quantitas et estimatio quorum iuramento probatur. consil. cliij. nu. 4. lib. 10. i. 87

Qualitas nimis magna que dicatur. consil. cxxi. nu. 15. lib. ij. 91

Quantitas certa potest peti contra illum qui tenet reddere rationem administrationis. consil. clxx. nu. 3. lib. ij. 117

Quantitas pretij facit discerni que et qualis fuerit partium intentio. consil. lxxviij. nu. 9. lib. v. 53

Quarta canonica non debetur de legato facto fraternitati. consil. cli. nu. 3. 4. lib. vij. 65

Repertorium materiaram

Quasi possessio iurisdictionis non potest acquiri, nisi sciente et patiente eo qui iam possidet. consilio. ix. nume. 9. lib. v. fo. 7. et consil. xvj. nu. 13. lib. eodem.	15
Quasi possessio acquiritur etiam per unum actum, qui sortitus est suus effectum. consil. lxxij. nu. 16. lib. iij.	50
Quasi possessio servitutis quando acquiratur. consilio. clxxij. nume. 3. lib. 20. ij.	119
Quasi possessio matrimonij non inducit presumptionem veritatis. consil. cl. num. 11. lib. v.	107
Quasi possessio corporalium non datur sine patientia aduersarij. consil. cxiij. nu. 5. lib. ij.	75
Quasi possessio filiationis non potest requiri post mortem patris. consil. xxv. num. 12. lib. iij.	17
Quasi possessio in corporalibus non acquiritur sine scientia superioris. consil. lxxxiij. nu. 24. lib. ij.	61
Quasi proprietas datur ut quasi dominium. consil. ccij. nu. 2. lib. ij.	142
Quasi dictio. notat impropietatem. nec statuta intelliguntur de casu improprio. consil. xv. nu. 7. lib. i. fo. 18. consil. ccxviij. nu. 4. lib. vj.	120
Quasi dictio. primo loco posita est expressiva veritatis. consil. ij. num. 6. lib. vj.	2
Quasi dictio. diminuit dictum testis. consil. xxxiij. nu. 19. lib. iij.	31
Que. et ea. hec relatina faciunt relationem precedentis seu antecedentis cum omnibus suis qualitatibus. consil. cxij. nu. 2. lib. vj.	50
Querela inofficiosa est de iure civili. consil. cxxxiij. nu. 12. lib. vj.	62
Querela inofficiosa testamenti non competit hodie nisi ei qui est exhere datus. vel pro exheredato habitus. consil. viij. nu. 26. lib. iij.	10
Questita ex pecunia communis. an sint communicanda. consil. xxx. nume. 7. lib. ij.	23
Questio refricari non potest cum quo contractum est. consil. cliij. nume. 7. et 8. lib. iij.	66
Qui semel possedit. non agit petitione hereditatis. nec quorum bonorum consil. clxxxij. nu. 8. lib. vj.	115
Qui. relatum restringit et declarat. consil. xxix. nu. 4. lib. i.	31
Quietatio non trahitur ad incogitata. consil. viij. nu. 2. lib. v.	9
Quietatio generalis non extenditur ad ius futurum. consilio. viij. nu. 1. lib. 20. v.	9
Quilibet. distributum operatur ut intelligatur esse plures rei debent. di. consil. cxxxv. nume. 1. lib. v.	97
Quinqz probanda ut teneat dominus ex mutuo testatoris. consil. xliij. nu. 6. lib. ij.	31
Quinquennium appellatur modicum tempus. consilio. clx. numero. 2. lib. vj.	78
Quis vel qui relatum restringit antecedens suum ad quod refertur. consil. xvi. nume. 7. lib. ij.	33
Quod non est. nec extendi potest nec restringi. consil. liij. nu. 12. lib. iij.	30
Quodqz verbum debet aliquid operari. consil. cxv. nu. 3. lib. i.	97
Quondam. dictio quid importat. consil. xiiij. nu. 15. lib. vj.	9

Delitera.

R

R aptor mulieris confugiens ad ecclesiam est securus. consil. cxlv. nu. 10. lib. vj.	91
Raptum ex naufragio censetur quod ex trepidatione naufragij capitur. consil. lxiij. nu. 14. lib. iij.	47
Ratura aut cancellatio quando totum instrumentum vitiat. consil. xiiij. nu. 13. lib. vj.	9
Ratificatio non valet nisi ex nunc quando non potuit actus geri retro. consil. ccxxxij. num. 6. lib. vj.	131
Ratificatio facta post tempus quo fieri debuit venditio. an releuet. consil. ccxij. num. 9. lib. vj.	115
Ratificatio presumitur ubi apparet de prestatione annua. consilio. xcij. nu. 13. lib. vj.	40
Ratificatio non dicitur nisi cognitis qualitatibus et conditionibus. consil. cxxxv. num. 2. lib. vj.	86
Ratificatio cognatorum ex postfacto sufficit. consilio. cxxxix. nume. 2. lib. i.	116
Ratificatio superveniens convalidat acta. consil. ccv. nu. 1. lib. vj.	126
Ratihabitio trahitur retro ut possit agi recuperade. consil. lxxxiij. nu. 33. lib. v.	66
Ratihabitio quando non trahitur retro. consil. lxxxiij. nu. 20. et 21. et 22. et 23. et 24. lib. v.	61
Ratihabitio sequens retrahitur. et mandato equiparatur. consil. cxix. nume. 32. lib. vj.	56
Ratihabitio non prodest nisi fiat re integra. consil. cx. num. 3. lib. i. fo. 94. consil. lxxxi. nu. 6. lib. v.	63
Ratio quando est expressa in statuto vel lege correctoria fit extensio ad alium casum ex identitate rationis. consil. cxv. nu. 9. lib. ij.	78
Ratio si non est eadez in casu non expresso. non debet in eo esse iuris dispositio. consil. xlvj. num. 6. lib. ij.	33
Ratio una si potuit esse causa statuti. illa perinde habetur ac si expressa	

fuisse in statuto. consil. lxxv. nu. 4. lib. iij.	85
Ratio statuti dicitur mens statuti. consil. lxxix. nu. 12. lib. vj.	37
Ratio legis debet attendi in generibus singulorum. non in singulis generum. consil. xxxiij. nu. 6. et 8. lib. vj.	24
Ratio vicinitatis non valet. nisi in his que solent esse nota vicinis. consil. lxxx. nu. 7. lib. ij.	56
Ratio debilis infringit dicta. consil. cxlvij. nu. 18. lib. vj.	93
Ratio ubi scripta est in statuto. fit extensio de casu scripto in statuto ad casum habentem similem rationem. consil. cxxix. nu. 5. lib. vj.	82
Ratio qz vicinus quando non sufficit in teste. consil. l. nu. 17. lib. v.	43
Ratio tacita pro expressa habetur. consil. liij. nu. 15. lib. iij.	31
Ratio quancumqz potuit esse unica. que mouerit deponentes. illa debet esse in consideratione. ac si per disponentem fuerit expressa. consil. c. num. 8. lib. iij.	65
Ratio recti sermonis semper debet attendi in interpretatione. in relatione unius verbi ad aliud. consil. cx. num. 2. lib. iij.	70
Ratio eadem est in parte temporis respectu temporis. que est in toto respectu totius. consil. cxviij. num. 7. lib. iij.	84
Ratio dubia statuti non valet ad extensionem. consilio. liij. nume. 10. lib. vj.	37
Ratio eadem ubi est. ibi dicitur esse idem ius. consil. liij. nu. 2. lib. iij.	32
Ratio oneris matrimonij supportatorum ex parte viri potior est. qz sit ex parte mulieris causa intrinseca. consil. cxij. nu. 9. lib. v.	100
Ratio restringit dictum testis. consil. xxix. nu. 2. lib. vj.	21
Ratio legis quando nobis apparet. et per eandem legem possumus verba prolata absolute restringere ad id tantum ad quod se potest restringi ratio. consil. liij. nu. 18. lib. iij.	30
Ratio reddita satis est qz presumptiue vel implicite inferat sententiam per sensum corporis. consil. c. num. 20. lib. vj.	162
Ratio mala infringit dictum testis. consil. lxxx. nu. 6. lib. ij.	56
Ratio unica si assignari potest. habetur pro expressa. consil. xlvij. nu. 4. lib. i. fo. 47. consil. cxxviij. nu. 6. lib. vj.	82
Ratio restringit et declarat dictum testis. consil. xx. nu. 9. lib. ij. fo. 17. consil. liij. nu. 3. lib. iij.	44
Ratio rei de qua conuenitur. dicitur quis large obligatus. consil. clxxxv. num. 5. lib. vj.	94
Ratione cessante et causa concessionis. cessat concessio. consil. cxxxiij. nu. 9. lib. v.	90
Rationes reddere promittens renunciat remissioni sibi de hoc facte. consil. cx. nu. 9. lib. i.	87
Re consummata defectus cause non rescindit quod legitime factum est. consil. clxxix. num. 3. lib. vj.	105
Rebellio non dicitur nisi sit principaliter constitutum supremi principis. consil. cliij. num. 18. lib. i.	89
Recedendum non est in iudicando a communi opinione. consil. cxxij. nu. 11. lib. ij. fo. 85. consil. xxv. nu. 2. lib. vj. fo. 13. consil. ccj. nu. 15. lib. vj. fol. 107. consil. ij. nu. 7. lib. eo.	3
Recedendum in dubio non est a verbis testameti. consil. clxx. nu. 1. lib. v.	121
Recedendum non est a verbis quando eorum sensus obseruari debite potest. consil. lxxxi. nu. 1. lib. iij.	22
Recedendum non est a mente testatoris. consil. lxxxi. num. 13. lib. vj.	33
Recedens non ut perpetuo absens sit. sed ut redeat. non pro absente. sed pro presente habetur. consil. cx. nu. 11. lib. iij.	80
Recedi a iure quesito ex contractu non videtur. etiam ex intervallo. consil. lxxxi. nu. 4. lib. iij.	25
Receperit. hoc verbum denotat actualē traditionē. consil. 13. nu. 9. lib. iij. fo. 15.	
Receptio canonis an impediatur emphyteutam expelli. consilio. cv. nu. 12. lib. iij.	75
Receptio mercedis indicat possessionē. consil. lxxxiij. nu. 20. lib. v. fo. 66.	
Receptio sortis non preiudicat in pena commissā rato manente pacto. consil. ccvj. nu. 1. lib. vj.	127
Receptio dotis non est actus questuarius. consilio. clxxxvi. numero. 3. lib. 20. vj.	94
Receptas in ciuem eo ipso onera subire debet. consil. clvj. nu. 14. lib. ij. fo. 110.	
Receptiens fundum in emphyteusim pro se filijs et nepotibus. non comprehenditur nepos ex filia. consil. lxxxiij. nu. 3. lib. vj.	21
Receptiens aliquid ab alio. tenetur ei facere cautionem de recepto. consil. lviij. nu. 8. lib. iij.	45
Receptiens in depositum si promittat annuatim soluere duodecim procentum. non tenetur ad usuram. sed potest solutam repetere. vel sortem imputare. et remissio usurarum non presumitur liberalis sed extorta. consil. lxxx. nu. 1. lib. iij.	58
Reclams non fatetur. consil. xlix. nu. 10. lib. vj.	32
Reclamari a sententia arbitri potest de iure cano. consil. xxiij. nu. 19. lib. v.	22
Reclamatum si sit. non presumitur amplius pro laudo. consilio. cxix. nu. 22. lib. ij.	93
Reclamatum si sit a laudo. pro eo non presumitur. consil. cxxxiij. nu. 7. et 10. lib. ij.	87
Recognitio erronea non immutat qualitatem pristinam fundi. secus si fiat ex certa scientia. consil. ly. nu. 16. lib. iij.	36
Recogn. erronea	

Consiliorum Domini Alexandri.

Recognitio erronea in dubio intelligitur facta per errorem. consi. lv. nu. 18. lib. iij.	36	num. 95. lib. ij.	95
Recommendatio fieri nō potest die feriata in honorem dei, nec vbi ca- ptura non est rite facta. consi. clx. nu. 7. 2. 8. lib. ij.	111	Relatio debet fieri ad ea ex quibus dispositio nō reddatur inanis. consi. xvij. num. 5. lib. vij.	13
Reconciliatus non de recenti potest esse testis. consi. clxxxvij. num. 10. libro. vij.	119	Relatio quando fit ad omnia. consi. xcij. nu. 5. 6. lib. vij.	59
Reconciliato de recenti non creditur. consi. xcix. nu. 3. lib. j.	83	Relatio non specifica non valet nisi constet de relato. consilio. lv. nume. 6. lib. iij.	38
Rector quando tenetur partes cogere ad compromittendum. consilio cxliij. nu. 9. lib. vij.	90	Relatio ad consiliū sapientis recusationi equiparatur vel appellationi, sed non petitio relationis. consi. cxxvij. nu. 5. lib. vi.	135
Rectores perpetui possunt proclamata et statuta condere. consi. cxxij. num. 5. lib. iij.	81	Relatio et extensio intelligitur in quibus potest adaptari. consi. lxxxi. nume. 11. lib. vij.	33
Recusationi propositae renūciat voluntarie procedens. consi. xij. nu. 6. lib. vij.	7	Relatio filiorum vel heredum fit ad personam testatoris in dubio. consi. cxvij. num. 3. lib. vij.	104
Reddere rationem qui tenetur satis est, si est paratus cum petetur. cōsi. j. num. 4. lib. vij.	2	Relationi nec statuitur in his que excedunt commissionem, et si contineat non verāsimilia vel falsa. consi. cxij. nu. 5. 2. 6. lib. iij.	72
Reditus et si sint commisti, nō tamen dicuntur consumpti. consi. cñ. nu. 10. lib. vij.	45	Relationi officialis statuitur de damno dato. cōsi. cxxvij. nu. 3. lib. vij.	86
Rediens ad patriam videtur habere animum illic commorandi. consi. cxxxv. nu. 6. lib. iij.	88	Relationi non statuitur quādo de alio constat de confessione partis. cōsi. cxij. nu. 4. lib. iij.	72
Redire, hoc verbum aliquando accipitur pro venire. consi. liij. num. 8. libro. iij.	34	Relatium restringit antecedens. consi. cxiij. nu. 14. lib. vij. fo. 109. cōsi. xij. nu. 13. lib. v. fo. 23. consi. xij. nu. 1. lib. vij.	11
Reditum certū si quis donet et promittat quandiu possidebit illum fun- dum, intelligitur etiam quandiu heredes eius possidebunt. consilio xvij. nu. 14. lib. v.	18	Relatum est pars referentis. consi. cxxv. nu. 8. lib. iij.	21
Reductio ad arbitriū boni viri potest peti vsq; ad triginta annos. cōsi. clxxxij. num. 3. lib. vij.	92	Relictum hospitali dicitur relictum ad pias causas. consi. cxc. num. 16. lib. vij.	97
Reductio ad arbitrium boni viri poterit peti coram iudice ecclesiastico propter iuramentum appositum in compromisso. consilio. lxiij. nu. 2. lib. iij.	46	Relictum particulariter per verbum obliquum vel cōmune, nunq̃ tra- hitur ad directam institutionem, vel substitutionē, sed ad legatū vel fideicommissum particulare. consi. cxvij. nu. 1. lib. ij.	68
Reductioni ad arbitrium boni viri non potest renunciari. consi. cxxxi. num. 12. lib. ij.	91	Relictum si sit mulieri, et ipsa granatur restituere per fideicommissum si nupserit, non tenetur prestare si nupserit. consi. cxxi. nu. 8. lib. ij.	84
Reductio ad concordiam etiam fit in vno et eodem teste, ne sit varius, et error vel obliuio excusetur a falso. consi. cxc. per totum. lib. vij.	121	Relictum factū filiabus per hec verba, relinquo partes bonorum quam declarabunt executores, an transmittatur tanq̃ purum, licet non fue- rit declaratum. consi. xij. nu. 19. lib. iij.	15
Reductio in dubio admittenda est ad arbitrium boni viri. consi. cxxix. num. 7. lib. vij.	88	Relictum si sit factū ei qui tenebatur actioni personali, puta locati per hec verba: lego quicquid dare facere oportet, intelligitur sibi relicta liberatio ab alia personali actione, et non a re locata. consilio. clxx. nu. 7. lib. ij.	118
Reductio tacita non fit vbi agitur de translatione vtilis dominij. consi. xvij. num. 12. lib. iij.	13	Relictum a tutore, videtur relictū a pupillo. consi. xij. nu. 15. lib. iij.	12
Reficere dicitur facere late capiendo. consi. cxc. nu. xij. lib. ij.	134	Relictum pauperi etiam consanguineo videtur ad pias causas. consi. cxxxv. num. 1. 2. 6. lib. iij.	81
Reformatio si non fuit publicata, sed solum in libro statutorum regi- strata, an vires habeat. consi. cxxix. nu. 4. lib. iij.	35	Relictum cognatis intelligit de his qui sunt tempore testamenti. consi. clxxi. num. 3. lib. ij.	118
Reformatio que nunquam fuit recepta nec observata, non debet habe- re obseruantiam. consi. lxxvij. nu. 7. lib. vij.	3	Relictum ab auo an videatur relictū contemplatione patris. consi. xliij. nume. 45. lib. vij.	28
Reformationis verba si non conueniant, nec conuenire decisio et proui- sio eiusdem reformationis debet. consi. clxxi. nu. 1. lib. vij.	108	Relictū pro dote nō indicat vt legitima. cōsi. clxxix. nu. 7. 8. 10. li. v.	127
Refutare omnino dicitur refutatio nō est restricta ad personā tantum eius cui facta est refutatio, sed est facta in re. cōsi. xij. nu. 5. lib. v.	12	Relicta p̃s locis ad diuinū cultum an debeant quartam parochialem. consi. cxcvi. nu. 1. lib. ij.	139
Refutatio simplex intelligitur de iure quod postea oriatur. consi. ccvij. num. 7. lib. vij.	113	Relictum ab executore, videtur relictum ab herede. consi. xxiij. nu. 10. lib. iij.	23
Regnum, ducatus vel baronia nō transeunt nisi ad heredes sanguinis. consi. x. nu. 2. lib. v.	10	Relinquo verbum positū in testamento quando refertur ad filium im- portat heredis institutionem, etiā si adijciatur certe quantitati. cōsi. cv. nu. 19. lib. iij.	67
Regnum quando debet peruenire ad primogenitum, an primogenito defuncto perueniat ad nepotes, vel ad secundogenitum. consilio. iij. num. 9. lib. iij.	5	Relinquo verbum relatum ad dotem, trahitur ad institutionem. consi. xij. nu. 20. lib. iij.	19
Regula transfert onus probandi in aduersarium. consi. lxxix. num. 4. lib. vij.	50	Relinquo verbum non trahitur ad institutionē. cōsi. lxx. nume. 8. lib. ij. fo. 50. consi. clxxvij. nume. 10. lib. eod. fo. 12. et consilio. cxxv. nume. 4. lib. vij.	59
Regula que habet quod ab omni sententia regulariter potest appella- ri. consi. lxxv. nu. 5. lib. v.	64	Relinquo, verbum ad vniuersitatem relatum, trahitur ad restitutionē. cōsi. cxl. nu. 1. lib. j.	116
Regulantur ex titulo libri, omnia ibi scripta. consilio. clxxxvj. nume. 2. lib. vij.	94	Relinquo hoc verbum adiectum dote, refertur ad institutionē heredis cōsi. cxxv. nu. 4. lib. vij.	59
Rei appellatione veniunt iura et actiones. consi. lxx. nu. 8. et 10. lib. iij. fol. 44. consi. li. nu. 3. lib. v.	43	Relinquo, licet sit verbum cōmune, tamen propter verbum dominam, efficitur directum. cōsi. l. nu. 3. 10. lib. vij.	32
Rei appellatione intelligitur de tota. consi. cxcv. nu. 1. lib. vij.	101	Relinquo tibi quod mihi debes, et peti nolo a Titio quod mihi debet. cōsi. clxx. nu. 15. lib. ij.	118
Rei appellatio generalis est apta omnia comprehendere. cōsi. lxxix. nu. 3. lib. v.	61	Relinquo filio meo centū pro sua benedictione, an equipoleat his ver- bis scilicet, pro sua legitima. cōsi. lxx. nu. 9. lib. iij.	50
Rei vendicatio datur legatario vel fideicommissario ad rem penes quē cūq; existentem, q̃ recta via transit dominium rei legatę. consilio xcvij. nu. 2. 3. lib. ij.	68	Relinquere pauperibus vel executoribus pro eis paria sunt. consi. lxx. nu. 14. lib. iij.	12
Rei vendicatio, publiciana, et petitio hereditatis non possunt simul in- tentari. consi. lxxxiij. num. 1. lib. iij.	62	Rem euinci a primo vel vltiore emptore non refert. consi. lxxvij. num. 1. lib. ij.	47
Rei vendicatio et publiciana non sunt contrarie, sed diuerse. consi. xcvi. num. 6. lib. iij.	63	Rē petere volens debet prius animaduertere, an aliquo interdicto pos- sit nancisci possessionem. cōsi. lxxij. nu. 8. lib. v.	56
Redintegrande nullam possessorij datur ei qui sua culpa cecidit a pos- sessione. consi. xcij. num. 5. lib. j.	79	Remedio possessorio vti volens poterit agere contra tertij possessorē, etiā executione non facta. cōsi. lxxij. nu. 11. lib. v.	56
Relatio nuncq̃ referentis se fecisse vt supra in mandatis, valet. consi. ij. nume. 7. lib. iij.	4	Remediū. l. si coloni. C. de agrico. et cen. cui competat, et cōtra quē datur. cōsi. 20. nu. 2. li. ij. fo. 141. cōsi. xci. nu. 4. lib. v.	68
Relatio nō fit ad omnia, nisi omniū sit par ratio. cōsi. xliij. nu. 8. lib. iij.	36	Remediū. c. redintegrande, et contra quem ex. d. c. agitur. consi. li. nu. 1. lib. j. fo. 49. et 2. cc. nu. 1. et 2. lib. ij. fo. 141. cōsi. xci. nu. 1. lib. v. fo. 67. et consi. xcij. lib. eod.	68
Relatio fit cū qualitatibus. consi. cxli. nu. 1. lib. ij. fo. 98. consi. xxiij. nu. 9. lib. vij. fo. 17. et consi. lxxvij. nu. 6. 8. et 9. lib. vij.	31	Remedium. c. redintegrande, an detur contra titulo possidentē. consi. vi. nu. 17. lib. iij. fo. 8. consi. xcij. nu. 12. 14. 16. 17. 23. li. v. fo. 71. et cōsi. cxvij. nu. 1. et 7. fo. 81. et consi. cxvij. nu. 7. lib. vij.	81
Relatio debet fieri ad proximę precedentia. consi. cxiij. nu. 5. lib. ij.	144		
Relatio est fienda ad aliquid selua ratione recti sermonis. consi. cxxv. q.			

Repertorium materiaram

Remedium possessionis recuperande etiam in re mobili. consil. lxxij. nu. 2. lib. ij. 46

Remedium habenti ordinariū datur restitutio si est ytilior. consil. ccvij. num. 10. lib. vij. 128

Remedium ordinarium habenti non est opus extraordinario. consilio iij. nu. 23. lib. iij. 33

Remedium ordinarium pendente restitutione in integruz non tollitur, quamvis minor possit agere contra tutorem ex eodem facto. consilio ciij. num. 21. lib. ij. 72

Remedium. l. fina. de edicto diui Adria. datur etiā contra titulo possidentes. consil. iij. num. 13. lib. ij. 6

Remedium. l. ij. C. de rescin. vendi. quomodo aut qualiter potest competere. consil. cxxvij. nu. 1. lib. ij. 88

Remedium duplex exequendi cumulare potest. consilio. cxxx. nume. 15. lib. iij. 85

Remissio ysurarū facta feneratori ex causa donationis presumitur colorata. consil. lxx. nu. 13. lib. iij. 58

Remissio ysurarum facilius inducitur q̄ in alio debito. consil. lxxij. nu. 7. lib. iij. 44

Remissio damnozū. interesse, et iniuriarum etiā in tractatu pacis non extenditur ad terras que vindicari possunt quibus alter alterū tempore belli seu discordie spoliavit. consil. clxvij. per totum. lib. ij. 116

Remissio latissima non includit dolum. nec reliqua. consilio. xlvij. nu. 3. libro. i. 45

Remissio fit si conductor non percipit dimidium eius quod solutum est. consil. iij. nu. 6. lib. j. 7

Remissio mercedis quando peti potest. consilio. ccclij. per totum. libro sexto. 137

Remissio propter casum fit conductori non emptori. consil. iij. nume. 1. libro. j. 6

Remissio non fit propter casum preuisum. consilio. cxxij. numero. 4. libro primo. 95

Remissioni in contractibus locus non est quando privilegio fori renunciat. consil. lxxix. nu. 4. lib. vij. 56

Remuneratio debet esse iuxta meritū meritum. consilio. lv. numero. 4. libro. j. 52

Remuneratio pacto nudo promissa peti potest si transeat in nomen salarij. consil. cxiij. nu. 10. lib. vij. 5

Renouatio non facit feudum nouum, sed conseruat antiquum. consilio cxx. nu. 6. 32

Renouatio confirmat non derogat. consil. cxxij. nu. 23. lib. v. 30

Renunciatio an videatur se obligare. consilio. cxcvi. numero. 10. lib. vij. folio. 112.

Renunciare sponalibus est liberum ex causa probabili. consil. ccxij. nu. 8. lib. ij. 150

Renunciare quis nō potest quo ad alimenta debita vxori et liberis. consilio. clxxvij. num. 4. lib. vij. 89

Renunciare quis non intelligitur iuri fideicommissi futuri per simplicem diuisionem cum promissione de non contrahendo. consil. vij. nu. 8. libro. v. 9

Renunciare est donare. consil. cxy. nu. 1. lib. v. 84

Renunciare instantie soli potest parte volente. consilio. cxxij. numero. 6. libro. j. 24

Renunciari non potest authen. hoc nisi. C. de solu. nec beneficio cessio nis. consil. cxxvij. num. 6. lib. ij. 27

Renunciatio feriarum non nocet tertio, nec extendit ad futuras. consil. clxxvij. nu. 9. lib. ij. 132

Renunciatio generalis non extenditur ad ignorata. consil. xlvij. nu. 5. lib. j. fo. 39. consil. vij. nu. 24. lib. ij. 10

Renunciatio generalis non sufficit. contra. l. ij. C. de rescind. vendi. consil. j. nu. 2. 6. 9. lib. vij. 2

Renunciatio generalis extendit ad velleianū. consil. clxvj. nu. 3. lib. vij. 92

Renunciatio generalis trahitur ad omnia. consilio. xlvij. numero. 8. 2. 13. libro. j. 40

Renunciatio generalis iurata casuum fortuitozum an valeat. consil. iij. num. 5. lib. j. 7

Renunciare tanori suo quilibet potest. consil. cxxvj. nu. 2. lib. iij. 83

Renunciatio patris in feudo hereditario indutincte nocet filijs. consil. cxiij. nume. 9. 11. lib. v. 12

Renunciatio facta per filium mortuo patre, non nocet nepoti. consilio lxxxiij. num. 12. lib. iij. 60

Renunciatio facta per spoliatum, an obstat sibi agenti possessorio recuperande. consil. xciij. num. 2. lib. v. 69

Renunciatio filie minoris future successioni patris valet, iuxta. c. quis. et excluditur ab intestato. etiam si pater non reliquit nisi filias, dummodo hoc ultimo casu tempore renunciationis non fuerint masculi. consil. cxxij. per totum. lib. iij. 27

Renunciatio que fit per metum tacitum, non ligat. consil. lxxxiij. num. 5. libro. vij. 33

Renunciatio facta domino feudi presenti et recipienti, habet vim pacti.

consil. xij. num. 12. lib. v. 12

Renunciatio filij non nocet nepoti. consilio. vij. numero. 6. libro tertio. folio. 9.

Renunciatio iuris etiam non liquidi, donatio est. consilio. cxxij. num. 7. libro. j. 24

Renunciatio an extendatur ad bona matris. consilio. cxi. nume. 1. libro septimo. 94

Renunciatio non potest fieri per tutores. consilio. vij. numero. 23. libro tertio. 10

Renunciatio facta beneficio authen. ex fideiussoribus. an operetur qd fideiussor indemnitas possit opponere exceptionem. consilio. cxxij. num. 29. lib. vij. 22

Renunciationes omnes et clause similes posite in compromisso, habent tacitam conditionem si arbitri sententia tulerint. consilio. cxxij. num. 1. lib. j. 24

Reo de iure fauendum in his que sententiam respiciunt. consilio. lxxij. nu. 1. lib. v. 56

Replicans de absentia contra prescriptionem, tenetur probare. consilio lxxvij. nume. 6. lib. ij. 61

Reprobare quis non potest testem, etiā verbaliter tantum productum. consil. cxcj. num. 4. lib. vij. 121

Reprobatio instrumenti per testes dicentes se non recordari, non inducitur. consil. lxx. num. 17. lib. vij. 36

Reprobatio vnionis beneficiorum, et probationis pretese fame. consil. lxx. nu. 1. lib. ij. 50

Reprobatus a certo collegio non amittit nisi iura dicti collegij. consil. cxxvj. num. 2. lib. j. 27

Repugnantia per subdiuisionem vel subdistinctionem tollenda. consil. cxi. num. 7. lib. vij. 16

Reputatio communis sola, non iustificat notarium. consilio. lxxx. nu. 3. libro. ij. 55

Requiri non videtur in dubio nisi ad certiorandum. consilio. cxxij. nu. 6. libro. iij. 16

Requisita omnia presumuntur ex decreto iudicis. consil. cxxv. nume. 5. libro. j. 105

Requisitio debet fieri ex commissione. consilio. cxxiiij. numero. 12. libro secundo. 87

Res feudalis si sit adiudicata creditori vasalli, an vasallus possit contrahere. consil. xj. nu. 1. lib. v. 11

Res emphyteutica ex solo contractu non cadit in commissum, sed secunda traditione. consil. clxxij. num. 2. lib. ij. 120

Res emphyteutica potest dari in dotē domino irrequisito. consil. clxxij. num. 1. lib. ij. 120

Res que venditur, si consistit pondere, numero, vel mensura, contractus erit ysurarius. consil. cxxj. nu. 5. lib. v. 88

Res emptā ab vno non est natum communis, sed comunicanda etiam inter socios omnium bonozum. consil. clx. nu. 6. lib. vij. 96

Res eadem si seorsum duobus legatur, veniūt equaliter. consil. clxij. nu. 1. lib. v. 120

Res succedit loco pretij. consil. clxij. num. 4. lib. vij. 83

Res due si vno pretio conceduntur, si actus resoluitur quo ad vnam rez intelligitur etiam resolutus quo ad aliam. consilio. clxxvij. nume. 5. libro. vij. 111

Res alienata debet computari in ipsa legitima. consilio. clxxxiij. nu. 6. libro. ij. 126

Res quilibet presumitur libera, nisi de seruitute debita constet. consilio clxxij. nume. 1. lib. ij. 119

Res debita in actione personali, nō dicitur mea seu propria. consil. lxxv. nume. 5. lib. vij. 29

Res nō dicitur certa, nisi cū duabus demonstrationibus. consil. clxxxiij. nu. 17. lib. vij. fo. 93. consil. l. nu. 18. lib. v. 43

Res subiecta fideicommissio, etiam potest alienari pro dote restituenda. consil. lxxvij. nu. 3. 7. 4. lib. iij. fo. 47. consil. lxxv. nu. 1. lib. v. 51

Res si est dubia, debet attendi opinio per quam fauet testamento. consil. cxxvij. num. 12. lib. vij. 128

Res quando furto subtracta reperit apud aliquē, est indicium qd latro ceret ad procedendum contra eum. consil. ccv. nu. 5. lib. vij. 110

Res furua licet reperatur apud aliquem, non est suspectus de furto, nisi sit solitus furari. consil. v. num. 2. lib. j. 9

Res non presumitur effecta minoris pretij. consil. lxxvij. numero. 2. libro secundo. 47

Res ecclesiastica si alienetur, solennitas debet adhiberi. consil. clxxxiij. nu. 3. lib. vij. 120

Res litigiosa non cadit in contractum. consil. xlv. nu. 5. lib. iij. 38

Res et pena, et interesse simul peti possunt. consilio. cxi. numero. 1. libro sexto. 46

Res penunt esse hereditarie post aditam hereditatem. consil. lxx. num. 12. lib. vij. 27

Res vna in vniuersitatibus succedit loco alterius. consilio. xli. nume. 11. libro. iij. 23

Res si est

Consiliorum Do. Alex.

Res si est liquida per instrumentum non est locus transactioni. consilio lxxij. nu. 8. lib. ij.	44	Responsio refertur ad factum non ad qualitates. consilio lxxij. numero. 4. lib. vij.	84
Res omnis presumitur libera nisi probetur seruitus eidem imposita. consilio cxiij. num. 3. lib. ij.	75	Responsiones et probationes super articulis impertinentibus habentur pro infectis. consilio cxiij. nu. 7. lib. vij.	90
Res separata a solo dicitur pertinere iure dñij. consilio lxxv. nu. 6. li. vj.	53	Responsio ad vñ extenditur ad aliud eque pariforme. consilio cxxv. nu. 24. lib. vij.	126
Res eque principalis non est de pertinentijs. consilio xliij. nu. 5. lib. vj.	12	Responsiones facte positionibus debent ita interpretari vt respondēs non incidat in contrarietatem. consilio xliij. nu. 10. lib. ij.	31
Res vniuersitatis an sint singulorum. an ipsius vniuersitatis. consilio xliij. num. 5. lib. iij.	25	Respublica vice minoris habetur et in integrum restituitur. consilio cxcvj. nu. 2. lib. vij.	102
Res ciuitatis non deputate ad publicum vsum vendi possunt. et causa remunerationis donari. consilio xlv. nu. 9. 12. lib. iij.	25	Restitui si quis petat tanq̃ minor. nō tamen debet ei statim dari cura. consilio cxi. nu. 3. lib. j.	23
Res vna an succedat loco alterius in vniuersalibus. consilio lxxvj. nu. 6. lib. v.	131	Restituitur ex capite ignorantie contra prescriptionē longissimā. consilio lxxij. nu. 3. lib. j. fo. 61. consilio iij. nu. 19. lib. ij. fo. 7. consilio lxxix. nu. 9. li. ij. fo. 62. consilio cxi. nu. 2. lib. v. fo. 84. consilio xliij. nu. 14. lib. iij. fo. 48. et cō s. lxxvj. nu. 6. lib. vij.	30
Res vt dicatur solita infendari quid requiratur. consilio v. nu. 11. li. v.	7	Restitutio in integrū ad adendum non transmittitur quando is qui vocatur per successorū edictum est fauorabilior eo in quem fieret transmissio. consilio cxiij. nu. 20. lib. vj.	107
Res vnius non potest sequestrari pro re alterius. consilio vij. nu. 1. li. iij.	6	Restitutio ex capite ignorantie datur prescriptionem passo. consilio l. nu. 10. lib. v.	44
Res immobilis si venditur ab aliquo pio loco seu ecclesia. emptor nō potest agere ex illo contractu nisi probet q̃ pecunia est versa in illā causam pro qua fuerat facta venditio. consilio iij. nu. 8. lib. iij.	6	Restitutio datur aduersus sententiam ei qui prius soluerat. consilio cxi. nu. 12. lib. ij.	117
Res presumitur tradita per retentionem vsusfructus. consilio vj. numer. 2. lib. iij.	5	Restitutio datur contra peremptionem instantie ex iusto impedimento. consilio xliij. nu. 13. lib. iij.	37
Res linellaria ex causa diuisionis potest vni obuenire. consilio lxxvj. nu. 5. lib. vij.	88	Restitutio in integrū non cōceditur ad prescriptionem. xl. annorum. cō s. cxi. nu. 3. lib. ij.	116
Res quando deuenit ad eum casum a quo incipere nō potest actus vticiatur. consilio lxxvj. nu. 5. lib. v.	131	Restitutio nō datur in integrū aduersus prescriptionē propter impedimentum tertij nisi eo reddito non soluendo. consilio j. nu. 46. li. v.	5
Res deputata ad certum vsum. cōsetur ad illum locata. consilio cv. nu. 25. lib. ij.	76	Restitutio in integrum an possit peti ex eo quod testator cui quis successit ignorantia ductus non adiuu hereditatem sibi delatā per spatium. xl. annorum et ultra. et decessit hereditate non adita. consilio cxiij. nu. 1. lib. ij.	103
Res transit cū onere suo etiam ad ecclesiam. consilio cxxvj. nu. 12. li. ij.	93	Restitutio ex capite ignorantie datur cōtra prescriptionem. xl. annorum et aduersus rem indicatam. consilio lxxxiij. nu. 3. et 4.	73
Res empti nomine proprio de cōmuni pecunia. nō est communis nec communicanda nisi pupillo vel socio omniū bonorum. vel fratri qui ignorauit. consilio xlix. nu. 11. lib. j.	48	Restitutio datur contra commissum propter ignorantiam. consilio cxiij. nu. 11. lib. v.	99
Res prohibita alienari potest impune alienari cū consensu substituti. consilio cl. nu. 8. li. vj.	95	Restitutio principis non valet ad bona iam alienata. consilio cj. numero. 3. lib. ij.	70
Res aliqua vt presumatur recōducta quid requiritur. et in quo cōtractu locum habet. consilio xvj. nu. 9. li. iij.	13	Restitutio ex clausula generali datur cōtra prescriptionē longissimam. consilio lxi. nu. 16. lib. ij. fo. 50. consilio iij. nu. 12. lib. v.	6
Res vsentur licet fugientem cum illis et telo resistentem offendere. consilio cxxviij. nu. 11. lib. vij.	65	Restitutio ex clausula generali nō datur contra prescriptionē. consilio clj. nu. 9. lib. ij. fo. 107. et cō s. cxiij. nu. 7. li. eo.	113
Res de substantia venditionis debet esse certa et certum pretium. consilio lxxix. nu. 6. 7. lib. v.	36	Restitutio datur ob nouiter reperta. etiam contra diffinitiuā. consilio lxi. nu. 5. lib. iij.	49
Res quādo emis ab aliquibus cōmuniter in re illa intelligitur societas contracta. consilio lxxviij. nu. 1. lib. v.	35	Restitutio in integrū an sit concedenda etiā si tempus concurreret. consilio xliij. nu. 6. lib. ij.	15
Res vna in vniuersalibus succedit loco alterius. consilio cxi. nu. 11. li. v.	87	Restitutio principis interpretatur vt sit plena. consilio. xc. numero. 3. lib. vj.	59
Res vt sit certa debet habere duo confinia. consilio l. nu. 18. li. v.	43	Restitutioni subiecti possunt alienare cū cōsensu substitutorū. consilio cxiij. nu. 1. lib. ij.	126
Rescripta impetrata contra decretales valent cū generali clausula. non obstante. secus si sint impetrata contra concilium: quia debet facere specialem mentionem. consilio cxxij. nu. 9. lib. iij.	77	Restitutio salua ratione recti sermonis fieri si nequeat. tunc idem cōtra ctus q̃tum ad specificata et litigiosa valebit in re transactionis. quo ad alia in vim pacti. consilio xj. nu. 7. lib. ij.	11
Rescripta sunt stricti iuris et nō debent late interpretari. consilio xcviij. nu. 6. lib. ij.	68	Retenta per annum videntur vnita mense. consilio cxx. numero. 7. libro. iij.	88
Rescripto verbum si constiterit. facit mentionem non conditionem. nu. 4. et 5. consilio ij. nu. 3. 4. et 5.	3. et 4	Retractari an possit de errore postq̃ sententia trāsiuit in rem indicatā. consilio lxiij. nu. 19. lib. iij.	44
Rescriptio refertur ad specificata. consilio lxxxiij. nu. 6. lib. j.	73	Reuocandi a promissione nō videtur recedi per instrumentū pure venditionis. consilio cxxij. nu. 2. lib. ij.	85
Rescriptum debet interpretari vt nō ledat ius partis. consilio cxiij. nu. 4. lib. vij.	47	Reuerentia elenat presumptionem consensus. consilio xliij. numero. 3. libro. j.	39
Rescriptum interpretatur vt quāto minus potest ledatur ius cōmune. consilio lxxxiij. nu. 8. li. vj.	17	Reueri quod debet ad heredem scriptū nō debetur heredi heredis. cō s. lxxvj. nu. 10. lib. iij.	111
Rescriptū si in aliquo est ambiguum non debet aliquid procedi. donec declaratum sit per scribentem. consilio cxxvj. nu. 21. li. ij.	94	Reuocandi facultas non transit in heredem. consilio cvj. et cvj. numero. 12. lib. iij.	68
Rescriptum concessum in fauorē ecclesie. est latissime pro ecclesia interpretandum. consilio xcviij. nu. 5. lib. v.	73	Reuocatio generalis non extenditur ad confirmata. consilio cxxij. numero. 7. lib. iij.	77
Rescriptum pape de certa summa filie vt nubat danda super bonis patris sententiam mortis et publicationis passi nō valet si iam erat nupta. consilio xc. nu. 8. lib. vj.	59	Reuocatio generalis sufficit quando nō precedit nisi vnum testamētū. cō s. cxxxiij. nu. 4. lib. j.	111
Rescriptum non tollit exceptionē peremptoriā. cō s. cxxvj. nu. 3. li. ij.	93	Reuocatio inducitur tacite per actū qui inducit aditionē seu immistionem. cō s. cxxvj. nu. 4. lib. vj.	80
Rescriptum est loco libelli cum summarijs. cō s. ccj. nu. 1. lib. ij.	142	Reuocatio interlocutorie permittitur re integra. consilio cxxxiij. numero. 12. lib. vij.	62
Reservatio exceptionum latoriarū post litconte. valet. cō s. cxxvj. nu. 18. lib. ij.	95	Reuocatio intelligitur facta in qualitate prime inuestiture. consilio cvj. et cvj. nu. 14. lib. iij.	68
Reservatio disponendi in vita. intelligitur inter viuos. nō per testamētum. consilio xliij. nu. 17. lib. iij.	15	Reuocatio simplex testamenti sine transcurso decennij. non sufficit ad tollendū precedens testamētū. consilio clx. nu. 3. li. vj.	100
Reservatio specialis non tantum operatur quantum indefinita. consilio lxxviij. nu. 4. lib. j.	30	Reuocatio inuestiture erronea non nocet. consilio lxx. numero. 10. libro quinto.	10
Reservatio incerta non tribuit ius nisi probetur. consilio cxcv. nu. 9. et 10. lib. vij.	102		
Residuum verbum verificatur in toto. consilio cxxx. nu. 7. lib. ij. fo. 90. cō s. lxxvj. nu. 2. lib. iij.	17		
Respondēs positioni eam cōfitendo addit tamē prout in tali instrumento continetur: q̃ si in illo instrumento non sic continetur. illa positio non habetur pro confessata. consilio vij. nu. 18. li. iij.	10		
Responsio debet intelligi congrua interrogationi et citra contrarietate. consilio xliij. nu. 3. et 10. lib. ij.	31		
Responsio refertur ad petita. consilio lxx. nu. 12. lib. v.	58		
Responsio interpretatur fm interrogationem. cō s. cxxviij. nu. 10. li. vj. fo. 62. consilio lxxvj. nu. 1. lib. vj.	25		

Repertorium materiarum

Reus quando condemnatus appellauit et appellatio est deserta, non datur amplius quadrimestre. *confi. lxi. nu. 3. lib. iiij. fo. 46. confi. xcv. nu. 6. lib. iiij.* 62

Reus potest peruenire actorem ut declaretur se non teneri. *confi. lxx. nu. 2. 3. lib. viij.* 46

Reus non est absolendus nullis factis contra eum probationibus. *confi. si. i. nu. 1. lib. iiij.* 2

Reus quando in expensis non debet condemnari. *confi. clxxxij. nu. 15. lib. vi.* 93

Reus conuentus qui post litem motam fecit ut non possit rem restituere, dicitur dolo facere, et tenetur ipsam rem restituere. *confi. xij. numer. 1. lib. viij.* 10

Reus condemnari, et iustitiam fieri omni meliori modo, verba hec quid importent. *confi. ccvij. nu. 3. lib. viij.* 128

Rex si concedit mihi castrum nomine et iure antiqui feudi possidendum quod licet sit feudum nouum, tamen assumit sibi qualitates feudi patris. *confi. x. nu. 3. lib. iiij.* 11

Rex Francie an possit alienare aliquam ciuitatem inuitis ciuibus. *confi. xcv. nu. 20. lib. v.* 26

Rex potest alienare de publico in modico. *confi. j. numero. 18. 28. 30. lib. v.* 3

Ripa est terrenum quod continet flumen secundum eius naturalem cursum. *confi. cxx. nu. 7. lib. iiij.* 83

Riparum usus publicus est pro necessitate fluminis tantum. *confi. cxx. nu. 2. lib. iiij.* 83

Ripe an spectent ad dominum fundi. *confi. cxx. nu. 4. lib. iiij.* 83

Rogitus testium requiritur etiam de iure canonico. *confi. lxx. numero. 21. lib. iiij.* 51

Rose viridatque que fructificant bis in anno si vendantur simpliciter, an intelligatur de primis fructificantibus. *confi. xviij. nu. 6. lib. iiij.* 12

Rubrica declarat legem. *confi. lxx. nu. 8. lib. viij.* 47

Rubrica generalis extendit legem. *confi. cix. nu. 4. lib. v.* 81

Rubrica quando continet orationem perfectam potest allegari pro testamento. *confi. cxx. nu. 3. lib. iiij.* 134

Rubrica legis vel statuti habens orationem perfectam potest allegari pro decisione sicut nigrum. *confi. viij. nu. 2. lib. viij.* 6

Rubrica habens orationem etiam imperfectam facit argumentum ad declarationem nigri. *confi. c. nu. 4. libro. iiij. fo. 73. confi. cxxviij. nu. 6. lib. viij.* 128

Rubrica habens orationem imperfectam non potest allegari. *confi. lxxxij. nu. 20. lib. iiij.* 61

Rubrum quando est generalius nigro. *confi. viij. nu. 3. lib. viij.* 6

Rumpi non potest quod nullum est. *confi. lxxviij. nu. 18. lib. iiij.* 57

Rustici etiam cogi possunt ad ea prestanda que per decem annos soluerunt. *confi. cxxiiij. nu. 1. lib. iiij.* 80

Rustici et mulieribus pre alijs non succurritur preteritu ignorantie in ris nisi in casibus iure expressis. *confi. xiiij. nu. 1. lib. iiij.* 14

Rusticus contra ignorantiam iuris restituitur si non potuit consulere peritiores. *confi. xliij. nu. 14.* 15

Rusticus debet de beneficio. l. certificari. *confi. j. nu. 3. 4. 5. 7. lib. viij.* 2

Rusticus ex contractu obligatus ad aliquid laborandum, quid probare debeat. *confi. lxxix. nu. 1. lib. iiij.* 54

Rusticus an excludatur per iuramentum a remedio. l. ij. C. de rescin. v. *confi. cxxviij. nu. 2. lib. iiij.* 89

De litera.

S

Sacerdotes iure diuino contrahere matrimonium possunt. *confi. si. ij. nu. 8. lib. iiij.* 4

Sacramentum per quod utilitas ecclesie impugnatur seruari non debet. *confi. cxxiiij. nu. 1. lib. viij.* 125

Salaria officialium per capita non pro rebus imponuntur. *confi. lxxviij. nu. 3. lib. iiij.* 48

Salariu non debetur procuratori, gestor, vel famulo nisi sit promissus vel consuetum. *confi. cix. per totum. lib. viij.* 47

Salarium non venit appellatione interesse. *nu. 2. confi. lxxviij.* 47

Salus tamen consanibus, hec verba quid importent. *confi. lxx. lib. v. 100*

Saluus conductus concessus alicui pro veniendo ad certum locum intelligitur etiam pro redeundo. *confi. xlvj. nu. 1. lib. iiij.* 32

Sapientia maior, et maior rerum experientia presumitur in antiquiore. *confi. liij. nu. 6. lib. iiij.* 5

Satisfacere offeres debet habere fideiussorem paratum. *confi. xc. n. 6. lib. j. 75*

Satisfacere quis tenetur antequam acceptet officium alicuius potestatis: et si sit idoneus creditur soli cautioni cum generali hypotheca bonorum. *confi. cxxviij. nu. 15. lib. iiij.* 27

Satisfacere de iudicio fisci vel iudicatum solui quis debeat. *confi. clx. nu. 3. lib. v.* 116

Satisfacere interpellatus manet in mora, nisi in actu satisfactus. *confi. xxi. nu. 7. lib. j.* 24

Satisfactio omnis remitti potest per testatorem. *confi. cxx. numero. 6. 7. lib. viij.* 77

Satisfacatur non solum fideiussori sed alias idoneo. *confi. lxxviij. nu. 14. 17. lib. iiij.* 27

Satisfactum intelligitur quomodoque desiderium creditoris impletum sit. *confi. xcj. nu. 10. lib. iiij.* 64

Scholares si per statutum debeant ut ciues tractari in omnibus: si primo habeant aliquod privilegium ultra ciues, non perdunt illud. *confi. si. cxxij. nu. 2. lib. v.* 32

Sciens superueniens probatur per stationem iuramenti. *confi. cxxviij. nu. 10. lib. iiij.* 81

Sciens potestate si eius familia aliquid faciat, eo volente facere videtur. *confi. j. nu. 9. lib. iiij.* 2

Scienti quando denunciandum est. *confi. cxxviij. nu. 1. lib. viij.* 13

Scientia certa principis non potest probari nisi per ipsum rescriptum in preiudicium tertij. *confi. xj. nu. 2. lib. viij.* 8

Scientia contentorum in testamento presumitur, si de relictis est facta mentio in genere: et valet renunciatio. l. de his. de transact. cum iura. *confi. cxxviij. nu. 1. lib. viij.* 74

Scientia superioris ut consuetudine tanti temporis acquiri possit, non requiritur. *confi. viij. nu. 4. lib. j.* 10

Scientia et patientia operatur commissionem vel mandatum. *confi. clvj. nu. 10. lib. iiij.* 100

Scientia et mala fides probatur per indicia. *confi. clxxviij. nu. 8. lib. iiij.* 131

Scientia presumitur propter vicinitatem et propinquitatem in tam diuturno tempore. *confi. xxiij. nu. 4. lib. v.* 22

Scientia et patientia domini extendit mandatum. *confi. clxxix. numero. 7. lib. vi.* 90

Scientiam aduersarij probare non opus est in tempore immemorabili. *confi. xviij. nu. 18. lib. v.* 15

Scire dicitur qui certo scit per sensum corporeum. *confi. clxxix. nu. 1. lib. iiij.* 123

Scripta in mercatoris libro, an presumantur scripta voluntate sua. *confi. si. clvj. nu. 3. lib. iiij.* 104

Scriptura in qua etiam constat tale quid, etiam facit fidem contra eum. *confi. viij. nu. 4. lib. viij.* 6

Scriptura notarum ut fidem faciat oportet quod sit scripta manu eius. *confi. xiiij. nu. 6. lib. viij.* 9

Scriptura archiui non probat, nisi inter subditos. *confi. lxxvi. numero. 3. 6. 7. 8. lib. v.* 15

Scriptura in qua sunt cancellationes redditus suspecta. *confi. xiiij. nu. 2. 3. lib. viij.* 9

Scriptura non habens ea que sunt essentialia instrumenti, non dicitur instrumentum publicum. *confi. cxxiiij. nu. 11. lib. viij.* 16

Scriptura publica si excusata a dolo, non excusata a culpa conquirendi et consulendi. *confi. lxxviij. nu. 11. lib. iiij.* 56

Scriptura una quando se refert ad aliam, utraque edenda est. *confi. liij. nu. 1. lib. iiij.* 4

Scriptura publica non probat, nisi de eo quod tunc factum fuit. *confi. lxxv. nu. 3. lib. viij.* 86

Scriptura recognita plene probat contra scribentem. *confi. xliij. nu. 16. lib. iiij.* 37

Scriptura facta cum eo cum quo agitur, bene potest supplere per testes, secundum de scriptura facta inter alios. *confi. lxxviij. nu. 4. lib. iiij.* 49

Scriptura diuersarum manu suspecta est nisi notarius attestetur. *confi. xliij. nu. 1. lib. j.* 38

Scriptura etiam requiritur quod sit scripta ab utraque parte, et quod sit causata. *confi. lxxx. nu. 5. 6. lib. iiij.* 55

Scriptura debet semper ita interpretari ut cesset in ea omnis contrarietas. *confi. cxxj. nu. 6. lib. iiij.* 135

Scriptura priuata facta ut detur alteri parti, plene patet contra scribentem, licet scripta sit absente parte. *confi. cxx. nu. 1. lib. iiij.* 135

Scriptura priuata quam faciat fidem, et de eius recognitione, et qualiter testes deponant de scriptura priuata. *confi. clxxj. nu. 3. 4. lib. iiij.* 125

Scriptura priuata vel authentica faciens mentionem de mutuo, an probet numerationem. *confi. clxx. nu. 4. lib. iiij.* 123

Scriptura exemplanda si tangat preiudicium tertij, qui certus sit, debet specialiter citari. *confi. cvj. nu. 14. lib. v.* 79

Scriptura priuata alterius non probat ad preiudicium alterius. *confi. clxxix. nu. 7. lib. viij.* 113

Scriptura estimetia quando est authentica, non probat dominium qui ad fauorem illius qui est descriptus. *confi. clxxxiij. nu. 3. lib. viij.* 114

Scriptura debet produci in iudicio partibus presentibus. *confi. cv. nu. 4. lib. iiij.* 75

Scriptura scripta manu alterius quam testatoris nec ab ipso testatore sub scripta, nec a suis filiis non probat. *confi. clxi. nu. 6. lib. iiij.* 112

Scriptura tabellionis ut fidem faciat, necesse est ipsum de actu fuisse rogatum. *confi. cliv. nu. 7. lib. iiij.* 107

Scriptura aliqua si producat tanquam publicum instrumentum, potest opponi quod non est seu quod non fuit rogatus a persona publica. *confi. clxvi. nu. 3. lib. iiij.* 115

Scriptura pri

Consiliorum Domini Alexandri.

Scriptura priuata alicuius quādo fides facit. cōf. cxiij. nu. 4. li. iij.	71	Sententia cui noceret et acta nocent. cōf. lxi. nu. 9. li. ij. fo. 43. cōf. cxiij. nu. 16. li. eo. fo. 147. cōf. xxxv. nu. 7. li. eo.	91
Scriptura licet sit scripta de manu testatoris nō interuenientibus solēnitatibus requisitis in testamēto non probat. cōf. iij. nu. 1. li. vj.	4	Snia presumit lata ex cāis q̄ apparēt i actis. cōf. clxxij. nu. 2. li. i. f. 92	92
Scriptura carens testibus non probat. cōf. lxi. nu. x. li. vi.	82	Snia qd̄ q̄s sit pcurator nō nocet domino absenti. cōf. ccij. n. 6. li. ij. 143	143
Scriptura non continens verisimilitudinem suspitione non caret. cōf. lxxxiij. nu. 5. lib. vj.	53	Snia p̄t ferri cōtra nō citatum presentem. cōf. cxiij. nu. 2. li. ij.	86
Scriptura continens fatuitates et verba inutilia an valeat. cōf. clxxij. nu. 7. li. ij.	125	Snia vbi subest eadē rō alia credita cōprehēdit. cōf. xij. nu. 2. li. vj.	10
Scriptura non potest per alium absentem quādocunq̄ ratificari, viuo scribente. cōf. cxiij. nu. 15. lib. vj.	52	Sententia non est executoria contra fideiussorem contractus. consilio cxxxi. nu. 7. li. ij.	90
Scriptura notarij sine subscriptione et signo non probat. consilio clviij. nu. 1. lib. iij.	30	Sententia lata non potest corrigi nec emendari. cōf. xc. nu. 3. 7. 5. libro primo.	75
Scriptura priuata non requirit diem nisi in libro rationū. cōf. lxxxiij. nu. 2. lib. vj. fo. 53. cōf. clxxij. nu. 5. 7. 6. lib. ij. fo. 125. cōf. cxiij. nu. 3. li. iij. fo. 86. et cōf. cv. nu. 5. li. iij.	75	Sententia generalis potest ferri sine probationibus in tempore. cōf. clxxij. nu. 2. li. ij.	39
Scriptura probat contra scribentem. cōf. lxxxiij. nu. 1. li. vj.	53	Snia que trāsiuit in rē iudicatā inducit notoriū. cōf. cxiij. nu. 8. li. i.	35
Scriptura quare regat in iure ēgyptiaco. cōf. cxxviij. n. 7. li. vj.	27	Sententia in quibus casibus nocet tertio nō nocet si est lata contra absentem, et executio debet fieri contra principalem etiam in bonis sitis in territorio. cōf. lxxxiij. nu. 1. li. iij.	62
Scriptura officialis non probat in graui preiudicio. cōf. lxxv. nu. 18. lib. v.	58	Sententia lata contra principalem debitorem an faciat in consequētia preiudiciū tertio nō citato ad illā causam. cōf. lxxxiij. nu. 10. li. iij.	63
Scriptura si est subscripta a tribus et recognita tantū a duobus quid iuris. cōf. clxxxi. nu. 5. li. ij.	125	Sententia non valet nisi certa per se vel relatione adiecta. nu. 1. 2. 3. cōf. o. cix. lib. v.	81
Scriptura ambigua producta per actorem contra ipsam producentem interpretatur. cōf. clxxij. nu. 4. li. ij. fo. 125. et cōf. clxxix. numer. 4. li. eod.	123	Sētētia recipit declarationē ex probatis actis. cōf. viij. nu. 8. li. iij.	9
Scriptura testamenti preualet que scripta fuit per notarium digniorem. cōf. cxc. nu. 17. li. vj.	97	Sententia valet lata post tempus iudicij non instantie prefixum. cōf. clxxxi. nu. 4. li. vj.	91
Scriptura testamenti sine data non valet etiā inter liberos. cōf. cxiij. nu. 4. li. i.	102	Sententia licet post recusationem lata sit nulla tamen potest confirmari per iudicem appellationis vel nullitatis si appareat iuste lata. cōf. lxxv. per totum. libro. vj.	25
Scripturam fuisse scriptam manu alicuius quomodo probatur. consilio cxiij. nu. 2. li. vj.	71	Sententia condemnatoria quando est lata in quantitate pecunie si tractatur de exequendo sententiā in bonis auditur tertius volens impedire executionis sententiā. cōf. xv. nu. 5. li. vj.	11
Scriptura aliena editionem petere non potest cuius mandato non est scripta. cōf. viij. nu. 4. li. i.	53	Sententia ex breuitate temporis tanq̄ causa nō cognita lata nulla est. cōf. cxiij. nu. 24. li. iij.	80
Scriptura originali et matrici est standum. cōf. cxc. nu. 4. li. vj. fo. 96. et cōf. ccv. nu. 3. li. eo.	110	Sententia lata pro absente nō citato lz nō valeat. fallit tamen in causis in quibus proceditur extraordinarie. cōf. cxiij. nu. 4. lib. vj.	52
Scriptura tabellionis nō statuit sine testibus: idem de actis arbitrorum. cōf. xij. nu. 8. li. i.	15	Sententia valet licet erronee fuerit facta computatio numeri. consilio ccv. nu. 6. lib. vj.	128
Scriptura pleniori quomodo statuit. cōf. cv. nu. 3. li. ij.	72	Sententia si trāsiuit in rem indicatā amplius non potest pars audiri. cōf. cxiij. nu. 8. li. vj.	70
Scriptura et interpretationi creditoris pro se non creditur. cōf. clxxxi. nu. 1. li. vj.	113	Sententia si sit lata contra falsum procuratorem et dominus nō appellauit: non tamen per hoc videtur sententiā approbare. cōf. cxi. nu. 6. li. vj.	99
Scriptura archiui non probant extra territorium et cōtra non subditos. cōf. cxxxiij. nu. 5. li. i.	115	Sententia non requiritur nisi ad executionē. cōf. vi. nu. 20. li. iij.	8
Scripturis positis in lapidibus de antiquis creditur quando cōtinent aliquam enunciationem. cōf. xc. nu. 18. li. vj.	39	Sententia iudicis delegari non valet nisi constet de delegatione. cōf. cc. nu. 11. li. ij.	142
Scripturis mortuorum maior adhibetur fides q̄ viuientium. cōf. lix. nu. 7. li. ij.	41	Sententia strictius interpretatur q̄ transactio. cōf. xi. nu. 16. li. ij.	12
Securitas cōcessa cōtra certas personas cū clausula generali nō extēdit ad maiores expressis sed cōcessa generaliter extēditur ad omnes etiam contra concedentem. cōf. cxxxiij. nu. 2. 3. 12. li. vj.	133	Sententia lata post peremptam instantiā nulla. cōf. cxxxi. num. 1. li. b. fo. 93. cōf. clxvi. nu. 1. li. vj. fo. 81. cōf. lxxxi. nu. 1. li. iij.	60
Secta Saracenorum minus est mala q̄ secta Iudeorum. cōf. cxxxi. nu. 3. li. vj.	83	Sententia presumitur lata ex causis de quibus in actis. cōf. xli. nu. 9. lib. vj.	32
Secundo nubentium pene manēt que sunt in fauorem filiorum. cōf. iij. nu. 12. li. vj.	4	Sententia si sit lata in fauorē in ea non presumitur ignorantia aut error iudicis. cōf. lxi. nu. 2. li. iij.	49
Seie in hereditate illa esse dicuntur que tēpore mortis erant ipsius seie vel per eam tenta vel possessa. cōf. xli. nu. 1. li. iij.	39	Sententia lata contra heredem scriptum circa inualiditatem testamenti nocet legataris quorum ius dependet ex testamento. cōf. cxxvi. nu. 3. li. i.	88
Sēper hec dictio in vno āno verificari potest. cōf. clxxij. nu. 5. li. vj.	86	Sententia lata cum instituto nocet substituto. cōf. cxiij. numero. 3. lib. v.	102
Sententia est stricti iuris. cōf. clxxij. nu. 2. li. 2. fo. 120. consilio lxxxiij. nu. 3. li. iij. fo. 62. cōf. cxiij. nu. 2. lib. v. fo. 80. et cōf. lxxxi. numero. 3. lib. vj.	13	Sententia lata contra heredes non appellantes an statim transeant in rem iudicatā. cōf. cxxvi. nu. 20. lib. iij.	22
Sententia nulla potest in causa appellationis confirmari. cōf. cxxxi. nu. 15. li. ij.	86	Sententia que fertur ex presumptionibus temperari debet. cōf. xv. nu. 3. li. i. fo. 18. 25. cōf. cxxxiij. nu. 12. li. vj. fo. 119. cōf. cxx. nu. 8. li. iij. fo. 83	83
Sententia incerta valet si per relationem ad statutum potest certificari. cōf. xc. nu. 6. li. i.	75	Sententia lata a principe vt faciat ius generale quid requiritur. cōf. clx. nu. 10. li. vj.	101
Sententia potest in fauorem appellati reformari. cōf. clxxxiij. num. 4. lib. vj.	92	Sententia lata a principe causa cognita licet feruetur pro lege generali tamen secus est in declaratione facta a principe. cōf. clx. num. 9. lib. vj.	101
Sententia oportet q̄ recitetur a iudice. cōf. cv. nu. 9. li. vj.	67	Sententia mitior et que iure communi deseruit magis attendenda. cōf. cxxxi. nu. 3. li. vj.	131
Sententia ex cōmunicationis non debet ferri sine iudiciario ordine. cōf. cxxxiij. nu. 4. li. vj.	85	Sententia continens expressum errorē statuti noti nulla est. cōf. lxxxi. nu. 1. li. ij.	56
Sententia presumit lata ex causa que minus grauat. consilio cxc. nu. 35. lib. vj.	98	Sententia presumitur lata ex causa que apparet in actis. 25. cxiij. nu. 3. lib. vj.	42
Sententia prolata super vna re non parit exceptionē rei indicate super alia. cōf. xli. nu. 7. li. iij.	24	Sententia que trāsiuit in rem iudicatā pro veritate habetur. cōf. cxiij. nu. 5. li. vj.	42
Sententia est nulla si se refert ad probationes actorum pro quo nihil est probatum. cōf. cxiij. num. 6. lib. i.	102	Sententia lata pro creditoribus facit preiudiciū legataris vt excludatur a suo legato. cōf. clvj. nu. 2. lib. ij.	109
Sententia super libello inepto ita nulla vt nequeat reformari. consilio lxxxi. nu. 3. lib. ij.	55	Sententia lata contra substitutum in fauorem creditoris nocet substituto etiam non citato. cōf. clvj. num. 2. lib. ij.	109
Sententia non valet lata contra sententiā que per desertionem transit in rem iudicatā. cōf. cxxviij. nu. 7. li. i.	25	Sententia lata eo instanti quo quid petitur non valet. cōf. cxiij. nu. 6. lib. primo.	35
Sententia non debet ferri per relationem ad non predicta. cōf. cxxviij. nu. 22. li. ij.	27	Sententia lata contra aliquem nocet ei cuius interest. cōf. clvj. nu. 1. lib. ij.	109
Sententia incerta super expensis an valeat. cōf. cxxxiij. nu. 30. li. ij.	28		

#

Consiliorum Domini Alexandri.

Servitus aqueductus quāto tēpore acquiratur. cōf. cxiij. nu. 4. li. ij.	75	nu. 2. 2. 10. li. j. fo. 47. 2. 48. cōf. xlvij. nu. 4. 2. 5. li. ij.	34
Servitus nō habens causam cōtinuā nō prescribit nisi tanto tēpore de cuius initio nō existat memoria. cōf. lxxv. nu. 40. lib. iij.	51	Societas cū pupillo nō videtur cōtracta. cōf. xxx. nu. 5. li. ij.	23
Servitus futurorum prediorum non potest actu acquiri. cōf. clxxvij. nu. 17. lib. ij.	123	Societas nō videtur cōtracta cum pupillo nisi factus adultus ratificet. cōf. xlix. nu. 1. 2. 9. li. j.	47. 48
Servitus aqueductus est servitus predialis q̄ d̄z rei. cōf. cxiij. nu. 6. li. ij.	75	Societas contracta inter aliquos donec voluerint valet. cōf. cxxxi. nu. 1. li. v.	97
Servitus innominata que dicatur. cōf. xviij. nu. 2. lib. v.	17	Societas finis morte sine vlla denūciatione. cōf. cxcviij. n. 12. lib. vj.	125
Servitus non extenditur vltra necessitatem rei dominantis. cōf. lxx. nu. 22. lib. v.	54	Societas nō arguitur ex cōi victu. cōf. clj. nu. 12. li. vj.	97
Servitutes prediales inter immobilia cōputant. cōf. xxiij. n. 4. li. vj.	115	Societas p̄sumit inter cohabitantes cōib⁹ imp̄is. cōf. xlix. nu. 5. li. j.	48
Seu dictio stat augmētatiue in legatis 7 alijs vbi sit larga interpretatio. cōf. cxcij. nu. 4. lib. ij.	136	Societatis natura est equalitas dāni 7 lucri cōf. cxxxi. nu. 8. li. ij.	90
Seu dictio est omnino disiunctiva sicut dictio aut. cōf. lxxix. n. 5. li. v.	62	Societatis nā est vt cōmodū 7 incōmodū sit cōe. cōf. lxxvij. n. 15. li. ij.	54
Seu dictio posita inter dictionem cōiunctos, 7 dictionē consortes, stat pro id est. cōf. cxxv. nu. 2. li. vj.	79	Socij si separatim agere ceperunt inducitur solutio societatis. cōf. cxxxi. nu. 16. lib. v.	95
Si dictio accipitur pro quia. cōf. cxxij. nu. 32. lib. vj.	117	Sociorū vnus ponit pecuniā tantū alter operam tantū: si fors pecunie pereat, debet hoc esse cōmune. cōf. cxxxi. nu. 1. li. v.	93
Si dictio licet conditionē faciat, tamē vt emittatur absurdū exponitur pro p̄nis. cōf. lxxij. nu. 4. li. iij.	45	Sociorū vt vnus alios obliget, requirit nō solū q̄ sit ab eis expresse vel tacite p̄posit⁹, sed etiā q̄ cōtrahat iure cōf. cōf. cxxxi. nu. 1. li. v.	98
Si dictio relata ad futurū facit cōditionē. cōf. cxxvij. nu. 2. 5. li. vj.	81	Socius non tenetur prestare socio nisi illā diligentia quā adhibebat rebus proprijs. cōf. cxx. nu. 6. lib. vj.	129
Si quis promisit de facto suo tantum eius heredes tenentur. cōf. xviij. nu. 11. lib. v.	18	Socius vnus an possit recipere solutionē a debitoribus quitenebantur societati. cōf. clxx. nu. 2. lib. v.	117
Si non tradiderit, hec verba intelliguntur si non fuerit in mora tradendi. cōf. cix. nu. 11. lib. v.	82	Socius non tenetur cōmunicare fundū etiam de pecunia cōmuni extra causam societatis emptum. cōf. clj. nu. 3. lib. vj.	97
Si dotate fuerint, hec verba posita in statutis videntur referri ad statutum. cōf. cxxiij. nu. 8. li. vj.	62	Socius socij mei socius meus non est: sic vasallus vasalli mei nō est vasallus meus. cōf. cxxxi. nu. 2. li. v.	98
Sicut, procul, supra verba hec sunt limitatiua 7 qualificatiua. cōf. xxiij. nu. 4. 5. lib. vj.	17	Socius emens etiā cōi noie p̄sumit de suo soluisse. cōf. lxxvij. n. 1. li. vj.	30
Sicut, prout, hec verba in priuilegijs stat causatiue. cōf. xvi. num. 28. lib. v.	16	Socius emens nomine cōmuni, in dubio censetur pretiū de proprio soluisse. cōf. cxxxiij. nu. 1. lib. v.	96
Sigillari potest sigillo alieno, hoc expresse. cōf. lxxvij. nu. 9. li. vj.	54	Socius non admittitur in testem. cōf. cxxxiij. nu. 5. li. ij.	92
Sigillum si non est appensum non dicitur authentica scriptura. cōf. cl. nu. 3. lib. vj.	72	Socius vnus qui acquisiuit proprio nomine, nō presumitur acquisiuisse de pecunia cōmuni. cōf. lxxvij. nu. 2. lib. ij.	54
Saluus conductus concessus debitori, an extendatur ad debitum iura tum. cōf. ccv. nu. 6. lib. ij.	144	Socius vel frater nō videtur habere mandatū ad p̄iudicandū socio vel fratri. cōf. clij. nu. 8. lib. ij.	108
Similitudo cause repellit testem. cōf. lxxij. nu. 7. li. j.	62	Socius vnus nō potest agere in iudicio nomine sociorū sine mandato. cōf. clxxvi. nu. 4. lib. ij.	129
Simplicitas potius q̄ liberalitas in rustico p̄sumit. cōf. j. nu. 12. li. vj.	2	Socius vnus sua culpa captus ab hostibus, cedit hoc ad damnum ipsi⁹ tantū non consociorū. cōf. xcix. nu. 7. li. ij.	69
Simulatio non probatur ex eo q̄ venditor remansit in possessione. cōf. xxiij. nu. 10. 11. li. v.	28	Socius criminis nō est testis maior omni exceptione quādo agitur criminaliter. cōf. lxxxi. nu. 9. lib. ij.	63
Simulatio vt probet nō sufficiūt vilitas pretij 7 pactū de retrouēdō nec q̄ postea ex intervallo gesta sunt. cōf. xxiij. nu. 4. 7. lib. v.	28	Socius nō dicitur habere mandatū a consocio remittendi. cōf. clxxvi. nu. 4. lib. vj.	95
Simulatio vt probetur necesse est specie 7 causam deducere. cōf. xxiij. num. 12. lib. v.	28	Socius criminis vbi potest de socijs interrogari potest testificari. cōf. lxx. nu. 7. lib. ij.	50
Simulatio an possit probari per testes contra instrumentū. cōf. xxiij. nu. 14. lib. v.	28	Socius nō d̄z dotare filiā de cōi sed de suo. cōf. lxxvij. nu. 1. li. iij.	59
Simulatio nō probatur ex gestis post actū. cōf. xxiij. nu. 19. li. vj.	22	Socius feudū de quo fuit inuestit⁹ nō tenet cōferre. cōf. xlvij. n. 3. li. ij.	34
Simulatio an probetur per p̄fata. cōf. lxxvij. nu. 4. li. iij.	59	Socius omnium bonorū tenetur omnia conferre etiā non empti nominis proprio. cōf. xlvij. nu. 1. 2. 2. lib. ij.	34
Simulatio coniecturis probatur, 7 valet incerta oblatio in retrahente. cōf. cxcv. nu. 7. 8. 2. 9. lib. vj.	123	Socius excedēs nō videtur iure suo facere. cōf. cij. nu. 6. lib. j.	88
Simulatio est licita per quam vna causa conuertitur in aliā. cōf. cxcviij. nu. 10. li. vj.	124	Socius tenetur de leui culpa testamenti executor leuissima. cōf. xlvij. nu. 1. lib. j.	44
Simulatio debet in specie allegari 7 probari. cōf. cxi. nu. 1. li. iij.	80	Socius emens nomine cōmuni in dubio censetur pretiū de proprio soluisse. cōf. cxxxiij. nu. 1. li. v.	96
Singula referri debent singulis. cōf. xxiij. nu. 16. li. vj.	22	Socius criminis etiā in quibus potest interrogari non sufficit ad torturam. cōf. cxxvij. nu. 5. li. iij.	83
Singula que nō iuuant, multa profunt. cōf. j. nu. 18. lib. ij.	3	Socius presumitur reliquis partibus vti iure familiaritatis. cōf. cxiij. nu. 11. lib. ij.	151
Singularis opinio doctorum nō est attendenda, sed communis opinio sequi debet. cōf. cxlij. nu. 16. li. ij.	101	Socius criminis facit indicij contra sociū. cōf. cxxvij. nu. 16. li. iij.	83
Sint nulla, vana 7 cassa, hec verba important idem quod ipso iure. cōf. xli. nu. 13. li. v.	37	Socius vnus nō habet mandatū ab alio nisi in his circa que expresse cōtracta est societas. cōf. clxxvi. nu. 2. lib. ij.	129
Socer 7 gener proprie quis non dicitur q̄n filia est mortua. cōf. ccv. nu. 16. lib. vj.	111	Socius non dicitur in culpa nisi minus communia curet q̄ solitus erat proprias: idem de eo cuius arbitrio committitur. cōf. xlvij. numer. 7. 2. 9. lib. j.	45
Socer si promisit genero soluere dotem, 7 donec terminus enenerit promisit soluere certam quantitatem, nō est licitum genero capere illā quantitatem. cōf. cxxxi. nu. 3. lib. vj.	14	Socius non tenetur nisi ad diligentiam quā in rebus suis adhibet. cōf. cxi. nu. 2. lib. vj.	129
Socer non connumeratur inter personas prohibitas testificari. cōf. lvi. nu. 13. lib. ij.	39	Solennitas non presumitur in p̄iudiciū tertij nisi post. xxx. annos. cōf. clxxix. nu. 6. lib. vj.	90
Societate finita capitale debet reddi nō diuidi. cōf. cxxvij. nu. 4. li. j.	97	Solennitas presumitur ratione antiquitatis quando tanta est antiquitas q̄ nō potest talis solennitas probari propter antiquitatem. cōf. xlvij. nu. 9. li. iij.	13
Societas bonorū nō arguit societatem mensē. cōf. clxxvi. nu. 10. li. vj.	81	Solennitas intrinseca non extrinseca presumitur. cōf. clxlvij. nu. 7. li. vj.	11
Societas ex cohabitatione nō presumitur nisi quo ad redditus 7 impensam victus. cōf. xxiij. nu. 5. li. j.	20	Solennitas aliqua requisita an probetur per longā possessionē, 7 diuturnam patientiam. cōf. xli. nu. 7. li. iij.	9
Societas omnium bonorum nanq̄ contrahitur nisi expresse agatur. cōf. lxxvi. nu. 8. 2. 18. lib. iij.	52. 53	Solennitas presumitur ad diuturnitatem. cōf. lxxix. nu. 4. li. j.	68
Societas in eternū fieri non potest. cōf. lix. nu. 9. li. v.	48	Solennitas extrinseca presumitur ex longotempore. cōf. cxxxi. nu. 15. 21. 22. 24. 25. 26. 27. lib. vj.	122
Societas conuentione aliqua fieri nō potest q̄ transeat regulariter ad heredem. cōf. xxiij. nu. 4. li. ij.	25	Solennitas extrinseca non presumitur in actibus extraiudicialibus. cōf. cxli. nu. 7. lib. vj.	71
Societas omnium bonorum satis dissoluitur. cōf. lxxvij. nu. 1. lib. ij.	54	Solennitas que requiritur in testamento in scriptis si non fuerit seruata testamentum vitatur. cōf. cv. nu. 5. li. vj.	66
Societas de sui natura non transit ad heredem, 7 mortuo vno ex socijs perimitur societas. cōf. cx. nu. 9. lib. ij. fo. 80. 2. li. vj.	41		
Societas nō potest videri contracta cū minoribus. xxi. annis. cōf. clxij. nu. 7. lib. ij.	108		
Societas etiā tacite 7 quo ad quedā dissoluit. cōf. lxxvi. nu. 10. li. iij.	52		
Societas si sit tacita non veniunt nisi questualia 7 fructus. cōf. xli.			

Repertorium materialiarum

Solennitas presumitur intervenisse per temporis diuturnitatem. cons. xi. nu. 8. lib. vi.	40	Speciale in fratre, ut possit quis feudum alij quam descendenti acquirere. cons. x. nu. 5. li. iiij.	11
Solennitas presumitur ex patientia. xxx. annorum etiam in preiudicium tertij. consil. lxxix. nu. 5. li. i.	69	Speciale est in usuris, ut minores recipiendo remittantur maiores. cons. v. nu. 17. 21. li. v.	7
Solennitas non presumitur ex longo tempore in preiudicium tertij sed requiruntur triginta anni. cons. clxxix. nu. 9. lib. viij.	113	Speciale verbum iunctum generali alterat illud. consil. viij. nu. 3. lib. iij. fo. 9. consil. lxxij. nu. 7. lib. v.	21
Solennitas testamenti non remittitur propter pestem nisi in rustico. cons. clxxv. nu. 8. lib. ij.	121	Specialis derogat minus speciali. consil. lxxix. nu. 1. lib. j.	31
Solennitas eadem sufficit in adimendo que in legando ad pias causas. consil. ccix. nu. 17. li. ij.	147	Specialis derogat generi. consil. c. nu. 2. li. iij.	74
Solennitas ecclesiastica requiritur in infeudatione si non est solita infeudari. consil. lxxix. nu. 3. lib. i.	68	Species derogat generi in eadem dispositione, non in diversis. consil. xij. nu. 9. lib. ij. fo. 14. consil. c. nu. 2. li. iij.	74
Solennitates testamentorum sunt iuris positivi. consil. ccix. n. 6. li. ij.	147	Species plures probationum tunc iunguntur quando semiplene probant. consil. lxxij. nu. 41. lib. ij.	20
Solennitas levis que sit. consil. clxj. nu. 10. lib. ij.	99	Species diverse imperfecte nihil operatur. consil. lxxij. nu. 3. lib. iij.	15
Solennitas intrinseca materialis non presumitur. consil. lxxv. nu. 5. li. ij.	22	Spectare hoc verbum est ambiguum. consil. lxxix. nu. 3. lib. v.	67
Solennitas et licentia presumitur ex vlu longi temporis. consil. c. nu. 5. li. v. ij.	62	Spes fideicommissi viuyente granato est probabilis. consil. clxxv. nu. 22. lib. v.	133
Solennitas actorum presumitur in sententia de antiquo lata. consil. xcij. nu. 7. li. v. ij.	58	Spes renouationis an legari possit. consil. xcj. nu. 11. lib. j.	78
Solennitas non presumitur ex longo tempore in preiudicium alterius. consil. lxxv. nu. 8. li. iij.	13	Spes non habetur pro veritate in statutis. consil. lxxv. nu. 7. li. iij.	22
Solennitates omnes ex longo tpe presumuntur. consil. j. nu. 1. 7. 10. li. iij.	2	Spoliatio ex possessione probatur, nisi recens possessio sit titulata. consil. vj. nu. 6. 7. 9. lib. j.	7
Solennitates que requirunt in alienatione reru ecclesiasticaru requirunt etiam in alienatione cuiuscunque pñ loci. consil. iij. nu. 5. li. iij.	6	Spoliatozem spoliare non licet ex intervallo. consil. vj. nu. 11. lib. iij.	7
Solennitati. l. de his. de transac. an renunciari possit. consilio. xj. nu. 1. 13. 14. lib. ij.	11	Spoliatus dicitur non admissus. consil. lxxij. nu. 9. lib. j.	110
Solennitatis est imperfectio non publicare. consil. xcij. nu. 7. lib. v. ij.	71	Spoliatus ante omnia restituendus. consil. vj. nu. 12. 13. li. iij. fo. 7. consil. ccxli. nu. 7. li. vj.	137
Solicitor cause non est idoneus testis. consil. lxxij. nu. 9. li. iij. fo. 47. consil. clxij. n. 5. li. v. f. 111. 2. consil. clxij. n. 2. li. vj. f. 142. 2. clxij. n. 7. 8. li. v. ij.	97	Spurij legitimati institutio vitiaf cõstituto qd non erat filius. consil. lxxv. nu. 17. lib. v. ij.	56
Soluens aliquid ne veget super principali debito an possit repetere. consil. lxxix. nu. 11. li. iij.	58	Spurij non veniunt appellatione coniunctorum, nec incestuosi. nu. 3. 4. consil. clxij. lib. v. ij.	90
Soluens abbati in onso vel falso procuratori et mandato iudicis an liberetur. consil. c. nu. 17. li. ij.	71	Spurij inter nobiles non sunt nominandi filij. consil. lxx. nu. 13. li. ij.	42
Solvere qd si quis promittat ad voluntate tuã. consil. lxxij. nu. 14. li. v. 56	56	Spurio donari non potest, etiam per interpositam personam. consil. lxxij. nu. 1. li. v. ij.	37
Solvere promittens ad omnem petitionem non renunciat prescriptioi. consil. clxx. nu. 5. lib. v. ij.	108	Spurius non potest esse notarius actorum. consil. lxxix. nu. 2. lib. ij.	55
Solvere hoc verbum qñ iungitur cū adiuncto, scilicet pecuniã: tunc verbum soluere accipitur stricte, et requiritur qd tunc interueniat naturalis solutio. consil. lxxv. nu. 8. li. iij.	69	Spurius iure communi non succedit patri, et econverso. consil. cl. nu. 6. lib. ij.	106
Soluta qñ habeat vim coniuncte. consil. clx. nu. 7. lib. vj.	78	Stare per iudicem non dicitur, nisi interpelletur: et congrue expectetur. consil. lxx. nu. 6. lib. iij.	41
Solutio gabelle non infert qd datu esse insolutu. consil. lxxv. nu. 3. li. iij. 49	49	Statutu potest prohibere iuramentum. consil. clj. nu. 5. 6. 7. 16. li. v. ij.	96
Solutio trium annorum facit presumi colonam preterita soluisse. consil. cy. nu. 3. lib. iij.	75	Statut dicto vnus testis in interpretatione literarum grecaru, aut aliarum que intelligi ab alijs non possunt, licet alias non stetur dicto vnus testis. consil. clxxix. nu. 9. lib. ij.	124
Solutio non presumitur si instrumentum reperitur cancellatum penes tertium. consil. lxx. nu. 11. lib. b.	41	Status presumitur qui fuit perfenerat. consil. lxxij. 2. lxxv. nu. 15. li. iij. 50	50
Solutio dñ fieri saltẽ mādatur generale habet. consil. lxx. nu. 4. li. v.	88	Statut declarationi consentientis si est dubia. consil. lxxv. nu. 2. lib. iij.	83
Solutio simpliciter facta qd cedat in antiquius debitum non habet locu cū quando numeratio scribitur tanqẽ creditum: qd tunc licet debito ri cõpensare in quam causam velit. consil. lxxv. nu. 1. lib. iij.	63	Status attenditur qui erat tempore contractus vel testamenti. nu. 3. 4. 10. nisi in incremento allunionis. nu. 7. vel accessorij. consilio. lxxv. nu. 2. 7. 8. lib. v. ij.	18
Solutio per alium facta non nomine meo me non liberat. consil. lxxix. nu. 17. lib. iij.	50	Statuta qñ extensionẽ non recipiunt ultra propriã significationem. consil. cxxvi. nu. 14. lib. vj.	105
Solutio hoc verbum licet sit largissimum: restringitur tamen ut adiungatur hoc verbum pecunia. consil. xcij. nu. 3. li. iij.	69	Statuta de cõpromittẽdo intelliguntur re nondũ liquidata. consil. lxxix. nu. 4. lib. j.	72
Solutio ficta non debet sufficere qñ excludit verã. consil. xc. nu. 4. li. iij.	66	Statuta loci in quo quis habitat scire presumuntur. consil. lxxv. nu. 2. li. iij. 47	47
Solutione eius qd debet omnis tolli obligatio. consil. lxxv. nu. 3. li. j.	20	Statuta laicorum non possunt disponere super iuramento. consil. lxxv. nu. 7. lib. i.	29
Solutionẽ allegans non dicatur fateri. consil. clxxij. nu. 18. lib. vj.	93	Statuta etiam si cautu est debere intelligi ad literã recipiant tamen in interpretationem a cõmuni vsu loquẽdi. consil. lxxv. nu. 2. li. iij. f. 58. consil. ccxj. nu. 2. lib. vj.	115
Solutionis indeterminate prolate appellatione venit quilibet satisfactio. consil. lxxv. nu. 1. lib. v. ij.	72	Statuta que a iure cõi exorbitat quomodo sunt interpretada. consil. cxxij. nu. 4. lib. v.	80
Solutionis modus attenditur si non constat de pensione conuenta. consil. cxxij. nu. 1. li. j.	91	Statuta debent seruari ad literam. consil. lxxv. nu. 3. li. v. ij.	29
Solutionis probatio quomodo debet fieri. consil. lxx. nu. 9. li. ij.	41	Statuta etiã exorbitata excedunt a maiori rōne. consil. lxxij. n. vj. li. v. ij.	42
Solutum potius presumitur in liberationem hypothecæ. consil. lxxix. nu. 13. lib. vj.	34	Statuta locorũ et cõsuetudines in facto consistunt, et psumptio est Romanu pontificem ignorare ea que in alieno facto consistunt. consil. lxxix. nu. 11. lib. iij.	77
Soror in testamento potest testificari. consil. xliij. nu. 7. lib. v. ij.	28	Statuta quo ad nullitatem actus ligant forenses et ignorantes. consil. clxx. nu. 4. li. vj.	80
Soror quandoqz continetur appellatione fratris. consil. xv. numero. 2. lib. iij.	2	Statuta debent adaptari ad casus frequentes. consilio. lxxv. numero. 6. lib. vj.	17
Soror si permittit hereditate paternam diu possideri per fratres et quãdo aliquo indigebat petebat a fratribus ut ab ipsis fratribus, an videatur exclusa hereditate. consil. lxxv. nu. 3. lib. ij.	61	Statuta an interpretantur secundum ius commune et sciens possessionẽ naturalem ab alio occupatam si negligat, amittit civilem. consil. lxxv. nu. 7. 8. 9. 11. 12. li. vj.	18
Soror tanqẽ in gradu proximior an de iure communi in hereditate fratris patruo preferatur: et quo pacto. consil. c. nu. 1. li. ij.	69	Statuta contra ius nec ex maiore rationis extenduntur. consil. lxxij. nu. 9. lib. v. ij.	37
Soror agens ut heres fratrum debet probare eos sine liberis decessisse. consil. cxxv. nu. 1. li. iij.	74	Statuta intelligi debent secundum verum et proprium significatam. consil. cxxv. nu. 1. lib. 2. fo. 78. consil. clxij. nu. 4. lib. v. ij. fo. 98. consil. clxxix. nu. 13.	120
Soror licet profectitia sit vsure sunt aduentitia. consilio. cxxij. numero. 8. lib. ij.	145	Statuta si imponunt penam turbantibus statum ciuitatis de quibus intelligitur. consil. xcij. nu. 10. li. ij.	78
Sors et lucrum potest committi declarationi focij. consil. xlv. numero. 4. lib. j.	45	Statuta Italie disponunt qd non occiderit actualiter, licet percussit animo occidendi, non puniatur pena homicidij. consil. cxi. nu. 2. li. ij.	97
Sortem quod excedit accipere non licet. consil. lxx. nu. 12. li. ij.	43	Statuta simpliciter puniẽtia homicidã vltimo supplicio intelliguntur se cū ius cõe, scz, si dolo occiderit. consil. cxi. nu. 4. li. ij.	97
Spatium absenti potest prefigi ad hereditatem ad eundam. consilio. iij. nu. 6. lib. ij.	6	Statuta laico	
Speciale et indiuiduum differunt inter se. consil. cxxxiij. nu. 6. li. j.	111		

Consiliorum domini Alexandri.

Statuta laicorum quomodo seruari debent contra clericos. consi. cxxj. num. 1. lib. ij.	149	exc. num. 15. lib. ij.	134
Statuta an possint derogare testamentis piarum causarum. consi. ccij. num. 4. lib. ij.	147	Statutum prohibens donationem non habet si fiat ob censam. consi. xlv. nu. 31. lib. iij.	26
Statuta semper extenduntur ad casus sine quibus disposita per statuta non poterant modo sortiri effectum. consi. cxc. n. 20. li. ij. f. 134. et consi. cccij. nu. 12. li. e. 144		Statutum odiosum loquens de fratre an comprehendat sororem. consi. lxxxv. num. 1. lib. iij.	58
Statuta debent ad iuricem reduci et concordari. consi. cxxij. nu. 11. 12. 13. et 14. lib. iij. fo. 78. et 79. consi. cxxvj. nu. 3. lib. vi.	53	Statutum excludens exceptiones que opponerentur contra sententiam quomodo debet intelligi. consi. cxy. nu. 7. lib. iij.	63
Statuta si possint habilitare personam sibi si subdita. consi. cxi. nu. 2. 14. li. vj.	69	Statutum potest auferre legitimam in totum. consi. lxxv. nu. 11. lib. j.	66
Statuta mutantur verba a iure communi. consi. cxy. nu. 3. lib. ij.	78	Statutum de rescriptis in. vj. etiam inter laicos litigantes locum habet. consi. lxxvj. nu. 6. lib. ij.	53
Statuta non sunt Iudaice intelligenda. consi. cxlvij. nu. 12. lib. vj.	71	Statutum disponens quod minor. xxv. annis non possit alienare rem mobilem, sine certa solennitate an habeat locum in contrahente cum clerico. consi. xcij. nu. 5. lib. ij.	65
Statuta inrameto firmata non intelliguntur cassari. consi. xxvj. n. 8. li. j.	29	Statutum disponens quod instrumentum guaranteeatum mandetur executioni per carcerem non habet locum contra debitorem volentem cedere bonis. consi. lxxij. nu. 2. lib. ij.	44
Statuta sine in re sue in personam non egrediuntur loca sua. consi. xvj. n. 1. li. j. 19		Statutum si punit receptantem bannitum, excusatur qui receptat coniunctum, saltem a maiori pena. consi. cxliij. nu. 10. lib. ij.	102
Statuta si reperiant contraria in vno volumine, inde debet sequi statutum quod est iustius et equius. consi. lviij. nu. 5. lib. iij.	40	Statutum si dicat quod faciens homicidium decapitetur non intelligitur de eo qui occidit se defendendo. consi. cxliij. nu. 7. lib. vj.	102
Statuta que dicantur esse libertate ecclesiastica. consi. xvj. nu. 15. li. iij.	13	Statutum ubi si distinguat nec nos debemus distinguere. consi. cxy. nu. 7. li. 7.	72
Statuta cessant favore agnatorum si illi non succedunt. consi. lxxij. nu. 1. li. j.	59	Statutum si fecit mentionem de trina citatione, non sufficit citare vna citatione peremptoria pro tribus. consi. cxxvj. nu. 16. lib. ij.	86
Statuta breuiantia prescriptiones non valent contra ecclesiam. consilio clxx. nu. 1. lib. ij.	116	Statutum non si trahit ad casus per ipsos non decisos. consi. cxy. n. 7. li. ij.	68
Statuta non sunt Iudaice et absurde intelligenda. consi. lxxij. n. 5. lib. ij. fo. 58. consi. cxxij. nu. 25. li. vj. fo. 63. consi. cxxix. nu. 5. lib. vj.	88	Statutum imponens certam penam turbantibus statum ciuitatis, quomodo intelligitur. consi. j. nu. 27. lib. iij.	3
Statuta alterius loci debent probari. consi. xxvj. nu. 20. li. ij.	27	Statutum quod existente patruo mater non succedat. consi. cxlj. nu. 5. li. vj.	88
Statuta punientia nubentes aliter quam statutum sit quod valeant, et contra quod non valeant. cxy. nu. 1. et 2. li. j.	81. et 82	Statutum quod fratres patruales excludant matrem. consi. cxlj. nu. 4. li. vj.	88
Statuta loquentia in vero casu non extenduntur ad casum fictum. consi. cxy. nu. 8. lib. ij.	78	Statutum quod existente patruo non succedat anus maternus. consi. cxlj. nu. 3. lib. vj.	88
Statuta debent intelligi proprie et stricte. consi. clij. nu. 4. li. vj.	98	Statutum excludens debitorem propter negligentiam non petentis an valeat. consi. clxx. nu. 4. lib. vj.	107
Statuti exclusio non debet trahi ad casum omissum. consi. cxlj. num. 2. lib. vj.	88	Statutum permittens bannitum impune occidi intelligitur de eo qui rite bannitus est. consi. clxx. nu. 2. lib. vj.	100
Statuti verbaliter non dirigantur ad agnatos conferendo in eos, tamen ipsi agnatis competat conditio in ipso statuto. consi. vj. nu. 7. li. vj.	6	Statutum non receptum in obseruantiam non ligat. consi. vj. nu. 2. lib. j.	10
Statuti prohibetis supplicari quis intellectus. consi. lxxvj. n. 1. li. iij.	59	Statutum de cine intelligitur de vero et naturali. consi. clxx. nu. 2. li. v.	116
Statuti vna pars aliam declarat. consi. xxvj. nu. 3. li. vj.	24	Statutum in ciuitate dicitur ius commune. consi. cxlj. nu. 20. lib. vj.	89
Statuti ratio si non est scripta, magis attenduntur verba quam ratio. consi. xxvj. nu. 5. li. vj.	24	Statutum quod mulieres inuente cum perlis soluant decem, non incidunt in penam si fuerunt vise deferre perlas. consi. cxy. nu. 3. lib. vj.	119
Statuti verba subsequenter declarant precedentia. consi. xxiij. nu. 29. li. ij.	20	Statutum potest inducere presumptionem solationis et satisfactionis. consi. cxx. nu. 7. lib. vj.	123
Statuti verba, ubi possunt accipi in preterito et futuro, accipiuntur solum in futuro. consi. cxc. nu. 9. lib. ij.	134	Statutum specialius prefertur, et quod dicatur specialius. consi. lxxv. nu. 7. lib. vj.	44
Statuti verba licet offendere ut mens seruetur. consi. cxy. nu. 13. li. ij.	79	Statutum quod malefidei debitor prescribat, non valet. consi. lviij. num. 11. lib. vj.	40
Statuti forma ad vngue seruanda. consi. xli. nu. 16. lib. j.	40	Statutum de compromittendo non ligat minores: nec habet locum in contractu inrato. consi. lxxij. nu. 20. 21. 22. li. vj.	24
Statuti verba si non consentiunt, nec eius dispositio. consi. xvj. nu. 2. li. j.	20	Statutum quod teneantur compromittere non habet locum ubi est questio iuris. consi. lxxij. nu. 5. 9. lib. vj.	42
Statutis et legibus inducentibus solennitatem an renuciari possit. consi. xcix. nu. 4. li. iij.	64	Statutum ciuitatis licet in totum non possit tollere appellationes, tamen potest abbreviare tempus datum ad appellandum. consi. cv. nu. 9. lib. v.	79
Statutis subijci et forum sortiri a pari procedunt. consi. cl. nu. 3. li. ij. f. 106 consi. xij. nu. 2. lib. vj.	11	Statutum extra territorium non extenditur. consi. xli. nu. 3. lib. v. fo. 37. et consi. xliij. nu. 6. eod. lib.	38
Statuto quod post quatuor dies non possit sententia dici nulla, reiecta est omnis nullitas etiam causata ex defectu citationis vel euidentis, et notorie patens ex actio. consi. cxxvj. per totum. li. vj.	125	Statutum quod bannitus possit impune offendi, valet. consi. lxxv. nu. 2. li. iij.	47
Statuto cauetur quod si creditor non petat debitum an per tale statutum sit sublatum debitum naturale et ciuile. consi. xcix. nu. 2. lib. iij.	64	Statutum vel consuetudo quod alimenta dotium soluantur ad rationem septem pro centenario est rationabile. consi. cxxij. nu. 7. lib. vj.	15
Statuto cauetur quod minor. xvij. annis non possit legare nisi pro anima et minor legauit matri sue centum, dicens se legare pro anima an valeat tanquam legatum pium. consi. cxy. nu. 3. lib. iij.	81	Statutum disponens quod credatur dicto denunciatoris intelligendum est: si iurauerit ita esse verum. consi. lxxj. nu. 10. lib. iij.	51
Statuto si cauetur quod mater non succedat filio ab intestato non excludit mater a successione filij impuberis decedentis. consi. cxy. nu. 2. 5. 7. li. ij.	78	Statutum si disponit quod filia dotata non succedat extantibus masculis decessit pater relicta filia dotata, et filio masculino: et relictis nepotibus masculis ex alio filio premortuo, queritur cui applicetur istud quod non capit filia. consi. cxxvj. nu. 10. lib. iij.	25
Statuto et si sit derogatum, tali casu non intelligitur derogatum esse iuri communi. consi. j. nu. 16. li. iij.	3	Statutum si dicat quod mulier non possit contrahere sine consensu duorum propinquorum, si mulier vendit aliqua bona vni propinquorum cum consensu alterius an teneat venditio. consi. cxxij. nu. 12. lib. iij.	27
Statuto si cauetur quod extante patruo non succedat mater filio: et contingit extare matrem, patruum, et etiam sororem defuncti: qualiter fit successio. consi. xvj. nu. 9. lib. ij.	16	Statutum loquens contra ius commune in masculino non habet locum in femina. consi. cxxij. nu. 10. lib. iij.	27
Statuto si cauetur quod committentia homicidia bona omnia applicentur fisco, non comprehendunt nomina debitorum. consi. lxxvj. nu. 7. li. vj.	26	Statutum vel eius partes debent per subdivisiones et distinctiones saluari a correctione. consi. xlvij. nu. 6. lib. iij.	39
Statuto stante quod non liceat dare ultra quartam partem bonorum, inspicitur status qui est tempore mortis donantis. consi. xiiij. nu. 6. lib. j.	17	Statutum excludens dotatam intelligitur de dotata tempore mortis eius de cuius successione agitur. consi. xlvij. nu. 1. lib. iij.	39
Statuto non obstante potest mulier libere testari ad pias causas. consi. ccij. nu. 3. li. ij.	147	Statutum loci in quo facta fuit citatio, debet attendi. consi. ij. num. 9. lib. iij.	4
Statuto ultimo statuitur etiam in eodem volumine. consi. cxli. nu. 4. lib. ij.	99	Statutum taxans alimenta propter moram dotis constituta, non habet locum ante dotem promissam etiam si mulier nupsit sine dote. consi. xlvij. nu. 1. lib. iij.	39
Statutum restringitur secundum ius commune ne quis indebite damni ficetur. consi. l. nu. 9. li. j.	49	Statutum sic debet interpretari ut non sit sibi ipsi contrarium. consi. cxxij. nu. 8. lib. iij.	19
Statutum arcans clericos ut non possint locare, non valet. consi. clxx. nu. 8. lib. vj.	78	Statutum laicorum super probationem testamenti non extenditur ad testamentum clericorum. consi. cv. nu. 9. lib. iij.	66
Statutum potest facere masculos heredes ad tempus, et desinere esse heredes ad tempus. consi. xiiij. nu. 23. li. iij.	15		
Statutum in loco domicilij mariti disponit quod vxore predecedente sine liberis maritus lucretur tertiam partem dotis: sed in loco ubi accepta est vxor et celebratus contractus dotis, est alia consuetudo, quod statutum attenditur. consi. c. nu. 11. li. iij.	72		
Statutum de compromittendo intelligitur in causa principali tantum. consi. lxxij. nu. 11. li. iij.	52		
Statutum debet interpretari ut non sit inane et aliquid operetur. consilio			

Repertorium materiarum

Statutum per quod simpliciter tollitur defensio, licet non valeat tamen bene valet quādo ratione contumacie auferret defensionē, quia contumaci potest denegari defensio. consi. cv. nu. 8. li. v.	78
Statutum, sicut nō nocet forensibus, et eos non ligat: ita nō intelligitur eos comprehendere in fauorem. consi. c. nu. 2. li. ii.	72
Statutum excludens filiam dotatam intelligitur de actu dotata. consi. cxxij. nu. 10. li. vj.	130
Statutum loquens de simplici non habet locum in misto. consi. lxxvj. nu. 17. li. ii. fo. 60. cōsi. xxvij. nu. 3. li. ii.	15
Statutum si impedit ut iudex nō possit exercere iurisdictionē suā ultra limites sue iurisdictionis non potest se pronunciare competentē in dicem. cōsi. lxxvj. nu. 3. li. ii.	60
Statutum si disponit q̄ minor. xvij. annis nō possit se obligare sine certa solennitate, an post. xvij. annos videatur eū facere haberi maior. xxv. annis. cōsi. 17. nu. 3. li. ii.	16
Statutum si dicat q̄ comitatenses teneātur soluere salarium potestati, postea superior cōcedit privilegiū immunitatis alicui vīlle, alij cōmītatēses tenebuntur soluere totū salariū. cōsi. clxxvij. nu. 19. li. ii. f. 123	123
Statutum in correctōis, loquens in masculino, non comprehendit femininum. consi. xlv. nu. 6. li. vj.	29
Statutum utitur dictione, si quis, vel si qua. consi. xlv. nu. 9. li. vj. fo. 29	29
Statutum dicens q̄ feudum cedit in obligationem creditorū, quomodo intelligitur. consi. ii. nu. 2. li. ii.	3
Statutum licet continuet possessionem in heredem tamē nō potest agere recuperande. cōsi. clxij. nu. 6. li. vj.	80
Statutum generaliter loquens an debeat restringi. cōsi. cxi. nu. 11. li. vj. f. 70	70
Statutum quālo loquatur de successione hereditatis ab intestato: tamen vendicat etiā sibi locū in successione precedente a contractu et dispositione partis facta super re particulari. consi. xv. nu. 6. li. ii.	12
Statutum si disponit quod nullus possit eligi potestas de ciuitate que nō distat per octuaginta miliaria, tūc mēsuratio qualiter fieri debeat. consi. xxi. nu. 6. li. ii.	15
Statutum ut nullā contineat iniquitatē debet a proprio verborum significatione recedere. consi. lxxv. nu. 11. li. ii.	58
Statutum excludens feminas propter masculos extenditur de filio ad nepotē: de patre vel matre ad auū et auā. cōsi. cxxxiij. nu. 1. 3. 4. 5. 6. li. bzo. vj.	62
Statutum excludēs filias a succedēdo statim masculis, qui tamē debeāt eas dotare non videtur excludere a legitima. cōsi. li. nu. 11. li. ii.	37
Statutum loquens in casu vero extenditur ad fictum, vbi est eadem ratio. consi. ccvj. nu. 4. li. vj.	111
Statutum de cōpromittendo inter affines, nō habet locū in affinitate soluta tēpore quo petitur cōpromissum. cōsi. ccvj. per totū. li. vj.	111
Statutum p̄t auferre ius tertij et vñ p̄ alio obligare. cōsi. xli. n. 14. li. j. f. 40	40
Statutum loquens de nouerca an cōprehendat nouercā magnā. cōsi. ccvj. nu. 27. li. vj.	112
Statutum excludens filiam donec masculis vixerit qualiter debeat intelligi. cōsi. xxi. nu. 21. li. ii.	15
Statutum inductū ut dirimantur lites, an dicatur fauorabile. consi. ccvj. nu. 1. li. vj.	111
Statutum vltimū dicit inspecto tpe cōpilatiōis. cōsi. lviij. nu. 4. li. iiij. 40	40
Statutum si dicat q̄ nō valeat legatū factū forēsi si legatarius tpe testamēti erat forensis postea effectus est ciuis legatū recōualefcit. consi. lxxix. nu. 6. li. iiij.	19
Statutum q̄ communitas teneatur de danno ab incerto authore dato. consi. cxiiij. num. 1. li. iiij.	72
Statutum licet dicat stari relationi: intelligitur tamē nisi sub sit iusta causa nō credendi. cōsi. cxiiij. nu. 3. li. iiij.	78
Statutum loquens in plurali verificatur etiā in vno tñ, sicut et in singulari. cōsi. lxxv. nu. 3. li. iiij.	58
Statutum confirmantis efficitur per confirmationē. consi. lxxij. numer. 17. li. iiij.	79
Statutum, si quā habeat pro plenaria probatione: tamē admittitur probatio in contrarium. consi. cxiiij. nu. 9. li. iiij.	72
Statutum de vulnerate cessat in impellente ad lapsum, vnde sequitur vulnus. consi. cxliij. nu. 13. li. vj.	69
Statutum privilegians patrum non extenditur ad patrum magnū. cōsi. xcviij. nu. 10. li. ii.	68
Statutum et phibitorij nō cēset loq̄ de actu iurato. cōsi. lxxvj. n. 5. li. j. f. 29	29
Statutum excludēs aliquē excludit remotiorē. cōsi. lxxx. nu. 6. li. j.	70
Statutum ne mulier sine consensu viri testari possit, an valeat. consi. clv. nu. 6. li. ii.	109
Statutum de amputatione manus non habet locum in arida. cōsi. ciiij. nu. 4. li. j.	89
Statutum etiam impropriando interpretatur ne quis improprie dānificetur. cōsi. cvj. nu. 25. li. ii.	78
Statutum loquēs in debitore cōtractus: nō habet locū in alio debito cōsi. viij. nu. 28. li. ii.	10
Stat. multas nubentē sine cōsensu patris nō valet. cōsi. ccix. n. 14. li. vj. 114	114
Statutum contra ius commune non extenditur ad alium casum in eo nō	
expressum ex identitate rationis. cōsi. vj. nu. 1. li. vj.	6
Statutum de possessione continuanda in heredem non habet locum si reperitur possessio apprehensa per alium. consilio. lxxxiij. numero. 4. libro. ij.	57
Statutum laicorum extenditur ad res ecclesiasticas etiam si cu3 clericis contrahatur. consi. xcij. nu. 3. li. ii.	65
Statutum excludens matrem propter patrum, non excludit eam extra te patruo magno. consi. xcviij. nu. vj. li. ii.	68
Statutum permittens bannitum occidi, priuat eum in iure communi. cōsi. lxxv. nu. 7. 10. libro. j.	65
Statutum loci contractus attenditur quo ad ea que oriuntur ex natura contractus, non ex mora. consi. lxxviij. nu. 7. li. ii.	27
Statutum de compromittendo non habet locū in criminali, vbi cessat transactio. consi. lxxxiij. nu. 7. li. j.	72
Statutum de non petendo debitum post decem annos, quid. cōsi. cxxxiij. nu. 6. li. ii.	96
Statutum potest inducere legitimam in quantitate et tempore. consi. lv. nu. 5. 2. 6. li. ii.	38
Statutum de falsificante: intelligitur de vsuali in eo loco. consilio. ciiij. nu. 1. li. j.	89
Statutum non debet intelligi de actu iurato. consilio. cxxv. numero. 12. libro. j.	105
Statutum potest certo casu iuramentum reprobare, sed contra ea tenet Alex. consi. cxxv. nu. 2. 3. 6. 8. 9. 10. 11. li. j.	103. 104. 2. 105
Statutum excludēs feminas et alios ob primo genitū, odiosum est. cōsi. cxxxiij. nu. 3. li. j.	106
Statutum in vsu non receptum non ligat et decem annis etiā citra scientiam superioris prescribitur. consilio. cxxxiij. nu. 1. li. j.	108
Statutum disponens de successione, nullo modo extenditur extra locū, secus si disponat de solennitate actus. cōsi. cxxviij. nu. 2. li. j.	106
Statutum si inducit ferias messium et vindemiarum, et vltius non pro cedit, ceteri casus tanq̄ omīssi remanent in dispositione iuris cōmunis. consi. liij. nu. 10. li. iiij.	34
Statutum vñ nō debet corrigi, sed determinari per aliud. cōsi. cxxv. nu. 8. 2. 9. li. iiij.	88
Statutum q̄ tale quid obtineatur inter priores, et collegas nō sufficit q̄ illud obtineatur a maiori parte. cōsi. vj. nu. 8. li. vj.	7
Statutum si dicat q̄ contra instrumentum garentigiatum non admittatur exceptio non habebit locum quo ad tertium cum quo non est contentū. cōsi. lxxxiij. nu. 12. 13. libro. iiij. fo. 62. 7. cōsi. lxxxiij. numer. 8. eodem libro.	63
Statutum disponens q̄ frater excludat sororem non habebit locum in consobriuo fratre. consi. lxxxiij. nu. 18. li. vj.	39
Statutum disponens q̄ stetur relationi si nō appareat cōtenta in relatione esse vera non est standum. consi. xcj. nu. 8. li. vj.	39
Statutum retractus est fauorabile: et an extendatur ad permutationē. cōsi. cxxviij. nu. 1. li. vj.	123
Statutum interpretandum ut addat iuri communi. cōsi. xlix. num. 12. li. j. fo. 48. cōsi. xxiij. nu. 12. li. ii.	19
Statutum quod contractus nō probetur nisi per instrumentum quod habet locum in reo excipiente, valet. cōsi. lxxviij. nu. 2. 2. 5. li. iiij. fo. 49	49
Statutum loquens de figura banni, intelligitur rite et legitime latū. cōsi. lxxviij. nu. 15. li. iiij.	56
Statutum loquens in occidente non habet locum in mandante. consilio. lxxv. nu. 2. li. iiij.	46
Statutum disponens q̄ frater possit repellere sororem, quomodo intelligendum. consi. lv. nu. 2. li. vj.	23
Statutum loquens de fratre an extendatur ad fratrem patrualem. cōsi. lxxviij. num. 9. li. vj.	9
Statutum si dicat q̄ in instrumentis conficiendis tabellio debet ponere nomen, prenomē et cognomen, tunc non sufficit alterum tantum apponere: etiā si apponatur nomē singulare. cōsi. lxxviij. nu. 2. li. vj.	13
Statutum laicorum disponens contra iuramentum non valet. cōsi. lix. nu. 4. 2. 7. li. j.	54
Statutum excludens tales stantibus descendētibz quomodo intelligendum. consi. cxxxiij. nu. 2. 3. 4. li. vj.	95
Statutum quando extat q̄ mulier dotata non succedat extantibus masculis, et aliud statutū q̄ soror dotata a fratribz de bonis cōmunibz non possit venire ad successionem. consi. lxxxiij. nu. 5. li. vj.	37
Statutum quando venit dorogando ad ius commune, non interpretatur secundum ius commune. consi. xx. nu. 9. li. j.	23
Statutum excludens sororem per existentiam fratris: habebit etiā locū in fratribz patruelibz, si sit in eis eadē rō. cōsi. lxxviij. n. 10. li. vj. f. 19	19
Statutum laicorū disponēs de bonis subditorum vendicat sibi locum in vtili dominio quod habet laici in rebus spectantibz ad ecclesiā. cōsi. lxxviij. nu. 4. li. vj.	13
Statutum q̄ appellatio suspendet, intelligitur de non frustratoria. cōsi. lix. nu. 13. li. iiij.	41
Statutum excludens matrem propter agnatos etiam a legitima. nu. 8. 9. cōsi. iiij. nu. 5. 8. 9. li. vj.	3. 2. 4

Consiliorum Domini Alexandri.

Statutū dicit q̄ facies sanguinē in palatio, tali pena puniatur. barbitō for si faciat sanguinē non punietur, si phlebotomauit aliquē in pala tio. consil. cccxvi. nu. 1. lib. iiij.	83	registrari intra tempus. cōsi. cccx. nu. 1. li. vi	54
Statutū excludēs matrē a successione filij intestati nō habet locum si fi lius decesserit impubes. Itē si excludatur a successione filiorū decedē tium sine liberis. consil. cccxi. nu. 4. 5. lib. vj.	130	Statutum q̄ filius teneatur ad debita patris, etiā si nō sit heres, valet. consil. cccxiiij. nu. 5. li. vi.	92
Statutū loquēs in potestate h̄z locū etiā in capitaneo, si capitaneus cir ca idē habeat eadē iurisdictione. consil. xx. nu. 10. li. iij.	14	Statutum preferens genus paternū generi materno est equū. cōsi. cclij. nu. 9. lib. vj.	88
Statutū disponēs q̄ ante terminū per tres mēses, q̄ locator vel conda ctor debet precedere, q̄ si volunt persistere in eadē locatione, an 7 qua liter comprehendat clericos. cōsi. xvj. nu. 13. li. iij.	13	Statutum si disponat q̄ nobiles equiparentur popularibus, tūc ex per sona populariū ea que cōcessa sunt popularibus habebunt nobiles. cōsi. cvj. nu. 22. li. iij.	77
Statutum de dote lucranda intelligitur qñ datur ab eo qui potest ple ne alienari. consil. cccxvi. nu. 9. li. iij.	111	Statutum si disponit q̄ vsurarius nō possit accipere vltra duos dena rios pro libra, non videtur permittere de duobus denarijs. cōsi. xvj. nu. 4. lib. ij.	16
Statutū de prescriptione actionū vingiti annis nō obstante mala fide, valet, saltem ad auferendū beneficiū statuti de executione instrumē ti. cōsi. cccv. nu. 5. 7. 8. 9. li. vj.	72	Statutū circa lucrū vel dispositionē dotis eque habet locum in muliere vidua sicut in nupta. cōsi. c. nu. 1. li. iij.	73
Statutū in dubio presumitur fauorabile. cōsi. cccv. nu. 3. li. vj.	123	Statutū q̄ filia dotata non succedat, cōprehendit etiā vt nō succedat extra territorij. cōsi. cclij. nu. 18. lib. vj.	89
Statutū valet q̄ stetur vni testi. cōsi. cccxviiij. nu. 3. 4. 5. 6. li. vj. f. 119	119	Statutū deferens vxore mortua certā patrē dotis, habetur ad bona ex tra territorij. cōsi. cclij. nu. 17. lib. vj.	89
Statutum q̄ licet consorti retrahere, nō habet locū in necessaria adiudi catione. insolūtū. consil. lxx. nu. 4. li. f.	30	Statutum q̄ filia dotata stantibus masculis nō succedat, est fauorabi lis. cōsi. c. nu. 19. lib. vj.	89
Statutū de immobilib⁹ nō extendit ad vsumfructū. 2s. lxx. n. 3. li. f. 30	30	Statutū q̄ repetitioni dotis quinquennio prescribatur, non valet. cōsi. cclxxij. nu. 19. lib. vj.	85
Statutum prohibēs mouere questionē, intelligitur etiā excipiendo. 2s. lxx. nu. 5. li. f.	36	Statutū nihil addēs iuri cōi nihil operat. cōsi. cccxv. nu. 17. li. vi. f. 128	128
Statutum sic debet accipi etiā impropriādo, vt seruetur mens, 7 vitetur absurdum. cōsi. lxx. nu. 2. li. f.	30	Statutū puniens ledentē non punit nisi actu deprehensum. cōsi. cccxvi. nu. 4. lib. vj.	119
Statutū etiam impropriando intelligi debet vt iuri cōmuni conforme tur. cōsi. xix. nu. 4. li. f.	22	Statutū vocās simpliciter sorores vel alternativē vtrinq; cōiunctas, vel ex latere patris tantū, intelligitur fin ius, vt cōsanguineas per vtrin q; iuncta excludatur. cōsi. v. nu. 4. 5. 2. vi. lib. vj.	3. 2. 4
Statutū excludens feminas propter masculos, intelligitur si illi volunt esse heredes. cōsi. xx. nu. 2. li. f.	22	Statutū posteri⁹ in ordine cēset vltimū 7 pferi. 2s. cccv. n. 2. lib. vj. f. 53	53
Statutum q̄ filiussa nō obligetur nisi sit mercator, intelligitur in nego tio mercantie. cōsi. cccv. nu. 10. li. ij.	146	Statutum requirens premiti cautionē, intelligitur si petatur. cōsi. cccvi. nu. 1. lib. iij.	63
Statutum de fratre intelligitur de fratre primi gradus. 2s. cccij. nu. 11. 15. 16. lib. ij.	144	Statutū correctoriū iuris cōmunis nō debet operari 7 corrigere plūq; in eo specialiter scriptū sit. cōsi. cclxxij. nu. 5. lib. v.	122
Statutum loquens de patruo, non extenditur ad patruum magnū. 2s. lxx. nu. 4. li. f.	144	Statutū quod coartat ad cōpromissum non habet locū in causis mixti imperij. cōsi. lxxv. nu. 2. lib. vj.	44
Statutam q̄ filia nupta extra territorium nō succedat, valet. consil. cclj. nu. 4. li. f.	106	Statutū disponēs q̄ pater tenetur emēdare damniū datū per filiū, non cōprehendit spurium. cōsi. lxx. nu. 14. li. ij.	42
Statutū correctoriū nō debet extendi etiā ex maiortate rationis. cōsi. cclj. nu. 9. li. f. 99. cōsi. cccxiiij. nu. 30. li. vj.	63	Statutū fauorabile est extendendū. consil. cccv. nu. 11. 15. li. vj.	80
Statutum q̄ credatur omni scripture mercatoris non valet. cōsi. ij. nu. 6. lib. ij.	24	Statutū q̄ filia nō succedat stante masculo, cōprehendit masculū pres byterum. cōsi. c. nu. 6. li. vj.	69
Statutū declaratoriū trahitur ad preterita. cōsi. vj. nu. 4. li. f.	8	Statutum si ex post facto annullet contractū, non trahitur dominiū cōsi. cccix. nu. 1. lib. f.	105
Statutū nonc ensetur derogare legitime in qua veniūt fructus, etiā bo na fide cōsumpti a tēpore mortis. cōsi. vj. nu. 7. 8. 7. 12. li. f.	8	Statutū cōpellens ad compromissū est contra ius commune. 2s. cccv. n. nu. 17. lib. vj.	111
Statutum debet sic intelligi vt non tollatur citatio. consil. lxxxiij. nume. 13. li. f.	59	Statutū de cōpromissis necessarijs nō ligat clericos etiā in minoribus constitutos. cōsi. ccc. nu. 2. 3. li. f.	148
Statutū q̄ de dāno dato stetur relationi notarj nō habet locū si ex in spectione vel cōfessione accusatoris appareat de cōtrario. consil. xxi. per totum. lib. vj.	39	Statutū Rome q̄ volēs cedere bonis d3 ascendere leonē marmoreū, 7 dicere: Edo bonis, est cōtra bonos mores. cōsi. ccc. nu. 10. li. f.	148
Statutū nō vēdicat sibi locū in casu omisso. cōsi. cccxij. nu. 13. li. vj.	116	Statutū dicēs q̄ sufficiat habere potiorē causam a successore vniverſa lis debitoris, quō debet intelligi. cōsi. cccv. nu. 9. li. f.	146
Statutū retractus proximitatis habet locū etiā in reb⁹ emphyteuticis vel fensualibus ab ecclesia prouenientibus. cōsi. cccv. nu. 4. li. vj.	13	Statutū disponēs q̄ testamentū non valet absq; presentia parochiani, an habebit locū in testamēto clerici. cōsi. ccc. nu. 9. li. f.	148
Statutum de donatione accipiēda accipitur stricte. consil. cclxxij. nu. 10. 11. 14. li. vj.	105	Statutū disponēs q̄ extantib⁹ masculis nō succedat mulier, an possit locū habere etiā stante masculo. cōsi. cccj. nu. 2. li. f.	149
Statutum non ligat forenses nec res extra territorium. consil. xix. nu. 3. 7. 8. li. vj.	11. 7. 12.	Statutū potest accipere cōsanguineos nō fm veram 7 propriā signifi cationem. cōsi. cclij. nu. 1. li. vj.	97
Statutum si permittat occidere bannitū, permittit etiā vulnerare. consil. ccc. nu. 21. li. f.	134	Statutum loquens in ingrediente non habet locum in retinente. consil. lxxxiij. nu. 4. li. f.	58
Statutū si excludit oēs exceptiones seu defensiones, qualiter interpre tari debeat. cōsi. xxiij. per totum. li. iij.	62	Statutū in materia successionū ligat omnes in loco suo 7 forenses 7 cleri cos ad eorū commodū 7 incōmodū. cōsi. c. nu. 1. li. vj.	69
Statutū vsu non receptum non ligat. cōsi. cccxiij. nu. 15. li. iij.	79	Statutū si dicat q̄ dāno dato credat sacramento accusatoris, non h̄z locū in furto nisi quaten⁹ ius cōe, disponderet. 2s. cclxxij. n. 2. li. f. 116	116
Statutum loquens de fratre, non comprehendit sororem. cōsi. xlv. nu. 8. lib. vj.	29	Statutū forensibus collectā imponēs, valet. cōsi. cclxxij. nu. 2. li. vj.	70
Statutū q̄ testamentū valeat absq; testibus an sit validū. cōsi. lxxv. nu. 6. li. vj.	54	Statutū q̄ alicui credat, intelligit si iurauerit. cōsi. lxxj. nu. 9. li. iij.	51
Statutū loquens in personam, non comprehendit facientē per aliū. 2s. lxx. nu. 4. 7. 7. li. vj.	77. 2. 78	Statutū faciēs mētionē de alienatiōe 7 pretio, an cōprehēdat permu tationē. cōsi. lxxij. per totum li. vj.	43
Statutum concernens meritum cause in omni foro debet seruari. consil. lvij. nu. 3. li. vj.	40	Statutū si disponit q̄ nō soluat vectigal de reb⁹ q̄ portat pprj vsus cā, nō h̄z locū i his q̄ portant cā pprj vsus 7 alter⁹. 2s. 82. n. 18. li. iij.	61
Statutū q̄ primo genitus succedat in totū, nō valet. cōsi. cccxiiij. nu. 30. lib. vj.	63	Statutū contra petentē executionē, intelligitur de perducēte ad effectū cōsi. lxx. nu. 19. li. iij.	41
Statutū si dicat q̄ existente fratre femina nō succedat: de quo fratre in telligatur. cōsi. cccv. nu. 4. li. f.	68	Statutum q̄ pater teneatur pro filio mercatore, intelligitur de 2 tractu mercantie. cōsi. cclij. per totum. lib. vj.	71
Statutū disponēs q̄ spurius succedat nō v3. cōsi. cccix. nu. 15. li. vj. f. 61	61	Statutū valet q̄ iuramentū fraude dolo vel metu extortū presumat in contractu minoris prohibito. cōsi. cccvi. per totum. lib. vj.	102
Statutum in ductum respectu pene nō trahitur ad preterita. consil. xij. nu. 7. lib. f.	9	Statutū loquēs ab intestato, nō trahitur ad causam testati. consil. lxx. nu. 3. li. vj.	42
Statutū q̄ stante patrono mater non succedat, si etiā soror superest cū ea succedit mater excluso patrono. cōsi. lxxx. nu. 1. lib. f.	70	Statutū q̄ filia dotata nō succedat, nō habet locū nisi tēpore successio nis sit nupta 7 dotata: secus si dicat q̄ filia nō succedat sed dotetur. consil. xij. nu. 10. 12. 14. lib. iij.	14
Statutū annullans testamentū etiā intra semestre non registratū, nocet etiā substitutio 7 fideicommissarijs, etiā minoribus qui possūt facere		Statutum loquens in venditione non habet locū in permutatione: quia statuta sunt stricti iuris. consil. lxxvi. nu. 8. lib. v.	59

Repertorium materiaram

Statutum de dote data habet etiam locum in promissa. cōfi. lxxij. nu. 26 lib. iij. 44	cōfi. lxxv. nu. 18. li. eo. fo. 58. cōfi. lxx. nu. 1. li. j. fo. 50. cōfi. cxxvj. nu. 12. li. vj. fo. 53. cōfi. cxxvj. nu. 11. li. ij. 79
Statutum q non possit impugnari sententia post certum tepus intelli gitur agendo, non autem excipiendo. cōfi. lxxij. nu. 12. li. iij. 61	Statutū d3 interpretari ne qtimeat absurditatē nec lesionē iuris tertij. con fi. cxxvj. nu. 9. li. v. fo. 79. cōfi. cxxvj. nu. 7. li. iij. fo. 73. cōfi. clxxij. nu. 7. li. ij. f. 114
Statutum disponens de vi probationis non ligat nisi subditos. consili. cxxxvij. nu. 6. lib. j. 115	Statutū stricte 7 proprie interpretandū. cōfi. cxx. nu. 6. li. ij. 190
Saturū q bannitus impune occidatur, cessat vbi ban num est inualidū vel renocandum. cōfi. cxxij. nu. 2. lib. j. 96	Statutū gñaliter loquens d3 gñaliter intelligi. 2f. cxxvj. nu. ij. li. vj. 102
Statutum potest non subditis prodesse. cōfi. cxxj. nu. 5. lib. vj. 69	Statutū recipit interpretationē a iure cōfi. cōfi. clvij. nu. 7. li. v. f. 119. cōfi. cxxx. nu. 7. li. vj. fo. 55. cōfi. cxxij. nu. 3. li. vj. 99
Statutum de vno contractu disponens, an quo pacto ad alium contra ctum cum quo etiam similitudinem habeat, extendi debeat. consilio lxxvj. nu. 1. lib. v. 58	Statutū debet interpretari secundū ius commune, ne quis indebite pu niatur. cōfi. cxxij. nu. 7. li. vj. 25
Statutum q bannitus impune occidatur, valet. consilio. cxxij. numero 1. libro j. 69	Statutū semper debet intelligi vt quātomagis fieri potest imitetur ius commune. cōfi. lxxvj. nu. 12. lib. iij. 58
Statutum imponens penam corporalem requirit dolum. consilio. cix. nu. 5. lib. j. 93	Statutū qñ venit derogatiue ad ius commune, nunq recipit interpreta tionē. cōfi. cxxvj. nu. iij. li. vj. 128
Statutū correctorium non extenditur ad casum fictum. cōfi. lxxij. nu. mero. 7. lib. ij. 57	Statutū derogat omni iuri cōfi in loco suo. cōfi. lxxvj. nu. 8. li. j. 65
Statutum disponens quod socius teneatur habere ratū mercatum cū socijs. suis, intelligitur de illis qui erant socij tempore mercati. consil. lxxvj. nu. 4. li. ij. 26	Statutū est in ciuitate q si furtū est commissum de nocte emēdetur per custodes loci. postea statutum est factum q si furtū est factū de nocte 7 non reperitur fur, q emēdetur per omnes de ciuitate, qualiter vlti mum statutū intelligatur. cōfi. cxxij. nu. 10. li. iij. 78
Statuta loci non ligant nō subditum. cōfi. clxxij. nu. 1. li. vj. 8	Statutū debet interpretari vt iuri communi aliquid addat, cōfi. cxxij. nu. 1. li. vj. 74
Statutum extenditur ad nō expressum quod verisimiliter fuisset statu tum. cōfi. cxxij. nu. 34. lib. ij. 20	Statutum non dicitur extendi ad alium casum, quando est exorbitans. cōfi. cxxij. nu. 1. li. vj. 82
Statutum imponens penam filie nubenti sine consensu patris, nō valet. cōfi. lxx. nu. 5. li. j. 54	Statutum ciuitatis in genere loquens comprehendit bannitos. consili. lxxij. nu. 5. lib. ij. 52
Statutum de fure seruo non habet locum in femina. con. cxxvj. nu. 4. lib. j. 112	Statutū ciuitatis non extenditur ad forenses. cōfi. cxxj. nu. 17. li. vj. 70
Statutum tribuens executionem instrumentis, intelligitur de puris. cō fi. cxxvj. nu. 1. lib. j. 81	Statutū ciuitatis q non possit alicui anferri ius suum, quomodo intel ligatur. cōfi. cxx. nu. 17. lib. ij. 134
Statutum aliquid disponens homicida vel patrente homicidium, an etiam in mandante locum habeat. cōfi. lxxvj. nu. 1. lib. iij. 47	Statutū ciuitatis de nō emēdo, vendendo, vel transferendo sale nisi cer tis personis, non habet locum in transeunte, vt de alia ciuitate defe rat ad aliam. 7 idem de statuto non transferēdi frumenta aut victuas lia vel panno. cōfi. lxxvj. nu. 1. 2. 3. lib. iij. 58
Statutū de possessione cōtinuanda in heredem nō habet locum in fidei commissario vniuersali. cōfi. lxxij. nu. 6. li. ij. 57	Statutū valet vel consuetudo q forenses teneantur ad collectas pro bo nis ibi sitis. cōfi. cxx. nu. 4. li. j. 85
Statutū si dicat, si quis occiderit puniat pena mortis: tale statutum. nō comprehendit illum qui non occidit, sed dedit causam mortis, etiam si habuit animum occidendi. cōfi. cxx. nu. 5. li. ij. 98	Statutū 7 consuetudo a pari procedunt. cōfi. cxxij. nu. 8. li. vj. f. 55. cōfi. lxx. nu. 5. li. v. 44
Statutum ligat quo ad futura, non quo ad preterita. cōfi. cxxij. numer. 8. lib. ij. 99	Statutū generale 7 cōsuetudo in quibus differunt, an ad futura exten datur etiam in aliquorū preiudiciū qñcūq bonū publicū cōcernat 7 quo pacto. cōfi. cxx. nu. 2. 8. li. ij. 133. 7. 134
Statutū de futuris causis non extenditur ad futuras appellationes in causis mortis. cōfi. cxxvj. per totum. li. ij. 67	Statutū inducens serias an intelligatur fm ius cōe vt nō habeat locū in casibus exceptis a iure cōfi. cōfi. cxxvj. nu. 8. li. iij. 84
Statutū si disponat q eius dispositio trahitur ad preterita, an etiam ex tendatur ad causas pendentes. cōfi. cxxvj. nu. 4. lib. ij. 67	Statutū prohibens relinqui vxori, non extenditur ad donationem que morte confirmatur. cōfi. lxxij. nu. 7. lib. vj. 37
Statutum q maritus lucratur dotem quare inductum. cōfi. cxxvij. nu. 4. lib. vj. 82	Statutū prohibēs relinqui vxori, nō extenditur ad donationē inter vi uos, nec ad psonā vxori cōiunctā. 2f. lxxij. nu. 4. 6. 16. 20. li. vj. f. 37. 7. 38
Statutum excludens creditores non cōparentes in subhastatione, intel ligitur de debito puro: nō autem de creditoribus conditionalibus. cōfi. cxxvj. nu. 4. 5. 6. 7. li. v. 79	Statutum q stetur relationi, intelligitur de legitima 7 clara. cōfi. lxxvj. nu. 23. li. vj. 54
Statutum potest annullare contractum non obstante iuramento. consil. cli. nu. 1. li. vj. 95	Statutū prohibens alienationem sine solennitate, intelligitur de transla tione dominij tantum. cōfi. cxxij. nu. 15. li. vj. 22
Statutū si dicat q vxor cessantis nō audiat, indez tamē audiat, et pro ea sententiam tulit, an valeat talis sententia. 2f. lxxvj. nu. 3. li. ij. 56	Statutum compromittendi non habet locum in liquido vel articulo iu ris. cōfi. lxxij. nu. 6. li. ij. 44
Statutū loquēs de turbatore possessionis, de qua possessione intelliga tur. cōfi. lxxvj. nu. 12. lib. ij. 56	Statutū de 2promittēdo iter 2iunctos, nisi appareat de instrō liquido quō intelligat. cōfi. clxxvj. p totū. li. ij. fo. 115. cōfi. clxxij. nu. 1. li. vj. 142
Statutū exorbitans a iure cōmuni videtur q debeat extendi ex idēti tationis ad casus qui sublata significatiōe vocabuli possunt con prehendi in casu expresse. cōfi. cxxvj. nu. 10. li. ij. 68	Statutū de cōpromittēdo est cōtra ius cōe, nec comprehendit causas mixti imperij. cōfi. lxxvj. nu. 1. li. vj. 44
Statutum domicilij viri debet potius attendi q mulieris. cōfi. cxxij. xnu me. 13. lib. vj. 82	Statutū de cōpromittēdo nō h3 locū in spurio nec i legitimated, si petēs cōpromitti impugnat legitimationē. 2f. clxxij. nu. 1. 6. li. vj. 90
Statutū laicorū disponens q obligatus ad pecuniam liberetur soluē do aliam rem mobilem, quomodo intelligatur. cōfi. cxxvj. nu. 27. lib. ij. 28	Statutū de cōpromittēdis causis inter eos q sunt de eadē stirpe p lineā masculinā, cōprehēdit et feminas. 2f. cxxvj. n. 1. 4. 13. 14. 16. li. vj. 79
Statutū nunq debet trahi ad illicitum. cōfi. cxxvj. nu. 29. li. ij. 28	Statutū ad cognoscēdum an sit fauorabile, quid requirit. consili. cxxvj. numero. 2. lib. vj. 123
Statutū si disponat q filia sit cōtenta de eo quod pater sibi reliquit, an poterit reheri cōditio addita dicto relicto, aut differri relicto in certū tempus. cōfi. lxx. nu. 8. 9. li. ij. 38	Statutum q bona minorum non possint sine certa solennitate alienari non habet locum in alienatione facta per executorē testamēti de bo nis testatoris, etiam si testator decesserit minor. 25. annis. cōfi. cxxvj. nu. 1. 2. 3. lib. vj. 119
Statutū q vir lucratur dotē vxore predecedente, postq ducta fuerit in domū viri, quando locū habeat. cōfi. cxxij. nu. 1. li. vj. 82	Statutū q maritus non possit legare vxori vltra certam quantitātē, an valeat. cōfi. cxxvij. nu. 1. li. vj. 81
Statutum disponens q cōtra instrumētū publicū nulla possit opponi exceptio, quō intelligatur. cōfi. lxxij. nu. 5. li. iij. 45	Statutū prohibens alienationē inter viuos, nō h3 locum si fiat manda to testatoris. cōfi. cxxvj. nu. 6. li. vj. 119
Statutum disponens quod si aliquis, decesserit ab intestato succedant agnati vsq ad quartū gradū, non comprehendit personam subiectā. cōfi. cxxij. nume. 6. li. vj. 27	Statutū puniēs inuentū cū armis itelligit d capto 2f. cxxvj. n. 2. li. vj. 119
Statutū nō d3 inducere obligationē ad ipossibile. 2f. lxxij. n. 7. li. ij. 43	Statutum requirens consensum propinquorum in actu minoris, intel ligitur de expresse nō de tacito. con. cxxvij. nu. 2. li. vj. 120
Statutū q quis possit cōdemnari sine citatione, nō valet. cōfi. cxxvj. nu me. 12. li. vj. 126	Statutum requirens cōsensum per aliquē prestari quādo locū non ha beat. cōfi. cxxvij. nu. 8. li. vj. 132
Statutū debet restringi, ne quis indebite damniū patiatur, si de ratione statuti non apparet. cōfi. ci. nu. 13. li. ij. 73	Statutū q maritus succedat vxori decessēti sine liberis, intelligit in to tum, etiā si maritus nō sit inops. cōfi. cxxij. per totū. li. vj. 140
Statutū debet interpretari vt minus ledat ius cōe, vel ius tertij. consilio lxxij. nu. 16. li. iij. fo. 15. 2f. lxxij. nu. 3. li. iij. fo. 3. cōfi. cxxij. nu. 7. li. iij. fo. 19. 7	Statutum ex quo est conforme iuri communi, non presumitur ignoran tia a papa. cōfi. cxxvj. nu. 13. li. ij. 139
	Statutum loci contractus debet seruari in decisorijs, non aut in locis iudicij. cōfi. cxxij. nu. 4. li. v. 37

Consiliorum domini Alexandri.

Statutum nō debet trahi ad preterita. cōf. clxx. nu. 2. 4. li. vi	105	Stipulatio facta filiis in dubio intelligitur vt heredibus. cōf. lxxvj.	36
Statutum quando loquitur generaliter non debet restringi nec interpretari maxime quando per illud nullus indebite damnus patitur. cōf. lxxij. nu. 24. li. iij.	44	Stipulatio simplex de euictione, debet intelligi secundum quod est de natura actus, super quo interponitur stipulatio. cōf. lxxij. nu. 7. li. v. fo. 20	20
Statutum si sit quod fur pro quarto quantulumcumque furto laqueo pereat si tria precedentia ascendant ad valorem. lxxv. lib. arum, non sufficit quod omnia quatuor furta ascendant ad dictum valorem. cōf. lxx. nume. 1. li. iij.	70	Stipulatio sequens si habeat certitudinem aliquam quomodo declaratur. cōf. cc. nu. 10. li. vi.	106
Statutum habens causam annullatā debet precise seruari. cōf. cxxij. nu. 5. li. vi.	115	Stipulatus si sim dari hodie mihi decem nomine dotis anno proximo inchoatur annus ex die nuptiarum, non ex die stipulationis. cōf. cxxij. nu. 5. li. iij.	102
Statutum quod frater ex latere patris excludit matrem, autem maternum et sororem, habet locum etiam in bonis obuentis defuncto ex successione matris. cōf. cxxij. nu. 5. 7. 11. li. vi.	69	Stipulator petens usuras: licet sit interpositum iuramentum, nihilominus potest repelli turpitudinis exceptione. cōf. lxxij. nu. 19. li. iij. f. 28	28
Statutum ubi nullas exceptiones reijceret contra sententiam debent exceptiones que opponuntur contra sententiam statim liquidari et probari. cōf. cxxij. nu. 4. li. iij.	62	Stipulatus dari cui concedere non voluerit, videtur stipulari sibi ipsi. cōf. cxxij. nu. 3. li. vi.	131
Statutum quod filius interficiens patrem non succedat an comprehendat filium natum ex tali homicida. cōf. cxxvj. nu. 6. li. vi.	86	Stuprum vel adulterium que sit pena. cōf. cxxij. nu. 4. li. v.	10
Statutum comprehendere in genere non potest, quod non potuit comprehendere in specie. cōf. cxxij. nu. 7. li. iij.	78	Stuprum et adulterium grauius est furto. cōf. cxxij. nu. 5. li. iij.	20
Statutum quod creditor per decem vel xx. annos cadit a iure suo, excludit etiam hypothecam: quia generaliter loquitur. cōf. cxx. num. 6. 2. 10. li. vi.	123	Stuprum an committatur in virginem. cōf. cxxij. nu. 1. li. vi.	129
Statutum quod extante patruo, mater non succedat, cessat, si etiam extet soror. cōf. cxxij. nu. 4. li. vi.	69	Stylus habet vim legis. cōf. cxxij. nu. 2. li. iij.	28
Statutum quod existente patruo non succedat auus maternus, non excludit auam maternam. cōf. cxxv. nu. 7. li. v.	29	Stylus non valet contra ius commune, sed requiritur consuetudo. cōf. cxxvj. nu. 9. li. iij.	26
Statutum excludens feminas propter filios tacite excludit etiam nepotes ex ea quia excludit etiam per nepotem ex filio. cōf. cxxvj. nu. 11. 7. 14. li. vi. f. 19	19	Stylus excusat a falso. cōf. lxx. nu. 3. li. i.	60
Statutum trahitur ad casum, de quo statuentes verosimilia idem respondissent. cōf. cxxvj. nu. 17. li. vi.	19	Stylus et consuetudo notarii debet attendi. cōf. cxxij. nu. 24. li. vi. fo. 10	10
Statutum speciale derogat generali. cōf. lxxix. nu. 10. li. vi.	37	Stylus vnius principis et consuetudo populi idem operantur. cōf. cxxij. nu. 5. li. iij.	35
Statutum excludens matrem ab hereditate filii non excludit eam ab hereditate filie. cōf. cxxv. nu. 5. li. v.	29	Stylus seruandus etiam si sit contra ius. cōf. cxx. nume. 2. li. vi. fo. 136	136
Statutum requirens certam solennitatem et formam, comprehendit clericum. cōf. cxxij. nu. 5. li. v.	90	Stylus et consuetudo derogant citationi. cōf. cxx. nu. 10. li. i.	57
Statutum quod conceditur per lapsum. xx. cadat a debito, an valeat. cōf. cxxvij. nu. 14. li. vi.	121	Subditi pape possunt statuere contra ius canonicum contra laicos. cōf. cxxvij. nu. 3. li. iij.	121
Statutum excludens sororem propter fratrem, extenditur ad patruos. cōf. lxxix. nu. 14. 15. 16. li. vi.	37. 238.	Subditi qui non sunt, non subeunt munera personalia. cōf. cxx. nu. 9. li. v.	70
Statutum non videtur quod debitum non possit peti post decem annos. cōf. lxxij. nu. 4. li. vi.	28	Subditus delinquens extra territorium, non statuitur sed iuris communis pena punitur. cōf. cxx. nu. 1. li. i.	94
Statutum municipale quod cauetur quod tertius comparens et potiora iura se habere allegans, an et quo casu locum habeat. cōf. cxxv. num. 1. li. v.	39	Subditus potest cogi vt soluat collectam ciuitatis. cōf. lxxvj. num. 9. li. vi.	31
Statutum disponens circa personam non comprehendit forenses. cōf. cxxij. nu. 5. li. v.	38	Substitutiones facte omissa forma statuti nulle sunt. cōf. cxxij. nu. 1. 2. 3. li. vi.	115
Statutum comprehendit etiam minores. cōf. cxxij. nu. 7. li. i.	48	Subreptio vitiat quando si cessasset talis subreptio non fuisset concedenda verisimiliter concessurus. cōf. cxxij. nu. 4. li. v.	67
Statutum concedens reprefalias contra perusinos, intelligitur contra perusinos origine. cōf. cxxij. nu. 11. li. v.	37	Subreptio gratiam vitiat. cōf. cxxij. nu. 3. li. i.	96
Statutum prohibitum et annullatum contractus, habet locum in subdito contahente extra territorium, si hoc statutum exprimat. cōf. cxxij. per totum. li. v.	36	Subscripiens a debitore non peccat, in quem non habet probationes. cōf. cxxvj. nu. 8. li. iij.	82
Statutum loquens in fideiussore habet locum correo principaliter obligato. cōf. cxxij. nu. 2. li. v.	37	Subrogatum in quo est diuersa qualitas, non sapit eandem naturam. cōf. cxxij. nu. 17. li. iij.	77
Statutum reijciens testes in causis excedentibus centum valet, et coacervatur summe etiam reliquorum vnius redditus. cōf. v. nu. 12. li. v.	41	Subrogatum debet sapere naturam illius in cuius locum subrogatur. cōf. cxxij. nu. 9. li. iij.	32
Statutum quod dicatur fauorabile. cōf. cxxij. nu. 7. li. vi.	169	Subscribens presumitur habuisse scientiam omnium contentorum, et idem in superscriptione. cōf. cxxv. nu. 8. 2. 10. li. iij.	104
Statutum loquens in potestate locum etiam habet in capitaneo quando capitaneus circa idem habet eandem iurisdictionem. cōf. cxxij. nu. 24. li. iij.	77	Subscribens videtur totum scribere et consentire. cōf. cxxij. nume. 3. li. v.	104
Statutum de viribus probationis concernit decisoria ideo attenditur locus ubi res est sita. cōf. cxxij. nu. 7. li. v.	15	Subscriptio generalis sufficit postquam habet relationem ad certa et specifica, sicut sufficit generalis responsio ad specialia interrogata. cōf. cxxij. nu. 15. li. vi. fo. 9. cōf. cxxvj. nu. 6. li. iij.	104
Statutum de capiēdo vel exequendo debitore, habet locum in herede. cōf. cxxij. nu. 16. li. v.	18	Substituere simpliciter, vel substituere in tota hereditate, paria sunt. cōf. cxxij. nu. 12. li. vi.	106
Statutum si vnu est speciale, et aliud generale, debet attendi statutum quod est speciale si sint contraria. cōf. cxxij. nu. 6. li. iij.	40	Substituit, et denegat, verba, sunt communia. cōf. cxxij. nume. 2. li. iij.	32
Stipes non debet computari, cum stipes non sit generatio. cōf. cxxvj. n. 7. li. v. f. 91	91	Substituit vulgariter, pupillariter et per fideicommissum: hec verba quid importent. cōf. cxxij. nu. 1. li. vi.	112
Stipulanti an remaneat si stipuletur pro se, et nomine absentis qui non ratificat. cōf. cxxij. nu. 5. li. v.	23	Substitutio verbum, est aptum ad singularia legata. cōf. cxxij. num. 4. li. vi.	141
Stipulatio non potest fieri inter absentes. cōf. cxxij. nu. 1. li. i.	14	Substituto succedant, verba hec sunt communia. cōf. cxxij. num. 1. li. v. f. 3. cōf. cxxij. nu. 4. li. iij.	12
Stipulatio alteri facta non valet, etiam pro dote, nisi pro dote restituenda. cōf. cxxij. nu. 1. li. i.	16	Substituto inuicem non censentur plures etiam ex literis grauati post mortem: nisi vltimus decedens grauatus sit de toto restituendo. cōf. cxxij. nu. 3. 7. 8. li. i.	76
Stipulari quis potest nomine alieno, vt valeat sequuta ratificatione et cessione. cōf. cxxij. nu. 12. li. i.	16	Substitutio fideicommissaria recipit interpretationem a principali relicto. cōf. cxxij. nu. 13. li. vi.	109
Stipulatio de iudicio fisci quando committitur. cōf. cxx. nu. 8. li. v. fo. 129	129	Substitutio compendiosa quomodo fit filio impuberi, vt intra tempora pupillaris etatis directo, matre existente in medio que ad secunda vota transiit valere possit. cōf. cxxij. nu. 1. li. iij.	12
Stipulatio penalisi adiecta in fraudem usurarii, non validatur iuramento. cōf. l. nu. 6. li. iij.	62	Substitutio compendiosa facta impuberi per verbum substitutio, communem valeat omni tempore iure fideicommissi. cōf. cxxij. numero. 20. li. v.	13
Stipulatio penalisi non committitur nisi contra morosum, et ei qui ex parte sua impleuit. cōf. cxxij. nu. 1. li. v.	84	Substitutio facta per verba communia valet intra pupillaria iure directo, et superstitie matre. cōf. l. nu. 13. li. v.	33
		Substitutio fideicommissaria facta, si est coniuncta cum vulgari an intelligatur sublata existentia suutatis. cōf. lxxij. nu. 4. li. iij.	51
		Substitutio fideicommissaria si fiat duobus heredibus per nomen collectiui vel per copulam, an admittatur substitutus si veniat conditio substitutionis in persona vnius tantum. cōf. cxxij. nu. 9. li. v.	11

#

Consiliorum Domini Alexandri.

Subtrahens vel occupans rem alienam punitur. consil. xxiij. numero. 1. lib. 2. vj.	12	Susceptio periculi quantuncunq; generalis nō intelligit si procedat facto. vel culpa locatoris. consil. lxxxiij. nu. 1. lib. vj.	34
Sui dicuntur vsq; ad septimum gradum. Et testes singulares. vel contrahentes non probant. nec depones ex sui exoneratione. consil. xxxij. nu. 3. 4. lib. vj.	16	Suscipiens casum fortuitum non tenetur de proisus insolito. et extraordinario. consil. xxvij. nu. 10. lib. j.	30
Successio magis debetur ascendentibus q̃ transuersalibus. consil. lxx. nu. 8. lib. j.	70	Suspectus est qui se ingerit. consil. xv. nu. 3. lib. ij.	16
Successor ecclesia non censetur loco heredis vniuersalis. consilio. clx. nu. 11. lib. vj.	78	Suspectus est se fundans in negatiua nō coarctata. nec ei danda est dilatio. consil. lxx. nu. 4. lib. j.	57
Successor singularis potest referre questionem dominij. consil. lxxvj. nu. 7. lib. vj.	49	Suspicio tormentorum probabilis: et ipsorum illatio idem operantur. consil. xcij. nu. 7. lib. ij.	71
Successor singularis non succedens in plenum sus tenetur stare colono. consil. cxxij. nu. 18. lib. v.	86	Suspicio vel cancellatio si sit contra institutionem vniuersalem heredis non nocet quo ad alia capitula. consil. xliij. nu. 13. lib. vj.	9
Successor in beneficio non tenetur stare colono. consil. clx. numero. 1. lib. 2. vj.	78	Suspicio falsi sufficit ad carcerationē etiā exēpti. consil. ccv. nu. 1. lib. vj.	110
Successor in ecclesia censetur vt heres predecessoris. consilio. clx. num. 3. lib. vj.	79	Suspicio impressionis subest durante magistratu. consil. j. numero. 12. lib. ij.	2
Successores plures si sint adinuicem diuidētes an vnus teneatur alteri de euictione. que sequitur ex ordinatione auctoritatis sui defuncti. consil. xxi. nu. 6. lib. v.	20	Suum pronomen quando proferatur extra dispositionem vniuersalem et quando in dispositione vniuersali. consil. lxx. nu. 4. lib. vj.	24
Successor non reservatur que ex liberalitate donantur. consil. cx. nu. 5. et 12. lib. vj.	48	Suum an liceat turtine recuperare. consil. cxxvj. nu. 1. lib. j.	111
Successoribus. hoc verbi arguit vt comprehendatur illi qui succederēt de iure pretorio. consil. x. nu. 10. lib. ij.	11	Syllaba superflua non debet in lege. consil. lxx. nu. 2. lib. ij.	30
Succurrit magis ei qui tenetur ex dispositione legis quā ei qui tenetur ex dispositione hominis. consil. xxxij. nu. 27. lib. vj.	22	Syluam ceduam cedere spectat ad conductorem vel emptorē fructuū. consil. cxxij. nu. 3. lib. v.	85
Succedens in hereditate succedit in credito. et dicitur eius creditū. consil. xxi. nu. 5. lib. vj.	10	Syndici sicut tutores possunt ea que requirūt speciale mandatum. consil. xxiij. nu. 9. lib. j.	24
Succedens de iure speciali non habet beneficium iuris accrescendi. consil. cxli. nu. 19. lib. vj.	89	Syndicus non potest renunciare appellationi. nec instantie. consil. cxx. per totum. lib. v.	84
Succedere si quis velit in linea transuersali alteri quam fratri. quid solum debeat attendi. consil. clxxvj. nu. 2. lib. v.	118	Syndicus confitendo. an possit preiudicare communi. consil. lxxvij. nu. 9. lib. ij.	48
Succedere ab intestato quis potest per clausulam codicillare. consil. xxxvj. nu. 26. lib. vj.	20	Syndicus a quibus constituitur. consil. xxvj. nu. 1. lib. vj.	11
Succedere in capita vel in stirpes quando oporteat. consilio. ly. nume. 1. lib. ij.	35	Syndicus si dicatur constitutus per canonicos. non sequitur quod capitulum si u maior pars canonicorum cōsenserint. consil. cxiij. nu. 14. lib. ij.	75
Successio hereditaria non habet locum in prelatura. neq; in beneficio. consil. liij. nu. 12. lib. ij.	43	Syndicus tutor. aut similes possunt etiā post finitū tempus sui officij causam ceptam prosecui. consil. cxxvj. nu. 2. lib. ij.	93
Successio liberorum est de iure diuino. consil. cxxxiij. nu. 37. lib. vj.	64	Syndicus non potest preiudicare iuri singulorum. consilio. xliij. nu. 5. lib. 2. vj.	47
Successio primo descendens postea ascendens deferatur. consil. clxxij. nu. 8. lib. vj.	106		
Successio est actus legitimus et de iure ciuili. consil. lxxvj. nu. 4. lib. j.	65		
Suitatis vis confirmat legata particularia pia. consilio. liij. numer. 14. lib. ij.	6		
Suitatis vim quando excludit vulgarem. consil. liij. nu. 15. lib. ij.	6		
Summa minor in testibus non inest maior. consilio. l. numero. 16. libro quinto.	43		
Summaria vbi procedunt non attenditur subtilitas iuris ciuilis. consil. cxxvj. nu. 13. lib. ij.	63		
Summarium conseruatio non fit. nec temporum. nu. 2. nisi ob fauorem publicum vel libertatis. consil. cxxvj. nu. 1. 2. 3. 4. lib. ij.	87. 288		
Summe maiori et minor inest quādo est diuersa ratio. consil. clxxij. nu. 14. 15. lib. v. fo. 127. consil. clxxxiij. nu. 4. lib. vj.	93		
Summe maiori minor non inest in causa onerosa. consilio. xviij. nume. 3. libro. j.	21		
Sumptum quando discordat a protocollo. recurrēdum est ad protocolum. consil. clxxvj. nu. 1. lib. vj.	110		
Superior quando videatur commississe q̃ in causa procedatur summarie. consil. xciiij. nu. 3. lib. ij.	66		
Superior vel pacta ciuitatum nō intelliguntur ledere sus alterius. consil. lxxvj. nu. 5. lib. ij.	21		
Superioris auctoritas semper videtur excepta. consil. cxxxiij. numero. 3. lib. j.	103		
Supercriptio per cifras insolitas non valet. consilio. lxxxiij. numer. 8. lib. vj.	54		
Supplementum legitime quandiu peti potest. consilio. cxxvij. nume. 5. lib. j.	106		
Supplementum legitime per statutum prohibitum. potest peti in bonis aibi sitis. consil. cxxvij. nu. 1. lib. j.	105		
Supplementum legitime petent filie cu3 fructibus a die mortis. nō ab acceptance legati. consil. lxxij. nu. 3. lib. j.	59		
Supplementum legitime non venit in venditione iuris cōpetētis ex testamento. consil. cxiij. nu. 5. lib. j.	92		
Supplementum legitime potest peti vsq; ad triginta annos. consilio. cxiij. nu. 2. lib. j.	91		
Supplicatione sola non dicitur contrauentū. nisi quis vsus fuerit. consil. xxxxiij. nu. 3. lib. j.	35		
Supra dictio idem significat quod vltra. consilio. cxciiij. numero. 8. libro secundo.	137		
		Susceptio periculi quantuncunq; generalis nō intelligit si procedat facto. vel culpa locatoris. consil. lxxxiij. nu. 1. lib. vj.	34
		Suscipiens casum fortuitum non tenetur de proisus insolito. et extraordinario. consil. xxvij. nu. 10. lib. j.	30
		Suspectus est qui se ingerit. consil. xv. nu. 3. lib. ij.	16
		Suspectus est se fundans in negatiua nō coarctata. nec ei danda est dilatio. consil. lxx. nu. 4. lib. j.	57
		Suspicio tormentorum probabilis: et ipsorum illatio idem operantur. consil. xcij. nu. 7. lib. ij.	71
		Suspicio vel cancellatio si sit contra institutionem vniuersalem heredis non nocet quo ad alia capitula. consil. xliij. nu. 13. lib. vj.	9
		Suspicio falsi sufficit ad carcerationē etiā exēpti. consil. ccv. nu. 1. lib. vj.	110
		Suspicio impressionis subest durante magistratu. consil. j. numero. 12. lib. ij.	2
		Suum pronomen quando proferatur extra dispositionem vniuersalem et quando in dispositione vniuersali. consil. lxx. nu. 4. lib. vj.	24
		Suum an liceat turtine recuperare. consil. cxxvj. nu. 1. lib. j.	111
		Syllaba superflua non debet in lege. consil. lxx. nu. 2. lib. ij.	30
		Syluam ceduam cedere spectat ad conductorem vel emptorē fructuū. consil. cxxij. nu. 3. lib. v.	85
		Syndici sicut tutores possunt ea que requirūt speciale mandatum. consil. xxiij. nu. 9. lib. j.	24
		Syndicus non potest renunciare appellationi. nec instantie. consil. cxx. per totum. lib. v.	84
		Syndicus confitendo. an possit preiudicare communi. consil. lxxvij. nu. 9. lib. ij.	48
		Syndicus a quibus constituitur. consil. xxvj. nu. 1. lib. vj.	11
		Syndicus si dicatur constitutus per canonicos. non sequitur quod capitulum si u maior pars canonicorum cōsenserint. consil. cxiij. nu. 14. lib. ij.	75
		Syndicus tutor. aut similes possunt etiā post finitū tempus sui officij causam ceptam prosecui. consil. cxxvj. nu. 2. lib. ij.	93
		Syndicus non potest preiudicare iuri singulorum. consilio. xliij. nu. 5. lib. 2. vj.	47

De litera.

T

Tabellio si parte patiete ascripsit aliquē in testē. an hoc ipso intelligatur rogatus. consil. xxxxiij. nu. 17. lib. ij.

Tabellio potest per alium scribere et modo ipse sit rogatus. consil. lxx. 5. lib. ij. fol. 40. et consil. xxvj. nu. 5. lib. vj.

Tabellio an computetur in numero testium. consil. clxij. numero. 2. et 17. lib. 2. vj.

Tabellio in dubio an presumatur rogatus. consilio. xlvij. numero. 6. lib. v.

Tabellio quis probatur si per decēsiū habitus est pro tali. consil. clxxxiij. nu. 9. lib. vj.

Tabellio in causa erroris instrumenti computatur pro vno teste. consil. cv. nu. 6. lib. ij.

Tabellio potest per alium priuatum scribere. consil. lxx. 5. lib. ij.

Tabelliones quantum ad peculium quasi castrense equiparantur ad nobiles. consil. ij. nu. 6. lib. vj.

Tabelliones creare ad quem spectat consil. xxvj. nu. 4. lib. j.

Tabellioni q̃ testi neganti non plus creditur quantum ad. q. falsi. consil. lxx. nu. 2. lib. j.

Tabule testamenti in scriptis condite. sufficit quod fuerunt reperte tēpore mortis testatoris. consil. lxxxiij. nu. 4. lib. vj.

Tacens non videtur consentire vbi agitur de actu partim vtili partim oneroso. consil. clx. nu. 9. lib. vj.

Tacens non censetur consentire in sui preiudicium. consil. xxxxiij. nu. 8. lib. vj. fo. 33. consil. clxx. nu. 4. lib. vj.

Tacitum et expremum a pari procedunt regulariter. consil. ccx. numer. 7. lib. ij.

Tacitum non debet valere plus expresso. consil. liij. nu. 11. lib. ij.

Tacitū nō semper tantum operatur quātum expremum. consil. lxx. nu. 16. lib. ij.

Taciturnitas presentis habet vim taciti pacti. consilio. xxiij. numero. 12. lib. vj.

Talis iacuit cum muliere. et adulterauit eadem sunt. consil. lxxxiij. nu. 2. libro. vj.

Tamen aduersaria cuius est virtutis. consil. lxx. nu. 4. lib. vj.

Tanquam hec dictio est nota improprietatis et similitudinis. consil. xxx. nu. 2. lib. ij.

Tanquam et quasi notant improprietatem. consilio. ij. numero. 4. et 19. lib. j.

Tantum dictio taxatina bis repetita. ministerium importat. consil. xcij. nu. 14. lib. ij.

Taxatina excludit reliquas exceptiones etiam similes. consil. liij. nu. 9. lib. ij.

Taxa si fiat alimentorum relictorum de hereditate. non considerantur

Consiliorum domini Alexandri.

- Testamentum impugnare non potest, cui non debetur legitima, ex eo qd sibi nihil relictum est, quia tunc nulla fit ei iniuria.** consil. clxxx. num. 3. libro. v. 128
- Testamentum primum solenne per publicum notarium rogatum an p secundum tñ sept m testium depositionibus probatum, nulla tamen scriptura interveniente, tolli possit.** cōs. cv. nu. 1. lib. iij. 66
- Testamentum iudei vsurarij manifesti omitta forma, c. quamq. de vsuris. in. vj. an valeat.** consil. vj. nu. 1. lib. vj. 4
- Testamentum an valeat in quo legata absorbet vltra vires hereditatis.** consil. v. nu. 1. lib. vj. 3
- Testamentū an possit exequi contra heredē.** consil. lj. nume. 15. lib. v. 44
- Testamentū non valet de quo apparet per scripturam que dicitur scripta manu testatoris, etiam inter liberos, nisi de hoc appareat saltem per duos testes.** consil. lxxvj. nu. 2. 2. li. iij. 55
- Testamentum an valeat ad interrogationem alterius.** cōs. xij. nume. 6. lib. ij. fo. 14. consil. xlvij. nu. 7. lib. ij. 33
- Testamentum potest incipere a tacita vulgari.** consil. clxxxvij. nume. 5. lib. ij. 131
- Testamentum si factum sit tempore pestis, an sufficiant duo testes.** cōs. clxxxij. nu. 7. lib. ij. 121
- Testamentum accusati de crimine lese maiestatis, valet.** consil. xcvi. nu. 1. lib. vj. 59
- Testamentum iure dinino et gentium ratum esse debet.** consil. ij. num. 7. libro. i. 4
- Testamentum validum non revocatur per aliam imperfectam ultimam voluntatem.** consil. iij. nu. 14. lib. vj. 5
- Testamentum si rumpatur an codicilli ex postfacto firmi remaneant.** cōs. clxj. nu. 5. lib. ij. 112
- Testamentum factum inter liberos habet derogationem ad sequentia testamenta, et si secundū testamentum esset inter liberos, nisi esset illis favorabilius primo.** et nu. 7. 8. consil. clxij. nu. 1. 7. 8. lib. vj. 102
- Testamentum secundum quando non tollit primum.** consil. clxxij. nu. 1. lib. vj. 108
- Testamentum precedens ut tollatur per sequentem dispositiones quid requiritur.** consil. clx. nu. 6. lib. vj. 100
- Testamentum an per actum facti cancellatur, an verbis reuocetur nihil interest.** consil. clx. nu. 2. 9. lib. vj. 100
- Testamentū conditum inter liberos semper presumitur habere clausulam qd valeat omni meliori modo et c.** cōs. cv. nu. 6. li. vj. 66
- Testamentum preteritionis matris, an sit nullum.** consilio. l. numer. 1. lib. vj. 31
- Testamentum scriptum manu patris inter liberos valet, etiam si per solam comparationem literarum probetur esse scriptum manu patris.** consil. clxij. per totum. li. vj. 71
- Testamentum imperfectum inter liberos, pro valido habetur.** consil. cv. nu. 2. lib. vj. 66
- Testamentum secundum minus solenne tollit primum favore venietium ab intestato, itē post lapsum decēnium vel favore pie cause.** consil. cv. nu. 6. 7. 8. lib. iij. fo. 66. consil. cliij. nu. 2. 3. 4. 9. 10. li. vj. 102
- Testamentum precedens etiam vnicum habens clausulam derogatoriam, non revocatur per clausulam generalem, cessans et irritas.** cōs. lxxv. nu. 2. lib. iij. 24
- Testamentum ut valeat licet filio relinqui iure institutionis.** consil. cv. nu. 3. 8. lib. iij. 66. 2. 67
- Testamentum si valeat favore pie cause institute, valebit etiam quo ad quoscunq. legatarios.** consil. cv. nu. 13. lib. iij. 67
- Testamentum in quo filius est preteritus vel exheredatus, nō irritatur ea ratioe quod sit factum quasi a de mēte.** cōs. clxij. nu. 5. li. ij. 100
- Testamentum militis habet in se tacitam clausulam si nō valet a iure cōs valet iure militari.** consil. clxij. nu. 2. lib. ij. 100
- Testamentum interpretatur sub communem modum loquendi.** consil. clxxij. nu. 4. lib. vj. 83
- Testamentum ad pias causas vel inter liberos nullam iuris positivi solennitatem requirit, et tollit precedens solenne.** consil. clxxij. nu. 2. 23. lib. vj. 83
- Testamentum non est imperfectum, si testator omiserit quedā addere.** consil. lxxij. nu. 3. lib. i. 63
- Testamentum ad pias causas si fiat: in eo sufficiunt duo testes.** cōs. lxi. nu. 5. lib. i. 38
- Testamentum in dubio censetur haberi pro absoluto.** consil. lxxij. nu. 3. lib. i. 64
- Testamentum an valeat si pater instituit filium non tanq. filium.** cōs. li. lxxv. nu. 6. lib. i. 37
- Testamentum non valet ad responsionem eius, qui non potest articulate loqui.** consil. xij. nu. 2. lib. i. 14
- Testamentum factum inter liberos expressa voluntate coram duobus testibus valet.** consil. cv. nu. 4. lib. vj. 66
- Testamentum in substantialibus debet esse scriptum manu notarij.** cōs. lxi. nu. 6. lib. vj. 9
- Testamentum solenne revocatur per simplicem declarationem factam coram testibus ab habente liberos.** consil. cliij. per totum. lib. ij. 72
- Testamentum an et qualiter infringi possit turpi persona instituta.** cōs. lvi. nu. 2. lib. iij. 40
- Testamentum matris annullat preteritio neptis licet non habeat in potestate.** consil. lxxvj. nu. 4. lib. i. 28
- Testamentum potest accipere vires a tacita vulgari.** consil. j. numero. 8. lib. i. 3
- Testamentum vel instrumentum nō valet per abbreviaturas insolitas.** cōs. cliij. nu. 6. lib. ij. 107
- Testamentum non valet nisi apponatur locus loci.** consil. lxx. numero. 5. lib. ij. 40
- Testamentum in sequendo possunt executores alienare feudum pupilli heredis eo non vocato, et sine decreto.** consil. lxxij. nu. 1. lib. ij. 43
- Testamentum secundum tollit primum etiam si non adeatur hereditas ex secundo.** consil. lxxvj. nu. 1. 2. 3. lib. i. fo. 36. 2. 37. consil. lxxvj. nu. 2. lib. iij. 64
- Testamentū infirmi an valeat ad interrogationem alterius.** cōs. lxxij. nu. 15. 2. 11. lib. iij. 30
- Testamentum actus est pendens a voluntate vnius.** consil. lxxvij. nu. 2. li. vj. 27
- Testamentum quid si non appareat qd tempore furoris factum sit, an dilucidis intervalis.** consil. lxxvj. nu. 14. li. ij. 60
- Testamentum qui penes se habuit vel acta presumitur omnia vidisse et percunctasse.** consil. clxvj. nu. 5. 104
- Testamentum factum solennissime: videlicet coram viginti testibus, et multis notarijs, an potest revocari.** consil. clxvj. nu. 12. lib. ij. 103
- Testamentum in terris ecclesie, quot testes requirit de iure.** consil. clxvj. nu. 6. lib. ij. 103
- Testamentum factum inter liberos non solenne est validum, etiam cum duobus testibus.** consil. clxvj. nu. 5. lib. v. 103
- Testamentum factū inter liberos qualiter potest tolli per ultimā voluntatem sequentem.** consil. clxvj. numero. 3. lib. ij. 103
- Testamentum primum ad hoc ut tollatur per secundum requiritur qd in posteriori dicat testator, volo istud testamentum prevalere et c.** consil. vj. nu. 6. 7. lib. iij. 6
- Testandi facultas debet esse libera, nec debet per metum penarum vel amissionis iuris restringi.** consil. clx. nu. 2. lib. ij. 108
- Testari est permixtum cum solennitate iurisdictionum.** consil. vj. numero. 4. lib. vj. 4
- Testati causa excludit causam intestati.** consil. clxvij. nu. 6. lib. vj. 106
- Testator reuocando testamentū videtur velle deceder intestatus.** cōs. clx. nu. 8. lib. vj. 100
- Testator non sufficit appareret qd vellet nisi etiā disponat.** consil. ccij. nu. 4. 2. 8. lib. vj. 125
- Testator an possit iniungere onus fideicommissi ei quem nō honoravit.** consil. ccij. nu. 2. lib. vj. 125
- Testator si condito prius testamento dicat, nolo testamentū valere, non erit per hoc sublatum testamentū.** consil. clx. nu. 5. lib. vj. 100
- Testator nō potest mandare heredibus suis ut semper stent in cōione et societate, adeo qd non possint dividere.** consil. cx. nu. 10. lib. iij. 80
- Testator videtur in dubio velle dispositiones suā esse conformem dispositioni statuti loquentis ab intestato.** consil. lxx. nu. 5. lib. iij. 12
- Testator videtur velle suam dispositionem intelligere et modificare scōz iuris municipalis dispositionem.** consil. lxx. nu. vj. lib. iij. 12
- Testator si substituerit filio suo vniuersaliter instituto, vni ex filijs alterius filij testatoris, quem Titius elegerit vel nominaverit: substitutio valet.** consil. cliij. nu. 89. lib. iij. 11
- Testator aliquid in testamento quibusdā reliquit: quorū vno sine filijs decedente eiusdem possessionem pleno iure voluit ad alium superuenientem pervenire: an per hoc masculos tantum vocasse videatur.** cōs. fil. lxx. nume. 1. lib. iij. 12
- Testator in dubio videtur velle dispositionem suam esse conformem iuri communi.** consil. iij. nu. 12. li. iij. 5
- Testator relinquens filio rem particularem: si dixerit omni meliori modo: filius habet iure institutionis.** consil. liij. nu. 20. lib. vj. 36
- Testator relinquens filio ceterum pro legitima, videtur relinquere titulo institutionis.** consil. l. nu. 11. lib. vj. 13
- Testator si fecit scribere voluntatem suā et ordinavit qd vocarentur notarii et testes: si decessit anteq. venirent, non valet dispositio.** cōs. cv. nu. 3. lib. vj. 66
- Testator si articulate loqui nesciat nō potest condere testamentū.** cōs. cv. nu. 1. lib. vj. 66
- Testator si relinquat alicui pro male ablato: et aliter ablatū nō appareat indicatur de eo, ut de puro legato.** consilio. clxxij. numero. 6. libro. septimo. 77
- Testator si relinquat dotem videtur confiteri habuisse dotē.** cōs. lxxij. nu. 13. lib. vj. 77
- Testator si pure et simpliciter legat rem: si illā postea alienet, an valeat legatum.** consil. clxij. nu. 1. li. vj. 99
- Testator in fideicommissio videtur prediligere eos quos dilexit in suis.** 3

Repertorium materialium

- tatione. consi. cix. nu. 2. lib. vij. 68
- Testator si dixerit, Titium et Sempronium heredes instituo et post mortem eorum volo quod hereditas restituatur Caio. mortuo Titio debet pars restitui Caio. consi. cix. nu. 10. lib. vij. 68
- Testator si dicat, relinquo familie Titii, centum valet relictum, etiam si Titius mortuus esset tempore facti testamenti. consi. xx. nu. 3. lib. ij. 17
- Testator si substituit filio precedenti alios filios superstitibus, vel eorum liberos, an donec erant unus filius excludatur nepotes a substitutione. consi. xxx. nu. 1. lib. ij. 23
- Testator si instituit plures filios, et eos substituit inuicem, si contingat aliquem sine liberis decedere: modo decedit unus non habens filios, et facit testamentum in quo instituit unum ex fratribus vel extraneum, an possit et de qua parte possit testari. consi. xliij. nu. 1. lib. ij. 30
- Testator mandare potest dari dicto unius. consili. lxxvi. nu. 7. lib. ij. 55
- Testatori succeditur per fideicommissariam substitutionem. consili. xxx. nu. 5. lib. ij. 23
- Testator legauit conuentui in testamento solenni predia ad certum onus cum prohibitione alienandi, postea ad interrogationem alterius dixit quod illud quod reliquerat conuentui, volebat esse relictum pro fabrica conuentus. R. n. Alex. q. potest conuentus alienare pro fabrica. consi. cxxxj. nu. 5. 6. 7. lib. vij. 83. 2. 84
- Testator quid si se referat ad schedulam depositam penes Titium. consi. lxxvi. nu. 5. lib. ij. 55
- Testator presumitur plus diligere neptes quam filias: quia per neptes magis conseruatur memoria parentele. consi. liij. nu. 21. lib. iij. 33
- Testator si posthumum nasciturum ignoranter preterit adiecta clausula codicillari, distinguendum est. consi. cxliij. nu. 6. lib. ij. 100
- Testator si legauit rem certam, deinde cum adiciat alteri fundo suo, non videtur adimere legatum. consi. clxxj. nu. 65. lib. v. 122
- Testator in dubio non presumitur facere dispositionem inanem. consil. clxxj. nu. 3. lib. v. 122
- Testator si legauit suppellectilem que in domo est, non veniunt que non erant ibi tempore testamenti. consi. cxxvj. nu. 5. 7. 6. lib. vij. 132
- Testator si assignat alicui quotam hereditatis habetur pro instituto, licet non dicat instituo. consi. xij. nu. 10. lib. iij. 12
- Testator si disponat id quod ab intestato fuisset obseruandum, non est absurdum. consi. lxxvij. nu. 2. lib. vij. fo. 2. et consi. ccij. nu. 6. eo. lib. 55
- Testator si filium impuberem instituit, et adiecit hec verba: si filius meus in pupillari etate decesserit, bona mea perueniant ad Seium, si filius decedat, quo iure Seius capere poterit. consi. xij. nu. 17. lib. iij. 13
- Testator qui testamentum codicidit si profiteatur religionem fratrum minorum qui non sunt capaces bonorum etiam in communi confirmatur statim eius testamentum absque expectatione mortis naturalis. consi. xij. nu. 4. lib. iij. 14
- Testator si substituit per aliquot gradus, et ultimo substituit per fideicommissam primum locum, an ad presens possit detrahi trebellianica. consi. xx. nu. 14. lib. iij. 21
- Testator si dixit quod tota hereditas sua perueniat ad tales, an sit locus detractioni trebellianice. con. v. nu. 14. lib. iij. 7
- Testator si legauerit familie testatoris, intelligitur vocati illi de familia qui sunt in proximiori gradu. consi. xxvj. nu. 3. lib. iij. 24
- Testator si de offensa sibi facta exculpauit aliquem, an sit amplius torquendus. consi. xiiij. nu. 2. lib. iij. 15
- Testator si dicit coram septem testibus: nolo testamentum a me factum valere, an valeat hec reuocatio, saltem quo ad legata et fideicommissa. consi. xxx. nu. 3. lib. iij. 28
- Testator et si sit semimortuus, dum tamen exaudiri possit, si tabellione interrogante, an talem velit heredem, et dicat quod sic: valebit institutio. consi. xxx. nu. 11. lib. iij. 30
- Testator an possit remittere cautionem usufructuario, quem ipse in testamento fecit usufructuarium. consi. lviij. nu. 8. lib. iij. 43
- Testator potest disponere quod de omni redditu rationis stetur dicto tutoris filij: et stabitur declarationi facte per tutorem in testamento suo etiam sine iuramento. consi. liij. nu. 1. 2. 2. lib. ij. 37
- Testator si aliquid legauit Titio usque quo vixerit tantum, videtur voluisse quod post mortem Titii debeat esse heredis ipsius testatoris. consi. xcij. nu. 2. lib. iij. 66
- Testator si inter liberos manu propria scripsit ultimam voluntatem, si vult in eadem voluntate relinquere libertatem seruis, oportet quod saltem coram duobus testibus exprimat quod scripsit. consi. lxxvj. nu. 16. lib. iij. 56
- Testator quando presumatur velle conseruare ius successionis ab intestato. consi. xcij. nu. 10. lib. iij. 77
- Testator videtur in dubio prolem suam ceteris preposuisse. consi. xcij. nu. 1. lib. iij. 66
- Testator potest facere quod illud quod non est transmissibile transmittatur, et contra. consi. xcij. nu. 16. lib. iij. 68
- Testator si legauit vestes suas, intelligitur de vestibus quas habebat tempore testamenti. consi. lv. nu. 7. lib. vj. 24
- Testator simpliciter instituens filios, comprehendit tam masculos quam feminas. consi. xxxvij. nu. 8. lib. vj. 21
- Testator presumitur quod voluerit equalitatem seruari inter fratres. consi. clviij. nu. 15. lib. vj. 77
- Testator si prohibuit heredem plus petere, videtur prohibuisse detractionem falcidie. consi. cci. nu. 9. lib. vj. 106
- Testator plures heredes instituens, et eos inuicem substituens, si unus adita parte hereditatis decessit, et alter repudiavit: substitutio repudiata habebit effectum, et admittentur qui superstitibus sunt. consi. cix. nu. 1. lib. vij. 68
- Testator si dixerit, si filij mei decesserint sine filijs, vel filij eorum sine filijs, bona mea deueniant in talem: an ista substitutio valeat in filijs filiorum quibus nihil relictum erat. consi. lxxvi. nu. 10. lib. ij. 47
- Testator si aliquid reliquit per aliquam causam, oportet quod causa illa insit ad hoc ut legatum debeat. consi. xxxvij. nu. 12. lib. iij. 18
- Testator fingitur cogitare illud quod lex disponit. consilio. liij. numero. 37. lib. iij. 31
- Testator presumitur magis diligere eos qui sunt in rerum natura. consi. liij. nu. 6. lib. iij. 30
- Testator non censetur legare nisi ius quod habet, licet morte sua finiturum. consi. xxx. nu. 12. li. j. fo. 32. et consi. cix. nu. 14. li. vj. 12
- Testator non potest remittere inuentarium in preiudicium creditorum sed bene in preiudicium eorum qui capiunt ex suo testamento. consili. lxxvij. nu. 15. lib. ij. 57
- Testator intelligitur conseruasse ius legitimarum successionum, ut lex interpretatur. consi. xviij. nu. 3. lib. vij. 12
- Testator si renocat institutionem ad pias causas non tamen alium facit heredem, an valeat renocatio. consi. cliij. nu. 5. lib. ij. 72
- Testes singulares sufficiunt ad probandum quid in genere. consil. lxxvj. nu. 9. lib. ij. 60
- Testator si interpretatur dispositionem suam, non habet locum iuris interpretationis. consi. cxxj. nu. 3. lib. ij. 84
- Testator presumitur magis diligere eos qui sunt de cognatione sua, quam extraneos. consi. cxxx. nu. 3. lib. ij. 90
- Testator nisi aliud dicat videtur velle quod notarius ad validitatem testamenti apponat clausulas consuetas. consi. cxliij. nu. 11. lib. ij. 100
- Testator si dedit potestatem dicte usufructuarie alienandi de rebus mobilibus, an si vendat, debeat pretium reddi heredibus testatoris finito usufructu. consi. lviij. nu. 11. lib. iij. 44
- Testator quando prouidit in aliquo casu, prouisio sua trahitur ad alium casum in quem testator similiter prouidisset, si de eo cogitasset. consi. lv. nu. 2. lib. iij. 41
- Testator nedum falcidiam sed etiam trebellianicam prohibere potest. consi. lxxvij. nu. 1. lib. j. fo. 58. consili. v. nu. 16. li. ij. fo. 7. et consi. lviij. numero. 8. lib. eo. 43
- Testator si de uno testamento fecit plures scripturas, licet unam cancellauerit, propter hoc non erit testamentum irritum, nisi omnes scripturas cancellauerit. consi. lxxv. nu. 4. lib. v. 47
- Testator legans ubi putat se plus iuris habere quam habeat, videtur legare illud ius quod in veritate habet, non quod se putabat habere. consi. clviij. nu. 6. lib. iij. 38
- Testator legans rem in qua habet ius pignoris vel hypothecae, videtur illud ius legare. consi. clviij. nu. 3. lib. iij. 38
- Testator si filios et filias suas heredes instituit hac conditione, quod si oes sine filijs decesserint, substituit Titium suum nepotem ex fratre et ipsius filios et nepotes, an vocati intelliguntur omnes ordine successiuo. consi. xiiij. nu. 1. lib. iij. 9
- Testator si instituit uxorem et legata reliquit fratri, cum clausula, ne molestet uxorem sub pena priuationis, tamen frater sciens testamentum petijt ab herede fundum in indicio: an incurrat penam priuationis. consi. liij. nu. 1. lib. ij. 36
- Testator si non probat de die expresso succumbit. consi. clix. numero. 3. lib. vj. 77
- Testator non presumitur quod voluerit se arctare ad testandum in scriptis. consi. clxxvj. nu. 5. lib. v. 125
- Testator quando iniungit granam post mortem heredis, puta filij, cui iniungere videatur. consi. lxxij. nu. 4. lib. v. 51
- Testator ex quo nihil reliquit filijs filiorum, non videtur quod eos granare possit. consi. iij. nu. 8. lib. iij. 5
- Testator si legat ecclesie, intelligitur de parochiali. consili. ccxij. numero. 2. libro. vj. 117
- Testator legauit Titio quantum ei per epistolas scripserit, vel quod scriptum est in schedula, que est penes Titium, valet legatum. consi. cxxix. nu. 1. lib. vj. 155
- Testator si disponit quod integrum legatum prestetur, intelligitur sine detractione falcidie. consi. cxxij. nu. 6. lib. v. 96
- Testator si relinquat filie aliquam quantitatem, vel rem particularem, et instituit eam esse contentam, non requiritur quod aliter exprimat se relinquere iure institutionis. ratione subdit. consi. clviij. nu. 10. lib. v. 120
- Testator quod asseruerit certam scripturam esse testamentum suum, si probetur per duos testes, valet inter liberos. consi. clxxvj. per totum. lib. v. 125
- Testator si re,

Consiliorum Domini Alexandri.

Testator si relinquit certam rem particularem filio per verbum, relinquo, cū prohibitionē q̄ nō possit plus petere, an videatur relinquere iure institutionis. consi. clxxvj. nu. 15. lib. v.	126	cl. nu. 2. lib. v.	106
Testator iuris presumptione magis deligit descendentes suos, q̄ trāsueriales. consi. xvij. nu. 2. lib. vij.	12	Testes quorū unus deponit de nocte, alter de die, an reducuntur ad cōcordiam. consi. clxxvj. nu. 1. lib. vij.	133
Testator si prohibet heredem alienare, si psona heredis nō est nominata in specie, talis voluntas comprehendit eius heredē heredis. consi. xxxvj. nu. 14. lib. iij.	33	Testes falsos produciens ignoranter, non incidit in falsum. consi. cxvij. nu. 23. 24. lib. vij.	18
Testator in dubio magis presumitur diligere animam suam q̄ vxorē. consi. lxxvj. nu. 8. lib. ij.	47	Testes quando non sunt multum boni quod desit in fide supplet numerus. consi. xlix. nu. 6. lib. v.	106
Testator si substituit in bonis ppijs, substitutio est fideicommissaria. consi. xij. nu. 9. lib. iij.	12	Testes sunt contestes in minori tēpore. cōsi. clxxvij. nu. 3. lib. vij.	134
Testator si substituit aliquem, et eius filios intelligitur de natis tūc nō autem de natis post, siue posthumis. consi. xij. nu. 6. lib. iij.	11	Testes officio iudicis repeti possunt siue pars petierit siue non. consi. clxxvij. nu. 4. lib. vij.	134
Testator psumitur nō solum sensisse de masculis, sed etiam de feminis. consi. v. nu. 5. lib. iij.	6	Testes duo qui viderunt scribi, plene probant. consi. clxxix. numer. 6. lib. vij.	135
Testator si substituit filios velleorū liberos q̄ diu supersunt aliqui filij, excludunt nepotes. cōsi. xxx. nu. 2. lib. ij. fo. 23. cōsi. v. nu. 8. lib. iij.	6	Testes septem requirantur de iure civili in testamento. consi. clxxvj. nu. 2. lib. ij.	121
Testator potest instituire heredem sine nominis expressione, vt dicēdo istū heredē instituo, q̄ scilicet ibi erat. consi. xxiij. nu. 10. lib. iij.	30	Testes vnius partis an recipi debeant super nouis capitulis, licet alterius partis attestaciones publicate sint: et quibus cōditionibus. cōsi. clxxij. nu. 16. lib. ij.	151
Testator magis presumitur animā diligere, q̄ alterius vtilitatem. cōsi. cxiij. nu. 11. lib. vij.	109	Testes si extra terminum iurati fuerint ac fidem faciant. consi. clxxij. nu. 12. lib. ij.	92
Testator si dat vxorem suā tutricem filijs, approbādo eius fidem, quid operetur dicta approbatio, vide diligenter: quia pulchra sunt consi. lxx. nu. 10. lib. iij.	42	Testes recepti ad eternam rei memoriam coram quo iudice examinari debeant. consi. cii. nu. 3. lib. v.	77
Testator non potest remittere ea que statuuntur propter falsitatem euitandam vel pericula. cōsi. lxx. nu. 4. lib. iij.	42	Testes recepti lite nō cōtestata, nō probāt. cōsi. lxxj. numer. 1. lib. vij.	47
Testator substituendo heredes videt de omnibus heredib⁹, et heredib⁹ heredibus quibuscūq̄ sensisse. consi. clxxij. nu. 2. lib. v.	122	Testes plures singulares ratione loci non probant semiplene. cōsi. xciiij. nu. 4. lib. vij.	43
Testator in dubio censetur se iuri cōformare. cōsi. ly. nu. 2. lib. iij.	35	Testes debent esse omni exceptione maiores ad reprobandam instrumentum. consi. xlv. nu. 24. 237. lib. iij. fol. 26. consi. cclvj. nu. 29. lib. v.	35
Testator si in primo testamento dixit q̄ nō possit penitere, nihilominus poterit penitere si exprimat qualitatem illius primi testamēti in secundo. consi. vij. nu. 4. lib. iij.	6	Testes suspicione non carent quando non verisimilia deponunt. consi. cxi. nu. 9. lib. v.	111
Testator presumitur memor prioris testamēti et contentorum, nisi post decennium. consi. clxxij. nu. 8. lib. j.	111	Testes examinari possunt die feriato in honorem Dei. consi. liij. nu. 9. lib. v.	45
Testator potest obligare nedū res suas, sed etiam heredis. consi. clxxij. nu. 4. lib. ij.	120	Testes deponentes contra matrimonium debent esse omni exceptione maiores. cōsi. cclvj. nu. 29. lib. v.	104
Testator grauens aliquos circa substitutiōem fideicommissi, quos nō instituit, an videatur eos ad hereditatem vocare. consilio. clxx. nu. 1. lib. ij.	155	Testes integri sunt singuli de vniuersitate in causa vniuersitatis. consi. xlv. nu. 23. lib. iij.	25
Testator de his q̄ sunt cōtra legē disponere nō potest, nec auferre ius ecclesie parochiali rectore nō cōsentiente. cōsi. cxcvj. nu. 12. lib. ij.	139	Testes non presumuntur rogati. consi. lxx. nu. 20. lib. ij.	51
Testator presumitur scire rem esse alienam, et velle estimationē dari, vt q̄n grauat legatarium. consi. ix. nu. 15. 2. lib. ij.	11	Testes sufficiunt concordare in principali facto. consi. cv. nu. 22. lib. iij. fo. 67. consi. lxxvij. nu. 17. lib. v.	66
Testator non potest grauari eum quem non honorat. consi. clxxvj. nu. 22. lib. ij.	128	Testes contradicentes sese infringunt. consi. xviij. nu. 7. lib. j. fo. 21. cōsi. cli. nu. 3. lib. v.	108
Testatorem ignorare filios suos non est verisimile. consi. ccl. numero. 2. lib. vij.	107	Testes in criminalibus debent reddere rationem etiam nō rogati. consi. xlv. nu. 6. lib. j.	18
Testatorem si apparet penitere simpliciter se fecisse testamentū et illud renocare: quis aliud nō disposuerit: an inducatur reuocatio legatum. consi. xxx. nu. 9. lib. iij.	26	Testes singulares multi tantum valent quātum vnus. consi. xij. nu. 20. lib. j. fo. 16. consi. xxi. nu. 2. lib. iij. fo. 15. consi. lxxij. nu. 4. lib. iij.	56
Testatori succeditur per fideicommissum. consi. c. nu. 4. lib. vij.	61	Testes debent concordare de eodem initio et fine temporis. consi. cxviij. nu. 17. lib. ij.	81
Testatoris voluntas presumitur conformis legi. consilio. liij. numer. 38. lib. iij.	31	Testes non debent iurare die feriato. consi. clxxij. nu. 4. lib. ij.	151
Testatoris dispositione non licet capere vltra sortem. Et pena successoria in testamento apposta nō valet tanq̄ vsuraria. consi. xxxij. nu. 5. 6. 2. lib. iij.	17	Testes duo probant testes testamenti rogatos. cōsilio. xlvij. numero. 3. lib. ij.	33
Testatoris dispositio vno casu extenditur ad alium in quo verisimiliter disposuisset. consi. ix. nu. 3. lib. j.	12	Testes deponentes de simplici nō vsu nō probant. consi. xlv. numer. 5. 2. lib. ij.	32
Testatoris verba: dummodo sit et habitet cum vxore mea, intelliguntur quando erit vidua. consi. xx. nu. 1. lib. ij.	17	Testes debent testari de actuum frequentia, et diuturnitate. consi. xlv. nu. 3. 2. lib. ij.	32
Testatoris dispositio quomodo interpretari debeat. consi. xvij. numer. 7. lib. vij.	13	Testes non debent habere causam consimilem. cōsi. xlv. nu. 2. lib. ij.	32
Teste variante non statur primo, nec secūdo dicto. consi. clxxij. nu. 10. lib. vij.	93	Testes duo nō sufficiunt etiam quo ad legata ad pias causas, nisi pia causa inuoluatur heres. consi. clxxvj. nu. 6. lib. ij.	121
Testem non sufficit deponere de tractatu. cōsi. clxxvij. nu. 5. lib. v.	105	Testes debent inscribi cum duabus qualitatibus. consilio. cliij. num. 4. lib. ij.	107
Testem testamentarium sufficit a quocūq̄ esse rogatum. consi. clxxij. nu. 18. lib. iij.	30	Testes sunt singulares, si agitur de verborum forma, nisi de ea conueniant. consi. cxi. nu. 8. lib. iij.	8
Testes duo sufficiunt ad probandā vltimā voluntatē factā inter liberos. consi. clxxvj. nu. 2. lib. v.	125	Testes quomodo probant quem alij occidisse ad sui defensionem. consi. clxx. nu. 13. 2. lib. j.	92. 93
Testes in dubio presumuntur contestes. consi. iij. nu. 7. lib. vij. fo. 3. cōsi. clxxvj. nu. 2. lib. vij.	117	Testes singulares probant in genere. consi. xviij. nu. 9. lib. iij. fo. 19. cōsi. clxx. nu. 7. lib. iij. fo. 71. consi. lxxij. nu. 2. 4. 2. lib. j.	62
Testes recepti extra ordinem vel in alia causa, non probant. consi. clxx. nu. 15. 16. lib. vij.	116	Testes singulares sufficiunt ad probandum furorem. consi. cclj. nu. 2. lib. j. fo. 117. consi. cclvj. nu. 20. lib. vij.	93
Testes recepti inter alios an semiplene pbēt. cōsi. clxx. nu. 30. lib. vij.	117	Testes non reproband testamentum nisi necessario contra concludant. consi. clxxij. nu. 15. 2. lib. iij.	31
Testes instrumentarj quid si contradicunt instrumento. consi. xvij. nu. 11. lib. iij.	13	Testes vt probent quem non sane mentis, debent reddere rationem. cōsilio. clxxij. nu. 13. lib. iij.	30
Testes quatuor in terris ecclesie sufficiunt in testamento. consi. xviij. nu. 15. lib. iij.	18	Testes iurati intra terminum sufficiunt. consi. xlv. nu. 17. lib. j.	37
Testes si discordent in formalibus verbis matrimonij, an probent. cōsi.		Testes debent esse rogati. consi. clxxij. nu. 3. 16. 2. lib. iij. fo. 30. 2. 31. cōsi. lxx. nu. 19. lib. ij.	51
		Testes singulares non probant. consilio. xlv. numero. 4. 2. 9. lib. 20. lib. j. fo. 10. 32. consilio. xcij. numero. 20. lib. 20. v. folio. 69. consilio. vij. numero. 7. lib. iij.	49
		Testes non de iure sed de facto testari debent in probanda consuetudine. consi. xlv. nu. 1. lib. ij.	32
		Testes vltra articulos non probant. consi. xc. nu. 7. lib. iij.	66
		Testes singulares probant inhonestam vitam, et ad alterum. consi. xij. nu. 1.	

Repertorium materialium

Testes singulares de duobus confessionibus parte presente non iunguntur. consil. lxxviij. nu. 8. lib. ij.	48	Testes concordare non sufficit in substantia, ubi certa verborum forma probanda est. consil. clxxvi. nu. 1. lib. vij.	110
Testes si duo sunt non integri sed imperfecti singulares an iunguntur ut faciant semiplenam probationem. consil. cxxviij. nu. 3. lib. ij.	89	Testes si omnino contrarii essent debent dari fame que processit ex vero similibus presumptionibus. consilio. xxiiij. numero. 22. libro secundo.	20
Testes deponentes de affirmatiua preferuntur deponentibus de negatiua. consil. cvij. nu. 11. lib. ij.	75	Testes ut probent debent reduci ad concordiam. consil. xxiiij. nu. 2. lib. ij. fo. 19. col. lxx. nu. 24. lib. v.	74
Testes instrumentarii preferuntur alijs pluribus non instrumentarijs. consil. cxlix. nu. 10. lib. ij.	106	Testes ad probandum minorem etatem debent reddere rationem. consil. xxi. nu. 5. lib. i.	24
Testes in causa criminali possunt produci post publicatas attestaciones. consil. cxlvij. nu. 8. lib. ij.	105	Testes singulares non iunguntur. consil. xxij. nu. 5. lib. i. fo. 35. col. lxxiiij. nu. 3. lib. vij.	58
Testes debent attendi qui sint digniores et plures: et fama que processerit ex verosimilibus. nu. 7. consil. xxiiij. lib. ij.	102	Testes criminis participes faciunt indicium. consilio. cxx. numero. 3. libro. vij.	76
Testes in causa matrimoniali qui sunt idonei. consilio. cxliij. numero. 1. lib. ij.	102	Testes concordare in effectu sat est. consil. lxxviij. nu. 8. lib. i.	68
Testes si sunt varij non faciunt fidem. consil. cxliij. nu. 2. lib. ij. fo. 102. col. lxxiiij. nu. 2. lib. vi.	43	Testes deponentes de auditu non probant. consilio. c. numero. 16. libro. vij.	63
Testes probant, licet non recordent de tempore. consilio. cix. numero. 9. lib. i.	93	Testes quinque sufficiunt in terris etiam imperij ad codicillos. consil. lxxij. nu. 17. lib. ij.	18
Testes non nisi non possunt produci post publicationem super factis de necessitate facti et probationis comprehensis in antiquis articulis. consil. lxi. nu. 4. lib. ij.	43	Testes licet non videant contrahentes, dummodo habeant voces eorum notas, valet eorum testimonium. consil. lxxix. nu. 5. lib. ij.	71
Testes de eadem vniuersitate non sunt idonei. consilio. lxxvij. numero. 4. et 14. lib. ij.	48	Testes requiruntur probate vite et fideles, maxime in matrimonio probando. consil. lxxix. nu. 11. lib. ij.	72
Testes singulares et indicia valent ad torturam. consil. lxxvij. numero. 11. lib. i.	67	Testes debent assignare rationem dicti sui per aliquem sensum corporeum. consil. lxxiiij. nu. 8. lib. vj.	29
Testes concordare sat est in principali facto. consil. liij. nu. 4. lib. i. fo. 51. col. lxxlvij. nu. 5. et 6. lib. ij.	33	Testes et notarius debent de iure esse rogati a testatore. consil. xiiij. numero. 8. lib. vj. fo. 9. col. lxx. nu. 19. lib. ij.	51
Testes concludere sat est per verisimilia. consil. liij. nu. 3. lib. i.	51	Testes etiam non interrogari, debent reddere rationem dicti sui. consil. cxij. nu. 2. lib. vj.	51
Testes quando possunt examinari ad perpetuam rei memoriam. consil. ccij. nu. 7. lib. ij.	143	Testes summarie recepti per iudicem etiam sine iuramento faciunt aliquale indicium. consil. cxliij. nu. 2. lib. vj.	70
Testes infames torture subiciuntur. consil. xi. nu. 3. lib. i.	14	Testes non possunt produci post publicationem etiam in peritia artis: licet produci possint in causa criminali. consil. cxlvij. numero. 7. et 8. libro. vij.	105
Testes singulares probant consuetudinem generalem. consil. clxxij. nu. 10. lib. ij.	119	Testes debent deponere de causa originis fame. consilio. cl. numero. 20. lib. vj.	72
Testes deponentes scripturam esse Titij: debent eadem vidisse per eum scribi. consil. lxxvi. nu. 4. lib. ij. fo. 55. consil. cl. nu. 16. lib. v. fo. 107. col. lxxiiij. nu. 5. lib. i.	102	Testes si iurarunt dicere veritatem super tota causa, non poterunt amplius produci post publicatas attestaciones. consilio. lxi. numero. 7. lib. ij.	43
Testes deponentes quem possedisse ut vasallum, non probant, nisi rationem vel non interrogati reddant, idem si deponant de negatiua. 2. fo. lxxvi. nu. 3. et 6. et 10. lib. i.	113	Testes et omnia consueta sunt de substantia instrumenti. consil. lxxvij. nu. 12. et 13. lib. ij.	34
Testes consanguinei et affines suspecti. consil. cxxxiij. nu. 8. lib. i.	110	Testes qui dicant se alias vidisse scribere non sufficit, sed quod viderint scribi littera de qua agitur. consil. lxxix. nu. 4. lib. ij.	55
Testes singulares in vniuersali quando non sufficiunt. consil. c. numero. 4. lib. i.	84	Testes quomodo debent deponere de negatiua. consil. xlv. numero. 18. lib. ij.	25
Testes duo sufficiunt contra presumptionem instrumenti. consilio. cxlix. nu. 11. lib. ij.	106	Testes affirmantes furorem preferuntur in quo debent reddere rationem etiam interrogari. consil. cxlvij. nu. 15. et 16. lib. vj.	93
Testes deponentes de antiquiore possessione preferunt. consil. lxxx. nu. 13. lib. ij.	56	Testes recepti post publicatas attestaciones, an fidem faciant. consil. xliij. nu. 36. lib. ij.	26
Testes alias inhabiles in subsidium admittuntur. consil. lxxiiij. numero. 1. lib. i.	56	Testes minus idonei admittuntur in his que sui natura difficile probantur, nisi quis fuerit in culpa adhibendi idoneos. consil. clj. nu. 1. et 2. lib. v.	110
Testes nisi viderint scribi non probant scripturam esse alicuius. consil. cxxij. nu. 5. lib. i.	102	Testes emendati an admittantur. consil. clj. numero. 9. lib. v.	110
Testes in dubio non presumuntur rogati quia solennitas extrinseca non presumitur. consil. lxx. nu. 20. lib. ij.	51	Testes deponentes super affirmatiua preferuntur. consilio. cxlix. nu. 12. lib. v.	121
Testes qui possunt produci post publicatas attestaciones. consil. ccxiij. nu. 8. lib. ij.	151	Testes de credulitate probant cum ratione causata a sensu. consil. cxix. nu. 9. lib. vj.	75
Testes ut probent consuetudinem que et qualiter deponere debent. consil. cxxvi. nu. 13. lib. ij. fo. 139. consil. ciiij. nu. 8. lib. ij.	74	Testes recordari et deponere possunt de his que prius dixerint se nescire. consil. cxci. nu. 5. lib. vj.	122
Testes deponentes se vidisse privilegium an probent privilegium. consil. cxxvi. nu. 9. lib. ij.	139	Testes singulares non sufficiunt si de certo tempore vel de certis factis probandum sit. consil. lxxij. nu. 3. lib. i.	62
Testes recepti parte non citata, an faciunt indicium. consil. clxxx. nu. 8. lib. ij.	124	Testi masculo tanquam digniori in dubio magis creditur quam femine. consil. cxxxiij. nu. 3. lib. vj.	133
Testes qui debeant reduci ad concordiam quomodo intelligatur. consil. cxliij. nu. 3. lib. ij.	102	Testi dicenti vnum in iudicio et aliud extra non creditur. consil. cxxxiij. nu. 7. lib. vj.	134
Testes non debent recipi absque commissione. consilio. ccxiij. numero. 9. lib. ij.	51	Testi se exonerati, vel participi criminis non statuitur. consil. clx. numero. 8. lib. vj.	78
Testes ubi possunt ad concordiam reduci valet ipsorum dictum. consil. clxxvij. nu. 8. lib. vj.	111	Testi cui alias non crederetur quinque creditur, quia ratio suspitionis cessat. consil. xc. nu. 17. lib. vj.	39
Testes deponentes factum quid fuisse presentibus Titio et Seio, postea interrogati dixerint, nullis presentibus, non poterit redargui dictum eorum. consil. cxc. nu. 5. lib. vj.	121	Testi plus creditur dubitative quam certo deponenti de tempore. consil. lxxv. nu. 4. lib. ij.	46
Testes deponentes super negatiua non coarctata loco et tempore, non probant. consil. ciiij. nu. 11. lib. ij.	74	Testi non dicenti plene factum, non creditur. consil. lxxxiij. nu. 10. lib. ij. fo. 60. consil. cxlvij. nu. 7. lib. v.	105
Testes si sunt plures singulares vel plures presumptiones aut coniecture, an ex illis vna integra et perfecta probatio fieri possit, et que ad hoc requirantur. consil. xxi. nu. 1. lib. ij.	15	Testi falso in vno non creditur in aliquo. consil. lxxvij. numero. 3. lib. ij. fo. 21. col. lxx. nu. 3. lib. ij. fo. 14. consil. cxiiij. nu. 7. lib. i. eod. fol. 71. consil. cxiiij. nu. 10. lib. v. fo. 70. consil. lxxix. nu. 21. lib. v. fo. 73. et consil. cl. nu. 21. lib. vj. fol. 72. consil. xlvj. nu. 6. lib. ij.	32
Testes duo ubi sunt contrarij neutrius dictum valet. consil. xliij. nu. 15. lib. ij. fo. 25. col. lxxxiij. nu. 9. lib. vj. fo. 76. col. lxxxiij. nu. 4. lib. i. eod. fo. 81. consil. ij. nu. 11. lib. vj.	3	Testi non creditur cui laus vel probum imminet. consilio. lxxxiij. nu. 6. lib. ij.	60
Testes duo sufficiunt in vltima voluntate ad pias causas etiam non rogati. consil. iij. nu. 6. lib. vj.	4	Testi in vno perituro in nullo creditur. consil. xliij. nu. 7. lib. ij. fo. 31. consil. clxxxiij. nu. 3. lib. vj.	116

Consiliorum domini Alexandri.

Testi deponenti ad se exonerandum non creditur. cōsili. xliij. numer. 7. lib. ij. 31

Testi nō citato sed monito a parte creditur. consilio. lxxvij. numero. 17. lib. ij. 49

Testi non statuitur qui prius contrarium extra ius cum iuramento affirmavit. consil. viij. nu. 20. lib. ij. 10

Testibus deponentibus in genere magis creditur, q̄ in specie. consil. cl. nu. 17. lib. v. 107

Testibus plus statuitur quando omnes cōtradiciunt scripture notarj. cōsili. lxx. nu. 6. lib. ij. 46

Testibus pluribus contrarium deponentibus an statui debeat. cōsili. cxxix. nu. 14. lib. vij. 75

Testibus duobus stantibus pro instrumento plus creditur q̄ pluribus contradicentibus. consil. lxxij. nu. 1. lib. j. 63

Testibus verosimiliora deponentibus magis creditur q̄ alijs. consilio. clxxj. nu. 4. lib. v. 122

Testibus affirmantibus plus creditur q̄ negantibus. consil. cx. nu. 5. lib. bro. j. folio. 94. consilio. liij. nume. 6. lib. vij. fo. 2. consil. cxxvij. nu. 2. lib. ij. 105

Testibus duobus de maiori summa estimatiōis damnorū statuitur, licet sint plures de minori. consil. lxxij. nu. 1. lib. ij. 44

Testibus deponentibus de auditu ab alio an credatur concurrente fama. consil. cxxv. nu. 3. lib. iij. 16

Testificari permittuntur domestici ad probandum ea que secrete fiunt in domo. consil. lxxvij. nu. 4. lib. vij. 50

Testificari quis non potest de eo quod vidit in infantia, sed bene de eo quod vidit pubertati proximis. consil. cxxix. nu. 12. lib. vij. 21

Testificari qui non coguntur, an volentes admittantur. cōsili. xviij. nu. 5. libro. j. 21

Testificata q̄ didicist, pōt alios testes nominare iudici. consil. cxxxxvij. nu. 5. lib. vij. 135

Testificatio iudicialis prefertur extraiudiciali precedenti. consil. lxxij. nu. 8. lib. j. 64

Testimonio vnus non integri non est quis torquendus, nec damnandus. consil. xv. nu. 1. lib. iij. 16

Testimonium patris vel matris an repellatur in causa matrimoniali. consilio. clij. numero. 6. libro. v. folio. 111. et consilio. cliv. numer. 2. eo. libro. 112

Testimonium de auditu non est plenum et legitimum testimonium. cōsili. cxxvij. nu. 2. lib. iij. fo. 74. consil. cxxix. nu. 3. lib. vij. 133

Testimonium quando valeat per verbum credo, vel videtur. cōsili. xxiij. nu. 14. lib. ij. 19

Testimonium in eiteratione non valet in his que solo sensu percipiunt. consil. cxxvij. nu. 4. lib. ij. 105

Testimonium de auditu sufficit in antiquis. consil. clxxvij. nu. 16. lib. ij. fo. 131. consil. cxxvi. nu. 8. lib. v. 85

Testimonium maioris fidei, vt scilicet dotis et ceteris parib⁹ prefertur. cōsili. xliij. nu. 5. lib. vij. 28

Testimonium de auditu non probat. consil. cxxij. nu. 8. lib. vij. folio. 78. consil. lxxj. nu. 3. lib. vij. fo. 47. consil. j. nu. 6. lib. iij. fo. 2. consil. cxxij. nu. 11. lib. vij. 51

Testimonium de auditu ubi admittit etiā et de credulitate. cōsili. clxxvij. nu. 15. lib. ij. 131

Testimonium confusum nō valet. cōsili. cxxvij. nu. 9. lib. ij. 95

Testimonium de auditu alterius non valet. consilio. xv. numero. 10. libro. ij. 32

Testimonium de credulitate valere potest si testis iūgat sensum corporis ex quo cōsuetur illa credulitas. cōsilio. cxxvij. numero. 18. libro. o. secundo. 104

Testimonium credulitatis cum iusta causa scientie valet. cōsili. cix. nu. 7. lib. j. fo. 93. consil. cxxij. nu. 4. lib. eod. 104

Testis interrogatus, et non deponens de causa scientie, dicitur deponere vt pecus. consil. cl. nu. 18. lib. vij. fo. 72. cōsili. clxvi. nu. 13. lib. vij. 82

Testis si deponit aliquid esse factum de nocte, et nescit qd sit nox, non pbat. consil. clxxvij. nu. 7. lib. vij. 82

Testis vnus licet min⁹ deponat de facto q̄ alter in suo testimonio, an censeatur esse contrarius alteri testi. consil. lxxij. nu. 8. lib. ij. 45

Testis vnus si deponat q̄ ego sum passus damnum, tali causa in decem alter testis q̄ in quindecim, an videant contrariari. consil. lxxij. nu. 7. lib. iij. 45

Testis relatio facta ad instrumentum quomodo debet intelligi. cōsili. lvj. nu. 8. lib. ij. 39

Testis si deposuerit esse aliquem talis etatis ex aspectu reddēdo ratios nes inferēs q̄ ex aspectu est illi⁹ etatis, et postea interrogatus ipse respondeat se nescire ipse non probat. consilio. lvj. numero. 10. libro. seundo. 39

Testis de auditu non probat. consil. cxxxiij. nu. 6. lib. ij. 92

Testis damnatus de publico crimine est infamis, et ideo non idoneus. consil. cxxv. nu. 10. lib. iij. 17

Testis quis sit maior omni exceptione. consil. xviij. nu. 6. lib. j. fo. 21. cōsili.

clxx. nu. 5. lib. vij. 90

Testis dicens se non recordari, an probet. cōsili. lxxvij. nu. 3. lib. iij. fo. 59 consil. lvj. nu. 11. lib. ij. 39

Testis si variat nō potest super eo fundari iudicium. consil. cxxxiij. nu. 5. lib. iij. 86

Testis singularis non probat nec periturus. consil. clj. nume. 10. lib. vij. fo. 97. consil. cxxxiij. nu. 7. lib. j. 109

Testis deponens per verbum, videtur nō probat. consilio. xv. numero. 5. lib. j. 18

Testis infamis non repellitur, nisi habeatur pro tali. consil. xxiij. nu. 37. lib. ij. 20

Testis falsus sine nouo processu puniri potest. cōsilio. cxxv. numero. 1. lib. ij. 25

Testis tantum dicens se pro certo credere, nō probat. cōsili. lvj. nume. 11. lib. ij. 39

Testis si deponit ita esse reddens causam scientie, quia presens fuit, an probet. consil. cxxxiij. nu. 4. lib. ij. 92

Testis non est idoneus in facto quo potest laudari vel vituperari. cōsili. cxxij. nu. 9. lib. j. 118

Testis non plene narrans factum non probat. consilio. xxiij. nume. 21. lib. iij. 31

Testis deponens de detentiōe, probat possessionem. cōsilio. lj. nume. 6. lib. j. 50

Testis etiam non interrogatus debet reddere causam scientie de fama. consil. xxiij. nu. 6. lib. vij. 17

Testis deponens de sua presentia, deponit etiam de sua intelligentia. se et si deponit de presentia alterius. consil. cxxix. nu. 18. lib. vij. 22

Testis probans de possessione aque vel piscationis, non probat dominium. consil. lvj. nu. 6. lib. vij. 39

Testis de dominio debet reddere causam, etiam non interrogatus. cōsili. lxxij. nu. 4. lib. vij. 39

Testis vnus qm̄ contradicit alteri in modico, an propter hoc dicantur varij. consil. cxxij. nu. 10. lib. vij. 86

Testis dictum nō facit omnimodam relationem si per hoc incideret in aliquam contrarietatem. consil. cxxij. nu. 11. lib. ij. 86

Testis deponens super negatiua non coarctata loco et tempore, est in respectu de falso. consil. cxxij. numero. 12. folio. 75. consilio. lxxj. nu. 10. lib. vij. 47

Testis de agnatione an sit idoneus. consil. cxxij. nu. 8. lib. ij. fo. 75. cōsili. cxxij. numero. 2. libro. iij. folio. 81. consil. cxxij. nu. 27. lib. v. fo. 95. consil. cxxij. nu. 14. lib. iij. 72

Testis habens commodū vel similem causam, repellitur. consil. cxxij. nu. 3. lib. j. 91

Testis si circa negotium principale de scientia ex proprio sensu corporis deponat, et circa tempus deponat per verbum iudicio suo, aut equo pollentia verba, an probet. consil. cxxij. nu. 7. lib. v. 106

Testis si extra iudicium dicat se falsum deposuisse minus et insignificantijs producentis, non facit iudicium sufficiens ad inquirendū cōtra producentem, licet fides primi dicti diminuatur. cōsili. cxxij. nu. 5. 6. 7. 8. lib. vij. 38

Testis deponens de tpe per dictionem, circa, non dicitur concludenter probare. consil. cxxij. nu. 16. lib. v. 106

Testis affinis et testis non iuratus, an sufficiant fidem. consil. clxx. nu. 4. lib. ij. 124

Testis vnus dictum extra iudicium facit preponderare. consil. cxxij. nu. 8. lib. iij. 71

Testis deponens ad exonerationem sui vel patris sui, nō probat. consil. lxxij. nu. 4. lib. v. 47

Testis ignorans consilia non probat. consil. lvj. nu. 7. lib. vij. 39

Testis deponens super eo quod est iuris, debet reddere rationem. cōsili. cxxvij. nu. 15. lib. v. 28

Testis non debet indicare, sed testificari per sensum corporis. cōsili. cxxij. nu. 17. lib. iij. fo. 73. consil. cxxxi. nu. 25. lib. v. 95

Testis vt probet famā quid requiritur. consil. cxx. nu. 9. lib. iij. fo. 14. consil. lxx. nu. 8. lib. iij. 50

Testis potest deponere de eo quod vidit impubes, etiam octennis. cōsili. lxxvij. nu. 22. lib. v. 66

Testis dictum refertur et intelligitur secundum articulum. consil. lxxxiij. nu. 26. lib. v. 66

Testis ignorans consilia non probat. consil. cxx. nu. 4. lib. iij. 14

Testis de auditu facit aliqualem presumptionem. consil. lxxvij. numero. 4. lib. j. 67

Testis dicens audiuisse publice dici, non probat famam. cōsili. cxxij. nu. 5. lib. ij. 150

Testis non cōvincitur de falso ex eo quod minatus est se depositurū falsum contra debitorem suum, nisi debitum solveret. consil. clxx. nu. 5. lib. ij. 124

Testis deponens falsum circa extrinseca non vitatur in totum. consil. lxxxiij. nu. 19. lib. v. 66

Testis nō interrogatus nō tenetur reddere rationem dicti sui. cōsili. cxx.

Repertorium materialium

Testis cum iuramento deponens si sit falsum in vno, non debet ei credi in aliquo. consil. cxiij. nu. 8. lib. iij.	72	Testis si dicat pro parte falsum, reddit perituros, et totum eius dictus annullatur. consil. cxxxiij. nu. 9. lib. ij.	92
Testis idoneus non est qui tenetur de evictione. cōsi. cc. nu. 6. li. ij.	141	Testis si deponit aliquid factum fuisse presente tali, licet ille dicat se non fuisse presentem: dictum tamen primi testis non vitatur. consil. xiiij. nu. 34. lib. iij.	26
Testis unus excusat a delo et calumnia. consil. liij. nu. 15. lib. vij.	36	Testis singularis alternativae vel salva veritate deponens, non probat. consil. lxxxi. nu. 2. lib. iij.	56
Testis deponens per verbum credo, an et quando pbat. consil. clxxxvij. nu. 13. lib. ij.	131	Testis loquens ambigue non probat etiam in causa favorabili, nisi quelibet pars alternativae concludat. cōsi. cli. nu. 1. lib. v.	109
Testis si ex eius dicto apparet de causa inimicitie, repellitur. consil. xcix. nu. 1. lib. j.	83	Testis deponens per verbum credit, non probat. consil. cxxxiij. nume. 6. lib. ij.	92
Testis verba dubia contra producentem interpretant. cōsi. cxxxi. nu. 8. lib. j. fo. 113. consil. cxxij. nu. 5. lib. ij.	85	Testis minor viginti annis potest recipi in criminalibus, ex officio. consil. cxi. nu. 8. lib. vij.	75
Testis deponens per verbum videtur, pbare dicitur si bonam causam reddit. cōsi. cxiij. nu. 16. et 17. lib. ij. fo. 104. consilio. lxxxiij. numero. 6. lib. j.	64	Testis subdens se nihil scire, intelligitur ultra depositionem suam. consil. clxxxv. nu. 5. lib. vij.	118
Testis inhabilitas potest vel tacite remitti. cōsi. cxxij. numero. 8. et 12. lib. ij.	85. et 86	Testis probat licet non recordetur de loco vel tempore que non sunt de substantia. consil. clxxxv. nu. 3. lib. vij.	118
Testis affinis non repellitur in civilibus. consilio. cxxij. numero. 4. lib. secundo.	85	Testis depositio prior inficitur per secundam contrariam. consil. cxxvij. nu. 7. lib. vij.	81
Testis non facit indicium nisi sit integer. cōsi. clxxx. nu. 3. li. ij.	124	Testis unus de numeratione non iungitur cum alio de confessione. cōsi. cxxvij. nu. 8. lib. vij.	81
Testis probatio annullatur, si postea contradixerit. consil. cxiij. num. 18. lib. iij.	73	Testis deponens esse venditionem, licet in fine dicat non recordari quod secutum fuerit, an permutatio an venditio, probat venditionem. cōsi. cxcv. nu. 4. lib. vij.	123
Testis deponens alium presentem, non probat intelligentem. cōsi. clxxx. nu. 1. lib. ij. fo. 124. cōsi. xx. nu. 2. lib. iij. fo. 14. consil. cxi. nu. 2. lib. iij. fo. 81. consil. cxx. nu. 29. lib. vij.	117	Testis dicens se non recordari nil probat contra instrumentum. consil. lxx. nu. 7. lib. j.	61
Testis non repellitur, cuius in consequentiam interest. cōsi. clxxxij. nu. 7. lib. ij.	119	Testis non repellitur ex eo quod sollicitator non habet salarium, nec propter litres, nisi sunt de omnibus, vel de maiori parte. consilio. lxxvij. nu. 6. lib. j.	68
Testis non debet deponere per verbum, iudicio. consil. xliij. numero. 21. lib. iij.	25	Testis se sponte offerens, non probat. consilio. clxxxij. numero. 25. libro sexto.	86
Testis depositio secunda contraria corrumpit primam. cōsi. ij. numero. 8. lib. v.	2	Testis non repellitur, cuius tantum in consequentiam interest. consilio. lxxvij. nu. 2. lib. j.	62
Testis non probat ubique oppositum dicti potest stare cum veritate cause. consil. xxiij. nu. 24. lib. ij.	20	Testis probat, licet non deponat de tempore. consilio. liij. numero. 2. libro i.	51
Testis deponens de non usu, an probet consuetudinem. cōsi. cxcvj. nu. 15. lib. ij.	139	Testis instrumentarius potest reprobari ex causa nova, vel etiam ex antiqua, sed tempore instrumenti ignota. consilio. cxcj. numero. 1. et 3. lib. vij.	121
Testis deponens ad probandum privilegium, requiritur quod sit peritus et sciat perpendere de substantiis instrumenti. cōsi. cxcvj. nu. 11. lib. ij.	139	Testis pauper an possit in criminalibus testificari, et an probet. cōsi. xv. nu. 2. lib. iij.	16
Testis dicens se scire tale quid, quia est vicinus, et per consequens propter conversationemque frequens est inter vicinos, dicitur reddere sufficientem rationem. consil. clxxxvij. nu. 14. lib. ij.	131	Testis ut faciat indicium requiritur quod sit integer. consil. xiiij. numero. 2. lib. iij.	15
Testis qualiter cognoscitur quod verosimiliora deposuit. consil. clxxx. nu. 14. lib. ij.	124	Testis pauper quis dicatur. cōsi. xv. nu. 3. lib. iij.	16
Testis si est varius in suo dicto: tunc potest puniri de falso. consil. clxxx. nu. 12. lib. ij.	124	Testis qui est improbe, inhoneste et infamis vite, non probat. cōsi. lxxxi. nu. 21. lib. vij.	60
Testis unus si dicat valere centum, et alter centum quinquaginta, non sunt contrarii. cōsi. clxxxv. nu. 6. lib. vij. fo. 117. consil. lxxxiij. nu. 9. et 10. et 11. et 12. lib. ij.	45	Testis unus in criminalibus an faciat semiplenam probationem sine alijs indicijs. consil. lxxxi. nu. 6. lib. iij.	65
Testis deponens quod aliquis fecit testamentum si dicat se scripturam vidisse, optime probat. consil. clxxxiiij. nu. 3. lib. vij.	116	Testis deponens de credulitate non dicitur verus testis. cōsi. xcj. nu. 5. lib. vij. fo. 39. consil. cxiij. nu. 15. lib. iij.	72
Testis deponens de assertionem facta absentibus nominatis, non pbat. consil. clxxxij. nu. 10. lib. vij.	114	Testis unus antequam faciat semiplenam probationem, oportet quod deponat super facto principali. cōsi. clxxx. nu. 9. lib. vij.	90
Testis dicens se non recordari, non probat. consilio. clxxxvij. numero. 9. lib. vij.	119	Testis non potest addere nec detrachere prime depositioni. consil. xciiij. nu. 3. lib. vij.	43
Testis pauper an admittatur si alias sit honeste conversationis. consilio. cxiij. nu. 9. lib. v.	106	Testis qui non scit plene factum, non probat consilio. xciiij. numero. 1. lib. vij.	43
Testis minor viginti annis non probat. consil. ij. nu. 6. li. vij.	2	Testis unus diminutio quomodo supplet per alios valde dignos. cōsi. xciij. nu. 12. lib. vij.	43
Testis dictum deponentis prout in nigro, non releuat ad probandum dominium. cōsi. lvij. nu. 3. lib. vij.	38	Testis unus fides corroborat per socios valde idoneos. cōsi. lvj. nu. 12. lib. ij.	39
Testis feli pena aliquando est pena ultimi supplicij. consil. lv. numero. 1. lib. vij.	38	Testis deponens de dominio vel fama, debet reddere rationem. consil. clxvj. nu. 8. et 9. lib. vij.	81
Testis falsus si deposuit ad condemnationem innocetis, punitur pena rationis, alias pena arbitraria. consil. lv. per totum. lib. vij.	38	Testis debet deponere per actus facti. consilio. clij. numero. 6. libro sexto.	77
Testis deponens quod talis occiderit, non probat nisi declaret per rationem visus. cōsi. cxxij. nu. 10. lib. vij.	74	Testis unus ignorans confinia non probat possessionem rei. cōsi. clxxvij. nu. 6. lib. vij.	82
Testis qui se nescire dixit, potest recordari. consilio. lvj. numero. 7. libro i.	38	Testis est suspectus qui deponit super impossibili. consil. cxiij. numero. 9. lib. vij.	82
Testis singularis dictum non releuat. consilio. cxxvij. numero. 4. libro septimo.	81	Testis deponens super validitate sue sententie, non est testis idoneus. consil. lxx. nu. 11. lib. iij.	51
Testis de auditu non probat. consil. cxiij. nu. 12. lib. iij. fo. 32. et consil. xc. nu. 4. lib. ij. fo. 63. consil. lxxvij. nu. 4. lib. j.	67	Testis unus, nisi sit integer, non sufficit ad torturam, etiam in clausula lese maiestatis vel simonie. consil. xj. nu. 1. et 2. lib. j.	13. et 14
Testis deponens circa id in quo versatur proprium commodum, non est idoneus. consil. xlv. nu. 11. lib. ij.	32	Testis volens deponere de sententia, oportet quod ipse audierit legere sententiam. consil. lxx. nu. 9. lib. iij.	50
Testis deponens de consuetudine, et interrogatus dicit se nescire quid sit consuetudo, non probat. consil. xlv. nu. 8. lib. ij.	32	Testis deponens super iure non probat nisi reddat causam dicti sui, etiam non interrogatus. cōsi. ij. nu. 5. li. iij.	4
Testis infamis, qui examinari non debuit, non facit aliquale indicium si examinetur. consil. xxiij. nu. 38. lib. iij.	20	Testis notas voces habens, potest deponere de auditu, nisi in testamento. consil. xxiij. nu. 10. lib. ij.	19
Testis non probat delegationem nisi reddat rationem. cōsi. clxxxiij. nu. 7. lib. vij.	109	Testis ipsius dicto in quo non stetur. cōsi. lxxiiij. nu. 7. li. j.	56
Testis debet reddere rationem non interrogatus in his que iudicio rationis percipiuntur. consilio. clxxxiiij. nu. 2. lib. vij. fo. 116. consil. cxxvij.		Testis non	

Consiliorum Domini Alexandri.

Testis non cognoscens contrahentes non probat contractum. consilio. clxxij. nu. 8. lib. vi. 92

Testis qui alias non est idoneus, non repellitur si in instrumento fuit adhibitus a partibus. consilio. clxxij. nu. 9. lib. vi. 43

Testis debet dicere veritatem super toto. consilio. ij. nu. 7. libro. vij. fo. 2. 2

Testis dictum ambiguum debet interpretari contra producentem. consilio. clxxij. nu. 14. lib. vi. fo. 16. consilio. clxx. nu. 5. lib. iij. fo. 14. consilio. clxxij. nu. 6. lib. v. fo. 13. consilio. clxxij. nu. 7. lib. ij. 75

Testis in dicto suo singularis non probat. consilio. clxxij. numero. 7. libro. v. 13

Testis debet deponere de his que sunt facti. consilio. clxxx. numero. 3. libro. vij. 90

Testis unus de promissione cum alio de confessione probat. consilio. lxxvj. nu. 4. lib. vi. 30

Testis non deponens de qualitatibus fundi, non probat. consilio. liij. nu. 4. 2. 5. lib. vi. 23

Testis ut venditionem probet, que requiruntur. consilio. clxxx. numero. 7. lib. vi. 90

Testis de veritate, et alius de confessione non inungant. consilio. clxxx. nu. 10. lib. vi. 90

Testis vel per verbum eredo, vel possibile, non probat. consilio. clxxij. nu. 10. 11. et. 15. lib. vi. 85

Testis per sensum corporis non de credulitate deponere debet. consilio. clxxvj. nu. 6. et. 16. lib. vi. fo. 81. et. 82. consilio. clxxvij. nu. 2. lib. vi. 65

Testium dicto solenni statum in iudicio ex non prius dicto extrinsecus. consilio. clxxij. nu. 13. lib. ij. 156

Testium pauciori numero creditur quam dictum eorum magis consonat rationi. consilio. clxxij. nu. 7. lib. ij. 21

Testium dicta non cavillanda sed iuvanda. consilio. v. num. 12. lib. i. fo. 10. consilio. clxx. nu. 35. lib. iij. fo. 26. consilio. clxx. nu. 21. lib. vij. 64

Testium de idoneitate remittitur in his que solent difficile probari. consilio. clxxij. nu. 6. lib. v. 105

Testium concordia qualiter fieri debeat. consilio. clxx. nu. 13. libro. ij. fo. 124

Testium varietas, que non est circa substantialia, non vitiat testimonium. consilio. v. nu. 10. lib. i. 10

Testium pauciori numero creditur quando ex illa parte est maior dignitas. consilio. clxxij. nu. 6. lib. ij. 21

Testium modica varietas non nocet. consilio. clxxij. nu. 45. lib. ij. 21

Testium defectus qualitatis, numero suppletur. consilio. clxxij. num. 1. 2. 2. libro. ij. 33

Testium dicta non probant nisi publicentur. consilio. lxxxij. numero. 23. lib. iij. 61

Testudines debent construui et edificari secundum quod est mos et consuetudo loci. consilio. clxxij. num. 3. lib. vi. 130

Tertui magis statum quam rubrica. consilio. clxxij. nu. 8. lib. iij. 14

Tertus statuti si est dubius debet declarari per rubricam. consilio. clxxvj. nu. 4. lib. vi. 125

Timor litis sufficit ad transigendum. consilio. clxxij. nu. 17. lib. i. 46

Timor violentie inferende est iustus metus ad inrmandum electionem tanquam metu factam. consilio. clxxij. nu. 4. lib. iij. 71

Titius comitatus, et Titius de comitatu, paria sunt. consilio. c. num. 1. libro. vi. 44

Tituli substantia non probatur diuturnitate temporis. consilio. clxxij. nu. 5. lib. vi. 90

Tituli probatio resultans ex sententia vel simili actu probat etiam inter alias personas. consilio. clxxij. nu. 10. lib. v. 73

Titulo tertij expresse, non est opus possessionem exprimere. consilio. clxx. nu. 15. lib. vi. 75

Titulo resolutio etiam per legem, tamen non transfertur dominium ipso iure. consilio. clxx. nu. 2. lib. i. 76

Titulum habere procurans a non domino ut excludat agentem, an obtinere possit. consilio. clxxij. nu. 12. lib. ij. 81

Titulum habens ab authore male fidei, non prescribit. consilio. liij. nu. 11. lib. vi. 23

Titulum venditionis si duo habeant ab eodem diuersis temporibus, preferatur ille ad quem prius possessio peruenit. consilio. clxx. nu. 11. lib. v. fo. 68. et. consilio. clxxij. nu. 3. et. 4. lib. i. 89

Titulum dicens non auditur ad renouandam missionem in possessionem nisi etiam probet quod tunc possidebat. consilio. lxxxij. nu. 2. lib. vij. 51

Titulum habes in onio, ius habere vel in ipsa re. consilio. clxx. nu. 6. lib. vi. 45

Titulum me habere ab uno si deduco in causa principali, possum in causa appellationis obtinere probando habere titulum ab alio. consilio. clxx. nu. 5. lib. vij. 49

Titulum habens recentior in possessio, debet obtinere. consilio. lxxxvj. nu. 5. lib. ij. 53

Titulum allegare in consuetudine non est necesse. consilio. clxxij. nu. 3. lib. iij. fo. 80

Titulum habes onerosum non tenet. l. i. me et Titium. ff. si cer. per. consilio. clxx. nu. 6. lib. i. 79

Titulus dotis date marito, si titulus onerosus. consilio. clxxij. nu. 13. lib. iij. fo. 29

Titulus, de his que sibi ascribunt, non habet locum in testamento nuncu-

patino. consilio. l. nu. 2. lib. iij. 40

Titulus ubi non est onerosus sufficit probare rem fuisse possessam. consilio. clxxvj. nu. 4. lib. vi. 94

Titulus ab uno et possessio ab alio sicut non causat prescriptionem ita nec publiciana. consilio. clxx. nu. 5. lib. ij. 135

Titulus putatiuus sufficit in publiciana. consilio. lxxxij. nu. 14. lib. v. fo. 67

Titulus dotis an inducat per prescriptionem fructuum. consilio. clxx. nu. 3. lib. vij. fo. 89

Titulus donationis qui non est agnitus habetur pro non titulo. consilio. clxxij. nu. 10. 114

Titulus hereditarius dicitur titulus lucrativus. consilio. clxx. nu. 16. lib. iij. 74

Titulus facit bonam fidem presumi. consilio. lxxxij. nu. 9. lib. vi. 34

Titulus hereditarius non est lucrativus liberis. consilio. clxxij. nu. 15. lib. vi. fo. 69

Titulus putatiuus ut sufficiens probet, quid requiritur. consilio. clxxij. nu. 8. lib. v. 41

Titulus et bona fides sufficiunt ad prescribendum ipsam rem. consilio. clxx. nu. 5. lib. vi. 99

Tollitur facilius quod competit ex privilegio seu iure speciali, quam quod competit iure communi. consilio. clxx. nu. 3. lib. ij. 149

Torti confessio non precedentibus legitimis indicibus, vel minus solenniter quantumque ratificata, non valet. consilio. nu. 2. lib. iij. 2

Tortura non debet repeti nisi ex novis indicibus. consilio. v. nu. 6. lib. i. 9

Tortura iniusta semel illata alicui causat in istum metum in persona illius torti de non stando, vel amplius comparando. consilio. clxxij. nu. 3. lib. ij. 102

Tortura illata in camera per indicem an probari possit per indicia. consilio. clxx. nu. 2. lib. v. 113

Tortus iniuste si postea aufugit de carceribus an aliquam penam incurrat. consilio. clxxij. nu. 1. lib. ij. 102

Tractatus antiquis dicitur, quoties tractatur de tempore centum annorum, vel quadraginta. consilio. lxxx. nu. 5. lib. iij. 50

Tractatus probare non prodest. consilio. clxxij. nu. 2. lib. ij. 21

Tractatus non probat contractum. consilio. clxxij. nu. 3. lib. i. 29

Tradidit, verbum non probat translationem possessionis fundi. consilio. clxxij. nu. 1. 2. et. 3. lib. ij. 22

Transactio ut dicatur, sufficit quod lis sit extra iudicium de facto. consilio. clxx. nu. 4. lib. vi. 22

Transactio super contractu bone fide indicat bone fidei. consilio. clxx. nu. 16. lib. iij. 28

Translatio unius legati in alterum, an intelligatur facta sub conditione sub qua erat relictum primum. consilio. lxxvj. nu. 4. lib. iij. 48

Translatio utilis dominij eodem prohibetur per concessionem transferri, sicut dominij directi de iure canonico. consilio. clxxij. nu. 20. lib. ij. 133

Transmissio hereditatis non adite excindit substitutionem vulgarem. consilio. lxxxij. nu. 3. lib. vi. 32

Trebellianica an possit detrahi de relictis ad alias causas. consilio. clxx. nu. 33. libro. iij. 13

Trebellianica non amittitur ex defectu inventarii. consilio. clxx. nu. 6. lib. v. fo. 29

Treuga an intelligatur rupta ex raptu filie illius cum quo dicta treuga feci ita quod pena sit commissa. consilio. clxx. nu. 1. lib. ij. 77

Tridentini et leneghe que statuta vigeant. consilio. clxx. nu. 15. 16. lib. vij. 70

Turbatio non probat per solam locationem. consilio. lxxx. nu. 9. lib. ij. 56

Turpitudine suaz allegans etiam replicando, non auditur. consilio. lxx. nu. 12. libro. i. 55

Tutor potest constituere procuratorem ad negotia, qui etiam tacite constituitur. consilio. clxx. p. totum. lib. v. 117

Tutor datinas cessat existente legitimo tutore. consilio. clxx. nu. 2. lib. v. fo. 116

Tutor cogitur munus tutelae inuitus suscipere. consilio. clxxvj. nu. 7. lib. iij. fo. 24

Tutor si datus fuerit a iudice omissa matre, et legitimo tutore, an valeat datio tutoris ad exclusionem legitimam, quod aliquo tempore cessauerat petere etiam ultra annum. consilio. clxx. nu. 1. lib. v. 116

Tutor vel curator pro alio contrahens non dicitur vere contrahere. consilio. clxxij. nu. 14. lib. vij. 120

Tutor si datus est alius quam mater priusquam illa assumpserit tutelam, an valeat datio tutelae ita quod mater excludatur. consilio. clxx. nu. 2. lib. iij. 79

Tutor pupilli tenetur prestare alimenta forori ipsius pupilli, quod aliunde non habeat unde se aliat. consilio. liij. nu. 7. lib. ij. 37

Tutor habens librum rationis, et recusat exhibere censetur esse in dolo. consilio. lxxxij. nu. 2. lib. vij. 48

Tutor vel prelatum non transferunt possessionem per actum civilem. consilio. liij. nu. 16. 2. 17. lib. iij. 9. 2. 10

Tutor non presumitur acquisivisse ex bonis pupilli, licet tutor presumatur quesivisse ex bonis viri. consilio. lxx. nu. 13. et. 14. lib. iij. 43

Tutor solus non potest deferre iuramentum adversario pupilli. consilio. clxxij. nu. 5. lib. vi. 142

Tutor etiam ex dolo futuro liberari potest. consilio. liij. nu. 5. lib. ij. 37

Tutor cui legata est liberatio, si assumendo tutelam promittat reddere inter gratiam rationem non tamen censetur renunciare legato. consilio. clxxij. p. totum. lib. v. 117

Tutor potest conveniri ad certam quantitatem, ut debita ex administratione tutelae. consilio. clxx. nu. 3. lib. v. 122

Tutorem promittere vtilia facere, inutilia omittere, satis est. consilio. lxxx. nu. 14. libro. v. 62

Repertorium materialium

Tutoris datio facta a iudice ut valeat, que requiruntur. consil. clxj. nu. 5. 116
 6. lib. v.
Tutoris datio in minus solenni voluntate valet, ut confirmetur. consil. xl. nu. 2. lib. i. 116
Tutoris datio an extendatur ad aliud territorium. consil. cxxvij. nu. 3. lib. i. 106
Tutrix cedens actiones competentes heredibus non potest cedere actiones directas que competunt ipsis heredibus. consil. xy. numero. 1. 2. 3. lib. v. 12
Tutrix ad eundem hereditatem ex testamento, approbavit testamentum. consil. cxi. nu. 4. 3. lib. vi. 56
Tuum quod non est, debes scire ad alium pertinere. consil. xxi. numero. 9. lib. iij. 15

Delibera.

U

Ullis que non est in usu publico, si irrumpat fundum alterius non mutatur dominium. consil. lvj. nu. 10. li. vj. 39
Uarietas que non est circa substantiam, sed circa demonstrationem aliquam, an noceat. consil. cv. nu. 5. lib. ij. 73
Uarietas in teste tamen operatur quod vigore talis attestationis non potest puniri ad sententiam. consil. xx. nu. 8. lib. iij. 14
Uasalli suis dominis tenentur obedire, et servire propter feuda, et etiam tenentur pro filia dñi maritanda. consil. cxxv. nu. 3. li. ij. 25
Uasalli delictum in l. feudi, nocet agnatis. consil. x. nu. 5. li. iij. 11
Uasalli non tenentur ad collectas vel angarias. consil. clyj. numero. 1. lib. ij. 103
Uasalli si conveniant inter se antiquior vel eligendus ab antiquiori ad ministrum, an valeat talis conventio, et quod redditus feudi inter eorum descendentes dividantur. consil. cxi. nu. 10. 11. lib. vj. 30
Uasallus domino irrequisito potest se obligare ad certam pensionem suam per feudo, et preiudicare filiis heredibus. consil. xviij. num. 1. 5. 10. 12. lib. v. 17
Uasallus potest testari de feudo iuxta non contra naturam feudi. consil. cxi. nu. 7. 13. 22. lib. v. 29. 230
Uasallus potest vendere fructus feudi irrequisito domino. consil. clxv. nu. 6. lib. ij. 115
Uasallus non potest extraneo legare feudum etiam concessum pro heredibus quibuscumque. consil. cxx. nu. 11. lib. i. 32
Uasallus non admittit feudum ipso iure, nisi per alienationem. consil. cxxiij. nu. 1. lib. i. 103
Uasallus vel emphyteuta si aliquod additamentum fecerit rei infendate, si separari non potest a feudo, acquirit domino feudi. consil. xliij. nu. 8. lib. iij. 37
Uasallus sine consensu dñi potest subinfundare, etiam si non possit committere. consil. j. nu. 44. lib. v. 5
Uasallus quando recipit pro se et liberis seu pro se et filiis, appellatur feudum ex pacto et providentia concedentis: non autem dicitur feudum hereditarium. consil. cxxvj. nu. 4. lib. v. 26
Uasallus an possit servare domino per substitutum. consil. x. numero. 5. lib. v. 10
Uasallus si perdidit feudum repudiati de an preiudicet filiis suis. consil. xij. nu. 3. lib. v. 12
Uasallus quis proprie dicatur. consil. ix. nu. 7. li. v. 10
Uasallus an possit vni ex filiis assignare feudum in solidum quod de sui natura transit ad omnes filios vasalli. consil. xij. nu. 4. lib. v. 12
Uasallus vel emphyteuta an possit ius suum quod habet in feudo vel emphyteusi donare sine licentia domini directi. consil. xviij. numero. 11. lib. v. 17
Uasallus transgens dimittendo feudum possessori non dicitur alienare. consil. xli. nu. 3. lib. vj. 21
Uasallus potest subinfundare, sed non nocet domino, nec agnatis. consil. xv. nu. 8. lib. v. 14
Uasallus si vendidit feudum sine consensu domini, emptori ignoranti tenetur postea emptori ad omne interesse. consil. cix. numero. 5. lib. v. 69
Ubi datur actio de dolo non tenet contractus. consil. cxxij. numero. 1. lib. vj. 58
Uel circa dictio hec incipit probationem testis, de certo tempore. consil. lxxvj. nu. 6. lib. vj. 45
Uel circa dictio hec reddit dictum testis dubium. consil. cxi. numero. 6. lib. vj. 21
Uelle quis dicitur quod de iure potest, et non plus. consil. cxxij. num. 6. lib. iij. 79
Uenari non presumitur, nisi causa recreationis. consil. lxxij. numero. 13. lib. v. 63
Uendens sine licentia expressa officialium, illis scientibus et patietibus, non cadit in penam. consil. iij. nu. 3. lib. vj. 24
Uendens quibus non cadit in falsum, si primus non soluit pretium. consil. lxxvj. nu. 2. lib. vj. 35

Uendens plus in preiudicium anime sue propter dilationem temporis, potest in foro contentioso compelli ad restitutionem. consil. xcij. nu. 4. lib. vj. 42
Uendens feudum et cedens iura contra colonum, intelligitur etiam pro pensionibus preteriti temporis cedere ob verba generalia. consil. lxxij. per totum. lib. v. 53
Uendens ignoranter rem minus dimidia iusti pretij, et iuravit non venire contra, non poterit intentare beneficium. l. ij. C. de rescind. v. edi. c. fil. cxxij. nu. 15. lib. v. 96
Uendens rem aliquam que pro dotibus mulierum obligata est: tamen nullus mouet litem emptori, an ipse possit agere ut res liberetur. consil. lxx. nu. 4. lib. v. 51
Uendere aliquid, et promittere vendere inter se differunt. consil. cxxj. nu. 5. lib. iij. fo. 76. consil. cxxvij. nu. 7. lib. vj. 83
Uendere quis non videtur nisi ius quod habet. consil. clxxv. nu. 4. lib. ij. 131
Uendere res suas minus iusto pretio, nullus cogitur nisi tempore necessitatis. consil. cxc. nu. 2. lib. ij. 134
Uendere qui promittit non cogitur precise. consil. cxxij. numero. 14. lib. v. 115
Uendi proprie dicitur quando agitur ut transferatur dominium. consil. cv. nu. 14. lib. iij. 78
Uendicatio rei duplex, vna casualis, alia formalis. consil. cii. numero. 1. lib. vj. 45
Uendicatio possidenti non proprie competit. consil. clyj. numero. 5. lib. v. 44
Uenditio libera, et rem in venditione deductam esse liberam aliud est. consil. xliij. nu. 7. lib. vj. 29
Uenditio continet rem tradi. consil. xliij. nu. 2. lib. vj. 90
Uenditio quicquid iuris etiam cum precario nullum ius nec possessio nem tribuit nisi de iure venditionis probetur. consil. cvij. num. 1. 2. 2. lib. vj. 47
Uenditio rerum minoris facta propter tributa quae teneat vel non. consil. cxxj. nu. 3. lib. v. 32
Uenditio facta ad mensuram conditionalis est. consil. cxxij. num. 5. lib. vj. 16
Uenditio ad mensuram conditionalis est. consil. clyj. numero. 1. lib. v. 87
Uenditio quando dicatur simulata. consil. lvj. nu. 4. lib. v. 47
Uenditio facta per defunctum, quando confirmetur. consil. xcij. nu. 4. lib. v. 68
Uenditionem inter contrahentes non probant, nisi probando pretium. consil. cxxvij. nu. 4. lib. ij. 89
Uenditor non debet cogi rem tradere, si non potest. consil. lxx. numero. 1. lib. iij. 47
Uenditor potest esse testis, et frater qui non est particeps commodi. consil. cxxvj. nu. 5. 2. 6. lib. vj. 123
Uenditor per constitutum non liberatur ab actione ex empto ad tradendum. consil. cxxvij. nu. 7. lib. ij. 22
Uenditor hereditatis transferendo iura in emptorem non potest vigore translationis conveniri postea ab emptore, si ipse venditor erat debitor hereditatis. consil. clix. nu. 7. lib. ij. 105
Uenditor si tradit rem emptori obligatam, non simpliciter agere de evictione, sed ad quantum interest. consil. lxxij. nu. 11. 12. lib. vj. 25
Uenditor in dubio videtur vendere tantum ius quod habet in re. consil. lxxij. nu. 5. lib. vj. 24
Uenditor non tenetur emptori de evictione nisi sequuta evictione conditionis. consil. cxi. nu. 25. lib. vj. 55
Uenditor debet expresse certiorare emptorem de natura rei vendite. consil. xliij. nu. 10. lib. v. fo. 13. consil. lxxij. nu. 1. 24
Uenditione prohibita prohibetur locatio ad longum tempus. consil. j. nu. 15. lib. iij. 3
Uenena quedam mala, quedam bona. consil. ccij. nu. 5. li. ij. 143
Uenire potest quilibet contra factum suum nullum. consil. cxxij. nu. 6. lib. i. 102
Uenire quis potest contra factum suum nullum. consil. xcij. numero. 1. lib. ij. 65
Uenire contra sententiam pro se latam an liceat. consil. lxxij. numero. 23. lib. iij. 44
Uenire contra factum suum an aliquis dicatur. consil. lvj. numero. 3. lib. vj. 38
Uenire non intelligunt nisi ea que de presenti tempore diuisionis erant propria fratrum. consil. lxxv. nu. 1. 2. lib. vj. 29
Uenire licet contra factum suum nullum. consil. cii. numero. 14. lib. v. secundo. 71
Verba presentis temporis et futuri multum differunt quo ad reddendum actum a principio conditionalem: vel resolvendum sub conditione. consil. cxi. nu. 6. lib. iij. 61
Verba debent accipi secundum subiectam materiam. consil. clxxij. nu. 12. lib. v. 127

Consiliorum Domini Alexandri.

Verba narrativa non inducunt confirmationem. consilio. j. numero. 17. libro. iij.	dispositionem. consil. cix. nu. 5. lib. ij.	76
Verba testamenti scilicet. liberauit ab omni sue administrationis ratione reddenda, quid operantur. consilio. lxxij. numero. 8. libro. iij.	Verba enunciativa in instrumento an faciunt fidem inter easdem personas. consil. cl. nu. 2. lib. ij.	106
Verba enunciativa non probant tractatum in alienatione rei ecclesie. consil. xviij. nu. 6. li. iij.	Verba legis ubi non conueniunt, nec etiam dispositio. consil. cxi. nu. 3. li. ij. fo. 98. cōf. cxiij. nu. 4. li. vij.	122
Verba licet offendere ut seruiatur menti. consilio. lxxij. numero. 17. libro quarto.	Verba enunciativa relata ad heredem cuius expresse non importent si de commissum tñ sufficit q̄ importent cōiecturatiue. cxiij. nu. 3. 4. 5. lib. ij.	140
Verba legis ubi locum non habet, nec eius dispositio. consil. cxx. nu. 4. libro. iij.	Verba enunciativa conditionaliter prolata ppter aliud nō inducūt dispositionem. consil. clxxv. nu. 17. lib. ij.	127
Verba generalia non exonerant venditorem. scientem et non exprimentem virum rei. consil. xij. nu. 8. lib. v.	Verba intelliguntur ut falsitas euitetur. consil. cxc. nu. 4. lib. vij. fol. 121	121
Verba ad arbitrium boni viri, ad statutorum dispositionem restringi possint. consil. lxxij. nu. 4. lib. iij.	Verba generalia legis vel statuti nō debēt restringi cessante rōne etiam si aliter sequeretur quod quis debite lucrum perdat. consilio. ci. nu. 7. lib. iij.	74
Verba, pro se suisq̄ liberis et heredibus, requirunt utranq̄ qualitatem ideo tunc non venit filia per statutum exclusam vel instituta in re certa. consil. xliij. nu. 1. et. 2. lib. j.	Verba talia, alijs idoneis et intelliguntur de similibus. consilio. j. nu. 10. libro. iij.	2
Verba, vel circa, intelliguntur arbitrio iudicis. consil. lxxij. numero. 23. libro. vij.	Verba in dubio debent accipi proprie. consil. iij. nu. 5. lib. iij. fo. 5. consil. lxxvij. nu. 6. lib. vij. fo. 19. cōf. cxiij. nu. 6. lib. vij.	111
Verba generalia restringuntur ad habiles. consilio. cliij. numero. 6. libro. i.	Verba etiam vniuersalia debent restringi ad verisimilia. consilio. lxxvij. nu. 4. lib. iij.	52
Verba testis, iaz sunt decē anni, intelliguntur de p̄xime preteritis. consil. lxx. nu. 5. lib. ij.	Verba narrativa nō pbant. consil. lxxiiij. et lxxv. nu. 13. lib. iij. fol. 49.	49
Verba, quoties opus fuerit, intelliguntur in infinitum. consilio. cxi. nu. 3. lib. ij.	Verba, pro eo quē declarabit, faciunt conditionem si declarabit. consil. cxxxiij. nu. 4. libro. vij.	131
Verba precisa non recipiunt modificationem. consil. iij. nu. 4. lib. j.	Verba debent operari, et eorum multiplicatio augeat sensum. consilio. xci. nu. 2. 4. lib. vij.	57
Verba narrativa vel presuppositiva non disponunt in legibus, nec in mandato. consil. xviij. nu. 5. et. 6. lib. ij.	Verba dubia si ad certam significationem non possunt reduci, debēt interpretari ad id quod minus nocet. consil. cxxix. nu. 7. lib. iij.	84
Verba impropriantur ut seruiant menti, et actus valeat. consil. lxx. nu. 6. libro. vij.	Verba an sint intelligenda secundum peritos, an vulgariter. consilio. ij. nu. 17. lib. j.	6
Verba, pro suis vel tanq̄ sua non inferunt dominium s̄ possessionem. consil. cxxvij. nu. 6. lib. ij.	Verba si quibus dederis, includunt potestatem alienandi domino irrequisito. consil. cxxviii. nu. 6. lib. vij.	129
Verba testatoris sunt intelligenda secundum consuetudinem loci. consil. xx. nu. 8. lib. ij.	Verba de futuro an habent consensum de presenti. consilio. lxxvij. nu. 3. libro. j.	67
Verba nō stant causa demonstrationis qñ iunguntur verbo executiuo. consil. xx. nu. 7. lib. ij.	Verba precisa recipiunt interpretationem. consil. lxx. numero. 5. libro primo.	70
Verba lata et data et non sunt de perfectione sentētie. consil. xc. numero. 4. libro. j.	Verba nil operantur quando exprimitur quod tacite inest vel qñ sequetur intellectus contra ius cōe. consil. xxxiiij. nu. 5. lib. j.	35
Verba singula debent de aliquo operari. consil. lxxvi. nu. 5. lib. ij.	Verba debent intelligi de naturali non ciuili actu. consil. ii. nu. 1. lib. j. fo. 4.	4
Verba generalia non comprehendunt nomina. consilio. cliij. numero. 89. libro. j.	Verba an interpretentur cōtra proferentem. consilio. xj. numero. 17. et. 6. lib. ij.	12
Verba quando importent modum vel conditionem. consilio. cxi. nu. 1. libro. j.	Verba si nō cōueniunt, nec illius statuti vel legis dispositio. consil. l. nu. j. lib. ij. fo. 35. cōf. ij. nu. 4. lib. iij.	3
Verba intelliguntur secundum qualitatem actus. consilio. xli. numero. 7. libro. iij.	Verba scribentis attestaciones debent legaliter nō vulgariter capi. consil. lxxxiij. nu. 2. lib. j.	71
Verba debent intelligi secundum naturam contractus. consilio. lxxvij. nu. 5. lib. iij.	Verba quecumq̄, sufficiūt per que constat de animo prioris testamenti renocandi. consil. cxxxiij. nu. 5. lib. j.	11
Verba, q̄ succedat in dictis bonis, quid importent. consil. lxxvi. numero. 1. libro. vij.	Verba, si volet, relata ad eum cui acquiritur obligatio, faciunt conditionem, si declarauit se velle. consil. xxiij. nu. 3. lib. vij.	17
Verba indefinita equipollent vniuersali. consilio. xvij. numero quarto. libro. vij.	Verba statuti p̄sertim exorbitantis a iure cōi, interpretari debēt proprie. consil. xxi. nu. 5. lib. ij.	21
Verba narrativa principis dicentis q̄ vidit privilegium. nō faciūt fidē quo ad p̄iudicium non subditi. consil. xj. nu. 14. lib. vij.	Verba condicionalia prolata hoc modo, si filius meus me vino morietur, nepotem instituo, videatur institutus. consil. cxi. nu. 2. lib. ij.	140
Verba sub plena dupli p̄tē p̄ partes promissa, denotant penā. consil. lxxvi. nu. 1. lib. vij.	Verba legis attendenda, nec ab eis recedendum. consilio. liij. numero. 4. lib. iij.	34
Verba generalia debent intelligi secundum naturam contractus super quo adficiuntur. consil. lx. nu. 5. lib. vij.	Verba prolata in ipsis statutis in vno genere intelliguntur in alio. quo modo id debeat intelligi. consil. lxxv. nu. 13. lib. iij.	58
Verba que dicantur narratorum qualificatiua. consilio. lxxv. numero. 4. lib. vij.	Verba prolata a statutis debēt intelligi secūdu qd̄ intelligūt iuriste periti et nō secūdu qd̄ loquuntur idiote. consil. lxxv. nu. 15. lib. iij.	58
Verba generalia intelligi debēt q̄ non cōtrariant libello. consil. lxxxiij. numero. 6. lib. vij.	Verba executiua an de futuro inducant matrimoniu. consil. cliij. nu. 3. 4. 17. libro. v.	109
Verba statuti stricte et proprie accipi debent. consilio. xl. nu. 1. lib. ij. 30. et consil. lxxv. nu. 7. cod. lib.	Verba cōia qñ importēt institutionē. consil. clxviii. nu. 4. 7. 8. 9. li. v. f. 120	120
Verba in dubio debēt interpretari contra illū qui se fundat ex eis. consil. lxxij. nu. 8. lib. ij. fo. 30. cōf. clxxvij. nu. 3. li. ij. fo. 122. 25. cxiij. nu. 12. li. ij. fo. 84. cōf. lxxvij. nu. 5. li. iij.	Verba non sufficiunt ubi facto opus est. consil. xliij. nu. 6. lib. vij. fo. 29	29
Verba si possint verificari in duobus posita in instrumento, per ea non probatur maior pars. consil. cxi. nu. 8. lib. vij.	Verba posita in legitimatiōibus scilicet absq̄ p̄iudicio tñ illorū, q̄ in eisdē bonis ab intestato succederēt parētib⁹, et cōsanguineis persone legitime quod modis possunt intelligi. consil. clxxvij. nu. 8. li. v. fo. 131	131
Verba ista, constituo te aīnū meū, vel dilapidatorem meum ad causam meam agendam, quid operentur. consil. xliij. nu. 4. lib. ij.	Verba in iudicijs i fauorē p̄ferentis interpretant. consil. cxi. nu. 4. li. ij. fo. 143	143
Verba prolata nil disponunt super eo, quod supponit. consil. xvij. nu. 7. libro. ij.	Verba testamēti ubi sunt clara non possumus a verbis discedere. consil. lxxxi. nu. 14. lib. vij.	33
Verba legis si non conueniunt, nec dispositio. consilio. xvij. numero. 8. libro. ij.	Verba enunciativa in antiquis pbant. consil. xj. nu. 6. lib. j.	10
Verba ubi sunt clara non indigent interpretatione. consil. lxx. numero. 7. libro. ij.	Verba cōditionaliter posita non inducūt dispositionē. consilio. xxiij. nu. 3. lib. iij.	29
Verba statuti an sint interpretanda secundū communem vsū loquēdi. consil. cxi. nu. 6. lib. ij.	Verba pure, mere, libere nō faciūt qñ sit ob cāz. consil. xl. nu. 14. li. iij. fo. 24	24
Verba enunciativa cōditionaliter prolata propter aliud non inducunt	Verba instrumēti hoc modo concepta, si decesserit sine herede, prolata a testatore, intelligunt si decesserit sine liberis. consil. x. li. iij.	11
	Verba generalia sic debēt restringi ut nō videat quis alienā posteritatem sue antepone. consil. lxxix. nu. 4. lib. iij.	27
	Verba instrumēti qñ duplicē intellectu habere possunt, debēt interpretari cōtra illū q̄ se fundat ex verbis instrumēti. consil. x. nu. 6. lib. iij. fo. 11 cōf. li. nu. 3. lib. vij. fo. 40. cōf. lxxiiij. nu. 8. lib. vij. fo. 25. cōf. cxiij. nu. 2. libro. vij.	101

Repertorium materialium

Verba talia, donec vitā vidualem duxerit, faciunt dispositionem cōditionalem. consi. lxxvj. nu. 2. lib. iij.	48	Verba ubi sunt clara, et aperta non est ab eis recedendum. consi. c. nu. 4. lib. iij.	65
Verba semper potius intelliguntur importare arbitrium boni viri q̄ lib. iij.	44	Verba debent de aliquo operari. cōsi. xxvij. nu. 13. li. j. fo. 30. consi. cxxvj. nu. 16. lib. v.	96
Verba in propriari debent ne absurditas sequatur. consi. xcij. nu. 7. lib. iij. fo. 68. consi. clxij. nu. 15. lib. v.	101	Verba probata a statuto in genere masculino, tunc masculinum cōcipit femininum. consi. lxxvj. nu. 8. 9. li. iij.	58
Verba enunciativa in aliquibus propter alium emissā, probant. consi. xc. nu. 11. lib. vj.	39	Verba impropriantur ut secundum naturam actus intelligatur. consi. xlv. nu. 25. li. iij.	26
Verba debent intelligi secundum naturam actus qui geritur. cōsi. lxxvj. nu. 1. lib. vj.	29	Verba derogatoria intelliguntur nedum de preteritis, sed etiam de futuris. nu. 6. consi. clxij. nu. 5. 6. li. vj.	102
Verba in feudis vestris, apposita in privilegijs quid importet. cōsi. lv. nu. 5. lib. vj.	26	Verba debent convenire menti proprie, vel improprie. consi. lv. num. 8. lib. iij.	42
Verba latine scripta si reperiuntur in testamento in scriptis per idiotam debent interpretari secundum iuris dispositionem. cōsi. xxxvj. num. 18. lib. vj.	20	Verba preteriti temporis intelliguntur de modico intervallo. consi. ij. nu. 19. lib. iij.	4
Verba prolata a vulgaribus debent intelligi secundum q̄ communiter accipiuntur a vulgaribus. consi. cij. nu. 12. lib. vj.	45	Verba in testamentis debent proprie intelligi. consilio. lxxvij. numero. 6. lib. vj.	26
Verba instrumenti enunciativa, probant contra eum cū quo confectus est instrumentum. consi. cxi. nu. 1. lib. vj.	50	Verbis statuti nihil debemus addere. consilio. cclix. numero. 8. libro sexto.	141
Verba nota q̄ redacta in instrumento nō probant, nisi ea de quibus rogatus est. consi. cxi. nu. 2. lib. vj.	99	Verbis standum nisi de alio sensu utriusq̄ partis constet. consi. lxxvij. nu. 8. li. j.	30
Verba in dubio sunt interpretanda contra agētem, qui se fundat ex eis. consi. cxiij. nu. 2. lib. vj.	101	Verborum a propria significatione non est recedendum. consi. j. nu. 14. lib. j.	3
Verba, ratione materne subiecte, quandoq̄ largius, q̄q̄ strictius accipiuntur. consi. ccxvi. nu. 5. lib. vj.	119	Verbose non omnia apponenda sunt in instrumento. consilio. cxc. nu. 4. lib. vj.	121
Verba illa, de regno Neapolis, quid importent. consilio. cxcij. nume. 1. lib. vj.	101	Verbum pleno iure, importat sine onere hypothecae. consi. ccvij. num. 1. lib. ij.	146
Verba, ex nunc prout extunc, et extunc prout ex nunc. consi. cxi. nu. 23. libro vj.	50	Verbum directum positum in substitutione quandoq̄ trahitur ad fideicommissum. consi. lvij. nu. 2. li. ij.	40
Verba generalia non referuntur ad ea que sunt impossibilia disponēti. consi. ccvij. nu. 10. lib. vj.	113	Verbum, omne, positum in instrumento debet aliquid operari. consilio. lxxvij. nu. 4. lib. v.	53
Verba que trahuntur ad futurum, an importent remissionem futuri fideicommissi. consi. ccvij. nu. 8. lib. vj.	113	Verbum superscriptus, vel dictus heres, restringit. consi. cxi. nume. 4. lib. vj.	67
Verba accipienda sunt secundum cōmunē vsum loquēdi. consi. ccxvij. nu. 5. lib. vj.	40	Verbum, dividatur, an trahatur ad institutionem. consi. cxxij. nu. 9. lib. j.	102
Verba debent intelligi secundū subiectā materiā. cōsi. xxvj. nu. 6. li. v.	26	Verbum nō potest, inducit necessitatem precisam. consi. lxxvj. numero. 2. libro iij.	56
Verba sunt intelligenda ut q̄tominus fieri potest. ledant ius cōmune. consi. xij. nu. 15. lib. v.	13	Verba a tot annis citra, sine copula nō probāt tempus. consilio. cxxvij. nu. 2. lib. vj.	124
Verba enunciativa principis, an faciant fidē. consi. xv. nu. 3. lib. v.	14	Verbum vnum ambiguum positum in vna parte statuti, declaratur ex his que in alia parte statuti continentur. consilio. cxcij. numero. 11. libro vj.	100
Verba debent solum operari secundum naturam actus super quo interponuntur. consi. xxi. nu. 9. lib. v fo. 20. consi. xcij. nu. 16. lib. vj.	41	Verbum ambiguum in vna dispositione, interpretatur secundum quod reperitur clarius in alia dispositione. consi. cxxvj. nu. 7. li. vj.	103
Verba sententie debent interpretari, et recipiunt intellectum secundum ius commune. consi. xlvj. nu. 3. li. v.	40	Verbum pro resto seu residuo limitat. consi. ccxvi. nu. 4. lib. vj.	132
Verba debent aliquid operari. consi. xxi. nu. 3. lib. v.	20	Verbum pertinere importat petitorium et possessorium. consi. xlv. nu. 1. lib. iij.	24
Verba rei debent interpretari prout est favorabilis ipsi reo. consi. lxxvj. nu. 5. lib. v.	35	Verbum, et heredibus, non restringit sed anget. cōsi. cxx. nu. 1. li. j.	99
Verba prolata a legis cōditoribus seu iuris peritis, vel prolata etiam ab idiotis quomodo intelligi debeant. consilio. xliij. numero. 7. libro quinto.	38	Verisimilitudo in testibus prestat numero. consilio. xxvj. numero. 4. libro ij.	21
Verba confessionis, habuisse et recepisse, in instrumento referuntur ad tempus instrumenti. consi. lxxvj. nu. 10. lib. vj.	31	Verisimilitudo in probationibus attenditur. consi. cccxxix. nume. 1. 10. lib. vj.	136
Verba vniuersalia nō recipiunt restrictionem de habilitate. consi. xxxv. nu. 5. lib. vj.	17	Veritas attenditur non ignorantia que alias noceret ignoranti. consi. xxxvj. nu. 22. lib. iij.	23
Verba enunciativa non probant solennitatem cui non potest renunciari. consi. clxxix. nu. 4. lib. vj.	90	Veritas sufficit in actibus voluntarie iurisdictionis. consi. lxxvj. nu. 2. lib. ij.	54
Verba testis in dubio sunt interpretanda contra producentem. consi. cl. nu. 2. li. v.	107	Veritas sepius agitata magis splendet in lucem. consilio. lj. nume. 1. lib. iij.	29
Verba quoquomodo vel quibuscunq̄ heredibus, nō restringuntur ad descendentes, etiam in feudis. consi. xcv. nu. 7. lib. vj.	59	Veritas est adequatio rei ad intellectum. consilio. lvj. numero. 1. libro quarto.	39
Verba recommendationis testatoris quid operentur. consi. clvij. nu. 5. 6. lib. vj.	99	Veritas habetur ex his que visu percipiuntur, non autem per relationes vnius testis. consi. xci. nu. 4. lib. vj.	39
Verba generalia nō restringuntur quando sunt clara. consi. clxvj. nu. 1. 2. 3. 6. 7. 8. li. vj.	104	Veritate facti sola inspecta ubi proceditur, nō attenduntur ea que sunt de apiculis iuris. consi. cxiij. nu. 8. li. vj.	52
Verba in dubio conditionem non modum inducunt. consi. cl. numer. 2. lib. vj.	72	Verò, hec dictio posita in statuto quid importat. cōsilio. cclix. num. 2. lib. vj.	140
Verba compromissi recipiunt interpretationem, ut semper intelligatur rebus sic se habentibus, et in eodem statu permanētibus. cōsi. lxxvj. nu. 4. lib. v.	64	Vestes cotidiane non pretiose cedunt lucro vxoris soluto matrimonio. consi. xli. nu. 12. lib. j.	40
Verba statuti, cui nō conveniunt, nec conveniunt etiam dispositio. consilio. cvj. nu. 6. li. v.	79	Vestes panni q̄ legantur ad vsum vxoris, non veniunt vestes panni ad promiscuum vsum et vxoris. consi. lxxvj. nu. 16. li. iij.	61
Verba conditionaliter enunciativa et prolata, non inducunt dispositionem. consi. cxxvj. nu. 3. li. v.	92	Vestes, armilla, et ornamenta missa a sponso sponse non cēsentur in dubio tradita, sed animo donandi ad vsum ut sit ornatior. cōsi. clv. nu. 11. lib. vj.	99
Verba contrahentium recipiunt limitationem a dispositione legis. cōsi. cxxij. nu. 5. lib. v.	96	Vestimenta an veniant appellatione alimentorum. consi. cxxij. nu. 1. lib. iij.	86
Verba generalia incipitatos casus an comprehendant. consilio. cxxij. nu. 1. lib. v.	96	Vestire et ornare sponsam p mittēs, debet dare vestes, quas iā fecit, licet mulier diutius non vixerit. consi. cxxix. nu. 14. li. vj.	82
Verba debent interpretari ut est verisimilius, utq̄ cesset correctio. cōsi. xj. nu. 18. 19. lib. vj.	9	Vestis appellatione venit caputium. consi. v. nu. 11. li. j.	10
Verba quando possunt intelligi de actu naturali et civili debent in dubio intelligi de naturali. consi. iij. nu. 3. lib. iij.	5	Uteriores nō debent esse melioris conditionis, q̄ proximiores. consi. li. nu. 24. lib. iij.	33
		Ultima derogant prioribus. consi. cxxij. nu. 1. lib. iij.	76
		Ultima voluntas	

Consiliorum Domini Alexandri.

Ultima voluntas seruatur pro lege. consil. quinquagesimo secundo. nu. 11. libro. iiij.	30	lib. vi.	11
Ultima voluntas solennis qñ tollitur per alia vltima voluntate sequens rem minus solennem. consil. cxlvij. nu. 4. li. ij.	103	Universitas licet sit punita possunt singuli puniri: et dominus offensus erit index. nu. 12. et hoc crimen per participes probari potest. consil. xij. nu. 11. 12. 14. lib. vij.	8
U bonorum raptorum tenetur etiam citra vim oblato: si pactus erat vim inferre. consil. cij. nu. 3. lib. j.	87	Unius sitas si soluit expensas occasione gestorum ab eo qui se gesserat ut syndicus universitatis, videtur ratificasse gesta. consil. cxv. nu. 2. lib. v.	92
Ua dicitur publica que habet terrenum publicum. consil. clxxvij. nu. 5. lib. vij.	88	Universitates non comprehenduntur appellatione personarum, etiam si stricte sumpto vocabulo. consil. ccvi. nu. 10. lib. ij.	154
Ua tutior eligenda est pro salute animarum. consil. cxix. nu. 5. lib. iij.	75	Universitatis homines, an pro ea probent. consilio. xcix. numero. 15. libro. v.	73
Ua executiva eodem modo locum habet in constituto in persona principalis. consil. lxxij. nu. 8. 9. lib. vij.	42	Unus tantum si ex pluribus incertus percussit, omnes tennentur. consil. l. nu. 7. lib. j.	49
Uicarius si sit constitutus ad tempus, et appositum iuramentum de non reuocando ante tempus, an si prius reuocetur, teneat reuocatio. consil. xviij. nu. 8. lib. ij.	17	Vocati nomine collectio veniunt ordine successivo. consil. xxv. num. 2. lib. iij.	16
Uicini an sint testes idonei. consil. lxxvi. nu. 17. lib. ij.	60	Vocatio per verbum filios, est specialis, per verbum liberos, generalis. consil. cxvij. nu. 1. lib. j.	101
Uicinus vel confunctus licet presumatur scire facta coniuncti tñ fallit si fuerit absens, vel infirmus. consil. lxxij. nu. 10. lib. iij.	60	Vocatio masculorum est exclusio seminarum. consilio. ij. numero. 13. lib. quarto.	33
Uictus victori regulariter est in expensis condemnandus. consil. lxxij. nu. 14. lib. vij.	34	Vocatus verbum hoc rogatum importat. consilio. xxvij. numero. 4. libro. vij.	27
Uidebitur, verbum hoc quando importat absolutam potestatem ut libere. consil. ccxij. nu. 3. 4. lib. vij.	118	Voces sunt signa earum passionum que sunt in anima. consil. lq. nume. 5. lib. iij.	30
Uidebitur, verbum hoc importat arbitrium boni viri. consil. xij. nu. 2. lib. iij. fo. 15. consil. lxxij. nu. 5. li. v. fo. 63. consil. clxij. nu. 4. lib. vij.	80	Voces in actibus universitatis quomodo dari debeant. consil. cxij. nu. 5. lib. vij.	99
Uideri, hoc verbum denotat fictionem. consil. ccxvij. nu. 3. lib. vij.	120	Voci vine plus creditur quam mortue. consilio. iij. nu. 5. lib. ij. fo. 4. consil. cxvij. nu. 2. lib. v. fo. 92. et consil. cxvij. nu. 4. li. iij.	96
Uidua mortuo viro bannito potest stare in civitate. consil. xx. numero. 5. lib. vij.	17	Volo, verbum in vltima voluntate disponit. consil. clxvij. nu. 2. lib. v. fo. 120. consil. cxc. nu. 32. lib. vij.	98
Uidua an dicatur esse in matrimonio. consil. ccv. nu. 20. li. vij.	112	Voluerit, verbum importat liberam voluntatem. consil. xlvij. numero. 14. libro. i.	46
Uidua venit in appellatione uxoris nisi cessante ratione statuti. consil. xx. nu. 6. li. ij.	17	Voluntas et potestas duo omnia efficiunt. consil. cxvij. nu. 1. li. iij.	78
Uilla et municipium potest collectam imponere ut succurratur necessitatibus occurrentibus. consil. lq. nu. 3. lib. v.	44	Voluntas defuncti probatur ex quatuor, que vide sequentibus numeris. consil. c. nu. 10. lib. iij.	65
Uille nouiter facte an gaudeant immunitate vel privilegio prius concessio. consil. clxxvij. nu. 2. li. ij.	122	Voluntas qualiscumque sufficit inter liberos. consil. cij. nu. 4. lib. ij.	72
Uinculum duplex difficilius rumpitur. consil. cxcv. nu. 6. lib. ij.	138	Voluntas testatoris debet esse libera. consil. clx. nu. 1. 7. li. vij.	100
Uinculum duplex cognationis non attenditur in feudis. consil. ix. nu. 14. lib. v.	10	Voluntas vltima defuncti seruari debet et non prima, quia defuncti voluntas ambulatoria est usque ad mortem. consil. v. nu. 1. lib. iij.	6
Uinee appellatione non venit ager. consil. xx. nu. 7. lib. iij.	14	Voluntas defuncti si interpretetur debet attendi quod est verosimilius. consil. lxxij. nu. 5. lib. ij.	51
Uinculum duplex quando consideratur in successione. consil. clxvj. nu. 3. lib. v.	118	Voluntas alicuius talis esse presumitur qualis esse debet. consil. liij. nu. 16. lib. iij.	34
Uir et uxor videntes simul si in instrumento dicat quod ambo receperunt pretium per tale instrumentum probabitur quod mulier perceperit dimidiam partem pretij. consil. xxvij. nu. 2. lib. ij.	29	Voluntas vltima semper est reuocabilis. consilio. xxvij. numero. 6. libro. tertio.	26
Uir secundus debet esse equalis et habere virilem cum filiis primi matrimonij. consil. clxij. nu. 9. lib. v.	114	Voluntas mera illa est que est libera et extracta ab omni arbitrio boni viri. consil. ccxv. nu. 6. lib. vij.	125
Uir et uxor simul vendunt, pretij presumitur peruenire ad virum. consil. clxxij. nu. 17. lib. vij.	85	Voluntas facto datur intelligi. consil. cxlvj. nu. 28. lib. v.	104
Uir bonus debet diuidere hereditatem paternam equaliter inter filios. consil. clxxv. nu. vj. lib. j.	87	Voluntas non presumitur mutata donec de mutatione appareat. consil. cxlvj. nu. 19. lib. v.	103
Uiri boni tacent quod probare non possunt. consilio. lv. numero. 4. libro. iij.	38	Voluntas datur intelligi non minus facto quam verbo. consil. lxxvij. nu. 5. lib. v.	94
Uirtus clausule codicillaris, quid operatur. consilio. cxlij. numero. 4. libro. ij.	100	Voluntas tacita non est proprie voluntas. consilio. cxij. numero. 7. 8. libro. v.	84
Uirtus sola iuramenti non validat actum. consil. xviij. nu. 6. li. iij.	19	Voluntas coacta an dicatur voluntas. consilio. xcij. numero. 7. libro. quinto.	69
Uirtus clausule non se restringens. consil. vj. nu. 3. 7. lib. iij.	7	Voluntas vltima secunda probata per testes sine alia scriptura, dicitur testamentum nuncupatum. consil. cv. nu. 5. lib. iij.	66
Uirtus sententie suspenditur per appellationem. consil. ccxij. nume. 2. lib. vij.	124	Voluntatis declaratio fit per unum testem vel indicia, et per id quod est solutum. consil. lxxv. nu. 14. 15. lib. v.	58
Uis clausule petens iustitiam ministrari. consil. cxix. nu. 4. 7. li. j.	100	Voluntatis mutatio in dubio non presumitur. consilio. cxij. numero. 14. lib. vij.	52
Uis maior expressi quam taciti. consil. lq. nu. 14. 1. 41. li. iij.	10. 132	Vox vnius vox nullius. consil. clxxix. nu. 8. lib. vij.	96
Uis metus, seu tortura illata in camera quomodo probetur. consil. xcviij. nu. 6. lib. iij.	71	Vox vnius solius periti non probat. consilio. cxlvij. numero sexto. libro. secundo.	105
Ultima voluntas et omnis dispositio alia recipit interpretationem a communi usu loquendi. consil. xxvi. nu. 2. lib. iij.	24	Vasculum ubi potest habere locum, ibi potest habere locum acquisitio fructuum. consil. xxxv. nu. 31. lib. iij.	21
Una, dictio hec denotat unitatem seu simultatem. consil. xcij. numero. 4. lib. vij.	58	Vasfructuarius an veniat appellatione domini. consilio. cxix. nu. 4. libro. ij.	89
Uno dissoluitur propter abusum. consil. lxxvij. nu. 6. lib. iij.	56	Vasfructuarius constitutus per testamentum an debeat cauere de vicio arbitrio boni viri, et de quibus rebus. consilio. lvij. numero sexto. lib. iij.	43
Uno citra incorporationem non subicitur statutis. consil. cxij. nu. 19. lib. iij.	73	Vasfructuarius facit fructus suos sine satisfactione, si non petitur. consil. cx. nu. 4. 2. 5. lib. vij.	57
Uno prediorum non presumitur ex sola simultanea locatione. consil. clxix. nu. 9. lib. v.	121	Vasfructuarius rerum que usu consumuntur tenetur alternative restituere: vel res similes, vel eorum estimationem. consil. cx. nu. 1. 2. 3. libro. vij.	57
Unonis solennitas ex longo tempore presumitur. consil. ccxix. nume. 13. lib. vij.	122	Vasfructuarius fundi et legatarius fundi possunt expellere colonos. consil. cxix. nu. 8. lib. v.	89
Unitas presumitur nisi pluralitas probetur. consil. lxxvij. numero. 27. lib. v.	66	Vasque, dictio an stet inclusive cognoscitur ex quantitate pretij. consil. xlvij. nu. 5. lib. v.	41
Universitas non tenetur ex dicto officialis. consilio. cv. nume. xxvij. libro. iij.	76		
Universitas vitiatur in appellatione personarum. consilio. ccxvi. nu. 11. 13. 4. lib. ij.	152. 154		
Universitas mercatorum non potest statuere quod pater teneatur pro filio. consil. cxij. nu. 1. lib. vij.	71		
Universitas venit appellatione persone large. consilio. xvij. numero. 6. lib. vij.			

Repertorium materialium

Vulgaris an tollat suitatem. consi. xvj. nu. 9. lib. ij. 18
Vulnerans insultantem, an presumatur fecisse ad suam defensionē. cōf. xij. nu. 10. lib. ij. 16
Vulnerans aliquē in ecclesia si puniri debeat in decē, eadē pena punietur ille qui vulneravit in gta ecclesiā. consi. clxv. nu. 14. li. vj. 91
Vulneratus fuit vnus, ⁊ plures erāt in rixa: ignoraret quis cū vulnerauit, an omnes teneantur de occiso. consi. xiiij. nu. 8. lib. ij. 16
Vulneratus si excusat aliquem dicens q̄ talis eum non vulnerauit, an talis excusatio proſit. cōf. f. nu. 16. lib. ij. 5
Uxor an possit alium excludere. consi. clxvj. nu. 5. lib. vj. 104
Uxoris appellatione an veniat vidua. cōf. ccvj. nu. 9. lib. vj. 111
Uxor an expelli potest propter dotem promissam, ⁊ non integre solutā. consi. cxxij. nu. 7. lib. vj. 78
Uxor cui legari non potest an possit relinqui ex ecutrix. consi. liij. nu. 12. lib. vj. 37
Uxor censetur esse in foro viri. consi. c. nu. 10. lib. ij. 72
Uxor cogitur testificari cōtra virum in subsidium, vel si sit testis instrumentaria. consi. cij. nu. 78. lib. vj. 69
Uxor debet operari viro. consi. cij. nu. 10. lib. vj. fo. 114. cōf. cxxij. nu. 2. libro. iij. 86
Uxor ⁊ si habitet cum habente titulum, non dicitur possidere, sed iure familiaritatis tenere. consi. xcj. nu. 11. lib. vj. 57
Uxor ⁊ si non debeat seruire viro iure seruitutis, vel quasi: debet tamen esse in eius obsequio. consi. cxxij. nu. 8. lib. iij. 87
Uxor licite potest accipere aliquid ex pacto ab heredibus mariti pro interesse. consi. cc. nu. 7. lib. vj. 106
Uxor mortuo viro nō tenetur restituere vestes ⁊ annulos, ⁊ huiusmodi que erant in quotidiano vsu nisi probentur esse festina ⁊ obuenisse a viro. consi. xlij. per totum. lib. v. 37
Uxor non censetur per metum renunciaſſe hypothecis in alienatiōe viri nisi probentur mine vel verbera. consi. lxxij. nu. 7. lib. vj. 34
Uxor non presumitur acquisiuisse de bonis viri respectu tertij. consi. ci. nu. 3. lib. vj. 62
Uxor presumitur pregnans in viro secum cohabitante. cōf. clvj. nu. 2. lib. v. 114
Uxor relicta domina vsufructuaria stantibus filijs habet tātum alimentis, sed si postea decedat sine filijs, incipit habere plenum vsufructū non obitante statuto, quo prohibetur relinqui uxori vltra sexdecim florenos stantibus descendantibus. consi. cxxix. nu. 1. lib. iij. 18
Uxor relicta domina fructuaria in codicillis etiam stantibus filijs, intelligitur de vero vsufructu, saltem pro dimidia: si prius in testamento iam erāt ei relicta alimenta. consi. lxxj. per totum. lib. ij. 42
Uxor si assignat viro bona paraphernalia, ⁊ eorū fruct⁹ sunt cōsumpti in domo cū uxore, an marit⁹ teneat restituere. si. lxxij. nu. 6. li. ij. 43
Uxor si remanet in domo viri viduata presumit renansisse ⁊ retinuisse res mobiles pretextu hypothecę, quam habet in bonis mariti, ⁊ nō animo expilande hereditatis. consi. cxxix. nu. 2. lib. iij. 83
Uxor si tempore testamenti adsit: tunc illi soli debetur legatum. consi. li. clxxj. nu. 7. lib. ij. 118
Uxor si est ingressa monasterium timore mariti presumitur durare meatus, donec viuit maritus. consi. cxxix. nu. 12. lib. ij. 72
Uxor si moriatur in matrimonio, dos non remanet apud virum, sed peruenit ad alios successores mulieris: si mulier erat sui iuris. consi. lxxij. nu. 1. lib. v. 50
Uxor videtur dedisse in dotem bona sua per trāsitum ad secunda vota etiam si nulla promissio dotis interuenisset. consilio. cxxij. numer. 2. 9. libro. vj. 77

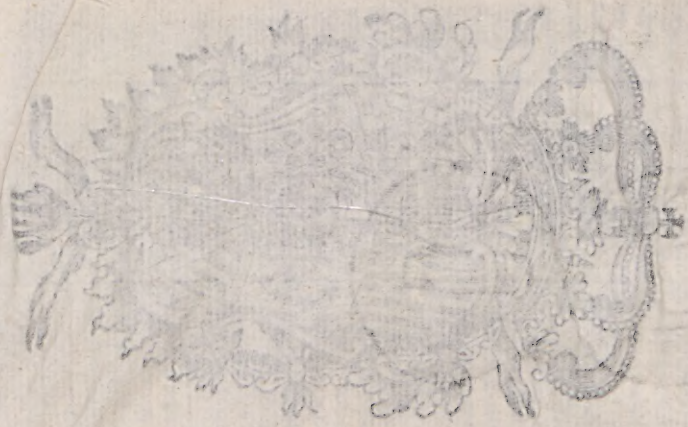
531135.

3 Regestum.

A. B. C. D. E. F. G. H. Terniones, & J. Quaternio.

Lugduni, apud Thomam Bertellum.

EN MADRID.

OÑA

1771

forma que contiene.
como de Instrumento, en la
V de otros Reyes, tanto de Vos,
señales y señalados de las Cathedral
Ejército á todos los Mucos de Plaza
esentos del Sordo para el desamparo del
POR LA QUE SE DECLARA
Y SEÑORES DEL CONSEJO

.M. S. DE

LA REA
ALUO CEDU

187 199 83

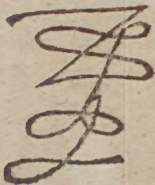
41

ALEXAND^R
de Imola
Consiliorum
Liber Prim.
Cum
Indice in 7 Lib.
Consiliorum

61

En
de

dias del mes
1591.

colorchecker classic

calibrite